Chiến Hữu

A Novel

ERICH MARIA REMARQUE

Author of the World War I masterpiece
All Quiet on the Western Front

iSach.info

Chiến Hữu

A Novel

ERICH MARIA REMARQUE

Author of the World War I masterpiece
All Quiet on the Western Front

iSach.info

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 1

Bầu trời vàng ửng màu đồng, chưa bị che lấp bởi khói từ các cột ống khói lô nhô. Đàng sau dãy mái ngói của xí nghiệp, ánh sáng đặc biệt lộng lẫy. Mặt trời hẳn vừa mới mọc. Tôi nhìn đồng hồ; chưa đến tám giờ. Sớm mười lăm phút.

B

Thế nhưng tôi vẫn mở cổng, chuẩn bị máy bơm sẵn sàng đón khách. Giờ này thường có một, hai chiếc xe hơi chạy ngang cần nạp nhiên liệu.

Thình lình sau lưng tôi vang lên một âm thanh the thé, chát chúa -- như tiếng một cái cần cẩu rỉ sét di động dưới lòng đất. Tôi đứng im, lắng nghe. Tôi băng qua sân trở lại cổng và thận trọng mở ra.

Một con ma -- trong bóng tối mờ ảo quờ quạng tiến tới! Một thếp vải trắng cáu bẩn quấn quanh đầu, váy vén cao phơi bày đầu gối; mình choàng tạp dề xanh lơ, chân mang dép dầy cộp, vung vẩy một cây chổi trên tay; nó nặng chừng một tạ tây, và thực sự chính là Matilda Stoss, người lau dọn cho cơ sở của chúng tôi.

Tôi đứng nhìn bà. Với tất cả duyên dáng của một con hà mã, bà vừa lảo đảo len giữa các bộ tản nhiệt xe hơi, vừa ậm ừ hát bản "bài ca chàng Khinh Kỵ Can Trường." Trên băng ghế cạnh cửa sổ có hai chai cognac, một chai gần cạn. Tối hôm qua chúng còn đầy. Tôi quên cất chúng vào tủ khóa.

"Kìa Frau Stoss!" tôi phản đối.

https://thuviensach.vn

Tiếng hát ngưng bặt; cây chổi rơi xuống sàn. Nụ cười sung sướng tắt ngúm. Bây giờ đến lượt tôi là ông kẹ.

"Lạy Chúa tôi!" Matilda thốt lên, hấp háy mắt. "Tôi đâu ngờ cậu tới sớm như vậy."

"Tôi thì không ngạc nhiên chút nào. Rượu ngon chứ?"

"Đương nhiên rồi. Nhưng thế này xấu hổ quá, Herr Lohkamp ạ." Bà lấy tay chùi quanh miệng. "Tôi chỉ chẳng hiểu tại sao ---"

"Nào, Matilda, bác quá lời đấy. Bác chỉ say quắc cần câu mà thôi, phải không?"

Bà cố sức giữ thăng bằng và đứng đó, chớp mắt như một con cú già. Rồi dần dần sự minh mẫn của bà trở lại. Bà tiến tới một bước, quả quyết.

"Nói cho cùng, con người thì yếu đuối, Herr Lohkamp ạ... Đầu tiên, tôi chỉ ngửi... rồi tôi nhấp một ngụm mà thôi, bởi vì -- cậu biết đấy, bao tử của tôi yếu lắm... và rồi... rồi tôi nghĩ Quỷ Sứ đã hớp hồn tôi. Dù sao, cậu cũng không nên tạo điều kiện cho một bà lão phạm tội, để rượu ngon hớ hênh như thế..."

Đây không phải lần đầu tôi bắt gặp bà làm chuyện này. Bà thường đến xưởng của chúng tôi mỗi ngày hai giờ để lau chùi; và mặc dầu ta để bừa bãi một số tiền lớn, bà sẽ không đụng tới một xu teng -- thế nhưng bà có thể đánh hơi rượu schnapps tài tình như một con chuột đánh mùi thịt mỡ.

Tôi cầm hai chai rượu đưa lên. "Lẽ tự nhiên! Bác chừa lại chai cognac của khách... còn thứ rượu ngon, rượu của Herr Koster -- thì bác nốc sạch."

Một nụ cười nở trên gương mặt dãi dầu sương gió. "Tin tôi đi, Herr Lohkamp; tôi là người sành rượu! Nhưng Herr Lohkamp, cậu sẽ không thóc mách lại -- tôi, một góa phụ đáng thương?"

https://thuviensach.vn

Tôi lắc đầu. "Lần này thì không, Matilda."

Bà tháo kim, thả váy xuống. "Vậy tôi nên đi ngay. Kẽo Herr Koster bắt được.. " bà dơ hai tay ngang đầu.

Tôi đến cạnh tủ thức ăn, mở cửa. "Matilda..."

Bà nặng nề bước tới. Tôi cầm một chai màu nâu, hình chữ nhật đưa lên.

Bà dơ tay cao, phản đối.

"Không phải tôi đâu," bà nói. "Thề danh dự, không phải tôi, Herr Lohkamp ạ. Tôi còn chẳng ngửi qua nữa là."

"Thế bác không biết đó là cái gì, phải không?" tôi nói, rót vào cốc.

"Không?" bà đáp, liếm môi. "Rum. Thời đồ đá."

"Tuyệt lắm! Bác nghĩ sao, làm một cốc nhé?"

"Tôi ấy à?" Bà giật nẩy người. "Thế thì quá sức, Herr Lohkamp ạ! Đầu tôi hừng hực than hồng đây. Mụ Stoss này đã uống trộm hết sạch cognac của cậu, thế mà cậu lại còn mời mụ ấy uống rum nữa! Cậu là bậc thánh, Herr Lohkamp, cậu đúng là một người như thế! Có chết tôi cũng chẳng dám đụng tới một giọt."

"Bác chắc không, Matilda?" tôi nói, làm như sắp uống.

"Thôi, được rồi," bà nói và nhanh tay cầm lấy cốc rượu. "Phải chụp lấy cơ hội. Ngay cả khi ta không hiểu. Chúc cậu khỏe mạnh! Tôi đoán, không chừng hôm nay là sinh nhật của cậu?"

"Cũng đâu đó, Matilda. Đoán giỏi lắm."

https://thuviensach.vn

"Không, có thật không?" Bà nắm tay tôi. "Chúc cậu sống lâu trăm tuổi! Và giàu có, Herr Lohkamp.... Ôi chao, sao tôi run rẩy cả người thế này... Tôi cần một cốc nữa để ăn mừng sinh nhật cậu. Tôi thương cậu cứ như là con đẻ ấy!"

"Tốt lắm!"

Tôi rót một cốc rượu nữa cho bà. Bà nốc cạn và, vẫn tiếp tục ca ngợi tôi trong khi bước ra khỏi xưởng.

Tôi cất chai rượu, ngồi xuống bàn. Ánh nắng yếu ớt qua khung cửa chiếu trên tay tôi. Một cảm xúc kỳ lạ, một sinh nhật -- cho dù không mang một ý nghĩa nào. Ba mươi năm... Tôi nhớ lại thời kỳ tôi đã tin rằng không bao giờ mình sống tới hai mươi tuổi -- thời kỳ đó dường như đã xa xưa lắm. Và rồi....

Tôi lấy một tờ giấy từ ngăn kéo và bắt đầu tính sổ đời mình. Tuổi ấu thơ, học đường -- một hỗn hợp khắn khít của nhiều sự vật và sự kiện -- đã quá xa vời, như một thế giới khác, không có thực. Cuộc đời thực chỉ bắt đầu từ năm 1916. Tôi vừa đăng lính -- mười tám tuổi, gầy gò, lỏng khỏng. Và một tay thượng sĩ hách xì xằng thường bắt tôi tập đi tập lại, trườn bò, trên mặt đất bùn lầy của cánh đồng vừa cày xới đàng sau trại lính... Một buổi chiều, mẹ tôi đến thăm; nhưng bà phải chờ hơn một tiếng đồng hồ, vì tôi không sắp xếp quân trang đúng cách, do đó bị phạt bằng cách kỳ cọ bồn cầu. Bà xin phép phụ giúp tôi, nhưng bị từ chối. Bà khóc, và tôi mệt lả đến nỗi thiếp ngủ ngay giây phút được ngồi cạnh mẹ.

1917. Flanders. Mittendorf và tôi mua một chai vang đỏ ở căng tin... Chúng tôi dự tính ăn mừng. Nhưng chúng tôi chưa kịp làm gì, sáng sớm hôm ấy, quân Anh lại bắt đầu dội bom. Gần trưa, Koster bị thương; đến chiều, Meyer và Deters tử trận. Rồi, khi màn đêm buông xuống, vừa lúc chúng tôi tưởng rằng tình hình đã lắng dịu, và sắp sửa khui rượu thì hơi độc tràn đến, ngập khắp công sự. Chúng tôi kịp thời mang mặt nạ, nhưng mặt nạ

https://thuviensach.vn

của Mittendorf hỏng, và khi anh biết được thì đã muộn. Anh lột phắt nó đi, nhưng trước khi tìm được mặt nạ mới, anh hít phải nhiều khí độc đến mức ói ra máu. Anh qua đời sáng hôm sau, sắc mặt xanh chàm.

1918. Trong quân y viện. Mấy ngày trước có một đoàn công xa chở thương bệnh binh đến. Băng bằng giấy. Nhiều trường hợp trầm trọng. Tiếng rên xiết áo não. Xe đẩy rộn rịp cả ngày. Giường của Joseph Stoll ở cạnh giường tôi. Hai chân đã cụt, nhưng anh không biết. Anh không nhìn thấy, vì họ phủ khăn trải giường bên trên một cái giá kẽm. Dù sao anh cũng không tin, vì anh vẫn còn cảm giác đau đớn ở chân. Hai người bạn trẻ chung phòng chết trong đêm, một người chết chậm và nhọc nhằn.

1919. Lại về nhà. Cách mạng. Đói khát. Và ngoài kia súng máy nổ từng tràng. Chiến binh đối kháng chiến binh.

1920. Putsch 1. Karl Broger bị bắn. Koster và Lenz bị bắt. Mẹ tôi nằm bệnh viện. Ung thư.

1921...

Tôi nghiền ngẫm hồi lâu. Không, tôi không nhớ nỗi. Không nhớ gì đã xảy ra trong năm ấy. 1922, tôi làm thợ lắp đường rầy xe lửa ở Thuringia; 1923, quản đốc phụ trách quảng cáo cho một xí nghiệp sản xuất sản phẩm cao su. Lúc đó đang thời lạm phát. Có lúc lương tháng của tôi lên đến hai trăm tỉ đồng mark. Chúng tôi thường được phát lương mỗi ngày hai lần, mỗi lần được nghỉ nửa tiếng để chạy ra phố sắm sửa trước khi tỷ giá trao đổi đô-la được công bố -- vì đến khi ấy, tiền chỉ còn trị giá phân nửa.

Và rồi gì nữa? Những năm sau đó? Tôi đặt bút chì xuống. Không có ích gì ôn lại quá khứ. Dù sao, tôi cũng chẳng nhớ thêm gì hơn; tất cả đã trở nên rối rắm. Năm trước, vào sinh nhật của mình, tôi chơi dương cầm cho quán Café International. Ở đó, tôi gặp lại Koster và Lenz. Và hiện nay tôi đang làm việc ở Aurewo -- Auto-Repair-Workshop; Koster & Co. Lenz và tôi là

https://thuviensach.vn

"Co.," nhưng chỉ có Koster mới thực sự làm chủ. Anh là bạn học chung trường, và trong quân đội, là cấp chỉ huy đại đội của chúng tôi; rồi anh trở thành phi công, và sau đó trong một thời gian, là sinh viên; rồi là tay đua... Cuối cùng anh mua cái nhà chòi này. Lenz, sau những năm lưu lạc ở Nam Mỹ, là người đầu tiên gia nhập -- sau đó mới đến tôi.

Tôi lục túi lôi ra một điếu thuốc. Nói cho cùng, tôi có đầy đủ lý do để hài lòng. Thật ra cũng đâu đến nỗi nào. Tôi có công ăn việc làm, tôi cường tráng dẽo dai, và khỏe mạnh... Nhưng có lẽ tốt nhất ta không nên suy nghĩ thái quá về những điều ấy -- khi cô độc, bằng mọi giá; đặc biệt về đêm. Bởi thỉnh thoảng sẽ có những thứ từ quá khứ tìm cách trồi lên và trân trối nhìn ta bằng đôi mắt chết. Chính để chống lại những lúc ấy, ta cần một chai rượu mạnh.

Bản lề cánh cổng rít lên ken két. Tôi xé vụn tờ giấy với những tháng ngày trên ấy, quẳng vào sọt rác. Cửa mở toang, và Gottfried Lenz -- cao, gầy, với mớ tóc vàng như rơm và cái mũi lẽ ra phải thuộc về một người khác -- đứng chắn ngang khung cửa.

"Bobby," anh rống lên, "anh ù kia, đứng lên! Nghiêm, chào! Thượng cấp có chuyện muốn nói với anh!"

"Herrgott!" 2 Tôi đứng dậy. "Tớ hy vọng cậu không nhớ... Đừng hát hỏng gì nhé."

"Cậu không phải là thứ duy nhất được quan tâm," Gottfried trả lời, đặt lên bàn một gói giấy, trong đó có một cái gì chạm vào nhau lanh canh. Koster bước theo sau.

Lentz đứng cạnh tôi, hơn hẳn một cái đầu. "Sáng nay cậu gặp điều gì đầu tiên thế, Bob?"

Tôi ngẩm nghĩ một lúc. "Một bà già múa may quay cuồng."

https://thuviensach.vn

"Thánh thần ơi! Đó là điềm xấu, cậu tin không! Trùng hợp với tử vi của cậu! Hôm qua tớ vừa lấy lá số cho cậu. Cậu sinh dưới cung Nhân Mã -- yếu ớt, không vững chãi, một cây sậy mong manh trong gió -- với Thổ Tinh chiếm ngự một tam cá nguyệt kém may mắn và Mộc Tinh chẳng lấy gì thuận lợi cho cả năm nay. Koster và tớ, in loco parentis 3, cậu biết đấy, vì lẽ đó tớ ra lệnh, cậu phải nhận, để bảo vệ tính mạng, trước tiên lá bùa này. Tớ có được nó từ một hậu duệ chính cống của người Incas cuối cùng. Bà ấy có dòng máu quý tộc và lòng bàn chân phẳng bẹt; bà ấy trông ghê tởm, và có tài tiên tri. 'Hỡi chàng trai da trắng xa lạ,' bà ấy nói với tớ, 'các bậc vua chúa đã mang lá bùa này; sức mạnh của mặt trời, mặt trăng và trái đất chứa trong đấy, chưa kể những hành tinh kém nổi bật khác... Đưa cho già một đô-la bạc để mua rượu nhắm và lá bùa này sẽ thuộc về cậu.' Chuỗi may mắn ấy không nên để gián đoạn, do đó, hôm nay tớ tặng lại cậu. Mong nó sẽ gìn giữ cậu và đánh đuổi Mộc Tinh thù nghịch." Anh choàng lên cổ tôi một hình tượng đen trên một sợi dây mỏng. "Đây nhé. Chống lại vận rủi....Chống lại vận rủi mỗi ngày, và đây rồi -- sáu chai rum. Quà của Otto. Mỗi giọt rượu có số tuổi gấp đôi cậu."

Anh mở gói, sắp từng chai một cạnh nhau dưới ánh nắng ban mai. Chúng óng ánh như hổ phách. "Trông tuyệt vời," tôi nói. "Cậu mua ở đâu thế, Otto?"

Koster mỉm cười. "Chuyện dài lắm. Nhưng này, Bob, cậu có cảm tưởng ra sao? Ba mươi tuổi?"

Tôi lắc đầu. "Như mười sáu và năm mươi tuổi cùng một lúc. Một cách khác, khá côn đồ..."

"Khá côn đồ! Cậu nói gì thế?" Lenz phản đối. "Ôi, đó là điều đẹp nhất trên đời. Có nghĩa là, cậu đã chinh phục thời gian và sống đến hai lần!"

Koster nhìn tôi. "Mặc kệ anh ây, Gottfried ạ," anh nói. "Sinh nhật là gánh nặng cho lòng tự tin của con người. Nhất là vào buổi sáng. Rồi anh ấy

https://thuviensach.vn

sẽ từ từ đỡ hơn."

Lenz cau mày. "Người đàn ông càng nghĩ ít về hắn chừng nào càng tốt chừng ấy. Cậu thấy có được an ủi chút nào chưa, Bob?"

"Chưa," tôi đáp. "Một người đàn ông cần phải sống sao cho xứng đáng là một người tốt. Tớ cảm thấy như thế thật khó khăn và chán nản."

"Tuyệt! Anh ấy đang triết lý, Otto! Anh ấy đã được cứu rỗi," Lenz nói. "Điều xấu nhất qua rồi -- cơn khủng hoảng đã chấm dứt -- anh ấy đã trải qua phút giây kỷ niệm sinh nhật, khi người đàn ông nhìn thẳng vào mắt mình và nhận thấy mình chỉ là một thằng ngốc đáng thương... Nào, ta hãy cụng ly cho một ngày mới với tâm trí bình an, và cho máy móc của cái xe Cadillac già được bôi mỡ trơn tru."

Chúng tôi làm việc đến tối, rồi tắm rửa và thay y phục.

Lenz thèm thuồng nhìn mấy chai rượu. "Khui một chai uống được chưa, Otto?"

"Nói thật, đó là quà của Bob, không phải của tớ." Koster đáp. "Grottfried, cậu biết đấy, tặng cho người ta rồi nhắc nhặng xi như thế thì không được lịch thiệp mấy."

"Nhưng vẫn còn hơn để cho ân nhân của mình chết khát," Lenz trả đủa, vặn cái nút bần.

Mùi thơm ngào ngạt cả phòng.

"Đức Mẹ ơi!" Gottfried kêu.

Chúng tôi đua nhau ngửi.

"Hết sảy, Otto! Chỉ có thi sĩ mới đủ lời để diễn đạt."

https://thuviensach.vn

"Cái nơi tăm tối này không xứng," Lenz nói. "Tớ có ý kiến... Chúng ta hãy lái xe ra một chỗ nào đó ở miền quê, đem theo những chai rượu này. Chúng ta sẽ uống cạn trong khung cảnh thiên nhiên tuyệt vời."

"Xuất sắc!"

Chúng tôi đẩy chiếc Cadillac mà chúng tôi đã tận lực sửa chửa nguyên buổi chiều qua một bên, để lộ ra một vật kỳ lạ trên bốn bánh: chiếc xe đua của Otto Koster -- niềm hảnh diện của xưởng sửa xe của chúng tôi.

Koster đã mua chiếc xe này, một xe bus cũ có nóc kềnh càng, tại một chỗ bán đấu giá với số tiền rẻ mạt gần như biếu không. Lúc ấy những tay sành điệu không ngần ngại tuyên bố rằng xe ấy xứng đáng được chưng bày ở viện bảo tàng giao thông. Bollwies, chủ nhân một công ty bán sĩ quần áo phụ nữ và tình cờ cũng là một người say mê đua xe, khuyên Otto nên sửa xe ấy thành một chiếc máy may. Nhưng không dễ gì làm nản lòng Koster. Anh tháo xe ra từng mảnh như thể là một chiếc đồng hồ, và cặm cụi với nó, đêm này sang đêm khác hàng tháng trời. Rồi một tối, anh xuất hiện ở quán rượu nơi chúng tôi thường lai vãng. Bollwies cười suýt té ghế khi thấy nó, trông nó vẫn buồn cười lắm. Để mua vui, hắn thách Otto đua. Hắn cá hai trăm mark ăn hai mươi nếu Koster nhanh hơn chiếc xe thể thao mới toanh của hắn, đường đua mười cây số, chấp Otto một. Nhưng Otto còn bảnh hơn. Anh ấy không nhận chấp và muốn nâng tiền cược lên một ngàn mark cho cả hai bên. Bollies, hớn hở, đề nghị chở anh đến bịnh viện tâm thần lập tức. Mọi người cười ầm, sẵn sàng cho trò vui. Koster lẳng lặng phản ứng bằng cách mở máy xe. Hai người ra đi để tranh thắng bại. Bollwies trở về, thất thần như vừa nhìn thấy một con rắn biển, và viết chi phiếu trả tiền và rồi thêm một chi phiếu khác. Hắn muốn mua chiếc xe ấy lập tức. Nhưng Koster chỉ cười mũi. Anh không bán nó với bất cứ với giá nào. Bề ngoài xe trông xấu xí, nhưng bên trong, mọi thứ đều tinh khôi. Cho việc lái xe hàng ngày, chúng tôi đã tái sử dụng một thùng xe kiểu xưa nhưng ngẫu nhiên vừa vặn; lớp sơn đã tróc, mấy miếng chắn bùn sứt mẻ và nắp xe cũ mười năm. Lẽ

https://thuviensach.vn

đương nhiên chúng tôi thừa sức làm tốt hơn. Nhưng chúng tôi có lý do để không làm vậy.

"Karl," chúng tôi đặt tên thánh cho nó --Karl, con Ma Xa lộ.

Karl thở phì phò trên xa lộ.

"Otto," tôi nói, "nạn nhân đến kìa."

Đàng sau chúng tôi, một chiếc Buick to kềnh nóng nảy bóp còi. Nó nhanh chóng vượt qua. Chẳng mấy chốc, hai bộ tản nhiệt đã sánh vai. Người đàn ông ngồi sau tay lái ném một cái nhìn lơ đãng sang chúng tôi. Đôi mắt của hắn khinh khỉnh lướt qua thằng Karl tồi tàn. Rồi hắn nhìn về hướng khác -- và quên bẳng chúng tôi.

Vài giây sau hắn không thể nào không nhận thấy là Karl vẫn chạy song song không thua nửa bước. Hắn cựa mình ngồi thẳng, nhìn chúng tôi một cách thú vị, và nhấn ga. Karl vẫn không chịu thua. Nhỏ nhắn và nhanh nhẹn như một con terrier cạnh con bloodhound, Karl giữ vững vị trí của nó bên cạnh cỗ máy bóng lộn nước sơn và kền.

Người đàn ông ghì chặt tay lái. Vẫn không một chút nghi ngờ, hắn ngạo nghễ nhìn chúng tôi. Hắn quyết định, rõ ràng như thế, cho chúng tôi biết xe của hắn có khả năng ra sao. Hắn đạp ga mạnh đến nỗi ống thải khí rít lên ầm ỉ. Nhưng không ích gì. Hắn không thể nào nhanh hơn. Karl, kín đáo và đáng ghét, vẫn bám dính.

Người đàn ông nhìn chúng tôi, kinh ngạc. Hắn không thể tin nỗi mắt mình -- vận tốc trên sáu mươi dặm một giờ mà vẫn không bỏ rơi được cái xe lộc xộc cổ tích này! Hắn liếc nhìn đồng hồ tốc độ của xe mình, bối rối -- hắn có một điều gì không ổn. Hắn cho cô nàng xả hết tốc lực.

Hai chiếc xe kèn cựa bên nhau trên đoạn đường thẳng. Được mấy trăm mét, một chiếc xe vận tải lọc xọc chạy tới. Chiếc Buick phải lùi lại, nhường

https://thuviensach.vn

chỗ. Vừa khi cô nàng trườn tới, một chiếc xe tang lù lù hiện ra, ruy-băng của các vòng hoa phất phơ trong gió; một lần nữa, cô nàng phải lui lại. Sau đó đường mở ra thênh thang.

Khi ấy người đàn ông đã mất đi vẻ kiêu kỳ; tức tối, môi mím chặt, hắn ngã người ra phía trước -- máu đua xe đã bốc và giờ đây cuộc đời hắn tùy thuộc vào chuyện không để cho chú cẩu lai tạp, nhỏ bé của chúng tôi đánh bại.

Về phần mình, chúng tôi ngồi im thin thít trên ghế. Với chúng tôi, đơn giản là chiếc Buick không tồn tại. Koster bình thản canh chừng con đường trước mặt; Lenz, cho dù rất kích động, cầm một tờ nhật báo đọc, như không có gì đáng hơn để làm.

Vài phút sau, Koster nháy mắt với chúng tôi. Một cách vô cùng tinh tế, thằng Karl giảm dần tốc độ và nàng Buick rướn tới. Những miếng chắn bùn bóng bẩy, nở nang của nó lướt qua. Ống thải khí phả khói xanh vào mặt chúng tôi. Từng chút từng chút, hắn đã bỏ xa -- mười chín mét -- rồi, như chúng tôi tiên đoán, gương mặt đỏ lựng đẫm mồ hôi nhưng hạnh phúc, gương mặt của ông chủ xe, hiện ra ở khung cửa và một nụ cười vinh quang toe toét nở. Hắn nghĩ rằng mình đã thắng.

Nhưng hắn không dừng lại ở đấy; hắn không thể bỏ lỡ cơ hội phục hận. Hắn vẫy tay -- hững hờ, như người thắng trận.

"Otto," Lenz cảnh cáo.

Nhưng anh không cần phải lên tiếng; ngay lúc ấy Karl vọt tới. Máy xe gầm rú. Và bất thình lình cánh tay vẫy chào ở khung cửa biến mất -- Karl đã đáp lại lời mời; nó đã đến. Nó phóng, vững vàng đều đặn cho đến phút cuối, khi chúng tôi giành được phần đất đã mất; và rồi lần đầu tiên chúng tôi chú tâm đến kẻ lạ. Trong nỗi hiếu kỳ trong trắng, chúng tôi quan sát người ngồi sau tay lái, như muốn biết vì sao hắn lại ra tín hiệu. Nhưng hắn

https://thuviensach.vn

vẫn hướng ánh mắt về chỗ khác; và Karl, thằng bé lêu lỏng đầu đường xó chợ, bụi đường dính khắn, những miếng chắn bùn đập phành phạch, đã bỏ xa hắn với tốc độ siêu đẳng.

"Otto, lái hay tuyệt," Lenz nói với Koster. "Tối nay thế nào cũng có người ăn không ngon. "

Cuộc rượt đuổi là lý do khiến chúng tôi không cải biến bề ngoài của Karl. Chỉ cần Karl xuất hiện trên đường phố là có người bị khiêu khích. Đối với những loại xe khác, Karl là con quạ tật nguyền trước lũ mèo háu đói. Ngay cả những loại xe gia đình hiền hòa nhất cũng cảm thấy kích động muốn qua mặt; trước cảnh một cỗ xe cũ rích, cà rịch cà tang, lạng lờ khi trước mặt, khi sau lưng, ngay cả những con hải ly điềm đạm nhất cũng nổi máu rượt bắt. Bởi lẽ có ai biết được, dưới bề ngoài quái đản ấy, một trái tim đua tranh vĩ đại đang thổn thức?

Lenz nhấn mạnh tính chất giáo dục của Karl; nó dạy người ta biết tôn trọng đúng mực tài sáng tạo, một thứ luôn ẩn nấp dưới bề ngoài không thấm nhiễm bởi thành kiến. Ít nhất cũng như thế, Lenz nói -- anh cũng tự cho rằng, mình là người lãng mạn cuối cùng còn sót lại.

Chúng tôi ngừng trước một lữ quán nhỏ và bước xuống. Buổi chiều đẹp và yên ả. Trên cánh đồng mới vỡ, rảnh của những luống cày ánh màu tím thẩm; sống ửng màu nâu và vàng óng. Những cụm mây huy hoàng, tựa bầy chim hồng hạc, lênh đênh trên nền trời xanh màu vỏ táo, và mảnh mai ở giữa chúng là vầng trăng lưỡi liềm. Cành hãy còn xơ xác không lá nhưng đã hứa hẹn những mầm non, một bụi cây phỉ ôm ấp buổi chiều và giấc mơ trong vòng tay của nó. Từ lữ quán tỏa ra mùi thơm phưng phức của món gan chiên. Và củ hành. Bụng chúng tôi cồn cào.

Lenz theo mùi thơm lần vào trong. Hài lòng, anh trở ra. "Các cậu cần xem món khoai tây chiên! Nhanh lên, kẻo người ta ăn hết phần ngon bây giờ."

https://thuviensach.vn

Vừa lúc ấy một chiếc xe êm ái trờ tới. Chúng tôi nhìn. Chính là chiếc Buick. Nó thắng gấp, giật nảy mình bên cạnh Karl.

"Hay thật!" Lenz nói. Mấy lần trước, chúng tôi đã đánh nhau với thiên hạ cũng vì lý do tương tự.

Anh chàng bước xuống. Người to lớn, nặng nề và áo khoác nâu màu lông lạc đà. Mặt không vui, anh ta nhìn Karl thật lâu rồi lấy từ túi ra một đôi găng tay vàng dầy cộp, và bước tới.

"Cậu gọi nó là gì, một phát kiến tân kỳ?" hắn hỏi Koster, đứng cạnh, mặt chảy thiu như một lọ dấm.

Cả ba chúng tôi nhìn anh ta nhưng không trả lời. Rõ ràng anh ta coi chúng tôi như những tay thợ máy diện quần áo láng cóng ngày Chúa Nhật, rong chơi một mình một cõi.

"Anh vừa mới nói gì thế, phải không?" cuối cùng Otto nói, làm ra vẻ ngờ vực, để cho hắn biết cách ăn nói lịch sự hơn một chút.

Anh chàng đỏ mặt. "Tôi hỏi về cái xe đàng kia." anh ta ủng oẳng trả lời, hệt như lần trước.

Lenz đứng thẳng người lại. Cái mủi to của anh giần giật. Anh đặc biệt chú trọng tới sự lễ độ của người khác. Nhưng trước khi anh kịp mở miệng, đột nhiên, như bởi một bàn tay vô hình, cánh cửa phía hành khách của chiếc Buick mở ra -- một bàn chân xinh xắn đặt xuống đất, một dáng chân thon, tiếp đến là đầu gối -- rồi một thiếu nữ bước ra và chậm rãi đi về phía chúng tôi.

Chúng tôi bở ngở nhìn nhau. Chúng tôi không hề biết có người khác trong xe. Lenz đổi thái độ ngay lập tức. Nụ cười bừng nở trên gương mặt đầy tàn nhang của anh. Thình lình tất cả chúng tôi đều mỉm cười -- tại sao, chỉ có Trời biết.

https://thuviensach.vn

Anh béo nhìn chúng tôi, chưng hửng. Anh ta bối rối và rõ ràng không biết tình thế đang biến chuyển ra sao.

"Binding," cuối cùng anh nói, hơi cúi mình, như thể cái tên ấy là thứ duy nhất anh còn biết chắc.

Cô gái đã đến gần. Chúng tôi tỏ ra thân thiện hơn.

"Giới thiệu cái xe đi, Otto," Lenz nói, liếc thật nhanh Koster.

"Sao lại không?" Otto trả lời, với một tia sáng lấp lánh, hài lòng trong đôi mắt.

"Tôi rất mong được xem qua," Binding nói, giọng hòa hoàn hẳn ra. "Chắc nó phải chạy nhanh thần tốc. Vừa mới hạ tôi đo ván kia mà."

Hai người băng ngang sân đến bải đậu xe và Koster dở nấp xe lên.

Cô gái không đi theo. Mảnh khảnh và lặng lẽ, nàng đứng cạnh Lenz và tôi trong ánh hoàng hôn. Tôi nghĩ Gottfried sẽ chớp lấy thời cơ và bắng nhắng như một trái bom. Những trường hợp này rất thích hợp với anh. Thế nhưng dường như anh mất đi khả năng phát ngôn. Bình thường anh có thể xun xoe như một chú gà tây --nhưng bây giờ anh chỉ đứng, không nhúc nhích, như một sư huynh dòng Carmel đang nghĩ phép.

"Xin cô tha lỗi cho chúng tôi," cuối cùng tôi nói. "Chúng tôi không thấy cô ngồi trong xe. Nếu biết, chúng tôi đã không hành động kỳ cục như thế."

Cô gái nhìn tôi. "Nhưng tại sao lại không nhỉ?" nàng bình thản trả lời, giọng trầm đục không ngờ. "Làm như thế có gì xấu đâu chứ."

"Không xấu; nhưng thiếu công bình. Xe đó có thể đạt tới vận tốc khoảng hai trăm kí lô mét một giờ."

https://thuviensach.vn

Nàng hơi nghiêng mình tới trước và cho hai tay vào túi áo khoác. "Những hai trăm kí lô mét?" nàng hỏi.

"Một trăm tám mươi chín phẩy hai, nói chính xác, theo sổ đăng ký." Lenz trả lời, hảnh diện như một khẩu súng vừa khai hỏa.

Nàng cười."Thế mà chúng tôi nghĩ chỉ chừng sáu mươi hay bẩy mươi."

"Vậy cô đã thấy," tôi nói, "cô không tài nào biết được, phải không?"

"Không," nàng đáp, "chắn chắn chúng tôi không thể đoán biết. Chúng tôi nghĩ chiếc Buick chạy nhanh gấp đôi xe của các anh."

"Có thể là như thế," Tôi lấy chân đá một cành cây khô sang bên. "Nhưng chúng tôi có một lợi thế lớn. Tôi e là Herr Binding đàng ấy khá bực mình với chúng tôi."

Nàng cười to lần nữa. "Vâng, trong một lúc, dĩ nhiên. Nhưng người ta thỉnh thoảng cũng phải biết cách bỏ qua."

"Đúng thế."

Một khoảng im lặng. Tôi liếc Lenz. Nhưng chàng trai lãng mạn cuối cùng chỉ nhe răng cười, chun mũi, và để mặc tôi bì bỏm lội.

Những cây bạch dương xào xạc lá. Đàng sau quán, một con gà trống gáy vang rân.

"Thời tiết đẹp quá," cuối cùng tôi nói để phá vỡ im lặng.

"Vâng, tuyệt vời," nàng đáp.

"Và êm dịu lắm," Lenz thêm vào.

"Êm dịu một cách khác thường," tôi bổ sung.

https://thuviensach.vn

Một khoảng im lặng theo sau. Hắn nàng phải nghĩ, chúng tôi là một đôi cừu già ngon sơi; nhưng ý chí mạnh nhất thế giới cũng không giúp tôi nghĩ ra được chuyện gì để nói. Lenz đánh hơi.

"Nước sốt táo," anh đoán. "Sẽ có nước sốt táo dọn kèm với gan, rõ ràng thế. Món ngon đấy."

"Hẳn thế," tôi tán đồng và tự nguyền rủa hai đứa.

Koster và Binding quay lại. Chỉ vài phút thôi, thế mà Binding đã biến thành một người khác. Trông anh rạng ngời như đang bay trên chín tầng mây, hẳn vì đã tìm thấy một chuyên gia, trong Koster. Anh hỏi chúng tôi có muốn ăn tối chung với bọn anh không.

"Dĩ nhiên," Lenz đáp.

Chúng tôi đi vào lữ quán. Ngang qua cửa, Lenz nheo mắt với tôi và hất đầu về hướng cô gái."Cô ấy bù cho mười bà phù thủy già múa may hồi sáng."

Tôi nhún vai. "Có thể lắm -- nhưng trong trường hợp ấy, sao cậu để một mình tớ cà lăm, cà lập như thằng ngốc vậy?"

Anh cười. "Bé ơi, đôi khi cưng phải học bơi một mình."

"Tớ chả muốn học gì sất," tôi nói.

Chúng tôi theo chân họ. Họ đã ngồi vào bàn. Cô hầu bàn nhanh nhẩu mang gan và khoai tây chiên đến. Cô cũng đem ra một chai to whiskey lúa mạch đen để khai vị.

Binding tỏ ra là một tay ăn nói lão luyện. Thật lạ lùng, anh có thể thao thao bất tuyệt về những đề tài có liên quan đến xe cộ. Khi biết Otto thực sự đua xe, thiện ý của anh lại càng không giới hạn.

https://thuviensach.vn

Tôi nhìn kỹ. Anh là một chàng trai to lớn với lông mày rậm trên gương mặt hồng hào; khoe khoang một ít, ồn ào một ít, và rõ ràng là dễ dãi hiền hòa, như những người đã thành đạt trong đời. Tôi có thể hình dung ra anh, buổi tối trước khi đi ngủ, trịnh trọng, hài lòng, khi chiêm nghiệm về mình trước gương.

Cô gái được xếp ngồi giữa Lenz và tôi. Nàng cởi áo choàng và bên dưới là bộ đầm xám kiểu Anh. Một chiếc khăn quàng trắng ôm khít khao quanh cổ như bâu áo. Mái tóc nâu và óng ả như tơ và dưới ánh đèn, ánh màu hổ phách. Đôi vai gầy hơi nghiêng ra trước, bàn tay thon, khá dài và xương xẩu hơn là mềm mại. Mặt hẹp và xanh xao, nhưng cặp mắt to đem đến một sức mạnh gần như đam mê. Nàng xinh lắm, tôi thấy thế -- nhưng tôi không nghĩ gì khác hơn.

Ngược lại, Lenz sôi nổi, nồng nhiệt. Anh hoàn toàn khác hẳn với con người cũ của mình, mới đây không lâu. Bờm tóc hoe vàng của anh óng ánh như mào một con chim đầu rìu. Anh tuôn ra những câu nói đùa duyên dáng và cùng với Binding, thống lĩnh bàn ăn. Tôi chỉ việc ngồi bên và không thể làm điều gì cho người ta chú ý đến -- cùng lắm chỉ là một lần chuyền đĩa thức ăn hay mời thuốc lá. Và chạm cốc với Binding. Tôi làm thế khá nhiều lần.

Lenz chợt vỗ tay lên trán: "Rum! Bob, ra lấy mấy chai rum sinh nhật."

"Sinh nhật? Sinh nhật của ai thế?" cô gái hỏi.

"Sinh nhật của tôi," tôi nói. "Tôi khổ vì nó cả ngày hôm nay."

"Khổ? Vậy, chắc anh không muốn tôi chúc mừng đâu nhỉ, phải không?"

"Ô, muốn chứ," tôi nói; "chúc mừng lại là chuyện khác."

"Tốt lắm, vậy xin chúc anh tất cả những gì tốt đẹp nhất."

https://thuviensach.vn

Trong một thoáng, tôi giữ tay nàng và cảm thấy sức ép, ấm và khô, của nó. Rồi tôi ra ngoài lấy những chai rum. Đêm mông mênh, tĩnh mịch quanh căn nhà nhỏ. Ghế da của xe chúng tôi ẩm hơi sương. Tôi đứng nhìn về phía chân trời, nơi quầng sáng màu đỏ của đô thị hắt lên. Tôi sẽ vui lòng đứng mãi ở đây; thế nhưng tôi nghe tiếng Lenz gọi.

Binding không uống được rum. Sau cốc thứ nhì ta có thể nhận thấy điều đó. Anh ra ngoài vườn, lảo đảo. Tôi đứng lên và đi với Lenz đến quầy rượu. Anh gọi một chai gin.

"Một cô gái tuyệt vời, hén?" anh nói.

"Đừng hỏi tớ, Gottfried," tôi đáp. "Tớ chẳng để ý gì mấy tới cô ấy."

Anh chăm chú nhìn tôi một lúc với đôi mắt xanh màu hoa diên vỹ và rồi lắc mái đầu óng ả. "Vậy cậu sống để làm gì, hở bé cưng?"

"Tớ cũng hỏi mình câu ấy từ lâu lắm rồi," tôi đáp.

Anh cười. "Tớ đoán, cậu muốn tớ nói cho cậu biết chứ gì. Hừm, tớ sẽ không nói đâu, chỉ vậy thôi nhé. Nhưng tớ nghĩ, tớ sẽ cố tìm hiểu xem cô ấy là gì của Bé Bự, thằng chả rành tất cả mọi thứ về xe cộ, y như một quyển tự điển sống."

Anh theo Binding ra vườn. Một lúc sau, cả hai cùng trở lại quày rượu. Tin tức phải tốt đẹp, vì Gottfried, chắc là thấy con đường thênh thang rộng mở, quá vui mừng nên đã sốt sắng kết thân với Binding. Hai người gọi thêm một chai gin mới, và một giờ sau đó, đã vỗ vai nhau như đôi tri kỷ. Lenz luôn luôn toát ra một thứ gì đó rất duyên dáng, vì thế khó có ai cưỡng lại sức hấp dẫn của anh khi anh đang vui. Thật tình mà nói, trong những lúc này, anh còn không cưỡng lại được chính mình nữa là. Đơn giản rằng anh đang ồ ạt lôi cuốn Binding và chẳng bao lâu, hai người đã kéo nhau ra góc sân dưới dàn dây leo, hò hát những bài nhạc lính. Và trong khi ấy, cô gái đã quên mất chàng trai lãng mạn cuối cùng.

https://thuviensach.vn

Chỉ còn lại ba người trong phòng khách của lữ quán. Không gian đột nhiên yên tỉnh. Đồng hồ cuckoo tíc tắc. Cô hầu bàn đã thu dọn xong và nhìn chúng tôi trìu mến như mẹ hiền. Một con chó săn lông nâu nằm xoãi trước lò sưởi. Thỉnh thoảng nó lại ngắt ngứ sủa trong mơ, giọng êm, thanh và áo não. Ngoài cửa sổ, gió thổi lướt thướt. Từng khúc nhạc lính thoang thoảng lùa vào; căn phòng nhỏ dường như nâng chúng tôi lên và cùng nhau bềnh bồng qua đêm thâu và qua năm tháng, qua những hồi niệm và những thứ đã nửa vời quên lãng.

Đó là một cảm giác lạ. Thời gian như lắng đọng -- không còn là một dòng sông chảy từ miền đen tối rồi quay trở về -- nó là một hồ nước, trong đó cuộc đời lặng lờ soi bóng. Tôi nâng ly rượu. Rum lóng lánh. Tôi nghĩ đến bản kết toán của tôi sáng hôm ấy ở xưởng sửa xe. Tôi đã buồn rầu chán nản. Tôi không còn buồn nữa. Tôi nhìn Koster. Tôi nghe anh trò chuyện với cô gái; nhưng tôi không ghi nhận những lời họ nói. Tôi cảm thấy hơi ấm ban đầu của cơn say làm nóng dần huyết quản và lan tỏa ảo giác phiêu lưu. Bên ngoài, Lenz và Binding đang hợp ca bài Argonnerwald. Cạnh tôi, người con gái chưa quen đang nói -- êm ái và chậm rãi, bằng một giọng trầm, kích thích, và hơi khàn đục. Tôi uống cạn ly.

Hai người kia trở vào. Họ đã tỉnh rượu phần nào nhờ không khí thoáng mát. Chúng tôi chia tay. Tôi giúp nàng mặc áo khoác. Nàng đứng ngay trước tôi, đôi vai nhích khẻ để đón nhận chiếc áo, đầu hơi ngã ra sau và quay sang một bên, môi hé mở một nụ cười về phía trần nhà không dành cho ai cả. Tay tôi chùng xuống một giây. Mắt tôi để đâu suốt thời gian này cơ chứ? Tôi chợt hiểu sự nhiệt tình của Lenz.

Nàng xoay nửa người lại, dò hỏi. Tôi lập tức nâng chiếc áo khoác lên và liếc nhìn Binding, đứng cạnh bàn ăn, đỏ hồng như quả anh đào và vẫn còn chút ánh đờ đẫn trong đôi mắt.

"Cô có nghĩ anh ấy đủ tỉnh táo để lái xe không?" tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

"Tôi tin là có."

Tôi chăm chú nhìn nàng. "Nếu anh ấy không ổn mấy, một trong ba đứa tôi có thể đưa cô về."

Nàng cầm hộp phấn lên và mở nắp. "Không sao đâu," nàng nói."Nếu uống một chút gì đó, anh ấy lái xe còn cừ hơn."

"Lái cừ hơn, nhưng có thể không an toàn cho lắm," tôi trả lời.

Nàng nhìn tôi qua bờ gương nhỏ.

"Cầu trời cho mọi chuyện được bình an," tôi nói. Phản ứng của tôi có phần thái quá, bởi cách đứng của Binding cũng không tệ. Nhưng tôi muốn làm một điều gì đó để nàng đừng biến mất vào hư không.

"Có thể nào tôi gọi điện cho cô, sáng mai không chừng, để hỏi thăm, được không?"

Nàng không trả lời.

"Tôi nghĩ chúng tôi cũng có lỗi một phần trong việc nhậu nhẹt say sưa này," tôi nài nỉ. "Đặc biệt là tôi, với rum mừng sinh nhật."

Nàng cười. "Được rồi, nếu anh muốn. Western 2796."

Tôi lập tức ghi lại con số và ra ngoài. Chúng tôi nhìn Binding lái đi và uống ly sau chót. Rồi chúng tôi tháo xích cho Karl. Nó phóng vun vút trong sương mù tháng Ba mỏng mảnh, gió bạt mạnh và hơi thở chúng tôi dồn dập; thành phố tiến gần, dữ dội trong đêm đen, và cuối cùng nổi bật lên trong bóng tối tù mù, như một con tàu đèn đuốc sáng choang vui nhộn, quán "The Bar." Chúng tôi đem Karl đến gần và thả neo. Cognac sáng bóng như vàng, gin long lanh như ngọc biếc và rum, tự nó đã là sự sống. Chúng tôi ngồi trên những chiếc ghế cao ở quầy rượu; tiếng nhạc xập xềnh, nhịp

https://thuviensach.vn

đập của cuộc sống rõ và mạnh; nó kiêu hãnh đập trong tim chúng tôi; sự chán chường của những căn phòng bài trí tồi tàn đang chờ đợi, niềm tuyệt vọng của sự sinh tồn, tất cả đều được quên lãng; quày của quán "The Bar" là buồng lái của Thuyền Trưởng con tàu Cuộc Sống, và chúng tôi, một lần nữa lại ra khơi.

---

1 Đảo chánh

2 Chúa Trời

3 Quyền Huynh Thế Phụ

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 2

Hôm sau là Chúa Nhật. Tôi ngủ nướng và chỉ dậy khi nắng rọi đến bên giường. Tôi nhanh nhẹn nhảy xuống và mở tung cửa sổ. Bên ngoài trời trong và tươi mát. Tôi đặt cái bếp cồn lên bệ cửa sổ và đem ra hộp cà phê. Frau Zalewski, bà chủ nhà, cho phép tôi được pha cà phê trong phòng. Cà phê của bà rất nhạt -- nhất là khi người ta đã say bí tỉ đêm trước.

H

Tôi ở trọ nhà bà đã hai năm. Tôi ưa thích địa phương này. Lúc nào cũng có chuyện để làm, vì Phòng Thương Nghiệp, tiệm Café International và Salvation Army Barracks nằm gần nhau như môi với răng. Và ngay trước nhà trọ là một nghĩa trang cũ, không sử dụng nữa. Nhiều cây to bóng mát như ở công viên, và trong những đêm tỉnh mịch, ta có thể tưởng chừng đang ở thôn quê. Một mặt khác, thường thì phải đến khuya mới có sự yên lặng; vì ngay bên cạnh nghĩa trang là khu giải trí với các vòng ngựa gỗ và thuyền đu.

Đối với Frau Zalewski, nghĩa trang là một tài sản đáng giá. Khi cho thuê phòng, bà thường ca tụng không khí trong lành và tầm nhìn thoáng đãng, và do đó ra giá cao lên. "Nhưng, thưa ông, hãy nghĩ đến lợi thế ấy!" là công thức bất di bất dịch của bà.

Tôi chậm rải mặc y phục. Điều ấy cho tôi cảm giác lười lĩnh của ngày Chúa Nhật. Tôi rửa mặt; tôi thư thả đi quanh phòng, đọc báo, pha cà phê; tôi đứng cạnh cửa sổ nhìn xuống đường; tôi lắng nghe tiếng chim hót trên đầu ngọn cây ở nghĩa trang đối diện -- những ống tiêu bạc bé bỏng của

https://thuviensach.vn

Thượng Đế, chúng ríu rít phụ họa cho tiếng phong cầm rền rĩ, êm đềm và buồn thảm ở Hội Chợ bên kia. Có khoảng nửa tá áo sơ-mi và vớ, nhưng tôi chọn thật kỹ, như thể tôi có nhiều gấp hai mười lần; vừa huýt sáo tôi vừa lộn trái các túi quần áo -- tiền lẻ, dao xếp, chìa khóa, thuốc lá -- và đây rồi, mẩu giấy có ghi tên và số điện thoại của cô gái. Patricia Hollmann -- một cái tên thánh hiếm gặp, Patricia. Tôi đặt tờ giấy xuống bàn. Có thật chuyện ấy mới xảy ra hôm qua? Dường như đã xa xôi lắm -- gần như đã quên lãng qua hơi rượu xám ngọc. Đó là điều đáng kể của việc chén chú chén anh; nó đưa người ta đến gần nhau rất nhanh, nhưng cũng làm cho khoảng cách giữa đêm và ngày hôm sau dài như những năm trường.

Tôi nhét mẩu giấy dưới chồng sách. Tôi có nên gọi nàng không? Có lẽ có--mà cũng có lẽ không. Sáng hôm sau, ta thường nghĩ khác về những chuyện như thế. Tôi khá hài lòng, thực vậy, có được chút bình yên. Đã có đủ phiền toái trong những năm gần đây. Hãy giữ một khoảng cách an toàn, Koster thường nói. Nếu để cho một điều gì đó thân cận quá, ta sẽ muốn nắm giữ. Mà ta nào có thể giữ được một điều gì.

Vào lúc ấy, sự thù ghét thường lệ của ngày Chúa Nhật bắt đầu ở phòng bên cạnh. Tôi đi tìm cái mũ, có lẽ đã cất kỹ ở một chỗ nào đó đêm qua, và nghe lõm câu chuyện của họ. Đó là Hasse và bà vợ đang lăng mạ lẫn nhau. Suốt năm năm trời, hai người chung sống trong một căn phòng nhỏ hẹp nơi đây. Họ không phải là người xấu. Nếu họ có một căn hộ ba phòng, với gian bếp cho người vợ và thêm một đứa trẻ, có lẽ cuộc hôn nhân của họ đã diễn biến tốt đẹp. Thế nhưng nguyên một căn hộ rất đắt tiền và một đứa trẻ trong thời buổi thiếu an ninh này -- làm sao có được! Cho nên họ đành sống vật vã ở đấy, bà vợ phát cuồng và ông chồng lúc nào cũng thắt thỏm lo bị mất việc. Nếu chuyện ấy xảy ra, đời ông sẽ tàn. Ông đã bốn mươi lăm tuổi. Không ai sẽ mướn, một khi ông bị sa thải. Thật là một bất hạnh thời đại -- trước đây người ta từ từ lắng chìm và luôn luôn vẫn có một cơ hội để ngoi lên -- thế nhưng trong thời buổi này, ở bờ xa bên kia của mỗi lần sa thải, vực thẳm không đáy thất nghiệp kinh niên lại há mõm đón chào.

https://thuviensach.vn

Tôi cố lẽn ra, nhưng có tiếng gõ cửa và Hasse thất thểu bước vào. Ông gieo mình xuống ghế. Ông là một người hiền lành với đôi vai xuôi và râu mép thưa. Một thư ký nhún nhường, siêng năng. Nhưng nay họ là những người kém may mắn nhất. Có lẽ luôn luôn là thế. Sự khiêm nhường và tính chuyên cần chỉ được tưởng thưởng trong tiểu thuyết. Ngoài đời, họ bị bóc lột rồi quẳng sang một bên.

Hass dơ tay lên. "Có hai người ở văn phòng sẽ bị đuổi. Chắc tôi sẽ là người thứ nhất, cậu nghĩ xem, có phải không."

Từ kỳ lương này đến kỳ lương sau, ông sống trong nỗi lo sợ ấy. Tôi rót cho ông một cốc rượu mạnh.Toàn thân ông run lẩy bẩy. Ta có thể đoán, một ngày nào đó ông sẽ ngã quỵ. Ông không còn một chút sức kháng cự nào.

"Và lúc nào cũng là những câu đay nghiến này," ông khẻ nói.

Bà vợ quy chụp trách nhiệm cho ông, hiển nhiên là thế, về cuộc đời của bà. Bà bốn mươi hai tuổi, da thịt hơi nhão và nhan sắc phai tàn, nhưng dĩ nhiên chưa đến mức tang thương như ông chồng. Bà bị bệnh kinh hoảng phút chót.

Dính líu vào cũng chẳng ích gì.

"Hasse này," tôi nói, "Ông cứ yên lặng ở chơi nơi đây cho tới khi nào cũng được. Tôi phải ra ngoài. Có cognac trong tủ áo, nếu ông muốn. Trong đấy cũng có rum nữa. Mấy tờ báo đây nhé. Rồi chiều nay, dẫn bà ấy đi dạo, chỗ nào cũng được, miễn là ra khỏi ngôi nhà này. Xem chiếu bóng. Không đắt tiền hơn vài giờ ở quán cà phê mà còn một chút gì lưu lại sau đó. Lời vàng ngọc của ngày hôm nay là hãy quên đi, đừng nung nấu trong lòng."

Tôi vỗ nhẹ vai ông, nhưng lương tâm hơi cắn rứt. Dù sao, phim ảnh lúc nào cũng tốt. Ở đấy, ai cũng có thể mơ mộng một chút gì.

https://thuviensach.vn

Cửa phòng của họ vẫn mở. Người đàn bà khóc tỉ tê. Tôi đi dài trên hành lang. Căn phòng kế cửa khép hờ. Lắng nghe. Một vầng phấn hương lan tỏa. Erna Bonig, thư ký riêng, sống ở đấy. Quá sang trọng so với đồng lương của chị; nhưng mỗi tuần một ngày, xếp thường đọc văn thư cho chị chép đến sáng. Và hôm sau chị sẽ rất gắt gỏng. Bù lại, chị ra ngoài khiêu vũ mỗi đêm. Khi không khiêu vũ được nữa, chị sẽ không muốn sống làm gì, chị giải thích. Chị có hai người bạn. Một người yêu chị, tặng hoa cho chị. Người kia, chị yêu và đưa tiền cho hắn.

Phòng kế bên thuộc Bá Tước Orlov, bậc thầy kỵ mã, người Nga lưu vong, hầu bàn, phụ diễn phim và điếm đực, râu hai bên má hoa râm. Thiên tài chơi ghi-ta. Mỗi đêm ông cầu nguyện Đức Mẹ Kasan ban cho một chân tiếp tân ở một khách sạn sang bậc nhất; và ông thường khóc khi say.

Phòng kế. Frau Bender. Y tá ở viện nuôi trẻ mồ côi. Năm mươi tuổi; chồng chết trong chiến tranh; hai con chết vì suy dinh dưỡng, năm 1918. Có một con mèo tam thể. Con mèo duy nhất của cả nhà.

Tiếp đó -- Muller, kế toán viên đã về hưu, biên tập cho tạp chí của một hội chơi tem. Một bộ sưu tập tem biết đi, không có gì khác hơn. Một người hạnh phúc.

Tôi gỏ cánh cửa cuối cùng. "Này, Georg," tôi nói, "vẫn không có gì mới hả?"

Georg Block lắc đầu. Anh ấy là sinh viên học kỳ thứ tư. Để đeo đuổi việc học, anh đã làm thợ mỏ trong hai năm. Hiện nay, số vốn dành dụm gần cạn; chỉ còn đủ tiền mua thực phẩm trong hai tháng. Anh không thể trở lại mỏ -- có quá nhiều công nhân mỏ thất nghiệp. Anh cố làm đủ nghề vặt để kiếm thêm. Có lần, anh dành nguyên một tuần giao hóa đơn cho một hảng sản xuất bơ thực vật, và rồi hảng phá sản. Ngay sau đó, anh tập tành bán báo và tưởng là dễ thở. Chỉ ba ngày sau, hai tay buôn có môn bài đã tấn công, xé bỏ tất cả báo của anh, và cảnh cáo anh không được để chúng thấy

https://thuviensach.vn

anh ở địa bàn của chúng thêm một lần nữa. Đủ lắm rồi, họ cũng chật vật như anh, nào có khác. Hôm sau anh lại đi, dù phải trả tiền cho số báo đã mất ngày trước. Một người lái mô tô tông phải anh, và báo văng tứ tung xuống bùn. Thế là đi đời thêm hai đồng mark. Anh cố gắng lần thứ ba, chỉ để về nhà với tấm áo khoác rách bươm và mặt mày sưng húp. Thế là anh bỏ cuộc. Nay anh ngồi nhà cả ngày trong tuyệt vọng, học như hóa rồ, như thể việc học có đưa đến một lợi ích nào. Anh chỉ ăn mỗi ngày một bửa. Thế nhưng hoàn tất việc học hay không cũng chẳng có gì khác biệt -- nếu như thi đỗ, ít nhất cũng phải mười năm anh mới hy vọng tìm được việc làm.

Tôi đưa anh một bao thuốc lá. "Sao không bỏ cho rồi, hở Georgie? Tớ đã, như cậu biết. Sau này nếu muốn, ta học lại mấy hồi."

Anh lắc đầu. "Không, nếu không kiên trì ta sẽ đánh mất những kỷ năng đã có. Tớ hiểu như thế, nhờ làm thợ mỏ. Tớ không thể làm việc ở mỏ một lần nữa."

Gương mặt xanh xao, đôi tai vễnh to, ánh mắt cận thị ngây dại, thân hình tiều tụy, ngực lép kẹp-- lạy Chúa tôi!

"Thôi thì chúc anh may mắn, Georgie."

Và tiếp đến là nhà bếp. Đầu lợn lòi --quà của Zalewski, người quá cố. Điện thoại. Bóng tối nửa vời. Mùi ga và mỡ lâu ngày hăng hắc. Cửa mở vào hành lang, với nhiều danh thiếp gắn cạnh nút chuông. Danh thiếp của tôi, một trong số đó, ghi: Robert Lohkamp, sinh viên ban triết, bấm hai chuông dài. Tấm thiệp cáu bẩn và ố vàng theo thời gian. "Sinh viên ban Triết." Oách nhỉ. Ngày xưa, có như thế. Tôi xuống cầu thang, đi ra quán Café Internatiional.

International là một lổ hổng dài, tối thui, tù mù khói thuốc, với nhiều phòng ở cuối nhà. Gần cửa ra vào, cạnh quày rượu là cây đàn dương cầm. Thật đáng buồn vì nó sai giọng, có nhiều dây chùng và long mất vài phím

https://thuviensach.vn

trắng. Nhưng tôi rất mến nó vì tất cả những khiếm khuyết ấy. Nó là con ngựa già tàn tật, đã chia sẻ ít nhất một năm của cuộc đời tôi, bởi đây là chỗ tôi được thuê để chơi đàn.

Các gian phòng phía sau, những tay chăn gia súc thỉnh thoảng tụ tập ở đó, cũng như khách vãng lai từ công viên giải trí. Các cô gái điếm thường ngồi gần cửa.

Phòng rượu vắng tanh, trừ Alois, người bồi có gan bàn chân phẳng dẹp, đứng sau quày. "Như thường lệ?" anh hỏi.

Tôi gật đầu. Anh mang đến một cốc rum. Tôi ngồi xuống bàn và nhìn mông lung vào khoảng không trước mặt. Một dãi ánh sáng xám rọi xéo qua ô cửa sổ trên cao, phản chiếu trên những chai rượu mạnh cài trên giá. Brandy anh đào lấp lánh như hồng ngọc.

Alois tiếp tục tráng rửa ly cốc. Con mèo của bà chủ quán rù rù trên mặt dương cầm. Tôi chậm rãi rít mấy hơi thuốc. Không khí làm cho người ta ngầy ngật... Hôm qua, cô ấy có giọng nói đặc biệt làm sao! Hơi khàn một chút, có lẽ thế, nhưng mà, cũng dịu dàng.

"Đem cho chúng tôi mấy tờ báo, Alois," tôi nói.

Cửa mở kẻo kẹt. Rosa bước vào. Rosa, cô gái điếm ở nghĩa trang, còn được gọi là "con ngựa sắt" -- tên thân mật mô tả tính bất khuất của chị. Chị ấy đến, như thói quen mỗi sáng Chúa Nhật, uống một cốc sô-cô-la. Sau đó, chị sẽ đi Burgdorf thăm con.

"Chào em, Robert."

"Chào Rosa. Con gái chị khỏe không?"

"Chút nữa sẽ biết. Đây --nhìn cái này." Từ một bọc giấy, chị rút ra một con búp bê má đỏ hây hây, và lấy tay ấn lên bụng nó. "Mama," con búp bê

https://thuviensach.vn

thỏ thẻ, nét mặt Rosa bừng sáng.

"Hay nhỉ," tôi nói.

"Đã xong đâu, đợi đấy," chị ngửa con búp bê ra sau. Đôi mắt nó cụp lại, một tiếng 'cách' vang lên khe khẻ.

"Ơ, em không ngờ!"

Rosa sung sướng, sẵn sàng gói con búp bê lại. "Robert, em hiểu những việc này. Chị có thể thấy. Một ngày nào đó, em sẽ là một người cha tốt."

"Chị nghĩ thế à?" tôi nói, hoài nghi.

Rosa hết lòng sống vì con. Cho đến ba tháng trước đây, khi con bé chưa biết đi, chị còn giữ nó trong phòng. Chị có thể làm được điều ấy, mặc dù nghề nghiệp của mình, nhờ khéo sử dụng một tủ áo nhỏ kế bên phòng chị. Đêm đêm khi trở về với người tình, chị thường viện một lý do nào đó để hắn chờ bên ngoài, trong khi chị vào nhà, hộc tốc đẩy xe em bé vào trong tủ áo, đóng lại; rồi quay ra đón khách. Nhưng trong tháng Mười Hai, con bé thường bị đẩy từ căn phòng ấm của mẹ vào tủ áo không sưởi, nên nhiễm lạnh và khóc toáng vào những lúc mẹ nó cần tiếp khách.

Rất khó khăn cho Rosa xa rời con. Chị gửi nó ở một nhà trẻ đắt tiền, nơi ấy chị đóng vai một bà góa đáng kính-- nếu người có thẩm quyền biết sự thật, họ không đời nào chấp nhận đứa trẻ.

Rosa đứng lên. "Thứ Sáu em đến, chắc nhé?"

Tôi gật đầu.

Chị nhìn tôi. "Em biết lý do, phải không?"

"Tất nhiên."

https://thuviensach.vn

Tôi không có một ý niệm nào; nhưng tôi không hỏi. Đánh đàn chỗ ấy trong năm đó, tôi có quy tắc của mình. Như thế là tốt nhất. Cùng một nguyên tắc, tôi đối xử với tất cả các cô gái bằng một thái độ thân thiện như nhau. Tôi không thể làm khác hơn, ở vị thế của mình.

"Au revoir, Robert."

"Cheerio, Rosa."

Tôi nán lại một lúc. Với tôi, International gần như là chỗ nghĩ ngơi thanh tẩy, thế nhưng hôm nay, vì một lý do nào đó, tôi không đạt được trạng thái mơ màng bình yên thường có những ngày Chúa Nhật. Tôi uống thêm một ly rum, vuốt ve con mèo và bỏ đi.

Cả ngày tôi rong ruổi khắp thành phố. Tôi không biết vì sao tôi cảm thấy bất an. Tôi bức rức không dừng lại một chỗ nào đủ lâu. Buổi chiều sắp tàn, tôi ghé xưởng sửa xe. Koster đang cắm cúi với chiếc Cadillac. Cách đây không lâu, chúng tôi mua nó với giá rẻ như bèo. Nó đã được tu sửa toàn diện và Koster sắp tô điểm những nét chấm phá cuối cùng. Đó là một sự đầu tư liều lĩnh. Chúng tôi hy vọng sẽ có lời, nhưng tôi không chắc tìm được người mua. Trong thời buổi khó khăn, người ta thường muốn xe nhỏ, không phải một chiếc to kềnh thế này.

"Tớ sợ mình sẽ kẹt với nó, Otto," tôi nói.

Nhưng Koster đầy hy vọng. "Chính xe cở trung mới bị kẹt, Bob ạ," anh giải thích. "Có thị trường cho loại xe rẻ tiền, và cũng có thị trường cho loại xe hạng sang. Vẫn còn rất nhiều người giàu có; hoặc những người thích phô trương."

"Gottfried đâu rồi?" tôi hỏi.

"Đi họp chính chị, chính em."

https://thuviensach.vn

"Cái ông điên. Thế anh ấy muốn gì ở những nơi đó?"

Koster cười lớn. "Tớ nghĩ, anh ấy cũng chẳng biết. Một chút mùa xuân khơi động bầu nhiệt huyết. Và hẳn là anh ấy luôn luôn chơi trò đuổi bắt những điều mới lạ."

"Có lẽ thế," tôi nói. "Cậu có cần tớ làm gì không?"

Chúng tôi hí hoáy với chiếc xe cho đến khi trời tối không thấy gì được nữa. "Tớ nghĩ như thế đủ rồi, ta về thôi," Koster nói. Chúng tôi gột rửa dầu mỡ. "Đố cậu, tớ có cái gì đây," anh nói, vỗ vào cái ví da trong túi.

"Ai mà biết."

"Vé xem đấu quyền Anh tối nay. Hai vé. Đi nhé?"

Tôi ngần ngừ. Anh nhìn tôi, ngạc nhiên.

"Stilling so găng với," anh nói, "Walker. Một trận gay cấn đấy."

"Cậu đi với Gottfried đi," tôi đề nghị, cảm thấy mình là thằng khờ vì không đi xem đấu võ. Nhưng không hiểu sao, tôi chẳng thấy tha thiết.

"Cậu có sao không?"

"Không."

Anh nhìn tôi.

"Chắc tớ về nhà," tôi nói. "Cần viết thư và làm vài thứ lặt vặt. Đôi khi ta phải..."

"Cậu không bệnh chứ?" anh hỏi, lo lắng.

"Không bệnh một tị nào. Có lẽ, cũng có một chút xuân thì khơi lòng nao nức."

https://thuviensach.vn

"Thôi được. Tùy cậu."

Tôi rảo bước về nhà. Một lần nữa, tôi ngồi trong phòng và không nghĩ ra được điều gì muốn làm. Tôi đứng dậy, bước loanh quanh. Tôi hoàn toàn không hiểu vì sao tôi muốn về. Cuối cùng, tôi bước ra hành lang, ghé thăm Georg. Trên lối đi, tôi chạm mặt Frau Zalewski.

"Chèng đéc ơi!" bà nói, ngạc nhiên. "Cậu đấy à?'

"Làm sao chối được," tôi nói, hơi bực mình.

"Không lông nhông ở ngoài đường!"" Bà lúc lắc mái tóc bạc uốn lọn. "Một kỳ quan, trong những kỳ quan!"

Tôi không ở chơi lâu với Georg. Mười lăm phút sau tôi đã quay về. Tôi lưỡng lự, không biết có nên uống một cốc rượu hay không. Tôi không thấy thèm. Tôi ngồi bên cửa sổ, ngắm nhìn đường phố.

Hoàng hôn buông nhanh xuống những cánh dơi chấp chới bên kia nghĩa trang. Nền trời phía sau Phòng Thương Nghiệp xanh như màu táo non. Đèn đường đã thắp, dù trời chưa tối hẳn -- trông chúng như đông đá. Tôi lần tay dưới chồng sách, tìm mảnh giấy có ghi số điện thoại. Cuối cùng rồi... Gọi điện thoại chắc cũng không hại gì. Dù sao đi nữa, hầu như tôi đã hứa. Vả lại, không chừng cô ấy vắng nhà.

Tôi bước ra hành lang, chỗ có điện thoại, cầm ống nghe và gọi tổng đài. Trong lúc chờ đợi, tôi cảm thấy một cảm giác hy vọng dễ chịu trào dâng và ứa ra ở đầu cái ống nghe màu đen. Nàng có nhà. Rồi khi một giọng nói rất trầm và hơi khàn đột nhiên cất lên như bóng ma trong mùi mỡ và tiếng bát đĩa lanh canh từ phòng khách của Frau Zalewski -- một giọng nói từ tốn, như nghĩ ngợi từng chữ -- tất cả nỗi niềm băn khoăn của tôi tan biến. Tôi gác ống nghe, sau khi đã hẹn gặp nàng vào ngày mốt. Thình lình, cuộc đời dường như không còn vô nghĩa nữa. "Mình điên thật," tôi nghĩ, lắc đầu.

https://thuviensach.vn

Rồi tôi lại cầm ống nghe lên và gọi Koster.

"Otto, cậu còn dư vé không?"

"Còn."

"Tốt lắm. Vậy tớ đi."

Sau đó, chúng tôi lang thang rất lâu trong thành phố. Những con đường, dù sáng sủa, nhưng hoang vắng. Bảng hiệu neon và đèn ở các cửa hàng thắp lên vô ích. Những tượng sáp bên trong cửa sổ một gian hàng, đầu tô vẽ, phô mình trần trụi. Trông chúng ma quái và bệnh hoạn. Nữ trang lấp lánh trong cửa kính gian hàng kế bên. Rồi một tiệm bách hóa, sáng choang, trắng lốp, nổi bật như giáo đường, tơ lụa màu sắc tươi vui như bọt biển trong cửa kính. Nhiều tượng người xanh xao, hao gầy dựng trước một rạp chiếu phim; và dọc theo đó, một cửa hàng thực phẩm phô bày sự huy hoàng của nó: trái cây đóng hộp chất cao như tháp, đào tiên nằm trong vĩ lót, ngỗng béo xỏ trên dây như phơi quần áo, các ổ bánh mì nâu xếp giữa thịt nguội và xúc xích gia vị cầu kỳ, và, ở trung tâm tất cả, pa-tê gan và cá hồi cắt lát, hồng mượt và vàng mơ.

Chúng tôi ngồi trên ghế, gần công viên. Đêm mát lạnh và trăng treo như một ngọn hồ quang trên những nóc nhà. Đã quá nửa đêm. Công nhân sửa đường xe điện dựng lều trên mặt đường đá gần đó. Ống bễ rên xiết thổi và hoa lửa bắn như mưa xuống những bóng người lom khom, trịnh trọng. Bên cạnh đó, nồi nhựa đường tỏa khói như một cái bếp dã chiến.

Chúng tôi đắm chìm trong suy tư.

"Khá lạ kỳ cho một ngày Chúa Nhật, Otto nhỉ?"

Koster gật đầu.

"Ta hài lòng vì nó đã chấm dứt," tôi trầm ngâm nói.

https://thuviensach.vn

Koster nhún vai. "Có lẽ một khi ta đã quen sống trong khuôn khổ, nếu có một chút tự do, ta sẽ cảm thấy khó chịu."

Tôi bẻ cao cổ áo khoác. "Chẳng nói lên gì mấy cho cuộc đời của chúng ta, Otto."

Anh nhìn tôi, mỉm cười. "Lại càng ít có gì để nói, chỉ mới vài năm trước thôi, Bob."

"Đúng," tôi đồng ý. "Tuy thế..."

Máy khoan lực xịt thứ ánh xanh lục chói gắt xuống mặt đường nhựa. Lều công nhân, với ánh đèn lung linh bên trong, như một miền quê nhỏ bé, ấm cúng.

"Theo cậu, thứ Ba này chiếc Cadillac sẵn sàng chưa?" tôi hỏi.

"Có lẽ," Koster nói. "Sao cậu hỏi?"

"Tớ chỉ thắc mắc..."

Chúng tôi đứng dậy và quay về nhà. "Tớ có phần gắt gỏng tối nay, Otto," tôi nói.

"Ai cũng thỉnh thoảng bị như thế," Koster nói. "Ngủ ngon nhé, Bob."

"Tạm biệt, Otto."

Trong phòng mình tôi tiếp tục ngồi thêm một lúc. Bỗng nhiên tôi không còn ưa thích chỗ này nữa. Ngọn đèn chùm trên trần -- xấu xí ghê gớm-- ánh sáng chói mắt; và những ghế bành, vải bọc đã mòn xơ xác; nhựa lót nền nhà, trông ảm đạm nghèo nàn; bồn rửa tay -- ta không thể mời một người đứng đắn đến đây, tôi nghĩ. Phụ nữ, chắc chắn không. Cùng lắm, một cô gái làng chơi từ quán International mà thôi.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 3

Sáng thứ Ba chúng tôi ngồi ở sân trong, ngay trước xưởng sửa xe, dùng điểm tâm. Chiếc Cadillac đã sửa xong xuôi. Lenz cầm một tờ giấy, nhìn chúng tôi đắc thắng. Là 'quản đốc phụ trách quảng cáo' cho xưởng, anh vừa đọc cho chúng tôi nghe mẩu rao vặt bán xe do chính anh soạn. Bắt đầu với dòng chữ "Sang trọng. Hãy du lịch miền Nam nắng ấm," nó là một pha tạp giữa một bản tình ca và thánh ca.

S

Koster và tôi im thin thít. Ta cần thời gian để hồi phục sau một cơn lũ văn chương hoa gấm như thế. Lenz lại tưởng nhầm chúng tôi đã bị chinh phục.

"Vừa thơ mộng vừa mạnh mẽ, hén?" anh nói, hãnh diện. "Trong thời kỳ thực dụng, cần phải lãng mạn, bí quyết nằm ở chỗ đó. Những cực đối lập hấp dẫn nhau."

"Không đúng, khi tiền bạc dính dáng vào," tôi đáp.

"Người ta không mua xe để tiết kiệm, em ơi," Gottfried giải thích, giọng kẻ cả. "Họ mua xe để đầu tư; và đó là lúc mà, với các doanh nhân, cái lãng mạn tình tứ bắt đầu nảy nở, bất kể ra sao chăng nữa. Còn với phần lớn công chúng, nó tắt ngúm ở đấy. Otto, cậu nghĩ sao?"

"Ơ, cậu biết là --" Koster thận trọng bắt đầu.

https://thuviensach.vn

"Đừng phí thời gian bàn cãi, Otto," tôi chêm vào. "Đó là thứ rao vặt dành cho những miền sông nước hay cho kem dưỡng da, không phải cho xe hơi."

Lenz há mồm.

"Gượm đã," tôi tiếp tục. Cậu nghĩ tụi này có thành kiến chứ gì. Tớ đề nghị thế này -- hãy hỏi Jupp. Ba người sẽ có tiếng nói đa số."

Jupp là nhân viên duy nhất của chúng tôi, một thiếu niên mười lăm tuổi, giống như thợ tập việc. Thằng bé phụ trách việc bơm xăng, mua thức ăn sáng cho chúng tôi, và dọn dẹp ga-ra buổi tối. Jupp có thân hình nhỏ nhắn, đầy tàn nhang, và đôi tai to nhất tôi từng thấy trong đời. Koster tuyên bố, nếu có bao giờ Jupp bị rơi khỏi máy bay, nó sẽ không hề hấn gì. Đôi tai sẽ giúp nó lượn theo gió, đáp xuống đất an toàn.

Chúng tôi gọi thằng bé đến. Lenz đọc cho nó nghe mẩu rao vặt.

"Em có thích mua một chiếc xe như thế không, hở Jupp?" Koster hỏi.

"Một chiếc xe?" Jupp hỏi.

Tôi cười to. "Dĩ nhiên, một chiếc xe," Lenz gầm lên. "Thế em nghĩ đó là cái gì, một con hà mã hay sao?"

"Nó có bộ sang số phối hợp, bánh đà thủy lực và thắng hơi không?" Jupp hỏi, không chùn bước.

"Ngốc tử, đương nhiên đó là chiếc Cadillac của chúng ta," Lenz khịt mũi.

"Anh có nói thế bao giờ!" Jupp trả đũa, cười toe toét tận mang tai.

"Gottfried, cậu thấy rồi." Koster nói. "Đó là tính lãng mạn thời hiện đại."

https://thuviensach.vn

"Trở về bơm xăng đi, Jupp, thằng quỷ sứ thế kỷ hai mươi."

Cầu nhầu, Lenz lại biến vào trong văn phòng -- thêm thắt vài chi tiết kỷ thuật đủ để tương thích và bảo toàn ý thơ tình tứ của mẩu rao vặt.

Vài phút sau, Thanh Tra Barsig xuất hiện ở cổng sân trong. Chúng tôi đón tiếp ông cực kỳ tôn kính. Ông là kỹ sư và nhân viên kiểm tra cho hãng Bảo Hiểm Phượng Hoàng -- một người có ảnh hưởng quan trọng tới việc chúng tôi được giao xe để sửa hay không. Chúng tôi có quan hệ tốt với ông. Là một kỹ sư, ông không để thứ gì lọt khỏi cặp mắt cú vọ tinh tường của mình. Thế nhưng với tư cách một người sưu tập bướm, ông mềm như cọng bún thiu. Ông có một bộ sưu tập phong phú, và có lần chúng tôi cho ông một con bướm đêm lớn một hôm bay lạc vào xưởng. Khi chúng tôi đưa nó ra, mặt ông tái xanh vì xúc động. Đó là con bướm đầu lâu, rõ ràng rất hiếm quý, mà ông vẫn hằng ao ước. Ông không bao giờ quên được điều ấy, và từ đó trở đi, luôn luôn tìm cách cho chúng tôi được chia việc theo đúng lẽ công bằng. Để đổi lại, chúng tôi bắt cho ông bất kỳ con bướm đêm nào trong tầm tay.

"Một ly vermouth nhé, Herr Barsig?" Lenz, vừa mới nhú đầu ra, lễ phép hỏi.

"Không uống rượu trước khi trời tối," Barsig trả lời. "Đó là nguyên tắc nghiêm nhặt của tôi."

"Nguyên tắc cốt để phá vỡ, hoặc sẽ không có niềm vui," Lenz trả lời, vừa rót rượu vào ly. "Vì tương lai của bướm đêm phi ưng-thủy lạp, bướm lông công, và bướm đốm."

Barsig ngần ngừ trong một thoáng.

"Các bạn đã nói thế, làm sao tôi từ chối được," ông nói, nhận lấy ly rượu. "Nhưng trong trường hợp ấy, chúng ta cũng phải uống mừng tiểu

https://thuviensach.vn

bạch cúc." Ông cười ra vẻ ngượng nghịu. "Các bạn sẽ hài lòng khi biết, tôi đã khám phá được một loài bướm mới. Râu có lông tơ như lược."

"Trời đất ơi!" Lenz kêu to. "Hoan nghinh! Vậy nay ngài là một người tiên phong và sẽ lưu danh hậu thế!"

Chúng tôi cạn thêm một ly nữa, mừng loài bướm với cặp râu lược. Barsig lau bộ râu mép.

"Tôi cũng có tin mừng cho các bạn. Đến đấy, mang chiếc xe Ford về. Cấp trên đã chấp thuận cho các bạn."

"Tốt quá," Koster nói. "Chúng tôi sẽ làm. Còn tiền ước lượng thì sao ạ?"

"Cũng duyệt xong."

"Không bị cắt giảm?"

Barsig nheo một mắt. "Ban đầu có vẻ khó khăn một chút. Nhưng cuối cùng thì..."

"Một ly nữa mừng Công ty Bảo hiểm Phượng Hoàng," Lenz nói, rót thêm một đợt nữa.

Barsig đứng lên.

"Một nghề nghiệp kỳ quặc," ông nói trong khi ra về.

"Các bạn nhớ người đàn bà trong chiếc xe Ford chứ? Bà ấy chết cách đây mấy hôm. Vết thương rất nhẹ và cạn. Rõ ràng chết vì mất máu."

"Bà ấy được bao nhiêu tuổi ạ?" Koster hỏi.

"Ba mươi bốn," Barsig trả lời; "và có mang bốn tháng. Bảo hiểm nhân thọ trị giá hai mươi ngàn marks."

https://thuviensach.vn

Chúng tôi lập tức đi lấy hàng, xe của người chủ tiệm bánh. Ông ta lái xe khi đã ngà hơi men và tông vào một bức tường trong đêm. Người vợ bị thương, nhưng ông ta chỉ trầy trụa qua loa mà thôi.

Ông ta nhìn vào ga-ra khi chúng tôi chuẩn bị kéo xe. Đôi vai ú nụ, cổ bò mộng, đầu hơi chúi nghiêng tới trước. Ông ta quan sát chúng tôi một lúc lâu nhưng chẳng nói lời nào. Với gương mặt tai tái, kém sức khỏe của những người thợ nướng bánh, trong bóng tối lờ mờ, ông ta giống một con mọt gạo khổng lồ buồn thảm. Ông ta uể oải đến gần.

"Chừng nào thì xong?" ông ta hỏi.

"Khoảng ba tuần," Koster trả lời.

Ông ta chỉ vào mui xe: "Dĩ nhiên gồm cả món này, phải không?"

"Tôi không hiểu," Otto nói. "Tôi không thấy nó hỏng chỗ nào."

Ông chủ tiệm bánh làm một cử chỉ nóng nảy. "Tôi có nói nó hỏng đâu. Ý của tôi là, tôi muốn thay cái mới. Theo tôi biết, các cậu có một mối hời, phải không? Chúng ta hiểu nhau quá mà, tôi nghĩ thế?"'

"Chẳng hiểu một ly ông cụ nào," Koster nói.

Anh thừa hiểu quá đi chứ. Ông ta muốn một cái mui xe mới mà chúng tôi, không phải công ty bảo hiểm, phải đài thọ. Chúng tôi dằng co một lúc, nhưng ông ta dọa sẽ hủy hợp đồng, đi tìm một xưởng khác ngoan ngoãn hơn. Cuối cùng, Koster đành nhượng bộ. Anh không bao giờ làm vậy, nếu chúng tôi không cần việc làm một cách khẩn thiết thế này.

"Các cậu thấy chưa, sao không thỏa thuận ngay từ đầu?" ông chủ tiệm bánh nói, nụ cười quỷ quyệt. "Vài hôm nữa, tôi sẽ quay lại chọn chất liệu. Màu kem, tôi nghĩ. Màu êm dịu."

https://thuviensach.vn

Chúng tôi lái đi. Khi ra khỏi nơi ấy, Lenz trỏ vào nệm xe Ford. Có các vết bẩn to và đen sẩm. "Máu của bà vợ lão hãy còn đấy. Thế mà lão ta bắt chẹt cho bằng được một tấm mui mới! 'Màu kem," Chúa ơi! "Màu êm dịu'! Tớ phải ngã mũ bái phục! Tớ nghĩ lão ta dám đòi tiền bảo hiểm của hai mạng người lắm cơ. Barsig nói vợ lão ta đang có bầu, phải không?"

Koster nhún vai. "Tớ đoán, lão sẽ nói, buôn bán là buôn bán, và chuyện này không liên hệ gì tới chuyện kia."

"Có lẽ thế," Lenz nói, "nhưng cậu biết đấy, nhiều người có thể rút rỉa lợi lộc từ những niềm bất hạnh. Dù sao chăng nữa, chúng mình cũng sắp mất toi năm mươi đồng mark."

Buổi chiều, tôi viện lý do để về sớm. Tôi có một cái hẹn với Patricia Hollman vào khoảng năm giờ, nhưng tôi không nói cho một ai ở xưởng sửa xe biết. Không phải tôi muốn dấu; nhưng bỗng dưng tôi cảm thấy chuyện ấy khó thành.

Nàng cho tôi địa chỉ một quán cà phê. Tôi chưa bao giờ vào quán ấy; tôi chỉ biết đó là một cơ ngơi nhỏ và lịch sự. Không một chút nghi ngờ, tôi đi vào. Nhưng tôi giật mình kinh hoàng ngay khi bước qua cửa. Phòng đông nghẹt đàn bà con gái trò chuyện huyên thiên. Tôi đã lạc vào một quán trà tiêu biểu của nữ giới. Với một chút khó khăn, tôi cũng dành được một bàn trống. Tôi khổ sở nhìn quanh. Ngoài tôi ra, chỉ có hai người đàn ông khác và tôi không thích bề ngoài của họ.

"Cà phê, trà hay sô-cô -la?" người bồi bàn hỏi trong lúc lấy khăn phủi những mẩu bánh vụn trên mặt bàn xuống áo tôi.

"Một ly cognac lớn," tôi đáp.

Hắn mang đến, cùng với một đám người, dẫn đầu bởi một bà dáng dấp lực lưỡng khó đoán tuổi, đầu đội một cái mũ tang thương.

https://thuviensach.vn

"Bốn người? Xin đi lối này," hắn nói, và chỉ về phía bàn tôi.

"Khoan đã --" tôi nói. "Bàn này không còn trống. Tôi đang chờ một người."

"Không được, thưa ông," người bồi bàn nói. "Không thể để dành chỗ vào giờ này."

Tôi nhìn hắn. Rồi nhìn bà lực sĩ đứng cạnh bàn, tay bấu chặt thành ghế. Nhìn nét mặt của bà, tôi đành từ bỏ tất cả những ý định đối kháng. Nếu không có một bộ súng đại bác tầm gần, đừng ai hòng cản trở người đàn bà đang cương quyết chiếm hữu cái bàn này.

"Dẫu sao, mang cho tôi một ly cognac nữa, hén?" tôi hậm hực nói với anh bồi.

"Vâng, có ngay. Một ly to nữa?"

"Một ly thật to, như thế này!"

"Dĩ nhiên, thưa ông." Hắn cúi chào. "Bàn này đủ cho sáu người, ông biết đấy," hắn nói, ra vẻ hối lỗi.

"Được rồi. Chỉ cần mang cognac ra."

Bà lực sĩ có vẻ cũng là hội viên của hội bài trừ rượu. Bà gườm gườm nhìn ly rượu mạnh của tôi, như thể đó là một con cá ương sình. Để chọc tức bà, tôi gọi thêm một ly nữa và dương mắt nhìn lại. Bỗng nhiên tôi thấy mọi thứ đều vô lý. Tôi muốn gì ở đây nhỉ? Và tôi muốn gì với nàng? Tôi cũng không biết trong không khí náo nhiệt này, liệu tôi có thể nhận ra nàng hay không.

Bực dọc, tôi nốc cạn ly cognac.

"Salut," ai đó đàng sau tôi, lên tiếng.

https://thuviensach.vn

Tôi giật nẩy mình. Nàng đứng đấy, cười. "Anh bắt đầu thưởng thức rồi đấy à."

Tôi đặt cốc rượu trong tay xuống bàn. Bỗng dưng tôi bối rối. Nàng khác hẳn với hình ảnh trong trí nhớ của tôi. Giữa đám đàn bà béo tốt phục phịch ở quán cà phê, trông nàng như một cô gái rừng núi Amazon, thon thả, điềm tỉnh, tươi tắn, vững vàng và ngoài tầm tay với.

"Nơi này không bao giờ thích hợp với chúng ta," tôi nghĩ bụng, và nói: "Và cô từ đâu xuất hiện một cách bí ẩn thế? Tôi liên tục canh chừng cửa ra vào mà."

Nàng chỉ qua bên phải. "Có một cái cửa ở đấy nữa. Nhưng tôi tới trễ. Anh có chờ lâu không?"

"Không lâu chút nào. Giỏi lắm là hai hay ba phút. Tôi cũng vừa đến."

Câu lạc bộ cà phê ở bàn đã im bặt. Tôi có cảm giác cái nhìn của bốn bà cố nội tỉnh như sáo đang dán sát vào lưng. "Cô muốn ngồi lại đây không?" tôi hỏi.

Nàng liếc mắt quan sát những người chung bàn. Nàng cắn môi. Nhìn tôi với vẻ thú vị, nàng nói, "Tôi e là, quán cà phê nào cũng như nhau."

Tôi lắc đầu. "Những quán vắng tốt hơn chứ. Chỗ này là cái hang quỷ, gây cho người ta cảm giác sút kém. Chúng ta đến bar rượu có lẽ hay hơn."

"Bar rượu? Thế có tiệm rượu mở cửa lúc ban ngày ban mặt à?"

"Tôi biết một tiệm," tôi nói. "Ở đó lúc nào cũng yên tỉnh. Nếu cô thích --"

"Ô, tôi thích?"

https://thuviensach.vn

Tôi nhìn nàng. Trong một thoáng, tôi không hiểu ý nàng. Tôi không ghét những lời cay đắng mỉa mai nếu nó không nhắm vào tôi; thế nhưng, tôi luôn luôn có mặc cảm.

"Được thôi, mình đến đấy," nàng nói.

Tôi ra hiệu cho người bồi bàn. "Ba ly cognac lớn," ông ta quang quác như một con chim báo điềm gở muốn thanh toán vấn đề với khách nằm dưới mộ. "Ba đồng rưỡi."

Nàng quay lại. "Ba ly cognac trong ba phút? Giỏi thế."

"Có hai ly ngày hôm qua," tôi vội vàng thanh minh.

"Đồ láo khoét!" bà lực sĩ ở bàn sau lưng, rít lên. Bà ấy nhịn từ nãy giờ đã lâu.

Tôi quay lại và cúi chào. "Giáng Sinh vui vẻ, các bác." Rồi tôi chuồn ngay lập tức.

"Anh đã cãi nhau với họ à?" nàng hỏi, khi chúng tôi ra khỏi quán.

"Không hẳn thế. Tôi chỉ có ảnh hưởng không thuận lợi với các bà, trong vài trường hợp đặc biệt."

"Tôi cũng thế," nàng đáp.

Tôi nhìn nàng. Với tôi, nàng như đến từ một thế giới khác. Tôi hoàn toàn không hình dung nỗi nàng như thế nào và sống ra sao, ở nơi đấy.

Trong bar rượu, vị thế của tôi vững vàng hơn. Khi chúng tôi bước vào, Fred, người pha rượu, đang đứng phía sau quầy chùi bóng cái ly rót cognac lớn. Anh chào tôi như thể mới gặp lần đầu, như thể anh không phải là người đã đưa tôi về nhà, chỉ mới hai đêm trước. Anh được đào tạo từ một trường dạy nghề giỏi, và anh giàu kinh nghiệm.

https://thuviensach.vn

Phòng vắng tanh chỉ trừ một bàn, như thường lệ, nơi Valentin Hauser ngồi. Tôi quen anh trong thời chiến; chúng tôi cùng chung một đại đội. Có lần anh đem ra tận tiền tuyến một lá thư mà anh nghĩ là của mẹ tôi. Anh biết tôi đang trông tin, vì mẹ tôi vừa trải qua một cuộc giải phẩu. Nhưng anh nhầm --nó chỉ là tờ quảng cáo cho một thứ nón ấm dệt bằng sợi tầm gai. Trên đường về, anh bị thương ở chân.

Sau khi chiến tranh chấm dứt không lâu, Valentin được thừa kế một gia tài nhỏ và anh nhậu nhẹt lu bù từ đấy. Anh coi đó là bổn phận, uống để mừng vận may đã giúp anh sống sót trong chiến tranh. Anh không cần biết là đã nhiều năm trôi qua. Không ai có thể ăn mừng cho đủ, anh thường nói. Anh là một trong những người lưu giữ một ký ức siêu phàm về cuộc chiến. Những người khác đã quên hầu hết; nhưng anh còn nhớ mồn một, từng ngày, từng giờ.

Tôi nghĩ anh uống đã khá nhiều, vì anh ngồi trong góc riêng, xa xôi, chìm lắng. Tôi dơ tay chào.

"Salut, Valentin."

Anh ngước lên và gật đầu. "Salut, Bob."

Chúng tôi chọn một góc phòng. Người pha rượu đến gần.

"Cô uống chi?" tôi hỏi.

"Một ly Martini, có lẽ," nàng đáp. "Martini không đá."

"Fred là chuyên viên về chuyện ấy," tôi nói.

Fred tự cho phép mình nở một nụ cười.

"Còn phần tôi, như thường lệ," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Quán lạnh và tối, thoang thoảng mùi gin và cognac vương vãi đâu đây -- một mùi giống mùi rễ đỗ tùng và bánh mì. Một mô hình thuyền buồm bằng gỗ treo trên trần. Vách tường phía sau quầy được bọc đồng. Ánh sáng mờ ảo ở một giá đèn hắt sắc đỏ lên lớp vách đồng như thể một đám cháy ngầm đang lung linh soi bóng. Trong số các giá đèn nhỏ bằng sắt trên vách, chỉ có hai ngọn sáng hơn -- một ngọn gần Valentin và ngọn kia, gần chúng tôi. Chụp đèn bằng da mỏng làm từ bản đồ cũ và trông như những giải đất hẹp của địa cầu được chiếu sáng.

Tôi ngượng ngập, không biết bắt đầu câu chuyện ra sao. Gần như tôi chẳng biết gì về nàng, và càng nhìn nàng, tôi càng thấy lạ lẫm. Đã từ lâu, tôi không kết giao với ai; tôi không còn thành thạo nữa. Tôi chỉ quen đàn đúm với đám bạn trai. Mới đây thôi, tiệm cà phê quá ồn ào -- và bây giờ ở đây, thình lình bỗng quá yên tỉnh. Không khí lắng đọng làm tăng trọng lượng từng con chữ khiến ta ngại ngùng không dám hé môi. Tôi ao ước phải chi tôi đang ở quán cũ...

Fred mang rượu đến, và chúng tôi nâng ly. Rum nồng đậm và có hương vị nắng mới. Điều đó đáng kể đấy chứ. Tôi cạn ly và lập tức gọi thêm.

"Cô thích chỗ này không?" tôi hỏi.

Nàng gật đầu.

"Hay hơn tiệm bánh ngọt phải không?"

"Tôi ghét tiệm bánh ngọt," nàng nói.

"Thế tại sao chúng ta lại gặp ở đấy, thay vì những chỗ khác?" tôi ngạc nhiên hỏi.

"Tôi không biết." Nàng bỏ nón xuống. "Tôi chẳng nghĩ ra nơi nào khác."

https://thuviensach.vn

"Cô thích chỗ này lại càng tốt. Chúng tôi thường đến đây. Vào buổi tối, hầu như nơi này là nhà của chúng tôi."

Nàng mỉm cười. "Chẳng phải như thế đáng thương lắm sao?"

"Không," tôi nói, "phù hợp với thời đại."

Fred đem đến cho tôi ly rượu thứ nhì. Anh đặt một điếu Havannah xanh lục lên bàn, cạnh cốc rượu. "Herr Hauser gửi anh."

Từ góc của mình, Valentin ra dấu và nâng ly.

"Ba mươi mốt tháng Bảy, mười bẩy," anh nói, giọng khàn đặc.

Tôi gật đầu chào và cũng nâng ly.

Anh luôn luôn phải uống mừng một điều gì đó. Có một đêm, tôi gặp anh ở một lữ quán vùng quê, đang uống rượu thưởng trăng; một ngày ở chiến hào, anh uống khi tình thế đặc biệt tồi tệ, và anh biết ơn vì mình còn sống và còn ngồi ở đấy.

"Anh ấy là bạn cũ," tôi giải thích với nàng. "một người bạn thời chiến. Anh ấy là người duy nhất tôi biết có thể tinh luyện một chút hạnh phúc từ một nỗi bất hạnh lớn. Anh ấy không biết làm gì với đời mình nữa --do đó anh ấy vui sướng chỉ vì anh ấy còn sống."

Nàng đăm chiêu nhìn tôi. Một vệt sáng rơi trên vầng trán và đôi môi nàng. "Tôi có thể hiểu điều ấy," nàng nói.

Tôi ngước mắt. "Ơ, làm sao có thể? Cô còn trẻ quá mà."

Nàng mỉm cười. Nụ cười lãng đãng trong ánh mắt mà thôi. Nét mặt gần như không đổi; chỉ trong trẻo hơn, như thể tỏa sáng từ bên trong.

https://thuviensach.vn

"Còn trẻ quá," nàng nói. "thật là một câu phát biểu! Với tôi, ta không bao giờ quá trẻ. Ta chỉ luôn luôn quá già!"

Tôi im lặng trong chốc lát.

"Từ một bình diện khác, có nhiều thứ để nói lắm " sau cùng tôi đáp, và ra hiệu cho Fred mang thêm một chút gì nữa để uống. Nàng tự tin và độc lập trong cách nghĩ; so với nàng, tôi có cảm giác mình giống một súc gỗ ngu si. Tôi muốn khởi đầu một cuộc đối thoại nhẹ nhàng vui tươi, một cuộc đối thoại lý thú, thứ mà ta thường nhớ đến khi còn lại một mình. Lenz có thể làm được chuyện ấy; còn với tôi, câu chuyện luôn luôn trở nên vụng về, khó nhọc. Cũng không sai lắm khi Gottfried thường nói, trong vai trò một người chiêu đãi, tôi có trình độ của một bà giám đốc sở bưu điện.

May mắn thay Fred là một người bạn đầy hiểu biết. Thay vì loại ly nhỏ xíu như cái đê khâu thường ngày, anh mang đến một cốc vang to và đầy. Giúp anh khỏi mất công đi tới đi lui nhiều lần và tôi không ra vẻ uống quá nhiều. Tôi phải uống, nếu không tôi không thể nào thoát khỏi sự tẻ nhạt, trì độn này.

"Cô không dùng thêm Martini sao?" tôi hỏi nàng.

"Thế anh đang uống gì đấy?"

"Cái này à? Rum."

Nàng nhìn ly rượu của tôi. "Cùng một loại như thứ anh vừa uống."

"Vâng," tôi nói. "Phần lớn tôi chỉ uống rum."

Nàng lắc đầu. "Tôi không thể tin rằng nó có mùi vị thơm ngon."

"Thật tình tôi không còn biết nó thơm ngon ra sao nữa," tôi nói.

Nàng nhìn tôi. "Vậy anh uống làm gì?"

https://thuviensach.vn

"Rum," tôi nói, -- vui mừng vì vớ được một thứ mà tôi có thể ba hoa, -- "rum không liên quan gì đến hương vị. Nó không phải chỉ là một thức uống --nó còn là một người bạn. Một người bạn giúp cho mọi việc dễ dàng hơn. Nó thay đổi thế giới. Và cho nên ta uống, dĩ nhiên là thế --" tôi đẩy cốc rượu sang một bên. "Nhưng tôi có nên gọi cho cô một ly Martini nữa hay không?"

"Gọi rum, thì hơn." nàng nói. "Tôi nên thử một lần cho biết."

"Tốt lắm," tôi nói, "nhưng đừng thử hôm nay. Rum rất nặng cho người mới tập. Làm ơn cho một ly cocktail Bacardi," tôi gọi với sang Fred.

Fred mang đến các thứ. Anh còn mang một dĩa hạnh nhân tẩm muối và cà phê rang đen. "Để chai rum của tôi lại đây, anh nhé?"

Dần dần mọi thứ bắt đầu mang một sắc thái mới. Cảm giác thiếu an toàn biến mất, chữ nghĩa nối gót theo nhau. Tôi không còn xét đoán từng chút những gì mình nói. Tôi tiếp tục uống và cảm thấy một con sóng lớn, ấm áp, mềm mại ập đến và ôm ấp tôi; những giờ đen tối đong đầy hình ảnh và cuộc diễn hành lặng lẽ của những giấc mơ len lén trở về, xếp chồng lên vùng phong cảnh ảm đạm xám xì của cuộc sống gieo neo. Vách của quán rượu lùi vào và thình lình, không còn là quán rượu nữa -- mà là một góc nhỏ của trái đất, một địa đàng để nương náu, một hầm trú ẩn, bên ngoài đó trận chiến muôn đời của sự hổn loạn diễn ra gay gắt và bên trong, hai đứa tôi ngồi an trú, xô dạt vào nhau một cách bí ẩn qua hoàng hôn của thời gian.

Nàng cuộn mình trên ghế, một thiếu nữ xa lạ, huyền bí, như thể trôi nổi đến đây từ bờ bên kia cuộc đới. Tôi nghe tiếng mình nói, nhưng như thể không phải là tôi, như thể giờ đây có một người khác đang trò chuyện, một người mà tôi ước muốn được trở thành. Lời nói không còn trung thực nữa, chúng mang những ý nghĩa mới, lấn ép vào nhau, nhiều vùng đất màu sắc rực rỡ hơn những sự kiện xẩy ra trong đời tôi. Tôi biết chúng cũng không thực, chúng biến thành những mơ tưởng viễn vông và dối trá; nhưng tôi bất

https://thuviensach.vn

cần -- sự thật nhạt nhẻo buồn tẻ, và chỉ có ý nghĩa cùng với vẻ quyến rũ mê hoặc của những giấc mộng mới chính là cuộc sống.

Ánh sáng lung linh trong cái chum đồng đặt trên quày. Thỉnh thoảng Valentin lại nâng ly và nói thầm một con số tháng ngày với khoảng không trước mặt. Âm thanh náo động của đường phố văng vẳng lọt vào, đôi lúc bị ngắt quảng bởi tiếng còi xe như tiếng của loài ác điểu. Mỗi khi có người mở cửa, chúng lại gào to. Dai dẳng như một mụ già ghen tuông.

Trời đã tối khi tôi đưa Patricia Hollman đến tận nhà. Tôi thong thả cuốc bộ trở về. Bỗng nhiên tôi cảm thấy cô độc và trống vắng. Cơn mưa phùn đang rắc hạt. Tôi ngừng chân trước một khung kính cửa hàng. Tôi đã uống quá nhiều. Tôi có thể cảm nhận điều ấy. Không, tôi đâu đã chuyếch choáng, quay cuồng --nhưng tôi biết chắc là thế.

Tôi thấy nóng bức. Tôi mở cúc áo choàng và đẩy mũ ra sau. Tôi bắt gập mình gục thiếp một lần nữa. Kệ bố chúng mày -- tất cả những lời mắc gió tôi đã phun ra! Chúng chẳng mang một ý nghĩa nào. Mà tôi cũng không nhớ gì; đấy mới là điều tai hại nhất. Tại đây, một mình trên đường, xe buýt rầm rộ lao qua, tất cả mọi thứ đều mang một vẻ khác biệt so với lúc tôi còn ngồi trong vùng nửa sáng nửa tối của quán rượu. Tôi tự nguyền rủa mình. Ấn tượng ban đầu của nàng về tôi mới đẹp làm sao! Chắc chắn nàng đã nhận ra. Nàng gần như không uống gì cả. Và nàng đã cho tôi một cái nhìn kỳ lạ khi chia tay...

Herrgott! tôi quay ngoắt lại và do đó, đụng phải một lão béo lùn -- "Ê?" tôi cáu kỉnh nói.

"Mắt để trên đầu hay sao mà không nhìn thấy bố đây, hở thằng cán chổi?" lão béo quát.

Tôi trân trối nhìn lão.

https://thuviensach.vn

"Thế đằng ấy chưa bao giờ trông thấy loài người, hả?" lão ta sừng sộ nói tiếp.

Lão lọt đúng tầm nhắm của tôi.

"Con người hả, thấy rồi," tôi đáp, "nhưng thùng bia biết đi thì chưa."

"Quân khốn khiếp!" lão nói.

"Lão mập khờ," tôi đáp lại.

Lão trịnh trọng nhấc mũ. "Chào đằng ấy, nhé." lão nói, và chúng tôi chia tay.

Những câu xã giao đó làm tôi tỉnh ra, nhưng nỗi ưu phiền vẫn còn đó. Quả tình càng tỉnh táo, tôi càng bực bội. Tôi thấy mình ngu ngốc không tả. Nhưng rồi, dần dần tôi không còn khó chịu với bản thân: tôi khó chịu với tất cả mọi thứ -- kể cả nàng. Chính vì nàng mà tôi đã say mèm. Tôi bẻ cao cổ áo. Nàng thích hay không thích một điều gì về tôi, tôi cũng không cần -- dẫu sao, nàng là ai cơ chứ? Buổi hẹn hò dù có kết quả xấu tệ đến mấy, tôi cũng không quan tâm -- chuyện gì xảy ra, đã xảy ra. Không thể làm gì khác để cứu vãn. Và cũng thế, không chừng...

Tôi quay trở về quán rượu và lần này, say túy lúy.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 4

Thời tiết trở nên ấm ướt và mưa dầm suốt mấy ngày. Rồi trời trong và nắng ấm mang theo cái nóng âm ỉ. Sáng thứ Sáu, khi đến xưởng sửa xe, tôi gặp Matilda Stoss, chổi kẹp nách, đứng giữa sân như một con hà mã bị thôi miên.

T

"Xem kìa, Herr Lohkamp, có lộng lẫy không chứ? Mỗi lần như thế, lại là một phép mầu."

Tôi bàng hoàng - cây mận già cạnh máy bơm xăng tưng bừng nở hoa, chỉ trong một đêm.

Nó đứng đấy, còng queo, trơ trọi, suốt cả mùa đông; chúng tôi thường máng vỏ xe cũ và đặt các can nhớt lên cành cho dễ chiết; nó được dùng như một cái giá rất tiện nghi để cất đủ thứ, từ giẻ lau xe cho đến nắp đậy máy xe. Vài ngày trước, các bộ áo liền quần thợ máy của chúng tôi hãy còn bừa bãi phơi trên đấy; chiều hôm qua cũng không có gì đáng chú ý; thế mà giờ đây, chỉ trong một đêm, nó đã biến đổi, như chuyện thần tiên, thành một vầng mây hồng và trắng lung linh, một vầng mây những bông hoa tươi thắm, như một đàn bướm bỗng nhiên đáp xuống chỗ làm việc lem luốc của chúng tôi.

"Và hương thơm!" bà ấy nói, mắt đảo tròn phấn khởi. "Tuyệt diệu! Cứ như là mùi rượu rum."

https://thuviensach.vn

Tôi không ngửi được gì cả, nhưng tôi hiểu ngay. "Theo tôi, thơm như cognac của khách hàng," tôi đề nghị.

Bà ấy thẳng tay bác bỏ. "Herr Lohkamp, chắc cậu bị cảm lạnh. Hoặc là gai thịt trong mũi, có lẽ thế? Thời buổi này, gần như ai cũng có gai thịt trong mũi. Không, mũi của già Stoss này thính như chó săn; tin tôi đi, đó là mùi rum, rum lâu năm."

"Được rồi, Matilda..."

Tôi rót một cốc rum và đi ra cây xăng. Jupp đã ngồi sẵn nơi đấy. Cạnh thằng bé, nhiều cành hoa mận cắm trong một lọ mứt cũ bằng thiếc han rĩ. "Cái này để làm gì thế?" tôi ngạc nhiên hỏi.

"Dành cho quý cô quý bà," Jupp giải thích. "Nếu họ đổ đầy bình, họ sẽ được biếu một cành. Cháu đã bán được chín mươi lít xăng rồi đấy. Cái cây này giá trị tương đương với vàng. Nếu không có nó, chắc chúng ta phải làm một cây hoa giả."

"Cháu thật giỏi buôn bán," tôi nói.

Thằng bé cười hể hả. Nắng xuyên qua vành tai của nó, trông như ô cửa kính nhuộm.

"Cháu còn được chụp ảnh hai lần," thằng bé nói tiếp. "Trước cây hoa."

"Tốt lắm, cháu sẽ sớm thành tài tử xi-nê," tôi nói, và đi tới ổ sửa xe, nơi Lenz từ dưới gầm xe Ford chui ra.

"Bob," anh nói. "tớ mới nhớ một chuyện. Thể nào chúng ta cũng sẽ bận rộn với cô bạn của Binding."

Tôi chăm chú nhìn anh. "Cậu nói gì thế?"

"Thì y như tớ vừa nói. Mà sao cậu lại nhìn chòng chọc thế?"

https://thuviensach.vn

"Đâu có --"

"Có mà, cậu nhìn tớ chòng chọc. Tên họ đầy đủ của cô ấy là gì nhỉ? Pat -- nhưng Pat gì mới được?"

"Tớ không biết."

Anh đứng thẳng người. "Cậu không biết? nhưng cậu có viết địa chỉ của cô ấy. Tớ nhìn thấy tận mắt."

"Tớ làm mất mẩu giấy ấy rồi," tôi giải thích.

"Làm mất!" Anh ôm mái tóc vàng bằng cả hai tay. "Sau khi tớ phải bỏ ra suốt một giờ ở ngoài sân với Binding! Làm mất! Ơ, không chừng Otto biết."

"Otto cũng không biết đâu," tôi nói.

Anh nhìn tôi. "Đồ nửa mùa chết tiệt! Cậu còn tệ hơn thế. Hôm ấy, cậu không biết à, đấy là một thiếu nữ tuyệt vời. Hergott!" Anh đăm đăm nhìn trời. "Khi chỉ một lần duy nhất trong đời, một điều tốt đẹp xảy đến với chúng ta, thì một thằng cả đẩn xúi quẩy như cậu lại làm lạc mất địa chỉ."

"Tớ có thấy cô ấy tuyệt vời chỗ nào đâu," tôi nói.

"Bởi vì cậu là một thằng ngốc," Lenz đáp; "một thằng khờ, không nhận thức được điều gì có giá trị cao hơn một cô gái điếm ở tiệm cà phê International. Cậu là nhạc công dương cầm, thế thôi. Một lần nữa, tớ nói cho cậu biết, cô gái ấy, là một điều may mắn không ngờ, thật thế. Dĩ nhiên, cậu chẳng biết cóc khô gì. Cậu có nhìn vào mắt cô ấy không? Hẳn là không, cậu còn mãi ngắm ly rượu của cậu."

"Ô, cậu nín đi," tôi chặn lại, bởi nhắc tới rượu, anh chạm đúng chỗ nhược của tôi.

https://thuviensach.vn

"Và đôi tay của cô ấy," anh tiếp tục, không màng tới tôi --" thon dài, như tay của một cô gái hai dòng máu --Gottfried hiểu những chuyện này, Gottfried biết mà. Lạy thánh Moses! Cuối cùng con cũng đã gặp nàng, với những thứ một người phụ nữ cần có -- đẹp, dĩ nhiên, và quan trọng hơn cả, khí sắc --" Anh tự ngắt lời. "Cậu có biết, chẳng hạn, khí sắc là gì không?"

"Là không khí, thứ ta bơm vào bánh xe," tôi nói.

"Cố nhiên," anh nói một cách thương hại. "Không khí, cố nhiên! Khí sắc, vẻ tinh tuyền, rạng rỡ, ấm áp, huyền bí -- là những thứ tạo nên cái đẹp của một linh hồn và làm nó trở nên sống động. Nhưng cậu cần quái gì, khí sắc của cậu là mùi rượu rum --"

"Nín ngay, không thì tớ sẽ phang một cái gì đó lên đầu cậu đấy," tôi gầm lên.

Nhưng Gottfried vẫn tiếp tục nói và tôi không làm gì cả. Dĩ nhiên anh không biết chuyện gì đã xảy ra và mỗi chữ của anh cắm trúng tâm điểm -- nhất là những chữ tả chuyện nhậu nhẹt. Tôi gần như đã quên, tôi đã an ủi mình một cách khá hữu hiệu; thế nhưng giờ đây anh lại đào bới lên tất cả. Anh ca tụng và ca tụng cô gái đến khi tôi cảm thấy mình đã vĩnh viễn đánh mất một điều vô cùng quý báu.

Sáu giờ chiều, vẫn phiền muộn tôi đến Café International. Đấy là nơi trú ẩn xưa nay của tôi; Lenz nói đúng.

Tại đấy, tôi ngạc nhiên trước khung cảnh nhộn nhịp. Các loại bánh kem ướp lạnh và bánh nho khô bày trên quày, và Alois- bàn chân dẹp, tất tả bê một khay đầy ly tách cà phê khua lanh canh vào phòng trong.

Tôi chựng lại. Cà phê, cả bình to ư? Hẳn phải có một bầy đàn lén lút say sưa ở đâu đây.

https://thuviensach.vn

Nhưng bà chủ quán giải thích. Hôm nay ở phòng sau có tiệc từ giả Lilly, bạn của Rosa. Tôi vỗ trán. Tất nhiên, tôi đã được mời! Và tôi là người đàn ông duy nhất, như Rosa ngụ ý -- vì Kiki, chàng trai ẻo lả, cũng có mặt, nhưng không kể. Tôi chuồn ra ngoài, mua một bó hoa, một trái thơm, một cái lúc lắc của trẻ con, và một thanh sô cô la.

Rosa đón tôi với nụ cười của bậc nữ lưu. Chị vận một chiếc áo đầm vải dầy, cổ khoét rất sâu và ngự ở đầu bàn. Răng vàng của chị lại lấp lánh. Tôi hỏi thăm cháu bé, và đưa cái lúc lắc nhựa cùng với phong sô cô la. Rosa rạng rỡ.

Với trái thơm và bó hoa, tôi quay sang Lilly; "Chúc chị những điều tốt lành nhất."

"Cậu ấy luôn luôn là một người hào hoa phong nhã," Rosa nói; "Bob ơi, đến đây, ngồi giữa chúng tôi nhé."

Lilly là bạn thân của Rosa. Có một bề dầy sự nghiệp sáng chói. Chị là gái điếm trụ ở khách sạn, là ước vọng xa vời của những cô điếm trẻ. Gái điếm ở khách sạn không cần kiếm khách ngoài phố --cô ta thuê phòng trọ và chiêu khách tại đấy. Rất ít người đạt được vị trí này -- họ không đủ y phục hay vốn liếng để kiên nhẫn đợi khách. Đúng thế, Lily chỉ hành nghề ở một khách sạn tỉnh lẽ; nhưng theo thời gian, chị đã để dành gần bốn ngàn marks. Bây giờ chị muốn lấy chồng. Chồng tương lai của chị có cửa hàng sửa ống nước. Anh biết rõ về chị, nhưng chấp nhận. Và anh không cần lo lắng cho tương lai; khi một người trong bọn lập gia đình, họ là những người đáng tin cậy. Họ đã có đủ những thăng trầm trong đời.

Lilly sẽ cử hành đám cưới ngày thứ Hai. Hôm nay Rosa tổ chức một buổi tiệc nhẹ chia tay. Các cô có mặt đầy đủ để gặp Lily lần cuối. Một khi có chồng, chị ấy sẽ khó lòng đến đây.

https://thuviensach.vn

Rosa rót cà phê cho tôi. Alois, nhanh nhẩu tiến đến với một cái bánh khổng lồ rắc đầy quả phúc bồn tử, hạnh nhân và bạch chỉ. Chị cắt một lát to, đặt trước mặt tôi.

Tôi biết mình phải làm gì. Tôi thành thạo nếm một miếng và bày tỏ sự ngạc nhiên cao độ.

"Donnerwetter 1, chắc chắn không thể nào mua ở tiệm!"

"Chị tự làm đấy," Rosa sung sướng nói. Chị nấu ăn rất ngon và thích được mọi người tán thưởng. Món ra-gu Hung Gia Lợi và bánh nho khô của chị không ai sánh kịp. Dòng dõi Bohemia của chị, đâu phải là thừa.

Tôi nhìn quanh. Các cô ngồi ở bàn, những người hái nho trong vườn của Chúa, những bậc thầy thấu hiểu bản chất của con người, những chiến sĩ của ái tình: Wally, người đẹp, áo lông chồn trắng đã bị cuỗm mất trong một phi vụ về đêm mới đây; Lina chân gỗ, thế nhưng lúc nào cũng tìm được mối; Fritzi, người vui tính, yêu thương chàng Alois- bàn chân dẹp, mặc dù chị có thể xây tổ ấm với một người khác, nhưng chị vẫn khước từ; Margot đôi má hồng, lúc nào cũng mặc y phục nữ gia nhân và do đó luôn luôn kiếm được khách hàng thông thái; Marion trẻ nhất bọn, rạng rỡ và phóng túng; Kiki, không được coi như đàn ông vì anh mặc quần áo đàn bà và tô son điểm phấn; Mimi, con người đáng thương, bốn mươi lăm tuổi và bị giãn tỉnh mạch, đi bộ là một việc khó khăn cho chị; vài cô hầu rượu, vài người khách buổi tối mà tôi không quen; và cuối cùng, nhân vật danh dự thứ nhì, thấp bé, tóc bạc và nhăn nheo như một quả táo mùa đông -- "Bu," người mà ai cũng trao gởi nỗi lòng, người an ủi và giúp đở tất cả các cô gái giang hồ. Bu của quày xúc xích ở góc đường Nikolaistrasse, ban đêm là căn bếp di động, là cơ quan đổi tiền, nơi đấy, ngoài xúc xích Frankfort, bà còn dấm dúi bán thuốc lá và bao cao su, và cũng cho vay, nếu cần.

Tôi hiểu phép lịch sự. Hôm nay, không được nhắc tới cửa tiệm, không được có những lời nham nhở; quên đi sức mạnh khét tiếng của Rosa đã tạo

https://thuviensach.vn

cho chị ấy hỗn danh "con ngựa sắt"; quên đi cuộc thảo luận về đề tái ái tình của Fritzi và Stefan Grigoleit, người buôn gia súc; quên đi vũ khúc của Kiki quanh giỏ brezel 2 mỗi sớm mai. Cuộc chuyện trò ở đây phải thích đáng trong một buổi họp của các hiền mẫu.

"Chị chuẩn bị xong chưa, Lilly?" tôi hỏi.

Chị gật đầu. "Chị sắm sửa tư trang cô dâu đã từ lâu."

"Tư trang của chị ấy, thật tuyệt," Rosa nói. "Có cả tấm trải lưng ghế và tay ghế!"

"Tấm trải lưng và tay ghế? Để làm gì?" tôi hỏi.

"Ô hay, Bob này!" Rosa nhìn tôi trách móc đến độ tôi phải lập tức giải thích rằng, lẽ dĩ nhiên, tôi biết chúng là gì: những miếng ren, hoặc chỉ móc để trang hoàng bàn ghế, biểu tượng của một chút sang trọng trưởng giả, biểu tượng thiêng liêng của tình yêu trong hôn nhân và thiên đàng đã mất. Không một ai trong họ làm gái mãi dâm vì bản chất; họ là những hoang tàn đổ nát của tầng lớp trung lưu. Tham vọng thầm kín của họ không phải là sự trụy lạc, mà là giường chiếu của hôn nhân. Nhưng không đời nào họ thú nhận điều ấy.

Tôi ngồi xuống ghế dương cầm. Rosa chỉ chờ mong thế. Chị ấy, giống như cả bọn, rất ưa chuộng âm nhạc. Như một lời chia tay, tôi đàn những bản mà Rosa và Lilly yêu thích nhất. Bài mở đầu là "Lời nguyện cầu của nàng trinh nữ." Tên của bản nhạc có lẽ không thích hợp chút nào với nơi chốn này, nhưng nó là một bản nhạc vui tươi, hào hứng. Tiếp theo là những bản, "Dạ khúc của bầy chim," "Ánh sáng trên núi cao," "Khi tình yêu chết," " Bạc triệu của anh hề," và cuối cùng, "Mái nhà yêu dấu." Rosa đặc biệt yêu thích bản nhạc ấy. Gái điếm là hạng người mà cùng một lúc, vừa cứng rắn nhất vừa yếu mềm nhất. Mọi người đều cất tiếng ca. Kiki hát giọng nữ trầm.

https://thuviensach.vn

Lilly đứng lên. Chị phải đi gặp chú rễ của mình. Rosa hôn chị một cái rõ to. "Chúc chị may mắn. Đừng nghĩ ngợi nhiều."

Tay xách nách mang quà cáp, chị ra về. Có trời chứng giám, vẻ mặt của chị khác hẳn khi xưa. Nét khắc nghiệt, thường thấy ở những người phải tiếp xúc với sự đê tiện của loài người, đã hoàn toàn biến mất; gương mặt của chị trở nên hiền thục; quả thật lại có một chút băng trinh.

Chúng tôi đang đứng ở cửa vẫy tay tiễn Lilly, bỗng nhiên Mimi bật khóc. Chị cũng có chồng, nhưng chồng chị mất vì bệnh sưng phổi trong thời chiến. Chị than vãn, nếu anh ấy chết trận, chị đã có một ít tiền hưu bổng và không phải lang thang đầu đường xó chợ.

Rosa vỗ lưng chị. "Thôi đừng buồn nữa, Mimi. Vào uống thêm một chút cà phê."

Cả đám quay vào tiệm International như một bầy gà mái lục tục vào chuồng. Nhưng bầu không khí thích hợp không còn nữa. "Bob ơi, chơi thêm vài bản trước khi kết thúc," Rosa nói. "Một bài giúp chúng ta sôi động."

Rồi đến lượt tôi ra về. Rosa dúi thêm bánh vào túi tôi. Tôi biếu cho con trai của "Má", vừa chuẩn bị xong xuôi quày xúc xích bán đêm.

Tôi suy nghĩ xem mình nên làm gì. Dù sao đi nữa, tôi cũng không muốn đến "The Bar"; hay rạp chiếu phim. Còn xưởng sửa xe thì sao? Tôi nhìn đồng hồ tay. Tám giờ. Giờ này có lẽ Koster đã trở lại; nếu anh ấy có ở đấy, hẳn Lenz sẽ không càm ràm tôi hằng giờ về nàng. Tôi đi.

Có ánh đèn trong nhà xe. Không chỉ nhà xe mà thôi -- toàn thể sân trong sáng rực. Koster ở đấy một mình.

"Rọi đèn làm chi, hở Otto?" tôi hỏi. "Bán được xe Cadillac rồi hở?"

Koster cười. "Không, Gottfried chỉ chiếu đèn xem chơi, thế thôi."

https://thuviensach.vn

Tất cả đèn pha chiếc Cadillac đều bật sáng và xe được đẩy nhếch tới trước để chùm đèn xuyên qua cửa sổ vào sân và rọi thẳng lên cây mận. Nó đứng đấy, đẹp tuyệt trần, trắng xóa như phấn bảng và bóng đêm như mặt hồ đen thẩm lấm láp vỗ hai bên.

"Một sự trình bày ngoạn mục," tôi nói. "Thế cậu ấy đang ở đâu?"

"Mua thức ăn."

"Tốt," tôi nói. "tớ cảm thấy hơi chán. Có lẽ chỉ vì đói."

Koster gật đầu. "Bob, hãy ăn khi có thể; đó là quy tắc đầu tiên của người lính già. Hồi chiều này, tớ cũng bồng bột lắm -- tớ đã ghi danh đua xe với Karl."

"Cái gì?" tôi nói. "Lần thứ sáu?"

Anh gật đầu.

"Nhưng, chết nỗi, Otto, tất cả những xe chiến đấu nhất sẽ tham dự lần ấy."

Anh lại gật đầu. "Hạng xe thể thao, tranh với Braumuller."

Tôi xắn tay áo, "vậy hãy làm việc ngay, Otto! Tắm táp người thương cho nhiều vào."

"Chờ một tí," chàng lãng mạn cuối cùng vừa bước vào và nói. "Ăn trước đã." Anh bày bửa tối ra, phô-mai, bánh mì, xúc xích hun khói cứng như đá, và cá mòi. Trong khi ăn, chúng tôi uống bia lạnh. Chúng tôi ngấu nghiến như một đám thợ đập lúa đói khát. Rồi chúng tôi bắt đầu với Karl. Suốt hai giờ, chúng tôi mầy mò, kiểm tra và vô dầu mỡ không sót chỗ nào. Sau đó, Lenz và tôi ngồi xuống ăn thêm đợt hai. Gottfried cũng bật đèn pha chiếc

https://thuviensach.vn

Ford. Trong vụ đụng xe, một bên đèn vẫn còn nguyên. Từ khung xe méo mó, nó ngước lên, đăm đăm nhìn trời.

Lenz quay lại, mãn nguyện. "Vậy, đem mấy chai rượu ra. Chúng ta phải ăn mừng ngày lễ của Cây Hoa."

Tôi đặt chai cognac, chai gin, và hai cốc thủy tinh lên bàn.

"Còn cậu thì sao?" Gottfried hỏi.

"Tớ không uống."

"Cậu nói gì? Sao thế?"

"Tại vì tớ chán mấy thứ rượu chè mắc dịch này rồi."

Lenz ngẫm nghĩ lời tôi. "Thằng con nhà mình uống quá đô rồi, Otto," cuối cùng anh nói với Koster.

"Vậy để mặc hắn, nếu hắn không muốn thì thôi," Koster trả lời.

Lenz rót đầy ly của mình. "Mấy hôm nay, đôi khi hắn lại điên điên."

"Có những chuyện còn tệ hơn," tôi nói.

Trăng đã lên cao, to và đỏ, bên trên nóc nhà máy phía đối diện. Chúng tôi ngồi im một lúc.

"Này, Gottfried," cuối cùng tôi bắt đầu, "cậu tự cho mình là chuyên viên trong lãnh vực tình yêu --"

"Chuyên viên ư? Trời, tớ chỉ là thầy đời," Lenz khiêm tốn đáp.

"Tốt. Vậy cậu cho tớ biết nhé: có phải khi yêu, người ta luôn luôn hành xử như một thằng ngu?"

https://thuviensach.vn

"Theo ý cậu, thế nào là một thằng ngu?"

"Như nửa tỉnh nửa say, ba hoa, khoác lác và lừa gạt."

Lenz phá lên cười. "Bé cưng ơi! tất cả chỉ là một sự dối lừa. Một sự dối lừa tuyệt diệu của Bà Mẹ Thiên Nhiên. Thí dụ nhé, hãy nhìn cây mận kia. Nó đang tô điểm cho nó đẹp hơn là về sau. Thật khủng khiếp nếu tình yêu dính dáng ít nhiều với sự thật. Tạ ơn trời, các nhà luân lý không thể nào kiểm soát tất cả mọi chuyện."

Tôi nhỏm dậy. "Anh muốn nói, nếu không có một chút gian dối thì sẽ không đi đến đâu?"

"Tuyệt đối không, con ạ."

"Thế nhưng một người đàn ông có thể tự làm cho mình trở nên lố bịch," tôi nói.

Lenz toét miệng cười. "Ghi nhớ điều này, con trai ơi: không bao giờ, không bao giờ, không bao giờ một người đàn ông lại trở thành lố bịch trong mắt của người đàn bà, khi anh ta làm bất cứ chuyện gì vì nàng. Ngay cả những hành động ấu trĩ nhất. Làm bất kỳ điều gì cậu muốn -- trồng chuối ngược, nói những câu nhảm nhí nhất, huyênh hoang như một con công, hát dưới cửa sổ nhà nàng -- tất cả đều được, ngoại trừ một điều: đừng bao giờ khô khan, thẳng thừng, vô tri như miếng ngói. Đừng bao giờ duy lý, thực dụng."

Tôi bắt đầu phấn khởi. "Otto, cậu nghĩ thế nào?"

Koster cười. "Có lẽ cậu ấy nói đúng."

Anh đứng dậy, đi đến Karl và dở nắp đậy. Tôi đem ra một chai rum, một cốc thủy tinh và đặt chúng lên bàn. Otto mở máy. Động cơ rồ lên, trầm và khỏe. Lenz gác cả hai chân lên bệ cửa sổ và chăm chú nhìn màng đêm.

https://thuviensach.vn

Tôi kéo ghế ngồi cạnh. "Có bao giờ cậu say khi ở cạnh một người đàn bà?"

"Thường lắm," anh trả lời, không cựa ngoạy.

"Và?"

Anh liếc tôi. "Cậu muốn nói, và rồi làm rối tung cả lên? Đừng bao giờ xin lỗi. Đừng bao giờ nói. Gởi hoa. Đừng viết gì. Chỉ hoa mà thôi. Hoa che phủ mọi thứ. Kể cả những nấm mồ."

Tôi nhìn anh. Anh không cử động. Ánh sáng trắng ngoài kia phản chiếu trong mắt anh, long lanh. Máy xe vẫn nổ đều, gầm gừ khe khẻ, như thể mặt đất dưới chân chúng tôi đang rung động.

"Ơ, thế thì tớ có thể uống vài giọt cũng được," tôi nói và mở chai rượu.

Koster tắt máy xe. Rồi anh quay sang Lenz. "Trăng sáng đủ cho chúng ta có thể nhìn thấy ly rượu, Gottfried ạ. Thế thì, tắt đèn rọi được không? Đèn xe Ford, ấy mà. Cái xe quái quỷ, với cái đèn pha xéo xẹo như mắt lác làm cho tớ nhớ lại thời chiến. Chẳng phải đùa, khi những chùm đèn ấy rọi theo máy bay của ta."

Lenz gật đầu. "Và nó cũng nhắc nhở tớ -- ối chào, thôi không nói. "Anh đứng lên và tắt hết đèn xe.

Trăng đã lên cao quá nóc nhà máy và lơ lửng như một chiếc đèn lồng Trung Hoa vàng giữa những cành trên ngọn cây mận. Nhánh cây đung đưa nhè nhẹ trong gió thoảng.

"Thật lạ thường," Lenz nói, sau một lúc im lặng, "người ta dựng tượng đài cho đủ hạng người -- thế sao ta lại không thỉnh thoảng dựng một cái cho mặt trăng hay một cây hoa?"

https://thuviensach.vn

Tôi về sớm. Khi mở cửa hành lang, tôi nghe tiếng nhạc phát ra từ máy hát của chị thư ký Erna Bonig. Một giọng nữ nhẹ nhàng, trong sáng. Rồi tiếng vĩ cầm run run da diết và tiếng ghi-ta êm đềm. Và tiếng hát lại ngọt ngào vút lên như không kềm được niềm vui đang òa vỡ. Tôi lắng nghe lời ca. Thật lạ kỳ, đi trong hành lang tối, giữa cái máy khâu của Frau Bender và hòm xiểng của gia đình Hasse, người ca sĩ hát dịu dàng đến thế.

Tôi ngắm đầu con lợn rừng treo trên cửa bếp.Tôi nghe chị giúp việc khua bát đĩa lịch kịch bên trong. "Làm sao em có thể sống xa anh?" một tiếng hát đàng sau cánh cửa, chỉ cách vài bước chân, vang lên.

Tôi nhún vai, bước vào phòng mình.

Từ phòng kế, tiếng cải cọ phát ra sôi nổi. Vài phút sau, có người gõ cửa và Hasse bước vào.

"Tôi có làm phiền chú lắm không?" anh hỏi, mệt mỏi.

"Hoàn toàn không," tôi nói. "Anh uống một chút gì nhé?"

"Có lẽ không nên. Tôi chỉ cần ngồi đây một chốc."

Anh thẩn thờ nhìn về phía trước.

"Như chú thế mà khỏe," anh nói. "Chỉ một thân, một mình --"

"Ach, đừng nói nhảm," tôi đáp. "Luôn luôn trơ trọi thế này, cũng không ra gì -- anh hãy tin tôi."

Anh lọt thõm trong chiếc ghế bành. Đôi mắt đờ đẫn dưới ánh sáng tù mù từ ngọn đèn đường hắt vào. Đôi vai hẹp, tròn...

"Tôi đã hình dung cuộc đời khác hẳn," một lúc sau, anh nói.

"Chúng ta đều như thế," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Nửa giờ sau, anh trở về phòng mình để làm lành với vợ. Tôi biếu anh vài điếu thuốc và một chai rượu vỏ cam đã vơi nửa, nằm trong tủ của tôi, từ một buổi tiệc nào đó đã lâu -- vị khó chịu, ngòn ngọt, nhưng khá thích hợp với anh. Anh nào biết gì về rượu với trà.

Khẻ khàng, gần như không một tiếng động, anh bước ra, một chiếc bóng đi vào bóng tối, như đã bị hủy diệt. Tôi đóng cửa phòng sau lưng anh. Một mảnh âm nhạc từ hành lang lênh đênh trôi vào --vĩ cầm và banjos.

Tôi ngồi cạnh cửa sổ. Bên ngoài, nghĩa trang nằm dưới ánh trăng xanh. Những chùm sáng màu mè phóng từ các bảng quảng cáo điện leo quá ngọn cây và các mộ bia sáng ngời trong bóng tối. Chúng im lặng và không có vẻ đáng sợ. Xe lướt qua, bóp kèn và các luồng đèn quét loang loáng trên những dòng chữ đã phai mờ theo mưa gió.

Tôi ngồi một lúc lâu và nghĩ về mọi thứ. Một trong những thứ đó là, cách chúng tôi trở về từ chiến trường, như những người thợ mỏ sống sót sau tai nạn, trẻ trung và tan vỡ ảo mộng về tất cả mọi thứ, trừ bản thân. Chúng tôi tiến hành chiến tranh với ý định chống lại sự dối trá, ích kỷ, tham lam và ù lì của trái tim, nguyên nhân của tất cả những gì nằm lại phía sau; chúng tôi trở nên chai đá, không còn tin tưởng vào một ai hay một điều gì, trừ các chiến hữu kề cận hay những thứ như -- bầu trời, cây cối, trái đất, bánh mì, thuốc lá, những thứ chưa bao giờ biết lừa gạt con người -- và rồi được gì? Tất cả đều sụp đổ, đồi trụy và lãng quên. Và với những người chưa bị bỏ quên, chỉ còn lại sự bất lực, tuyệt vọng, thờ ơ và rượu mạnh. Thời của những giấc mơ vĩ đại cho tương lai của nhân loại đã qua. Những tay chuyên thọc gậy bánh xe, những người ích kỷ đã chiến thắng. Thối nát... Khốn khổ...

Cậu thế mà khỏe, chỉ một thân một mình. Hasse nói thế. Cũng đúng -- một người cô độc không thể nào bị ruồng bỏ. Nhưng thỉnh thoảng, ban đêm, toàn thể cơ cấu giả tạo bị sụp đổ, cuộc đời trở thành một giai điệu nức nở không nguôi; từ âm thanh muôn thủa rền rỉ một cách vô nghĩa của phong

https://thuviensach.vn

cầm, dâng lên một cơn lốc của những ao ước hoang dại, những thèm muốn, những nỗi buồn thê thảm và những niềm hy vọng, bơ vơ đi tìm đối tượng. Ach, một chút hơi ấm, thứ nhu cầu đáng thương này--có thể nào có đôi tay và một gương mặt cúi chào đâu đấy? Hay nó cũng chỉ là sự giả dối, đầu hàng, và trốn chạy? Như thế thì, có gì không, ngoài nỗi cô đơn?

Tôi đóng cửa sổ. Không, không có gì. Bởi với bất cứ điều gì hơn thế, chỉ có rất ít đất đứng bên dưới chân ta.

Nhưng sáng hôm sau tôi dậy sớm và, trước khi đi làm, gỏ cửa đánh thức ông chủ một cửa hàng hoa. Tôi chọn một bó hoa hồng và nhờ ông gởi đi ngay. Tôi có cảm giác khá lạ kỳ khi chậm rãi viết tên người nhận --Patricia Hollmann -- lên tấm thiệp.

---

1 Donnerwetter: một tán thán từ

2 brezel: pretzel (bánh bột mì cọng nhỏ, thường uốn tréo cong queo hình quả tim)

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 5

Trong bộ y phục tồi tàn nhất, Koster ra sở thuế. Anh cố xin miễn giảm. Chỉ còn Lenz và tôi ở lại xưởng.

T

"Gottfried," tôi nói, "bây giờ đến lượt cái Cadillac cũ!"

Tối qua, rao vặt của chúng tôi đã in trên báo. Như thế, hy vọng hôm nay sẽ có khách -- giả sử, nếu có ai muốn mua. Dù sao, cũng phải chuẩn bị sẵn sàng.

Trước tiên, chúng tôi đánh bóng lớp sơn. Nó sáng đẹp hẳn ra, như thể phải tốn thêm hàng trăm marks. Rồi chúng tôi thay thứ nhớt có độ đậm đặc nhất. Piston không còn tuyệt hảo nữa, kêu khục khặc. Nhưng nhờ chất lượng của nhớt bù đắp, động cơ nổ rất êm. Và chúng tôi cũng tra đầy đủ nhớt ở hộp số và cầu sau để chúng vận hành trơn tru.

Rồi chúng tôi lái cô ấy ra ngoài. Có một quãng đường rất xấu ở vùng này. Chúng tôi tăng tốc độ lên năm mươi kí lô mét một giờ. Xe khua lạch cạch. Chúng tôi xả bớt một phần tư đơn vị áp suất ở lốp xe. Xe êm hơn. Chúng tôi xả thêm một phần tư đơn vị nữa. Giờ thì không còn một tiếng động nào.

Chúng tôi lái về xưởng, bôi mỡ bò vào nắp máy hãy còn cọt kẹt, lót một chút viền cao su, thêm nước nóng vào bộ tản nhiệt cho máy nổ dễ dàng, và phun dưới gầm xe một lớp dầu tẩy bụi để nơi đấy cũng sạch tinh tươm. Rồi

https://thuviensach.vn

Gottfried đưa tay lên trời. "Lạy trời xin gởi khách đến! Người khách giàu sụ, hãy đến đây! Chú rể chờ cô dâu như thế nào, chúng tôi mong đợi người như thế ấy!"

Cô dâu vẫn cho chúng tôi đợi dài cổ. Vì thế chúng tôi đẩy chiếc xe xì khói của ông chủ tiệm bánh vào ổ sửa và bắt đầu tháo trục trước. Chúng tôi làm việc suốt mấy tiếng đồng hồ không trò chuyện. Rồi tôi nghe Judd ở cây xăng khởi sự huýt sáo "Có cái gì đi tới..."

Tôi đu lên, nhìn qua cửa sổ. Một người đàn ông nhỏ bé đi vòng quanh chiếc Cadillac. Ông ta có vẻ đứng đắn và đáng kính.

"Gottfried, nhìn kìa," tôi khẻ nói, "cậu nghĩ có phải là cô dâu đấy không?"

"Chắc thế," Lenz nói, sau khi liếc qua. "Hãy nhìn nét mặt của ông ta. Không có ai ở đấy, thế mà ông ta đã lộ vẻ nghi ngờ. Cố lên. Tở ở đây thủ trại, -- và sẽ ra đó nếu cậu cần. Đừng quên những bí quyết, nhé."

"Vâng." Tôi bước ra.

Người đàn ông nhìn tôi với đôi mắt đen, bình thản.

Tôi tự giới thiệu: "Lohkamp."

"Blumenthal."

Đó là bí quyết đầu tiên của Gottfried -- tự giới thiệu. Anh nói, như thế sẽ tạo một không khí thân mật ngay lập tức. Bí quyết thứ nhì là bắt đầu câu chuyện một cách thận trọng, để khách nói trước và chỉ tham dự đúng lúc.

"Herr Blumenthal, ông đến xem chiếc Cadillac, phải không?" tôi hỏi.

Blumenthal gật đầu.

https://thuviensach.vn

"Xe kia kìa, thưa ông," tôi nói, và chỉ tay.

"Tôi thấy mà," Blumenthal trả lời.

Tôi liếc ông ta thật nhanh. Mình phải coi chừng, tôi nghĩ thầm, đây là một ông khách láu cá.

Chúng tôi băng qua sân. Tôi mở cửa xe và khởi động máy. Rồi tôi giữ im lặng để Blumenthal có đủ thì giờ quan sát. Thế nào ông ta cũng tìm ra một điều gì đấy để chê bai; rồi tôi sẽ bắt chuyện.

Nhưng Blumenthal không xem xét; ông ta cũng không chê bai. Cũng như tôi, ông không nói gì và chỉ đứng ỳ ra như tượng gỗ. Không biết làm gì hơn, tôi chỉ còn cách đem hết vốn liếng của mình ra dùng.

Tôi bắt đầu mô tả chiếc Cadillac, chậm rãi và có lớp lang như mẹ nói với con, đồng thời tìm cách khai thác. Nếu ông ta là một người giỏi kỷ thuật, tôi sẽ nói nhiều về động cơ và trục xe; nếu ông ta chẳng biết chi, tôi sẽ nói về tiện nghi và các món trang bị lăng nhăng.

Thế nhưng ông ấy vẫn kín như bưng. Ông ấy để mặc tôi nói cho đến khi tôi cảm thấy mình rỗng tuếch như một cái bong bóng.

"Thế ông cần dùng xe để làm gì? Lái trong thành phố hay đi du lịch?" cuối cùng tôi hỏi, hy vọng sẽ tìm ra manh mối.

"Làm đủ thứ," Blumenthal nói.

"À há. Và ông sẽ tự lái lấy hay cho tài xế lái?"

"Tùy chuyện."

Tùy chuyện. Ông này chẳng khá gì hơn một con vẹt. Rõ ràng, ông ta là một thầy tu dòng Trappists. 1

https://thuviensach.vn

Để ông ấy linh hoạt hơn, tôi cố thuyết phục ông thử làm một điều gì. Thông thường sau đó, khách sẽ cởi mở hẳn ra. Tôi sợ ông sẽ ngủ gục mất thôi.

"Một chiếc xe to như thế này nhưng nắp của nó lại nhẹ một cách không ngờ," tôi nói. "Ông thử hạ xuống mà xem. Chỉ cần một tay cũng đủ."

Nhưng Blumenthal nghĩ là không cần. Ông có thể thấy được điều ấy mà không cần phải thử.

Tôi đóng cửa xe nghe một cái rầm và lắc mạnh cái tay nắm cửa. "Xe không hư gì cả. Chắc chắn vô cùng. Ông lắc thử nhé."

Blumenthal không thử. Rõ ràng lắm, cần gì phải thử. Một lão gàn bát sách.

Tôi đưa ông ấy tới cửa sổ xe. "Cửa quay lên, hạ xuống nhẹ như lông hồng. Vị trí nào cũng giữ chính xác. "

Ông ta không nhúc nhích.

"Và kính loại không vỡ," tôi tiếp tục nói, hầu như tuyệt vọng. "Một lợi điểm không lường. Ở đàng kia là chiếc Ford đang sửa...." tôi kể câu chuyện của bà vợ ông chủ hiệu bánh, thêm thắt chút đỉnh, thành thử lại có một đứa trẻ cũng bị thương.

Nhưng Blumenthal cứ vững như bàn thạch.

"Tất cả xe hơi đều gắn kính không vỡ," ông ta chặn lại, "như thế có gì đặc biệt đâu."

"Không phải xe nào cũng có kính không vỡ," tôi bẻ lại, khá chua ngoa, "cùng lắm là kính trước, ở vài loại xe. Nhưng không một xe nào có cửa sổ hai bên to như thế bằng kính không vỡ."

https://thuviensach.vn

Tôi bóp kèn và xoay ra mô tả những tiện nghi bên trong -- khoang chứa hành lý, ghế ngồi, các túi bọc, bảng điều khiển; tôi kể lể từng chi tiết; thậm chí còn đưa cho ông ấy cái bật lửa, và lợi dụng thời cơ, mời ông ấy một điếu thuốc, hy vọng có thể lấy lòng -- nhưng ông ấy từ chối.

"Tôi không hút, cám ơn." ông ta nói, nhìn tôi với vẻ buồn chán đến đổi tôi chợt nghĩ -- có lẽ ông ta không muốn mua bán gì cả, ông ta chỉ lạc đường và muốn mua một thứ hoàn toàn khác --một cái máy đơm khuy hay một cái radio -- và chỉ lẩn quẩn nơi đây trong lúc chưa biết quyết định ra sao.

"Ta lái thử một vòng nhé, Herr Blumenthal," cuối cùng, quá mệt, tôi đề nghị.

"Lái thử?" ông ấy nói, như thể tôi vừa nói "ga xe lửa."

"Vâng ạ, lái thử. Ông cần phải thử, dĩ nhiên, để xem xe chạy như thế nào. Nó cứ như một tấm ván lướt trên mặt đường. Không chừng phải nói là vèo vèo như trên đường rầy. Và máy xe mạnh đến nổi nó lôi cái thân xe nặng như thế, dễ dàng như lôi một cọng lông chim --"

"Ach, lái thử --." Ông ta làm một cử chỉ dè bỉu. Lái thử không chứng tỏ được gì. Ta chỉ khám phá những trục trặc mãi về sau mà thôi."

Dĩ nhiên, tên bộ hạ sừng xỏ của quỷ Satan kia, tôi tức tối nghĩ thầm; bộ ngươi nghĩ rằng ta sẽ ngoan ngoãn khai báo cho ngươi hay sao?

"Nếu thế thì thôi," tôi từ bỏ mọi hy vọng. Ông ta chẳng muốn chiếc xe, rõ ràng thế.

Nhưng ông ta bỗng quay ngoắt lại, nhìn thẳng vào mắt tôi, và nhẹ nhàng, cương quyết, mau mắn hỏi: "Xe giá bao nhiêu?"

https://thuviensach.vn

"Bẩy ngàn marks," tôi trả lời nhanh như chớp, tỉnh bơ không nháy mắt. Không thể cho ông ta thấy là tôi do dự, dù chỉ trong một giây. Tôi hiểu. Một giây chần chừ có thể làm mất toi cả ngàn bạc. "Bẩy ngàn đồng chẳn," tôi quả quyết, thầm nghĩ, "ông mà trả năm ngàn thì đây bán đứt."

Nhưng Blumenthal không trả giá. Ông ta chỉ khịt mũi: "Đắt quá!"

"Dĩ nhiên!" tôi nói, và cho rằng như thế đã xong, về phần mình.

"Tại sao lại là 'dĩ nhiên;?" Blumenthal hỏi, đột nhiên đầy tính người.

"Herr Blumenthal," tôi trả lời, "Về chuyện giá cả, ông có bao giờ gặp ai trả lời khác hơn thế không?"

Một nụ cười hoài nghi trùm lên mặt ông ta. "Đúng. Nhưng quả tình là giá quá cao."

Tôi không thể tin nỗi tai mình. Đây rồi, cuối cùng, đúng giọng điệu mà tôi mong đợi. Bày tỏ một sự thích thú. Hay đây chỉ là trò giật gân bất ngờ của lão?

Ngay lúc đó, một chàng trai ăn mặc bảnh bao bước qua cổng. Anh ta lôi từ túi quần ra một tờ báo, kiểm lại số nhà, và bước đến bên tôi, "Ở đây có bán xe Cadillac phải không?"

Tôi gật đầu và mất hồn nhìn chiếc gậy tre vàng và đôi găng tay da heo.

"Tôi có thể xem nó không?" anh chàng nói, vô cùng bình thản.

"Đúng là ở đây," tôi nói; "nhưng ông vui lòng chờ một lát được không, tôi đang bận chút việc. Mời ông vào trong kia ngồi nhé."

Chàng trai đỏm đáng lắng nghe qua tiếng nổ êm ái của máy xe, lúc đầu có chê bai, nhưng sau đó nét mặt ra vẻ hài lòng, và để tôi dẫn vào văn phòng.

https://thuviensach.vn

"Thằng nỡm," tôi gầm vào mặt hắn và vội vàng quay trở lại với Blumenthal.

"Nếu ông lái nó, dù chỉ một lần, ông sẽ có suy nghĩ khác về giá bán," tôi nói. "Ông cứ thử, bao lâu cũng được. Hay một buổi tối nào đó, tôi có thể gọi điện thoại và đến nhà chở ông đi, nếu ông thấy như thế tiện hơn."

Nhưng cơn phấn khởi phù du đã vụt bay. Một lần nữa, Blumenthal lại đứng ỳ ra như phỗng đá.

"Đừng bận tâm," ông ta nói, "tôi phải đi ngay. Khi nào muốn thử, tôi vẫn có thể gọi lại cơ mà."

Tôi nhận ra, tôi không thể làm gì hơn. Không thể thuyết phục lão một chuyện gì.

"Thôi được," tôi tuyên bố, "nhưng có thể nào ông cho tôi xin số điện thoại, để tôi còn báo cho ông biết, khi có ai đó tỏ ra ưa thích chiếc xe."

Blumenthal nhìn tôi một cách đầy ý nghĩa. "Từ thích đến mua là một sự cách biệt khá lớn."

Ông ta lấy ra một hộp xì gà và mời tôi. Ông ta phì phèo -- hiệu Corona-Coronas hẳn hoi, trời ạ! Chắc ông ta có cả núi tiền. Nhưng giờ đây, tôi cũng chẳng màng. Tôi nhận điếu xì gà.

Ông thân ái bắt tay tôi và bỏ đi. Tôi nhìn theo và nguyền rủa ông, một cách nhẹ nhàng nhưng tới nơi tới chốn. Rồi tôi quay trở lại văn phòng.

"Sao rồi?" tôi được chào đón bởi chàng trai lịch lãm, Gottfried Lenz. "Cậu đánh giá tớ thế nào? Thấy cậu khổ sở quằn quại ở đấy, tớ nghĩ tớ cần giúp một tay. May làm sao Otto thay y phục ở đây để ra sở thuế. Thấy bộ đồ lớn của cậu ấy đang treo, tớ mặc vào, nhảy qua cửa sổ và trở lại -- một khách hàng nghiêm chỉnh. Tớ diễn xuất cũng khá, hén?"

https://thuviensach.vn

"Đại ngốc thì có" tôi trả lời. "Lão ấy láu cá còn hơn hai đứa mình gộp lại. Thấy điếu xì gà này không? Một đồng năm mươi xu một điếu. Cậu làm ông triệu phú co giò chạy mất."

Gottfried giật điếu xì gà trên tay tôi, đưa lên mũi ngửi và châm lửa. "Tớ cứu cậu thoát khỏi một tay lừa đảo thì có. Triệu phú không hút loại xì gà này. Họ hút thứ giá hai mươi bốn shilling một điếu."

"Vớ vẩn," tôi trả lời, "những đứa bịp bợm không mang tên Blumenthal. Chúng tự xưng là Bá tước Blumenau này nọ chứ."

"Lão sẽ trở lại," Lenz nói, lạc quan như thường lệ, thổi phù vào mặt tôi khói điếu xì gà của tôi.

"Lão không trở lại," tôi quả quyết." Nhưng cậu lấy ở đâu ra cái gậy tre và đôi găng thế nhỉ?"

"Đồ mượn ấy mà. Trên đường đi, ở tiệm Benn. Tớ quen với một cô bán hàng ở đấy. Không chừng tớ sẽ mua cây gậy. Tớ thích nó."

Hài lòng với chính mình, anh múa tít cây gậy to.

"Gottfried," tôi nói. "Thật uổng phí. Cậu biết không -- cậu nên đầu quân vào một gánh ca nhạc tạp kỹ. Đấy mới là nơi thích hợp cho cậu."

"Có người gọi điện thoại cho cậu," Frida, bà giúp việc mắt lác của Frau Zalewski nói, khi tôi bất ngờ trở về nhà, vào giờ ăn trưa.

Tôi quay ngoắt lại, "Hồi nào?"

"Khoảng nửa tiếng trước. Một cô gái."

"Thế cô ấy nói chi?"

https://thuviensach.vn

"Đến tối cô ấy sẽ gọi lại. Nhưng tôi bảo cô ấy rằng chẳng ích gì, cậu không bao giờ có mặt ở nhà buổi tối."

Tôi trố mắt. "Cái gì? Bác bảo cô ấy như thế à? Herrgott, đã đến lúc cần có người dạy cho bác cách sử dụng điện thoại."

"Tôi biết cách dùng điện thoại mà," Frida ngạo nghễ. "Và hầu như cậu có ở nhà đêm nào đâu."

"Chuyện ấy chẳng ăn nhập gì tới bác," tôi rủa. "Lần sau, không chừng bác sẽ bảo cô ấy là vớ của tôi thủng đầy lỗ."

"Tôi sẽ nói, nếu cậu muốn," Frida trả đũa, cặp mắt viêm đỏ nhìn tôi đầy ác ý. Chúng tôi là kẻ thù lâu đời của nhau.

Tôi chỉ muốn nhấn bà ta vào nồi súp, nhưng cố kiềm chế, mò trong túi lấy ra một đồng mark, ấn vào tay bà ta và hỏi bằng giọng cầu hòa: "Cô ấy có xưng tên không?"

"Không," Frida đáp.

"Thế giọng nói của cô ấy ra sao? Có phải hơi trầm và khàn?"

"Tôi không biết," Frida lãnh đạm nói, như thể tôi chưa bao giờ dúi một đồng mark nào vào tay bà ta.

"Bác đeo cái nhẫn đẹp quá," tôi nói, "thật ưa nhìn; nào, bây giờ bác cố nhớ xem."

"Không," Frida trả lời và một vẻ đắc thắng độc địa sáng trên mặt.

"Vậy bác cút xéo ngay," tôi nói và bỏ đi.

Đúng sáu giờ tôi lại có mặt ở nhà. Khi mở cửa, tôi nhìn thấy một quảng cảnh lạ thường. Frau Bender, đứng ở hàng lang, các bà các cô trong nhà vây

https://thuviensach.vn

quanh. "Tới đây nào," Frau Bender nói.

Nguyên nhân của cuộc tụ tập là một em bé chừng sáu tháng, điểm trang đầy nơ, nằm trong nôi. Frau Bender mang bé từ viện mồ côi về. Đó là một đứa trẻ hoàn toàn bình thường, thế nhưng các bà các cô cúi nhìn, xuýt xoa trầm trồ một cách lố bịch như thể đây là đứa bé đầu tiên được tạo ra trên cõi đời này. Họ tắc lưỡi, vờn những ngón tay trước mắt sinh vật nhỏ bé ấy, và dẫu môi âu yếm. Ngay cả Erna Bonig, trong chiếc kimono thêu rồng, cũng tham gia vào cuộc liên hoan tình mẫu tử cao thượng này.

"Thằng bé trông hấp dẫn làm sao, phải không?" Frau Zaleuski hỏi, cặp mắt ướt rượt.

"Hai mươi hay ba mươi năm nữa mới có thể nói," tôi trả lời, vừa liếc về phía máy điện thoại. Lạy trời đừng ai gọi vào lúc này, khi họ còn chùm nhum ở đấy.

"Nhưng hãy nhìn kỹ nào," Frau Hasse kèo nài.

Tôi nhìn. Nó là một em bé cũng như những em bé khác. Tôi chẳng thấy nó có gì xuất sắc. Cùng lắm, nó có đôi tay cực kỳ bé bỏng, và thật lạ lùng nếu ta nhớ rằng, ta cũng đã từng có lần nhỏ xíu như thế.

"Tội nghiệp thằng bé," tôi nói, "nó chẳng biết những gì sẽ chờ đón. Tôi không hiểu, đến thời của nó, sẽ có loại chiến tranh nào."

"Đừng kinh khủng như thế," Frau Zalewski đáp. "Thế cháu không có xúc cảm nào hay sao?"

"Có nhiều là đàng khác," tôi giải thích, "nếu không, cháu đã chẳng có những ý nghĩ ấy." Và như thế, tôi lui về phòng mình.

Mười phút sau chuông điện thoại reo. Tôi nghe tên tôi và ra khỏi phòng. Đúng như tôi nghĩ, cả đám vẫn còn đấy! Chẳng những thế, họ còn không

https://thuviensach.vn

nói nhỏ lại trong khi tôi phải dí ống nghe vào tai và nhận ra tiếng Patricia Holmann, cám ơn tôi về bó hoa. Ngược lại, đứa bé, rõ ràng là người hiểu biết nhất bọn, và đã chán cái trò khỉ ấy, thình lình khóc ầm lên.

"Xin lỗi," tôi tuyệt vọng nói. "Tôi không nghe được gì cả, ở đây có một em bé đang quấy khóc; tuy không phải là em bé của tôi."

Các cô các bà, như một ổ rắn hổ mang, suỵt cho thằng bé im lặng. Họ thành công ngay tức thì, nó càng gào tướng lên. Bây giờ tôi mới hiểu, quả thật nó là một đứa trẻ xuất chúng; phổi của nó phải dài tận đầu gối, nếu không, làm sao giải thích được tiếng khóc inh ỏi kia. Tôi đang ở một tình huống khó xử; mắt tôi phải giận dữ liếc nhìn tổ hợp các bà mẹ, trong lúc môi phải thốt những từ thân thiện vào ống nói; từ đỉnh đầu đến chóp mũi, tôi là hậu thân một cơn bão tố, từ mũi đến cằm, là cảnh trí mùa xuân ươm nắng; thật là một điều huyền nhiệm rằng, mặc dù tất cả những thứ ấy, tôi cũng đã thành công trong việc hẹn gặp lại nàng buổi tối hôm sau.

"Bác cần phải gắn một buồng điện thoại cách âm," tôi nói với Frau Zalewski.

Nhưng bác đã sẵn sàng. "Tại sao phải thế?" bác phản ứng ngay. "Bộ cháu có nhiều thứ cần phải che dấu lắm sao?"

Tôi không nói nữa và biến đi. Không ích lợi gì, cãi nhau với những bản năng làm mẹ đang kích động. Họ có sự ủng hộ của toàn thế thế giới.

Đêm ấy, lũ chúng tôi sẽ tụ họp ở nhà Gottfried. Tôi ăn tối ở một quán nhỏ rồi ra đi. Trên đường, để ăn mừng, tôi tự thưởng cho mình một chiếc cà vạt mới, mua từ một cửa hàng thời trang. Tôi không ngừng ngạc nhiên vì sự việc đã diễn ra êm đẹp, và tôi tự nhắc nhở rằng, ngày mai tôi phải nghiêm trang như một ông giám đốc nhà vĩnh biệt.

Tư gia của Gottfried là nơi đáng cho ta thưởng ngoạn. Ở đấy trưng bày những lưu niệm anh ấy mang về từ Nam Mỹ. Các tấm chiếu bằng cói màu

https://thuviensach.vn

sắc tươi vui treo trên vách, nhiều mặt nạ, một cái thủ cấp phơi khô, các lục bình hình dạng cổ quái, các ngọn giáo và, như những tác phẩm thời kháng chiến, một bộ sưu tập chiếm trọn một bức vách: ảnh các thiếu nữ da đỏ và thổ dân Creoles -- da nâu, đáng yêu, những sinh vật uyển chuyển với nét duyên dáng và hững hờ không thể tả.

Ngoài Lenz và Koster, còn có Braumuller và Grau. Oscar Braumuller, rám nắng, tóc đỏ như đồng, ngồi trên tay ghế sô pha, thích thú ngắm những bức ảnh của Gottfried. Anh ấy là tay đua cho một hảng xe hơi và bạn vong niên của Koster. Anh ấy tham dự cuộc đua thứ sáu, cuộc đua mà Otto đã ghi danh với Karl. Ferdinand Grau, to lớn, béo phì và ngà ngà say, ngồi ở bàn. Khi trông thấy tôi, anh đưa bàn tay hộ pháp ra.

"Bob," anh nhừa nhựa nói, "cậu định làm gì ở đây với bọn trời đánh này hử? Ở đây không có gì cho cậu. Đi ngay. Cho toàn mạng. Khi còn đủ thì giờ."

Tôi liếc về phía Lenz. Anh ấy nháy mắt với tôi. "Ferdinand đang xỉn. Từ hai ngày nay, anh ấy uống cho những người quá cố yêu dấu. Anh ấy vừa bán một bức tranh truyền thần và túi rủng rỉnh xu."

Ferdinand là họa sĩ. Và có lẽ anh ấy đã chết đói từ lâu, nếu như không có sở trường độc đáo. Theo yêu cầu của tang gia hiếu thảo, chỉ dựa trên ảnh chụp của người đã mất, anh vẽ những tấm chân dung sống động tuyệt vời. Anh kiếm sống bằng cách đó -- thực tình mà nói, khá giả. Tranh phong cảnh tuyệt đẹp của anh, không ma nào mua. Việc này làm cho câu chuyện của anh nhuốm màu sắc bi quan.

"Lần này là một ông chủ quán rượu, Bob ạ," anh nói; "một ông chủ quán rượu có bà cô giàu sụ trong ngành dầu, dấm." Anh rùng mình. "Kinh khiếp quá!"

https://thuviensach.vn

"Ferdinand này," Lenz phản đối. "cậu không nên dùng những từ ngữ nặng nề như thế. Cậu sống nhờ lòng hiếu để, một trong những đức tính cao đẹp nhất của con người."

"Không đúng," Ferdinand tuyên bố, "tôi sống nhờ vào mặc cảm tội lỗi. Hiếu thảo gì đây? chẳng qua chỉ là lòng ân hận. Người ta muốn bù đắp lại những ước muốn và hành vi xấu xa mà họ đã gây ra cho thân nhân của họ lúc sinh tiền." Anh chậm rãi lấy tay vuốt vầng trán đam mê. "Cứ nghĩ xem, bao nhiêu lần ông chủ quán rượu của tớ đã ao ước bà cô của ông ấy chết phức đi! Để chuộc lỗi, giờ đây ông ấy đặt tớ vẽ tranh cho bà bằng những màu sắc đẹp đẽ nhất và treo lên tường bên trên sô pha. Ông ta thích bà ấy như thế hơn. Lòng hiếu thảo! Nhân loại chỉ nhớ tới những đức tính hiếm hoi của họ khi đã quá trễ. Và người ta sẽ an ủi bằng cách nghĩ rằng họ có thể cư xử tồi tệ còn hơn thế, và coi đó như là điều công chính. Con người muốn người khác có những đức tính -- đức hạnh, nhân từ và độ lượng -- để họ có thể lợi dụng."

Lenz nhoẽn cười. "Cậu đang tấn công vào nền tảng của xã hội, Ferdinand."

"Nền tảng của xã hội là lòng ganh tỵ, sợ hãi và thối nát," Grau bẻ lại. "Loài người xấu xa nhưng lại yêu thích điều thiện -- do người khác làm." Anh chìa ly rượu của mình cho Lenz. "Vậy nên, hãy rót cho tớ thêm một ly và đừng nói suốt cả đêm. Để cho người khác được góp lời với."

Tôi leo qua ghế sô pha đến chỗ Koster đứng. Một ý tưởng đột nhiên nảy sinh trong đầu. "Otto, xin giúp tớ việc này, Tớ muốn sử dụng chiếc Cadillac tối mai."

Đang mãi mê nhìn ngắm ảnh một vũ công Creole ăn mặc phong phanh, Braumuller ngừng lại.

https://thuviensach.vn

"Thế, cậu đã biết quẹo cua?" anh gạn hỏi. "Tớ nghĩ cậu chỉ biết lái một đường thẳng bong, nếu có ai kềm tay lái cho cậu."

"Đừng lo, Oscar," tôi trả lời, "tụi tớ sẽ cho cậu hít bụi trong cuộc đua thứ sáu."

Braumuller cười ngoặt ngoẽo gần như tắc thở.

"Sao, có được không, Otto?" tôi thúc hối.

"Xe không có bảo hiểm, Bob," Koster nói.

"Tớ sẽ lái chậm như rùa bò và bóp kèn om trời như xe buýt. Chỉ vài kí lô mét khỏi thành phố."

"Otto khép mắt lại cho đến lúc chúng chỉ còn là hai vạch nhỏ và anh mĩm cười. "Theo tớ, được đấy Bob."

"Cậu muốn chiếc xe, tớ đoán, để đi đôi với cái cà vạt mới?" Lenz vừa bước tới, hỏi.

"Nín đi," tôi nói, xô anh sang một bên.

Nhưng anh không buông tha.

"Bé ơi, cho xem nào!" Anh mân mê mảnh lụa. "Đẹp. Thằng bé của chúng ta đĩ trai thế. Tớ nghi hắn sẽ dự hội chiêu thê."

"Hôm nay cậu chẳng làm gì được tớ đâu, đồ nghệ sĩ thay áo," tôi trả lời.

"Hội chiêu thê?" Ferdinand Frau ngẩng đầu. "Và tại sao chú ấy không dự hội chiêu thê được nhỉ?" Anh trở nên sống động và quay lại nhìn tôi. "Đi đi, Bob. Cậu có đủ điều kiện. Một tính chất đơn giản cần thiết cho tình yêu. Cậu sở hữu điều ấy. Gìn giữ nó. Đấy là quà tặng của thượng đế. Không bao giờ có lại, một khi đã mất."

https://thuviensach.vn

"Tuy thế, đừng lo lắng nhiều, Bob," Lenz cười toe toét. "Chẳng có gì phải hổ thẹn khi ta sinh ra đời ngờ nghệch. Chết khờ dại mới xấu hổ."

"Gottfried, nín đi!" Chỉ với một cái nhấc tay, Grau đã đẩy anh ấy sang một bên. "Đừng can dự vào, đồ lãng mạn cuối mùa. Chẳng ai thèm thương hại cậu."

"Ferdinand ạ, nếu cần, cậu cứ nói." Lenz đáp. "Nói ra được, thường sẽ nhẹ lòng hơn."

"Cậu, một người cáo bệnh trốn việc," Grau tuyên bố. "Chính cậu, là người đáng thương, theo chủ nghĩa thoát ly, xa vời thực tế."

"Thế thì tất cả chúng ta đều cá mè một lứa," Lenz cười. "Chúng ta chỉ sống bằng ảo tưởng và tín nhiệm."

"Vâng, đúng thế," Grau nói, nhìn chúng tôi dưới hàng chân mày dầy rậm. "Bằng ảo vọng dựa vào quá khứ, và niềm tin vay mượn ở tương lai." Rồi anh quay lại tôi. "Tính chất mộc mạc," tớ đã nói như thế, Bob. Chỉ có những ai ganh tỵ mới gọi điều ấy là sự khờ dại. Cậu đừng lo bị thua thiệt. Đấy không phải là một khuyết điểm; đấy chính là tài năng."

Lenz muốn cắt ngang, nhưng Ferdinand vẫn tiếp tục. "Cậu biết tớ muốn nói gì. Một lòng can đảm tròn vẹn, chưa bị xói mòn bởi sự nghi ngờ và khôn ngoan quá mức. Parsifal ngu ngốc. Nếu là một người thông minh sắc sảo, hẳn ông ta chẳng thể dành được Chén Thánh. Chỉ có những người khờ khạo mới thành tựu trong đời; những người khác, nhìn thấy quá nhiều chướng ngại và do dự trước khi bắt đầu. Trong những lúc khó khăn, sự ngây thơ chân chất là món quà vô giá nhất -- là chiếc áo tàng hình, che giấu mối hiểm nguy mà những người khôn ngoan vượt bực thường đâm đầu vào như bị thôi miên."

Anh tợp một ngụm rượu và nhìn tôi bằng đôi mắt xanh, mênh mang, như một mảng trời trên gương mặt anh. "Đừng bao giờ muốn biết quá nhiều,

https://thuviensach.vn

Bob. Càng ít chừng nào, càng dễ sống chừng ấy. Kiến thức giải phóng chúng ta -- nhưng làm chúng ta đau khổ. Nào, hãy uống với tớ để chúc tụng sự đơn giản, khờ dại và những thứ tùy thuộc vào nó -- tình yêu, niềm tin ở tương lai, ước mơ có hạnh phúc; hãy uống để chúc tụng sự ngu ngơ tuyệt vời, chúc tụng một thiên đàng đã mất..."

Anh ngồi đấy, nặng nề, to béo, thình lình co rút lại và lọt thỏm vào chính mình và cơn say, như một ngọn đồi cô đơn u sầu không ai có thể chạm đến. Đời anh đã tan nát, và anh biết anh không thể hàn gắn. Anh sống trong xưởng họa to rộng của mình và tằng tịu với bà quản gia. Mụ cứng rắn và thô kệch; trong khi, Grau, mặc dù thân hình đồ sộ, lại nhạy cảm và mong manh. Anh không thể thoát khỏi tay mụ và có lẽ, anh cũng chẳng màng. Anh mới bốn mươi hai tuổi.

Mặc dù tôi biết anh chỉ say sưa, nhưng tôi vẫn rùng mình rất khẻ. Anh không thường đến đây; anh hay uống trong xưởng vẽ một mình. Như thế lại càng gục nhanh.

Một nụ cười lướt qua mặt, anh ấn ly rượu vào tay tôi.

"Uống đi, Bob. Và tự cứu. Hãy nghĩ về những điều tớ vừa nói."

"Vâng, Ferdinand ạ."

Lenz mở máy hát. Anh có một chồng đĩa nhạc của người da đen và anh cho máy chạy những bài -- về Mississippi, về mùa thu hoạch bông vải, và về những đêm oi ả trên sông nước nhiệt đới xanh rờn.

---

1 Trappists: một chi nhánh của dòng tu Cistercian, tuân theo luật khổ hạnh thiết lập ở La Trappe năm 1664

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 6

Patricia Hollman sống trong một chung cư to, màu vàng, cách lòng đường một vệt cỏ hẹp. Trước cửa chính là ngọn đèn đường. Tôi đậu chiếc Cadillac ngay dưới đó. Trong ánh sáng lung linh, nó trông như một chị voi đen, khổng lồ, bóng như sơn mài.

P

Tôi đã hoàn thiện bộ cánh của mình. Ngoài cà vạt, còn thêm mũ và găng tay mới. Tôi cũng mặc chiếc áo khoác nâu của Lenz, dệt bằng thứ len Shetland thượng hạng. Trang bị như thế, tôi hy vọng sẽ xóa bỏ vĩnh viễn, nếu chẳng may, bất kỳ ấn tượng say sưa ban đầu.

Tôi bóp còi. Lập tức, như hỏa tiến lao khỏi bệ phóng, đèn lần lượt chớp sáng ở năm khung cửa sổ, từ thấp lên cao. Thang máy bắt đầu kêu rầm rì. Tôi nhìn nó hạ thấp, như một chiếc giỏ mây sáng trưng từ trời cao thả xuống. Nàng mở cửa và bước nhanh xuống mấy bậc thềm. Nàng vận một chiếc áo lông ngắn và một cái váy bó sát màu nâu.

"Chào anh!" Nàng đưa tay. "Rất vui có dịp ra ngoài. Tôi ở nhà suốt ngày hôm nay."

Tôi thích cách nàng bắt tay -- chặt hơn ta tưởng. Tôi ghét những người đưa bàn tay mềm oặt như cá ươn.

"Thế, tại sao cô không nói trước?" tôi trả lời. "Tôi có thể đón cô từ trưa."

https://thuviensach.vn

"Vậy, anh có nhiều thì giờ rỗi rảnh nhỉ?" nàng cười.

"Không hẳn thế. Nhưng tôi có thể sắp xếp để ra về sớm."

Nàng hít một hơi dài. "Không khí tuyệt vời -- như hương Xuân."

"Cô tha hồ hít thở," tôi nói. "Cô có muốn ra khỏi thành phố, đi qua rừng? Cô thấy đấy, tôi có một chiếc xe hơi." Tôi hững hờ chỉ chiếc Cadillac, làm như nó là một xe Ford cũ.

"Cadillac?" Ngạc nhiên, nàng nhìn tôi. "Xe của anh?"

"Vâng, tối nay. Những lúc khác, nó thuộc về xưởng. Chúng tôi đang o bế nó, hy vọng sẽ kiếm được một vố để đời."

Tôi mở cửa xe. "Cô nghĩ sao, nếu chúng ta ghé 'Chùm Nho' và ăn tối ở đấy trước?"

"Tất nhiên sẽ ăn tối, thế nhưng, sao lại chọn 'Chùm Nho'?"

Tôi bối rối nhìn nàng. "Chùm Nho" là quán ăn sang trọng duy nhất mà tôi biết.

"Quán mở cửa," tôi nói. "Đấy là tất cả những gì tôi biết. Và tôi nghĩ chúng ta có bổn phận với chiếc Cadillac."

"Bổn phận thì phiền nhiễu," nàng đáp. "'Chùm Nho' thể nào cũng mắc mỏ và chán ngấy. Ta đi chỗ khác nhé."

Tôi choáng váng. Ý tưởng của tôi về một buổi tối nghiêm túc tan biến vào khoảng không. "Thế thì cô nên đề nghị một nơi nào," tôi nói. "Những chỗ tôi biết đều có phần luộm thuộm. Tôi không nghĩ chúng xứng đáng với cô."

"Làm sao anh biết?"

https://thuviensach.vn

"Tôi có thể thấy --"

Nàng nhìn tôi thật nhanh: "Chúng ta cứ thử, xem sao."

"Được thôi," tôi đành buông bỏ toàn bộ kế hoạch của mình. "Vậy, tôi biết một chỗ, nếu cô không dễ khiếp đảm. Chúng ta sẽ đến quán Alfons'."

"Alfons', nghe được lắm," nàng trả lời; "và tôi sẽ không dễ dàng khiếp vía tối nay đâu."

"Alfons điều hành một quán bia lộ thiên," tôi nói; "anh ấy là bạn thân của Lenz."

Nàng cười to. "Vậy, Lenz có bạn khắp nơi."

Tôi gật đầu. "Anh ấy kết bạn dễ dàng. Cô đã chứng kiến điều ấy, với Binding."

"Vâng, quả thế." nàng trả lời. "Nhanh như chớp."

Chúng tôi lái đi.

Alfons là một người nặng nề to lớn, it lời. Lưỡng quyền cao... Mắt nhỏ... Tay áo xắn lên... Bắp thịt như khỉ đột... Nếu không vừa ý một người nào, kể cả thành viên Công Đoàn Thể Thao Tổ Quốc, anh sẽ đích thân quẳng gã ấy ra đường. Với các khách hàng thực sự khó chơi, anh có một cây búa, dấu dưới quầy. Quán tọa lạc ở một địa điểm tiện nghi; cạnh bịnh viện. Giúp Alfons đỡ phí chuyển thương.

Với bàn tay đầy lông, anh lau cái bàn gỗ thông màu nhạt.

"Bia?" anh hỏi.

"Whisky, và một ít thức ăn," tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Còn quý cô thì sao?" Alfons hỏi.

"Quý cô cũng gọi whisky," Patricia Hollmann nói.

"Chọn đúng lắm! Alfons nhận xét. "Hôm nay có sườn heo với bắp cải muối chua."

"Anh tự xẻ thịt?" tôi hỏi.

"Tất nhiên."

"Nhưng có lẽ cô ấy hợp với một món nhẹ nhàng hơn, Alfons."

"Không hẳn đâu," Alfons phản đối. "Hãy để cô ấy xem miếng sườn."

Anh gọi người hầu bàn đem ra một phần sườn. "Một chị lợn béo tốt," anh bảo. "tôi chọn hai con hạng nhất."

"Đúng là món chính hẩu," Patricia Hollmann trả lời chắc nịch, trước sự ngỡ ngàng của tôi, như thể đã lăn lộn trong nghề lâu năm.

Alfons nháy mắt. "Vậy ta gọi hai phần?"

Nàng gật đầu.

"Hay lắm! Tôi sẽ đích thân chọn thịt."

Anh bỏ vào bếp.

"Tôi xin lấy lại nỗi ngờ vực về quán ăn này," tôi nói. "Cô đã nhanh chóng làm xiêu lòng Alfons. Anh ấy tự tay chọn thịt -- thông thường, anh ấy chỉ làm như thế với khách rất quen."

Alfons trở lại. "Tôi cũng thêm vào một đòn xúc xích tươi."

"Ý không tệ lắm," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Alfons nhìn chúng tôi một cách độ lượng. Whisky được đem ra. Ba cái ly. Một cho Alfons.

"Nào, pros't!" anh nói. "Cầu trời cho con cái chúng ta có cha mẹ giàu có."

Chúng tôi chạm ly. Cô gái không nhấm nháp. Nàng nghiêng ly uống một mạch.

“Chọn đúng món ngon,” Aflons nói và chậm rãi đi về quày.

“Cô có thích hương vị của loại whisky này? Tôi hỏi.

Nàng lắc đầu. “Hơi mạnh một chút. Nhưng tôi không thể để Alfons thất vọng.”

Món sườn heo rất vừa miệng. Tôi ăn hai phần to và Patricia Hollmann cổ võ tôi. Tôi nghĩ thật tuyệt, cách nàng nhập cuộc và không gặp khó khăn. Và một cách dễ dàng, nàng uống thêm một lượt whisky nữa với Alfons. Anh nháy mắt kín đáo với tôi, ý là anh tin rằng nàng vẫn không sao. Và Alfons là một người sành sỏi. Không hẳn về vấn đề mỹ thuật và văn hóa; mà đúng ra, về cốt lõi và nội dung.

“Sau khi lập gia đình, cô có thể giúp Alfons nhận ra một vài nhược điểm rất người của anh ấy.”

“Đương nhiên,” nàng nói. “Nhưng dường như anh ấy không có nhược điểm.”

“Có đấy.” Tôi chỉ tay vào cái bàn đặt cạnh quầy rượu. ”Kia kìa.”

“Cái gì thế? Máy hát?”

“Không phải máy hát. Hợp xướng thánh ca. Alfons rất yêu nhạc hợp xướng. Chưa bao giờ thích nhạc khiêu vũ hay nhạc cổ điển – hoàn toàn là

https://thuviensach.vn

hợp xướng mà thôi. Hợp xướng giọng nam, giọng nam và nữ – tất cả các dĩa hát ở đấy đều là thánh ca. Kia -- cô thấy không. Anh ấy đang đi tới."

“Ăn được không?” Alfons hỏi.

“Cứ như mẹ nấu ở nhà,” tôi đáp.

“Cô ấy cũng thích chứ?”

“Món sườn heo ngon nhất đời tôi,” cô gái dõng dạc nói.

Alfons gật đầu thỏa mãn. “Bây giờ tôi sẽ chơi dĩa nhạc mới nhất. Sẽ làm các bạn ngạc nhiên.”

Anh ấy đi tới chỗ máy hát. Tiếng kim sột soạt cào lên mặt dĩa và một ban hợp xướng nam vút cao giọng hát vui tươi bài “Im lặng của Núi Rừng.” Quả là một sự im lặng náo nhiệt.

Từ đầu, cả quán đều im phăng phắc. Alfons có thể rất nguy hiểm nếu có ai tỏ ra thiếu tôn kính. Anh đứng ở quày, đôi tay lông lá đỡ lấy càm. Nét mặt anh thay đổi theo của âm nhạc. Anh mơ màng – như một con khỉ đột có thể mộng mơ. Hợp xướng thánh ca tạo ra một hiệu quả vượt bực cho anh; anh trở nên dịu dàng và đa cảm như một con bê. Khi anh còn trẻ và nóng tính hơn, vợ anh thường để sẵn ở máy hát một trong những dĩa nhạc yêu chuộng nhất của anh, để nhỡ khi anh hung hăng và xuất hiện với cây búa, chị có thể vặn nhạc lên; rồi anh sẽ hạ búa, lắng nghe và bình tâm. Không cần phải làm như thế nữa: vợ anh đã mất và chân dung của chị treo trên quày rượu. Ferdinand Grau vẽ bức tranh ấy, đấy là lý do Ferdinand luôn luôn có bàn ăn miễn phí ở đây– ngoài ra, Alfons đã lớn tuổi và chín chắn hơn xưa.

Dĩa nhạc chấm dứt. Alfons tiến đến.

“Tuyệt diệu,” tôi nói.

https://thuviensach.vn

“Nhất là ca sĩ chính giọng nam cao, ” Patricia Hollmann phụ họa.

“Chính xác,” dường như đã quay về tình trạng cũ, Alfons nói.

“Thế ra cô cũng biết ít nhiều. Người ca sĩ giọng nam cao ấy, thật đặc biệt, không lẫn được với ai."

Chúng tôi đứng trên vĩa hè. Những ngọn đèn đường trước quán lay lắt chiếu ánh sáng và bóng tối lên mê cung cành lá của một gốc cây già. Những cành cây vốn đã óng mượt màu xanh lục và trong vùng sáng chập chờn bất định từ bên dưới, dường như cây cao hơn và to ra -- như thể ngọn của nó mất hút trong vũng tối u buồn trên cao -- giống một cánh tay khổng lồ, vươn dài trong ước muốn mãnh liệt nắm bắt bầu trời.

Patricia Hollmann khẻ rùng mình.

"Cô lạnh à?" tôi hỏi.

Nàng bẻ cao cổ áo và dấu đôi bàn tay vào ống tay áo. "Chỉ thoảng qua. Trong quán ăn khá ấm áp."

"Cô mặc không đủ," tôi nói. "Ban đêm trời vẫn lạnh."

Nàng lắc đầu. "Tôi không thích mặc những thứ y phục dầy cộp, nặng nề. Sẽ tuyệt khi trời ấm trở lại. Tôi không chịu được lạnh. Nhất là ở thành phố."

"Trong xe Cadillac sẽ ấm hơn," tôi nói. "Tôi đã cẩn thận mang theo một tấm chăn nhỏ."

Tôi giúp nàng ngồi vào xe và phủ chăn lên gối nàng. Nàng kéo chăn lên cao. "Tuyệt quá! Giờ tôi ấm lắm rồi. Cái lạnh làm ta khổ sở."

"Không chỉ cái lạnh." Tôi xoay tay lái. "Bây giờ chúng ta đi chơi nhé?"

Nàng gật đầu. "Vâng ạ."

https://thuviensach.vn

"Đi đâu?"

"Chạy chầm chậm. Đi đâu không thành vấn đề."

"Đúng thế."

Tôi nổ máy xe và chúng tôi lái chậm và loanh quanh không mục đích trong thành phố. Đó là lúc mật độ giao thông dầy đặc nhất trong đêm. Xe chúng tôi nhẹ nhàng lăn bánh, động cơ nổ êm đềm. Chiếc xe cũng có thể là con tàu im ả lướt trên dòng kênh vui vẻ của cuộc đời. Những con đường lần lượt trôi qua -- những cánh cửa màu sắc tươi sáng, những ánh đèn, từng dãy đèn đường, buổi tối nhu nhã dịu dàng sủi bọt hương đời, đêm sáng lung linh trong cơn sốt nhẹ, và trên tất cả, giữa những mái nhà, là bầu trời bao la, xám màu chì mà ánh đèn thành phố hắt lên.

Cô gái ngồi im lặng cạnh tôi; qua khung cửa xe, ánh sáng và bóng tối thay nhau phơn phớt trên mặt nàng. Thỉnh thoảng tôi lại nhìn nàng; nàng làm tôi nhớ đến đêm đầu tiên gặp gỡ. Nét mặt nàng giờ đây nghiêm nghị hơn, xa lạ hơn, tuy rất xinh đẹp; đó chính là nét mặt đã khiến tôi xúc động và không thể nào quên. Với tôi, dường như nó mang một bí ẩn nào đó của sự tỉnh lặng tìm thấy trong những sự vật, gần gụi với thiên nhiên -- cây cỏ, trời mây, loài vật-- và đôi khi, ở một người đàn bà.

Chúng tôi đã lái đến ngoại ô, đường xá thưa vắng hơn. Gió thổi mạnh thêm. Như gió muốn đẩy xua đêm phia trước. Ở một quảng trường, nơi các ngôi nhà nhỏ đang yên giấc trong những khu vườn con, tôi dừng xe.

Patricia Hollmann làm một cử chỉ như vừa tỉnh giấc.

"Đáng yêu thế," sau một chốc, nàng nói. "Nếu sở hữu một chiếc xe, tôi sẽ lái chầm chậm khắp nơi như thế mỗi đêm. Có một điều gì đó siêu thực khi ta lướt đi không tiếng động. Ta vừa tỉnh thức vừa mơ màng. Và rồi, tôi có thể hình dung, có người không muốn gặp ai, vào buổi tối -- "

https://thuviensach.vn

Tôi lấy trong túi ra gói thuốc lá. "Người ta cần một thứ gì đó vào buổi tối, hử?"

Nàng gật đầu. "Buổi tối, vâng. Thật kỳ quặc, khi màn đêm buông xuống."

Tôi xé bao thuốc. "Thuốc lá Mỹ, cô thích chứ?"

"Vâng, có còn hơn không."

Tôi quẹt diêm cho nàng. Trong một thoáng, đóm lửa ấm áp, gần gủi của que diêm thắp sáng gương mặt nàng và bàn tay tôi và đột nhiên, tôi có cảm giác điên rồ là chúng tôi thuộc về nhau, đã từ lâu.

Tôi hạ kính xe cho khói thuốc thoát ra.

"Cô muốn lái xe không?" tôi hỏi. "Chắc cô sẽ thấy thú vị."

Nàng quay lại. "Tôi muốn chứ; nhưng tôi không biết lái."

"Cô thực sự không biết?"

"Không. Tôi chưa học bao giờ."

Tôi nhìn thấy cơ hội. "Nhưng Binding hẳn đã dạy cô từ lâu," tôi nói.

Nàng cười. "Binding yêu xe của anh ấy lắm. Không cho ai đến gần."

"Ngốc thế," tôi tiếp tục, vui vì có dịp dè bỉu anh Béo. "Còn tôi, tất nhiên sẽ cho cô lái."

Tôi để tất cả những lời dặn dò của Koster bay theo gió và bước xuống xe, đổi chỗ với nàng. Nàng bức rức. "Nhưng đã nói, thực tình tôi không biết lái."

"Cô sẽ lái." tôi trả lời. "Chỉ có điều, cô chưa biết cách mà thôi."

https://thuviensach.vn

Tôi chỉ nàng cách sang số và dùng bàn đạp. "Rồi đấy," tôi nói, "cô lái đi."

"Khoan đã!" Nàng trỏ vào chiếc xe buýt duy nhất đang chậm chạp đến gần. "Ta nên chờ cho nó qua đi?"

"Đương nhiên là không." Tôi nhanh tay đẩy cần, vào số.

"Chao ơi!" Patricia Hollmann kêu. "Nó chạy."

"Thì xe làm ra để chạy mà. Đừng sợ. Nhấn thêm ga, có tôi trông chừng."

Nàng tuyệt vọng ôm chặt tay lái và lo lắng dán mắt vào con đường trước mặt. "Chúa ơi, chúng ta chạy nhanh lắm, phải không?"

Tôi liếc đồng hồ tốc độ. "Cô đang lái hai mươi lăm cây số một giờ. Trên thực tế, chỉ chừng hai mươi. Lái đường trường như thế là 'siêu' lắm đấy."

"Tôi có cảm giác như tám mươi cây số một giờ."

Vài phút sau, nỗi sợ hãi ban đầu đã qua. Chúng tôi đang ở trên một con đường thênh thang, thẳng tắp. Chiếc Cadillac thỉnh thoảng loạng choạng như thể xăng trong bình có pha thêm cognac, và một đôi khi, nó suýt lấn lề, nhưng dần dà nó vững vàng hơn, và với kết quả đã tiên liệu -- tôi giữ một vai trò quan trọng, bổng dưng giữa chúng tôi có một mối tương quan thầy trò, và tôi đã đối phó tốt đẹp.

"Coi chừng," tôi nói, "cảnh sát kìa."

"Tôi có nên dừng lại không?"

"Trễ rồi."

"Và nếu họ bắt được, chuyện gì sẽ xảy ra? Tôi không có bằng lái."

https://thuviensach.vn

"Thì cả hai đứa ngồi tù."

"Trời đất ơi!" kinh hoảng, nàng nhấp thắng.

"Nhấn ga!" tôi nói. "Nhấn mạnh vào. Chúng ta phải vượt qua, nhanh và kiêu hảnh. Táo tợn là cách đối phó tốt nhất."

Người cảnh sát không mảy may để ý đến chúng tôi. Cô gái thở phào nhẹ nhỏm.

"Tôi chưa bao giờ biết cảnh sát giao thông có thể giống như rồng phun lửa thế đấy," nàng nói, khi đã bỏ xa anh ta chừng một trăm mét.

"Họ chỉ giống thế khi chúng ta đến gần họ." Tôi từ từ hãm phanh. "Có con đường nhỏ và vắng đây rồi. Chúng ta sẽ thực tập nghiêm chỉnh. Trước hết, hãy rồ máy chạy rồi ngừng."

Patricia làm xe tắt máy mấy lần. Nàng mở thêm vài cúc chiếc áo khoác lông thú. "Nóng cả người! Nhưng tôi phải cố tập."

Nàng ngồi, sốt sắng và chăm chú quan sát những gì tôi làm. Sau đó, kêu khẻ đầy lo lắng, nàng bẻ lái quẹo ở các góc phố và nàng rất e sợ những ánh đèn xe ngược chiều, như thể chúng là quỷ sứ, và hảnh diện sau khi vượt qua. Chẳng bao lâu, trong khoảng không gian nhỏ bé lờ mờ soi bởi ánh điện của bảng đồng hồ xe, cảm giác của tình đồng đội, thứ tình cảm bừng nở khi ta gặp những vấn đề kỹ thuật và thực dụng, đã phát sinh; và một giờ rưỡi sau đó, khi đổi chỗ và tôi lái về, chúng tôi trở nên quen thuộc như đã rút gan ruột, chia sẻ tất cả dĩ vãng cho nhau.

Tôi dừng xe ở vùng Nikolaistrasse. Chúng tôi đậu ngay dưới tấm quảng cáo phim màu đỏ. Nhựa đường ánh lên, tím tái. Trên vĩa hè là một vũng đen bóng loáng.

https://thuviensach.vn

"Thế là," tôi nói. "Bây giờ ta xứng đáng được uống một chút gì đó. Chúng ta nên đi chỗ nào đây?"

Patricia Hollmann nghĩ ngợi. "Chúng ta hãy trở lại cái quán rượu dễ thương có chiếc thuyền buồm," nàng đề nghị.

Tôi chợt hoảng. Chàng trai lãng mạn cuối cùng, chắn chắn thế, đang ngồi trong quán ấy. Tôi có thể hình dung ra nét mặt của anh...

"Ach," tôi gạt đi, "chỗ ấy không phải là nơi xuất sắc nhất. Có những quán hay hơn nhiều."

"Tôi không biết -- tôi nghĩ, vừa mới đây, quán ấy được lắm mà."

"Thật sao?" tôi ngạc nhiên hỏi. "Cô cho là vừa mới đây, quán ấy được lắm?"

"Vâng," nàng cười to, trả lời. "Rất được."

Quả thế, tôi nghĩ, và thật đáng đời tôi.

"Nhưng giờ này chắc quán đông người," tôi cố vớt vát.

"Ta cứ thử," nàng đáp.

"Vâng, ta có thể." Tôi cân nhắc những gì nên làm.

Khi đến nơi, tôi nhanh nhẹn bước khỏi xe. "Tôi vào xem sao. Tôi sẽ trở lại ngay."

Không một ai quen biết ở đấy, ngoại trừ Valentin. "Thế Gottfried đã đến chưa?" tôi hỏi.

Valentin gật đầu. "Cùng đi với Otto. Họ ra về cách đây khoảng nửa giờ."

"Tiếc nhỉ," tôi lấy lại hơi thở. "Phải chi tôi gặp họ thì hay lắm."

https://thuviensach.vn

Tôi trở lại xe. "Chúng ta liều một phen," tôi giải thích. "Hôm nay không đến nỗi tệ lắm." Và để phòng hờ, tôi đậu chiếc Cadillac cách một góc đường, trong bóng tối tù mù nhất.

Nhưng chúng tôi ngồi chưa đầy mười phút đã thấy mái tóc vàng như rơm của Lenz xuất hiện nơi quày. Chán thật, nhưng đành thôi. Chỉ cần một hai tuần nữa cũng tạm đủ cho tôi, thế mà...

Dường như Gottfried không muốn ở lại. Tôi tưởng chừng mình đã thoát nạn thì nhìn thấy Valentin chỉ trỏ về hướng tôi. Cho đáng kiếp lời gian dối của tôi.

Lúc Gottfried nhận ra chúng tôi, nét mặt của anh xứng đáng làm mẫu cho các diễn viên yêu nghề học hỏi. Mắt anh lòi ra như hai quả trứng luộc và tôi sợ cho hàm của anh há to quá sẽ rụng rơi. Thật đáng tiếc, lúc ấy không có một nhà sản xuất nào có mặt trong quán "The Bar"; nếu có, tôi chắc chắn ông sẽ mời Lenz đóng phim ngay -- trong một vai, thí dụ, cảnh con rắn biển bất thần hiện ra gầm rống trước chàng thủy thủ đắm tàu.

Chẳng mấy chốc Gottfried đã lấy lại bình tỉnh. Tôi khẩn khoản nhìn, mong anh biến đi. Anh đáp lại bằng một nụ cười gian ác, chỉnh áo khoác và tiến đến.

Tôi biết những gì sẽ xảy ra và tấn công anh tức thì.

"Thế cậu đã gặp Fraulein Bomblatt ở nhà chưa?" tôi hỏi, hóa giải những gì anh có thể nói.

"Vâng, gặp rồi." anh trả lời không để lộ ra, dù bằng một cái chớp mắt, rằng cho đến phút giây ấy, chưa bao giờ anh nghe nói đến Fraulein Bomblatt. "Cô ấy gởi lời chào thân ái đến cậu và mong là sáng mai, cậu sẽ gọi điện cho cô ấy ngay."

https://thuviensach.vn

Đối đáp cừ khôi. Tôi gật đầu. "Tớ sẽ gọi. Tớ hy vọng cô ấy sẽ mua chiếc xe."

Lenz há mồm định nói tiếp. Tôi đá vào ống chân anh dưới gầm bàn và tặng anh một cái nhìn khiến anh phải ngưng nói và mỉm cười giả lả.

Chúng tôi uống vài ly. Tôi chỉ uống sidecars, với rất nhiều chanh. Tôi không muốn phạm lầm lỗi một lần nữa.

Gottfried tỉnh táo. "Tớ vừa ghé nhà cậu," anh nói. "Tìm cậu. Sau đó tớ qua khu công viên. Họ có một vòng quay ngựa gỗ mới. Mọi người nghĩ sao, đi đến đấy nhé?" Anh nhìn Patricia Hollmann.

"Lập tức." nàng hân hoan trả lời.

"Vậy chúng ta hãy đi ngay." tôi nói.

Tôi vui vì được ra ngoài. Ở một nơi thoáng đãng, mọi việc sẽ đơn giản hơn.

Trước nhất là những chiếc phong cầm -- trạm tiền canh của công viên giải trí. Âm thanh ngọt ngào, rền rỉ, buồn nảo nề. Trên lớp nhung phủ đã sờn, đôi khi có một con vẹt hay một chú khỉ con, lạnh cóng trong bộ áo quần vải chéo go màu đỏ... Rồi đến giọng rao lanh lảnh của chủ nhân các quầy bán chén dĩa, dao cắt kiếng, kẹo Thổ Nhỉ Kỳ, bóng bay và vải may áo lớn... Ánh sáng lạnh xanh và mùi của những ngọn đèn khí đá... Thầy bói, chiêm tinh gia, lều bán bánh tiêu đen, trụ xích đu tiên, những trò tạp lục -- và sau cùng, là ngọn tháp quay tít, lấp lánh, đèn đuốc sáng choang như lâu đài, với âm nhạc đinh tai, vui nhộn của những vòng kéo quân...

"Nào các bạn ơi, lên tàu," Lenz gào lên, tóc bồng bềnh, nhảy ùa đến trò xe lửa lượn quanh công viên. Đó là nơi ban nhạc sôi động nhất. Cứ giáp một vòng, từ sáu cái hốc mạ vàng lại có sáu chàng nhạc sĩ thổi kèn nhô ra,

https://thuviensach.vn

quay sang hướng đông rồi hướng tây, thổi một tràng tí toe, múa tít nhac cụ rồi rút vào chỗ cũ.

Chúng tôi ngồi trong một con thiên nga to và quay nhấp nhô. Thế gian lấp lánh và loang loáng vút qua, cuộn lại và ngã ra sau vào một đường hầm tối đen, qua đó chúng tôi bị quăng quật, xô đẩy vào tiếng trống dồn dập, để rồi lập tức được chào đón lần nữa bởi giọng kèn và ánh sáng huy hoàng.

"Tiến lên!" Gottfried dẫn đường đến một vòng đu bay với phi cơ và phi thuyền. Chúng tôi ngồi vào một khinh khí cầu xì gà và lượn ba vòng.

Gần hụt hơi, chúng tôi lại trèo xuống. "Và bây giờ, bánh xe của quỷ," Lenz nói.

Bánh xe của quỷ là một cái dĩa phẳng dẹp, to rộng, hơi dầy ở giữa, quay càng lúc càng nhanh, trên đó ta phải cố đứng vững. Gottfried lên dĩa cùng với hai mươi người khác. Anh loi choi như một thằng điên và được tán thưởng nhiệt liệt. Vào phút cuối, chỉ còn lại anh và một chị bếp, người có bàn tọa to như mông một con ngựa thồ. Nhà chị tinh ranh này, khi trò chơi trở nên khó khăn hơn, đã trụ lại ở tâm điểm trong khi Gottfried quay lặt lè chung quanh chị. Những người kia đã rơi khỏi dĩa. Sau cùng định mệnh cũng tóm được chàng lãng mạn cuối cùng; anh lảo đảo ngã vào tay chị bếp, và họ ôm nhau lăn lông lốc ra bìa. Khi anh gặp lại chúng tôi, chị đang trên tay anh. Anh gọi chị, không vấp víu, Lina. Lina cười ngượng ngập. Anh hỏi chị muốn uống gì với anh. Lina trả lời, nghe nói bia là thức giải khát tốt nhất. Hai người biến mất vào quán bia lộ thiên Bavarian.

"Còn chúng ta thì sao? Giờ chúng ta đi đâu?" Patricia Hollmann hỏi, mắt long lanh.

"Mê cung của ma quỷ," tôi nói, chỉ vào một gian hàng rộng.

Mê cung là con đường đầy bất ngờ. Sau vài bước, mặt đất chao đảo dưới chân, những bàn tay trong bóng tối thò ra chộp lấy tay ta, những hình tượng

https://thuviensach.vn

đeo mặt nạ nhảy xổ từ trong góc, tiếng ma tru quỷ hờn --- chúng tôi cười vang, nhưng có một lần, nàng sửng người lùi lại trước một đầu lâu thần chết dưới ánh đèn xanh lục. Trong một chốc, nàng tựa vào tay tôi, hơi thở phơn phớt lên má tôi, tôi có cảm tưởng như tóc nàng mơn man trên môi tôi -- rồi ngay tức thì, nàng lại cười dòn tan và tôi để nàng rời khỏi tay tôi.

Tôi để nàng rời khỏi tay tôi -- nhưng có một thứ gì đó trong tôi không thể. Rất lâu sau khi chúng tôi đã ra ngoài, tôi vẫn còn cảm giác của đôi vai nàng trên tay tôi, mái tóc mềm mại, làn da thơm mùi đào.

Tôi cố không nhìn nàng. Thình lình nàng trở nên một thứ gì khác biệt.

Lenz đã chờ sẵn. Anh chỉ còn một mình.

"Lina đâu rồi?" tôi hỏi.

"Đang kết thân," anh trả lời, hất đầu về hướng quán bia, "với một ông thợ rèn."

"Xin chia buồn," tôi nói.

"Có hề chi," Gottfried trả lời. "Bây giờ chúng ta hãy đến một nơi nghiêm chỉnh cho cánh đàn ông."

Chúng tôi đến một quầy, nơi đó ta thảy các vòng cao su cứng vào móc và có thể thắng được nhiều thứ.

"Thế thì," Lenz vừa nói với Patricia Hollmann, vừa đẩy mũ lệch ra sau, "bây giờ chúng tôi sẽ sưu tập những món tư trang về nhà chồng cho cô."

Anh thẩy trước và thắng một cái đồng hồ báo thức. Tiếp theo, tôi được một con gấu bông. Ông chủ quầy giao hàng và ba hoa chiêu dụ thêm khách mới. "Ông sẽ sớm đổi thái độ cho mà xem," Gottfried cười khảy, và thắng

https://thuviensach.vn

được một cái chảo; tôi, con gấu bông thứ nhì. "Sao mà ác thế," ông chủ quầy nói, đưa những thứ ấy cho chúng tôi.

Ông ta không biết mình đang ở trong tình huống nào. Lenz là người liệng bom giỏi nhất đại đội; vào mùa đông khi không bận việc, chúng tôi luyện tập hàng tháng không ngừng, thẩy nón của chúng tôi lên đủ các loại móc, cột. Thẩy vòng ở đây chỉ là trò trẻ con, so với chuyện ấy. Không một chút khó khăn, Gottfried lại thắng một lọ cắm hoa thủy tinh, còn tôi, một chục đĩa hát. Ông chủ quán lẳng lặng đùa chúng qua quày và xem xét lại những cái móc của ông.

Lenz nhắm, thẩy và thắng một bình cà phê, giải nhì. Một đám đông hiếu kỳ tụ tập chung quanh. Tôi thẩy liên tiếp ba vòng vào cùng một móc. Lợi phẩm: tranh bà thánh Magdalene sám hối lộng khung vàng.

Ông chủ quầy, vẻ mặt như đang ở phòng khám răng, từ chối không cho chúng tôi chơi nữa. Chúng tôi đã định ngưng, nhưng cử tọa kích động. Họ nhất quyết đòi ông ta phải cho chúng tôi tiếp tục. Họ muốn thấy ông ta thua sạch. Khi cuộc huyên náo lên đến cao điểm, Lina bổng dưng xuất hiện với ông thợ rèn. "Khách lúc nào cũng nên thua, hử?" chị bi bô, "không bao giờ nên thắng, hử?" Ông thợ rèn trầm giọng phụ họa.

"Được rồi," Lenz đề nghị, "mỗi đứa thẩy thêm một lần nữa thôi."

Tôi thẩy trước. Một bồn rửa mặt với bình nước và vĩ đựng xà phòng. Rồi đến lượt Lenz. Anh lấy năm vòng. Anh thẩy liên tiếp bốn vòng vào cùng một móc. Trước khi thẩy vòng thứ năm, anh dừng lại, như một chàng nghệ sĩ, lấy một điếu thuốc lá. Ba người bật diêm mời. Ông thợ rèn vỗ vai anh. Lina nhằn góc khăn tay của chị, hồi hộp. Rồi Gottfried nhắm và thảy cái vòng cuối cùng, nhẹ nhàng sao cho nó không bật ra mà nằm yên trên bốn cái vòng trước. Nó dính. Tiếng vỗ tay như sấm. Chúng tôi đã đoạt giải nhất -- một cái xe đẩy em bé, nóc hồng và gối bọc ren.

https://thuviensach.vn

Ông chủ quầy, nguyền rủa, đẩy xe ra. Chúng tôi chất những món kia vào và bước qua gian hàng bên cạnh. Lina đẩy chiếc xe nôi. Ông thợ rèn nói đùa mãi về nó, khiến tôi nghĩ mình nên lùi lại ra sau cùng với Patricia Hollman.

Ở quầy kế, ta chỉ cần thảy vòng lên các chai rượu vang. Nếu vòng dính cổ chai nào, ta được chai ấy. Chúng tôi ra đi với sáu chai rượu. Lenz, rất phong nhã, tặng tất cả cho ông thợ rèn.

Còn một gian hàng tương tự. Nhưng chủ nhân đã linh cảm một điều gì không ổn, tuyên bố đóng cửa ngay khi chúng tôi trờ đến. Ông thợ rèn gây gổ. Ông đã nhìn thấy những chai bia sẵn sàng chờ đợi. Nhưng chúng tôi từ chối. Người chủ quày chỉ có một tay.

Với đám đông bám theo, chúng tôi ra đến xe Cadillac.

"Làm sao bây giờ?" Lenz gãi đầu. "Chắc phải cột cái xe đẩy em bé phía sau."

"Hẳn rồi," tôi nói, "nhưng cậu phải ngồi trong ấy, giữ cho nó khỏi lật."

Patricia Hollmann phản đối. Nàng sợ Lenz sẽ thực sự làm như thế.

"Được," Lenz nói, "thế thì chúng ta chia phần. Hai chú gấu bông thuộc về cô. Mấy cái dĩa nhạc cũng thế. Nhưng còn cái chảo thì sao?"

Cô gái lắc đầu. "Vậy, đem về tiệm sửa xe," Gottfried nói. "Bob, cậu nhận đi. Cậu là sư phụ chuyên trị món trứng luộc. Còn bình cà phê thì sao?"

Nàng gật đầu về hướng Lina. Chị bếp đỏ mặt. Gottfried trang trọng giao cho chị như đang phát thưởng. Rồi anh lôi ra cái bồn rửa mặt. "Bộ dụng cụ vệ sinh? Phần của anh bạn đây, có ai nói gì không? Anh ấy sẽ cần dùng chúng khi làm việc. Đồng hồ báo thức, cũng rứa. Mấy ông thợ rèn là chúa ngủ mê."

https://thuviensach.vn

Tôi đưa Gottfried lọ hoa. Anh chuyển sang Lina. Chị lắp bắp từ chối. Mắt chị dán vào bức Magdalene sám hối. Chị ấy sợ, nếu nhận bình hoa, có thể chị ấy sẽ không được bức tranh.

"Tôi rất ưa chuộng nghệ thuật," chị bật ra lời.

"Fraulein," Lenz hỏi, quay một vòng kiểu cách, "cô nghĩ sao?"

Patricia Hollmann cầm bức tranh, đưa cho chị bếp.

"Tranh đẹp lắm, Lina." nàng mỉm cười nói.

"Treo trên đầu giường và chiêm bái mỗi ngày," Lenz nói.

Lina chụp bức tranh. Chị nấc lên, đầy lòng biết ơn.

"Và bây giờ, tới phiên ngươi," Lenz vẻ suy tư, nói với cái xe đẩy em bé.

Mặc dù chan chứa vui mừng với bức Magdalene, mắt Lina vẫn ánh lên sự ham muốn. Ông thợ rèn nhận xét, người ta không bao giờ biết chắc khi nào người ta không cần một thứ như thế, rồi nghiêng ngã cười với ý tưởng ấy đến nỗi đánh rơi một trong những chai rượu đang cầm.

Nhưng Lenz không đồng ý. "Gượm đã nào. Mới đây thôi, tôi có nhìn thấy cái này," anh nói và biến mất. Một vài phút sau, anh trở lại, lấy chiếc xe nôi và đẩy đi. "Giải quyết xong," anh nói khi trở lại, tay không.

Chúng tôi leo vào xe Cadillac. "Cứ như lễ Giáng Sinh ấy," Lina nói, sung sướng giữa đống đồ tạp nhạp của mình, chìa bàn tay đỏ giả từ.

Ông thợ rèn kéo chúng tôi riêng một bên. "Nhìn đây," ông nói. "nếu có khi nào các cậu cần nắn gân một đứa nào -- tớ ngụ ở số mười sáu đường Leibnitzstrasse, sân sau, cầu thang thứ hai bên trái. Nếu đông hơn, tớ sẽ dẫn theo nguyên băng."

https://thuviensach.vn

"Đồng ý," chúng tôi trả lời và lái đi.

Khi chúng tôi quẹo ở một góc công viên, Gottfried chỉ qua cửa sổ. Kìa, chiếc xe đẩy của chúng tôi -- một em bé thứ thiệt nằm trong ấy, và một thiếu phụ xanh xao bên cạnh, vẫn còn háo hức, ngắm nhìn.

"Được quá nhỉ?" Gottfried nhận xét.

"Tặng chị ấy mấy con gấu bông một thể!" Patricia Hollmann kêu lên. "Chúng thuộc về nhau."

"Có lẽ, một con thôi nhé," Lenz nói. "Cô phải giữ lại một."

"Không, cả hai."

"Được rồi," Lenz nhảy ra khỏi xe, quẳng hai con gấu bông vào tay thiếu phụ, và, trước khi chị ấy có thể nói nên lời, chạy như ma đuổi.

"Vậy," anh nói, hơi thở dồn dập, "bây giờ tớ bắt đầu phát gớm cho lòng cao thượng của tớ. Thả tớ xuống quán International. Tớ cần gấp một ly brandy."

Anh xuống xe và tôi đưa nàng về. Lần này khác hơn trước. Nàng đứng ở khung cửa và ánh sáng của những ngọn đèn lung linh trên nét mặt. Trông nàng thật yêu kiều. Tôi ước mình có thể vào nhà với nàng.

"Tạm biệt cô," tôi nói, "ngủ ngon nhé."

"Tạm biệt anh."

Nàng đưa tay cho tôi rồi bước lên những bậc thang. Tôi nhìn nàng cho đến khi đèn tắt. Rồi tôi lái chiếc Cadillac đi. Tôi cảm thấy tuyệt vời. Không như những đêm khác, khi ta điên mê một cô gái nào đó. Có một điều gì êm đềm ở đấy. Êm đềm, và ước vọng được một lần buông thả.

https://thuviensach.vn

Tôi đến International gặp Lenz. Quán hầu như trống không. Ở một góc, Fritzi ngồi với bạn, Alois chàng hầu bàn. Họ đang cãi nhau. Gottfried ngồi trên sô-pha gần quày rượu, với Mimi và Wally. Anh rất được cả hai ưa thích, nhất là Mimi đáng thương.

Chẳng bao lâu những cô gái bỏ đi. Hắn để kiếm khách; bây giờ là thời điểm thích hợp nhất. Mimi thở dài, rên rỉ vì chứng giãn tỉnh mạch của chị. Tôi ngồi xuống cạnh Gottfried.

"Giờ thì cậu tha hồ xỉ vả tớ," tôi nói.

"Về cái gì cơ chứ, Bob?" anh trả lời trước sự ngơ ngác của tôi. "Những gì cậu làm đều đúng cả."

Tôi cảm thấy nhẹ nhỏm, vì anh ấy bình thản. "Tớ cư xử tệ quá, không như trước đây," tôi nói.

Anh vẫy tay. "Vớ vẩn."

Tôi gọi rum.

"Cậu biết đấy," rồi tôi nói, "Tớ không hề biết một tí gì về cô ấy. Tớ cũng không biết mối liên hệ giữa cô ấy với Binding ra sao. Anh ấy có nói gì với cậu không?"

Anh nhìn tôi. "Cậu lo chuyện ấy ư?"

"Không."

"Tớ cũng nghĩ là không. Này, dù sao đi nữa, cái áo khoác vừa với cậu lắm."

Tôi đỏ bừng hai má.

"Cậu không cần phải đỏ mặt. Cậu đúng lắm. Ước gì tớ được như cậu."

https://thuviensach.vn

Tôi im lặng một lúc.

"Sao lại thế, Gottfried?" cuối cùng, tôi hỏi.

Anh nhìn tôi. "Bởi vì tất cả những thứ khác đều là đồ bỏ, Bob ạ. Bởi vì không có cái gì xứng đáng trong thời buổi này. Hãy nhớ lời Ferdinand nói với cậu hôm qua. Chẳng sai nhiều lắm đâu, lão họa sĩ vẽ tranh xác chết ấy... Ôi chào, dù sao đi nữa, hãy đến cái thùng thiếc bể đàng ấy, đàn vài bản quân hành cũ."

Tôi chơi bài "Ba đóa Huệ" và "Argonnerwald"! Trong căn phòng quạnh quẽ, chúng nghe rờn rợn yêu ma, khi ta nhớ lại nơi chốn ta đã thường hò hát thủa xưa.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 7

Hai hôm sau từ văn phòng riêng Koster bước ra nói, "Bob, Blumenthal của cậu vừa gọi. Cậu cần lái chiếc Cadillac đến chỗ ông ấy lúc mười một giờ. Ông ấy muốn thử xe."

H

Tôi buông cái vít vặn ốc và mỏ-lét xuống. "Otto, nếu chúng ta bán được!"

"Vậy chứ tớ đã nói gì?" Lenz từ hốc, dưới gầm chiếc Ford, nói vọng lên. "Tớ đã nói ông ấy sẽ trở lại. Phải luôn luôn tin tưởng vào Gottfried."

"Cậu nín đi, đây là một trường hợp quan trọng," tôi hét lại. "Otto, tớ có thể giảm giá tối đa là bao nhiêu?"

"Tối đa hai ngàn. Tuyệt đối không quá hai ngàn hai trăm. Và rồi, nếu không xong, hai ngàn năm trăm. Còn như cậu thấy mình phải thương lượng với một kẻ dở hơi, hai ngàn sáu. Nhưng bảo ông ấy, trong trường hợp này, chúng ta sẽ nguyền rủa ông ấy đời đời kiếp kiếp."

"Tốt lắm."

Chúng tôi lau đến khi xe bóng lộn. Tôi ngồi vào xe. Koster đặt tay lên vai tôi. "Bob, nhớ rằng nhiệm vụ của cậu như của một chiến sĩ. Bảo vệ danh dự của xưởng sửa xe, đổ máu nếu cần. Chết đứng, tay vẫn nắm ví tiền của Blumenthal."

https://thuviensach.vn

"Đúng thế," tôi nhoẽn cười.

Lenz lấy trong túi ra một cái mề đai và đưa trước mặt tôi. "Cầm lá bùa, Bob."

"Được," tôi đỡ lấy.

"Abracadabra, lạy thần Siva," Gottfried lẩm nhẩm cầu nguyện, "xin thần hãy ban cho người ngốc nghếch đáng thương này sức mạnh và can đảm! Khoan đã -- đây, tốt hơn hết cậu hãy cầm nó theo. Này, nhổ ba lần vào nó."

"Xong ngay," tôi nói; nhổ xuống chân anh và lái đi, ngang qua Jupp đang hí hửng vẫy ống dẫn xăng.

Trên đường đi, tôi mua một ít cẩm chướng và cắm rất mỹ thuật trong các lọ thủy tinh của xe -- một quan tâm dành cho Frau Blumenthal.

Chẳng may Blumenthal lại tiếp tôi ở văn phòng, không ở tư gia. Tôi phải đợi mười lăm phút. Anh Hai ơi, tôi nghĩ, em út biết tỏng mánh khóe ấy rồi; anh Hai chẳng thể làm em út mất kiên nhẫn đâu. Ở phòng đợi, tôi rút đóa cẩm chướng trên ve áo, biếu cô thư ký xinh đẹp và gạn hỏi tình hình. Buôn hàng len, luân chuyển tốt, sáu nhân viên giúp việc, một đối tác đang chờ, công ty Meyer và Son là địch thủ đáng gờm nhất, Meyer con lái xe Essex thể thao đỏ, hai chỗ ngồi -- nghe đến đấy thì Blumenthal gọi tôi vào.

Vừa nhìn thấy tôi, ông ta đã nã cả đôi súng.

"Bạn trẻ ơi," ông nói, "tôi không có nhiều thì giờ. Lần trước, giá của cậu thách cao như mơ. Bây giờ, thành thực mà nói, chiếc xe giá bao nhiêu?"

"Bẩy ngàn marks," tôi đáp.

Ông quay phắt đi. "Nếu thế, không còn gì để bàn."

https://thuviensach.vn

"Herr Blumenthal," tôi nói, "Xin ông vui lòng nhìn chiếc xe một lần nữa --"

"Chẳng cần đâu," ông ngắt lời. "Lần trước tôi đã xem đầy đủ."

"Có nhiều thứ để xem," tôi giải thích. "Ông nên xem qua chi tiết. Nước sơn bóng, thượng hạng của Voll và Ruhrbeck, tốn hai trăm năm mươi marks, nhíp xe --mới tinh, giá ca-ta-lô sáu trăm marks --tổng cộng là tám trăm năm mươi marks. Nệm xe, bọc bằng nhung sọc tốt nhất --"

Ông gạt ngang. Tôi lại nói tiếp. Tôi mời ông xem những phụ tùng sang trọng, mui da đẹp tuyệt, bộ tản nhiệt mạ kền, những cái chống xóc hiện đại, sáu mươi marks một cặp. Như một người mẹ chiến đấu để giành lại đứa con, tôi cố thuyết phục Blumenthal đến gần chiếc Cadillac. Tôi biết, như Antaeus, nếu có thể chạm vào mặt đất, tôi sẽ có sức mạnh mới. Giá cả dường như sẽ bớt phần mắc mỏ, nếu như ta có thể trình ra món hàng cụ thể.

Nhưng Blumenthal cũng hiểu, sức mạnh của ông nằm sau bàn viết. Ông tháo gọng kính và trả đòn đích đáng. Chúng tôi quần nhau như hổ với trăn. Blumenthal là trăn. Trước khi tôi có thể lấy lại thế thủ, ông ta đã kỳ kèo giảm được một ngàn năm trăm marks.

Tôi trở nên bồn chồn, lo sợ. Tôi lần trong túi, nắm chặt miếng bùa may của Gottfried.

"Herr Blumenthal," tôi nói, cơ hồ mệt lã, "một giờ chiều rồi; ông có muốn ăn trưa." Bằng mọi giá, tôi muốn thoát khỏi văn phòng này, nơi giá cả như tuyết tan.

"Hai giờ tôi mới ăn trưa," Blumenthal chẳng hề nao núng, giải thích. "Nhưng xem nào, nói cho cậu biết. Không chừng chúng ta có thể lái thử xe." Tôi thở ra nhẹ nhỏm.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi lái về nhà ông. Trước sự ngạc nhiên của tôi, một khi ngồi vào xe, ông thay đổi thành một người khác. Ông vui vẻ kể cho tôi một chuyện tiếu lâm mà tôi đã biết, về Hoàng đế Franz Josef. Tôi kể cho ông, chuyện người tài xế xe điện; rồi ông kể chuyện người Saxon lạc đường; tôi lập tức kể chuyện những người tình Tô Cách Lan. Chỉ đến khi đã đến trước nhà ông, chúng tôi mới nghiêm trang trở lại. Ông yêu cầu tôi chờ ông vào nhà, để dẫn bà vợ ra.

"Cô Béo yêu dấu ơi," vỗ tay lên bộ tản nhiệt, tôi nói với chiếc Cadillac, "thể nào cũng có sự tinh ma quỷ quái ẩn náu bên trong những câu chuyện tiếu lâm ấy. Nhưng đừng lo, chúng tôi sẽ tìm cho em một mái nhà. Ông ấy sẽ mua em --khi người Do Thái quay lại, hắn sẽ mua. Khi người Thiên Chúa Giáo quay lại, còn lâu lắm hắn mới mua. Hắn sẽ thử xe năm lần bẩy lượt để khỏi tốn tiềntắc xi, rồi thình lình hắn sẽ nhớ ra, hắn cần mua một giàn bếp mới thay vì mua xe. Không, không, người Do Thái được lắm, họ biết họ muốn gì. Nhưng bạn thân ơi, nếu tôi phải bớt mấy trăm bạc nữa cho lão, dòng dõi trực hệ của Judas Maccabaeus hiếu chiến, tôi xin thề, suốt đời tôi sẽ không bao giờ uống một ly rượu mạnh nào nữa."

Frau Blumenthal xuất hiện. Tôi nhớ lời khuyên của Lenz và thay đổi từ một chiến sĩ thành một hiệp sĩ. Blumenthal chào đón sự thay đổi ấy bằng một nụ cười đểu cáng. Ông ta là sắt thép. Thay vì buôn hàng len, lẽ ra ông ta nên buôn xe lửa mới phải.

Tôi dàn xếp để ông ngồi băng sau, và Frau Blumenthal ngồi cạnh tôi.

"Bà cần tôi lái đi đâu, thưa bà?" tôi mềm mỏng nói.

"Bất cứ chỗ nào cậu thích," bà nói với nụ cười của một người mẹ.

Tôi bắt đầu nói. Giao dịch với một khách hàng vô tư hồn hậu là một niềm vui. Tôi hạ thấp giọng, cốt không cho Blumenthal nghe rõ. Như thế tôi sẽ tự nhiên hơn. Nội việc ông ấy ngồi sau lưng tôi, cũng đủ mệt rồi.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi tấp vào lề. Tôi bước xuống, chăm chú nhìn địch thủ. "Herr Blumenthal, dù sao, ông cũng phải nhìn nhận rằng xe chay êm như bôi mỡ."

"Làm sao êm như bôi mỡ được, cậu ơi," ông trả lời, thân thiện một cách đáng ngờ. "khi bị sở thuế ăn gần hết? Thuế xe rất cao. Cậu đã nói."

"Herr Blumenthal," tôi gọi tên ông, cố sửa chữa tình hình. "ông là một doanh gia, cho nên tôi có thể trình bày thẳng. Đấy không phải là thuế, mà là đầu tư. Thử hỏi, trong thời buổi này, công việc kinh doanh cần điều gì hơn hết? Ông biết đấy -- không phải là tiền vốn, như ngày xưa: mà là tín dụng. Và bằng cách nào ta có được tín dụng? Bằng cách tạo ra một bộ mặt tốt đẹp. Cadillac hiện nay đại diện cho giai cấp trung lưu -- vững chãi, khôn ngoan, tiện nghi mà chẳng lỗi thời -- nó là một quảng cáo sống cho bất kỳ loại thương nghiệp nào."

Blumenthal thích thú, quay sang vợ. "Cậu ấy có đầu óc Do Thái, hử? Này người bạn trẻ," ông vẫn nói một cách thân tình, "quảng cáo tốt nhất cho sự vững mạnh thời nay là một bộ đồ lớn tồi tàn và một vé xe buýt. Nếu hai đứa chúng tôi có được số tiền to như tiền nợ của tất cả xe đang lưu hành, chúng tôi đã ngồi yên, nghĩ ngơi cho khỏe. Tin tôi đi. Bảo đảm."

Tôi nhìn ông, ngờ vực. Ông âm mưu gì đây với tình hữu nghị? Hay là sự có mặt của vợ ông đã thui chột tinh thần chiến đấu? Tôi quyết định bắn khẩu súng cối.

"Một chiếc Cadillac như thế này sang hơn nhiều hiệu xe khác, chẳng hạn Essex, phải thế chăng Frau Blumenthal? Con trai nhà Meyer and Son lái một chiếc Essex, nhưng tôi không nghĩ rằng một cái xe trượt tuyết đỏ hoét là một quà tặng---"

Tôi nghe Blumenthal khịt mũi, và tôi tiếp tục nói nhanh: "Ngoài ra, màu xe hợp với bà lắm, thưa bà -- màu xanh cobalt đi với tóc vàng --"

https://thuviensach.vn

Blumenthal cười hăng hắc như một bầy khỉ chí chóe trong chuồng. "Meyer và Son; tinh ranh -- ma mãnh --" ông rên. "Và bây giờ lại đến tán tỉnh --nịnh đầm--"

Tôi liếc ông. Không thể nào tin được; tôi đã đánh trúng yếu huyệt.

Ngay lập tức, tôi bồi thêm: "Herr Blumenthal, cứ ngắt lời nếu tôi nói sai. Với một người đàn bà, nịnh đầm không phải là nịnh đầm. Mà là ngợi khen, một điều chẳng may lại quá hiếm hoi trong thời buổi này. Người đàn bà không phải là cái bàn, cái ghế bằng thép; nàng là bông hoa -- nàng chẳng cần thật dụng; nàng ưa thích ánh nắng ấm áp vui tươi của lời khen tặng. Mỗi ngày nói một câu ca tụng nàng còn tốt hơn suốt kiếp buồn bã làm thân nô lệ cho nàng. Tin tôi đi. Tôi cũng bảo đảm. Và dù sao, điều tôi nói không phải là tâng bốc mà là một sự kiện khoa học hẳn hoi. Màu xanh thẩm quả thật hợp với mái tóc vàng."

"Hống hay tuyệt, sư tử," Blumenthal nói, tươi nét mặt. "Herr Lohkamp, nhìn đây! tôi có thể dễ dàng cò kè bớt thêm một ngàn mark --"

Tôi lùi lại. Đồ yêu quái tinh ma, tôi nghĩ; tôi bị thấm đòn như dự đoán. Tôi hình dung mình lang thang suốt đời không một giọt rượu, và tôi nhìn Frau Blumenthal bằng đôi mắt nai tơ đoạn trường.

"Nhưng, ba nó ơi --" bà nói.

"Mình ạ," ông trả lời. "Anh muốn nói là, anh có thể -- nhưng anh sẽ không. Cách thương thảo của cậu khiến con người thương gia trong tôi rất thú vị. Có lẽ hơi một chút ngông cuồng, nhưng cũng thế, nhắc đến Meyer và Son rất khéo. Thế thân mẫu của cậu là người Do Thái?"

"Không."

"Thế cậu đã làm việc trong ngành buôn lẽ?"

https://thuviensach.vn

"Vâng."

"Thấy chưa. Vì thế cậu mới có cung cách ấy. Cậu thuộc chi nhánh nào nhỉ?"

"Linh hồn," tôi trả lời. "tôi dự định làm thầy giáo."

"Herr LohKamp," Blumenthal nói. "Đáng nễ! Nếu bị thất nghiệp, cậu đến gặp tôi nhé."

Ông viết chi phiếu, trao cho tôi. Tôi không thể tin vào mắt mình. Trả trước nữa cơ! một phép mầu!

"Herr Blumenthal," tôi nói, cảm kích, "xin phép được biếu ông vài cái gạt tàn thủy tinh và một tấm thảm cao su."

"Tuyệt vời," ông nhận xét. "Ngay cả lão Blumenthal này cũng được tặng quà." Rồi ông mời tôi ngày mai đến ăn tối.

Frau Blumenthal nở nụ cười bao dung của mẹ hiền. "Sẽ có cá măng nhồi nấm." Bà dịu dàng nói.

"Món ngon nhỉ," tôi nói. "Và tôi sẽ lái xe đến. Ngày mai, việc đầu tiên của chúng tôi sẽ là chăm chút nó một lần cuối, trước khi giao."

Tôi bay về xưởng như chim nhạn. Nhưng Lenz và Otto đã ra ngoài ăn trưa. Tôi cần phải điều độ lại vinh quang của mình. Chỉ một mình Jupp ở đấy.

"Bán được chứ?" thằng bé hỏi.

"Cháu muốn biết lắm, phải không?" tôi nói. "Một đồng đây, mua đồ về chế máy bay mà chơi."

"Thế nghĩa là bán được rồi," Jupp cười toe toét.

https://thuviensach.vn

"Chú ra ngoài kiếm cái gì ăn," tôi nói; "nhưng nếu cháu láu táu học lại câu gì cho hai người kia trước khi chú về, thì ốm đòn."

"Herr Lohkamp," thằng bé hứa, tung hứng đồng tiền, "cháu sẽ im như một nấm mồ."

"Trông cháu như một nấm mồ," tôi nói và nhấn thêm ga.

Khi tôi về ngang qua cổng, Jupp ra hiệu. "Cái gì thế?" tôi hỏi. "Không giữ được mồm miệng à?"

"Herr Lohkamp! làm gì có, cháu vẫn im như thóc! " nó cười. "Có điều, lão Ford đang ở trong ấy."

Tôi đậu chiếc Cadillac ngoài sân và đi vào ga-ra. Ông chủ tiệm bánh cắm cúi xem sổ hàng mẫu. Ông mặc chiếc áo khoác kẻ ô với một vòng băng tang rộng bản. Bên cạnh ông là một sinh vật xinh đẹp, mắt đen lúng liếng, khoác áo choàng viền lông thỏ và đi một đôi giày da bóng trông chẳng vừa chân. Họ tự tiêu khiển với những sắc màu. Cô gái da ngâm thích sơn vec-ni màu chu sa chói mắt; nhưng ông chủ tiệm bánh phản kháng, ông hãy còn trong thời kỳ tang chế. Ông đề nghị một màu xám -vàng nhàn nhạt.

"Ach, màu này ư," cô gái da sậm bĩu môi; "một chiếc Ford phải sơn thật nổi bật. Nếu không, nó chẳng giống ai."

Cô gái đưa mắt dọ hỏi, và nhún vai khi ông chủ tiệm bánh phản đối, nhăn mặt và nháy mắt với chúng tôi. Một cô nàng nhỏng nhảnh! Cuối cùng họ đồng ý màu lục xám của cây mộc tê. Cô gái thích mui xe lợp màu tươi cho hợp với nước sơn. Nhưng ông chủ tiệm bánh cương quyết --phải có một chút tang tóc ở đâu đấy. Ông nhất quyết chọn da thuộc màu đen - và như thế ngẫu nhiên lại có lợi hơn, không những ông đã không phải trả tiền cho cái mui xe mới, da lại đắc hơn vải.

https://thuviensach.vn

Hai người ra về. Nhưng họ mắc kẹt lại ngoài sân. Vừa nhìn thấy chiếc Cadillac, cô nàng da sậm đã chạy ùa đến. "Ô kìa, Puppi, một chiếc xe tuyệt vời! Đúng thứ xe mà em thích."

Chẳng mấy chốc, cô nàng đã mở cửa ngồi vào, rạng ngời vì sung sướng. "Ghế êm làm sao! Y như ghế bành trong câu lạc bộ. Khác hẳn với xe Ford!"

"Về thôi em," Puppi bắn gắt nói.

Lenz thúc tôi -- tôi cần hành động ngay, rao bán xe cho lão chủ tiệm bánh. Tôi khinh khỉnh nhìn Gottfried và không nói. Anh ấy thúc mạnh hơn. Tôi thúc lại và quay mặt đi.

Một cách khổ nhọc, cuối cùng ông chủ tiệm bánh cũng lôi được viên huyền ngọc của ông ra khỏi xe, và, mặt mày sưng sỉa, cố ý làm ra vẻ bực dọc, ra về.

Chúng tôi quan sát họ. "Một người nhanh nhẩu," tôi nói. "Sửa xe -- vợ mới -- tớ ngã mũ bái phục!"

"Ối giào" Koster nói, "ông ấy đâu đã nếm đủ vui buồn với cái ngữ ấy."

Họ chưa khuất khỏi góc đường, Gottfried đã lồng lộn. "Bob, cậu có điên không, để lỡ một cơ hội như thế? Tại sao, đây là một trường hợp điển hình cho ta chớp lấy thời cơ!"

"Hạ sĩ Lenz," tôi đáp, "đập gót giày, đứng nghiêm khi nói chuyện với sĩ quan chỉ huy. Cậu nghĩ tớ là người đa thê hay sao mà gả một cái xe cho hai người?"

Nhìn mặt Gottfried lúc ấy mới vui làm sao. Mắt tròn xoe như hai cái dĩa bàn. "Đừng đùa với chuyện thiêng liêng." Anh lắp bắp nói.

https://thuviensach.vn

Tôi phớt lờ, quay sang Koster. "Otto, từ giả nàng Cadillac nhỏ nhắn của chúng ta. Cô bé không thuộc về chúng ta nữa. Từ giờ trở đi, cô ấy sẽ cho thương nghiệp quần lót vay vẻ đẹp bóng bẩy huy hoàng. Hy vọng cô ấy có một cuộc đời tốt đẹp. Có lẽ sẽ không oai hùng như khi còn với chúng ta -- nhưng an toàn hơn."

Tôi lôi tờ chi phiếu ra. Lenz gần như ngã quỵ. "Không! Cái gì thế? Cậu định nói là -- đã trả tiền?" anh thều thào, giọng khản đặc.

"Đố mấy anh chàng tay mơ, giá bán là bao nhiêu?" tôi hỏi, ve vẩy tờ chi phiếu. "Đoán đi nào."

"Bốn," Lenz hét to, nhắm mắt.

"Bốn rưỡi," Koster nói.

"Năm," Jupp đàng cây xăng, gào lên.

"Năm rưỡi," tôi hét to.

Lenz giật tờ chi phiếu từ tay tôi. "Không đời nào. Coi chừng chi phiếu không tiền bảo chứng."

"Herr Lenz," tôi tự hào nói, "chi phiếu ấy xịn cũng y như cậu đang mất hồn. Ông bạn Blumenthal của tớ trị giá gấp hai mười lần số tiền ấy. Bạn tớ, các cậu biết, là người sẽ cùng tớ thưởng thức món cá măng nhồi nấm tối mai. Lấy chuyện ấy làm thí dụ. Thiết lập một tình bạn keo sơn, được trả tiền trước, và được mời ăn tối -- đó là nghệ thuật bán hàng. Bây giờ, cho phép cậu nghĩ chân."

Gottfried cố thu lại bình tỉnh. Anh vớt vát một lần chót. "Quảng cáo của tớ, và lá bùa."

https://thuviensach.vn

Tôi trả lại anh tấm mề đai. "Thẻ bài đeo cổ chó của cậu đây. Tớ chẳng hề nhớ."

"Cậu bán xe giỏi như thánh, Bob." Koster nói. "Cảm ơn Chúa, chúng ta thanh lý được cái xe trợt tuyết ấy. Với số tiền này, chúng ta khấm khá hẳn."

"Cậu có thể ứng cho tớ năm mươi đồng không?" tôi hỏi.

"Một trăm. Xứng đáng."

"Thế, tớ đoán, cậu không muốn ứng trước cái áo choàng xám của tớ?" Gottfried hỏi, hi hí cặp mắt.

"Thế, cậu muốn nằm nhà thương không, hở cái tên ba đá, khốn khổ, lẽo mép?" tôi phản công.

"Này các cậu, tớ tính là hôm nay mình đóng cửa về sớm," Koster đề nghị. "Chúng mình đã kiếm đủ tiền cho một ngày, và không nên thách thức Chúa. Tập đua với Karl, các cậu nghĩ sao?"

Jupp đã bỏ cây xăng từ lâu. Thằng bé xoa tay hớn hở. "Herr Koster, vậy cháu được toàn quyền, phải không ạ?"

"Không, Jupp," Otto nói, cười vang."Cháu cũng đi theo."

Trước tiên, chúng tôi lái đến ngân hàng, ký thác tấm chi phiếu. Lenz cứ bồn chồn mãi đến khi biết chắc mọi việc êm xuôi. Rồi chúng tôi phóng vun vút đi, tàn lửa bay trong ống thải khói.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 8

Tôi đứng đối mặt bà chủ nhà. "Lại chuyện gì nữa đây?" Frau Zalewski hỏi.

T

"Có chuyện gì đâu," tôi đáp. "Cháu chỉ muốn trả tiền nhà mà thôi."

Còn ba ngày nữa mới đáo hạn, Frau Zalewski suýt nữa ngã ngửa vì kinh ngạc.

"Chắc có âm mưu gì đây," bà nhận xét.

"Chẳng âm mưu gì cả," tôi nói. "Bác có thể cho cháu mượn hai chiếc ghế bành bọc gấm ở phòng khách của bác, tối mai, được không ạ?"

Bà chống tay trên bờ hông phốp pháp, sẵn sàng chiến đấu. "À ra thế! Cậu không thích phòng của cậu sao?"

"Có chứ, nhưng cháu thích mấy cái ghế bành gấm hơn."

Tôi giải thích rằng, có một cô em họ sắp sửa đến thăm và tôi muốn phòng của mình lịch sự hơn. Bà rung rúc cười đến độ ngực rung rinh từng chập.

"Em họ?" bà nhắc lại, chế diễu. "Khi nào cô ấy đến?"

https://thuviensach.vn

"Chưa biết khi nào," tôi nói, "nhưng, nếu cô ấy đến, dĩ nhiên sẽ đến sớm; để dùng bửa tối. Và, tuy nhiên, Frau Zalewski, tại sao lại không thể có em họ cơ chứ?"

"Em họ có sao đâu," bà đáp; "nhưng không ai lại mượn ghế bành cho em họ."

"Có cháu đấy," tôi phản đối. "Cháu coi trọng bà con quyến thuộc lắm."

"Trông có vẻ thế. Cả đám hẳn là bợm nhậu mà thôi. Cậu có thể khuân ghế bành gấm về phòng. Còn ghế nhung đỏ, tạm thời dời ra phòng khách."

"Cám ơn bác lắm. Ngày mai cháu sẽ trả lại chỗ cũ. Luôn cả tấm thảm."

"Thảm?" Bà quay lại. "Có ai nói tiếng nào về thảm?"

"Cháu chứ ai. Mà bác cũng vừa nói đấy thôi."

Bà nhìn tôi, bất mãn.

"Nhưng chúng thuộc về nhau," tôi nói. "Ghế bành đặt trên thảm, bác biết mà."

"Herr Lohkamp," Frau Zalewski trịnh trọng tuyên bố, "đừng thấy được rồi làm tới. Như ông Zalewski quá cố thướng nói, ở đời cần phải giữ đức trung dung. Có lẽ cậu cũng nên lấy câu ấy làm điều tâm niệm."

Tôi biết ông Zalewski quá cố, mặc dù tôn chỉ của ông, đã thực sự nhậu nhẹt đến chết. Vợ ông thỉnh thoảng nói cho tôi biết điều ấy. Nhưng bà không lấy thế làm phiền. Bà dùng ông như người khác dùng Kinh Thánh. Ông qua đời càng lâu, bà trích lời ông càng nhiều. Hiện nay, trong bất kỳ trường hợp nào, bà cũng có thể dẫn ra một câu vàng ngọc của ông -- chẳng khác gì Kinh Thánh.

https://thuviensach.vn

Tôi bận rộn chuẩn bị phòng ốc. Tôi đã điện thoại cho Patricia Hollmann từ chiều. Nàng bệnh và tôi không gặp nàng gần một tuần nay. Chúng tôi có hẹn lúc tám giờ tối, và tôi đề nghị ăn ở nhà, sau đó sẽ đi xem chiếu bóng.

Ghế bành gấm và tấm thảm trông rất đẹp; nhưng ánh sáng bệch bạc, nhạt nhẽo. Vì thế tôi gõ cửa phòng của Hasse kế bên, mượn cây đèn bàn.

Frau Hasse uể oải ngồi bên cửa sổ. Chồng chị chưa về. Mỗi ngày anh tình nguyện làm thêm hai giờ, hy vọng sẽ không bị sa thải. Nhìn chị, ta liên tưởng đến một con chim ốm. Dưới những nét nhão nhề tàn tạ vẫn là gương mặt nhỏ nhắn của một đứa trẻ -- một đứa trẻ chán nản, u sầu.

Tôi lễ phép hỏi. Chị tươi tỉnh hẳn và đưa cây đèn cho tôi. "Ach, vâng," chị nói với tiếng thở dài. "Bây giờ khi tôi nghĩ về..."

Tôi biết rõ câu truyện. Về những người có thể hỏi cưới chị, nếu chị đã từ chối Hasse. Tôi biết một truyện tương tự, nhưng dưới góc nhìn của Hasse. Trong ấy có những người con gái lẽ ra anh đã gặp, nếu anh vẫn còn đơn chiếc. Có lẽ đây là câu truyện thường xảy ra nhất trên đời. Và vô vọng nhất.

Tôi lắng nghe một lúc, tán nhảm vài câu, rồi qua phòng Erna Bonig để mượn dĩa hát.

Mỗi khi Frau Hasse nhắc đến Erna, chị chỉ dùng nhóm từ "cô gái phòng bên." Chị khinh bỉ Erna vì ganh ghét nàng. Tôi có nhiều cảm tình với nàng. Nàng không phàn nàn chi về cuộc đời và hiểu rằng ta phải cố gắng, cho dù chỉ có những vụn vằn của cái gọi là hạnh phúc. Nàng cũng biết ta phải trả giá đắt cho hạnh phúc. Hạnh phúc là thứ bất định nhất và đắt giá hơn cả.

Erna quỳ trước thùng dĩa hát và chọn vài cái cho tôi. "Anh có muốn điệu foxtrot không?"

"Không," tôi đáp. "Tôi không biết khiêu vũ."

https://thuviensach.vn

Nàng ngước lên, lạ lẫm. "Anh không biết khiêu vũ ư? Vậy khi đi chơi, anh làm gì?"

"Tôi khiêu vũ với thực quản. Cũng tốt vậy."

Nàng lắc đầu. "Nếu ông xã tôi không biết khiêu vũ, tôi cũng bỏ ông ấy mà thôi."

"Chị nguyên tắc gớm nhỉ," tôi trả lời. "Nhưng chị còn nhiều dĩa khác. Chỉ mấy hôm trước, chị có một dĩa hát dễ thương lắm -- giọng nữ đệm với đàn Hạ Uy Di."

"A, bản ấy thật tuyệt vời. 'Làm sao em có thể sống xa anh?' -- phải không?"

"Vâng, đúng rồi. Không hiểu các ông nhạc sĩ suy tư điều gì mà viết hay như thế? Tôi đoán, họ là những người lãng mạn còn sót lại."

Nàng cười. "Nhưng tại sao không? Anh biết đấy, một dĩa hát như thế là một loại niên biểu gia đình. Có một dạo, người ta chép thơ vào sổ lưu niệm; đời nay, người ta tặng nhau dĩa nhạc. Nếu tôi muốn nhớ lại một sự kiện, tôi chỉ cần đặt vào máy hát những dĩa nhạc thời ấy, và dĩ vãng lại ùa ạt quay về."

Tôi nhìn xuống chồng dĩa hát dưới sàn. "Dựa vào đấy, Erna, hẳn chị có cả chồng kỷ niệm."

Chị đứng dậy, hất mái tóc đỏ ra sau. "Vâng," chị nói, lấy chân đẩy chồng dĩa sang một bên. "Nhưng tôi sẽ sớm có một kỷ niệm đẹp."

Tôi mở những gói thực phẩm đã mua cho bửa ăn tối và cố gắng bày biện theo khả năng của mình. Tôi không nghĩ bà bếp sẽ giúp đỡ. Tôi không thuận thảo với Frida. Thể nào bà ấy cũng sẽ làm đổ vỡ một thứ gì đó. Nhưng không đến nỗi tệ, chẳng mấy chốc tôi hầu như không thể nhận ra

https://thuviensach.vn

căn phòng của mình, nó lộng lẫy hẳn lên. Nào là ghế bành, đèn để bàn, bàn ăn phủ khăn -- tôi cảm thấy lòng bồi hồi xao xuyến.

Tôi ra khỏi nhà, vẫn còn hơn một giờ chờ đợi. Ngoài trời, gió thổi từng cơn dài thậm thượt quanh các ngã tư. Đèn đường đã thắp. Bóng tối giữa các căn nhà xanh như biển, và quán International bập bềnh trên đó như con tàu chiến sẵn sàng chuyển hướng. Chỉ một bước tôi đã nhảy lên boong tàu.

"Ới kìa, Robert," Rosa nói.

"Chị làm gì ở đây?" tôi hỏi. "Chưa đi vòng nào sao?"

"Còn sớm lắm."

Alois nhẹ nhàng bước tới. "Một?" anh hỏi.

"Ba," tôi nói.

"Uống dữ thế," Rosa nhận xét.

"Cần một thứ thật nồng," tôi nói, nghiêng cốc rượu, uống cạn.

"Em không đàn một bản nào sao?" Rosa hỏi.

Tôi lắc đầu. "Hôm nay không có hứng. Giông gió quá, Rosa ạ. Cháu vẫn khỏe chứ?"

Chị cười khoe hết những cái răng vàng. "Ôi --phỉ phui! Ngày mai chị sẽ đi thăm nó. Tuần này việc làm ăn khấm khá; dê già lại cảm thấy mùa xuân. Chị sẽ đem cho cháu một chiếc áo khoác mới. Dạ đỏ."

"Dạ đỏ! Hợp thời trang lắm," tôi nói.

Rosa rạng ngời. "Em là một người hào hiệp, Bob."

https://thuviensach.vn

"Hy vọng chị nói đúng," tôi nói. "Nào, uống một ly với em nhé. Anisette, phải không?"

Chị gật đầu. Alois đem rượu đến và chúng tôi chạm ly. "Rosa, nói cho em biết, chị nghĩ gì về tình yêu?" tôi hỏi. "Chị phải có ít nhiều kinh nghiệm."

Chị phá lên cười sặc sụa.

"Ui chà, về những thứ ấy, -- " rồi chị nói. "Tình yêu. Ach, Arthur của chị -- mỗi khi nghĩ đến tên vô lại hoang đàng ấy, đầu gối chị lại chảy tan thành nước. Để chị nói Bob nghe điều này, nghiêm chỉnh -- Đời người quá dài cho tình yêu. Dài quá, thế đấy. Arthur của chị đã nói thế, khi bỏ đi. Và đúng vậy. Tình yêu thì tuyệt vời. Nhưng với một người, tình yêu luôn luôn quá chán chường. Còn người kia, chỉ ngồi đấy, và nhìn đăm đăm. Điên dại."

"Đồng ý," tôi nói "Một mặt khác, nếu không có tình yêu, người ta sẽ chẳng hơn gì một xác chết biết đi."

"Hãy làm giống chị," Rosa trả lời, "có một đứa con. Như thế em sẽ có một đối tượng để thương yêu và cho tâm hồn được bình yên."

"Ý không tệ lắm," tôi nói. "Chưa bao giờ xảy đến với em."

Rosa lắc đầu, mơ mộng. "Dù Arthur của chị đã bao lần đối xử tàn nhẫn -- tuy nhiên nếu ngay lúc này anh ấy bước vào đây, với cái mũ quả dưa hờ hững trên đầu -- ôi chao, chỉ nghĩ đến thế, chị đã rưng rưng muốn khóc."

"Nào, hãy uống mừng sức khoẻ Arthur," tôi nói.

Rosa cười to. "Mong cho thằng khốn khiếp mạnh giỏi!"

Chúng tôi cạn ly. "Au revoir, Rosa. Đắt khách nhé."

"Au revoir, Bob."

https://thuviensach.vn

Cánh cửa nhà sập mạnh.

"Chào anh," Patricia Hollman nói, "đang suy tư đấy à?"

"Không. Còn cô thì sao? Khỏe hơn chưa? Cô bị bệnh gì thế?"

"Ach, không có bệnh gì đặc biệt. Cảm và sốt nhẹ mà thôi."

Rõ ràng, trông nàng không có vẻ ốm đau hay tiều tụy. Ngược lại, chưa bao giờ tôi thấy mắt của nàng to và sáng như hôm nay, đôi má ửng hồng và dáng điệu thanh thoát, uyển chuyển như một con thú tơ non.

"Trông cô tuyệt vời," tôi nói. "Hoàn toàn khỏe mạnh. Chúng ta sẽ tha hồ vui chơi."

"Được lắm," nàng đáp. "Tuy nhiên, hôm nay thì không. Hôm nay, tôi không thể."

Tôi bối rối nhìn nàng. "Cô không thể?"

Nàng lắc đầu. "Vâng, chẳng may."

Tôi vẫn chưa hiểu. Tôi chỉ nghĩ rằng nàng đã đổi ý, không muốn đến nhà tôi và ăn tối ở đấy.

"Mấy phút trước tôi vừa điện thoại để nói rằng anh không cần đến. Thế nhưng anh đã đi rồi."

Cuối cùng tôi cũng hiểu. "Cô định nói, thực sự cô không thể đi chơi? Nguyên buổi tối hôm nay?" tôi hỏi.

"Vâng, hôm nay. Tôi có một cuộc phỏng vấn quan trọng. Chẳng may, người ta chỉ báo trước chừng nửa tiếng mà thôi."

https://thuviensach.vn

"Cô không thể đình lại? hoãn đến ngày mai? Chúng ta đã hẹn nhau tối nay!"

"Không thể được." Nàng mỉm cười. "Công ăn việc làm mà."

Tôi choáng váng. Tôi đã dự phòng tất cả các tình huống, ngoại trừ chuyện này. Tôi không tin dẫu một lời của nàng. Không giống công việc. Có thể nàng chỉ viện cớ. Chắc chắn rồi, không còn nghi ngờ chi nữa. Có cuộc phỏng vấn quan trọng nào lại tiến hành ban đêm hay không? Ban ngày mới là thời gian thích hợp. Và dù sao, chẳng ai lại báo một tin quan trọng trong vòng nửa tiếng. Đơn giản là nàng muốn hủy bỏ buổi hẹn với tôi, thế thôi.

Tôi tiu nghỉu như một đứa trẻ. Chỉ đến lúc này tôi mới ý thức được mình đã thiết tha mong chờ ra sao. Tôi khó chịu vì đã bực bội, và tôi không muốn hé lộ cho nàng biết.

"Tốt lắm," tôi nói, "vậy thì chẳng làm gì cả. Au revoir."

Nàng nhìn tôi, dọ dẫm. "Không có chi gấp gáp. Đến chín giờ tôi mới cần có mặt ở đấy. Chúng ta có thể đi dạo một lúc. Cả tuần nay tôi không bước chân khỏi nhà."

"Cũng được," tôi do dự. Bỗng nhiên tôi cảm thấy lòng mình trống vắng, rã rời.

Chúng tôi đi trên đường phố. Đêm trong vắt và những vì sao lấp lánh giữa các nóc nhà. Ngang qua một bãi cỏ trống, nơi có vài bụi cây ẩn mình trong bóng tối, Patricia Hollman chợt ngừng lại.

"Tử đinh hương," nàng nói. "Tôi ngửi mùi tử đinh hương! nhưng vô lý, dĩ nhiên, vì đâu đã đến mùa."

"Tôi không ngửi được mùi gì cả," tôi trả lời.

https://thuviensach.vn

"Có mà!" Nàng nghiêng người qua lớp rào sắt.

"Đấy là Daphne indica, hoa thụy hương, thưa cô," một giọng khàn khàn từ bóng tối vọng ra.

Một công nhân chăm sóc hoa viên thành phố, với cái mũ vải đính phù hiệu kim loại đang đứng tựa một gốc cây. Ông chếch choáng tiến tới. Cổ một chai thủy tinh sáng lóng lanh thò ra ở miệng túi. "Chúng tôi mới trồng hôm nay," ông vừa nấc cụt vừa giải thích. "Ở đàng kia."

"Cám ơn ông," Patricia Hollman nói và quay lại nhìn tôi. "Anh chưa ngửi thấy mùi gì sao?"

"Có chứ, tôi dư sức ngửi được," tôi trả lời rất vô duyên. "Brandy ngon và quý."

"Ăn nói đáo để nhỉ!" Người đàn ông trong bóng tối ợ rõ to.

Tôi hoàn toàn có thể nhận ra hương thơm nồng nàn, ngọt ngào lan tỏa từ bóng tối; nhưng không đời nào tôi thú nhận điều ấy với nàng.

Cô gái cười lớn và hít một hơi dài. "Thật đáng yêu biết mấy, khi ta đã giam mình ở nhà một thời gian quá lâu. Rất tiếc, tôi sắp phải đi. Cái anh Binding này -- lúc nào cũng vội vã và đợi đến phút chót -- tôi nghĩ anh ấy có thể dời cuộc phỏng vấn đến mai."

"Binding?" tôi hỏi. "Cô có hẹn với Binding?"

Nàng gật đầu. "Với Binding và một người khác. Chính người ấy mới đáng kể. Việc rất quan trọng. Anh có tưởng tượng được không?"

"Không," tôi trả lời. "Tôi không thể."

Nàng cười to và tiếp tục nói. Nhưng tôi không thể lắng nghe nàng nữa. Binding -- tên ấy như một tia chớp đâm xuyên thân thể tôi. Tôi không nhận

https://thuviensach.vn

ra, dù sao nàng cũng quen biết anh ấy rất lâu trước khi quen tôi -- tôi chỉ thấy diễn ra trước mắt, chiếc Buick to lớn của anh, bóng nhoáng và đồ sộ hơn đời thường; bộ quần áo sang trọng và cái ví tiền dầy cộp của anh. Căn phòng cũ, cố ý trưng bày cho có vẻ lịch lãm, đáng thương của tôi! Không hiểu tôi đã nghĩ gì! nào đèn bàn của Hasse, ghế bành của Zalewski! Nàng không phải là người con gái dành cho tôi, dĩ nhiên. Dù sao, tôi là ai chứ? Một anh bộ hành kiết xác có lần vay mượn chiếc Cadillac, một bợm nhậu ngu khờ, chỉ có thế thôi. Hạng người ta gặp nhan nhản ngoài phố. Tôi hình dung ra cảnh người gác cửa ở quán "Chùm Nho" kính cẩn chào Binding, những căn phòng trang nhã, ấm cúng, sáng sủa, khói thuốc mờ mịt như mây, những con người khôn ngoan tài giỏi. Tôi nghe âm nhạc và tiếng cười -- cười chế nhạo tôi. Lui lại, tôi nghĩ, lui nhanh. Một ý tưởng, một hy vọng -- như thế cũng đủ lắm rồi. Sẽ rất vô lý nếu tôi để cho mình vướng mắc vì dựa vào sức mạnh ấy. Không có cách gì khác, ngoại trừ tháo lui.

"Không chừng chúng ta có thể gặp nhau tối mai," Patricia Hollmann nói.

"Tối mai tôi không rảnh," tôi trả lời.

"Vậy hôm sau hay là một ngày nào đó tuần này. Trong mấy ngày sắp tới, tôi không bận gì cả."

"Khó lắm," tôi nói. "Chiều nay chúng tôi vừa nhận một đơn hàng khẩn cấp, có lẽ mỗi ngày chúng tôi phải ở lại làm việc đến khuya, suốt tuần mới xong."

Đấy là chuyện bịa, nhưng tôi không thể nào làm khác hơn. Có quá nhiều giận dỗi và tủi hổ trong tôi.

Chúng tôi băng ngang công trường, đi trên con đường dẫn về nghĩa trang.Tôi trông thấy Rosa, từ phía quán International đi đến. Đôi ủng cao của chị bóng lộn. Tôi có thể ngoặt sang một con đường mới, và nếu vào một dịp khác, có lẽ tôi đã làm vậy; nhưng tôi vẫn đi thẳng về phía chị. Rosa

https://thuviensach.vn

nhìn qua vai tôi như chúng tôi là hai người hoàn toàn xa lạ. Đúng ra phải như thế; không một cô nào trong bọn sẽ chào hỏi, khi một trong hai bên có người đi kèm.

"Chào Rosa," tôi nói.

Quá ngạc nhiên, chị nhìn tôi trước, rồi sau đó, nhìn sang Patricia Hollmann; chị hấp tấp gật đầu và cuống quýt bước đi. Chỉ vài bước sau chị là Fritzi, ví xách lủng lẳng, môi đỏ chót và cặp hông đong đưa theo bước chân. Chị lãnh đạm nhìn xuyên qua tôi như thể tôi là một tấm kính trong suốt.

"Gruss Gott, Fritzi," tôi nói.

Chị nghiêng đầu như một bà hoàng và không để lộ một chút kinh ngạc nào; nhưng khi đã vượt qua, tôi nghe bước chân gấp rút của chị --chị sẽ bàn tán với Rosa về chuyện này. Tôi vẫn còn thì giờ rẽ vào một con đường nhỏ cắt ngang, tôi biết những cô gái còn lại sẽ tiếp tục đi đến - - đúng vào lượt rước khách đầu tiên của họ. Nhưng trong niềm tức giận, tôi vẫn tiếp tục đi -- tại sao tôi phải tránh né họ? Tôi biết họ còn nhiều hơn người con gái bên cạnh với Binding của cô ấy và chiếc Buick của anh ta. Cô ấy nên nhìn thấy -- tận tường.

Họ đến kìa rồi, qua khỏi dãy đèn đường --Wally xinh đẹp, xanh xao, thon thả, thanh lịch; Lina với cái chân gỗ; Erna vạm vỡ, Marion non nớt, Margot má đỏ hồng; Kiki, anh chàng đồng tính luyến ái trong cái áo choàng lông sóc; và cuối cùng là Mimi, bà ngoại với chứng giãn tỉnh mạch, xác xơ như cú. Tôi chào từng người, và khi chúng tôi gặp Bu ở quày xúc xích, tôi lắc tay bà nồng nhiệt.

"Anh quen biết rộng nhỉ?" Một lúc sau, Patricia Hollman nói.

"Vâng, loại người ấy." tôi huỵt toẹt đáp lại.

https://thuviensach.vn

Tôi để ý rằng nàng nhìn tôi. "Tôi nghĩ chúng ta nên quay lại." Một lúc sau, nàng nói.

"Vâng," tôi đáp. "Tôi cũng nghĩ thế."

Chúng tôi dừng lại trước cửa nhà.

"Chúc cô may mắn," tôi nói, "và có nhiều vui thú."

Nàng không trả lời. Phải khó khăn lắm tôi mới rời mắt khỏi cái nút bấm chuông để nhìn qua nàng. Và quả tình --tôi không tin được chính mắt mình --nàng đứng đấy, và, thay vì cau có bực bội, vành môi nàng khẻ run giật, đôi mắt long lanh tinh quái; và rồi nàng cười to, chân thành, không giữ kẻ -- chỉ đơn thuần thú vị bởi tôi.

"Cưng ơi," nàng nói, "Ôi trời, anh còn trẻ con quá đi thôi!"

Tôi gương mắt nhìn nàng. "Ơ kìa, nếu cô --" tôi nói. "Dù sao --" và thình lình tôi hiểu ra. "Vậy tôi đoán, cô cho rằng tôi ngớ ngẩn lắm, phải không?"

"Cũng có thể nói như vậy."

Trông nàng tuyệt vời, ánh đèn nhảy múa lunh linh trên mặt -- trẻ trung, vui tươi và xinh đẹp. Tôi nhanh nhẹn bước tới, kéo nàng lại gần, mặc cho nàng tha hồ suy nghĩ. Mái tóc tơ mềm của nàng phơn phớt trên má tôi, mặt nàng kề bên tôi, hương đào thơm của làn da nàng thoang thoảng; rồi đôi mắt nàng nhích lại gần hơn và thình lình, tôi cảm thấy môi nàng áp vào môi tôi...

Nàng đã rời đi trước khi tôi nhận thức những gì vừa xảy ra... Như một con lừa khoang, tôi ngây dại đứng nhìn theo nàng. "Lạy thánh Moses!" rồi tôi kêu lên, thành lời.

https://thuviensach.vn

Tôi trở về, ngang qua quầy xúc xích của Bu một lần nữa. "Cho cháu một cái bockwurst lớn," tôi tươi cười nói.

"Có mù tạt không?" Bu, mình quàng tạp dề trắng tinh, hỏi lại.

"Thật nhiều mù tạc, bu nhé!"

Tôi ngấu nghiến ăn tại chỗ, và nhờ Alois đem một ly bia từ International. "Con người là một sinh vật kỳ lạ, bu nhỉ?" tôi nói.

"Bu cũng nghĩ thế," Bu hăng hái trả lời. "Có một cậu, hôm qua tới đây ăn hai cái Wieners với mù tạc rồi không có tiền trả. Đã khuya lắm, lại không có ai chung quanh, bu có thể làm gì đây? Cho nên, cháu biết, bu đành để cậu ấy đi. Thử nghĩ xem, thế mà hôm nay cậu ấy đến, trả tiền mấy cái Wieners đã nợ và khao bu một ly bia nữa chứ."

"Đấy là một phẩm cách tiền chiến. Mà bu buôn bán ra sao, đắt hàng chứ?"

"Ế thiu ế chảy! Hôm qua, bu chỉ bán được bẩy cặp Wieners và chín cái Bockwursts. Cháu biết, nếu không có các cô ấy, có lẽ bu đã dẹp chuyện bán buôn từ lâu."

Các cô ấy, là những cô gái giang hồ ủng hộ bu hết mình. Khi có mối, nếu có thể, họ đưa khách đến quầy ăn một cái bockwurst trước, giúp bu kiếm thêm chút tiền.

"Chẳng mấy lúc trời sẽ ấm lên," Bu tiếp tục, "nhưng trong cái ướt át rét mướt của mùa đông-- cứ mặc thứ y phục mà ta thích, thế nào cũng bắt được một thứ gì đó."

"Cho cháu một cái bockwurst nữa," tôi nói; "cháu thấy yêu đời, tham sống lạ. Chuyện nhà bu ra sao rồi?"

https://thuviensach.vn

Bu nhìn tôi, qua đôi mắt hẹp, sáng màu hồ thủy. "Lúc nào cũng thế. Hôm kia ông ấy bán cái giường."

Bu có gia đình. Mười năm trước, chồng bu, khi nhảy tàu, đã trượt chân té và bị cán qua người. Phải cưa cả hai chân. Tai nạn để lại một di chứng trầm trọng. Là người tàn phế, ông cảm thấy tủi nhục đến mức không bao giờ gần gũi vợ nữa. Ngoài ra, khi ở bịnh viện, ông đã mắc chứng nghiền ma túy. Từ đấy đời ông tuột dốc rất nhanh; ông vướng vào vòng đồng tính luyến ái, và chẳng bao lâu, ông -- một người chồng bình thường suốt năm mươi năm, nay chỉ kết bạn với những chàng trai ẻo lả. Để chu cấp cho họ và ma túy, hễ chộp được vật dụng nào của bu là ông lại bán tống bán tháo. Nhưng bu vẫn gắn bó với ông, dù thường hay bị đánh đập. Mỗi đêm bu túc trực ở quầy xúc xích với con trai đến tận bốn giờ sáng. Ban ngày bu giặt giũ và lau chùi. Lúc nào bu cũng khổ sở vì một chứng bệnh ở vùng bụng và bu cân nặng không đầy bốn mươi ký --tuy nhiên, chưa ai thấy bu kém phần thân thiện bao giờ. Bu tin rằng đời mình cũng chưa đến nỗi nào. Thỉnh thoảng, mỗi khi đau khổ, chồng bu lại tìm về và khóc. Đấy là những lúc hạnh phúc nhất của bu.

"Cháu vẫn làm việc ở cái chỗ ngon lành ấy?" Bu hỏi.

Tôi gật đầu. "Vâng. Hiện nay cháu kiếm tiền khá lắm."

"Cố mà giữ lấy."

"Cháu sẽ gắng, bu ạ."

Tôi về nhà. Ở hành lang, như được Chúa sắp xếp, chị phụ bếp Frida đã lù lù đứng sẵn.

"Chị là người con ngoan," tôi nói, vì tôi thấy lòng đầy xúc động, cần làm một vài việc thiện.

Chị nhăn nhó như khỉ ăn ớt.

https://thuviensach.vn

"Nói nghiêm chỉnh nhé," tôi tiếp tục, "ta gây gổ nhau mãi, để làm gì? Cuộc đời ngắn ngủi lắm, Frida, đầy tai nạn và hiểm họa. Thời buổi này, người ta cần đoàn kết. Hãy giảng hòa với nhau, nhé."

Làm như không thấy bàn tay tôi đưa ra, chị lầm bầm nguyền rủa chuyện chè chén say sưa, và, đóng sầm cửa, biến mất.

Tôi gõ cửa phòng George Block. Một vệt sáng kéo dài dưới ngạch cửa. Anh đang gạo bài.

"Ra ăn, George ơi," tôi nói.

Anh nhìn lên. Gương mặt vốn nhợt nhạt, đỏ bừng. "Tớ không đói."

Anh nghĩ, đấy là thương hại. Do đó anh không muốn.

"Cậu ạ, đến mà xem. Nếu không ai ăn, nó sẽ thiu thối. Làm ơn dùm tớ đi mà."

Đi trên hành lang, tôi để ý thấy cửa phòng Erna Bonig mở hé. Bên trong, có hơi thở rất nhẹ. "À há", tôi nghĩ, và nghe tiếng khóa mở lách tách ở phòng Hasse và cũng y thế, cánh cửa xê dịch vài phân. Toàn thể nhà trọ đang canh chừng, rõ ràng vậy, cô em họ của tôi.

Trong phòng, đèn trần gay gắt rọi xuống ghế bành gấm của Frau Zalewski. Đèn bàn của Hasse trình bày một cảnh tượng đẹp mắt, quả thơm vàng óng, xúc xích gan tuyệt hảo, cá hồi, rượu sherry...

Khi tôi và George -- không nói ra lời-- đã yên vị trong phòng, có tiếng gõ cửa. Tôi biết chuyện gì sắp xảy ra.

"Cậu chuẩn bị nhé," tôi thì thầm với George, và nói lớn, "Mời vào."

Cửa mở và, Frau Zalewski háo hức bước vào với tất cả nỗi hiếu kỳ. Lần đầu trong đời, tôi được bà thân chinh giao thư tận phòng -- một bản tin thúc

https://thuviensach.vn

đẩy tiêu thụ thực phẩm. Bà sửa soạn như một bà tiên-- một mệnh phụ chính cống thời vàng son xưa cũ, áo đầm ren với khăn choàng kết tua và kim cài áo với chân dung ông Zalewski quá cố đính tòng teng như mặt dây chuyền. Nụ cười mật ngọt trên mặt bà chợt đông cứng; giật nẩy mình, bà chằm chập nhìn George, đang bẻn lẻn. Tôi khoái chí cười hăng hắc. Bà nhanh chóng lấy lại bình tỉnh.

"A ha, lỗi hẹn rồi," bà nói, châm chọc.

"Đúng," tôi đồng ý, vẫn còn bị bộ y phục cầu kỳ của bà lôi cuốn. Thật là may, tôi không mời được nàng.

Bảo mẫu Zalewski nhìn tôi, chì chiết. "Thế mà cháu còn cười được nữa ư? Bác đã chẳng thường nói, thay vì trái tim như người ta, trong lồng ngực cháu chỉ có chai rượu mạnh."

"Nói chữ hay đấy," tôi đáp. "Nhưng Frau Zelewski, bác làm ơn dùm cháu chuyện này được không?"

Bà ngần ngừ. Nhưng rồi lòng hiếu kỳ chiến thắng, và hy vọng biết thêm một thứ gì đó. Tôi mở nút chai sherry.

Sau đó, khi tất cả đã im lắng, tôi cầm chiếc áo khoác và cái chăn, len lén đi qua hành lang đến chỗ điện thoại. Tôi quỳ trước bàn, nơi đặt điện thoại, trùm áo khoác và chăn lên đầu, nhấc ống nghe và bằng tay trái, túm cái áo khoác cho kín lại bên dưới. Như thế tôi chắc chắn không ai có thể nghe trộm. Nhà trọ Zalewski có những vành tai to tướng, tọc mạch.

May mắn quá. Patricia Hollmann có ở nhà.

"Cuộc phỏng vấn bí ẩn của em xong đã lâu chưa?" tôi hỏi.

"Em về nhà khoảng một giờ rồi."

https://thuviensach.vn

"Tiếc quá. Nếu anh biết thế --"

Nàng cười. "Không, cũng chẳng ích gì. Em đang nằm trên giường và lại lên cơn sốt nhẹ. May mà em về nhà sớm."

"Sốt? Sao lại sốt, có sao không?"

"Ach, chuyện chán lắm. Và tối nay anh làm gì thế?"

"Anh thảo luận tình hình thế giới với bà chủ nhà. Còn em? Việc làm ăn của em có kết quả tốt?"

"Em hy vọng thế."

Tổ tò vò của tôi nóng kinh hồn. Nên mỗi khi nàng nói, tôi lại hé tấm chăn, hít nhanh một nhúm không khí mát lạnh bên ngoài và khép chăn lại khi đến lượt tôi, miệng áp sát ống nghe.

"Bạn bè của em có ai tên Robert không vậy?" tôi hỏi.

Nàng cười. "Không có ai."

"Tiếc quá. Anh muốn nghe em gọi tên ấy. Dù sao, em cứ gọi, được không?"

Nàng lại cười.

"Để đùa vui," tôi nói. "Em có thể nói, thí dụ như: 'Robert là một gã khờ.'"

"Robert là một em bé, và lạy trời xin được như thế mãi mãi."

"Em phát âm hay tuyệt," tôi nói. "Và bây giờ, chúng ta hãy thử với tên Bob. Như: 'Bob là một - -'"

https://thuviensach.vn

"Bob là đệ tử của thần lưu linh," nàng chậm rãi nói, êm đềm, xa vắng; "bây giờ em phải ngủ -- em đã uống thuốc ngủ và mi mắt em nặng chĩu rồi."

"Vâng- - tạm biệt -- em ngủ ngon nhé ---"

Tôi đặt ống nghe xuống, vứt áo khoác và chăn sang một bên. Rồi tôi đứng dây và thình lình lạnh cứng người. Như một con ma đứng ngay sau lưng tôi, bác kế toán viên đã nghĩ hưu, sống trong căn phòng cạnh nhà bếp. Tôi làu bàu vài câu, bất bình.

"Xuỵt!" ông chúm môi nói và cười toe toét.

"Xuỵt!" tôi trả lời, rủa thầm ông đi về địa ngục.

Ông chìa một ngón tay lên trời. "Tôi sẽ không tiết lộ -- chính trị, hử?"

"Cái gì? tôi hỏi, kinh ngạc.

Ông nháy mắt. "Đừng lo. Bản thân tôi là người Cực Hữu. Thảo luận chính trị bí mật, hử?"

Tôi chợt hiểu. "Rất là chính trị," tôi nói, và cũng nhe răng cười.

Ông gật đầu và khẽ nói: "Hoàng đế muôn năm."

"Vạn vạn tuế!" tôi đáp. "Nhưng tôi có chuyện này muốn hỏi; bác có biết ai là người phát minh ra điện thoại hay không?"

Ngạc nhiên, ông lắc cái trán hói.

"Tôi cũng không biết," tôi nói, "nhưng người đó chắc chắn phải là một người tuyệt vời."

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 9

Chúa nhật. Ngày đua xe. Koster đã tập luyện hàng ngày suốt tuần, và chiều nào chúng tôi cũng bận bịu đến gần sáng, kiểm tra từng con ốc nhỏ, tra dầu mỡ và phục hồi Karl. Chúng tôi tập trung ở điểm bảo trì của mình, chờ Koster, anh đi ra chỗ xuất phát.

C

Tất cả đều có mặt -- Grau, Valentin, Lenz, Patricia Hollmann, nhất là Jupp --Jupp trong bộ áo liền quần, kính đua và mũ đua. Vì nhẹ cân nhất, thằng bé được làm phụ xế cho Koster. Lenz nghi ngại nhiều --anh luôn nghĩ rằng đôi tai vễnh to của Jupp sẽ tạo một lực cản lớn, một là xe sẽ giảm đi hai mươi kí lô mét tốc độ, hai là sẽ trở thành máy bay mất thôi.

"Làm sao cô lại có cái tên rất Anh như thế?" Gottfried hỏi Patricia Hollmann, ngồi cạnh.

"Mẹ em là người Anh. Pat cũng là tên của mẹ em."

"A, Pat -- đấy lại là một chuyện khác. Dễ gọi hơn nhiều." Anh moi ra một cái cốc và một chai rượu. "Vậy -- để mừng tình chiến hữu, Pat! Tôi tên là Gottfried."

Tôi trố mắt nhìn anh. Trong khi tôi vẫn còn khổ sở trong vấn đề xưng hô, anh đã có thể giữa thanh thiên bạch nhật gọi nàng như thế mà không đỏ mặt. Và nàng cười, và cũng gọi lại anh bằng tên Gottfried.

https://thuviensach.vn

Nhưng như thế chẳng thấm vào đâu so với Ferdinand Grau. Anh hoàn toàn say mê và không rời mắt khỏi nàng. Anh trích những câu thơ êm ái và giải thích rằng nàng cần phải học vẽ. Anh lại còn đặt nàng ngồi trên một cái hộp và bắt đầu phác họa.

"Nghe này, Ferdinand con kên kên già," tôi nói, giật phắt tập giấy vẽ trên tay anh, "cứ bám vào những người đã chết. Đừng tấn công những người còn sống. Cậu hãy giảng thêm cho tụi tớ về chân bản thể. Còn với cô ấy, tớ khá nhạy cảm đấy."

"Thế cậu có chịu nhậu với tớ cho đến hết di hài của bà dì ông chủ quán rượu của tớ?"

"Tớ không chắc nguyên cả di hài, nhưng một chân thì được."

"Tốt. Vậy thì tớ sẽ làm theo ý cậu, bé ạ."

Động cơ xe trên vòng đua nổ như súng liên thanh. Mùi dầu nhớt, xăng và dầu thầu dầu khen khét. Một thứ mùi phấn khích, tuyệt vời; âm thanh dồn dập, tuyệt diệu của những cái xe đua.

Hai bên đường đua, thợ máy ở những điểm bảo trì hò hét loạn xị. Chúng tôi, chỉ có lèo tèo dăm ba món. Một ít dụng cụ sửa xe, bu-gi, mấy cái bánh xe dùng tạm với vỏ lốp mà chúng tôi cạy cục từ một cơ xưởng sản xuất, vài ba loại phụ tùng -- chỉ có thể thôi. Koster không đại diện cho hảng xưởng nào cả. Chúng tôi phải trả trả tiền cho tất cả mọi thứ. Vì lý do ấy, chúng tôi không thể sắm sửa nhiều.

Otto đi tới, theo sau là Braumuller đã vận sẵn bộ áo đua.

"Otto," anh nói, "nếu hôm nay bu-gi xe của tớ trục trặc, cậu sẽ bỏ xa. Nhưng chúng sẽ không."

"Để rồi xem," Koster trả lời.

https://thuviensach.vn

Braumuller dư dứ nắm tay trước Karl. "Liệu hồn, coi chừng thằng Nutcracker của ta đấy!"

Nutcracker là chiếc xe to và mới Braumuller đang lái. Nó rất được mọi người yêu chuộng.

"Karl sẽ giúp cậu chạy thả ga, Oscar ơi!" Lenz nói với sang.

Braumuller đã định trả lời bốp chát theo kiểu con nhà lính, nhưng nín ngang khi anh nhìn thấy Patricia Hollmann đang đứng với chúng tôi; anh lấy tay che mắt giả như nhìn qua viễn vọng kính, cười cười với chúng tôi và bỏ đi một nước.

"Chiến thắng càng vinh quang hơn," Lenz nói, thỏa mãn.

Bánh xe nghiến rào rạo đường đua. Koster phải chuẩn bị xe. Karl dự thi hạng thể thao.

"Tụi mình không thể giúp cậu nhiều đâu, Otto," tôi nói, nhìn những thiết bị đang có.

Anh phẩy tay. "Sẽ không cần thiết. Nếu Karl hỏng máy, nguyên một ga ra sửa xe cũng chẳng ích gì."

"Chúng ta có nên phất cờ, để cậu biết vị trí của cậu không?"

Koster lắc đầu. "Khởi hành tập thể mà. Ở đấy, tớ sẽ liệu chừng. Ngoài ra, Jupp biết rõ nó làm gì."

Jupp hăm hở gật đầu. Người run lên vì kích động, thằng bé ngốn sô cô la không ngừng. Nhưng đấy chỉ tạm thời thôi. Khi khởi động, thằng bé sẽ bình tỉnh lại như một con rùa đấy thôi.

"Nào, chúng ta bắt đầu, được ăn cả ngã về không nhé!"

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đẩy Karl ra. "Chớ có đứng sững lúc khởi hành, ranh con ạ," Lenz nói, ve vuốt bộ tản nhiệt. "Đừng làm cho ông già tía của mi phải thất vọng, Karl nhé."

Karl phóng vù đi. Chúng tôi nhìn theo.

"Vừa xem đẫy mắt cái món kỳ khôi ấy," thình lình một giọng nói sau lưng chúng tôi cất lên. "Trời ạ, phía sau của nó trông như mông đà điểu!"

Lenz đứng thẳng người. "Anh nói tới cái xe màu trắng, phải không?" Mặt đỏ bừng, nhưng anh vẫn bình tỉnh.

"Vâng, đúng thế," người thợ máy cao to ở trạm bảo trì kế bên thản nhiên quay đầu lại, vừa trả lời vừa chuyền một chai bia cho bạn hắn. Lenz lắp bắp trong giận dữ, và chuẩn bị trèo qua bức ngăn thấp. May là anh chưa thóa mạ một câu nào. Tôi nắm anh lại. "Kệ tía cái thằng thối rữa ấy," tôi chửi thề, "chúng ta cần có cậu. Cậu muốn đi nhà thương trước khi trận đua bắt đầu à?" Ù lì giằng co như một con la, anh cố lách khỏi tay tôi. Anh không cho phép ai được lăng nhục Karl.

"Xem này," tôi nói với Patricia Hollmann, "đây là con dê gàn dở tự cho mình là người lãng mạn cuối cùng. Cô có tin không, có lần anh ấy đã đề một bài thơ tặng chị Hằng?"

Có ảnh hưởng lập tức. Đấy là vết thương nhức nhối của Gottfried.

"Chuyện đã lâu lắm rồi, trước chiến tranh," anh tự bào chữa. "Ngoài ra, bé con, không phải là một tội ác nếu ta điên lên trong trận đua xe. Có phải thế không, Pat?"

"Điên mê không bao giờ là một tội ác."

Gottfried giơ tay chào. "Một câu nói cao quý."

https://thuviensach.vn

Tiếng động cơ xe như sấm, nhận chìm tất cả. Không khí rúng động. Đất và trời rung chuyển. Bầy xe vun vút lao ngang.

"Đang áp chót," Lenz gầm lên. "Con lợn ỉ lại ngúng nguẩy lúc khởi hành."

"Không sao," tôi nói. "Khởi động là khuyết điểm của Karl. Nó có thể chậm chạp lúc khởi hành, nhưng không bao giờ ngừng lại." và khi tất cả những xôn xao lắng xuống, loa phóng thanh bắt đầu rầm rì. Chúng tôi không thể tin ở tai mình. Burger, một địch thủ nguy hiểm, chơ vơ đứng lại ở vệt khởi hành.

Đoàn xe gầm gừ quay lại. Từ xa chúng ríu rít như bầy châu chấu trên vòng đua, lớn dần và kè sát nhau trên làn đối diện, vụt qua khán đài trung ương rồi biến vào khúc quanh lớn. Vẫn sáu chiếc xe, và Koster vẫn áp chóp. Chúng tôi đã sẵn sàng. Tiếng dội và tiếng dội trở lại từ khúc quanh vọng về, giành nhau cường độ lớn nhỏ. Rồi đoàn xe vọt tới. Xe Số Một dẫn đầu khá xa, rồi xe thứ nhì và thứ ba gần với nhau, và Koster. Anh đã qua mặt chiếc xe khác ở khúc quanh và bây giờ chiếm hạng tư.

Mặt trời ló khỏi mây. Những dãi băng rộng, sáng và xám đổ trên đường đua đột nhiên lốm đốm như da cọp. Bóng mây lướt trên biển người ở khán đài. Bão tố của động cơ xe thấm nhập vào máu như một loại âm nhạc quái dị. Lenz bồn chồn đi tới đi lui, tôi nhai nát điếu thuốc lá, và Patricia Hollmann ngước mặt ngửi không khí như một con ngựa non mỗi sáng. Chỉ có Valentin và Grau ngồi im, măc cho vầng thái dương rọi nắng lên người.

Một lần nữa nhịp tim mênh mông của máy nổ lại trở về, vút qua khán đài chánh. Chúng tôi chú mục nhìn Koster. Anh lắc đầu. Anh không muốn thay lốp xe. Lần này anh đã tăng tốc độ lên một ít. Anh bám sát bánh xe đen của chiếc Hạng Ba. Và cứ thế, họ phóng vun vút trên đường thẳng không cùng.

https://thuviensach.vn

"Mẹ kiếp!" Lenz nghiêng chai, nốc một ngụm.

"Anh ấy đã tập luyện kỹ," tôi nói với Patricia Hollmann. "Qua mặt ở khúc quanh là sở trường của anh ấy."

"Rượu đây, Pat có muốn hớp một ít không?" Lenz hỏi.

Tôi nhìn anh, bất mãn. Anh trố mắt nhìn lại.

"Em thích uống trong ly hơn," nàng nói. "Em chưa biết cách uống từ chai."

"Cô thấy chưa," Lenz với tay, lấy một cái ly. "Đấy là chỗ yếu kém của nền giáo dục hiện đại."

Ở vòng kế, đoàn xe tách rời ra hơn. Braumuller dẫn trước. Bốn chiếc đầu bỏ xa ba trăm mét. Xe Koster phóng song song với chiếc Thứ Ba rồi biến mất đàng sau dãy khán đài. Rồi đoàn xe lại rần rộ quay về. Chúng tôi nhảy dựng lên. Xe Thứ Ba đâu rồi? Sau hai chiếc xe đầu, Otto một mình vụt tới. Đây rồi -- cuối cùng thì Xe Thứ Ba cũng loạng choạng chạy đến: hai bánh sau của nó bị nổ lốp. Lenz mĩm cười ranh mảnh -- nó dừng lại trước trạm bảo trì bên cạnh. Gã thợ máy hộ pháp chửi thề. Một phút sau, nó lại lướt vèo trên đường.

Vòng kế tiếp, thứ tự không thay đổi. Lenz để đồng hồ bấm giờ sang một bên và tính toán.

"Karl vẫn còn tiềm năng," anh tuyên bố.

"Tớ e rằng, các xe kia cũng thế," tôi nói.

"Đồ vô thần!" Anh lừ mắt, muốn nghiến nát tôi.

Một lần nữa ở vòng áp chót, Koster vẫn lắc đầu. Anh liều lĩnh không chịu thay lốp xe. Chúng chưa nóng đến mức không giữ được.

https://thuviensach.vn

Như một quái vật trong suốt thủy tinh, sự căng thẳng úp chụp trên sân đua và khán đài khi đoàn xe bắt đầu vòng đua cuối.

"Tất cả hãy sờ vào gỗ," tôi nói, nắm cứng cán búa. Lenz ôm chặt đầu tôi. Tôi đẩy anh ra. "Ach, vậy sao, xin lỗi nhen; dĩ nhiên đầu cậu chỉ chứa rơm thôi," anh giải thích, rồi nắm vào rào chắn.

Khi máy xe quay số vòng tối đa, tiếng rì rầm biến thành gầm rú, gầm rú biến thành hú rít, hú rít biến thành sấm động, rồi thành tiếng hát the thé ở âm vực cao. Braumuller phóng vút sát bìa đường đua; chiếc thứ nhì theo đuôi. Phà khói mù mịt và bánh sau cày xuống mặt đường, xe thứ nhì lấn vào trong, sâu hơn; người lái rõ ràng muốn qua mặt xe thứ nhất ở khúc quanh.

"Sai lầm!" Lenz kêu to. Koster đã lao theo họ, máy nổ vù vù, xe của anh bay tít mút rìa đường đua; trong một giây, chúng tôi cứng đờ, -- dường như anh sắp bay bổng lên không, -- và rồi máy xe gầm rú và xe phóng vèo tới trước.

"Cậu ấy đạp lút ga!" tôi hét to.

Lenz gật đầu. "Điên."

Trong cơn sốt kích động, chúng tôi chồm qua rào chắn để có thể nhìn thấy anh thành công hay không. Tôi nhấc Patricia Hollmann lên, đặt nàng trên cái thùng đựng dụng cụ. "Đứng đây em sẽ nhìn rõ hơn. Dựa vào vai anh. Anh ấy sẽ qua mặt gã nọ, ở khúc quanh, em thấy chưa."

"Anh ấy sắp bắt kịp!" nàng nói. "Anh ấy qua mặt được rồi."

"Cậu ấy sẽ đuổi theo Braumuller. Himmelbergott, beiliger Moses!" Lenz lại kêu to. "Cậu ấy qua mặt cái xe thứ nhì rồi và đang bám Braumuller."

https://thuviensach.vn

Trong lốc xoáy của cơn giông, ba chiếc xe lướt ra, lên cao; chúng tôi hò hét như điên, Valentin cũng thế; và giọng nói trầm hùng của Grau cũng tham gia -- Cơn điên của Koster đã chiến thắng, anh đã qua mặt Xe Số Hai, nó hoang phí năng lực và đánh mất tốc độ ở đường cong bên trong tròn gắt hơn; và giờ đây như một con diều hâu, anh đang rình chụp Braumuller -- thình lình hiện nay chỉ còn dẫn trước hai mươi mét và động cơ xe đang sụt sịt.

"Tới luôn Otto! Tới luôn! Nuốt sống thằng Nutcracker!" chúng tôi la hét và vẫy tay.

Đoàn xe biến mất ở khúc quanh cuối cùng. Lenz lớn tiếng cầu nguyện tất cả những đấng thần linh Châu Á và Nam Mỹ và phe phẩy tượng bùa của anh. Patricia Hollman tựa vào vai tôi, chăm chú nhìn ra xa, như một bức tượng tạc ở mũi chiến thuyền buồm thời cổ.

Họ vòng trở lại. Động cơ xe của Braumuller vẫn còn khục khặc; mỗi giây phút như thế lại càng bất lợi cho anh. Tôi nhắm tịt mắt. Lenz đưa lưng ra đường đua -- chúng tôi muốn thử thách số mệnh.

Một tiêng kêu to khiến chúng tôi quay lại, vừa đúng lúc nhìn thấy Koster cán qua mức đến, cách xe sau hai mét.

Lenz phát cuồng. Anh vứt các dụng cụ sửa xe xuống đất và trồng chuối trên mấy cái lốp xe.

"Hồi nãy anh nói gì thế? " khi đứng dậy bình thường, anh hùng hổ hỏi gã thợ máy cao to như Hercules ở trạm kế. "Một cái máy kỳ lạ?"

"Ach, ông nội, đừng quang quác nữa." gã thợ máy cáu kỉnh trả lời. Và, lần đầu tiên kể từ khi quen biết, tôi thấy chàng lãng mạn cuối cùng không nổi giận khi bị lăng nhục, mà lại ôm bụng cười, co giật múa máy như bị phong xù.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi chờ Otto. Anh còn bận bịu với ban tổ chức.

Thình lình từ sau lưng chúng tôi, một giọng khàn đục gọi, "Grottfried,"

Chúng tôi quay lại. Một con người cao lớn đồ sộ như núi, đứng đấy trong bộ đồ chật ních -- quần kẻ sọc, áo vét xám --và mũ quả dưa đen.

"Alfons!" Patricia Hollmann reo lên.

"Chính tôi," anh nói.

"Chúng ta về nhất, Alfons ạ!" nàng kêu.

"Có thế chứ. Vậy là tôi đã đến trễ, phải không?"

"Anh chẳng bao giờ đến trễ, Alfons," Lenz nói.

"Sự thật, tôi đến cốt để đem một ít thức ăn cho các bạn. Sườn heo chiên ăn lạnh và cốt lết muối. Cắt sẵn."

"Đưa cho em, mời anh ngồi, anh quý mến," Gottfried kêu to. "Chúng em sẽ ăn ngay tức thì.."

Anh mở bọc thức ăn. "Trời ơi," Patricia Hollman nói, "đủ cho cả một trung đoàn."

"Không chắc, chừng nào ăn xong mới biết," Alfons quan sát. "Còn một ít rượu kummel nữa."

Anh chìa ra hai chai rượu mùi. "Khui sẵn."

"Thế mới phải, thế mới phải," cô gái nói. Alfons hiền hậu nháy mắt với cô.

Karl nức nở từ xa chạy đến. Koster và Jupp nhảy ra. Jupp trông như Napoleon thời trẻ, vành tai tươi nhuận hồng hào. Thằng bé ôm một chiếc

https://thuviensach.vn

cúp bạc khổng lồ, thô kệch, xấu xí. "Trong cuộc đua thứ sáu,"Koster cười to và nói, "Chưa bao giờ có một món ngoại hạng nào khác."

"Chỉ có bình đựng sữa này ư?" Alfons, rất thực tế, hỏi. "Không có tiền thưởng?"

"Có chứ, " Otto đoan chắc với anh, "có cả tiền mặt."

"Vậy coi như chúng ta sắp được tiêu xài thoải mái," Grau nói. "Coi như đêm sẽ rất vui."

"Ở quán ăn của tôi?" Alfons hỏi.

"Đương nhiên -- nhất định phải là thế," Lenz trả lời.

"Súp đậu hòa lan, tim gan, giò lợn, tai heo" Alfons kể, và ngay cả Patricia Hollman cũng tỏ vẻ nể nang ra mặt. "Dĩ nhiên, tôi thết đãi." Alfons nói.

Braumuller lại gần, nguyền rủa vận xui của mình, tay cầm một nắm bu-gi lem luốt dầu nhớt.

"Bình tĩnh nào, Oscar," Lenz nói. "Giải nhất cuộc đua xe đẩy em bé lần tới chắc chắn sẽ thuộc về cậu."

"Thế cậu có để tôi rửa hận bằng cognac không?" Braumuller hỏi.

"Bằng ly đựng bia, nếu cậu muốn," Grau nói.

"Đừng mong sẽ thắng, Herr Braumuller," Alfons nói. "Tôi chưa bao giờ thấy Koster say bí tỉ."

"Tôi cũng chưa bao giờ thấy Karl trước mặt tôi," Braumuller mỉa mai, "ngoại trừ hôm nay."

https://thuviensach.vn

"Có thua cũng phải giữ tư cách chứ," Grau nói."Đây, mời cậu. Chúng ta cạn ly, ghi nhận sự toàn thắng của cơ khí đối với văn hóa."

Khi chia tay, chúng tôi định đem về phần thức ăn dư. Vẫn đủ cho vài người. Nhưng chỉ còn bao giấy trống rỗng.

"Zum Donnerwetter --" Lenz nói. "À há!" Anh chỉ vào Jupp đang cười ngượng ngập, tay hãy còn cầm một mớ thức ăn và bụng phình to như trống. "Lại thêm một kỷ lục."

Trong bửa ăn tối ở nhà hàng Alfons', Pat được ái mộ đến mức tôi không mấy vui. Một lần nữa, tôi bắt gặp quả tang Grau đang nài xin được vẽ tranh cho nàng. Nàng cười, nói rằng nàng không có nhiều thì giờ để ngồi mẫu; chụp ảnh có lẽ sẽ tiện hơn.

"Và như thế càng phù hợp với kỷ năng của anh ấy," tôi thân ái nói. "Có lẽ anh ấy sẽ dùng ảnh để họa nên tranh."

"Bình tỉnh đi nào, Bob," Ferdinand ung dung trả lời, đôi mắt trẻ thơ, xanh lơ, mênh mông của anh đăm đăm nhìn Pat. "Rượu mạnh làm cho cậu bắn tính -- còn tôi, thì nhân bản hơn. Đấy là sự khác biệt giữa hai thế hệ chúng ta."

"Anh ấy hơn anh có mười tuổi chứ mấy," tôi xen vào.

"Như thế hiện giờ đã coi như là một thế hệ," Ferdinand nói tiếp. "Cả một đời cách biệt. Một ngàn năm khác nhau. Các cậu trẻ con biết gì về hiện hữu? Các cậu e sợ cảm giác của chính mình. Các cậu không viết thư -- các cậu gọi điện thoại; các cậu không ước mơ -- các cậu đi dã ngoại cuối tuần; các cậu lý luận trong tình yêu và điên rồ trong chính trị -- một cuộc đua đáng thương."

Tôi nghe bằng một tai; tai kia, tôi cố lắng nghe những gì Braumuller nói. Đã ngà ngà say, hắn giải thích với Patricia Hollmannn rằng chỉ cần nàng

https://thuviensach.vn

bằng lòng học lái xe với hắn, hắn sẽ chỉ dẫn tất cả mọi mánh khóe.

Khi có dịp, tôi lập tức kéo hắn sang một bên. "Không tốt cho sức khỏe đâu, Oscar, khi một thể tháo gia quan tâm quá đáng đến phụ nữ."

"Chẳng ăn thua gì tớ," Braumuller tuyên bố, "tớ có một thể chất tuyệt hảo."

"Được lắm. Trong trường hợp ấy, tớ nói cho cậu biết một điều, bảo đảm không có lợi cho sức khỏe của cậu -- một cái chai rượu sẽ xáng lên đầu cậu."

Hắn nhăn nhở cười. "Tra gươm vào vỏ đi, nhóc con. Thế cậu có biết làm cách nào nhận ra một hiệp sĩ? Chàng luôn luôn phong lưu rất mực, ngay cả khi say sưa. Và cậu nghĩ tớ là ai, thế hả?"

"Một tên khoe khoang khoác lác," tôi trả lời và bỏ đi, mặt kệ hắn đứng thộn ở đấy.

Tôi không e ngại một ai trong bọn có ý định làm gì -- không hề có chuyện ấy giữa chúng tôi. Nhưng tôi không chắc lắm với nàng -- nàng có thể nghĩ rằng, một trong những người ấy xứng hợp với nàng hơn. Chúng tôi chưa hiểu về nhau đủ để tôi có thể biết chắc. Dù sao, có ai chắc chắn được điều gì?

"Chúng ta có nên lẽn đi chỗ khác không?" tôi hỏi nàng.

Nàng gật đầu.

Chúng tôi tản bộ trên đường. Không khí dần dần ẩm ướt. Sương mù, xanh lục và bạc, chầm chậm giăng cao trong thành phố. Tôi cầm tay nàng, ủ bên trong túi áo choàng của tôi. Và cứ thế, chúng tôi đi bên nhau rất lâu.

"Mệt chưa?" tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

Nàng lắc đầu và mỉm cười.

Tôi chỉ vào quán cà phê vừa qua. "Em có muốn ghé vào tiệm nào không?"

"Không. Chưa cần đâu."

Chúng tôi lại tiếp tục. Và rồi chúng tôi đi đến nghĩa trang. Lá lay xào xạc, không còn nhìn thấy những ngọn cây nữa. Khi sương mù tiếp tục dầy đặc, đèn ở hội chợ bắt đầu bật sáng. Từ những cây đoan, bầy thiêu thân chuyếch choáng bay ra rồi vần vũ lao vào, đập lên những chụp đèn đường ẩm ướt. Sương mù biến đổi tất cả, nâng lên và đưa xa, khách sạn đối diện đã bềnh bồng như một con tàu xuyên đại dương với những căn phòng sáng đèn soi trên mặt gương nhựa đường đen, bóng tối xám của ngôi giáo đường phía sau trở thành một chiếc thuyền ma với những cột buồm cao, mất hút trong ánh đèn đỏ -xám; và những ngôi nhà, giờ đây như một dãy xà lan, dật dờ và bắt đầu chuyển động.

Chúng tôi ngồi bên nhau trong im lặng. Sương mù làm cho mọi thứ trở thành hư ảo --ngay cả chúng tôi. Tôi nhìn cô gái ---đèn đường lấp lánh trong đôi mắt mở to của nàng. "Nhích lại," tôi nói, "nhích gần anh -- kẽo sương mù cuốn mất em."

Nàng quay mặt lại tôi. Nàng đang mỉm cười, môi hé mở; hàng răng bóng, đôi mắt to nhìn về tôi; tuy thế tôi cảm thấy nàng không nhìn tôi một mảy may -- như thể nàng đang mỉm cười với, qua khỏi tôi, phía sau tôi, luồng sương xám bạc, như thể nàng đã bị tác động một cách ma mị bởi cơn gió lùa trên đầu những ngọn cây, bởi sương móc rỉ rả lăn trên thân cây; như thể nàng lắng nghe một tiếng gọi mơ hồ, buồn bã ẩn mình sau đám cây, sau thế giới; như thể nàng cần phải đứng lên và bỏ đi lập tức, qua màn sương, vất vưởng nhưng chắc chắn, đi theo nó, theo tiếng gọi bí ẩn, huyền hoặc của trái đất và của cuộc đời.

https://thuviensach.vn

Tôi sẽ không bao giờ quên gương mặt ấy -- không bao giờ quên gương mặt nghiêng nghiêng của nàng, trên đó cảm xúc được tỏ bày, lòng âu yếm và thương cảm lặng lẽ dâng đầy, với sự im lặng sáng láng, như thể nở hoa -- sẽ không bao giờ tôi quên đôi môi nàng ghé vào môi tôi, đôi mắt nàng đến gần mắt tôi, chúng ngay sát trước tôi và nhìn tôi, dò hỏi, trang nghiêm, vời vợi, long lanh -- rồi chậm rải khép lại như quy hàng...

Sương vẫn trôi chơi vơi. Thánh giá ở các mộ bia nhô xanh xao trên đầu ngọn mù sương, tôi trùm áo choàng ấp ủ cho hai đứa tôi. Thành phố hoàn toàn đắm chìm. Thời gian đã chết.

Chúng tôi ngồi như thế rất lâu. Dần dần gió thổi mạnh hơn và những bóng đen chập chờn trong không gian xám trước mặt. Tôi nghe tiếng chân lao xao và tiếng thì thầm giữa những bước chân. Rồi tiếng Tây Ban Cầm nghèn nghẹn. Tôi ngẩng đầu lên. Những bóng đen tiến gần, hóa ra dáng người, quây thành một vòng tròn. Im như tờ. Rồi tiếng hát thình lình vang lên: "Jesus tìm ngươi --"

Tôi ngồi thẳng lên và lắng nghe. Cái gì thế? Chúng tôi đang ở đâu? Trên cung trăng? Đấy là một ban hợp ca, trời đất! -- một ban hợp ca giọng nữ hai bè.

"Kẻ tội đồ, kẻ tội đồ, hãy đứng lên!" âm thanh vang dội khắp nghĩa trang thành nhịp quân hành.

Tôi chằm chặp nhìn Pat. "Em có biết chuyện gì không?" tôi hỏi.

"Hãy đến chốn bao dung --" bài hát tiếp tục với nhịp điệu nhanh.

Thình lình tôi hiểu ra. "Lieber Gott! Đạo Quân Cứu Rỗi!"

"Chớ để cho tội lỗi tràn lan --" những bóng đen thúc dục, âm thanh dồn dập lên cao.

https://thuviensach.vn

Ánh sáng chập chờn trong đôi mắt nâu của Pat. Môi nàng run giật, đôi vai so lên.

Không thể cưỡng lại, bài hát chuyển sang hùng tráng --

Địa ngục rực lửa và nỗi đau bỏng cháy

là phần thưởng của tội lỗi;

Jesus gọi: -- trước khi quá trễ

kẻ hoang đàng, đến đây sám hối.

"Nín đi, trời ơi," thình lình một giọng nói phẫn nộ trong sương mù hét lên.

Một thoáng im lặng vì bất ngờ. Nhưng Đạo Quân Cứu Rỗi đã quen với những thứ rắc rối. Ban hợp xướng lại bắt đầu hát với một sức mạnh mới.

"Người sẽ làm gì trong thế giới đơn côi --" ban nhạc đồng loạt ca.

"Ôm ấp nhau chứ còn gì nữa," tiếng nói giận dữ lại oang oang; "Ngay cả nơi đây cũng không được yên thân sao?"

"nơi quỷ kế của Satan sẽ quyến rũ ---" một giọng lanh lảnh bất thần đáp lại.

"Đàng ấy có ngon thì quyến rũ đây xem," từ trong sương mù, ai đó tức thì đáp lại.

Tôi phá lên cười. Và Pat cũng không nhịn nỗi. Chúng tôi cười rũ rượi vì cuộc song đấu trong nghĩa trang này. Đạo Quân Cứu Rỗi biết rằng băng ghế nơi đây là chỗ an trú cho những cặp tình nhân cần sự tỉnh mịch không tìm đâu ra trong thành phố ồn ào. Do đó họ quyết tâm hạ đòn thuyết giảng. Họ hành quân mỗi Chúa Nhật để cứu vớt những linh hồn. Ngoan đạo, cuồng tín

https://thuviensach.vn

và to họng, những giọng hát không chuyên the thé truyền giảng niềm tin của họ, trong lúc tiếng Tây Ban Cầm bập bùng, wumba-wumba.

Nghĩa trang trở nên sinh động. Tiếng cười khúc khích và tiếng hét hò vang lên trong sương mù. Dường như mỗi băng ghế đều có người ngồi. Cuộc nổi loạn đơn độc của tình yêu đã nhận được hậu thuẩn vô hình của những người đàn ông cùng một suy nghĩ khắp nơi. Một ban hợp ca đối lập được dựng nên. Trong số đó, hẳn phải có một cựu chiến binh yêu thích nhạc quân hành -- bởi chẳng mấy lúc đã vang lên từ những buồng phổi khỏe mạnh bài ca bất tử: "Tôi đã đến Hamburg và ngắm nhìn thế giới đẹp tươi."

"Đừng giữ nguyên tấm lòng cứng rắn..," từ ban hợp xướng khổ hạnh, một lần nữa tiếng hát nheo nhéo lại vang lên, vì Đạo Quân Cứu Rỗi với những chiếc mũ to, vành kẹp cong đang cảnh giác cao độ.

Nhưng cái ác đã thắng. "Em sẽ không cho biết tên, " -- mười mấy cái khí quản cường tráng ngân nga một bài đối nghịch, -- "vì em là cô gái ăn sương..."

"Anh nghĩ mình nên ra về thì hơn," tôi nói với Pat. "Anh biết bài ấy. Lời dài lắm, và mỗi câu về sau lại càng nhảm nhí hơn câu trước. Đi thôi em"

Thành phố lại có mặt với âm thanh huyên náo -- tiếng còi xe, tiếng bánh xe lăn trên đường. Nhưng nó vẫn giữ được vẻ duyên dáng. Sương mù biến xe buýt thành những con thú trong thần thoại, xe hơi thành những chú mèo hoang mắt sáng, và cửa sổ trưng bày hàng hóa thành hang động vui mắt của thần đèn Aladdin.

Chúng tôi xuống phố, vòng quanh nghĩa trang, xuyên qua khu công viên giải trí. Những vòng đu quay vươn lên cao trong trời sương mù như những tháp nhạc xoay tròn, bánh xe của quỷ phun ra sắc tím, sắc vàng và những chuỗi cười, và mê cung óng ả ánh lửa xanh.

"Mê cung thiêng liêng!" tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Tại sao?" Pat hỏi.

"Có một lần chúng ta đã vào đấy."

Nàng gật đầu.

"Anh có cảm tưởng đã lâu vô tận."

"Vậy bây giờ ta nên trở lại hay không?"

"Không," tôi nói. "đừng đi nữa. Em có muốn uống gì không?"

Nàng lắc đầu. Trông nàng thật đáng yêu. Sương mù như một thứ nước hoa dịu nhẹ, càng làm nàng thêm xinh đẹp.

"Em không mệt à?" tôi hỏi.

"Không, em chưa mệt."

Chúng tôi đi qua các quán thẩy vòng. Những ngọn đèn khí đá với ánh sáng sáng trắng, lập lòe treo đàng trước. Pat nhìn tôi. "Không," tôi nói, "hôm nay anh không thảy vòng. Không thảy cái nào hết. Cho dù có thắng nguyên hầm rượu mạnh của Alexander Đại Đế."

Chúng tôi tiếp tục đi, băng qua quảng trường và công viên thành phố. "Hắn có Daphne Indica đâu đây," Pat nói.

"Vâng, ta có thể ngửi được hương thơm của nó bay qua sân cỏ. Không còn ngờ nữa. Em có nghĩ vậy không?"

Nàng nhìn tôi. "Chắc chắn là thế," nàng nói.

"Có lẽ đang mùa hoa nở. Khắp thành phố, đâu đâu cũng nghe hương của thứ hoa này."

https://thuviensach.vn

Tôi nhìn quanh, tìm một băng ghế trống. Nhưng không biết vì Daphne Indica hay vì hôm nay là Chúa Nhật, hay vì chính chúng tôi, tôi không thấy một cái ghế trống nào. Đâu đâu cũng có người. Tôi nhìn đồng hồ tay. Hơn mười hai giờ.

"Nào," tôi nói, "về nhà anh -- nơi ấy sẽ có một mình chúng ta."

Nàng không trả lời, nhưng chúng tôi trở về. Ở nghĩa trang, chúng tôi thấy một chuyện bất ngờ. Đạo Quân Cứu Rỗi đã gọi viện binh. Ban hợp ca giờ đây xếp hàng tư: không phải chỉ có các bà, mà còn có hai hàng sư huynh mặc đồng phục hẳn hòi. Tiếng hát không chỉ hai bè và the thé, mà bốn bè, như tiếng phong cầm. Theo điệu luân vũ, "Jerusalem thánh địa vàng" vang dội trầm hùng giữa các mộ bia.

Bên đối phương im phăng phắc. Họ đã bị càn quét tan tành. "Kiên trì," như ngài hiệu trưởng cũ của tôi thường nói, "kiên trì và cần mẫn còn tốt hơn cả thiên tài và phóng dật."

Tôi đóng cửa. Suy nghĩ một lúc, tôi lại bật đèn. Hành lang như một cái ống dài hun hút, vàng vọt và xấu xí.

"Nhắm mắt lại đi em," tôi khẽ nói với Pat. "Đây là cảnh tượng chỉ dành cho những bộ thần kinh vững vàng." Tôi bế nàng trong tay, và bước bình thường, như thể chỉ có một mình tôi, chậm rãi qua những hòm xiểng và bếp ga, về phòng mình.

"Kinh khủng quá, hở em?" tôi ngượng ngùng nói, nhìn biển nhung mềm trãi dài chào đón. Không còn ghế bành gấm, thảm, và đèn của Hasse.

"Có gì kinh khủng đâu," Pat nói.

"Có mà," tôi trả lời, đi đến cửa sổ. "Nhưng ít ra quang cảnh cũng đẹp mắt. Chúng ta kéo ghế bành đến gần cửa sổ nhé."

https://thuviensach.vn

Pat đi quanh phòng. "Không tệ lắm đâu. Tuyệt nhất, là phòng rất ấm."

"Em lạnh ư?"

"Em thích ấm," nàng nói. "Em không chịu được trời lạnh và mưa."

"Trời ơi -- thế mà chúng ta ngồi ngoài đường dưới sương mù cả đêm --"

"Nhưng như thế lại càng quý hơn khi được ngồi đây."

Nàng vươn vai, và một lần nữa với dáng đi tuyệt đẹp, dạo một vòng quanh phòng. Tôi hổ thẹn, quan sát thật nhanh -- lạy trời, không đến nỗi bừa bãi cho lắm. Tôi nhanh trí đá hậu đôi giày đi trong nhà đã hỏng, vào gậm giường.

Pat đứng trước tủ quần áo, nhìn lên. Trên nóc tủ có một cái va -li cũ Lenz đã cho tôi. Va-li dán đầy nhãn hiệu màu sắc từ những chuyến du lịch của anh. "Rio de Janeiro," nàng đọc; Manaos -- Santiago, Buenos Aires - Las Palmas --"

Nàng đẩy cái va -li vào chỗ cũ và đến gần tôi. "Anh đã đi tất cả các nơi ấy?"

Tôi ấp úng một điều gì đó. Nàng nắm tay tôi.

"Ôi, anh kể cho em nghe với, về tất cả các thành phố ấy, phải tuyệt vời lắm, được du lịch xa đến thế --"

Và tôi? Trước mặt tôi là nàng, đẹp, trẻ, mong chờ, một cánh bướm tình cờ lạc vào căn phòng tồi tàn xơ xác của tôi, vào cuộc đời vô nghĩa tầm thường của tôi, với tôi và tuy thế chưa hẳn đã với tôi --chỉ một hơi thở cũng có thể làm nó tỉnh dậy và vỗ cánh bay đi... Cứ đổ lỗi, cứ kết tội tôi, nhưng tôi không thể, tôi không thể nào nói Không, không thể nào nói rằng tôi chưa bào giờ đến đấy; chưa kịp đến...

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đứng bên cửa sổ, sương mù ép lại và vỡ thành từng đợt sóng vỗ vào ô kính -- và tôi cảm thấy ẩn nấp đàng sau đó những bí mật, những thứ bị lấp liếm, những thứ đã qua, những ngày kinh hoàng ẩm ướt, những hoang phế điêu tàn, những nhơ nhớp bẩn thỉu, những mảnh vụn của cuộc đời bị hủy hoại, những phức tạp, những lãng phí sức mạnh do hướng dẫn sai lầm trong một cuộc sống vô mục đích; nhưng ở đây, trước mặt tôi trong bóng tối, gần bên tôi đến mức choáng váng, là hơi thở nhẹ nhàng, là sự hiện diện không thể nào hiểu -- một sinh vật ấm áp, trong sáng -- tôi phải giữ lấy, tôi phải chiếm được.

"Rio -- " tôi nói. "Rio de Janeiro -- một hải cảng như trong truyện thần tiên. Biển lấn cong bẩy chỗ chung quanh vịnh và thủ đô nằm trên cao, trắng và sáng chói..." Tôi bắt đầu nói về những thành phố nóng bức, những cánh đồng vô tận, thủy triều vàng của những trường giang hùng vĩ, những hòn đảo lung linh, những cá sấu, những con đường xâm lấn núi rừng, tiếng gầm của một con báo trong đêm, khi thuyền trên sông trôi êm trong sự thối rữa ngột ngạt, thơm mùi vanilla và phong lan của bóng đêm. Lenz đã kể cho tôi nghe tất cả những chuyện ấy, nhưng giờ đây hầu như chính tôi đã có mặt tại chỗ, thật lạ lùng thay sự pha trộn của ký ức và ước muốn vay mượn một chút quyến rũ cho cuộc đời tầm thường, tăm tối không có gì cả của tôi, để không đánh mất gương mặt đáng yêu khôn tả này, hy vọng đột ngột này, sự nở hoa thần diệu này mà chỉ việc ấy mà thôi, tôi cũng chẳng xứng đáng. Sau này tôi có thể giải thích tất cả, sau này khi tôi có nhiều hơn, khi tất cả mọi thứ đều vững chải hơn -- sau này, chứ không phải bây giờ.

"Manaos," tôi nói. "Buenos Aires..." Và mỗi chữ là một cam kết và một ước thề.

Đêm. Bên ngoài mưa bắt đầu rơi. Những giọt mưa nhẹ nhàng, êm ái. Chúng không vỗ lộp bộp như một tháng trước đây khi chạm vào những cành đoan trơ trụi -- chúng đang lắt lay những chiếc lá non mềm; ép vào mặt lá và tí tách rơi theo lá, một lễ hội huyền bí và âm thầm xuôi chảy đến

https://thuviensach.vn

rể cây, nơi đó chúng sẽ lại được đưa lên cao và biến trở thành lá, một lần nữa đợi chờ mưa đến trong những đêm xuân vừa chớm.

Không gian yên tỉnh. Tiếng ồn ào của đường phố đã lặng; ngọn đèn đường duy nhất leo lắt soi trên vĩa hè. Những chiếc lá non, chiếu sáng từ bên dưới, hầu như trắng muốt, hầu như trong veo, và ngọn cây là những cánh buồm sáng, long lanh...

"Lắng nghe tiếng mưa rơi, Pat--"

"Vâng,"

Nàng nằm bên tôi. Mái tóc của nàng nổi bật trên nền gối trắng. Gương mặt nàng trông rất xanh xao dưới màu tóc đen thẩm. Một vai của nàng nhô lên, dưới ánh sáng nào đó, óng ả như đồng chạm, và một vệt sáng dài, hẹp rọi trên cánh tay nàng.

"Nhìn đây --," nàng nói, và đưa hai bàn tay hứng vệt sáng ấy.

"Anh đoán là đèn đường ngoài kia rọi vào," tôi nói.

Nàng ngồi lên. Giờ đây, gương mặt nàng cũng được chiếu sáng, ánh sáng rơi trên đôi vai và bộ ngực nàng, vàng, như lửa mồi của những ngọn bấc vuốt sáp, thay đổi, tan chảy, chan hòa với nhau, biến thành sắc cam; những vòng tròn xanh biếc nhảy nhót xuyên qua, và rồi bất ngờ một màu đỏ ấm áp hiện lên phía sau nàng như một vầng hào quang, lướt lên cao và lang thang trên trần.

"Đó là đèn của bảng quảng cáo thuốc lá bên đường," tôi nói.

"Thấy chưa, phòng của anh rất đẹp," nàng nói.

"Nó đẹp nhờ có em," tôi nói. "Nó sẽ không bao giờ trở lại như xưa -- bởi em đã hiện diện nơi đây."

https://thuviensach.vn

Nàng quỳ trên giường, một vùng ánh sáng xanh tái tưới đẫm cả người. "Nhưng," nàng nói, "bây giờ em sẽ thường đến đây -- thường xuyên."

Tôi nằm im ngắm nàng. Tôi nhìn thấy mọi việc như đang xảy ra trong một giấc mơ dịu dàng, trong sáng -- thư giãn, kiên quyết, an bình và rất hạnh phúc.

"Em như thế đẹp làm sao, Pat. Đẹp hơn trong bất kỳ bộ y phục nào."

Nàng mỉm cười và cúi xuống. "Hẳn là anh yêu em, Robby. Yêu nhiều lắm. Em rất cần tình yêu. Em không biết em sẽ ra sao, nếu không có tình yêu."

Nàng nhìn tôi không rời mắt. Mặt nàng kề trên mặt tôi. Phấn khích, thẳng thắn, đầy sức mạnh của đam mê.

"Anh hãy ôm em," nàng khẽ nói, "Em cần một người giữ em trong tay. Em sợ, nếu không em sẽ ngã."

"Em không có vẻ gì là sợ hãi," tôi nói.

"Tuy thế lại có đấy. Em chỉ giả vờ không sợ hãi. Em thường hay sợ hãi."

"Anh sẽ giữ em, Pat," tôi nói, vẫn còn trong giấc mơ siêu thực nửa mê nửa tỉnh ấy, giấc mơ trong sáng lững lờ ấy. "Anh sẽ giữ em thật chặt, Pat. Em sẽ ngạc nhiên."

Nàng ấp mặt tôi trong tay nàng. "Thật ư?"

Tôi gật đầu. Đôi vai nàng sáng lục như màu nước sâu. Với tiếng kêu tức tưởi, nàng quăng mình vào, một ngọn sóng, một ngọn sóng lóng lánh, một ngọn sóng có hơi thở mềm mại, nhẹ nhàng dâng lên và dập tắt tất cả mọi thứ.

https://thuviensach.vn

Nàng ngủ ngoan trong tay tôi. Tôi thường tỉnh giấc và ngắm nàng. Tôi nghĩ, đêm sẽ không bao giờ tàn. Chúng tôi đã trôi dạt tới một bến bờ nào đó của thời gian. Tất cả đã xảy ra rất nhanh, tôi không thể lý giải. Tôi biết, như một người đàn ông, tôi có thể là một chiến hữu tốt; thế nhưng tôi không thể tưởng tượng, tại sao một người đàn bà lại có thể yêu tôi. Tôi nghĩ có lẽ chuyện ấy chỉ xảy ra đêm nay, và tôi tin rằng khi thức dậy, tất cả sẽ chấm dứt.

Đêm đen chuyển thành xám. Tôi vẫn nằm yên. Cánh tay cho Pat gối đầu đã tê dại. Nhưng tôi vẫn để yên. Chỉ đến khi nàng trở mình và tựa vào gối, tôi mới rút tay ra. Tôi rón rén bước xuống giường, đánh răng trong im lặng và cạo râu. Tôi bôi một ít eau de cologne lên tóc và vai. Thật kỳ dị, không một tiếng động trong căn phòng xám, với những ý nghĩ ấy, và những dáng cây đen sẫm bên ngoài.

Khi quay lại, tôi thấy Pat đã mở mắt nhìn tôi. Tôi dừng chân.

"Đến đây" nàng nói.

Tôi đến bên nàng và ngồi xuống cạnh giường.

"Tất cả vẫn là thực?" tôi hỏi.

"Tại sao anh hỏi thế?" nàng nói.

"Anh không biết. Có lẽ, bởi vì buổi sáng."

Trời sáng hơn.

"Em cần anh đưa dùm em những thứ của em," nàng nói.

Tôi nhặt những mảnh lụa mỏng trên sàn. Chúng nhẹ tâng và bé xíu. Tôi ôm chúng trong tay. Ngay cả chuyện này cũng đã khác biệt, tôi nghĩ. Người

https://thuviensach.vn

có thể mặc những thứ này hẳn phải khác biệt. Tôi không bao giờ hiểu nổi, không bao giờ.

Tôi đưa nàng những thứ ấy. Nàng quàng tay qua cổ tôi và hôn tôi. Tôi ôm nàng thật chặt. "Pat," tôi gọi tên nàng.

Rồi tôi đưa nàng về. Chúng tôi không nói với nhau nhiều nữa. Chúng tôi đi cạnh nhau trong bình minh ánh bạc. Xe chở sữa lọc cọc trên mặt đường trải đá và nhật báo đang phân phối. Ông lão ngủ gục trước căn nhà. Hàm đánh cầm cập như không bao giờ ngưng. Những người cởi xe đạp tíu tít với các giỏ bánh mì. Mùi bánh mì mới nướng, thơm ấm tỏa trên đường phố. Tít trên cao, một chiếc máy bay lướt qua nền trời xanh.

"Hôm nay?" bên ngoài cửa, tôi hỏi Pat.

Nàng mỉm cười.

"Khoảng bẩy giờ?" tôi hỏi.

Nàng không có vẻ mệt mỏi. Nàng tươi mát như vừa có một giấc ngủ tròn đầy. Nàng hôn tôi từ giã. Tôi đứng bên ngoài, chờ đến khi đèn của phòng nàng bật sáng.

Rồi tôi quay về. Trên đường, tôi chợt nghĩ ra nhiều thứ đáng lẽ tôi nên nói với nàng, những lời mỹ miều. Tôi lang thang trên đường, suy nghĩ về tất cả những thứ tôi nên nói và nên làm, nếu như tôi là một người khác. Rồi tôi đi ra chợ. Những chuyến xe ngựa chở đầy rau trái, thịt thà và hoa tươi đã có mặt. Tôi biết với cùng một số tiền, tôi có thể mua được nhiều gấp ba lần hoa ở chợ so với ở tiệm bán hoa. Tôi trút tất cả tiền trong túi, mua tulips. Chúng trông tuyệt vời, tươi thắm với những giọt nước còn đọng trong lòng. Tôi được một bó ôm đầy tay. Bà hàng hoa hứa sẽ giao tận nhà Pat vào khoảng mười một giờ. Bà cười tôi trong khi hứa, và thêm một bó to violets.

https://thuviensach.vn

"Cô ấy sẽ có những người bạn này trong nửa tháng là ít," bà nói. "Chỉ cần thỉnh thoảng thả một viên aspirin vào nước."

Tôi trao tiền cho bà. Rồi tôi thong thả đi bộ về nhà.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 10

Xe Ford đã xong, và chúng tôi không có việc mới. Chúng tôi cần phải bận rộn với công việc. Koster và tôi đi dự một cuộc đấu giá, hy vọng mua được một chiếc tắc xi. Tắc xi là thứ rất dễ bán lại sau này.

X

Chỗ đấu giá là một trại chăn ngựa nằm ở phía bắc thành phố. Ngoài xe tắc xi, còn có nhiều thứ khác, một số dựng ngoài sân: vài cái giường, mấy cái bàn ọp ẹp, một lồng chim mạ vàng có chú vẹt biết nói hai tiếng "Chào em yêu!", một cái đồng hồ đế đứng, dăm ba quyển sách, vài ba cái tủ chén, một bộ lễ phục, mấy cái ghế nhà bếp, một số dụng cụ nấu nướng -- những trang bị đáng thương của một cuộc đời tan nát.

Chúng tôi đến sớm quá; người phát mãi vẫn chưa có mặt.

Trong khi lục soạn, tôi gặp vài quyển sách -- loại sách văn học cổ điển Hy Lạp và La Tinh, thứ rẻ tiền, đã cũ, chằng chịt những ghi chú bên lề. Trên các trang giấy úa vàng, tơi tả, không còn thi ca của Horace, bài hát của Anacreon -- chỉ có tiếng kêu đau thương, tuyệt vọng của một cuộc đời đã mất. Với chủ nhân những quyển sách này, dù ai đi nữa, chúng là thiên đường trú ẩn của người ấy; người ấy giữ chúng lại cho đến giờ phút cuối -- và một khi phải gởi chúng đến đây, đời của người ấy đã tận tuyệt.

Koster nhìn qua vai tôi. "Thật xúc động, nhỉ?'

https://thuviensach.vn

Tôi gật đầu. "Còn những cái này, Otto," tôi nói, chỉ vào những đồ vật khác. "Đem cả ghế nhà bếp và quần áo ra đấu giá, đâu phải là chuyện đùa?"

Chúng tôi tiến đến chiếc tắc xi, đậu ở một góc sân. Sơn tróc và bạc màu ở nhiều chỗ, nhưng xe sạch sẽ, kể cả những phần nằm khuất bên dưới tấm chắn bùn. Một người đàn ông tầm thước, chắc nịch với cánh tay to, lỏng thỏng hai bên hông, đang đứng gần; ông ta thẩn thờ nhìn chúng tôi.

"Cậu có xem qua máy xe chưa?" tôi hỏi Koster.

"Đã xem, hôm qua," anh nói. "Xe tuy cũ một chút nhưng được chăm sóc kỹ."

Tôi gật đầu. "Có vẻ như thế," tôi nói. "Xe mới rửa sáng nay, Otto. Chắc chắn người đấu giá chẳng rỗi hơi làm chuyện ấy đâu."

Koster lắc đầu, nhìn người đàn ông thấp béo. "Ông chủ xe đấy. Hôm qua, ông ấy có đến đây. Tớ thấy ông ấy lau chùi cái xe."

"Tội thật," tôi nói, "ông ấy trông thảm như một con chó bị chẹt xe."

Một thanh niên băng qua sân, đi đến chiếc xe. Hắn mặc một cái áo khoác có dây lưng, và trông lọc lỏi.

"Chắc là chiếc xe bus đây rồi," hắn nhịp nhịp cây gậy trên nắp máy xe, vừa nói với chúng tôi, vừa nói với người đàn ông. Tôi thấy ông ta chớp mắt. "Chẳng đáng gì hết, chẳng đáng gì hết," gã mặc áo có thắt lưng ngạo nghễ nói. "Nước sơn chẳng đáng xu teng. Xe cũ xì cũ xịt, nên cho vào viện bảo tàng?" Gã cười hơ hớ, tự tán thưởng câu nói khôi hài của mình và nhìn chúng tôi, chờ đợi sự đồng tình. Chúng tôi không cười. Gã quay về phía người chủ xe. "Ông định giá cái xe già cốc đế này bao nhiêu?"

Người đàn ông nuốt nước bọt, không nói.

https://thuviensach.vn

"Bán theo giá đồng nát chứ?" hào hứng, gã be be nói tiếp. Gã quay lại chúng tôi: "Quý vị có ý định mua xe này ư?" Hắn nói nhỏ: "Chúng ta hãy công ký với nhau. Mua giá rẻ mạt, rồi bán ra, và chia lời. Tại sao ta phải quăng tiền ra cho họ hưởng. Nhân tiện, tên tôi là Thiess -- Guido Thiess, hảng Augeka."

Hắn xoay tít cái gậy tre và nháy mắt đồng lỏa. Không có chi bí mật với loài sâu bọ này, tôi nổi giận nghĩ bụng; bóng người đàn ông im lìm đàng kia làm tôi bức rức.

"Anh biết không," tôi nói lớn, "tên anh đáng lẽ không phải là Thiess."

"Đáng lẽ không?" gã nói, khoái chí ra mặt. Rõ ràng gã đã quen với những câu tán tụng sự lanh lợi của hắn.

"Vâng," tôi nói tiếp. "Thộn, lẽ ra anh phải được gọi bằng cái tên ấy. Guido Thộn."

Hắn giật mình. "Đương nhiên," cuối cùng hắn nói, "Hai chọi một, đương nhiên..."

"Nếu anh sợ, " tôi nói, "một mình tôi thôi, khi nào cũng được."

"Cám ơn," Guido lãnh đạm trả lời, "cám ơn nhiều lắm" -- rồi lẽn đi.

Người đàn ông thấp béo với gương mặt lo lắng vẫn đứng yên ở đấy, chăm chú nhìn cái xe như không có điều gì khác quan trọng với ông.

"Thôi, ta đừng mua xe này, Otto," tôi nói.

"Nếu ta không mua, thì con chó xù của cậu, Guido, sẽ mua," Koster trả lời. "Chúng ta không thể giúp gì cho ông ấy cả."

"Đúng thể," tôi nói. "Nhưng có nhiều điều làm ta băn khoăn --"

https://thuviensach.vn

"Vâng, nhưng thời buổi này có mấy thứ lại chẳng làm ta băn khoăn, hở Bob? Cậu phải hiểu -- sự hiện diện của chúng ta ở đây lại là một điều tốt đẹp cho ông ấy. Ông ấy sẽ có thêm một ít tiền. Nhưng tớ thề là, nếu con chó xù không đấu giá, tớ cũng không."

Phát mãi viên đến. Vội vội vàng vàng, rõ ràng ông rất bận. Mỗi ngày ông có hàng chục cuộc đấu giá. Vung tay, ông bắt đầu bán các món lặt vặt đáng thương. Ông có một khiếu khôi hài sắt đá và tính thực tiễn của một người phải đối phó hằng ngày với những nỗi thương tâm nhưng vẫn không để chúng ảnh hưởng.

Những món vụn vặt không giá trị được rao bán vài mươi xu. Phần lớn chúng được các lái buôn mua. Họ sẽ lười lĩnh dơ một ngón tay khi người phát mãi nhìn về phía họ, hay lẳng lặng lắc đầu. Tuy nhiên, thỉnh thoảng lại có một đôi mắt theo dõi cái liếc mắt của người phát mãi, đôi mắt mệt mỏi của một người đàn bà, đầy hy vọng và sợ hãi, chăm chăm nhìn ngón tay của một tên lái buôn như thể đấy là ngón tay của Chúa.

Có ba người đấu giá chiếc tắc xi -- đầu tiên, Guido, ra giá ba trăm marks, một cái giá rẻ mạt đáng xấu hổ. Người đàn ông thấp béo bước tới một bước. Môi ông mấp máy, nhưng không phát ra lời. Trong khoảng khắc, tưởng như ông sắp sửa tham gia cuộc đấu. Nhưng cánh tay buông xuống. Ông lui lại.

Lần kêu giá thứ nhì là bốn trăm marks. Guido nâng lên bốn trăm năm mươi. Im lặng. Phát mãi viên gọi mời. "Không ai trả thêm? Hỏi lần thứ nhất... hỏi lần thứ hai..." Người đàn ông đứng cạnh xe tắc xi, mắt mở to và đầu cúi gầm, chờ tiếng búa.

"Một ngàn," Koster nói. Tôi nhìn anh. "Nó đáng giá gấp ba lần," anh thì thào. "Tớ không thể nào nhìn thấy ông ta bị làm thịt."

https://thuviensach.vn

Guido cuống quít ra dấu. Khi làm ăn, hắn ta quên bẳng đi những lời sĩ nhục. "Một ngàn mốt," hắn be be rống lên, hai mắt cùng nháy chúng tôi. Nếu hắn có một con mắt khác đàng sau, có lẽ hắn cũng đã dùng nó để nháy nhó.

"Một ngàn năm trăm," Koster nói.

"Một ngàn năm trăm mười," Guido tuyên bố, vã mồ hôi.

"Một ngàn tám trăm," Koster nói.

Guido sờ lên trán và bỏ cuộc. Phát mãi viên nhãy cởn lên, kích động. Thình lình tôi nghĩ đến Pat. "Một ngàn tám trăm năm mươi," tôi buột miệng nói, không ngờ mình làm thế.

Koster quay đầu lại, ngạc nhiên, "Tớ sẽ bù năm mươi đồng," tôi vội vàng nói. "Ít nhiều gì, nó sẽ giúp chúng ta -- nó là một sự đầu tư."

Anh gật đầu.

Người phát mãi nện búa, bán chiếc xe cho chúng tôi. Koster trả tiền ngay lập tức.

"Tôi đã nói gì với các anh?" Guido đến gần chúng tôi, như chưa có chuyện gì đã xảy ra. "Chúng ta có thể mua nó với giá một ngàn marks. Chẳng mấy chốc, chúng ta sẽ gạt và loại được người thứ ba kia."

"Chào em yêu!" một giọng nói the thé, táo bạo vang lên từ sau lưng hắn -- chú vẹt trong cái lồng mạ vàng.

"Chào Thộn," tôi góp vào.

Guido nhún vai và biến mất.

https://thuviensach.vn

Tôi băng qua sân, đi đến ông chủ xe. Một phụ nữ mặt xanh xao, đứng bên cạnh.

"Rất tiếc..." tôi nói.

"Không sao đâu," ông trả lời.

"Chúng tôi đáng lẽ không làm như thế," tôi nói. "Nhưng ông lại càng có ít tiền hơn."

Ông ta gật đầu, hai tay xoắn vào nhau.

"Xe tốt lắm, " thình lình ông bật ra, vấp váp. "Đấy là một cái xe tốt, có giá trị, thật thế; cậu không trả giá hớ đâu. Không phải vì cái xe... --không phải đâu... mà vì..."

"Tôi biết," tôi nói.

"Và chúng tôi chẳng được gì," người đàn bà nói; "người ta lấy tất cả."

"Chúng ta sẽ lại có tiền, mẹ nó ơi," người đàn ông nói; "chúng ta sẽ lại có tiền."

Người đàn bà không trả lời.

"Khi sang số một qua số hai, xe sẽ gầm một chút," người đàn ông nói; "nhưng đấy không phải hư hỏng. Nó đã kêu như thế ngay từ lúc đầu." Ông như đang nói về một đứa bé. "Chúng tôi có chiếc xe này từ ba năm nay, nhưng chưa một lần bị trục trặc. Các cậu biết không, tôi ngã bệnh và một đứa đã hại tôi -- một người bạn,"

"Một tên gian ác," người đàn bà nói, mặt ra vẻ hằn học..

"Mẹ nó ơi, " người đàn ông kêu lên và nhìn người đàn bà. "Anh sẽ lại sớm có tiền, mẹ nó ơi, phải thế không?"

https://thuviensach.vn

Người đàn bà chẳng trả lời. Người đàn ông nhễ nhại mồ hôi.

"Cho tôi xin địa chỉ của ông," Koster nói; "Đôi khi chúng tôi có thể cần một người tài xế, biết đâu đấy."

Bằng bàn tay thô to, chất phác, người đàn ông sốt sắng viết xuống. Tôi nhìn Koster, chúng tôi đều biết, cần phải có một phép lạ trước khi chúng tôi có thể giúp đỡ được ai. Và không có phép lạ ở thời đại này. Ông ta sẽ chìm lỉm như hầu hết mọi người.

Ông ta nói không ngừng như một người đang lên cơn sốt. Buổi đấu giá đã chấm dứt, chỉ còn chúng tôi ở lại trong sân. Ông chỉ cho chúng tôi cách khởi động xe vào mùa đông. Ông cứ trở đi, trở lại bên chiếc xe. Cuối cùng ông nín thinh. "Đi thôi, Albert," người đàn bà nói.

Chúng tôi bắt tay ông, và họ bỏ đi. Chúng tôi đợi đến khi không còn thấy họ nữa mới mở máy xe.

Trong khi lái khỏi nơi ấy, chúng tôi thấy một bà lão thấp bé với cái lồng chim trong tay, cố gắng xua đám trẻ con đang bám theo. Koster dừng xe lại.

"Bà ơi, muốn cháu đưa đi không?" anh hỏi bà.

"Thời buổi này? Bà không có tiền đi lang thang bằng tắc xi đâu!"

"Bà không cần có xu nào," Otto nói. "Hôm nay là sinh nhật của cháu và cháu lái xe cho vui mà thôi."

Bà giữ chặt lồng chim, nghi ngờ. "Nhưng sau đó sẽ mất một thứ gì?"

Anh bảo đảm với bà là không, và cuối cùng bà lên xe.

"Bu ơi, bu mua con vẹt làm gì thế?" Tôi hỏi, khi bà sắp xuống xe.

https://thuviensach.vn

"Cho ban đêm," bà nói. "Thức ăn của nó có đắc tiền lắm không, hở cháu?"

"Không," tôi nói; "nhưng tại sao cho ban đêm?"

"Nó biết nói, cháu thấy mà," bà trả lời, nhìn tôi với đôi mắt già nua, trong sáng. "Giờ thì, lúc nào trong nhà cũng sẽ có tiếng nói huyên thiên."

"Ach, thì ra thế," tôi đáp.

Buổi chiều, ông chủ tiệm bánh ghé qua xưởng để nhận xe. Trông ông buồn rầu, chua chát. Tôi đang ở một mình trong sân. "Ông thích màu sơn này chứ?" tôi hỏi.

"Cũng tàm tạm," ông nhìn chiếc xe và nói, không lấy gì quả quyết.

"Ghế bọc trông được lắm."

"Chắc vậy..."

Ông lẩn quẩn mãi, rõ ràng chưa muốn về. Tôi nghĩ ông sẽ đòi thêm một món gì đó -- chẳng hạn một cái kích xe, gạt tàn thuốc lá hay một thứ tương tự.

Nhưng thực tế lại khác hẳn. Ông lê la, xem hết thứ này đến thứ kia; rồi nhìn tôi với đôi mắt vằn đỏ vì thiếu ngủ và nói: "Cứ thử nghĩ -- chỉ mấy tuần trước thôi, bà ấy hãy còn sống, còn ngồi ở đây, hạnh phúc..."

Tôi ngạc nhiên vì bỗng dưng ông lại đa cảm như thế và tôi đoán, có lẽ cô gái bé bỏng, quê mùa đi với ông lần trước đã bắt đầu làm ông khó chịu.

"Bà ấy là một người vợ đảm," ông nói tiếp; "một viên ngọc quý, tôi có thể nói thế. Bà ấy không bao giờ đòi hỏi một thứ gì. Bà ấy mặc hoài một cái áo choàng cũ suốt mười năm. Bà ấy tự may vá các thứ quần áo linh tinh. Và tự làm việc nhà -- không mướn ai cả."

https://thuviensach.vn

À há, tôi nghĩ, người mới thì không, rõ ràng như thế.

Ông tả cho tôi nghe, bà đã tiết kiệm ra sao. Thật phi thường, hồi ức về sự cần kiệm đã ảnh hưởng sâu đậm đến con người nghiện trò chơi ky ấy. Bà không chịu chụp ảnh -- tốn nhiều tiền. Ông chỉ có một tấm, chụp chung cả nhóm trong ngày cưới, và vài ba bức ảnh chụp vội.

Một ý tưởng chợt nảy sinh. "Ông cần nhờ người vẽ một bức chân dung cho bà," tôi nói. "Như thế ông sẽ luôn có một thứ gì đó để tưởng nhớ. Ảnh sẽ phai màu. Tôi biết một họa sĩ chuyên môn về việc này."

Tôi giải thích cho ông ta công việc của Ferdinand Grau. Ông ta lập tức nghi ngại, và nghĩ rằng sẽ rất đắt tiền. Tôi bảo đảm -- nếu có tôi đi cùng, ông sẽ được giá đặc biệt. Ông ta cố thoái thác, nhưng tôi không để cho ông ta bỏ đi, giải thích rằng nếu ông thực sự thương vợ, số tiền ấy sẽ chẳng là bao. Cuối cùng ông ta đồng ý. Tôi gọi Ferdinand, báo trước cuộc gặp, và cùng lái xe về nhà ông để lấy hình của bà vợ.

Từ cửa hàng, cô tóc đen chạy ùa ra, chào đón. Cô nàng lượn quanh chiếc Ford. "Màu đỏ sẽ đẹp hơn, Puppi ạ. Nhưng anh cứ vẫn làm theo ý ngông của mình."

"Như thế được rồi," Puppi bực bội nói.

Chúng tôi lên phòng khách trên lầu, cô tóc đen lẽo đẽo theo sau. Đôi mắt tinh nhanh của cô nàng đão khắp nơi. Ông chủ tiệm bánh khó chịu lắm. Ông không muốn tìm các tấm ảnh dưới sự dòm ngó của cô nàng. "Để chúng tôi yên thân," cuối cùng, ông nói thẳng.

Cô nàng phụng phịu. "Gớm, người gì mà lịch sự thế!"

Bộ ngực khiêu khích, rung rinh dưới lớp áo liền quần bó sát, cô ta ngúng nguẩy bỏ đi. Từ một quyển album bọc vải nhung xanh lục, ông chủ tiệm bánh lấy ra mấy tấm ảnh và đưa tôi xem. Trong một tấm, vợ ông là cô dâu

https://thuviensach.vn

mới, ông bên cạnh, ria mép vuốt sáp cong cong -- bà đứng đấy, cười tươi; ở một bức khác, trong đó, gầy gò héo hắt vì làm lụng, với đôi mắt thất thần, bà khép nép ngồi ở mép ghế. Hai bức ảnh nhỏ -- một cuộc đời.

Ferdinand Grau vận áo choàng trắng, tiếp đón. Trông anh nghiêm nghị và trịnh trọng. Đấy là một thủ thuật nhà nghề. Anh hiểu, với nhiều người đang tang chế, tôn kính lòng thương tiếc của họ còn quan trọng hơn cả sự thương tiếc.

Tường của xưởng họa treo nhiều tranh sơn dầu đóng khung, bên dưới là những tấm ảnh nhỏ, dựa theo đó tranh được vẽ nên, như thế một khách hàng nhìn thoáng qua cũng biết khả năng có thể đạt được, dù với bức ảnh mờ nhạt nhất.

Ferdinand đưa ông chủ tiệm bánh một vòng quanh xưởng để chọn kiểu mà ông ta ưa thích nhất. Ông ta hỏi, phải chăng giá tranh không tùy thuộc vào kích thước. Ferdinand giải thích, kích cở không đáng kể bằng cách thức thể hiện. Ngay lúc ấy, ông chủ tiệm bánh chọn kiểu vẽ của bức họa to nhất.

"Ông có khiếu thẩm mỹ, " Ferdinand khen. "Đấy là chân dung của công chúa Borghese. Tám trăm marks. Cả khung."

Ông chủ tiệm bánh há hốc mồm. "Không khung thì sao?"

"Bẩy trăm hai mươi,"

Ông chủ tiệm bánh trả giá bốn trăm. Ferdinand lắc cái bờm sư tử của mình.

"Với bốn trăm marks, giỏi lắm chỉ có tranh bán diện. Không thể có tranh chính diện, bán thân. Ông biết mà, vẽ tranh chính diện phải tốn công gấp đôi."

https://thuviensach.vn

Ông chủ tiệm bánh nói, nghĩ cho cùng, một bức tranh vẽ gương mặt nhìn nghiêng cũng đủ. Ferdinand lưu ý ông ta là hai bức ảnh của ông đều là ảnh chụp chính diện. "Ngay cả Titian cũng không tài nào vẽ tranh bán diện dựa vào chúng," anh nói. Ông chủ tiệm bánh toát mồ hôi; ông ta tức tối vì đã không nhìn thấy trước chuyện này khi chụp những tấm ảnh ấy. Nhưng ông ta phải nhận là Ferdinand nói đúng -- tranh chính diện có một nửa mặt nhiều hơn tranh bán diện; rõ ràng nó cần được tính giá cao hơn.

Ông chủ tiệm bánh lưỡng lự mãi. Từ đầu đến giờ, Ferdinand vẫn kiềm chế; nay đến lúc anh bắt đầu thuyết phục. Giọng nói trầm ấm của anh rền trong xưởng vẽ to rộng. Là một chuyên viên, tôi cũng phải công nhận đấy là một công trình tuyệt vời: chẳng mấy chốc ông chủ tiệm bánh đã mềm lòng -- nhất là khi Ferdinand khơi gợi lên tác dụng choáng ngộp mà một bức tranh hoành tráng có thể gây ra trên những người hàng xóm xấu tính.

"Tốt lắm," cuối cùng ông ta nói, "thế nhưng ông có thể bớt cho tôi mười phần trăm, vì tôi trả tiền mặt, được chứ?"

"Được," Ferdinand trả lời; "giảm mười phần trăm -- nhưng tôi cần ba trăm marks -- ứng trước để mua màu và vải."

Họ cò kè với nhau một lúc, cuối cùng đồng ý và bắt đầu thảo luận các chi tiết. Ông chủ tiệm bánh muốn vẽ thêm một chuỗi hạt trai và một kim cài áo đính kim cương. Trong ảnh không có.

"Tất nhiên," Ferdinand giải thích, "cần phải vẽ nữ trang của bà. Tốt nhất ông nên đem chúng đến, lưu ở đây khoảng một giờ, để tôi có thể dựa vào đó mà vẽ cho chính xác."

Ông chủ tiệm bánh đỏ mặt. "Hiện giờ tôi không có. Chúng đang...đang ở... Ơ, phải rồi, thân nhân của bà ấy đang giữ."

"A, thế ư! Thật ra cũng chẳng hề chi. Kim cài áo của bà có giống như kim cài áo, thí dụ, trong bức tranh đàng kia không?" Ferdinand gợi ý.

https://thuviensach.vn

Ông chủ tiệm bánh gật đầu. "Nhưng không to bằng."

"Tốt lắm. Vậy chúng ta sẽ vẽ giống như thế. Và chúng ta không cần chuỗi hạt trai. Hạt trai nào cũng giống hệt nhau."

Ông chủ tiệm bánh cảm thấy nhẹ thở. "Vậy khi nào tranh sẽ vẽ xong?"

"Trong sáu tuần."

"Được." Ông chủ tiệm bánh ra về.

Chỉ còn lại Ferdinand và tôi trong xưởng họa.

"Anh thực sự cần sáu tuần để hoàn tất?" tôi hỏi.

"Ach, cậu nghĩ sao? Có lẽ bốn, năm ngày thì xong. Nhưng tớ không thể nói thế với ông ấy, vì ông ấy sẽ quy ra bao nhiêu tiền tớ kiếm được trong một giờ, và sẽ nghĩ rằng mình bị lừa. Nói sáu tuần, ông ta sẽ hài lòng. Cũng thế, tranh của công chúa Borghese -- đấy là bản chất của con người, Bob thân mến; nếu tớ nói đấy là tranh vẽ một cô thợ may, ông ấy sẽ nghĩ rằng tranh chỉ đáng giá một nửa mà thôi. Đây là lần thứ sáu, các bà quá vãng được tô điểm với nữ trang như trong bức tranh ấy. Những trùng hợp hết sức lạ kỳ, phải không? Tranh của Luise Woff, một họa phẩm tuyệt vời."

Tôi nhìn quanh; các bức tranh bị bỏ rơi hay không đủ tiền trả -- những gương mặt bất động, những đôi mắt đã từ lâu mủn nát dưới đáy mồ, trên tường chòng chọc nhìn xuống -- tất cả những người đã từng hít thở và hy vọng...

"Thế này mà anh không buồn sao, Ferdinand?"

Anh nhún vai. "Khinh đời thì có. Người ta buồn khi nghĩ về cuộc đời -- khinh đời, khi chứng kiến cảnh con người xoay sở."

"Vâng, nhưng với một số người, dù sao, còn tồi tệ hơn nữa."

https://thuviensach.vn

"Đúng vậy. Nhưng họ không mượn ta vẽ tranh."

Anh đứng lên. "Nghĩ cho cùng, cũng thế mà thôi, phải không Bob, họ có quyền hưởng thụ chút ít, chuyện ấy quan trọng với họ. Nhờ thế họ mới có thể tiếp tục sống và chiến đấu trong những ngày đen tối khi họ bơ vơ. Và khi cô đơn, thực sự cô đơn, không ảo vọng, đấy là con đường dẫn đến điên rồ -- và tự sát."

Căn phòng rộng, trơ trọi như hầm mộ dưới ánh sáng lờ mờ hư ảo. Từ phòng bên cạnh, ta có thể nghe tiếng chân người đến rồi đi -- bà quản gia. Bà ấy không hề lộ mặt khi một trong những đứa tôi đến đây. Bà ấy ghét chúng tôi vì nghĩ rằng chúng tôi muốn chia rẻ Grau với bà.

Tôi ra về. Âm thanh huyên náo của đường phố tấp nập bên dưới chợt ấm như nước tắm trong bồn.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 11

Tôi đang trên đường đến nhà Pat. Sẽ là lần đầu tôi thăm nàng. Cho đến nay, hoặc nàng đến chỗ của tôi, hay tôi đến trước cửa nhà nàng, rồi hai đứa dẫn nhau đi nơi khác. Lúc nào cũng như là có một mình nàng thăm tôi. Tôi muốn biết thêm về nàng. Tôi muốn biết nàng sống ra sao.

T

Hoa nở đầy trong công viên phía sau bùng binh. Tôi nhảy qua rào, thò tay ngắt một nhánh tử đinh hương trắng.

"Cậu ấy ơi, câu đang làm gì vậy?" một giọng nói dõng dạc gióng lên.

Tôi ngước mắt nhìn. Một ông, mặt đỏ au như màu rượu chát, ria bạc vuốt sáp mượt, đang nhìn tôi, bất bình. Không phải cảnh sát hay nhân viên chăm sóc vườn hoa. Ta có thể nhận ra ngay, đấy là một sĩ quan cao cấp hồi hưu.

"Có gì khó biết đâu hở bác," tôi lễ phép trả lời. "Cháu đang hái vài chùm tử đinh hương."

Trong một thoáng, ông tắt nghẹn, không nói ra lời. Rồi ông gầm lên, thịnh nộ, "Vậy cậu không biết đây là công viên thành phố hay sao?"

Tôi mỉm cười thân ái. "Bác đừng nói rằng cháu nghĩ đây là quần đảo Canary nhé. Bác biết mà, xứ sở của những con hoàng yến xinh đẹp, ca hát véo von."

https://thuviensach.vn

Ông tím mặt. Tôi sợ ông sẽ đột quỵ mất thôi. "Thằng ranh con, bước ra lập tức!" Ông hét toáng lên, giọng chỉ huy ở trại lính. "Cậu đang trộm cắp tài sản công cộng. Tôi sẽ cho lính bắt cậu."

Trong lúc ấy, tôi đã thu vén đủ số tử đinh hương cần thiết. "Nội ơi, đố nội đuổi kịp cháu," tôi thách thức, và nhảy qua hàng rào đối diện, biến mất.

Bên ngoài nhà Pat, tôi kiểm soát lại y phục của mình. Rồi, chầm chậm, tôi bước lên cầu thang. Căn nhà mới và hiện đại -- một tương phản rõ rệt với trại lính cũ mèm và lòe lẹt của tôi. Cầu thang trải thảm đỏ -- một thứ không hề có ở nhà Mợ Zalewski. Nói gì tới thang máy.

Pat sống ở lầu hai. Cửa gắn một biển thau nhỏ đầy vẻ long trọng: EGBERT VON HAKE, TR. T. Tôi tự động chỉnh lại cà vạt, trước khi bấm chuông.

Một cô đội mũ trắng, khoác tạp dề be bé đi ra mở cửa --không thể xếp chung một lứa với Frida, bà cô nhếch nhác mắt lé của chúng tôi. Tôi cảm thấy lúng túng. "Herr Lohkamp?" cô hỏi.

Tôi gật đầu. Nhẹ nhàng, cô dẫn tôi đến một đầu cầu thang và mở cửa. Tôi sẽ chẳng ngạc nhiên nếu Trung Tá Egbert von Hake đứng sẵn ở đấy, đồng phục chỉnh tề và tra vấn tôi trước tiên, bởi trên tường của tiền sảnh, một dãy chân dung các tướng lãnh, uy chương đầy ngực, nghiêm khắc nhìn xuống tôi, gã bạch đinh. Nhưng kìa Pat đã ra tới, bước chân dài uyển chuyển, và gian phòng đột nhiên trở thành một hòn đảo ấm áp, vui tươi. Tôi đóng cửa và việc trước nhất là thận trọng ôm nàng trong tay. Rồi tôi trao cho nàng bó tử đinh hương ngắt trộm. "Đây," tôi nói, "với sự ân cần của hội đồng thành phố."

Nàng cắm những cành hoa vào một chiếc bình gốm màu tươi đặt trên sàn, gần cửa sổ. Trong khi ấy, tôi liếc mắt nhìn quanh và ngạc nhiên. Màu sắc nhã nhặn, ưa nhìn; bàn ghế cũ, nhỏ gọn, đáng yêu; thảm lót sàn xanh lơ

https://thuviensach.vn

nhạt, màn cửa màu phấn tiên ngọt dịu, ghế bành ấm cúng bọc sa tanh đã ngã màu...

"Trời đất, Pat, làm sao em có thể tìm được một căn phòng thế này?" tôi nói. Thông thường người ta trang bị phòng cho thuê với bàn ghế hư hỏng và quà sinh nhật vô dụng."

Nàng cẩn thận đẩy cái bình gốm cắm hoa vào sát tường. Tôi ngắm chiếc cổ thuôn, thanh tú, bờ vai thẳng và đôi tay có phần quá gầy guộc của nàng. Khi quỳ, trông nàng như một đứa trẻ, một cô bé cần được nâng niu chăm sóc. Nhưng cử động của nàng là cử động của một con thú duyên dáng, và khi nàng đứng lên, tựa vào tôi, nàng không còn là một em bé nữa, mắt môi nàng lại chứa một nỗi chờ mong hiếu kỳ và một niềm bí ẩn làm tôi ngây ngất điên mê, những thứ tôi tưởng không còn trong thế gian bùn lầy này.

Tôi đặt tay lên vai nàng. Thật sung sướng biết bao được chạm vào người nàng như thế. "Chúng là vật dụng của em, Bob ạ," nàng nói. "Trước đây mẹ em làm chủ ngôi nhà. Khi bà mất đi, em cho thuê bớt, chỉ giữ hai phòng cho riêng em."

"Vậy căn nhà thuộc về em, phải không? Và Trung Tá Egbert von Hake là người thuê?"

Nàng lắc đầu. "Bây giờ thì không. Em không giữ được. Em phải bán tất cả bàn ghế còn lại và cả ngôi nhà nữa. Em hiện đang ở trọ nơi đây. Nhưng anh không thích Trung Tá Egbert thì phải?"

"Không đâu. Chỉ có điều là tự nhiên anh không ưa đám cảnh sát và sĩ quan tham mưu. Hậu quả của những ngày đi lính."

Nàng cười. "Cha em trước kia là thiếu tá."

"Thiếu tá đứng gần chót bảng."

https://thuviensach.vn

"Anh có quen với cụ Hake không?" nàng hỏi.

Thình lình một ý tưởng đáng sợ xâm chiếm hồn tôi. "Có phải ông ấy thấp người, hăng hái, dáng thẳng, mặt đỏ, ria bạc, và có giọng nói sang sảng? Loại người thích đi dạo trong công viên?"

"À há!" Nàng liếc những cành tử đinh hương và rồi nhìn tôi, mỉm cười. "Không, cụ ấy cao ráo, da mặt tái và đeo kính gọng sừng."

"Vậy anh không biết cụ ấy."

"Anh muốn làm quen với cụ không? Cụ tử tế lắm."

"Trời đất ơi, không đâu! Trong giây phút này, anh thuộc về giai cấp thợ máy và bà Zalewski nhiều hơn."

Có tiếng gõ cửa. Cô hầu gái khi nãy trở lại với cái xe đẩy thấp. Tách dĩa bằng sứ mỏng tang, một dĩa bạc đựng bánh ngọt, một dĩa khác đựng những miếng bánh mì kẹp thịt bé tí hon, khăn ăn, thuốc lá, và nhiều thứ khác, có trời mới biết là gì -- hoa cả mắt, tôi ngắm nghía từng món. "Cảm ơn, Pat!" tôi nói. "Cứ y như trong phim. Anh thì đã quen với cách ăn uống trên giấy dầu trải ở bệ cửa sổ nhà bà Zelewski, em nhớ không, và cái bếp dã chiến cũ mèm cạnh đó. Hãy tha thứ cho người khách trọ ở một nơi thiếu vắng tình yêu, nếu hắn xúc động lỡ tay đánh vỡ vài ba chén ngọc."

Nàng cười. "Anh sẽ không làm vỡ cái gì. Thanh danh của một người thợ máy chân chính không cho phép. Anh khéo tay lắm." Nàng với tay cầm cái bình sứ. "Trà hay cà phê, Bob?"

"Trà hay cà phê? Có cả hai thứ ư?"

"Vâng, nhìn đây."

https://thuviensach.vn

"Tuyệt. Như trong những cơ dinh sang trọng nhất! Chỉ còn thiếu âm nhạc."

Nàng vươn tay bật nút một cái radio xách tay nhỏ mà tôi không chú ý. "Vậy -- anh dùng trà, hay cà phê?"

"Cà phê, cà phê đen, Pat. Sở thích của anh đơn sơ lắm. Còn em?"

"Em sẽ dùng cà phê với anh."

"Nếu không, em sẽ uống trà?"

"Vâng."

"Chúng ta cùng uống trà vậy."

"Từ nay em uống cà phê và sẽ quen đi. Anh dùng bánh ngọt hay bánh mì kẹp thịt?"

"Cả hai, Pat. Ta phải tận dụng tất cả cơ hội có được. Lát nữa, anh cũng sẽ uống trà. Anh phải thử tất cả những gì em có." Nàng cười, xếp thức ăn vào đĩa của tôi. "Đủ rồi em, đủ rồi! Nên nhớ, chúng ta là láng giềng của ngài trung tá. Quân đội muốn thuộc cấp của họ phải điều độ."

"Chỉ với chuyện rượu chè, Bob. Cụ Egbert mê bánh trứng đường lắm."

"Thật à," tôi đáp. "Thời nay, họ tước bỏ của chúng ta biết bao nhiêu thứ." Tôi đung đẩy cái xe đựng thức ăn trên bánh cao su của nó. Rồi tự nó, êm ái, lăn nhẹ trên thảm. Tôi nhìn quanh. Tất cả đều hài hòa, xứng hợp. "Vâng, Pat," tôi nói. "Tổ tiên chúng ta đã sống như thế này."

Nàng cười. "Anh đang nói lăng nhăng gì thế?"

"Không lăng nhăng chút nào. Đấy là dấu hiệu của thời đại."

https://thuviensach.vn

"Bob, chỉ tình cờ em có được vài ba thứ vật dụng."

Tôi lắc đầu. "Không phải tình cờ. Cũng không phải vật dụng. Chính là ý nghĩa ẩn dấu đàng sau chúng. Em không thấy được. Chỉ những người không còn thuộc về nó mới nhận ra."

Nàng nhìn tôi. "Anh có thể sở hữu những thứ giống hệt, nếu anh muốn."

Tôi cầm tay nàng. "Nhưng anh không muốn, Pat, chỉ đơn giản thế. Anh sẽ có cảm tưởng anh là một người bất tài, ham hố. Những người như anh phải sẵn sàng tiến tới, bất cứ lúc nào. Tụi anh đã quen vậy. Điều ấy thuộc về thời đại."

"Đấy là một cách thuận tiện, Bob." Pat nói.

Tôi cười. "Có lẽ. Cho anh xin một chút trà. Anh muốn thử."

"Không," nàng nói, "chúng ta chỉ uống cà phê thôi. Nhưng anh nên ăn thêm một chút gì, lỡ khi anh cần 'tiến tới'."

"Đúng. Nhưng Egbert thì sao -- nếu hảo bánh ngọt, thể nào cụ ấy lại chẳng mong sẽ còn lại chút gì khi cụ trở về?"

"Có lẽ. Nhưng cụ ấy phải tính đến việc thuộc cấp trả thù. Chuyện ấy cũng thuộc về thời đại. Anh cứ tự nhiên nhé."

Mắt nàng bừng sáng và trông nàng tuyệt vời. "Em có biết, khi phải tiến tới, có một thứ anh nhất quyết sẽ không rời bỏ?"

Nàng không trả lời, nhưng nhìn tôi.

"Là em," tôi nói. "Còn bây giờ, ta hãy trả thù cụ Egbert."

Buổi trưa ở nhà kho xe tắc xi, tôi chỉ có một bát canh lót dạ, vì thế chẳng một chút khó khăn tôi thanh toán sạch các món ăn. Và với sự khuyến khích

https://thuviensach.vn

của Pat, tôi cũng uống cạn bình cà phê.

Chúng tôi ngồi bên cửa sổ và hút thuốc. Buổi chiều đỏ rực trên những mái nhà. "Ở đây dễ chịu quá Pat," tôi nói. "Anh có thể hiểu được vì sao có người mấy tuần liên tiếp không muốn ra khỏi nhà --gần như quên hết công việc khó nhọc bên ngoài."

Nàng mỉm cười. "Có một dạo, tưởng chừng như em sẽ không bao giờ ra khỏi đây."

"Sao lại thế?"

"Em ốm."

"Đó là một vấn đề khác. Vậy em ốm ra sao?"

"Không nặng lắm. Nhưng em phải nằm yên trên giường. Chắc em lớn nhanh quá và không đủ thực phẩm. Trước chiến tranh, cũng như sau chiến tranh, chẳng có gì cả, dĩ nhiên."

Tôi gật đầu. "Vậy, em nằm nhà bao lâu?"

Nàng thoáng ngần ngừ. "Khoảng một năm."

"Đấy là một thời gian rất dài." Tôi chăm chú nhìn nàng.

"Đã qua rồi, từ lâu. Nhưng với em, một năm ấy dài như một đời. Anh có nhớ trong quán "The Bar," có lần anh đã kể em nghe về Valentin? Rằng khi chiến tranh chấm dứt, anh ấy không bao giờ có thể quên là hạnh phúc biết bao khi ta còn sống? Ngoài ra, chẳng có điều gì quan trọng với anh ấy cả?"

"Em nhớ dai thật," tôi nói.

"Bởi vì em cảm thông sâu sắc. Từ đấy đến nay, rất dễ làm cho em vui. Em sợ là, Robby, em nông cạn lắm."

https://thuviensach.vn

"Chỉ những người tự cho mình không nông cạn, mới thật sự nông cạn."

"Nhưng, chắc chắn em là người ấy. Em không quan tâm đến những vấn đề trọng đại trong đời. Chỉ thích cái đẹp. Những cành tử đinh hương cũng đủ làm em ngây ngất."

"Không nông cạn đâu -- đấy là triết lý tối hậu. Tinh túy của tất cả khôn ngoan."

"Trường hợp của em, chắc chắn là không. Em nông nỗi và phù phiếm."

"Anh cũng thế."

"Thua em. Anh vừa nói về sự ham hố viễn vông. Em chính là loại người ấy."

"Anh cũng nghĩ thế," tôi nói.

"Vâng. Em quyết tâm là em sẽ sống trong một thời gian ngắn, bằng mọi giá, theo cách em thích. Không cần biết có hợp lý hay không. Và em đã sống như thế."

Tôi cười rộ, "Sao em lại có vẻ thách thức như thế?"

"Bởi ai cũng nói sống như thế là cực kỳ vô trách nhiệm -- em nên dành dụm số tiền ít ỏi của em, em nên tìm việc làm. Nhưng em nhất định sẽ sống thanh thản, vui tươi, làm những gì em thích, và không cần ký cóp từng xu từng cắc. Đấy là khi mẹ em vừa qua đời và em nằm liệt giường rất lâu."

"Em có anh chị em nào không?" tôi hỏi.

Nàng lắc đầu.

"Anh không thể tưởng tượng được," tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Anh cũng nghĩ như thế là vô trách nhiệm sao?"

"Không, can đảm chứ."

"Ach, can đảm -- em không can đảm đâu. Đôi khi em cũng sợ hết vía. Như một người ngồi sai chỗ trong rạp hát, chưa thoát ra."

"Vậy là em can đảm," tôi nói. "Người ta chỉ can đảm nếu họ biết sợ hãi. Và cũng hợp lý. Bề nào em cũng sẽ mất hết tiền. Ít nhất em còn hưởng chút ít. Nhưng em đã làm gì?"

"Thực ra, chẳng có gì. Chỉ sống cho em mà thôi."

"Hay lắm! Hiếm có ai được như thế."

Nàng mỉm cười. "Nhưng tất cả sẽ chấm dứt nay mai mà thôi. Em cần phải bắt đầu bây giờ."

"Ô. Vậy ư? Có liên quan chút nào đến cuộc phỏng vấn của em với Binding không?"

Nàng gật đầu. "Với Binding và Bác sĩ Max Matuscheit, giám đốc tiệm Electrola Gramophone."

"Tốt thôi," tôi nói. "nhưng anh chắc, thể nào Binding cũng có ý khác."

"Có đấy," nàng đáp; "Nhưng em thì không."

"Anh cũng sẽ khuyên anh ấy đừng. Vây, khi nào em sẽ bắt đầu?"

"Ngày một tháng Tám."

"Như thế chúng ta không còn nhiều thì giờ. Có lẽ chúng ta nên tìm một việc làm khác. Dù sao chăng nữa, em có thể tin tưởng, tụi anh sẽ là khách hàng của em."

https://thuviensach.vn

"Vậy anh đã có máy hát?"

"Không, nhưng anh sẽ mua một cái ngay lập tức. Nói thế chứ anh không thích việc làm của em."

"Không sao đâu," nàng nói. "Em thấy dễ dàng hơn nhiều khi anh có mặt tại đây. Lẽ ra em không nên nói cho anh biết chuyện ấy."

"Nên chứ. Em phải luôn luôn nói cho anh biết tất cả mọi chuyện."

Nàng nhìn tôi rất nhanh. "Tốt lắm, Robby," nàng nói. Rồi nàng đứng lên, đi tới một cái tủ nhỏ. "Đố anh biết em có gì đây? Rum cho anh. Loại ngon, em tin thế."

Nàng đặt cốc rượu trên bàn, nhìn tôi chờ đợi.

"Anh biết rượu ngon, anh có thể ngửi được từ xa," tôi nói. "Nhưng Pat này, -- em không nghĩ là em nên tiện tặn một chút hay sao? Để trì hoản ngày đi làm?"

"Không," nàng đáp.

"Em lại đúng," tôi nói.

Rượu rum, chỉ cần nhìn màu sắc, đã hỏng. Rõ ràng, thằng cha bán rượu lừa nàng. Tôi uống cạn ly.

"Thượng hạng," tôi nói, "cho anh một ly nữa. Em mua ở đâu vậy?"

"Ở tiệm đàng góc phố."

À há, tôi nghĩ: dĩ nhiên, lại là một tiêm bánh ngọt mắc dịch. Tôi quyết định ra đó, mắng gã bán hàng một mẻ nên thân.

"Pat ơi, chắc đến lúc anh phải về?" tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

Nàng nhìn tôi. "Đừng đi ngay --"

Chúng tôi đang đứng cạnh cửa sổ. Ánh sáng chập chờn bên dưới.

"Cho anh xem phòng ngủ của em, được chứ?" tôi nói.

Nàng mở cửa và bật nút đèn. Tôi đứng ngay khung cửa, nhìn vào. Bao nhiêu ý nghĩ rối bời trong đầu tôi.

"Vậy, đấy là giường của em, Pat," cuối cùng tôi nói.

Nàng mìm cười. "Chẳng lẽ giường của ai sao, Robby?"

"Đúng," tôi nhìn lên. "Thật là một câu ngớ ngẩn. Anh muốn nói: như thế, đấy là nơi em ngủ. Và kia là điện thoại. Bây giờ anh đã biết. Bây giờ anh phải đi. Tạm biệt em, Pat."

Nàng đặt hai tay lên má tôi. Sẽ thật tuyệt vời nếu đứng lại đây trong bóng tối chìm sâu, quấn quýt bên nhau dưới tấm phủ giường xanh dịu trong phòng ngủ -- nhưng có một cái gì đó ngăn tôi lại; không phải sự cấm đoán, cũng không phải sợ hãi, chưa phải sự khôn ngoan -- chỉ là một cảm giác ngọt ngào lấn lướt cả dục vọng.

"Tạm biệt em, Pat," tôi nói. "Thật tuyệt. Anh đã có những giây phút tuyệt vời hơn là em tưởng. Về rượu Rum --em đã nhọc công --"

"Chẳng đáng chi, anh ạ."

"Với anh, rất đáng kể. Anh không quen được đối đãi như thế, Pat."

Hắc điếm Zalewski. Tôi lẩn quẩn đứng ngồi một lúc. Tôi không muốn Pat mang ơn của Binding. Cuối cùng, tôi băng qua hành lang, đến phòng chị Erna Bonig.

https://thuviensach.vn

"Em có việc muốn hỏi," tôi nói. "xin cho biết hiện nay phụ nữ có dễ tìm việc hay không?"

"Trời," Erna đáp. "Một câu hỏi phũ phàng từ một trái tim cứng rắn? Khó tìm lắm, nếu em muốn biết."

"Không có việc gì?"

"Loại nào?"

"Thư ký văn phòng, phụ tá --"

Chị lắc đầu. "Hàng ngàn người đang thất nghiệp. Cô ấy có chuyên môn gì không?"

"Cô ấy trông tuyệt vời," tôi nói.

"Bao nhiêu chữ?" Erna hỏi.

"Cái gì?"

"Cô ấy có thể ghi tốc ký bao nhiêu chữ một phút? Bằng mấy thứ tiếng?"

"Em chẳng biết," tôi nói; "nhưng, cô ấy có phong cách đặc biệt, Erna --"

"Em trai thân mến," Erna đáp, "chị biết cả rồi -- con nhà gia thế, khá giả, đầy năng lực, đủ mọi tính tốt. Nhưng vô vọng, em ạ. Họa may có ai quan tâm đặc biệt và vận động cho cô ấy. Em biết, dĩ nhiên. Nhưng em không muốn vậy, phải không?"

"Hỏi gì kỳ quá," tôi nói.

"Không kỳ như em tưởng," Erna trả lời, giọng chị có một chút cay đắng. "Chị biết mấy trường hợp như thế." Tôi nghĩ ngay đến công việc của chị và

https://thuviensach.vn

lão chủ. "Nhưng cho chị khuyên em một điều," chị nói tiếp. "Tìm thêm việc làm để cung ứng cho cả hai. Đấy là giải pháp đơn giản nhất. Cưới nhau."

"Đừng nói giỡn,"tôi nói, cười to. "Về phần mình, em còn không biết chắc nữa là."

Erna nhìn tôi lạ lùng. Thình lình sức sống như vơi cạn, chị già xọp và héo hắt hẳn. "Nói cho em biết," chị nói. "chị sống một cách sung túc, sở hữu nhiều thứ mà chị không cần. Nhưng hãy tin chị -- nếu có ai muốn chung sống với chị một cách lương thiện, đàng hoàng, chị sẽ bỏ tất cả những thứ vô nghĩa này và đến với anh ấy, ở gác xép dưới nóc nhà cũng cam." Nét mặt chị bình thường trở lại. "Nhưng thôi, bỏ qua chuyện ấy -- mỗi người đều có một góc tình cảm riêng tư." Chị nháy mắt với tôi sau màng khói. "Hình như, em cũng thế?"

"Ach, ơ --" tôi nói.

"Coi chừng," Erna cảnh cáo. "Khi ta không ngờ, chính là lúc ta dễ dính mắc nhất --"

"Làm gì có," tôi trả lời.

Tôi giam mình trong phòng đến tám giờ tối -- rồi tôi chán và ra khỏi nhà, đi đến quán "The Bar" để có người chuyện vãn.

Valentin đã có mặt. "Ngồi xuống," anh nói, "cậu uống gì?"

"Rum," tôi trả lời. "Tớ đã mơ tưởng tới nó từ chiều."

"Rum là sữa của người lính," Valentin nói. "Nhưng mà này, trông cậu khá lắm, Bob."

"Vâng?"

"Vâng, trẻ ra."

https://thuviensach.vn

"Thôi mà," tôi nói. "Pros't, Valentin."

"Pros't, Bob."

Chúng tôi đặt ly xuống bàn, nhìn nhau. Rồi cùng phá ra cười.

"Bé con," Valentin nói.

"Con sâu rượu mắc dịch," tôi nói. "Bây giờ chúng ta uống gì đây?"

"Như khi nãy."

"Phải rồi."

Fred rót đầy ly.

"Nào, pros't, Valentin."

"Pros't, Bob."

"Pros't, câu chúc tuyệt vời, hả?"

"Chữ hay nhất trong tất cả chữ."

Chúng tôi lập lại nhiều lần. Rồi Valentin đi.

Tôi vẫn ngồi đấy. Ngoài Fred ra, không còn ai. Tôi nhìn các manh bản đồ cũ, lồng sáng, nhìn những con tàu với cánh buồm vàng, và nhớ Pat. Tôi muốn gọi nàng, nhưng tôi cố kiềm chế. Tôi không muốn nghĩ về nàng quá nhiều như thế. Tôi muốn xem nàng như một món quà không mong đợi, đầy niềm vui, đến rồi đi --không có gì khác. Tôi không muốn ươm trong đầu mình ý nghĩ là sẽ còn có gì hơn. Tôi biết rõ, mọi tình yêu đều đòi hỏi vĩnh cữu, và do đó đã có sẳn mầm móng đau khổ thiên thu. Không có gì tồn tại mãi. Không có gì.

"Cho chúng ta một ly nữa, Fred," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Một đôi trai gái bước vào. Họ uống cocktail sherry tại quầy. Người đàn bà trông mệt mỏi, người đàn ông trông đầy dục vọng. Chẳng mấy chốc, họ lại đi.

Tôi cạn ly. Có lẽ tốt hơn nếu chiều nay tôi đã không thăm Pat. Sẽ không bao giờ tôi quên được hình ảnh ấy -- căn phòng tối mờ, bóng chiều xanh lơ êm ái, và hình dáng xinh đẹp của nàng, cuộn tròn, nói bằng một giọng khàn trầm về cuộc đời và ước vọng của nàng. Chết thật. Tôi trở nên ủy mị mất rồi. Điều mà cho đến nay chỉ là một cuộc phiêu lưu phấn khởi, đã tan chảy thành sương mù tình cảm; chẳng phải nó đã nắm giữ tôi vững hơn tôi nghĩ tưởng; chẳng phải tôi chỉ mới khám phá hôm nay rằng tôi thay đổi? Vì sao tôi bỏ đi? Vì sao tôi không ở lại với nàng như dự tính? Ach, chết thật, tôi sẽ không suy nghĩ về chuyện ấy nữa, bằng cách này hay cách khác. Cái gì đến sẽ đến -- thể nào tôi cũng điên lên nếu mất nàng -- nhưng nàng có ở đấy, nàng đang ở đây -- còn chuyện gì đáng kể hơn thế hay sao? Mặc kệ tất cả. Có ích gì, cố gắng làm cho cuộc sống nhỏ bé của chúng tôi an toàn hơn? Chẳng sớm thì muộn, con sóng dữ sẽ ập đến, cuốn phăng mọi thứ.

"Uống với tớ một ly nhé, Fred?" tôi hỏi.

"Vâng," anh nói.

Chúng tôi uống hai ly absinths. Rồi chúng tôi thẩy sấp ngửa tiền xu thêm hai ly. Tôi thắng. Đối với tôi, như thế có điều gì không ổn. Thế nên chúng tôi tiếp tục. Nhưng phải sau năm lần, tôi mới thua. Rồi tôi thua thêm ba lần liên tiếp.

"Tớ đang say hay sấm nổ bên ngoài?" tôi hỏi.

Fred lắng tai. "Là tiếng sấm. Cơn bão đầu tiên trong năm."

Chúng tôi đi ra cửa, nhìn trời. Không có gì. Trời chỉ ấm, thỉnh thoảng lại có tiếng sấm đì đùng. "Chúng ta nên uống một ly mừng tiếng sấm," tôi đề nghị. Fred bằng lòng.

https://thuviensach.vn

"Thứ nước cam thảo chết toi," tôi nói, đặt ly rượu cạn lên quày. Fred cũng nghĩ rằng chúng tôi nên thử một thứ khác mạnh hơn. Anh ấy đề nghị cherry brandy -- tôi muốn rum. Để tránh cãi cọ, chúng tôi tuần tự uống cả hai. Để Fred khỏi tốn công rót, chúng tôi dùng ly cở lớn. Chúng tôi đang rất mực hào hứng. Lâu lâu chúng tôi lại ra cửa để xem trời có chớp hay không. Chúng tôi thích được nhìn thấy chớp, nhưng không gặp may. Hễ chúng tôi vào trong, thì trời lại nhá sáng. Fred nói về người yêu của anh, cha cô ấy làm chủ một nhà hàng. Nhưng anh chỉ cưới cô ấy nếu cha cô chết đi và cô chắc chắn được để lại tiệm ăn. Tôi nghĩ, Fred cẩn thận quá độ, nhưng anh lý luận rằng lão già là một tay đểu cáng không thể tin tưởng, vào giờ chót, lão ấy hoàn toàn có thể hiến tặng nhà hàng cho nhà thờ Methodist. Ở chỗ này, tôi chịu thua. Ngoài chuyện ấy, có khá nhiều hy vọng cho Fred. Lão già đang cảm, và Fred tin rằng không chừng đấy là bịnh cúm, vốn rất nguy hiểm cho người cao tuổi như lão. Tôi bắt buộc phải nói, thật không may, bịnh cúm chẳng nghĩa lý gì với bợm nhậu, ngược lại là đàng khác, một bợm già, dù kiệt lực, bị cúm, vẫn có thể lành bệnh và khỏe hẳn ra, có khi còn lên cân không chừng. Fred nghĩ rằng không có nhiều khả năng như thế, và trong trường hợp ấy, cũng có thể lão sẽ bị xe buýt cán. Tôi đồng ý, bị xe cán chết dễ xảy ra hơn bị cúm chết, đặc biệt nếu đường xá trơn trợt. Do đó, Fred đi ra cửa xem trời đã mưa hay chưa. Nhưng trời vẫn khô ráo. Chỉ có tiếng sấm nổ to hơn một chút. Tôi trao anh một ly nước chanh và đến máy điện thoại. Vào phút chót, tôi nhớ là tôi không muốn gọi nàng. Tôi vẫy tay và sắp sửa nhấc mũ lên. Nhưng rồi tôi nhận ra, tôi không đội mũ.

Khi tôi quay lại, Koster và Lenz đã ở đấy. "Thở ra cho tớ ngửi nào," Gottfried nói.

Tôi thở ra. "Rum, cherry brandy và absinth," anh nói. "Absinth, đồ con heo."

"Nếu cậu định nói là tớ say, cậu đã lầm," tôi nói. "Nãy giờ hai người ở đâu vậy"

https://thuviensach.vn

"Họp chính trị. Nhưng với Otto, buổi họp chán quá. Fred đang uống gì thế?"

"Nước chanh."

"Cậu cũng nên uống một ly," anh nói.

"Ngày mai," tôi trả lời. "Bây giờ tớ sắp đi kiếm cái gì để ăn."

Koster nhìn tôi với ánh mắt lo âu. "Đừng nhìn tớ như thế, Otto," tôi nói. "Tớ chỉ say một chút vì yêu đời. Không phải vì lo âu."

"Vậy không sao." anh nói. "Nhưng chúng ta cùng đi ăn với nhau nhé."

Đến mười một giờ, tôi đã tỉnh như sáo. Koster đề nghị chúng tôi ghé thăm Fred. Chúng tôi vào quán và thấy Fred nằm sóng sượt sau quày như người chết.

"Mang anh ấy qua phòng bên," Lenz nói. "Tớ sẽ bán thay."

Koster và tôi giúp Fred dã rượu. Chúng tôi cho anh uống một ít sữa nóng. Hiệu nghiệm tức thì. Rồi chúng tôi đặt anh ấy vào ghế, bảo anh ấy nghĩ ngơi chừng nửa giờ, Lenz sẽ trông coi mọi thứ bên ngoài.

Gottfried quán xuyến tất cả. Anh thông thạo giá cả và cách thức pha chế. Anh lắc cái ly pha rượu y hệt như cả đời anh chẳng làm chuyện gì khác hơn.

Một giờ sau, Fred trở lại chỗ cũ. Anh có một bao tử thép và phục hồi nhanh chóng.

"Xin lỗi Fred," tôi nói, "đáng lẽ mình phải ăn chút gì dằn bụng trước đã."

"Tớ khỏe rồi," anh nói. "Thỉnh thoảng làm một cú như thế lại tốt."

https://thuviensach.vn

"Đúng vậy." Tôi đến máy điện thoại, quay số gọi Pat. Tất cả những gì tôi đã suy nghĩ, thình lình không còn quan trọng. Nàng trả lời. "Mười lăm phút nữa, anh sẽ có mặt trước cửa nhà em," tôi nói và cúp điện thoại ngay lập tức. Tôi sợ nàng mệt và không muốn nghe tôi nói. Tôi muốn gặp nàng.

Nàng đi ra. Khi nàng mở cửa, tôi hôn lên mặt kính nơi đầu nàng đã chạm. Nàng sắp sửa nói một điều gì đó, nhưng tôi không cho nàng cơ hội. Tôi hôn nàng và hai đứa rảo bước trên đường cho đến khi đón được một chiếc tắc xi. Sấm đang nổ và chớp đang nhoang nhoáng. "Nhanh lên, mưa đến nơi," tôi giục.

Chúng tôi ngồi vào xe. Những giọt mưa đầu tiên lác đác vỗ vào nóc xe. Xe dằn xóc trên mặt đường trải đá không đều. Thật tuyệt, với mỗi cái giật của xe, tôi lại chạm vào Pat bên tôi. Tất cả mọi thứ đều tuyệt vời, cơn mưa, thành phố, thưởng rượu, tất cả mọi thứ đều huy hoàng, tráng lệ. Tôi đang ở trong trạng thái rất tỉnh táo và sáng suốt thường có sau khi đã vượt khỏi cơn say. Sự chế ngự không còn, đêm bừng lên sức mạnh sâu xa và diễm lệ, không có gì có thể xảy ra, không có gì sai trái nữa.

Mưa bắt đầu rơi nhanh hơn khi chúng tôi xuống xe. Trong khi tôi trả tiền, lề đường hãy còn lỗ chỗ từng đốm đen bởi các giọt nước, như da báo --nhưng khi tôi với lấy nắm cửa, nó trở thành đen loang loáng bạc, mưa đã ào ạt trút.

Tôi không bật đèn. Những tia chớp đủ soi sáng căn phòng. Bão giữa thành phố. Những chuỗi sấm nối đuôi nhau. "Lần này, chúng ta có thể hét toáng lên," tôi nói với Pat, "mà không sợ ai nghe."

Cửa sổ rực lửa. Trong giây phút, bóng đen của cây cối trong nghĩa trang nổi bật trên nền trời trắng - xanh rồi lập tức nhấn chìm dưới tiếng nổ ầm ì của trời đêm -- trong một khoảnh khắc giữa bóng tối và bóng tối, thân thể mềm mại của Pat sáng lân tinh trước những ô kính cửa sổ -- tôi đặt tay lên

https://thuviensach.vn

vai nàng, nàng nép vào tôi, tôi cảm nhận làn môi và hơi thở của nàng, tôi không còn nghĩ ngợi điều gì.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 12

Xưởng của chúng tôi trống hoắc như một vựa lúa trước mùa gặt. Vì vậy chúng tôi quyết định không bán chiếc tắc xi mà giữ nó lại, đưa đón khách một thời gian. Lenz và tôi sẽ thay nhau lái. Koster và Jupp dư sức quán xuyến công việc trong xưởng, đến khi kiếm được một công trình mới.

X

Tôi nhét tiền lẻ đầy túi, cầm theo giấy tờ, và lái lanh quanh tìm một bãi đáp tốt. Có một cảm giác xao xuyến của buổi ban đầu. Bất kỳ thằng ngốc nào cũng có thể chận tôi lại và ra lệnh. Chẳng phải là một cảm giác tuyệt diệu. Trôi tuột một lần nữa. Tôi không hiểu rõ, vì sao lần này tôi cảm thấy cần phải thu lượm được một điều gì khác hơn trước đây. Công việc này có lẽ không bền -- tuy nhiên, được nhìn ngắm chỗ này chỗ kia còn hơn giam mình trong văn phòng, để một tên trưởng phòng u sầu nào đấy hành hạ đến khi ta không chịu nỗi phải ném quyển sổ kế toán vào mặt hắn, rồi bị đuổi.

Tôi chọn một nơi chỉ có năm chiếc tắc xi đang đậu. Đối diện với khách sạn Waldecker Hof, tại trung tâm một khu thương mại. Ở đấy, hy vọng sẽ đắt khách.

Tôi tắt máy xe, bước ra. Từ trong chiếc xe đầu, một người cao lớn mặc áo choàng da tiến đến. Hắn gầm lên, "Cút ngay,"

Tôi bình tỉnh nhìn hắn và nghĩ rằng nếu cần, một cú móc ngược vào càm là tốt nhất. Áo choàng của hắn sẽ vướng víu khiến hắn không dơ tay đỡ kịp.

https://thuviensach.vn

"Mày không có mũ?" hắn nhấn mạnh, nhổ toẹt mẩu thuốc lá cùn xuống chân tôi. "Mày nên cút ngay. Ở đây đã đủ người. Không cần nữa."

Rõ ràng hắn nổi giận vì có thêm người; nhưng tôi có quyền đứng đây nếu tôi thích.

"Tôi bằng lòng đãi mấy chầu ra mắt," tôi nói.

Theo tôi nghĩ, như thế đã ổn. Thông thường ai mới vào nghề cũng phải chịu vậy.

Một cậu tài xế trẻ tuổi xuất hiện. "Được mà, bạn. Mặc kệ hắn, Gustav --"

Gustav không thích một điều gì đấy ở tôi. Tôi biết điều ấy là gì. Hắn nhận ra, tôi là một tay mơ tập tễnh vào nghề.

"Tao sẽ đếm ba tiếng --" hắn nói. Hắn cao hơn tôi một cái đầu và tin tưởng vào lợi thế ấy.

Tôi hiểu, có nói cũng bằng thừa. Một là tôi phải đi khỏi chỗ này, hay là đánh nhau. Rõ ràng như vậy. "Một," Gustav đếm, vừa cởi khuy áo choàng.

"Đừng có vô lý," tôi nói, cố gắng một lần nữa. "Anh không cảm thấy hương vị whiskey nóng bỏng ở cuống họng hay sao?"

"Hai --" Gustav gầm lên.

Tôi thấy rõ, hắn định nện cho tôi một trận đến nơi đến chốn.

"Và một là ---" Hắn đẩy mũ của hắn lệch ra sau.

"Câm đi, thằng ngốc!" tôi thình lình quát to. Gustav há mồm kinh ngạc, bước tới một bước. Chính xác ngay vị trí tôi muốn. Tôi lập tức tung nhanh -- một cú đấm mạnh như búa bổ, với sức nặng của toàn thân. Koster đã dạy tôi cú đấm ấy. Tôi không giỏi quyền Anh; tôi cho là không cần thiết --

https://thuviensach.vn

thông thường quả đấm thứ nhất sẽ quyết định tất cả. Đây là một quả đấm hay tuyệt.

Gustav gục tại chỗ. "Không sao cả," người tài xế trẻ tuổi nói. "Anh ấy luôn luôn ước muốn như thế." Chúng tôi khênh hắn lên, đặt vào xe tắc xi của hắn. "Anh ấy sẽ tỉnh lại ngay."

Tôi cảm thấy có chút ưu tư, vì khi đấm, tôi đã để ngón cái nằm bên ngoài. Khi Gustav tỉnh dậy, hắn có thể tha hồ đập tôi tùy thích. Tôi nói cho người tài xế trẻ nghe và hỏi cậu ta, liệu tôi có nên chuồn mau. "Vô lý," cậu ta nói, "chuyện ấy đã giải quyết. Đến quán rượu và trả tiền ra mắt. Anh không phải là dân lái tắc xi chuyên nghiệp?"

"Không."

"Em cũng thế. Em là diễn viên."

"Và em thành công?"

"Người ta phải sống," cậu ấy cười to, "Và đời không hoàn toàn như trong kịch."

Có năm người cả thẩy, hai người lớn tuổi và ba người trẻ hơn. Một chốc sau, Gustav cũng xuất hiện. Hắn ta nhìn, chầm chầm vào bàn chúng tôi, và đến gần. Tôi nắm chặt chùm chìa khóa trong túi quần với bàn tay trái, quyết tâm sẽ chống đỡ đến khi nào không còn nhúc nhích nữa mới thôi.

Nhưng chuyện ấy đã không xảy ra. Gustav đá một cái ghế và hờn dỗi ngồi phịch xuống. Cô hầu bàn đặt một cái ly trước mặt hắn. Bia mang đến. Gustav uống cạn ly. Gọi thêm một chầu nữa.

Gustav nghiêng mặt nhìn tôi. Hắn nâng ly. "Pros't," hắn nói với tôi, nhưng với nét mặt ỉu xìu như bùn.

https://thuviensach.vn

"Pros't," tôi đáp và chạm ly.

Gustav chìa ra một gói thuốc lá. Hắn mời mà không nhìn tôi. Tôi nhón một điếu và bật lửa cho hắn. Rồi tôi gọi một chầu double kummel. Chúng tôi cùng uống. Gustav lại liếc qua.

"Đồ phá hoại," hắn nói, nhưng bằng một giọng thích hợp.

"Đồ ngu si," tôi trả lời cùng một kiểu.

Hắn quay lại, đối diện với tôi. "Quả đấm thật tuyệt."

"Hên thôi," tôi nói, và chỉ cho hắn xem ngón cái của tôi.

"Xui thật," hắn nhăn răng cười, đáp lời. "Nhân thể, tớ tên là Gustav."

"Còn tớ, Robert."

"Tốt. Vậy thì O.K chứ, Robert? Tớ tưởng cậu vừa dứt sửa mẹ."

"O.K, Gustav."

Từ đấy trở đi, chúng tôi là bạn với nhau.

Những chiếc tắc xi chầm chậm lăn bánh tới. Người diễn viên, tên là Tommy, có một mối hời đưa khách ra nhà ga; Gustav chở khách đến một nhà hàng gần nhất, tiền xe ba mươi pfenig. Anh hầu như sẽ nổi cơn tam bành, bởi vì giờ đây, với tiền lời chỉ có mười fpenig, anh phải xuống hạng chót ở cuối hàng. Tôi kiếm được một mối khá đặc biệt -- một bà người Anh muốn tham quan thành phố. Gần một tiếng đồng hồ với bà. Lượt về, tôi còn kiếm thêm vài mối nhỏ. Đến trưa, khi chúng tôi lại tụ tập nơi quán rượu và ăn bánh mì với bơ, tôi cảm thấy mình đã thạo nghề lắm rồi. Có một điều gì đó tương tự tình chiến hữu trong quân đội. Đủ mọi hạng người đáp lời sông núi tại đây. Hơn phân nửa lúc nào cũng thế, số còn lại bằng cách này cách khác cũng bị lôi cuốn vào.

https://thuviensach.vn

Buổi chiều, khá hài lòng với bản thân, tôi lái xe vào sân xưởng sửa xe. Lenz và Koster đang chờ tôi.

"Các cậu kiếm được bao nhiêu?"

"Bẩy mươi lít dầu lửa," Jupp trả lời.

"Chỉ thế thôi?"

Lenz tuyệt vọng nhìn lên trời. "Cho một giọt nước mưa! Và một vụ đụng xe sơ sài trên mặt đường trơn trợt ngay trước cửa! Dĩ nhiên không ai bị thương. Chỉ có một mối sửa xe nhẹ nhàng."

"Nhìn đây." Tôi khoe ba mươi lăm marks trong bàn tay mình.

"Tuyệt vời," Koesler nói. "Lời hai mươi marks đấy. Chúng ta sẽ tiêu nó ngay tức thì. Phải ăn mừng chuyến 'hải trình' đầu tiên."

"Chúng ta sẽ có một bình rượu vang ướp woodruff," Lenz nói.

"Một bình?" tôi hỏi. "Cậu định nói gì thế?"

"Đúng. Pat sẽ đến."

"Pat?"

"Đừng có há mõm to đến thế," chàng lãng mạn cuối cùng nói. "Tụi tớ đã dàn xếp từ lâu. Tụi tớ sẽ đón cô ấy lúc bẩy giờ. Cô ấy biết tất cả. Nếu cậu không nghĩ ra được những việc đấy, tụi tớ đành phải tự tay làm mà thôi. Dù sao đi nữa, cậu quen với cô ấy qua tụi tớ mà."

"Otto," tôi nói, "có bao giờ cậu thấy một điều gì xấc xược hơn không?'

Koster cười. "Tay cậu bị gì thế, Bob? Dường như bị vẹo?"

https://thuviensach.vn

"Chắc là sái gân rồi." Tôi kể lại câu chuyện với Gustav. Lenz nhìn tay tôi. "Hắn thế. Nhưng, mặc dù sự thô lỗ của cậu, như một tín đồ Cơ đốc giáo và một sinh viên trường thuốc hồi hưu, tớ sẽ xoa bóp cho cậu. Vào đây, Ông Đánh Bốc."

Chúng tôi vào trong xưởng và Gottfried nắn bóp tay tôi với một chút dầu nóng. "Cậu bảo Pat rằng chúng ta sẽ ăn mừng ngày đầu tiên lái tắc xi?" tôi hỏi anh.

Gottfried huýt sáo. "Có thế đã không vui rồi sao, cậu bé? "

"Liệu mà giữ mồm giữ miệng," tôi trả lời. Bởi có lẽ, anh nói đúng. "Cậu nói cho cô ấy biết, phải không?"

"Tình yêu," Gottfried bình thản nói, "là một vật đẹp. Nhưng nó làm hỏng tính cách con người."

"Đơn côi, mặt khác, khiến người ta kém tế nhị."

"Tế nhị là một thỏa thuận ngầm để phớt lờ thất bại của nhau, thay vì lên tiếng. Đấy là một sự thỏa hiệp đáng khinh. Chẳng có một cựu chiến binh Đức nào lại hạ mình làm chuyện ấy, bé ạ."

"Vậy giả sử như cậu là tớ, cậu sẽ làm thế nào," tôi nói, "trong trường hợp có ai đấy ngoắc tay đón tắc xi và cậu nhận ra người đó chính là Pat?"

Anh mỉm cười. "Tớ sẽ chẳng bắt nàng trả tiền xe đâu, cậu nhỏ ơi."

Tôi huých anh một phát làm anh ngã khỏi chiếc ghế ba chân. "Bố khỉ. Cậu biết tớ sẽ làm gì không? Tối nay tớ sẽ đón nàng bằng xe tắc xi."

"Xuất sắc." Gottfried dơ một tay lên cao, khuyến khích. "Chỉ cần nhớ, dù cậu làm gì đi nữa, chớ đánh mất tự do. Tự do còn quý hơn cả tình yêu và cậu chỉ hiểu được điều ấy khi đã muộn. Cậu không trọn quyền sử dụng

https://thuviensach.vn

chiếc tắc xi. Tụi này muốn đón Ferdinand Grau và Valentin. Sẽ là một đêm long trọng, nhưng tuyệt vời."

Chúng tôi ngồi sau vườn một lữ quán nhỏ ở ven thành phố. Vầng trăng ướt treo thấp trên cánh rừng như một ngọn đuốc đỏ. Những cành hạt dẻ đơm hoa giống một chúc đài óng ánh nhạt, mùi tử đinh hương nồng nàn như thuốc, và trên bàn trước mặt chúng tôi, một chậu thủy tinh to chứa rượu vang ướp hương woodruff, trong bóng tối mờ ảo như một khối ngọc opal long lanh, giữ bên trong tia sáng xanh lam và xà cừ lung linh, ánh sáng cuối cùng của chiều tà. Chưa gì chúng tôi đã châm rượu vào chậu đến bốn lần.

Ferdinand ngồi ghế. Pat ngồi bên cạnh. Nàng cài một đóa lan hồng phấn mà anh mang tặng.

Ferdinand vớt một con cánh ren từ ly rượu của anh, thận trọng quệt nó lên mặt bàn.

"Hãy nhìn nó," anh nói: "con muỗi này. Mạng nhện chỉ là giẻ rách so với nó. Và chúng chỉ sống một ngày, rồi xong." Anh đưa mắt quan sát tất cả mọi người. "Người anh em, có ai biết điều gì huyền bí nhất trong thế gian này?"

"Một ly rượu đã cạn," Lenz trả lời.

Ferdinand phất tay, phủ nhận Lenz. "Điều bại hoại nhất ở thế gian này đối với loài người, Gottfried, là một tay diễu cợt." Anh quay lại nhìn chúng tôi, "Điều huyền bí nhất trên thế gian, anh em ơi, chính là thời gian. Thời gian. Tượng đài kỷ niệm mà chúng ta sống qua nhưng không thể chiếm hữu." Anh lôi từ trong túi ra một cái đồng hồ và dí sát mắt Lenz. "Nhìn đây, người lãng mạn sống trên mây. Cái vật cơ giới quỷ sứ này, kêu tíc tắc, sẽ tiếp tục kêu tíc tắc, và không có thứ gì có thể làm nó ngưng lại. Ta có thể sống còn sau một cơn tuyết lở hay một trận núi vùi -- nhưng không thể chiến thắng vật này."

https://thuviensach.vn

"Tớ không muốn thế," Lenz tuyên bố. "Tớ muốn mình sống êm ả đến già. Và, dù sao đi nữa, tớ cũng thích sự đổi thay."

"Thời gian không chịu đựng con người," Grau nói, phe lờ anh. "Con người cũng chẳng thể chịu đựng thời gian. Do đó, con người phải chế tạo ra giấc mơ cho chính mình. Giấc mơ xưa cũ, vô vọng, bịnh hoạn của loài người, sự vĩnh cữu."

Gottfried cười to. "Căn bệnh trầm trọng nhất trong thế gian, Ferdinand, là tư tưởng. Một căn bệnh nan y."

"Nếu nó là căn bệnh duy nhất, thì cậu sẽ bất tử," Grau đáp. "Cậu, cái túi gồm có chất hữu cơ, vôi, phốt pho và một ít sắt, tồn tại trong một thoáng của trái đất, Gottfried Lenz!"

Gottfried rạng rỡ, hài lòng. Ferdinand lúc lắc cái bờm sư tử của anh. "Đời sống là một chứng bệnh, người anh em ạ, và cái chết bắt đầu từ lúc ta lọt lòng. Mỗi hơi thở, mỗi nhịp tim, là một giây phút chết chóc -- xô đẩy ta đến gần điểm kết thúc."

"Và mỗi ngụm rượu nữa cơ," Lenz trả lời. "Pros't, Ferdinand. Đôi khi cái chết lại là một niềm vui sướng đáng ghét. "

Grau nâng ly. Một nụ cười thoáng hiện trên gương mặt to rộng của anh, như một cơn bão không âm thanh. "Pros't, Gottfied, con bọ nước nhảy loi choi trên luồng chảy của thời gian. Tớ tự hỏi, không biết cái quyền năng điều khiển chúng ta nghĩ thế nào khi họ tạo dựng ra cậu."

"Hẳn là họ đã thỏa thuận với nhau," Gottfried nói. "Trong bất kỳ trường hợp nào, cậu không phải là người được quyền miệt thị những chuyện như thế. Nếu loài người bất tử, thì cậu -- con ký sinh già, sẽ thất nghiệp."

Đôi vai của Grau bắt đầu nhô lên. Anh cười to. Rồi anh quay sang Pat. "Em nghĩ sao, bông hoa bé nhỏ trên mặt nước rập rềnh?"

https://thuviensach.vn

Sau đó Pat và tôi tản bộ riêng với nhau trong vườn. Trăng đã cao hơn và cánh đồng bơi lội trong ánh xám bạc. Bóng cây ngã dài và đen sẩm trên đấy như những tấm biển chỉ đường về một miền vô định. Chúng tôi đi đến tận hồ, rồi quay trở về. Trên đường, chúng tôi gặp Gottfried, anh bê một cái ghế trong vườn, đặt giữa những bụi tử đinh hương rậm rạp. Anh ngồi khuất bên trong, chỉ còn thấy mái tóc vàng và điếu thuốc. Bên cạnh, trên mặt đất là một cái cốc thủy tinh với những gì còn lại của bình rượu vang trắng xứ Rhine tháng Năm tẩm hương woodruff.

"Có chỗ ngồi kìa, nếu anh muốn!" Pat nói. "Trong bụi tử đinh hương."

"Cũng không tệ." Gottfried đứng lên. "Thử xem."

Pat ngồi xuống ghế. Gương mặt nàng bừng sáng giữa những đóa hoa thắm tươi.

"Tôi mê tử đinh hương lắm," chàng lãng mạn cuối cùng nói. "Nhớ nhà với tôi có nghĩa là nhớ tử đinh hương. Mùa xuân năm hai mươi bốn, từ Rio de Janeiro tôi đã cố trở về thật gấp gáp, chỉ vì tôi nhớ ra, hẳn là tử đinh hương đang mùa hoa nở. Khi tôi về đến nơi, dĩ nhiên là đã muộn." Anh cười. "Lúc nào cũng thế."

"Rio de Janeiro." Pat kéo một chùm hoa xuống gần. "Hai anh đều ở đấy cùng một lúc? ""

Gottfried khựng lại. Tôi rùng mình, cảm thấy một luồng buốt giá chạy dọc theo cột sống.

"Hãy nhìn trăng kìa," tôi vội vàng nói, cùng một lúc dẫm nhẹ lên chân Lenz để ra hiệu.

Từ đóm lửa ở đầu điếu thuốc của Lenz, tôi thấy một nụ cười phảng phất và ánh mắt tinh nghịch. Tôi được cứu bồ. "Không, chúng tôi không ở đấy

https://thuviensach.vn

cùng một thời gian. Lúc đấy chỉ có một mình tôi. Nhưng, còn một chút rượu woodruff này, cô nghĩ thế nào?"

"Thôi ạ." Pat lắc đầu. "Em không uống được nhiều rượu."

Chúng tôi nghe Ferdinand gọi, và quay về. Nhưng tôi đã quyết tâm là một dịp nào đó, tôi sẽ làm sáng tỏ vấn đề Brazil. Goffried nói đúng -- tình yêu làm hư hoại tính cách con người.

Ferdinand dềnh dàng đứng ở khung cửa. "Vào đây, các con," anh nói. "Những người như chúng ta không dính dáng gì đến thiên nhiên vào ban đêm. Thiên nhiên muốn được cô độc. Nếu là nông dân hay ngư phủ, đấy lại là một chuyện khác -- nhưng chúng ta, những cư dân thành thị, bản năng đã cùn nhụt, không thể nào." Anh đặt tay lên vai Gottfried. "Đêm là sự phản kháng của thiên nhiên đối lại bệnh hủi của văn minh, Goffried. Không một người chân chánh nào có thể chống cự lâu dài. Hắn sẽ để ý thấy rằng hắn đã bị loại khỏi sự bầu bạn im lặng của cây cỏ, muôn thú, ngàn sao, và cuộc sống vô thức." Anh mỉm nụ cười kỳ quặc của mình; người ta không bao giờ biết đấy là nụ vui hay buồn. "Vào đây, các con. Hãy sưởi ấm đôi tay bằng những hồi ức. Ach, thời kỳ tuyệt vời, khi chúng ta còn là cỏ đuôi ngựa và cá lóc -- năm mươi, sáu mươi ngàn năm trước -- Lạy Chúa, từ đấy đến nay, chúng ta sa ngã đến mực nào."

Anh cầm tay Pat. "Nếu chúng ta không có chút ý thức về cái đẹp này -- thì chúng ta đã tiêu đời." Một cách tinh tế, bàn tay hộ pháp của anh đặt tay nàng lên cánh tay anh. "Ngôi sao bạc băng qua vực thẳm hun hút -- cô có vui lòng uống một cốc rượu với người đàn ông vạn cổ này không?

Pat gật đầu. "Vâng," nàng nói. "Bất kỳ điều gì anh thích."

Hai người đi vào trong. Sóng đôi, Pat trông như con gái của Ferdinand -- cô con gái mảnh dẽ, táo bạo và trẻ trung của một người khổng lồ mệt mỏi sót lại từ đời tiền sử.

https://thuviensach.vn

Khoảng mười một giờ, chúng tôi ra về. Valentin và Ferdinand ngồi tắc xi, Valentin cầm lái. Những người còn lại đi trên Karl. Đêm ấm và Koster lái vào những xóm làng say ngủ bên đường, không một dấu hiệu của sự sống-- ngoại trừ vài ngọn đèn và tiếng sủa của một con chó. Lenz ngồi trước với Otto, ca hát; Pat và tôi phục ở băng sau.

Koster lái rất cừ. Anh lượn ở những khúc quanh như chim, dễ dàng như trò chơi con trẻ. Anh không lái thô bạo như một số tay đua. Ta có thể ngủ say ở những góc chữ chi; ta không bao giờ phải chú ý đến tốc độ xe.

Chúng tôi lắng nghe tiếng bánh xe xiết trên mặt đường, thay đổi tùy theo loại. Đường tráng nhựa, như tiếng huýt sáo, đường lát đá, như tiếng sấm động. Đèn pha quét về phía trước như những con greyhounds bị kéo dãn, và bất ngờ trong đêm tối, hai hàng bạch dương run rẩy lá, một rặng dương, những cột điện tín trôi lướt, những ngôi nhà thấp lúp xúp và bờ rừng diễn hành đàng xa. Bao la trên đầu chúng tôi, với hàng triệu ngôi sao, dải ngân hà như sương lung linh, dài lướt thướt.

Xe chạy nhanh hơn. Tôi choàng mấy tấm áo khoác lên mình Pat. Nàng mỉm cười với tôi.

"Em yêu anh, thật không?" tôi hỏi

Nàng lắc đầu. "Còn anh?"

"Không. May quá, phải không?"

"Rất may."

"Như thế, sẽ không có chuyện gì xảy ra với chúng ta, em nhỉ?"

"Không," nàng trả lời và tìm tay tôi dưới những lần áo khoác.

https://thuviensach.vn

Đường uốn một vòng cạnh hàng rầy xe lửa. Hàng rây sáng bóng. Đàng xa, một ánh đèn đỏ chập chờn. Karl hí lên và vọt tới. Đó là một con tàu tốc hành với toa ngủ và một toa ăn còn sáng đèn. Chúng tôi tuần tự bắt kịp con tàu. Từ cửa sổ, nhiều người vẫy tay. Chúng tôi không vẫy lại. Chúng tôi vượt qua. Tôi nhìn quanh. Con tàu nhả khói và những tia hoa lửa. Nó rùng rục chạy, đen ngòm trong đêm xanh. Chúng tôi đuổi kịp và qua mặt nó -- nhưng chúng tôi lái về thành phố, về xe tắc xi, về xưởng sửa xe, và phòng cho thuê có trang bị bàn ghế; trong khi nó tiếp tục lướt qua những vạt rừng, những cánh đồng và sông ngòi, vào một chuyến viễn du đến những miền đất xa xôi và bát ngát hơn.

Đường phố, nhà cửa tiến gần. Karl trở nên dịu dàng, nhưng tiếng gầm của nó vẫn là tiếng của một con thú hoang. Koster không lái về nhà tôi hay nhà Pat, mà ngừng ở nghĩa trang gần đó, rõ ràng anh nghĩ, chúng tôi muốn được bên nhau. Chúng tôi xuống xe. Hai người kia phóng vèo ngay, không ngoái nhìn. Tôi liếc theo họ. Một cảm giác kỳ cục thoáng qua, rằng họ, bạn của tôi, đã bỏ đi và một mình tôi ở lại.

Tôi xua đuổi ý nghĩ ấy. "Này em," tôi nói với Pat, đang quan sát tôi như thể nàng có linh tính một chuyện gì.

"Anh theo họ đi," nàng nói.

"Không," tôi nói.

"Anh muốn đi theo họ mà, mặc dù --"

"Ach, tại sao lại ---" tôi nói, biết đấy là sự thật. "Thôi mà, em."

Chúng tôi đi ngang qua nghĩa trang; chúng tôi vẫn còn một ít cảm giác bồng bềnh, say gió và xe.

"Bob," Pat nói, "Em nghĩ, em nên về nhà em."

https://thuviensach.vn

"Sao thế?"

"Em không muốn anh phải từ bỏ một thứ gì bởi em."

"Em nói gì thế?" tôi nói, "anh có từ bỏ điều gì đâu?"

"Bạn anh --"

"Anh không bỏ bạn bè. Ngày mai, việc đầu tiên trong ngày là anh gặp họ."

"Nhưng, anh biết em muốn nói gì," nàng nói. "trước đây, anh đi với họ thường xuyên hơn."

"Vì lúc ấy chưa có em," tôi trả lời và mở cửa.

Nàng lắc đầu. "Cái ấy lại khác."

"Dĩ nhiên là khác, tạ ơn Chúa."

Tôi bế nàng trên tay, đi qua hành lang về phòng mình.

"Anh cần có chiến hữu," nàng nói, kề sát mặt tôi.

"Anh cũng cần có em," tôi trả lời.

"Nhưng không nhiều lắm."

"Rồi chúng ta sẽ thấy."

Tôi đẩy cửa phòng và để nàng xuống. Nàng bám vào tôi. "Em chỉ là một chiến hữu tồi, Robby."

"Hy vọng là thế," tôi nói. "Tuy nhiên, anh không muốn một người đàn bà là chiến hữu của anh. Anh muốn nàng là người tình."

https://thuviensach.vn

"Em cũng không phải là người tình," nàng thì thào.

"Vậy em là ai?"

"Chỉ là phân nửa, không trọn vẹn. Một mảnh vụn --"

"Như thế lại hay hơn cả," tôi nói. "Sẽ khơi dậy trí tưởng tượng. Người ta mãi mãi yêu những người đàn bà ấy. Những người đàn bà hoàn hảo sớm gây nhàm chán. Những người cao sang, cũng thế. Còn những mảnh vụn đáng yêu, không bao giờ."

Bốn giờ sáng. Tôi đưa Pat về nhà nàng và đang trên đường trở lại. Trời đã rạng đông. Thoảng đâu đây mùi hương ngày mới.

Tôi đi dọc theo nghĩa trang, qua khỏi quán Café International, về nhà. Cửa quán rượu của tài xế tắc xi cạnh Phòng Thương Mại mở ra và một cô gái xuất hiện. Một cái mũ be bé, một cái áo khoác đỏ, ngắn, cũ mòn, đôi ủng cao, da bóng -- tôi sắp bước qua thì nhận ra cô ấy -- "Lisa!"

"Anh đây rồi!" nàng nói.

"Em từ đâu đến?" tôi hỏi.

Nàng làm một cử chỉ. "Em đã đợi ở đây nãy giờ. Em nghĩ, anh sẽ đi qua. Anh thường trở về nhà vào giờ này, phải không?'

"Vâng, đúng thế."

"Đi theo em nhé? " nàng hỏi.

Tôi ngập ngừng. "Anh không thể."

"Anh không cần trả tiền," nàng vội vàng nói.

"Không phải vậy đâu," tôi trả lời, không suy nghĩ. "Anh có tiền."

https://thuviensach.vn

"Ach, vậy ra," nàng cay đắng nói, lui lại một bước.

Tôi cầm tay nàng. "Không, Lisa."

Mảnh mai và xanh xao, nàng đứng trên con đường vắng, xám. Tôi quen với nàng từ nhiều năm trước, khi tôi sống trong nhục cảm và cô đơn, không ai chăm sóc, không tình yêu. Lúc đầu nàng đầy nghi ngại, như các cô gái làng chơi ấy; nhưng rồi, sau khi chúng tôi nói chuyện với nhau nhiều lần, nàng phó thác tâm tư và quý mến tôi đến mức bệnh hoạn. Đây là một liên hệ kỳ lạ -- đôi khi nhiều tuần liên tiếp, tôi không gặp nàng, rồi bất ngờ một hôm, nàng sẽ đứng ở đâu đó, chờ tôi. Dạo ấy, chúng tôi chẳng có ai hay thứ gì -- vì thế, một chút ấm áp và bầu bạn mang nhiều ý nghĩa với chúng tôi hơn là ở những hoàn cảnh khác. Đã lâu, tôi không gặp nàng -- từ khi tôi biết Pat, không một lần gặp lại.

"Thời gian vừa qua, em ở đâu, Lisa?"

Nàng nhún vai. "Có gì khác chăng? Em chỉ muốn gặp anh. Vậy, em nghĩ, em có thể cút đi, hẳn rồi."

"Thế, công việc lúc này ra sao?"

"Đừng lo," nàng nói. "Anh không cần bận tâm."

Môi nàng rung rung. Trông nàng như người ốm đói lâu ngày.

"Anh sẽ đi với em một lúc," tôi nói.

Gương mặt nghèo khổ, vô cảm, phong trần của nàng bừng sáng và gần như biến thành trẻ thơ. Trên đường đi, ở nhà tạm trú của tài xế tắc xi, tôi mua vài món ăn cho nàng. Lúc đầu, nàng không muốn và chỉ đồng ý khi tôi giải thích rằng tôi đang đói meo. Nhưng nàng để ý sao cho tôi không bị gạt và mua nhầm hàng kém phẩm chất. Nàng không chịu cho tôi mua nửa cân thịt muối;, nàng nói hơn một phần tư cân đủ rồi, nếu ta lấy thêm vài khoanh

https://thuviensach.vn

xúc xích nhỏ. Nhưng tôi nhất định mua đủ nửa cân thịt muối và hai hộp xúc xích.

Nàng sống ở một căn gác mái, phải tự sắm sửa vật dụng. Một cây đèn dầu đặt trên bàn, và cạnh giường là ngọn nến đựng trong lọ thủy tinh. Các tấm ảnh cắt từ nhật báo đính trên tường bằng kim. Trên mặt tủ áo, dăm ba cuốn tiểu thuyết trinh thám nằm chơ vơ bên cạnh một xấp hình khiêu dâm. Khách của nàng, đặc biệt những người có vợ, đôi khi thích xem chúng. Lisa lùa chúng vào ngăn kéo, và lấy ra một tấm khăn bàn đã cũ, nhưng sạch.

Tôi mở gói thức ăn. Trong khi ấy, Lisa cởi bỏ y phục. Đầu tiên là cái áo đầm, dù tôi biết rõ, đôi ủng mới là thứ làm nàng đau nhất; nàng phải đi bộ nhiều biết mấy. Nàng đứng đấy, trong đôi ủng da bóng cao tận gối và tấm áo lót đen.

"Anh thấy chân em ra sao?" nàng hỏi.

"Hạng nhất, như bao giờ."

Nàng hài lòng và bấy giờ mới ngồi xuống giường, buông một tiếng thở dài nhẹ nhõm, cởi dây buộc giày. "Giá một trăm hai mươi marks," nàng nói, cầm chúng dơ lên trước mặt tôi. "Và chúng hỏng, trước khi ta kiếm đủ tiền mua đôi khác."

Nàng lấy từ tủ áo ra một chiếc kimono và một đôi hài gấm của thời vàng son đã bạc màu, và mỉm cười, tuồng như biết lỗi. Nàng muốn làm vui lòng tôi. Tôi chợt có một cảm giác nghẹn ngào, trên căn gác chật hẹp này, như thể có người thân vừa mất.

Chúng tôi ăn và tôi trò chuyện với nàng, mệt mỏi. Nhưng, vì tất cả những chuyện ấy, nàng nghĩ rằng có một điều gì đổi thay. Đôi mắt nàng hoảng sợ. Giữa chúng tôi chưa bao giờ có điều gì nhiều hơn là số phận đẩy đưa. Nhưng có lẽ chuyện ấy lại càng làm nặng nợ thêm và ràng buộc chúng tôi chặt chẽ hơn những việc khác.

https://thuviensach.vn

"Anh ra về đấy à?" nàng hỏi, khi tôi đứng lên -- như thể nàng lo lắng.

"Anh có một cái hẹn."

Nàng nhìn tôi. "Muộn thế cơ?"

"Việc làm ăn. Rất quan trọng với anh, Lisa. Một người anh cần phải gặp. Tại Astoria, thường thường vào giờ này."

Không một người đàn bà nào nhạy cảm cho bằng Lisa trong vấn đề này. Nhưng chẳng có ai khó bị lừa dối như nàng. Gương mặt Lisa rỗng tuếch.

"Anh có người đàn bà khác."

"Nhưng Lisa -- chúng ta rất hiếm khi gặp nhau -- đã gần một năm nay -- em phải hiểu --"

"Không, em không có ý nói thế. Anh đã gặp một người mà anh yêu. Anh thay đổi hẳn. Em có thể cảm thấy điều ấy."

"Ach, -- Lisa"

"Vâng, vâng. Thú nhận đi."

"Anh cũng không hiểu anh lắm, Lisa. Có lẽ --"

Nàng đứng một lúc. Rồi gật đầu: "Vâng -- vâng -- dĩ nhiên --Và em ngu quá --thật tình chúng ta chẳng có gì với nhau --" Nàng lướt bàn tay trên trán. "Em không biết tại sao em lại..."

Tấm thân mảnh dẽ đứng trước tôi, khao khát và ẻo lả. Đôi hài gấm -- áo kimono -- những đêm dài quạnh hiu -- kỷ niệm..."

"Au revoir, Lisa..."

"Anh về sao? Anh không ở lại đây thêm chút nữa? Anh về thật ư?"

https://thuviensach.vn

Tôi hiểu nàng muốn nói gì. Nhưng tôi không thể. Đặc biệt vô cùng, nhưng tôi không thể, và tôi cảm nhận tường tận việc ấy. Chưa bao giờ cảm thấy như thế. Tôi không hề có một khái niệm cường điệu nào về lòng chung thủy. Nhưng chỉ giản dị là không thể nào được nữa. Bỗng nhiên tôi cảm thấy tôi đã tiến xa biết mấy.

Nàng đứng ở ngạch cửa. "Anh về đấy ư?" Nàng chạy vào trong. "Đây, em biết anh để tiền lại cho em -- dưới tờ báo. Em không cần tiền. Đấy -- đấy -- vâng, cứ đi thôi --"

"Anh phải đi, Lisa."

"Anh đừng bao giờ trở lại."

"Ô, anh sẽ trở lại, Lisa."

"Không, không, anh sẽ không bao giờ trở lại, em biết. Và anh đừng trở lại. Nhưng đi, đi ngay đi --"

Nàng khóc. Tôi bước xuống cầu thang và không nhìn lại.

Tôi đi thật lâu trên đường phố. Một đêm kỳ lạ. Tôi vẫn tỉnh táo và không thể ngủ. Tôi đi ngang quán International, nhớ về Lisa và những năm đã trôi qua, về những thứ tôi đã quên; nhưng dường như chúng quá xa vời và không thuộc về tôi nữa. Rồi tôi lang thang đến con đường của nhà Pat. Gió thổi mạnh hơn, tất cả cửa sổ ngôi nhà của nàng chìm trong bóng tối, bình minh lần mò bước chân xám qua những khung cửa; và cuối cùng, tôi trở về nhà.

Lạy Chúa, tôi nghĩ, tôi tin rằng tôi hạnh phúc.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 13

Cô gái mà cậu che che dấu dấu," Frau Zalewski nói, "cậu không cần phải lén lút nữa. Cô ấy có thể đường hoàng đến đây. Bác thích cô ấy."

C

"Bác chưa hề gặp nàng," tôi trả lời.

"Đừng lo, bác gặp rồi," Frau Zalewski nói, nhấn mạnh. "Bác đã trông thấy và thích cô ấy --thực sự, thích lắm, -- nhưng cô ấy không phải là người dành cho cậu."

"Thật à?"

"Bác thường tự hỏi, trong mấy cái quán nhậu của cậu, đào đâu ra được cô ấy? Nhưng dĩ nhiên, tên ma cà bông bết nhất --"

"Cháu nghĩ là bác lạc đề rồi," tôi cắt ngang.

"Cô ấy," bà nói, chống nạnh, "là một cô gái cho một người đàn ông có địa vị vững vàng. Nói ngắn gọn, một người đàn ông giàu có."

Đập thẳng mục tiêu, trời, tôi nghĩ. Đúng chóc vào thứ mà tôi còn thiếu.

"Bác có thể áp dụng câu ấy cho bất kỳ người đàn bà nào," tôi bực tức nói.

Bà lắc những lọn tóc bạc. "Cậu chờ xem. Tương lai sẽ cho thấy."

https://thuviensach.vn

"Ach, tương lai!" Tôi thẩy cặp kim cài tay áo lên bàn. "Thời buổi này ai cần tới tương lai? Tại sao ta phải quan tâm tới tương lai?"

Frau Zalewski ra vẻ đau đớn, ngúc ngoắc mái đầu đường bệ.

"Thật vô cùng kỳ lạ, cậu và tất cả những người trẻ tuổi. Ghét bỏ quá khứ, khinh miệt hiện tại, không màng đến tương lai. Thế thì làm sao có được một kết thúc tốt đẹp chứ?"

"Theo bác, thế nào là một kết thúc tốt đẹp?" tôi hỏi. "Một kết thúc chỉ tốt đẹp nếu những gì xảy ra trước đó tồi tệ. Vì thế một kết thúc xấu lại tốt hơn."

"Đấy là những trái khoáy, đồi bại kiểu Do Thái," Frau Zalewski trả lời một cách nghiêm trang, rồi xoay mình quả quyết đi ra. Tay bà đã đặt trên then cửa khi bà bỗng dừng lại, như bị đóng đinh tại chỗ.

"Lễ phục buổi tối? bà nấc lên kinh ngạc. "Cậu?"

Mắt mở to, bà nghiền ngẫm bộ dạ phục của Otto Koster, treo ở cửa tủ áo. Tôi mượn nó, dự tính sẽ đi xem hát với Pat tối ấy.

"Vâng, cháu chứ ai," tôi châm chọc nói. "Frau Zalewski, khả năng liên hợp của bác thật không ai sánh bằng."

Bà nhìn tôi. Một cơn bão ý tưởng thổi qua gương mặt mập ú của bà, và chấm dứt với một nụ cười giả tạo.

"À há!" bà nói. Và một lần nữa, "À há!" Và rồi ra khỏi phòng, ngoái qua vai nói vọng lại, với niềm thú vị, méo mó vì thú vui vô tận của đàn bà khi họ khám phá được chuyện gì! "Hóa ra là thế!"

"Vâng, hóa ra là thế, mụ phù thủy ó đâm," tôi gầm lên, khi biết chắc bà không thể nghe. Rồi tôi quẳng cái hộp với đôi giày da bóng mới tinh của tôi

https://thuviensach.vn

xuống sàn. Một người đàn ông giàu có --- làm như tôi không biết thế.

Tôi đến nhà Pat. Nàng ở trong phòng, đã mặc y phục chỉnh tề chờ tôi. Tôi gần như nín thở khi trông thấy nàng. Từ lúc quen nhau cho đến nay, đây là lần đầu nàng mặc áo dạ hội.

Áo may bằng gấm bạc, từ bờ vai thẳng thả xuống những nếp mềm mại, duyên dáng. Áo có vẻ chật thế nhưng lại đủ rộng để không cản trở những bước chân đáng yêu của Pat. Thân trước ôm cao đến cổ, nhưng thân sau khoét một góc sâu. Trong tấm áo, Pat giống một ngọn đuốc bạc dưới ánh hoàng hôn xanh thẫm, thay đổi thật nhanh và thật kỳ diệu, tôn quý và xa xôi. Sau lưng nàng, như bóng tối, dâng lên bóng ma của bà Zalewski với ngón tay chỉa ra.

"Cũng may lần đầu khi gặp nhau, em đã không mặc chiếc áo này" tôi nói, "bởi vì, anh sẽ không bao giờ dám để cho anh đứng gần em."

"Em không tin những gì anh vừa nói, Robby." Nàng mỉm cười. "Anh thích cái áo này chứ?"

"Không thể ngờ. Em biến thành một người đàn bà khác hẳn."

"Thế thì có gì lạ đâu. Y phục có dụng ý như vậy."

"Có lẽ. Nhưng nó làm anh lúng túng. Cần một người đàn ông khác, xứng hợp với em. Một người có thật nhiều tiền."

Nàng cười. "Phần lớn những người đàn ông giàu có thì ghê tởm lắm, Robby ạ."

"Nhưng tiền của họ, thì không?"

"Không," nàng nói, "tiền thì không."

"Anh đã nghĩ rằng có."

https://thuviensach.vn

"Thế bây giờ anh không nghĩ vậy?"

"Chắc chắn," tôi nói. "Tiền có thể không mang lại hạnh phúc -- nhưng nó rất hữu dụng."

"Tiền giúp cho ta độc lập, anh yêu, và còn nhiều nhiều nữa. Nhưng em có thể thay áo khác, nếu anh muốn."

"Tuyệt đối không. Áo đẹp tuyệt trần. Từ nay trở đi, anh sẽ xếp những người may áo vào hạng cao hơn các triết gia. Họ đẹm cái đẹp vào cuộc đời, và như thế đáng giá một trăm lần hơn những sự suy tư sâu sắc nhất. Nhưng coi chừng, anh sẽ yêu em mất thôi."

Nàng cười. Tôi len lén nhìn lại mình. Koster to lớn hơn tôi, và tôi phải dùng các kim băng giữ cho quần được ngay ngắn. Phải tự khen, vì trông được lắm.

Chúng tôi đón tắc xi đến rạp hát. Trên đường, tôi im như thóc, mà không hiểu vì sao. Khi chúng tôi xuống xe và tôi trả tiền, tôi liếc nhìn, vì một niềm thôi thúc, người tài xế. Đôi mắt anh căng thẳng và viền đỏ, râu ria lởm chởm và trông rất mệt mỏi. Anh thản nhiên nhận tiền.

"Ngày vui không?" tôi nhẹ nhàng hỏi.

Anh nhìn lên, "Tàm tạm --" anh nói, không cởi mở lắm. Anh nghĩ, tôi là một người khách tò mò.

Trong một thoáng, tôi có cảm tưởng mình cần ngồi vào ghế tài xế, bên cạnh anh và lái đi -- rồi tôi quay lại. Pat đứng đấy, mảnh khảnh và yêu kiều, một chiếc áo khoác ngắn bạc với tay xòe phủ bên ngoài áo dạ hội, xinh đẹp và đợi chờ. "Nhanh lên nào, Bob, một phút nữa sẽ bắt đầu."

Người ta đứng đông nghẹt ở lối vào. Đấy là một Đêm Khai Mạc long trọng, hý viện sáng choang; xe hơi lũ lượt ghé vào; phụ nữ vận áo dạ hội

https://thuviensach.vn

bước xuống, nữ trang lấp lánh; đàn ông trong áo đuôi tôm, gương mặt phì nộn hồng hào, nói cười, vui nhộn, hợm hĩnh, ung dung -- và, gầm rú, len lách với nhau, những chiếc tắc xi với các bác tài mệt lả, cọc cạch lái đi.

"Nào, Robby," Pat gọi tôi, rạng ngời và phấn khởi. "Anh bỏ quên cái gỉ hay sao?"

Tôi đưa ánh mắt thù nghịch nhìn vào đám đông.

"Không," tôi nói, "anh không quên gì cả."

Rồi tôi đến quầy và đổi vé. Tôi lấy vé ngồi trong lô, dù phải trả cả gia tài. Thình lình, tôi không muốn Pat ngồi cạnh những người trơ tráo này, đối với họ, tất cả mọi thứ đều là lẽ đương nhiên. Tôi không muốn nàng thuộc về họ. Tôi muốn được một mình bên nàng.

Lâu lắm rồi tôi không xem hát. Và nếu Pat không thích, hôm nay tôi đã chẳng đến. Tôi hầu như đánh mất các thói quen của giai cấp trung lưu -- kịch nghệ, hòa nhạc, sách vở. Chúng chẳng còn thích hợp trong thời đại này. Chính trị đã cung cấp đủ tuồng tích -- những vụ bắn nhau hàng đêm là kiểu hòa nhạc mới -- và quyển sách khổng lồ của đói nghèo gây ấn tượng hơn bất kỳ thư viện nào.

Khán giả đã ngồi chật rạp. Vừa khi chúng tôi tìm ra chỗ thì đèn tắt. Chỉ còn ánh sáng phản chiếu từ dàn đèn ở thềm sân khấu lững lờ trong rạp. Nhạc tấu lên rộn ràng, và tất cả mọi thứ dường như bay bổng và múa lượn.

Tôi đẩy ghế của mình sát vào góc lô, nơi đấy tôi không phải nhìn thấy sân khấu hay bộ mặt nhợt nhạt của khán giả. Tôi chỉ nghe âm nhạc và nhìn ngắm gương mặt của Pat thôi.

Âm nhạc làm không khí vui tươi, rộn ràng. Như một cơn gió nam, như một đêm ấm, như những cánh buồm lộng gió dưới ngàn sao, hoàn toàn và vô cùng siêu thực, âm nhạc của vở ca kịch Hoffmann's Tales. Nó khiến tất

https://thuviensach.vn

cả mọi thứ trở nên bao la và lộng lẫy sắc màu, dòng suối đen của cuộc đời dường như thổn thức trong đấy; không còn gánh nặng, không còn giới hạn; chỉ còn hiện hữu của vinh quang và giai điệu và tình yêu, khiến người ta không thể ý thức rằng, cùng một lúc với âm nhạc ấy, sự nghèo khó, đày đọa và tuyệt vọng đang ngự trị bên ngoài.

Gương mặt Pat đầy bí ẩn, lung linh dưới ánh đèn sân khấu. Nàng hoàn toàn chìm đắm trong thưởng ngoạn; và tôi yêu cách nàng đã không nghiêng mình gần tôi hay nắm lấy tay tôi, vâng, nàng không một lần nhìn tôi, có vẻ không nghĩ gì đến tôi và quên bẵng tôi. Tôi ghét khi người ta pha trộn mọi thứ vào nhau, tôi ghét sự khát khao ngu dại của đôi lứa khi vẻ đẹp và sức mạnh của một tác phẩm nghệ thuật vỡ òa trước mắt; tôi ghét dáng vẻ ngây dại của những cặp tình nhân, những cử chỉ âu yếm sung sướng ngu muội, thứ hạnh phúc ngây ngô thô tục không bao giờ vượt lên khỏi chính nó; tôi ghét tất cả những lý luận về việc trở thành một trong tình yêu; dường như với tôi, chúng ta không thể là hai người cũng như không thể tách rời khỏi người kia đủ nhiều đến mức gặp lại. Chỉ những ai thường xuyên cô độc mới biết niềm vui khi gặp lại nhau. Mọi thứ khác sẽ phá vỡ ma lực của sức căng. Và còn điều gì có thể thâm nhập vòng huyền nhiệm của cô đơn cho bằng trào dâng của cảm xúc, buông thả trước một biến cố sửng sờ, tính chất vĩ đại của các thành phần, giông bão, âm nhạc về đêm? Và tình yêu...

Đèn sáng lóa. Tôi nhắm nghiền mắt trong giây lát. Tôi đã nghĩ gì? Pat quay lại. Tôi trông thấy người ta chen chúc nhau ra cửa. Đây là lần giải lao chính.

"Em muốn ra ngoài không?" tôi hỏi.

Pat lắc đầu.

"Tạ ơn Chúa. Anh ghét cái trò mọi người há hốc mồm nhìn nhau ở ngoài ấy."

https://thuviensach.vn

Tôi đi tìm một ly nước cam cho nàng. Mấy vòng người bao vây bàn ăn. Âm nhạc làm một số người đói lả. Những khoanh xúc xích nóng biến mất, nhanh như một trận dịch phát ban đói khát vừa bùng nổ.

Đây là một địa điểm tốt cho U, tôi nghĩ, chen vào giữa đám đông đến quầy và nhanh tay chộp ly nước cam cuối cùng trước một gã có bộ râu quặp. Gã càu nhàu, giận dữ.

"Anh đã lấy hai ly rồi còn gì," tôi hòa nhã nói.

"Nhưng tôi có cơn khát của ba người," gã đáp.

Không có câu trả lời nhưng cũng không nhường nhịn. Cướp giật một thứ gì của người khác là một trong những thói cũ xưa nhất của nhân loại -- và luôn luôn đem đến niềm vui như nhau. Con người làm gì có từ tâm, và sẽ không bao giờ có.

Khi tôi cầm ly nước cam về chỗ, một người đang đứng phía sau ghế của Pat. Nàng ngoái đầu lại và nồng nhiệt trò chuyện với hắn. "Đây là Herr Breuer, Robert," nàng nói.

Herr Con Bò, tôi nghĩ thế, và nhìn hắn, trong lòng khó chịu. Nàng nói Robert, không nói Robby. Tôi đặt ly nước lên tường lan can và chờ hắn bỏ đi. Hắn vận một bộ dạ phục vô cùng sang đẹp. Nhưng hắn vẫn đứng đấy, nói mãi về việc sản xuất và về khán giả. Pat quay lại tôi. "Lúc nãy, Herr Breuer hỏi chúng ta, sau khi vản hát, có muốn đi "The Cascade" không?"

"Nếu em muốn," tôi nói.

Herr Brauer giải thích, không chừng ta có thể khiêu vũ ở đấy. Hắn rất lễ độ và tôi thích hắn, thật vậy. Chỉ có điều, hắn có một vẻ tao nhã và hoạt bát đáng ghét mà tôi tin rằng không thể nào không ảnh hưởng đến Pat, và bản thân tôi hãy còn thiếu sót. Thình lình -- tôi không thể tin được tai mình --

https://thuviensach.vn

tôi nghe hắn nói với Pat, "em thương." Mặc dù có một trăm lý do tốt để hắn nói thế, nhưng tôi chỉ muốn đẩy hắn té nhào xuống ban nhạc ngay tức thì.

Chuông reo. Nhạc sĩ chỉnh lại dây đàn. Vĩ cầm dìu dặt vài khúc sáo ngắn.

"Đồng ý rồi, vậy ta gặp nhau ở lối ra," Breuer nói và cuối cùng, đi khỏi.

"Tên bụi đời ấy là ai vậy?" tôi hỏi.

"Anh ấy không phải là dân bụi đời, anh ấy là một người rất tử tế. Một người bạn cũ"

"Anh không thích những người bạn cũ chút nào," tôi nói.

"Anh yêu," Pat nói, "nghe này --"

Tôi nghĩ đến Cascade, cố phỏng đoán số tiền mình có, cái tiệm đắt tiền đáng ghét.

Tôi thuận theo với nỗi hiếu kỳ buồn thảm. Chàng Breuer này khiến tôi nhớ lại những lời nói gở của Frau Zalewksi. Anh đã chờ trước cửa.

Tôi ngoắc một chiếc tắc xi.

"Không cần đâu," Breuer nói. "Xe tôi có đủ chỗ."

"Tốt," tôi nói. Sẽ kỳ cục lắm nếu không đi chung xe với anh ta. Nhưng cùng một lúc, tôi cảm thấy bực bội.

Pat nhận ra xe của Breuer. Đấy là một chiếc Packard, đậu ở bãi đối diện. Nàng tiến về phía nó.

"Nhưng xe sơn màu khác rồi," nàng nói, ngừng lại trước đầu xe.

"Vâng, màu xám," Breuer trả lời. "Em không thấy đẹp hơn sao?"

https://thuviensach.vn

"Hơn nhiều chứ."

Breuer quay lại tôi. "Còn anh? Anh có thích màu này không?"

"Tôi không biết xe trước đây trông như thế nào," tôi nói.

"Đen."

"Màu đen cũng hay lắm."

"Đúng. Nhưng người ta cần phải thay đổi. Mùa thu này tôi sẽ lại sơn một màu khác."

Chúng tôi lái đến "The Cascade", một khiêu vũ trường sang trọng với một ban nhạc xuất sắc.

"Dường như không còn chỗ nữa," tôi sung sướng nói, khi chúng tôi đến nơi.

"Tiếc nhỉ," Pat nói.

"Ach, ta sẽ tìm cách," Breuer tuyên bố và trao đổi vài câu với người quản lý. Có lẽ anh là khách rất quen, vì họ khuân ra một cái bàn với vài chiếc ghế; và chỉ mấy phút sau, chúng tôi đã ngồi ở vị trí tốt nhất trong phòng, nơi ấy chúng tôi có thể nhìn thấy toàn thể sàn nhẩy.

Ban nhạc đang chơi một bài tango. Pat tựa vào lan can. "Ach, nhưng lâu lắm rồi em không khiêu vũ."

"Breuer đứng dậy. "Mời em,"

Nàng rạng rỡ nhìn tôi. "Anh sẽ gọi thức uống, trong khi chờ đợi," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Bài tango khá dài. Thỉnh thoảng từ xa, Pat lại nhìn tôi và mỉm cười. Tôi gật đầu đáp lại, nhưng không cảm thấy có gì đặc biệt. Nàng trông kiều diễm và khiêu vũ tuyệt vời. Chẳng may, Breuer cũng khiêu vũ khéo không kém và họ cùng nhau tạo thành một đôi nổi bật. Họ nhảy rất ăn ý như đã thường xuyên kết đôi với nhau từ lâu. Tôi gọi cho mình một ly rum cỡ lớn.

Hai người trở về bàn. Breuer đi qua chỗ khác chào hỏi người quen, và trong một lúc, chỉ còn lại Pat và tôi.

"Em quen với anh ấy bao lâu rồi?" tôi hỏi.

"Lâu lắm. Sao anh hỏi?"

"Ach, anh chỉ thắc mắc thôi. Em thường đến đây với anh ấy lắm nhỉ?"

Nàng nhìn tôi. "Em không nhớ gì nữa, Robby. "

"Người ta phải nhớ những chuyện ấy chứ," tôi ngoan cố nói, mặc dù tôi hiểu ý của nàng.

Nàng lắc đầu và mỉm cười. Tôi yêu nàng lắm trong giây phút ấy. Nàng muốn bày tỏ cho tôi biết, nàng đã quên tất cả những chuyện cũ. Nhưng có một điều gì đấy xuyên xoáy hồn tôi, một điều lố bịch, chính tôi còn biết thế, tuy nhiên tôi không thể nào trút bỏ. Tôi đặt cốc rượu xuống bàn. "Em có thể nói cho anh nghe. Không có gì quan trọng đâu."

Nàng nhìn tôi một lần nữa. "Bằng như ngược lại, anh nghĩ chúng ta có thể đến đây hay sao?"

"Không," tôi nói, hổ thẹn.

Ban nhạc lại bắt đầu chơi. Breuer đi đến. "Một bản Blues," anh nói với tôi. "Tuyệt vời. Anh không thích nhảy bản này sao?"

"Không," tôi trả lời.

https://thuviensach.vn

"Phí thật"

"Anh cần thử một lần, Robby," Pat nói.

"Anh sẽ không thử."

"Nhưng tại sao lại không?" Breuer hỏi.

"Tôi không quan tâm tới chuyện nhảy nhót," tôi trả lời một cách kém thân thiện. "Tôi không bao giờ học. Không bao giờ có thì giờ. Nhưng các bạn cứ khiêu vũ, tôi ở đây tự vui lấy được rồi."

Pat do dự.

"Nhưng Pat --" tôi nói. "Em thích khiêu vũ mà."

"Đúng thế -- nhưng anh có vui hay không?"

"Thế em nghĩ, thứ gì đây?" tôi chìa ly rượu của mình cho nàng. "Đây cũng là một hình thức khiêu vũ."

Họ ra sàn nhảy. Tôi ra dấu cho người bồi bàn và uống cạn ly mình. Rồi tôi uể oải chống tay lên bàn và đếm từng hạt hạnh nhân tẩm muối. Ngồi cạnh tôi, là cái bóng mờ của Frau Zalewski.

Breuer dẫn vài người đến. Hai người đàn bà đẹp và một chàng trẻ tuổi hơn, đầu hói nhẵn thín. Sau đấy, có thêm một người thứ tư. Tất cả đều sinh động, hoạt bát và tự tin. Pat quen với cả bọn bốn người.

Tôi thấy mình nặng nề, cục mịch như hòn đất. Từ trước đến nay, lúc nào cũng chỉ có một mình tôi với Pat. Đây là lần thứ nhất tôi gặp người quen của nàng. Tôi không biết bắt đầu với họ như thế nào. Họ cử động dễ dàng và thoải mái. Họ đến từ một cuộc đời khác, nơi ấy mọi việc đều diễn tiến trơn tru, nơi ấy người ta không phải nhìn thấy những điều không muốn nhìn thấy; họ đến từ một thế giới khác. Nếu chỉ có một mình tôi nơi đấy, với

https://thuviensach.vn

Lenz hay Koster, tôi đã không khổ sở. Nhưng Pat ở đấy, Pat biết họ, và điều ấy làm cho mọi thứ dường như sai trái, khiến tôi què quặt và bắt buộc tôi phải so sánh.

Breuer đề nghị đi nơi khác.

"Robby," Pat hỏi khi chúng tôi đi ra, "anh có muốn về nhà không?"

"Không," tôi nói. "Tại sao?"

"Buồn chán với anh."

"Không đâu. Tại sao lại buồn chán cơ chứ? Ngược lại, là đàng khác. Và em đang vui."

Nàng nhìn tôi nhưng không nói gì.

Tôi bắt đầu uống. Không lai rai như trước, mà nốc liên tục. Chàng hói bắt đầu để ý. Anh ta hỏi tôi uống gì. "Rum," tôi nói. "Grog?" anh ta hỏi. "Không, rum," tôi nói. Anh ta nhấp thử và mắc nghẹn. "Trời thần ơi," anh ta cung kính nói, "phải nhậu nhiều lắm mới quen được." Giờ thì hai người đàn bà cũng chú ý. Pat và Breuer đang khiêu vũ. Pat thường xuyên nhìn tôi. Tôi không nhìn nữa. Tôi biết như thế là bất công, nhưng nó đến một cách đột ngột. Và tôi cũng bực bội vì người khác nhận xét chuyện nhậu nhẹt của tôi. Không như một sinh viên, tôi không cần ai thán phục. Tôi đứng dậy, đi đến quầy rượu. Dường như Pat hoàn toàn xa lạ với tôi. Nàng cứ việc đi vào địa ngục, cùng với đám bạn của nàng. Nàng thuộc về họ. Không, nàng không thuộc về họ. Vâng nàng thuộc về họ.

Chàng hói bám theo tôi. Chúng tôi uống vodka với anh bồi rượu. Bồi rượu luôn luôn là nguồn an ủi. Ta có thể nhậu với họ bất cứ nơi nào, và không cần trò chuyện. Anh bồi này cũng được lắm. Chỉ có anh hói là yếu xìu. Anh ta muốn san sẻ tâm sự. Một cô Fifi nào đấy làm nặng trĩu hồn anh. Nhưng chuyện ấy kể mãi rồi cũng cạn. Anh ta nói với tôi, Breuer yêu Pat đã

https://thuviensach.vn

nhiều năm nay. "Thế à?" tôi hỏi. Anh ta cười khẩy. Tôi làm anh ta im mồm bằng một ly Prairie Oyster. Nhưng tôi không thể quên những gì anh ta nói. Tôi bực tức vì mình đã bị ảnh hưởng. Tôi bực tức vì tôi đã quan tâm. Và tôi bực tức vì tôi đã không thụi một quả đấm xuống bàn. Nhưng mơ hồ ở một chốn nào đấy, tôi cảm thấy một ước muốn lạnh lùng, được hủy diệt, không phải hủy diệt người khác, mà chính tôi.

Chẳng bao lâu chàng hói đã im lặng và biến mất. Tôi vẫn ngồi đấy. Thình lình, tôi cảm thấy một bầu vú săn chắc áp vào cánh tay mình. Đó là một trong hai người đàn bà mà Breuer giới thiệu. Cô ta ngồi cạnh tôi. Đôi mắt hạnh nhân, xanh lục pha xám, từ tốn mơn trớn tôi. Một cái nhìn không cần thêm lời -- chỉ cần hành động.

"Tửu lượng cao như thế, thật tuyệt," một lát sau, cô ta nói. Tôi không nói gì. Cô ta thò tay sang ly rượu của tôi. Bàn tay như một con thằn lằn, lấp lánh nữ trang, khô và gân guốc. Nó di chuyển rất chậm, như đang bò. Tôi biết chuyện gì sẽ xảy ra. Tôi sẽ thanh toán cô gọn lẹ, tôi nghĩ. Cô đánh giá tôi thấp vì cô thấy tôi buồn. Nhưng cô đã nhầm. Tôi không còn yêu phụ nữ nữa -- mà chỉ còn vương vấn tình yêu. Không thể dứt khoát với ái tình, mới là điều làm cho tôi đau đớn.

Người đàn bà ấy bắt đầu nói. Giọng cô ta dòn rụm, như thủy tinh. Tôi thấy Pat nhìn. Tôi không để tâm. Nhưng tôi cũng không để tâm đến người đàn bà ngồi cạnh. Tôi có cảm tưởng mình đang rơi tòm xuống một cái hố trơn không đáy. Không liên can gì đến Breuer và bọn người ấy. Ngay cả Pat, cũng vậy. Chính là cái bí mật thê lương, rằng thực tại có thể khơi dậy ước muốn nhưng không bao giờ cho thỏa nguyện; rằng tình yêu bắt đầu với một người nhưng không bao giờ kết thúc ở đấy; và rằng mọi thứ đều có thể có mặt: một con người, tình yêu, hạnh phúc, cuộc đời -- và tuy thế trong một cách thức kinh khủng nào đấy, luôn luôn quá ít, và càng phát triển ít hơn, chúng càng trông như nhiều hơn.

https://thuviensach.vn

Tôi len lén nhìn Pat. Trong chiếc áo dạ hội bạc, trẻ trung và đáng yêu, nàng lướt ngoài kia, như một đóm lửa sáng của cuộc đời; tôi yêu nàng, và nếu tôi gọi "Đến với anh," nàng sẽ đến; không có gì ngăn cách chúng tôi; chúng tôi có thể gần nhau như chỉ có con người mới có thể-- và tuy thế thỉnh thoảng mọi thứ trong một cách thức rối rắm nào đó sẽ giăng mây u ám và sẽ đầy thống khổ. Tôi không thể giải thoát nàng khỏi cái vòng lẩn quẩn của sự vật, không thể kéo nàng ra khỏi tiếp xúc với hiện hữu, nó ngự trị bên trên chúng tôi và bên trong chúng tôi và cưỡng chế chúng tôi theo những lề luật của nó, hơi thở và trôi chuyển, sự hấp dẫn đáng ngờ của thời hiện tại lập tức rớt lùi vào hư vô, ảo ảnh lung linh của đam mê trong đó sở hữu có nghĩa là lạc mất lần nữa. Không bao giờ kiểm tra, không bao giờ. Không bao giờ nới lỏng dây xích loảng xoảng của thời gian; không bao giờ có êm ái từ trong bấn loạn, -- tỉnh lặng từ trong tìm kiếm; dừng lại từ trong rơi ngã. Không cả một cơ may để tôi có thể giải thoát nàng khỏi những thứ đã có từ trước khi tôi quen nàng, từ hàng ngàn ý nghĩ, kỷ niệm, từ tất cả những thứ đã hình thành ra nàng trước khi tôi có mặt, ngay cả những người có mặt ở đây tôi cũng không thể giải thoát nàng khỏi họ...

Bên cạnh tôi, người đàn bà vẫn nói với giọng dòn vỡ của mình. Cô ta tìm kiếm một người đồng hành cho đêm nay, một người có cuộc sống hơi khác lạ để kích thích khẩu vị, để quên đi chính bản thân cô ta và sự kiện quá đau đớn, quá hiển nhiên rằng sẽ không có gì tồn tại, không Tôi và không Bạn và ít nhất là không cả Chúng Ta. Phải chăng cô ta ở đáy hố, tìm kiếm cùng một thứ như tôi? Một bạn đồng hành, để quên đi nỗi cô đơn của cuộc đời, một chiến hữu, để chịu đựng tính cách vô nghĩa của sự sống?

"Nào," tôi nói, "chúng ta quay lại đi. Thật vô vọng -- những gì cô muốn -- và những gì tôi muốn."

Cô ta nhìn tôi một thoáng. Rồi ngửa mặt và cười hăng hắc.

Chúng tôi đi thêm vài chỗ khác. Breuer hào hứng, liếng thoắng và đầy ắp hy vọng, Pat trở nên trầm lặng. Nàng không hỏi gì tôi, nàng không trách

https://thuviensach.vn

móc, nàng không cố gắng giải thích một điều gì, nàng chỉ có mặt ở đấy; đôi khi nàng khiêu vũ và như một con tàu duyên dáng, đáng yêu, lặng lờ trôi giữa một bầy con rối và nhân vật biếm họa, thỉnh thoảng lại mỉm cười với tôi.

Kiến trúc điên rồ của hộp đêm quét cánh tay xám-vàng của nó trên vách và trên mặt mọi người. Âm nhạc như được trình tấu dưới chân đài thủy tinh chưng bày di thể. Chàng hói đang uống cà phê. Người đàn bà với đôi tay thằn lằn trân trối nhìn trước mặt. Breuer mua hoa hồng của một cô bé trông rất mỏi mệt, chia cho Pat và hai người đàn bà kia.

"Chúng ta nên khiêu vũ với nhau một lần chứ?" Pat nói với tôi.

"Không," tôi nói, và nghĩ đến những bàn tay đã ôm ấp nàng tối nay; "không" -- và cảm thấy mình khá ngu xuẩn và ti tiện.

"Vâng đi mà," nàng nói và mắt nàng tối sầm.

"Không," tôi đáp; "không, Pat."

Rồi cuối cùng chúng tôi ra về. "Tôi đưa các bạn về nhé," Breuer nói với tôi.

"Tốt lắm."

Trong xe có một tấm thảm, chúng tôi phủ nó lên chân Pat. Bỗng dưng, nàng trông rất xanh xao và mệt lả. Người đàn bà ở quầy rượu dúi một mẩu giấy vào tay tôi, khi tôi đi ra. Tôi làm như không có gì hết và bước lên xe. Khi xe chạy, tôi nhìn qua cửa sổ. Pat ngồi ở một góc và bất động. Tôi còn chẳng nghe hơi thở của nàng. Breuer lái về nhà nàng. Anh biết địa chỉ của nàng mà không cần hỏi ai. Nàng xuống xe. Breuer hôn tay nàng.

"Tạm biệt em," tôi nói, không nhìn nàng.

https://thuviensach.vn

"Tôi có thể thả anh xuống chỗ nào?" Breuer hỏi tôi.

"Ngã tư tới," tôi nói.

"Tôi sẵn lòng đưa anh về tận nhà," anh trả lời, có phần hấp tấp và lịch thiệp quá mức.

Anh ta muốn đề phòng tôi trở lại nhà nàng. Tôi suy nghĩ không biết có nên thụi anh ta một đấm hay không. Nhưng anh ta không đáng để tôi chuốc lấy phiền não.

"Thôi được, vậy làm ơn đưa tôi đến 'The Bar Freddy'," tôi nói.

"Anh có thể vào cửa nơi ấy, giờ này, hay sao?' anh ta hỏi.

"Anh thật tử tế hỏi tôi câu ấy," tôi nói; "nhưng đừng lo -- tôi có thể đến bất kỳ nơi nào."

Vừa nói xong, tôi hối tiếc ngay. Chắc chắn anh ta đã cảm thấy quan trọng và thành công suốt đêm. Thật tội, nếu tôi phá hỏng điều ấy. Tôi từ giã anh ta, thân ái còn hơn với Pat.

"The Bar" vẫn đông khách. Lenz và Ferdinand Grau đánh xì phé với Bollwies và vài ba người nữa. "Ngồi xuống đây, Bob, " Grottfried nói; "Đang mùa xì phé."

"Không," tôi trả lời.

"Xem kìa," anh nói, chỉ vào chồng tiền trên bàn. "Không cần tháu cáy. Bài đẹp lắm, toàn là 'thùng'."

"Thôi được," tôi nói, "chia cho tớ một tay."

Với hai con già, tôi tố và thắng bốn con bồi. "Vậy," tôi nói --"dường như cũng được mùa thấu cáy."

https://thuviensach.vn

"Lúc nào lại chả thế," Ferdinand trả lời, đẩy điếu xì gà sang tôi.

Tôi không định ở lâu. Nhưng rồi tôi thấy yên tâm dần. Tôi không vui chi mấy; nhưng ít nhất chỗ này cũng là quê hương thân thiết của tôi. "Làm ơn đem đến nửa chai rum," tôi gọi Fred.

"Thử pha thêm chút port xem sao," Lenz nói.

"Không," tôi trả lời. "Không phải lúc thử. Tớ muốn say."

"Thì uống rượu ngọt vậy. Cậu vừa cãi nhau với ai hả?"

"Nói bậy."

"Đừng chối, bé yêu. Bé làm sao gạt được bố Lenz của Bé, người thông thạo tất cả những ngõ ngách cúa trái tim. Thú nhận đi, rồi uống cho say."

"Một người đàn ông không thể cãi nhau với một người đàn bà. Cùng lắm chỉ chuốc lấy bực dọc mà thôi."

"Đã ba giờ sáng, khó phân biệt những việc tế nhị như thế. Tớ thì cãi tưới sượi với tất cả. Khi không cãi nhau nữa, chẳng mấy chốc sẽ chia tay."

"Đúng," tôi nói. "Ai đang dẫn đầu thế?"

"Cậu," Ferdinand Grau nói. "Bob thân mến, cậu đang mắc bệnh thất vọng vì đời không đẹp như lý tưởng. Đừng cố gắng chống chọi nữa. Cuộc đời tươi đẹp nhưng không hoàn hảo. Mà tớ phải nhìn nhận, dù chán đời, cậu thấu cáy tuyệt lắm. Đôi già, không thể tưởng được."

"Có lần tớ thấy người ta đi bẩy ngàn quan cho đôi già," từ quầy rượu, Fred nói vọng lại.

"Quan Thụy Sĩ hay quan Pháp?" Lenz hỏi.

https://thuviensach.vn

"Thụy Sĩ."

"Cậu may mắn nhỉ," Gottried trả lời. "Nếu quan Pháp, hắn cậu không dám gián đoạn cuộc chơi, phải không?"

Chúng tôi tiếp tục khoảng một giờ nữa. Tôi thắng được khá tiền. Bollwies thua đậm. Tôi uống rượu, nhưng chỉ tổ nhức đầu. Vẫn không có khăn nâu vẫy gọi. Mọi thứ bén nhậy hơn. Dạ dầy tôi nóng rực.

"Ngừng chơi, ăn một chút gì nào," Lenz nói. "Fred ơi, dọn cho cậu ấy bánh mì kẹp thịt và vài con cá mòi nhé. Cất tiền đi, Bob."

"Một ván nữa thôi,"

"Được. Ván cuối cùng. Kiểu Đôi?"

"Kiểu Đôi," những người kia nói.

Không mong đợi, nhưng tôi được ba lá rất tốt thêm vào con mười già sẵn có. Lá bồi, đầm và ách. Nhờ thế, tôi thắng sảnh tám của Bollwies, hắn tố cao ngất trời. Vừa chửi thề, hắn vừa chung tôi một đống tiền. "Cậu thấy chưa," Lenz nói. "Được mùa "thùng'."

Chúng tôi ngồi ở quầy. Bollwies hỏi thăm Karl. Anh ta vẫn chưa quên Koster đã vẻ vang qua mặt xe đua của anh. Anh vẫn muốn mua lại Karl.

"Hỏi Otto đấy," Lenz nói; "nhưng tớ nghĩ rằng cậu ấy thà bán một bàn tay cho cậu thì hơn."

"Ôi chao, ôi chao," Bollwies nói.

"Dĩ nhiên cậu làm sao hiểu được," Lenz trả lời, "cậu, tên lính đánh thuê ở thế kỷ hai mươi."

https://thuviensach.vn

Ferdinand Grau cười lớn. Fred cũng cười. Cuối cùng, tất cả chúng tôi đều cười. Không cười nhạo thế kỷ hai mươi thì có khác nào tự bắn mình. Nhưng ta không thể cười mãi. Đến một lúc nào đó, lại chảy nước mắt.

"Cậu biết khiêu vũ không, Gottfried?" tôi hỏi.

"Dĩ nhiên. Tớ đã có lần dạy khiêu vũ. Cậu quên cách nhảy rồi sao?"

"Quên -- để cho chú chàng quên đi," Ferdinand Grau nói. "Quên lãng là bí quyết để trẻ trung bất tận. Người ta già đi qua kỷ niệm. Chẳng mấy khi quên đi chuyện cũ."

"Không phải thế," Lenz nói. "mà chính vì chuyện sai quấy bị lãng quên."

"Cậu dạy tớ nhé?" tôi hỏi.

"Khiêu vũ? Cần một đêm thôi, Bé ơi. Phiền muộn của cậu chỉ có bấy nhiêu ư?"

"Chẳng phiền muộn gì cả," tôi nói. "Nhức đầu."

"Đấy là căn bệnh của thời đại, Bob," Ferdinand nói. "Có lẽ sẽ tốt hơn nếu ta sinh ra đời không đầu."

Tôi đến quán Café International. Alois đang hạ màn cửa.

"Còn ai trong đó không?" tôi hỏi.

"Còn Rosa."

"Vậy ba đứa mình làm một chầu nữa."

"Được thôi."

Rosa ngồi cạnh quầy, đan mấy cái vớ bé xiu cho con gái. Chị khoe kiểu đan với chúng tôi. Chị vừa hoàn tất một cái áo khoác. "Công việc của chị

https://thuviensach.vn

khá không?" tôi hỏi.

"Tệ lắm. Chẳng ai có tiền."

"Chị muốn mượn tiền không? Đây -- tiền ăn xì phé."

"Tiền ăn bài may mắn lắm," Rosa nói, nhổ một tí nước bọt lên đó, rồi cất đi.

Alois đem lại ba cốc rượu. Sau đó, khi có Fritzi, lại một cốc nữa.

"Đã đến giờ đóng cửa,"anh nói. "Tớ mệt chết đi được."

Anh tắt đèn. Chúng tôi ra về. Ở cửa, Rosa nói lời từ biệt. Fritzi bám vào cánh tay Alois. Chị tươi tắn và nhẹ nhàng bên anh. Anh kéo lệt bệt bàn chân phẳng trên vĩa hè. Tôi đứng trông theo. Tôi thấy cách Fritzi âu yếm cúi hôn anh bồi bàn có tấm thân xiêu vẹo, đầy dầu mở. Anh ta lạnh nhạt xô chị ra. Bỗng nhiên, khi tôi quay đi, nhìn con đường vắng và những căn nhà với cửa sổ tối và bầu trời khuya giá rét, một nỗi nhớ thương Pat, cuồng điên, bỗng dưng bằng cách nào đó, ào ạt xâm chiếm hồn tôi, khiến tôi nghĩ mình sắp sửa té khuỵu. Tôi không hiểu gì hết, bản thân tôi, hành vi của tôi, và buổi tối hôm nay, tôi hoàn toàn chẳng hiểu gì.

Tôi dựa lên vách một ngôi nhà và trân trối nhìn khoảng không trước mặt. Tôi không biết vì sao tôi đã cư xử như thế. Một thứ gì đó đã bẻ gãy tôi, khiến tôi trở nên vô lý và bất công, đã quăng quật tôi tứ phía và hủy diệt tất cả những gì tôi dày công xây đắp. Tôi đứng đấy, bất lực, không biết phải làm gì. Tôi không muốn về nhà -- vì có khi ở nhà còn tệ hơn. Cuối cùng tôi nhớ ra, có thể Alfons' vẫn còn mở cửa. Tôi đến đấy và sẽ ở lại đến sáng.

Alfons không nói chi hết khi tôi bước vào. Anh đưa tôi một cái ly thấp và tiếp tục đọc báo. Tôi ngồi xuống và tơ mơ ngủ. Ngoài tôi, không còn ai nữa. Tôi nghĩ đến Pat. Luôn luôn là Pat. Tôi nghĩ về cách cư xử của tôi. Thình lình tôi nhớ lại từng chi tiết. Mọi thứ đều chống lại tôi. Chỉ một mình

https://thuviensach.vn

tôi có lỗi. Tôi đã điên. Tôi ngây dại nhìn xuống bàn. Máu cuồn cuộn sôi trong đầu. Tôi cay đắng và nổi giận với chính mình và sự xuẩn ngốc của mình. Chỉ có tôi, một mình tôi, là người đã phá hỏng tất cả.

Tiếng thủy tinh bất ngờ vỡ vụn. Với tất cả sức lực, tôi đấm ly rượu của tôi bể thành nhiều mảnh. "Một hình thức giải trí," Alfons nói, đứng lên.

Anh gỡ những dầm thủy tinh khỏi tay tôi. "Xin lỗi cậu," tôi nói, "tớ quên phứt mình đang ở đâu."

Anh đi lấy bông, băng. "Đi chơi đĩ," anh nói, "sẽ đỡ buồn hơn."

"Không sao," tôi nói. "Chuyện đã qua. Chỉ là cơn giận dữ trong chốc lát."

"Cậu phải giải trí để xoa dịu cơn giận, đừng nên khuấy động nó," Alfons nói.

"Đúng," tôi nói, "nhưng cũng phải biết cách."

"Phải tập chứ sao. Nếu không, ta chỉ muốn húc đầu cho thủng vách tường. Nhưng thời gian sẽ làm nhạt phai tất cả."

Anh đặt đĩa hát có bài Miserere của nhạc kịch ll Trovatore vào máy. Trời rạng sáng rất nhanh.

Tôi về nhà. Alfons đã rót cho tôi một ly Fernet-Branca to tướng. Những nhát rìu êm dịu bổ vào mi mắt tôi. Mặt đường không còn bằng phẳng. Đôi vai nặng như chì. Đã quá đủ, tôi đã xong.

Tôi lò dò bước lên thềm và khuẳn tay vào túi tìm chìa khóa. Trong bóng tối lù mù, tôi nghe tiếng thở -- một cái bóng nhợt nhạt, không rõ nét, ngồi thu lu trên những nấc trên cùng. Tôi nhảy ba bước liền.

"Pat --" tôi ngỡ ngàng không hiểu, "Pat -- sao em lại ở đây?"

https://thuviensach.vn

Nàng khẻ cục cựa. "Em nghĩ mình đã thiếp ngủ."

"Vâng, nhưng làm sao mà em đến đây?"

"Em có chìa khóa nhà anh --"

"Anh không hỏi về chuyện ấy, anh muốn nói ---" Cơn say biến mất, tôi nhìn thấy lớp thảm xác xơ của bậc thang, giấy hoa dán tường tróc lở và chiếc áo óng ánh bạc cùng đôi giày mủi thon, da bóng. "Anh muốn hỏi, làm sao em ngồi đây suốt --"

"Em cũng tự hỏi điều ấy đã lâu."

Nàng đứng lên và vươn vai, tự nhiên như thể ngồi ở bậc thềm trước cửa khi trời chưa sáng là một việc bình thường nhất trên đời. Rồi nàng hít ngửi. "Lenz sẽ nói -- cognac, rum, cherry, absinth --"

"Có Fernet -- Branca nữa cơ," tôi nhìn nhận, ít ra, từ đầu cũng phải thẳng thắn. "Dù mù mắt, anh cũng thấy em là một cô gái tuyệt vời, và anh là một thằng đại ngốc, Pat ạ."

Tôi nhanh nhẹn bế nàng lên, mở cửa và đi qua hành lang. Nàng nằm trong tay tôi, môt con diệc bạc, một con chim rã rời; tôi quay mặt để nàng không ngửi phải hơi thở nồng nặc mùi rượu của tôi, và tôi cảm thấy nàng run rẩy dù đang mỉm cười.

Tôi đặt nàng xuống ghế bành, bật đèn và đem một tấm chăn nhỏ đến. "Nếu như anh biết, Pat -- thay vì la cà ở những nơi ấy, anh đã -- Ach, anh đần quá. Ở quán Alfons', anh có gọi điện thoại cho em và huýt sáo bên ngoài, dưới cửa sổ nhà em. Anh tưởng em không muốn, vì em không trả lời --"

"Tại sao anh không trở lại, sau khi đưa em về?"

https://thuviensach.vn

"Vâng, lẽ ra anh phải hiểu --"

"Lần tới có lẽ khá hơn, nếu anh đưa cho em chìa khóa phòng anh," nàng nói; "như thế, em sẽ không phải ngồi đợi bên ngoài." Nàng mỉm cười, nhưng đôi môi run run, và thình lình tôi chợt nhận ra ý nghĩa của những việc này với nàng, sự trở lại, sự chờ đợi, và giọng nói vui tươi, can đảm.

"Pat," vô cùng bối rối, tôi vội vàng nói. "Em đang lạnh cóng. Em cần uống một thứ gì cho ấm người; hồi nãy ở ngoài kia, anh thấy đèn phòng Orlow còn sáng; để anh qua đó, người Nga lúc nào cũng có sẵn trà, anh sẽ trở về ngay lập tức," -- tôi thấy mình cuồng nhiệt lên --" suốt đời, anh sẽ không bao giờ quên, Pat." Từ cửa, tôi nói vọng lại và bước vội trên hành lang.

Orlow vẫn còn thức. Anh ngồi trước tượng thờ ở góc phòng, một ngọn đèn thắp sáng phía trước; mắt anh đỏ quạch, và trên bàn, một cái ấm Nga đang bốc hơi nước.

"Xin lỗi," tôi nói, "tôi có chuyện cần kíp bất ngờ -- anh có thể cho tôi xin một chút trà nóng không ạ?"

Người Nga đã quen với những chuyện bất ngờ. Ông đưa tôi hai ly trà nóng, một ít đường, và sắp mấy cái bánh nhỏ vào dĩa cho tôi.

"Tôi rất vui được giúp anh," ông nói. "Tôi thường lâm vào hoàn cảnh tương tự... Anh có muốn thêm -- một ít hạt cà phê-- để nhai không?"

"Cám ơn anh," tôi nói, "thật thế ư, tôi xin cám ơn. Tôi thích lắm ạ."

"Nếu anh cần chi nữa," vô cùng duyên dáng, ông nói, "tôi còn thức thêm một lúc; tôi sẽ hân hạnh giúp --"

Khi quay về, trên hành lang tôi cắn vụn vài hạt cà phê. Chúng đánh bạt ngay mùi rượu mạnh. Pat ngồi bên đèn, đang tô phấn. Tôi ngừng lại ở

https://thuviensach.vn

khung cửa trong giây lát. Tôi cảm động trước hình ảnh nàng ngồi đấy, chăm chú nhìn vào chiếc gương nhỏ và chậm bông phấn lên má.

"Em uống chút trà đi," tôi nói. "Trà khá nóng."

Nàng cầm ly trà, tôi nhìn nàng uống.

"Chỉ có quỷ sứ mới biết chuyện gì đã xảy ra tối nay, Pat ạ."

"Ôi, nhưng em biết đấy," nàng trả lời.

"Vậy sao? Anh không biết."

"Và anh không cần biết, Robby. Nhưng nếu anh hỏi, em sẽ trả lời, là anh đã biết quá nhiều để thực sự thấy hạnh phúc."

"Có lẽ," tôi nói. " Nhưng chẳng ích gì, vì càng quen biết em, anh càng trở thành trẻ nít."

"Ô, vâng, có ích chứ. Còn hơn là anh càng lúc lại càng dễ cáu giận."

"Đấy là một cách đánh giá vấn đề," tôi nói. "Em có cách thức tốt, giúp người khác vượt qua khó khăn. Nhưng dường như tất cả mọi thứ xảy ra dồn dập quá, bất ngờ quá."

Nàng đặt ly xuống bàn. Tôi tựa lên giường. Tôi có cảm giác như cuối cùng, mình đã về đến nhà, sau một cuộc hành trình gian khổ.

Lũ chim bắt đầu ríu rít. Có tiếng cửa đóng sầm lại. Đấy là Frau Bender, y tá làm ở viện mồ côi. Tôi nhìn đồng hồ tay. Nửa giờ nữa, Frida sẽ có mặt trong bếp; lúc ấy chúng tôi không thể trốn ra khỏi nhà mà không bị bắt gặp. Pat vẫn ngủ say. Hơi thở sâu và đều. Thật bậy nếu phải đánh thức nàng. Nhưng không thể nào làm khác hơn.

"Pat --"

https://thuviensach.vn

Nàng lẩm bẩm một điều gì trong mơ. "Pat -- " tôi rủa thầm tất cả các phòng trọ. "Pat, đến giờ rồi. Em phải mặc y phục vào."

Nàng mở mắt và mỉm cười, vẫn ấm áp trong giấc ngủ, như một đứa trẻ. Tôi không bao giờ ngừng ngạc nhiên trước sự thức dậy vui vẻ này, và tôi rất thích nàng như thế. Tôi chẳng bao giờ vui tươi khi thức giấc.

"Pat -- Frau Zalewski đang đánh răng."

"Hôm nay, em ở lại với anh --"

"Tại đây?"

"Vâng."

"Ý kiến tuyệt diệu-- nhưng những thứ của em -- giày và áo của em, là thứ dành cho ban đêm."

"Vậy em sẽ ở lại cho đến tối."

"Còn nhà em thì sao?"

"Chúng ta sẽ gọi điện thoại, báo cho họ biết em đang qua đêm ở một chỗ nào đấy."

"Chúng ta sẽ gọi ngay. Em đói chưa?'

"Chưa."

"Dù sao chăng nữa, anh cũng sẽ chạy ù ra lấy mấy miếng bánh mì. Họ treo trên cửa hành lang. Chắc vừa đúng lúc."

Khi tôi trở lại, Pat đứng bên cửa sổ. Nàng chỉ mang mỗi đôi giày bạc. Nắng mai êm đềm phủ lên vai nàng như một chiếc khăn san.

"Chúng ta quên chuyện hôm qua, Pat nhé?" tôi nói.

https://thuviensach.vn

Nàng gật đầu mà không quay lại.

"Chúng ta chỉ cần không đi chơi với ai nữa. Tình yêu chân thật không có chỗ cho người khác. Như thế chúng ta sẽ không cãi nhau và không lên cơn ghen nữa. Mặc cho gã Breuer và những người ấy đi về địa ngục, phải không em?"

"Vâng," nàng nói, "và Markowitz nữa."

"Markowitz? Ai thế?"

"Người ngồi cạnh anh ở quầy rượu quán 'The Cascade'."

"À há," tôi nói, bỗng nhiên vui sướng. "À há, người ấy."

Tôi lộn trái túi áo quần. "Em nhìn đây. Dù sao chuyện ấy cũng hữu ích. Anh đánh xì phé, thắng một số tiền lớn. Tối nay chúng ta đi chơi nữa nhé. Nhưng, không đi với ai cả. Chúng ta quên họ đi, em nhé?"

Nàng gật đầu.

Mặt trời nhô lên trên mái Nhà Thương Mại. Các cửa kính bắt đầu lấp lánh. Tóc Pat đầy ánh sáng và đôi vai nàng óng như vàng.

"Em nói mà anh quên mất, gã Breuer ấy, hắn làm nghề ngỗng gì thế? Anh muốn nói, nghề chuyên môn?"

"Kiến trúc sư."

"Kiến trúc sư," tôi nói, đau như hoạn -- tôi muốn nghe nàng nói hắn chẳng là gì cả --"Ôi, dù sao đi nữa, kiến trúc sư; là cái quỷ gì, hở Pat?"

"Vâng, anh yêu."

"Không có gì đặc biệt cả, phải không?"

https://thuviensach.vn

"Không có gì đặc biệt," Pat quả quyết nói, quay lại và cười to. "Chẳng là gì cả, tuyệt đối như thế. Chỉ là bùn đất mà thôi. "

"Và cái chòi này, không đến nỗi nào chứ, hở Pat? Dĩ nhiên, người khác có nhà cửa đẹp hơn --"

"Căn phòng này, tuyệt vời," nàng chặn lời tôi; "đây là một căn phòng hoàn toàn đáng yêu, em thật tình không biết có căn phòng nào khác như thế, anh yêu."

"Và anh, Pat, anh có những thiếu sót, dĩ nhiên, và anh chỉ là một tài xế tắc xi, nhưng --"

"Anh là một người yêu toàn hảo, -- một người giật bánh mì, một tay bợm nhậu, -- một anh yêu."

Nàng vòng tay ôm cổ tôi. "Ach, chàng ngốc! Thật sung sướng khi ta được sống!"

"Chỉ khi sống bên em. Thật thế."

Bình minh dâng lên, tuyệt vời và tươi sáng. Một làn sương giăng mỏng trên những mộ bia bên dưới và trôi giạt bềnh bồng. Những chóp cây đã đầy ánh sáng. Khói cuộn lên từ ống khói trên mái nhà. Những người phát báo sớm nhất đã bắt đầu rao ơi ới trên đường. Chúng tôi nằm xuống, một giấc ngủ muộn, nửa tỉnh nửa mê, trên biên giới của giấc ngủ, chúng tôi mơ thấy mình tay trong tay -- ngây ngất, hơi thở trong hơi thở. Rồi khoảng chín giờ sáng, ông "Geheimrat Burkkhard" đích thân gọi điện cho Trung Tá Egbert von Hake; và rồi tôi gọi Lenz, nhờ anh lái tắc xi giúp tôi sáng nay.

Anh cắt lời tôi. "Để mặc tớ lo, con ạ; chẳng phải khi không mà Gottfried này là chuyên gia thẩm định những biến đổi của trái tim nhân thế. Tớ đã tính sẵn rồi. Chúc thằng bé may mắn có nhiều niềm vui."

https://thuviensach.vn

"Thôi đi ông," tôi sung sướng gạt ngang và giải thích, đứng trong bếp, rằng tôi không được khỏe và muốn nằm nghĩ đến trưa. Tôi phải từ chối ba đợt tấn công của Frau Zalewski, mời tôi trà cúc, aspirin và các bịch nước đá chuồm. Rồi tôi len lén đưa được Pat vào buồng tắm, và rồi chúng tôi được bình an.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 14

Tuần sau, ông chủ tiệm bánh đột ngột xuất hiện trong sân xưởng sửa xe của chúng tôi.

T

"Cậu ra tiếp lão ấy," Lenz nói, ném một cái nhìn độc địa qua cửa sổ, "chắc Casanova - Bánh Ngọt muốn cò kè lấy rẻ một món gì đây."

Ông chủ tiệm bánh trông thật nảo nề. "Xe có bị trục trặc gì không?" tôi hỏi.

Ông lắc đầu. "Không, không. Chạy ngon lành. Hệt như xe mới."

"Tôi lại chẳng biết thế sao," tôi xác định, và chăm chú nhìn ông, tò mò hơn.

"Cậu biết không -- " ông nói. "Chuyện là như thế này -- tôi muốn một chiếc xe khác -- to hơn --"

Ông đảo mắt nhìn quanh sân. "Ủa, lần trước, tôi thấy một chiếc Cadillac ở đây mà?"

Tôi lập tức hiểu ra vấn đề. Cô tóc đen đã vòi vĩnh, mè nheo ông ta không ít.

"Xe Cadillac? Ô, phải rồi," tôi hăng hái nói; "đáng lẽ ông phải thử nó khi có dịp. Giá rất mềm. Chỉ bẩy ngàn marks. Rẻ như quà biếu, ta có thể nói

https://thuviensach.vn

thế --"

"Ơ, làm sao lại rẻ như quà biếu được,"

"Rẻ như quà biếu," tôi nhấn mạnh, trong đầu thầm nghĩ đến bước tới. "Tôi có thể hỏi dò, nếu ông muốn," tôi nói; "Không chừng người mua chiếc xe ấy đang cần tiền mặt. Những chuyện như vậy, trong thời buổi này, có thể xảy ra rất nhanh. Nửa tháng thôi."

Tôi đi vào xưởng và tóm gọn câu chuyện. Lenz nhảy dựng lên. "Tìm đâu cho ra một chiếc Cadillac cũ đây, mấy cậu? Nào, làm việc chăm lên! "

"Để tớ tính," tôi nói; "còn cậu, cứ đợi đấy, phen này lão ấy đừng hòng thoát khỏi tay tớ."

"Được rồi, giao cho cậu." Gottfried biến mất.

Tôi điện thoại cho Blumenthal. Tôi không nuôi nhiều hy vọng, nhưng ít nhất tôi cũng phải thử. Ông đang có mặt tại văn phòng. "Ông có muốn bán lại chiếc Cadillac không?" tôi thẳng thừng hỏi.

Blumenthal cười to.

"Tôi biết một người muốn mua nó," tôi tiếp tục, "trả tiền mặt."

"Tiền mặt," Blumenthal trả lời sau khi suy nghĩ thật nhanh. "Đấy là con chữ có tính thi ca nhất hiện nay --"

"Đấy cũng là ý tưởng của tôi," tôi nói, thình lình cảm thấy sung sướng. "Vậy, chúng ta có thể nói chuyện với nhau?"

"Ta luôn luôn có thể nói chuyện với nhau," Blumenthal đáp.

"Tốt. Khi nào tôi có thể gặp ông?"

https://thuviensach.vn

"Chiều nay sau giờ ăn trưa, tôi không bận. Khoảng hai giờ chiều, ở văn phòng này, được không?"

"Đồng ý."

Tôi gác máy. "Otto," tôi hý hửng gọi Koster, "tớ không hề mong đợi, thế nhưng tớ tin là chiếc Cadillac của chúng mình sắp sửa trở về."

Koster đẩy đống hồ sơ sang bên. "Thật sao? Ông ấy muốn bán nó?"

Tôi gật đầu và nhìn qua cửa sổ, Lenz đang hăng say nói với ông chủ tiệm bánh. "Anh ấy đang làm hư bột hư đường," tôi bức rức nói; "anh ấy nói nhiều quá. Lão chủ tiệm bánh là chúa đa nghi; ta chỉ có thể dụ được lão nếu ta không nói gì. Tớ phải lập tức ra đó, và thay thế Gottfried."

Koster cười. "Đúng rồi -- nhất chín nhì bù, Bob."

Tôi nháy mắt với anh và đi ngay. Nhưng tôi không tin được chính tai mình; thật cách xa một trời một vực với những lời tán tụng hãy còn quá sớm về chiếc Cadillac, Goffried hoàn toàn chú tâm vào việc giải thích cho ông chủ tiệm bánh, cách thức thổ dân Da Đỏ ở Nam Mỹ làm bánh mì ngô.

Tôi nhìn anh ra vẻ tán thưởng rồi quay sang ông chủ tiệm bánh; "Xui quá, ông kia không muốn bán ---"

"Vậy tớ đã nói với cậu thế nào nhỉ?" Lenz lập tức đáp, như thể chúng tôi đã bàn bạc với nhau từ trước.

Tôi nhún vai. "Tiếc thật -- nhưng tôi có thể hiểu --"

Ông chủ tiệm bánh đứng ỳ ra, hoang mang. Tôi nhìn Lenz.

"Có thể nào, cậu cố gắng gọi lại ông ấy một lần nữa? anh lập tức hỏi tôi.

https://thuviensach.vn

"Tôi đã cố gắng làm tất cả những gì có thể," tôi trả lời. "Tôi đã dàn xếp gặp ông ấy chiều nay. Vậy, tôi sẽ lên lạc với ông bằng cách nào?" tôi hỏi ông chủ tiệm bánh.

"Tôi có công việc quanh đây vào lúc bốn giờ. Tôi có thể ghé qua."

"Tốt -- Tôi sẽ có câu trả lời vào lúc ấy. Tôi hy vọng chúng ta sẽ thành công."

Ông chủ tiệm bánh gật đầu. Rồi ông ngồi vào chiếc xe Ford và rồ máy lái đi.

"Cậu có điên không vậy?" Goffried xổ một tràng, khi ông ta vừa khuất ở góc đường. "Tớ vừa mới bắt đầu tóm được lão, thì cậu đã thả cho lão đi, như thế đấy."

"Luận lý học và tâm lý học, Gottfried thân mến," tôi nói, vỗ vai anh. "Cậu chẳng biết tí gì về chúng."

Anh phủi tay tôi. "Tâm lý học -- " anh nói một cách khinh miệt. "Đòn tâm lý hay nhất là chụp lấy cơ hội. Và đấy là một cơ hội tốt. Lão sẽ không bao giờ trở lại."

"Lão sẽ trở lại lúc bốn giờ --"

Gottfried nhìn tôi, thương hại. "Cậu dám cá với tớ?" anh nói.

"Dám chớ sao không," tôi trả lời, " nhưng cậu sẽ thua. Tớ hiểu lão rõ hơn cậu. Cậu phải liên tiếp nắn gân lão mới xong. Hơn nữa, tớ không thể bán cho lão một thứ mà chúng ta chưa có."

"Ach, du lieber Gott, nếu cậu chỉ hiểu được bấy nhiêu thôi," Gottfried nói, lắc đầu, "cậu sẽ chẳng làm nên trò trống gì, Cưng ạ. Đấy là điều luật

https://thuviensach.vn

thứ nhất trong việc mua bán. Đến đây, tớ sẽ tặng cậu một bài học về các phương cách làm ăn hiện đại."

Sau giờ ăn trưa, tôi đến văn phòng của Blumenthal. Trên đường đi, tôi có cảm giác của một chú dê non sắp sửa đến thăm một con sói già. Mặt trời chiếu gay gắt xuống mặt đường nhựa, và với từng bước chân, tôi lại càng không muốn mình bị xiên quay trên que nướng của Blumethal. Tốt nhất là đánh một trận nhanh gọn.

"Herr Blumenthal," tôi lập tức nói khi bước qua cửa, trước khi ông bắt đầu mở miệng, "một đề nghị công bằng ngay từ đầu. Ông mua chiếc Cadillac với giá năm ngàn năm trăm marks -- bây giờ tôi trả ông sáu ngàn -- với điều kiện tôi phải là người giao xe. Công việc sẽ xong xuôi tối nay."

Blumenthal chễm chệ ngự trên ngai, đàng sau bàn viết, đang xơi táo. Ông ngừng lại, nhìn tôi một giây.

"Tốt," ông nói, và tiếp tục nhai.

Tôi chờ đến khi ông quăng cái lõi táo vào giỏ rác.

"Vậy ông đồng ý?" tôi hỏi.

"Khoan đã." Ông lấy một quả táo từ trong ngăn kéo bàn viết. "Cậu ăn không?"

"Cảm ơn, chưa đâu."

Ông ngoạm một miếng táo. "Hãy ăn thật nhiều táo, Herr Lohkamp. Táo giúp ta sống lâu. Mỗi ngày ăn vài quả, ta không bao giờ phải đi bác sĩ."

"Ngay cả khi ta bị gãy tay?"

Ông nhoẻn cười, quăng bỏ cái lõi táo thứ nhì, rồi đứng lên.

https://thuviensach.vn

"Vậy ta không nên gãy tay."

"Nghe hay lắm," tôi nói và chờ xem chuyện gì sẽ xảy ra. Câu chuyện táo tiếc này đáng ngờ lắm.

Blumenthal lấy một hộp xì gà từ cái tủ nhỏ và mời tôi. Đấy là xì gà Coronas tôi đã biết. "Chúng cũng kéo dài tuổi thọ sao?" tôi hỏi.

"Không, chúng làm ngắn lại. Cân bằng những quả táo." Ông thổi ra một quầng khói mù và nhìn tôi, đầu nghiêng sang một bên như một con chim trầm mặc, nhìn từ dưới lên trên. "Cân bằng, Herr Lohkamp, luôn luôn cân bằng -- đấy là bí quyết của cuộc đời."

"Nếu ta có thể."

Ông nháy mắt. "Đúng thế; nếu ta có thể, đấy là bí quyết, dĩ nhiên rồi. Chúng ta biết quá nhiều, nhưng chỉ có thể làm quá ít. Bởi vì chúng ta biết quá nhiều. ---" ông cười to. "Xin tha lỗi cho tôi -- sau khi ăn trưa, tôi luôn luôn triết lý vặt."

"Đấy cũng là thời điểm tốt nhất," tôi nói. "Bây giờ, về chiếc Cadillac; chúng ta cũng sẽ làm cho cân bằng, phải không?"

Ông dơ một tay lên. "Khoan đã."

Tôi cúi đầu chịu thua. Blumenthal nhận thấy và cười. "Không phải như cậu nghĩ. Tôi chỉ định khen cậu một câu. Đánh con bài chủ từ đầu, không dấu diếm gì cả. Như thế là đi đúng nước bài với lão Blumenthal này. Cậu biết tôi mong đợi gì không?"

"Rằng tôi sẽ bắt đầu ra giá bốn ngàn năm trăm --"

"Đúng. Nhưng nếu làm thế, cậu sẽ không đạt được kết quả. Cậu định bán xe với giá bẩy ngàn, phải không?"

https://thuviensach.vn

Tôi nhún vai, không cam kết gì cả. "Sao lại chính xác bảy ngàn?"

"Bởi vì đó là cái giá cậu đã thách tôi lần đầu."

"Ông có một trí nhớ tuyệt vời," tôi nói.

"Về những con số. Chỉ những con số mà thôi. Thật không may. Ta đi đến kết luận này nhé -- cậu có thể lấy chiếc xe với giá đã nêu, sáu ngàn."

Ông chìa tay và tôi chụp lấy. "Tạ ơn Chúa," tôi nói, nhẹ nhõm, "cho chúng con một dịp mua may bán đắt chờ đợi đã lâu. Dường như chiếc Cadillac cho chúng tôi may mắn."

"Với tôi, cũng thế," Blumenthal nói. "Đừng quên, tôi cũng kiếm lời năm trăm, nhờ nó."

"Đúng. Nhưng xin ông cho biết, vì sao ông muốn bán nó sớm vậy? Ông không vừa ý hay sao?"

"Chỉ là dị đoan mà thôi," Blumenthal giải thích. "Tôi không bao giờ để lỡ một cơ hội làm ra tiền."

"Dị đoan tốt," tôi trả lời.

Ông ngúc ngoắc cái đầu hói bóng nhẫy. "Cậu không tin đâu nhỉ -- thật thế. Tôi làm vậy để tránh những điều không tốt xảy ra với tôi -- với những thứ khác. Chê bỏ một vận may hôm nay, có nghĩa là thách đố Thượng Đế. Và không ai trong chúng ta dám làm vậy."

Lúc bốn giờ rưỡi, Gottfried Lenz, vẻ mặt trịnh trọng, đặt một vỏ chai gin trên bàn, trước mặt tôi. "Cưng ơi, tớ muốn cậu đong đầy cái chai này. Tớ được miễn phí. Cậu còn nhớ chúng ta đánh cuộc thế nào không?"

"Nhớ chứ," tôi nói. "Nhưng cậu đến sớm quá."

https://thuviensach.vn

Không một lời, Gottfried dí cái đồng hồ tay của anh sát mắt tôi.

"Bốn giờ rưỡi," tôi nói. "Giờ thiên văn, rõ rồi. Có điều, ai cũng có thể đi trễ. Tớ tăng tiền cược gấp đôi, hai chống một --"

"Đồng ý," Gottfried hý hửng nói. "Nếu thắng, tớ sẽ được chung bốn chai gin. Cái đó gọi là anh hùng đấu tranh cho chính nghĩa đã mất. Danh dự lắm, Cưng ạ, nhưng cưng sai lầm rồi."

"Cứ đợi đấy,"

Thật tình tôi không còn tự tin như đang làm bộ. Trái lại, tôi tin chắc, ông chủ tiệm bánh sẽ không trở lại. Lẽ ra sáng nay tôi phải tìm hiểu ông ta kỹ càng hơn. Không thể nào tin tưởng ông ta.

Khi tiếng còi tan tầm của xưởng chế tạo nệm lò xo bên kia đường inh ỏi hụ, báo năm giờ chiều, Gottfried lẳng lặng đặt thêm ba cái vỏ chai gin trên bàn, trước mặt tôi. Rồi anh tựa vào cửa sổ và chăm chú nhìn tôi. "Tớ khát quá," một lúc sau, anh nói, nhấn mạnh.

Ngay lúc ấy, tôi nghe tiếng động cơ rầm rập rất đặc trưng của xe Ford chạy ngoài đường, và sau đó, xe của ông chủ tiệm bánh quẹo vào cổng rào của chúng tôi.

"Nếu cậu khát, Gottfried yêu dấu của tớ," tôi chững chạc trả lời, "chỉ cần chạy đi mua hai chai rum mà tớ đã thắng cuộc. Cậu có thể tợp một ngụm miễn phí. Thấy ông chủ hiệu bánh đàng kia chưa? Tâm lý học, con ơi. Bây giờ thì, làm ơn dẹp dùm mấy cái vỏ chai gin này ngay. Sau đó, cậu có thể lái chiếc tắc xi. Cậu còn quá trẻ người non dạ với những công việc tinh tế. Mừng sức khỏe, con ơi."

Tôi ra đón và bảo ông chủ tiệm bánh rằng, dường như chiếc Cadillac sẽ thuộc về ông. Khách hàng ra giá bẩy ngàn năm trăm, nhưng nếu trả tiền mặt, ông ấy có thể bớt còn bẩy ngàn.

https://thuviensach.vn

Ông chủ hiệu bánh lơ đãng đến nỗi tôi phải ngừng nói. "Tôi cần gọi điện cho ông ấy lúc sáu giờ," cuối cùng tôi nói.

"Lúc sáu giờ?" Ông chủ hiệu bánh bừng tỉnh. "Lúc sáu giờ, tôi phải --" Rồi ông ta bỗng quay lại. "Cậu đi với tôi được chứ?"

"Đi đâu?" tôi kinh ngạc hỏi.

"Đến nhà bạn cậu, ông họa sĩ. Tranh đã xong."

"Ach, thì ra thế, đến xưởng họa Ferdinand Grau?"

Ông gật đầu. "Đi với tôi, nhé? Rồi chúng ta sẽ thảo luận giá cả."

Dường như ông không muốn đi một mình chút nào. Ngược lại, tôi cũng thấy rất thiết yếu, không nên để ông rời khỏi nơi đây một mình một lần nữa. "Được mà," do đó, tôi nói. "Hơi xa đấy -- chúng ta nên đi ngay bây giờ."

Ferdinand Grau trông bịnh hoạn. Gương mặt xám xanh, tối và bủng. Anh đón chúng tôi ở cửa xưởng họa. Ông chủ tiệm bánh gần như không nhìn tới anh. Ông ta thiếu tự tin và nóng nảy lạ lùng. "Tranh ở đâu?" ông ta lập tức hỏi.

Fedinand chỉ về hướng cửa sổ. Bức tranh đặt trên giá vẽ. Ông chủ tiệm bánh bước vội đến rồi dừng lại trước mặt nó, bất động. Một lúc sau, ông bỏ mũ xuống. Ông đã hối hả tới nỗi quên béng đi cái mũ.

Ferdinand và tôi vẫn đứng cạnh cửa. "Anh khỏe không, Ferdinand?"

Anh khoác tay, làm một cử chỉ mơ hồ.

"Có chuyện gì không tốt chăng?"

"Chuyện gì không tốt đâu?"

https://thuviensach.vn

"Khí sắc của anh tệ lắm --"

"Hỏi gì nữa không?"

"Không," tôi nói, "hết rồi."

Anh đặt bàn tay hộ pháp lên vai tôi và cười với nét mặt của một con chó St. Bernard's già.

Chúng tôi đợi một lát. Rồi chúng tôi lại gần. Tôi ngạc nhiên khi nhìn vào tranh. Chân dung được thể hiện rất sinh động, dựa theo tấm ảnh ngày cưới và tấm thứ nhì, đã mờ cũ, một thiếu phụ còn trẻ nhìn thẳng về phía trước với đôi mắt nghiêm nghị đượm nét hoang mang.

"Vâng," ông chủ tiệm bánh đáp, không quay lại. "Đúng là bà ấy."

Ông ta nói với bản thân nhiều hơn với chúng tôi, và tôi có cảm tưởng, ông cũng chẳng ý thức được mình đang nói.

"Ông có cần thêm ánh sáng?" Ferdinand hỏi.

Ông chủ tiệm bánh không trả lời.

Ferdinand tiến tới, chỉnh lại vị trí của giá vẽ. Rồi anh lùi bước, gật đầu ra hiệu cho tôi đi qua một căn phòng nhỏ, cạnh xưởng vẽ.

"Tôi thật không ngờ," anh nói, ngạc nhiên. "Bức tranh đã đánh động cõi lòng của cái máy giảm giá cằn cỗi ấy! Ông ta khóc nức nở --"

"Ai cũng có lúc để cảm xúc trào dâng," tôi trả lời. "Có điều, với ông ấy, đã quá muộn."

"Quá muộn," Ferdinand nói; "luôn luôn quá muộn màng. Việc đời cứ như thế, Bob ạ."

https://thuviensach.vn

Anh khoan thai đếm bước. "Hãy để ông ấy được yên tĩnh," anh nói. "Cậu nghĩ sao, trong khi chờ đợi, ta làm một ván cờ nhé?"

"Anh có tâm hồn tươi vui lắm, Ferdinand," tôi nói.

Anh ngừng chân. "Tại sao không? Không gây hại mà cũng không làm lợi gì cho ông ấy. Nếu cứ khăng khăng nghĩ về những chuyện buồn ấy, sẽ không ai có thể cười được nữa, Bob ạ."

"Anh nói đúng," tôi đáp. "Vậy mình chơi trò gì nhanh một chút."

Chúng tôi bày bàn cờ ra và bắt đầu. Ferdinand thắng một cách dễ dàng. Anh chiếu bí tôi với con tháp và con giám mục, không cần con nữ hoàng.

"Tôi thật không hiểu anh làm cách nào," tôi nói. "Trông anh như người thiếu ngủ đã mấy đêm. Thế mà anh chơi dũng mãnh như quân cướp biển."

"Những khi buồn, tớ luôn luôn chơi rất khá," Ferdinand trả lời.

"Tại sao anh buồn?"

"Ach, tớ không biết. Bởi vì màn đêm buông xuống. Tất cả những người tốt đều sầu buồn khi chiều đến. Chẳng vì lý do đặc biệt nào. Chung chung như thế thôi."

"Nhưng chỉ khi nào họ cô độc," tôi nói.

"Dĩ nhiên. Giờ của chập chùng bóng tối. Giờ của cô đơn quạnh quẽ. Giờ khi nhâm nhi cognac ngon nhất."

Anh lấy ra chai rượu và hai cái ly. "Chúng ta có nên trở vào gặp ông chủ tiệm bánh không?" tôi hỏi.

"Một phút nữa." Anh rót rượu vào cốc. "Pros't, Bob. Vì tất cả chúng ta rồi sẽ chết."

https://thuviensach.vn

"Pros't, Ferdinand. Vì chúng ta vẫn còn đây."

"Ấy mà," anh nói, "đôi khi người ta lại không muốn thế. Hãy cạn một ly mừng điều đó."

"Chí lý."

Chúng tôi trở vào xưởng vẽ. Căn phòng tối hơn khi nãy. Ông chủ tiệm bánh với đôi vai so, vẫn còn đứng trước bức tranh. Trông ông ta lạc loài đáng thương trong căn phòng rộng, trống lốc và tôi chợt nhận ra, ông ta càng như nhỏ thó hơn.

"Tôi đóng gói bức tranh lại cho ông nhé?" Ferdinand hỏi.

Ông ta giật mình. "Không."

"Vậy ngày mai, tôi sẽ cho người mang đến?"

"Tôi có thể gởi nó lại đây, được không?" ông chủ tiệm bánh rụt rè hỏi.

"Nhưng tại sao?" Ferdinand ngạc nhiên, và đến gần hơn. "Ông không thích nó hay sao?"

"Có, tôi thích chứ -- nhưng tôi cần để nó lại đây."

"Tôi không hiểu."

Ông chủ tiệm bánh nhìn tôi, cầu cứu. Tôi hiểu -- ông ta sợ phải treo bức tranh trong nhà trước sự hiện diện của con chằng cái tóc đen. Có lẽ, ông ta cũng có một nỗi sợ hãi nào đấy với người đã khuất, sợ phải mang bà về nhà."

"Nhưng Ferdinand," tôi nói, "tranh có thể treo tại đây, được không, nếu trả tiền xong?"

https://thuviensach.vn

"Thế thì, dĩ nhiên được thôi."

Ông chủ tiệm bánh, yên lòng, lấy từ túi ra một quyển chi phiếu. Hai người đi tới bàn.

"Còn thiếu bốn trăm marks?" ông chủ tiệm bánh hỏi.

"Bốn trăm hai mươi," Ferdinand nói, "đã chiết giảm. Ông cần biên nhận không?"

"Có chứ," ông chủ tiệm bánh nói, "cho ban kế toán."

Trong im lặng, họ viết chi phiếu và biên nhận. Tôi vẫn đứng cạnh cửa sổ và nhìn quanh. Trong ánh nắng chiều, các bức chân dung bị bỏ rơi sáng lờ mờ trong những khung vàng. Chúng trông như bộ sưu tập ma quái của thế giới khác và những cái nhìn chăm chăm của chúng hướng về bức tranh bên cửa sổ, bức tranh sắp được kết nạp, bức tranh mà trên đó, buổi chiều đang rót những giọt nắng sau cùng. Không khí kỳ quặc -- hai cái bóng lom khom ở bàn, bóng tối và rất nhiều chân dung câm nín.

Ông chủ tiệm bánh trở lại cửa sổ. Đôi mắt vằn đỏ của ông như hai viên bi ve, miệng của ông há ra nửa vời, môi dưới trễ xuống để lộ những chiếc răng ố vàng -- cách ông ta đứng đấy, vừa khôi hài, vừa buồn thảm. Ở tầng lầu ngay bên trên xưởng vẽ, một người nào đó bắt đầu gõ những phím dương cầm một bài luyện ngón, mà chuỗi âm thanh lập đi lập lại cùng một điệu. Mỏng manh và than thở. Ferdinand Grau vẫn đứng cạnh bàn. Anh đốt một điếu xì -gà. Ngọn lửa hiu hắt soi gương mặt của anh. Căn phòng tối lờ mờ dường như to rộng lên một cách ghê rợn và xanh rất thẳm, so với đóm lửa đỏ.

"Ông vẫn có thể sửa lại một thứ gì đó, phải không?" ông chủ tiệm bánh hỏi.

"Sửa gì cơ?"

https://thuviensach.vn

Ferdinand tiến đến. Ông chủ tiệm bánh trỏ vào món nữ trang.

"Ông có thể xóa nó, được chứ?"

Đấy là cái kim vàng cài áo to đùng mà khi đặt hàng, ông ta đã kỳ kèo cho bằng được.

"Được chứ," Ferdinand nói, "thật tình mà nói, nó làm thô gương mặt. Tranh sẽ đẹp hơn nếu xóa nó đi."

"Tôi cũng nghĩ vậy." Ông ta ba hoa một chập nữa. "Tôi phải trả thêm bao nhiêu?"

Ferdinand và tôi nhìn nhau. "Không tốn xu nào cả," Ferdinand nói, quảng đại; "ngược lại, lẽ ra còn phải bù tiền cho ông. Ông thấy không, vẽ ít hơn mà."

Ông chủ hiệu bánh ngửng đầu lên, ngạc nhiên. Trong một thoáng, dường như ông có ý định bàn sâu về chuyện ấy. Nhưng rồi ông dứt khoát: "Ach, không, đừng bận tâm -- nói cho cùng, dù sao ông đã vẽ rồi."

"Điều ấy cũng đúng --"

Chúng tôi ra về. Trên cầu thang bên ngoài, nhìn phiến lưng còng trước mặt, tôi cảm thấy ân hận về ông chủ tiệm bánh, về việc lương tâm của ông đã đánh bại ước muốn thủ lợi với cái kim cài áo. Tôi không muốn dẫn ông ta đi mua xe Cadillac trong tâm trạng hiện tại của ông. Nhưng rồi tôi nhớ rằng, nỗi thương tiếc, đáng tuyên dương biết bao, dành cho người vợ quá cố ấy, ít nhiều gì chỉ khởi dậy bởi cô gái tóc đen ở nhà là một con ngựa bà quá quắt, và thế là tôi lại hăng hái ngay.

"Chúng ta có thể ghé tiệm bánh để bàn bạc," bên ngoài, ông ta nói.

https://thuviensach.vn

Tôi gật đầu. Rất tiện lợi cho tôi. Ông chủ tiệm bánh cứ ngỡ, trong bốn bức vách của ông, ông ta sẽ mạnh mẽ hơn -- nhưng tôi có sự ủng hộ của cô nàng tóc đen.

Cô ta đợi sẵn ở cửa. "Chân thành chúc mừng bà," tôi nói, trước khi ông chủ tiệm bánh kịp mở miệng.

"Mừng gì cơ?" cô ta lập tức hỏi, ánh mắt long lanh.

"Xe Cadillac của bà," không nao núng, tôi trả lời.

"Anh yêu!" cô ta nhảy cẫng lên, ôm chặt cổ ông ta.

"Nhưng chuyện chưa đâu vào đâu cả," ông cố gỡ tay cô và giải thích. Nhưng cô ta vẫn đeo dính và nghịch ngợm quay ông ta vòng vòng, không để ông ta thốt một lời. Tôi lần lượt thấy sau bờ vai của ông, gương mặt ranh mãnh, con mắt nháy nhó của cô ta và sau bờ vai cô ta, cái đầu như con mọt gạo của ông ta, trách móc, phản kháng vô vọng.

Cuối cùng ông ta cũng rứt ra được. "Chúng ta chưa đạt đến một thỏa thuận nào," ông thở hào hển.

"Có mà," tôi hăng hái nói, "tôi bảo đảm sẽ làm hết sức để giảm năm trăm marks cuối cùng. Ông không phải trả thêm một xu nào ngoài bảy ngàn marks cho chiếc Cadillac. Ông đồng ý chứ?"

"Dĩ nhiên," cô tóc đen nhanh nhảu nói. "Giá ấy, thật quá hời, anh yêu."

"Nín ngay!" Ông chủ tiệm bánh dơ tay khỏi đầu.

"Anh có điên không vậy?" cô ta tấn công. "Lúc đầu, anh nói anh sẽ mua xe, giờ thì anh đứng ỳ ra đấy, nói rằng anh sẽ không mua."

"Không sao, ông ấy sẽ mua." Tôi can gián. "Chúng tôi đã bàn thảo với nhau."

https://thuviensach.vn

"Vậy thì, anh yêu -- tại sao, anh lại -- " Cô nàng õng ẹo dựa sát người ông ta. Ông ta cố gắng nhích ra nhưng cô nàng đã ép đôi vú căng phồng lên cánh tay ông. Ông ta nhăn mặt tuyệt vọng, nhưng sức kháng cự đã yếu hẳn.

"Chiếc xe Ford -- "ông ta nói.

"Sẽ chi trả từng phần, dĩ nhiên."

"Bốn ngàn marks?"

"Ông đã tốn đến ngần ấy sao?" tôi thân ái hỏi.

"Xe Ford phải bán với giá bốn ngàn marks, trả từng phần," ông quả quyết. Cuối cùng, ông ta cũng tìm được cách trả đòn sau khi bất ngờ bị tấn công lúc đầu. "Xe tốt y như xe mới."

"Xe mới?" tôi nói. "Sau khi được đại tu như thế?"

"Sáng nay, chính cậu cũng nhận là xe tốt như mới mà."

"Sáng nay, đấy lại là chuyện khác. Mới hay không -- tùy theo, ta là người bán hay người mua. Với giá bốn ngàn marks, xe Ford của ông phải có cảng bằng vàng."

"Bốn ngàn marks, không chịu thì thôi," ông chủ tiệm bánh bướng bỉnh nói. Ông ta đã hồi phục bản tính cũ và rõ ràng, muốn sửa chữa những tình cảm ủy mị mới đây.

"Vậy, au revoir," tôi trả lời, và quay sang cô tóc đen. "Tôi rất tiếc, bà ạ -- nhưng tôi không thể mua bán thiệt thòi như thế. Chúng tôi không lãi đồng nào với chiếc Cadillac, vì thế, tôi không thể mua vào chiếc Ford cũ với cái giá trên trời. Tạm biệt."

Cô ta giữ tôi lại. Đôi mắt tóe lửa, cô ta tấn công ông chủ tiệm bánh khiến ông ta chẳng biết nên tiến hay lùi. "Anh đã nói hàng trăm lần là chiếc

https://thuviensach.vn

Ford không đáng giá gì hết," cuối cùng, cô ta rít lên, nước mắt đoanh tròng.

"Hai ngàn marks," tôi nói. "Hai ngàn marks, mặc dù giá ấy chết người."

Ông chủ hiệu bánh im lìm.

"Nào nào, nói gì đi chứ. Anh đứng đây làm gì mà không chịu mở miệng? cô nàng tóc đen tát yêu ông ta.

"Xin ông bà thứ lỗi," tôi nói. "Tôi phải đi lấy chiếc Cadillac. Khi tôi trở lại, có lẽ ông bà đã thảo luận xong."

Tôi có cảm tưởng nếu tôi biến đi thì tốt hơn. Tóc đen sẽ tiếp tục công việc dùm tôi.

Một giờ sau tôi lại có mặt ở đấy. Tôi thấy ngay, cuộc cải vã đã được giải quyết bằng cái phương pháp giản dị nhất. Y phục của ông ta hơi nhàu và một cái lông ngỗng trong chăn còn vướng trên áo khoác -- còn cô tóc đen, trái lại, mắt ngời sáng, vú rung rinh; và cô ta mỉm cười, mãn nguyện và xảo quyệt. Cô ta đã thay y phục, và mặc một chiếc áo đầm lụa mỏng, dán sát người. Khi không bị chú ý, cô ta gật đầu với tôi, và nháy mắt ra hiệu là mọi việc đều ổn thỏa.

Chúng tôi lái thử. Tóc đen ngồi gọn gàng, thoải mái trên cái ghế rộng và liếng thoắng nói không ngừng. Tôi ước gì mình có thể quẳng cô ả qua cửa sổ, thế nhưng tôi vẫn cần sự có mặt của cô ta. Ông chủ tiệm bánh ủ rũ ngồi cạnh tôi. Ông ta thương tiếc trước cho số tiền sẽ chia tay -- có lẽ, đó là sự thương tiếc chân thành nhất.

Chúng tôi dừng xe trước nhà ông chủ tiệm bánh, rồi đi vào. Ông ta bước qua phòng khác để lấy tiền. Trông ông ta già sụm, và tôi nhận ra, tóc của ông đã phải nhuộm.

https://thuviensach.vn

Tóc đen lướt tay ve vuốt cái áo đầm của ả. "Chúng ta làm chuyện ấy cừ thật, phải không?"

"Vâng," tôi ngần ngừ nói.

"Anh nợ em một trăm marks cho việc ấy."

"Ach, vậy thì sao?" tôi nói.

"Lão già keo kiệt ấy," cô ta thì thào thân mật, tiến gần tôi, "giàu có lắm. Nhưng cứ thử moi một đồng của lão! Lại còn không chịu làm di chúc nữa cơ. Và dĩ nhiên, sau khi lão đi đời nhà ma, con cái của lão sẽ hưởng trọn gia tài, còn em sẽ bơ vơ nơi đâu? Ngoài ra, chẳng vui sướng gì, lúc nào lão cũng mắng mỏ em --"

Cô ta lại gần hơn nữa và hây hẩy cặp vú. "Vậy, ngày mai, em sẽ qua đấy lấy một trăm marks. Khi nào anh có mặt? Hoặc đi ngang đây?" Cô ta khúc khích cười. "Chiều mai, em ở nhà một mình."

"Tôi sẽ gởi tiền cho bà." tôi nói.

Cô ta lại rinh rích cười. "Anh đích thân mang đến, nhé. Hay là anh sợ?"

Rõ ràng, cô ta nghĩ rằng tôi ngây thơ, và phải nói huỵch toẹt cho tôi hiểu.

"Không sợ," tôi nói, "nhưng tôi bận. Ngày mai, tôi phải đi bác sĩ. Bịnh giang mai lâu rồi -- làm đời mất vui."

Nhanh như cắt, cô ta lùi lại, suýt ngã lên chiếc ghế bành bọc nhung. Ngay khi ấy, ông chủ tiệm bánh đi vào. Ông ta nhìn cô ta một cách ngờ vực. Rồi ông ta đếm thành tiếng cọc tiền chất trên bàn. Chậm và lưỡng lự. Cái bóng của ông lung linh theo nhịp đếm trên nền thảm hồng. Khi tôi viết biên lai, tôi bàng hoàng nhận ra, chuyện này đã xảy ra một lần hôm nay -- chỉ có

https://thuviensach.vn

điều, Ferdinand Grau đóng vai tôi. Mặc dù việc này chẳng quan trọng gì, nhưng với tôi, quái dị quá.

Tôi vui vì lại được ra ngoài. Không khí mềm và ấm như mùa hè. Chiếc Cadillac đậu bên lề, hóm hỉnh nháy mắt với tôi.

"Ôi, cám ơn cưng," tôi nói, gõ gõ lên bộ tản nhiệt. "Mau về thăm anh nhé."

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 15

Buổi sáng trong veo và lấp lánh trên những đồng cỏ. Pat và tôi ngồi ở bìa một khoảnh rừng thưa, ăn điểm tâm. Tôi nghĩ phép hai tuần và đang trên đường du lịch với Pat. Chúng tôi đi ra biển.

B

Một chiếc Citroen nhỏ, cũ đậu ở ven đường. Chúng tôi mua trả góp nhờ chiếc Ford, và Koster cho tôi mượn đi chơi. Nó như một con lừa nhẫn nại, thồ đầy hòm xiểng trên lưng.

"Hy vọng nó không hư bất tử dọc đường," tôi nói.

"Không đâu," Pat trả lời.

"Sao em biết?"

"Tất nhiên. Đây là cuộc du ngoạn của chúng ta, Robby."

"Có lẽ," tôi đáp. "Nhưng anh biết cái trục sau của nó. Nhìn thảm lắm. Nhất là phải chở nặng như thế."

"Nó là anh em của Karl. Nó sẽ chịu đựng được."

"Người anh em mắc bệnh còi xương trầm trọng."

"Đừng chê bai nó, Robby. Nó là chiếc xe đáng yêu nhất đối với em, lúc này."

https://thuviensach.vn

"Em qua đây," tôi nói.

"Để làm chi?"

"Khó nói."

Trên đồng cỏ, chúng tôi nằm song song bên nhau thêm một lúc. Gió từ cánh rừng thổi ra, ấm áp và dịu dàng. Gió thơm hương nhựa thông và hoa dại.

"Robby," một lát sau Pat hỏi, "những bông hoa đàng kia, bên dòng suối, tên gì hở anh?"

"Cỏ Chân Ngỗng," tôi trả lời, không cần nhìn lên.

"Nhưng anh yêu! Không phải Cỏ Chân Ngỗng, hoa Cỏ Chân Ngỗng nhỏ hơn nhiều; ngoài ra, chúng chỉ nở vào mùa xuân."

"Đúng," tôi nói. "Rau Tề."

Nàng lắc đầu. "Em biết Rau Tề. Hoa này trông khác hẳn."

"Vậy là Độc Cần."

"Nhưng Robby! Hoa Độc Cần không đỏ, mà trắng."

"Vậy anh không biết. Từ nào đến giờ, nếu bị hỏi, anh cứ nói đại ba cái tên ấy là xong. Các cô thường tin vào một trong ba cái tên ấy."

Nàng cười to. "Tội thì thôi. Nếu biết thế, em đã bằng lòng với tên Cỏ Chân Ngỗng."

"Độc Cần," tôi nói. "Anh thành công nhất với tên Độc Cần."

Nàng ngồi dậy. "Phấn khởi nhỉ. Vậy anh thường được hỏi lắm sao?"

https://thuviensach.vn

"Không thường lắm. Và trong những trường hợp hoàn toàn khác."

Nàng chống tay trên mặt đất. "Thật xấu hổ khi người ta chạy loanh quanh khắp nơi trên trái đất, thế nhưng lại không biết gì về nó. Ngay cả mấy cái tên vặt."

"Em đừng buồn," tôi nói, "có một nỗi xấu hổ lớn hơn, đó là người ta lại còn không biết người ta loanh quanh chạy khắp trái đất để làm gì. Và biết thêm nhiều hay ít hơn một vài cái tên thì có quan trọng gì đâu."

"Anh cứ nói vậy. Nhưng em tin anh chỉ nói như thế bởi lười nhác."

Tôi trở mình. "Dĩ nhiên. Nhưng ta cũng không chiêm nghiệm đủ về sự lười nhác. Lười nhác là nền tảng của tất cả hạnh phúc và kết thúc của mọi triết lý. Đến đây em, nằm xuống. Người ta nằm quá ít. Người ta lúc nào cũng đứng, hoặc ngồi. Như vậy thể xác không được dễ chịu. Chỉ khi người ta nằm xuống, họ mới hoàn toàn hòa thuận với bản thân."

Một chiếc xe hơi rầm rù chạy ngang rồi biến mất.

"Mercedes nhỏ," tôi nói mà không ngồi dậy. "Bốn xy-lanh."

"Có xe khác đến nữa," Pat trả lời.

"Vâng, anh có nghe. Một chiếc Renault. Phải đầu xe trông giống mỏ heo không?"

"Vâng."

"Vậy đúng là Renault. Nhưng hãy lắng nghe, một chiếc xe chính hiệu sắp chạy đến. Một chiếc Lancia. Anh dám cá, nó sẽ đuổi theo hai cái xe kia như một con sói đuổi theo đôi cừu. Chỉ cần lắng nghe tiếng máy nổ. Như tiếng đàn ống nhà thờ."

Chiếc xe lao vút qua. "Em đoán, anh biết nhiều hơn ba hiệu xe?" Pat hỏi.

https://thuviensach.vn

"Dĩ nhiên. Và biết đúng, còn muốn gì hơn?"

Nàng cười to. "Như vậy buồn lắm, hay không buồn?"

"Không buồn gì hết. Thuận lẽ tự nhiên. Anh chuộng một chiếc xe đẹp hơn là hai mươi cánh đồng hoa."

"Đứa con ngỗ nghịch của thế kỷ hai mươi! Em đoán, anh không phải là người đa cảm."

"Ô, anh đa cảm chứ, em vừa nghe đấy: với xe hơi."

Nàng nhìn tôi. "Em cũng thế," nàng nói.

Từ tàng cây linh san, một con chim cu cất tiếng. Pat bắt đầu đếm.

"Tại sao em làm thế?"

"Anh không biết ư? Nó gáy bao nhiêu tiếng thì ta sẽ sống thêm bấy nhiêu năm."

"Ach, vậy à, đúng rồi. Nhưng có một con khác đang gáy nữa kìa. Khi nó gáy, hãy lắc tiền. Tiền sẽ sinh sôi nảy nở."

Tôi móc mấy đồng lẽ trong túi ra và bụm tay lại, lắc thật mạnh.

"Đúng là anh," Pat cười nói. "Em muốn cuộc sống, còn anh muốn tiền."

"Để có thể sống," tôi trả lời. "Một người duy tâm chân chính phải phấn đấu để có tiền. Tiền bạc cho ta tự do về mặt tinh thần. Và tự do là cuộc sống."

"Mười bốn," Pat đếm. "Trước đây, em nghe anh nói khác."

"Đấy là thời kỳ đen tối của anh. Ta không nên chê bai tiền bạc. Chính tiền là thứ làm cho nhiều người đàn bà say tình. Mặt khác, tình làm cho

https://thuviensach.vn

nhiều người đàn ông tham lam. Do đó, tiền sẽ thúc đẩy lý tưởng --tình yêu chống lại vật chất."

"Hôm nay là ngày tốt của anh," Pat nói. "Ba mươi lăm."

"Đàn ông," tôi tiếp tục nói, "trở thành tham lam vì dục vọng của người đàn bà. Nếu không có đàn bà, sẽ không có tiền, và đàn ông sẽ là một sắc tộc anh hùng. Dưới chiến hào, không có đàn bà -- nơi ấy, cũng thế, người đàn ông có nhiều tiền đến đâu cũng không kể. Nơi ấy, anh ta chỉ được coi như một người đàn ông mà thôi. Và không nói tới chiến hào đâu nhé; anh chỉ mô tả tình yêu dưới ánh sáng thực của nó. Nó khơi dậy bản năng xấu xa của con người -- thôi thúc được sở hữu, địa vị, lợi nhuận, an nhàn. Không phải vô cớ mà những nhà độc tài muốn thuộc cấp của họ có gia đình -- vì như thế, những người ấy sẽ ít nguy hiểm hơn. Cũng không phải tự dưng mà các linh mục Thiên Chúa Giáo sống độc thân -- nếu có vợ, họ sẽ không bao giờ là những nhà truyền giáo can trường."

"Hôm nay thật là một ngày tuyệt vời của anh," Pat nói một cách biết ơn. "Năm mươi hai."

Tôi cất tiền vào túi và châm thuốc.

"Em sắp ngừng đếm`hay chưa?" Tôi hỏi. "Nếu không coi chừng, em sẽ đếm hơn bẩy mươi cho xem."

"Một trăm mới được, Robby. Một trăm là con số đẹp. Em muốn sống lâu ngần ấy."

"Bái phục em! Em can đảm thật. Nhưng em sẽ làm gì với tất cả những năm ấy?"

Nàng nhìn tôi từ đầu đến chân. "Em có những suy nghĩ khác với anh về chuyện ấy."

https://thuviensach.vn

"Hẳn vậy, Nhưng bẩy mươi năm đầu là những năm gian khổ. Sau đó, chắc phải dễ dàng hơn."

"Một trăm!" Pat tuyên bố, và chúng tôi lại lên đường.

Biển đến với chúng tôi như một cánh buồm bạc mênh mông. Trước khi nhìn thấy biển rất lâu, chúng tôi đã ngửi được vị mặn trong gió; chân trời tươi sáng hơn và xa vời hơn; và đột nhiên, trước mắt chúng tôi, biển trải dài, cuồn cuộn, huy hoàng và vô tận.

Con đường uốn một khúc cong gần biển. Rồi đến một cánh rừng và đàng sau rừng là một ngôi làng. Chúng tôi hỏi thăm căn nhà nơi chúng tôi dự định ở trọ. Căn nhà ấy nằm bên ngoài làng một khoảng khá xa. Koster cho chúng tôi biết địa điểm này. Anh đã ở đây cả năm trời, sau chiến tranh.

Đó là một căn nhà nhỏ, biệt lập. Tôi lượn hai vòng, rồi đậu chiếc Citroen cạnh nhà và bóp kèn. Từ rèm cửa sổ, một gương mặt trèn trẹt nhô ra, há hốc mồm nhìn chúng tôi trong giây lát rồi biến đi. "Hy vọng đó không phải là Fraulein Muller," tôi nói.

"Diện mạo của bà ấy ra sao, cũng không ăn nhằm chi," Pat trả lời.

Cửa mở. May quá, người ấy không phải là Fraulein Muller mà là một bà giúp việc. Fraulein Muller, chủ nhân của căn nhà, xuất hiện một phút sau. Bà là một cô gái lỡ thời, chải chuốt, với mái tóc hoa râm. Bà mặc một chiếc áo đen che kín cổ và kim cài áo là một chiếc thánh giá vàng.

"Mang vớ vào đi, Pat, cẩn thận vẫn hơn," tôi thì thào với Pat, sau khi thấy cái kim cài áo, và bước xuống xe.

"Herr Koster có nói với bà về chúng tôi, phải không ạ?" tôi nói.

"Vâng, chú ấy có đánh điện báo cho tôi rằng cô cậu sắp đến," bà cẩn thận quan sát tôi. "Herr Koster vẫn khỏe chứ?"

https://thuviensach.vn

"Ach, khỏe lắm -- trong thời buổi này."

Bà gật đầu và lại chú tâm tra hỏi. "Cậu quen với Koster bao lâu rồi?"

Đã đến giờ thẩm cung, tôi nghĩ, và nói số năm tôi đã quen biết anh. Bà ra vẻ hài lòng. Pat xuất hiện. Nàng đã mang vớ. Ánh mắt của Fraulein Muller dịu lại. Dường như Pat dễ chiếm được cảm tình của người khác, hơn là tôi.

"Vậy bà đã để dành phòng cho chúng tôi?" tôi hỏi.

"Nếu Herr Koster gởi điện tín đặt phòng cho cậu," Fraulein Muller nhìn tôi đầy khiển trách và nói, "thì cô cậu sẽ có căn phòng đẹp nhất," bà nói với Pat.

Pat mỉm cười. Fraulein Muller cũng mỉm cười. "Tôi dẫn cô đi xem nhé," bà nói.

Hai người đi trên một lối hẹp băng qua một khu vườn nhỏ. Tôi đủng đỉnh theo sau và cảm thấy thừa thãi, bởi Fraulein Muller chỉ nói chuyện với Pat mà thôi.

Căn phòng mà bà cho chúng tôi xem nằm ở tầng trệt, có cửa riêng mở ra vườn hoa. Tôi thích nó lắm. Phòng khá rộng, sáng sủa và ấm cúng. Nằm một bên, gần như trong một cái hốc nhỏ, là hai chiếc giường đơn.

"Thế nào?" Fraulein Muller hỏi.

"Đẹp lắm," Pat nói.

"Thực ra, phải nói là tuyệt vời," tôi nói, cố lấy lòng bà. "Còn phòng kia ở đâu ạ?"

Fraulein Muller chậm rãi quay lại. "Phòng kia? Phòng nào cơ? Cậu muốn một phòng khác à? Cậu không thích phòng này sao?"

https://thuviensach.vn

"Phòng tuyệt đẹp," tôi nói, "nhưng --"

"Nhưng?" Fraulein Muller nói, hơi gắt. "Chẳng may, tôi không còn phòng nào đẹp hơn nữa."

Tôi sắp sửa giải thích rằng chúng tôi cần hai phòng đơn, thì bà đã nói: "Nhưng vợ cậu đã nói, phòng này được lắm mà."

Vợ cậu -- tôi có cảm giác như té lùi hai bước. Nhưng tôi vẫn còn nguyên ở vị trí cũ. Tôi len lén nhìn Pat, nàng đang tựa mình vào cửa sổ, cố nén cười khi nhìn tôi. "Nhà tôi, hẳn thế --" tôi dán mắt vào cái thánh giá vàng trên cổ áo Fraulein Muller. Tôi không dám liều lĩnh giải thích. Bà ấy sẽ rú lên và té xỉu. "Chỉ có điều, chúng tôi quen ngủ hai phòng," tôi nói."Mỗi người một phòng, ý của tôi là thế."

Fraulein Muller lắc đầu phản đối. "Hai phòng ngủ, khi đã cưới nhau -- hẳn là phong trào hiện nay."

"Không phải thế," tôi nói trước khi bà bắt đầu nghi ngờ. "Chả là nhà tôi rất khó ngủ. Chẳng may, tôi lại ngáy khá to."

"Ach, phải rồi, cậu ngáy," Fraulein Muller nói, như thể đã đoán biết từ lâu.

Tôi đang lo, không hiểu bà sẽ cho tôi một phòng trên lầu hay không, nhưng rõ ràng, hôn nhân rất mực thiêng liêng với bà. Bà mở cửa sang một phòng nhỏ bên cạnh, trong ấy không bày biện món gì, ngoại trừ một cái giường.

"Hay tuyệt," tôi nói, "thế thì tuyệt hảo. Nhưng liệu tôi có làm phiền ai không?" tôi muốn biết, nếu chỉ có một mình chúng tôi ở tầng trệt này.

"Cậu sẽ không làm phiền ai," Fraulein Muller nói, vẻ oai vệ biến mất. "Ngoại trừ cô cậu ra, không có một mống nào. Tất cả mọi phòng đều trống

https://thuviensach.vn

khách." Bà đứng lặng một chốc, rồi lấy lại uy nghi cũ. "Cô cậu muốn ăn tại đây hay ở ngoài phòng ăn?"

"Tại đây," tôi nói.

Bà gật đầu và đi ra.

"Úi, bà Lohkamp ơi," tôi nói với Pat. "Thế cũng xong. Nhưng anh không bao ngờ được, cái ngữ ấy lại mộ đạo đến thế. Dường như bà ta không thích anh thì phải. Cũng lạ, bởi anh thường được mấy bà già quý mến."

"Không phải bà già, Robby. Một cô gái già dễ thương."

"Dễ thương?" tôi nhún vai. "Bà ấy không biết thẹn -- cao cả, kiêu kỳ đến thế, mà lại chẳng có con ma nào ở trọ!"

"Bà ấy có kiêu kỳ đâu."

"Không có với em."

Pat cười to. "Em thích bà ấy. Nhưng bây giờ, ta nên khuân hành lý vào và lấy quần áo tắm ra chứ?

Tôi bơi chừng một tiếng rồi lên phơi nắng trên bờ. Pat vẫn tắm dưới biển. Cái nón trắng của nàng nhấp nhô trên những ngọn sóng xanh. Vài con hải âu lượn tròn trên không. Phía chân trời, một chiếc tàu chậm chạp đi tới, một làn hơi nước kéo theo sau.

Mặt trời cháy bỏng. Nó làm chảy mềm từng chống đối, khiến chúng trở thành buông thả, hời hợt và ngầy ngật. Tôi nhắm mắt, xoãi chân tay. Cát nóng lèo xèo. Tiếng sóng vỗ bờ xào xạc bên tai, khiến tôi nhớ lại một điều gì đó, một ngày đã xa, tôi cũng nằm như thế...

Đó là mùa hè, 1917. Đại đội của chúng tôi lúc ấy đóng tại Flanders và thình lình chúng tôi được mấy ngày phép ở Ostend -- Meyer, Holthoff,

https://thuviensach.vn

Bryer, Lutgens, tôi và vài người khác. Hầu hết mọi người chưa từng thấy biển, và những ngày hiếm hoi ấy -- một khoảng lặng không ngờ giữa hai đầu nỗi chết -- đã được tận hiến cho mặt trời, cát và biển. Chúng tôi ở lỳ suốt ngày trên bãi, phơi trần dưới nắng -- để có cảm giác nhẹ nhõm, không quân nhu, không súng trường, không áo trận, và hầu như đạt đến bình an. Chúng tôi đuổi bắt nhau trên cát và nhảy ùm xuống nước; chúng tôi ý thức về tay chân, về hơi thở, về những cử động, với tất cả sức sống mãnh liệt đang có -- bởi trong những giờ phút ấy, chúng tôi quên tất cả, và chúng tôi muốn quên. Nhưng buổi tối, khi hoàng hôn xuống, khi mặt trời đã lặn và bóng xám từ chân trời lan ra khắp mặt nước xanh xao, tuần tự pha trộn ở đấy cùng với tiếng gầm của sóng một tiếng động khác, lớn dần và cuối cùng nhấn chìm nó -- một âm thanh ầm ì, đáng sợ: trận mưa bom ngoài Tiền Tuyến. Rồi đột ngột, sự im lặng tím tái cắt ngang câu chuyện, người ta ngước lên trời nghe ngóng, và từ gương mặt tươi vui của các cậu học trò, mệt mỏi vì chơi đùa, bỗng lộ ra bộ mặt cứng rắn của người lính, sững sờ trong phút chốc, một nỗi buồn ẩn tàng những điều không bao giờ thổ lộ -- lòng can đảm, nỗi cay đắng và tham lam của cuộc đời, ý chí tuân hành nhiệm vụ, niềm tuyệt vọng, lòng hy vọng và nỗi buồn bí ẩn của những người đã sớm được chỉ định cho cái chết. Rồi, vài ngày sau, cuộc Tổng Tấn Công bắt đầu, và đến mùng ba tháng Bảy, đại đội chỉ còn lại ba mươi hai người, và Meyer, Holthoff và Lutgens đã chết...

"Robby!" Pat gọi.

Tôi mở mắt. Trong một thoáng, tôi phải định thần xem mình ở đâu. Lúc nào cũng vậy, khi kỷ niệm của chiến tranh ùa về, hồn ta cứ lâng lâng nơi nao. Với những kỷ niệm khác, thì lại không như thế.

Tôi ngồi dậy, Pat từ dưới nước đi lên. Nàng gần như lọt trong luồng nắng từ mặt trời rọi xuống nước, huy hoàng phủ trên bờ vai, và nàng ngập sâu trong ánh sáng đến nỗi có vẻ đen sậm so với nó. Theo từng bước chân,

https://thuviensach.vn

nàng nhô cao dần cho đến khi mặt trời buổi chiều khuất sau đầu nàng như một vòng hào quang.

Tôi nhảy cẫng lên, thật siêu thực, thật rõ ràng đến đổi bức tranh trước mắt tôi như đến từ một thế giới khác --nền trời bao la, xanh ngát, bọt trắng viền ngọn sóng, và thân hình yêu kiều mảnh khảnh của nàng bên trên đó -- như chỉ có một mình tôi ở trái đất và từ dưới biển bước lên người đàn bà đầu tiên. Trong một chốc, tôi cảm thấy sức mạnh lộng lẫy im lìm của cái đẹp, và tôi biết nó mạnh hơn tất cả quá khứ nhuộm máu, nó phải mạnh hơn, nếu không thế giới sẽ sụp đổ, đắm chìm và hủy diệt trong mớ bòng bong của chính nó. Hơn thế, tôi còn có cảm tưởng rằng, chỉ đơn giản là, tôi ở đó, và Pat ở đó, rằng tôi đang sống, rằng tôi đã thoát khỏi chốn kinh hoàng, rằng tôi có đầy đủ mắt mủi tay chân và tư tưởng và nhiệt huyết, và rằng tất cả những thứ ấy quả thật là một phép mầu ngoài tầm hiểu biết của con người.

"Robby!" Pat lại gọi và vẫy tay.

Tôi nhặt manh áo choàng của nàng và bước nhanh đến. "Em ngâm nước quá lâu," tôi nói.

"Em vẫn thấy ấm," nàng nói, thở dốc.

Tôi hôn bờ vai ướt. "Em cần phải điều độ ngay từ đầu."

Nàng lắc đầu và rạng rỡ nhìn tôi. "Em đã sống điều độ quá đủ."

"Em nghĩ vậy?"

"Dĩ nhiên. Quá đủ. Em định em sẽ không giữ điều độ nữa, thử thay đổi xem sao."

Nàng cười và áp một bên má ướt lên mặt tôi. "Chúng ta sẽ không thèm sống chừng mực nữa, Robby. Không nghĩ ngợi về một điều gì, tuyệt đối

https://thuviensach.vn

không, chỉ bản thân chúng ta và mặt trời, mùa lễ và biển cả."

"Em nói đúng," tôi nói, và cầm cái khăn tắm. "Nhưng trước hết anh phải lau cho em. Thế nhưng, em đi đâu mà da đã nâu hồng?"

Nàng kéo áo choàng lên. "Đó là những năm sống điều độ, khi em phải phơi nắng ở ban -công mỗi ngày một giờ. Và lên giường mỗi tối đúng tám giờ. Tám giờ tối nay, em sẽ tắm nữa."

"Để xem," tôi nói. "Con người luôn có những dự tính lớn lao. Khi thực hành lại không bằng. Cái duyên của họ nằm ở đó."

Không tắm biển buổi tối. Chúng tôi đi bộ vào làng và lái chiếc Citroen trong ánh chiều tà -- đột nhiên Pat thấy mệt và muốn về. Tôi đã để ý thấy chuyện đó thường xảy ra cho nàng -- sức sống rạng ngời nhanh chóng kiệt quệ. Nàng yếu ớt và dễ mệt - tuy nhiên khi nhìn nàng, ta không hề có cảm tưởng ấy. Nàng luôn luôn tận dụng từng sớ nhỏ nguồn sinh lực của mình và với vẻ thanh xuân, trông như không thể nào kiệt sức; rồi thình lình đến một lúc, gương mặt của nàng trở nên xanh xao và đôi mắt trũng sâu với quầng đen -- thế là xong. Nàng không mệt mỏi từ từ, mà trong một giây.

"Chúng mình lái về nhà đi, Robby," nàng yêu cầu, và giọng nói u buồn của nàng trầm hơn bình thường.

"Về nhà? Về Fraulein Muller với cái thánh giá vàng trên ngực? Ai mà biết cái bà già quỷ quái ấy đang âm mưu gì?"

"Nhà, Robby," Pat nói và mệt mỏi ngã vào vai tôi. "Đó là nhà của chúng ta."

Tôi lái bằng một tay, còn tay kia choàng qua vai nàng. Và cứ thế chúng tôi lái chầm chậm trong hoàng hôn xanh, mù sương, và cuối cùng khi nhìn thấy những cửa sổ sáng đèn của ngôi nhà nhỏ, thu mình trong khoảng trống

https://thuviensach.vn

của thung lũng như một con thú buồn, quả tình có một điều gì đó giống như ta quay trở về tổ ấm.

Fraulein Muller chờ sẵn. Bà đã thay y phục và thay vì chiếc áo đen bằng len, bà mặc một chiếc áo lụa đen, cắt cùng một kiểu thanh giáo. Và thay cho cái thánh giá vàng là một huy hiệu gồm ba thứ: trái tim, mỏ neo và thánh giá -- biểu tượng tôn giáo của niềm tin, hy vọng, và tình yêu.

Rõ ràng bà tỏ ra thân thiện hơn chiều nay và bà hỏi rằng món trứng, thịt nguội và cá hun khói mà bà chuẩn bị cho bửa ăn tối có đúng ý chúng tôi không.

"Chắc là có," tôi nói.

"Cậu không thích sao? Cá bơn vừa hun khói." Bà nhìn tôi, khá lo ngại.

"Dĩ nhiên," tôi nói, lạnh nhạt.

"Cá bơn vừa hun khói nghe ngon lắm," Pat nói, nhìn tôi trách móc. "Một bửa ăn tối tuyệt hảo, đúng như ý muốn của người ta sau ngày đầu tiên ở biển, Fraulein Muller ạ. Và nếu như có thêm trà nóng nữa thì ---"

"Vâng, hẳn rồi. Trà ngon nóng. Hân hạnh. Tôi sẽ cho người mang ra ngay, " Fraulein Muller, bớt lo âu, vội vàng đi ra, tà áo lụa sột soạt.

"Anh không thích ăn cá sao?" Pat hỏi.

"Anh mà không thích? Lại là cá bơn nữa chứ! Anh đã mơ tưởng tới chúng nhiều ngày qua."

"Vậy tại sao anh lại hành động như vậy? Có phần quá đáng!"

"Anh phải trả thù cách bà ấy đón tiếp chúng ta lúc chiều, phải không?"

https://thuviensach.vn

"Choáng thật!" Pat cười. "Anh không bao giờ tha thứ cho ai sao? Em đã quên chuyện ấy từ lâu."

"Anh chưa quên," tôi nói. "Anh không quên dễ dàng như thế."

"Vậy anh cần phải quên," Pat đáp.

Bà giúp việc mang khay thức ăn đến. Những con cá bơn da vàng như hoàng ngọc và thơm mùi biển và khói. Lại có cả tôm tươi.

"Anh bắt đầu quên rồi đó," tôi hăm hở nói. "Anh nhận thấy, ngoài ra, anh lại còn đói bụng khủng khiếp."

"Em cũng thế. Tuy nhiên trước tiên, cho em xin, mau lên, trà nóng. Lạ lắm, nhưng em đang lạnh cóng người. Mà bên ngoài trời vẫn ấm."

Tôi nhìn nàng. Nàng xanh xao, dù mỉm cười. "Anh không nói một tiếng nào hết, về chuyện em tắm quá lâu," tôi nói, và hỏi bà giúp việc: "Chị có rum không?"

"Cái gì?"

"Rum. Một thứ thức uống đóng chai."

"Rum?"

"Vâng."

"Hả?"

Bà ấy há hốc mồm nhìn, gương mặt phì phị, tròn vành vạnh như trăng.

"Hả?" bà ấy hỏi, một lần nữa.

"Tốt," tôi trả lời. "Thôi đừng để ý. Chào chị. Xin Chúa ban phước lành cho chị."

https://thuviensach.vn

Bà ấy biến mất. "Thật may, Pat, chúng ta có một người bạn biết lo xa," tôi nói. "Sáng nay khi khởi hành, Lenz đã thẩy vào xe một cái gói khá nặng. Hãy xem coi trong ấy có gì."

Tôi ra xe lấy gói quà. Đó là một thùng nhỏ đựng bốn chai rum, một chai cognac và một chai port. Tôi dơ chúng lên cao. "Rum hiệu St. James nữa cơ! Các cậu ấy thật xứng đáng với lòng tin của ta."

Tôi khui các chai rượu và rót khá nhiều vào tách trà của nàng. Tay nàng run rẩy. "Em lạnh đến mức đó à?" tôi hỏi.

"Tạm thời thôi. Đã khá hơn lúc nãy. Rum ngon lắm. Nhưng em sẽ lên giường sớm."

"Ngay bây giờ, Pat ạ," tôi nói. "Mình có thể đẩy cái bàn vào và ăn tại đó."

Nàng bằng lòng. Tôi đem đến cho nàng một cái mền khác, lấy từ giường của tôi. Và tôi đẩy cái bàn vào đúng vị trí. "Có lẽ em cần một ly Grog, Pat? Như thế vẫn tốt hơn. Anh có thể pha một ly rất nhanh."

Nàng lắc đầu. "Em thấy khỏe lại rồi."

Tôi liếc nàng. Quả thực nàng trông khỏe hẳn. Mắt long lanh trở lại, môi đỏ au và làn da tươi sáng.

"Không thể ngờ kết quả nhanh thế," tôi nói. "Nhờ rum, chắc vậy."

Nàng mỉm cười. "Nhờ cái giường nữa, Robby. Trên giường, em hồi phục nhanh. Giường là chỗ an trú của em."

"Tuyệt vời. Anh sẽ phát điên nếu anh phải lên giường sớm. Một mình, ý của anh là vậy."

Nàng cười. "Với phụ nữ, lại khác."

https://thuviensach.vn

"Đừng nói là với một phụ nữ. Em không phải là một người đàn bà."

"Vậy em là ai?"

"Anh không biết. Nhưng không phải là một người đàn bà, Nếu em là một người đàn bà chuẩn mực, anh sẽ không thể yêu em."

Nàng nhìn tôi. "Dù sao đi nữa, anh có thể yêu không?"

"Ơ," tôi nói, "đó là một câu hỏi rất hay trong giờ ăn tối. Em còn câu hỏi nào tương tự nữa không?"

"Có lẽ có. Nhưng câu này thì sao?"

Tôi rót cho mình một ly rum. "Pros't, Pat. Có lẽ em đúng. Có lẽ không một ai trong chúng ta có thể yêu. Không như ngày xưa, anh muốn nói thế. Nhưng không phải vì vậy mà tệ hơn. Chỉ là khác biệt. Chúng ta không còn thấy như thế nữa."

Có tiếng gõ cửa. Fraulein Muller đi vào. Bà cầm một cái bình thủy tinh bé như ngón tay chỉ có một giọt chất lỏng sóng sánh dưới đáy. "Tôi đem rum đến cho cô cậu."

"Cám ơn," tôi nói, vô cùng xúc động và ngắm cái đê thủy tinh. "Thật quý hóa, nhưng chúng tôi đã tự lo liệu."

"Trời ơi!" Bà mất hồn, trố mắt nhìn bốn chai rượu trên bàn. "Cô cậu uống hết ngần ấy sao?"

"Để chửa bệnh thôi," tôi nhẹ nhàng nói và tránh nhìn vào mắt Pat. "Uống theo toa bác sĩ. Gan của tôi khô quá, Fraulein Muller ạ. Nhưng cho tôi hân hạnh được mời bà nhé?"

Tôi khui chai port. "Mừng sức khỏe của bà! Xin chúc nhà trọ được đông khách."

https://thuviensach.vn

"Rất cảm ơn." Bà thở dài, khẻ cúi chào và nhấp từng chút rượu, nhỏ nhẹ như một con chim. "Ngày lễ vui nhé!" Rồi bà mỉm cười nhìn tôi, ra vẻ hiểu biết. "Rượu mạnh. Và ngon lắm."

Ly rượu trong tay tôi suýt nữa rơi tuột trước chuyển biến này. Gò má Fraulein Muller ửng hồng, mắt long lanh và bà bắt đầu chỉ dạy những chuyện mà chúng tôi chẳng mấy quan tâm. Với bà, Pat có lòng nhẫn nại của một thiên thần. Cuối cùng, Fraulein quay lại tôi.

"Herr Koster vẫn khỏe chứ?"

Tôi gật đầu.

"Thuở đó, cậu ấy rất lặng lẽ," bà nói. "Có khi suốt ngày chẳng nói một tiếng nào. Bây giờ cậu ấy vẫn như thế?"

"Thỉnh thoảng anh ấy có trò chuyện."

"Cậu ấy sống ở đây gần một năm. Một mình --"

"Vâng," tôi nói. "Lúc đó người ta có khuynh hướng nói ít hơn."

Bà long trọng gật đầu, rồi nhìn qua Pat. "Chắc cô mệt lắm."

"Hơi mệt ạ," Pat nói.

"Mệt vô cùng," tôi xen vào.

"Vậy, tất nhiên tôi sẽ lui ra," bà giật mình đáp. "Tạm biệt cô cậu, ngủ ngon nhé."

Bà ngập ngừng bước đi.

"Anh nghĩ bà ấy còn muốn ngồi lại," tôi nói. "Lạ nhỉ, đột nhiên thay đổi, tại sao?"

https://thuviensach.vn

"Tội nghiệp bà ấy," Pat trả lời. "Đêm đêm cô đơn trong phòng, em chắc vậy, lo âu."

"Ach, thế đấy, vâng --" tôi nói. "Nhưng anh vẫn nghĩ rằng, nói chung, anh đối xử khá tử tế với bà ấy, phải không?"

"Vâng," nàng vuốt tóc tôi. "Hé cửa dùm em, Robby."

Tôi ra mở cửa. Ngoài kia, trời trong hơn và một mảng trăng rơi trên lối đi, len vào phòng. Như thể vườn hoa đã chờ sẵn đến khi cửa mở -- hương đêm của những loài hoa lập tức ùa vào, mùi quế trúc, mộc tê và hồng hoa thơm ngát.

"Nhìn kìa em," tôi nói, trỏ tay.

Dưới ánh trăng ta có thể thấy trọn vẹn lối đi trong vườn. Những thân hoa gục đầu hai bên lề, lá ánh màu bạc cũ, và những bông hoa tươi thắm lúc ban ngày nay ngã sang màu phấn tiên, óng ánh, ma quái và nhàn nhạt. Đêm và trăng đã đánh cắp sức mạnh của sắc màu của chúng -- nhưng bù lại, hương nồng hơn, ngọt hơn.

Tôi nhìn qua Pat. Tóc huyền xõa trên nền gối trắng, Pat mềm mại, thanh nhã và mong manh. Nàng không có nhiều sức mạnh -- nhưng nàng cũng có sự bí ẩn của một thứ gì dễ tàn phai, bí ẩn của những bông hoa trong hoàng hôn và dưới ánh trăng lung linh.

Nàng nhỏm người lên. "Em mệt vô cùng, Robby. Tệ quá anh nhỉ?"

Tôi ngồi trên giường, cạnh nàng. "Không đâu. Em sẽ ngủ yên."

"Nhưng anh đâu đã muốn đi ngủ?"

"Anh sẽ đi dạo ở bãi biển trước vậy."

Nàng gật đầu và ngã mình xuống. Tôi ngồi đó một lúc.

https://thuviensach.vn

"Anh cứ để cửa mở suốt đêm nhé," nàng nói, đã say ngủ. "Như thế giống như ngủ trong vườn."

Hơi thở của nàng sâu dần và tôi nhẹ nhàng đứng lên và đi ra vườn. Tôi đứng bên hàng rào gỗ và hút một điếu thuốc. Ở đó, tôi có thể nhìn vào phòng. Áo tắm của Pat móc trên ghế, áo đầm và mấy thứ đồ lót vứt trên đấy, và dưới đất phía trước ghế là đôi giày của nàng. Một chiếc lật nghiêng. Tôi có cảm giác như đang ở nhà khi nhìn quang cảnh ấy, và nghĩ rằng, it nhất bây giờ cũng có ai đó ở đó và sẽ ở đó, rằng tôi chỉ cần bước vài bước là có thể gặp nàng và được ở bên nàng, hôm-nay, ngày-mai, và có lẽ cả một đời --

Có lẽ, tôi nghĩ, có lẽ -- lúc nào cũng hai chữ đó, người ta không thể tránh được. Chúng ta thiếu sự chắc chắn, mọi người và mọi thứ đều thiếu sự chắc chắn.

Tôi ra bãi biển, đến với đại dương và gió, đến với âm thanh ầm ì với tiếng dội như tiếng bom từ xa vọng lại.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 16

Tôi ngồi ở bãi biển, ngắm mặt trời lặn. Pat không ra. Cả ngày hôm nay, nàng không khỏe lắm.

T

Trời tối dần, tôi đứng dậy đi về. Vừa khi ấy, qua rừng cây, tôi nhìn thấy bà giúp việc đang lúp xúp chạy tới. Bà huơ tay ra dấu và la hét một điều gì đó. Tôi không hiểu; tiếng gió và biển quá lớn. Tôi vẫy tay cho bà ấy đứng lại; tôi sẽ chạy tới chỉ trong một phút. Nhưng bà ấy tiếp tục, tay chụm quanh miệng.

"Vợ ông..." tôi nghe. "Nhanh lên..."

Tôi phóng tới. "Chuyện gì thế?"

Bà ấy thở hào hển. "Nhanh lên...vợ ông... tai nạn..."

Tôi cuống cuồng chạy thục mạng trên con đường cát xuyên qua cánh rừng thưa dẫn về nhà trọ. Cổng rào gỗ bị kẹt; tôi nhảy qua và ào vào phòng. Pat nằm đó, ngực đẫm máu, tay nắm chặt, máu trào ra từ miệng. Fraulein Muller đứng cạnh, với khăn lông và một chậu nước.

"Cái gì thế?" tôi la lên, đẩy bà sang một bên.

Bà nói một câu gì đó. "Đem bông băng lại!" tôi khóc. "Vết thương ở chỗ nào?"

https://thuviensach.vn

Bà nhìn tôi, môi run rẩy. "Không có vết thương..."

Tôi cứng người. "Thổ huyết," bà nói.

Tôi có cảm giác bị búa bổ. "Thổ huyết?" Tôi đứng lên, giật thau nước khỏi tay bà. "Đem nước đá tới, mau lên, nước đá."

Tôi nhúng khăn vào chậu nước, và trải trên ngực Pat.

"Nhà không có nước đá," Fraulein Muller nói.

Tôi quay ngoắt lại. Bà thụt lùi. "Nước đá, khổ quá bà ơi! Chạy ra quán rượu gần nhất. Và gọi điện cho bác sĩ ngay lập tức."

"Nhưng chúng tôi không có điện thoại..."

"Quỷ thần ơi! Chỗ nào gần đây có điện thoại?

"Nhà Massmann."

"Đi ngay. Nhanh lên! Gọi điện cho bác sĩ gần nhất. Bác sĩ tên gì? Nhà ở đâu?"

Trước khi bà kịp trả lời, tôi đẩy bà. "Mau lên, mau lên, cố chạy thật mau. Bao xa vậy?"

"Ba phút," bà nói và lật đật đi ra.

"Đem nước đá về nhé," tôi gọi với theo.

Bà gật đầu và chạy đi.

Tôi lấy thêm nước và một lần nữa nhúng khăn vào. Tôi không dám động tới Pat. Tôi không biết nàng nằm như thế là đúng cách hay không; tôi tuyệt vọng vì tôi không biết điều tôi cần biết -- nên lót gối dưới đầu nàng, hay để nàng nằm thẳng.

https://thuviensach.vn

Nàng nấc nghẹn, rồi trỗi dậy và phun ra một bụm máu. Hơi thở eo éo như tiếng khóc, đôi mắt hoảng loạn, nàng nuốt và nghẹn và ho, và máu lại phún ra. Tôi ôm chặt nàng, một tay luồn dưới vai. Tôi cảm nhận phiến lưng rung giật, vật vã-- thời gian như kéo dài vô tận. Rồi nàng lả ra, mềm nhũn.

Fraulein Muller bước vào. Bà nhìn tôi, và trông như một bóng ma.

"Chúng ta phải làm sao bây giờ?" tôi gào lên.

"Bác sĩ sẽ đến ngay," bà thì thầm."Nước đá... đặt lên ngực cô ấy -- và trong miệng, nếu cậu có thể..."

"Dựng cô ấy dậy hay để cô ấy nằm? Chúa ơi, bà làm ơn nói nhanh hơn một chút được không?"

"Y như thế, để cô ấy nằm -- bác sĩ tới liền bây giờ."

Tôi chườm đá vụn lên ngực Pat, và bớt lo âu, vì rồi ra tôi cũng làm được một điều gì. Tôi đập cho đá vỡ, bọc trong gạc thưa và đặt chúng lên, nhưng lúc nào tôi cũng chỉ nhìn thấy hình ảnh của đôi môi yêu dấu, đôi môi thống khổ, đôi môi, đôi môi ứa máu...

Kìa, tiếng nổ bành bạch của một chiếc mô tô. Tôi nhảy lên. Bác sĩ.

"Tôi có thể giúp gì không?" tôi hỏi. Bác sĩ lắc đầu và mở túi cứu thương. Tôi đứng bên giường cạnh ông, tay nắm cứng cọc giường. Ông nhìn lên. Tôi lùi lại, mắt vẫn dán chặt vào ông. Ông khám lồng ngực Pat. Pat rên khẻ.

"Có nguy hiểm không bác sĩ?" tôi hỏi.

"Vợ cậu điều trị ở đâu vậy?" ông trả lời.

"Cái gì? Điều trị?" tôi lắp bắp.

"Ai là bác sĩ của cô ấy?" ông ta nóng nẩy hỏi.

https://thuviensach.vn

"Tôi không biết..." tôi trả lời. "Không, tôi không biết gì cả... tôi không tin là..."

Ông nhìn tôi. "Nhưng cậu phải biết."

"Nhưng tôi không biết. Cô ấy không bao giờ nói cho tôi biết gì cả."

Ông cúi xuống, hỏi Pat. Nàng cố trả lời. Nhưng một lần nữa, cơn ho đỏ thắm lại bật ra. Bác sĩ nâng nàng lên. Nàng hớp từng ngụm không khí và thở khò khè, mệt nhọc.

"Jaffé," nàng hổn hển nói, ồng ộc.

"Felix Jaffé? Giáo sư Felix Jaffé?" bác sĩ hỏi. Đôi mắt nàng xác nhận. Ông quay lại tôi. "Cậu gọi điện thoại cho giáo sư được không? Có thể mời giáo sư đến không?"

"Vâng, vâng," tôi trả lời. "Tôi sẽ gọi ngay. Rồi tôi sẽ đi đón... Jaffé?"

"Felix Jaffé," bác sĩ nói. "Hỏi nhân viên tổng đài số điện thoại của ông ấy."

"Liệu cô ấy có qua khỏi không, bác sĩ?" tôi tiếp tục hỏi.

"Cần phải ngừng thổ huyết," bác sĩ nói.

Tôi tìm thấy bà giúp việc và khởi chạy trên đường làng. Bà chỉ tôi căn nhà có điện thoại. Tôi hộc tốc chạy đến, gõ cửa. Một nhóm người đang quây quần uống cà phê và bia. Tôi liếc nhìn họ và không thể hiểu vì sao người ta lại có thể uống bia trong khi Pat đang xuất huyết. Tôi xin tổng đài gọi khẩn và đứng chờ bên điện thoại. Trong khi lắng nghe tiếng u u của bóng tối, tôi nhìn thấy một cảnh tượng kỳ lạ, sống động qua phần kính lắp trên cánh cửa đi vào một căn phòng khác. Một cái đầu hói nhấp nhô tới lui, vàng vọt dưới ánh đèn, một cái kim cài áo trên lớp gấm đen của một cái áo

https://thuviensach.vn

đăng ten thít chặt, một cái càm đôi với cặp kính kẹp mủi và búi tóc cao ngất ngưởng -- một bàn tay già nua xương xẩu gân thô gõ nhịp trên bàn... tôi không muốn nhìn, nhưng chẳng đặng đừng; nó cứ xoáy vào mắt tôi như một nguồn ánh sáng chói lòa.

Cuối cùng tôi cũng được trả lời. Tôi xin gặp giáo sư. "Rất tiếc," bà y tá nói. "Giáo sư Jaffé đã ra ngoài."

Tim tôi ngừng đập, rồi nện thình thịch như búa tạ. "Giáo sư đang ở đâu? Tôi cần phải nói chuyện với giáo sư ngay bây giờ."

"Tôi không biết. Giáo sư có thể đang ở bệnh viện."

"Xin sơ làm ơn gọi đến bệnh viện. Tôi sẽ đợi. Sơ có điện thoại khác, hẳn thế?"

"Xin chờ một chút." Tiếng gầm rú lại bắt đầu, bóng tối không đáy, bên trên là một sợi kim loại mỏng đong đưa. Tôi giật nảy mình. Trong lồng chim phủ khăn bên cạnh tôi, một con hoàng yến ríu rít. Lại có tiếng của bà sơ. "Giáo sư Jaffé vừa rời bệnh viện."

"Đi đâu?"

"Tôi không thể nói, thưa ông."

Thua. Tôi dựa lưng vào vách.

"A-lô!" bà sơ hỏi. "Ông vẫn còn đó?"

"Vâng. Xin hãy nghe -- sơ không biết khi nào giáo sư trở lại?"

"Không thể biết."

"Giáo sư không dặn dò gì sao? Hẳn giáo sư phải nói cho ai biết chứ! Nhỡ có chuyện gì xảy ra, ta mới có thể tiếp xúc với giáo sư, phải không?"

https://thuviensach.vn

"Có bác sĩ trực ở bệnh viện."

"Sơ có thể nào... không, như thế cũng chẳng ích gì, bác sĩ ấy cũng chẳng biết gì... Thôi được, sơ ạ," tôi nói, rã rời như chết. "Nếu giáo sư Jaffé trở lại, xin giáo sư vui lòng gọi liền cho tôi, khẩn cấp." Tôi đọc cho sơ y tá số điện thoại. "Tối khẩn, xin sơ làm ơn nói dùm. Một vấn đề sống chết."

"Ông có thể tin tưởng nơi tôi, thưa ông. " Bà lập lại số điện thoại rồi cúp máy.

Tôi đứng đó, một mình. Những cái đầu đung đưa, mảng trán hói, cái kim cài áo, căn phòng kia, tất cả nhẵn thín như cao su, xa diệu vợi. Tôi nhìn quanh. Tôi không thể làm gì thêm, ở đây. Chỉ còn nói với họ, xin nhắn tôi nếu có ai gọi. Nhưng tôi không đành lòng rời khỏi điện thoại. Như thể buông bỏ dây cứu hộ. Bỗng nhiên tôi hiểu ra. Tôi cầm ống nghe và xin số của Koster. Chắc anh ấy đang có mặt ở đó. Không thể nào khác hơn.

Và rồi, trong cơn náo nhiệt đêm nay, giọng nói trầm lặng của Koster vang lên. Và tôi lập tức bình tỉnh, và tôi kể tất cả cho anh nghe. Tôi biết anh ghi chép lại.

"Được rồi," anh nói. "Tớ sẽ đi tìm ông ấy ngay. Tớ sẽ gọi lại. Đừng lo, tớ sẽ tìm được ông ấy."

Đã xong? Trái đất ngừng quay. Lời nguyền đã giải. Tôi chạy về.

"Sao?" ông bác sĩ hỏi, "cậu tìm được ngài giáo sư chứ?"

"Không," tôi nói, "nhưng tôi nói chuyện với Koster."

"Koster? Chưa bao giờ nghe đến tên này. Ông ấy nói gì? Cách chữa trị của ông ấy ra sao?"

"Chữa trị? Anh ấy có chữa chạy gì đâu. Anh ấy đi tìm một người."

https://thuviensach.vn

"Tìm ai?"

"Jaffé."

"Lạy Chúa tôi -- vậy Koster là ai?"

"Ach so -- xin lỗi! Koster là bạn tôi. Anh ấy đi tìm giáo sư Jaffé. Tôi không gặp được Jaffé."

"Thật đáng tiếc!" ông bác sĩ nói, và quay lại Pat.

"Anh ấy sẽ tìm được ông ta," tôi nói. "Nếu ông ta chưa chết, anh ấy sẽ tìm được."

Ông bác sĩ nhìn tôi như thể tôi điên lắm, rồi nhún vai.

Ánh đèn bao phủ căn phòng. Tôi hỏi tôi có thể làm được gì không. Bác sĩ lắc đầu. Tôi chăm chú nhìn ra cửa sổ. Pat lại mắc nghẹn. Tôi đóng cửa sổ và đứng ở ngạch cửa. Tôi canh chừng con đường.

Bất thình lình tôi nghe tiếng la. "Có điện thoại!"

Tôi quay ngoắt lại. "Điện thoại! Tôi có nên đi không?"

Bác sĩ nhảy lên. "Không, để tôi đi. Tôi nói chuyện với ông ấy dễ hơn. Cậu ở đây. Đừng làm gì nhé. Tôi sẽ sớm trở lại."

Tôi ngồi trên giường, cạnh Pat. "Pat," tôi âu yếm nói, "có bọn anh. Bọn anh sẽ chăm sóc em! Không để em bị hại. Không để cho thứ gì xâm phạm đến em. Giáo sư đang nói chuyện. Ông ấy sẽ chỉ dẫn chúng ta. Ngày mai ông ấy sẽ tới đây. Bọn anh đã lo liệu xong. Ông ấy sẽ giúp em. Em sẽ lành bệnh. Sao em không bao giờ nói cho anh biết là em mắc bệnh? Một chút xíu máu không ăn thua gì, Pat. Bọn anh sẽ đền lại. Koster đã tìm được giáo sư, Pat. Chúng ta sẽ ổn thôi."

https://thuviensach.vn

Bác sĩ trở lại. "Không phải giáo sư."

Tôi đứng lên.

"Một người bạn của cậu -- Lenz."

"Koster chưa tìm được ông ấy?"

"Tìm được rồi. Jaffé đã dặn cậu ấy những việc cần làm. Lenz, bạn của cậu, chuyển lời lại cho tôi. Rõ ràng và chính xác lắm. Thế bạn cậu là bác sĩ à?"

"Không ạ. Anh ấy muốn thành bác sĩ. Còn Koster thì sao?"

Bác sĩ nhìn tôi. "Lenz nhờ tôi nói với cậu, Koster đã lên đường mấy phút trước. Với ngài giáo sư. Hai giờ nữa, ông ấy sẽ tới."

Tôi dựa vào thành giường. "Otto," tôi nói.

"Vâng," bác sĩ đáp, "đó là điều sai lầm của cậu ấy. Tôi biết đường xá ở đây. Nhanh lắm cũng phải hơn ba giờ. Tuy thế..."

"Nếu anh ấy nói hai giờ, thì bác sĩ có thể tin được, anh ấy sẽ có mặt ở đây trong hai giờ."

"Không thể nào. Đường ngoằn ngoèo, và hơn nữa, trời đã tối."

"Bác sĩ sẽ thấy," tôi nói.

"Dù sao chăng nữa... nếu ông ấy đến được... thì tốt lắm..."

Cuối cùng tôi không chịu nổi. Tôi đi ra ngoài đồng trống. Trời đã có sương mù. Sóng biển vỗ ì ầm đàng xa. Sương móc rơi từ cành lá. Tôi nhìn quanh. Tôi không còn cô độc nữa. Về hướng nam, xa tít ngoài chân trời, đâu đó có một động cơ đang gầm rú. Xa vút ngoài màn sương, sự giúp đỡ

https://thuviensach.vn

đang bon bon trên những nẽo đường nhợt nhạt, đèn pha quét hai luồng sáng về phía trước, lốp xe xiết như tiếng huýt sáo và hai tay ai cứng như gọng kìm nắm chặt bánh lái, đôi mắt ai soi thủng màn đêm, sắc lạnh, hằn nhiên rồi -- đôi mắt của một chiến hữu của tôi...

Về sau Jaffé kể lại cho tôi nghe những gì đã xảy ra.

Sau khi nói chuyện qua điện thoại với tôi, Koster gọi ngay Lenz để anh ấy chuẩn bị trước. Rồi anh và Lenz hộc tốc lái Karl đến bệnh viện của Jaffé. Y tá trực tin rằng ông ấy đã đi ăn tối. Bà cho Koster tên của vài tiệm ăn mà ông ấy thường lui tới. Koster lập tức lái đi. Anh không đếm xỉa gì đến tín hiệu lưu thông -- anh phe lờ đám cảnh sát dang tay múa chân. Anh luồn lách trong dòng xe cộ như một con ngựa sổng chuồng. Đến quán thứ tư, anh tìm được giáo sư. Jaffé nhớ ngay ra Pat. Ông bỏ dở bửa ăn và đi với anh. Họ về nhà ông lấy những vật dụng cần thiết. Và đó là chặng đường duy nhất mà Koster lái nhanh nhưng không lạng lách. Anh không muốn giáo sư hốt hoảng lúc ban đầu. Trên đường, Jaffe hỏi Koster chỗ Pat đang ở. Koster nói tên một nơi, cách đó khoảng bốn mươi kí lô mét. Anh muốn giáo sư chịu lên xe trước đã. Sau đó chuyện gì cần xảy ra, sẽ xảy ra. Trong lúc sắp xếp hành lý, Jaffe chỉ dẫn cách sơ cứu để Lenz nhắn lại chúng tôi. Rồi ông ngồi vào xe với Otto.

"Có nguy kịch không?" Koster hỏi.

"Nguy lắm," Jaffé nói.

Từ lúc ấy trở đi, Koster biến thành một con quỷ trắng biết bay. Anh cho xe nhảy chồm lên và phóng vút đi. Anh lái xe táo tợn, leo hai bánh trên lề, chạy vào đường một chiều, tìm con đường ngắn nhất để ra khỏi thành phố.

"Cậu có điên không vậy?" giáo sư rú lên khi Koster luồn ngay dưới cái cảng cao của một chiếc xe buýt, chựng lại một giây, rồi tiếp tục rồ máy hết ga.

https://thuviensach.vn

"Lái chậm lại," giáo sư rên, "có ích gì nếu ta gặp tai nạn?"

"Ta sẽ không gặp tai nạn."

"Chúng ta sẽ có tai nạn, trong hai phút, nếu cậu cứ lái theo kiểu này."

Koster lạng sang trái, qua mặt một chiếc xe điện. "Không!" Giờ anh lái trên một con đường dài. Anh nhìn giáo sư. "Tôi biết tôi phải đưa giáo sư tới nơi an toàn. Giáo sư hãy tin tưởng vào tôi."

"Nhưng chạy đua như thế để làm gì? Cậu chỉ đến sớm vài phút thôi."

"Không," Koster nói, né một chiếc xe tải chở đầy đá; "chúng ta còn phải đi hai trăm bốn mươi kí lô mét nữa."

"Cái gì, cậu nói sao?"

"Đúng vậy..." Xe chui tọt qua một khoảng trống giữa xe giao thư và xe buýt... "Tôi không dám nói trước với giáo sư chuyện đó."

"Có nói cũng không sao," Jaffé gầm lên. "Tôi đâu có tính tiền công theo số kí lô mét. Lái ra nhà ga. Xe lửa chạy nhanh hơn."

"Không." Koster đã ra tới ngoại ô. Gió thổi bạt tiếng của anh. "Tôi đã hỏi dò -- xe lửa khởi hành rất trễ." Anh lại nhìn Jaffé.

Có lẽ giáo sư nhận ra một điều gì đó trên mặt anh. "Cô ấy là người của cậu hả?" ông hét.

Koster lắc đầu. Anh không trả lời thêm câu hỏi nào nữa. Anh bỏ lại những khu vườn nhỏ và lái vào miền quê trống trải. Xe chạy với vận tốc tối đa. Giáo sư co ro nép sau tấm kính chắn gió hẹp. Koster nhường cái mũ da của mình cho ông.

https://thuviensach.vn

Còi rú không ngừng. Rừng cây dội lại âm thanh nức nở của nó. Koster chỉ chậm lại khi băng qua những thôn làng khi cần. Đàng sau tiếng vọng như sấm của động cơ nổ, những dãy nhà tiếp nối vào nhau như bóng của một dây phơi quần áo, và xe phóng vút qua chúng, móc vội chúng vào trong vũng ánh sáng chói lòa và với tia đèn pha của nó, rồi biến mất vào màn đêm xa kia.

Lốp xe bắt đầu gầm, rít, rên, huýt; máy xe vẫn cống hiến sức lực của nó. Koster cúi rạp người, dồn hết tâm trí vào những thứ ở phía trước, toàn thân của anh là một cái tai vĩ đại, một cái lọc lược tiếng sấm và những tiếng sột soạt rất khẻ, bởi lẽ mỗi tiếng gừ gừ hay nổ đánh độp hay kéo lê thê, có nghĩa là xâm lốp bị thủng và sự chết.

Mặt đường trở nên trơn ướt. Trên một đoạn đầy đất sét, xe trượt đảo. Koster bắt buộc phải bớt tốc độ. Sau đó, để bù lại, anh chạy nhanh hơn ở những khúc ngoặt. Anh không lái bằng lý trí nữa, mà bằng trực giác. Đèn pha soi hai mảng ở khúc quanh; nhưng khi ta lái đến nơi thì khúc cong tối đen như mực. Koster phải phụ thêm đèn rọi, nhưng chùm tia quá nhỏ.

Giáo sư im thin thít.

Bất thình lình không khí lóng lánh trong ánh đèn pha; ánh sáng như nhuộm -- một màu bạc tái, một lớp voan đục. Đó là lần duy nhất, Jaffé nghe Koster chửi thề. Một phút sau, họ đã ở trong vùng sương mù dày đặc.

Koster hạ tầm đèn. Họ bơi trong một khối bông nõn, bóng tối lặng lẽ lùi ra sau, những con ma trong biển sữa; không còn đường lộ nữa, chỉ là đoán chừng và may mắn, bóng tối lù lù nhô ra rồi nhỏ dần theo tiếng nổ của máy xe.

Mười phút sau, khi đã ra khỏi chỗ ấy, gương mặt Koster hốc hác hẳn. Rồi một lần nữa, anh lại xả hết tốc độ, rạp người, lạnh lùng và tự chủ...

Trong phòng, không khí nỏng rin rít và nặng như chì.

https://thuviensach.vn

"Máu đã ngừng chảy chưa, thưa bác sĩ?" tôi hỏi.

"Chưa," bác sĩ đáp.

Pat nhìn tôi. Tôi mỉm cười. Nụ cười trở thành cái nhăn mặt đau thương. "Nửa giờ nữa," tôi nói.

Bác sĩ nhìn đồng hồ tay. "Một giờ rưỡi, hoặc hai giờ. Trời đang mưa."

Mưa nhỏ giọt tí tách trên các phiến lá của cành cây, bụi kiểng trong vườn. Tôi gương mắt cố nhìn qua màn đêm. Bao lâu rồi, từ khi chúng tôi, Pat và tôi, thức giấc giữa đêm, ra vườn, ngồi giữa các bụi hoa và dây leo và Pat khẻ hát một khúc ru em? Bao lâu rồi, từ khi ánh nguyệt bạch soi trên lối đi và Pat, như một con thú uyển chuyển, len lách theo, giữa những lùm cây?

Dễ có đến lần thứ một trăm tôi đi ra cửa. Tôi biết làm như thế là vô ích; nhưng nó thâu ngắn đợi chờ. Trời mù sương. Tôi chửi thề; tôi biết điều ấy có nghĩa gì với Koster. Một con chim hót ngoài kia, trong bóng tối.

"Nín đi," tôi gầm. Trong đầu tôi, một ý nghĩ nhoáng lên, loài chim mang điềm gỡ! "Mình nghĩ nhãm," tôi nói to. Một con bọ cánh cứng rè rè đâu đây -- nhưng nó không đến gần -- nó không đến gần. Tiếng kêu của nó đều đều; lúc ngừng -- lúc trở lại -- và trở lại lần nữa. Tôi bỗng run rẩy. Không phải bọ cánh cứng; đó là tiếng động của một chiếc xe đang chạy ở xa, quẹo ở các khúc ngoặt với tốc độ rất nhanh. Tôi đứng im như tượng -- tôi nín thở và há mồm ra để nghe cho rõ. Một lần nữa... một lần nữa... ánh đèn, tiếng u u the thé, như tiếng vo ve của một con ong bắp cày giận dữ... Và bây giờ, rõ hơn, tôi có thể phát hiện tiếng máy ép -- và rồi đường chân trời, kéo dãn đến điểm tới hạn, bỗng vỡ thành một vô cực mềm mại, chôn vùi dưới nó sức mạnh và sợ hãi và kinh hoàng...

Tôi chạy vào. Bám lên cửa cho vững, "Họ sắp tới!" tôi kêu. "Bác sĩ, Pat, họ sắp tới! Tôi có thể nghe tiếng xe của họ!"

https://thuviensach.vn

Suốt đêm, bác sĩ đối xử với tôi như một người dở điên dở khùng. Nhưng ông cũng đi ra, nghe ngóng. "Có thể là xe của người khác," sau cùng, ông nói.

"Không, tôi quen với tiếng máy xe."

Ông nhìn tôi, bực dọc. Rõ ràng, ông nghĩ ông cũng là một người ái mộ xe hơi. Với Pat, ông kiên nhẫn và tận tụy như một người mẹ; nhưng mỗi lần tôi nhắc đến xe cộ, ông lại gườm gườm nhìn tôi qua cặp kính và chứng tỏ là ông thông thạo hơn. "Không thể được," ông nói cụt lủn và quay vào nhà.

Tôi vẫn ở ngoài sân. Tôi rung lên vì kích động. "Karl! Karl!" tôi gọi. Tiếng ồm ồm, tiếng nỉ non liên tiếp xen nhau -- chiếc xe hẳn đã vào trong làng, chạy với vận tốc cực nhanh giữa những ngôi nhà. Tiếng rên rĩ yếu dần; nó ở đàng sau cánh rừng -- và bây giờ nó lại kêu lớn lên, dồn dập, chiến thắng -- một ngọn đèn pha qua sương mù: cặp đèn trước đầu xe; một tiếng động như sấm nổ... Không thể nào tin được, bác sĩ ra đứng cạnh tôi. Thình lình ánh đèn chói đến nỗi lóa mắt chúng tôi và với tiếng thắng ren rét, xe ngừng lại trước cổng vườn.

Tôi chạy ào ra. Giáo sư bước xuống xe lập tức. Ông không để ý đến tôi, mà đi thẳng tới bác sĩ. Koster theo sau.

"Cô ấy ra sao rồi?" anh hỏi.

"Vẫn còn thổ huyết."

"Cô ấy sẽ ổn thôi," anh nói. "Cậu đừng lo nữa."

Tôi không nói gì, chỉ nhìn anh...

"Cậu có thuốc lá không?" anh hỏi.

Tôi đưa anh một điếu. "Thật tốt, cậu đã tới đây, Otto."

https://thuviensach.vn

Anh rít mấy hơi dài. "Tớ cũng hy vọng là thế."

"Chắc cậu lái nhanh lắm?"

"Cũng không tệ. Chỉ có một khúc sương mù."

Chúng tôi ngồi cạnh nhau, trên ghế trong vườn và chờ.

"Cậu có nghĩ rằng cô ấy sẽ qua khỏi không?"

"Dĩ nhiên cô ấy sẽ sống sót. Thổ huyết không nguy hiểm đâu."

"Cô ấy chẳng hề nói một lời về chuyện ấy với tớ."

Koster gật đầu.

"Cô ấy phải sống, Otto," tôi nói.

Anh không nhìn lên. "Chúng ta hút thêm một điếu nữa," anh nói, "Tớ quên đem thuốc của tớ."

"Cô ấy phải sống," tôi nói, "nếu không, tất cả chỉ là rác rưởi."

Giáo sư đi ra. Tôi đứng dậy. "Tôi thề sẽ không bao giờ ngồi xe của cậu lái nữa," ông nói với Koster.

"Xin giáo sư tha lỗi," anh nói, "nhưng cô ấy là vợ của bạn tôi."

"Vậy thì?" Jaffé nói, nhìn tôi.

"Cô ấy khỏe chưa, thưa giáo sư?" tôi hỏi.

Ông lạnh lùng nhìn tôi. Tôi lẫn tránh mắt ông.

"Thế cậu nghĩ, tôi có thể đứng đây nếu cô ấy chưa khỏe hay sao?"

https://thuviensach.vn

Tôi cắn môi. Tôi nắm chặt hai bàn tay. Lệ dâng đầy mắt tôi.

"Xin giáo sư thứ lỗi," tôi nói, "nhưng giáo sư xong việc quá nhanh."

"Không bao giờ đủ nhanh cho loại việc đó," Jaffé nói, mỉm cười.

"Tớ không thể không lo lắng, Otto," tôi nói.

Anh nắm hai vai tôi, xoay người tôi lại, và đẩy nhẹ tôi về phía cửa. "Giáo sư cho phép chứ?"

"Tôi ổn rồi," tôi nói. "Tôi có thể vào trong đó, được không?"

"Được lắm, nhưng đừng trò chuyện," Jaffé trả lời. "Và thăm nhanh thôi. Cô ấy cần sự yên tịnh."

Tôi chỉ thấy ánh sáng lờ mờ bơi lội trong làn nước. Tôi chớp mắt. Ánh sáng chập chờn, lung linh. Tôi không dám lau khô dòng lệ, tôi sợ Pat nghĩ rằng tôi khóc bởi tình hình xấu tệ. Tôi chỉ liều lĩnh mang một nụ cười vào phòng. Rồi tôi trở ra ngay.

"Đưa giáo sư tới đây là đúng, phải không?" Koster hỏi vị giáo sư.

"Phải," Jaffé nói.

"Tôi có thể đưa giáo sư trở về, sáng sớm mai."

"Tôi nghĩ, tôi chưa nên về," Jaffé nói.

"Ở lượt về, dĩ nhiên tôi sẽ lái đàng hoàng hơn."

"Tôi nghĩ tôi sẽ ở lại một ngày để phòng hờ bất trắc. Tôi có thể ngủ trên giường của cậu, được chứ?" ông hỏi. Tôi gật đầu.

"Tốt. Vậy tôi sẽ ngủ ở đây. Các cậu có thể tìm chỗ trú qua đêm trong làng không?"

https://thuviensach.vn

"Dạ được. Giáo sư cần bàn chải đánh răng và áo ngủ không?"

"Không cần. Tôi có đủ. Tôi luôn luôn chuẩn bị cho những trường hợp khẩn cấp -- tuy chẳng phải chuyện đua xe."

"Tôi xin lỗi," Koster nói. "Giáo sư có bực mình lắm không?"

"Không," Jaffé nói.

"Và tôi rất tiếci đã không nói hết mọi thứ cho giáo sư rõ."

Jaffé cười lớn. "Cậu đánh giá giới y sĩ quá tệ. Ôi giào, thôi các cậu đi nghĩ đi. Tôi ở lại đây."

Tôi quơ đại vài món vật dụng cần dùng cho Koster và tôi. Chúng tôi đi bộ vào trong làng.

"Cậu mệt không?" tôi hỏi.

"Không," anh nói. "Chúng ta ngồi chơi đâu đây một lát đã."

Sau một giờ, tôi bắt đầu băn khoăn. "Nếu ông ấy ở lại, có nghĩa là còn nguy kịch, Otto," tôi nói. "Bằng không ông ấy..."

"Tớ nghĩ đó chỉ là dự phòng," Koster trả lời. "Ông ấy rất quý mến Pat. Ông ấy bảo với tớ như thế, khi đi với tớ. Ông ấy cũng là bác sĩ săn sóc cho mẹ Pat."

"Có phải bà ấy... "

"Tớ không biết," Koster trả lời, thật nhanh. "Cũng có thể do một căn bệnh khác hẳn. Cậu chưa buồn ngủ à?"

"Cậu đi đi, Otto. Tớ muốn, một lần nữa thôi.... Cậu biết mà, nhìn từ xa..."

https://thuviensach.vn

"Được. Tớ sẽ cùng đi với cậu."

"Nghe này, Otto. Đừng bận tâm -- tớ thích ngủ ngoài trời --khi thời tiết ấm áp. Tớ đã làm như thế mấy lần rồi, mới đây."

"Trời ướt mưa."

"Chẳng sao cả. Tớ sẽ dựng mui xe lên và ngồi trong đó một lúc."

"Tốt lắm. Tớ cũng thích ngủ ngoài trời như thế."

Tôi thấy mình không tài nào trốn được anh ấy. Chúng tôi lấy vài tấm chăn, nệm và quay trở lại Karl. Chúng tôi tháo then cài tấm đậy và đẩy ghế ra sau. Ta có thể nằm thoải mái ở đó.

"Còn dễ chịu hơn những đêm ở Tiền Tuyến," Koster nói.

Cửa sổ ngôi nhà sáng ngời qua màn sương. Thỉnh thoảng tôi lại thấy bóng của Jaffe di chuyển qua lại. Chúng tôi chia nhau một gói thuốc. Cuối cùng, đèn cũng tắt hết, chỉ còn một ngọn đèn đêm nhỏ.

"Tạ ơn Chúa," tôi nói.

Mưa rỉ rả rơi trên nóc xe. Một cơn gió nhẹ thoảng qua. Trời trở lạnh. "Nếu muốn, cậu có thể lấy cái mền của tớ, Otto," tôi nói.

"Không -- cậu nghĩ sao chứ? Tớ đủ ấm mà."

"Jaffé, một người có tinh thần thượng võ, hén?"

"Vâng. Lại còn khôn ngoan. Tớ tin như vậy."

Tôi ngồi dậy, lưng cứng đơ như que củi sau một đêm chập chờn không ngủ. Ngoài kia, trời xám và lạnh. Koster đã dậy từ lúc nào.

"Cậu không ngủ sao, Otto?"

https://thuviensach.vn

"Có chứ."

Tôi trèo khỏi xe và len lén theo con đường nhỏ trong vườn đến gần cửa sổ. Ngọn đèn đêm vẫn thắp sáng. Tôi thấy Pat nằm trên giường, nhắm mắt. Trong một giây, tôi lo rằng nàng đã chết. Rồi tôi thấy cánh tay mặt của nàng nhúc nhích. Nàng xanh mướt như tàu lá. Nhưng máu đã thôi chảy. Rồi tay nàng lại động đậy. Cùng một lúc, Jaffé, trong giường của tôi, mở mắt. Tôi lùi lại. Tôi cảm thấy an lòng; ông ấy biết rõ việc làm của mình.

"Tớ nghĩ chúng ta nên rút lui, Otto," tôi nói với Koster; "đừng để cho ông ấy biết là chúng ta theo dõi."

"Trong nhà ổn cả?" Otto hỏi.

"Dựa vào những gì tớ trông thấy, ổn cả. Giáo sư ngủ say đúng mức. Trong trận oanh kích vẫn ngon giấc; nhưng nếu có một con chuột gậm nhấm ba-lô, sẽ choàng tỉnh lập tức."

"Cậu tắm biển không?" Koster nói. "Không khí trong lành." Anh vươn vai.

"Cậu tắm đi," tôi nói.

"Tắm đi mà," anh kèo nài.

Bầu trời xám rẽ ra, lộ những vệt cam - đỏ long lanh. Dọc theo chân trời, bức màn mây vén lên, ngoài xa kia là màu xanh da táo trong sáng.

Chúng tôi nhảy tòm xuống nước và bơi. Biển xám và đỏ.

Rồi chúng tôi trở vào. Fraulein Muller đã thức. Bà đang hái rau mùi tây trong vườn. Bà bắt đầu khi tôi trò chuyện. Một cách vụng về, tôi cố lựa lời xin lỗi, hôm qua tôi đã văng tục quá nhiều.

Bà rấm rức khóc. "Tội nghiệp. Cô ấy đẹp quá, và trẻ quá."

https://thuviensach.vn

"Cô ấy sẽ sống tới một trăm tuổi," tôi nói, phật ý vì bà khóc lóc như thể Pat sắp chết tới nơi. Pat nào có sắp chết. Buổi sáng lạnh, sức sống mà biển nhanh chóng quất vào tôi, nói với tôi như thế. Pat không thể chết. Nàng chỉ chết nếu tôi đánh mất trái tim. Koster có mặt ở đây -- tôi có mặt tại đây: là chiến hữu của Pat... chúng tôi sẽ chết trước nàng. Chừng nào chúng tôi còn sống, nàng sẽ qua khỏi. Trong quá khứ, đã như thế. Nếu Koster còn sống, tôi sẽ sống. Và do đó, nếu chúng tôi còn sống, Pat không thể nào chết.

"Con người phải tuân theo số mạng," bà già nói, và gương mặt nâu, nhăn nhúm như quả táo khô nhìn tôi, trách móc. Rõ ràng, bà muốn trả lời câu chửi thề của tôi.

"Tuân theo?" tôi nói. "Tại sao lại phải tuân theo? Chẳng ích gì. Ta phải trả giá đắt cho mọi thứ trong đời, hai lần, ba lần. Vậy cớ sao ta phải tuân theo?"

"Vâng, tuân theo -- là điều tốt nhất."

Tuân theo! còn lâu tôi mới tuân theo, tôi thầm nghĩ. Có nhiều thứ hỗ trợ cho ta. Tranh đấu, tranh đấu, là điều duy nhất trong cuộc chiến này, nơi mà, dù sao chăng nữa, cuối cùng ta cũng sẽ đến. Tranh đấu cho những gì bé bỏng mà ta yêu quý. Khi nào được bẩy mươi tuổi, họa may ta có thể tính tới việc đầu hàng.

Koster trò chuyện với bà. Chẳng mấy chốc, bà đã mỉm cười và hỏi anh muốn ăn trưa món gì.

"Cậu thấy chưa," Otto nói. "Đó là phần thưởng của tuổi già. Nước mắt và nụ cười -- mau thay đổi nhau. Không tiếc hận. Một điều đáng cho ta học hỏi," anh trầm ngâm nói.

Chúng tôi đi vòng quanh nhà. "Cô ấy ngủ thêm phút nào hay phút đó," tôi nói. Chúng tôi trở lại vườn. Fraulein Muller đã dọn điểm tâm. Chúng tôi

https://thuviensach.vn

uống cà phê đen nóng. Mặt trời dâng cao, và không khí ấm áp. Những phiến lá ướt lấp lánh trong nắng. Từ biển vọng lại tiếng kêu của bầy hải âu.

Fraulein Muller đặt một bó hoa hồng lên bàn. "Chúng ta sẽ tặng cho cô ấy," bà nói. Hoa hồng thơm mùi thơ ấu và những bức vách trong vườn.

"Cậu biết không, Otto," tôi nói, "tớ có cảm tưởng như chính tớ đã mắc bệnh... Tớ không còn là mình nữa. Lẽ ra tớ phải bình tĩnh hơn. Điềm đạm hơn. Một người càng bình tĩnh càng được việc."

"Người ta không thể lúc nào cũng giữ được bình tĩnh, Bob. Tớ cũng bị một vài lần như thế. Càng lớn tuổi người ta càng sợ hãi. Như một tay cờ bạc, luôn luôn sẽ thua những canh bài mới."

Cửa mở. Jaffe bước ra trong bộ pyjamas. "Ổn cả rồi," ông ra hiệu, khi thấy tôi lóng ngóng sắp làm ngã bàn ăn. "Tốt như đã mong mỏi."

"Tôi có thể vào chưa?"

"Chưa. Bà giúp việc còn ở trong ấy. Lau rửa và những chuyện lặt vặt khác."

Tôi rót cà phê cho giáo sư. Dưới nắng, ông hấp háy đôi mắt và quay sang Koster. "Thực ra, tôi phải cám ơn cậu mới đúng. Nhờ cậu, ít ra tôi cũng được một ngày sống ở thôn quê."

"Nhưng giáo sư có thể về quê thường xuyên mà," Koster nói. "Xa thành phố một đêm, sáng hôm sau quay về."

"Có thể, có thể," Jaffé đáp. "Thế cậu chưa nhận ra rằng chúng ta đang sống trong thời đại tự - ngược đãi? Có nhiều thứ người ta có thể làm, thế nhưng lại không -- và vì sao, chỉ có trời mới biết. Hiện thời, công việc đã trở nên quan trọng một cách khiếp đảm, tôi đoán, có lẽ vì có quá nhiều người thất nghiệp, đến mức công việc tiêu diệt hết mọi thứ. Địa điểm này

https://thuviensach.vn

đáng yêu làm sao! Thế mà đã nhiều năm tôi chưa trở lại. Tôi có hai chiếc xe, một căn nhà mười phòng và rất nhiều tiền để phung phí... và tôi đã làm gì với số tiền ấy? Nó có nghĩa lý gì so với buổi sáng mùa hè thôn dã này? Công việc, công việc, công việc... một nỗi ám ảnh kinh hoàng -- và luôn luôn với ảo tưởng rằng cuối cùng tình huống sẽ thay đổi. Và chẳng bao giờ có thay đổi. Kỳ cục quá, phải không, có người lại sống một cuộc đời như thế?"

"Bác sĩ y khoa, theo tôi, là một trong số rất ít những người biết sống để làm gì," tôi nói. "Lấy thí dụ, một thư ký ngân hàng, thì sao?"

"Anh bạn thân mến," Jaffé trả lời, "là một sai lầm nếu ta cho rằng tất cả mọi người đều có sở thích giống nhau."

"Vâng," Koster nói. "Nhưng chẳng mấy khi người ta lại có một nghề nghiệp như ý."

"Thật vậy," Jaffé đáp. "Rất khó." Ông gật đầu với tôi. "Bây giờ, cậu vào được rồi. Nhưng nương nhẹ một chút, -- đừng chạm tới cô ấy và đừng để cô ấy nói nhiều nhé... "

Nàng nằm giữa mấy cái gối, yếu ớt, như bị thương. Gương mặt trắng bệch; quầng mắt trũng sâu, thâm và làn môi tái nhợt. Chỉ có cặp mắt to và sáng. Rất to và rực sáng...

Tôi cầm tay nàng. Lạnh và dịu oặt.

"Pat thương," tôi vụng về nói và suýt nữa đã ngồi xuống cạnh nàng khi tôi bất chợt nhìn thấy bên cửa sổ, gương mặt bì bì của bà giúp việc đang lom lom nhìn vào.

"Chị đi chỗ khác, được không?" tôi nói, bực tức.

"Tôi phải đóng màn cửa," bà nói.

https://thuviensach.vn

"Được rồi, vậy kéo màn xong rồi đi đi."

Bà kéo hai cánh màn vàng khép lại. Tuy thế bà vẫn chưa chịu bỏ đi. Bà chậm chạp dùng kẹp, ghim chúng khít vào nhau.

"Này chị," tôi nói, "đây không phải là kịch trường. Làm ơn biến đi."

Bà quay lại, cao ngạo. "Chừng nào kẹp xong tôi mới đi --- mà lúc đó, chưa chắc nữa."

"Em có nhờ bà ấy kéo màn không?" tôi hỏi Pat.

Nàng gật đầu.

"Ánh sáng làm đau mắt em không?" tôi hỏi.

Nàng lắc đầu. "Tốt nhất, hôm nay anh đừng nhìn em rõ quá..."

"Pat," tôi hoảng hốt, "em không được nói! Nhưng nếu đó là điều em muốn..."

Tôi mở cửa ra ngoài, bà giúp việc rồi cũng biến mất. Tôi trở vào. Tôi không còn bực bội nữa. Tôi lại hài lòng với bà giúp việc; chính vì bà, tôi đã trải qua những giây phút đầu tiên an lành. Bởi nhìn Pat nằm ở đó như thế, quả thật chẳng dễ dàng.

Tôi ngồi cạnh giường. "Em sẽ sớm bình phục, Pat ạ."

Nàng mấp mấy đôi môi. "Ngày mai, anh có nghĩ như thế không?"

"Có lẽ ngày mai chưa được đâu, phải thêm vài ngày nữa. Rồi em sẽ ngồi dậy và chúng mình sẽ lái về nhà. Đáng lẽ chúng mình đừng nên tới đây, không khí quá khắc nghiệt với em --"

https://thuviensach.vn

"Vâng," nàng thì thào. "Nhưng em không có bệnh, Robby. Chỉ là một tai nạn thôi --"

Tôi nhìn nàng. Có thực là nàng không biết, vừa rồi, nàng đã đỗ bệnh? Hay nàng không muốn biết? Tròng mắt của nàng đưa qua đưa lại không ngừng. "Anh không cần phải e sợ --" nàng khẻ nói.

Thoạt tiên tôi không hiểu nàng muốn nói gì và tại sao lại đặc biệt quan trọng là tôi không cần phải lo sợ. Tôi chỉ nhận thấy rằng nàng đang bức rức khó chịu, ánh mắt chứa đựng một vẻ phiền muộn, cấp bách lạ lùng. Rồi một ý nghĩ thình lình nảy ra. Tôi hiểu nàng đang nghĩ gì; nàng tưởng rằng tôi gớm sợ nàng vì nàng đang có bệnh.

"Trời ơi, Pat," tôi nói, "có phải đó là lý do, có lẽ thế, khiến em không bao giờ nói cho anh biết điều gì?"

Nàng không trả lời, nhưng tôi thấy đúng như tôi nghĩ.

"Thật bậy bạ," tôi nói; "thế em cho anh là hạng người gì, hở?"

Tôi cúi xuống. "Em nằm im một chút; không được cử động." Tôi hôn nàng. Môi nàng khô và nóng.

Khi đứng lên, tôi thấy nàng khóc. Lặng lẽ không thành tiếng, với đôi mắt vẫn mở to, và gương mặt bất động. Chỉ nước mắt trào ra, ướt đẫm.

"Trời ơi, Pat ---"

"Em sung sướng lắm," nàng nói.

Tôi đứng đó, nhìn nàng. Chỉ một chữ thôi, nhưng tôi chưa bao giờ nghe ai nói lên chữ ấy theo cách đó. Tôi đã biết phụ nữ, nhưng họ chỉ là những mối tình thoảng qua, những cuộc phiêu lưu, đôi khi là một giờ vui vẻ, một đêm cô đơn, chạy trốn bản thân, chạy trốn tuyệt vọng, chạy trốn trống vắng.

https://thuviensach.vn

Và tôi chẳng mong muốn một điều gì khác hơn, bởi tôi đã học được rằng, ta không thể tin tưởng vào bất cứ điều gì ngoại trừ bản thân, và chiến hữu, có lẽ. Giờ đây bỗng nhiên tôi hiểu ra, với một người, tôi có thể là một thứ gì đó, đơn giản chỉ vì tôi có mặt ở đấy, và người ấy hạnh phúc vì sự hiện diện của tôi. Diễn tả như thế nghe đơn sơ mộc mạc; nhưng nếu nghĩ kỹ, ta sẽ thấy đó là một cái gì mênh mông, bao la vô cùng tận. Cái đó có thể bẻ gẩy và biến đổi một người. Cái đó là tình yêu và tuy thế, lại còn là một điều khác hơn-- một điều dựa vào đó, người ta có thể sống. Một người không thể sống chỉ vì tình yêu. Nhưng sống cho một người khác, có lẽ...

Tôi muốn nói một câu gì đó, nhưng không thể. Thật khó tìm lời diễn đạt khi chúng ta thật sự có một điều để nói. Cho dù chúng ta có biết những từ ngữ thích hợp, chúng ta cũng e thẹn không thốt nên lời. Tất cả chữ nghĩa này thuộc về các thế kỷ khác, đã qua. Thời đại của chúng ta không có ngôn từ để mô tả cảm xúc của nó. Chúng ta chỉ có thể nói năng cụt ngủn, thô thiển -- mọi cách khác đều như giả tạo.

"Pat," tôi nói, "cô bé can đảm thương mến --"

Ngay lúc đó Jaffé bước vào. Ông lập tức hiểu hết sự tình. "Hạnh kiểm tốt dữ a," ông gầm gừ. "Tôi đoán mò vậy mà."

Tôi sắp sửa viện vài lý do để bào chữa, nhưng ông đã đuổi tôi khỏi phòng mà không cần phải làm ầm ỷ gì hơn.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 17

Hai tuần sau, Pat đã hồi phục đến mức chúng tôi có thể lên đường. Chúng tôi đóng gói hành lý, sẵn sàng chờ Gottfried Lenz. Anh sẽ lái xe về. Còn Pat và tôi, đi bằng xe lửa.

H

Hôm ấy là một ngày ấm, trắng đục màu sữa. Mây như những cuộn bông nõn bất động trên bầu trời, không khí nóng rung rinh trên những đụn cát và biển nhác lười nằm dưới lớp hơi mù óng ánh.

Gottfried đến, sau bửa ăn trưa. Tôi thấy từ xa, mái tóc của anh vàng óng trên bờ dậu. Cho đến lúc anh rẽ vào con đường dẫn đến biệt thự của Fraulein Muller, tôi mới nhận ra rằng không phải chỉ có một mình anh -- đàng sau anh là hình mẫu thu nhỏ của một tay đua, với cái nón kẻ ô lùm xùm đội ngược, cặp kính chắn bụi to đùng, bộ áo liền quần trắng và đôi tai ngoại khổ, bóng và đỏ rực như hồng ngọc.

"Nón của tôi, nhưng lại là Jupp!" tôi nói, sững sờ.

"Chính là cháu, Herr Lohkamp!" Jupp đáp, cười toe toét.

"Và trang phục đua xe! Để làm gì?"

"Cậu chưa bao giờ thấy ai ăn mặc như thế sao?" Lenz vui vẻ nói, bắt tay tôi. "Thằng bé đang học lái xe đua. Tớ đã dạy nó tám hôm rồi. Bửa nay nó nài nỉ xin theo. Đây là cơ hội tốt để tập lái đường xa."

https://thuviensach.vn

"Cháu sẽ phá kỷ lục, Herr Lohkamp," Judd hớn hở nói.

"Và cách nó sẽ phá kỷ lục!" Gottfried cười nhạo. "Tớ chưa bao giờ thấy ai cuồng như nó. Ngay bài học đầu tiên, nó đã cố qua mặt một chiếc Mercedes-Compressor bằng cái taxi cà khổ của chúng ta. Thằng quỷ sứ!"

Jupp sung sướng đến toát mồ hôi và nhìn Lenz, ngưỡng mộ.

"Cháu cứ tưởng mình có thể ăn đứt thằng cha cà chớn ấy, Herr Lenz. Cháu định sẽ qua mặt nó ở khúc quanh, như là Herr Koster."

Tôi không nhịn được cười. "Cháu khởi sự như vậy là khá rồi, Jupp."

Gottfried nhìn học trò của mình, hãnh diện như một ông bố. "Trước hết, chộp mớ hành lý kia và đem ra nhà ga."

"Cháu tự lái?" Jupp gần như nổ tung lên vì kích động. "Cháu được lái ra nhà ga, Herr Lenz?"

Gottfried gật đầu và Jupp chạy ù vào nhà.

Chúng tôi chất hành lý lên mui. Rồi chúng tôi đưa Pat vào xe và lái ra nhà ga. Chúng tôi đến nơi, sớm mười lăm phút. Sân ga vắng ngắt, chỉ có vài lon sửa bò nằm lăn lóc.

"Cháu nên khởi hành ngay thì hơn," tôi nói. "Nếu không, chẳng biết khi nào mới về đến nhà."

Jupp ngồi trước tay lái, nhìn tôi, phật ý ra mặt.

"Cháu không thích những câu nói như thế, hả?" Lenz hỏi nó.

Jupp ngồi thẳng lên. "Cháu đã tính đâu vào đấy cả rồi, Herr Lohkamp," thằng bé nói, trách móc. "Bọn cháu dư sức có mặt ở xưởng sửa xe trước tám giờ."

https://thuviensach.vn

"Được lắm," Lenz vỗ vai thằng bé. "Cá với chú Lohkamp đi. Một chai nước suối."

"Không chơi nước suối," Jupp trả lời, "nhưng cháu sẵn sàng cá một gói thuốc lá."

Thằng bé nhìn tôi đầy thách thức.

"Thế cháu đã biết rằng đường đi rất xấu, phải không?" tôi hỏi.

"Đã ước lượng rồi, Herr Lohkamp."

"Những khúc quanh gắt, cháu cũng có nghĩ đến rồi chứ?"

"Khúc quanh gắt chẳng có nghĩa gì với cháu. Cháu chẳng dễ bị mất tinh thần."

"Tốt lắm, Jupp," tôi nói. "Vậy chú bằng lòng đánh cá. Nhưng Herr Lenz không được lái dùm đâu."

Lenz đặt tay lên tim. "Hứa danh dự."

"Giỏi lắm, giỏi lắm. Nhưng, trên tay cháu có cái gì thế?"

"Đồng hồ bấm giờ của cháu. Cháu sẽ canh giờ. Chỉ là muốn biết cái xe trượt tuyết này có khả năng ra sao."

Lenz nhăn răng cười. "Vâng, cậu ơi. Jupp đã võ trang đầy mình. Tớ dám nói là từng ống xy- lanh của chiếc Citroen thân thương đang run rẩy đợi chờ."

Jupp phe lờ đi lời nói châm chọc. Nó bồn chồn nắm, rứt vành mũ. "Vậy chúng ta khởi hành chứ, Herr Lenz? Mình có đánh cá mà."

https://thuviensach.vn

"Dĩ nhiên, cái máy nén bé con. Au revoir, Pat. Gặp lại cậu sau nhé, Bob." Gottfried nhảy phóc vào xe. "Nào, Jupp, cháu hãy cho tiểu thư xem, một hiệp sĩ và quản trị gia thế giới trong tương lai khởi hành như thế nào."

Jupp kéo cặp kính chắn bụi xuống mắt, vẫy tay như dân kỳ cựu, và gài số một, từ lề khéo léo lao vút ra đường.

Trong một lúc, Pat và tôi ngồi ở hàng ghế đầu ở nhà ga. Ánh nắng chói chang, trắng xóa trên bức tường gỗ ngăn sân ga. Có mùi nhựa cây và muối. Pat ngã đầu ra sau và nhắm mắt. Nàng ngồi im phăng phắc, mặt nghiêng về phía mặt trời.

"Em mệt đấy à?" tôi hỏi.

Nàng lắc đầu. "Không, Robby."

"Tàu đến rồi," tôi nói.

Đầu máy xình xịch chạy đến, đen, nhỏ và bơ vơ giữa trời đất hoang vu, run rẩy. Chúng tôi lên tàu. Tàu vắng, gần như không có ai. Tàu hì hục khởi chạy. Khói từ đầu máy bốc lên, đen, cuồn cuộn trong không khí. Phong cảnh chầm chậm lùi ra sau -- thôn làng với những ngôi nhà lợp lá nâu, những cánh đồng cỏ tha thẩn bò và ngựa, cánh rừng, và rồi, an bình và ngủ ngoan trong cái hốc trống phía sau những đụn cát, căn nhà của Fraulein Muller.

"Fraulein Muller kia kìa," Pat nói.

"Vâng, đúng thế."

Bà đứng trước cửa nhà, vẫy tay từ biệt. Pat rút khăn tay ra, để gió thổi phất phơ bên cửa sổ.

https://thuviensach.vn

"Bà ấy không thấy đâu," tôi nói, "nó nhỏ và mỏng quá. Đây, lấy khăn của anh."

Nàng cầm khăn của tôi và vẫy vẫy. Fraulein Mulleer vẫy lại, cuồng nhiệt.

Con tàu dần dần chạy đến vùng quê bát ngát. Nhà cửa biến mất và những đồi cát bỏ lại phía sau. Bên ngoài dãy rừng đen, biển thỉnh thoảng lại hiện ra nhìn -- cái liếc mắt canh thức mỏi mòn. Rồi đến màu lục vàng óng, êm ả của cánh đồng và những tai bắp rập rờn uốn theo làn gió nhẹ tận chân trời.

Pat đưa trả tôi chiếc khăn tay, rồi thu mình trong góc. Tôi đóng cửa sổ. Đã qua rồi, tôi nghĩ, cám ơn Chúa, đã qua rồi. Chỉ là một giấc mơ. Một giấc mơ bất hạnh.

Khi chúng tôi về đến thành phố, đã gần sáu giờ. Tôi đón tắc xi và chất hành lý lên xe. Rồi chúng tôi về nhà Pat.

"Anh có lên không?" nàng hỏi.

"Dĩ nhiên."

Tôi đưa nàng lên, rồi trở xuống lấy hành lý cùng với người tài xế. Khi tôi quay lại, Pat vẫn còn ở tiền sảnh. Nàng đang trò chuyện với Trung Tá Hake và vợ.

Chúng tôi bước vào phòng nàng. Bên ngoài, chiều xuống nhưng trời vẫn sáng. Trên bàn là một lọ thủy tinh với hoa hồng đỏ nhạt. Pat đến bên cửa sổ, nhìn ra. Rồi nàng quay lại, "Chúng mình đã vắng nhà bao lâu rồi, Robby?"

"Đúng mười tám ngày."

"Mười tám ngày. Dường như lâu hơn thế."

https://thuviensach.vn

"Anh cũng nghĩ vậy. Nhưng khi vừa xong, lúc nào ta cũng cảm thấy như thế."

Nàng lắc đầu. "Em không có ý đó."

Nàng mở cửa, bước ra bao lơn. Một cái ghế xếp dài trắng, thứ đặt trong vườn, dựa vào vách. Nàng kéo nó ra, im lặng nhìn.

Khi trở vào phòng, nét mặt của nàng đã thay đổi và đôi mắt buồn hiu hắt.

"Ngắm hoa hồng đi em," tôi nói. "Của Koster tặng. Thiệp của anh ấy để kế bên."

Nàng cầm tấm thiệp lên, rồi lại bỏ xuống. Nàng nhìn hoa hồng, nhưng tôi có thể nói, nàng không chú ý tới chúng một mảy may. Tâm trí của nàng vẫn còn vương vấn tới cái ghế dài trắng. Nàng tưởng mình đã thoát khỏi, và giờ đây, một lần nữa, có lẽ nó sẽ lại là một phần của đời nàng.

Tôi để yên, không nói thêm câu nào. Cố gắng làm cho nàng nghĩ đến chuyện khác cũng chẳng ích gì. Nàng sẽ phải đối diện với nó, và tốt nhất hãy để cho việc ấy xảy ra lúc này, khi tôi còn ở đây. Người ta có thể trì hoãn bằng lời nói; nhưng chẳng sớm thì muộn, nó sẽ trở lại, và có lẽ còn tai hại hơn.

Nàng đứng cạnh bàn, hơi cúi mặt, tay đặt trên bàn. Rồi nàng ngẩng lên, nhìn tôi. Tôi không nói gì. Nàng chậm rãi bước quanh bàn, rồi đặt hai tay lên vai tôi.

"Em thương," tôi nói.

Nàng tựa vào tôi. Tôi ôm chặt nàng. "Bây giờ chúng ta sẽ giải quyết vấn đề, hở em?"

https://thuviensach.vn

Nàng gật đầu. Rồi nàng vuốt mái tóc ra sau. "Chỉ là trong giây phút mà thôi, Robby."

"Anh biết."

Có tiếng gỏ cửa. Cô hầu gái đẩy xe trà vào. "Tốt lắm," Pat nói.

"Em uống trà nhé?" tôi hỏi.

"Không, cà phê. Ngon và thật đậm."

Tôi ở lại nửa giờ. Rồi nàng thấm mệt; tôi nhận ra điều ấy trong mắt nàng.

"Em cần ngủ một giấc ngắn," tôi nói.

"Còn anh?'

"Anh sẽ về và cũng đánh một giấc. Trong hai giờ, anh sẽ tới, đưa em đi ăn."

"Anh mệt sao?" nàng hỏi, nghi ngờ.

"Vâng, một tị thôi. Trên tàu nóng quá. Và sau đó, anh còn phải đến xưởng sửa xe."

Nàng không hỏi câu nào nữa. Nàng mệt nhoài và suy sụp. Tôi đưa nàng lên giường, đắp chân thật chu đáo. Nàng thiếp đi tức thì. Tôi đặt bình hoa hồng gần bên và tấm thiệp của Koster cạnh đó, để khi tỉnh dậy, nàng có một cái gì để mà nghĩ đến. Rồi tôi ra về.

Trên đường đi, tôi ngừng lại ở buồng điện thoại công cộng. Tôi quyết định gọi giáo sư Jaffé. Gọi từ nhà sẽ khó khăn, vì toàn thể nhà trọ sẽ lắng nghe.

https://thuviensach.vn

Tôi nhắc máy, xin số của bệnh viện. Một lúc sau, Jaffé đến ở đầu dây bên kia.

"Lohkamp đây," tôi hắng giọng, nói. "Hôm nay chúng tôi đã về đến nhà. Được hơn một giờ."

"Cậu đi bằng xe hơi?" Jaffé hỏi.

"Không, bằng xe lửa."

"Thế à, tình hình ra sao?"

"Cũng ổn," tôi nói.

Ông suy nghĩ một lúc. "Tôi muốn ngày mai khám bệnh cho Fraulein Hollmann. Xem nào, lúc mười một giờ. Cậu làm ơn nói cho cô ấy nhé."

"Không được," tôi nói. "Tôi không muốn cô ấy biết tôi đã liên lạc với giáo sư. Ngày mai, chắc chắn cô ấy sẽ gọi. Có lẽ, lúc đó giáo sư nói với cô ấy thì tốt hơn."

"Được rồi, tôi sẽ nói."

Một cách máy móc, tôi xê dịch quyển niên giám điện thoại dầy cộp, bẩn thỉu. Nó nằm trên một bục gỗ nhỏ. Các số điện thoại ghị bằng bút chì, chằng chịt trên vách.

"Vậy tôi có thể gặp giáo sư chiều mai?" tôi hỏi.

Jaffé không trả lời.

"Tôi muốn biết bệnh tình của cô ấy," tôi nói.

"Chiều mai, không thể được." Jaffé đáp. "Tôi cần phải quan sát cô ấy ít nhất một tuần. Khi ấy tôi sẽ nói cho cậu biết."

https://thuviensach.vn

"Cám ơn giáo sư." Tôi chăm chú nhìn cái bục gỗ trước mặt. Một người nào đó đã vẽ lăng nhăng một bức hình trên ấy. Hình một cô gái béo tròn với cái nón rơm to tướng. Bên dưới có chua dòng chữ, Ella là con dê. "Trong thời gian này, cô ấy có cần làm gì đặc biệt không ạ?" tôi hỏi.

"Ngày mai tôi mới biết. Nhưng tôi tưởng, cô ấy được người ở nhà trọ cô ấy chăm chút cẩn thận mà."

"Tôi không rõ. Tôi nghe nói họ định đi xa một tuần. Lúc đó, ngoài người tớ gái ra, chỉ còn có một mình cô ấy."

"Vậy sao? Thôi được, ngày mai tôi sẽ bàn với cô ấy."

Tôi lại đẩy quyển niên giám điện thoại che đi bức vẽ trên bục gỗ. "Giáo sư có nghĩ rằng cô ấy -- sẽ bị xuất huyết, giống như lần trước?"

Jaffé ngần ngừ một thoáng. "Dĩ nhiên, chuyện ấy có thể xảy ra," ông nói, "tuy nhiên, khả năng không cao lắm. Tôi chỉ có thể nói cho cậu biết, sau khi khám kỹ. Tôi sẽ gọi điện cho cậu sau."

"Cám ơn, giáo sư."

Tôi gác ống nghe. Bên ngoài buồng điện thoại, tôi đứng tần ngần một lúc trên phố. Đường xá bụi bậm và ngột ngạt. Rồi tôi trở về nhà.

Tôi gặp Frau Zalewski ở cửa. Từ phòng Frau Bender, bà phóng ra, nhanh như một viên đạn đại bác. Khi nhìn thấy tôi, bà dừng lại.

"Sao thế? Về rồi đấy à?"

"Như bác thấy. Thời gian vừa qua có chuyện gì lạ không ạ?"

"Không có chuyện nào dính dáng tới cậu. Cũng không có thư từ. Nhưng Frau Bender đã dọn ra."

https://thuviensach.vn

"Thật ư? Tại sao?"

Frau Zalewski chống hai tay lên hông. "Tại vì thế giới đầy dẫy những tên lưu manh. Chị ấy đã dọn đến viện tế bần Cơ đốc. Với con mèo và hai mươi sáu marks."

Bà giải thích rằng nhà nuôi trẻ mồ côi, nơi Frau Bender là y tá cho lũ trẻ, đã bất thần đóng cửa. Giám đốc phạm những sai lầm trong việc đầu tư chứng khoán. Frau Bender bị sa thải và bị quỵt mất hai tháng lương còn thiếu.

"Bà ấy kiếm được việc làm mới chưa?" tôi hỏi mà không suy nghĩ.

Frau Zalewski chỉ nhìn tôi.

"Không, không, dĩ nhiên là chưa," tôi nói.

"Tôi có bảo chị ấy rằng, chị cứ ở đây nếu muốn. Tiền nhà để thư thả rồi trả cũng được. Thế nhưng chị ấy không chịu."

"Người nghèo thường chân thật," tôi nói. "Vậy ai sẽ dọn vào phòng của bà ấy?"

"Gia đình Hasse. Rẻ hơn căn phòng mà họ đang ở lâu nay."

"Còn phòng của gia đình Hasse thì sao?"

Bà nhún vai. "Đành phải chờ xem. Bác không hy vọng là sẽ có khách thuê."

"Chừng nào phòng ấy trống?"

"Ngày mai. Gia đình Hasse đang dọn."

https://thuviensach.vn

"Tiền thuê phòng, bác nói thật đi, bao nhiêu?" tôi hỏi. Một ý tưởng vừa bất thần nảy ra trong đầu tôi.

"Bẩy mươi marks."

"Đắt quá," tôi nói, tỉnh ngủ hẳn.

"Có cà phê, hai ổ bánh mì nhỏ, và rất nhiều bơ mỗi sáng mà đắt đỏ ư?"

"Bác nói đúng. Nhưng nếu không uống cà phê sáng thứ sáu -- năm mươi marks, không hơn một xu, được không?"

"Cậu định thuê phòng ấy?" Frau Zalewski hỏi.

"Có lẽ."

Tôi đi về căn phòng tồi tàn của mình và nghĩ mãi tới cánh cửa thông qua phòng của gia đình Hasse. Không, đó không phải là một ý nghĩ hạnh phúc.

Nhưng sau một lúc, tôi lại đổi ý và gõ cửa.

Frau Hasse có ở nhà. Trong gian phòng đã trống gần nửa, bà ngồi trước gương, đội mũ, và tô phấn.

Tôi chào bà, vừa nhìn quanh. Phòng rộng hơn tôi nghĩ. Một số bàn ghế đã được dọn đi khiến ta có thể nhận ra điều đó. Thảm trải sàn đơn giản, sáng sủa và tương đối còn mới, cửa ra vào và cửa sổ vừa được sơn phết, ban công khá rộng và đẹp.

"Chắc cháu đã biết ông ấy đối xử với bác ra sao rồi," Frau Hasse nói."Bác phải dọn qua phòng của mụ ấy. Có nhục không chứ?"

"Nhục?" tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

"Vâng, nhục nhã," bà xổ một tràng. "Cháu biết là bác không ưa con mụ ấy, thế mà Hasse bắt bác phải dọn qua phòng của mụ ấy, không ban công, và có độc một cửa sổ. Chỉ vì tiền phòng rẻ hơn một chút! Thử nghĩ xem, mụ ấy, đang ở viện tế bần Cơ Đốc, sẽ đắc ý biết bao."

"Cháu không cho là bà ấy đang đắc ý."

"Dĩ nhiên, mụ ấy, y tá dởm của trẻ con, đang hí hửng! Cháu phải biết, người lù đù vác cái lu mà chạy! Lại còn ở sát vách với cái con ngựa Erna Bonig! Và mùi mèo hôi thối!"

Tôi ngượng ngập nhìn lên. "Nhưng mèo là những con vật rất xinh đẹp và sạch sẽ," tôi nói. "Ngoài ra, cháu vừa mới vào xem phòng ấy. Có hôi mèo đâu nào."

"Thế à?" Frau Hasse tức giận trả lời tôi, lấy tay sửa lại mũ. "Dĩ nhiên, chuyện đó còn tùy vào thính giác của từng người. Nhưng bác sẽ không mó tay vào. Ông ấy cứ việc còng lưng khuân đồ đạc qua bên ấy. Bác đi đây. Bác muốn nói là, ít nhất, ra khỏi cuộc đời khổ như chó này."

Bà đứng lên. Gương mặt với làn da sần sùi rung lên vì giận dữ đến đỗi bụi phấn rơi lả tả như mưa phùn. Tôi thấy bà đã tô đôi môi đỏ chót như máu, và ăn vận như sắn sàng để giết. Bà thơm lừng như một xưởng nước hoa, khi lướt khỏi phòng.

Tôi ngơ ngẫn nhìn. Rồi tôi xem xét căn phòng một lần nữa. Tôi thử đoán bàn ghế của Pat sẽ sắp xếp ra sao. Nhưng tôi đành chịu. Pat ở đây, luôn luôn ở đây, bên tôi... tôi không thể hình dung được. Có lẽ tôi sẽ không bao giờ có ý kiến ấy, nếu như nàng vẫn khỏe mạnh. Tuy nhiên... Tôi mở cửa và bước ra ban công. Nhưng rồi tôi lắc đầu và quay trở lại phòng mình.

Nàng vẫn còn ngủ khi tôi bước vào. Tôi rón rén ngồi xuống cái ghế bành bên cạnh giường, nhưng nàng mở mắt ngay tức thì.

https://thuviensach.vn

"Xin lỗi đã đánh thức em," tôi nói.

"Anh ở đây từ nãy giờ?" nàng hỏi.

"Không. Anh mới trở lại."

Nàng vươn tay và ấp má vào tay tôi. "Tốt. Em không thích người ta nhìn em ngủ."

"Anh hiểu. Anh cũng không thích như vậy. Anh không muốn nhìn em ngủ. Anh chỉ không muốn đánh thức em. Em có muốn chợp mắt thêm một chút nữa?"

"Không, em ngủ đủ rồi. Em dậy liền bây giờ."

Tôi đi qua phòng bên cạnh, trong khi nàng thay áo. Bên ngoài trời tối dần. Ở cửa sổ phòng đối diện, một cái máy hát đang ong ỏng phát bài Hành khúc Hohenfriedberg. Một gã đầu hói, mang cặp dây đeo quần, lúi húi bên máy hát. Rồi hắn đi tới đi lui, tập thể dục kiểu Thụy Điển theo điệu nhạc. Cái đầu trọc láng bóng nổi trên nền tối lờ mờ như một vầng trăng bực tức. Tôi nhìn hắn, vô cảm giác. Tôi cảm thấy chán nản và u sầu.

Pat bước vào. Trông nàng xinh đẹp, tươi tắn, không một chút mệt mỏi.

"Em đẹp lộng lẫy," tôi ngạc nhiên nói.

"Em cũng thấy khỏe, Robby. Như thể em đã có nguyên một đêm an giấc. Em hồi phục rất nhanh."

"Vâng, trời ạ. Nhanh đến nỗi người ta theo không kịp."

Nàng dựa vào vai tôi và ngước lên. "Nhanh lắm sao, Robby?"

"Không. Chỉ là anh quá chậm. Anh thường hơi chậm chạp, Pat ạ."

https://thuviensach.vn

Nàng mỉm cười. "Chậm thì chắc. Và chắc thì tốt."

"Chắc như nút bần trên nước."

Nàng lắc đầu. "Anh vững chắc nhiều hơn anh tưởng. Trên thực tế, anh hoàn toàn khác với những gì anh nghĩ. Hiếm khi nào em gặp một người có nhiều nhận định sai lầm về bản thân như anh."

Tôi bỏ tay khỏi vai nàng.

"Vâng, anh yêu," nàng nói, gật đầu. "Quả tình là thế. Còn bây giờ, mình đi kiếm món gì ăn nhé."

"Chúng ta nên đi đâu?" tôi hỏi.

"Quán của Alfons. Em phải ghé lại. Em có cảm giác như mình đã đi vắng từ muôn kiếp."

"Tốt," tôi nói. "Nhưng em có đói bụng không? Em không thể đến quán Alfons nếu em không đói. Anh ấy sẽ tống cổ em ra khỏi quán."

Nàng cười to. "Nhưng em đang đói khủng khiếp."

"Vậy mình đi thôi." Bỗng nhiên, tôi rất vui.

Vào quán của Alfons, chúng tôi được đón tiếp hậu hĩnh. Anh chào chúng tôi rồi biến mất ngay và sau đó trở lại, ngột ngạt trong chiếc áo cổ cồn cứng nhắc và cái cà vạt đốm xanh lục. Vị tất anh đã ăn vận như thế với Hoàng đế nước Phổ. Anh lại có vẻ ngượng ngập vì sự suy thoái chưa từng thấy này.

"Alfons, có món nào ngon không ạ?" Pat hỏi, tựa khủy tay trên mặt bàn.

Alfons cười khì, chúm môi lại và nheo mắt. "Cô may mắn đấy. Hôm nay có món cua hấp."

https://thuviensach.vn

Anh lùi một bước để quan sát hiệu quả. Hiệu quả hạng nhất.

"Dọn kèm với rượu vang mới cất Moselle," anh khẻ nói, vui thích, lùi thêm một bước nữa.

Một tràng pháo tay tán thưởng -- đặc biệt từ cửa, nơi mà cùng với mái tóc vàng hoang dại và cái chóp mủi rám nắng, xuất hiện gương mặt tươi cười của chàng trai lãng mạn cuối cùng.

"Gottfried!" Alfons reo lên. "Cậu? Chính cậu đấy ư? Trời ơi, ngày vui quá! Đến đây cho tớ ôm một cái!"

"Em sắp chứng kiến một cảnh tượng," tôi nói với Pat.

Hai người lao vào vòng tay nhau. Alfons vỗ thùm thụp lên lưng Lenz như có một lò rèn kéo bễ ở cạnh quán. "Hans," anh kêu người hầu bàn, "đem chai Napoleon ra."

Anh lôi Gottfried tới quầy. Anh bồi mang đến một chai lớn, vỏ còn đóng bụi. Alfons rót rượu ra hai ly.

"Pros't, Gottfried, con lợn quay già dịch."

"Pros't, Alfons, lão cai tù tốt bụng."

Hai người ực một hớp, cạn ly.

"Hạng nhất," Gottfried khen. "Loại cognac dành cho thánh mẫu."

"Đáng tiếc chúng ta đã nuốt trộng như thế," Alfons nói. "Nhưng làm sao có thể uống chậm khi ta quá sung sướng. Làm thêm một ly nữa, nào."

Anh rót thêm và nâng cốc. "Nè cậu, tên cà chua vô tín ngưỡng."

Lenz cười to. "Alfons thân quý của tớ."

https://thuviensach.vn

Mắt Alfons ươn ướt. "Một lần nữa, Gottfried," anh nói, cảm động.

"Tới luôn bác tài." Lenz chìa ly của anh ra. "Tớ chỉ nói Không với cognac, khi nào tớ lăn kềnh không ngóc đầu lên nỗi mà thôi."

"Nói như thế mới là sành điệu." Alfons rót thêm ly thứ ba.

Lenz đi đến bàn, còn thở gấp. Anh lấy đồng hồ ra. "Về đến ga ra với chiếc Citroen lúc tám giờ kém mười. Cậu nghĩ sao?"

"Đạt kỷ lục," Pat trả lời. "Hoan hô Jupp! Em sẽ đích thân trao cho chú ấy một hộp thuốc lá."

"Còn cậu, có phần cua làm thêm cho cậu," Alfons, bám sát Gottfried, nói. Anh đưa mỗi người một thứ gì giống như khăn trải bàn. "Các cậu cởi áo lớn ra, cột khăn vào. Tiểu thư bằng lòng cho chúng tôi làm như vậy không?"

"Em cũng thấy cần phải làm như thế," Pat nói.

Alfons gật đầu, hài lòng. "Cô là một phụ nữ hợp tình hợp lý, tôi biết. Ta phải thưởng thức món cua thoải mái. Không sợ vấy bẩn quần áo." Ông tươi cười. "Dĩ nhiên, cô sẽ có một thứ còn hay hơn thế nữa."

Người hầu bàn, Hans, đem ra một cái tạp dề của đầu bếp, trắng tinh như tuyết. Alfons tháo ra, giúp nàng choàng vào. "Hợp với cô lắm," anh khen.

"Thế mới đúng," nàng trả lời, cười to.

"Tôi vui vì cô thích nó," Alfons thân ái nói."Làm ấm áp cõi lòng."

"Alfons!" Goffried thắt tấm khăn quanh cổ, để các góc khăn chìa ra. "Tớ phải nói, hiện thời chỗ này trông không khác gì một tiệm cắt tóc."

"Chúng ta sẽ thay đổi ngay. Nhưng, một ít nghệ thuật trước đã."

https://thuviensach.vn

Alfons đến cạnh máy quay đĩa, và lập tức bài Pilgrims' Chorus của Tannhauser vang lên. Chúng tôi im lặng lắng nghe.

Bài ca chưa dứt hẳn thì cửa nhà bếp đã mở và người bồi bàn, Hans, bước ra với một cái chậu to như cái thau tắm em bé. Chậu đựng đầy cua hấp, nghi ngút khói. Vừa ho, anh ta vừa đặt chậu cua lên bàn.

"Lấy dùm tôi một cái khăn ăn nữa, nhé," Alfons nói.

"Bạn cũng ăn với chúng tôi hay sao?" Lenz kêu lên. "Hân hạnh quá."

"Nếu tiểu thư không phản đối?"

"Trái lại là khác, Alfons."

Pat nhích ghế qua và anh ngồi xuống bên cạnh.

"Cô cứ tự nhiên," anh nói, như xin lỗi. "Thực ra tôi có thể bóc vỏ cua sẵn dùm cô. Phụ nữ phải bóc vỏ cua thì hơi cực đấy."

Anh thò tay vào chậu, nhanh nhẹn bóc vỏ và bẻ cua ra cho nàng. Bàn tay thô to của anh lại khéo léo và lịch lãm đến nỗi nàng chẳng phải làm gì, ngoại trừ thưởng thức những miếng thịt cua xiên sẵn trên cái nĩa anh đưa ra.

"Ngon không?" anh hỏi.

"Ngon tuyệt." Nàng nâng ly rượu. "Chúc sức khỏe anh, Alfons."

Alfons vui vẻ chạm cốc với nàng rồi chầm chậm uống. Tôi nhìn nàng. Tôi ước phải chi đó là một thức uống khác, không chứa rượu.

Nàng cảm thấy cái nhìn của tôi. "Salut, Bob," nàng nói.

Nàng đẹp, rạng ngời hạnh phúc.

"Salut, Pat," tôi nói, và uống cạn ly.

https://thuviensach.vn

"Nơi đây đáng yêu quá, phải không?" Nàng hỏi, nhìn tôi một lần nữa.

"Quá đáng yêu." Tôi rót rượu thêm cho mình. "Pros't, Pat!"

Mặt nàng thoáng ửng hồng. "Pros't, Bob; Pros't, Gottfried!"

Chúng tôi uống. "Rượu ngon," Lenz nói.

"Graacher Abtsberg mùa năm trước," Alfons giải thích. "Mình hài lòng là cậu nhận ra."

Anh kéo con cua thứ nhì từ trong chậu, đưa cho Pat cái càng cua đã lột.

Nàng từ chối. "Anh phải ăn đi chứ, Alfons. Không thôi, anh chẳng còn gì để ăn đâu."

"Anh sẽ ăn sau. Anh bóc vỏ cua nhanh hơn họ nhiều."

"Tốt lắm." Nàng nhận cái càng cua. Alfons hân hoan ra mặt và bóc thêm nữa. Anh như một con cú già bự xự, chăm chút mớm thức ăn cho một con chim trắng bé bỏng mới ra ràng.

Để kết thúc, chúng tôi uống thêm một lượt Napoleon và từ biệt Alfons. Pat rất hạnh phúc.

"Tuyệt vời," nàng nói. "Cám ơn anh Alfons. Thật tuyệt vời." Nàng chìa tay ra cho Alfons.

Alfons lẩm bẩm gì đó và hôn tay nàng. Mắt của Lenz như sắp rớt ra, vì kinh ngạc. "Sớm quay lại đây nhé," Alfons nói. "Cả cậu nữa, Gottfried."

Chiếc Citroen nhỏ bé, lạc loài đậu bên ngoài, dưới ngọn đèn đường.

"Ô," Pat kêu lên, đứng chựng lại. Một thoáng co giật lướt qua trên mặt nàng.

https://thuviensach.vn

"Sau thành tích biểu diễn của nó hôm nay, tôi đã đặt cho nó cái tên cúng cơm là Hercules," Gottfried vừa nói, vừa mở cửa xe. "Tôi có thể đưa cô về không?"

"Không ạ," Pat nói.

"Tôi cũng nghĩ thế. Vậy chúng ta đi đâu?"

"Ta đi quán 'The Bar' không, vậy Bob?" Nàng quay sang tôi.

"Tất nhiên," tôi nói; "tất nhiên chúng ta sẽ đi quán 'The Bar'."

Chúng tôi lái thật chậm trên đường phố. Trời ấm và trong. Người người ngồi trước quán cà phê. Âm nhạc êm đềm vẳng ra. Pat ngồi cạnh tôi. Bỗng dưng, tôi không thể tin rằng nàng đang ốm; người của tôi nóng lên vì cố gắng, nhưng trong một thoáng, tôi vẫn không thể nào tin.

Trong quán "The Bar" chúng tôi gặp Ferdinand và Valentin. Ferdinand trông khỏe mạnh. Anh đứng lên, đón Pat.

"Diana," anh nói, "từ rừng thẳm về --" Nàng mỉm cười. Anh quàng tay lên vai nàng. "Nữ thần săn bắn với cây cung bạc, làn da sạm nắng và can trường -- cô uống gì đây?'

"Gottfried gỡ tay anh ta. "Thương nhân thường không khéo cư xử," anh nói. "Tiểu thư đây đã có hai công tử theo hộ tống; bộ anh không nhìn thấy hay sao, hở con bò rừng?"

"Người lãng mạn chỉ là cái đuôi bám theo -- không phải là hộ tống viên," không một chút nao núng, Ferdinand nói.

Lenz cười tươi và quay sang Pat. "Tôi sẽ pha cho cô một món rất đặc sắc. Cocktail Kolibri. Đặc sản của Ba Tây."

Anh đến quầy rượu, pha lắc nhiều thứ, rồi mang về.

https://thuviensach.vn

"Cô thấy thế nào?" anh hỏi.

"Hơi loãng, nhưng đậm tính chất Ba Tây," Pat trả lời.

Gottfried cười to. "Nó cũng mạnh nữa. Pha với rum và vodka."

Chỉ cần liếc sơ qua tôi cũng thừa biết, không có rum mà cũng chẳng vodka -- nó là nước ép trái cây, chanh, cà chua, và có lẽ một giọt Angostura. Một thứ cocktail không rượu. Nhưng Pat, cám ơn trời, không phân biệt được.

Nàng uống ba ly Kolibris lớn, và tôi để ý thấy nàng rất vui vì không bị đối xử như người bệnh. Một giờ sau, chúng tôi ra về, chỉ còn Valentin ở lại. Lenz đã dàn xếp tất cả. Anh mời Ferdinand ngồi vào chiếc Citroen và lái đi. Như thế, Pat và tôi không có vẻ gì là bỏ về sớm. Thật chu đáo, tuy thế, trong một thoáng, tôi có cảm giác khổ sở của một con cún.

Pat khoác tay tôi. Với những bước yểu điệu, duyên dáng, nàng đi bên cạnh; tôi cảm nhận được hơi ấm của cánh tay nàng, tôi thấy ánh đèn đường mờ ảo soi trên gương mặt linh động của nàng -- Không, tôi không thể tin rằng nàng đang ốm; tôi có thể tin ở điều ấy giữa ban ngày, còn khi đêm về, khi cuộc sống dịu dàng hơn, ấm áp hơn, và đầy hứa hẹn, thì không.

"Chúng mình ghé qua nhà anh một chút, nhé?" tôi hỏi.

Nàng gật đầu.

Hàng lang của nhà trọ sáng đèn. "Chết rồi," tôi nói. "Không biết có chuyện gì xảy ra vậy? Em chờ anh một chút, được không?"

Tôi mở cửa và ngó vào. Hành lang dài nằm trơ trẻn dưới đèn, như một đường hẻm nhỏ hẹp ở ngoại ô. Cửa phòng của Frau Bender mở toang, và bên trong cũng sáng. Như một con kiến đen nhỏ xíu, Hasse đang lần mò

https://thuviensach.vn

trong hành lang, một cây đèn chân dài có chụp lụa hồng đè trên vai. Ông từ từ quay lại.

"Chào bác," tôi nói. "Khuya rồi còn gì?"

Ông ngước bộ mặt xanh xao với chùm ria mép đậm và quặp xuống. "Bác mới ra khỏi sở làm cách đây một tiếng. Và bác chỉ có thì giờ dọn nhà vào buổi tối."

"Bác gái không có ở nhà sao?"

Ông lắc đầu. "Bà ấy đi với cô bạn nào rồi. Cảm ơn Chúa, cuối cùng bà ấy cũng có bạn -- bà ấy dành rất nhiều thời gian cho cô bạn đó." Ông mỉm cười, hồn nhiên và mãn nguyện, và tập tễnh bước đi. Tôi đưa Pat vào.

"Anh nghĩ mình không nên thắp đèn, hở em?" tôi hỏi, khi chúng tôi đã vào trong phòng.

"Vâng, anh yêu. Chỉ bật lên một giây, rồi anh có thể tắt đi."

"Em thật tham lam," tôi nói, và cái ghế bành đỏ hiện ra huy hoàng trong giây lát dưới ánh điện chói chang, rồi cũng nhanh như thế, biến đi.

Các cửa sổ mở ra và không khí ban đêm từ rặng cây đối diện lùa vào, tươi mát như đến từ một cánh rừng.

"Tuyệt vời," Pat nói và cuộn mình trong góc của băng ghế cửa số.

"Em thực sự thích chỗ này sao?"

"Vâng, Robby. Như thể ta đang ở trong một công viên lớn, vào mùa hè. Tuyệt vời."

"Anh không biết em có nhìn ngó căn phòng kế bên, khi đi ngang qua?" tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

"Không, tại sao thế?"

"Phần bên trái của cái bao lơn to đẹp này cũng thuộc về phòng ấy. Nó tương đối biệt lập, và không có vật gì đối diện. Nếu em ở phòng đó, em không cần áo tắm khi phơi nắng."

"Vâng, nếu em được ngụ ở đó --"

"Có thể lắm," tôi lơ đãng nói. "Em thấy mà, mấy hôm nữa, căn phòng ấy sẽ bỏ trống."

Nàng nhìn tôi, mỉm cười. "Anh nghĩ, như thế sẽ thích hợp với chúng ta sao? Luôn luôn ở gần nhau?"

"Nhưng không phải lúc nào chúng ta cũng sống bên nhau," tôi trả lời. "Ban ngày anh sẽ không có mặt ở đấy, này nhé. Và cũng không thường xuyên, vào ban đêm. Một mặt khác, nếu chúng ta có thể sống ở đây với nhau, chúng ta sẽ không cần phải đi ra tiệm ăn, ngồi ở đó, rồi luôn luôn vội vã chia tay, như thăm viếng."

Nàng cựa mình trong góc. "Có vẽ như anh đã suy nghĩ cặn kẽ về chuyện này, anh yêu?"

"Đúng vậy," tôi nói. "Cụ thể là cả đêm hôm qua."

Nàng nhổm dậy. "Anh thực lòng nghĩ như thế, một cách nghiêm chỉnh, Bobby?"

"Trời ạ, đúng thế," tôi nói. "Em không bao giờ nhận thấy như vậy hay sao?"

Nàng im lặng trong giây lát. "Robby, nói cho em biết," giọng nàng sâu lắng hơn bao giờ hết, "thế nhưng vì sao bây giờ anh mới nói?"

https://thuviensach.vn

"Anh vừa nói tới," tôi trả lời, hăng hái còn hơn ý tôi muốn, bởi thình lình tôi cảm thấy cái quyết định sắp đến có liên quan đến nhiều thứ hơn chỉ là căn phòng, "anh nhắc đến, bởi vì trong mấy tuần qua, anh thấy tuyệt vời làm sao khi chúng ta hoàn toàn bên nhau. Anh không thể chịu đựng được nữa sự chia tay thường xuyên. Anh muốn có em nhiều hơn. Anh muốn luôn luôn có em bên anh; anh không còn ham thích chi nữa trò chơi ú tim phức tạp của tình yêu; anh chỉ muốn một mình em và một mình em, anh không bao giờ có đủ em, và anh không muốn từ bỏ một giây phút nào bên em."

Tôi nghe hơi thở của nàng. Nàng ngồi trong góc bên cửa sổ, tay đặt hững hờ quanh đầu gối, và không nói gì. Ánh đèn đỏ của tấm biển quảng cáo từ từ nhô cao, quá ngọn cây đối diện và ấm áp chiếu trên đôi giày màu sáng của nàng. Rồi nó lang thang trên chiếc áo đầm và trên đôi tay nàng. "Em cứ cười anh, nếu em muốn," tôi nói.

"Tại sao lại cười?"

"Ơ, bởi vì, lúc nào anh cũng nói, anh muốn. Nói cho cùng, em cũng phải muốn, như anh."

Nàng nhìn lên. "Anh có biết không, Robby, anh đã thay đổi?"

"Không."

"Vâng, có mà. Anh vừa thú nhận. Anh muốn. Anh không hỏi hay yêu cầu nữa. Anh chỉ muốn mà thôi."

"Như thế có khác biệt gì lớn đâu. Em vẫn có thể nói Không, cũng y như thế, dù anh có muốn nhiều cách mấy."

Bất ngờ, nàng nghiêng người tới trước, lại gần tôi. "Nhưng tại sao em lại nói Không, hở Bobby?" giọng của nàng ấm áp, nhu mì. "Dĩ nhiên, em cũng muốn."

https://thuviensach.vn

Kinh ngạc, tôi choàng tay quanh nàng. Những sợi tóc của nàng phơn phớt trên mặt tôi. "Thật thế ư, Pat?"

"Vâng, anh yêu, thật đấy."

"Bậy thiệt," tôi nói. "Vậy mà anh cứ ngỡ là phải khó khăn lắm."

Nàng lắc đầu. "Tại anh nghĩ thế mà thôi, Bobby."

"Anh hầu như tin chắc như vậy mà," tôi nói, ngạc nhiên.

Nàng quàng tay qua cổ tôi. "Đôi khi lại tốt, nếu ta không phải nghĩ ngợi gì. Không phải một mình làm tất cả mọi thứ. Có thể học hỏi. Ach, anh yêu, thật ra cũng khá dễ dàng -- ta chỉ cần không làm cho nó trở thành khó khăn."

Tôi phải nghiến răng để không trả lời. Không ai khác, chính nàng lại là người nói với tôi điều đó.

"Đúng," tôi đành nói, "đúng đó, Pat." Không đúng thật chút nào.

Chúng tôi đứng bên cửa sổ một lúc. "Chúng ta sẽ mang về đây tất cả vật dụng của em," tôi nói. "Em không phải thiếu thốn một thứ gì. Chúng ta có thể tìm mua một cái xe đẩy. Frida sẽ học cách dọn trà."

"Nhưng em có đã có một cái rồi, anh yêu. Xe của em mà."

"Như thế lại càng tốt. Ngày mai, anh sẽ huấn luyện Frida."

"Nàng ngã đầu lên vai tôi. Tôi cảm thấy nàng mệt mỏi.

"Bây giờ anh đưa em về nhé?" tôi hỏi.

"Chút nữa đi. Em cần nằm nghĩ một lát."

https://thuviensach.vn

`Nàng nằm im trên giường, không chuyện trò, như đã ngủ. Nhưng mắt nàng vẫn mở và thỉnh thoảng lại lấp lánh trong ánh đèn của tấm biển quảng cáo, dâng cao trên vách và di chuyển trên tấm khăn trải giường như ánh sáng vui tươi phương bắc. Bên ngoài, mọi thứ đều yên tĩnh. Từ phòng bên cạnh, thỉnh thoảng ta lại nghe tiếng Hasse lu bu giữa đống hoang tàn của những niềm hy vọng, của mối hôn nhân, và có lẽ của chính cuộc đời anh.

"Em cần phải ở lại," tôi nói.

Nàng ngồi dậy. "Đêm nay không được, anh yêu."

"Anh mong em ở lại."

"Ngày mai."

Nàng đứng dậy và nhẹ nhàng di chuyển trong căn phòng tăm tối. Tôi nhớ lần đầu tiên nàng đã ở lại với tôi, và cũng đã đi quanh phòng, không một tiếng động, mặc y phục vào trong chút nắng đầu ngày.Tôi không biết cái đó là gì, nhưng có một điều nào đó, vô cùng cảm động, thực thế, gần như gây choáng váng; như một cử chỉ thuộc về một thời kỳ đã rất xa, đã chôn vùi; như sự tuân phục thầm lặng một mệnh lệnh, như một lý do không ai còn nhớ.

Nàng từ bóng tối bước ra, trở lại với tôi và ấp ủ mặt tôi trong đôi tay của nàng. "Bên anh thật tuyệt diệu làm sao, anh yêu. Tuyệt diệu, có anh ở đây."

Tôi không trả lời. Tôi không thể trả lời.

Tôi đưa nàng về nhà, đoạn quay lại "The Bar." Koster có mặt tại đó.

"Ngồi xuống," anh nói. "Thế nào rồi?"

"Chẳng có gì đặc biệt, Otto."

"Cậu muốn uống gì không?"

https://thuviensach.vn

"Nếu uống, tớ phải uống thật nhiều. Tớ không muốn làm vậy. Nhưng tớ có thể làm vài chuyện khác. Gottfried đang lái tắc xi?

"Không."

"Tốt. Vậy tớ sẽ chạy tắc xi vài ba tiếng."

"Tớ đi ra đó với cậu," Koster nói.

Tôi nhận xe tắc xi và chia tay Otto. Rồi tôi lái ra bến. Trước tôi, đã có hai chiếc chờ sẵn. Sau tôi là Gustav và Tommy, chàng kịch sĩ. Rồi hai xe trước tôi rời bến, và chỉ một lát sau, tôi cũng có khách -- một thiếu nữ, muốn đi tới Vineta.

Vineta là một khiêu vũ trường rất được ưa chuộng, với điện thoại để bàn, hệ thống giao thư bằng ống khí nén, và những thứ tân kỳ tương tự của tỉnh lẻ. Nó nằm tách biệt, trên một con đường nhỏ.

Chúng tôi dừng xe. Cô gái lục mãi túi xách rồi đưa tôi một tờ giấy năm mươi marks. Tôi nhún vai. "Xin lỗi, tôi không có tiền thối."

Người gác cửa đi tới. "Bao nhiêu?" cô gái hỏi tôi.

"Một đồng bẩy mươi."

Cô gái quay sang người gác cửa. "Anh giúp được không? Đi với tôi tới quầy thu tiền, tôi sẽ đưa tiền lẻ để anh trả dùm."

Hắn đẩy cửa, theo cô ta vào quầy thu tiền. Rồi hắn trở ra. "Đây nè --"

Tôi đếm. "Một đồng năm mươi xu, thế thì --"

"Đừng có nói nhảm, chẳng nhẽ chú mày là tay mơ sao? Hai mươi xu nộp cho gác cửa, nếu còn muốn trở lại đây. Thôi cút đi."

https://thuviensach.vn

Có những nơi ta phải trả hoa hồng cho người gác cửa, nhưng đó là khi họ đem khách đến cho ta, chứ không phải khi ta đem khách đến cho họ.

"Tôi không hẳn là người mới đâu," tôi nói. "Đưa tôi một đồng bẩy mươi xu."

"Đưa cái khỉ khô," hắn gầm lên. "Chú mày phải tuân lệnh ông, nhóc tì; đây là giang sơn của ông."

Hai mươi xu với tôi không đáng gì cả. Tôi chỉ không muốn để hắn chơi bẩn. "Đừng gáy nữa, đưa tôi phần tiền còn thiếu," tôi nói.

Tên gác cửa vung tay lên đánh bất ngờ, khiến tôi không thể chống đỡ, hoặc ngồi trong xe, né tránh. Đầu tôi đập mạnh vào tay lái. Choáng váng, tôi có gượng dậy. Hắn sừng sững đứng trước mặt tôi: "Muốn ăn một đấm nữa không, cái thằng cứng đơ?"

Trong một giây, tôi tính toán khả năng ăn thua. Chẳng có mấy. Gã mạnh hơn tôi nhiều. Hy vọng duy nhất của tôi là tấn công thình lình. Nhưng ngồi trong xe, tôi không thể đấm, vì không có thế. Đợi đến khi tôi mò ra khỏi xe, thì hắn dư sức đập tôi mấy trận như tử. Tôi nhìn hắn. Hơi thở sặc mùi bia của hắn phả vào mặt tôi: "Nói thêm một tiếng, con vợ của chú mày sẽ thành gái góa."

Tôi nhìn hắn. Tôi không cử động. Tôi chăm chăm nhìn cái bản mặt mạnh khỏe ấy. Tôi muốn nuốt trửng hắn bằng cái nhìn của mình. Tôi biết chính xác chỗ tôi sẽ đấm; tôi lạnh băng vì điên tiết. Nhưng tôi không cựa quậy. Tôi nhìn gương mặt ấy, quá gần, quá rõ, như nhìn bằng một cái kính lúp, quá to, từng cọng râu lồ lộ, làn da đỏ ké thô nhám, lỗ chân lông toang toác...

Một chiếc mũ sắt của cảnh sát lóe sáng. "Có chuyện gì không đó? "

Tên gác cửa khúm núm. "Không có gì hết, Herr Constable."

https://thuviensach.vn

Người cảnh sát ngó tôi. "Có gì đâu," tôi nói.

Ông đưa mắt nhìn tên gác cửa rồi nhìn tôi. "Anh chảy máu?"

"Tôi vấp té."

Tên gác cửa lùi lại một bước. Một nụ cười toe toét hiện lên trong ánh mắt của hắn. Hắn nghĩ rằng tôi không dám tố cáo.

"Vậy ư. Thôi đi đi," người cảnh sát nói.

Tôi nhấn ga, lái về bến.

"Trời ơi, ông anh đẹp trai thế," Gustav nói.

"Chỉ có cái mũi ăn trầu," tôi trả lời, và kể lại câu chuyện.

"Đi tới quán rượu," Gustav nói. "Dù gì tớ cũng từng là trung sĩ tản thương. Đánh một người đang ngồi, hèn quá."

Ở quán rượu, anh dẫn tôi vào bếp, lấy một ít nước đá và săn sóc tôi suốt nửa giờ. "Sẽ không bầm nhiều đâu," anh giải thích.

Cuối cùng anh ngừng lại. "Còn cái đầu của cậu thì sao? Ổn chứ? Vậy ta sẽ không để phí thời gian."

Tommy bước vào. "Có phải thằng cha gác cửa to con ở quán Vineta không? Hắn nổi tiếng với những quả đấm hung hãn. Nhưng rủi thay, tớ chưa thử qua lần nào."

"Ừ, cũng sắp được thử rồi đó." Gustav nói.

"Đúng, nhưng phải để chính tớ ra tay," tôi trả lời.

Gustav nhìn tôi, không đồng ý. "Cậu sẽ không kịp bước xuống xe --"

https://thuviensach.vn

"Tớ đã nghĩ ra một kế hay. Nhưng nếu tớ thất bại, các cậu vẫn có thể nhào vô đánh tiếp."

"Được."

Tôi đội nón của Gustav và chúng tôi lái xe của anh, để tên gác cửa không nghi ngờ. Hắn cũng chẳng nhìn thấy gì đâu, đường xá nơi ấy tối mò.

Chúng tôi lái đến nơi. Chẳng có ma nào lai vãng. Gustav nhảy xuống xe, cầm một tờ hai mươi marks.

"Chết cha. Không có tiền lẻ. Anh gác cửa, đổi dùm tôi nhé? Một đồng bảy mươi xu, phải không? Trả dùm tôi."

Anh làm như đi về hướng quầy thu ngân. Người gác cửa tiến tới, vừa ho vừa đưa tôi một đồng năm mươi xu. Tôi vẫn chìa tay ra. "Cút đi," hắn gầm gừ.

"Đưa thêm cho đủ, đồ con heo bẩn thỉu!" tôi hét to.

Hắn sững người trong một giây, như hóa đá.

"Cha nội," rồi hắn nói, nhỏ nhẹ, liếm môi, "cha nội sẽ hối hận về chuyện này cả tháng cho coi."

Hắn vung tay lên. Quả đấm có lẽ đã làm tôi bất tỉnh. Nhưng tôi có chuẩn bị; tôi xoay mình tránh, và nắm tay của hắn tống vào phần thép bén của cái tay quay xe mà tôi cầm dấu trong tay trái. Hắn rú lên, nhảy lùi lại, rẫy tay. Hắn rên xiết đau đớn như tiếng rít của một cái máy hơi nước, và hắn đứng đó, hớ hênh.

Tôi vọt khỏi xe. "Nhận ra ai chưa?" tôi nhổ phẹt một bãi và thụi vào bụng gã. Gã té nhào.

"Một!" Gustav đứng ở cửa, bắt đầu đếm.

https://thuviensach.vn

Đến tiếng thứ năm, gã loạng choạng đứng lên, đôi mắt lạc thần. Cũng như lần trước, tôi thấy thật rõ trước mặt tôi, gương mặt của gã -- cái bản mặt khỏe mạnh, to bự, đần độn và tầm thường; cái con người cục mịch có một sức khỏe tuyệt vời; cái con lợn ỉ có hai lá phổi không bao giờ đau ốm; và thình lình, tôi thấy một bức màng mỏng đỏ thắm phủ chụp lên não bộ và đôi mắt của tôi, tôi nhảy tới và đấm lấy đấm để vào cái bản mặt ấy; tôi trút lên đó tất cả những gì đã hành hạ tôi trong mấy tháng vừa qua, tôi đấm mãi cho đến khi bị kéo ra.

"Trời đất, cậu giết hắn mất!" Gustav gào lên.

Tôi nhìn lại. Tên gác cửa, máu me bê bết, đứng dựa vách. Rồi hắn té sụm xuống, và như một con côn trùng khổng lồ trong bộ đồng phục bóng lộn, bò chầm chậm về phía cửa.

"Hắn sẽ không còn sức đấm đá nữa," Gustav nói. "Chúng ta phải chuồn ngay, trước khi có người tới. Gần như là tội tấn công, và tội gây thương tích trí mạng."

Chúng tôi quăng mớ tiền xuống vĩa hè, lên xe và lái đi.

"Tớ bị chảy máu hả?" Tôi hỏi, "hay là máu của thằng cha gác cửa?"

"Cậu lại bị đấm vào mũi," Gustav giải thích. "Thằng chả móc trái một cú đẹp lắm."

"Tớ có hay biết gì đâu."

Gustav cười to.

"Cậu biết không," tôi nói, "tớ cảm thấy khỏe hơn nhiều."

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 18

Tắc xi của chúng tôi đậu trước cửa "The Bar." Tôi đi vào, tìm Gottfried, lấy chìa khóa xe và giấy tờ để thay thế anh. Gottfried bước ra ngoài với tôi.

T

"Làm ăn khá không?" Tôi hỏi.

"Tàm tạm," anh trả lời. "Hoặc có quá nhiều tắc xi, hay quá ít khách. Còn cậu thì sao?'

"Tệ lắm. Chầu chực cả đêm vẫn không kiếm quá hai mươi marks."

"Chán nhỉ." Gottfried nhướng cặp chân mày. "Vậy hôm nay, có lẽ cậu cũng không gấp gáp gì lắm?"

"Không, tại sao?"

"Đi với tớ một chút nhé."

"Được." Chúng tôi lên xe. "Đi đâu?" tôi hỏi.

"Nhà thờ."

"Cái gì?" tôi hỏi. "Tớ không nghe nhầm chứ? tớ nghe 'nhà thờ.'"

"Không nhầm đâu, con trai. Chính là nhà thờ."

Tôi nhìn anh, kinh ngạc.

https://thuviensach.vn

"Nhìn cái gì; lo lái đi," Gottfried nói.

"Tốt lắm." Chúng tôi khởi hành.

Nhà thờ nằm ở một khoảng đất trống thuộc khu vực xưa của thành phố, nhà các giáo sĩ bao quanh. Tôi ngừng ở cửa trước.

"Cứ lái tiếp," Gottfried nói; "vòng qua bên phải."

Anh bảo tôi lái đến cửa sau nhà thờ, và anh bước xuống xe.

"Chúc cậu vui," tôi nói. "Cậu sắp sửa xưng tội đấy à?"

"Đi theo tớ," anh trả lời.

Tôi cười lớn. "Không. Sáng nay tớ đọc kinh rồi. Với tớ, như thế đã đủ cho một ngày."

"Đừng nói nhảm, em cưng. Đi nào. Để tỏ lòng rộng rãi, tớ chỉ cho cậu cái này."

Hiếu kỳ, tôi đi theo. Qua khỏi cửa, chúng tôi lập tức lọt vào những hành lang tu viện. Chúng họp thành một khối to vuông, với các vòm cung dựa trên những cột hoa cương xám; và bao quanh một khu vườn. Giữa vườn, vươn cao một thập giá to, với tượng chúa Giê Su, đã bạc màu sương gió. Trên bốn vách có những phù điêu khắc chìm, mô tả Các Chặng Đàng Thánh Giá. Trước mỗi phù điêu có một băng ghế cũ để cầu nguyện. Trong vườn, hoa lá um tùm, mọc tràn lan.

Gottfried trỏ vào mấy bụi rất to hoa hồng trắng và đỏ. "Tớ muốn chỉ cho cậu cái ấy. Cậu nhận ra không?"

Ngạc nhiên, tôi dừng chân. "Dĩ nhiên," tôi nói. "Vậy đây là chỗ cậu lượm mót hoa, thằng ăn trộm nhà thờ."

https://thuviensach.vn

Tuần trước, khi Pat dọn vào nhà trọ của Frau Zelewski, Gottfried đã gửi tặng nàng, Jupp mang tới, một bó hồng khổng lồ. Nhiều đến nỗi Jupp phải xuống lầu hai lượt, mỗi bận trở lên, hai tay ôm đầy hoa. Tôi suy nghĩ nát óc, vẫn không hiểu Gottfried tìm chúng ở đâu; tôi biết quy tắc của anh, không bao giờ mua hoa. Tôi chưa hề thấy hoa hồng trong công viên thành phố.

"Đây là một ý tưởng hết sức độc đáo," tôi nói, biết ơn. "Phải một đấng nam nhi mới có thể nghĩ ra."

Gottfried rạng rỡ. "Vườn này là một mỏ vàng riêng tư." Anh vui vẻ đặt tay lên vai tôi. "Vì lẽ đó, tớ nhận cậu làm người đồng sở hữu. Tớ nghĩ rằng ngay bây giờ, cậu đã có dịp dùng đến."

"Sao lại ngay bây giờ?" tôi hỏi.

"Bởi vì công viên hầu như trơ trụi. Và công viên là chỗ cậu vẫn hái trộm lâu nay, phải không?"

Tôi gật đầu.

"Ngoài ra," Gottfried nói tiếp, "cậu đang tiến vào giai đoạn mà sự khác biệt giữa một anh trọc phú với một hiệp sĩ bắt đầu biểu hiện. Càng quen biết người yêu, anh nhà giàu càng lơ là. Còn hiệp sĩ vẫn chăm chút cho nàng như cũ." Anh giang tay ra. "Với tất cả những thứ này, cậu có thể trở thành một hiệp sĩ hào hoa khiến ai cũng trầm trồ."

Tôi cười to. "Nghe hay lắm, Gottfried," tôi nói. "Nhưng nếu ta bị bắt quả tang thì sao? Coi bộ nơi này không dễ trốn, và các tín đồ sẽ nghĩ đó là một việc làm xấu xa, ô nhiễm chốn thiêng liêng."

"Bé yêu ơi," Lenz trả lời, "cậu có thấy người nào ở đây không? Từ chiến tranh đến nay, người ta toàn đi họp chính trị, không đi nhà thờ nữa."

Điều này đúng. "Nhưng còn cha xứ thì sao? Tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

"Hoa hoét chẳng có nghĩa gì với các linh mục, bởi nếu có, vườn đã được chăm sóc cẩn thận rồi. Và Đấng Toàn Năng sẽ vui, nếu ta dùng nó mang lại hạnh phúc cho người khác. Ngài không như ta tưởng. Ngài là một người lính già."

"Vâng, cậu nói chí phải." Tôi trầm ngâm trước những bụi hoa khổng lồ. "Đủ dùng cho vài tuần nữa, Gottfried."

"Còn lâu hơn thế. Cậu may mắn lắm. Đây là một giống hồng lâu tàn, và nở hoa trong một thời gian dài. Cậu sẽ có hoa đến tận tháng Chín. Lúc ấy lại có thúy cúc và hoàng cúc nữa. Đến đây, tớ chỉ cho."

Chúng tôi đi khắp vườn. Hoa hồng thơm điếc mũi. Bầy ong như một áng mây vi vu, từ hoa này vờn sang hoa khác.

"Nhìn chúng kìa," tôi nói và đứng im. "Chúng từ đâu bay đến chỗ này, giữa thành phố? Không thấy tổ ong nào quanh đây. Trừ phi các linh mục giữ những tổ ong dưới mái nhà."

"Không, bạn ơi," Lenz trả lời. "Chúng từ một trại nuôi ong nào đó bay thẳng tới. Có điều, chúng biết rõ đường đi của chúng." Anh nháy mắt. "Còn chúng ta, thì không?"

Tôi nhún vai. "Có lẽ chúng ta cũng biết chứ. Nhưng dù sao, một phần thôi. Chúng ta cố hết sức. Còn cậu thì không?"

"Không. Cũng không muốn biết làm gì. Mục tiêu khiến cho cuộc đời trở thành tư sản."

Tôi nhìn lên tháp nhà thờ. Lục như lụa trên nền trời xanh, ngọn tháp cổ kính muôn đời và tĩnh lặng, với lũ chim nhạn chao quanh.

"Ở đây yên tịnh quá," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Lenz gật đầu. "Vâng, con ơi, nơi đây người ta nhận thức rằng, chỉ khi thiếu thốn thời gian, người ta mới không thể là con người tốt?"

"Thời gian và im lặng. "Tôi trả lời. "Cả sự im lặng."

Anh cười to. "Đã quá muộn," người đại úy năm xưa nói, ứa nước mắt, cay đắng. Đã đến lúc chúng tôi không chịu được sự yên lặng nữa... Nên chúng tôi đi ra. Trở về chốn ồn ào.

Tôi thả Gottfried xuống và lái về bến. Trên đường, tôi lái ngang nghĩa trang. Tôi biết Pat đang nằm trên chiếc ghế dài trắng của nàng ngoài ban công, và tôi bóp kèn mấy lần. Nhưng chẳng có ai thò mặt ra, và tôi lái đi luôn. Bù lại, tôi có thấy, xa hơn một quãng, Frau Hasse trong chiếc khăn choàng lụa, lướt trên hè phố, rồi biến mất ở khúc quanh. Tôi bám theo, định hỏi bà có muốn tôi chở đi đâu hay không. Nhưng ở lằn ranh đi bộ, tôi thấy bà chui vào một chiếc xe hơi đã chờ sẵn ở góc đường. Đó là một chiếc Mercedes xập xệ, đời 1923, máy nổ khành khạch. Một thằng cha mũi dài ngoẳng như mỏ vịt, vận một bộ đồ lớn kẻ ô lòe loẹt ngồi sau tay lái. Tôi trông theo một lúc rất lâu. Đó là kết cục của một người đàn bà đơn độc ở nhà, trong một thời gian quá lâu. Lòng nặng nề, tôi lái về bến, sắp hàng đón khách.

Mặt trời chói chang trên nóc nhà. Xe chúng tôi chầm chậm nhích tới. Tôi ngồi bần thần trong xe và cố dỗ giấc ngủ. Nhưng tôi không thể xóa đi hình ảnh của Frau Hasse. Tình huống có khác biệt, nhưng nói cho cùng, Pat cũng ở nhà một mình cả ngày.

Tôi bước ra và đi đến xe của Gustav. "Đây nè, cậu uống đi," anh nói, đưa tôi một cái bình thủy nhỏ. "Lạnh ác. Phát minh của tớ. Cà phê đá. Giữ lạnh được mấy tiếng đồng hồ khi trời nóng. Vâng, Gustav này hữu dụng lắm."

https://thuviensach.vn

Tôi rót một ly, uống sạch. "Nếu anh hữu dụng như thế," tôi nói, "làm ơn mách cho tôi, một người đàn ông phải làm gì để một người đàn bà rất lẻ loi được vui?"

"Chỉ có thế thôi sao?" Guvstav nhìn tôi, cao ngạo. "Ông bạn Robert, -- tưởng gì, một đứa bé hay một con chó con là xong. Hỏi tớ một câu gì khó hơn."

"Một con chó!" tôi ngạc nhiên. "Trời ạ, lẽ dĩ nhiên, một con chó. Cậu nói đúng. Với con chó, người ta không bao giờ cảm thấy cô đơn."

Tôi mời anh một điếu thuốc. "Này, cậu có biết gì về chúng không? Chó tạp chắc không đắt tiền lắm, phải không?"

Gustav lắc đầu, phật ý. "Robert! Cậu không biết là cậu có một kho tàng trong tớ. Ông nhạc tương lai của tớ là thơ ký phụ tá của Hiệp hội Dobermann Terrier. Dĩ nhiên, cậu có thể được một con cún nhỏ; rặc giống nữa là khác. Bọn tớ đang có một bầy: bốn đôi, bà ngoại của chúng là vô địch Hertha von Toggenburg."

Gustav là một người may mắn. Bố vợ sắp cưới của anh, không những là một tay chuyên gây giống Dobermann, lại còn điều hành và là chủ nhân quán rượu Neuerklaus; và vợ chưa cưới của anh có một tiệm giặt ủi. Gustav khá hãnh diện. Anh ăn uống ở quán của "cha vợ" và nàng giặt giũ cho anh. Anh không vội cưới xin. Vì lúc ấy, đến lượt anh là người phải lo toan.

Tôi giải thích với Gustav, Dobermann không phải là ý tưởng tốt nhất. Nó to lớn quá đối với tôi và không luôn luôn dễ dạy.

Gustav suy nghĩ một lát. Từng là lính chiến, anh đã quen với cách ứng phó trong những tình huống bất ngờ.

"Cứ đi theo tớ," anh nói. "Chúng ta sẽ tính toán. Tôi biết ít nhiều. Chỉ cần cậu đừng xen vào."

https://thuviensach.vn

"Vâng."

Anh dẫn tôi đến một cửa hàng nhỏ. Cửa kính phía trước có vài chậu cá đầy rong. Vài con bọ đáng thương lỗm nhỗm trong thùng giấy. Hai bên tường treo nhiều lồng chim, những con sẻ ức đỏ, sẻ cánh vàng và bạch yến lao xao, ríu rít không ngừng.

Một người đàn ông thấp bé, chân vòng kiềng, áo gi lê nâu thêu ra đón. Đôi mắt kèm nhèm, làn da bủng và cái mũi như một quả cầu lửa -- ông ta đích thị là một đệ tử Lưu Linh.

"Anton, " Gustav nói, "Asta thế nào rồi?"

"Đoạt giải nhì và bằng danh dự tại Cologne," Anton trả lời.

"Bậy quá," Gustav nói. "Sao không được giải nhất?"

"Udo Blankenfels được hạng nhất," Anton gầm lên. "Nhưng tôi không phàn nàn đâu."

Ở cuối tiệm có tiếng chó con rên rĩ và kêu ủng oẳng. Gustav đi tới đó. Anh trở lại, xách cổ hai con terriers nhỏ, tay trái một con lông đen và trắng, tay phải một con nâu đỏ. Cánh tay với con chó nâu đỏ giật rất khẻ. Tôi nhìn nó: vâng.

Đó là một sinh vật bé bỏng, lý lắc, và đáng yêu. Chân thẳng, thân hình vuông vắn, đầu hình thuỗn, thông minh, dạn dĩ. Gustav thả chúng xuống.

"Thằng chó thấy ghét này," anh nói và chỉ vào con nâu đỏ. "Anh tìm nó ở đâu vậy?"

Anton nói, một bà dọn xuống Nam Mỹ để lại. Gustav cười ngặt ngoẽo. Tự ái, Anton đưa ra một gia phả đi ngược đến tận thời kỳ đại hồng thủy. Gustav khoác tay từ chối và tỏ ý thích con trắng đen. Anton đòi một trăm

https://thuviensach.vn

marks cho con nâu đỏ. Gustav trả giá năm marks. Anh không thích ông tổ của nó. Đuôi của nó trông kỳ kỳ sao ấy. Và đôi tai của nó cũng thế, có một điều gì không ổn. Vậy mà, con trắng đen thì lại -- tuyệt hảo.

Tôi đứng trong góc, lắng nghe. Thình lình một vật gì đó khều khều cái mũ của tôi. Ngạc nhiên, tôi quay lại. Một con khỉ nhỏ chênh vênh trên cao, hơi co rúm, da vàng và gương mặt u buồn. Nó có cặp mắt đen, tròn và đôi môi phiền muộn của một bà lão. Chung quanh bụng nó, một cái thắt lưng da nối với một sợi xích sắt. Bàn tay nhỏ, đen và giống tay người một cách đáng sợ.

Tôi đứng yên, tại chỗ cũ. Trên cái băng của nó, con khỉ từ từ nhích lại. Trong lúc đó, nó vẫn không ngừng quan sát tôi, không phải một cái nhìn nghi ngại, mà mệt mỏi không cùng. Cuối cùng, nó thận trọng đưa tay. Tôi chìa một ngón tay cho nó. Nó rút lại, nhưng rồi nắm lấy. Thật kỳ dị, cảm giác tiếp xúc với một bàn tay lạnh và nhỏ như tay trẻ con -- cách nó bíu chặt ngón tay tôi. Như thể có một người khờ khạo đáng thương nào đó, bị giam hãm trong cơ thể méo mó ấy, đang cố gắng tự giải thoát. Ta không thể nhìn vào đôi mắt buồn não ruột ấy.

Gustav khịt mũi, thoát khỏi cánh rừng phả hệ rối rắm. "Đồng ý, Anton; tôi sẽ bù cho anh một con cún Dobermann, dòng dõi Hertha. Cuộc đổi chác tốt nhất đời anh." Rồi anh quay sang tôi. "Cậu muốn đem con chó về bây giờ không?'

"Con chó giá bao nhiêu?"

"Không tốn xu nào cả. Đổi con Dobermann mà tớ đã tặng cậu. Vâng, cậu cứ để mặc Gustav lo liệu. Nghề của chàng."

Chúng tôi thỏa thuận là sau khi tan ca, tôi sẽ trở lại nhận con chó.

"Cậu có biết cậu được gì không?" Gustav hỏi, khi chúng tôi đã ra ngoài. "Một giống chó hiếm quý: Irish terrier. Primissima. Không một tỳ vết. Và

https://thuviensach.vn

gia phả của nó nữa, trời ạ, cậu không nên xem, vì nếu không, mỗi lần nói chuyện với ông mãnh, cậu sẽ phải cúi chào."

"Gustav," tôi nói, "cậu đã giúp tôi tận tình. Nào, chúng ta hãy đi nhậu một bữa cognac ngon nhất."

"Hôm nay không được," Gustav nói. "Hôm nay tớ phải giữ cho tay không run. Tớ sẽ chơi môn ky ở câu lạc bộ của tớ tối nay. Hứa với tớ là sẽ có lúc cậu ghé qua. Đầy đủ các bậc tai to mặt lớn, có cả ông giám đốc bưu điện."

"Tớ sẽ đến," tôi nói. "Cho dù không có ông ấy."

Gần sáu giờ chiều, tôi lái về ga-ra. Koster đang chờ tôi. "Hồi chiều, Jaffé có điện thoại cho cậu. Cậu gọi lại ông ấy nhé."

Trong một giây, tôi nín thở.

"Giáo sư có nói gì không, Otto?"

"Không, không nói gì đặc biệt. Chỉ nói rằng ông ấy sẽ có mặt ở phòng khám đến năm giờ. Sau đó, sẽ là bệnh viện Dorothee. Vậy, cậu nên gọi đến đó."

"Vâng."

Tôi vào văn phòng. Không khí nóng và rít, nhưng tôi lạnh và cái ống nghe run rẩy trong tay tôi. "Vô lý," tôi nói và tỳ tay lên bàn cho vững.

Một lúc lâu sau, Jaffé mới đến nghe.

"Cậu có rảnh không?" ông hỏi.

"Có ạ."

https://thuviensach.vn

"Vậy, đến đây ngay. Tôi còn ở đây trong một giờ."

Tôi muốn hỏi, có chuyện gì xảy ra cho Pat hay không. Nhưng tôi không thể. "Tốt, tôi sẽ có mặt tại đó trong mười phút." Tôi đặt ống nghe xuống, rồi lập tức gọi về nhà. Chị giúp việc trả lời. Tôi hỏi Pat. "Tôi không biết cô ấy có ở nhà không," Frida nói, chẳng lễ độ tí nào. "Tôi phải đi tìm cô ấy."

Tôi chờ. Đầu tôi đặc cứng và nóng hổi. Thời gian như vô tận. Rồi tôi nghe tiếng răng rắc của đường dây và giọng nói của Pat. "Robby?"

Tôi nhắm mắt trong một giây. "Em khỏe không, Pat?"

"Dạ khỏe. Em ngồi ngoài ban công đọc sách từ nãy đến giờ. Sách hay lắm."

"Thế à, sách hay lắm hở em," tôi nói. "Được. Anh chỉ muốn báo cho em biết, tối nay anh sẽ về trễ. Em đọc xong chưa?"

"Chưa, em đang đọc nửa chừng. Phải mấy tiếng nữa mới xong."

"Anh sẽ về trước khi ấy. Vậy em cố đọc nhanh hơn nhé."

Tôi ngồi nán lại một lúc. Rồi đứng lên. "Otto," tôi nói, "cho tớ mượn thằng Karl một chút, được chứ?"

"Dĩ nhiên. Tớ có thể đưa cậu đi, nếu muốn. Tớ không bận gì cả."

"Không dám làm phiền cậu. Chẳng có chuyện gì. Tớ vừa gọi về nhà."

"Đèn đẹp quá," tôi thầm nghĩ khi Karl phóng ra đường, "ánh sáng buổi chiều trên những mái nhà! Đời phong phú biết bao!"

Tôi phải đợi Jaffé mấy phút. Cô y tá dẫn tôi vào một căn phòng nhỏ, có nhiều tạp chí cũ để rải rác khắp nơi. Vài chậu dây leo đặt trên bệ cửa sổ.

https://thuviensach.vn

Luôn luôn cùng một thứ tạp chí bọc trong giấy nâu, luôn luôn cùng một thứ dây leo buồn tẻ; ta chỉ gặp chúng trong phòng mạch bác sĩ hay bệnh viện.

Jaffé đi vào. Ông khoác một bộ áo liền quần trắng như tuyết, hãy còn nguyên nếp gấp. Nhưng khi ông ngồi đối diện với tôi, tôi trông thấy một vết máu đỏ tươi ở mặt trong cánh tay áo bên phải. Trong đời, tôi đã thấy cơ man là máu -- thế nhưng giọt máu nhỏ xíu này bỗng khiến tôi phát ốm, còn hơn tất cả những bông băng đẫm máu. Tâm trạng lạc quan của tôi lịm tắt.

"Tôi có hứa sẽ cho cậu biết bệnh tình của Fraulein Hollmann," Jaffé nói.

Tôi gật đầu, nhìn tấm trải bàn. Nó có những mẫu sáng, mềm mại. Tôi chăm chú nhìn những hình lục giác giao kết với nhau, và tôi có cảm giác điên rồ rằng mọi chuyện rồi sẽ ổn, nếu tôi đừng chớp mắt trước khi Jaffe nói tiếp.

"Hai năm trước, cô ấy phải điều trị ở một dưỡng đường trong sáu tháng, cậu có biết không?"

"Không," tôi nói và tiếp tục nhìn tấm trải bàn.

"Sau đó, bệnh ngừng lại. Tôi vừa khám rất kỹ. Cô ấy phải trở lại dưỡng đường mùa đông năm nay. Không thể ở thành phố."

Tôi vẫn chăm chú nhìn những hình lục giác. Chúng trôi bềnh bồng vào nhau, và bắt đầu nhảy múa.

"Khi nào cô ấy phải đi?" Tôi hỏi.

"Mùa thu. Trễ nhất là cuối tháng Mười."

"Vậy, cơn thổ huyết không phải tạm thời?"

"Không."

https://thuviensach.vn

Tôi ngước mắt lên.

"Có lẽ, tôi không cần nói với cậu," Jaffe tiếp tục nói, "rằng rất khó tiên liệu diễn tiến của căn bệnh này. Một năm về trước, bệnh đã ngừng, vết thương đã lành, và ai cũng nghĩ nó sẽ giữ yên. Thế nhưng mới đây, nó lại bộc phát, và vì thế, nó cũng có thể lành lại một cách bất ngờ. Tôi không nói suông -- thực tế, tôi đã gặp nhiều trường hợp ngoạn mục như vậy."

"Và cũng có những trường hợp trở nặng?"

Ông nhìn tôi. "Dĩ nhiên, cũng có."

Ông bắt đầu đi vào chi tiết. Cả hai lá phổi đều nhiễm trùng, lá bên mặt nhẹ hơn bên trái. Rồi ông ngừng nói, bấm chuông gọi y tá. "Làm ơn đem hồ sơ bệnh lý vào."

Cô y tá mang hồ sơ đến. Jaffé lấy ra hai tấm hình lớn. Ông rút chúng khỏi phong bì và đưa cao, hướng về cửa sổ. "Như thế, cậu sẽ nhìn rõ hơn. Đây là hai tấm phim quang tuyến."

Tôi nhìn thấy một cột xương sống trên nền phim trong mờ xam xám, xương đòn gánh, xương cổ, ổ xương vai trái và bẹ sườn. Nhưng tôi nhìn thấy nhiều hơn nữa -- tôi nhìn thấy một bộ xương người. Tối tăm, ma quái, nó trỗi dậy từ những cái bóng mờ ảo, nhợt nhạt của tấm phim. Tôi thấy bộ xương của Pat. Xương khô của Pat.

Jaffé lần cái kẹp dò theo đường nét và màu sắc trên phim và giải nghĩa. Ông không biết là tôi đã thôi nhìn. Tính tỉ mỉ, cẩn thận của một nhà khoa học khiến ông chỉ tập trung vào công việc. Cuối cùng, ông quay sang tôi. "Cậu hiểu chứ?"

"Vâng," tôi nói.

"Vậy, có vấn đề gì không?" ông hỏi.

https://thuviensach.vn

"Không có gì," tôi trả lời. "Chỉ là tôi không thể theo dõi quá lâu."

"Thế à," Ông đeo kính lên. Rồi cất phim vào phong bì, ông nhìn tôi, dò hỏi. "Cậu không đóng góp ý kiến nào sao?"

"Không ạ," tôi nói. "Nhưng con tạo thật trớ trêu. Có hàng triệu triệu con người khỏe mạnh. Tại sao cô ấy lại mắc bệnh?"

Jaffé im lặng một lúc.

"Không ai có câu trả lời," ông nói.

"Vâng," tôi đáp, và bỗng dưng, tôi thấy lòng cay đắng và tê dại vì giận dữ: "không ai có thể trả lời. Dĩ nhiên. Không ai có câu trả lời về sự đau khổ và cái chết. Không, khốn nạn quá; ngoài ra, ta lại chẳng có thể làm được gì."

Jaffé nhìn tôi rất lâu.

"Xin lỗi giáo sư," tôi nói. "Nhưng tôi thấy mình bất lực. Khốn nạn bởi lẽ đó."

Ông vẫn nhìn tôi. "Cậu có dư chút thì giờ?"

"Có," tôi nói. "Có đủ."

Ông đứng lên. "Tôi sắp làm một vòng thăm bệnh buổi tối. Tôi muốn cậu đi theo. Y tá sẽ đưa cậu một bộ quần áo trắng. Bệnh nhân sẽ nghĩ cậu là phụ tá của tôi."

Tôi không hiểu ý định của ông, nhưng tôi cầm bộ quần áo cô y tá đưa cho.

Chúng tôi đi theo một hành lang dài. Qua những khung cửa sổ rộng, màu hồng óng ả của buổi tối lọt vào -- một thứ ánh sáng dai dẳng, gần như

https://thuviensach.vn

siêu thực, kín đáo, êm đềm. Một vài cửa sổ còn mở, và hương hoa chanh nhè nhẹ thoảng đưa.

Jaffé mở cửa. Một mùi hôi thối xộc vào mũi chúng tôi. Một thiếu phụ với mái tóc tuyệt đẹp, màu vàng cũ, trong đó ánh sáng phản chiếu sáng ngời, đang yếu ớt đưa tay lên. Vầng trán cao quý và hẹp lại ở thái dương, nhưng dưới đôi mắt, một lớp bông băng che đến tận miệng. Jaffé cẩn thận tháo ra. Người đàn bà không có mũi -- thay vào đó, một vết thương đỏ hỏn, nhày ướt, đóng mài, với hai lổ thủng ở giữa. Jaffé quấn băng lại.

"Tốt," ông nói, giọng thân thiện và quay đi.

Ông đóng cửa. Tôi đứng im một chốc và nhìn vào ánh sáng dịu êm của buổi chiều.

"Đi nào," Jaffé nói và dẫn đường, vào phòng bên cạnh.

Một tràng ho sùng sục, òng ọc nóng sốt trong cơn mê sảng chào đón chúng tôi. Đó là một người đàn ông mặt xám như chì, trên đó nổi bật những đốm đỏ son. Miệng há to, mắt lồi, và đôi tay quờ quạng tứ tung trên tấm khăn phủ giường. Coi như anh không còn ý thức. Biểu đồ nhiệt độ ghi mãi con số một trăm lẻ bốn. Một cô y tá ngồi bên giường, đọc sách. Cô bỏ sách xuống và đứng dậy khi Jaffé đi vào. Ông liếc mắt qua biểu đồ và lắc đầu. "Sưng phổi và tràn dịch màn phổi cùng một lúc. Đã cật lực như một con trâu mộng chống lại căn bệnh trong hai tuần. Bịnh tái phát. Trước đó hầu như đã lành. Đi làm quá sớm. Một vợ, bốn con. Vô vọng." Ông nghe phổi và đếm mạch. Cô y tá phụ một tay. Khi ấy, sách của cô rơi xuống đất. Tôi nhặt lên, nhận ra đó là một quyển sách dạy nấu ăn. Người bệnh vẫn tiếp tục cào sướt với bàn tay dài lêu khêu như nhện trên tấm phủ giường. Đó là tiếng động duy nhất trong phòng. "Y tá, cô trực ở đây đêm nay," Jaffé ra lệnh.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đi ra. Ánh hồng của hoàng hôn biến đổi thành nhiều sắc màu. Nó lấp đầy hành lang như một vầng mây. "Ánh sáng khốn nạn," tôi nói.

"Tại sao?" Jaffé hỏi.

"Chúng không phù hợp. Cái này và cái kia."

"Ô, có chứ," Jaffé nói, "chúng phù hợp với nhau."

Trong phòng kế bên, một người đàn bà nằm, thở một cách khó nhọc. Bà được đưa vào đây lúc chiều vì ngộ độc thuốc ngủ. Hôm qua, chồng của bà bị tai nạn và được chở về nhà cho bà, cột sống gãy, ông la hét thảm thiết, và vẫn tỉnh táo. Ông chết ở nhà, đêm qua.

"Liệu bà ấy có qua khỏi không?" tôi hỏi.

"Có thể lắm."

"Để làm gì?"

"Tôi đã gặp năm trường hợp tương tự trong vài năm gần đây," Jaffé nói. "Chỉ có một người tìm cách tự tử lần thứ nhì. Bằng hơi ga. Bà ấy chết. Số còn lại, có hai người về sau tái hôn."

Ở phòng kế là một người đàn ông bại liệt đã mười hai năm. Ông ta có nước da vàng như sáp, bộ râu đen thưa thớt, và một cặp mắt to, bất động.

"Ông khỏe chứ?" Jaffé hỏi.

Người đàn ông làm một cử chỉ mơ hồ. Rồi ông ta chỉ ra cửa sổ -- "Hãy nhìn trời. Sắp có mưa, tôi cảm thấy thế." Ông cười to. "Ta luôn luôn ngủ ngon hơn khi trời mưa." Trước mặt ông, trên tấm chăn là một bàn cờ bọc da, với những con cờ có thể cắm vào mà không tuột ngã. Một chồng tạp chí và vài cuốn sách đặt bên cạnh.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đi tiếp. Tôi gặp một cô gái trẻ với cặp mắt kinh hoàng và đôi môi tím ngắt, tinh thần suy sụp vì sinh khó -- một đứa trẻ tàn tật với đôi chân què quặt, mềm nhũn và có bướu nước trong não -- một người đàn ông không dạ dầy -- một bà già tóc bạc, như chim cú, khóc than vì bị người thân bỏ rơi; bà sống dai quá chẳng chịu chết cho họ nhờ -- một người đàn ông mù, tin rằng ông ta sẽ nhìn lại được -- một đứa trẻ bị nhiễm giang mai, cha nó ngồi canh bên giường -- một người đàn bà vừa được giải phẩu sáng nay, cắt bỏ cái vú thứ nhì -- một bà khác dị dạng vì thấp khớp -- bà thứ ba bị cắt bỏ hai buồng trứng -- một công nhân với đôi thận hư nát -- hết phòng này qua phòng kia đều có chung một mẫu số: rên xiết, đau đớn, bất động, tàn phế; một đường dài vô tận của sự bất hạnh, sợ hãi, đầu hàng, đau đớn, tuyệt vọng, hy vọng, khó khăn; và mỗi lần, khi cửa khép lại, bỗng ở hành lang lại có thứ ánh sáng hồng nhạt, siêu nhiên của chiều tà; lúc nào cũng thế, tiếp theo sự khủng khiếp của những căn phòng nhỏ là vầng mây huy hoàng, vàng óng pha xám, êm đềm mà ta không thể nào biết đó là một điều mĩa mai khủng khiếp hay là một niềm an ủi thiêng liêng.

Jaffé ngừng lại trước cửa phòng mổ. Ánh sáng chói chang xuyên qua những ô kính trên cửa. Hai người y tá đẫy xe tới. Một người đàn bà nằm trên đó. Tôi bắt gặp cái nhìn của bà. Bà không thấy tôi; bà nhìn vào một nơi vô định. Tuy thế tôi phải chớp mắt trước cái nhìn ấy, chan chứa can đảm, tự chủ và bình thản.

Jaffé đột nhiên lộ vẻ mệt mỏi. "Tôi không biết đúng không," ông nói, "nhưng tôi nghĩ, không thể dùng lời để an ủi cậu. Cậu sẽ chẳng tin tôi. Bây giờ cậu đã nhìn thấy, hầu hết những người ấy đều bệnh nặng hơn Pat Hollmann; một vài người không còn gì hết, ngoại trừ hy vọng. Tuy nhiên, đa số sẽ vượt qua khó khăn, và tốt đẹp hơn. Đó là những gì tôi muốn cho cậu thấy."

Tôi gật đầu. "Giáo sư đúng lắm," tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Chín năm trước vợ tôi qua đời. Cô ấy mới có hai mươi lăm. Chưa hề bị bệnh. Cúm." Ông im lặng một lát. "Cậu có biết tại sao tôi nói ra chuyện ấy?"

Tôi gật đầu lần nữa.

"Ta không thể biết trước tương lai. Người bệnh trầm kha có khi lại sống dai hơn người khỏe mạnh. Cuộc đời là một hiện tượng lạ kỳ." Trên mặt ông bây giờ lộ ra khá nhiều vết nhăn. Một người y tá đi đến, nói thầm vào tai ông. Ông đứng thẳng lên, gật đầu về phía phòng mổ. "Tôi phải vào mổ. Đừng để Pat biết cậu lo lắng. Đó là điều chính yếu. Cậu có làm được không?"

"Có ạ," tôi nói.

Ông bắt tay tôi và cùng với người y tá nhanh chóng đi qua cửa kính, vào căn phòng có ngọn đèn trắng như vôi.

Tôi chầm chậm bước xuống lầu. Càng xuống thấp, càng tối dần, và ở lầu một, đèn điện đã bật lên. Rồi tôi ra ngoài đường. Tôi nhìn thấy hoàng hôn hồng nhạt lóa lên một lần nữa ở chân trời như dưới một tiếng thở dài. Rồi lập tức nó lụi tàn và biến thành màu xám.

Tôi ngồi trong xe một lúc lâu, nhìn về phía xa xôi. Rồi tôi lấy lại bình tĩnh và lái về ga-ra. Koster đã chờ sẵn trước cổng.

"Cậu đã biết cả rồi?" tôi hỏi.

"Vâng, anh trả lời. "Nhưng Jaffé muốn đích thân nói với cậu."

Tôi gật đầu.

Koster nhìn tôi.

https://thuviensach.vn

"Otto," tôi nói, "tớ không còn là một đứa bé và tớ biết là chưa thực sự mất mát gì. Nhưng có lẽ tối nay tớ sẽ khó tự chủ nếu chỉ có một mình tớ với Pat. Ngày mai thì không sao. Tớ sẽ không còn xúc động mạnh. Vậy đêm nay, bọn mình đi chơi chung với nhau, được không?"

"Sao lại không, Bob. Tớ đã tính trước và sắp xếp với Gottfried."

"Vậy cho tớ mượn lại Karl. Tớ lái về nhà, đón Pat và, trong một giờ, đón cậu."

"Vâng."

Tôi lái đi. Đến Nicholaistrasse, tôi chợt nhớ mình đã quên bẵng con chó. Tôi trở đầu xe, quay lại rước nó.

Tiệm không còn thắp đèn nhưng cửa vẫn mở. Anton ngồi trên chiếc giường cắm trại ở cuối phòng. Tay ông cầm một cái chai. "Gustav, hắn gạt tôi," ông nói, hơi men nồng như một lò nấu rượu.

Con terrier chạy ra, ngửi ngửi và liếm tay tôi. Mắt của nó xanh lục, phản chiếu ánh đèn đường. Anton đứng lên. Ông lảo đảo đi tới và thình lình bật khóc.

"Cún ơi, bây giờ con cũng bỏ đi. Mọi thứ đều bỏ đi --Thilda chết -- Minna không còn -- nói cho tôi biết, cậu ơi, những người như chúng ta sống để làm gì?"

Giọt nước cuối cùng! Bóng điện nhỏ xíu, tẻ nhạt mà ông vừa bật lên, mùi hư hoại của nước trong bồn nuôi cá, âm thanh sột soạt của bầy rùa và chim, và người đàn ông thấp bé béo phệ trong gian hàng này...

"Đám côn trùng, dĩ nhiên chúng thừa biết -- còn, cậu ơi, nói cho tôi nghe, những người như chúng ta có gì để sống, tôi muốn biết? Chúng ta, những con chó lai khốn nạn, có gì để sống, thưa cậu?" Con khỉ ré lên như

https://thuviensach.vn

tiếng khóc và lăng xăng như người điên trên băng ghế. Bóng của nó trên tường cũng chập chờn nhảy múa theo. "Koko," người đàn ông thấp bé, uống rượu một mình trong đêm tối, khóc thút thít, "con duy nhất của ta, đến đây!" Ông đưa chai rượu cho nó. Con khỉ với lấy.

"Ông giết nó mất, nếu ông đưa cái đó cho nó uống."

"Thì đã sao, thưa cậu? ông lắp bắp nói. "Thêm vài năm trong xích xiềng hay không -- cũng vậy -- cũng vậy thôi -- thưa cậu."

Tôi bế con chó đang nép vào tôi, ấm áp, và đi ra. Với những bước chân dài duyên dáng, nó lon ton chạy bên cạnh tôi, ra xe hơi.

Tôi lái về nhà, dẫn con chó với dây xích, và cẩn thận lên lầu. Trong hành lang, tôi đứng lại soi gương. Nét mặt của tôi có vẻ bình thường. Tôi gõ cửa phòng của Pat, hé cửa và thả con chó vào.

Tôi vẫn đứng bên ngoài, nắm cứng dây xích và chờ đợi. Nhưng không ngờ, thay vì giọng nói của Pat, tôi lại nghe giọng nam trầm của Frau Zalewski. "Ối trời, cái gì thế này!"

Lấy lại hơi thở, tôi len lén nhìn. Tôi đã e sợ giây phút ban đầu chỉ một mình tôi với Pat. Bây giờ mọi chuyện dễ dàng hơn; Frau Zalewski là một cái vách chắn không thấm nước mà tôi có thể dựa vào.

Bà chễm chệ ngồi ở bàn. Một ly cà phê bên cạnh, một cỗ bài tây trải ra theo một thứ tự huyền bí trước mặt. Pat, mắt sáng long lanh, nằm cuộn tròn kế bên, hóng chuyện tương lai.

"Chào mọi người," tôi nói, thình lình rất hài lòng.

"Hắn đến kìa," Frau Zalewski long trọng tuyên bố, "theo con đường tắt vào buổi chiều, bên một quý ông da sậm ở chỗ cao nhất trong nhà."

https://thuviensach.vn

Con chó kéo tuột dây xích, và, sủa ầm ỉ, lách giữa hai chân tôi, chạy bổ vào.

"Trời ơi!" Pat kêu. "Một con Irish terrier!"

"Phục em thật," tôi nói. "Một giờ trước đây, anh không biết nó là giống chó gì."

Nàng cúi xuống, và con chó nhảy phóc vào lòng nàng. "Vậy nó tên gì, hở Robby?"

"Anh không biết. Có lẽ Cognac hay Whiskey hay một cái tên tương tự, đặt theo ông chủ cũ."

"Nó thuộc về chúng ta?"

"Như một sinh vật có thể thuộc về một sinh vật khác, vâng."

Nàng vui quá, gần như nghẹt thở. "Vậy chúng ta đặt tên nó là Billy, Robby nhé. Khi còn bé, mẹ em cũng có một con chó. Mẹ em thường kể lại. Nó cũng có tên là Billy."

"Vậy là anh may mắn," tôi nói.

"Nó đã được huấn luyện cách ăn ở trong nhà chưa?" Frau Zalewski hỏi.

"Nó có dòng dõi quý phái như một quận công," tôi trả lời, "mà tất cả quận công đều được huấn luyện."

"Nếu chúng còn nhỏ quá thì không đâu. Nó bao lớn rồi?"

"Tám tháng. Tương đương với mười sáu tuổi người."

"Trông nó không có vẻ gì đã được huấn luyện," Frau Zaleski nói.

"Nó chỉ cần tắm cho sạch, mà thôi."

https://thuviensach.vn

Pat đứng dậy, vòng tay qua vai Frau Zalewski. Tôi nhìn nàng, bối rối. "Cháu luôn luôn muốn có một con chó," nàng nói. "Bác cho phép chúng cháu được giữ nó ở đây, bác nhé? Chắc bác không phiền đâu nhỉ?"

Lần đầu tiên từ khi quen biết, tôi thấy Frau Zalewski đờ ra, không thể đối đáp. "Ơ, trong trường hợp này -- bác nghĩ," bà trả lời. "Dĩ nhiên, bài đã cho thấy. Có một ngạc nhiên với người đàn ông trong nhà."

"Thế bài có báo là chúng ta sẽ đi ăn tối không?"

Pat cười to. "Chưa đến lúc đó, Robby. Chúng em mới bói đến anh mà thôi."

Frau Zalewski đứng lên, gom bài lại. "Cô có thể tin, hay có thể không tin, hay có thể tin một cách nhầm lẫn như Zalewski nhà tôi. Với ông ấy, con chín bích luôn luôn là điềm xấu cảnh báo chuyện nước nôi. Ông ấy hiểu là phải thận trọng với nước. Thế nhưng, chính ra lại là các thứ rượu schnapps và Pilsner."

"Pat," tôi gọi nàng, sau khi bà ấy đi ra, và tôi ôm nàng. "Thật tuyệt vời khi anh về nhà và được nhìn thấy em. Lúc nào cũng là một nỗi ngạc nhiên không ngừng cho anh. Mỗi khi leo những nấc thang cuối và mở cửa, tim anh vẫn đập loạn, vì anh sợ đó không phải là sự thật."

Nàng nhìn tôi, mỉm cười. Gần như không bao giờ nàng trả lời khi tôi nói những câu như thế. Tôi không thể tưởng tượng, và tôi cũng sẽ đau khổ nếu nàng nói một câu tương tự -- dường như với tôi, một người đàn bà không nên nói với một người đàn ông rằng nàng yêu hắn. Đôi mắt của Pat chỉ sáng ngời và chứa chan hạnh phúc, vậy mà, lại chuyện chở biết bao chữ nghĩa.

"Có thực chúng ta sẽ đi chơi không, Robby?" nàng hỏi, mặt sát bên tôi.

"Tất cả chúng ta," tôi đáp."Có Koster và Lenz nữa. Karl đậu ngay trước cửa."

https://thuviensach.vn

"Còn Billy?"

"Dĩ nhiên, Billy cũng được đi theo. Thức ăn tối nay chưa đụng tới, chúng ta sẽ làm gì bây giờ? Hay là em đã ăn?"

"Không, em chưa ăn. Em chờ anh mà."

"Nhưng em không nên chờ anh. Không bao giờ. Đợi chờ khủng khiếp lắm."

Nàng lắc đầu. "Anh không hiểu, Robby. Chỉ khủng khiếp khi ta không có gì để đợi chờ."

Nàng bật ngọn đèn bên trên tấm gương. "Nhưng em cần thay y phục bây giờ, nếu không chẳng biết khi nào mới xong. Anh có thay áo không?"

"Chút nữa," tôi nói. "Anh sẽ thay rất nhanh. Cho anh ngồi đây một lát."

Tôi gọi con chó lại và ngồi trên ghế bành cạnh cửa sổ. Tôi thích ngồi im, ngắm Pat khi nàng thay áo. Chưa bao giờ tôi biết đến sự bí ẩn, lạ lùng vô tận của một người đàn bà cho bằng lúc tôi ngắm nhìn thứ ánh sáng lượn lờ này trước gương soi, sự trầm ngâm thưởng thức, say sưa miệt mài nơi bản thân, trôi tuột trở về cái khôn ngoan sắc sảo trong vô thức về phái tính. Tôi không thể hình dung một người đàn bà nói cười khi thay áo -- và nếu cô ấy làm thế, cô ấy sẽ đánh mất đi tính cách bí ẩn và quyến rũ không thể giải thích của một điều gì mơ hồ lãng đãng. Tôi yêu nét duyên dáng và những cử động mềm mại của Pat trước gương; thật tuyệt vời khi ta ngắm cách nàng đưa tay lên mái tóc; hay cách nàng khéo léo và thận trọng cầm cây bút chì kẻ mắt lên gần trán. Khi ấy nàng có một vẻ gì đó của một con nai và của một con báo mảnh dẻ, và cũng có một chút gì đó của một thiếu nữ Amazon sắp ra trận. Nàng quên tất cả mọi chuyện chung quanh, nét mặt của nàng nghiêm trang,chăm chú, nàng nhẹ nhàng và cẩn thận đưa nó đến gần bóng của nó trong gương, và, khi nàng nghiêng mình tới, dường như không còn là bóng của nàng phản chiếu trong gương nữa, mà là hai người đàn bà đang

https://thuviensach.vn

ngắm nhau với ánh mắt già dặn, từng trải, -- táo bạo và thẩm định giá trị của nhau trong hoàng hôn của hiện thực và thế kỷ.

Hơi thở tươi mát của buổi tối lùa qua cửa sổ. Tôi im lìm ngồi đó, tôi không quên điều gì của buổi chiều hôm ấy; tôi hiểu hết -- nhưng khi tôi nhìn sang Pat, tôi cảm thấy một nỗi buồn rười rượi, chìm đắm trong tôi như một hòn đá, bắt đầu bao phủ bởi một hy vọng mãnh liệt; thay đổi và bằng một cách lạ lùng nào đó, trộn lẫn với hy vọng; cái này biến thành cái kia; sự tiếc thương, niềm hy vọng, cơn gió, buổi tối, và cô gái xinh đẹp giữa tấm gương sáng và ánh đèn; vâng, trong một khoảnh khắc, tôi đã có một trực giác lạ lùng rằng, chỉ có điều này, trong ý nghĩa thực tế và sâu đậm của nó, là cuộc sống; và có lẽ cả hạnh phúc -- tình yêu với một hỗn hợp của nỗi buồn, lòng tôn kính và kiến thức giữ kín.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 19

Tôi đang đứng chờ ở bến tắc xi. Gustav lái đến, đậu ngay đàng sau xe tôi.

T

"Con cún ra sao rồi, Robert?" anh hỏi.

"Nó khỏe lắm," tôi nói.

"Còn cậu thì sao?"

Tôi chán nản phẩy tay. "Tớ cũng khỏe, nếu có thể kiếm thêm chút ít tiền. Cậu nghĩ xem, cả ngày nay chỉ thu vào hai đồng năm mươi xu thôi."

Anh gật đầu. "Càng lúc càng tệ. Tất cả mọi thứ càng lúc càng tệ. Nhưng nào đã hết đâu."

"Vâng, và tớ lại cần một số tiền lớn," tôi nói. "Cần gấp. Thật nhiều."

Gustav gãi cằm.

"Một số tiền lớn." Rồi anh nhìn tôi."Thực tình không còn chỗ nào để kiếm tiền dễ dàng. Ngoại trừ cá độ. Cậu nghĩ sao về cá ngựa? Hôm nay có mấy trận đua. Tớ biết một tiệm đánh cá được lắm. Tớ vừa thắng độ con Aida, hai mươi tám ăn một, ở chỗ ấy."

https://thuviensach.vn

"Tớ chả cần biết cá kiếc là gì cả. Quan trọng ở chỗ là tớ có dịp may không?"

"Cậu đã bao giờ chơi cá ngựa chưa?"

"Chưa bao giờ."

"Vậy cậu sẽ may mắn, bởi Tổ thường đãi người mới -- chúng ta cần làm một cái gì đó." Anh nhìn đồng hồ. "Ta đi ngay nhé? Hy vọng còn kịp."

"Vâng." Sau vụ con chó, tôi rất tin tưởng vào Gustav.

Chỗ cá độ là một gian phòng khá rộng; nửa bên phải là quầy bán xì gà, nửa bên trái đặt máy tổng hợp. Cửa kính treo đầy tin tức thể thao, tin cá độ màu xanh lá cây và hồng. Dọc theo vách, có một quầy trên đó bày la liệt giấy bút. Ba người đàn ông đứng sau quầy, bận tíu tít. Một người nói như quát vào điện thoại, một người chạy tới chạy lui với một cọc phiếu trên tay, người thứ ba, mũ quả dưa đội lệch ra sau đầu, một điếu xì gà Ba Tây tròn đen nhấm nhá trong miệng, không mặc áo lớn, tay áo xắn cao, đứng sau quầy ghi chép số tiền cá. Áo sơ mi của ông ta có màu tím chói chang nhất.

Trước sự ngạc nhiên của tôi, nơi đây rất đông khách. Hầu hết họ là những người thuộc giai cấp bình dân, thợ thủ công, thợ thuyền công xưởng, thơ ký, vài cô gái điếm và đủ loại ma cô.

Một gã đàn ông, áo mưa xám bẩn, mũ quả dưa xám, áo lớn màu xám kiểu thể thao đã sờn chỉ, chặn chúng tôi tại cửa. "Von Bieling. Các ông mua tin đặc biệt không? Bảo đảm trúng."

"Kêu bà ngoại ông mua đi," Gustav trả lời, vẻ mặt thay đổi khá bất ngờ.

"Chỉ năm mươi pfennigs thôi," Bieling nài nỉ. "Tôi quen với một người huấn luyện. Từ khi còn bé," anh ta vừa nói vừa liếc tôi.

https://thuviensach.vn

Gustav đã nghiên cứu kỹ danh sách ngựa đua. "Khi nào đến lượt Auteuil?" Anh réo mấy người đàng sau quầy.

"Năm giờ," người phụ tá réo lại.

"Philomene, cùng một duộc," Gustav gầm lên. "Thứ ngựa kéo xe trong thời tiết nóng ẩm. Anh vã mồ hôi vì kích động. "Kế đến là con nào nhỉ?" Anh hỏi.

"Hoppegarten," có ai đó sau lưng anh lên tiếng.

Gustav nghiên cứu thêm. "Để bắt đầu, mỗi đứa chúng ta đặt hai đồng cho con Tristan nhé," anh nói. "Chắc ăn lắm."

"Mà cậu có biết gì về nó không?" tôi hỏi.

"Biết gì à?" Gustav trả lời. "Tớ biết rõ từng cái móng chân của chúng."

"Thế mà anh lại đi cá con Tristan?" một người bên cạnh chúng tôi nói. "Cá con Slippery Liz đi, ông ơi, cơ hội duy nhất của ông đấy. Tôi là bạn của Johnny Burns."

"Còn tôi," Gustav nói móc," tôi là ông chủ chuồng Slippery Liz. Tôi biết nhiều hơn anh."

Anh réo người đàn ông ở quầy để đặt cược. Chúng tôi nhận biên lai và đến ngồi ở tiền sảnh, nơi bày lơ thơ dăm ba bộ bàn ghế. Mọi người rôm rả kháo chuyện với nhau, nêu lên đủ thứ tên của những con ngựa đua. Mấy ông thợ bàn thảo về cuộc đua ở Nice, hai ông phát thư xem xét bản tin thời tiết của Paris, một người trước kia hành nghề đánh xe ngựa nhớ lại thời gian đã tham gia các cuộc thi nước kiệu. Chỉ có một người đàn ông béo mập, râu ria lởm chởm, dửng dưng ngồi ở một bàn riêng, tì tì ăn hết ổ bánh mì nhỏ này đến ổ bánh mì nhỏ kia. Hai người đàn ông khác đứng dựa vách, thèm thuồng nhìn ông ta. Mỗi người cầm một mẩu biên lai trong tay, nhưng

https://thuviensach.vn

gương mặt của họ hốc hác tiều tụy như nhiều ngày không có chút thức ăn nào dằn bụng.

Chuông điện thoại reo inh ỏi. Mọi người dỏng tai nghe. Người phụ tá xướng lên nhiều cái tên ngựa đua. Chẳng hề nghe nhắc đến Tristan.

"Mẹ kiếp," Gustav nói, mặt đỏ bừng. "Solomon thắng. Ai mà ngờ được, anh à?" anh hỏi người bắt con Slippery Liz. "Anh cũng thua đậm như ai."

Von Bieling chen vào giữa chúng tôi. "Nếu các ông chịu nghe tôi -- có lẽ tôi đã đưa tên Solomon. Một mình Solomon mà thôi. Nếu các ông muốn, trận tới --"

Gustav chẳng thèm nghe. Anh đã bớt buồn và bàn bạc về kỹ thuật với anh chàng Slippery Liz.

"Ông có sành ngựa không?" Bieling hỏi tôi.

"Chả biết một tí gì, " tôi nói.

"Vậy ông hãy đánh cá. Đánh cá. Nhưng chỉ ngày hôm nay mà thôi," ông ta thầm thì nói tiếp, "và sau đó, đừng bao giờ chơi nữa. Nghe tôi nè. Ông cứ cá bừa đi --con gì cũng được --con King Lear hay Silver Moth -- hay L'Heure Bleue, cũng thế. Tôi không lấy tiền của ông đâu. Nhưng nếu thắng, xin thưởng cho tôi một ít, vậy thôi." Càm của hắn rung lên trong nỗi đam mê của một tay nghiền cờ bạc. Đã từng chơi Xì phé, tôi biết quy tắc cũ xưa này: người mới đánh bạc thường thắng cuộc.

"Được rồi," tôi nói. "Cá con gì đây?"

"Bất cứ con nào ông muốn -- bất cứ con nào --"

"Tên L'Heure Bleue nghe cũng không tệ lắm," tôi nói, "vậy đặt mười marks cho con L'Heure Bleue."

https://thuviensach.vn

"Cậu có điên không?" Gustav hỏi.

"Không," tôi nói.

"Cá mười đồng mồ hôi nước mắt cho cái con ngựa già yếu ấy? Đáng lẽ nó phải thành xúc xích từ lâu."

Slippery Liz, người mà Gustav gọi là thằng khờ tội nghiệp, nhảy vào, huênh hoang nói: "Cái gì thế? Anh ấy cá con Laura Blaue hở? Thưa ngài, nó không phải là ngựa đâu, nó là bò đấy. May Dream, nếu muốn, có thể thắng nó dễ dàng chỉ bằng hai chân thôi. Compris?"

Bieling nhìn tôi cầu khẩn, tay ra dấu. "Compris," tôi nói.

"Ach, cậu ơi." Gustav nhìn tôi như thể tôi đã biến thành Hottentot, một chú mọi Phi châu. "Gypsy II, con nít chưa đẻ cũng biết thế."

"Tôi nhất định bắt cá con L'Heure Bleue," tôi nói. Và nếu lúc này đổi ý, tôi phải chống trả lại tất cả những quy luật huyền bí của cờ bạc.

Người đàn ông áo sơ mi màu oải hương đưa tôi biên nhận. Gustav và Slippery Liz nhìn tôi như tôi mắc dịch hạch. Họ bỏ rơi tôi, chen vai thích cánh đi tới quầy, ở đó với những tiếng cười nhạo báng cho nhau, tuy vẫn ẩn chứa một niềm tương kính, họ đặt cược cho Gypsy II và May Dream.

Ngay lúc ấy, một người đột ngột ngã quỵ. Đó là một trong hai người đàn ông gầy gò, vừa mới đây còn đứng cạnh mấy cái bàn. Ông ta chùi theo vách rồi ngã đùng xuống đất. Hai người phát thư đỡ ông ta dậy, đặt lên ghế. Mặt ông ta trắng bạch. Mồm há hốc.

"Lạy Chúa!" một cô gái điếm, thân hình đầy đặn, nước da sậm, tóc óng mượt và trán thấp, kêu to. "Ai đó làm ơn đem lại một ly nước."

https://thuviensach.vn

Tôi ngỡ ngàng, chẳng mấy ai quan tâm đến người ngất xỉu. Phần lớn họ chỉ liếc mắt nhìn qua, rồi quay về chuyện cá cược của họ.

"Xảy ra thường lắm," Gustav nói. "Thất nghiệp. Đánh đến xu cuối cùng. Luôn luôn cá với tỉ lệ cao nhất. Một trăm trên một."

Người lái xe ngựa từ quầy bán xì gà đi ra với một cốc nước. Cô điếm tóc đen nhúng khăn tay của mình vào đó rồi lau lên trán và thái dương của người bệnh. Ông ta thở dài và thình lình mở mắt. Có một điều bí ẩn nào đó, cách chúng đột nhiên trở lại, không một tiếng động, trên gương mặt mờ mịt chìm sâu -- như có một sinh vật nào, xa lạ, ghé mắt nhìn, tò mò và tìm hiểu, qua những kẻ nứt của cái mặt nạ cứng đờ, trắng bệch.

Cô gái cầm ly nước và cho ông ta uống. Cô ôm ông ta trong tay như một đứa trẻ. Rồi cô với lấy một miếng sandwich trên bàn của người khách vô tình, râu ria lởm chởm. "Nào, ăn đi -- nhưng từ từ, từ từ nhé. Đừng cắn ngón tay của tôi chứ -- đúng rồi, và bây giờ, uống nước đi."

Người đàn ông ngồi ở bàn đưa mắt nhìn miếng sandwich, nhưng không nói gì. Màu hồng dần dà trở lại trên gương mặt của người đàn ông kia. Ông ta ăn thêm một chập, rồi loạng choạng đứng dậy. Cô gái dìu ông ta, đẩy ra cửa. Rồi, liếc thật nhanh ra sau, cô nàng mở ví. "Đây nè -- chuồn đi, và mua cái gì ăn, đừng đánh cá nữa."

Một trong những tay ma cô, tự nãy giờ vẫn giả lơ, nay quay lại. Hắn có gương mặt của một con chim săn mồi, đôi tai vểnh ngược, mang giày da bóng và đội nón kết.

"Mày cho nó bao nhiêu?" hắn hỏi.

"Mấy xu thôi."

Hắn thúc cùi chỏ vào ngực cô. "Phải nhiều hơn thế chứ. Lần sau nhớ xin phép tao."

https://thuviensach.vn

"Thôi mà, Ede," gã kia nói. Cô gái điếm lấy hộp phấn ra, và tô lại son môi. "Nhưng tôi đúng," Ede nói. Cô gái không trả lời.

Điện thoại reo. Tôi nhìn Ede, và không tài nào hiểu hắn. "Đó chính là thứ mà ta gọi là con lợn," thình lình tôi nghe Gustav nói. "Thưa quý ông quý bà, còn hơn là lợn, đó là một con heo nái xồ xề với hai mươi đứa con ủn ỉn." Anh vỗ bình bịch lên vai tôi. "Vớ được một trăm tám mươi marks rồi, con trai ơi. Con lạc đà với cái tên buồn cười của cậu đã thắng đậm."

"Cái gì, thiệt hả?" tôi hỏi.

Người đàn ông ngậm xì gà và mặc áo sơ mi chói gắt, gật đầu cay đắng và đưa tay nhận tấm biên lai của tôi. "Ai mách cho cậu vậy?"

"Tôi," Bieling nói, với nụ cười nhẫn nhục và hy vọng, tiến ra, cúi rạp mình chào. "Chính tôi, tôi dám nói rằng --sự quen biết của tôi --"

"Ach, bạn ơi --" Rồi chẳng buồn nhìn hắn, ông ta phát tiền cho tôi. Trong phút chốc, cả phòng im phăng phắc. Mọi người chăm chú theo dõi.. Ngay cả người khách vốn hết sức thờ ơ cũng phải ngước mắt nhìn.

Tôi nhét tiền vào túi. "Thôi chứ," Bieling thầm thì. "Đủ rồi." Có nhiều đốm đỏ trên gò má anh ta. Tôi dúi mười marks vào tay hắn.

Gustav cười toe, đấm vào cạnh sườn tôi. "Thấy chưa, tớ đã nói với cậu những gì? Cậu chỉ cần nghe lời Gustav này là đủ đào được một đống tiền"

Tôi cố nhịn, không nhắc tới cựu trung sĩ tải thương của Gypsy II. Dường như anh cũng đang tự vấn về chuyện ấy. "Ta đi thôi," anh nói. "Hôm nay không phải là ngày tốt cho những người nghệ sĩ."

Ở cửa, có ai nắm tay áo tôi kéo lại. Đó là Slippery Liz. "Anh sẽ cá con nào trong trận Maslowski Benefit?" anh ta hỏi, giọng kính cẩn, ao ước.

https://thuviensach.vn

"O Tannenbaum," 1 tôi nói, và đi với Gustav tới quán rượu gần nhất, uống một ly mừng sức khỏe L'Heure Bleue.

Một giờ sau, tôi thua ba mươi marks. Tôi không thể giữ trọn số tiền thắng. Nhưng rồi tôi cũng dừng lại được. Khi tôi ra về, Bieling ấn một tấm thiệp vào tay tôi. "Nếu anh cần bất cứ chuyện gì... Hay bạn anh. Tôi là người đại diện của họ." Đó là mẩu quảng cáo các trang thiết bị chiếu phim tư gia. "Tôi cũng thương thảo giá bán quần áo cũ," anh ta nói theo. "Trả tiền mặt."

Bẩy giờ chiều, tôi quay lại xưởng sửa xe. Karl đậu trong sân, máy nổ ầm ỉ.

"May quá cậu đã về, Bob," Koster nói. "Tụi tớ sắp sửa chạy thử. Đến đây."

Cả xưởng đang ở tư thế chuẩn bị. Otto đã thay và sửa nhiều chi tiết cho Karl, anh muốn đưa Karl dự cuộc thi leo núi trong hai tuần tới. Sắp sửa có cuộc tập dợt lần thứ nhất.

Chúng tôi leo vào xe. Jupp ngồi cạnh Koster, cặp kính đua ngoại khổ choán trọn gương mặt. Nó sẽ tan nát cõi lòng nếu không được đi theo. Lenz và tôi ngồi ở băng sau.

Karl lao vun vút. Chúng tôi ra đến vành đai xa lộ và chạy với tốc độ một trăm bốn mươi kí lô mét. Lenz và tôi rạp mình sau lưng hàng ghế trước; gió mạnh như thổi bay đầu. Hai hàng bạch dương bên đường lao ngược về sau và tiếng nổ tuyệt vời của máy xe làm chúng tôi đê mê như lời réo gọi thống thiết của tự do.

Mười lăm phút sau, chúng tôi nhìn thấy ở phía trước một chấm đen đang lớn thật nhanh. Đó là một chiếc xe khá nặng, vận tốc từ tám mươi đến một trăm khí lô mét. Nó không chạy thẳng mà hơi sàng qua sàng lại trên đường. Đường khá hẹp. Koster giảm tốc độ cho thích hợp. Khi còn cách một trăm

https://thuviensach.vn

mét và sắp sửa bóp còi, thình lình chúng tôi thấy bên tay phải, một người cưỡi mô tô từ một đường nhánh phóng tới; hắn lập tức biến mất sau một ụ rơm ngay tại giao lộ. "Lạy Chúa! chết mất thôi," Lenz kêu.

Cùng lúc ấy, người cưỡi mô tô xuất hiện trên đường, hai mươi mét đàng trước xe hơi. Rõ ràng hắn đánh giá sai vận tốc của xe và đang cố gắng vượt qua bằng cách lạng ngay trước đầu xe. Xe lách qua trái để tránh, nhưng chiếc mô tô cũng nháng sang bên trái. Một lần nữa, xe bẻ gắt qua phải, và tấm chắn bùn của nó quệt trúng và hất tung chiếc mô tô. Người cưỡi mô tô văng ra, đầu đập xuống đất. Xe hơi trượt về bên phải, bẽ gãy cột chỉ đường, cột đèn đường và cuối cùng đâm sầm vào một gốc cây.

Tất cả chỉ xảy ra trong tíc tắc. Còn chúng tôi, với tốc độ cao, trờ tới ngay sau đó; bánh xe nghiến rào rạo, Koster lái Karl như cưỡi ngựa lách qua người lái mô tô, mô tô, và chiếc xe còn nổ máy hồng hộc chắn ngang đường; bên trái, anh tránh được cánh tay của người cưỡi mô tô, bên phải, tránh được khung ràng hành lý của xe hơi; rồi động cơ gầm lên, Karl chạy thẳng, thẳng rít ken két, và đứng chựng lại. "Lái cừ quá, Otto," Lenz nói.

Chúng tôi chạy ngược lại và mở cửa xe. Máy vẫn nổ. Koster thò vào bảng đồng hồ, rút chìa khóa. Động cơ tắt ngúm và chúng tôi nghe tiếng người rên rỉ.

Tất cả kính cửa sổ của chiếc limousine đều vỡ nát. Dưới ánh sáng lờ mờ trong lòng xe, chúng tôi thấy một gương mặt phụ nữ máu chảy thành dòng. Bên cạnh bà, một người đàn ông, kẹt giữa tay lái và ghế ngồi. Việc đầu tiên là chúng tôi khiêng người đàn bà ra khỏi xe, đặt trên đường. Mặt bà đầy vết cắt, vài mảnh kính vụn còn ghim trên đó, nhưng máu chảy đều. Cánh tay mặt của bà tệ hơn. Tay áo trắng sũng máu đỏ thắm và nhỏ giọt. Lenz xé toạt tay áo. Một dòng máu phụt ra, rồi phun từng ngụm. Động mạch bị đứt. Lenz xoắn khăn tay của anh thành một vòng cầm máu. "Khênh ông ấy ra, một phút nữa tớ sẽ xong," anh nói. "Chúng ta phải chở họ tới bệnh viện ngay tức thì."

https://thuviensach.vn

Để đem người đàn ông ra, chúng tôi phải vặn ốc vít của ghế xe. May mắn thay, chúng tôi có đủ dụng cụ và tháo gỡ thật nhanh. Người đàn ông cũng chảy máu như bà kia, và có lẽ bị gẩy vài cái xương sườn. Khi chúng tôi dìu ra, ông quỵ xuống với một tiếng kêu đau đớn. Đầu gối của ông cũng bị thương thì phải. Nhưng trong lúc này, chúng tôi không thể giúp gì hơn.

Koster lùi Karl về gần chỗ tai nạn. Người đàn ba gào thét vì khiếp sợ khi thấy Koster lui đến, dù anh lái chậm như đi bộ. Chúng tôi hạ chỗ dựa của một cái ghế trước và có thể đặt người đàn ông vào đó. Chúng tôi cho người đàn bà ngồi ở băng sau. Tôi ngồi ở bục bước lên xe cạnh bà, còn Lenz ôm người đàn ông, phía bên kia.

"Cháu ở lại trông xe, Jupp nhé," Lenz nói.

"Nhân tiện, người cưỡi mô tô đâu rồi?" tôi hỏi.

"Chuồn mất, khi chúng ta đang bận," Jupp đáp.

Chúng tôi lái thật chậm. Cách ngôi làng kế tiếp không xa mấy là một dưỡng đường nhỏ. Chúng tôi thường nhìn thấy nó mỗi khi đi ngang. Nó thấp và trắng, nằm dưới chân đồi. Chúng tôi biết nó là chỗ an dưỡng dành cho những người khá giả, bệnh tương đối không nặng-- nhưng thế nào ở đó cũng có bác sĩ và một căn phòng có thể dùng làm trạm băng bó.

Chúng tôi lái lên đồi và bấm chuông. Một nữ y tá xinh đẹp đi ra. Cô tái mặt khi nhìn thấy máu và chạy trở vào. Lập tức một người khác, lớn tuổi hơn, xuất hiện.

"Rất tiếc, nhưng chúng tôi không được trang bị cho tai nạn. Các ông cần đi đến Bệnh viện Virchow. Cách đây không xa."

"Cách đây cả tiếng đồng hồ," Koster nói.

https://thuviensach.vn

Bà y tá khăng khăng từ chối. "Chúng tôi không có dụng cụ dành cho những trường hợp như thế. Ngoài ra, không có bác sĩ --"

"Vậy bà đang phạm luật," Lenz nói. "Dưỡng đường tư nhân kiểu này phải có bác sĩ thường trực. Bà cho phép tôi dùng điện thoại chứ? Tôi muốn gọi cảnh sát và một trong những tòa báo."

Người nữ y tá bắt đầu nao núng. "Bà không cần lo lắng," Koster lạnh lùng nói. "Những việc bà làm sẽ được đền đáp hậu hĩnh. Chúng tôi cần một cái cáng. Tôi nghĩ bà có thể liên lạc với bác sĩ được mà."

Nữ y tá vẫn do dự. "Một cái cáng," Lenz giải thích, "cũng là quy định pháp lý, và là dụng cụ sơ cứu cần thiết --"

"Vâng, phải rồi," bà hấp tấp trả lời, rõ ràng bối rối vì quá nhiều tin tức. "Tôi sẽ cho người đem ra ngay."

Bà biến mất.

"Hơi dữ dằn," tôi nói.

"Tớ đã gặp những thứ tương tự ở bệnh viện công," Lenz ôn tồn nói. "Trước hết là tiền, kế đến là thủ tục hành chánh, sau đó mới được giúp đỡ."

Chúng tôi trở lại xe, dìu người đàn bà vào. Bà không nói gì, chỉ nhìn xuống đôi tay mình. Chúng tôi đưa bà vào một phòng khám bệnh nhỏ gần cửa ra vào. Rồi cáng được đem ra cho người đàn ông. Chúng tôi nhấc ông lên.

Ông rên. "Khoan đã --"

Chúng tôi nhìn ông. Ông nhắm mắt lại.

"Tôi không muốn gặp khó khăn nào," ông khó nhọc nói.

https://thuviensach.vn

"Ông không có lỗi," Koster đáp. "Chúng tôi đã chứng kiến tai nạn và sẵn sàng làm chứng cho ông."

"Không phải thế," người đàn ông nói. "Vì lý do khác, tôi không muốn ai biết chuyện. Cậu hiểu chứ --"ông ta liếc nhìn cánh cửa, nơi người đàn bà được mang vào.

"Vậy ông đang ở đúng nơi," Lenz giải thích. "Một cuộc trình diễn riêng tư. Chỉ cần phi tang xe của ông trước khi cảnh sát tới."

Người đàn ông gượng dậy."Cậu giúp tôi nhé. Điện thoại cho ga ra xe hơi nào đó. Và làm ơn cho tôi xin địa chỉ của cậu -- tôi muốn -- tôi rất mang ơn cậu --"

Koster khoát tay từ chối.

"Nhưng mà," người đàn ông nói, "tôi muốn."

"Khá đơn giản," Lenz đáp. "Chúng tôi có một ga ra sửa xe, và chuyên môn về loại xe của ông. Chúng tôi sẽ mang nó về, nếu ông đồng ý, sửa lại tốt như xưa. Như thế hai bên đều có lợi."

"Tốt lắm," người đàn ông nói. "Các cậu cần địa chỉ của tôi không -- tôi sẽ đến nhận xe. Hoặc nhờ ai đấy."

Koster cất danh thiếp vào túi và chúng tôi khiêng ông vào trong. Bác sĩ, một người trẻ tuổi, khi ấy đã đến. Bác sĩ rửa sạch máu cho người đàn bà, và nay ta thấy rõ những vết cắt sâu trên mặt. Người đàn bà nhỏm dậy trên cánh tay lành của mình, nhìn chầm chầm vào cái chậu bằng kền bóng lộn trên xe đựng bông băng. "Chao ôi," bà khe khẻ nói và nằm vật xuống, đôi mắt hoảng loạn.

Chúng tôi lái vào làng và hỏi tìm một ga ra sửa xe. Đó là một lò rèn, và chúng tôi mượn của ông chủ một bộ cứu cấp và dây cáp, và hứa sẽ trả hai

https://thuviensach.vn

mươi marks. Nhưng ông ta nghi ngờ và muốn tận mắt nhìn. Chúng tôi chở ông ta trở lại chỗ xảy ra tai nạn.

Jupp đứng giữa đường, vẫy tay lia lịa. Tuy nhiên, không cần thằng bé chúng tôi vẫn nhận ra chuyện rắc rối. Một xe Mercedes cũ, nóc nặng nề, đậu ở lề đường và bốn người đang chuẩn bị kéo chiếc Stutz đi.

"Chúng ta tới đúng thời đúng lúc," Koster nói.

"Đó là anh em nhà Vogt," người thợ rèn đáp. "Một nhóm người nguy hiểm. Sống gần đây. Một khi họ đã dính dáng vào chuyện gì, họ sẽ không bỏ cuộc."

"Rồi ta sẽ thấy," Koster nói.

"Cháu đã giải thích với họ, Herr Koster ạ," Jupp thì thào. "Cạnh tranh bất chính. Muốn kéo xe về xưởng của họ."

"Tốt lắm, Jupp. Bây giờ cháu hãy đứng yên ở đây."

Koster lại gần người đàn ông cao to nhất trong bọn và nói. Anh giải thích, chiếc xe thuộc về chúng tôi.

"Cậu có mang theo món gì cứng không?" tôi hỏi Lenz.

"Chỉ có một xâu chìa khóa, mà tớ muốn giữ riêng cho tớ. Cậu hãy lấy cái khóa vặn ốc nhỏ."

"Không nên," tôi nói, "có thể gây thương tích. Tiếc quá, tớ đi giày mềm. Nếu không, sẽ đá ngon lành."

"Tham gia chứ?" Lenz hỏi người thợ rèn. "Như thế, chúng ta sẽ có bốn chọi bốn."

https://thuviensach.vn

"Tôi đứng ngoài. Không muốn tiệm của tôi ngày mai bị đập phá. Tôi tuyệt đối trung lập."

"Đúng thôi," Lenz nói.

"Cho cháu theo với," Jupp nói.

"Đừng vội," tôi nói. "Chỉ cần cháu trông chừng không cho ai đến, thế là đủ."

Người thợ rèn tách ra khỏi chúng tôi để nhấn mạnh tính cách trung lập của hắn.

"Đừng nói bậy," thình lình tôi nghe tên cao lớn nhất nạt nộ Koster. "Ai đến trước, hưởng trước. Không nói lôi thôi gì cả. Tránh ra chỗ khác."

Karl giải thích một lần nữa là chiếc xe thuộc về chúng tôi. Anh đề nghị chở Vogt tới dưỡng đường để tìm hiểu. Vogt cười khi dễ. Lenz và tôi tiến lại gần. "Cha nội muốn đi nhà thương hả?" Vogt hỏi.

Koster không đáp, mà đi tới chiếc xe. Ba đứa Vogt kia đứng thẳng lên. Chúng nhích sát vào nhau.

"Đưa cho tớ cái ròng rọc," anh nói với chúng tôi.

"Ê, cha nội --" thằng anh cả Vogt nói. Hắn cao hơn Koster một cái đầu.

"Xin lỗi," Koster nói, "nhưng chúng tôi phải kéo xe về."

Lenz và tôi thong thả đi tới, tay đút trong túi. Koster cúi xuống chiếc xe. Ngay lúc ấy, Vogt tung một cước vào anh. Otto đã dự trù; anh bắt giò và quật hắn xuống đất. Rồi anh nhảy lên, đấm vào bụng thằng kế bên, đang cầm cái tay quay dơ cao, khiến hắn lảo đảo và cũng té nhào. Tiếp đó, Lenz và tôi nhảy xổ vào hai đứa kia. Tôi nhận một cú vào mặt. Không tệ lắm nhưng mũi tôi bắt đầu đỗ máu, quả đấm của tôi hụt mục tiêu và trợt lên cái

https://thuviensach.vn

cầm trơn nhẫy của thằng kia, rồi tôi bị móc xướt trên mắt và tôi thủ thế hớ hênh nên một thằng Vogt hạ tôi bằng một cú đấm vào dạ dầy. Hắn đè tôi xuống đường và bóp cổ tôi. Tôi cố gồng bắp thịt cổ để không bị nghẹt thở và cố nhỏm dậy và lăn tròn để đẩy hắn ra bằng chân hay đá vào bụng hắn. Nhưng Lenz và đối thủ Vogt của anh đang quần nhau, đè cứng trên chân tôi và tôi không thể cục cựa. Mặc dù đã gồng bắp thịt cổ lên tôi vẫn khó thở; tôi không hít được không khí vì mũi tôi đang chảy máu. Cảnh vật chung quanh mờ ảo như ở đàng sau một lớp kính, mặt thằng Vogt rung rinh như một khối thạch, và tôi thấy phía sau não tôi một mảng tối đen. Cái liếc mắt cuối cùng cho thấy Jupp thình lình đang ở bên cạnh -- thằng bé quỳ trong rãnh nước bên đường, bình tĩnh và chăm chú quan sát cuộc vật lộn, và khi lần tạm ngưng cuối cùng dường như cho thấy đã sẵn sàng, nó dùng một cây búa nhỏ gõ lên cổ tay của Vogt. Khi nó gõ lần thứ nhì, Vogt buông tôi ra và từ mặt đất gắng sức chụp Jupp, nhưng nó đã nhảy lùi ra sau mấy tấc và bình thãn nện thêm một búa lên những ngón tay của Vogt, rồi một búa nữa lên đầu hắn. Tôi vùng dậy, lăn lên mình Vogt, và đến lượt tôi, sắp sửa xiết cổ hắn.

Ngay lúc ấy, có tiếng rống đau đớn của con thú rừng và tiếng rên xiết: "Buông ra -- buông ra!"

Đó là anh cả Vogt. Koster đã bẻ tay hắn ra sau lưng. Vogt gục đầu sát đất, Koster quỳ trên mình hắn và bẻ vẹo cánh tay hắn. Vogt thét lên, nhưng Koster biết anh phải làm đến nơi đến chốn, nếu chúng tôi muốn yên thân. Anh bất ngờ giật, xoắn tay hắn một cái trước khi thả ra. Vogt nằm liệt trên mặt đất một lúc. Tôi ngước lên. Một đứa trong bọn Vogt vẫn đứng, nhưng tiếng rên la của thằng anh đã làm hắn chùn bước. "Cút ngay, nếu không tôi sẽ đánh tiếp," Koster nói với hắn.

Tôi dộng đầu thằng Vogt của tôi xuống đường để từ giã rồi buông ra. Lenz đã đứng cạnh Koster. Áo khoác của anh rách toạc, máu chảy từ một góc miệng. Có vẻ như cuộc chiến của anh không phân thắng bại, vì thằng

https://thuviensach.vn

Vogt của anh, dù cũng chảy máu, vẫn còn đứng. Sự đầu hàng của anh cả Vogt đã quyết định. Chúng không dám hó hé một câu nào. Chúng giúp thằng anh đứng dậy và dìu ra xe. Đứa không bị thương quay lại, nhặt cái tay quay xe hơi. Hắn nhìn Koster như thể anh là con quỷ dữ. Rồi chiếc Mercedes lạch cạch chạy đi.

Thình lình người thợ rèn xuất hiện. "Đáng kiếp," ông ta nói. "Đã lâu lắm chưa có chuyện như thế xảy ra với họ. Thằng anh cả đã ngồi tù vì tội sát nhân."

Không ai trả lời. Koster chợt rùng mình. "Hành nghề bẩn thỉu," anh nói. Rồi anh quay lại. "Nào, làm việc đi chứ."

"Cháu đã bắt đầu," Jupp nói, kéo cái ròng rọc lên.

"Chờ một phút," tôi nói. "Từ nay trở đi, cháu được thăng chức Cai và được hút thuốc lá."

Chúng tôi câu chiếc xe lên và buộc chặt phía sau Karl bằng giây cáp.

"Chắc sẽ không làm hư hại Karl, phải không?" tôi hỏi Koster. "Dù sao, Karl chỉ là xe đua mà thôi, không phải là xe thồ."

Anh lắc đầu. "Không xa lắm. Và đường bằng."

Lenz ngồi trong chiếc Stutz và chúng tôi chầm chậm lái đi. Tôi cầm khăn tay ấn vào mũi và nhìn ra ngoài, ngắm những cánh đồng chiều và mặt trời lặn. Có một niềm an lạc, mênh mông và vững chãi trong đó, và ta cảm thấy thiên nhiên hoàn toàn dửng dưng với bất cứ điều gì mà cái tổ kiến tàn ác gọi là nhân loại đang chọn lựa để làm trong thế gian này. Quan trọng hơn nhiều, với nó là những áng mây dần biến đổi thành một dãy núi vàng óng, là bóng tối tím ngắt của hoàng hôn trôi dạt không tiếng động từ chân trời, là những con chiền chiện từ bầu trời vô tận quay về tổ trong các luống cày, là buổi chiều chầm chậm vào đêm.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi lái vào sân trong. Lenz bước xuống, hân hoan ngã mũ chào. "Chào cưng, em yêu dấu! Em đến với chúng tôi vì một tai nạn buồn, nhưng với một chút may mắn, em có thể đem về cho chúng tôi, ước lượng khiêm nhường, ba ngàn đến ba ngàn năm trăm marks. Và bây giờ cho tớ một ly lớn cherry brandy và một bánh xà phòng -- tớ phải gột rửa hơi hám của nhà Vogt."

Ai cũng uống một ly rồi lập tức bắt tay vào việc, tháo gỡ chiếc Stutz càng nhanh càng tốt. Một mình chủ xe cho phép ta sửa chữa không đủ -- đôi khi sau đó, công ty bảo hiểm sẽ tìm đến và lấy xe giao cho một tiệm khác, có liên hệ với họ. Do đó, xe càng bị tháo gỡ nhiều chừng nào, càng tốt cho chúng tôi chừng đó. Tiền công lắp ráp khi ấy sẽ cao đến nỗi, để xe cho chúng tôi sửa, còn rẻ hơn là lấy đi.

Khi chúng tôi dừng tay, trời đã tối.

"Cậu có chạy tắc xi đêm nay không?" tôi hỏi Lenz.

"Không," Gottfried đáp. "Ta không nên lao lực quá đáng để kiếm tiền. Hôm nay, với tớ, có chiếc Stutz như thế đã đủ."

"Tớ thì chưa," tôi nói. "Nếu cậu không đi, tớ sẽ lái nó lượn quanh các hộp đêm từ mười một giờ đến hai giờ sáng."

"Tớ xin can," Gottfried cười. "Cậu thử soi gương mà xem. Dạo này cậu không được may với cái mũi của cậu. Ai mà chịu lên xe với cái củ cải đường ấy? Về nhà, ngoan và chườm đá."

Anh nói đúng. Không thể nào đón khách với cái mũi của tôi. Nên tôi nghĩ sớm và về nhà. Trên đường đi, tôi gặp Hasse và cuốc bộ với anh một đoạn ngắn. Trông anh bệ rạc và khổ sở.

"Anh gầy đi," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Anh gật đầu, và nói rằng hiện nay anh không có bửa tối nào ra hồn. Hầu như chiều nào vợ anh cũng ra ngoài với những người bạn mới quen và về nhà trễ. Anh vui vì vợ anh được đi chơi nhưng anh không muốn nấu ăn một mình mỗi đêm khi về nhà. Dù sao, anh cũng không đói mấy; anh quá mệt để mà thấy đói.

Tôi nhìn anh bước đi bên cạnh, đôi vai còm rũ thấp. Có lẽ anh thực lòng tin vào những điều anh nói, nhưng thật tội nghiệp khi ta lắng nghe. Vì thiếu thốn một chút an sinh, một chút tiền nong mà cuộc hôn nhân này, cuộc đời hiền lành khiêm tốn này phải đảo điên. Tôi nghĩ đến hàng triệu người như anh, cũng luôn luôn chỉ vì một chút an toàn, một chút vật chất mà ra nông nỗi. Phẫn uất, cuộc đời co rút lại thành một chiến trường đáng thương chỉ để tồn tại. Tôi nghĩ đến vụ đánh nhau giành mối chiều nay; tôi nghĩ đến tất cả những gì tôi đã chứng kiến mấy tuần qua; tôi nghĩ đến tất cả những chuyện tôi đã thử; rồi tôi nghĩ đến Pat và đột nhiên tôi có cảm tưởng là không bao giờ có thể bắt được nhịp cầu nối kết hai bên bờ vịnh. Khoảng cách quá rộng, cuộc đời quá dơ bẩn để mà hạnh phúc; hạnh phúc không thể tồn tại, người ta không còn tin tưởng vào nó nữa; nó chỉ là một không gian để hít thở, không phải một hải cảng để ẩn trú.

Chúng tôi leo cầu thang và mở cửa. Ở đầu cầu thang, Hasse dừng lại. "Au revoir --"

"Tối nay anh cố ăn uống một chút gì nhé," tôi nói.

Anh lắc đầu với một nụ cười yếu ớt, như thể xin lỗi, và đi vào căn phòng trống rỗng, tối đen. Tôi nhìn theo anh. Rồi tôi đi trên hành lang dài hẹp như cái ống. Tôi bỗng nghe một tiếng hát nhẹ nhàng. Tôi ngừng lại và lắng nghe. Không phải âm nhạc từ máy hát của Erna Bornig, như tôi lầm tưởng, mà là giọng hát của Pat. Nàng hát một mình trong phòng. Tôi nhìn qua bên kia, cánh cửa phòng nơi Hasse biến mất. Tôi cúi xuống lắng nghe, rồi bất ngờ tôi nắm chặt hai tay. Kệ bố nó, có khoảng cách hít thở hay không có khoảng cách hít thở, có nơi trú ẩn hay không có nơi trú ẩn, dù cách xa đến

https://thuviensach.vn

mức không bao giờ nối đươc nhịp cầu, không bao giờ được tin tưởng -- chính vì lý do đó, vì không ai có thể tin được, chính vì lý do đó mà nó -- hạnh phúc -- luôn luôn mới lạ và ngây ngất không cùng.

Pat chưa biết tôi về. Nàng ngồi trên sàn nhà, trước gương và đang thử mũ, một cái mũ vành đen. Bên cạnh nàng, trên thảm là cây đèn. Căn phòng ngập ánh hoàng hôn ấm áp nâu vàng, và chỉ có gương mặt nàng được ngọn đèn chiếu sáng. Một chiếc ghế kéo gần, một tấm lụa phủ lên. Trong lòng ghế, cây kéo sáng bóng.

Tôi vẫn đứng im ở cửa, ngắm nàng bận bịu với cái mũ. Nàng thích ngồi bệt dưới sàn, và tôi thường bắt gập nàng ngủ quên trong một góc phòng, với một quyển sách bên cạnh, và con chó.

Con chó ngồi kế bên và bắt đầu kêu ủng oẳng. Pat nhìn lên, thấy tôi trong gương. Nàng mỉm cười, và đối với tôi, toàn thế giới dường như sáng bừng lên vì nụ cười ấy. Tôi băng ngang phòng đến bên nàng, quỳ xuống và, sau tất cả những nhơ nhớp của một ngày, áp môi lên làn da mềm mại, ấm áp trên cổ của nàng.

Nàng cầm cái mũ đen đưa lên. "Em sửa cái mũ, anh yêu. Anh thích không?"

"Cái mũ đẹp tuyệt," tôi nói.

"Nhưng anh có thấy gì đâu. Em cắt một chút vành phía sau và bẻ vành phía trước cong lên."

"Anh thấy rõ mà, " tôi nói, vùi mặt trong mái tóc của nàng, "đó là một cái nón có thể làm cho mấy bà thợ nón ở Paris phải điên lên vì ghen tức, nếu được nhìn thấy."

"Robby này!" Nàng cười to, xô tôi ra. "Anh chẳng biết gì hết. Đôi khi, em tự hỏi, không hiểu anh có biết em ăn mặc ra sao không."

https://thuviensach.vn

"Anh biết từng chi tiết," tôi nói, ngồi trên sàn nhà, sát bên nàng, tuy có lùi một chút vào bóng tối để dấu đi cái mũi.

"Thế à? Vậy tối hôm qua em mặc gì?"

"Tối hôm qua?" tôi suy nghĩ. Thật tình tôi có biết gì đâu!

"Đúng như em nghĩ, anh yêu! Anh chẳng biết một tí ti nào về em."

"Đúng," tôi nói; nhưng chính như thế mới hay. Càng biết rõ về nhau, chúng ta càng hiểu lầm. Và càng gần nhau, chúng ta càng trở nên xa cách. Cứ nhìn gia đình ông Hasse thì rõ -- họ biết hết mọi thứ về nhau, thế nhưng họ lại cách biệt với nhau còn hơn người xa lạ."

Nàng đội cái mũ đen vào và ngắm nghía trong gương. "Những gì anh vừa nói chỉ đúng một nữa thôi, Robby."

"Tất cả mọi sự thật đều giống như thế," tôi trả lời. "Chúng ta không bao giờ đi xa hơn. Điều đó làm chúng ta mang đậm tính người. Và Chúa cũng biết chúng ta đã gặp biết bao khó khăn với một nửa sự thật. Làm sao chúng ta sống nỗi với trọn vẹn sự thật cơ chứ?"

Nàng bỏ mũ ra và đem cất. Rồi nàng quay lại, và, khi đó, nhìn thấy cái mũi thê thảm của tôi. "Có chuyện gì vậy anh?" nàng hỏi, lo lắng.

"Không có chi trầm trọng. Tuy trông đáng sợ thật. Lúc làm việc dưới gầm xe, anh bị cái gì đó rơi trúng mặt."

Nàng nhìn tôi lộ vẻ nghi ngờ. "Ai mà biết anh ở đâu cơ chứ. Anh chẳng bao giờ nói cho em biết gì cả, phải không nào? Em biết rất ít về anh, cũng như anh không biết mấy về em."

"Và như thế càng hay," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Nàng đem ra một chậu nước, một mảnh vải và làm một miếng gạc đấp cho tôi. Rồi nàng lại ngắm nghía tôi rất kỹ.

"Giống như bị ai đấm vậy. Và cổ cũng bị trầy. Anh lại phiêu lưu ở đâu đó, anh yêu."

"Cuộc phiêu lưu lớn nhất của hôm nay vẫn chưa xảy ra," tôi nói.

Nàng nhìn tôi, ngạc nhiên. "Muộn thế sao, Bob? Vậy, anh sắp đi?"

"Anh ở lại," tôi nói, quẳng bỏ miếng gạc và ôm nàng trong tay. "Anh sẽ ở đây với em suốt buổi tối này."

---

1 O Tannenbaum: Ôi Cây Giáng Sinh, tên một bài hát

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 20

Tháng Tám ấm và trong, và ngay cả trong tháng Chín, khí hậu vẫn còn như mùa hè --nhưng rồi, vào những ngày cuối, trời bắt đầu mưa. Suốt ngày, mây giăng chùng trên thành phố, mái hiên tí tách nước, rồi những trận bão bắt đầu và, một Chúa Nhật kia, khi dậy sớm, đến bên cửa sổ, tôi trông thấy những chấm lưu huỳnh vàng úa trên vòm lá ở nghĩa trang và những cành khô đầu tiên.

T

Tôi đứng bên cửa sổ thêm một lát. Thật lạ lùng, những ngày tháng sau khi chúng tôi từ chỗ nghĩ mát ở biển trở về; tôi luôn luôn, hàng giờ, ý thức rằng đến mùa thu Pat sẽ phải đi xa, thế nhưng tôi nghĩ đến chuyện ấy như người ta nghĩ đến nhiều thứ khác -- rằng ngày tháng trôi qua, rằng con người phải già đi, rằng con người không thể sống muôn đời. Hiện tại được coi trọng; lúc nào nó cũng đánh bại những ý nghĩ khác, và chừng nào Pat còn đây, chừng nào cây lá còn xanh, những từ ngữ như "mùa thu", "đi xa" và "chia ly" chẳng khác gì hơn cái bóng nhợt nhạt ở chân trời, khiến ta cảm thấy đậm đà thêm niềm vui vẫn được gần gụi, chung sống bên nhau.

Tôi nhìn xuống nghĩa trang ẩm thấp, đẫm nước, nhìn những mộ bia phủ đầy lá nâu bẩn thỉu.

Như một con quái vật kiệt máu, sương giá đêm qua đã hút cạn nhựa xanh của lá; chúng yếu ớt, mềm rũ, bám víu lên cành; mỗi cơn gió thoảng qua lại làm rơi rụng thêm vài chiếc bay bay trước gió --và bỗng dưng lần thứ nhất trong đời, tôi ý thức được nỗi đau nhức nhối của cuộc sinh ly sắp

https://thuviensach.vn

xảy ra, sắp trở thành hiện thực, và mùa thu đang len lén bò trên ngọn cây ngoài kia để lại dấu chân vàng vọt phía sau, cũng đã là hiện thực.

Tôi nghe ngóng phòng bên cạnh. Pat vẫn ngủ. Tôi đến cửa phòng, đứng đó một lát. Nàng ngủ yên, không ho. Trong thoáng chốc, một hy vọng bất thần nảy sinh: tôi vẽ ra trước mắt cảnh tượng hôm nay hay ngày mai hay vài ngày sắp tới, Jaffé sẽ gọi điện báo cho tôi biết, nàng không phải đi xa. Rồi tôi chợt nhớ đến những đêm nghe hơi thở lào xào của nàng, âm thanh đều đều, nghèn nghẹn, kẽo kẹt, đến rồi đi như một lưỡi cưa mỏng kéo nơi xa -- và niềm hy vọng ấy lịm tắt cũng nhanh như khi bùng dậy.

Tôi quay lại cửa sổ và một lần nữa, nhìn mưa rơi. Rồi tôi ngồi xuống bàn, bắt đầu đếm tiền. Tôi tính toán xem số tiền đó sẽ kéo dài được bao lâu cho Pat, nhưng việc ấy làm tôi khổ sở, và tôi lại cất tiền đi.

Tôi nhìn đồng hồ. Gần bẩy giờ sáng. Ít nhất hai giờ nữa Pat mới thức dậy. Nên tôi vội mặc quần áo để ra khỏi nhà và lái một chút. Như thế còn hơn là ngồi rịt trong phòng, suy nghĩ vẩn vơ.

Tôi đến ga-ra, lấy chiếc tắc xi và lái chầm chậm. Đường thưa người. Trong khu vực lao động, những dãy chung cư xếp hàng, trọc lóc và tiêu điều, như những cô gái điếm già nua buồn bã, trong mưa. Mặt tiền xuống cấp và dơ bẩn, các cửa sổ tối tăm gương những cặp mắt u sầu dưới ánh sáng ban mai, và lớp vôi tường đã tróc lở nhiều chỗ để lộ những lỗ sâu, xám vàng như đậu mùa.

Tôi lái qua Phố Cổ, đến giáo đường. Tôi đậu xe gần cửa nhỏ và bước xuống. Qua lớp gỗ sồi dày, tiếng organ văng vẳng đưa ra. Đó là giờ cử hành lễ Misa buổi sáng, và tôi lắng nghe tiếng đàn, bắt đầu nghi thức dâng bánh -- nghĩa là ít nhất hai mươi phút nữa mới tan lễ và con chiên mới ra về.

Tôi đi vào vườn hoa nơi hành lang. Vườn nằm dưới vũng sáng xám lờ mờ. Những bụi hồng sũng nước, nhưng đa số vẫn nở hoa. Áo mưa của tôi

https://thuviensach.vn

khá rộng và tôi có thể dấu trong áo những chùm hoa mới cắt. Mặc dù Chúa Nhật, nhưng không ai lui tới, và tôi đem một ôm hoa hồng ra xe mà không trở ngại. Rồi tôi trở vào để hái thêm. Khi tôi vừa an toàn dấu chúng dưới áo, tôi nghe tiếng chân ai từ hành lang đi đến. Tôi kẹp hoa dưới nách và đứng im trước một trong những Chặng Đàng Thánh Giá, làm như say sưa cầu nguyện.

Tiếng chân đến gần hơn; chúng không qua luôn, mà dừng lại. Người tôi bắt đầu hực nóng. Tôi chăm chú ngắm bức phù điêu đá, ra vẻ mơ màng sâu lắng, tay làm dấu thánh giá, và từ từ bước qua bức phù điêu kế tiếp, gần cửa ra vào. Tiếng chân đi theo rồi cũng ngừng lại. Tôi không biết làm sao. Tôi không thể bỏ đi ngay, tôi cần đứng lại đủ lâu để đọc mười bài kinh Kính Mừng Đức Mẹ và một bài kinh Lạy Cha -- nếu không, tôi sẽ bại lộ mà thôi. Do đó tôi tiếp tục đứng im và thận trọng ngước lên để tìm hiểu sự tình, với bộ mặt bất mãn vì việc sùng kính bị quấy nhiễu.

Tôi nhìn thấy gương mặt tròn trịa, thân thiện của một linh mục, và tôi thở đều lại. Tôi biết ngài sẽ để yên cho tôi cầu nguyện, và tôi tưởng mình đã thoát khi tôi nhận thấy, chẳng may, tôi đã chọn Chặng Đàng cuối cùng. Dù cầu kinh rề rà tới đâu chăng nữa, chỉ trong vài phút tôi cũng phải xong, và rõ ràng là ngài chờ đợi giây phút đó. Không có lý do nào kéo dài hơn nữa. Vì thế, tôi chậm rãi bỏ đi và thản nhiên tiến ra cửa.

"Chào con," linh mục nói. "Sáng danh Thiên Chúa."

"Đời đời, amen," tôi đáp ứng. Đó là cách chào hỏi của bổn đạo.

"Thật hiếm gặp ai ở đây, vào giờ này," ngài hiền hòa nói, nhìn tôi với đôi mắt trẻ thơ, xanh lơ, sáng láng.

Tôi ấp úng trong họng.

"Chẳng may, ít có khi," ngài nói tiếp, hơi phiền muộn. "Đặc biệt là phái nam, chẳng mấy ai đến chiêm bái Các Chặng Đường. Vì lý do ấy, cha thật

https://thuviensach.vn

vui và cha muốn gợi chuyện với con. Cha tin là con có một lời khấn đặc biệt nào đó, nên con mới đi sớm trong thời tiết này."

Vâng, đó là, cha hãy biến mau cho con nhờ, tôi nghĩ, gật đầu và bớt lo. Dường như ngài vẫn không thấy chùm hoa dưới áo. Cần phải ứng đối nhanh chóng để ngài không nhận ra.

Ngài lại mỉm cười với tôi. "Cha sắp sửa dâng lễ Misa. Cha sẽ cầu nguyện cho con."

"Cảm ơn Cha," tôi nói, ngạc nhiên và xấu hổ.

"Cho linh hồn của một người vừa quá vãng, phải không?" ngài hỏi.

Tôi chầm chập nhìn ngài trong giây lát, và chùm hoa tuột dần xuống. "Không ạ," tôi nói nhanh, ép chặt tay vào thân áo khoác.

Đôi mắt xanh trong vắt của ngài ngây thơ, nhìn thẳng mặt tôi, cố tìm hiểu. Rõ ràng ngài muốn nghe một lời tâm sự. Nhưng ngay lúc ấy, tôi thấy không có điều gì thích hợp để kể cho ngài nghe, và ngoài ra, tôi không muốn nói dối với ngài, nếu không cần thiết. Nên tôi lặng thinh.

"Vậy Cha sẽ cầu nguyện cho một người nào đó đang cần giúp đỡ," cuối cùng ngài nói.

"Vâng ạ," tôi trả lời, "nếu Cha có thể làm điều ấy. Và con xin cám ơn Cha, thật nhiều."

Ngài mỉm cười. "Con không cần cám ơn Cha. Tất cả chúng ta đều nằm trong bàn tay Chúa." Ngài nhìn tôi một lát, đầu hơi nghiêng sang một bên, và như thể có một điều gì đó đang lướt qua mặt ngài. "Chỉ có sự phó thác," ngài nói. "Đức Thánh Cha sẽ cứu giúp. Ngài luôn luôn cứu giúp, dù cho đôi khi chúng ta không thể hiểu." Rồi ngài gật đầu với tôi và bỏ đi.

https://thuviensach.vn

Tôi đưa mắt nhìn theo cho đến lúc tôi nghe tiếng cửa đóng sầm sau lưng ngài. Vâng, tôi nghĩ, nếu đơn giản có thế thì nói làm gì. Chúa cứu giúp. Ngài luôn luôn cứu giúp -- nhưng Ngài có cứu Bernhard Wiese không, khi anh ấy bị thương ở bụng, nằm kêu la ở cánh rừng Houthoulst? Ngài có cứu Katczinsky, đã gục ngã ở Handzaeme, để lại cô vợ bệnh hoạn và đứa con mà anh ấy chưa hề gặp mặt? Ngài có cứu thằng bé Friedmann và Jurgens và Berger và hàng triệu người nữa? Không, khốn nạn thật, đã có quá nhiều máu chảy trên thế gian vì thứ niềm tin như thế nơi Đức Thánh Cha.

Tôi mang hoa về nhà, rồi lái ra xưởng trả xe lại, đi bộ về. Mùi cà phê mới pha thơm ngào ngạt, và Frida lục đục trong bếp. Kỳ thật, nhưng mùi cà phê làm tôi khoan khoái hẳn lên. Tôi đã hiểu điều đó từ thời chiến tranh; một thứ có thể an ủi ta, không bao giờ to tát -- mà chính ra, nó thường là những điều nhỏ nhặt.

Tôi chưa kịp đóng cửa hành lang, Hasse đã ló ra khỏi phòng của anh. Mặt anh vàng và sưng, mắt đỏ quạch và có vẻ như anh đã để nguyên quần áo lên giường đêm qua. Khi thấy tôi, một nỗi thất vọng não nề hiện trên mặt anh.

"Ach, té ra là cậu," anh thì thào.

Tôi ngạc nhiên nhìn anh. "Giờ này mà anh trông ngóng ai vậy?"

"Vâng," anh nói khẻ, "nhà tôi. Cô ấy chưa về. Cậu có gặp nhà tôi ở đâu không?"

Tôi lắc đầu. "Tôi mới thức dậy chừng một giờ."

Anh gật đầu. "Tôi cứ nghĩ -- biết đâu cậu đã gặp nhà tôi ở đâu đó."

Tôi nhún vai. "Có lẽ chị ấy sắp về. Chị ấy không gọi điện thoại sao?"

https://thuviensach.vn

Anh nhìn tôi, hơi thẹn. "Tối qua, nhà tôi đến nhà mấy người bạn. Tôi không biết họ ở đâu."

"Vậy anh biết tên những người ấy không? Nếu biết, anh có thể gọi tổng đài."

"Tôi đã gọi. Họ không biết tên đó."

Trông anh tiu nghĩu như một con chó phải đòn. "Nhà tôi luôn luôn giữ bí mật về những người đó; và nếu tôi gặng hỏi, nhà tôi sẽ đùng đùng nổi giận. Vì thế tôi đành làm lơ. Nhà tôi có được chỗ để lui tới, là tôi vui rồi. Nhà tôi cứ luôn mồm nói thế, chứ tôi có tức tối gì đâu."

"Có lẽ chị ấy chưa về," tôi nói. "Thật tình, tôi nghĩ chị ấy sắp về. Anh có hỏi các bệnh viện hay là bót cảnh sát chưa? Không bao giờ biết được."

Anh gật đầu. "Đã gọi khắp nơi. Chẳng ai biết."

"Vậy, trong trường hợp này, anh không cần lo lắng thái quá. Có lẽ chị ấy không khỏe nên nghĩ qua đêm ở nhà bạn. Những chuyện như thế cũng hay xảy ra. Chừng một hay hai giờ nữa, chị ấy sẽ lại có mặt ở nhà."

"Cậu nghĩ thế ư?'

Cửa bếp mở và Frida xuất hiện, bưng một cái khay. "Khay của ai vậy?" tôi hỏi.

"Của Fraulein Hollmann," bà ta trả lời, hơi cáu vì cái liếc mắt của tôi.

"Cô ấy đã dậy rồi à?

"Tất nhiên cô ấy đã dậy," Frida bốp chát, "nếu không, cô ấy đã không gọi điện thoại bảo tôi dọn điểm tâm."

https://thuviensach.vn

"Chúa ban phước lành cho chị," tôi trả lời. "Nhiều buổi sáng, chị là một thiên thần toàn hảo, Frida ạ. Chị nghĩ, chị có thể dọn cà phê cho tôi ngay bây giờ không?"

Bà ta càu nhàu một câu gì đó rồi sảii bước trên hành lang, cái bàn tọa lắc qua lắc lại một cách miệt thị. Bà ta rất giỏi làm như vậy. Tôi chưa bao giờ thấy ai diễn đạt được nhiều tình cảm trên đó cho bằng.

Hasse vẫn chờ. Tôi chợt xấu hổ khi quay lại, nhìn thấy anh bên cạnh, cam chịu và yên lặng.

"Trong vài giờ nữa, nỗi khổ của anh sẽ biến mất," tôi nói, chìa tay cho anh.

Anh không cầm nó, mà nhìn tôi lạ lẫm. "Cậu nghĩ, ta có thể đi tìm cô ấy không?" anh hỏi nhẹ nhàng.

"Nhưng anh nào có biết chị ấy ở đâu?"

"Đành vậy, nhưng có lẽ, ta vẫn có thể đi tìm," anh lập lại. "Nếu chúng ta lấy tắc xi của cậu --tôi sẽ trả mọi chi phí, dĩ nhiên," anh hấp tấp nói.

"Không phải thế," tôi trả lời. "Vô vọng mà thôi. Chúng ta lái đi đâu? Chị ấy sẽ không có mặt ngoài đường giờ này."

"Tôi không biết,"anh nói, càng nhỏ nhẹ hơn. "Tôi chỉ nghĩ rằng, ta có thể thử."

Frida trở lại với cái khay trống. "Tôi phải đi đây," tôi nói, "và tôi nghĩ rằng anh lo âu một cách không cần thiết. Tuy tôi sẵn sàng giúp anh, nhưng Fraulein Hollmann sắp sửa đi xa, và tôi muốn được ở bên cạnh cô ấy hôm nay. Có thể đây là Chúa Nhật cuối cùng của cô ấy nơi đây. Xin anh hiểu, anh nhé?"

https://thuviensach.vn

Anh gật đầu.

Anh làm tôi đau lòng, cách anh đứng đó, nhưng tôi nóng ruột muốn gặp Pat. "Nếu anh muốn đi ngay lúc này, dĩ nhiên anh có thể xuống nhà, gọi tắc xi," tôi nói tiếp, "nhưng tôi không khuyên anh làm vậy. Anh nên đợi thêm một lát --tôi sẽ gọi bạn tôi, Lenz, và cậu ấy sẽ đi tìm với anh."

Tôi có cảm giác là anh không nghe tôi.

"Sáng nay, cậu không thấy nhà tôi chứ?" anh thình lình hỏi.

"Không," tôi nói, hoang mang. "Nếu có, tôi đã nói cho anh biết tự nãy giờ."

Anh lại gật đầu và lơ đãng quay về phòng, không thốt một lời.

Pat đã vào phòng tôi và nhìn thấy chùm hoa. Nàng cười to khi trở lại. "Robby," nàng nói, "Nhưng mà, em vô tội. Frida vừa nói với em là hồng mới cắt, sáng sớm Chúa nhật, trong mùa này, phải có liên quan gì đó với chuyện trộm cắp. Bà ấy cũng bảo rằng các tiệm hoa trong vùng không có loại hồng này."

"Em muốn nghĩ sao thì nghĩ," tôi trả lời. "Điều chính yếu là chúng đem lại cho em một chút hạnh phúc."

"Hơn bao giờ hết, anh yêu. Anh phải mạo hiểm để lấy về cho em."

"Vâng, nguy hiểm lắm!" tôi nghĩ đến vị linh mục. "Nhưng sao em thức sớm thế?"

"Em không ngủ được nữa. Và ngoài ra, em nằm mơ. Chẳng tốt đẹp gì."

Tôi liếc nhìn nàng. Trông nàng mệt mỏi và quanh mắt xuất hiện những quầng thâm. "Em có mộng dữ từ khi nào?" tôi nói. "Anh tưởng đó mới là nghề của anh?"

https://thuviensach.vn

Nàng lắc đầu. "Anh có thấy mùa thu đã về ngoài kia chăng?"

"Với chúng ta, cái đó gọi là hè muộn," tôi trả lời. "Sao vậy, hoa hồng vẫn nở. Anh chỉ thấy trời mưa."

"Trời mưa," nàng lập lại. "Mưa đã kéo dài quá lâu, anh yêu. Đôi khi thức giấc lúc nửa khuya, em cứ tưởng tượng rằng em bị chôn vùi dưới mưa."

"Ban đêm em phải qua phòng anh," tôi nói. "Rồi em sẽ không còn những ý nghĩ như thế. Ngược lại, thật dễ chịu khi ta có người bên cạnh và trời tối và mưa gió bên ngoài."

"Chắc thế," nàng trả lời, và dựa vào tôi.

"Anh lại thích mưa vào Chúa Nhật," tôi nói. "Như thế ta sẽ thấy ta may mắn biết bao. Chúng ta ở cạnh nhau, trong một căn phòng ấm cúng và có một ngày rỗi rảnh --theo anh như vậy là quá nhiều."

Nàng tươi nét mặt. "Vâng, chúng ta may mắn lắm, phải không?"

"Theo anh, chúng ta may mắn tuyệt trần. Khi anh nghĩ đến ngày xưa -- Chúa ơi! Anh không bao giờ nghĩ là anh sẽ có may mắn dường này."

"Anh thật đáng yêu khi nói thế. Vậy em cũng tin như anh. Anh cần nhắc lại nhiều lần."

"Anh không nói đủ hay sao?"

"Không."

"Có lẽ," tôi nói. "Anh tin là anh không đủ ngọt ngào âu yếm. Anh không biết tại sao, nhưng anh không thể. Tuy nhiên anh ước gì anh được như vậy."

"Không cần phải thế, anh yêu. Em hiểu con người của anh. Chỉ có điều, đôi khi ta muốn được nghe hoài những câu trìu mến."

https://thuviensach.vn

"Từ nay trở đi anh sẽ nói, mỗi khi có dịp. Cho dù anh thấy mình kỳ cục."

"Ach, kỳ cục." nàng trả lời. "Trong tình yêu, không có gì kỳ cục."

"Không ư, cảm ơn Chúa," tôi nói. "Nếu không, chắc sẽ khủng khiếp lắm, khi nghĩ tới tình yêu sẽ biến đổi mình thành cái quái gì."

Chúng tôi cùng ăn điểm tâm, rồi Pat lại lên giường nằm. Jaffé đã ra lệnh như vậy. "Anh ở lại đây chứ?" nàng hỏi, dấu mình trong chăn.

"Nếu em muốn," tôi nói.

"Dĩ nhiên em muốn; nhưng anh không cần phải --"

Tôi ngồi xuống giường, bên cạnh nàng. "Anh không có ý đó. Anh chỉ muốn nói, anh nhớ có lần em bảo em không thích người khác nhìn em ngủ."

"Có lần, vâng -- nhưng bây giờ đôi khi em lại kinh sợ, khi một mình."

"Anh cũng từng nghĩ giống như vậy. Trong bịnh viện, sau khi giải phẫu. Ban đêm trước khi ngủ, anh thường hoảng sợ. Anh cố thức khuya, đọc, và suy nghĩ về một điều gì đó, và chỉ chợp mắt khi trời sắp sáng. Nhưng thời kỳ ấy đã qua."

Nàng áp má lên tay tôi. "Ta sợ ta sẽ không trở lại, Robby."

"Vâng," tôi nói, "nhưng ta sẽ trở lại, và giai đoạn ấy sẽ qua. Anh là bằng chứng. Ta luôn luôn trở lại -- dù không hẳn cùng một chỗ."

"Đúng thế," nàng trả lời, đã hơi buồn ngủ, mắt ríu lại. "Em cũng sợ giống y vậy. Nhưng anh sẽ chăm lo cho em, phải không?"

Nàng thở sâu hơn và hơi nghiêng mình qua một bên. Chỉ một phút sau nàng đã ngủ vùi.

https://thuviensach.vn

Tôi ngồi cạnh cửa sổ và lại nhìn mưa rơi bên ngoài. Những chùm nước mưa xám quật vào ô kính, và ngôi nhà như một hòn đảo nhỏ cô lập trong phong cảnh thê lương bát ngát. Tôi thấy bồn chồn, vì hiếm khi Pat lại xuống tinh thần và buồn nản vào buổi sáng. Nhưng rồi tôi nhớ, chỉ mới vài ngày trước đây, nàng vẫn sống động vui tươi, và có lẽ khi nàng tỉnh dậy, mọi việc sẽ đổi khác. Tôi biết nàng nghĩ nhiều về căn bệnh của nàng, và tôi cũng biết, từ Jaffé, rằng bệnh của nàng không tiến triển khả quan -- nhưng tôi đã nhìn thấy quá nhiều cái chết trong đời, cho nên, bệnh hoạn với tôi vẫn là cuộc sống và hy vọng. Tôi biết người ta có thể chết vì bị thương -- nhưng vì lý do đó, tôi không thể tin rằng một chứng bệnh mà ta trông vẫn lành lặn bên ngoài, lại có thể gây nguy hiểm cho tính mạng. Do đó, tôi thường nhanh chóng vượt qua những nỗi buồn sầu.

Có tiếng gõ nhẹ. Tôi đi ra và mở cửa. Hasse đứng đó. Tôi đặt ngón tay lên môi và bước ra ngoài hành lang.

"Xin lỗi cậu," anh lắp bắp.

"Qua phòng tôi nhé," tôi nói và mở cửa phòng mình.

Hasse dừng lại ở ngạch cửa. Mặt anh teo tóp. Trắng như vôi. "Tôi chỉ muốn nói với cậu là không cần phải đi tìm nữa," anh nói, môi hầu như bất động.

"Được mà, mời anh vào," tôi nói. "Fraulein Hollmann đang ngủ, tôi có thì giờ."

Anh cầm trên tay một lá thư, trông anh như người bị trúng đạn nhưng cứ tưởng chỉ bị đánh mà thôi. "Cậu đọc đi, nếu cậu không ngại," anh nói, và đưa cho tôi lá thư.

"Anh uống cà phê chưa?" tôi hỏi.

Anh lắc đầu. "Đọc thư đi --"

https://thuviensach.vn

Tôi ra khỏi phòng, yêu cầu Frida pha cà phê. Rồi tôi đọc thư. Thư của Frau Hasse, chỉ vỏn vẹn vài giòng. Thư báo cho anh biết là bà ta vẫn muốn hưởng thụ một chút gì của cuộc đời, cho nên sẽ không về nữa. Có một người hiểu bà ta nhiều hơn Hasse. Đừng nên làm điều gì cả, vô ích mà thôi; bà sẽ không trở lại trong bất cứ tình huống nào. Có lẽ như thế sẽ tốt hơn cho Hasse. Anh sẽ không phải lo lắng tiền lương thiếu đủ hay không. Bà ta đã đem theo vài món tư trang -- số còn lại, khi nào thuận tiện sẽ có người đến lấy.

Đó là một lá thư lời lẽ dứt khoát, lạnh nhạt như thư bàn chuyện làm ăn. Tôi gấp lá thư, trả lại Hasse. Anh nhìn tôi như thể mọi thứ đều phụ thuộc vào tôi.

"Tôi nên làm gì đây?" anh hỏi.

"Trước hết, uống cạn ly này rồi ăn một chút," tôi nói. "Chẳng ích gì nếu anh chạy đôn chạy đáo và hành hạ bản thân. Rồi ta sẽ suy nghĩ. Anh phải cố gắng giữ bình tĩnh, sau đó anh sẽ có quyết định đúng đắn nhất."

Anh ngoan ngoãn uống cạn ly. Tay anh run lẫy bẫy và anh không nuốt được một miếng thức ăn nào. "Tôi nên làm gì đây?"

"Chẳng làm gì," tôi nói. "Chờ thôi."

Anh làm một cử động.

"Vậy, anh muốn làm gì chứ?" tôi hỏi.

"Tôi không biết. Tôi không hiểu."

Tôi không nói. Rất khó nói gì với anh. Ta chỉ có thể an ủi; những việc còn lại, anh phải tự tìm tòi. Anh không yêu người đàn bà đó nữa, rõ ràng là thế-- nhưng anh đã quen sống với bà ta, và với một kế toán viên, thói quen có nhiều ý nghĩa còn hơn tình yêu.

https://thuviensach.vn

Một lúc sau anh bắt đầu nói, rối rắm, lộn xộn, chúng tỏ anh đã xúc động biết bao. Rồi anh bắt đầu tự trách móc. Anh không đá động gì tới người vợ. Anh chỉ cố chứng minh rằng, tất cả tội lỗi là của anh.

"Hasse," tôi nói, "tất cả những gì anh nói đều vô lý. Trong những chuyện thế này, không ai có tội, cũng như không ai vô tội. Chị ấy bỏ anh, chứ anh có bỏ chị ấy đâu. Anh không cần tự oán trách."

"Ô, cần chứ," anh trả lời và nhìn đôi tay. "Tôi đã chẳng chu toàn."

"Cái gì?"

"Tôi chẳng chu toàn. Đáng trách, không chu toàn."

Tôi ngạc nhiên nhìn cái hình hài bé nhỏ tội nghiệp, ngồi lọt thỏm trong chiếc ghế bành nhung đỏ.

"Hasse," tôi nói, khẽ khàng, "đó có thể là một lý do, nếu anh muốn, nhưng không phải là một lý do để phiền trách. Dù sao đi nữa, anh cũng đã chu cấp đầy đủ cho đến ngày hôm nay."

Anh lắc đầu quầy quậy. "Không, không, tôi đã làm cho nhà tôi phát điên vì nỗi sợ hãi bất tận của tôi trước viễn ảnh thất nghiệp. Và tôi chưa bao giờ chu cấp đầy đủ. Tôi đã cho cô ấy được cái gì? Không gì cả --"

Anh chìm lắng trong suy tư. Tôi đứng lên, lấy một chai cognac.

"Chúng ta uống với nhau nhé," tôi nói. "Đâu đã mất mát chi."

Anh ngẫng đầu.

"Đâu đã mất mát chi," tôi lập lại. "Chỉ mất mát nếu người ta chết."

Anh hấp tấp gật đầu và với tay đón ly rượu. Nhưng anh không uống mà đặt ly xuống bàn.

https://thuviensach.vn

"Hôm qua, tôi được đề bạt lên chức thơ ký trưởng," anh nói nhẹ nhàng, "Kế toán trưởng kiêm thơ ký trưởng. Xếp báo cho tôi biết từ tối hôm qua. Tôi được thăng chức vì tôi đã làm việc quá giờ suốt mấy tháng nay. Họ sát nhập hai văn phòng. Người thư ký trưởng kia đã bị thôi việc. Tôi được lãnh thêm năm mươi marks." Anh nhìn tôi, tuyệt vọng. "Cậu có nghĩ là nhà tôi sẽ ở lại nếu biết tin này?"

"Không," tôi nói.

"Thêm năm mươi marks. Tôi có thể đưa số tiền ấy cho nhà tôi. Cô ấy có thể sắm sửa gì đó cho riêng mình. Tôi cũng có một ngàn hai trăm marks trong trương mục tiết kiệm. Dành dụm để làm gì đây? Tôi muốn để dành cho cô ấy, nhỡ khi có chuyện không may xảy ra với chúng tôi. Vậy mà bây giờ cô ấy lại bỏ đi, chỉ vì tôi quá tằn tiện."

Anh lại đăm đăm nhìn về trước. "Hasse," tôi nói, "tôi tin là chuyện ấy không ảnh hưởng như anh tưởng. Anh đừng nghĩ ngợi nhiều, chỉ thế thôi. Vài hôm nữa, anh sẽ bớt buồn. Khi ấy anh sẽ biết anh cần phải làm gì. Không chừng chị ấy sẽ trở về, tối nay hay sáng mai. Hẳn chị ấy cũng đang suy nghĩ nhiều như anh."

"Nhà tôi sẽ không bao giờ trở lại," anh trả lời.

"Làm sao anh biết."

"Giá như tôi có thể nói với cô ấy rằng tôi được lên lương và chúng tôi sẽ nghĩ hè và du lịch với tiền tiết kiệm --"

"Anh có thể nói với chị ấy được chứ. Làm sao chị ấy lại có thể đành đoạn không gặp anh một lần nữa."

Tôi ngạc nhiên vì dường như anh không nhận biết vai trò của người đàn ông kia trong tấn tuồng. Rõ ràng anh chưa đạt đến mức độ ấy, anh chỉ biết vợ anh bỏ đi -- những chuyện khác còn ẩn nấp sau một lớp sương mù. Tôi

https://thuviensach.vn

muốn nói với anh, trong một hai tuần nữa, không chừng anh lại vui hơn vì không còn vợ -- nhưng nếu bây giờ nói ra, khi anh đang đau đớn, tôi nghĩ, là tàn nhẫn một cách không cần thiết. Sự thật lúc nào cũng nghiệt ngã, làm sao vết thương lòng nào chịu được.

Tôi trò chuyện với anh một lúc -- chỉ một mình anh nói. Tôi không thể làm gì -- anh cứ quanh đi trở lại trong một vòng cùng quẫn, nhưng tôi có cảm giác anh đã bình tĩnh hơn một ít. Và anh uống một ly cognac. Rồi tôi nghe tiếng Pat gọi, từ phòng bên.

"Đến ngay," tôi nói và đứng dậy.

"Vâng," anh lập lại như một đứa bé ngoan và cũng đứng lên.

"Anh cứ ngồi đây, chừng một phút tôi sẽ trở lại."

"Tha thứ cho tôi --"

"Tôi sẽ trở lại tức thì," tôi nói và đi qua phòng Pat.

Nàng ngồi thẳng trên giường, tươi tỉnh và khỏe mạnh. "Em ngủ ngon quá, Robby. Đã trưa rồi sao anh?"

"Em ngủ đúng một tiếng đồng hồ," tôi nói và chìa đồng hồ tay cho nàng xem.

"Càng hay; chúng ta vẫn còn nhiều thì giờ với nhau. Em sẽ sửa soạn ngay."

"Tốt lắm. Mười phút nữa anh trở lại."

"Anh đang có khách?"

"Hasse," tôi nói. "Nhưng sắp xong."

https://thuviensach.vn

Tôi trở lại, nhưng Hasse không còn ở đó. Tôi mở cửa phòng nhìn ra, hành lang cũng trống không. Tôi đến gõ cửa phòng anh. Anh không trả lời. Tôi mở cửa, và thấy anh đứng bên cạnh tủ quần áo. Vài ngăn kéo còn mở dở dang.

"Hasse," tôi nói, "uống một liều thuốc ngủ và lên giường nghĩ ngơi một chút. Anh đang xúc động mạnh."

Anh từ từ quay lại. "Luôn luôn cô độc mỗi đêm! Ngồi chờ mãi như tối hôm qua; cậu nghĩ xem."

Tôi nói rằng chuyện ấy sẽ sớm thay đổi, rằng có rất nhiều người cô độc về đêm. Anh trơ trơ, không trả lời. Tôi nhắc lại, anh nên đi ngủ, có thể câu chuyện sẽ chuyển biến tốt đẹp và vợ anh sẽ về trước khi trời tối. Anh gật đầu và chìa tay ra cho tôi bắt.

"Tôi sẽ ghé anh tối nay," tôi nói và bỏ đi. Tôi vui vì tôi thoát khỏi.

Một tờ báo mở ra trước mặt Pat. "Sáng nay, chúng ta có thể ghé viện bảo tàng, Robby," nàng đề nghị.

"Viện bảo tàng?" tôi hỏi.

"Vâng, đang triển lãm thảm Ba Tư. Có lẽ anh không thường ghé qua viện bảo tàng?"

"Không đời nào," tôi đáp. "Anh đến đó làm gì cơ chứ?"

"Đúng," nàng cười to.

"Nhưng, không thành vấn đề." tôi đứng lên. "Ngày mưa, ta có thể làm một chuyện có lợi cho kiến thức của ta."

Chúng tôi mặc áo và ra khỏi nhà. Trời thật dễ chịu. Hương của rừng và của sự ẩm ướt phảng phất trong không khí. Khi ngang quán The

https://thuviensach.vn

International, cửa mở, tôi thấy Rosa ngồi ngay quầy rượu. Vì là Chúa Nhật, trước mặt chị có tách sô cô la. Trên bàn đặt một gói nhỏ. Rõ ràng như thông lệ, chị sắp sửa đi thăm con. Đã lâu lắm tôi không ghé quán và tôi thấy lạ lùng sao, Rosa vẫn ngồi đó, điềm nhiên như tự thuở nào. Có quá nhiều thay đổi xảy đến với tôi, nên tôi tưởng ai cũng phải đổi khác như tôi.

Chúng tôi đến nơi. Tôi ngỡ chỉ có chúng tôi mà thôi, thế nhưng ngạc nhiên làm sao, lại rất đông người. Tôi hỏi ông gác cổng, có chuyện gì lạ hay không.

"Chẳng có gì," ông trả lời. "Những ngày vào cửa tự do, lúc nào cũng đông khách."

"Anh thấy không," Pat nói. "Nhiều người vẫn ưa thích những thứ ấy."

Ông gác cửa chỉnh lại cái mũ đội hơi lệch. "Không hẳn thế, cô ạ. Hầu hết họ bị thất nghiệp. Họ đến đây không phải vì nghệ thuật, mà vì không biết làm gì khác. Ít ra ở đây họ cũng có thể nhìn ngắm một món gì."

"Anh chịu cách giải thích này hơn," tôi nói.

"Chưa đâu," ông gác cửa nói. "Đến mùa đông, cô cậu ghé xem. Phòng nào cũng đầy nghẹt người. Vì có sưởi."

Chúng tôi vào phòng treo thảm. Đó là một phòng yên tĩnh, ở xa lối đi tấp nập. Qua những cửa sổ cao, ta có thể nhìn ra vườn, nơi có một cây ngô đồng tàn lá mênh mang. Cây vàng ươm, khiến ánh sáng trong phòng cũng nhuốm một màu vàng hiu hắt.

Những tấm thảm đẹp tuyệt. Có hai tấm từ thế kỷ mười sáu, dệt hình các con thú, một vài tấm dệt kiểu Ispahans, một số tấm bằng lụa Ba Lan, trông như sơn mài với viền xanh lục ngọc. Thời gian và mặt trời đã phủ lên chúng một nước sơn êm đềm, tương tự màu phấn tiên tuyệt vời trong cổ tích. Chúng đem đến cho căn phòng một vẻ cổ điển và hài hòa mà những bức

https://thuviensach.vn

tranh không thể. Cửa sổ với vòm lá ngô đồng mùa thu và bầu trời ngọc trai xám đàng sau, chan hòa như chính chúng cũng là những tấm thảm cổ.

Chúng tôi lưu lại nơi ấy một lúc rồi đi qua phòng khác. Trong thời gian ấy, lại có thêm nhiều khách, và rõ ràng là họ không thích hợp với nơi này. Gương mặt xanh xao, y phục sờn cũ, họ lang thang khắp nơi, tay chắp sau lưng, khá rụt rè, tầm mắt xa xôi như tìm kiếm một thứ gì khác hơn những bức tranh thời Phục Hưng và những bức tượng cẩm thạch cổ. Nhiều người ngồi lên các chiếc ghế đỏ rải rác khắp nơi. Họ có dáng điệu uể oãi, và sẵn sàng đứng dậy đi chỗ khác nếu có ai tiến tới ra lệnh. Ta có thể thấy trên mặt họ, cách suy nghĩ, thật không ngờ không cần trả xu nào mà vẫn được ngồi vào những chiếc ghế êm. Họ đã quen với ý niệm không có gì cho không.

Tất cả các phòng đều im lặng và dù đông người, hầu như không ai nói một câu nào; thế nhưng với tôi, dường như tôi đang chứng kiến một trận thư hùng -- cuộc tranh đấu thầm lặng của những người đã gục ngã nhưng vẫn không chịu đầu hàng. Họ bị rứt bỏ khỏi các lãnh vực của công việc, của nỗ lực và lý tưởng; giờ đây họ đến với những căn phòng lặng lẽ của Nghệ thuật để trốn tránh sự bại liệt và tuyệt vọng. Họ nghĩ đến bánh mì, lúc nào cũng vậy, luôn luôn nghĩ đến bánh mì và việc làm; họ tới đây để chạy trốn, trong vài tiếng đồng hồ, những nỗi niềm u ẩn -- và họ, những người đàn ông không còn mục đích, lưng còng, lếch thếch lê gót giữa những bức tượng bán thân La Mã sắc sảo và vẻ quyến rũ không nhạt phai của các nữ thần Hy Lạp trắng muột -- một tương phản choáng váng, một bức tranh u ám của nhân loại, trong một ngàn năm nay, đã có thể và không có thể đạt được -- đỉnh cao của những tác phẩm nghệ thuật giá trị muôn đời, nhưng không đủ bánh mì cho từng người anh em.

Buổi chiều, chúng tôi xem phim. Khi ra về, trời đã trong. Da trời xanh nõn màu trái táo. Phố xá và các cửa hiệu đều lên đèn. Chúng tôi đi bộ rất chậm, vừa đi vừa ngắm hàng hóa chưng bày trong cửa kính.

https://thuviensach.vn

Tôi ngừng trước ô kính sáng choang của một tiệm áo lông. Chiều đã lạnh và có nhiều áo lông cáo bạc và áo choàng mùa đông bày trong tủ. Tôi nhìn Pat; nàng vẫn mặc cái áo khoác lông ngắn và nói chung, phục sức quá mong manh.

"Nếu anh là nhân vật chánh trong phim," tôi nói, "anh sẽ vào tiệm, chọn cho em một cái áo choàng."

Nàng mỉm cười. "Vậy anh chọn áo nào?"

"Cái kia." Tôi chỉ vào cái áo có vẻ ấm nhất.

Nàng cười. "Anh thật có óc thẩm mỹ, Robby. Đó là một cái áo mink, lông chồn Canada, tuyệt đẹp."

"Em thích nó chứ?"

Nàng nhìn tôi. "Anh biết một cái áo khoác như thế giá bao nhiêu không, anh yêu?"

"Không," tôi nói, "và anh không cần biết. Anh nghĩ chẳng mấy lúc, anh sẽ có thể tặng em bất kỳ món nào anh thích. Tại sao chỉ có người khác mới làm được?"

Nàng nhìn tôi, thật gần. "Nhưng em không thích cái nào cả, Robby."

"Ô, em thích mà," tôi trả lời, "em sẽ có một cái. Đừng nói về chuyện ấy nữa. Ngày mai cửa hàng sẽ gởi đến chúng ta."

Nàng mỉm cười. "Cám ơn, anh yêu," và hôn tôi ngay giữa đường. "Và bây giờ tới phiên anh." Nàng dừng lại trước một tiệm trang phục đàn ông. "Những cái áo đuôi tôm kia! Anh cần chúng để tương xứng với áo khoác lông chồn của em. Và anh cần cái nón ống nữa. Không hiểu khi đội nó, anh sẽ trông ra sao nhỉ?"

https://thuviensach.vn

"Giống thằng cha nạo ống khói." Tôi ngắm những chiếc áo đuôi tôm. Chúng bày trong một cửa kính lót nhung xám. Tôi nhìn cửa hiệu một lần nữa. Đó chính là cửa hàng mà mùa xuân qua, tôi đã mua một cái cà vạt, sau khi hẹn hò với nàng và say khướt. Bỗng nhiên, không hiểu lý do, tôi cảm thấy nghẹn ngào. Mùa xuân ấy -- tôi nào đã dám mơ mộng gì.

Tôi cầm bàn tay mảnh dẻ của Pat, và trong một thoáng, ấp nó lên má tôi. "Em cũng cần một món gì cho xứng hợp với nó," tôi nói; "chỉ áo lông chồn không thôi, sẽ giống như xe hơi thiếu máy. Hai hoặc ba cái áo dạ hội --"

"Áo dạ hội," nàng nhắc lại, đứng trước một cửa kính lớn, "áo dạ hội, phải đấy - -em không thể ăn mặc hoàn hảo nếu thiếu chúng."

Chúng tôi chọn ba cái áo tuyệt vời. Tôi thấy Pat thích thú với trò chơi này đến mực nào. Nàng tham dự hết mình, vì áo dạ hội là thứ nàng say mê hơn cả. Cùng một lúc, chúng tôi cũng chọn những phụ trang kèm theo, và nàng lại càng sinh động hơn. Mắt nàng long lanh. Tôi đứng bên cạnh, lắng nghe và cười phụ họa và nghĩ rằng, khốn khổ làm sao, khi ta yêu một người đàn bà mà ta lại nghèo xác nghèo xơ.

"Theo anh," cuối cùng tôi nói, trong niềm vui bồng bột đến tuyệt vọng, "nếu làm một việc gì, ta cần phải làm hết mình, em ạ." Tôi dẫn nàng đến trước một hiệu kim hoàn. "Kia kìa, một sợi dây đeo tay bằng lục ngọc. Thêm cặp nhẫn, và đôi hoa tai nữa cho đủ bộ. Đừng cãi anh. Lục ngọc là thứ đá quý thích hợp với em."

"Vậy thì, anh cần có cái đồng hồ bạch kim và cái khuy ngọc trai cài áo sơ mi kia."

"Và cho em, nguyên một cửa hàng. Nếu ít hơn, anh không bằng lòng đâu."

Nàng cười to và với một tiếng thở dài não ruột, dựa vào tôi. "Đủ rồi, anh yêu, đủ rồi. Bây giờ chúng ta chỉ cần mua vài ba cái rương và ghé một văn

https://thuviensach.vn

phòng du lịch, và chúng ta sẽ gói ghém hành lý và lên đường, xa thành phố này và mùa thu và những cơn mưa."

Vâng, tôi nghĩ; Chúa ơi, vâng, và rồi em sẽ khỏi bệnh. "Chúng ta đi đâu?" tôi hỏi. "Ai Cập? hay xa hơn nữa? Ấn Độ, hay Trung Hoa?"

"Về hướng mặt trời, anh yêu, đi bất cứ nơi nào, có mặt trời và miền Nam và thời tiết ấm áp. Đường phố với hàng cọ, đá, những ngôi nhà sơn trắng cạnh biển và cây lô hội... Nhưng có lẽ ở đó trời cũng mưa. Có lẽ nơi nào trời cũng mưa."

"Trong trường hợp ấy, chúng ta tiếp tục đi," tôi nói, "cho đến khi gặp một nơi không có mưa -- trong vùng nhiệt đới hay quần đảo Thái Bình Dương."

Chúng tôi dừng lại trước cửa kính của Công ty Du lịch Đường Biển Hamburg-Amerika. Giữa cửa sổ là hình mẫu một con tàu. Nó nhấp nhô trên những đợt sóng giấy bồi xanh thẳm và ngay sau nó là bức ảnh phóng to những ngôi nhà chọc trời của Manhattan. Quanh cửa sổ, treo nhiều bản đồ lớn, màu sắc diêm dúa, với những lộ trình tô đỏ.

"Chúng ta cũng sẽ đi Mỹ," Pat nói. "Đi Kentucky và Texas và New York và San Francisco và Hawaii. Và từ đó đi về Nam Mỹ. Bằng đường Mễ Tây Cơ và kênh đào Panama, tới Buenos Aires. Và từ đó trở về, qua Rio de Janeiro."

"Vâng --"

Nàng nhìn tôi, rạng ngời.

"Anh chưa bao giờ tới đó," tôi nói. "Anh giả vờ như anh đã đến những nơi ấy."

"Em biết," nàng trả lời.

https://thuviensach.vn

"Em biết?"

"Dĩ nhiên là em biết, Robby. Em biết ngay lúc ấy."

"Lúc ấy anh hơi điên. Không tự tin và ngu muội và điên rồ. Đó là lý do tại sao anh lại khoác lác."

"Còn bây giờ?"

"Bây giờ, còn tệ hơn," tôi nói. "Em nhìn kìa," tôi chỉ con tàu trong cửa kính. "Thật đau lòng khi ta không thể viễn du trên con tàu ấy."

Nàng mỉm cười và quàng tay lên cổ tôi. "Ach, anh yêu, tại sao chúng ta lại không giàu có? Chúng ta có những ý tưởng thật kỳ thú để sử dụng đồng tiền. Nhiều người dư tiền lắm của, nhưng họ chẳng biết làm gì khác hơn là đi đi về về, từ văn phòng đến ngân hàng."

"Dĩ nhiên, chính vì thế mà họ giàu," tôi nói. "Nếu hai đứa mình có tiền, cũng chẳng kéo dài được lâu."

"Em cũng nghĩ vậy. Thể nào chúng ta cũng tiêu béng hết, bằng cách này hay cách khác."

"Tội nghiệp mấy người giàu," Pat nói. "Có lẽ chúng ta sung sướng hơn họ, hãy giả vờ như chúng ta có rất nhiều tiền nhưng đã mất sạch. Anh vừa phá sản tuần rồi và phải bán hết -- nhà của chúng ta, nữ trang của em và xe của anh. Anh thấy sao?"

"Hợp với thời điểm này lắm, ít ra là thế," tôi đáp.

Nàng cười to. "Vậy thì tiếp tục. Chúng ta, hai đứa tán gia bại sản đáng thương, đi về phòng trọ rẻ tiền của chúng ta và ôn lại những câu chuyện của thời vàng son."

"Ý kiến hay."

https://thuviensach.vn

Chúng tôi thong thả đi trên những con đường càng lúc càng tối. Thêm nhiều ngọn đèn được thắp. Gần đến nghĩa trang, chúng tôi trông thấy một chiếc phi cơ, cửa sổ sáng, di chuyển ngang trời. Nó bay, đơn độc và xinh đẹp trên thiên đàng cô đơn, trong sáng, cao vút -- như một loài chim tuyệt diệu đến từ ước muốn trong chuyện thần tiên. Chúng tôi đứng lại, và trông theo cho đến khi nó biệt tăm.

Chúng tôi về đến nhà chưa đầy nửa giờ đã có tiếng gõ cửa phòng. Tôi nghĩ chắc lại là Hasse và tôi ra mở cửa. Nhưng đó là Frau Zalewski. Trông bà bấn loạn.

"Cháu ra đây, nhanh lên," bà thì thào.

"Có chuyện gì vậy bác?"

"Hasse."

Tôi nhìn bà.

Bà nhún vai. "Ông ấy khóa cửa và không trả lời."

"Chờ cháu một chút."

Tôi trở vào và bảo Pat hãy nghĩ ngơi một chốc; trong khi ấy, tôi có việc cần bàn thảo với Hasse.

"Được, Robby. Em cũng thấy hơi mệt."

Tôi theo sau Frau Zalewski trên hành lang. Trước phòng Hasse, toàn thể khách trọ đã đứng đó -- Erna Bonig tóc đỏ hoe trong chiếc kimono thêu rồng sặc sỡ; ông kế toán thích sưu tập tem trong cái áo choàng mặc ở nhà kiểu nhà binh viền dây biểu chương; Orlov, xanh xao và bình tĩnh, vừa từ một buổi khiêu vũ trở về; Georgie, rụt rè gõ cửa và khe khẻ gọi tên Hasse; cuối cùng là Frida, mắt nheo lại vì kích động, sợ hãi và tò mò.

https://thuviensach.vn

"Cậu gọi cửa đã bao lâu rồi, Georgie?" tôi hỏi.

"Hơn mười lăm phút," Frida mặt đỏ lừ, đột ngột xen vào, "và ông ấy đang ở trong phòng, từ trưa hôm qua đến giờ, ông ấy chưa bước ra ngoài một lần, chỉ lòng vòng đi tới đi lui rồi im thin thít."

"Chìa khóa còn gắn trong ổ, mặt trong," Georgie nói. "Khóa trái."

Tôi nhìn Frau Zalewski. "Chúng ta phải nậy cho cái chìa ấy rớt ra. Bác có chìa khóa phụ không?"

"Tôi sẽ đem nguyên chùm lại," Frida nói, lúc nào cũng sẵn sàng giúp đỡ. "Không chừng sẽ có một chìa mở được."

Tôi lấy một cọng kẽm và dùng nó ngoáy cho chìa khóa nằm ngay ngắn trong ổ, rồi đẩy nó rơi xuống. Nó rớt xuống sàn nhà bên kia cánh cửa, đánh cạch một tiếng. Frida rú lên và lấy tay che mặt.

"Chị tránh ra, càng xa càng tốt," tôi nói với bà ta, và tra thử từng chìa một. Có một chìa vừa khít. Tôi xoay một vòng và đẩy cửa.

Căn phòng nửa sáng nửa tối và với cái nhìn ban đầu, ta không thấy gì. Hai cái giường trắng xám lờ mờ, vài cái ghế trống trơn và cửa tủ khép kín.

"Ông ấy kìa!" Frida, lại xấn tới, rít qua vai tôi. Hơi thở nặng mùi hành phà nóng hổi lên má tôi. "Đàng sau đó, ở cửa sổ."

"Không," Orlow nói, ông vừa phóng tới mấy bước, đã quay trở lại. Ông va vào mình tôi, với lấy tay đấm và khép cửa lại. Rồi ông quay qua những người khác. "Các ông bà giải tán đi. Có lẽ tốt nhất là không nên xem."

Ông nói rất chậm bằng thứ tiếng Đức đặt sệt âm sắc Nga, và đứng ở chỗ đối diện cửa phòng.

https://thuviensach.vn

"Chúa ôi!" Frau Zalewski lập bập kêu lên, và lui lại. Erna Bornig cũng lùi lại vài bước. Chỉ có Frida cố xô tới và nắm tay đấm cửa. Orlow đẩy bà ta ra. "Tốt nhất đừng nhìn," ông nhắc lại.

"Này ông!" người kế toán bỗng khịt mủi, bước tới. "Thật quá đáng! Một người ngoại quốc."

Orlow nhìn ông ta, không lay chuyển. "Người ngoại quốc? " ông nói. "Không ăn nhập gì tới chuyện này. Không gây ra --"

"Chết rồi, hả?" Frida rống lên.

"Frau Zalewski," tôi nói. "Tôi cũng đồng ý rằng tốt nhất, chỉ có bà, và có lẽ Orlow và tôi là nên ở lại."

"Goi bác sĩ ngay," Orlow nói.

Georgie đã nhắc ống nói. Toàn bộ sự việc chỉ kéo dài trong năm giây. "Tôi cứ ở lại," ông kế toán, mặt đỏ tím như củ dền nói to. "Với tư cách một công dân Đức, tôi có quyền --"

Orlow nhún vai và mở cửa. Rồi ông bật đèn. Hai người đàn bà thét lên, và lùi lại. Với gương mặt bầm tím, cái lưỡi đen thè giữa hai hàm răng, Hasse treo tòng teng ở cửa sổ.

"Cắt dây hạ ông ấy xuống," tôi gào lên.

"Vô ích," Orlow nói, từ tốn, cay nghiệt và đau đớn. "Tôi biết rõ -- gương mặt ấy -- đã chết, mấy tiếng rồi --"

"Nhưng ít ra chúng ta cũng phải cố --"

"Không nên. Để cảnh sát tới đã."

https://thuviensach.vn

Vào lúc ấy chuông cửa reo lên. Vị bác sĩ nhà bên cạnh đã tới. Ông nhìn qua cái cơ thể gầy gò, suy nhược. "Không còn cứu vãn," ông nói. "Tuy thế, chúng ta cũng phải làm hô hấp nhân tạo. Gọi điện cho cảnh sát liền, và cho tôi con dao."

Hasse đã treo cổ với một sợi thắt lưng to dầy bằng lụa hồng. Thắt lưng của cái áo choàng trong nhà của vợ anh, và anh đã cột rất khéo vào cái móc trên cửa sổ. Xà phòng được xát vào. Hắn anh đã đứng trên bệ cửa rồi buông mình xuống. Hai bàn tay nắm chặt và gương mặt anh trông thật kinh khiếp. Trong giây phút ấy, kỳ lạ làm sao, nhưng tôi lại nhận thấy rằng anh đã thay một bộ y phục mới, khác với bộ sáng nay. Đó là bộ đồ lớn lịch sự nhất của anh, bằng len xe màu xanh đậm mà tôi đã quen mắt. Anh cũng cạo râu gọn gàng, và mặc áo lót sạch. Trên bàn, xếp theo thứ tự rất mẫu mực, là thẻ căn cước, sổ chi phiếu, bốn tờ giấy mười marks và mấy đồng kim loại bạc. Hai lá thư nằm song song -- một dành cho vợ anh và một, cho cảnh sát. Kế đó, là cái hộp đựng thuốc lá bằng bạc và chiếc nhẫn cưới.

Hắn anh đã cân nhắc kỹ và xếp đặt mọi thứ thật quy cũ; căn phòng ngăn nắp đến độ hoàn hảo, và sau khi xem xét cẩn thận, chúng tôi tìm thấy ở bồn rửa mặt một ít tiền và một mảnh giấy trên đó có ghi hàng chữ: "Tiền thuê nhà còn lại của tháng này." Anh đã làm thêm một việc, như muốn chứng minh rằng tiền thuê nhà chẳng liên can chi đến cái chết của mình.

Chuông cửa reo và hai viên cảnh sát mặc thường phục đi vào. Bác sĩ, trong lúc ấy đã cắt dây hạ thi thể xuống, đứng lên. "Chết," ông nói; "không còn nghi ngờ gì nữa, tự sát."

Người cảnh sát không trả lời. Sau khi đóng cửa phòng, họ khám xét khắp nơi. Họ lấy mấy bức thư trong ngăn kéo và so sánh nét chữ với hai lá thư trên bàn. Người cảnh sát trẻ gật gù. "Có ai biết lý do không?"

Tôi kể lại những gì tôi biết. Ông ta gật đầu và ghi địa chỉ của tôi.

https://thuviensach.vn

"Chúng ta có thể mang ông ấy đi được chưa?" bác sĩ hỏi.

"Tôi đã gọi xe cứu thương từ bệnh xá," người cảnh sát trẻ nói. "Xe sẽ tới trong vài phút nữa."

Chúng tôi chờ. Cả phòng im lặng. Bác sĩ quỳ gối trên sàn, cạnh Hasse. Ông đã cởi hết áo của anh và tuần tự dùng khăn bông chà sát lên ngực, và cố gắng hồi sinh. Chỉ còn nghe tiếng rít như tiếng huýt sáo và tiếng òng ọc của không khí thổi vào và hút ra từ hai lá phổi chết.

"Cái chết thứ mười hai trong tuần," người cảnh sát trẻ nói.

"Cùng một nguyên nhân?" tôi hỏi.

"Không. Hầu hết là do nạn thất nghiệp. Có hai gia đình, một gia đình với ba đứa con. Hơi đốt, dĩ nhiên. Chết tập thể luôn luôn bằng hơi đốt."

Các y công khiêng cáng vào. Frida thừa dịp lẻn theo. Như thể thèm thuồng, bà ta nhìn chòng chọc vào thi thể đáng thương của Hasse. Bà ta có những đếm đỏ trên má, và rịn mồ hôi. "Nhà chị muốn gì?" viên cảnh sát lớn tuổi cộc cằn hỏi.

Bà giật nẩy mình. "Tôi cần phải đưa lời khai," bà lắp bắp.

"Đi ra," người sĩ quan khịt mủi.

Các y công phủ một tấm chăn lên mình Hasse và mang anh đi. Rồi hai người cảnh sát cũng bỏ đi. Họ đem theo tất cả giấy tờ. "Ông ấy có để lại tiền làm đám tang," người cảnh sát trẻ nói. "Chúng tôi sẽ chuyển tiền qua bộ phận quản lý. Nếu vợ ông ấy về đây, xin vui lòng bảo bà ấy đến ty cảnh sát. Ông ấy có để tiền lại cho bà ta. Trong lúc này, có thể nào giữ y các thứ đồ đạc còn lại không?"

Frau Zalewski gật đầu. "Sẽ không bao giờ cho thuê phòng ấy nữa."

https://thuviensach.vn

"Rất tốt."

Hai viên cảnh sát chào từ giã rồi đi. Chúng tôi cũng đi theo. Orlov khóa cửa, đưa chìa khóa cho Frau Zalewski. "Ta cũng cần giữ chuyện này càng kín càng tốt," tôi nói.

"Bác cũng nghĩ thế," Frau Zalewski nói.

"Đặc biệt là chị, Frida," tôi nói thêm.

Frida như vừa tỉnh dậy sau cơn lơ đãng. Mắt sáng loang loáng. Bà ta không trả lời.

"Nếu chị tiết lộ dù chỉ một tiếng với Fraulein Hollmann," tôi nói, "xin Chúa cứu chị."

"Thế đàng ấy tưởng tôi không biết gì?" bà ta phun phì phì. "Cô bé đáng thương ốm nặng quá."

Mắt bà ta nháng lửa. Tôi cố dằn lòng để không vả bộp vào mặt bà ta.

"Tội nghiệp Hasse," Frau Zalewski nói.

Hàng lang tối om.

"Ông đã ăn nói khá lỗ mãng với Bá tước Orlow," tôi nói với người kế toán. "Ông có muốn xin lỗi chăng?"

Ông già lườm lườm nhìn tôi. Đoạn ông ta đùng đùng nói, "Người Đức không bao giờ xin lỗi ai. Nhất là với tụi Á Châu," rồi bỏ vào phòng, đóng sầm cửa.

"Chuyện gì đã xảy ra với ông già sưu tập tem của chúng ta vậy?" tôi lạ lùng hỏi. "Tại sao thế, trước đây ông ấy hiền như cừu non!"

https://thuviensach.vn

"Mấy tháng nay, ông ấy thường tham dự các buổi họp chính trị," George từ trong bóng tối, trả lời.

"Ach, thì ra thế!"

Orlow và Erna Bonig đã bỏ đi. Frau Zalewski thút thít khóc.

"Bác đừng quá đau lòng," tôi nói. "Không thể nào cứu vãn."

"Thật kinh khủng," bà nức nở. "Bác phải dọn nhà. Bác sẽ không bao giờ quên được cảnh tượng ấy."

"Không sao đâu, rồi bác sẽ chịu được," tôi nói. "Cháu đã trông thấy một lúc hằng trăm người chết thảm thiết như thế. Lính Anh bị giết bằng hơi ngạt. Rồi cháu cũng quen."

Tôi bắt tay Georg và trở về phòng. Phòng tối đen. Một cách vô thức, tôi liếc mắt nhìn ra cửa sổ trước khi bật đèn. Rồi tôi nghe ngóng phòng Pat. Nàng vẫn ngủ. Tôi đến tủ, lấy chai cognac và rót cho mình một ly. Rượu ngon, và có được rượu để uống là tốt. Tôi đặt chai rượu lên bàn. Lần cuối cùng, chai rượu này đã rót mời Hasse. Tôi ôn lại chuyện cũ, và nghĩ rằng nếu tôi đừng để anh một mình, có lẽ sự tình đã tốt đẹp hơn. Tôi cảm thấy buồn chán, nhưng tôi không thể trách móc mình. Tôi đã làm nhiều chuyện mà tôi biết rằng, một là tất cả những gì ta làm đều là lý do để bị khiển trách, hai là chẳng cần lý do nào cả. Hasse đã gặp vận xui vì chuyện ấy xảy ra với anh trong ngày Chúa Nhật. Nếu là ngày thường, có lẽ anh phải đến văn phòng làm việc và có lẽ sẽ vượt qua.

Tôi uống một ly nữa. Không ích lợi gì nghĩ ngợi mãi đến chuyện ấy. Ai biết được sẽ không có gì xảy ra cho bản thân hắn? Không ai biết, nhưng người mà hắn đang thương hại, biết đâu chẳng có một ngày sẽ được xem là may mắn.

https://thuviensach.vn

Tôi nghe Pat cựa mình, và đi qua phòng nàng. Nàng ngước mắt nhìn tôi. "Em thật hết thuốc chữa, Robby," nàng nói. "Em lại ngủ mê man."

"Như vậy càng tốt chứ sao," tôi trả lời.

"Không." Nàng chống tay chỗi dậy. "Em không muốn ngủ nhiều đến thế."

"Sao lại không? Có những lúc anh muốn được ngủ suốt năm mươi năm."

"Nhưng anh không muốn già thêm năm mươi tuổi khi tỉnh dậy, phải không?"

"Anh không biết. Chùng nào xảy ra rồi mới biết."

"Anh đang buồn phải không?" nàng hỏi.

"Không," tôi nói. "Ngược lại là đàng khác. Anh vừa quyết định, mình sẽ thay y phục, ra phố và thưởng thức một bửa ăn ngon. Tất cả những món mà em thích nhất. Và chúng ta sẽ uống thật say."

"Được lắm," nàng nói. "Nhưng chuyện ấy có nằm trong kế hoạch phá sản của chúng ta không, hở anh?"

"Có," tôi nói, "hậu quả trực tiếp."

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 21

Giữa tháng Mười, Jaffé muốn gặp tôi. Lúc đó đã mười giờ, nhưng thời tiết quá u ám nên đèn vẫn thắp bên trong y viện. Nó pha trộn với nét âm u mù sương bên ngoài thành một thứ ánh sáng bệnh hoạn, nhợt nhạt.

G

Jaffé ngồi một mình trong phòng khám bệnh rộng. Khi tôi bước vào, ông ngẩng cái đầu hói, bóng. Ông buồn bả chỉ tay về khuôn cửa sổ lớn, nơi mưa tạt xối xả. "Cậu nghĩ sao về thứ thời tiết chết tiệt này?"

Tôi nhún vai. "Hãy hy vọng nó sẽ sớm chấm dứt."

"Nó sẽ không."

Ông nhìn tôi và chẳng nói gì. Rồi nhặt cây viết chì trên bàn, ngắm nghía, gõ gõ, đoạn vứt qua một bên.

"Tôi biết giáo sư mời tôi đến để làm gì," tôi nói.

Jaffé lúng búng trong họng một câu gì đó.

Tôi chờ một chút. Rồi tôi nói: "Tôi đoán là, Pat phải lên đường ngay --"

"Vâng."

Jaffé bồn chồn nhìn tới trước. "Tôi đã ước tính vào cuối tháng Mười. Nhưng với thời tiết này --" ông lại với tay cầm lấy cây bút chì bạc.

https://thuviensach.vn

Gió lại đẩy một loạt nước mưa đánh lộp bộp vào cửa sổ. Như một tràng liên thanh nổ từ xa. "Theo giáo sư, khi nào cô ấy nên lên đường?"

Ông ngước mắt nhìn thẳng vào mặt tôi.

"Ngày mai," ông nói.

Trong một giây, tôi có cảm giác như mặt đất sụp lún dưới chân. Không khí quánh như bông gòn, kẹt dính trong buồng phổi. Rồi cảm giác ấy qua đi, và tôi lấy hết sức bình tĩnh để hỏi, --nhưng tiếng nói của tôi như tiếng của một người khác vọng lại từ một nơi xa. "Tình thế vừa thình lình trở xấu hay sao ạ?"

Jaffé lắc đầu quầy quậy và đứng lên. "Nếu tình thế thay đổi đột ngột, cô ấy không thể nào đi xa," ông nói, một cách thiếu thân thiện. "Khá hơn, chỉ thế thôi. Với thời tiết này, mỗi ngày càng thêm nguy hiểm. Cảm cúm và nhiều thứ khác."

Ông cầm mấy lá thư trên bàn lên. "Tôi đã sắp xếp. Cậu chỉ cần đi. Tôi quen biết với bác sĩ giám đốc của dưỡng đường từ thời sinh viên. Ông ấy rất giỏi. Tôi đã cho ông ấy biết mọi chi tiết."

Ông trao những lá thư cho tôi. Tôi đón nhận, nhưng không cất vào túi. Ông nhìn tôi, rồi đi đến trước mặt tôi, đặt tay lên cánh tay tôi. Nhẹ như một cánh chim; gần như tôi không cảm thấy gì. "Khó lắm," ông dịu dàng nói, giọng thay đổi. "Tôi biết. Vì thế tôi cứ trì hoãn mãi cho đến khi không thể trì hoãn được nữa."

"Có khó khăn gì đâu --" tôi trả lời.

Ông khoát tay ra hiệu. "Đừng nói với tôi là --"

"Không," tôi nói. "Ý của tôi không phải như thế. Tôi chỉ muốn biết khi nào cô ấy sẽ trở lại?"

https://thuviensach.vn

Jaffé im lặng một thoáng. Đôi mắt sậm màu, dài hẹp của ông loang loáng dưới ánh đèn buồn, vàng. "Cậu muốn biết gì khi hỏi thế?" Mãi một lúc sau ông mới nói.

"Bởi nếu không, thì cô ấy đừng đi, có lẽ lại tốt hơn," tôi trả lời.

Ông ngửng lên nhìn tôi thật nhanh. "Cậu vừa nói gì thế?"

"Nếu không, thà cô ấy đừng đi, có khi lại tốt hơn."

Ông nhìn tôi chầm chầm. "Cậu có biết câu ấy có nghĩa gì không?" ông hỏi tôi, nhẹ nhàng nhưng đanh thép.

"Có ạ," tôi nói. "Có nghĩa là có lẽ cô ấy sẽ không phải chết trong cô đơn. Và tôi cũng hiểu như vậy."

Jaffé so đôi vai như thể rùng mình. Rồi ông đi chầm chậm đến cửa sổ và nhìn ra ngoài trời mưa. Khi quay lại, mặt của ông cứng như một lớp mặt nạ. Ông dừng lại trước mặt tôi. "Cậu được bao nhiêu tuổi?" ông hỏi.

"Ba mươi," tôi trả lời. Tôi không hiểu ông đang nhắm vào điều gì.

"Ba mươi tuổi," ông lập lại, nhấn mạnh như thể đang nói chuyện với chính mình và không hiểu tôi nói gì. "Ba mươi; trời ơi!" Ông đến cạnh bàn viết và đứng lại, nhỏ bé và lơ đãng kỳ lạ, lạc lõng bên cái bàn viết khổng lồ trống vắng. "Tôi sắp sửa được sáu mươi tuổi, hiện nay," ông nói, không nhìn tôi; "nhưng tôi không thể làm như thế. Tôi vẫn sẽ cố gắng bằng mọi cách; vẫn cố gắng, ngay cả khi tôi biết chắc là vô vọng."

Tôi không nói gì. Jaffé đứng đó như thể ông đã quên bằng tất cả. Rồi ông làm một cử động và vẻ mặt ấy biến mất. Ông mỉm cười. "Tôi nhất định tin rằng cô ấy sẽ khỏe mạnh suốt mùa đông."

"Chỉ mùa đông thôi sao?" tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

"Tôi hy vọng đến khi ấy, vào mùa xuân cô ấy có thể quay lại."

"Hy vọng," tôi nói. "Chữ đó có nghĩa gì chứ?"

"Mọi thứ, Jaffé trả lời. "Tất cả mọi thứ. Hiện giờ tôi không thể nói gì thêm. Mọi thứ còn lại đều có khả năng xảy ra. Ta phải chờ xem tiến triển ở trên ấy. Nhưng tôi tin chắc là cô ấy sẽ có thể trở lại đây vào mùa xuân."

"Nhất định."

"Vâng." Ông đi vòng quanh bàn viết và dùng chân đá mạnh một ngăn kéo để đóng lại, dữ dội đến nỗi những cái ly trên bàn kêu rổn rảng. "Khốn nạn thật, trời ạ, tôi cũng đau lòng lắm khi cô ấy phải đi xa!" ông lẩm bẩm.

Người y tá bước vào. Jaffé vẫy tay đuổi bà ấy đi. Nhưng bà ta vẫn đứng đó, ngốc nghếch, lỳ lợm, với gương mặt của một con bulldog dưới vầng tóc bạc.

"Một lát nữa," Jaffé gắt lên. "Một lát nữa hãy vào."

Bà y tá cau có quay đi. Khi ra cửa, bà với tay tắt đèn. Trong phòng, ngày bỗng nhiên thành xám và trắng đục như sữa. Gương mặt Jaffé đột ngột nhợt nhạt. "Mụ phù thủy," ông nói. "Suốt hai mươi năm, tôi đã có ý định tống khứ bà ấy. Thế nhưng bà ấy quá giỏi, không đuổi được." Rồi ông quay sang tôi. "Sao rồi?"

"Chúng tôi sẽ lên đường tối nay," tôi nói.

"Tối nay?"

"Vâng, nếu cần, chuyện gì làm được ngày hôm nay vẫn tốt hơn ngày mai. Tôi sẽ đưa cô ấy đi. Tôi có thể nghỉ phép vài hôm."

Ông gật đầu và bắt tay tôi.

https://thuviensach.vn

Tôi đi. Từ đó đến cửa, dường như quá xa.

Ra đến ngoài, tôi đứng lại. Tôi nhận thấy những lá thư vẫn còn nằm trên tay. Mưa tuôn nặng hạt trên những tờ giấy. Tôi lau bớt nước và cất chúng vào túi áo trong, trước ngực. Rồi tôi nhìn quanh. Một chiếc xe buýt vừa lái tới trước cửa. Xe đầy người và họ đổ xô xuống. Vài cô gái mặc áo mưa cao su đen bóng, cười nói với người gác cửa. Anh ta còn trẻ, hàm răng trắng lóa trên gương mặt nâu hồng. Không thể, tôi nghĩ, không thể. Cuộc đời vui tươi quá, thế mà Pat phải ra đi!

Xe buýt kêu leng keng rồi lái đi. Bánh xe bắn tung tóe nước lên lối đi. Tôi tiếp tục bước, để báo cho Koster và để mua vé tàu.

Tôi về nhà lúc trưa. Tôi đã chuẩn bị mọi thứ, đã đánh điện tín đến dưỡng đường. "Pat," tôi nói, vẫn đứng ở cửa, "em có thể chuẩn bị hành lý trước khi trời tối không?"

"Em phải đi?"

"Vâng," tôi nói. "Vâng, Pat."

"Một mình?"

"Không. Chúng ta cùng đi. Anh đưa em đi."

Màu hồng trở lại trên mặt nàng. "Vậy khi nào em phải chuẩn bị xong?" nàng hỏi.

"Tối nay xe lửa khởi hành lúc mười giờ."

"Và anh lại sắp sửa đi nữa? "

"Không. Anh ở đây đến khi ta lên đường."

https://thuviensach.vn

Nàng thở một hơi dài. "Vậy đơn giản lắm, Robby," nàng nói. "Chúng ta nên bắt đầu từ lúc này, anh nhé?"

"Chúng ta vẫn còn thừa thì giờ."

"Chẳng thà em đi ngay. Cho xong."

"Đúng."

Tôi nhanh chóng xếp vào va li những vật dụng cần dùng và tôi xong việc trong nửa giờ. Rồi tôi ghé qua phòng Frau Zalewski và báo cho bà ấy biết chúng tôi sẽ lên đường tối nay. Tôi trả tiền thuê phòng đến tận mùng một tháng Mười Một, nhỡ như không có ai khác thuê. Bà muốn kéo dài câu chuyện, nhưng tôi lẹ làng đi về phòng mình.

Pat quỳ trước cái rương đựng quần áo của nàng. Áo đầm treo quanh, trên giường là áo lót và nàng đang xếp giày vào rương. Tôi nhớ lại lúc mới dọn vào phòng này, nàng cũng quỳ in hệt như thế, và cũng lấy vật dụng từ trong rương ra, và tôi có cảm giác như thể chuyện ấy đã xảy ra ở một thời gian vô tận trong quá khứ, nhưng lại cũng như vừa mới xảy ra hôm qua....

Nàng nhìn lên.

"Em mang theo cái áo dạ hội bạc?" tôi hỏi.

Nàng gật đầu. "Chúng ta làm gì với những thứ còn lại, Robby? Với bàn ghế?"

"Anh đã nói chuyện với Frau Zalewski. Anh sẽ dọn càng nhiều càng tốt vào phòng anh. Còn lại bao nhiêu, chúng ta sẽ nhờ một hảng dọn nhà tồn trữ. Khi nào em trở lại, mình sẽ lấy về."

"Khi em trở lại," nàng nói.

"Vâng," tôi đáp, "vào mùa xuân, khi em trở lại, da rám nắng."

https://thuviensach.vn

Tôi giúp nàng đóng gói, và đến chiều, khi trời sụp tối, chúng tôi hoàn tất. Lạ lùng thay --- đồ đạc trong phòng vẫn còn nguyên chỗ cũ, chỉ có tủ áo và các ngăn kéo trống trơn, thế nhưng căn phòng đột nhiên trở thành trần trụi và buồn thảm.

Pat ngồi trên giường. Nàng có vẻ mệt. "Anh vặn đèn lên nhé?" tôi hỏi.

Nàng lắc đầu. "Cứ để như thế một lát."

Tôi ngồi cạnh nàng. "Em muốn hút một điếu không?" tôi hỏi.

"Không, Robby. Chỉ ngồi một lát như thế này thôi."

Tôi đứng lên và đến bên cửa sổ. Bên ngoài, những ngọn đèn đường lập lòe trong mưa. Dưới đường, Rosa chầm chậm đi qua. Đôi ủng dài của chị bóng lộn. Chị cắp một gói dưới nách và hướng về quán The International. Rõ ràng chị mang theo giỏ kim len, để đan lát cho con. Fritzi và Marian theo sau, đều vận áo mưa trắng, mới, ôm sát, và tới lượt Mimi, lết thếch lê gót theo, mệt mỏi.

Tôi quay lại. Bây giờ phòng đã tối đen khiến tôi không thể nhìn thấy Pat nữa. Tôi chỉ còn nghe hơi thở của nàng. Chầm chậm và ảm đạm, đàng sau những ngọn cây bên nghĩa trang, các bảng đèn quảng cáo dâng cao. Những chữ đỏ của quảng cáo thuốc lá nằm trên mái nhà như một thứ trang trí vui tươi, những vòng tròn xanh lơ và xanh lục ngọc của các loại rượu vang bắt đầu phun tỏa, và đường viền tươi sáng của bảng hiệu giặt ủi cũng được thắp lên. Chúng toát ra một thứ ánh sáng êm dịu, mơ màng, xuyên qua cửa sổ, hắt lên vách tường và khăn phủ giường. Chúng di chuyển tới lui, và căn phòng bỗng dưng biến thành một cái chuông thợ lặn lạc loài dưới đáy đại dương, chung quanh đó những đợt sóng mưa xô đẩy vào, và từ một nơi xa xôi, một chút óng ánh của thế gian vui nhộn xuyên thấu qua.

Tám giờ tối. Bên ngoài có tiếng kèn xe kêu tin tin. "Gottfried lái tắc xi đến," tôi nói. "Anh ấy đón chúng ta đi ăn."

https://thuviensach.vn

Tôi đứng dậy, đến cửa sổ và nói vọng xuống là chúng tôi sắp sửa ra. Rồi tôi bật cây đèn pin nhỏ và đi vào phòng tôi. Thật vô cùng kỳ lạ. Tôi vớ chai rum và nốc cạn một ly. Rồi tôi ngồi phịch vào ghế bành và ngó trừng trừng xuống thảm. Một lúc sau tôi đứng dậy và đến bồn rửa mặt để chải tóc. Tôi quên tôi đang làm gì, vì tôi chợt thấy gương mặt tôi hiện ra trong gương. Lạnh lùng và tò mò, tôi nhìn nó. Tôi nhíu môi và mỉm cười với nó. Nó mỉm cười đáp lại, căng thẳng và nhợt nhạt. "Mày," tôi nói, không phát ra tiếng. Rồi tôi trở lại với Pat.

"Chúng ta đi chứ, ông cụ non?" tôi hỏi.

"Vâng," nàng nói; "nhưng em muốn qua phòng anh một lần nữa."

"Sao thế?" tôi trả lời. "Cái phòng nhếch nhác --"

"Anh đứng đây," nàng nói. "Em sẽ trở lại tức thì."

Tôi chờ một chút, rồi đi theo. Nàng đứng giữa phòng và hơi giật mình khi bắt gặp tôi. Tôi chưa bao giờ trông thấy nàng như thế. Chìm lắng, mất hút. Chỉ một giây thôi; rồi nàng lại mỉm cười.

"Nào," nàng nói. "Chúng mình đi."

Ở bếp, Frau Zalewski đang đợi. Mái tóc bạc dợn sóng và bà cài chiếc kim hoa với tấm ảnh kỷ niệm của ông Zalewski quá cố trên chiếc áo lụa đen. "Coi chừng đấy," tôi nói khẻ vào tai Pat, "bà ấy sẽ ôm hôn em."

Chưa chi Pat đã biến mất trong bộ ngực đồ sộ. Gương mặt to lớn trên đầu Pat nhăn nhúm. Chỉ vài giây Pat sẽ ngập lụt. Khi Frau Zalewski khóc, mắt của bà lệ chảy tong tong như bình thông nhau dưới áp suất.

"Xin tha lỗi," tôi nói, "chúng cháu phải đi gấp. Sắp đến giờ."

https://thuviensach.vn

"Đến giờ?" Frau Zalewski quan sát tôi với cái nhìn hủy diệt. "Còn hai giờ nữa tàu mới chạy. Trong khi ấy, bác đoán là cháu sẽ chuốc cho cô bé say mèm."

Pat phải phì cười. "Không đâu, Frau Zalewski. Chúng cháu chỉ muốn từ giã các bạn khác mà thôi."

Mẹ bề trên Zalewski lắc đầu, nghi ngờ. "Cháu nhìn thấy ở chàng trai này một cái chậu vàng ròng, Fraulein Hollmann. Nhưng giỏi lắm cậu ấy chỉ là một chai rượu màu vàng mà thôi."

"Một hình ảnh đẹp," tôi nói.

"Cháu ơi --" Frau Zalewski một lần nữa lại để cho cảm xúc trào dâng. "Sớm trở về đây nhé. Phòng của cháu luôn luôn dành riêng cho cháu. Và nếu Kaiser có ở đó đi nữa, khi cháu về, ông ấy cũng phải dọn ra."

"Cảm ơn bác, Frau Zalewski," Pat nói. "Cháu cảm ơn bác về tất cả mọi thứ. Chuyện bói bài nữa. Cháu sẽ nhớ tất cả."

"Được rồi. Giữ gìn sức khỏe và chóng bình phục nhé."

"Vâng ạ," Pat nói. "Cháu sẽ cố. Au revoir, Frau Zalewski. Au revoir, Frida."

Chúng tôi đi. Cửa hành lang đóng sập lại, sau lưng chúng tôi. Cầu thang tối mờ; một vài bóng đèn đã hỏng. Pat im lặng khi bước xuống thang, êm ái và nhẹ nhàng. Tôi có cảm giác như một đợt nghĩ phép vừa kết thúc và khi trời rạng đông chúng tôi đi ra trạm xe lửa, trở về tiền tuyến.

Lenz mở cửa xe tắc xi. "Coi chừng," anh nói.

Xe đầy hoa hồng. Hai bó khổng lồ hồng trắng và hồng nhung nằm ở băng sau. Tôi lập tức nhận ra nguồn gốc của chúng -- vườn hoa giáo đường.

https://thuviensach.vn

"Đợt hoa cuối," Gottfried nói, hài lòng với bản thân. "Cũng gặp môt ít phiền toái. Phải cãi cọ hơi lâu với một vị linh mục."

"Có phải ngài là người có đôi mắt trong vắt, xanh lơ và trẻ thơ?" tôi hỏi.

"À há, cậu cũng vậy!" Gottfried đáp. "Vậy cậu chính là người mà ngài nói đến. Ngài đã thất vọng não nề khi biết mục đích của sự chiêm bái những Chặng Đàng Thánh Giá. Ngài cứ ngỡ lòng sùng đạo của nam tín đồ đang trên đà phát triển."

"Thế ngài cho phép cậu ra về với những bông hoa?" tôi hỏi.

"Ngài bị tớ thuyết phục. Cuối cùng, chính ngài đã giúp tớ hái chúng." Gottfried chun mủi.

Pat cười to. "Thật vậy sao?"

Gottfried nhe răng cười. "Dĩ nhiên. Thật tuyệt khi ta thấy dưới ánh hoàng hôn, đấng thiêng liêng nhảy loi choi, với lên những cành cao nhất. Ngài đã phát khởi một tinh thần thể thao. Ngài bảo ngài là một cầu thủ banh cà na có hạng ở đại học. Đúng quá, tớ nghĩ thế."

"Cậu đã xui giục một linh mục ăn trộm," tôi nói. "Cậu sẽ bị đọa ở luyện ngục vài trăm năm. Mà này Otto đâu rồi?"

"Đang ở quán Alfons. Chúng ta ăn tối ở đó, phải không?"

"Vâng, dĩ nhiên rồi," Pat nói.

"Đúng, chúng ta đi thôi."

Alfons chờ chúng tôi, trong bộ y phục trịnh trọng, quần kẻ sọc, áo đuôi dài và cà vạt xám bạc.

"Sắp dự tiệc cưới hay sao?" Lenz hỏi.

https://thuviensach.vn

"Không, nhưng tớ biết ăn mặc chỉnh tề," Alfons nói, và hôn tay Pat. Đường may của cái áo đuôi dài chật nít của anh kêu răng rắc, những bắp thịt vạm vỡ căng phồng bên dưới.

"Nhanh lên, anh có rượu ngon không?" Lenz quẹt tay ngang mắt như vừa trông thấy ma.

Alfons ưởn ngực và đường bệ ngoắc Hans, người bồi bàn đang bê một khay đầy ắp ly. "Cậu muốn nói sao thì nói, Gottfried, kummel vẫn là thứ rượu khai vị hạng nhất."

"Vodka chính hiệu mới ngon nhất." Lenz cãi.

"Cô nương," Alfons quay sang Pat, "chúng tôi đã tranh cãi về chuyện ấy từ năm 1916. Khởi sự tại Verdun, và những chàng trai trẻ vẫn không chịu hiểu. Tuy thế: xin hân hoan chào đón và chúc sức khỏe các bạn."

Chúng tôi uống.

"Kummel ngon tuyệt," Pat nói. "Như sữa trên núi lạnh."

"Rất vui vì cô đã nghĩ thế. Rất hiếm có chuyên gia về Kummel." Alfons cầm chai rượu trên quầy. "Một ly nữa nhé?"

"Vâng," Pat nói, "một ly nữa."

Alfons rót vào ly của Pat. "Đúng là thứ xịn, thứ xịn." Anh nháy mắt, hiền hòa.

Pat uống cạn ly và nhìn tôi. Tôi cầm ly rượu trên tay nàng, đưa qua Alfons. "Cho tớ một ly nữa."

"Tất cả mọi người uống thêm một ly," Alfons nói. "Rồi ta sẽ thưởng thức món thịt thỏ hầm nồi đất với bắp cải đỏ và nước sốt táo."

https://thuviensach.vn

"Pros't, Pat," tôi nói. "Pros't, bạn vàng của anh."

Để kết thúc Alfons đặt vào máy hát một dĩa nhạc Don Cossacks. Đó là một bài hát êm đềm, dàn đồng ca khe khẻ như tiếng organ từ xa vọng lại, trong khi một giọng trong vắt, đơn độc trôi bềnh bồng trên đó. Với tôi, như thể là một cánh cửa mở rất nhẹ, không gây tiếng động và một người đàn ông già, mệt mỏi bước ra, ngồi xuống trong im lặng ở một bàn ăn trong quán, lắng nghe bài hát thời xuân xanh.

"Này các cậu," Alfons nói khi tiếng đồng ca càng lúc càng nhỏ dần đến khi chấm dứt như một tiếng thở dài, "các cậu có biết tớ luôn luôn nghĩ gì mỗi khi nghe bài này không? Ypres, 1917, Gottfried; tháng Ba, cậu còn nhớ không, cái đêm mà Bertelsmann --"

"Vâng," Lenz nói, "tớ nhớ. Đêm ấy khi cây anh đào --"

Alfons gật đầu.

Koster đứng dậy. "Tớ nghĩ là đã đến giờ." Anh nhìn đồng hồ tay. "Vâng, tụi này phải lên đường."

"Một ly cognac nữa thôi," Alfons nói. "Napoleon thứ thiệt. Tôi đặc biệt mang ra đãi các cậu."

Chúng tôi uống cognac và sẵn sàng lên đường.

"Au revoir, Alfons," Pat nói. "Em rất vui đã được đến đây." Nàng đưa tay ra cho anh.

Alfons đỏ mặt. Anh giữ chặt tay nàng trong những ngón tay chuối mắn. "Nếu cô cần điều gì --xin cứ nói ra." Anh ngượng ngùng nhìn nàng. "Cô thích hợp với nơi đây. Cô biết đấy, tôi chẳng bao giờ tin một người phụ nữ lại có thể thích hợp với nơi này, thế mà."

https://thuviensach.vn

"Cám ơn," Pat nói, "cảm ơn anh, Alfons. Anh không thể nói với em một câu nào dịu dàng hơn thế. Em chào anh, chúc anh những gì tốt đẹp nhất."

"Mong sớm gặp lại cô." Alfons hỉ mũi sồn sột.

Koster và Lenz đưa chúng tôi đến ga. Chúng tôi ghé qua nhà, và tôi dẫn con chó theo. Jupp đã mang hành lý đi trước.

Chúng tôi đến nơi vừa kịp lúc. Con tàu bắt đầu lăn bánh ngay sau khi chúng tôi bước lên. Trong tiếng động cơ rầm rập, Lenz rút từ túi áo ra một cái chai gói kỹ, và giơ lên cho tôi. "Đây, Bob, cầm lấy. Cậu có thể nhâm nhi vài giọt trong cuộc lữ hành."

"Cám ơn," tôi nói, "cậu cứ giữ mà uống tối nay. Tớ có phần rồi."

"Lấy đi,"Lenz trả lời; "chẳng bao giờ thừa với cậu." Anh chạy theo đoàn tàu và thẩy chai rượu lên cho tôi. "Au revoir, Pat!" anh gọi. "Khi chúng tôi phá sản, tất cả sẽ lên trên đó, gia nhập cô. Otto sẽ trượt tuyết, tôi dạy khiêu vũ, Bob đánh piano. Và rồi, với cô, chúng tôi sẽ lập một nhóm hát rong, biểu diễn từ khách sạn này sang khách sạn khác."

Con tàu tăng tốc độ và Gottfried bị bỏ lại đàng sau. Pat bám vào cửa sổ và vẫy tay mãi cho đến lúc nhà ga biến mất sau một khúc quanh. Rồi nàng quay lại. Gương mặt rất xanh xao và đôi mắt sáng ướt. Tôi ôm nàng trong tay. "Nào," tôi nói, "chúng ta uống một chút gì nhé. Em thật là tuyệt diệu."

"Nhưng em không cảm thấy tuyệt diệu," nàng trả lời, cố gắng mỉm cười.

"Anh cũng thế," tôi nói. "Bởi vậy chúng ta cần uống một chút rượu."

Tôi mở nút chai cognac và rót cho nàng một cốc nhỏ. "Ngon chứ?" tôi hỏi.

Nàng gật đầu và tựa vào vai tôi. "Ô, anh yêu, cái gì là ngon là tốt?"

https://thuviensach.vn

"Em đừng khóc," tôi nói. "Anh rất hãnh diện, suốt ngày nay em đã không khóc."

"Em có khóc đâu," nàng đáp, lắc đầu, và nước mắt ràn rụa trên gương mặt hao gầy.

"Hãy uống thêm," tôi nói, ôm chặt nàng hơn nữa. "Những phút giây đầu tiên luôn luôn khó khăn, nhưng rồi tất cả sẽ bình thường trở lại."

Nàng gật đầu. "Vâng, Robby. Nhưng anh chẳng nên bận tâm vì nó. Rồi cũng sẽ qua đi; đừng nhìn em, đó là cách tốt nhất. Để mặc em ngồi đây vài phút, rồi em sẽ vượt qua."

"Nhưng tại sao không? Em đã rất can đảm suốt ngày hôm nay, bây giờ em có thể tha hồ khóc như ý muốn."

"Em có can đảm gì đâu. Tại anh không nhận ra, mà thôi."

"Có lẽ thế," tôi nói; "nhưng điều này thì đúng."

Nàng cố gắng cười. "Điều gì thì đúng, hở Robby?"

"Bởi vì em không đầu hàng. " Tôi vuốt tóc nàng. "Chừng nào một người chưa đầu hàng số phận, người ấy vẫn còn cao đẹp hơn nó. Đó là một nguyên tắc cũ trong quân đội."

"Nhưng với em, không phải là can trường, anh yêu," nàng thì thầm. "Với em, chỉ đơn giản là sợ hãi -- nỗi sợ hãi đáng thương về sự sợ hãi to tát sau cùng."

"Chỉ cần giữ can đảm thôi, Pat ạ."

Nàng dựa vào tôi. "Ach, Robby, anh đâu biết sợ hãi là gì."

"Anh biết chứ," tôi trả lời.

https://thuviensach.vn

Cửa mở. Người soát vé yêu cầu trình vé. Tôi đưa chúng ra. "Có phải vé nằm dành cho cô ấy?" ông ta hỏi.

Tôi gật đầu.

"Vậy cô phải đến toa dành riêng cho vé nằm," ông ta bảo Pat. "Vé ấy không dùng được ở các toa khác."

"Tốt lắm."

"Và phải đưa con chó đến toa hành lý," ông ta nói. "Cũi chó ở toa hành lý."

"Được rồi," tôi nói. "Vậy, toa nằm ở đâu?"

"Đàng sau, toa thứ ba. Còn toa hành lý luôn luôn ở tận phía trước."

Ông ta bỏ đi. Một cái đèn nhỏ đong đưa trên ngực. Như thể ông sắp sửa xuống hầm mỏ.

"Vậy chúng ta hãy nhổ trại, Pat," tôi nói. "Một lát anh sẽ lén đưa Billy vào toa của em. Toa hành lý chẳng có gì cho nó."

Tôi không mua vé nằm cho tôi. Tôi không ngại phải ngồi ở một góc tàu suốt đêm. Ngoài ra, tiền vé cũng rẻ hơn.

Jupp đã đưa hành lý lên toa của Pat. Đó là một gian phòng nhỏ, tường lát gỗ hồng đào. Giường của Pat ở tầng dưới. Tôi hỏi người tiếp viên, có ai đặt chỗ ở giường trên hay không.

"Có," ông ta nói, "từ Frankfurt."

"Mấy giờ chúng ta sẽ đến Frankfurt?" tôi hỏi.

"Hai giờ rưỡi."

https://thuviensach.vn

Tôi biếu ông ta tiền nước, và ông ta quay về góc của mình. "Trong nửa giờ, anh sẽ trở lại với con chó."

"Nhưng anh không thể làm được; người tiếp viên còn ngồi trong toa."

"Anh không thể? Em đừng khóa cửa phòng."

Tôi đi ngược lại, qua người tiếp viên đang ngó chừng tôi. Ở trạm kế, tôi xuống tàu với con chó và đi trên sân ga, qua khỏi toa có buồng nằm, đến toa kế tiếp. Rồi tôi chờ đến khi người tiếp viên bước ra nói chuyện với viên cảnh sát. Rồi tôi lên tàu, đi ngược hành lang về toa nằm, và vào phòng của Pat mà không ai nhìn thấy.

Nàng đã khoác một chiếc áo choàng trắng mềm mại và trông thật đáng yêu. Đôi mắt nàng long lanh. "Em đã bớt buồn rồi, Robby," nàng nói.

"Tốt. Nhưng em không nằm xuống hay sao? Chỗ này chật chội quá. Anh sẽ ngồi cạnh em."

"Vâng, nhưng --" Nàng ngần ngừ và chỉ tay lên giường trên. "Nếu ngài Chủ Tịch Liên Đoàn Những Cô Gái Sa Ngã bỗng dưng xuất hiện ở cửa thì sao?"

"Còn lâu lắm mới đến Frankfurt," tôi nói. "Anh sẽ canh chừng. Anh sẽ không ngủ quên."

Khi sắp đến Frankfurt, tôi trở về toa của mình. Tôi ngồi thu lu trong góc, cạnh cửa sổ và cố dỗ giấc ngủ. Nhưng tại Frankfurt, một ông với hàng ria hải mã lên tàu, lập tức mở một cái gói nhỏ, và khởi sự ăn. Ông ta ăn uống thô lỗ đến đổi tôi không thể ngủ. Bửa ăn kéo dài một tiếng. Rồi con hải mã lau hàng ria mép, vươn vai, và bắt đầu một tấu khúc mà tôi chưa bao giờ nghe một thứ gì tương tự. Đó không phải là một tiếng ngáy đơn giản; đó là tiếng thở dài như tiếng hú, chấm phết với những tiếng rên và tiếng thở phì

https://thuviensach.vn

phò. Không có một hệ thống nhất quán, nó thay đổi không ngừng. May mắn thay, khoảng năm giờ, ông ta xuống tàu.

Khi tôi tỉnh dậy, ngoài trời toàn một màu trắng xóa. Tuyết lất phất rắc từng mảnh và toa tàu đắm trong một ánh sáng chạng vạng siêu nhiên. Chúng tôi đã vượt qua các rặng núi. Gần chín giờ sáng. Tôi vươn vai và rồi đi rửa mặt, cạo râu. Khi tôi trở lại, Pat đã đứng trong toa. Trông nàng tươi tắn.

"Em ngủ ngon không?" tôi hỏi.

Nàng gật đầu.

"Và em gặp thứ phù thủy già nào ở giường tầng trên?"

"Trẻ và xinh. Cô ấy tên là Helga Guttmann, và cô ấy cũng đi đến dưỡng đường giống em."

"Thật à?"

"Vâng, Robby. Nhưng em thấy rõ, anh không ngủ được. Anh cần ăn sáng đàng hoàng."

"Cà phê," tôi nói. "Cà phê với vài giọt anh đào."

Chúng tôi đến toa ăn. Bỗng dưng tôi thấy vui trở lại. Mọi thứ dường như không quá tệ như đêm qua.

Helga Guttmann đã có mặt ở đó. Cô ấy thuộc loại con gái miền nam, mảnh mai và sinh động. "Thật phi thường," tôi nói, "khi các cô gặp nhau như thế, cùng đi tới một dưỡng đường."

"Chẳng có gì phi thường," cô ta nói.

https://thuviensach.vn

Tôi nhìn cô ta. Cô cười to. "Tất cả những con chim thiên di tụ họp với nhau trong thời gian này. Đàng kia kìa --" cô ấy chỉ vào góc toa -- "cả bàn ấy cũng đi đến đó."

"Làm sao cô biết?" tôi hỏi.

"Tôi quen với tất cả mọi người lần trước. Ở nơi ấy, ai nấy đều quen biết nhau."

Người hầu bàn mang cà phê đến. "Và đem thêm một chai cherry brandy to," tôi nói. Tôi cần phải uống một thứ gì đó. Thình lình mọi việc trở nên rất đơn giản. Những người ngồi ở đó đang đến dưỡng đường lần thứ hai, và dường như họ coi chuyện ấy không khác gì hơn một cuộc đi dạo. Thật ngu muội nếu ta sợ hãi. Pat sẽ trở về, hệt như những người ấy đã trở về. Tôi chẳng cần suy nghĩ cặn kẻ rằng cả bọn phải lên đó lại -- tôi chỉ cần biết, ta có trở về và có một năm dài trước mặt. Trong một năm, rất nhiều chuyện có thể xảy ra. Quá khứ đã dạy chúng tôi ứng phó với giai đoạn ngắn mà thôi.

Chúng tôi đến nơi vào buổi chiều. Thời tiết trong sáng, vầng dương vàng rực trên những cánh đồng tuyết, và da trời xanh hơn bao giờ hết từ vài tuần nay. Tại sân ga, một đám đông chờ đón. Họ reo hò và vẫy tay và những người mới tới cũng vẫy tay lại từ trên tàu. Helga Guttmann được một người đàn bà tóc vàng tươi cười và hai người đàn ông mặc quần chơi golf màu tươi mang đi. Cô phấn khích và bồng bột như một người về nhà sau khi vắng mặt một thời gian dài. "Au revoir, gặp lại sau, trên ấy nhé," cô nói với chúng tôi, và ngồi vào chiếc xe trợt tuyết với các bạn.

Đám đông tản mác thật nhanh và vài phút sau, chỉ còn chúng tôi trên sân ga. Một người phu khuân vác đến gần. "Khách sạn nào?" ông ta hỏi.

"Dưỡng đường Waldfrieden," tôi đáp.

Ông ta gật đầu và ra hiệu cho một người tài xế. Họ kéo hành lý của chúng tôi lên một chiếc xe trợt tuyết xanh tươi, thắng với một cặp ngựa

https://thuviensach.vn

trắng. Hai con ngựa có túm lông xám trên đầu, và hơi thở bay ra vờn quanh mủi chúng như một vầng mây xà cừ.

Chúng tôi lên xe. "Ông bà muốn lên ấy bằng xe cáp treo, hay bằng xe trợt tuyết?" người lái xe hỏi.

"Xe trợt tuyết đi xa lắm không?"

"Nửa giờ."

"Vậy đi xe trượt tuyết."

Người lái xe tróc lưỡi và chúng tôi lên đường. Con đường dẫn ra khỏi làng và uốn khúc theo hình chữ chi cao dần. Dưỡng đường nằm trên một đỉnh cao. Đó là một kiến trúc dài, màu trắng, với nhiều dãy cửa sổ. Trước mỗi cửa sổ là một ban công. Trên nóc, một lá cờ vờn bay trong gió. Tôi cứ ngỡ nó phải trang bị như một bịnh viện, nhưng ít ra ở tầng trệt, nó giống như một khách sạn. Ở tiền sảnh, có một lò sưởi to và nhiều bàn nhỏ, bày biện các vật dụng uống trà.

Chúng tôi trình diện ở văn phòng. Người giúp việc khuân hành lý của chúng tôi vào và một bà lớn tuổi cho biết phòng của Pat là phòng số 79. Tôi hỏi nếu tôi có thể có một phòng cho tôi, trong vài ngày.

Bà lắc đầu. "Ở dưỡng đường thì không. Nhưng có thể có ở khu vực phụ."

" Khu vực phụ ở đâu?"

"Bên cạnh đây."

"Tốt," tôi nói; "vậy cho tôi một phòng và mang hành lý của tôi đến đó."

Một thang máy, không tiếng động, đưa chúng tôi lên tầng hai.

https://thuviensach.vn

Tầng hai thực tình giống bịnh viện hơn -- một bịnh viện dễ chịu thoải mái, đúng vậy, nhưng dù sao vẫn là một bịnh viện. Hàng lang trắng, cửa trắng, mọi nơi mọi chỗ đều lấp lánh, sáng bóng với thủy tinh, kền và sự sạch sẽ tinh tươm. Một bà sơ có trách vụ, chào đón chúng tôi. "Fraulein Hollmann?"

"Vâng," Pat nói. "Phòng Bẩy Mươi Chín phải không?"

Bà sơ gật đầu, dẫn trước và mở một cánh cửa. "Phòng của cô đây."

Đó là một căn phòng sáng sủa, kích thước trung bình, ánh nắng chiều đang chiếu vào qua một cửa sổ rộng. Trên bàn có một bình cắm hoa cúc tây xanh và đỏ, bên ngoài cửa sổ, trải dài những cánh đồng tuyết trắng trên đó ngôi làng nép mình như ẩn nấp dưới một tấm chăn trắng toát, vĩ đại.

"Em thích nơi này không?" tôi hỏi Pat.

Nàng nhìn tôi một lúc. "Vâng," rồi nàng nói.

Phu khuân vác mang rương của Pat vào. "Chừng nào tôi phải khám bịnh?" Pat hỏi bà sơ.

"Sáng mai. Cô nên đi ngủ sớm tối nay để nghĩ ngơi đầy đủ."

Pat cởi áo khoác, đặt nó lên cái giường trắng, trên đó đã treo sẵn một biểu đồ mới dùng ghi thân nhiệt.

"Tôi cần phải làm gì ngay bây giờ không?" Pat hỏi.

Bà sơ lắc đầu. "Hôm nay thì không. Ít nhất cũng phải chờ đến chiều mai, khi đã khám xong mới có thể làm gì khác. Khám bệnh lúc mười giờ. Tôi sẽ đón cô."

"Cảm ơn sơ." Pat nói.

https://thuviensach.vn

Bà y tá bỏ đi. Người khuân vác vẫn đứng đợi ở cửa. Tôi cho ông ta tiền nước và ông ta cũng bỏ đi. Thình lình căn phòng vắng lặng như tờ. Pat đứng cạnh cửa sổ, nhìn ra ngoài. Đầu nàng đen sẩm trên nền trời sáng.

"Em mệt không?" tôi hỏi.

Nàng quay lại. "Không."

"Trông em mệt lắm," tôi nói.

"Em mệt theo cách khác, Robby. Nhưng em có đủ thời gian cho việc ấy."

"Em muốn thay y phục chưa?" tôi hỏi. "Hay chúng ta nên xuống nhà khoảng một tiếng đồng hồ trước đã? Anh nghĩ rằng tốt nhất chúng ta nên xuống dưới."

"Vâng," nàng nói, "sẽ tốt hơn."

Chúng tôi lại đi xuống trong chiếc thang máy êm như ru và ngồi vào một trong những cái bàn nhỏ ở tiền sảnh. Một chốc sau, Helga Guttmann cũng đến với các bạn. Họ ngồi chung với chúng tôi. Helga Guttmann phấn khích và vui tươi một cách khá cuồng nhiệt, nhưng tôi hài lòng vì cô ấy có mặt tại đó và vì Pat đã làm quen với vài người. Những ngày đầu bao giờ cũng khó khăn.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 22

Một tuần sau tôi quay về. Từ nhà ga tôi đi thẳng đến xưởng sửa xe. Khi đến nơi, trời đã tối và mưa vẫn rơi. Như thể một năm dài đã qua từ lúc tôi và Pat ra đi.

M

Koster và Lenz ngồi trong văn phòng. "Cậu về đúng lúc," Goffried nói.

"Sao vậy, có chuyện gì không?" tôi hỏi.

"Để người ta bước qua ngạch cửa đã," Koster nói.

Tôi ngồi xuống.

"Pat khỏe không?" Otto hỏi.

"Được. Trong tình huống ấy. Nhưng, nói cho tớ nghe, có rắc rối gì thế?"

Chuyện liên can đến chiếc Stutz. Chúng tôi đã sửa và giao xe cách đây nửa tháng. Hôm qua Koster đi nhận tiền. Nhưng trong thời gian ấy, chủ nhân chiếc xe đã khánh tận, và xe phải nhập vào tài sản khấu nợ của ông ta.

"Dù sao, chưa đến nỗi nào," tôi nói. "Ta chỉ cần tiền bào hiểm mà thôi."

"Tụi này cũng nghĩ thế," Lenz thờ ơ nói. "Nhưng xe lại không có bảo hiểm."

"Khốn nạn! Thật vậy sao, Otto?"

https://thuviensach.vn

Koster gật đầu. "Mới biết hôm nay."

"Đó là những gì chúng ta có được vì đã làm việc nghĩa, chưa kể chi phí dấu diếm chiếc xe," Lenz lẩm bẩm. "Tiền sửa xe lên đến bốn ngàn marks!"

"Ai mà ngờ được!" tôi nói.

Lenz phá ra cười. "Khôi hài hết biết!"

"Bây giờ ta tính sao, Otto?" tôi hỏi.

"Tớ đã gởi lời khai đến người tiếp quản. Nhưng tớ không hy vọng sẽ có kết quả."

"Liệu ta có phải đóng cửa xưởng sửa xe không?" Gottfried nói.

"Có thể," Koster thú nhận.

Lenz đứng dậy. "Nghèo khó và giữ bộ mặt can trường trong tình huống khó khăn là vinh dự của người lính." Anh đến tủ chén, lấy ra chai cognac.

"Sau lần uống rượu này, chúng ta sẽ cần đến bộ mặt anh hùng," tôi nói. "Nếu tớ không lầm, đây là chai rượu cuối cùng của chúng ta."

"Bộ mặt anh hùng, các cậu ạ," Lenz khinh miệt nói, "là thứ cần dùng trong thời kỳ gian khổ. Nhưng chúng ta đang sống trong những thời kỳ tuyệt vọng. Bộ mặt thích hợp duy nhất là hài hước." Anh cạn ly. "Tớ nghĩ, bây giờ tớ cần thắng yên cương con Rosinante và lái vòng vòng kiếm một ít tiền lẻ."

Anh băng qua vuông sân tối và lái chiếc tắc xi đi. Koster và tôi vẫn ngồi yên.

"Xui quá, Otto," tôi nói. "Gần đây chúng ta gặp nhiều chuyện không may."

https://thuviensach.vn

"Tớ học được một điều trong quân ngũ là không lo âu quá mức cần thiết," Koster đáp. "Và ta đã lo âu khá nhiều. Cậu thấy trên núi ra sao?"

"Nếu không phải dành cho người bệnh, đó là một thiên đường. Tuyết và mặt trời."

Anh nhìn lên. "Tuyết và mặt trời? Khó mà tin được nhỉ?"

"Vâng. Không tài nào có thật. Tất cả mọi thứ ở đó không thể nào có thật."

"Tối nay cậu định làm gì?" anh nói.

Tôi nhún vai. "Đem hành lý về nhà trước đã."

"Tớ phải đi công chuyện độ một giờ. Cậu có muốn tới quán 'The Bar' với tớ sau đó không?"

"Hẳn rồi," tôi nói. "Còn gì khác hơn?"

Tôi lãnh hành lý ở nhà ga và mang về nhà. Tôi cố mở cửa nhẹ nhàng, vì tôi không muốn trò chuyện với ai. Tôi về phòng và may mắn không bị Frau Zalewski bắt gặp. Tôi ngồi trong đó một lúc. Có nhiều thư từ và báo chí trên bàn. Rõ ràng toàn là thư quảng cáo. Không ai viết thư riêng cho tôi. Nhưng tôi nghĩ, hiện nay tôi vẫn còn một người.

Sau một lúc tôi đứng lên, tắm rửa và thay y phục. Tôi không cất hành lý vội; tôi muốn có chuyện để làm khi trở về nhà tối nay. Tôi cũng không ghé qua phòng của Pat, dù tôi biết chưa có ai cư ngụ. Tôi len lén đi trên hành lang và ra khi ra khỏi nhà, thở phào nhẹ nhõm.

Tôi vào quán cà phê The International để tìm một chút gì dằn bụng. Anh bồi, Alois, chào tôi từ cửa. "Cậu lại đến đây?"

"Vâng," tôi nói, "cuối cùng, ta luôn luôn trở về chốn cũ."

https://thuviensach.vn

Rosa ngồi với các cô gái ở cái bàn rộng. Có mặt hầu hết mọi người -- đây là giờ giải lao giữa hai đợt rước khách.

"Chúa ơi, Robert đấy à!" Rosa nói. "Em là người lạ."

"Đừng hỏi gì cả, Rosa," tôi nói. "Điều chủ yếu là em lại có mặt ở đây."

"Như thế nào? Thường xuyên chứ?"

"Có lẽ."

"Đừng quá nặng lòng," chị nói, nhìn tôi. "Chuyện gì rồi cũng sẽ qua."

"Đúng," Rosa trả lời. "Lilly cũng có một bài hát như thế."

"Lilly?" tôi chợt nhận ra chị, đang ngồi cạnh Rosa. "Chị làm gì ở đây, Lilly? Chị đã có chồng, theo em nhớ? Đáng lẽ chị phải ở nhà, trông nom tiệm sửa ống nước."

Lilly không trả lời.

"Tiệm sửa ống nước!" Rosa khinh bỉ nói. "Khi còn tiền thì mọi việc êm như mơ, Lilly này và Lilly nọ; quá khứ không quan trọng chi hết. Chỉ kéo dài sáu tháng mà thôi. Khi tiêu hết đồng xu cuối cùng của cô ấy, người quân tử bỗng nhiên không cần loại gái điếm tầm thường làm vợ nữa." Chị khịt mủi. "Thình lình, hắn không hay biết gì về quá khứ của cô ấy; hắn kinh ngạc vô cùng khi biết tới. Đến nỗi hắn dùng chuyện ấy làm cớ để ly dị. Nhưng, còn tiền đâu nữa, dĩ nhiên."

"Bao nhiêu cả thảy," tôi hỏi.

"Bốn ngàn marks chứ ít ỏi gì! Thử tính xem cô ấy phải ngủ với bao nhiêu đồ chó- lợn mới dành dụm được chừng ấy."

"Bốn ngàn marks," tôi nói, suy tư. "Dường như bốc hơi."

https://thuviensach.vn

"Thôi được -- dù sao chúng ta cũng còn có nhau."

Tôi ngồi trước đàn dương cầm và dạo vài bản. Trong khi đàn tôi nghĩ đến Pat, nghĩ đến số tiền của nàng chỉ có thể kéo dài đến cuối tháng Giêng, và tôi cần kiếm thêm tiền hơn bao giờ hết. Tôi máy móc lướt tay trên những phím ngà và ở ghế sô pha kế bên, Rosa vui sướng lắng nghe, và bên cạnh chị là gương mặt xanh xao, vỡ mộng não nề của Liily, lạnh lẻo, vô tri, vô giác hơn là đã chết.

Một tiếng kêu vực tôi khỏi cơn suy nghĩ ủ ê. Rosa bừng tỉnh từ giấc mơ của chị. Chị đứng sau bàn, mũ lệch sang một bên, đôi mắt chầm chập nhìn tới trước, và chị không biết rằng cà phê từ cái tách cầm nghiêng đang ri rỉ chảy vào miệng túi xách của chị. "Arthur!" chị lấp bấp. "Arthur, thật đó ư?"

Tôi ngừng tay. Một người đàn ông gầy gò, dáng điệu chậm chạp, cái mũ quả dưa đội lệch phía sau đầu, bước vào. Da mặt ông ta vàng vọt bệnh hoạn; cái mủi thô to và cái đầu be bé hình quả trứng.

"Arthur!" Rosa lại lấp bấp. "Anh?"

"Còn ai khác hơn?" Arthur gầm gừ.

"Chúa ơi, anh từ đâu sổng ra vậy?"

"Anh từ đâu sổng ra? Thì từ ngoài đường, qua cửa chứ còn từ đâu."

Nếu tính đến chuyện trở về sau một thời gian xa cách lâu dài, Arthur chẳng tỏ vẻ thân thiện một chút nào.Tôi nhìn ông ta thú vị. Thần tượng của Rosa đây. Trông ông ta như vừa từ một nhà tù thẳng về đây. Tôi tìm trong vô vọng một điều gì có thể giải thích cho sự say đắm của Rosa. Nhưng có lẽ đó chính là câu trả lời. Thật phi thường thứ người mà những quan tòa chuyên phán xét đàn ông một cách khắc nghiệt nhất lại xiêu lòng vì họ.

https://thuviensach.vn

Chẳng buồn hỏi ai, Arthur tự tiện cầm ly bia trên bàn, cạnh Rosa và tì tì nốc cạn. Quả táo Adam chạy lên chạy xuống như thang máy trên cần cổ gầy nhom, gân guốc. Rosa rạng rỡ nhìn hắn.

"Thêm một ly nữa nhé?" chị hỏi.

"Dĩ nhiên," Arthur gầm gừ. "Nhưng ly lớn hơn."

"Alois!" Rosa hạnh phúc vẫy người bồi bàn. "Anh ấy muốn một ly nữa."

"Tôi biết," Alois điềm đạm trả lời, mang một ly khác đến.

"Và em bé của chúng ta, Arthur yêu quý, anh vẫn chưa thấy mặt con bé Elvira!"

"Em yêu!" Lần đầu tiên Arthur tỏ ra quan tâm. Hắn khoác tay ra vẻ chối từ. "Đừng kết tội tôi. Không phải việc của tôi. Tôi đã bảo em phải phá. Và có lẽ em đã làm, nếu tôi không..." Hắn chìm trong nỗi u sầu. "Tốn tiền lắm, tôi sẽ bị ràng buộc và sẽ còn tốn dài dài..."

"Không nhiều đâu, Arthur. Ngoài ra, nó là con gái."

"Thế con gái thì không tốn tiền à?" Arthur nói, ly bia khuất sau cổ áo. "Có lẽ cô nên tìm một bà già điên giàu có nào đó muốn nuôi nó. Dĩ nhiên phải bù tiền cho ta. Đó là cách duy nhất."

Hắn lại thoát ra khỏi nỗi buồn sầu. "Có tiền không?"

Rosa, sốt sắng phục dịch, chìa cái túi xách đẫm cà phê. "Chỉ có năm marks thôi, Arthur -- anh thấy đó, em không biết anh sẽ đến -- nhưng em còn tiền ở nhà."

Arthur nhét tiền vào túi áo, nhanh như quan tổng trấn Thổ Nhĩ Kỳ.

https://thuviensach.vn

"Và cô sẽ không kiếm được gì nếu cái mông của cô cứ ỳ ra trên ghế sô pha," hắn lầm bầm, cáu kỉnh.

"Em đi ngay, Arthur. Nhưng có lẽ không kiếm được nhiều. Đang giờ ăn tối."

"Trâu bò nhỏ cũng ị ra phân," Arthur nói.

"Em đi ngay đây."

"Được..." Arthur kéo vành mũ ra trước. "Vậy tôi sẽ trở lại, lúc mười hai giờ."

Hắn chậm chạp lê chân đi. Rosa đưa mắt theo, hạnh phúc. Hắn không ngoảnh lại, và để mặc cửa mở.

"Đồ con heo," Alois càu nhàu, khép cửa.

Rosa hãnh diện nhìn chúng tôi. "Anh ấy tuyệt vời, phải không? Chẳng có gì tác động được anh ấy, chẳng có gì làm cho anh ấy yếu mềm. Không biết anh ấy trốn ở đâu, suốt thời gian qua?"

"Chị cứ nhìn nước da của ông ta thì khắc biết," Wally trả lời. "Nằm nhà đá, dĩ nhiên. Lưu manh thượng hạng."

"Em không biết anh ấy --"

"Không dám."

"Em không hiểu," Rosa đứng lên. "Anh ấy là một người đàn ông chân chính. Chẳng ủy mị như Willy nhà em... Ô, chị phải đi đây. Các chị em ở lại, vui vẻ nhé."

Trẻ trung, phơi phới trên mây, chị tung tăng ra khỏi phòng. Một lần nữa, chị lại có người để nộp tiền, để hắn mua bia bọt uống, rồi đánh đập. Chị

https://thuviensach.vn

hạnh phúc.

Nửa tiếng sau những cô gái kia cũng đi. Chỉ một mình Lilly, gương mặt như đá, ngồi lại. Tôi gõ đàn thêm một lúc, rồi ăn một miếng bánh mì kẹp thịt và cũng biến theo họ. Ta không thể nấn ná ở đấy chỉ với Lilly.

Tôi lang thang trên những con đường tối, ướt. Bên ngoài nghĩa trang, Đạo Quân Cứu Rỗi đã thành hình. Theo tiếng trống và kèn đồng, họ đồng ca bài "Jerusalem Thánh Địa Vàng." Tôi dừng lại. Bỗng nhiên tôi cảm thấy không thể tiếp tục một mình, không có Pat.Tôi nhìn những bia mộ ảm đạm trong nghĩa trang; tôi tự nhủ lòng rằng một năm trước đây tôi còn đơn côi hơn -- khi ấy tôi đâu đã quen với Pat; giờ đây dù cho nàng không ở bên cạnh tôi, ít ra nàng cũng có mặt ở chỗ ấy; nhưng không ích lợi gì -- cõi lòng tôi bỗng dưng tan nát và dại khờ. Cuối cùng tôi đi về phòng mình để tìm, họa may, có thư của nàng. Thật vô lý -- làm sao mà có được; thế nhưng tôi vẫn quay về.

Khi lại ra khỏi nhà, tôi gặp Orlow ngoài cửa. Anh vận bộ đồ lớn dưới lớp áo khoác hững hờ, sắp sửa tới dự buổi khiêu vũ ở khách sạn nơi anh làm việc. Tôi hỏi, gần đây anh có tin tức gì của Frau Hasse hay không.

"Không," anh nói. "Bà ấy chưa trở lại. Hoặc đến ty cảnh sát. Có lẽ bà ấy sẽ chẳng về đâu."

Chúng tôi cùng đi bộ với nhau một đoạn. Ở góc đường, có một chiếc xe tải với những bao than. Tài xế nâng nắp xe lên và lúi húi làm gì đó với máy xe. Rồi hắn ngồi vào ghế. Khi chúng tôi bước qua, hắn nổ máy và đạp ga. Orlow nhảy dựng. Tôi nhìn anh. Anh xanh như người chết.

"Anh bệnh à?" tôi hỏi.

Anh mỉm cười, môi trắng bệch và lắc đầu. "Không ---nhưng đôi khi tôi phát hoảng nếu bất ngờ nghe tiếng động ấy. Họ cho nổ máy một chiếc vận tải đậu trước nhà, để chúng tôi không nghe tiếng súng, khi cha tôi bị giết

https://thuviensach.vn

chết ở Nga dạo ấy. Tuy nhiên, chúng tôi vẫn nghe được." Ông lại mỉm cười như xin lỗi. "Họ ít che đậy hơn khi hạ sát mẹ tôi; họ bắn bà trên gác mái, sáng sớm. Anh tôi và tôi trốn thoát vào buổi tối. Chúng tôi mang theo một ít kim cương. Nhưng anh tôi chết cóng trên đường."

"Hai bác bị bắn về tội gì?"

"Trước chiến tranh, cha tôi là chỉ huy trưởng một trung đoàn Cossack đã dẹp tan phiến loạn. Cha tôi biết chuyện gì sẽ xảy ra; theo trật tự, ta có thể nói vậy. Nhưng mẹ tôi thì không."

"Còn anh?"

Anh phác họa một cử chỉ rã rời, như muốn xóa bỏ quá khứ. "Nhiều chuyện đã xảy ra kể từ lúc ấy."

"Vâng," tôi nói, "đúng thế. Quá nhiều để trí óc một người có thể đối phó."

Chúng tôi đi tới khách sạn. Một người đàn bà to lớn từ một chiếc Buick bước ra, kêu lên và tiến về phía ông.

Bà khá mủm mỉm và ăn mặc một cách đài các, và có thứ nhan sắc đã nhạt phai đôi chút của một phụ nữ tóc vàng tứ tuần, không bao giờ quan tâm hay có một ý tưởng nào suốt cuộc đời mình.

"Xin lỗi cậu," Orlow nói với một cái liếc mắt kín đáo. "Công việc --"

Anh cúi chào bà tóc vàng và hôn tay nàng.

Trong quán "The Bar" có Valentin, Koster và Ferdinand Grau. Một lát sau Lenz mới đến. Tôi nhập bọn và gọi nửa chai rum. Tôi vẫn buồn thê thảm.

https://thuviensach.vn

Ferdinand, vai rộng và vạm vỡ, gương mặt to bành và đôi mắt xanh lơ, trong suốt, chồm chỗm ngồi ở một góc phòng. Anh đã uống đủ thứ rượu.

"Này Bob, cậu bé," anh vừa nói vừa vỗ vai tôi,"có chuyện gì xảy ra cho cậu vậy?"

"Chẳng có gì, Ferdinand," tôi trả lời, "thế mới phiền."

Anh nhìn tôi một lúc.

"Không có gì?" rồi anh nói. "Không có gì? Đó là một điều đáng kể đấy. Chẳng có gì trong tấm gương mà ta soi đời."

"Hoan hô!" Lenz cười toe, cổ võ. "Ý tưởng nguyên thủy nhất, Ferdinand."

"Im lặng dùm cái đi, Gottfried." Ferdinand nghễnh cái đầu to nhìn Lenz. "Người lãng mạn như cậu chỉ là một con châu chấu trên bờ cuộc đời. Hiểu sai tất cả mọi thứ và hình thành những cảm xúc của nó từ đấy. Hỡi con người bông lông, cậu hiểu gì về Hư Vô?"

"Đủ hài lòng để vẫn làm người lông bông," Lenz nói. "Những người đứng đắn kính trọng Hư Vô. Nhưng họ không đào bới trong đó như bầy chuột chũi."

Grau chòng chọc nhìn anh.

"Pros't," Gottfried nói.

"Pros't," Ferdinand nói. "Pros't, đồ nút bần."

Họ nốc cạn ly.

"Tớ không ngại làm một cái nút bần, " tôi nói, cũng cạn ly, "loại người luôn luôn làm đúng và mọi việc xảy ra với họ đều đúng. Tớ chỉ cần một ít

https://thuviensach.vn

như thế, bằng mọi giá."

"Đồ phản phúc!" Ferdinand ngã người ra sau trên ghế làm nó kêu kèn kẹt. "Cậu muốn làm một tên đào ngũ -- phản bội tình huynh đệ?"

"Không," tôi nói, "Tớ không muốn phản bội cái gì cả. Nhưng tớ rất muốn rằng không phải thứ gì chúng ta chạm vào cũng đều vỡ tan từng mảnh."

Ferdinand chồm tới. Gương mặt to, hoang dại của anh co giật. "Để bù lại, cậu thật sự tùy thuộc vào một tổ chức, em tôi ơi -- tổ chức của những người không thành đạt, thiếu lành mạnh với lòng ham muốn không mục đích, tham vọng không đưa tới kết quả, tình yêu không tương lai, tuyệt vọng không lý do." Anh mỉm cười. Hội kín huynh đệ ưa thích hoạt động bí mật hơn là nghề nghiệp, và chẳng mấy chốc sẽ cờ bạc, thua lỗ, đùa bỡn cuộc đời của họ thay vì lãng quên hay cẩn trọng giả mạo một bức tranh không tưởng -- bức tranh mà họ ấp ủ trong tim, em tôi ơi, ghi tâm khắc cốt trong những giờ, những ngày, những đêm không có gì cả ngoại trừ một thứ --cuộc sống và cái chết trần trụi điên rồ."

Anh nâng ly rượu và ra dấu cho Fred ở quầy. "Cho tớ một thứ gì để uống."

Fred mang chai lại. "Tớ nên để dĩa hát vào máy một chút hay không?" anh hỏi.

"Không," Lenz nói, "quăng máy hát của cậu ra cửa sổ và đem nhiều ly to hơn. Rồi tắt bớt phân nửa đèn, để dăm chai rượu lên bàn và tếch vào văn phòng của cậu."

Fred gật đầu và tắt đèn trần. Chỉ những ngọn đèn trên tường với chụp bằng bản đồ cũ còn sáng.

https://thuviensach.vn

Lenz rót rượu vào ly. "Pros't, các cậu!" Mừng vì chúng ta còn sống. Vì chúng ta đang hít thở. Vì ý thức về cuộc đời của chúng ta sâu sắc đến nỗi chúng ta không biết bắt đầu từ đâu."

"Thật đúng," Ferdinand nói. "Chỉ có người đau khổ mới biết quý trọng hạnh phúc. Một người sung sướng là tượng mẫu của cảm giác về cuộc đời. Hắn chỉ đơn thuần diễn đạt nó; hắn không sở hữu nó. Ánh sáng không chiếu rọi trong ánh sáng; chỉ chiếu rọi trong bóng tối. Bóng tôi muôn năm. Người đã một lần trải qua giông bão không thể sử dụng những dụng cụ chạy điện tinh tế nữa. Kệ xác cơn bão. Cảm tạ chút đời của ta. Và bởi vì ta không chuẩn bị để đầu tư đời ta lấy lãi năm phần trăm; mà ta thích đốt cháy đời ta hơn. Uống đi, các cậu. Những vì sao nổ tung mười ngàn năm ánh sáng trước vẫn còn lấp lánh. Hãy uống khi vẫn còn thời gian. Vạn tuế sự đau khổ. Vạn tuế bóng tối."

Anh tự rót một ly cognac thật to và uống cạn.

Rum làm đầu tôi nhức bưng bưng. Tôi nhẹ nhàng chỗi dậy và bước qua văn phòng của Fred. Anh đang ngủ. Tôi đánh thức anh và xin tổng đài nối kết một cuộc điện thoại đường xa đến dưỡng đường.

"Cậu nên ở lại chờ," anh nói. "Giờ này ban đêm thường nối kết khá nhanh."

Năm phút sau chuông điện thoại reo và dưỡng đường trả lời.

"Tôi muốn nói chuyện với Fraulein Hollmann."

Người y tá trả lời. "Fraulein Hollmann đã ngủ."

"Cô ấy không có điện thoại trong phòng hay sao?"

"Không."

https://thuviensach.vn

"Cô không đánh thức cô ấy dậy được sao?"

Tiếng nói do dự. "Không. Ngoài ra, hôm nay cô ấy không được phép dậy."

"Có chuyện gì xảy ra không?"

"Không. Cô ấy chỉ cần nghĩ ngơi trên giường trong vài ngày."

"Cô có chắc rằng cô ấy không bị việc gì không?"

"Không, không, đó là chuyện bình thường vào lúc đầu. Cô ấy phải nằm nghĩ và làm quen với chỗ mới."

Tôi gác ống nghe. "Muộn quá, hả?" Fred hỏi.

"Cậu muốn nói gì?" tôi hỏi.

Anh chìa đồng hồ tay. "Sắp mười hai giờ."

"Vâng," tôi nói. "Lẽ ra tớ đừng gọi mới phải."

Tôi trở lại và tiếp tục uống.

Lúc hai giờ chúng tôi chia tay. Lenz chở Valentin và Ferdinand về bằng tắc xi. "Lên đây," Koster nói với tôi, sang số Karl.

"Tớ đi bộ mấy bước được mà, Otto." tôi nói.

Anh nhìn tôi. "Chúng ta chạy rong một lát."

"Tốt." tôi lên xe.

"Cậu lái," Koster nói.

"Vô lý, Otto. Tớ không thể lái. Tớ say mèm."

https://thuviensach.vn

"Cậu lái đi. Tớ chịu trách nhiệm."

"Được rồi, cậu sẽ thấy," tôi nói, ngồi trước tay lái.

Động cơ rồ lên. Bánh lái run rẩy trong tay tôi. Đường phố gãy góc như răng cưa đổ ập vào tôi. Nhà cửa đong đưa, nghiêng ngã và những ngọn đèn đường khuất lấp trong mưa.

"Không được đâu, Otto. Tớ sẽ đụng một thứ gì đó."

"Đụng đi," anh trả lời.

Tôi nhìn anh. Gương mặt anh biểu lộ sự rõ rệt, căng thẳng và cảnh giác. Anh nhìn con đường trước mắt. Tôi tấn vào lưng ghế và bấu chặt hơn nữa tay lái. Tôi nghiến cứng hàm và cau mày. Từ từ con đường hiện rõ lên.

"Đi đâu, Otto?" tôi hỏi.

"Lái thẳng. Ra khỏi đây."

Chúng tôi đến vòng đai thành phố và chạy ra xa lộ.

"Bật đèn pha," Koster nói.

Mặt đường bê tông sáng màu xám nhạt trước mặt chúng tôi. Trời mưa lắc rắc thôi, nhưng những giọt nước quất vào mặt tôi như mưa đá. Gió thổi từng luồng vun vút, các vầng mây buông thấp; chỉ cao hơn đầu cánh rừng một ít, có một đường chẻ, và bạc tuôn loang loáng qua đó. Mù sương biến mất đàng sau mắt tôi. Động cơ nổ phành phạch chuyền qua cánh tay vào thân thể tôi. Tôi cảm nhận được máy xe và sức mạnh của nó. Sự nổ bùng của xy lanh đập vỡ thành mảnh vụn nỗi tê liệt đờ đẫn của não bộ tôi. Pistons như máy bơm đẩy máu tôi luân chuyển trong huyết quản; tôi bình tâm lại. Chiếc xe lao vút trên đường quê.

"Nhanh hơn nữa," Koster nói.

https://thuviensach.vn

Lốp xe bắt đầu rên xoen xoét như tiếng huýt sáo. Cây cối, cột điện tín bay vù vù ngược ra sau. Một ngôi làng huyên náo lướt qua. Bây giờ đầu óc tôi hoàn toàn tỉnh táo.

"Nhấn thêm ga," Koster nói.

"Tớ có thể giữ nó vững không, vậy? Đường trơn ướt."

"Cậu sẽ cảm biết. Vào số ba, trước khi đến các khúc quanh và tăng tốc khi ôm cua.

Động cơ rống lên. Không khí quất rát mặt tôi. Tôi khom mình núp sau tấm kính chắn gió. Và thình lình tôi hòa nhập vào tiếng sấm của động cơ, xe và thân tôi trở thành một, một căng thẳng duy nhất, một rung động cao nhất; tôi cảm nhận bánh xe dưới chân tôi, tôi cảm nhận mặt đất, con đường, tốc độ -- với một cú giật mạnh một cái gì đó trượt vào đúng chỗ, đêm hú và thổi gió; nó thổi tất cả những thứ khác ra khỏi tôi; môi tôi mím chặt, tay tôi biến thành gọng kềm và bây giờ tôi chỉ còn lái và đua, mất ý thức và cũng đồng thời tuyệt đối tỉnh thức.

Ở một khúc quanh, xe trợt, ở đàng sau. Tôi bẻ tay lái ngược lại, một lần, hai lần, và tăng tốc. Trong một giây, mọi thứ lõng lẽo như quả bóng, rồi chiếc xe trở lại như xưa.

"Tốt," Koster nói.

"Đó là lớp lá ướt,"tôi trả lời và ý thức được sự ấm áp và cảm giác nhẹ nhõm rót vào làn da sau khi thoát cơn nguy hiểm.

Koster gật đầu. "Đấy là con quỷ của rừng vào thu. Có thuốc lá không?"

"Có," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi dừng xe bên đường và hút thuốc. "Giờ thì cậu có thể quay lại," rồi Koster nói.

Tôi lái về thành phố và xuống xe. "Rất tốt chúng ta đã lái một vòng, Otto. Tớ đã vượt qua."

"Lần tới, tớ sẽ chỉ cho cậu một kỹ thuật quẹo cua khác," anh nói. "Ôm cua với thắng xe. Nhưng cậu chỉ có thể dùng cách ấy khi đường khô hơn."

"Đúng, Otto. Ngủ ngon nhé."

"Ngủ ngon, Bob."

Karl phóng đi. Tôi vào nhà. Tôi mệt nhoài, nhưng khá bình lặng và không còn u sầu nữa.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 23

Đầu tháng Mười Một, chúng tôi bán chiếc Citroen. Số tiền ấy đủ để duy trì xưởng sửa xe một thời gian, nhưng mỗi tuần qua tình hình càng thêm bi đát. Vào mủa đông người ta hạn chế chạy xe, để tiết kiệm xăng và thuế, và việc tu sửa cũng trở nên hiếm hoi. Chúng tôi kiếm sống bằng cách lái tắc xi nhưng thu nhập quá ít cho cả ba, vì thế tôi rất vui khi ông chủ quán International mời tôi chơi đàn mỗi đêm, từ tháng Mười Hai. Thương vụ của ông gần đây khấm khá; một hội chăn nuôi gia súc đã chọn căn phòng đàng sau quán làm chỗ họp mỗi tuần, sau đó hội buôn ngựa cũng bắt chước, và cuối cùng là Hội Tương Tế Hỏa Táng. Nhờ thế tôi có thể nhường tắc xi cho Lenz và Koster, và dù sao, công việc cũng thích hợp với tôi, bởi nếu không, thể nào tôi cũng lạc lỏng, không biết làm gi cho đêm qua mau.

Đ

Pat đều đặn viết cho tôi. Tôi nao nức chờ thư, nhưng tôi không hình dung được cuộc sống của nàng; và đôi khi, trong những tuần tháng Chạp tối tăm bẩn thỉu, khi trời vẫn âm u ngay cả giữa trưa, tôi cứ nghĩ quẩn rằng nàng đã trôi vuột khỏi tay tôi từ lâu và cuộc tình đã hết. Với tôi, thời gian dường như vô tận, kể từ khi nàng ra đi, và tôi không nghĩ rằng sẽ có lúc nàng quay trở lại. Rồi những đêm tuyệt vọng, đầy nỗi nhớ thương, mà không gì có thể làm vơi đi ngoài cách ra quán, ngồi với các cô gái điếm và bọn lái buôn gia súc và uống rượu cho đến sáng.

Ông chủ đã xin được giấy phép mở cửa đêm Giáng Sinh. Sẽ có một lễ hội thật tưng bừng cho những chàng độc thân của tất cả hiệp hội. Hội

https://thuviensach.vn

trưởng hội chăn nuôi gia súc, Stefan Grigoleit, tặng hai con lợn sữa và vài cái giò lợn. Ông góa vợ đã hai năm và rất dễ mủi lòng, do đó ông muốn có bầu bạn trong đêm Giáng Sinh.

Ông chủ quán dựng một cây thông lá bạc cao gần ba mét gần quầy rượu; Rosa, chuyên gia về nhà cửa, phụ trách trang hoàng. Marian và Kiki, anh chàng đồng tính, vì khiếm khuyết của bản thân nên rất ưa chuộng cái đẹp, trợ giúp cho chị. Ba người đã bắt đầu từ trưa. Họ dùng rất nhiều quả cầu đủ màu, nến và dây kim tuyến, nhưng không thể không thừa nhận rằng một khi xong xuôi, cây thông trông thật huy hoàng lộng lẫy. Nhiều chú lợn bằng kẹo marzipan hồng được mắc trên cành để tuyên dương Grigoleit.

Buổi chiều tôi lên giường ngủ độ vài giờ. Khi thức dậy trời đã tối. Tôi phải định thần mấy giây để suy nghĩ -- còn tối hay đã sáng. Tôi nằm mơ, nhưng quên mất về chuyện gì. Tôi vẫn phiêu diêu ở một chốn xa vời, và tưởng tượng một cánh cửa đen đóng sập sau lưng. Rồi tôi ý thức rằng có ai đó đang gõ cửa.

"Ai thế?" tôi hỏi.

"Bác đây, Herr Lohkamp."

Tôi nhận ra giọng Frau Zalewski.

"Mời bác vào," tôi nói, "cửa không khóa." Then cài rên xiết và tôi thấy bóng Frau Zalewski ở ngưỡng cửa, trên nền sáng vàng vọt của hành lang.

"Frau Hasse có mặt ở đây," bà thì thầm. "Thức dậy, mau lên. Bác không thể nói cho cô ấy biết."

Tôi không cục cựa. Tôi cần tìm tôi trước. "Bảo chị ấy ra bót cảnh sát," rồi tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Herr Lohkamp!" Frau Zalewski đưa hai tay lên trời. "Trong nhà không còn ai. Cậu phải giúp tôi. Nói cho cùng, cậu là người có đạo."

Bà đứng ở vuông cửa, như một bóng đen nhảy múa.

"Thôi đừng nói nữa," tôi mơ màng trả lời. "Cháu ra ngay."

Tôi mặc y phục và bước ra. Frau Zalewski đang chờ tôi.

"Chị ấy có biết gì chưa?" tôi hỏi.

Bà lắc đầu và ép vuông khăn tay lên môi.

"Vậy chị ấy đang ở đâu?"

"Trong phòng của cô ấy."

Frida đứng ở cửa nhà bếp, tươm mồ hôi vì kích động. "Cô ấy đội một cái mũ toàn lông diệc bạch, và mang kim cài áo kim cương," bà ta thầm thì.

"Bác đừng cho mụ bếp già mồm ấy nghe trộm nhé," tôi nói với Frau Zalewski và bước vào.

Frau Hasse đứng cạnh cửa sổ. Chị xoay lại khi tôi vào. Rõ ràng chị ấy ngóng chờ một người khác. Thật ngu xuẩn, nhưng ánh mắt đầu tiên của tôi dừng lại nơi cái mũ và chiếc kim cài áo, mặc dù tôi không định tâm làm vậy. Frida nói đúng; cái mũ trông nhố nhăng, chiếc kim cài đỡ hơn một tị. Toàn thể con người chị khá kệch cỡm, như người muốn khoe khoang sự giàu có của mình. Nói chung, chị không tệ lắm; dù sao đi nữa, cũng khá hơn những năm tháng đã sống nơi đây.

"Hasse đi làm ngay cả tối Giáng Sinh, tôi đoán thế, hả?" chị gay gắt hỏi.

"Không," tôi đáp.

https://thuviensach.vn

"Vậy ông ấy ở đâu? Nghĩ mát à?"

Chị tiến lại gần tôi, hông đong đưa. Tôi ngửi thấy mùi nước hoa nồng nặc. "Thế chị muốn gì ở anh ấy?" tôi hỏi.

"Lấy đồ của tôi. Dàn xếp. Dù sao, một phần đồ đạc là của tôi."

"Không cần nữa," tôi nói. "Tất cả bây giờ thuộc về chị."

Chị chòng chọc nhìn tôi.

"Anh ấy chết rồi," tôi nói.

Tôi nên nói khác đi. Thận trọng hơn, từ tốn hơn. Nhưng tôi không biết khởi sự từ đâu. Ngoài ra, đầu óc tôi hãy còn mụ mị vì giấc ngủ hồi chiều -- thứ giấc ngủ hầu như có thể làm cho người ta muốn quyên sinh khi tỉnh dậy.

Frau Hasse đứng giữa phòng, và thật kỳ lạ, tôi thấy rõ, trong giây phút đối đáp với chị, nếu chị té xỉu thì sẽ chẳng đập trúng thứ gì. Quái thật, nhưng tôi chẳng nhìn và chẳng nghĩ ra điều gì khác hơn.

Chị không té, dĩ nhiên. Chị đứng đó và nhìn tôi.

"Thế thì," chị nói, "thế thì -- " Chỉ có những cọng lông trên cái mũ diệc bạch rung rinh. Rồi bỗng nhiên, trước khi tôi có thể hiểu ra, tôi thấy người đàn bà thơm lừng, trang điểm cầu kỳ, già sụm trước mắt tôi. Như thể mưa tuôn xối xả lên người chị trong một cơn bão, mỗi giây là một năm -- sự căng thẳng vỡ ra, vinh quang vụt tắt, gương mặt ủng thối. Trên đó những nếp nhăn hiện ra như giòi bọ bò lổm nhổm; và rồi, với một cử động như bấu chụp, chị quơ vội một lưng ghế và ngồi xuống như sợ làm đổ vỡ một thứ gì, có lẽ không bao giờ còn là người đàn bà trước đây -- chị trông quá rã rời, tàn tạ và già cỗi.

https://thuviensach.vn

"Chuyện gì đã xảy ra cho anh ấy?" chị hỏi, đôi môi hầu như không cử động.

"Chuyện xảy ra đột ngột," tôi nói. "Hoàn toàn bất ngờ."

Chị không lắng nghe. Chị nhìn xuống tay mình. "Tôi phải làm gì đây?" chị thì thào. "Tôi biết phải làm sao?"

Tôi đợi một chút; tôi cảm thấy ghê tởm. "Nhưng chắc chắn chị có ai đó để tìm đến," cuối cùng tôi nói. "Có lẽ chị không nên ở lại. Dù sao chị cũng đâu muốn ở đây -- "

"Tuy nhiên, bây giờ thì khác," chị trả lời mà không ngước lên. "Tôi sẽ làm gì đây --"

"Nhưng chắc chắn có người chờ chị. Đi gặp và kể cho ông ta nghe. Sau Giáng Sinh hắn đến bót cảnh sát. Mọi thứ ở đấy, số tiền ký thác ngân hàng cũng vậy. Chị phải trình diện sở cảnh sát mới rút được tiền."

"Tiền, tiền," chị thẫn thờ nói nhỏ. "Tiền gì cơ chứ?"

"Cũng kha khá. Trên dưới một ngàn hai trăm marks."

Chị ngửng lên. Đôi mắt thình lình vương nét giận dữ. "Không," chị rú lên; "không đúng!"

Tôi không trả lời. "Làm ơn nói là không đúng," chị thì thào.

"Có lẽ không đúng," tôi nói. "Một mặt khác, có thể anh ấy đã im lặng cóp nhặt từng xu để phòng hờ khi cần thiết."

Chị đứng lên. Chị đột nhiên hoàn toàn thay đổi. Cử động có vẻ giần giật và máy móc. Chị ghé sát vào mặt tôi.

https://thuviensach.vn

"Vâng, đúng đấy," chị rít lên. "Tôi cảm thấy đúng! Nỗi khổ đau! Ôi, nỗi khổ đau! Đã để tôi trải qua tất cả, rồi lại ra cớ sự này. Nhưng tôi sẽ nhận và sẽ quăng bỏ trong một đêm, tôi sẽ vứt nó ngoài đường, để không còn gì nữa. Không còn gì. Không còn gì."

Tôi giữ im lặng. Tôi đã xong. Chị vừa bắt đầu, chị biết là Hasse đã mất, phần còn lại chị phải lo liệu lấy. Có lẽ chị sẽ kinh động khi biết anh ấy thắt cổ tự ải, nhưng đó là việc riêng của chị. Hasse không thể sống lại cho chị.

Chị khóc. Lệ cứ ứa trào từ khóe mắt. Chị khóc the thé, mộc mạc như một đứa trẻ. Cứ kéo dài như thế một lúc. Tôi có thể đánh đổi bất kỳ thứ gì để được hút một điếu thuốc. Tôi không chịu nỗi khi nhìn người ta khóc lóc.

Cuối cùng chị cũng ngừng. Chị lau mặt, rồi một cách vô thức lấy ra hộp phấn và dậm lên mặt mà không soi gương. Rồi chị cất hộp phấn vào nhưng quên cài ví. "Tôi không biết gì nữa," chị sụt sùi nói, giọng đứt quãng. "Tôi không biết gì cả. Anh ấy có lẽ là một người chồng tốt."

"Anh ấy là một người như thế."

Tôi đưa cho chị địa chỉ của bót cảnh sát và nói rằng nó đóng cửa. Tôi nghĩ là chị không nên đến nơi ấy ngay bây giờ. Đã quá đủ cho chị hôm nay.

Khi chị đã đi khỏi, Frau Zalewski từ phòng khách bước ra. "Lúc nãy ngoài cháu, còn ai khác không?" tôi hỏi, giận dữ với chính mình.

"Chỉ có Herr Georg. Cô ấy nói gì?"

"Chẳng nói gì. "

"Thế thì càng tốt."

"Cũng tùy. Đôi khi lại không."

https://thuviensach.vn

"Bác không thương hại cô ấy," Frau Zalewsky hăm hở nói. "Chẳng thương hại một chút nào."

"Thương hại là thứ vô ích nhất trên đời," tôi bực tức. "Đó là mặt trái của lòng hả hê, bác cần phải hiểu như vậy. Mấy giờ rồi nhỉ?"

"Bẩy giờ kém mười lăm."

"Cháu muốn điện thoại cho Fraulein Hollmann lúc bẩy giờ. Cũng vì không muốn ai nghe. Có thể được chăng?"

"Không có ai ở nhà, trừ Herr Georg. Bác đã phái Frida ra phố. Nếu muốn, cháu có thể ngồi trong bếp. Dây điện thoại chỉ dài đến thế."

"Tốt."

Tôi gõ cửa phòng Georg. Đã lâu tôi không gặp anh ấy. Anh ngồi ở bàn viết và trông thảm sầu. Gần bên anh là một đống giấy xé vụn.

"Chào Georg," tôi nói, "cậu đang làm gì thế?"

"Kiểm điểm tồn kho," anh trả lời với nụ cười yếu ớt. "Công việc thích hợp cho ngày lễ Giáng Sinh."

Tôi cúi xuống, đọc một trong những mẩu giấy. Đó là quyển sổ ghi chép công thức hóa học ở trường cao đẳng.

"Tại sao thế?" tôi hỏi.

"Không còn mục đích, Bob."

Anh gần như trong suốt. Đôi tai như sáp. "Hôm nay cậu đã ăn gì rồi?" tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

"Có khác biệt gì đâu? Không phải là chuyện ấy, dù sao đi nữa. Không phải là thức ăn. Nhưng tớ không thể tiếp tục. Tớ phải đầu hàng mất thôi."

"Tệ đến vậy sao?"

"Vâng," anh đáp.

"Georg," tôi bình tĩnh nói, "hãy nhìn tớ. Thế cậu nghĩ rằng tớ chưa bao giờ mong muốn trở thành một thứ gì khác hơn là thợ đàn dương cầm trong một ổ điếm ở quán Café International?"

Anh nắn bóp những đốt tay mình. "Tớ hiểu, Bob. Nhưng chuyện ấy không giúp gì cho tớ. Với tớ, đó là tất cả. Và bây giờ tớ không còn thấy một mục đích nào trong đó. Không có mục tiêu ở đâu cả. Chúng ta sống để làm gì, tớ muốn biết."

Tôi không thể nín cười, anh ấy ngồi đó khổ sở đến vậy và cảm nhận sự việc một cách đen tối. "Cậu ngố lắm, ngốc ạ" tôi nói. "Cậu khám phá được một điều gì đó. Thế rồi cậu cho rằng chỉ có một mình cậu là thông thái hay sao? Dĩ nhiên, chẳng có mục đích gì sất. Ta không sống vì một mục đích, dù thế nào chăng nữa. Thời bây giờ chẳng còn đơn giản như xưa. Nào, thay quần áo. Đi với tớ đến quán International. Chúng ta sẽ liên hoan mừng ngày cậu bước vào đời. Cho tới giờ này, cậu vẫn chỉ là một đứa học trò. Tớ sẽ ghé đón cậu trong nửa tiếng."

"Không," anh nói. Anh còn mê mãi nơi đâu.

"Có, cậu phải đi," tôi nói. "Làm ơn cho tớ đêm nay. Tớ không muốn đi một mình."

Anh nhìn tôi, nghi ngờ. "Nếu cậu muốn," anh chán chường nói. "Nói cho cùng, có khác gì đâu."

https://thuviensach.vn

"Này, cậu đã thấy rồi," tôi nói, "đấy là một khẩu hiệu khá hay cho một người mới."

Lúc bẩy giờ tối, tôi gọi điện thoại cho Pat. Sau bẩy giờ cước phí giảm phân nửa nên tôi có thể nói chuyện lâu gấp đôi. Tôi ngồi trên bàn ở hành lang và chờ. Tôi không muốn vào bếp. Nó sặc mùi đậu Hòa Lan, và tôi không muốn liên hệ nàng với cái mùi ấy.

Mười lăm phút sau đường dây được nối kết. Pat đến máy điện thoại tức thì. Khi nghe giọng nói ấm, trầm và có chút ngập ngừng của Pat gần kề, tôi trở nên kích động đến nỗi không thốt ra lời. Đó là một cảm giác như run rẩy, như nung nấu máu, mà không một nỗ lực nào của ý chí có thể ảnh hưởng...

"Chúa ơi, Pat," tôi nói, "thực sự là em đấy à?"

Nàng cười to. "Anh đang ở đâu? Tại văn phòng xưởng sửa xe?"

"Không, anh đang ngồi trên bàn ở nhà trọ bà Zalewski. Em khỏe không?"

"Ơ thì, anh yêu."

"Em ngồi?"

"Vậng. Em ngồi ở bục cửa sổ trong phòng và khoác cái áo choàng tắm màu trắng của em. Tuyết đang rơi ngoài kia."

Bỗng dưng tôi thấy nàng rất rõ. Tôi thấy những hoa tuyết lượn rơi. Tôi thấy cái đầu thanh tú, tóc sậm, đôi vai thon hơi nghiêng về phía trước, làn da nâu đồng.

"Tin anh, Pat," tôi nói, "tiền bạc khốn nạn. Nếu chẳng phải vì nó, anh đã ngồi trên một chuyến phi cơ, và đến nơi ấy trước khi đêm tàn."

https://thuviensach.vn

"Ach, anh yêu --"

Nàng im bặt. Tôi lắng nghe tiếng nhiễu âm lào xào, vi vu trong máy. "Em vẫn còn đấy chứ Pat?"

"Vâng, Robby. Nhưng anh đừng nói như thế nữa. Làm em chóng mặt."

"Anh cũng thấy choáng váng," tôi nói. "Kể cho anh nghe những gì em làm trên ấy."

Nàng bắt đầu, nhưng chẳng bao lâu tôi không còn theo dõi. Tôi chỉ nghe giọng nói của nàng, và trong khi tôi ngồi đó trên cái bàn trong hành lang tối om, giữa đầu con lợn lòi và nhà bếp với mớ đậu Hòa Lan, một cánh cửa dường như mở ra và một làn sóng của ấm áp và ánh sáng đùa vào, vỗ về và tươi sáng, đầy những giấc mơ và ước muốn và tuổi trẻ. Tôi chống chân vào bàn, tôi tựa đầu trong tay, tôi nhìn đầu con lợn lòi và cánh cửa nhà bếp đáng ghét, nhưng chẳng đặng đừng -- mùa hè bất chợt có mặt ở đó; gió, hoàng hôn trên cánh đồng bắp, và ánh sáng xanh lục của lối vào rừng.

Tiếng nói ngừng. Tôi thở sâu. "Thật vui được nói chuyện với em, Pat. Và tối nay em làm gì?"

"Tối nay có một tiệc nhỏ. Bắt đầu lúc tám giờ. Em vừa khởi sự thay y phục."

"Em sẽ mặc áo nào? Chiếc áo màu bạc?"

"Vâng, Robby. Chiếc áo màu bạc mà anh đã bế em đi trên hành lang vào phòng."

"Và em sẽ cùng đi với ai?"

"Không ai cả. Tiệc ở ngay đây. Tại phòng khánh tiết dưới lầu. Mọi người đều quen nhau, anh hiểu chứ."

https://thuviensach.vn

"Chắc khó khăn lắm cho em, mặc chiếc áo bạc và không lừa dối anh."

Nàng cười. "Không đời nào với chiếc áo ấy. Em có những kỷ niệm đẹp với nó."

"Anh cũng thế. Anh đã nhìn thấy hiệu lực của nó. Nhưng anh sẽ không hỏi đến chi tiết, có thế thôi. Em có thể lừa dối nếu em thích, anh chỉ không muốn biết. Sau này, khi em trở về, nó sẽ chỉ là một giấc mơ của em, đã qua và đã lãng quên."

"Ach, Robby," nàng chậm rãi nói và giọng trầm hơn. "Em không thể lừa dối anh. Em nghĩ đến anh nhiều lắm làm sao có thể lừa dối. Anh không biết cuộc sống ở đây ra sao. Giam cầm trong nắng đẹp. Ta phải gắng tạo niềm vui cho bản thân, có thế thôi. Khi em nhớ tới căn phòng của anh, đôi khi em không biết làm gì; rồi em ra trạm xe lửa và ngắm những chuyến tàu từ dưới lên đây, và nghĩ rằng em sẽ gần anh hơn nếu em có thể ngồi vào toa, hay giả vờ đón một người nào đó."

Tôi cắn môi. Tôi chưa bao giờ nghe nàng nói như thế. Nàng luôn luôn e lệ, và kín đáo bày tỏ ý thích qua một cử chỉ, một cái liếc nhìn hơn là lời nói.

"Anh sẽ lo liệu để có lúc nào đó, anh đến thăm em, Pat." tôi nói.

"Thật ư, Robby?"

"Cuối tháng Giêng, có lẽ."

Tôi biết khó làm được điều ấy; từ tháng Hai trở đi chúng tôi phải chạy vạy kiếm tiền đóng viện phí cho nàng. Nhưng tôi cứ hứa, để nàng có một điều gì mà nghĩ tới. Rồi sau đó sẽ chẳng khó khăn lắm để trì hoãn cho đến khi nàng trở lại.

"Tạm biệt em, Pat," tôi nói. "Cố giữ gìn sức khỏe. Hãy hạnh phúc, rồi anh cũng hạnh phúc theo. Em có một đêm vui nhé."

https://thuviensach.vn

"Vâng, Robby, em đang hạnh phúc."

Tôi đón Georg và đi đến Café International. Thật khó nhận ra cái quán cũ, tồi tàn, đầy khói. Cây Giáng Sinh giăng đèn rực rỡ và ánh sáng ấm cúng của nó phản chiếu trên chai lọ, ly tách và các chỗ bằng kền và đồng ở quầy rượu. Những cô gái giang hồ mặc áo dạ hội, đeo đầy nữ trang giả, ngồi quanh bàn chờ đợi.

Đúng tám giờ, ban hợp xướng của Hội những người chăn nuôi gia súc đổ vào. Họ sắp xếp ở cửa, theo vai trò, từ giọng nam cao chính bên phải đến giọng trầm phụ cuối hàng bên trái. Stefan Grigoleit, góa vợ và lái buôn lợn, cầm cái âm thoa, đánh lên một nốt chuẩn rồi họ bắt đầu hợp ca bốn bè: --

Ô Đêm Thánh, hãy đong đầy trái tim chúng con với hòa bình thiên giới,

Ban cho người hành hương khốn khó chỗ nghĩ ngơi; rót nhựa thơm lên vết thương của hắn,

Những vì sao lấp lánh, sáng trên nền trời xanh,

Tìm cách dẫn đường cho chúng con về với người -- hướng thiên đàng, chốn quê nhà.

"Cảm động quá," Rosa nói, lau mắt.

Lời ca thứ hai lịm dần. Những tràng pháo tay nổ lên như sấm. Ban hợp xướng cúi chào cảm tạ. Stefan Grigoleit chùi mồ hôi trán. "Beethoven vẫn cứ là Beethoven," ông tuyên bố. Không ai chống đối. Stefan cất miếng giẻ lau mồ hôi. "Và bây giờ, sẵn sàng chiến đấu."

Bàn ăn ở phòng câu lạc bộ. Giữa bàn, hai con heo sữa, dòn rụm và nâu, ngự ở những đĩa bạc bên trên các ngọn đèn cồn nhỏ. Chúng ngậm các quả chanh trong mồm, cành thông bỏng cháy trên lưng, và chúng không còn ngạc nhiên về bất kỳ điều gì nữa.

https://thuviensach.vn

Alois xuất hiện trong bộ áo đuôi tôm mới nhuộm, quà tặng của ông chủ quán. Ông chủ đem đến nửa chục bình Steinhager và rót đầy ly mọi người. Đến cùng lúc là Potter, thuộc Hội Hỏa Táng, vừa từ một đám tang trở về. "Bình an dưới thế," ông trịnh trọng nói, bắt tay Rosa và ngồi xuống bên cạnh.

Stefan Gregoleit, lập tức mời Georg ngồi vào bàn, đứng dậy và đọc bài diễn văn ngắn ngọn nhất và hay nhất đời ông. Ông nâng ly rượu gin sủi tăm của mình, nhìn quanh, rạng ngời hạnh phúc, và hét to "Pros't!" Rồi ông ngồi xuống và Alois mang ra các thứ giò lợn, xúc xích và khoai tây chiên mỏng. Ông chủ tiệc đem đến những ly cối đựng bia Pilsener.

"Ăn chầm chậm nhé, Georg," tôi nhắc. "Trước tiên, dạ dầy cậu cần phải thích nghi với thịt mỡ."

"Tớ cần phải thích ứng toàn thể con người tớ trước nhất," cậu nói và nhìn tôi.

"Không lâu lắm đâu," tôi nói. "Không so sánh gì cả, chỉ thế thôi. Rồi sẽ ổn."

Anh chàng gật đầu và cúi mọp trên dĩa thức ăn.

Bất thình lình có tiếng cãi nhau ở cuối bàn. Giọng nói oang oang của Potter vượt trên tiếng ồn của bửa tiệc. Ông nài ép một trong những khách mời, Bush, lái buôn xì gà, uống với mình, nhưng Busch từ chối, viện cớ phải dành bụng để được ăn nhiều hơn.

"Thậm vô lý," Potter gắt. "Muốn ăn, cần phải uống. Nếu uống, ông lại càng ăn được nhiều hơn."

"Rõ thối," Busch, một người cao, gầy với cái mủi tẹt và cặp kính gọng sừng, ồm ồm nói.

https://thuviensach.vn

Potter nhảy dựng. "Rõ thối?' Ông nói với tôi như thế hả, đồ cú vọ thuốc lá?"

"Xin can," Stefan Grigoleit kêu gọi. "Không được cãi trong đêm Giáng Sinh."

Rồi ông bảo họ giải thích lý do chuyện lộn xộn và đưa ra một đáp án kiểu Salomon. Nên thử nghiệm. Trước mặt mỗi phe tranh chấp là những dĩa thức ăn kích thước như nhau chứa thịt, khoai tây và xúc xích. Những khẩu phần khổng lồ. Potter được phép uống bất kỳ thứ gì, Busch được quyền không uống. Để thêm phần hấp dẫn, cho đặt cuộc. Grigoleit lãnh việc tính toán.

Những ly bia xếp thành một tràng hoa chung quanh Potter, thỉnh thoảng điểm xuyết với những cốc nhỏ, như kim cương, đựng Steinhager. Cá ba ăn một cho Potter. Rồi Grigoleit làm hiệu khởi đầu.

Busch cần cù nhai nuốt, cúi người trên đĩa thức ăn. Potter chiến đấu ở vị thế thoáng, thẳng. Cứ mỗi ngụm bia rượu, ông ta lại phấn khởi reo "Pros't" với Busch, và được đáp trả bằng một cái nhìn khinh khỉnh.

"Tớ thấy đau bụng," Georg nói với tôi.

"Đi theo tớ." Tôi dẫn anh ấy vào phòng vệ sinh và ngồi chờ ở phòng ngoài. Hương thơm dịu dàng của nến hòa với tiếng lắc rắc và mùi khen khét của lá thông cháy. Và thình lình dường như tôi nghe được tiếng chân nhẹ nhàng yêu dấu, cảm được hơi thở ấm áp, và nhìn thấy đôi mắt...

"Chết thật," tôi nói và đứng lên. "Chuyện gì xảy ra với mình đây?'

Cùng một lúc tôi nghe tiếng hò reo tở mở. "Potter! Hoan nghênh Aloysius!"

Hội Hỏa Táng thắng.

https://thuviensach.vn

Ở phòng trong, xì gà được đốt và cognac được chuyền tay. Tôi tiếp tục ngồi gần quày rượu. Các cô gái hớn hở bước tới, thầm thì với nhau.

"Các cô định làm gì thế?" tôi hỏi.

"Tụi này sắp mở quà," Marian đáp.

"Ach, thế à," tôi tựa đầu lên quày rượu và cố tưởng tượng những gì Pat đang làm. Tôi hình dung phòng khách của dưỡng đường, lò sưởi và Pat ngồi ở một cái bàn cạnh cửa sổ với Helga Guttmann và một vài người khác mà tôi không biết. Xa xôi kinh khủng... Một đôi khi tôi vẫn nghĩ rằng, có một ngày khi tôi thức dậy, tất cả mọi thứ đều sẽ chấm dứt, quên lãng, chìm đắm, chết đuối. Không có gì chắn chắn -- ngay cả kỷ niệm.

Chuông reo. Các cô gái tất tả đi qua phòng bi- da, như một bày gà mái trong giờ ăn. Rosa đứng đó với cái chuông. Chị vẫy gọi tôi.

Trên bàn bi-da dưới một cây Giáng Sinh nhỏ là những cái đĩa gói bằng giấy lụa. Trên mỗi đĩa có một mẩu giấy nhỏ ghi tên, bên dưới là quà các cô sẽ tặng nhau. Rosa đã chuẩn bị tất cả. Mỗi cô phải có một món quà cho cô khác, gói lại, đưa Rosa, và chị bày biện chúng trên đĩa.

Các cô hớn hở xô lấn nhau, như trẻ con hấp tấp tìm xem càng sớm càng tốt đã nhận được những gì.

"Em không tìm đĩa của em?" Rosa hỏi.

"Đĩa gì?"

"Đĩa của em. Em cũng có quà."

Đúng thế, tên tôi kìa, hai màu đỏ và đen, và viết hoa nữa chứ. Táo, hạt, cam -- một cái áo len Rosa tự tay đan, một cà vạt xanh lục xám từ bà chủ tiệc, một đôi vớ hồng bằng lụa nhân tạo chính cống từ KiKi, một thắt lưng

https://thuviensach.vn

da rất đẹp từ Wally xinh xắn, nửa chai rum từ Alois người hầu bàn, nửa chục khăn tay của Marian, Lina, và Mimi hùn lại, và hai chai cognac của ông chủ tiệc.

"Ôi chao," tôi nói, "ôi chao, nhưng em chẳng mảy may ngờ."

"Ngạc nhiên, hả?" Rosa kêu to.

"Vô cùng."

Tôi đứng đó bối rối, và, chết thật, xúc động tận xương tuỷ.

"Các chị," tôi nói,"các chị có biết lần cuối tôi được quà Giáng Sinh là khi nào không? Tôi còn chẳng nhớ. Hẳn phải trước chiến tranh. Nhưng tôi lại không có gì để tặng các chị!"

Tôi hoàn toàn không hiểu được một niềm hạnh phúc mãnh liệt đang òa vỡ quanh tôi.

"Nhưng cậu luôn luôn đàn cho chúng tôi nghe," Lina nói, đỏ mặt.

"Phải đó, đàn vài bản cho chúng tôi, đó là quà của cậu."Rosa nói.

" "Tất cả những bài các chị thích," tôi nói. "Tất cả những bài các chị thích."

"Một bài nhắc nhở thời thơ ấu," Marian nói.

"Không, bài nào vui cơ." Kiki phản đối.

Anh bị áp đảo. Trong bấy kỳ tình huống nào, gần như không bao giờ anh được coi như một người đàn ông. Tôi ngồi trước dương cầm và bắt đầu. Mọi người hát theo.

Từ thời thơ dại -- có một bài ca đến với tôi...

https://thuviensach.vn

Ôi, đã xa lắm rồi -- nơi từng là quê hương

Bà chủ tiệc tắt hết đèn điện. Chỉ còn ánh sáng mơ màng của những ngọn nến. Vòi của vại bia róc rách như khe suối trong rừng và Alois chân bẹt đi tới đi lui ở hậu trường như Pan, thần chăn nuôi tóc đen. Tôi đàn qua lời thứ nhì. Với những đôi mắt long lanh và gương mặt sáng sủa của tầng lớp trung lưu, các cô đứng quanh đàn dương cầm -- nhưng nhìn kia, ai đang sụt sùi? Kiki, Kiki quê ở Luckenwalde.

Cửa phòng câu lạc bộ mở nhẹ nhàng. Ban hợp xướng, ngâm nga, theo nhịp quân hành, chân đá cao, bước ra xếp thứ tự đàng sau các cô, Grigoleit dẫn đầu với điếu xì gà Ba Tây.

Lần đầu khi tôi nói lời chia tay --thế giới dường như trọn vẹn,

Lúc tôi trở lại --không còn chi nữa!!!

Bản hợp ca nhẹ nhàng chấm dứt. "Hay quá," Lina nói.

Rosa đốt những cây nến ảo thuật. Chúng kêu xèo xèo, phun phì phì.

"Rồi, bây giờ đến lúc vui nhộn chứ, " chị nói. "Chúng ta phải giúp cho Kiki vui lên."

"Cả tôi nữa," Stefan Grigoleit nói.

Lúc mười một giờ Koster và Lenz đến. Với Georg, vẫn xanh xao, chúng tôi ngồi ở một bàn cạnh quầy rượu. Chúng tôi đưa Georg ăn vài miếng bánh mì khô cho chắc bụng. Chẳng bao lâu Lenz đã biến mất trong đám hỗn độn những người chăn gia súc. Mười lăm phút sau anh xuất hiện ở quầy với Grigoleit. Hai người khóa cánh tay và thề thốt tình huynh đệ đời đời.

"Stefan," Grigoleit nói.

"Gottfried," Lenz đáp và cả hai nốc cạn ly.

https://thuviensach.vn

"Ngày mai tớ sẽ gởi cậu một gói xúc xích huyết và gan, Gottfried. Được không?"

"Vô cùng thích hợp." Lenz vỗ vai ông ta."Stefan tốt bụng thật!"

Stefan rạng rỡ. "Cậu có giọng cười hay tuyệt," ông nói, "tôi thích những người cười nói vui vẻ. Tôi dễ bị trầm cảm, đó là nhược điểm của tôi."

"Tôi cũng vậy," Lenz nói, "vì thế tôi hay cười, lẽ dĩ nhiên. Bob, tới đây, uống một ly với chúng tôi, những quán quân cười mãi không thôi."

Tôi đến bên họ. "Cái cậu kia thì sao?" Stefan hỏi, chỉ vào Georg."Trông cậu ấy cũng sầu thảm lắm."

"Tuy thế, chẳng cần nhiều mấy để cậu ấy hạnh phúc," tôi nói. "Cậu ấy chỉ cần một việc làm khiêm tốn."

"Không dễ tìm," Stefan nói, "thời buổi này."

"Cậu ấy sẽ làm bất cứ công việc gì."

"Ai cũng sẽ làm bất cứ công việc gì, trong thời buổi này." Stefan tỉnh táo ra.

"Cậu ấy chỉ cần bẩy mươi lăm marks mỗi tháng."

"Không thể nào được. Cậu ấy không thể sống nổi."

"Cậu ấy quả tình sống chỉ với số tiền ấy," Lenz nói.

"Gottfried," Grigoleit đáp, "Tôi là một thằng già ghiền rượu. Tốt thôi. Nhưng công việc là một vấn đề nghiêm chỉnh. Không phải thứ mà ta cho ra hôm nay và lấy lại ngày mai. Như thế còn tệ hơn để một người cưới vợ và bắt đi bà vợ sáng hôm sau. Nhưng nếu cậu ấy thật thà và có thể sống chỉ với bẩy mươi lăm marks, hẳn cậu ấy đã trải qua một thời kỳ đen tối. Cậu ấy có

https://thuviensach.vn

thể đến gặp tôi, tám giờ sáng thứ ba. Tôi cần một phụ tá điều hành trại chăn nuôi và những thứ khác. Thỉnh thoảng tôi sẽ thưởng thêm dăm ba gói thịt. Cậu ấy gầy trơ bẹ sườn, cần ăn cho đầy đặn một chút."

"Hứa danh dự chứ?"

"Lời nói danh dự của Stefan Greigoleit."

"Georg," tôi gọi. "Đến đây một phút."

Anh run lên khi nghe tin. Tôi trở lại với Koster.

"Nghe này,Otto," tôi nói, "nếu có thể sống cuộc đời mình một lần nữa, cậu có muốn không?"

"Như cuộc đời cũ?"

"Vâng."

"Không."

"Tớ cũng thế," tôi nói.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 24

Đó là một đêm tháng Giêng lạnh, ba tuần sau, và tôi đang ngồi trong quán International chơi xì dách với ông chủ. Quán vắng teo, các cô gái điếm chưa đến. Thành phố đang có biến động. Cứ vài phút một đám người lại kéo ngang, một số đi theo nhạc quân hành ầm ỷ, một số theo bài Quốc tế Ca, rồi những đám rước, lặng lẻ, với biểu chương dẫn đầu, đòi hỏi việc làm và bánh mì. Tiếng chân trên đường như tiếng tíc tắc không ngừng của một cái đồng hồ khổng lồ. Hồi chiều, có một cuộc xô xát giữa những người biểu tình và cảnh sát; mười hai người bị thương, và lực lượng cảnh sát vẫn còn đóng giữ. Tiếng còi xe cứu thương hụ điếc tai khắp các nẽo phố phường.

Đ

"Bất ổn," ông chủ nói, xòe mười sáu nút. "Từ chiến tranh đến giờ, chẳng khi nào được yên. Mà mọi người nào có mong muốn gì hơn là sự yên bình. Thế giới điên rồ."

Tôi trình ra mười bảy nút và lùa tiền vào.

"Thế giới không điên," tôi nói. "Mà con người trong đó."

Alois, đứng sau ông chủ, lắc lư tới lui trên những đầu ngón chân, xen vào: "Họ có điên khùng đâu, chỉ tham lam mà thôi. Người này căm hận người kia. Và bởi vì có nhiều thứ quá, cho nên hầu như không ai có gì. Chỉ là vấn đề phân phối."

https://thuviensach.vn

"Đúng," tôi nói và thiệp bài. "Nhưng chuyện rắc rối ấy đã xảy ra cả ngàn năm nay."

Ông chủ lật ngửa bài của mình. Ông được mươi lăm nút và nhìn tôi, nghi ngờ. Rồi ông rút thêm một lá, con ách, và hoắc. Tôi mở bài của mình. Chỉ mười hai nút, lẽ ra ông đã thắng với mười lăm nút của ông.

"Con bà nó, tôi nghĩ chơi đây," ông chửi thề, "bài nhỏ xíu mà dằn. Tôi tưởng cậu ít nhất phải mười tám."

"Có ai đến kìa," Alois nói.

Cửa mở. Đấy là Koster. "Có gì lạ không, Otto?"

Anh gật đầu. "Đánh nhau ở các phòng trọ Borussia. Hai người bị thương nặng, vài tá bị thương nhẹ và khoảng một trăm người bị bắt. Hai vụ đọ súng ở hướng bắc. Một cảnh sát chết. Không rõ bao nhiêu thường dân bị thương. Nhưng ăn thua gì, phải đợi đến khi các cuộc họp quần chúng kết thúc thì mới rõ. Cậu sắp về chưa?"

"Vâng," tôi nói. "Tụi này sắp đóng cửa."

"Vậy đi theo tớ."

Tôi nhìn ông chủ. Ông gật đầu. "Thế thì, gặp ông sau," tôi nói.

"Gặp cậu sau," ông chủ nói, rộng lượng. "Cẩn thận nhé."

Chúng tôi đi. Bên ngoài, không khí như có mùi tuyết. Các biểu ngữ la liệt phơi trên đất, như những xác bướm, to và trắng.

"Gottfried biến đâu mất," Koster nói. "Tham dự một trong những cuộc họp quần chúng. Tớ nghe nói chúng sẽ bị càn quét, và thử nghĩ xem, chuyện gì sẻ xảy ra. Tốt nhất ta nên túm cổ cậu ấy về, trước khi cuộc họp chấm dứt. Cậu ấy chẳng phải là người lanh lợi nhất thế gian."

https://thuviensach.vn

"Thế cậu biết anh ấy ở đâu không?" tôi hỏi.

"Không chính xác. Nhưng chắc chắn là một trong ba cuộc họp ấy. Ta phải đi tìm. Dễ nhận ra Gottfried vì chỏm tóc vàng của cậu ấy."

"Tốt." Chúng tôi lên xe và lái đến chỗ có cuộc họp thứ nhất.

Một xe tải đầy cảnh sát đậu trên đường. Quai nón sắt kéo trễ. Nòng carbines loang loáng ánh đèn đường. Những biểu ngữ màu mè giăng ngang cửa sổ. Một số người mặc đồng phục, chen chúc nơi cửa. Hầu hết đều còn trẻ.

Chúng tôi mua vé vào, từ chối không lấy truyền đơn, hộp thu tiền cùng thẻ hội viên, rồi đi vào phòng họp. Phòng đông người và sáng, dễ nhận diện những ai chống đối. Chúng tôi lưu lại gần cửa và Koster lướt ánh mắt tình tường qua các hàng ghế.

Một người vạm vỡ, khỏe mạnh đang diễn thuyết trên bục. Giọng nói trầm hùng từ lồng ngực của hắn vang tận góc phòng xa nhất. Đó là một giọng nói rất thuyết phục dù người nghe không hiểu chi. Hắn bước lòng vòng trên sân khấu, thoải mái, tay không vung vẩy nhiều, thỉnh thoảng lại nhấp một ngụm nước và nói đùa. Nhưng thình lình hắn đứng lại, quay về phía khán giả, giọng nói của hắn chợt thay đổi, lanh lảnh, từng tràng về những sự thật mà ai cũng biết, sự khốn khổ, đói khát, thất nghiệp; giọng nói càng lúc càng lớn, cuốn hút người nghe cho đến khúc furioso dồn dập, hắn hung hăng thét "Không thể để chuyện này tiếp diễn! Cần phải thay đổi!"

Khán giả bùng lên tán thưởng, vỗ tay và reo hò, như thể hắn đã biến đổi được tất cả. Trên kia, hắn ngừng lại chờ. Mặt hắn sáng bừng. Rồi những lời hứa hẹn, - chung chung, rất lôi cuốn, rất hấp dẫn --theo nhau; nhiều như trời mưa; một thiên đàng được xây cất trên đầu cử tọa; những mái vòm sơn phết lộng lẫy -- một cuộc xổ số mà trong đó những người thua cuộc là kẻ thắng

https://thuviensach.vn

lợi, mỗi người đều tìm dược hạnh phúc riêng tư; quyền hạn và sự phục hận riêng biệt.

Tôi nhìn cử toạ. Đủ hạng người --thư ký, tiểu thương, công chức, một ít công nhân và rất nhiều phụ nữ. Họ ngồi đó trong phòng họp nóng bức, ngã ra sau hay chồm tới trước, dãy này đến dãy kia, mặt kề mặt, con suối ngôn từ tuôn từ trên cao xuống người họ, và thật kỳ -- họ khác biệt nhau là thế, mà gương mặt họ lại có cùng một nét lơ đãng, sự ao ước ngái ngủ về một chốn xa xôi Fata Morgana mù sương nào đó; có sự trống lốc trong đó, và cùng một lúc, lòng mong mỏi háo hức đã xóa nhòa tất cả -- chỉ trích, nghi ngờ, đối nghịch và chất vấn, rõ rệt, hiện tại, thực tế. Hắn ta, trên cao đó, biết hết -- hắn có giải đáp cho tất cả câu hỏi, giúp đỡ cho mọi nhu cầu. Thật dễ chịu nếu ta trông cậy hắn. Thật dễ chịu khi có người suy nghĩ hộ ta. Thật dễ chịu nếu ta tin tưởng.

Koster huých tôi một cái. Lenz không có ở đây. Anh hất càm ra cửa. Tôi gật đầu, và chúng tôi bỏ về. Người xoát vé đi theo chúng tôi, ánh mắt nghi kỵ và hiểm ác. Ở tiền sảnh, một ban nhạc sắp sửa đi vào phòng họp, theo sau họ là một rừng biểu ngữ và dấu hiệu.

"Tổ chức cừ thật." Koster khen, khi chúng tôi ra đến bên ngoài.

"Số dách. Với tư cách một cựu chuyên viên tuyên truyền, tớ dám đánh giá như vậy."

Chúng tôi lái xa thêm vài con đường nữa. Tới một chỗ, nơi có buổi họp chính trị thứ nhì. Biểu ngữ khác, đồng phục khác, phòng họp khác; nhưng những gì còn lại thì như nhau. Trên các gương mặt, cũng niềm hy vọng vu vơ và trống vắng, hoài nghi. Bàn dành cho chủ tọa phủ khăn trắng, đối diện với hàng ghế khán giả; ủy viên thư ký, chủ tọa đoàn và vài ba cô gái già ngồi tại bàn. Diễn giả, kiểu thư lại, diễn thuyết không hùng hồn bằng người trước. Hắn nói về một nước Đức lý thuyết, đưa ra những thống kê minh họa, và bằng chứng; tất cả những gì hắn nói đều có thật, nhưng hắn không

https://thuviensach.vn

thuyết phục bằng gã kia, người chẳng chứng minh gì hết mà chỉ nói suông suông. Những ủy viên thư ký ở bàn chủ tọa mệt mỏi, dật dừ, nhìn tới trước, họ đã dự hàng trăm cuộc họp như thế.

"Trời trời,"một lúc sau, Koster nói. "Cũng không thấy anh ấy. Dù sao tớ đã không hy vọng gì cho lắm."

Chúng tôi tiếp tục lái đi. Không khí lạnh và thoáng, so với phòng họp ngột ngạt. Xe lướt bon bon. Chúng tôi chạy dọc theo một con kênh. Đèn đường hắt một thứ ánh sáng vàng đục, như vết dầu, trên mặt nước đen đang vỗ đều vào ghềnh xi măng. Một chiếc xà lan đen, chậm chạp trôi qua. Đèn báo hiệu của con thuyền lai dắt phát những tia đỏ và lục. Một con chó sủa bâng quơ, rồi một người đàn ông bước qua, che mất ánh đèn và biến vào một vuông cửa, lóe vàng trong giây lát. Ở bờ xa, nhà của khu West End trải dài, sáng rực. Cây cầu vòng cung bắt từ bờ nơi ấy sang bờ bên kia. Xe hơi, xe buýt và tàu điện xuôi ngược không ngừng trên đó. Nó như một con rắn màu, bóng loáng, vắt ngang dòng nước đen lờ đờ chảy.

"Tớ nghĩ mình nên để xe lại và đi bộ," một lúc sau Koster nói. "Như vậy đỡ lộ liễu."

Chúng tôi đậu Karl dưới ngọn đèn đường trước một quán rượu. Một con mèo trắng nhẹ nhàng phóng đi, khi chúng tôi xuống xe. Tới một chút, vài cô gái điếm mang tạp dề đứng dưới một cổng vòm, ngừng bặt khi chúng tôi bước qua. Dựa góc nhà, một người quay đàn hộp đang ngủ vùi. Một bà lục lọi đống rác bên vệ đường.

Chúng tôi đi đến một khu chung cư to lớn, nhớp nháp với nhiều dẫy nhà khuất phía sau, nhiều sân trong và hẻm hóc. Tầng trệt là những cửa hàng, một tiệm bánh, một kho quần áo cũ và đồng nát. Hai xe tải với cảnh sát đậu trên đường, ngõ hẻm đầu.

https://thuviensach.vn

Trong góc sân thứ nhất, có một quầy ghép bằng ván mỏng, trên đó treo nhiều biểu đồ tinh tú. Trước bàn giấy là một người quấn khăn xếp kiểu thổ nhĩ kỳ đứng trên bục nhỏ. Trên đầu hắn là tấm biển ghi: Khoa Chiêm Tinh, Xem Chỉ Tay, Tiên Tri -- Lấy Số Tử Vi Giá Mười Pfennige. Một đám đông bu quanh. Ánh sáng khắc nghiệt của ngọn đèn khí đá rọi xuống gương mặt vàng ệch, nhăn nheo của hắn. Hắn nói với khán giả đang im phăng phắc ngước nhìn -- vẫn cái nhìn thất thần, lơ láo, hy vọng vào phép lạ, hệt như những cái nhìn của cử tọa ở những cuộc họp chính trị quần chúng với biểu ngữ và bích chương.

"Otto," tôi nói với Koster, đi phía trước. "Bây giờ tớ biết mấy người đó muốn gì. Họ không muốn chính chị chính em gì cả. Họ muốn một thứ tôn giáo thay thế."

Anh nhìn quanh. "Hắn thế. Họ muốn tin vào một điều gì đó -- mà cái ấy là gì, không thành vấn đề. Cho nên, dĩ nhiên, họ lại cũng cuồng tín."

Chúng tôi đi vào sân thứ nhì, gần nơi có cuộc họp. Mọi cửa sổ đều sáng đèn. Chợt chúng tôi nghe tiếng huyên náo bên trong. Cùng một lúc, như tuân theo một dấu hiệu đã thỏa thuận, nhiều thanh niên mặc áo gió từ một cửa tối bên cạnh sân túa ra, băng qua sân, men theo bờ tường bên dưới hàng cửa sổ, đến cửa ra vào phòng họp. Người dẫn đầu đẩy cửa và cả bọn tràn vào.

"Đặc công," Koster nói. "Nép vào tường tiến tới, núp sau những thùng bia."

Có tiếng la hét rần rộ trong phòng họp. Chỉ một giây sau, cửa sổ vỡ vụn và một thân người bay qua. Cửa trước lập tức mở toang, một đám đông ùa ra, những người đi trước sụp té và bị người còn lại ngã chồng lên. Một phụ nữ thất thanh kêu cứu, và chạy ra, qua lối cổng vòm. Đám đông thứ nhì tràn theo, với chân ghế và ly bia, một cơn cuồng nộ không lối thoát. Một gã thợ mộc cao to nhảy ra, đứng gần bìa; mỗi khi thấy đầu của một người thuộc

https://thuviensach.vn

phe đối nghịch, cánh tay dài ngoẵng của hắn lại vung lên, đấm người ấy té trở vào trong. Hắn đánh người một cách bình thản như là bổ củi.

Một đám đông khác lại nhào ra và bỗng nhiên, chưa đầy một mét trước mắt chúng tôi, mái tóc vàng ươm như rạ của Gottfried bị ghì chặt trong tay của một người đã già.

Koster nhảy tới, biến mất trong đống người ấy. Vài giây sau tên già ấy buông Gottfried ra, rồi với vẻ kinh ngạc, đôi tay vươn lên chới với và như một thân cây trốc gốc, hắn bật ngửa vào đám đông. Ngay khi ấy tôi nhận ra Koster đang túm cổ áo của Lenz lôi đi.

Lenz trì lại. "Thả tớ ra, Otto, một chút nữa thôi," anh nghẹn thở.

"Nhảm," Koster nói, "cảnh sát sắp đến. Nhanh lên, ra khỏi đây, lại đàng kia."

Chúng tôi băng qua vuông sân đến khuôn cửa tối tăm bên cạnh. Chẳng sớm một giây. Tiếng tu huýt vang khắp sân, mũ sắt đen của cảnh sát lóe lên, giây chận được kéo vòng quanh sân. Chúng tôi chạy lên cầu thang để trốn đội tuần cảnh. Từ cửa sổ ở đầu cầu thang, chúng tôi nhìn xuống quang cảnh bên dưới. Cảnh sát làm việc giỏi tuyệt. Họ chận đường rút lui, xoi vào cái đám người hỗn độn, tách họ ra, bắt giữ và áp giải nhanh gọn -- người đầu tiên chính là gã thợ mộc, bất bình, cố gắng giải thích một điều gì đó trong vô vọng.

Sau lưng chúng tôi, có tiếng khóa cửa mở. Một người đàn bà vận áo sơ mi ngủ, hai ống chân trắng khẳng khiu, nến cầm trên tay, thò đầu ra. "Anh đấy à?" bà ấy cáu kỉnh hỏi.

"Không phải," Lenz nói, đã hoàn hồn. Người đàn bà đóng sầm cửa. Lenz bấm nút cây đèn pin bỏ túi của mình, săm soi cánh cửa. Ông GERHARD PESCHKE, TRƯỞNG THỢ NỀ -- là người được mong đợi nơi đây.

https://thuviensach.vn

Bên dưới đã im ắng. Cảnh sát đã rút lui và vuông sân trống trơn. Chúng tôi đợi một lúc, rồi xuống lầu. Đàng sau một cánh cửa, có một đứa bé khóc, dai dẳng, yếu ớt, thảm thương trong bóng tối. "Đứa bé cũng đúng," Gottfried nói. "Nó khóc báo trước."

Chúng tôi đi qua vuông sân thứ nhất. Chiêm tinh gia trơ trọi đứng trước những biểu đồ tinh tú. "Lấy số tử vi nhé, quý ông?" hắn mời. "Hay là xem chỉ tay?"

"Cứ nói thoải mái," Gottfried bảo, và chìa tay ra.

Hắn nghiên cứu nó. "Ông có một trái tim yếu ớt," hắn nói, tuần tự từng mục. "Tâm đạo phát triển đầy đủ, trí đạo rất ngắn; nhưng bù lại ông có tài về âm nhạc. Ông mơ mộng nhiều, nhưng sẽ không phải là một người chồng tốt. Tuy thế tôi vẫn thấy có ba đứa trẻ. Ông ngoại giao khéo, và có khuynh hướng ít nói, và sẽ thọ đến tám mươi tuổi."

"Đúng," Gottfried nói. "Như mẹ tôi thường nói với tôi trước khi lấy chồng -- người xấu sẽ sống lâu, người hiền mất sớm. Lẽ sống chết là phát minh của con người; không theo logic của cuộc đời.",

Anh trả tiền và chúng tôi tiếp tục đi. Đường vắng ngắt. Một chú mèo đen phóng ngang. Lenz chỉ vào nó. "Chúng ta nên quay lại, thực đấy."

"Đừng lo," tôi nói, "Chúng ta đã gặp một con mèo trắng khi nãy; bù qua sớt lại, chắc không sao."

Chúng tôi đi dọc theo đường. Một vài người bên kia đường, tiến lại gần. Đó là bốn đứa con trai. Một đứa mặc quần ống túm bằng da mới vàng chóe; mấy đứa kia đi ủng kiểu nhà binh. Chúng dừng lại và nhìn sang. "Nó đấy!" thình lình thằng mặc quần ống túm kêu lên, chạy băng qua đường, đến chúng tôi. Khoảnh khắc tiếp theo là hai phát súng nổ, thằng nhỏ co giò phóng đi và cả bốn đứa cố chạy cho thật xa. Tôi thấy Koster sắp sửa đuổi

https://thuviensach.vn

theo, nhưng bất ngờ không tả, anh xoay lại, đưa hai tay ra, nấc lên một tiếng đau thương, cố chụp lấy Gottfried Lenz ụp ngã xuống vĩa hè.

Trong một giây, tôi nghĩ anh chỉ té mà thôi; rồi tôi thấy máu. Koster giật áo choàng, xé toạc sơ- mi của Gottfried -- máu tràn ra, nhày đặc. Tôi ép khăn tay của tôi lên đó.

"Ở lại đây, tớ đi lấy xe," Koster nói và chạy đi.

"Gottfried," tôi nói, "cậu có nghe tôi không?"

Mặt anh chuyển qua màu xám. Đôi mắt khép nửa chừng. Mi mắt không động đậy. Tôi nâng đầu anh bằng một tay, tay còn lại đè chiếc khăn mùi xoa lên chỗ máu chảy. Tôi quỳ bên anh. Tôi cố lắng nghe tiếng òng ọc, tiếng khò khè nhưng tôi không nghe gì cả, không một âm thanh nào -- con đường vô tận, những căn nhà vô tận, đêm vô tận -- tôi chỉ nghe tiếng máu nhỏ tí tách rất khẻ xuống vĩa hè và tôi biết rằng đó phải là thời gian khác và đó không thể là sự thật.

Koster lái như bay đến. Anh hạ lưng dựa của chiếc ghế bên trái. Chúng tôi nhấc Gottfried lên và đặt anh nằm đấy. Tôi nhảy vào xe và Koster phóng đi. Chúng tôi lái tới trạm cứu thương gần nhất. Koster cẩn thận thắng xe.

"Cậu vào xem có bác sĩ hay không. Nếu không, chúng ta phải đi tiếp."

Tôi chạy vào. Một y công tiến ra gặp tôi. "Ở đây có bác sĩ không?"

"Có chứ. Anh có người nhà cần gặp bác sĩ?"

"Vâng. Hãy theo tôi. Xin mang theo cáng."

Chúng tôi nâng Gottfried, đặt lên cáng và khiêng anh vào. Bác sĩ mặc sơ-mi trần, đã chờ sẳn. "Chỗ này này."

https://thuviensach.vn

Ông chỉ vào một cái bàn phẳng thấp. Chúng tôi khênh Gottfried lên bàn. Bác sĩ với tay kéo ngọn đèn, gần thân thể Gottfried. "Chuyện gì đây?"

"Bị bắn bằng súng lục."

Ông lấy một miếng gòn, lau bớt máu, sờ mạch Gottfried, nghe tim rồi đứng thẳng lên. "Không còn làm gì được nữa."

Koster chòng chọc nhìn ông. "Nhưng vết thương ở cạnh sườn. Sao lại có thể tệ đến thế?"

"Có hai vết thương," bác sĩ nói.

Ông lại lau bớt máu. Chúng tôi khom xuống. Rồi chúng tôi thấy, xeo xéo phía dưới vết thương đẫm máu là vết thương thứ nhì --một lổ thủng đen, nhỏ ở vùng ngực gần tim.

"Có lẽ cậu ấy đã chết tức thì," bác sĩ nói.

Koster đứng thẳng lại. Anh nhìn Gottfried. Bác sĩ nhét gòn vào vết thương và dán băng keo lên.

"Các cậu muốn rửa tay không?" ông hỏi.

"Không," tôi nói.

Mặt Gottfried bây giờ vàng và hóp. Miệng bị kéo hơi lệch. Đôi mắt nhắm nửa vời, một bên khép nhiều hơn bên kia một chút. Anh nhìn chúng tôi. Anh chăm chú nhìn chúng tôi.

"Chuyện xảy ra như thế nào?" bác sĩ hỏi.

Không ai trả lời. Gottfried nhìn chúng tôi. Anh đăm đăm nhìn.

"Ta có thể lưu cậu ấy lại đây," bác sĩ nói.

https://thuviensach.vn

Koster cựa mình. "Không, chúng tôi sẽ mang anh ấy đi."

"Không thể được," bác sĩ nói. "Ta phải báo cảnh sát. Và cả cảnh sát hình sự. Phải làm mọi chuyện ngay lúc này để có thể truy tìm thủ phạm."

"Thủ phạm?" Koster nhìn bác sĩ như không hiểu ông nói gì. "Tốt," rồi anh nói. "Tôi sẽ lái xe đưa cảnh sát tới."

"Cậu có thể điện thoại cho họ. Sẽ nhanh hơn."

Koster lắc đầu chầm chậm. "Không, tôi sẽ chở họ."

Anh đi ra và tôi nghe tiếng Karl phóng vù đi. Bác sĩ đẩy ghế lại gần tôi. "Trong khi chờ đợi, cậu không ngồi sao?"

"Cám ơn," tôi nói và tiếp tục đứng. Đèn chói chang trên buồng ngực máu me của Gottfried.

Bác sĩ đẩy ngọn đèn lên cao một chút. "Chuyện xảy ra như thế nào?" ông lập lại câu hỏi.

"Tôi không biết. Chắc bị nhầm với ai đó."

"Cậu ấy đã từng đi lính?" bác sĩ hỏi.

Tôi gật đầu.

"Ta có thể đoán biết, nhờ các vết sẹo," ông nói. "Và cánh tay teo. Cậu ấy đã bị thương nhiều lần."

"Vâng. Bốn lần."

"Thật trớ trêu," người y công nói. "Và những thằng quỷ nhỏ, khi ấy hãy còn nằm trong nôi."

Tôi không trả lời. Gottfried vẫn tha thiết nhìn tôi.

https://thuviensach.vn

Lâu lắm Koster mới trở lại. Một mình. Bác sĩ bỏ tờ báo đang đọc xuống. "Cảnh sát có ở đó không?" ông hỏi.

Koster lặng im. Anh không nghe bác sĩ.

"Có cảnh sát ở đó không?" bác sĩ hỏi lại một lần nữa.

"Có ạ," Koster đáp. Chúng ta phải gọi điện mời họ. "

Bác sĩ nhìn anh, nhưng không nói gì và đi tới điện thoại.

Vài phút sau hai người cảnh sát đến. Họ ngồi xuống bàn và ghi chép nhân dạng của Gottfried. Tôi không hiểu, nhưng thấy xuẩn ngốc làm sao, khi phải nói tên họ, ngày sanh tháng đẻ, nơi cư trú của anh, bây giờ, khi anh đã chết. Tôi cứ nhìn cái ngòi chì đen mà viên cảnh sát thỉnh thoảng lại đưa lên môi nhấp ướt, và tôi trả lời như máy.

Viên cảnh sát kia bắt đầu lấy khẩu cung. Koster khai những điều cần thiết. "Ông có thể cho biết sơ qua hình dáng thủ phạm?" viên cảnh sát hỏi.

"Không," Koster trả lời. "Tôi không có để ý."

Tôi nhìn anh. Tôi nhớ đến cái quần ống túm vàng và bộ đồng phục.

"Ông không biết đảng phái của hắn? Ông không thấy phù hiệu hay đồng phục của hắn?"

"Không," Koster nói. "Tôi chẳng nhìn thấy gì trước khi súng nổ. Và sau đó tôi chỉ nghĩ đến --" anh ngập ngừng một giây --"đồng chí của tôi."

"Ông là đảng viên của một đảng phái?"

"Không."

"Tôi hỏi thế, vì ông nói người quá cố là đồng chí của ông --"

https://thuviensach.vn

"Anh ấy là chiến hữu của tôi trong thời chiến," Koster trả lời.

Người cảnh sát quay sang tôi. "Ông có thể mô tả nhân dạng của thủ phạm?"

Koster nhìn xoáy vào tôi.

"Không," tôi nói. "Tôi cũng không thấy gì hết."

"Xuất sắc," người cảnh sát nói.

"Lúc ấy chúng tôi đang trò chuyện, và không để ý chi cả. Rồi việc ấy xảy ra đột ngột."

Người cảnh sát thở dài. "Như thế chẳng hy vọng gì bắt được kẻ phá hoại." Ông ta kết thúc biên bản.

"Chúng tôi có thể nhận xác anh ấy được chứ?" Koster hỏi.

"Thật ra --" viên cảnh sát nhìn qua ông bác sĩ. "Đã xác định được nguyên nhân cái chết chưa nhỉ?"

Bác sĩ gật đầu. "Tôi đã viết giấy khai tử."

"Vậy đầu đạn ở đâu? Tôi cần thu tang vật."

"Đầu đạn vẫn còn trong thi thể. Lẽ ra tôi nên --" bác sĩ lưỡng lự.

"Tôi cần cả hai cái đầu đạn. Tôi phải quan sát để kết luận nếu chúng được bắn từ một khẩu súng."

"Vâng," Koster nói, đáp lại cái nhìn của bác sĩ.

Người y công đưa cáng vào vị trí và kéo ngọn đèn xuống. Bác sĩ lấy dụng cụ ra và với cái que, thăm dò vết thương. Ông nhanh chóng gấp được viên đạn thứ nhất; nó nằm ở một chỗ không sâu lắm. Với viên đạn kia, ông

https://thuviensach.vn

phải cắt xẻ. Ông kéo găng cao su, và với lấy các thứ nhíp mổ và dao mổ. Koster xấn tới, vuốt mắt Gottfried lúc ấy vẫn còn mở hé. Tôi quay mặt đi khi tiếng dao cắt ngọt vào thịt. Trong khoảng khắc, tôi muốn nhảy xổ vào, xô bác sĩ qua một bên bởi đột nhiên, tôi có ý tưởng là Gottfried chỉ bất tỉnh và bác sĩ thực sự đang giết anh -- nhưng rồi tôi hiểu. Chúng tôi dư sức hiểu, bởi chúng tôi đã nhìn thấy quá nhiều xác chết.

"Nó đây rồi," bác sĩ nói và đứng thẳng lên. Ông lau đầu viên đạn và đưa cho người cảnh sát.

"Chúng giống hệt nhau. Bắn từ một khẩu súng, phải không?"

Koster khom xuống và chăm chú nhìn hai viên đạn nhỏ, sáng mờ, lăn lăn trong lòng bàn tay người cảnh sát.

"Vâng," anh nói.

Viên cảnh sát gói chúng trong giấy và bỏ vào túi.

"Thật tình thì không được phép," ông ta nói, đoạn tiếp tục, "nhưng nếu ông muốn đem ông ấy về nhà... Các dữ kiện đều đã được minh xác, phải không bác sĩ?" Bác sĩ gật đầu. "Dĩ nhiên, ngài cũng là chuyên viên giám định tử thi," người cảnh sát nói tiếp; "trong trường hợp này, nếu ông muốn -- ông chỉ cần... Có thể ngày mai sẽ có một ủy viên tới đây --"

"Tôi hiểu," Koster nói. "Chúng tôi sẽ giữ nguyên tình trạng."

Hai người cảnh sát ra về.

Bác sĩ đã đậy vết thương của Gottfried. "Các cậu tính sao? ông hỏi. "Các cậu có thể mượn cái cáng. Chỉ cần sáng mai mang trả, giờ nào cũng được."

"Vâng, cảm ơn bác sĩ," Koster nói. "Ta đi thôi, Bob."

"Để tôi giúp một tay," người y công nói.

https://thuviensach.vn

Tôi lắc đầu. "Chúng tôi tự lo được."

Chúng tôi khênh cáng ra và đặt nó lên hai cái ghế trái đã hạ lưng dựa. Người y công và bác sĩ bước ra nhìn. Chúng tôi phủ cái áo khoác của Gottfried lên thi thể anh, và lái đi. Một chốc sau, Koster quay sang tôi.

"Chúng ta sẽ lái vòng quanh một hồi. Tớ đã rà soát một vòng. Nhưng có lẽ khi ấy còn quá sớm. Không chừng lần này chúng ta sẽ gặp lại chúng."

Tuyết bắt đầu lất phất rơi. Koster lái xe gần như không tiếng động. Anh nhả số, và đôi khi lại tắt máy. Anh không muốn ai nghe tiếng máy nổ, mặc dù bốn đứa mà chúng tôi tìm không thể nào biết, dĩ nhiên, chúng tôi có xe hơi. Chúng tôi lướt êm như bóng ma trắng dưới trời tuyết càng lúc càng nhặt. Tôi lấy cây búa từ hộp dụng cụ sửa xe, đặt bên mình để sẵn sàng nhảy khỏi xe và tấn công.

Chúng tôi lái vào con đường nơi đã xảy ra sự việc. Vẫn còn đó, vũng máu đen dưới ngọn đèn đường. Koster tắt đèn xe. Chúng tôi áp sát vĩa hè và quan sát chung quanh. Không một bóng người. Chỉ nghe tiếng ồn từ một quán rượu còn sáng.

Koster dừng xe ở ngã tư. "Ngồi đây," anh nói. "Tớ muốn vào xem."

"Tớ sẽ đi với cậu," tôi trả lời.

Anh nhìn tôi, cái nhìn mà tôi đã biết từ những lần khi xưa anh muốn tuần tiểu một mình. "Tớ sẽ không làm vọng động," anh nói. "Nó có thể trốn thoát. Tớ chỉ muốn biết nó có mặt trong đó hay không. Rồi chúng ta sẽ chờ. Cậu ngồi đây với Gottfried."

Tôi gật đầu và anh biến mất trong đám tuyết lả tả bay. Những bông tuyết tấp vào má tôi và tan trên da. Đột nhiên tôi không chịu được việc Gottfried bị che phủ, như thể anh không thuộc về chúng tôi nữa, và tôi kéo cái áo khoác xuống quá đầu anh. Giờ thì tuyết cũng rơi lên mặt, lên mắt, lên môi

https://thuviensach.vn

anh, nhưng chúng không tan. Tôi lấy khăn tay, lau chúng đi, và kéo áo khoác trùm đầu anh lại.

Koster trở về. "Không có gì?"

"Không," anh nói.

Anh ngồi vào xe. "Bây giờ chúng ta sẽ lái lòng vòng trên những con đường khác. Tớ có linh cảm chúng ta sẽ chạm mặt chúng chỉ trong vài phút nữa."

Xe gầm lên và bị giảm tốc độ ngay. Chúng tôi len lén đi trong đêm cuồn cuộn trắng, đường này qua đường khác; ở các góc quẹo tôi giữ chặt Gottfried để anh không tuột khỏi xe; thỉnh thoảng chúng tôi lại ngừng vài chục mét quá một quán rượu và Koster lại phóng chân trở lại quán để nhìn. Anh bị ám ảnh bởi một nỗi hận thù lạnh lùng, bi thảm; anh không nghĩ đến việc mang Gottfried về nhà trước nhất; có hai lần anh định làm như vậy, nhưng quay đầu xe trở lại ngay, vì anh tưởng tượng hảo huyền rằng bốn thằng nhóc sẽ xuất hiện liền khi ấy.

Thình lình, ở một con đường trống trải, chúng tôi thấy một khóm đen đàng xa. Koster lập tức tắt máy; và không tiếng động, không đèn, xe chúng tôi lướt tới. Họ không nghe gì. Họ rân ran trò chuyện. "Bốn thằng," tôi nói nhỏ với Koster.

Cùng lúc ấy, chiếc xe gầm lên, phóng hai trăm mét cuối cùng, leo lề và thắng kịt bên những người đang rú hét. Koster nghiêng mình khỏi xe, căng như cánh cung thép sẵn sàng bật, và gương mặt ngùn ngụt nỗi chết.

Đó là bốn ông già vô hại. Một ông đã say khướt. Họ bắt đầu chửi rủa. Koster không trả lời. Chúng tôi tiếp tục lái đi.

"Otto," tôi nói, "tối nay chúng ta sẽ không tìm thấy nó. Tớ không tin là nó dám chường mặt ra đường."

https://thuviensach.vn

"Vâng, có lẽ," một lúc sau anh trả lời, và quay đầu xe.

Chúng tôi lái về nhà Koster. Phòng của anh có lối đi riêng nên chúng tôi không phải đánh thức ai. Khi sắp xuống xe, tôi hỏi: "Sao cậu không muốn mô tả nhân dạng của thằng đó cho cảnh sát? Như thế sẽ giúp cuộc điều tra dễ dàng hơn. Và ta đã nhìn hắn khá rõ."

Koster ngó tôi. "Bởi vì chúng ta sẽ giải quyết lấy, không cần tới cảnh sát. Thế cậu nghĩ --" Giọng anh êm ả, kềm chế và đáng sợ -- "Thế cậu nghĩ, dù sao, tớ cũng nộp hắn cho cảnh sát? Để hắn lảnh vài năm tù? Cậu hiểu rõ những trường hợp ấy sẽ kết thúc ra sao. Mấy thằng đó biết chúng sẽ gặp các quan tòa dễ dãi. Chúng ta không có gì như thế cả. Hơn nữa, nếu cảnh sát tìm ra nó, tớ cũng sẽ thề quyết rằng không phải nó, để sau này chính tay tớ xử. Gottfried đã chết và nó còn sống... Chúng ta không có gì cả."

Chúng tôi nhấc cáng khỏi ghế và khiêng đi trong trời hoa tuyết xoáy lượn và trong gió, như xưa kia ở Flanders, chuyển vận xác một đồng đội từ mặt trận về hậu cứ.

Chúng tôi mua một cỗ áo quan và huyệt phần trong nghĩa trang giáo xứ. Gottfried thường nói, những khi chúng tôi bàn bạc, rằng lò thiêu xác không dành cho binh sĩ. Ý của anh, là được chôn trong lòng đất nơi anh đã sống lâu nay.

Hôm đi chôn là một ngày nắng đẹp. Chúng tôi mặc cho anh chiếc áo lính cũ với tay áo tả tơi vì đạn pháo và hãy còn vết máu. Chúng tôi tự đóng nắp quan tài và mang anh xuống lầu. Không mấy ai đưa tiễn, chỉ có: Ferdinand, Valentin, Alfons, Fred bồi rượu, Georg, Jupp, Frau Stoss, Gustav, Stefan Grigroleit, và Rosa.

Ở cổng nghĩa trang, chúng tôi phải chờ. Có hai đám tang trước chúng tôi, một đám với xe nhà đòn đen, đám kia xe thổ mộ, ngựa phủ chăn đen và bạc và người đưa đám dường như không tỏ vẻ buồn thảm cho lắm.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi nhấc quan tài khỏi xe và tự hạ huyệt bằng dây thừng. Người phu đào huyệt hài lòng, vì ông đã quá cực nhọc ở các đám tang kia. Chúng tôi có mời một mục sư. Chúng tôi không biết Gottfried nghĩ thế nào về chuyện ấy, nhưng Valentin kiên quyết. Ít ra chúng tôi cũng yêu cầu ngài đừng đọc diễn văn. Ngài chỉ cần đọc một đoạn trong Kinh Thánh.

Mục sư là một người lớn tuổi, cận thị. Khi tới bên mồ, ngài vấp phải một cục đất và có lẽ đã té xuống huyệt nếu Koster và Valentin không đỡ kịp. Quyển Thánh Kinh và đôi mục kỉnh mà ngài sắp sửa mang, văng khỏi tay. Chúng rơi tọt xuống huyệt. Ngài thất thần nhìn theo.

"Không sao, thưa Mục sư." Valentin nói, "chúng con sẽ giúp ngài."

"Quyển sách không cần lắm," ngài dịu dàng nói, "nhưng ta cần cặp kính."

Valentin bẻ một nhánh cây ở hàng dậu nghĩa trang. Rồi anh quỳ cạnh huyệt và cố tìm cách móc một bên gọng kính và lôi nó khỏi những vòng hoa. Gọng kính mạ vàng. Thánh Kinh lọt vào khe giữa quan tài và vách đất; cần phải nhấc quan tài ra khỏi huyệt và nhảy xuống lấy. Cả Mục sư cũng không muốn vậy. Ngài đứng đó, bối rối. "Ta có nên nói vài lời, thay vào đó?"

"Mục sư đừng ngại," Ferdinand nói. "Cậu ấy đã có nguyên một quyển KInh Thánh bên dưới."

Đất mới đào có mùi rõ rệt. Trong một những hòn đất, có con ấu trùng bọ da màu trắng đang ngọ ngoạy. Khi đất được lấp, nó vẫn sẽ tiếp tục sống dưới đấy, nở ra, và sang năm sẽ trồi lên và thấy lại ánh sáng. Nhưng Gottfried Lenz đã chết. Anh bị hủy diệt. Đứng bên mồ của anh, chúng tôi biết rằng thân thể của anh, tóc của anh, mắt của anh vẫn còn đó, tuy đã biến đổi, những vẫn còn đó và mặc dù tất cả những điều ấy, anh đã mất và sẽ không bao giờ trở lại. Vượt ngoài tầm hiểu biết. Da của chúng tôi ấm, ý

https://thuviensach.vn

nghĩ của chúng tôi rộn rịp, tim của chúng tôi bơm máu trong huyết quản; chúng tôi đã như thế trước đây, chúng tôi cũng vậy hôm qua; chúng tôi không bất thần muốn một cánh tay, chúng tôi đã không mù hay ngu xuẩn, mọi thứ đều như lệ thường, chẳng bao lâu chúng tôi sẽ ra về -- và Gottfried Lenz sẽ ở lại và sẽ không bao giờ đến. Thật ngoài tầm hiểu biết.

Những hòn đất rơi lộp bộp trên nắp quan tài. Người phu đào huyệt đã đưa chúng tôi mấy cây thuổng, và bây giờ chúng tôi chôn anh, -- Valentin, Koster, Alfons, và tôi, -- như chúng tôi đã chôn biết bao chiến hữu trước đây. Ù ù, một bài hát nhà binh xưa, vang trong đầu tôi, một bài hát nhà binh buồn thê thiết mà anh thường ngân nga -- "Argonnewald, Argonnewald, một nghĩa trang yên tĩnh là ngươi đây..."

Alfons mang theo một thập tự bằng gỗ đen, đơn giản, như hàng trăm ngàn thập tự khác ở những dãy dài vô tận các nấm mồ bên Pháp. Chúng tôi cắm nó xuống đầu mộ và mắc cái mũ sắt cũ của Gottfried lên.

"Về thôi," cuối cùng Valentin nói, giọng khản đặc.

"Vâng," Koster nói. Nhưng anh vẫn ở lại. Tất cả chúng tôi đều ở lại.

Valentin nhìn suốt chúng tôi. "Và để làm gì?" anh chậm chạp nói."Để làm gì? Mẹ kiếp."

Không ai trả lời.

Valentin phác một cử chỉ mỏi mệt. "Ta về thôi."

Chúng tôi ra về, theo con đường trải sỏi. Ở cổng Fred, Georg và những người kia còn đứng chờ. "Cậu ấy có lẽ đã cười một trận thỏa thích," Stefan Grigoleit nói, và nước mắt ràn rụa trên gương mặt giận dữ, bất lực của ông.

Tôi nhìn quanh. Không có ai theo dõi chúng tôi.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 25

Tháng Hai tôi ngồi trong xưởng sửa xe với Koster lần cuối. Chúng tôi phải bán xưởng, và chờ người phát mãi tới, đấu giá các trang thiết bị và chiếc tắc xi. Koster có thể có việc làm vào mùa xuân, lái xe đua, cho một công ty nhỏ sản xuất xe hơi. Tôi vẫn đàn ở International, nhưng sẽ tìm việc phụ ban ngày để kiếm thêm.

T

Một ít người đã tụ tập trong sân. Phát mãi viên đã đến. "Cậu ra đó chứ, Otto?" tôi hỏi.

"Để làm gì? Mọi thứ đều có sẵn và ông ấy biết rành công việc."

Koster trông hốc hác, mệt mỏi. Ta không dễ biết, nhưng nếu quen thân với anh, ta có thể nhận ra điều đó. Mặt anh đanh lại. cứng rắn khác xưa. Đêm này sang đêm khác, anh lang thang ngoài đường, cùng một khu xóm. Đã từ lâu anh biết tên thằng nhóc bắn chết Gottfried. Nhưng anh không tìm ra nó; vì sợ cảnh sát, nó đã đổi nhà trọ và trốn chui trốn nhủi ở một xó nào đó. Alfons cũng lấy được tin tức này. Anh cũng chờ. Có khả năng là thằng nhóc ấy không còn ở thành phố. Rằng nó không biết Koster và Alfons theo dõi. Họ chờ nó quay lại, khi nó nghĩ rằng đã an toàn.

"Tớ ra ngoài xem chơi, Otto," tôi nói.

"Được mà."

https://thuviensach.vn

Tôi đi ra. Băng ghế sửa xe và các thứ lặt vặt chất đống giữa sân. Bên phải, cạnh vách tường là chiếc tắc xi. Nó được lau chùi tươm tất. Tôi quan sát bộ nệm và lốp xe. "Em bò sữa vui tươi của chúng ta," Gottfried thường âu yếm gọi.

Có ai đó vỗ nhẹ lên vai. Tôi quay lại, ngạc nhiên. Một anh chàng diêm dúa khó coi với chiếc áo choàng có thắt lưng, đứng đối diện. Hắn nháy mắt và quay tít cái gậy tre. "Chào ông bạn! Người quen cũ đây mà."

Một ý niệm mơ hồ dâng lên trong trí nhớ của tôi. "Guido Thiess của hảng Augeka."

"Nhớ hay thế!" hắn nói, mãn nguyện. "Ta gặp nhau cũng vì chiếc xe này. Phải nói là lúc ấy cậu đi với một thằng cha dễ ghét vô cùng. Tớ dằn lòng lắm mới không đấm hắn vài cái"

Các sớ thịt trên mặt tôi co giật ngoài ý muốn, khi tôi nghĩ đến hắn thụi Koster mấy phát. Thiess lại tưởng đấy là một nụ cười và tới phiên hắn nhe hàm răng khá thảm. "Tuy nhiên, chuyện đã qua. Guido không ôm hận. Dù sao, cậu cũng đã trả một số tiền quá lớn cho cái xe già như ông nội. Còn lại gì cho cậu không?"

"Có," tôi nói. "Xe tốt lắm."

Thiess cười khi dễ. "Nếu làm theo lời khuyên của tớ, cậu đã kiếm nhiều tiền hơn. Tớ cũng thế. Tuy nhiên, chuyện đã vào dĩ vãng. Hãy quên và tha thứ. Hôm nay ta có thể xử dụng mánh khóe cũ: Chúng ta sẽ đấu giá, tối đa năm trăm marks, há? Có con ma nào thèm mua đâu. Đồng ý?"

Tôi chợt hiểu. Hắn tưởng là dạo ấy chúng tôi mua bán xe kiếm lời, và hắn không biết xưởng sửa xe này của chúng tôi. Trái lại, hắn tưởng nhầm chúng tôi tìm mua chiếc xe một lần nữa.

"Xe vẫn đáng một ngàn năm trăm marks," tôi nói. "Chưa kể thuế."

https://thuviensach.vn

"Đúng," Guido hăm hở nói. "Tớ đề nghị, ta đấu tới năm trăm marks. Nếu mua được, tớ sẽ chi cho cậu ba trăm tiền tươi, tại chỗ."

"Không được," tôi nói. "Tớ có sẵn mối bán lại rồi."

"Trong trường hợp ấy --" hắn muốn đưa ra đề nghị mới.

"Không ích gì." Tôi đi tới ra giữa sân. Hắn dám mua tới giá một ngàn hai trăm marks, bây giờ tôi biết.

Người phát mãi bắt đầu rao. Trước hết là những trang thiết bị. Chẳng được bao nhiêu. Dụng cụ sửa xe, cũng thế. Rồi đến chiếc tắc xi. Giá khởi đầu là ba trăm marks.

"Bốn trăm," Guido nói.

"Bốn trăm năm mươi," một chàng trai trong bộ đồ thợ máy nói, sau khi ngần ngừ rất lâu.

Guido trả năm trăm. Phát mãi viên rao mời. Chàng trai trong bộ đồ thợ máy không nói gì. Guido nháy mắt với tôi và đưa bốn ngón. "Sáu trăm," tôi nói.

Guido lắc đầu và trả bẩy trăm. Tôi trả cao hơn. Guido theo đuổi trong tuyệt vọng. Giá lên đến một ngàn, và hắn làm những cử chỉ đầy ý nghĩa, và với các ngón tay của hắn, ra dấu là tôi vẫn có thể được chia một trăm. Hắn kêu giá một ngàn lẻ mười.

Khi giá lên đến một ngàn một trăm, mặt hắn đỏ lừ và thù nghịch, nhưng vẫn đấu một ngàn một trăm lẻ mười. Tôi nâng lên một ngàn một trăm chín mươi, hy vọng hắn sẽ ra giá một ngàn hai trăm. Rồi tôi sẽ thôi.

Nhưng Guido đã điên tiết. Hắn bực tức vì theo tính toán của hắn, hắn đang bị lấn ép; và đột nhiên hắn đề nghị một ngàn ba trăm. Tôi làm tính thật

https://thuviensach.vn

nhanh. Nếu thật sự muốn mua, hắn đã dừng ở một ngàn hai trăm. Hiện giờ hắn chỉ muốn chọc tức khiến tôi trả giá cao, để trả thù. Từ câu chuyện với tôi, hắn nghĩ rằng một ngàn năm trăm là giới hạn của tôi, và do đó không thấy nguy hiểm cho hắn.

"Một ngàn ba trăm lẻ mười," tôi nói.

"Một ngàn bốn trăm," Guido xướng lên, thật nhanh.

"Một ngàn bốn trăm lẻ mười," tôi do dự. Tôi sợ tôi mắc kẹt.

"Một ngàn bốn trăm chín mươi," Guido nhìn tôi, đắc thắng và chế diễu. Hắn nghĩ hắn đã nêm muối mặn chát vào chén xúp của tôi.

Tôi nhìn thẳng vào mắt hắn và không nói gì. Người phát mãi lập lại, lần thứ nhất, lần thứ hai, và rồi nâng búa. Trong giây phút ấy, nét mặt của hắn đổi từ thắng lợi sang ngỡ ngàng.

Không thể hiểu, hắn đến bên tôi. "Tớ tưởng cậu muốn --"

"Không," tôi nói.

Hắn lấy lại bình tỉnh và gãi đầu. "Mẹ kiếp. Không dễ gì giải thích với công ty. Tớ cứ tưởng cậu muốn mua tới giá một ngàn năm trăm. Tuy nhiên -- ít nhất kỳ này tớ cũng giật được ông nội già của cậu."

"Tớ cũng định là thế," tôi nói. Guido không hiểu. Chỉ đến khi nhìn thấy Koster từ văn phòng bước ra, hắn mới vỡ lẽ và lùa bàn tay bối rối trong tóc. "Trời thần ơi, chiếc xe này của mấy cậu? Đần quá, tớ đúng là thằng đần! Lỡ mua rồi. Bị lừa rồi. Ô Guido, chuyện này không nên xảy ra cho mày mới phải. Gậy ông đập lưng ông. Tuy nhiên -- không ích gì than khóc một lỗi lầm đã qua. Con chó dữ dằn nhất thường mắc miếng mồi tầm thường nhất. Ta sẽ huề nhau kỳ tới."

https://thuviensach.vn

Hắn ngồi sau tay lái và lái đi. Chúng tôi nhìn theo, và chúng tôi chẳng thấy hạnh phúc gì lắm.

Buổi chiều Mathilda Stoss đến. Chúng tôi phải trả tiền công tháng cuối cho bà. Koster đưa tiền và đề nghị bà xin việc quét dọn với người chủ mới. Chúng tôi đã dàn xếp được việc làm cho Jupp. Nhưng Mathilda lắc đầu. "Không, không, Herr Koster, bác không muốn đi làm nữa. Gân cốt của bác đã cứng đờ. "

"Thế bác nghĩ bác sẽ làm gì?"

"Bác sẽ đi theo con gái. Nó có chồng ở Bunzlau. Các cậu có biết Bunzlau? "

"Không," tôi đáp.

"Herr Koster biết không?"

"Cháu cũng không biết, Frau Stoss ạ."

"Buồn cười nhỉ," Mathilda nói, "không ai biết Bunzlau. Bác đã hỏi thăm nhiều người lắm. Thế mà con gái của bác đã lấy chồng ở đấy mười hai năm rồi. Chồng nó là thơ ký."

"Vậy thì sẽ có một Bunzlau, bác có thể tin chắc, nếu có một viên thư ký cư ngụ ở đấy."

"Bác chẳng biết nói chi. Nhưng có buồn cười chăng, khi không ai biết đến thành phố ấy?"

Chúng tôi đồng ý. "Nhưng sao trong ngần ấy năm, bác chưa bao giờ thăm viếng?" tôi hỏi.

Mathilda cười khỉnh. "Ơ, thì cũng có chuyện... Tuy nhiên, hiện nay chúng lại muốn bác đến thăm cháu ngoại. Đã có bốn nhóc. Và thằng

https://thuviensach.vn

Edward sắp sửa chui ra nữa chứ."

"Cháu tin rằng ở Bunzlau cũng có Schnapp ngon," tôi nói. "Hiệu Damson hay gì đó..."

"Chẳng có đâu," Mathilda nói. "Thực ra, rượu chè chính là chuyện ấy. Rể của bác, xin lỗi các cậu, là người cử rượu tuyệt đối. Hạng người ấy không nhấp một giọt nào."

Koster với lấy chai rượu cuối cùng trên cái kệ trống trơn. "Ồ, Frau Stoss, vậy trong trường hợp này chúng ta phải uống với nhau lần chót, trước khi chia tay."

"Đồng ý với cậu," Frau Stoss nói.

Koster đặt ly trên bàn và rót rượu vào. Mathilda ực một hơi, như rum chảy tưới qua nia. Đôi môi cong tớn và hàng ria mép giần giật.

"Một ly nữa nhé?" tôi hỏi.

"Bác sẽ không từ chối."

Bà uống thêm một ly đầy nữa, rồi từ giã.

"Chúc bác những gì tốt đẹp nhất ở Bunzlau."

"Vâng, cám ơn cậu nhiều. Nhưng buồn cười quá, phải không, chẳng ai biết cái nơi quái quỷ ấy, nhỉ?"

Bà lạch bạch đi ra. Chúng tôi đứng một lúc trong xưởng sửa xe. "Có lẽ chúng ta cũng đi thôi, tớ nghĩ vậy." Koster nói.

"Vâng," tôi trả lời. "Chẳng còn gì để làm ở đây."

https://thuviensach.vn

Chúng tôi khóa cửa và bước ra. Rồi chúng tôi đi lấy Karl về. Nó đậu trong một ga-ra gần đấy và chúng tôi không bán nó cùng với những thứ khác. Chúng tôi lái đến ngân hàng và Koster nộp tiền cho Quỷ Thu Nhận. "Tớ sắp đi ngủ," anh nói. "Chốc nữa, cậu không bận gì chứ?"

"Tớ đã xin nghỉ trọn đêm nay."

"Tốt, vậy tớ sẽ ghé qua lúc tám giờ."

Chúng tôi ăn tối ở một quán nhỏ miền quê, rồi tiếp tục lái. Vừa vào đến những con đường đầu tiên trong thành phố thì lốp của bánh trước bị thủng. Chúng tôi đổi tay lái cho nhau. Đã lâu, Karl không được tắm gội và tôi thấy mình bẩn thỉu. "Tớ phải rửa tay một phát, Otto," tôi nói.

Gần đó có một quán cà phê khá lớn. Chúng tôi vào quán, ngồi ở một bàn cạnh cửa. Chúng tôi ngạc nhiên, quán chật nức người, hầu như không còn chỗ trống. Một ban nhạc nữ trình diễn và trong quán đang có trò hoạt náo; ban nhạc đội mũ giấy sặc sỡ, dăm ba người khách mặc áo cải trang, những sợi giấy hoa giăng từ bàn này sang bàn khác, bong bóng lững lơ, những người hầu bàn với các chồng khay trên tay tất tả tới lui, và cả quán chìm trong nhộn nhịp, trong tiếng cười nói xôn xao.

"Ở đây có chuyện gì thế?" Koster hỏi.

Cô gái da trắng bàn bên cạnh tung một chùm confetti li ti như mây rơi lên chúng tôi.

"Hai anh từ đâu tới vậy?" nàng cười. "Không biết hôm nay là Thứ Ba Béo hay sao?"

"Thì ra thế," tôi nói. "Vậy tớ đi rửa tay cái đã." Tôi phải băng ngang căn phòng rộng để tới phòng vệ sinh. Tôi bị cản đường bởi một đám đông say sưa đang công kênh một chị đàn bà lên bàn, ép hát. Chị ta chống cự và kêu ầm ỹ; cái bàn lật, và cùng với nó, cả đám ngã lăn. Tôi đang đợi cho lối đi

https://thuviensach.vn

trống lại, thì thình lình có một cảm giác như điện giật. Tôi đứng đó, cứng đờ và bất động; cả quán chìm xuống; tiếng ồn, tiếng nhạc, không còn gì, chỉ còn những hình bóng mơ hồ lãng đãng chung quanh; nhưng rõ rệt và sắc nét khủng khiếp là cái bàn, nơi đấy có một thằng nhóc đội lệch cái mũ thằng hề, tay choàng một cô gái nửa tỉnh nửa say, cặp mắt mất hồn lờ đờ, đôi môi mỏng quẹt, và dưới gầm bàn thò hai ống quần bó sát da vàng chói, lòe loẹt, bóng lộn.

Một người hầu bàn đụng vào tôi. Như say như tỉnh, tôi nhích qua một bên rồi dừng lại. Người tôi nóng ran như bị phỏng, nhưng toàn thân tôi run bây bẩy. Lòng bàn tay tôi ướt đẫm. Và rồi tôi nhìn thấy những người còn lại ở bàn. Tôi nghe họ, với vẻ mặt thách thức, đồng ca một bài hát và gõ nhịp với những ly bia. Một lần nữa, lại có người đụng vào tôi. "Đừng có chắn lối đi chứ," hắn càu nhàu.

Tôi bước như máy và tìm được phòng rửa mặt, tôi rửa tay và chỉ ý thức được khi da tay của tôi sắp bong ra. Rồi tôi quay lại.

"Có chuyện gì thế?" Koster hỏi.

Tôi không thể trả lời. "Cậu ốm hả?" anh hỏi.

Tôi lắc đầu và liếc qua bàn bên cạnh, nơi cô gái da trắng vẫn chăm chú nhìn chúng tôi. Đột nhiên Koster tái mặt. Mắt anh nhíu hẹp. Anh chồm tới. "Đúng không?" anh hỏi rất khẻ.

"Vâng," tôi trả lời.

"Ở đâu?"

Tôi nhìn về hướng ấy.

Koster chầm chậm đứng lên. Như một con rắn sắp mổ.

https://thuviensach.vn

"Cẩn thận," tôi thì thào. "Đừng làm ở đây, Otto."

Anh khoát tay thật nhanh, rồi từ từ tiến tới. Tôi chuẩn bị đi theo. Một người đàn bà ấn cái nón giấy màu xanh lục và đỏ lên đầu anh và cài quai nón cho anh. Chị ta lùi phắt lại dù không bị anh động tay vào, và chòng chọc nhìn theo. Anh đi chầm chậm một vòng quanh phòng và trở lại.

"Không còn đó," anh nói.

Tôi đứng lên, quan sát. Koster nói đúng. "Cậu có nghĩ là nó đã nhận ra tớ?" tôi hỏi.

Koster nhún vai. Bây giờ anh mới để ý cái mũ giấy trên đầu và tháo bỏ.

"Tớ không hiểu," tôi nói. "Tớ chỉ ở trong phòng vệ sinh, cùng lắm là một hay hai phút."

"Cậu đi hơn mười lăm phút."

"Vậy hả?" Tôi nhìn cái bàn ấy một lần nữa. "Mấy người kia cũng đi rồi. Có một cô gái với họ, cô ấy cũng không còn. Nếu nó nhận ra tớ, chắc hẳn chỉ một mình nó lĩnh đi mà thôi."

Koster ngoắc người hầu bàn. "Quán có cửa thứ nhì không?"

"Vâng, ở đàng ấy, vách bên kia, trổ ra Hardenbergstrasse."

Koster móc trong túi một đồng kim loại và đưa cho người hầu bàn. "Chao ơi," hắn nói.

"Xấu hổ," cô gái da trắng ở bàn bên cạnh nói, mỉm cười. "Thật là những hiệp sĩ trang trọng."

Bên ngoài, gió tạt mạnh vào chúng tôi. Gió dường như sương giá, so với sương mù nóng ấm bên trong.

https://thuviensach.vn

"Cậu về đi," Koster nói.

"Bọn chúng đông lắm," tôi nói, leo vào xe với anh.

Xe vọt đi. Chúng tôi lùng sục tất cả những đường phố chung quanh, càng lúc càng xa, nhưng không thấy gì. Cuối cùng, Koster dừng lại.

"Biến mất," anh nói. "Nhưng không sao. Chúng ta sẽ gặp nó ngay, chẳng sớm thì muộn."

"Otto," tôi nói, "chúng ta nên buông bỏ."

Anh nhìn tôi. "Gottfried đã mất," tôi nói và kinh ngạc trước lời nói của mình. "Việc ấy không làm Gottfried sống lại."

Koster vẫn nhìn tôi.

"Bob," anh chậm rãi nói, "Tớ không biết mình đã giết bao nhiêu mạng người. Nhưng tớ nhớ đã bắn một thằng lính Anh. Súng của nó bị hóc và nó không thể làm gì. Tớ đứng cách nó chỉ vài mét và trông thấy gương mặt bầu bỉnh, hãi hùng của nó, nỗi kinh hoàng hiện rõ trong ánh mắt -- đó là trận đầu tiên của nó, sau này tớ mới biết, và nó chưa đầy mười tám -- và tớ đã bấm cò khẩu súng máy của tớ, nã thẳng vào gương mặt trẻ thơ xinh xắn, sợ hãi và bất lực của nó, khiến hộp sọ của nó vỡ vụn như quả trứng gà. Tớ không quen nó và nó chẳng làm gì tổn hại đến tớ. Phải một thời gian dài hơn lệ thường, tớ mới quên được hình ảnh ấy và xoa dịu lương tâm của tớ bằng khẩu hiệu khốn khiếp 'chiến tranh là thế'. Nhưng nếu tớ không giết thằng nhóc đã giết Gottfried, -- bắn nó như bắn một con chó, -- thì, nói cho cậu biết, việc tớ bắn thằng lính Anh là một tội ác man rợ. Cậu đồng ý không?"

"Vâng," tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Và bây giờ cậu về đi. Tớ phải tiếp tục cho đến khi chấm dứt. Như một bức tường -- tớ không thể đi tiếp nếu không phá bỏ."

"Tớ không về nhà. Nếu đó là cách phải làm, chúng ta sẽ cùng làm vậy."

"Nhảm nhí," anh hối hả nói. "Tớ không thể để cậu giúp." Anh dơ một tay lên, khi thấy tôi chực nói. "Tớ lo liệu được. Tớ sẽ hạ nó, không đụng đến ai khác, chỉ một mình nó mà thôi. Đừng lo."

Anh nóng nẩy đẩy tôi khỏi ghế và lập tức lái đi.

Tôi hiểu ra, không gì có thể cản trở anh. Tôi cũng hiểu, vì sao anh không cho tôi theo. Bởi vì Pat. Nếu là Gottfried, có lẽ anh đã dẫn đi.

Tôi đến quán của Alfons. Anh là người duy nhất tôi có thể tâm sự. Tôi muốn xin anh một lời khuyên -- nếu chúng tôi có thể làm bất kỳ điều gì. Nhưng anh đi vắng. Một cô gái còn ngái ngủ nói anh đi dự một cuộc mít-ting một giờ trước. Tôi ngồi xuống bàn, chờ đợi.

Quán vắng tanh. Chỉ có một quả cầu điện soi trên quầy rượu. Cô gái ngồi xuống, tiếp tục ngủ. Tôi nghĩ đến Otto và Gofffried, tôi nhìn qua cửa sổ mở ra ngoài, càng lúc càng sáng dưới ánh trăng rằm dâng cao trên những mái nhà; tôi nghĩ đến nấm mồ với chiếc thập tự đen và cái nón sắt trên đó; và bỗng nhiên tôi thấy mình đang khóc. Tôi lau nước mắt.

Một lúc sau tôi nghe tiếng chân bước nhanh và nhẹ. Cánh cửa ra sân trong mở ra và Alfons đi vào. Mặt anh loang loáng mồ hôi.

"Tớ đây, Alfons," tôi nói.

"Đến đây, nhanh lên!"

Tôi theo anh vào phòng bên phải, sau phòng rượu. Alfons mở tủ lấy hai gói cứu thương quân sự đã cũ. "Cậu cứ băng vết thương cho tôi," anh nói,

https://thuviensach.vn

trong khi êm ái cởi chiếc quần dài.

Có một vết cắt dài, sâu ở đùi. "Trông như vết đạn," tôi nói.

"Là vết đạn," Alfons gừ lên. "Băng tiếp đi mà,"

"Alfons," tôi nói khi đứng dậy, "Otto đâu?"

"Làm sao tớ biết Otto ở đâu? anh lẩm bẩm, bóp nhẹ vết thương.

"Hai người không đi chung với nhau à?"

"Không."

"Cậu không gặp anh ấy sao?"

"Chẳng hề gặp. Mở gói kia và đặt lên trên. Chỉ là vết sướt ngoài da."

Anh vừa càu nhàu vừa bận bịu với vết thương của mình. "Alfons," tôi nói, "tụi này trông thấy cái -- cậu biết mà, chuyện của Gottfried -- tụi này trông thấy cái thằng ấy lúc tối và Gottfried đang lùng kiếm nó."

"Cái gì?" anh lập tức chú ý. "Cậu ấy đâu rồi? Không cần thiết nữa. Cậu ấy phải về ngay."

"Anh ấy sẽ không chịu bỏ về."

Alfons thẩy cây kéo qua một bên. "Cậu lái xe tới chỗ ấy. Cậu biết Otto ở đâu không? Otto phải biến đi. Nói với cậu ấy là việc của Gottfried đã liệu xong. Tớ biết trước cậu. Cậu thấy rồi đấy. Tớ bị bắn, nhưng tớ gạt được tay nó. Rồi tớ bắn. Otto đâu?"

"Ở một nơi nào đấy, gần Monkestrasse."

"Tạ ơn Chúa. Nó đã đi khỏi chỗ ấy lâu rồi. Nhưng ta vẫn cần đưa Otto ra khỏi."

https://thuviensach.vn

Tôi đi đến điện thoại và gọi về bến tắc xi, nơi Gustav thường lai vãng. Gustav có mặt. "Gustav," tôi nói, "cậu có thể lái đến giao lộ Wiesenstrasse và Bellevueplatz không? Nhanh lên nhé? Tớ đợi."

"Được. Mười phút nữa."

Tôi mắc ống nghe lên giá và quay lại Alfons. Anh đã mặc một chiếc quần dài khác.

"Không biết cậu cũng lùng kiếm," anh nói. Mặt anh vẫn mướt mồ hôi. "Có lẽ tốt hơn nếu như cậu ngồi ở một địa điểm khác. Sẽ là một chứng cớ ngoại phạm. Họ có thể điều tra cậu. Không thể nào nói trước."

"Còn cậu thì sao?" tôi nói.

"Ach, cậu nghĩ sao." Anh nói nhanh hơn bình thường. "Lúc ấy chỉ có một mình nó. Tớ đợi sẵn trong phòng của nó. Trên gác mái. Không một láng giềng. Ngoài ra, tớ có cớ tự vệ. Vừa bước vào, nó đã bắn ngay. Không cần cớ ngoại phạm. Tuy nếu muốn, tớ có thể có cả chục cái."

Anh nhìn tôi. Anh ngồi trên ghế, gương mặt ướt, to bè của anh hướng sang tôi, mái tóc bết dính mồ hôi, miệng méo một bên, và hầu như ta không thể chịu đựng nổi đôi mắt của anh, quá nhiều nỗi dày vò, thống khổ và tình yêu thình lình biểu lộ và tuyệt vọng trên đấy. "Giờ thì Gottfried có thể an giấc," anh dịu dàng nói, giọng khàn đặc. "Trước đây mình có cảm giác là cậu ấy không ngủ được."

Tôi đứng, lặng câm trước anh.

Tôi đi ra phòng rượu. Cô gái vẫn ngủ, và thở to. Bên ngoài trăng đã cao và sáng vằng vặc. Tôi đi bộ tới Bellevueplatz. Cửa sổ các ngôi nhà lóng lánh dưới trăng như những mảnh gương bạc. Gió đã lặng. Yên tỉnh tuyệt đối.

https://thuviensach.vn

Vài phút sau Gustav lái đến. "Có gì không, Robert?" anh hỏi.

"Xe của tụi này bị đánh cắp hồi tối. Tớ nghe nói, có người nhìn thấy gần Monkerstrasse. Chúng ta có thể lái tới nơi ấy chứ?"

"Ô, dĩ nhiên. " Gustav sốt sắng hẳn. "Thời buổi này có gì mà không bị đánh cắp? Mỗi ngày vài ba chiếc. Nhưng thông thường, chúng chỉ lái chơi một lúc đến khi xăng cạn rồi thôi."

"Vâng; có lẽ xe của tụi này cũng bị giống thế."

Gustav nói với tôi, anh sẽ cưới vợ. Một em bé sắp sửa chào đời, vì thế không có chọn lựa nào khác ngoài hôn nhân. Chúng tôi lái đến Monkestrasse, rồi các con đường nhỏ bên cạnh.

"Nó kia rồi!" Gustav bỗng kêu lên.

Xe đậu trong một ngõ tối, kín đáo. Tôi bước xuống, lấy chìa khóa xe và nổ máy. "O.K. Gustav," tôi nói. "Cám ơn cậu nhiều lắm, đã chở tớ tới đây."

"Chúng ta nên đi nhậu ở đâu đó không nhỉ?" anh hỏi.

"Không, tối nay không được. Ngày mai nhé. Tớ phải đi ngay."

Tôi thò tay vào túi lấy tiền trả cho Gustav.

"Tay cậu ướt thế à?" anh hỏi.

"Vâng, cám ơn, Gustav. Đừng chờ tớ. Au revoir."

"Cậu có muốn mình giúp cậu đi tìm thằng ăn cắp xe không?"

"Không, không, chắc nó đã bỏ đi lâu rồi." Thình lình trong tôi dấy lên sự nóng nảy. "Au revoir, Gustav."

"Cậu còn đủ xăng không?"

https://thuviensach.vn

"Vâng, còn đủ. Đã kiểm. Thôi, ngủ ngon nhé."

Anh lái đi. Tôi đợi một lát, rồi chạy theo, đến Monkestrasse và lái trên đường đó, gài số ba. Khi tôi vòng lại, Koster đứng ở một góc.

"Cậu làm gì vậy?"

"Lên xe," tôi nói nhanh. Cậu không cần lẩn quẩn ở đây nữa. Tớ đã tới quán của Alfons. Anh ấy -- anh ấy đã gặp nó."

"Và?"

"Vâng," tôi nói.

Koster leo lên xe không nói một lời. Anh không lái. Anh ngồi cạnh tôi, hơi co cụm, và tôi cầm tay lái. "Ta nên chạy về nhà của tớ?" tôi hỏi.

Anh gật đầu. Tôi tăng ga và lái theo con đường cạnh kênh đào. Dòng nước như một dãi bạc lớn bản. Nhà kho phía bên kia bờ nằm sâu, đen trong bóng đêm, nhưng những con đường là những luồng sáng xanh nhạt lướt thướt mà lốp xe trượt trên đó như trên một lớp tuyết vô hình. Những ngọn tháp giáo đường thời Baroque to rộng, chễm chệ bên trên những mái nhà. Chúng xanh lục và trắng bạc trên nền trời dạ quang, chìm lấp, nơi mặt trăng lơ lửng như một củ hành lộng lẫy, cháy bỏng.

"Tớ vui vì chuyện đã xảy ra theo chiều hướng ấy, Otto," tôi nói.

"Tớ thì không," anh đáp. "Phải chi chính tay tớ bắt được nó."

Đèn trong phòng Frau Zalewski vẫn sáng. Trong lúc tôi mở khóa cửa, bà từ phòng khách bước ra. "Cậu có điện tín," bà nói.

"Điện tín?" tôi ngạc nhiên hỏi. Tôi còn mãi nghĩ về đêm nay. Rồi tôi hiểu, và chạy về phòng. Bức điện nằm giữa bàn, trắng lốp như phấn dưới ánh đèn chói gắt. T'ôi xé niêm; buồng ngực của tôi thắt nghẽn; những con

https://thuviensach.vn

chữ quay cuồng, biến mất, rồi hiện ra; tôi thở nhẹ nhõm; mọi thứ đứng im lại và tôi đưa bức điện cho Koster. "Tạ ơn Chúa, tớ cứ tưởng --"

Chỉ vỏn vẹn ba chữ: ROBBY, ĐẾN NGAY.

Tôi lại cầm bức điện. Sự an tâm tan đi. Nỗi lo lắng trở về.

"Không biết chuyện gì đây, Otto? Chúa ơi, sao cô ấy không viết rõ hơn? Chắc phải có chuyện chẳng lành."

Koster đặt phiến giấy xuống bàn. "Lần cuối cậu nói chuyện với cô ấy là khi nào?"

"Tuần trước. Không lâu hơn thế."

"Hãy gọi điện thoại. Nếu có bề gì, chúng ta sẽ lên đường ngay. Bằng xe hơi. Cậu có chương trình xe lửa không?"

Tôi xin gọi dưỡng đường và ra phòng khách của Frau Zalewski lấy tờ chương trình xe lửa.

"Chuyến tàu thuận tiện nhất sẽ khởi hành trưa mai," anh nói. "Vậy ta nên lái xe, càng xa càng tốt. Chúng ta có thể đuổi kịp chuyến tàu trước. Hy vọng ta sẽ tới nơi nhanh hơn vài tiếng. Cậu nghĩ sao?"

"Vâng, bất kỳ cách nào." Tôi không thể hình dung tôi sẽ chịu đựng những giờ buồn tẻ trên tàu ra sao.

Điện thoại reo. Koster cầm tờ chương trình về phòng tôi.

Dưỡng đường trả lời. Tôi xin gặp Pat. Một phút sau, bà quản lý bảo tôi rằng nếu Pat không nói chuyện, có lẽ sẽ tốt hơn.

"Có vấn đề gì chứ?" tôi quát lên.

https://thuviensach.vn

"Thổ huyết nhẹ mấy hôm trước. Và hiện đang sốt."

"Nói với cô ấy là tôi sẽ đến," tôi nói. "Với Koster và Karl. Chúng tôi lên đường ngay tức thì. Bà hiểu không?"

"Với Koster và Karl," giọng nói lập lại.

"Vâng. Nhưng báo cho cô ấy biết ngay. Chúng tôi sắp lên đường."

"Tôi sẽ cho cô ấy biết ngay."

Tôi về phòng mình. Kỳ lạ thay, đôi chân của tôi nhẹ tâng. Koster ngồi ở bàn viết, hí hoáy ghi các chuyến tàu.

"Cậu chuẩn bị hành lý," anh nói. "Còn tớ lái về nhà lấy đồ của tớ. Tớ sẽ trở lại trong nửa giờ."

Tôi kéo va-li ra khỏi tủ. Đó là va-li của Lenz, với các tấm nhãn khách sạn màu mè. Tôi sắp quần áo vào va -li, thu xếp công việc với Frau Zalewski và ông chủ quán International. Rồi tôi ngồi bên cửa sổ trong phòng, chờ Koster. Trời rất tĩnh lặng. Tôi nghĩ đến việc tối mai sẽ ở bên Pat, và một cảm giác nóng ấm, chứa chan hy vọng bỗng dâng trong lòng tôi, khiến những tình cảm khác -- sợ hãi, lo lắng, u sầu, tuyệt vọng đều biến mất. Tối mai tôi sẽ được ở cạnh nàng --một hạnh phúc không thể hiểu, một điều mà tôi không còn nghĩ rằng có thể xảy ra. Quá nhiều thứ đã tàn lụi, từ dạo ấy.

Tôi xách va-li xuống lầu. Mọi thứ bỗng thân cận và ấm áp; cầu thang, mùi ẩm mốc của đầu cầu thang, mặt nhựa đường xám-cao su, lấp lánh và lạnh, trên đó Karl đang trờ tới.

"Tớ mang theo vài tấm chăn," Koster nói. "Trời sẽ lạnh. Cậu quấn cho kỹ vào."

https://thuviensach.vn

"Ta thay nhau lái, hở?" tôi hỏi.

"Vâng. Nhưng để tớ lái trước. Lúc ban chiều, tớ đã đánh một giấc."

Nửa giờ sau chúng tôi để lại thành phố sau lưng và đêm trăng vắng vặc đón chào chúng tôi. Con đường trắng xa tít tận chân trời. Sáng đến nỗi chúng tôi có thể lái xe mà không cần đèn pha. Tiếng động cơ trầm như một nốt organ; nó không làm hỏng đi sự yên lặng, mà còn tăng thêm ý nghĩa.

"Cậu cần chợp mắt một lát," Koster nói.

Tôi lắc đầu. "Không thể, Otto."

"Vậy ít ra cũng cố thư giản, để sớm mai được tỉnh táo. Chúng ta có nguyên một nước Đức để lái xuyên qua."

"Tớ thích như thế này lắm."

Tôi vẫn ngồi cạnh Koster. Trăng lướt trên vòm trời. Đồng ruộng óng ánh như mặt xà cừ. Thỉnh thoảng một vài ngôi làng vút qua, đôi khi một thành phố, ngủ say, trống rỗng, lòng đường giữa những dãy nhà đong đầy ánh trăng yêu ma, vô hình khiến đêm trở thành một cuộn phim hư ảo.

Gần sáng trời trở lạnh. Đồng cỏ bỗng dưng lóng lánh với sương mai, cây cối như thép chảy trên nền trời xám; trong rừng, gió bắt đầu thổi và đây đó những làn khói dài tha thướt bốc lên từ những ống khói. Tới phiên tôi và tôi lái đến mười giờ. Rồi chúng tôi có một bửa điểm tâm vội vàng ở một lữ quán ven đường và tôi tiếp tục lái đến mười hai giờ. Từ lúc ấy trở đi, Koster giữ tay lái. Nếu một mình, anh còn lái nhanh hơn nữa.

Buổi chiều, khi trời chạng vạng, chúng tôi đến chân núi. Chúng tôi có mang theo xích sắt và thuổng xúc tuyết và hỏi thăm có thể lái được bao xa nữa.

https://thuviensach.vn

"Với xích sắt, các ông có thể thử," người thư ký Câu Lạc Bộ Xe Hơi nói. "Năm nay trời ít tuyết. Nhưng ở những kí lô mét cuối cùng, sẽ ra sao, tôi không thể đoan chắc. Các ông có thể mắc kẹt ở đấy."

Còn rất lâu xe lửa mới đến nên chúng tôi quyết định lái xe lên núi. Trời lạnh nên không sợ có sương mù. Xe ngoan ngoãn leo con dốc ngoằn ngoèo. Được nửa đường, chúng tôi lắp xích vào bánh xe. Đường đã được cào tuyết, nhưng nhiều đoạn có một lớp giá mỏng ở trên và xe bị chao đảo. Đôi khi chúng tôi phải xuống xe và hì hục đẩy. Hai lần chúng tôi bị lún và phải dùng thuổng xúc cho Karl thoát ra. Ở ngôi làng cuối, chúng tôi xin một xô cát, vì chúng tôi đang ở một nơi rất cao và chúng tôi sợ những khúc quanh của đường xuống núi đóng giá. Bấy giờ trời đã tối hẳn. Vách núi thẳng đứng, chót vót và trơ trụi vươn lên trời đêm, đường đèo hẹp lại, máy xe gầm gừ ở số nhỏ nhất, và hết khúc quanh này đến khúc quanh khác đường xuống thấp dần. Thình lình đèn pha trợt khỏi sườn núi và lao vào hư không, núi mở ra, và trước mặt chúng tôi, đèn giăng như lưới trên ngôi làng thung lũng.

Xe lao như sấm giữa các cửa tiệm hai bên phố chính. Khách bộ hành nhảy tránh; giật mình trước hình ảnh khác thường, ngựa giật lùi; một cỗ xe trượt tuyết tự tuột dốc; xe chúng tôi lướt qua các khúc cong, vào dưỡng đường và dừng trước hiên. Tôi nhảy xuống; như qua một màng voan mỏng, nhìn thấy những gương mặt tò mò, người ta, văn phòng, thang máy; rồi tôi chạy trong hành lang trắng, tung cửa, và trông thấy Pat; như tôi đã trông thấy nàng hàng trăm lần trong mơ và ước vọng; nàng lại gần và tôi ôm nàng vào lòng, như ôm chính đời sống và còn hơn cả đời sống.

"Tạ ơn Chúa," tôi nói, khi đã hoàn hồn. "Anh cứ tưởng em còn nằm trên giường."

Trên vai tôi, nàng lắc đầu. Rồi nàng đứng thẳng lại, ấp tay vào mặt tôi và nhìn.

https://thuviensach.vn

"Cứ nghĩ xem, anh có mặt nơi đây," nàng khẻ nói. "Và anh đến thăm em!"

Nàng hôn tôi, chăm chút, thận trọng, yếu ớt, như hôn một vật mà ta không muốn làm tan vỡ. Khi chạm môi nàng, tôi run lên. Mọi thứ xảy ra quá nhanh, tôi chưa bắt kịp. Tôi chưa có mặt ở đây; tôi vẫn còn di chuyển, tiếng máy xe gầm rú, và con đường. Tôi có cảm giác như một người bước ra khỏi giá lạnh và đêm tối vào một căn phòng ấm; hắn cảm thấy sức nóng trên da, chính mắt nhìn thấy điều ấy, nhưng vẫn chưa kịp ấm.

"Tụi anh lái khá nhanh," tôi nói.

Nàng không trả lời. Nàng nhìn tôi trong im lặng. Gương mặt nghiêm trang của nàng mang một vẻ quyết liệt, mắt nàng kề sát mắt tôi, và như thể nàng cố tìm lại một điều hệ trong. Tôi luống cuống. Tôi đặt tay lên vai nàng và cụp mắt xuống.

"Anh ở lại chứ?" nàng hỏi.

Tôi gật đầu.

"Hãy nói. Nói rằng một lần nữa, anh sẽ bỏ đi, để ngay lúc này em được biết."

Tôi định nói là tôi chưa biết, và có lẽ tôi sẽ ra về trong vài ngày tới, bởi vì tôi không đủ tiền trọ. Nhưng tôi không thể thốt nên lời. Tôi không thể, cách nàng nhìn tôi như thế.

"Vâng," tôi nói. " Anh ở lại. Cho đến khi hai đứa mình về cùng một lúc."

Mặt nàng không đổi. Nhưng rồi, đột nhiên nó rạng ngời, như thắp sáng bên trong.

"Ach," nàng thì thầm, "nếu không, làm sao em chịu nổi."

https://thuviensach.vn

Qua vai nàng, tôi cố đọc tấm biểu đồ thân nhiệt treo trên đầu giường. Nàng biết, giật tờ giấy khỏi hộp, vo tròn và thẩy dưới gầm giường. "Không còn ý nghĩa nữa," nàng nói.

Tôi ghi nhớ vị trí của viên giấy và định là sau đó khi nàng không để ý sẽ cất vào túi.

"Em ốm à?" tôi hỏi.

"Nhẹ thôi. Nhưng đã khỏi."

"Bác sĩ nói sao?"

Nàng cười. "Đừng hỏi tới bác sĩ. Đừng hỏi gì cả. Anh có mặt ở đây, thế là đủ."

Nàng đã thay đổi bất ngờ. Tôi không hiểu có phải vì đã lâu tôi không gặp nàng, nhưng tôi cảm thấy nàng không giống như xưa. Cử động duyên dáng hơn, da ấm hơn, cách nàng đến với tôi khác hơn; nàng không chỉ là một cô gái trẻ đẹp mà ta cần bảo vệ; một điều gì đó đã xâm nhập, và trước đây tôi thường mù mờ không biết nàng có yêu tôi không, nay thì tôi biết rõ, nàng không che dấu điều ấy nữa, nàng hoạt bát và thân cận với tôi hơn bao giờ hết, sống động hơn, gần gủi hơn và xinh đẹp hơn, thú vị vui tươi hơn nhưng trong một cách thức lạ lùng, cũng gây nhiều lo âu hơn.

"Pat," tôi nói. "Anh phải xuống lầu một lát. Koster chờ bên dưới. Tụi anh phải tìm chỗ trọ."

"Koster? Còn Lenz đâu?"

"Lenz...," tôi nói. "Lenz phải ở nhà."

Nàng không để ý. "Em dám mạo hiểm xuống dưới nhà không?" tôi hỏi. "Hay tụi anh nên lên đây?"

https://thuviensach.vn

"Chuyện gì em cũng dám. Hiện nay em có thể làm đủ mọi thứ. Chúng ta sẽ xuống lầu, gọi rượu. Em sẽ nhìn anh uống."

"Tốt. Vậy tụi anh chờ em ở phòng khách dưới nhà."

Nàng đến tủ lấy một chiếc áo đầm. Thừa lúc ấy,tôi dấu viên giấy biểu đồ vào túi.

"Được rồi, Pat; một chốc nữa gặp lại em, nhé?"

"Robby," nàng bước theo và quàng tay lên cổ tôi. "Em có nhiều chuyện muốn kể với anh."

"Anh cũng thế, Pat. Nhưng mình đủ thì giờ mà. Mình sẽ tâm tình suốt ngày. Ngày mai. Thuở ban đầu chúng ta không được vậy."

Nàng gật đầu. "Vâng, chúng ta sẽ kể cho nhau nghe tất cả. Chúng ta sẽ biết rõ về nhau, như chưa bao giờ chia cách."

"Dù sao, chúng ta chưa hề chia cách," tôi nói.

Nàng mỉm cười. "Em không cảm thấy như thế. Em không đủ sức mạnh. Em khổ sở hơn nhiều. Em không thể tự an ủi khi đơn độc. Lẻ loi, em chỉ biết vậy. Sẽ dễ dàng hơn khi ta đơn côi mà không có tình yêu." Nàng tiếp tục mỉm cười. Nụ cười ngớ ngẩn, vô hồn; nàng cố gắng bám víu, nhưng ta có thể thấy rõ điều ấy.

"Pat," tôi nói, "bà già can đảm."

"Lâu lắm em mới nghe anh gọi thế," nàng nói, và mắt đẫm lệ.

Tôi xuống nhà gặp Koster. Hành lý đã được lấy khỏi xe. Họ cho chúng tôi hai phòng sát nhau thuộc dãy nhà phụ. "Nhìn này," tôi nói, chìa cho anh tấm biểu đồ thân nhiệt. "Khi cao khi thấp."

https://thuviensach.vn

Chúng tôi bước trên mặt tuyết lạo xạo, đi tới bậc thềm. "Ngày mai cậu hỏi bác sĩ," Koster nói. "Chỉ có thân nhiệt mà thôi, không đầy đủ."

"Theo tớ, đủ rồi," tôi trả lời và vo tròn nó và nhét vào túi.

Chúng tôi tắm gội. Rồi Koster qua phòng tôi. Trông anh như vừa thức giấc. "Phải mặc y phục vào, Bob," anh nói.

"Vâng," tôi choàng tỉnh khỏi giấc trầm tư và mở va -li, cất áo quần vào tủ..

Chúng tôi trở lại dưỡng đường. Karl vẫn đậu bên ngoài. Koster đã phủ một tấm chăn trên đầu máy. "Chừng nào ta về, Otto?"

Anh đứng lại. "Tớ định là tối mai hay sáng sớm hôm sau sẽ về. Còn cậu, ở lại."

"Nhưng tớ biết làm sao đây?" tôi tuyệt vọng. "Tớ chỉ đủ tiền trọ cho mười ngày. Còn viện phí của Pat chỉ trả tới mười lăm tây. Tớ phải về, đi làm kiếm tiền. Chắc ở đây không cần một nhạc sĩ dương cầm tồi."

Koster cúi mình trên đầu xe và nhấc tấm chăn. "Tớ sẽ chạy tiền cho cậu," thẳng người lên, anh nói. "Cậu cứ ở lại, đừng bận tâm về chuyện ấy."

"Otto," tôi nói, "Tớ biết cậu thu được bao nhiêu từ cuộc đấu giá. Chẳng tới ba trăm marks."

"Không phải thế. Tớ sẽ kiếm thêm. Đừng lo. Trong vòng tám ngày, cậu sẽ có tiền."

"Cậu được hưởng gia tài à?" tôi hỏi với một niềm hân hoan ảm đạm.

"Gần như thế. Để mặc tớ. Cậu không thể rời bỏ nàng."

https://thuviensach.vn

Koster trải lại tấm chăn trên đầu máy. Anh vuốt ve nắp xe. Rồi chúng tôi vào phòng khánh tiết và ngồi cạnh lò sưởi. "Chắc trễ lắm, mấy giờ rồi nhỉ?" tôi hỏi.

Koster nhìn đồng hồ tay. "Sáu giờ ba mươi."

"Tuyệt vời," tôi nói. "Tớ tưởng phải khuya lắm rồi."

Pat đi xuống cầu thang. Nàng mặc chiếc áo lông ngắn và băng qua phòng khách đến chào Koster. Lần đầu tôi được thấy làn da của nàng nâu đến mực nào. Màu đồng đỏ, và trông nàng giống một cô Da Đỏ trắng trẻo.

"Em có bị sốt không?" tôi hỏi.

"Gây gây thôi," nàng đáp, nhanh và mơ hồ. "Buổi tối tại đây ai cũng sốt. Chỉ vì anh đã đến. Anh không mệt à?"

"Mệt vì cái gì cơ?"

"Vậy mình ra quầy rượu. Anh biết không, đây là lần đầu tiên em có người thăm."

"Tại đây có quầy rượu?"

"Vâng, bé thôi. Ít ra cũng là một góc phòng, gần giống quầy rượu. Là một phần của việc trị liệu. Phải làm đủ cách để không có thứ gì giống như bệnh viện. Ta chỉ được uống những thứ họ cho phép."

Quầy rượu đầy người. Pat chào hỏi khá nhiều. Có một người Ý mà tôi ưa thích. Chúng tôi ngồi vào một cái bàn vừa trống.

"Vậy em uống gì?" tôi hỏi.

"Một ly cocktail với rum. Thứ ta thường uống ở quán 'The Bar.' Anh biết công thức chứ?"

https://thuviensach.vn

"Đơn giản thôi," tôi nói với cô hầu bàn. "Nửa phần port, nửa phần Jamaica rum."

"Hai ly," Pat nói. "Và một ly Đặc Biệt."

Cô gái đem ra hai ly Porto-Roncos và một ly màu đỏ tươi. "Ly ấy của tôi," Pat nói. Nàng đẩy hai ly rum lại gần chúng tôi. "Salut!"

Nàng đặt ly xuống bàn mà không nhấp môi, nhìn quanh, rồi nhanh tay tráo nó với ly rượu của tôi và uống cạn. "Ach," nàng nói, "sao mà ngon thế."

"Em gọi món thổ tả gì vậy?" tôi hỏi, nếm thứ dung dịch đỏ tươi đáng ngờ ấy. Nó có vị của quả mâm xôi và chanh. Không chứa một giọt rượu.

"Ngon quá," tôi nói.

Pat nhìn tôi.

"Với người khát nước," tôi thêm vào.

Nàng cười to. "Gọi một ly Porto-Ronco nữa nhé. Nhưng cho anh. Em không được phép uống."

Tôi ra dấu cho cô gái. "Một Porto-Ronco và một Đặc Biệt," tôi nói. Tôi thấy ở các bàn chung quanh, nhiều người uống ly Đặc Biệt.

"Cho em mạo hiểm hôm nay, Robby nhé?" Pat nói. "Chỉ hôm nay mà thôi? Như ngày xưa. Vâng, cho em nhé, Robby nhé?"

"Ly Đặc Biệt cũng khá ngon," tôi trả lời và uống ly thứ hai.

"Em ghét nó. Tội nghiệp Robby, anh phải uống thức giải khát ở đây."

"Nếu ta gọi cho nhanh, thế nào anh cũng hưởng phần," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Pat cười to. "Chút nữa, sau bửa ăn tối, em sẽ được uống một thứ gì ấy. Vang đỏ."

Chúng tôi gọi vài ly Porto-Roncos nữa, rồi vào phòng ăn. Trông Pat thật đáng yêu. Gương mặt rạng ngời. Chúng tôi ngồi ở một cái bàn nhỏ phủ khăn trắng, cạnh cửa sổ. Phòng ấm, và dưới kia là ngôi làng trong tuyết với những con đường sáng đèn.

"Helga Guttmann đâu em?" tôi hỏi.

"Đã đi," Pat nói, sau một chút ngập ngừng.

"Đã đi? Sớm thế ư?"

"Vâng," Pat đáp và tôi hiểu ý nàng.

Cô hầu bàn đem ra một chai vang đỏ sậm. Koster rót vào ly. Mọi bàn ăn đều có người ngồi. Ai nấy cười nói râm ran. Tôi nắm tay Pat.

"Anh yêu," nàng nói âu yếm, ngọt ngào. "Em không thể chịu đựng nhiều hơn nữa."

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 26

Tôi bước khỏi phòng của bác sĩ trưởng khoa; Koster chờ tôi ở hành lang. Anh đứng lên khi nhìn thấy tôi. Chúng tôi ra ngoài sân và ngồi trên băng ghế trước dưỡng đường.

T

"Xấu, Otto," tôi nói. "Tệ hơn là tớ nghĩ."

Một nhóm người trượt tuyết đi qua, ồn ào. Một vài bà tre trét dầu, với gương mặt rám nắng khỏe mạnh và hàng răng to trắng. Họ sôi nổi nói với nhau rằng họ đói cồn cào như sói. Chúng tôi chờ cho họ qua khỏi.

"Lối sống ấy, dĩ nhiên," tôi nói. "Hưởng thụ đến tận xương tủy. Làm ta phát bệnh!"

"Cậu nói chuyện thẳng với bác sĩ trưởng khoa chứ?" Koster hỏi.

"Vâng. Bác sĩ đã giải thích cặn kẻ, với tất cả sự dè dặt cần thiết. Nhưng điều tối hậu là bệnh trở nặng. Ông ấy lại cứ nhất quyết là như thế lại tốt hơn."

"Tớ không hiểu."

"Ông ấy nói, nếu Pat vẫn sống ở đồng bằng, có lẽ tất cả hy vọng đã tiêu tan. Nhờ điều trị ở đây, bệnh phát triển chậm. Vì thế, ông ấy cho là tốt hơn."

https://thuviensach.vn

Koster ấn đế giày xuống lớp tuyết cứng thành những dấu bâng quơ. Rồi anh đứng lên. "Vậy, bác sĩ còn hy vọng?"

"Y sĩ luôn luôn hy vọng, đó là một phần công việc của ông ta. Nhưng tớ chẳng hy vọng cái chó gì nữa. Tớ hỏi ông ấy, đã bơm khí nén phổi cho nàng chưa. Ông ấy nói không ích gì. Người ta đã làm thủ thuật ấy cho nàng nhiều năm trước. Hiện nay, cả hai lá phổi đều nhiễm trùng. Căn bệnh ấy là con ác quỷ, Otto."

Một bà già với đôi ủng đi tuyết đã mòn dừng lại trước chúng tôi. Bà có gương mặt tái xanh, thối rữa, đôi mắt xám như đá và vô hồn như mắt người mù. Một tấm lông thú kiểu lỗi thời quấn quanh cổ. Bà rị mọ đưa cặp mục kỉnh cầm tay lên gần mắt, quan sát chúng tôi; rồi lê chân bước đi.

"Hồn ma kinh tởm," tôi càu nhàu.

"Bác sĩ còn nói gì khác không?" Koster hỏi.

"Ông ấy giải thích đường hướng bịnh tình có thể phát triển. Ông ấy có nhiều bệnh nhân cùng một lứa tuổi với nàng. Hậu quả của chiến tranh. Suy dinh dưỡng khi đang lớn. Nhưng điều ấy có liên quan gì tới tớ? Nàng phải lành bệnh." Tôi nhìn anh. "Dĩ nhiên ông ấy nói là ông ấy thường gặp phép lạ. Đặc biệt với chứng bệnh này, đôi khi bệnh đột nhiên ngưng lại, vi khuẩn hóa nang và lành, ngay cả những trường hợp thê thảm nhất. Jaffe cũng nói vậy. Nhưng tớ không tin vào phép lạ."

Koster không trả lời. Chúng tôi ngồi cạnh nhau trong im lặng. Chúng tôi biết nói gì đây? Chúng tôi đã chứng kiến quá nhiều để có thể nói lời an ủi.

"Đừng để cho nàng biết, Bob," cuối cùng Koster nói.

"Dĩ nhiên," tôi đáp.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi tiếp tục ngồi cho đến khi Pat xuất hiện. Tôi không nghĩ gì hết; tôi cũng chẳng tuyệt vọng; tôi chỉ thẩn thờ và xám ngoét và như đã chết.

"Cô ấy đến kìa," Koster nói.

"Dĩ nhiên," tôi nói, đứng dậy.

"Chào hai anh!" Pat đến gần, vẫy tay. Nàng hơi chếch choáng và cười lớn. "Em hơi say. Với mặt trời. Mỗi lần tắm nắng em đều quay cuồng như một người thủy thủ già."

Tôi nhìn nàng, và trong một thoáng tất cả đều thay đổi. Tôi không tin bác sĩ nữa; tôi tin vào phép lạ. Nàng ở đấy; nàng sống động; nàng đứng và nói cười -- tất cả những thứ khác chìm khuất.

"Sao mặt anh dài ngoẳng vậy?" nàng hỏi.

"Gương mặt của đô thị, không thích ứng với nơi đây," Koster nói. "Tụi anh chưa quen với mặt trời."

Nàng cười. "Hôm nay là ngày lành của em. Em không bị sốt. Em có thể ra ngoài. Chúng ta nên xuống làng và uống một chút rượu khai vị chứ?"

"Chắc chắn rồi."

"Thế thì, ta đi."

"Chúng ta nên dùng xe trượt tuyết không nhỉ?" Koster hỏi.

"Em có thể chịu được," Pat nói.

"Anh biết," Koster nói. Nhưng anh chưa hề ngồi trong thứ xe như thế. Anh muốn thử một lần."

https://thuviensach.vn

Chúng tôi ngoắc một bác tài và chúng tôi ngồi trong xe, trượt trên con đường cực kỳ khúc khuỷu xuống làng. Bên ngoài một quán cà phê với một mảnh vườn nhỏ ngập nắng, chúng tôi dừng xe và bước xuống. Đủ mọi hạng người, và tôi nhận ra vài gương mặt ở dưỡng đường. Người Ý gặp ở quầy rượu là một trong những người ấy. Anh tên là Antonio, và anh đến bàn chúng tôi, chào Pat. Anh kể rằng, có vài người nghịch ngợm tối qua đã đẩy một bệnh nhân, say ngủ, với giường và chăn gối các thứ, vào phòng của bà hiệu trưởng già cốc đế.

"Tại sao họ lại làm vậy?" tôi hỏi.

"Ông ấy đã lành bệnh và trong vài ngày nữa sẽ ra về," Antonio trả lời. "Họ luôn luôn quậy phá kiểu ấy."

"Đó là cách khôi hài đen, nổi tiếng của những người còn ở lại, anh yêu," Pat nói.

"Những người sống ở đây như trẻ nít, thật đấy," Antonio nói, như xin lỗi.

"Lành bệnh, tôi thầm nghĩ; người ta lành bệnh và được về. "Em thích uống chi, Pat?" tôi hỏi.

"Một ly Martini. Một ly Martini ngon, đắng."

Radio bắt đầu phát thanh. Những bài luân vũ thành Viên. Chúng bồng bềnh trong không khí tươi ấm như những biểu ngữ sáng và nhẹ như mây. Hầu bàn đem ra Martini. Chúng mát lạnh và lấm tấm những hạt mồ hôi dưới nắng.

"Ngồi ở đây thú vị, anh nhỉ?"

"Tuyệt lắm," tôi đáp.

https://thuviensach.vn

"Nhưng đôi khi, không thể chịu nổi," nàng nói.

Chúng tôi ở lại đến trưa. Pat đặc biệt thích vậy. Gần đây, nàng luôn phải ở trong dưỡng đường và đây là lần đầu tiên nàng được ra ngoài; nàng bảo họ rằng nàng sẽ cảm thấy khỏe gấp đôi nếu được xuống làng ăn trưa. Antonio dùng bửa cùng với chúng tôi. Sau đó chúng tôi ra xe trở về và Pat lên phòng nàng, nghĩ trong hai giờ. Koster và tôi đến ga-ra mang Karl ra kiểm tra. Chúng tôi phải thay hai ống nhún bị gẫy. Ông chủ ga-ra có dụng cụ và chúng tôi bắt tay vào làm. Rồi chúng tôi châm dầu và vô mỡ chu đáo cho khung gầm. Khi xong việc, chúng tôi đẩy Karl ra đường. Tai rũ và thân thể vấy bùn, nó đứng trong tuyết.

"Ta nên tắm nó chứ?" tôi hỏi.

"Không, còn đi tiếp," Koster nói. "Nó không thích vậy đâu."

Pat nhập bọn. Trông nàng ấm áp và phục hồi. Con cún của nàng lăng xăng nhảy nhót chung quanh. "Billy!" tôi gọi. Nó ngừng lại và nhìn tôi, nhưng không quá thân thiện. Nó không nhận ra tôi, và bối rối khi Pat nhắc nhở nó về tôi.

"Chóng quên thế," tôi nói. "Tạ ơn Chúa, nhân loại có trí nhớ tốt hơn. Hôm qua nó ở đâu?"

Pat cười. "Nó nằm dưới giường cả ngày. Nó ghen khi em có khách, và đi trốn và dỗi hờn."

"Trông em tuyệt vời," tôi nói.

Nàng sung sướng liếc tôi. Rồi nàng đến bên Karl. "Em muốn được ngồi vào xe và lái một đoạn ngắn."

"Sao lại không?" tôi nói. "Cậu thấy thế nào, Otto?"

https://thuviensach.vn

"Dĩ nhiên. Cô có áo khoác dầy, và trên xe đầy đủ chăn và khăn choàng."

Pat ngồi trước, núp sau kính chắn gió, cạnh Koster. Karl gầm rú. Ống thải khí phà hơi nước trắng xanh trong không khí lạnh. Động cơ vẫn chưa ấm hẳn. Xích sắt kêu lạch cạch, từ từ di chuyển trên tuyết. Khục khặc, lộc cộc, và càu nhàu, Karl trườn xuống làng, dọc theo con đường chính, như một con sói núp giữa tiếng dậm chân của bầy ngựa và tiếng leng keng của chuông xe trượt tuyết.

Chúng tôi ra khỏi làng. Chiều đã muộn và những cánh đồng tuyết óng ánh một màu đỏ, nhuộm bởi mặt trời lặn. Vài đụn rơm trên sườn núi hầu như vùi lấp trong màu trắng. Như những dấu phẩy tí hon, những người trượt tuyết cuối cùng lướt vào thung lũng, ngang phía dưới vầng mặt trời đỏ ối, khi ấy một lần nữa huy hoàng bên trên dốc núi, như một quả cầu lửa tối mờ.

"Hôm qua anh có đi ngang đây?" Pat hỏi.

"Có."

Xe ngừng lại ở đỉnh thứ nhất. Hôm qua, khi chạy nhanh qua đây trong đêm xanh, loang loáng thủy tinh, chúng tôi chẳng để ý tới nó. Chúng tôi chỉ chú tâm vào con đường.

Thung lũng mở ra những gò đống trùng điệp. Lưng của các dãy núi xa xôi vẽ một đường sắc nét trên nền trời lục nhạt. Chúng ửng vàng. Những đém vàng lớt phớt như bụi phủ trên các cánh đồng tuyết ở chân núi dưới đỉnh. Mỗi giây phút trôi qua, những dốc núi càng chuyển thành màu đỏ phơn phớt trắng lộng lẫy hơn, và bóng tối xanh đen hơn. Mặt trời đứng ở khoảng cách giữa hai đỉnh núi lóng lánh, và thung lũng mông mênh với những vạt đất khi nhô cao khi trũng thấp, như một cuộc diễn hành lấp lánh, lặng câm, bao la trước một kẻ trị vì đang hấp hối. Con đường là dãi lụa tím cuộn quanh đồi, biến mất, rồi lại hiện ra, sậm tối ở những khúc cong, đi qua thôn làng, rồi thẳng tắp theo yên đèo đến tận chân trời.

https://thuviensach.vn

"Em chưa bao giờ đi xa khỏi làng như thế," Pat nói. "Có phải đây là đường về?"

"Phải."

Nàng im lặng, nhìn theo. Rồi nàng bước xuống xe, lấy tay che trên mắt. Rồi nàng đăm đăm nhìn về hướng bắc, như thể đã nhìn thấy những ngọn tháp trong thành phố. "Từ đây về nhà bao xa?" nàng hỏi.

"Chừng một ngàn kí lô mét. Trong tháng Năm, ta sẽ về. Otto sẽ đến đón chúng ta."

"Tháng Năm," nàng lập lại. "Chúa ơi, tháng Năm."

Mặt trời từ từ hạ thấp. Thung lũng trở nên sống động; bóng tối trước đây ngồi xổm trong nếp gấp của đất, bắt đầu êm ái bò ra và leo cao dần như những con nhện khổng lồ. Trời trở lạnh. "Chúng ta phải quay về, Pat." tôi nói.

Nàng ngước lên và đột nhiên trên gương mặt nàng hiện ra vẻ đau đớn. Tôi thấy ngay rằng nàng đã biết tất cả. Nàng biết nàng sẽ không bao giờ thoát khỏi dãy núi chập chùng không biết xót thương ở chân trời, nàng biết điều ấy và muốn dấu chúng tôi, cũng như chúng tôi muốn dấu nàng, nhưng trong một khoảnh khắc nàng đã để lộ trên đôi mắt tất cả những nỗi khổ đau của thế gian. "Ta hãy lái xa thêm một chút," nàng nói. "Xuống một chút nữa thôi."

"Đến đây," tôi nói, sau khi liếc qua Koster. Nàng ngồi băng sau với tôi, tôi để nàng tựa vào lòng tôi và tôi kéo chăn đắp cho cả hai. Xe từ từ lăn bánh, đổ dốc, đi vào thung lũng và bóng tối.

"Robby, anh yêu," Pat thì thầm trên vai tôi, "chúng ta như đang về nhà, trở lại cuộc sống cũ --"

https://thuviensach.vn

"Vâng," tôi nói và kéo chăn đến tận mái tóc nàng.

Càng xuống thấp, trời càng tối rất nhanh. Pat nằm gọn dưới chăn. Nàng lần tay vào ngực tôi, dưới lớp sơ mi; tôi cảm nhận bàn tay của nàng trên da tôi, rồi hơi thở, rồi đôi môi, và rồi nước mắt của nàng.

Một cách thận trọng, để nàng không biết xe đang trở đầu, Koster đánh một vòng thật rộng ở khu thương mãi của ngôi làng kế tiếp, rồi chầm chậm lái về.

Mặt trời đã lặn khi chúng tôi trở lại đỉnh núi và trăng, ở phương đông, nhạt và thanh giữa những đám mây dâng cao, đã mọc sẵn tự lúc nào. Chúng tôi lái về, dây xích nghiến trên tuyết thành một âm thanh đều đặn. Đêm yên tỉnh; tôi ngồi im không cục cựa và cảm thấy nước mắt của Pat ướt tim tôi như thể có một vết thương nhỏ máu trên đấy.

Một giờ sau, tôi đang ngồi ở đại sảnh. Pat ở phòng của nàng và Koster đến Phòng Khí Tượng để hỏi xem ngày mai có tuyết hay không. Bên ngoài trời sương phủ, trăng viền hào quang và đêm, mềm xám như nhung, có mặt ngoài khung cửa. Một lúc sau Antonio đến và ngồi với tôi.

Cách vài bàn, một anh chàng tròn trịa chắc nịch, tự phụ như một viên đạn đại bác, áo khoác sợi thô và quần chẽn ngắn cũn; gương mặt trẻ con với đôi môi bĩu, cặp mắt lạnh và cái đầu tròn, đỏ không một cọng tóc, bóng như một trái banh bi-da. Bên cạnh anh ta là một thiếu phụ với quầng thâm dưới mắt và vẻ mặt bất an, cầu khẩn. Viên đạn đại bác rất sống động, đầu lắc lư không ngừng, đôi tay nhỏ hồng vung vẫy. "Trên đây tuyệt vời quá thể. Phong cảnh, không khí, sự chăm sóc! Em khỏe ra, thật thế--"

"Bernard," cô vợ nhẹ nhàng nói.

"Nếu anh được một chút nâng niu, chìu chuộng ở đây, anh sẽ chẳng ngại ngùng!" Một tiếng cười nịnh. "Tuy nhiên, anh không ganh tị với em --"

https://thuviensach.vn

"Ach, Bernard," cô vợ chán nản nói.

"Chuyện gì nữa đây," viên đạn đại bác hớn hở nói tiếp, "không còn nơi nào tốt hơn cho em. Vì sao, em đang ở Thiên Đường. Hãy nghĩ đến những người như anh dưới kia. Mỗi sáng phải ra khỏi nhà, lặn lội vào đống rác nhơ nhớp. Em nên biết ơn vì em khỏi phải làm việc như anh. Anh vui được thấy em đang bình phục, ở đây."

"Bernard, em không bình phục," vợ anh ta nói.

"Nhưng em yêu," Bernard rối rít, "đừng có than vãn. Ta bắt buộc phải làm thế. Phá sản khắp nơi, chạy vạy khắp nơi, thuế má các thứ -- thế mà, anh vui, vì chúng ta vẫn có khả năng gởi em tại đây, dĩ nhiên."

Người đàn bà không nói gì.

"Một anh chàng tử tế," tôi nói với Antonio.

"Không đâu," Antonio nói. "Từ hôm qua đến nay, hắn luôn luôn bác bỏ lời của cô vợ bằng câu 'Em đang bình phục một cách thần kỳ.' Hắn không chịu nhìn thấy, cậu biết mà, nỗi sợ hãi, căn bệnh hay sự cô đơn của cô nàng. Và suốt từ đầu đến giờ, không chừng ở Bá Linh hắn đã sống chung với một viên đạn đại bác khác như hắn, và cứ sáu tháng hắn lại lên đây cho phải đạo, xoa tay, xun xoe, để tâm đến tiện nghi cho chính bản thân của hắn mà thôi. Và không lắng nghe gì cả. Cậu thường gặp hạng người ấy nơi đây."

"Cô ấy ở đây đã bao lâu?"

"Chừng hai năm."

Một toán người trẻ tuổi khúc khích chạy vào đại sảnh. Antonio cười to. "Họ từ Bưu Điện về. Họ gửi điện tín cho Roth."

"Roth là ai?"

https://thuviensach.vn

"Là người kế tiếp sắp được xuất viện. Điện tín báo rằng đừng về thành phố vì dịch cúm đang hoành hành. Một trong những trò đùa thường gặp. Vì họ còn ở lại, cậu hiểu chứ."

Tôi nhìn qua cửa sổ, núi như có ai treo lên một tấm satin xám. Tất cả đều không đúng thật, tôi nghĩ; không có thật, không thể nào xảy ra như thế. Đây chỉ là một sân khấu mà họ diễn xuất chút ít trước cái chết. Khi chết, người ta chết trong nghiêm trang ghê rợn -- đáng lẽ tôi nên đi theo những người trẻ tuổi này, lắc vai họ và nói: "Không phải vậy, đúng không? Đây chỉ là trò nhạo báng tử thần, và các bạn chỉ là những diễn viên hài không chuyên đang giả chết? Rồi các bạn sẽ đứng lên và cúi chào, phải không? Người ta không thể chết kiểu này, vì sốt nhẹ, vì hơi thở khò khè -- cần có đạn dược và vết thương, tôi biết như thế."

"Cậu cũng bệnh?" tôi hỏi Antonio.

"Dĩ nhiên," anh mỉm cười.

"Cà phê ngon tuyệt," viên đạn đại bác ồn ào nói."Tụi anh làm gì có được, nói cho em biết. Một vườn cây trái lạc thú vô tận."

Koster trở về từ văn phòng khí tượng. "Tớ phải lên đường, Bob," anh nói. "Hàn thử biểu hạ thấp và có lẽ tuyết sẽ rơi tối nay. Nếu chờ đến mai, tớ sẽ mắc kẹt. Tớ phải đi ngay đêm nay."

"Vâng. Có đủ thì giờ cho ta ăn tối không?"

"Có. Tớ sẽ xếp hành lý thật nhanh."

"Tớ sẽ ghé qua."

Chúng tôi sắp xếp đồ đạc của Koster và mang tới ga-ra. Rồi chúng tôi trở lại đón Pat.

https://thuviensach.vn

"Gọi tớ nếu có chuyện gì xảy ra, Bob nhé," Otto nói.

Tôi gật đầu.

"Vài ngày nữa cậu sẽ nhận được tiền. Đủ một thời gian. Cậu cứ dùng vào những việc cần thiết."

"Vâng, Otto," tôi ngập ngừng. "Ta có mấy lọ morphine ở nhà. Cậu có thể gửi lên?"

Anh nhìn tôi. "Cậu cần để làm gì?"

"Tớ không biết rồi sẽ ra sao --có thể không cần tới chúng. Mặc dù tất cả mọi việc, tớ vẫn còn nuôi một chút hy vọng -- luôn luôn như thế -- mỗi khi nhìn thấy nàng, nhưng tớ không muốn nàng phải chịu đựng. Không muốn nàng lệ liệt trên giường và không còn gì nữa, trừ cơn đau. Không chừng trong trường hợp ấy, họ có thể cho nàng một liều thuốc -- nhưng tớ sẽ an tâm, nếu tớ biết tớ có thể giúp nàng."

"Chỉ thế thôi, Bob?" Koster hỏi.

"Chỉ có thế, Otto. Thật sự. Nếu vì lý do khác, tớ sẽ không hỏi cậu."

Anh gật đầu.

"Bây giờ chỉ còn lại hai đứa mình," anh chậm rãi nói.

"Vâng,"

"Được rồi, Bob."

Chúng tôi đi ra phòng lớn và tôi đưa Pat xuống. Rồi chúng tôi ăn thật nhanh, vì trời càng lúc càng u ám. Koster lái Karl từ ga-ra đến tận cửa.

"Chúc cậu may mắn, Bob," anh nói.

https://thuviensach.vn

"Cậu cũng vậy, Otto."

"Au revoir, Pat." Anh bắt tay và nhìn Pat. "Đến mùa xuân, anh sẽ lên đón em về."

"Tạm biệt, Koster." Nàng nắm tay anh, thân thiết. "Em rất vui đã gặp lại anh. Cho em gửi lời chào Gottfried Lenz."

"Vâng," Koster đáp.

Nàng vẫn cầm tay anh. Môi nàng run run. Và thình lình nàng bước tới một bước và hôn anh. "Tạm biệt anh," nàng nghẹn ngào khẻ nói.

Mặt Koster bỗng đỏ rần như có một ngọn lửa bừng cháy. Anh định nói một câu gì đó, nhưng rồi quay đi, ngồi vào xe, rồ máy chạy thật nhanh trên khúc quẹo gắt mà không ngoái nhìn. Chúng tôi đứng trông theo. Xe phóng như sấm trên phố chính và lên cao dần trên đường chữ chi, như một con đom đóm duy nhất, cặp đèn pha vàng vọt quét trên mặt tuyết xám phía trước. Lên đến đỉnh, xe ngừng lại và Koster vẫy tay. Bóng anh đen in trên ánh đèn sáng. Rồi anh biến mất, và trong một thời gian dài chúng tôi vẫn nghe tiếng động cơ ầm ì nhỏ dần.

Pat nghiêng tới trước, lắng nghe cho đến khi không còn một âm thanh nào. Rồi nàng quay sang tôi.

"Con tàu cuối cùng đã rời cảng, Robby."

"Con tàu áp chót chứ," tôi trả lời. "Anh mới là con tàu cuối. Và em biết anh đề nghị gì không? Anh sẽ đi tìm một chỗ thả neo mới. Anh không thích căn phòng ở dãy nhà phụ nữa. Anh không thấy tại sao chúng mình không thể sống với nhau. Anh sẽ cố gắng xin một phòng gần chỗ của em."

Nàng mỉm cười. "Không thể nào. Chắc anh không làm được. Anh sẽ bắt đầu ra sao?'

https://thuviensach.vn

"Nếu anh làm được, em có vui không?"

"Thế mà cũng hỏi! Sẽ tuyệt vời, anh yêu. Gần bằng lúc ta ở trọ nhà bác Zalewski."

"Đúng. Vậy cho anh nửa tiếng."

"Vâng. Em sẽ chơi cờ với Antonio. Một trong những món em học được ở đây."

Tôi lên văn phòng và giải thích rằng tôi sẽ ở lại khá lâu và cần một phòng cùng tầng lầu với Pat. Một bà quản lý đứng tuổi, ngực lép kẹp, giận dữ từ chối vì điều lệ của dưỡng đường không cho phép.

"Ai viết điều lệ?" tôi hỏi.

"Ban Giám Đốc," bà quản lý sẵn giọng, tay vuốt các nếp gấp trên áo mình.

Cuối cùng, bà miễn cưỡng cho tôi biết là bác sĩ phụ trách có thẩm quyền trong vài trường hợp ngoại lệ.

"Nhưng ông ấy đã về nhà," bà nói. "Ban đêm ông ấy về nhà và không ai được quấy rầy nếu không phải là công việc."

"Tốt," tôi đáp, "vậy tôi sẽ quấy rầy ông ấy với lý do công việc. Một vấn đề liên quan tới điều luật của dưỡng đường."

Bác sĩ ngụ ở một ngôi nhà nhỏ gần dưỡng đường. Ông tiếp tôi ngay và cho phép tức thì.

"Căn cứ vào tình hình ban đầu, tôi không dám hy vọng được giải quyết nhanh như thế," tôi nói.

Ông cười khà. "Aha, chắc cậu gặp bà Rexroth? Được, để tôi điện thoại."

https://thuviensach.vn

Tôi trở lại văn phòng. Trông thấy nét mặt đắc thắng của tôi, Rexroth liền rút quân trong danh dự. Tôi sắp xếp mọi thứ với cô thư ký và nhờ người phục dịch dời hành lý của tôi và mua cho tôi vài chai rượu. Rồi tôi đi tìm Pat ở đại sảnh.

"Anh đã xin được chưa?" nàng hỏi.

"Chưa, nhưng mấy hôm nữa sẽ xong."

"Tiếc nhỉ," nàng lật ngã những quân cờ và đứng dậy.

"Mình nên làm gì đây?" tôi hỏi. "Đến quầy rượu?"

"Tụi này thường chơi bài," Antonio nói. "Gió Fohn sắp thổi qua, tôi có cảm tưởng như vậy. Lúc ấy chơi bài là hay hơn cả."

"Chơi bài? Pat hả?" tôi ngạc nhiên hỏi. "Em biết chơi bài gì? Black Peter và Patience?"

"Xì phé, anh yêu," Pat tuyên bố.

Tôi cười. "Cô ấy biết chơi xì phé, thật đấy," Antonio nói. "Có điều cô ấy hơi ẩu. Cô ấy tố dở lắm."

"Tớ cũng thế," tôi trả lời. "Chúng ta phải thử thời vận."

Chúng tôi ngồi trong một góc phòng và bắt đầu chơi. Pat chơi xì phé không tệ chút nào. Nhưng nàng tố rất bạo. Một giờ sau, Antonio chỉ ra cửa sổ. Tuyết đang rơi. Chầm chẩm, như còn ngần ngại, những vẩy tuyết mỏng, dẹp gần như rơi theo chiều thẳng đứng. "Không một hơi gió thoảng," Antonio nói. "Có nghĩa là sẽ có rất nhiều tuyết."

"Giờ này Koster đang ở đâu nhỉ?" Pat hỏi.

https://thuviensach.vn

"Anh ấy xuống khỏi đèo lâu rồi," tôi nói. Trong một thoáng, tôi nhìn thấy khá rõ hình ảnh Karl lướt với Koster dưới làn tuyết, và thình lình tất cả dường như siêu thực -- rằng tôi ngồi đây, rằng Koster đang dong duỗi trên đường và Pat ở đấy. Nàng cười hạnh phúc nhìn tôi và ấn bàn tay với những lá bài lên bàn.

"Nhanh lên nào, Robby,"

Viên đạn đại bác lăn vào, dừng lại phía sau bàn chúng tôi và bắt đầu lắc lư với thiện cảm trên đầu ngón chân. Cô vợ của hắn buồn ngủ thấy rõ, vậy mà hắn đang tìm món giải trí. Tôi đặt bài của mình xuống bàn và nhìn hắn ta một cách độc địa đến khi hắn biến đi.

"Anh không thân thiện gì mấy," Pat nói, hài lòng.

"Không," tôi nói. "Anh không có ý định ấy."

Chúng tôi đến quầy rượu và uống vài ly Đặc Biệt. Rồi Pat phải lên giường. Tôi từ giã nàng ở phòng lớn. Nàng chậm chạp bước lên cầu thang, ngoảnh lại và dừng chân trước khi khuất vào hành lang. Tôi chờ một lát, rồi đến văn phòng lấy chìa khóa. Cô bé thư ký mỉm cười.

"Số bẩy mươi tám," nàng nói.

Đó là căn phòng sát vách phòng Pat. "Theo đề nghị của Fraulein Rexroth, hắn thế?"

"Không. Fraulein Rexroth ở Nhà Truyền Giáo," nàng trả lời.

"Nhà Truyền Giáo đôi khi cũng hữu dụng," tôi nói và nhanh nhẹn bước lên lầu. Đồ dùng của tôi đã lấy khỏi va-li. Nửa giờ sau, tôi gõ cánh cửa nối liền hai phòng.

"Ai đó?" Pat hỏi.

https://thuviensach.vn

"Cảnh sát," tôi trả lời.

Có tiếng chìa khóa lách cách trong ổ và cửa mở ra. "Anh, Robby?" Pat lập bập, hoàn toàn bất ngờ.

"Anh đây," tôi nói. "Kẻ đánh bại Fraulein Rexroth. Chủ nhân của Cognac và Porto -Ronco." Tôi rút mấy chai rượu từ túi áo choàng ngủ. "Và bây giờ, nói cho anh biết tức thì, bao nhiêu người đàn ông đã có mặt ở đây?"

"Không một ai, ngoại trừ đội cầu thủ football và ban nhạc giao hưởng," Pat nói, cười phá lên. "Ach, anh yêu, những ngày thân ái cũ nay đã trở về."

Nàng thiếp trên vai tôi. Tôi thao thức một lúc lâu. Ở góc phòng, một ngọn đèn nhỏ đang leo lét. Hoa tuyết lất phất đập vào khung cửa sổ và trong bầu ánh sáng lờ mờ nâu vàng, thời gian như lắng đọng. Thỉnh thoảng vài ống dẫn khí sưởi kêu răng rắc. Pat trở mình trong giấc ngủ, và rất chậm, sột soạt, mấy mảnh khăn trải giường rơi xuống đất.

Ach, tôi nghĩ, làn da nâu đồng, sáng mịn. Đầu gối mảnh khảnh huyền diệu. Bí ẩn mềm mại của đôi vú. Tóc nàng lòa xào chạm trên vai tôi, và huyết quản của nàng phập phồng dưới đôi môi tôi. Em sắp chết hay sao? tôi nghĩ. Em không thể chết. Em là niềm hạnh phúc.

Tôi thận trọng kéo khăn trải giường lên. Pat lẩm bẩm một điều gì đó rồi lại im lặng và trong giấc ngủ, chầm chậm quàng tay qua ngực tôi.

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 27

Mấy ngày sau đó tuyết rơi không ngừng. Pat lên cơn sốt, và phải nằm nghĩ. Hầu hết các bệnh nhân đều sốt.

M

"Chính là thời tiết," Antonio nói. "Gió fohn. Quá ấm. Thứ thời tiết thường gây sốt."

"Hãy ra ngoài chơi một lúc, anh yêu," Pat nói. "Anh biết trượt tuyết chứ?"

"Không. Làm sao anh biết? Anh chưa bao giờ sống ở vùng núi."

"Antonio sẽ hướng dẫn anh. Anh ấy sẽ vui. Và anh ấy mến anh."

"Anh muốn ở đây với em hơn."

Nàng ngồi dậy. Áo ngủ trễ quá vai. Bờ vai gầy guộc mỏng. Cả gáy của nàng nữa, cũng thế. "Hãy vì em, ra ngoài chơi, Robert. Em không muốn anh ngồi đây, bên giường bệnh. Hôm qua và hôm kia -- quá đủ rồi."

"Nhưng anh thích ngồi đây," tôi trả lời. "Anh không mảy may ước muốn ra ngoài tuyết."

Hơi thở của nàng nặng nề và tôi có thể nghe tiếng khò khè không đều.

https://thuviensach.vn

"Em có nhiều kinh nghiệm hơn anh về chuyện này," nàng nói, chống mình trên khủy tay. "Tốt hơn cho cả hai đứa. Rồi anh sẽ thấy." Nàng cố nở một nụ cười. "Chiều và tối nay, anh tha hồ ngồi ở đây. Buổi sáng em thường bức rức, anh yêu. Khi sốt, người ta trông thê thảm. Đến tối thì khác. Em biết như thế là nông cạn và ngốc nghếch -- nhưng em không muốn anh nhìn thấy em xấu như ma."

"Nhưng Pat!" tôi đứng dậy. "Thôi được, anh sẽ ra ngoài một lát với Antonio. Đến trưa anh trở lại. Hy vọng anh sẽ không bị gẫy miếng xương nào, với ba cái vụ trượt tuyết này."

"Anh sẽ biết cách chơi mà, anh yêu." Nàng không có vẻ lo âu nữa. "Chẳng mấy chốc anh sẽ trượt tuyết cừ khôi cho mà xem."

"Còn em, chẳng mấy chốc em sẽ tống cổ anh khỏi đây, hả?" tôi nói, hôn nàng. Bàn tay nàng ẩm và nóng và đôi môi khô và nứt.

Antonio ngụ ở tầng hai. Anh cho tôi mượn một đôi ủng, khá vừa với chân tôi, vì chúng tôi xấp xỉ một cở với nhau. Chúng tôi đi đến cái dốc thoai thoải dành cho người mới tập nằm bên ngoài làng. Khi bước bên nhau, Antonio nhìn sâu vào mắt tôi. "Sốt làm ta bồn chồn," anh nói. "Đôi khi những chuyện kỳ quặc xảy ra trong một ngày như thế này." Anh đặt thanh trượt tuyết xuống và buộc nó vào chân. "Điều khó nhất là phải chờ đợi và không thể làm gì cả. Khiến ta phát rồ lên chứ chẳng chơi."

"Những người khỏe mạnh, cũng thế," tôi nói. "Phải chờ đợi và không thể làm gì được..."

Anh gật đầu. "Một số ít chúng tôi hoạt động," anh tiếp tục nói; "vài người đọc hết tất cả sách trong thư viện. Nhưng đại đa số biến thành trẻ con, họ trốn không tuân lệnh nằm nghĩ dưỡng trên giường, như ngày xưa họ trốn tập thể dục, và giật mình cười khúc khích, núp vào tủ nếu có bác sĩ ở gần đó. Lén hút thuốc lá, bí mật uống rượu, mở tiệc lậu nửa đêm, ngồi lê

https://thuviensach.vn

đôi mách, đùa dai -- chỉ để quên đi sự trống rỗng. Và sự thật. Một cách giả vờ; nông cạn, và có lẽ, ngay cả vậy, để quên cái chết một cách anh hùng. Nói cho cùng, họ còn lại gì?"

Vâng, tôi nghĩ, nói cho cùng tất cả chúng ta còn lại gì?

"Chúng ta tập thử nhé?" Antonio hỏi, chỏi đôi gậy của anh vào tuyết.

"Vâng."

Anh chỉ tôi cách buộc giày vào thanh trợt, và cách giữ thăng bằng. Không khó lắm. Tôi bị ngã vài lượt nhưng tôi quen đi và có thể trượt một chút ít. Một giờ sau chúng tôi ngừng lại.

"Được rồi," Antonio nói. "Bấy nhiêu, vừa đủ cho cậu biết các bắp thịt nhức mỏi đến đâu."

"Ra ngoài trời, cũng tốt đấy, Antonio," tôi nói.

Anh gật đầu. "Chúng ta có thể đi chơi mỗi sáng. Làm giảm bớt lo âu."

"Chúng ta nên tới quán nào đó, uống một ly?"

"Được chứ. Một ly Dubonnet ở Forster's."

Chúng tôi uống Dubonnet và quay trở lại dưỡng đường. Tại văn phòng, cô thư ký bảo tôi là có người đưa thư muốn tìm; ông nhắn tôi ra bưu điện để lãnh tiền. Tôi nhìn đồng hồ tay. Còn đủ thì giờ, và tôi trở lại. Ở trạm bưu điện, họ phát cho tôi hai ngàn marks. Và cả thư của Koster. Tôi không cần lo lắng; vẫn có tiền nếu tôi muốn. Tôi chỉ cần viết cho anh.

Tôi chăm chú nhìn mấy tờ giấy bạc. Anh kiếm chúng ở đâu? Và nhanh đến thế. Tôi biết rành công việc của chúng tôi. Bỗng thình lình tôi hiểu ra. Tôi thấy lại Bollwies, mê đua xe, chủ xưởng may quần áo, đêm ấy ở quán "The Bar" khi thua cuộc, gõ gõ môt cách thèm muốn vào Karl và nói: "Tôi

https://thuviensach.vn

sẵn sàng mua xe này bất kỳ lúc nào." Vâng, con bà nó, Koster đã bán Karl. Vì thế mới có tiền nhanh như vậy. Karl, vật mà anh nói, chẳng thà mất một cánh tay hơn là mất nó -- Đã mất Karl. Bây giờ nó đang nằm trong bàn tay mập ú của ông chủ xưởng may, và Otto, đôi tai có thể nhận ra tiếng máy của nó từ hàng dặm xa, bây giờ sẽ nghe tiếng gào rú của nó trên đường phố như tiếng tru của một con chó hoang.

Tôi nhét vào túi thư của Koster và cái gói nhỏ đựng mấy lọ morphine. Không biết làm gì, tôi đứng thừ ra trước quày. Tôi ước gì mình có thể gởi trả lại tiền, nhưng không thể; chúng tôi cần nó. Tôi vuốt cho thẳng những tờ giấy bạc và cất vào túi. Rồi tôi đi ra. Con bà nó -- từ nay trở đi tôi phải đánh một vòng rộng tránh những chiếc xe hơi. Xe là bạn, nhưng Karl còn hơn thế với chúng tôi. Karl là một chiến hữu. Karl, Con Ma Đường Lộ. Chúng tôi thuộc về nhau. Karl và Koster. Karl và Lenz, Karl và Pat...

Giận dữ và bất lực, tôi dẫm mạnh chân lên tuyết. Đã mất Karl. Còn Pat? Tôi đưa đôi mắt quáng nắng trừng trừng nhìn lên trời cao, bầu trời xám, vô tận này của một đấng tạo hóa điên cuồng, đã kiến tạo ra cuộc sống và cái chết, để mà chơi.

Buổi chiều, gió đổi hướng, trời trong hơn và lạnh hơn, và đến tối thì Pat khỏe ra. Sáng hôm sau, nàng đã có thể ngồi dậy, và mấy ngày sau nữa, khi Roth, người lành bệnh ra về, nàng còn có thể xuống nhà, đến sân ga.

Một đám đông vây quanh Roth. Đây là tục lệ ở đây mỗi khi có người xuất viện. Roth không lấy gì phấn khởi cho mấy. Anh gặp vận xui theo kiểu riêng của anh. Hai năm trước, một chuyên gia, trả lời câu hỏi của anh rằng anh còn sống được bao lâu, đã nói anh sẽ sống được hai năm ở ngoài, với điều kiện phải chăm sóc bản thân. Để chắc chắn, anh hỏi thêm ý kiến một bác sĩ khác. Ông này ước lượng một thời gian còn ngắn hơn nữa. Vì thế Roth thu thập tất cả tiền của, chia làm hai phần, tiêu pha thỏa thích và không bận tâm đến căn bệnh của mình. Cuối cùng với một cơn thổ huyết trầm trọng, anh được đưa vào dưỡng đường. Tại đây, thay vì lịm chết, anh

https://thuviensach.vn

lại dần dà phục hồi. Khi mới đến, anh nặng bốn mươi mốt kí. Hiện nay, anh cân được sáu mươi tám kí và khỏe mạnh đến nỗi được cho về. Nhưng anh không còn tiền.

"Tớ sẽ làm gì đây?" anh hỏi, gãi mái tóc hoe vàng. "Cậu mới lên, phải không? Tình hình ở dưới ra sao?'

"Nhiều thay đổi lắm," tôi trả lời, ngắm gương mặt bầu bỉnh với hàng lông mi không màu của anh. Anh khỏi bệnh, dù đã từng tuyệt vọng -- những chuyện khác của anh, tôi không quan tâm.

"Tớ cần tìm việc làm," anh nói. "Có hy vọng gì chăng?"

Tôi nhún vai. Nếu tôi nói có lẽ không thì có ích lợi gì? Chẳng mấy chốc, anh sẽ tự hiểu lấy.

"Cậu có quen biết với ai không?" tôi hỏi.

"Bạn bè --ối trời, cậu biết mà." Anh cười chua chát. "Khi ta bỗng dưng không còn tiền nữa, họ biến nhanh như đàn bọ chét rời bỏ xác chết. Không chừng ông lang băm của tớ nói đúng khi ông ấy bảo rằng, tớ sẽ ngỏm củ tỏi trong hai năm, dù có lẽ bằng một cách khác -- kẹo đồng."

Thình lình tôi điên tiết với thằng ngốc đang ba hoa chích chòe. Hắn không hiểu cuộc sống là gì cả? Tôi thấy Antonio đi với Pat phía trước, tôi thấy đôi vai và gáy của họ, hao gầy vì móng vuốt của căn bệnh; tôi hiểu họ tha thiết với cuộc sống đến dường nào, và tôi có thể ngay trong giây phút ấy, không run tay giết Roth, nếu như nhờ thế mà Pat được lành bệnh.

Con tàu rời khỏi sân ga. Roth vẫy nón từ giã. Những người còn lại ơi ới gọi, cười cợt. Một cô gái lúp xúp đuổi theo, giọng yếu ớt, đứt khúc. "Au revoir! Au revoir!" Rồi nàng quay trở lại và òa khóc. Những người kia nhăn mặt.

https://thuviensach.vn

"Mọi người nghe đây!" Antonio nói to. "Ai khóc nhè ở nhà ga phải nộp phạt. Đó là luật từ xưa của dưỡng đường. Tiền phạt sẽ xung vào quỹ của buổi tiệc lần tới."

Anh trịnh trọng chìa tay. Những người kia cười ầm. Cả cô gái, nước mắt vẫn ướt trên má, cũng cười và lấy từ túi áo khoác một cái ví xác xơ.

Tôi cảm thấy khổ sở. Trên những bộ mặt quanh tôi -- không phải là tiếng cười, chỉ là một niềm vui méo mó, co giật, đày đọa -- không phải nụ cười mà là nét khổ đau.

"Đi thôi em," tôi nói với Pat, kéo tay nàng.

Chúng tôi bước đi trong im lặng trên con đường làng. Tôi ghé vào tiệm gần nhất, mua một gói kẹo.

"Hạnh nhân rang," tôi nói, đưa cho nàng. "Em thích nó, phải không?"

"Robby," nàng nói, môi run run.

"Đợi anh một chút," tôi đáp, và đi vào cửa hàng hoa bên cạnh. Tương đối bình tâm, tôi trở ra với một bó hoa hồng.

"Robby," Pat nói.

Tôi cười buồn. "Anh trở thành hiệp sĩ ở tuổi già, Pat ạ."

Tôi không biết điều gì đã bất ngờ đánh động chúng tôi. Dường như chuyến tàu ly biệt ấy. Như một bóng tối nặng nề, một cơn gió xám, thổi bay tất cả những gì chúng tôi luyến tiếc. Chúng tôi là đôi trẻ trốn chạy, chẳng biết trời cao đất dầy là gì, nhưng nôn nức muốn duy trì một cuộc chơi gan góc.

"Ta uống một ly, nhanh thôi," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Nàng gật đầu. Chúng tôi vào quán cà phê gần nhất và ngồi ở bàn cạnh cửa sổ. "Em thích gì, Pat?"

"Rum," nàng nói và nhìn tôi.

"Rum," tôi lập lại, tìm tay nàng dưới bàn. Nàng xiết tay tôi.

Rum được mang đến. Bacardi với chanh. "Anh yêu," nàng nói, nâng ly.

"Em thân yêu," tôi nói.

Chúng tôi ngồi một lúc.

"Đôi khi, ta thấy kỳ cục, phải không?" Pat nói.

"Vâng. Đúng là thỉnh thoảng ta lại có cảm giác ấy. Nhưng nó sẽ chóng qua."

Nàng gật đầu. Chúng tôi tiếp tục bước, vai kề bên nhau. Những con ngựa kéo xe trượt tuyết, thở ra hơi nước, chạy nước kiệu vượt qua chúng tôi. Những người trượt tuyết da rám nắng, mệt mỏi. Một đội khúc côn cầu vận áo len hai màu đỏ trắng, hình ảnh của cuộc sống...

"Em cảm thấy thế nào, Pat?" tôi hỏi.

"Tốt, Robby ạ."

"Phải chi chúng ta cũng được như họ, em nhỉ?"

"Vâng, anh yêu." Nàng nép vào tay tôi.

Phố vắng tênh. Nắng chiều như một tấm chăn hồng phủ trên dãy núi tuyết.

"Pat," tôi nói. "Anh chưa nói với em là hiện nay chúng ta có khá nhiều tiền. Koster vừa gửi lên."

https://thuviensach.vn

Nàng dừng chân. "Tuyệt vời, Robby. Vậy chúng ta có thể đi chơi một lần nữa, được chứ?"

"Hẳn rồi," tôi nói, "chúng ta muốn đi chơi bao nhiêu lần cũng được."

"Vậy thứ Bẩy này ta đến Kursaal. Buổi dạ vũ cuối cùng trong năm sẽ tổ chức ở nơi ấy."

"Nhưng em không được ở qua đêm mà."

"Hầu hết các bệnh nhân đều không được ở qua đêm, nhưng họ vẫn đi."

Tôi làm mặt nghiêm.

"Robby, trong thời gian anh không có mặt ở đây, em luôn luôn tuân theo lời họ. Em chẳng khác gì bộ mặt điển hình cho sự lo âu. Đã không có lợi, mà còn tàn tệ hơn. Đừng ngắt lời em; em biết anh sẽ nói gì. Em cũng biết, hệ lụy sẽ ra sao. Thế nhưng, với quỹ thời gian còn lại của em, lần này có anh bên cạnh-- hãy cho em làm theo ý muốn."

Ánh nắng chiều chan hòa trên mặt nàng. Nghiêm, lặng và tràn ngập dịu dàng. Chúng tôi đang nói gì? miệng tôi đắng ngắt; chúng tôi không thể đứng ở đây, thảo luận một việc không bao giờ có thể, và không bao giờ nên xảy ra. Và Pat lại là người nói lên những lời ấy! Cam chịu, gần như không hối tiếc, như không một điều gì có thể cản trở, ngay cả những manh mún đáng thương của một hy vọng dối lừa ---trong tất cả mọi người, lại là Pat, chẳng lớn hơn một đứa trẻ là bao, Pat --người mà tôi có nhiệm vụ che chắn bảo vệ-- Pat, thình lình đã xa cách tôi đến thế, đã quen thuộc và hòa giải với một điều không tên bên kia cuộc đời.

"Em không được nói vậy," cuối cùng tôi khẻ đáp. "Anh chỉ nghĩ rằng, có lẽ chúng ta nên hỏi ý bác sĩ trước đã."

https://thuviensach.vn

"Chúng ta không hỏi ai nữa, không một ai." Nàng lắc cái đầu thanh tao đáng yêu và nhìn tôi trìu mến. "Em không muốn biết gì nữa. Em chỉ muốn hạnh phúc."

Buổi chiều, có tiếng nói rầm rì, tiếng chân lui tới trong hành lang của dưỡng đường. Antonio mang đến một lời mời. Sẽ có tiệc ở phòng của ông người Nga.

"Cứ đến dự, đơn giản vậy thôi?" tôi hỏi.

"Ở đây?" Pat hỏi.

"Tại đây cậu có thể làm nhiều thứ mà cậu không thể làm ở nơi khác," Antonio nói, mỉm cười.

Người Nga là một ông lớn tuổi, da ngăm. Chỗ của ông gồm hai phòng, và trải nhiều thảm. Vài chai schnapps để trên một tủ áo. Phòng tối mờ, chỉ đốt nến. Trong số khách, có một cô Tây Ban Nha trẻ trung, xinh đẹp. Tiệc mừng sinh nhật của nàng.

Không khí lạ kỳ trong căn phòng lung linh ánh nến --gợi nhớ một hầm trú ẩn, nửa tối nửa sáng và tình bằng hữu của những con người gắn bó với nhau trong cùng một số phận.

"Cậu uống gì?" người Nga hỏi. Giọng của ông trầm, ấm.

"Thứ gì cũng quý."

Ông đem ra một chai cognac và một lọ đựng vodka.

"Cậu khỏe chứ?" ông hỏi.

"Vâng," tôi cảm thấy hơi ngượng.

https://thuviensach.vn

Ông đưa tôi một điếu thuốc lá có cán giấy dài. Chúng tôi cùng uống. "Tôi đoán, có lẽ cậu thấy nhiều chuyện ở đây kỳ cục lắm?" ông nói.

"Không đến nỗi," tôi đáp. "Tôi chưa quen với những cuộc sống đặc biệt bình thường."

"Vâng," ông nói, ném một cái nhìn ý nghĩa sang cô Tây Ban Nha. "Nơi đây là một thế giới riêng. Làm người ta thay đổi."

Tôi gật đầu.

"Một căn bệnh kỳ quặc," ông nói thêm, trầm ngâm. "Nó làm người ta ham sống hơn. Và đôi khi tốt hơn. Một căn bịnh bí ẩn. Chảy mềm xỉ sắt." Ông đứng dậy, gật đầu chào tôi và đi về hướng cô Tây Ban Nha đang mỉm cười với ông.

"Như phường chèo, phải không?" có ai đứng sau lưng tôi, hỏi.

Một gương mặt với chiếc càm lẹm. Trán lấm tấm mụn. Cặp mắt xục xạo không ngừng, hừng hực.

"Tôi là khách của ông ấy," tôi nói. "Còn ông, không phải ư?"

"Tuy thế, nhờ vào đó mà ông ta chinh phục được nhiều phụ nữ," người đàn ông nói tiếp, dai dẳng, không để ý tới lời nhắc khéo của tôi, "ông ấy chinh phục họ. Cả cô bé ở đàng kia."

Tôi không trả lời. "Ai thế, em?" tôi hỏi Pat, khi ông ta bỏ đi.

"Một nhạc sĩ. Kéo vĩ cầm. Yêu một cách tuyệt vọng cô gái Tây Ban Nha. Kiểu yêu đương của những người ở đây. Nhưng cô ấy chẳng buồn ngó ngàng tới hắn. Cô ấy yêu ông người Nga."

"Vậy anh có nên ở vào địa vị của cô ấy?'

https://thuviensach.vn

Pat cười.

"Dường như đó là một người đàn ông mà em có thể đem lòng yêu," tôi nói. "Đúng không?"

"Không," nàng đáp.

"Em có bao giờ yêu ai ở đây chưa?"

"Không nhiều lắm," nàng nói.

"Nếu có, chẳng ảnh hưởng gì tới anh," tôi nói.

"Thú nhận hay nhỉ," Pat ngồi thẳng lại. "Lẽ ra, phải có chứ."

"Anh không có ý nói thế. Anh không biết giải thích ra sao. Và không thể, vì anh vẫn không biết em đã thấy điều gì nơi anh."

"Để mặc em với chuyện ấy," nàng nói.

"Mà em có biết không?"

"Không chính xác," nàng đáp với một nụ cười. "Nếu em biết rõ, thì chẳng còn là tình yêu nữa."

Người Nga để lại chai rượu. Tôi rót cho mình vài ly. Không khí ngột ngạt khó thở. Tôi không thích nhìn Pat giữa những người bệnh này.

"Anh không thích chỗ này sao? nàng hỏi.

"Không thích lắm. Anh cần phải quen với nó trước."

"Khổ thân anh yêu --" Nàng vuốt ve bàn tay tôi.

"Anh không khổ khi có em ở đây," tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Chẳng phải Rita rất đẹp sao?"

"Không," tôi nói. "Em đẹp hơn nhiều."

Cô gái tựa cây tây ban cầm trên đầu gối. Dạo vài hợp âm. Rồi nàng cất tiếng hát và trong phòng như có một con chim đen lượn lờ bên cao. Nàng hát những bài Tây Ban Nha, giọng âm u - thứ giọng khản đặt, yếu ớt của một người bịnh. Tôi không biết có phải vì những bài hát xa lạ não nùng, hay vì giọng ngân run rẩy huyền ảo của nàng, hay vì những khối đen của các người bệnh co rúm trong ghế bành và trên sàn, hay vì gương mặt to, sậm, cúi xuống của người Nga, bỗng nhiên tôi nhận ra, tất cả những bài hát của nàng chỉ là một câu chú trừ tà, tĩnh lặng, nức nở, để xua đuổi cái định mệnh bên ngoài màn cửa đang chực chờ -- một lời van lơn, một lời phản kháng, và nỗi lo sợ, lo sợ phải một mình với cõi Hư Không đang im ắng ngấu nghiến.

Sáng hôm sau Pat có một tâm trạng phấn khởi. Nàng bận rộn với chiếc áo. "Áo gì rộng quá, lùm xùm," nàng nói khẻ, nhìn ngắm nó trong gương. Rồi nàng quay sang tôi. "Anh có mang đồ lớn theo không, anh yêu?"

"Không," tôi nói. "Anh đâu biết là anh sẽ cần tới nó."

"Vậy anh tìm Antonia. Anh ấy sẽ cho anh mượn một bộ. Hai người có dáng dấp như nhau."

"Nhưng anh ấy cũng cần nó."

"Anh ấy sẽ mặc bộ lễ phục cánh én." Nàng nhíu một nếp áo. "Và anh đi trượt tuyết đi. Em bận lắm. Em sẽ chẳng làm được gì nếu anh ở gần bên."

"Antonio của em --" tôi nói. "Anh làm phiền anh ấy nhiều quá. Anh tự hỏi, nếu không có anh ấy, ta biết làm gì bây giờ?"

"Anh ấy là một người tử tế, phải không?"

https://thuviensach.vn

"Vâng," tôi đáp. "Em nói đúng -- một chàng trai tử tế."

"Em không biết em ra sao nếu không được anh ấy giúp, khi chỉ có một mình em."

"Đừng nghĩ tới chuyện ấy nữa," tôi nói. "Đã qua từ lâu. "

"Vâng," nàng hôn tôi. "Và bây giờ anh đi trượt tuyết nhé."

Antonio đã chờ sẵn.

"Có lẽ cậu không mang theo bộ đồ lớn nào," anh nói. "Thử cái áo này xem."

Áo chật một tí nhưng cũng tạm ổn. Antonio vui vẻ huýt sáo và treo nó một bên.

"Ngày mai sẽ náo nhiệt lắm," anh nói. "May phước là cô thư ký sẽ trực đêm mai. Bà Rexroth không đời nào cho chúng ta đi. Chính thức mà nói, những chuyện linh tinh thế này đều bị cấm. Nhưng dĩ nhiên, không chính thức, chúng ta đâu còn là trẻ con nữa."

Chúng tôi đi trượt tuyết. Tôi đã biết kha khá, và chúng tôi không dùng bãi dành cho người mới học. Trên đường đi, chúng tôi gặp một anh chàng, tay đeo đầy nhẫn kim cương, quần thụng túm ống kẻ ô, và cà vạt hoa hòe phơi phới.

"Trên này có nhiều chuyện ngộ nghĩnh," tôi nói.

Antonio cười to. "Ông ta là một nhân vật quan trọng. Bạn của người quá cố."

"Bạn cái gì?" tôi hỏi, kinh ngạc.

https://thuviensach.vn

"Bạn của người quá cố," Antonio đáp. "Cậu thấy mà, bệnh nhân ở đây đến từ khắp nơi trên thế giới. Nhất là Nam Mỹ. Lẽ đương nhiên, thân nhân của họ muốn đem họ về nước chôn cất. Vì thế, bạn với người quá cố, như ông ta, hộ tống và đưa quan tài về đến nơi đến chốn. Điều bất ngờ là họ kiếm được nhiều tiền, và được đi đó đi đây. Cái chết làm cho ông ta trở thành một anh chàng ăn diện đỏm đáng, như cậu thấy."

Chúng tôi leo dốc thêm một lúc, rồi mang thanh trượt tuyết vào và trượt xuống. Những sườn đồi phủ tuyết dợn sóng khi cao khi thấp, và sau lưng chúng tôi, sủa gâu gâu, thỉnh thoảng lại vùi trong tuyết tới ngực, Billy như một trái banh đỏ nâu đuổi theo.

Nó đã thân thiện trở lại với tôi, tuy một đôi khi vẫn quay đầu và chạy như bị ma bắt, đôi tai phất phơ trong gió, về hướng dưỡng đường.

Tôi tập kiểu Christianias, và mỗi lần lướt xuống đồi và chuẩn bị lượn vòng và thả lỏng cơ thể, tôi lại nghĩ: nếu lần này tôi không té, Pat sẽ bình phục. Gió bạt trên mặt tôi, tuyết cứng và dính khắn, nhưng tôi vẫn kiên trì. Tôi tìm tòi những đường trượt gắt hơn, những bãi đất khó hơn; và mỗi khi thành công, tôi lại nghĩ "nàng được cứu!" -- và tôi biết như vậy là ngu muội, tuy thế tôi vẫn thấy sung sướng hơn tôi từng cảm thấy trong một thời gian dài.

Một cuộc di dân bí mật và vĩ đại xảy ra vào tối thứ bẩy. Antonio thuê mấy chiếc xe trợt tuyết, chờ sẵn ở một địa điểm dưới thấp, cách dưỡng đường một quãng ngắn. Còn anh lại ngồi vào một tấm ván trượt, hi hô vang lừng, lao xuống đồi, trong giày khiêu vũ và áo khoác hở, để lộ bên trong chiếc gi -lê trắng của bộ đồ lớn.

"Anh ấy điên nhỉ," tôi nói.

"Anh ấy vẫn thường như thế," Pat đáp. "Khá vô tư. Như vậy mới chịu đựng được. Nếu không, làm sao anh ấy có thể giữ được tính tình vui vẻ."

https://thuviensach.vn

"Để bù đắp, chúng ta sẽ gói ghém em kỹ càng hơn."

Tôi trùm lên nàng tất cả những chăn và khăn choàng có được. Rồi cỗ xe trượt tuyết lao xuống đồi. Đó là một đoàn xe dài thượt. Người nào có điều kiện cũng đều trốn trại. Trông chúng tôi y như một toán người dự một đám cưới dưới thung lũng, các chùm lông trên đầu mấy chú ngựa dẫn đầu, phơi phới gật gù dưới ánh trăng và những chuỗi cười cùng tiếng la hò không dứt phát ra từ chiếc xe trượt tuyết này đến chiếc xe trượt tuyết khác.

Kursaal được trang hoàng lộng lẫy. Khi chúng tôi đến, cuộc khiêu vũ đã bắt đầu. Một góc phòng cách biệt với các ngọn gió lùa từ cửa sổ được dành cho khách từ dưỡng đường. Góc phòng ấm áp và thơm hương của hoa tươi, nước hoa và rượu nho.

Một số đông ngồi tại bàn chúng tôi --ông người Nga, Rita, chàng nhạc sĩ kéo vĩ cầm, một bà lớn tuổi, một đầu lâu mang đầy châu báu, gã trai lơ của bà ta, Antonio và một vài người khác.

"Nào, Robby," Pat nói, "hãy thử xem nếu chúng ta khiêu vũ được không."

Mặt đất chầm chậm quay tròn dưới chân chúng tôi. Tiếng vĩ cầm và trung hồ cầm thướt tha bay bay trên nền nhạc êm ái của giàn hòa tấu. Những cặp chân lã lướt trên sàn.

"Anh yêu, em không ngờ anh khiêu vũ tuyệt vời như vậy," Pat nói, ngạc nhiên.

"Ơ, làm gì được thế --"

"Thật mà. Anh học ở đâu vậy?"

"Gottfried dạy anh," tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Tại tiệm sửa xe?'

"Vâng, và ở quán Café International. Lẽ tự nhiên, tụi anh cần có bạn nữ. Rosa, Marian và Wally điểm xuyết cho những bí quyết sau cùng. Nhưng anh e rằng cách khiêu vũ của anh chưa thể gọi là tao nhã được."

"Ô, đúng thế!" Mắt nàng long lanh. "Khi chúng ta khiêu vũ với nhau lần đầu, Robby."

Song song với chúng tôi, ông người Nga đang dìu cô Tây Ban Nha trong tay. Ông mỉm cười và gật đầu với chúng tôi. Nàng Tây Ban Nha xanh mướt. Mái tóc đen nhánh của nàng lượn theo đôi mày như cánh của loài quạ. Nàng khiêu vũ với nét mặt long trọng, cố định. Trên cổ tay nàng là chiếc vòng đính những viên bích ngọc to, vuông. Nàng mười tám tuổi. Chàng nhạc sĩ vĩ cầm ngồi ở bàn, đôi mắt thèm thuồng theo dõi.

Chúng tôi trở lại bàn. "Em muốn một điếu thuốc," Pat nói.

"Em không nên hút, em biết đấy," tôi thận trọng trả lời.

"Chỉ vài hơi thôi, Robby. Đã lâu lắm, em không hút thuốc."

Nàng cầm điếu thuốc, nhưng chẳng bao lâu lại bỏ xuống. "Em không thích vị của nó, Robby. Chỉ là em không còn ưa thích nữa."

Tôi cười to. "Luôn luôn như thế, khi ta đoạn tuyệt với một thứ gì trong thời gian dài."

"Anh đã đoạn tuyệt với em trong một thời gian dài," nàng nói.

"Câu đó chỉ đúng với độc dược," tôi nó: "Rượu chè và thuốc lá."

"Con người là thứ thuốc độc còn nguy hiểm hơn cả rượu chè và thuốc lá, anh yêu."

https://thuviensach.vn

Tôi cười to. "Em là một cô bé tinh ranh, Pat ạ."

Nàng chống tay lên bàn và nhìn tôi. "Anh chẳng bao giờ nghĩ về em một cách nghiêm chỉnh, phải không?"

"Anh chẳng hề nghĩ đến anh một cách nghiêm chỉnh," tôi đáp.

"Em cũng thế. Hãy nói thực đi, ít ra một lần."

"Anh không biết điều ấy. Nhưng anh đã nghĩ đến hai đứa mình một cách cực kỳ nghiêm chỉnh, anh biết thế."

Nàng mỉm cười. Antonio mời nàng khiêu vũ. Hai người đi ra sàn nhảy. Tôi ngắm họ khiêu vũ với nhau. Mỗi khi lướt ngang qua, nàng lại mỉm cười. Chiếc áo dạ hội bạc của nàng hầu như không chạm đất. Nàng có sự uyển chuyển nhanh nhẹn của một con sơn dương.

Ông người Nga lại đang khiêu vũ với nàng Tây Ban Nha. Cả hai đều im lặng. Gương mặt to, da sậm của ông tràn ngập một nỗi dịu dàng. Chàng nhạc sĩ vĩ cầm đã cố mời cô nàng. Nàng chỉ lắc đầu và ra sàn nhảy với ông người Nga.

Chàng nhạc sĩ bẻ gẫy điếu thuốc lá trong những ngón tay dài, xương xẩu. Bỗng nhiên tôi cảm thấy thương hại hắn. Tôi mời một điếu khác. Anh chàng khước từ. "Tớ phải chăm lo sức khỏe của mình," anh chàng nói, rấm rức.

Tôi gật đầu. "Lão ấy," anh chàng nói tiếp, cười khẩy, chỉ về phía ông người Nga, "hút năm mươi điếu một ngày."

"Ai làm chuyện của người ấy," tôi đáp.

"Cô ấy không muốn khiêu vũ với tớ, nhưng rồi tớ sẽ mời được."

"Ai chứ?"

https://thuviensach.vn

"Rita."

Hắn nhích lại gần tôi. "Có dạo tớ đã kết thân với cô ấy. Chơi bài với nhau. Rồi thằng cha Nga đến, rù quến cô ấy với những lời nói tràng giang đại hải. Nhưng tớ sẽ đoạt lại cô ấy."

"Vậy cậu phải nỗ lực hết mình," tôi nói. Tôi không thích hắn.

Hắn bật ra một tràng cười yếu ớt. "Nỗ lực cái mốc xì, ngốc tử? Tớ chỉ phải chờ đợi mà thôi."

"Vậy cứ tha hồ chờ."

"Năm mươi điếu," gã thầm thì, "mỗi ngày. Tớ đã xem hình phổi của lão hôm qua. Thủng lỗ chỗ. Đời tàn." Hắn cười to. "Tụi tớ đều khởi đầu như nhau. Ta có thể hoán đổi phim phổi của mọi người. Cậu phải thấy sự khác biệt bây giờ! Tớ lên được một kí lô. Không, cậu bé, tớ chỉ cần chờ đợi, và chăm sóc sức khỏe của mình. Tớ trông cho mau đến lần chụp hình phổi kỳ tới. Y tá luôn luôn đưa tớ xem. Chờ đợi, có thế thôi. Khi lão ta không còn nữa, sẽ tới phần tớ."

"Cũng là một cách, tớ đoán," tôi nói.

"Một cách," hắn nhái tôi; "là cách duy nhất, thằng khờ ạ. Nếu lúc này tớ chen vào, làm kỳ đà cản mủi, thì chỉ tổ làm hỏng mất cơ hội về sau của tớ. Không -- phải thân thiện, bình tĩnh -- chờ --"

Không khí trở nên rin rít và nặng nề. Pat ho khúc khắc. Tôi để ý thấy nàng nhìn tôi ra vẻ lo lắng, nên tôi giả vờ như chẳng nghe gì. Người đàn bà lớn tuổi với nhiều ngọc trai chỉ im lặng, ngồi lọt thỏm trong ghế của mình. Thỉnh thoảng bà ấy lại ré lên một tràng cười lạnh buốt. Cái đầu lâu đang cãi cọ với gã trai lơ. Ông người Nga hút liên miên, hết điếu này sang điếu khác. Người nhạc sĩ vĩ cầm mồi lửa cho ông. Một cô gái bỗng dưng nức lên, lấy khăn tay che miệng, chăm chú nhìn vào và tái mặt.

https://thuviensach.vn

Tôi nhìn quanh phòng. Ngoài kia là bàn của những du khách đến chơi các môn thể thao mùa đông; còn đây là bàn của giai cấp trung lưu thành thị, người Pháp, người Anh, người Hòa Lan ngồi đấy với những âm tiết thô thiển, tầm thường trong lời nói của họ, gợi nên những cánh đồng cỏ và biển cả -- và giữa họ là cái bầy đàn nhỏ bé này của sự bệnh hoạn và chết chóc. Tôi nhìn Pat -- những đồng cỏ và biển cả -- sóng xô lên bờ và cát và bơi lội --ach, tôi nghĩ, đôi mày thân thương! đôi tay thân thương! cuộc đời thân thương -- tôi chỉ có thể yêu mà không thể cứu.

Tôi đứng dậy và đi ra. Tôi cứng nhắc với đè nén và bất lực. Tôi đi chậm trên con đường mòn. Tôi run rẩy vì cái lạnh, và cơn gió thổi sau các ngôi nhà làm tôi rùng mình sởn gáy. Tôi nắm chặt tay và trừng trừng nhìn rặng núi cứng, trắng với một cảm xúc hoang dại pha trộn những niềm vô vọng, giận dữ và đau đớn.

Một cỗ xe trượt tuyết chạy leng keng trên con đường dưới thấp. Tôi trở lại. Pat đi ra đón tôi.

"Nãy giờ anh ở đâu thế?"

"Ở bên ngoài thôi."

"Anh đang bực dọc?"

"Không đâu."

"Hãy vui, anh yêu! Hãy vui vẻ hôm nay. Vì em, cho em. Ai biết được, khi nào em sẽ lại có dịp tham dự một buổi dạ vũ khác?"

"Em sẽ đi dự rất thường xuyên."

Nàng tựa đầu trên vai tôi. "Nếu anh nói thế, chắc phải đúng. Nào, hãy khiêu vũ tiếp. Chúng ta chưa bao giờ khiêu vũ với nhau trước đây."

https://thuviensach.vn

Chúng tôi dìu nhau trong tiếng nhạc, và ánh đèn ấm cúng, mờ ảo thật nhân hậu; nó che dấu những quầng thâm mệt mỏi mà đêm khuya đã mang đến trên gương mặt mọi người.

"Em cảm thấy sao, Pat?" tôi hỏi.

"Được lắm, Robby."

"Trông em đáng yêu lắm, Pat."

Đôi mắt nàng sáng lên. "Anh thật dễ thương khi khen em như thế."

Tôi cảm nhận đôi môi khô, ấm của nàng trên gò má mình.

Trời đã rất khuya khi chúng tôi trở lại dưỡng đường. "Hãy nhìn xem, lão ấy bệ rạc ra sao," người nhạc sĩ cười khẩy, len lén chỉ về hướng ông người Nga.

"Cậu cũng vậy," tôi bực dọc nói.

Hắn giật mình, lom lom nhìn tôi. "Vâng -- dĩ nhiên --đồ lợn lành." hắn lầm bầm.

Tôi bắt tay ông người Nga. Ông gật đầu với tôi, và nhẹ nhàng, trìu mến giúp cô Tây Ban Nha bước lên những bậc thang. Khi họ đi trên ấy, bóng của bờ lưng rộng, cong của ông và đôi vai gầy mảnh khảnh của cô gái in trên nền sáng yếu ớt của ánh đèn đêm, như thể trọng lượng của toàn thế giới đang đè nặng trên họ. Cái đầu lâu lôi xệch anh chàng điếm đực đang phụng phịu đi vào hành lang. Antonio từ giã chúng tôi. Cuộc chia tay khẽ khàng, gần như vô thanh này, mới ma quái làm sao.

Pat kéo áo qua khỏi đầu. Nàng đứng khom mình, và giật cái áo đang mắc kẹt nơi vai. Áo bị toạt. Pat chăm chú nhìn vết rách.

"Có lẽ nó đã sút ra từ trước," tôi nói.

https://thuviensach.vn

"Không sao," Pat nói. "Có lẽ em sẽ chẳng bao giờ mặc lại nó."

Nàng chầm chậm gấp nó lại, và không máng vào tủ. Nàng đặt nó vào rương. Nét mặt của nàng đột ngột trở nên rã rời.

"Nhìn đây, anh có cái này," tôi vội vàng nói, và chìa ra một chai champagne từ trong túi áo khoác. "Cho cuộc liên hoan nho nhỏ của chúng ta."

Tôi đem ly đến và rót rượu vào. Nàng lại mỉm cười và uống. "Cho hai đứa mình, Pat."

"Vâng, anh thương, cho cuộc đời đáng yêu của chúng ta."

Thật lạ lùng sao tất cả những thứ này --căn phòng, sự tĩnh lặng và nỗi khốn khổ của chúng tôi. Và bên ngoài cánh cửa, có phải không cuộc đời cứ trải dài vô tận, với rừng rậm, sông ngòi, và hơi thở khỏe mạnh? Ở bên kia rặng núi trắng, chẳng phải là tháng Ba đã gõ không thôi trên mặt đất đang thức dậy?

"Anh ở lại với em đêm nay chứ, Robby?"

"Vâng, hãy lên giường. Hãy nằm gần nhau đến mức con người có thể, và đặt ly rượu của chúng ta trên chăn và hãy uống."

Uống... Làn da nâu vàng óng ả... Chờ... Nằm thao thức... Sự tĩnh mịch và ánh sáng khò khè trên khuôn ngực Pat...

https://thuviensach.vn

CHIẾN HỮU

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 28

Gió fohn thổi và làm tan băng giá. Hơi ấm, ẩm ướt, rì rào ngập trong thung lũng. Tuyết mềm ra, nhỏ giọt từ mái nhà. Biểu đồ thân nhiệt lên cao. Pat phải nằm nghĩ trên giường. Cứ vài giờ, bác sĩ lại ghé vào. Càng lúc ông càng tỏ vẻ lo lắng hơn.

G

Một hôm tôi đang ăn trưa, Antonio đến gần, và ngồi xuống bên cạnh.

"Rita chết rồi," anh nói.

"Rita? Hẳn cậu muốn nói tới ông người Nga?"

"Không, Rita, thiếu nữ Tây Ban Nha."

"Nhưng, làm sao có thể như thế được," tôi trả lời và có cảm giác máu đóng băng. Rita bệnh nhẹ hơn Pat rất nhiều.

"Nơi đây vẫn xảy ra những chuyện không ngờ," Antonio buồn rầu nói. "Cô ấy qua đời sáng nay. Cũng vì sưng phổi."

"Sưng phổi? Đấy lại là một vấn đề khác," tôi nói, nhẹ người.

"Mười tám tuổi. Khủng khiếp. Chết vật vã."

"Còn người Nga?"

https://thuviensach.vn

"Ach, đừng hỏi. Ông ấy không tin, nói rằng nàng chỉ trông như đã chết. Ông ấy ngồi rịt bên giường của nàng, không ai có thể mời khỏi phòng."

Antonio bỏ đi. Tôi đăm đăm nhìn qua cửa sổ. Rita đã chết; nhưng tôi chỉ ngồi đấy, và nghĩ rằng: Không phải Pat, không phải Pat của tôi.

Trong hành lang bóng bảy, tôi nhìn thấy tay nhạc sĩ vĩ cầm. Tôi chưa kịp đứng lên, hắn đã đến gần. Trông hắn thật thảm thiết.

"Cậu lại hút thuốc," tôi nói, chỉ để mà nói.

Hắn cười to. "Dĩ nhiên. Tại sao không? Giờ đây? Giờ đây cần quái gì nữa."

Tôi nhún vai.

"Vui lắm hử, thầy tu? " Hắn hỏi, cay đắng.

"Cậu đang giận," tôi nói.

"Giận? Không đâu, bị lừa thì có." Hắn chồm qua bàn, phà hơi thở sặc mùi cognac vào mặt tôi. "Tớ bị bán đứng. Bị phỉnh gạt. Đồ lợn. Mọi thứ đều là lợn. Cả cậu nữa, một con lợn sùng đạo."

"Nếu cậu không mắc bệnh, tớ đã quẳng cậu ra khỏi cửa sổ." tôi nói.

"Bệnh? Bệnh? hắn nhại lại. "Tớ đã lành, lành hẳn hòi; tớ sắp được về. Một trường hợp nang hóa cấp tính huyền diệu! Chuyện khôi hài, phải không?"

"Cậu sẽ biết ơn," tôi nói. "Một khi ra khỏi đây, cậu sẽ sớm quên đi những nỗi muộn phiền của mình."

"Vây sao?" hắn trả lời. "Cậu tin như thế à? Cậu là một thằng khùng đầy óc thực dụng, đồ trâu bò kéo cày. Trời phú cho cậu một linh hồn tự mãn."

https://thuviensach.vn

Hắn lảo đảo bước đi, nhưng rồi quay trở lại. "Đi theo tớ. Nhậu với nhau, nhé. Tớ sẽ bao hết. Tớ không chịu nỗi cô đơn."

"Bận lắm," tôi nói. "Hãy tìm người khác."

Tôi trở lên phòng của Pat. Nàng nằm, hơi thở nặng nề, với nhiều gối lót dưới lưng. "Anh không đi trượt tuyết ư?

Tôi lắc đầu. "Tuyết đang tan khắp nơi, dở lắm."

"Anh không đánh cờ với Antonio ư?"

"Không," tôi nói. "Anh muốn ở đây với em."

"Robby đáng thương!" nàng cố động đậy. "Ít ra, anh cũng thử tìm một thứ gì để uống chứ?"

"Được mà!"

Tôi qua phòng mình, mang về một chai cognac và một ly thủy tinh.

"Em uống vài giọt nhé?" tôi hỏi. "Em có thể uống chút ít, em biết đấy."

Nàng nhấp một ngụm nhỏ, và một lát sau, một ngụm khác. Rồi nàng trả lại chiếc ly. Tôi rót rượu vào và uống.

"Anh không nên uống bằng ly của em," Pat nói.

"Uống như thế, càng ngon." Tôi rót thêm nữa và uống cạn.

"Không nên thế, Robby. Anh cũng không nên hôn em nữa. Anh lại càng không nên ở gần em. Anh không nên để cho lây bệnh."

"Anh sẽ hôn em, và anh không ngại gì cả."

"Không, không được. Và anh không nên ngủ trong giường của em nữa."

https://thuviensach.vn

"Được thôi, em sẽ ngủ với anh, trong giường của anh vậy."

Nàng hé môi phản đối. "Đừng, Robby. Anh còn có một đời để sống. Em muốn anh khỏe mạnh, có một đàn con và một cô vợ."

"Anh không có vợ con nào khác, trừ em. Em là trẻ con của anh và là vợ của anh."

Nàng nằm im một lúc. "Em thích có một đứa con với anh, Robby," rồi nàng nói, dựa má vào vai tôi. "Chưa bao giờ em muốn điều ấy. Chỉ là em chẳng thể tưởng tượng ra. Nhưng gần đây, em thường nghĩ đến chuyện ấy. Cũng tốt khi ta có thể để lại một chút gì. Về sau, thỉnh thoảng khi con nhìn anh, anh sẽ nhớ đến em. Và khi ấy, em sẽ lại có mặt."

"Chúng ta sẽ có một đứa con," tôi nói. "Khi em lành bệnh. Anh muốn em sinh cho anh một đứa, Pat. Nhưng phải là con gái, và sẽ đặt tên là Pat."

Nàng lấy ly rượu từ tay tôi và nhấp một ngụm.

"Có lẽ cũng tốt nếu mình đừng có con, anh yêu. Anh cần phải quên em. Và nếu khi nào anh nhớ đến em, chỉ cần nhớ đến khoảng thời gian êm đẹp mà chúng ta đã có với nhau --không gì khác hơn. Tình mình sắp chấm dứt, và chúng ta sẽ không bao giờ hiểu được điều ấy. Nhưng anh không nên buồn."

"Anh buồn khi nghe em nói vậy."

Nàng nhìn tôi một lúc lâu. "Khi nằm như thế này, ta nghĩ ngợi rất nhiều. Về đủ thứ chuyện mà lạ lùng sao, có lẽ ta không bao giờ nghĩ đến, trong một tình cảnh khác. Anh biết hiện nay em không hiểu gì chăng? Đó là, hai người yêu nhau như chúng ta, thế mà một người phải chết."

"Bình tỉnh em," tôi nói. "Trên đời này, một người phải mất trước người kia. Nhưng còn lâu lắm mới đến lượt chúng mình."

https://thuviensach.vn

"Người ta chỉ nên chết khi cô độc. Hay khi căm ghét --đừng bao giờ phải chết khi đang yêu."

Tôi cố nặn ra một nụ cười. "Vâng, Pat," tôi nói, ủ đôi tay nóng sốt của nàng trong tay tôi. "Nếu chúng ta tạo dựng ra thế gian, có lẽ nó đã tốt đẹp hơn, em nhỉ."

Nàng gật đầu. "Phải đấy, anh yêu. Chúng ta sẽ không cho phép những việc như thế xảy ra. Phải chi ta được biết điều huyền diệu ẩn náu bên trong. Anh có nghĩ rằng, nó sẽ vẫn tiếp tục?"

"Vâng," tôi nói. "Nó được tạo dựng quá bết bát, nên không biết cách dừng lại."

Nàng mỉm cười. "Đấy là một cách giải thích, em đoán. Nhưng anh có nghĩ rằng vật này cũng được tạo ra một cách tồi tệ hay không?" Nàng chỉ tay vào bó hồng vàng, đặt bên giường.

"Chính xác," tôi đáp; "những chi tiết thì tuyệt vời, nhưng tổng thể lại vô nghĩa. Như thể nó được tạo dựng bởi một người điên loạn, không nghĩ ra điều gì tốt hơn những cuộc đời tuyệt đep mà người ấy sáng tạo ra chỉ để mà hủy diệt."

"Và rồi tạo dựng lại," Pat nói.

"Anh cũng không hiểu ý nghĩa của chuyện ấy. Cho đến nay, chuyện ấy chẳng mang đến kết quả gì."

"Dù sao, anh yêu," Pat nói, "tạo hóa đã không tệ lắm với cuộc đời chúng ta. Chẳng thể nào tốt đẹp hơn nữa. Chỉ tiếc là ngắn ngủi. Vô cùng ngắn ngủi."

Mấy hôm sau tôi cảm thấy nhoi nhói trong ngực và ho khan. Một ông bác sĩ đang đi trên hành lang, nghe tiếng ho của tôi, thò đầu qua cửa nhìn

https://thuviensach.vn

vào.

"Mời cậu ghé đến phòng chẩn bệnh."

"Có bệnh gì đâu," tôi nói.

"Không phải thế," ông trả lời. "Vấn đề là, khi ho như vậy, cậu không nên ngồi gần Fraulein Hollmann. Đi theo tôi, nhé."

Trong phòng khám, với một nỗi hài lòng lạ lùng, tôi cởi áo ra. Khỏe mạnh ở chốn này, dường như là một điều không thể biện bạch. Ta có cảm tưởng ta là một thằng đầu cơ tích trữ hay cáo bệnh để trốn việc.

Bác sĩ tò mò nhìn tôi. "Cậu có vẻ hớn hở nhỉ," ông nói, nhíu đôi mày.

Rồi ông cẩn thận chẩn đoán. Tôi ngắm nghía những vật dụng tươi sáng trên tường, thở mạnh và sâu, nhanh và ngắn, phình ra và hít vào theo yêu cầu của ông. Trong khi thở như thế, tôi thấy đau nhói nơi lồng ngực và tôi sung sướng, vì bây giờ tôi có ít đi lợi thế đối với nàng.

"Cậu bị cảm lạnh," bác sĩ nói. "Nằm trong giường một hai ngày, hoặc là luôn luôn ở trong phòng của cậu. Không được đi qua phòng Fraulein Hollmann."

"Tôi có thể nói xuyên qua cửa?" tôi hỏi. "Hay ngoài ban công?'

"Ngoài ban công, vâng, nhưng vài phút thôi nhé, và nói xuyên qua cửa, cũng được, miễn là cậu phải súc miệng kỹ với thuốc khử trùng. Ngoài cảm lạnh ra, cậu còn bị chứng ho của người nghiền thuốc lá."

"Còn phổi thì sao ạ?" tôi có chút hy vọng rằng ít ra cũng có một vài chi tiết trong ấy không được bình thường cho lắm. Như thế tôi sẽ cảm thấy bớt áy náy với Pat.

https://thuviensach.vn

"Tôi có thể tách phổi của cậu làm thành ba đôi," bác sĩ nói. "Cậu là người khỏe mạnh nhất đã từ lâu tôi không gặp. Gan của cậu hơi cứng, chỉ vậy thôi. Có lẽ cậu uống rượu nhiều quá."

Ông viết toa thuốc cho tôi, và tôi trở về phòng.

"Robby," Pat gọi từ phòng của nàng, "ông ấy nói gì thế?"

"Anh không được qua phòng em, trong lúc này," tôi nói, xuyên qua cửa. Cấm ngặt. Có nguy cơ truyền nhiễm cao."

"Thấy chưa, em đã nói," nàng hoảng hốt, "em đã không muốn anh vào phòng của em nữa."

"Có nguy cơ truyền bệnh cho em, Pat. Không phải cho anh."

"Đừng nói nhảm," nàng đáp. "Hãy nói cho em biết, thực tình nhé, có chuyện gì thế?"

"Anh nói thực. Y tá ơi,"-- tôi nháy mắt với cô y tá, vừa mang thuốc đến cho tôi --"cô làm ơn bảo cho Fraulein Hollmann biết, trong hai đứa chúng tôi, ai là người nguy hiểm hơn?"

"Ấy là Herr Lohkamp," cô y tá nói. "Ông ấy không được phép vào phòng cô, để tránh lây bệnh cho cô."

Pat hết nhìn cô y tá lại quay sang nhìn tôi, đầy vẻ nghi hoặc. Tôi đưa thuốc qua khe cửa cho nàng xem. Rồi nàng nhận ra thật tế và bắt đầu cười, càng lúc càng nhiều hơn; nàng cười cho đến khi nước mắt chảy ràn rụa trên má, và nàng bắt đầu ho, khổ sở đến mức cô y tá phải chạy đến đỡ lưng nàng.

"Trời ơi, anh yêu," nàng khe khẻ nói, "buồn cười quá nhỉ! Và trông anh mới tự hào làm sao!"

https://thuviensach.vn

Buổi tối hôm ấy nàng rất vui. Lẽ dĩ nhiên, tôi không để nàng trơ trọi một mình, mà tôi ngồi ngoài ban công đến tận nửa khuya, mặc một chiếc áo khoác dầy, một khăn choàng quấn quanh cổ, một điếu xì gà trên tay, một ly rượu trên tay kia, một chai cognac dưới chân, kể cho nàng nghe những câu chuyện đời tôi. Bị ngắt đoạn và thôi thúc bởi những chuỗi cười như chim hót của nàng, tôi nói dối như cuội già, chỉ để nhìn thấy nụ cười nở hoa trên môi nàng. Tôi ho thả dàn và uống cạn chai, và sáng hôm sau tôi khỏi bệnh.

Gió fohn lại thổi. Từng cơn gió tạt vào cửa sổ, mây xà xuống thấp, những đụn tuyết di chuyển, sụm xuống, sầm sập suốt đêm và bệnh nhân nằm trằn trọc, bức rức, lắng nghe tiếng đêm sâu. Trên những sườn đồi kín gió, hoa nghệ tây bắt đầu hé nụ, và ngoài phố, giữa các xe trượt đã lác đác có những chiếc ô tô to bánh.

Pat cứ suy yếu dần. Nàng không thể ngồi dậy nữa. Đêm đêm nàng thường bị ngạt thở. Khi ấy, nàng xám nghoét mặt vì sợ chết. Tôi lại cầm đôi tay mỏng mảnh, ướt mềm của nàng. "Nếu em có thể chịu được một giờ nữa," nàng ho, "chỉ một giờ nữa thôi, Robby. Người ta chết vào giờ này --"

Nàng sợ giờ cuối cùng, giữa đêm và ngày. Nàng tin rằng khi đêm tàn, dòng đời huyền bí sẽ héo úa và hầu như tắt lim -- và nàng chỉ sợ giờ ấy và không muốn ở một mình. Những thời khắc còn lại, nàng tỏ ra can đảm đến độ tôi thường phải nghiến chặt quai hàm.

Tôi cho dời giường mình vào phòng của nàng và ngồi với nàng, mỗi khi nàng thức và khi cái nhìn van xin, tuyệt vọng hiện lên trong ánh mắt của nàng. Tôi thường nghĩ đến những lọ morphine trong túi xách, và đã không ngần ngại sử dụng chúng, nếu như nàng đã chẳng tỏ ra tha thiết với từng ngày mới.

Tôi ngồi cạnh nàng, kể cho nàng nghe tất cả những ý nghĩ trong đầu. Nàng không được phép nói nhiều, và thích lắng nghe tất cả các sự kiện trong đời tôi. Nàng thích nhất những câu chuyện thời tôi còn đi học, và

https://thuviensach.vn

thường thì, sau một cơn nghẹt thở và nửa nằm nửa ngồi, đau đớn và xanh xao, giữa đống chăn gối, nàng sẽ yêu cầu tôi lần lượt nhại lại điệu bộ của một trong các ông giáo ngày xưa. Vừa hoa tay múa chân và quát tháo, vừa nhổ mấy sợi râu đỏ tưởng tượng, tôi sẽ bước lanh quanh trong phòng, gầm gừ những lời huấn thị vàng ngọc. Mỗi ngày tôi lại chế thêm một vai mới, và chẳng bao lâu, Pat đã quen thuộc với tất cả những đứa quậy phá và ăn mặc nhếch nhác trong lớp tôi, những đứa không ngừng bày trò trêu chọc thầy cô. Có lần, người y tá trực đêm phải đến phòng, vì lôi cuốn bởi giọng nói trầm hùng của ông hiệu trưởng; và, Pat thú vị biết mấy, khi tôi phải mất một lúc lâu mới thuyết phục người y tá rằng tôi không điên rồ, dù đang nhảy lò cò trong phòng, khoác áo choàng ngắn của Pat, đội cái mũ phớt rộng vành, đọc luật lệ của dân Medes và Ba Tư cho thằng nhóc con Karl Ossage nào đấy, bị bắt quả tang đang cưa mấy cái chân bàn viết của thầy.

Rồi ánh dương quang rót chậm vào phòng qua cửa sổ. Triền núi trở thành những hình bóng đen đen, sắc ngọt như dao. Bầu trời phía sau lui xa dần, lạnh và tái. Ngọn đèn đêm trên bàn mờ đi, thành màu vàng nhạt và Pat úp gương mặt ướt mềm trong tay tôi. "Đã xong, Robby. Bây giờ, em lại có một ngày mới."

Antonio cho tôi mượn một cái radio. Tôi nối dây với một bóng đèn và máy sưởi, và cùng với Pat, thử nghe vào tối ấy. Nó kêu rèn rẹt, xột xoẹt, rồ rồ, và rồi thình lình không còn những nhiễu âm nữa, phát ra một thứ âm nhạc ngọt ngào, trong vắt.

"Đài nào vậy, anh yêu?" Pat hỏi.

Antonio cũng đưa cho tôi một tập chương trình. Tôi vội lật ra. "Rome, anh tin thế."

Rồi gần như tức thì, giọng nói sang sảng và trầm của một xướng ngôn viên vang lên: "Đây là tiếng nói thành phố Rome - Napoli - Firenze-"

https://thuviensach.vn

Tôi vặn nút chuyển đài. Một bản độc tấu dương cầm. "Anh không cần tìm trong chương trình," tôi nói. "Ấy là bài Waldstein Sonata của Beethoven. Có một dạo anh chơi được bài ấy --khi anh còn mơ mộng rằng một ngày nào đó, anh sẽ trở thành thầy giáo hay giảng sư nhạc viện, hay nhạc sĩ sáng tác. Bây giờ anh không thể đàn bài ấy nữa. Để anh đổi đài. Những kỷ niệm, chẳng vui vẻ gì."

Một giọng nữ trầm, âu yếm, vuốt ve: "Parlez-moi, d'amour--"

"Paris, Pat."

Một bài nói chuyện về cách diệt trừ loài nhện đỏ. Tôi lại vặn nút chuyển sang đài khác. Quảng cáo. Một bản tứ tấu. "Đài nào thế?" Pat hỏi.

"Tiệp Khắc. Tứ tấu đàn dây, Opus 59, Beethoven," Tôi đọc to.

Tôi đợi cho đoạn giao hưởng ấy chấm dứt, rồi vặn nút tiếp, và bất thình lình, có tiếng vĩ cầm, một dòng vĩ cầm tuyệt vời. "Budapest, Pat. Nhạc Gypsy." Tôi điều chỉnh nút cho đúng tần số. Làn điệu phong phú và ngọt ngào lênh đênh trên nền hợp tấu của chũm chọe, vĩ cầm và tiêu. "Thật đáng yêu, Pat nhĩ?"

Nàng lặng thinh. Tôi quay lại. Nàng đang chảy nước mắt, đôi mắt mở to. Tôi tắt máy thu thanh.

"Có chuyện gì thế, Pat?" Tôi choàng tay ôm bờ vai gầy của nàng.

"Không có gì, Robby. Em ngốc lắm. Nhưng mà khi lắng nghe -- Paris, Rome, Budapest -- trời ơi, chỉ cần có thể đi xuống dưới làng một lần nữa là em hạnh phúc rồi."

"Nhưng Pat..."

https://thuviensach.vn

Tôi nói đủ thứ chuyện, để nàng quên. Nhưng nàng lắc đầu. "Em không buồn, anh yêu. Anh đừng nghĩ vậy. Em không buồn lúc khóc. Chỉ là, một đôi khi em không cầm được nước mắt, nhưng không lâu. Em nghĩ đến chuyện ấy nhiều quá."

"Em nghĩ đến chuyện gì cơ chứ?" tôi hỏi, và hôn lên tóc nàng.

"Chuyện duy nhất mà em có thể nghĩ đến hiện thời -- cuộc sống và cái chết. Rồi khi em buồn và không hiểu gì nữa, em tự an ủi, chẳng thà em chết khi còn tha thiết sống, còn hơn là chết khi em muốn chết. Anh nghĩ sao?"

"Anh không biết."

"Vâng, anh biết." Nàng tựa đầu lên vai tôi. "Nếu ta còn muốn sống, cần có một thứ gì đó mà ta yêu quý. Khó hơn, nhưng lại dễ hơn. Anh thấy không, em sẽ chết; và em biết ơn vì em đang có anh. Em rất có thể dễ dàng đã lâm vào cảnh cô đơn, đau khổ. Nếu là vậy, em sẽ vui lòng chịu chết. Nhưng hiện nay, rất khó cho em; để đền bù, tâm hồn em tràn ngập tình yêu, như một con ong đầy mật buổi chiều khi bay về tổ. Nếu phải lựa chọn một trong hai cách, em vẫn muốn được như hiện nay, giống hệt hiện nay."

Nàng nhìn tôi. "Pat," tôi nói, "Vẫn còn một chọn lựa thứ ba ---khi gió fohn ngừng thổi, em khỏe hơn và chúng ta sẽ đi xa, rời bỏ chốn này."

Nàng tiếp tục nhìn tôi, dò dẫm. "Em lo cho anh, Robby. Thật có rất nhiều khó khăn cho anh hơn là cho em."

"Đừng nói đến chuyện ấy nữa," tôi nói.

"Em chỉ nói để cho anh đừng nghĩ rằng em buồn," nàng đáp.

"Anh không nghĩ rằng em buồn," tôi nói.

https://thuviensach.vn

Nàng gối đầu lên cánh tay tôi. "Anh không cho em nghe lại bài hát của những người gypsies ư?'

"Em thích nghe họ à?"

"Vâng, anh yệu."

Tôi vặn máy thu thanh, và tiếng vĩ cầm cùng với tiếng sáo và chũm chọe xập xình vang lên, ban đầu nhẹ nhàng rồi lớn dần và lớn dần, tràn ngập căn phòng.

"Đáng yêu quá," Pat nói. "Như một cơn gió nhẹ. Một cơn gió đưa hồn ta bềnh bồng trôi xa."

Đấy là buổi hòa nhạc ban đêm trong khuôn viên một quán ăn ở Budapest. Thỉnh thoảng ta có thể nghe vài mẩu chuyện trò nho nhỏ của thực khách len lỏi trong tiếng nhạc du dương, và năm thì mười họa, một tiếng la hét rộn ràng. Ta có thể tưởng tượng ra những chiếc lá đầu tiên của các cây dẻ vùng Margaretheninsel, bóng bẩy dưới ánh trăng và đung đưa như lay động bởi hơi gió từ những chiếc vĩ cầm. Có lẽ ở nơi ấy đêm đã ấm lắm rồi, và thực khách ngồi ngoài vườn, rượu vang Hungarian vàng đặt trước mặt, những người hầu bàn tất tả tới lui trong đồng phục trắng, những người gypsies dạo đàn, và rồi sau đó họ sẽ cuốc bộ về nhà, mệt mỏi, trong ánh bình minh xanh lục mùa xuân. Và Pat nằm đây, mỉm cười, và sẽ không bao giờ bước ra khỏi căn phòng này, không bao giờ bước xuống khỏi chiếc giường này.

Rồi thình lình mọi việc chuyển biến rất nhanh. Gương mặt thơ ngây vêu vao vì hao gầy da thịt. Xương gò má nhô cao, xương ở thái dương lộ rõ. Cánh tay của nàng tong teo như tay trẻ con, bẹ sườn căng dưới da và những cơn sốt mới theo nhau hoành hành trên cơ thể yếu ớt. Y tá đưa bình dưỡng khí đến phòng và bác sĩ thăm bệnh mỗi giờ.

https://thuviensach.vn

Một buổi chiều nọ, thân nhiệt của nàng hạ thấp đột ngột, không thể giải thích. Pat thức dậy và nhìn tôi tha thiết.

"Lấy dùm em cái gương soi mặt," rồi nàng khẻ nói.

"Em cần gương làm gì?" tôi hỏi. "Nằm nghĩ, Pat. Anh tin rằng em đã qua khỏi. Em không còn sốt nữa."

"Không," nàng thều thào. "Đưa cho em cái gương."

Tôi đi vòng qua giường, cầm gương lên và buông ra. Nó vỡ nát thành nhiều mảnh. "Xin lỗi," tôi nói, "anh vụng về quá. Nó rơi khỏi tay anh và bây giờ là ngàn mảnh vụn."

"Còn một cái trong ví của em, Robby."

Đấy là một cái gương bằng kim loại bé xíu. Tôi chùi tay vào để làm mờ đi và đưa cho Pat. Nàng cố sức lau bóng và chăm chú ngắm của nàng trong đó. "Anh phải ra khỏi đây, anh yêu," nàng thì thào.

"Tại sao thế? Em không còn yêu anh nữa?"

"Anh đừng nên gặp em nữa. Em không còn là chính em."

Tôi giằng lấy gương. "Thứ gương bằng kim loại này không tốt, Pat. Em cứ thử nhìn bóng của anh. Tái và gầy. Trong khi anh nâu và khỏe. Bề mặt của nó gợn sóng không đều, chính vì thế."

"Em muốn anh giữ một kỷ niệm khác về em," nàng thì thầm. " Đi đi, anh yêu. Bây giờ em sẽ tự lo liệu cho em."

Tôi dỗ cho nàng nín. Nàng lại hỏi đến cái gương và cái ví của nàng. Rồi nàng bắt đầu tô phấn lên gương mặt tiều tụy đáng thương, lên làn môi nứt nẻ, lên quầng mắt trũng nâu. "Một ít phấn cho có thôi, anh yêu," nàng nói, cố mỉm cười. "Anh không được nhìn thấy em quá ghê rợn."

https://thuviensach.vn

"Em muốn làm gì thì làm," tôi nói, "em không bao giờ xấu xí. Trong mắt anh, em là người đàn bà đẹp nhất mà anh đã từng gặp."

Tôi lấy lại gương và hộp phấn, rồi nhẹ nhàng đặt tay trên đầu nàng. Một lát sau, nàng bắt đầu bức rức.

"Có chuyện gì thế, Pat?" tôi hỏi.

"Nó kêu to quá," nàng khẻ nói.

"Cái gì thế? Đồng hồ của anh?"

Nàng gật đầu. "Nó làm em kinh sợ --"

Tôi tháo chiếc đồng hồ khỏi cườm tay.

Nàng lo âu nhìn cây kim phút. "Vứt nó đi, anh."

Tôi cầm cái đồng hồ, quăng mạnh vào tường. "Rồi đấy em, nó không còn tích tắc nữa. Thời gian ngưng đọng. Ta vừa làm nó vỡ đôi. Bây giờ chỉ còn hai đứa mình; hai người, em và anh và không ai khác."

Nàng nhìn tôi. Đôi mắt thật to.

"Anh yêu dấu --" nàng khẻ nói.

Tôi không chịu nổi ánh mắt của nàng. Nó đến từ một nơi xa xôi, xuyên qua tôi, tới một chốn xa hơn.

"Em thương," tôi thì thầm, "em yêu dấu, em can trường của anh."

Nàng chết trong giờ cuối cùng của đêm, trước khi ngày đến. Nàng chết khó nhọc và không ai có thể giúp được gì. Nàng nắm chặt cứng tay tôi, nhưng nàng không còn hiểu rằng tôi đang ở bên nàng.

Có lần, ai đấy nói: "Cô ấy chết rồi."

https://thuviensach.vn

"Không," tôi trả lời, "cô ấy chưa chết. Cô ấy còn nắm chặt tay tôi."

Đèn. Sáng lòa, gay gắt, chói chang. Đông người. Bác sĩ đến. Tôi từ từ mở nắm tay của mình ra. Tay Pat rớt thụp xuống. Máu me. Gương mặt méo mó, chết ngộp. Đôi mắt thống khổ, cái nhìn cố định. Mái tóc nâu, lụa là.

"Pat," tôi gọi. "Pat."

Lần đầu tiên trong đời, nàng không đáp lại.

"Cho tôi được ở một mình," tôi nói.

"Chúng ta có nên, trước nhất....?" một người nào đó hỏi.

"Không," tôi nói. "Đi ra. Đừng đụng tới cô ấy."

Rồi tôi lau máu trên mặt nàng. Tôi như gỗ. Tôi chải tóc nàng. Thân thể nàng lạnh dần. Tôi đặt nàng lên giường của tôi và phủ khăn trải giường lên. Tôi ngồi bên cạnh và không thể suy nghĩ được gì. Tôi ngồi trên ghế và chăm chú ngắm nàng. Con chó chạy vào, ngồi với tôi. Tôi nhìn nét mặt của nàng biến đổi. Tôi không thể làm gì khác, ngoại trừ ngồi thừ ra, nhìn nàng. Rồi buổi sáng đến và không còn nàng nữa.

HẾT

https://thuviensach.vn

ERICH MARIA

REMARQUE

Liebe deinen Nächsten

DESCH

Nachinfo

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 1

Đang ngủ say, Kern giựt mình nhổm phắt lên, nghe ngóng. Như tất cả những kẻ bị tróc nã, Kern tỉnh hẳn ra, sẵn sàng chạy trốn. Ngồi bất động trên giường, hơi nghiêng người một bên, anh nghĩ tới cách đào thoát một khi thang lầu bị chận.

Đ

Căn phòng ở tận lầu tư. Cửa sổ mở ra sân chẳng có bao lơn nên không thể từ đó đu mình tới ống máng. Thế là không thể trốn thoát qua ngả đó. Chỉ còn một cách duy nhứt là băng qua hành lang để chạy tới vựa lúa, và từ đó, vượt mái ngói sang nhà bên cạnh.

Kern nhìn xuống mặt đồng hồ dạ quang. Năm giờ hơn. Trời vẫn còn tối trong phòng, hai tấm vải trải giường gần đó làm thành hai đốm mờ. Anh chàng Ba Lan nằm sát tường đang ngáy.

Nhẹ nhàng và cẩn thận, Kern bước xuống giường, rón rén tới cửa. Ngay lúc đó, người nằm trên chiếc giường giữa phòng động đậy, hỏi nhỏ:

- Chuyện gì vậy...

Kern không đáp, áp sát tai vào cửa. Người vừa hỏi đứng lên. Anh ta mò tìm trong đống đồ treo ở thanh giường sắt. Aùnh đèn bấm bật lên, một vũng sáng tròn mờ nhạt rọi vào cánh cửa màu nâu và một phần người của Kern với chiếc quần đùi nhầu nát và mái tóc rối bù. Người cầm đèn bấm bực mình, hỏi:

https://thuviensach.vn

- Ê, chuyện gì vậy...

Kern đứng thẳng lên:

- Không hiểu. Tôi giựt mình vì nghe có tiếng động.

- Tiếng động... Nhưng tiếng động gì, đồ ngu...

- Có tiếng động ở tầng dưới. Tiếng người nói, hay tiếng bước chân gì đó, không rõ lắm.

Người cầm đèn bấm bước xuống giường, đi tới cửa. Anh ta mặc áo sơmi vàng nhạt, dài gần tới gối còn ló ra đôi chân rắn chắc đầy lông lá. Hắn hỏi Kern:

- Ở đây bao lâu rồi...

- Hai tháng.

- Có lần nào bị bố ráp chưa...

Kern lắc đầu.

- Hừ, vậy là nghe lầm rồi. Người ta đáng rắm ban đêm chắc cũng tưởng là tiếng sấm.

Anh ta chiếu đèn vào mặt Kern:

- Mấy tuổi rồi... Chắc hai mươi... Dân tị nạn hả...

- Đúng.

Anh chàng Ba Lan ngồi ở góc phòng lè nhè:

- Jesus Christus tso siem Stalo.

https://thuviensach.vn

Người mặc áo sơmi đưa ánh đèn về phía đó, một bộ râu rễ tre, một cái miệng há hốc và hai con mắt mở to dưới đôi chân mày rậm hiện ra. Người cầm đèn bấm gừ gừ:

- Câm miệng lại, Ba Lan! Chúa đã chết từ lâu!

- Tso...

Kern vụt chạy lại giường:

- Rồi, họ đang tới. Mình phải vượt mái nhà.

Người cầm đèn bấm xoay tròng người thật nhanh. Tầng dưới có tiếng cửa mở tung và tiếng người xôn xao.

- Ê, chạy đi Ba Lan! Cảnh sát tới!

Anh ta quơ lấy đồng hồ trên giường, hỏi Kern:

- Biết đường hả...

- Biết. Bên phải, dọc theo hành lang. Lên thang lầu phía sau bồn nước.

- Được rồi, dông! Anh ta vừa nói vừa nhè nhẹ mở cửa ra. Gã Ba Lan lẩm bẩm:

- Matka boska.

- Câm miệng! Nhớ là không được khai gì cả, nghe chưa...

Kern và người mặc sơmi băng qua hành lang bẩn thỉu. Họ bước nhẹ đến nỗi còn nghe được tiếng nhỏ giọt tí tách của vòi nước khóa không được chặt.

- Qua bên này.

https://thuviensach.vn

Kern vừa bảo nhỏ vừa lách vào góc quanh và chạm phải vật gì đó khiến người lảo đảo. Vừa kịp nhận ra viên Cảnh sát trước mặt, Kern toan quay người lại thì bị đánh mạnh vào tay.

- Đứng yên! Đưa tay lên!

Kern buông đống đồ xuống, khuỷu tay trái đau buốt, cả cánh tay tê dại. Người mặc sơmi vừa định chồm tới thì một họng súng chĩa vào ngực. Anh ta từ từ đưa hai tay lên.

- Quay lưng lại. Tới đứng trước cửa sổ.

Người Cảnh sát cầm súng bảo đồng nghiệp:

- Xét xem chúng có gì không...

Viên Cảnh sát thứ hai lục soát trong đống đồ một lúc lâu:

- Ba mươi lăm Đức kim, một đèn bấm, một ống điếu, một con dao, một cái lược bẩn, hết.

- Có giấy tờ gì không...

- Hai ba lá thơ hay cái gì giống như vậy.

- Giấy thông hành...

- Không.

Người Cảnh sát cầm súng lườm lườm:

- Giấy thông hành đâu...

Kern đáp gọn:

- Không có.

https://thuviensach.vn

- Biết quá mà.

Rồi chĩa súng vào lưng người mặc áo sơmi, viên Cảnh sát đổi giọng:

- Còn mày, thông hành đâu... Bộ chờ tao dạy cho cách mở miệng hả...

Hai người lính nhìn nhau. Người không có súng phá lên cười. Người kia liếm môi rồi gằn từng tiếng một:

- Được lắm, coi đây, thằng du đãng, đồ ma cô…

Viên Cảnh sát bỗng ngưng ngang, tung một quả đấm như búa bổ vào cằm người mặc sơmi. Suýt ngã té nhưng người mặc sơmi gượng lại rồi lặng nhìn viên Cảnh sát. Kern chưa hề thấy một cái nhìn như thế.

Viên Cảnh sát gầm gừ:

- Không nói hả... Mầy còn đợi…

- Không có.

- Không có – người Cảnh sát nhại lại – Thấy không, nó bảo không có giấy thông hành. Đồ vô lại! Mặc đồ vào, mau lên!

Một toán Cảnh sát chạy rầm rập dài theo hành lang. Các cửa phòng bị đẩy bật tung ra. Một sĩ quan Cảnh sát tới:

- Chuyện gì đây...

- Hai tên này định bay qua mái nhà.

Viên sĩ quan nhìn hai kẻ bị bắt. Anh ta còn trẻ, mặt gầy và xanh mét, râu mép được cắt tỉa cẩn thận và bốc mùi nước hoa. Kern nhận ra ngay đó là loại nước hoa 4711. Gia đình Kern chế tạo nước hoa nên anh ta phân biệt dễ dàng.

https://thuviensach.vn

Viên sĩ quan ra lệnh:

- Phải đặc biệt để ý hai tên này. Còng chúng lại.

Người mặc áo sơmi đột nhiên hỏi:

- Cảnh sát thành Vienne có được quyền đánh đập những người bị bắt giữ không...

Viên sĩ quan đáp gọn:

- Còn nhiều quyền hơn.

- Thôi, đi!

Kern và người kia mặc quần áo vào. Người Cảnh sát không có súng móc còng ra:

- Lại đây, các con. Mang còng cũng như mang bao tay vậy thôi.

Thép chạm vào tay nghe lành lạnh. Lần đầu tiên Kern bị còng. Những vòng thép không hề gây trở ngại lúc đi. Nhưng Kern có cảm tưởng như không phải chỉ có hai cổ tay bị xích.

Bên ngoài, trời đã sáng mờ. Hai chiếc xe Cảnh sát dừng lại trước ngôi nhà. Steiner, người bị bắt chung với Kern – nheo mắt:

- Một đám tang thượng hạng, phải vậy không cậu bé...

Kern không trả lời, cố che đôi tay bị còng vào vạt áo. Một vài gã bán sữa tươi tò mò đứng lại xem. Trong khuôn cửa tối mờ, một vài bóng người xuất hiện. Có tiếng cười chế nhạo giọng đàn bà.

Khoảng ba mươi người bị bắt lên xe, những chiếc xe Cảnh sát không mui. Hầu hết đều ngoan ngoãn trèo lên, trừ bà lão chủ nhà trọ, mập béo, trạc

https://thuviensach.vn

năm mươi tuổi. Vài tháng trước, bà ta đã cho sửa sang đôi chút hai tầng lầu trên của ngôi nhà tồi tàn thành một nơi ở trọ. Rồi tiếng đồn lan mau là người ta có thể đến trọ nơi đó mà không cần có giấy tờ hợp lệ mà cũng chẳng phải khai báo gì cả. Trong tất cả những người ở trọ chỉ có bốn người khai báo: một gã bán hàng rong, một chuyên viên trừ chuột và hai ả điếm. Những kẻ ở lậu chỉ trở về lúc ban đêm. Hầu hết đều là dân tị nạn hay di dân từ Đức, Ba Lan, Ý và Nga tới.

Viên sĩ quan bảo bà chủ nhà trọ:

- Thôi lên mau đi. Chút nữa tới bót rồi giải thích.

Bà chủ nhà trọ rít lớn:

- Tôi phản đối.

- Được rồi, muốn phản đối bao nhiêu cũng được. Nhưng bây giờ thì phải lên xe.

Hai Cảnh sát viên kéo tay bà ta đẩy lên. Viên sĩ quan nhìn về phía Kern và Steiner:

- Coi chừng hai tên đó.

Steiner lên xe:

- Cám ơn.

Kern bước lên theo. Xe nổ máy. Một giọng đàn bà từ phía một cửa sổ kêu lớn:

- Vĩnh biệt, nghe!

Rồi một giọng đàn ông vang tới:

https://thuviensach.vn

- Giết hết bọn di dân khốn nạn đó đi. Như vậy đỡ khỏi phải nuôi.

Xe chạy khá nhanh vì đường phố vẫn còn thưa vắng. Khoảng trời phía sau các dãy nhà như lùi lại, đang bắt đầu sáng tỏ với màu xanh trong, nhưng những người bị giam bó trên xe chỉ là một khối mờ ảm đạm như cành liễu mùa thu. Một vài Cảnh sát viên gặm bánh mì thịt và uống cà phê trong bình đựng nước.

Gần tới cầu Aspern, một chiếc xe rau cải băng qua đường. Các xe Cảnh sát thắng gấp rồi gia tăng tốc độ. Ngay lúc đó, một người bị bắt trên chiếc xe thứ hai nhảy xuống. Cả một thân người rơi phịch trên mặt đường.

Người tài xế hô to:

- Dừng lại. Bắn ngay, nếu nó chạy.

Chiếc xe thắng lết. Một số Cảnh sát viên trên xe nhảy phóc xuống, chạy tới nơi. Gã tài xế quay nhìn ra sau. Thấy người kia vẫn còn nằm bất động, hắn lui xe lại.

Người toan đào tẩu nằm ngửa giữa đường, gáy chạm vào một hòn đá. Ông ta nằm đó, chiếc áo ngoài mở rộng, tay chân dang thẳng ra trông như một con dơi khổng lồ vừa bị hạ. Viên sĩ quan hét lớn:

- Lôi nó dậy.

Hai người Cảnh sát khom xuống. Rồi một người đứng lên:

- Chắc gãy xương, hết đứng nổi nữa.

- Đứng không nổi hả... Lôi nó dậy.

Người Cảnh sát đánh Steiner lúc nãy thản nhiên bảo:

- Cho nó một đá là nó đứng dậy ngay.

https://thuviensach.vn

Người nằn dưới đường rên nhỏ. Một Cảnh sát viên lắc đầu:

- Không dậy được đâu. Đầu ông ta chảy máu.

Gã tài xế xuống xe, càu nhàu:

- Quân ăn hại!

Rồi hắn ngước lên những người còn trên xe, trợn mắt:

- Ngồi yên nghe không! Đồ khốn kiếp! Rắc rối mãi!

Chiếc xe lúc đó đã đậu sát người bị thương. Từ trên nhìn xuống, Kern nhận ra kẻ toan chạy trốn đó là một người Do Thái – Ba Lan ốm yếu, râu xám bạc. Kern đã từng nhiều lần ở cùng phòng với con người già nua đó. Anh còn nhớ hồi khuya, ông lão đứng bên cửa sổ lâm râm cầu nguyện với một xâu bùa trên tay. Ông ta sống với nghề bán dạo các ống chỉ may, dây nhợ, và đã từng bị trục xuất ba lần khỏi nước Aùo.

Viên sĩ quan hất hàm:

- Đứng lên! Tại sao nhảy xuống xe... Bộ sợ lắm rồi hả... Aên trộm hay giựt dọc...

Ông lão máy môi, mắt mở to nhìn viên sĩ quan.

- Sao, ông ta nói gì...

Người Cảnh sát đang quỳ một chân bên cạnh ông ta, đáp:

- Ông ta bảo là quá sợ.

- Sợ. Dĩ nhiên. Sao không bảo là đã giết cha, giết mẹ... Ông ta nói gì...

- Ông ta nói là chẳng làm gì đáng trách cả.

https://thuviensach.vn

- Tất cả đều nói vậy. Bây giờ làm sao đây...

Từ trên xe, Steiner bảo:

- Phải gọi bác sĩ.

Viên sĩ quan lườm:

- Câm! Tìm đâu ra bác sĩ giờ này... Cũng không thể để nằm giữa đường. Rồi thế nào cũng có người đổ lỗi cho Cảnh sát.

Steiner lại nói:

- Nên đưa vào nhà thương. Cần đưa gấp.

Viên sĩ quan do dự vì biết rằng ông lão đang bị thương rất nặng nên quên nạt Steiner.

- Nhà thương! Họ không nhận đâu. Phải có giấy nhập viện. Trước hết còn phải làm phúc trình.

Steiner nói:

- Đưa vào bệnh viện Do Thái. Họ không cần giấy nhập viện, không cần phúc trình. Cũng không cần phải có tiền.

Viên sĩ quan nhìn anh ta không chớp mắt:

- Sao biết rõ vậy, hả...

Một Cảnh sát viên đề nghị:

- Nên đưa tới một trạm cứu cấp. Ở đó luôn luôn có y tá trực hoặc một bác sĩ. Họ sẽ lo những gì cần thiết, mình kể như phủi tay.

https://thuviensach.vn

- Tốt, khiêng ông ta lên. Tới đó để một người ở lại canh. Đủ chuyện rắc rối.

Những người Cảnh sát đỡ ông lão dậy. Ông ta rên rỉ, mặt xám xịt. Họ đặt ông lên sàn xe. Ông lão giựt mình, mắt mở to. Một cái gì khác thường hiện ra trong ánh mắt, trên khuôn mặt thống khổ thù hận. Viên sĩ quan cắn môi:

- Ngu quá! Từng tuổi đó mà còn dám nhảy trong lúc xe đang chạy. Thôi, nổ máy đi. Chạy từ từ.

Phía dưới đầu ông lão, máu từ từ đọng vũng. Những ngón tay trơ xương cào nhẹ sườn xe. Môi lần lần co lại, lộ rõ mấy chiếc răng, trông giống như phía sau khuôn mặt đang nhăn nhó vì đau đớn đó, một kẻ nào khác đang mỉm cười câm lặng và khinh bạc.

Người Cảnh sát lúc nãy quỳ bên cạnh ông lão bây giờ lại quỳ xuống nâng đầu ông lên cố giữ cho khỏi chạm vào sàn và xe nhồi lắc. Một lúc khá lâu, người Cảnh sát nói:

- Ông ta bảo muốn đi tìm mấy con vì chúng nó sắp chết đói.

- Khùng, làm sao chết đói được. Chúng nó ở đâu...

Người Cảnh sát khom mình sát xuống rồi ngẩng lên:

- Ông ta không chịu nói, sợ chúng bị trục xuất vì không có giấy tờ cư trú.

- Lại kiếm chuyện. Ông ta nói gì nữa...

- Ông ta xin thiếu úy thứ lỗi.

Viên sĩ quan ngạc nhiên:

https://thuviensach.vn

- Sao...

- Ông ta xin thứ lỗi vì đã gây phiền phức.

- Thứ lỗi, lại chuyện lạ gì nữa đây...

Viên sĩ quan lắc đầu, nhìn sững ông lão.

Xe dừng lại trước trạm cứu thương. Viên sĩ quan ra lệnh:

- Đưa ông ta vào. Nhưng phải coi chừng. Rohde, ở lại đây cho đến khi tôi điện thoại tới.

Một số Cảnh sát viên đỡ ông lão dậy. Steiner nghiêng mình tới:

- Ông già, chúng tôi sẽ tìm thấy mấy đứa nhỏ. Bọn này sẽ giúp chúng, nghe rõ không...

Ông lão nhắm mắt lại, rồi mở ra. Ba người Cảnh sát khiêng ông ta vào trạm. Cánh tay người bị thương đong đưa, kéo lê trên thềm đường. Một lúc sau, mấy người Cảnh sát trở ra và lên xe. Viên sĩ quan hỏi:

- Có nói thêm gì nữa không...

- Không. Hoàn toàn hôn mê. Nếu gãy xương sống, chắc không lâu.

- Kệ. Vậy là bớt đi một tên Do Thái.

Người Cảnh sát đánh Steiner lúc nãy vẫn nói giọng thản nhiên trong khi viên sĩ quan lẩm bẩm:

- Xin mình tha lỗi. Kể cũng lạ…

Steiner chen vào:

- Nhất là giữa thời buổi này.

https://thuviensach.vn

Viên sĩ quan như chợt tỉnh:

- Có câm miệng lại không... Đợi khóa lại hả...

Những người bị bắt được giải tới Cục Cảnh Sát Elisabeth. Kern và Steiner được tháo còng ra, đi theo những người kia vào một gian phòng rộng lớn, chìm trong bóng tối. Hầu hết đều ngồi im lặng. Họ đã quá quen với cảnh đợi chờ. Chỉ có bà chủ trọ mập mạp là không ngừng kể lể.

Chín giờ, từng người một được gọi đi. Kern bước vào mộ căn phòng có hai Cảnh sát viên, một thư ký mặc thường phục, viên sĩ quan và ông Trưởng.

Cục Cảnh sát khá lớn tuổi. Ông trưởng Cục ngồi trên chiếc ghế dựa bằng gỗ, hút thuốc. Ông bảo viên thư ký:

- Lấy lý lịch.

Người thư ký gầy đét như một con cá hộp nhưng giọng to sang sảng:

- Tên họ...

- Ludwig Kern.

- Sanh ngày...

- 30 tháng 11 năm 1914 tại Dresde.

- Quốc tịch Đức...

- Không có quốc tịch. Người ta đã lấy lại.

Người Trưởng Cục nhìn Kern:

- Mới hai mươi mốt tuổi... Phạm tội gì...

https://thuviensach.vn

- Không có tội gì cả. Người ta rút quốc tịch lại vì cha tôi. Lúc đó, tôi còn vị thành niên nên cũng bị rút luôn.

- Nhưng tại sao bị rút...

Kern không muốn trả lời ngay. Cả một năm di trú đã dạy cho Kern phải cân nhắc từng chữ trước khi trả lời.

- Người ta vu cáo cha tôi chống chế độ.

- Do Thái...

- Cha tôi. Không phải mẹ tôi.

- Aø hà!

Ông Trưởng Cục bùng tàn thuốc xuống đất:

- Tại sao cậu không ở lại nước Đức...

- Họ lấy giấy thông hành của chúng tôi lại và trục xuất. Nếu còn ở lại đó, chúng tôi sẽ bị giam. Thà sống ở một nước ngoài còn tốt hơn.

Ông Trưởng Cục cười ra điều thích thú:

- Cũng phải… Nhưng cậu làm thế nào để vượt biên giới không có giấy thông hành...

- Vào lúc đó, chỉ cần có giấy cư trú là vượt được biên giới Tiệp Khắc và sống trong vùng đó. Tôi vẫn còn giữ một tấm. Chứng chỉ đó cho phép chúng tôi lưu trú tại Tiệp ba ngày.

- Và sau đó...

- Sau đó chúng tôi được cấp giấy lưu trú ba tháng. Hết hạn là phải đi ngay.

https://thuviensach.vn

- Cậu tới Aùo bao lâu...

- Khoảng ba tháng.

- Tại sao không đi khai báo...

- Vì đi khai là bị trục xuất ngay.

- Aø! – Ông Trưởng Cục vỗ nhẹ vào tay ghế – Làm sao cậu biết rõ như thế...

Kern không muốn kể lại là anh và cha mẹ, lần đầu tiên vượt biên giới Aùo, đã đến khai báo với nhà chức trách. Ngay trong hôm đó, cả ba đều bị đuổi trở lại. chính vì vậy mà lần sau họ không khai báo nữa.

Kern hỏi lại:

- Nhưng không phải đúng như vậy sao...

Gã thư ký xẵng giọng:

- Không có quyền hỏi ngược lại.

Ông Trưởng Cục hỏi tiếp:

- Cha mẹ cậu đâu...

- Mẹ tôi đang ở Hunggari nhờ gốc gác Hung nên được cấp giấy lưu trú ngay. Cha tôi bị bắt và bị trục xuất lúc tôi không có ở khách sạn nên không rõ.

- Cậu làm nghề gì...

- Sinh viên.

- Sống bằng cách nào...

https://thuviensach.vn

- Tôi còn một ít tiền.

- Bao nhiêu...

- Mười hai Đức kim. Còn một ít nhờ bạn bè giữ giùm.

Sự thật Kern không có quá mười hai Đức kim. Đó là tiền mà anh đã tìm được nhờ bán dạo xà bông và nước hoa. Tuy nhiên, nếu nói rõ ra, Kern sẽ bị phạt về tội hành nghề bất hợp pháp.

Ông Trưởng Cục Cảnh sát đứng lên ngáp dài:

- Thôi, xong chưa...

Gã thư ký đáp:

- Còn một tên nữa. Hay nói nhưng chẳng có gì.

Ông Trưởng Cục nhìn viên sĩ quan:

- Chỉ là những kẻ nhập cảnh lậu. Chắc không phải âm mưu của Cộng sản. Ai tố cáo...

- Một chủ nhà trọ khác. Cạnh tranh nghề nghiệp.

Ông Trưởng Cục cười to. Thấy Kern vẫn còn đứng đó, ông ta bảo:

- Thôi, xuống dưới đi. Chắc cậu đã biết là phải bị giam mười lăm ngày rồi trục xuất – Ông ta lại ngáp dài – Phải kiếm cái gì ăn và uống một ly bia cho tỉnh táo.

Kern bị đưa tới một phòng giam hẹp hơn lúc nãy. Ngoài anh ra, còn năm người khác trong số có anh chàng Ba Lan cùng ở chung phòng trọ. Khoảng mười lăm phút sau, Steiner được dẫn vào. Anh lại ngồi gần Kern.

- Lần đầu tiên bị nhốt hả cậu bé...

https://thuviensach.vn

Kern gật đầu.

- Mới bị giam mà ủ rũ như một tên sát nhân à...

Kern mím môi:

- Cũng gần như thế. Nhà tù… tôi vẫn giữ những cảm nghĩ lúc trước.

Steiner lắc đầu:

- Cậu nên nhớ đây chưa phải là nhà tù. Chỉ mới bị câu lưu thôi. Nhà tù… còn phải chờ ít lâu.

- Còn anh, đã bị tù chưa...

- Rồi. Chỉ lần đầu là đã nếm đủ mùi và nhớ mãi. Nhưng về sau thì quen đi. Đặc biệt là trong mùa Đông, hoàn toàn bình yên. Một người không có thông hành là một bản án tử hình treo. Nếu không chịu đựng nổi chỉ còn tự sát.

- Nhưng trường hợp có giấy thông hành... Có giấy thông hành cũng chưa phải là sẽ được phép hành nghề ở nước ngoài.

- Dĩ nhiên là không. Nhưng ít ra nhờ đó mà mình được quyền chết đói một cách bình yên. Khỏi phải lúc nào cũng nơm nớp sợ.

Kern nhìn sững một chỗ phía trước.

Steiner vỗ vai Kern:

- Ngẩng đầu lên, bé con! Cậu còn có hy vọng sống trong thế kỷ hai mươi, thế kỷ của văn minh, tiến bộ và tình người.

Một người nhỏ thó, sói đầu, ngồi trong góc phòng bỗng lên tiếng:

- Bộ họ không cho mình ăn uống gì hả... Cũng chẳng có cà phê.

https://thuviensach.vn

Steiner quay lại:

- Cứ gọi tên hầu bàn là có ngay bốn món ăn. Cả trứng cá thu cũng có.

Anh chàng Ba Lan chắc lưỡi:

- Đồ ăn ở đây rrất rrất tệ.

Steiner nhìn anh ta:

- A, người của Jesus Christ. Quen ở tù rồi hả...

Anh chàng Ba Lan lặp lại:

- Rrất rrất tệ và rrất rrất ít…

Gã đầu sói nhăn mặt:

- Chết rồi. Tôi còn một con gà quay trong vali. Chừng nào họ thả mình ra...

Steiner thản nhiên:

- Trong vòng mười lăm hôm. Đó là giá biểu thông thường của những di dân không có giấy tờ hợp lệ. Có phải vậy không, Jesus Christ...

Anh chàng Ba Lan xác nhận:

- Mười lăm ngày hoặc nhiều hơn. Rrất rrất ít đồ ăn. Rrất tệ, súp chỉ toàn là nước.

- Vậy là chết rồi. Con gà của tôi thiu mất. Trời! Hai năm mới có được một con gà. Phải dành dụm từng xu. Định làm một phát ngon lành.

Steiner châm chọc:

https://thuviensach.vn

- Hãy chờ tới tối rồi rên la. Cứ tưởng như ông bạn đã ăn rồi là đỡ khổ ngay.

Gã đầu sói nhìn Steiner, giận dữ:

- Sao... Bạn nói gì... Đừng lẩm cẩm chớ! Tôi còn định để dành một cái đùi cho sáng hôm sau.

- Vậy thì cứ chờ tới trưa mai.

Anh chàng Ba Lan chen vào:

- Với tôi thì không quan trọng. Không bao giờ ăn thịt gà.

- Dĩ nhiên là không quan trọng với bạn vì bạn làm gì có được con gà quay như tôi.

- Dầu cho có, cũng không quan trọng. Không bao giờ ăn thịt gà. Aên là mửa – Anh chàng Ba Lan vuốt râu – Với tôi con gà là không quan trọng.

Gã đầu sói tru tréo:

- Ê, tôi không hỏi tới nghen!

Anh chàng Ba Lan thích thú:

- Ngay như con gà ở đây tôi cũng không ăn.

- Trời ơi, mấy người ở đây có ai nghe nói như vậy không – Người chủ con gà quay vừa nói vừa bụm mặt.

Steiner cảm hứng:

- Ông bạn Ba Lan là một triết gia gà. Nè, có ăn gà tiềm không...

Anh chàng Ba Lan quả quyết:

https://thuviensach.vn

- Không.

- Gà nướng...

- Nhứt định không ăn gà.

Người chủ con gà quay chịu không nổi:

- Đừng làm tôi điên lên.

Steiner vẫn ung dung hỏi anh chàng Ba Lan:

- Nhưng còn trứng gà, có ăn không...

- Trứng gà hả... Trứng gà thì… tuyệt. Rất rất ngon.

- Lạy Chúa! Con gà vẫn có chỗ yếu.

Anh chàng Ba Lan phản đối ngay:

- Trứng gà rất rất ngon. Bốn, sáu, mười hai trứng: sáu trứng trụng nước sôi, sáu trứng chiên sống. Thêm khoai tây chiên. Ưø, chiên với mỡ heo.

Gã con gà rên rỉ:

- Im đi! Đóng đinh nó! Chịu hết nổi rồi!

Một âm thanh ấm và trầm pha lẫn giọng Nga từ góc phòng vọng ra:

- Xin quý vị bớt cãi vã về một vấn đề không có thực. Tôi đã lén đem vào được một chai Vodka. Quý vị có vui lòng dùng chút ít không... Rượu sưởi ấm trái tim và lắng dịu tinh thần.

Người Nga vừa nói vừa mở nút chai rượu. Ông ta uống một ngụm rồi trao cho Steiner. Steiner cũng uống một ngụm rồi trao chai cho Kern. Kern lắc đầu. Steiner bảo:

https://thuviensach.vn

- Uống đi cậu bé. Phải tập thích nghi hoàn cảnh.

Anh chàng Ba Lan chêm vào:

- Rượu Vodka rrất rrất ngon.

Kern ngượng ngạo uống một ngụm và trao chai cho người Ba Lan. Anh chàng tu một hơi dài khiến gã Con Gà sợ hết vội giựt chai ra.

- Bộ uống hết một mình, hả...

Anh ta vội vã nốc nhiều ngụm rồi phân trần với người Nga:

- Thấy không, gần cạn chai rồi.

Người Nga tỏ ra lịch sự:

- Không sao. Tới chiều là tôi sẽ được tự do rồi.

Steiner hỏi:

- Thật à...

Người Nga hơi nghiêng đầu tới:

- Rất tiếc là tôi không hề nói dối. Là dân Nga nên tôi có giấy thông hành Nansen.

Anh chàng Con Gà bỗng lễ độ:

- Giấy thông hành Nansen. Như vậy ông bạn thuộc giai cấp quý tộc trong xã hội của những người mất quê hương.

Người Nga nhã nhặn:

- Xin chia buồn vì anh bạn không được may mắn lắm!

https://thuviensach.vn

Steiner phản ứng:

- Có gì đâu. Các người đi trước và tới trước. Cả thế giới thương xót các người vì các người chỉ là một con số ít so với bọn này. Thế giới cũng thương hại bọn nầy nhưng càng ngày bọn này càng đông hơn nên trở thành phiền toái.

Người Nga nhún vai rồi chìa chai rượu sang người cuối cùng trong phòng giam nãy giờ chưa lên tiếng.

- Xin ông vui lòng uống một ít cho ấm áp.

Anh chàng im lặng từ chối:

- Cám ơn, tôi không phải là người trong giới các bạn.

Tất cả đồng loạt quay nhìn hắn.

- Tôi có giấy thông hành còn hiệu lực, một tổ quốc, một chứng chỉ cư trú và một giấy phép hành nghề.

Tất cả đều tròn mắt. Người Nga thở ra và ngập ngừng:

- Xin lỗi… Nhưng tại sao ông bạn bị bắt...

- Vì nghề nghiệp. Tôi không phải là dân tịn nạn vô gia cư, không giấy tờ hợp pháp. Tôi là chuyên viên móc túi biết tự trọng và cũng là một cây bạc lận.

Buổi trưa, họ được cho ăn súp đậu nhưng không có đậu. Buổi chiều cũng thế, nhưng được thêm một mẩu bánh mì và một ít cà phê. Tới bảy giờ, cửa mở ra. Người Nga được gọi trả tự do đúng như ông ta tiên đoán. Ông ta chào từ biệt từng người như đã là bạn chí thiết, rồi nói riêng với Steiner:

https://thuviensach.vn

- Trong mười lăm hôm nữa, tôi sẽ ghé quán Sperler. Có lẽ là bạn đã được thả và tới đó. Không chừng tôi sẽ có một vài tin hay.

Tới tám giờ, gã đánh bạc lận đã có vẻ muốn giao thiệp với những người kia. Hắn lấy một bao thuốc lá ra mời. Tất cả đều vui trong khói thuốc. Bóng tối và những đốm lửa đỏ trên đầu thuốc tạo thành một không khí gia đình. Gã móc túi cho biết là đã bị bắt vì nhà chức trách muốn điều tra xem trong vòng sáu tháng qua, anh ta có làm ăn một cú nào không. Vẫn theo anh ta thì họ không tìm ra được một bằng chứng nào. kể chuyện mình xong, anh chàng móc túi kiêm đánh bạc lận đề nghị chơi bài. Vừa nói anh ta vừa nhanh như cắt cho xuất hiện một bộ bài trong tay giống như các nhà ảo thuật.

Phòng tối om. Nhưng với tài nghề ảo thuật, gã móc túi lại cho xuất hiện một cây đèn cầy và một bao diêm. Hắn gắn đèn cầy vào bờ tường. Aùnh đèn nhòe nhoẹt và chập chờn.

Anh chàng Ba Lan, gã Con Gà và Steiner xáp tới. Con Gà dè dặt hỏi:

- Mình chơi không tiền, hả...

Gã đánh bạc lận cười:

- Dĩ nhiên.

Steiner hỏi Kern:

- Không chơi à...

- Tôi không biết đánh bài.

- Nên học chớ, cậu bé. Suốt buổi tối không chơi bài thì làm gì...

- Mai đã.

https://thuviensach.vn

Steiner quay người lại. Ánh đèn mờ làm thành những vết lồi lõm trên mặt hắn.

- Có chuyện gì buồn sao...

- Chẳng có gì cả. Chỉ hơi mệt. Cần nằm một chút.

Gã đánh bạc lận bắt đầu xào bài với tất cả nghệ thuật của một tay điếm. Hắn chìa bộ bài ra. Anh chàng Ba Lan rút một con chín, gã Con Gà kéo con đầm, Steiner và gã đánh bạc lận mỗi người một con ách.

Gã đánh bạc lận ngước mắt:

- Kinh đi.

Hắn rút một lá. Lại một con ách. Hắn cười rồi đưa bài sang Steiner. Steiner kéo dưới bộ bài… một lá ách chuồn. Con Gà cười:

- Hên quá vậy!

Gã đánh bạc lận không cười. Hắn nhìn sững Steiner:

- Bạn cũng biết mấy trò nầy nữa à... Có phải người trong nghề không...

- Không. Chỉ chơi tài tử thôi. Biết được một tay thiện nghệ, cũng là điều hân hạnh.

Gã đánh bạc lận vẫn không rời mắt Steinter:

- Không phải vậy. Tôi muốn biết là vì chính tôi phát minh ra trò nầy.

Steiner dụi tàn thuốc:

- À, thật sao! Tôi học ở Budapest lúc bị giam.

Trước khi bị trục xuất. Do một người Katsher.

https://thuviensach.vn

Gã đánh bạc lận thở ra khoan khoái:

- Katsher! Thế là đúng rồi. Katsher là học trò tôi. Bạn cũng khá lắm.

- Càng đi nhiều càng già dặn, thế thôi.

Gã đánh bạc lận trao một bộ bài cho Steiner rồi lên giọng:

- Thưa quí vị, ánh sáng rất tồi nhưng chúng ta chỉ chơi để giải khuây thôi. Thành thật mà nói…

Kern nằm dài, nhắm mắt. Một cơn buồn mờ mịt, dày như sương mù bao phủ Kern. Cuộc thẩm vấn ban sáng khiến anh không ngớt nhớ tới cha mẹ. Đây là lần đầu tiên sau một thời gian khá lâu, anh nhớ tới. Kern nhìn thấy lại hình ảnh người cha khi ông từ trụ sở Cảnh sát về. Một người thương gia cạnh tranh nghề nghiệp đã tố cáo cha Kern với Gestapo, cho là ông có tư tưởng chống chánh quyền, nhằm mục đích phá hại cơ sở sản xuất nước hoa và xà bông thuốc của ông để rồi sẽ mua lại cơ sở nầy với giá rẻ. Aâm mưu đó đã thành công như hàng ngàn âm mưu khác. Sau sáu tuần bị giam, cha Kern trở về như một cái xác không hồn. Ông không nói gì cả, lẳng lặng bán lại cơ sở của mình cho gã gian thương đó với giá rẻ mạt. Tiếp theo đó là lịnh trục xuất và một cuộc đào tẩu triền miên. Từ Dresde tới Prague, từ Prague tới Brunn, từ đó họ vượt biên giới Aùo ban đêm, sáng hôm sau họ bị đuổi sang Tiệp Khắc, rồi từ nơi nầy, vài hôm sau, họ lại vượt biên giới sang thành Vienne trong khi mẹ Kern bị gãy tay và phải cột lấy với một sợi dây lượm ở dọc đường. Từ Vienne họ sang Hunggari, ở lại ông bà ngoại, rồi Cảnh sát tới. Kế đến là cuộc chia ly với mẹ vì bà là người gốc Hung nên được cho ở lại. Lại tới Vienne lần nữa, bán dạo xà bông, nước hoa, dây giày… hết nhà nầy sang nhà kia để đỡ đói – và cái sợ dai dẳng của kẻ sống lậu, sợ bị tố cáo, sợ bị bắt… cho đến một đêm người cha không trở về chỗ trọ, Kern sống một mình cả tháng, chạy trốn từ nơi nầy sang nơi khác…

https://thuviensach.vn

Kern lăn qua một bên, đụng phải một người. Nằm sát bên Kern là một khối đen nhòa, một người khoảng năm mươi tuổi từ sáng tới giờ gần như không buồn cử động.

- Xin lỗi, tôi không thấy.

Không có tiếng trả lời. Kern nhìn kỹ. Mắt ông ta vẫn mở. Kern biết rõ trạng thái tinh thần ấy. Đã nhiều lần, anh chứng kiến cảnh tượng đó trong một cuộc chạy trốn. Tốt hơn hết là nên để ông ta yên.

Thình lình Con Gà kêu lên:

- Mẹ, mình ngu quá! Ngu hết cỡ!

Steiner thản nhiên:

- Tại sao... Con đầm cơ là đúng rồi.

- Không phải vậy. Đáng lẽ phải nhờ thằng cha người Nga tới lấy con gà gởi vào. Ngu quá, ngu như con bò.

Hắn nhìn quanh với bộ điệu như trời sập đến nơi.

Kern bỗng thấy mình cười. Anh không muốn cười nhưng không dằn được. Anh cười rung cả người, cười như điên. Cái gì đó đã khiến anh cười, quét sạch tất cả, cơn buồn thảm, quá khứ và ưu tư.

Steiner rời mắt khỏi những lá bài, nhìn Kern:

- Cái gì vậy, cậu bé...

- Không biết. Tôi cảm thấy buồn cười không chịu nổi.

- Cười được là tốt.

Steiner vừa nói vừa kéo con già bích, thắng anh chàng Ba Lan ván đó.

https://thuviensach.vn

Kern tìm một điếu thuốc. Tất cả đối với Kern bỗng thật đơn giản. Anh quyết định sẽ học chơi bài ngày mai và có cảm tưởng là quyết định đó sẽ thay đổi toàn diện cuộc sống của mình.

Nguyên tác tiếng Đức: Lieben Deinen Nächsten

Vũ Kim Thư dịch.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 2

Năm hôm sau, gã đánh bạc lận được trả tự do. Người ta không có bằng cớ để kết tội hắn. Hắn và Steiner chia tay nhau thân thiết. Trong thời gian nầy, hắn đã dạy cho Steiner tất cả bí quyết cờ bạc lận. Lúc đi, hắn tặng bộ bài cho Steiner, dạy cho Kern cách đánh cách - tê, đánh bài jass, chơi Tarot và phé. Cách - tê là trò chơi của di dân, bài jass là của người Thụy Sĩ, bài Tarot là để đánh với người Aùo và phé để chơi trong các trường hợp khác.

N

Đúng mười lăm ngày, Kern được gọi lên văn phòng. Một sĩ quan đưa Kern sang một căn phòng có một người đứng tuổi. Căn phòng trông to rộng đối với Kern, ánh sáng chói chang khiến anh nheo mắt. Viên chức đứng tuổi hỏi giọng lạnh lùng, mắt không rời chồng giấy tờ:

- Ludwig Kern, không quốc tịch, sinh viên, sanh 30 tháng 11 năm 1914 ở Dresde...

Kern gật đầu. Anh không thể nói được. Tự nhiên cổ họng anh như khô đặc. Viên chức vừa hỏi, ngẩng đầu lên. Kern cố gắng lắm mới nói được hai tiếng khàn khàn:

- Thưa phải.

- Anh đã đến Aùo không giấy tờ và không khai báo – Ông ta đọc nhanh hồ sơ – Anh bị phạt 15 ngày giam, cho tới nay là vừa đủ. Anh sắp bị trục

https://thuviensach.vn

xuất. Còn trở lại sẽ bị phạt nặng hơn. Đây, giấy trục xuất. Anh ký vào và cam kết sẽ chịu tội nếu còn trở lại. Chỗ nầy, bên phải.

Kern nhìn người đứng tuổi đang đốt thuốc. Như bị thôi miên, mắt anh không rời bàn tay nổi gân xanh của ông ta đang cầm diêm quẹt. Hai tiếng đồng hồ nữa, con người nầy sẽ khóa cửa văn phòng lại và đi ăn, kế đó rất có thể là ông ta sẽ chơi bài Tarot và uống một vài ly Heurigen, tới mười một giờ ông ta sẽ ngáp dài, trả tiền rượu và tuyên bố: “Mệt rồi. Tôi phải về để ngủ”. Về. Ngủ. Cũng vào khoảng giờ đó, trời tối mịt trên những cánh đồng và những khu rừng biên giới. Bóng tối, xứ lạ, sự sợ hãi, giữa những thứ đó, Ludwig Kern lạc lõng, cô đơn, lần mò từng bước, mong mỏi tìm gặp một bóng người, lạc lõng và cô đơn như một tia lửa mỏng manh, chập chờn đợi tắt. Và tất cả ngần ấy thứ xảy ra chỉ vì một mảnh giấy được gọi là thông hành đang chia cách anh và viên chức đang buồn ngủ bên bàn giấy. Máu của hai người luân lưu cùng một nhịp, mắt của họ cũng như nhau, thần kinh của họ cũng phản ứng giống nhau, thế mà một vực thẳm đang chia cách họ. Tất cả trong họ đều khác nhau, sự bình lặng của người nầy là một mảnh giấy có ghi tên họ và một vài dấu hiệu riêng tầm thường nào đó.

- Đây, bên phải. Tên và họ.

Kern tỉnh táo lại và ký tên vào.

- Anh muốn qua biên giới nào...

- Tiệp Khắc.

- Được. Chỉ còn có một tiếng đồng hồ nữa thôi. Sẽ có người đưa đi.

- Thưa, tôi còn một vài món đồ ở phòng trọ. Tôi xin được ghé qua để lấy đi.

- Đồ gì...

https://thuviensach.vn

- Một vali quần áo.

- Được. Anh nói với nhân viên phụ trách áp giải ra biên giới, chắc sẽ được chấp thuận.

Kern trở lại phòng giam. Steiner được gọi lên.

Gã Con Gà tò mò:

- Chuyện gì vậy...

- Một tiếng đồng hồ nữa họ sẽ thả tôi ra.

Anh chàng Ba Lan kêu lên:

- Jesus Christ! Lại bắt đầu trốn chui, trống nhủi.

Con Gà hỏi người Ba Lan:

- Bộ bạn muốn ở đây mãi hả...

- Nếu đồ ăn tốt hơn và được cho làm việc chút chút như tội phạm thì sẵn sàng.

Kern dùng khăn tay phủi qua bộ đồ. Chiếc sơmi đã quá dơ sau mười lăm ngày bị nhốt. Kern vuốt thẳng tay áo. Anh chàng Ba Lan nhìn Kern lo chuyện áo quần, chép miệng:

- Chỉ một vài năm nữa là bạn sẽ bất cần tất cả.

Con Gà hỏi:

- Bạn định đi đâu...

- Tiệp Khắc. Còn anh... Hunggari hả...

https://thuviensach.vn

- Không, tôi sẽ cố tới Praugue.

Một lúc sau, Steiner được dẫn trở lại phòng giam. Hắn hỏi Kern:

- Cậu có biết tên thằng đánh tôi, hôm tối mình bị bắt không... Leopold Schafer. Hắn ở 27 đường Trautenaugasse. Tôi biết được khi họ đọc phúc trình. Họ chỉ biết là thằng đó đã đánh tôi vì đe dọa nó – Steiner nhìn vào mắt Kern – Đừng tưởng là tôi sẽ quên và địa chỉ của nó.

Kern đáp ngay:

- Dĩ nhiên là không.

- Đúng vậy.

Một Cảnh sát viên Tư pháp mặc thường phục tới kiếm Kern và Steiner. Tuy cố gắng che giấu nhưng Kern không khỏi xúc động.

Ra tới cửa, tự nhiên anh dừng lại. Cảnh tượng bên ngoài đang diễn ra trước mắt anh giống như một luồng gió nhẹ từ phương Nam. Trời bắt đầu tối nhưng các mái nhà vẫn còn phản chiếu mặt trời chiều, dòng sông Danube lấp lánh. Ngoài đường xe cộ nối đuôi nhau chạy từ từ giữa những đám đông người ra về giờ tan sở. Một nhóm thiếu nữ áo màu sặc sỡ đi qua, sát bên anh. Kern có cảm tưởng như chưa bao giờ thấy cảnh tượng xinh đẹp hơn thế nữa.

Viên chức Cảnh sát bảo:

- Thôi, đi chớ!

Kern giựt mình. Anh cúi gầm mặt xuống xấu hổ. Một người qua đường ngắm anh từ đầu đến chân. Họ băng qua đường, người Cảnh sát đi giữa Kern và Steiner. Các quán cóc bắt đầu bày bàn ghế trên vỉa hè và đâu đâu

https://thuviensach.vn

mọi người cũng đều nói cười vui vẻ. Kern cúi mặt, bước mau hơn. Steiner nhìn Kern với ánh mắt châm chọc thân tình:

- Ê cậu bé, tất cả những thứ đó không thuộc chúng mình, có phải không...

Kern mím môi:

- Không.

Họ tới nhà trọ. Bà chủ nhà tiếp họ với chút ít hờn giận pha lẫn xót thương. Bà trao ngay cho họ những món đồ còn lại. Tất cả đều nguyên vẹn. lúc còn ở phòng giam, Kern có ý định sẽ thay áo cho sạch sẽ nhưng bây giờ, sau khi đã đi qua nhiều đường phố, anh thấy không còn cần thiết. Kern đón lấy vali cám ơn bà chủ trọ và xin lỗi:

- Rất tiếc là bà đã gặp phải nhiều chuyện phiền phức.

Bà chỉ lắc đầu:

- Có gì đâu. Hy vọng là cậu sẽ bình yên. Và cả ông nữa, ông Steiner. Bây giờ các người đi đâu...

Steiner là một cử chỉ mơ hồ:

- Ra biên giới. Luồn lỏi trong rừng cây, bụi cỏ, như oai chí rận.

Bà chủ trọ ngập ngừng vài giây rồi đi thẳng tới một cái tủ bằng gỗ hồ đào đóng theo hình dáng một lâu đài phong kiến.

- Xin mời mấy người lại đây dùng chút rượu cho ấm trước khi lên đường.

Bà lấy ra một chai rượu rót vào ba ly. Steiner hỏi:

https://thuviensach.vn

- Loại Slivovitz hả...

Bà chủ trọ gật đầu và trao cho một ly cho viên chức Cảnh sát.

Người Cảnh sát chùi râu mép:

- Chúng tôi chỉ làm nhiệm vụ thôi.

Bà chủ trọ rót cho ông ta thêm một ly nữa:

- Dĩ nhiên.

Và bà hỏi Kern:

- Cậu không uống à...

- Không dám uống. Bụng đói…

- Thật hả... – Bà nhìn đăm đăm vào mặt Kern – Trời đất ơi, còn nhỏ quá. Franzi đâu, cho một ổ bánh mì thịt.

Kern đỏ mặt:

- Cám ơn nhiều. Tôi không đói.

Cô gái giúp việc mang tới một khúc bánh mì lớn dồn thịt nguội. Bà chủ nhà bảo:

- Aên đi, đừng ngại gì cả.

Kern hỏi Steiner:

- Anh chia một nửa với tôi, nghe... Tôi ăn không hết đâu.

- Đừng mắc cỡ gì cả cứ ăn đi.

https://thuviensach.vn

Chờ Kern ăn và uống xong ly rượu, hai người ra đi. Họ đi xe điện tới nhà ga cửa Đông. Ngồi trên xe, đột nhiên Kern chán nản lạ lùng. Những dãy nhà chạy lùi bên cửa xe giống như một giấc mơ. Rồi hãng xưởng, đường phố, quán trọ với những cây hồ đào to lớn trước sân, những đồng cỏ, những ruộng lúa đắm mình trong ánh hoàng hôn nửa vàng nửa tím. Kern đã ăn khá đầy và cơn no thoả khiến anh như đang say nhẹ. Sức bén nhọn của tư tưởng anh bỗng cụt lùn đi, chìm trong mộng. Kern thấy một ngôi nhà trắng lẩn khuất trong những cây dẻ trổ hoa, một đoàn người mặc lễ phục và một nhà độc tài đang quỳ trước mặt mình, khóc lóc xin tha tội.

Khi họ tới trạm quan thuế thì trời đã tối hẳn. Người Cảnh sát giao Kern và Steiner cho nhân viên quan thuế rồi bước mau trở về trong bóng tối ảm đạm.

Một viên chức đang bận kiểm soát các xe đi về bên kia biên giới, nói:

- Còn sớm lắm. Tốt nhứt là phải đợi tới mười giờ rưỡi.

Kern và Steiner ngồi trên một chiếc ghế dài ngay trước cửa trạm, nhìn xe cộ chạy qua. Một lúc sau, một nhân viên quan thuế đi ra. Kern và Steiner theo người nầy. Họ vượt qua những đồng lúa, mùi đất đẫm sương xông lên vừa nồng vừa thấm thiết. Họ đi qua một vài ngôi nhà rồi tới một khu rừng. Vài phút sau, viên chức quan thuế đứng lại:

- Cứ tiếp tục đi tới nhưng nhớ đi sát bên trái để lẩn tránh trong các bụi cây cho đến lúc tới sông Morava. Mùa nầy sông hơi cạn, có thể đi qua dễ dàng.

Hai người tiếp tục đi. Cảnh vật yên lặng, chỉ có tiếng bước chân sột soạt. Được một lúc, Kern quay nhìn lại. Bóng đen của viên chức quan thuế nổi bật ở vòm trời. Ông ta vẫn còn đứng, nhìn theo. Kern và Steiner tiếp tục đi.

Tới sông Morava, họ lột hết quần áo ra, quấn tất cả đồ đạc thành một bọc. Nước sông lầy bẩn, phản chiếu một vài tia ngầu bạc. Trời ít sao nhưng

https://thuviensach.vn

rất nhiều mây, thỉnh thoảng mặt trăng lại nhô ra. Steiner bảo:

- Để tôi đi trước. Tôi lớn hơn cậu.

Họ lội qua dòng sông cạn. Nước thấm vào thân Kern mát dịu và bí ẩn, dường như nó không muốn buông tha anh nữa. Phía trước, Steiner vừa bước vừa dọ dẫm. Hắn đeo bị trên lưng và đội quần áo trên đầu. Đôi vai to rộng của hắn, dưới ánh trăng, trắng toát ra. Tới giữa sông, Steiner quay lại. Kern cố bước mau hơn để tới gần. Hắn nhìn Kern gật đầu và cười.

Họ trèo lên bờ sông thoai thoải và hối hả lau khô người bằng khăn tay. Họ mặc quần áo vào, tiếp tục đi. Một lúc sau, Steiner đứng lại:

- Mình đang ở một lãnh thổ khác.

Mắt Steiner ngời sáng ánh trăng. Hắn nhìn Kern:

- Cây cối có mọc lên khác hơn không... Gió có khác mùi không... Trên kia có phải cũng chính là những vì sao đó không... Và con người khi chết có khác nhau không...

- Không. Cố nhiên là không. Nhưng chính tôi, tôi thấy mình khác hắn đi.

Họ tìm một chỗ ngồi dưới gốc cây già. Trước mắt họ một cánh đồng cỏ trải dài nghiêng nghiêng. Xa xa, lốm đốm những ánh đèn của một làng Tiệp Khắc. Steiner gỡ bọc trên vai xuống, tìm thuốc lá:

- Theo tôi thì một cái bị tiện lợi hơn một cái vali. Ít làm người ta chú ý. Họ chỉ tưởng mình là một kẻ đi tìm việc.

- Những người đi tìm việc cũng bị kiểm soát. Tất cả những gì phơi bày sự nghèo khổ đều bị kiểm soát. Chỉ có xe hơi là yên.

Hai người đốt thuốc, Steiner bảo:

https://thuviensach.vn

- Khoảng một giờ nữa, tôi sẽ quay trở lại. Còn cậu...

- Tôi cố gắng tới Prague. Ở đó Cảnh sát không quá nghiêm khắc. Có thể xin được một giấy cư trú vài hôm. Cũng có thể là tôi sẽ thấy ba tôi để nhờ ông giúp. Nghe nói ba tôi cũnng đang ở Prague.

- Biết chỗ không...

- Không.

- Cậu còn bao nhiêu tiền...

- Mười hai Đức kim.

Steiner tìm kiếm trong túi áo:

- Đây, cần có thêm một ít nữa để dễ tới Prague.

Kern ngẩng đầu lên. Steiner thẳng thắn:

- Cậu cứ cầm lấy. Tôi còn đủ xài.

Trong bóng tối, Kern không thể biết rõ số bạc đó là bao nhiêu. Anh do dự một lúc rồi cầm lấy.

- Cảm ơn anh.

Steiner không đáp. Anh hút thuốc. Lửa thuốc rực đỏ khi Steiner hút vào soi hồng khuôn mặt rắn rỏi của anh ta. Kern ngập ngừng hỏi:

- Tại sao anh cũng đi... Anh đâu phải là Do Thái...

Steiner im lặng một lúc khá lâu mới đáp:

- Không, tôi không phải Do Thái.

https://thuviensach.vn

Có tiếng động ở phía sau. Kern giật mình, Steiner nói:

- Chắc một con thỏ nào đó. Bây giờ hãy ghi nhớ những gì tôi sắp nói mỗi khi cậu thất vọng. Cậu ra đi, cha cậu cũng đi, cả mẹ cậu nữa. Tôi thì khác, tôi đi nhưng vợ tôi vẫn còn ở Đức. Không một tin tức gì cả.

Lại còn tiếng sột soạt trong các lùm cây. Steiner dụi tàn thuốc và tựa lưng vào cây dẻ gai. Gió bắt đầu nổi dậy, trăng treo lơ lửng ở cuối trời, một màu trăng đục ngầu, vô cảm… giống như đêm hôm ấy, lần cuối cùng…

Sau khi trốn khỏi trại tập trung. Steiner trốn luôn tám ngày trong nhà một bạn thân. Anh ta ở luôn trên một cái gác khóa bên dưới, lúc nào cũng sẵn sàng vượt mái nhà đào tẩu nếu có tiếng động khả nghi. Ban đêm, ngươi bạn mang cho anh ta bánh mì, đồ hộp và vài chai nước, đêm kế tiếp, vài quyển sách. Steiner đọc tất cả và đọc lại lúc ban ngày. Sách cũng là một thứ thuốc an thần. Anh không dám đốt lửa, không hút thuốc. Về phần đại tiểu tiện, anh đã có sẵn một cái "pô" đặt trong một hộp giấy bồi. Người bạn lấy xuống rồi lại đưa lên. Cả hai chỉ có thể thì thầm với nhau vài câu thôi vì sợ những người giúp việc ngủ ở phòng bên cạnh nghe và tố cáo.

Đêm đầu, Steiner hỏi:

- Marie hay chưa...

- Chưa. Nhà bị canh chừng.

- Có gì xảy ra cho vợ tôi không...

Người bạn lắc đầu và bỏ đi.

Steiner cứ hỏi mãi những câu ấy. Đêm thứ tư, người bạn cho biết đã gặp vợ anh và đã nói cho biết cả rồi. Ngày mốt, người bạn sẽ gặp lại vợ anh tại phiên chợ hằng tuần, giữa đám đông. Hôm sau, Steiner dành suốt ngày để viết thư cho vợ. Tới tối anh xé đi. Anh ngại trường hợp bị theo dõi. Steiner

https://thuviensach.vn

lưu lại thêm ba ngày nữa. Cuối cùng người bạn mang lên cho một ít tiền, một vé xe lửa và một bộ quần áo. Steiner tụ cắt tóc lấy và gội đầu bằng nước oxygénée cho tới khi tóc vàng hoe. Anh cũng không quên cạo râu. Sáng hôm sau, anh rời nơi ẩn trú, mặc quần áo xanh, tay xách một hộp dụng cụ thợ thuyền. Đáng lý phải rời thành phố ngay, anh lại muốn gặp mặt vợ lần cuối. Hai năm rồi, cả hai chưa hề thấy mặt nhau. Steiner đi ra chợ. Khoảng một tiếng đồng hồ sau Marie tới nơi. Steiner bắt đầu run. Người vợ đi ngang qua chỗ anh nhưng không thấy anh. Anh vội vã bước theo. Đến lúc đã tới sát phía sau người vợ Steiner khẽ bảo:

- Em đừng quay lại. Anh đây! Cứ tiếp tục bước như chẳng có gì xẩy ra.

Vai người thiếu phụ rung động, đầu hơi ngửa ra phía sau. Nàng vẫn bước đều nhưng toàn thân, toàn thể tâm trí và tinh thần đều hướng cả về phía sau.

- Người ta có làm khó dễ gì em không...

Người thiếu phụ lắc đầu.

- Có bị theo dõi không...

Nàng gật đầu.

- Ngay lúc này...

Nàng ngập ngừng… rồi lắc đầu.

- Anh phải đi ngay bây giờ. Anh sẽ cố gắng vượt biên giới. Không giám viết thư sợ nguy hiểm cho em.

Nàng gật đầu.

- Em nên làm đơn xin ly dị.

https://thuviensach.vn

Tự nhiên, người thiếu phụ chậm chân luôn nhiều bước. Nhưng rồi nàng lại tiếp tục bước đều.

- Em phải xin ly dị. Phải lo ngay nội ngày mai. Cứ bảo là xin ly dị vì bất đồng chính kiến với anh, có điều là trước kia em không hề biết như thế. Em nghe rõ chưa...

Đầu người đàn bà không lay động. Nàng tiếp tục bước đi, thẳng đứng như người máy. Steoner van lơn.

- Nên hiểu cho anh. Anh chỉ muốn sao cho em được yên thân. Nếu em bị bọn chúng làm hại bất cứ gì anh sẽ điên lên. Chỉ có ly dị là chúng mới để em yên.

Người đàn bà không trả lời. Steiner nói qua kẽ răng:

- Anh yêu em, Marie. Anh sẽ không đi đâu cả nếu em không hứa. Em hiểu chưa...

Hắn nhìn chăm chú vào phía sau đầu vợ. Một lúc lâu, hắn có ảo giác như cợ hắn đã gật đầu.

- Em đồng ý hả...

Người đàn bà từ từ gục đầu ra phía trước, đôi vai cũng từ từ rũ xuống theo.

- Bây giờ anh quay trở lại và đi lên bên phía phải. Em đi bên trái, ngược chiều với anh. Đừng nói gì cả, cũng đừng cử động. Anh chỉ muốn được nhìn mặt em. Sau đó anh đi ngay. Nếu không có tin gì cả tức là anh đã đi thoát an toàn.

Người đàn bà gật đầu và bước mau.

https://thuviensach.vn

Steiner tách ra và đi lên theo lề chợ bên phải. Cả dãy lề nầy san sát những gian hàng tạp hoá và những thớt thịt. Những bà nội trợ to tiếng nổi tiếng trả giá. Những miếng thịt đỏ máu dưới ánh mặt trời. Mùi tanh hôi ngọt ngạt. Các gã bán thịt vừa đối giá với người mua vừa oang oang mời gọi khách hàng. Nhưng đột nhiên tất cả sự huyên náo đều biến mất. Tiếng dao bằm trên thớt trở thành nhịp điệu dịu dàng của những lưỡi liềm. Một cánh đồng hiện ra, đồng lúa, sự tự do, gió mát và những bước chân của hai người yêu nhau. Tia nhìn của người nầy dán chặt vào sóng mắt của người kia. Aùnh mắt… Chỉ có ánh mắt là nói lên tất cả, thống hận, hạnh phúc, tình yêu và ly biệt. Aùnh mắt còn cho thấy dấu vết của cuộc sống trên khuôn mặt sáng rỡ, dịu dàng và nồng nhiệt nhưng đồng thời cũng diễn tả thật chính xác nỗi u uất và cơn xoáy lốc loạn cuồng của hàng ngàn lưỡi dao cháy rực.

Họ cùng đi tới và cùng dừng khựng lại một lượt. Khoảng trống thình lình và tàn nhẫn hiện ra trước mắt Steiner. Phải mất một lúc lâu, anh mới phân biết được những màu sắc mà cách đó vài giây anh ta có cảm tưởng như đang nhìn vào ống kính vạn hoa.

Steiner lại cất bước, trợt chân, rồi cố đi mau, thật mau để khỏi bị lưu ý. Anh làm ngã đổ một nửa con heo bày trên một cái bàn phủ vải dầu. Lập tức những tiếng chửi rủa thô tục nhứt đuổi theo sau. Anh bắt đầu chạy tới một góc quanh rồi dừng lại, đợi chờ.

Steiner nhìn thấy vợ ra khỏi chợ. Nàng đi thật chậm. Tới góc đường, nàng dừng lại, quay mặt về hướng chồng. Nàng đứng bất động như thế thật lâu, mặt ngẩng cao, mắt mở to. Gió quyện vào người, y phục dán sát vào thân. Steiner không rõ vợ có thấy mình không. Anh không dám lộ diện, lo ngại, nếu không tự kềm chế nổi, vợ sẽ chạy bộ tới. Một lúc sau, nàng chấp tay trước ngực rồi chìa cả hai tay ra về phía Steiner. Nàng muốn ôm lấy chồng trong một khoảng không, mờ mịt đau xót, miệng mở to, mắt nhắm nghiền. Rồi nàng từ từ quay người lại, và bóng tối con đường nuốt trửng hình bóng một người.

https://thuviensach.vn

Ba hôm sau, Steiner vượt biên giới. Đêm sáng nhòa nhòa, gió dậy từng cơn và trăng đục màu vôi. Là một người quả cảm nhưng sau khi vượt biên giới, toàn thân điểm mồ hôi lạnh, Steiner bỗng như một người điên. Anh ta quay lại bên kia, gào to, gào to mãi, tên của người vợ thân yêu…

Steiner lấy một điếu thuốc nữa. Kern châm lửa.

- Cậu mấy tuổi... Steiner hỏi.

- Hai mươi mốt, sắp hai mươi hai.

- A, sắp hai mươi hai, cũng chẳng có gì lạ phải không...

Kern gật đầu. Steiner lặng im một lúc rồi bảo:

- Năm hai mươi mốt tuổi, tôi đã đi đánh giặc. Ở Flandres. Cũng chẳng có gì lạ. Tình trạng hiện thời của mình còn tốt gấp trăm lần. Cậu hiểu chớ...

- Hiểu – Kern quay người lại – Còn tốt hơn là chết. Tôi hiểu lắm.

- Thế là cậu hiểu khá nhiều rồi. Trước chiến tranh rất ít người biết được như vậy.

- Trước chiến tranh… Cách đây một trăm năm.

- Còn xa hơn nữa. Có lẽ từ khi có nạn đại hồng thủy. Năm hai mươi hai tuổi, tôi nằm bệnh viện dã chiến. Ở đó, tôi học được khá nhiều. Cậu có biết nhờ đâu không...

- Nhờ đâu...

Steiner hít một hơi thuốc:

- Tôi bị thương không nặng lắm. Một viên đạn xuyên qua thịt không đau đớn mấy. Nằm bên cạnh tôi là một người bạn. Không phải là một kẻ quen

https://thuviensach.vn

biết qua loa mà là một người bạn đúng nghĩa. Một mảnh đại bác rạch tét bụng hắn. Hắn nằm đó kêu la. Không có morphin, cậu biết chớ... Ngay cả với sĩ quan cũng không đủ. Qua ngày thứ hai, hắn đã khàn cả giọng nên chỉ còn rên nho nhỏ. Hắn bảo tôi phải làm sao cho hắn chết thật nhanh. Có thể tôi đã làm theo lời yêu cầu đó nếu tôi biết cách. Qua ngày thứ ba, người ta bất ngờ cho tụi nầy món súp đậu. Súp đặc sệt và béo ngậy như súp thời bình. Trước đó, họ chỉ cho tụi nầy có loại súp lỏng bỏng như nước rửa dĩa. Tụi nầy nuốt ngấu ngay vì quá đói. Và trong khi tôi đang ăn uống như ngây dại, tôi chợt nhận thấy mặt hắn như bị một bàn tay vụng về nào đó xếp nhăn méo mó. Tôi biết hắn đang lịm chết trong những cơn đau tàn khốc nhất. Hai tiếng đồng hồ sau, còn tôi… tôi no nê thỏa mãn như chưa từng có trong đời.

Steiner ngưng nói. Kern không thể lặng im:

- Có lẽ tại các anh quá đói.

- Không phải vậy. Vấn đề là có một người chết bên cạnh mà mình thì chẳng cảm thấy gì. Thương xót, dĩ nhiên là có… nhưng cơn đau, cơn đau nát thịt tan xương thì mình không làm sao ghi nhận được. Bụng mình không bị thương. Bên cạnh mình, trong tầm tay, một người bạn đang gào thét, rên la và mình thì không một chút đau đớn nào. Đó chính là sự khả ố, sự khốn cùng. Cậu nên nhớ điều đó. và cũng chính vì vậy mà thế giới tiến triển rất chậm mà lại thoái hóa nhanh. Cậu có nhận thấy như thế không...

Kern thản nhiên:

- Không.

Steiner cười, cũng thản nhiên:

- Điều tôi vừa nói đã quá rõ và chính xác. Tuy nhiên, cậu có thể nghĩ lại khi có dịp. Ít ra nó cũng giúp cho cậu được chút ít.

Steiner đứng lên:

https://thuviensach.vn

- Tôi đi đây. Tôi sẽ quay lại. anh chàng quan thuế không tưởng tượng được là tôi còn quay lại. hắn chỉ lưu ý nửa giờ đầu. Tới sáng mai, hắn lại mới canh chừng. Mình đi qua trong khoảng thời gian hắn không ngờ. Tâm lý quan thuế. Rất may là chẳng bao lâu mà kẻ bị truy nã lại tinh khôn hơn người truy nã. Cậu có biết tại sao không...

- Không.

- Chỉ vì cuộc tranh đấu sống còn mới thật sự là quan trọng – Anh ta vỗ nhẹ vào vai Kern – Chính vì vậy mà người Do Thái tinh khôn nhứt thế giới. Sự nguy hiểm tự nó mài giũa các giác quan, đó là luật sơ đẳng của sự sống.

Anh chìa tay cho Kern. Bàn tay to lớn, khô và ấm.

- Cố gắng vượt mọi bất trắc. Tôi sẽ thỉnh thoảng tới quán Sperler. Cậu có thể hỏi thăm về tôi tại đó.

Kern gật đầu.

- Phải tự tin, làm hết sức mình. Đừng quên các môn bài. Chơi bài giúp mình quên phiền muộn và không phải nghĩ ngợi. Đối với những kẻ vô gia cư, đó là điều có thể chấp nhận. Cậu có vẻ hơi khá về môn bài Thụy Sĩ và Tarot. Về phé, cậu phải liều hơn một chút. Phải biết thấu cấy.

- Được, tôi sẽ thấu cấy. Cám ơn anh về những sự giúp đỡ. Cám ơn tất cả.

- Cám ơn là điều mà cậu nên gạt bỏ ra ngoài thói quen. Mà cũng không nên cứng nhắc. Việc đó có thể giúp ích. Không phải cho những người đã giúp cậu mà chính là cho cậu. Nói được một lời cám ơn khi có dịp để cám ơn cũng là giây phút ấm áp nhứt của cuộc đời. Và luôn luôn nhớ rằng mọi sự tốt đẹp hơn chiến tranh.

- Và còn hơn là chết.

https://thuviensach.vn

- Còn hơn là chết, tôi không biết. Nhưng còn hơn là chết chắc chắn. Giã từ cậu bé.

- Giã từ, Steiner.

Kern ngồi thêm một lúc khá lâu. Nền trời đã bắt đầu trong sáng, cảnh vật yên tĩnh lạ lùng, không một sự hiện diện của loài người chung quanh.

Kern ngồi lặng yên dưới bóng cây dẻ gai. Tàng lá xanh trong trên đầu anh phồng to như một cánh buồm căng gió, như trái đất bị gió đùa đi đang bềnh bồng trong những khoảng không gian xanh vô tận, từ từ lướt qua ngọn hải đăng của vầng trăng và các đèn báo hiệu của ngôi sao.

Kern quyết định tới Presbourg trong đêm rồi tiếp tục đi Prague. Thành phố bao giờ cũng có một vài chỗ an toàn. Anh mở vali lấy một chiếc sơmi sạch và một đôi vớ tốt để thay. Kern nghĩ đó cũng là điều cần thiết khi chường mặt với đời. Ngoài ra, anh còn muốn lột bỏ cái ám ảnh của lao tù.

Lúc đứng lên, Kern chợt nhận có cảm giác kỳ lạ, trần truồng dưới ánh trăng. Anh tự ví với một đứa trẻ bị bỏ rơi. Anh vội vàng mặc chiếc áo vừa lấy ra, chiếc áo màu xanh. Dưới ánh trăng màu áo trở thành màu đục. Anh mím môi, quả quyết với chính mình là không bao giờ nhu nhược nữa.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 3

Kern tới Prague vào buổi chiều. Anh gởi vali tại nhà ga và đi thẳng tới sở Cảnh sát. Kern không có ý định khai báo nhưng anh nghĩ là cứ tới đó rồi tùy cơ ứng biến. Sở Cảnh sát là nơi tiện lợi nhất cới những người như Kern. Ở đó không có Cảnh sát viên đi xét hỏi giấy tờ.

K

Kern ngồi trên một ghế dài ở hành lang. Phía trước là phòng ngoại kiều. Anh hỏi một người ngồi bên cạnh:

- Viên chức có râu càm còn ở đây không...

- Không biết. Người này không có râu càm.

- Vậy là đã có sự thay đổi. Họ đối xử ra sao...

- Tàm tạm. Họ có thể cho cậu giấy cư trú vài ngày một cách dễ dàng. Nhưng sau đó thì mọi việc đều khó khăn. Đông lắm rồi.

Kern suy nghĩ, nếu được phép lưu trú vài hôm, anh có thể nhờ ủy ban cứu trợ nạn dân cấp cho một thẻ thực phẩm và cư trú tám ngày. Lần trước, anh cũng làm như thế. Nhưng nếu bị từ chối quyền tạm trú, anh sẽ bị nhốt rồi lại sẽ bị tống ra biên giới.

Người bên cạnh bảo:

- Tới phiên cậu.

https://thuviensach.vn

Kern nhìn ông ta:

- Bộ ông không muốn xin trước sao... Tôi không cần gấp.

- Được, cậu chờ vậy.

Người đàn ông đứng lên, vào trong. Kern quyết định chờ xem người này được đối xử ra sao rồi mới quyết định. Anh đi qua đi lại, ruột nóng sôi. Cuối cùng, người đàn ông đi ra. Kern vội vã bước mau tới:

- Sao... Khả quan không...

Mặt người đàn ông sáng rỡ:

- Mười ngày. May quá! Và không hỏi han gì cả. Chắc ông ta đang vui hoặc bữa nay ít người. Lần mới đây, tôi chỉ được có năm ngày.

- Vậy tôi cũng thử xem.

Đúng là viên chức này không có râu càm. Dầu vậy, Kern vẫn nhận ra có nét quen quen. Hay là cũng chính ông ta nhưng đã cạo bỏ bộ râu ấy đi rồi. Ông ta đang mân mê một con dao nhỏ cán ngà và nhìn Kern với đôi mắt vô hồn, mệt mỏi.

- Di dân...

- Vâng.

- Từ Đức tới...

- Vâng. Mới hôm nay.

- Có giấy tờ gì không...

- Dạ, không.

https://thuviensach.vn

Người công chức nghiên đầu xuống. Ông ta gập lưỡi dao vào với một tiếng cách gọn gẫy & kéo lưỡi giữa ra, bắt đầu đánh bóng móng tay cái.

Kern đứng chờ. Đối với Kern, dường như cái móng tay của người công chức là vật trân quí nhất trên trái đất này. Kern cố thở nhẹ để khỏi làm phiền và khiến ông ta tức giận.

Sau cùng móng tay cũng không còn chỗ nào cần đánh bóng hơn. Người công chức ngước lên nhìn Kern với vẻ thoả mãn:

- Mười ngày. Cậu có thể lưu trú mười ngày. Sau đó phải ra khỏi xứ ngay.

Thần kinh Kern tự nhiên giãn ra khiến anh tưởng mình sắp té. Tuy nhiên, cũng trong giây phút đó, linh giác chợt loe sáng, Kern chụp ngay cơ hội:

- Thưa cám ơn ông. Nhưng nếu ông vui lòng cho thêm năm ngày nữa…

- Không thể được. Chi vậy...

- Tôi đợi giấy tờ gởi tới sau. Tôi rất cần có một địa chỉ chất định để được đưa tới đó. Sau khi được giấy tờ, tôi sẽ đi qua Aùo quốc ngay.

Nói xong, Kern bỗng sợ mọi việc sẽ hỏng vào phút chót nhưng anh nghĩ là mình đã nói dối khá mau và khá giỏi. Kern không bao giờ ưa nói dối nhung anh cũng biết đôi khi nói dối là cần thiết.

Người công chức xếp lưỡi giũa vào cán dao.

- Thôi được. Mười lăm ngày, trường hợp ngoại lệ. Nhưng sau đó thì không còn gia hạn nữa cả.

Ông ta rút một tấm thẻ, bắt đầu ghi vào. Kern nhìn ông ta cắm cúi viết như nhìn một thiên thần. Anh không tin hẳn là lại có thể may mắn đến thế. Cho tới phút chót, Kern vẫn còn sợ ông ta lục lại hồ sơ và biết ra mình đã

https://thuviensach.vn

hai lần trú ngụ tại Prague. Vì vậy Kern phải khai tên khác và đổi luôn ngày và nơi sanh. Nếu bị cật vấn, anh sẽ bảo mình là một trong những người trong họ.

Nhưng người công chức đã quá mệt để phối kiểm lại. Ông ta trao thẻ tạm trú cho Kern:

- Đây. Còn ai ở bên ngoài không...

- Thưa không. Lúc tôi vào, ngoài đó chẳng còn ai.

- Tốt.

Người công chức rút khăn tay và bắt đầu lau chùi cán dao bằng ngà. Ông ta gần như không để ý tới lời cám ơn của Kern. Trong khi đó, Kern hấp tấp bước ra, như sợ người công chức đổi ý, đòi giấy lại.

Kern đi một mạch mãi khi tới lề đường, anh mới đứng lại trước cửa một cửa nhà, nhìn quanh quất! Quả thật có trời! Thế là mình thoát nạn. Trong mười lăm hôm nữa chẳng cần phải sợ ai, mười lăm ngày đầy đặn trong đó có mười lăm đêm yên lành, cả một vĩnh cửu!

Xin thượng đế ban phước lành cho người công chức có con dao cán ngà!

Một Cảnh sát viên đang đứng gần Kern. Tự nhiên anh cho tay vào sờ mảnh giấy thân yêu. Anh tiến tới trước người Cảnh sát:

- Mấy giờ rồi thầy đội...

Kern cũng có đồng hồ nhưng đây là cơ hội duy nhất để chứng tỏ anh không sợ Cảnh sát viên. Người Cảnh sát cầu nhàu:

- Năm giờ.

- Cám ơn.

https://thuviensach.vn

Kern thong thả bước đi. Anh phải cố gắng lắm mới giữ được dáng điệu ung dung, bằng không thì đã chạy như điên.

Gian phòng khách to lớn của uỷ ban cứu trợ dân tỵ nạn đã đầy nghẹt những người cũng không ngăn được một cảm giác trần truồng. Đây đó, từng nhóm người xơ xác đứng, ngồi trông thiểu não như những bóng mờ. Gần như không một ai mở miệng. Mỗi người đều đã từng nói đến số phận của mình cả trăm lần. Họ chỉ còn có một khả năng duy nhất là chờ đợi. Đó là bức rào ngăn cách cuối cùng giữa họ và sự tuyệt vọng.

Hơn phân nửa những người có mặt đều là dân Do Thái. Ngồi bên cạnh Kern là một người đàn ông xanh mét, trán cao. Trên gối ông ta là một hộp vĩ cầm. Một người khác cũng ngồi bên Kern là một ông lão trán móp với một vết thẹo to. Hai bàn tay ông không ngớt nắm lại rồi mở ra. Kế đó là một đôi thanh niên nam nữ, bấu chặt tay nhau dường như chỉ mọt phút rời ra là họ sẽ bị người ta kéo lôi đi mỗi người một ngả. Cả hai không nhìn nhau nhưng cùng nhìn vào một điểm nào đó trong khoảng không và trong dĩ vãng, ánh mắt vô hồn. Phía sau họ, một người đàn bà to lớn đang khóc lặng. Những giọt nước mắt lăn dài trên má, vòng xuống càm rồi rơi trên áo. Bà ta không để ý và cũng không cố gắng ngăn cảm xúc. Hai bàn tay bà bất động trên hai đầu gối.

Trong toàn thể cảnh tượng âm thầm và chịu đựng đau buồn đó, một đứa bé nhởn nhơ đùa nghịch. Con bé khoảng sáu tuổi, linh hoạt, mắt sáng ngời với những lọn tóc đen hết đi nơi này sang nơi khác.

Nó dừng lại trước một người trán cao, ngắm nghía ông ta rồi chỉ vào hộp vĩ cầm, hỏi với giọng kể cả:

- Ở trong có vĩ cầm, hả...

Người trán cao giựt mình, nhìn con bé một lúc dường như chưa kịp hiểu. Rồi ông ta gật đầu. Con bé bảo:

https://thuviensach.vn

- Lấy ra coi.

- Chi vậy...

- Tôi muốn coi.

Nhạc sĩ vĩ cầm ngập ngừng vài giây, mở hộp lấy đàn ra. Cây đàn được bọc trong một lớp lụa màu tím thẫm. Ông ta cẩn thận mở lớp lụa ra.

Con bé nhìn cây đàn thật lâu rồi đưa tay nhẹ vuốt dây đàn:

- Sao ông không đàn...

Nhạc sĩ không trả lời.

Con bé lại giục:

- Đàn đi!

Từ bờ tường đối diện, một thiếu phụ đang bồng một đứa bé sơ sinh, vội vàng gọi:

- Myriam. Lại đây, Myriam.

Con bé làm như không nghe, nói với nhạc sĩ trán cao:

- Bộ không biết đàn sao...

- Biết, biết chớ…

- Biết thì đàn đi.

Nhạc sĩ vĩ cầm bối rối nhìn đứa bé. Bàn tay thành thạo của ông ta bấu chặt cây đàn. Sự chú ý của cả chục người chung quang càng làm ông ta luống cuống hơn. Cuối cùng, ông ta bảo:

https://thuviensach.vn

- Không thể đàn ở đây.

- Tại sao... Được mà. Cứ đàn đi, ở đây buồn lắm.

Bà mẹ đứa bé lại gọi:

- Myriam!

Ông lão có thẹo trán lên tiếng:

- Con bé có lý. Cứ đàn cho chúng tôi nghe một vài điệu nào đó để khuây lãng đôi chút. Chắc là người ta không cấm đâu.

Người trán cao vẫn do dự. Ông ta rút cần cung ra khỏi bao, đưa thẳng lên rồi đặt đàn vào vai. Một âm thanh trong suốt vút lên như xuyên thẳng gian phòng.

Kern có cảm giác như một bàn tay nào đó đang tách rời một vật gì đó ra khỏi cơ thể của anh. Kern muốn cưỡng chống lại nhưng không đủ sức. Da anh mọc ốc và như bị điện giựt lướt từng luồng. Nhưng rồi chỉ vài phút sau, anh cảm thấy ấm áp lạ lùng.

Cửa văn phòng bỗng mở ra. Người thư ký ló đầu ra. Ông ta bước vào, vẫn để mở cánh cửa văn phòng. Dường như định nói gì… nhưng ông chỉ nghiêng đầu qua một bên tai lắng nghe. Từ từ và không tiếng động, cửa văn phòng khép lại như bởi một bàn tay vô hình.

Bây giờ, chỉ còn sự hiện diện duy nhứt của tiếng vĩ cầm. Aâm điệu từ lòng đàn nối tiếp nhau thoát ra tràn ngập không khí nặng nề và vô sinh của gian phòng làm biến đổi tất cả, làm tan chảy nỗi cô đơn thầm lặng của bao nhiêu sự sống còn bé nhỏ đang chập choạng trong vùng tranh tối tranh sáng giữa bốn bức tường để làm thành một đại khúc thương ca xa xứ.

https://thuviensach.vn

Kern bó gối trong vòng tay. Anh gục đầu xuống, thả hồn trôi trên sóng nhạc. Anh có cảm tưởng như đang được một dòng suối cuốn đi, không bờ bến, trở về chính mình hay tới một nơi nào đó hoàn toàn xa lạ. Đứa bé gái ngồi xệp trên sàn nhà, câm lặng và bất động, mắt nhìn chằm chặp vào bàn tay nhạc sĩ.

Tiếng đàn chợt im bặt. Kern biết chơi dương cầm và không đến nỗi tệ về âm nhạc để nhìn nhận người chơi vĩ cầm đã đạt tới trình độ điêu luyện.

Ông lão có thẹo trán hỏi:

- Của Schumann...

Nhạc sĩ gật đầu. Đứa bé gái lại hối thúc:

- Đàn nữa đi. Đàn cái gì cho vui vui.

Bà mẹ đứa bé lại phải lên tiếng:

- Myriam!

- Được!

Người chơi vĩ cầm vừa nói vừa nắm lấy cần cung.

Kern nhìn chung quanh. Những cái đầu cúi xuống, những khuôn mặt ngẩng lên… tất cả đều là sự buồn thảm, tuyệt vọng đang được dịu dàng chiếu rọi bởi tiếng vĩ cầm. anh bỗng liên tưởng tới những gian phòng khác mà anh từng trông thấy, cũng đầy kẹt những kẻ bị lưu đày chỉ vì phạm tội được sanh ra và đã sống. Đúng vậy, những sự kiện đó đều có thật và nhưng tiếng vĩ cầm ở đây cũng có thật. Khó mà tưởng tượng được! Đó cũng là một niềm an ủi vô biên đồng thời cũng là một chủ đề trớ trêu chua xót. Kern nhận thấy đầu người nhạc sĩ tựa vào đờn như gục vào vai của người yêu. Mình không thể bị chìm đắm – Kern bỗng tỉnh táo – mình không thể phó

https://thuviensach.vn

mặc cho may rủi bởi vì cuộc sống vừa dịu hiền lại cũng vừa rất dã man. Cuộc sống là gì... Là một âm điệu nhẹ nhàng, một lời mời gọi, một tiếng thét xé rừng hoang, một tiếng gầm chấn động những chân trời xa lạ của bóng đêm quên lãng... Mình chỉ cần biết không thể chết, không muốn chịu chết.

Kern bỗng để ý đến sự im lặng trong phòng. Đứa bé hỏi:

- Bản gì vậy...

Người chơi vĩ cầm đáp giọng khàn khàn:

- Những vũ điệu Đức quốc của Franz Schubert.

Ông lão bên cạnh cười to:

- Vũ điệu Đức! – Ông đưa tay sờ vết thẹo trên trán – Vũ điệu Đức!

Người thư ký bật đèn lên:

- Xin mời người kế tiếp…

Kern lãnh được một giấy tạm trú tại lữ quán Bristol và mười phiếu khẩu phần tại một quán ăn xã hội Wenzeloplaiz. Vừa nhận được các phiếu khẩu phần, Kern tưởng như đói rã ruột đến nơi. Anh băng qua đường gần như chạy vì sợ trễ giờ.

Kern không lầm, tất cả các chỗ trong quán ăn công cộng này đều đã có người nên Kern đành chờ. Nhìn qua những người đang nhai nuốt ngấu nghiến, Kern nhận ra một trong những giáo sư đại học cũ của mình. Anh định đến nơi để chào thầy nhưng kịp nghĩ lại, anh đứng yên. Anh đã quá hiểu rằng phần lớn những người tị nạn đều không muốn ai nhắc tới cuộc sống ngày trước.

https://thuviensach.vn

Một lúc sau, nhà vĩ cầm tới, bỡ ngỡ. Kern đưa tay ra hiệu. Nhà vĩ cầm nhìn Kern với đôi chút ngạc nhiên, và từ từ đi tới. Tự nhiên, Kern đâm ra bối rối. Đối với Kern chỉ cần nhìn thoáng qua, nhà vĩ cầm dường như đã quen biết với anh từ lâu, thế nhưng mãi tới lúc này Kern mới nhận ra là cả hai chưa hề nói với nhau lời nào cả.

Kern phân giải:

- Xin lỗi, lúc nãy tôi đã có dịp thưởng thức tài nghệ của ông. Có lẽ ông chưa quen với tục lệ ở đây...

- Vâng, tôi không biết gì cả. Còn cậu...

- Tôi thì hiểu rõ lắm vì đã từng đến đây hai lần rồi. Dường như ông rời xứ chưa được bao lâu...

- Mười lăm hôm. Tôi vừa mới tới hôm nay.

Kern thấy thầy cũ và người bên cạnh đang sữa soạn đứng lên. Anh nói mau:

- Có hai chỗ trống. Mình lại ngay.

Hai người len lỏi qua các dãy bàn. Người thầy cũ của Kern đi ngược lại. Ông nhìn Kern với vẻ nhớ mang máng.

- Hình như tôi có biết cậu...

- Thưa tôi là một trong số sinh viên của giáo sư.

- Thế à, tốt lắm. Em có biết chỗ nào cần máy hút bụi không... Bán hạ giá mười phần trăm, cho trả góp. Hay là máy hát gắn liền với máy thu thanh...

Trong phút bất thần, Kern giựt mình. Vị giáo sư là một nhân vật nổi tiếng về khoa sưu tầm và trị liệu ung thư. Kern xúc động:

https://thuviensach.vn

- Thưa giáo sư không.

Vừa trả lời, Kern vừa cảm thấy thương hại vị giáo sư già vì anh thừa biết nghề buôn máy hút bụi và máy hát đã tới hồi sa sút. Ông giáo sư lơ đãng nhìn Kern:

- Cám ơn em, xin lỗi…

Và ông lách qua, bỏ đi luôn.

Bữa ăn chỉ có món súp và món bò. Kern chỉ ăn một loáng là sạch dĩa. Lúc Kern ngẩng đầu lên, nhà vĩ cầm vẫn còn ngồi bên cạnh, hai bàn tay đặt trên bàn, thức ăn còn nguyên. Kern ngạc nhiên:

- Ông không ăn à...

- Aên không được.

- Bịnh sao...

Kern nhìn vầng trán cao vọi của nhà vĩ cầm mà ánh đèn yếu diện làm cho vàng úa thêm ra.

- Không.

Kern khuyên:

- Ông nên ăn, phải ăn mới đủ sức.

Ông ta không trả lời, lấy thuốc ra châm lửa, hút vội vàng. Cuối cùng, ông ta lắp bắp:

- Không… không thể sống như thế nầy.

- Ông không có giấy thông hành...

https://thuviensach.vn

- Có nhưng…

Nhà vĩ cầm dụi điếu thuốc với bàn tay run rẩy:

- Không thể sống như thế nầy. Sống chẳng có gì cả. Không có một mái nhà.

Kern chưng hửng:

- Sao vậy... Ông có thông hành lại có cả chiếc vĩ cầm…

Nhà vĩ cầm ngước mắt lên, giọng hơi xẵng:

- Nhưng có liên quan gì đâu. Cậu không hiểu thật chớ...

- Hiểu và hiểu rất rõ.

Kern thất vọng đến tận cùng. Anh nghĩ rằng một con người nghệ sĩ có trình độ cao như thế ít ra cũng phải là một cá nhân ngoại hạng. Một người ta có thể lấy đó làm gương. Nhưng bây giờ, trước mắt anh chỉ là một kẻ thiếu tự tin, tuy lớn hơn anh khoảng mười lăm tuổi, giống như một đứa bé cứng đầu. Kern nghĩ, chỉ mới giai đoạn đầu của cuộc đời xa xứ… Và Kern bình tĩnh lại:

- Ông nhất định ăn...

- Không.

- Vậy thì cho tôi vì tôi hãy còn đói.

Nhà vĩ cầm đẩy dĩa súp sang. Kern ăn từ từ. Mỗi một muỗng là thêm một nguồn lực để chống lại sự đói khổ, Kern nhứt định không bỏ mất một muỗng nào.

Kern đứng lên:

https://thuviensach.vn

- Cám ơn. Nhưng dầu sao tôi vẫn thích chính ông ăn lấy.

Nhà vĩ cầm nhìn Kern đăm đăm, trán nhăn tít:

- Cậu cũng vẫn chưa hiểu ra sao...

- Dễ hiểu hơn ông đã tưởng. Ông đang khổ sở. Chỉ có thế thôi.

- Chỉ có thế...

- Vâng. Lúc đầu ai cũng cho rằng mình đang ở trong một tình trạng bi đát cực cùng. Nhưng rồi, sau một thời gian lưu lạc bềnh bồng, ông sẽ nhận thấy sự khốn cùng chỉ là một trạng huống tầm thường nhứt trong xã hội loài người.

Kern ra khỏi quán ăn xã hội. Anh ngạc nhiên khi thấy vị giáo sư già đang bách bộ bên kia lề đường. Tay chắp sau lưng, người hơi khom người về phía trước trông ông giống như những ngày chủ tâm giảng giải về một phát minh mới lạ và tế nhị trong khoa trị liệu ung thư. Nhưng bây giờ có lẽ ông đang ngĩ tới vấn đề chạy hàng để nuôi sống.

Kern ngập ngừng, anh không có ý định tiếp chuyện với thầy. Nhưng ngay lúc đó, nhà vĩ cầm bước ra khiến Kern đổi ý. Anh bước qua đường, tới gần người thầy cũ.

- Thưa giáo sư, tôi xin phép được thưa một việc. Không bao giờ tôi dám nghĩ là trò có quyền khuyên thầy nhưng trong hoàn cảnh đặc biệt nầy không biết giáo sư có vui lòng nghe một lời khuyên không...

Vị giáo sư đứng lại:

- Ồ, có gì đâu. Tôi sẵn sàng nghe. Và rất cảm kích đối với bất cứ lời khuyên nào, và ông lơ đãng tiếp, xin ông vui lòng nhắc lại tên…

- Kern. Ludwig Kern.

https://thuviensach.vn

- Rất cám ơn ông Kern, Cám ơn ông vô cùng.

- Thưa giáo sư, đây không hẳn là một lời khuyên mà chỉ là kết quả của một chút kinh nghiệm sống. Giáo sư định bán máy hút bụi và máy hát để lấy huê hồng. Xin giáo sư bỏ đi, chỉ mất thì giờ thôi. Đã có hàng trăm dân di trú thất bại rồi. Cũng chẳng khác gì bảo hiểm sinh mạng.

- Ồ, đây cũng là việc mà tôi dự định sẽ làm tiếp nối. Có người cho tôi biết là dễ dàng lắm và có thể kiếm được chút ít.

- Chắc họ hứa là sẽ để giáo sư hưởng huê hồng trên mỗi hợp đồng...

- Phải. Huê hồng khá cao.

- Nhưng ngoài ra thì không sở phí, không lương hướng...

- Không, chẳng có gì khác.

- Tôi cũng có thể giao ước với giáo sư đúng y như vậy. Nhưng rồi chẳng tới đâu. Xin lỗi, chẳng biết giáo sư đã bán được một máy hút bụi nào chưa... Hoặc một máy hát...

Ông giáo sư nhìn Kern vừa bối rối vừa xấu hổ:

- Chưa, nhưng tôi hy vọng…

- Giáo sư nên từ bỏ ý định đó đi. Và đây là lời khuyên của một đứa học trò luôn kính trọng thầy. Giáo sư hãy đi mua một mớ dây giày. Hay vài hộp kẹp tóc, kim tây. Những món hàng nho nhỏ mà mọi người đều cần dùng. Bán lại, mình sẽ chẳng lời được bao nhiêu nhưng có thể bán được nhiều. Bán kẹp tóc, kim tây bao giờ cũng dễ hơn máy hút bụi.

Người thầy môn ung thư nhìn Kern đăm đăm:

- Đó là điều tôi chưa hề nghĩ tới.

https://thuviensach.vn

Kern cười gượng gạo:

- Đối với giáo sư… kể cũng khó… Tuy nhiên, xin giáo sư nghĩ lại. Chính tôi đã từng đi rao bán máy hút bụi và cuối cùng phải xoay sang chuyện khác.

Ông thầy đại học suy nghĩ một lúc, bỗng chìa tay ra và giọng nói đột nhiên thấp xuống, run run, khiêm tốn:

- Ông có lý. Cám ơn ông nhiều lắm. Ông là người tốt…

Kern cắn môi:

- Tôi vẫn mãi là học trò của giáo sư.

- Thế à… Dầu sao cũng hết sức cám ơn ông … Ông…

- Tôi tên là Kern. Nhưng có gì mà giáo sư phải cám ơn.

- Có chứ, ông Kern. Rất quan trọng đối với tôi. Xin thứ lỗi, mấy lúc sau này trí nhớ tôi tệ quá. Tôi sẽ cố làm theo lời ông. Cám ơn, cám ơn vô cùng.

Lữ quán Bristol là một ngôi nhà hộp tồi tàn mà uỷ ban cứu trợ đã mướn để cung cấp nơi tạm trú cho dân tị nạn. Kern được cho ở chung với hai người khác trong một phòng. Mệt lả vì bữa ăn bất thường lúc tối nên vừa lên giường là Kern ngủ ngay. Lúc anh tới, hai người ở trước đã đi ra ngoài. Lúc họ trở về phòng, anh không hay biết.

Giữa đêm, Kern giựt mình thức dậy. Tiếp theo đó là những tiếng kêu la. Như cái máy, Kern nhảy xuống giường, với lấy chiếc vai và quần áo, chạy băng ra cửa.

Bên ngoài, tất cả đều yên tĩnh. Chạy tới cầu thang, anh dừng lại, đặt vali xuống và nghe ngóng. Anh đưa tay vuốt mặt. Mình ở đâu dây... Chuyện gì vừa xảy ra... Cảnh sát đâu...

https://thuviensach.vn

Kern nhìn mình từ trên xuống dưới và khoan khoái. Mình đang ở Thủ đô nước Tiệp tại lữ quán Bristol và trong túi lại có giấy cư trú mười lăm ngày. Vậy thì có lý do gì phải sợ. Chắc lại là một cơn ác mộng.

Kern vừa quay lại vừa tự mắng, không được như thế, cứ hốt hoảng kiểu đó thì sẽ tàn.

Anh mở cửa phòng và mò mẫn trong bóng tối tìm chiếc giường của mình ở phía bên phải sát tường. Anh nhẹ đặt vali xuống và máng quần áo ở thanh sắt đầu giường. Lại mò mẫn, Kern định kéo chiếc mền lên. Thình lình, ngay trước khi ngã người xuống nệm. Bàn, bàn tay anh bỗng chạm phải một vật vừa mềm vừa ấm, phập phều theo hơi thở. Kern nhảy dựng lên.

Tiếp theo đó là giọng nói của một phụ nữ đang ngái ngủ:

- Cái gì vậy...

Kern nín thở. Anh đã vào lộn phòng. Mồ hôi anh tháo ra ướt áo.

Một lúc khá lâu, anh nghe có tiếng người thở dài rồi trở mình. Kern chờ thêm vài phút nữa. Khi tất cả đều trở lại yên tĩnh và tiếng thở của người nằm trong bóng tối đã điều hoà, Kern nhẹ nhàng thu dọn đồ đạc, bước rón rén đi ra.

Một người đàn ông đang đứng ngoài hành lang ngay căn phòng của Kern. Người nầy nhìn anh chăm chú qua tròng kính. Ông ta đã thấy Kern từ phòng bên cạnh bước ra, tay xách vali. Kern quá bối rối để có thể giải thích. Không một lời, anh bước vào phòng, nép mình một bên vì người đeo kính cố ý không tránh đường. Kern lên giường nằm.

Người đàn ông vẫn còn đứng ở cửa. Cặp kính của ông ta loé sáng dưới ánh đèn mờ của hành lang. Một lúc sau, ông ta trở vào, đóng cửa.

https://thuviensach.vn

Ngay lúc đó, tiếng kêu la lại nổi lên:

- Đừng đánh! Đừng đánh nữa! Tôi lạy các ông… đừng đánh nữa… Trời ơi! …

Tiếng kêu kéo dài rồi chìm xuống lọc ọc trong cổ họng rồi tắt ngấm. Kern nhổm dậy:

- Chuyện gì vậy...

Có tiếng bật đèn và căn phòng sáng lên. Người đeo kính bước tới chiếc giường thứ ba. Ở đó, một người đang vật vã, thở hổn hển, mình đẫm mồ hôi, mắt lạc thần. Người đeo kính rót nước vào ly rồi kề vào môi người đang nằm:

- Uống chút nước đi. Bạn lại nằm mơ. Chẳng có gì cả.

Người vừa mớ uống ừng ực. Trái cổ của y chạy lên chạy xuống. Y buông mình xuống như kiệt sức, nhắm mắt lại và thở hồng hộc.

Kern lại hỏi:

- Chuyện gì vậy...

Người đeo kính bước tới bên giường Kern:

- Chuyện gì... Một người nằm mơ và mớ to. Y vừa ra khỏi trại tập trung vài tuần. Thần kinh, bạn hiểu chớ...

Kern gật đầu. Người đeo kính hỏi...

- Bạn cũng ở phòng nầy...

Kern gật đầu:

https://thuviensach.vn

- Có lẽ tôi cũng yếu thần kinh. Lúc nãy khi ông ấy kêu la, tôi hốt hoảng bỏ chạy, tưởng Cảnh sát tới nơi. Và kế đó, tôi lại đi lộn phòng.

- Aø…

Người thứ ba lên tiếng:

- Xin lỗi. Tôi sẽ cố gắng không ngủ nữa.

Người đeo kính an ủi:

- Đừng nghĩ vậy. Bây giờ bạn có nói mê đến bao nhiêu lần, chúng tôi cũng không thấy phiền gì cả, phải không, người bạn trẻ...

Kern hiểu ý:

- Đúng vậy.

Đèn tắt. Căn phòng lại tối om. Kern nằm dài ra nhưng không sao ngủ được. Cảm giác kỳ lạ, ngỡ ngàng lúc nãy ở phòng bên cạnh khiến anh vẫn còn bàng hoàng. Bộ ngực thật mềm mại dưới lớp áo bằng loại hàng mỏng. Kern không thể quên được… khoảng hơn nửa giờ sau, người nói mê, lồm cồm ngồi dậy, xuống giường, tới ngồi trên bệ cửa sổ. Dáng người gục đầu vào ngực nổi bật trên khung trời vào sáng khiến y trông như pho tượng một tên nô lệ. Kern nhìn sững một lúc lâu vào pho tượng sống rồi ngủ thiếp lúc nào không hay.

Joseft Steiner vượt biên giới rất dễ dàng. Là một cựu chiến sĩ, anh ta từng quen những cuộc hành quân tuần thám. Trước kia, anh ta đã là chỉ huy trưởng một đại đội và đã được ân thưởng bội tinh năm 1915 sau một cuộc hành quân viễn thám, bắt được luôn một binh sĩ địch.

Khoảng một tiếng đồng hồ lau lách, anh ta hoàn toàn thoát hiểm, đi thẳng tới nhà ga. Trên toa xe chẳng có bao nhiêu hành khách. Người bán vé

https://thuviensach.vn

nhìn anh ta:

- Đã trở lại rồi à...

Steiner cộc lốc:

- Một vé đi Vienne.

Người bán vé vẫn một giọng:

- Đi cũng khá mau hả...

Steiner nhìn vào mặt anh ta.

- Bộ bạn tưởng tụi nầy không biết. Chuyện xảy ra hằng ngày mà. Tụi nầy cũng thấy khổ. Lúc đi, bạn cũng ở trên toa nầy, chắc không nhớ nổi...

- Bạn định nói gì vậy... Tôi chẳng hiểu gì cả.

Người bán vé phì cười:

- Phải hiểu chớ. Thôi ra đứng ở cuối toa đi. Nếu có kiểm soát viên tới thì nhảy xuống. Có lẽ giờ nầy ông ta không tới đâu. Như vậy đỡ tốn tiền mua vé.

- Tốt lắm. Cám ơn.

Đứng ở chỗ giáp nối hai toa xe, Steiner nghe mát lạnh. Aùnh đèn từ các làng trồng nho đua nhau chạy lướt qua. Anh tha hồ hít thở và tận hưởng sự say sưa của không khí tự do, cảm thấy máu lưu chuyển mạnh và bắp thịt như rắn chắc hơn.

Anh ta vẫn còn sống, không phải là tù nhân, vẫn sống và đã thoát hiểm.

Người bán vé ra cuối toa. Steiner đưa thuốc mời:

https://thuviensach.vn

- Hút một điếu chơi bạn.

- Nhưng ngay bây giờ thì không có quyền. Giờ làm việc.

- Còn tôi thì được quyền chớ...

Người bán vé cười chất phác:

- Được. Bạn có ưu thế hơn tôi.

Steiner hít mạnh một hơi thuốc rồi cười:

- Ưu thế... Bạn nhận như vậy.

Anh ta đi thẳng tới nhà trọ cũ, nơi anh và Kern cùng bị bắt. Bà chủ trọ vẫn còn ngồi ở bàn giấy. Vừa thấy Steiner, bà nhảy nhổm lên:

- Ông ở đây không được đâu.

- Được mà.

Vừa nói, Steiner vừa tháo bao đồ trên lưng xuống.

- Ông Steiner, Cảnh sát mà bắt gặp ông ở đây là nhà trọ của tôi sẽ bị đóng cửa luôn.

Steiner thản nhiên:

- Thưa bà Louise, hầm trú ẩn tốt nhất của con người trong chiến tranh là một hố đại bác vì không bao giờ các xạ thủ có thể bắn đúng vào chỗ cũ một lần nữa. Chính vì vậy mà nhà trọ của bà là một trong số các nơi an toàn nhứt của thành Vienne.

Bà chủ trọ xỉa cả hai bàn tay vào mái tóc hung, bời rối.

- Ông cố tình làm hại tôi – Bà ta kêu lên bi thiết.

https://thuviensach.vn

- Càng hay! Đó là điều mà tôi mong ước! Gây hại cho một người! Bà có vẻ giống nhân vật tiểu thuyết, Louisette.

Steiner nhìn quanh rồi hỏi:

- Còn chút cà phê nào không... Và rượu mạnh...

- Cà phê... Rượu mạnh...

- Phải, Louisette. Tôi biết bà hiểu tôi mà. Một người đẹp làm sao ấy! Rượu Slivovizt còn trong tủ không...

Bà chủ trọ nhìn Steiner, ngần ngại:

- Dĩ nhiên là còn.

- May quá. Đúng là thứ mình đang mong đợi.

Vừa nói Steiner vừa với tay lấy chai rượu và hai cái ly.

- Bà cũng dùng một ly chớ...

- Tôi...

- Còn ai vào đây...

- Không.

- Đừng từ chối, Louisette. Hãy cho tôi vui một hôm. Uống một mình, bất lịch sự. Đây…

Anh ta rót đầy ly rồi trao cho bà.

- Được. Tôi sẽ uống cho ông vui. Nhưng ông không ở đây.

Steiner dịu dàng:

https://thuviensach.vn

- Chỉ vài hôm thôi, không hơn, không kém. Tôi có chương trình sinh sống rồi.

Uống xong ly rượu, anh ta lại cười lấy lòng:

- Và bây giờ là cà phê, Louisette.

- Cà phê... Làm gì có.

- Có mà, người đẹp. Đằng kia kìa. Tôi đánh cá là ngon tuyệt.

Bà chủ nhà trọ tuy tức nhưng không thể đừng cười:

- Ông đúng là nhà khôi hài xuất sắc! Tên tôi không phải là Louisette. Tôi là Thérèse.

- Thérèse, một cái tên trong mộng!

Bà chủ đi pha cà phê, mang lại. Bà chỉ vào một cái vali:

- Đồ của ông lão Seligmann vẫn còn đây. Tôi không biết phải làm gì.

- Phải ông lão Do Thái râu xám không...

Bà chủ gật đầu:

- Người ta nói là ông ấy đã chết…

- Chuyện cứ vẫn xảy ra như thế. Bà có biết con của lão ở đâu không...

- Làm sao tôi biết được... Tôi cũng không thể lo chuyện đó.

Steiner mở vali ra. Một lô cuồn chỉ màu rơi ra. Lẫn lộn trong các cuồn chỉ là một mớ dây giày gói ghém cẩn thận. Tiếp theo là một bộ quần áo, một đôi giày, một quyển kinh hébreu, một túi da nhỏ bên trong có ít tiền, hai xâu bùa và một chiếc áo choàng trắng để mặc trong lúc cầu nguyện.

https://thuviensach.vn

Steiner nhìn lên:

- Qúa ít đối với một kiếp sống, phải không Thérèse...

- Nhiều người còn tệ hại hơn.

- Chí lý.

Steiner lật quyển kinh và bắt gặp mảnh giấy nhét bên trong bìa sách. Steiner cẩn thận rút mảnh giấy nhét bên trong bìa sách. Steiner cẩn thận rút mảnh giấy ra. Trên giấy có ghi một địa chỉ.

- Tốt lắm. Tôi sẽ tới đó. Cám ơn Thérèse. Tối nay tôi về trễ. Tốt hơn hết là cho tôi một chỗ ở tầng dưới, sát với sân. Như vậy, khi cần tôi có thể biến thật nhanh.

Bà chủ trọ toan phản đối nhưng Steiner đưa tay lên chận lại:

- Không. Không, Thérèse. Nếu cửa nhà trọ không mở tôi sẽ làm náo loạn cả Cảnh sát thành Vienne. Nhưng tôi tin là cửa mở. Cung cấp chỗ trú ngụ cho những người mất quê hương là một giáo điều của Đức Chúa Trời. Làm như thế, khi về thế giới bên kia, bà sẽ được khen tặng luôn mười thế kỷ. Xin gửi lại bao đồ.

Anh ta bước ra, biết là có nói thêm nữa thì cũng tới chừng ấy thôi và anh còn hiểu rằng đối với những người thật sự văn minh thì gởi lại đồ cũng là một cách trao tín vật, một lời giao ước. Bao đồ bây giờ đã biến thành một biên lai ở trọ với sự hiện diện câm lặng của nó.

Steiner tới quán Sperler, định gặp người Nga Tchernikoff. Trong lúc bị giam chung hai người hứa hẹn với nhau là một hay hai ngày sau khi Steiner được trả tự do, cả hai sẽ đến quán nầy để đợi nhau. Về kinh nghiệm mất quê hương, người Nga hơn những người Đức thời Hitler đến mười lăm năm.

https://thuviensach.vn

Tchernikoff đã hứa với Steiner là sẽ cố gắng tìm xem tổ chức nào tại Vienne có bán giấy tờ giả cho những di dân.

Steiner ngồi vào bàn. Anh ta muốn gọi thức uống nhưng không một gã hầu bàn nào chú ý tới việc hỏi khách. Quán không có tục lệ bắt buộc khách phải uống vì phần đông những người vào đây đều chẳng có bao nhiêu tiền.

Quán Sperler gần giống như các lều bán thức ăn trong những trại giam tạm cư. Nhiều người ngồi trên ghế dài hay ghế đẩu ngủ gà, ngủ gật, một số khác ngồi phệt dưới đất lưng dựa vào tường. Họ lợi dụng thời gian trước giờ trước đóng cửa, vào đây ngủ khỏi trả tiền. Từ năm giờ sáng đến mười hai giờ trưa, họ lang thang trên đường phố chờ quán mở cửa. Hầu hết những người nầy đều thuộc thành phần trí thức.

Một người mặt tròn đầy ngồi cạnh, mặc áo carô, nhìn chăm chú Steiner một lúc khá lâu với ánh mắt hau háu. Hắn hỏi Steiner:

- Có gì bán không... Đồ vàng bạc cũ, nữ trang...

Steiner lắc đầu.

- Quần áo... Mền mùng... Giầy vớ...

Steiner lắc đầu:

- Nhẫn cưới...

Steiner trợn mắt:

- Đi ngay, đồ kên kên!

Steiner ghét cay ghét đắng những kẻ chuyên mua rẻ đồ đạc của dân tị nạn để ban lấy lời. Để dằn cơn tức, Steiner gọi một gã hầu bàn:

- Ê, một cognac!

https://thuviensach.vn

Gã hầu bàn nhìn hắn với vẻ nghi ngại nhưng cũng tới:

- Ông cần một trạng sư... Bữa nay có tới hai người. Trong góc kia là Luật sư Silber của Toà Thượng Thẩm Bá Linh. Tham khảo ý kiến, một Đức kim. Ở bàn tròn bên cửa là ông Epstein, cố vấn Tòa Sơ Thẩm Munich. Tham khảo ý kiến, nửa Đức kim. Theo tôi thì nên hỏi Silber.

- Tôi không cần Luật sư mà là một ly cognac.

Gã hầu bàn che bàn tay sau vành tai:

- Xin lỗi, có phải ông gọi cognac...

- Đúng, và phải là ly lớn.

- Vâng. Xin lỗi, tôi hơi lãng tai. Vả lại, ở đây từ lâu không ai gọi gì khác hơn cà phê.

- Tốt. Vậy cho cognac và tách cà phê.

Gã hầu bàn làm đúng theo lời Steiner nhưng vẫn còn lẩn quẩn bên bàn. Steiner hỏi:

- Gì đây... Muốn xem tôi uống ra sao hả...

- Thưa, phải trả tiền trước.

- A, trả tiền trước… cũng được.

Steiner ném tiền lên bàn. Gã hầu bàn ngập ngừng:

- Ông đưa dư hơi nhiều.

- Còn dư bao nhiêu là phần của cậu.

- Tiền thưởng cho tôi...

https://thuviensach.vn

Gã hầu bàn liếm môi như vừa được cho uống một ly rượu vang. Gã cảm động:

- Trời! Luôn mấy năm mới được thưởng một lần. Cám ơn ông. Cám ơn ngàn lần.

Vài phút sau, người Nga của Steiner bước vào.

Ông ta nhận ra ngay Steiner, đi thẳng tới:

- Tôi cứ tưởng là bạn không còn ở Vienne, Tchernikoff.

Người Nga cười:

- Với bọn mình thì điều gì có thể đều trở thành không thể có, và ngược lại. tôi vừa có một vài tin tức hữu ích.

Steiner uống cạn tách rượu:

- Nghĩa là có nơi chịu cung cấp giấy tờ...

- Phải. Giấy tờ tốt. Đây là loại giấy tờ tốt hơn tất cả các loại giấy giả mà tôi từng được biết.

- Tôi cần phải thoát ra cảnh nầy nghĩa là rất cần có giấy tờ. Thà bị tù khổ sai vì xài giấy ma còn hơn là lo sợ nơm nớp hằng ngày chưa biết tới chừng nào.

- Tôi vừa ở quán Hallebarde lại. Mấy người lo việc này hiện đang ở đằng đó. Đáng tin cậy. Tuy nhiên rẻ mạt nhứt cũng trị giá tới bốn trăm Đức kim.

- Nhưng với giá đó, mình sẽ được loại giấy gì...

- Giấy thông hành của một người Aùo từ trần. Còn hiệu lực một năm.

https://thuviensach.vn

- Một năm. Và sau đó...

Tchernikoff nhìn Steiner:

- Mình có thể gia hạn ở một nước khác. Hoặc nhờ một nơi chuyên sửa đổi tháng, năm.

Steiner gật đầu.

- Ngoài ra còn hai giấy thông hành của hai người Đức tị nạn đã chết. Nhưng mỗi tấm phải trả tới tám trăm Đức kim. Muốn có một thông hành hoàn toàn giả ít lắm cũng phải tốn tới một ngàn rưỡi. Loại nầy thì bạn có lẽ không vói tới.

Tchernikoff búng tàn thuốc:

- Trường hợp của bạn không nên quá tin tưởng Hội Quốc Liên. Nhứt là với những người nhập cảnh bất hợp pháp. Nansen, chuyên lo thông hành cho bọn tôi đã chết.

Steiner buông xuôi:

- Bốn trăm Đức kim! Hiện thời tôi chỉ có hai mươi lăm.

- Mình còn có thể trả giá!

- Con số cách biệt vẫn quá xa. Nhưng không sao, tôi phải tìm cách kiếm ra tiền. Quán Hallebarde ở đâu...

Người Nga lấy từ trong túi ra một mảnh giấy:

- Địa chỉ đây. Có ghi cả tên người hầu bàn làm trung gian. Khi cần bạn bảo hắn điện thoại cho những người kia. Mình cho hắn năm Đức kim tiền liên lạc.

https://thuviensach.vn

- Được, tôi sẽ tùy trường hợp thu xếp.

Steiner cẩn thận cất giấy ghi địa chỉ.

- Cám ơn bạn vô cùng, Tchernikoff.

- Ồ, chẳng có nghĩa gì cả – Người Nga đưa tay lên phản đối – Mình phải giúp nhau trong khả năng. Tình cảnh của bọn mình thì biết đâu người nầy lại không có lúc nhờ tới người kia.

Steiner đứng lên:

- Một ngày nào đó, tôi sẽ gặp bạn tại đây để trả lời.

- Hay lắm. Tôi thường có mặt ở đây vào giờ nầy. Chơi cờ với Vua cờ miền Nam Đức. Ông ta ngồi kia kìa, người tóc quăn. Không bao giờ tôi nghĩ là sẽ có dịp đấu cờ với một nhà vô địch.

Tchernikoff cười:

- Tôi mê chơi cờ lắm.

Steiner đi ra, vấp phải chân một vài người đang ngủ dựa tường, miệng há hốc. Ở bàn ông Cố vấn Tòa Sơ Thẩm Epstein, một mụ Do Thái mặt tròn phệu đang chắp hai tay nhìn ngắm ông ta, như ngưỡng mộ một vị thần. Trước mặt bà ta là nửa đồng Đức kim. Bàn tay trái đầy ông lá của Epstein đang đặt trên bàn giấy như một con nhện to tướng đang rình mồi.

Ra tới ngoài, Steiner thở mạnh luôn nhiều hơi. Không khí dìu dịu ban đêm khiến hắn ngây ngất sau khi đã ngột ngạt trong gian quán ám khói và buồn thảm. Anh nghĩ, mình phải đi mới xong. Anh nhìn đồng hồ. Hơi muộn. Dầu sao, cũng phải cố tìm gặp tay trùm cờ bạc lận.

Quán cóc mà gã chuyên đánh bạc lận thường lui tới gần như đã trống hắn. Hai thiếu nữ õng ẹo trên hai chiếc ghế đẩu cao nghệu trông giống như

https://thuviensach.vn

những con kéc.

Steiner hỏi chủ quán:

- Fred có ở đây không...

Người chủ nhìn xoi mói Steiner:

- Fred... Bạn muốn làm gì anh ta...

- Để mời đi lễ, được không...

Người chủ quán suy nghĩ một lúc rồi bảo:

- Fred đi cả tiếng đồng hồ rồi.

- Còn trở lại không...

- Không biết.

- Được. Như vậy, tôi sẽ đợi. Cho một Vodka.

Steiner đợi gần một tiếng đồng hồ. Trong thời gian nầy, anh nhẩm tính tổng quát về tất cả những món mà có thể bán ra tiền. Không quá bảy mươi Đức kim.

Hai cô gái liếc nhìn anh. Họ ngồi đó thêm một lúc rồi õng ẹo đi ra. Người chủ quán ném mấy con xúc xắc ra. Steiner hỏi:

- Mình thử một bàn chớ...

- Cũng được.

Hắn gieo hột và Steiner thắng. Cả hai tiếp tục chơi. Luôn hai lần liên tiếp Steiner đều được bốn con một.

https://thuviensach.vn

Steiner cười:

- Coi bộ tôi có duyên với số một.

- Chỉ chờ hên vậy thôi. Bạn tuổi gì...

- Không để ý.

- Chắc phải là tuổi Hải sư. Ít ra cũng có mặt trời trong Hải sư. Tôi cũng biết chút ít về chiêm tinh. Một ván nữa, ván chót. Fred không trở lại đâu. Không bao giờ trở lại giờ nầy. Hắn cần ngủ để tay khỏi run.

Người chủ quán gieo mấy con xúc xắc và Steiner lại thắng.

- Đúng chưa, tuổi bạn chắc chắn là Hải sư. Với ảnh hưởng mạnh của Hải vương tinh. Bạn sanh tháng nào...

- Tháng Tám.

- Vậy là chính xác rồi. Năm nay có nhiều may mắn lạ lùng.

- Trong trường hợp đó, tôi sẽ làm chúa tất cả các sư tử trong rừng – Steiner uống cạn ly – Bạn vui lòng bảo với Fred là Steiner có tới đây. Mai, tôi lại tới.

- Được rồi.

Steiner trở về nhà trọ. Đường phố hoàn toàn trống vắng. Trời có nhiều sao và mùi hoa huệ thoảng ra từng đợt từ phía sau các bờ tường. “Trời, Marie, mình không thể xa nhau mãi mãi”.

Kern bước vào một cửa hiệu bán thuốc Tây vì lúc đi qua anh chợt nhận thấy có một số nước hoa bày bán mang nhãn hiệu của xưởng cha anh: hiệu Farr.

https://thuviensach.vn

Anh cầm chai nước hoa lật qua lật lại xem xét rồi hòi người bán:

- Ông mua thứ nầy ở đâu...

Người bán nhún vai:

- Làm sao nhớ nổi. Chỉ biết từ Đức tới. Mua lâu lắm rồi. Cậu muốn lấy chai nầy...

- Một chai... Không đủ. Cho tôi sau chai…

- Sáu...

- Phải. Lấy trước. Tôi sẽ tới lấy thêm. Tôi chỉ mua đi bán lại thôi, ông định cho hoa hồng bao nhiêu...

- Cậu là dân tỵ nạn...

Kern đặt chai nước hoa tắm gội lên quầy:

- Ông có biết hỏi như thế là chạm tự ái không... Tôi có chứng chỉ di trú đàng hoàng. Tôi muốn biết hoa hồng bao nhiêu...

- Mười phần trăm.

- Quá tệ. Ông tính xem tôi sẽ kiếm được bao nhiêu.

Người chủ tiệm vừa bước tới:

- Tôi cho cậu hai mươi lăm phần trăm. Chúng tôi cũng đang cần tống khứ loại hàng tồi tệ ấy đi.

Kern trợn mắt:

- Loại hàng tồi t65... Ông có biết đây là loại eaude cologne tốt nhất thế giới không...

https://thuviensach.vn

Người chủ tiệm ngoái tai:

- Cũng có thể. Như vậy là cậu đồng ý hai mươi lăm phần trăm...

- Ba chục phần trăm là tối thiểu. Vấn đề nước hoa hảo hạng và tiền hoa hồng là hai chuyện hoàn toàn khác nhau.

Người bán hàng mím môi:

Nước hoa nào cũng vậy thôi. Thứ mà người ta cho là tốt chẳng có gì hơn là khéo quảng cáo. Tất cả bí quyết đều ở đó.

Kern nhìn sững anh ta:

- Ông nên nhớ là loại nước hoa đã không còn được quya3n cáo từ lâu. Và nếu nói như ông, tôi đề nghị ba mươi lăm phần trăm hoa hồng.

Người chủ hiệu nói ngay:

- Ba mươi thôi. Thỉnh thoảng vẫn có người tới hỏi.

Gã bán hàng nói với chủ:

- Ông Bureck, mình có thể để ba mươi lăm phần trăm nếu cậu ta lấy đủ chục. Người thỉnh thoảng đến mua cũng trả giá như thế. Lúc sau nầy, ông ta không mua nữa mà ngỏ ý muốn bán cong thức chế tạo.

Kern giật mình:

- Công thức chế tạo... Người nào định bán...

Gã bán hàng cười:

- Ông ta bảo nhãn hiệu nầy là của chính ông ta. Dĩ nhiên là đặt điều. Có gì mà dân tị nạn lại không dám làm!

https://thuviensach.vn

Kern tưởng chừng như nghẹt thở:

- Các ông có biết người đó ở đâu không...

Gã bán hàng nhún vai:

- Dường như ông ta có để lại địa chỉ nhưng hiện giờ thì không biết cất ở đâu. Cậu hỏi chi vậy...

- Có lẽ đó là cha tôi.

Cả hai sững sờ nhìn Kern:

- Thật à...

- Thật. Chúng tôi thất lạc nhau khá lâu.

Người chủ hiệu ra vẻ khích động. Ông ta quay vào gọi người đàn bà đang ngồi bàn giấy:

- Bertha, mình còn giữ địa chỉ của ông dịnh bán công thức chế tạo nước hoa không...

- Người nào...

- Ông Stan hay lão già lẩm cẩm cứ đến quấy rầy luôn...

- Nầy, nầy, đừng có ác mồm, ác miệng! Người chủ hiệu ngượng nghịu nhìn Kern - Xin lỗi cậu.

Ông ta đi mau vào phòng trong. Gã bán hàng kinh mạn:

- Đó là hậu quả của việc lấy người làm công.

Vài phút sau, người chủ hiệu thuốc quay ra, thở hào hển, với mảnh giấy trên tay:

https://thuviensach.vn

- Tìm được địa chỉ rồi. Đó là ông Kern, Siegmund Kern.

- Vậy là cha tôi.

- Thật hả...

Người chủ hiệu đưa địa chỉ cho Kern:

- Lần sau cùng ông ấy tới đây cách nay ba tuần. Xin cậu vui lòng bỏ lỗi cho về mấy lời nói vô tình lúc nãy. Cậu cũng biết…

- Không sao cả. Nhưng tôi cần phải đi ngay. Tôi sẽ trở lại lấy nước hoa sau.

- Được ma. ø Chúng tôi giữ cho.

Nơi trú ngụ của cha Kern ở trên đường Tuzarova. Khu phố tối ám và mốc meo. Ở đây, người ta ngửi thấy mùi tường ẩm và khói than.

Kern từ từ lên thang lầu. Kể cũng lạ, tuy nóng lòng gặp cha nhưng Kern cũng không gấp rút. Có lẽ vì anh đã qu1a quen thuộc với những bất hạnh vào phút chót.

Tới lầu ba, Kern nhận chuông. Vài phút sau, có tiếng chân người kéo lê phía sau cửa được kéo qua một bên. Kern nhìn thấy một con mắt đen chiếu thẳng về phía mình.

Giọng hỏi gắt gỏng của một người đàn bà giọng ra:

- Ai đó...

- Tôi muốn gặp một người trong nhà.

- Không có người nào ở đây.

https://thuviensach.vn

- Phải có chớ, còn bà có không phải đang ở sao... Kern nhìn tấm bảng gắn ở cửa. Có phải bà là Melanie Ekowski không... Nhưng không phải tôi muốn gặp bà.

- Rồi sao...

- Tôi muốo61no1i chuyện với một người đàn ông ở nhà nầy.

- Không có người đàn ông nào ở đây.

Kern nhìn vào con mắt tròn và đen. Hay là cha mình đã đi nơi khác. Tự nhiên, Kern mệt mỏi và chán nản lạ lùng.

- Người đàn ông tên gì...

Kern lại thấy hy vọng. Anh ngẩng đầu lên:

- bộ bà muốn tôi la lớn cho cả ngôi nhà nầy nghe sao... Bà cứ mở cửa, tôi sẽ nói.

Con mắt biến mất. Có tiếng khoá xích khua chạm. Kern không khỏi nhĩ, làm gì mà kiên cố như một pháo đài. Anh tin hết chín phần là cha anh vẫn còn ở đây, nếu không thì người đàn bà nầy không vặn đến thế.

Cửa mở, một người đàn bà Tiệp khoẻ mạnh, má đỏ, mặt lớn, nhìn Kern từ đầu đến chân.

- Tôi muốn gặp ông Kern.

- Kern... Không biết. Không có ở đây.

- Tôi hỏi ông Siegmund Kern. Tôi là Ludwig Kern.

- A…

https://thuviensach.vn

Người đàn bà cũng chưa tin. Kern phải đưa giấy phép lưu trú cho bà ta xem. Người đàn bà đọc tới, đọc lui như cố kéo dài thì giờ. Bà ta trả lại tờ giấy cho Kern:

- Cậu là bà con...

- Phải.

Một cái gì đó khiến Kern không muốn nói rõ hơn. Bây giờ anh gần như tin chắc là cha mình có ở đây.

Người đàn bà nói cộc lốc:

- Ông ta không có ở đây.

- Được trong trường hợp nầy, tôi đưa địa chỉ cho bà. Tôi ngụ tại quán Bristol, chỉ còn vài ngày nữa thôi. Tôi có chuyện cần muốn nói.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 4

Kern bước vào một cửa hiệu bán thuốc Tây vì lúc đi qua anh chợt nhận thấy có một số nước hoa bày bán mang nhãn hiệu của xưởng cha anh: hiệu Farr.

K

Anh cầm chai nước hoa lật qua lật lại xem xét rồi hỏi người bán:

- Ông mua thứ nầy ở đâu...

Người bán nhún vai:

- Làm sao nhớ nổi. Chỉ biết là từ Đức tới. Mua lâu lắm rồi. Cậu muốn lầy chai nầy...

- Một chai... Không đủ. Cho tôi sáu chai…

- Sáu...

- Phải, lấy trước. Tôi sẽ tới lấy thêm. Tôi chỉ mua đi bán lại thôi, ông định cho hoa hồng bao nhiêu...

- Cậu là dân tị nạn...

Kern đặt chai nước hoa tắm gội lên quầy:

- Ông có biết hỏi như thế là chạm tự ái không... Tôi có chứng chỉ di trú đàng hoàng. Tôi muốn biết hoa hồng bao nhiêu...

https://thuviensach.vn

- Mười phần trăm.

- Quá tệ. Ông tính xem tôi sẽ kiếm được bao nhiêu.

Người chủ hiệu vừa bước tới:

- Tôi cho cậu hai mươi lăm phần trăm. Chúng tôi cũng đang cần tống khứ loại hàng tồi tệ ấy đi.

Kern trợn mắt:

- Loại hàng tồi tệ... Ông có biết đây là loại eau de cologne tốt nhứt thế giới không...

Người chủ hiệu ngoái tai:

- Cũng có thể. Như vậy là cậu đồng ý hai mươi lăm phần trăm...

- Ba chục phần trăm là tối thiểu. Vấn đề nước hoa hảo hạng và tiền hoa hồng là hai chuyện hoàn toàn khác nhau.

Người bán hàng mím môi:

- Nước hoa nào cũng vậy thôi. Thứ mà người ta cho là tốt chẳng có gì hơn là khéo quảng cáo. Tất cả bí quyết đều ở đó.

Kern nhìn sững anh ta:

- Ông nên nhớ là loại nước hoa đã không còn được quảng cáo từ lâu. Và nếu nói theo ý ông, tôi đề nghị ba mươi lăm phần trăm hoa hồng.

Người chủ hiệu nói ngay:

- Ba mươi thôi. Thỉnh thoảng vẫn có người tới hỏi.

Gã bán hàng với chủ:

https://thuviensach.vn

- Ông Bureck, mình có thể để ba mươi lăm phần trăm nếu cậu ta lấy đủ chục. Người thỉnh thoảng hay đến mua cũng trả giá như thế. Lúc sau nầy, ông ta không mua nữa mà ngỏ ý muốn bán công thức chế tạo.

Kern giựt mình:

- Công thức chế tạo... Người nào định bán...

Gã bán hàng cười:

- Ông ta bảo nhãn hiệu nầy là của chính ông ta. Dĩ nhiên là đặt điều. Có gì mà dân tị nạn lại không dám làm!

Kern tưởng chừng như ngẹt thở:

- Các ông có biết người đó hiện ở đâu không...

Gã bán hàng nhún vai:

- Dường như ông ta có để lại địa chỉ nhưng hiện giờ thì không biết cất ở đâu. Cậu hỏi chi vậy...

- Có lẽ đó là cha tôi.

Cả hai sững sờ nhìn Kern:

- Thật à...

- Thật. Chúng tôi thất lạc nhau khá lâu.

Người chủ hiệu ra vẻ khích động. Ông ta quay vào gọi một người đàn bà đang ngồi ở bàn giấy:

- Bertha, mình còn giữ địa chỉ của ông định bán công thức chế tạo nước hoa không...

https://thuviensach.vn

- Người nào... Ông Stran hay lão già lẩm cẩm cứ đến quấy rầy luôn...

- Nầy, nầy, đừng có ác mồm, ác miệng! – Người chủ hiệu ngượng ngịu nhìn Kern – Xin lỗi cậu.

Ông ta đi mau vào phòng trong. Gã bán hàng khinh mạn:

- Đó là hậu quả của việc lấy người làm công.

Vài phút sau, người chủ hiệu thuốc quay ra, thở hổn hển, với một mảnh giấy trên tay:

- Tìm được địa chỉ rồi. Đó là ông Kern, Siegmund Kern.

- Vậy là cha tôi.

- Thật hả...

Người chủ hiệu đưa địa chỉ cho Kern:

- Lần sau cùng ông ấy tới đây cách nay ba tuần. Xin cậu vui lòng bỏ lỗi cho về mấy lời nói vô tình lúc nãy. Cậu cũng biết…

- Không sao cả. Nhưng tôi cần phải đi ngay. Tôi sẽ trở lại kấy nước hoa sau.

- Được mà. Chúng tôi giữ cho.

Nơi trú ngụ của cha Kern ở trên đường Tuzarova. Khu phố tối ám và mốc meo. Ở đây, người ta ngửi thấy mùi tường ẩm và khói than.

Kern từ từ lên thang lầu. Kể cũng lạ, tuy nóng lòng gặp cha nhưng Kern vẫn không gấp rút. Có lẽ vì anh đã quá quen thuộc với những bất hạnh vào phút chót.

https://thuviensach.vn

Tới lầu ba, Kern nhận chuông. Vài phút sau, có tiếng chân người kéo lê phía sau cửa và miếng giấy bồi che kín lỗ hổng trên cửa được kéo qua một bên. Kern nhìn thấy một con mắt đen chiếu thẳng về phía mình.

Giọng hỏi gắt gỏng của một người đàn bà vọng ra:

- Ai đó...

- Tôi muốn gặp một người trong nhà.

- Không có người nào ở đây.

- Phải có chớ, còn bà đó không phải đang ở sao... – Kern nhìn tấm bảng gắn ở cửa – Có phải bà là Melanie Ekowski không... Nhưng không phải tôi muốn gặp bà.

- Rồi sao...

- Tôi muốn nói chuyện với một người đàn ông ở nhà nầy.

- Không có người đàn ông nào ở đây.

Kern nhìn vào con mắt tròn và đen. Hay là cha mình đã đi nơi khác. Tự nhiên, Kern mệt mỏi và chán nản lạ lùng.

- Người đàn ông tên gì...

Kern lại thấy hy vọng. Anh ngẩng đầu lên:

- Bộ bà muốn tôi la lớn cho cả ngôi nhà nầy nghe sao... Bà cứ mở cửa, tôi sẽ nói.

Con mắt biến mất. Có tiếng khóa xích khua chạm. Kern không khỏi nghĩ, làm gì mà kiên cố như một pháo đài. Anh tin hết chín phần là cha anh vẫn còn ở đây, nếu không thì người đàn bà nầy không vặn hỏi đến thế.

https://thuviensach.vn

Cửa mở, một người đàn bà Tiệp khỏe mạnh, má đỏ, mặt lớn, nhìn Kern từ đầu xuống chân.

- Tôi muốn gặp ông Kern.

- Kern... Không biết. Không có ở đây.

- Tôi hỏi ông Siegmund Kern. Tôi là Ludwig Kern.

- A…

Người đàn bà vẫn chưa tin. Kern phải đưa giấy phép lưu trú cho bà ta xem. Người đàn bà đọc tới, đọc lui như cố kéo dài thì giờ. Bà ta trả giấy tờ lại cho Kern:

- Cậu là bà con...

- Phải.

Một cái gì đó khiến Kern không muốn nói rõ hơn. Bây giờ anh gần như tin chắc là cha mình có ở đây.

Người đàn bà nói cộc lốc:

- Ông ta không có ở đây.

- Được. Trong trường hợp nầy, tôi đưa địa chỉ cho bà. Tôi ngụ tại lữ quán Bristol, chỉ còn vài ngày nữa thôi. Tôi có chuyện cần muốn nói với ông Siegmund Kern trước khi đi. – Anh nhìn lướt người đàn bà – Tôi muốn trao cho ông ấy một vật.

- Hả...

- Bà nhớ giùm cho. Tôi là Ludwig Kern. Lữ quán Bristol. Xin chào bà.

https://thuviensach.vn

Kern xuống lầu. Trời – anh nghĩ – làm gì mà lại có một mụ chằng canh giữ cẩn thận đến thế... Dầu sao, được canh giữ vẫn còn tốt hơn là bị tố cáo.

Kern trở lại hiệu thuốc Tây. Người chủ hiệu tiếp đón anh vồn vã:

- Cậu có tìm được ông không...

Câu hỏi hấp tấp cho thấy cuộc sống của ông ta hoàn toàn thiếu vắng những yếu tố hấp dẫn. Kern hững hờ:

- Chưa. Nhưng cha tôi vẫn còn ở đó.

- Lý thú quá! Đúng là một trường hợp hi hữu!

Ông ta chống cả hai khuỷu tay lên bàn và nói một hơi về những trường hợp kỳ lạ mà ông ta đã nghe kể lại. Kern thở dài:

- Đối với chúng tôi, những trường hợp mà mọi người cho là đặc biệt lại chẳng có chút gì là kỳ lạ cả. Đó chỉ là những tình cờ trong một cuộc đời không trôi chảy bình thường. Aø, chúng ta nói chuyện về nước hoa đi. Tôi chỉ còn đủ tiền để lấy sáu chai thôi. Như vậy ông cho hoa hồng bao nhiêu...

Người chủ hiệu suy nghĩ một giây:

- Ba mươi lăm phần trăm. Một biến cố như thế nầy không phải ngày nào cũng có thể xảy ra.

- Cám ơn.

Kern trả tiền. Người bán hàng gói các chai eau de cologne lại. Người đàn bà tên Bertha cũng có mặt để nhìn anh chàng vừa tìm lại được người cha. Miệng bà ta cử động liên hồi dường như đang nhai một vật gì. Người chủ tỏ ra tốt bụng:

https://thuviensach.vn

- Nói thật, không phải đợi cậu nhắc, tôi vẫn biết trước rằng đây là loại nước hoa thượng hảo hạng.

Kern lấy gói hàng:

- Có thể tôi sẽ trở lại sớm để lấy thêm. Kern bước ra.

Kern trở về phòng. Anh lấyhai chai nước hoavà mấy bánh xà bông cho vào cặp định đem đi bán.

Vừa tới hành lang, anh chợt thấy có người từ phòng bên cạnh đi ra: một thiếu nữ tầm vóc trung bình, cặp trong tay và quyển sách. Thoạt tiên, Kern không chú ý vì đang bận nhẩm tính giá cả. Nhưng anh sực nhớ người con gái đó đã đi ra từ căn phòng mà đêm qua anh vào lộn. Kern dừng sững người lại. Anh có cảm tưởng là cô ta có thể nhận ra mình.

Kern xuống thang lầu và nhìn quanh nhưng không thấy thiếu nữ lúc nãy ở đâu. Anh ra cửa nhìn hai đầu đường. Chỉ có mấy con chó lớn đang đùa nhau ở vỉa hè.

Kern quay vào. Anh hỏi người gác cửa:

- Có ai vừa đi ra không...

- Có, chính anh.

Gã gác cửa nhìn chăm bẳm vào Kern để đợi những tiếng cười thưởng thức câu nói đùa mà gã tự thấy rất có duyên.

- Tôi muốn hỏi một bà. Không, một thiếu nữ.

Gã gác cửa trả thù vặt:

- Ở đây không có bà nào cả, chỉ có đàn bà.

https://thuviensach.vn

- Nhưng, có người mới đi ra.

- Bộ anh là Cảnh sát sao mà điều tra dữ vậy...

Nghe giọng điệu hằn học của gã gác cửa, Kern không khỏi ngạc nhiên. Lúc nãy vì quá bận tâm về cô gái, anh không để ý đến lời nói đùa của gã.

Kern lấy bao thuốc lá ra và mời gã một điếu.

- Cám ơn, tôi chỉ hút loại đắt tiền hơn.

- Thật không...

Kern cho bao thuốc vào túi. Anh đứng đó nghĩ ngợi. Thiếu nữ chắc còn ở bên trong, tại phòng khách. Kern đi tới đó.

Phòng khách của lữ quán tuy hẹp nhưng dài, phía trước là một cái sân tráng xi măng giáp nối một khoảng vườn có tường bao quanh. Trong vườn có vài bụi tử đinh hương.

Kern nhìn qua cửa kính. Anh thấy cô gái đang ngồi đọc sách, hai khuỷu tay chống lên bàn. Ngoài thiếu nữ ra không còn một ai khác. Kern đẩy cửa bước vào.

Cô gái nghe tiếng động ở cửa, ngước mắt lên. Kern lúng túng. Anh ngập ngừng:

- Chào cô.

Cô gái nhìn Kern, gật đầu đáp lời chào rồi tiếp tục đọc.

Kern ngồi trong một góc phòng. Vài phút sau anh đứng lên đi tìm một vài tờ báo. Anh tự trách đã có thái độ ngớ ngẩn và muốn biến mất ra ngoài. Tuy nhiên, dường như anh không còn đủ can đảm để bước đi.

https://thuviensach.vn

Kern giở báo ra đọc. Anh thấy thiếu nữ mở bóp ra. Cô ta lấy một hộp đựng thuốc lá bằng bạc, mở ra rồi đóng lại ngay, cho vào bóp, không lấy một điếu thuốc nào.

Kern hối hả đặt tờ báo xuống và bước lại:

- Dường như cô quên mang thuốc theo. Tôi có thể mời một điếu...

Kern lấy bao thuốc ra. Anh ước ao có một cái hộp để cho những điếu thuốc khỏi phải cong queo như hiện thời. Anh chìa bao thuốc:

- Tôi không biết cô có thích loại thuốc nầy không. Anh gác cửa vừa mới từ chối, cho là loại rẻ tiền.

Thiếu nữ nhìn nhãn hiệu thuốc:

- Tôi cũng hút thuốc loại nầy.

Kern cười ngượng nghịu:

- Dầu sao cũng rẻ hơn các loại khác. Nói như thế cũng như tự thú nhận.

- Theo tôi thì chỉ một việc tới ở tại lữ quán nầy cũng đã đủ nói lên tình trạng tài chính.

- Đúng vậy.

Kern châm lửa cho thiếu nữ. Aùnh lửa yếu ớt soi hồng một khân mặt thon thon và đôi chân mày hung hung, đôi mắt to và sáng, mội dầy và dịu. Kern không thể nói là thiếu nữ có đẹp hay không nhưng dừng như có một sợi dây vô hình và xa xôi nào đó đang kéo lôi anh về phía cô gái. Anh đã đặt tay lên ngực cô ta trước khi biết mặt. Anh đã nghe, đã… sờ mò hơi thở của cô ta. Và như lại sợ lầm lần nữa, anh ta cho tay vào túi.

Kern tự trấn tĩnh câu hỏi:

https://thuviensach.vn

- Cô rời quê hương bao lâu rồi...

- Hai tháng. Cũng chưa lâu. Nhưng vô tận.

Kern ngạc nhiên nhìn lên:

- Cô có lý. Hai năm kể như chẳng lâu bao nhiêu. Nhưng hai tháng thì vô tận. Có điều lợi là khi thời gian càng kéo dài thêm ra thì người ta có cảm tưởng như tháng ngắn lại.

- Theo anh thì tình trạng nầy kéo dài chừng bao lâu...

- Tôi không có ý niệm nào cả. Đó là điều mà tôi không còn muốn nghĩ tới.

- Trái lại, tôi cứ nghĩ mãi không thôi.

- Trong hai tháng đầu tiên, tôi cũng không khác gì cô.

Cô gái không nói nữa. Nàng cúi đầu xuống, từ từ hút từng hơi thuốc dài. Kern đứng nhìn mái tóc đen đang bao quanh khuôn mặt. Anh muốn nói một lời ý nhị nào đó nhưng không tìm ra ngôn ngữ. Anh cố gắng moi trí nhớ để biết thêm trong những trường hợp tương tự, các nhân vật điển hình mà anh thườnhg đọc qua đã có thái độ thích hợp nào. Nhưng trí nhớ đã khô cạn. Và có lẽ là những nhân vật đó không hề tới trú ngụ tại những lữ quán rẻ tiền dành riêng cho dân tỵ nạn.

- Hơi tối mà cô vẫn đọc được sao...

Thiếu nữ giật mình như vừa bị kéo lôi ra khỏi một cơn mê. Nàng gấp quyển sách lại.

- Không. Tôi hết muốn đọc sách rồi. Chẳng giúp ích gì cả.

https://thuviensach.vn

- Ít ra đó cũng là một loại thuốc an thần. Khi nào vớ được một quyển sách trinh thám là tôi đọc luôn một mạch.

Cô gái cười mệt mỏi:

- Không phải tiểu thuyết trinh thám. Đây là quyển hoá học kháng chất.

- A! Cô theo đại học...

- Ở Wurtzbourg

- Tôi thì ở Leipzig. Lúc đầu tôi cũng mang sách luôn bên mình. Tôi muốn ôn lại. Nhưng sau đó tôi bán cả đi. Mang vừa nặng vừa bất tiện. Tôi dùng tiền bán sách mua nước hoa loại tắm gội và xà bông để bán kiếm lời. Chíng lúc nầy tôi đang sống nhờ vào đó.

Cô gái nhìn Kern:

- Dường như không mấy khích lệ...

Kern nói mau:

- Tôi không muốn làm cô chán nản. Trường hợp của tôi khác hơn, tôi chẳng có giấy tờ gì cả. Còn cô thị chắc có giấy thông hành.

Co gái gật đầu:

- Nhưng chỉ còn sáu tuần nữa là hết hạn.

- Cũng chẳng sao. Cô có thể xin gia hạn.

- Sợ không được đâu.

Cô gái đứng lên. Kern hỏi:

- Cô hút thêm một điếu...

https://thuviensach.vn

- Dạ thôi, cám ơn anh. Tôi đã hút hơi nhiều.

- Có người báo với tôi, một điếu thuốc đúng lúc cũng ngang bằng với tất cả tư tưởng trên trái đất.

- Chắc là đúng đó – Cô gái cười và thình lình Kern thấy nàng quá đẹp. Kern sẵn sàng hy sinh mọi thứ để câu chuyện tiếp tục nhưng anh không biết làm cách nào. Anh lại hối hả nói:

- Nếu có thể giúp được cô bất cứ việc gì tôi rất vui lòng. Tôi biết khá nhiều về Prague nhờ đã đến đây hai lần trước. Tên tôi là Ludwig Kern, tôi đang ở sát bên phòng cô.

Cô gái nhìn Kern thật mau. Kern hốt hoảng cho là mình nói hớ. Nhưng cô gái đã chìa tay ra. Cái siết tay ấm chặt của nàng khiến Kern lấy ngay được tự tin.

- Lúc thấy cần, tôi sẽ không ngần ngại nhờ tới anh. Cám ơn anh nhiều lắm.

Nàng lấy mấy quyển sách học và đi lên.

Kern vẫn còn ngồi lại một lúc lâu. Thình lình anh hiểu ra nhưng lời cần phải nói.

- Steiner, tôi lặp lại là tôi hơi ngại cho bạn khi nhập cuộc lần đầu tiên trong sòng bạc bên kia.

Gã đánh bạc lận nhà nghề và Steiner đang ngồi trong một quán rượu. Hắn đang dượt tay bài cho Steiner để chút nữa Steiner sẽ chơi lần đầu với một toán đánh bài hạng lận tép riu trong một quán cóc. Đối Steiner, đây là phương tiện duy nhất để làm ra tiền nếu không muốn trộm cướp.

https://thuviensach.vn

Sau hơn nửa tiếng đồng hồ luyện nghệ, tay trùm bạc lận tỏ ra thoả mãn. Hôm nay, hắn mặc áo đuôi tôm.

- Thôi, tôi phải đi. Tới Opéra. Ghế thượng hạng. Với Lotte Lehmann. Khi nào có đại nhạc hội là tụi nầy có dịp phát đạt. Bạn hiểu chớ... – Hắn siết tay Steiner – À, bạn có bao nhiêu...

- Ba mươi hai Đức kim.

- Không đủ đâu. Phải cho mấy tên đó thấy một món tiền khá lớn để dễ câu – Hắn cho tay vào túi và móc ra tờ giấy một trăm Đức kim, trao cho Steiner.

- Đem tờ giấy bạc nầy theo. Sẽ có một gã nào đó tới quanh quẩn bên bạn. Xong cuộc, trả tiền lại cho tôi, giao cho người chủ quán. Hắn biết tôi. Nhớ đừng chơi kéo dài, và để ý khi bốn con đầm cùng ra một lúc.

Steiner lấy tờ giấy bạc:

- Nhưng nếu thua, tôi chẳng có cách nào trả lại.

Gã móc túi nhún vai:

- Thì đành chịu chớ sao. Nhưng bạn không thua đâu. Tôi biết rõ bọn đó. Thuộc hạng ruồi muỗi. Xúc động hả...

- Chắc không phải vậy...

- Như vậy là có đường. Chúng nó không biết bạn, tới chừng nhận ra thì chẳng còn gỡ gạc được bao nhiêu. Thôi, tôi đi.

Steiner đi qua cái quán cóc bên kia đường. Anh ta không khỏi nghĩ tới chuyện lạ của cuộc đời: chẳng một ai khác dám giao cho anh một phần tư số tiền của gã bất lương đã cho mượn vô điều kiện. Kể cũng vui. Cám ơn Thượng Đế.

https://thuviensach.vn

Trong quán đang có một số người chơi Tarot. Steiner tới ngồi gần cửa sổ và gọi rượu mạnh. Hắn móc chiếc bóp dầy cộm – được dồn với giấy lớn – và trả tiền rượu bằng tờ giấy bạc một trăm si - linh.

Vài phút sau, một anh chàng bé nhỏ, bịnh hoạn tới bắt chuyện và mời Steiner nhập sòng phé. Steiner làm ra vẻ bận, từ chối. Anh chàng bé nhỏ nài nỉ, Steiner bảo:

- Tôi không rảnh lắm. Chơi chỉ có nửa giờ thì ăn thua gì.

Anh chàng bé nhỏ đưa cả hàm răng vênh vẹo ra:

- Đâu phải vậy, ông bạn. Chỉ nửa tiếng đồng hồ số đỏ là được cả một gia tài.

Steiner ném một cái nhìn sang những tay bạc ngồi gần đó. Một người trong bọn đầu sói, mặt lạnh. Người kia tóc đen và dầy, mũi ngắn. Cả hai dửng dưng nhìn Steiner.

Steiner làm ra vẻ do dự:

- Nếu đồng ý chơi nửa giờ, tôi cũng thử thời vận một lần xem sao.

Anh chàng loắt choắt mừng rỡ:

- Nửa giờ mà, đúng nửa giờ.

- Nhưng tôi có thể nghỉ chơi bất cứ lúc nào...

- Dĩ nhiên, muốn chơi thì chơi, muốn nghỉ thì nghỉ.

- Dầu tôi ăn...

Anh chàng to lớn cắn môi. Hắn liếc mau sang đồng bạn: cả hai đều tưởng đã vớ được con mồi béo.

https://thuviensach.vn

Anh chàng loắt choắt nói như rít:

- Ông bạn đừng ngại, đó là chuyện tự nhiên.

- Được. Vậy thì chơi.

Steiner tới ngồi với bọn chơi lận ruồi muỗi. Gã to lớn xào bài rồi chia ra. Steiner ăn được vài Đức kim. Tới phiên mình chẻ bài, Steiner trổ tài ngay. Anh ta xáo bài một lần nữa rồi kinh ngay chỗ hơi gồ lên, gọi một ly Slilovitz, nhưng mắt không rời chồng bài và nhận thấy mất con già nằm khít nhau. Hắn trộn bài lần nữa và phát bài.

Khoảng gần ba mươi phút, Steiner đã ăn gần ba mươi si - linh.

Anh chàng ốm tong teo sốt ruột:

- Hay lắm, bây giờ mình đánh lớn hơn chút ít để nóng máy.

Steiner lù khù gật đầu. Bàn nầy anh ta cũng thắng. Tới lượt gã to lớn chia bài. Bàn tay anh ta đỏ hồng, ngón tay ngắn ngủn, trên thực tế khó mà thiện nghệ. Tuy nhiên, Steiner nhận thấy anh ta khéo tay ngoài sức tưởng tượng.

Gã sói đầu có ba con đầm. Hắn hỏi Steiner:

- Bao nhiêu...

- Bốn.

Kéo thêm bốn lá, Steiner buông bài, kêu lên:

- Thua rồi, mẹ!

Giờ phút quyết định đã gần kề, Steiner đánh gấp. Hắn chơi ngón bốn con ách và gom trọn một số tiền lớn. Vừa hốt tiền hắn vừa nhìn đồng hồ:

https://thuviensach.vn

- Chết cha! Gần tới giờ rồi. Chơi ván chót.

- Được, bàn chót!

Chỉ có anh chàng loắt choắt lên tiếng. Hai gã kia vẫn không hở môi.

Steiner đánh cú chót hai chục si - linh. Gã tóc hung lườm lườm Steiner nhưng cũng bắt. Anh chàng loắt choắt vồ lấy bài của Steiner lật ra: bốn con đầm. Anh ta hỏi gã tóc hung:

- Bạn có gì...

Gã tóc hung nhăn mặt:

- Ba già.

Steiner chớp mắt như người chợt tỉnh:

- Vậy mà tôi tưởng chỉ có ba đầm. Cây kia tôi tưởng là con bồi.

Anh chàng loắt choắt đề nghị chơi thêm một bàn cuối cùng. Steiner làm ra vẻ miễn cưỡng. Hắn quyết định bàn nầy sẽ đánh thật to.

Không một chút ngượng tay, Steiner dở ngón nghề ngón nghề tuyệt diệu ra. Anh ta biết là tên to lớn đã chọt được bốn con già và đang dùng mắt ra hiệu cho đồng bọn.

Tên to lớn đi liền. Steiner giả bộ ngập ngừng nhưng cũng theo. Tới một trăm Đức kim, tên tóc hung bỏ cuộc. Tên to lớn đánh tiếp, tất cả là một trăn năm chục si - linh. Steiner còn đang giả vờ do dự thì anh chàng tí hon toan chụp bài Steiner:

- Đâu, ông bạn để tôi xem.

Steiner chận tay hắn:

https://thuviensach.vn

- Không được.

Từ lâu rồi, Steiner không còn lạ gì lối ra hiệu bằng cách nhịp chân của tên tí hon. Đánh tới một trăm tám chục Đức kim, tên sói đầu ngừng lại. hắn trải bốn con già ra. Steiner hạ bốn con ách xuống.

Tên loắt choắt kêu lên kinh ngạc. Tất cả đều im lặng trong khi Steiner cho tiền vào túi. Gã tóc hung bỗng sẵng giọng:

- Chơi ván nữa đi.

- Quá giờ rồi. Hẹn lần khác.

Tên tóc hung hất hàm:

- Chơi ván nữa.

Steiner đứng dậy:

- Để lần khác.

Hắn tới quầy trả tiền. Hắn đẩy lướt thật mau tờ giấy bạc một trăm Đức kim vào tay người chủ quán và nói nhỏ:

- Nhờ ông bạn vui lòng trao lại cho Fred.

Người chủ quán giựt mình:

- Fred hả...

- Phải.

Người chủ quán mỉm cười:

- Thế là mấy ông bạn kia tự đâm đầu vào đá. Họ tưởng lưỡi câu họ bén, không ngờ lại gặp cá xà.

https://thuviensach.vn

Cả ba tên du đãng đứng ở cửa. Tên tóc hung chận đường Steiner:

- Mình chơi thêm một ván nữa thôi.

Steiner nhìn thẳng vào mặt hắn. Tên loắt choắt vẫn làm ra điệu ngọt ngào:

- Nầy ông bạn, ở đây không có lệ rút êm. Chắc ông bạn thừa hiểu mà...

Steiner quắc mắt:

- Đừng dài dòng vô ích. Chiến tranh là phải theo luật của chiến tranh. Phải có lúc thua lúc được chớ.

Tên tóc hung sừng sộ:

- Tụi nầy chỉ có luật rừng thôi. Chơi hay không...

Steiner lắc đầu, cười ngạo mạn:

- Bọn mình đều lương thiện cả. Mấy người anh em và tôi đều biết rõ mục đích của mình. Thôi, hẹn lần sau.

Steiner lách mình ra, chen giữa gã loắt choắt và tên tóc hung. Anh muốn dọ thử sức mạnh của tên này. Ngay lúc đó, người chủ quán bước ra:

- Không được lộn xộn trong quán. Quý vị hiểu cho.

Steiner quay lại cười:

- Đâu có, tôi chỉ lấy đường để đi ra.

Tên tóc hung bảo:

- Bọn nầy cũng đi.

https://thuviensach.vn

Tên loắt choắt và gã tóc hung đi trước, Steiner đi giữa và phía sau là tên sói đầu, to lớn. Đối với Steiner thì chỉ có tên tóc hung là đáng kể. Hắn đi trước là một sự lỗi lầm. Ngay lúc bước qua ngưỡng cửa, Steiner đạp ngược ra sau nhắm vào bụng gã to lớn, đồng thời dùng toàn lực bổ mạnh vào gáy tên tóc hung. Tên nầy gã chúi tới khiến anh chàng tí hon cũng té theo.

Không chút chậm trễ, Steiner phóng chạy như bay. Anh ta biết ngoài đường trống khó mà đương đầu nổi một lúc ba người. Anh ta nghe có tiếng la ó phía sau, và vừa chạy vừa nhìn lại, nhưng chẳng thấy bóng tên nào.

Steiner bắt đầu đi chậm lại trong những con đường đông người. Tới trước tấm gương của một tiệm may, dừng lại, nhìn mình, anh nghĩ, cờ bạc lận và lường gạt. Nhưng chỉ mới được có một nửa giấy thông hành… Anh ta gật đầu chào bóng mình trong gương và tiếp tục đi.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 5

Kern ngồi trên bờ tường của một nghĩa trang Do Thái, đếm tiền. Suốt buổi sáng anh đã đi bán dạo ở Heiligenkreuzberg. Đây là một khu phố nghèo nàn, nhưng Kern biết rằng sự nghèo khổ dễ đưa tới cảm thông và độ lượng. Anh đã kiếm được ba mươi tám “cuaron”.

K

Anh cho tiền vào túi và cố đọc thử tên của người chết trên mộ bia tróc lở. Anh nói một mình:

- Rubbi Israel Love, ông là một học giả uyên thâm, ông đã đi vào cõi thời gian vô tận, thân xác của ông chì là một đống xương đang mục rữa trong lòng đất nhưng chắc chắn ông vẫn có một linh hồn. Vậy hãy cho tôi biết tôi cần phải làm gì... Trở về phòng ngay hay tiếp tục đi bán để có được năm chục “cuaron”.

Kern lấy ra một đồng tiền rồi nói tiếp:

- Dầu sao thì người chết cũng linh thiêng. Nếu đồng tiền úp sấp thì tôi đi bán nữa, nếu ngửa thì tôi sẽ về phòng.

Kern ném đồng tiền lên cao, toan bắt lấy nhưng chụp hụt. Đồng tiền rớt trên lưng ngôi mộ. Kern reo lên:

- Sấp! Thế là chính ông khuyên tôi đi bán nữa, ông Rabbi!

https://thuviensach.vn

Và Kern hăm hở đi về phía một tòa nhà gần đó. Anh dừng lại một lúc ở cầu thang. Chẳng thấy ai, anh lẳng lặng lên tầng trên. Một người đàn bà đi ngang qua, nhìn thấy chiếc cặp da đựng các món bán rong của Kern, vội vàng quay trở lại phòng, khép cửa thật mau.

Kern gõ cửa một căn phòng khác. Một người đàn ông mặc áo không gài nút ngực ló đầu ra. Kern chưa nói hết câu thì ông ta gắt lên:

- Bán dầu thơm... Mỹ phẩm... Cậu có biết đọc không... Biết hả... Vậy mà còn dám rao hàng trước một đại diện thương mãi cho hãng Andrea. Thôi, đi chỗ khác mau.

Cánh cửa đóng sầm lại. Kern đánh diêm quẹt lên và soi vào tấm bảng đồng gắn ở cửa. Vậy là đúng quá rồi. Người chủ căn phòng nầy là Joseph Schimek, chuyên bán sỉ nước hoa và xà bông thơm.

Kern lắc đầu lẩm bẩm:

- Thế này là sao đây, ông Rabbi... Đã có sự hiểu lầm giữa kẻ chết và người sống hay sao...

Kern nhận chuông phòng thứ ba. một người đàn bà to lớn. Có vẻ phúc hậu ra mở cửa. Vừa thấy Kern, bà ta vồn vã ngay.

- Mời cậu vào. Chắc cậu là người Đức... Dân tị nạn hả... Vào đi, mời cậu.

Kern theo bà ta vào trong nhà bếp.

- Ngồi xuống đó đi, chắc cậu mệt lắm...

- Dạ cũng không mệt bao nhiêu.

Kern vừa nói vừa khoan khoái ngồi lên một chiếc ghế. Đây là lần đầu tiên ở Prague, anh được mời ngồi. Anh chợt nhớ tới chết tên Rabbi.

https://thuviensach.vn

- Xin lỗi ông, tôi hãy còn quá trẻ, ông Rabbi… Xin lỗi…

Kern bày mấy chai nước hoa và mấy bánh xà bông thơm lên mặt bàn. Người đàn bà đứng khoanh tay, lẳng lặng nhìn. Chờ Kern chất hết các món trong cặp ra, bà ta chỉ một cái lọ con:

- Phải dầu thơm không...

- Dạ phải.

Kern trông đợi người đàn bà chú ý tới xà bông thơm hơn là nước hoa. Tuy thế, anh vẫn không mấy ngạc nhiên, lại còn hãnh diện giới thiệu:

- Dạ, đây là hiệu nước hoa danh tiếng hiệu Farr của xưởng chế tạo Kern. Các loại nước hoa khác, chẳng hạn như của xưởng Andrea mà ông Schimek ở đây làm đại diện, không thể so sánh được.

- Ủa, thật vậy sao...

Kern mở nút chai, đưa cho người đàn bà ngửi. Anh phết một chút nước hoa lên lưng bàn tay sần sùi của bà ta.

- Bà cứ thử thì biết.

Người đàn bà đưa lên mũi, cười hềnh hệch:

- Thơm lắm. Nhưng cậu chỉ có chai nhỏ cỡ nầy thôi sao...

- Còn một chai lớn đây. Nhưng phải tới bốn chục cua - ron.

- Không sao. Tôi thích chai lớn. Cho tôi chai đó đi.

Kern không tin ở tai mình. Nếu bà ta chịu mua với giá đó thì anh lời trọn mười tám cua - ron. Anh vui vẻ nói mau:

- Nếu bà lấy chai lớn, tôi sẽ tặng bà một cục xà bông hạnh đào.

https://thuviensach.vn

- Vậy hả... Tốt lắm, tôi cũng thích xà bông thơm.

Người đàn bà mang chai nước hoa và cục xà bông vào buồng bên cạnh. Kern cho đồ đạc vào cặp. Mùi thịt bầm thơm phứt và béo ngọt từ đâu đó xông ra. Kern quyết định đêm nay sẽ ra quán ăn một bữa thật ngon. Món súp ở trại tạm cư đã làm anh chán ngấy.

Người đàn bà trở lại, nói với Kern:

- Cảm ơn cậu nhiều lắm. Xin biếu cậu một ổ bánh mì thịt nguội để ăn đi đường.

Kern đứng lên:

- Cám ơn bà.

- Có gì đâu. À, cậu còn cần gì nữa...

- Bà quên cho tiền…

Mặt người đàn bà nhăn lại:

- Tiền, tiền gì...

- Dạ, tiền chai dầu thơm.

Mụ to béo vụt quay nhìn sang buồng bên, tru tréo:

- Anton! Ra đây coi nè! Có cậu bé nầy định vòi tiền đây!

Một gã đàn ông mình trần từ buồng bên cạnh bước ra. Hắn đang nhai ngồm ngoàm và dùng lưng bàn tay chùi miệng. Hắn nhìn lườm lườm vào mặt Kern và hỏi giọng khàn khàn:

- Tiền hả... Tiền cái gì...

https://thuviensach.vn

- Tiền mua chai nước hoa. Nếu cho là đắt thì trả lại. Tôi tặng luôn cục xà bông.

Người đàn ông lừ lừ bước tới:

- Nè, biết tao là ai không... Lại đây coi, bé con – mở toang ra và chỉ vào một bộ đồng phục máng trên lưng ghế:

- Biết cái gì đó không... Hay là đợi tao tiễn chân tới bót.

Kern lùi lại. Anh nghĩ ngay tới mười lăm ngày tù về tội hành nghề thương mãi bất hợp pháp. Tuy nhiên, anh cố trấn tĩnh:

- Tôi có giấy lưu trú đàng hoàng…

Nhưng gã bất lương cũng không vừa:

- Có giấy lưu trú... Mặc! Có giấy hành nghề không... Đưa đây coi.

- Tôi để ở khách sạn.

- Được. Vậy đi với tao về khách sạn… hay là để chai dầu thơm lại đây…

Kern đã bước lui tới cửa:

- Thôi, cứ để đó.

Mụ to béo cười teo toét:

- Cậu lấy khúc bánh mì theo chớ.

Kern mở cửa:

- Cám ơn, bà cứ giữ mà dùng.

https://thuviensach.vn

Kern xô ập cánh cửa rồi phóng vọt xuống thang lầu. Một tràng cười nhạo báng đuổi theo anh và tiếng nói như bò rống của mụ to béo:

- Nó chạy cũng mau như thằng cha Do Thái hồi chiều.

Kern chạy thẳng ra ngoài trong khi mụ to béo ôm bụng cười:

- Nó tưởng anh là Cảnh sát…

Gã bất lương xỉa răng bằng móng tay:

- Bọn nó hễ thấy đồng phục là chạy trối chết, dầu chỉ là đồng phục của người phát thơ. Có đám tị nạn đó, mình cũng đỡ…

Hắn vừa nói vừa chụp vào bộ ngực đồ sộ của mụ vợ.

Kern đi như người mất hồn về phía nghĩa trang. Anh đứng lại, nhìn ngôi mộ lúc nãy và lẩm bẩm:

- Rabbi ơi, ông hại tôi rồi. Thế là mất toi bốn chục cua - ron với cục xà bông. Chúng nó nuốt sống hai mươi bốn cua - ron vốn rồi, Rabbi ơi.

Kern trở về lữ quán. Anh hỏi gã gác cửa:

- Có ai hỏi tôi không...

- Chẳng có ma nào cả.

- Chắc không...

- Cả ông Tổng thống cũng không tới.

Kern không trả lời. Anh đi thẳng lên lầu hơi lấy làm lạ là chẳng được một tin tức nào của cha mình. Có thể ông không còn ở căn nhà đó mà cũng có thể là ông đã bị bắt rồi.

https://thuviensach.vn

Kern quyết định chờ thêm vài ngày nữa rồi tới bà Ekowski.

Vừa bước vào phòng anh gặp ngay người đàn ông đã mớ to đêm qua. Ông ta tên Rabe, đang sửa soạn thay đồ ngủ. Kern hỏi:

- Chưa chín giờ mà ông định ngủ à...

Rabbe gật đầu:

- Ngủ sớm để tới khuya thức dậy luôn. Đó là giờ mà tôi thường gặp ác mộng. Ở tù cứ nửa đêm là thức rồi ngồi luôn hai ba tiếng đồng hồ. Bây giờ phải tập dậy nửa đêm, ngồi một lúc rồi uống thuốc an thần. Có vậy mới không nằm mơ.

Ông ta để ly nước bên cạnh giường rồi nói tiếp:

- Cậu có biết lúc thức dậy, tôi tự trấn an bằng cách gì không... Tôi đọc nhẩm lại những bài học thuộc lòng lúc nhỏ.

Kern ngạc nhiên:

- Bài học thuộc lòng...

- Đúng vậy. Chẳng hạn như bài hát ru nầy:

Đêm đêm lên giường ngủ,

Thấy Cha tôi trên trời,

Aùnh mắt ngời thánh thiện,

Soi sáng tâm linh tôi.

Lạy Cha con đắc tội,

Phước Cha tựa biển trời,

https://thuviensach.vn

Máu Jesus Christ đổ,

Tin lành đến muôn nơi…

Như một bóng ma hiền dịu, ông ta đứng bất động giữa phòng khẽ ngâm lại những câu thơ tiểu học. Bên ngoài là bóng đêm thầm lặng đóng khung trong vuông cửa sổ. Ông ta cười thiểu não:

- Những bài hát ru loại đó làm tôi thấy yên tâm. Chẳng biết tại sao…

Kern nheo mắt lại, giọng anh cũng trở nên ảm đạm:

- Có những điều mình không bao giờ biết.

- Kể ra cũng lạ. Cứ mỗi lần ngâm nga như thế là tôi thấy như đã tìm được một nơi trú ẩn an toàn.

Kern bắt đầu cảm thấy khó chịu. Anh có cảm giác đang sởn da gà:

- Tôi thì quên mất cả. Tôi có cảm tưởng như đã bỏ trường cả thế kỷ.

- Tôi cũng có nhớ gì đâu. Nhưng rồi thình lình những bài học thuộc lòng kiểu đó hiện tới, không mất một câu, một chữ.

Kern gật đầu và đứng lên. Anh muốn ra ngoài để Rabe ngủ và để khỏi bận tâm về ông ta.

- Bây giờ, lúc rảnh rỗi tôi cũng chẳng biết phải làm gì. Đó là thời gian nặng nề nhứt trong ngày. Lâu lắm, tôi chẳng hề đọc sách. Còn ngồi lại để nhắc nhớ những ngày vui sống ở quê nhà thà chết còn hơn.

Rabe ngồi xuống giường:

- Hay là cậu đi xi - nê. Xem xong rồi là chẳng còn nhớ gì nữa cả nhưng dầu sao vẫn còn hơn để đầu óc trống rỗng.

https://thuviensach.vn

- Xem xi - nê...

Kern vừa hỏi vừa nghĩ tới chuyện mời thiếu nữ phòng bên cạnh cùng đi.

- Ông biết hết những người trong lữ quán nầy chớ...

Rube tháo vớ ra và cử động mấy ngón chân:

- Biết một vài người. Chi vậy...

Ông ta nhìn những ngón chân như chưa bao giờ thấy chúng. Kern trả lời bằng một câu hỏi:

- Ông có biết mấy người ở phòng bên không...

Rabe nhíu mày suy nghĩ:

- Có biết bà Schimanowska. Một nữ tài tử tiền chiến.

- Tôi muốn hỏi người kia…

Người mang kính từ nãy giờ vẫn im lặng bỗng lên tiếng:

- Cậu muốn nói cô Ruth Holland chớ gì. Có đúng thế không, Don Fuan...

Kern đỏ mặt. Người mang kính tên Marill, một cựu dân biểu ở Reistag, tiếp tục chọc phá:

- Kể cũng lạ, người đời thường hay đỏ mặt khi đề cập tới những chuyện rất tự nhiên. Trái lại, rất ít người chịu nhíu mày lúc tưởng tượng tới những điều bỉ ổi. Sao, hôm nay làm ăn thế nào...

- Đại họa. Mất luôn cả vốn.

https://thuviensach.vn

- Đã lỡ mất thì cho mất luôn một ít nữa cũng chẳng sao. Đó là phương cách tốt nhất để khỏi bị mặc cảm.

Kern nói mau:

- Tôi cũng đang tính như thế. Định đi xi nê.

- Hoan hô. Chắc với cô Ruth Holland...

Kern ngập ngừng:

- Chắc là … mà không biết… tôi chưa quen…

- Làm thế nào quen nhau được khi vẫn chưa chịu làm quen... Mạnh dạn lên! Sự can đảm là viên ngọc quí nhứt của tuổi trẻ.

- Theo ông, thì cô ấy có bằng lòng không...

- Phải bằng lòng chớ. Sống dai dẳng trong sợ sệt và lo âu, người nào mà không thèm đôi phút giải trí. Tiến tới đi.

Rabe nói chen vào:

- Nên xem ở rạp Rialto. Phim Maroc. Cảnh nước ngoài càng thơ mộng, mình càng dễ quên lãng.

Marill tán đồng:

- Xứ Maroc. Nên lắm, nhứt là với các thiếu nữ.

Rabe cuộn tròn vào chăn:

- Lắm lúc, tôi ước mong được ngủ luôn một giấc mười năm.

Marill hỏi:

https://thuviensach.vn

- Người bạn có ước ao gia thêm mười tuổi nữa không...

Rabe nhìn ông ta:

- Không. Nếu vậy thì con cái tôi đã lớn cả rồi.

Kern gõ cửa phòng người bên cạnh. Có tiếng người bên trong trả lời. Kern xô cửa và dừng sững lại ngay. Đối diện Kern là nữ tài tử lão thành Schimanowska, mặt như chim cú. Những nếp nhăn được trát phấn quá dầy trông như một vùng núi non lởm chởm đang bị tuyết phủ. Hai mắt đen, sâu hoắm chiếu thẳng vào mặt Kern như sắp vồ mồi, Kern có cảm tưởng bà ta sắp nhảy bổ tới. Nhưng cô đào già bỗng nhăn cười và gượng hỏi với giọng đặc sệt sân khấu:

- Người bạn trẻ muốn tìm ai...

- Tôi muốn nói chuyện với cô Ruth Holland.

Nụ cười biến mất, tiếp theo là giọng hầm hừ:

- À… à

Kern không buồn để ý. Anh nhìn vào trong. Ruth Holland đang ngồi đọc sách trên giường. Kern nhận ra đó là chiếc giường mà đêm qua anh đã tới lầm. Máu như dồn cả lên mặt anh.

- Tôi xin phép được nói chuyện với cô.

Ruth đứng lên, theo Kern ra hành lang. Phía sau họ là hơi thở ồ ồ của bà Schimanowska.

Kern bỗng thấy mình nói dối gọn lỏn:

- Tôi có hai vé hát, định mời cô…

https://thuviensach.vn

Nhưng thấy Ruth nhìn sừng sững mình, Kern hơi hoảng:

- Hay là cô đã có thú tiêu khiển khác...

Ruth lắc đầu:

- Không, tôi chẳng có dự định nào cả.

Kern hớn hở:

- Vậy thì xin mời cô cùng đi với tôi. Chẳng lẽ cô cứ ở mãi trong phòng…

- Tôi đã quen như vậy rồi.

- Tôi thì không thể nào chịu được. Cứ ngồi như thế chừng hai mươi phút là tôi muốn điên lên, nhứt là cùng ở chung với bà ấy.

Cô gái cười:

- Coi vậy mà bà ta cũng tốt bụng.

Kern cũng cười:

- Có thể. Nhưng mặt bà ta khó đăm đăm, cứ thấy là ớn lạnh. Phim sẽ chiếu trong mười lăm phút nữa, cô đi chớ...

Ruth nhìn xa:

- Vâng nếu anh có sẵn vé.

Tới rạp Kern hối hả mua hai vé. Lúc nãy anh sợ Ruth nói dối nhưng bây giờ sự lo nghĩ đó không còn làm anh bận tâm. Chỉ cần có người đẹp bên mình là đủ.

https://thuviensach.vn

Họ vào rạp lúc phim đang chiếu cảnh Marra - rakech. Một vùng đất huy hoàng, hùng vĩ hiện trên màn bạc. Mặt trời chói sáng, một khoảng sa mạc rạng ngời, và tiếng sáo kỳ diệu, tiếng trống rập rình của đêm huyền ảo Phi châu.

Ruth thu gọn người trong lòng ghế. Chuỗi âm thanh huyền hoặc, ấm áp như một cơn mưa rào mùa Xuân… từ đó kỷ niệm hiện ra…

Ruth đang đứng trước một cái hố của lâu đài Nurembourg. Trời tháng tư. Trước mặt nàng, trong bóng tối, là sinh viên Herbert Billing.

- Ruth có hiểu tôi muốn nói gì không...

- Hiểu lắm, Herbert. Chẳng có gì khó hiểu.

Billing vò vò báo trong tay:

- HoÏ đăng báo bảo tôi là đồ Do Thái. Thế là hết.

- Vâng.

- Tôi đang tìm cách thoát. Nhưng ác hại là đã có tên trên báo, mọi người đều biết, Ruth hiểu không...

- Hiểu lắm. Nhưng tên tôi cũng có tên trên báo.

- Nhưng với Ruth thì khác hơn. Ruth vẫn có thể trở lại Đại học.

- Vâng.

- Như thế là hết rồi phải không... Chúng mình mỗi đứa đi một ngả.

- Vĩnh biệt, Herbert.

Ruth quay đi ngay, Hebert nói mau:

https://thuviensach.vn

- Khoan Ruth, đợi một chút.

Ruth dừng lại. Hebert bước tới, dứng sát bên đến nỗi Ruth nghe rõ cả hơi thở của anh ta

- Bây giờ Ruth định đi đâu...

- Về nhà.

Hơi thở của Herbert dồn dập hơn:

- Chúng mình đã đồng ý xa nhau, phải không... Nhưng mình… vẫn có thể… đêm nay tôi ở nhà một mình, Ruth hiểu chớ, không ai thấy mình - Herbert nắm tay Ruth – Mình không thể chia tay suông thế này…

- Thôi, anh đi đi!

Herbert ôm lấy vai cô gái:

- Ruth, nghe anh.

Khuân mặt mà Ruth hằng yêu mến chợt trở nên quái dị, Ruth tát mạnh vào sự quái dị đó. Nàng vừa khóc vừa hét:

- Đi đi! Đi ngay đi!

Billing sửng sốt:

- Sao... Ruth đánh tôi... Lạ thật.

Billing muốn nhảy xổ tới. Ruth lại hét to:

- Đi ngay đi!

Billing hoảng sợ nhìn quanh:

https://thuviensach.vn

- Câm miệng! Cô định làm cho cả khu phố nầy đổ ra chống lại tôi, hả... Đồ khốn! Được rồi, tôi đi đây. Tôi sẽ xa cô, xa rời cô vĩnh viễn…

Khi tình đã chết, tiếng hát của người thiếu phụ trên màn ảnh trầm ấm quyện trong khói thuốc của một quán rượi Maroc. Ruth Holland đưa tay sờ trán…

Tiếp sau là cuộc tình đổ vỡ đó, Ruth chẳng thấy có gì quan trọng cả. Sự sợ hãi của thân quyến nàng, những lơi nhắc đi nhắc lại của ông chú thúc hối nàng ra đi vì sợ liên luỵ, một bức thư nặc danh hăm doạ, nếu nàng không đi trong vòng ba hôm thì sẽ bị cạo trọc đầu, bị đem ra giữa phố với hai tấm biểu ngữ đeo ở ngực và lưng tố cáo là người của chủng tộc thối nát. Rồi chuyến viếng thăm ngôi mộ mẹ, đứng cầu nguyện trong nghĩa trang quân đội trước danh tánh của người cha, đã hy sinh vì đất nước. Bị bôi xoá chỉ vì cái tội đã là dân Do Thái. Và cuối cùng là cuộc ra đi hối hả và đơn độc với một ít nữ trang còn sót lại, vượt biên giới sang Prague…

Tiếng sáo và tiếng trống Phi Châu lại nổi lên, bị lấn át bởi một khúc quân hành của quân Lê Dương, Những tiếng kèn đồng vang rền sa mạc của những kẻ chiến đấu không nhà, không tổ quốc.

Kern nghiên người sang Ruth:

- Phim khá chớ...

- Không tệ lắm.

Kern cho tay vào túi lấy ra một lọ nước hoa nho nhỏ đưa cho Ruth:

- Ở đây nóng bức, xức một ít nước hoa cho dễ chịu.

- Cám ơn anh.

https://thuviensach.vn

Nàng nhỏ vài giọt nước hoa vào trong lòng bàn tay. Kern không nhìn thấy nước mắt người con gái ngồi bên cạnh. Lại có lời”cám ơn” như một tiếng thở dài.

Stainer tới quán Hallebarde lần thứ hai. Anh ta nhét vào tay gã hầu bàn một tờ giấy bạc Đức kim và gọi một tách cà phê. Gã hầu bàn hỏi:

- Ông cần điện thoại...

Steiner gật đầu. Mấy lúc sau nầy, anh ta đã dở hết nghề đánh bạc lận tại nhiều quán khác nhau và đã kiếm được tất cả khoảng năm trăm si linh.

Gã hầu bàn mang tới một chồng báo. Steiner chọn một tờ nhưng rồi lại bỏ xuống ngay. Những gì xẩy ra trên thế giới không còn làm anh bận tâm. Mối bận tâm và vấn đề duy nhứt của một kẻ đang lặn sâu dưới nước là làm thế nào để ngoi đầu lên. Màu sắc và hình thù của loài thuỷ tộc chung quanh chẳng có gì đáng nhìn ngắm cả.

Gã hầu bàn mang cà phê và một ly nước tới:

- Mấy ông đó sẽ có mặt trong vòng một tiếng đồng hồ.

Gã vẫn còn đứng đó một lúc gạ chuyện:

- Trời hôm nay đẹp.

Steiner gật đầu. Mắt anh chạm vào một mẫu quảng cáo dán ở tường khuyên nên uống bia để sống lâu.

- Cho tôi một ly Kirsh.

- Có ngay.

- Thêm một ly cho người anh em luôn.

https://thuviensach.vn

Gã hầu bàn nghiên mình tỏ dấu hiệu cám ơn:

- Ông điệu quá. Ít người được như ông.

Steiner hững hờ:

- Tôi đang buồn. Chỉ có vậy thôi.

- Nhưng có những người cũng buồn mà không điệu. Mang bia tới, gã hầu bàn cùng uống bia với Steiner.

Gã gãi trái cổ như muốn làm thông giọng:

- Tôi biết ông tới đây để làm gì. Nếu ông cho phép, tôi xin có lời khuyên là nên chọn một người Aùo đã chết. Cũng có những người Rumani chết, rẻ tiền hơn, nhưng ít ai nói tới chuyện đó.

Steiner nhìn thẳng vào mắt gã hầu bàn. Gã rời tay khỏi trái cổ và bắt tay gãi gáy:

- Tốt hơn hết là một người Anh hay người Mỹ. Nhưng có người Mỹ nào chịu chết ở đất Aùo đâu màcó giấy thông hành...

Steiner suy nghĩ:

- Giấy thông hành của một người Đức tốt hơn người Aùo khó kiểm soát hơn.

- Có thể. Nhưng nhưng ông lại không được cấp giấy phép hành nghề. Chỉ được lưu trú thôi. Với một người Aùo chết, ông có thể làm việc bất cứ nơi nào trên đất Aùo.

- Cho tới khi bại lộ và bị bắt...

- Dĩ nhiên. Nhưng dễ gì…

https://thuviensach.vn

Gã hầu bàn mân mê chót mũi:

- Tôi chỉ nói để giúp ý kiến thôi. Một người Aùo bao giờ cũng tiện lợi hơn.

Khoảng mười giờ, hai tay buôn giấy thông hành tới quán. Người nho nhỏ, mắt sáng quắc, chuyên về phần thương lượng trong khi người to lớn chỉ ngồi lặng yên theo dõi.

Người nhỏ thó rút một tờ thông hành Đức ra:

- Tôi đã hỏi kỹ mấy người bạn có thẩm quyền của chúng tôi. Ông có thể lấy giấy nầy với tên họ của ông. Sẽ có người phụ trách tẩy xoá dấu hiệu riêng rồi điền vào các dấu hiệu riêng của ông. Dĩ nhiên là sinh quán vẫn để nguyên, vẫn phải là Ausbourg vì con dấu ở đó. Trong trường hợp nầy phải trả thêm hai trăm Đức kim. Công việc hoàn toàn chíng xác, ông hiểu chớ...

Steiner dựa vào lưng ghế:

- Tôi không có nhiều tiền. Vả lại, tôi không có vấn đề giữ được tên họ của mình là quan trọng.

- Vậy thì cứ để nguyên. Chỉ cần đổi tấm hình thôi. Chúng tôi sẽ phụ trách đóng dáu lên ảnh, không đòi thêm gì cả.

- Nhưng vô ích. Tôi cần phải làm việc vơi thẻ thông hành Đức, người ta không cho giấy phép hành nghề.

Người to lớn nhún vai. Anh chàng nhỏ thó thở ra:

- Vậy chỉ còn giấy thông hành người Aùo.

- Nhưng nếu người ta điều tra ra...

- Làm gì có chuyện đó trừ khi chính ông không kín miệng.

https://thuviensach.vn

Steiner nói giá:

- Ba trăm si linh.

Giựt nhổm người, anh chàng nhỏ thó ra chiều khó chịu:

- Chúng tôi không hề nói thách. Nghề nghiệp mà. Năm trăm Đức kim, không bớt một đồng xu.

Steiner không đáp. Anh chàng nhỏ thó nói một hơi:

- Với thẻ thông hành Đức thì còn kỳ kèo được vì thỉnh thoảng chúng tôi cũng có mối. Nhưng thông hành Aùo là vật hiếm có. Ít khi có người Áo nào cần giấy thông hành. Năm trăm si linh, chắc một lời.

- Ba trăm năm chục.

- Ba trăm năm chục vừa đủ khoản tiền mà chúng tôi đã trả cho gia đình người chết. Và đó không phải là chuyện dễ làm và ít tốn kém đâu! Còn tiền sở phí… Đối với người quá cố, mình cũng phải trọng nể, phải không ông... Muốn có được giấy tờ của một người nằm yên trong mồ mả, chúng tôi phải trả ngay tiền mặt cho gia đình ông ta. Chỉ có tiền mặt mới là lý do chính đáng để an ủi sự đau buồn. Tuy nhiên, trông ông là người người đàng hoàng, dễ mến, chúng tôi có thẻ bằng lòng với giá bốn trăm năm chục. Nhưng làm như thế tức là đi ngược lại quyền lợi của chúng tôi.

Hai bên còn mặc cả một lúc lâu trước khi cũng bằng lòng giá bốn trăm Đức kim. Steiner lấy một tấm ảnh vừa mới chụp ra trao cho họ.

Cả hai tay buôn mang tấm ảnh đi. Một giờ sau, họ trở lại với tấm thẻ thông hành có dán ảnh của Steiner và đã được đóng dấu lên trên. Steiner trao đủ tiền cho anh chàng phát ngôn. Anh ta ra điều thân tín:

https://thuviensach.vn

- Chúc ông bạn may mắn. À, tôi cần dặn thêm. Khi nào hết hạn, ông bạn cứ đến để chúng tôi sửa lại. Dễ lắm. Chuyện khó là xin chiếu khán.

- Hay là mình làm ngay lúc nầy đi.

Anh chàng phát ngôn lắc đầu:

- Cứ để nguyên như thế tốt hơn. Ông bạn hiện đang có một thẻ thông hành đích thực. Đổi ảnh không bị tội nặng bằng giả mạo văn tự. Vả lại, hiệu lực còn tới cả hơn một năm nữa. Trong thời gian đó, biết bao nhiêu chuyện sẽ xẩy ra. Biết đâu…

- Hy cọng như thế.

- Ông bạn nhớ giữ kín cho. Chúng tôi chỉ dặn hờ thế thôi. Vì quyền lợi của đôi bên. Chào ông bạn.

- Chào các bạn.

Gã to lớn mở miệng lần đầu tiên:

- Streecz miecze.

Anh chàng nhỏ thó cười giải thích:

- Anh ta không biết tiếng Đức, nhưng rất phù thuỷ về những con dấu. Nghề nghiệp mà.

Steiner ra nhà ga. Anh ta đã gởi chiếc túi đeo ở đó. Hôm qua, anh dã rời nhà trọ và ngủ đêm trêm một cái ghế đá ở công viên. Buổi sáng, anh cạo râu trong phòng vệ sinh tại nhà ga rồi mới chụp hình lấy liền.

Bây giờ, với tấm thông hành mới mua anh trở thành một công nhân tên Fohann Gruber.

https://thuviensach.vn

Được một quãng đường, Steiner bỗng dừng lại. Còn một việc phải thanh toán trong khi anh ta muốn còn tự gọi với tên Steiner. Anh ta vào một buồng điện thoại bấm “Leopold Schafer, 27, Truteraugasse. ” Anh không bao giờ quên tên kẻ đã đánh mình hôm Kern cùng bị bắt. Anh ta quay số vừa tìm thấy. Có tiếng đàn bà trả lời. Steiner hỏi:

- Schafer có nhà không...

- Dạ có, để tôi gọi.

Steiner nói mau:

- Thôi khỏi. Đây là trụ sở Cảnh sát Elisabeth Promenade. Đêm nay có hành quân. Bảo Schafer trình diện 15 phút trước nửa đêm. Hiểu chưa...

- Dạ hiểu, mười hai giờ thiếu mười lăm.

- Tốt.

Steiner móc máy vào.

Trautegunasse là một con đường nhỏ hẹp và thưa vắng, chỉ lèo tèo một ít ngôi nhà cũ kỹ, đa số là dân trung lưu. Steiner quan sát cẩn thận căn nhà mang số 27. Căn nhà cũng chẳng khác gì bao nhiêu nhà khác cùng một con đường nhưng Steiner lại thấy thù ghét nó lạ lùng. Anh ta ngược lại một quãng đường và đứng đợi.

Một lúc sau, Schafer ra khỏi nhà với điệu bộ của một nhân vật quan trọng. Steiner đi ngược chiều vừa đúng lúc gặp nhau ở một khoảng tối và đụng mạnh vào vai Schafer.

Schefer lảo đảo gượng đứng lại:

- Bộ say rượu hả... Anh không thấy một chức việc đang mặc sắc phục đây sao...

https://thuviensach.vn

- Xin lỗi, tôi chỉ thấy có thằng chó má. Một thằng chó má, nghe rõ chưa...

Schafer chưng hửng một lúc mới bình tĩnh lại:

- Mầy có điên không... Được, mầy sẽ biết tay tao.

Hắn vừa nói vừa rút súng ra. Nhanh như chớp, Steiner đá mạnh vào cườm tay, đồng thời xông tới, tát vào mặt Schafer luôn hai cái như trời giáng.

Schafer gầm lên, xóc tới. Steiner tránh gọn sang một bên, tung một cú đấm thẳng đánh trúng vào mũi Schafer làm đổ máu. Vừa đánh, Steiner vừa nghiến răng:

- Thằng chó má, quân đê tiện, dồ khiếp nhược!

Một quả đấm kế tiếp trúng vào miệng Schafer. Schafer kêu to:

- Cứu tôi, cứu tôi!

Steiner bước tới:

- Cho mầy kêu.

Vừa nói, anh ta bổ tiếp một quả đấm vào cằm bằng tay mặt và dùng ức bàn tay trái chấn thẳng vào chấn thuỷ khiến Schafer ngã khuỵu.

Vài cánh cửa bên đường vụt mở ra. Có người hỏi:

- Chuyện gì vậy...

Steiner từ trong bóng tối đáp:

- Một gã say rượu.

https://thuviensach.vn

Người vừa hỏi bực tức:

- Lại say sưa làm náo loạn cả phố. Đem nó tới bót đi.

- Đúng vậy. Để tôi dìu hắn đi.

Các cửa sổ lần lượt khép lại. Steiner vọt chạy cề phía góc đường. Anh ta tin chắc rằng với khuôn mặt sạch sẽ và cạo nhẵn râu của mình, chắc chắn Schafer chẳng nhận ra, nhứt là trong bóng đêm.

Tới một con đường có nhiều xe cộ, anh đi chậm lại.

Trả thù cũng là một khoái trá nhưng cũng là chuyện buồn nôn, nhứt là trả thù hắc ám. Tuy nhiên, anh nghĩ tiếp, dầu sao nó cũng đền bù được phần nào những năm dài chạy trốn. Anh đứng dưới ánh sáng một ngọn đèn đường, rút giấy thông hành vừa mua được lúc tối ra. Tấm ảnh là của anh nhưng tên họ lại là Johann Hubert. Steiner nói thầm “ông bạn đã chết và sẽ rã rục trong lòng đất Gratz. Còn tôi, Johaph Steiner, tôi vẫn sống nhưng chẳng có giấy thông hành nên kể như đã chết. Chúng mình trao đổi với nhau. Ông bạn cho tôi cuộc sống bằng giấy tờ, tôi hiến ông bạn cái chết của một kẻ không căn cước. Khi mà những người sống không còn muốn giúp đỡ nhau thì người chết đành phải làm công việc đó”.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 6

Kern trở về lữ quán chiều chủ nhật. Vào phòng, anh gặp ngay Marill đang xúc động mạnh. Thấy Kern, ông ta kêu lên:

K

- May quá, có người rồi. Tất cả đều đi vắng, ngay cả cái thằng chủ hộp tạm trú nầy.

- Chuyện gì vậy...

- Cậu có biết ở đâu có một cô đỡ không... Một bác sĩ hay một chuyên viên tình dục cũng được. Biết không...

- Không.

Marill chán nản lắc đầu. Ông ta nhìn Kern:

- Đành vậy. Kern, cậu là người đứng đắn. Lại đằng nầy với tôi. Cần phải có một người ở bên cạnh bà ta để tôi chạy đi tìm bà mụ. Được chớ...

- Nhưng làm việc gì...

- Canh chừng đừng để bà ta lăn lộn nhiều. Nói chuện với bà ta hay làm bất cứ một cái gì.

Ông ta lôi Kren xuống tầng lầu dưới và mở cửa một căn phòng nhỏ hẹp ra, bên trong chỉ có cái giường. Trên giường, một thiếu phụ đang rên rỉ.

https://thuviensach.vn

Marill giải thích:

- Mới có bảy tháng. Đẻ non. Tôi đi gọi bác sĩ ngay.

Kern chưa kịp có phản ứng, ông dân biểu bị trục xuất ra khỏi nước Đức đã phóng vọt ra ngoài.

Người đàn bà rên nho nhỏ. Kern nhón chân bước tới, ngập ngừng hỏi:

- Bà có cần gì không...

Thiếu phụ tiếp tục rên. Tóc bà ta ướt đẫm mồ hôi, mắt trắng dã. Bà ta cố nghiến chặt hai hàm răng lại như để khỏi kêu la.

Kern lại hỏi:

- Bà có cần tôi tiếp gì không...

Anh nhìn quanh phòng. Một cái áo khoác che bụi loại rẻ tiền nằm vắt trên tay ghế. Gần đầu giường là một đôi giày cũ kỹ. Người đàn bà nằm trên giường vẫn mặc nguyên quần áo, dường như bà ta đã bất thần ngã quỵ lên đó. Trên chiếc bàn nhỏ có chai nước và bên cạnh là một cái va li.

Người thiếu phụ rên to hơn. Kern chẳng biết phải làm gì. Bà ta lăn qua lộn lại. Kern nhớ tới lời dặn của Marill và một ít hiểu biết hồi còn ở Đại học. Anh cố giữ chặt vai người đàn bà và có cảm tưởng như đang chụp bắt một con rắn. Mỗi lần Kern vừa chạm vào vai, người đàn bà lại trằn mình qua một bên. Rồi thình lình, bà ta quơ hai tay lên khoảng không, chụp trúng cánh tay của Kern và bấu siết vào.

Kern không ngờ người đàn bà đau đẻ lại mạnh đến thế. Bà ta nghiêng đầu qua một bên vừa thở vừa rên siết như tiếng thở từ lòng ruột quả đất thoát ra.

https://thuviensach.vn

Bỗng nhiên, thân hình người đàn bà co giựt liên hồi. Kern bỗng hoảng hốt khi nhìn thấy một vệt đỏ thẫm đang loang dài trên vải giường. Anh cố vùng thoát ra nhưng người đàn bà cẫn bấu chặt. Như bị thôi miên, anh nhìn sững dòng máu đang chảy tới cuối giường và nhỏ giọt xuống, đọng thành vũng trên nền nhà.

Kern thấy cần phải làm một cái gì nhưng không dám vùng vẫy sợ làm kinh động người đàn bà. Anh nói qua hơi thở:

- Buông tôi ra! Buông tôi ra, mau!

Đột nhiên, toàn thân người thiếu phụ như giãn ra. Hai bàn tay buông xuôi, bà ta ngã vật đầu xuống gối. Kern nhảy xổ ra ngoài, Chạy một mạch lên phòng Ruth Holland.

Ruth đang ngồi trên giường với mấy quyển sách đã mở ra. Kern cuống cuồng vẫy tay:

- Mau! Có một bà ở phòng dưới bị băng huyết.

Cả hai cùng hối hả chạy xuống. Bóng tối đã tràn ngập căn phòng. Nắng chiều còn sót bên cửa sổ chiếu thành một mặt bình hành vàng úa lên nền, phản ánh từ chai nước trông như một viên hồng ngọc. Người đàn bà nằm trên bất động, gần như không còn thở.

Ruth lại tốc mền lên. Khắp người bà ta ướt máu. Ruth hốt hoảng:

- Mở đèn mau!

Ánh đèn vàng lợt trộn có màu đỏ thẫm của nắng chiều làm thành một thứ ánh sáng buồn thảm. Người đàn bà nằm trên giường trông như một khối cô dạng loang lổ máu với hai chân co quặp lại.

https://thuviensach.vn

- Đưa khăn cho tôi. Phải chận máu lại ngay. Đưa bất cứ vật gì cũng được.

Kern đưa chiếc khăn lau để trên bàn gần đó cho Ruth:

- Chắc bác sĩ sắp tới. Marill đã đi gọi rồi.

Anh vừa nói vừa lục trong va li xem có thứ gì có thể dùng để ngăn xuất huyết. Ruth lại kêu lên:

- Mau đi, đưa bất cứ gì cũng được mà.

Dưới đất một chồng tã trẻ con, mấy chiếc áo tý hon, vài tấm vải lót và hai chiếc áo len cho trẻ sơ sinh. Ruth ném cái khăn đẫm máu vào một góc và thúc hối Kern:

- Mau đi.

Kern đưa cho Ruth một đống tã và mấy tấm vải lót. Cùng lúc ấy, anh ta nghe tiếng chân bước lên thang lầu. Cửa mở ra. Marill cùng với một bác sĩ.

- Chúa ơi! Chuyện gì xẩy ra đây!

Ông bác sĩ nhảy một bước dài tới bên giường, xô Ruth ra cào khom xuống quan sát. Vài phút qua, ông ngẩng đầu lên bảo Marill:

- Gọi ngay số 2167. Bảo với Braun đem đủ dụng cụ đánh thuốc mê và một bộ giải phẫu Braxton Hicko tới. Hiểu chớ... Dặn mang theo tất cả những gì cần thiết để ngăn xuất huyết.

Marill chạy vụt ra. Ông bác sĩ nhìn quanh và bảo Kern:

- Cậu có thể đi ra, chỉ để cô nầy ở lại thôi. Tìm cho tôi một thùng nước. Đưa túi đồ lại đây.

https://thuviensach.vn

Vị y sĩ thứ hai tới nơi mười phút sau. Kern và một số khách trọ vừa về tới dọn dẹp phòng bên cạnh để làm nơi giải phẫu. Người chủ lữ quán cũng hăng hái đi tìm những ngọn đèn mạnh hơn để căn phòng đủ sáng.

- Mau lên, mau lên!

Ông bác sĩ thứ nhứt luôn miệng thúc giục mọi người. Ông ta mặc áo choàng trắng vào và lo soạn đồ mổ, để cho Ruth gài nút áo giùm. Ông ta ném cho Ruth một cái áo choàng khác:

- Cô cũng phải mặc vào. Có sợ máu không...

- Dạ không.

- Tốt. Được lắm.

Kern lên tiếng:

- Tôi có thể giúp được một phần. Tôi đã học Y khoa hai lục cá nguyệt.

Ông bác sĩ nhìn các dụng cụ giải phẫu:

- Bây giờ chưa cần. Bắt đầu được chưa...

Aùnh đèn chiếu bóng trên khoảng đầu sói của ông ta. Cánh cửa phòng được tháo ra. Bốn người đàn ông khiêng chiếc giường có người đàn bà băng huyết nằm trên.

Người đàn bà khá nặng. Trán Kern lấm tấm mồ hôi. Anh bắt gặp cái nhìn của Ruth. Mặt nàng tái xanh và bình tĩnh lạ lùng đến nỗi Kern thấy lạ đi.

Ông bác sĩ sói đầu quát lên:

- Tất cả ra ngoài, trừ những người có phận sự.

https://thuviensach.vn

Ông ta cầm tay người đàn bà:

- Có đau lắm không...

Người đàn bà thều thào:

- Xin cứu đứa bé…

Giọng người thầy thuốc dịu lại:

- Cứu cả hai, đừng lo.

- Đứa bé…

- Nó ra bằng vai. Chỉ cần xoay qua một chút là yên chuyện. Đừng lo ngại gì cả. Cho thuốc mê!

Kern và Marill cùng vài người nữa đứng đợi trong căn phòng bỏ trống của người thiếu phụ sanh non. Từ phòng bên cạnh vẳng qua tiếng thì thầm của hai ông bác sĩ.

Marill nhìn những cuộn len màu dưới đất, nói với Kern:

- Sanh đẻ, ra chào đời là như thế. Máu và những tiếng khóc, cậu hiểu không...

- Hiểu.

- Không. Cả cậu và tôi đều không hiểu. Một người đàn bà, rất giản dị. Cậu có thấy mình hơi ngốc một chút không...

- Không.

Marill lau tròng kiếng và nhìn Kern:

https://thuviensach.vn

- Không... Nhưng tôi… À, cậu đã ăn nằm với một phụ nữ nào chưa... Chưa à... Như vậy là cậu cũng ngốc một chút. Ở đây có rượu mạnh không...

Gã bồi phòng bước ra. Marill bảo:

- Cho nửa chai cognac. Được, được, có sẵn tiền đây, cứ mang lên.

Gã bồi phòng bước ra. Người chủ lữ quán và hai người nữa cũng bước theo. Trong phòng chỉ còn lại Marill và Kern. Marill bảo Kern:

- Mình lại cửa sổ ngồi. Mặt trời chiều đẹp chớ...

Kern gật đầu. Marill chép miệng:

- Có nhiều điều trái ngược lại ở bên nhau. Ở dưới vườn có mấy bụi tử đinh hương phải không...

- Có.

- Tử đinh hương và hơi ether. Máu và rượu cognac. Nào, chúng mình chẩn bị cụng ly!

Gã bồi phòng đặt mâm lên bàn:

- Tôi mang lên bốn ly, ông Marill. Tôi nghĩ là ông có thể…

Hắn dùng đầu hướng về phía bên cạnh. Marill hiểu ý:

- Được tôi sẽ mời các vị ấy.

Và ông ta hỏi Kern:

- Cậu uống mạnh chớ...

- Ít thôi.

https://thuviensach.vn

- Tiết độ là tật xấu của người Do Thái. Nhưng nhờ vậy mà họ hiểu nữ giới nhiều hơn. Rất tiếc là phụ nữ không muốn ai hiểu họ. Nào, chúc vui cậu!

- Chúc vui ông!

Kern uống cạn ly. Anh cảm thấy dễ chịu hơn:

- Chỉ sanh non thôi hay còn chuyện gì khác...

- Sanh trước nhiều tuần. Vì quá mỏi mệt. Các chuyến đi, những lần thay đổi xe lửa, sự nơm nớp lo sợ và hàng tá chuyện bất thường, cậu hiểu chớ... Một người đàn bà trong tình trạng đó nhứt định không chịu đựng nổi.

- Nhưng tại sao bà ta lại làm như thế...

Marill rót thêm rượu vào hai ly:

- Tại sao à... Tại vì bà ta muốn đứa con mang quốc tịch Tiệp Khắc. Tại vì bà ta muốn đứa con, lúc đi học, bị người nhổ vào mặt và mắng là đồ Do Thái bẩn thỉu.

- Người chồng bà ta đâu...

- Người chồng đã bị bắt trước đó ít lâu. Cậu biết tại sao không... Tại vì ông ta là một nhà buôn hoạt động mạnh hơn một nhà buôn khác cùng ở một con đường. Anh chàng con buôn cạnh tranh kia phải làm gì...

Hắn tố cáo người kia là có hành động phá hoại hoặc có tư tưởng Cộng sản, hoặc vu cáo là bị mắng chửi thậm tệ, bất cứ chuyện gì. Vậy là người kia bị bắt và hắn gom thâu khách hàng. Hiểu chớ...

Kern nhìn ra xa:

- Đó là chuyện quá quen thuộc với gai đình chúng tôi.

https://thuviensach.vn

Marill uống cạn ly:

- Chúng ta đang sống ở thế kỷ nào... Hòa bình được đảm bảo bằng đại bác và bom đạn, và tư tưởng nhân loại được bảo đảm bằng những trại tập trung và các cuộc tàn sát người Do Thái. Chúng ta đang chứng kiến một sự đảo lộn mọi giá trị. Kẻ tấn công tự nhận là người bảo vệ hòa bình trong khi nạn nhân bị coi là kẻ làm rối loạn hòa bình. Vậy mà vẫn có nhiều dân tộc tin như thế.

Khoảng nửa giờ sau, họ nghe có tiếng khóc oa oa ở phòng bên. Marill tươi cười:

- Hay quá, họ đã thành công. Tiệp Khắc lại có thêm một công dân. Hãy uống chào mừng hắn. Uống đi Kern, uống để ca ngợi sự huyền bí của vũ trụ, của sự sanh sôi nẩy nở. Cậu có biết tại sao phải gọi là huyền bí không... Tại vì cuối cùng rồi cũng chết.

Cửa mở ra. Ông bác sĩ thứ hai bước vào, mình vấy máu và ướt mồ hôi. Ông đang giữ chặt một vật gì đó đang kêu ré trong khi ông đang vỗ vỗ vào lưng nó. Ruth bước vào. Ông bác sĩ bảo:

- Thằng bé thoát nạn. Cô lấy cái nầy…

Ông ta trao đứa bé và một mớ vải trải giường cho Ruth:

- Tắm nó và quấn lại. Đừng siết chặt. Bà chủ nhà nấy rành lắm. Cứ để nó luôn ở dưới, đừng cho nó ở trong không khí ngập mùi ether nầy.

Ruth bồng đứa bé. Kern có cảm tưởng như mắt cô bạn mở lớn gấp đôi. Ông bác sĩ ngồi xuống, thở hắt ra:

- Bộ có cognac sao...

Marill rót một ly cho ông ta và hỏi:

https://thuviensach.vn

- Trên thực tế, một y sĩ thường có cảm tưởng gì khi thấy người ta chế tạo chiến cụ hằng ngày mà không lo xây bệnh viện...

Vị bác sĩ ngước mắt:

- Nhảm! Hoàn toàn nhảm! Ở bệnh viện, người ta băng bó, may vá cho lành lặn để rồi một hôm nào đó lại bị nổ tung ra từng mảnh. Tại sao không hủy diệt ngay những trẻ sơ sinh đi! Như vậy giản tiện hơn.

Dân biểu đào tẩu Marill cười chua chát:

- Ông bạn quên điều nầy. Giết một đứa bé theo kiểu đó là phạm tội sát nhân, còn giết những người lớn là phục vụ cho đất nước.

Ông thầy thuốc thở dài:

- Cứ chờ có một thế chiến nữa rồi sẽ thấy. Sẽ có chẳng biết bao nhiêu đàn bà và trẻ con bị lôi vào. Chúng ta đã chết quá nhiều vì dịch tả, nhưng so với một cuộc chiến tranh, dầu ngắn hạn, thì bịnh dịch trở thành vô hại.

Có tiếng gọi gấp rút từ phòng bên kia:

- Braun! Mau lên!

- Tới ngay!

Marill giựt mình:

- Nguy rồi! Chắc có chuyện không lành.

Một lúc sau, bác sĩ Braun trở lại, mặt thiểu não:

- Tử cung rách. Chẳng còn cách gì hơn. Máu tuôn ra hết.

- Không còn cách gì à...

https://thuviensach.vn

- Vô phương. Chúng tôi đã tận lực. Không ngăn được.

Ruth đứng ở cửa, hỏi:

- Sang máu được không... Tôi tình nguyện cho máu.

Braun lắc đầu:

- Không được, cô bé. Sang máu mà không ngăn được máu tuôn ra thì vô ích.

Ông ta lại vội vàng sang phòng bên. Cửa để mở. Khung hình chữ nhật được soi mờ càng làm tăng vẻ thê lương. Cả ba ngồi im lặng. Gã bồi phòng bước vào:

- Thưa, dọn được chưa...

- Khoan đã!

Marill hỏi Ruth:

- Cô uống gì...

Ruth lắc đầu. Marill nài ép:

- Nên uống một chút sẽ thấy dễ chịu ngay.

Ông ta rót cho Ruth nửa ly cognac.

Trời bắt đầu tối. Những tia nắng cuối cùng còn lung linh màu tím thẫm ở chân trời. Một mảnh trăng trắng nhợt lờ đờ trôi trông như một đồng tiền cũ rỗ mặt. Tiếng xôn xao từ dưới đường vọng lên, náo nhiệt vui tươi, Kern bỗng nhớ tới những lời của Steiner: Khi có người chết bên cạnh, mình chẳng có cảm giác gì cả. Đó là điều tai hại của thế giới. Sự bi thương không phải là cơn đau đớn. Sự bi thương có thể là một thứ hài lòng che giấu. Một

https://thuviensach.vn

thứ cảm tưởng khi tự thấy mình may mắn không phải là kẻ đang đau đớn hoặc vì kẻ ấy không phải là một người thân.

Kern nhìn sang Ruth. Bóng tối đã che khuất mặt mày nàng. Bỗng nhiên, Marill lắng tai:

- Cái gì vậy...

Một chuỗi âm điệu vĩ cầm làm lay chuyển bức màn đêm. Aâm thanh lúc chìm trong gió, lúc nổi lên rồi vút cao trên vô tận. Từng tiếng nhạc đuổi bắt nhau, dịu dàng, yểu điệu và buồn thảm cũng như cảnh buồn thảm dung dị của hoàng hôn.

Marill nhìn qua cửa sổ:

- Người chơi vĩ cầm cũng ở trong lữ quán nầy. Trên lầu tư.

Kern gật đầu:

- Tôi biết ông ta. Tôi đã nghe ông ta đờn một lần. Không ngờ lại cũng ở đây.

- Không phải là một tay mơ. Đúng là một nhà nghề.

- Có cần tôi lên nói ông ta ngừng đờn không...

- Chi vậy...

Kern hất đầu ra phía cửa. Tròng kính của Marill lóe sáng:

- Không nên. Con người luôn luôn có lúc để buồn. Vả lại, ở đâu cũng có chết chóc. Những việc trái ngược nhau thường ở bên nhau.

Họ ngồi im lặng nghe điệu nhạc. Chừng như một thời gian vô tận đã trôi qua khi bác sĩ quay trở lại:

https://thuviensach.vn

- Chết rồi. Không đau đớn lắm. Trước đó, bà ta đã biết mình có được một đứa con trai.

Cả ba người đứng lên. Braun đề nghị:

- Mình đem bà ấy qua đây. Người ta sắp cần phòng bên ấy.

Người đàn bà nằm đó, người như bé lại giữa đống chăn gối ngổn ngang vấy máu, giữa những thau nước đầy bông gòn đỏ thắm. Bà ta nằm đó, khuôn mặt xa vắng và trang nghiêm, chẳng còn gì để bận tâm. Ông bác sĩ đầu sói đi qua đi lại bên giường làm thành một hình ảnh trái ngược: một sức sống đang muốn nổ tung vì tức bực bên cạnh một cuộc an nghỉ cuối cùng.

- Nên đắp lại cẩn thận. Đừng để người khác trông thấy. Chắc cô bé mới chứng kiến vụ máu me lần thứ nhứt. Có sợ không...

Ruth lắc đầu.

- Tốt lắm. Aø nầy, Braun, anh có biết tôi xấu hổ đến mức nào không... Tôi muốn treo cổ để khỏi phải…

- Nhưng anh đã cứu sống đứa bé. Không giỏi thì làm thế nào được.

- Tôi biết là chúng mình đã làm đủ mọi thứ, không phải lỗi của mình nhưng tôi vẫn muốn tự treo cổ.

Ông ta nuốt nước miếng:

- Hơn hai mươi năm hành nghề nhưng hễ cứ mỗi lần để vuột một bênh nhân là mỗi lần tôi muốn tự vận. Vô lý thật.

Và ông quay sang Kern:

- Lấy giùm một điếu thuốc trong túi trái của tôi gắn vào miệng – Ông ta lập bập – Châm lửa giùm luôn. Tôi đi rửa tay đây.

https://thuviensach.vn

Những người còn lại khiêng chiếc giường với người chết trở về chỗ cũ. Ngoài hành lang, họ gặp vài người ở phòng lớn đã mượn làm nơi mổ. Một người đàn bà gầy queo, cổ cao và sần sùi như cổ gà tây:

- Bộ không đem xác vào nhà thương sao...

Marill đáp:

- Không.

- Rồi để đây suốt đêm à... Làm sao người ta ngủ được...

Marill tức giận:

- Không ngủ được thì bà nội cứ thức.

Người đàn bà quắc mắt:

- Tôi không phải là bà nội.

- Cũng chẳng sao.

Người đàn bà xỉa xói Marill:

- Rồi ai lau phòng... Làm sao người ta chịu được mùi tanh hôi đó, hả...

Marill phân bua:

- Các người thấy không... Người nầy đã chết. Đứa bé đang cần có mẹ, người chồng cần có vợ. Vậy mà mụ nầy không chút cảm động. Quả là một chuyện khó hiểu.

Hai ông bác sĩ tới. Người đầu sói nói với Marill:

- Đứa bé đang ở với bà lữ quán. Tôi phải điện thoại để họ đến đem nó đi và cho nhà chức trách biết rõ trường hợp cái chết. Ông bạn có biết bà ta

https://thuviensach.vn

không...

Marilllắc đầu:

- Bà ấy mới tới có vài hôm. Tôi chỉ nói chuyện qua một lần.

- Chắc phải có giấy tờ.

- Để tôi coi.

Hai ông bác sĩ đi luôn. Marill lục tìm trong va li người chết. Bên trong chỉ có một mớ tã, một áo dài xanh, một ít quần áo khác và một đồ chơi trẻ con sặc sỡ. Trong túi xách tay, ông ta tìm thấy một thẻ thông hành và một giấy phép cư ngụ do Cảnh sát Francfort - sur - l'Oder cấp. Marill mang ra chỗ sáng đọc:

- Katharina Hirochfeld, tên thật Brinkman, sanh ở Munster ngày 17 - 3 - 1901.

Ông ta nhìn lại giấy thông hành:

- Còn hiệu lực ba năm. Ba năm cho một người khác. Chỉ cần chứng chỉ cư trú là đủ để khai tử.

Marill bỏ túi các giấy tờ và nói với Kern:

- Mọi việc để tôi lo. Phải mua một cây đèn cầy. Không hiểu sao nhưng tôi có cảm tưởng là nên ở bên bà ta. Không cần thiết lắm nhưng chẳng lẽ bỏ nằm một mình.

Ruth bảo:

- Tôi sẽ ở lại.

Kern nói ngay:

https://thuviensach.vn

- Cả tôi nữa.

- Được. Chút nữa, tôi trở lại thay cô, cậu.

Trăng lên khá cao và sáng tỏ. Trời đêm rộng thênh thang và xanh biếc. Gió mang vào phòng mùi đất ẩm và hương hoa.

Kern đứng gần Ruth bên cửa sổ. Anh có cảm tưởng như vừa trở lại nhà sau một chuyến viễn du. Anh vẫn còn nghe thấy tiếng đau đớn và tiếng kêu xé buốt của người thiếu phụ, một thân hình đẫm máu, co giựt từng hồi. Anh nghe hơi thở nhẹ của cô gái đứng và nhìn thấy vành môi tươi mát. Tự nhiên anh hiểu rằng nàng cũng thuộc vào cái khối huyền bí mà tình yêu đang bao quanh bởi một vòng tròn đáng sợ. Anh không rõ trời đêm có chia xẻ với mùi đất xông lên và với tiếng đàn bềnh bồng trên mái ngói hay không... Anh lại biết rằng nếu quay lại, anh sẽ bắt gặp khuôn mặt như sáp của người chết, và anh cảm thấy cần có một hơi ấm, chỉ cần một hơi ấm thôi…

Một bàn tay khác lạ nắm lấy bàn tay và đặt lên một bờ vai thon thỏ…

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 7

Marill ngồi trên một bục xi măng, đang phe phẩy quạt với một tờ báo. Trước mặt ông ta có một vài quyển sách.

M

- Lại đây, Kern. Sắp tới rồi. Đây là lúc những con thú đi tìm sự cô đơn và loài người đi tìm bạn. Còn được mấy ngày lưu trú...

Kern ngồi bên cạnh Marill:

- Còn một tuần.

- Một tuần, trong tù thì dài. Ngoài tự do thì quá ngắn – Marill chỉ vào mấy quyển sách - Trong thời kỳ di trú mình có thể học thêm. Tôi đang học Pháp và Anh văn.

Kern bỗng nói một câu bâng quơ:

- Bây giờ nghe thấy hai tiếng di trú tôi đã hết thấy đau xót.

Marill cười:

- Lầm rồi! Cậu đang có bạn đồng hành dễ thương đó thôi. Dante phải di trú. Schiller chịu lưu đày. Heine, Victor Hugo cũng vậy. Đó là chỉ mới kể một vài người thôi. Mặt trăng trên kia cũng phải xa lìa trái đất. Và trái đất lìa xa mặt trời – Ông ta nháy mắt – Ước mong là cuộc di trú này sẽ không

https://thuviensach.vn

biến chúng ta thành một vầng hơi trong không gian hay những vẩn thạch. Cậu có tin mình cũng như thế không...

- Không.

Marill lại phe phẩy tờ báo:

- Nếu trời kông mưa đó là lỗi của người Do Thái.

- Không phải.

- Một mảnh trái phá trong bụng sẽ là hạnh phúc tuyệt vời của người Do Thái.

- Cũng không phải.

- Người Do Thái là bôn - sơ - vích bởi vì họ thâu tiền quá nhiều.

- Cũng khá. Và sao nữa...

- Rằng Jesus là người ở phía Đông Địa Trung Hải và là đứa con vô thừa nhận của Đức…

- Không phải. Đoán sai rồi. Tôi vừa đọc " nhịp cầu tri âm". Nghe đây: Ai là người đàn ông đa cảm sẽ làm cho đời tôi hạnh phúc... Thiếu nữ dễ thương, nhạy cảm, quý phái và tế nhị, thích tư tưởng và điều đẹp, rất rành về ngành cho nhà trọ, tìm một người từ ba mươi lăm đến bốn mươi, hoàn cảnh tố t – Ông ta ngước mắt – Như vậy nghĩa là bốn mươi mốt thì bị loại. Và đây nữa: Tìm một người đàn ông xứng hợp. Phụ nữ vui vẻ trẻ trung, thích sống nội tâm, nhiệt thành, mau thông cảm, biết thưởng thức tình bạn, cần một người đàn ông có lợi tức tương đương, yêu nghệ thật và thể thao – ngon lành quá, phải không... Và đây là: Đàn ông năm mươi tuổi, cô độc, nhảy cảm, người trẻ hơn tuổi. Mồ côi cha lẫn mẹ… Marill ngừng lại nhìn Kern – Năm mươi tuổi! Mồ côi cha lẫn mẹ! Tội nghiệp ghê! Đây, cậu cầm

https://thuviensach.vn

lấy tờ báo. Hai trang mỗi tuần, chỉ có báo này mới có thôi. Cứ đọc những lời rao ấy là thấy đầy dẫy những tấm lòng tốt, sự yêu thương và tình bạn. Đúng là một thiên đàng! Một khu vườn Eden giữa rừng già chánh trị. Tươi mát và yên tĩnh quá! Mình như thấy như giữa thời đại bi thảm nầy vẫn còn quá nhiều tâm hồn cao cả…

Maill ném tờ báo về phía Kern:

- Tại sao không có lời rao: Chỉ huy trưởng trại tập trung, bản chất nhạy cảm, tinh thần cao cả...

Kern chua chát:

- Đừng quên rằng, hạng người đó vẫn ngỡ mình như thế.

- Đúng vậy. Càng ơ khai, người ta càng tưởng mình tốt, cậu sẽ thấy rõ trong những lời rao tâm tình. Muốn làm được như vậy phải có một sự tin tưởng mù quáng. Thái độ nghi ngờ và lòng vị tha chỉ trong những người thật sự văn minh. Và cũng chỉ vì hai thứ đó mà con người văn minh chịu thiệt thòi.

Ngay lúc đó, gã bồi phòng tới báo tin:

- Ông Kern, có người tìm ông. Chắc không phải là Cảnh sát.

Kern vội vàng đứng lên:

- Cám ơn, tôi tới ngay.

Anh có thể nhận ra ngay con người có vẻ thảm hại ấy. Đối với anh, người tới tìm giống như bức ảnh mờ, một bức ảnh mà người ta phải từ từ nhận dạng từng nét một mới thấy được toàn diện sự quen thuộc. Kern hoảng hốt kêu:

- Ba!

https://thuviensach.vn

- Chính ba đây! Ludwig!

Người cha lau mồ hôi trán, cười gượng gạo:

- Trời nóng quá.

- Dạ, dạo nầy trời nóng. Ba vào phía trong nầy mát hơn.

Sau khi mời cha ngồi, Kern đi tìm một ly nước chanh cho cha. Lúc trở lại, anh dè dặt nói:

- Lâu quá con không gặp ba.

Người cha gật đầu:

- Con còn ở đây lâu không...

- Dạ chắc không được. Họ khá tử tế nhưng sau thời hạn mười lăm hôm, có thể họ chỉ cho thêm một vài ngày nữa là cùng.

- Sau đó con có định lưu trú lâu không...

- Dạ không. Ở đây có quá nhiều di dân. Trước đây con hông biết. Con sẽ cố quay lại Vienne. Ở đó dễ trốn hơn. Còn ba, ba tính sao...

- Ba bị bịnh, Ludwig. Cúm. Ba chỉ dậy được có mấy ngày nay.

Kern thở ra nhẹ nhõm:

- Vậy à... … Chắc bây giờ ba đỡ nhiều...

- Như con thấy đây, chẳng sao cả.

- Rồi ba sống bằng cách nào...

- Ba có một chỗ ẩn náu.

https://thuviensach.vn

Kern cảm thấy vui vui:

- Và được canh gác cẩn mật.

Người cha nhìn con với ánh mắt hơi bối rối ngượng nghịu. Kern hơi ngạc nhiên:

- Ở đó có gì phiền phức không, ba...

- Tạm được, Ludwig. Đối với mình thì có gì đâu... Một chút yên tĩnh là đủ. Ba cũng làm việc chút ít, làm kế toán cho một nhà buôn than củi.

- Hay quá! Họ trả bao nhiêu...

- Chẳng ra gì cả, chỉ vừa tiền túi. Nhưng ba được nuôi ăn ở.

- Vậy là tốt quá rồi. Mai con đến thăm ba.

- Cũng được, nhưng để ba đến đây cũng vậy thôi.

- Không ba đi làm gì cho mệt. Để con đi.

- Ludwig… - Người cha nuốt nước miếng - Ba thích lại đây thăm con hơn.

Kern không khỏi ngạc nhiên. Và đột nhiên anh hiểu cả… Người đàn bà vạm vỡ canh cửa. Tim anh bỗng đập mạnh. Anh muốn nhảy phốc tới, vồ lấy cha mình rồi hai người cùng tẩu thoát. Và trong khoảng khắc, Kern liên tưởng tới mẹ, ở Dresde, vào những chủ nhật sống bên nhau. Bây giờ, trước mắt anh, một người cha gầy gập dưới ngọn roi định mệnh đang thảm khổ sợ sệt con.

Hết rồi! Hỏng cả rồi! Tự nhiên, toàn thân Kern như rã rời từng mảnh và một sự thương hại pha lẫn chua xót dâng lên.

https://thuviensach.vn

- Họ đã trục xuất ba đến hai lần, Ludwig. Ba chỉ cần tới đó một lần nữa là vào tù. Kể ra họ cũng chẳng ác độc gì nhưng họ không thể lưu giữ tất cả. Vả lại, ba bị bịnh… mưa dầm dề, Ludwig. Ba bị sưng phổi. Và, bà ấy lo chạy chữa, nếu không thì ba đã chết mất rồi. Bà ta không phải là người xấu…

Kern đã bình tĩnh lại:

- Con cũng nghĩ vậy.

- Ba có làm việc chút ít. Vừa đủ xài vặt. Ba không muốn nói thế… nhưng ba không thể ngủ tiếp tục ở ghế đá công viên, và trốn chui trốn nhủi mãi, Ludwig…

- Dạ, con hiểu.

Người cha nhìn vào khoảng không:

- Theo cha thì mẽ con nên làm đơn xin ly dị. Có như thế, mẹ con mới có thể trở về Đức.

- Ba muốn vậy sao...

- Không, không phải vì ba mà là vì mẹ con. Tất cả tội lỗi đều do ba. Nếu ba không cưới mẹ con thì đâu có chuyện bị kết tội có chồng Do Thái. Lỗi của ba. Và ba cũng có lỗi với con. Chính vì ba mà con mất quê hương.

Kern xúc động đến tột cùng. Hình ảnh một người cha vui sống lúc còn ở Dresde đã biến mất. Chỉ còn lại hình ảnh một người già nua, đơn độc, bi thảm, có liên hệ huyết thống với anh. Trong cơn bối rối, Kern bỗng đứng lên và chuyện chưa bao giờ xẩy ra trong đầu anh bỗng chợt nhớ tới, anh ôm choàng lấy đôi vai gầy yếu của người cha.

Siegmund cúi mặt:

https://thuviensach.vn

- Con hiểu cho ba, Ludwig.

- Dạ, con hiểu lắm. Lỗi không phải do ba. Hoàn toàn không phải.

Anh vuốt nhẹ đường lưng xương xẩu của cha.

- Thôi, ba đi.

- Dạ.

- Để ba trả tiền ly nước chanh. Ba có mang một gói thuốc cho con. Dạo nầy, con lớn ra và khoẻ mạnh.

Kern nghĩ phải, còn ba thì già đi và mất hết tự tin. Chỉ cần con nắm được trong tay kẻ nào đó đưa ba tới thảm cảnh này, con sẽ đập nát mặt nó ra. Anh cố cười:

- Ba ráng giữ gìn sức khoẻ. Tiền ly nước, con trả rồi. Lúc nầy, con cũng kiếm được một ít. Nhờ mấy sản phẩm của nhà mình. Có một nhà buôn ở đây còn khá nhiều nước hoa hiệu Farr. Con lấy ở đó.

Mắt Siegmund Kern sáng lên. Ông cười buồn bã:

- Bây giờ con phải đi gõ cửa từng nhà bán dạo. Ludwig, tha lỗi cho ba.

Kern cố nuốt trôi một vật gì đó vừa trào lên cổ:

- Có gì đâu ba! Đó là trường học tốt nhứt thế giới. Người ta học cách sống từ chỗ thấp nhứt.

- Nhớ giữ đừng để bịnh.

- Con khỏe lắm, ba đừng lo.

Cả hai cùng đi ra.

https://thuviensach.vn

- Con còn nhiều hy vọng, Ludwig…

Kern không khỏi nghĩ, thế nầy mà còn nhiều hy vọng hay sao... Anh an ủi cha:

- Tất cả rồi đâu vào đó. Tình trạng nầy không thể kéo dài.

Siegmund nhìn thẳng phía trước, giọng ông ấm lại:

- Phải Ludwig. Chúng ta rồi sẽ đoàn tụ, lúc đó có mẹ con… tất cả những gì ở đây đều qua đi, chẳng còn nhớ tới nữa…

Ngừng một lát, ông tiếp giọng đều đều của một kẻ sám hối:

- Nếu không phải lỗi tại ba thì con vẫn còn tiếp tục học.

- Nhưng, không có con...

- Con cố giữ sức khoẻ. Con không lấy thuốc hút sao... Dầu sao ba cũng là ba của con. Ba muốn cho con một vật gì.

- Dạ, ba cho con.

- Đừng quên ba. môi người cha run run, ba không hề có ý nghĩ xấu. Dầu không đủ sức làm nhưng ba vẫn lo về sự sống của con. Thôi, ba đi, con của ba.

Anh nhìn theo cha mình. Anh đã hứa là sẽ viết thơ và sẽ tới thăm nhưng anh biết rằng đây là lần gặp nhau cuối cùng. Anh đứng đó nhìn theo, nhìn theo cho tới khi người cha đi khuất. Trước mắt anh là một khoảng trống.

Kern quay vào. Marill vẫn còn ngồi đọc báo với nét mặt vừa khinh bỉ vừa chán chường. “Năm mười tuổi, mồ côi cha lẫn mẹ…” Vậy mà vẫn có người đủ can đảm nói lên, dường như tới năm mươi tuổi vẫn chưa thành nhân, nếu cha mẹ đã qua đời.

https://thuviensach.vn

Ba hôm sau, Ruth Holland đi vienne. Ruth nhận được điện tín của một người bạn gái cho biết có thể cho nàng ở đậu. Ruth nuôi hy vọng tới đó kiếm việc làm để tiếp tục học.

Đêm lên đường nàng và Kern tới quán ăn Porcelet Noir. Từ lâu rồi, họ chỉ được ăn có món súp bình dân.

Pacelet Noir là một quán ăn nhỏ, giá cả vừa phải nhưng thức ăn ngon. Chính Marill đã giới thiệu nơi nầy cho Kern. Anh định sẽ dùng món thịt trừu, và nhẩm tính khoản tiền trong túi, anh biết còn đủ để gọi thêm bánh kem tráng miệng. Anh nhớ có lần Ruth đã nói rằng thích bánh kem.

Nhưng lúc tới quán, Kern được cho biết là đã hết thịt trừu. Kern dò dẫm từng thức ăn

trên thực đơn. Phần lớn đều mắc tiền. Trong khi đó, gã hầu bàn không ngớt miệng giới thiệu:

- Thịt xông khói với su, sườn heo chiên ăn sà - lách, gà giò quay, gan tươi.

Kern hỏi Ruth:

- Em định dùng món gì thay thế thịt trừu...

Tuy hỏi nhưng Kern đã thầm tính là sẽ gọi món sườn heo, và như thế sẽ không còn dủ tiền để gọi món tráng miệng bánh kem.

Ruth nhìn vào thực đơn:

- Xúc xích với sà - lách và khoai tây rẻ tiền hơn.

- Không được. Không đúng với một bữa ăn giã biệt.

https://thuviensach.vn

- Em thích món ăn này lắm. Cứ ăn súp bình dân hoài, bây giờ được ăn thế nầy là sang quá rồi.

- Em thích sườn heo chiên không...

- Đắt lắm.

Kern gọi:

- Cho hai dĩa sườn heo chiên, thứ sườn to.

Gã hầu bàn mặt như sáp:

- Dạ chỉ có một cỡ thôi.

Kern lại Ruth:

- Em muốn dùng món gì trước...

- Không. Chỉ món sườn là đủ rồi.

Kern gọi thêm một chai rượu chát rẻ tiền. Gã hầu bàn khinh khỉnh rút lui vì thừa biết hạng khách nầy chẳng bao giờ thừa tiền để thưởng.

Quán ăn gần như trống vắng vì giờ ăn tối đã qua lâu. Chỉ còn một người khách duy nhất ngồi ở một bàn trong góc. Người khách đơn độc nầy đeo kính một tròng. Ông ta ngồi với một ly bia và nhìn chăm chú đôi bạn trẻ.

Kern bực mình:

- Sao ông ta không đi cho khuất mắt.

Ruth gật đầu:

- Ông ta có vẻ…

https://thuviensach.vn

- Chắc không phải dân tỵ nạn đâu. Có thể là ngược lại.

- Mình đừng thèm nhìn về phía ông ta…

Kern cố dằn được vài phút rồi lại nhìn sang. Người khách vẫn còn nhìn họ như dò xét. Kern tức tối:

- Ông ta muốn gì mà nhìn kiểu đó…

- Có thể là nhân viên mật vụ Gestapo. Em nghe nói, chúng có mặt ở nhiều nơi.

- Có cần anh sang hỏi hắn không...

Ruth vội vàng chụp tay Kern:

- Đừng!

Hai dĩa sườn được mang ra. Sườn vừa chín tới vừa mềm vừa béo đượm lại them có xà lách tươi trông đến thèm chảy nước miếng. Thế nhưng, cả Kern và Ruth đều chỉ ăn lấy lệ vì đang hồi hộp bởi sự ngồi lì của ông khách kỳ lạ. Kern trấn an Ruth:

- Chắc không phải theo dõi mình. Đâu có ai biết mình tới đây.

- Cố nhiên là không phải đặc biệt theo dõi mình. Có lẽ vì tình cờ. Hắn thấy lạ và chú ý…

Thức ăn được dọn đi. Kern nhìn mau ra phía sau. Anh muốn cho Ruth vui trước giờ chia tay nhưng bây giờ sự có mặt của con người kia đã phá hư tất cả. Anh bực bội đứng lên, trong đầu vừa nảy sanh một ý định.

- Đợi anh một chút.

Ruth sợ hãi:

https://thuviensach.vn

- Anh định làm gì... Ngồi đây đi.

- Không, không, anh không làm gì hắn đâu. Anh muốn nói chuyện với chủ quán.

Luôn luôn phòng xa nên lúc đi Kern mang sẵn theo hai lọ nước hoa nhỏ nhỏ. Bây giờ, anh muốn đổi hai chai dầu thơm đó để lấy hai đĩa bánh kem. Sự thực hai chai nước hoa của Kern trị giá gấp mấy lần hai đĩa bánh nhưng lúc nầy chẳng còn gì có giá trị hơn là sự vui lòng của Ruth, nhứt là sau khi đã khổ sở nếm món sườn chiên. Nếu được, Kern sẽ kỳ kèo thêm cho mỗi người một tách cà phê.

Vừa nghe Lern trình bày xong, người chủ quán trợn mắt:

- Định ăn quỵt hả... Không có tiền sao vác mặt tới ăn... Không có đổi chác gì hết. Để rồi Cảnh sát giải quyết.

Kern cố dằn giận:

- Tôi có thừa tiền đây.

Anh ném tiền lên mặt bàn. Người chủ quán vừa lấy tiền vừa hỏi:

- Cậu là thực khách hay bán dạo...

Kern không thể dằn hơn nữa:

- Bây giờ tôi là khách. Còn ông, ông là…

- Khoan đã, xin cho tôi nói.

Tiếng người bất thần chen vào từ phía sau làm Kern giựt mình quay phắt lại. chính là người khách mang kính một tròng. Người đàn ông kỳ lạ nói với Kern:

https://thuviensach.vn

- Tôi có thể nói với cậu vài câu chớ...

Kern theo ngay ông ta tới một cái bàn trống. Anh đang giận sôi nên đã tới mức liều. Người lạ hỏi:

- Có phải cô cậu là di dân Đức không...

Kern nhìn thẳng vào mắt ông ta:

- Chuyện đó có liên hệ gì tới ông...

Người lạ vẫn thản nhiên:

- Không. Tôi chỉ nghe cậu đề nghị đổi chác với người chủ quán. Tôi muốn mua chai nước hoa đó.

Kern nghĩ là mình đã nghi ngờ đúng. Nếu bán chai nước hoa bây giờ, anh sẽ bị người lạ bắt quả tang về tội buôn bán bất hợp pháp và sẽ bị bắt tức khắc.

- Không. Tôi không bán.

- Sao vậy...

- Tôi không hành nghề thương mãi.

- Như vậy thì mình trao đổi với nhau. Cậu trao tôi chai dầu thơm, tôi xuất tiền trả cậu bánh kem và cà phê.

Kern vẫn đề phòng:

- Tôi không hiểu ông muốn nói gì.

Người lạ cười hiền:

https://thuviensach.vn

- Tôi biết là cậu nghi ngại tôi. Đây, tôi xin nói rõ cậu nghe. Tôi là người ở Bá Linh và tôi sẽ trở về đó trong một tiếng đồng hồ nữa. Còn cậu thì không về được…

- Phải, nhưng có sao đâu!

- Chính vì vậy mà tôi muốn giúp cậu một việc nho nhỏ. Trước kia tôi đã từng là Đại đội trưởng và một trong những binh sĩ can đảm của tôi là người Do Thái. Cậu bằng lòng chớ...

Kern đưa chai dầu thơm cho ông ta:

- Xin lỗi. Tôi cứ ngỡ ông là…

Người Bá Linh cười:

- Tôi biết. Thôi, cậu trở lại với cô bạn đi, kẻo cô ấy sợ. Chúc cả cô cậu đều may mắn.

Kern bắt lấy bàn tay ông ta vừa chìa ra:

- Cám ơn. Cám ơn ngàn lần.

Kern đi trở về bàn, sung sướng gần như lảo đảo:

- Ruth, chuyện huyền hoặc như ông già Noel hay là anh đang điên...

Gã bồi bàn khệ nệ bưng tới một cái dĩa bằng bạc bên trên là một chiếc bánh kem ba tầng. Trên mâm lại còn có cả cà phê. Ruth ngạc nhiên đến lạnh người:

- Ủa, cái gì vậy...

Kern vừa rót cà phê ra tách vừa nheo mắt:

- Mỗi đứa có quyền lấy một phần. Em chọn đi.

https://thuviensach.vn

Thấy cả hai chỉ ăn có phần đã lấy ra thôi, gã hầu bàn hỏi:

- Dạ có cần tôi gói lại không...

Kern nhíu mày:

- Gói lại... Gói cái gì...

Gã hầu bàn chỉ cái bánh ba tầng:

- Tất cả cái này là của ông.

Kern hiểu ra. Anh quay người về phía sau:

- Ủa, ông hồi nãy đâu...

- Dạ, ông ấy đi rồi.

Kern xoay người lại, bảo Ruth:

- Aên đi em, lấy thêm phần có mứt đi.

Sau khi đã dồn đầy hai đĩa, Kern bảo:

- Đủ rồi. Gói phần còn lại hai gói. Ruth, em mang theo một gói đi đường.

Một lúc sau gã hầu bàn lại mang ra một cái mâm bạc lớn, bên trên có một chai săm - banh. Kern cười:

- Săm - banh... Tôi có gọi đâu...

Gã hầu bàn chỉ ra phía cửa:

- Chính ông khách lúc nãy dặn.

https://thuviensach.vn

Ngay lúc đó, người chủ quán tới cười vã lã:

- Cậu đừng giận… Lúc nãy tôi đùa nhưng không khéo…

Mắt Kern mở trừng trừng chiếu thẳng vào chai săm - banh. Gã hầu bàn giải thích:

- Ông hồi nãy trả tiền rồi.

Kern dụi mắt:

- Mình có ngủ mê không, Ruth... Em đã uống săm - banh lần nào chưa...

- Chưa, em chỉ thấy người ta uống trên màn ảnh.

Kern cố bình tĩnh lại, thừa cơ hội mắng xéo, người chủ quán:

- Ông thấy không, chỉ có một chai nước hoa hiệu Farr của nhà máy sản xuất Kern là đã được như thế nầy rồi. Loại nước hoa nầy phải có người sành điệu mới hiểu nổi giá trị.

Chủ quán cười gượng:

- Tôi chỉ giỏi về rượu thôi.

Nói xong, ông ta trở về quầy. Kern bảo Ruth:

- Anh bắt đầu tin ở phép lạ rồi. Ngay bây giờ nếu nếu có hai con bồ câu trắng từ ngoài bay vào, miệng ngậm thẻ thông hành có hiệu lực năm năm hay một giấy phép hành nghề vô thời hạn, anh cũng không ngạc nhiên.

Uống hết chai săm - banh, hai người đã ngà say. Họ đứng lên định ra về thì người chủ quán ngăn lại:

- Cậu còn chai nước hoa nào loại đó không... Tôi muốn… cho vợ tôi…

https://thuviensach.vn

Kern tỉnh táo ngay. Anh mò mẫm các túi:

- À, có đây. Không ngờ lại bỏ túi hai chai. Nhưng bây giờ thì không phải với điều kiện lúc nãy. Hai mươi cua - ron.

Người chủ quán tính nhẩm thật mau. Với tất cả các món ăn và chai sâm - banh mà người kia chịu, đúng giá là ba chục cua - ron. Như vậy, nếu trả hai mươi, ông ta còn lời tới mười cua - ron. Tuy nhiên, ông ta vẫn trả giá:

- Mười lăm.

- Hai chục.

Kern làm như sắp cho chai nước hoa vào túi.

- Thôi cũng được.

Người chủ quán móc ra một tờ giấy bạc nhầu nát trao cho Kern. Hắn định sẽ nói với cô nhân tình của hắn là đã phải trả đến năm mươi cua - ron. Như thế hắn khỏi phải may cho cô ta cái nón tốn tới năm chục cua - ron. Lợi gấp đôi.

Kern và Ruth trở về lữ quán và đi ra nhà ga với chiếc vali của Ruth. Dọc đường, Ruth hoàn toàn im lặng.

- Đừng buồn, Ruth. Anh sẽ tới đó tìm em. Trong vòng tám hôm hay trễ lắm là chỉ một hay hai ngày sau là anh phải rời nơi đây. Anh sẽ tới Vienne. Em có muốn anh tới đó không...

- Anh phải tới. Nhưng cố làm sao thu xếp cho tiện.

- Tại sao không chỉ bảo thế nầy thôi: Anh phải tới.

Ruth nhìn Kern:

https://thuviensach.vn

- Có lẽ tại em lo ngại cho anh.

Một lúc sau, Kern lại an ủi:

- Đừng buồn nữa, Ruth. Lúc nãy em còn vui mà.

Ruth bỗng lộ vẻ bối rối:

- Em sẽ kể cho anh nghe một chuyện nhưng để ý gì cả. Lắm lúc em tự cảm thấy không còn biết đầu đuôi gì nữa. Bữa nay, chắc là tại rượu. Mình lại đằng nầy. Chỉ còn mấy phút nữa thôi.

Cả hai ngồi trên một ghế đá công trường. Kern ôm vai người yêu:

- Vui lên, Ruth. Ngoài niềm vui ra chẳng còn có gì đáng kể. Nói như thế là sai. Nhưng với những kẻ như mình, chỉ cần một chút vui là gần như đủ cả.

Ruth nhìn thẳng trước mắt:

- Em cũng muốn vui lắm nhưng cảm thấy nặng nề làm sao ấy. Em muốn nhẹ nhàng thanh thoát. Thế mà bất cứ việc gì em làm cũng vụng về, nặng trĩu.

Nghe giọng nói hơi khác lạ, Kern nhìn vào mặt người yêu bắt gặp toàn nước mắt. Ruth tiếp tục khóc trong câm lặng. Nàng hất tóc ra sau:

- Em không biết tại sao lại khóc, nhứt là trong lúc nầy. Đừng nhìn em, đừng nhìn em nữa…

Kern vỗ về:

- Ruth đừng nói vậy.

https://thuviensach.vn

Ruth kề sát mặt tới, đặt tay lên vai Kern. Không tự chủ nổi, Kern kéo nàng vào, ôm lấy và hôn như mưa lên đôi mắt nhắm nghiền, lên vành môi khép kín… như từ khước…

Nhưng rồi đột nhiên, Ruth như người chợt tỉnh:

- Anh, anh không hiểu em…

Và nàng gục đầu vào vai Kern, mắt vẫn nhắm nghiền nhưng môi mở hé ra dịu ngọt như trái chín.

Tới nhà ga, Kern chạy đi mua một bó hoa hồng. Anh thầm cám ơn người lạ, mang kính một tròng và ông chủ quán Porcelet Noir.

Ruth tỏ ra xúc động khi Kern quay lại với bó hoa:

- Anh mua hoa. Trời, hoa hồng! Người ta tiễn đưa tôi như một nữ minh tinh.

Kern kiêu hãnh bảo:

- Như vợ của một nhà doanh thương mới đúng.

- Nhưng các nhà doanh thương không hề biết tặng hoa, Ludwig.

- Biết chớ. Thế hệ mới mà.

Kern đặt va - li và gói bánh vào lưới đựng hành lý. Ruth nhìn Kern ra đứng chỗ vắng người. Nàng ôm lấy đầu Kern, nhìn vào mắt người yêu:

- Được anh tiễn đưa, em sung sướng lắm. Nhưng bây giờ, anh về đi. Về đi để em lên xe. Em không khóc nữa đâu. Thôi, về đi anh.

Kern vẫn đứng yên:

- Anh không sợ những cuộc chia tay. Anh đã chứng kiến quá nhiều rồi.

https://thuviensach.vn

Xe lửa chuyển mình. Ruth lên xe và Kern đứng nhìn theo cho tới khi mất hút. Trên đường về, anh có cảm tưởng như cả thành phố Prague đều trống vắng.

Tới trước lữ quán, Kern gặp Rabe đứng một mình. Anh chìa gói thuốc mời. Rabe nhảy lùi lại và đưa tay thủ thế. Kern nhìn ông ta với tất cả ngạc nhiên. Rabe lắp bắp:

- Xin lỗi cậu… Tôi bị ám ảnh mãi nên… Phản ứng thất thường.

Ông ta chậm chạp rút một điếu thuốc.

Từ mười lăm ngày qua, Steiner làm hầu bàn cho quán"cây xanh". Đêm đã khuya, người chủ quán đã đi ngủ cách đó hai tiếng đồng hồ, trong quán chỉ còn vài người khách.

Steiner khép các cửa sổ lại:

- Quán đóng cửa.

Một khách buôn đồ gỗ, mặt như trái dưa chuột phản đối:

- Còn uống một ly nữa mà.

- Được. Mikolash hả...

- Không. Không uống rượu chát Hung - ga - ri nữa, cho thứ nào ngon và mạnh hơn.

Steiner mang tới một chai Quetsche. Người khách mời:

- Uống với bọn nầy một ly.

- Cám ơn. Sợ uống nữa là say luôn.

https://thuviensach.vn

- Cứ say luôn. Đêm nay tôi cũng phải say. Bạn biết không: Một đứa con gái thứ ba! Sáng nay cô đỡ đến cho hay “xin chúc mừng ông Blau, bà vừa mới sanh một cháu gái rất khoẻ mạnh”. Thế mà mình cứ tính lần nầy phải có con trai. Ba đứa con gái, không người nối giòng. Có tức không... Bạn hiểu chớ...

Steiner đưa đẩy:

- Phải rồi. À, ông có cần mang một ly lớn ra không...

Nhà buôn gỗ đập mạnh tay lên bàn:

- Má nó. Bạn đề nghị hay lắm. Ly lớn mới phải…

Steiner và mấy người khách uống chung nhau một tiếng đồng hồ. Tới lúc đó, nhà buôn đồ gỗ đã quên đầu, quên đuôi. Ông ta phàn nàn là vợ đã sanh luôn ba đứa con trai…

Khách đã ra về, Steiner nghe đầu nặng như chì. Anh ngồi lại một lúc, dọn dẹp đồ đạc rồi về phòng riêng lấy ảnh vợ ra nhìn ngắm. Anh nghĩ là vào khoảng những ngày sau nầy người vợ đã xin ly dị theo lời anh. Tự nhiên, anh xé tấm ảnh ra làm đôi, ném xuống đất, anh lẩm bẩm:

- Mình điên mất, Phải đi một vòng giải khuây. Bây giờ mình đã là Johann Huber chớ đâu phải Steiner.

Anh uống thêm một ly nữa, đóng cửa phòng và ra đường. Một cô gái cặp kè anh:

- Về nhà nghe cưng...

- Ưø.

Cả hai đi bên nhau. Cô gái điếm thỉnh thoảng nhìn trộm anh ta. Một lúc sau, cô ta hỏi:

https://thuviensach.vn

- Sao không nhìn em...

- Có chớ, nhìn đây.

Anh vừa đáp, vừa ngước mắt lên.

- Bộ em xấu lắm hả...

- Không. Đẹp lắm.

- Sao anh nói ít quá vậy...

- Tại có tật không nói nhiều.

- Anh tặng em cái gì...

- Không biết. Muốn tặng gì...

- Ủ suốt đêm hả...

- Không.

- Vậy thì hai mươi Đức kim...

- Mười thôi. Nghèo lắm.

- Anh không có vẻ gì là nghèo cả.

- Có nhiều người không có vẻ gì là thủ tướng nhưng vẫn làm Thủ tướng.

Cô điếm cười:

- Anh nói chuyện có duyên quá. Được, mười thôi. Em có căn phòng đẹp lắm. Nhứt định anh sẽ vừa lòng.

Steiner vẫn nhát gừng:

https://thuviensach.vn

- Thiệt hả...

Về tới phòng riêng ả điếm, Steiner cứ ngồi nhìn chòng chọc khiến cô ta kêu lên:

- Làm gì nhìn người ta dữ vậy... Mắt anh dễ sợ như mấy tay sát nhân. Chắc lâu lắm anh không gần đàn bà...

- Tên gì...

- Tên Elvira. Đừng cười nghen, tại má em thích những cái tên vĩ đại. Lại nằm với em đi.

Steiner lắc đầu:

- Kiếm cái gì uống trước đã.

Ả điếm hỏi ngay:

- Nhưng còn tiền không...

Steiner gật đầu. Elvira tới cửa gọi mụ chủ chứa vào. Steiner không thèm nhìn bà ta:

- Cho rượu mạnh. Quetsch, Kirsch hay cái gì cũng được.

Mụ chủ chứa và ả điếm láy mắt nhau. Elvira nói lớn:

- Lấy Kirsh đi. Nhưng tới mười đồng nghe cưng.

Steiner lẳng lặng móc tiền ra trả. Mụ chủ nói vài câu nịnh bợ và rút lui. Steiner bảo cô gái điếm:

- Đưa ly nước uống đây.

Hắn rót rượu đầy ly rồi uống cạn một hơi.

https://thuviensach.vn

Elvira lo ngại:

- Chúa ơi! Uống vậy là điên luôn.

Steiner nhìn ả điếm:

- Lại ngồi gần đây.

Aû điếm vẫn chưa hết sợ:

- Hay là mình đi dạo một lúc. Vào rừng tốt hơn.

Steiner ngẩng đầu lên:

- Vào rừng...

- Vào rừng hay tới đồng lúa, mùa hè mà.

- Đồng lúa… mùa hè... Sao lại nghĩ tới đồng lúa...

Elvira không yên tâm nhưng cố làm dịu:

- Tại mùa hè mà cưng. Ai cũng thích đi dạo ở đồng lúa vào mùa hè, cưng biết mà.

- Đừng giấu chai! Có phải mình vừa nói tới một cánh đồng lúa và mùa hạ...

- Phải rồi cưng. Mùa đông lạnh lắm. Thôi, đi nằm đi cưng.

Steiner bỗng hỏi:

- Sống như thế nầy có hạnh phúc không...

- Phải có mới sống nổi chớ.

https://thuviensach.vn

- Ah, vậy thì câm miệng lại. Tắt đèn đi.

Elvira tắt đèn. Steiner rót thêm rượu vào ly, bàn tay hắn run run. Hắn tới bên cửa sổ:

- Lại đây.

Cô gái điếm áp mình vào hắn. Trông cô ta chín mùi như đồng lúa, mùi da thịt đàn bà cũng như hàng vạn người đàn bà khác nhưng đối với Steiner thì chỉ có một thôi. Hắn thì thầm gọi tên của vợ:

- Marie.

Ả điếm cười hưng hức:

- Cưng say rồi. Em tên là Elivra mà…

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 8

Kern xin gia hạn lưu trú thêm được năm ngày và ngay sau đó, anh ra đi. Nhà chức trách cho Kern một vé xe lửa đi tới biên giới. Một nhân viên quan thuế Tiệp hỏi Kern:

K

- Không giấy tờ hả...

- Không.

- Vậy thì vào trong. Có sẵn mấy người rồi. Chờ hai tiếng đồng hồ nữa.

Kern vào bên trong. Ở đó đã có sẵn ba người rồi, một người đàn ông xanh mét cùng bà vợ và một lão già Do Thái.

Kern đặt va - li xuống và ngồi lên. Anh nhắm mắt lại vì mệt mỏi. Anh cũng biết là quãng đường đi bộ khá xa nên cố ngủ một giấc để lấy sức.

Người đàn ông xanh mét nói với vợ:

- Hễ qua được thì ổn thoả.

Người vợ không trả lời. Y nói tiếp:

- chắc chắn là qua được. Họ ngăn mình lại làm gì...

Người đàn bà không tin tưởng ý chồng:

https://thuviensach.vn

- Vì họ không muốn mình vào đất họ.

- Nhưng mình cũng là con người…

Dại dột, Kern nghĩ thế. Anh còn nghe người đàn ông nói thêm gì nữa đó, rồi anh ngủ thiếp đi.

Kern thức dậy lúc nhân viên quan thuế vào bảo đi ngay. Họ đi qua những cánh đồng và tới một khu rừng cây lá um tùm.

Người của sở quan thuế dừng lại, bảo:

- Mấy người theo đường mòn nầy, giữ phía bên phải. Khi ra tới đường lớn thì quẹo trái. Chúc may mắn.

Ông ta biến mất vào bóng đêm. Bốn người vẫn còn đứng yên, chưa biết làm gì. Người đàn bà hỏi:

- Có ai biết đường không...

Kern đáp:

- Để tôi đi trước cho. Tôi đã quen đường nầy cách đây một năm.

Họ dò dẫm trong bóng tôi. Trăng vẫn chưa lên. Những lá cỏ ươn ướt cọ vào chân họ và khu rừng hiện ra, gió lớn nổi lên.

Họ tiếp tục đi. Kern nghe thấy tiếng những bước chân của ba người theo sau. Thình lình có ánh đèn loé lên phía sau họ và có tiếng hô to:

- Đứng lại. Không được cử động.

Kern nhảy vào một lùm cây. Anh chạy thật mau, thỉnh thoảng chạm vào một thân cây. Anh mò mẫm một lúc lâu rồi tới một bụi gai. Anh ném va - li lên đó. Người đàn bà chạy cùng một hướng với Kern. Anh khẽ bảo:

https://thuviensach.vn

- Bà trốn sau bụi nầy, mau đi.

- Chồng tôi…

- Bà ở đây. Tôi trèo lên kia.

Kern thoăn thoắt leo cây. Tới một cháng ba, anh ngồi xuống, phía dưới là cành lá. Kern không nhìn thấy người đàn bà nhưng biết bà ta vẫn còn đó.

Từ xa, có tiếng phân trần của người Do Thái già và có tiếng người gạt ngang:

- Không cần biết. Không có giấy thông hành là không được đi qua.

Ngay lúc đó, dường như người đàn bà đang nói một mình rồi bỏ đi. Kern ngồi yên. Vài phút sau, ánh đèn bấm bắt đầu rọi lên các tàng lá. Tiếng chân người rầm rập tới. Kern ép sát mình vào thân cây. Bỗng người đàn bà nói lớn:

- Nó ở trên cây nầy. Tôi thấy nó leo lên.

Aùnh đèn vượt thẳng lên và tiếng quát tháo:

- Xuống ngay! Hay chờ nổ súng...

Kern suy nghĩ thật mau. Anh leo xuống. Aùnh đèn bấm chiếu thẳng vào mặt Kern:

- Thông hành đâu...

- Nếu có thông hành, tôi còn trèo lên đó làm chi.

Kern quay nhìn người đàn bà đã tố cáo mình. Chẳng những bà ta không xấu hổ lại còn mắng mỏ:

- Tại cậu mà. Cậu muốn chạy thoát một mình bỏ tụi nầy ở lại đây.

https://thuviensach.vn

Rồi bà ta rú lên:

- Không ai được đi một mình. Phải ở lại cả!

Người cảnh binh quát:

- Câm miệng, đứng chung lại một chỗ! Các người có thể bị tù, hiểu chưa... Vượt biên giới bất hợp pháp. Nhưng ai hơi đâu lo nuôi ăn! Quay ra sau, bước!

Viên cảnh binh vẫn chưa hả tức:

- Nhớ là lần sau, bọn nầy sẽ bắn không báo trước.

Kern lấy va - li và lẳng lặng theo ba người kia. Toán cảnh binh theo sau, đèn bấm trên tay. Kern không khỏi nghĩ, thật là bi thảm, ngay cả những kẻ đàn áp mình mà mình cũng không có dịp nhìn rõ mặt. Chỉ có những tiếng quát tháo và những vòng tròn ánh sáng đẩy họ trở lui.

Cả bốn người thất thểu đi cho tới khi ánh đèn bấm khuất mất sau lùm cây. Người đàn ông xanh mét ngượng ngùng nói với Kern:

- Xin lỗi cậu… vợ tôi đã mất khôn… cậu đừng buồn…

- Tôi có còn biết buồn là gì nữa đâu.

- Cậu hiểu cho, quá sợ người ta dễ thành điên.

- Hiểu thì tôi hiểu lắm nhưng bảo tha thứ thì… hơi khó. Tôi sẽ cố gắng quên.

Kern dừng lại. Họ đang ở trong một khoảng rừng thưa. Những người kia cũng không đi nữa. Kern đặt va - li xuống, nằm dài trên cỏ. Người đàn bà đi về phía Kern. Chồng bà ta gọi “Anna” nhưng bà ta vẫn đi tới đứng ngay chỗ Kern nằm:

https://thuviensach.vn

- Cậu không muốn đưa chúng tôi trở lại, hả...

- Không.

- Aø, cậu muốn cho chúng tôi bị bắt mà. Đồ khốn khiếp!

Người đàn ông gọi to hơn:

- Anna!

Kern nói vói:

- Cứ để như thế. Không nên để ẩn ức.

Người đàn bà hét lớn:

- Đứng lên.

- Tôi muốn nằm đây. Còn bà muốn làm gì thì làm. Cứ đi thẳng một lúc nữa là tới đúng trạm quan thuế Tiệp.

- Quân Do Thái chó má!

Kern cười:

- Tôi chỉ đợi bà nói câu đó thôi.

Người đàn ông xanh mét thì thầm vào tai vợ và lôi bà ta đi. Người đàn bà khóc ấm ức:

- Tôi biết mà, nó sẽ quay trở lại và sẽ vượt qua. Mình phải… nó nên chỉ cho mình…

Người đàn ông dìu vợ đi về phía khu rừng. Kern lấy một điếu thuốc. Ngay lúc đó, anh chợt thấy lão già Do Thái nằm cách đó vài thước lồm cồm ngồi dậy. Ông ta nói:

https://thuviensach.vn

- Thật là phiền phức, người ngợm gì đâu…

Kern không đáp. Anh đốt thuốc. Lão già hỏi:

- Mình ngủ đêm ở đây à...

- Ổû lại đây tới ba giờ. Đó là lúc tốt nhứt. Bây giờ, họ vẫn còn canh phòng chặt chẽ.

Lão già bình thản nói:

- Vậy thì đợi tới ba giờ.

Họ ngồi im lặng. Sao bắt đầu sáng tỏ trên nền trời. Một lúc lâu lão già lên tiếng:

- Tôi cần phải tới Vienne.

- Phần tôi thì chỉ biết là cần phải đi, không biết tới đâu...

Lão già nhai một cọng cỏ:

- Đó là những việc cần xẩy ra. Dầu sao thì cũng có những vùng đất mới mà mình có thể đến. Chỉ cần biết chờ đợi.

- Chờ đợi là việc bắt buộc làm. Nhưng trên thực tế, mình chờ đợi cái gì...

- Kể ra thì cũng không thể biết là gì. Có khi việc đang chờ hiện tới rồi mình thất vọng. Vậy là lại chờ đợi nữa.

Kern lại nằm dài ra.

- Có thể là như vậy.

Một lúc khá lâu, lão già lại nói:

https://thuviensach.vn

- Tên tôi là Moritz Rosenthal. Tôi ở Godesberg - le - Rhin.

Ông ta lấy trong túi ra một chiếc áo thun xám quàng lên vai. Trông ông lão như một người lùn gánh xiếc.

- Đôi lúc mình cảm thấy kỳ lạ đã có một cái tên, nhứt là ban đêm, ông bạn nhỏ nghĩ sao...

Kern nhìn nền trời tối:

- Ngay cả khi mình không có thông hành. Tên con người cần phải ghi một nơi nào đó, nếu không thì nó không thuộc về mình.

Gió lộng trên các tàng cây. Rừng khua xào xạc. Rosenthal hỏi:

- Họ có dám bắn mình không...

- Không rõ. Nhưng chắc là không.

Lão già ngẩng đầu:

- Bảy mươi tuổi cũng có cái lợi. Nếu phải hy sinh cũng chỉ là phần nhỏ của cuộc đời.

Steiner đã tìm ra chỗ ở của các đứa con ông lão Seligmann đã chết khi nhảy xuống xe Cảnh sát. Địa chỉ trong quyển kinh đã ghi đúng, nhưng trong thời gian sau nầy người ta đã đưa các đứa bé đến một nơi khác. Steiner đã phải tốn nhiều công mới tìm ra.

Ngôi nhà nằm ở khu phía Tây thành Vienne. Steiner phải mất cả tiếng đồng hồ mới tới nơi. Anh lên thang lầu. Mỗi tầng lầu có ba phòng. Anh đốt tới diêm quẹt thứ tư mới tìm thấy tấm bảng kim khí gắn ở cửa có khắc chữ: “Samuel Bernstein. Thợ sửa đồng hồ”. Anh gõ cửa.

https://thuviensach.vn

Có tiếng thì thào bên trong và nhiều tiếng động tản mác. Rồi có tiếng người thận trọng hỏi:

- Ai đó...

- Tôi có một vật trao lại cho ông. Một cái vali.

Thình lình Steiner có cảm tưởng như đang bị nhìn trộm. Anh quay phắt lại. Cửa phòng phía sau đã mở ra không tiếng động. Một người ốm yếu đang đứng ở ngưỡng cửa. Steiner đặt vali xuống:

- Ông muốn tìm ai... Bernstein không có ở nhà.

- Tôi đến tìm mấy đứa con của lão Seligmann. Hôm tai nạn xảy ra, có tôi tại chỗ.

Người đàn ông nhìn Steiner từ đầu xuống chân rồi nói vọng vào cánh cửa còn khép:

- Moritz, cho ông ta vào đi.

Có tiếng khua dây xích, tiếng mở khóa và cửa mở ra. Steiner cố mở to mắt để nhìn rõ trong bóng mờ. Anh ta bỗng kêu lên:

- Ủa! Có phải cha Moritz không...

Đúng là Moritz Rosenthal. Chiếc áo thun nằm trên vai:

- Chính tôi đây. Nhưng ông là… ủa, Steiner! Chúa ơi, mắt tôi đã lòa rồi. Đáng lẽ phải nhận ra ngay. Tôi được tin anh hiện đang ở Vienne. Mình gặp nhau lần sau cùng cách đây bao lâu...

- Cách nay gần một năm, cha Moritz.

- Ở Prague hả...

https://thuviensach.vn

- Ở Zurich.

- Đúng rồi, ở Zurich, trong tù. Ở đó họ khá tốt. Mấy lúc sau nầy, tôi hay lẫn lộn. Cách nay sáu tháng tôi ở Thụy Sĩ. Ở Bâle. Đồ ăn ngon tuyệt nhưng lại không có thuốc lá như nhà tù Locarno. Ở đó họ còn chưng trong phòng giam một bình hoa. Đi khỏi đó, tôi tiếc quá. Milan thì không bằng…

Ông ta ngừng lại, nhường chỗ:

- Vào đi, Steiner. Mình đứng ngoài nói chuyện giống như hai kẻ gian ôn kỉ niệm.

Steiner vào trong. Căn phòng gồm có một nhà bếp và một buồng nhỏ. Tất cả đồ đạc gồm có vài cái ghế, một cái bàn, một cái tủ, hai tấm nệm và vài tấm mền. Trên bàn có một số dụng cụ, chen lẫn vào đó mấy cái đồng hồ reo rẻ tiền và một cái đồng hồ khác mà vỏ đóng theo kiểu một ngôi nhà xưa, quả lắc do các thiên thần kéo và kim chỉ giây là một lưỡi hái tử thần. Trên lò bếp là một ngọn đèn đốt bằng hơi, ánh sáng tủa ra màu trắng xanh. Bên cạnh đó là một nồi súp bốc khói.

Rosenthal thở dài:

- Tôi đang cho mấy đứa nhỏ ăn. Lúc tới đây, tôi thấy chúng như những con chuột đói. Bernstein nằm nhà thương.

Ba đứa con của ông lão quá cố Seligmann ngồi gần bên bếp. Chúng không chú ý tới Steiner. Mắt chúng dán chặt vào cái nồi. Đứa lớn khoảng mười bốn tuổi, đứa nhỏ nhứt lối bảy tuổi.

Steiner chỉ chiếc vali:

- Đồ nầy là của các em.

Cả ba đồng loạt nhìn Steiner.

https://thuviensach.vn

- Cha mấy em có nhờ tôi tìm mấy em.

Cả ba đứa bé vẫn nhìn Steiner đăm đăm. Không một đứa nào mở miệng. Mắt chúng ngời chiếu như những viên huyền thạch. Steiner bứt rứt. Anh muốn nói một lời gì đó chứa đựng lòng nhân đạo, tình thương, sự ấm áp song tất cả những từ ngữ hiện ra trong óc đối với hắn có vẻ như vô lý và giả tạo trước sự cô đơn của ba đứa trẻ đáng thương.

Đứa lớn nhứt hỏi. Giọng nó nhì nhằng:

- Trong đó có gì không...

- Tôi cũng không biết rõ. Một số đồ vật và có ít tiền.

- Vali thuộc về chúng tôi chưa...

- Thì là của các em đó.

- Tôi lấy được không...

Stiener không khỏi ngạc nhiên:

- Được chớ.

Thằng bé đứng lên. Nó gầy yếu, cái gầy yếu bởi thiếu ăn, thiếu ánh sáng mặt trời. Từng bước một, nó đi tới cái vali, mắt vẫn đề phòng Steiner. Rồi như con thú lén bắt mồi, nó chụp cái vali rồi nhảy lui lại thật mau. Nó kéo cái vali sang phòng nhỏ sát đó. Hai đứa kia chạy ùa theo nó như hai con mèo.

Steiner nhìn lão già Moritz. Ông lão gật đầu:

- Chúng nó biết tin cha chết có lẽ cũng đã khá lâu.

Ông vừa quậy nồi súp vừa tiếp:

https://thuviensach.vn

- Chúng gần như đã chai ra. Chúng đã nhìn thấy mẹ và hai đứa em cùng chết. Chuyện gì xảy tới quá nhiều lần không còn gây xúc động…

- Hoặc sẽ gây xúc động hơn.

Moritz Rosenthal lờ đờ Steiner:

- Với những người còn quá nhỏ thì không, kể cả những kẻ đã quá già. Đáng sợ nhứt là thời kỳ ở khoảng giữa.

Steiner gật đầu hiểu biết. Rosenthal đậy nắp nồi súp lại:

- Chúng tôi đã định đoạt cho chúng cả. Mayer sẽ đem một trong hai đứa qua Rumani. Đứa thứ hai sẽ gởi vào Cô Nhi viện ở Locarno. Còn thằng lớn thì nó ở tạm lại đây với Bernstien…

- Chúng nó có biết là sắp xa rời nhau không...

- Biết. Chúng cũng chẳng lộ vẻ buồn, trái lại còn cho là may mắn.

Đột nhiên, ông ta nhìn thẳng Steiner:

- Steiner, tôi và anh ấy quen nhau gần hai mươi năm. Tại sao y chết... Có phải nhảy từ trên xe xuống không...

- Đúng vậy.

- Chớ không phải bị ném xuống...

- Không đâu. Lúc đó có mặt tôi.

- Theo mấy người quen ở Prague thì y đã bị họ ném xuống đường. Được tin là tôi tới đây ngay để săn sóc cho mấy đứa nhỏ. Chính tôi đã có lần hứa với y như thế. Lúc hai đứa ở khoảng sáu mươi. Nhưng từ ngày Rachel chết

https://thuviensach.vn

y gần như mất trí nhớ. Y có nhiều con lắm. Phần lớn dân Do Thái đều như thế. Họ có óc gia đình. Nhưng tốt hơn hết là họ không nên có nhiều con.

Rosenthal quấn lại chiếc áo thụng qua vai bị nhiễm lạnh bất thần. Trông ông ta già héo thêm ra.

Steiner lấy bao thuốc ra:

- Ông ở đây được bao lâu rồi...

- Mới ba hôm. Lần đầu tiên chúng tôi bị bắt ở biên giới. Cùng đi với tôi có một thanh niên. Y có nhắc tới anh. Để coi… à, y tên là Kern.

- Kern hả... Tôi biết cậu ta. Ở đâu...

- Cũng ở Vienne nhưng không biết chỗ nào.

Steiner đứng lên:

- Để tôi tìm xem hắn ở đâu. Tạm biệt cha Moritz, tạm biệt người khách giang hồ. Chẳng biết rồi chúng mình có còn gặp lại nhau không.

Stiener bước qua phòng bên để chào từ giã mấy đứa bé. Cả ba đứa đang ngồi. Trước mặt chúng là những đồ đạc lấy từ trong vali ra. Những cuồn chỉ được chất thành một đống, bên cạnh đó là những lọn dây giày, một cái túi đựng vài Đức kim, và mấy thước hàng chưa may. Giày vớ và quần áo của người quá cố vẫn còn ở trong vali.

Đứa lớn nhìn Moritz Rosenthal. Mặt nó đỏ ửng, mắt sáng ngời. Nó chỉ vào đống đồ đạc trước mắt:

- Nếu bán tất cả những thứ nầy, ba đứa tôi sẽ có thêm chừng ba chục Đức kim. Lầy tiền đó để mua vải tốt, len và hàng nỉ chắc sẽ có lời nhiều. Ngày mai, tôi bắt đầu lúc bảy giờ.

https://thuviensach.vn

Nó vẫn còn nhìn ông lão để chờ phản ứng. Moritz gật gù:

- Được. Cháu có thể bắt đầu lúc bảy giờ.

Thằng bé vẫn giữ khuôn mặt nghiêm trọng:

- Như vậy thằng Walter khỏi phải đi Rumani. Nó ở lại giúp tôi mua bán. Chúng tôi sẽ cố làm để có ăn. Chỉ còn thằng Max là phải đi.

Max, đứa nhỏ nhứt gật đầu đồng ý.

Moritz đưa Steiner ra cửa:

- Mình đang ở trong một thời đại mà mọi ưu phiền đều không còn chỗ sống. Các nhu cầu càng ngày càng cấp bách hơn, Steiner.

Steiner thở dài:

- Cầu Trời cho thằng bé không bị bắt ngay ngày đầu…

Ông lão Moritz lắc đầu:

- Chúng nó đã khôn lắm rồi. Tất cả đều đã biết thế nào là không sống mống chết.

Steiner ghé quán Sperler. Lâu lắm rồi anh chưa trở lại đây. Từ ngày có được giấy thông hành giả, anh tránh tất cả những nơi quen biết cũ.

Kern đang ngồi ở ghế, lưng dựa vào tường. Chân đạp trên vali, đầu ngã ra sau, anh đang ngủ. Steiner rón rén ngồi xuống ghế bên cạnh, sợ làm Kern thức. Nó có vẻ già dặn, Steiner nhận định. Già dặn và chính chắn. Steiner nhìn khắp quán. Bên cạnh cửa, Thẩm phán Epstein ngồi với một chồng sách và một ly nước lọc. Luật sư Silber không có mặt.

Gã hầu bàn không đợi gọi đã vội vã đến chỗ Steiner mặt gã sáng lên:

https://thuviensach.vn

- Lâu quá không thấy ông ghé qua đây.

- Bồ còn nhớ tôi à...

- Sao lại không... Tôi lo cho ông quá! Lúc nầy khó lắm. Ông dùng cognac chớ...

- Cho tôi một ly. Còn luật sư Silber ra sao...

- Thêm một nạn nhân nữa. Bị bắt và trục xuất rồi.

- Còn ông Tchernikoff, người Nga...

- Gần một tuần nay không thấy.

Gã hầu bàn mang rượu tới và đặt mâm lên mặt bàn. Kern giựt mình thức dậy. Anh dụi mắt rồi đứng sững lên:

- Steiner!

Steiner dịu dàng:

- Khoan đã, uống ly cognac nầy đi. Mới ngủ ngồi mà có rượu mạnh đổ vào là khỏe mạnh gấp đôi.

Kern uống cạn ly rượu:

- Tôi đã đến đây để tìm anh hai lần.

Steiner cười:

- Đầu ngã dựa tường, chân đạp vali. Chắc chưa có chỗ ở...

- Chưa tìm ra.

- Vậy thì tới ở với tôi.

https://thuviensach.vn

- Thật không... May quá! Tôi có mướn tạm một cái buồng nhỏ nhưng người ta không cho ở quá hai ngày vì sợ… Hôm nay là hết hạn.

- Ở với tôi, cậu khỏi phải sợ vì hơi xa trung tâm. Thôi mình đi ngay. Coi bộ cậu thiếu ngủ.

- Chắc vậy. Thấy mệt mà không rõ tại sao.

Steiner ra hiệu. Gã hầu bàn chạy tới, xông xáo như ngựa chiến bị nhốt trong chuồng quá lâu vừa nghe được tiếng kèn xung trận. Steiner chưa trả tiền nhưng gã đã nói trước:

- Cám ơn ông.

Và nhìn thấy khoảng tiền thưởng, gã xúc động, lắp bắp:

- Cám ơn ngài, muôn vạn lần cám ơn.

Ra tới ngoài, Steiner bảo:

- Bây giờ mình đi Prater.

- Đi đâu tùy ý anh. Bây giờ tôi thấy sung sức lắm.

- Nên đi xe điện để họ khỏi dòm ngó cái vali. Vẫn còn bán dạo xà - bông, dầu thơm phải không...

Kern gật đầu:

- Tôi đã đổi tên rồi, nhưng cậu cứ gọi tôi là Steiner. Tôi sẽ coi đó như là một biệt danh để ứng biến. Tôi sẽ bảo họ đó là biệt hiệu nghệ sĩ của tôi. Hoặc là tôi sẽ nói tên kia là hiệu. Tùy theo trường hợp.

- Hiện thời anh làm gì...

Steiner cười:

https://thuviensach.vn

- Có một dạo tôi làm hầu bàn. Tới lúc anh chàng mà tôi thay thế ra khỏi nhà thương, tôi lại thất nghiệp. Hiện đang làm phụ tá tại giải trí trường Potzloch, đủ trò vui. Cậu có định làm gì chưa...

- Có biết làm gì đâu.

- Không chừng có thể làm chung với tôi. Ở đó, họ thường cần những người làm đêm. Mai tôi sẽ cố ép lão Potzloch. Cái lợi ở Prater là không bao giờ có kiểm soát, cũng chẳng ai bận tâm khai báo.

- Vậy là tuyệt diệu. Tôi sẽ ở lại Vienne ít lâu.

Steiner liếc xéo:

- Thật à... Coi bộ vui lắm hả...

- Vui lắm.

Cả hai xuống xe và băng qua khu Parter. Tới trước một căn nhà di động bằng bánh xe, bên ngoài giải trí trường, Steiner dừng lại. Anh mở cửa và đốt đèn lên.

- Tới nhà rồi. Bây giờ mình làm trò ảo thuật để có chỗ nằm.

Anh ta lấy mấy tấm nệm cũ và vài mảnh mền rách trải trên sàn nhà.

- Chắc đói rồi phải không...

- Cũng không rõ ra sao.

- Trong tủ, trên giường có bánh mì, bơ và một khúc xúc - xích. Mắt anh nhìn ra cửa sổ. Steiner cười:

- Sợ hả... Bây giờ có an toàn đến đâu cũng vẫn chưa quên sợ nổi. Vào đi, Lilo!

https://thuviensach.vn

Một thiếu phụ trẻ đẹp, mảnh khảnh bước vào rồi dừng lại ở cửa. Steiner bảo:

- Tôi vừa gặp lại một người bạn nhỏ. Ludwig Kern. Còn trẻ nhưng có nhiều kinh nghiệm giang hồ. Kern sẽ ở lại đây. Pha cho chúng tôi một ít cà phê, được chớ, Lilo...

- Được.

Lilo đốt bếp cồn lên để nước và bắt đầu xay cà phê. Nàng làm tất cả những việc đó gần như không hề gây tiếng động. Steiner nhìn nàng:

- Vậy mà tôi tưởng em đã ngủ rồi. Khó ngủ quá.

Giọng người thiếu phụ trầm và hơi khàn. Khuôn mặt hơi gầy nhưng đều đặn. Tóc nàng rẽ làm hai, chừa một đường ngôi ở giữa. Thoạt nhìn, Lilo giống mẫu người phụ nữ Ý nhưng lại nói tiếng Đức pha lẫn giọng Nam Tư.

Kern ngồi trên một cái ghế mây sứt mẻ. Anh cảm thấy mệt rã rời nhưng đồng thời nghe khoan khoái như kẻ đang nhẹ vào giấc ngủ với sự an toàn.

Steiner nói với Kern:

- Chỉ tiếc là thiếu gối.

- Không sao. Tôi sẽ lấy quần áo cuộn lại kê đầu.

Lilo nói nhưng chẳng nhìn ai:

- Tôi còn một cái gối dư.

Nàng châm nước vào cà phê rồi nhanh nhẹn bước ra, nhẹ nhàng như cái bóng.

Steiner rót cà phê ra hai cái tách sứt quai:

https://thuviensach.vn

- Mình ăn đi.

Người đàn bà quay trở lại, cũng nhẹ nhàng như cái bóng. Nàng đặt chiếc gối xuống chỗ nằm của Kern và ngồi vào bàn. Steiner hỏi:

- Không uống cà phê sao, Lilo...

Nàng lắc đầu. Nàng lẳng lặng nhìn hai người đàn ông ăn uống. Một lúc sau, Steiner đứng lên:

- Tới giờ ngủ rồi. Chắc mệt lắm hả, cậu bé...

- Mệt nhưng bây giờ đỡ nhiều.

Steiner vuốt tóc Lilo:

- Em nữa, đi ngủ đi.

Người thiếu phụ ngoan ngoãn đứng lên:

- Chúc ngủ ngon.

Kern và Steiner đi nằm. Steiner tắt đèn. Trong bóng tối, Steiner nói như nói với chính mình:

- Phải quen sống thế nầy để khỏi nghĩ tới ngày trở lại.

- Bây giờ, tôi không còn thấy khó chịu nữa. Khá quen rồi.

Steiner đốt thuốc. Hắn hút từng hơi dài. Đốm lửa đầu thuốc rực sáng mỗi lần hắn hít khói vào.

- Hút không... Hút thuốc trong bóng tối cũng thú vị lắm.

- Cho tôi một điếu.

https://thuviensach.vn

Kern mò gặp bàn tay Steiner. Anh lấy gói thuốc và bao diêm.

- Ở Prague ra sao...

- Tàm tạm. Tôi có quen một người.

- Có phải vì vậy mà tới Vienne không...

- Không hẳn chỉ có thế. Nhưng nàng cũng đang ở Vienne.

Steiner cười trong tối:

- Đừng quên mình là dân du mục, bé con. Dân du mục rất quen với những cuộc phiêu lưu, nhưng lúc cần phải lên đường, họ không bao giờ được quyền bỏ sót lại một mảnh của trái tim.

Kern lặng thinh. Steiner nói tiếp:

- Điều đó không có nghĩa là đừng phiêu lưu. Và cũng không có nghĩa là sống không cần có trái tim. Trên đường xa xứ, cái gì có hơi ấm đều đáng kể. Nhưng cũng cần nhớ, chúng ta có thể nhận rất nhiều nhưng cho lại chẳng bao nhiêu…

- Phần tôi thì chắc chẳng có gì để cho.

Tự nhiên Kern cảm thấy chán nản lạ lùng. Mình có gì để cho lại Ruth... Chỉ có tình yêu… và chỉ có thế thôi. Ít quá vậy sao... Mình hãy còn trẻ và thất học…

Như đoán được ý nghĩ của Kern, Steiner cười:

- Đừng lo quá, bé con. Khi yêu, tất cả đều tốt đẹp. Cứ nhảy đại xuống sông nhưng đừng để chết chìm. Mai, tụi mình tới gặp lão Potzloch.

- Cám ơn anh. Đêm nay chắc ngủ ngon.

https://thuviensach.vn

Kern dụi tắt điếu thuốc. Anh vùi đầu vào chiếc gối lạ. Anh vẫn còn chán nản nhưng đồng thời cũng cảm thấy có cái gì như là hạnh phúc.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 9

Lão giám đốc Potzloch, người nhỏ thó nhưng linh hoạt, râu mép lùi xùi, kính kẹp mũi chừng như lúc nào cũng chực vuột ra khỏi cái sóng mũi to quá cỡ. Ông ta gần như chẳng bao giờ rảnh rỗi, nhứt là những lúc chẳng có gì để làm.

L

Vừa thấy Kern, ông ta hỏi mau Steiner:

- Chuyện gì đây... Mau lên.

- Chúng ta cần một người phụ việc. Cần có một người dọn dẹp ban ngày và ban đêm phụ giúp chương trình thần giao cách cảm. Xin giới thiệu ông, người nầy là Kern.

- Có biết chút ít gì không...

- Vừa đủ với sự đòi hỏi.

Potzloch nheo mắt:

- Bạn của chú hả... Tiền công ra sao đây...

- Aên uống, chỗ ở và ba chục Đức kim.

- Dữ vậy... Trả như vậy là bằng một nữ minh tinh màn bạc. Bộ chú muốn tôi sạt nghiệp sao, Steiner... Phải tính lại chớ.

https://thuviensach.vn

Kern sợ lỡ mất cơ hội:

- Thưa, tôi có thể giúp việc không cần tiền.

- Hoan hô, cậu bé! Có biết như vậy mới trở thành triệu phú. Chỉ có những kẻ khiêm nhượng mới tiến bộ mau. – Ông ta cười khoái chí và vội vàng chụp cái kính kẹp mũi sắp rơi ra – Nhưng cậu bé vẫn chưa biết được tấm lòng của nhà nhân ái Potzloch nầy. Cậu sẽ được lãnh mười lăm Đức kim mỗi tháng. Nên nhớ đây là tiền "cachet" trả cho một tài tử chớ không phải là tiền công. Kể từ nay trở đi, cậu là một tài tử. Một "cachet" mười lăm Đức kim còn có giá trị hơn một ngàn Đức kim tiền công, cậu hiểu chưa... Aø, cậu có biệt tài gì không...

- Tôi biết đờn dương cầm.

Potzloch gắn chặt kính kẹp mũi vào:

- Cậu có biết đệm nhạc không... Nghĩa là chơi thế nào để phù hợp với ngoại cảnh.

Kern gật đầu.

Potzloch lấy điệu bộ của một Tổng tư lịnh:

- Tốt lắm. Steiner, chú cho cậu ta biết qua các màn Ai Cập nghe! Mình cần nhạc đệm trong cảnh xác ướp.

Ông ta nhảy vài bước là mất dạng. Steiner nhìn Kern, lắc đầu:

- Quan điểm của tôi thế là không sai: Dân Do Thái là dân ngu nhứt mà cũng đáng tin cậy nhứt trên thế giới. Phải lúc nãy cậu đừng nói bậy là mình đã moi được của lão ba chục Đức kim.

Kern cười giả lã:

https://thuviensach.vn

- Có một điều mà anh quên: Sự sợ hãi về các cuộc tàn sát tập thể dân Do Thái vẫn còn ám ảnh dân Do Thái suốt hai ngàn năm. Trên phương diện đó, người Do Thái đại diện cho một giống dân bé nhỏ nhưng lì lợm vô cùng. Phần tôi, tôi chỉ mới có nửa dòng máu Do Thái thôi.

Steiner cười:

- Cũng tạm được. Nhưng kiếm cái gì ăn trước đã. Mình phải ăn mừng lớn. Lilo là một đầu bếp hiếm có.

Cơ sở của Pootzloch tại khu hội chợ gồm có một kỵ mã trường, một gian hàng bắn bia và một viện gây ảo giác. Ngay buổi sáng, Steiner đưa Kern tới chỗ làm việc để quét chuồng ngựa và lau chùi yên cương.

Kern cặm cụi làm việc đến nỗi Steiner tới gần cũng không hay.

- Thôi, đi ăn.

- Ủa, lại ăn nữa à...

Steiner gật đầu:

- Phải ăn mới có sức làm. Cậu nên nhớ mình đang sống một cuộc đời tài tử, có rất nhiều mùi trưởng giả. Xế chiều lại còn thêm một bữa ăn lót dạ, có cả cà phê và bánh ngọt.

- Đúng là một vùng đất thần tiên! Steiner, tôi cảm thấy sờ sợ vì mấy lúc sau nầy toàn gặp chuyện may. Hôm qua tôi còn chưa biết sẽ phải ngủ ở đâu, vậy mà hôm nay đã có việc làm, có chỗ ở lại có người tới mời mình đi ăn. Khó mà tin là có thật!

- Nhưng phải cố mà tin. Đừng suy nghĩ nhiều, cứ nhìn đời với cặp mắt bình thản. Đó là phương châm của khách giang hồ.

- Cầu Trời cho tình trạng nầy được kéo dài.

https://thuviensach.vn

- Ít lắm cũng được ba tháng. Cho tới lúc trời lạnh.

Lilo đã đặt sẵn một cái bàn lung lay trên sân cỏ ngay trước ngôi nhà di động bằng bánh xe. Trên bàn là một nồi súp to lềnh bềnh rau thịt. Nàng ngồi giữa Kern và Steiner. Trời trong sáng bàng bạc gió thu.

Steiner vươn vai:

- Sống thế nầy là lành mạnh đến tột cùng. Thôi, mình tới gian hàng bắn bia.

Anh ta chỉ các khẩu súng cho Kern và dạy cách nạp đạn.

- Những người bắn súng được chia làm hai hạng: hạng có tham vọng và hạng có bản năng chiếm hữu.

- Cũng giống như ở ngoài đời – Lão Potzloch từ đâu trờ tới, nói chêm vào.

Steiner tiếp tục giải thích với Kern:

- Hạng có tham vọng bắn vào bia hoặc những con số. Đó là những người không nguy hiểm. Hạng kia thì muốn lấy một vật gì đó – anh chỉ vào các kệ tủ trên đó có những con gấu bông trắng, những con búp - bê, những cái gạt tàn thuốc đủ kiểu, nhiều chai rượu chát và những món đồ tương tự – bắn đủ điểm, họ có quyền lấy một trong những vật đó. nhưng khi đã quá năm mươi điểm, họ có quyền chọn lấy một vật trên các kệ cao hơn. Mỗi món đồ bên trên trị giá mười Đức kim nhiều hơn. Bởi vậy, khi thấy họ gần đủ điểm, cậu nạp cho họ những viên đạn quỷ quái do chính ông Potzloch chế tạo. Loại đạn nầy bề ngoài cũng giống hệt những viên kia. Đó, chúng nằm bên cạnh đây, cậu ráng nhớ kỹ. Dĩ nhiên là họ sẽ bắn trật mục tiêu vì ít thuốc tống hơn. Cậu hiểu chớ...

- Cũng chẳng có gì khó.

https://thuviensach.vn

Lão Giám đốc nói rõ thêm:

- Nhứt là phải nhớ đừng đổi súng khiến họ nghi ngờ. Vấn đề chánh là phải để họ được phần thưởng nhưng phải tương đồng với khoản tiền mình thâu vào, hoặc là phần thưởng đó phải kém hơn. Cậu nhớ cho phần sau… kém giá hơn.

Steiner nói thẳng:

- Người nào đã bắn tới năm đức kim thì thưởng cho họ một pho tượng nữ thần bằng đồng trị giá một Đức kim.

Giọng nói lão Potzloch bỗng ra chiều thống thiết:

- Còn một điểm quan trọng tối hậu mà cậu nên đặt biệt lưu ý cho tôi. Đó là lô độc đắc. Không ai có quyền được trúng. Cậu nghe rõ chưa... Đó là tiếng riêng của gia đình tôi, không thể mất được.

Ông chỉ một cái rổ bằng bạc chạm, bên trong có mười hai bộ dĩa cũng bằng bạc:

- Thà chết còn hơn để họ bắn quá sáu mươi điểm. Cậu hứa với tôi chớ...

Kern gật đầu:

- Dạ, nhớ kỹ lắm. Tôi xin hứa.

Potzloch lau mồ hôi trán và sửa lại cái kính kẹp mũi:

- Mất cái rổ đó là vợ tôi nó giết tôi ngay. Đó là vật gia truyền từ đời nầy đến đời kia… lâu lắm… Một gia tài, đúng, đó là cả một gia tài, cậu nghe rõ chưa...

Ông ta phóng đi như mũi tên. Kern nhìn theo với ánh mắt đầy lo ngại. Steinr trấn an:

https://thuviensach.vn

- Cũng chẳng có gì ghê gớm đâu. Mấy khẩu súng nầy đã có từ thời Mathusalem lận. Vả lại, khi nào gặp gì rắc rối, cứ gọi Lilo là xong ngay.

Steiner và Kern đi về phía viện gây ảo giác. Đó là một căn trại rộng lớn dán đầy bích chương màu mè sặc sỡ. Ở giữa là một sân khấu khá cao với ba bậc thang từ dưới đi lên. Trước đó là két thu tiền trình bày theo kiểu một ngôi chùa Trung Hoa. Steiner chỉ vào một tấm bích chương có vẽ hình một người mắt chiếu một chùm sáng:

- Alvaro, người mắt thần… Alvaro chính là tôi, và cậu sẽ đóng vai phụ tá.

Toàn trại bốc ra mùi ẩm mốc. Các dãy ghế không người được cố ý sắp vô trật tự. Steiner bước lên sân khấu:

- Bây giờ mình tập thử! Một khán giả ở đây giấu một món đồ… thường thường là những gói thuốc, hộp kẹo, hộp phấn, có khi lại là nhưng cái kẹp cà vạt hoặc kẹp tóc. Tôi phải tìm cho ra vật đó. Tôi sẽ mời một người nào đó trong số khán giả lên. Tôi nắm lấy tay người tình nguyện nầy và bắt đầu đi tìm. Cậu sẽ là khán giả tình nguyện đó. nhờ cậu mà tôi sẽ tìm ra vật kia. Tay cậu càng siết chặt hơn là tôi càng tới gần nơi cất giấu. Cậu sẽ dùng ngón tay giữa nhịp nhẹ vào tay tôi để báo hiệu. Để cho tôi biết vật kia ở trên cao hay dưới thấp, cậu chỉ có việc nhấc tay lên hay hạ tay xuống.

Lão giám đốc Potzloch lại bất thần xuất hiện:

- Sao... Nhắm được không...

- Chúng tôi mới bắt đầu tập. Mời ông Giám đốc ngồi xuống và thử giấu một vật gì đó. cái kẹp cũng được.

Potzloch sờ vào ve áo:

- Có đây...

https://thuviensach.vn

- Hay lắm… Ông giấu đi. Kern, lại đây.

Potzloch lẹ làng giấu cái kẹp ở đế giày rồi bảo:

- Bắt đầu đi!

Kern lên sân khấu nắm tay Steiner. Hai người cùng tới chỗ lão Potzloch ngồi. Steiner bắt đầu tìm theo sự chỉ dẫn ngầm của Kern. Lão Giám đốc cười hô hố:

- Nhột lắm! Đừng, khoan đã!

Không đầy ba phút Steiner đã tìm ra chiếc kẹp. Hai người lại tiếp tục tập dượt. Trong những lần sau, Kern có dịp học thêm một số ước liệu khác.

Potzloch khen:

- Khá lắm. Nhưng buổi chiều nhớ dượt lại cho rành. Còn một điều quan trọng nầy mà cậu Kern phải lãnh hội cho kỳ được. Đó là cách giả bộ ngập ngừng, do dự như thật để khán giả không khám phá ra.

Nói xong, ông ta đứng lên đóng vai một khán giả tình nguyện lên nắm tay người mắt thần. Ông ta vặn vẹo mình trước khi đứng lên, nhìn quanh như xấu hổ rồi gượng cười làm như xin lỗi. Kế đó, ông ta làm như định ngồi trở lại và cuối cùng bước đi lên sân khấu với tất cả sự hăm hở của một kẻ tò mò…

Lên tới sân khấu, ông ta nhìn Kern:

- Đó, cậu làm đúng như tôi là khỏi phải lo sợ gì cả.

Steiner vừa cười vừa bảo:

- Làm được như ông Giám đốc phải tập luôn mấy năm.

https://thuviensach.vn

Lão Potzloch cười mát dạ:

- Muốn làm ra vẻ thiếu tự tin không phải là chuyện dễ. Phải là một con cáo già như tôi mới đủ tài.

Ông ta lại phóng đi như bay.

Steiner gật gù:

- Đúng là một mẫu người núi lửa! Trên sáu mươi tuổi mà vẫn tươi và khỏe!

Steiner còn ở lại chỉ thêm cho Kern cách điểm chỉ dãy ghế có người giấu đồ với mấy ngón tay gãi đầu. Kern hiểu rất mau. Steiner bảo:

- Bây giờ tôi đưa cậu đi xem chiếc dương cầm quí báu của chúng ta. Gởi vào bảo tàng viện cũng vừa. Có lẽ đây là một trong những cây đờn cổ lỗ nhứt.

- Chẳng biết tôi có còn nhớ gì không.

- Cũng không sao. Cứ chọn vài đoạn hòa âm thật hay. Trong màn cưa xác ướp, nhớ chơi liên điệu. Tới màn người đàn bà không đầu thì đánh cho dồn dập. Chưa chắc đã có ma nào nghe.

- Được. Để tôi dượt lại một lúc xem sao.

Chiếc dương cầm quá cũ dường như chào đón Kern với nụ cười phơi trống tất cả những chiếc răng vàng vọt. Anh vừa bấm phím vừa nghĩ tới Ruth, tới Steiner, tới những tuần lễ nghỉ ngơi với những buổi ăn tối, và cuộc đời quá đẹp trong tầm tay.

Một tuần sau, Ruth tới khu Prater. Nàng tới giữa lúc giờ trình diễn "gây ảo giác" bắt đầu. Kern đưa Ruth tới ngồi ở hàng ghế đầu rồi trở lại ngay với cây dương cầm. để ăn mừng ngày tái ngộ, Kern thay đổi các bản nhạc.

https://thuviensach.vn

Trước tiên, anh chơi bản Dạ khúc hoa đang xứ Anh đào và kế đó là bản Phù Du Dạ vũ. Tới màn Tarzan Uùc, anh chơi những bản đô làm nổi bật mọi diễn xuất.

Kern vừa bước ra khỏi phòng, thì Potzloch chực sẵn bên ngoài, chụp lấy anh:

- Tuyệt diệu! Đờn như thế lá quá tuyệt. Bộ uống rượu, hả...

Kern mỉm cười:

- Dạ không. Chắc tại cảm thấy khỏe trong người.

Potzloch chụp lấy cái kính sắp vuột ra khỏi sóng mũi:

- Tôi đoán chắc là cậu muốn thử tôi. Như vậy là phải tính tiền "cachet". Và kể từ nay là cậu phải luôn luôn khỏe trong người, nghe chưa...

- Dạ.

- Và hễ tới màn trình diễn của mấy con hải cẩu là phải chơi một cái gì… chẳng hạn như… à, nhạc cổ điển, phải chớ...

- Vâng. Tôi còn nhớ một đoạn trong Hòa tấu khúc số 9.

Kern trở vào ngồi ở một cái ghế trống, dãy sau cùng. Qua kẽ hở của một chiếc nón lông và một cái đầu sói, anh nhìn thấy đầu của Ruth mờ mờ trong khói thuốc. Đối với anh, đó là cái đầu đẹp nhứt trần gian.

Steiner bắt đầu diễn trò bất định. Anh ngập ngừng hoàn toàn tự nhiên, ngay khi đi gần tới sân khấu, anh còn muốn quay trở lại. Thật ra không phải Kern xuất thần trong vai trò giao phó nhưng anh ngập ngừng là do sự có mặt của Ruth. Màn "mắt thần" được trình diễn không một sơ suất.

Chờ Kern diễn xong, Potzloch nháy mắt gọi anh ta ra một chỗ vắng:

https://thuviensach.vn

- Sao... Hôm nay anh có chuyện gì không mà xuất sắc qua vậy... Lại có cả mồ hôi trên trán. Mồ hôi thì khó mà làm cho có ngay được. Cậu làm gì... Có phải nín thở không...

- Chắc là tại quá lo.

- Quá lo hả... A, đúng rồi, mối lo thật sự của một tài tử yêu nghề trước khi lên sân khấu! Từ nay cậu nhờ đờn cho hai màn hải cẩu và Tarzan, nghe chưa... Tiền cachet thêm năm Đức kim. Đồng ý chớ...

- Dạ, đồng ý. Nhưng xin ông Giám đốc trả trước mười Đức kim.

- Trả trước... Mới đây mà cũng rành vậy rồi à... Được, tôi kể cậu là một tài tử chính cống.

Ông ta trao cho Kern tờ giấy bạc mười Đức kim.

Steiner khoát tay:

- Xong rồi, thôi, cô cậu chuồn đi. Nhưng nhớ trở về trong một tiếng đồng hồ nữa để lót dạ. Sẽ có món pirogui nóng, món ăn trứ danh của người Nga, phải không Lilo...

Lilo gật đầu.

Kern và Ruth băng ngang cánh đồng cỏ phía sau gian hàng bắn bia và đi qua khu vực kỵ mã trường huyên náo. Aùnh đèn và âm nhạc đổ tràn lên người họ như những lượn sóng màu êm ái.

Kern nắm tay người yêu:

- Ruth, em phải sống một đêm thật vĩ đại mới được. Anh sẵn sàng tốn năm chục Đức kim.

Ruth dừng sững lại:

https://thuviensach.vn

- Đừng anh!

- Không được. Anh phải xài năm chục Đức kim vì em. Rồi em coi. Anh có một cách xài không phải trả.

Cả hai đi về khu vực "chuyến xe ma". Đây là cơ sở rộng lớn với những đường rầy cao vút trên không, và những toa xe nho nhỏ chạy hết tốc lực. Khách đứng nối đuôi ngay cửa vào chờ mua vé. Kern kéo Ruth, chen lấy lối đi giữa rừng người. Người bán vé vừa thấy Kern đã reo to:

- Chào George. Đến chơi với tụi nầy hả... Mời vô.

Kern mở cửa một toa xe:

- Lên với anh.

Ruth ngạc nhiên nhìn Kern. Anh cười thật tươi:

- Aûo thuật gia mà, cưng. Không ai bắt mình trả tiền đâu.

Toa xe chạy băng băng, vượt một dốc đứng rồi chui vào một đường hầm tối om. Một con quái vật bị xiềng khắp người, nhe răng như chực vồ lấy Ruth. Nàng hét lên và ép mình vào người Kern. Rồi một ngôi mộ mở ra, toa xe chui tọt vào. Các bộ xương người nhảy múa với những tiếng xương chạm vào nhau công cốc. Toa xe ra khỏi đường hầm, đánh một vòng quanh rợn người và tuột phanh xuống một cái hồ. Từ đầu kia, một chiếc xe chạy ngược chiều, hết tốc độ. Ngay khi Ruth hoảng kinh vì chắc chắn hai xe phải đâm bổ vào nhau thì toa xe của nàng và Kern bỗng tự nhiên lướt trệch qua. Ruth chưa kịp hoàn hồn thì toa xe lại phóng vào một hang động đầy khói mờ, có những bàn tay ươn ướt của ai đó sờ vào mặt họ.

Sau cùng, toa xe của họ cán phải một cụ già rồi nhô ra ánh sáng và đứng lại. ruth dụi mắt và cười:

https://thuviensach.vn

- Ghê quá mà cũng đẹp quá! Không khí, ánh sáng, đẹp lạ lùng…

Họ sang khu vực “xe hơi đụng nhau”.

Anh chàng gác cửa ở đây vẫy tay với Kern:

- Chào bạn, Peperl. Lấy chiếc xe số bảy. Đụng ngon lành lắm.

Kern nheo mắt với anh ta rồi hỏi Ruth.

- Em thấy anh có giống Thị trưởng thành Vienne không...

- Em tưởng anh là chủ của khu Parter nầy.

Chiếc xe số bảy của họ đụng mạnh vào nhiều chiếc khác rồi bị cuốn vào giữa đám hỗn loạn. Kern buông tay lái, Ruth chụp lấy cố điều khiển nhưng không được. Cuối cùng nàng buông tay ra, cười với Kern – cái cười ngây thơ của một đứa bé nhờ tới sự tiếp tay của người lớn. Kern không còn thấy rõ khuôn mặt Ruth mà chỉ còn thấy có đôi môi.

Cả hai còn đi viếng hơn một chục nơi khác, từ chỗ hải cẩu biết là toán tới gian hàng nhà tướng số Ấn Độ. Không nơi nào bắt họ phải trả tiền.

Kern hãnh diện bảo Ruth:

- Em thấy không, họ gọi anh bằng đủ thứ tên nhưng tất cả đều cùng chỉ có một thứ cảm tình. Đó là hình thức cao tột của tình người.

- Mình lại chỗ “bánh xe quay” được không anh...

- Phải được chớ. Tư cách của một tài tử dưới quyền lão Potzloch mà.

Người bán vé ở đây lại gọi Kern bằng một tên khác:

- Chào bạn, Schani. Vị hôn thê hả...

https://thuviensach.vn

Kern gật đầu, mặt đỏ lên, không dám nhìn Ruth.

Người bán vé rút hai tấm bưu thiếp có in hình bánh xe quay trên nền trời thành Vienne.

- Xin gởi cô làm kỷ niệm.

- Cám ơn ông.

Cả hai lên một cái lồng treo. Kern ấp úng:

- Hồi nãy anh không cãi chánh về chuyện vị hôn thê vì sợ sẽ dài dòng.

Ruth cười tự nhiên:

- Nhờ vậy mà mình có thêm hai bưu thiếp. Nhưng biết gởi cho ai đây...

- Anh cũng không còn ai để gởi. Có những người muốn gởi thì lại không biết họ ở đâu.

Theo đà quay của bánh xe đồ sộ, Kern và Ruth từ từ trên cao, dưới chân họ, toàn cảnh thành Vienne lần lần mở ra như một cánh quạt khổng lồ. Trước tiên là những dãy ánh sáng của khu Prater với những con đường chói rực trong đêm như những xâu chuỗi trân châu. Kế đó là khu vực hội chợ lộng lẫy với những ánh đèn màu trông như những viên hồng và bích ngọc. Và sau cùng là dãy đồi viền mờ sương khói chạy dài mút mắt.

Chiếc lồng treo lên cao, lên cao mãi theo một đường vòng trôi tuột về phía trái, dường như họ đang ngồi trên một phi cơ càng lúc càng rời xa quả đất, và quả đất dường như đã bỏ họ mà đi khiến cả hai không còn thấy một nơi nào bám víu. Aán tượng ma quái đó đưa họ đi qua hàng trăm đất nước, hàng ngàn căn nhà, và trước mắt họ, ánh sáng chạy dài tới chân trời như mời mọc họ trở về trong khi họ biết những thứ đó không có nơi nào thuộc quyền của họ. Họ đi dạo trên trái đất, nơi nào thuộc quyền của họ. Họ đi

https://thuviensach.vn

dạo trên trái đất, giữa các tinh cầu và sự mất mát quê hương. Và công việc duy nhứt mà họ có thể làm được là đốt lên một sầu xa xứ…

Cửa sổ của căn nhà di động bằng bánh xe mở toang ra. Lilo đã trải lên giường một cái mền nhiều màu và trên chỗ nằm của Kern một tấm màn nỉ cũ của gian hàng bắn bia. Bên cửa sổ lủng lẳng hai chiếc đèn lồng.

Steiner vui vẻ hỏi:

- Đêm thần tiên của dân du mục, phải không... Cô cậu có vào trại tập trung nhỏ không...

- Anh muốn nói... …

- Chuyến xe ma.

- Có.

Steiner cười:

- Nhưng phòng giam, xiềng xích, máu và nước mắt… Không ngờ chuyến xe ma lại trở thành hiện đại, phải không cô bé Ruth...

Anh đứng lên:

- Mình nên uống một chút Vodka. Cô Ruth uống chớ...

- Dạ, một ly lớn.

- Còn Kern...

- Hai ly.

- Hay lắm, bọn trẻ tiến bộ quá mau.

Kern cãi chánh:

https://thuviensach.vn

- Không phải vậy đâu. Tôi muốn để đánh dấu một ngày vui.

Lilo vừa bước vào với mấy dĩa thức ăn cũng phụ hoạ:

- Cho tôi một ly luôn.

Steiner rót rượu xong, nâng ly mình lên và hô to:

- Vạn tuế sự băng hoại sầu thảm, vạn tuế niềm yêu sống!

Lilo đặt mâm lên bàn và đi lấy hũ dưa chuột với bánh mì Nga đem lại. Nàng cầm ly lên và ngắm rồi lắng lặng uống cạn. Aùnh đèn lồng phản chiếu vào rượu khiến Lilo có cảm tưởng như đang uống với một cái ly làm bằng hồng ngọc.

Nàng hỏi Stiner:

- Cho tôi một ly nữa chớ...

- Sẵn sàng, thưa người con của đồng cỏ hoang. Còn Ruth nữa thôi...

- Dạ, một ly nữa.

Kern đưa tay ra:

- Cho tôi ly nữa. Để ăn mừng lên hương.

Uống xong họ bắt đầu ăn. Dteiner thôi trước, lên giường nằm hút thuốc. Kern và Ruth ngồi trên chỗ ngủ của Kern. Lilo như cái bóng nhẹ nhàng tới lui dọn dẹp. Steiner bỗng đề nghị:

- Hát cho tụi này một bài gì đi, Lilo!

Không trả lời, Lilo bước tới lấy cây Tây Ban Cầm treo ở vách. Lúc nói, giọng Lilo hơi khàn khàn nhưng khi hát, giọng nang đột nhiên trầm ấm và trong rõ. Nàng ngồi hơi khuất ánh đèn. Khuôn mặt bình thường lúc nào

https://thuviensach.vn

cũng mang mặt nạ bây giờ thoáng hiện nhiều sinh khí, mắt chiếu ngời ánh man dại trong niềm đau mất quê hương. Nàng hát những bản dân ca Nga và những điệu ru du mục. Một lúc khá lâu, Lilo dừng lại, nhìn Steiner.

- Hát nữa đi.

Lilo cúi đầu xuống, đánh nhẹ mấy khúc hoà âm. Nàng bắt đầu ngâm nga những điệu du dương trầm buồn, thỉng thoảng trong lời ca có nhiều âm thanh lạ như tiếng chim đêm lạc loài trên những đồng cỏ xa xăm. Và rồi dưới ánh đèn hồng mờ ảo, căn nhà có bánh xe lăn bỗng trở thành một cái lều được hối hả dựng ban đêm và xếp lại sáng hôm sau để tiếp tục cuộc hành trình vô định.

Ruth ngồi dựa vào Kern. Vai nàng chạm vào hai đầu gối co lên của Kern. Nàng ngửa đầu ra sau tựa lên tay Kern. Kern như máu mình được hâm sôi. Một cái gì đó toan xâm chiếm anh đồng thời cũng có một cái gì đó chực thoát khỏi anh.

Cái gì đó có thể là tiếng hát liêu trai của Lilo, cũng có thể là những gợn gió đêm… tất cả biến thành những đợt chói chang nâng anh dậy và cuốn trôi… Anh đưa hai bàn tay ra vừa đúng lúc đỡ lấy một chiếc gáy thon mềm.

Bên ngoài tất cả đều lặng trang lúc Ruth và Kern ra đi. Các gian hàng được che kín bằng lá phủ, tiếng ồn ào huyên náo đã chìm mất trong sự tịch mịch của khu rừng.

Kern hỏi Ruth:

- Em có định về bây giờ chưa...

- Em không biết. Nhưng chắc là không.

- Vậy thì ở lại đây, chúng mình sẽ đi dạo. Anh muốn là ngày mai đừng bao giờ tới.

https://thuviensach.vn

- Phải rồi, ngày mai luôn luôn mang theo sự sợ hãi và vô định. Ở đây thật là trọn lành.

Họ đi vẩn vơ giữa đêm. Cây cối chung quanh đứng im lìm. Tất cả dường như đang được bao bọc bởi một lớp gòn mềm mại vô hình. Không có cả tiếng xào xạc của lá cây.

- Dường như chỉ có chúng mình là những kẻ duy nhất còn chưa ngủ.

- Em không biết. Nhưng hình như Cảnh sát luôn luôn ngủ sau cùng.

- Ở đây không có Cảnh sát. Không có ở trong rừng. Chúng mình có nghe thấy tiếng bước chân nào khác đâu.

- Mình không nghe gì cả.

- Có chớ, anh đang nghe em nói. Và cả anh cũng đang nói. Anh không biết phải nghĩ thế nào nếu chẳng có em.

Họ tiếp tục đi. Đêm yên tịnh bao la đến nỗi dường như sự im lặng cũng đang nín thở, thì thầm trong tình trạng chờ đợi một cái gì đó ghê gớm và xa lạ sắp xảy ra. Kern bảo Ruth:

- Đưa bàn tay cho anh. Anh sợ là thình lình em biến mất.

Ruth tựa người vào Kern. Anh ngửi thấy mùi tóc của nàng:

- Ruth, điều mà chúng ta đang ghi nhận là cảm giác mình thuộc về nhau giữa cuộc chạy trốn và giữa khoảng trống này. Mà cũng không phải vậy, có những cái gì mà anh không thể đặt tên.

Đầu Ruth ngã vào vai Kern. Họ đứng im lặng như thế một lúc lâu:

- Ludwig, lắm lúc em không muốn đi đâu cả. Em muốn ngã quỵ xuống đây rồi tan biến…

https://thuviensach.vn

- Em có mệt không...

- Không đâu. Em không mệt. Em sẵn sàng đi mãi như thế này. Thật là bềnh bồng chẳng va chạm vào đâu cả.

Gió bắt đầu nổi lên. Tàng lá bắt đầu khua động. Một giọt nước âm ấm rơi trúng bàn tay anh, giọt thứ hai lăn dài trên má:

- Trời sắp mưa rồi, Ruth.

- Trời sắp mưa.

Những giọt mưa đã rơi đều và nặng.

- Mặc áo anh vào. Anh không sợ mưa, quen rồi.

Anh cởi áo ngoài choàng qua vai Ruth. Nàng cảm thấy như được thấm tràn hơi ấm, được một nơi trú ẩn an toàn.

Gió ngừng thổi. Khu rừng như đột nhiên nín thở. Từ chân trời một ánh chớp lóe sáng, rồi tiếp theo là một tràng sấm ầm ỹ. Mưa đổ ào xuống dường như tia chớp vừa rồi đã xé rách da trời.

- Chạy mau, Ruth.

Họ chạy vào kỵ mã trường. Kern dở một tấm lá phủ lên. Cả hai chui vào một căn trại. Họ cùng có cảm tưởng như đang trốn bên trong một cái trống mà những giọt mưa đang đánh liên hồi.

Kern nắm tay Ruth, mò mẫm bước.

Bóng dáng mờ ảo của những con ngựa gỗ hiện ra như ma quỉ. Kern lôi Ruth về phía chiếc du thuyền. Cả hai lấy những gối nỉ trong các cỗ xe gần đó dồn cả vào thuyền. Kern giựt phăng một tấm thảm vắt ngang lưng con voi giả, đưa cho Ruth:

https://thuviensach.vn

- Đây, cái mền viền vàng của em.

Bên ngoài, sấm càng lúc càng nổ to. Những tia chớp lâu lâu lại lóe sáng bên trong gian lều ấm cúng. Kern nhìn thấy khuôn mặt và đôi mắt đen của Ruth. Tay anh chạm vào bộ ngực mềm khi anh sửa lại chiếc mền, và một lần nữa, cái cảm giác của đêm đầu tiên đi lộn phòng tại Prague chợt sống lại.

Một trận bão nhỏ đang diễn ra ở bên ngoài. Nước mưa từ trên mái lều đổ xuống ào ào, mặt đất lay chuyển theo từng hồi sấm. Và bỗng nhiên căn lều to lớn như bị cuốn trôi và từ từ quay cuồng đảo lộn. Rồi dường như có tiếng nhạc thánh thót từ đâu đó, những âm điệu dồn dập và ngắt quãng… rồi tất cả đều chìm lắng, chỉ còn có tei61ng mưa rơi – một điệu ru muôn đời.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 10

Khu đại học phơi mình dưới nắng trưa. Các sinh viên ra về trước nhứt đang xuống những bậc thang ở cửa. Kern nhón chân lên để cố tìm chiếc mũ dạ màu nâu của Ruth. Nàng cũng thường ra về trong số những người đầu tiên. Anh không thấy Ruth đâu cả. Thình lình, anh không còn thấy các sinh viên vừa ra. Bọn họ đã chạy trở vào. Chắc phải có chuyện gì xảy ra.

K

Đột nhiên, dường như bị bắn tung, một toán sinh viên bị tống vọt ra ngoài. Kern nghe có tiếng kêu la. Thế là đã có ẩu đả. “Đóng đinh bọn Do Thái! Đập bể mặt tụi nó đi! Tống cổ chúng nó về Palestine”.

Kern rảo bước và đứng lại bên cánh phải ngôi trường. Anh cố tránh bị lôi kéo vào nhưng đồng thời cũng muốn ở gần đó để có thể giúp Ruth thoát ra.

Một toán khoảng ba mươi sinh viên Do Thái cố mở đường để chạy. Họ bấu chặt vào nhau, định xuống các nấc thang. Chung quanh họ hàng trăm sinh viên đấm đá.

- Đập tụi nó! Phân tán tụi nó ra! Nắm từng đứa một!

Một sinh viên cao lớn hô to. Anh ta đang cầm đầu một toán hò reo tở mở, đánh phá một góc. Anh ta ném từng sinh viên Do Thái ra ngoài cho đồng bạn, kẻ dùng tay người dùng gậy hoặc gáy sách tha hồ nện.

https://thuviensach.vn

Kern lo quá nhưng vẫn chưa thấy Ruth. Anh đoán có lẽ Ruth vẫn còn ở bên trong. Trên các bậc thang ngay cửa vào bây giờ chỉ còn có hai giáo sư. Một người để râu càm nhọn hai chia theo kiểu Francois Joseph, mặt hồng hào, vừa xoa tay vừa mỉm cười. Người kia, mặt xương xẩu và khắc nghiệt, lạnh lùng đứng nhìn cuộc hỗn loạn.

Một vài nhân viên Cảnh sát từ bên kia công trường hối hả chạy sang. Người tới trước đứng cách chỗ Kern chẳng bao xa. Ông ta ra lịnh cho hai đồng đội chạy sau:

- Đứng cả lại! Đừng dây dưa vào!

Một Cảnh sát viên hỏi:

- Chắc tụi Do Thái, hả...

Viên chức Cảnh sát tới trước, vừa gật đầu thì nhìn thấy Kern. Ông ta quắc mắt. Kern làm như chẳng nghe thấy gì cả. Anh đốt thuốc hút thuốc rồi bước tránh ra vài thước.

Một sinh viên Do Thái nhỏ thó vụt thoát ra. Hắn dừng lại một lúc dường như để hoàn hồn. Chợt thấy những người Cảnh sát, hắn chạy nhào tới kêu to:

- Mau đi, mau cứu họ! Họ bị giết hết bây giờ!

Hai người Cảnh sát nhìn họ như ngắm một vật lạ. Gã sinh viên bé nhỏ sững sờ một vài giây rồi bỗng chạy ngược thật mau về nơi đang ẩu đả. Nhưng hắn vừa chạy được mươi bước đã bị hai sinh viên khác xông tới chận đầu:

- Đồ Do Thái bẩn thỉu. Nó đi kêu lính. Được rồi, để tụi tao cho mầy kêu.

https://thuviensach.vn

Một cái tát tai, người sinh viên nhỏ thó ngã té trong khi anh chàng sinh viên kia tống thêm một đạp vào bụng. Cả hai nắm lấy hắn mỗi người một chân và kéo xểnh đi trên thềm đường. Khuôn mặt trắng nhợt và đôi mắt mở trừng trừng của hắn nhìn thẳng về phía các người Cảnh sát. Cái miệng há hốc vì kinh hoàng mới đó là một lỗ đen ngòm. Bây giờ đã có một dòng máu nhểu ra. Hắn không kêu một tiếng.

Kern bỗng thấy miệng mình khô đắng. Anh muốn nhảy xổ lại vồ lấy hai gã tàn ác kia. Nhưng trước sự lưu ý chằm chặp của mấy người Cảnh sát còn đứng đó, Kern đành nghiến răng cho khỏi run bật lên và đi tránh ra xa.

Hai gã sinh viên kéo lôi nạn nhân đi qua chỗ Kern. Chúng đang cười cợt, không một nét hung bạo nào được nhận ra trên mặt chúng. Người ta chỉ thấy ở đó có cái gì hài lòng, chánh đáng và vô tội, dường như chúng đang tham dự một cuộc trình diễn thể thao chớ không phải là làm đổ máu một đồng loại.

Bất ngờ, cứu tinh hiện ra. Một sinh viên cao lớn, tóc hoe vàng, từ nãy giờ vẫn đứng yên bỗng nhíu mày khi thấy gã bé nhỏ bị kéo lê qua trước mắt. Anh ta chậm chạp xăn tay áo lên rồi từ từ bước tới nện cho hai gã sinh viên kai mỗi người một quả đấm như trời giáng.

Và cũng chậm chạp, người sinh viên tóc hoe vàng đỡ gã bé nhỏ đứng lên và bảo:

- Thôi, dông mau đi!

Rồi hắn lại từ từ tiến về phía đám đông. Hắn nghiêng đầu, ngắm gã sinh viên cầm đầu và tung thẳng một quả đấm vào mũi, tiếp theo là một cú móc ngược vào càm khiến anh chàng sụm xuống tại chỗ.

Ngay lúc đó, Kern thấy Ruth. Nàng đã làm rơi mất cái mũ và đang đứng ở bìa đám hỗn loạn.

https://thuviensach.vn

Anh chạy tới:

- Mau Ruth! Chạy mau!

Ruth vẫn chưa nhận ra người yêu, mặt tái xanh, lắp bắp:

- Cảnh sát. Sao không can thiệp...

- Họ không can thiệp đâu. Mình phải rời khỏi chỗ nầy ngay.

Mãi tới lúc đó, Ruth mới nhận diện được Kern. Mặt nàng biến đổi đột ngột, như s8áp khóc.

- Ludwig, mình chạy đi.

Kern nắm tay Ruth và kéo chạy. Phía sau họ có những tiếng la thất thanh. Nhón sinh viên Do Thái đã bị chia cắt. Một toán đổ chạy ra công trường. Kern và Ruth bị kẹt vào giữa.

Một sinh viên nắm chặt cánh tay Ruth, hét to:

- Rébecca đây, tụi bây ơi! A, Sarah!

Tự nhiên, Kern bật tung như cái lò xo bị bóp ép. Anh không khỏi ngạc nhiên khi thấy gã vừa nắm tay Ruth quỵ xuống. Anh cũng không rõ là mình đã đánh thế nào.

- Cú trực tiếp đẹp lắm.

Người vừa khen là anh chàng tóc hoe vàng. Bây giờ anh ta đã chộp được hai sinh viên khác và dập đầu chúng lại. Vừa buông tay cho hai ngã lia ngã bất tỉnh, anh ta vừa nói với Kern:

- Làm như vậy tiện hơn.

Và anh ta lại chộp được hai sinh viên khác.

https://thuviensach.vn

Kern bị trúng một gậy vào tai. Máu dồn lên mặt, anh phóng mình tới, đánh đập túi bụi, bất kể ai. Anh nghe tay mình chạm vào một cặp kính và một người lộn nhào. Anh lại xông tới nhưng thình lình đầu anh như nứt ra, và bức màn đỏ trước mắt từ từ biến mất thành đen.

Kern tỉnh dậy trong một phòng giam. Cổ áo anh rách nát, mặt anh chỗ bầm, chỗ rướm máu và đầu nhức như búa bổ, Kern đứng lên. Có tiếng người bên cạnh:

- Chào bạn.

Lại chính gã thanh niên tóc hoe.

- Xui quá, mình đang ở đâu vậy...

- Bị nhốt rồi. Chừng một hay hai ngày là tự do.

- Tôi thì còn lâu…

Kern vừa đáp vừa nhìn quanh. Tất cả là tám. Toàn là người Do Thái, trừ anh chàng tóc hoe. Không có Ruth.

Gã sinh viên cười:

- Bạn nhìn chung quanh để làm gì... Bộ trưởng họ bắt lầm hả... Sai rồi cưng. Chỉ có nạn nhân mới hân hạnh bị coi là tội phạm. Tâm lý siêu hiện đại mà!

- Anh có biết người con gái đi với tôi, ra sao không...

- Cô gái... À… không có gì đâu. Đánh nhau loạn xạ ngầu nhưng nguyên tắc là phải chừa con gái ra.

- Thật không...

https://thuviensach.vn

- Cũng gần như vậy. Cảnh sát can thiệp ngay sau đó.

Kern nghĩ, thông hành của Ruth còn hiệu lực, thế chẳng rắc rối bao nhiêu…

- Còn ai bị bắt nữa không...

Anh chàng tóc hoe lắc đầu:

- Chắc hết rồi. Tôi là người cuối cùng. Họ còn do dự một lúc mới bắt tôi.

Kern thở ra nhẹ nhõm. Như vậy là Ruth không sao.

Gã tóc hoe nhìn Kern với vẻ châm chọc:

- Bạn còn ấm ức phải không... Người nào vô tội cũng thế. Chỉ có tôi là hài lòng và vui vẻ chấp nhận vì tôi tự ý tham gia.

- Anh điệu lắm.

- Điệu à... Bạn nên biết tôi là người kỳ thị không chê nổi. Nhưng không thể nào đứng yên trước một cuộc thảm sát như vậy được. Quả đấm trực tiếp của bạn nhanh và mạnh lắm. Có chơi quyền Anh không...

- Không.

- Phải học mới được. Nhưng bạn còn nóng nảy quá. Nếu tôi là giáo chủ dân Do Thái, tôi sẽ ra lịnh cho các bạn học đánh đấm vài giờ. Có biết võ mới thấy mấy người anh em chịu nể mình.

Kern sờ lên đầu:

- Nhưng ngay bây giờ thì không còn lòng dạ nào để học.

- Đó là một cú dùi cui. Cảnh sát yêu quý của chúng ta. Luôn luôn đứng về phe thắng. Tới tối là bớt đau, mình sẽ bắt đầu tập – Hắn nhìn quanh rồi

https://thuviensach.vn

duỗi dài hai chân ra – Mình tới đây được hai tiếng đồng hồ rồi. Nóng chảy ra mỡ. Phải có một bộ bài cũng đỡ.

Hắn vừa nói vừa nhìn các sinh viên Do Thái với nét mặt khinh khỉnh. Kern thọc tay vào túi:

- Tôi có một bộ đây.

Đó là bộ bài của Steiner cho và lúc nào Kern cũng mang theo trong mình như bùa hộ mạng.

Gã tóc hoe nhìn Kern, mắt sáng lên:

- Bạn được lắm. Nhưng chắc không biết chơi bài Bridge phải không... Dân Do Thái không hề biết chơi Bridge.

- Tôi chỉ mới Do Thái có một nửa thôi và biết chơi nhiều thứ.

- Vậy là cừ lắm. Bạn hơn tôi. Bây giờ bạn chỉ cho tôi cách đánh bài Thụy Sĩ, tới tối tôi dạy bạn đánh quyền Anh.

Hai người chơi bài cho tới tối. Trong khi đó, các sinh viên Do Thái giết thì giờ bằng những câu chuyện chánh trị và công lý.

Kern ăn được của gã tóc vàng bảy Đức kim về món phé. Anh cố tránh nghĩ tới Ruth. Gã tóc vàng gom bài lại rồi trả Kern số tiền vừa thiếu.

- Bây giờ tới phần thứ hai. Cố gắng trở thành một Dempsey thứ nhì.

Kern đứng dậy. Anh vẫn còn thấy mệt:

- Đầu tôi mà chịu một cú nữa là bể luôn.

- Đừng lo, đầu anh còn khá tốt để lấy mất của tôi bảy Đức kim. Nào, tiến lên! Đuổi con thỏ đi! Gởi cái phần nửa Do Thái còn lại đi chỗ khác.

https://thuviensach.vn

- Được rồi. Tôi đã cố làm như thế gần một năm nay.

- Vậy là tốt. Bắt đầu tập chân. Tinh hoa của quyền Anh là sự nhanh nhẹn và dẻo dai của đôi chân. Phải tập nhún nhảy. Nhờ nhún nhảy mà đấm bể mặt kẻ thù. Aùp dụng triết lý của Nietzche.

Anh ta làm trước cho Kern xem và bảo làm theo.

Các sinh viên Do Thái ngưng bàn cãi. Một gã đeo kính đứng lên:

- Anh có vui lòng dạy tôi không...

- Sẵn sàng. Lột kính ra và vào đây. Hoạt động lên, thây ma sình!

Gã tóc vàng vừa nhảy vừa hô:

- Hai bước bên trái, hai bước bên phải. Bây giờ tất cả nhào vô học bài sấm sét. Không phải chỉ đánh bằng cánh tay mà đánh với sức mạnh của toàn thân.

Hắn lột áo ngoài ra. Các sinh viên bắt chước theo. Hắn bắt đầu chỉ đấm và né tránh, nghiêng người qua lại, chồm tới, ngửa lui.

Lúc tất cả đều đẫm mồ hôi, hắn ra hiệu dừng lại:

- Tốt lắm, các bồ đã hiểu rồi. Tám ngày còn bị nhốt hãy cố tập để chống kỳ thị chủng tộc. Hít hơi vào thật sâu, thở ra chầm chậm. Và bây giờ các bạn coi tôi biểu diễn một quả đấm trực tiếp, đòn lợi hại căn bản của quyền Anh.

Giữa lúc nhóm trẻ hăng say tập dượt, cửa phòng giam vụt mở ra. Các môn đệ của hắn lui vào một góc. Hắn trừng mắt với viên Giám thị:

- Đồ mặt dày! Quân ngu ngốc!

https://thuviensach.vn

Rồi hắn quay lại phân trần với hai người lính:

- Những gì mà các ông vừa thấy là một bài học nhân bản hiện đại, hiểu chưa...

- Hiểu cái gì...

Gã tóc vàng ra điều thương hại:

- Khổ quá! “Đây là luyện tập thể xác, làm dịu dàng cơ thể”. Hiểu rồi, phải không... Aø, còn cái nầy là bữa ăn tối đây sao...

Viên Giám thị gật đầu:

- Vậy chớ còn gì...

Gã tóc vàng kê mũi vào ga - men rồi nhăn mặt:

- Đem mấy thứ nầy đi. Các người dám dọn bữa ăn tối như vậy cho tôi, hả... Đem nước rữa dĩa cho con trai ông Chủ tịch Thượng viện ăn à... Muốn phơi áo, phải không...

Hắn nhìn hai người lính gác:

- Tôi sẽ đệ đơn thưa vụ nầy. Tôi muốn gặp ngay giới chức cao cấp ở đây. Đưa tôi đi ngay. Cha tôi sẽ hỏi ông Tổng trưởng Nội vụ cho ra lẽ.

Cả viên Giám thị cùng hai người lính gác đều ngơ ngác. Họ không biết phải đối phó ra sao. Người lớn tuổi, dè dặt giải thích:

- Cậu cũng biết đồ ăn trong nhà tù nào cũng vậy thôi.

- Bộ tôi đang ở tù sao... Tôi chỉ mới bị câu lưu thôi. Anh không phân biệt nổi à...

https://thuviensach.vn

- Dạ biết… Nhưng cậu có thể ăn theo sở thích với điều kiện xuất tiền túi. Nếu cậu đồng ý, chúng tôi sẽ nhờ người đi mua.

Thái độ gã tóc vàng dịu lại:

- Dữ không! Lâu quá mới nghe được một câu chí lý!

- Cậu có mua bia không...

Gã tóc vàng nhìn ông ta:

- Ông coi bộ tốt. Tên ông là gì...

- Rudoft Egger.

- Được lắm. Tôi sẽ nói lại với cha tôi. Nên tiếp tục như thế.

Hắn móc tiền trao cho viên Giám thị:

- Mua thật nhiều thịt bê với khoai tây chiên. Một chai Quetsch …

Rudolf Egger ấp úng:

- Rượu mạnh …

Gã tóc vàng cắt ngang:

- Vẫn được phép mang vào. Hai chai bia, một chai cho mấy ông, còn một chai của tụi nầy.

- Cám ơn cậu.

- Nếu bia không được lạnh thì coi chừng, tôi sẽ của ông một bàn chân. Nhưng nếu tốt thì cứ giữ hết tiền thối lại.

Egger cười nham nhở:

https://thuviensach.vn

- Xin tuân lệnh, Công tước!

Bữa ăn riêng được mang tới. Gã tóc vàng mời Kern. Anh không muốn nhận lờivì nhận thấy các sinh viên Do Thái kia vẫn bằng lòng với các ga - men súp lểnh loãng.

Gã tóc vàng giục:

- Thời đại mới phải biết phớt tỉnh. Đây là bữa ăn của bọn bàn cờ tụi mình.

Kern đành nhận lời. Một lúc sau anh hỏi:

- Cha anh có biết anh bị bắt không...

Gã tóc vàng cười to:

- Bạn tin à... Cha tôi chỉ có một nhà máy dệt ở Linz thôi.

Kern ngạc nhiên. Gã tóc vàng vẫn bình thản:

- Dường như bạn không hiểu ra rằng chúng ta đang sống trong một thời đại dối gạt lẫn nhau. Nền dân chủ được thay thế bởi chánh sách mị dân. Hậu quả tất nhiên. Nào, mình uống.

Hắn rót một ly rượu mờianh chành sinh viên đeo kính. Anh này từ chối:

- Cám ơn, tôi không biết uống rượu.

- Tôi cũng đoán như thế.

Gã tóc vàng uống cạn ly rồi nhìn lên trần nhà:

- Đó cũng là một trong những lý do khiến các bồ bị ngược đãi suốt đời. Kern, hai đứa mình uống hết chai chớ...

https://thuviensach.vn

- Cũng được.

Cả hai uống hết chai và nằm dài ra. Kern nghĩ là có thể sẽ ngủ ngon nhưng anh cứ thức giấc để tự hỏi “Họ có làm hại gì tới Ruth không... Bao lâu mình được thả... ”

Kern bị xử hai tháng tù về tội gây thương tích, phá rối trật tự công cộng, chống lại nhân viên công lực và lưu trú bất hợp pháp. Anh phải gởi đồ riêng vào kho và mặc quần áo tù. Anh chợt nhận thấy bộ đồ tù có điều thích hợp: Anh tiết kiệm được quần áo của riêng mình.

Bạn tù của Kern gồm có một tên trộm, một gã lưu manh cỡ nhỏ và một giáo sư người Nga ở Kazan bị bắt về tội vô gia cư. Cả bốn người cùng làm việc tại xưởng may của khám đường.

Đêm đầu tiên là đêm khổ sở. Kern vẫn nhớ lời khuyên của Steiner nhưnh anh vẫn thấy buồn, không tài nào ngủ được.

Thình lình, ông giáo sư Nga hỏi:

- Biết tiếng Pháp không...

Kern giựt mình:

- Không.

- Muốn học không...

- Muốn. Học ngay bây giờ được không...

Người tù giáo sư lồm cồm ngồi dậy.

- Phải làm một cái gì để quên, chớ không thì điên luôn.

Kern nói thêm:

https://thuviensach.vn

- Rakhỏi đây, chắc tôi sẽ tìm đường sang Pháp.

Hai người ngồi ở giường ngủ từng dưới. Bên trên họ, gã lưu manh đang dùng viết chì vẽ mấy hình tục tĩu lên tường. Người ông giáo sư quá ốm nên bộ đồ trông rộng thùng thình. Râu ông lù xù và mặt ngây ngô như con trẻ với đôi mắt xanh xanh.

Với một nụ cười hiền dịu, ông từ tốn nói với Kern:

- Chúng ta bắt dầu với từ ngữ đẹp nhứt nhân loạinhưng cũng dư thừa nhứt: Tự do.

Trong thời kỳ nầy, Kern học hỏi thêm nhiều thứ. Trong vòng ba ngày anh đã học được cách nói chuyện ngoài sân với các bạn tù khác mà không cần phải máy môi. Ở xưởng, anh luôn luôn ôn lại các bài học Pháp ngữ. Buổi tối, sau khi thụ huấn ông giáo sư Nga, Kern được gã trộm dạy cách mở khóa bằng một sợi dây thép và cách làm cho chó đừng sủa. Hắn cũng dạy cho Kern biết loại trái cây gì sẽ chín vào mùa nào và cách lẻn vào một kho rơm để ngủ mà không ai thấy. Tên lưu manh cỡ nhỏ mang lén vào được các tạp chí “Thời trang”. Thế là ngoài giờ đọc Thánh kinh ra, họ học hỏi cách ăn mặc xứng hợp với các buổi lễ và cách tổ chức những buổi tiếp tân.

Buổi sáng ngày thứ năm trong khi Kern ra dạo ngoài sân thì bị một viên Giám thị đụng mạnh vào người đến nỗi phải lảo đảo dựa vào tường.

Ông ta mắng lớn:

- Bộ đui hả...

Kern giả bộ như đứng không nổi đễ ngã xuống và thừa dịp phóng chân vào xương ống quyển của người Giám thị mà không bị cho là cố ý. Nhưng anh chưa kịp thực hiện ý định thì người Giám thị đã chụp áo anh và nói khẽ rất mau:

https://thuviensach.vn

- Xin ra một giờ. Bảo là đau bụng – Và ông ta đổi giọng, hét to – Mau lên! Ai có thì giờ đâu mà đợi...

Kern tiếp tục đi vơ vẩn và tự hỏi, chẳng biết người Giám thị ấy có định ám hại mình không... Anh hỏi ý kiến tên trộm với kỹ thuật nói không máy môi.

- Mình có quyền xin ra. Đó là quyền ghi trong hiến pháp. Nhưng phải coi chừng.

- Được, để xem hắn định làm gì. Dầu sao cũng là dịp để thay đổi không khí.

Kern giả bộ đau bụng và người Giám thị đem anh ra. Tới một chỗ vắng, ông ta hỏi:

- Hút thuốc không...

- Luật cấm tù hút thuốc trong giờ làm việc.

Kern cười:

- A, ông định gài tôi hả... Không được đâu.

- Câm miệng. Biết Steiner không...

Kern nhìn sững người Giám thị:

- Không.

Anh sợ người ta gài bẫy để bắt Steiner.

- Không biết Steiner, hả...

- Không.

https://thuviensach.vn

- Nghe đây. Steiner bảo cho chú mầy hay là Ruth vẫn bình yên. Không cần phải lo ngại. Khi ra tù, chú mầy phải làm cách nào để bị đuổi trở lại Tiệp Khắc rồi quay về đây. Nghe rõ chưa...

Kern bất giác run lên. Người Giám thị hỏi:

- Bây giờ chịu hút thuốc chưa...

Kern gật đầu. Người Giám thị rút một bao Memphis và một hộp diêm đưa cho Kern:

- Lấy đi. Của Steiner gửi cho chú mầy. Nếu bị bắt thì nhớ không phải là do tôi đưa. Vào trong kia hút một điếu đi, thở khói ra cái lỗ. Tôi ở ngoài nầy canh chừng.

Kern đi vào, lấy một điếu thuốc bẻ làm đôi và châm lửa. Anh hút từng hơi dài. Ruth vẫn bình yên có Steiner giúp đỡ. Kern nhìn bức tường loang lổ với những bức hình tục tằn và coi đó là căn phòng đẹp nhứt trên thế giới.

Thấy Kern trở ra, người Giám thị hỏi:

- Tại sao chú mầy chối là không biết Steiner...

Kern nói lãng:

- Ông hút thuốc...

Người Giám thị lắc đầu. Kern hỏi:

- Ông gặp Steiner trong trường hợp nào...

- Hắn cứu tôi ra khỏi một vụ rắc rối to. Thôi, trở lại.

Cả hai tới xưởng. Tên trộm và ông giáo sư nhìn Kern. Anh khẽ gật đầu và ngồi xuống. Ông giáo hỏi không thành tiếng:

https://thuviensach.vn

- Không sao hả...

Kern lại gật đầu. Ông giáo nói như hơi gió:

- Mình tiếp tục với động từ "Đi". Đây là một động từ bất quy tắc. Nào, je vais, tu vas…

- Khoan, mình lựa một động từ khác. Tiếng Pháp gọi lieben là gì...

- Lieben... Là Yêu thương. Nhưng đây là động từ có quy tắc.

- Chính tôi đang cần như vậy.

Nhà giáo được trả tự do bốn tuần sau, tên trộm sáu tuần và ít hôm sau tới phiên gã du thủ du thực. Anh chàng nầy, luôn mười hôm trước khi được thả, cố gạ Kern vào cuộc "đồng tình luyến ái". Hôm cuối cùng, Kern hạ gã đo ván bằng một quả đấm trực tiếp học được của anh chàng sinh viên tóc vàng.

Một đêm, Kern được đưa tới một phòng giam khác trong đó đã có bốn người. Theo Kern thì tất cả đều là những kẻ di trú nhưng anh không buồn để ý. Quá mệt, anh tới chỗ nằm ngay. Tuy thế Kern không tài nào ngủ được. Khoảng quá nửa đêm, thêm hai người nữa tới. Kern không thấy họ nhưng nghe tiếng động.

Một giọng nói rụt rè trong bóng tối chợt vang âm:

- Mình ở đây có lâu không... Chừng nào họ thả ra...

Mãi một lúc sau mới có một giọng trầm trầm gắt gỏng:

- Cái đó còn tùy, nếu bạn ăn trộm và giết người thì tù chung thân. Nhưng nếu ám sát vì lý do chánh trị thì tám ngày thôi.

- Không phải, tôi mới bị bắt lần thứ hai vì không có giấy thông hành.

https://thuviensach.vn

Giọng trầm vang lên:

- Vậy là nặng hơn nhiều. Ít lắm là bốn tuần.

- Chúa ơi! Vậy con gà quay của tôi sẽ ra sao... Chết rồi, tôi để nó trong vali. Chờ tới tôi ra, nó sẽ…

- Cố nhiên.

Kern lắng tai:

- Ông bạn đã có lần bị bắt và làm hé mất một con gà quay, phải không...

- Dạ phải. Xin lỗi ông là ai... Sao ông biết...

Kern phì cười. Tự nhiên anh cười đến gần ngộp thở. Anh không thể nào dằn được. Anh cười như điên dại, cười cho những ngày tháng tù tội đã qua, cười cho hả tức vì bị bắt oan, cười cho sự cô đơn, cười cho nỗi lo âu của Ruth. Anh cười và cười mãi một lúc lâu. Cuối cùng, Kern thở hổn hển:

- Con Gà! Chính là Con Gà bằng xương bằng thịt. Thật tình cờ!

Gã Con Gà nổi nóng:

- Tình cờ cái gì... Đó là một sự bất hạnh.

Người có giọng trầm cheo vào:

- Dường như ông bạn không được may mắn lắm với những con gà quay.

Một người khác ra chiều tức bực:

- Im đi! Người không có quê hương mà chỉ rên rỉ vì món ăn!

Giọng trầm làm ra vẻ quan trọng:

https://thuviensach.vn

- Vậy là ông bạn với mấy con gà đó có sự liên hệ mật thiết.

Người vừa bảo “mất quê hương” gắt lên:

- Thì cứ ăn mỡ ngựa gỗ cũng được.

Giọng trầm không nhịn được:

- Có lẽ kiếp trước của ông ta là chồn nên bây giờ bị gà trả thù.

Anh chàng Con Gà cố nói lần chót:

- Thật là hạ cấp! Ai lại đi chế giễu một kẻ không may!

Bỗng có tiếng quát vang:

- Im đi! Đây là nhà tù chớ không phải hộp đêm.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 11

Kern ký tên vào giấy trục xuất lần thứ hai ra khỏi nước Aùo. Đây là lần trục xuất vĩnh viễn. Anh không thấy có gì cần nghĩ ngợi. Anh chỉ nghĩ là ngày mai mình lại sẽ có mặt tại khu hội chợ Prater.

K

Người công chức hỏi:

- Anh còn gì ở đây để mang theo không...

- Dạ, không.

- Anh có biết là sẽ bị ba tháng tù nếu trở lại Vienne không...

- Dạ, biết.

Người công chức nhìn Kern một lúc khá lâu. Ông cho tay vào túi và lấy ra một tờ giấy năm Đức kim.

- Đây, cầm lấy. Tôi không có quyền thay đổi luật lệ. Nếu có uống thì uống Gumpoldskirchner. Dạo nầy ngon lắm. Thôi, đi đi.

Kern hết sức ngạc nhiên:

- Cám ơn ông – Đây là lần đầu tiên anh được một viên chức Cảnh sát cho tiền – Cám ơn ông thật nhiều.

- Được rồi, được rồi. Người dẫn đường đang chờ ở ngoài.

https://thuviensach.vn

Kern nhận tiền. Với món tiền nầy chẳng những anh có thể trả hai ly rượu chát mà còn vừa đủ để mua vé xe để trở lại Vienne. Như vậy ít nguy hiểm hơn.

Họ đi cùng một con đường mà Kern đã đi với Steiner lần đầu tiên. Kern có cảm tưởng như đã cách xa tới mười năm. Ra khỏi nhà ga họ còn phải đi bộ thêm một quãng. Họ ghé vào một quán nước. Trước sân nhà có một vài bàn ghế. Kern nhớ tới lời khuyên của viên chức Cảnh sát tốt bụng. Anh nói với người đưa đường:

- Mình uống Gumpoldskirchner đi. Dạo nầy tốt lắm.

- Cũng được. Trời chưa tối hẳn.

Cả hai ngồi trong khoảnh vườn nhỏ. Quanh họ, tất cả đều yên tĩnh. Nền trời cao và trong. Một chiếc phi cơ bay vù qua về phía nước Đức trông như một con chim ưng. Người chủ quán đặt lên bàn một chiếc đèn bão. Đây là một buổi chiều đầu tiên Kern được ngồi ngoài trời. Suốt hai tháng qua anh không hề nhìn thấy đất trời mút mắt. Anh có cảm tưởng như vừa được thở lần đầu tiên. Anh cố tận hưởng những giây phút thần tiên. Khoảng một hay hai giờ đồng hồ sau, cuộc chạy trốn, lẩn tránh lại tái diễn.

Người có số phận áp giải bỗng lên tiếng:

- Buồn nôn quá.

Kern ngước mắt:

- Đó cũng là ý của tôi.

- Không phải như cậu nghĩ đâu.

- Tôi cố tưởng tượng cho phù hợp.

Người đưa đường nhìn trời:

https://thuviensach.vn

- Tôi muốn nói với các người. Chính những kẻ di trú như các người làm hạ giá nghề nghiệp của bọn nầy. Ngày tối, cứ phải lo đưa mấy người đi. Từ Vienne tới biên giới. Chán quá! Phải chi áp giải những đoàn tù chính cống có còng tay!

- Biết đâu trong vòng một hay hai năm nữa các ông sẽ có dịp áp giải chúng tôi, bị còng tay đàng hoàng.

Người đưa đường nhún vai:

- Trên phương diện Cảnh sát, các người chẳng là cái thá gì cả. Đã có lần tôi áp giải mấy tên cướp của giết người, lúc nào cũng sẵn sàng nổ súng. Một lần nữa lại phải áp giải một tên chuyên mổ bụng xác chết, thằng Teddy. Như vậy mới đáng kể. Bây giờ… với các người… chán quá!

Ông ta uống cạn ly:

- Kể ra thì anh cũng rành về rượu chát. Mình uống một tua nữa. Lần nầy để tôi trả.

- Tùy ông.

Cả hai uống cạn cùng một lúc và lên đường. Dơi và bướm đêm bay lượn chung quanh họ.

Ngôi nhà quan thuế sáng choang. Cũng vẫn những nhân viên cũ. Một người bảo Kern:

- Chờ một chút. Hãy còn sớm.

Kern cười:

- A, bộ rành lắm rồi, hả...

- Vâng. Biên giới là quê hương của chúng tôi.

https://thuviensach.vn

Qua sáng hôm sau, Kern đã lại có mặt tại khu Prater. Anh không dám đến thẳng căn nhà di động bằng bánh xe của Steiner, sợ phá giấc ngủ. Anh đi vơ vẩn trong rừng. Cây cối ướt đẫm sương. Mùa thu đã tới trong thời gian Kern ở tù. Kern nhấc lá phủ của trại kỵ mã lên và chui vào trong. Như vậy là anh không còn phải sợ Cảnh sát …

Kern giựt mình thức giấc vì có tiếng cười. Trời đã sáng tỏ. Các lá phủ đã được vén lên. Anh nhảy chồm dậy. trước mặt anh là Steiner.

- Steiner! Cám ơn Thượng đế!

- Xong rồi, cậu bé! Đứa con hoang đã trở về. Lại đây coi. Ốm và xanh xao lắm. Sao không tới đằng đó...

- Biết anh còn ở đó không.

- Cũng phải. Nhưng dẹp hết, đi ăn cái đã và thế giới đổi khác ngay – Anh hướng về phía nhà du mục – Lilo, thằng bé trở về đây. Nó đang đói – Anh lại quay về Kern – Lớn lắm rồi, có học hỏi thêm được gì không...

- Có chớ, học được là phải cứng rắn nếu không muốn chết mòn. Biết may và nói chút ít tiếng Pháp. Quan trọng hơn cả và hữu ích hơn cả là phải biết ra lịnh chớ không phải van xin.

Steiner cười khoan khoái:

- Vậy là khá lắm rồi, bé con!

- Ruth đâu anh...

- Ở Zurich. Bị trục xuất. Ngoài ra chẳng có gì đáng ngại. Lilo còn giữ cho cậu mấy cái thơ. Cô ta lãnh vai trò hộp thơ có giấy tờ hợp lệ.

- Ở Zurich…

https://thuviensach.vn

- Chớ còn gì nữa! Bộ chưa nghe rõ sao...

Kern lơ đãng lắc đầu:

- Chưa…

- Ruth ở với mầy người bạn. Cậu cũng phải đi Zurich. Ở đây coi bộ bắt đầu khó sống.

- Chắc phải vậy.

Lilo tới. Nàng chào tự nhiên như Kern vừa mới đi dạo đâu đó trở về. Đối với nàng, việc vắng mặt trong hai tháng chẳng có gì đáng kể. Nàng đã rời xa đất nước Nga gần hai mươi năm và cũng đã từng gặp lại những người tưởng đâu đã biệt tích ở Tàu hoặc Xi - bê - ri hằng mười mấy năm trời.

Vẫn bình thản, Lilo đặt mâm đựng tách và bình cà phê lên mặt bàn. Steiner bảo:

- Đưa mấy cái thơ cho Kern, Lilo. Cậu ta không ăn nổi nếu chưa được đọc thơ.

Lilo chỉ vào mâm. Mấy bức thơ tựa nghiêng vào một cái tách. Kern xé bao ra. Anh bắt đầu đọc và quên tất cả. Đây là những bức thơ đầu tiên được nhận từ Ruth. Và cũng là bức thơ tình đầu tiên của đời anh. Tất cả đột nhiên biến mất, nỗi thất vọng không được gặp lại Ruth, sự lo sợ; cuộc sống cô đơn. Anh càng đọc được những nét chữ càng như chiếu sáng ra. Thì ra, trên đời nầy cũng còn có người lo nghĩ tới anh. “Yêu anh. Ruth của anh”, sung sướng quá. Ruth của anh. Nhưng anh là gì của Ruth... Phải chăng anh chỉ là một vài chai nước hoa, một ít xà bông mà Ruth mang theo... Anh là một con người. Một con người nguyên vẹn. Và em cũng là một con người. Tóc em đen, mắt em ngời sáng…

Kern ngước mắt lên. Lilo đã vào trong. Steiner hút thuốc:

https://thuviensach.vn

- Không có gì, chớ...

- Ruth bảo tôi đừng tới. Sợ nguy hiểm.

Steiner cười:

- Phụ nữ ai cũng thế. Thôi uống cà phê và ăn đi.

Anh ta dựa vào ngôi nhà lăn, nhìn Kern ăn. Aùnh nắng xuyên qua màn sương bạc, vờn trên mặt Kern. Anh có cảm tưởng như đang thở trong hơi rượu. Mới sáng qua, giữa căn phòng hôi hám, anh còn quậy muỗng trong một cái ga - men nhôm móp méo đựng đầy súp loãng như nước rữa dĩa, trong khi gã du thủ du thực đánh rắm một tràng dài. Bây giờ, gió nhẹ ban mai vuốt má anh, anh được ăn bánh mì trắng, uống cà phê ngon, trong túi có mấy bức thơ của Ruth và bên cạnh có Steiner.

- Bị bắt đôi khi cũng có lợi. Nhờ có vậy, sau đó mình mới thấy đời xinh đẹp.

Steiner gật đầu:

- Có tính đi ngay tối nay không...

- Tôi vừa muốn đi mà cũng vừa muốn ở lại. Phải chi mình được đi chung…

Steiner đưa Kern một điếu thuốc:

- Vậy thì ở tạm đây một vài hôm. Coi bộ chưa khỏe lắm. Cần phải đủ sức mới có thể đi đường. Ở Thụy Sĩ không phải là chuyện đùa. Tới một xứ lạ, cần nhứt là sức khỏe được đầy đủ.

- Còn việc gì để làm không...

https://thuviensach.vn

- Cậu có thể trông coi gian hàng bắn bia và ban đêm giúp thêm vài xuất biểu diễn mắt thần.

- Anh có lý. Tôi sẽ ở lại đây vài ngày để lấy lại sức trước khi lên đường. Không biết tại sao đói quá. Không những chỉ dạ dày trống rỗng mà đói cả mắt, cả đầu. Phải sắp xếp lại trước đã.

Steiner cười thông cảm:

- Lilo mang đồ ăn tới rồi kìa. Cứ ăn cho no. Tôi đi gọi lão Potzloch dậy.

Lilo hỏi Kern. Giọng Đức nàng còn cứng:

- Cậu ở lại, hả...

Kern gật đầu.

- Đừng lo nhiều. Ruth vẫn mạnh khỏe. Tôi có tài coi tướng mà.

Kern muốn bảo là anh không phải lo như thế mà chỉ sợ Ruth bị bắt trước khi anh tới Zurich… Nhưng khi nhìn thấy nét trầm buồn trên khuôn mặt người thiếu phụ Nga, anh không nói. Tất cả đều bé nhỏ so với nỗi đau khổ triền miên ấy.

Chuyện xảy ra buổi chiều hai hôm sau đó. Một vài người tới gian hàng bắn bia. Lilo bận với đám trẻ nên Kern tiếp đón các người kia.

Kern trao súng cho người đứng trước. Họ bắn trúng nhiều điểm và nhắm bắn những hòn bi đang nhảy múa trong tia nước. Sau cùng, họ đòi xem danh sách các thành phần thưởng và bắt đầu bắn thật sự.

Hai người đầu tiên bắn được bốn mươi ba và bốn mươi bốn điểm. Họ lãnh được một con gấu nhồi bông bông và một hộp đựng thuốc mạ bạc. Người thứ ba, thấp bé râu mép màu nâu, tỏ ra là một tay thiện xạ. Ông ta

https://thuviensach.vn

bắn được bốn mươi tám điểm. Hai người bạn vỗ tay khen. Lilo đưa mắt ra hiệu với Kern.

Nhà thiện xạ đẩy nón ra phía sau:

- Năm phát nữa.

Kern nạp đạn. Ba phát đầu ông ta bắn trúng mười hai điểm. Kern nhìn cái rỗ đựng dĩa bạc chạm, vật gia truyền của Potzloch. Nếu tiếp tục bắn trúng như thế hai phát nữa, ông ta sẽ chiếm được lô độc đắc nầy.

Kern nạp đạn vào súng một viên đạn"quỉ quái" phát súng chỉ trúng sáu điểm. Nhà thiện xạ đặt súng xuống:

- Cái gì vậy... Có một cái gì không ổn. Không bao giờ tôi bắn sai cả,

Kern đỡ lời:

- Dạ chắc tay ông run một chút. Cũng cây súng đó mà.

Ông ta quắc mắt:

- Run thế nào được. Một sĩ quan Cảnh sát kỳ cựu không bao giờ run. Bắn là nghề của tôi mà.

Kern hơi thất sắc. Một nhân viên Cảnh sát mà lại mặc thường phục thì càng đáng ngại hơn. Người Cảnh sát nhìn Kern đăm đăm:

- Phải có một cái gì không ổn.

Kern không đáp. Anh trao cây súng đã nạp đạn cho ông ta. Lần nầy, anh cho vào một viên đạn thông thường. Viên đội trưởng nhìn Kern trước khi nhắm bắn. Phát đạn trúng số mười hai. Ông ta đặt súng xuống hất đầu về phía Kern:

https://thuviensach.vn

- Thấy chưa...

- Đó là chuyện tự nhiên.

- Chuyện tự nhiên... Không tự nhiên được, bốn lần mười hai và một lần sáu. Không thể tin được.

Kern không trả lời. Viên đội trưởng kề sát mặt tới:

- Dường như tôi có gặp anh ở đâu đó... …

Mấy người bạn ông ta chen vào. Họ la ó đòi phải đền một phát khác.

Lilo bước tới:

- Chuyện gì vậy... Có gì xin quí vị cứ nói với tôi. Cậu nầy mới tập sự thôi.

Hai người kia nói chuyện với Lilo. Riêng người Cảnh sát vẫn tiếp tục nhìn Kern để cố nhớ ra. Kern không nháy mắt:

- Tôi sẽ cho ông giám đốc hay để ông ấy quyết định.

Kern muốn để ông ta bắn một phát nữa nhưng nhớ tới lời dặn tha thiết của Potzloch, anh im lặng. Anh cố trấn tĩnh, từ từ đến thay chỗ cho Lilo.

Lilo đề nghị với Cảnh sát một giải pháp dung hoà. Ông ta sẽ bắn lại năm phát. Dĩ nhiên là không tốn tiền. Hai người kia không đồng ý. Lilo liếc sang chỗ Kern. Thấy mặt anh tái mét, nàng quyết định tự mình xoay sở ngay. Nàng cười với tên đội trưởng:

- Người như ông thì có bắn bao nhiêu phát nhứt định cũng vậy thôi. Đấy, nhà thiện xạ hãy trổ tài một lần nữa cho mọi người thưởng thức.

https://thuviensach.vn

Được khen, người Cảnh sát cười hãnh diện. Lilo sờ vào bàn tay lông lá của ông ta:

- Một bàn tay như thế nầy thì chắc chắn không bao giờ run.

- Run... Không bao giờ!

Lilo trao khẩu súng. Viên đội trưởng bình tĩnh bắn. Tất cả được năm mươi tám điểm. Lilo tươi cười:

- Chúng tôi chưa bao giờ hân hạnh gặp được một người có tài thiện xạ như ông. Như thế là bà nhà khỏi phải sợ ai cả.

- Tôi chưa có vợ.

Lilo nhìn thẳng vào mắt ông ta:

- Chắc tại ông chưa thấy cần.

Viên đội trưởng cười tự mãn. Lilo lấy rổ đựng các bộ dĩa bạc trao cho ông ta. Trước khi đi, ông ta còn nhìn Kern một lần nữa:

- Tôi sẽ trở lại đây với sắc phục và chắc chắn là sẽ có chuyện vui nói với anh.

Họ vừa đi khỏi, Lilo đã hỏi Kern:

- Hắn có biết cậu không...

- Không hiểu. Dường như tôi chưa gặp ông ta lần nào. có thể là ông ta đã nhìn thấy tôi một nơi nào đó.

- Cậu nên nói lại với anh Steiner để anh ấy định liệu.

Người Cảnh sát không trở lại buổi chiều nhưng Kern nhứt định phải đi ngay đêm hôm ấy. Anh nói với Steiner:

https://thuviensach.vn

- Tôi phải đi. Ở đây coi bộ không được an toàn nữa.

Steiner nhìn ra xa:

- Ừ, đi thì đi. Vài tuần nữa là tôi cũng sẽ đi. Đất Aùo càng ngày càng khó khăn. Tin tức mấy lúc sau nầy không còn lạc quan. Mình tới gặp lão Potzloch một chút.

Pothzloch đang giận dữ vì bị mất cái rổ bạc gia truyền.

- Cậu biết không, vậy là mất toi ba chục Đức kim. Cậu hại tôi quá!

Steiner phân giải:

- Đó là trường hợp bất khả kháng. Vả lại, đằng nào thì cũng đã mất rồi. Kern đến chào ông để đi.

Potzloch sửng sốt:

- Ủa! Vậy hả...

Ông ta móc tiền trả cho Kern rồi kéo anh tới gian hàng bắn bia.

- Cậu bé, cậu sẽ biết nhà từ thiện Leopold Potzloch nầy là ai. Đây, cậu cứ tự nhiên chọn lấy một vài món kỷ niệm. Aø không, cậu có quyền bán lại. Cứ chọn đi, món nào cũng được.

Ông ta bỏ đi thật mau, không ngoảnh lại. steiner cười:

- Cứ chọn đi. Mấy món lặt vặt này coi vậy mà dễ bán. Nên lựa mấy thứ nhẹ. Mau đi, kẻo ông ta hối hận quay trở lại.

Potzloch không nuốt lời. Lúc ông ta trở lại, Kern đã chọn xong, mấy cái gạt tàn thuốc và lược chải tóc. Potzloch còn lấy thêm cho Kern mấy pho tượng nhỏ bằng đồng. Ông ta cười khinh mạn:

https://thuviensach.vn

- Dân tỉnh lẻ rất thích những thứ nầy. Kern, xin Thượng đế phò hộ cho cậu! Tôi phải đi bây giờ để dự một cuộc họp chống thuế hí cuộc. Thời đại chúng ta lại có thêm một thứ thuế… thuế hí cuộc. Mọi nguồn vui đều phải đóng thuế.

Kern chuẩn bị hành trang rồi dùng bữa với Steiner và Lilo. Steiner bảo:

- Tha hồ buồn, cậu bé. Những người anh hùng Hy Lạp thời cổ cũng khóc không thua các bà đa cảm thời nay. Cứ buồn, và cứ khóc, nếu cần. Sau đó, hãy mạnh dạn tiến lên.

Lilo chuyển sang Kern một dĩa kem:

- Đôi khi… buồn cũng có nghĩa là hạnh phúc.

Steiner vuốt tóc Kern:

- Hạnh phúc của một tay tứ chiến là một bữa ăn ngon. Đừng quên mình cũng là một chiến sĩ. Một chiến sĩ tiền tuyến. Một hướng đạo viên. Một kẻ khai phá tinh thần công dân thế giới. Chúng ta có thể bay qua mười biên giới trong một ngày. Quốc gia nầy cần tới quốc gia khác, nhưng hầu hết biên giới đều bọc sắt và nhiều nước đã chìm ngập trong thuốc súng. Phải biết hãnh diện vì mình là một trong những công dân khia phá.

Kern cười buồn:

- Hãnh diện là phải. Nhưng tôi sẽ làm gì đêm nay khi chỉ còn lại một mình...

Kern đi chuyến xe đêm. Anh mua vé hạng rẻ tiền và sau một vài lần quanh co, anh tới Inrsbruck. Từ đó, anh đi bộ với hy vọng đón xe đi nhờ. Kern không gặp xe nào cả. Đêm ấy, anh ghé vào một quán cóc, ăn đỡ đói một dĩa khoai tây chiên. Aùp dụng kỹ thuật đã được tên trộm dạy lúc trong tù, anh lẻn vào một trại rơm ngủ qua đêm.

https://thuviensach.vn

Sáng sớm, Kern lên đường. Anh đi nhờ một chiếc xe tới Landeck. Anh kiếm được năm Đức kim nhờ bán cho người lái xe một pho tượng nhỏ mà lão Potzloch đã tặng. Đến tối thì trời mưa. Kern lại tạt vào một quán cóc kiếm thức ăn và chơi bài Tarot với một vài tiều phu. Anh thua mất ba Đức kim. Kern trằn trọc mãi. Đã vậy anh còn phải trả cho chủ quán hai Đức kim về đêm ngủ trọ. Cuối cùng, anh ngủ thiếp đi. Sáng hôm sau, Kern tiếp tục hành trình. Anh đón một chiếc xe, nhưng người lái đòi phải trả năm Đức kim. Đó là chiếc xe hiệu Austro - Dainler trị giá đến mười lăm ngàn Đức kim. Kern từ chối. Một lúc sau, anh được người nông dân cho đi nhờ trên xe bò, lại còn cho anh một khúc bánh mì thịt. Đêm đến, anh ngủ trong ổ rơm. Trời mưa. Kern lắng tai nghe tiếng mưa buồn giữa mùi rơm sắp sửa lên men.

Buổi sáng, anh qua đèo Arlberg. Giữa lúc Kern gần mệt lả thì bị một cảnh binh bắt gặp. Thế là anh lại phải cố đi bộ ngược lại bên cạnh chiếc xe đạp của người cảnh binh, cho tới Sankt - Anton. Anh bị nhốt đêm ấy và không tài nào ngủ được vì sợ nhà chức trách biết được là anh đã từ Vienne tới. Nếu họ trả anh về đó, nhứt định là sẽ bị tù. Tuy nhiên, ở đây người ta nghĩ rằng anh chỉ muốn vượt biên giới tại chỗ thôi nên thả anh ra. Kern gởi va - li đi trước bằng đường xe lửa tới Feldkirch rồi đi bộ sau với dụng ý không để cho người cảnh binh hôm qua nhận ra anh. Sáng hôm sau, Kern tới Feldkirch lấy va - li. Đến tối, anh lội bộ qua sông Rhin với chiếc va - li và quần áo đội trên đầu. Thế là anh đã vào lãnh địa Thụy Sĩ.

Kern tiếp tục đi luôn hai đêm nữa để qua khỏi khu vực nguy hiểm. Anh gởi va - li trước và đi nhờ một chiếc xe tới Zurich.

Kern tới nhà ga trung ương buổi chiều. Anh gởi va - li lại. Tuy đã có địa chỉ trong tay nhưng Kern không dám tìm tới Ruth ban ngày. Anh đi vơ vẩn ở nhà ga và tìm đến một tiệm tạp hoá Do Thái hỏi thăm xem uỷ ban cứu trợ dân tỵ nạn ở đâu. Kern được chỉ tới một nơi chuyên lo cứu trợ người Do Thái.

https://thuviensach.vn

Kern trình bày hoàn cảnh với người thơ ký và cho biết mới vượt biên giới hôm qua.

- Hợp pháp, hả...

Kern lắc đậu.

- Có giấy tờ gì không...

- Nếu có, tôi đã không tới đây.

- Dân Do Thái...

- Không. Lai Do Thái.

- Theo đạo gì...

- Tin lành.

- Tin lành hả... Vậy thì chúng tôi không thể giúp được nhiều. Phương tiện chúng tôi rất eo hẹp. Vả lại, đây là một cơ sở tôn giáo nên chúng tôi chỉ chú trọng đến những người cùng đạo thôi.

Kern chua chát:

- Vâng, tôi hiểu. Người ta tống cổ tôi ra khỏi nước Đức chỉ vì cha tôi là Do Thái. Và ông không thể cứu giúp tôi vì mẹ tôi là người theo đạo Tin Lành.

Người thơ ký nhún vai:

- Rất tiếc là ở đây chúng tôi đã nhận được phẩm vật của những người đồng đạo.

Kern hỏi:

https://thuviensach.vn

- Như vậy ít ra ông cũng có thể chỉ giúp tôi một nơi nào để tạm trú vài hôm mà không cần phải khai báo...

- Rất tiếc, tôi không thể thẩm quyền. Quy lệ ở đây rất chặt chẽ, chúng tôi bắt buộc phải tuân theo. Chỉ còn cách là đến trình Cảnh sát và xin giấy lưu trú.

Kern cười chán nản:

- Tôi đã có một ít kinh nghiệm về vấn đề nầy.

Người thơ ký nhìn kỹ Kern rồi bảo:

- Cậu đợi một chút.

Ông ta vào một lúc rồi quay ra với tờ giấy bạc hai chục quan:

- Cậu cầm đỡ một ít, chúng tôi không còn cách nào hơn.

- Cám ơn. Tôi cũng không dám mong nhiều hơn thế.

Kern cẩn thận xếp tờ giấy bạc cho vào bóp. Đây là khoản tiền Thụy Sĩ duy nhứt mà anh có.

Ra tới đường, anh đứng lại và không biết phải đi đâu.

- A, ông Kern.

Một giọng nói pha lẫn đôi chút chế nhạo vang lên phía sau Kern. Anh giựt mình, quay phắt lại. Một thanh niên ăn mặc khá chỉnh tề mỉm cười Kern:

- Đừng sợ. Tôi cũng từ trong đó ra – hắn chỉ tay về phía uỷ ban cứu trợ – chắc đây là lần đầu tiên anh tới Zurich...

Kern đo lường thái độ của hắn trước khi đáp:

https://thuviensach.vn

- Vâng tôi tới đây lần đầu.

- Tôi đoán thế mà đúng. Anh trình bày có phần, xin lỗi, hơi vụng về. Cần gì phải khai đạo tin lành. Tuy nhiên, dầu sao họ cũng giúp anh chút đỉnh. Nếu anh không cho là vô phép, tôi xin được phép giúp anh một vài chỉ dẫn. Tên tôi là Binder. Chúng mình đi kiếm cà - phê, anh vui lòng chớ.

- Rất sẵn sàng. Ở đây có quán nào dành riêng cho những người di trú hay cùng loại như vậy không...

- Có quá nhiều. Tốt hơn là tới quán Greif, cách đây không xa. Cảnh sát cũng khônh hề tới đó.

Họ tới quán Greif. Quán nầy giống với quán Speeler ở Vienne như hai giọt nước. Binder hỏi:

- Anh từ đâu tới...

- Từ Vienne.

- Vậy thì nên kiểm soát lại các thói quen. Phải cẩn thận lắm mới được. Anh có thể xin lưu trú vài ngày không mấy khó nhưng sau đó là phải đi ngay. Hiện thời anh chỉ có hai phần trăm xin được giấy nhưng lai còn tới chín mươi tám phần trăm bị trục xuất.

- Đó không phải là vấn đề.

- Đúng vậy. Và anh có thể bị cấm trở lại trong thời hạn từ một đến năm năm tuỳ theo trường hợp. Bị bắt được sẽ ở tù.

- Thì ở đâu cũng vậy.

- Tốt lắm. Bây giờ vấn đề là phải khéo léo trốn tránh như thế nào cho tới khi bị lộ tung tích.

https://thuviensach.vn

Kern gật đầu:

- Nhưng còn việc làm...

Binder cười:

- Hoàn toàn không. Thụy Sĩ là một nước quá nhỏ lại có sẵn không biết bao nhiêu người thất nghiệp.

- Lại vẫn một tiểu luận: Hoặc là chết đói hợp pháp hay bất hợp pháp hoặc là bất cần luật lệ.

- Chí lý – Binder thẳng thắn nhìn nhận – mòn thêm một vấn đề là đặc tính của mỗi địa phương. Zirich thì quá tệ. Cảnh sát ở đây có quá nhiều nhiệt tâm. Vùng nào chịu ảnh hưởng Pháp có vẻ dễ thở hơn như Genève chẳng hạn. Vùng Tessin cũng khá nhưng chỉ có những thị trấn quá nhỏ. Anh định sanh sống ra sao... Công khai hay bí mật...

- Tôi chưa hiểu…

- Nghĩa là anh định chỉ hoàn toàn sống nhờ vào đồng tiền cứu trợ hay buôn bán lặt vặt...

- Tôi thích buôn bán hơn.

- Nguy hiểm lắm. Họ coi đó là một nghề. Bị xử phạt gấp đôi. Lưu trú bất hợp pháp và hành nghề lậu, nhứt là khi bị tố cáo.

- Bị tố cáo...

Binder cười chua chát:

- Chính tôi đã bị tố cáo bởi một người Do Thái triệu phú. Ông ta nổi sùng vì bị tôi xin tiền để mua vé xe đi Bâle. Nếu có bán, chỉ nên bán những món nhỏ như viết chì, dây giày, nút áo, bàn chải đánh răng v. v… Đừng bao

https://thuviensach.vn

giờ mang va - li, hộp hay xách cặp. Tốt hơn hết là cho cả vào túi. Mùa nầy lại càng thuận tiện vì đã vào thu, nhiều người mặc áo choàng. Anh thường bán những gì...

- Xà bông, nước hoa, lược, kẹp tóc và mấy món nho nhỏ khác.

- Vậy là tốt. Món đồ càng ít giá trị lại càng dễ kiếm lời. Phần tôi thì chẳng bán buôn gì cả. Tôi sống hoàn toàn như một ký sinh trùng của các cơ sở từ thiện. Thế là tôi khỏi bị bắt về tội hành nghề lậu nhưng vẫn bị tội du thủ du thực và hành khuất. Bạn có địa chỉ nào đó không...

- Địa chỉ gì...

Binder ngả người ra lưng nghế, trố mắt nhìn Kern:

- Chúa ơi! Đây chuyện quan trọng hơn tất cả. Phải có địa chỉ của những người mà định tới gặp chớ. Không lẽ cứ trốn chui trốn nhũi hết nhà nầy sang nhà kia. Được ba hôm là cùng.

Hắn mời Kern một điếu thuốc và nói tiếp:

- Tôi sẽ cho anh một lô địa chỉ của những người tin cậy được. Có ba hạng: những người Do Thái mộ đạo, ít mộ đạo và những người công giáo. Tôi cho không anh. Trước đây, tôi đã phải trả hai chục quan mới mua được một ít địa chỉ đầu tiên.

Hắn quan sát Kern:

- Quần áo anh còn tốt. Đó là điều kiện thích hợp ở Thụy Sĩ. Cảnh sát họ tinh mắt lắm. Aùo choàng cũng phải tươm tất để nếu cần thì che giấu bộ đồ rách ở trong. Tuy nhiên, vẫn có chỗ trở ngại là nhiều người nhứt định không chụi bố thí khi quần áo của mình còn tốt. Anh có chuyện gì hay hay không...

https://thuviensach.vn

Hắn ngước mắt và bắt gặp cái nhìn thẫn thờ của Kern:

- Tôi biết anh đang nghĩ chuyện gì. Trước đây, tôi cũng vậy. Nhưng, tin tôi đi, chỉ một việc làm thế nào để sống được trong cảnh khổ cũng đã làm một nhệ thuật rồi. Lòng từ thiện là một con bò sữa khó vắt mà lại quá ít sữa. Tôi đã gặp một số người dự bị sẵn ba mẩu chuyện khác nhau thuộc loại tình cảm, tàn bạo hay hiện thực. Tùy trường hợp, họ kể lể ra để kiếm vài quan. Nhưng nền tảng của tất cả các chuyện đó vẫn cứ là: nhu cầu, chạy trốn và dạ dầy trống rỗng.

- Vâng, tôi biết nhưng có điều là chưa nghĩ tới. Tôi rất ngạc nhiên về những hiểu biết chính xác và thiết thực của anh.

- Có gì đâu. Đó chỉ là những kinh nghiệm gạn lọc sau ba năm chiến đấu để sống còn. Tôi thì quỷ quyệt, thật vậy, nhưng thằng em tôi thì lại quá chất phát. Nó đã tự vẫn cách nay một năm.

Nét mặt Binder biến đổi trong giây lát rồi trở lại bình thường. Hắn đứng lên:

- Đêm nay nếu không biết ngủ ở đâu thì đến với tôi. Tình cờ tôi tìm ra một chỗ trú ẩn được tới tám ngày. Phòng của một người quen đang nghỉ phép. Tôi sẽ trở lại đây khoảng mười một giờ. Đến nửa đêm là Cảnh sát đi tuần. Nên cẩn thận, nhứt là với những nhân viên mặc thường phục.

- Thụy Sĩ coi vậy mà nguy hiểm. Nhờ trời được gặp anh, nếu không, có lẽ tôi bị bắt ngay đêm nay. Xin cám ơn anh.

Bider khoác tay:

Những người đã ở tận dưới bùn đen đều phải biết yêu thương nhau. Tình bằng hữu của bọn mình cũng giống như của giới bất lương. Mỗi người chúng ta có thể lâm nguy một ngày nào đó, phải giúp đỡ lẫn nhau. Nhớ trở lại lúc mười một giờ.

https://thuviensach.vn

Hắn trả lại tiền và ung dung ra khỏi quán.

Kern ngồi lại cho tới lúc trời tối. Anh đã mua được một bản đồ thành phố và ghi nhớ con đường tới chỗ ở của Ruth. Anh đi dọc theo các lề đường, chân bước gấp, đầu óc nóng ran. Khoảng nửa giờ sau, anh nhìn thấy ngôi nhà tại một khu phố hoàn toàn yên tịnh. Ngôi nhà trắng xóa dưới ánh trăng. Tới trước cửa, Kern bỗng dừng lại. nhìn nắm cửa to lớn bằng đồng, anh do dự. Anh không itn rằng sau khi mở cửa và đi thẳng lên lầu là sẽ gặp lại Ruth ngay. Từ lâu rồi, anh có thói quen hay sợ những gì quá giản dị. Anh ngước mắt nhìn lên các cửa sổ. Rất có thể là Ruth vắng nhà. Hoặc nàng không còn ở Zurich nữa.

Kern đi qua trước nhà và ghé vào một tiệm bán thuốc hút. Anh hỏi mua một gói. Người đàn bà vẻ mặt cau có đứng sau quầy đẩy gói thuốc và một bao diêm tới:

- Năm mươi xu.

Kern vừa trả tiền vừa hỏi:

- Bà có điện thoại không...

- Có. Ở trong góc, bên trái.

Kern lật niêm giám tìm tên Neumann. Hàng trăm tên Neumann hiện ra. Cuối cùng anh tìm ra số nhà và tên đường. Người đàn bà đứng ở quầy theo dõi Kern. Khó chịu, anh quay lưng lại phía bà ta. Một lúc lâu mới có tiếng người ở đầu dây kia.

Kern cố giữ giọng khỏi run:

- Tôi xin được gặp cô Holland.

- Xin cho biết ai ở đầu dây.

https://thuviensach.vn

- Ludwig Kern.

Tiếng nói ở đầu kia im bặt một lúc lâu rồi tiếng thở hổn hển vang rõ trong ống nghe của Kern.

- Ludwig… Anh đó sao, Ludwig...

Tim Kern đập thật mau:

- Anh đây. Ruth đó hả... Anh không nhận ra giọng nói.

- Anh đang ở đâu... Ở chỗ nào...

- Ở tại đây, Zurich. Trong tiệm bán thuốc lá. Ở đây. Cùng một đường với em.

- Uûa, sao anh không tới... Có chuyện gì không...

- Không. Anh muốn biết chắc là em còn ở đó không. Mình gặp nhau ở đâu cho tiện...

- Tới đây. Lại đây với em, mau đi. Lầu hai.

- Anh biết, nhưng có tiện không... Sợ người nhà…

- Không có ai cả. Em ở có 1 mình. Họ đi nghỉ cuối tuần hết rồi. Lại đây với em.

- Anh tới ngay.

Kern đặt máy xuống. Anh nhìn quanh. Cảnh vật trong tiệm dường như đã thay đổi. Anh trở ra quầy.

- Điện thoại bao nhiêu...

- Mười xu.

https://thuviensach.vn

- Có bao nhiêu đó thôi, hả...

- Đủ rồi – người đàn bà lấy tiền – còn gói thuốc đằng kia.

- Vâng, vâng.

Kern ra tới đường. Anh tự bảo "Đừng chạy. Đừng làm cho người khác nghi ngờ. Phải làm chủ thần kinh. Nên đi chậm chậm. Mà không, vẫn có thể đi mau hơn…"

Ruth đứng sẵn ở đầu thang lầu. Trời tối nên Kern không thể thấy rõ người yêu. Anh vội vàng bảo:

- Coi chừng, anh chưa tắm rửa gì cả. Vali còn để ngoài ga.

Ruth không trả lời. Nàng hơi nghiêng người tới, dáng đợi chờ. Kern bước lên từng ba nấc một và… Ruth đã ở trong vòng tay anh, nóng ấm và hiện thực còn rõ ràng hơn sự sống.

Ruth đứng yên. Kern nghe rõ hơi thở của nàng. Anh cũng đứng yên. Bóng tối vây quanh họ dường như lay động. Kern bỗng nhận ra người yêu đang khóc. Anh sửa bộ nhưng Ruth lắc đầu, vẫn dựa sát vào anh.

Có mở cửa tầng dưới. Kern nhính người qua một bên để nhìn xuống thang lầu. Anh nghe tiếng bước chân. Đèn bật sáng, Ruth chợt tỉnh:

- Vào đi anh.

Họ ngồi trong phòng khách của gia đình Neumann. Đây là lần đầu tiên từ khá lâu rồi, Kern được ngồi trong một căn nhà thật sự. Đồ đạc trong nhà hầu hết được làm bằng gỗ đào hoa tâm. Ngoài ra còn có một tấm thảm Ba Tư, mấy chiếc ghế bành, vài ngọn đèn có chụp ánh sáng may bằng lụa màu. Đối với Kern, khung cảnh chẳng có gì sang quý nầy lại là hình ảnh của thái hòa, một hòn đảo bình yên.

https://thuviensach.vn

Kern hỏi:

- Giấy thông hành của em hết hạn hồi nào...

- Gần bảy tuần rồi.

Ruth lấy từ trong tủ ra hai cái ly và một chai rượu.

- Em có xin gia hạnh không...

- Có. Em tới Tòa lãnh sự ở Zurich. Họ từ chối.

- Anh cũng vậy. Chỉ còn chờ phép lạ. Họ coi mình như là kẻ thù của quốc gia. Những kẻ thù nguy hiểm. Đúng ra, mình phải cảm thấy mình là những nhân vật quan trọng, đúng không...

- Em không cần gì cả. Bây giờ thì em cũng như anh.

Kern cười. Anh ôm vai Ruth và chỉ vào chai rượu:

- Chai gì vậy... Cognac hả...

- Dạ. Cognac loại quý của nhà nầy. Em cũng uống vì có anh. Nghe tin anh ở tù, em muốn điên lên. Bọn nó đánh anh, quân ăn cướp. Tất cả chỉ tại em.

Nàng nhìn Kern, mỉm cười. Kern nhận thấy tay nàng run run khi rót rượu.

- Em sợ quá. Nhưng bây giờ có anh là đủ cả.

Hai người cùng uống. Ruth đặt ly xuống. Nàng đã uống cạn một hơi. Quàng cổ Kern với cả hai tay, Ruth nũng nịu:

- Bây giờ em sẽ không để cho anh đi đâu nữa, không bao giờ.

https://thuviensach.vn

Kern nhìn Ruth. Anh chưa thấy nàng như thế lần nào. Một cái bóng mờ đã đi qua, Ruth không còn tự khép kín nữa và anh chợt hiểu ra, lần đầu tiên, nàng đã hoàn toàn thuộc về mình.

- Ruth, anh muốn mái nhà bị hất tung lên rồi một chiếc phi cơ tới đưa chúng mình ra một hòn đảo xa xôi ở đó có san hô và những hàng dừa, ở đó không một ai nghe nói tới thẻ thông hành và chứng chỉ lưu trú.

Ruth hôn Kern:

- Em sợ không được vậy đâu. Ngay bên cạnh san hô và những hàng dừa chắc họ đã bố trí những dàn đại bác và tàu chiến. Ở đó, họ còn kiểm soát gắt gao hơn ở Zurich.

- Có lẽ đúng. Mình uống một ly nữa… Nhưng Zurich cũng nguy hiểm. Mình không thể lẩn trốn lâu.

- Vậy thì mình đi.

Kern nhìn quanh phòng. Anh khoát tay chỉ bao gồm tất cả bàn ghế, đèn, màn:

- Ruth, ở với em tại một nơi như thế nầy là chẳng gì bằng. Tuy nhiên, em cần phải nhớ rằng tất cả những đồ vật mà chúng ta đang nhìn thấy sẽ không còn nữa. Lúc đó chỉ có những con đường dài hun hút, những cuộc lẩn tránh, những ổ rơm, hoặc một gác trọ tồi tàn… và cũng có thể là tù ngục.

- Em biết nhưng em không sợ. Đừng lo. Bằng mọi cách em phải rời khỏi nơi nầy. Người trong nhà đang lo ngại vì em ở không khai báo. Họ sẽ hài lòng khi em đi. Em còn chút ít tiền để dành. Em sẽ giúp anh mua bán. Vả lại, em cũng không tốn kém gì nhiều cho anh đâu.

https://thuviensach.vn

- Vậy à... Em còn tiền và sẽ tiếp anh mua bán... Thôi, đừng nói nữa, anh khóc bây giờ. Đồ đạc có gì nhiều không...

- Em gởi lại đây những gì không cần thiết.

- Tốt. Còn sách vở. Mấy cuốn hóa học to tổ bổ ấy...

- Bàn hết rồi. Em nghe theo lời anh lúc ở Prague. Đừng nên mang theo những gì dính dáng tới cuộc sống trước kia.

Kern cười:

- Vậy là đúng. Em có óc thực tế rồi. George Binder, một thổ công của Thụy Sĩ, đã khuyên anh như thế. Chừng nào mình đi...

- Sáng mốt. Từ bây giờ tới đó mình ở lại đây.

- Tốt quá. Lại có chỗ ngủ rồi. Aø, anh phải tới quán Grief trước mười hai giờ đêm để gặp Binder.

- Đừng đi đâu cả. Anh phải ở đây với em cho tới lúc hai đứa lên đường. Nếu không, em lo lắm.

- Nhưng có tiện không... Còn người giúp việc hay một ai đó có thể… tố cáo mình không...

- Người làm nghỉ cho tới trưa thứ hai. Cô ta sẽ trở về bằng chuyến xe lửa mười một giờ bốn mươi. Gia đình Neumann thì về khoảng ba giờ chiều. Mình còn đủ thì giờ.

- Chúa ơi! Chúng mình làm chủ cả một căn nhà như thế nầy à...

- Chớ sao.

https://thuviensach.vn

- Mình làm chủ căn nhà. Mình tự do ngồi ở phòng khách, vào nằm trong buồng ngủ, ăn uống có khăn trải bàn trắng muốt, tô dĩa bằng sứ tráng men, muỗng nĩa bằng bạc, lại còn cà phê và nghe máy thu thanh…

- Và em sẽ nấu nướng theo sở thích của anh, rồi em sẽ mặc áo đẹp của Sylvia Neumann.

- Và anh sẽ mặc áo đuôi tôm của Neumann dầu có rộng thùng thình đi nữa.

- Chắc vừa mà.

- Vậy là tuyệt diệu.

Kern nhảy cẫng lên, nói tiếp:

- Anh sẽ tắm nước nóng và gội rửa thật nhiều xà bông. Lâu quá, chưa hề tắm với xà bông.

- Phải rồi, mình sẽ cho vào bồn nước vài giọt nước hoa hiệu Farr của nhà sản xuất Kern, nổi danh thế giới.

Kern buồn thiu:

- Anh bán hết rồi.

- Em còn một chai của anh cho trong rạp hát ở Prague. Đó là đêm đầu tiên. Em giữ là kỉ niệm.

Kern ngửa mặt lên:

- Xin Thượng đế ban phước lành cho Zurich. Ruth, em đem lại cho anh quá nhiều hạnh phúc. Hay quá, mình bắt đầu với toàn những điềm lành.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 12

Luôn hai ngày Kern dọ dẫm ngôi biệt thự của ông Cố vấn thương mại Arnold Oppenheim. Ngôi nhà trắng toát đứng sừng sững như một lâu đài kiên cố từ trên cao nhìn xuống hồ Quatre - Cantons. Trong số các địa chỉ của Binder cho, phần ghi chú về Oppenheim được Kern đọc lại nhiều lần: Đức – Do Thái. Chỉ chịu cho khi bị bắt buộc. Aùi quốc cực đoan. Đừng nói tới chuyện Do Thái tự trị.

L

Ngày thứ ba, Kern được đưa vào. Oppenheim tiếp Kern trong một khu vườn to lớn có nhiều hoa cúc và hướng dương. Trông ông ta khỏe mạnh và lịch sự. Điểm đặc biệt là các ngón tay đều quá lớn và râu mép quá dầy.

- Cậu vừa từ Đức quốc tới, phải không...

- Thưa không. Tôi đã rời xứ trên hai năm.

- Gia đình hồi đó ở đâu...

- Dạ, ở Dresde.

- Aø, Dresde – ông ta sờ vào cái trán sói bóng lưỡng rồi thở phào ra – Dresde là một thành phố tuyệt diệu. Một hòn ngọc. Cậu có nhận thấy thế không...

- Thưa, đúng vậy.

https://thuviensach.vn

Trời đang nóng bức và Kern nhìn ly nước nho trên chiếc bàn đá trước mặt Oppenheim. Anh cố tự chủ để khỏi nuốt nước miếng. Oppenheim vẫn thản nhiên. Ông ta nhìn vào khoảng không êm ả:

- Ở đó có khu Zwinger, có lâu đài, có các phòng triển lãm nghệ thuật… Cậu biết tất cả chớ...

- Dạ, chỉ biết qua thôi.

Oppenheim ném một cái nhìn trách móc:

- Đâu được. Cả một công trình văn hoá đấy. Hoàn toàn phù hợp với dân tộc tính. Chắc cậu biết Daniel Poppelmann...

- Vâng.

Kern cố làm vừa lòng ông ta nhưng sự thật anh chẳng biết tý gì về cái ông kiến trúc sư tân kỳ ấy cả. Oppeheim ngửa người trên ghế dựa:

- Nước Đức xinh đẹp của chúng ta. Không một ai bắt chước nổi.

- Dạ, chắc chắn là không nổi. Như vậy đỡ hơn.

- Đỡ hơn... Cậu nói sao...

- Đỡ hơn cho những người Do Thái. Nếu nước nào cũng vậy thì chúng tôi chẳng còn một ai sống sót.

- A! Cậu nhìn theo nhãn quan chánh trị. Không một ai sống sót, đại họa, ï bi thảm… thời nầy người ta hay dùng những từ ngữ quá lớn. Thực ra thì cũng không đến nỗi nào, tôi biết mà.

- Thưa, thật vậy sao...

https://thuviensach.vn

- Thật chớ – Oppeheim chồm tới và làm ra điều thân thiết – giữa chúng ta nói thật cho cậu biết, người Do Thái cũng có trách nhiệm về những gì đã xẩy ra. Phần lớn trách nhiệm, tôi biết mà.

Kern nghĩ "Không biết ông ta sẽ cho mình bao nhiêu... Có đủ để đi tới Berne không... "

Oppenheim hớp một ngụm nước nho và giải thích:

- Cứ lấy trường hợp người Do Thái miền đông, những di dân Ba Lan chẳng hạn. Có nên cho họ vào nước tất cả không... Họ đã làm gì cho nước Đức... Tôi chán ghét họ cũng như chán ghét chế độ. Người ta bảo Do Thái vẫn cứ là Do Thái. Có gì liên hệ giữa một gã bán hàng rong bẩn thỉu và một gia đình Do Thái trưởng giả đã lập cư từ bao nhiêu thế kỷ...

- Bởi vì một số thì ra đi trước còn một số thì chỉ mới tới sau.

Kern vừa nói xong đã biết lỡ lời. Anh sợ làm phật ý Oppeheim. Rất may là ông ta đang say sưa với vấn đề đã đắt ra nên không để ý.

- Những người kia đã được đồng hoá và trở thành công dân đắc dụng, hữu ích cho đất nước. Còn bọn họ thì chỉ là những di dân ngoại quốc. Đó chính là mấu chốt của vấn đề. Bọn mình có liên can gì tới chúng. Tốt hơn hết là chúng ở lại Ba Lan.

- Nhưng ở đó người ta không muốn có mặt họ.

Oppenheim đưa cả hai tay lên:

- Nhưng việc đó có dính líu gì tới nước Đức. Hoàn toàn khác xa. Mình phải khách quan mới được. Tôi tiếc là người ta đã vơ đũa cả nắm. Cậu thấy có phải thế không...

- Vâng.

https://thuviensach.vn

Kern vừa đáp vừa tính thầm “Hai mươi quan, thế là đủ cho bốn ngày ở trọ. Biết đâu ông ta sẽ cho nhiều hơn”.

Hơi thở của Oppenheim nghe gấp rút:

- Cho dầu cả thế giới không được sung sướng, hoặc một vài nhóm phải chịu như vậy… cũng đành. Cần phải có những chính sách cứng rắn và mình phải chấp nhận.

- Dạ. Rất đúng.

- Cậu có thấy quân đội của chúng ta không... Độc nhứt trên thế giới. Chỉ trong một thời gian ngắn mình đã lấy lại tư thế đại cường. Một dân tộc mà quân đội chẳng ra gì thì đánh chác với ai...

- Vấn đề nầy, tôi không rành lắm.

Oppenheim lườm Kern:

- Phải biết chớ. Có lẽ tại cậu ở nước ngoài. Các nước khác đã bắt đầu nể sợ chúng ta. Và đó là cái sợ căn bản nhứt. Chỉ khi nào kẻ thù bắt đầu sợ, ta mới có thể thành công.

- Dạ, đó là vấn đề mà tôi được hiểu ít nhiều. Oppenheim uống cạn ly nước nho và đi vài bước. Phía dưới, mặt hồ phản chiếu trông như một cái mộc xanh khổng lồ từ trên trời rơi xuống. Oppeheim đột nhiên đổi giọng:

- Cậu có định làm gì chưa... Tính ở đâu...

- Dạ, Ba Lê.

- Tại sao lại Balê...

- Dạ, cũng không biết. Người ta bảo ở đó dễ sống hơn.

https://thuviensach.vn

- Sao không ở lại Thụy Sĩ...

Kern gần như nín thở:

- Thưa ông Cố vấn, nếu được tôi xin ở lại ngay. Xin ông Cố vấn vui lòng giúp cho, hoặc một lời gởi gấm hay một chỗ làm… Nếu ông Cố vấn…

Oppeheim ngắt ngang:

- Tôi không làm được gì đâu. Hoàn toàn không được. Tôi chỉ muốn biết cậu định làm gì thôi, một câu hỏi thông thường. Tôi phải giữ hoàn toàn trung lập về chính trị. Không được dính vào đâu cả.

- Thưa ông Cố Vấn, đây không phải là vấn đề chánh trị.

- Thời đại nầy thì cái gì cũng là chánh trị. Thụy Sĩ là nước tiếp nhận tôi. Không, đừng đặt vấn đề đó… Cậu cần gì nữa không...

Kern lấy từ trong túi ra một vài món hàng:

- Thưa, không biết ông Cố vấn có cần những thứ nầy không...

- Đâu, để coi… Nước hoa... Thứ nầy không cần thiết. Xà bông... Được. Cho tôi một bánh. Khoan…

Ông ta cho tay vào túi, mò mẫn rồi lấy ra hai quan đặt lên bàn:

- Đây, như vậy là quá đủ rồi, chớ gì...

- Vâng giá chỉ có một quan.

Oppenheim làm một cử chỉ hào hiệp:

- Thôi cứ giữ luôn đi. Nhưng đừng nói lại với ai cả. Họ tới đây làm nhộn hoài.

https://thuviensach.vn

- Thưa ông Cố vấn, chính vì vậy mà tôi không muốn nhận số tiền hơn giá cục xà bông.

Oppenheim trố mắt:

- Vậy à... Cũng được. Vả lại, đó cũng là một nguyên tắc chính đáng. Không nhận quà tặng. Tôi cũng thích như thế.

Buổi chiều, Kern bán thêm được hai cục xà bông, một cái lược và hai hộp kẹp tóc. Tất cả được ba quan. Sau cùng, anh tạt vào một nhà buôn vải.

Bà Grunberg, chủ tiệm vải, tóc rối bù, nhìn anh qua cái kính một tròng:

- Chắc không phải là nghề của cậu...

Kern hơi ngượng:

- Dạ. Tôi không được khéo lắm.

- Cậu có muốn làm việc không... Tôi đang liệt kê lại tất cả. Chắc phải mất một hai ba ngày. Mỗi ngày bảy quan và ăn uống đầy đủ. Nếu muốn, tám giờ mai cậu tới đây.

- Dạ, cám ơn bà, nhưng…

- Tôi biết lắm. Tôi không phải là người hay bép xép. Bán cho tôi một cục xà bông đi. Ba quan đủ không...

- Dạ, dư quá nhiều.

- Không có gì gọi là dư, cũng không có gì cho là đủ. Can đảm lên.

Kern nhận tiền:

- Nếu có can đảm không thôi cũng khó sống. Điều đáng khích lệ là thỉnh thoảng gặp được một dịp may.

https://thuviensach.vn

- Vậy ngay bây giờ cậu sắp xếp giúp tôi hàng hoá lại, mỗi giờ một quan. Như thế đã phải là một dịp may chưa...

- Dạ, đúng là một dịp may. Nhưng không nên đánh giá quá thấp sự may mắn. Tham vọng càng nhỏ thì cơ hội gặp may càng nhiều.

- Chắc cậu đã học được điều đó trong khi đi đường...

- Thưa, không phải trong lúc đi đường mà là trong lúc nghỉ ngơi. Mỗi ngày chúng tôi học thêm được một điều mới lạ, ngay cả ở những ông cố vấn thương mãi.

- Cậu có biết chút gì về hàng vải không...

- Tôi chỉ mới biết loại vải xấu. Tôi đã học may luôn hai tháng trong một nhà tù. Coi bộ cũng không mấy khó.

- Biết thêm được cái gì cũng tốt cả. Chính tôi có lúc học nhổ răng. Cách nay hai chục năm rồi. Biết đâu, thỉnh thoảng nó lại chẳng đem lại cho tôi một vài niềm vui.

Kern làm việc tới mười hai giờ đêm và lãnh được năm quan, ngoài bữa ăn tối. Khoản tiền nầy cộng với mấy quan kia vừa đủ cho anh sống được hai ngày và khiến anh hài lòng hơn là được ông Cố vấn Oppenheim bố thí cho một quan.

Ruth đợiKern trong một nhà trọ mà Binder đã cho địa chỉ. Người ta có thể trú ngụ ở đây vài hôm không cần khai báo. Trước mặt Ruth, bên một cái bàn là một người đàn ông đứng tuổi, gầy ốm.

Vừa thấy Kern, Ruth đứng lên:

- Anh vừa về đúng lúc, em đang sợ…

https://thuviensach.vn

- Sợ gì... Thường thường hễ khi mình quá lo thì lại chẳng có gì xẩy ra. Chỉ khi nào mình không cảm thấy gì cả thì tai nạn tới.

Người ngồi cùng bàn với Ruth cười:

- Đó là ngụy biện chớ không phải là triết lý.

Kern quay về phía ông ta. Người đàn ông lạ vẫn cười:

- Lại đây uống một ly rượu chát với tôi. Cô Holland sẽ cho cậu biết tôi không có gì nguy hiểm cả. Tôi là Vogt, trước đây làm giảng sư ở Đức. Xin mời cậu uống chai cuối cùng của tôi.

Kern nhìn sững ông ta:

- Sao lại là chai cuối cùng...

- Bởi vì sáng tôi sẽ đi ở trọ một thời gian. Mệt mỏi lắm rồi, tôi cần tĩnh dưỡng.

Kern không hiểu sao cả:

- Ở trọ là thế nào... Chớ ở đây…

- Tôi bảo là ở trọ, người ta bảo là ở tù. Sáng mai, tôi sẽ tới Cảnh sát khai là tôi đã lưu trú bất hợp pháp tai Thụy Sĩ hai tháng nay. Tôi sẽ bị giam vài tuần vì tôi đã bị trục xuất hai lần rồi.

- Ông có cần tiền không... Hôm nay tôi gặp vận tốt…

Vogt từ chối:

- Cám ơn, tôi còn mười quan đủ trả tiền rượu và ở trọ đêm nay. Tôi chỉ mệt mỏi thôi, và chỉ có vào tù mình mới được nghỉ ngơi. Năm mươi hai

https://thuviensach.vn

tuổi, sức khoẻ không còn… chẳng đủ sức lặn lội và trốn tránh mãi… Lại đây, mời cô cậu ngồi với tôi. Sống cô độc mãi cũng buồn.

Ông ta rót rượu vào ly:

- Đây là loại neufchatel, chát mà trong như nước băng.

Kern vẫn còn thừ người:

- Nhưng ở tù…

Vogt cười:

- Nhà tù Lucerne tốt lắm. Tôi biết rồi nên tôi tự cho mình có quyền chọn nơi bị giam. Chỉ sợ họ không chịu giam. Rủi gặp mấy ông Toà quá nhân đạo, họ đuổi trở lại biên giới thì khổ thân. Chúng tôi là dân miền Đông Địa Trung Hải nên còn rắc rối hơn người Do Thái. Chúng tôi không có cộng đồng giáo hội nên không có người giúp đỡ… Mà thôi, nhắc làm gì mấy chuyện đó…

Ông ta nâng ly:

- Chúng mình hãy uống cho cái gì được gọi là đẹp trên trái đất…

Cả ba người cùng cụng ly. Kern vừa uống vừa nhớ tới ly nước nho của lão Oppenheim. Vogt tươi cười:

- Tôi tưởng chỉ có một mình, không bao giờ lại có cô cậu chung vui. Trời mùa thu trong mát lạ!

Họ ngồi như thế khá lâu. Vài con bướm đêm thỉnh thoảng lại quăng mình chạm mạnh vào bóng đèn nóng cháy. Vogt ngã dựa lưng ghế, mắt nhìn ra xa, trầm lặng. Nhìn khuôn mặt xương và ánh mắt trong suốt của Vogt, cả Kern và Ruth đều có cảm tưởng như con người trước mắt họ đã sống trọn một thế kỷ và đang bình thản giã từ cuộc sống.

https://thuviensach.vn

Vogt bỗng lên tiếng như nói với chính mình:

- Sự yên tĩnh… đứa con trầm lặng của lòng khoan dung đã biến mất trong thời đại nầy rồi. Nó đòi hỏi quá nhiều đức tánh: sự hiểu biết, sự suy tư, tánh khiêm nhượng và lòng nhẫn nại trước điều bất khả kháng. Tất cả những đức tánh đó đã chạy trốn trước chủ nghĩa của đồn trại… Những kẻ muốn cải tiến thế giới đã làm hỏng thế giới đi… Và những nhà độc tài không bao giờ tìm thấy sự yên tĩnh và niềm vui.

Kern phụ hoạ:

- Kể cả những kẻ gánh chịu ách độc tài cũng thế.

Vogt chậm chạp gật đầu và uống một ngụm rượu trong. Ông ta chỉ xuống mặt hồ đang soi bóng mảnh trăng non, giữa các ngọn núi bao quanh trông giống một cốc rượu khổng lồ:

- Đó là những vật mà không ai có thể áp dụng được chế độ độc tài. Những con bướm, những tàng cây cũng vậy… Holderlin và Nietzsche. Một người ca ngợi sự sống đặc biệt trong lành, và người kia tưởng tượng tới những vũ khúc thần tiên, sảng khoái. Cả hai đều chết vì điên, dường như tạo hoá đã ấn định sẵn giới hạn cho con người.

Kern chua chát chen vào:

- Nhưng các nhà độc tài không chết vì điên.

- Hẳn là không – Vogt vừa cười vừa đứng lên – nhưng họ cũng không phải là những kẻ bình thường.

- Ông vẫn giữ ý định tới Cảnh sát ngày mai...

- Không còn cách nào hơn. Giã biệt các bạn nhỏ và cám ơn đã chịu khó ngồi chung. Tôi phải ra bờ hồ chơi khoảng một giờ.

https://thuviensach.vn

Ông ta đi từng bước chậm. Con đường vắng còn dội lại những tiếng chân, xa lần, xa lần.

Kern nhìn Ruth. Nàng cười.

- Em có sợ không...

Ruth lắc đầu. Kern nói giọng tin tưởng:

- Trường hợp chúng mình thì khác. Mình còn trẻ. Nhứt định mình sẽ vượt qua.

Hai ngày sau. Binder từ Zurich tới, bình thản, bảnh bao và đầy tự tin. Hắn hỏi Kern:

- Mạnh khoẻ chớ... Làm ăn ra sao...

Kern thuật lại cuộc gặp gỡ với ông Cố vấn Oppenhim. Binder chăm chú nghe. Hắn cười khi nghe Kern kể tới đoạn nhờ lão ta can thiệp cho mình ở lại.

- Đó là cái lầm lẫn chính yếu của anh. Tôi chưa hề thấy một người nào hèn cỡ lão ta. Rồi anh xem, tôi đã có cách trừng phạt lão…

Binder đi cho tới tối mới trở về với tờ giấy bạc hai chục quan trên tay. Kern nhìn nhận:

- Tôi phục anh sát đất.

Binder nhún vai:

- Cũng chẳng đẹp đẽ gì. Đồng tiền cướp mất của con người nhiều tánh tốt.

- Nhưng không có tiền thì lại cũng vậy.

https://thuviensach.vn

- Rất đúng nhưng rất ít. Tôi đã làm cho lão ta điếng hồn về các tin tức khủng khiếp ở Đức. Lão cho là vì sợ. Lão muốn bảo đảm số mạng bằng cách ra điều mình có lương tâm. Tôi có ghi chú cho anh không...

- Không. Anh ghi: Chỉ cho khi nào bị bắt buộc.

- Cũng vậy thôi. Biết đâu rồi một ngày nào đó, lão Oppenheim sẽ chẳng là bạn đồng hành của mình trong cuộc sống lưu vong.

Kern cười:

- Dễ gì. Lão ta luôn luôn có lối thoát. À, anh đến Lucerne có chuyện gì không...

- Zurich dạo nầy quá nguy hiểm. Cảnh sát theo bén gót – mặt hắn thoáng nét buồn – với lại tôi cũng cần tới để xem có thư từ Đức gởi sang không.

- Của cha mẹ...

- Của mẹ tôi.

Kern lặng thinh. Anh nhớ tới mẹ mình. Thỉnh thoảng anh vẫn viết thơ cho mẹ. Nhưng anh không nhận được thơ trả lời vì không thể ở một chỗ.

Đột nhiên, Binder hỏi:

- Anh có thích bánh ngọt không...

- Thích chớ. Anh có hả...

- Có. Đợi tôi một chút.

Binder trở lại với một hộp giấy bên trong có một cái bánh lớn trong giấy bóng.

- Mới vừa gởi tới hôm nay.

https://thuviensach.vn

Kern bảo:

- Anh ăn đi chớ. Của mẹ anh làm cho anh mà.

- Phải, chính mẹ tôi làm. Nhưng cũng chính vì lẽ đó mà tôi không thề ăn, dầu chỉ ăn một miếng nhỏ.

- Tôi không hiểu gì cả. Nếu mẹ tôi gởi bánh cho tôi thì phải biết! Tôi ăn nhín cả tháng. Cứ mỗi đêm tôi ăn một miếng.

Binder nhăn mặt:

- Anh không hiểu. Mẹ tôi không phải gởi cho tôi mà là cho em tôi.

Kern tròn mắt:

- Nhưng anh bảo là em anh đã chết rồi mà.

- Đúng vậy. Nhưng mẹ tôi không biết.

- Sao vậy...

- Tôi không dám nói cho mẹ tôi biết. Bà có thể chết nếu được tin. Bà thương nó nhứt nhà, tôi thì chẳng được một góc nào cả. Chính là được cưng thái quá mà nó không chịu đựng nổi cảnh khổ.

Với một cử chỉ tức tối, hắn ném tờ bạc cửa Oppenheim xuống đất.

Kern lượm lên để trên bàn. Binder ngồi xuống ghế, rút thuốc ra hút. Hắn lấy ra một bức thơ:

- Đây là bức thơ gởi tới cùng một lượt với hộp bánh. Anh đọc đi rồi mới thấy tình cảnh bi đát của tôi.

Thơ viết trên giấy màu xanh lợt. Nét chữ tròn và nghiên như chữ của một cô gái: ” Leopold của mẹ. Mẹ được thơ con hôm qua. Mẹ vui mừng

https://thuviensach.vn

đến nỗi phải ngồi yên một lúc lâu mới bình tĩnh lại. Mẹ xé bao thơ ra và đọc. Tim mẹ dạo nầy càng yếu hơn. Mẹ rất vui khi được tin con tìm được việc làm. Đừng lo quá về chuyện chẳng kiếm được bao nhiêu. Nếu con tận tuỵ với công việc thì đâu sẽ vào đó. Có thể sau nầy con phải tiếp tục học. Leopold nhớ nhắc nhở George. Nó nóng nẩy và vô tâm. Có con bên nó, mẹ cũng yên lòng phần nào. Sáng nay mẹ làm thứ bánh mà con ưa nhứt. Mẹ muốn làm bánh vương miện Francfort nhưng sợ đi đường nó sẽ hư mất. Hễ lúc nào rảnh thì viết cho mẹ. Sao không gởi cho mẹ một tấm ảnh của con... Mẹ mong gia đình mình sớm đoàn tụ. Mẹ của con. Nhớ nói mẹ thăm thẳng George".

Kern để lá thơ xuống. Anh không dám trả lời thẳng cho Binder.

Nhìn Kern với đôi mắt thần, Binder hỏi:

- Anh thấy chưa... Làm sao tôi có được tấm ảnh của nó...

- Mẹ anh có nhận được thơ của Leopold không...

Binder lắc đầu:

- Nó tự ngắm vào đầu năm ngoái. Từ đó, tôi phải viết thế nó, cách vài tuần một lần. Tôi bắt chước nét chữ của em tôi, phải cố nhái cho thật giống. Khổ quá!

Hắn nhìn Kern như van lơn:

- Anh thấy thế nào...

- Đành như vậy.

- Sáu mươi tuổi. Sáu mươi tuổi và bịnh đau tim. Chắc mẹ tôi chẳng còn sống được bao lâu nữa. Tôi sẽ cố làm cho mẹ tôi không biết gì cả. Tự sát, mẹ tôi không thể nào chấp nhận một chuyện như thế.

https://thuviensach.vn

Binder đứng lên:

- Bây giờ, tôi lại phải viết thơ thay nó. Nhưng còn tấm hình, biết làm sao đây...

Hắn lấy bức thư trên bàn:

- Anh ăn bánh dùm tôi đi. Nếu anh không thích thì cho Ruth. Đừng nói gì với cô ấy cả.

Kern do dự:

- Bánh ngon quá. Tôi chỉ muốn được ăn một miếng nhỏ…

Binder lấy con dao nhỏ trong túi ra, xẻ lấy một mảnh nhỏ bỏ vào bao thơ. Mặt hắn sa sầm:

- Anh biết không, thằng em tôi không bao giờ nó thương mẹ tôi cả. Nhưng tôi… kể cũng lạ, phải không...

Hắn đi sang phòng bên kia.

Mười một giờ đêm, Ruth và Kern còn ngồi trong sân. Binder từ trên đi xuống. Hắn đã lấy lại vẻ nhàn nhã, sang trọng như chẳng có gì xẩy ra. Hắn nói với Kern:

- Mình đi dạo một lúc đi. Tôi không tài nào ngủ được mà cũng sợ phải sống một mình. Đằng nầy có chỗ giải khát hoàn toàn an ninh.

Kern nhìn Ruth:

- Em có mệt không...

Ruth lắc đầu. Binder nài ép:

- Vậy thì cùng đi cho tôi vui. Chỉ mất một tiếng đồng hồ thôi.

https://thuviensach.vn

Hắn đưa hai người tới một quán nước có khiêu vũ. Ruth nhìn thoáng qua, hơi ngại:

- Sang quá, không hợp với bọn mình.

Binder trả lời giọng chua chát:

- Họ lập quán là để tiếp đón bọn lảng du như bọn mình đó chớ. Nhìn kỹ thì cũng chẳng có gì đáng gọi là sang. Chỉ được một việc là Cảnh sát không để ý tới. Và rượu cognac không đắt như mấy nơi kia. Nhạc ở đây khá lắm. Vào đi, tôi mời mà.

Họ gọi thức uống sau khi tìm ra chỗ ngồi. Binder nâng ly:

- Buồn làm quái gì! Hãy vui lên! Cuộc sống quá ngắn ngủi và sự kiện vui hay buồn cũng chẳng thay đổi được gì.

Kern cũng nâng ly:

- Đúng lắm. Mình cứ tưởng như là công dân Thụy Sĩ, có nhà ở Zurich và tới Lucerne du ngoạn.

Ruth cười với Kern. Bindere nói thêm vào:

- Hay cứ kể như là những nhà du lịch sang giàu.

Hắn uống cạn ly và gọi ly khác rồi hỏi Kern:

- Thêm một ly nữa chớ...

- Từ từ thôi.

- Uống đi. Để hăng hái mà. Một ly nữa. Kern.

- Cũng được.

https://thuviensach.vn

Cả ba ngồi nhìn người ta khiêu vũ. Khách lớn khách đều cùng một trạc tuổi với họ. Thế nhưng, họ ngồi đó như những đứa trẻ lạc loài. Có lẽ đó không phải là nỗi buồn mất quê hương mà chỉ là thiếu nguồn hứng khởi trước một cuộc sống chẳng hy vọng, không tương lai. Kern chợt nhận ra cơn buồn trầm mặc đó. Anh nhắc nhở:

- Cái gì vậy... Mình mới bảo là phải vui mà.

Anh hỏi Ruth:

- Em thấy thế nào...

- Tạm được.

Căn phòng tối sầm lại. Aùnh đèn rọi nhiều màu quét trên sàn nhảy, rồi một nữ vũ công xinh xắn bắt đầu nhảy múa. Binder vỗ tay:

- Tuyệt diệu.

- Nhạc hay quá.

Họ bắt đầu cảm thấy yêu sống nhưng trong niềm vui bất chợt đó có pha lẫn mùi vị như bụi như tro.

Binder hỏi:

- Sao hai người không nhảy...

- Em chắc không biết nhảy đâu.

- Anh cũng không rành, vậy càng tiện.

Ruth ngập ngừng vài phút rồi cùng Kern ra sàn nhảy. Aùnh đèn nhiều màu chiếu qua những cặp khiêu vũ.

https://thuviensach.vn

Cả hai thoạt đầu hơi ngượng nghịu nhưng lần đầu lấy lại bình tĩnh, nhất là khi thấy chẳng ai để ý tới mình. Kern thì thào:

- Được nhảy với em là cả một thích thú. Mỗi ngày anh khám phá thêm nhiều mới lạ về em. Em đã thay đổi và làm đẹp được những gì ở chung quanh.

Bàn tay của Ruth áp sát vào tai Kern. Họ bước chập theo nhạc điệu. Aùnh đèn màu đổ lên người họ từng đợt sáng óng ánh và chỉ trong khoảnh khắc họ quên tất cả.

Nhạc ngừng, họ trở về bàn. Kern nhìn Ruth. Mắt nàng ngời chiếu niềm vui. Kern nghĩ "ước gì người ta có thể sống như ý muốn". Ý nghĩ đó bỗng khiến Kern chán chường hơn.

Binder thúc nhẹ khuỷu tay vào người Kern:

- Lão ta kìa!

Lão Cố vấn thương mãi Oppenheim đang đi ra cửa. Tới chỗ bàn họ, lão ta dừng sững lại, trố mắt:

- Lý thú chưa! Những con người có học!

Không cần ai trả lời.

- Thì ra người ta làm phước để được trả ơn trước mắt!

Binder thản nhiên đáp:

- Một chút khuây lãng đôi lúc còn cần thiết hơn một bữa ăn, thưa ngài Cố vấn.

- Toàn là nói cho trôi. Những người trẻ không nên có mặt những nơi nầy.

https://thuviensach.vn

- Và cũng không nên dấn bước đường xa.

Kern nói với Ruth:

- Để anh nói rõ cho nghe. Cái ông đứng trước chúng ta đây là ngài Cố vấn thương mãi Oppenheim. Ông ấy mua của anh một cục xà bông và anh lời được bốn mươi xu.

Oppenheim sửng sốt nhìn Kern. Lão nói lầm thầm gì đó rồi bỏ đi. Ruth đứng dậy:

- Coi chừng ông ta kêu Cảnh sát. Mình nên về là hơn.

- Lão ta hèn lắm. Đừng lo. Lão sợ dây dưa tới lão.

- Nhưng mình cũng nên về cho rồi.

- Cũng được.

Binder trả tiền. Cả ba trở về nhà trọ. Gần tới nhà ga, hai người đang từ đầu kia đi lại. Binder bảo nhỏ:

- Coi chừng nhân viên an ninh. Cứ tự nhiên.

Kern huýt sáo nho nhỏ, nắm lấy tay Ruth và bước khoan thai. Anh cảm thấy là Ruth muốn bước mau. Anh kéo tay Ruth lại và cười cợt làm ra vẻ ăn chơi.

Hai người kia đi ngược ngang qua. Một người đội nón nỉ, miệng ngậm xì gà… một người là cựu giảng sư Vogt. Ông ta nhận ra họ và nháy mắt ra hiệu với tất cả sầu thảm.

Được một lúc, Kern quay nhìn lại. Họ đã khuất bóng.

Binder luôn luôn thành thạo:

https://thuviensach.vn

- Họ đi về hướng Bâle. Xe chạy về biên giới đúng mười hai giờ mười lăm.

Kern thở dài:

- Rủi cho ông ta là gặp phải một ông tòa quá nhân đạo.

Họ tiếp tục đi. Ruth rùng mình:

- Tình trạng ở đây đột nhiên trở nên đe doạ.

Binder bảo:

- Sang Pháp đi. Tới Ba Lê. Ở một thành phố lớn dễ chịu hơn.

- Sao anh không đi...

- Tôi không biết một tiếng Pháp nào cả. Ở Thụy Sĩ tôi quen hơn. Vả lại…

Hắn không nói nữa. Cả ba đi trong im lặng. Một đợt gió từ mặt hồ đổ lên. Trên đầu họ, vòm trời màu xám thép, bao la và xa lạ.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 13

Kern và Ruth tới Berne. Họ nhà ở trọ Immegrun tìm ra nhờ địa chỉ của Binder. Đây là loại nhà trọ có thể ở không cần khai báo trong hai hôm.

K

Đêm thứ nhì, có tiếng gõ cửa ở phòng Kern. Anh đã thay đồ và sửa soạn lên giường. Kern dừng sững, bất động… đợi chờ. Rồi không một tiếng động, anh nhón gót chạy tới cửa sổ. Không có lối thoát vì lầu quá cao. Anh từ từ quay lại và ra mở cửa.

Một thanh niên khoảng ba mươi tuổi đang đứng đó. Anh ta cao hơn Kern một cái đầu, mặt bầu bĩnh, mắt xanh ướt, tóc quăn màu vàng hoe ngã trắng. Anh ta xoay xoay cái nón cũ trên tay:

- Xin lỗi, tôi cũng là dân tị nạn…

Kern nhẹ người tưởng chừng như vừa mọc cánh. Thế là thoát nạn!

- Tên tôi là Binding. Richard Binding. Tôi định đi Zurich nhưng không còn một xu để ngủ trọ. Tôi không xin tiền mà chỉ xin ông cho tôi được ngủ nhờ một đêm trên sàn ván.

- Trên sàn ván nầy...

- Vâng. Tôi quen ngủ vậy rồi. Tôi không quấy rầy ông đâu. Luôn ba đêm, tôi chưa được ngủ. Ông cũng biết, ngủ trên ghế đá thì không tài nào mà nhắm mắt… Cảnh sát…

https://thuviensach.vn

- Tôi hiểu, nhưng anh nhìn xem, phòng hẹp thế nầy làm gì có chỗ…

- Dạ, không sao. Tôi ngủ ngồi cũng khá lắm. Chỉ cần yên tĩnh, không lo sợ là ngủ được ngay. Trong góc kia là đủ rồi.

Kern suy nghĩ rồi bảo:

- Mỗi phòng mướn hai quan, tôi có thể giúp cho anh tiền.

Binding đưa tay ngăn lại:

- Không dám. Tôi không dám nhận tiền đâu. Những người ở trọ tại đây, ai cũng cần từng đồng xu. Vả lại, tôi có hỏi dưới kia, họ bảo không còn phòng trống.

- Biết đâu sẽ có phòng trống nếu anh có hai quan.

- Dạ không phải vậy. Người chủ bảo là ông ta chẳng tiếc gì với một kẻ đã từng bị nhốt trong trại tập trung đến hai năm, nhưng chính thật là không còn phòng trống.

- Sao... Anh ở trại tập trung hai năm...

- Vâng.

Binding kẹp nón giữa hai đầu gối rồi móc túi lấy một mảnh giấy nhầu nát trao cho Kern. Anh chưa hề thấy giấy phóng thích tù trại tập trung. Anh đọc tiêu đề, bản văn, tên Richard Binding đánh máy, rồi nhìn con dấu chữ Vạn.

Kern trả giấy lại cho Binding:

- Thôi, được. Anh cứ ngủ ở đây. Tôi sẽ sang ngủ nhờ phòng của một người bạn rộng hơn.

https://thuviensach.vn

Binding nhìn sững Kern:

- Dạ như vậy không tiện đâu.

- Anh đừng lo. Cách giải quyết của tôi là ổn thỏa nhứt.

Kern với lấy áo choàng và đôi giày:

- Tôi mang mấy thứ nầy theo để sáng khỏi phải đánh thức anh quá sớm.

Binding ôm lấy hai bàn tay Kern lắp bắp:

- Trời ơi, ông là một thiên thần. Một cứu tinh.

Kern cười:

- Không phải vậy đâu. Giữa những kẻ khốn cùng phải biết giúp đỡ lẫn nhau. Chúc anh ngủ ngon.

Kern đứng lại một chút. Anh muốn xách vali theo vì trong túi ngang còn bốn chục quan. Nhưng vali đã được khóa và mấy tờ giấy bạc giấu quá kỹ, không đáng ngại. Kern hơi xấu hổ vì đã nghi ngờ một kẻ vừa thoát khỏi cảnh ngục tù tàn khốc.

Ruth cùng ở trên một lầu với Kern. Anh gõ cửa hai tiếng nhẹ, mật hiệu giữa hai người. Ruth mở cửa ngay. Nàng cuống quýt hỏi:

- Có chuyện gì, hả... Phải trốn ngay sao...

- Không. Anh cho một gã vừa ở trại tập trung ra mượn phòng để ngủ vì luôn mấy đêm rồi, anh ta không chợp mắt. Anh có thể ngủ trên ghế dài ở đây chớ...

Ruth mỉm cười:

https://thuviensach.vn

- Chiếc ghế dài quá cũ và lung lay, bộ cái giường không đủ rộng cho hai đứa sao...

Kern ôm hôn Ruth:

- Lắm lúc anh hay hỏi những câu quái dị. Tất cả hãy còn quá mới đối với anh.

Phòng của Ruth rộng hơn phòng Kern. Ngoài chiếc ghế dài, đồ đạc trong phòng cũng như nhau nhưng Kern nhìn thấy nó có vẻ khác lạ hoàn toàn. Kern nghĩ "Phải chăng vì ở đây có sự hiện diện của những đôi giày nho nhỏ, chiếc áo blouse và cái váy nâu… Có một cái gì ấm cúng trong phòng, cái gì đó có lẽ là sự ngăn nắp… cái bóng của những người nội trợ".

- Ruth, em có nghĩ nếu mình có muốn thành hôn với nhau cũng chẳng làm sao được không... Vấn đề giấy tờ… phiền phức thật!

- Em biết nhưng đối với em đó là vấn đề phụ. Em tự hỏi tại sao chúng mình phải cần tới hai phòng...

Kern cười:

- Có lẽ là tại tinh thần đạo đức của người Thụy Sĩ. Không khai báo thì được nhưng chưa là vợ chồng thì không.

Sáng hôm sau, Kern đợi đến mười giờ mới trở về phòng mình với hảo ý để cho Binding ngủ ngon.

Nhưng căn phòng hoàn toàn trống. Có lẽ Binding đã đi sớm. Kern mở vali ra. Anh ngạc nhiên vì vali không khóa. Anh nhớ rõ là đã khóa cẩn thận ngay từ chiều. Dường như các chai dầu thơm cũng không nằm theo thứ lớp. Anh lục trong túi ngang. Tất cả tiền Thụy Sĩ đều bay biến chỉ còn lại mười đồng tiền Aùo.

https://thuviensach.vn

Kern vội vã lục lại tất cả đồ đạc, các túi quần áo. Bốn chục đồng quan thế là đã đi theo gã lưu manh. “Có thể như thế được sao”. Anh ngồi thừ người tự hỏi như thế mãi. Cuối cùng anh quyết định không nói để cho Ruth khỏi thêm buồn.

Soát lại danh sách của Binder cho, Kern ghi một số địa chỉ tại Berne. Xong xuôi, Kern thồn xà bông, dây giày, kẹp tóc và vài dầu thơm vào túi rồi xuống lầu.

Tới tầng dưới anh hỏi người chủ nhà trọ:

- Ông có biết người nào tên Richard Binding không...

Người chủ lắc đầu:

- Tôi muốn nói đến anh chàng mới tới đêm qua xin cho ngủ trọ một phòng trống.

- Đêm qua có ai hỏi gì đâu. Vả lại tôi đi tới nửa đêm mới về.

- Vậy à... Ở đây còn phòng nào trống không...

- Còn ba phòng. Cậu đợi người nào tới hả... Cậu có thể lấy phòng số bảy cùng một tầng.

- Cám ơn, có lẽ người tôi đợi sẽ không trở lại.

Buổi trưa, Kern đã kiếm được ba quan. Anh vào một quán ăn bình dân ăn một khúc bánh mì thịt nguội để rồi sẽ tiếp tục đi bán dạo buổi chiều.

Kern đứng ăn ngon lành ở quầy. Thình lình khúc bánh mì chừng như suýt vuột khỏi tay. Anh vừa thoáng thấy tên bất lương Binding ở một bàn trong góc.

https://thuviensach.vn

Anh nuốt mau đoạn bánh mì còn lại rồi từ từ tới bàn hắn. Binding ngồi một mình, chống hai khuỷ tay lên mặt bàn, trước mặt là một dĩa sườn non có su đỏ và khoai tây. Hắn ăn hùng hục, bất cả mọi người chung quanh.

Lúc Kern đứng sát bên, hắn ngước mắt lên, và toét miệng cười:

- A, ông bạn, mạnh khoẻ không...

Kern nói rít qua kẽ rằng:

- Bốn chục quan của tôi đâu...

Bining cố nuốt trôi một miếng thịt quá lớn:

- Đáng tiếc, thật đáng tiếc.

- Trả số tiền còn lại cho tôi, thế là kể như xong.

Tên bất lương uống một ngụm bia và chùi miệng:

- Dầu sao thì cũng kể như xong rồi. Nếu không thì bạn định làm gì...

Kern sững sờ nhìn hắn. Trong cơn giận, anh đã không nghĩ tới chuyện chẳng làm gì được gã. Nếu anh tới Cảnh sát, người ta sẽ hỏi giấy tờ và chính anh sẽ bị bắt trước tiên rồi bị trục xuất.

Mắt Kern chiếu tia căm giận. Binding trề môi:

- Không nổi đâu. Tôi là một võ sĩ có hạng lại nặng hơn bạn tới hai mươi ký. Vả lại, nếu bạn làm rùm, Cảnh sát sẽ chiếu cố bạn ngay.

Giận quá, Kern toan làm liều nhưng anh nghĩ tới Ruth:

- Ít ra anh cũng phải trả lại hai chục quan. Tôi đang cần. Không phải cho tôi mà là cho một người khác vì tiền đó là của người ta.

https://thuviensach.vn

Tên bất lương lắc đầu:

- Tôi cũng cần. Vả lại, bạn mua bài học cũng không mấy đắt: đừng nên tin cậy ai bao giờ.

- Giấy tờ của anh là giả phải không...

- Không đâu. Tôi có ở trại tập trung thật – hắn cười – bị kết tội trộm của một ông Quận trưởng.

Hắn thò tay toan lấy miếng sườn còn lại nhưng Kern nhanh hơn, sớt mất:

- Muốn làm gì cứ làm đi.

Tên bất lương cười:

- Tôi không được lẹ tay. Cũng không sao. Vừa đủ no. Nếu bạn cần cứ gọi thêm một dĩa su. Và nếu muốn uống bia, tôi bao cho.

Kern không đáp. Anh muốn đập vào đầu vào mặt hắn với bất cứ vật gì vớ được. Anh quay người lại, mang miếng sườn theo ra quầy xin giấy gói. Cô gái hầu bàn tò mò nhìn Kern. Không biết nghĩ sao, cô ta lấy hai trái dưa chuột ngâm chua đưa cho anh. Kern cám ơn. Anh vừa đi vừa nghĩ "đây là phần ăn của Ruth, mẹ kiếp, tới bốn chục quan".

Tới cửa, anh quay đầu nhìn lại. Binding đang ngó theo. Kern nhổ xuống đất. Tên bất lương cười, đưa hai ngón tay lên.

Rời khỏi Berne, họ gặp mưa. Ruth và Kern không còn đủ tiền để đi xe lửa tới chặng kế tiếp. Kể ra thì họ cũng còn chút ít tiền tiết kiệm nhưng không muốn động tới trước khi vào đất Pháp. Một chiếc xe cho họ đi nhờ được năm mươi cây số. Họ lại tiếp tục đi bộ. Kern chỉ dám bán các món lặt vặt ở các làng hẻo lánh. Họ không thể ngủ đêm một nơi đến hai lần. Sáng

https://thuviensach.vn

sớm, họ lên đường và phải đợi tới tối, lúc các trụ sở Cảnh sát đóng cửa mới vào thị trấn. Danh sách các nhà từ tâm của Binding cho không đá động gì tới vùng nầy. Nơi đây toàn là thị trấn nhỏ. Tới gần Morat, cả hai ngủ trong một vựa lúa trống. Đêm đó, mưa như thác đổ. Mái vựa quá cũ nên khi giựt mình thức giấc, Kern và Ruth đã ướt ngoi. Họ cố làm cho đồ đạc khô lại nhưng không dám nhóm lửa. Cả hai phải mất một lúc lâu mới tìm ra được một chỗ trong góc không bị dột. Họ ngủ ôm chầm lấy nhau để khỏi bị cóng. Nhưng rồi họ lại thức giấc vì lạnh. Gần sáng, cả hai lại phải lên đường.

Kern vừa đi vừa khích lệ:

- Đi một chút là ấm người ngay. Khoảng một giờ nữa thế nào cũng gặp một quán cà phê.

Ruth nhìn trời:

- Phải chi có mặt trời sớm hơn, đồ đạc mình sẽ mau khô.

Nhưng trời vẫn lạnh dài, thỉnh thoảng chen vài cơn gió lốc. Mưa giăng mờ trên đồng lúa. Đây là ngày lập đông đầu tiên, mây xuống thấp. Buổi chiều lại mưa to. Ruth và Kern vào trú trong một giáo đường nho nhỏ. Từng đợt chớp lóe sáng qua các khung cửa kính màu làm hiện rõ những pho tượng Thánh cầm trong tay những châm ngôn hòa bình trên trời cao và trong lòng người.

Kern thấy Ruth rùng mình.

- Có lạnh lắm không...

- Không, thường thôi.

- Đứng lên. Mình đi qua đi lại dễ chịu hơn. Anh sợ em bị cảm lạnh.

- Không phải bị cảm đâu. Em mệt nên muốn ngồi.

https://thuviensach.vn

- Quần áo ướt mà ngồi một chỗ thì nguy lắm. Nên nhớ là mình đang ngồi trên đá, còn lạnh hơn.

Ruth đứng lên. Kern dìu nàng đi tới đi lui giữa lòng giáo đường hoang vắng. Kern bảo:

- Còn chín cây số nữa là tới Morat. Chẳng biết có chỗ ở hay không.

- Em còn dư sức đi chín cây số.

Kern làu bàu một mình.

- Anh nói gì...

- Anh nguyền rủa một gã tên Binding.

Ruth nắm tay Kern:

- Đừng nghĩ tới nhiều. Có lẽ trời đã hết mưa.

Họ ra ngoài. Mưa vẫn chưa tạnh hẳn. Nhưng phía trên dãy núi đang có một cầu vồng lộng lẫy. Phía sau khu rừng, xuyên qua kẽ hở thấy được mặt trời. Ruth làm ra vẻ hăng hái:

- Đi anh. Trời tốt lắm rồi.

Tối đến, họ tới một trại chăn cừu. Người chăn, một nông dân thầm lặng, tuổi cao, đang ngồi trước cửa. Hai con chó nằm bên chân ông ta chạy ùa ra, sủa lớn. Ông ta lấy ống điếu ra khỏi miệng, huýt sáo gọi chúng nằm im. Kern nghiêng đầu chào:

- Chúng tôi đi lỡ đường gặp mưa nên ướt hết cả, xin ông vui lòng cho tạm trú lại đây một đêm.

Người chăn cừu nhìn Kern một lúc rồi bảo:

https://thuviensach.vn

- Trên gác chỉ còn có chỗ chứa cỏ khô thôi.

- Dạ, được như vậy là tốt lắm rồi.

Ông lão nhìn Kern như dò xét:

- Cậu đưa hộp thuốc và hộp quẹt cho tôi, trên đó còn nhiều rơm lắm.

Ken trao cả cho ông ta.

- Ở trong có cái thang đi lên. Tôi sẽ khóa bên ngoài khi mấy người lên xong. Tôi phải trở về làng, sáng mai tới mở ra.

- Dạ, cám ơn.

Trên gác cỏ hãy còn có đôi chút ánh sáng và có vẻ ấm cúng. Một lát sau, người dân quê trở lại mang cho Ruth và Kern một ít nho, phô mai cừu và bánh mì đen.

- Tôi khóa cửa đây. Chúc ngủ ngon.

- Dạ, cám ơn nhiều.

Họ thay đồ ướt, đặt trên rơm, mặc quần áo khác vào và bắt đầu ăn. Cả hai đều đói.

- Hay quá, phải không em...

- Tuyệt trần.

Ruth vừa đáp vừa nép mình vào Kern.

Phía dưới, người chăn cừa đã khóa cửa. Vựa cỏ có một cửa sổ tròn. Trời bắt đầu trong ra, phản chiếu ánh sáng ở mặt hồ. Người dân quê chậm chạp băng qua các đồng cỏ với bước chân đều đặn của kẻ sống sát với thiên nhiên. Ngoài ông ta ra chẳng còn một ai.

https://thuviensach.vn

Ông lão đi một mình qua những cánh đồng dường như gánh trọn cả bầu trời trên đôi vai tối ám.

Sáng hôm sau, ông lão chăn cừu tới mở cửa.

Kern đi xuống. Ruth vẫn còn ngủ. Mặt nàng đỏ ửng và hơi thở dồn dập. Kern giúp ông lão đem đàn cừu ra. Anh hỏi:

- Thưa, chúng tôi xin ở lại một ngày nữa. Tôi sẽ giúp tất cả những gì ông cần.

- Tôi không cần người làm phụ nhưng các người cứ ở.

- Dạ, cám ơn.

Kern hỏi xem có người Đức nào ở vùng nầy không. Ông lão cho biết có một vài người và chỉ chỗ của họ.

Buổi chiều Kern ra đi. Anh tìm gặp ngôi nhà đầu tiên không mấy không mấy khó. Đó là một biệt thự trắng toát nằm giữa một khu vườn nhỏ. Một thiếu phụ xinh đẹp ra mở cửa. Bà ta đưa Kern vào thay vì bắt đợi, Kern tự bảo "Một điềm lành". Anh lễ phép:

- Tôi xin gặp ông hoặc bà Ammers.

- Cậu đợi một chút.

Một lúc sau, thiếu phụ trở ra, đưa Kern vào phòng khách toàn những bàn ghế bằng gỗ đào hoa tâm mới. Ken suýt trợt chân vì sàn gỗ bóng như gương.

Ông Ammers bước ra, người nhỏ thó, râu tỉa nhọn dưới càm. Ông ta lộ vẻ quan tâm tới Kern. Trong khi đó, Kern đã chuẩn bị sẵn hai mẩu chuyện có thể kể ra như có thật.

https://thuviensach.vn

Ammers dịu dàng lắng nghe cho tới hết.

- Thế là cậu đi tịn nạn mà không có giấy thông hành và giấy cư trú... Cậu có xà bông và nước hoa để bán kiếm lời...

- Dạ.

- Được. Vợ tôi sẽ ra mua giúp cậu một ít.

Ammers đi ra. Vài phút sau bà Ammers vào. Bà ta không có nét gì đặc biệt và hơi buồn cười với da mặt sậm như nấu nhừ và cặp mắt lợt lạt vô hồn. Bằng một giọng óng chuốt, bà ta hỏi:

- Cậu bán gì đâu...

Kern bày mấy món hàng ra. Bà Ammers cầm từng món lên ngắm nghía như chưa bao giờ từng thấy. Bà ngửi xà bông, sờ vào lông bàn chải đánh răng và bắt đầu hỏi giá. Bà đi ra gọi người em gái vào.

Cả hai chị em giống nhau như khuôn. Chẳng biết Ammers đã áp dụng loại kỷ luật nào trong gia đình mà cô em cũng héo úa như bà chị. Thỉnh thoảng hai người lại liếc nhìn ra cửa. Kern nhận thấy dường như họ không đi tới được một quyết định nào nên sốt ruột gom đồ lại.

- Nếu quý bà còn cần suy nghĩ, sáng mai tôi sẽ trở lại.

Bà Ammers đột nhiên lộ vẻ sợ sệt:

- Mời cậu ở lại dùng một tách cà phê.

Lâu lắm rồi, Kern chưa uống cà phê. Anh dè dặt đáp:

- Thưa, nếu có sẵn…

- Mau lắm, chỉ một phút là có ngay.

https://thuviensach.vn

Bà ta đi ra khá mau. Cô em còn ở lại. Kern nói cho có nói:

- Một tách cà phê lúc này là quý lắm.

Cô em vợ của Ammers phát ra một tiếng cười gần giống như tiếng gà cục tác và bỗng nhiên tiếng cục tác đó như nghẹn lại. Kern ngạc nhiên nhìn cô ta.

Bà Ammers quay vào với tách cà phê bốc khói:

- Cậu cứ tự nhiên, cà phê còn nóng lắm.

Nhưng Kern không kịp còn uống cà phê. Cửa mở ra và Ammers gọn gàng đi vào, theo sau là một Cảnh binh.

Ammers chỉ Kern:

- Thưa ông, xin ông làm phận sự. Đây là một gã không Tổ quốc, không giấy thông hành bị đuổi ra khỏi Đức quốc.

Kern như chết cứng.

Người Cảnh binh ngắm Kern từ đầu xuống chân:

- Thôi, đi chớ!

Kern có cảm tưởng tim ngừng đập, đầu óc trống không. Anh đã tiên liệu tất cả ngoại trừ trường hợp nầy. Chầm chậm và máy móc, anh thu gọn các món hàng cho vào túi. Anh đứng lên uể oải và cay đắng:

- Cà phê và lòng tốt hiếm có của các người… chỉ là để lưu giữ tôi lại…

Anh siết chặt hai nắm tay bước tới phía Ammers khiến lão ta lùi lại. Kern lắc đầu:

https://thuviensach.vn

- Đừng sợ. Tôi không đụng tới người ông đâu. Tôi chỉ muốn nguyền rủa thôi. Tôi nguyền rủa ông, vợ và con ông. Rằng tất cả tai họa trên đời nầy sẽ giáng xuống đầu gia đình ông! Con cái ông sẽ chống lại và bỏ ông trong nghèo đói, khổ ải!

Ammers mặt tái xanh. Chòm râu dê rung động:

- Xin ông Cảnh binh bảo vệ tôi.

Người Cảnh binh lạnh như đồng:

- Y không chửi mắng mà. Y chỉ nguyền rủa thôi. Nếu y mắng ông là "quân điểm chỉ đê tiện" thì đó mới là mạ lỵ do tiếng đê tiện mà ra.

Ammers rên rỉ:

- Xin ông làm phận sự.

Người Cảnh binh vẫn lạnh lùng:

- Ông Ammers, ông đừng ra lệnh cho tôi. Xin để thượng cấp tôi làm việc đó. Ông tố cáo một người, tôi tới ngay, và cứ để mặc tôi làm việc – người Cảnh binh quay sang Kern – theo tôi.

Cửa biệt thự đóng sầm lại sau lưng người Cảnh binh và Kern. Có một cái gì khiến đầu óc anh không dám làm việc. Ruth… anh chỉ vừa nghĩ tới đó rồi thôi. Người Cảnh binh phá tan sự im lặng với giọng nói thật tự nhiên:

- Đôi khi những con cừu non tự dấn thân vào mồm chó sói. Ông bạn nhỏ không biết lão là ai sao... Mật viên Đức quốc xã đó! Lão đã tố cáo đủ mọi hạng người.

- Ghê vậy sao!

- Chớ sao! Người ta bảo đó là chuyện xui xẻo.

https://thuviensach.vn

Kern lặng thinh một lúc. Lúc nói anh nghe giọng mình điếc câm:

- Tôi còn một người bệnh đang đợi mua thuốc về…

Người Cảnh binh nhìn trước ngó sau rồi nhún vai:

- Biết làm sao hơn. Vả lại chuyện đó không liện hệ gì tới tôi. Bổn phận của tôi là đưa ông bạn về bót – ông ta lại nhìn quanh. Con đường không một bóng người – tôi không bao giờ khuyên ông bạn nhỏ bỏ chạy. Tôi cho biết trước là chân tôi bị phong thấp, nếu ông bạn chạy tôi sẽ bắn chớ không đủ sức đuổi theo.

Người Cảnh binh ngưng nói, nhìn Kern và nói tiếp:

- Có thể là cậu sẽ chạy thoát khi tới một đoạn đường nào đó có nhiều ngõ ngách. Tới đó thì tôi không thể bắn được. Muốn chắc ăn, tôi phải còng cậu trước đã.

Linh tính báo cho Kern sắp có dịp may. Anh nhìn như dán mắt vào người Cảnh binh. Ông ta vẫn đi như chẳng có gì xảy ra.

- Ông bạn biết không, có những việc mà khi làm người ta không hài lòng một chút nào.

Kern cảm thấy tay mình toát mồ hôi:

- Thưa ông, người bạn tôi sẽ chết nếu tôi không về kịp. Xin ông tha tôi một lần. Chúng tôi định sang Pháp chớ có muốn ở lại Thụy Sĩ đâu.

Người Cảnh binh vẫn lạnh:

- Tôi không có thẩm quyền. Ông bạn chỉ có một cách là bỏ chạy đúng lúc – ông ta dừng bước – chẳng hạn như chạy vọt tới trước rồi quẹo trái. Vậy là tôi không thể bắn kịp. Hay là để tôi còng trước cho chắc.

https://thuviensach.vn

Ông ta mò mẫm ở túi quần và thắt lưng:

- Uûa! Mình để cái còng đâu kìa...

Ông ta quay lưng về phía Kern, lục lại các túi.

Kern nói lớn:

- Cám ơn.

Và anh phóng chạy. Anh chạy như điên. Tới góc đường, anh vừa ngoảnh nhìn lại vừa tiếp tục chạy. Người Cảnh binh vẫn đứng chỗ cũ, tay chống nạnh, mắt nhìn theo Kern với cái cười mở rộng.

Một trong những đêm sau, Kern thức giấc giữa khuya. Anh nghe Ruth thở dồn và ngắn. Trán nàng nóng ướt mồ hôi. Kern lo quá. Giọng ngái ngủ và trẻ con, Ruth đòi uống nước. Kern đưa một ca nước, Ruth uống hết một hơi.

- Em nóng lắm hả...

- Nóng khủng khiếp. Cổ khô đắng. Chắc tại rơm.

- Hy vọng không phải bị cảm.

- Chắc không phải. Đau lúc nầy là hỏng cả. Chắc không phải cảm đâu.

Nàng dựa đầu vào vai Kern và ngủ thiếp lại.

Kern ngồi yên. Anh muốn có ánh sáng để xem Ruth ra sao. Anh nghĩ rằng nàng sốt nặng, nhưng không có đèn bấm. Anh nhìn đồng hồ. Vòng tròn với hai cây kim dạ quang đối với anh là một bộ máy địa ngục đang chậm chạp bò lên dốc thời gian. Đàn cừu bên dưới chen lấn nhau và thỉnh thoảng lại kêu lên buồn thảm.

https://thuviensach.vn

Đêm đi lần về sáng. Ruth lại tỉnh giấc:

- Đưa nước cho em, Ludwig.

Kern đưa ca nước:

- Em bị sốt nặng lắm. Cứ nằm đây đợi anh trong vòng một tiếng đồng hồ. Anh ra phố mua một ít thuốc chống sốt…

Người chăn cừu tới trại. Kern thuật lại vụ Ruth sốt nặng. Người chăn cừu đăm chiêu:

- Nên đưa vào nhà thương. Đừng để nằm đây.

- Để chờ tới trưa xem sao.

Mặc dầu vẫn sợ gặp lại viên Cảnh binh hay một người nào đó trong nhà Ammers nhưng Kern cứ phải ra thị trấn, vào một hiệu thuốc mượn một ống nhiệt kế với tiền thế chân. Ngoài ra, anh còn mua một ống astospirine và gấp rút đi như bay trở về.

Ruth sốt tới 38 độ 5. Nàng uống hai viên thuốc. Kern trùm kín người yêu lại trong hai lớp áo. Tới trưa 39 độ.

Người chăn cừu gãi đầu:

- Phải đưa vào nhà thương mới được.

Giọng Ruth yếu ớt và khàn đặc:

- Tôi không đi nhà thương đâu. Tới mai là khoẻ lại.

- Khó lắm. Cô cần phải nằm trên giường chớ không phải nằm trên rơm.

- Được mà, rơm ấm lắm. Xin ông cứ cho tôi ở đây.

https://thuviensach.vn

Người chăn cừu xuống gác. Kern đi theo. Ông ta hỏi:

- Tại sao cô ta không chịu đi nhà thương...

- Bởi vì vậy là chúng tôi sẽ xa nhau.

- Có gì đâu. Cậu cứ chờ ở đây.

- Dạ không phải vậy. Vào nhà thương là lòi ra ngay vụ không có giấy tờ. Sau đó, người ta sẽ áp giải ra biên giới, làm sao tôi biết được chỗ nào...

- Cậu có làm gì sai quấy không...

- Dạ không. Chúng tôi không có giấy thông hành vì xin chẳng ai cho, thế thôi.

- Tôi muốn hỏi là cậu có mắc một tội gì như trộm cướp, lường gạt hay một tội gì giống như vậy không...

- Hoàn toàn không.

- Vậy mà vẫn bị truy nã như một tội nhân...

- Dạ.

Người chăn cừu nhổ xuống đất:

- Hiểu hết nổi. Bọn ngu dốt như tôi không làm sao hiểu nổi.

- Nhưng tôi thì hiểu lắm.

- Cô bạn của cậu có thể bị sưng phổi, cậu có định gì chưa...

Kern hốt hoảng:

- Sưng phổi sao... Như vậy thì nguy quá.

https://thuviensach.vn

- Tôi nói với cậu mà.

- Biết đâu không phải là cúm.

- Nóng nhiều như vậy phải là bác sĩ mới biết.

- Vậy tôi phải gọi bác sĩ tới.

- Tới đây...

- Hy vọng sẽ có người vui lòng. Tôi có địa chỉ người Do Thái.

Kern trở ra thị trấn. Anh tới quán mua hai điếu thuốc lá để coi nhờ quyển niên giám.

Anh tìm thấy địa chỉ của bác sĩ Rudolf Beer và vội vã tới nơi. Kern phải đợi mất một giờ. Trong khi chờ anh lật qua mấy tạp chí để đỡ sốt ruột. Anh hết sức ngạc nhiên khi biết có những trận đấu quần vợt, những buổi tiếp tân và những phụ nữ gần như khoả thân trên các bãi biển Florida trong khi anh ngồi đây bất lực trước cơn sốt nguy cập của người yêu.

Cuối cùng, bác sĩ ra. Ông ta còn trẻ. Chăm chú nghe Kern nói xong bác sĩ Beer cho một ít y cụ vào cặp rồi lấy nón:

- Tôi có xe ngoài kia. Mình đi như thế cho mau.

Kern nuốt nước miệng:

- Không thể đi bộ được sao, bác sĩ... Đi xe sẽ tốn kém thêm mà chúng tôi còn chẳng bao nhiêu tiền.

- Đừng ngại. Mình tính sau.

Tới nơi, Beer xem mạch cho Ruth ngay. Nàng lấm lét nhìn Kern, lo sợ bị đưa vào bịnh viện.

https://thuviensach.vn

Bác sĩ Beer đứng lên:

- Cô nên vào bịnh viện. Phổi bên phải yếu. Bị cúm có thể đi tới sưng phổi. Tôi sẽ đưa đi.

- Không, tôi không vào bịnh viện đâu. Chúng tôi không có phương tiện.

- Khoan nói chuyện tiền bạc. Phải đi ngay mới kịp.

Ruth nhìn Kern cầu cứu. Kern bảo:

- Chờ anh một chút. Anh nói chuyện với bác sĩ.

Bác sĩ Beer sửa soạn đi:

- Nửa giờ tôi nữa tôi trở lại. có đồ gì đắp ấm không...

- Chúng tôi chỉ có bao nhiêu đây thôi.

- Được, để tôi mang tới.

Kern xuống gác với Beer. Anh hỏi:

- Có cần thiết không, bác sĩ...

- Cần lắm. Không thể nằm trên rơm. Tôi sẽ đưa cô ấy vào bịnh viện càng sớm càng tốt.

Kern buồn rầu:

- Trong trường hợp nầy tôi phải nói rõ hơn để bác sĩ thông cảm.

Beer chú ý nghe rồi nói:

- Nghĩa là anh sợ không thể tới thăm cô ấy...

https://thuviensach.vn

- Nếu chỉ trong vài ngày thì không có gì đáng nói. Nhưng nếu bác sĩ cho phép, tôi sẽ hỏi thăm tin tức qua bác sĩ.

- Tôi hiểu rồi. Anh có thể tới tôi bất cứ lúc nào.

- Cám ơn bác sĩ. Tình trạng của bạn gái tôi có gì đáng ngại không...

- Rất đáng ngại nếu không vào bịnh viện.

Kern trở lên gác cỏ. Anh lo sợ quá. Khuôn mặt trắng dã với hai hố mắt đen ngòm nhìn anh:

- Ludwig, em biết anh sẽ nói gì.

Kern lờ đờ:

- Không còn cách gì hơn. Nhưng mình vẫn may mắn gặp được một bác sĩ quá tốt. Anh tin là em sẽ được chữa trị miễn phí.

Ruth nhìn thẳng phía trước mắt:

- Chắc sẽ được. Nhưng trong thời gian đó anh sẽ ở đâu... Làm sao mình gặp nhau... Anh tới bịnh viện, họ sẽ bắt anh…

Kern ngồi xuống, cầm lấy hai bàn tay nóng hổi của Ruth:

- Mình phải bình tĩnh. Anh đã nghĩ kỹ rồi. Anh sẽ ở lại đây. Ông lão chủ trại đã cho phép. Anh sẽ không tới bịnh viện ban ngày. Nhưng tới mỗi đêm, anh sẽ tới đó nhìn lên cửa sổ. Bác sĩ Beer sẽ cho anh biết em nằm phòng nào.

- Khoảng mấy giờ...

- Chín giờ.

- Tối quá, làm sao anh thấy được em...

https://thuviensach.vn

- Nhưng ban ngày nguy hiểm lắm.

- Vậy anh đừng tới tốt hơn.

- Không, anh phải tới. Em chuẩn bị đi ngay.

Kern lau mặt cho Ruth với chiếc khăn tay thắm nước. Môi nàng khô cháy. Nàng áp mặt vào hai bàn tay Kern. Tự nhiên, anh thấy cần phải lo xa:

- Ruth, mình nên nghĩ tới trường hợp bất trắc. Nếu anh không còn ở đây lúc em đã lành bịnh hoặc nếu em bị trục xuất thì hãy khai thế nào để họ giải trở về biên giới Genève. Bưu điện trung ương. Nếu anh bị bắt, mình sẽ gởi địa chỉ cho bác sĩ Beer. Ông ấy sẽ giúp mình liên lạc với nhau. Ông ấy đã hứa rồi. Phải làm mọi cách đừng để thất lạc nhau.

- Dạ, em biết.

- Đừng lo sợ, Ruth. Anh chỉ hỏi dặn chừng thế thôi. Anh tin chắc em sẽ ra khỏi nhà thương không bị làm khó dễ. Chừng đó mình lại sẽ đi chung…

- Nhưng nếu cảnh sát biết...

- Họ sẽ đưa em ra biên giới. Anh sẽ đợi em. Sở Bưu Điện Trung Ương Genève.

Kern lấy một ít tiền còn lại trao cho Ruth:

- Em giữ tiền để đi đường. Đừng cho bịnh viện biết.

Bác sĩ Beer đã quay trở lại. kern đỡ Ruth đứng lên:

- Ruth! Can đảm lên! Sở Bưu Điện Trung Ương Genève trong trường hợp bất trắc. Mỗi đêm, khoảng chín giờ, anh tới phía dưới cửa sổ phòng em.

- Em sẽ ra bên cửa sổ.

https://thuviensach.vn

- Không, em cứ nằm nghỉ. Không nghe lời, anh không tới đâu. Cười cho anh coi nào!

Bác sĩ Beer gọi vọng lên:

- Xong chưa...

Ruth với hai hàng nước mắt:

- Đừng quên em! Đừng bỏ em…

- Quên... Làm sao quên được... Em là tất cả của anh.

Kern hôn vào đôi môi khô cháy. Bác sĩ Beer thò đầu vào:

- Thôi, đi cho kịp.

Hai người khiêng Ruth ra xe. Kern hỏi Beer:

- Tối nay tôi có thể đến bác sĩ để hỏi thăm tin tức không...

- Được chớ. Muốn đến lúc nào cũng được.

Kern nhìn theo cho đến khi xe chạy khuất. Thân anh như bị chôn cứng một chỗ nhưng hồn anh như đang bị cuốn hút trong đám bụi mù sau xe.

Tám giờ, anh tới bác sĩ Beer, được biết là Ruth bị sốt nhiều hơn đôi chút nhưng chẳng có gì đáng ngại. Dường như chỉ là chứng sưng phổi nhẹ.

- Thưa, chừng bao lâu thì khỏi...

- Mười lăm hôm, cộng thêm một tuần tĩnh dưỡng.

- Dạ, còn tiền bạc... Chúng tôi chẳng có gì.

Beer cười:

https://thuviensach.vn

- Tiền bịnh viện sẽ có một tổ chức từ thiện nào đó đóng góp.

Kern ngập ngừng:

- Nhưng… còn công của bác sĩ...

Beer lại cười:

- Hãy giữ mấy đồng quan của anh trong túi. Tôi chưa cần tiền. Mai trở lại để biết thêm.

Ông ta đứng lên. Kern hỏi mau:

- Thưa, nàng nằm phòng nào... Lầu mấy...

Beer đặt một ngón tay lên sóng mũi:

- Để coi… phòng 35, lầu hai.

- Dạ, cửa sổ thứ mấy...

Beer nheo mắt:

- Dường như cửa sổ thứ hai bắt đầu từ bên phải. Nhưng bây giờ có tới cũng vô ích. Cô ấy ngủ rồi.

- Dạ, tôi không nghĩ là sẽ tới.

Beer cười:

- Biết đâu…

Kern hỏi đường tới bịnh viện. Anh tới nơi lúc chín giờ kém mười lăm. Cửa sổ thứ nhì bên phải qua không có ánh đèn. Anh đứng đợi. Mười lăm phút kéo dài… Thình lình ánh đèn từ đó hắt ra. Kern bồn chồn nhìn dán mắt vào khung ánh sáng. Anh đã từng nghe nói tới thần giao cách cảm, bây giờ

https://thuviensach.vn

anh cố tập trung tinh thần để chuyển tới Ruth những ý nghĩ cầu chúc nàng mau lành bịnh. Anh nắm tay, gồng cứng các bắp thịt, nhón chân lên như sắp nhảy, đồng thời nói thì thầm về phía khung cửa sổ thứ hai: “Hãy bình phục, Ruth! Bình phục ngay! Anh yêu em!

Vuông cửa bỗng hơi tối lại. Kern nhìn thấy xuất hiện một bóng người. Ruth đưa tay ra hiệu. Kern vẫy tay trả lời nhưng cũng ngay lúc đó anh nhận ra là Ruth không thể thấy mình. Cuống quít, anh nhìn quanh tìm một nơi nào đó có khe ánh sáng hoặc một ngọn đèn đường để tới đứng. Chẳng có gì cả. Đột nhiên, anh sực nhớ mình còn một bao diêm cùng hai điếu thuốc mới mua buổi sáng. Anh đánh cháy một que diêm và đưa lên cao.

Cái bóng trên lầu nhà thương lại đưa tay ra hiệu. Kern quẹt tiếp nhiều diêm nữa để soi mặt mình cho rõ. Ruth vẫy tay cuồng nhiệt. Kern ra dấu bảo nàng đi nghỉ. Ruth lắc đầu. Kern lại soi mặt mình để tỏ ý cương quyết nhưng Ruth vẫn không nghe. Anh nghĩ là chỉ khi nào mình đi khỏi thì Ruth mới chịu quay về giường. Đi được vài bước, Kern quẹt tất cả những diêm còn lại, tung cả lên không. Các que diêm rơi xuống, lửa cháy chập chờn rồi tắt lịm.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 14

Kern ném những que diêm cuối cùng lên không. Một bàn tay chụp vào vai anh:

K

- Làm gì đây...

Kern giựt mình quay lại. Trước mặt anh là một Cảnh binh mặc sắc phục. Anh lắp bắp:

- Có làm gì đâu. Tôi chỉ đùa… thế thôi.

Người Cảnh binh nhìn sắc mặt Kern. Anh nhìn mau lên vuông cửa. Ruth không còn ở đó. Nếu còn, chắc nàng cũng chẳng thấy được gì vì trời tối.

Kern cố cười thật vô tư:

- Xin lỗi, tôi chỉ đùa chút chơi, chẳng hại gì ai. Chỉ vài cây quẹt. Tôi định đốt thuốc nhưng tắt mãi, tôi mới lấy sáu cây quẹt một lượt suýt cháy tay.

Anh vừa cười vừa vẫy vẫy bàn tay phải và định tiếp tục đi. Nhưng người Cảnh binh nắm tay anh lại:

- Khoan. Anh không phải là dân Thụy Sĩ, hả...

- Tại sao không...

https://thuviensach.vn

- Thấy là biết ngay. Tại sao chối...

- Tôi có chối đâu. Tôi muốn biết tại sao ông nhận ra...

Giọng người Cảnh binh trở nên nghi ngờ:

- Có thể là…

Ông bật đèn bấm lên:

- Anh có biết ông Ammers...

Kern cố giữ giọng thản nhiên:

- Ammers nào... Tôi không quen với ai tên Ammers cả.

- Anh ở đâu...

- Mới tới hồi sáng nầy, đang định tìm khách sạn. Ông có biết khách sạn nào giá phòng vừa phải không...

- Khoan đã. Anh hãy theo tôi rồi nói chuyện sau. Ông Ammers có tố giác một người hoàn toàn giống anh.

Kern theo người Cảnh binh. Anh tự mắng đã không đề phòng cẩn thận. Tám ngày đã trôi qua êm thắm. Có lẽ đó là lý do khiến anh lơ đãng. Nhìn quanh, Kern cố tìm một cơ hội tháo chạy. Nhưng con đường tới bót quá gần.

Người Cảnh binh đã để cho anh chạy hôm trước đang ngồi ở bàn giấy. Kern thấy vững lòng. Viên chức vừa dẫn Kern về, hỏi người kia:

- Phải người này không...

Người ngồi bàn giấy nhìn lướt qua Kern:

https://thuviensach.vn

- Không nhớ rõ. Bữa đó trời tối lắm.

- Vậy để tôi gọi điện cho Ammers.

Ông ta bước ra. Người Cảnh binh ngồi bàn giấy bảo nhỏ với Kern:

- Ông bạn nhò ơi, tôi tưởng ông bạn đã đi lâu rồi. Thế nầy là hỏng cả. Chính Ammers đích thân tới đây tố cáo.

Kern hỏi mau:

- Chẳng còn cách nào chạy trốn sao...

- Vô phương. Con đường duy nhất là chạy ra phòng ngoài nhưng ở đó đã có người yêu quý của ông bạn đang điện thoại. Thằng cha đó không tha ai đâu, hắn đang tìm mọi cách để lên lương.

- Vậy là cùng đường rồi!

- Biết làm sao! Nhứt là ông bạn đã đào tẩu một lần rồi. Tôi bắt buộc phải al2m phúc trình vì lão Ammers luôn theo dõi.

Kern lùi một bước, kêu lên:

- Jésus!

- Ông bạn có kêu luôn hai tiếng Jésus Christ thì lấn nầy cũng đành chịu. Kẹt ít lắm là vài tuần.

Vài phút sau, Ammers tới. Lão ta thở hổn hển vì đã chạy để tới mau. Vừa thở, lão vừa lắp bắp:

- Đúng rồi. Đúng y là nó… Chính thằng vô lại nầy.

Kern trừng mắt, Ammers ngó tránh ra:

https://thuviensach.vn

- Lần nầy thì chắc nó không thoát nổi.

Người bắt Kern nói giọng tự tin:

- Thoát làm sao được.

Kern không nhịn nổi, nhìn thẳng vào mắt Kern:

- Ông có biết là ông bị ung thư gan không...

Kern tự biết là không thể hành hung lão già điểm chỉ viên nầy nhưng anh cố tâm phải làm một cái gì đó để lão ta hoảng vía.

Ammers há hốc miệng:

- Sao... Mầy nói gì...

- Ung thư gan! Tôi là y sĩ, chỉ nhìn qua là biết ngay. Không bao lâu nữa, ông sẽ bị những cơn đau kinh khủng rồi chết thảm khốc. Không còn cách gì cứu chữa đâu.

Ammers cuống cuồng:

- Ông Cảnh binh, yêu cầu ông bảo vệ!

Kern vẫn một giọng đều đều:

- Ông nên làm di chúc đi. Toàn thể các bộ phận trong người ông sắp rã nát rồi.

Ammers hơ hãi nhìn quanh:

- Ông Cảnh binh, xin ông chận đứng sự mạ lỵ!

Người Cảnh binh nhìn ông ta, ánh mắt cười cợt:

https://thuviensach.vn

- Có gì là mạ lỵ đâu. Đó chỉ là những nhận định về y học.

Ammers la lớn:

- Tôi yêu cầu ghi vào hồ sơ.

Kern chỉ ngón tay vào người ông ta khiến Ammers lùi lại như nhảy tránh một con rắn:

- Chỉ nhìn là đủ biết. Màu da sạm đen như chì, chen lẫn với những mảng vàng vọt là triệu chứng ung thư gan. Bây giờ chỉ còn có cách là cầu nguyện cho linh hồn…

Ammers dậm chân, kêu thét. Kern không buông tha:

- Lá gan sẽ từ từ rã ra. Thoạt tiên, ít người biết tới. Nhưng khi triệu chứng lộ ra thì vô phương cứu chữa. Ung thư gan có nghĩa là chết từ từ và chết thảm khốc.

Ammers dường như kiệt sức, không la ó nữa. Tự nhiên lão ta đưa tay sờ vào chỗ lá gan.

Người Cảnh binh bắt Kern, lên tiếng:

- Thôi đủ rồi. Ngồi xuống đó và trả lời các câu hỏi. Anh đến Thụy Sĩ hồi nào...

Hai hôm sau, Kern bị đưa ra tòa địa phương. Ông Chánh án, người to béo, mặt tròn, có vẻ phúc hậu nhưng không giúp gì được cho Kern. Luật lệ đã được ghi chép quá rõ ràng.

- Tại sao anh không khai báo sau khi đã vượt biên giới bất hợp pháp...

Kern đáp xuôi xị:

https://thuviensach.vn

- Vì làm như thế, tôi sẽ bị trục xuất ngay.

- Nhưng đó là luật lệ.

- Rồi, qua biên giới bên kia tôi đi khai để khỏi phạm luật. Và người ta lại giải trả tôi về Thụy Sĩ đêm sau. Cứ đi tới đi lui mãi giữa hai đồn biên giới, tôi sẽ lăn ra chết vì đói khát.

Ông Chánh án nhún vai:

- Tôi không thể giúp anh được gì cả. Bản án tối thiểu là mười lăm ngày tù. Đó là luật pháp. Chúng tôi có bổn phận bảo vệ xứ sở bị tràn ngập bởi làm sóng người tị nạn.

- Thưa, tôi hiểu.

Ông Chánh án nhìn hồ sơ:

- Tất cả những gì tôi có thể làm được là chuyển lên Tòa trên với đề nghị anh chỉ bị giam chớ không phải bị tù.

- Cám ơn ông Chánh án. Đối với tôi thì hai thứ cũng như nhau. Tôi không còn một chút tự ái nào về vấn đề đó nữa.

Ông Chánh án vội giải thích:

- Không thể coi như nhau được. Bị giam thì lý lịch tư pháp anh vẫn trắng còn bị tù thì có ghi vào. Có lẽ anh không biết.

Kern nhìn con người tố bụng nầy một lúc lâu rồi đáp:

- Lý lịch tư pháp và quyền công dân có ích lợi gì cho những người như tôi đâu, thưa ông Chánh án. Chúng tôi chỉ là cái bóng, hồn ma. Chúng tôi được hay bị coi là đã chết trên giấy tờ.

https://thuviensach.vn

Ông Chánh án im lặng khá lâu. Cuối cùng, ông ta bảo:

- Đằng nào thì cũng phải tìm cách để có những thứ giấy tờ cá nhân nào đó. Có thể tới xin ở Tòa Lãnh sự Đức.

- Thưa, cách nay một năm, một Tòa án Tiệp Khắc đã có làm như thế nhưng bị từ chối. Đối với nước Đức, chúng tôi không còn tồn tại. Phần còn lại của thế giới cũng thế, nếu không người ta cũng luôn luôn theo dõi chúng tôi.

Ông Chánh án lắc đầu:

- Hội Quốc Liên không giúp gì cho các người sao... Các người có tới hàng vạn, bằng cách nầy hay cách khác phải nhìn nhận sự hiện diện của chừng ấy con người chớ.

- Từ nhiều năm nay, Hội Quốc Liên không ngớt bàn cãi vần đề cấp thẻ căn cước cho chúng tôi. Nhưng nước nầy đổ trách nhiệm lên lưng nước kia. Có lẽ còn kéo dài nhiều năm nữa.

Ông Chánh án bỗng như quên mất ngôn ngữ hằng ngày:

- Trời ơi! Gì mà rắc rối dữ vậy! Làm sao đây...

- Thưa, tôi cũng không hiểu. Điều quan trọng nhứt đối với tôi là muốn biết việc gì xảy ra hiện thời.

Ông Chánh án vuốt mặt:

- Tôi có một đứa con trai cũng trạc tuổi anh. Nghĩ tới việc nó có thể bị người ta tróc nã chỉ vì đã trót được sanh ra…

Kern buồn rầu:

- Thưa, tôi cũng có một người cha…

https://thuviensach.vn

Anh nhìn ra cửa sổ. Aùng nắng mùa thu hiền hòa ngả trên tàng cây táo. Bân ngoài đó là tự do. Bên ngoài đó đang có Ruth.

- Tôi muốn hỏi anh một chuyện. Đây không phải là một câu hỏi chánh thức. Anh có còn tin tưởng vào một điêu gì đó không...

- Thưa có, tôi tin ở lòng ích kỷ, sự bội bạc, lời nói dối và tánh hèn nhát.

- Tôi đang lo như thế.

- Nhưng cũng chưa hết. Tôi còn tin ở lòng tốt, tình bằng hữu, tình yêu và lòng tương trợ. Tôi đã biết được những điều đó hơn những người sống bình thường.

Ông Chánh án đứng lên, đi vòng qua ghế, tới trước Kern:

- Hay lắm. Thật sung sướng khi được nghe như vậy. Thiệt tình tôi không biết giúp anh ra sao.

- Thưa, cám ơn. Tôi hiểu lắm. Xin cứ đưa tôi vào tù.

- Không. Tôi cho anh được tạm giam và gởi đề nghị lên cấp trên.

- Nếu vấn đề còn kéo dài, xin cho tôi được ở tù ngay.

- Không sao. Tôi sẽ trực tiếp lo vụ nầy.

Ông Chánh án lấy trong túi ra một cái bóp dầy cộm:

- Rất tiếc là tôi không còn cách nào giúp đỡ khác hơn – Ông ta rút một tờ giấy bạc – Thật chẳng còn cách nào hơn.

Kern nhận tiền:

- Xin cám ơn ông Chánh án.

https://thuviensach.vn

Và anh nghĩ tiếp ngay " Hai mươi quan! May quá! Thế là Ruth đã có tiền để đi tới biên giới. "

Anh không dám viết cho Ruth vì sợ lộ tông tích nàng.

Đêm đầu tiên, anh trằn trọc cho tới sáng. Anh nhìn thấy Ruth mê man trong cơn sốt và giựt mình thức giấc khi nằm mơ thấy đi chôn nàng. Anh ngồi dậy, hai tay ôm gối. Anh không muốn mất tự tin nhưng nỗi chán chường vẫn cứ mạnh hơn. Anh nghĩ, đêm tối thường kéo lôi sự sầu thảm. Nhưng sáng ra, tất cả sẽ biến đổi đi.

Đứng lên, anh đi đi lại lại trong phòng. Anh thở từ từ, hít vô thật sâu và thở ra thật dài. Anh tự nhủ, phải luôn luôn khỏe mạnh. Anh tập các động tác thể dục. Nhớ lại đem bị nhốt ở bót cảnh sát tại Vienne với anh chành sinh viên tóc vàng dạy mình học võ, anh chợt thấy vui vui. Rồi anh nhớ tới con người không bao giờ sờn chí: Steiner.

Kern bắt đầu nhún nhảy và thoi đấm vào không khí với kẻ thù tưởng tượng là lão Ammers. Anh nhìn thấy chòm râu dê của lão ta, anh đấm vào mặt, bổ vào tai, móc cái càm. Cuối cùng anh tung quả đấm toàn lực vào chớn thủy khiến lão ta ngã lăn ra. Anh dựng gã lên đánh mãi, đánh mãi và sau chót móc cú một cú vào gan…

Trời bắt đầu sáng. Mệt lả, Kern lăn ra ngủ. Anh đã chiến thắng cái bóng thảm của đêm.

Hai ngày sau, bác sĩ Beer vào phòng giam. Kern nhảy dựng lên:

- Ruth thế nào...

- Khá lắm. Qua khỏi cơn nguy.

Kern thở phào:

https://thuviensach.vn

- Sao bác sĩ biết tôi ở đây...

- Dễ quá. Anh không tới nữa tức là anh ở đây.

- Aø… Nhưng Ruth biết chưa...

- Biết. Đêm qua không thấy anh chơi trò thần trộm lửa Prométhée nữa, cô ấy cuống cuồng lên tìm mọi cách liên lạc với tôi. Khoảng một giờ sau là chúng tôi đã biết anh ở đâu rồi. Trò chơi lửa gì mà kỳ quặc vậy.

Kern cười ngượng ngịu:

- Đôi khi mình tưởng là quá khôn nhưng sự thật thì quá dại. Tôi bị tạm giam mười lăm ngày. Ruth có thể hết bệnh trong thời gian đó không...

- Có thể hết nhưng chưa đi xa được. Theo tôi thì nên để nằm bịnh viện càng lâu càng tốt.

Kern suy nghĩ kỹ:

- Được. Vậy là tôi sẽ đợi ở Genève.

Beer lấy ra một bức thơ. Kern vồ lấy, toan đọc ngay nhưng rồi lại cho vào túi.

- Cứ đọc đi. Tôi chờ.

- Tôi thích để dành… đọc sau.

- Vậy là tôi trở lại bịnh viện bây giờ. Anh có cần viết gì cho cô ấy không...

Beer rút viết trao cho Kern cùng với một mảnh giấy.

- Cám ơn. Cám ơn bác sĩ.

https://thuviensach.vn

Kern viết ngay cho Ruth biết là anh vẫn khỏe mạnh và mong nàng cố tịnh dưỡng mau bình phục. Nếu anh bị trục xuất trước khi Ruth ra bịnh viện thì anh sẽ đợi nàng ở Genève mỗi ngày vào buổi trưa tại trụ sở Bưu Điện Trung Ương. Bác sĩ Beer sẽ cho nàng biết rõ hơn.

Kern bỏ tờ giấy bạc hai mươi quan của ông Chánh án cho và dán lại, trao cho Beer.

- Anh vẫn chưa muốn đọc thơ cô ấy...

- Thưa không. Tôi còn cả một ngày để đọc. Chẳng có gì để làm.

Beer nhìn Kern với đôi chút ngạc nhiên.

- Được. Vài hôm nữa tôi trở lại.

- Chắc không, bác sĩ...

Beer cười:

- Chắc chớ. Chi vậy...

- Dạ, để cho biết. Chắc chẳng có gì bất ngờ xảy ra…

Beer vừa đi khỏi là Kern lấy ngay thơ của Ruth ra. Thơ quá nhẹ, chắc chỉ là mảnh giấy con con với đôi dòng viết vội.

Anh đặt lá thơ trên bìa nệm. Kế đó anh tập thể dục và đánh võ. Anh lại tưởng tượng đang đánh lão Ammers, thỉnh thoảng anh đập vài quả cấm kỵ vào thân lão ta.

Thấm mệt, Kern nằm nghỉ. Mãi tới gần tối anh mới mở thư ra đọc mấy dòng đầu. Cứ mỗi giờ anh đọc vài câu. Tới tối, bức thư đã đọc xong. Ruth lo cho anh, sợ cho anh, gởi đến anh tình yêu và lòng can đảm. Hứng khởi, Kern lại nhảy dựng lên đánh đập Ammers không tiếc tay. Trận đấu bất cần

https://thuviensach.vn

quy luật. Kern sử dụng cả tát tai và mấy cú đá. Cuối cùng chòm râu dê của Ammers bị giựt phăng ra.

Steiner sửa soạn hành trang. Anh ta định đi Pháp. Aùo quốc càng ngày càng trở nên nguy hiểm. Ngoài ra khu Parter và các gian hành hội chợ của lão Potzloch cũng sắp sửa dọn dẹp để nghĩ mùa đông.

Potzloch siết tay Steiner:

- Chúng ta đều là những kẻ giang hồ, quá quen với các cuộc chia tay. Rồi lại sẽ gặp nhau ở một góc trời nào đó.

- Đúng vậy. Chúc ông một mùa đông hạnh phúc.

Potzloch nheo mắt đăm chiêu:

- Anh biết không, tất cả đều do thói quen. Khi đã nhìn thấy quá nhiều người đi và tới, mình đâm ra quen. Thật mà, tất cả rồi cũng trở thành thói quen thôi. Ngay cả cái mà người ta gọi là sự ngây ngất.

- Và cũng như chiến tranh. Cũng như sự đau khổ và chết chóc. Tôi biết có một người lần lượt chôn bốn người vợ trong vòng mười năm. Ông ta lấy bà cợ thứ năm. Bà nầy cũng đang sắp chết. Ông biết tôi đang sắp nói gì không... Ông ta đang kiếm bà thứ sáu. Cũng là thói quen. Tất cả chỉ trừ cái chết của chính mình.

Potzloch khoát tay như để xua đuổi cái ý nhgĩ đó đi:

- Nhưng chẳng ai chịu hiểu như vậy. Nếu họ hiểu thì làm gì có chiến tranh. Người nào cũng tin là mình thoát. Có đúng không...

Steiner gật đầu hứng thú:

- Thôi, xin tạm biệt.

https://thuviensach.vn

- Tạm biệt.

Pozloch phóng nhanh như gió.

Steiner tới căn nhà di động bằng bánh xe. Lá khô gẫy vụn dưới bước chân. Đêm trải dài, yên tĩnh và vô hồn, trên khu rừng. Tiếng búa vang lên từ gian hàng bắn bia, một vài ngọn đèn đong đưa trên kỵ mã trường đã tháo gỡ hơn một nửa.

Steiner tới gặp Lilo để chia tay. Nàng vẫn ở lại Vienne. Giấy tờ nàng chỉ có hiệu lực trên đất Aùo. Nàng cũng không thể theo Steiner nếu hoàn cảnh cho phép. Họ chỉ làø một đôi bạn của sự tình cờ mà trạng thái bất quyết của thời gian đã đưa họ tới gặp nhau. Cả hai đều hiểu như thế.

Lilo đang ở trong gian nhà lăn, lo dọn ăn. Steiner vừa bước vào, nàng quay lại:

- Có thơ của anh.

Steiner lấy tơ, nhìn con dấu:

- Thụy Sĩ. Đúng là của thằng bé chúng mình – hắn xé bao, đọc qua – Ruth vào nhà thương.

- Bịnh gì...

- Sưng phổi. Không nặng lắm. Cả hai ở Morat. Thằng bé ra hiệu bằng ánh sáng, ban đêm, trước bịnh viện. Chắc tôi sẽ gặp chúng trên đường đi ngang Thụy Sĩ.

Steiner bỏ thơ vào túi áo trong:

- Hy vọng là chúng nó có cách gặp lại nhau.

- Kern biết mà. Cậu ấy khôn lắm rồi.

https://thuviensach.vn

- Phải, nhưng mà…

Steiner muốn giải thích điểm khó khăn cho Kern là Ruth sẽ bị đưa tới biên giới ngay khi ra khỏi bịnh viện. Nhưng sực nhớ đây là đêm cuối cùng của mình với Lilo, anh không muốn đề cập tới trường hợp trùng phùng của người khác.

Anh tới cửa sổ nhìn ra. Dưới ánh sáng của những ngọn đèn khí đá, các công nhân đang tháo gỡ những con thiên nga, hươu cao cổ và ngựa gỗ cho vào bao. Những con thú giả ấy, con nằm, con đứng, con ngã ngang dường như một quả bom đã nổ tung và tàn phá khu vực thần tiên đó.

Lilo gọi:

- Xong rồi. Tôi có làm món pirogui cho anh.

Steiner quay lại:

- Pirogui... Với bọn du mục chúng mình thì một bữa ăn chung cũng đủ tạo được không khí gia đình.

- Còn có một thứ khác mà anh không hiểu… Anh không hiểu vì anh không thể khóc được. Đó là nỗi buồn chung.

- Hiểu chớ. Nhưng chúng mình lúc nào cũng buồn đâu, Lilo.

- Không. Anh không hiểu đâu. Hoặc anh dửng dưng, hoặc anh cười hay có được cái mà người ta gọi là cản đảm.

- Nhưng em muốn nói cái gì...

- Cái sợ biểu lộ tình cảm. Sợ phải khóc. Sợ không được làm một người đàn ông thật sự. Ở Nga, đàn ông cũng khóc nhưng họ vẫn cứ can đảm. Anh thì chẳng bao giờ khóc.

https://thuviensach.vn

- Không.

- Vậy anh muốn gì...

- Không hiểu mà cũng không muốn hiểu.

Lilo nhìn sững Steiner:

- Thôi lại ăn. Tôi sẽ gói theo cho anh bánh mì và muối, như ở Nga, và tôi sẽ cầu nguyện bình an cho anh trước khi lên đường. Có lẽ anh sẽ cười.

- Không.

Nàng đặt dĩa pirogui lên bàn. Steiner bảo:

- Ngồi cạnh tôi đi, Lilo.

Nàng lắc đầu:

- Đêm nay anh ăn một mình. Tôi đứng hầu anh trọn bữa. Đây là bữa ăn chót của anh bên tôi.

Lilo đứng đó, trao bánh mì, thịt và dưa chua cho Steiner. Nàng nhìn Steiner ăn và lẳng lặng pha trà. Nàng đi qua đi lại trong gian nhà lăn với sự mềm mại của loài beo quá quen với một căn chuồng chật hẹp. Bàn tay thon và rám nắng của nàng thái thịt nhẹ nhàng, mặt trầm lặng vừa niềm nở, vừa kín đáo. Tự nhiên, Steiner tưởng như đang nhìn một khuôn mặt ở Thánh kinh.

Anh đứng lên thu dọn hàng trang. Cái túi đeo lưng không còn dùng nữa từ ngày có được thẻ thông hành dân Aùo. Bây giờ, xách vali, Steiner bước xuống đặt vali trên đất rồi quay trở lại.

Lilo đang đứng ở bàn ăn. Một tay chống lên bàn, nàng im lặng nhìn vào khỏang không trước mắt dường như chẳng thấy bất cứ gì. Steiner tới sát

https://thuviensach.vn

bên:

- Lilo…

Nàng từ từ quay lại. Mắt họ gặp nhau. Steiner thấp giọng:

- Khó đi quá, lilo.

Nàng quàng một tay qua cổ Stiener:

- Anh đi rồi tôi hoàn toàn cô độc.

- Em định đi đâu...

- Chưa biết.

- Em cứ ở lại Aùo. Dầu cho người Đức tới em vẫn an toàn.

- Vâng.

Nàng nhìn thật lâu vào mắt người bạn giang hồ. Mắt nàng sâu thẳm và ngời chiếu.

- Tiếc quá, Lilo.

- Tiếc quá…

- Em có hiểu tại sao không...

- Tôi hiểu và anh cũng hiểu điều gì tôi đã hiểu.

Họ vẫn chưa rời mắt nhau.

- Kể cũng lạ, giữa chúng mình chỉ có một thời gian ngắn. Vậy mà chẳng biết bao nhiêu chuyện đã được dung chứa.

https://thuviensach.vn

Lilo trả lời, giọng ngọt ngào:

- Tất cả thời gian và tất cả cuộc sống.

Nàng ôm lấy đầu Steiner và nói vài tiếng Nga rồi trao cho anh một khúc bánh mì và một chút muối:

- Đi khỏi đây, anh nên ăn những thứ nầy. Như thế anh sẽ không vất vả tìm món ăn khi ở xứ lạ. Thôi đi đi.

Steiner muốn hôn nàng nhưng lại thôi. Giọng Lilo trở nên thì thầm:

- Anh đi đi…

Steiner đi xuyên qua khu rừng. Được một lúc anh nhìn ngoái lại. Khu hội chợ chìm trong đêm. Tất cả chỉ là một khối khổng lồ, đen ngòm trong đó có một vuông cửa xa xa còn ánh sáng và một bóng nhỏ đứng lặng im không vẫy tay từ giã.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 15

Đúng mười lăm hôm, Kern lại được dẫn ra Tòa án địa phương. Con người to béo với khuôn mặt phúc hậu nói với anh:

Đ

- Rất tiếc là tôi phải báo cho anh một tin buồn.

Kern giựt mình. Có lẽ họ kêu án bốn tuần. Cũng không sao nếu trong thời gian đó bác sĩ Beer còn giữ được Ruth ở bệnh viện.

- Bản thỉnh cầu gửi đến cấp trên đã bị bác bỏ. Anh đã ở quá lâu tại Thụy Sĩ. Ngoài ra còn vụ tháo chạy hôm bị bắt lần đầu tiên. Anh bị kêu án mười lăm ngày tù.

- Dạ, thêm mười lăm ngày nữa...

- Tất cả mười lăm ngày kể cả thời gian tạm giam.

Kern thở phào nhẹ người:

- Như vậy là tôi được thả hôm nay...

- Phải. Nhưng có điều đáng buồn là anh bị kết án tù.

- Không sao. Tôi sẽ quen đi.

- Tôi chỉ mong lý lịch tư pháp của anh được trắng nhưng không có thẩm quyền.

https://thuviensach.vn

- Chừng nào thì bị trục xuất...

- Hôm nay, qua Bâle.

- Qua Bâle... Ở Đức...

Kern nhìn vội chung quanh. Anh muốn phóng mình qua cửa sổ và chạy trốn. Cửa sổ đang mở rộng và căn phòng ông Chánh án nằm ngay tầng dưới. Bên ngoài, nắng chói chang. Bên ngoài, những cành táo đang lay động, phía sau đó là một bờ rào thấp có thể dễ dàng nhảy qua…

Ông Chánh án lắc đầu:

- Anh sẽ bị đưa qua Pháp chớ không phải Đức. Bâle vừa là biên giới Đức vừa là biên giới Pháp của chúng tôi.

- Tôi có thể xin được giải trả về Genève phải không...

- Phải. Bâle là nơi gần nhứt. Đó là chỉ thị của cấp trên.

Kern lo ngại:

- Có chắc là người ta sẽ đưa tới biên giới Pháp không...

- Không thể sai chạy.

- Có khi nào những người bị bắt không giấy tờ bị gởi trả về Đức...

- Theo tôi biết thì không. Thỉnh thoảng có một vài vụ nhưng chỉ xảy ra ở các thị trấn biên giới.

- Như vậy, nếu một phụ nữ bị bắt chắc không bao giờ bị giải trả về Đức...

- Không bao giờ. Anh muốn biết để làm gì...

https://thuviensach.vn

- Thưa, cũng chẳng có gì đặc biệt. Thỉnh thoảng tôi có gặp một vài phụ nữ trên đường, chẳng có giấy tờ gì cả. Chẳng biết họ sẽ ra sao.

Ông Chánh án đưa cho Kern xem một mảnh giấy:

- Đây, lịnh trục xuất. Anh đã tin là sẽ được giải qua đất Pháp rồi chớ...

Kern liếc mắt qua:

- Vâng.

- Hai giờ nữa sẽ có chuyến xe.

- Nhứt định là tôi sẽ không có quyền đi Genève.

- Nhứt định. Giá vé đã đắt mà những người tị nạn lại tới dồn dập nên ngân quỹ thiệt hại không phải ít.

- Đặt trường hợp là tôi chịu bỏ tiền vé xe...

- Có thể. Anh muốn thế à...

- Thưa không. Tôi chỉ hỏi thế thôi chứ không đủ tiền.

- Nói cho anh biết, đáng lý ra anh phải trả tiền xe đi tới Bâle nhưng tôi đã gạt vấn đề đó ra – ông ta đứng lên – rán giữ sức khỏe. Chúc anh được an toàn ở Pháp. Và cầu mong tình thế sẽ thay đổi.

- Cám ơn ông Chánh án. Chúng tôi chỉ còn hy vọng duy nhứt đó thôi, nếu không chắc là đã tự vận từ lâu.

Kern chẳng còn cách nào để liên lạc với Ruth. Đêm qua, Beer có tới thăm và cho biết Ruth còn phải nằm bệnh viện tám ngày nữa. Anh quyết định sẽ viết cho Ruth ngay khi tới biên giới Pháp. Anh đã biết điều cần yếu: Ruth sẽ không bị đuổi trở lại Đức nếu có đủ tiền trả chuyến đi tới Genève.

https://thuviensach.vn

Đúng hai giờ sau, một nhân viên an ninh mặc thường phục tới và dẫn anh ra nhà ga. Đêm qua, Beer có mang tới cho anh chiếc vali còn để lại ở vựa chứa rơm của ông lão chăn cừu.

Hai người đi qua một quán nhỏ. Có hai người gần cửa sổ vừa hát vừa khiêu vũ, tay người nầy đặt lên vai người kia.

Viên chức Cảnh sát dừng lại. một trong hai người đang hát nhìn ra, hỏi:

- Đi đâu mất vậy Max... anh em chờ quá.

Người áp giải Kern đáp:

- Đang làm phận sự.

Anh chàng có giọng kim nhìn Kern:

- Xui quá vậy! Vậy là ban hòa ca bốn giọng của mình đêm nay kể như hỏng.

- Không sao, tôi sẽ quay lại trong hai mươi phút.

Kern và viên chức Cảnh sát mặc thường phục tiếp tục đi. Kern hỏi:

- Ông không cùng đi với tôi đến biên giới...

- Không. Chúng tôi áp dụng một phương sách mới.

Tới nhà ga, viên Cảnh sát trao Kern cho người trưởng ga kèm theo lịnh trục xuất:

- Đây, tôi hết phận sự rồi – ông ta bỗng trở nên lịch sự khi nói với Kern – chúc cậu thượng lộ bình an.

Người trưởng xa dẫn Kern tới một toa nhỏ ngay trước buồng thắng máy và bảo:

https://thuviensach.vn

- Lên đây đi.

Toa xe nhỏ hẹp chỉ có một cái ghế gỗ. Kern đẩy vali vào gầm ghế. Người trưởng xa khóa cửa bên ngoài.

- Tới Bâle, sẽ có người mở cửa.

Vài phút sau, đoàn tàu chuyển bánh.

Kern nhìn ra bên ngoài. Trời tối với từng cơn gió mạnh tạo thành một không khí âm u, xa lạ. Tự nhiên, Kern nghe chán nản tận cùng.

Tại Bâle, một Cảnh sát viên dẫn Kern ra trạm quan thuế. Kern được cho ăn uống vừa đủ no. Một nhân viên quan thuế theo Kern trên chuyến xe điện tới Burgfelden. Họ đi trong bóng tối, vượt qua một nghĩa trang Do Thái. Họ tới một lò gạch rồi từ đó tiến ra đường cái. Được một quãng, nhân viên áp giải dừng lại:

- Từ chỗ nầy, cứ đi thẳng tới là qua bên kia.

Kern tiếp tục đi. Anh biết lờ mờ rằng mình đang đi về hướng Saint - Louis. Anh không lẩn tránh vì biết rằng có bị bắt cũng vậy thôi.

Kern đi lộn đường nên mãi tới sáng, anh mới đến được Saint - Louis. Anh tới trình ngay tại một trạm Cảnh sát Pháp và khai là vừa từ Bâle qua. Làm như vậy anh chỉ bị đuổi trở lại thôi chớ không thể bị tù.

Cảnh sát giữ anh lại suốt ngày. Tới tối họ giải anh ra đồn quan thuế để đi ngược trở lại Bâle.

Sáng sớm hôm sau, Kern đã có mặt tại Bâle. Anh thay đổi chiến thuật, không tới sở Cảnh sát ngay buổi sáng. Anh biết là có thể lẩn tránh dễ dàng vào ban ngày ở đây nếu có ý định chỉ đi khai báo vào buổi tối. Anh còn giữ

https://thuviensach.vn

danh sách các địa chỉ của Binder cho, trong đó có một vài nơi được ghi chú thuộc về thị trấn nầy.

Kern bắt đầu đến các mục sư. Những người tu hành nầy ít khi tố giác ai. Người đầu tiên từ chối, người thứ nhì cho anh một khúc bánh mì thịt nguội và người thứ ba năm quan. Đi một vòng tới trưa, Kern đã kiếm được tất cả mười bảy quan.

Tới chiều, nhờ bán thêm một ít món lặt vặt mang theo Kern đã có tất cả hai mươi tám quan. Anh ghé qua một giáo đường mở cửa. Đây là nơi an toàn nhứt để nghỉ ngơi. Luôn hai đêm rồi Kern không hề chợp mắt.

Giáo đường âm u và trống vắng, còn phảng phất mùi nế, mùi trầm, Kern ngồi ở một ghế dài, viết về cho bác sĩ Beer. Anh cho thơ và tiền vào bao, dán lại, bỏ vào túi. Tới lúc đó, Kern mới nghe mệt lả. Chậm chạp, anh quỳ xuống, gục đầu vào nơi khấn nguyện. Anh chỉ muốn dưỡng thần đôi ba phút nhưng lại ngủ thiếp đi.

Lúc thức dậy, Kern hoàn toàn không biết mình ở đâu. Anh nheo mắt lại khi nhìn vào ánh lửa đỏ hồng trong lư hương và từ từ nhớ ra. Cho tới khi nghe tiếng bước chân, Kern mới hoàn toàn tỉnh trí.

Một linh mục mặc áo dòng đen từ từ bước tới. Ông dừng lại và nhìn Kern. Dè dặt, Kern chấp tay lại. Vị linh mục từ tốn nói:

- Tôi không có ý định quấy rầy cậu.

- Thưa, tôi cũng đang định đi ra.

- Tôi đã chứng kiến cậu quỳ cầu nguyện suốt hai tiếng đồng hồ chẳng biết có chuyện gì hệ trọng không...

Kern đâm ra bối rối:

https://thuviensach.vn

- Dạ, dạ…

Vị linh mục nhìn chiếc vali của Kern:

- Cậu không phải là người ở đây.

- Thưa không. Tôi là di dân. Đêm nay, tôi lại phải đi qua biên giới lần nữa. Trong vali tôi chỉ có vài món đồ để bán.

Không hiểu sao, Kern tự nhiên nghĩ tới chuyện bán cho nhà tu nầy, chai dầu thơm cuối cùng còn lại ngay trong nhà thờ. Thật là khó hiểu, nhưng anh đã quá quen với nhiều chuyện còn khó hiểu hơn. Anh nói tiếp:

- Tôi còn một chai nước hoa rất tốt nhưng rất rẻ. Tôi đang định bán đi.

Anh cúi xuống toan mở vali ra.

Vị linh mục ngăn lại:

- Tôi tin lời cậu. Mình đừng bắt chước những nhân viên thuế vụ thời cổ La Mã. Tôi rất sung sướng thấy cậu đã cầu nguyện hàng giờ. Vào kho đồ thánh với tôi. Giáo hội đang có sẵn một quỹ cứu trợ cho những tín đồ cần tới.

Kern vừa nhận được mười quan. Anh hơi xấu hổ nhưng chưa đầy mấy phút lại quên ngay. Khoản tiền nầy tượng trưng một đoạn đường xe lửa trên đất Pháp, cho anh và Ruth.

Kern quay vào giáo đường và lần nầy cầu nguyện chí tình. Anh không biết phải gởi lời cầu nguyện của mình tới tận đâu vì chính anh là người của đạo Tin lành và cha anh là Do Thái trong khi anh đang quỳ trong lòng một giáo đường Thiên Chúa. Dầu vậy, Kern vẫn tin rằng lời khấn cầu của anh tự nó sẽ tìm ra một con đường để đi tới.

https://thuviensach.vn

Đến tối, Kern đi chuyến xe Genève. Bỗng nhiên, anh nghĩ tới việc Ruth có thể ra khỏi nhà thương sớm hơn dự liệu. Kern tới Genève buổi sáng gởi vali tại nhà ga rồi đến Cảnh sát khai là vừa bị đuổi từ nước Pháp qua. Nhờ có giấy trục xuất khỏi Thụy Sĩ qua ngã Bâle, Kern không bị nghi ngờ gì cả. Tối đến, anh bị giải tới Cologny để ra biên giới.

Kern tới trình diện tại đồn quan thuế Pháp. Một nhân viên quan thuế vừa ngáp vừa bảo Kern:

- Vào đi. Trong đó đang có một người. Khoảng bốn giờ sáng lên đường.

Kern vừa vào tới bên trong đã sửng sốt kêu lên:

- Vogt! Sao lại có mặt ở đây...

Vogt nhún vai:

- Tôi lại phạm biên giới Thụy Sĩ một lần nữa.

- Có phải từ ngày ông bị bắt đưa ra nhà ga Lucerne không...

- Đúng. Kể từ ngày đó.

Vogt trông gấy ốm hơn nhiều. Da xám sậm. Ông ta buồn thảm tâm sự.

- Toàn là chuyện xui. Tới việc muốn được ở tù mà cũng không ai cho. Mùa nầy, đêm bắt đầu quá lạnh… hết chịu nổi.

Kern ngồi xuống:

- Còn tôi thì bị ở tù. Tôi sung sướng khi được trả tự do. Đời toàn là những chuyện trái ngược.

Một Cảnh binh mang tới cho họ một ít bánh mì và rượu chát. Aên xong, cả hai lăn ra ngủ. Bốn giờ sáng họ bị đánh thức và được dẫn trở lại biên giới

https://thuviensach.vn

Thụy Sĩ.

Vogt rùng mình. Kern cởi áo ấm ra:

- Mặc vào đi. Tôi không lạnh.

- Không lạnh thật hả...

- Không.

- Có lẽ vì cậu còn trẻ. Ông ta trồng áo ấm của Kern vào – xin mượn tạm vài giờ… tới lúc mặt trời lên.

Trước khi tới Genève, họ chia tay. Kern nói với Vogt:

- Ông cứ giữ cái áo ấm để mặc.

- Đâu được. Aùo đáng giá lắm mà.

- Tôi còn một cái nữa. Của một giáo sĩ cho khi tôi bị tù ở Vienne.

- Thật thế à...

- Thật chớ. Aùo xanh cóviền đỏ. Ông tin rồi chớ...

Vogt cười, lấy trong túi ra một quyển sách đưa cho Kern:

- Tập thơ của thi sĩ Holderlin.

Kern tiến vào Genève. Anh ngủ hai tiếng đồng hồ trong một nhà thờ. Tới trưa, anh ra sở Bưu điện Trung ương. Kern biết rõ là Ruth là chưa tới được nhưng anh vẫn chờ tới hai giờ chiều. Kế đó anh duyệt lại danh sách các địa chỉ của Binder cho. Kern lại gặp vận hên. Tới tối anh kiếm được mười bảy quan. Chẳng còn gì để làm, anh tới Cảnh sát trình diện.

https://thuviensach.vn

Đêm thứ bảy, sinh hoạt náo nhiệt hơn kể cả cuộc sống của những người tị nạn. Mười một giờ đêm, người ta đưa vào hai người say khướt. Họ mửa đầy cả phòng quan thuế, rồi cùng lè nhè hát. Một giờ khuya đã có tất cả năm người. Đúng hai giờ, người ta đưa Vogt vào. Ông ta thiểu não lắc đầu:

- Quỉ quái thật! Chúng mình lại gặp nhau.

Khoảng một tiếng đồng hồ sau họ bị áp giải đi. Đêm lạnh buốt. Sao lấp lánh từ trên nền trời thật cao. Trăng sáng như kim khí bị nung chảy trong lò.

Người Cảnh binh dừng lại:

- Các người rẽ sang phải rồi tiếp tục…

Kern ngắt lời:

- Tôi biết rồi.

Họ lại tiếp tục đi và vượt qua vùng không người chia cắt giữa hai biên giới.

Trái ngược điều dự đoán, người ta không gởi trả họ lại ngay đêm đó mà đưa họ tới cục Cảnh sát để lấy lời khai. Họ được cho ăn uống, và đêm sau lại trở ra biên giới.

Qua khỏi biên giới, Vogt và Kern nằm nghỉ trên một đống rơm. Họ thức dậy lúc mặt trời vừa lên. Nơi họ ngủ đêm là một triền đồi, nhìn xuống là một cái hồ. Mặt hồ lung linh nắng sớm. Vogt im lặng nhìn làn sương mỏng tan dần, ông ta ngắm nghía ngọn Bạch sơn nhô ra khỏi các tảng mây rách nát và bắt đầu chiếu sáng trông như thành quách kiên cố của nước Trời.

Chín giờ Vogt và Kern bắt đầu đi.

Tới Genève họ đi dọc theo bờ hồ. Bỗng nhiên Vogt dừng lại:

https://thuviensach.vn

- Coi kìa!

- Cái gì đâu...

Vogt chỉ tay về phía một dinh thự nằm giữa một khu vườn mênh mông. Tòa nhà nguy nga đồ sộ đó đang tắm dưới ánh nắng. Khu vườn hùng vĩ đó không ngớt rì rào tiếng lá khua và lá rụng. Trước sân, những dãy xe bóng loáng đậu bên nhau. Từng toán người ra vào, mắt sáng rỡ với hân hoan.

- Cậu có biết cái gì đó không...

Kern lắc đầu.

- Đó là trụ sở Hội Quốc Liên.

Giọng ông ta vừa ngẹn ngào vừa khinh mạn khiến Kern hơi ngạc nhiên. Ông ra tiếp tục nói với giọng đều đều:

- Chính ở đó, người ta đã thảo luận hàng mấy năm dài về số phận của bọn mình và để quyết định có nên cấp hay không thẻ căn cước cho dân tị nạn hầu họ có thể trở lại vai trò của một con người.

Một chiếc Cadillac mui trần êm ả chạy ra cổng. Trên xe toàn là những thanh niên thiếu nữ sang trọng vừa cười nói vừa vẫy tay ra hiệu cho chiếc xe thứ hai ra bờ hồ dùng điểm tâm.

- Cậu có biết tại sao lại lâu đến thế không...

- Biết.

- Vậy là tuyệt vọng rồi, phải không...

Kern nhún vai:

- Họ thấy không có gì là khẩn cấp, mình chịu vậy.

https://thuviensach.vn

Người gác cổng quan sát Kern và Vogt với vẻ nghi ngờ:

- Mấy người kiếm ai...

Kern lắc đầu.

- Vậy đứng đây làm gì...

Vogt nhìn Kern. Một chút kiêu ngạo thoáng hiện trong ánh mắt ông ta:

- Có làm gì đâu. Chúng tôi là những nhà du lịch, muốn đi dạo khắp cả trái đất này.

Gã gác cửa làm nghiêm:

- Vậy xin mời các ông đi chỗ khác.

Vogt suýt phì cười:

- Cũng được.

Trên đường Bạch sơn, họ dán mắt vào các cửa kính bày hàng. Vogt bỗng dừng lại trước một tiệm vàng:

- Mình chia tay là vừa.

- Lần nầy ông định đi đâu...

- Không xa lắm. Ngay tại tiệm nầy thôi.

Kern hơi lấy làm lạ. Anh nhìn lại những viên bích ngọc, hồng thạch, kim cương đang nằm chói lọi trên tấm thảm nhung màu xám bên trong cửa kính.

- Chắc chẳng ăn nhằm gì đâu. Mấy ông chủ tiệm loại nầy đã quen sống với loài đá cứng nên họ không dễ gì cảm động đâu.

https://thuviensach.vn

- Tôi không xin họ. Tôi sẽ đánh cắp một món nào đó.

Kern đâm hoảng:

- Sao... Ông nói đùa hả... Không thoát được đâu.

- Tôi có muốn thoát đâu. Chính vì vậy mà tôi có ý định đó.

- Tôi không hiểu gì cả.

- Cậu sẽ hiểu. Tôi đã nghĩ kỹ rồi. Đó là con đường duy nhứt để tôi có thể sống qua mùa đông. Ít lắm cũng hưởng được mấy tháng tù. Sức khỏe tôi kém lắm rồi. Thêm vài tuần đi qua đi lại biên giới nữa là tôi sẽ ngã gục.

- Nhưng…

Vogt cắt ngang:

- Tôi biết cậu muốn nói gì rồi… Không chịu nổi nữa đâu… Vĩnh biệt.

Kern tự biết không thể ngăn cản được. Anh siết chặt bàn tay mỏng mảnh của Vogt:

- Chúc ông sớm có đầy đủ sức khỏe.

- Hy vọng như thế. Nhà tù ở đây khá lắm.

Vogt đợi Kern đi khá xa mới bước vào trong tiệm. Kern dừng lại ở góc đường, liếc mắt về phía tiệm vàng với dáng vẻ của người chờ xe điện. Vài phút sau, anh thấy từ trong tiệm một thanh niên chạy vụt ra rồi trở lại với một Cảnh sát viên. Kern tiếp tục đi… “Cầu mong ông ta tìm ra nơi yên nghỉ”.

Kern đi chậm chạp về phía Sở Bưu điện Trung ương. Anh cảm thấy mệt mỏi lạ lùng vì những đêm sau nầy chẳng ngủ được bao nhiêu. Đáng lý Ruth

https://thuviensach.vn

phải có mặt ở đây từ ba ngày qua. Anh không hề được một tin tức gì cả nên tưởng tượng hàng ngàn lý do về sự im lặng đó. Bây giờ, tự nhiên anh cảm thấy là Ruth không bao giờ tới nữa…

Tiếng động trên đường thấm nhập vào Kern mang theo cả sự chán chường. Anh bước đi, tưởng chừng như chân chỉ là cái máy, cứ nhấc lên đặt xuống đều đều, ngoài ý thức.

Một cái gì như màu xanh… màu xanh của một chiếc áo choàng hiện ra. Kern dừng sững lại. Biết đâu đó chỉ là một cái áo choàng màu xanh nào đó, một trong hàng trăm cái áo màu xanh đã khiến anh gần phát điên từ một tuần qua.

Kern nhìn ra chỗ khác nhưng rồi vẫn quay mặt lại chỗ có màu xanh. Một người đàn bà to béo đi qua che khuất tầm mắt khiến Kern sốt ruột. Cái áo choàng màu xanh nhảy múa trước mặt, Kern dè dặt tiến tới như một người đu dây. Thình lình, anh thấy có một cái gì quen thuộc, quen thuộc lắm trước khi nhìn ra sắc diện. Anh chạy ào tới:

- Ruth! Em đã tới! Vậy mà anh…

Kern ôm chầm người yêu và nghe thấy nàng đang siết chặt mình. Họ ôm cứng lấy nhau như hai người đang đứng trên đỉnh núi đang gặp một trận cuồng phong, phải bấu víu vào nhau để khỏi bị cuốn lôi vào vực thẳm. Họ ôm nhau ngay trước cổng sở Bưu điện Genève giữa giờ tấp nập nhứt trong ngày. Nhiều người đi qua, chen lấn họ, có kẻ nhìn ngoái lại mỉm cười với đôi chút ngạc nhiên. Họ không thấy ai cả, tưởng chỉ có mình thôi. Mãi tới khi một nhân viên mặc sắc phục hiện ra. Kern mới bừng tỉnh. Anh buông Ruth ra, bảo nhỏ:

- Vào ngay trong sở kẻo rắc rối.

Họ đi lẫn vào đám đông và tới đứng xếp hàng đợi ở chỗ bán tem.

https://thuviensach.vn

- Người ta đưa em tới thẳng đây hay giải ra Bâle...

- Không. Ở Morat, họ cho em giấy lưu trú ở Thụy Sĩ ba ngày. Em mua vé xe tới đây ngay.

- Hay quá! Vậy là không đáng sợ. Em gầy và hơi xanh.

- Nhưng em sẽ bình phục mau. Em có xấu đi không...

- Xấu thế nào được. Em đẹp thêm ra. Cứ mỗi lần gặp lại là mỗi lần em đẹp hơn. Em đói chưa...

Ruth cười:

- Đói chớ. Đói tất cả, đói được gặp anh, đói được đi dạo trên đường phố, đói không khí và chuyện trò.

- Mình nên đi điểm tâm ngay. Anh vừa tìm ra một quán ăn có cá tươi bắt từ dưới hồ lên. Cũng như ở Lucerne – Kern cười thật tươi – Thụy Sĩ có nhiều hồ quá. Hành lý em để đâu...

- Gửi ở nhà ga. Bây giờ em có nhiều kinh nghiệm lắm.

- Giỏi lắm. Aø này, anh đã mua vé xe lửa đi Pháp hôm kia. Anh biết rõ cả đường đi nước bước trước giờ ra ga, mình sẽ ở trong một quán cóc hoàn toàn an ninh.

- Anh mua vé rồi hả... Tiền đâu... Anh gởi cho em quá nhiều mà.

- Trong cơn tuyệt vọng, anh làm tiền gần hết các nhà tu sĩ Thụy Sĩ. Anh quậy nát Bâle và Genève như một kẻ cướp. Bây giờ, ít lắm cũng phải sáu tháng nữa mới dám chường mặt những nơi đó.

Ruth cười:

https://thuviensach.vn

- Em cũng có một ít tiền. Bác sĩ Beer trao cho em. Đó là tiền của một ủy ban cứu trợ dân tị nạn.

Kern nắm chặt bàn tay của Ruth:

- Em đã mướn phòng chưa...

- Em vừa xuống xe là đi thẳng tới đây.

Kern ngập ngừng giây lát:

- Em biết không, mấy lúc sau nầy anh trở thành một loại sống đêm. Anh không muốn mạo hiểm. Vì vậy anh thích chọn các cơ sở của Nhà nước. Không, không phải nhà tù đâu. Anh muốn nói mấy đồn quan thuế biên giới. Ở đó, ngủ ngon lắm, lại ấm cúng. Tất cả các trạm quan thuế đều được sưởi ấm rtong mùa lạnh. Nhưng còn em thì khác. Phải sống thật sang như bà hoàng. Anh sẽ lấy một phòng ở khách sạn Bellevue. Các đại biểu của Hội Quốc Liên, các bộ trưởng và những nhân vật cùng loại vô dụng đều ở đó.

- Không được. Em nhứt định ở bên anh. Nếu anh ngại có gì nguy hiểm thì mình đi ngay đêm nay.

- Cái gì vậy...

Người bán tem làm Kern và Ruth giựt mình. Họ đã tới sát quầy mà không hay. Kern trả lời thật mau:

- Cho con tem mười xu.

Kern trả tiền. Hai người đi trở ra. Ruth hỏi:

- Anh định làm gì với con tem đó...

- Biết đâu, anh chỉ phản ứng tự nhiên khi thấy một bộ sắc phục.

https://thuviensach.vn

Kern nhìn con tem có in hình quỉ dữ bị rơi xuống chân núi Saint - Gothard, chợt có ý:

- Hay là sẽ viết thơ nặc danh lăng mạ lão Ammers.

Ruth chợt nhớ ra:

- Ammers… Anh biết ông ta đang điều trị tại bác sĩ Beer không...

- Sao... Thật không... Bị đau gan phải không... Nếu phải thì kỳ lạ quá.

Ruth cười vặn người, mềm mại như dây bìm:

- Đúng vậy. Ông ta đau gan. Do đó phải tới Beer vì Beer là bác sĩ chuyên trị gan duy nhứt ở Morat.

- Chúa ơi! Quả là một ngày trọng đại của con. Có lần Steiner bảo, tình yêu và sự phục hận cùng đến một lúc là một trong những biến cố kỳ lạ nhứt có thể xảy ra. Cũng có thể là tên lưu manh sẽ chết rục trong tù giờ nầy hoặc là đã bị gãy chân rồi.

- Hoặc là hắn bị lấy hết tiền bạc.

- Hay lắm. Em có nhiều ý kiến rất hay.

Hai người ra tới đường. Ruth hỏi:

- Mình đi ngay đêm nay hả anh...

- Em cần phải ngủ để lấy sức. Đường còn xa…

- Vậy thì mình tìm một nhà trọ nào đó trong các địa chỉ của Binder. Có gì đáng ngại lắm không...

- Chắc chẳng có gì đâu. Càng gần biên giới anh càng không đáng ngại. Được rồi, đã có em ở đây, anh không thể đành lòng đi một mình, dù chỉ là

https://thuviensach.vn

một đêm rồi trở lại.

Ruth quả quyết:

- Em không cần biết gì hết, anh ở đâu em ở đó.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 16

Kern và Ruth vượt biên giới không gặp một trở ngại nào, họ đi xe lửa tới Bellegarde. Ngay đêm đó họ tới Ba Lê và cứ lẩn quẩn mãi trước nhà ga, chẳng biết phải đi đâu.

K

Kern nhìn người yêu:

- Can đảm lên, Ruth! Mình sẽ tìm tới một khách sạn nhỏ nào đó gần đây. Giờ nầy thì chẳng còn cách nào hơn.

Tới một con đường ngang, họ bắt gặp một bảng hiệu dạ quang màu đỏ "Khách sạn Habana". Kern vào hỏi giá phòng.

Người gác cửa hỏi lại:

- Ngủ đêm thôi phải không...

Kern hơi ngạc nhiên:

- Phải.

- Hai mươi lăm quan.

- Phòng hai người...

Tới phiên người gác cửa ngạc nhiên:

https://thuviensach.vn

- Chớ còn gì nữa.

Kern ra gọi Ruth vào. Người gác cửa liếc nhìn họ thật nhanh rồi trao một tấm phiếu khai lý lịch. Kern trầm ngâm, do dự. Người gác cửa cười:

- Chẳng có gì đâu. Hình thức thôi.

Nhẹ nhõm, Kern ghi vào phiếu tên Ludwig Oppenheim.

Một gã bồi phòng đưa họ lên chỗ trọ. Phòng không mấy rộng nhưng sạch sẽ với chiếc giường khá to và êm ái, hai cái bàn, một ghế dựa nhưng không có tủ.

Kern đặt va - li xuống rồi tới cửa sổ nhìn ra:

- Thế là chúng mình đang ở Ba Lê.

Ruth cười thật tươi:

- Như chiêm bao.

- Em có nghe anh nói tiếng Pháp không... Anh hiểu tất cả những gì người gác cửa nói.

Ruth khen:

- Anh giỏi quá. Còn em không thể mở miệng được.

- Vậy mà em giỏi tiếng Pháp hơn anh. Chẳng qua là nhờ anh dạn miệng. Thôi, mình kiếm gì lót dạ cái đã. Tới một thành phố nào mà không đi ăn uống thì vẫn còn bị mặc cảm là thành phố ấy thù nghịch với mình.

Hai người đi qua một quán ăn nho nhỏ gần bên khách sạn.

Với sáu quan, họ được trọn một phần ăn kể cả một ly rượu chát loại rẻ tiền nhưng khá ngon. Suốt ngày chẳng ăn uống gì đáng kể nên bây giờ rượu

https://thuviensach.vn

ngấm rất mau khiến cả hai trở về ngay khách sạn.

Tại phòng khách, một thiếu nữ đang đứng bên một thanh niên có vẻ đã say. Cô gái khá đẹp nhưng trang điểm hơi thái quá. Cô ta ném một cái nhìn khinh khỉnh về phía Kern. Người đàn ông đang hút xì - gà không buồn tránh chỗ Kern tới lấy chìa khoá phòng.

Kern mở đèn lên. Ruth buông xách tay và áo choàng xuống đất ôm chầm lấy Kern:

- Em đang mệt, mệt và phiền não, nhứt là đang phiền não. Bồng em lên giường đi.

- Xin tuân lệnh.

Ruth ngả đầu lên vai Kern, thở dài rồi ngủ vùi như một đứa trẻ. Kern nằm nghe hơi thở của mình và của Ruth rồi cũng ngủ say.

Kern từ trong trụ sở uỷ ban cứu trợ bước ra. Trước khi tới đây anh đã đoán là người ta sẽ nói những gì. Không nên nghĩ là sẽ có được một giấy phép lưu trú. Về phần cứu trợ thì chỉ những trường hợp tối cần thiết mà thôi. Dầu có được cho lưu trú cũng không được phép hành nghề.

Kern không thấy gì đáng kể thất vọng, nước nào cũng vậy thôi. Tuy nhiên, hàng vạn dân tỵ nạn vẫn sống nhăn trong khi nếu áp dụng đúng theo luật lệ, họ đã chết đói từ lâu.

Tới phòng đợi, anh dừng lại. Trong phòng lúc bấy giờ đã đầy kín những người. Anh quan sát từng người một và sau cùng đi tới chỗ một người đàn ông đang đứng riêng một mình có vẻ trầm lặng, suy tư. Anh lễ phép hỏi:

- Xin lỗi, chẳng biết ông có vui lòng chỉ giúp cho tôi một chỗ trọ mà chẳng cần khai báo hay không... Tôi vừa tới Ba Lê hôm qua.

https://thuviensach.vn

Người đàn ông không kiểu cách:

- Có tiền không...

- Dạ chỉ có ít thôi.

- Cậu có thể trả sáu quan một phòng không...

- Tạm thời thì được.

- Vậy thì tới lữ quán Verdun, đường Turenne. Nói với người chủ là do tôi giới thiệu. Tên tôi là Klassmann – ông ta nói thêm với giọng mỉa mai – Bác sĩ Klassmann.

- Thưa, ở Verdun có an toàn không...

- Chẳng có đâu là an toàn cả. Nhưng ở đó người ta không ghi ngày tháng vào phiếu và cũng không nộp phiếu cho Cảnh sát. Khi có kiểm soát họ bảo là mình chỉ mới tới ban đêm và sẽ gởi phiếu đi vào sáng hôm sau, cậu hiểu chưa... Điều cốt yếu là đừng để bị bắt tại chỗ. Ở đó còn có một đường hầm. Verdun không hẳn là một lữ quán mà là một kiến trúc theo ý muốn của thượng đế, được xây lên cách đây năm mươi năm, để đón chờ những người tỵ nạn. Cậu đã đọc xong tờ báo chưa...

- Dạ, xong rồi.

- Vậy cho tôi và chúng mình kể như không nợ nần nhau.

- Dạ đây. Cám ơn ông nhiều.

Kern vội vàng tới gặp Ruth đang đợi ở một quán nhỏ góc đường. Nàng đã mua được một bản đồ thành phố Ba Lê và một quyển văn phạm Pháp. Nàng chỉ vào hai món đồ đó:

https://thuviensach.vn

- Em mới mua rẻ trong một tiệm bán sách cũ. Đây là hai vũ khí hữu hiệu để mình chinh phục Ba Lê.

- Tốt lắm. Mình có dịp dùng tới ngay. Em dò xem đường Turenne ở đâu.

Lữ quán Vedun là một toà nhà cổ, loang lổ nhiều nơi. Qua khỏi một cái cửa hẹp là tới một cái quầy gần như suốt ngày lúc nào cũng có bà chủ, một thiếu phụ gầy nhom, mặc toàn đen, ngồi trên đó.

Kern nói với bà ta bằng tiếng Pháp không trôi chảy. Bà ta nhìn Ruth và Kern từ đầu đến chân với đôi mắt nhỏ đen láy:

- Ở không hay tính luôn tiền ăn...

- Nếu ăn luôn thì bao nhiêu...

- Hai chục quan mỗi người. Ba bữa ăn. Điểm tâm trong phòng. Các bữa kia dọn trong phòng ăn.

Kern nói với Ruth bằng tiếng Đức:

- Mình ăn ở đây ngày đầu rồi sẽ tính. Vấn đề chính là chỗ ở trước đã.

Ruth gật đầu. Kern nói với bà chủ quán:

- Nếu ở chung một phòng thì giá tiền có bớt không...

Bà chủ trọ lắc đầu:

- Chưa có phòng trống cho hai người. Nếu ở thì lấy phòng một trăm bốn mươi một và một trăm bốn mươi hai – bà ta ném chìa khoá lên bàn – trả tiền trước mỗi ngày.

Kern ghi tên vào phiếu nhưng không đề ngày tháng. Anh trả tiền và lấy chìa khoá.

https://thuviensach.vn

Cả hai phòng đều chật hẹp như nhau. Kern chép miệng:

- Đúng là ổ chuột dành cho dân tỵ nạn. Dầu sao cũng có đôi chút không khí gia đình. Em nghĩ sao...

- Em thì cho là sang trọng lắm. Mỗi phòng có một giường. Anh còn nhớ ở Prague không... Ba bốn người ở chung nhau.

- Phải, anh quên mất. Anh cứ nghĩ tới căn nhà của Neumann ở Zurich.

Ruth cười lớn:

- Còn em thì lại nhớ tới vựa cỏ mà chúng mình bị mưa dột làm ướt ngoi.

- Em suy luận đúng hơn anh. Nhưng em biết tại sao những ý nghĩ ấy đến với anh không...

- Em biết, nhưng đó chỉ là ý nghĩ sai. Mình sẽ mua ít giấy bóng để làm chụp đèn. Mình học tiếng Pháp ở bàn nầy và nhìn ra khoảnh trời nho nhỏ trên mái ngói. Mình sẽ ngủ và thức trên những chiếc giường nầy, có lẽ là những chiếc giường êm ả nhứt thế giới, và khi ra đứng bên cửa sổ, cái sân bẩn thỉu dưới kia sẽ có vẻ nên thơ vì nó là một cái sân của thành phố Ba Lê.

- Hay lắm! Và bây giờ mình tới phòng ăn. Mình sẽ ăn những món ăn của Pháp, và có thể đó là những món ngon nhứt thế giới.

Phòng ăn của lữ quán Verdun là một gian hầm. Những người ở đây gọi đó là “mộ địa”. Muốn tới đó phải đi qua một đoạn đường dài khúc khuỷu với những thang lầu, những hành lang và những căn phòng bỏ trống hàng chục năm sực nức mùi băng phiến, không khí đọng lại như nước ao hồ. Phòng ăn khá rộng vì một phần thuộc về khách sạn Quốc Tế ở sát bên mà người khai thác không ai khác hơn là em gái của bà chủ bên nầy.

https://thuviensach.vn

Đối với hai nhà ngủ tồi tàn nầy, phòng ăn được coi là một nơi giải trí của khách trọ. Những người tị nạn nhìn thấy ở đó như những hầm mộ của La Mã thời xưa. Khi có một cuộc bố ráp bên Quốc Tế, khách trọ ùa vào phòng ăn để qua bên Verdun và ngược lại. Có thể bảo đó là nhà mồ cộng đồng có mục đích cứu rỗi những kẻ chưa muốn chết.

Kern và Ruth đứng ở cửa, chưa biết phải làm gì. Mặc dầu đã giữa trưa nhưng vì gian phòng không có cửa sổ nên phải để đèn. Aùnh điện vào giờ đó khiến cho không khí có vẻ âm u, buồn thảm và bệnh hoạn.

Kern bỗng nắm tay Ruth:

- Uûa! Marill kìa!

- Đâu...

- Đàng kia, gần ngọn đèn. Hay quá! Mới chân ướt chân ráo đã gặp ngay người quen.

Ngay lúc đó Marill cũng vừa nhận ra Kern và Ruth. Ông ta sững sờ mất mấy giây rồi vội vã đi tới chỗ họ.

- Mấy đứa bé tới Ba Lê! Ồ thật là khó tin. Làm sao tìm ra được cái ký túc xá cổ lỗ này.

- Bác sĩ Klassmann chỉ.

- Klassmann... Vậy à... Được lắm. Verdun kể như toàn hảo. Có trả luôn tiền ăn chớ...

- Dạ, chỉ một ngày thôi.

- Tốt. Vậy thì ngày mai chỉ trả tiền phòng không thôi và mua lấy thức ăn. Như thế ít tốn kém hơn. Thỉnh thoảng cũng nên ăn ở đây một hôm để bà chủ vui lòng. Rời Vienne là phải, tình hình ở đó bắt đầu rối rắm.

https://thuviensach.vn

- Còn ở đây...

- Ở đây... Aùo, Tiệp, Thụy Sĩ, đó là trận chiến chuyển động của phong trào di dân, nhưng Ba Lê lại là chiến trận vị thế. Hầu hết những đợt sóng di dân đều đổ tới đây. Cậu có thấy người mặc áo lông cừu đen đằng kia không... Ông ta là người Ý. Người có râu bên cạnh... Dân Nga. Và cách đó hai ghế... Một người Tây Ban Nha. Rồi kia nữa là một người Ba Lan và hai người Mỹ. Sau hết là bốn người Đức. Ba Lê là hy vọng cuối cùng và cũng là vận hội sau chót của thế giới – ông ta nhìn đồng hồ – lại đây, cô cậu. Gần hai giờ rồi. Nếu cần ăn thì ăn ngay. Người Pháp luôn luôn đúng giờ đối với các bữa ăn. Quá hai giờ là chẳng còn gì cả.

Kern và Ruth ngồi cùng bàn với Marill.

- Aên ở đây, nên nhớ tới cô hầu bàn mập mạp kia. Tên cô ta là Yvonne, dân Alsace. Tôi không hiểu cô ta làm thế nào mà các dĩa ăn do cô tới đều đầy hơn các dĩa khác.

Yvonne mang súp tới với một nụ cười tươi.

Marill hỏi Kern:

- Còn được bao nhiêu tiền...

- Đủ còn khoảng mười lăm hôm.

- Tốt lắm. Nhưng có định làm gì chưa...

- Dạ chưa. Chúng tôi mới tới đêm qua. Những người ở đây sống bằng cách gì...

- Hỏi rất chí lý, Kern. Bắt đầu bằng tôi trước đã. Tôi sống nhờ vào một số bài viết cho các tờ báo chuyên lo về dân tỵ nạn. Người ta chịu mua bài vì biết tôi trước kia là dân biểu ở Reichtag. Người Nga thì tất cả đều có thông

https://thuviensach.vn

hành Nansen và giấy phép hành nghề. Họ là những người lưu vong trước chúng ta hai chục năm. Họ làm bồi bàn, nấu bếp, đấm bóp, gác cửa, đánh giày, lái xe… Kế đó là người Ý, di dân đợt hai. Phần người Đức bọn mình, phần lớn vẫn có giấy thông hành còn lực, một số họ tiện ít được cấp giấy hành nghề. Còn chút ít tiền bạc, tặn sống qua ngày. Nhưng rất nhiều người chẳng còn đồng nào cả. Họ phải làm việc lậu để kiếm một vài quan. Ông luật sư ngồi kia phải thông dịch mướn và đánh máy để kiếm một vài quan. Anh chàng ngồi bên ông ta chuyên hướng dẫn người Đức có của tới những hộp đêm. Cô đào hoạn nạn ngồi trong góc đi coi chỉ tay. Một số đi dạy sinh ngữ. Có người chỉ sống nhờ vào quỹ cứu trợ. Tóm lại, một số người đi làm và một số ăn xin. À, cậu đã đi vào văn phòng cứu trợ chưa...

- Mới hồi sáng nầy.

- Họ không giúp gì cả...

- Dạ, không.

- Chẳng sao, cứ trở lại đó. Ruth nên tới cơ quan tương trợ Do Thái còn cậu thì gõ cửa các văn phòng hỗn hợp – ông ta cười – sự nghèo đói cũng có chế độ riêng của nó. Cậu đã ghi tên chưa... Mai tới đó đi. Klassmann có thể giúp được. Có thể ông ta sẽ giúp Ruth lấy được thẻ lưu trú vì Ruth có giấy thông hành.

Kern lắc đầu:

- Đã hết hiệu lực rồi, lại còn vượt biên giới bất hợp pháp.

- Không sao đâu. Miễn có giấy thông hành là được. Klassmann sẽ nói rõ cho cậu biết.

Yvonne mang khoai tây tới với một dĩa đựng ba miếng thịt trừu. Kern cười với cô ta. Yvonne dịu dàng cười theo. Marill bảo:

https://thuviensach.vn

- Thấy rõ chưa... Phần ăn của mỗi người là một miếng, vậy mà Yvonne vẫn có cách tặng thêm miếng nữa.

Ruth nhìn cô hầu bàn:

- Cám ơn Yvonne.

Mặt Yvonne sáng hẳn ra. Cô ta vừa đi vừa nhún nhẩy.

Marill hỏi Ruth:

- Còn theo dõi hoá học không...

- Tạm thời thì đang bỏ.

- Vậy là khôn. Có thấy người ngồi đằng kia với cuốn sách đó không... Luôn hai năm, cậu ta giúp việc trong hộp đêm, vừa làm vừa học. Mới đậu Tiến sĩ cách đây mười lăm hôm. Bây giờ cậu ta lại di học Anh ngữ cố lấy được bằng sinh ngữ nay mai để đi Nam Phi vì ở đây không còn chỗ làm. Đó có phải là một niềm an ủi đối với cô bé không...

- Dạ, đúng vậy.

- Còn Kern...

- Với tôi, tất cả đều có thể là niềm an ủi. Cảnh sát ở đây thế nào...

- Không gắt lắm.

- Lại thêm một niềm an ủi.

Sau khi đưa Kern vào văn phòng cứu trợ để ghi tên và tạt vào sở Di Trú để chứng kiến cảnh xin giấy tờ khó khăn của dân tị nạn. Bác sĩ Klassmann bảo Kern:

- Mình ghé quán kiếm gì giải khát.

https://thuviensach.vn

Họ ngồi vào một cái bàn xoay. Kern thấy tỉnh người đôi chút sau khi uống xong ly rượu chát. Anh hỏi Klassmann:

- Chặng nào là chặng cuối...

- Chặng cuối là nơi những người như chúng mình ngã chết vì đói lạnh. Trong nhà tù, trong đường xe điện hầm ban đêm, trong những ngôi nhà xây cất dở dang. Hoặc là dưới dạ cầu sông Seine.

Kern nhìn dòng người xuôi ngược không ngừng qua trước quán, Klassmann chợt hỏi:

- Cậu bao nhiêu tuổi...

- Hai mươi mốt, gần hai mươi hai.

- Tôi đoán không sai. Con trai tôi cũng bằng tuổi cậu.

- Anh ấy cũng ở đây...

- Không. Vẫn ở Đức.

- Tội nghiệp…

Klassmann cắt ngang:

- Không phải cho nó. Nếu có ở đây còn tồi tệ hơn.

Keern ngạc nhiên:

- Vậy à...

- Chớ sao. Nếu có nó ở đây tôi sẽ chặt nó ra từng mảnh.

- Sao vậy...

https://thuviensach.vn

- Nó tố cáo tôi. Tại nó mà tôi phải bỏ xứ.

Kern buột miệng:

- Khốn kiếp!

- Tôi là người thiên chúa giáo. Còn nó thì gia nhập tổ chức Thanh Niên Quốc Xã. Cậu có thể đoán là giữa tôi và nó đã có hơn một lần to tiếng. Càng ngày nó càng cứng đầu hơn. Một hôm nó nó với tôi, bằng giọng điệu của nột thượng sĩ nói với tân binh, là tôi phải im miệng, nếu không sẽ có chuyện sảy ra. Tôi tát nó. Nó bỏ đi tố cáo với Cảnh sát. Nó thuật y những gì tôi đã nói về đảng. Rất may là có người thông báo gấp cho tôi. Lúc toán biệt kích tới thì tôi đã đi rồi.

Kern chép miệng:

- Kể cũng ly kỳ.

- Và chuyện ly kỳ lại có thể xảy ra khi tôi trở về.

Steiner gắn huy hiệu Quốc Xã vào ve áo:

- Tuyệt diệu, Beer. Bạn tìm cái nầy ở đâu ra...

Bác sĩ Beer cười:

- Của một bịnh nhân tặng. Hắn bị đụng xe gần Morat. Chính tôi săn sóc hắn. Ban đầu hắn còn dè dặt nhưng sau đó thì nói toạc cả ra. Chúng tôi uống với nhau mấy ly cognac rồi hắn tặng tôi huy hiệu làm kỷ niệm. Rất tiếc là hắn bị gọi về Đức.

- Xin thượng đế ban phước lành cho hắn!

Steiner vừa nói vừa lật tập hồ sơ xanh trên bàn, trong đó có một danh sách đóng dấu chữ vạn và một số truyền đơn chánh trị. Anh gật gù:

https://thuviensach.vn

- Thế nầy là đủ rồi, lão ta không nghi ngờ gì được.

Truyền đơn và danh sách là của Beer do một tổ chúc Quốc Xã ở Stuttgart gởi tới vì những lý do không được sẵn sàng chiến đấu với lão Ammers. Beer đã kể cho anh nghe chuyện Ammers hại Kern.

- Chừng nào bạn đi...

- Mười một giờ. Nhưng trước khi đi tôi còn trở lại để trả huy hiệu.

- Tốt. Tôi sẽ đợi với một chai rượu.

Steiner rời nhà Beer. Một lúc sau anh nhận chuông nhà Ammers. Người đàn bà giúp việc ra mở cửa. Steiner lấy giọng kẻ cả:

- Tôi cần gặp ông Ammers. Bảo là có ông Huber.

Người giúp việc quay vào rồi trở ra hỏi:

- Thưa, về chuyện gì...

Steiner trừng mắt:

- Chuyện của đảng.

Không đầy một phút, Ammers ra tới. Lão ta nhìn Steiner với chút ít nghi ngại. Steiner nghiêm mặt:

- Đồng chí Ammers, hả...

- Vâng.

Steiner bật ve áo ra cho thấy huy hiệu và tự giới thiệu:

- Huber. Tôi thay mặt cho tổ chức đảng ở hải ngoại cần hỏi đồng chí vài câu.

https://thuviensach.vn

Ammers vội vàng đứng nghiêm:

- Xin mời, xin mời vào, thưa…

- Tên tôi là Huber. Schlichtweg Huber. Đồng chí nên biết… kẻ thù có thể nghe lén mình.

- Thưa, tôi biết. Đó là huy hiệu danh dự, thưa ông Huber.

Những suy đoán của Steiner không sai. Ammers không hề nghi ngờ gì cả. Sự thần phục và sợ hãi Getapo khiến lão ta không dám nghĩ khác. Và cho dầu có nghi ngờ, lão ta cũng không hại được Steiner trên đất Thuỵ Sĩ, nhứt là Steiner có giấy thông hành Aùo với tên Huber. Không một ai biết nổi hắn đã dính líu với Quốc xã Đức tới mức độ nào. Ngay như tòa Đại sứ lúc sau nầy cũng không biết rõ các hoạt động mật của đảng.

Tới phòng khách, Steiner không đợi mời đã ngồi vào chiếc ghế dựa dành cho chủ nhân, nói như ra lệnh:

- Đồng chí ngồi xuống đó.

Rồi vừa lật hồ sơ, hắn vừa tiếp:

- Chắc đồng chí đã biết nguyên tắc chính yếu của chúng ta khi hoạt động ở nước ngoài là phải kín đáo chớ...

Ammers gật đầu.

- Chúng tôi cũng tin tưởng đồng chí về điểm đó. Thế nhưng mới đây, chúng tôi lại có tin là đồng chí đã làm ồn ào vì một tên di dân vô danh nào đó. Có đúng thế không...

Ammers gần như nhẩy nhổm:

- Tên lưu manh đó. Nó đã làm cho tôi mang bịnh và trở thành lố bịch…

https://thuviensach.vn

Steiner vẫn sẵn giọng:

- Lố bịch... Có phải lố bịch trước công chúng không, đồng chí Ammers...

Ammers sợ sệt:

- Thưa, không trước công chúng. Tôi muốn nói là chính mình cảm thấy lố bịch.

Steiner nhìn lão ta đăm đăm:

- Đồng chí Ammers, một người của đảng không được lố bịch dầu chỉ là lố bịch trước mắt mình! Lố bịch… đó là từ ngữ không thể có trong đảng. Chỉ có những kẻ khác mới là lố bịch, đồng chí hiểu chưa...

- Thưa hiểu.

Ammers lau mồ hôi trên trán. Trong đầu lão đã hiện ra cảnh tội tù. Lão ấp úng:

- Thưa, đó chỉ là trường hợp duy nhứt… Tinh thần tôi vẫn không thay đổi… Tôi vẫn trung thành…

Steiner cắt ngang:

- Tôi cũng mong đó là trường hợp duy nhứt không bao giờ tái diễn. Kể từ nay trở đi, đồng chí không cần lo cho bọn di dân, hiểu chưa...

Ammers gật đầu hăng hái. Lão lại tủ rượu lấy ra hai cái ly nạm bạc, bên trong có mạ vàng và một chai rượu.

Steiner hỏi giọng bất cần:

- Cái gì vậy...

https://thuviensach.vn

- Thưa, cognac.

Steiner dịu giọng hơn nhưng vẫn làm ra vẻ kẻ cả:

- Người ta đãi rượu bằng loại ly nầy khi nào rượu không được ngon mấy. Mang cho tôi một ly thường thôi, đừng quá nhỏ.

Ammers mừng ra mặt:

- Vâng. Có sẵn cả.

Uống xong, Steiner lật hồ sơ:

- Còn một việc nầy nhờ đồng chí. Nhưng phải tuyệt đối giữ bí mật. Đồng chí biết là chúng ta chưahoạt động đáng kể lắm ở đây về mặt tuyên truyền.

- Vâng, tôi cũng nghĩ vậy.

- Tốt. Nhưng đảng không thể trì trệ như thế này mãi. Mình phải có một ngân quỹ bí mật – Anh ta liếc nhìn danh sách – đảng đã có một số nhà hảo tâm giúp rồi. Nhà nầy là của đồng chí, phải không...

Giọng Ammaers nghe yếu đi:

- Vâng.

- Đồng chí định giúp bao nhiêu. Danh sách nầy cần phải gởi gấp về Bá Linh. Tôi ghi năm chục quan, được không...

Ammaers nhẹ người. Lão ta tưởng ít nhất cũng phải một trăm quan. Lão trả lời rất mau:

- Dạ được. Ghi sáu chục cũng được.

- Tốt. Vậy thì ghi sáu chục.

https://thuviensach.vn

Ammers lấy một tờ giấy bạc năm chục quan và một giấy bạc mười quan đặt trên bàn. Steiner cho tiền vào cặp:

- Đồng chí có biết tại sao chẳng có biên lai không...

- Thưa biết. Tuyệt đối bí mật. Chúng ta đang ở Thụy Sĩ.

Steineer gật đầu:

- Hay lắm. Nhớ tránh những vụ rắc rối không đáng kể. Giữ được bí mật là kể như đã thành công một nửa.

- Vâng. Tôi sẽ cố tránh.

Steiner ra về, đi quanh co một lúc khá lâu mới trở lại nhà Bác sĩ Beer.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 17

Có tiếng gõ cửa. Ruth giựt mình, lắng tai nghe. Nàng chỉ có một mình vì Kern đã đi từ sáng sớm để tìm việc. Nàng do dự một lúc rồi nhẹ nhàng đi qua phòng Kern bằng cửa thông nhau giữa hai phòng.

C

Ruth rón rén ra hành lang phía bên kia, đứng ở góc tường nhìn lại.

Một người đàn ông khoảng bốn mươi tuổi đang đứng trước cửa phòng Ruth. Nàng biết mặt ông ta và có nghe gọi là Brosse. Vợ ông ta bị bịnh nằm liệt giường mấy tháng nay. Họ chỉ sống nhờ tiền cứu trợ và chút ít của cải mang theo. Ở lữ quán Verdun mọi người đều biết rõ chuyện của nhau. Nàng tới gần:

- Ông tìm tôi...

- Vâng. Có phải cô là Holland không...

- Chính tôi.

- Tên tôi là Brosse, ở tầng dưới nầy. Vợ tôi bịnh… Nhưng tôi phải ra ngoài để kiếm việc làm. Tôi mạn phép đến gặp cô để xem cô có chút thì giờ…

Da mặt Brosse xanh xao, đầy nét phiền muộn. Ở đây, hễ cứ thấy ông ta là mọi người đều lảng ra để khỏi bị nhờ đóng vai an ủi bịnh nhân.

https://thuviensach.vn

- Vợ tôi có những hôm… buồn đến lạnh người. Thế mà khi có người chuyện vãn là lại vui lên làm như sắp hết bịnh. Không biết cô có vui lòng …

Mấy ngày qua Ruth bắt đầu đan áo ấm. Có người cho biết, một cửa hiệu Nga tại Chaps - Eslysees nhận mua loại áo len đan để bán lại đắt hơn gấp ba. Ruth ngẫm nghĩ rồi bảo:

- Ông đợi một chút. Để tôi vào lấy vài món.

Ruth đem cả đồ đan theo Brosse xuống lầu dưới.

Về tới phòng, Brosse cố làm ra vẻ vui tươi:

- Lucie, anh mời cô Holland tới chuyện trò với em đây.

Hai con mắt đen trên khuôn mặt sáng hướng thẳng về phía Ruth. Brosse nói mau:

- Bây giờ anh đi. Tối về thế nào cũng có việc làm.

Ông ta cười, nhè nhẹ đi ra khép cửa lại. Người đàn bà lạnh lùng hỏi Ruth:

- Chồng tôi đến kiếm cô, phải không...

Ruth không muốn trả lời, nhưng nghĩ lại, nàng gật.

- Cám ơn cô. Nhưng tôi ẫn có thể nằm một mình. Cô cứ làm việc. Tôi cần ngủ một chút.

- Bà cứ tự nhiên. Tôi có đem theo đồ đan đây.

Người đàn bà thở dài:

- Ở bên một người bịnh chán lắm…

https://thuviensach.vn

- Nhưng ngồi một mình trong phòng còn chán hơn.

Một lúc lâu không nghe người đàn bà nói, Ruth ngước lên. Bà ta đang khóc nghẹn.

- Trời ơi, ước gì tôi được ra ngoài phố một lần…

Nhìn khuôn mặt xám mét của người bịnh, chiếc giường tồi tàn rồi nhìn ra con đường ngập nắng chiều, những ngôi nhà có bao lơn và tấm bằng cao nghệu với một cái chai khổng lồ kết lại bằng các ống đèn để quảng cáo cho rượu khai vị Dubonnet, tự nhiên Ruth cũng cảm thấy cái thế giới bên ngoài cửa sổ đó như thuộc về một hành tinh khác.

Người đàn bà nín khóc, mệt nhọc ngồi lên:

- Cô về phòng à...

- Không.

- Cô đừng giận. Bịnh lâu quá tánh tình tôi không được bình thường…

Ruth ngồi xuống bên người đàn bà:

- Không, tôi có giận gì đâu.

Nàng tiếp tục đan. Một lúc sau, người đàn bà tỉnh táo hẳn:

- Cô cầm kim không được đúng lắm.

Và bà ta chỉ Ruth cách đan cho được mau hơn. Ruth nhìn lên bắt gặp một nụ cười trên môi người bịnh. Bà ta tiếp tục đan một lúc lâu rồi trao lại cho Ruth:

- Đó, cô cứ làm giống như vậy…

https://thuviensach.vn

Brosse trở về buổi tối. Ông ta không khỏi lấy làm lạ khi thấy mặt vợ ửng hồng đôi chút.

- Em ngủ hả...

- Không, chỉ nằm nghỉ.

- Cô Holland về lúc nào...

- Mới cách đây vài phút.

Thình lình bà nắm lấy tay chồng:

- Anh, có kiếm được việc làm không...

- Chưa, nhưng chắc chắn là phải có.

Người đàn bà nín lặng khá lâu và thở dài:

- Em trở thàng gánh nặng cho anh.

Brosse tròn mắt:

- Lucie, sao em nói vậy... Không có em thì anh sống làm gì...

Ông ta ngồi xuống vuốt tóc vợ:

- Em đừng nghĩ nhiều mệt óc. Thế nào rồi cũng hết bệnh mà. Anh yêu em lắm, đừng nói dại anh buồn.

- Không ai có thể yêu một người đàn bà bịnh.

Brosse cười buồn:

- Phải yêu gấp đôi chớ. Bởi vì đó vừa là một người đàn bà vừa là một đứa bé.

https://thuviensach.vn

Nước mắt người đàn bà ràn rụa:

- Anh còn yêu em không, Oho...

Brosse ôm lấy mặt vợ:

- Yêu và yêu gấp ngàn lần. Yêu đến nỗi anh còn ghen cả với cái giường mà em đang nằm. Em phải nằm trong trái tim, trong huyết quản của anh…

- Oho…

- Lucie…

Brosse hôn môi vợ. Vành môi nhợt nhạt, lạnh căm của người bịnh từ từ nóng ấm ra.

Kern vẫn chưa tìm ra được việc làm. Anh tới khắp chỗ nhưng chẳng có nơi nào nhận dầu chỉ xin làm với giá hai mươi quan mỗi ngày.

Qua mười lăm hôm, tiền hết sạch. Họ phải sống nhờ vào tiền cứu trợ: mỗi tuần khoảng năm mươi quan. Kern điều đình với bà chủ xin giữ lại hai phòng đang ở với khỏan tiền đó, được thêm một ít cà phê và bánh mì buổi sáng.

Kern phải bán áo choàng, cái vali và tất cả những món của Potzloch cho. Kế đó, họ lại phải bán tới một vài món nữ trang của Ruth và một ít áo quần còn khá tốt. Tuy thế, họ không thấy có gì quá thảm khổ. Dầu sao, họ cũng đang sống giữa Ba Lê, vậy là đủ lắm rồi.

Một chiều chủ nhật, Marill đưa họ vào Viện Bảo tàng Louvre, đó là ngày vào cửa khỏi phải trả tiền. Ông ta bảo:

- Các người cũng nên làm một cái gì để giết thì giờ giữa mùa đông. Các vấn đề lớn của đám di dân là sự đói khát, nơi trú ngụ và cách sử dụng thì giờ quá thừa thãi vì không được quyền làm việc mà ra. Sự đói khát và ưu tư

https://thuviensach.vn

là hai kẻ thù sinh tử cần phải chống cự quyết liệt, nhưng thời gian nhàn rỗi và vô dụng lại là một địch thủ đáng sợ. Nó lén lút tiến tới từ phía sau để gặm nhấm nghị lực và làm cho tinh thần tan rã. Cô cậu còn trẻ không nên la cà ở các quán, đừng tự than trách cũng đừng để bị xâm chiếm bởi những ý nghĩ chán chường. Mỗi khi thấy tinh thần xuống thấp hãy đến viếng phòng chờ đợi lớn nhất của Ba Lê: Viện Bảo tàng Louvre. Mùa đông ở đây ấm lắm. Thả hồn chìm đắm trước một Delacroix, một Rambrandt hay một Van Gogh còn hơn là thừ người trước một ly rượu. Chính tôi, Marill, đã khuyên cô cậu như thế, và chỉ có trời mới biết là Marill thích ngồi trước một ly rượu hơn.

Họ đi khắp phòng triển lãm đồ sộ của Louvre, họ đi qua nhiều thế kỷ, gặp gỡ các nhà vua Ai Cập bằng đá chạm, đứng trước các vị thần Hy Lạp và những Hoàng đế La Mã, họ chiêm ngưỡng những bàn thờ Babylone, ngắm nghía những tấm thảm Ba Tư, say sưa trước những họa phẩm lừng danh của các bậc thầy như Rembrandt, Goya, Le Greco, Leonard de Vinci, Durer, và cuối cùng họ tới phòng triển lãm của phái ấn tượng.

Những họa cảnh của Cézanne, Van Gogh và Monet, những vũ nữ của Degas…chosi sáng trên tường. Tất cả đều yên lặng, chẳng có sự hiện diện của ai ngoài họ ra. Kern và Ruth có cảm tưởng như đang ngồi bên những cửa sổ mở toang ra trước những cảnh sắc xa xăm, những khu vườn có vết tích của sự yêu đời, của những cảm giác mênh mông, những giấc mơ cao cả… và nơi đó linh hồn không bị hủy diệt, cảnh trí không bị chi phối bởi chế độ độc tài, bởi sự sợ hãi, bởi những luật lệ bất công.

Marill trầm ngâm một lúc lâu rồi nói giọng đều đều:

- Toàn là những di dân! Họ là những di dân. Bị săn đuổi, trục xuất, vô gia cư, một số đã phải kéo lê cuộc sống trong bùn, sống trong cơ cực và chết trong thảm khổ, nhưng hãy nhìn những gì họ đã sáng tạo kia! Đó là văn mình thế giới! Tôi chỉ muốn các người nhận thấy thế thôi.

https://thuviensach.vn

Ông ta tháo kính ra lau:

- Cô cậu có cảm tưởng gì...

Ruth đáp ngay:

- Những họa phẩm nầy cho tôi cái cảm tưởng bình yên.

- Bình yên. Tôi nghĩ là cô muốn nói tới vẻ đẹp. Mà cũng đúng, ngày nay sự bình yên đồng nghĩa với vẻ đẹp. Nhứt là đối với chúng ta. Còn Kern...

- Tôi muốn có được một tấm để lấy tiền mua được thực phẩm.

Marill nhìn Kern:

- Tôi muốn cậu trả lời thật tình hơn.

Kern vẫn giữ ý trước:

- Tôi biết nói thế là điên. Nhưng lúc nầy tôi đang nghĩ tới một cái áo ấm cho Ruth giữa mùa đông.

Ruth đứng sát vào Kern, nắm tay anh.

Marill đeo kính vào:

- Con người ở những điểm cuối có thể là nên điều vĩ đại cho nghệ thuật, cho tình yêu mà cũng có thể đi tới chỗ tận cùng của sự ngu dại, hận thù và ích kỷ. Nhưng điều mà nhân loại còn đang thiếu thốn chính là một lòng tốt bình thường.

Kern và Ruth vừa ăn tối xong. Bữa ăn chỉ có bánh mì và cacao. Đó là thực đơn duy nhứt của họ từ tám ngày qua ngoại trừ một tách cà phê và hai cái bánh mì sừng buổi sáng do bà chủ lữ quán cung cấp. Kern cười với Ruth:

https://thuviensach.vn

- Lạ quá, mình ăn bánh mì mà nghe mùi bít - tết.

- Còn em thì lại nghe mùi thịt gà. Thịt gà quay có củ cải thật tươi.

- Thịt gà hả... Vậy cho anh một miếng thịt gà đi.

Ruth vừa cười vừa chuyển sang dĩa Kern một mẩu bánh mì:

- Đó, em nhường anh cái đùi.

Kern cười lớn:

- Ruth, nếu không có em bên cạnh chắc tối ngày anh phải cãi lộn với Trời.

- Và nếu không có anh thì em phải lên giường nằm khóc.

Có tiếng gõ cửa. Kern ngỡ là Brosse trong khi Ruth nói to:

- Mời vào!

Cửa mở ra. Kern nhìn lên và sửng sốt kêu:

- Uûa! Có đúng thế không hay là tôi đang nằm mơ… Steiner, anh đó phải không... Trời ơi, Steiner, đây rồi.

Steiner cười:

- Xin lỗi Ruth, tôi tới hơi đột ngột khiến cô cậu mất vui. Nhờ gặp Marill ở tầng dưới nên tôi mới biết hai người ở đây.

Kern hỏi:

- Anh từ Vienne tới phải không...

- Từ Vienne. Sau khi đi vòng qua Morat.

https://thuviensach.vn

Kern lùi lại một bước:

- Sao... Anh có qua Morat à...

Ruth cười và giải thích:

- Morat là nơi gây tai họa cho chúng tôi. Ở đó tôi bị bịnh còn Kern thì bị bắt.

Steiner cười khoan khoái:

- Chính vì vậy mà tôi tới đó. tôi đã trả thù cho cô cậu rồi.

Anh lấy từ trong bóp ra sáu mươi quan Thụy Sĩ và nói tiếp:

- Số tiền nầy tương đương với 14 Mỹ kim hoặc ba trăm năm mươi quan Pháp. Quà tặng của Ammers đó.

Kern trố mắt:

- Ammers... Ba trăm năm mươi quan... Cái gì vậy...

- Để tôi nói rõ sau. Cứ lầy tiền đi. Và bây giờ thì để nhìn cô cậu coi… má hóp, thiếu ăn, chỉ uống cacao không, có đúng chưa...

Kern cười ngượng ngịu:

- Chỉ mới đúng một nửa thôi. Thỉnh thoảng Marill còn đãi cho một bữa ăn đúng vào lúc chúng tôi sắp sửa kêu than. Dường như ông ta có giác quan thứ sáu

- Ông ta còn có một giác quan khác nữa. Đó là giác quan hội họa. Marill có đưa tới Viện Bảo tàng Louvre chưa...

Ruth đáp:

https://thuviensach.vn

- Có. Chúng tôi đã được xem Cézanne, Van Gogh, Manet, Renoir và Degas.

- A, phái ấn tượng. Như vậy là cô cậu đã được ông ta mời điểm tâm. Sau bữa ăn, ông ta dẫn đi xem, có đúng không... Mà thôi, mau lên, mặc đồ vào. Các quán ăn Ba Lê đang đợi chúng mình.

- Nhưng chúng tôi vừa mới…

Steiner ngắt lời:

- Biết rồi nhưng cứ thay quần áo đi. Tiền nhiều quá, phải xài cho đã.

- Nhưng chúng tôi đã mặc đồ rồi đây.

- Ờ há! Vậy là hai người đã bán áo choàng rồi phải không... Thôi cũng được. Mình sẽ nói chuyện đó sau.

Sau bữa ăn, Steiner bảo:

- Bây giờ thuật lại cho tôi nghe những gì đã xẩy ra.

Kern nói một hơi dài:

- Ba Lê thật là lạ. Đây chẳng những là thành phố của nước hoa, của xà bông thơm mà còn là thành phố của kẹp tóc, dây giày, nút áo. Ngoài ra, tôi còn làm nhiều thứ khác như khuân vác trái cây, bán đồ chơi trẻ em, cuối cùng chẳng kiếm được bao nhiêu. Ruth làm việc cho một văn phòng được mười lăm hôm thì văn phòng đóng cửa, người ta không chịu trả tiền. Lại phải xoay ra đan áo len. Tiền bán chỉ vừa đủ mua len đan áo khác… Chính vì vậy mà tôi đi dạo thành phố Ba Lê như một người Mỹ giàu có, không cần mặc áo choàng.

Steiner đốt một điếu thuốc:

https://thuviensach.vn

- Cô cậu bán áo choàng hay là cầm...

- Cầm trước rồi bán sau.

- Có tới quán Maurice lần nào chưa...

- Chỉ tới quán Alsace thôi.

- Được. Vậy thì mình tới Maurice. Ở đó có Dickmann. Hắn biết đủ thứ kể cả vấn đề áo choàng. Nhân tiện tôi sẽ hỏi hắn xem có việc gì làm tại hội chợ Quốc tế sắp khai mạc hay không.

- Hội chợ Quốc tế hả...

- Đúng vậy. Mình có thể tìm việc làm ở đó không sợ bị hỏi giấy tờ.

Kern hơi ngạc nhiên:

- Anh tới Ba Lê bao lâu rồi... Sao anh biết hết vậy...

- Mới bốn hôm. Tôi tìm ra cô cậu là nhờ Klassmann. Tôi gặp ông ta ở sở Cảnh sát. Nói xin cho cô cậu biết là tôi đã có giấy thông hành. Vài hôm nữa tôi sẽ tới ở khách sạn Quốc Tế. Cái tên này rất hợp với tôi.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 18

Họ quây quần trong một quán ăn của hội chợ Quốc tế. Đó là ngày phát lương. Kern sắp những tờ giấy bạc mỏng lên trên dĩa ăn:

H

- Chỉ một tuần tôi lãnh được hai trăm bảy mươi quan! Đây là lần thứ ba! Đúng là chuyện trên trời rơi xuống.

Marill nhìn Kern, cười khoan khoái. Ông ta cụng ly với Steiner:

- Nào, chúng mình uống với nhau chứ Huber! Tổ tiên chúng ta run rợ khi có sấm chớp, nhưng thế hệ sau đó thì run sợ trước đao kiếm và bịnh tật. Bây giờ bọn mình run sợ trước mảnh giấy in. Dầu đó là giấy của ngân hàng, hay là giấy thông hành. Trước kia, dân Neandertal giết người bằng côn chùy, dân La Mã bằng gươm kiếm, thời trung cổ con người chết về bịnh dịch… Tới thời đại văn minh này thì chỉ cần một mảnh giấy cũng đủ loại bỏ bọn mình ra.

Kern nhìn những tờ giấy bạc trên dĩa:

- Hoặc là nhờ những mảnh giấy đó mà chúng mình sống lại.

Marill liếc xéo Kern. Steiner hỏi ông ta:

- Bạn thấy thằng bé thế nào... Có tiến bộ không...

https://thuviensach.vn

- Khá lắm. Dường như nó thích hợp với khí hậu nước ngoài. Bây giờ nó cũng biết chơi chữ. Mới cách đây mấy tháng nó còn gần như còn đòi bú.

Steiner cười:

- Sống trong thời đại nhiễu nhương, con người rất dễ ngã quỵ nhưng cũng sớm già dặn.

Marill uống một ngụm rượu chát. Steiner quay sang Kern:

- Bỏ tiền vào túi đi, bé con, kẻo nó bay mất.

Kern hỏi:

- Bữa nay, các gian hàng mở cửa tới mấy giờ...

- Chi vậy...

- Hỏi cho biết. Bữa nay là ngày lễ mà.

Marill đáp:

- Tới bảy giờ, Kern. Bộ muốn mua rượu mạnh để uống tối hả...

- Không, không phải mua rượu. Tôi muốn tới Salomon Levi. Chẳng biết giá cả trong những lúc nhiễu nhương như thế này ra sao...

- Trong những thời kỳ nhiễu nhương, vật giá đều tăng. Điều quan trọng là phải biết mặc cả.

Một giờ đêm, Steiner, Maill, Ruth và Kern còn ngồi ở quán Mère Margot. Bàn ghế đang được gom lần vào góc.

Steiner gọi một gã hầu bàn đang quét dọn lại tính tiền và nói với Marill:

https://thuviensach.vn

- Chúng mình đi là vừa. Cha Morizt vừa tới hôm nay. Mình nên đi thăm ông ấy.

Ruth hỏi:

- Cha Morizt là ai...

- Ông là niên trưởng bọn mình, bảy mươi lăm tuổi. Ông đã đi qua tất cả các biên giới và thành phố, ông đã sống trong nhiều lữ quán và nhiều nhà trọ không cần khai báo. Đặc biệt hơn hết là ông đã từng ở tù tại nhiều nhà giam của năm nước văn minh.

Kern chen vào:

- Tôi biết ông ấy. Chúng tôi đã từng đi chung trong lần vượt biên giới từ Tiệp sang Aùo.

Marill nói thêm vào:

- Còn tôi thì đi với ông lão từ Thụy Sĩ sang Ý.

Kern hỏi gã hầu bàn vừa mang phiếu tính tiền tới:

- Có bán Courvoisier nguyên chai không... Phải cùng một giá như các hàng rượu.

- Ông đợi một chút, để tôi hỏi bà chủ.

Bà chủ quán đang ngủ ngục, trả lời gả hầu bàn bằng một cái gật. Steriner bỏ chai rượu vào túi áo choàng. Ngay lúc đó cửa quán bỗng mở ra và một bóng người bước vào. Bà chủ quán che miệng ngáp. Mấy gã hầu bàn lộ vẻ bất mãn.

Người khách vừa vào đi thẳng một mạch, chẳng nói lời gì, như người thụy du tới ngay chỗ quầy gà. Aùnh mắt hắn như muốn xuyên thủng những

https://thuviensach.vn

con gà đang quay đều trên lửa. Hắn hỏi một gã hầu bàn:

- Con này bao nhiêu...

- Hai mươi sáu quan.

- Con kia...

- Hai mươi sáu.

- Con nào cũng hai mươi sáu cả sao...

- Phải.

- Tại sao hồi nãy không nói phức cho rồi...

- Tại ông không hỏi.

Người khách ngước nhìn lên. Có một vẻ gì như giận dữ trên nét mặt thụy du của hắn. Hắn chỉ con gà to nhất:

- Lấy con này.

Kern thúc nhẹ vào tay Steiner. Cả hai ngây người nhìn cảnh tượng trước mắt.

Gã hầu bàn hỏi:

- Lấy xà lách hay khoai tây chiên...

- Không cần. Cho dao và nỉa ra đây.

Kern thì thầm với Steiner:

- Con gà. Đúng là anh chàng con gà bằng xương bằng thịt.

https://thuviensach.vn

- Đúng là hắn. Con gà của trại giam thành Vienne.

Anh chàng con Gà ngồi trên bàn. Hắn móc bóp ra lấy tiền đếm thật kỹ. Cho bóp vào túi, hắn cẩn thận mở khăn ra ăn. Trước mắt hắn là con gà quay béo bóng. Hắn làm dấu thánh giá trịnh trọng như một giáo sĩ. Mắt hắn như sáng rực lên khi nhấc con gà cho vào dĩa.

Steiner cười bảo nhỏ:

- Mình để cho hắn ăn ngon đừng chọc phá.

Kern nói mau:

- Phần tôi thì tôi muốn chạy ngay. Gặp hắn hai lần trong tù, lần nào hắn cũng cho biết là sắp sửa ăn gà thì bị bắt. Chắc Cảnh sát sắp tới nơi.

Steiner nheo một mắt:

- Vậy thì dông ngay.

Ra tới cửa, họ ngoái lại nhìn. Anh chàng con Gà đang xé một đùi gà vàng óng. Hắn đưa cái đùi lên ngang tầm mắt ngắm nghía như một kẻ hành hương đang chiêm ngưỡng một vị thánh.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 19

Marill bước vào quán ăn riêng của nhân viên hội chợ.

M

- Steiner, có người muốn gặp bạn.

- Hỏi Huber hay Steiner...

- Steiner.

- Bạn có hỏi hắn về chuyện gì không...

- Có. Hắn bảo muốn trao cho bạn một lá thư từ Bá Linh.

Steiner đứng dựng lên:

- Hắn ở đâu...

- Trước gian hàng Rumani.

- Có thể là một điệp viên không...

- Chắc không phải.

Cả hai cùng đi ra chỗ có người đợi. Đó là một người đàn ông khoảng năm tuổi. Ông ta hỏi:

- Anh có phải là Steiner không...

https://thuviensach.vn

- Không. Chi vậy.

- Tôi đang giữ một bức thư. Của vợ anh.

Ông ta lấy thơ ra đưa cho Steiner và nói tiếp:

- Chắc anh nhận ra nét chữ...

Steiner cố giữ bề ngoài thật tự nhiên nhưng bên trong anh có một cái gì đang biến đổi như một chuyển động vòng xoay. Anh không dám đưa tay ra nhưng bàn tay vẫn tự nó muốn cất lên.

- Sao ông biết Steiner ở Ba Lê...

Người lạ trả lời Marill:

- Có người mang thơ từ Bá Linh tới Vienne.

Ông ta chỉ vào một hàng chữ viết của Lilo “Josef Steiner, Ba Lê” và nói tiếp:

- Tôi kiếm anh luôn nhiều nơi. Hôm qua, tới quán Maurice, người ta chỉ chỗ nầy. Anh không cần phải xác nhận là Steiner. Tôi hiểu tình cảnh lắm. Anh cứ nhận thơ, nhiệm vụ của tôi thế là xong.

Steiner thở ra:

- Đúng là thơ gởi cho tôi.

- Tốt lắm…

Người đàn ông lạ trao thơ cho Steiner. Lần nầy anh phải cố gắng lắm mới đưa được tay ra để lấy thơ. Bức thơ bỗng như nặng trĩu, nặng hơn tất cả mọi bức thơ trên thế giới.

- Cám ơn ông. Cám ơn ông đã vất vả…

https://thuviensach.vn

- Chẳng có gì đâu. Trao được thơ cho một người ở tình cảnh của anh là đã quá đủ để tự hài lòng.

Ông ta chào và quay đi.

Steiner nhìn Marill. Giọng anh lạc đi:

- Marill, đây là thơ của vợ tôi. Lá thơ đầu tiên! Chẳng biết có chuyện gì đây.

- Đọc đi.

- Bạn đứng đó đợi tôi. Chuyện gì đây… Sao lại phải viết...

Người anh ta thẳng đơ và bất động như tượng đá trong khi đọc. Đọc tới dòng cuối cùng, mắt hắn bỗng lờ đờ. Lá thơ rơi xuống đất:

- Mười ngày rồi… Vợ tôi nằm nhà thương. Mười ngày rồi… chắc vẫn còn sống.

- Nằm bệnh viện nào... Có nói rõ không...

- Có.

- Mình đi điện thoại ngay. Lấy đại một tên nào đó cũng được.

Steiner hơi lảo đảo:

- Tôi phải trở về đó.

- Khoan. Điện thoại tới bệnh viện trước đã. Mình trở về Verdun đi.

Từ trong phòng điện thoại ra, sau nửa giờ chờ đường đây Bá Linh, người Steiner ướt đẫm mồ hôi. Anh nói như mơ:

- Vẫn còn sống.

https://thuviensach.vn

- Có nói chuyện trực tiếp với nhau không...

- Không. Chỉ nói được với bác sĩ. Tôi nhận là thân nhân. Bác sĩ cho biết tình trạng đã hết cứu chữa mặc dầu đã giải phẫu rồi. Chính vì vậy mà nàng viết cho tôi.

Anh ta cầm lá thơ trong tay, nhìn quanh như tìm chỗ bám víu:

- Marill, đêm nay tôi đi Bá Linh.

Marill trợn mắt:

- Điên hả...

- Không sao đâu. Tôi có giấy thông hành.

- Giấy thông hành trong trường hợp của bạn chẳng ích lợi gì. Chúng nó sẽ nhận diện được ngay. Bạn biết chớ...

- Biết.

- Đi như vậy cũng chẳng đâm đầu vào hang cọp.

- Tôi cũng biết vậy, nhưng nàng chết, tôi không thiết sống.

Marill chợt giận dữ, hét lớn:

- Steiner, bạn có ngu không... Viết thơ gởi về hay điện thoại mỗi giờ cũng được nhưng phải ở lại đây.

Steiner lắc đầu với vẻ ngây dại. Marill chụp vai anh:

- Bạn không được đi, nghe chưa... Có đi cũng không giúp ích được gì.

- Ít ra tôi cũng nhìn được mặt vợ tôi.

https://thuviensach.vn

- Không thể được, bạn không thể chết một cách vô lý như thế. Đây, bạn lấy hết tiền của tôi đi cộng với tiền của bạn và hãy lấy luôn tiền của Kern. Cứ gởi điện tín về bên đó, gởi dài mấy trang cũng được nhưng bạn phải ở lại đây.

Steiner lắc đầu:

- Tôi phải về mới được.

Marill chụp tay Steiner lôi đi:

- Đi, mình lại đằng nầy uống vài chai. Cứ uống cho thật say. Tôi hứa với bạn là cứ vài giờ tọi sẽ điện thoại thay cho bạn một lần.

Steiner vung tay khiến Marill lảo đảo:

- Bạn đừng nói gì nữa cả, Marill. Tôi hiểu rõ tình hình, tôi không điên đâu. Dầu nguy hiểm gấp ngàn lần tôi vẫn cứ đi. Bạn không hiểu sao...

Marill hét lên:

- Tại sao không... Ở địa vị bạn tôi cũng làm như thế.

Steiner sửa soạn hành lý. Anh sang phòng Kern. Cả Kern và Ruth đều nghe Marill thuật lại. Họ đang đợi Steiner.

Steiner vừa bước vào đã cất giọng bô bô, làm ra vẻ bình thản:

- Tôi đi đây. Thế nào tôi cũng tới đó an toàn. Chắc không lâu mình sẽ gặp lại nhau.

Anh quay sang cười với Ruth:

- Tạm biệt cô bé.

Ruth vừa bắt tay Steiner vừa khóc:

https://thuviensach.vn

- Tôi có nhiều chuyện định nói với anh, Steiner. Nhưng bây giờ thì không biết phải nói gì nữa.

Ruth đưa cho anh một chiếc áo len đen:

- Anh mang áo nầy theo. Tôi vừa mới đan xong hôm nay.

Steiner cười buồn nhưng chỉ trong khoảnh khắc đã lấy lại tự nhiên:

- Cám ơn cô bé lắm. Còn Kern nữa, tạm biệt.

Kern cũng muốn nói thật nhiều nhưng quá xúc động, anh chỉ tóm gọn trong một câu:

- Không có anh, có lẽ tôi chẳng còn sống tới ngày nay.

- Sống mạnh chớ. Nhưng dầu sao ý nghĩ đó của cậu làm tôi rất hài lòng. Ít ra tôi cũng làm được một cái gì cho một người trẻ tuổi.

Ruth đã nín khóc:

- Trở lại nghe anh. Tôi chỉ có thể nói được thế thôi. Hãy quay về với chúng tôi. Chúng tôi không thể nào quên anh được.

Steiner cười:

- Tốt lắm. Thôi, cô cậu ở lại mạnh giỏi.

Kern đứng lên:

- Tôi đưa anh ra ga.

Steiner do dự:

- Mariil sẽ đi với tôi. Nhưng cũng được. Chúng mình cùng đi.

https://thuviensach.vn

Ra tới đường, Kern nói với Steiner:

- Anh đưa vali tôi xách cho.

- Chi vậy...

Kern cười gượng:

- Cứ đưa tôi. Tôi sẽ cho anh thấy là lúc này tôi khỏe lắm, nhất là chiều nay.

Steiner nhìn ra khoảng không:

- Phải rồi. Chiều nay… sao mà xa quá!

Họ tới nhà ga vừa lúc xe lửa sắp sửa khởi hành. Steiner lên xe, kéo cửa kính xuống. Xe chưa chuyển bánh. Nhưng những người đứng trên bến có cảm tưởng là Steiner xa rời họ lần cuối. Kern nhìn đăm đăm vào khuôn mặt quả cảm của người anh gió bụi như muốn ghi khắc lấy những đường nét đó cho mãi mãi. Khuôn mặt đó đã từng ở bên anh trong những tháng năm dài, đó cũng là khuôn mặt của một bậc thầy đã trui rèn anh trở nên cứng rắn trong cuộc sống lưu đày.

Xe chuyển bánh. Không ai nói một lời. Steiner từ từ đưa tay lên. Đứng lại trên bến, những cặp mắt buồn thảm nhìn theo cho tới khi mất hút.

Về tới phòng, Kern đứng lặng im một lúc lâu rồi thở dài:

- Ruth, dường như cả thành phố đều đã chết.

Kern đang đẩy một chiếc xe chở đất tới chỗ Marill thì bị hai người ngăn lại. một người nói với Kern:

- Xin lỗi, chúng tôi cần nói chuyện.

https://thuviensach.vn

Kern đặt càng xe xuống. Anh biết chuyện gì sắp xảy ra. Giọng nói của người lạ là giọng nói mà anh đã từng sợ hãi mỗi khi nghe tới. Đó là giọng nói vừa lịch sự nhưng cũng vừa lạnh như thép.

- Ông vui lòng cho chúng tôi xem giấy tờ.

Kern đáp:

- Tôi không mang theo.

Marill nói với người vừa hỏi Kern:

- Ông có vui lòng cho chúng tôi xem thẻ hành sự không...

- Được lắm. Đây, xin mời ông xem. Tôi là Cảnh sát còn đây là kiểm soát viên của Bộ Lao Động. Xin lỗi, chúng tôi phải làm phiền các ông vì dân Pháp thất nghiệp bắt buộc chúng tôi phải kiểm soát…

Marill nói:

- Vâng, tôi hiểu. Nhưng rất tiếc, tôi chỉ có thẻ lưu trú mà không có giấy phéo hành nghề, chắc mấy ông cũng vui lòng…

Viên chức kiểm soát của Bộ Lao Động nhã nhặn nói với Marill:

- Được, xin ông cứ tiếp tục làm việc. Chánh phủ chúng tôi không qua khắt khe nhất là đối với công việc xây cất Hội chợ Quốc Tế. Xin lỗi đã làm phiền ông.

- Không dám…

Viên chức nầy quay sang hỏi Kern:

- Ông vui lòng cho xem căn cước.

- Thưa, không có.

https://thuviensach.vn

- Ông không có giấy tờ gì cả sao...

- Không.

- Như vậy là ông nhập cảnh lậu phải không...

- Tôi không còn cách nào khác hơn.

Viên chức cảnh sát lên tiếng:

- Rất tiếc phải làm phiền ông. Xin mời ông cùng về trụ sở với chúng tôi.

Kern nhìn Marill:

- Nói dùm với Ruth là tôi bị bắt. Tôi sẽ trở lại. Bảo Ruth đừng lo gì cả.

Nghe Kern nói tiếng Đức, viên chức kiểm soát lịch sự bảo:

- Các ông có thể nói chuyện với nhau thêm vài phút nữa. Chúng tôi sẵn sàng đợi ở đây.

Marill nói với Kern cũng bằng tiếng Đức:

- Tôi sẽ lo cho Ruth đến khi cậu trở lại đây. Nên làm cách nào để họ đẩy ra biên giới Bâle rồi tìm đường trở về qua ngõ Burgfelden. Gọi điện thoại Steiff ở Saint - Louis, kêu taxi đi Mulhause rồi từ đó sẽ đi Belfort. Đó là hành trình tương đối an toàn. Nếu bị tù thì viết thư ngay cho tôi. Klassmann sẽ lo cho. Bây giờ tôi đi gọi điện thoại cho ông ta.

Kern gật đầu nói với người cảnh sát:

- Thưa ông, xong rồi.

Viên chức kiểm soát nhìn Marill cười và nói bằng tiếng Đức:

https://thuviensach.vn

- Các ông có một lối chia tay khá đẹp. Dường như các ông hiểu quá rành biên giới của chúng tôi.

Marill cười gượng:

- Vâng, nhưng biết sao.

Lúc xe ngừng lại trạm kiểm soát biên giới, tinh thần Steiner vụt căng thẳng. Nhân viên quan thuế Pháp chỉ xem qua giấy thông hành đóng dấu lên rồi quay đi ngay. Xe lăn bánh từ từ.

Một lát sau, hai viên chức Đức tới. Họ chào Steiner:

- Ông vui lòng cho xem thẻ thông hành.

Steiner đưa thẻ cho người trả vừa hỏi hắn.

- Ông sang Đức làm gì...

- Thăm gia đình.

- Ông sống ở Bâle...

- Không, tôi ở Gratz. Tôi tới Bâle thăm người bạn.

- Ông định ở lại Đức bao lâu...

- Khoảng mười lăm hôm. Tôi sẽ trở về Gratz.

- Ông có mang ngoại tệ không...

- Có. Năm trăm quan.

- Như vậy chúng tôi phải ghi vào thông hành.

https://thuviensach.vn

Người lớn tuổi ghi vài dòng trên thông hành rồi đóng dấu. Viên chức trẻ liếc mắt qua chiếc vali của Steiner rồi nói:

- Ông có mang báo chí, sách vở hay ấn phẩm nào không...

- Không.

Viên chức trẻ trả giấy thông hành lại cho Steiner. Cả hai cùng chào rồi quay ra. Steiner thở phào. Cả người anh đẫm mồ hôi.

Xe bắt đầu chạy nhanh. Steiner nhìn ra cửa sổ. Trời đã tối hẳn, những đám mây thấp lửng lơ bay vượt qua những vì sao nhấp nháy. Steiner hạ cửa kính xuống. Gió từ ngoài thổi vào mang theo hơi ẩm. Anh hít thở thật dài hơi. Không khí dường như đổi khác, gió dường như không cùng một mùi vị, chân trời cũng lạ đi, ánh sáng cũng dị thường, hàng bạch dương hai bên đường nghiêng ngửa. Tuy thế, có một cái gì quen thuộc, xưa cũ, hình như đó là những con đường cùng đi về một hướng chạy thẳng vào tim anh. Anh lại thở dài hơi, tự cảm thấy như đang sốt, máu chạy nhanh hơn. Steiner nghĩ thầm, sao mình lại lạ thế này, mình lại đa cảm rồi sao... Anh ngồi xuống cố nhắm mắt để ngủ nhưng không được. Cảnh sắc ảm đạm bên ngoài cứ lôi cuốn anh, dựng dậy những khuôn mặt và nhiều kỷ niệm. Những năm chiến tranh dễ sợ chợt hiện ra khi xe

qua cầu sông Rhin.

Anh ta đốt hết điếu thuốc này đến điếu khác, anh đi đi, lại lại trong căn phòng nhỏ của toa xe. Anh cố nghĩ tới ngày mai, nghĩ tới việc phải làm thế nào để qua mắt nhà chức trách, nghĩ tới bệnh viện vợ đang nằm, tới tình cảnh của chính mình, tới những bạn bè mà có thể đến thăm…

Nhưng bây giờ, tất cả những điều đáng nghĩ đó đều trôi tuột ra xa. Ngay cả sự nguy hiểm đang đe dọa hắn cũng trở thành mờ ảo. Kỷ niệm, nhiều kỷ niệm xoay quanh anh như một cơn lốc, như một vũ khúc ma quái để chào đón anh trên đường về nước.

https://thuviensach.vn

Anh cố gắng để đừng suy nghĩ nữa nhưng rồi đành chịu thua.

Trời đêm trải dài vô tận. Màn đêm như phủ xuống bốn mươi năm của một đời người. Những ngôi làng với những ánh đèn thấp thoáng xa xa và những tiếng chó sủa đâu đó làm anh nhớ tới thời thơ ấu. Anh đã sống trong những ngôi làng như thế. Anh đã đi đó đi đây vào những mùa hè và mùa đông, lòng rộn rã với tiếng chuông giáo đường. Những khu rừng chạy ngược qua mau bên ngoài cửa xe cũng gợi nhớ tới những chuyến mạo hiểm đầu tiên của tuổi thơ.

https://thuviensach.vn

BẢN DU CA CUỐI CÙNG

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 20

Steiner tới nơi lúc mười một giờ trưa. Anh gởi vali tại nhà ga và đi thẳng tới bệnh viện. Anh không có thì giờ nhìn thành phố, anh chỉ thấy những đợt sóng người và xe cộ cùng những dãy nhà.

S

Anh dừng lại trước một tòa nhà đồ sộ trắng, do dự một lúc. Anh nhìn cái cổng rộng lớn và những dãy cửa sổ ở các tầng lầu cao. Một chỗ nào trên đó… nhưng có chắc không... Anh mím môi bước vào.

Hắn hỏi cô thư ký:

- Xin cô vui lòng cho biết giờ thăm bệnh.

- Hạng mấy...

- Không rõ. Tối mới tới đây lần thứ nhứt.

- Ông muốn thăm ai...

- Bà Marie Steiner.

Anh ngạc nhiên khi thấy cô thơ ký vẫn dửng dưng lật sổ. Anh đã tưởng tượng là trần nhà sẽ đổ xuống hoặc nữa người y tá ngồi ở bàn giấy sẽ nhảy dựng lên chạy ra ngoài hô hoán khi nói tới tên Steiner.

Cô y tá vẫn tiếp tục lật sổ vừa dò tìm vừa nói:

https://thuviensach.vn

- Nếu nằm phòng hạng nhất thì được thăm suốt ngày.

- Chắc không phải hạng nhất. Có thể là hạng ba.

- Giờ thăm ở hạng ba là từ ba giờ đến năm giờ.

Cô y tá tiếp tục tìm:

- Lúc nãy ông nói tên gì...

- Steiner, Marie Steiner.

Steiner cảm thấy cổ họng như khô đắng. Anh nhìn chăm chăm vào khuôn mặt búp bê của người nữ y tá. Anh chờ cô ta nói tiếng "Đã chết".

- Đây, Marie Steiner, hạng nhì, phòng 505, lầu 5. Giờ thăm là từ ba tới sáu.

Steiner mừng rỡ:

- 505. cám ơn, cám ơn cô nhiều lắm.

Tuy nhiên anh vẫn còn đứng đó. Chuông điện thoại reo, cô y tá vừa nhấc máy vừa hỏi:

- Ông còn cần gì không...

- Bà Steiner còn sống hay đã chết...

Cô y tá đặt máy xuống. Chuông tiếp tục reo. Cô ta trả lời:

- Dĩ nhiên là còn sống. Nếu không thì phải có lời phụ chú bên cạnh tên.

- Cám ơn cô.

https://thuviensach.vn

Steiner phải cố gắng lắm mới không hỏi là có thể lên thăm được ngay bây giờ không.

Anh đi lang thang qua nhiều con đường vòng khu bệnh viện. Thình lình, anh sợ bị nhận diện. Anh không sợ cho mình mà chỉ sợ bị bắt trước khi nhìn mặt vợ. Anh tìm một quán nhỏ trên con đường vắng nào đó ngồi chờ tới giờ thăm. Anh gọi thức ăn nhưng không nuốt nổi.

Gã hầu bàn ngạc nhiên:

- Ông ăn không vừa miệng...

- Không. Ngon lắm. Cho tôi một ly Kirsh.

Steiner cố nuốt trôi bữa ăn rồi hỏi mua một tờ báo và gói thuốc. Anh cố đọc báo để quên thì giờ nhưng rồi cũng không đọc nổi. Anh tưởng tượng là Marie đang lịm chết ngay trong lúc nầy, thấy mặt vợ ướt đẫm mồ hôi vì đau đớn trước khi chết. Anh phải hết sức tự chủ mới không đứng lên chạy thẳng tới bệnh viện. Kim đồng hồ từ từ xê dịch như cánh tay định mệnh muốn làm hắn nghẹt thở bằng sự chậm chạp, nặng nề.

Anh ném tờ báo qua một bên rồi đứng lên. Gã hầu bàn đang đứng xỉa răng, thấy khách rời bàn gã tới gần hỏi:

- Thưa, tính tiền...

- Không, cho một ly bia nữa.

Gã hầu bàn rót cho hắn một ly bia. Anh mời:

- Bồ cũng uống một ly đi.

- Cám ơn.

https://thuviensach.vn

Gã hầu bàn rót ngay cho mình một ly bia rồi nâng ly lên với hai ngón tay:

- Kính ông.

Uống xong, Steiner hỏi:

- Bồ biết chơi bi da không...

Gã hầu bàn nhìn cái bàn bi da cũ kỹ nằm ở giữa phòng.

- Dạ, chỉ biết sơ sơ.

- Mình làm một bàn chơi.

- Dạ, chắc ông đánh khá lắm.

- Bỏ lâu rồi. Thử dợt lại xem sao.

Bàn đầu, Steiner thắng điểm khá xa. Gã hầu bàn đề nghị:

- Ông chơi cừ lắm. Chấp tôi mười điểm đi.

- Cũng được.

Steiner tự bảo nếu bàn nầy mình thắng thì Marie vẫn còn sống và có thể sẽ lành bịnh…

Anh cố đánh kỹ từng cơ và lại thắng. Bàn thứ ba chấp luôn hai mươi điểm. Anh chăm chú đánh. Còn mấy điểm sau cùng, mắt anh như rách ra, tay run lẩy bẩy, nhưng anh cố gắng và cuối cùng lại thắng với số điểm suýt soát.

Anh nhìn lại đồng hồ, đã ba giờ hơn. Anh vội vàng trả tiền đi thật mau về phía bệnh viện.

https://thuviensach.vn

Phải mất một lúc khá lâu anh mới tìm được phòng của vợ. Anh hồi hộp gõ cửa. Không có tiếng trả lời. Anh gõ cửa lần thứ hai. Dạ dầy anh dường như bị một bàn tay vô hình siết nghiến. Anh xô cửa vào.

Giữa phòng trong ánh nắng chiều trông như một hòn đảo bình lặng ở một thế giới xa xôi cũng buồn phiền, thống khổ và dấu vết thời gian dường như không có bóng dáng ở đây. Một thân người nằm bất động trên giường đang nhìn anh. Tự nhiên, chân anh như mềm ra, cái nón rơi xuống. Anh khom mình để lượm nhưng rồi không đứng lên nổi, anh quỳ xuống luôn bên cạnh giường.

Đôi mắt người đàn bà dán chặt vào mặt anh – đôi mắt vô hồn – nhưng rồi mô người bệnh từ từ động đậy, ánh sáng trở về với màu mắt nâu bàn tay trên mép giường sờ soạng…

Steiner kề sát mặt vợ:

- Anh đây Marie.

Người đàn bà cố ngoi đầu lên. Steiner cản lại:

- Đừng, cứ nằm yên. Anh đây mà. Anh vừa trở về.

Người đàn bà thều thào:

- Joseft…

Steiner gục đầu xuống, nước mắt buồn bã trào ra. Anh cắn môi để khỏi bật khóc.

- Anh đây, Marie. Anh trở về bên em.

Người đàn bà thì thầm:

- Nếu họ gặp anh…

https://thuviensach.vn

- Họ không tìm ra anh đâu. Cho dầu họ có tìm thấy anh cũng vẫn ở đây. Anh ở bên em.

- Sờ mặt em đi, Joseft, để em nhận ra sự hiện diện của anh. Em nằm mơ thấy anh luôn…

Steiner sờ lên trán vợ rồi nắm lấy bàn tay mỏng mảnh kề vào môi. Anh khom xuống hôn vào đôi môi lạnh. Lúc anh đứng thẳng lên, mặt anh đầm đìa nước mắt. Nàng lắc đầu, nước mắt rơi xuống như những giọt mưa.

- Em biết là anh không thể trở về. Vậy mà em vẫn mong…

- Anh sẽ ở đây với em.

Marie đẩy nhẹ chồng ra:

- Anh không ở đây được đâu. Anh phải đi. Anh không biết, lúc nầy khó khăn lắm. Đi đi, Josef…

- Không sao đâu.

- Nguy hiểm lắm. Em biết rõ hơn anh. Em đã gặp anh được rồi, thôi đi đi. Em không còn sống bao lâu nữa. Em sẽ tự lo liệu lấy.

- Không. Anh tìm cách để ở lại đây. Thế nào cũng có một ngày đại xá. Trường hợp của anh cũng dễ.

Marie nhìn chồng, không tin tưởng. Steiner nói mau:

- Thật mà. Vả lại cũng không ai biết anh về đây. À, em đã xin ly dị chưa...

- Không. Em không làm được. Đừng giận em.

- Anh chỉ lo cho em thôi, để em dễ sống hơn.

https://thuviensach.vn

- Em cũng chẳng gặp khó khăn gì. Những người chung quanh đều lo cho em. Nhờ họ mà em nằm được phòng này.

Cửa bật mở, một y tá bước vào. Steiner đứng lên. Cô y tá đặt một ly nước đầy chất lỏng như màu sữa lên bàn. Vừa liếc nhìn Steiner cô vừa hỏi Marie:

- Bà có người thăm hả...

Marie cố lay động đầu:

- Từ Breslau tới.

- Xa dữ vậy sao...

Cặp mắt xanh biếc của cô ta lại liếc sang Steiner. Cô ta rút nhiệt kế ra. Steiner hỏi:

- Còn sốt phải không cô...

- Không đâu. Đã hạ sốt nhiều rồi.

Cô ta để nhiệt kế xuống và đi ra. Steiner tới ngồi ở một cái ghế sát giường. Anh cầm lấy hai bàn tay của vợ.

- Anh trở về, em có vui không...

Marie cười:

- Sao anh hỏi lạ vậy...

Hai người nhìn nhau trong im lặng. Họ gần như chẳng còn gì phải nói bởi vì họ đã được ở bên nhau và chỉ một việc đó cũng quá đủ rồi. Cuộc sống đã không có dĩ vãng cũng không có tương lai. Tất cả đều là hiện tại.

https://thuviensach.vn

Cô y tá quay lại, vẽ một đường cong lên bảng ghi nhiệt độ. Steiner và vợ gần như không chú ý. Họ đang mải mê nhìn nhau.

Aùnh nắng chẳng chịu bỏ đi. Một mảnh sáng rơi trên tóc và đọng trên gối nằm của Marie như một con mèo óng ánh nép mình trên gối người bệnh.

Cửa lại mở ra, một bác sĩ cùng người nữ y tá bước vào. Cô y tá nói với Steiner:

- Hết giờ thăm bệnh rồi.

Steiner đứng lên:

- Mai anh trở lại, Marie.

Nàng nằm đó như một đứa bé mệt mỏi sau một cuộc đùa vui, nửa lả người, nửa mơ màng.

- Dạ, mai anh lại.

Steiner đứng bên ngoài đợi bác sĩ ra. Anh hỏi xem vợ còn có thể sống được mấy hôm. Ông ta nhìn anh như dò xét:

- Còn ba hay bốn hôm nữa. Không hiểu tại sao bà ấy lại còn có thể chịu đựng lâu đến thế.

Steiner cám ơn và bước xuống lầu. Tới cổng, dừng lại, như một bất ngờ, thành phố hiện ra trước mắt anh, rõ ràng và gọn ghẽ. Anh nhìn thấy những con đường, nhìn thấy sự đe dọa câm lặng đang rình rập ở mỗi góc đường, sau mỗi cánh cửa, dưới mỗi bộ mặt. Nơi mà anh có thể bị bắt trói như con dã thú là tòa nhà đá trắng sau lưng. Ba hay bốn đêm là cả một thời gian vô tận. Anh nghĩ tới việc đến nhà một người bạn nhưng rồi lại đi tìm một khách sạn bình dân.

https://thuviensach.vn

Kern dừng sững ngay cửa nhà giam. Anh nói qua hơi thở đứt đoạn:

- Ruth, sao em ở đây... Em cũng bị bắt sao...

- Không phải, Ludwig.

Kern nhìn mau sang viên Giám thị đang ngồi dựa trong góc, không chú ý gì tới họ. Anh tới gần Ruth, nói nhỏ bằng tiếng Đức:

- Ruth, về đi! Em không biết gì cả. Bị bắt lần nầy là bốn tuần, tù giam, lần sau là sáu tháng. Về ngay đi!

Ruth hốt hoảng:

- Bốn tuần... Vậy anh ở đây tới bốn tuần lễ sao...

- Đối với anh chẳng có gì đáng kể. Với em thì khác. Về đi, họ hỏi giấy bây giờ.

- Em có giấy mà.

- Sao... Em nói gì...

- Em xin được giấy lưu trú.

Nàng lấy giấy đưa cho Kern xem. Kern trố mắt:

- Jésus! Thật vậy sao... Hoàn toàn bất ngờ, không thể tưởng tượng! Ai lo cho em...

- Nhờ ủy ban cứu trợ và Klassmann.

Kern hỏi lớn:

- Thưa ông Giám thị, tù nhân có được phép hôn vợ không...

https://thuviensach.vn

Người Giám thị uể oải đáp:

- Muốn hôn bao nhiêu cũng được… miễn là vợ anh không chuyền dao, hay giũa qua thôi.

- Có mấy tuần, không ai làm vậy đâu, ông Giám thị.

Anh quay sang Ruth:

- Có được tin gì của Steiner không...

- Không. Marill bảo là anh ấy sẽ trở lại chớ không viết thơ.

- Marill có tin chắc như vậy không...

- Tất cả bọn mình đều tin như vậy, Ludwig.

Kern gật đầu:

- Phải. Mình không thể nghĩ khác hơn. Anh ấy mới đi có tám ngày…

Viên Giám thị bảo:

- Hết giờ rồi.

Kern ôm chầm Ruth. Nàng thì thầm:

- Trở về với em. Tìm mọi cách trở lại. Em có đem tiền theo đây, để dưới cầu vai. Làm bộ hôn em rồi lấy ra.

- Không. Anh còn đủ. Marill sẽ lo cho em. Không chừng nay mai, Steiner trở lại.

Viên Giám thị giục:

- Tới giờ rồi. Không ai đem máy ra chém đâu…

https://thuviensach.vn

Ruth hôn Kern:

- Ráng giữ sức khỏe. Nhớ trở lại sớm với em.

- Mai anh trở lại, Marie.

Steiner cúi xuống hôn vợ và đứng thẳng lên.

Cô y tá đang đứng ở cửa. Mắt cô ta lấm lét nhưng không nhìn Steiner. Cái ly trong tay cô ta lay động.

Steiner bước ra hành lang.

- Đứng yên!

Một giọng nói lạnh lùng ra lịnh. Hai bên cửa đã có hai nhân viên mặc sắc phục, súng lục cầm tay. Steiner đứng lại. Anh không có vẻ gì sợ hãi.

- Tên gì...

- Johann Huber.

- Lại chỗ cửa sổ.

Người thứ ba tới nhìn mặt. Hắn nói gọn:

- Đúng Steiner.

Và nhìn vào mắt Steiner, hắn hỏi giọng khiêu khích:

- Còn nhớ tao không, Steiner...

Steiner thản nhiên:

- Không quên được, Steinbrenner.

https://thuviensach.vn

- Tốt lắm. Mầy trở về là tao nồng nhiệt tiếp đón ngay. Bọn tao mới xây một cái trại hoàn toàn mới, đầy đủ tiện nghi cho mầy ở.

- Tao cũng muốn tin như vậy.

Steinbrenner ra lịnh:

- Còng nó lại – và hắn làm ra vẻ đau khổ – đừng buồn nghe cưng, thấy mầy bị bắt tao đứt ruột.

Có tiếng cửa khép mạnh. Steiner nhìn nghiêng qua vai. Đó là cánh cửa phòng vợ hắn. Steinbrenner cười khoái chí:

- Tình yêu. Nó kêu gọi chim ác là về tổ để giúp ích quốc gia và bạn bè.

Steiner nhìn sững Steinbrenner một lúc lâu rồi hỏi:

- Mầy vẫn vô lương tâm như vậy hoài sao...

Steinbrenner cười hô hố:

- Có lương tâm lắm chớ, cưng. Lương tâm của tao cùng cải tiến hơn khi bắt được càng nhiều những thằng như mầy. Tao ngủ ngon lắm. Nhưng có mầy chắc đêm nào tao cũng phải hầu chuyện một chút… Thôi, đi ngay.

Steiner bị đưa ngay tới phòng thẩm vấn. Một viên chức trọng tuổi phụ trách công việc này.

- Tại sao anh trở về Đức...

- Tôi muốn gặp lại vợ trước khi nàng chết.

- Anh đã gặp những người bạn chánh trị nào ở đây...

- Tôi không gặp ai cả.

https://thuviensach.vn

- Nên nói thật nhẹ tội hơn.

- Tôi đã nói thật là không gặp ai cả.

- Ai ủy nhiệm anh về...

- Không ai ủy nhiệm.

- Ở nước ngoài anh, gia nhập tổ chức chánh trị nào...

- Tôi không làm chánh trị.

- Anh sống bằng cách gì...

- Bằng sức lao động của tôi. Tôi có giấy thông hành Aùo như ông thấy.

- Anh có bổn phận tiếp xúc với tổ chức nào ở đây...

- Nếu có ý định đó, tôi đã trốn tránh. Trở về thăm vợ, tôi đã đoán được số phận ra sao.

Thẩm vấn viên tiếp tục hỏi khá lâu. Ông ta xem kỹ vé thông hành của Steiner và bức thơ của vợ anh. Ngước nhìn Steiner, người công chức lại cúi xuống đọc bức thơ lần nữa.

- Chiều nay, anh sẽ bị giải tới trại giam.

- Thưa ông, tôi có thỉnh nguyện xin được trình bày: Chuyện chẳng có gì xảy ra nhưng đối với tôi là tất cả. Vợ tôi hãy còn sống. Theo lời bác sĩ, vợ tôi sẽ còn sống một hoặc hai hôm nữa. Nếu chiều mai không thấy tôi, vợ tôi biết ngay là tôi đã bị bắt. Tôi không dám xin một ân huệ nào cho riêng tôi nhưng tôi muốn nàng chết trong bình yên. Do đó, tôi xin ông cho tôi được ở lại đây một hay hai ngày nữa để được giải tới bịnh viện vào giờ thăm.

- Không được. Rồi anh trốn thì sao...

https://thuviensach.vn

- Tôi nhất định không chạy trốn. Phòng bịnh ở tận lầu năm lại không có lối thoát nào. Chỉ cần có người gác ngoài cửa là đủ. Tôi không xin cho tôi mà cho người đàn bà sắp chết.

- Anh biết, tôi không có thẩm quyền.

- Nếu ông muốn, ông cứ bảo là cần phải thẩm vấn thêm lần nữa. Ông có thể bảo là sự gặp gỡ giữa chúng tôi có thể giúp thêm những tài liệu quan trọng. Ngoài người gác cửa, ông sẽ cho một người y tá đáng tin cậy ở luôn trong phòng để nghe chúng tôi nói chuyện.

Người công chức suy nghĩ. Ông ta lại giở hồ sơ ra.

- Theo báo cáo thì anh thuộc nhóm số bảy. Anh không khai tên ai cả. Chúng tôi đã có ở đây các tên Muller, Bose và Welldorf.

Steiner không trả lời.

- Anh có đồng ý khai cho chúng tôi hai tên vào chiều mai và chiều mốt không...

- Tôi sẽ khai vào chiều mốt.

- Chắc không...

- Chắc.

Người công chức nhìn Steiner thật lâu:

- Để xem tôi có thể giúp anh được gì. Bây giờ anh trở lại phòng tối.

- Ông có thể cho tôi xin lại lá thơ...

- Lá thơ phải giữ lại trong hồ sơ chớ.

Ông ta cầm lá thơ lên, ngập ngừng một lúc rồi nhún vai:

https://thuviensach.vn

- Cũng không sao. Trong thơ chẳng có gì đáng chú ý. Anh cầm lấy.

- Cám ơn ông.

Ông công chức nhận chuông gọi người vào dẫn Steiner ra.

- Rất tiếc, nhưng biết làm sao... Tỏ ra nhân đạo là tự chọn con đường xuống địa ngục.

Nắm tay ông ta nện mạnh lên bàn.

Marie tỉnh dậy một lần nữa. Suốt buổi trưa, nàng ở trong trạng thái nửa mê nửa tỉnh. Bây giờ đã nhận rõ ra khuôn mặt chồng. Nàng run giọng vì sợ hãi:

- Anh vẫn còn ở đây sao...

- Anh có thể tới chừng nào cũng được, Marie.

- Sao... Anh nói gì...

- Luật đại xá đã được ban hành. Em không phải lo sợ nữa. Anh ở mãi đây với em.

Marie nhìn Steiner với vẻ nghĩ ngợi:

- Anh nói thế để làm em yên lòng, Joseft…

- Không, Marie, lịnh đại xá đã ban hành hôm qua…

Anh quay sang cô y tá đang sắp soạn những dụng cụ trên bàn:

- Có phải đúng vậy không, cô...

Cô y tá đáp nhỏ:

https://thuviensach.vn

- Đúng!

- Cô vui lòng lại gần đây để vợ tôi có thể nghe rõ hơn.

Người nữ y tá nặng nề bước tới.

- Tôi mới vừa nói xong.

Marie thều thào:

- Cô vui lòng lặp lại.

Không có tiếng trả lời, Marie lại giục:

- Xin cô vui lòng nói rõ hơn.

Người nữ y tá bước tới sát giường, Steiner hỏi:

- Có phải là kể từ hôm qua tôi được ở đây luôn không...

Cô y tá lí nhí:

- Đúng vậy.

- Và tôi sẽ không bao giờ bị bắt nữa...

- Đúng.

- Cám ơn cô.

Steiner nhìn thấy mắt vợ như mờ mịt nhưng Marie không còn đủ sức để khóc nữa.

- Lạy Chúa! Thế là toàn vẹn. Và bây giờ, giữa lúc anh cần đến em thì em lại ra đi…

https://thuviensach.vn

- Em không ra đi đâu, Marie…

- Em muốn ngồi dậy để cùng đi với anh.

- Chúng mình sẽ cùng đi.

Marie cứ nhìn chằm chặp vào mặt chồng trong khi mặt nàng tái xám như màu đất. Mái tóc còn sáng chói dưới ánh nắng chiều giờ đã xám xịt màu đêm như một nguồn sống nào đó vừa tắt đi. Steiner nhận thấy tất cả những báo hiệu đó mà như chẳng thấy. Anh chỉ biết vợ mình còn thở tức là nàng còn sống, mà nàng còn sống thì nàng vẫn là Marie của anh.

Bóng tối đã tràn ngập căn phòng và bên ngoài cửa thỉnh thoảng có tiếng ho khan khiêu khích của Steinbrenner.

Hơi thở của Marie ngắn lại, hổn hển từng chập. Chợt một lúc hơi thở như ngừng lại, chỉ còn nhẹ như gió thoảng rồi tắt ngấm. Steiner vội vàng nắm lấy hai bàn tay vợ – hai bàn tay lạnh ngắt – anh cũng chết theo nàng. Lúc đứng lên để đi ra, anh đã hoàn toàn trở thành một người khác lạ, không cảm giác, một cái vẻ không hồn. Tia nhìn của anh thật dửng dưng. Ra tới ngoài anh được Steinbrenner đón bằng một câu hăm dọa:

- Mầy đã bắt tụi tao đợi luôn ba tiếng đồng hồ. Chuyện này mình sẽ có dịp nói lại với nhau.

Steiner lạnh lùng:

- Tao không ngạc nhiên đâu, Steinbrenner.

Steinbrenner liếm môi:

- Chắc mầy biết mỗi lần nói chuyện với tao người ta phải gọi là “ông Thanh tra”. Nhưng mầy có thể tiếp tục mầy tao với tao… Có điều là mầy sẽ phải trả giá rất đắt bằng máu và nước mắt luôn nhiều tuần.

https://thuviensach.vn

Họ đi xuống thang lầu. Đêm dịu dàng, tất cả cửa sổ đều mở rộng. Steiner ngẩng mặt lên, nghĩ ngợi. Thình lình, anh đẩy mạnh Steinbrenner tới sát một cánh cửa sổ gần đó, nhảy sổ tới và kéo luôn tên bạn bất lương nầy rơi vào khoảng trống từ lầu cao…

Marill buồn thảm bảo:

- Cậu có quyền nhận món tiền nầy. Steiner đã gởi lại tôi, dặn trao cho cậu và Ruth trong trường hợp anh ta không trở lại.

Kern lắc đầu. Bẩn thỉu, hôi hám và buồn thảm, Kern ngồi với Marill trong phòng dưới hầm. Anh vừa từ biên giới tới. Kern đã đi từ Dijon tới theo một đoàn xe vận tải. Anh không thể nào tin được là Steiner đã chết. Kern nói như với chính mình:

- Anh ấy sẽ trở lại. Steiner sẽ trở lại.

Marill sẵng giọng:

- Anh ta không bao giờ trở lại. Bộ cậu không biết là tình hình đã đen tối lắm rồi sao mà cứ ngồi đó nhắc mãi “sẽ trở lại”. Anh ta không còn trở lại. Đây, đọc đi.

Ông ta lấy một bức điện tín nhàu nát đưa cho Kern xem. Bức điện gởi cho chủ quán Verdun, với con dấu từ Bá Linh chỉ mang một dòng chữ ngắn “chúc mừng sinh nhật Otto” Kern ngơ ngác nhìn Marill.

- Vậy nghĩa là sao...

- Như vậy có nghĩa là anh ta đã bị bắt. Chúng tôi đã giao ước là trong trường hợp nầy một người bạn của anh ta sẽ thông báo cho tôi bằng điện tín với lời lẽ như trên. Thôi, cất mấy tờ giấy bạc bẩn thỉu nầy vào đi.

Ông ta đẩy tiền về phía Kern:

https://thuviensach.vn

- Đó là hai trăm bốn mươi quan và còn đây nữa.

Marill vừa nói vừa lấy ra hai quyển sổ con ném tới chỗ Kern:

- Đây là hai vé tàu đi từ Bordeaux tới Tây Ban Nha. Chiếc Tacoma. Tàu khởi hành ngày 18. Ngoài ra cả hai người cũng đã có chiếu khán nhờ sự can thiệp của Uûy ban cứu trợ dân tị nạn.

Kern sững sờ:

- Nhưng…

Marill lại phát cáu:

- Không nhưng gì cả. Đừng gây khó khăn nữa Kern. Chúng tôi đã khổ sở lắm rồi. Đây là chuyện ngàn năm một thuở. Mới cánh nay ba hôm, Uûy ban cứu trợ đã được chính phủ Tây Ban Nha cho biết rằng sẵn sàng đón nhận 150 vạn dân với điều kiện có đủ tiền di chuyển. Chính Klassmannm, phụ trách vấn đề nầy. Ngay khi được tin chúng tôi đã dành chỗ ngay cho cô cậu…

Ông ta ngừng lại, quay ra bảo cô hầu bàn Alsace:

- Yvonne, cho một ly Kirsh.

Yvonne toan đi thì Marill gọi giật lại:

- Cho hai ly.

Yvonne quay lại mìm cười:

- Ông không nói tôi cũng mang tới hai ly.

- Tốt lắm. Thêm một tâm hồn cao thượng.

Marill nói với Kern:

https://thuviensach.vn

- Lại thêm một ngạc nhiên nữa cho cậu. Đem vé tàu và giấy chiếu khán tới trình sở Cảnh sát, người ta sẽ cấp cho cậu giấy phép lưu trú cho tới ngày xuống tàu. Ngay cả trường hợp nhập cảnh lậu cũng không. Uûy ban cứu trợ đã nêu vấn đề đó ra và đã được chấp thuận. Mai cậu có thể tới đó.

Yvonne mang tới hai ly, một ly cỡ bình thường và một ly dùng để uống nước đã rót đầy bia. Cô ta chỉ vào ly lớn nói với Marill:

- Ly này của ông. Cũng tính một giá thôi.

- Cám ơn lắm. Cô bé điệu này!

Ông ta uống cạn một hơi nửa ly:

- Uûa! Sao không uống đi, Kern...

Và lần đầu tiên, Marill nhìn thẳng vào mặt Kern:

- Sao chưa khóc...

- Không khóc được nhưng dầu có khóc cũng chẳng làm gì được. Khốn nạn! Vậy mà tôi cứ nghĩ là Steiner phải trở lại để rồi bây giờ với hai vé tàu và số tiền nầy trong tay… tôi bỏ đi, bỏ đi để sống an toàn nhờ vào việc anh ấy không trở lại. Ông có nhận thấy sự bỉ ổi đó không...

- Không. Tôi chẳng nhận thấy gì cả. Hay đó chỉ là những tình cảm nhảm nhí thôi. Không có gì cần phải hiểu. Vẫn là chuyện muôn đời. Thôi, uống đi. Hãy uống như chính Steiner đã uống. Mẹ kiếp, bộ cậu tưởng tôi không có trái tim sao...

Kern uống cạn ly:

- Đã thấy đỡ đôi chút. Cho tôi điếu thuốc, Marill.

https://thuviensach.vn

Kern hút một hơi dài. Khói thuốc quyện dưới mắt hiện thành khuôn mặt Steiner. Một khuôn mặt khinh đời, hơi nghiêng về phía trước chập chờn qua ánh nến trong nah2 giam thành Vienne. Anh còn nghe câu nói của Steiner đêm ấy”Sao... Cậu bé... ”.

- Ruth đã biết chưa...

- Rồi.

- Ruth đi đâu...

- Không biết. Có lẽ ra văn phòng cứu trợ. Cô ấy không biết cậu về.

- Chính tôi cũng không biết lúc nào mới tới. Ở Tây Ban Nha có làm việc được không...

- Phải có chớ. Nhưng hiện giờ mình không biết việc gì. Người ta bảo đảm là sẽ cấp thẻ cư trú và giấy phép hành nghề.

- Tôi không biết một tiếng Tây Ban Nha nào cả.

- Cứ học là phải biết.

Kern gật đầu. Marill nghiêng mình tới, giọng ông ta nghe khác hẳn:

- Kern, tôi biết là không phải dễ đâu. Nhưng tôi khuyên cậu nên đi. Đừng suy nghĩ thêm nữa, cứ đi. Hãy rời xa Aâu châu. Thế nào rồi cũng có chuyện xảy ra ở đây… Một dịp may như thế nầy không bao giờ có được lần thứ hai. Cậu và Ruth hãy đi đi. Ở đây…

Ông ta uống cạn phần bia còn lại. Kern hỏi:

- Ông sẽ đi với chúng tôi...

- Không.

https://thuviensach.vn

- Bộ tiền không đủ cho ba người sao. Tôi và Ruth vẫn còn một ít.

- Đó không phải là vấn đề. Tôi phải ở lại đây. Chuyện gì xảy ra cũng được. Đây là những chuyện không bao giờ giải thích được.

- Tôi hiểu.

Marill bỗng đứng lên:

- Ruth tới rồi đấy. Dầu tôi phải ở lại và các người ra đi, các người có hiểu thế nào không...

- Hiểu, Marill.

- Cám ơn Thượng đế!

Ruth đứng bất động trên ngưỡng cửa, rồi nàng chạy nhào tới:

- Kern, anh về tới hồi nào...

- Cách đây nửa giờ.

- Anh đã biết…...

- Biết rồi. Marill vừa mới nói.

Kern nhìn quanh, Marill đã biến mất. Ruth ngập ngừng:

- Anh cũng biết…!

- Biết cả. Thôi đừng nói chuyện đó nữa. Chúng mình ra phố một chút. Anh muốn rời khỏi căn phòng tối ám nầy.

- Phải, mình nên đi ra ngoài.

https://thuviensach.vn

Ruth và Kern đi về phía Champs - Eùlysees. Trăng lưỡi liềm treo lơ lửng trên nền trời xanh lục. Không khí như bạc trắng ra, trong suốt và hiền dịu.

Họ im lặng đi bên nhau. Mãi một lúc lâu sau, Kern chợt hỏi:

- Em có biết Tây Ban Nha ở đâu không...

Ruth lắc đầu:

- Chỉ biết trên bản đồ. Ngay bây giờ em cũng không biết nước Đức ở đâu.

Kern nhìn người yêu và nắm lấy tay nàng:

- Mình phải đi mua một quyển văn phạm để học tiếng Tây Ban Nha.

- Em mới mua hôm qua.

Kern cười:

- Tốt quá. Đây là cơ hội để mình nhìn thấy chân trời, có phải thế không...

Ruth nhè nhẹ gật đầu.

Họ tiếp tục đi, băng ngang qua một công viên. Những mầm non đã bắt đầu nhô lên trên các cành cây. Aùnh đèn mờ ảo chập chờn như từ dưới đất phụt lên, leo dài trên các thân cây dẻ như những ngọn ma trơi. Đất trong các khu vườn đã được xới lên. Mùi đất mới xông pha trộn lẫn mùi với mùi xăng, dầu bềnh bồng trên đại lộ.

Các luống hoa xuân trong một vài khoảnh vườn quanh quất đó đây đã khoe màu. Trong cảnh sắc hoàng hôn, hoa tươi vẫn chưa chịu khuất mình. Đó là giờ công tư sở đều đóng cửa và lưu thông nghẽn chẹt.

https://thuviensach.vn

Kern dừng lại nhìn Ruth:

- Người đâu mà đông quá!

Ruth nhỏ nhẹ nói theo:

- Vâng, người đâu mà đông quá!

https://thuviensach.vn

Lửa Yêu Thương Lửa Ngục Tù

A Novel

ERICH MARIA REMARQUE

Author of the World War I masterpiece
All Quiet on the Western Front

iSach.info

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 1

Bộ xương 509 từ từ ngoi đầu dậy và mở mắt ra. Hắn không hiểu mình đã ngất đi hay chỉ là một cơn ngủ thiếp thôi. Cho tới bây giờ, chẳng còn gì để phân biệt nổi giữa điều này với điều kia, đói và mệt lả từ lâu đã khiến cho sự lầm lẫn ấy thành thói quen, cả hai đều đang chìm sâu tận đáy lầy, nơi mà chẳng một vật gì có thể trồi lên được cả.

B

509 nằm bất động một lúc để nghe ngóng. Đó cũng là một quy lệ của trại, không một ai biết được nguy cơ sẽ đến từ hướng nào, cho nên càng cố bất động càng có lợi vì không gợi đến sự chú ý của lính canh hoặc bị coi như là đã chết - một thứ quy luật đơn giản của thiên nhiên đối với loài súc vật.

Hắn không thấy có gì khả ngại. Các tay xạ thủ đại liên ở tháp canh phía trước đang ngủ gà ngủ gật, phía sau hắn cũng thế, mọi vật đều yên tĩnh. Cẩn thận, hắn xoay đầu nhìn ra phía sau.

Trại tập trung Mellern đang bình thản phơi mình trong nắng. Sân điểm danh to rộng mà bọn lính Đức SS thường gọi đùa là "khiêu vũ trường" hoàn toàn trống vắng. Sự hiện diện gần như duy nhất lúc bấy giờ là bốn xác người đang đong đưa trên các trại gác ở phía phải cổng vào, tay bị trói quặt ra sau. Những người này bị treo lên ở một chiều cao vừa đủ để chân không chạm đất. Hai tên canh lửa của lò hỏa thiêu người, đang đùa nghịch với

https://thuviensach.vn

mấy mảnh than vụn ném vào những kẻ bị treo. Chẳng một ai động đậy. Họ đã bị treo trên giá gỗ bắt tréo từ hơn nửa giờ qua và bây giờ đều bất tỉnh.

Các dãy nhà tù của trại lao công đều vắng lặng, hầu hết vẫn còn ở bên ngoài. Trên các con đường nhỏ hẹp thỉnh thoảng qua lại một vài bóng tù nhân làm tạp dịch. Bên trái cổng vào, ngay phía trước chuồng cực hình, Đội trưởng SS Breuer đang ngồi đó. Trước mặt hắn là một cái bàn tròn nằm dưới nắng, hắn đang uống cà-phê. Mùa Xuân năm 1945, loại cà-phê nguyên chất thật khan hiếm, tuy vậy tên Đội trưởng Đức này vừa mới siết cổ xong hai người Do Thái bị giam rục trong xà-lim đến sáu tuần và hắn coi đó là một cử chỉ nhân đạo cần được tưởng thưởng. Ngoài cà-phê, nhà bếp còn dọn cho hắn một dĩa bánh. Breuer ăn chầm chậm với vẻ khoái trá, hắn thích nhất là loại nho không hột trộn với bột mì đẫm mỡ. Người Do Thái già không còn đủ sức vùng vẫy nhưng người nhỏ tuổi hơn đã làm cho hắn phải chật vật, hắn phải đấm đá một lúc lâu. Breuer nhăn mặt trong dáng điệu buồn ngủ và lơ đãng nghe những âm thanh rời rạc của ban nhạc riêng trong trại đang tập dượt phía sau vườn. Dàn nhạc đang hòa tấu điệu luân vũ "Bông hồng từ phương Nam" - một bản nhạc mà viên Chỉ huy trưởng của trại tập trung là Neubauer ưa chuộng.

509 nằm đối diện với ngôi trại, sát dãy lao xá làm bằng gỗ được ngăn cách với trại lao công bởi một hàng rào kẽm gai. Các dãy lao xá bên này hợp thành Tiểu trại. Đây là nơi giam giữ các tù nhân kiệt sức, không thể làm việc nổi. Họ ở đó để chờ chết. Hầu hết đều chết rất mau, nhưng lại có những kẻ chưa chịu chết hẳn trong khi các tù nhân kiệt sức khác được đưa tới, do đó các dãy lao xá lúc nào cũng đông nghẹt. Thường thường kẻ hấp hối nằm chồng lên nhau ở hành lang hoặc gục ngã bên ngoài. Trại Mellern không có phòng hơi ngạt. Viên Chỉ huy trưởng thường kiêu hãnh về việc đó. Ông ta giải thích, tại Meilern người chết được chết tự nhiên.

Tiểu trại còn có tên là "Trại Xót Thương" - dầu rằng chỉ có một đôi người đủ sức để nhận lãnh sự thương xót không quá một hoặc hai tuần. Tuy

https://thuviensach.vn

vậy, ở lao xá 22 vẫn có một nhóm tù chai đá. Với một chút ý thức khôi hài bi thảm còn sót lại, nhóm tù nhân này tự gọi là nhóm Lão Làng. 509 là người của nhóm. Hắn được đưa tới Tiểu trại bốn tháng trước và chẳng hiểu nổi tại sao mình vẫn còn sống.

Khói bốc lên từ lò thiêu người làm thành những đám mây. Gió mang các đám mây ấy rà rà trên trại và hơi nước như đượm thắm vào lao xá. Khói và hơi nước chở theo mùi khét lẹt của mỡ người bị hỏa thiêu khiến buồn nôn. 509 tự biết không thể nào làm quen được với mùi vị đó, dầu có phải ở lại đây đến 10 năm nữa. Hôm nay, hai người trong nhóm Lão Làng đã chết và được mang tới lò hỏa thiêu vào lúc trưa, đó là anh thợ sửa đồng hồ Jan Sibelski và giáo sư Đại học Bachsbaum. Trên thực tế, Buchsbaum không còn nguyên vẹn: 3 ngón tay, 17 chiếc răng, tất cả móng chân và bộ phận sinh dục đều bị mất mát. Những thứ này bị mất mát trong khi ông ta được bọn Đức Quốc Xã chỉ dạy cách trở thành con người hữu dụng. Riêng câu chuyện bộ phận sinh dục của Buchsbaum đã trở thành một trò cười thích thú tại các buổi "dạ hội văn hóa" hàng tuần của bọn SS. Đó là sáng kiến của tên Đội trưởng Guenther Steibrenner, vừa mới thuyên chuyển tới. Thật là giản dị cũng như những phát minh lớn - chỉ cần chích một mũi thuốc chứa thật nhiều ắc-xit hydrocloric, thế là xong. Nhờ đó mà tên Đội trưởng này được các đồng chí hắn trọng nể.

Buổi chiều tháng Ba thật êm ả, mặt trời đem tới một chút ấm áp. Dầu vậy, 509 vẫn cảm thấy lạnh tuy đã mặc thêm ba lớp áo khác ngoài bộ y phục của chính hắn: chiếc áo cánh của Joseph Bucher, áo ngoài của Lebenthal - một gã buôn đồ cũ - và chiếc áo lạnh rách tươm của giáo sư Buchsbaum mà nhóm Lão Làng đã giữ lại trước khi đưa xác tới lò thiêu. Nhưng đối với một người cao gần một thước tám mà cân nặng không đầy bốn mươi kí, thì loại áo ấm bằng lông cũng không đủ làm cho bớt lạnh.

509 có quyền được nằm phơi nắng nửa giờ. Sau đó, hắn sẽ trở về trại, trao lại những chiếc áo đã mượn và cả cái áo của hắn cho một người khác

https://thuviensach.vn

tới phiên ra tắm ánh mặt trời. Đó là cách xếp đặt của nhóm Lão Làng kể từ khi mùa rét mướt đi qua. Một vài người trong nhóm đã không phải cần tới biện pháp này. Họ đã quá kiệt sức và sau khi chịu đựng những cơn lạnh tàn phá của mùa Đông, họ chỉ muốn được chết yên lặng trong lao xá, nhưng trưởng phòng Berger cố nài nỉ rằng bất cứ ai còn đủ sức bò đều nên ra ngoài trời để hít thở đôi chút không khí trong lành. Người sẽ ra kế tiếp là Westhof rồi tới Bucher. Riêng Lebenthal thì từ chối, hắn còn có việc làm đáng kể hơn.

509 quay người lại. Trại nằm trên một ngọn đồi và giờ đây hắn có thể nhìn thấy thị trấn qua hàng kẽm gai. Thị trấn nằm trong thung lũng, phía dưới xa, tắm ánh sáng mùa Xuân. Vượt trên các mái nhà là gác chuông của những giáo đường. Đây là một thị trấn xưa cũ với nhiều giáo đường và thành lũy, với những con lộ xanh mướt, những cây chanh và những ngõ hẹp ngoằn ngoèo. Phía Bắc thị trấn là khu phố tân thời với những con đường khang trang, nhà ga trung ương, các cao ốc cho thuê, các xí nghiệp và những lò đúc đồng, sắt, nơi mà các toán tù nhân lao tác tới làm việc hằng ngày.

Con sông chảy qua thành phố theo một đường vòng cung rộng phản chiếu mơ màng hình ảnh những chiếc cầu lẫn lộn trong bóng mây.

509 hạ đầu xuống vì không thể ngẩng thẳng quá lâu. Khi những bắp thịt cổ chỉ còn là những sợi dây co rút thì cái đầu trở nên một gánh nặng - vả lại khi nhìn khói bốc lên từ các ống thoát trên các mái nhà, người đang đói lại càng thấy đói cào hơn. Dạ dày đã nhiều năm quen chịu đựng thì đói chỉ còn là một cảm giác buồn nản thường xuyên. Chính cơn đói trong đầu mới thật là thảm hại. Cơn đói này đánh thức nhiều ảo giác và chẳng bao giờ buông tha. Ngay cả trong giấc ngủ, nó cũng tiếp tục gậm nhắm. Trong mùa Đông, 509 đã phải mất trọn ba tháng để xóa mất hình ảnh của những miếng khoai chiên. Hắn đã từng bị mùi thơm lừng của khoai chiên đuổi bắt ngay cả

https://thuviensach.vn

những lúc sống giữa mùi hôi thúi của nhà cầu. Bây giờ tới phiên thịt mỡ. Thịt mỡ và trứng.

Hắn nhìn vào chiếc đồng hồ mạ kền nằm dưới đất bên cạnh hắn. Lebenthal đã cho hắn mượn chiếc đồng hồ này. Đây là vật trân quý nhất của trại. Một tù nhân người Ba Lan tên Julius Silber, chết từ lâu, đã lén đem chiếc đồng hồ này vào trại từ nhiều năm qua.

509 thấy còn 10 phút nữa, tuy vậy hắn cũng quyết định bò trở về trại. Hắn không muốn lại ngủ thiếp đi. Một lần nữa, hắn cẩn thận ném một cái nhìn dò xét xuống con đường cái của trại. Chẳng có gì đáng gọi là nguy hiểm cả. Hắn không muốn điều đó xảy tới. Thái độ dè dặt là một thông lệ của những kẻ không muốn khinh xuất hơn là một sự sợ sệt thật sự.

Tiểu trại gần như đang ở trong tình trạng của hàng rào y tế vì chứng kiết lỵ, do đó bọn lính SS rất ít khi tới đây. Ngoài ra, suốt thời gian chiến tranh, sự kiểm soát toàn trại đã có phần lỏng lẻo. Chiến tranh tự nó đã là một điều đáng lưu tâm hơn, và phần lớn các đơn vị canh phòng SS - từ trước tới nay chẳng biết làm gì hơn là dũng cảm hành hạ và sát hại các tù nhân không phương tiện tự vệ - đã bị gởi ra mặt trận. Hiện thời, vào mùa Xuân 1945, trại chỉ còn lại một phần ba quân số lính SS của lúc trước. Khá lâu rồi, công việc điều hành nội trại dường như do chính các tù nhân đảm trách. Mỗi dãy nhà tù đều có một đại diện lao xá và nhiều trưởng phòng, các toán tù lao tác đặt dưới quyền của cai thợ và đốc công, và toàn trại thì do các đại diện trại điều khiển. Tất cả đều là tù nhân. Kiểm soát những tù nhân có chức vị này là các trại trưởng, lao xá trưởng và toán trưởng. Bọn này là hạ sĩ quan và sĩ quan SS. Trong thời kỳ đầu, trại Mellern chỉ giữ toàn tù nhân chánh trị, nhưng những năm kế tiếp, người ta lại cho tống vào khá đông bọn tù thường phạm mà các khám đường quanh vùng không còn đủ chỗ chứa. Các loại tù được phân biệt bởi màu sắc của dấu hiệu hình tam giác may liền vào áo của tù nhân bên trên các số đính bài. Tù chánh trị mang dấu hiệu đỏ, tù

https://thuviensach.vn

thường phạm thì dấu hiệu xanh lá cây. Riêng người Do Thái thì mang dấu hiệu màu vàng của hai bình tam giác hợp lại thành ngôi sao David.

509 vắt chiếc áo ngoài của Lebenthal và cái áo cánh của Bucher lên vai và bắt đầu bò về phía lao xá. Hắn thấy mỏi mệt hơn thường lệ. Ngay cả bò đi hắn cũng cảm thấy khó khăn. Mặt đất dưới hắn đã bắt đầu xoay chuyển. Hắn dừng lại, nhắm mắt và hít hơi thật sâu. Ngay lúc đó, hắn chợt nghe tiếng còi rú lên từ phía thị trấn.

Thoạt tiên chỉ có hai tiếng còi. Vài giây sau, nhiều còi khác rú theo và chẳng bao lâu dường như toàn thể thành phố đều thét vang lên. Tiếng rú thoát lên từ mái nhà, vọt ra từ đường phố, vút đi từ lầu cao và cơ xưởng, trải dài trong nắng, không có gì chuyển động trong âm thanh đó nhưng nó đã rú lên bất thần như tiếng rú của một con vật tê liệt nhìn thấy cái chết trước mắt mà không thể nào trốn tránh - đó là những tiếng còi điện hòa hợp với còi hơi nước vút cao lên nền trời yên lặng.

Tự động, 509 mọp xuống. Không ai được phép ra khỏi lao xá giữa lúc có còi báo động về một cuộc không tập. Hắn muốn thử đứng lên để chạy nhưng tự biết không đủ sức để chạy nhanh, vả lại trại hãy còn cách xa, trong khi ấy một tên lính canh nào đó rất có thể bắn vào hắn. Với tất cả sự nhanh nhẹn của một người kiệt sức, hắn bò lùi về phía sau, nép mình trong một lỗ trũng, nằm rạp xuống, dùng các chiếc áo phủ lên khắp mình. Trông hắn như một người đột nhiên ngã chết. Điều này xảy ra quá thường nên chẳng làm ai nghi ngờ cả. Thời gian báo động có lẽ chẳng kéo dài. Trong những tháng sau này, cứ vài ngày là có một lần báo động nhưng chẳng có gì xảy ra. Phi cơ luôn luôn bay về hướng Hanover và Bá Linh.

Đến lượt còi báo động trong trại rú theo. Rồi, một lúc sau, còi báo động rộ lên lần thứ hai. Tiếng rú vút lên rồi hạ xuống như một dĩa nhạc đã mòn đang quay trong một máy hát khổng lồ. Phi cơ đang tới gần thị trấn, 509 cũng biết rõ như thế nhưng hắn chẳng bận tâm. Kẻ thù của hắn không phải là kẻ mà cả thị trấn dưới kia đang thét lên chống đối. Kẻ thù của hắn là một

https://thuviensach.vn

xạ thủ đại liên nào đó chợt nhận ra thì hắn không khỏi chết. Những gì xảy ra bên ngoài hàng rào kẽm gai không liên quan gì tới hắn.

Hắn thở khó khăn. Khoảnh không khí ngột ngạt dưới lớp áo phủ kín biến thành một màn bông xốp màu đen chồng chất lên nhau càng lúc càng dầy. Hắn nằm trong lõm đất như nằm trong mộ - và lần lần đối với hắn dường như đó là một mộ huyệt thật sự - tưởng chừng không còn bao giờ ngồi dậy được nữa và đây là giây phút cuối cùng bắt hắn phải nằm lại rồi chết vì không thể vượt qua được cơn mệt lả cuối cùng mà hắn đã chiến đấu từ lâu. Hắn cố gắng chống chỏi nhưng chỉ được đôi phần, hắn chỉ cảm thấy một sự đợi chờ cam phận kỳ lạ đang dàn trải bên trong hắn, bên trong hắn và bên ngoài hắn dường như đột nhiên mọi vật đang chờ đợi - dường như cả thành phố cũng đang chờ đợi. Tình trạng đó cũng giống như thời gian khởi đầu của một cảnh nhật thực khi tất cả màu sắc biến thành màu chì và thế giới mờ ảo đi vì mặt trời đã chết - một khoảng trống không, một sự đợi chờ không hơi thở để khám phá xem một lần nữa tử thần đã đi qua chưa...

Sức chấn động không mãnh liệt nhưng bất ngờ. Nơi xảy ra dường như là khu vực được bảo vệ nhiều hơn hết. 509 cảm thấy như có một sự xô đẩy mạnh từ dưới đất lên, chạm trúng dạ dầy. Ngay lúc đó, tiếng còi lanh lảnh bị cắt ngang bởi một âm thanh cao vút như thép ngân. Âm thanh này vang rền thịnh nộ, tương tự như tiếng còi nhưng hoàn toàn không phải thế. 509 không hiểu âm thanh ghê rợn đó hay sự xô đẩy của mặt đất đồng lúc với tiếng khua đổ vỡ đến với hắn trước tiên - nhưng hắn biết rằng đã có chuyện xảy ra và việc đó đang tái diễn gần hơn và dữ dội hơn, phía trên và bên dưới hắn. Hắn hiểu là chuyện gì đã xảy ra... lần đầu tiên những phi cơ ấy không tiếp tục bay ngang qua. Thị trấn đang bị ném bom.

Mặt đất lại rung chuyển. 509 cảm thấy như có nhiều khúc cao su từ dưới đất quật vào người hắn. Thình lình hắn tỉnh ra. Sự mệt lả của Tử thần đã biến mất như làn khói trước cơn giông. Mỗi cú đánh từ dưới đất biến thành một đòn bổ vào đầu. Hắn tiếp tục nằm im một lúc - rồi, gần như không biết

https://thuviensach.vn

đang làm gì, hắn cẩn thận thò một bàn tay ra và dở chiếc áo ngoài lên cao vừa đủ để nhìn xuống phía thị trấn.

Chầm chậm và khoái hoạt, nhà ga xe lửa sụm xuống rồi tự bốc lên không. Với dáng vẻ dường như phong nhã, vòm nhà vàng ánh của trụ sở bay vượt khỏi các tàng cây trong công viên và biến mất. Những tiếng nổ dữ dội dường như không phải từ đó phát ra - mọi việc đều diễn ra hết sức chậm chạp. Ngay cả tiếng súng phòng không cũng chìm lấp trong những tiếng nổ ấy giống như những tiếng kêu ăng ẳng của loài chó săn lẩn khuất trong tiếng sủa vang của chó Đan Mạch. Cùng lúc với một âm thanh vang động mãnh liệt kế tiếp, một trong những gác chuông của giáo đường St. Catherine bắt đầu sụp đổ. Gác chuông này cũng rơi từ từ và tan vỡ trong im lặng thành nhiều mảnh vụn - trông như cảnh phim quay chậm chớ không phải là sự thật.

Hằng trăm suối hơi bốc lên như hình cái nấm giữa những ngôi nhà. 509 vẫn chưa cảm nhận đó là sự tàn phá, các hung thần vô hình đang đùa giỡn ở dưới kia, chỉ có thế thôi. Tại các khu vực còn nguyên vẹn, khói bếp vẫn tiếp tục bình thản vươn cao từ các ống thoát, mặt sông vẫn phản chiếu bóng mây như lúc nãy, và các cụm khói cao xạ đang viền kín một khoảng trời trông như một chiếc gối vô hại sút sổ hết đường may làm túa ra những lọn bông gòn trắng xám.

Một quả bom rơi lạc bên ngoài thị trấn chúi xuống cánh đồng nằm trên đường đi tới trại. Dầu vậy, 509 vẫn không cảm thấy sợ hãi chút nào, tất cả đều hãy còn quá xa đối với cái thế giới nhỏ hẹp mà hắn đang sống. Ở cái thế giới của hắn, người ta chỉ sợ những điếu thuốc đỏ rực châm vào mắt và ngọc hành, những tuần lễ bị bỏ đói trong chuồng - một loại quan tài bằng đá không đủ chỗ để đứng hay nằm - ở đó người ta chỉ sợ thứ hình cụ làm dập thận, căn phòng tra tấn nằm bên cánh trái gần cửa vào trại, các Đội trưởng Steinbrenner, Breuer, Chỉ huy trưởng Weber - tuy nhiên, tất cả những thứ sợ hãi cũng đã phai nhòa phần nào kể từ khi 509 được dời tới Tiểu trại. Người

https://thuviensach.vn

ta cần phải tập quên thật nhanh để có thể tìm ra sức mạnh hầu tiếp tục sống. Vả lại, sau khoảng mười năm, trại Tập Trung Mellern đã bắt đầu nản với trò hành hạ, ngay đến một tên lính mới SS nặng mùi chủ nghĩa cũng cảm thấy chẳng hứng thú khi đày ải những bộ xương người. Những bộ xương này chẳng chịu được bao lâu lại không thể phản ứng ra hồn. Chỉ khi nào gặp được một tù nhân mới còn khỏe mạnh để đủ sức chịu đau đớn thì lòng yêu nước của bọn lính Đức mới có dịp bừng lên. Vào dịp đó, người ta lại nghe tiếng gào thét kinh hoàng trong đêm và các tên lính SS mới có vẻ linh hoạt hơn như vừa được ăn một bữa thịnh soạn có sườn heo chiên với khoai tây, cải đỏ. Nếu không gặp những cơ hội ấy thì các trại giam ở Đức có vẻ nhân đạo, nhất là trong những năm có chiến tranh. Người ta chẳng làm gì khác hơn là tống vào phòng hơi ngạt, đánh đập và bắn bỏ, hoặc bắt những cái xác vô hồn làm việc cho đến kiệt sức rồi bỏ đói. Sự kiện là đã có người còn sống đôi khi bị đưa vào lò thiêu để đốt chung với xác chết chỉ vì đã bất tỉnh bởi làm việc quá sức, cũng như trên thực tế đã có người không thể cử động được trong một thời gian khá lâu vì kiệt sức chớ không phải vì chủ trương hành xác. Thỉnh thoảng, chuyện tàn nhẫn chỉ xảy ra khi cần phải dọn chỗ thật nhanh cho những đoàn tù đông đảo khác được gởi tới. Ngay cả những người đói sắp chết trong số các tù nhân mất khả năng làm việc cũng không bị đối xử quá tàn bạo tại trại Mellern. Ở Tiểu trại, người ta vẫn có chút ít để ăn và với số thực phẩm nhỏ nhoi này, nhóm Lão Làng trong đó có 509 đã khéo thu xếp nên tạo được kỷ lục sống dai.

Cuộc không tập kết thúc bất ngờ. Chỉ còn lại tiếng nổ dòn của các khẩu cao xạ. 509 nhấc chiếc áo phủ đầu cao hơn lên để có thể nhìn thấy tháp canh có bố trí súng đại liên gần nhất. Tháp canh bỏ trống. Hắn nhìn sang bên phải rồi bên trái. Các trạm gác khác tại những nơi này cũng trống không. Tất cả các lính canh SS đã leo xuống để tìm chỗ an toàn, bọn chúng đã có sẵn những hầm trú ẩn kiên cố sát bên cạnh các dãy lao xá. 509 ném chiếc áo sang bên và bò tới bên hàng rào kẽm gai. Hắn chống người lên khuỷu tay và nhìn xuống thung lũng.

https://thuviensach.vn

Bây giờ, thành phố bốc cháy khắp nơi. Những gì trước đây trông phong nhã đã biếến thành một thực tế: lửa khói và tàn phá, vàng vọt và đen đủi như một loài nhuyễn thể động vật khổng lồ. Biển khói tràn ra đường phố và nuốt chửng những ngôi nhà. Lửa sáng rực mọi nơi. Từ trụ sở Hỏa xa, một vầng tia lửa bắn vọt lên. Tháp chuông sụp đổ của giáo đường St. Catherine bắt đầu cháy rực, chung quanh là những lưỡi lửa giống như những tia chớp. Nhưng trên không, mặt trời vẫn lạnh lùng chiếu rọi ánh vàng hực như chẳng có gì xảy ra, và vòm trời vẫn trong xanh, tươi tỉnh trong khi các khu rừng và những dãy núi chung quanh bình thản phơi mình - dường như chỉ riêng thành phố đang bị xét xử bởi một quyền lực vô hình âm độc.

509 nhìn sững. Hắn quên mất hết mọi dè dặt và nhìn sững xuống. Hắn chỉ biết thị trấn này qua hàng rào kẽm gai và chưa bao giờ bước chân tới đó, nhưng suốt mười năm bị giam tại trại, thị trấn đối với hắn còn là một cái gì khác hơn một thị trấn.

Thoạt tiên, đó là hình ảnh không thể chấp nhận của sự mất tự do. Ngày này qua ngày khác, hắn đã nhìn sững xuống đó - hắn đã nhìn thấy thị trấn với cuộc sống phóng túng của nó ngay sau khi bị viên trại trưởng Weber hành hạ đến nỗi không còn bò được nữa - hắn đã nhìn thấy nó với các lâu đài và nhà cửa san sát trong khi hắn bị treo trên gác gỗ bắt tréo với hai tay lọi xương, hắn đã nhìn thấy nó với những chiếc thuyền trên sông và những chiếc xe hơi chạy giữa mùa Xuân trong khi hắn tiểu tiện ra máu vì đôi thận dập nát, mắt hắn nóng ran lên mỗi lần nhìn thấy nó và nó là hiện thân của tra tấn, một cuộc tra tấn cộng thêm với những vụ tra tấn khác của trại giam.

Từ đó, hắn bắt đầu oán hận thành phố này. Thời gian trôi qua và chẳng có gì thay đổi ở đó cả, mặc dầu có quá nhiều biến đổi ở trên này. Khói bếp ở đó vẫn tiếp tục bốc lên hằng ngày không hề bị truyền nhiễm bởi hơi khói của lò thiêu người, các vận động trường và công viên ở đó vẫn đông nghẹt người vui đùa trong khi hàng trăm người ngã gục trên sân điểm danh trong trại. Hằng đoàn người sung sướng nghỉ lễ và cứ mỗi mùa Hè lại đưa nhau

https://thuviensach.vn

vào rừng du ngoạn giữa lúc hàng đoàn tù nhân kéo lê những kẻ bị sát hại trong bọn họ. Hắn oán hận thị trấn bởi vì hắn nghĩ rằng hắn và bao nhiêu tù nhân đã bị bỏ quên.

Nhưng sau cùng, lòng oán hận ấy cũng tắt ngấm. Cuộc chiến đấu vì một mẩu bánh đã trở thành quan trọng hơn bất cứ gì khác, và cũng tương đồng với nhau như thế, hắn biết rằng lòng oán hận và kỷ niệm có thể đưa tới sự tự hủy diệt cũng dễ dàng như sự đau khổ. 509 đã học được cách tự đóng kín bản ngã, cách quên khuấy và chẳng còn buồn lưu tâm đến bất cứ gì ngoài sự thật trần truồng từ giờ này sang giờ khác. Hắn đã quen lạnh lùng đối với thị trấn, và cảnh sắc không thay đổi kể từ đó chỉ là một biểu tượng buồn thảm của sự kiện cho thấy là định mạng của hắn cũng không còn có thể thay đổi nữa.

Bây giờ nó đang bốc cháy. Hắn cảm thấy đôi tay run rẩy. Hắn cố gắng giữ yên nhưng không được, đã thế lại còn run hơn. Mọi bộ phận trong cơ thể hắn đột nhiên rã rời, chẳng liên hệ gì nhau. Đầu hắn đau nhức, trống rỗng dường như có ai đang gõ bên trong.

Hắn nhắm mắt lại. Hắn không muốn thế. Hắn không muốn sự việc tái diễn bên trong hắn. Hắn đã đập nát và chôn vùi mọi hy vọng và hắn đã phải trả thật nhiều đau đớn cho sự chôn vùi ấy. Hắn khoanh tay lên mặt đất và úp mặt xuống. Thành phố kia không liên can gì tới hắn. Hắn không muốn nó dây dưa với hắn.

Hắn không muốn dính líu gì như trước đó để cho mặt trời chiếu vào mảnh da bẩn thỉu đang bao quanh sọ hắn, hắn muốn thở, muốn giết chí rận chớ không cần suy nghĩ - như hắn đã làm từ lâu.

Hắn không thể làm vậy. Sự run rẩy bên trong hắn không ngừng lại. Hắn nằm ngửa ra, buông xuôi cả tay chân. Phía trên hắn là vòm trời với những cụm mây nho nhỏ do khói đạn cao xạ làm ra. Những cụm khói tan mau trước gió. Hắn nằm như thế một lúc, rồi hắn cảm thấy không thể đứng lên

https://thuviensach.vn

được nữa. Vòm trời biến thành một vực thẳm trắng xanh, trong đó hắn dường như đang bay lượn. Hắn xoay người và ngồi dậy. Hắn không nhìn xuống thành phố nữa. Hắn nhìn vào trại giam, cái nhìn của hắn dường như lần đầu tiên muốn tìm sự che chở từ nơi đó.

Các dãy trại vẫn phơi mình dưới nắng. Trên sân "khiêu vũ" bốn tù nhân bị treo vẫn còn lủng lẳng trên giá gỗ bắt tréo. Viên Đội trưởng Breuer đã biến dạng, nhưng khói từ trong lò thiêu người vẫn tiếp tục bốc lên cao, chỉ có điều là mong manh hơn. Có lẽ trong lò chỉ còn xác trẻ con hoặc lệnh tạm ngưng đốt đã được ban ra.

509 cố bắt mình chú ý tới mọi vật một cách cẩn thận. Đây là thế giới của hắn. Nó không bị trúng bom. Nó nằm đó, độc hại như bao giờ. Chính nó đã ngự trị hắn, và tất cả những gì ngoài kia, vượt khỏi rào kẽm gai, đều không liên quan gì tới hắn.

Ngay lúc đó, tiếng súng cao xạ chợt im. Hắn có cảm giác như bị đánh thốc bởi vì vòng đai tiếng động đang siết quanh hắn đã bị vỡ tan. Trong một giây, hắn nghĩ là mình đang nằm mộng và chợt tỉnh giấc. Dưới kia thành phố còn đang bốc cháy. Khói lửa và tàn phá, và dầu sao thì nó cũng cố chút gì liên can với hắn. Hắn không nhận ra được những gì đã trúng bom. Hắn chỉ thấy khói và lửa, kỳ dư đều mập mờ, nhưng điều này không đáng kể. Thành phố đã bị cháy, cái thành phố mà hắn cứ tưởng là không bao giờ đổi khác như trại giam của hắn.

Hắn bò đi. Thình lình hắn quỵ xuống dường như tất cả những khẩu súng máy của mọi tháp canh đang chĩa cả vào hắn. Hắn nhìn quanh thật mau. Chẳng có gì xảy ra. Ngay cả các con đường đều vắng bóng người. Các tháp canh đều trống rỗng. Nhưng điều đó chẳng giúp ích gì cả, một cơn sợ dữ dội phút chốc chụp lấy hắn như một bàn tay nắm cổ hắn và lay mạnh. Hắn không muốn chết. Không thể chết lúc này! Cũng không thể chết nữa! Hắn gấp rút vơ lấy đống áo và bò ngược lại. Chiếc áo của Lebenthal làm vướng víu, hắn rên rỉ, mắng chửi, kéo nó ra khỏi gối và tiếp tục bò về phía lao xá

https://thuviensach.vn

một cách vội vã, khích động mạnh và hoang mang, dường như hắn đang chạy trốn một thứ gì khác hơn là tử thần không thôi.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 2

Dãy 22 chia làm hai cánh, mỗi cánh đặt dưới sự điều hành của hai trưởng phòng. Khu thứ hai của cánh thứ nhì là nơi chen chúc của nhóm Lão Làng. Đây là khu vực chật hẹp nhất và ẩm thấp nhất nhưng điều này chẳng làm họ quan tâm. Vấn đề quan trọng đối với họ là được ở bên nhau. Có thế họ mới tăng cường được sức đề kháng. Chết chóc là một thứ bệnh truyền nhiễm, càng sống riêng rẽ càng dễ gục ngã trong sự xôn xao chung, dầu muốn hay không. Do đó, liên kết với nhau là hình thức chống chỏi hữu hiệu hơn. Khi một người cảm thấy sắp bỏ cuộc, bạn đồng lao của hắn sẽ giúp hắn vượt qua. Nhóm Lão Làng không phải sống dai vì được ăn uống đầy đủ, họ sống được là nhờ biết tiết kiệm đôi chút sức tàn của ý thức đề kháng.

D

Tại khu vực nhỏ hẹp của nhóm Lão Làng lúc bấy giờ, nằm ngồi bên nhau gồm có một trăm ba mươi bốn hộ xương người trong khi chỗ ở chỉ vừa đủ cho bốn mươi người. Giường ngủ của họ là những mảnh ván chồng lên nhau thành bốn từng. Những mảnh ván này hoặc trần trụi, hoặc được phủ lên một lớp rơm mục. Toàn khu vực chỉ có vài ba chiếc mền mà tù nhân đã phải xâu xé tranh nhau mỗi khi có người vừa chết. Mỗi mảnh ván là chỗ sống của ba hoặc bốn người, quá chật hẹp, dầu họ chỉ còn là những bộ xương, bởi vì xương vai và xương hông không thể co rút lại. Mỗi người chỉ có được một khoảnh nhỏ đủ nằm nghiêng, sấp lớp như cá mòi, và thỉnh thoảng giữa đêm người ta lại nghe những tiếng lịch bịch của những người

https://thuviensach.vn

bị rơi khỏi giường trong giấc ngủ. Nhiều người phải ngủ co rúm lại và có phước là kẻ nào mà người chung giường chết đi vào lúc tối. Những người chết được mang ra ngoài, thế là họ có quyền co duỗi thoải mái trong một đêm cho tới khi có kẻ khác tới.

Nhóm Lão Làng dành riêng cho họ phía góc trái cửa ra vào. Họ gồm có mười hai người. Hai tháng trước, nhóm của họ lên đến con số bốn mươi bốn. Mùa Đông đã lấy bớt của họ số người kia. Toán còn lại thừa hiểu là họ đang ở vào giai đoạn cuối cùng, khẩu phần càng ngày càng bị sụt giảm, đôi khi chẳng có gì để ăn trong một hoặc hai ngày, thế là xác chết lại nằm chồng lên nhau ngay trước lao xá. Trong nhóm còn lại có một người đã điên loạn và cứ tưởng mình là chó chăn cừu. Hai vành tai của hắn đều mất cả vì có lần hắn đã bị bọn SS đem ra làm đối tượng để luyện tập cho đám quân khuyển. Tù nhân trẻ nhất trong nhóm là một đứa bé trai tên Karel, người Tiệp Khắc. Cha mẹ nó đã chết và biến thành phân bón cho một rẫy khoai trong làng Westage, bởi vì tro than của lò thiêu người luôn luôn được cho vào bao và đem bán đi như phân hóa học. Loại phân này rất giàu chất lân tinh và calcium. Thằng bé Karel mang dấu hiệu đỏ của tù chánh trị dầu chỉ mới có 11 tuổi.

Người cao niên nhất trong đám Lão Làng đã bảy mươi hai tuổi. Ông ta là hạng người Do Thái luôn luôn chiến đấu để giữ vẹn bộ râu vì đó là một phần trong tôn giáo của ông. Bọn SS quên lưu tâm điều này và người tù già nua cứ để cho râu dài thêm ra. Lúc còn ở trại lao công, ông thường bị đánh đập vì bộ râu. Tại Tiểu trại, ông không cần che giấu. Ở đây bọn SS không lưu tâm may về nội quy và rất ít khi kiểm soát, bọn chúng rất sợ chí rận và các chứng bệnh khác như kiết lỵ, thương hàn và lao phổi. Người tù Ba Lan tên Julius Silber gọi ông lão là Ahasver vì ông đã sống sót được sau khi đã trải qua gần một chục trại tập trung ở Hòa Lan, Ba Lan, Áo và Đức quốc. Silber đã chết vì bệnh thương hàn và cái chết của hắn đã giúp cho cây ngọc trâm trong khu vườn của viên Chỉ huy trưởng Neubauer trổ đầy hoa. Viên sĩ quan SS này được quyền lấy không số tro của lò thiêu người. Tuy vậy, cái

https://thuviensach.vn

tên Ahasver mà hắn đã đặt cho ông lão vẫn còn lưu lại. Khuôn mặt của người tù già đã hóp sát nhưng râu thì cứ dài ra biến thành khu vực mầu mỡ cho các thế hệ chí rận.

Trưởng phòng của khu vực này là bác sĩ Ephraim Berger. Ông là nhân vật quan trọng trong công cuộc chiến đấu chống tử thần mà bóng dáng luôn luôn xuất hiện quanh lao xá. Vào mùa Đông khi các bộ xương ngã té vì mặt tuyết trơn trợt và bị gãy xương, chính ông đã giúp họ bó xương với những mảnh gỗ và đã cứu được một số người. Bệnh viện của trại giam không bao giờ tiếp nhận các tù nhân của Tiểu trại. Sự có mặt của bệnh viện chỉ dành cho những người còn đủ khả năng lao tác và cho một số người đáng lưu tâm. Tại Đại trại, tuyết mùa Đông không nguy hiểm bao nhiêu vì vào những ngày quá trơn trợt, mặt đường được rải lên một lớp tro của lò thiêu người, không phải vì thương tiếc tù nhân mà là nhằm bảo vệ phần nhân lực còn hữu dụng. Kể từ khi các trại tập trung đoàn ngũ hóa tù nhân thành các lực lượng lao tác, giới hữu trách bắt đầu đặt thành vấn đề quan tâm. Để đền bù lại, dĩ nhiên là tù nhân phải làm việc chí chết. Những sự mất mát không đáng kể, mỗi ngày đều có một số người mới bị bắt giữ.

Berger là một trong số ít các tù nhân được phép rời khỏi trại. Từ nhiều tuần qua ông làm việc tại nhà xác của lò thiêu. Nói chung thì các trưởng phòng không phải làm việc, nhưng vì số tù nhân bác sĩ chẳng có bao nhiêu nên ông được gọi tới. Đó là một điều lợi cho lao xá 22. Nhờ người cai lao công ở nhà xác đã từng quen biết trước kia, bác sĩ Berger lượm lặt được một ít thuốc sát trùng, bông gòn, aspirine và một vài thứ khác mang về giúp các bạn đồng lao. Ông cũng cất giấu được một chai iodine dưới lớp rơm trên giường ngủ.

Tuy thế, nhân vật quan trọng nhất của nhóm Lão Làng chính là Leo Lebenthal. Hắn ngầm dính líu với đám chợ đen ở trại lao công, và có người đồn rằng hắn còn giao thiệp được với cả bên ngoài. Làm thế nào Lebenthal có được sự liên lạc đó, chẳng ai hiểu chính xác cả. Người ta chỉ biết lờ mờ

https://thuviensach.vn

là có hai cô gái điếm của thanh lâu The Bat tại ngoại ô thành phố có liên can đến vụ này. Dường như có cả một tên lính SS cũng có chân trong tổ chức chợ đen, nhưng chẳng ai dám cả quyết. Trong khi đó, Lebenthal không hề hé răng.

Hắn buôn mọi thứ. Người ta có thể mua ở hắn những mẩu thuốc tàn, một củ cải, đôi khi một vài củ khoai tây, những món ăn thừa của nhà bếp, một khúc xương và thỉnh thoảng một miếng bánh mì. Hắn không lường đảo ai, hắn chỉ lưu hành các món hàng.

509 bò qua cửa. Mặt trời ngã về Tây phía sau, chiếu xuyên qua tai hắn. Trong một lúc, vành tai hắn trông như sáp và vàng ngời lên hai bên đầu hắn. Vừa thở hổn hển, hắn vừa nói:

- Họ đã ném bom thành phố.

Không một ai trả lời, 509 vẫn chưa thấy rõ bên trong, ánh sáng bên ngoài lúc nãy vẫn còn làm hắn chóa mắt. Hắn nhắm mắt lại, rồi mở mắt ra. Hắn nhắc lại:

- Họ vừa ném hom thành phố. Có ai nghe thấy không?

Lại cũng chẳng ai nói gì. Bây giờ 509 nhìn thấy Ahasver gần bên cửa. Ông ta đang ngồi trên mặt đất, vuốt ve con chó chăn cừu. Con chó tru lên, kinh sợ. Mái tóc mờ đục phủ lòa xòa trên khuôn mặt đầy thẹo của hắn. Xuyên qua mảng tóc, một đôi mắt lấp lánh tia sợ hãi. Ahasver thì thầm:

- Một trận bão có sấm sét, chỉ có vậy thôi. Đừng sợ, con sói của ta!

509 bò vào trong chút nữa. Hắn không hiểu được thái độ hờ hững của những kẻ kia. Hắn hỏi:

- Berger đâu?

https://thuviensach.vn

- Còn ở lò thiêu.

Hắn đặt chiếc áo ngoài và áo cánh trên nền đất:

- Có bạn nào muốn ra ngoài không?

Hắn nhìn về phía Westhof và Bucher. Họ không trả lời. Cuối cùng Ahasver lên tiếng:

- Báo động quá lâu.

- Hết báo động rồi.

- Chưa.

- Rồi. Máy hay đã đi hết. Họ ném bom thành phố.

- Bạn nói thế nhiều lần rồi.

Đó là tiếng nói của một người trong bóng tối.

Ahasver nhìn lên:

- Có thể họ sẽ bắn vài chục người chúng ta để trả thù.

Westhof ho khan:

- Bắn? Ở đây bắn hồi nào?

Con chó chăn cừu sủa lên. Ahasver giữ chặt lấy hắn:

- Ở Hòa Lan, mỗi lần bị oanh kích, họ bắn từ mười đến hai mươi tù nhân chánh trị. Họ bảo như thế là để khỏi lầm.

- Chúng ta đâu có ở Hòa Lan.

https://thuviensach.vn

- Biết rồi. Tôi chỉ nói là họ bắn ở Hòa Lan.

Westhof xì một tiếng ngạo mạn:

- Bắn! Ông có phải là binh sĩ đâu mà đòi hỏi thế. Ở đây người ta treo và đánh cho tới chết.

- Họ có thể đổi lại bằng cách bắn.

Người trong bóng tối hét lên:

- Câm miệng lại!

509 ngồi chồm hổm gần Bucher và nhắm mắt lại. Hắn vẫn còn thấy khói lửa ngập tràn thành phố bốc cháy và cảm nhận được những tiếng nổ như sấm động. Ahasver hỏi:

- Chẳng biết đêm nay họ có phát phần ăn không?

Lại tiếng nói từ trong bóng tối:

- Đồ ngu! Ông còn muốn gì nữa? Hồi nãy muốn bị bắn và bây giờ lại đòi ăn.

- Người Do Thái luôn luôn hy vọng.

Westhof cười mỉa:

- Hy vọng!

- Chớ sao bây giờ? - Ahasver bình tĩnh đối đáp.

Thình lình Westhof bước lên rồi bắt đầu khóc nức nở. Từ nhiều ngày qua, hắn đã mất hết bình tĩnh.

509 mở mắt ra:

https://thuviensach.vn

- Có thể đêm nay họ bỏ đói mình để trả đũa vụ oanh tạc.

Người trong bóng tối thét lên:

- Cất vụ ném bom khả ố của bạn đi! Câm miệng cho người ta nhờ.

Ahasver hỏi:

- Có ai còn gì ăn không?

Người bên trong kêu lên ngột ngạt vì câu nói dại dột ấy:

- Trời!

Ahasver chẳng buồn lưu tâm:

- Ở Thereienstadt, có người còn một miếng sô-cô-la mà không biết. Hắn giấu vào một chỗ rồi quên lửng. Đó là loại sô-cô-la sữa, ngoài bao có in hình Hindenburg.

- Còn gì nữa? Một tấm giấy thông hành?

Tiếng nói trong bóng tối lại vang lên:

- Không phải thế. Chúng tôi đã nhờ miếng, sô-cô-la ấy sống được hai ngày.

509 hỏi Bucher:

- Ai la ó vậy?

- Một trong sổ người mới tới hôm qua. Hắn chưa quen, nhưng rồi cũng sẽ quen.

Thình lình Ahasver lắng nghe:

https://thuviensach.vn

- Xong rồi.

- Ngoài kia kìa, còi chấm dứt báo động.

Bỗng nhiên tất cả đều yên lặng như tờ. Rồi có tiếng bước chân. Bucher thì thào:

- Đem giấu con chó chăn cừu mau.

Ahasver vội vàng đẩy người tù điên vào giữa các dãy giường.

- Nằm xuống! Hãy nằm yên!

Ông ta đã luyện tập cho hắn biết vâng lời. Nếu bọn SS bắt gặp hắn chắc chắn chúng sẽ tức khắc chích cho hắn một mũi thuốc độc đúng như trường hợp đối xử với người điên.

Bucher từ cửa quay vào:

- Berger về tới.

Bác sĩ Berger là một người nhỏ thó, vai xuôi, đầu giống hình quả trứng, hoàn toàn sói. Mắt ông ta lúc nào cũng đỏ và ướt. Vừa bước vào, ông vừa nói:

- Thành phố đang bốc cháy.

509 ngồi bật dậy:

- Họ nói gì đằng ấy?

- Không biết.

- Sao lại không? Bạn phải nghe thấy một ít chớ.

Berger mệt nhọc đáp:

https://thuviensach.vn

- Không. Khi còi báo động vừa rú, họ ra lính ngưng đốt lò.

- Sao vậy?

- Làm sao biết được? Lệnh từ trên. Chỉ có vậy thôi.

Berger đi lần ra phía sau, giữa các dãy giường. 509 theo dõi ông ta bằng mắt. Hắn đã đợi Berger về để nói chuyện không ngờ ông ta cũng lạnh nhạt như các người kia. Hắn không hiểu nổi. Hắn hỏi Bucher:

- Có cần ra ngoài không?

- Không.

Bucher đã 25 tuổi và đã sống tại trại mất bảy năm. Ông thân hắn từng là biên tập viên của một tờ báo Dân chủ Xã hội, chỉ bao nhiêu đó cũng đủ để cho đứa con bị bắt giam. Nếu hắn ra khỏi đây, - 509 nghĩ thế - hắn còn có thể sống thêm bốn mươi năm nữa. Bốn mươi hay năm mươi. Trong khi đó mình đã năm mươi rồi. Mình chỉ còn nhiều lắm là mười hoặc hai mươi năm nữa. Hắn lôi một mảnh gỗ trong túi áo ra và bắt đầu gặm nhấm. Tại sao mình bỗng nghĩ tới chuyện đó? Hắn tự hỏi.

Berger đi trở lại:

- Lohmann cần gặp bạn, 509.

Lohmann nằm ở sau cùng của lao xá trên chiếc giường dưới tháp không có trải rơm. Hắn muốn như thế. Hắn bị kiết lỵ nặng và không thể ngồi dậy nổi nữa. Hắn nghĩ đó là cách sạch sẽ nhất. Nhưng sạch sẽ làm sao được. Dầu vậy, mọi người đều quen với những thứ ấy rồi. Hầu hết mọi người đều hơn một lần mắc bệnh tiêu chảy. Với Lohmann đó là một cực hình. Sinh mạng của hắn như đang treo trên sợi chỉ mành nhưng hắn vẫn xin lỗi mỗi lần ruột hắn trở chứng. Mặt hắn xám ngắt như da mặt của một người da đen

https://thuviensach.vn

mất máu. Hắn cử động một bàn tay và 509 khom xuống. Mí mắt Lohmann vàng nhợt nhạt. Hắn thều thào trước khi há miệng ra:

- Có thấy gì không?

509 nhìn vào dãy nước xanh tái:

- Cái gì?

- Phía trong, bên phải, một miếng vàng.

Lohmann xoay đầu về phía chiếc cửa sổ nhỏ hẹp. Mặt trời lúc bấy giờ chỉ còn lại chút ánh sáng hồng yếu ớt.

- Thấy rồi - 509 đáp nhưng chẳng thấy gì cả.

- Lấy nó ra.

- Cái gì?

- Lấy nó ra - Lohmann thều thào với vẻ sốt ruột.

509 nhìn Berger. Berger lắc đầu. 509 nói:

- Nhưng nó gắn chặt lắm.

- Thì cạy luôn cái răng ra. Không chặt lắm đâu. Berger có thể lấy được. Ông ta đã quen làm như thế tại lò thiêu, cả hai người hợp tác thì dễ quá.

- Tại sao bạn muốn lấy nó ra?

Lohmann chớp chớp mắt giống như mí mắt một con rùa, chẳng còn một lông mi.

- Các bạn dư biết mà. Vàng đấy. Đổi lấy thực phẩm. Lebenthal lo được.

https://thuviensach.vn

509 không trả lời. Đổi chác vàng là một chuyện nguy hiểm. Theo quy lệ, mọi vật khảm vàng đều phải khai báo khi nhập trại và sau đó sẽ bị cạy ra và thâu giữ tại lò thiêu. Mỗi khi bọn SS phát giác một vật khảm vàng đã khai báo mà bị mất đi thì toàn thể dãy lao xá liên hệ đều chịu chung trách nhiệm. Tù nhân sẽ bị bỏ đói cho tới khi hoàn trả được vật kia. Kẻ nào bị khám phá đang cất giữ sẽ bị xử treo.

Lohmann hổn hển:

- Nạy nó ra. Dễ lắm. Cứ dùng kìm! Hay một sợi dây cũng được.

- Mình đâu có kìm?

- Thì lấy dây. Cho dây vào kẽ hở.

- Cũng không có dây.

Lohmann nhắm mắt lại, mệt lả. Môi hắn mấp máy nhưng không có thanh âm nào phát ra. Thân xác hắn hoàn toàn bất động và dẹp lép chỉ có vành môi khô đen của hắn còn tạo được một tâm điểm nhỏ của sự sống. Xuyên qua đó, sự yên lặng xâm nhập như một suối chì lỏng.

509 đứng lên và nhìn Berger. Lohmann không thể nhìn thấy mặt họ vì các mảnh ván giường từng trên đã che khuất.

- Hắn làm sao vậy?

- Muộn hết rồi.

509 gật đầu. Chuyện đó xảy ra quá nhiều khiến hắn không còn cảm nhận được đúng mức. Ánh nắng chênh chếch của mặt trời rọi vào năm tù nhân đang ngồi co rúm trên từng giường cao nhất khiến họ trông giống những con khỉ. Một trong những người này vừa gãi nách vừa ngáp và vừa hỏi:

- Chắc hắn sẽ bị ném ra ngoài sớm?

https://thuviensach.vn

- Chi vậy?

- Tụi này sẽ chiếm chỗ hắn, Kaiser và tôi.

- Các bạn sẽ toại nguyện.

509 nhìn một lúc vào mảng ánh sáng chập chờn tưởng như nó không dính líu gì đến gian phòng hôi thúi này cả... Trong ánh sáng đó, màu da của người tù vừa đối thoại trông như da một con báo, da hắn lốm đốm những chấm đen. Người tù này bắt đầu nhai một cọng rơm mục. Cách đó vài dãy giường hai tù nhân khác đang cãi nhau chí chóe. Âm thanh của một vài cái tát yếu ớt nghe thấy rõ.

Có người khẽ kéo dưới chân, Lohmann đang nắm lấy gấu quần của 509. Hắn lại khom xuống. Lohmann thều thào:

- Lấy nó ra.

509 ngồi xuống cạnh giường:

- Chúng ta không thể đổi chác được gì đâu. Nguy hiểm lắm. Không ai chịu mạo hiểm cả.

Môi Lohmann run run:

- Chúng nó không có quyền lấy cục vàng đó. Đừng để chúng nó lấy. Tôi đã phải trả 45 đồng Mark hồi năm 1929. Lấy ra đi.

Hắn bỗng kiệt sức và rên rỉ; da mặt của hắn chỉ còn nhăn lại quanh đôi mắt và môi - ngoài ra chẳng còn bắp thịt nào có thể chứng tỏ được sự đau đớn.

Một lúc sau, hắn duỗi người ra. Một âm thanh áo não xì xụp từ ngực hắn. Berger lên tiếng:

https://thuviensach.vn

- Không sao đâu, mình còn một ít nước. Có thể vượt qua.

Sau một lúc bất động khá lâu, Lohmann lại mệt nhọc thì thầm:

- Hãy hứa là các bạn sẽ lấy nó ra trước khi bọn chúng tới chỗ này đem xác tôi đi. Sau khi tôi chết, lấy ra rất dễ.

509 đành phải hứa:

- Được rồi, lúc mới tới trại bạn có khai báo không?

- Không. Hứa chắc đi!

- Chắc chắn!

Mắt Lohmann như mờ đi rồi trở lại bình thường:

- Chuyện gì xảy ra bên ngoài hồi nãy?

Berger đáp:

- Oanh tạc. Thị trấn bị ném bom. Lần đầu tiên phi cơ Mỹ...

- Ồ...

Berger thấp giọng và nghiêm nghị:

- Chuyện đã xảy ra gần hơn! Lohmann, bạn sẽ được báo thù.

509 nhìn lên thật mau. Berger vẫn còn đứng, hắn không nhìn thấy mặt, chỉ thấy có hai bàn tay. Chúng mở ra và nắm lại như đang siết một cuống họng vô hình, buông ra rồi siết lại.

Lohmann nằm im lìm. Hắn lại nhắm mắt và thở nặng nhọc. 509 vẫn chưa tin ở tai mình về câu nói của Berger.

https://thuviensach.vn

Hắn đứng lên. Người tù ở giường từng trên cùng hỏi:

- Hắn chết chưa?

Bốn người kia ngồi chồm hổm như hình nộm. Mắt họ trống vắng.

- Chưa.

509 quay sang Berger:

- Tại sao bạn nói thế với hắn?

Berger nhăn mặt:

- Tại sao? Bởi vì... Bạn không hiểu à?

Ánh sáng chiều mờ đục bao lấy chiếc đầu hình quả trứng của người tù bác sĩ như một đám mây hồng. Trong không khí nặc mùi bệnh dịch, cái đầu ông ta trông như đang bốc hơi. Mắt ông ta ngời chiếu, ướt sũng như hầu hết lúc nào cũng thế, đôi mắt vẫn đỏ kinh niên. 509 có thể hiểu tại sao Berger nói vậy, nhưng làm thế nào để an ủi được một kẻ biết mình sắp chết? Đã thế, điều đó còn có thể làm cho chính ông ta gặp khó khăn. 509 nhìn một con ruồi đậu trên mi mắt xám đen của một con người nộm. Người tù này không nháy mắt. 509 nghĩ có thể đó là một an ủi. Có thể đó là lời an ủi duy nhất đối với người sắp từ giã cõi đời.

Berger quay người lại và len lỏi đi về phía hành lang nhỏ hẹp. Ông ta phải bước ngang qua những người nằm dài dưới đất. Cảnh tượng trông giống như một con cò đang khốn khổ vượt qua một đầm lầy. 509 bước theo.

Lúc rời khỏi hành lang, 509 gọi nhỏ:

- Berger!

Berger dừng lại. 509 chợt thấy khó thở:

https://thuviensach.vn

- Bạn có thật sự tin như thế không?

- Tin gì?

509 không thể đủ can đảm nhắc lại. Dường như lời nói ấy đột ngột bay đi mất:

- Về điều bạn nói với Lohmann.

Berger nhìn 509:

- Không.

- Không?

- Không. Tôi không tin.

509 tựa người vào nơi gần nhất:

- Nhưng... Tại sao bạn lại nói vậy?

- Vì sự lợi ích đối với Lohmann. Nhưng tôi không tin. Không một ai sẽ được báo thù, không một ai... không một ai.

- Nhưng còn thành phố? Dầu sao, dầu sao nó cũng đang bốc cháy.

- Thành phố bốc cháy. Nhiều thành phố đã cháy rồi nhưng không có nghĩa gì cả...

- Có chớ! Nó phải..

Berger thì thầm say sưa với nỗi thất vọng của một kẻ nuôi hy vọng huyền dịu rồi thình lình vùi lấp cả đi. Cái đầu xanh nhợt của ông ta lắc lư và nước chảy ra từ khóe mắt:

https://thuviensach.vn

- Một thị trấn nhỏ bé đang bốc cháy. Có gì liên quan đến chúng ta. Sẽ chẳng có gì thay đổi cả. Chẳng có gì cả.

Từ sàn đất, Ahasver lên tiếng:

- Họ sẽ bắn một vài người.

Người trong bóng tối thét to:

- Câm miệng! Câm cái miệng trời đánh lại!

509 co rút vào chỗ của hắn sát bức tường. Phía trên đầu hắn là một trong các cửa sổ của lao xá. Khung cửa hẹp nhưng nhờ ở trên cao nên giờ này hãy còn hứng chút nắng chiều. Ánh sáng chiếu dãy giường từng thứ ba; ngoài nơi đó ra, gian phòng chìm trong bóng tối.

Dãy lao xá này chỉ mới cất lên một năm trước. 509 có góp phần trong vụ xây cất này; vào lúc đó, hắn còn ở trại lao tác. Trước kia nó là một lao xá cũ kỹ bằng gỗ của một trại tập trung ở Ba Lan. Một hôm, bốn dãy lao xá bị tháo rời được chở tới nhà ga thị trấn này và được các xe vận tải đưa vào trại để dựng lên. Chúng vẫn còn phảng phất mùi khó ngửi của rệp, sự dơ bẩn và chết chóc. Từ đó, Tiểu trại thành hình. Chuyến phát lưu kế tiếp gồm toàn những tù nhân tàn phế, sắp chết, từ Đông bộ tới. Tất cả được đổ vào đó và bị bỏ mặc. Rồi thêm một số tù nhân khác tàn phế, bệnh hoạn bị ném vào đầy nghẹt khiến nó trở thành một cơ quan thường trực.

Ánh nắng dán lên tường bên phải cửa sổ một hình vuông biến dạng. Ở đó những chữ khắc và danh tánh phai mờ chợt hiện rõ ra. Đó là những chữ khắc tên họ của những cựu tù nhân thuộc lao xá cũ ở Ba Lan và Đông Đức. Họ đã khắc vào gỗ bằng viết chì, bằng dây kẽm hoặc bằng móng tay.

509 đã làm quen một số lớn những chữ khắc ấy. Hắn biết là hiện thời ở một góc của hình vuông làm bằng ánh nắng chiều có một danh tánh được đóng khung bởi nhiều lằn gạch khá sâu, - Chaim Wolf, 1941. Rất có thể là

https://thuviensach.vn

Chaim Wolf đã khắc vào đó khi biết mình sắp chết và cố đóng khung tên họ mình lại để không còn một thân nhân nào có thể bị thêm vào.

Ông ta mong mỏi đó là lần cuối cùng để chỉ một mình ông ta nhận lấy số phận và chỉ một mình ông ta lưu niệm ở đó thôi. Đó là lời cầu khẩn với số mạng của một người cha hy vọng các con mình sẽ được cứu rỗi. Nhưng ngay dưới những lằn gạch đóng khung, có hai danh tánh khác được khắc sát vào dường như muốn bấu víu lấy tên họ bên trên: Ruben Wolf và Moische Wolf. Tên Ruben Wolf chữ viết đứng, vụng về như nét chữ một cậu học trò, tên Moische Wolf viết nghiêng, mềm dịu và cam phận... Bên cạnh ba danh tánh đó có một bàn tay khác ghi vào: TẤT CẢ ĐỀU CHẾT VÌ HƠI NGẠT.

Xéo về phía dưới, ngay trên lỗ hỗng của tường gỗ có hàng chữ khắc bằng móng tay: Jos. Meyer, Trung úy trừ bị, huy chương Sắt, Đệ nhất và Đệ nhị đẳng. Người mang tên Meyer có vẻ không muốn quên cấp bực và công trạng. Ngay cả những ngày cuối cùng của cuộc đời, người này vẫn bị ám ảnh. Ông ta đã ở tiền tuyến hồi Đệ Nhất Thế Chiến, được làm sĩ quan, được ban khen. Và bởi vì là người Do Thái nên Meyer phải tự chứng tỏ bằng cách tận tụy gấp đôi người khác. Về sau lại cũng bởi vì là Do Thái nên ông ta bị bắt giữ và bị diệt trừ như một con giun. Có lẽ ông ta cả quyết rằng thái độ bất cống đối với riêng ông đã to lớn hơn đối với bao kẻ khác dựa vào công trạng trong thời chiến. Meyer đã lầm. Ông đã phải chết thảm khốc hơn. Sự bất công không nhìn thấy được trong dòng chữ thêm vào tên họ. Dòng chữ đó chỉ là một thứ mỉa mai tồi tệ.

Hình vuông làm bằng ánh sáng từ từ xê dịch lên cao. Chaim, Ruben, Moische Wolf lúc nãy còn nằm trong một góc sáng bây giờ đã biến mất vào bóng tối. Thay vào đó hai hàng chữ khắc khác hiện ra. Hàng trên chỉ có hai chữ: F.M. khắc vào gỗ bằng móng tay với hai chữ gọn lỏn như thế chứng tỏ người này đã không nghĩ nhiều về mình như viên Trung úy Meyer. Mặc dầu ghi khắc như thế là tự lạnh nhạt nhưng dầu sao ông ta cũng cho thấy được thái độ không chấp nhận sự gục ngã vô danh. Bên dưới tên F M. có người

https://thuviensach.vn

ghi đầy đủ tên họ của mình bằng viết chì: Tevje Liebesch và gia đình. Kế đó là một vài chữ viết vội vã những lời mở đầu của bài kinh cầu nguyện Do Thái: Kaddish Yis gadal...

509 biết là trong vài phút nữa ánh sáng sẽ vượt tới một hàng chữ lu mờ khác: Hãy báo tin cho Leah Sand - Nữu Ước... Tên đường không còn thấy rõ nữa, kế đến là: Fath... và sau một vài chỗ gỗ mục: Chết. Hãy tìm Leo. Dường như người mang lên Leo đã đào thoát. Tuy nhiên, dòng nhắn tin này chẳng giúp ích được gì. Tất cả những bạn tù trong lao xá ấy đầu không thể báo tin được cho Leah Sanders ở Nữu Ước vì chẳng một ai sống sốt.

509 hững hờ nhìn bức tường. Người tù Ba Lan tên Silber trong khi còn sống ở lao xá với bệnh chảy máu ruột đã gọi đó là Bức Tường Rên Siết. Hắn cũng thuộc lòng gần như hầu hết các tên họ khắc ghi trên đó, lúc đầu hắn thường tự đố để xem ánh mặt trời sẽ rọi vào tên nào trước. Ít lâu sau Silber chết, nhưng vào những ngày tốt trời, các danh tánh trên tường vẫn tiếp tục gợi lên một cuộc sống ma quái rồi biến mất trong bóng tối. Mùa Hè, mặt trời thường ở trên cao, những hàng chữ khắc ở dưới thấp hơn hiện ra, và mùa Đông, hình vuông ánh sáng bò lên cao hơn. Tuy thế hãy còn nhiều tên họ khác - Nga, Ba Lan... - muôn đời không thấy được vì ánh sáng không hề rọi tới. Dãy lao xá này được dựng lên hết sức vội vàng nên bọn SS chẳng màng tới việc làm bằng phẳng mặt tường. Tù nhân hiển nhiên là chẳng bận tâm, nhất là đối với tất cả những chữ khắc nằm trong vũng tối của bức tường. Chẳng một ai tìm hiểu chúng. Chẳng một ai dại dột dấn thân vào một cuộc đấu chỉ làm tăng thêm buồn nản.

509 quay mặt đi, hắn không muốn nhìn những thứ ấy nữa. Đột nhiên hắn cảm thấy cô đơn... dường như do một tình trạng đặc biệt nào đó mà những người đồng lao kia trở nên xa lạ với hắn để rồi hai bên chẳng ai hiểu được ai. Hắn chờ thêm một lúc, rồi hắn không chịu đựng được nữa. Hắn len lỏi về phía cửa và bò ra ngoài.

https://thuviensach.vn

Bây giờ trên mình chỉ còn mặc một bộ đồ rách mướp của hắn thôi nên hắn cảm thấy lạnh ngay. Tới bên ngoài hắn đứng lên, dựa vào tường và nhìn xuống thị trấn. Hắn không hiểu rõ tại sao, có điều là hắn không muốn bò nữa, hắn muốn giữ tư thế đứng. Lính canh tại các trạm gác vẫn chưa trở về chỗ. Phần kiểm soát bên Tiểu trại không bao giờ quá nghiêm mật, những kẻ bước không vững không thể vượt trại nổi.

509 đứng bên phải của lao xá. Toàn trại nằm theo hình cánh cung theo vị trí của dãy đồi. Tại đây chẳng những hắn nhìn thấy được thành phố mà còn thấy được cả bản doanh của đội quân SS nằm bên ngoài hàng rào kẽm gai phía sau một hàng cây gần như vẫn còn trơ trụi. Một số binh sĩ SS chạy tới chạy lui trước bản doanh. Một số khác chia thành lừng nhóm có vẻ đang nóng nảy nhìn xuống thị trấn. Một chiếc xe hơi to lớn màu xám đang chạy băng lên núi. Xe ngừng lại trước phòng của viên Chỉ huy trưởng chỉ cách bản doanh SS một quãng ngắn. Neubauer đã đứng sẵn đó, hắn bước lên và xe phóng vút đi. Những ngày còn ở tại trại lao tác, 509 được biết viên Chỉ huy trưởng này có một ngôi nhà riêng trong thị trấn và hắn để gia đình sống ở đó. Hắn mãi theo dõi chiếc xe nên không thấy có người đang lặng lẽ đi tới trên con đường giữa hai dãy lao xá. Người này là Handke, đại diện lao xá 22, một gã thấp lùn. Hắn mang dấu hiệu tam giác xanh lá cây của hạng tù hình phạm đã bị kết án về tội giết người. Thông thường thì hắn tỏ ra vô hại nhưng tới lúc nổi cơn, đôi khi hắn đánh người cho tới khi tàn tật.

Hắn rảo bước tới. 509 còn đủ thì giờ để lẩn trốn - tỏ dấu sợ sệt làm cho Handke hài lòng vì cảm thấy mình là thượng cấp - nhưng hắn không làm thế. Hắn vẫn đứng yên.

- Làm gì ở đây?

- Không làm gì cả.

Handke nhổ nước bọt xuống trước bàn chân 509:

https://thuviensach.vn

- Hừm! Đồ chí rận! Mơ mộng hả?

Hắn nhướng cặp chân mày to lên và quát to:

- Bộ muốn sưng đầu lên sao! Bọn mày không bao giờ được thả ra đâu. Họ sẽ đưa tất cả bọn chính trị chó chúng mày vào lò thiêu trước tiên.

Hắn lại nhổ nước bọt lần nữa rồi bỏ đi. 509 nín thở. Một bức màn đen che phủ trong giây lát bên trong đầu hắn. Hắn biết Handke không ưa hắn nên hắn thường tránh mặt. Lần này hắn vẫn đứng một chỗ. Hắn nhìn theo tên tù đại diện cho đến khi gã khuất dạng sau dãy nhà cầu. Dọa nạt không đủ làm cho 509 sợ, những lời đe dọa là món ăn hằng ngày của trại giam. Hắn chỉ nghĩ tới những ẩn ý của lời đe dọa đó. Có lẽ Handke đã biết được chút ít nào đó. Bằng không, hắn chẳng nói thế. Có lẽ hắn đã nghe được điều đó qua bọn SS. 509 quay người lại. Hắn không phải là kẻ điên.

Một lần nữa hắn nhìn xuống thành phố. Biển khói đang phủ sát các mái nhà. Tiếng còi xe cứu hỏa vang tới mong manh. Từ hướng nhà ga xe lửa vẫn còn những tiếng nổ lác đác dường như kho đạn đã trúng bom. Chiếc xe của viên Chỉ huy trưởng quanh một vòng thật nhanh xuống núi và trợt chúi. 509 chứng kiến cảnh đó và đột nhiên mặt hắn nhăn lại. Cái nhăn làm thành một nụ cười. Hắn cười, cười không ra tiếng, cười vặn cả người, hắn không nhớ là lần cười trước cách nay bao lâu, hắn không thể nào nín cười được mặc dầu chẳng có gì vui trong cái cười này, hắn vừa cười vừa cẩn thận nhìn quanh và đưa nắm tay yếu đuối lên cao, hắn tiếp tục cười cho đến lúc một cơn ho dữ dội làm hắn ngã té.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 3

Chiếc Mercedes phóng nhanh xuống thung lũng. Chỉ huy trưởng Neubauer ngồi bên cạnh tài xế. Người hắn đẫy đà, mặt lúc nào cũng căng phồng như người uống bia. Đôi bao tay trắng bọc hai bàn tay to lớn của hắn ngời chiếu dưới nắng. Hắn nhận thấy thế nên lột ra. Hắn nghĩ tới Selma và Freya, tới ngôi nhà. Chẳng ai trả lời điện thoại cả. Hắn giục tài xế:

C

- Nhanh lên, Alfred! Nhanh lên!

Tới ngoại ô họ đã ngửi thấy mùi khói lửa. Khói càng lúc càng dầy và làm xốn mắt khi xe tiến vào xa hơn. Đến gần ngôi chợ Mới, họ trông thấy hố bom đầu tiên. Ngân hàng tiết kiệm đã sụp đổ và đang bốc cháy. Đội cứu hỏa đã tới nơi và đang cứu chữa những nhà gần đó. Nhưng các tia nước dường như quá nhỏ nhoi để trở nên hữu hiệu. Hố bom tại công trường bốc mùi hôi của lưu huỳnh và ắc-xít. Neubauer cảm thấy buồn nôn:

- Lái qua phố Harken, Alfred! Mình không thể vượt qua khu vực này.

Tài xế quặt tay lái, chiếc xe quanh một vòng rộng về khu vực phía Nam của thị trấn. Ở đây, những ngôi nhà có các khoảnh vườn nho nhỏ vẫn bình yên dưới ánh mặt trời. Gió đứng lại ở phía Bắc, trời trong lành. Đến lúc họ vượt qua con sông, mùi khét cháy trở lại mạnh hơn và tràn ngập mặt đường như sương mù mùa Thu.

https://thuviensach.vn

Neubauer sờ vào bộ râu mép đã cắt cho giống Hitler - nhà lãnh tụ Đức Quốc Xã. Trước đó khá lâu, hắn để râu theo kiểu William Đệ Nhị. Hắn vẫn thấy đau nhói ở dạ dày. Selma! Freya! Ngôi nhà xinh xắn! Cả bựng lẫn ngực đều đau nhói như dạ dày.

Cuối cùng, xe rẽ vào đường Liebig. Neubauer nghiêng mình ra. Ngôi nhà vẫn còn! Khu vườn trước cửa! Trên sân cỏ vẫn còn bộ hình người bằng đất sét nặn và một con chó Đức bằng sứ đỏ. Nguyên vẹn! Tất cả cửa sổ cũng thế! Cơn đau ở dạ dày dịu bớt. Hắn lên lầu và mở cửa ra. May quá, hắn nghĩ, thật là may! Có thế chớ! Tại sao phải có một việc gì xảy tới cho hắn?

Hắn mắc nón lên và bước vào phòng trong:

- Selmal Freya! Ở đâu?

Không một ai trả lời. Neubauer bước sải tới cửa sổ và mở ra. Trong khu vườn sau nhà, hai tù nhân người Nga đang làm việc. Họ nhìn thoáng lên rồi cúi xuống tiếp tục đào xới. Hắn hét lớn:

- Ê, bọn Bôn-sơ-vích! Vợ con tao đâu?

Một tù nhân lải nhải bằng tiếng Nga...

- Dẹp thứ tiếng lợn đó đi, đồ ngu dốt! Mày không biết tiếng Đức hả? Hay để tao dạy cho?

Hai người Nga sững sờ. Bỗng có tiếng nói từ phía sau Neubauer:

- Bà đang ở dưới hầm rượu.

Hắn quay phắt lại. Thì ra là cô bé giúp việc nhà.

- Trong hầm rượu hả? Ồ, đúng vậy. Còn mày, nãy giờ đi đâu?

https://thuviensach.vn

- Tôi ra ngoài một chút.

Cô gái đứng ở cửa, mặt đỏ bừng và mắt chiếu ngời như vừa dự một buổi hôn lễ về. Cô bé lắp bắp tiếp:

- Họ nói có tới cả trăm người chết. Ở nhà ga, ở xưởng đức đồng, và ở trong nhà thờ...

Neubauer cắt ngang:

- Im! Ai nói thế?

- Mấy người ngoài kia.

Neubauer bước tới:

- Ai! Nói thế là kình chống quốc gia! Ai nói?

Cô gái bước lui:

- Ở ngoài kia... Tôi không biết... có một người... nhiều người...

Neubauer giận dữ:

- Bọn phản nghịch! Đồ súc vật! Quân đê tiện! Lũ gây hoang mang. Còn mày, mày ra ngoài đó làm gì?

- Tôi... có làm gì đâu...

- Lãng công hả? Loan truyền tin thất thiệt để gây hoang mang! Được, rồi sẽ biết. Phải có biện pháp mạnh, hoàn toàn sắt thép! Thôi vào bếp đi!

Cô gái chạy vụt đi. Neubauer vừa thở nặng nhọc vừa đóng cửa sổ lại. Bây giờ hắn biết chắng có gì xảy ra. Vợ con hắn đang ở hầm rượu. Đáng lý ra hắn phải nghĩ tới điều đó.

https://thuviensach.vn

Hắn rút một điếu xì-gà, châm lửa rồi vuốt thẳng áo ngoài, ưỡn ngực lên, nhìn vào gương và đi trở xuống.

Vợ con hắn ngồi cạnh nhau trên một chiếc gối sát tường. Phía trên là bức chân dung nhiều màu của Fuhrer lồng trong một khung vàng to lớn.

Trước khi có chiến tranh hầm rượu được biến cải thành hầm trú ẩn. Sườn căn hầm toàn bằng thép, trần làm bằng xi-măng cốt sắt và tường thật dày. Vào thời kỳ đó, Neubauer chỉ có ý định xây cất để trình diễn thế thôi. Không ai chịu tin là nước Đức có thể bị dội hom. Lời tuyên bố của Thống chế Goering quả quyết rằng mọi người có thể gọi ông là Meier nếu phi cơ địch thành công trong việc oanh tạc trước sức mạnh của Luftwaffe (Không quân Đức), đã quá đầy đủ đối với bất cứ một người Đức nào có tánh khiêm nhường. Không may là sự việc đã xảy tới trái ngược.

Selma Neubauer đứng dậy và nức nở gọi:

- Bruno!

Selma là một phụ nữ tóc hung, người mập mạp. Lúc đó bà ta đang mặc một chiếc áo dài màu hồng may bằng hàng Pháp có viền ren. Năm 1941, Neubauer đã mua chiếc áo này trong một kỳ nghỉ phép tại Ba Lê. Thịt ở gò má run run, người đàn bà lắp bắp chẳng ra lời.

- Qua rồi, Selma. Bình tĩnh lại.

Selma vẫn không nói được nguyên câu:

- Rồi... chừng bao... bao lâu?

- Bọn chúng đi rồi. Cuộc tấn công bị đẩy lui. Họ không còn trở lại nữa.

Selma siết chặt áo quanh ngực:

- Ai nói thế Bruno? Làm sao anh biết?

https://thuviensach.vn

- Chúng ta đã bắn hạ phân nửa. Chúng sẽ dè dặt không dám quay lại đâu.

- Làm sao anh biết?

- Biết chớ. Lần này chúng tấn công bất ngờ. Lần tới chúng ta đã phòng thủ chặt chẽ.

Người đàn bà thôi nhai chữ:

- Đã đủ chưa? Anh định nói bao nhiêu đó là đủ rồi à?

Người vợ chăm chú nhìn vào mặt chồng. Mắt bà ta xanh lợt. Thình lình bà gào to:

- Không! Chưa đủ đâu. Đó là những lời vu vơ, chẳng có nghĩa gì cả. Những lối nói như thế chúng tôi đã nghe nhiều lắm rồi. Trước hết người ta bảo là chúng ta mạnh đến nỗi không có một phi cơ địch nào dám bén mảng tới nước Đức, rồi thình lình chúng tới. Rồi lại bảo là chúng không dám trở lại vì chúng ta đã bắn rơi tất cả ở biên giới, và hàng chục lần chúng vẫn cứ trở lại; và còi báo động không bao giờ ngưng nghỉ. Bây giờ chúng tấn công mình ngay tại đây, và anh lại bảo là chúng sẽ không tới nữa, rằng chúng ta sẽ hạ chúng. Có người nào tin được không?

- Selma!

Neubauer sửng sốt. Rồi, ngoài ý muốn, hắn ném một cái nhìn lên bức chân dung của Hitler. Hắn nhảy vội ra phía trước và đóng sầm cửa lại:

- Em điên ha? Bộ em muốn chúng ta gặp rắc rối sao? Có khùng không mà la hét như thế?

Hắn đứng thẳng trước mặt vợ. Qua bờ vai của người đàn bà mập mạp, đôi mắt cương nghị của nhà lãnh tụ Đức Quốc Xã vẫn tiếp tục nhìn thẳng

https://thuviensach.vn

cảnh Berchtegaden. Neubauer có cảm tưởng như ông đã nghe thấy tất cả.

Selma không thấy ảnh Hitler. Bà ta vẫn gào thét:

- Khùng! Ai khùng chớ không phải tôi! Trước chiến tranh, cuộc sống của chúng ta quá đẹp... và bây giờ?... Tôi muốn biết ai là kẻ khùng.

Neubauer chụp lấy hai vai vợ và lay mạnh đến nỗi đầu người đàn bà gục tới gục lui làm bà ta thôi la hét. Tóc người đàn bà sút sổ, bà ta cố nuốt nước bọt và ho sặc sụa. Neubauer buông tay ra. Selma rơi xuống gối như một cái bị. Neubauer hỏi đứa con gái:

- Má mày làm sao vậy?

- Chẳng có gì đáng kể. Có lẽ má bị xúc động mạnh.

- Tại sao? Có gì xảy tới đâu.

- Không có gì xảy tới hả? Dĩ nhiên là chẳng có gì xảy tới cho ông trên kia. Nhưng còn mẹ con tôi ở dưới này...

- Im! Đồ ngu, không được la lớn! Tôi nai lưng làm mọi mười lăm năm để cho bà phá nát một đêm với cái kiểu gào thét đó hả? Bà có biết là bao nhiêu người đang chờ chực để vồ lấy chỗ của tôi không?

Freva chen vào nói với cha:

- Ba! Đây là lần oanh tạc đầu tiên. Từ trước tới giờ má với con chỉ quen với còi báo động không thôi. Má sẽ quen lần lần.

- Lần đầu tiên? Dĩ nhiên là lần đầu tiên! Ít ra cũng phải mừng là chẳng có gì xảy tới cho mình chớ sao lại la hét vô lý như thế.

- Má dễ bị kích thích, rồi sẽ quen.

https://thuviensach.vn

Neubauer bực mình vì thái độ bình tĩnh của con gái:

- Dễ bị kích thích? Ai lại không dễ bị? Bộ mày tưởng tao không dễ bị kích thích sao? Có điều là phải biết tự kềm chế. Nếu không rồi thì sẽ biết chuyện gì xảy ra.

Selma cười:

- Cũng vậy thôi!

Bà ta nằm trên nệm, đôi chân to béo duỗi dài ra, hai chiếc dép lụa màu hồng vẫn còn dính ở bàn chân. Theo Selma thì màu hồng và chất lụa tiêu biểu cho sự sang trọng. Bà ta nói tiếp:

- Dễ bị kích thích! Rồi sẽ quen! Nói thì dễ lắm!

- Tôi à? Tại sao?

- Không có gì xảy ra cho ông.

- Cái gì?

- Không có gì xảy ra cho ông. Còn mẹ con tôi thì ở đây ngồi trên bẫy.

- Lại nói càn. Ở đây cũng như ở trên kia. Bà muốn nói gì khi bảo là chẳng có gì xảy ra cho tôi.

- Ở trên trại, ông được an toàn.

- Sao?

Neubauer ném điếu xì-gà xuống và đạp chân lên:

- Ở đó làm gì có hầm trú ẩn như ở đây.

Selma không biết đó là lời nói dối:

https://thuviensach.vn

- Tại ông không cần. Tại ông ở xa thành phố.

- Bà làm như có sự khác biệt vậy. Chỗ nào bom rơi thì nó vẫn rơi.

- Họ không ném bom trại tập trung.

- Đúng à? Thật là một tin mới lạ. Làm sao bà biết? Bọn Mỹ rải truyền đơn bảo thế phải không? Hay cung cấp cho bà tin tức bằng một buổi phát thanh đặc biệt?

Neubauer nhìn cô con gái, chờ đợi sự tán đồng. Nhưng Freya đang bứt những tua viền của một mảnh hàng đặt trên mặt bàn gần chiếc nệm. Người mẹ trả lời thay con:

- Họ sẽ không ném bom xuống người của họ.

- Đừng nói bướng! Chúng ta có giam giữ một người Mỹ nào ở đó đâu. Cũng chẳng có người Anh. Chỉ toàn bọn đê tiện người Nga, Ba Lan, Balkan. Và kẻ thù của Tô quốc là lũ Do Thái, bọn phản nghịch và tội phạm.

Selma vẫn ngoan cố:

- Họ cũng không ném bom người Nga, Ba Lan và Do Thái.

Neubauer sửng sốt và giận dữ:

- Coi bộ bà biết khá nhiều đó. Nhưng nghe tôi nói đây. Bọn chúng không thể biết cái trại trên đó là trại gì, hiểu chưa? Tất cả những gì chúng nhận ra là các dãy nhà. Chúng có thể cho đó là trại quân. Chúng còn thấy những tòa nhà lớn là bản doanh của SS chúng ta. Chúng còn thấy người làm việc trong đó, cho là cơ xưởng, là mục tiêu. Trên đó còn nguy hiểm gấp trăm lần ở đây. Chính vì vậy mà tôi không muốn bà lên ở trên đó. Ở dưới này không có nhà trại cũng không có cơ xưởng, hiểu chưa?

- Chưa.

https://thuviensach.vn

Neubauer nhìn sững vào vợ. Từ trước nay chưa bao giờ Selma trở chứng như thế cả. Hắn không hiểu chuyện gì đã khiến vợ hắn biến thành một con người khác. Nếu bảo chỉ vì quá sợ không thôi thì chưa đủ. Hắn chợt cảm thấy bị gia đình bỏ rơi ngay trong lúc đang ở bên nhau. Hắn nhìn con gái với vẻ bực tức:

- Còn mày, mày nghĩ sao? Sao không mở miệng ra?

Freya đứng lên. Cô gái đã hai mươi tuổi, mảnh khảnh, da mặt hơi vàng, trán nhô ra, không giống mẹ cũng chẳng giống cha.

- Con nghĩ là má sẽ trấn tĩnh lại trong giây lát.

- Cái gì?

- Chắc má đã qua cơn xúc động rồi.

Neubauer lặng thinh, cố ý chờ vợ nói một lời gì. Cuối cùng hắn bảo:

- Được rồi.

Freya hỏi:

- Má và con có thể lên lầu bây giờ chưa?

Neubauer ném một cái nhìn nghi ngại về phía vợ. Hắn chưa tin hẳn. Hắn cần phải biết chắc chắn là dầu trong trường hợp nào vợ hắn cũng không được nói như thế với bất cứ ai. Ngay cả với cô gái giúp việc nhà. Càng phải dè dặt hơn đối với con bé ấy. Freya mở ngõ:

- Lên trên lầu có vẻ tốt hơn, Ba. Có nhiều không khí.

Hắn vẫn do dự. Hắn thấy vợ cứ nằm đó như một bao bột. Tại sao nó không nói một lời gì có ý nghĩa?

https://thuviensach.vn

- Tao phải ra Tòa Thị chánh vào 6 giờ. Dietz điện thoại bảo là cần thảo luận tình hình.

- Ba cứ yên tâm. Mọi việc đều êm đẹp. Sắp tới giờ dùng bữa rồi.

- Tốt.

Neubauer vững lòng. Ít ra con gái hắn cũng tỏ ra biết điều. Hắn có thể trông cậy được. Đó là thịt và máu của hắn. Hắn bước tới bên vợ:

- Thôi, Selma. Hãy quên những chuyện lúc nãy đi! Chẳng có gì quan trọng.

Hắn nhìn vào mặt vợ và cười với đôi mắt lạnh lùng:

- Nghe không? Hả?

Người vợ chẳng trả lời.

Hắn vuốt ve bờ vai tròn lẵn của vợ:

- Thôi, dậy đi để lo cơm tối chớ. Hãy làm một món ăn thật đặc biệt để mừng cơn xúc động đã qua.

Selma hờ hững gật đầu:

- Tốt lắm.

Neubauer nhận thấy là chuyện kể như đã xong. Con gái hắn có lý. Selma sẽ không gàn bướng nữa.

- Này, nhớ cho một món thật ngon và đặc biệt nghe không các cô. Selma cưng, anh làm việc chỉ vì em, nhờ đó em mới có ngôi nhà xinh xắn này, cả hầm trú ẩn an toàn nữa, thay vì phải lên trên kia sống gần bọn ác ôn, bẩn thỉu. Cũng nhớ là mỗi tuần anh ngủ nhà vài đêm. Chúng mình cùng ở một

https://thuviensach.vn

thuyền, cần phải hợp lực để giữ vững. Bây giờ lo nấu một cái gì thật ngon. Anh tin tài làm bếp của em. Ờ, uống một chai sâm banh Pháp chớ? Mình còn nhiều mà?

Người vợ đáp:

- Nói gì chớ sâm banh thì còn nhiều.

Đoàn trưởng Dietz thao thao bất tuyệt:

- Còn điều này nữa. Có người nói tới tai tôi là nhiều vị đã có ý định gởi gia đình về quê. Có đúng thế không?

Không ai trả lời.

- Tôi không thể chấp nhận điều đó. Chúng ta là sĩ quan SS, chúng ta phải làm gương. Nếu chúng ta đưa gia đình ra khỏi thành phố trước khi lệnh di tản chung được ban hành thì chắc chắn sẽ bị xuyên tạc. Bọn phao tin thất thiệt và những tên chuyên gây hoang mang dư luận sẽ chụp ngay cơ hội. Do đó, tôi không muốn chuyện như thế xảy ra mà tôi không được biết.

Thon mảnh và cao lớn trong bộ quân phục sang trọng, hắn nhìn thẳng vào các sĩ quan trực thuộc. Mỗi người đều có vẻ cương nghị và ngay thật. Hầu hết đều nghĩ tới việc di tản gia đình, nhưng chẳng một ai để lộ ra dầu là trong ánh mắt. Mọi người đều nghĩ như nhau: đối với Dietz thì nói là việc dễ. Hắn không có gia đình trong thành phố. Từ Saxony tới, hắn mang theo tham vọng được nhìn ngắm như một sĩ quan nước Phổ trong đội Ngự lâm quân. Thật là giản dị. Điều gì không ảnh hưởng tới cá nhân mình, người ta luôn luôn thực hiện được một cách can đảm.

Dietz tiếp:

- Thưa quý vị, tôi thiết tưởng nói như thế đã đủ rồi. Hãy nhớ thêm lần nữa: các loại võ khí tối tân nhất của chúng ta đang được sản xuất hàng loạt.

https://thuviensach.vn

Hỏa tiễn V. 1 không so sánh nổi dầu cũng rất hữu hiệu. Luân Đôn sẽ ra tro. Nước Anh nổ tung. Các tòa nhà chọc trời ở Nữu Ước sẽ trở thành gạch vụn. Chúng ta đang chiếm các hải cảng quan yếu của Pháp. Đoàn quân xâm lăng của địch đang gặp nhiều khó khăn về vấn đề tăng viện. Cuộc phản công của ta đang đẩy địch ra bể. Chúng ta đã huy động những lực lượng trừ bị hùng hậu. Về phần võ khí mới của chúng ta - tôi không được quyền nói rõ hơn - nhưng giới thẩm quyền cao cấp nhất cho biết: chiến thắng sẽ về ta trong ba tháng. Chúng ta có bổn phận kiên trì trong thời gian đó.

Hắn đưa cánh tay ra, hô lớn:

- Trở về đơn vị! Hitler muôn năm!

Toàn thể các sĩ quan hiện diện hô theo:

- Hitler muôn năm!

Neubauer rời Tòa Thị chánh. Hắn nhớ lại là Dietz chẳng nói gì về nước Nga. Cũng không nói về trận sông Rhin. Và chẳng một lời nào, đề cập đến Bức Tường phía Tây bị tan rã. Kiên trì... rất dễ đối với hắn. Hắn chẳng có gì cả. Hắn là người cuồng tín. Hắn không hề làm chủ một thương xá gần trụ sở Hỏa xa. Hắn không có phần hùn trong tờ báo Mellern. Hắn lại cũng chẳng có một mảnh đất nào để xây nhà. Mình có tất cả. Đặt giả thuyết tất cả những thứ ấy đều sụp đổ, tan nát... ai sẽ đền bồi cho mình?

Thình lình có bóng người trên đường phố. Công trường ngay trước Tòa Thị chánh đông nghẹt dân chúng. Trên tam cấp của Tòa Thị chánh đã đặt sẵn một máy vi âm. Dielz sắp nói trước công chúng. Neubauer lên chiếc Mercedes.

- Về phố Hermann Goering, Alfred!

Tòa thương xá của Neubauer nằm ở góc đường Hermann Goering và Fiedrich. Đó là một tòa nhà rộng lớn với một cửa hiệu thời trang ở từng

https://thuviensach.vn

dưới.

Hai từng trên gồm có các văn phòng, cửa hàng.

Neubauer bảo tài xế dừng xe rồi đi quanh tòa nhà. Hai cửa kính trưng bày hàng hóa bị nứt bể, ngoài ra chẳng có gì hư hại. Hắn nhìn lên các từng trên, khói từ nhà ga xe lửa đang phủ mờ trên ấy nhưng không có căn phòng nào bị cháy. Có thể một vài cửa kính bị nứt rạn... chẳng sao.

Hắn đứng nhìn một lúc và nhẩm tính: hai trăm ngàn đồng Mark. Nếu không hơn thì cũng thiệt hại vào khoảng đó. Hắn đã mua lại tòa nhà với giá năm ngàn. Năm 1933, sở hữu chủ là một người Do Thái tên Max Blank. Người Do Thái này ra giá một trăm ngàn và kêu là đã chịu lỗ nhiều rồi nên không thể bán rẻ hơn. Sau hai tuần bị nhốt trong trại, Max Blank đành bán lại với giá năm ngàn. Neubauer nghĩ, mình cũng đứng đắn đó chớ, bằng không mình vẫn có thể lấy không. Blank có thể sẽ tặng cho mình sau khi bị SS quần thảo cho một trận. Mình đã trả hắn năm ngàn đồng Mark. Cũng là đồng tiền đáng giá mặc dầu không phải trả một lần. Vào thời đó mình chưa dư dả gì nhưng mình đã trả ngay khi nhận được món tiền vay mượn. Blank cũng tỏ ra hài lòng. Một vụ buôn bán hợp lệ. Với sự đồng ý hoàn toàn của hắn. Có vi bằng của công chứng viên, vấn đề Max Blank ngã té vì tai nạn trong trại tập trung làm mất một mắt, gãy một tay chỉ là một ngẫu nhiên đáng tiếc. Neubauer không nhìn thấy tận mắt vụ đó, cũng không có mặt. Hắn không hề ra lệnh. Hắn chỉ xếp đặt để cho Blank được bảo vệ để cho các binh sĩ SS quá nhiệt thành không làm hại đến Blank. Chuyện gì xảy ra sau đó thuộc phần của Weber.

Hắn quay người lại. Tại sao đột nhiên hắn nhớ tới chuyện cũ ấy? Hắn làm sao thế? Tất cả những việc đó đã chìm sâu trong quên lãng. Người ta cần phải sống. Nếu hắn không mua tòa nhà ấy thì một người nào khác của Đảng cũng sẽ mua. Có lẽ còn rẻ hơn. Hoặc lấy không. Hắn tự thấy đã hành động hợp pháp. Đúng theo luật lệ. Chính lãnh tụ của hắn đã tuyên bố là các đảng viên trung thành cần phải được tưởng thưởng. Và hắn, Bruno

https://thuviensach.vn

Neubauer, chỉ được có chút ít chẳng ra gì nếu đem so sánh với những gì hiện có của các nhân vật cao cấp, như Goering, Springer chẳng hạn. Xuất thân là một phu khuân vác ở khách sạn bây giờ đã là triệu phú. Neubauer không trộm cắp bất cứ một cái gì. Hắn chỉ mua rẻ thế thôi. Hắn có biên nhận. Mọi sự đều được thị chứng.

Một khối lửa từ nhà ga bắn vọt lên. Tiếp theo là nhiều tiếng nổ. Có lẽ là các toa chở đạn dược. Phần trên tòa nhà phản chiếu màu lửa đỏ dường như bỗng nhiên túa mồ hôi máu. Neubauer nghĩ, thật là kỳ dị. Mình đang bị xúc động. Những luật sư bị kéo lôi ra khỏi tầng trên cao ấy vào lúc đó đã bị quên mất từ lâu. Hắn trở lại xe. Rất gần với nhà ga... một chỗ lý lưởng cho việc làm ăn nhưng tối ư nguy hiểm khi bị oanh tạc. Như thế sao lại không xúc động?

- Tới đường Gosse, Alfred.

Tòa soạn báo Mellern hoàn toàn vô sự. Neubauer đã biết tin này qua điện thoại. Họ cho phát hành thêm một ấn bản. Báo bán chạy như tôm tươi. Hắn nhìn những đống báo vơi lần. Cứ mỗi tờ báo bán được, hắn được một pfennig (1/9 của đồng xu Anh). Người bán báo lại tới lấy báo, chúng chạy vọt đi trên xe đạp. Thêm ấn bản tức là thêm lợi tức. Mỗi người bán báo mang đi ít nhất 200 tờ. Neubauer đếm được mười bảy người. Như vậy hắn có thêm ba mươi bốn đồng Mark. Dầu sao thì cũng có điều thuận tiện. Hắn sẽ dùng tiền này đế sửa lại các cửa kính bị bể. Vô lý... chúng đã được bảo hiểm. Họ phải xuất tiền chớ! Ba mươi bốn đồng Mark vẫn là của hắn.

Hắn mua một tờ báo. Lời kêu gọi ngắn gọn của Dietz đã được đăng tải. Việc làm thật nhanh. Báo cũng đăng tin có hai phi cơ bị bắn rơi trên thành phố, phân nửa khác rơi ở Minden, Osnabruech và Hanover. Một bài nhận định của Goebbels về sự tàn bạo vô nhân của việc không tập các thành phố thanh bình của Đức. Ngoài ra, còn có một vài lời tuyên bố đầy hào khí của Hitler. Bài tường thuật cho biết lực lượng Thanh niên Hitler đang truy lùng

https://thuviensach.vn

các phi công đã nhảy dù ra. Neubauer ném tờ báo và bước vào cửa hiệu bán xì-gà trong góc.

- Ba điếu Deutsche Wacht!

Người bán đưa nguyên hộp ra. Neubauer chọn lựa hững hờ. Loại xì-gà này quá tệ. Chỉ toàn bằng lá giẻ gai. Ở nhà hắn còn một số ngon hơn, loại nhập cảng từ Ba Lê và Hòa Lan. Hắn hỏi mua xì-gà Deutsche Wacht chỉ vì cửa hiệu này là của hắn. Trước khi có cuộc Nổi Dậy, sở hữu chủ là Lesser và Sacht, người Do Thái. Sau đó một sĩ quan xung kích tên Freiberg chụp lấy cơ hội. Hắn làm chủ tới năm 1936. Một mỏ vàng. Neubauer cắn vào đuôi điếu thuốc. Hắn đã làm gì đối với việc Freiberg trong khi quá chén đã có vài lời xúc phạm tới Hitler? Hắn chỉ làm bổn phận của một đảng viên ngay thẳng là phúc trình lên thượng cấp. Ít lâu sau, Freiberg biến mất, Neubauer đã mua lại cửa hiệu trong tay người vợ góa. Hắn khuyên quả phụ này nên bán gấp. Hắn cũng cho bà ta biết là hắn được tin tất cả tài sản của Freiberg sắp bị tịch thâu. Tiền bạc dễ giấu hơn là một cửa tiệm. Người góa phụ tỏ ý biết ơn và bán cửa hiệu. Dĩ nhiên là với giá bằng một phần tư. Neubauer nhấn mạnh là hắn chẳng giàu có gì và việc buôn bán cần nên thanh toán gấp. Người góa phụ chấp nhận. Vấn đề tịch thâu chẳng bao giờ xảy ra. Neubauer lại giải thích. Hắn bảo chính hắn đã can thiệp cho bà ta. Như vậy bà ta cứ giữ lấy tiền. Hắn tự thấy mình đứng đắn. Bổn phận là bổn phận... và cửa hiệu có thể bị tịch thâu. Vả lại, một quả phụ không đủ sức quán xuyến một cửa hàng. Bà ta có thể bị ép buộc để bản rẻ hơn.

Neubauer lấy điếu xì-gà đang ngậm ra. Điếu thuốc không thông hơi. Loại thuốc tồi tệ. Nhưng người ta vẫn mua. Họ chỉ cần bất cứ thứ gì có thể hút được. Đáng thương vì bị hạn chế. Hắn nhìn cửa hiệu một lần nữa. Thật là may mắn. Chẳng có gì xảy ra. Hắn nhổ nước bọt. Thình lình hắn cảm thấy mùi vị khó chịu trong miệng. Chắc tại điếu xì-gà. Hay vì lý do nào khác? Dầu sao cũng chẳng có gì xảy ra. Bị xúc động? Tại sao hắn bỗng

https://thuviensach.vn

nghĩ tới tất cả những chuyện cũ kỹ ấy? Chuyện xưa đang hiện về! Hắn ném điếu thuốc trước khi bước vào xe và cho tài xế hai điếu còn lại:

- Đây, Alfred. Phần thưởng đặc biệt đêm nay. Nào, chúng ta đi... về vườn nhà.

Neubauer hãnh diện với khoảnh vườn này. Ngôi vườn chiếm một lô đất rộng ở ngoại ô, phần lớn dành để trồng rau cải và cây trái. Trong vườn còn có cả một mảnh đất trồng toàn hoa quý và một cái trại nhỏ nuôi gia súc. Một số tù binh Nga lo việc chăm sóc. Họ không được hưởng thù lao, đáng lý họ còn phải trả ơn cho chủ vườn thay vì phải làm việc quần quật từ suốt mười hai đến mười lăm giờ mỗi ngày tại xưởng đồng, ở đây họ được hít thở khí trời trong mát mà công việc tương đối nhẹ nhàng hơn.

Chiều đã xuống. Bầu trời vẫn còn trong sáng, trăng đang treo trên các ngọn cây táo. Mùi đất mới xông lên thật đậm đà. Vài loại rau cải nhô lên từ các luống đất dầy phân và các thứ cây ăn trái đã nảy mầm bụ bẫm. Một cây anh đào Nhật nhỏ bé vừa được giữ kỹ trong nhà kính suốt mùa Đông, bây giờ đã trổ một ít hoa hồng trắng.

Các tù binh Nga đang làm việc trên mảnh đất. Neubauer nhìn thấy những dáng lưng khom xám xịt của họ và bóng đen của người lính canh với khẩu súng gắn lưỡi lê dường như muốn chọc thủng trời. Sự hiện diện của tên lính canh chẳng qua là do quy lệ vì những người Nga ấy nhất định chẳng bao giờ đào tẩu. Họ còn biết đi đâu với bộ quân phục ngoại quốc trên mình và chẳng hề biết tiếng Đức? Bên cạnh họ là một cái bao khổng lồ chứa đầy tro lấy từ lò thiêu người ra để dùng làm phân bón các luống măng và dâu tây mà Neubauer coi như của quý. Hắn không ăn được bao nhiêu. Bao phân bón đang đựng tro của 60 người bị hỏa thiêu, trong số có 12 đứa trẻ.

Dưới ánh chiều tà, ngọc trâm và thủy tiên đượm màu xanh tái. Các loại hoa quý này được trồng dài theo bờ tường phía Nam và được bao bọc bởi

https://thuviensach.vn

các khung kính. Neubauer mở một trong các cửa sổ ngang và khom mình xuống. Chưa có hương vị của thủy tiên, chỉ có mùi hoa tím, những cánh hoa tím không nhìn thấy được giữa hoàng hôn.

Hắn hít một hơi thở thật sâu. Đây là ngôi vườn của hắn. Hắn đã phải chi tiền để làm của riêng. Sòng phẳng và lương thiện. Đúng giá. Hắn không cướp đoạt của ai. Đây là đất của hắn. Mảnh đất làm người ta trở lại với nhân tính sau bao nhiêu công việc nặng nề phụng sự cho Tổ quốc và gia đình. Hắn nhìn thấy các cây tùng bách mọc bên cạnh loài kim ngân hoa và loại hồng có dây leo. Hắn nhìn thấy hàng giậu huỳnh dương, hòn giả sơn và những bụi đinh hương, hắn gửi thấy mùi hăng nòng của không khí đã nhuộm tiết Xuân, hắn nhẹ nhàng rờ các nhánh bọc rơm của các cây đào và lê, và hắn mở cửa đi về phía trại chăn nuôi.

Hắn không đi về phía những con gà đứng trên sào trông như những mụ đàn bà ngồi xổm - hắn cũng không ra phía những con heo đang ngủ - hắn đi thẳng về chuồng thỏ.

Đây là loại thỏ Angora có lông dài trắng xám và mượt như tơ. Lúc hắn mở đèn lên, bầy thỏ đang mơ màng, một lúc sau chúng bắt đầu động đậy. Hắn thọc một ngón tay qua mắt lưới và gãi nhẹ vào lông chúng. Lông thỏ mềm mại hơn bất cứ gì hắn đã biết. Lấy một vài lá cải trong một cái rổ cạnh đó, hắn cho vào chuồng. Bầy thỏ xáp tới và bắt đầu gặm nhấm chậm rãi, từ tốn với những chiếc mõm đỏ hồng. Hắn gọi âu yếm:

- Mucki! Lại đây, Mucki!

Hơi ấm của chái nhà làm hắn ngây ngất. Giống như một giấc ngủ xa xôi. Mùi hơi của thỏ mang lại một sắc thái vô tư quên lãng. Đó là một thế giới nhỏ bé tự nó gần giống như đời sống của cỏ cây, không bom đạn, không phiền toái và không phải tranh đấu để sinh tồn - rau cải, lông mịn, bị xén bớt và sanh đẻ. Neubauer đã từng bán lông của chúng nhưng không cho giết con nào. Hắn lại gọi:

https://thuviensach.vn

- Mucki!

Một chủ thỏ trắng và to lớn nhích tới ngậm lấy lá cải của hắn vừa thò vào. Đôi mắt đỏ ngời chiếu như hồng ngọc. Neubauer gãi vào cổ nó. Giày hắn kêu kèn kẹt lúc hắn nghiêng mình. Selma đã nói gì? An toàn? Ở bên trại, các anh được an toàn? Có ai được an toàn đâu?

Hắn cho thêm cải vào chuồng. Mười hai năm, hắn nghĩ tiếp. Trước ngày cách mạng, mình là một thư ký Bưu điện với không đầy hai trăm đồng Mark một tháng lương. Với khoản tiền đó, thật là sống dở chết dở. Bây giờ, mình đã có chút ít. Không thể để mất được.

Hắn nhìn vào đôi mắt đỏ của Mucki. Hôm nay, mọi việc đều khả quan, vẫn còn phải tiếp tục khả quan. Vụ không tập vừa qua có thể do lầm lẫn.

Thành phố chẳng có gì quan trọng, nếu ngược lại họ đã cố hủy diệt nó rồi. Neubauer cảm thấy yên tâm hơn.

Hắn lại gọi "Mucki" và nghĩ tiếp: An toàn! Dĩ nhiên là an toàn. Vả lại, có ai muốn đổ vỡ vào phút chót đâu?

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 4

Đếm lại! Đồ chó lợn bẩn thỉu!

Đ

Các toán lao tác của Đại trại đứng dài từng hàng ngang mười người, tùy theo lao xá, trên sân điểm danh. Trời đã chập choạng vào đêm nên đám tù nhân trong các bộ y phục có sọc trông giống như một bầy ngựa rằn đông đảo đang mệt lả.

Công việc điểm danh đã kéo dài hơn một tiếng đồng hồ vẫn chưa xong. Đó là do cuộc oanh tạc. Các toán làm việc tại xưởng đồng đã phải chịu thiệt hại về nhân mạng. Một trái bom rơi vào đó làm cho một số tù chết và bị thương. Chẳng những thế, sau phút kinh hoàng đầu tiên, bọn lính SS bắt đầu nổ súng vào những người tù toan tìm chỗ ẩn núp. Chúng sợ tù tẩu thoát, do đó lại có thêm năm, sáu người ngã gục.

Sau trận mưa bom, tù nhân lôi xác của các bạn đồng lao ra khỏi các đống gạch vụn - có người chỉ còn lại một tay hoặc một chân. Vì vậy mà giờ điểm danh kéo dài hơn. Đối với bọn SS thì sinh mạng tù chẳng có nghĩa gì, chết hay sống cũng vẫn phải hiện diện đủ số. Công việc sổ sách không thể bị ngưng trệ bởi những xác người.

Các toán lao tác đã cẩn thận mang theo về trại những gì còn lại của những kẻ đã nát thây: có người mang một cánh tay, có người vác theo hai

https://thuviensach.vn

cái chân hoặc mấy cái đầu nát bét. Họ cũng làm tạm vài chiếc cáng để khiêng theo những người bạn cụt chân hay lủng ruột. Số tù nhân bị thương còn lại thì được đồng bạn dắt dìu hoặc kéo lê đi. Một vài tù nhân may mắn được băng bó sơ sài bằng bất cứ gì mà đồng bạn lượm được. Số người ra máu quá nhiều thì được cột chận động mạch bằng dây kể cả dây kẽm. Những kẻ bị thương ở bụng nằm trên cáng, hai tay phải ôm giữ đùm ruột đã lòi ra.

Đoàn tù đi lên núi vừa mệt ngất vừa đau đớn. Thêm hai người tắt thở dọc đường. Xác họ bị kéo lôi. Cảnh tượng này khiến cho sáng kiến của Đội trưởng Steibrenner trở thành cổ quái. Ngay tại cổng vào, ban nhạc của trại vẫn tấu một khúc quân hành như thường lệ trong khi đoàn tù mắt nhìn thẳng, chân bắt buộc phải nhấc cao, đi ngang qua viên sĩ quan Trại trưởng Weber và thuộc cấp của hắn. Ngay cả những tù nhân bị trọng thương nằm trên cáng cũng phải quay đầu sang phải với tư thế nhà binh mặc dầu đang chờ chết. Chỉ có những kẻ chết rồi mới khỏi chào. Ngay lúc đó, Steibrenner bỗng để ý một tù nhân bị kéo lê bởi hai đồng bạn, không chịu ngẩng đầu lên. Hắn không để ý tới hai chân kéo lết của người này nên nhảy bổ tới dùng súng lục đập vào mắt y. Đầu người chết bật ngửa ra bởi cú đánh và hàm dưới rơi xuống, chừng như cái miệng đỏ ngòm máu với cử động kỳ dị cuối cùng của xương sọ, đã ngoạm vào khẩu súng. Bọn SS cười rộ lên khiến Steibrenner tức tối. Hắn chợt nhận ra là uy tín của hắn trong việc dùng ắc-xít hydrochloric để giết người đã mất đi.

Từ xưởng đồng về tới trại đã mất nhiều thời gian nên việc điểm danh trễ hơn thường lệ. Theo quy lệ, người chết và bị thương phải đặt nằm thật đúng theo thứ tự của từng lao xá. Ngay cả đến những kẻ bị thương quá nặng cũng chưa được đưa đến bệnh xá ngay hay băng bó: điểm danh là điều quan trọng hơn tất cả.

Nhanh lên! Làm lại! Lần này mà không xong thì biết!

https://thuviensach.vn

Trại trưởng Weber ngồi dạng chân trên một chiếc ghế cây đặt ở sân điểm danh. Hắn 35 tuổi, người tầm thước, rắn chắc. Mặt hắn bạnh ra, da ngâm với một cái thẹo chạy dài từ khóe miệng bên phải xuống quá cằm - kỷ niệm của một trận ẩu đả với đám đông thuộc phe Reich vào năm 1929. Tay lựa vào lưng ghế, Weber bực dọc nhìn đám tù nhân trong đó có cả lính SS, đại diện lao xá và trật tự viên chạy tới chạy lui vừa đánh đập vừa la hét.

Các đại diện lao xá đã ướt mồ hôi lại hô to: Một, hai, ba... Tiếng hô của họ vang lên buồn lặng.

Chuyện lộn xộn xảy ra là do những thây tù bị tan nát ở xưởng đồng. Đoàn tù đã cố hết sức gom góp đầu, tay, thân mình nhưng làm sao để tìm thấy những bộ phận đã mất mát hoặc tan nát hẳn. Họ cố gắng cách mấy rồi cũng thấy thiếu mất hai người.

Giữa cảnh tranh tối, tranh sáng, các toán tù lao tác đang cấu xé nhau để giành cho toán của mình những tứ chi rời rạc và nhất là phải cố tranh cho được những cái đầu. Mỗi lao xá đều cố làm cho phần mình đủ số người để tránh khỏi hình phạt tàn khốc vì không báo cáo đúng. Họ giành giựt lôi kéo các bộ phận thân thể loe loét máu cho tới khi có lệnh "Ngừng lại!" vẫn còn thiếu hai người. Có lẽ quả bom đã làm họ tan thành mảnh vụn hoặc, thi thể của họ bị tống bay lên trên mái xưởng đồng.

Tên SS phụ trách việc điểm danh báo cáo với Weber:

- Bây giờ chỉ còn thiếu có một người rưỡi. Bọn Nga có được ba cái chân cho một xác còn bọn Ba Lan thì một cánh tay cho nhiều xác.

Weber ngáp dài:

- Gọi từng tên để coi đứa nào vắng mặt.

Một luồng xao động khó nhìn thấy đang chạy dài qua các dãy tù đang đứng lắc lư. Gọi tên từng người có nghĩa là họ phải đứng thêm một hoặc hai

https://thuviensach.vn

giờ nữa - bởi vì người Nga và Ba Lan không hiểu Đức ngữ thường lầm lẫn về tên của họ.

Việc gọi tên bắt đầu. Tiếng xì xào nổi lên rồi tiếng đánh đập và chửi rủa. Bọn lính SS sẵn bực tức vì mất thời giờ giải trí bắt đầu sử dụng roi vọt. Trật tự viên và đại diện lao xá cũng quất túi bụi vào các bạn đồng lao vì không thể làm khác hơn. Đây kia, một vài người ngã sụm trên vũng máu đen ngòm đang từ từ lan rộng dưới những người bị thương. Những khuôn mặt xám trắng đã phảng phất bóng dáng của tử thần trong màn tối. Họ lờ đờ nhìn sang các đồng bạn đang đứng nghiêm, tay kẹp thẳng hai bên, và chẳng làm sao giúp được những kẻ đang đổ máu chí chết. Đối với một số trọng thương, khu rừng chen chúc những chân ngựa rắn dơ bẩn hôm đó là cảnh tượng cuối cùng mà họ được nhìn thấy trên cõi thế.

Mặt trăng có quầng nhô lên phía sau lò thiêu. Bầu trời vẫn đục. Trăng dường như sựng lại một lúc lâu phía trên ống khói, ánh sáng mờ ảo từ nơi đó như phát hiện những oan hồn chỗi dậy từ ngọn lửa lạnh tanh bốc ánh ra.

Trong dãy hàng mười của lao xá Mười Ba, tù nhân Goldstein đang đứng đó. Hắn là người đứng chót về cánh trái, bên cạnh hắn là những bạn đồng lao xá chết và bị thương. Một trong những kẻ bị thương là bạn thân của hắn tên Scheller, nằm sát bên chân hắn. Bằng khóe mắt, Goldstein nhìn thấy máu từ một chân gãy của bạn bỗng túa ra mau hơn lúc nãy. Sợi dây băng quá nhỏ đã sút ra và Scheller chắc chắn không thoát chết. Goldstein thúc cùi tay người bên cạnh là Muenzer rồi ngã quỵ xuống như ngất xỉu. Hắn đã nhắm trước nên lúc ngã, hắn đã nằm vắt qua Scheller.

Thật là một sự mạo hiểm. Tên SS lao xá trưởng bực bội đang rảo quanh như một con quân khuyển chực táp người. Một cú đá với chiếc giày ống nặng chịch của hắn vào thái dương là đủ kết liễu cuộc đời của Goldstein. Những người tù gần đó vẫn không nhúc nhích nhưng đều thừa hiểu việc gì đã xảy ra.

https://thuviensach.vn

Rất may là lúc đó tên SS lao xá trưởng đang nói gì đó với người đại diện lao xá ở cuối hàng. Người đại diện cũng phát giác ra thủ đoạn của Goldstein nên dài dòng hơn để cố lưu tên lao xá trưởng lại thêm được lúc nào hay lúc ấy.

Goldstein mò tìm sợi dây. Ngay trước mắt hắn, máu luôn xối xả và hắn ngửi thấy mùi thịt sống. Scheller thều thào:

- Đừng, kệ nó.

Goldstein đã mò ra nút dây bị sút và siết lại. Máu vẫn tuôn ra. Scheller rên nhỏ:

- Rồi bọn chúng cũng chích cho một mũi là xong đời. Với cái chân gãy này...

Cái chân chỉ còn dính lủng lẳng với một vài dây gân và mảng da. Với cái té giả vờ lúc nãy, Goldstein đã làm cho bàn chân của bạn quặp lại như xương chân của Scheller có thêm một khớp thứ ba. Hai bàn tay của Goldstein đã ướt máu. Hắn siết mạnh gút dây nhưng một lần nữa sợi dây lại trợt ra. Scheller co giựt cả người:

- Buông ra đi.

Goldstein phải tháo mối dây ra. Những mảnh xương bể như chạm vào tay hắn. Hắn buồn nôn, cố dằn xuống rồi mò vào đống thịt bầy nhầy tìm ra sợi dây, kéo nó lên phía trên và... bỗng giật nẩy người. Muenzer vừa đá vào chân hắn. Tên SS lao xá trưởng vừa đi tới vừa càu nhàu:

- Lại thêm một con heo! Nó muốn gì đây?

Người đại diện lao xá nói mau:

- Thưa Đội trưởng, hắn ngất xỉu.

https://thuviensach.vn

- Đứng lên, đồ tạp chủng biếng nhác!

Tên lao xá trưởng vừa quát vừa đá vào cạnh sườn Goldstein. Cú đá mạnh hơn dự định. Lập tức, người tù đại diện lao xá đá bồi theo. Có thế hắn mới ngăn được sự nổi cơn của tên Đội trưởng. Goldstein vẫn không nhúc nhích. Máu của Scheller loang dần tới mặt hắn.

Tên lao xá trưởng bỏ đi:

- Kệ nó, cho nó nằm luôn. Chó má, biết chừng nào mới xong?

Người đại diện lao xá đi theo. Goldstein chờ một lúc rồi quấn sợi dây quanh chân bạn, siết mối thật chặt. Máu ngưng chảy, chỉ còn ri rỉ.

Thân trọng, Goldstein bỏ tay ra. Sợi dây không sút nữa.

Cuộc điểm danh rồi cũng xong. Bọn SS kết luận là ba phần tư thi thể của một tù binh Nga và phần thân trên của người tù Sibolski tại lao xá 5 mất tích. Kể ra thì không đúng hẳn vì hai cánh tay của người này đã bị toán tù lao xá 17 giành lấy để ráp vào phần thi thể còn lại của Josef Binswanger đã thiếu mất gần như tất cả. Ngược lại, hai tù nhân của lao xá 5 đã đánh cắp nửa thân mình dưới của người tù Nga để ráp vào Sibolski vì họ nghĩ rằng khó mà phân biệt được những cặp chân. Rất may là ngoài những phần đó ra, đám tù còn lại một số tứ chi vừa đủ để bổ sung cho một tên tù rưỡi lúc đầu bị coi như mất tích. Như thế là không có một tù nhân nào tẩu thoát trong sự hỗn loạn của trận mưa bom. Tuy nhiên, các toán tù vẫn có thể bị bắt buộc phải đứng tại sân điểm danh cho tới sáng để chờ đợi kết quả tìm kiếm những phần thi thể còn sót tại xưởng đồng. Mới hai tuần trước đó, toàn trại đã phải đứng luôn hai ngày cho tới khi một tù nhân mất tích được tìm thấy tự tử ở chuồng heo.

Weber bình tĩnh ngồi trên ghế, cằm vẫn tựa vào hai bàn tay. Suốt buổi điểm danh hắn gần như không cử động. Sau khi được phúc trình, hắn từ từ đứng lên vươn vai:

https://thuviensach.vn

- Tụi nó đứng khá lâu, chắc cần cử động. Cho tập bài địa lý đi!

Lập tức, nhiều khẩu lệnh vang lên:

- Đặt hai tay sau đầu! Gối cong lại! Nhảy nhái về phía trước... nhảy!

Đoàn tù làm theo lệnh. Họ chậm chạp nhảy tới trước với hai gối cong lại. Trong lúc đó, trăng đã lên cao và chiếu sáng hơn. Một khoảnh sân được soi rọi. Phần còn lại chìm trong bóng tối của các dãy nhà. Đường viền của lò thiêu người, của cổng trại và cả của giảo hình đài nổi bật trên mặt đất.

- Nhảy lui!

Đoàn tù nhảy lùi vào bóng tới. Họ loạng choạng ngã té. Bọn SS, các trật tự viên và đại diện lao xá đánh đập túi bụi cho tới khi họ đứng lên. Tiếng la hét dường như lẩn khuất trong tiếng lào xào của vô số bàn chân.

- Nhảy tới! Nhảy lui! Nhảy tới! Nhảy lui! Ngừng lại!

Bây giờ đến phần tập bài địa lý. Tù nhân phải buông mình ngã sấp tới trước, bò dài trên sân, nhảy lên cao, ngã sấp xuống và tiếp tục bò. Mặt sân trong phút chốc biến thành một khối khổng lồ lúc nhúc tựa như một đàn giòi có sọc. Tù nhân vừa bò vừa che chở cho các đồng bạn bị thương, nhưng sự vội vàng và sợ hãi khiến họ khó làm tròn bổn phận đối với những kẻ không may.

Sau mười lăm phút, Weber ra lệnh cho ngừng lại. Nhưng mười lăm phút đó cũng đã đủ làm kiệt sức đoàn tù đang đói và mệt lả. Đâu đâu cũng có người không ngốc đầu lên nổi nữa.

- Xếp hàng theo thứ tự từng lao xá!

Đoàn tù gượng gạo trở về hàng. Những người khỏe mạnh cố dựng dậy những đồng bạn ngất ngư cho họ đứng tựa vào. Những kẻ không dậy nổi

https://thuviensach.vn

được khiêng ra đặt gần số tù nhân bị thương, cả trại đứng yên. Weber bước tới:

- Bài học mà các người vừa thực tập rất có lợi. Bây giờ các người đã biết làm thế nào để lẩn tránh mỗi khi có một trận oanh tạc.

Vài tiếng cười nhạo báng khoái trá của bọn lính SS nổi lên. Weber liếc nhìn về phía đó rồi tiếp tục nói lớn:

- Hôm nay các người đã có một kinh nghiệm bằng xương thịt về hành động phi nhân của kẻ thù mà chúng tôi đang đối phó. Nước Đức lúc nào cũng chỉ mong muốn được hòa bình, đã bị tấn công một cách dã man. Bị thảm bại tơi bời khắp các mặt trận, chúng đã dùng tới những biện pháp tuyệt vọng cuối cùng. Chúng đã vi phạm quy ước quốc tế bằng cách ném bom bừa bãi và hèn nhát lên các thành phố thanh bình của nước Đức. Chúng tàn phá bệnh viện, hủy diệt giáo đường. Chúng sát hại đàn bà và trẻ con vô tội. Không còn gì để diễn tả cho đúng với những tên quái vật không phải là người đó. Chúng tôi sẽ không để cho chúng phải chờ đợi một cuộc trả đua. Bắt đầu từ ngày mai là các toán lao tác phải ra khỏi trại sớm hơn một giờ để dọn dẹp. Cho tới khi có lệnh mới, sẽ không còn ngày nghỉ chúa nhật nữa. Người Do Thái sẽ không được phát bánh luôn hai ngày. Có thế các người mới nhớ mà cảm ơn những vụ đồt phá của kẻ địch.

Weber ngưng nói. Cả trại vẫn đứng yên. Có tiếng máy xe đang tiến lần lên núi. Đó là chiếc Mercedes của Neubauer. Weber ra lệnh:

- Hát lên! Nước Đức mến yêu...

Đoàn tù sững sờ chưa biết phải làm sao. Trong những tháng qua, lệnh hợp xướng gần như không được nhắc nhở tới... vả lại trước đây, họ chỉ bị bắt phải hát những bài dân ca thôi. Theo thông lệ thì lệnh hợp xướng chỉ ban ra mỗi khi có biện pháp nhục hình.

https://thuviensach.vn

Trong khi các tù nhân chịu khổ hình kêu thét thì các tù nhân khác phải hát lên những ca khúc trữ tình. Bản quốc ca của thời tiền Quốc Xã từ nhiều năm qua không thấy cho lệnh hát.

- Quân tạp chủng, hát lên!

Tại lao xá 13, Muenzer bắt đầu hát. Các tù nhân khác hát theo. Những kẻ không thuộc lời hoặc không biết tiếng Đức cũng phải mấp máy môi. Đó là vấn đề chính yếu.

- Sao vậy?

Muenzer hỏi nhỏ, đầu quay sang người đứng bên cạnh là Werner, và vẫn làm như đang hát.

- Cái gì?

Tiếng hợp ca lần lần nghe giống như một điệu khóc than lạc giọng. Ngay từ đầu, họ đã bắt giọng bổng nên bây giờ họ không thể hát nổi những âm thanh cao vút trong đoàn kết. Vả lại, đoàn tù còn đâu hơi sức nữa.

Tên Phó trại trưởng quát to:

- Hát cái gì mà như khóc? Hát lại ngay từ đầu. Lần này không xong thì cho đứng suốt đêm.

Đoàn tù hát lại với giọng trầm nên có vẻ khả hơn.

Werner bỗng nhận ra có một cái gì khác lạ, và hắn chợt có cảm tưởng là không phải chỉ một mình hắn nhận ra điều đó... dường như Muenzer cũng nhận thấy, dường như Goldstein nằm dưới đất cũng nhận thấy, mọi người đều nhận thấy, kể cả bọn lính SS. Bài ca bất thần mang một sắc thái khác hẳn với những lần trước họ đã hát. Tiếng hát to hơn gần như mỉa mai thách thức và lời ca chẳng dính dáng gì cùng giọng hát. Ước gì Weber không

https://thuviensach.vn

nhận thấy - Werner hy vọng thế - trong khi liếc trộm sang Weber. Nếu hắn nhận ra, trên sân sẽ có nhiều người chết hơn lúc nãy.

Mặt của Goldstein và Scheller kề sát bên nhau. Môi Scheller mấp máy. Goldstein không hiểu bạn muốn nói gì nhưng nhìn vào đôi mắt lờ đờ của bạn, hắn đoán là chuyện gì xảy ra. Hắn bảo:

- Đừng có ngu! Mình có thể tin cậy ở người bạn trật tự viên tại trại cứu thương. Hắn sẽ có cách. Anh đừng lo.

Scheller lại mấp máy môi. Goldstein gầm gừ:

- Anh sẽ được cứu chữa, đừng nói gì hết!

Trước mắt hắn là màu da xám nguệch của kẻ bị thương. Hắn hét to giữa lúc bản quốc ca đang tới câu chót:

- Chúng nó không chích chết đâu. Người bạn trật tự viên sẽ hối lộ cho bác sĩ.

- Nghiêm!

Bản quốc ca chấm dứt. Đại tá Chỉ huy trưởng Neubauer vừa đi tới. Weber báo cáo:

- Tôi vừa giáo huấn chúng xong và cho lệnh mỗi ngày làm thêm một giờ.

Neubauer không để ý. Hắn nhìn lên nền trời đen:

- Chẳng biết đêm nay bọn giặc ấy có tới nữa không?

Weber nhăn mặt:

- Theo tin đài phát thanh, chúng ta đã bắn hạ chín chục phần trăm.

https://thuviensach.vn

Neubauer không cho thế là kỳ dị. Hắn nghĩ, lại thêm một kẻ chẳng có gì để mất mát. Một tên Dietz bé nhỏ, một gã làm thuê, thế thôi. Hắn càu nhàu:

- Cho chúng tan hàng đi.

- Giải tán!

Đoàn tù đi trong hàng ngũ trở về các lao xá. Họ mang theo những người chết và bị thương. Werner, Muenzer và Goldstein khiêng Scheller đi, hắn có vẻ như không qua khỏi đêm nay. Trong khi các bạn tập bài địa lý, Goldstein lại lãnh thêm một cú đá vào sóng mũi. Bây giờ máu bắt đầu chảy ra. Trong ánh sáng nhạt nhòa, màu máu biến thành xám tím.

Gió từ thành phố thổi lên càng lúc càng mạnh và đánh thốc vào đoàn tù khi họ đi quanh một góc đường. Trong gió có mùi khói của thành phố đang bốc cháy.

Nét mặt những người tù biến đổi. Werner lên tiếng:

- Có ngửi thấy không?

- Có.

Muenzer vừa đáp vừa ngẩng đầu lên. Goldstein chợt nhận ra vị ngọt của máu trên môi. Hắn nhổ xuống đất và cố mở rộng miệng để ngửi khói.

- Làm như chỗ này cũng đang bốc cháy.

- Ờ.

Bây giờ họ có thể trông thấy được. Khói loang dài từ thung lũng tới các đường phố giống như một làn sương mù trắng mỏng và trong chốc lát, mọi ngõ ngách của lao xá đều có sự hiện diện của làn sương mù đó. Tự nhiên Werner chẳng hiểu tại sao mình đang nhận thấy rằng hàng rào kẽm gai

https://thuviensach.vn

quanh trại không thể ngăn nổi sự xâm nhập của khói... dường như trại giam thình lình không còn là nơi cách biệt với thế giới bên ngoài.

Họ tiếp tục đi. Họ đi trong khói. Bước chân của họ vững chắc hơn và đôi vai của họ thẳng cứng hơn. Goldstein khom xuống gần sát mặt Scheller:

- Ngửi đi! Hãy cố ngửi!

Hắn nói với giọng vừa tha thiết vừa thất vọng. Nhưng Scheller đã lịm ngắt từ lâu.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 5

Lao xá tối đen và hắt ra mùi hôi thúi. Lâu lắm rồi, họ đã sống không đèn đuốc. Berger thì thầm:

L

- 509, Lohmann muốn nói chuyện với bạn.

- Bộ nguy ngập rồi sao?

- Chưa.

509 mò mẫm dài theo các lối đi chật hẹp tới các gian phòng gỗ.

- Lohmann?

Có tiếng sột soạt và Lohmann hỏi:

- Berger có tới không?

- Không.

- Gọi ông ấy tới.

509 lại mò mẫm về chỗ cũ. Có tiếng chửi rủa. Hắn đã giẫm lên những người nằm ở hành lang. Một người cắn vào bắp chân hắn. 509 phải đập vào đầu kẻ đó cho tới khi hắn nhả ra.

https://thuviensach.vn

Phải mất nhiêu phút, hắn mới trở lại được chỗ của Lohmann, bên cạnh có Berger.

- Có Berger cùng tới, bạn cần gì?

Lohmann duỗi cánh tay ra:

- Đây nè!

509 hỏi:

- Cái gì?

- Xòe tay ra phía dưới bàn tay tôi. Cẩn thận.

509 sờ vào nắm tay xương xẩu của Lohmann, cảm thấy như chạm phải da loài bò sát. Nắm tay từ từ từ mở ra. Một vật gì bé nhỏ và nặng nặng rơi vào lòng bàn tay 509.

- Cất đi!

- Ừ, nhưng cái gì vậy? Hay là...?

Lohmann thều thào:

- Đúng rồi. Cái răng của tôi.

Berger chen tới gần:

- Cái gì? Ai nhổ nó ra?

Lohmann cười nghẹn. Cái cười không ra tiếng giống như tiếng cười lẩn khuất của một oan hồn:

- Tôi.

https://thuviensach.vn

- Bạn? Làm cách nào?

Cả hai đều cảm thấy nét thỏa mãn của người sắp chết. Lohmann kiêu hãnh như một đứa trẻ nhưng hoàn toàn bình tĩnh:

- Cạy bằng đinh. Hai tiếng đồng hồ. Một cây đinh nhỏ.

- Cây đinh đâu?

Lohmann lấy cây đinh bên cạnh hắn và trao cho Berger. Berger đưa cây đinh lên gần cửa sổ và sờ vào chung quanh.

- Rỉ sét cả. Có chảy máu không?

Lohmann lại cười nghẹn:

- Berger, tôi không sợ ngộ độc đâu.

Berger mò trong túi rồi bảo:

- Khoan! Có ai còn diêm quẹt không?

Diêm quẹt là vật quý của tù. 509 đáp:

- Tôi không có.

Một người ở chiếc giường nửa lừng lên tiếng:

- Có đây.

Berger đánh diêm. Lửa lóe lên. Berger và 509 phải nheo mắt lại như để khỏi bị lóa hầu có thể nhìn lâu hơn. Berger bảo:

- Hả miệng ra!

Lohmann nhìn sững Berger. Hắn thều thào:

https://thuviensach.vn

- Đừng có khùng. Bán nó đi.

- Hả miệng ra.

Một cái gì thoáng hiện trên mặt Lohmann giống như một nụ cười:

- Thôi, để tôi yên. Ước gì còn gặp lại các bạn một lần nữa trong ánh sáng.

- Tôi đi lấy iodine lại sát trùng cho.

Berger trao que diêm cho 509 và mò mẫm về chỗ nằm. Có người la lên:

- Tắt lửa đi!

- Câm miệng!

Người tù có que diêm trả đũa ngay, nhưng giọng nói lúc nãy lại vang lên:

- Tắt lửa đi! Hay là muốn cho cả trại bị tiêu diệt?

509 sửa bộ đứng để cho thân hình khom xuống của hắn lọt vào giữa bức tường và que diêm. Người tù ở chiếc giường nửa lừng giăng chiếc mền rách của hắn che cửa sổ trong khi 509 dùng vạt áo che ngọn lửa. Mắt Lohmann thật trong - hoàn toàn trong. 509 nhìn đoạn diêm chưa cháy hết, nhìn sang Lohmann rồi nghĩ tới chuyện đã sống chung với Lohmann từ bảy năm qua và đây là lần cuối. Hắn đã từng nhìn quá nhiêu khuôn mặt trong trạng thái đó.

Hắn nghe nóng ở các đầu ngón tay nhưng vẫn cố giữ que diêm cho tới khi không thể chịu nổi nữa. Hắn nghe tiếng chân Berger quay lại. Rồi bất thần, bóng tối chụp xuống như có ai vừa đâm mù mắt hắn.

- Còn diêm không?

https://thuviensach.vn

Người tù ở chiếc giường nửa lừng trao hắn một que diêm khác:

- Chỉ còn một que cuối cùng.

Một que diêm cuối cùng, 509 bàng hoàng. Mười lăm giây ánh sáng. Mười lăm giây cho bốn mươi lăm năm đang còn được gọi bởi một cái tên: Lohmann. Những giây cuối cùng.

Ảnh lửa lóe lên.

- Tắt lửa ngay! Đập vào tay hắn cho tắt lửa!

- Đồ ngu! Bọn nó không thấy đâu.

509 hạ tay thấp xuống. Berger đứng sát vào, chai iodine ở trên tay:

- Hả miệng ra...

Bỗng nhiên, ông ta ngừng nói. Bây giờ, ông ta cũng đã nhìn thấy tận tường khuôn mặt của Lohmann. Ông ta muốn làm một cái gì nhưng không kịp nữa. Từ từ Berger cho chai iodine vào túi. Lohmann nhìn lên, không nháy mắt. 509 nhìn nơi khác. Hắn xòe bàn tay ra. Một khối vàng nhỏ bé nằm đó. Hắn lại nhìn Lohmann. Lửa cháy nóng đầu ngón tay. Từ bên cạnh một bóng người đập vào tay hắn. Lửa tắt ngấm. Hắn nói:

- Ngủ ngon, Lohmann!

Berger bảo:

- Tôi sẽ trở lại.

Lohmann thở nhẹ:

- Cứ để mặc tôi. Thế này là dễ rồi...

- Có thể sẽ tìm được vài que diêm khác.

https://thuviensach.vn

Nhưng Lohmann chẳng nói được gì nữa.

509 cảm thấy mảnh vàng nằng nặng ở bàn tay. Hắn bảo nhỏ Berger:

- Mình ra ngoài kia. Nói chuyện ở ngoài đó tốt hơn. Chỉ có hai chúng ta thôi.

Họ sờ soạng ra phía cửa và đi sang bên hông lao xá để tránh gió. Lúc này thành phố chỉ còn là một khối đen, phần lớn những nơi cháy đã được dập tắt. Chỉ còn gác chuông giáo đường St. Cathérine đang đẫm lửa như một ngọn đuốc khổng lồ. Ngôi nhà thờ này quá cổ, gỗ đã khô đét từ lâu nên Đội Cứu hỏa đành chịu bất lực.

Cả hai ngồi xuống. 509 hỏi:

- Bây giờ mình làm sao?

Berger dụi tay vào hai mắt nóng đỏ:

- Nếu mảnh vàng đã bị chúng ghi sổ thì mình bó tay. Chúng nó sẽ điều tra và treo cổ một vài người... tôi là người trước tiên.

- Hắn bảo là không có khai báo. Lúc hắn tới đây, thủ tục đó chưa được áp dụng. Hắn đã ở đây bảy năm rồi. Thời đó răng vàng chỉ bị cạy ra chớ không vào sổ.

- Có chắc không?

509 nhún vai. Cả hai ngồi im lặng một lúc. Cuối cùng 509 đưa ý kiến:

- Mình vẫn còn dịp để nói sự thật và trao cho chúng cái răng vàng. Hoặc gắn trả vào miệng Lohmann khi hắn chết.

Bàn tay nắm chặt miếng vàng, 509 nói tiếp:

https://thuviensach.vn

- Hay là mình cứ làm như thế?

Berger lắc đầu. Khối vàng bé nhỏ ấy có thể đổi lấy cuộc sống nhiều ngày. Cả hai đều biết như thế nên đều không muốn bỏ cuộc. 509 lại hỏi:

- Sao mấy năm trước hắn không cạy ra để đổi lấy thực phẩm?

- Bọn SS đâu chịu để yên.

- Đúng vậy. Càng đúng hơn khi chúng khám phá vết thương còn mới trong miệng hắn.

- Điều đó không đáng lo mấy. Chỉ cần hắn chống nổi tử thần thêm ít lâu nữa là vết thương sẽ lành. Vả lại đó là chiếc răng cấm trong cùng, khó mà thấy được. Nếu hắn chết đêm nay thì chờ tới sáng cũng khá lâu. Nếu sáng mai hắn chết, mình cứ để cho thi thể cứng lại. Như vậy là xong. Chúng ta có thể lừa thằng Handke lúc điểm danh buổi sáng.

509 nhìn sang Berger:

- Chúng ta cứ thử coi. Mình đang cần tiền, đặc biệt là hiện nay.

- Đúng, mình chẳng còn cách nào khác hơn. Ai sẽ lo việc đổi chác?

- Lebenthal. Chỉ có hắn mới đủ khả năng.

Phía sau họ, cửa lao xá mở ra. Vài ba người kéo lôi tay chân của một hình người đem ném lên đống xác chết bên lề đường. Nơi đó là chỗ nằm của các tù nhân đã chết từ lúc điểm danh buổi tối.

- Ủa, Lohmann hả?

- Không phải. Chẳng có người của mình. Đám này toàn là dân Hồi.

Những người vừa lôi xác chết ra lảo đảo trở lại lao xá. Berger hỏi:

https://thuviensach.vn

- Có ai thấy mình nhận chiếc răng vàng không?

- Chắc là không. Quanh chỗ hắn nằm, hầu hết đều là người Hồi. Người duy nhất có thể thấy là anh chàng cho mình diêm quẹt.

- Hắn có nói gì không?

- Không, chưa nghe gì cả. Nhưng hắn vẫn có thể bắt mình phải chia phần.

- Chuyện đó không đáng ngại, vấn đề là không biết hắn có hiểu lầm đây là một món béo bở để rồi bán đứng chúng mình không?

509 nghĩ ngợi. Hắn từng biết rất nhiều người đã dám làm bất cứ gì miễn là có được một mẩu bánh mì. Cuối cùng hắn nói:

- Trông anh ta không phải hạng người đó. Bằng không tại sao anh ta cho mình diêm quẹt?

- Điều đó không dính dáng gì chuyện kia. Phải cẩn thận, nếu không thì cả hai chúng ta sẽ xong đời. Luôn cả Lebenthal nữa.

509 quá biết điều này. Hắn đã chứng kiến nhiều người bị treo cổ chỉ vì chuyện không đâu. Hắn bảo:

- Phải để ý hắn ít lắm là cho tới khi hỏa thiêu Lohmann và Lebenthal đã mua bán xong cái răng. Sau đó hắn chẳng còn làm gì được nữa.

Berger gật đầu:

- Bây giờ tôi vào trong may ra sẽ tìm thấy vài ý kiến.

- Được rồi. Tôi ở đây chờ Leo. Có lẽ hắn còn ở bên trại lao tác.

https://thuviensach.vn

Berger đứng lên đi vào lao xá. Ông ta và 509 có thể hy sinh mạng sống để cứu Lohmann, nhưng họ biết là chẳng còn cách nào nữa. Do đó họ nói về người sắp chết như nói tới một phiến đá. Những năm bị giam cầm đã bắt buộc họ phải thực tế hơn.

509 ngồi co ro trong bóng tối của nhà cầu. Đó là nơi tốt nhất, ở đó không ai để ý tới hắn. Toàn thể các lao xá thuộc Tiểu trại chỉ có một nhà vệ sinh công cộng tương đối rộng lớn này được xây lên ở một khoảng đất trống nằm giữa hai trại. Đó là nơi mà các bộ xương tấp nập ra vào với những tiếng rên rỉ không ngừng. Nói chung thì hầu hết mọi tù nhân đều bị bệnh tả, có kẻ trầm trọng hơn và nhiều người đang nằm lả quanh đó chờ lấy lại sức để lết vào trong, cả hai bên nhà cầu đều có hàng rào kẽm gai để ngăn cách Tiểu trại và trại lao tác.

509 lựa thế ngồi để tầm mắt có thể bao lấy cổng trại. Ngoài cổng là dãy nhà của bọn SS và tay sai như lao xá trưởng, đại diện lao xá và phu lấy xác. Berger là người duy nhất của lao xá 22 được phép đi qua cổng để tới lò thiêu người. Tất cả mọi tù nhân khác đều bị cấm. Người Ba Lan gọi đó là địa ngục môn vì sau khi được đổi tới Tiểu trại, tù nhân chỉ có thể ra khỏi cổng khi đã thành xác chết. Bất cứ tên lính canh nào cũng có quyền nổ súng vào một bộ xương bị nghi ngờ là toan lẻn sang trại lao tác. Gần như chẳng một ai làm việc đó. Những người tù bên trại lao tác cũng chỉ được qua Tiểu trại khi có phận sự. Chẳng những bị kể như là khu vực trong hàng rào y tế, Tiểu trại còn bị các tù nhân mạnh khỏe khác coi như một phòng chờ đợi của nghĩa trang, nơi tập trung những người đang chờ chết.

Qua hàng rào kẽm gai, 509 có thể nhìn thấy một phần những con lộ bên trại lao tác. Trên những con lộ đó, tù nhân chưa tới giờ ngủ, tụm năm, tụm ba chuyện trò hoặc đi lang thang... Và mặc dầu khu vực đó chỉ là một phần của toàn trại nhưng 509 có cảm tưởng như bên này và bên kia đang bị ngăn cách bởi một cái vịnh không thể bắc cầu... và mặc dầu khu vực bên kia trông như một nơi tạm cư lạc lõng nhưng ít ra ở đó sinh khí và tình đồng

https://thuviensach.vn

đội vẫn còn. Từ phía sau, 509 nghe những bước chân kéo lê yếu ớt của các tù nhân đi vào nhà cầu. Hắn không muốn nhìn quanh để khỏi bắt gặp những cặp mắt lịm chết của họ. Gần như họ không mở miệng nói nữa, nhiều lắm là họ chỉ còn rên rỉ. Từ lâu rồi, họ không còn suy nghĩ nữa. Họ được gọi là dân Hồi giáo bởi vì họ hoàn toàn phó mặc cho số mạng. Họ cử động như một cái máy vặn dây thiều và chẳng còn một chút ý lực nào ngoại trừ một vài vận chuyển của thể chất. Trong họ tất cả đều tắt lịm.

Họ là nhũng thi hài còn sống và sẽ chết đi như ruồi nhặng trong giá rét. Tiểu trại đầy dẫy những người loại đó. Họ đã vỡ nát và mất hướng, chẳng còn gì có thể cứu vãn được - ngay cả tự do.

509 cảm thấy lạnh thấu xương. Tiếng thì thầm rên rỉ phía sau hắn giống như một làn nước lũ có thể dìm sâu người ta trong đó. Nhờ vào tinh thần bất khuất, nhờ vào ý chí không đầu hàng số mạng mà nhóm Lão Làng vẫn còn sống. Tự nhiên, 509 lắc vai và quay đầu dường như với cử động đó, hắn biết ra là mình vẫn còn sống và vẫn còn nghi lực. Bên trại lao tác có tiếng còi rú lên. Các dãy lao xá đều có nhà cầu riêng nên ban đêm đều bị khóa cửa. Tù nhân đã biến dạng. Không đầy một phút, tất cả đều trống vắng, chỉ còn lại những chiếc bóng mờ thiểu não bên Tiểu trại. Những cái bóng ở đây đã bị đồng bạn phía bên kia quên lãng từ lâu... đó là sự còn lại của sự sống đang run rẩy trên vùng đất chết.

Lebenthal không đi qua cổng. Thình lình 509 thấy hắn đi xéo phía trước mình. Có lẽ hắn đã đi qua bởi một ngõ ngách nào đó phía sau nhà cầu. Không ai rõ hắn tới lui ra sao cả.

- Leo!

Lebenthal dừng lại:

- Chuyện gì vậy? Kìa, bọn SS vẫn còn ở đó. Tránh ra chỗ khác đi.

Cả hai đi về phía lao xá. 509 hỏi:

https://thuviensach.vn

- Có được món gì không?

- Cái gì?

- Đồ ăn chớ còn gì nữa?

Lebenthal nhún vai:

- Đồ ăn! Bạn nghĩ gì? Tôi có phải là trật tự viên nhà bếp đâu.

- Tôi không nói thế.

- Vậy bạn muốn tôi phải làm gì?

- Không muốn gì cả. Tôi chỉ hỏi là bạn có món gì ăn được không.

Lebenthal đứng lặng yên rồi chua chát bảo:

- Thực phẩm. Bạn có biết là những người Do Thái trong trại đều bị phạt nhịn bánh mì hai ngày không? Lệnh của Weber.

509 nhìn sững Lebenthal:

- Có thật không?

- Hừ, tôi dựng đứng lên à?

- Trời! Rồi sẽ có hàng đống thây người.

- Đúng vậy. Hàng đống. Vậy mà bạn muốn biết tôi có món gì để ăn không...

- Bình tĩnh, Leo. Ngồi xuống đây. Đây là một mẩu chuyện đẫm máu. Ngay bây giờ, nếu mình khéo xoay xở, mình sẽ có...

Lebenthal bắt đầu run:

https://thuviensach.vn

- Thật vậy không? Như thế tất cả đều là lỗi của tôi sao?

Hắn có tật hay run lên mỗi khi bị xúc động. Đối với hắn, run lên cũng đồng nghĩa như gõ mấy đầu ngón tay lên mặt bàn mà kẻ khác thường làm. Phản ứng như thế cũng là một cách tự trấn an, một cách làm giảm bớt cơn xúc động. Ở trại tập trung thì loạn thần kinh và thái độ lạnh nhạt đều được coi như một.

Lebenthal trách bằng tiếng rên cao giọng:

- Tôi đã cố hết sức mình. Tôi đã phải lựa thời cơ để chụp giựt, và bây giờ bạn tuyên bố là chúng ta cần...

Giọng hắn bỗng nhiên chìm lặng như tiếng nói trong cổ họng của người đang súc miệng, nghe giống như một trong số các loa phóng thanh của trại thình lình bị vỡ tan. Các ngón tay hắn mò mẫm trên mặt đất. Cuối cùng, hắn tìm thấy hàm răng giả, dùng vạt áo lau sạch rồi gắn vào miệng. Bây giờ cái loa lại tiếp tục phóng thanh.

509 để mặc hắn oán trách, chẳng thèm nghe. Lebenthal chợt nhận ra nên ngừng nói. Một lúc lâu, hắn hỏi:

- Chúng ta đã từng bị bỏ đói, có khi hơn cả hai ngày liền. Tại sao bữa nay bạn lại làm ồn như thế?

509 nhìn người bạn một lúc lâu, rồi trỏ tay xuống thành phố và ngôi nhà thờ đang cháy rực.

- Cái gì ở dưới kia, Leo...

- Cái gì đâu?

- Ở dưới kia. Cái gì đó trong kinh Cựu Ước?

- Sao lại dính dáng tới kinh Cựu Ước?

https://thuviensach.vn

- Có phải điều đó giống như trong thời kỳ của Moses chăng? Một cột lửa đưa con người thoát khỏi vòng nô lệ?

Lebenthal nheo mắt và nói bằng giọng vững chắc hơn:

- Một vầng khói ban ngày và một cột lửa ban đêm. Có phải bạn muốn nói thế không?

- Đúng vậy. Và phải chăng là ý Trời?

- Đức Jehovah.

- Đúng, đức Jehovah. Và phía dưới kia... bạn đã biết rồi. Đó là một sự kiện nhỏ tương tự như thế. Đó là hy vọng, Leo, hy vọng của chúng ta. Khốn thay, có ai trong các bạn nhận thấy điều đó không?

Lebenthal không trả lời. Hắn ngồi co quắp lại rồi nhìn đăm đăm xuống thành phố. 509 ngã người ra sau. Đây là lần đầu tiên hắn nói ra điều đó. Hắn nghĩ, ít ai muốn nói tới vì nó sẽ giết chết người ta. Đó là một thứ ngôn ngữ vĩ đại. Mình đã tránh nhắc tới từ nhiều năm qua vì nó gặm nhấm mình... nhưng bây giờ nó đã trở lại, tuy người ta không dám nghĩ ra, nhưng nó đã xuất hiện, và bây giờ nó sẽ tàn hại đời mình hay sẽ biến thành sự thật.

Hắn nói:

- Leo, cái gì ở dưới kia có nghĩa là phá sản.

Lebenthal động đậy và nói khẽ:

- Nếu chúng thất trận. Chỉ có thể... nhưng làm sao biết được?

Tự nhiên hắn nhìn quanh sợ hãi.

Trong những năm đầu tiên, tin tức về các trận chiến đều được phổ biến cho tù nhân. Tuy nhiên, về sau, khi các chiến thắng không còn nữa,

https://thuviensach.vn

Neubauer ra lệnh cấm mang báo chí vào trại và tuyệt đối cấm máy thu thanh của trại loan báo những tin tức liên quan tới cuộc lui quân. Từ đó, những tin đồn dữ dội lan khắp các lao xá cho đến nỗi không ai còn biết sự thật ra sao cả. Cuộc chiến đang ở vào giai đoạn bất lợi, mọi người đều hiểu, nhưng cuộc cách mạng mà họ mong đợi từ bao năm qua vẫn chưa hiện tới.

- Leo, chúng đang thua trận. Đã tới giai đoạn kết thúc rồi. Nếu chuyện dưới kia xảy ra vào năm đầu tiên thì chẳng có nghĩa gì. Bây giờ nó xảy tới - sau năm năm - điều này chứng tỏ là phe đồng minh thắng.

Lebenthal lại nhìn ra sau:

- Tại sao bạn nói tới chuyện đó?

509 quá hiểu về trạng thái tin tưởng của người tù. Những gì được nói lớn ra chắc chắn sẽ không có hiệu lực. Vả lại, một hy vọng hão huyền còn gây tai hại lớn cho nghị lực. Đó là lý do khiến nhiều người dè dặt.

- Tôi nói tới chuyện đó vì đây là lúc phải đề cập tới. Hiện thời, niềm hy vọng ấy sẽ giúp chúng ta vượt qua. Lần này không phải là những mật hiệu ở nhà cầu. Chúng ta phải...

509 bỗng ngưng ngang. Lebenthal hỏi:

- Phải sao?

509 không tin chắc ở mình. Vượt qua - hắn nghĩ tiếp - Phải vượt qua và hơn thế nữa. Cuối cùng hắn bảo:

- Đây là một chủng tộc. Leo, một chủng tộc với...

Hắn nghĩ "với sự chết chóc" nhưng không muốn nói ra. Hắn chỉ về phía đồn trại của bọn SS:

https://thuviensach.vn

- Với bọn ở đằng kia! Chúng ta không để cho thua cuộc. Giai đoạn kết thúc đã ló dạng, Leo.

Hắn nắm lấy cánh tay của Lebenthal:

- Bây giờ, mình phải làm một cái gì...

- Nhưng mình có thể làm gì?

509 cảm thấy đầu óc quay cuồng như người say. Từ lâu hắn đã mất thói quen nói nhiều. Và cũng từ lâu, hắn chưa hề suy nghĩ nhiều như hôm nay. Hắn lấy chiếc răng vàng của Lohmann từ trong túi ra đưa cho Lebenthal:

- Của Lohmann. Chắc là không vào sổ. Bán được không?

Lebenthal thử sức nặng của khối vàng bé tí bằng mấy cử động của bàn tay. Hắn không lộ vẻ gì ngạc nhiên:

- Nguy hiểm. Chỉ có thể thương lượng với một kẻ nào có thể rời khỏi trại hoặc có liên lạc với bên ngoài.

- Làm cách nào cũng được. Mình sẽ đổi được gì? Cần phải làm gấp.

- Không thể quá gấp được. Một việc như thế này cần phải tính toán cẩn thận. Phải nhờ tới đầu óc, nếu không thì chúng ta sẽ bị xử giảo hoặc chẳng có một xu nhỏ nào.

- Có thể tính ngay đêm nay không?

Lebenthal buông rơi bàn tay cầm chiếc răng vàng xuống:

- 509, hôm qua bạn hãy còn sáng suốt mà.

- Hôm qua đã qua lâu lắm rồi.

https://thuviensach.vn

Một tiếng đổ vỡ từ thành phố vọng lên và sau đó là một tiếng chuông ngân. Lửa đã thiêu rụi các xà ngang của tháp giáo đường và cái chuông vừa rơi xuống.

Lebenthal rụt mình vào với vẻ sợ hãi:

- Chuyện gì vậy?

509 liếm môi:

- Một dấu hiệu, Leo. Một dấu hiệu cho thấy là hôm qua đã quá lâu rồi.

- Có phải cái chuông không? Tại sao chúng không đúc nó thành đại bác?

- Không biết được, có thể chúng quên. Bây giờ mình tính sao? Mình còn phải xoay xở cho những ngày không có bánh.

- Đêm nay chắc không được. Đây là đêm thứ Năm. Sinh hoạt cộng đồng hằng tuần tại Bộ Chỉ huy SS.

- Biết rồi. Nhưng đêm nay, mấy cô gái điếm ấy tới.

Lebenthal nhìn lên:

- Bạn cũng biết nữa à? Bằng cách nào?

- Bằng cách này hay cách khác. Tôi biết, Berger biết, Bucher biết và Ahasver cũng biết.

- Còn ai nữa không?

- Hết rồi.

- Thế là các bạn hiểu cả. Tôi không ngờ là bị theo dõi. Phải cẩn thận hơn mới được. Được rồi, cứ tính chuyện đêm nay.

https://thuviensach.vn

509 bảo:

- Leo, cố bán cho được cái răng đó đêm nay. Đó là vấn đề quan trọng hơn. Phần kia tôi sẽ thay bạn. Đưa tiền cho tôi. Tôi đã có cách. Không khó khăn gì.

- Bạn biết làm thế nào rồi chớ?

- Biết. Ngồi chờ ở chỗ đất lõm.

Lebenthal nghĩ ngợi một lúc rồi bảo:

- Có một gã trong đội vận tải. Ngày mai hắn lái xe xuống phố. Sẽ cố gắng xem hắn có cắn câu không. Được. Có thể tôi sẽ trở lại kịp để đổi chác.

Hắn trao chiếc răng vàng cho 509. Ngạc nhiên, 509 hỏi:

- Sao lại đưa tôi? Bạn cứ giữ có phải tiện hơn không?

Lebenthal lắc đầu với một chút bực dọc:

- Bây giờ bạn đã biết cách bán buôn, đổi chác rồi, tại sao không hiểu là đừng để cho chúng nó có cơ hội phỗng tay trên. Nếu điều đình xong tôi sẽ trở lại lấy. Trong khi đó, bạn giấu nó đi. Nào, hãy nghe tôi...

509 nằm sát xuống chỗ đất lõm kế hàng rào kẽm gai. Ở đấy, bức rào bắt đầu vòng quanh nên các trạm canh có trí súng máy khó nhìn thấy - nhất là vào đêm có sương mù. Nhóm Lão Làng đã khám phá chỗ ẩn núp này từ lâu, nhưng chỉ có một mình Lebenthal biết lợi dụng nơi đó để làm ăn từ nhiều tuần qua.

Khoảnh đất phía ngoài trại trải dài hàng trăm thước là khu cấm địa, chỉ có người mang giấy phép đặc biệt của bọn SS mới được đi qua. Cả một khu vực rộng đó đã được khai quang và tầm súng đại liên lúc nào cũng sẵn sàng quét ngang qua.

https://thuviensach.vn

Lebenthal vốn có giác quan thứ sáu về mọi vấn đề liên quan tới thực phẩm, đã quan sát kỹ diễn biến của những đêm thứ Năm suốt mấy tháng qua và nhận thấy sự đi lại đều đặn của hai cô gái qua vùng đất cấm đó. Mỗi lần như thế, họ đi sát bên phía Tiểu trại. Hai cô gái đó là chiêu đãi viên của quán con Dơi, một quán rượu bẩn thỉu ở ngoại ô thành phố. Họ tới làm kẻ giúp vui cho những buổi dạ hội văn nghệ của bọn SS. Bọn SS cho phép họ đi qua khu cấm địa vì nếu không, họ sẽ phải đi vòng và mất ít nhất là hai tiếng đồng hồ. Trong thời gian họ đi vào vùng này, hàng rào thép chạy dọc theo Tiểu trại được ngưng châm điện. Cơ quan điều hành của trại không hề hay biết việc này. Vả lại, chắc chắn chẳng có gì xảy ra vì không một tù nhân nào của Tiểu trại có đủ sức đào thoát cả.

Một hôm, có lẽ vì trắc ẩn một trong hai cô gái điểm đã ném một mẩu bánh mì qua rào kẽm gai giữa lúc Lebenthal tình cờ có mặt gần nơi đó. Một vài câu trao đổi trong bóng tối bắt đầu có hiệu lực... và kể từ hôm đó, các cô gái mãi dâm ấy thỉnh thoảng mang theo một vài món ăn bán cho Lebenthal, nhất là trong những đêm mưa hoặc có sương mù. Họ ném đồ ăn qua hàng rào trong khi giả vờ sửa lại bít tất hoặc giũ cát khỏi giày. Trại hoàn toàn chìm khuất trong bóng tối và bên phía này, lính canh thường ngủ gà ngủ gật. Cho dầu có tên lính nào nghi ngờ đi nữa, hắn cũng không dám bắn vào các cô gái kia. Và nếu muốn điều tra, hắn cũng phải mất ít nhất vài mươi phút, thời gian đó cũng đủ để phi tang.

509 nghe tiếng chuông của giáo đường thành phố rơi xuống. Một vầng lửa bắn lên và túa ra. Tiếp theo là tiếng còi từ xa của đội cứu hỏa.

Hắn không nhớ rõ là đã đợi mất bao lâu. Ở trại tập trung, thời gian là một ý niệm mơ hồ, vô nghĩa. Thình lình hắn nghe thấy tiếng người và tiếng bước chân. Trùm chiếc áo ngoài của Lebenthal lên, hắn bò tới sát bờ rào nghe ngóng. Từ phía trái, tiếng bước chân nhè nhẹ đi lần tới. Hắn nhìn ra sau. Trại tối om, hắn không thể nhìn ra được cả những người Hồi đi khập

https://thuviensach.vn

khễnh tới nhà cầu. Thay vào đó, hắn nghe tiếng gọi của một tên lính canh phía sau hai cô gái điếm:

- Đổi gác vào 12 giờ. Mình gặp nhau sau đó chớ?

- Được rồi, Arthur.

Tiếng bước chân tới gần hơn. Nhưng 509 còn phải mất thêm ít phút mới nhận ra bóng dáng của hai cô gái điếm. Hắn nhìn sang các pháo tháp. Trời tối, tối đến nỗi hắn không nhìn thấy được bọn lính canh... như thế bọn chúng cũng không thể thấy hắn. Thận trọng hắn bắt đầu huýt gió.

Hai cô gái điếm dừng lại. Một người hỏi:

- Ông ở đâu?

509 đưa một cánh tay lên vẫy vẫy.

- À thấy rồi. Có tiền đó không?

- Có. Các cô đem theo những gì?

- Đưa ba đồng Mark đi.

Với một cái que dài, 509 đẩy túi tiền ra đường. Một cô gái khom xuống, lấy tiền ra và đếm thật mau. Cô gái kia bảo:

- Đón bắt lấy!

Cả hai lấy một số khoai tây trong hai túi áo choàng ném qua bờ rào. 509 cố dùng vạt áo của Lebenthal đón bắt. Cô gái điếm mập mạp hơn lại bảo:

- Bánh mì đây.

509 nhìn những mẩu bánh bay vụt qua rào kẽm. Hắn thu lượm thật nhanh. Hai cô gái điếm toan bỏ đi thì 509 huýt gió. Cô mập mạp hỏi:

https://thuviensach.vn

- Cái gì nữa?

- Mấy cô có thể mang nhiều hơn nữa không?

- Tuần tới?

- Không. Tôi muốn nói tới chuyến trở về. Thế nào mấy người SS cũng cho các cô một ít gì.

Cô mập mạp nghiêng mình tới:

- Có phải ông là người cũ không?

Cô gái kia hớt lời:

- Họ giống nhau như một, Fritzie.

509 thì thầm:

- Tôi sẽ chờ ở đây. Vẫn còn tiền.

- Bao nhiêu?

- Ba Marks.

Cô mảnh khảnh bảo:

- Thôi mình đi, Fritzie.

Suốt thời gian này, cô ta giậm chân tại chỗ để cho bọn lính canh tưởng rằng họ tiếp tục đi.

- Tôi có thể chờ suốt đêm. Năm đồng.

Cô gái điếm tên Fritzie hỏi:

https://thuviensach.vn

- Ông là người mới hả? Người kia đâu? Chết rồi sao?

- Bệnh. Hắn nhờ tôi thay. Năm đồng. Có thể nhiều hơn.

- Thôi đi, Fritzie. Đứng lâu không được đâu.

- Được rồi, để xem. Ông cứ chờ ở đây.

Họ tiếp tục đi. 509 nghe thấy tiếng lào xào của y phục. Hắn bò về chỗ cũ, kéo lê chiếc áo theo và nằm xuống thở mệt nhọc. Hắn có cảm tưởng như đổ mồ hôi nhưng thân hắn vẫn khô ráo.

Vừa lúc nhìn quanh, hắn thấy Lebenthal.

- Xong rồi chớ?

- Xong rồi. Khoai tây và bánh mì.

- Đồ súc vật! Quân hút máu! Mua trong trại cũng đắt tới thế này là cùng. Một Mark rưỡi là đúng giá. Với ba Marks là phải có thêm xúc xích. Bạn thấy chưa? Không rành nghề là bị hớ.

509 không cần nghe, hắn bảo:

- Chia đôi đi, Leo.

Họ bò về phía sau trại và lựa khoai tây với bánh mì để riêng ra. Lebenthal bảo:

- Tôi cần khoai tây để đổi chác, sáng mai.

- Không. Chúng tôi cũng cần đủ thứ.

Lebenthal quắc mắt:

- Vậy à? Như thế lần tới tôi đào đâu ra tiền?

https://thuviensach.vn

- Chắc chắn là bạn còn tiền mặt.

- Bạn mà biết cóc khô gì!

Cả hai đang chống mình trên hai tay hai chân, trông như hai con thú dữ đang gầm gừ nhau. 509 phá tan bầu không khí nặng nề:

- Bọn họ hứa sẽ đem thêm khi trở về. Đồ ăn ả đó ngon và dễ đổi chác hơn. Tôi bảo họ là mình còn 5 Marks.

- Bạn có tiền thì cứ xoay xở lấy.

509 nhìn thẳng vào mắt Lebenthal. Cuối cùng Lebenthal nhìn nơi khác rồi buông mình xuống chống bằng hai khuỷu tay. Hắn rên nho nhỏ:

- Bạn phá hoại cuộc làm ăn của tôi. Thật sự bạn muốn gì? Tại sao bạn xen vào mọi việc?

509 cố cưỡng lại ý định nhai nuốt củ khoai, nuốt thật mau hết củ này tới củ khác, nuốt tất cả trước khi có người ngăn cản. Lebenthal tiếp tục rên:

- Phá hoại mọi thứ. Xài tiền như đồ ngu... Bây giờ làm sao kiếm ra tiền?

Những củ khoai. 509 ngửi thấy chúng. Bánh mì. Thình lình bàn tay hắn không tuân lệnh đầu óc hắn. Ăn! Nhai! Nuốt! Mau! Thật mau! Hắn quay đầu sang phía khác và nói hết sức khó khăn:

- Mình còn cái răng vàng chắc chắn sẽ đổi được một thứ gì.

- Đêm nay không được rồi. Cần phải có thời gian. Chưa chắc lắm đâu. Nắm trong tay rồi mới biết.

509 nghĩ chẳng biết hắn có đói không. Hắn nói gì thế? Dạ dầy hắn không bị xé nát từng mảnh sao?

https://thuviensach.vn

- Leo, hãy nghĩ tới Lohmann. Chờ quá lâu thì trễ mất. Bọn mình tính từng ngày.

Từ phía trại phụ nữ một tiếng thét lanh lảnh vang lên... như tiếng của loài chim đang kinh hãi. Một người Hồi đang đứng gần đó với một chân, hai tay duỗi thẳng lên trời. Một người nữa đang cố đỡ cho hắn khỏi ngã trông như cả hai đang múa một vũ điệu kỳ dị. Trong khoảnh khắc, họ lảo đảo rồi ngã tẻ như củi khô. Tiếng kêu lanh lảnh ngừng lại.

509 xoay người lại:

- Khi chúng ta giống họ, không còn gì để cứu vãn nữa. Chúng ta phải chống lại, Leo...

- Chống lại... bằng cách nào?

- Phải chống lại...

509 đã bình tĩnh lại. Cơn xúc động đã qua. Mùi bánh mì không làm mờ mắt nữa. Hắn kề miệng sát vào tai Lebenthal:

- Để sau nay còn có dịp trả thù...

Lebenthal co người lại:

- Tôi không muõn dính dáng tới chuyện đó.

509 cười mệt mỏi:

- Bạn không muốn là phải. Chỉ giỏi xoay xở thôi.

Lebenthal im lặng một lúc lâu rồi cho tay vào túi đếm lấy vài đồng tiền và trao cho 509:

- Ba Marks đây. Hết rồi. Thỏa mãn chưa?

https://thuviensach.vn

509 lấy tiền, không trả lời. Lebenthal chia bánh và khoai ra.

- Mười hai phần. Ít quá.

- Mười một phần thôi. Lohmann đâu có cần thứ này, phải không?

- Cũng được, mười một phần.

- Leo, mang giùm vào cho Berger. Họ đang chờ.

- Được, đây là phần của bạn. Có chờ hai con điếm ấy trở lại không?

- Phải chờ.

- Vẫn còn dư thì giờ. Chúng chỉ trở lại sau một, hai tiếng đồng hồ.

- Cũng được. Tôi vẫn đợi ở đây.

Lebenthal nhún vai:

- Nếu họ cũng mang bao nhiêu thứ như lúc nãy thì uổng công. Tôi có thể đòi nhiều hơn ở Đại trại. Loài súc vật, bán giá cắt cổ!

- Được rồi, Leo. Tôi sẽ cố đòi nhiều hơn.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 6

Neubauer ngồi ở văn phòng. Đối diện hắn là bác sĩ Wiese, một con người hình thù như khỉ với da mặt lốm đốm tàn nhang và một bộ râu đỏ hoe vô trật tự.

N

Neubauer có vẻ bực bội. Hôm ấy là một trong những ngày mà mọi việc đều có vẻ bất lợi. Tin tức trên mặt báo cho thấy có sự dè dặt nhiều hơn, ở nhà vợ hắn bỗng biến tánh, con gái hắn vừa dọn dẹp vừa khóc thút thít, hai luật sư trả lại hắn những căn phòng họ đã thuê khá lâu trong thương xá... và bây giờ đến lượt tên lang băm thô bỉ này đòi hỏi thái quá.

Hắn hỏi với giọng chán chường:

- Như vậy bác sĩ cần bao nhiêu đứa?

- Ngay lúc này chỉ cần sáu thôi. Suy nhược về thể chất.

Wiese không phải là bác sĩ của trại tập trung. Hắn làm chủ một bệnh viện tư ở ngoại ô và nuôi cao vọng trở thành một khoa học gia. Cũng như nhiều y sĩ khác, hắn dùng người làm vật thí nghiệm, và chính trại tập trung đã nhiều lần cung ứng tù nhân cho hắn trong mực đích ấy. Hắn là chỗ quen biết của viên Tỉnh trưởng cũ cho nên không một ai hỏi hắn nhiều về cách sử dụng các tù nhân. Người ta chỉ biết là sau đó, thi thể của những người tù

https://thuviensach.vn

bao giờ cũng được gởi trả lại đầy đủ để đưa vào lò thiêu xác. Bao nhiêu đó đã đủ rồi.

- Bác sĩ cần họ để thí nghiệm cho y khoa?

Wiese cười. Hàm răng ngay dưới bộ râu hắn trông lớn một cách nhức mắt:

- Vâng. Thí nghiệm cho quân đội. Dĩ nhiên là vẫn phải giữ bí mật.

- À, bí mật...

Neubauer thở khó nhọc. Hắn không chịu đựng nổi giọng kẻ cả của hạng người như Wiese. Chỗ nào cũng có bọn họ chen vào và tỏ ra ngạo mạn đối với những người chiến đấu kỳ cựu. Hắn bảo:

- Bác sĩ muốn lấy bao nhiêu đứa cũng được. Chúng tôi rất vui lòng nếu bọn chúng còn có thể hữu dụng. Điều mà chúng tôi cần là lệnh chuyển giao.

Wiese nhìn lên với vẻ ngạc nhiên:

- Lệnh chuyển giao?

- Đúng vậy. Một lệnh chuyển giao từ thượng cấp của tôi.

- Nhưng sao vậy... tôi không hiểu..

Neubauer cố che đậy sự khoái trá. Hắn đã chờ đợi sự ngạc nhiên của Wiese. Bác sĩ Wiese lặp lại:

- Tôi không hiểu... Từ trước tới nay có bao giờ phải thế đâu.

Neubauer cũng biết thế. Wiese không cần xin phép vì hắn quen biết với viên Tỉnh trưởng. Tuy nhiên, nhân vật có quyền thế đó đã bị đẩy ra mặt trận

https://thuviensach.vn

vì bị tố dính líu tới nhiều việc mờ ám. Bây giờ Neubauer có dịp làm khó dễ. Hắn cố dùng giọng khả ải:

- Tất cả chỉ là thủ tục thôi. Nếu quân đội cấp cho bác sĩ một giấy phép, bác sĩ có thể lấy chúng đi mà không gặp bất cứ một trở ngại nhỏ nào.

Wiese không lưu tâm tới vấn đề này, hắn chỉ dùng quân đội như tấm bình phong. Neubauer thừa sức hiểu. Wiese bứt bứt mấy sợi râu:

- Thật tình tôi chẳng hiểu gì cả. Từ trước tới nay tôi vẫn lấy người chẳng có gì khó khăn.

- Để thí nghiệm? Chính tôi đã giao?

- Tôi lấy tù nhân của trại này.

Neubauer nhấc máy điện thoại lên:

- Chắc có sự ngộ nhận. Để tôi hỏi lại xem.

Hắn không cần phải hỏi vì đã quá biết. Sau vài câu điện đàm, hắn đặt máy xuống:

- Đúng như tôi đoán, thưa bác sĩ. Trước đây bác sĩ chỉ xin người làm việc nhẹ thôi, về vấn đề này chúng tôi khỏi phải làm thủ tục gì cả. Mỗi ngày trại cung cấp tù cho hàng chục cơ xưởng... Trong trường hợp ấy, tù nhân vẫn thuộc quyền giám thị của trại. Trường hợp của bác sĩ thì khác, bởi vì bác sĩ dùng chúng để thí nghiệm về y khoa. Do đó, cần phải có lệnh của cấp trên.

Wiese lắc lắc cái đầu khó coi:

- Nhưng chung quy cũng vậy thôi. Bọn tù cũng dùng để thí nghiệm như từ trước tới nay.

https://thuviensach.vn

Neubauer ngửa người ra:

- Vấn đề đó tôi không rõ lắm. Tôi chỉ biết qua các hồ sơ. Theo tôi thì nên cho nó dừng lại tại chỗ. Chắc chắn là bác sĩ không muốn nhà chức trách lưu ý về sự lầm lẫn đó.

Wiese ngồi im lặng một lúc lâu. Hắn nhận ra chính hắn đã tự gài bẫy hắn. Sau cùng hắn hỏi:

- Nếu tôi xin người làm công việc nhẹ, Đại tá có vui lòng không?

- Chắc hẳn chớ. Bộ phận lao tác của tôi chỉ lo về việc đó.

- Tốt. Như vậy tôi xin sáu người làm công việc nhẹ.

Neubauer cảm thấy hứng thú với chiến thắng không mấy vẻ vang:

- Nhưng, thưa bác sĩ! Thành thật mà nói, tôi không làm sao hiểu nổi có sự thay đổi đột ngột như thế. Trước tiên, bác sĩ muốn lấy người để thí nghiệm, bây giờ lại muốn mượn người làm công việc nhẹ. Những tù nhân mà thể chất hoàn toàn suy nhược thì vá một đôi bít tất cũng không nổi, bác sĩ hãy tin tôi.

Wiese nuốt nước bọt, đứng lên thật mau và lấy mũ. Neubauer cũng đứng lên. Hắn thỏa mãn vì đã chọc phá được Wiese nhưng không muốn biến tên thầy thuốc này thành kẻ thù thực sự. Biết đâu, một ngày nào đó, viên Tỉnh trưởng kia sẽ trở về đây. Hắn bảo:

- Thưa bác sĩ, tôi có một vài ý kiến.

Wiese quay lại. Mặt hắn tái xanh. Những đốm tàn nhang lộ rõ ra trên màu da nhợt nhạt:

- Ý kiến Đại tá ra sao?

https://thuviensach.vn

- Nếu bác sĩ cần người gấp, bác sĩ có thể xin những tên tù tình nguyện. Việc này không cần thủ tục. Khi một tù nhân tình nguyện hiến thể xác cho khoa học, chúng tôi không có gì để ngăn cản cả. Tuy không hoàn toàn chánh thức nhưng tôi cũng không bị ràng buộc bao nhiêu, đặc biệt là với bọn chết đói ở Tiểu trại. Chúng chỉ ký tên nhìn nhận đã tình nguyện là xong.

Wiese không trả lời ngay. Neubauer nói tiếp với vẻ nhiệt thành:

- Trong trường hợp này, việc trả thù lao coi như không cần thiết. Bác sĩ thấy đó, tôi vẫn cố làm hết sức mình.

Wiese vẫn nghi ngại:

- Tôi không hiểu tại sao Đại tá bỗng dưng khó khăn đến thế. Tôi phục vụ cho Tổ quốc...

- Chúng ta đều làm như thế cả. Tôi cũng chẳng khó khăn gì đâu. Đó chỉ là nguyên tắc. Với một thiên tài khoa học như bác sĩ, điều đó không cần thiết, nhưng với chúng tôi thì là cả một nửa thế giới.

- Như vậy tôi sẽ có sáu người tình nguyện?

- Sáu hoặc hơn nữa, tùy bác sĩ muốn. Tôi sẽ nhờ Trại trưởng đi một vòng tới Tiểu trại. Weber là người rất được việc.

- Tốt lắm. Cảm ơn.

- Không dám!

Wiese rời văn phòng. Neubauer nhấc máy nói lên ra chỉ thị cho Weber:

- Cứ để cho hắn tự chán nản. Không bắt buộc bằng lệnh. Chỉ có tình nguyên thôi. Nếu không ai chịu tình nguyện thì đành vậy.

https://thuviensach.vn

Hắn cười giọng đều giả rồi đặt máy xuống. Cơn khó chịu lúc nãy đã tan biến. Hắn thích thú vì đã được dịp chứng tỏ cho những tay "học phiệt" ấy biết là lời nói của hắn cũng có giá trị đó chớ. Tạo ra chuyện tình nguyện cũng là một ý kiến hay. Wiese sẽ hết sức khó khăn trong việc tìm người vì hầu hết tù nhân đều biết sõ phận sẽ ra sao. Ngay cả viên Y sĩ của trại cũng tưởng mình là khoa học gia đang nhặt nhạnh các tù nhân để dành khi cần thí nghiệm. Neubauer nhăn mặt. Hắn quyết định chút nữa sẽ hỏi xem mọi việc diễn tiến ra sao.

Lebenthal hỏi:

- Còn thấy ra vết thương không?

Berger đáp:

- Rất khó nhìn ra. Bọn SS chắc không thấy được đâu. Đó là chiếc răng trong cùng. Trong chốc lát là hàm sẽ cứng lại.

Họ đã đặt xác của Lohmann ngay trước lao xá. Giờ điểm danh buổi sáng đã qua. Họ đang chờ chuyến xe lấy xác.

Ahasver đứng bên cạnh 509. Môi ông ta động đậy. 509 bảo:

- Khỏi phải đọc kinh Kaddish cho hắn. Anh ta là tín đồ Tin Lành.

Ahasver nhìn lên:

- Tôi có làm gì hại hắn đâu.

Và ông lão tiếp tục đọc thì thầm. Bucher ra tới nơi. Phía sau hắn là Karel cậu bé Tiệp Khắc. Chân của nó ốm như tăm và khuôn mặt chỉ bằng một nắm tay. Nó đi lảo đảo.

509 bảo:

https://thuviensach.vn

- Trở vào đi Karel! Ngoài này lạnh lắm.

Thằng bé lắc đầu và tiếp tục đi tới. 509 biết tại sao thằng bé muốn có mặt. Thỉnh thoảng Lohmann cho nó một ít bánh mì. Và đây là tang lễ của Lohmann, tức là con đường ra nghĩa trang, là những tràng hoa có hương nồng, là cầu nguyện và khóc kể, là mọi nghi thức mà họ có thể làm cho người quá cố... nhưng ở đây, tang lễ là đứng nhìn người chết với đôi mắt ráo hoảnh.

Berger lên tiếng:

- Xe tới kìa.

Vào những năm đầu, trại chỉ có những người khiêng xác, nhưng rồi số tù chết càng ngày càng gia tăng, người ta phải dùng tới một cỗ xe được kéo bởi một con ngựa nhỏ. Con ngựa chết và bây giờ thay vào là chiếc xe vận tải giống như xe chở các loại gia súc từ lò sát sanh ra. Chiếc xe phải đi từ lao xá này sang lao xá khác để lấy xác.

- Có bọn khiêng xác không?

- Không.

- Vậy là mình phải lo liệu đấy. Gọi Westhof và Meyer.

Lebenthal nói khẽ:

- Đôi giày. Mình quên mất. Còn xài được.

- Đúng rồi nhưng phải có cái gì để bao chân.

- Còn một đôi rách tươm của Buchbaum trong phòng, để tôi lấy ra.

509 nói:

https://thuviensach.vn

- Hãy đứng thành vòng tròn. Mau lên! Đừng để ai thấy tôi.

Hắn quỳ xuống bên cạnh Lohmann. Các tù nhân khác vây quanh trong khi chiếc xe lấy xác dừng lại trước lao xá 17. Họ che hướng nhìn của toán người trên xe và của các tên lính canh từ các tháp gần đó.

Bàn chân của Lohmann chỉ còn xương nên chiếc giày đã trở nên quá rộng. 509 lấy ra chẳng mấy khó khăn.

- Đôi giày kia đâu? Mau lên, Leo!

- Đây...

Lebenthal giấu đôi giày rách dưới vạt áo. Hắn bước chen vào giữa rồi thả đôi giày rơi xuống trước mặt 509. Lấy đôi của 509 trao, hắn nhét vào vạt áo rồi trở vào trong. Mang xong đôi giày rách vào chân Lohmann, 509 đứng lên, choáng váng. Chiếc xe đã tới lao xá 18.

- Ai lái xe?

- Trật tự viên Strochschneider.

Lebenthal trở ra. 509 gần như nói một mình:

- Tại sao mình lại quên? Đế giày vẫn còn tốt.

- Bán được không?

- Đổi đồ ăn.

- Được rồi.

Xe đã tới gần. Lohmann nằm dài dưới nắng. Miệng hắn trẹo một bên, mồm hơi há ra. Một trong hai mắt hắn chiếu ra màu vàng của loại nút bằng

https://thuviensach.vn

sừng. Không ai nói gì nữa cả. Mọi người nhìn vào hắn. Hắn đã xa rời họ vĩnh viễn.

Người ta đang lấy xác ở khu B và khu C. Trật tự viên Strochschneider quát tháo:

- Mau lên! Ném mấy xác sình đó lên đi!

Sáng nay, khu D chỉ có bốn người chết. Ba cái xác vừa chồng lên đã choáng hết chỗ. Nhóm Lão Làng bỗng hoang mang không biết đặt Lobmann vào đâu. Những cái xác trên xe đã chất lên quá cao. Phần lớn đều cứng ra.

Strochschneider lại quát:

- Để trên cao! Chân cẳng để đâu. Vài đứa trèo lên, đồ heo chỏ! Bọn bây chỉ còn làm có bấy nhiêu thôi. Chất xác chết và chết.

509 gọi:

- Bucher! Westhof! Tới đây!

Berger, 509, Ahasver và Lebenthal nâng Bucher lên xe cùng Westhof. Bucher mới đứng lên đã lảo đảo. Hắn chụp vào một xác chết chưa cứng hẳn nên cả hai đều rơi xuống.

Strochschneider gầm gừ:

- Đồ trời đánh! Làm cái gì vậy?

Berger nói nhỏ:

- Mau lêu Bucher! Làm lại!

https://thuviensach.vn

Họ vừa thở hổn hển vừa day Bucher lên. Lần này hắn đứng vững. 509 bảo:

- Đưa cái xác kia lên trước. Nó còn mềm, dễ đẩy lên.

Đó là một cái xác đàn bà nặng hơn những cái xác bình thường trong trại. Người phụ nữ này vẫn còn vành môi, chết không phải vì đói. Ngực bà ta vẫn còn đầy, không phải là nữ tù nhân của trại này, bởi vì nếu ở đây, bà ta chỉ còn da bọc xương thôi. Rất có thể người đàn bà đó ở trong trại giam những người Do Thái có chứng chỉ tạm trú của miền Nam Mỹ: ở đó các gia đình được sống chung nhau.

Tên trật tự viên bước xuống xe, trông thấy xác người đàn bà, hắn lại chửi tục tằn:

- Nối máu dâm hả? Bọn con trừu!

Chửi xong hắn cười khoái trá. Là trật tự viên của toán lấy xác, hắn khỏi phải đích thân lái xe nhưng hắn thích lái vì đây là chiếc xe hơi. Trước kia hắn là tài xế nên bây giờ mỗi khi ngồi vào chỗ tay lái là hắn cảm thấy vui tươi.

Phải tám người mới đưa nổi cái xác đàn bà lên. Thế mà họ thở không ra hơi. Và trong khi tên tù trật tự viên nhổ nước thuốc lá vào họ, họ nâng Lohmann lên xe. Xác của người bạn họ quá nhẹ so với xác của người phự nữ kia.

Berger dặn nhỏ:

- Nêm hắn cho thật chắc. Móc tay vào các cánh tay kia.

Cuối cùng, họ chèn được hai cánh tay của Lobmann vào phía dưới mèn xe.

https://thuviensach.vn

- Xong rồi.

Bucher vừa nói vừa buông mình xuống đất.

- Xong rồi, đồ cào cào, châu chấu!

Tên tù trật tự viên mắng xong lại cười to. Mười bộ xương người làm việc vội vã làm hắn nhờ tới những con châu chấu khổng lồ kéo lôi xác chết của một con châu chấu khác. "Đồ cào cào, châu chấu!" Hắn nhìn nhóm Lão Làng và lặp lại. Họ không cười. Họ đang thở hổn hển và bận nhìn vào chiếc xe, nơi bàn chân của người chết thò ra. Trong số những bàn chân ấy có một đôi chân của trẻ em mang giày trắng lem luốc.

Strocbschneider về chỗ tay lái và hỏi:

- Kỳ tới, ai là người trong các bạn thương hàn ở đây được đi xe?

Không ai trả lời. Mặt hắn sa sầm, hắn lại chửi:

- Quân bẩn thỉu. Đồ câm!

Hắn đạp mạnh ga. Máy xe nổ như một tràng súng máy. Các bộ xương vội vàng nhảy tránh. Hắn gục gặc đầu khoan khoái và cho xe phóng đi.

Họ đứng trong vàng khói xăng. Lebenthal ho rồi chửi:

- Đồ heo mập ngạo mạn!

509 vẫn đứng trong vầng khói:

- Cũng là một cách trừ rận.

Berger đang trên đường sang lò thiêu xác thì thấy Weber và Wiese đang đi tới. Ông ta khập khênh trở lại báo động:

https://thuviensach.vn

- Weber sắp tới! Đi với hắn có Handke và một người mặc thường phục. Chắc tên bác sĩ chuột bạch. Hãy coi chừng!

Lao xá nhốn nháo lên. Sĩ quan cao cấp ít khi tới Tiểu trại. Mọi người đều hiểu sắp có chuyện quan trọng. 509 gọi:

- Ahasver, giấu ngay con chó chăn cừu!

- Họ có lục soát không?

- Có thể không. Còn một người mặc thường phục nữa.

- Họ tới đâu rồi? Còn đủ thì giờ không?

- Còn. Mau lên!

Con chó chăn cừu ngoan ngoãn nằm yên trong khi ông lão Ahasver gãi nhẹ lên mình hắn và 509 trói chặt chân tay hắn lại. Chưa bao giờ hắn vùng chạy cả nhưng cuộc viếng thăm này có vẻ bất thường nên tránh được rắc rối là tốt hơn. Ahasver nhét giẻ vào miệng người tù điên vừa đủ để hắn thở chớ không sủa được. Họ đẩy hắn vào một góc tối.

Ahasver bảo:

- Nằm đây! Nằm yên nghe!

Con chó chăn cừu toan ngồi lên. Ahasver đưa tay dọa:

- Nằm xuống! Nằm tại chỗ!

Người điên vâng lời ngay.

Bên ngoài Handke quát lớn:

- Tất cả bước ra!

https://thuviensach.vn

Các bộ xương xô đẩy nhau và xếp thành hàng. Những người không đi nổi cũng được đỡ theo hoặc khiêng ra.

Weber nhìn Wiese:

- Bác sĩ cần những đứa như thế này chớ gì?

Cánh mũi Wiese phập phồng như đang ngửi thấy mùi ngon. Hắn bảo nhỏ:

- Đúng là những mẫu thí nghiệm tốt.

Rồi hắn đeo kính gọng sừng vào, ung dung duyệt xét đoàn tù.

Weber hỏi:

- Bác sĩ cần chọn lựa?

Wiese ho khẽ:

- Còn câu chuyện... tình nguyện...

- Thôi được, tùy bác sĩ. Sáu người làm việc nhẹ bước ra!

Không một ai động đậy. Mặt Weber đỏ lẻn. Các đại diện lao xá lặp lại lớn tiếng lệnh của Weber và xô một vài người tới. Weber đi dài theo các dãy tù và hắn chợt thấy ông lão Ahasyer đứng ở hàng cuối của lao xá 22. Hắn nói to:

- Tên này! Tên già có râu! Bước ra! Bộ không biết ở đây cấm chạy bậy bạ hả? Đại diện lao xá đâu? Lôi cổ tên già này ra!

Ahasver bước ra. Wiese lẩm bẩm:

- Già quá.

https://thuviensach.vn

Và hắn giữ Weber lại:

- Khoan đã! Chúng ta áp dụng phương cách khác.

Rồi nắn lấy giọng ôn tồn:

- Các người nghe đây! Các người cần phải vào bệnh viện. Vào tất cả. Bệnh xá của trại đã hết chỗ trống rồi. Tôi có thể giúp các người sáu chỗ để điều trị. Các người cần cháo, thịt và thức ăn bổ dưỡng. Sáu người nào xét thấy cần hơn tất cả, hãy bước ra!

Từ khu B, một bộ xương thất thểu ra hàng và đứng yên.

Wiese ngắm nhìn rồi bảo:

- Tốt, bạn là kẻ biết lẽ phải. Chúng tôi sẽ bồi dưỡng cho.

Một người tù nữa bước ra. Rồi thêm một người. Họ đều là những tù nhân mới.

- Mau lên! Ba người nữa!

Weber giận dữ hét lớn. Hắn nhận thấy ý kiến của Neubauer về vấn đề tình nguyện là dại dột. Chỉ cần ngồi ở văn phòng ra lệnh gọi sáu tên là xong.

Khóe miệng của Wiese xệ xuống:

- Tôi đích thân bảo đảm cung cấp cho các người đầy đủ thực phẩm. Thịt, ca-cao, súp...

Weber bực bội:

- Thưa bác sĩ, bọn ngu này không quen nghe nói theo kiểu đó.

Bộ xương Wessya đứng bên cạnh 509 dường như bị thôi miên:

https://thuviensach.vn

- Thịt hả?

Wiese quay lại nhìn hắn:

- Đúng vậy, người bạn, có thịt mỗi ngày.

Wessya nhai miệng không. 509 thức tỉnh hắn bằng một cái thúc khuỷu tay.

Tuy chỉ là một cử động kín đáo nhưng Weber cũng nhìn ra. Hắn đá vào bụng 509:

- Đồ tạp chủng!

Theo ý của Weber thì cú đá chẳng có gì nặng, chỉ là một đòn cảnh cảo chớ không phải trừng phạt. Nhưng 509 đã ngã lăn ra.

- Đứng lên, quân gian trả!

Wiese nắm giữ Weber lại và bảo nhỏ:

- Chớ làm thế. Tôi muốn họ nguyên vẹn.

Hắn khom xuống xem xét 509. Một lúc sau 509 mở mắt ra. Hắn không nhìn Wiese mà nhìn Weber. Wiese đứng thẳng lên:

- Ông cần vào bệnh viện. Chúng tôi săn sóc cho.

509 ngồi dậy với tất cả khó khăn. Hắn thở hổn hển:

- Tôi không bị thương.

Wiese cười:

- Là y sĩ, tôi biết rõ hơn ông.

https://thuviensach.vn

Hắn xoay sang Weber:

- Vậy là thêm hai người nữa. Người cuối cùng phải trẻ hơn.

Hắn chỉ vào Bucher "Người này chẳng hạn..."

- Bước ra!

Bucher bước ra đứng cạnh 509. Nhớ lỗ trống này, Weber nhìn thấy thằng bé Tiệp Khắc - Karel. Hắn hỏi:

- Bác sĩ có cần thêm nữa không?

- Cám ơn, tôi chỉ cần những người trưởng thành thôi. Cám ơn nhiều.

- Được rồi. Tất cả sáu người tới trình diện tại văn phòng trong vòng 15 phút. Đại diện lao xá! Ghi số đính bài của chúng. Đi tắm rửa đi, bọn hôi thúi!

Họ đứng sững như bị trời trồng. Không một ai lên tiếng. Họ hiểu chuyện gì phải xảy ra. Chỉ một mình Wassya nhăn mặt. Hắn là kẻ xấu chứng đói nên dễ tin lời của Wiese. Ba người tù mới nhìn vào khoảng trống một cách vô hồn, họ sẵn sàng ngoan ngoãn tuân theo bất cứ lệnh nào, ngay cả việc phải chạy đâm sầm vào hàng rào điện. Ahasver rên rỉ dưới đất. Sau khi Weber và Wiese đi rồi, Handke đã đánh ông ta bằng gậy.

- Josef!

Có tiếng gọi yếu ớt từ trại phụ nữ. Bucher không nhúc nhích. Berger lay động hắn:

- Ruth Holland kìa.

Trại giam đàn bà nằm bên trái của Tiểu trại, bị ngăn cách bởi một hàng rào đôi không châm điện. Bên đó chỉ có hai lao xá nhỏ được dựng lên trong

https://thuviensach.vn

chiến tranh, khi các cuộc bắt bớ tập thể bắt đầu. Trước đó, trại Mellern không hề có nữ tù nhân.

Hai năm trước, Bucher đã làm việc tại đó luôn nhiều tuần. Hắn làm thợ mộc. Nhờ đó mà hắn gặp Ruth Holland. Thỉnh thoảng họ có gặp nhau và trò chuyện kín đáo. Rồi Bucher bị đổi sang một toán lao tác khác. Họ chỉ gặp lại nhau từ ngày Bucher bị đưa sang Tiểu trại. Vào một vài đêm dày sương mù, họ ra sát bờ rào to nhỏ với nhau.

Ruth Holland đứng phía sau hàng rào kẽm gai ngăn cách hai trại. Vạt áo phùng phình lất phất quanh đôi chân khẳng khiu của cô ta.

- Josef!

Bucher nhìn sang:

- Tránh chỗ khác đi, Ruth! Coi chừng bọn lính canh nổ súng!

Ruth lắc đầu. Tóc cô ta hớt ngắn và xám đục.

- Đừng đi Josef, cứ ở lại, đi không được đâu!

Bucher nhìn 509 với ánh mắt cầu cứu. 509 đáp thay hắn:

- Chúng tôi sẽ trở lại.

- Anh ấy không trở lại được đâu. Tôi biết mà. Ông cũng biết.

Kuth áp hai bàn tay lên hàng rào dây thép:

- Không một người nào có thể trở lại.

Bucher nhìn lên các tháp canh:

- Vào trong đi, Ruth! Đứng đó nguy hiểm lắm.

https://thuviensach.vn

- Không trở về được đâu. Mấy người đều biết hết mà.

509 không trả lời. Còn gì để nói nữa. Từ bên trong, hắn tự cho mình đã điếc. Hắn chẳng còn một chút tình cảm nào, cho kẻ khác cũng như cho hắn. Hắn chỉ cảm thấy mình chẳng còn cảm thấy gì nữa cả.

Ruth Holland vẫn không chịu im:

- Anh ấy không trở lại được đâu. Đừng để anh ấy đi.

Bưcher cúi gầm mặt xuống. Hắn chẳng biết phải nói gì.

Tiếng của Ruth lại vang lên đều đều như tiếng kinh cầu:

- Đừng để anh ấy đi. Thay một người khác vào. Anh ấy còn trẻ. Thay một người khác vào...

Không một ai trả lời. Mọi người đêu biết là Bucher bắt buộc phải đi. Handke đã ghi số đính bài rồi. Vả lại, đâu có ai chịu thay vào.

Họ đứng đó, người nọ nhìn người kia. Những người phải ra đi và những người còn ở lại. Họ nhìn nhau. Nếu bị sét đánh và chết tốt ngay có lẽ còn dễ chịu hơn đối với 509. Khó chịu bởi trong những cái nhìn nhau ấy còn có những lời lẽ giả dối không được nói ra: Tại sao lại là tôi? Ngay tôi? của phía bên này... và: Cám ơn Thượng đế. Không phải là tôi! Không phải chính tôi! của phía bên kia.

Ahasver từ từ ngồi lên. Trong một lúc, ông ta bị lóa mắt rồi chợt nhớ ra. Ông nói lầm thầm.

Berger quay mặt sang nơi khác. Người tù già nua bỗng nấc lên:

- Lỗi tại tôi. Tôi... bộ râu của tôi... vì vậy mà họ tới gần. Nếu không, họ còn đứng đằng kia...

https://thuviensach.vn

Vừa tức tưởi, người tù già vừa bứt chòm râu với cả hai tay. Nước mắt tuôn ròng xuống. Ông lão không còn đủ sức để giựt đứt những sợi râu ra. Đầu ông ta gục tới gật lui. Berger lạnh lùng:

- Thôi, vào trong đi.

Abasver trố mắt nhìn lên rồi thình lình chụp úp xuống mặt đất kêu gào thảm thiết. 509 bảo:

- Chúng ta đi.

Lebenthal hỏi:

- Cái răng vàng đâu?

509 móc chiếc răng từ trong túi ra trao cho hắn. Lebenthal run rẩy khoát tay về phía thành phố:

- Thượng đế của bạn đấy! Những điềm lành và cột lửa!

509 lại mò trong túi áo. Lúc nãy, khi lấy chiếc răng ra hắn sờ trúng một mẩu bánh mì còn sót lại. Bây giờ mẩu bánh còn giúp ích gì cho hắn nữa. Hắn trao miếng bánh cho Lebenthal.

Lebenthal tức giận:

- Bạn ăn đi. Đó là phần của bạn.

- Không. Nó chẳng giúp ích được gì cho tôi nữa.

Một người Hồi liếc thấy mẩu bánh. Hắn luống cuống đi mau tới, miệng há hốc ra, chụp vào tay 509 và ngoạm miếng bánh. 509 đẩy hắn ra và đưa miếng bánh tới tận tay thằng bé Karel từ nãy giờ vẫn đứng yên bên cạnh hắn. Người Hồi bấu vào tay Karel. Thằng bé bình tĩnh đá vào ống quyển

https://thuviensach.vn

của người Hồi. Hắn loạng choạng lùi ra và bị những người khác đẩy tuốt ra xa hơn.

Karel hỏi 509 với giọng tự nhiên:

- Họ sẽ cho ông vào phòng hơi ngạt?

Berger quạu quọ:

- Karel, ở đây không có phòng hơi ngạt nào cả. Bộ không biết sao?

- Ở Birkenau họ cũng nói như vậy, nhưng tới khi họ đưa khăn và bảo đi tắm, thì lại là hơi ngạt.

Berger đẩy thằng bé sang một bên:

- Đi ăn bánh đi kẻo họ cướp bây giờ.

- Không sao đâu.

Thằng bé đáp xong, cho miếng bánh vào miệng. Nó đã lớn lên trong nhiều trai tập trung nên phản ứng và ngôn ngữ của nó chẳng làm sao khác hơn được.

509 giục:

- Thôi, chúng ta đi...

Ruth Holland khóc nức nở. Hai bàn tay của cô ta bấu vào hàng rào kẽm gai trông như những ngón chân chim.

- Thôi, đi!

509 thúc hối. Hắn ném một cái nhìn bao quát lên những người còn ở lại. Đa số đã lạnh lùng bò trở vào lao xá từ lâu. Ngoài sân chỉ còn những người của nhóm Lão Làng và một vài người khác. Bỗng nhiên 509 cảm thấy

https://thuviensach.vn

dường như có một cái gì to lớn và quan trọng cần phải nói ra, một cái gì mà mọi việc đều tùy thuộc vào. Hắn cố hết sức nhưng không thể đặt cái gì đó vào trong óc cũng như vào ngôn ngữ. Cuối cùng hắn chỉ nói được:

- Đừng quên chuyện này!

Không một ai lên tiếng. Hắn biết là họ có thể quên. Hắn đã từng chứng kiến những việc tương tự. Có lẽ Bucher sẽ chẳng quên vì hắn hãy còn trẻ nhưng hắn lại phải ra đi.

Họ bước đi loạng choạng. Họ không tắm theo lời của Weber. Đó là một lối đùa của hắn vì nước đã không đủ uống thì lấy đâu ra để tắm. Họ đi thẳng tới, không nhìn quanh. Họ đi qua cổng rào, nơi được gọi là địa ngực môn. Wassya liếm môi. Ba người tù mới vẫn bước như hình nhân bằng máy. Họ vượt qua các lao xá đầu tiên của trại lao tác. Các toán tù ở đây đã rời khỏi trại từ lâu. Lao xá trống vắng và ảm đạm, nhưng đối vời 509 chúng có vẻ là một nơi tốt nhất trên thế giới vì ở đó có sự sống, có an toàn. Hắn bỗng có ý định bò vào đó và trốn lánh chuyến đi chạm trán với tử thần này. Hắn lạnh lùng nghĩ tới... chỉ sớm có hai tháng. Có thể sớm có hai tuần thôi. Tất cả đều hỏng cả rồi. Hỏng cả.

- Đồng chí.

Một người tù đâu đó bỗng xuất hiện và gọi hắn, lúc bấy giờ hắn đang đi ngang lao xá 13. Người tù vừa gọi đứng trước cửa, mặt đầy râu ngắn. 509 nhìn lên rồi thì thầm:

- Đừng quên chuyện này!

Hắn không hề quen người tù ấy. Tuy nhiên, người tù của lao xá 13 trả lời mau:

- Chúng tôi sẽ không quên. Các bạn đi đâu?

https://thuviensach.vn

Các tù nhân phải ở lại làm tạp dịch trong trại lao tác đã thấy Weber và Wiese đi về phía Tiểu trại. Họ linh cảm có chuyện quan trọng xảy ra.

509 dừng bước. Hắn nhìn người tù có râu ngắn. Bỗng nhiên, hắn không còn lạnh lùng. Hắn lại cảm thấy điều quan trọng mà hắn vừa nói và lặp lại một cách khẩn thiết:

- Đừng quên chuyện này! Đừng bao giờ quên! Mai mãi!

- Mãi mãi!

Người tù trại lao tác lặp lại hai tiếng sau cùng của 509 với một giọng cương quyết và hỏi tiếp:

- Các bạn phải đi đâu?

- Đi nhà thương. Để bị thí nghiệm thay cho loài chuột. Đừng quên! Bạn tên gì?

- Lewinsky, Stanislaus.

- Đừng quên chuyện này, Lewinsky!

- Nhất định không bao giờ quên.

Lewinsky sờ vào vai 509. Hắn nhìn kỹ vào Lewinsky. Lewinsky gật đầu. Khuôn mặt hắn hoàn toàn khác những người của Tiểu trại. 509 biết là Lewinsky đã hiểu cả rồi. Hắn tiếp tục bước đi. Phía sau hắn, tù nhân Wassya nói như mê sảng:

- Thịt. Súp và thịt!

Văn phòng có mùi hôi của sáp đánh giày. Người trưởng văn phòng chỉ vào một tờ giấy:

https://thuviensach.vn

- Ký tên vào đây!

509 nhìn lên mặt bàn. Hắn không hiểu tại sao lại phải ký tên. Tù nhân chỉ có tuân lệnh chớ có làm gì khác hơn được đâu. Bất giác, hắn có cảm tưởng đang bị nhìn chằm chặp. Đó là viên thư ký ngồi phía sau tên trật tự viên. Tóc hắn màu đỏ. Nhận ra 509 đã chú ý tới mình, viên thư ký từ từ nghiêng đầu một cách kín đáo từ trái sang phải rồi cắm cúi làm việc như chẳng có gì xảy ra.

Weber bước vào. Mọi người đều đứng nghiêm. Hắn lấy tờ giấy trên bàn rồi quắc mắt:

- Chưa xong hả? Mau lên! Ký vào đây!

Wassya lên tiếng:

- Tôi không biết viết.

- Thì gạch chữ thập vào.

Wassya gạch một lúc ba chữ thập.

- Người kế tiếp.

Ba người tù mới lần lượt bước tới ký tên. 509 cố trấn tĩnh một cách tuyệt vọng. Hắn cảm thấy dường như đâu đây có một lối thoát đang chờ sẵn. Hắn lại nhìn viên thư ký nhưng người này không ngẩng đầu lên. Weber hét:

- Tới phiên mày. Mơ mộng hả?

509 cầm lấy tấm giấy. Mắt hắn mờ đi. Chữ trên giấy đang nhảy múa. Weber đá vào người hắn:

- Còn muốn đọc hả? Ký vào mau, đồ chó! 509 đã đọc được gần trọn câu "Tôi cam kết là đã tình nguyện..." Hắn buông rơi tờ giấy xuống. Bao nhiêu

https://thuviensach.vn

đó đã rõ ràng rồi. Chính vì vậy mà người thư ký đã ra hiệu cho hắn.

- Đồ trâu chó! Bộ muốn tao dạy cho ký tên hả?

509 lắc đầu:

- Tôi không hề tình nguyện.

Viên trưởng văn phòng nhìn sững 509. Tất cả các thư ký đều ngẩng đầu lên và cúi xuống chồng giấy tờ trước mặt thật mau. Trong một lúc không biết bao lâu, cả phòng lặng như tờ.

Weber như chưa nghe rõ:

- Mày nói gì?

509 hít một hơi thở sâu:

- Tôi không hề tình nguyện.

- Nghĩa là không chịu ký tên?

- Vâng.

Weber liếm môi:

- À... mày không chịu ký...

Hắn chụp bắt cánh tay trái của 509 và vặn ngược ra sau, đồng thời kéo lên. 509 ngã chúi xuống nền gạch. Weber lôi hắn dậy, đấm đá túi bụi. 509 kêu thét một lúc rồi ngất lịm.

Weber càu nhàu:

- Đồ yếu như sên.

https://thuviensach.vn

Và hắn mở cửa ra, gọi lớn:

- Kleinert! Michel! Lôi đống giẻ rách này ra và làm cho nó tỉnh dậy. Để nó ngoài đó cho tôi.

Hai người lính kéo lôi 509 ra ngoài. Weber bảo Bucher:

- Tới phiên mày! Ký đi!

Bucher bỗng phát run mặc dầu không muốn run. Hắn chợt thấy cô đơn vì 509 không còn bên cạnh hắn. Hắn có ý nghĩ bỏ cuộc nhưng một cái gì bắt hắn phải làm thật mau giống như 509 đã làm, nếu không thì trễ mất và hắn chỉ là một người máy. Hắn lắp bắp:

- Tôi cũng không ký.

Weber nhăn mặt:

- Lạ chưa! Lại thêm một đứa nữa!

Bucher gần như không cảm thấy sức va chạm của quả đấm. Trong nháy mắt, tất cả đều tối sầm quanh hắn. Lúc mở mắt ra, hắn thấy Weber đứng đó. Hắn thầm nghĩ... 509... 509 lớn hơn mình 20 tuổi. Ông ta cũng không ký như mình. Phải cố vượt qua. Hắn chợt nghe đau nhói, nhức buốt ở xương vai như bị lửa đốt, dao đâm... hắn không còn nghe được tiếng kêu la của chính hắn... rồi trời đất tối sầm.

Tỉnh dậy lần thứ hai, hắn thấy mình may đều ướt đẫm và đang nằm cạnh 509 trên nền xi-măng của một gian phòng khác. Tiếng nói rồ rồ của Weber vọng vào tai:

- Tao có thể bắt người khác ký thay cho bọn mày và thế là xong, nhưng tao không làm vậy. Tao sẽ bẻ gãy sự lì lợm của chúng mày và làm chúng mày phải tự tay ký vào. Phải van lạy, phải khóc lóc tao mới cho.

https://thuviensach.vn

509 nhìn sang. Đầu của Weber nhô lên trong khung cửa sổ. Cái đầu trông như lớn ra với nền trời ở phía sau. Cái đầu đó tượng trưng cho sự chết và nền trời phía sau tượng trưng cho sự sống. Hắn nghĩ thầm, tại sao mình kình chống? Ý nghĩ đến với hắn một cách chán chường... có gì khác biệt với cái chết do gậy gộc gây ra và cái chết với một chữ ký tên rồi bị chích một mũi thuốc... mau hơn, êm thắm hơn. Tự nhiên hắn nghe có tiếng nói bên cạnh hắn, tiếng nói của chính hắn do một kẻ nào khác phát âm "Không. Tôi không ký... và nếu có bị đánh đập cho tới chết..."

Weber cười sang sảng:

- Thì ra chúng mày muốn như thế. Muốn chết hả? Với bọn tao, muốn được đánh chết phải mất mấy tuần. Đây chỉ là mới bắt đầu.

Hắn chụp lấy sợi dây nịt. Sợi dây quất ngang mắt 509. Hắn chưa bị thương vì mắt đã thụt quá sâu. Lần thứ hai, sợi dây vút vào môi hắn làm nó nứt nẻ ra. Và sau khi bị đánh trúng vào xương sọ liên tiếp mấy cái, 509 lại ngất lịm.

Weber xô hắn sang bên và quất vào Bucher. Bucher cố tránh né nhưng không kịp. Đầu dây nịt đập vào mũi hắn và một cú đạp mạnh vào hạ bộ. Bucher kêu la nhưng vẫn còn cảm nhận đầu dây nịt đang bổ liên hồi vào lưng và cổ cho tới khi hắn rơi tõm vào khoảng tối đen.

Hắn nghe có nhiều tiếng nói lẫn lộn nhưng vẫn không nhúc nhích. Càng bất động được bao lâu thì thời gian không bị đánh đập càng được kéo dài. Hắn cố đừng nghe nhưng tiếng nói quá gần như chọc thủng màng tai.

- Thưa bác sĩ, nếu chúng không chịu tình nguyện... như bác sĩ thấy, Weber đã làm hết sức mình để khuất phục chúng.

Giọng nói của Neubauer cho thấy hắn đang ở trong tình trạng thoải mải vì đã tiên liệu diễn biến đúng được phần nào. Hắn hỏi Wiese:

https://thuviensach.vn

- Bác sĩ có lãnh trách nhiệm vụ này không?

- Dĩ nhiên là không.

Bucher cẩn thận hé mắt nhưng hắn không tự kiểm soát được nên mí mắt vụt mở toang ra. Hắn nhìn thấy Wiese và Neubauer. Rồi bắn thấy 509. Mắt 509 cũng đã mở ra. Không thấy Weber đâu cả.

Một lần nữa, Wiese nhắc lại:

- Là người trí thức, tôi không muốn bắt ép họ...

Neubauer cắt ngang:

- Là người trí thức, vâng... có phải bác sĩ cần những người như thế này để thí nghiệm không?

- Đó là vấn đề khoa học. Các cuộc thí nghiệm của chúng tôi có thể cứu mạng cho hằng vạn kẻ khác. Có thể là Đại tá chưa hiểu rõ...

- Vâng, có thể như thế. Nhưng có thể là bác sĩ không hiểu rõ tình trạng ở đây. Chỉ là chuyện kỷ luật đơn giản thôi, nhưng hết sức quan trọng.

Wiese trả lời với thái độ tự kiêu:

- Mỗi người một hoàn cảnh.

- Đúng vậy, đúng vậy. Rất tiếc là tôi không thể giúp ích bác sĩ nhiều hơn nữa. Nhưng chúng ta không thể cưỡng bách những kẻ ở dưới sự bảo vệ của mình. Và những người đang nằm đây dường như gớm ghiếc khi phải xa rời trại.

Hắn quay lại hỏi 509 và Bucher:

- Có phải các người muốn ở lại trại không?

https://thuviensach.vn

509 mấp máy môi. Neubauer hỏi lại:

- Cái gì?

- Muốn.

- Và người kia?

- Tôi cũng vậy.

Neubauer cười:

- Bác sĩ thấy không? Họ quý mến trại của họ. Chẳng còn cách nào hơn.

Wiese không cười theo. Hắn trợn mắt về phía 509 và Bucher:

- Thô bỉ! Lần này chúng tôi chẳng có ý định gì khác hơn là thí nghiệm phương diện dinh dưỡng.

Neubauer thổi khói xì-gà bay ra xa:

- Cũng xong. Chúng tôi sẽ phạt họ gấp đôi về tội bất tuân thượng lệnh. Nếu bác sĩ còn cần thêm, trại chúng tôi vẫn sẵn sàng.

Wiese lạnh lùng:

- Cám ơn.

Neubauer đóng cửa và quay vào. Làn khói xanh xanh và thơm phức của điếu xì-gà vờn quanh hắn. 509 ngửi thấy và thèm đến có cảm giác như khí quản bị xé rách ra. Tự nhiên, hắn hít một hơi thật sâu để hưởng mùi vị của khói trong khi mắt vẫn không rời Neubauer. Hắn không biết tại sao Bucher và hắn không bị gởi theo Wiese, nhưng chỉ trong khoảnh khắc hắn chợt hiểu ra. Chỉ có một cách giải thích thỏa đáng. Họ đã không tuân lệnh một sĩ quan SS và sẽ lãnh hình phạt của trại. Hình phạt ra sao thì hắn đã từng chứng

https://thuviensach.vn

kiến. Nhiều người đã bị xử treo chỉ vì không tuân lệnh của một tên tù đại diện, trật tự viên tầm thường. Hắn bỗng tự trách, không chịu ký tên là bậy. Với Wiese ít ra họ cũng còn có đôi chút hy vọng. Bây giờ... trễ mất rồi.

Sự hối hận làm hắn tức nghẹn. Nó kẹp siết dạ dày, nó sừng sững trước mắt nhưng đồng thời, nỗi thèm khói thuốc của hắn cũng sắc bén một cách khó hiểu.

Neubauer nhìn xuống số đính bài trên ngực. 509. Đó là một con số quá nhỏ. Hắn hỏi:

- Ở trại bao lâu rồi?

- Mười năm. Thưa Chỉ huy trưởng.

- Mười năm?

Neubauer không tin được là tù nhân của những ngày đầu tiên vẫn còn tồn tại. Hắn nghĩ thầm, đây là một chứng tích về lòng nhân hậu của ta. Chưa chắc những trại khác còn có người sống đến ngày nay. Hắn hít một hơi xì-gà. Không ai biết chuyện gì sẽ xảy ra.

Weber bước vào. Neubauer lấy điếu thuốc khỏi miệng và ợ dài. Hắn đã dùng điểm tâm với trứng và xúc xích - một trong những món mà hắn ưa thích nhất. Hắn gằn giọng:

- Weber! Tôi có ra lệnh làm thế đâu.

Weber ngước lên, cho là lời nói đùa. Hắn không thấy dấu hiệu gì khác lạ nên nói ngay:

- Tôi sẽ cho xử treo chúng vào giờ điểm danh tới.

Neubauer lại ợ ra. Hắn lặp lại:

https://thuviensach.vn

- Tôi bảo là đã không ra lệnh. Tại sao anh tự tiện làm như thế?

Weber không trả lời ngay. Hắn không hiểu tại sao Neubauer tại tốn quá nhiều lời đối với những chuyện cỏn con như thế. Neubauer nói tiếp:

- Ở đây có nhiều người hay tự tung tự tác như thế. Có phải anh mất thăng bằng không, Weber?

- Thưa không.

Neubauer quay sang phla 509 và Bucher. Treo cổ chúng, Weber vừa bảo thế. Dĩ nhiên là hắn có lý. Nhưng tại sao? Một khúc quanh đã bắt đầu ló dạng. Vả lại, cũng nên dạy cho Weber biết không phải mọi việc đều diễn tiến theo như ý hắn. Neubauer lạnh lùng hơn:

- Đây không phải là một vụ từ khước tuân lệnh trực tiếp. Tôi đã chỉ thị là cần người tình nguyện. Nhưng việc xảy ra khác hẳn. Nhốt hai người này vào chuồng sắt hai ngày. Không còn hình phạt nào khác. Hiểu chưa? Tôi muốn ít ra lời nói của tôi cũng có giá tri.

- Vâng.

Neubauer bước ra ngoài. Hắn thấy rõ mình là thượng cấp, và khoan khoái. Weber nhìn theo với đôi mắt thù hằn. Mất thăng bằng? Ai là kẻ mất thăng bằng? Và ai là kẻ muốn lấy lòng tù nhân? Hai ngày chuồng sắt. Hắn bực tức xoay quanh. Một mảng nắng chiều đọng trên bộ mặt dập bấy của 509. Weber nhìn kỹ hơn:

- Tao nhớ đã gặp mày ở đâu. Mày nhớ chớ?

- Thưa, tôi không biết.

509 biết thật rõ ràng. Hắn hy vọng Weber đừng nhớ ra.

https://thuviensach.vn

- Tao biết là trước đây đã gặp mày. Tao sẽ tìm ra. Sao bị thương tích nhiều vậy?

- Thưa, tôi ngã té.

509 thở ra dễ chịu. Cách đối đáp này chỉ là một thủ tục cũ rích tái diễn. Cũng là một trò đùa tàn nhẫn trong những ngày đầu tiên. Không một tù nhân nào được phép khai là đã chịu cực hình hay bị đánh đập.

Weber nhìn 509 một lần nữa và lẩm bẩm: "Mình nhớ là đã gặp tên ngốc này hồi trước kia". Hắn mở cửa ra gọi to:

- Ném hai tên này vào chuồng sắt hai ngày.

Và hắn quay lại đe dọa:

- Đừng tưởng là sẽ được yên thân, loài sâu bọ! Tao sẽ treo chúng mày lên!

Họ bị kéo xển ra ngoài. 509 nhắm mắt lại vì đau đớn. Rồi hắn ngửi thấy khí trời và mở mắt ra. Bên trên là vòm trời xanh vô tận. Hắn nghiêng đầu nhìn sang Bucher. Thế là đã thoát đại nạn. Thật khó tin.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 7

Cả hai ngã quỵ ra bên ngoài chuồng sắt khi tên Đội trưởng Breuer cho lệnh mở cửa hai ngày sau. Trong suốt ba chục tiếng đồng hồ cuối cùng, cả hai đều ở giữa tình trạng nửa mê, nửa tỉnh và sau cùng là ngất liệm. Ngày đầu tiên, họ còn có thể truyền tin cho nhau bằng cách vỗ vào vách nhưng sau đó thì chẳng có gì nữa.

C

Họ được khiêng ra đặt nằm trên sân điểm danh sát với bức tường bao quanh lò thiêu xác. Không ai dời họ đi nơi khác. Chẳng người nào dám làm ra vẻ như đã trông thấy họ. Không một lệnh nào cho biết phải đối xử với họ ra sao... kể như họ không còn sống. Bất cứ tù nhân nào chạm vào họ có thể sẽ bị nhốt vào chuồng sắt thay chỗ họ.

Hai giờ sau đó, xác người tù cuối cùng được mang tới lò thiêu. Tên lính SS có phận sự gác tại lò thiêu nhìn về phía 509 và Bucher rồi lơ đễnh hỏi:

- Cái gì vậy? Có phải đưa vào đốt không?

- Chúng vừa từ chuồng sắt ra.

- Nhừ xương rồi hả?

- Chắc vậy.

https://thuviensach.vn

Hắn chợt thấy đau lưng. Đêm qua, hắn và một cô gái điếm của quán con Dơi đã quần thảo suốt đêm. Hắn đã thắng cuộc Hoffman và Wilma một chai Hennessy nhưng thân thể hắn rã rời. Hắn bảo một tù nhân khiêng xác:

- Hỏi xem bọn chúng ở đâu?

Người tù đi một lúc rồi trở lại. Cùng đi với hắn có viên thư ký tóc đỏ trong dáng điệu hấp tấp. Người thư ký nói:

- Họ là người của Tiểu trại vừa được thả từ chuồng sắt ra. Mãn hạn vào buổi trưa. Lệnh của Bộ Chỉ huy.

Tên SS bảo:

- Vậy thì mang chúng ra khỏi đây.

Hắn hững hờ nhìn bảng danh sách, nói lầm thầm:

- Phần mình có 38 xác.

Hắn lẩm nhẩm đếm từng xác một xếp thành hàng trước cổng và tuyên bố lớn:

- Ba mươi tám. Đủ số rồi. Đem hai cái thây kia đi, kẻo lộn.

Người tù trật tự viên ở lò thiêu hô lớn:

- Bốn người đi ra mang hai cái xác về Tiểu trại!

Bốn người bước ra khiêng 509 và Bucher. Viên thư ký tóc đỏ nói nhỏ:

- Đi ngả này. Mau một chút!

Họ khiêng 509 và Bucher ra xa. Người thư ký khom xuống nghe ngóng. Hắn bảo:

https://thuviensach.vn

- Họ chưa chết. Đi tìm hai cái cáng. Mau lên!

Người thư ký nhìn quanh. Hắn sợ Weber bất thần đi tới và nhớ ra rồi bắt 509 cùng Bucher treo cổ. Hắn vẫn đứng tại chỗ cho tới khi hai chiếc cáng được mang tới.

- Chất họ lên. Mau!

Khu vực quanh cổng trại và lò thiêu lúc nào cũng nguy hiểm. Bọn SS qua lại thường xuyên và Đội trưởng Brauer ở gần đó. Hắn không ưa nhìn những người tù ra khỏi chuồng sắt mà còn sống.

Một trong bốn người khiêng xác tỏ vẻ khó chịu:

- Kỳ cục chưa! Bữa nay khiêng tụi nó về bên đó, rồi mai sáng lại khiêng tụi nó vô đây. Làm gì sống nổi mấy tiếng đồng hồ nữa.

Viên thư ký tóc đỏ bỗng đổ quạu:

- Việc gì tới anh? Đồ ngu! Bộ trong các anh không còn ai biết phải quấy nữa sao?

Một người tù lớn tuổi hỏi:

- Bọn này là ai? Đặc biệt hả?

Viên thư ký nhìn quanh rồi bước lại gần hơn:

- Hôm kia, mấy người này không chịu ký tên.

- Ký cái gì?

- Ký giấy tình nguyên làm vật thí nghiệm cho thằng cha bác sĩ chuột bạch.

- Ủa, tại sao ho không bị treo cổ?

https://thuviensach.vn

- Họ được lệnh trả về trại. Mau lên, kẻo rồi có chuyện...

- À... tôi biết rồi.

Tự nhiên, người khiêng xác này như có thêm khí lực. Hắn đi mau hơn khiến đòn cáng thọc vào chân người khiêng phía trước.

- Cái gì vậy? Bộ điên hả?

- Không. Đem mau hai ông bạn ra khỏi chỗ này rồi tôi nói cho nghe.

Viên thư ký dừng lại. Toán khiêng xác lặng lẽ tăng thêm tốc độ. Mặt trời đang ngả về hướng Tây. 509 và Bucher đã bị nhốt lâu hơn nửa ngày. Chính Brauer muốn thế.

Lúc đã đi tới vùng an toàn hơn, người khiêng xác phía trước nhìn quanh rồi hỏi người sau:

- Nhân vật quan trọng hả?

- Không. Họ là hai trong số sáu người bị Weber bắt đi hôm thứ Sáu.

- Hình như bị đánh dữ lắm.

- Chắc vậy. Họ không chịu ký tên tình nguyện làm vật thí nghiệm... người thư ký tóc đỏ mới cho biết.

Người đi trước huýt gió nho nhỏ:

- Trời ơi, vậy mà còn sống?

- Coi thì biết.

Họ đi tới lao xá đầu tiên. Hôm ấy là chúa nhật. Các toán tù lao tác làm việc bên ngoài đã trở về. Tin tức được loan đi nhanh như điện.

https://thuviensach.vn

Cả trại đều biết tại sao sáu người bị bắt đi. Họ cũng biết 509 và Bucher bị nhốt trong chuồng sắt nhờ tin tức từ văn phòng Bộ Chỉ huy. Không một ai nghĩ tới việc họ có thể sống sót trở về. Nhưng bây giờ, họ đang trở lại...

Một người tù trong đám đông nói với người khiêng cáng phía sau:

- Để tôi giúp bạn môt tay cho dễ hơn.

Hắn nhảy ra giành lấy một đòn cáng. Chỉ trong khoảnh khắc mỗi chiếc cáng đã có bốn người khiêng. Sự tiếp tay này không cần thiết mấy vì Bucher và 509 quá nhẹ. Tuy nhiên, các tù nhân muốn làm một cái gì cho họ mà ngay lúc đó chẳng có gì khác hơn để họ thực hiện. Họ cẩn thận từng ly từng tí tưởng chừng như chiếc cáng dễ vỡ như thủy tinh. Trong khi đó, tin tức được loan truyền nhanh chóng: hai người tù bất tuân lệnh vẫn còn sống và được đưa về trại. Đó là người của Tiểu trại. Người của Trại chết mòn. Chưa ai từng nghe chuyện đó cả. Cũng chẳng ai biết được sở dĩ có chuyện lạ ấy là do tính khí bất thường của Neubauer... nhưng điều đó không quan trọng. Điều quan trọng là họ đã phản kháng mà vẫn còn sống để trở về.

Trước lao xá 13, Lewinsky đã đứng đợi thật lâu. Lúc chiếc cáng chưa kịp tới, hắn đã hỏi vọng:

- Có thật thế không?

- Đứng rồi... nhưng có phải là họ không?

Lewinsky bước tới nhìn sát hơn. Hắn lẩm bẩm:

- Đúng... đúng. Chính là người đã nói chuyện với tôi. Còn bốn người kia, chết rồi sao?

- Hai người này được thả từ chuồng sắt ra. Bốn người kia đi luôn. Mấy người này không đi. Họ phản kháng.

https://thuviensach.vn

Lewinsky quay sang Goldstein bên cạnh:

- Phản kháng. Bạn có tin như vậy không?

- Chưa bao giờ có, đặc biệt là người bên Tiểu trại.

- Tôi không nói thế. Tôi muốn nói là có tin được rằng họ đã phản kháng mà vẫn còn được sống sót không?

Goldstein và Lewinsky nhìn nhau. Muenzer bước tới nhập bọn:

- Chẳng lẽ hung thần đổi tánh?

Lewinsky quay phắt lại:

- Cái gì? Tại sao bạn nghĩ thế?

Muenzer đáp:

- Chính Neubauer tha họ trong khi Weber đòi treo cổ.

- Sao bạn biết?

- Người thư ký tóc đỏ nói.

Lewinsky đăm chiêu một lúc rồi bảo một người nhỏ thó đứng bên:

- Tìm Werner cho anh ấy hay. Nói rõ là người bảo chúng ta "đừng bao giờ quên" đã trở về.

Người tù nhỏ thó gật đầu rồi đi mau vào lao xá. Trong khi đó, những người khiêng cáng tiếp tục đi. Càng lúc càng có nhiều tù nhân ra cửa đón xem. Một vài người nhút nhát cũng cố bước tới nhìn Bucher và 509. Một cánh tay của 509 lọt ra bìa cáng, kéo lê trên mặt đất. Hai người tù đang đứng xem, chạy tới đỡ lèn, cẩn thận đặt vào chỗ cũ.

https://thuviensach.vn

Mắt vẫn nhìn theo đoàn người khiêng cáng, Goldstein bảo nhỏ với Lewinsky:

- Phải can đảm lắm mới dám phản khảng. Với những người chờ chết bên Tiểu trại, thật khó tin.

- Khó tin thật. Nhưng họ cần phải sống. Đừng để họ chết. Bạn có biết tại sao không?

- Có phải bạn muốn nói cái sống của họ sẽ có ý nghĩa quan trọng đối với chúng ta?

- Đúng. Nếu họ chết thì ngày mai, mọi việc sẽ bị quên khuấy đi. Nhưng nếu họ sống...

"Nếu họ sống thì đó là bằng chứng cụ thể cho thấy đã có một cái gì thay đổi". Lewinsky nghĩ thế nhưng hắn không nói ra. Thay vào đó, hắn bảo:

- Mình có thể lợi dụng cơ hội. Ngay bây giờ. Phải làm cho anh em tin tưởng hơn.

Goldstein gật đầu.

Toán khiêng cáng đang tới gần Tiểu trại. Vòm trời chiều ửng đỏ chiếu rực cánh phải của trại lao tác trong khi cánh trái chìm trong ánh sáng xanh mờ. Những khuôn mặt bên cánh trái trông tái mét, nhưng các khuôn mặt ngập nắng chiều của tù nhân bên cánh phải chiếu sáng như những tia lửa của một sự sinh tồn vay mượn bất thần. Toán khiêng cáng tiếp tục đi trong ánh sáng. Thân hình đầy máu me và bụi bẩn của hai người nằm trên cáng bỗng nhiên không còn là hình ảnh của hai tù nhân bị đánh đập dã man rồi bị khiêng trả về một cách thảm hại... mà đã biến thành hai thể xác của một chuyến khải hoàn. Họ đã phản kháng. Họ vẫn còn hơi thở. Họ không hề thua cuộc.

https://thuviensach.vn

Berger chăm sóc họ. Lebenthal đã kiếm được một ít súp cải củ. Họ uống được vài muỗng trong lúc nửa mê nửa tỉnh và lại ngủ mê ngay. Một lúc lâu - chẳng rõ bao lâu - 509 chợt cảm thấy có cái gì âm ấm ở bàn tay. Một hơi ấm. Hắn từ từ mở mắt ra.

Con chó chăn cừu đang liếm vào tay hắn. 509 thều thào:

- Nước...

Berger đang xức iodine vào các vết thương trên mặt hắn, vội vàng mủc một ít súp kê vào miệng 509:

- Đây, uống đi.

Nuốt được vài ngụm, 509 ngưng lại, thở mệt nhọc:

- Bucher ra sao?

- Nằm bên cạnh đó.

509 muốn hỏi nữa nhưng không còn hơi sức. Berger nói trước:

- Vẫn sống. Nằm nghỉ cho khỏe.

Giờ điểm danh, họ được khiêng ra sân để nằm ngay trước lao xá bên cạnh những người bệnh nặng đi không nổi.

Đội trưởng Bolte nhìn 509 và Bucher với con mắt của kẻ quan sát hai con sâu bị dẫm bẹp. Hắn hỏi tên tù đại diện Handke:

- Hai đứa này chết rồi sao để đây?

- Thưa Đội trưởng, tụi nó chưa chết.

- Nhiều lắm là tới sáng mai, chúng sẽ vào lò thiêu. Đánh cá bằng cái đầu cũng chắc ăn.

https://thuviensach.vn

Hắn bỏ đi ngay. Còn một ít tiền, hắn muốn thử thời vận lần nữa với trò đỏ đen. Đại diện các lao xá hô to:

- Tan hàng! Cho người đi lấy đồ ăn!

Nhóm Lão Làng xúm lại cẩn thận khiêng 509 và Bucher vào trong. Handke khó chịu trừng mắt:

- Bộ tụi nó là đồ sành hả?

Không một ai trả lời. Hắn lẩn quẩn trên sân một lúc rồi cũng bỏ đi. Westhof nhổ nước bọt càu nhàu:

- Đồ chó! Quân chó má!

Berger nhìn hắn. Mấy lúc sau này, Westhof thường tỏ ra mất bình tĩnh. Hắn không chịu ngồi yên, nói lảm nhảm một mình và hay tìm chuyện gây sự. Berger xẵng giọng:

- Đừng làm ồn, Westhof! Mọi người đều biết hắn rõ quá mà...

Westhof trợn mắt:

- Nó cũng là tù như chúng mình sao chó má vậy...

- Biết rồi. Còn hằng chục đứa khác tồi tệ, độc hại hơn. Hễ có quyền là con người trở thành hung tợn ngay. Thôi, giúp tôi một tay.

Họ dọn trống một chiếc giường dành riêng cho 509 và Bucher trong khi sáu người trong nhóm phải nằm đất. Một trong những người nhường chỗ là thằng bé Karel. Nó bảo với Berger:

- Đội trưởng Bolta đoán sai.

- Thật sao?

https://thuviensach.vn

- Họ không chết đâu. Nhất định là tới mai cũng còn sống. Tôi dám đánh cá với hắn.

Berger nhìn khuôn mặt trắng nhợt của thằng bé:

- Karel, cháu chỉ có thể đánh cá với bọn SS khi nào biết chắc là mình thua. Như vậy cũng chưa đủ.

- Họ không chết đâu. Ba người nằm đàng kia thì chắc chắn không sống nổi.

Berger lại nhìn Karel:

- Cháu nói đúng.

Karel gật đầu, hãnh diện. Dầu sao nó cũng đã có nhiều kinh nghiệm.

Chiều hôm sau, họ đã có thể nói chuyện. Mặt họ vẫn còn tái đen nhưng ánh mắt đã linh động, chỉ có môi là còn sưng húp. Berger căn dặn:

- Lúc nói, chớ có máy môi.

Kể ra đó là chuyện không mấy khó. Kẻ nào từng bị giam giữ lâu đều biết cách nói mà chẳng cử động môi.

Sau giờ ăn, thình lình có tiếng gõ cửa. Tim mọi người như ngừng đập, họ tự hỏi phải chăng có người tới để mang 509 và Bucher đi.

Tiếng gõ cửa lại nổi lèn, dè dặt và nho nhỏ. Ahasver nói thật khẽ:

- 509, Bucher! Cứ làm như chết!

509 lắc đầu:

- Không phải bọn SS đâu... Mở cửa đi, Leo.

https://thuviensach.vn

Tiếng gõ cửa bỗng ngưng bặt. Vài giây sau, một bóng người xuất hiện ở khung cửa sổ, bàn tay đưa cao vẫy vẫy. 509 lại bảo:

- Mở cửa đi, Leo. Người của trại lao tác mà.

Lebenthal ra mở cửa, một bóng người lách vào.

Cái bóng lên tiếng:

- Lewinsky Stanislaus. Còn ai thức không?

- Có đủ mọi người đây.

Lewinsky mò tới chỗ Berger, người vừa mới trả lời.

- Ở đâu? Tôi sợ giẫm phải mấy người nằm.

- Cứ đứng yên, tôi sẽ tới.

Berger mò mẫm tới sát Lewinsky:

- Được rồi. Mình ngồi xuống đây.

- Họ còn sống không?

- Còn. Họ nằm bên trái bạn.

Lewinsky dúi một vật gì vào tay Berger.

- Cái gì vậy?

- Iodine, aspirine và bông gòn. Có một cuộn băng với peroxide.

Berger ngạc nhiên:

- Cả một tủ thuốc à? Lấy ở đâu ra?

https://thuviensach.vn

- Đánh cắp ở bệnh viện. Một người của chúng tôi làm việc tại đó.

- Tốt quá.

- Có cả đường nữa. Đường miếng. Quậy nước cho họ uống. Đường tốt lắm.

Lebenthal buột miệng:

- Đường hả? Lấy ở đâu vậy?

Lewinsky hỏi lại:

- Có chỗ lấy được. Bạn có phải Lebenthal không?

- Phải, sao?

- Tại bạn hỏi thế nên tôi đoán ra.

Lebenthal hơi xấu hổ:

- Tôi đâu có hỏi với ý định đó.

- Tôi không biết họ lấy ở đâu. Một người bạn ở lao xá 9 đưa tôi, bảo đem lại cho hai người hồi chiều. À, có phó mát nữa. Còn mấy điếu thuốc này là của anh em lao xá 11.

- Thuốc điếu! Lại tới sáu điếu! Cả một kho tàng!

Trong khoảnh khắc, mọi người đều im lặng.

Một lúc sau, ông lão Ahasver lên tiếng:

- Leo, người bạn này còn hay hơn anh.

Leo nói mau như không kịp thở:

https://thuviensach.vn

- Đồ bỏ! Tôi cũng làm được vậy.

509 hỏi nhỏ:

- Lewinsky, có phải bạn đó không?

- Phải...

- Bạn ra ngoài được à?

- Được chớ. Không được sao tới đây. Tôi là thợ máy mà. Một khúc dây đủ rồi. Rất dễ. Tôi rất rành về các loại khóa. Phần các bạn ở đây thì sao?

Berger trả lời:

- Ở đây, họ không khóa cửa. Nhà cầu ở bên ngoài.

- Tôi quên mất. Mấy người kia có ký tên không?

Hắn vừa hỏi vừa quay sang 509. 509 đáp yếu ớt:

- Có...

- Còn bạn không ký?

- Tôi và Bucher.

Lewinsky nghiêng người thấp xuống:

- Chúng tôi không tin là các bạn thoát được như vậy.

- Tôi cũng nghĩ như bạn.

- Tôi muốn nói chẳng những các bạn còn sống nổi mà còn không có chuyện gì xảy ra, tiếp theo.

https://thuviensach.vn

- Đó cũng là điều tôi đã nghĩ tới.

Berger can thiệp:

- Thôi để họ yên. Họ còn yếu lắm. Tại sao bạn muốn biết thật chính xác như thế?

Trong bóng tối, Lewinsky xoay mình:

- Việc này quan trọng lắm.

Hắn đứng lên nói tiếp:

- Tôi phải về trại bây giờ. Sẽ mang thêm khá hơn. Muốn nói một vài chuyện với ông.

- Bạn cứ tự nhiên.

- Ở đây, chúng có kiểm soát ban đêm không?

- Không. Để làm gì? Để đếm xác chết à?

509 gọi nhỏ:

- Lewinsky...

- Tôi đây...

- Bạn trở lại đây nữa chớ?

- Chắc chắn.

509 cố tìm chữ:

- Bạn nghe đây... Chúng tôi... chúng tôi chưa xong đâu... chúng tôi vẫn còn...

https://thuviensach.vn

- Chính vì vậy mà tôi sẽ trở lại. Không phải vì lòng từ thiện đâu, bạn cứ tin tôi.

- Được rồi, mong bạn trở lại...

- Chắc chắn mà.

- Bạn đã nói một lần rồi. Tôi không quên đâu. Không quên nên tôi mới tới đây. Thôi, tôi về.

Lebenthal theo ra tới cửa. Lewinsky thì thầm:

- Thôi, bạn vô đi. À, tôi còn quên một cái gì...

Lebenthal hỏi:

- Bạn không biết họ lấy đường ở đâu sao?

- Không. Để tôi hỏi lại coi.

Rồi hắn nói như hụt hơi:

- Đây rồi, cầm lấy... đọc đi... mới có hôm nay...

Hắn dúi vào tay Lebenthal một mảnh giấy rồi đi mau vào bóng tối. Lebenthal đóng cửa xong, quay vào. Ông lão Abasver nói:

- Đường đâu? Cho tôi rờ xem sao... chỉ rờ thôi.

Berger hỏi:

- Mình còn nước không?

Lebenthal trao ca nước cho ông ta. Berger bỏ hai miếng đường vào, bò tới chỗ 509 và Bucher:

https://thuviensach.vn

- Uống đi, chầm chậm thôi. Mỗi người một ngụm. Thay phiên nhau.

Có tiếng người ở giường nửa lừng:

- Ai ăn cái gì vậy?

- Có ai ăn gì đâu. Có gì mà ăn?

- Nghe có tiếng nuốt ừng ực.

Berger thản nhiên:

- Ammers, chắc bạn nằm mơ.

- Nằm mơ sao được. Phải chia phần cho tôi. Mấy người đang ăn ngấu nghiến dưới đó mà. Chia phần đây!

- Đợi tới sáng đi.

- Tới sáng thì các người nuốt hết rồi... Cứ mỗi lần...

Hắn không nói tiếp được nữa vì đang khóc nghẹn. Không ai chú ý tới hắn. Cơn bệnh của hắn đã trở nặng từ nhiều ngày qua, hắn tưởng mọi người đều lừa gạt hắn.

Lebenthal mò lần tới chỗ 509, phàn trần vụng về:

- Hồi nãy tôi hỏi chuyện đường không phải để bán mua đổi chác gì đâu... chỉ muốn tìm thêm cho bạn.

- Tôi biết...

- Tôi còn giữ cái răng vàng. Mình sẽ đổi lấy đồ ăn.

- Được lắm, Leo. Lewinsky còn đưa cái gì lúc ở ngoài cửa đó?

https://thuviensach.vn

- Một miếng giấy. Không phải tiền. Giống như giấy báo.

- Báo hả?

- Giống như vậy.

Berger hỏi mau:

- Cái gì đó. Bạn có một mảnh báo hả?

509 bảo:

- Coi lại có phải không...

Lebenthal bò ra gần cửa mở mảnh giấy ra xem rồi bảo:

- Đúng rồi. Một miếng báo bị rách.

- Đọc được không?

- Bây giờ hả?

- Chớ đợi chừng nào?

Lebenthal đưa mảnh giấy lên cao:

- Không thấy rõ.

- Mở cửa rộng thêm. Bò ra ngoài. Có ánh sáng trăng.

Lebenthal làm theo lời. Hắn nhìn vào mảnh giấy một lúc rồi nói:

- Chắc là một bản tin chiến sự.

509 giục:

- Đọc đi! Đọc mau lên!

https://thuviensach.vn

Berger hỏi nhỏ:

- Ai có diêm quẹt?

Lebenthal đọc:

- Remagen... Trên sông Rhin.

- Sao?

- Quân đội Mỹ chiếm Remagen... vượt sông Rhin!

- Sao? Leo, có đúng vậy không? Vượt sông Rhin hả? Còn gì nữa? Một con sông ở Pháp?

- Không... sông Rhin... ở Remagen... Quân Mỹ...

- Đừng có nói! Tôi bảo đọc mà, đọc nguyên văn, Leo!

- Được rồi, bây giờ thấy rõ hơn hồi nãy...

- Qua sông Rhin? Nhưng làm sao được? Như thế là họ đang ở trên lãnh thổ Đức. Đọc đi! Đọc rõ, Leo!

509 quên là môi mình rách nát. Hắn lẩm bẩm:

- Qua sông Rhin? Nhưng bằng cách nào? Với phi cơ hay tàu? Nhảy dù chăng? Đọc đi, Leo!

Mỗi người một câu, chẳng mạch lạc gì cả, họ vừa nói cho mình vừa hối Lebenthal đọc. Hắn đọc từng tiếng một:

- Cây cầu... Họ vượt một cây cầu... Cây cầu nằm trong tầm hỏa lực mạnh mẽ của quân Đức.

Không tin được, Berger hỏi mau:

https://thuviensach.vn

- Một cây cầu hả?

- Phải, một cây cầu ở Remagen.

509 lặp lại:

- Một cây cầu, bắc ngang sông Rhin. Như vậy là bộ binh... Đọc tiếp coi, Leo.

- Còn một đoạn chữ nhỏ quá, không đọc nổi.

Berger thất vọng:

- Có ai còn diêm quẹt không?

Trong bóng tối, có người đáp:

- Còn hai cây đây.

- Vào trong, Leo.

Họ quây quần sát bên cửa. Ammers rên rỉ:

- Đường đâu? Tôi biết mấy người có đường mà. Chia phần cho tôi...

509 tức tối:

- Berger, cho con chó đói đó một miếng đi.

- Không.

Berger bảo luôn:

- Lấy mền che mấy cửa sổ lại. Leo, đọc đi!

https://thuviensach.vn

Berger đánh diêm. Lebenthal đọc thật mau. Một số sự thật từ lâu bị che giấu bỗng lòi ra. Quân Mỹ đã vượt qua cầu. Các đơn vị có phận sự phá cầu đã không cho nổ kịp, họ sắp ra trả lời trước tòa án Quân sự Mặt trận...

Que diêm đã cháy hết. 509 lẩm bẩm:

- Cây cầu không bị phá. Thế là họ vượt qua an toàn. Các bạn có biết điều này là gì không?

- Bị tấn công bất ngờ.

- Điều này có nghĩa là Bức Tường phòng thủ phía Tây đã bị chọc thủng.

Berger nói như nằm mơ:

- Bức tường phía Tây bị phá vỡ. Họ vượt ngang qua.

- Chắc là Bộ Binh chớ không phải quân Dù.

- Chúa ơi! Vậy mà chúng tôi không biết gì hết. Mình cứ tưởng người Đức vẫn còn ở trên đất Pháp.

509 lại nóng nảy:

- Đọc lần nữa đi, Leo. Mình cần biết rõ. Hồi nào, có để ngày tháng không?

Berger đánh cây diêm thứ hai. Có người la lên:

- Tắt lửa đi!

Lebenthal đang đọc, 509 cắt ngang:

- Chuyện xảy ra hồi nào?

Lebenthal dò một lúc:

https://thuviensach.vn

- Ngày 11 tháng Ba năm 1945.

- Mười một tháng Ba 45. Hôm nay là mấy?

Với những người tù chỉ còn sống trong thời kỳ đợi chết như ở Tiểu trại thì việc tính ngày tháng đã trờ thành vô nghĩa. Tuy thế, họ vẫn còn biết mang máng là ngày 11/3 đã qua cũng khá lâu và bây giờ có thể là cuối tháng Ba hoặc đầu tháng Tư. 509 bứt rứt:

- Đưa tôi xem, mau!

Thân thể còn đau như dần, hắn vẫn dùng hết tàn lực bò lết tới nơi. Lebenthal tránh sang bên. 509 cố đọc thật mau nhưng ngọn lửa tàn của que diêm chỉ chiếu phớt qua hàng tựa rồi lờn vờn tắt.

- Đốt thuốc mau lên, Berger.

Berger châm một điếu trao cho 509.

- Đưa mảnh báo cho tôi, Leo.

Vừa nhận mảnh giấy xong, 509 xếp lại cho vào phía trong áo. Hắn cảm thấy nó đang áp vào da thịt. Hít một hơi khói dài, 509 trao điếu thuốc cho Berger:

- Cho mỗi người một hơi.

Người cho diêm quẹt hỏi:

- Ai hút thuốc đó?

- Tới lượt bây giờ. Mỗi người hút một hơi.

- Không hút thuốc đâu. Phần đường của tôi, có chưa?

https://thuviensach.vn

Ammers lại rên rỉ. 509 bò về giường. Berger và Lebenthal theo giúp. Một lúc sau, hắn hỏi nhỏ:

- Berger, bây giờ bạn tin chưa?

- Tin.

- Như vậy là hy vọng về cuộc oanh tạc mới đây có thể thành sự thật...

- Đúng vậy.

- Leo, nghĩ sao?

- Tin chớ sao.

- Chúng ta cần phải...

Berger ngắt lời:

- Để mai rồi mình bàn sau. Ngủ đi!

509 buông rơi người xuống. Hắn cảm thấy choáng váng, có lẽ vì khói thuốc. Đốm lửa nhỏ nhắn được các bàn tay khô đét bao bọc lần lần đi khắp phòng giam. Berger bảo 509:

- Còn chút nước đường đây. Uống đi!

Uống xong, 509 dặn nhỏ:

- Giữ nguyên mấy miếng kia, đừng quậy nước nữa, để dành đổi đồ ăn.

Trong bóng tối có người đề nghị:

- Còn mấy điếu nữa. Cho mỗi người vài hơi đi!

Berger nhăn mặt:

https://thuviensach.vn

- Chẳng còn điếu nào cả.

- Còn mà, cho anh em thưởng thức chớ.

- Đó là đồ của người ta cho hai người bạn vừa ở trong chuồng sắt ra.

- Giỡn hoài! Đó là của chung, đưa ra đi!

509 nói mau:

- Berger, hãy coi chừng. Lấy cây gậy ra. Mình phải giành thuốc để đổi thực phẩm. Leo, bảo vệ cho Berger.

- Được rồi.

Có tiếng xê dịch của nhóm Lão Làng sát vào nhau rồi có tiếng chụp bắt, chửi rủa, ngã té và kêu thét.

Berger chờ một lúc mới hô to:

- Lính SS tới!

Lại có tiếng nhiều người bò lê về chỗ cũ, tiếng xô đẩy, rên rỉ... rồi hoàn toàn im lặng.

Lebenthal thì thầm:

- Đáng lẽ lúc nãy mình không nên hút.

- Đúng. Đã giấu mấy điếu còn lại chưa?

- Từ lâu.

- Đúng ra mình phải để dành nguyên. Nhưng mấy lúc có chuyện quan trọng xảy ra thế này...

https://thuviensach.vn

Bỗng nhiên 509 như mệt sắp ngất. Hắn tận dựng tất cả hơi sức mới hỏi được:

- Bucher, từ nãy giờ có nghe gì không?

- Có. Nghe rõ cả rồi.

Nghe xong câu trả lời, đầu óc hắn quay cuồng. Vượt ngang sông Rhin - hắn còn nhớ thế - và nghe có mùi khói trong cổ họng. Hắn nhớ đã ngửi mùi khói tương tự cách đây chẳng bao lâu... nhưng vào lúc nào? Khói thuốc xuyên thẳng vào khí quản thèm thuồng của hắn, gây đau đớn nhưng không tài nào cưỡng lại. Phải rồi, khói xì-gà của Neubauer trong khi hắn nằm trên mặt đất ướt ẩm. Chuyện dường như đã xảy ra thật lâu rồi, nhưng chỉ trong chốc lát, một sự sợ hãi bỗng lóe lên. Màu khói hóa ra mờ ảo và biến thành một thứ khói khác, khói của thành phố bốc cháy bên kia hàng rào kẽm gai mà hắn đã từng ngửi thấy, khói từ con sông Rhin... và bỗng nhiên hắn có cảm tưởng đang nằm trên một triền đồi đầy sương đang nghiêng chúi xuống, chúi xuống mãi và mọi vật bỗng trở nên hiền dịu, và lần đầu tiên bóng tối bao quanh hắn không có gì đe dọa.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 8

Nhà cầu tràn ngập với các bộ xương người. Họ đứng thành hàng dài, người nọ hối thúc người kia. Một số còn chờ đợi nằm lăn lóc trên mặt đất, thân hình co giựt từng hồi. Một tù nhân đứng thẳng người lêu nghêu như một con cò, một khúc chân xương xẩu nhấc cao, một cánh tay gầy guộc áp vào tường, miệng há hốc, mắt nhìn trừng trừng vào khoảng không. Hắn đứng như thế một lúc rồi thình lình ngã ra chết tốt. Chuyện này vẫn thường xảy ra: các bộ xương từ lâu không còn bò lết nổi hay bất thường gượng đứng lên, đứng được một lúc với ánh mắt vô hồn... rồi ngã chết... dường như ý nguyện cuối cùng của họ trước khi chết là được đứng thẳng lên với dáng điệu của một con NGƯỜI.

N

Lebenthal thận trọng bước ngang qua xác chết. Tức khắc có tiếng chửi rủa nổi lên. Những người đang chờ tới phiên tưởng hắn đang cố vượt hàng. Họ lôi hắn lại và đánh đấm túi bụi. Không ai dám rời chỗ cũng như không ai dám để hắn trở lại chỗ cũ. Tuy thế, họ cũng đánh được hắn ngã xuống rồi dẫm lên. Lebenthal chỉ nghe đau đớn chút ít thôi: họ không hơi sức.

Hắn lại đứng lên. Dụng ý của hắn không phải là qua mặt các bạn đồng lao, hắn đang định đi tìm Bethke, một tù nhân thuộc toán chuyển vận. Hắn đã hẹn với Bethke tới đây để nói giá về chiếc răng vàng.

https://thuviensach.vn

Hắn không thấy Bethke. Nhà cầu vẫn là nơi mọi dịch vụ thường diễn ra, nhưng đối với Bethke - một tay có máu mặt - thì chỗ này không mấy thích ứng.

Cuối cùng, hắn không chờ nữa, đi về phía trại tắm giặt. Đây là một chi nhánh của nhà cầu bên trong có một số ống máng xây bằng xi-măng và bên trên đó là những ống nước rỉ rả nhỏ giọt. Hàng khối tù bao quanh nơi đó hoặc để uống nước, hoặc để lấy nước vào lon đem về lao xá. Dĩ nhiên là chẳng bao giờ có đủ nước để tắm rửa. Và những ai muốn thấm nước vào mình bao giờ cũng nơm nớp sợ quần áo bị đánh cắp đi.

Nơi được coi như khu vực chợ đen khá lý tưởng là phòng tắm. Ở nhà cầu người ta chỉ có thể đổi chác các mẩu bánh mì hoặc vài ba tàn thuốc. Tại phòng tắm, người ta làm ăn khá hơn nhiều. Ngay cả những tù nhân của trại lao tác cũng lẻn sang đó.

Lebenthal chen lấn đi vào. Có người hỏi:

- Bạn có gì đó?

Leo nhìn sang người tù một mắt thật mau rồi đáp gọn lỏn:

- Không có.

- Tôi có mấy củ cải đỏ.

- Ăn thua gì.

Tới phòng tắm, Lebenthal cảm thấy quyết tâm hơn. Hắn có hai hạng người để giao dịch về cái răng vàng của Lohmann: Bethke và một cai thợ của toán lao tác. Cả hai người này đều cần tiền. Tên cai thợ thì si tình một phụ nữ tên Mathilde nào đó cùng làm chung một xưởng với hắn. Thỉnh thoảng, nhờ hối lộ họ được cho gặp riêng. Nghe đâu người đàn bà này cân nặng gần 100 kí-lô và đối với hắn là đã quá đẹp: sống ở một nơi bị đối

https://thuviensach.vn

thường xuyên thì hình vóc đẫy đà là tiêu chuẩn của sắc đẹp. Hắn đã đề nghị đối cho Lebenthal nhiều cân khoai tây và nửa kí mỡ. Lebenthal từ chối và cho tới bây giờ hắn mới nhận ra đó là thái độ sáng suốt. Hắn hy vọng là Bethke sẽ trả giá cao hơn nhiều. Hắn biết rằng tình yêu bất bình thường bao giờ cũng chịu hy sinh nhiều hơn tình yêu suông sẻ. Hắn đã biết tên tù chuyển vận ấy đồng tính luyến ái với một gã tù xinh trai còn nhỏ tuổi, bây giờ hắn quyết định phải bắt giá cao.

Bethke hỏi hắn:

- Có đem theo cái răng không?

- Không.

- Tôi không mua được cái gì chưa nhìn thấy.

- Một đồng vàng là một đồng vàng. Răng cấm mà. Nặng, chắc, vàng tiền chiến.

- Đồ bỏ! Phải cho coi đã. Không thì thôi.

Lebenthal biết rằng tên tù có thế lực này có thể lấy không chiếc răng đi nếu đưa cho hắn xem. Trường hợp đó, hắn không làm được gì cả, nếu thưa kiện, hắn sẽ là người bị treo cổ trước nhất. Hắn bình tĩnh đối đáp:

- Còn nhiều người dễ hơn bạn.

- Nhiều người! Điên hả? Chỉ một người coi!

- Một người lúc nãy có mặt ở đây.

- Vậy à? Cho biết mặt xem sao.

Vừa nói hắn vừa nhìn quanh. Hắn biết người nào có thể mua cái răng vàng phải là kẻ làm việc ngoài trại hoặc có liên lạc với bên ngoài.

https://thuviensach.vn

Lebenthal nói dối rất tự nhiên:

- Bạn vừa gặp hắn cách đây một phút.

Bethke giựt mình:

- Ai? Thằng bò mộng ở nhà bếp hả?

Lebenthal nhún vai:

- Tôi tới đây nhất định là phải có mục đích. Có thể một người nào đó cần một món quà tặng cho ai đó và đang cần có tiền mặt. Vàng lúc này đang cao giá ở bên ngoài. Chắc chắn là hắn đổi đồ ăn nhiều hơn.

- Láu cá! Lưu manh!

Bethke mắng một cách giận dữ. Lebenthal nhướng mắt lên rồi nhắm lại:

- Món quà đó nhất định không thể có ở trong trại. Phải là món quà bằng tơ lụa chẳng hạn.

Bethke gần như nghẹn thở:

- Bao nhiêu?

Lebenthal cương quyết:

- Bảy mươi lăm. Giá đặc biệt.

Thật ra hắn chỉ muốn có ba mươi Marks. Bethke trừng mắt:

- Ban có biết rằng tôi chỉ nói một tiếng là đủ bị treo cổ không?

- Biết chớ. Miễn là bạn chứng minh được. Nhưng có lợi gì đâu. Bạn cần vàng. Chúng mình nói chuyện làm ăn.

https://thuviensach.vn

Bethke tính toán xong trong đầu một lúc rồi bảo:

- Không nói chuyện tiền. Đồ ăn thôi.

Lebenthal không trả lời ngay. Bethke nói mau:

- Một con thỏ rừng. Tính sao?

- Thỏ rừng loại nào? Chó hay mèo?

- Đã bảo là thỏ rừng mà.

- Chó hay mèo?

Hai người nhìn thẳng vào mắt nhau một lúc lâu. Lebenthal không chớp mắt. Bethke thở hắt ra:

- Chó.

- Chó chăn cừu?

- Chó chăn cừu? Sao không đòi con voi? Chó cỡ thường nhưng mập.

Lebenthal tính mau. Chó có nghĩa là thực phẩm. Thật là chuyện bất ngờ may mắn. Hắn bảo:

- Tụi này không có chỗ nấu, không có chỗ lột da. Làm sao?

- Tôi cho lột da rồi giao.

Bethke tỏ ra sốt ruột hơn. Hắn thừa hiểu là nói về chuyện thực phẩm thì tên bò mộng ở nhà bếp có khả năng đánh bại hắn. Hắn nghĩ tới vài món tơ hóa học mà hắn sắp mua tặng người tù trẻ. Hắn cảm thấy vui vui.

- Được, tôi sẽ nấu luôn cho.

https://thuviensach.vn

- Vẫn còn khó. Tụi này cần một con dao.

- Dao à? Để làm gì?

- Chỗ tụi này không có con dao nào cả. Phải cắt thịt để chia phần chớ. Thằng cha bò mộng bảo là...

- Được rồi. Được rồi. Cho các bạn một con dao.

Hắn nghĩ tới cái quần lót bằng tơ hóa học màu xanh hay màu hoa cà. Hoa cà tốt hơn. Gân kho có một cửa hiệu buôn loại đó. Người tù trật tự viên sẽ cho phép hắn đi. Chiếc răng hắn sẽ bán cho nha sĩ cũng gần đó.

- Bạn sẽ có thêm một con dao. Bao nhiêu đó là đủ cả rồi.

Lebenthal vẫn chưa chịu:

- Còn một ít bánh mì nữa chớ. Chừng nào?

- Tối mai. Ngay sau khi sập tối. Phía sau nhà cầu. Nhớ đem cái răng theo, không có thì...

- Con chó có già chưa?

- Không biết. Cỡ vừa vừa. Chi vậy?

- Nếu chó già thì phải nấu lâu hơn.

Bethke trợn mắt như muốn đấm vào mặt Lebenthal. Tuy nhiên, hắn hỏi với giọng trầm tĩnh:

- Còn gì nữa? Đồ gia vị? Trứng cá?

- Bánh mì.

- Ai nói bánh mì hồi nào?

https://thuviensach.vn

- Thằng bò mộng ở nhà bếp...

- Câm miệng. Để rồi tính.

Con dao, hắn có thể đánh cắp. Bánh mì thì không khó khăn gì. Còn con chó là thứ chó săn. Hắn hấp tấp kết thúc:

- Tối mai, chờ phía sau nhà cầu.

Lebenthal trở về lao xá. Hắn không thể tưởng lại may mắn đến thế. Một con thỏ rừng, hắn sẽ tuyên bố với các bạn như vậy. Không phải vì thịt chó sẽ làm cho mọi người khó chịu... đã có người ăn cả thịt của xác chết... nhưng vì công khó của chuyện mặc cả, hắn phải phóng đại chút ít. Vả lại, cũng vì thương Lohmann nên hắn muốn chiếc răng của người chết phải được đối với một cái gì xứng đáng hơn con chó tầm thường. Hắn sẽ tìm cách bán con dao, vậy là sẽ có thêm tiền.

Đêm tối dầy mù, từng đợt sương đưa nhau chất lớp bên trên trại. Lebenthal ôm con chó và bánh mì giấu trong áo lầm lủi trở về lao xá.

Phía trước lao xá có bóng người ngất ngưởng. Không phải bóng dáng quen thuộc của những người trong trại: họ không có dáng điệu ngắt ngưởng ấy. Trong phút chốc, hắn nhận ra Handke, tên tù đại diện lao xá 22. Handke đang bước đi loạng choạng. Lebenthal chợt hiểu ra. Đây là ngày đặc biệt của Handke, hắn vừa uống rượu ở một nơi nào đó.

Hắn biết là không thể vượt qua tên tù ác ôn này để báo động cho các bạn. Hắn vội lách ra bức tường sau của lao xá, núp trong bóng tối.

Westhof là người đầu tiên bị hắn trông thấy:

- Ê, tên kia!

Westhof đứng sựng lại.

https://thuviensach.vn

- Sao không ở trong lao xá?

- Dạ tôi đi ra nhà cầu.

- Nhà cầu mồ tổ mày! Lại đây!

Westhof bước tới. Trong bóng đêm, hắn nhìn không rõ mặt Handke.

- Tên gì?

- Westhof.

Handke rõng lên:

- Mày đâu phải tên Westhof. Mày là thằng Do Thái hôi tanh. Tên gì?

- Tôi không phải Do Thái!

Handke tát vào mặt Westhof:

- Sao? Ở lao xá mấy?

- Hai mươi hai.

- À... lao xá của tao, phòng nào?

- Phòng D.

- Nằm xuống.

Westhof vẫn đứng. Handke bước tới. Bây giờ Westhof đã trông rõ mặt hắn và muốn bỏ chạy. Handke đá vào xương ống chân Westhof. Là đại diện lao xá, hắn được ăn uống đầy đủ nên mạnh hơn bất cứ ai trong trại. Westhof ngã xuống và bị bồi thêm một cú đá vào ngực.

- Nằm yên, thằng Do Thái bẩn thỉu!

https://thuviensach.vn

Westhof đã nằm dài. Handke hét to:

- Phòng D, bước ra ngoài!

Các bộ xương lần lượt bước ra. Họ đã biết chuyện gì xảy ra. Một người của họ đã bị đánh ngã. Những ngày say khướt của Handke thường có chuyện xảy ra như thế. Hắn líu lưỡi:

- Đủ cả chưa? Trình diện.

Berger báo cáo:

- Tất cả đều có mặt.

Handke nhướng mắt cố nhìn ra các dãy hàng sau cùng. Bucher và 509 đứng chen trong bọn. Họ đã phải cố gắng hết sức mới đi và đứng nổi. Ahasver vắng mặt vì bận giữ con chó chăn cừu. Nếu Hanđke nhớ ra và có hỏi thì Berger sẽ báo cáo là ông ta đã chết. Nhưng hắn đã say mèm, và dầu còn tỉnh đi nữa, hắn cũng không nhớ hết những ngirời đứng trước mặt. Hắn không dám vào lao xá vì sợ bị lây bệnh sốt rét và kiết lỵ.

Giọng hắn đặc quánh hơn:

- Còn tên nào không tuân lệnh nữa. Quân hạ... hạ tiện!

Không ai trả lời. Hắn nhừa nhựa tiếp:

- Đứng... nghi... êm! Giống như ngư... ời có học!

Đoàn tù đứng nghiêm. Hắn nhìn lờ đờ vào các dãy hàng một lúc rồi quay phắt lại, dẫm lên người Westhof. Westhof dùng tay cố che đầu. Handke tiếp tục đá vào khối thịt. Không còn tiếng động nào khác hơn những tiếng huỳnh huỵch của giày Handke phóng vào sườn Westhof. 509 bỗng nhận thấy Bucher động đậy. Hắn chụp cổ tay Bucher và giữ chặt. Bucher cố vùng vẫy nhưng 509 vẫn không buông. Handke tiếp tục dẫm lên

https://thuviensach.vn

thân thể Westhof. Sau cùng quá mỏi chân, hắn nhảy lên cả hai chân rồi phóng mạnh xuống lưng người tù nhiêu lần nữa. Westhof nằm bất động. Handke quay trở lại các dãy tù đứng nghiêm. Mặt hắn ướt đẫm mồ hôi. Hắn chửi rủa:

- Quân Do Thái. Tụi mày sẽ bị dẫm bẹp như sâu bọ. Bọn bây là ai?

Hắn vừa hỏi vừa chỉ vào đám tù. 509 đáp:

- Do Thái.

Handke gật đầu và nhìn thật lâu xuống đất. Rồi hắn quay người bỏ đi về phía bờ rào bên cạnh lao xá nữ tù nhàn. Trong im lặng, đoàn tù nghe rõ hơi thở nặng nề của hắn. Trước kia hắn là ấn công và bị bắt giữ về tội đả thương người. Hắn làm đại diện lao xá gần một năm qua. Hắn đứng đó một lúc rồi lẳng lặng đi ngược lại, ra thẳng đường cái không nhìn qua đám tù.

Berger và Karel tới lật Westhof lên. Hắn đã ngất lịm.

Bucher hỏi:

- Sườn có gãy không?

Karel đáp:

- Nó chỉ đá vào đầu. Tôi thấy rõ.

- Có nên khiêng vào trong không?

Berger lắc đầu:

- Không. Cứ để ở đây tốt hơn. Trong đó không có không khí để thở. Có ai còn nước không?

https://thuviensach.vn

Có người mang tới một lon nước. Berger mở áo Weslhof ra. Bucher lo ngại:

- Hay là khiêng vào trong đi. Thằng mọi đó có thể trở lại.

- Không sao đâu. Tôi biết hắn lắm.

Lebenthal từ chỗ núp chạy tới:

- Chết hả?

- Chưa.

Begrger nói:

- Hắn giẫm lên người Westhof. Trước đây hắn chỉ đánh không thôi. Chắc bữa nay say dữ lắm.

Lebenthal ép sát tay vào áo:

- Có đồ ăn đây.

- Nói nhỏ thôi, kẻo cả trại kéo ra bây giờ. Món gì?

- Thịt. Đổi cái răng.

- Thịt hả?

- Đúng. Và bánh mì.

Hắn không nói gì về con thỏ rừng. Tình trạng bây giờ không thích hợp. Hắn liếc nhìn khuôn mặt người bạn đồng cảnh nằm dưới đất có Berger quỳ bên cạnh. Hắn thở dài:

- Westhof có thể còn ăn được vài miếng. Nấu chín rồi.

https://thuviensach.vn

Sương mù xuống dầy hơn. Bucher đứng ở chỗ hàng rào đôi, bên kia là trại nữ. Hắn kêu nho nhỏ:

- Ruth! Ruth ơi!

Một bóng người tới gần. Hắn trợn mắt ra nhưng vẫn không nhìn rõ mặt.

- Ruth! Ruth đó hả?

- Phải.

- Thấy anh không?

- Thấy.

- Anh có đồ ăn đây. Thấy bàn tay anh không?

- Thấy, thấy.

- Thịt đó nghe! Đây, anh ném qua.

Hắn lấy miếng thịt nhỏ liệng qua bờ rào. Đó là phân nửa phần thit mà hắn được chia. Bóng người đàn bà bên kia cúi xuống mò trên mặt đất. Bucher nói nhỏ:

- Ở bên trái, bên trái của em. Cách chỗ đứng chừng một thước, được chưa?

- Chưa.

- Bước qua bên trái chút nữa. Thịt nấu chín rồi. Cố kiếm đi.

- Được rồi.

- Hay quá. Ăn đi em. Có ngon không?

https://thuviensach.vn

- Ngon lắm. Còn hết?

Bucher giựt mình:

- Hết rồi. Anh vừa mới ăn phần của anh.

- Anh còn nữa mà. Ném sang đây!

Bncher bước tới gần hơn, gai kẽm đâm vào người hắn:

- Có phải là Ruth không? Chắc không phải rồi...

- Ruth đây. Ném nữa đi!

Hắn nhận ra không phải Ruth. Người nữ tù mà hắn yêu chẳng bao giờ nói thế. Sương mù, sự khích động, bóng đen và tiếng nói thì thầm đã lừa gạt hắn.

- Cô không phải là Ruth. Gọi tên tôi thử xem!

- Suỵt! Nói nhỏ vậy. Ném thêm đi!

- Tên cô là gi? Nói mau!

Bóng người không trả lời. Bucher nói như van lơn:

- Phần thịt đó là của Ruth! Trả cho cô ta. Nghe rõ chớ? Trả lại cho Ruth.

- Được rồi. Còn thịt nữa không?

- Hết rồi. Trả lại cho Ruth. Đó là phần của Ruth.

- Được mà...

- Trả lại cho Ruth, bằng không tôi... tôi...

https://thuviensach.vn

Hắn ngừng nói. Hắn có thể làm gì được? Hắn thừa biết ngươi phụ nữ đứng đó đã nuốt miếng thịt từ lâu. Chán nản, hắn buông người rơi xuống như một nắm tay vô hình vừa giáng cho hắn một quả đấm thôi sơn.

- Ô... con quỷ cái... chết đi cho khuất mắt...

Thật quá lắm. Một miếng thịt sau bao nhiêu tháng đói dài rồi để mất đi một cách vô cùng ngu ngốc. Hắn nấc nghẹn.

Bóng người đàn bà bên kia rào vẫn thì thầm:

- Đem thêm nữa đi... tôi sẽ cho xem... đây nè...

Dường như cái bóng tốc váy lên. Hằng đợt sương mù xõa tới khiến cử chỉ vừa rồi trông như ma quái đang khiêu vũ.

- Đồ chó... chết đi... chết ngay đi... Ngu ngốc... tôi...

Đáng lý ra hắn phải biết chắc chắn rồi mới ném miếng thịt sang, hoặc chờ tới khi trời sáng sủa hơn chút ít... nhưng biết đâu trong khi chờ đợi như thế hắn chẳng nuốt trửng phần thịt ấy đi. Một miếng thịt là một mảnh của sự sống. Hắn muốn mửa ra...

Khí lạnh của đêm làm hắn tỉnh dậy, đi trở về. Tới trước lao xá hắn vấp phải một người. Rồi hắn nhìn kỹ thấy 509:

- Ai nằm đó? Westhof hả?

- Phải

- Chết rồi sao?

- Chết rồi.

https://thuviensach.vn

Bucher khom người sát xuống để nhìn tận mặt người chết. Khuôn mặt đẫm ướt sương, hằn lên những vết bầm đen do những cú đá của Handke. Khuôn mặt người chết và miếng thit chó vừa mất đi dường như chỉ là một. Hắn lẩm bẩm:

- Khốn nạn! Tại sao mình không giúp hắn?

509 sửng sốt:

- Sao nói lạ vậy? Mình đâu có cách gì?

- Được chớ. Tại sao không? Mình đã từng xoay xở nhiều thứ.

509 lặng thinh. Bucher buông mình ngồi bên cạnh:

- Mình đã từng ứng phó với Weber.

509 nhìn sâu vào lớp sương mù. Hắn chợt nghĩ, lại chuyện đó nữa. Một thứ anh hùng chủ nghĩa sai lầm. Lần đầu tiên từ nhiều năm qua, người con trai này đã có dịp kinh nghiệm một vụ phản kháng trong tuyệt vọng rồi may mắn thoát chết... và chỉ trong vài ngày, hình ảnh oanh liệt đó biến thành một thứ tâm trạng giả hiện làm cho người ta quên khuấy những điều nguy hại khác.

- Chú nghĩ là đã dám chạm trán với tên trưởng trại là thừa sức đối phó với tên đại diện say ấy hả?

- Được chớ. Tại sao không?

- Như vậy chúng ta phải làm gì?

- Không biết. Phải làm một cái gì đó. Nhưng không thể cứ để cho Westhof bị dẫm lên cho tới chết.

https://thuviensach.vn

- Sáu, hay tám người chúng ta phải tấn công Handke, có phải chú muốn nói thế không?

- Không. Chuyện đó vô ích. Hắn mạnh hơn mình nhiều.

- Vậy còn biết làm gì nữa? Nói phải quấy với hắn?

Bucher không trả lời. Hắn biết có nói cũng chẳng ăn thua gì với một gã say hung tợn. 509 nhìn hắn một lúc rồi bảo:

- Nghe đây, Bucher! Với Weber chúng ta không có gì mất mát mà lại may mắn thoát khỏi. Nhưng nếu chúng ta làm thế với Handke, hắn sẽ giết thêm một hoặc hai người nữa rồi báo cáo là lao xá nổi loạn. Berger và một vài bạn khác sẽ bị treo cổ. Trong số đó, có thể có chú. Kế đến là lao xá bị cúp thực phẩm luôn nhiều ngày để rồi sẽ có thêm cả chục người chết. Có đúng không?

- Có thể.

- Chú có thấy giải pháp nào khác nữa không?

Bucher suy nghĩ giây lâu rồi miễn cưỡng đáp:

- Không.

- Tôi cũng vậy. Mấy lúc gần đây. Westhof tỏ ra hiếu động. Cũng hiếu động như Handke. Nếu hắn không chống lại, hắn chỉ bị vài đá là cùng. Hắn là người tõt.

509 quay sang phía Bucher hỏi tiếp với giọng đầy chua xót:

- Bộ chú tưởng có một mình chú ngồi đây tưởng nhớ tới Westhof thôi sao?

- Không phải vậy.

https://thuviensach.vn

- Rất có thể là hắn sẽ ngậm miệng và vẫn còn sống nếu chúng ta không thoát khỏi bàn tay ác nghiệt của Weber. Có bao giờ chú nghĩ tới điều đó chưa?

Bucher nhìn sững 509:

- Chưa. Ông cho là như thế sao?

- Có thể như thế chớ. Tôi đã chứng kiến nhiều vụ điên rồ hơn thế nữa. Và toàn là hạng người bình thường rất khôn ngoan. Càng khôn chừng nào tới lúc dại càng dại hơn nhiều, nhất là khi muốn tỏ ra mình can đảm. Toàn là chuyện trẻ con. Có biết Wagner ở lao xá 21 không?

- Biết.

- Hắn không ra gì nhưng là người có can đảm. Thật nhiều. Hắn đánh trả lại. Hai năm trước đó, hắn làm cho bọn SS mến nể và Weber tỏ ra chiều chuộng hắn. Nhưng rồi hắn không thoát... Để làm gì chớ? Hắn cũng là người dùng được nhưng không thể tự chủ. Còn nhiều người nữa cũng như hắn. Chỉ có một số ít sống sót. Chính vì vậy mà tôi giữ chặt tay chú hồi tối qua trong khi thằng Handke đang giậm lên người Westhof. Bây giờ chú hiểu chưa?

- Ông cho rằng Westhof...

- Chuyện đó không thành vấn đề. Westhof đã chết...

Bucher lặng thinh. Bây giờ hắn đã thấy rõ 509. Sương đã từ từ tản mác, có nơi ánh trăng đã xuyên vào. 509 đứng lên. Mặt hắn vừa đen vừa bầm tím vì những vết thương. Bỗng Bucher chợt nhớ ra một vài mẩu chuyện cũ mà hắn đã được nghe nói về quá thời của 509 và tên Trưởng trại Weber. 509 vẫn nghiêm giọng:

https://thuviensach.vn

- Chú nghe đây và nghe cho kỹ. Đừng bao giờ cho rằng tinh thần không bị tan vỡ. Tôi đã biết nhiều người đầy nghi lực về sau chỉ còn là những con vật kêu rú. Điều cần yếu là thời gian và cơ hội.

509 phất tay về phía đồn trại của bọn SS và nói tiếp:

- Bọn ở đằng kia, chúng biết quá rõ về điều đó cho nên chúng luôn luôn giữ kỹ. Vấn đề quan trọng duy nhất về sức chịu đựng là điều mà người ta có thể nhờ nó thực hiện được chớ không phải làm như đã thực hiện. Can đảm mù quáng là tự sát. Phải biết giấu kín nó để bọn chúng không tìm ra... chỉ sử dụng trong trường hợp tối cần... như đã làm với Weber. Ngược lại...

Ánh trăng đã soi tới thi thể Westhof, chờn vờn trên đó. 509 lại nói đều đều:

- Một vài người trong số chúng ta cần phải sống sót. Sống cho mai sau. Đừng để sức chịu đựng trở nên vô nghĩa với đời.

Hắn ngửa người ra, mệt nhọc. Suy nghĩ cũng phí sức không kém như chạy bộ. Phần lớn thời gian, ít ai có dịp để nghĩ ngợi vì đói lả và mệt ngất, nhưng đôi khi, một cái gì kỳ lạ xuất hiện, người ta bỗng sáng suốt dị thường và có thể nhìn thật xa... cho tới khi có một lớp sương mù của sự mệt mỏi len vào.

- Phải có một vài người sống sót, những người không muốn quên.

Hắn nhìn Bucher. Người tù này còn trẻ hơn hắn khoảng hai mươi tuổi. Bucher còn có thể thực hiện được nhiều việc. Hắn nghĩ tới mình... Thời gian... thật là vô vọng. Thời gian cứ gặm nhấm và gặm nhấm không thôi. Người ta chỉ nghĩ tới khi mọi việc đã đi qua. Mười năm sống trong tù ngục bằng với hai, ba mươi năm ở ngoài đời. 509 tiếp tục nói ra:

- Khi mình ra khỏi đây, đừng tưởng bọn chúng sẽ quỳ xuống van lạy. Chúng sẽ cố chối cãi, phủ nhận tất cả. Chúng cố quên mọi việc đã xảy ra.

https://thuviensach.vn

Chúng ta cũng vậy. Một số người trong chúng, ta cũng muốn được quên đi.

Bucher cãi lại:

- Nhất định là tôi sẽ không quên. Tôi sẽ nhớ tất cả.

- Được lắm.

Cơn sóng mệt ngất lại xô tới mãnh liệt hơn. 509 nhắm mắt lại nhưng gượng mở ra ngay. Hắn còn vài điều cần phải nói trước khi lại quên đi mất. Có thể Bucher sẽ thoát qua cho nên đối với hắn đây là một điều quan trọng. 509 nói khó khăn:

- Handke không phải là đảng viên Quốc Xã. Hắn cũng là tù như mình, sở dĩ hắn hung ác như thế là vì hắn có quyền hành. Hắn biết là chúng ta có khiếu nại cũng chẳng làm gì được. Hắn không có trách nhiệm. Chính quyền lực tạo ra như thế... Quá nhiều quyền lực trong tay kẻ ác... quá nhiều quyền lực trong bàn tay của bất cứ ai... chú hiểu chưa?

- Hiểu rồi.

- Điều đó và sự uể oải của trái tim... sự sợ hãi... sự trốn lánh lương tâm... đó là nguyên nhân của thống khổ... đó là điều mà tôi đang nghĩ tới hôm nay.

Cơn mệt mỏi đã biến thành một vầng mây đen ngòm ồn ào kéo tới. Hắn lấy một mẩu bánh mì trong túi ra:

- Đây, tôi không thấy đói... ăn thịt rồi... chú mang cho Ruth...

Bucher vẫn không động đậy. 509 nói như người đang ngây ngủ:

- Lúc nãy tôi đã nghe hết rồi. Đem cho cô ấy... đây là...

Đầu hắn gục xuống nhưng hắn cố ngẩng lên. Trên khuôn mặt hốc hác đầy vết bầm thoáng một nụ cười:

https://thuviensach.vn

- Cũng quan trọng... khi cho...

Bucher lấy miếng bánh đi về phía trại đàn bà. Sương đã nổi lên khoảng ngang vai. Phía dưới mọi vật đều sáng tỏ. Một lúc sau, Ruth hiện ra, không có đầu vì bị sương che khuất, cảnh vật như ma quái.

- Khom xuống, Ruth!

Cả hai ngồi xệp xuống đất. Bucher ném miếng bánh sang. Hắn định hỏi xem Ruth có nhận được mấy miếng thịt không nhưng rồi thôi.

- Ruth, anh nghĩ là chúng mình sắp thoát khỏi nơi này.

Ruth không trả lời vì đang nhai bánh. Mắt người nữ tù mở to chiếu về phía Bucher. Hắn nói thêm vào:

- Bây giờ, anh tin tưởng lắm rồi.

Hắn không biết vì sao hắn bỗng tin như thế. Có lẽ vì những điều 509 đã nói với hắn. Hắn đi trở lại. 509 đã ngủ say, đầu hắn sát bên thi thể Westhof. Cả hai bộ mặt đều đầy vết sưng bầm. Bucher cảm thấy khó phân biệt trong hai người nằm đó, ai là người còn hơi thở. 509 ở đây luôn hai đêm để chờ Lewinsky. Hắn để 509 ngủ. Đêm không lạnh lắm nhưng Bucher vẫn lột áo của Westhof ra và đắp lên mình 509

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 9

Trận không tập kế tiếp xảy ra hai ngày sau. Còi bắt đầu rú từ tám giờ tối. Sau đó ít phút, những trái bom đầu tiên rơi xuống. Chúng rơi nhanh như những giọt mưa rào và tiếng nổ chỉ vang to hơn tiếng súng phòng không một ít. Chỉ vào phút cuối cùng mới tới lượt những quả bom nặng.

T

Tòa soạn nhật báo Mellern phát hỏa. Máy in chảy nhảo ra. Các cuộn giấy nổ răng rắc, bay tung lên và tòa nhà sụp xuống.

Neubauer tính nhẩm, thiệt hại cả trăm ngàn Marks, cả trăm ngàn đồng của mình đã ra tro. Chưa bao giờ hắn thấy hằng bao nhiêu của cải bốc cháy quá dễ dàng. Quân trâu chó! Nếu biết trước, mình đã mua cổ phần ở hầm mỏ. Nhưng hầm mỏ cũng bốc cháy, cũng bị ném bom. Không còn đâu an toàn nữa. Họ bảo là khu vực kỹ nghệ Rurh cũng bị tàn phá. Còn chỗ nào an toàn đâu?

Bộ quân phục của hắn dính đầy tro giấy. Mắt hắn đỏ ngầu vì khói và nước mắt. cửa hiệu xì-gà nằm bên kia đường là của hắn cũng đã đổ nát. Hôm qua, đó là một mỏ vàng, hôm nay là một đống tro than. Lại mất đi ba chục ngàn đồng Marks. Có thể là bốn chục. Người ta có thể mất cả sự sản trong một đêm. Đảng đâu? Mỗi người của đảng đều chỉ nghĩ cho riêng mình. Bảo hiểm đâu? Họ sẽ sạt nghiệp nếu trả đủ tiền bồi thường thiệt hại chỉ một đêm nay thôi. Vả lại, hắn chỉ bảo hiểm với mức quá thấp. Người ta

https://thuviensach.vn

thường nhắc đi nhắc lại khi chiến tranh kết thúc, việc lo bồi thường to tác sẽ bắt đầu, kẻ địch bị thua sẽ phải trả những khoản tiền vĩ đại. Lại một chuyện như có thật! Ngày mai, sẽ còn gì bốc cháy?

Hắn nhìn sững sờ vào các bức tường nứt nẻ của tòa nhà. Năm ngàn điếu xì-gà đã thành than. Cũng vậy thôi. Nhưng hồi đó, mình tố cáo tên Freiberg để làm gì? Bổn phận? Vô lý. Bổn phận làm cháy ra tro. Tất cả, một trăm ba mươi ngàn Marks. Một trận hỏa hoạn nữa, một vài trái hom rơi xuống tòa nhà của Max Blank, một vài trái trên ngôi vườn và trên tư thất hắn - điều đó có thể xảy ra ngày mai - và hắn sẽ trở lại tay trắng. Hoặc không phải thế đi nữa thì tuổi già tới! Càng tệ hại hơn! Nỗi nghi ngờ, mối lo sợ cho tới nay vẫn chưa làm gì được hắn bỗng chốc kéo cả tới ngồi xổm đó, nhìn trợn trừng vào mặt hắn. Chúng ngồi lổm ngổm trên đống gạch vụn của cửa hiệu xì-gà, chúng đi vơ vẩn trên các bức tường xiêu vẹo của nhà báo, chúng nhăn mặt trân tráo với hắn và giương cả móng vuốt ra đe dọa tương lai. Cái cổ mập ú và đỏ hồng của hắn ướt đẫm, hắn bước lui không định hướng. Trong phút chốc hắn không nhìn thấy gì cả mặc dầu đã biết cả rồi mà vẫn chưa chịu nhìn nhận: rằng phe hắn chẳng bao giờ thắng trận được nữa.

Hắn nói lớn một mình:

- Không! Không, không... vẫn còn có lãnh tự... một phép lạ... mặc dầu rằng... dĩ nhiên...

Hắn nhìn quanh. Không một bóng người. Không cả người lo chữa lửa.

Selma Neubauer sau cùng rồi cũng nín khóc. Mặt bà ta như sưng lên, chiếc áo bằng lụa Pháp dính đầy đốm nước mắt trong khi hai bàn tay quá đầy đặn của bà vẫn còn run.

Neubauer nói với giọng không cả quyết:

- Đêm nay chúng không tới nữa đâu. Cả thành phố đã bốc cháy rồi, chúng còn chỗ nào để ném bom?

https://thuviensach.vn

- Nhà của anh, cơ sở thương mại và khu vườn của anh vẫn còn đứng vững mà.

Neubauer cố dằn cơn giận xuống:

- Vô lý! Bọn chúng đâu phải chỉ nhắm vào đó.

- Còn những căn nhà khác, những hiệu buôn khác. Các cơ xưởng nữa. Bao nhiêu đó cũng đủ rồi.

- Selma...

Vợ hắn cắt ngang:

- Anh muốn nói gì thì nói, tôi vẫn cứ lên đó. Chúng tôi lên trại ở với anh, dầu cho phải ở chung với bọn tù. Tôi không thể ở lại thành phố này nữa. Ở cái bẫy chuột này! Tôi không muốn chết. Anh thì chẳng cần gì miễn là an toàn cho anh. Chúng tôi có chết rục cũng mặc. Anh thì luôn luôn vậy thôi!

Neubauer nóng mặt:

- Tôi mà như vậy hả? Bà nhìn lại quần áo, giày dép của bà xem. Tất cả đều mua từ Ba Lê. Ai mua cho bà? Reng đắt tiền mua tận bên Bỉ. Áo hồ cừu. Mũ lông thú. Phải mua ở Ba Lan. Bao nhiêu thứ chẳng ai có. Còn căn nhà nữa...

- Ông quên mất một thứ. Cái quan tài. Ông còn kịp thì giờ để mua ngay bây giờ. Tới mai thì hòm sẽ lên giá. Cả nước Đức chẳng còn mấy cái đâu. Nhưng ở trên trại, anh có thể bắt họ đóng một chiếc. Người của ông đông lắm mà.

- À, thì ra đây là sự trả ơn của bà. Bà trả ơn cho những sự nguy hiểm mà tôi phải vượt qua.

https://thuviensach.vn

Selma vẫn không chịu nghe:

- Tôi không muốn bị chết cháy! Tôi không muốn bị nát ra từng mảnh.

Bà ta quay sang cô con gái:

- Freya, mày có nghe ba mày nói không? Cha của mày đó! Mình có đòi hỏi gì hơn là được cho tá túc trong nhà của ông ta trên đó đâu. Để được sống. Ông ấy từ chối. Lại Đảng nữa. Dietz sắp nói cái gì đây? Dietz nói gì về những trái bom? Những trái bom có dính líu gì tới đảng?

- Im, Selma!

- Mày nghe không, Freya? Im! Đứng yên! Chết lặng câm! Im, Selma... ông ấy chỉ biết bao nhiêu đó.

Neubauer thận trọng từng chữ:

- Năm mươi ngàn dân chúng cùng chung một tình trạng với mình. Tất cả họ...

- Năm chục ngàn người có liên quan gì tới tôi. Năm chục ngàn người đó có cần quái gì nếu tôi chết. Thôi, để dành mấy con số thống kê đó để làm diễn văn cho đảng.

- Trời ơi...

- Trời hả? Trời ở đâu? Các người đã đẩy ông ta đi mất rồi. Đừng nói chuyện trời với tôi...

Neubauer nghĩ thầm, tại sao mình không cho nó một cái tát? Tại sao bỗng dưng mình đâm ra mệt mỏi thế này? Phải tát nó! Để chứng tỏ quyền uy! Một trăm ba mươi ngàn Marks ra tro. Và con đàn bà đang gào thét này! Hãy nắm lấy cơ hội! Phải cứu vãn! Cái gì? Cứu vãn cái gì đây?

https://thuviensach.vn

Hắn ngồi xuống một chiếc ghế dựa. Hắn không hiểu đó là chiếc ghế quý giá của xưởng Gobelin nổi danh hồi thế kỷ thứ 18 mà nữ bá tước Lambert đã từng làm chủ... hắn chỉ biết đó là một cái ghế có vẻ sang trọng thôi. Hắn đã mua nó mấy năm trước với một vài món khác của một thiếu tá từ Ba Lê trở về.

- Freya, lấy cho ba một chai bia!

- Freya, lấy cho ông ấy một chai sâm banh! Ông ta cần uống kẻo không nó sẽ bay bổng lên trời. Bốp, bốp, bổp, cho nút chai nổ lên để ăn mừng chiến thắng.

- Im miệng, Selma!

Đứa con gái đi vào nhà bếp. Người đàn bà đứng lên:

- Ông có đồng ý cho tôi lên đó đêm nay không?

Neubauer nhìn xuống đôi giày bám đầy tro. Hắn thong thả nói:

- Nếu mình đi ngay bây giờ họ sẽ đồn đãi này kia. Họ sẽ bảo là tôi lợi dụng chức vu bỏ rơi các chiến hữu lại thành phố. Và thật ra ngay lúc này trên ấy còn nguy hiểm hơn ở đây nhiều. Lần tới, họ sẽ coi trại trên đó là mục tiêu chánh. Ở đó có cơ sở kỹ nghệ chiến tranh.

Kể ra thì Neubauer cũng có vài phần thành thật nhưng lý do từ chối của hắn là muốn được ở riêng. Trên đó hắn có một cuộc sống riêng biệt, theo lời hắn. Báo, rượu cô-nhắc và thỉnh thoảng có đàn bà nhẹ hơn vợ hắn ít lắm là hai chuc kí - một vài người đàn bà biết nghe khi hắn nói, biết ngưỡng mộ hắn như một nhà tư tưởng, một đấng nam nhi, một tay lịch lãm. Ngần ấy thứ là một thú vui vô hại cần thiết sau khi phải chiến đấu vất vả cho cuộc sống còn.

Selma vẫn không đổi ý:

https://thuviensach.vn

- Họ nói gì mặc họ! Phận sự của ông là lo cho gia đình.

- Được rồi, mình sẽ bàn sau. Bây giờ tôi phải ra trụ sở Đảng xem họ quyết định ra sao. Có thể họ đang chuẩn bị cho di tản dân chúng về thôn xóm, nhất là những người đã tiêu tan nhà cửa. Có thể là em sẽ cũng...

- Không có thể gì hết. Nếu còn ở lại đây, tôi sẽ chạy cùng đường và la to, la to mãi...

Freya mang bia lên. Bia không lạnh. Hắn nếm qua, tự dằn giận và đứng lên. Vợ hắn hỏi mau:

- Được hay không?

- Tôi sẽ trở lại và bàn sau. Trước hết phải biết họ tính gì.

- Được hay không?

Neubauer nhìn thấy Freya đứng sau mẹ đang ra dấu gật đầu. Hắn chán nản bảo:

- Thôi, cũng được.

Selma há miệng ra. Sự uất hận từ trong thoát đi như bong bóng xì hơi khiến bà ta mềm nhũn và ngã vật xuống chiếc ghế dựa. Trong khoảnh khắc người đàn bà chỉ còn là một khối thịt mềm rung động bởi những tiếng khóc nghẹn:

- Tôi không muốn chết... tôi không muốn... với tất cả những vật xinh đẹp này... không thể chết bây giờ...

Neubauer nhìn vợ với vẻ nhờm tởm. Thật là quá dễ. Nó gào thét, kêu la nhưng phần mình có ai biết cho đâu. Hắn phải một mình nuốt lấy tất cả và lặng câm như đá ngầm giữa biển. Một trăm ba mươi ngàn Marks. Nó không hỏi lấy một tiếng.

https://thuviensach.vn

Hắn xẵng giọng bảo Freya trước khi ra cửa:

- Canh chừng má cho cẩn thận.

Trong khu vườn sau nhà, hai tù binh Nga còn đứng đó. Trời đã sẫm tối nhưng họ vẫn chưa ngừng tay. Đó là lệnh của Neubauer. Hắn muốn họ làm một số luống thật gấp để trồng uất kim hương. Uất kim hương, ngò tây và húng quế cùng một vài loại rau khác. Hắn rất thích các loại rau cải và đồ gia vị. Ý muốn của hắn mới bắt đầu được thực hiện có mấy ngày qua mà bây giờ dường như đã lâu hàng thế kỷ. Bây giờ chẳng lẽ hắn trồng những điếu xì-gà cháy, những miếng chì chảy của máy in báo.

Hai người tù binh chống tay lên cán xuổng trong lúc Neubauer ra tới.

- Đứng trợn mắt ngó hả?

Thình lình, cơn giận dồn nén bốc lên. Một tù binh trả lời gì đó bằng tiếng Nga. Hắn chửi to:

- Quân trâu chó! Đứng lỏ mắt ra hả? Đồ vô lễ! Chắc tụi mày hài lòng lắm khi thấy nhà cửa dân chúng vô tội bị tàn phá, phải không?

Người Nga không dám nói nữa. Hắn quát lên:

- Làm việc mau! Đồ chó lười biếng!

Hai tù binh không hiểu hắn nói gì. Họ nhìn sững hắn để mong tìm hiểu. Tức giận, Neubauer vung chân đá vào bụng một tù binh. Hắn ngã té rồi lồm cồm chống xuổng đứng lên, cán xuổng còn ở trong tay. Neubauer nhìn thấy ánh mắt của người tù và cái cán xuổng trong tay anh ta. Hắn bỗng nghe nhói ở da dày như bị dao đâm, vội rút súng ra.

- Đồ tap chủng. Kháng cự hả?

https://thuviensach.vn

Hắn quật bá súng vào giữa trán người tù Nga. Người tù té nhào và không đứng lên được nữa. Hắn gầm thét:

- Tao bắn mày chết luôn cũng được. Muốn nổi loạn à? Định dùng cán xuổng đập tao sao? Đáng bắn lắm. Gặp đứa khác là mày chết rồi.

Hắn nhìn sang tên lính gác đang đứng gần đó:

- Có phải vậy không? Nó toan đưa cán xuổng lên, phải không?

- Thưa Đại tá, phải.

- Được rồi, cho xối lên đầu nó một thùng nước.

Neubauer quay nhìn người Nga thứ hai. Người này đang khom thật thấp trên cán xuổng. Mặt anh ta trắng nhợt. Từ xa có tiếng chó sủa như điên dại. Neubauer cảm thấy miệng khô quánh. Hắn bỏ đi, hai bàn tay vẫn còn run. Chuyện gì vừa xảy ra. Hắn nghĩ thầm. Sợ chăng? Mình mà sợ sao? Không thể sợ một tên tù binh ngu đần được. Vậy là cái gì? Phải chăng vì mình quá lịch sự? Chắc thế. Nếu là Weber thì hắn dần tên kia cho tới chết. Dietz thì bắn bỏ ngay tại chỗ. Mình làm không được. Đa cảm, thật là phiền. Phiền đủ mọi thứ, cả với Selma nữa.

Chiếc Mercedes đậu bên ngoài. Neubauer sửa bộ ngay ngắn lại và ra lệnh cho tài xế:

- Tới trụ sở Đảng, Alfred. Đường từ đây tới đó có trống không?

- Đi vòng thì tiện hơn.

- Thì đi vòng vậy.

Xe bắt đầu chạy. Neubauer quan sát mặt người tài xế:

- Có chuyện gì đó, Alfred?

https://thuviensach.vn

- Mẹ tôi chết.

Neubauer bức rức. Lại thêm chuyện! Một trăm ba mươi ngàn Marks, Selma gào thét, và bây giờ lại phải an ủi kẻ khác:

- Xin chia buồn với chú. Đúng là bọn sát nhân vô lại, giết cả đàn bà và trẻ con.

Hắn cố nói thật gọn theo kiểu nhà binh để mau xong chuyện. Alfred nhìn thẳng phía trước:

- Mình cũng ném bom họ. Lần đầu, tôi chứng kiến ở Warsaw, Rotterdam rồi tới Coventry. Trước khi tôi bị thương.

Neubauer nhìn sững người tài xế. Chuyện gì đã xảy ra hôm nay? Trước tiên là Selma và bây giờ là tên tài xế. Có phải là mọi việc đã đổ vỡ hết rồi không?

- Đó là chuyện khác, Alfred. Hoàn toàn khác xa. Chúng ta dội bom là do nhu cầu chiến thuật. Còn bọn chúng chỉ cố sát hại thôi.

Alfred không trả lời. Hắn nghĩ tới bà mẹ, tới Wersaw, Rotterdam, Coventry và ông Thống chế Đức phì nộn. Hắn cho xe quặt nhanh ở góc đường.

- Đừng nên nghĩ như thế, Alfred. Đó là tư tưởng phản nghịch. Dĩ nhiên là tôi thông cảm với chú trong khi vừa mất bà cụ. Chú đừng nên có ý nghĩ ấy nữa. Lệnh là lệnh cứ biết thế là đủ với lương tâm. Kẻ hối hận không phải là người Đức. Nghĩ sái quẩy cũng vậy. Lãnh tụ của mình biết chắc chắn là ông cần phải làm gì. Chúng ta chỉ cần tuân lệnh. Lãnh tụ sẽ bắt chúng đền tội về những vụ tàn sát tập thể này. Gấp đôi hay gấp ba! Với võ khí bí mật. Ta sẽ bắt chúng quỳ xuống. Bọn Anh đã bị ăn hỏa tiễn V1. Với võ khí mới ta sẽ làm cho hòn đảo của chúng biến thành tro bụi. Cả bọn Mỹ nữa. Chúng phải trả nợ máu. Gấp đôi, gấp ba, gấp đôi, gấp ba!

https://thuviensach.vn

Neubauer lặp lại những tiếng sau cùng và chợt thấy đầy tin tưởng gần như tất cả những gì vừa nói đều là sự thật.

Hắn lấy một điếu xì-gà trong túi da. Hắn muốn tiếp tục nói. Bỗng nhiên hắn cảm thấy cần phải nói... nhưng nhìn thấy đôi môi mím chặt của Alfred, hắn không nói nữa. Hắn nghĩ thầm, chẳng còn kẻ nào chú ý tới mình sao? Phải tới khu vườn ngoài thành phố. Ở đó có những con thỏ lông mịn màng, mắt đỏ. Lúc nào cũng thế, như khi còn bé, hắn muốn nuôi thỏ, nhưng ông thân hắn không cho. Bây giờ, hắn làm chủ một bầy thỏ. Ở đó có mùi rơm, có lông mịn và lá cây tươi. Đó là sự an toàn của kỷ niệm ấu thời. Những giấc mơ chìm trong quên lãng. Đôi khi con người bỗng trơ trọi một cách thảm hại. Một trăm ba mươi ngàn Marks. Lúc nhỏ, lần có tiền nhiều nhất chỉ là bảy mươi lăm pfennigs. Hai hôm sau, món tiền tí hon của hắn bị đánh cắp.

Từng cụm lửa nổi tiếp bốc lên cao. Thành phố cũ kỹ bốc cháy như ngọn đuốc, như những mảnh bùi nhùi. Hầu hết nhà cửa ở đó đều xây bằng gỗ. Mặt sông phản chiếu ánh lửa trông như chính con sông cũng đang phát hỏa.

Nhóm Lão Làng đi lom khom trong bóng tối bên ngoài lao xá. Dưới ánh sáng đỏ đục, họ nhận ra các trạm canh có súng máy đều trống trơn. Bầu trời trông có vẻ lạ kỳ với các lớp mây ngời chiếu màu hồng của loài hồng hạc. Lửa chiếu hắt cả từ trong ánh mắt của những xác chết đang chồng chất lên nhau.

Một tiếng động nho nhỏ bỗng làm 509 chú ý. Khuôn mặt Lewinsky như từ dưới đất nhô lên. 509 thở một hơi sâu vào rồi đứng lên. Hắn đã đợi Lewinsky mãi cho tới lúc này từ khi đã lấy lại đủ sức để bò. Hắn vẫn có thể ngồi nhưng hắn muốn đứng lên để chứng tỏ với Lewinsky rằng hắn vẫn đi đứng được chớ chưa phải là kẻ tàn phế.

Lewinsky hỏi:

https://thuviensach.vn

- Tất cả đều bình thường chớ?

- Rất bình thường. Muốn diệt chúng tôi không phải dễ.

Lewinsky gật đầu:

- Có chỗ nào để mình nói chuyện không?

Họ đi sang phía bèn kia đống xác người. Lewinsky nhìn quanh thật mau:

- Bọn lính canh vẫn chưa trở về chỗ...

- Bên này, chúng chẳng cần canh gác mấy. Còn ai đủ sức để trốn...

- Tôi cũng nghĩ vậy. Còn việc kiểm soát đêm?

- Chưa bao giờ có.

- Ban ngày thì sao? Bọn SS có thường lui tới không?

- Gần như chẳng bao giờ. Họ sợ chí rận, kiết lỵ và sốt rét.

- Lao xá trưởng có tới không?

- Chỉ có mặt lúc điểm danh thôi.

- Tên hắn là gì?

- Bolte. Đội trưởng.

Lewinsky tỏ vẻ hài lòng:

- Chắc đại diện lao xá không hề ngủ ở đây? Còn trưởng phòng?

- Bạn đã có lần nói chuyện với ông ấy. Berger. Không ai tốt bằng.

- Có phải ông bác sĩ làm việc ở lò thiêu xác không?

https://thuviensach.vn

- Đúng. Bạn lấy tin hay thật.

- Chúng tôi cần phải điều tra. Đại diện lao xá là...

- Handke. Tù thường phạm. Vừa mới đá chết một trong những người của chúng tôi cách nay vài đêm.

- Sâu hiểm?

- Không. Chỉ hung tợn. Nhưng hắn không biết rõ tụi này, lại rất sợ bịnh truyền nhiễm. Chỉ biết một vài người. Lao xá trưởng còn biết ít hơn. Phần kiểm soát đều do trưởng phòng. Ở đây muốn làm gì cũng dễ dàng.Có phải bạn cần biết như thế không?

- Phải, đó là điều tôi muốn biết. Bạn rất sành tâm lý.

Vừa đáp, Lewinsky vừa nhìn dấu hiệu hình tam giác đỏ trên chiếc áo tù rộng thùng thình của 509. Hắn vụt hỏi:

- Cộng sản hả?

509 lắc đầu.

- Dân chủ Xã hội?

- Không phải.

- Như vậy là gì? Bạn phải ở trong một tổ chức nào chớ?

509 nhìn lên. Da mặt quanh mắt hắn vẫn còn xám ngắt vì trận đòn vừa qua. Nhờ thế mà mắt hắn như ngời sáng hơn, chúng chiếu thẳng vào vùng lửa đỏ như không còn thuộc vẻ khuôn mặt đầy thương tích nữa.

- Chỉ là một con người... nếu bạn cho trả lời như thế là đủ.

- Sao?

https://thuviensach.vn

- Thôi. Chẳng có gì.

Lewinsky như chợt hiểu ra:

- Phải rồi, bạn là một nhà tư tưởng. Như thế càng tốt. Chúng tôi càng thêm tin cậy.

- Bạn có quyền tin cậy. Tin cả nhóm chúng tôi. Những người đang ngồi đằng kia. Họ là những kẻ đã ở đây lâu nhất.

Và 509 cười thiểu não:

- Chúng tôi là nhóm Lão Làng?

- Còn mấy người khác?

- Chẳng sao cả. Toàn người Hồi. Cứ kể như họ chết. Chỉ còn biết tranh nhau đồ ăn thừa thải và chỉ đủ khả năng chết nằm dài. Không còn sức đâu để phản bội.

Lewinsky nhìn thẳng vào mắt 509:

- Như vậy chúng tôi có thể gởi một người qua đây lánh mặt được không? Có ai để ý không? Nhiều lắm chỉ vài hôm.

- Nếu người đó còn mập mạp thì hơi khó.

Lewinsky dường như không nghe thấy câu nói đùa chua chát. Hắn xích lại gần hơn:

- Chắc sắp có chuyện xảy ra. Tại nhiều nơi, các đại diện lao xá mang dấu hiệu đỏ đều được thay bởi các tù nhân mang dấu hiệu xanh. Có vài tin nói về các chuyến đi đêm trong sương mù. Bạn hiểu rõ rồi chớ?

- Hiểu. Đó là các chuyến đưa tới trại thủ tiêu.

https://thuviensach.vn

- Đúng lắm! Lại có tin đồn về những vụ tàn sát tập thể. Người của những trại khác vừa tới đây cho biết như thế. Chúng ta phải thận trọng. Phải tổ chức tự vệ. Không để cho bọn SS muốn làm gì cũng được. Chúng tôi mới vừa nghĩ tới bạn khi có tin như thế... Chúng tôi muốn làm biến mất vài nhân vật quan trọng khi tình thế căng thẳng.

- Ở bệnh xá không còn an toàn nữa sao?

Lewinsky lại nhìn đăm đăm 509:

- Bạn cũng biết nữa à?

- Biết chở.

- Bạn có cộng tác với phong trào chúng tôi bên đó không?

- Khoan đề cập vấn đề đó. Mọi việc hiện ra sao?

Lewinsky đáp bằng một giọng khác hơn:

- Bệnh xá đã không còn sử dụng được nữa. Chúng tôi vẫn còn để vài người tại đó, nhưng bọn chúng dường như đang kiểm soát chặt chẽ hơn.

- Còn khu bệnh sưng màng óc và thương hàn?

- Chúng tôi vẫn nhờ tới nhưng không đủ. Cần có những nơi khác khá hơn để giấu một vài người. Tại lao xá chỉ trốn được một vài ngày là cùng. Bao giờ cũng phải đề phòng những vụ kiểm soát đêm.

- Tôi hiểu rồi. Các bạn cần có những nơi như thế này, luôn luôn hỗn loạn và thay đổi, lại chẳng có nhiều vụ lục xét.

- Rất đúng. Ngoài ra còn cần có người tin cẩn giữ vai trò chánh.

- Vậy bạn có thể tin chúng tôi.

https://thuviensach.vn

Mình tự quảng cáo như cho một hãng bánh - 509 vừa nghĩ thầm vừa hỏi:

- Bạn muốn biết gì thêm về Berger?

- Về công việc của ông ta tại lò thiêu. Chúng tôi chẳng có ai ở đó cả. Ông ấy có thể cho chúng tôi chi tiết?

- Cũng được, ở đó, ông ta có phận sự nhổ răng xác chết, ký giấy chứng tử. Đã làm việc ở đó hai tháng. Người mà ông ta đến thay đã bị mang đi thủ tiêu.

Lewinsky gật đầu:

- Nếu vậy thì ông ấy sẽ còn làm việc được hai hoặc ba tháng nữa. Còn đủ thì giờ.

- Phải. Hãy còn kịp.

509 ngẩng bộ mặt xanh tái lên. Hắn biết những người được cho làm việc tại lò thiêu xác cứ mỗi bốn hoặc năm tháng là bị thay thế và tống vào các phòng hơi ngạt hoặc các trại tàn sát. Đó là phương cách đơn giản nhất để diệt những chứng nhân đã biết quá nhiều. Như vậy, Berger còn sống nhiều lắm là ba tháng nữa. Nhưng ba tháng cũng còn lâu. Nhiều diễn biến sẽ tới, đặc biệt là nếu có sự tiếp tay của trại lao tác.

509 hỏi:

- Phần chúng tôi, các bạn sẽ giúp được gì?

- Cũng như các bạn giúp chúng tôi.

- Đối với chúng tôi đó không phải là chuyện quan trọng. Hiện thời chẳng có ai cần lánh mặt. Chúng tôi cần thực phẩm.

Lewinsky im lặng một lúc lâu rồi đáp:

https://thuviensach.vn

- Chúng tôi không thể tiếp tế cho toàn thể lao xá. Bạn cũng biết vậy.

- Không phải thế. Bọn này chỉ có mười hai người thôi.

- Khẩu phần bên đó cũng quá ít. Nếu không thì hằng ngày chẳng có người bị đưa sang bên này.

- Điều này tôi cũng biết. Chúng tôi không nghĩ chuyện lo cho đầy bụng mà chỉ cần không bị chết đói.

- Hiện chúng tôi đang lo để dành đồ ăn cho những người lánh mặt vì họ không có khẩu phần. Nhưng chúng tôi vẫn cố lo cho các bạn. Như vậy được không?

509 nghĩ thế là được lắm rồi, còn hơn chẳng có gì. Một lời hứa... nhưng ít ra phải đợi tới lúc giúp được người ta trước đã.

- Được lắm.

- Mình nên cho Berger biết. Ông ấy sẽ là liên lạc viên vì chỉ có ông ta mới qua trại chúng tôi được. Bạn lãnh trách nhiệm mấy người kia. Càng ít người biết càng tốt. Chỉ cần một người liên lạc giữa nhóm này và nhóm kia. Và một người để thay thế. Nguyên tắc cũ chắc bạn quá biết.

- Vẫn còn nhớ.

Lewinsky bò vào bóng tối đỏ mờ, xuyên qua các lao xá, tới nhà cầu và chui vào lối ra. 509 dựa ngửa ra. Bỗng nhiên hắn thấy quá mệt mỏi. Hắn có cảm tưởng như đã nói và suy nghĩ quá nhiều. Đầu óc hắn chỉ tập trung vào cuộc hẹn gặp Lewinsky. Bây giờ hắn choáng váng. Thành phố phía dưới cháy rực như một lò lửa khổng lồ. Hắn bò tới chỗ Berger.

- Ephraim, tôi tin là cơ hội sắp tới.

Ông lão Ahasver vừa bò tới:

https://thuviensach.vn

- Bạn gặp hắn rồi hả?

- Gặp rồi. Họ sẽ cố giúp mình. Và mình giúp họ.

- Mình giúp họ?

509 ngồi thẳng lên, cảm thấy tỉnh táo lạ:

- Phải. Chúng ta sẽ giúp họ. Không ai nhờ ai.

Có một cái gì như kiêu hãnh trong giọng nói 509. Họ không ngửa tay xin, họ trả lại bằng khả năng của họ. Thế là họ vẫn còn hữu dụng, còn có thể giúp ích được cho Đại trại. Một luồng gió mạnh có thể hất tung thân thể xương xẩu, mục nát của họ lên nhưng ngay lúc đó, họ không cảm thấy nhu nhược nữa. 509 nói tiếp:

- Chúng ta đã có lối thoát. Chúng ta sẽ móc nối lại, không còn bị cô lập nữa. Hàng rào y tế đã bị phá vỡ.

Dường như hắn muốn nói: chúng ta không còn bị đày ải cho tới chết, chúng ta vẫn còn dịp may. Đó là khoảng trống vĩ đại giữa tuyệt vọng và hy vọng. Hắn tiếp tục trình bày:

- Từ nay trở đi, mình phải luôn luôn nhớ tới điều đó. Chúng ta phải nhai nuốt nó như ăn bánh mì. Như ăn thịt, sắp tới hồi kết cuộc rồi. Những ngày của thống khổ, của tuyệt vọng đã trôi qua. Bây giờ là hy vọng. Chúng ta phải coi đó là món ăn tinh thần. Nó giống như thịt vậy.

Lebenthal hỏi:

- Hắn có tin tức gì mới không? Một mảnh giấy báo hay...

- Không. Khó lắm. Họ đang làm một máy thu thanh bí mật bằng những bộ phận của máy hư hoặc đánh cắp được. Vài hôm nữa là máy có thể dùng

https://thuviensach.vn

được. Không chừng họ sẽ nhờ giấu ở đây. Lúc đó mình sẽ biết rõ những gì xảy ra.

Nói xong, hắn lấy từ trong túi ra hai miếng bánh mì của Lewinsky trao cho hắn lúc sắp trở về Đại trại. Hắn đưa cho Berger:

- Ephraim, chia giùm cho anh em. Họ sẽ tiếp tế thêm.

Mỗi người lấy một mẩu bánh nhỏ. Họ ăn chầm chậm. Phía dưới họ, thành phố cháy đỏ. Phía sau họ là những người nằm chết.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 10

Một lần nữa, Neubauer cầm tờ giấy ở mặt bàn lên. Hắn nghĩ đối với mấy người anh em đó thì là chuyện đơn giản. Chỉ là những quy tắc co dãn, đọc thời dễ nhưng làm thì khác hẳn. Phải lập một danh sách các tù nhân chánh trị quan trọng nhất... với điều kiện là ở trại vẫn còn sót lại một số người này. Đó là chỗ lắc léo. Vấn đề được ám chỉ đã quá rõ ràng. Muốn nắm chắc vấn đề, phiên họp sáng nay với Dietz vẫn chưa đầy đủ. Nói như Dietz thì dễ quá. Hắn tuyên bố "Hãy thanh toán các phần tử nguy hiểm... trong giai đoạn khó khăn này, không thể nương tay với những kẻ thù nguy hại cho Tổ quốc và cứ nuôi chúng mãi". Nói thì bao giờ cũng dễ, đến lúc làm thì người khác làm. Lại còn một vấn đề nữa. Muốn thi hành đúng mức phải có chỉ thị bằng giầy tờ với đầy đủ chi tiết. Nhưng với Dietz thì chẳng hề có giấy trắng mực đen... và bây giờ kẻ thi hành phải gánh trọn trách nhiệm.

M

Neubauer ném tờ giấy qua một bên và lấy xì-gà ra. Xì-gà cũng đã bắt đầu khan hiếm. Hắn vẫn còn giữ bốn hộp, sau đó chỉ còn lại thứ nội hóa đã dở lại cũng chẳng còn bao nhiêu. Hầu hết đều bị cháy. Đáng lý ra phải biết phòng xa lúc có quá nhiều, nhưng có ai nghĩ tới những bất ngờ lớn lao?

Weber bước vào. Sau một chút ngập ngừng Neubauer đẩy hộp xì-gà tới làm ra thân thiết:

- Làm một điếu chơi! Loại hiếm có đấy! Partagas thứ thiệt.

https://thuviensach.vn

- Cám ơn. Tôi chỉ hút thuốc điếu.

- À hả! Mình quên mất. Anh chỉ hút đinh đóng hòm thôi.

Weber cố dằn để khỏi nhíu mày. Hắn lấy từ trong túi ra một cái hộp dẹp bằng vàng, dọng đầu thuốc lên nắp hộp. Năm 1933, hộp vàng này là của một nghị viên tên Weizenblut. Hắn chiếm đoạt của người kia và cho là điều may mắn vì tên tắt của người chủ cũ là A.W (Aoron Weizenblut) cũng có thể đọc thành tên của hắn Anton Weber. Đây là chiến lợi phẩm duy nhất của hắn từ nhiều năm nay, hắn không cảm thấy cần thiết gì nhiều và ít để ý tới của cải. Neubauer bảo:

- Có một chỉ thị vừa mới gởi tới. Anh đọc qua cho biết.

Weber cầm tờ giấy lên, đọc rất lâu. Neubauer sốt ruột:

- Phần sau chẳng có gì quan trọng. Tôi chỉ lưu tâm tới chuyện chánh trị thôi. Tính phỏng, mình còn chừng bao nhiêu?

Weber đặt tờ giấy xuống mặt bàn:

- Tôi không nhớ rõ lắm. Có thể nói là phân nửa số tù hiện hữu. Những đứa có dấu hiệu tam giác đỏ, không kể ngoại quốc. Một nửa kia là thường tội, một số đồng tính luyến ái, một sổ theo đạo Jehovah v.v...

Neubauer nhìn lên. Hắn không hiểu là Weber định giở trò gì. Nét mặt Weber vẫn không có gì lạ.

- Tôi không nói thế vì không phải tất cả những người có dấu hiệu tam giác đỏ đều là chánh trị phạm... theo ý nghĩa của chỉ thị này.

- Vâng, không phải vậy. Đó là dấu hiệu mơ hồ để dễ xếp loại. Trong số đó có bọn Do Thái, Công giáo, Dân chủ, Dân chủ Xã hội, Cộng sản và nhiều thứ khác.

https://thuviensach.vn

Neubauer quá biết chuyện đó. Mười năm trong nghề, hắn không đợi Weber nói rõ như thế mới hiểu. Hắn lại có ý nghĩ là viên sĩ quan trưởng trại của hắn muốn chơi xỏ hắn. Hắn cố giữ giọng bình tĩnh:

- Tù chánh trị thật sự còn bao nhiêu?

- Đa số là Cộng sản.

- Không thể có con số rõ ràng sao?

- Trong hồ sơ có ghi.

- Ngoài những người đó còn có nhân vật chánh trị quan trọng nào khác không?

- Tôi sẽ cho điều tra. Có lẽ còn một số ký giả cùng bọn Dân chủ Xã hội và Dân chủ.

Neubauer nhả khỏi Partagas. Thật là kỳ la! Khói xì-gà giúp cho người ta lạc quan và bình tĩnh. Hắn lại dùng giọng dịu dàng:

- Được rồi. Trước hết là lọc ra rồi duyệt lại các bảng danh sách. Sau đó là phần quyết định cho bản phúc trình. Có phải thế không?

- Vâng.

- Không có gì phải vội. Còn cả hai tuần nữa. Quá đủ để hoàn tất mọi việc, hả?

- Vâng.

- Ngoài ra mình còn có thể đề ngày trước. Rất có thể có đứa bị cho vào danh sách rồi ngã lăn ra chết trước khi phúc trình. Thế là hỏng.

- Vâng.

https://thuviensach.vn

- Tôi nghĩ là chúng ta không cần có nhiều... nghĩa là chúng ta không cần phải có con số minh bạch.

Weber đáp giọng bình lĩnh:

- Chúng ta không cần phải thế.

Hắn hiểu Neubauer muốn nói gì và Neubauer cũng biết là hắn đã hiểu ý mình.

- Phải mờ ảo. Phải làm thế nào cho không được rõ ràng lắm. Tôi có thể tin cậy anh ở phương diện đó...

Neubauer đứng lên. Với một cái kẹp giấy hắn xoi phần cuối của điếu xì-gà cho thông. Hắn đã nhai nó nhừ ra cho nên bây giờ không hít vào được nữa.

- Công việc ra sao? Có nhiều lắm không?

- Xưởng đồng đã bị tê liệt hẳn. Mình đang cho người tới đó dọn dẹp. Hầu hết các toán khác làm việc như thường lệ.

Điếu xì-gà đã thông hơi.

- Dọn dẹp? Ý kiến hay. Sáng nay Dietz có nói với tôi về việc đó. Quét dọn đường sá, triệt hạ các nhà bị trúng bom, có lẽ cần đến hằng trăm người. Tình trạng khẩn trương càng ít tốn chừng nào càng tốt. Dietz đồng ý như thế. Tôi cũng vậy. Có ý kiến gì không?

- Thưa không.

Neubauer bước tới cửa sổ nhìn ra:

- Có thư khiếu nại về việc tiếp tế thực phẩm. Chúng ta cần phải tiện tặn. Anh có ý kiến gì hay không?

https://thuviensach.vn

- Thì cứ phát ít hơn.

- Đó là chuyên dễ. Nhưng nếu chúng nó kiệt sức cả thì lấy ai làm việc?

- Có thể lấy bớt của Tiểu trại. Ở đó có quá nhiều miệng ăn không. Sắp chết còn ăn làm gì.

Neubauer gật đầu:

- Cũng vậy thôi. Anh đã biết phương châm của tôi: Luôn luôn nhân đạo, càng lâu càng tốt. Dĩ nhiên là tới lúc không thể còn...

Cả hai đều đứng bên cửa sổ hút thuốc. Họ nói thật bình thản và khách quan như hai vị thương gia khả kính đang bàn chuyện gia súc trong lò sát sanh. Bên ngoài, tù nhân đang cặm cụi bên những luống hoa chung quanh tư thất người Chỉ huy trưởng.

Neubauer làm ra vẻ tâm sự:

- Tôi vừa cho trồng diên vỹ và thủy tiên trên một luống. Vàng và xanh... một sự hòa hợp khéo léo của màu sắc.

Weber đáp giọng hững hờ:

- Vâng.

Neubauer cười to:

- Dường như anh không thích mấy, hả?

- Không thích lắm. Tôi thích ném trái lăn.

Neubauer vẫn không rời mắt đám tù đang làm việc:

- Trò chơi đó cũng thích thú. À, còn ban nhạc của trại? Coi bộ họ lười dữ lắm.

https://thuviensach.vn

- Mỗi ngày họ trình tấu hai lần, lúc đi và về của toán lao tác và mỗi tuần hai buổi chiều.

- Buổi chiều thì các toán lao tác làm sau nghe. Anh có thể dàn xếp cho họ làm việc thêm một giờ mỗi đêm, sau giờ điểm danh. Điều này có lợi lắm. Chúng sẽ quên mệt mỏi. Đặc biệt là lúc ta bắt đầu giảm khẩu phần.

- Vâng. Để tôi lo.

Neubauer trở lại bàn giấy. Hắn kéo hộc bàn và lấy một cái hộp nho nhỏ ra:

- Weber, đây là một bất ngờ cho anh. Mới tới hồi sáng. Chắc là anh sẽ hài lòng.

Weber mở nắp hộp ra; bên trong là một Chiến trận Bội tinh. Neubauer ngạc nhiên khi nhận thấy mặt Weber ửng đỏ. Hắn giải thích:

- Đây là một lời xác nhận. Đáng lý anh phải có từ lâu. Trên một phương diện nào đó, chúng ta cũng là người của chiến tuyến. Anh đừng nói gì thêm cả.

Và hắn chìa tay ra. Neubauer bắt lấy:

- Cũng gian truân lắm. Phải cố gắng hơn.

Weber đi ra. Neubauer lắc đầu. Thủ đoạn nho nhỏ về cái huy chương không ngờ có hiệu quả hơn hắn tưởng. Dầu sao, con người nào cũng có nhược điểm riêng. Hắn đứng nghĩ ngợi một lúc lâu trước tấm bản đồ Âu châu rộng lớn treo trên tường đối diện với chân dung của Hitler. Những lá cờ li ti cắm trên đó đã lỗi thời vì còn nằm sâu trên phần đất Nga. Neubauer không nhổ ra vì hắn có óc mê tín và cho rằng biết đâu sẽ có một ngày nào nó lại sẽ biến thành sự thật. Hắn thở dài, quay trở lại bàn giấy, nhấc bình hoa tím lên ngửi. Một ý nghĩ mơ hồ chợt thoáng qua. Chúng ta là thế đó,

https://thuviensach.vn

những người ưu tú của chúng ta, gần như lúc nào cũng hoạt động. Tâm hồn chúng ta chất chứa mọi thứ. Kỷ luật thép vào những lúc tối cần của lịch sử và đồng thời là tình cảm sâu đậm. Lãnh tụ với tình thương trẻ con. Goering người bạn của thú vật. Hắn lại ngửi hương hoa lần nữa. Một trăm ba mươi ngàn Marks mất đi nhưng vẫn chưa nao núng. Không thể rơi xuống đất đen! Vẫn còn có mắt thấm mỹ. Ý kiến về băng nhạc là ý kiến hay đó chớ. Selma và Freya sẽ lên đây chiều nay. Mẹ con nó sẽ có một ấn tượng toàn hảo.

Hắn ngồi vào chỗ bàn máy và đánh lệnh cho ban nhạc với hai ngón tay no tròn. Đây là ý kiến riêng của hắn. Thêm vào đó còn có chỉ thị miễn làm việc cho những tù nhân yếu đuối. Thật ra thì sự việc khác hắn nhưng hắn muốn diễn dẫn như thế. Weber có làm gì là chuyện của hắn.

Thỏa mãn, Neubauer nhấc máy điện thoại lên. Luật sư của hắn đã tỏ ra quá được việc: mua lại những lô đất bị trúng bom. Thật rẻ. Ông ta cũng mua luôn cho hắn những lô đất chưa bị oanh tạc. Thế là vớt lại được phần lớn. Đất cát luôn luôn có giá trị dầu có bị ném bom hàng trăm lần. Phải biết lợi dụng tâm trạng sợ hãi thông thường của kẻ khác.

Toán tù thu dọn tại xưởng đồng đang trên đường về trại. Họ đã làm việc quần quật suốt mười hai tiếng đồng hồ. Hầu hết các bộ phận của xưởng đều sập đổ hoặc hư hại nặng. Chỉ có một ít cuốc xuổng nên đa số tù nhân phải bới móc bằng tay không. Bàn tay họ rách sướt và đẫm máu. Tất cả đều mệt ngất và đói lả. Vào giữa trưa, họ chỉ được phát cho một ít súp với vài lá rau không rõ loại nổi lều bều. Có điều là súp hãy còn ấm. Ngược lại, bọn kỹ sư và trưởng xưởng đã bắt họ làm việc như nô lệ. Bọn này toàn là dân sự nhưng có kẻ còn ác độc hơn cả lính SS.

Lewinsky đi ở giữa đoàn. Bên cạnh hắn là Warner. Lúc mới chia toán, họ cố chen vào để được đi chung nhóm. Lần này bọn SS không gọi từng số một mà ra lệnh tổng quát là cần bốn trăm người.

https://thuviensach.vn

Thu dọn một nơi đổ vỡ vì bom đạn là cả một việc nặng nhọc, do đó ít người chịu tình nguyện và nhờ đó mà Lewinsky và Werner nhập đoàn rất dễ dàng. Họ biết là họ sẽ làm gì khi được đi. Họ đã làm thế nhiều lần rồi.

Đoàn tù 400 người chậm chạp đi. Mười sáu người đã ngất xỉu trong khi làm việc. Trong số này còn 12 người có thể bước nổi nếu có người cặp một bên, bốn người kia được khiêng theo... hai người nằm chung một chiếc cáng... hai người nữa bằng chân và tay.

Đường về trại rất xa thế mà họ còn bị dẫn đi vòng. Bọn SS không muốn họ đi vào lòng thành phố sợ dân chúng sẽ nhìn thấy họ và sợ họ sẽ nhìn thấy tận mắt cảnh tàn phá nặng nề.

Khu rừng phong hiện ra trước mắt. Nắng chiều làm cho vỏ cây óng như tơ. Lính SS và trật tự viên chia nhau từng khoảng để kiếm soát đoàn tù. Bọn SS hờm súng trên tay. Đoàn tù loạng choạng đi về phía trước. Chim chóc hót trên cành. Không khí thoang thoảng hương nhựa của lá xanh. Các cây tuyết hoa và ngọc trâm rải đầy bông trên rãnh nước. Không một ai lưu ý. Mọi người đã mệt lả từ lâu. Rồi những cánh đồng xuất hiện với những luống cày đất mới và bọn lính canh lại tụ tập nhau.

Lewinsky ra chiều khích động. Hắn hỏi nhỏ, môi không mấp mảy.

- Để ở đâu?

Werner ép sát một cánh tay vào cạnh sườn.

- Ai tìm thấy?

- Muenzer. Vẫn ở chỗ cũ.

- Vẫn ở chỗ cũ?

Werner gật đầu.

https://thuviensach.vn

- Mình đã có đủ các bộ phận chưa?

- Đủ. Muenzer sẽ ráp lại.

- Tôi lượm được một nắm đạn. Chẳng biết có vừa không vì phải giấu ngay. Hy vọng là sẽ vừa.

- Vẫn có thể xài được.

- Còn ai có món gì nữa không?

- Muenzer tìm thấy một vài bộ phận rời của súng lục.

- Có phải cùng một chỗ hôm qua không?

- Phải.

- Chắc có người để ở đó.

- Dĩ nhiên. Người ngoài trại.

- Một công nhân?

- Phải. Đây là lần thứ ba. Chẳng có gì xảy ra.

- Biết chừng đâu do một người của chúng mình dọn dẹp ở xưởng vũ khí?

- Không phải đâu. Họ chưa ra tới chỗ đó. Chắc phải là người bên ngoài.

Từ lâu rồi, phong trào bí mật của trại tập trung cố gắng tìm kiếm vũ khí. Họ dự liệu một trận đánh cuối cùng với bọn SS mà ít ra là không đến nỗi với tay không. Vấn đề khó khăn lớn của họ là không làm sao móc nối được. Tuy nhiên, kể từ khi có trận oanh tạc đầu tiên đoàn tù đi dọn dẹp bỗng bất ngờ bắt gặp một số vũ khí và một số bộ phận rời của súng ống. Tất cả đều

https://thuviensach.vn

được giấu dưới những đống gạch vụn. Nhờ khám phá ra nguồn hy vọng đó mà đoàn tù bị gọi đi thu dọn càng có thêm nhiều người tình nguyện hơn.

Đoàn tù đi qua một cánh đồng cỏ rào kẽm gai. Hai con bò với màu lông nâu và trắng ra sát bờ rào ngửi dò. Một con kêu lên giọng trầm trầm. Mắt chúng như ngời lên. Nhưng gần như chẳng một người tù nào dám nhìn tới chúng vì họ sợ cơn đói sẽ chỗi dậy khủng khiếp hơn.

- Liệu có bị lục soát trước khi tan hàng không?

- Sao? Hôm qua không có mà. Toán của mình đâu có tới gần xưởng vũ khí. Các toán dọn dẹp bên ngoài ít khi nào bị kiểm soát.

- Khó mà biết chắc. Nếu bắt buộc phải ném chúng đi thì...

Werner nhìn lên nền trời đang tỏa chiếu những tia hồng, xanh, lẫn lộn chút vàng.

- Trời sẽ sập tối khi mình về tới nơi. Cứ đợi tới đó rồi sẽ liệu. Có gói đạn kỹ không?

- Có. Trong một lớp giẻ.

- Được rồi. Nếu có động tĩnh, chuyền cái gỏi đó ra sau cho Goldstein. Hắn sẽ chuyền sang Muenzer rồi tới Remme. Một trong những người này sẽ ném nó ra xa. Nếu may mắn hơn và nếu bọn SS vây chung quanh thì cứ vứt nó vào giữa khi cần thiết. Đừng ném sang một bên. Như thế chúng không thể đề quyết là của ai. Hy vọng là toán đốn cây sẽ cùng về tới một lượt với mình. Muller và Ludwing trong toán đó đều đã biết cả rồi. Lúc đi vào cổng, toán của họ sẽ làm như nghe sai lệnh trong khi chúng ta bị lục soát, họ sẽ đi sát vào toán chúng ta và lượm đồ lên.

Qua một khúc quanh, con đường lại đưa tới bìa thành phố theo một ngả thẳng. Những khu vườn nho nhỏ và các ngôi nhà nghỉ mát xây bằng gỗ nằm

https://thuviensach.vn

dọc hai bên đường. Một số người mặc áo ngắn tay đang chăm sóc mảnh vườn của họ. Chỉ có vài người ngẩng đầu lên. Hình ảnh đoàn tù không còn lạ gì với họ. Mùi đất mới xới phảng phất xông ra từ các liếp vườn. Có tiếng gà gáy gần đâu đó. Bên lề một bảng hiệu lưu thông với hàng chữ: CẨN THẬN. KHÚC QUANH. 27 cây số tới Holzfelde.

Thình lình Werner hỏi:

- Cái gì đằng kia? Có phải toán đốn cây không?

Trèo một khoảng đường phía trước, họ thấy một đoàn người. Vì hãy còn quá xa, họ không biết rõ hơn. Lewinsky đáp:

- Có thể là toán đốn cây. Họ đi trước chúng mình. Cố gắng một chút là bắt kịp họ.

Hắn nhìn quanh. Phía sau hắn, Goldstein đang khập khểnh với hai tay đặt lên vai của hai người bên cạnh. Lewinsky bảo hai người này:

- Các bạn để chúng tôi thay cho.

Hắn đỡ Goldstein một bên tay trong khi Werner cặp kè bên kia. Goldstein hổn hển:

- Bốn mươi tuổi rồi, trái tim kể như bỏ đi.

Lewinsky hỏi:

- Tại sao bạn đòi đi? Đáng lý ra đã được đổi sang toán đóng giày rồi.

Goldstein nhăn nhó một cách đau đớn:

- Muốn xem một lần chót bên ngoài trại ra sao. Cần không khí tươi mát. Dại quá!

https://thuviensach.vn

Werner an ủi:

- Không sao đâu. Cứ treo người lên vai tụi này. Còn đủ sức, đừng lo.

Trời đã mất lần ánh chói chang và bắt đầu tái nhợt. Goldstein bảo nhỏ:

- Cho mấy gói đồ của các bạn lẫn lộn vào đồ của tôi. Nếu có lục soát, chúng chỉ lục soát các bạn hoặc mấy người khiêng cáng chớ không để ý đến bọn què quặt này đâu. Nếu cần tôi chỉ ngã lăn ra bất tỉnh là xong.

Werner cãi:

- Nếu có lục soát chúng không chừa ai đâu.

- Không. Chẳng bao giờ chúng khám tụi sắp chết này. Cứ cho mấy gói đó vào áo của tôi.

Werner và Lewinsky cùng nhìn nhau một lượt:

- Đừng lo, Goldstein. Rồi cũng đâu vào đó.

- Không. Đưa đây cho tôi.

Cả hai không trả lời.

- Tôi bị bắt chẳng ăn thua gì. Các bạn khác hơn.

- Đừng nói nhảm!

Goldstein cười như mếu:

- Không phải tôi muốn làm ra vẻ hy sinh đâu. Trao cho tôi là tiện hơn cả. Dầu sao tôi chẳng còn sống được bao lâu.

Werner đáp:

https://thuviensach.vn

- Để tụi này tính. Mình còn đi cả tiếng đồng hồ nữa. Lúc gần tới trại, bạn ra phía sau. Nếu có gì, tụi này sẽ chuyền cho bạn, bạn chuyền cho Muenzer ngay. Muenzer nhớ chưa?

- Nhớ.

Một phụ nữ cỡi xe đạp đi qua. Bà ta mập mạp và đeo kính. Trên tay cầm xe có một hộp giấy bìa. Bà ta nhìn một bên, không muốn trông thấy đoàn tù.

Lewinsky bỗng nhìn sững phía trước:

- Kia, không phải toán đốn cây.

Đám đông phía trước đang tới gần. Không phải đoàn tù sau bắt kịp đoàn tù trước mà là cả hai đoàn người đang đi ngược chiều nhau. Bây giờ đoàn tù lao tác đã trông rõ đó là một rừng người đi không theo hàng lối.

Một người phía sau Lewinsky hỏi:

- Tù mới hả? Hay một chuyến phát lưu?

- Không phải. Không thấy có lính SS. Và họ không hướng về trại. Toàn là thường dân.

- Thường dân sao?

- Bộ bạn không thấy họ đội nón à? Có cả phụ nữ và trẻ con nữa. Ồ, đông trẻ con lắm.

Bây giờ họ đã thấy rõ hơn. Hai đoàn người càng lúc càng tới gần nhau. Bọn SS bỗng hô to:

- Đi qua bên phải! Sát bên phải! Hàng chót bên phải đi cặp theo mé rãnh. Rời khỏi hàng sẽ bị bắn bỏ!

https://thuviensach.vn

Werner nói qua hơi thở:

- Dân tị nạn. Họ là người thành phố đi tránh bom.

- Dân ti nạn?

- Đúng. Dân tị nạn.

Lewinsky tròn mắt:

- Bạn nói đúng. Họ là dân tị nạn nhưng là người Đức.

Tin tức loan nhanh khắp đoàn tù. Dân tị nạn! Dân Đức đi lánh nạn! Thật là chuyện khó tin nhưng lại là chuyện có thật: sau mấy năm chiến thắng ở Âu Châu và đánh đuổi các dân tộc khác, bây giờ đến lượt dân Đức chạy trốn ngay trên quê hương họ.

Đoàn người tị nạn gồm toàn đàn bà trẻ con và các cụ già. Họ mang theo khăn gói, bao hộp. Vài người đem theo xe đẩy với đồ đạc của cải chất lên trên. Họ đi nặng nhọc, buồn thảm, người nọ sau người kia.

Lúc này hai đoàn người đã tới sát nhau. Không khí bỗng im lặng lạ lùng. Tất cả những gì nghe được chỉ là tiếng chân lạo xạo trên mặt đường. Và cũng thật tự nhiên, thái độ và cung cách của đoàn tù biến đổi, mặc dầu chẳng ai nói với ai hoặc trao đổi nhau một cái nhìn ra hiệu. Sự thay đổi đột ngột đó dường như do một mệnh lệnh vô hình ban ra. Những con người đói lả, mệt ngất chợt cảm thấy từ bên trong có một tia lửa bắn ra và cháy bùng trong huyết quản. Họ bắt đầu cất bước đúng như con người, chân dở cao, đầu ngẩng lên, mặt đầy sinh khí.

Goldstein phá tan sự im lặng nặng nề:

- Cứ để tôi đi.

- Không được.

https://thuviensach.vn

- Để tôi đi tự nhiên cho tới khi họ qua xong.

Lewinsky và Werner dang ra. Goldstein nghiến răng, cố vận dụng tàn lực để bước đi như các bạn, đầu ngửa lên, hơi thở mệt nhọc. Nhưng hắn vẫn cố đi như một con người.

Tiếng chân của đoàn tù lần lần như đã nhịp nhàng.

Hai đoàn người bắt đầu giáp mối nhau. Dân chiến nạn phải đi về các làng mạc xa. Nhà ga đã sụp đổ sau trận mưa bom nên họ còn phải đi bộ thêm một đoạn đường dài. Một vài thường dân mang băng tay có chữ SA làm nhiệm vụ hướng dẫn. Phụ nữ dường như chỉ còn lê bước trong khi trẻ con kêu khóc vang rần. Riêng đàn ông thì lẳng lặng nhìn sững về phía trước.

Một tù nhân người Ba Lan phía sau Lewinsky nói nhỏ:

- Cũng giống như lúc tụi này chạy trốn khỏi Warsaw.

Một người tù Bỉ nói tiếp theo:

- Thì cũng như chúng tôi chay khỏi Liége.

- Có khác gì cảnh dân chúng di tản khỏi Ba Lê.

- Không. Thảm hại hơn chớ. Thảm hại hơn nhiều. Họ rượt đuổi chúng ta một cách tàn tệ.

Tuy thế, dường như chẳng có chút thù hận nào trong giọng nói của những người tù. Cũng không oán ghét. Phụ nữ và trẻ con ở đâu cũng giống nhau, và gần như là quy lệ: người vô tội thường gặp thảm cảnh hơn những kẻ gây nên tội. Trong số dân tị nạn mệt mỏi khốn khổ này chắc chắn có lắm người chưa hề cố ý làm điều ác và cũng chẳng bao giờ làm bất cứ gì để vượt ra ngoài mệnh số. Đó không phải là cảm tưởng của tù nhân. Họ đang

https://thuviensach.vn

nghĩ tới một cái gì khác hơn đôi chút. Cảm tưởng của họ không liên quan gì tới cá nhân. Cũng không dính líu gì tới thành phố hay liên hệ gì tới đất nước. Điều họ đang nghĩ gần giống như cảm tưởng của một nền công lý vĩ đại vô tư chợt giáng hiện ngay lúc hai đoàn người vượt ngược qua nhau. Một tội ác thế giới đã xảy ra và hầu như sắp sửa thành công, luật pháp của nhân loại bị lật đổ và dẫm nát, quy tắc của sự sống bị chà đạp, bị nghiền bóp và bị xé tan từng mảnh vụn. Trộm cướp được coi là hợp pháp, sát hại được gắn huy chương, khủng bố trở thành luật lệ... và bây giờ, giữa giây phút nghẹt thở này, bốn trăm nạn nhân của quyền lực độc tài chợt cảm thấy... có một âm thanh nào đó vang lên và mũi kim thời gian đang từ từ đi ngược lại. Họ cảm thấy không phải chỉ có những quốc gia, những đất nước cần được cứu vãn mà còn phải cứu vãn cả quy tắc của sự sống còn. Họ nghĩ tới những cái tên có thể thực hiện sự cứu vãn này, trong đó có một danh tánh đơn giản và xưa cũ là THƯỢNG ĐẾ. Và danh tánh ấy cũng có nghĩa là CON NGƯỜI.

Đoàn người tị nạn bây giờ đã vượt qua đoàn tù. Trong vài phút ngắn ngủi, họ có vẻ như một đoàn tù và đoàn tù là những kẻ tự do. Hai cỗ xe do ngựa kéo chở đầy hành lý đi sau cùng đoàn dân chiến nạn. Bọn SS lăng xăng chạy tới chạy lui để ngăn ngừa các tù nhân ra dấu hiệu hay nói một lời nào đó. Chẳng có gì xảy ra. Bốn trăm người tù vẫn lẳng lặng đi, nhưng tiếng bước đã trở lại rời rạc, và Goldstein lại phải quàng tay qua vai của Lewinsky và Werner... và khi các rào chận trước cổng rào hiện ra với tấm bảng đỏ nổi bật hàng chữ đen Người nào số phận ấy, mọi người chợt nhìn ra với đôi mắt khác lạ mặc dầu ý nghĩa châm biếm khủng khiếp của nó đã luôn luôn ám ảnh họ từ nhiều năm.

Dàn nhạc đón họ ở cổng vào. Họ tấu bản Hành khúc Fridericus Rex. Ngay sau cổng là bọn lính SS và viên Phó trưởng trại. Đoàn tù bắt đầu nhịp bước theo tiết tấu của bản nhạc.

- Chân dở cao! Mắt nhìn thẳng!

https://thuviensach.vn

Đoàn tù đốn cây vẫn chưa về tới.

- Đứng lại! Đếm số!

Đoàn tù bắt đầu điểm số. Lewinsky và Werner nhìn dò xét viên Phó trưởng trại. Hắn vừa nhún chân vừa hét to:

- Khám người! Toán thứ nhất, bước ra!

Gói vải bọc các bộ phận rời của khẩu súng được cẩn thận chuyền vào tay Goldstein. Tự nhiên Lewinsky xuất hạn.

Thình lình, tên Đội trưởng Steinbrenner như ngửi thấy một điều gì. Với hai nắm tay hùng hổ, hắn vẹt đường xông tới Goldstein. Werner mím mội. Nếu cái bọc đó không tới tay Muenzer hoặc Remme kịp lúc thì hỏng cả.

Trước khi tên Đội trưởng Đức tới nơi, Goldstein đã ngã vật ra. Steinbrenner đá vào sườn Goldstein:

- Đứng dậy! Đồ chó!

Goldstein cựa quậy. Hắn quỳ lên, rên rỉ, sùi bọt mép rồi lại ngã lăn ra.

Tên Đội trưởng nhận ra sắc mặt tái xám và đôi mắt trợn tròn của người tù. Hắn đá thêm một cái vào người Goldstein và suy nghĩ xem có nên châm một diêm quẹt cháy vào mũi người tù để biết chắc là thật hay giả. Nhưng hắn vụt nhớ ra lúc nãy đã đánh phải một tù nhản đã chết làm trò cười cho đồng đội, hắn lại thôi. Hắn bỏ đi, miệng chửi rủa lầm thầm.

Viên Phó trưởng trại hỏi người chỉ huy đoàn tù:

- Bọn này làm ở xưởng vũ khí, hả?

- Không. Chúng nó lo dọn dẹp.

https://thuviensach.vn

- À, phải rồi. Còn đám kia đâu?

- Đang trên đường lên đồi.

- Được rồi. Cho bọn này đi để trống chỗ. Khỏi phải xét người.

Người chỉ huy đoàn tù ra lệnh:

- Toán thứ nhất, bước về chỗ! Bên trái quay! Bước đều, bước!

Goldstein đứng lên. Hắn lảo đảo nhưng vẫn đứng được. Werner hỏi gần như không ra tiếng vì đầu của hắn và Goldstein kề sát nhau:

- Có ném cái gói ra ngoài không?

- Không.

Werner hơi ngạc nhiên lẫn vui mừng:

- Chắc hả?

- Chắc chớ.

Đoàn tù đi qua cổng. Bọn SS không còn chú ý tới họ nữa. Phía sau họ, đoàn tù lao tác tại xưởng vũ khí đang bị lục soát cẩn thận. Werner lại hỏi:

- Ai cất? Remme hả?

- Không. Tôi giữ.

Họ đã vào tới sân điểm danh và ngừng lại. Lewinsky hỏi:

- Nếu bạn không đủ sức đứng lên nữa thì tụi này làm sao tống nó ra? Bọn chúng thấy hết...

- Phải đứng lên được chớ.

https://thuviensach.vn

- Sao?

Goldstein cười:

- Trước kia, tôi đã từng một thời làm diễn viên.

- Vậy là bạn đóng kịch à?

- Chỉ giả vờ phần cuối thôi.

- Làm sao lại sùi bọt mép?

- Chỉ là trò lúc còn đi học.

- Nhưng tại sao không chuyền cho người khác?

- Lúc nãy tôi đã nói rồi mà.

Werner máy môi báo động:

- Coi chừng, bọn SS tới.

Đoàn tù đứng nghiêm.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 11

Một đoàn tù phát lưu vừa tới buổi chiều. Khoảng 500 người đang cố lê bước lên đồi. Trái với dự đoán của mọi người, đoàn tù mới tới chẳng có bao nhiêu kẻ tàn phế. Dọc đường, những người không đủ sức theo đoàn đều bị bắn bỏ cả rồi.

M

Phải trải qua một thời gian khá lâu, thủ tục nhập trại mới hoàn tất. Bọn SS cùng đi với họ cứ đếm đi đếm lại mãi vì chúng quên trừ con số vài mươi người chết ở dọc đường. Trong khi đó, bọn SS của trại đương nhiên phải dè dặt, chúng chỉ nhận những người có mặt và còn đủ sức đi qua cổng trại. Và vấn đề bỗng trở thành một trò thú vị của bọn SS. Trong khi đoàn tù phát lưu còn đứng ngoài cổng, thêm vài tù nhân ngã lăn ra. Bọn đồng cảnh toan lôi họ theo nhưng bọn SS ra lệnh phải đi mau gấp đôi nên số người bất hạnh kia bị bỏ mặc cho số mạng. Khoảng hơn hai mươi người nằm rải rác trên đoạn đường 200 thước cuối cùng, có kẻ kêu rú, tru tréo như những con thú bị thương, có kẻ không còn đủ hơi sức để rên rỉ nữa chỉ biết nằm yên với đôi mắt trợn trừng kinh hãi. Họ biết nếu còn tiếp tục nằm đó, việc gì sẽ phải tới. Trên đường lưu đày, hàng trăm người đồng cảnh đã chết với một viên đạn xuyên qua cổ.

Quang cảnh bi thảm trước mắt bị bọn SS biến thành trò đùa. Steinbrenner lên tiếng trước:

https://thuviensach.vn

- Coi kìa, tụi nó đang van lạy xin nhập trại.

Trong khi đó bọn SS bên ngoài la hét không ngừng:

- Mau lên! Mau lên!

Toán tù kiệt sức cố nhổm dậy để bò đi. Steinbrenner lại bảo:

- Rùa chạy đua! Tôi bắt cá tên sói đầu ở giữa!

Người tù sói đầu đang bò tới trên mặt đường nhựa trơn tuột. Hắn vượt qua một tù nhân khác đang chỏi tay cố nhổm lên nhưng không nổi. Mỗi người tù bò đi đều nghểnh cổ một cách khác thường... họ nhìn tới cổng trại cứu tinh trước mặt nhưng đồng thời sợ hãi chờ nghe một tiếng súng nổ ở phía sau.

- Cố lên! Tiến tới nữa, sói đầu!

Bọn SS đứng thành hai hàng dài. Thình lình hai phát súng nổ vang. Đó là hai phát súng của một gã Đội trưởng trong đoàn áp giải. Hắn vừa nhăn mặt vừa cho khẩu súng lục vào bao. Hắn chỉ mới bắn chỉ thiên.

Tuy nhiên, tiếng súng đã làm cho toán tù đang bò sợ điếng hồn. Họ cho là đã có thêm hai người bạn phía sau đã bị bắn. Trong cơn kinh hoàng, tay chân họ như co rút lại. Một người sụm xuống hai tay duỗi thẳng ra và chấp lại, miệng lẩm nhẩm cầu kinh, mồ hôi tươm đầy trán với từng hột lớn. Một người nữa sụm theo, im lặng và bằng lòng với số mệnh, hai tay ôm lấy mặt. Vài giây sau, hắn không còn động đậy nữa.

Steinbrenner hô lớn:

- Còn 60 giây nữa! Một phút đúng! Cửa thiên đàng sẽ đóng lại sau một phút! Đứa nào không tới kịp sẽ ở ngoài luôn!

https://thuviensach.vn

Hắn nhìn vào đồng hồ và lay động cửa trại như sắp đóng lại. Cuộc bò đua với tử thần trở thành vô vọng hơn. Chỉ có người tù úp mặt vào lòng bàn tay là không nhúc nhích. Hắn đã vĩnh viễn bỏ cuộc.

Lại có tiếng reo hò của Steinbrenner:

- Hoan hô! Đầu sói của tao thắng cuộc rồi!

Hắn đá vào mông của người tù để giúp bò mau hơn. Cùng lúc ấy, một số tù nhân khác cũng đã bò qua cổng, nhưng hơn một nửa vẫn còn ở bên ngoài.

Steinbrenner lại hô to:

- Còn 30 giây!

Tiếng kéo lê của tay chân và tiếng rên rỉ nổi lên. Hai tù nhân nằm sấp trên mặt đường, hai tay quơ quào như người đang bơi. Họ không còn sức để nhổm lên nữa. Một trong hai người khóc rú lên.

Lại cũng Steinbrenner tuyên bố sau khi nhìn đồng hồ:

- Còn lại 15 giây!

Tiếp theo đó là một phát súng nổ. Lần này không phải là phát súng chỉ thiên. Người nằm sấp, mặt úp vào hai bàn tay, co giựt liên hồi rồi duỗi người ra như lún sâu xuống mặt đường. Máu đọng thành vũng đen quanh đầu hắn... như một vòng hào quang đen. Người tù đang cầu nguyện phía trước cố vùng dậy, nhưng hắn chỉ mới chống gối lên là lật ngửa ra. Mắt nhắm nghiền nhưng tay chân hắn bơi đạp tới tấp vào không khí giống như đứa bé nằm nôi. Một tràng cười rộ lên.

Một trong những tên lính SS hỏi gã Đội trưởng vừa bắn chết người tù kia:

https://thuviensach.vn

- Mình xử hắn bằng cách nào? Từ phía sau xuyên ngực hay xuyên mũi?

Gã Đội trưởng chậm chạp bước quanh người tù đang đạp không khí. Hắn dừng lại ra dáng suy nghĩ rồi nổ một phát đạn xuyên xéo qua đầu. Người tù cong mình ngược lên, chân hắn đập mạnh xuống mặt đường rồi duỗi người ra. Một chân hắn chậm chạp nhấc lên, duỗi ra, co vào và duỗi ra...

- Coi bộ phát súng không linh hả, Robert?

Gã Đội trưởng lạnh lùng:

- Linh lắm chớ. Đó là phản ứng của thần kinh.

Steinbrenner dõng dạc tuyên bố:

- Hết giờ rồi! Đóng cửa lại!

Bọn lính canh từ từ khép cửa lại. Nhiều tiếng thét hãi hùng vang lên. Mắt Steinbrenner ngời sáng:

- Xin đừng chen lấn, thưa quí vị! Cứ bò vào từng người một, kẻo người ta lại bảo chúng tôi không được bình dân.

Ba người tù bò gần tới nơi rồi kiệt sức. Robert bình tĩnh bắn thêm hai người xuyên qua cổ. Người thứ ba vẫn còn ngồi được cứ trơ mắt nhìn Robert. Lúc gã Đội trưởng này bước ra phía sau, người tù cũng quay đầu theo dường như với cái thế đối diện đó, hắn sẽ làm cho Robert không bắn được. Robert đổi chỗ hai lần, nhưng đầu người tù vẫn không chịu giữ yên, cứ quay theo... Cuối cùng tên Đội trưởng nhún vai:

- Tại mày muốn vậy.

Hắn vừa nói vừa nổ súng vào giữa mặt người tù. Hắn cho súng vào bao rồi tính gọn:

https://thuviensach.vn

- Vậy là chẵn bốn mươi.

Steinbrenner tới gần, hỏi:

- Bắn tất cả bốn chục hả?

Robert gật đầu:

- Tính chung từ lúc khởi hành.

Steinbrenner nhìn chăm chú vào mặt Robert với vẻ thán phục của kẻ đang đứng trước một lực sĩ vừa phá kỷ lục:

- Cừ khôi lắm.

Một Đội trưởng lớn tuổi hơn cằn nhằn Robert:

- Anh cứ bắn và bắn mãi thì làm sao điều chỉnh sổ sách?

Sau ba tiếng đồng hồ, thủ tục sổ sách vẫn chưa xong. 36 người ngã gục, 4 người chết.

Đoàn tù phát lưu từ sáng sớm tới lúc bấy giờ vẫn chưa được phát nước. Nhân lúc bọn SS ít chú ý, hai tù nhân của lao xá 6 lén lút trao nước cho họ. Cả hai người này bị bắt và đang bị treo trên giá tréo gần lò thiêu người.

Thủ tục vẫn tiếp diễn. Hai giờ sau, thêm 7 người chết và 50 người ngã gục. Đến 6 giờ, tình trạng tệ hại hơn: 12 người chết và trên 80 người ngã lăn ra. Tới 7 giờ, lại thêm 120 người ngã xuống và không ai còn biết nổi số người chết là bao nhiêu vì những kẻ bất tỉnh cũng trơ ra như xác chết.

Khoảng 8 giờ, việc kiểm nhận những người tù còn đứng nổi kết thúc. Trời đã tối và bầu trời đầy những mây quyền. Đoàn tù lao tác vừa về tới. Họ phải làm thêm giờ phu trội nên đoàn tù phát lưu được lo tới trước. Một lần nữa họ lại tìm thấy một số võ khí. Đây là lần thứ năm, cũng tại một chỗ.

https://thuviensach.vn

Nhưng lần này còn có thêm một mảnh giấy với hàng chữ: Chúng tôi vẫn nghĩ tới các bạn. Ít lâu nay, tù nhân đã hiểu rằng chính những công nhân tại xưởng võ khí đã giấu các khẩu súng ấy dành cho họ.

Werner bảo nhỏ:

- Đang hỗn loạn thế này, chắc mình sẽ thoát.

Lewinsky ép sát cái gói nho nhỏ vào cạnh sườn:

- Tiếc là chẳng có thêm. Qua hai ngày nữa là chẳng còn cơ hội nào khác vì thành phố đã được thu dọn sạch sẽ cả rồi.

Weber ra lệnh:

- Cho bọn chúng vào trong. Điểm danh sau.

Goldstein tỏ ý tiếc:

- Khốn nạn! Mình có mang cả khẩu đại bác vào cũng lọt tuốt!

Họ đi thẳng vào lao xá. Weber cao giọng:

- Tống bọn tù mới vào phòng khử trùng! Đừng để phải chứa thêm sốt rét hay ghẻ ngứa! Trật tự viên đâu?

Một gã tù trình diện. Weber hách dịch:

- Quần áo bọn này cần được khử trùng, có còn gì để chúng thay không?

- Thưa Trại trưởng vẫn còn đủ. Tháng trước mình có thêm được hai ngàn bộ.

Weber chợt nhớ ra. Hai ngàn bộ quần áo đó từ Auschwilz gởi tới. Các trại thủ tiêu luôn luôn có thừa quần áo để gởi đi những trại khác. Hắn ra lệnh:

https://thuviensach.vn

- Cho bọn chúng vô thùng! Mau lên!

Lệnh được truyền đi:

- Lột quần áo ra! Vào nhà tắm! Quần áo để phía sau, vật dụng để trước mặt!

Tiếng xì xào chạy dài theo các dãy tù trong bóng tối. Hiệu lệnh rõ ràng là bảo đi tắm rửa nhưng tắm rửa đối với tù nhân còn có nghĩa là vào phòng hơi ngạt. Tại mấy trại thủ tiêu, tù nhân trần truồng bị đưa tới phòng hơi ngạt và được bảo là cho đi tắm. Nhưng trong các phòng tắm này, thay vì túa nước ra, các vòi gương sen lại tỏa ra hơi ngạt giết người.

Tù nhân Sulzbacher hỏi Rosen bên cạnh:

- Làm sao bây giờ? Ngã lăn ra chăng?

Đoàn tù bắt đầu cởi quần áo ra. Kinh nghiệm cho biết họ chỉ có mấy giây để quyết định thôi. Họ chưa hề biết trại này. Nếu đây là loại trại tuyệt diệt thì giả bộ bất tỉnh là tốt hơn. Làm như thế có thể sống thêm được ít lâu vì quy lệ không cho kéo xểnh những tù nhân bất tỉnh vào phòng hơi. Biết đâu nhờ thế họ còn có thể sống thêm được ít lâu và hy vọng được sống sót vì không phải tất cả những ai bị đưa tới trại thủ tiêu đều phải chết. Tuy nhiên, nếu đây không phải là loại trại đó thì giả vờ bất tỉnh lại nguy hiểm hơn, bởi vì những tù nhân không còn dùng được vào việc gì nữa sẽ bị chích thuốc độc cho chết luôn.

Rosen nhìn lướt qua những người đang bất tỉnh. Hắn nhận thấy không ai chú ý đến những người này. Hắn hiểu ngay là không phải bị đưa vào phòng hơi ngạt nên trả lời thật nhỏ:

- Không. Chưa phải lúc...

https://thuviensach.vn

Những dãy hàng lúc này tối mò mò bây giờ trắng đục ra. Đoàn tù đứng trần truồng. Họ vẫn còn hình dáng con người nhưng đã quên điều đó từ lâu.

Họ bị đẩy vào một phòng tắm có nhiều thùng nước lớn chứa nước sát trùng cực mạnh. Qua tới phòng y phục, mỗi người được ném cho vài mảnh vải che thân. Bây giờ họ lại ra đứng thành hàng trên sân điểm danh.

Họ hối hả mặc quần áo vào. Gọi là quần áo thì không đúng hẳn nhưng họ cũng hân hoan biết mình không đang ở tại một trại thủ tiêu. Sulzbacher được phát cho một cái quần lót đàn bà có reng đỏ. Rosen thì được ném cho một cái áo lễ rộng của một linh mục. Chẳng có gì vừa vặn cả. Đó là quần áo còn lại của những người đã chết. Cái áo thầy tu của Rosen có vết đạn xuyên qua và lờ mờ còn dấu máu. Một số tù nhân khác nhận được các đôi guốc gỗ trước kia là của những người tù tại một trại tập trung ở Hòa Lan. Với những người chưa hề đi guốc quả là một cực hình.

Công việc phân phối tù về các lao xá vừa bắt đầu thì còi báo động từ thành phố phía dưới rú lên. Tất cả đều đưa mắt về phía Trại trưởng Weber.

Hắn hét thật to giữa tiếng ồn ào:

- Cứ tiếp tục!

Lính SS và trật sự tự viên lăng xăng chạy tới chạy lui. Đoàn tù đứng tại chỗ hoàn toàn yên lặng, mặt hơi ngẩng lên phản chiếu màu xanh mờ của ánh trăng. Weber lại thét:

- Cúi đầu xuống!

Lính SS và bọn trật tự viên lại chạy tới chạy lui truyền lệnh. Thỉnh thoảng chúng nhìn lên trời. Tiếng ho của chúng chìm trong sự huyên náo. Chúng lại sử dụng dùi cui.

https://thuviensach.vn

Hai bàn tay trong túi áo, Weber đi tới đi lui ở bìa sân. Hắn không buồn ra lệnh nữa. Neubauer từ nhà riêng chạy vụt ra:

- Cái gì đây, Weber? Sao chúng chưa vào lao xá?

Weber thản nhiên:

- Phân phối chưa xong.

- Cần gì. Đừng để chúng đứng ở đây. Bọn phi công sẽ tưởng lầm là binh sĩ.

Còi báo động đổi giọng. Weber đáp:

- Trễ rồi. Cho chúng đi càng dễ bị phát giác hơn.

Hắn đứng yên nhìn Neubauer. Tự nhiên Neubauer hiểu hắn muốn gì. Hắn chờ đợi Neubauer chạy về hầm trú ẩn. Bực mình, Neubauer cũng đứng yên và chửi trổng:

- Đưa bọn này tới thật là dại. Ở đây còn chưa xong lại phải gánh thêm nữa. Khùng cả đám! Sao không đưa chúng tới các trại thủ tiêu?

- Các trại thủ tiêu còn ở quá xa về phía Đông.

- Chú định nói gì?

- Ở quá xa về phía Đông. Xa lộ và thiết lộ phải dành cho nhu cầu quân sự.

Một lần nữa, Neubauer bỗng nghe đau nhói ở dạ dầy. Hắn nói để tự trấn an:

- Phải rồi. Còn phải gởi quân ra mặt trân.

Weber không trả lời. Neubauer liếc xéo hắn rồi bảo:

https://thuviensach.vn

- Cho chúng nó nằm xuống. Như vậy không thấy có đội hình.

Weber bước lê tới trước quát lớn:

- Nằm xuống hết!

Bọn lính SS lặp lại:

- Nằm xuống hết!

Đoàn tù nằm rạp xuống. Weber trở về chỗ cũ. Neubauer muốn bỏ vào nhà, nhưng có cái gì trong thái độ Weber khiến Neubauer khó chịu. Hắn vẫn phải đứng yên, nghĩ thầm, lại thêm một gã vong ơn. Mới vừa giúp hắn được ban thưởng Chiến tranh bội tinh, bây giờ hắn trở mặt. Đồ thiển cận! Nghĩ cho cùng thì hắn có gì mất mát đâu? Một vài miếng kẽm đeo trên ngực để làm anh hùng, hắn chỉ có thế, quân làm thuê!

Trận không tập không xảy ra. Một lúc sau, có hiệu còi chấm dứt báo động. Neubauer nhìn quanh:

- Càng ít ánh sáng càng tốt. Cho phân phối mau lên. Phần còn lại để mai giao cho đại diện lao xá và văn phòng lo.

- Vâng!

Neubauer vẫn còn đứng. Hắn nhìn đoàn tù mới. Họ đứng lên hết sức khó khăn, có người đã ngủ vì quá mệt đến nỗi phải lay mạnh mới thức dậy. Một số người khác vẫn còn nằm như không dậy nổi.

- Cho đem xác chết qua sân lò thiêu. Để bọn chúng khiêng mấy tên bất tỉnh đi.

- Vâng.

Đoàn tù sắp thành hàng bắt đầu đi về các lao xá.

https://thuviensach.vn

- Bruno! Bruno!

Neubauer quay người lại. Vợ hắn đang tới gần cổng trại, giọng nói lộ vẻ xúc động mạnh:

- Bruno! Anh đứng đâu? Có gì xảy ra không? Anh có...?

Bà ta ngừng nói vì vừa nhìn thấy chồng. Phía sau bà là cô con gái.

Giận dữ, nhưng Neubauer phải nói qua hơi thở vì sợ Weber nghe:

- Tới đây làm gì vậy? Làm sao ra được chỗ này?

- Lính canh biết tôi mà. Anh không trở về nên tôi tưởng có chuyện gì xảy ra. Tất cả những người này...

Người đàn bà lại ngưng nói như vừa chợt tỉnh. Neubauer vẫn phải nói qua hơi thở:

- Tôi đã dặn kỹ là cứ ở trong đó. Tôi cấm tới đây...

Freya nói thay cho mẹ:

- Ba, hồi nãy má sợ quá nên mất trí. Còi rú lớn quá, gần quá...

Đoàn tù mới đi vào con lộ chánh, sát với chỗ ba người đang đứng. Selma hỏi nhỏ:

- Ai vậy?

- Cái gì? Có gì đâu. Tù mới tới bữa nay.

- Nhưng...

- Không nhưng gì cả. Bà tới đây làm gì? Đi về cả.

https://thuviensach.vn

Neubauer đẩy vợ con sang một bên và ra lệnh:

- Về hết! Về mau!

Selma nhìn đăm đăm vào mặt của những người tù vừa đi ngang qua một mảng sáng trăng.

- Trông họ dường như...

- Như cái gì? Chúng là tù. Bọn phản bội Tổ quốc! Còn muốn trông họ như cái gì? Như các ông chủ Ngân hàng hả?

- Còn mấy người bị khiêng theo...

Neubauer gầm gừ:

- Tôi hết chịu nổi rồi! Vậy là quá lắm! Toàn là chuyện buồn nôn! Chúng mới tới hôm nay, có việc gì dính líu tới tôi mà bảo họ trông như cái này, cái nọ. Trái lại, họ được tới đây là để nuôi cho mập ú lên. Có phải vậy không, Weber?

- Thưa Chỉ huy trưởng, đúng vậy.

Weber vừa đáp vừa liếc nhìn với vẻ hơi thích thú sang Freya và bỏ đi.

- Thôi, bà và con Freya về đi. Tuyệt đối cấm tới đây. Chỗ này không phải là sở thú.

Neubauer đẩy vợ con đi. Hắn sợ Selma lỡ lời có hại. Phải luôn luôn đề phòng mọi mặt. Không tin cậy ai được, cả tên Weber. Thật là phiền vì đã để Freya và Selma lên trên này vừa gặp lúc chuyến tù phát lưu mới tới! Hắn quên bảo họ cứ ở lại thành phố. Bây giờ thì không được nữa rồi vì đã có còi báo động. Có quỷ thần mới biết tại sao Selma lại dễ bị xúc động đến thế. Khi còi báo động rú lên, một mệnh phụ phu nhân bỗng biến thành một người đàn bà nói nhảm.

https://thuviensach.vn

- Bọn lính canh rồi sẽ biết tôi! Tại sao chúng để bà tới đây? Cứ cái đà này thì rồi ai muốn tới cũng được cả!

Freya nhìn quanh:

- Chắc chẳng có bao nhiêu người muốn tới đây.

Neubauer bỗng tưởng chừng như nghẹt thở. Con nhỏ này lại muốn gì đây? Máu và thịt của mình đó sao? Cách mạng! Hắn nhìn trừng trừng vào khuôn mặt bình lặng của Freya. Có lẽ nó không nghĩ như nó nói. Thình lình hắn bật cười:

- Đừng tưởng vậy mà lầm. Bọn tù lúc nãy đã van lạy để xin được ở lại đây. Chúng cầu xin, chúng khóc lóc! Để rồi coi, chỉ vài tuần nữa, chúng sẽ khác hẳn đi đến không còn nhận ra được. Đây là trại tập trung tốt nhất nước. Nổi tiếng là một an dưỡng viện.

Khoảng 200 người của đoàn tù mới vẫn còn ở lại ngay phía trước Tiểu trại. Toàn là những người kiệt sức. Họ phải dựa vào nhau. Trong số này có Sulzbacher và Rosen. Tù nhân cũ đứng riêng ở ngoài. Họ biết là chính Weber sẽ đích thân giám thị việc phân phối về các lao xá. Vì lẽ đó nên Berger phái 509 và Bucher đi lấy đồ ăn để tên trại trưởng hung ác đừng chạm mặt họ. Nhưng cả hai đều bị đuổi trở lại. Nhà bếp cho biết chỉ phân phối thực phẩm sau khi phân phối xong các tù nhân mới.

Cảnh vật chìm trong bóng tối. Chỉ riêng Weber và Đội trưởng Schulte là có đèn bấm. Đại diện các lao xá lần lượt báo cáo. Weber bảo người phụ tá đại diện Tiểu trại:

- Cho bọn này vào đây.

Viên đại diện trại bắt đầu chia người. Schulte theo dõi từng ly từng tí trong khi Weber đi dài theo các dãy tù. Tới khu D của lao xá 22, hắn chợt hỏi:

https://thuviensach.vn

- Sao ở đây ít hơn hôm trước?

Đại diện lao xá Handke đứng nghiêm:

- Thưa Trại trưởng, phòng này hẹp hơn các khu khác.

Weber bấm đèn lên. Ánh sáng chờn vờn qua các khuôn mặt hốc hác. 509 và Bucher đứng ở cuối hàng. Vòng tròn ánh sáng lướt qua làm 509 chóa mắt, tiếp tục lướt tới rồi quay trở lại.

- Tao nhớ dường như có biết mày, ở đâu?

- Thưa Trại trưởng, tôi ở trại nay lâu lắm rồi.

Đốm sáng tròn hạ xuống, dừng lại số đính bài.

Handke nói vào:

- Thưa Trại trưởng, hắn là một trong mấy đứa bị đưa tới văn phòng hôm trước.

- À, nhớ rồi.

Ánh sáng chiếc đèn bấm trở lại số đính bài rồi lướt qua trong khi Weber bảo Schulte:

- Ghi số của nó!

Đội trưởng Schulte trả lời với giọng tươi tắn:

- Dạ. Cho chúng vào đây bao nhiêu?

- Hai chục. Không, ba chục. Chen nhau mà sống.

Schulte và người đại diện lao xá đếm người và ghi sổ. Từ trong bóng tối, nhóm Lão Làng theo dõi cây bút chì của Schulte. Họ không hiểu hắn đã lấy

https://thuviensach.vn

số của 509 chưa. Weber không hề nhắc lại việc đó và bây giờ đèn bấm đã tắt rồi. Weber hỏi:

- Xong chưa?

- Dạ, xong rồi.

- Công việc sổ sách để mai rồi sẽ làm ở văn phòng.

Với dáng diệu tự tin, Weber nghinh ngang bỏ đi. Bọn Đội trưởng theo hắn, chỉ còn Handke vẫn loanh quanh ở đó. Hắn lừ nhừ ra lệnh:

- Bọn khiêng đồ ăn, bước ra!

Berger nói nhỏ với 509 và Bucher:

- Đừng đi. Hãy để hai người khác thay. Tốt hơn hết là đừng để cho Weber thấy mặt lần nữa.

- Schulte có ghi số đính bài của tôi không?

- Không thấy.

Lebenthal quả quyết:

- Không có ghi. Tôi đứng ở phía trước và để ý. Hắn quên.

Ba mươi tù nhân mới đứng bất động một lúc lâu trong bóng đêm lộng gió. Cuối cùng Sulzbacher lên tiếng:

- Trong lao xá còn chỗ không?

Người đứng bên cạnh hắn cất giọng khàn khàn:

- Nước, nước đâu! Ai có nước cho một chút.

https://thuviensach.vn

Có người mang tới nửa thùng thiếc nước. Toán tù mới đổ xô tới. Họ nghiêng thùng xuống, dùng tay vốc nước cho vào miệng. Có kẻ nằm dài ra chui vào kẽ hở để giành nước. Có tiếng rên rỉ. Nước đổ ra đất. Bất kể, họ cứ liếm nước trên mặt đất. Môi họ dính đầy đất cát, đen sậm lại.

Berger thấy Sulzbacher và Rosen không nhập bọn. Ông ta bảo:

- Gần nhà cầu có vòi nước. Chỉ chảy rỉ rả thôi nhưng các bạn đủ uống. Lấy một cái thùng tới đó đi.

Một trong những người tù mới nhe răng:

- Đi lấy nước để mấy người trộm phần ăn của tụi này hả?

Rosen xách thùng lên:

- Để tôi đi.

Sulzbacher cũng bảo:

- Tôi đi nữa.

Berger ngăn lại:

- Bạn cứ ở đây. Để Bucher cùng đi và chỉ đường cho.

Rồi quay sang đảm tù mới, ông ta nói tiếp:

- Tôi là trưởng phòng của lao xá, có bổn phận giữ trật tự. Rất mong các bạn hợp tác, bằng cứ rối loạn mãi chắc chắn sẽ không thể sống được lâu.

Không một ai trả lời. Chẳng biết họ có nghe thấy hay không. Một lúc sau, Sulzbacher hỏi:

- Ở trong còn chỗ không?

https://thuviensach.vn

- Chật kín rồi. Bọn này phải ngủ thay phiên nhau. Một vài người bắt buộc phải ở ngoài.

- Còn gì ăn đỡ đói không? Tụi tôi đã đi suốt ngày rồi.

- Mấy người khiêng đồ ăn đang đi lấy.

- Tên tôi là Sulzbacher. Đây có phải là trại thủ tiêu không?

- Không.

- Chắc vậy à?

- Chắc chớ.

- Cám ơn Thượng đế! Cũng không có phòng hơi ngạt?

- Không.

Sulzbacher lại lầm bầm:

- Cám ơn Thượng đế!

Ông lão Ahasver chen vào:

- Nhưng đừng tưởng đây là khách sạn. Các bạn từ đâu tới.

- Chúng tôi đã đi ròng rã năm ngày. Đi bộ. Tất cả ba ngàn người. Trại cũ được lệnh dẹp bỏ. Người nào đi không nổi đều bị bắn.

- Nhưng từ đâu?

- Từ Lohme.

Một số tù mới vẫn còn nằm dài trên đất. Một người rên rỉ:

https://thuviensach.vn

- Nước! Người đi lấy nước đâu rồi? Bộ nó ở đó uống cho no sao? Quân khốn kiếp!

Lebenthal hỏi hắn:

- Sao bạn không đi như anh ta?

Người tù vừa chửi rủa nhìn Lebenthal với ánh mắt vô hồn:

- Nước, làm ơn cho nước.

Ông lão Ahasver lại hỏi:

- Bạn từ Lohme tới?

- Phải.

- Có biết người nào tên Martin Schimmel ở đó không?

- Không.

- Còn một người tên Moritz Geweirz? Mũi bị đánh xẹp vào, đầu sóỏi.

Sulzbacher mệt mỏi đáp:

- Không.

- Biết Gedalje Gold không? Hắn chỉ còn một vành tai. Ở lao xá 12.

- Mười hai?

- Phải. Bốn năm trước.

- Trời!

https://thuviensach.vn

Sulzbacher vừa kêu lên vừa quay mặt đi - Câu hỏi quá trẻ con - Bốn năm. Tại sao không là một trăm năm?

509 nói xen vào:

- Thôi để anh bạn mới nghỉ. Đi xa mệt lắm.

Người tù già thì thầm với mình:

- Họ là bạn của tôi. Chỉ muốn biết số phận họ.

Bucher và Rosen khiêng thùng nước về. Có dấu xây xát trên người Rosen. Áo anh ta bị xé toạc tới vai. Bucher nói:

- Họ đánh nhau giành nước. Nhờ có Mahner nếu không thì loạn xà ngầu. Bây giờ họ đã xếp hàng có trật tự rồi. Mình cũng phải làm như thế ở đây, nếu không thì thùng nước lại đổ nữa.

Những người tù mới đứng lên. Berger ra lệnh:

- Tất cả đứng thành hàng! Mỗi người sẽ được phát một ít. Người nào không đứng trong hàng sẽ không có nước.

Đoàn tù mới lục tục vào hàng, chỉ có hai người chạy ùa tới. Cả hai đều bị đánh gục. Ahasver và 509 đem một số ca nhôm múc nước phân phối. Bucher bảo Rosen:

- Tụi mình thử đi chuyến nữa coi. Chắc không còn lộn xộn đâu.

Sulzbacher nói giọng vô hồn:

- Chúng tôi có tất cả ba ngàn người.

Toán tù khiêng thực phẩm về tới. Không có đồ ăn cho đoàn tù mới. Hỗn loạn diễn ra. Họ ấu đả nhau trước Khu A và B. Người Trưởng phòng ở đó

https://thuviensach.vn

không biết phải làm sao. Tại Khu D, Berger bình tĩnh nói với 509:

- Mình phải chia cho họ một ít.

- Chỉ có thể cho súp thôi. Không thể cho bánh mì. Bọn mình đã chịu đói lâu hơn họ.

- Được rồi. Nhường súp cho họ.

Và Berger nói với Sulzbacher:

- Nhà bếp không phát khẩu phần cho các bạn bữa nay. Nhưng chúng tôi sẽ nhường súp cho.

- Cám ơn ông

- Cái gì?

- Cám ơn.

Tù nhân cũ nhìn hắn với những cặp mắt ngạc nhiên. Từ lâu họ đã bỏ mất hai tiếng cám ơn.

Berger bình tĩnh lại:

- Có ai trong các bạn có thể đứng ra làm trật tự viên không?

- Có Rosen với hai người bên cạnh anh ta. Việc phân phối thức ăn bắt đầu. Rosen đứng canh chừng để ngăn chận những người tới hai lần. Một số tù cũ lên tiếng than phiền. Berger trấn an:

- Đây là mình chỉ cho mượn thôi. Mai họ trả lại.

Và quay sang Sulzbacher:

- Chúng tôi cần bánh mì vì đói lâu ngày rồi.

https://thuviensach.vn

- Cám ơn ông và các bạn. Ngày mai chúng tôi sẽ trả lại.

Sau mấy phút ăn uống qua loa cho đỡ đói, bọ bắt đầu lo chỗ ngủ. Hầu hết những người trong nhóm Lão Làng đều ở bên ngoài để nhường một ít chỗ cho tù mới. Ông lão Ahasver và thằng bé Karel cũng có mặt trong số này, kể cả con chó chăn cừu. Rosen, Sulzbacher và khoảng hơn mười tù nhân mới cùng ở ngoài với nhóm Lão Làng. Sulzbacher bực tức nói:

- Phiền quá.

- Có gì phiền đâu. Vả lại bạn đâu phải chịu hết trách nhiệm cho họ.

Trời nhuốm lạnh hơn. Từ trong lao xá thỉnh thoảng có tiếng rên rỉ và tiếng la hoảng của những người gặp ác mộng. Sulzbacher nói với 509:

- Cám ơn Trời! Thật là may mắn! Chúng tôi cứ tưởng bị giải tới một trại thủ tiêu.

509 chẳng trả lời. May mắn, hắn nghĩ thầm, có thể đúng.

Ông lão Ahasver lại bắt chuyện:

- Các anh đi đường ra sao?

- Chúng nó bắn bỏ những người đi không nổi. Chúng tôi có tất cả ba ngàn...

- Biết rồi, lúc nãy bạn đã nói tới mấy lần.

- Phải.

509 hỏi:

- Bạn có nhìn thấy gì không? Tình trạng bây giờ ra sao?

Sulzbacher suy nghĩ một lúc rồi uể oải đáp:

https://thuviensach.vn

- Hai đêm trước đây chúng tôi vẫn còn đủ nước. Về đồ ăn thì lúc có lúc không. Chúng tôi đông lắm.

Rosen chen vào:

- Anh quên nói có người cho bốn chai bia.

509 cố giấu vẻ sốt ruột:

- Tôi không hỏi chuyện đó. Tôi muốn biết xem các thành phố hiện nay ra sao, có bị tàn phá không?

- Chúng không cho bọn này đi qua thị trấn.

- Nhưng bạn có thấy gì không?

Sulzbacher nhìn 509:

- Chẳng thể nhìn thấy bao nhiêu khi đã đi không muốn nổi giữa lúc chúng bắn phía sau. Không gặp một chuyến xe lửa nào cả.

- Tại sao trại bị dẹp bỏ?

- Vì trận tuyến đã tới gần.

- Ủa, làm sao bạn biết? Nói mau đi? Lohme ở đâu? Có cách xa sông Rhin không?

Sulzbacher cố giữ mí mắt khỏi sụp xuống:

- Xa... năm mươi... bảy mươi cây... số... mai sẽ...

Đầu hắn gục xuống nhưng hắn cố nói:

- Mai sẽ... nói... buồn ngủ...

https://thuviensach.vn

Ông lão Ahasver nói vào:

- Tôi đã từng bị giam ở Lohme. Cách sông Rhin 70 cây số.

509 vừa lẩm bẩm vừa tính nhẩm:

- Bảy mươi... và cách chỗ này... hai trăm... hai trăm năm chực cây số.

Người tù già nhún vai:

- 509, anh cứ mãi nghĩ tới cây số thôi. Sao không nghĩ là bọn nó có thể đối phó với mình như các bạn mới tới này? Dẹp trại... giải tù đi nơi khác... Chừng đó mình sẽ ra sao? Bọn mình có còn ai cất bước nổi đâu?

Rosen nói như nằm mơ:

- Đi không nổi sẽ bị bắn bỏ.

Và hắn lại ngáy ngon. Những người còn thức đều im lặng. Họ quên mất sự thật có thể xảy ra đó. Bây giờ họ bỗng thấy sợ. 509 đăm chiêu nhìn lên những cụm mây bạc bay qua. Rồi hắn nhìn xuống những con đường trong thung lũng mập mờ dưới ánh trăng. Hắn hơi tiếc là đã đồng ý chia súp. Biết chừng đâu mình còn đi nổi. Nhưng đi nổi có giúp ích được gì không? Nhất là chỉ còn đủ sức đi trong vài phút? Hắn nói gần như để mình nghe:

- Biết đâu lần này chúng không bắn những người không đi nổi?

Người tù già nói giọng mỉa mai:

- Vậy sao? Nếu vậy, chúng sẽ cho mình thức ăn ngon, phát quần áo mới rồi vẫy tay chào từ giã.

509 nhìn Ahasver. Ông lão vẫn thản nhiên. Chẳng còn gì có thể làm cho ông ta sợ được nữa.

https://thuviensach.vn

Berger bỗng lên tiếng:

- Lebenthal tới.

Lebenthal ngồi xuống bên họ. 509 hỏi:

- C6 nghe được gì thêm không, Leo?

Leo gật đầu:

- Chúng nó đang có ý định thủ tiêu thật nhiều những tù mới. Người thư ký tóc đỏ đã mật báo với Lewinsky. Anh ta không biết họ sẽ thực hiện bằng cách nào, nhưng có lẽ chỉ trong nay mai. Rồi chúng sẽ phúc trình là những người đó chết trong lúc đi đường.

Một trong số những tù mới vùng dậy trong cơn mê ngủ, thét lên rồi ngã phịch xuống ngủ say, mồm há hốc.

- Chỉ có ý định thanh toán tù mới thôi hả?

- Lewinsky chỉ biết có bấy nhiêu. Nhưng hắn bảo mình phải đề phòng.

- Đúng vậy, cần phải đề phòng.

509 suy nghĩ một lát rồi tiếp:

- Nghĩa là bọn mình phải sập bẫy xuống, phải vậy không?

- Dĩ nhiên.

Meyer nói toạc ra:

- Nếu chúng ta cho mấy người tù mới biết, họ sẽ đề phòng. Và nếu bọn SS không tìm ra đủ số, chúng sẽ bắt bọn mình thay vào.

509 liếc nhìn Sulzbacher đang ngủ say, đầu tựa vào vai Berger.

https://thuviensach.vn

- Đúng vậy. Nhưng phải làm sao bây giờ?

Đó là một quyết định khó khăn. Meyer đã nói đúng. Họ im lặng thật lâu. Sau cùng, Meyer lên tiếng:

- Họ không liên can gì tới mình cả. Phải lo liệu cho mình trước.

Berger đưa tay dụi đôi mắt đỏ. 509 bấu chặt tay vào cánh áo. Ahasver quay nhìn Meyer, ánh trăng mờ ảo làm mắt người tù già chiếu sáng ra:

- Nếu họ không liên can gì tới mình thì mình cũng chẳng dại gì liên can tới ai.

Berger ngẩng đầu lên:

- Ông nói đúng.

Ahasver từ từ ngã người dựa vào tường. Cái đầu xương xẩu với đôi trũng mắt sâu hoắm của ông ta dường như đang nhìn thấy một cái gì mà mọi người không thể thấy. Berger thở dài:

- Mình cho hai người bạn mới này biết, họ sẽ thông báo cho những người kia. Chúng ta không thể làm gì hơn. Có biết chuyện gì sắp xảy ra đâu.

Karel vào trong từ lúc nãy bây giờ trở ra thông báo:

- Có một người mới chết.

509 đứng lên:

- Mình vào khiêng hắn ra. Ahasver, ông cũng vào luôn nằm chỗ đó ngủ một chút.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 12

Tù từ các lao xá Tiểu trại đứng thành hàng dài trên sân điểm danh. Đội trưởng Niemann nhún gót qua lại như người nhàn nhã. Hắn trạc độ ba mươi tuổi, mặt choắt, tai vểnh, cằm lẹm, tóc hoe màu cát. Hắn đeo một cặp kính không vành. Nếu không mặc quân phục, hắn có dáng vẻ của một gã thư ký quèn. Và đó cũng là sự thật trước khi hắn đầu quân vào SS.

T

Giọng hắn réo lanh lảnh:

- Đứng nghiêm! Tù mới, bước ra! Đứng hàng hai!

509 bảo nhỏ Sulzbacher:

- Hãy coi chừng!

Một dãy tù hàng đôi đứng trước Niemann. Hắn ra lệnh:

- Đau ốm và tàn tật bước qua bên phải!

Hai hàng tù lay động nhưng chẳng một ai bước ra. Họ đã có quá nhiều kinh nghiệm về chuyện này rồi.

- Mau lên! Ai cần khai bệnh hay băng bó, qua bên phải!

https://thuviensach.vn

Sau vài giây ngập ngừng, một số người bước sang bên phải. Niemann đi tới, hỏi người đứng đầu:

- Bệnh gì?

- Thưa Đội trưởng, chân sưng và tét một ngón.

- Còn người kia?

- Thưa Đội trưởng, bệnh sán khí.

Hắn tiếp tục hỏi rồi cho hai tù nhân lui về chỗ cũ. Đó là thủ đoạn để làm cho tù yên tâm. Và hắn đã thành công. Thêm một số tù khác bước sang bên phải. Niemann gật gù:

- Ai đau tim bước ra luôn! Không làm nổi được việc nặng nhưng còn vá được giày vớ cũng bước ra.

Thêm một số người nữa bước ra. Nhẩm đến đã có khoảng ba mươi người, Niemann thấy không cần thêm nữa. Tuy vậy, hắn vẫn bực tức những tù nhân không chịu mắc mưu. Hắn lại thét lanh lảnh:

- Bọn mày còn khỏe mạnh hả? Được rồi, để thử coi! Bên phải, quay! Chạy vòng sân!

Đám tù bắt đầu chạy. Thở hổn hển, họ chạy ngang qua những người bạn khai bệnh còn đứng nghiêm và mỗi người đều tự nhủ chưa chắc ai là kẻ sẽ thoát hiểm. Chắc chắn là có người đang chạy sẽ ngã quỵ xuống, và Niemann sẽ tức tốc cho vứt kẻ ấy vào đám tù khai bệnh.

Đám tù đã chạy tới vòng thứ sáu. Tất cả đều gần ngã quỵ, nhưng họ biết đây không phải là vấn đề thử sức khỏe mà chính là cuộc chạy trốn lưỡi hái của tử thần. Mặt ướt đẫm mồ hôi, mắt lờ đờ thảm hại - một thứ ánh mắt kinh hoàng chẳng một loài thú nào có được, chỉ trừ loài người...

https://thuviensach.vn

Tới bây giờ, đám tù khai bệnh lúc nãy mới nhận chân thực tế. Họ đâm ra hốt hoảng. Hai người trong bọn xông vào cùng chạy. Niemann kêu lên:

- Trở về chỗ!

Họ không nghe. Điếc vì sợ hãi, họ cứ cắm đầu chạy. Guốc gỗ sút ra, họ chạy với những bàn chân rướm máu. Niemann không rời mắt hai người tù ấy, nhưng vẫn để họ chạy. Rồi tới khi cả hai ngỡ là thoát nạn, hắn chờ họ chạy ngang tới, đưa chân ra khoèo khiến cả hai đều quỵ té. Họ cố chỗi dậy nhưng hai cú đá nặng nề tiếp theo khiến họ ngã sấp luôn. Với giọng lanh lảnh, Niemann ré lên:

- Đứng dậy mau! Trở về chỗ!

Hai người tù đành lủi thủi làm theo.

Suốt thời gian này, Niemann quay lưng về phía lao xá 22. Đoàn tù vẫn tiếp lục chạy vòng quanh. Thêm bốn người nữa ngã lăn, hai người bất tỉnh: một người mặc áo kỵ binh, người kia mặc áo lót đàn bà. Tên tù trật tự viên phát y phục đã bày ra trò đố. Trong số tù đang chạy, trên một chục người ăn mặc đủ kiểu trông như một đại hội trá hình.

509 để ý thấy Rosen vấp chân suýt ngã rồi từ từ bị vượt qua. Hắn biết chỉ vài giây nữa là Rosen sẽ kiệt sức và quỵ xuống. Có liên quan gì tới mình đâu, hắn nghĩ thế và nhủ thầm là chớ dại dột. Mỗi người phải tự xoay xở lấy. Một lần nữa, đoàn tù mới chạy ngang qua đám tù cũ. Rosen bây giờ đang lệt bệt ở sau cùng. Tự nhiên 509 nhìn sang Niemann. Lưng tên Đội trưởng vẫn còn quay lại phía các tù cũ. 509 nhìn quanh. Chẳng một trưởng phòng nào chú ý tới hắn. Mọi người đang nhìn vào hai ngươi tù bị Niemann đá lúc nãy. Thật gọn gàng, 509 với chụp vào tay Rosen trong lúc người tù này loạng choạng sắp té, kéo hắn vào và lẹ làng đẩy ra phía sau:

- Mau! Vượt qua hàng! Chui vào lao xá! Trốn mau!

https://thuviensach.vn

Hắn nghe hơi thở hổn hển của Rosen ở phía sau. Từ khóe mắt hắn nhìn thấy có gì cử động và tiếng thở hào hển không còn nghe thấy nữa. Niemann vẫn còn mải mê nhìn đoàn tù chạy. 509 hy vọng là Rosen hiểu ý hắn. Và nếu rủi ro bị bắt lại Rosen chắc sẽ chẳng khai gì bất lợi cho hắn. Niemann không hề đếm số tù, như thế là đỡ lo. 509 cảm thấy gối run rẩy và cổ họng khô đắng. Máu như dồn mạnh vào hai vành tai hắn.

Hắn cẩn thận quay nhìn Berger, vẫn bất động, Berger chăm chú theo dõi đoàn người chạy vòng quanh càng lúc càng có thêm người quỵ ngã. Tuy nhiên, sắc diện hơi biến đổi của ông ta cho thấy là mình đã biết hết rồi. Thình lình phía sau hắn, có tiếng thì thầm của Lebenthal:

- Hắn vào tới bên trong rồi.

Hai gối của 509 càng run mạnh hơn. Hắn phải tựa vào Bucher cho khỏi té.

Niemann tháo kính ra lau vì tròng kính đã mờ bởi chính nhiệt độ của hắn trong khi hừng chí theo dõi cuộc chạy đua với tử thần của đoàn tù. Luồng nhiệt lực đó hắn đã phát hiện lần đầu tiên vào năm 1934 khi hắn giết một người Do Thái. Thoạt đầu, hắn không có ý định giết nhưng chính luồng nhiệt lực ấy đã chi phối hắn. Đúng ra hắn chỉ là một kẻ nhút nhát, nhưng khi nhìn thấy người Do Thái kia bò lê trước hắn xin tha, hắn bỗng cảm thấy mình cũng là một cái gì, một nhân vật có quyền lực trong tay, một kẻ nắm quyền sinh sát... và hắn bổ vào sọ đầu trên đó có những sợi tóc nhuộm lưa thưa...

"Tất cả, đứng lại"!

Đoàn tù bị hành xác dường như không tin hắn. Họ ngỡ là sẽ bị bắt buộc chạy cho tới chết. Mặt đất và những người chung quanh họ đang đảo lộn quay cuồng. Họ tựa vào nhau để cố đứng. Niemann đeo kính vào và đột nhiên có vẻ gấp rút:

https://thuviensach.vn

- Đem mấy cái xác qua đây!

Đoàn tù nhìn hắn, chẳng hiểu ra sao vì trên sân chưa có người nào chết. Hắn vội vàng chữa lại:

- Mấy đứa sụm chân đó! Đem qua đây!

Vài phút sau, những kẻ mệt ngất bị đem chất đống lên nhau. Trong sự hỗn loạn đó, 509 chợt thấy Sulzbacher được vài người án ngữ phía trước đang đá vào xương ống chân của một người tù ngất lịm rồi khom người xuống vặn tai và giựt tóc của người này. Hắn xốc người nay lên nhưng anh ta lại sụm xuống. Tức bực, hắn đấm đá túi bụi vào gã tù bất tỉnh cho tới khi một trật tự viên tới xô hắn ra. Sulzbacher lại xông vào nhưng bị tên tù có chức phận nay đá bật ra vì tưởng rằng Sulzbacher có thù hằn gì với người tù bất tỉnh đó. Tên trật tự viên đuổi hắn:

- Đi chỗ khác! Đồ tạp chủng! Đằng nào rồi nó cũng chết.

Xe chở xác vừa lên tới. Máy xe nổ như tiếng đại liên. Những người bất tỉnh được chất lên. Một vài kẻ chỉ mới kiệt sức nhưng chưa ngất lịm cố vùng dậy chạy trốn nhưng không thoát. Niemann vội vàng ra lệnh:

- Những đứa không thuộc nhóm này, tan hàng! Tù khai bệnh đi theo xe!

Lập tức, những người tù may mắn chạy vào lao xá. Xe lăn bánh thật chậm để những tù nhân khai bệnh có thể kịp theo sau. Nieimann đi bên cạnh họ và bắt đầu đổi giọng dịu dàng:

- Vậy là mấy người sẽ không còn phiền muộn gì cả.

Trong khi đó, toán tù vừa nhập lao xá 22 băn khoăn. Có người hỏi 509:

- Họ đi đâu vậy?

- Chắc tới lao xá 40.

https://thuviensach.vn

- Để làm gì?

- Không biết.

Hắn không muốn nói ra điều mà tất cả tù nhân đều đã biết. Tại đó Niemann còn cả một thùng hơi ngạt và một ít thuốc chích chết người. Họ chỉ ở đó tới tối là chiếc xe chở xác lại tới nơi đưa thi thể họ về lò thiêu.

509 hỏi Sulzbacher:

- Sao lúc nãy bạn đánh người kia hoài vậy?

Sulzbacher nhìn vào mặt 509 nhưng không trả lời. Hắn nấc nghẹn như vừa nuốt phải một cụm bông gòn rồi tránh ra nơi khác. Rosen nói thay cho bạn:

- Người kia là em của anh ta.

Suizbacher nôn ra, chẳng có gì ngoài mật xanh.

- À, mày vẫn còn đây hả? Bộ tưởng quên rồi sao?

Handke đứng trước mặt 509, chậm chap nhìn từ đầu đến chân người tù. Lúc đó là giờ điểm danh tối. 509 không nói gì cả. Chỉ có điên mới dám chọc giận một đại diện lao xá. Im lặng bao giờ cũng tốt hơn. Hắn hy vọng là Handke tuy nói thế nhưng đã quên chuyện cũ hoặc chỉ nói để dằn mặt rồi thôi. Handke nhăn mặt:

- Sao?

Berger đáp giọng tự nhiên:

- Số đính bài đã bị ghi hôm đó rồi.

Handke quay phắt sang:

https://thuviensach.vn

- Thật không?

- Thưa, chính Đội trưởng Schulte tự tay ghi. Tôi thấy.

- Ghi trong bóng tối? Được, nếu vậy càng tốt.

Hắn vẫn lắc lư và nói tiếp:

- Để tao hỏi lại coi. Có buồn phiền gì không hả?

Không một ai trả lời. Hắn bảo:

- Thôi được. Lo ăn đi trước đã. Súp thôi. Tao sẽ đích thân tới đó, đồ tạp chủng! Nghiêm!

Bolte tới nơi. Cũng như thường lệ, hắn có vẻ hối hả. Suốt hai tiếng đồng hồ thua bài, hắn phải cố tìm cách gỡ nên chỉ nhìn qua số người chết rồi bỏ đi ngay. Handke vẫn còn ở lại. Hắn ra lệnh cho toán tù đi lấy thực phẩm xuống nhà bếp rồi bước chậm rãi ra phía hàng rào kẽm gai chia đôi Tiểu trại và các lao xá đàn bà. Hắn đứng đó nhìn qua bên kia một lúc lâu.

Berger bảo:

- Chúng mình vào trong. Chừa một người ở lại coi chừng hắn.

Sulzbacher tình nguyện:

- Để tôi.

- Hãy thông báo ngay khi hắn bỏ đi.

Nhóm Lão Làng vào cả bên trong. Tốt hơn hết là đừng để cho Handke thấy mặt. Berger bồn chồn:

- Mình nên làm gì bây giờ? Quân trâu chó đó chắc muốn kiếm chuyện.

https://thuviensach.vn

- Có thể là hắn sẽ lại quên. Dường như hắn khó chịu chuyện gì đó. Phải chi mình có rượu để làm hắn say khướt luôn.

Lebenthal nhổ nước miếng:

- Rượu! Làm sao có! Không thể có được!

509 nói:

- Có thể là hắn chỉ nói đùa.

Tuy nói vậy nhưng 509 không dám tin lời mình. Dầu sao thì đó cũng là chuyện thường xảy ra. Bọn SS toàn là những chuyên viên gây sự sợ hãi thường xuyên. Đã có lắm người vì quá sợ mà mất trí. Một vài kẻ đã điên loạn chạy bổ vào hàng rào điện, một số khác chết vì đứng tim.

Rosen tới gần, nói nhỏ với 509:

- Tôi còn một ít tiền đây. Bốn chục Marks. Bạn lấy cho hắn. Ở chỗ khác chúng tôi vẫn thường làm như vậy.

Hắn dúi những tờ giấy bạc vào tay 509. Tự nhiên 509 cầm lấy không hề ý thức là đang nhận tiền một kẻ khác.

- Chắc chắng tới đâu. Hắn cứ lấy tiền và vẫn kiếm chuyện.

- Hứa là sẽ hối lộ thêm.

- Nhưng lấy tiền ở đâu ra?

Berger góp ý:

- Lebenthal còn ít nhiều. Phải không, Leo?

- Có, tôi còn một ít. Chỉ sợ là sau khi thỏa mãn lần đầu, hắn cứ trở lại mỗi ngày đòi thêm cho tới lúc mình sạch túi. Chừng đó mình trở lại tình

https://thuviensach.vn

trạng cũ, chỉ khác hơn là chẳng còn tiền.

Tất cả đều im lặng. Không ai cho là lời nói của Lebenthal tàn nhẫn. Đó là sự thật. Vấn đề là có nên hy sinh công việc mua bán đổi chác của Lebenthal chỉ để lấy một đôi ngày trì hoãn cho 509 hay không. Chấp nhận như thế là nhóm Lão Làng sẽ còn ít thực phẩm hơn, rất ít đến nỗi có thể khiến cho một vài người quá yếu chết luôn. Thật ra, mọi người đều sẵn sàng hy sinh mọi thứ nếu sự hy sinh đó có thể thật sự cứu mạng cho 509, nhưng làm sao có thể biết được với tính tình hay thay đổi của tên tù đại diện lao xá. Kéo dài vài ngày sống sót riêng cho một người trong khi hàng chục sinh mạng khác lâm nguy là điều khó chấp nhân. Đó là quy luật bất thành văn của ngục tù trong mục đích duy trì sự sống còn. Tất cả đều hiểu rõ, nhưng trong trường hợp này, họ không muốn liều. Họ đang tìm một lối thoát chung.

Cuối cùng Bucher ngỏ ý một cách tuyệt vọng:

- Hay là mình giết chết tên chó má đó.

Ông lão Ahasver vẫn cứ sáng suốt:

- Bằng cách nào? Hắn khỏe gấp mười mình.

- Nếu tất cả chúng ta đều dùng chén...

Bucher không nói nữa. Hắn tự thấy dại dột.

Dầu cho giết Handke thì rồi sẽ có cả lô tù nhân bị treo cổ. Berger hỏi:

- Hắn còn đó không?

- Còn. Vẫn đứng một chỗ.

- Có thể là hắn sẽ quên.

https://thuviensach.vn

- Hắn bảo là chờ bọn mình ăn xong.

Một không khí im lặng chết chóc bao trùm. Một lúc sau, Rosen nói với 509:

- Bạn cứ biếu hắn 40 Marks. Đó là tiền của bạn. Tôi đã tặng bạn rồi. Của riêng tôi tặng riêng bạn, chẳng dính líu gì tới người khác.

Lebenthal tuyên bố:

- Đúng. Đúng lắm.

509 nhìn ra cửa. Hắn thấy hình dáng đen mờ của Handke in trên nền trời xám. Cách đó ít lâu, một cái gì tương tự như thế đã diễn ra... một cái đầu in trên nền trời, một đại họa. Hắn không nhớ rõ lúc nào. Hắn lại nhìn ra cửa không hiểu tại sao mình chẳng có quyết định nào cả. Một sức kình chống mờ ảo đang hình thành trong hắn. Đó là sức kình chống với quyết định lo lút cho Handke. Trước đây hắn có bao giờ nghĩ tới việc này đâu, chỉ toàn là sự sợ hãi.

Rosen thúc giục:

- Cứ ra gặp hắn. Đưa hết tiền cho hắn và hứa hẹn thêm.

509 do dự. Hắn không hiểu hắn nữa rồi. Hắn chỉ còn hiểu là hối lộ sẽ cũng chẳng có hiệu lực gì một khi Handke cố tình hủy diệt hắn. Chuyện đó đã xảy ra quá nhiều trong nhà tù. Chúng nó lấy tiên nhưng rồi lại hạ sát người lo lót để diệt khẩu. Nhưng một ngày sống sót cũng là một ngày sống sót... và biết đâu chỉ trong một ngày ấy thôi, nhiều biến đổi lớn sẽ xảy ra.

Thằng bé Karel nói lớn:

- Toán khiêng đồ ăn đã về tới.

Berger khuyến khích 509:

https://thuviensach.vn

- Cứ thử một lần đi. Nếu hắn trở lại đòi thêm mình dọa tố cáo hắn. Chúng ta có cả chục nhân chứng. Tất cả đều khai một lời. Mình chỉ còn có cách đó thôi.

Từ bên ngoài, Sulzbacher nói vọng vào:

- Hắn đang đi tới.

Tên đại diện hung ác đi vòng tới trước khu D, quát hỏi:

- Thằng khốn kiếp đâu rồi?

509 bước ra:

- Tôi đây.

- Tốt lắm. Tao sắp sửa ra tay đây. Từ giã bọn chúng đi. Chúng nó sẽ tìm ra mày sau. Có cả kèn trống linh đình.

Hắn nhăn nhó với thái độ khôi hài, tự cho mình đùa rất có duyên. Berger thúc nhẹ khuỷu vào người bạn. 509 bước tới.

- Tôi có thể nói với ông vài câu không?

- Nói với tao? Sao lạ vậy?

Handke đi về phía cửa ra. 509 bước theo. Từ phía sau, hắn nói vọng tới:

- Tôi có một ít tiền.

- Tiền? À hả? Bao nhiêu?

Hắn vừa hỏi vừa tiếp tục đi.

- 20 Marks.

https://thuviensach.vn

509 muốn nói bốn mươi nhưng sức kình chống trong người hắn đã ngăn cản lại. Hắn chỉ muốn mua sự sống bằng một nửa số tiền thôi.

- 20 Marks và hai xu nhỏ! Bỏ đi, con!

Hắn bước mau hơn. 509 cố bắt cho kịp:

- 20 Marks vẫn hơn là chẳng có gì.

- Cứt!

Thế là hết luôn cơ hội lo lót 40 Marks. 509 nhận ra là đã lầm. Một sự lầm lẫn hết cứu vãn. Hắn nghe đau nhói ở dạ dầy. Sức kinh chống ban nãy tan biến. Hắn nói mau:

- Tôi vẫn còn nhiều tiền hơn.

Handke dừng lại:

- A ha! Một nhà đại tư bản hả! Một nhà tư bản chết! Bao nhiêu?

509 hít một hơi thở thật sâu:

- 5.000 đồng quan Thụy Sĩ.

- Sao?

- 5.000 đồng quan Thụy Sĩ. Gởi tại một ngân hàng ở Zurich.

Handke bật cười:

- Bô mày tưởng nói vậy là tao tin ngay sao, thằng khố rách?

- Trước kia, tôi không phải là thằng khố rách.

https://thuviensach.vn

Trong một lúc khá lâu, Handke nhìn đăm đăm vào mặt người tù mà hắn không thể nào ưa nổi. 509 nói thật mau:

- Tòi sẽ chuyển một nửa khoản tiền ấy sang ông. Thủ tục rất đơn giản, chỉ một giấy chuyển ngân là món tiền sẽ về tay ông. Hai ngàn năm trăm đồng quan Thụy Sĩ không phải nhỏ.

Hắn nhìn vào khuôn mặt khó hiểu trước mắt rồi nói tiếp:

- Chiến tranh sắp kết thúc một ngày gần đây. Tiền bạc ở Thụy Sĩ có thể lấy ngay... Khi chúng ta bại trận.

Handke ngẩng đầu lên, giọng hắn thấp hơn:

- Thì ra thế. Bọn mày đang tính toán như thế, hả? Đừng tưởng bở! Sinh mạng tụi mày ở trong tay bọn tao. Cứ tưởng nói thế là xong sao? Tiền ký thác ở ngoại quốc bất hợp lệ... rồi sẽ bị điều tra, càng rắc rối cho mày thêm.

- Nhưng có 2.500 đồng quan Thụy Sĩ trong tay và chẳng có gì cả là chuyện không giống nhau...

- Đối với mày cũng thế. Đừng nói nữa!

Đột nhiên Handke tru tréo lên rồi xô mạnh vào người 509 làm hắn quỵ xuống.

509 từ từ đứng lên. Berger từ xa tới. Handke đi luôn, bóng hình gã chìm khuất trong màn đêm. Berger hỏi ngay:

- Sao? Chuyện gì?

- Hắn không chịu lấy tiền.

Berger đứng im. 509 chợt nhận ra trong tay Berger có một cây gậy. Hắn kể lại:

https://thuviensach.vn

- Tôi hứa sẽ dâng hắn nhiều hơn. Hắn không chịu. Có lẽ tôi đã sai lầm về một điều gì đó.

- Hắn không ưa bạn vì chuyện gì?

- Hắn không chịu nổi tôi. Bây giờ thì mọi việc đều như nhau. Tôi hứa sẽ chuyển nhượng cho hắn một số tiền ở Thụy Sĩ. Hai ngàn rưỡi đồng quan Thụy Sĩ mà hắn vẫn cứ thế.

Họ đã về tới lao xá. Họ chẳng cần tường thuật, mọi người cũng đã hiểu. Tất cả đều còn đứng nguyên chỗ cũ. Không một ai rời vị trí... nhưng dường như chung quanh 509 có một khoảng trống vô hình, một vòng rào cô lập... sự cô đơn của cái chết.

Rosen buột miệng:

- Khốn kiếp!

509 nhìn Rosen với ánh mắt hòa dịu rồi bảo Lebenthal:

- Cho tôi mượn cái đồng hồ.

Berger đưa ý kiến:

- Mình vào trong nghĩ xem có ý gì hay không?

- Chẳng còn gì đâu. Bây giờ chỉ còn đợi chờ thôi. Đưa đồng hồ cho tôi và cứ để tôi một mình.

Hắn ngồi đơn độc. Kim đồng hồ lòe xanh trong bóng tối. Hắn nghĩ thầm, ba mươi phút. Mười phút tới văn phòng, mười phút để báo cáo và ra lệnh, mười phút đi trở lại. Kim dài sẽ đi đúng nửa vòng... nửa vòng kim, một mạng sống.

https://thuviensach.vn

Bỗng nhiên hắn nghĩ tiếp, biết đâu có thể lâu hơn. Nếu Handke báo cáo về chuyện tiền Thụy Sĩ thì Khối Chính Trị bắt buộc phải can thiệp. Như vậy chúng sẽ làm mọi cách để lấy cho được tiền, trong thời gian này hắn không thể bị giết chết. Lúc nói chuyện đó với Handke, hắn không hề nghĩ tới điều này... chỉ có ý định khơi lòng tham của tên đại diện hung ác ấy thôi. Đúng là một dịp may, nhưng biết Handke có đề cập tới vấn đề ấy hay không.

Bucher lặng lẽ tới chỗ 509, hắn ngập ngừng:

- Còn một điếu thuốc đây. Berger gọi bạn vào trong hút.

Thuốc lá. Tốt lắm. Đó là điếu thuốc cuối cùng của Lewinsky tặng sau khi hắn vừa bị nhốt trong chuồng cọp ra. Chuồng cọp... bây giờ hắn nhớ ra rồi. Cái đầu in trên nền trời mà Handke gợi nhớ chính là cái đầu của tên Trại trưởng Weber. Weber, chính hắn là người gây ra mọi thứ.

Bucher giục:

- Thôi đi vào.

509 lắc đầu. Thuốc lá. Đó là món điểm tâm cuối cùng của tử tội. Hút xong một điếu thuốc mất bao lâu? Năm phút? Mười phút, nếu hút chậm? Một phần ba thời gian của nửa vòng kim dài trên mặt đồng hồ. Không được. Hắn còn những việc khác cần làm. Nhưng làm cái gì? Có gì để làm đâu? Miệng hắn bỗng nghe thèm thuốc một cách lạ lùng. Nhưng, nếu hút tức là tự nhìn nhận đã thua cuộc.

Hắn bỗng nổi giận:

- Đi đi! Mang điếu thuốc bẩn thỉu ấy đi đi!

Hắn lại nhớ tới cơn thèm thuốc tương tự. Đó là lần Neubauer hút xì-gà sau khi hắn và Bucher bị Weber đánh chết lên chết xuống. Lại cũng thằng Weber. Như thường lệ. Như nhiều năm qua...

https://thuviensach.vn

Hắn không muốn nghĩ tới Weber. Không muốn nghĩ tới lúc này. Hắn nhìn xuống đồng hồ. Năm phút đã đi qua. Hắn nhìn lên vòm trời. Đêm ẩm nhưng hiền dịu. Đây là dịp để cây cối đâm chồi nảy lộc. Đêm mùa Xuân. Mùa Xuân đầu tiên của hy vọng. Nhưng đây chỉ là một thứ hy vọng rách nát, tồi tàn, chỉ còn là cái bóng. Đúng ra, hắn không nên nói về chuyện bại trận, một cái gì khiến hắn nghĩ thế.

Trễ lắm rồi. Hắn đã nói với Handke. Nền trời như đen sậm hơn, bụi bẩn hơn, thấp xuống hơn với đầy đe dọa. 509 thở mệt nhọc. Hắn muốn bò ra xa, chúi đầu xuống đất để lẩn trốn, móc trái tim ra và cất giấu đi để cho nó vẫn còn đập nếu...

Mười bốn phút, có tiếng thì thầm buồn ngậy ở phía sau. Hắn đoán là ông lão Ahasver đang cầu kinh. Điệu kinh cầu này hắn đã từng nghe nhiều lần... những lời cầu nguyện cho kẻ chết, kinh Kaddish. Hắn nói vọng ra sau:

- Tôi chưa chết, cụ ơi! Đừng đọc nữa!

Tiếng thì thầm đâu rồi? Sao không còn nghe thấy nữa? Từ từ, 509 đưa bàn tay lên và từ từ mở ra thận trọng như người đang nắm giữ một viên kim cương sợ nó bỗng biến thành than đá. Hắn cố thở thêm vài hơi nữa trước khi nhìn vào đường chỉ tay mờ mờ của mệnh số.

Ba mươi lăm phút trôi qua. Ba mươi lăm phút rồi sao? Thế là hơn năm phút, năm phút tuyệt vời, năm phút tối quan trọng. Nhưng có lẽ đó là năm phút để báo cáo tới khối chính trị... hoặc Handke tự cho mình thêm chút thì giờ.

Thêm bảy phút nữa trôi đi. 509 ngồi yên. Hắn thở và nhận ra còn đang thở. Không có một tiếng động nào cả. Không có tiếng bước chân, không có tiếng xiềng xích, không có lời quát tháo. Nền trời vẫn còn đó, dường như cao hơn. Trên đó chẳng có bóng dáng một đám mây nào đi đưa tang cả.

https://thuviensach.vn

Hai mươi phút rồi ba mươi phút. Phía sau hắn có tiếng người thở ra nhẹ nhõm. Bầu trời sáng hơn lên. Có tiếng dội từ xa của nhịp tim, tiếng phần phật của mạch máu, và hơn thế nữa, tiếng dội rền vang trong tiếng dội rồi tia lửa - chưa chịu tắt - ngún cháy và bừng sáng mãnh liệt hơn trước kia. Bàn tay trái yếu ớt buông chiếc đồng hồ rơi xuống.

- Có thể...

Phía sau hắn, Lebenthal vừa lẩm bẩm bao nhiêu đó rồi ngưng lại với sự sợ hãi pha lẫn lòng mê tín.

Thời gian đột nhiên như không còn kéo dài ra mà tan chảy. Tan chảy đi mọi hướng. Thời gian... như giòng nước đổ xuống triền đồi. 509 chẳng hề giựt mình khi bàn tay Berger thò lấy chiếc đồng hồ

- Một giờ mười phút. Hôm nay nhất định không có gì xảy ra. Rất có thể là chẳng bao giờ nữa đâu, 509. Chắc hắn đã suy nghĩ kỹ.

Rosen đầy tin tưởng:

- Đúng vậy.

509 bỗng hỏi một câu ngoài đề:

- Leo, tối nay bọn gái điếm có đi qua không?

Lebenthal không giấu được ngạc nhiên:

- Bạn lại nhớ tới chuyện dạ dầy à?

- Phải.

Vậy chớ nghĩ tới gì bây giờ? 509 tự hỏi. Hắn tiết lộ:

https://thuviensach.vn

- Chúng ta còn khá nhiều tiền. Tôi chỉ đề nghị biếu Handke 20 Marks thôi.

Lebenthal sửng sốt:

- Sao chỉ có 20 Marks?

- Hai mươi hay bốn mươi cũng vậy thôi. Nếu muốn thì hắn lấy, chỉ có thế.

- Nhưng nếu đêm mai hắn lại tới?

- Nếu có tới hắn sẽ lấy 20 Marks. Nếu hắn báo cáo thì bọn SS tới. Trong trường hợp đó tôi đâu còn cần tiền nữa.

Rosen quả quyết:

- Hắn không báo cáo đâu. Chắc chắn mà. Hắn sẽ nhận tiền.

Lebenthal cảm thấy dễ chịu:

- Bạn cứ giữ số tiền đó. Tôi còn khá đủ cho đêm nay.

Và thấy 509 đang làm một cử chỉ không tán thành, hắn gằn giọng nói tiếp:

- Tôi không lấy mà. Còn tiền đây. Thôi vào đi. Để tôi lo.

509 từ từ đứng lên. Từ lúc ngồi xuống cho tới bây giờ hắn có cảm tưởng là không bao giờ còn đứng lên nổi nữa, làm như gân xương hắn đã tan chảy thành keo. Hắn cử động tay chân. Berger theo sau hắn. Họ im lặng một lúc lâu rồi 509 lên tiếng trước:

- Ephraim, con người có cách nào thoát khỏi vĩnh viễn sự sợ hãi không?

- Bi quan đến thế sao?

https://thuviensach.vn

- Bi quan chớ. Hơn bao giờ hết.

- Có lẽ tại vì bạn sinh động hơn.

- Bạn tin như vậy à?

- Phải. Bởi vì tất cả chúng ta đều đã thay đổi.

- Rất có thể. Nhưng trong cuộc sống làm thế nào để thoát khỏi những điều sợ hãi?

- Khó lắm. Nhưng với chuyện vừa xảy ra thì được. Đây là một sự sợ hãi cảm nhận với lý do. Còn sự sợ hãi kia - một sự sợ hãi dai dẵng, cái sợ trong ngục tù - thì tôi không biết. Hiện thời mình chỉ nên nghĩ tới ngày mai. Ngày mai và thằng Handke.

509 nhìn thẳng tới trước:

- Nhưng đó là điều tôi không muốn nghĩ tới.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 13

Berger đang trên đường đi tới lò thiêu. Bên cạnh ông ta còn có một nhóm sáu người tù. Ông từng biết một trong số ấy. Đó là luật sư Mosse. Năm 1932, ông đã từng biện hộ cho hai nhân vật Quốc Xã liên can tới một vụ sát nhân. Hai nhân vật này được Tòa tha bổng, nhưng sau khi đảng Quốc Xã cầm quyền, luật sư Mosse bị ném vào trại tập trung. Từ ngày ông ta tới Tiểu trại, Berger chưa gặp mặt. Berger nhận ra Mosse vì ông ta đeo kính một tròng. Mosse không cần tới tròng kính thứ hai bởi chỉ còn một mắt. Năm 1933, con mắt kia bị châm lửa như một cách trả công cho những lời biện hộ.

B

Berger hỏi nhưng chẳng máy môi:

- Đi đâu?

- Tới lò thiêu. Làm việc.

Nhỏm người vượt qua. Bây giờ Berger lại nhận ra một người nữa: Brede, một nhân vật của đảng Dân chủ Xã hội. Ông ta chợt nghĩ tới, cả sáu người đều là chính trị phạm. Cùng đi với họ là một trật tự viên mang dấu hiệu xanh của loại tù thường phạm. Tên này đang huýt sáo một điệu nhạc sân khấu. Vừa nhận ra điệu nhạc, Berger nhớ ngay tới lời ca: Vĩnh biệt người em bé nhỏ...

https://thuviensach.vn

Người tù bác sĩ đi chầm chậm, thở không khí trong lành của ban mai. Mỗi lần đi như thế này ngang qua trại lao tác ông ta đều có cảm tưởng của một kẻ nhàn du trong công viên. Năm phút nữa là tới bờ tường bao quanh lò thiêu xác. Năm phút sống trong gió và nắng sớm.

Nhóm tù sáu người đã khuất bên trong cổng. Dường như có gì lạ trong việc đem tù mới tới làm việc tại lò thiêu. Từ trước tới nay, toán tù làm việc lại đây được hưởng một quy chế đặc biệt hơn. Họ được cho ăn uống đầy đủ và tương đối có đôi chút tự do. Nhưng chỉ sau vài tháng là họ bị thay thế và đưa đi nơi khác thủ tiêu... Toán mới đến làm việc vừa được hai tháng nên chuyện có người ngoài tới phụ lực là một điều lạ. Berger là trường hợp duy nhất. Thoạt tiên, ông ta được gởi tới để tiếp tay trong vài ngày nhưng người tù y sĩ tiền nhiệm chết đi nên ông ta phải thay thế luôn. Do đó, Berger không ở chung một chỗ riêng biệt của toán, cũng không được hưởng khẩu phần đầy đủ hơn những tù nhân khác. Và cũng vì thế mà ông ta hy vọng sẽ không bị đưa đi thủ tiêu sau vài tháng làm việc. Nhưng đó chỉ là hy vọng suông.

Berger vừa vào cổng đã thấy sáu người kia đang đứng hàng một trên sân, không xa mấy với giảo hình đài. Tất cả đều cố gắng tránh nhìn vào đó. Sắc diện của Mosse đã thay đổi. Con mắt còn lại của ông ta nhìn Berger với tất cả lo lắng trong khi Brede cúi gầm mặt xuống.

Tên tù trật tự viên nhìn thấy Berger:

- Làm gì ở đây?

- Kiểm soát răng.

- Thợ nhổ răng hả? Vậy thì đứng riêng ra! Mấy người kia, đứng yên!

Sáu người cố đứng yên. Berger đi qua trước mặt họ, nghe Mosse thì thầm nhưng không rõ nói gì. Ông ta không dám dừng lại.

https://thuviensach.vn

Hầm thiêu xác có một đường dốc chúi nghiêng, thây người được ném vào đó cho chùi tuột vào hầm. Bên cạnh là nơi kiểm xác. Người chết bị lột hết quần áo, vô sổ tên họ và số đính bài trước khi bi lục soát răng.

Phần việc của Berger là lập giấy khai tử và nhổ răng vàng của kẻ chết. Người tiền nhiệm của ông ta là một nha sĩ đã chết vì máu bị nhiễm độc.

Trật tự viên của hầm xác là Dreyer. Hắn vào sau Berger mấy phút.

- Bắt đầu đi!

Hắn nói trổng và ngồi vào một chiếc bàn nhỏ.

Ngoài Berger còn có bốn tù nhân khác của toán hỏa táng. Họ đang đứng gần mé dốc chùi. Xác chết đầu tiên chùi xuống như một cái bao tải lớn. Toán hỏa táng lôi cái xác vào giữa phòng, lột hết y phục ra. Drever ghi số đính bài và hỏi:

- Có nhẫn không?

- Không có.

- Răng?

Hắn chiếu đèn bấm vào miệng hé mở của xác chết. Khóe miệng của người tù này còn đọng vết máu khô. Berger báo cáo:

- Có một cái răng vàng bên phải.

- Tốt. Nhổ ra đi!

Berger quỳ xuống bên cạnh đầu xác chết đang được một người tù giữ chặt trong khi các tù nhân kia lo lột quần áo của cái xác thứ hai. Nhiều xác chết khác được đẩy xuống chồng chất lên nhau. Một xác chết chùi xuống với hai chân đi trước nên dừng đứng lại, dựa ngửa vào đường dốc, mắt mở

https://thuviensach.vn

trừng trừng, mồm hả hốc. Cái xác giữ thế đứng như thế được một lúc thì bị mấy cái xác khác đâm bổ vào, trong số này có thi thể một phụ nữ tóc dài. Tóc người đàn bà phủ lên mặt thây người đứng. Cuối cùng, dường như quá mệt vì phải gánh quá nhiều sự chết chóc trên vai, cái xác đứng trật nghiêng qua và trợt nhào. Dreyer nhăn mặt, thè lưỡi liếm môi.

Trong thời gian đó, Berger đã dùng kềm lấy được cái răng vàng ra và đặt vào một trong hai cái hộp ở gần đó. Chiếc hộp thứ hai dùng để đựng nhẫn. Dreyer vào sổ chiếc răng.

- Nghiêm!

Một người tù bỗng hô lớn và tất cả năm người đều đứng nghiêm. Đội trưởng Schulte bước vào:

- Tiếp tục đi!

Hắn ngồi xuống trên một chiếc ghế cạnh bàn giấy, nhìn đống xác tù rồi chỉ vào một người trong toán thiêu xác:

- Ở ngoài có tới tám đứa ném xác. Nhiều quá. Gọi bốn đứa xuống đây để tiếp tay! Tên này ra gọi.

Berger đã tháo ra được một chiếc nhẫn trong ngón tay một xác chết khác và bỏ vào hộp thứ hai trong khi Dreyer vào sổ. Xác này đã mất hết cả răng. Schulte ngáp dài.

Theo nội quy thì các thây tù đưa tới lò thiêu phải được mổ ra, ghi lý do cái chết... nhưng chẳng ai bận tâm áp dụng các điều lệ đó. Bác sĩ của trại lâu lâu mới tới một lần và chẳng bao giờ nhìn tới thây người. Do đó, các tù nhân chết đều được ghi với lý do: đau tim. Westhof cũng thế. Hắn chết vì bịnh tim.

https://thuviensach.vn

Các thi thể trần truồng được đặt sát bên cạnh một mặt bàn kéo. Hai tù nhân tại lò thiêu ở từng trên sẽ kéo mặt bàn lên mỗi khi trong lò trống chỗ.

Người tù đi ra ngoài bây giờ trở vào với bốn người tù khác, trong số này có Mosse và Brede. Schulte quát bảo:

- Lột hết quần áo mấy cái xác ra. Quần áo của trại để một bên. Quần áo cá nhân để một bên, giày để riêng ra, làm đi!

Schulte là thanh niên hai mươi ba tuổi, da đen xạm, mắt xám. Hắn là đoàn viên kỳ cựu của tổ chức Thanh Niên Hitler từ trước ngày cướp chánh quyền và chính tổ chức này đã đào luyện hắn thành con người khác. Hắn đã từng được giáo huấn là trên thế giới này có hạng Siêu nhân và hạng Tiện nhân. Thuyết kỳ thị chủng tộc và giáo điều của Đảng là Thánh kinh của hắn.

Hắn là đứa con tốt nhưng hắn không ngần ngại tố cáo nếu cha hắn có hành vi chống Đảng. Đối với hắn, Đảng là tối thượng... ngoài ra chẳng còn gì khác. Tù nhân là kẻ thù của Đảng và của quốc gia nên không bao giờ đảng được đối xử nhân đạo.

Chúng còn hạ cấp hơn thú vật. Giết chúng nó cũng như giết một con trùng. Schulte không hề có một chút mặc cảm nào. Hắn vẫn ngủ ngon và nếu có hối tiếc chính là điều không được gởi ra mặt trận. Hắn là một người bạn đáng tin cậy, yêu thơ, mê nhạc nhưng đồng thời cũng khẳng định rằng chỉ có tra tấn mới lấy được lời khai của tù nhân, bởi vì những kẻ thù của Đảng bao giờ cũng nói dối.

Hắn đã từng giết chết sáu người - trong số này có hai người phải chết từ từ vì hắn muốn biết thêm đồng lõa - và chỉ coi đó là chuyện quá bình thường. Hắn đang say mê con gái của một Nghị viên Hội đồng Tỉnh. Những lúc rỗi rảnh, hắn thường ca hát, giọng kim của hắn cũng dễ nghe.

https://thuviensach.vn

Mấy cái xác cuối cùng đã được chồng lên mặt bàn kéo. Mosse có vẻ vui vui. Hắn mỉm cười với Berger. Nỗi lo sợ lúc nãy bây giờ đã biến mất. Ông ta sợ bị xử treo nhưng bây giờ thấy được sai bảo nên vững dạ và cố làm một cách hăng hái để tỏ thiện chí.

Cửa mở ra, Weber bước vào:

- Nghiêm!

Tất cả đều đứng nghiêm. Hắn bước tới bàn giấy. Giày hắn bóng lưởng. Hắn rất chú trọng đến việc chọn giày, gần như là một say mê. Hắn rũ tro điếu thuốc lên đống thây tù và hỏi Schulte:

- Xong cả chưa?

- Thưa Trại trưởng, đã vào sổ tất cả rồi.

Weber nhìn vào hai hộp đựng vàng. Hắn lấy cái mề đai từ trong hộp ra:

- Cái gì đây?

- Thưa Trại trưởng, mề đay của Thánh Christophorus, mề đay ban phước lành.

Weber nhíu mày, trả miếng vàng vào hộp:

- Mấy đứa ở trên mới xuống đâu?

Bốn người trong bọn Mosse bước tới. Cánh cửa lại mở ra và Đội trưởng Steinbrenner vào với hai người tù cũng trong toán Mosse. Weber bảo hai người tù mới vào:

- Đứng chung với mấy thằng kia! Mấy đứa khác lên từng trên!

https://thuviensach.vn

Toán tù chuyên việc hỏa táng biến ngay. Berger đi theo họ. Weber lườm sáu người tù còn lại:

- Không phải đứng đó, lại chỗ mấy cái mốc!

Từ trên trần căn phòng, bốn cái móc to lớn buông lủng lẳng gần chỗ dốc chùi xác. Tất cả đều cao cách đầu người đứng khoảng sáu phân. Trong góc phòng bên phải là một cái ghế đẩu ba chân, bên cạnh đó là một chùm thòng lọng có móc sắt ở đầu dây.

Với chân trái, Weber đẩy chiếc ghế đẩu tới trước một người tù:

- Đứng lên trên!

Người tù run rẩy bước lên đứng trên mặt ghế. Weber nhìn đống dây thòng lọng rồi quay sang Steinbrenner:

- Nào, cho trình diễn đi! Để xem tài nghệ chứ ra sao.

Berger làm như đang tiếp tay chất hai cái xác lên trên cáng sắt, trong số có thi thể một phụ nữ tóc ngắn và một người đàn ông trông như làm bằng một loại sáp bẩn thỉu. Berger nhấc vai cái xác người đàn bà lên và nhét tóc xuống dưới để khi bị đẩy vào lò, tóc sẽ không bị gió lửa làm bốc cháy và hất ngược ra có thể làm phỏng tay mình và những người kia. Kể ra cũng hơi lạ là mấy lúc sau này, bọn SS không còn cắt tóc của những xác tù để giữ lại. Có thể chúng cho là chẳng đáng phí công vì trong trại chẳng còn bao nhiêu nữ tù nhàn. Ông ta bảo mấy người tù bên cạnh:

- Sẵn sàng rồi.

Họ mở cửa lò. Hơi lửa nóng rực phà ra. Họ đẩy hai chiếc cáng sắt lăn vào. Một người hô lớn:

- Đóng cửa lại! Mau lên!

https://thuviensach.vn

Hai cánh cửa lò nặng nề đóng sầm lại nhưng một cánh bỗng bật ra. Berger thoáng thấy người đàn bà rướn mình lên như vừa tỉnh giấc. Tóc người tù đàn bà cháy bùng lên như một vầng hào quang, rồi cánh cửa lúc nãy bị kẹt bởi một miếng xương ập mạnh vào lần cuối.

- Cái gì vậy? Bộ còn sống hả?

Người tù vừa lên tiếng vẫn còn đầy sợ hãi. Từ trước tới nay, anh ta chỉ có phận sự lột y phục của xác chết thôi.

- Không phải đâu. Tại sức nóng làm họ chuyển động.

Berger trả lời với giọng khàn nghẹt. Hơi lửa đã làm cổ ông ta khô lại. Một tù nhân khỏe mạnh của toán hỏa táng vừa tới nói thêm:

- Đôi khi họ còn khiêu vũ nữa. Ủa, mấy con ma dưới hầm lên đây chi vậy?

- Tụi này bị đuổi lên.

Người tù khỏe mạnh bật cười:

- Để làm gì? Để đút vào lò hả?

Berger đáp:

- Ở dưới có người.

Tên tù vạm vỡ ngưng cười:

- Sao? Có người mới à? Họ làm gì?

- Không rõ. Sáu người mới tất cả.

Người tù khỏe mạnh nhìn sững Berger:

https://thuviensach.vn

- Vô lý! Tụi này mới làm việc có hai tháng mà, chẳng lẽ lại bị thay. Không có quyền làm vậy. Có chắc không?

- Biết đâu. Họ bảo như thế.

- Bạn không biết à? Đâu thử tìm hiểu coi.

- Được rồi, nhưng bạn còn bánh mì không? Hay món gì khác cũng được. Tôi sẽ điều tra giúp cho.

Người tù nhân mất tự tin lấy một khúc bánh mì trong túi áo ra bẻ làm hai và đưa miếng bánh nhỏ hơn cho Berger:

- Đây. Bạn cố tìm cho biết chắc.

Berger bước trở ra. Có người chạm vào vai ông ta. Đó là tên tù trật tự viên đã áp giải Mosse và Brede cùng bốn người kia tới đây.

- Thợ nhổ răng hả?

- Phải.

- Xuống dưới đi. Có một cái răng phải lấy ra.

Mặt tên tù trật tự tái xanh, mồ hôi nhễ nhại. Hắn dựa người vào tường. Berger nháy mắt với người tù vừa cho bánh. Hắn theo ông ta tới lối ra ra.

- Biết chắc rồi. Họ không thay các bạn đâu. Tất cả đều chết.

- Chắc hả?

- Chắc chớ. Nếu không tôi xuống dưới làm gì?

Người tù toán cũ thở ra nhẹ nhõm. Hắn bảo Berger:

- Trả miếng bánh lại đây. Cám ơn Chúa.

https://thuviensach.vn

Breger giữ chặt túi áo:

- Đâu được.

- Đồ ngu! Đưa miếng bánh kia lại đây! Tôi đổi cho miếng lớn hơn.

Lấy bánh xong, Berger đi xuống hầm. Steinbrenner và Weber không còn ở đó, chỉ có Shulte và Dreyer. Trên bốn cái móc sắt ở trần hầm, bốn người đang bị treo lủng lẳng, trong số này có Mosse vẫn còn đeo kính. Brede và một người nữa đang nằm chết trên sàn xi măng. Schulte bảo Berger:

- Đem tên này xuống! Hắn có răng vàng.

Berger cố làm theo nhưng không được, phải nhờ Dreyer tiếp tay. Cái xác bị treo rơi xuống như bao cát. Người chết có một cái răng cửa bằng vàng. Berger nhổ chiếc răng ra, bỏ vào hộp. Dreyer ghi vào sổ. Schulte bảo:

- Coi mấy tên kia có gì không?

Berger khám hai thây người dưới đất trong khi tên trật tự viên chiếu đèn:

- Chẳng có vàng. Chỉ có một cái răng bằng bạc và xi măng.

- Không dùng được. Còn mấy tên bị treo, soát lại xem.

Berger cố tháo Mossse xuống nhưng không nổi. Schulte quát:

- Khoan! Cứ để như thế dễ thấy hơn.

Berger đẩy cái lưỡi sưng phồng của Mosse qua một bên. Con mắt lồi ra của Mosse đang ở ngay sát mặt ông ta. Từ khóe mắt tiết ra một chất nhờn làm ướt một bên má. Tên trật tự viên đứng cạnh Berger và Schulte cũng vừa bước tới. Hơi thở của tên Đội trưởng Đức phà vào gáy ông ta, nặng mùi rượu bạc hà.

https://thuviensach.vn

- Chẳng có gì. Cái xác kế bên!

Cái xác kế tiếp đã bị rụng gần hết răng trong một vụ tra trấn, chỉ còn hai cái làm bằng bạc hợp chất. Hơi thở của Schulte vẫn còn ở sau gáy Berger - hơi thở của một gã Quốc Xã vô tư đang thi hành phận sự tìm vàng trong miệng của những kẻ vừa bị sát hại. Bỗng nhiên, Berger cảm thấy không thể chịu đựng nổi hơi thở đó. Ông ta nghĩ, làm như đang tìm trứng trong một tổ chim.

- Thôi, chẳng có gì.

Hắn tuyên bố với vẻ thất vọng, cầm lấy danh sách và hai hộp đựng vàng lên, hắn chỉ vào chỗ sáu thây tù:

- Đem bọn chúng lên trên và rửa sạch chỗ này.

Người thẳng cứng và linh hoạt, hắn đi ra. Berger bắt đầu lột y phục của Brede. Chẳng một chút khó khăn. Họ mới chết nên thân thể vẫn còn dịu. Dreyer đốt một điếu thuốc. Hắn biết là Schulte không quay lại. Berger bảo:

- Còn quên cặp kính.

- Cái gì?

Berger chỉ tay vào Mosse. Dreyer bước tới trong khi người bác sĩ tháo gọng kính ra khỏi mặt xác người tù luật sư. Có lẽ Steinbrenner đã cố ý đùa khi cho treo Mosse vẫn còn đeo kính.

Tên trật tự viên nói:

- Mặt kính còn tốt nhưng chỉ có một tròng thì xài gì được?

- Gọng kính rất tốt.

Dreyer khom mình sát xuống:

https://thuviensach.vn

- Gọng kền. Chẳng có giá trị gì.

Berger cãi:

- Không phải kền đâu. Bạch kim đó.

- Cái gì?

- Bạch kim.

Tên trật tự viên cầm lấy gọng kính:

- Vàng trắng à? Chắc không?

- Chắc chắn. Nếu chùi rửa sạch ông sẽ biết ngay.

Dreyer chùi gọng kính vào lòng bàn tay:

- Cũng có giá đây.

- Đúng thế.

- Vậy mình vào sổ.

- Đội trưởng Schulte đã đem sổ sách đi rồi.

- Tôi có thể theo gọi lại.

Berger vẫn nhìn Dreyer:

- Đội trưởng Schulte không để ý tới hoặc coi như vô giá trị. Có thể là chẳng đáng bao nhiêu. Biết chừng đâu chỉ là kền.

Dreyer ngẩng đầu lên. Berger tiếp:

- Đồ kền thì chẳng có giá trị gì. Ném bỏ là xong.

https://thuviensach.vn

Drever đặt gọng kính lên bàn:

- Thôi lo dọn dẹp chỗ này đi!

- Một mình tôi làm không xuể đâu. Họ nặng lắm.

- Lên trên gọi thêm hai tên nữa.

Berger đi một lúc rồi trở lại với hai tù nhân khác. Bây giờ xác Mosse đã trần truồng. Móng tay của ông ta đều bị dập gãy còn dính vôi tường. Trong khi bị siết nghẹt, ông ta đã giẫy giụa và bấu víu vào tường. Hàng trăm người bị treo cổ trước ông ta đã cào cấu vào tường làm thủng nhiều lỗ nhỏ.

Berger để riêng áo quần và giày của Mosse ra rồi liếc nhìn lên bàn Dreyer. Cái gọng kính đã biến mất, cũng không có trên đống đồ vô dụng sắp vứt đi của tù nhân. Hắn làm như đang bận rộn và không ngước mặt lên.

- Tiếng gì vậy?

Ruth hỏi và Bucher lắng nghe:

- Tiếng chim hót. Chắc là họa mi.

- Họa mi sao?

- Không có loại chim nào hót sớm trong năm như họa mi. Anh đã biết thế hồi còn nhỏ.

Họ đang ngồi thu hình mỗi người một bên bờ rào kẽm gai ngăn đôi Tiểu trại và trại phụ nữ. Lúc đó, Tiểu trại đã tràn ngập, mọi người nằm ngồi tràn lan. Bọn lính canh cũng đã rời chòi gác đợi người đến thay.

Mặt trời đang từ từ lặn xuống, chiếu ánh đỏ trên các cửa sổ của những ngôi nhà thành phố. Cả một con đường chưa bị bom tàn phá phản chiếu nắng chiều trông như đang bốc cháy. Mặt sông soi rọi nền trời.

https://thuviensach.vn

- Nó hót ở đâu?

- Đằng kia. Chỗ mấy cây tòng.

Ruth Holland cố nhìn xuyên qua rào kẽm gai. Đằng kia là đồng cỏ, ruộng vườn, cây cối, một nông trại lợp rơm, xa hơn nữa là một ngôi nhà trắng toát có khu vườn nhỏ trên ngọn đồi.

Bucher nhìn người yêu. Ánh mặt trời làm cho khuôn mặt xương xẩu của Ruth duyên dáng hơn đôi chút. Hắn lấy một mẩu bánh mì trong túi ra:

- Đây nè, Ruth! Của Berger đưa bảo đem cho em. Ông ấy mới đánh đổi được ở lò thiêu.

Hắn khéo léo ném mẩu bánh xuyên qua hai hàng kẽm gai. Mặt Ruth như co lại. Mẩu bánh rơi bên cạnh cô ta. Một lúc lâu như cố gắng lắm, Ruth mới lên tiếng nổi:

- Đó là phần của anh.

- Không. Anh đã có phần rồi.

Người tù phụ nữ nói như nghẹn:

- Anh cứ nói thế.

- Thật mà. Anh thề không nói dối.

Và nhìn những ngón tay của người yêu đang vói lần tới chỗ bánh rơi, hắn nói tiếp:

- Ăn từ từ thôi để còn được lâu.

Ruth gật đầu và bắt đầu nhai.

https://thuviensach.vn

- Em đã quen với thói ăn chậm rồi. Vừa mới mất thêm một cái răng. Tự nhiên nó sút ra, không đau đớn gì cả. Thế là sáu cái.

- Nếu không đau đớn thì không thành vấn đề. Bên anh có người đau răng, sưng phù cả miệng lên. Anh ta rên rỉ cho tới lúc chết.

- Cứ cái đà này thì em chẳng còn một cái răng nào cả.

- Mình sẽ làm răng giả. Lebenthal cũng gắn răng giả.

- Em không muốn mang răng giả.

- Có sao đâu? Hàng vạn người đeo răng giả, có gì đâu!

- Chúng nó đâu thèm làm răng cho.

- Ở đây thì không được. Anh nói là chuyện về sau. Còn nhiều loại răng giả đẹp hơn của Lebenthal. Của hắn đã cũ gần hai mươi năm rồi. Bây giờ người ta làm đẹp hơn nhiều, nhìn kỹ cũng không biết, đẹp và chắc hơn răng thật.

Ruth ăn xong, quay nhìn Bucher:

- Josef, anh có tin thật là chúng mình ra khỏi nơi này không?

- Tin chớ. Tuyệt đối tin. 509 cũng tin như thế. Tất cả tụi này đã bắt đầu tin.

- Nhưng tới chừng nào?

- Tới chừng...

Hắn quên nghĩ tới việc đó nhưng vẫn cố nói thêm:

- Tới chừng mình được tự do.

https://thuviensach.vn

- Rồi mình lại phải trốn chui trốn nhủi. Chúng nó lại săn đuổi như lúc trước.

- Bọn chúng sẽ không còn cơ hội đuổi bắt mình đâu.

Ruth nhìn người yêu thật lâu:

- Anh tin như vậy?

- Còn gì nữa?

Người tù đàn bà lắc đầu:

- Có lẽ chúng sẽ để yên mình một thời gian rồi mới đuổi bắt. Bọn nó còn biết làm gì giỏi hơn nữa đâu.

Tiếng chim họa mi lại réo rắt, trong thanh, dịu dàng nhưng khó chịu. Bucher sáng mắt lên:

- Chúng không làm gì được đâu. Chúng ta sẽ đoàn kết thành một khối, đứng lên và bước ra khỏi trại. Hàng rào kẽm gai sẽ bị phá tan. Mình sẽ đi qua con đường đằng kia. Không một ai nổ súng. Không một ai ngăn cản. Mình sẽ đi qua đồng ruộng, đi vào một ngôi nhà, giống như ngôi nhà trắng toát đằng kia và ngồi đàng hoàng trên ghế.

- Ngồi trên ghế...

- Phải. Những cái ghế đàng hoàng, có cả một cái bàn với ly tách và lò sưởi.

- Nhưng còn những kẻ sẽ đuổi chúng mình ra?

- Không còn ai đuổi mình cả. Mình sẽ có một cái giường với mền mùng và vải trải giường sạch sẽ. Rồi bánh mì và thịt.

https://thuviensach.vn

Nhìn thấy nét nhăn nhỏ trên mặt người yêu, Bucher an ủi:

- Phải tin là sẽ có, Ruth!

Người nữ tù khóc nghẹn. Nước mắt không chảy ra. Cái khóc chỉ nhìn thấy trong ánh mắt mờ đi như có một bức màn vừa kéo ngang qua.

- Làm sao em tin được, Josef?

Bucher lặp lại:

- Phải tin chớ, Ruth. Lewinsky đã cho biết nhiều chuyện mới. Quân đội Mỹ và Anh đã vượt sông Rhin. Họ đang tiến tới. Họ sẽ giải thoát mình. Sớm lắm.

Nắng chiều đột nhiên thay đổi. Mặt trời đã khuất sau đầu núi. Thành phố chìm trong sắc xám. Những cánh cửa sổ chỉ còn là những hình bóng lờ mờ. Giòng sông lặng lờ trôi. Tất cả đều yên tĩnh. Con chim họa mi đậu đó đã ngừng hót. Nền trời đầy mây quyển. Ánh nắng cuối cùng đọng đầy trên ngôi nhà trắng đỉnh đồi, và trong khi vạn vật đều chìm trong bóng hoàng hôn, ngôi nhà chói rực lên vừa như quá gần mà cũng quá xa.

Họ chợt nhìn thấy con chim khi nó bay tới gần. Con chim trông như một quả cầu màu đen có cánh. Bóng chim in lên nền trời. Nó đang bay trên cao bỗng chúi xuống, cả hai đều nhìn thấy và dường như muốn làm một cái gì. Hình bóng con chim nổi bật trong họ với chiếc đầu nhỏ nhắn có mỏ vàng, với đôi cánh xòe rộng trong không gian, với cái ức no tròn... rồi một tiếng động vang lên và những tia lửa từ hàng rào điện bắn ra, lợt lạt trong ánh nắng chiều để chẳng còn gì khác hơn là một cái xác cháy thành than rơi xuống đất.

- Đúng là con chim họa mi, Josef!

Bucher đính chánh mau:

https://thuviensach.vn

- Không phải đâu em. Không phải chim họa mi mà cũng không phải con chim vừa hát. Anh biết chắc mà... không phải... con chim của chúng ta.

- Bộ tưởng tao quên mất rồi, hả?

Handke hỏi giọng khiêu khích:

- Tôi không nghĩ thế.

Hôm qua có phần hơi trễ nhưng vẫn còn thì giờ. Còn đủ thì giờ để phúc trình. Ngày mai, chẳng hạn...

Đứng sững trước 509, hắn bĩu môi:

- Tỷ phú hả? Tỷ phú Thụy Sĩ. Họ sẽ lòi tiền của mày ra hết đồng này tới đồng khác và thận mày sẽ dập nát.

509 làm ra vẻ bình thản:

- Không ai cần phải đánh đập tôi cả. Người ta có thể lấy số tiền đó một cách giản dị hơn. Chỉ cần một chữ ký của tôi là số tiền đó không thuộc về tôi nữa.

Hắn nhìn thẳng vào mặt Handke và nhấn mạnh:

- Hai ngàn năm trăm quan. Một số tiền không phải nhỏ.

Handke nói cộc lốc:

- Năm ngàn. Bộ Gestapo chịu chia đôi à?

- Không có chuyện Gestapo sẽ lấy năm ngàn.

- Nhưng mày có chịu nổi đòn vọt, giảo hình đài và chuồng cọp không?

- Chưa chắc phải như vậy.

https://thuviensach.vn

Handke cười khẩy:

- Vậy chớ gì? Một chứng minh thư xác nhận quyền làm ngân chủ hợp pháp?

- Cũng không phải vậy.

509 vẫn nhìn chằm chặp vào Handke. Hắn tự thấy ngạc nhiên vì không còn một chút sợ hãi nào nữa cả mặc dầu sinh mạng vẫn còn nằm trong tay Handke. Trái lại, hắn cảm thấy thù hận lạ lùng.

Không phải lòng thù hận lờ mờ đối với ngục tù, không phải sự thù hận nhỏ nhen vì bị bỏ đói... không, đây là mối thù hận khôn ngoan sáng suốt. Hắn thù hận mãnh liệt đến nỗi phải nhìn xuống vì ngại Hankde có thể nhận ra.

- Vậy chớ mày muốn gì, đồ lừa ngựa?

509 ngửi thấy hơi thở của Handke. Đây cũng là điều mới lạ. Trong quá khứ, mùi hôi thúi thường xuyên của Tiểu trại không làm cho người ta ngửi thấy gì khác hơn. Hắn hiểu là không phải vì mùi hôi của Handke nặng hơn mùi xú uế của nhà tù... sở dĩ hắn ngửi thấy vì hắn thù hận Handke tột độ.

Handke đá vào ống chân 509.

- Sợ quá rồi câm hả?

509 nhịn đau, không nhúc nhích. Hắn vẫn nhìn Handke và bình tĩnh trả lời:

- Tôi không tin là sẽ bi tra tấn. Điều đó chẳng ích lợi gì. Nếu bị tra tấn tôi sẽ chết trong tay lính SS. Quá suy nhược, tôi không còn chịu nổi nữa. Nhưng đây là vấn đề có lợi. Cơ quan Gestapo sẽ để cho tôi sống đến chừng nào họ lấy được tiền. Chỉ có tôi là người duy nhất được quyền chuyển

https://thuviensach.vn

nhượng. Gestapo không có quyền hành gì tại Thụy Sĩ. Trong thời gian đợi lấy được tiền ra, tôi vẫn an toàn. Trong thời gian đó, thiếu gì chuyện khác xảy ra.

Handke lộ vẻ suy nghĩ. Trong chỗ tranh tối, tranh sáng hắn theo dõi ý nghĩ của Handke trên bộ mặt trẹt lét của Handke. Hắn trông thấy rõ ràng. Hắn có cảm tưởng như bên trong ánh mắt Handke có một ngọn lửa nào đó đang bừng cháy.

Sau cùng tên tù đại diện lao xá 22 lên tiếng:

- Thì ra mày đã nghĩ tới tất cả chuyện đó?

- Tôi không nghĩ gì cả. Chuyện vẫn cứ như thế.

- Còn Weber nữa, ông ta không thể chờ đợi được.

509 thản nhiên:

- Ông ấy vẫn phải chờ vì Gestapo sẽ lo liệu. Đối với Gestapo thì tiền Thụy Sĩ là cả một vấn đề quan trọng.

Đôi mắt lồi xanh xạm của Handke như xoay chuyển, miệng hắn cử động như đang nhai một vật gì:

- Mày cũng xảo quyệt lắm. Trước đây còn thua cả đồ rác rến. Rồi sẽ biết, tất cả bọn mày sẽ tan ra khói.

Hắn đập vào ngực 509:

- 20 Marks đâu, đưa đây mau!

509 rút tờ giấy bạc ra. Trong một giây hắn thoáng nghĩ là không đưa nhưng hắn đã kịp thời nhận rằng làm như thế là tự sát. Handke giựt lấy tờ giấy bạc và tuyên bố:

https://thuviensach.vn

- Cho mày sống thêm một ngày nữa, đồ sâu bọ! Chỉ một ngày thôi, tới mai sẽ biết.

509 lẩm bẩm:

- Một ngày.

Sau một lúc suy nghĩ, Lewinsky nói như để an ủi:

- Chắn hắn sẽ không làm gì đâu. Như vậy hắn có lợi gì?

509 nhún vai:

- Không thể hiểu nổi. Tánh tình hắn thay đổi luôn mỗi khi có rượu vào hay bức rức chuyện gì đó.

Lewinsky lại suy nghĩ trước khi nói:

- Phải loại hắn mới được. Ngay lúc này thì chưa thể làm được gì cả. Bọn SS đang lập danh sách số người cần thủ tiêu. Chúng tôi đã giấu một số người vào bệnh xá. Trong nay mai có lẽ phải đưa người tới ẩn náu ở đây. Còn có thể được không?

- Vẫn được nếu bạn cung cấp thức ăn cho họ.

- Đó là chuyện tự nhiên. Nhưng còn có vấn đề khác. Mình phải chuẩn bị ứng phó các cuộc lùng soát bất thần. Bạn có chỗ nào giấu kín một vài món đồ không?

- Bao lớn?

- Cỡ chừng...

Lewinsky nhìn quanh. Họ đang thu mình trong bóng tối sau lao xá. Trước mắt họ chỉ có một hàng dài những tù nhân Hồi giáo trên đường ra

https://thuviensach.vn

nhà cầu.

- Lớn cỡ một khẩu súng lực, chẳng hạn...

509 gần như mất thở:

- Một khẩu súng lục?

- Phải.

509 ngồi im một lúc lâu rồi nói qua hơi thở:

- Dưới giường tôi có một chỗ kín đáo. Có thể giấu được hơn một khẩu súng. Chúng không bao giờ tới đó. Hoàn toàn lắm.

Hắn không nhận ra là đang nói như thuyết phục Lewinsky trong khi trên thực tế chính hắn mới là kẻ cần được thuyết phục để lãnh phần nguy hiểm.

- Có sẵn đó không?

- Có.

- Đưa cho tôi.

Lewinsky lại nhìn quanh:

- Bạn hiểu tầm quan trọng của nó chớ?

509 sốt ruột:

- Hiểu rõ lắm.

- Chúng tôi phải vượt qua nhiều nguy nan mới đem về được.

- Biết lắm rồi, Lewinsky. Tôi sẽ bảo toàn nó. Cứ đưa đây.

https://thuviensach.vn

Lewinsky rút khẩu súng từ trong túi ra đặt vào tay 509. Khẩu súng có vẻ nặng hơn hắn tưởng.

- Bọc bằng cái gì vậy?

- Giẻ tẩm dầu. Đất chỗ đó có khô không?

- Khô chớ.

509 nói dối một cách tỉnh táo. Hắn không muốn trả khẩu súng lại:

- Có đạn trong súng không?

- Có, nhưng chỉ vài viên thôi.

509 nhét khẩu súng vào trong áo lót rồi cài nút áo ngoài lại. Khẩu súng ép sát vào bên trái tim làm hắn rợn người trong giây lát. Lewinsky ngồi thẳng lên:

- Tôi đi về. Nhớ giấu thật kỹ. Giấu ngay bây giờ. Lần tới tôi sẽ sang đây cùng một người nữa. Bạn có chỗ trống chưa?

- Có sẵn rồi. Người của các bạn luôn luôn có sẵn chỗ.

- Tốt lắm. Nếu Handke trở lại, cứ cho hắn thêm chút ít. Bạn còn tiền không?

- Còn đủ cho một ngày nữa.

- Để tôi liệu xem có quyên được chút ít gì không? Nếu có, tôi sẽ giao cho Lebenthal, có tiện không?

- Được.

Lewinsky biến mất trong bóng tối của dãy lao xá kế đó. Từ đó, hắn đi lom khom, khập khểnh như một người Hồi ra nhà cầu. 509 còn ngồi chỗ cũ

https://thuviensach.vn

một lúc lâu, dựa lưng vào tường, bàn tay phải áp khẩu súng vào người. Hắn phải cố gắng lắm mới cưỡng nổi ý muốn lấy khẩu súng ra, tháo giẻ bao để sờ vào khối thép. Hắn cảm nhận các đường nét của nòng súng, bá súng và chợt thấy có một sức mạnh vô hình từ đó thoát ra. Đây là lần đầu tiên sau nhiều năm dài, hắn đang làm chủ được một vật khả dĩ giúp hắn khi cần tự vệ. Hắn không còn đơn độc nữa. Hắn không còn bị phó mặc cho may rủi. Hắn cũng biết đó chỉ là ảo giác thôi vì hắn không thể dùng tới võ khí. Dầu sao thì sự hiện diện của nó cũng quá đủ rồi. Quá đủ để có một sự đổi thay ở nội tâm của hắn. Món vật có khả năng sát hại này giống như động cơ của một nguồn sống. Nhờ nó tinh thần đề kháng của hắn được gia tăng. Hắn nghĩ tới Handke, nghĩ tới lòng thù hận đối với Handke. Tên đại diện độc hại ấy đã lấy tiền của hắn nhưng vẫn yếu hơn hắn. Hắn nghĩ tới Rosen. Rồi hắn nghĩ tới Weber, tới thời gian đã qua quá lâu lúc hắn mới tới trại này. Từ nhiều năm qua, hắn không hề nghĩ như thế. Hắn đã xóa bỏ tất cả những kỷ niệm, ngay cả những kỷ niệm lúc hưng thời. Cả cái tên của hắn, hắn cũng không muốn nghe tới. Hắn đã thôi làm người và không muốn làm người. Hắn đã trở thành một con số. Hắn ngồi bất động để suy nghĩ, thở và bấu chặt khẩu súng. Kỷ niệm lục tục kéo về làm hắn có cảm giác như vừa ăn vừa uống cùng một lúc một thứ gì đó vô hình và giống như một liều thuốc mạnh.

Có tiếng đổi gác ở các chòi canh, cẩn thận hắn đứng lên. Hắn loạng choạng mất mấy giây như người say rượu. Rồi hắn đi vòng lao xá.

Một bóng người co ro bên cửa:

- 509!

Đó là tiếng gọi thì thầm của Rosen. 509 giựt mình như vừa bừng tỉnh sau một giấc mơ dài vô tận. Hắn nhìn xuống, nói không suy nghĩ:

- Tên tôi là Koller. Friedrich Koller.

https://thuviensach.vn

- Phải.

Rosen đáp nhưng chẳng hiểu gì cả.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 14

Gọi một nhà tu cho tôi...

G

Ammers rên rỉ nói. Hắn rên rỉ như thế suốt buổi chiều. Họ đã cố giải thích phải trái nhưng hắn nhất định không nghe. Lebenthal hỏi:

- Nhà tu, nhưng của đạo nào?

- Công giáo. Sao bạn hỏi thế? Do Thái hả?

Lebenthal lắc đầu liên tiếp:

- Này! Này! Một gã kỳ thị chủng tộc! Ở đây, bọn mình không nên thế.

509 chen vào:

- Vẫn còn khối người như thế trong tù ngục.

Ammers mắng lại:

- Chính các người mới đáng tội. Không có bọn Do Thái các người thì tụi này làm gì bị ở đây!

- Sao? Anh có ý nghĩ hay ho đó lúc nào vậy?

https://thuviensach.vn

- Không có Do Thái thì không có trại tập trung. Gọi một Linh mục đi...

Bucher không dằn được tức giận:

- Ammers, bạn không biết xấu hổ sao?

- Không xấu hổ gì cả. Tôi đang bệnh. Gọi giùm tôi.

509 nhìn đôi môi xám nhạt và cặp mắt trũng sâu của người tù sắp chết:

- Trong tù làm gì có nhà tu, Ammers.

- Phải có chớ. Đó là quyền của tôi. Tôi sắp chết.

Lebenthal không muốn nghe:

- Này, bạn không chết đâu. Bạn đã hứa với tụi này mà.

- Tôi sắp chết vì bọn Do Thái các người đã ăn cả khẩu phần của tôi. Rồi bây giờ các người không chịu gọi giùm một Linh mục. Tôi cần xưng tội. Các người có biết gì chuyện đó đâu? Tại sao tôi bị nhốt trong trại Do Thái?

- Ở đây, chúng ta đều như nhau, tất cả đều bình đẳng.

Ammers thở khò khè và quay đầu đi. Ngay phía trên nùi tóc rối bù của hắn, một hàng chữ bằng viết chì xanh lưu dấu ở vách ván: Eugen Mayer 1941. Sốt rét. Hãy báo thù...

Ammers lăn đầu qua lại không ngừng. Rồi hắn ngồi dậy thật khó khăn, nhìn quanh một vòng và thình lình thét lên:

- Các người! Tất cả các người đều khỏe mạnh! Còn tôi thì sắp chết. Chết bây giờ. Cười! Cứ cười đi! Các người tính chuyện rời trại, còn tôi, tôi đi vào lò thiêu. Vào trong lửa. Hai mắt bị bốc cháy. Mãi mãi! Hu hu...

https://thuviensach.vn

Hắn khóc như tiếng chó tru trăng. Người hắn thẳng đờ ra và hắn tiếp tục rống lên. Miệng hắn là một lỗ trống đen ngòm trong đó phát ra thứ âm thanh khàn đục.

Sulzbacher đứng vút dậy:

- Để tôi đi cho. Tôi đi gọi một Linh mục.

Lebenthal hỏi:

- Ở đâu?

- Đâu cũng được. Hỏi ở văn phòng. Ở lính canh.

- Đừng có khùng. Ở đây không có nhà tu nào cả. Bọn SS không chịu được đâu. Bạn sẽ bị ném vào chuồng cọp.

- Cũng không sao.

Lebenthal quắc mắt nhìn Sulzbacher rồi gọi:

- 509, Berger! Các bạn có nghe không?

Mặt Sulzbacher xanh như chàm. Cằm hắn bạnh ra. Hắn không nhìn ai cả. Berger ôn tồn:

- Chẳng ích lợi gì đâu. Bọn SS đã có lệnh cấm rồi, mà chúng ta lại không biết có ai là Linh mục trong số các tù nhân hiện nay. Nếu biết thì bọn này đã tìm tới ngay.

Sulzbacher không đổi ý:

- Cứ để tôi đi.

Lebenthal bức tóc mình:

https://thuviensach.vn

- Đi tự vận hả? Để làm vừa lòng một gã kỳ thị chủng tộc?

- Cũng được. Để làm vừa lòng một gã kỳ thị chủng tộc.

- Anh hùng rơm! Thêm một anh hùng rơm!

- Đúng rồi, anh hùng rơm. Tôi đi đây.

509 bình thản gọi:

- Bucher, Berger, Rosen!

Bucher đã tới sát Sulzbacher với một khúc gậy trên tay. Hắn bổ vào đầu Sulzbacher. Mặc dầu cú đánh không hết lực nhưng cũng đủ làm cho Sulzbacher lảo đảo. Tất cả xông lại đè hắn xuống. Berger bảo:

- Ahasver, đưa dây trói con chó chăn cừu cho tôi.

Họ trói tay chân hắn lại. 509 dọa:

- Nếu bạn la lên, chúng tôi sẽ nhét giẻ vào miệng.

- Các người không hiểu tôi...

- Hiểu chớ, nhưng bạn cố nằm yên đó cho tới khi bình tĩnh lại. Chúng tôi đã mất quá nhiều người như bạn rồi.

Họ lăn hắn vào góc phòng rồi bỏ mặc ở đó. Rosen đứng dậy, nói như để xin lỗi cho người bạn:

- Anh ta vẫn còn lẫn lộn. Các bạn cố hiểu cho. Người em của anh ta hôm trước...

Ammers đã bắt đầu cứng lưỡi. Hắn chỉ còn thều thào:

- Ông ấy tới... chưa?

https://thuviensach.vn

Bucher bực bội:

- Trong trại có thầy tu nào tạm thay không? Chỉ cần làm cho hắn yên lòng.

- Ở lao xá 17 có vài người. Một được trả tự do, hai người kia chết, còn một người nữa đang ở chuồng cọp. Sáng nào Breuer cũng dùng xiềng đánh ông ta. Hắn bảo cầu kinh sớm.

Ammers tiếp tục rên rỉ nhỏ:

- Làm ơn... Nhân danh Chúa...

Ahasver sực nhớ ra:

- Có một người ở khu B biết tiếng La Tinh.

- Tên gì?

- Không nhớ rõ. Dellbruck hay Hellbruck gì đó. Có lẽ người trưởng phòng biết.

509 đứng lên:

- Trưởng phòng là Mahner. Để tụi này hỏi thử xem.

Hắn và Berger cùng đi ra.

Mahner cho biết:

- Có thể là Hellwig. Hắn biết khá nhiều ngoại ngữ nhưng tánh khí bất thường. Hiện đang ở khu A.

Họ sang khu A. Mahner hỏi thăm người trưởng phòng cao lêu nghêu với cái đầu hình quả lê. Người có đầu hình quả lê nhún vai. Mahner mò mẫm

https://thuviensach.vn

chen qua các dãy giường, chen vào giữa những cánh tay, những đôi chân thò ra tứ phía. Ông ta vừa đi vừa gọi tên.

Vài phút sau, Mahner trở ra. Theo sau hắn là một tù nhân có bộ dạng đa nghi. Mahner bảo 509:

- Người này đây. Mình ra ngoài kia. Ở đây ồn ào quá.

509 thuật rõ tình hình và hỏi Hellwig:

- Bạn biết tiếng La tinh?

Hellwig nhăn nhó:

- Biết. Coi chừng tụi nó đánh cắp cái chén của tôi.

- Sao?

- Ở đây, bọn họ ăn cắp dữ lắm. Hôm qua trong lúc tôi ra nhà cầu, họ lấy mất cái muỗng giấu dưới giường. Bây giờ cái chén còn ở trong đó.

- Vào lấy theo đi!

Hellwig biến mất ngay. Mahner nghi ngại:

- Chắc hắn không trở ra.

Họ vẫn đợi. Trời tối hơn. Một lúc sau, Hellwig xuất hiện với cái chén ôm vào ngực.

509 nói rõ hơn:

- Không chắc là Ammers hiểu nhiều tiếng La tinh. Chắc không quá mấy tiếng Ego te absolvo...

Họ bắt đầu đi. Trời đã tối sầm. 509 mò tới chỗ Ammers thì thầm:

https://thuviensach.vn

- Mới tìm đtrợc một người, Ammers.

Ammers ngừng rên. Bỗng nhiên tiếng nói hắn trong ra:

- Thật hả? Có ở đây không?

- Có.

Hellwig khom mình sát xuống:

- Vinh danh Chúa Jesus Christ!

- Đời đời và mãi mãi. Amen.

Ammers thì thầm với giọng của một đứa trẻ đang kinh ngạc.

Cả hai bắt đầu lâm râm đọc kinh. 509 và mấy người kia bước ra ngoài. Ánh hoàng hôn đi chậm còn đọng trên dãy rừng ở chân trời. 509 ngồi xuống, dựa lưng vào tường lao xá. Không khí vẫn còn đôi chút ấm áp. Bucher ngồi xuống bên cạnh, nói trống không:

- Kể cũng lạ. Lắm khi trước cảnh chết chóc của cả trăm người mà mình chẳng thấy chút xúc động, bây giờ chỉ một người sắp chết - một người không mấy liên hệ tới mình - mà dường như là cả ngàn người.

509 gật đầu:

- Đã là tưởng tượng thì không đếm được. Và tình cảm cũng không hề có những con số. Chỉ một thôi... cũng quá đủ nếu người ta nghĩ tới.

Hellwig trở ra. Hắn nghiêng mình lách ra khỏi cửa. Dáng điệu đó khiến hắn giống như một người chăn chiên đang vác một chiên con trên vai. Rồi hắn đứng thẳng lên trở lại hình dáng một tù nhân. 509 hỏi:

- Làm lễ rửa tội hả?

https://thuviensach.vn

- Không. Tôi chỉ giúp anh ta hối lỗi.

509 trao trả cái chén cho Hellwig và bảo:

- Chúng tôi muốn đền công bạn một mẩu thuốc hay một miếng bánh, nhưng hiện thời chẳng có gì. Nếu Ammers chết trước giờ ăn, chúng tôi sẽ trao phần súp của hắn cho bạn.

- Tôi không cần mà cũng không muốn gì hết. Làm như thế là xấu hổ, lường gạt.

Tới lúc đó, 509 mới nhìn thấy nước mắt đổ ròng trên mặt Hellwig. Hắn nhìn với tất cả ngạc nhiên rồi hỏi:

- Hắn có bình tĩnh không?

- Rất bình tĩnh. Hồi trưa này, anh ta ăn cắp của bạn một miếng bánh. Hắn muốn xin lỗi.

- Tôi biết chuyện đó.

- Anh ta muốn tất cả các bạn vào trong để anh ta xin lỗi.

- Sao vậy?

- Đặc biệt là hắn có chuyện muốn nói với một bạn nào đó tên Lebenthal.

509 hỏi:

- Leo, nghe chưa?

Lebenthal không bỏ tánh chấp nhất:

- Bộ hắn muốn tính chuyện buôn bán với Trời, có phải không?

Hellwig cặp cái chén vào mình:

https://thuviensach.vn

- Không phải đâu. Lạ lùng chưa, trước kia tôi có lần muốn trở thành nhà tu hành thật sự nhưng rồi tôi bỏ trốn. Quên quá nhiều, tiếc là không làm đủ lễ nghi được.

Hắn ném một cái nhìn thoáng qua những người tù ngồi quanh đó:

- Người ta có thể bớt khổ đau nếu có thể tin vào một cái gì.

- Đúng thế. Nhưng còn rất nhiều thứ mà con người có thể tin. Không phải chỉ một mình Thượng đế.

- Đúng thế.

Hellwig đột nhiên trả lời với giọng lịch sự của một kẻ đang tranh luận trong phòng khách. Hắn nghiêng đầu một bên dường như để lắng nghe rồi nói tiếp:

- Đây là trường hợp xưng tội khẩn cấp. Lễ rửa tội riêng rẻ vẫn thường xảy ra. Xưng tội khẩn cấp... Một vấn đề của các nhà thần học... thôi, xin chào quý vị.

Như một con nhện khổng lồ, hắn bò về khu A. Nhóm Lão Làng nhìn theo, thờ thẫn. Quý vị! Lâu lắm rồi, họ chưa hề nghe tiếng đó trong tù. Một lúc sau, Berger phá tan sự im lặng:

- Vào gặp Ammers đi, Leo!

Lebenthal do dự. Berger giục:

- Vào đi. Nếu không hắn lại tru tréo lên bây giờ. Bọn mình lo mở trói cho Sulzbacher.

- Hắn chết chưa?

https://thuviensach.vn

- Rồi. Trước lúc chết hắn còn muốn bọn mình mang người tù mới ra khỏi giường hắn. Người tù bị sốt. Hắn sợ là sẽ lấy của người kia một vật gì để cho kẻ khác. Tới lúc nhắm mắt hắn lại tru tréo và rên rỉ. Nhà tu vẫn chưa làm hắn yên lòng.

509 gật đầu:

- Mấy lúc sau này, người ta thấy khó chết hơn. Trước đây thì dễ quá. Bây giờ khó hơn vì đã quá gần hồi kết cuộc.

Berger ngồi xuống bền cạnh 509. Lúc đó là sau giờ ăn tối. Tiểu trại chỉ được phát ít súp. Không có bánh mì.

- Handke muốn gì vậy?

509 xòe tay ra:

- Hắn đưa tôi cái này. Một mảnh giấy sạch sẽ và một cây bút máy. Hắn muốn tôi chuyển khoản tiền ở Thụy Sĩ cho hắn. Không phải chỉ một nửa mà là tất cả. Năm ngàn quan.

- Và gì nữa?

- Hắn hứa là sẽ để tôi sống trong thời gian đó. Hắn ám chỉ là sẽ bảo vệ tôi.

- Cho tới khi bạn ký xong.

- Nghĩa là cho tới tối mai. Kể cũng đủ để mình làm một cái gì.

- Không đủ đâu, 509. Mình phải tìm cách khác.

509 nhún vai:

- Biết đâu. Có thể hắn còn cần tôi sống cho tới khi lấy được tiền.

https://thuviensach.vn

- Cũng có thể hắn tính ngược lại. Hắn sẽ giết bạn để bạn không thể rút chữ ký lại.

- Làm sao có thể rút lại một khi đã ký.

- Hắn làm gì biết chuyện đó. Bạn vẫn có thể bảo là đã ký vì bị áp lực.

509 dường như suy nghĩ rất nhiều trước khi thố lộ:

- Ephraim, đáng lý tôi không nên làm thế. Tôi chẳng có món tiền nào ở Thụy Sĩ cả.

- Sao, bạn nói gì?

- Tôi chẳng có một đồng quan nào gởi ở Thụy Sĩ cả.

Berger nhìn đăm đăm vào mặt 509:

- Bạn đặt điều sao?

- Phải.

Berger dùng lưng bàn tay dụi mắt. Vai ông ta rung động.

- Gì vậy, bạn khóc à?

- Không. Tôi đang cười. Thật là ngu xuẩn, nhưng tôi vẫn cười được.

- Cứ cười đi. Chúng ta có nhiều lý do để cười.

- Tôi cười khi tưởng tượng tới Handke lúc ở Zurich. Làm sao bạn có ý nghĩ ngộ nghĩnh đó?

- Không biết được. Nhiều chuyện có thể xảy ra khi sinh mạng người ta bị đe dọa. Vấn đề trọng yếu là hắn đã tin. Và hắn chỉ có thể phát giác khi chiến tranh chấm dứt.

https://thuviensach.vn

Berger nghiêm nghị lại:

- Đúng vậy. Chính vì thế mà tôi không tin hắn. Hắn có thể nổi cơn và làm chuyện bất ngờ. Cần phải đề phòng. Tốt hơn hết là bạn nên chết.

- Chết? Bằng cách nào? Bên mình đâu có bệnh xá. Làm sao để ẩn náu? Đây là nơi dừng chân cuối cùng.

- Còn một nơi dừng chân cuối cùng khác. Lò thiêu xác.

509 nhìn sững Berger. Hắn nhìn khuôn mặt đầy ưu tư với đôi mắt ướt và cái đầu xương xẩu để cảm thấy ấm áp.

- Có thể được sao?

- Cứ thử xem.

509 không hỏi xem Berger tính những gì:

- Được rồi, mình sẽ bàn lại. Vẫn còn đủ thì giờ. Đêm nay tôi sẽ ký giấy chuyển ngân cho hắn nửa sổ tiền. Hắn sẽ nhận giấy và đòi thêm. Mình lại còn vài ngày nữa. Như thế chúng ta còn được 20 Marks của Rosen cho.

- Nhưng rồi sau đó?

- Biết đâu sẽ có biến cố. Bây giờ cứ giải quyết từng việc một. Việc này rồi tới việc kia. Nếu không, mình sẽ điên lên.

509 lật qua lật lại mảnh giấy trong tay. Hắn nhìn xuống cây bút máy:

- Lạ thật. Lâu lắm rồi tôi chưa hề cầm được những thứ này. Viết và giấy. Trước kia tôi đã sống nhờ vào chúng? Chẳng biết rồi có còn được sống như thế nữa không?

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 15

Hai trăm người tù đi thành một hàng dài trên phố. Đây là lần đầu tiên họ được dùng trong công việc dọn dẹp bên trong thành phố. Từ trước tới nay họ chỉ được cho làm việc tại các cơ xưởng bị tàn phá ở ngoại ô.

H

Lính SS trấn giữ tại các ngã đường và chia thành từng tiểu đội canh gác phía bên trái. Bom chỉ rơi bên phải. Tường và mái nhà đổ tràn ra ngoài đường khiến cho lưu thông gián đoạn.

Vì không có đủ xẻng, cuốc nên một số tù nhân phải làm việc bằng tay không. Bọn trật tự viên và giám thị cuống quít lên, chúng không biết nên đánh đập để thúc hối đoàn tù hay phải tự kềm chế. Mặc dầu thường dân bị cấm qua lại nơi này nhưng gia chủ của các ngôi nhà sup đổ vẫn còn ở lại.

Lewinsky và Werner làm việc gần nhau, cả hai đều tình nguyện xung vào đoàn khai quang với một số tù nhân chánh trị khác mà sinh mạng đang bị đe dọa. Tuy công việc ở đây vất vả hơn nhưng ít ra nó cũng giúp họ khỏi bị bọn SS bắt gặp trong trại lúc ban ngày.

Werner hỏi nhỏ:

- Có thấy tấm bảng tên đường không?

https://thuviensach.vn

Lewinsky nhăn mặt. Con đường mang tên Hitler.

- Thấy. Tên của thánh thần đó nhưng vẫn cứ bị ăn bom.

Lưng áo rằn của họ ướt đẫm mồ hôi. Họ gặp Goldstein khi được di chuyển tới một nơi khác. Hắn cũng tình nguyện đi mặc dầu đang đau tim. Werner và Lewinsky không ngăn cản vì thừa hiểu tù chánh trị còn ở lại trại lúc ban ngày là khó thoát khỏi tay bọn SS. Mặt hắn lúc này đã xám xịt. Cánh mũi hắn phồng lên, xệp xuống:

- Có mùi thúi ở đây. Chắc là của xác chết đã lâu ngày.

- Đúng rồi.

Họ đã quen đánh mùi và mùi xác chết lại càng quen thuộc hơn. Họ chất đống những gạch ngói bể nát dài theo một bờ tường. Những mảnh vụn nát được chất lên xe kéo đi nơi khác. Phía sau họ, bên kia đường là một cửa hàng thực phẩm. Tất cả các cửa sổ đều bị thổi bay nhưng một số hộp giấy đã được gom chất đống trước cửa. Một gã đàn ông có râu mũi từ phía sau đống hộp nhìn ra. Đó là một trong những khuôn mặt quen thuộc vào năm 1933 khi xuống đường với những biểu ngữ: Không mua đồ của người Do Thái. Cái đầu hắn như bị cắt ngang bởi bức tường nơi cửa sổ.

Trong một cái sân không bị trúng bom, trẻ con đang đùa nghịch. Bên cạnh chúng là một người đàn bà mặc áo đỏ đang nhìn những người tù. Thình lình mấy con chó từ chỗ đó phóng chạy qua đường. Chúng ngửi giày và quần áo tả tơi của các tù nhân. Một con chó bỗng chồm lên như mừng đón người tù có số 7105. Tên trật tự viên của toán này không biết phải làm sao. Mặc dầu chỉ là chó chớ không phải người nhưng việc làm bạn với một tù nhân không được cho là thích hợp - nhất là trước mặt bọn SS.

Người tù mang số 7105 cũng luống cuống. Hắn vẫn cắm cúi làm việc như con vật chẳng hề có mặt. Nhưng con chó vẫn theo hắn. 7105 cúi xuống

https://thuviensach.vn

cố gắng làm việc hăng hái hơn. Hắn lo sợ: cử chỉ quấn quít của con vật cũng có thể mang tới sự chết chóc.

Tên tù giữ trật tự đưa dùi cui lên và quát:

- Đi! Đi chỗ khác, đồ lông xù hôi hám!

Lúc này hắn đã có chủ ý. Phải tỏ ra cứng rắn trước mặt bọn SS. Tuy nhiên, con vật vẫn phớt lờ, nó cứ nhảy nhót chung quanh 7105, thỉnh thoảng lại chồm lên.

Tên trật tự viên ném mấy hòn đá về phía con vật. Hòn đá đầu tiên trúng vào đầu gối 7105, cho tới hòn thứ ba mới trúng ngay vào bụng chó. Con vât nhảy qua một bên và sủa kẻ ném đá. Tên trật tự viên lượm một viên đá khác vừa ném vừa chửi rủa:

- Đồ quái vật! Cút mau!

Con chó tránh thoát nhưng không bỏ chạy. Nó phóng tới và chụp vào người tên trật tự viên. Hắn té ngửa ra trên đống gạch vụn. Con chó nhe răng gầm gừ. Cuống cuồng, hắn kêu to:

- Cứu tôi! Mau cứu tôi!

Bọn SS gần đó cười rộ lên.

Người đàn bà mặc áo đỏ chạy qua đường gọi con vật:

- Về đầy! Về ngay đi! Con quỷ này cứ rắc rối hoài!

Vừa nói bà ta vừa kéo lôi con chó về nhà. Vẻ sự sệt, người đàn bà nói với tên lính SS đứng canh gần đó:

- Nó bứt dây mà tôi không hay. Để tôi cột nó lại.

https://thuviensach.vn

Tên lính SS lên mặt:

- Chút nữa nó đã ngoạm tên kia một miếng.

Người đàn bà cười gượng:

- Để tôi xích nó lại ngay.

Tên trật tự viên đã đứng lên và phủi bụi trên quần áo. Một tên lính trong bọn SS hỏi gã trật tự viên:

- Sao không cắn nó?

Gã trật tự viên lặng thinh. Đó là phương cách tốt nhất. Hắn tiếp tục phủi bụi một lúc nữa rồi hùng hổ bước tới chỗ các tù nhân đang làm việc. 7105 đang cố lôi một cái bàn ngồi vệ sinh ra khỏi đống gạch vụn thì bị gã trật tự viên đá ngã nhào. Nhóm tù chung quanh không dám ngừng tay song vẫn theo dõi bằng khóe mắt. Tên lính lúc nãy nói chuyện với người đàn bà xồng xộc đi qua. Hắn đá mạnh vào mông tên tù giữ trật tự:

- Để yên cho nó! Có phải lỗi của nó đâu! Sao hồi nãy mày không cắn lại, đồ chim ục!

Ngạc nhiên, gã tù chuyên thói hống hách quay lại. Nét giận dữ trên mặt đã nhường chỗ cho một cái cười như mếu:

- Vâng, vâng. Tôi chỉ muốn...

- Làm phận sự đi!

Tên trật tự viên lại lãnh thêm một giày vào bụng. Hắn cố đứng nghiêm rồi quay mình về chỗ.

Lewinsky hỏi nhỏ Werner:

https://thuviensach.vn

- Có để ý gì không?

- Chắc là tại có mặt dân chúng quanh đây.

Thỉnh thoảng, các toán tù len lén nhìn qua bên kia đường và bờ đường bên kia nhìn sang họ. Mặc dầu chỉ cách nhau mấy thước nhưng khoảng cách lại xa diệu vợi như khoảng cách giữa hai lục địa. Đa số tù nhân mới có dịp nhìn tận mắt thành phố lần đầu kể từ khi vào trại. Họ lại bắt gặp dân chúng đi đi lại lại với công việc hàng ngày. Đối với họ hình như cảnh tượng đó chỉ có trên Hỏa tinh.

Một thiếu nữ giúp việc nhà mặc áo xanh đốm trắng đang lau chùi những cánh cửa sổ còn nguyên vẹn của một ngôi nhà. Hai tay áo xăn cao, cô ta vừa làm vừa hát nho nhỏ. Ở một cửa sổ khác, một bà lão thò đầu ra, tóc trắng xóa. Ánh nắng rơi trên tóc, chói sáng trên những tấm màn và những bức ảnh trong phòng. Mắt bà buồn bã nhìn về phía đoàn tù. Ở góc đường là một nhà thuốc Tây. Người chủ hiệu đứng trước cửa ngáp dài. Một thiếu nữ mặc áo màu da beo đi ra phố, chân mang giày, tay mang bao len. Bọn SS nhường cho cô ta đi qua. Nhiều người tù chưa bao giờ trông thấy một phụ nữ từ nhiêu năm. Tất cả đều chú ý đến cô gái, chỉ trừ một mình Lewinsky là nhìn sững phía sau.

Werner cảnh giác:

- Coi chừng! Giúp tôi một tay!

Hắn vừa nói vừa chỉ một mảnh vải từ trong đống gạch đổ nát ló ra:

- Chắc có người bị chôn lấp ở đây.

Họ cuốc những mảnh gạch đá qua một bên. Ít phút sau, một khuôn mặt nát bấy, bê bết máu lộ ra. Bên cạnh đó là một bàn tay. Có lẽ người này đã đưa tay lên che mặt khi tòa nhà đổ xuống.

https://thuviensach.vn

Bọn SS bên kia đường đang chọc phá cô gái với những lời đùa cợt. Cô ta cười và liếc mắt với chúng...

Bỗng nhiên còi báo động rú vang.

Người chủ hiệu thuốc Tây biến mau vào trong. Cô gái áo da beo chạy quýnh quáng. Vấp phải một đống gạch ngói, thiếu nữ té dài, bít tất rách toạt, đôi bao tay xanh dính đầy vôi cát. Tù nhân đứng thẳng người lên.

- Đứng yên! Nhúc nhích sẽ bị bắn bỏ!

Bọn SS từ các ngã đường chạy ùa ra:

- So hàng lại! Đứng hàng tư! Bước đều, bước!

Đoàn tù hoang mang không biết phải nghe theo lệnh nào. Một vài phát súng nổ. Bọn SS cuối cùng họp thành một nhóm. Các tên Tiểu đội trưởng phân vân không biết phải làm gì. Còi chỉ mới báo động lần đầu nhưng bọn chúng đều sợ sệt ra mặt, cứ nhìn lên không. Nền trời tươi sáng dường như trong chốc lát tươi sáng hơn lên nhưng đồng thời cũng tối sầm lại.

Bây giờ bên kia đường đã náo nhiệt hơn. Những người trước đây không thấy đâu, lúc này tràn ra ngoài. Trẻ con la khóc. Người chủ cửa hàng tạp hóa phóng vọt ra khỏi tiệm và bò trên các đống gạch đổ nát trông như một con giòi. Một thiếu phụ vừa chạy vừa xách theo một lồng chim. Có gái ở thuê, váy tốc cao, chạy hối hả. Lewinsky nhìn theo cô ta. Giữa khoảng bít tất đen và quần lót xanh nổi bật làn da trắng của hai chân.

Trong một thoáng, cảnh vật đã biến đổi: bờ đường thanh bình và tự do phía bên kia bây giờ bỗng tràn ngập những người chạy tìm nơi trú ẩn vơi nét mặt kinh hoàng, trong khi bên này đường, tù nhân đứng lặng câm trước cảnh đổ nát, nhìn sang.

Một gã Tiểu đội trưởng SS dường như nhận ra điều đó. Hắn hô to:

https://thuviensach.vn

- Tất cả, đằng sau, quay!

Bây giờ, đoàn tù đứng đối diện cảnh hoang tàn.

Còi bắt đầu đổi giọng. Bọn SS chạy nhào tới một hầm núp tại căn nhà gần đó, chỉ chừa lại một vài tên canh giữ hai đầu đường:

- Trật tự viên! Cấm chúng cử động! Đứa nào nhúc nhích sẽ bị bắn ngay!

Sắc mặt của tù nhân căng thẳng. Họ nhìn đăm đăm vào các bức tường sụp đổ và chờ đợi. Họ không được lệnh cho nằm xuống. Bọn SS muốn họ đứng để dễ kiểm soát. Thình lình con chó lúc nãy hiện ra. Nó lại bứt dây và đi tìm 7105. Vừa gặp hắn, con vật chồm lên liếm mặt.

Trong một thoáng, mọi tiếng động ngưng bặt. Trong sự im lặng bất thần dường như bứt xé thần kinh ấy, đột nhiên có tiếng dương cầm nổi lên. Tiếng đàn vọng lên rõ ràng và trong sáng nhưng chỉ trong phút chốc lại tan biến. Tuy nhiên, Werner đã nhận ra đó là nhạc điệu của tù nhân từ Fidelio. Nhất định không phải là một bản nhạc qua máy thu thanh. Đài phát thanh không hề cho chơi nhạc trong khi có báo động... có thể đó là một điệu nhạc từ một máy quay dĩa mà người nào đã quên vặn tắt, cũng có thể một người nào đó đang đánh dương cầm bên cửa sổ.

Tiếng đàn lại nổi lên. Werner cố tập trung tinh thần theo nhịp điệu, cắn chặt răng, hắn cố lắng nghe. Hắn không muốn nghĩ tới những quả bom và sự chết chóc. Hắn không thể chết lúc này. Không thể chết một cách phi lý. Hắn cố nhớ bản nhạc, một bản nhạc mà các tù binh kia đã hát lên khi lấy lại tự do. Bàn tay nắm chặt, hắn cố nghe từng tiếng dương cầm, nhưng điệu đàn đã chìm trong sự đổ vỡ loảng xoảng của kim khí.

Cả thành phố rung chuyển với quả bom đầu tiên. Tiếng bom rú ngắt khoảng giọng hú của còi báo động. Một mảng tường từ từ long ra. Một số đông tù nhân cuống cuồng ném mình lên những đống gạch vụn. Bọn giám thị chạy tới:

https://thuviensach.vn

- Đứng lên! Đứng cả lên!

Tiếng quát tháo của chúng chìm khuất. Chúng lôi những người tù quá sợ đứng lên. Goldstein nhìn thấy đầu của một người tù vừa ném mình xuống lúc nãy bị đổ máu. Người tù bên cạnh hắn ôm lấy bụng rồi ngã sấp. Họ không bị thương vì mảnh bom mà là bởi những phát súng không nghe thấy của bọn SS.

Goldstein thét lớn với Werner:

- Cái hầm kìa! Chui vô đó! Bọn chúng không dám tới đâu!

Họ nhìn một căn hầm bỏ trống của ngôi nhà đổ nát. Căn hầm như rộng thênh thang. Bóng tối trong nó là sự an toàn. Căn hầm như có sức cuốn xoáy khiến họ không cưỡng nổi. Những người tù đứng đó, nhìn chằm chặp vào căn hầm như bị thôi miên. Họ bắt đầu lảo đảo. Werner cố cưỡng lại:

- Không.

Và hắn thét to lên:

- Không được. Tất cả sẽ bị bắn! Cứ đứng yên!

Goldstein quay nhìn Werner. Mắt hắn đục ngừ như diệp thạch. Miệng hắn xoay động:

- Không phải chạy để núp. Phải đào tẩu! Chạy luôn qua đó! Có một lối ra ở phía sau!

- Không!

Hắn tưởng là mình đang nói nhỏ nhưng sự thật thì hắn đang hét thật to giữa những tiếng ầm ĩ hỗn loạn "Không!" Chẳng phải là để nói với Goldstein mà là để nói với chính hắn. "Ngay lúc này không được! Không được đâul" Hắn biết đó là sự điên cuồng, bao nhiêu công trình xây dựng

https://thuviensach.vn

ngấm ngầm của anh em sẽ lâm nguy, bạn bè sẽ bị giết chết như trùng dế. Cứ mỗi tù nhân vượt ngực là mười tù nhân khác bị giết chết. Máu sẽ đổ đầy đường.

- Không!

Werner hét lên và giữ chặt Goldstein lại đồng thời cũng giữ chính mình.

Các bức tường rung chuyển. Một sức lay động mãnh liệt xảy ra rất gần và một mảng tường lớn đổ ập xuống. Một tù nhân gần đó bị mảng tường nát vụn úp chụp lên, nhưng hắn vẫn còn đứng ngơ ngác không hiểu vì sao thình lình có một đống gạch vôi và cát phủ xuống tới tận hông mà hắn vẫn còn sống. Bên cạnh hắn, một số tay chân từ trong đống gạch ló ra, giãy giụa vài phút rồi bất động.

Áp lực từ từ lắng xuống. Thoạt tiên, không một ai chú ý, chỉ thấy là cái gì siết kẹp quanh đầu bỗng như nới lỏng ra. Rồi lần làn tiếng ồn ào khác với tiếng va chạm của kim khí và gạch đá nổi lên. Tới lúc đó, họ biết là đã xong rồi.

Bọn SS từ hầm núp chui ra. Werner nhìn bức tường trước mắt, nhìn căn hầm bỏ trống, không còn cảm thấy sức cuốn xoáy đen ngòm của nó nữa. Dưới chân hắn, khuôn mặt bê bết máu lúc nãy vẫn còn đó, đằng kia là chân tay bị vùi lấp không trọn vẹn của các người đồng cảnh. Rồi hắn bỗng nghe một lần nữa tiếng dương cầm nổi lên trong những tràng súng cao xạ. Hắn mím môi.

Khẩu lệnh vang lên. Người tù sống sót giữa đống gạch đổ nát trèo ra khỏi nơi đó. Bàn chân phải của hắn cong vẹo. Hắn đứng một chân cố giữ cho khỏi ngã. Một tên SS chạy tới:

- Làm việc đi! Đào những đứa chết ra!

https://thuviensach.vn

Toán tù xông lại đào xới bằng cuốc, xuổng và tay không. Vài phút sau, họ đã thấy bốn người bạn lẫn lộn trong đó. Ba người đã chết. Họ khiêng người còn ngoắc ngoải ra. Werner nhìn quanh tìm phương tiện cứu cấp. Hắn chợt thấy thiếu phụ áo đỏ bước ra khỏi nhà. Bà ta không chạy vào hầm núp. Bây giờ trên tay bà ta có một ca nước và một cái khăn. Người đàn bà nhìn thẳng, đi ngang qua bọn SS, tới trước chỗ người tù bị thương, đặt ca xuống. Bọn SS nhìn nhau chẳng biết nên có thái độ nào. Thiếu phụ bắt đầu rửa sạch mặt người tù. Hắn ói ra từng ngụm máu. Người đàn bà lại lau sạch. Một tên SS bỗng bật cười.

Tiếng súng cao xạ im bặt. Trong không khí yên lặng, tiếng dương cầm lại nổi lên. Bây giờ Werner đã biết rõ người đánh dương cầm ngồi bên cửa sổ lầu nhất cửa hiệu tạp hóa. Ông ta đeo kính và đúng là đang chơi bản nhạc nói về những người tù được tự do. Bọn SS nhíu mày. Một tên vỗ tay vào trán. Werner không hiểu người đàn ông ấy đánh đàn để quên sự sợ hãi hay còn một ý nghĩa nào khác. Hắn muốn rằng bản nhạc đó là một thông điệp ngầm cho hắn và cho các người đang sống cảnh tù ngực.

Dân chúng bắt đầu rời hầm trú ẩn. Bọn SS lấy lại cung cách nhà binh. Khẩu lệnh lại vang lên đây đó. Một tên SS được cắt đặt ở lại với đám tù chết và bị thương, rồi đoàn tù được lệnh di chuyển tới một miệng hầm bị bom lấp kín.

Hố bom còn nồng nặc mùi lưu huỳnh. Bên miệng hố, một vài thân cây trốc gốc ngã nghiêng, lòi rễ ra ngoài. Quãng đường sắt gần bên công viên vặn vẹo và chĩa mũi nhọn lên. Quả bom đã không rớt ngay trên hầm mà chỉ rơi một bên làm bịt miệng hầm lại.

Suốt hai tiếng đồng hồ, đoàn tù cố gắng mở lại miệng hầm. Họ moi sạch đất cát tại các bậc thang. Họ làm việc thật hăng dường như những người trong hầm là bạn đồng lao.

https://thuviensach.vn

Nửa giờ sau, miệng hầm được khai thông. Trước đó khoảng mười phút, họ nghe thấy tiếng kêu la từ bên trong. Lúc miệng hầm vừa được mở ra một khoảnh, tiếng kêu la vang dậy hơn. Một cái đầu thò ra và kêu thét. Tức khắc có hai hàn tay từ bên dưới ló lên moi moi vào đống gạch đất đổ nát trông như một con chuột khổng lò bươi đất để ra khỏi miệng hang.

Một tên trật tự viên la lớn:

- Coi chừng! Lại sập nữa bây giờ!

Cái đầu bị kéo vào rồi một cái đầu khác ló ra, kêu réo. Nhưng cái đầu thứ hai lại cũng bị kéo thụt vào. Những người trong căn phòng nghẹt thở đang tranh nhau một chỗ có ánh sáng.

- Đẩy họ vào! Bị thương cả đám bây giờ! Phải moi lỗ hổng lớn thêm ra! Đẩy họ vào!

Toán tù dùng tay đẩy họ vào trong khi những tù nhân khác dùng cuốc xuổng đào xới. Họ tận lực như để cứu thoát chính sinh mạng họ. Sau cùng miệng hầm được mở ra khá rộng vừa đủ cho một người chui qua. Ông ta có vẻ khỏe mạnh. Lewinsky nhận ngay ra người chủ hiệu tạp hoa có râu mũi. Ông ta tự lực bươn tới vừa rên hừ hừ. Tới khoảng giữa bụng thì ông ta bị vướng. Tiếng la hét bên trong nổi dậy lớn hơn. Họ nắm chân ông ta lôi xuống. "Cứu tôi. Cứu tôi ra! Tôi hứa sẽ... cho...", ông ta la thét lên lanh lảnh.

Chới với, người có râu mép cố bấu tay vào miệng hầm van xin các tù nhân:

- Mau cứu tôi! Quý vị ơi! Xin cứu tôi!

Bộ râu Hitler đảo qua đảo lại, trông ông ta như một con hải cẩu mắc bẫy.

https://thuviensach.vn

Mấy người tù nắm tay ông ta lôi ra. Vừa được buông ra, người chủ hiệu tạp hóa rụng xuống, cố đứng lên ngay rồi bỏ chạy không một lời cám ơn. Cửa hầm lần lần được nới rộng thêm. Toán tù lùi bước lại.

Những người trốn bom lần lượt kéo ra. Đàn bà, trẻ con, đàn ông... Một số hấp tốp, mặt xanh như chàm, áo ướt mồ hôi... một số khác khóc lóc rên la, chửi rủa... và rồi tới phiên những người câm lặng, những người không quá sợ.

Goldstein thì thầm:

- Quý vị! Bạn có nghe không? Quý vị, hắn gọi mình thế...

Lewinsky gật đầu rồi nhái giọng của người có râu mũi:

- Tôi hứa sẽ cho... Rồi chẳng có gì cả. Trông hắn như con khỉ.

Bỗng nhiên hắn chú ý tới Goldstein:

- Thật là kỳ dị! Thay vì họ cứu mình thì mình lại cứu họ.

Goldstein lảo đảo rồi ngả nghiêng ra. Nhanh tay, Lewinsky và Werner chụp kịp đặt hắn nằm xuống một mô đất.

Họ đứng bên miệng hầm, họ là những người từ của năm này qua năm khác, họ đứng nhìn những người chỉ bị giam hãm trong giây lát đi ngang qua. Lewinsky nhớ lại một cái gì tương tự đã xảy ra... khi đoàn tù đi ngược chiều với đám dân chúng trên đường di tản khỏi thành phố. Hắn chợt thấy cô gái áảo xanh đốm trắng vừa chui ra miệng hầm. Cô ta vừa phủi áo vừa cười với hắn. Một phế binh chống nạng theo ra. Người lính tàn phế này kéo sát hai chiếc nạng lại để đứng nghiêm rồi chào các tù nhân theo kiểu nhà binh trước khi khập khểnh ra đường. Người sau cùng ra khỏi hầm là một ông lão, da mặt nhăn nheo. Ông lão hom hem nhìn những người tù và nói giọng run run:

https://thuviensach.vn

- Cám ơn lắm. Trong đó còn mấy người bị đất vùi.

Chậm chạp và thanh thoát, ông lão bước lên các nấc thang xiêu vẹo. Toán tù cứu cấp vào trong hầm.

Bây giờ, họ đang trên đường về trại, mang theo những người bạn đã chết và bị thương. Nắng chiều nhuộm thắm cả bầu trời. Không khí trong mát, trời đất xinh tươi tưởng chừng như thời gian ngừng lại... không có chết chóc và tàn phá.

- Tụi mình cũng là những anh hùng chớ bỏ sao!

Goldstein đã có vẻ tươi tỉnh lại. Hắn nói thêm:

- Đào xới đau nhức cả xương ngón tay để cứu những kẻ chẳng ngó ngàng gì tới mình cả.

Werner ném một cái nhìn nghiêm khắc:

- Bạn không nên đi với toán khai quang nữa. Đi thế này có ngày sẽ mất mạng.

- Chớ ở lại trại để bọn SS tóm cổ à?

- Chúng tôi sẽ lo cho bạn một chỗ khác.

Goldstein cười thiểu não:

- Vậy là tôi đã thích hợp với Tiểu trại?

Werner vẫn lạnh lùng:

- Tại sao không? Ở đó an toàn hơn, vả lại cũng nên có người của mình ở đó.

https://thuviensach.vn

Gã trật tự viên đã đá 7105 lúc nãy đi ngang chỗ người tù này. Hắn đi bên cạnh một lúc rồi dúi vào tay 7105 một vật và bước chậm lại. 7105 nhìn xuống tay, ngạc nhiên lẩm bẩm:

- Một điếu thuốc.

Lewinsky ra vẻ suy tư:

- Bọn chúng đã bớt hung hăng. Có lẽ chúng đang nghĩ tới tương lai.

Werner gật đầu:

- Cũng nên để ý tới gã trật tự viên này. Có thể còn nhiều việc phải nhờ tới anh ta.

Họ lê chân dưới nắng chiều dìu dịu. Muenzer bỗng lên tiếng:

- Thành phố. Nhà cửa. Dân chúng tự do. Chỉ cách mình mấy thước. Dường như không phải đang sống trong cảnh ngục tù.

7105 ngẩng mặt lên:

- Chẳng biết họ nghĩ gì về mình.

- Nghĩ gì à? Có trời mới biết họ hiểu thế nào về chúng ta. Vả lại, chính họ bây giờ cũng chẳng sung sướng chút nào.

Họ bắt đầu đi lên đồi. 7105 nói với giọng tiếc rẻ:

- Ước gì tôi có con chó đó...

Muenzer chêm ngay vào:

- Nướng thì tuyệt diệu. Ít lắm cũng phải 15 kí.

https://thuviensach.vn

- Không phải. Tôi không nói tới chuyên ăn. Tôi chỉ muốn có nó bên cạnh.

Chiếc xe không thể vượt qua. Hầu hết các con đường đều nghẽn lối. Neubauer bảo tài xế:

- Lái trở lại, Alfred! Chú chờ tôi ở trước nhà.

Hắn xuống xe để đi bộ. Hắn trèo qua một bức tường đổ ụp ra đường. Phần còn lại của ngôi nhà vẫn đứng yên. Một người đàn ông đứng nơi chỗ tường đổ, mình mẩy vấy máu. Ông ta cứ nhìn đăm đăm vào khoảng trống của ngôi nhà, không nhúc nhích. Phía sau ông ta, một người đàn bà chạy tới chạy lui thu dọn những vật dụng, bàn ghế tung tóe khắp gian phòng.

Neubauer nghe có gì động đậy trong đống gạch đá vụn dưới chân. Đống gạch đá tiếp tục động đậy. Hắn cúi xuống bới những viên đá gạch sang một bên. Một cánh tay người lộ ra. Hắn kêu to:

- Có ai đó không? Tại đây có người bị... Mau đi!

Không ai nghe tiếng kêu của hắn. Hắn nhìn quanh. Trên đường không một bóng người. Hắn gọi người đàn ông đứng chỗ bức tường đó:

- Ông ơi, lại đây mau! Có người bị lấp ở đây!

Người đàn ông đưa tay chùi vết máu trên mặt nhưng không quay đầu lại. Neubauer dời một tảng gạch sang bên. Hắn nhìn thấy một mảng tóc, vội vàng quay lại gọi:

- Alfred, lại đây mau!

Chiếc xe không còn đó. Hắn chửi lớn:

- Đồ trâu chó! Lúc mình cần tới thì chẳng có ai!

https://thuviensach.vn

Hắn tiếp tục dùng tay bươi móc. Mồ hôi đã thấm ướt mặt và cổ. Hắn không quen với công việc tay chân. Hắn nghĩ tới cảnh sát, các toán cấp cứu. Bọn chúng đâu cả rồi?

Một mảnh tường bể vừa được ném đi, Neubauer bỗng cảm thấy một cái gì mới nhìn thì trông giống như một khuôn mặt nhưng nhìn kỹ hơn thì là một đống bầy nhầy. Không thể gọi là khuôn mặt vì cái mũi đã bị thụt vào, hai con mắt chỉ là hai lỗ trũng đầy đất cát và cái miệng chẳng còn vành môi cũng mất hết răng, sở dĩ còn nhận ra được vì phía trên đống bầy nhầy đó là một mớ tóc bê bết máu. Đống bầy nhầy cũng đang ứa máu.

Neubauer nấc nghẹn rồi ói ra. Xúc xích, khoai tây, bánh ngọt và cà-phê từ miệng hắn tuôn ra òng ộc gần chỗ cái đầu xẹp lép. Hắn cố bấu víu vào một vật gì nhưng chẳng có gì để bấu víu cả. Hắn xoay người đi và tiếp tục nôn ra.

- Cái gì vậy?

Có tiếng hỏi phía sau hắn và một người bước tới với cái xuổng trong tay. Neubauer vừa nôn oẹ vừa chỉ vào cái đầu dưới đám gạch vun.

Cái đầu lay động nhẹ. Có cái gì co giựt trên đống thịt bầy nhầy. Neubauer lại mửa thốc ra. Người vừa tới nhảy xô vào, móc đất cát ra khỏi mũi của cái đầu rồi tiếp tục móc những gì ra khỏi nơi mà ông ta nghĩ là cái miệng.

Máu tuôn ra mạnh hơn từ khuôn mặt dập nát. Cái miệng bắt đầu cử động, những ngón tay ngọ nguậy và cái đầu lắc lư, lắc lư vài giây rồi dừng lại. Người có cái xuổng đứng lên, hắn chùi hai bàn tay vào một tấm màn lụa kẹt trong đống gạch.

- Chết rồi. Còn ai nữa không?

- Không rõ.

https://thuviensach.vn

- Ông ở nhà này hả?

- Không.

Người có cái xuổng chỉ tay vào cái đầu:

- Thân nhân hả?

- Không phải.

Nhìn vào bãi đồ ăn Neubauer vừa mửa ra, người đàn ông lượm cái xuổng lên rồi nhún vai. Dường như ông ta không mấy có thiện cảm với một sĩ quan cao cấp SS. Neubauer cảm thấy xấu hổ, vội vàng quay mặt rồi trèo qua đống gạch vụn...

Phải mất gần cả tiếng đống hồ, Neubauer mới tới đường Friedrichs. Quãng đường này không bị bom. Hắn khấp khởi mừng thầm. Nếu những dãy nhà ở con đường đằng kia không bị tàn phá thì cao ốc cho thuê của hắn cũng còn nguyên vẹn.

Con đường kế tiếp vẫn yên lành. Một con đường nữa không có dấu vết bom đạn. Hắn bắt đầu đi mau. Nếu hai căn nhà đầu đường sắp tới không có gì xảy ra thì chắc chắn là cao ốc của hắn cũng không sao. Quả đúng là hai ngôi nhà đầu đường vẫn còn nguyên, nhưng chỉ có ngôi nhà thứ ba là đã biến thành gạch vụn.

Neubauer bỗng thấy cổ họng như bị ai siết nghẹt. Những quả bom dường như đã rơi vô cùng chính xác. Các tầng trên của cao ốc đều hoàn toàn sụp đổ. Trọn một góc lầu bị bắn tung lên sang bên kia đường, trúng vào một hiệu buôn đồ cổ. Sức va chạm làm cho một số cổ vật tại đó văng tung tóe ra mặt đường, trong số này có một pho tượng Phật. Pho tượng vẫn ngồi ngay ngắn, hai tay đặt lên đùi, miệng cười hiền dịu, mắt nhìn thẳng vào cảnh điêu tàn Tây Phương.

https://thuviensach.vn

Neubauer cảm thấy muốn khóc. Hắn nhìn dài theo con đường, nhiều nhà vẫn còn nguyên. Hắn nghĩ, tại sao tai họa không tới đó? Tại sao tai họa chỉ đến với mình thôi? Với một kẻ yêu nước, một người chồng tốt, người cha có lương tâm?

Hắn đi vòng qua. Tất cả các cửa kính của tiệm may đều bị thổi tung, mảnh vụn nát ngấu dưới bước giày. Tấm bảng "y phục đúng thời trang của phụ nữ Đức" đổ nghiêng xuống. Hắn khom mình bước vào trong. Hắn ngửi thấy mùi khét nhưng, không thấy có gì đang cháy. Hình nộm làm mẫu nằm lăn lóc trên mặt sàn. Một số nằm ngửa ra, váy bị tốc cao, chân dở hỏng, một số khúc nằm sấp, mông và lưng lủng bấy. Một hình mẫu khác bị rách toạt cả y phục chỉ còn đôi bao tay. Trong góc phòng, một hình mẫu nữa bị gãy mất một chân, thân dựa vào tường, đầu vẫn đội nón với màn che mặt. Tất cả trong những bộ thế khác nhau, đều mỉm cười duyên dáng... khiến cảnh tượng trở thành thô bỉ lạ lùng.

Hết cả rồi, Neubauer tự nhủ. Hết cả. Selma sẽ nghĩ gì? Công lý ở đâu? Hắn thở dài chán nản và bỏ đi ra. Bỗng nhiêu hắn thoáng thấy bóng người vừa nghe tiếng chân tới gần vội vàng bỏ chạy. Phản ứng tự nhiên, hắn hô to:

- Đứng lại! Nếu không, tôi bắn!

Cái bóng dừng chân hiện thành một người thấp bé, nghèo nàn.

- Lại đây!

Người đàn ông sợ sệt tới gần. Và Neubauer hơi giựt mình khi nhận ra kẻ đối diện. Đó là người chủ cũ của cao ốc. Giọng Neubauer hơi lạc đi:

- Blank! Có phải ông không?

- Thưa Đại tá, phải.

- Ông tới đây làm gì?

https://thuviensach.vn

Hắn đã lấy lại giọng cứng cỏi. Blank lắp bắp:

- Thưa, tôi... tôi...

- Tới đâu? Tới làm gì?

Blank cuống cuồng chỉ vu vơ vào đống gạch vụn. Neubauer trợn mắt:

- Để chứng kiến cho thỏa mãn, hả?

Blank lùi lại một bước:

- Không, không. Không phải đâu, Đại tá. Tôi thấy thảm hại quá!

- Ừ thảm hại quá. Sao ông không cười đi?

- Dạ, tôi không dám vậy đâu...

Nhìn bộ điệu thiểu não của Blank, Neubauer nghiến răng:

- Ông còn may mắn hơn, phải không? Tôi đã trả tiền ông sòng phẳng, đúng vậy không?

- Dạ, đúng vậy.

- Ông lấy tiền mặt, còn tôi thì lấy gạch vụn.

- Dạ thưa Đại tá, tôi thành thật... chia buồn.

Neubauer nhìn ra khoảng không. Hắn bỗng có ý nghĩ so sánh. Đống gạch vụn này còn đáng giá hơn khoản tiền mà hắn đã trả cho Blank để mua lại cao ốc. Hắn chỉ mua có 5.000 Marks trong khi lợi tức hằng tháng lên tới 20.000 Marks. Hết rồi.

- Sao tay ông bị tàn tật vậy?

https://thuviensach.vn

- Dạ, chẳng sao cả. Mấy năm trước tôi bị ngã té.

Neubauer nhìn Blank với ánh mắt dò xét. Một ý nghĩ thoáng dậy. Ý nghĩ ấy đã đến với hắn lần đầu tiên khi báo quán của hắn sụp đổ tan tành. Hắn cố xua nó đi nhưng nó vẫn lì lợm tới. Có thể một ngày nào đó, gia đình Blank phục hồi không? Con người đứng trước hắn không có vẻ gì thù hận cả, chỉ là một kẻ bất lực. Những đống gạch đá chung quanh hắn cũng thế. Chúng chẳng có vẻ gì là chiến thắng cả. Hắn nhớ tới những lời tiên đoán tàn nhẫn của vợ hắn. Không kể tới những bài báo. Quân Nga đã tới gần Bá Linh. Vùng Ruhr bị phong tỏa. Đó là sự thật.

Hắn bỗng đổi giọng:

- Blank, có phải tôi vẫn đối xử tử tế với ông không?

- Dạ, rất tử tế.

- Và nhân đạo.

- Dạ, rất nhân đạo. Tôi luôn luôn nhớ ơn.

- Tốt lắm. Ông hãy nhớ điều đó. Chính tôi đã gánh thay cho ông nhiều bất hạnh.

Blank bỗng cảm thấy ớn lạnh. Theo kinh nghiệm thì khi nào bọn SS tỏ ra dịu dàng, đó chính là lúc chúng sắp sửa giở trò độc ác. Weber cũng đã từng tỏ ra như thế nhưng ngay sau đó hắn móc mất một mắt của ông ta. Blank tự mắng là đã điên cuồng rời khỏi chỗ núp để nhìn lại ngôi nhà cũ.

Neubauer nhìn thấy nét bối rối của Blank, hắn chụp lấy cơ hội:

- Ông đã được trả tự do, chắc phải biết là nhờ ai chớ?

- Dạ, thưa cám ơn Đại tá.

https://thuviensach.vn

Blank thừa hiểu là mình được tự do không phải nhờ Neubauer và Neubauer cũng hiểu là Blank biết thế. Tuy nhiên, hắn vẫn nói vậy. Hắn lấy từ trong túi một điếu xì-gà trao cho Blank:

- Đây, ông cầm lấy. Hãy nhớ là bao giờ tôi cũng rất tử tế với...

Blank không hút thuốc nữa. Kể từ khi bị Weber dùng đầu thuốc cháy đỏ chăm vào da thịt, ông ta đâm sợ mùi khói thuốc. Dầu vậy, ông ta vẫn phải trịnh trọng đón nhận.

- Cảm ơn, Đại tá tốt quá.

Neubauer nhìn quanh. Không ai thấy hắn đã đứng nói chuyện với một người Do Thái. Hắn tiếp tục suy nghĩ nhưng có mùi gì là lạ khiến hắn lưu ý. Đúng là mùi của một vật gì đó đang ngún cháy. Hắn đi mau về nhà may. Lửa đã bốc ngọn bên trong. Hắn chạy trở về chỗ cũ gọi to:

- Blank! Blank! Ông ở đâu?

Và không thấy Blank đâu cả, hắn kêu lên:

- Lửa cháy! Lửa cháy!

Chẳng một ma nào tới. Thành phố bốc cháy quá nhiều nơi và Đội Cứu hỏa đã bất lực từ lâu. Hắn chạy trở vào, nhảy qua cửa sổ, chụp lấy một bành vải, cố sức lôi ra ngoài. Nhưng lửa đã bén gần tới tay, lửa bùng lên quanh đó, hắn chỉ còn đủ thì giờ để thoát thân.

Từ phía sau đống gạch đá đổ nát bên kia đường một đầu người nhô lên. Con mắt còn lại của Max Blank ngời sáng chiếu theo phía sau Neubauer. Lần đầu tiên từ nhiều năm, ông ta mỉm cười. Vừa cười người Do Thái vừa vò nát điếu xì-gà với những ngón tay cong vẹo vì trước đây đã bị tra tấn dã man.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 16

Tám người đứng trước sân lò thiêu xác. Tất cả đều mang dấu hiệu tù chánh trị. Berger không biết một ai trong số đó nhưng hiểu rõ là số phận của họ sẽ ra sao.

T

Trật tự viên Dreyer đã có mặt tại bàn viết ở dưới hầm. Luôn ba ngày qua hắn đều vắng mặt nên Berger không thể thực hiện điều đã toan tính. Hôm nay, chẳng còn cách nào khác hơn, ông ta quyết định phải liều mới mong có kết quả.

Nửa giờ sau, Đội trưởng Schulte tới. Mặc dầu sắc mặt có vẻ tươi tỉnh nhưng hắn vẫn cứ ngáp dài. Dreyer cặm cụi ghi chép như thường lệ.

Hầm kiểm xác khá rộng và thoáng nhưng thây tù cứ được chùi xuống mỗi lúc một nhiều khiến mùi hôi thúi bắt đầu nồng nặc. Schulte vươn vai đứng dậy cho biết là hắn phải đi ăn. Berger không rõ lúc đó là chiều hay trưa.

Dreyer xếp chồng giấy lại.

- Còn bao nhiêu xác nữa?

- Hai mươi hai.

https://thuviensach.vn

- Được rồi. Đi ăn cái đã. Bảo bọn trên kia ngưng chùi xác xuống, chờ tôi trở lại.

Ba người tù trong toán kiểm xác bước ra, chỉ còn một mình Berger với cái xác chưa đưa lên lò. Dreyer càu nhàu:

- Sao chưa chịu đi?

Berger đứng thẳng lên:

- Mình quên vào sổ người này.

- Vô lý! Có cái nào sót đâu.

- Có chớ. Vẫn sót cái xác này.

Dreyer không chịu nổi nữa. Hắn quát tháo:

- Trời ơi! Bộ ông điên hả? Ông ăn nói gì kỳ vậy?

- Cần phải vào sổ thêm một người nữa.

Dreyer trợn mắt:

- Vậy sao? Tại sao phải vào sổ thêm?

- Để danh sách được chính xác.

- Ai bảo ông là không chính xác. Bộ ông xét sổ tôi hả?

- Không dám. Tôi chỉ nói là cần ghi thêm nữa thôi. Phải so sánh lại với sổ ghi những vật bằng vàng.

- So sánh à? So sánh với sổ của con ma!

https://thuviensach.vn

- Phải so sánh với sổ của tôi. Từ ngày tới làm việc ở đây tôi có một sổ riêng. Để đề phòng bất trắc.

Dreyer nhìn người tù bác sĩ từ đầu tới chân như mới gặp lần đầu tiên:

- À thì ra thế. Mày cũng có một cuốn sổ? Và mày chỉ nói ra khi chỉ còn có một mình tao. Lầm lớn rồi, đồ con bò...

Hắn nghiến răng, gằn giọng:

- Đâu, bây giờ thử nói cái gì sẽ ngăn tao đập vỡ cái đầu quả trứng của mày ra? Tới chừng đó, tao vào sổ thêm là chính xác ngay. Dễ quá. Tao chỉ nói mày té quỵ là xong.

Hắn vừa nói vừa đi tới. Người hắn vẫn mập mạp và nặng hơn Berger khoảng 30 kí. Dầu sẵn cặp kềm trong tay, Berger cũng không chống nổi. Hắn chụp cánh tay Berger, vặn ngược ra sau. Berger không nói năng chi cả. Ông ta chúi đầu tới trước cố chịu đựng.

Nhìn bàn tay của Dreyer từ từ đưa lên. Berger cố nhịn đau, nói thật nhanh:

- Anh đừng tưởng không ai biết chuyện này. Tôi đã đề phòng trường hợp này rồi nên viết sẵn lời tố cáo.

Bàn tay Dreyer dừng lại. Berger nói tiếp ngay:

- Nếu chiều nay không có tôi về trại, thư tố cáo của tôi sẽ tới tay Trưởng trại về chuyện hầm kiểm xác làm mất hai chiếc nhẫn vàng và một gọng kính bạch kim.

Dreyer nheo mắt:

- Thật vậy à?

https://thuviensach.vn

- Đúng vậy. Anh đừng tưởng là tôi chỉ biết liều chớ không biết tính toán.

- À mày cũng biết chuyện đó nữa?

- Tôi đã viết rõ ràng. Weber, Schulte và Steinbrenner sẽ nhớ ra ngay gọng kính đó. Gọng kính của người tù một mắt. Đó là chuyện khó quên mau.

Bàn tay gã trật tự viên hạ xuống.

- Chính mày nói không phải là vàng mà.

- Nhưng nó vẫn là vàng.

- Đồ tạp chủng!

Hắn đẩy mạnh làm Berger ngã té. Cố gượng đứng lên ông ta chống vào xác người chết trúng vào răng và mắt, nhưng mắt ông ta vẫn không rời Dreyer.

Dreyer thở rống:

- Rồi mày tưởng là mấy thằng bạn thúi tha của mày sẽ được khen thưởng, hả? Được khen thưởng vì mày đánh tráo xác chết.

Berger đã đứng lên. Gối bắt đầu rung nhưng ông ta cố kềm chế để Dreyer đừng thấy.

Dreyer không thấy. Hắn đang bận suy nghĩ. Tay hắn rờ vào mụt nhọt trên môi đã nung mủ. Berger chụp lấy cơ hội:

- Đừng rờ vào đó!

- Cái gì? Sao đừng rờ?

- Nhiễm độc tử thi là hết thuốc chữa.

https://thuviensach.vn

Dreyer sửng sốt nhưng bình tĩnh ngay:

- Tao có rờ tới xác chết nào đâu.

- Nhưng tôi đã rờ mó xác chết và anh đã nắm tay tôi. Viên y sĩ trước tôi cũng chết vì thế.

Dreyer cuống quít chùi tay vào quần:

- Làm sao bây giờ? Trời ơi! Có cách gì không? Mau đi!

Nhìn chằm chặp vào mặt Dreyer một lúc, Berger với lấy chai iodine trên kệ. Ông ta biết là Dreyer vẫn chưa bị nhiễm độc nhưng cố làm như thế để hắn hoang mang. Phết iodine lên mụt nhọt vài lần, Berger trả chai thuốc về chỗ cũ trên kệ rồi nói giọng tự tin:

- Xong rồi... đã sát trùng.

- Có chắc không?

- Chắc chớ.

Hắn nhai miệng một lúc rồi hỏi Berger:

- Sự thật, ông muốn gì?

Berger cảm thấy người như bay bổng lên:

- Đổi tên và số của người chết.

- Nhưng còn Schulte?

- Hắn không biết đâu, nhất là tên họ.

- Còn quần áo? Số đính bài?

https://thuviensach.vn

- Tôi có mang theo đây. Cả hai người đều cùng một cỡ với nhau.

Dreyer vẫn chưa hết bực dọc:

- Bọn các người cũng mưu mô quỷ quyệt lắm!

Hắn cho cả hai tay vào túi, đi qua đi lại một lúc rồi đứng lại trước mặt Berger nhìn chằm chặp. Berger nói ngay:

- Đối với anh chẳng có gì đáng sợ cả. Thêm một người tù chết có nghĩa lý gì nhưng phần tôi thì nguy hiểm hơn. Bởi thế tôi cần tới sự bảo đảm của anh hơn.

Dreyer không trả lời. Berger thuyết phục thêm:

- Còn một điều nữa mà những người tù như chúng ta cần phải nghĩ tới. Chiến tranh này đã tới hồi kết thúc trong thất bại. Quân Đức đã bị đẩy lui khỏi đất Pháp và Nga. Quân Mỹ đã vượt sông Rhin. Trước tình thế đó, việc tuyên truyền về võ khí bí mật đã không còn hữu hiệu. Chỉ trong vài tuần hay vài tháng nữa là xong cả. Kế đến là vấn đề thanh toán ở đây. Anh có muốn bị kết tội bởi lỗi lầm của những kẻ khác không? Nhưng nếu anh giúp chúng tôi, đương nhiên anh sẽ được an toàn.

- Chúng tôi... ông muốn nói ai?

- Chúng tôi đông lắm. Ở đâu cũng có, không phải riêng trong Tiểu trại.

- Và nếu tôi có tố cáo tất cả thì các người sẽ ra sao?

- Nhưng còn câu chuyện mấy chiếc nhẫn và gọng kính vàng?

Dreyer gật gù và cười chán nản:

- Các người tính kỹ thật.

https://thuviensach.vn

Berger lặng thinh. Dreyer nhướng mắt:

- Có phải người mà ông định cho giả chết muốn đào tẩu không?

- Không. Chúng tôi chỉ muốn hắn thoát khỏi cái này.

Vừa đáp Berger vừa chỉ lên móc sắt trên trần.

- Tù chánh trị hả?

- Đúng.

Dreyer nhíu mày:

- Nhưng nếu rủi hắn bị tìm thấy trong một cuộc soát trại thì sao?

- Các lao xá bèn đó đều tràn ngập. Không thể tìm được hắn.

- Đại diện lao xá biết vụ này chưa?

Berger nói dối:

- Biết chớ. Nếu không thì làm sao qua mắt được.

- Các người có liên lạc với văn phòng Bộ Chỉ huy không?

- Chúng tôi có liên lạc khắp nơi.

Drever nhìn ra cửa:

- Thôi được. Làm mau đi. Để họ tới thì chết cả lũ.

Hắn hé cửa, nghe ngóng. Berger nhìn xác những người tù và một ý nghĩ khác chợt hiện ra: phải thay đổi hai lần. Có thế mới làm cho Dreyer không biết được tên họ của 509. Dreyer mắng nho nhỏ:

https://thuviensach.vn

- Mau đi chớ, đồ ngu!

Berger vừa chọn xong một cái xác thích hợp. Ông ta lấy bộ quần áo tù của 509 giấu trong người ra. Sau khi thay đồ xong cho xác chết, Berger ném quần áo của người tù kia lẫn lộn vào đống quần áo của những người tù trước.

- Xong rồi!

Dreyer quay lại:

- Không để lại dấu vết nào chớ?

- Không.

- Được rồi. Hãy nhớ là tôi không nhìn thấy gì cả, tôi không biết tí gì về chuyện này. Trong thời gian đó, tôi đang ở nhà cầu. Hiểu rõ chưa?

- Rõ lắm.

- Còn bản danh sách riêng của ông?

- Mai tôi mang tới hoặc tôi sẽ tiêu hủy nó.

- Có tin được không?

- Anh phải tin.

Trán Dreyer nhăn tít lại. Hắn hỏi với giọng lo ngại:

- Nếu chuyện đổ bể...

Berger quả quyết:

- Tôi nhất định không khai một lời. Trong mình tôi có giấu thuốc độc. Tôi sẽ tự vận ngay.

https://thuviensach.vn

Ánh mắt gã tù trật tự viên thoáng vẻ thán phục:

- Ông quả là một tay cừ. Rất tiếc là tôi đã hiểu hơi chậm.

Hắn ra lệnh trong khi dợm bước ra:

- Thôi, đẩy bàn kéo lên đi!

Berger gọi giựt lại:

- Này, tôi có một món quà!

- Món quà?

Berger rứt trong túi ra một tờ giấy bạc 5 Marks và đặt lên bàn. Dreyer chộp lấy:

- Tốt lắm. Ít ra cũng có gì đền bù sự nguy hiểm.

- Tuần tới, anh sẽ có thêm năm Marks nữa...

- Ủa... còn gì nữa sao?

- Chẳng có gì nữa cả. Chỉ đền ơn thêm cho lần này thôi.

- Được lắm. Dầu sao con người cũng không phải là quái vật. Rất sung sướng giúp ích cho các bạn.

Hắn bước ra. Berger bỗng thấy choáng váng phải dựa ngay vào tường. Mọi việc đã diễn ra suông sẻ. Tuy nhiên, vẫn phải cảnh giác vì hạng người này không thể đặt hoàn toàn tin tưởng...

Goldstein hỏi:

- Trong các bạn ai là 509?

https://thuviensach.vn

- Chi vậy?

- Tôi vừa được đưa sang đây.

Goldstein tới Tiểu trại vào buổi chiều cùng với 12 người khác. Hắn nhìn Berger:

- Lewinsky gởi tôi sang.

- Bạn ở lao xá chúng tôi?

- Không. Lao xá 21. Gấp rút quá nên không dàn xếp kịp. Để rồi tính sau. 509 đâu?

- 509 không còn nữa.

Goldstein nhìn lên:

- Chết hay lẩn tránh?

Berger ngập ngừng. 509 ngồi gần đó bảo Berger:

- Bạn có thể tin người này. Lần trước, Lewinsky có nói rồi.

Và quay sang Goldstein, 509 tiếp:

- Bây giờ tên tôi là Flormann. Có tin gì mới lạ không? Lâu quá, chúng tôi không được tin tức gì của các bạn.

- Lâu à? Mới có hai ngày...

- Hai ngày cũng đã lâu. Có gì mới lạ không? Bạn ngồi xích lại. Không ai nghe được gì đâu.

- Đêm rồi trong lao xá 6, chúng tôi có bắt được một ít tin tức qua máy thu thanh ráp lén. Đài Anh hơi khó nghe nhưng có một điểm chắc chắn là

https://thuviensach.vn

quân Nga đang oanh tạc Bá Linh.

- Bá Linh?

- Phải.

- Còn quân đội Anh và Mỹ?

- Không có tin gì khác. Chúng tôi phải cẩn thận sợ đổ bể. Vùng Ruhr bị bao vây. Họ đã vượt qua sông Rhin khá xa rồi.

509 nhìn sững ra hàng rào kẽm gai trên đó còn thoáng hiện một chút nắng chiều dưới cơn mưa:

- Coi bộ hơi chậm...

- Chậm sao được? Bạn cho thế là chậm sao? Chỉ trong một năm quân đội Đức bị đẩy lui từ Nga về tới Bá Linh và từ Phi châu về vùng Ruhr mà còn cho là chậm à?

509 lắc đầu:

- Không phải tôi định nói thế. Chậm là chậm với ở đây. Với chúng mình. Bạn hiểu không? Tôi đã ở đây quá nhiều năm... và mùa Xuân năm nay chậm tới hơn tất cả. Tôi bảo chậm vì cảm thấy sốt ruột phải đợi chờ.

Goldstein cười:

- Hiểu rồi. Tôi biết rõ điều đó lắm. Đặc biệt là đêm nay. Khi người ta không thể ngủ mà cũng cảm thấy khó thở. Quả là chậm vô cùng nếu nhìn theo khía cạnh đó.

- Đúng vậy. Mấy tuần trước, tụi này có biết gì đâu, cũng chẳng cảm thấy gì cả. Bây giờ thì chậm quá. Chậm mà còn phải chờ. Và chờ trong sự hồi hộp sợ bị bắt...

https://thuviensach.vn

509 nghĩ tới Handke. Âm mưu của nhóm Lão Làng sẽ bị bại lộ nếu Handke bắt gặp 509. Trên giấy tờ hắn đã chết nhưng trên thực tế, Handke đã biết mặt hắn quá rõ. Ngoài ra lại còn Weber. Hắn có thể nhận ra ngay 509 trong một cuộc lục soát bất thần.

- Bạn tới có một mình?

- Có hai người nữa.

- Còn ai sắp sang đây không?

- Có thể còn nữa nhưng họ khó qua chánh thức như tôi. Bên đó hiện thời có khoảng năm, sáu chục người luôn luôn phải lẩn tránh.

- Làm thế nào để giấu được bao nhiêu đó?

- Đêm nào cũng phải đổi lao xá.

- Nhưng nếu bọn SS ra lệnh phải trình diện tại cổng hay tại văn phòng?

- Trong trường hợp đó, họ sẽ không đi.

509 ngồi thẳng dậy, ngạc nhiên:

- Rồi bọn chúng chịu bỏ qua sao?

Goldstein nghiến răng:

- Chúng nó chắc không thích phải đích thân vào lao xá. Nếu muốn, chúng phải đi đông người và võ trang đầy đủ.

509 lặng thinh. Những gì hắn vừa nghe có vẻ ly kỳ quá. Cuối cùng hắn hỏi:

- Chuyện xảy ra bao lâu rồi?

https://thuviensach.vn

- Khoảng một tuần. Dường như đã có một cái gì thay đổi. Bọn SS bỗng nhiên nhận ra là chúng ta có tới hàng ngàn người. Vả lại, chúng cũng biết chiến trận bất lợi về phần chúng.

Goldstein vừa nói vừa đứng lên:

- Thôi, để tôi đi tìm thử xem có chỗ nào đặt lưng không.

509 nằm dài gần bên đống xác tù. Đống thây người đêm nay cao hơn thường lệ. Đêm qua, họ không được phát bánh mì. 509 phải nằm gần đống xác để khỏi bị gió lạnh lùa tới.

Hắn rùng mình. Hắn có thể trở vào lao xá ngủ trong hơi ấm hôi thúi vài giờ nhưng hắn không muốn thế. Hắn cứ muốn ngồi một chỗ nhìn mãi vào bóng đêm.

Ahasver từ trong bóng tối đi ra:

- 509, có ở đó không?

- Tôi đây. Có gì vậy?

- Con chó chăn cừu chết rồi.

- Ủa, không thấy hắn bệnh hoạn gì cả.

- Hắn ngủ rồi đi luôn.

- Có cần tôi tiếp tay khiêng hắn ra không?

- Không. Hắn chết lúc đang nằm bên ngoài. Tôi chỉ muốn báo tin hắn chết thôi.

- Phải.

- Phải, 509.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 17

Buổi sáng, sương mù dầy đặc. Chòi canh và bờ rào không còn nhìn thấy được. Trong một lúc nào đó, người ta có cảm tưởng là trại tập trung không còn nữa... sương mù đã biến những vòng rào ngục tù thành một vùng tự do mềm mại nhưng cũng đầy cạm bẫy.

B

Thình lình có tiếng còi báo động và sau đó là những tiếng nổ không rõ ở hướng nào.

Tù nhân ở lao xá 22 mệt mỏi ngồi xổm trên ván giường và dài theo các lối đi. Họ chẳng ngủ được bao nhiêu lại yếu lả vì đói. Họ chẳng để ý mấy đến cuộc oanh tạc. Chuyện đó đã trở thành quen thuộc với họ mấy lúc sau này. Tuy nhiên, họ không khỏi hốt hoảng khi đột nhiên có một tiếng nổ mãnh liệt quá gần.

Cả lao xá rung chuyển như bị động đất. Các cánh cửa rung lên phần phật. Có tiếng người hô hoán:

- Họ ném bom mình! Họ ném bom mình, để tôi chạy ra!

Hỗn loạn diễn ra. Họ bò từ trên giường xuống, họ bò từ dưới đất ra, họ dẫm lên nhau, xô đẩy nhau, ngã té rồi lại tiếp tục bò ra cửa.

https://thuviensach.vn

Tiếng cao xạ nổ giòn và tiếng bom long trời lở đất làm chìm lấp những tiếng kêu la của tù nhân. Những cái miệng há toang nhưng không nghe được tiếng biến họ thành những người câm.

Tiếng nổ kế tiếp làm rung chuyển đất. Cơn kinh hoàng lên tới tột độ. Hỗn loạn thật sự diễn ra. Berger cố thét to:

- Đóng cửa lại.

Nhưng trễ mất. Cánh cửa đã bị hất tung ra và hàng lô tù chạy biến vào sương mù. Hàng lô khác theo sau. Nhóm Lão Làng ngồi thu hình trong góc. Berger lại cố la to:

- Đừng ra ngoài! Lính canh nổ súng!

Chẳng một ai nghe theo. Lewinsky không thể ngồi yên:

- Nằm xuống!

Mặc dầu có sự đe dọa trở lại của Handke, hắn vẫn lẻn sang lao xá 22 và ngủ đêm tại đó. Dầu sao, ở Tiểu trại cũng an toàn cho hắn hơn. Hôm trước, bốn người tù chánh trị mang tên H và K đứng đầu đã bị bọn SS bắt tại trại lao tác và đưa ngay xuống lò thiêu. Lewinsky không thể chờ chúng bắt tới chữ L. Hắn lại quát lớn:

- Nằm sát xuống mặt đất! Chúng nó bắn bây giờ!

Bên ngoài, có tiếng súng nổ.

- Tụi nó bắn rồi đó! Nằm sát xuống, mau! Súng máy còn nguy hiểm hơn bom!

Nhưng Lewinsky đã lầm. Sau tiếng nổ của trái bom thứ ba các họng súng máy đều ngưng bặt. Bọn lính canh đã vội vàng bỏ các chòi gác. Lewinsky bò ra cửa, hắn hét vào tai Berger:

https://thuviensach.vn

- Hết nguy hiểm rồi! Bọn SS chạy trốn cả.

- Mình có nên ở trong này không?

- Ra ngoài đi! Ở trong rủi bị cháy là chết thiêu.

Meyerhof hăng hái:

- Ra ngoài mau! Nếu hàng rào trúng bom, tụi mình đào tẩu!

- Im! Đồ ngu! Vẫn còn mặc đồ tù làm sao chạy thoát.

Họ tuôn ra cửa. Lewinsky la lên:

- Hãy ở sát bên nhau!

Và hắn nắm cổ áo Meyerhof:

- Nếu bạn làm bậy, tôi bẻ cổ ngay, hiểu chưa? Hiểu chưa? Tôi bẻ gãy cổ thật đó.

Berger can thiệp:

- Buông hắn ra! Để tôi coi chừng cho!

Họ nằm mọp bên cạnh lao xá. Họ chờ nghe tiếng bom kế tiếp, nhưng chỉ có tiếng cao xạ không thôi. Vài giây sau có tiếng súng trường nổ gần hơn. Sulzbacher hỏi:

- Sao gần quá vậy?

Lebenthal ngóc đầu lên:

- Có lẽ căn cứ của bọn SS bị trúng bom và Weber với Neubauer chết rồi.

Rosen cãi:

https://thuviensach.vn

- Chuyện đó khó xảy ra. Nhiều lắm là chỉ vài trại quân trúng bom.

Lebenthal bỗng phát giác:

- Lewinsky đâu rồi?

Berger nhìn quanh:

- Hắn mới ở đây mà. Hắn đi đâu, Meyerhof?

- Không biết.

- Chắc hắn lên ra xa để dò xét.

Họ cố lắng tai, chờ đợi. Tinh thần mọi người đều căng thẳng. Một phát súng đơn độc vang lên gần đó.

- Chắc có người chạy trốn bị chúng bắn.

- Biết đâu. Chắc không phải.

Không ai muốn như thế cả. Nếu có tù vượt trại thì cả trại phải đứng hàng giờ trên sân điểm danh cho tới khi tù nhân kia được đem về dầu còn sống hay đã chết. Sau đó là sẽ có thêm mươi người bị treo cổ và cả trại bị lục soát.

Tiếng súng cao xạ đã ngừng lại. Trong sự yên lặng bất thần họ nghe rõ ràng tiếng chân chạy rầm rập và tiếng quát tháo của bọn SS. Lebenthal đưa ý kiến:

- Mình nên vào trong là hơn.

Tất cả bò vào lao xá. Lebenthal nói một mình:

- Chắc bọn SS không bị trúng bom...

https://thuviensach.vn

Một người khác nói như mơ ngủ:

- Hay là lính Mỹ đã tới rồi.

Lebenthal như tức tối điều gì:

- Câm miệng lại!

Bây giờ, đã vào cả bên trong, họ bỗng sợ hơn lên. Họ ngồi im nghe ngóng. Ít phút sau, có tiếng chân người bước nặng nề hơn tiếng chân của những người tù đói lả. Tiếng chân trong sương mù dừng lại trước lao xá. Lewinsky thò đầu vào:

- Berger, 509 đang ở đâu?

- Lao xá 20. Chi vậy?

- Ra đây tôi nói cái này.

Berger bước tới cửa. Lewinsky nói mau:

- Bảo với 509 là khỏi lo nữa. Thằng Handke chết rồi.

- Chết à? Trúng bom hả?

- Không phải. Chết thôi.

- Nhưng tại sao chết? Lính bắn lầm nó hả?

- Nó chết trong sương mù. Chỉ cần biết thế đủ rồi. Vấn đề chánh là nó không còn nữa. Sự nguy hiểm đã đi qua.

Berger chợt hiểu ra, hơi lo ngại:

- Nếu phát súng nổ gần chúng nó sẽ tìm ra dấu vết.

https://thuviensach.vn

- Không có phát súng nào cả. Cùng chết với nó còn có hai tên hung ác nữa. Một trong hai tên đó ở lao xá của tôi.

Hiệu còi chấm dứt báo động rú lên. Sương mù bắt đầu loãng ra, dường như đã bị tiếng còi xé toang. Các tháp canh lần lần trông thấy rõ. Một tù nhân lại gần cửa khẽ bảo:

- Coi chừng! Vào trong đi, Lewinsky!

Họ đóng cửa lại. Nhưng cửa lại bị mở ra. Một người thò đầu vào:

- Có Lewinsky ở đây không?

- Có đây, chi vậy?

- Ra mau, có tin.

Lewinsky chạy ra, biến vào trong sương. Berger hỏi:

- Lebenthal đâu?

- Hắn qua dãy 20 báo tin cho 509.

Lewinsky trở lại. Berger hỏi:

- Có tin gì lạ không?

- Có. Mình ra ngoài này.

Vừa đi theo Lewinsky, Berger vừa hỏi:

- Chuyện quan trọng hả?

Lewinsky cười. Mặt mũi lấm tấm ướt sương.

https://thuviensach.vn

- Một số trại SS trúng bom. Nhiều đứa chết và bị thương. Chưa biết con số chính xác. Lao xá cũng bị nạn lây. Kho võ khí và phòng quân trang cũng thiệt hại ít nhiều.

Hắn nhìn cẩn thận vào sương mù và nói tiếp:

- Chúng tôi có một món đồ cần phải giấu. Có thể là đêm nay.

- Đưa ngay cho tôi đi.

Lewinsky trao cho Berger một gói gì khá nặng. Hắn nói nho nhỏ:

- Mới lấy từ kho võ khí. Giấu ngay đi. Tôi sẽ có một gói nữa. Giấu dưới giường của 509. Ai ngủ chỗ đó?

- Ahasver, Karel và Lebenthal.

- Tốt lắm. Họ làm việc thật nhanh. Họ ra tay ngay khi quả bom vừa nổ tung trên kho võ khí. Bọn SS không có ở đó. Còn một số nữa nhưng tụi này phải phân tán ra.

- Nếu bọn SS khám phá ra sự mất mát?

- Có thể như thể. Bởi vậy, chúng tôi không để một món gì ở trại lao tác. Lúc nãy, họ còn toan tính phóng hỏa cả kho võ khí.

- Các bạn đáng phục lắm.

Lewinsky gật gù với dáng điệu hài lòng:

- Thôi, mình lo cất giấu đi. Chúng tôi không thể lấy nhiều hơn vì bọn SS trở lại sớm quá. Chúng nó tưởng hàng rào đã bị phá vỡ nên cứ gặp ai bắn nấy, sợ cả trại vượt ra. Hiện thời bọn chúng đã bình tĩnh đôi chút.

https://thuviensach.vn

Một giờ sau, mặt trời chói sáng. Trời trong xanh và hiền dịu. Cây cối tươi mát như vừa tắm gội xong.

Buổi trưa, lao xá 22 được tin có tới 27 người bị bắn. Mười hai tù nhân chết và 28 người bị thương tại lao xá 1 vì mảnh bom. Về phần bọn SS có 10 đứa chết trong số có một sĩ quan mật vụ Gestapo.

509 trở lại lao xá 22. Berger hỏi:

- Giấy chuyển nhượng tiền Thụy Sĩ cho Handke chẳng biết ra sao? Nếu bọn chúng bắt gặp thì nguy quá. Mình quên mất điều đó!

509 móc túi lấy một mảnh giấy ra:

- Lewinsky biết chuyện này nên lo liệu cả. Hắn nhờ một trật tự viên trong tổ chức lấy lại ngay sau khi Handke chết.

Berger thở ra nhẹ nhõm:

- Xé ngay đi. Lewinsky được việc quá. Chắc mình sẽ bình yên được ít lâu.

- Cái đó còn tùy ai sẽ là người thay thế Handke.

Trên vòm trời của trại đột nhiên có một đàn chim én vần vũ. Chúng bay như thế một lúc lâu, thỉnh thoảng sà xuống gần tới mái trại. Ông lão Ahasver nói:

- Đây là lần đầu tiên, tôi nhìn thấy chim chóc ở trại.

Bucher góp ý kiến:

- Chắc chúng nó tìm nơi làm tổ.

- Có thể lắm vì các gác chuông nhà thờ đều không còn nữa.

https://thuviensach.vn

Lebenthal nhìn theo đàn chim bay lượn trên sân trại:

- À, chúng từ Phi châu tới để làm tổ ở đây. Đây là nơi ẩn trú của muôn loài!

- Có gì đâu, chúng không tìm được chỗ ở tại một thành phố đang bốc cháy.

Ông lão Ahasver ra vẻ trầm tư:

- Chắc có nhiều thành phố khác cũng đang cháy. Những thành phố lớn và quan trọng hơn.

- Đáng thương cho nước Đức!

- Cái gì?

- Tôi bảo là nước Đức đáng thương.

Lebenthal trừng mắt:

- Trời ơi! Các bạn có nghe thấy không?

Berger thản nhiên:

- Đó là sự thật.

Sáng tới chiều, trời luôn luôn ấm áp. Khốn nỗi là Tiểu trại không được phát buổi ăn tối. Không khí vẫn ấm áp. Thành phố bên dưới vẫn còn nhiều nơi cháy sáng.

Berger nằm dài bên cạnh 509.

- Thế nào cũng có mưa bão.

- Có lẽ thế.

https://thuviensach.vn

Quanh đôi mắt người tù bác sĩ, mồ hôi đượm ướt. Ông ta từ từ quay đầu sang nơi khác trong khi một giòng máu ứa ra từ khóe miệng. Thoạt tiên, 509 cho đó là một cử chỉ tự nhiên nhưng có một cái gì đó như linh tính khiến hắn ngồi lên:

- Berger, sao vậy? Berger!

Berger trở mình rồi nằm im.

- Chẳng có gì cả.

- Thổ huyết hả?

- Không.

- Vậy chớ gì?

- Đau bao tử.

Nhổ một ngụm máu ra, ông ta thều thào:

- Không đáng ngại.

- Sao lại không. Làm gì bây giờ? Nói mau đi!

- Chẳng làm gì cả. Cứ để tôi nằm yên.

- Hay để tôi đem bạn vào trong. Nhóm tụi mình sẽ ném chúng nó ra và lấy cho bạn nguyên một cái giường.

- Đừng. Cứ để tôi nằm yên ở đây.

Tự nhiên 509 cảm thấy tuyệt vọng. Hắn đã từng nhìn tận mắt vô số người chết và chính hắn cũng suýt chết nhiều lần đến nỗi tưởng chẳng còn bao giờ xúc động trước cảnh chết chóc cả. Thế mà, đây là lần đầu tiên trong đời hắn nghe đau nhói. Hắn sợ mất người bạn thân nhất trong đời hắn. Mọi

https://thuviensach.vn

hy vọng trong hắn bỗng biến tan. Berger đang nhìn hắn với một nụ cười nhưng hắn cứ thấy trước mắt hình ảnh ông ta nằm chết bên bờ lộ.

- Chắc chắn mấy anh em còn có chút ít gì để ăn! Hay là mình nhờ Lebenthal đi tìm thuốc?

Berger chậm chạp đưa một cánh tay lên ngăn cản:

- Không cần ăn. Cứ tin tôi. Chừng nào cần gì tôi sẽ nói. Bây giờ thì không. Tôi bảo là đau bao tử mà.

Người tù bác sĩ nhắm mắt lại.

Sau tiếng còi báo giờ ngủ của toàn trại, Lewinsky lẻn sang chỗ 509. Qua một vài phút nói chuyện vu vơ, thình lình Lewinsky hỏi:

- Trông bạn có vẻ khác người, lúc trước bạn làm gì? Tôi muốn nói về nghề nghiệp.

- Chủ bút.

Vừa buột miệng xong, 509 ngạc nhiên và có cảm tưởng như không phải chính mình đã nói. Lewinsky thoáng hiện nét hài lòng. 509 hỏi:

- Bạn có được tin tức gì mới không?

Lewinsky ném một cái nhìn dò xét rồi ngồi xích lại:

- Trong vòng hai tuần nữa có thể có một cuộc chiếm trại.

509 giựt mình:

- Bạn nói sao?

- Chiếm trại. Trong hai tuần nữa.

https://thuviensach.vn

- Bạn muốn nói tới chuyện giải thoát?

- Phải. Chúng tôi phải chiếm trại khi bọn SS rút đi.

- Chúng tôi? Gồm những ai?

Lewinsky ngập ngừng:

- Bộ máy điều hành mới của trại. Đã tổ chức xong rồi. Phải nghĩ tới việc duy trì trật tự, tiếp tế... hàng ngàn người không thể phân tán ngay một lúc.

- Nhưng các bạn làm cách nào?

- Chúng tôi sẽ có người hỗ trợ. Người Anh, người Mỹ đến giải phóng mình chỉ là những đơn vị chiến đấu. Họ không có người điều hành trại. Phần này, chúng ta phải tự lo liệu lấy. Dĩ nhiên là với sự giúp đỡ của họ.

509 bỗng chú ý tới cái đầu của Lewinsky in trên nền trời xám. Một cái đầu tròn và chai cứng. Hắn nói một mình:

- Kể cũng lạ. Bây giờ chúng ta lại phải nhờ tới kẻ thù giải phóng giùm...

Berger trở mình:

- Không ngờ lại ngủ được một giấc. Bây giờ thấy khỏe rồi. Đau bao tử chớ chẳng có gì khác.

- Không phải bao tử đâu. Tôi chưa bao giờ nghe nói đau bao tử mà thổ huyết.

Mắt Berger đột nhiên mở lớn ra:

- Tôi vừa nằm mơ hết sức lạ. Tới bây giờ vẫn thấy rõ như thật. Tôi thấy đang làm việc trong phòng giải phẫu. Ánh đèn sáng choang...

Ông ta nhìn vào bóng đêm.

https://thuviensach.vn

509 vỗ về:

- Lewinsky vừa cho biết là chỉ trong vòng hai tuần nữa mình sẽ được giải thoát.

Berger vẫn nằm yên như không nghe 509 nói.

- Tôi đang giải phẫu. Phải, đang giải phẫu dạ dày. Tôi vừa cầm dụng cụ lên thì chợt nhận ra không biết phải làm gì nữa. Quên tất cả. Mồ hôi tuôn ra như tắm. Người bệnh nằm đó, đã mổ ra một đường dài... mà tôi lại không biết phải làm sao. Tôi quên hết cả. Thật là kinh khủng.

- Thôi, bỏ đi. Đó chỉ là ác mộng. Tôi cũng thường nằm mơ những giấc mơ quái đản như thế.

Berger nhìn đăm đăm lên nền trời.

- Mười năm. Mười năm chẳng làm gì cho nghề nghiệp. Từ trước tới nay tôi chưa hề nghĩ tới điều đó. Chắc có lẽ bây giờ đã quên nhiều. Ngay bây giờ cũng thế, tôi không hiểu phải làm gì khi thực hiện một cuộc giải phẫu. Chỉ nhớ lờ mờ thôi.

- Trong ký ức thì không rõ chớ khi bắt tay vào việc là nhớ ra ngay. Cũng như ngôn ngữ hay đi xe đạp vậy.

- Kỹ thuật không vững chắc nữa. Thủ thuật. Sự chính xác. Phải có thói quen. Mười năm chẳng làm việc thì lấy đâu ra sự quen tay. Mười năm đó, bao nhiêu điều mới lạ được phát minh. Tôi có biết thêm tí gì đâu. Già rồi... già quá rồi và suy nhược.

509 như bị lôi cuốn:

- Mà lạ thật. Cũng mới lúc nãy tôi chợt nghĩ tới nghề nghiệp. Lewinsky hỏi nên tôi nhớ ra. Hắn tiên đoán là mình sẽ được tự do trong vòng hai tuần

https://thuviensach.vn

nữa. Bạn có tin không?

Berger lắc đầu lơ đãng:

- Thời gian còn có nghĩa gì? Thường cứ là vô tận. Bạn nói hai tuần khiến mình không thể đừng tự hỏi: Chuyện gì đã xảy ra trong mười năm qua?

Thành phố vẫn còn cháy sáng. Hàng đợt khói cuồn cuộn bốc lên. Xa về phía chân trời, có hai nơi lửa đang cháy... những thành phố bị ném bom.

Màn trời đêm bỗng bị xé toạc bởi một luồng chớp, tiếp theo sau là tiếng sấm âm vang từ xa tới. 509 bảo:

- Mình vào trong đi. Bạn còn đứng lên nổi không?

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 18

Chỉ còn một toán tù lo dọn dẹp trong thị trấn. Họ đã phải đào xới các đống gạch đá đổ nát để moi thây người và tìm thấy thêm mười tám xác nữa. Bây giờ họ đang trên đường về trại.

C

Họ đi ngang qua thị trấn. Bọn SS không cần dè dặt nữa. Thay vì dẫn tù đi vòng như trước kia, chúng cứ chọn con đường ngắn nhất. Còn gì phải dè dặt khi đâu đâu cũng hoang tàn như nhau cả.

Phố xá tiêu điều. Nhà cửa sụp đổ. Có cái bị hất tung từ bên này sang bên kia đường. Một chiếc dương cầm bể nát nằm giữa đường, một phần bị vùi xuống gạch ngói. Vài phím đàn còn nguyên, một lũ trẻ tranh nhau bấm. Chúng cố đánh mò bản nhạc Horst Wessel nhưng không làm sao đủ điệu, cửa hiệu bánh mì bay mất nóc nhưng vẫn có một đám đông xếp hàng dài chờ tới phiên mua. Người nào người nấy đều dính đầy bụi bẩn, mắt lờ đờ. Toán tù đi ngang qua. Bọn SS hô lệnh siết chặt hàng. Mùi bánh thơm ấm tỏa ra nhưng vẫn không lấn áp nổi mùi hôi thúi của những xác chết còn vùi lấp đâu đó và mùi khói khét lẹt.

Toán tù bắt đầu đi vào trung tâm thành phố. Họ đi qua một cây cầu chưa bị bom phá sập. Ở đầu cầu, một tượng đá mất cả đầu lẫn tay. Tại một công trường gần đó, pho tượng Hoàng đế Frederick Đệ nhị lật nhào, trông như nhà vua giỏi tài điều binh khiển tướng ấy đang cỡi ngựa chạy lên trời. Cánh

https://thuviensach.vn

tay duỗi thẳng tới của ông, lúc này đang chỉ lên những đám mây chậm chạp bay qua.

Một đoàn thiếu niên mặc đồng phục đang đi trên đường với đội ngũ chỉnh tề. Tất cả đều khỏe mạnh và sống động. Thấy đoàn tù đi tới chúng bước cả lên lề đường. Tù nhân cúi đầu đi giữa lộ. Có tiếng thì thầm trong đám thiếu niên. Đứa lớn nhất trong bọn khoảng mười lăm tuổi. Thình lình thằng bé này đưa một cánh tay lên và cả bọn đồng thanh hô lớn:

- Quân phản bội Tổ quốc!

Tiếng hô của bọn trẻ nghe trong thanh. Chúng lại hô tiếp:

- Đồ Do Thái trâu chó! Quân phản nghịch!

Cả một quãng đường rền vang tiếng mắng chửi.

Chim chóc trên cây dường như cũng lắng nghe. Một cánh cửa sổ mở ra. Đám trẻ lại gào lên. Thình lình thằng bé 15 tuổi bước xuống đường, móc khẩu súng lục ra, tiến tới sát một người tù đi hàng ngoài, nổ một phát ngay giữa mặt người này.

- Bớt được một con chó!

Thằng bé thản nhiên nói rồi quay về chỗ cũ bảo các bạn:

- Tiếc là hết đạn rồi, nếu không là còn bắn vài đứa nữa.

Người tù xấu số ngã nhào bên rãnh nước, máu đọng vũng quanh đầu. Hắn chưa chết hẳn. Hắn cố chống tay ngồi lên, quay nhìn bọn trẻ trên lề đường. Máu ướt đỏ cả mặt - một khuôn mặt già nua bịnh hoạn. Thằng bé vừa nổ súng vẫn lạnh lùng nhìn trả lại nạn nhân của nó. Cuối cùng, cái đầu đẫm máu gục xuống tay sụm theo và toàn thân bất động. Một thằng bé trong bọn, nói giọng sợ hãi:

https://thuviensach.vn

- Ghê quá! Helmuth.

Hai người lính SS chạy ào tới.

- Cái gì vậy? Bộ muốn làm gì cũng được sao?

Thằng bé tên Helmuth dùng tay gạt tóc lên khỏi trán:

- Bớt được một tên phản nghịch.

Người lính SS quắc mắt:

- Công việc của tụi này cứ để tụi này lo.

Helmuth cũng trừng mắt:

- Thật vậy à?

Tên lính SS thứ hai nói với đồng đội:

- Thôi, đừng dây dưa nữa.

Và hắn quay lại toán tù ra lệnh:

- Đi mau! Mau lên. Bốn đứa đi sau cùng khiêng cái thây!

Toán tù tiếp tục đi. Một gã SS đi ngang qua Helmnth nói:

- Coi bộ ngon lành, hả?

Thằng bé đáp thật tự nhiên:

- Tôi là ma sói.

Các bạn nó nhìn nó với vẻ thán phục. Cánh cửa sổ lúc nãy đóng sầm lại. Thằng bé Helmuth hô to:

https://thuviensach.vn

- Hitler muôn năm!

Gã SS vừa nói chuyện với nó hô theo:

- Hitler muôn năm!

Đám trẻ lai xếp thành hàng. Helmuth ra lệnh:

- Hát lên!

Chúng nó bắt đầu đi. Từ xa, âm thanh trẻ trung của chúng vang dội lại:

"Khi máu Do Thái nhuộm đỏ con dao.

Tất cả đều tốt đẹp gấp hai lần"

Thiếu niên đoàn Hitler chỉ được dạy có thế thôi.

Selma vẫn nói giọng đều đều:

- Bruno, hãy nghĩ kỹ lại. Phải lo liệu bây giờ, nếu không thì trễ hết. Hãy bán những thứ gì còn bán được. Đất cát, vườn hoa, căn nhà này... cứ bán với giá nào cũng được.

Neubauer lắc đầu chán nản:

- Tiền? Lấy tiền để làm gì? Nếu những lời tiên đoán của bà đều đúng cả thì có tiền cũng chẳng ích gì. Bộ bà quên vụ lạm phát kinh khủng sau Thế Chiến Thứ Nhất à? Một triệu chỉ bằng một đồng. Chỉ có bất động sản là còn giá trị.

- Nhưng làm sao bỏ túi được bất động sản?

Bà ta đi lại một chiếc tủ nhỏ, mở khóa và lấy hộp nữ trang ra. Trong hộp có nhiều đồ vật bằng vàng và mấy hột kim cương.

https://thuviensach.vn

- Đây, tôi đã sắm những món này mà không cho ông biết với tiền riêng của tôi và tiền tiết kiệm. Tôi bán hết các cổ phần rồi. Các xí nghiệp đều bị hủy diệt cả thì để cổ phần làm gì. Chỉ có những món này là còn giá trị và đem đi được.

- Đem đi theo! Đem đi theo! Bà làm như mình là những tội nhân phải chạy trốn!

Người đàn bà bỏ trả các món nữ trang vào hộp:

- Khi mình cầm quyền, mình muốn làm gì cũng được. Bây giờ tới phiên những người khác cầm quyên, họ cũng vậy. Ông đã nghĩ tới chưa?

Neubauer nhảy dựng lên:

- Nếu cứ nghe theo bà chắc ai cũng phải tự treo cổ lên cả. Vợ của người ta luôn luôn hiểu chồng, an ủi chồng, săn sóc chồng... còn bà! Hết tiên đoán điềm dữ rồi gào thét cho là đại họa sắp tới. Ngày cũng như đêm. Bán! Bán! Đại họa! Đại họa!

Selma chẳng để tâm. Bà ta ung dung trở lại tủ cất hộp nữ trang vào:

- Hột xoàn. Hột xoàn tốt thế này hay hơn nữa còn đáng giá gấp mấy lần những bất động sản ra tro của ông. Hột xoàn có thể giấu được trong nếp áo. Nuốt vào bụng cũng được chớ có đâu như những cao ốc của ông.

Neubauer nhìn chăm bắm vào mặt vợ:

- Bà nói vậy mà nghe được à? Nói như bọn Do Thái chỉ biết có tiền để rồi bị cắt họng.

Selma cũng nhìn lại chồng. Nhìn từ đầu xuống chân, nhìn bộ râu mũi, bộ quân phục, khẩu súng, đôi giày.

https://thuviensach.vn

- Ông hãy nhớ là tiền tệ bị phong tỏa trong nước Đức kể từ năm 1931. Chính vì vậy mà nhiều người Do Thái đã không trốn đi được. Và các ông bắt giam hay giết họ. Cũng được đi. Nhưng bây già ông muốn ở lại để rồi tới phiên họ bắt giữ các ông để trả thù.

Neubauer nhìn quanh:

- Bà phải giữ mồm giữ miệng! Con ở đâu? Có ai nghe là chết cả lũ. Tòa án Nhân Dân không thương xót ai cả. Chỉ một lời tố cáo là đủ rồi.

- Con ở nghỉ bữa nay. Tại sao họ không thể làm những gì mà các ông đã làm đối với người khác?

- Ai? Bọn Do Thái à?

Neubauer cười lớn. Hắn liên tưởng tới Blank, tới hình ảnh ông ta bị Weber tra tấn.

- Tôi không nói mấy người Do Thái. Còn người Anh, người Mỹ.

Neubauer tiếp tục cười:

- Anh, Mỹ hả? Lại càng chẳng đáng lo. Vấn đề chánh trị nội bộ tại các trại giam không phải là việc họ bận tâm. Với họ chỉ có vấn đề quân sự thuần túy thôi và chánh trị nước ngoài. Bà không hiểu nổi sao?

- Không.

- Họ sống trong chế độ dân chủ. Họ sẽ xử sự với chúng ta đứng đắn nếu họ thắng... vấn đề còn phải đặt lại. Họ xử sự theo đúng quân cách. Chúng ta thua trận trong sự vẻ vang. Với người Nga thì có lẽ khác hơn. Nhưng họ lại ở tít phía Đông.

- Rồi ông sẽ thấy. Cứ ở lại đi.

https://thuviensach.vn

- Được, rồi tôi sẽ thấy. Tôi sẽ ở lại. Nếu đi, bà chỉ cho tôi biết còn nơi nào để đi nữa.

- Có hột xoàn, mình có thể đi Thụy Sĩ mấy năm trước...

Neubauer đập tay xuống bàn làm chai bia run bần bật:

- Có thể! Có thể! Sao bà không nói rõ là bằng cách nào? Bà muốn mình đánh cắp một phi cơ rồi hay qua biên giới hả? Vô lý!

- Không cần phải có phi cơ. Mình có thể đi nghỉ phép vài chuyến. Đem theo vòng vàng và hột xoàn. Hai, ba, bốn chuyến đi phép, mỗi lần để lại một ít. Một số người đã làm như vậy.

Neubauer đi về phía cửa, mở ra nhìn bên ngoài rồi đóng lại. Hắn quay vào:

- Bà có biết nói như vậy là sao không? Phản bội cao độ! Bà có thể bị bắn tại chỗ nếu có người nghe.

Selma nhìn thẳng vào mắt chồng:

- À...? Có phải đó là cung cách của một anh hùng trong giờ phút chót không? Ông muốn loại trừ một người vợ nguy hiểm cho ông hả?

Neubauer không chịu nổi cái nhìn đó. Hắn đi qua đi lại. Một lúc sau, hắn đổi giọng:

- Selma, cãi nhau có ích gì? Minh phải họp lực nhau, tỏ ra hiểu biết hơn. Chẳng còn cách nào khác hơn là cứ ở lại. Tôi không thể chạy trốn được. Mà chạy trốn ở đâu? Trốn trong một nước Đức chưa bị chiếm đóng? Gestapo sẽ tìm ra ngay. Trốn về phía người Nga? Không. Chạy về phía người Anh, người Mỹ? Cũng không được. Tôi đã suy nghĩ kỹ lắm rồi.

- Phải.

https://thuviensach.vn

Neubauer ngạc nhiên:

- Bà hiểu ra rồi hả? Có thật không? Tôi đã chứng minh rõ ràng chớ?

- Phải.

Hắn nhìn vợ với ánh mắt dò xét. Hắn không tin lại thành công dễ dàng như thế. Selma nghĩ thầm... chứng minh! Chứng minh cái gì? Thần thánh bằng đất. Họ chỉ tin những gì họ muốn tin. Tự nhiên bà nhìn chồng nửa thương hại, nửa oán ghét. Neubauer lại dịu dàng:

- Selma...

Bà vợ cắt ngang:

- Bruno, tôi chỉ yêu cầu ông một điều cuối cùng...

Neubauer nghi ngại:

- Sao?

- Sang tên căn nhà này với cao ốc trúng bom lại cho Freya. Ông nhờ luật sư làm thủ tục ngay đi.

- Chi vậy?

- Không phải sang tên luôn. Tạm thời lúc này thôi. Nếu mọi việc tốt đẹp, mình làm giấy lại.

- Bà nói sao? Có phải là người ta sẽ kiếm chuyện với tôi không?

Selma lặng thinh. Một lần nữa, bà ta nhìn chồng với ánh mắt ghét, thương lẫn lộn. Neubauer nói:

- Bọn tôi là quân nhân mà hễ quân nhân thì chỉ có việc tuân lệnh cấp trên. Lệnh là lệnh, mọi người đều biết thế.

https://thuviensach.vn

Hắn vươn vai:

- Chính đức Quốc trưởng chỉ huy. Chúng ta phải tuân hành. Đức Quốc trưởng chịu hết trách nhiệm. Chính Người đã tuyên bố như thế nhiều lần. Có phải vậy không?

Selma cố nhẫn nhịn:

- Phải. Thôi, ông đi gặp luật sư đi. Làm ngay thủ tục sang nhượng cho Freya.

Neubauer không có ý định làm theo ý vợ nhưng vẫn gật đầu:

- Được rồi. Tôi đi đây.

Hắn vỗ vỗ vào lưng vợ:

- Cứ để đó tôi lo. Mọi việc từ trước tới nay vẫn tôi lo mà.

Hắn bước ra. Selma tới bên cửa sổ nhìn chồng lên xe. Lệnh! Lệnh của cấp trên! Bà ta nghĩ... cái gì cũng chỉ có lệnh và lệnh...

509 lắng nghe. Hắn nhận ra giọng nói. Cẩn thận hắn bò lần tới đống xác người núp nghe.

Hắn được Lewinsky báo trước là đêm nay sẽ có một yếu nhân từ trại lao tác sang bên này lẩn tránh vài đêm. Tuy nhiên, giữ đúng nguyên tắc tổ chức mật, Lewinsky không nói đó là ai.

Người tù mới sang đang giảng giải với một số tù nhân Tiểu trại về ngày tàn sắp đến nơi của chế độ Quốc Xã và hướng dẫn họ theo một hướng chính trị tương lai. Giọng ông ta trầm nhưng rõ.

Đợi cho người tù mới nói xong, 509 đứng lên từ từ đi tới. Ở đó đang có Lewinsky, Goldstein, Berger và kẻ vừa nói chuyện. 509 gọi:

https://thuviensach.vn

- Werner...

Người tù lúc nãy cố nhìn vào bóng tối:

- Bạn là ai?

509 cố đứng thật thẳng và bước tới gần hơn:

- Tôi cứ tưởng là bạn đã chết!

Werner nhìn sát vào:

- A! Roller! Bạn vẫn còn sống hả? Tôi cứ tưởng bạn đã chết từ lâu!

509 đáp gọn:

- Nếu căn cứ theo số khai tử thì tôi đã chết.

Lewinsky nói chen vào:

- Đây là 509.

Werner gật gù:

- À thì ra bạn là 509. Công việc của chúng ta càng dễ dàng hơn. Tôi cũng đã chết theo kiểu bạn.

Cả hai nhìn nhau đăm đăm. Đây không phải là chuyện mới lạ. Trong cảnh tù ngục, người ta thường gặp lại những người quen tưởng là đã chết. Nhưng 509 và Werner có khác hơn vì họ đã từng quen biết nhau từ thời chưa bị bắt giam. Họ là ban thân nhưng sau đó lại lạnh nhạt với nhau vì bất đồng chánh kiến. Một lúc sau, 509 hỏi:

- Bạn ở lại lao xá 22, hả? Lao xá 20 vẫn còn chỗ.

https://thuviensach.vn

- Cảm ơn, tôi có thể tạm trú ở lao xá 22. Bây giờ tên đại diện Handke chết rồi chắc bạn không còn lo ngại mấy.

Meyerhof dường như không chịu ngồi yên:

- Phải trả thù! Trả thù cho tất cả, cho từng người chết một! Trả thù cho từng hành động tàn ác của chúng! Mắt đền mắt, răng đền răng!

Mọi người ngạc nhiên nhìn lên. Mặt Meyerhof nhăn nhíu, nắm tay hắn siết chặt và nện xuống mặt đất sau mỗi tiếng "trả thù". Sulzbacher hỏi:

- Sao thế, Meyerhof?

Meyerhof hỏi vặn lại:

- Còn tất cả các bạn, sao thế?

Lebenthal vẫn đùa được:

- Hắn nổi cơn. Bệnh mới vừa hết, hắn muốn làm anh hùng. Sáu năm trước thì nhút nhát đến nỗi không dám há mỏ ra... rồi thoát chết nhờ may mắn, hắn trở thành đại lực sĩ Samson Meyerhof.

Rosen nói lẩm bẩm:

- Tôi không ưa trả thù. Chỉ muốn rời khỏi nơi đây thôi.

- Sao? Bạn muốn tất cả bọn SS an toàn vì những gì chúng đã gây ra cho tụi mình sao?

- Không cần biết việc đó. Tôi chỉ muốn được tự do. Tự do là đủ.

Meyerhof lườm Rosen:

- Bạn có biết mình là cái gì không?

https://thuviensach.vn

Berger đứng lên:

- Thôi, Meyerhof. Không một kẻ nào trong bọn mình là cái gì cả. Sau này tự khắc sẽ biết. Bây giờ làm sao biết được? Chỉ còn biết chờ đợi và hy vọng. Nếu cần thì cầu nguyện.

Ông ta kéo cái áo ngắn kỵ binh choàng lên vai rồi nằm xuống. Ông lão Ahasyer ra vẻ trầm tư:

- Trả thù! Có lắm thứ cần phải trả thù. Sự trả thù này kéo theo sự trả thù khác. Tốt hơn hết là làm thế nào cho những việc như thế này đừng tái diễn.

Chân trời bỗng lóe sáng. Bucher rướn người lên:

- Cái gì vậy?

Có tiếng rầm rì kéo dài. Sulzbacher giải thích:

- Không phải oanh tạc. Lại sắp có mưa bão.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 19

Buổi sáng, trời xám đục.

B

Sấm chớp đã ngưng nhưng từ các dãy rừng xa vọng lại những tiếng ầm ì không ngớt. Bucher nói trống không:

- Bão gì kỳ lạ thế? Hễ bão tan là chỉ thấy chớp chớ không nghe tiếng sấm.

Rosen góp lời:

- Chắc lại thêm một trận nữa.

- Vùng rừng núi mưa bão thường kéo dài nhiều ngày.

- Nhưng ở đây có ngọn núi nào đâu. Tuốt đằng kia chỉ có một dãy núi nhưng quá thấp.

509 bước vào:

- Các bạn đang bàn chuyện gì đó?

- Đang nói chuyện mưa bão.

- Tại sao lại để ý tới mưa bão?

https://thuviensach.vn

- Chẳng có gì cả. Chỉ không hiểu tại sao mưa bão đã tan mà vẫn còn sấm sét. Có tiếng sấm mà không có chớp, cũng không có mây mù.

509 nhìn lên trời. Bầu trời xám đục gần như không có mây. Hắn lắng nghe. Hắn muốn bảo là tiếng sấm nhưng chợt ngưng lại, không nói ra. Thái độ hắn bỗng thay đổi. Hắn chú ý nghe với toàn thân bất động.

- Nghe kỹ xem! Không phải là tiếng sấm. Đó là...

509 nói thật chậm và thở nhỏ dường như sợ một cái gì đó sẽ tan biến đi nếu nói lớn ra. Hắn lại lắng nghe. Bucher đứng bên cạnh hắn. Cả hai vừa nhìn nhau vừa cố lắng tai.

Tiếng ầm ì vọng tới lớn hơn rồi chìm xuống. 509 lại nói thật nhỏ:

- Không phải sấm sét. Tôi đã nghe kỹ rồi, đó là tiếng đại bác.

- Sao?

- Tiếng đại bác.

Người này nhìn người kia như dò hỏi, mắt tia niềm hy vọng. Goldstein hỏi lớn:

- Có chuyện gì đó?

Không ai trả lời. Goldstein bực dọc:

- Bộ các bạn biến thành băng cả rồi sao?

Bucher tới gần hắn:

- 509 bảo những tiếng ầm ì mà tụi mình đang nghe là tiếng đại bác. Mặt trận chẳng còn cách mình bao xa.

- Thật sao? Hay là các bạn nằm chiêm bao ban ngày?

https://thuviensach.vn

- Ai nói điên nói khùng đó?

Goldstein trả đũa ngay:

- Tôi hỏi các hạn có tự làm cho mình điên không?

509 quay lại:

- Không phải vậy đâu.

- Bạn biết chắc chớ?

- Chắc chắn.

- Trời!

Rosen vừa kêu xong đã ôm mặt khóc. 509 tiếp tục nghe.

- Khi gió đổi chiều mình sẽ nghe rõ hơn.

Bucher nôn nóng:

- Ước chừng bao xa?

- Không thể nói chắc. Năm mươi hay sáu mươi cây số là cùng.

- Năm mươi cây số. Đâu có xa.

- Phải, không xa lắm.

Bucher tưởng tượng:

- Chắc họ có chiến xa. Chiến xa đi mau lắm. Nếu chọc thủng trận tuyến, họ có thể tới đây... mấy ngày... có thể chỉ một ngày.

Lebenthal lặp lại:

https://thuviensach.vn

- Một ngày? Bạn nói gì đó? Một ngày hả?

- Nếu trận tuyến bị phá vỡ. Hôm qua mình có nghe gì đâu. Bây giờ đã nghe thấy. Ngày mai thì gần hơn... rồi mốt hay ngày kia...

Thình lình Lebenthal la lên:

- Thôi! Đừng nói những chuyện đó. Đừng làm cho người ta điên lên!

509 dịu dàng:

- Có thể chỉ vài ngày nữa, Leo.

- Không.

Lebenthal kêu lên rồi ôm đầu với hai bàn tay. 509 nhìn khắp mọi người. Goldslein đứng ngay phía sau hắn mỉm cười:

- Bây giờ tôi cũng nghe rõ rồi.

Mắt hắn mở to và mở to thêm, đen nhánh. Hắn vừa cười vừa múa tay múa chân như khiêu vũ. Hắn vẫn cười ngay trong khi ngã sấp xuống. Lebenthal tỉnh lại:

- Mau, anh ta bất tỉnh rồi. Mở nút áo ra. Để tôi đi lấy nước.

Bốn người đổ xô tới lật ngửa Goldstein ra. Bucher hỏi:

- Có cần tìm Berger không?

- Khoan đã.

509 khom xuống, mở nút áo và nới rộng thắt lưng của Goldslein. Berger cũng vừa tới. Chính Lebenthal đã đi gọi ông ta. 509 trách:

- Đáng lý bạn nên nằm nghỉ cho lại sức.

https://thuviensach.vn

Berger không đáp, quỳ xuống cạnh Goldstein xem xét. Chưa đầy một phút, ông ta thở ra:

- Chết rồi. Chắc tại bệnh tim bộc phát.

Bucher vớt vát:

- Nhưng hắn cũng đã nghe được tiếng đại bác. Đó là vấn đề chánh.

509 quàng tay qua đôi vai gầy còm của Berger:

- Ephraim, chắc ngày vui đã cận kề rồi.

- Bạn nói gì?

Tự nhiên, 509 cảm thấy khó diễn tả. Hắn chỉ về phía chân trời:

- Họ sắp tới nơi, Ephraim. Mình đã nghe ra tiếng đại bác. Họ đang tiến tới.

Tới trưa, gió bắt đầu đổi hướng. Những tiếng ầm ì nghe rõ hơn.

Tiếng nổ từ xa giống như luồng điện giựt thót hàng ngàn quả tim đơn độc. Các lao xá đều nhốn nháo. Chỉ có một vài toán lao tác được đưa xuống thành phố. Đâu đâu cũng có những khuôn mặt, những cặp mắt sáng quắc thò ra cửa, những hình người, những bộ xương đứng trước cửa, cổ ngóng cao.

Các toán lao tác được canh chừng chặt chẽ gấp đôi. Họ bị dẫn đi vòng thành phố tới Khu Chợ. Bọn SS tỏ ra nóng nảy. Chúng luôn miệng hô lệnh và mắng chửi. Đây là lần đầu tiên tù nhân được đưa vào khu vực Thị Trấn cũ. Họ nhìn tận mắt những cảnh sụp đổ, những ngôi nhà cháy nám. Hầu như chẳng có gì còn lại nguyên vẹn cả. Họ lẳng lặng đi qua, dân chúng lẳng lặng đứng nhìn hoặc quay mặt đi nơi khác. Họ vẫn đi trong hàng ngũ nhưng không còn mặc cảm của tù nhân. Bằng một phương cách huyền bí, họ đã

https://thuviensach.vn

chiến thắng mà không cần có mặt, và những năm bị đày đọa trong tù ngục không còn bị coi như những năm thảm bại mà chính là những năm chiến đấu. Và cuộc chiến đã thắng. Họ vẫn còn sống.

Họ tới khu chợ. Trọn Tòa Thị chánh đổ nát. Họ được phát cuốc xẻng để đào xới đống gạch đá ngổn ngang. Bên trên là mùi cháy khét nhưng bên dưới là mùi thúi của thây người.

Sau hai giờ làm việc không ngừng tay, họ bắt gặp xác người đầu tiên. Trước hết họ chỉ thấy đôi giày bốt. Đó là xác của một sĩ quan Đội trưởng SS.

Muenzer nghiến răng và nói lầm bầm:

- Bây giờ tới phiên bọn sâu bọ. Chúng ta móc xác chết của bọn chúng lên.

Hắn cảm thấy khỏe hơn thường ngày. Một tên SS tới gần quát tháo:

- Coi chừng! Có người nằm gần đó, bộ đui hả?

Tù nhân đào xới chỗ đó. Một lúc sau, vai và đầu người chết hiện ra. Gã SS nóng nảy:

- Cứ tiếp tục nhưng phải cẩn thận.

Họ lại moi thêm ba cái xác của đảng viên Quốc Xã và khiêng đi nơi khác. Họ cảm thấy thích thú kỳ lạ. Từ trước tới nay, họ chỉ khiêng toàn thi thể của những kẻ đồng cảnh ngộ, bị đánh đập, bị đưa từ chuồng cọp ra, sống hoặc chết và trong những ngày gần đây là những thường dân bị trúng bom. Nhưng bây giờ, lần đầu tiên họ được khiêng xác những kẻ thù.

Gần một tiếng đồng hồ sau, họ moi ra thi thể của Dietz. Viên sĩ quan cao cấp đại diện cho uy quyền Quốc Xã tại thành phố này bị gãy cổ. Đầu hắn

https://thuviensach.vn

gục sát xuống ngực trông như hắn đang muốn cắn lấy cổ họng của chính mình, cả hai cánh tay hắn cũng gãy nát.

Người tù đứng cạnh Muenzer vẫn cắm cúi đào xới nhưng cố nói thật nhỏ:

- Trời có mắt! Quả là trời có mắt!

Một tên SS quát lớn:

- Câm miệng!

Hắn đá vào gối người tù:

- Mày nói gì đó? Tao thấy miệng mày lẩm bẩm.

Người tù đứng dậy. Lúc nãy hắn té lên thi thể Dielz. Hắn trả lời với nét mặt vô hồn:

- Thưa Đội trưởng, tôi vừa nói là nên kiếm một cái cáng để đưa vị sĩ quan cao cấp này ra chớ không thể khiêng như mấy người kia.

- Mày không có quyền nói gì cả! Ở đây chỉ có tụi tao ra lệnh thôi!

- Vâng!

Lại cũng thế, Lewinsky nghĩ thầm. Lại cũng đòi ra lệnh. Bọn nó chỉ biết có vậy thôi.

Tên SS nhìn kỹ Dietz. Vừa trông rõ, hắn vội vàng đứng nghiêm chào rồi tức tốc chạy tìm viên Đội trưởng. Tên Đội trưởng nhìn quanh. Hắn thấy một cánh cửa nằm bên cạnh đống gạch vụn. Hắn quay về phía xác Dietz chào đúng kiểu nhà binh rồi ra lệnh:

- Xới ra, lấy cánh cửa đó để làm cáng!

https://thuviensach.vn

Muenzer, Lewinsky và hai người nữa bươi tấm cửa ra. Trên mặt cửa có chạm hình Moses - người đã giải thoát dân Do Thái ra khỏi Ai Cập dưới thời vua Pharaon. Họ khiêng thây Dietz đem đặt lên. Hai cánh tay gãy của hắn đong đưa. Tên Đội trưởng hét:

- Cẩn thận. Đồ chó!

Tù nhân làm ra vẻ cẩn thận hơn nhưng mắt họ nhìn vào hình Moses. Họ nghĩ, trước đó đã có những chuyện giống ngày nay. Thánh Moses. Người Do Thái. Vua Pha-ra-ôn. Hồng Hải. Giải thoát.

- Tám người ra khiêng!

Lập tức có tới mười hai người chạy tới. Hắn nhìn chung quanh. Bên kia đường là một ngôi nhà thờ. Hắn định ra lệnh nhưng thôi. Không thể đưa thi thể một đảng viên cao cấp Quốc Xã vào giáo đường. Hắn muốn điện thoại để xin chỉ thị nhưng trạm điện thoại đã bị tiêu hủy. Hắn đành phải làm điều mà hắn ghét và sợ nhất: tự quyết định lấy. Muenzer máy môi. Một tên SS quát lên:

- Nói gì đó? Bước ra mau! Đồ chó!

Muenzer bước ra đứng nghiêm và nói giọng trịnh trọng:

- Thưa ông, tôi có ý kiến là đối với một nhân vật quan trọng mà để bọn tù hôi hám chúng tôi khiêng có lẽ không xứng đáng.

- Đồ chó! Mày nói sao? Chuyện đó ăn nhằm gì tới bọn bây? Ở đây, tụi tao chỉ còn...

Hắn bỗng ngưng nói. Ý kiến của Muenzer không phải là vô lý. Thi thể của Dietz cần phải do chính tay của lính SS khiêng. Nhưng nếu làm như thế, tù chạy mất. Thình lình hắn chợt nhớ ra nơi xứng đáng cho Dietz nằm. Hắn hô lên:

https://thuviensach.vn

- Khiêng tới bệnh viện!

- Đưa một xác chết vào bệnh viện quả là chuyện khôi hài.

Một chiếc xe Mercedes từ trong chợ phóng ra. Chiếc xe giảm tốc độ để tránh những đống gạch đá, gỗ vụn trên đường. Giữa cảnh hoang tàn thảm hại, hình ảnh chiếc xe sang trọng trông thật thô bỉ, gớm ghiếc.

Chiếc xe vượt qua, một tên SS không dằn được bất mãn:

- Cứt! Đồ cứt!

Dĩ nhiên là hắn không ám chỉ các tù nhân.

Lewinsky lắng nghe. Tiếng ầm ì đằng xa chìm mất trong tiếng máy nổ của chiếc Mercedes. Chiếc xe đi khuất. Tiếng ầm ì lại vang lên như tiếng trống nghẹn ngào đưa tang.

Bucher nhìn lên ngôi nhà trắng trên đồi bên kia. Ngôi nhà không bị thiệt hại bởi bom đạn, đang phơi mình dưới nắng chiều. Hoa anh đào bắt đầu nở trong khu vườn với hai màu trắng, đỏ.

- Bây giờ em tin chưa? Em nghe thấy tiếng đại bác mà. Họ đang tiến tới gần hơn, tiến lên từng giờ một.

Hắn lại nhìn về phía ngôi nhà. Hắn tự đặt một thể thức để tin tưởng: nếu ngôi nhà kia còn nguyên vẹn thì mọi việc sẽ tốt đẹp. Ruth và hắn sẽ được giải thoát và chung sống.

Ruth ngồi thu hình sát hàng rào kẽm:

- Nhưng rồi chúng mình sẽ ở đâu?

- Càng xa nơi này càng tốt.

https://thuviensach.vn

- Ở đâu?

- Bất cứ nơi nào. Có thể cha anh còn sống.

Bucher không tin hắn như thế, nhưng vẫn cố tin vì không biết gì cả. 509 biết rõ ràng nhưng không bao giờ tiết lộ với hắn. Ruth nhìn xuống:

- Không một ai trong gia đình em còn sống cả.. Lúc em ở đó, chúng đưa tất cả vào phòng hơi ngạt.

- Biết đâu vẫn có người sống sót. Dầu sao thì vẫn còn em.

- Phải. Họ để cho em sống.

- Gia đình anh có một ngôi nhà ở Osnabruck. Có thể không bị sụp đổ. Lúc chúng nó đến chiếm, ngôi nhà vẫn còn nguyên. Mình có thể về đó.

Ruth lặng thinh. Bucher nhìn sang thấy người yêu đang khóc. Chưa bao giờ thấy Ruth khóc nên hắn tưởng là Ruth bị xúc động khi nhớ tới thân nhân. Hắn hơi sốt ruột:

- Ruth, mình không nên nghĩ nhiều tới quá khứ. Nếu cứ thế làm sao lập lại cuộc đời?

- Không phải vậy đâu.

- Vậy chớ sao em khóc?

Ruth Holland gạt nước mắt với hai bàn tay nắm chặt:

- Anh có muốn biết tại sao bọn nó tha chết cho em không?

Bucher linh cảm điều người yêu sắp nói ra không mấy đẹp:

- Thôi, đừng nói tốt hơn. Nhưng việc đó tùy em. Đối với anh thì chẳng có gì khác lạ đâu.

https://thuviensach.vn

- Khác lạ chớ. Lúc đó em 17 tuổi và đâu có xấu xí như bây giờ. Chính vì vậy mà chúng nó để em sống.

- À.

Bucher lên tiếng nhưng chẳng hiểu Ruth nói gì. Ruth nhìn sang. Lần đầu tiên Ruth nhận ra người yêu có đôi mắt quá trong. Ruth hỏi:

- Anh có biết em nói gì không?

- Không.

- Chúng để em sống vì chúng cần phụ nữ. Những phụ nữ trẻ cho bọn lính. Cho những người Ukraine chiến đấu bên hàng ngũ Đức. Bây giờ anh hiểu chưa?

Bucher thừ người ra như đang kinh sợ. Ruth nhìn dò xét. Cuối cùng hắn hỏi nhưng mắt nhìn ra nơi khác:

- Nghĩa là chúng đã... làm gì em?

Ruth đã thôi khóc từ lâu:

- Phải. Bọn nó chỉ cần có vậy.

- Không. Không thể như thế.

- Nhưng đó là sự thật.

- Anh muốn nói khác hơn. Anh muốn nói là em không hề muốn thế.

Người nữ tù cười đau xót:

- Nhưng rồi cũng chẳng làm gì được khác hơn.

Bucher quay nhìn vào mặt người yêu một lúc lâu và lắc đầu:

https://thuviensach.vn

- Không thể như thế được. Em đâu có muốn vậy. Em không hề làm như vậy.

- Nhưng, đó là sự thật. Một sự thật không thể quên.

- Chẳng một ai trong chúng ta biết cái gì đáng quên và điều gì cần nhớ... Có nhiều việc cần phải quên, bằng không chúng ta sẽ chết rục xương ở đây.

Bucher không ngờ mình đang lặp lại ý nghĩ của 509 đêm trước đó. Hắn nuốt nước bọt từng chặp và sau cùng cố gắng nói:

- Em vẫn còn sống. Thế là quá đủ đối với anh.

Ruth buông tay xuống, quay mặt lại như bực tức:

- Anh chẳng hiểu gì hết. Anh còn trẻ con lắm.

- Anh không trẻ con đâu. Những người đang sống trong tù ngục không có ai là trẻ con cả. Ngay đến thằng bé Karel cũng không trẻ con dầu chỉ mới mười một tuổi.

Ruth lắc đầu:

- Em nói với ý nghĩa khác hơn. Bây giờ anh hoàn toàn tin những gì anh nói. Nhưng rồi lời nói sẽ bay đi và những chuyện ô nhục kia trở lại. Với anh và với em. Lúc hồi tưởng lại, làm sao...

Bucher tự hỏi, tại sao Ruth lại nói ra? Đừng nói có phải tốt hơn không. Như vậy mình chẳng bao giờ biết tới thì lấy gì để nhớ ra sau này. Hắn cố chiết giải:

- Anh không hiểu em muốn nói gì. Nhưng anh tin rằng giữa chúng ta có những quy lệ không giống với người thường. Trong những người chúng ta ở đây có một số đã giết người vì không thể làm khác hơn, và những kẻ ấy có bao giờ tự coi là sát nhân đâu... cũng như trường hợp của binh lính ngoài

https://thuviensach.vn

trận tuyến. Đó cũng là hoàn cảnh của chúng ta. Những gì xảy ra cho chúng ta không thể cân đo với nhũng tiêu chuẩn thông thường được.

- Nhưng rồi anh sẽ nghĩ khác đi khi chúng ta rời khỏi nơi này.

Ruth nhìn Bucher với tất cả ưu phiền. Đột nhiên, hắn hiểu tại sao mấy lúc sau này Rath thường tỏ ra sầu muộn. Thì ra cũng có lúc và cũng có người vì một lý do nào đó - như trường hợp Ruth - bỗng sợ ngày được giải thoát. Tự nhiên, một luồng nhiệt lực từ đâu tới khiến Bucher mạnh dạn và vững tin:

- Ruth, bỏ qua chuyện đó đi. Hãy coi như không có. Em đã bị cưỡng bách và em ghê tởm. Chẳng có gì để nhớ. Hãy quên đi!

Uể oải, Ruth thở dài:

- Cứ sau mỗi lần như thế là em nôn mửa. Cố dằn xuống nhưng vẫn mửa ra. Cuối cùng chúng nó không chịu được phải buông tha.

Ruth nghiêng đầu một bên. Mặt người nữ tù xám lợt vì mệt mỏi nhưng ánh mắt đã dịu lại. Bucher nhìn theo những đám mây bay ngang qua ngọn đồi có ngôi nhà trắng. Trong một thoáng, hắn ngạc nhiên vì thấy ngôi nhà còn đó. Với hắn, dường như ngôi nhà đã bị phá hủy bởi một trái bom vô hình. Nhưng nó vẫn còn đó.

Ruth nhìn xuống hai bàn tay xương xẩu của mình và nghĩ tới làn tóc đã úa màu, tới những chiếc răng bị mất mát. Ruth lại nghĩ thêm từ nhiều năm qua Bucher chưa hề nhìn thấy một phụ nữ nào ngoài trại cả. Ruth biết mình nhỏ tuổi hơn người yêu nhưng có cảm tưởng đã già hơn. Những bất hạnh lớn lao vẫn nặng như chì. Ruth lại thở ra:

- Josef, em sẽ cố nghe lời anh, làm theo ý anh.

https://thuviensach.vn

Người nữ tù quay vào lao xá, tà áo nhầu nát và bẩn thỉu phất phơ quanh đôi chân thon nhỏ. Bucher nhìn theo người yêu và bỗng nhiên cảm thấy giận sôi lên. Hắn tự biết bất lực và cũng tự hiểu là phải tập quên cho quen lần. Phải quên đi mới sống được... như hắn vừa nói với người yêu. Hắn cúi gầm xuống. Một con kiến đang bò trên mặt đất, kéo lê xác một con bọ. Con bọ quá nhỏ nhưng so với con kiến thì quá lớn. Vấn đề tùy thuộc bởi cách nhìn. Phải, cái gì cũng tùy thuộc vào cách nhìn.

Chậm chạp hắn đứng lên đi vào lao xá. Hắn cảm thấy không còn chịu đựng được khung trời sáng.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 20

Neubauer sững sờ nhìn lá thơ. Hắn đọc lại đoạn cuối cùng:

N

"Đó là lý do của sự ra đi. Nếu ông muốn ở lại để bị bắt thì đó là chuyện của riêng ông. Tôi muốn được tự do. Tôi phải lo cho sự tự do của Freya. Hãy nghĩ kỹ rồi theo chúng tôi.

Selma"

Trong thơ có đề địa chỉ một ngôi làng ở vùng Bavière.

Neubauer thờ thẫn nhìn quanh. Hắn không tin đó là sự thật. Vợ con hắn không thể bỏ hắn. Bỏ hắn giữa lúc này... không thể được. Tinh thần cố hữu của người phụ nữ Đức chiến đấu bên cạnh chồng đã mất rồi sao?

Hắn uể oải ngồi lên một chiếc ghế mua từ Ba Lê. Chiếc ghế kêu kèn kẹt. Hắn đứng lên, đá mạnh vào cái ghế rồi ngồi xuống chiếc ghế dài. Đồ vô dụng! Tại sao mình không sắm bàn ghế trang nhã theo kiểu Đức? Hắn nghĩ thầm. Thì ra cũng vì Selma. Chính Selma đã đọc quảng cáo ở đâu đó và nghĩ rằng các loại bàn ghế đóng ở Pháp rất quý và sang trọng. Hắn muốn đá thêm một cái nữa nhưng thôi vì nghĩ tới còn có thể bán được. Nhưng bán cho ai? Ai có thể chịu mua những tác phẩm nghệ thuật giữa lúc súng nổ chung quanh?

https://thuviensach.vn

Hắn đi vào buồng ngủ, mở tủ áo ra. Những hy vọng mỏng manh bây giờ tắt lịm. Selma đã lấy tất cả đồ đạc theo. Cái hộp nữ trang cũng không còn. Đóng cửa tủ lại, hắn quay nhìn sang bàn trang điểm. Các chai nước hoa vẫn còn ở chỗ cũ. Đó là những món quà hắn đã mang từ Tiệp Khắc về... Selma không mang theo. Không cần thiết bay sợ bể dọc đường?

Hắn bước lại tủ tiền. Tất cả công khố phiếu cũng bị lấy đi. Cả cái hộp thuốc bằng vàng nạm kim cương cũng không còn. Chẳng biết vì sao hắn bỗng nhớ tới hình ảnh trại tập trung. Hắn tự nhủ, dù sao mình cũng là một trong những Chỉ huy trưởng nhân đạo nhất nước. Điều đó ai cũng biết. Mellern không phải là Dachau, là Orianenburg, là Buchenwald... dĩ nhiên không phải là trại thủ tiêu.

Bỏ trốn? Như bọn Do Thái. Không. Do Thái không làm thế. Chúng đoàn kết với nhau. Hắn chợt nhận ra như thế. Hắn đi tìm rượu.

Vừa uống hắn vừa nghĩ lan man. Ngôi nhà trống vắng một cách kỳ lạ dường như bàn ghế tủ giường cũng đi theo với Selma. Tại sao không có con trai? Đó không phải là lỗi của hắn. Hắn thiểu não nhìn quanh. Mình làm gì bây giờ? Tìm mẹ con nó trong ngôi làng bé nhỏ đó? Chắc phải mất một thời gian khá lâu, mẹ con nó mới tới đó. Lảo đảo, hắn bước ra khỏi nhà.

Chiếc Mercedes vẫn đợi hắn.

- Về trại, Alfred.

Xe lăn bánh chăm chậm qua thành phố. Thình lình, hắn đổi ý:

- Thôi, tới ngân hàng đi.

Hắn bước thật mau ra khỏi ngân hàng. Hắn không muốn bị ai nhìn thấy bộ mặt sầu não của hắn. Chỉ trong mấy tháng sau này, Selma đã rút ra hết phân nửa tiền. Hắn hỏi tại sao không thông báo, nhân viên ngân hàng nhún vai bảo đó là trương mục chung.

https://thuviensach.vn

- Về khu vườn, Alfred.

Vì những chướng ngại trên đường, chiếc xe phải mất nhiều thì giờ mới tới nơi. Ngôi vườn bình lặng phơi mình dưới ánh nắng ban mai. Cây cối và hoa cỏ đều xinh tươi, màu sắc rực rỡ. Chỉ còn thiên nhiên là đáng tin cậy. Chúng vẫn ở đó, vẫn tươi cười không bỏ trốn.

Hắn bước ra chuồng thỏ. Trong những đôi mắt vô tư của loài thú lông mịn này làm gì có bóng dáng của những trương mục ở ngân hàng. Trước đây hắn đã nghĩ tới dùng lông của chúng để làm một cái khăn quàng cho Selma. Ừ, hắn vẫn có lòng tốt đó chớ.

Đột nhiên hắn nghe tiếng ầm ì. Tiếng nổ không đều nhau nhưng nghe rõ hơn lúc nãy. Tự nhiên, những tiếng nổ ầm ì đó như đánh thốc vào người hắn và nỗi lo sợ lại hiện ra. Nhưng bây giờ hắn đơn độc nên không thể tự dối mình bằng cách trấn an kẻ khác. Sự sợ hãi chui tuột vào cổ họng, chạy xuống dạ dầy, trườn lên cổ họng rồi lại tuột xuống dạ dày. Hắn nghĩ thầm, mình chẳng làm gì sái quấy. Chỉ làm phận sự thôi. Mình còn có nhân chứng muốn bao nhiêu người cũng có. Blank cũng là một chứng nhân, mới đây mình biếu hắn một điếu xì-gà thay vì bắt nhốt. Đặt trường hợp là kẻ khác thì người ta đã tịch thu cửa hiệu của hắn chớ đâu có mua lại như mình. Chính miệng Blank đã nhìn nhận như thế. Mình lịch sự, đứng đắn.

Hắn nhìn vơ vẩn. Một dãy cuốc, xuổng với những cán gỗ sơn xanh dựng đứng bên tường... phải chi mình là một nông gia, một chủ quán, một kẻ không ai để ý tới! Cành hoa nặng trĩu kia sao đời sống nó dễ dàng thế, cứ đúng mùa là nở ra, chẳng có trách nhiệm gì. Nhưng một sĩ quan cao cấp như mình phải đi đâu?

Hắn lại liên miên nghĩ... bên này thì người Nga, bên kia là Anh và Mỹ, đi đâu? Nói như Selma thì dễ quá. Chạy trốn quân Mỹ thì gặp quân Nga và chuyện gì sẽ xảy ra rất dễ hiểu. Họ vượt qua Mạc Tư Khoa, Stalingrad... những thành phố bị quân mình tàn phá... không phải để vui chơi.

https://thuviensach.vn

Mồ hôi hắn vã ra như tắm. Hắn đi ra xe.

- Tới nhà thổ, Alfred.

- Thưa Đại tá, đi đâu?

Hắn bỗng giận dữ:

- Tôi bảo tới nhà thổ, chủ nghe rõ chưa? Hay là đã quên cả ngôn ngữ rồi?

Alfred vẫn bình tĩnh:

- Nhà chứa điếm đã bị đóng cửa lâu rồi, thưa Đại tá. Tình trạng Thiết quân luật.

- Vậy thì lái về trại.

- Anh thấy tình hình ra sao, Weber?

Neubauer cố giữ vẻ thản nhiên nhưng viên sĩ quan Trưởng trại của hắn cũng chẳng vừa:

- Thưa rất tốt đẹp.

- Rất tốt đẹp?

Hắn lục tìm xì-gà nhưng không thấy đâu cả. Hắn càu nhàu nhìn tấm kính cửa sổ bị mảnh bom phá nát mà không thay được. Nhờ lỗ trống đó và nhân lúc hỗn loạn của cuộc không tập, viên thư ký tóc đỏ đã chuyển số thuốc điếu đánh cắp trao cho Lewinsky và Lewinsky đổi số thuốc này để lấy thức ăn đủ hai ngày cho nhóm Lão Làng. Rất may là những chỉ thị mật của hắn ghi trong sổ - những chỉ thị nhân đạo nhưng bị Weber lạm dụng - vẫn còn trong tủ.

https://thuviensach.vn

Bằng khóe mắt, hắn quan sát Weber. Gã Trại trưởng vẫn bình thản lạ lùng mặc dầu mới đây hắn vẫn còn giết tù không gớm tay.

Neubauer cảm thấy khí lực từ từ phục hồi, có lẽ mạnh gấp đôi. Hắn ra điều thân thiết:

- Rồi chú sẽ làm gì, Weber? Tôi muốn nói là trong thời gian ngắn chờ đợi... nghĩa là trong giai đoạn kẻ thù chiếm đóng... nghĩa là không phải chúng ta bại trận, như lịch sử đã từng chứng minh.

Weber như có vẻ đang cười. Hắn cũng trả lời với giọng thân mật:

- Chúng ta sẽ chỗi dậy... có thể là dưới những danh hiệu khác. Cũng có thể danh hiệu Quốc Xã sẽ biến mất trong nhiều năm. Mỗi người chúng ta sẽ là một đảng viên dân chủ. Điều đó không đáng kể. Riêng tôi, tôi sẽ tìm cách gia nhập lực lượng cảnh sát, dĩ nhiên là với giấy tờ giả. Và công việc lại tiếp tục.

Neubauer cười. Thái độ tự tin của Weber làm hắn vững dạ.

- Cũng là ý kiến hay. Còn tôi? Chú nghĩ sao?

- Trường hợp của Đại tá khác hơn. Đại tá có gia đình. Như thế khó mà đổi tên họ và lẩn tránh.

Lòng tự tin lại biến mất, Neubauer gượng đáp:

- Đúng như vậy. Weber, tôi muốn thị sát trại. Lâu quá, chưa thăm viếng lần nào.

Lúc hắn vừa tới khu sát trùng thì cả Tiểu trại đều hay. Phần lớn võ khí được cất giấu tại đây được Lewinsky và Werner tức tốc chuyển sang trại lao tác. Chỉ một mình 509 còn giữ khẩu súng lục của hắn. Chính hắn yêu cầu như thế.

https://thuviensach.vn

Khoảng 15 phút sau, qua ngã liên lạc lừ nhà cầu, tin tức cho hay đây không phải là một cuộc viếng trại có mục đích hành phạt mà là một cuộc thị sát thiện ý, không có chuyện lục soát...

Neubauer nghĩ, tại sao chúng không ném bom ở đây? Được vậy thì toàn diện vấn đề kể như đã giải quyết xong.

- Có phải đây là Khu Xót Thương không?

Weber lặp lại:

- Phải, Khu Xót Thương.

Neubauer nhún vai:

- Tốt lắm. Ở đây, mình đâu có cưỡng bách họ làm việc?

- Thưa không.

- Dường như hôi thúi quá. Có thể làm bớt mùi đi không?

- Thưa, họ bị kiết lỵ. Đây là khu vực giải trí của người bệnh.

Neubauer chụp ngay cơ hội:

- Khu người bệnh, phải rồi. Bệnh kiết lỵ nên nặng mùi. Cũng như ở bệnh viện vậy.

Hắn nhìn quanh:

- Họ có được tắm rửa chớ?

- Chúng ta phải ngăn ngừa sự truyền nhiễm nên khu vực này gần như bị cô lập. Phòng tắm ở phía bên kia.

Nghe tới hai tiếng truyền nhiễm, Neubauer dừng đứng lại:

https://thuviensach.vn

- Mình có đủ quần áo lót cho chúng không? Tôi nghĩ là đồ cũ nên cho đốt đi.

- Thưa, không cần thiết lắm. Chỉ cần khử trùng thôi, vẫn còn khá nhiều quần áo lót trong kho.

Neubauer cảm thấy nhẹ nhõm:

- Tốt. Như vậy cho chúng thêm một ít để thay đổi, lựa đồ sạch sẽ. Cho phát thuốc sát trùng. Ghi sổ tay hộ tôi.

Người tù mập mạp giữ chức đệ nhất đại diện trại ghi ngay vào sổ tay. Neubauer đọc thêm:

- Phải dọn dẹp cho thật sạch sẽ.

- Dạ, thật sạch sẽ.

Người tù đại diện lặp lại như cái máy. Weber cố dằn để khỏi nhíu mày. Neubauer quay hỏi các tù nhân:

- Các người có đủ những gì cần thiết không?

- Thưa Chỉ huy trưởng, đầy đủ lắm.

Đó là câu trả lời mà tù nhân bắt buộc phải thuộc lòng.

- Tốt lắm.

Neubauer lại nhìn quanh lần nữa. Các lao xá cổ lỗ trông như những chiếc quan tài đen. Hắn suy nghĩ và chợt có ý kiến:

- Cần phải có cây cối xanh tươi trồng ở đây. Mình vẫn còn đủ thì giờ. Thêm một luống hoa sát theo bờ tường. Như thế trông mát mắt hơn.

- Vâng.

https://thuviensach.vn

- Xúc tiến ngay đi. Và cũng cho trồng chút ít cây cối với hoa cỏ ở trại lao tác.

Hắn tưởng như mình là một chủ vườn:

- Cho trồng hoa tím hay ngọc trâm... mà không, ngọc trâm tốt hơn, màu vàng nổi bật hơn.

Hai người tù từ từ quỵ xuống. Không ai dám nâng họ dậy trong khi Neubauer tiếp tục nói:

- Ngọc trâm... mình còn nhiều phải không?

Người tù đại diện đứng nghiêm:

- Thưa Chỉ huy trưởng, ngọc trâm còn nhiều lắm, trổ đầy hoa.

- Tõt lắm. Cho trồng ngay đi. Với lại cho ban nhạc thỉnh thoảng đặt gần chỗ này để những người ở đây thưởng thức đôi chút.

Hắn ra về. Đoàn tùy tùng theo sau. Hắn cảm thấy yên lòng được phần nào. Tù nhân chẳng khiếu nại gì cả. Nhiều năm không hề bị chỉ trích khiến hắn có thói quen nhìn nhận tất cả những gì hắn nghĩ đều đúng hắn. Hắn còn muốn là tù nhân có thể gặp mặt hắn như hắn đã gặp họ. Họ cũng là người đó chớ, điều mà hắn quên từ lâu.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 21

Sao? Cũng không có súp nữa à?

S

Berger hỏi nhưng không tin hẳn.

- Không có gì cả. Không súp, không bánh mì. Lệnh của Weber.

- Còn trại lao tác?

- Cũng không luôn. Toàn trại đều như thế.

Berger quay lại:

- Bạn nghĩ sao? Chúng nó phát thêm quần áo lót nhưng lại cúp phần ăn.

509 chỉ vào hai luống ngọc trâm mới trồng dài hai bên cửa:

- Mình lại có thêm loại hoa này.

- Hay là bọn chúng bảo mình ăn hoa.

- Không được đâu. Nếu mất mát là chúng cúp khẩu phần luôn cả tuần.

Lebenthal chen vào:

https://thuviensach.vn

- Đây là lệnh riêng của Weber chớ không phải của Neubauer. Weber bực tức thái độ muốn làm thân của Neubauer để gỡ gạc khi chiến tranh chấm dứt. Chính mấy nhân viên văn phòng cho biết như thế. Bên trại lao tác cũng bảo vậy. Trâu bò húc nhau, bọn ruồi muỗi chúng mình chịu chết.

- Thế này là sẽ có hàng tá người chết.

Họ nhìn lên nền trời ửng đỏ. Lebenthal gỡ hàm răng giả ra xem xét rồi đặt trở lại.

Có tiếng rên yếu đuối từ các lao xá vọng tới. Tin bị cúp khẩu phần đã được truyền miệng rất mau. Những người Hồi lảo đảo ra cửa để ngửi thùng đựng súp xem có mùi đồ ăn còn sót lại hay không vì họ sợ những người khỏe mạnh hơn lường gat.

Những tiếng kêu rên vang dậy rõ ràng hơn. Một số tù nhân ngã quỵ xuống đập tay lên mặt đất trong khi đa số bò ra chỗ khác nằm bất động, mắt trợn trừng. Từ từ, tiếng kêu rên kéo dài hơn nhưng chìm xuống như một bản hợp ca tới đoạn tuyệt vọng chỉ còn những tiếng ngâm nga khốn khổ. Tiếng rên ư ử và tiếng móng tay cào vào vách, cào lên mặt đất khiến lao xá có vẻ giống như những chiếc hộp khổng lồ chứa đựng các loại côn trùng đang giẫy chết.

7 giờ tối, ban nhạc bắt đầu hòa tấu. Tiểu trại ngập tràn những âm thanh của nhạc bản "Bông hồng từ phương Nam" một bản nhạc mà Neubauer ưa chuộng nhất.

509 gượng gạo an ủi mọi người:

- Nếu chẳng có gì ăn thì bọn mình tự nuôi dưỡng bằng hy vọng. Cố nuốt lấy tất cả hy vọng còn sót lại. Cố nhai nuốt những tiếng súng đại bác đang tới gần. Phải vượt qua. Chúng ta sẽ vượt qua.

https://thuviensach.vn

Nhóm Lão Làng ngồi thu mình sát vào lao xá. Đêm đầy sương và lạnh giá nhưng họ không cảm thấy lạnh bao nhiêu. Chỉ mới có mấy tiếng đồng hồ sau này đã có tới 28 người chết. Nhóm Lão Làng lột lấy quần áo của họ để chống rét. Họ không muốn ở trong lao xá, quá cận kề với sự chết chóc.

Đã ba ngày họ không được phát bánh mì và đêm nay lại không có súp. Chết chốc cũng như bệnh dịch. Họ sợ nếu nhắm mắt ngủ thì cái chết sẽ tấn công bất ngờ không làm sao chống chỏi kịp. Họ ngồi bên ngoài quấn quần áo của những kẻ chết quanh người nhìn về phía chân trời. 509 cố phá sự im lặng đóng băng:

- Chỉ còn đêm nay thôi! Chỉ một đêm! Tin tôi đi. Neubauer sẽ hay tin và sẽ hủy lệnh cúp khẩu phần. Bọn chúng đã tới đường cùng. Đây là khởi điểm của giai đoạn cuối. Chúng ta đã chịu đựng nổi từ lâu. Hãy cố chịu đựng một đêm nữa!

Không ai buồn góp chuyện. Họ ngồi sát vào nhau không phải để giữ cho khỏi lạnh mà là để gia tăng bội số của lòng can đảm hầu đủ sức chiến đấu với tử thần. Một lúc sau, Berger đề nghị:

- Mình nói sang chuyện khác đi.

Rồi quay sang Sulzbacher, ông ta hỏi:

- Ra khỏi đây bạn định làm gì?

Sulzbacher ngập ngừng:

- Tôi hả? Thôi đừng nói chuyện đó, xui xẻo lắm.

509 hăng hái:

- Không xui đâu. Mình đã tránh nói vấn đề đó nhiều năm, bây giờ là lúc phải nói ra. Nhất là đêm nay! Còn đợi chừng nào nữa? Phải nuốt lấy hy

https://thuviensach.vn

vọng. Vậy, ra khỏi đây bạn làm gì?

- Không biết vợ tôi còn ở Dusseldorf không? Cả vùng này đều bị tàn phá.

- Nếu chị ấy còn ở Dusseldorf thì không sao. Tin tức qua máy thu thanh cho biết vùng này do người Anh kiểm soát.

- Nhưng nếu chết?

- Không nên nghĩ như thế. Bọn mình làm sao biết được những người ngoài trại.

Bucher chen vào:

- Và họ cũng không biết mình ra sao.

509 nhìn sang người bạn vong niên. Hắn không tiết lộ là cha Bucher đã chết. Bucher hãy còn trẻ. Vấn đề là hắn phải chung sống với ai, với một người nào đó. Meyerhof thắc mắc:

- Còn gì để nói nữa. Tôi đã bị giam hãm sáu năm rồi.

Berger hững hờ:

- Còn tôi thì đã mười hai năm.

- Lâu như vậy à? Ông làm chính trị?

- Không. Từ năm 1928 tới năm 1932, tôi chữa cho một bệnh nhân Quốc Xã, sau đó người này trở thành một lãnh tụ nho nhỏ. Ngay sau đó hắn không còn đến với tôi nhưng vẫn đến chỗ tôi làm việc vì một người bạn của tôi là chuyên viên chữa trị bệnh phong tình.

- Và hắn bắt ông?

https://thuviensach.vn

- Dĩ nhiên. Để che giấu bệnh của hắn.

- Còn người bạn của ông?

- Bị bắn chết. Riêng tôi, nhờ làm như không biết gì cả nên hắn chỉ cho vào trại tập trung để phòng ngừa.

- Nếu hắn còn sống, lúc ra khỏi đây ông sẽ đối phó ra sao?

Berger suy nghĩ một lúc rồi lắc đầu:

- Chưa biết phải làm sao.

Meyerhof chen vào:

- Nếu là tôi, tôi sẽ giết hắn.

Lebenthal trề môi:

- Để rồi bị tống giam lần nữa về tội sát nhân? Lại ở từ mười đến hai chục năm.

509 hỏi:

- Còn bạn, Leo, ra khỏi đây bạn làm gì?

- Tôi sẽ mở một cửa hàng bán áo choàng. Loại may sẵn.

- Bán áo choàng giữa mùa Hè sao Leo?

- Có những loại áo choàng mùa Hè chớ. Tôi còn bán áo mưa nữa.

- Sao bạn không mở một hiệu buôn thực phẩm? Thực tế hơn vì lúc đó nhiều người cần mà ở đây bạn cũng sành sỏi rồi.

Lebenthal đắc ý:

https://thuviensach.vn

- Thế à?

- Cố nhiên.

- Bạn nói có lẽ đúng. Tôi sẽ nghĩ lại. Thí dụ như đồ hộp Mỹ. À, được lắm. Bạn còn nhớ thịt đùi không, nạc trắng tươi có chỗ hồng hồng...

- Câm miệng lại, Leo! Bộ điên hả?

- Đâu có. Tôi vừa chợt nhớ ra. Chẳng biết họ có chịu buôn bán với mình không? Nhất là với bọn mình?

Rosen xoay câu chuyện trở lại:

- Berger, ông định sẽ sống ra sao?

Berger lại dụi đôi mắt đỏ:

- Tôi định xin tập sự tại một nhà thuốc Tây. Với hai bàn tay gần như tàn phế này... chắc không thể hành nghề giải phẫu nữa. Còn bạn?

- Vợ tôi đã xin ly dị vì tôi là Do Thái. Từ đó tới nay không được tin tức gì cả.

Meyerhof tò mò:

- Chắc bạn sẽ đi tìm vợ?

Rosen ngập ngừng:

- Có lẽ nó phải làm thế vì áp lực.

Lebenthal vẫn tàn nhẫn một cách vô tư:

- Có thể vợ bạn bây giờ xấu xí lắm rồi. Nếu có gặp lại chắc bạn còn muốn chạy xa.

https://thuviensach.vn

- Bọn mình có còn ai trẻ nữa đâu.

Sulzbacher ho khan:

- Chín năm. Con người đã thay đổi quá nhiều. Bạn bè, thân nhân và chúng ta nữa, đều là những kẻ lạ với nhau.

Giữa tiếng khua chân lạo xạo kéo lê của những người Hồi có tiếng chân chắc nịch hơn. Berger báo động:

- Coi chừng, 509!

- Lewinsky chớ không phải ai đâu.

Bucher thường đoán trúng người qua tiếng bước chân. Lewinsky tới gần:

- Các bạn ra sao? Thật là chán. Tôi bắt liên lạc với môt gã ở nhà bếp nhưng chỉ xin được có bánh mì vơi củ cải đỏ. Ít thôi, nhưng chúng ta có thể chia ra để cầm hơi.

Mỗi người được nửa miếng bánh nhỏ và một củ cải đỏ. Berger đưa cải đỏ trước rồi vài phút sau mới đưa bánh. Rosen vừa nhai vừa nói:

- Ăn vụng như thế này khiến chúng ta giống như kẻ phạm tội thật sự.

Lewinsky đáp gọn:

- Thế thì bạn đừng ăn.

Rosen biết ngay là Lewinsky giận đúng nên im lặng. Lewinsky lược thuật tình hình trong trại với giọng khàn khàn:

- Bọn chúng đều hoang mang. Tù thường phạm cũng hoang mang. Trật tự viên, đại diện lao xá, trưởng phòng đều hoang mang ngõ ý muốn về phe

https://thuviensach.vn

mình. Chúng tôi chấp nhận tất cả, để rồi chọn lựa sau. Trong số này có hai tên SS. Cả Hoffmann nữa.

Bucher ngạc nhiên:

- Có cả tên y sĩ thúi tha ấy nữa sao?

- Chúng tôi biết rõ hắn ta nhưng vẫn có chỗ xài được. Nhờ hắn mà được biết trong đêm nay sẽ có lệnh phát lưu.

509 và Berger đồng thanh hỏi:

- Sao?

- Phát lưu. Hai ngàn người.

- Chúng nó định dẹp trại à?

- Hiện thời chúng chỉ đưa đi hai ngàn thôi.

Berger lo ngại:

- Đó là điều mà mình lo sợ từ lâu.

- Chẳng sao đâu. Người thư ký tóc đỏ sẽ giúp mình. Lúc làm danh sách, anh ta sẽ canh chừng để không có tên ông. Người của chúng ta đã có mặt khắp nơi. Ngoài ra, có tin đồn là Neubauer hãy còn do dự.

Rosen nói chen vào:

- Chúng có cần gì danh sách. Ở trại trước của tụi này chúng cứ bắt càn rồi làm danh sách sau.

- Đừng quá lo như thế. Sự việc có thể biến đổi bất cứ giờ phút nào.

Rosen bất mãn:

https://thuviensach.vn

- Sao lại bảo đừng quá lo.

- Nếu không có cách nào đối phó, mình có thể trốn vào bệnh xá. Tên y sĩ Hoffmann bây giờ đã hoàn toàn để mặc cho mình. Hiện thời có một số người của chúng tôi đang ở đó.

Bucher lo cho Ruth:

- Chúng có định phát lưu tù đàn bà không?

- Không. Nữ tù nhân ở đây chẳng có bao nhiêu.

Lewinsky xuất hiện bất thần và bảo Berger:

- Đi theo tôi. Tôi tới tìm ông đây.

- Đi đâu?

- Tới bệnh xá. Ông nên lẩn tránh vài hôm. Một hay hai hôm thôi. Chúng tôi có một cái buồng nhỏ bên cạnh khu sưng màng óc. Không một tên Quốc Xã nào dám bén mảng tới.

- Nhưng tại sao vậy?

- Ngày mai, bọn chúng thanh toán nhóm lao tác lại lò thiêu. Không thể biết có tên của ông trong danh sách hay không. Tuy vậy, phải đề phòng trước. Ông đã chứng kiến quá nhiều, chắc bọn nó không tha. Thay đồ đi. Đổi quần áo với một xác chết nào đó rồi đi với tôi.

- Còn người đại diện lao xá?

Ông lão Ahasver đáp ngay:

- Để tụi này lo. Hắn không dám hé răng đâu.

- Mau đi, Ephraim!

https://thuviensach.vn

509 hối thúc Berger. Họ đang ngồi bên phía lao xá khuất góc với chòi canh. Berger vừa đổi quần áo với người chết xong thì Lewinsky căn dặn:

- Các bạn nhớ báo cáo là ông ta đã chết.

- Được rồi. Tên SS lao xá trưởng không biết mặt ông ta. Chỉ cần đối phó với gã đại diện thôi.

Rosen nhìn theo Berger:

- Chúng lại nghĩ tới chuyện phát lưu rồi. Sulzbacher nói đúng, không nên nói chuyện tương lai. Xui xẻo lắm.

- Vô lý! Xui xẻo sao mình lại có đồ ăn và Berger được an toàn. Vả lại cũng chưa chắc Neubauer ký lệnh.

Một người phía sau 509 lên tiếng:

- Berger có trở lại không?

Rosen đứng lên, cay đắng:

- Ông ấy được an toàn, khỏi lo bị phát lưu.

509 phát cáu:

- Im miệng đi!

Hắn nhìn quanh. Phía sau hắn là thằng bé Tiệp Khắc Karel. Hắn hỏi thằng bé:

- Sao không ở trong lao xá?

Karel nhún vai:

- Tôi tưởng là ở ngoài này còn có một miếng da nào đó để nhai.

https://thuviensach.vn

Ông lão Ahasver trao miếng bánh và củ cà rốt mà ông đã để dành cho nó. Thằng bé nhai chầm chậm. Được một lúc nó bỗng để ý mọi người đang nhìn nó. Nó đứng lên đi ra chỗ khác. Lúc trở lại, nó đã thôi nhai.

Lebenthal nhìn đồng hồ:

- Mười phút. Giỏi lắm Karel. Với tao thì chỉ mười giây thôi là nuốt xong.

509 chợt nhớ:

- Mình có thể đổi đồng hồ lấy đồ ăn chớ?

- Đêm nay thì không đổi chác gì được đâu.

- Mình có thể ăn gan cho đỡ đói.

Thằng bé Karel nói rất tự nhiên; hai ba người đồng hỏi:

- Mày nói sao?

- Lấy gan ăn. Nếu cắt đúng chỗ là ăn được.

- Cắt ở đâu?

- Mấy người chết kia kìa.

Ông lão Ahasver ngẫm nghĩ một lúc rồi hỏi:

- Mày có ý nghĩ đó từ lúc nào?

- Ở trại Brno. Blatzek bảo là thà ăn để sống còn hơn chịu chết. Ông ta nói người chết đằng nào cũng chết rồi. Ông ấy dạy tôi nhiều thứ như giả chết, cách chạy đâm qua đâm lại khi bị bắn ở phía sau. Tôi còn biết cách làm thế nào để khỏi chết ngộp khi bị chôn tập thể để rồi ban đêm moi đất chui ra.

https://thuviensach.vn

- Mày biết khá nhiều đó.

- Biết chớ. Nếu không biết làm sao tôi có mặt ở đây?

509 chen vào:

- Thôi, nói sang chuyện khác đi.

Tiếng đại bác từ xa vọng tới. Người tù Do Thái già lắng nghe một lúc rồi chậm chạp nói:

- Khi người Do Thái đầu tiên bị sát hại tức là lúc chúng phá vỡ quy luật của sự sống. Chúng bảo "Ăn nhằm gì một vài tên Do Thái so với nước Đức vĩ đại?" Chúng bất chấp. Lúc đó Quân đội của chúng không thuộc quyền lãnh đạo của những tên sát nhân. Quân đội có thể ngăn cản cuộc tàn sát đó chỉ trong một ngày thôi nhưng lại không làm. Bởi vậy, bây giờ họ bị Chúa trừng phạt. Một mạng người là một mạng người, dầu là mạng của kẻ nghèo hèn nhất.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 22

Xác tù chất cao hàng đống. Xe chở xác không thấy tới. Bui mưa đóng trắng xóa trên tóc và chân mày họ. Những tiếng ầm ì ở chân trời không còn nghe thấy nữa. Tù nhân còn trông thấy lửa lóe lên từ họng súng và còn nghe tiếng nổ cho tới nửa đêm, rồi tất cả đều yên lặng.

X

Mặt trời đã lên. Nền trời trong xanh và gió nhẹ mang hơi ấm tới. Trên những xa lộ bên ngoài thành phố cũng chẳng thấy được gì, không cả bóng dáng của dân tỵ nạn. Thành phố nằm đó, cháy đen. Con sông chảy ngang qua, uốn khúc như một con rắn khổng lồ đang cố nuốt xác chết của thành phố. Binh sĩ cũng vắng bóng.

Trong đêm, trời mưa khoảng một tiếng đồng hồ nhưng không lớn lắm, bây giờ còn lại đôi vũng nước. 509 ngồi bên một vũng nước mưa, tình cờ trông thấy mặt mình phản chiếu. Hắn khom xuống sát hơn. Hắn không còn nhớ lúc nào là lần cuối cùng soi mặt trong gương, rất có thể là đã quá nhiều năm. Thời gian bị giam giữ, hắn chưa hề soi mặt vì chẳng có gương. Do đó, bây giờ hắn không nhận ra khuôn mặt từ dưới nước nhìn sững hắn.

Tóc hắn chỉ còn là một chùm lưa thưa bạc xám. Trước ngày vào trại, tóc hắn dày rậm và hung đen. Hắn đã biết tóc đổi màu từ lâu vì nhiều lần trông thấy những lọn rơi xuống đất vào dịp được cho hớt tóc. Nhìn những mớ tóc

https://thuviensach.vn

rơi vãi trên mặt đất, lắm lúc hắn có cảm tưởng đó không phải là tóc của mình.

Trên khuôn mặt dưới nước hắn cũng chẳng nhận ra nét nào là của mình nữa, ngay cả đôi mắt cũng thế. Hai vật nhấp nháy từ hai lỗ trũng nằm trên hai cánh mũi phồng to và cái miệng mất quá nhiều răng chỉ là một cái gì để phân biệt hắn với một xác chết.

- Mình đó sao?

Hắn lại nhìn sững vào khuôn mặt trong vũng nước. Hắn từng nghĩ là mình cũng tương tự với hình dáng của bao nhiêu người khác ở chung quanh, nhưng hắn không đặt thành vấn đề. Năm này qua năm khác, hắn cứ phải nhìn thấy họ và để ý xem họ thay đổi ra sao, nhưng rồi cứ nhìn thấy nhau mỗi ngày, hắn không còn để ý nhiều nữa để rồi bây giờ hắn ngạc nhiên nhìn thấy chính mình lần đầu tiên sau quá nhiều năm.

Tóc bạc màu chẳng làm hắn nghĩ ngợi bao nhiêu nhưng chính những nét già nua vượt ra ngoài tưởng tượng khiến hắn bị xúc động.

Một lần nữa, 509 nhìn xuống vũng nước. Hắn nghĩ đó là mắt của mình. Hắn khom mình xuống sát hơn nữa để nhìn cho rõ. Hơi thở nặng nề của hắn làm mặt nước nhăn nheo và hình ảnh rung mờ trong chốc lát. Hắn lại nghĩ, đó là phổi của mình, và nó vẫn còn bơm hơi. Hắn thò tay khuấy nước và nghĩ tiếp: đó là bàn tay của mình - bàn tay có thể hủy diệt hình ảnh của mình.

Hủy diệt, hắn lặp lại trong đầu. Nhưng còn xây dựng thì sao? Và thù hận? Chỉ có sự thù hận thôi thì nhỏ bé quá. Muốn sống, con người còn cần nhiều thứ hơn là thù hận.

Hắn ngồi thẳng lên vì vừa thấy Bucher đang đi tới. Bucher hỏi ngay:

- 509, bạn có nghe nói chưa? Lò thiêu xác đã ngưng hoạt động.

https://thuviensach.vn

- Làm gì có chuyện đó?

- Toán làm việc tại lò thiêu đã bị giết cả rồi. Dường như chúng nó không có ý định chọn toán khác. Có thể...

Cả hai người nhìn nhau.

- Có thể là lò thiêu không còn cần thiết nữa. Chắc bọn chúng đã...

Hắn ngưng ngang. 509 nói tiếp:

- Rút đi?

- Có thể lắm. Sáng nay, chúng cũng không đưa xe tới lấy xác.

Rosen và Sulzbacher đi tới. Rosen nói trước:

- Pháo binh ngưng hoạt động rồi. Chẳng biết việc gì sắp xảy ra?

- Chắc trận tuyến đã bị phá vỡ.

- Hoặc họ bị đẩy lui. Có tin là bọn SS định cố thủ ở đây.

- Chắc tin đồn từ nhà cầu. Cứ năm phút là có một tin đồn. Nếu bọn chúng cố thủ ở đây thì chúng mình sẽ bị ném bom.

509 nhìn lên. Hắn ước gì trời lại tối. Trời tối dễ ẩn núp hơn. Làm sao biết chuyện gì sắp xảy ra? Cả một ngày có tới 12 tiếng đồng hồ trong khi cái chết chỉ cần có vài giây.

Thình lình Sulzbacher hô lớn:

- Máy bay kìa!

Xúc động mạnh, hắn chỉ tay lên trời. Vài phút sau một đóm trắng nhỏ hiện ra. Rosea thì thầm:

https://thuviensach.vn

- Chắc phi cơ Đức. Nếu không thì đã có còi báo động.

Tất cả vội vàng nhìn quanh tìm một chỗ ẩn núp. Trước đó đã có tin đồn là máy bay Đức được lệnh san bằng tất cả những trại tập trung nào còn sót lại vào giờ chót.

- Chỉ có một chiếc thôi! Đúng một chiếc!

Họ vẫn còn đứng. Nếu là một cuộc ném bom thì phải cần tới nhiều phi cơ hơn chớ không phải một chiếc.

Lebenthal góp ý kiến:

- Chắc là máy bay quan sát Mỹ. Mình không nghe còi báo động.

- Sao bạn biết?

Lebenthal không trả lời. Tất cả đều nhìn chăm chú vào đốm trắng nhỏ đang từ từ lớn thêm ra. Sulzbacher gần như quả quyết:

- Không phải phi cơ Đức.

Lúc này họ đã nhìn chiếc máy bay rõ hơn. Nó đang tiến thẳng về phía trại. 509 cảm thấy dường như có một bàn tay từ dưới đất thò lên nắm lấy đùm ruột của hắn và kéo lôi xuống... dường như hắn đang đứng khỏa thân trên một bục gỗ làm vật tế thần mà không làm sao có thể chạy thoát được. Hắn nhìn thấy những người chung quanh đã nằm rạp xuốngvà không hiểu vì sao mình vẫn còn đứng.

Ngay lúc đó, có một tràng súng nổ. Chiếc phi cơ đổi hướng bay dạt ra rồi quần trên trại. Những phát súng vừa rồi vang lên từ trong trại, đó là tiếng súng máy bắn ra từ phía sau đồn binh của SS.

Phi cơ rà thấp xuống. Mọi người đều chăm chú nhìn lên. Thình lình họ thấy nó nghiêng cánh qua lại dường như ra dấu hiệu. Mới đầu các tù nhân

https://thuviensach.vn

tưởng là phi cơ đã bị trúng đạn, nhưng nó vẫn tiếp tục bay vòng quanh một lần nữa và nghiêng cánh qua lại hai lần, giống như chim vỗ cánh. Sau đó nó lên cao và bay đi luôn.

Nhiều phát súng nổ theo. Lần này có cả tiếng súng nổ từ các chòi canh. Nhưng chỉ trong chốc lát, tiếng súng im bặt, chỉ còn lại tiếng động cơ của máy bay nhỏ dần... nhỏ dần...

Bucher thở hắt ra:

- Họ ra dấu hiệu.

- Dường như họ muốn ra dấu bằng cách đập cánh, giống như một người vẫy tay.

- Chắc chắn rồi, họ muốn báo hiệu với bọn mình.

- Họ muốn cho biết là đã biết rõ bọn mình đang bị giam ở đây. Thế là đúng rồi. 509, bạn nghĩ sao?

- Tôi cũng cho là như thế.

Đây là lần đầu tiên họ nhận được dấu hiệu của những người bên ngoài trại. Thế là bức tường cô lập quá dầy và ghê gớm bao quanh họ từ nhiều năm qua đã bị chọc thủng. Những người lạ sắp sửa giải thoát họ đã báo hiệu với họ. Họ không còn cô đơn nữa.

Đây cũng là lần đầu tiên, họ đón nhận cái chào mừng của thế giới tự do. Một nhân vật nào đó đã phái phi cơ tới để xác định rằng cả thế giới đã rõ tình trạng họ và sẵn sàng đến cứu. Họ không phải là cặn bã của trái đất, bị khinh khi, bị nhổ nước miếng vào mặt, bị ngồi lên đầu lên cô, bị dẫm quằn quại như giun... họ đã trở lại những con người...

https://thuviensach.vn

Cái gì vậy? Cái gì làm cho mình thế này? 509 tự hỏi. Nước mắt? Mình? Một kẻ già nua còn có thể khóc được sao?

Neubauer xem xét bộ quần áo. Trước khi bỏ đi, Selma đã mắc bộ quần áo này ngay trước tủ áo của hắn. Một bộ thường phục mà hắn chưa bao giờ mặc từ mười hai năm qua. Một bộ đồ màu xám muối tiêu.

Hắn nhấc bộ đồ lên và nhìn ngắm. Hắn cởi bỏ bộ quân phục rồi đi tới phía trước gian buồng ngủ. Hắn mặc áo vào. Chiếc áo bó sát vào thân khiến không thể gài nút được, mặc dầu hắn cố thót bụng vào. Hắn bước tới trước tấm gương. Hắn trông thấy mình có vẻ buồn cười. Trong thời gian mười hai năm đó hắn đã mập thêm ra khoảng hai mươi kí. Cũng chẳng có gì lạ. Trước năm 1933, gia đình hắn đã phải sống khắc khổ, tằn tiện.

Kể cũng lạ, khi bộ quân phục không còn dính trên người, vẻ oai phong bỗng mất đi. Trông con người nhũn ra. Hắn nhìn lại cái quần, có lẽ nó còn chật hơn chiếc áo. Bây giờ thì muộn quá rồi...

Hắn nghĩ... mình sẽ đầu hàng đúng cách, đúng theo quân cách. Họ cũng sẽ đối xử với hắn đúng theo quân cách. Dầu sao thì hắn cũng là một quân nhân. Một quân nhân thật sự, có quân phục và cấp bậc sĩ quan cao cấp.

Neubauer vươn vai. Chắc họ sẽ quản thúc hắn trong một thời gian ngắn. Chắc có lẽ là trong một lâu đài nào gần đây cùng với những sĩ quan tương đương cấp bậc - Dĩ nhiên là họ phải áp dụng đúng luật nhà binh. Nhất định là mình sẽ không chào theo kiểu Hitler được, hắn tự nhủ. Đưa một cánh tay ra... đó không phải lối chào nhà binh, phải đưa bàn tay lên mũ.

Hắn bước tới vài bước và chào theo lối nhà binh. Chưa được, chưa phải là kiểu chào của một sĩ quan cao cấp. Hắn lại thử chào lần nữa. Kể ra cũng khó khi muốn phối hợp cách chào thế nào vừa đúng cách lại vừa oai vệ. Bàn tay đưa hơi cao. Lại bị ảnh hưởng bởi lối chào Hitler.

https://thuviensach.vn

Bây giờ hắn nhận ra sao kiểu chào gì lại trẻ con đến thế, à... giống với hướng đạo sinh chớ không phải của sĩ quan. Vậy mà từ lâu mình vẫn chào như thế!

Hắn lại tập chào kiểu nhà binh. Phải từ từ! Nhanh quá không được. Hắn nhìn mình trong gương, lùi ra vài bước rồi bước tới:

- Thưa Đại tướng, tôi chấp nhận đầu hàng...

Hắn lại thử bước tới vài bước. Không nên gần lắm, phải cách khoảng vài thước.

- Thưa Đại tướng...

Hay có thể gọi "Thưa Bạn". Nhưng... không gọi như thế được đối với một tướng lãnh. Chỉ cần chào đúng cách, vỗ tay vào đùi. Gọn và đứng đắn. Không cố bắt tay. Dầu sao thì cũng vẫn còn sự tương kính giữa hai đối thủ. Giữa sĩ quan với sĩ quan. Mình chỉ thua trận sau khi đã anh dũng chiến đấu. Phải có sự kính trọng đối với kẻ thua trong danh dự.

Trong một thoáng, Neubauer sực nhớ tới con người thư ký bưu điện của mình trước đây. Chỉ có những phút nguy ngập hay chán đời hắn mới nhớ ra dĩ vãng.

Có thể là sẽ có một bữa ăn chung xã giao như đã đọc thấy trong sách về trường hợp đối xử của các hiệp sĩ với nhau. Rất tiếc là không biết tiếng Anh. Cũng chẳng sao, còn cả lố thông dịch trong số các tù nhân.

À, mới đây mà chào đã khá thuần thục rồi! Nói cho đúng, mình có phải là một đảng viên Quốc Xã cuồng tín đâu. Cũng không phải là một viên chức hy sinh hết mình cho Tổ quốc. Weber và những kẻ như hắn, Dietz và bè đảng của hắn, đó mới là bọn Quốc xã.

https://thuviensach.vn

Hắn lục tìm xì-gà. Trong thời gian chờ đợi chắc hút hết bốn hay năm điếu còn lại. Có cần để dành biếu cho đối phương không? Một điếu xì-gà quý có thể làm dịu được tình hình.

Hắn hút luôn mấy hơi thuốc. Nếu họ muốn viếng trại thì sao? Cũng được. Nếu họ thấy có gì không thích hợp thì mình cho sửa đổi ngay. Tuy có hơi chạm tự ái. Cũng không sao. Đã là quân nhân thì đó là chuyện dễ thông cảm. Nhưng...

Đột nhiên, hắn nghĩ tới một việc: thực phẩm. Phải cho những món ngon và nhiều hơn. Đúng thế. Đó là chuyện mà đối phương lưu ý trước tiên. Vậy là phải ra lệnh ngay gia tăng khẩu phần. Có hành động như thế mới chứng tỏ rằng mặc dầu không có ai nhìn ngó hay chỉ trích, hắn vẫn lo đến sức khỏe của tù nhân.

Trước hết là phải gọi hai đại diện trại tới thông báo cho họ. Họ cũng là tù nhân. Về sau, khi cần, họ sẽ làm chứng tốt cho mình.

Buổi chiều kéo dài ra. Rõ ràng là bọn SS không có ý định lên trại. Mặc dầu không hề hay biết về việc một số tù nhân đã được bí mật võ trang nhưng đó không phải là lý do khiến chúng e ngại.

Dầu cho có gấp trăm lần số súng lục đang cất giấu, tù nhân cũng không thể công khai chiến đấu với súng máy. Chính cái khối người quá đông đảo bỗng nhiên khiến cho chúng ngại ngùng.

Đúng ba giờ trưa, máy phóng thanh gọi tên hai mươi người tù và ra lệnh cho họ phải tập trung tại cổng trong vòng mười phút.

Điều này có nghĩa là dấu hiệu chẳng lành. Ban điều hành mật của trại lập tức đưa hai mươi người bị gọi tên ra khỏi lao xá. Trong số này có bảy người ở Tiểu trại.

https://thuviensach.vn

Lệnh gọi được lặp lại lần thứ hai. Tất cả những kẻ bị gọi đều là tù nhân chánh trị.

Qua mười phút, không một bóng người nào tới cổng. Đây là lần đầu tiên, tù nhân công khai chống đối.

Vài phút sau, máy phóng thanh truyền lệnh cho toàn thể tù nhân tập hợp tại sân điểm danh. Ban điều hành mật lập tức phái người len lỏi tới tất cả các trại dặn chớ nên ra. Tập trung tại sân điểm danh sẽ dễ dàng bị đàn áp.

Weber nóng tiết định cho nổ súng máy nhưng không dám vì làm như thế là chống hẳn lại Neubauer. Theo tin tức từ văn phòng Bộ Chỉ huy tiết lộ thì đây là ý riêng của Weber chớ không phải lệnh của Neubauer.

Xuyên qua máy phóng thanh, Weber tuyên bố là toàn trại sẽ bị cúp khẩu phần nếu tất cả tù nhân không chịu ra sân điểm danh và hai mươi tù nhân chánh trị kia không chịu trình diện tại cổng.

Bốn giờ, lệnh của Neubauer cho gọi hai đại diện trại tới gặp hắn ngay. Hai người ra đi. Toàn trại hồi hộp chờ họ trở về.

Họ về trại nửa giờ sau. Neubauer đã cho họ xem tận mắt lệnh của cấp trên về việc phát lưu tù. Đây là lệnh thứ hai. Căn cứ theo lệnh mới này thì hai ngàn tù nhân phải rời khỏi trại trong một tiếng đồng hồ. Tuy nhiên, Neubauer cho biết hắn sẵn sàng dời cuộc phát lưu tới sáng mai.

Lập tức ủy ban điều hành mật được triệu tập tại một căn phòng trong bệnh xá. Sau phiên họp, việc trước tiên của họ là thuyết phục y sĩ Hoffmann - đã ngã về phe họ - hãy dùng ảnh hưởng riêng để nói với Neubauer hoãn gọi hai mươi tù nhân chánh tri cho tới hôm sau và hủy bỏ việc điểm danh. Vấn đề thứ hai là cho rút lại lệnh cúp khẩu phần. Hoffmann ưng thuận và đi ngay.

https://thuviensach.vn

Vẫn theo quyết định của ủy ban điều hành mật thì dầu ở bất cứ trường hợp nào cũng nhất định không để cho bất cứ ai bị phát lưu vào sáng hôm sau. Nếu bọn SS đàn áp thì mọi người chạy ngay ra khỏi sân điểm danh chui vào lao xá. Cảnh sát đoàn của trại - một tổ chức gồm toàn tù nhân - hứa sẽ tiếp tay.

Theo sự ước tính của ủy ban thì hầu hết bọn SS - ngoại trừ khoảng một chục tên - đều không muốn tận tình nhúng tay vào vụ này. Nhờ tin tức lấy được của Đội trưởng Bieder nên họ tin như thế vì Bieder là cảm tình viên của ủy ban.

Cảm động nhất là quyết định hy sinh của hai trăm người tù Tiệp Khắc. Họ tuyên bố sẵn sàng tình nguyện chịu phát lưu để cứu hai trăm người đồng hương của họ đang ở trong tình trạng đau yếu, không thể chịu nổi một chuyến đi đày ải.

Tại khu sưng màng óc, Werner mặc y phục bệnh nhân, thì thầm với những người xung quanh:

- Một ngày là đủ lắm rồi. Chúng ta đang tính từng giờ. Hoffmann còn ở lại với Neubauer hả?

- Còn.

- Nếu hắn không thành công thì tới lượt chúng mình xoay xở.

- Bằng võ lực?

- Không chỉ một phần võ lực thôi. Nhưng phải chờ tới sáng mai. Ngày mai chúng mình sẽ khỏe gấp đôi.

Hắn nhìn ra cửa sổ, sắp đặt chương trình. Hắn lẩm bẩm:

https://thuviensach.vn

- Số bánh mì dự trữ còn đủ sống đến bốn ngày nếu mỗi ngày chỉ ăn một khẩu phần. Bột mì, lúa mạch, bột ống...

- Được rồi, thưa bác sĩ. Tôi sẽ chịu trách nhiệm. Hẹn gặp lại ngày mai.

Nhìn Hoffmann bước ra, Neubauer huýt sáo miệng nho nhỏ, đầy vẻ đắc ý. "Lại có thêm một ông bạn đứng về phe mình. Được lắm, càng nhiều càng tốt. Người này biện hộ cho người kia".

Hắn cất kỹ lệnh phát lưu vào hồ sơ riêng. Bằng một máy đánh chữ nhỏ, hắn đánh chỉ thị đình hoãn lệnh phát lưu. Hắn mở tủ sắt, cho hồ sơ riêng vào và khóa lại. Không ngờ cái lệnh khẩn cấp ấy lại tạo cho hắn một dịp may.

Vừa rung đùi, hắn vừa đánh máy thêm một khoản nhật lệnh hủy bỏ lệnh trước của Weber về vấn đề cúp khẩu phần cho tù nhân. Hắn lại còn ghi chú là khẩu phần chiều phải được phát nhiều hơn thường lệ.

Bucher vừa nhìn vào các tháp súng máy vắng bóng lính canh vừa nói với các bạn:

- Hơn một tiếng đồng hồ rồi.

Lính gác mãn giờ đã bỏ đi và không có ai tới thay. Việc này thỉnh thoảng vẫn xảy ra nhưng nhiều lắm cũng không quá nửa giờ, và chỉ riêng tại các chòi canh bên Tiểu trại thôi. Bây giờ thì khác hẳn. Tất cả các chòi canh đều trống rỗng.

Ngày dường như kéo dài ra đến năm mươi tiếng đồng hồ nhưng đồng thời cũng như thâu ngắn trong ba giờ. Mọi người đều mệt lả đến nỗi không buồn nói.

Thoạt tiên họ chẳng chú ý mấy đến sự vắng trống tại các tháp súng. Rồi Bucher nói ra. Hắn còn cho biết thêm là cũng không có lính gác trên các

https://thuviensach.vn

chòi canh bên trại lao tác.

- Chắc bọn chúng rút hết rồi.

- Chưa đâu. Lebenthal bảo là chúng vẫn còn.

Họ tiếp tục chờ. Lính đổi gác vẫn không tới.

Họ phái người đi lấy thực phẩm. Những người này trở về cho biết bọn SS vẫn còn. Tuy nhiên, dường như bọn chúng đang sửa soạn rút đi.

Phần ăn vừa bắt đầu chia thì hỗn loạn ngay. Các bộ xương rỗng ruột xáp tới bị đẩy lui. 509 nói lớn:

- Đồ ăn còn nhiều! Mỗi người sẽ được phần khá hơn thường lệ! Nhiều lắm! Các bạn hãy giữ trật tự!

Những tù nhân khỏe nhất được cắt đặt đứng thành vòng tròn quanh các thùng đựng thức ăn trong khi 509 chia phần. Berger vẫn còn lẩn tránh trong bệnh xá.

Ông lão Ahasver tròn mắt ngạc nhiên:

- Coi kia! Có cả khoai tây! Lại có xương sụn nữa!

Ngoài món súp đặc và nhiều gấp đôi, bành mì cũng được phát bằng hai khẩu phần thường ngày.

Bucher tỏ ra thạo tin:

- Chính Neubauer đích thân xuống nhà bếp giám thị. Đây là lần đầu tiên tôi chứng kiến chuyện hi hữu.

- Hắn đang tìm cách gỡ tội.

Lebenthal trề môi:

https://thuviensach.vn

- Nó tưởng bọn mình câm.

509 đặt cái vá không xuống:

- Cũng không phải vậy đâu. Chúng không hề bận tâm nghĩ đến mình. Chúng nó cho là muốn biến mình thành cái gì cũng được. Ở đâu chúng cũng làm thế. Chúng biết mọi thứ và luôn luôn là những thứ tốt hơn. Chính vì vậy mà chúng bại trận. Chúng biết mọi thứ tốt hơn về Mỹ, về Anh, và Nga.

Lebenthal ợ dài:

- Nghe coi bộ được quá. Lâu lắm rồi chưa có gì để ợ.

Họ bị xúc động và mệt nhoài vì chờ đợi. Họ nói chuyện nhưng gần như không nghe thấy đang nói những gì. Họ nằm trên một hòn đảo vô hình. Chung quanh họ những người Hồi đang lịm chết vẫn cứ chết, dầu khẩu phần súp trội hơn.

Bucher cố bước từng bước chậm và chững chạc đi qua sân điểm danh để tới hàng rào kẽm gai ngăn đôi Tiểu trại và trại đàn bà. Hắn dựa vào rào kẽm:

- Ruth.

Người yêu của hắn đã đứng sẵn bên kia. Nắng chiều làm mặt Ruth ửng lên như khuôn mặt hồng hào của những kẻ ăn uống đầy đủ. Bucher ngập ngừng:

- Chúng mình đứng đây... Mình đứng đây... không ẩn núp. Lần đầu tiên không lo sợ.

Ruth như có vẻ đang cười:

- Đúng vậy. Đây là lần đầu.

https://thuviensach.vn

- Em có thấy hàng rào này trông như hàng rào của một khu vườn không? Mình có thể trò chuyện với nhau. Không sợ sệt. Hàng rào của một vườn Xuân.

Tuy nói thế, họ chưa hẳn đã hoàn toàn không sợ. Thỉnh thoảng họ lại liếc nhìn ra sau và lên các chòi canh trống vắng. Cái sợ đã bắt rễ trong họ quá lâu rồi. Không còn sợ là một cái gì quá mới. Nhưng họ bắt buộc phải quen với thái độ mới này. Hai người nhìn nhau mỉm cười và cố giữ thật lâu để khỏi lén nhìn mau sang chỗ khác.

Lần lần, các người khác bắt chước theo. Những người còn đủ sức đứng lên, đi quanh quẩn. Một vài kẻ tới sát bờ rào... sát hơn thường lệ và có thể bị bắn ngay nếu trên tháp súng có lính canh.

Đi đứng như thế làm cho họ vui ra. Điệu bộ của họ trông thật trẻ con, hoàn toàn trẻ con. Có người chưa quen đi đứng nên trông giống như đi bằng chân gỗ. Có người mới đi được vài bước đã lảo đảo, phải vội vàng vịn lấy một nơi nào.

Những cái đầu ngẩng cao, những đôi mắt thôi nhìn xuống hoặc thôi lờ đờ xa vắng đã bắt đầu nhìn rõ ra. Một cái gì từ lâu bị bỏ quên bắt đầu xâm nhập, vào đầu... một cái gì không tên. Họ đi vơ vẩn trên trên sân, đi qua những đống thây người, đi qua những nhóm bạn đồng lao đang lịm chết hoặc đang hôn mê tưởng tượng tới những món ăn.

Trông họ đi giống như một cuộc diễn hành ma quái của những bộ xương người... những bộ xương nhất định chống đối tử thần.

Ánh nắng đỏ ối buổi chiều đã tắt. Từng khoảnh xanh mờ trải lên thung lũng, tràn ngập các ngọn đồi. Lính canh vẫn không có mặt nơi chòi gác.

Đêm xuống. Đội trưởng Bolte không tới để điểm danh.

https://thuviensach.vn

Lewinsky mang tin tới. Bọn SS đang chuẩn bị. Quân đội Mỹ sẽ có mặt tại đây trong một hoặc hai ngày. Ngày mai sẽ không có chuyến phát lưu. Neubauer đã xuống phố. Hắn cười nhe răng:

- Chẳng còn bao lâu nữa! Thôi tôi về!

Hắn dẫn theo ba người đã lẩn tránh ở Tiểu trại mấy ngày qua.

Đêm hoàn toàn yên tĩnh, sâu rộng và đầy sao.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 23

Tiếng ồn ào nổi lên lúc trời gần sáng. 509 là người nghe thấy trước tiên. Tiếng ồn ào từ xa vọng tới, không giống như tiếng kêu thét của những người bị tra tấn mà là tiếng la hét của một toán người say.

T

Nhiều phát súng nổ vang. 509 chụp tay vào nách áo, nơi giấu khẩu súng. Hắn cố lắng nghe xem có phải bọn SS bắn đi hay nhóm biệt động của Werner bắn trả. Tiếp theo đó là một tràng tiểu liên.

Hắn bò mau tới phía sau một đống thây người, nhìn chăm chú về phía cửa vào Tiểu trại.

Trời vẫn còn tối và đây đó rải rác vài xác tù nhân vừa chết trong đêm nên hắn không sợ bị nhìn thấy hay nghi ngờ.

Tiếng la hét và tiếng súng nổ kéo dài nhiều phút rồi thình lình tới gần hơn và nghe lớn hơn. 509 áp sát vào đống thây người. Hắn đã nhìn thấy các tia lửa phát ra từ các họng tiểu liên. Đạn rơi vãi khắp nơi. Khoảng một bán đội SS vừa đi vừa bắn trên hai con lộ chánh. Chúng bắn vào các lao xá hai bên. Thỉnh thoảng một viên đạn chui phập vào các đống xác chết. 509 nằm rạp xuống nhờ thây đồng bạn che chở.

https://thuviensach.vn

Tù nhân từ khắp phía vùng dậy trong hốt hoảng, tay họ quơ quào trong khoảng không, 509 kêu lớn:

- Nằm xuống! Nằm rạp xuống! Giả chết! Đừng cử động!

Một số nghe ra vội vàng buông mình ngã xuống, một số khác quờ quạng bò vào lao xá và mắc nghẽn tại cửa.

Toán lính SS đã qua khỏi nhà cầu bắt đầu vào Tiểu trại, cổng trại bị đạp tung ra. Trong bóng tối, 509 có thể nhận ra bóng dáng chúng, và qua tia lửa từ các khẩu súng, hắn trông thấy những bộ mặt biến dạng.

Một đứa kêu lên:

- Lại đây! Lại các trại gỗ đây nè! Mau lên để lo sưởi ấm mấy ông bạn! Họ đang rét run kìa! Mau lên!

- Đi đi, Steinbrenner! Đem mấy cái thùng theo!

509 nhận ra tiếng nói của Weber. Steinbrenner hét lớn:

- Coi kìa, còn mấy đứa ở trước cửa!

Nhiều loại súng tiểu liên nổ vào đám người này. Cả một đám tù từ từ sụm xuống.

- Tuyệt diệu! Thôi bắt đầu đi!

509 nghe tiếng òng ọc như nước đổ ra. Hắn cố nhìn và nhận thấy bọn SS đang đổ nước trong những chiếc thùng vào các vách trại. Mùi xăng nồng nặc bốc ra!

Tim hắn đập mạnh hơn. Thì ra bọn cuồng tín của Weber định đánh dấu ngày rút lui của chúng bằng một trò chơi độc địa. Khoảng nửa đêm, quân SS được lệnh di tản, phần lớn đã lên đường. Toán sát nhân Weber đã uống

https://thuviensach.vn

thật say mèm để rồi sau đó, cả bọn quyết định phải làm một cái gì cho đỡ tức. Mục tiêu của chúng là trại tập trung. Theo lệnh riêng của Weber, chúng mang xăng lên trại để làm chuyện nhớ đời - cái nhớ của bọn người hung bạo.

Biết là không thể làm gì được với những lao xá có tường xi măng, chúng xoay sang những dãy trại vách ván.

Steinbrenner cuồng nhiệt hô to:

- Nổi lửa thần! Nào, bắt tay đi!

Một que diêm bật lửa rồi cả hộp diêm phát cháy. Tên SS cuống quít ném cả hộp diêm xuống đất. Một tên khác ném một que diêm cháy vào thùng xăng gần đó nhưng thùng xăng không bắt lửa.

Tuy nhiên, ngay chỗ hộp diêm thứ nhất đang cháy trên mặt đất có một giòng xăng vừa liếm lửa, kéo dài như một sợi chỉ tới vách trại. Thoạt tiên, sợi chỉ lửa mỏng manh trông chẳng có gì đáng ngại và có thể tắt ngấm bất cứ lúc nào, nhưng khi vừa ráp nối với vách trại, sợi chỉ lửa bỗng như nổ tung ra và lửa bốc cháy rần rần. Lửa lan rộng thật mau làm ửng đỏ một góc đêm.

Nhìn thấy cửa trại đang hé mở, Weber ra lệnh:

- Đứa nào chạy ra là hạ ngay!

Hắn vừa nói xong là bắn một tràng tiểu liên. Một bóng người vừa tới cửa ngã quỵ xuống. 509 kinh mang. Bucher chăng? Hay Ahasver? Cả hai đều có thói quen ngủ sát cửa. Một gã SS chạy nhào tới, đá tung cánh cửa ra rồi chạy về chỗ cũ.

- Rồi đó! Chuẩn bị săn thỏ!

https://thuviensach.vn

Súng nổ dồn dập. Xuyên qua tiếng reo hò của họn người cuồng tín, 509 nghe tiêng kêu la thảm khốc của tù nhân.

Cảnh cửa của khu trại bên cạnh đó vụt mở toang. Tù nhân lũ lượt ào ra, miệng há to. Súng lại nổ về phía đó. Chẳng một người nào chạy thoát. Họ ngã chồng lên nhau, tay chân quều quào như một đống nhện đang co duỗi.

Lúc sự việc mới xảy ra, 509 nằm yên như tê liệt. Bây giờ, bắt đầu hoàn hồn, hắn từ từ nhổm lên. Hắn nhìn sững vào những bóng đen của bọn SS nổi bật trên màn lửa. Kẻ mà hắn nhận ra trước tiên là Weber đang đứng dạng chân. Hắn tự trấn tĩnh... phải từ từ chớ... sao lại run thế này. Phải từ từ... Hắn vừa tự nhủ vừa cho tay vào trong áo rút khẩu súng lục ra.

Rồi trong thời gian ngắn ngủi mà bọn SS ngừng la hét, chỉ còn có tiếng lửa reo, hắn nghe rõ tiếng, kêu thảm thiết của các bạn bên trong. Tiếng kêu vút cao lên, không còn giống tiếng người.

Đột nhiên, không suy nghĩ gì cả, hắn đưa súng lên nhắm bắn vào Weber.

Hắn không nghe thấy tiếng súng nổ giữa những tiếng súng của bọn SS. Hắn cũng không thấy Weber ngã xuống.

Hắn chợt nhớ là lúc bóp cò không có sức chấn động ở tay. Tim hắn gần như ngưng đập. Khẩu súng đã hỏng rồi!

Hắn không biết là đang cắn vào môi. Sự bất lực vừa làm hắn quính quáng vừa khiến hắn tuyệt vọng, hắn càng cắn mạnh thêm vào môi mình như cố bấu víu lại để khỏi bị trôi tuột trong màn đêm. Nước mắt, vị mặn trong luỡi, cơn giận hối hả... tất cả đổ xô tới một lúc khiến bàn tay hắn run rẩy, run rẩy rồi thình lình một ngón tay chạm vào khóa an toàn. Hắn ngưng thở... thì ra chưa mở khóa an toàn.

Thế là trời có mắt. Không một tên SS nào nhìn quanh. Chúng không chú ý gì ở phía hắn đang ẩn núp. Chúng đứng đó reo hò và tiếp tục nổ súng vào

https://thuviensach.vn

cánh cửa.

509 đưa súng lên. Tay hắn vẫn còn run. Hắn tựa vào đống thây người để lấy bộ cho vững chắc. Hắn cầm súng với cả hai tay. Weber đang đứng cách hắn khoảng mười bước. 509 thở dồn dập. Hắn thu hết tàn lực, nín thở, nắm chặt khẩu súng và bóp cò.

Tiếng nổ chìm khuất trong tiếng súng tiểu liên. Hắn không nghe rõ lắm nhưng đã có sức chấn động ở tay. Hắn bắn tiếp phát thứ hai.

Weber lảo đảo, bước tới vài bước, quay người lại như ngạc nhiên đến tột cùng rồi từ từ sụm xuống. 509 tiếp tục bắn như điên. Hắn nhắm vào tên SS đang đứng cạnh đó đang bắn tiểu liên.

Hắn bấm cò, bấm cò mãi cho tới lúc hết đạn mà vẫn chưa hay. Tên SS không ngã. 509 đứng thẳng người lên, khẩu súng nằm trong bàn tay tê dại. Hắn chờ bọn chúng bắn lại, nhưng trong cảnh hỗn loạn ghê rợn này, chẳng một ai nhìn thấy hắn.

Từ từ, hắn quỵ xuống như chiếc bong bóng xì hơi.

Giữa lúc đó, một tên SS chợt thấy Weber. Hắn la lên:

- Sao vậy, Trại trưởng?

Trước đó, Weber đứng sau hắn vài bước nên hắn không thấy việc gì đã xảy ra. Hắn lại hỏi:

- Trại trưởng, sao vậy?

Một tên khác lắp bắp:

- Trời ơi... bị thương rồi!

- Ai làm bị thương? Đứa nào trong bọn mày?

https://thuviensach.vn

Chúng không thể nghĩ được rằng Weber lại bị một người khác bắn, mà chỉ có thể bị thương vì đạn lạc thôi. Một tên trong bọn chửi đổng:

- Khốn kiếp, chẳng cẩn thận gì cả...

Nhiều tiếng súng nổ vang, nhưng lần này, những tiếng súng đó phát đi từ phía trại lao tác. Nhiều tên SS hô to:

- Tụi Mỹ tới! Chạy mau!

Steinbrenner nổ một tràng tiểu liên về phía nhà cầu. Một tên SS khác la lên:

- Chạy mau! Chạy sang phải! Vượt qua sân điểm danh.

- Còn Trại trưởng?

- Không kịp nữa rồi!

Tiếng súng từ phía nhà cầu càng lúc càng tới gần. Bọn SS cuống cuồng:

- Mau lên! Chạy mau!

Chúng chạy vòng lao xá đang bốc cháy, vừa chạy vừa nổ súng. 509 đứng lên. Hắn lảo đảo đi về phía lao xá. Tuy cố gắng nhưng hắn vẫn té sấp xuống lúc gần tới nơi. Hắn gượng gạo lết tới, đẩy cánh cửa mở ra, rồi vận dụng tàn lực, hắn hét to:

- Ra mau! Bọn chúng chạy hết rồi!

Từ bên trong có tiếng người đáp lại:

- Tụi nó còn bắn mà!

- Không phải đâu, súng của bọn mình. Ra mau!

https://thuviensach.vn

509 lại bò lê tới cánh cửa gần đó và cố gọi to lên:

- Ra mau! Chúng nó chạy cả rồi!

Nhiều bóng người bên trong thoát ra, vấp phải những người chết bên ngưỡng cửa, ngã té, rồi nhổm lên, tiếp tục bò càn. Lúc bấy giờ, lửa đã bắt cháy ngay trước cửa khu A, 509 không thể tới gần. Hắn hét to. Hét thật to. Hắn nghe nhiều tiếng súng, tiếng đổ vỡ rồi một mảnh gỗ đang cháy đỏ từ trên nóc lao xá rơi trúng vai làm hắn sụm xuống. Hắn vẫn cố gắng nhổm lên, nhưng quá đuối sức nên chỉ có thể ngồi như bị dán chặt xuống đất. Nhiều lần hắn gượng đứng lên hoặc bò đi nhưng không sao được.

Hắn ngồi đó, nghe súng nổ, và như một người từ xa chứng kiến, hắn thấy lố nhố những bóng người - không phải bọn SS - những tù nhân đang khiêng đồng bạn chạy ngang qua, có kẻ dẫm cả lên người hắn.

Hắn cố tránh sang một bên nhưng chẳng còn chút sức lực nào cả. Tự nhiên, hắn cảm thấy sắp ngất đi. Trong tình trạng nửa mê, nửa tỉnh, hắn tự hỏi... Weber có bị trúng đạn không? Tên SS bên cạnh hắn sao cứ vẫn như không?

Hắn lê lết bò đi. Trước mặt hắn là đống thây tù. Phải chăng đó là nơi cuối cùng? Sao lại không? Bucher đã chết. Ahasver đã chết. Vừa bò hắn vừa nghĩ tiếp... sao mình không giao súng cho Bucher? Hắn còn trẻ, hắn sẽ bắn chính xác hơn... bây giờ thì còn gì nữa?

Hắn vừa tới bên đống xác người thì cũng vừa kiệt sức, ngã bổ vào. Có cái gì làm hắn đau nhói. Hắn sờ vào ngực và đưa bàn tay lên. Máu! Hắn nhìn thấy máu nhưng chẳng có cảm tưởng gì khác lạ. Hắn không còn là hắn nữa. Tất cả những gì hắn còn có thể cảm nhận được là sức nóng của lửa và những tiếng kêu gào thảm thiết. Nhưng rồi ngần ấy thứ cứ tàn lụi dần đi...

509 tỉnh dậy. Lao xá vẫn còn cháy rực hắt ra mùi gỗ khét pha lẫn với mùi thịt nướng... thịt của con người. Sức nóng lửa làm cho đống xác ấm

https://thuviensach.vn

lên. Nhiều ngày qua, không có xe đến chở đi, các thây tù đã sình chương và nặng mùi.

Tiếng kêu la thảm khốc không còn nghe thấy nữa. Một đoàn tù nối tiếp nhau đi qua trước mặt hắn, khiêng theo những người bị phỏng. Thình lình hắn nghe tiếng nói của Bucher từ một nơi nào đó.

Bucher chưa chết. Thì ra không phải tất cả đều vô ích.

Hắn xoay đầu. Có cái gì khẽ động đậy bên cạnh hắn. Hắn không muốn nhìn nhưng vẫn cứ nhìn. Và phải một lúc lâu sau, hắn mới nhận ra đó là một hình người... hình người của Weber.

Tên Trại trưởng hung bạo đang nằm sấp. Trước đó, hắn đã cố lết tới phía sau đống xác tù, vừa kịp lẩn tránh khi toán Biệt động của Werner và Lewinsky đến nơi. Một chân hắn quặp lên trong khi cả hai tay duỗi dài. Máu từ trong miệng hắn trào ra nhưng hắn còn sống.

509 gắng gượng đưa tay lên để gọi một người nào đó đang đi qua nhưng không nổi. Cổ họng hắn khô đặc chỉ còn tiếng khò khè.

Weber nhìn thấy bàn tay động đậy của 509. Mắt hắn đang chăm chú nhìn bàn tay đó bỗng đảo ngược lên rồi dừng sựng lại khi bắt gặp ánh mắt của 509. Cả hai lặng nhìn nhau.

509 tự hỏi chẳng biết Weber có nhận ra mình không. Hắn cũng chẳng rõ cặp mắt đối diện hắn muốn nói gì. Hắn chỉ biết có một việc là phải sống lâu hơn nó, dầu chỉ lâu hơn đôi phút.

Đột nhiên, vấn đề bỗng trở nên tối quan trọng... dường như tất cả những gì hắn tin tưởng cũng như những gì hắn đang chịu đựng và chiến đấu tùy thuộc vào những phút ấy thôi. Hắn phải tự chứng tỏ đủ sức kiên trì và phải chiến thắng. Nhìn nhau như thế cũng là một hình thức chiến đấu. Nếu hắn

https://thuviensach.vn

nhìn lâu hơn Weber... ừ, nếu nhìn lâu hơn thì điều đó tự nó có ý nghĩa là chiến thắng rồi. Và đó cũng là chánh nghĩa.

Hắn lại tự nhủ phải thở nhẹ nhàng, thở thật cẩn thận để kéo dài sức sống. Nhìn thấy máu từ miệng Weber trào ra, hắn cũng đưa tay sờ miệng mình để xem sao. Hắn cảm thấy ươn ướt ở môi - chỉ một chút thôi - vì lúc nãy trong một cơn cố gắng tự trấn an, hắn đã cắn mạnh vào môi - chỉ một chút thôi, không đáng kể.

Mắt Weber di chuyển theo bàn tay của 509. Rồi cả hai lại nhìn nhau.

509 cố tập trung tư tưởng. Một lần nữa, hắn cố tìm hiểu xem đâu là vấn đề quan trọng nhất và đó là vấn đề gì. Hắn muốn nó sẽ giúp hắn thêm sinh lực. Nhưng tư tưởng của hắn lại bị chìm lấp...

509 cũng lấy làm lạ tại sao không ai nhìn thấy Weber, có lẽ vì hắn và cả Weber đều ở sau đống thây tù. Chính những cái xác của tù nhân đã che chở cho hắn đồng thời cũng che chở cho Weber - kẻ đã từng giết tù nhân chẳng gớm tay.

Chung quanh đó chẳng còn bao nhiêu người.. Hầu hết đều đang nhìn vào lao xá. Hình ảnh của hằng mươi năm thống khổ và tuyệt vọng đang bốc cháy.

Lao xá đổ ụp xuống, lửa bắn tóe ra. 509 nhìn theo những mảnh ván cháy rực tung bay. Đối với hắn dường như chúng bay quá chậm. Một trong những mảnh ván ấy bay ngang đống thây tù, chạm phải một bàn chân của xác chết rồi rơi trên lưng Weber.

Mắt Weber nheo lại. Cổ áo hắn đang bắt lửa. Chỉ cần nghiêng mình tới là 509 có thể đẩy tấm ván ra, nhưng hắn vẫn ngồi bất động. Đó không phải là ý nghĩ của sự phục thù. Sự thù hận chẳng còn có nghĩa gì cả khi đã có quá nhiều chết chóc chung quanh. 509 không muốn nghĩ gì thêm vì hắn đã hoàn toàn kiệt lực.

https://thuviensach.vn

Hai bàn tay Weber hơi động đậy. Đầu hắn rụt vào, cố gắng lắc lư. Mảnh ván tiếp tục chảy lên cổ hắn, cháy dài trên lưng áo. Weber cố lay động cái đầu. Mảnh ván chuồi xuống phía trước và bắt lửa vào tóc. Lửa phừng lên chung quanh đầu khiến ánh mắt Weber như sáng rực ra...

Cái đầu bây giờ đã cháy đen. Mảnh ván không còn nữa. Máu từ trong miệng Weber cũng hết trào ra.

Chẳng còn gì cả, chỉ có đôi mắt thôi, đôi mắt Weber... một con dã thú.

509 không rõ là thời gian đã trôi qua được bao lâu... đột nhiên, hai cánh tay của Weber duỗi thẳng ra và đôi mắt không còn là đôi mắt nữa. Trông chúng giống như hai vỏ ốc.

509 vẫn ngồi yên như thế một lúc rất lâu rồi từ từ chống một tay xuống để nhích tới trước. Hắn có cảm tưởng toàn thân nặng như chì mà đồng thời cũng nhẹ như bấc. Hết sức cố gắng nhưng hắn cũng không xê dịch được chút nào.

Phải vận dụng tất cả sức tàn, 509 mới nghiêng mình tới trước được một ít để thọc một ngón tay vào mắt Weber. Con mắt đã đứng tròng. Weber đã chết.

509 gượng ngồi thẳng lại nhưng thân hình hắn cứ từ từ ngã tới trước. Hắn bỗng thấy máu từ trong người đổ ra không một chút đau đớn nào cả. Máu của hắn tưới lên đầu Weber. Hắn không muốn ngậm miệng lại để máu khỏi trào ra thêm. Hai tay hắn bắt đầu tê dại.

Qua cái nhìn cuối cùng, hắn thấy ông lão Ahasver đang đứng lêu nghêu cách đó chừng mươi thước. Và trong ý nghĩ cuối cùng, hắn tự nhủ... ông ta cũng không chết... Bucher cũng không chết... rồi trời đất quay cuồng và hắn bị cuốn trôi vào cơn xoáy.

https://thuviensach.vn

Khoảng một tiếng đồng hồ sau, họ tìm thấy 509. Sau cơn xúc động mạnh đầu tiên, họ bắt đầu chia nhau đi tìm hắn. Trong khi mọi người tìm ở những chỗ xa hơn, Bucher chẳng biết đã nghĩ gì lại quay vào lao xá và bắt gặp 509 đang nằm cạnh đống xác tù.

Lewinsky và Werner cũng tới nơi một lúc sau.

Bucher thẫn thờ:

- 509 chết rồi. Bị bắn. Weber cũng vậy. Cả hai nằm gần nhau.

- Sao lại bị bắn? Bộ lúc đó ở bên ngoài hả?

- Phải. Lúc đó ông ấy ở bên ngoài.

- Còn khẩu súng không?

- Còn.

Lewinsky gãi đầu:

- Như vậy là ông ta đã bắn Weber.

Họ sửa bộ cho 509 nằm ngay ngắn và lật xác Weber qua lại để xem xét. Werner gật gật đầu:

- Có lẽ là như vậy. Nó bị bắn hai phát vào lưng.

Hắn tìm quanh bắt gặp khẩu súng của 509 và lượm lên:

- Thế là đúng rồi. Bắn hết cả đạn.

Bucher đề nghị:

- Mình nên đem thi thể 509 ra chỗ khác.

https://thuviensach.vn

- Đem đi đâu bây giờ. Chỗ nào cũng có người chết nằm rải rác. Hơn bảy mươi người bị chết cháy và bị bắn. Trên một trăm người bị thương. Cứ để ở đây rồi tính sau.

Werner lơ đễnh nhìn Bucher, nói tiếp:

- Bạn có biết gì về xe hơi không?

- Không.

- Chúng tôi cần...

Hắn bỗng sực nhớ:

- À mà không. Bạn là người của Tiểu trại. Tụi này đang cần người lái xe vận tải. Thôi, mình đi, Lewinsky.

Lewinsky nhìn xuống chỗ 509:

- Tội nghiệp ông ấy...

- Ừ...

Họ trở về trại lao tác. Lewinsky nhìn ngoái lại một lần nữa rồi cúi mặt đi luôn.

Bucher tần ngần đứng lại. Buổi sáng đầy mây xám. Phần còn lại của lao xá vẫn ngún cháy. Bảy mươi người chết cháy... hắn nghĩ tiếp, nhưng chỉ một cái chết của 509 cũng hơn con số đó quá nhiều.

Hắn đứng yên một chỗ thật lâu. Hơi nóng từ lao xá tỏa ra làm thành một mùa Hè giả tạo. 509 đã chết. Dường như không phải chỉ có bảy mươi người chết mà là cả trăm hoặc cả ngàn người chết.

https://thuviensach.vn

Ủy ban điều hành mới vừa được bầu lên bắt đầu làm việc. Tới trưa, nhà bếp đã có vẻ rộn rịp. Một số tù nhân võ trang chiếm đóng tất cả những ngõ đường vào trại đề phòng trường hợp bọn SS quay lại. Một toán tù được chỉ định ra các làng mạc chung quanh để tìm thức ăn.

Có người nói với Berger:

- Thôi, để tôi làm thay cho.

Berger nhìn lên. Quá mỏi mệt ông ta gần như chẳng còn phân biệt được gì nữa cả. Đưa cánh tay ra, ông ta bảo:

- Cho tôi một mũi thuốc. Tôi không nhìn được rõ ràng nữa.

Người vừa nói lại dịu dàng bảo:

- Tôi vừa mới ngủ được một giấc, để tôi thay cho.

- Mình chẳng còn bao nhiêu thuốc tê. Làm sao kiếm thêm mới kịp. Mấy người xuống phố đã về chưa? Tôi có bảo họ vào các nhà thương lấy một mớ.

Giáo sư Swoboda, một tù nhân của trại Tiệp Khắc, nhận ra ngay tình trạng của Berger, ông ta đã làm việc như một cái máy và bây giờ thì cái máy tiếp tục chạy tự động, không còn ý thức gì nữa cả. Swoboda nói to hơn:

- Bạn nên đi ngủ một giấc.

Berger dụi tay vào đôi mắt đỏ:

- Vâng, vâng.

Nhưng thay vì đứng lên, Berger lại cúi xuống xem xét vết thương của một người tù bị cháy phỏng. Swoboda nắm tay ông ta lôi lên?

https://thuviensach.vn

- Thôi, đi ngủ đi. Để tôi thay cho. Bạn nên đi ngủ.

Berger lẩn thẩn:

- Ngủ hả?

- Phải.

- Được rồi. Nhưng... lao xá đã bị cháy rụi.

- Xuống kho y phục ngủ. Người ta đã lo cho bọn mình mấy cái giường. Chút nữa tôôi sẽ tới gọi bạn dậy.

- Chút nữa làm sao được? Tôi mà nằm xuống là không bao giờ dậy nổi nữa. Tôi phải trở vào lao xá... tôi phải...

Swoboda thôi kiên nhẫn:

- Thôi, đứng lên đi. Bạn làm việc như điên, phải nghỉ ngơi chút ít.

Một người khác được gọi tới.

- Đưa ông ấy tới kho y phục. Họ đã dành sẵn mấy chiếc giường cho các y sĩ.

Berger bị nắm tay kéo đi. Ông ta nói nửa mê nửa tỉnh:

- 509...

Swoboda không hiểu người tù bác sĩ đồng cảnh với mình muốn nói gì nhưng cứ đáp cho xong chuyện:

- Phải rồi, đúng vậy. 509, dĩ nhiên. Mọi việc đều tốt đẹp.

Berger cứ để mặc cho họ lột chiếc áo blouse trắng ra và để mặc cho họ lôi đi. Không khí bên ngoài làm ông ta choáng váng, có cảm tưởng như các

https://thuviensach.vn

đợt sóng biển đang ập vào người.

- Trời ơi, mình đã giải phẫu!

Người tù đang đỡ Berger đi gật đầu:

- Đúng vậy. Bác sĩ đã giải phẫu cho họ.

Berger lặp lại:

- Giải phẫu...

- Vâng, bác sĩ đã làm việc quá nhiều. Bác sĩ băng bó, bác sĩ lấy dao mổ, chích thuốc tê... May phước... nếu không có bác sĩ. Bị thương nhiều lắm.

- Giải phẫu. Dao mổ. Thật à?

- Chớ sao. Nếu không nhìn tận mắt chắc tôi không tin được. Gày ốm như bác sĩ mà... Thôi, bây giờ nên nghỉ ngơi đôi chút. Họ đã trải nệm sẵn sàng. Bác sĩ sẽ nằm trên một cái giường đúng nghĩa của nó. Cái giường của một gã Đội trưởng.

- Vậy mà tối tưởng...

- Bác sĩ tưởng gì?

- Tôi tưởng là không bao giờ giải phẫu được nữa...

Berger đưa hai bàn tay lên, lật qua lật lại rồi buông xuống:

- Phải... Ngủ.

Trời vẫn đầy mây xám. Tinh thần mọi người căng thẳng. Các lao xá ồn ào như những tổ ong. Đây là giai đoạn giao thời, một giai đoạn không có gì rõ rệt. Cảm giác chung là một sự tự do chưa hẳn đã tự do vì còn bị hạn chế bởi các tin đồn, bởi hy vọng và bởi những lo âu mờ mịt. Bọn SS có thể

https://thuviensach.vn

quay trở lại? Quân đội Đức hay Thanh niên đoàn Hitler có thể bất thần xuất hiện? Mặc dầu tất cả võ khí trong kho đã được phân phát cho một số lớn tù nhân nhưng lực lượng hỗn tạp của họ làm sao có thể kháng cự lại những toán quân tinh nhuệ, đó là chưa kể trường hợp họ có thể bị đè bẹp bởi pháo binh.

Những người chết đã được đưa tới lò thiêu. Chẳng có cách gì khác hơn. Bệnh xá đã tràn ngập.

Buổi chiều, một phi cơ thình lình hiện ra ở chân trời, chui vào các đám mây trên thành phố. Toàn trại xôn xao lên.

- Tập trung ngay tại sân điểm danh! Bạn nào còn đi được hãy ra ngay sân điểm danh!

Hai chiếc phi cơ nữa từ trong mây chui ra. Chúng bay vòng quanh theo chiếc phi cơ trước. Hàng ngàn bộ mặt hốc hác nhìn lên.

Các tù nhân mới được bầu làm trật tự viên hối hả dẫn theo các tù nhân trong toán của mình chạy ùa ra sân điểm danh. Họ đứng thành hai hàng dài... tréo ngang nhau thành hình chữ thập.

Trong khi đó, toán của Lewinsky đã mang ra được một số vải trải giường lấy từ trại quân SS. Cứ bốn người - mỗi người một góc - cầm tấm vải phất lên phất xuống.

Ba chiếc máy bay bây giờ đã bay quần ngay trên trại. Chúng sà thấp xuống.

Một tù nhân kêu lên:

- Coi kìa! Cánh máy bay! Họ đập cánh như lần trước!

https://thuviensach.vn

Những tấm vải trải giường phất mau hơn. Hàng ngàn cánh tay đưa lên cao. Hàng ngàn cái miệng hô to làm chìm mất cả tiếng máy phi cơ. Những người cuồng nhiệt hơn xé cả áo ra để vẫy lên trời.

Hai chiếc phi cơ sà thật thắp xuống. Một lần nữa cánh phi cơ nghiêng qua nghiêng lại ra dấu hiệu rồi bay mất hút về phía chân trời.

Đoàn tù trở về lao xá, thỉnh thoảng lại nhìn lên. Không còn bóng dáng một con chim sắt nào nữa cả.

Từ xa, trên con đường đi vào thành phố, một chiến xa lù lù xuất hiện. Chiến xa của Mỹ.

https://thuviensach.vn

LỬA YÊU THƯƠNG LỬA NGỤC TÙ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 24

Khu vườn chìm trong màu sáng bạc. Không khí thoang thoảng hương hoa tím. Cây ăn trái trồng dài theo bờ tường phía Nam trông như đang bị bao phủ bởi một rừng bướm trắng hồng.

K

Alfred đi đầu, phía sau là ba người mặc quân phục. Họ đi trong im lặng. Alfred chỉ tay về trại nuôi gia súc. Ba người Mỹ tản mác không một tiếng động.

Alfred đẩy cửa ra:

- Neubauer! Ra đây!

Có tiếng càu nhàu từ trong bóng tối vọng ra:

- Cái gì đó? Ai vậy?

- Ra đây?

- Ủa! Alfred đó hả?

- Phải.

Neubauer lại càu nhàu:

https://thuviensach.vn

- Mẹ kiếp! Lại ngủ nữa! Cứ nằm mơ...

Hắn sửa giọng rồi nói tiếp:

- Có phải chú mới bảo tôi ra không?

Một người Mỹ từ nãy rón rén tới sát bên Alfred bỗng bấm đèn lên:

- Đưa tay lên! Bước ra ngay!

Trong vòng tròn ánh sáng xanh mờ, Neubauer mình trần vẫn còn ngồi trên một chiếc ghế bố nhà binh. Hắn nhấp nháy mắt:

- Cái gì? Các người là ai?

Người Mỹ quát:

- Đưa tay lên! Có phải tên là Neubauer không?

Neubauer vừa đưa tay vừa gật đầu.

- Chỉ huy trưởng trại tập trung Mellern hả?

Neubauer lại gật đầu.

- Bước ra!

Neubauer nhìn vào họng súng đang chĩa thẳng vào hắn.

- Cho tôi mặc áo đã!

- Bước ra ngay!

Ngập ngừng, Neubauer bước ra. Một trong ba quân nhân Mỹ nhảy phóc tới kềm chế Neubauer trong khi người kia lục soát căn trại.

https://thuviensach.vn

Neubauer lườm Alfred:

- Chú đưa họ tới hả?

- Phải.

- Đồ Judas!

Alfred trả lời từng tiếng một:

- Ông không phải là Jesus Christ mà tôi cũng không phải là đảng viên Quốc Xã.

Người Mỹ lục soát bên trong đã trở ra. Neubauer hỏi viên Trung sĩ Mỹ biết nói tiếng Đức:

- Cho tôi mặc áo vào, được không? Treo ở sau chuồng thỏ.

Viên Trung sĩ Mỹ do dự một chút rồi vào trong lấy chiếc áo thường phục ra. Neubauer xuống giọng:

- Không phải áo này. Tôi là quân nhân mà.

- Không có quân nhân gì cả.

Neubaner năn nỉ:

- Xin lấy giùm tôi chiếc áo của Đảng.

Viên Trung sĩ vào trong lấy chiếc áo Đảng của hắn ra. Cài nút xong, Neubauer đứng thẳng người lên, lấy giọng dõng dạc:

- Đại tá Neubauer đã sẵn sàng!

- Được rồi. Được rồi. Đi!

https://thuviensach.vn

Họ đi qua khu vườn. Neubauer nhận thấy chưa cài đầy đủ tất cả các nút áo. Hắn cẩn thận cài lại. Thế là mọi việc đều hỏng vào phút chót, hắn nghĩ thầm. Thằng Weber chó chết đã phản hắn bằng cách nổi lửa đốt trại giam. Nó làm theo ý riêng của nó chớ mình có xúi giục đâu. Điều đó ai cũng biết.

Đêm hôm trước, Neubauer không có mặt tại Bộ chỉ huy. Hắn chỉ được tin qua điện thoại. Lại thêm thằng khốn kiếp Alfred. Hắn dẫn người ta tới bắt mình... Đêm đó, Neubauer đứng chờ mãi không thấy xe tới đón trong khi hắn nôn nóng bỏ chạy. Binh sĩ đã rút trước cả rồi. Không thể lẩn trốn vào rừng, hắn đành về trại chăn nuôi lánh mặt và không bao giờ nghĩ rằng có thể bị phát giác. Vừa về tới trại, hắn đã cạo phăng bộ râu Hitler. Tên phản thầy, Alfred!

Viên Trung sĩ Mỹ chỉ vào một chỗ trên xe, bảo Neubauer:

- Ngồi xuống đây!

Neubauer vừa leo lên xe vừa nghĩ, chắc đây là loại xe "Jeep" như mình từng nghe nói. Hắn nghĩ tiếp, kể ra thì người Mỹ cũng không đến nỗi nào. Tuy không niềm nở nhưng họ cũng chẳng lạnh lùng thái quá. Chắc viên Trung sĩ này người Mỹ gốc Đức mình vẫn thường nghe nói tới họ.

Hắn dè dặt bảo:

- Anh nói tiếng Đức thông thạo lắm.

Viên Trung sĩ đáp gọn:

- Dĩ nhiên. Sinh quán tôi là Frankfurt.

- A...

Hắn chỉ kêu lên như thế rồi thôi. Hắn không ngờ lại xui xẻo đến thế. Đúng là một ngày thảm hại. Thỏ của hắn cũng bị đánh cắp. Lúc hắn về tới

https://thuviensach.vn

trại cửa chuồng đã bị bàn tay nào đó mở toang. Quả là điềm chẳng lành.

Cổng ra vào của trại tập trung mở rộng. Một vài lá cờ may vội vàng cắm rải rác trên các cửa lao xá. Máy phóng thanh lặp đi lặp lại mãi những chỉ thị của tân ủy ban điều hành.

Một trong số những xe vận tải đi xuống phố đã trở về chở theo đầy sữa hộp.

Chiếc xe chở Neubauer cũng đã tới nơi, đậu ngay trước cửa Bộ chỉ huy SS. Một Đại tá Mỹ đứng gần đó với một số sĩ quan thuộc cấp. Neubauer bước xuống xe, vuốt thẳng nếp quân phục rồi bước tới chào theo kiểu nhà binh:

- Đại tá Neubauer trình diện!

Đại tá Mỹ nhìn sang viên Trung sĩ. Người này thông dịch lại.

- Phải đúng tên khốn kiếp này không?

- Thưa Đại tá, phải.

- Cho nó ra làm tạp dịch đằng kia. Cứ bắn bỏ nếu nó có bất cứ hành động nào đáng nghi ngờ.

Neubauer cố gắng tìm hiểu nhưng Anh ngữ của hắn chẳng được bao nhiêu nên chỉ biết giương mắt chờ. Viên Trung sĩ lạnh lùng:

- Lại đây! Ra làm việc với bọn côn đồ các anh đàng kia!

Neubauer sững sờ. Hắn không nghĩ là có thể bị đối xử tàn tệ như vậy. Hắn ấp úng:

- Tôi là sĩ quan mà. Cấp bậc ngang hàng Đại tá.

https://thuviensach.vn

- Chính vì vậy mới độc hại hơn.

- Tôi có nhân chứng. Không bao giờ tôi xử tệ với tù nhân cả. Các ông cứ hỏi họ xem.

Viên Trung sĩ trừng mắt:

- Không có lính của tụi này, họ đã xé anh ra từng mảnh rồi. Thôi mau lên!

Neubauer liếc sang viên Đại tá Mỹ nhưng ông này đã không để ý gì tới hắn nữa cả. Hắn nhìn quanh. Hai bên hắn có hai người lính đi kèm, người thứ ba đi ngay phía sau hắn.

Chỉ mới được vài thước, hắn đã bị một số tù nhân nhận ra. Ba người Mỹ chuẩn bị can thiệp trong trường hợp Neubauer bị tấn công. Mồ hôi hắn vã ra. Hắn nhìn thẳng về phía trước như không trông thấy gì cả.

Chẳng có gì xảy ra. Những người tù vẫn đứng yên nhìn theo Neubauer. Họ tránh sang một bên để hắn có lối đi. Không ai tới gần hắn. Cũng chẳng ai nói một tiếng nào. Họ chỉ nhìn hắn. Những cặp mắt khó hiểu...

Hắn thở ra nhẹ nhõm nhưng mồ hôi lại toát ra thêm. Hắn lẩm bẩm không nghe rõ. Bây giờ hắn đã cúi mặt nhưng vẫn cảm thấy những con mắt lạnh lùng, nghiêm khắc đó dán chặt vào người hắn... vô số con mắt đang phán xử hắn.

Người hắn càng lúc càng nóng ran. Hắn cố bước mau hơn nhưng những cặp mắt kia vẫn không rời hắn. Chúng bám chặt trên đầu trên cổ hắn. Chúng giống như những con đỉa đang hút máu trên thân hắn.

Tự nhiên hắn rùng mình. Những tia mắt bắt đầu xuyên qua da thịt hắn. Hắn ấp úng:

https://thuviensach.vn

- Tôi... tôi có làm gì đâu... Phận sự... Lệnh của cấp trên... Lúc nào... Tôi cũng...

Hắn vừa đi ngang qua lao xá 22 thì mồ hôi đã ướt cả áo. Sáu tên lính SS bị bắt đang làm việc tại đó cùng một số tù nhân đã làm tay sai cho chúng. Bên cạnh chúng là một toán lính Mỹ võ trang tiểu liên.

Neubauer đứng sựng lại. Trên mặt đất ngay phía trước hắn là một số thây người bị cháy đen. Hắn sững sờ:

- Ủa! Cái gì... lạ vậy!

Viên Trung sĩ Mỹ lườm hắn:

- Đừng giả đui. Chính bọn các anh đã phóng hỏa. Bên trong còn ít lắm là ba mươi người nữa. Thu dọn chỗ này, mau lên!

- Nhưng tôi đâu có ra lệnh...

- Rồi sao?

- Lúc đó, tôi không có ở đây. Chúng nó tự động...

- Phải rồi. Lúc nào cũng chúng nó. Còn những người bị giam rục xương và bị bỏ đói, bỏ khát ở đây cũng là do chúng nó nữa à?

- Đó là lệnh cấp trên. Chúng tôi chỉ thừa hành.

Viên Trung sĩ nhìn sang người lính bên cạnh:

- Chỉ trong vài năm nữa là cả nước Đức sẽ thuộc làu cách đổ lỗi... tôi chỉ làm theo lệnh trên... tôi không biết gì cả.

Neubauer như không nghe thấy, hắn tiếp tục nói:

- Tôi luôn luôn cố gắng... cải thiện...

https://thuviensach.vn

Viên Trung sĩ nổi nóng:

- Thôi, đi khiêng xác của họ ra. Tôi mà chịu không nổi nữa là nát như cám ngay.

Những người tù đói, những bộ xương người còn thoi thóp thở được khiêng tới Bộ chỉ huy SS. Họ nằm dài theo các hành lang. Quần áo tả tơi đầy rận của họ được lột ra mang đi đốt. Kế đó, họ được đưa vào các phòng tắm.

Nhiều người vẫn còn chưa nhận ra việc gì đang xảy tới. Họ dửng dưng nằm, mắt nhắm nghiền. Mãi cho tới khi hơi nước xì ra họ mới choàng tỉnh, hốt hoảng bò tủa đi.

Những người tù còn khỏe hơn, kêu to:

- Đừng sợ! Đừng sợ! Tắm mà!

Vô ích, họ vẫn không nghe. Họ quờ quạng bấu víu nhau xô đẩy nhau tìm lối ra. Đối với họ, tắm có nghĩa là bị giết bằng hơi ngạt. Khăn lau và xà bông được đưa vào nhưng họ vẫn cứ bò lềnh nghềnh như cua. Khăn lau và xà bông cũng là những thứ mà bọn SS thường dùng để lừa tù nhân vào phòng hơi độc. Nhiều người đã chết trên tay còn cầm cái khăn lau.

Mãi một lúc sau, khi nhìn thấy một toán đồng bạn đã được tắm rửa và khiêng qua, họ mới yên lòng. Tới chừng đó họ mới hiểu là được tắm nước nóng chớ không phải tắm bằng hơi ngạt.

Nước ấm từ trong các bức tường lót gạch phun ra như những bàn tay kỳ diệu. Họ nằm đó, vốc nước trong bàn tay xương xấu vỗ vỗ vào các khớp tay chân. Lớp cáu ghét dầy cộm bắt đầu mềm ra. Xà bông làm tan dần những mảng bụi đất trên người và làn da khô đét bắt đầu nóng ran lên. Cái nóng như chui tọt vào xương tủy. Nước nóng... họ dường như quên mất trên đời này còn có thứ nước gọi là nước nóng.

https://thuviensach.vn

Bucher, Lebenthal và Berger ngồi gần nhau. Hơi nóng tỏa ra chung quanh họ, luồn lõi giữa họ. Họ cảm thấy vui - một niềm vui dã thú, một niềm vui tái sanh... - dường như sự sống chính là con đẻ của hơi ấm. Những mầm sống, những tế bào từ lâu lạnh giá bây giờ bắt đầu chuyển động, nảy nở như rau cỏ, cây trái dưới ánh nắng huyền dịu của mặt trời.

Đồng thời với những lớp cáu ghét trên da dẻ tróc lần ra, những lớp cáu ghét trong tâm hồn cũng rã tan theo. Họ ngồi đó, chung quanh là sự an toàn. Một hình thức an toàn đơn giản nhất: hơi ấm chung quanh. Họ là hiện thân của những người sống trong hang động chợt bắt gặp ngọn lửa đầu tiên.

Những chiếc khăn lau. Kỳ diệu. Ngắm lại màu da sau khi đã lau khô, họ không khỏi ngạc nhiên. Những đốm bầm tím vẫn còn ở khắp thân nhưng với con mắt họ, màu da đã trắng như lông thiên nga.

Quần áo sạch sẽ, tươm tất được phát ra. Trước lúc mặc vào, họ sờ mò, ngắm nghía chúng như những vật lạ.

Một lúc sau, tất cả được đưa sang khu vực khác. Tắm rửa xong, họ cảm thấy hứng khởi nhưng đồng thời cũng mệt nhoài ra. Chân vẫn bước nhưng mắt họ gần như híp lại vì buồn ngủ.

Căn phòng kê san sát mấy dãy giường cũng làm cho họ ngạc nhiên. Người lính Mỹ hướng dẫn bảo:

- Của các bạn đó.

Họ nhìn sững người lính:

- Của tụi này?

- Phải. Ngủ đi.

- Một giường mấy người?

https://thuviensach.vn

Lebenthal chỉ chiếc giường gần nhất rồi chỉ vào ngực mình và Bucher:

- Hai?

Hồi hắn lại chỉ Berger:

- Hay ba?

Người lính phì cười. Anh kéo tay Lebenthal tới một chiếc giường, trở lại lôi Bucher tới giường kế đó, Berger tiếp theo và Sulzbacher...

- Mỗi người một giường sao?

Người lính gật đầu:

- Với một cái mền.

Lebenthal kêu lên:

- Chịu thôi! Có cả gối nữa!

Người lính Mỹ thôi cười:

- Ngủ đi! Ngủ bao lâu cứ ngủ!

Bucher lắc đầu có vẻ không tin những gì trước mắt là có thật:

- Vậy mà họ là kẻ thù của chúng ta!

Nhóm Lão Làng được phát cho một chiếc quan tài. Cái hòm màu đen nhạt cỡ trung bình nhưng lại quá rộng so với thi thể 509, có thể để thêm vào đó một người nữa cũng vừa. Đây là lần đầu tiên từ mười năm qua, hắn mới có được một chỗ dành riêng quá rộng.

Bạn hữu đã đào cho hắn một cái huyệt ngay trên nền cũ của lao xá 22. Họ cho rằng đó chính là nơi thích hợp nhất của 509. Lúc họ khiêng linh cữu

https://thuviensach.vn

hắn tới đó, trời đã tối. Trăng lưỡi liềm treo lơ lửng giữa sương mù. Một số người bên trại lao tác tiếp sức với họ trong khi hạ huyệt.

Bâng khuâng, mỗi người im lặng ném xuống huyệt một mớ đất. Ông lão Ahasver cũng cố moi lên một hòn đất để ném xuống nhưng trật chân, ngã luôn xuống huyệt. Những người của trại lao tác phải hết sức vất vả mới lôi được ông lên.

Họ đi trở lại. Rosen vác chiếc xuổng theo. Họ tới gần lao xá 20. Hai tên lính SS đang khiêng xác một tù nhân.

Tên SS phía trước là Niemann, chuyên viên chích thuốc độc. Quân đội Mỹ đã bắt được hắn ở ngoại ô và giải hắn về đây. Hắn là tên Đội trưởng đã bắt đoàn tù phát lưu chạy quanh sân điểm danh để chọn kẻ kiệt lực đưa đi thủ tiêu. Trong cuộc chạy đua với tử thần lần đó, nếu không có 509 cứu thì Rosen đã chết từ lâu.

Vừa nhận ra Niemann, Rosen bước tới chắn đường. Hắn nhìn tên Đội trưởng Đức gần rách cả khóe mắt. Thình lình, Rosen lùi lại, đưa xuống lên cao và bổ xuống mặt Niemann. Hắn lại dở xuổng lên nhưng người lính Mỹ gần đó trông thấy kịp nhảy phóng tới đoạt lấy xuổng trong đôi tay run rẩy vì oán hận của Rosen.

- Thôi, đừng nóng! Để hắn cho tụi này lo.

Toàn thân Rosen run bắn lên. Cái đập của hắn chỉ làm cho Niemann bị thương không đáng kể. Berger nắm tay Rosen:

- Thôi, mình đi. Bạn hãy còn quá yếu.

Rosen bật khóc. Sulzbacher choàng tay qua vai bạn:

- Rosen, đừng buồn nữa. Nó sẽ đền tội nay mai.

https://thuviensach.vn

Vừa khóc, Rosen vừa ấm ức:

- Đập cho chết! Bọn nó phải đập cho chết! Không làm như thế bọn chúng sẽ lại nổi dậy!

Nhóm Lão Làng kéo lôi hắn đi. Người lính Mỹ giao cái xuổng cho Bucher. Một lúc sau, Lebenthal lên tiếng:

- Lạ thật, chính anh ta là người tuyên bố không tính chuyện trả thù.

- Thôi, Lebenthal!

- Thôi thì thôi.

Ngày nào cũng có một số tù nhân rời khỏi trại. Một số lớn người Ba Lan vẫn còn ở lại, chưa biết phải đi đâu vì họ không muốn trở về vùng đất thuộc người Nga.

Hầu hết những người của Tiểu trại đều còn quá yếu nên chưa tính chuyện lên đường. Họ còn phải được chăm sóc thêm một ít lâu. Vả lại, họ cũng chưa tính được một điều gì dứt khoát. Thân nhân của họ đã bị thất lạc hay đều bị giết hại, của cải họ không còn, thành phố, làng mạc đã đổ nát.

Họ đã hoàn toàn được tự do nhưng không biết phải sử dụng tự do ấy ra sao. Họ không có tiền bạc. Họ phụ giúp công việc vệ sinh toàn trại, họ được cấp phát giường mền và thực phẩm. Đó là những người tự hiểu rằng chẳng có gì đang chờ đón. Nhưng rồi cũng có một số người không muốn tin như thế. Họ thử đi tìm một cái gì. Hàng ngày, họ chia nhau đi lang thang, trong tay có chứng minh thư của nhà cầm quyền cấp để xin thẻ thực phẩm và trong đầu chỉ có những địa chỉ lờ mờ.

Sự việc không giống như họ tưởng. Viễn ảnh của sự giải thoát đã quá vĩ đại đối với họ nên họ không nhớ ra rằng sự thật ít khi trùng với tưởng tượng.

https://thuviensach.vn

Bây giờ, sự thật đã hiện ra trước mắt, trên đó không hề có bóng dáng của khu vườn Địa Đàng với các phép mầu, với những cuộc sum vầy, với những năm đi ngược thời gian về cái thuở không thống khổ. Trên đó, họ chỉ thấy trải dài một tấm thảm cô đơn với những hồi tưởng xót xa, với sự mất mát quá nhiều và phía trước đó là một sa mạc hoang liêu có một ốc đảo mang tên Hy Vọng.

Họ đi xuống núi, họ lang thang tới một vài địa chỉ, một vài danh tánh. Họ đi tới một vài trại tập trung đầu đó với hy vọng sẽ tìm ra một cái gì...

Sulzbacher thở dài:

- Mình nên đi sớm tốt hơn. Ở đây chẳng còn gì thay đổi nữa, càng ở lại lâu càng gặp khó khăn về sau.

- Bạn có cảm thấy khỏe nhiều chưa?

- Tôi được thêm 5 ký.

- Vẫn chưa đủ đâu.

- Chắc được mà.

- Nhưng đi đâu?

- Về Dusseldorf. Biết đâu vợ tôi...

- Làm cách nào để tới Dusseldorf? Xe lửa đâu?

Sulzbacher nhún vai:

- Không biết. Nhưng có hai người nữa ở đây cũng tính đi về hướng đó. Chúng tôi sẽ nương tựa nhau.

- Có quen nhiều với họ không?

https://thuviensach.vn

- Mới biết thôi. Nhưng dầu sao cũng đỡ hơn là chỉ có một mình.

- Đúng vậy.

- Tôi cũng nghĩ thế.

Hắn bắt tay từ giã bạn bè. Lebenthal hỏi:

- Còn đủ đồ ăn không?

- Được hai ngày. Dọc đường có thể nhờ vào quân đội Mỹ. Chắc không đến nỗi nào.

Hắn rời trại với hai người kia. Được một quãng đường hắn quay lại vẫy tay lần cuối rồi đi luôn.

Lebenthal tâm sự với Berger:

- Sulzbacher có lý. Tôi cũng phải đi sớm. Tối nay sẽ ngủ trong thị trấn để bàn với một người lính chuyện làm ăn chung. Anh ta có chút ít vốn, tôi có kinh nghiệm.

- Vậy là tốt rồi.

Lebenthal lấy một gói thuốc lá Mỹ ra, mời mỗi người một điếu, ra điều quan trọng:

- Chắc sẽ làm ăn lớn. Buôn thuốc lá Mỹ. Cũng như sau trận thế chiến rồi.

Hắn ngắm nghía bao thuốc nhiều màu sắc:

- Coi bộ ăn chắc.

Berger cười:

https://thuviensach.vn

- Bạn có lý lắm.

Lebenthal nhìn ông ta với vẻ nghi ngờ:

- Tôi không có tham vọng làm một tư tưởng gia.

- Đừng hiểu lầm, Leo. Tôi không có ý đó đâu. Chính bạn đã xoay xở cho chúng tôi quá nhiều mà.

Lebenthal mỉm cười đắc ý:

- Mình làm cái gì có thể làm được, chỉ vậy thôi. Người thực tế bao giờ cũng thích hợp với việc kinh doanh. Nếu có gì có thể giúp được ai... à, Bucher, có đi không?

- Chưa, còn chờ Ruth lấy lại sức đã.

- Phải.

Hắn rút trong túi ra một cây bút máy Mỹ hí hoáy ghi vài giòng trên một mảnh giấy.

- Đây, địa chỉ của tôi. Trong trường hợp...

Berger hỏi:

- Bút máy ở đâu mà đẹp vậy?

- Đổi với lính Mỹ. Họ mê những kỷ vật của trại tập trung. Mình chụp lấy cơ hội.

- Nghĩa là...

- Họ sưu tầm kỷ vật như súng lục, dao nhọn, huy hiệu, roi da, cờ... Tôi chuẩn bị sẵn cả.

https://thuviensach.vn

Berger thán phục thật sự:

- Bạn tinh tế lắm.

Lebenthal thản nhiên nhận lời khen:

- Chắc ông còn phải ở đây ít lâu?

- Có lẽ như thế.

- Thỉnh thoảng tôi sẽ tới thăm. Ông có thuốc đủ hút không?

- Không.

Lebenthal móc từ trong tủi ra hai gói thuốc còn nguyên trao cho Berger và Bucher mỗi người một gói. Bucher hỏi:

- Bạn còn gì khác nữa không?

- Còn đồ hộp.

Hắn nhìn vào đồng hồ:

- Tôi phải đi mới kịp.

Hắn lôi từ dưới giường ra một chiếc áo mưa của Mỹ còn mới tinh và mặc vào. Không ai còn biết nói năng ra sao nữa. Ngay lúc đó nếu hắn bảo còn có một chiếc xe hơi để ở bên ngoài chắc cũng chẳng ai ngạc nhiên. Hắn bảo Bucher:

- Đừng làm mất địa chỉ, bọn mình mà mất liên lạc luôn với nhau thì buồn lắm.

- Không thể như thế được.

Ông lão Ahasver nói với Berger:

https://thuviensach.vn

- Tụi này cũng sắp đi. Tôi và Karel.

Họ đang đứng trước mặt Berger.

- Ở lại thêm vài tuần nữa đã. Mấy người chưa được khỏe lắm.

- Chắc không được.

- Vậy thì đi đâu?

- Cũng chưa biết.

- Thế thì tại sao lại muốn đi?

Ahasver khoác tay bâng quơ:

- Mình ở đây lâu quá rồi.

Ông ta đang mặc một chiếc áo Havelock, kiểu áo choàng của người đánh xe. Chính Lebenthal đã tặng ông. Đó là cái áo của một giáo sư dạy văn phạm vừa bị chết trong lần oanh tạc cuối cùng. Thằng bé Karel cũng mặc một bộ đồ mới kiểu quân phục Mỹ. Ahasver nói:

- Thằng Karel cần phải đi.

Bucher ngắm nghía Karel:

- Mày biến thành một chú lính Mỹ con rồi hả?

- Người Mỹ nhận nó làm con nuôi. Trung đoàn đầu tiên vừa đi qua. Họ mới gởi một xe Jeep tới tìm nó. Tôi sẽ cùng đi.

- Họ có nhận ông làm gì không?

- Không. Tôi chỉ đi nhờ thôi.

https://thuviensach.vn

- Rồi sau đó?

- Sau đó?

Ông lão nhìn xuống thung lũng. Tà áo rộng bay trong gió.

- Còn một số trại giam khác mà tôi quen biết khá nhiều.

Berger nhìn người Do Thái già và nghĩ là Lebenthal đã sắm mặc cho ông ta khá đúng điệu, ông lão trông như người đi hành hương. Ông ta sẽ đi từ trại này sang trại khác. Từ ngôi mộ này sang ngôi mộ khác. Nhưng, có người tù nào đủ sang trọng để tự xây cho mình một ngôi mộ đâu? Như vậy, ông ta đi tìm gì?

Ahasver phân trần:

- Thỉnh thoảng biết đâu mình sẽ gặp một người nào đó trên đường.

- Phải.

Họ nhìn theo một già một trẻ ra đi. Bucher nhíu mày:

- Lạ thật, chúng mình ở chung nhau quá lâu, bây giờ ra đi mỗi người một hướng.

- Anh cũng sắp sửa đi, phải không?

- Phải. Nhưng mình cố đừng mất liên lạc với nhau.

- Tự nhiên.

- Mình phải gặp lại nhau. Một ngày nào đó.

- Không.

Bucher ngạc nhiên nhìn vào mắt người bác sĩ già. Berger lặp lại:

https://thuviensach.vn

- Không. Mình không nên quên cảnh đày đọa ở đây nhưng đừng biến nó thành một thứ ám ảnh. Làm như thế là suốt đời tự giam hãm giữa bóng tối của các chòi canh đáng nguyền rủa này.

Bucher hỏi Ruth:

- Em đủ sức lên đường không?

- Được mà.

- Vậy thì chúng mình đi. Hôm nay thứ mấy?

- Thứ Năm.

- Thứ Năm. Cám ơn Chúa. Ngày tháng lại bắt đầu được gọi bằng tên hiệu. Ở đây, ngày nào cũng là ngày như nhau.

Họ đã lãnh xong giấy tờ cần thiết để đi đường.

- Mình đi đâu, anh?

- Tới đằng kia.

Berger chỉ vào ngọn đồi có ngôi nhà trắng nhỏ xinh xinh.

- Hãy tới đó trước. Đó là biểu tượng hạnh phúc của mình.

- Rồi sau đó?

- Sau đó hả? Mình có thể lại về đây. Ở đây có thực phẩm.

- Đừng anh! Đừng bao giờ trở lại đây nữa.

Bucher nhìn người yêu:

- Cũng được. Đợi anh một chút. Phải mang vài món cần thiết theo.

https://thuviensach.vn

Thật ra họ chẳng có gì nhiều để mang theo. Một số bánh mì để ăn nhiều ngày và hai hộp sữa đặc.

- Mình đi thật hả anh?

Nhìn sự lo ngại trong ánh mắt Ruth, hắn quả quyết:

- Thật chớ.

Họ từ giã Berger và đi ra cổng trại. Từ ngày được giải thoát, họ đã ra ngoài trại nhiều lần, và cứ mỗi lần như thế họ đều bị xúc động như nhau. Dòng điện châm vào hàng rào và những khẩu súng máy quanh đó dường như vẫn còn. Ngay trong bước đầu tiên đặt chân ngoài bờ rào cũ, họ rợn người lên. Nhưng rồi, thế giới nằm kia, vô hạn định.

Họ đi chầm chậm bên nhau. Trời trong và nắng dịu. Nhiều năm qua, họ đã bị bắt buộc phải bò, phải chạy... bây giờ họ đã được đi thẳng người một cách ung dung không sợ tai biến bất thần ụp tới. Không ai bắn họ. Không ai quát tháo. Không ai đánh đập.

Bucher lên tiếng trước:

- Thật là khó tưởng tượng. Cứ mỗi lần ra ngoài là cảm thấy như vậy.

- Vâng. Khủng khiếp quá.

- Em đừng nhìn quanh.

- Vâng. Nhưng em cứ thấy như có gì khó chịu ở cổ. Dường như có bàn tay nào đó cứ xoay đầu mình.

- Hãy cố quên đi. Quên lần cuối.

- Vâng.

https://thuviensach.vn

Trước mặt họ là một cánh đồng rải rác những đốm vàng của hoa ngọc trâm. Bucher chợt nhớ tới những cành hoa ngọc trâm úa héo mà Neubauer đã cho cắm vội vàng trước lao xá 22. Hắn lắc đầu như cố đánh rơi cái nhớ vô ích đó.

- Mình đi băng qua chỗ này.

- Họ có cho phép không?

- Sao lại không? Chẳng có gì phải sợ nữa.

Họ cảm nhận được sự mềm mại của lá cỏ dưới đế giày. Lâu quá, họ chưa hề chạm chân lên cỏ, chỉ biết có mặt đất khô khốc của sân điểm danh thôi.

Họ đi về phía phải. Họ tung tăng như trẻ con và rất hài lòng. Không ai ra lệnh cho họ phải đi về hướng nào nữa. Ruth vẫn còn xúc động mạnh:

- Giống như nằm mơ, phải không anh? Em cứ sợ mình tỉnh giấc rồi thấy lao xá đen nghẹt những người.

- Anh chưa hề nằm mơ như thế.

- Chết chưa! Hôm nay mình không nên nói như vậy.

- Phải rồi.

- Không khí ở đây khác hẳn. Tươi mát chớ không khô đặc.

Bucher chăm chú nhìn người yêu. Hai gò má Ruth hơi ửng đỏ, mắt sáng ngời.

- Phải rồi, đây là vùng sinh động. Tươi mát chớ không hôi thúi.

Họ dừng chân dưới một rặng bạch dương. Bucher bảo:

https://thuviensach.vn

- Mình ngồi đây nghỉ một chút. Không ai dám tới đuổi mình. Nếu muốn, mình có thể khiêu vũ nữa.

Cả hai nhìn ngắm những con thú trên đồng cỏ và những con chim nhỏ trên cành. Ở trại, họ chỉ thấy toàn là chuột xù với lằn xanh. Họ lắng nghe tiếng nước chảy rốc rách dưới rặng cây. Nước trong và trôi mau. Ở trại, họ thiếu nước quanh năm suốt tháng. Tại đây, nước tuôn chảy tự do và chẳng cần thiết nữa. Phải tập làm quen lần lần.

Họ lại tiếp tục xuống đồi, nơi nào cảm thấy hứng thú thì ngồi lại nghỉ ngơi. Tới một đoạn lõm vào, họ nhìn ngoái lại... trại giam đã mất dạng.

Ngồi xuống bên đường, họ thẫn thờ im lặng. Trại giam không còn nữa, cả thành phố bị tàn phá dưới kia cũng khuất mắt. Họ chỉ nhìn thấy đồng cỏ và khung trời hiền dịu bên trên. Gió ấm thoảng qua da mặt như những bàn tay từ tốn đang nhẹ nhàng đẩy lùi những quá khứ đau buồn.

Bucher liên miên nghĩ, có lẽ đây là bước khởi đầu. Bước khởi đầu thật sự, không phải với xót xa và thù hận mà là với những sự việc đơn giản nhất. Với cảm nghĩ là mình vẫn sống, không phải sống trong đời tù ngục mà là sống với ý nghĩa nguyên vẹn của nó.

Hắn biết 509 đã đặt tin cậy nhiều vào hắn, muốn hắn phải vượt qua, không sứt mẻ... để làm nhân chứng và chiến đấu. Và hắn bỗng nhiên nhận ra là sự ký thác của người quá cố sẽ thôi còn là gánh nặng chỉ khi nào sức sống đến tiếp tay với hắn.

Hắn nói giọng đầy tin tưởng:

- Ruth, anh nghĩ là bắt đầu từ một khởi điểm thấp như thế này, mình sẽ gặp nhiều hạnh phúc hơn.

Khoảnh vườn phía trước vẫn xinh tươi nhưng mãi tới lúc đến sát cửa họ mới phát giác cả phần sau của ngôi nhà trắng đã bị một quả bom làm đổ nát,

https://thuviensach.vn

chỉ có mặt tiền là nguyên vẹn.

Họ đẩy cửa ra. Bên trong gạch ngói ngổn ngang.

- Vậy mà trọn thời gian từ trại nhìn sang, mình cứ tưởng là một ngôi nhà...

- Mình không biết nó bị phá hủy cũng là điều tốt.

Trước đó, họ đặt tin tưởng rằng hễ ngôi nhà xinh xinh trên ngọn đồi này không bị hủy diệt thì họ cũng sẽ tồn tại. Họ đã sống bằng ảo giác. Chuyện thật buồn cười nhưng đồng thời cũng xen lẫn đôi chút an ủi kỳ lạ.

Không có thây người bên trong. Có lẽ người trong nhà đã di tản trước khi nó bị trúng bom. Họ bắt gặp một cánh cửa sút bản lề ngả nghiêng. Đẩy cánh cửa sang bên, họ bước vào gian bếp.

Căn phòng nhỏ này chỉ bị hư hại có một phần, bếp lò vẫn còn nguyên, cạnh đó là một số chén dĩa và soong chảo. Bucher bảo:

- Mình nhóm lửa lên, ngoài kia anh thấy có khá nhiều củi khô.

Hắn cúi xuống lục lọi trong đống đồ đổ nát.

- Còn mấy cái nệm kẹt dưới này. Mình có thể lôi ra nếu chịu khó một chút.

Ruth ngần ngại:

- Nhà này không phải của mình.

- Cũng không phải là của ai cả. Mình có thể ở tạm vài hôm.

Đến chiều, họ đã có được hai chiếc nệm trải trên sàn bếp. Họ cũng kéo ra được vài chiếc mền đầy bụi cát và một cái ghế còn nguyên. Trong ngăn

https://thuviensach.vn

kéo của một cái bàn, họ tìm thấy một số muỗng nĩa và một con dao.

Lửa đang cháy trong lò. Khói tản mác ra ngoài cửa sổ. Bucher tiếp tục lục lọi bên ngoài.

Ruth lượm được một mảnh gương bể, vội vàng giấu vào túi và bây giờ đem ra soi lén bên cửa sổ. Nghe Bucher gọi, Ruth trả lời ngay nhưng mắt vẫn không rời những gì đang thấy trong gương. Màu tóc xám đục, hai con mắt trủng sâu, vành môi nhợt nhạt hé mở, lộ ra những khoảng trống ở hàm răng. Ruth nhìn thật lâu rồi thình lình ném tấm gương vào lửa.

Bucher quay vào. Hắn tìm thấy một cái gối. Trời đổi màu chiều trong khi vạn vật chung quanh yên tĩnh lạ. Họ nhìn trời qua khung cửa, bất giác thấy cô đơn. Lâu lắm rồi, họ không biết cô đơn là gì cả. Quanh họ là những bạn đồng cảnh tràn ngập trong lao xá, tràn ngập cả nhà cầu. Có đồng bạn chung quanh là chuyện tốt nhưng chẳng bao giờ được sống cho riêng mình lại cũng là điều đáng tiếc.

- Được một lần sống riêng cho mình cũng tốt phải không em?

- Dạ. Giống như chúng mình là những người sống sót cuối cùng.

- Không phải cuối cùng mà là đầu tiên.

Họ dời chỗ tấm nệm để có thể nhìn ra cửa. Sau khi ăn bánh mì với sữa đặc, họ nằm xuống bên nhau.

Phía sau đống gạch ngói vỡ vụn là ánh sáng cuối ngày.

https://thuviensach.vn

Erich Maria Remarque

MỘT THỜI ĐỂ YÊU
và MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

vh NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

isachinfo

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 1

Yêu và chết của một người trên mặt đất, nhất là trên mặt đất đầy lửa và máu, hoài vọng và thất vọng cay đắng. Một thời yêu và một thời chết, chỉ một thời thôi đời sống của con người kéo dài trong tiếng rạn nức của diêm sinh bắn lửa trên đầu que diêm. Một thời để yêu và một thời để chết, một quyển tiểu thuyết dầy trên năm trăm trang, làm máy động lên những vùng tóc tơ của tình yêu và những tiếng kêu chiều của sự chết. Một người đàn ông mang tên X, gặp cô gái mang tên Y, gặp nhau tình cờ trong bối cảnh, mang tên Z.

Y

Tên X ấy có thể là Ernst Graber và cũng có thể là Xuân, Minh, Vinh hay Tâm; tên Y ấy có thể là Elisabeth Kruse và cũng có thể là Vi, Thủy, Ngọc hay Lan, tên Z kia có thể là một thành phố Đức giữa thời đại chiến mà cũng có thể là một thành phố nào đó. Tình yêu giữa thời chiến, đây là câu chuyện muôn đời xảy ra muôn lần trên lịch sử muôn năm của muôn triệu con người, nhưng đọc một thời để yêu và một thời để chết của Erich Maria Remarque, chúng ta mới thấy rằng có một thời tình yêu và chiến tranh lại trở thành những đề tài sáo cũ và lỗi thời, mà cũng có một thời tình yêu và chiến tranh lại trở lại thành những tiếng gọi thầm thì và những tiếng thống thiết đồng vọng lên hơi thở không ngừng của trái tim. Remarque đưa mình vào một buổi chiều phiêu lãng có mây nhẹ bay qua trên đống gạch vụn điêu tàn của một nền văn minh giẫy chết. Remarque không làm văn chương; chất

https://thuviensach.vn

thơ phớt nhẹ vào quyển tiểu thuyết ông như một chút nước mát từ đồi cao rưới xuống mặt đất cháy đen của thời chinh chiến.

Lối văn giản dị, không tô đậm những thông điệp của một sứ giả hay một tiên tri từ vùng trời lý tưởng trở về thế gian hữu hạn để cất tiếng nói lên kêu gọi một cái gì đó. Không, Remarque không phức tạp như một André Malraux không chua xót hận thù như Malaparte, không lạnh lùng tàn nhẫn như Norman Mailer, không thất vọng bơ vơ như Hemingway. Người về từ chiến tranh. Trong tiểu thuyết của Remarque, không về trong sự lạc loài thờ ơ của Faulkner, mà trở về với hoài tưởng tới những con chim sơn ca ở đầu làng, về trong tình yêu và ra đi trong sự chết, dó là một chút khói thuốc mà Remarque gởi tặng cho chúng ta, vì như một nhân vật trong một cuốn tiểu thuyết khác của Remarque "người ta chỉ có thể tìm được thanh bình trong khói thuốc". Sự trở về kêu gọi quê hương, tình yêu, thanh bình; sự ra đi kêu gọi sự chết chiến tranh, hận thù, ngộ nhận, hư vô. Đó là một cội cây anh đào trổ bông mà Remarque đem về tặng cho mỗi người trong chúng ta, những người đang sống qua kẽ nứt của mái nhà tranh quê mẹ. Trong một quyển tiểu quyết khác của Remarque, mang tên là Mặt trận miền Tây đều yên lặng, một nhân vật nào đó không ngừng ám ảnh trí nhớ của mình, đó là một anh tân binh quân dịch, một hôm, khi ngoài cửa sổ trại lính anh bỗng nhìn thấy cây anh đào trổ bông bừng lên cả khung cửa, suốt đêm đó, anh trằn trọc ngủ không được, anh nhớ đến cây anh đào ở quê nghèo, và sáng hôm sau, người ta không còn tìm ra hành tung anh nữa. Anh đã trở về.

Ra đi và trở về. Ra đi trong trầm uất và trở về trong liều lĩnh rạo rực. Sống rạo rực và chết như khói bay lên trời. Mộ thời để yêu và một thời để chết. Yêu một lần và chết một lần. Chỉ một lần. Remarque trao tặng chúng ta một thời để yêu và một thời để chết. Từ mặt trận ở Nga, Graber trở về nghỉ phép ở quê hương, chàng đã chờ dợi hai năm rồi mới được dịp may bất ngờ này. Về tới quê nhà, chàng không còn thấy, không còn nhìn ra mái nhà xưa nữa, bom đạn đã làm tan nát tất cả: cha mẹ chàng mất tích, chàng bơ phờ tìm kiếm hành tung của cha mẹ, nhưng rồi tình cờ gặp cô Elisabeth

https://thuviensach.vn

Kruse, họ yêu nhau, yêu nhau đến độ cao cuối cùng của phong vũ biểu, vì họ chỉ biết rằng mọi sự đều chỉ đến có một lần thôi. "Thực là lạ, anh nhỉ, Elisabeth nói, có lẽ là mùa xuân đang tới, em có cảm giác là đâu đây thoảng thoảng mùi hoa đồng thảo...".

Và thỉnh thoảng Graber còn nghe được tiếng chim họa mi vô hình kêu hót, dù bao nhiêu sự việc đã trôi qua từ bao giờ. Nhưng giữa cánh đập của con én liệng ở lầu chuông, Graber cũng thể quên hẳn kỷ luật quân đội và chàng phải trở ra trận, để rồi sau cùng bị bắn chết, lúc chàng mở cửa tù cho tội nhân trốn thoát. Lòng nhân đạo của chàng đã bắn chàng chết: chàng muốn giải tỏa tù nhân và chính tù nhân được trả tự do đã quay ngược lại chĩa súng bắn vào chàng. Câu chuyện chấm dứt bằng một câu đơn giản: "và đôi mắt chàng đóng khép lại", thế mà chúng ta có cảm tưởng rằng câu nói ấy về sự đóng khép của một vũ trụ nào đó, một vũ trụ mà: "một cụm mây bay chậm qua bầu trời. Những con chim kêu ríu rít trong rìhững cội phong già. Một con bướm xanh lơ lảo đảo từ đóa hoa này đến đóa hoa khác và bay lượn trên những hô lạc đận. Một chặp sau đó, một con bướm khác bay tiếp theo với con bướm xanh kia. Hai con bướm vui đùa với nhau và săn đuổi nhau. Tiếng ì ầm ngoài mặt trận vang động lớn dần. Hai con bướm giao cấu nhau và bay cao lên chậm chạp trong không khí ấm và sáng. Graber nằm ngủ".

Erich Maria Remarque, nhà văn Đức sinh năm 1898, bị thương năm lần tại mặt trận, sống ở Mỹ quốc trong thời đại chiến 1939-1945, đồng thời sống ở Pháp và Thụy Sĩ. Ông là một tiểu thuyết gia nổi danh của văn học Đức hiện đại, nhiều quyển tiểu thuyết của ông bán chạy nhất thời hậu chiến. Những quyển tiểu thuyết của ông đều nói lên sự tàn phá của nền văn minh Tây phương, của chiến tranh và hận thù. Tình yêu và tình thương vẫn là đề tài muôn thuở mà ông không bao giờ viết lên với những tiết nhịp dễ dãi của thứ văn chương lãng mạn hời hợt. Tính cách lãng mạn trữ tình của Remarque là một đóa hoa mọc lên từ máu và bùn. Đọc Remarque, chúng ta

https://thuviensach.vn

cảm thấy niềm tin vào cuộc đời vẫn còn đó rạng rỡ như một cơn lửa chiều. Chúng ta khó quên một đoạn trong một thời để yêu và một thời để chết:

- Không nên bao giờ cứu vớt những giấc mộng.

- Nên chứ, nếu không cứu vớt những giấc mộng thì cứu vớt gì bây giờ?

- Cứu vớt Niềm tin. Còn những giấc mộng thì tự chúng sẽ hồi sinh lại.

Giấc mộng này đi qua, nhưng giấc mộng khác sẽ đến và sống lại. Chỉ có Niềm tin là đáng nuôi dưỡng khi bóng tối vây phủ trên giấc mộng loài người.

oo0oo

Cái chết ở đất Nga khác mùi cái chết ở Phi châu. Ở Phi châu trọng pháo của quân Anh cũng giết người như rạ, xác chết nằm phơi giữa hai phòng tuyến, nhưng ở đây trời nóng làm cho chóng tiêu hết. Thây người chết rã ra, hơi bốc lên, ban đêm gió đưa lại một mùi hôi thối nồng nặc buồn nôn mửa, hơi đó làm trương phình xác chết, dưới ánh sao người ta trưởng như thây ma nhỏm dậy đánh một trận cuối cùng vô vọng nữa, nhưng ngày hôm sau thây ma lại xẹp đi, teo lại, dán chặt xuống đất lồi lõm như đã mệt nhoài, như muốn tự động chui xuống dưới đất. Khi đến lượm đi người ta thấy có cái thây nhẹ bổng, khô đét, nếu để lâu độ vài tuần, thây chỉ còn là bộ xương bọc da, khô dòn, kêu rắc rắc như củi khô dưới những bộ nhung phục rộng quá. Cát, mặt trời và gió làm cho xác chết ở đây khô ráo sạch sẽ, còn xác chết ở bên Nga trương sình thôi kinh hồn.

Trời đã mưa từ mấy hôm nay. Tuyết tan thành bùn lầy. Một tháng trước tuyết còn dày đến một thước. Làng bị tàn phá mới đầu chỉ còn sót lại một vài nóc nhà cháy đen, mỗi đêm hiện rõ ra thêm một chút trên bãi tuyết đang tan. Phía trên cửa sổ hiện ra trước, vài đêm sau trông thấy vòng cung cửa ra vào, rồi đến thềm nhà xuất hiện dần từng bậc một giữa đống tuyết trắng hôi hám. Tuyết vẫn tan, bây giờ đến lượt những xác chết xuất hiện.

https://thuviensach.vn

Đây là những xác chết từ những trận đánh trước. Làng đã lần lượt bị phe này hay phe kia chiếm đóng nhiều lần, vào tháng một, tháng chạp, tháng giêng, mới đây vào tháng tư. Quân chiếm đóng, rồi bỏ đi, rồi trở lại chiếm đóng, tuyết rơi từng đợt kế tiếp nhau lấp kín xác chết, nhiều khi lớp tuyết dày quá, lính cứu thương không biết mà đem chôn. Mỗi ngày lại thêm một lớp tuyết trắng phủ lên cảnh đổ nát, khác nào một cô khán hộ phủ một tấm vải trắng tinh lên một cái giường vấy máu và nhơ nhớp bùn.

Thây người chết hồi tháng giêng, hiện ra trước nhất. Những xác này nằm ở lớp trên, ngày tuyết tan vào đầu tháng tư đã làm xuất lộ. Khí lạnh đã làm cho xác cứng lại, mặt như tạc bằng sáp. Người ta khiêng đi coi như những hình nộm bằng gỗ. Trên một gò cao phía sau làng, lớp tuyết phủ không dày như những nơi khác, người ta hốt sạch tuyết, định đào huyệt chôn. Công việc lâu lắc và khó khăn, vì thế người ta định chỉ chôn những xác chết người Đức mà thôi. Xác người Nga chất đống lại chất đống lại trong một cái chuồng bò trống ngoài trời. Khi bớt lạnh, hơi hám xông lên quá, lại phải lấy tuyết phủ đi. Người ta không muốn chôn vì người ta biết rằng chẳng còn chiếm được làng này trong bao lâu. Quân ta đang rút lui, quân Nga đang tiến, để họ chôn lấy người của họ.

Súng của người chết vào tháng giêng lún dần xuống chỗ người chết trước vào tháng chạp nằm ở dưới. Súng và lựu đạn chìm xuống sâu hơn xác người, thỉnh thoảng mũ chiến cũng vậy.

Nước làm cho áo quần mềm nhũn ra, rất dễ cắt phanh quần áo để xem dấu vết thi hài người chết. Miệng họ đầy tuyết đã tan ra nước, nom họ như chết đuối vậy. Có khi chân tay tan tuyết trước thân mình, có khi khiêng xác đi, một cái tay hay một cái cẳng đong đưa lủng lẳng với điệu bộ thản nhiên ghê tởm, gần như bỉ ổi. Khi có tia nắng chiếu vào thì hai mắt rã tuyết trước nhất, mắt không còn sắc trong vắt của người chết, con ngươi trở thành keo. Những giọt nước mắt đặc quánh ứa dần ra.

∘ ∘ ∘

https://thuviensach.vn

Bất thần trở lại rét trong vài ngày. Trên mặt tuyết đóng một lớp băng, và tuyết ngưng lại không sụt xuống nữa. Nhưng chẳng bao lâu gió nồm lại thổi.

Mới đầu chỉ thấy một chấm xám trên mặt tuyết trắng lem nhem bẩn. Chỉ một giờ sau, một bàn tay co quắp hiện ra.

- Lại một cái nữa.

- Đâu?

- Ngoài kia, trước nhà thờ. Thử moi ra xem sao.

- Không cần, gió này chẳng mấy chốc lòi ra hết. Ít ra cũng còn một hay hai thước tuyết. Cái làng khốn nạn này ở một chỗ đất thấp. Nếu mày muốn múc lấy mười lít nước vào mỗi chiếc giầy thì cứ ra mà đào.

- Thế thì tao chịu thôi!

Sauer nhìn xe lương thực.

- Mày có biết hôm nay có gì ăn không? - Lời Immermann.

- Củ cải. Củ cải nấu thịt heo, khoai tây và nước lã. Xin đính chánh: không có thịt heo.

- Lại củ cải? Tuần này ăn đến lần thứ ba rồi đó!

Sauer mở cúc quần để đi tiểu tiện: "Mới một năm trước tao còn đái vọt xa, đấy mới là đái của lính chính hiệu con nai. Đi thì nhất rồi, một ngày đi không biết bao nhiêu là cây số, tao những tưởng là sắp được giải ngũ rồi. Bây giờ thì xò rồi, đái yếu không còn là đái lính nữa".

Immermann thọc tay vào trong áo, gãi, khoan khoái hiện ra mặt.

https://thuviensach.vn

- Tao chẳng cần biết mình đái lính hay đái thường dân, tao chỉ cần sống đời dân sự.

- Tao cũng vậy. Nhưng điệu này thì mình đi lính mãn đời mất!

- Đi lính thì anh hùng thật, nhưng anh hùng để mà chết mất xáp. Chỉ có những thằng mật vụ SS đái xa được mà thôi.

Sauer cài nút quần:

- Họ thì họ làm được. Những thằng khác khó nhọc để cho chúng nó hưởng. Người ta chiến đấu trong hai ba tuần lễ để chiếm lấy một tỉnh rốt cuộc tụi mật vụ SS thổi kèn đánh trống kéo vào đấy làm chủ. Mày có biết tụi nó được ưu đãi như thế nào không? Mũ, giầy, thịt, cá, cái gì tốt nhất là tụi nó hưởng.

Immermann bỗng cười sằng sặc:

- Bây giờ thì tụi nó cũng chẳng kèn trống om sòm tiến vào đâu cả. Tụi nó cũng chạy dài như tụi mình.

Sauer cầm lấy ga men mà rằng:

- Đi ăn, mau lên, đến chậm chỉ còn nước rửa bát.

Một bàn tay dưới tuyết nhô dần lên. Người ta không có cảm tưởng rằng tuyết hạ xuống mà có cảm tưởng rằng bàn tay nhô lên như một cái nấm xám xịt đáng sợ, như là một tiếng kêu cứu giá băng.

Đại úy chỉ huy trưởng Rahe trông thấy lại hỏi:

- Cái gì thế này?

- Có lẽ một cái xác lính Nga, đại úy à.

https://thuviensach.vn

Rahe mở to mắt. Ông ta trông thấy một chút tay áo màu bạc phếch.

- Không phải lính Nga đâu.

Rồi ông ta về bản doanh trong khi trung sĩ Mucke gọi mọi người lại.

- Lại tất cả đây! Graber! Sauer! Immermann! Steinbrenner! Hirschland! Beming! Mấy người trông thấy cái bàn tay ngoài kia không! Đào lên mà chôn cất tử tế nếu là xác người Đức! Nhưng tôi cá với các người rằng đó là xác lính Nga.

Steinbrenner mới có mười chín tuổi, mặt tròn như mặt một thiên thần trung cổ. Trước y ở trgng hàng ngũ SS và đã có huy chương vàng Thanh niên Hitler. Y được sung vào đội quân này, nhưng ai cũng biết y làm thám tử cho mật vụ.

Mucke lấy trong túi ra một hộp thuốc lá bằng gỗ anh đào chạm trổ rất đẹp.

- Hút một điếu?

- Còn gì bằng!

Immermann nói lướt qua:

- Steinbrenner! Quốc trưởng đâu có hút thuốc?

- Câm mồm mầy!

- Mầy cũng câm mồm đi!

- Chà, cha này coi bộ sống đúng phép tu dưỡng ghê!

Dưới hàng lông mi hung hung, Steinbrenner liếc mắt ngang nhìn người đối thoại:

https://thuviensach.vn

- Sao trí nhớ của mày ngắn thế!

Immermann cười:

- Ngắn thì ngắn nhưng cũng đủ để hiểu mày rồi. Mày chớ nên quên điều này: Quốc trưởng không hút thuốc. Tao chỉ cần nhắc mày có điều ấy. Tao có bốn nhân chứng. Ai cũng biết rằng Quốc trưởng không hút thuốc.

Họ đã lấy ván để đi tới chỗ xác chết và bới tuyết để lộ ra cánh tay và bán thân người. Đã nom thấy bộ nhung phục ướt sũng nước đồng phục lính Đức.

Mucke ì ạch tiến tới, ghé mắt nhìn xuống hố đang dềnh nước lên.

- Tao không biết vì sao lại còn xác lính Đức. Có lẽ đấy là xác chết đã lâu, hồi tháng chạp, chúng ta đang tiến quân, xác ở lớp tuyết ở dưới cùng.

- Chúng ta đã tiến được hàng trăm cây số rồi kia mà.

- Bây giờ chúng ta lại ở chỗ cũ.

Graber xen vào:

- Vậy là chúng ta rút lui phải không?

Immermann vội lấy khuỷu tay hích Graber nhưng Graber vẫn hỏi Steinbrenner:

- Hay là chúng ta tiến?

Immermann giải thích trong khi nhìn Steinbrenner gay gắt:

- Chúng ta rút ngắn những trục giao thông. Đã một năm nay chúng ta theo chiến lược ấy, chẳng còn bao lâu nữa sẽ thắng trận. Ai cũng biết thế.

Lát sau Immermann rỉ tai Graber rằng:

https://thuviensach.vn

- Liệu hồn mày, nếu không thằng đểu giả ấy sẽ làm mày mất nghỉ phép. Nó sẽ tố cáo mày chủ bại. Nó chỉ đợi có thế.

Vài phút sau cái thây được lôi lên để trên miệng lỗ. Trong một túi áo còn nguyên cái bóp và giấy tờ. Chữ đã lem nhem nhưng còn đọc được để biết người chết là ai. Đó là trung úy Reike chỉ huy một đại đội quân Đức vào mùa thu năm trước.

Mucke tiến đến căn nhà ở của đại úy Rahe. Làng này chỉ có một căn nhà duy nhất ấy là ở được. Có lẽ trước ngày Cách mạng nhà này là nhà của giáo trưởng giáo hội. Đại úy Rahe ngồi trong phòng lớn. Mucke nhìn lửa cháy trong cái lò sưởi Nga với con mắt thèm thuồng khinh bỉ. Con chó bẹc-dê của Rahe ngủ trên chiếc ghế gỗ dài. Mucke phúc trình rồi cùng đại úy ra.

Rahe đứng một phút yên lặng trước thi hài rồi quay lại nhìn ngôi nhà thờ đã bị phá hết một nửa:

- Khiêng lại kia đợi. Còn cái hòm nào không?

- Những hòm đặc biệt cất riêng đều bị lính Nga chiếm mất cả. Mong rằng họ sẽ có dịp dùng đến.

Immermann bật cười. Đại úy Rahe không cười.

- Không thể làm được một cái à?

- Làm thì lâu lắm - Graber nói - Cái xác đã rữa rồi. Vả chăng trong làng này khó lòng mà tìm được thứ gỗ dùng được.

Rahe đành nghe theo họ.

- Lấy miếng vải tăng mà bọc vậy. Thôi chôn thế cũng được. Đắp đất mồ rồi làm một cây thập tự.

∘ ∘ ∘

https://thuviensach.vn

Bốn người du kích Nga bị bắt, Rahe quyết định đem ra xử bắn.

- Đã sâu chưa? - Lão già đang đào huyệt để chôn mình ngừng lại hỏi.

Lão độ bảy mươi tuổi. Bộ râu bạc dơ bẩn, hai mắt thật là xanh. Lão nói được tiếng Đức.

Steinbrenner trả lời lão:

- Câm mồm đi, có ai hỏi mới được nói.

Steinbrenner rất vui vẻ. Hai mắt y không rời khỏi người đàn bà Nga đi theo ba người tù binh kia. Chị ta mạnh khỏe và còn trẻ lắm.

Graber cùng đứng coi tù binh với Steinbrenner và Sauer cũng nói:

- Cứ đào đi.

Lão già lại hỏi:

- Để chôn chúng tôi hả?

Steinbrenner nhảy đến nơi tát lão một cái mạnh như trời giáng.

- Đã bảo câm miệng mà, ông nội! Ông không biết ông ở đâu à? Ở đám hội chắc?

Y mỉm cười quay trở lại. Trên mặt không có vẻ gì độc ác, chỉ có cái thích thú của đứa trẻ ngồi vặt chân con ruồi để chơi.

Graber nói:

- Không, không phải hố chôn ông đâu.

Lão già Nga không nhúc nhích; lão yên lặng nhìn Steinbrenner, Steinbrenner cũng nhìn lão. Mặt y bỗng biến sắc, y chú trọng đến lão già

https://thuviensach.vn

hơn. Y nghĩ rằng lão sắp đánh lại và chỉ đợi lão cử động là đập chết liền. Giết chết lão tại chỗ có sao? Lão bị kết án tử hình, vả chăng cũng chẳng ai buồn để ý đến trường hợp Steinbrenner có thật là trường hợp tự vệ hay không. Nhưng đối với Steinbrenner thì vấn đề hầu như có tầm quan trọng của nó. Steinbrenner tự hỏi không biết y làm lão già phẫn uất đến mất trí chỉ để tiêu khiển hay là y còn muốn làm cho mỗi vụ sát nhân có một cớ khả dĩ chấp nhận được để ra vẻ hợp pháp. Hắn là cả hai sự kiện ấy đều có và Graber nhận thấy đây không phải là lần thứ nhất mà mình gặp những trường hợp tương tự.

Lão già Nga vẫn đứng yên. Một giọt máu từ mũi chảy xuống bộ râu, Graber tự hỏi không biết mình ở địa vị lão sẽ xử trí ra sao: nhảy đến chỗ Steinbrenner để giết hắn chết ngay lập tức không kịp đụng đến người hắn hay nén giận đi để sống thêm một đêm cuối cùng? Graber cũng không biết trả lời sao.

Lão già thong thả cúi xuống nhặt cuốc rồi giơ cuốc cao lên. Steinbrenner lùi lại một bước, sẵn sàng nổ súng. Nhưng lão không ngẩng đầu lên, lão ngoan ngoãn cuốc đất, Steinbrenner cười gằn:

- Nằm xuống đấy. Y ra lệnh.

Lão đặt cuốc, bước xuống đáy huyệt nằm dài ra đó, không cựa quậy. Khi Steinbrenner đến gần miệng hố, y thấy mấy nắm tuyết rơi xuống người lão già.

- Dài như vậy được chưa? - Y hỏi Graber.

- Được rồi, trung úy Reicke người cũng không lớn con.

Lão già nhìn trời, trời xanh hình như phản chiếu trong mắt xanh của lão. Chỉ có vài sợi râu chung quanh miệng khẽ rung động theo hơi thở. Steinbrenner để lão nằm dưới hố một lúc, sau y mới bảo:

https://thuviensach.vn

- Đi ra.

Lão bật dậy chạy đến với ba người kia. Đất ẩm dính bết vào quần áo.

Steinbrenner nhìn người đàn bà và nói:

- Bây giờ mấy người tự đào hố để chôn các người, không cần sâu lắm. Đến mùa hạ này cáo có đến ăn cũng thây kệ các người.

° ° °

Mặt trời mọc. Ánh hồng nhạt ửng chân trời. Tuyết sin sít dưới gót giầy, hồi đêm tuyết lại xuống. Huyệt mới đào coi đen thui.

Sauer chửi thề:

- Mẹ khiếp! Không còn cái gì là tụi nó không bắt mình làm! Tại sao lại đùn cho mình! Tụi S.D. Phải làm chứ, họ thu dọn chiến trường mà.

Graber đong đưa khẩu súng trên tay, thấy thép buốt lạnh y bèn đeo găng tay vào. Y nói:

- Tụi S.D. hoạt động ở hậu cần.

- Dĩ nhiên, họ chẳng dại gì mà ra tuyền tuyến.

- Có phải thằng Steinbrenner trước cũng là S.D. không?

- Trước nó là trưởng khối trong một trại tập trung, hay là cái gì như thế.

Mấy người khác kéo lại. Chỉ có Steinbrenner là tươi tỉnh. Trời rét làm ửng đỏ hai má như trẻ con mới lớn. Hắn nói:

- Con đàn bà để cho tao nghe, tụi mày!

https://thuviensach.vn

- Mày muốn làm gì nó. Bây giờ thì còn kịp làm gì nữa? Sao mày không làm từ trước?

- Thì nó đã thử rồi đó. - Lời Immermann.

Steinbrenner nổi giận quay lại:

- Sao mày biết, Hội Liên hiệp Quốc tế Lao động cho mày biết phải không?

- Thì nó đã vỡ mũi vì con mẹ đó. - Lời Sauer.

- Mày ra bộ lém lỉnh lắm. Nhưng tao nói cho mày biết, nếu tao muốn nó thì tao làm kỳ được.

- Cái đó cũng còn tùy.

Trời tối sầm xuống. Một người nhìn đồng hồ.

Steinbrenner bảo y:

- Mày nên mừng rằng được chỉ định ra đây. Mày sẽ hết ý nghĩ đen tối. Xử bắn! Đối với tụi này xử bắn thì phí phạm quá. Phí mấy viên đạn thật là uổng. Nên treo cổ chúng thì hơn. Người ta vẫn treo cổ du kích.

- Treo cổ ở đâu? Mày có trông thấy một cái cây nào không? Hay là lại phải làm một cái cột để xử giảo? Mà lấy đâu ra gỗ?

Graber vội la lên:

- Họ đã đến kia.

∘ ∘ ∘

Mucke dẫn bốn người Nga lại. Bốn quân nhân vây lấy họ. Lão già đi đầu, theo sau là người đàn bà rồi đến hai thanh niên. Họ tự ý đến xếp hàng

https://thuviensach.vn

trước miệng hố. Người đàn bà liếc mắt nhìn hố trước khi đứng ra trước mặt lính Đức. Mụ mặc cái váy len đỏ.

Trung úy Muller ở nhà đại úy Rahe bước ra. Y thay mặt Rahe trong những vụ hành quyết. Nghĩ cũng tức cười người ta cũng còn cố giữ hình thức hợp lệ. Ai cũng biết mấy người Nga này không phải là quân du kích, nhưng họ vẫn bị tra vấn và kết án theo đúng thủ tục, họ không chút hy vọng thoát chết. Trên lý thuyết thì họ bị bắt trong khi cầm khí giới. Thế thì sao còn bày đặt ra nhiều chuyện thế này? Họ sẽ bị bắn trước sự hiện diện của một sĩ quan, đúng như luật nhà binh. Chẳng ai ra vẻ cảm động vì cái hân hạnh ấy.

Viên trung úy mới hai mươi mốt tuổi và mới bổ vào đội quân này. Y nhìn tội nhân một lát rồi bắt đầu đọc bản án.

Steinbrenner khẽ nói:

- Để phần tao con đàn bà.

Graber nhìn người đàn bà. Mụ bình thản đứng đợi trước hố. Coi mụ trẻ và khỏe, một người có sức để sinh con và nuôi con. Mụ không biết Mulier đọc gì nhưng mụ biết là bản án tử hình. Mụ biết rằng trong giây lát nữa sinh lực dồi dào trong huyết quản sẽ tiêu tan vĩnh viễn, tuy nhiên mụ chờ đợi một cách bình thản và không run rẩy vì khí lạnh lúc sáng sớm.

Mucke bước tới, ra lệnh cho lão già:

- Bảo người kia cởi giày ra. - Y vừa nói vừa chỉ một trong hai người tù binh.

Ông già nói nhỏ vài tiếng, giọng như hát. Người kia là một thanh niên xanh xao gầy ốm, y ra vẻ không hiểu, Mucke gắt:

- Tháo giầy ra!

https://thuviensach.vn

Ông già nhắc lại. Người thanh niên bấy giờ mới hiểu, y vội vàng làm ngay như để sửa chữa một lỗi lầm không thể dung thứ được. Y lảo đảo đứng một chân, tay lôi chiếc giầy ở chân kia. Graber tự hỏi: "Tại sao y vội vàng thế? Để chết sớm hơn một phút chăng?" Người tù binh tiến lại chỗ Mucke đưa đôi giầy ra. Đôi giầy còn mới. Mucke nhăn mặt chỉ một chỗ cạnh đấy. Y đem giầy lại rồi về chỗ cũ. Hai chân quấn giẻ nhơ nhớp lún xuống tuyết, ngón chân vàng ệch quắp lại vì lạnh.

Mucke lục soát mấy người Nga khác. Người đàn bà có đôi găng tay, y bắt mang lại để cạnh đôi giầy. Y dừng lại một chút cạnh cái váy đỏ. Vải tốt mà chưa rách. Steinbrenner bụm miệng cười, Mucke đành thôi không bắt mụ cởi váy, có lẽ y sợ đại úy Rahe đứng cửa sổ nom thấy, có lẽ y cho rằng quần áo đàn bà không dùng được. Y lùi lại.

Người đàn bà lẩm bẩm nói vài tiếng Nga. Trung úy Muller ra lệnh:

- Hỏi xem chị ta muốn gì?

Người Muller tái nhợt. Đây là lần đầu y dự cuộc hành quyết.

Mucke nhắc lại câu nói cho lão già nghe. Lão trả lời:

- Nó không muốn gì cả. Nó chửi các người.

Mucke không hiểu quát to:

- Cái gì?

- Nó chửi các người, các người và tất cả quân Đức dày xéo trên đất Nga! Nó chửi các con người! Nó đợi con nó lớn sẽ bắn chết con các người như các người đã bắn nó.

- Đồ hỗn xược!

Mucke sợ hãi nhìn người đàn bà. Lão già lại nói:

https://thuviensach.vn

- Nó có hai con, tôi cũng có ba đứa!

Muller vội ra lệnh:

- Thôi! Mucke! Chúng ta không phải người đi giảng đạo ở đây. Nghiêm!

Mấy người lính đứng nghiêm. Graber đã bỏ găng tay, thép lạnh làm tê buốt bàn tay và ngón tay. Y định bắn người ở đầu phía trái. Lần đần tiên được cử đi bắn tù nhân y đã bắn lên không. Chẳng bao lâu y bỏ cách ấy vì chẳng giúp ích gì cho tội nhân. Vì những người khác cũng nghĩ như y cho nên loạt súng thứ nhứt không trúng người nào. Phải bắn lần nữa tội nhân bị hành quyết hai lần. Một hôm y dụng ý bắn không trúng một người đàn bà, chị ta chạy đến ôm chân y vừa khóc mếu vừa cảm ơn y đã có lòng từ thiện cho sống thêm một phút. Graber không muốn nghĩ đến người đàn bà ấy nữa. Từ đấy y không muốn để xảy ra chuyện như thế.

- Súng lên vai!

Graber thấy lão già hiện lên trên đường ngắm, lão già mắt xanh, râu lem luốc. Y hạ tầm súng xuống để khỏi bắn vào mặt. Đã có một lần y bắn nát hàm dưới một tù nhân. Ngắm ngực mà bắn thì đích xác hơn. Y chợt nhận thấy một người để tầm súng cao quá đạn sẽ đi ở trên đầu phạm nhân.

Y vội bảo:

- Mucke trông thấy mầy đó. Ngắm thấp xuống nữa! Ngắm thấp xuống nữa! Ngắm vào ngực ấy!

Mucke ra hiệu bắn.

Người phạm nhân chồm lại phía Graber. Toàn thân hắn cong về đằng trước, như đứng trước cái gương lõm làm lệch bóng người. Người hắn vặn đi rồi ngã ra sau.

https://thuviensach.vn

Lão già té ngay xuống hố, trông chỉ còn thấy hai chân. Những người kia ngã xuống ngay chỗ đứng. Người mất đôi giầy đưa hai tay lên mặt như muốn chống đỡ. Một bàn tay nát bấy còn cái gân dính tòng teng. Không ai nghĩ đến việc bịt mắt trói tay phạm nhân.

Người đàn bà ngã về phía trước. Chị ta chống hai tay ngẩng mặt lên nhìn bọn Graber. Steinbrenner ra bộ hớn hở. Chỉ có mình y bắn vào người đàn bà. Đạn trúng bụng, tuy rằng y là tay thiện xạ.

Hai chân lão già giẫy giụa một lần nữa rồi ngưng lại. Chỉ có người đàn bà còn sống, chị ta vẫn chống hai tay, ngẩng mặt nhìn mấy người lính Đức. Chị ta rít lên từng cơn, nói những tiếng chẳng ai hiểu cả. Người ngồi chồm hổm như một con ếch đỏ lòm bị thương chí tử, miệng lẩm bẩm chửi bới. Không còn ai thông ngôn. Chị ta không chịu quay đi khi Mucke lại gần lấy súng lục ra. Chị vẫn nói không ngớt. Đến lúc cuối cùng chị ta mới trông thấy khẩu súng. Bỗng dưng chị ta vùng dậy lấy răng cắn bàn tay Muller. Muller văng tục và giáng một quả đấm xuống mặt. Chị ta phải buông, y dí súng bắn vào gáy chị ta.

Trung úy Muller tức giận la lên:

- Các anh không biết bắn nữa à? Làm ăn như chó mửa!

Graber nói:

- Thằng Hirschland đấy!

- Im miệng. Ai hỏi mầy mà mầy nói?

Mucke mắng Graber rồi quay lại nhìn Muller, Muller đứng yên lặng, người tái nhợt. Mucke cúi xuống nhìn xác hai người Nga. Y dí súng vào tai người trẻ nhất bóp cò, cái đầu bật lên rất mạnh rồi ngay đơ. Mucke cất súng và nhìn bàn tay rồi lấy khăn tay ra băng lại.

https://thuviensach.vn

- Đi kiếm chút canh-ti-dốt bôi vào. Trại cứu thương ở đâu?

- Căn nhà thứ ba tay mặt đó, trung úy.

- Đi ngay đi.

Mucke đi khỏi. Muller nhìn mấy cái xác chết. Người đàn bà nằm úp mặt xuống đất.

Muller bảo mấy người:

- Bỏ xuống huyệt lấp đất đi.

Bất thần y run lên vì tức giận, không hiểu tại sao.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 2

Suốt đêm, tiếng súng thêm mạnh mẽ ở phía chân trời. Trời đỏ ối, lửa sáng, bom đạn nổ đã trông thấy rõ hơn. Đội quân đã rời mặt trận được mười ngày, bây giờ đang lúc nghỉ ngơi. Nhưng quân Nga vẫn tiến. Mỗi ngày phòng tuyến lại đổi khác. Không còn ranh giới hỏa lực nhất định. Quân Nga tấn công. Họ tấn công từ mấy tháng nay và đội quân cũng rút lui từ mấy tháng nay.

S

Graber tỉnh giấc. Y lắng tai nghe tiếng súng xa xa một lát rồi ráng ngủ lại. Nhưng không ngủ được, y trở dậy, mang giầy và bước ra ngoài.

Đêm nay sáng nhưng không lạnh. Tiếng súng nổ hình như ở một khu rừng đứng ngăn như bức tường dầy đặc ở phía tay mặt. Trái sáng tạo ra những hình khum khum trong suốt trong suốt trên nền trời đen, xa xa, ở hậu phương, tia đèn rọi quệt từng vệt sáng.

Y dừng lại, ngửng đầu lên. Trời không trăng, cao vằng vặc lấp lánh trong đêm trường. Graber không trông thấy sao, y chỉ nhận thấy trời rất thuận lợi cho hoạt động không kích.

Có người đứng sau cất tiếng nói:

- Trời này mà nghỉ phép thì tuyệt!

https://thuviensach.vn

Người ấy là Immermann đang giờ gác. Đơn vị không hoạt động, nhưng ở hậu phương này nhiều quân du kích cho nên phải đặt lính canh xung quanh đồn. Immermann bảo Graber:

- Mầy dậy sớm quá, còn một giờ rưỡi nữa mới đến phiên mày. Trở vào ngủ đi, tao sẽ gọi. Tuổi trẻ như mầy dễ ngủ mà. Năm nay bao nhiêu tuổi rồi? Hăm ba chưa?

- Hăm ba.

- Sao không đi ngủ.

- Ngủ không được.

- Mày nóng ruột về nghỉ phép chứ gì. Chà! Nghỉ phép! Khoái quá ta!

- Nhưng tao vẫn ở đây. Rồi sẽ thấy, đến lúc cuối cùng lại hủy bỏ hết nghỉ phép cho mà coi. Tao đã bị ba lần như thế rôi.

- Rất có thể. Đáng ra phải được nghỉ từ bao lâu rồi?

- Sáu tháng. Lần nào cũng bị hủy bỏ. Lần cuối cùng thì bị một vết thương nhẹ không đáng cho thuyên chuyển về hậu phương.

- Không may. Nhưng ít ra người ta cũng kể đến lượt mày, còn tao thì không bao giờ đến lượt! Tao bị tình nghi chính trị. Người ta để cho tao vừa đủ may mắn để chết làm anh hùng mặt trận.

Graber lo ngại nhìn quanh mình. Immermann cười:

- Mày sợ tai mắt của Bá Linh à? Đừng lo! Steinbrener cũng ngủ như người khác rồi.

- Không, tao không sợ.

https://thuviensach.vn

Graber bực tức mà trả lời như vậy, nhưng thực ra y sợ.

Y đã qua nhiều phút xao xuyến như vậy, thỉnh thoảng lòng người tự dưng xao xuyến không có duyên cớ rõ rệt. Trong một thế giới hỗn loạn, đã từ bao lâu con người không thấy còn gì đáng tin cậy nữa thì lòng người trắc ẩn cũng không có gì là lạ.

Graber đứng dậy. Tại sao y lại ra đây? Y ra ngoài không phải để tán chuyện, mà để được yên thân một mình. Giá mình được nghỉ phép thì hay biết mấy! Rồi y chỉ nghĩ đến sự nghỉ phép. Y muốn sống biệt tích một nơi ở xa chiến địa trong vài tuần lễ, để được yên ổn mà suy nghĩ về cuộc đời mình, thế thôi.

- Đã đến giờ đổi phiên gác rồi. Tao trở vào lấy đồ đạc và gọi Saure.

° ° °

Tiếng súng đạn vẫn vang lên trong đêm trường. Tiếng nổ và tia sáng làm rung động chân trời. Graber nhìn ra vùng khói lửa xa xa.

Mùa thu năm 1941, Quốc trưởng tuyên bố là quân Nga đã bị đánh bại hẳn, bề ngoài thì có vẻ đúng. Mùa thu năm 1942, ông nhắc lại lời chiến thắng, lại một lần nữa, mọi việc đều có vẻ chứng thực lời nói của ông. Bây giờ mới bắt đầu xảy ra vụ Mạc Tư Khoa và Stalingrad khó hiểu. Mọi việc đều không trôi chảy nữa, đã có bàn tay quỷ nhúng vào đây! Một ngày kia quân Nga lại dùng trọng pháo. Một tiếng súng vang trời che lấp cả tiếng nói của Quốc trưởng, rồi từ đấy tiếng súng không ngừng. Quân Đức bắt đầu thoái lui, hàng ngũ xáo trộn. Không ai hiểu gì cả, hết lời đồn đại nọ đến lời đồn đại kia, hình như cả từng sư đoàn bị bao vây và cầm tù. Rồi chẳng bao lâu ai cũng biết rằng cuộc tiến quân biến thành sự tan rã. Bên Phi châu cũng vậy, giữa lúc trông thấy kinh đô Ai Cập thì hàng ngũ rối loạn và thoái lui.

Graber đi vào con đường mòn chạy quanh làng. Dưới ánh sáng sao, mắt nhìn không đích. Ánh sao phản chiếu xuống tuyết làm cho mắt người ước

https://thuviensach.vn

lượng sai hết. Nom nhà cửa như xa hơn và khu rừng như gần hơn. Bầu không khí nặng nề, nguy hiểm và quái dị.

Mùa hè năm 1940 tại nước Pháp là cuộc tiến quân vào thành phố Ba Lê, chiến xa hét vang xông vào thành phố không người. Dọc đường ngổn ngang dân cư tị nạn và từng đám tàn quân. Trời trong tháng sáu, đồng ruộng rừng rú, cuộc tiến quân qua những làng mạc không dấu vết tàn phá, rồi đến thành phố sáng trưng ánh đèn, hàng quán, nhà cửa bỏ trống không có một tiếng súng chống cự. Tiến quân dễ dàng như vậy y có cần suy nghĩ gì không? Y có một chút nghi ngờ nào không? Không, tất cả đều thuận lợi cho quân Đức. Y cũng không nghĩ đến sự mâu thuẫn sau đây: chả nhẽ địch lại không sửa soạn khi chấp nhận cuộc chiến để đến nỗi chóng thua như vậy?

Rồi đến lượt Phi châu, qua những giai đoạn tiến quân, chiến xa rầm rộ trong những đêm oi bức, y có kịp suy nghĩ gì không? Không. Đến lúc bắt đầu lui binh y cũng không kịp suy nghĩ. Nước Đức còn xa, còn cách Phi châu, biển và nước Pháp địch không thể làm gì được, vả chăng một vài cây số sa mạc hẻo lánh này thì có làm gì, để cho địch chiếm cũng không sao.

Nhưng giờ của nước Nga đã điểm. Đến lượt Đức thua chạy, bây giờ thì biển cũng không che chở được Đức nữa; tất cả quân đội đều kéo về.

Bây giờ Graber mới sáng mắt ra cũng như người khác. Bây giờ thì ai cũng có thể nghĩ đến sự thảm bại được. Trong khi đang thắng hết trận nọ đến trận kia thì cái gì cũng thuận lợi để người ta tin tưởng ở sự đắc thắng. Đành rằng cũng có những điểm đen tối giữa bức tranh vàng son nhưng người ta không cần để ý tới, người ta cho rằng cứu cánh đã huy hoàng thì dầu phương tiện có khi kém cỏi cũng không đáng kể. Nhưng nói cho cùng thì đâu là cứu cánh? Phải chăng bao giờ cứu cánh cũng có hai mặt, mà một mặt đẫm máu, vô nhân đạo? Không biết sao y lại không nghĩ đến mặt trái vô nhân đạo ấy? Hay là đã hơn một lần y bị nao núng bởi ngờ vực và chán nản?

https://thuviensach.vn

Graber thấy Sauer ho, y đi vòng qua một dãy nhà đã đổ nát để tìm bạn, Sauer đưa tay chỉ phía Bắc. Một đám cháy lớn đỏ rực chân trời. Có tiếng nổ, từng ngọn lửa vọt lên trời.

- Quân Nga chắc?

Sauer lắc đầu:

- Không phải. Công binh của ta. Họ phá các chiến lũy.

- Như thế nghĩa là vẫn tiếp tục rút lui.

- Chắc thế.

Sauer vẫn nhìn những ngọn lửa lan rộng trong đêm:

- Nhiều khi mình cứ nghĩ đến những sứ phá hoại xảy ra cho nước Nga, mình cũng thấy rùng mình. Nếu quân Nga vào được nước Đức, họ sẽ trả thù mình thế nào? Mày có nghĩ đến điều ấy không?

- Không.

- Tao thì tao nghĩ đến. Tao có nhà đất ở Đông Phổ. Tao còn nhớ năm 1914 đã chạy giặc Nga. Bấy giờ tao mới có mười tuổi. Nếu quân ta cứ lùi mãi về biên giới thì đành phải ký hòa ước.

- Sao vậy?

- Để địch không tràn sang phá nhà mình như mình đã phá nhà họ.

- Nhưng ngộ họ không muốn giải hòa thì sao?

- Họ là ai vậy?

- Quân Nga chứ còn ai nữa.

https://thuviensach.vn

Sauer hoảng sợ nhìn Graber.

- Họ phải nhận giải hòa chứ. Hết chiến tranh chúng ta sẽ thoát nạn.

- Họ chỉ chấp thuận nếu chúng ta đầu hàng vô điều kiện. Họ sẽ chiếm cả nước Đức. Nhà đất của mày cũng không còn. Hắn mày không muốn mất nhà.

Sauer ra vẻ ngờ vực:

- Hắn rồi. Nhưng nếu giải hòa rồi thì họ không thể làm gì được mình, họ không có quyền tàn phá nữa.

Bất thần y nheo mắt lại. Nom y rõ ra người dân quê:

- Thế thì quê tao không bị tàn phá. Kẻ khác bị tàn phá chứ mình khỏi! Nói thật cho mày biết: như vậy là chúng ta vẫn thắng trận, mặc dù ta thua.

Graber không trả lời. Y nghĩ: "Tại sao ta lại còn đi nói chuyện với họ! Lời nói bây giờ chẳng còn ý nghĩa gì nữa. Đã nhiều năm nay trong nước Đức người ta không biết bao nhiêu là lời. Bây giờ có còn lại gì không? Bây giờ còn nói nữa, chỉ có hại chứ không có lợi gì cả. Tương lai kia cứ yên lặng mà sừng sững đi tới, tương lai như cái bóng mờ mịt đe dọa, ở ngoài tầm ngôn ngữ của loài người".

Sauer nhìn bốn nấm mồ người Nga bị xử bắn:

- Những người này ít ra họ cũng có quyền được một cái huyệt chôn.

- Thì họ đã tự đào hố chôn của họ đó.

Sauer nhổ nước miếng:

- Nói cho cùng tao cũng không hiểu được mấy người khốn nạn này, chúng ta xâm lăng nước của họ...

https://thuviensach.vn

Graber nhìn Sauer. Ban đêm người ta có những ý nghĩ mà lúc ban ngày người ta không nghĩ đến. Tuy nhiên Sauer là một tên lính già không bận tâm đến vấn đề tình cảm. Graber hỏi:

- Sao mày lại nói thế? Vì chúng ta rút lui à?

- Dĩ nhiên, vì chúng ta rút lui, mày thử tưởng tượng ra xem, nếu họ đến nước ta họ cũng tàn phá như ta đã tàn phá nước họ.

Ciraber lặng yên một lát. Y tự nghĩ: "Mình cũng không hơn gì hắn. Mình cũng vẫn ráng sức không nghĩ đến những điều ấy". Y nói:

- Lạ thật! Người ta chỉ nghĩ đến cảnh ngộ người khác khi nào người ta bị ngập tới cổ. Những lúc chơn lông đỏ da nào ai nghĩ đến!

- Dĩ nhiên! Ai mà nghĩ đến.

- Ừ! Nhưng cái đó không vinh dự gì cho ta cả.

- Chiến tranh thì còn ai nghĩ đến danh dự.

Sauer nhìn Graber vừa ngạc nhiên vừa bực tức và nói:

- Tụi học thức chúng mày, chúng mày nghĩ ra đủ mọi chuyện. Dù sao thì cũng không phải tụi mình quyết định chiến tranh. Tụi mình chỉ thi hành bổn phận. Mệnh lệnh là mệnh lệnh, ai dám trái?

- Phải rồi! - Graber uể oải trả lời.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 3

Người ta đóng trại trong một cái hầm nhà. Chỉ có một cái cửa nhỏ trên trần để lên xuống, ánh sáng cũng do ngã ấy chiếu vào. Bốn người ngồi chung quanh một cái két đặt ngay phía cửa đánh bài. Trong những góc tối hình như có mấy người nằm ngủ. Sauer đang viết thư. Hầm khá lớn và tương đối kín đáo, chắc là trước kia của một nhân vật trong Đảng.

N

Mucke hiện ra trước cửa:

- Lại có chuyện gì thế?

Không ai buồn trả lời, y nhắc lại:

- Tôi hỏi có chuyện gì thế?

- Không có gì đâu trung sĩ ơi. Họ tán dóc...

- Máy phát thanh vừa phổ biến những tin tức cuối cùng.

Steinbrenner vội đứng dậy nhìn xung quanh. Không ai nhúc nhích cả. Chỉ có Graber ra vẻ để ý nghe. Mấy người đánh bài vẫn tiếp tục chơi, Sauer vẫn cắm cúi vào bức thư và mấy người ngủ vẫn ngáy như sấm. Mucke gắt lên:

https://thuviensach.vn

- Điếc hay sao cả đấy. Tin tức cuối cùng. Theo luật lệ thì ai cũng phải nghe tin tức cuối cùng.

Immermann vội nói:

- Xin tuân lệnh.

Mucke nhìn anh ta ra vẻ không tin. Anh ta ra vẻ chăm chú nghe nhưng chẳng để ý gì cả. Mấy người đánh bài đặt bài xuống nhưng vẫn giữ nguyên vẹn ván bài không muốn xóa đi. Sauer nhổm dậy một chút. Steinbrenner đứng nghiêm.

Xướng ngôn viên máy phát thanh đọc rành rọt:

"Tin quan trọng! Xin loan báo để đồng bào được biết: tại Hoa Kỳ vừa xảy ra những vụ đình công lớn. Các ngành kỹ nghệ nặng đều bị tê liệt. Phần lớn các xưởng đúc súng đều ngưng làm việc. Người ta cho biết có nhiều cuộc phá hoại trong các xưởng phi cơ. Nhiều cuộc biểu tình đòi hòa bình đã xảy ra ở nhiều nơi. Chính phủ gặp nhiều khó khăn, có thể bị lật đổ bất cứ lúc nào".

Mucke đứng yên lặng. Không nói câu nào. Mấy người ngủ tỉnh dậy, lấy tay gãi sồn sột. Một giọt nước trên nóc nhỏ mạnh xuống cái hộp thiết, Mucke lại thở đều.

"Tiềm thủy đỉnh của ta phong tỏa hết các bờ biển nước Mỹ. Hôm qua đã đánh chìm hai tầu chở binh lính và ba tầu chở khí giới. Tổng cộng số tầu bị đánh chìm đầu tuần lễ lên tới ba mươi bốn ngàn tấn. Nước Anh bị tàn phá đã lâm vào cảnh đói khát. Những đơn vị xung kích của chúng ta đã làm tê liệt thẳng đường thủy vận. Nhiều khí giới bí mật đang được chế tạo. Trong số ấy có những oanh tạc cơ vô tuyến điều khiển có thể bay qua Đại Tây Dương đã được củng cố thành bức tường vĩ đại. Nếu địch muốn đổ bộ, chúng ta sẽ đẩy lui dễ dàng như năm 1940. Hitler muôn năm"!

https://thuviensach.vn

- Hitler muôn năm! - Một vài người nhắc lại một cách dửng dưng.

Đám bài lại cầm bài lên. Một nắm tuyết rơi vào hộp đồ ăn bắn tung vào nhiều người.

Steinbrenner đọc thuộc lòng mấy câu sau:

- Việc thu hẹp phòng tuyến đã xong xuôi. Quân Nga tổn thất nặng nề đã kiệt sức rồi. Ta đang tập hợp các lực lượng trừ bị. Cuộc phản công của ta bằng khí giới bí mật sẽ vô cùng lợi hại.

Y giơ tay lên nửa vời nhưng rồi để rơi xuống không nói "Hitler muôn năm". Ở đất Nga này càng ngày càng khó nói Hitler muôn năm! Mọi người đều hiểu rõ tình thế rồi. Bỗng dưng Steinbrenner giống y như một cậu học trò đi thi biết mình sẽ thi rớt, y vội nói thêm:

- Dĩ nhiên còn nhiều tin tức nữa. Những tin tức quan trọng nhất phải tuyệt đối giữ bí mật, lúc này, không thể nói ra được. Nhưng điều quan trọng tuyệt đối là chúng ta sẽ đánh bại địch trước ngày cuối năm.

Steinbrenner nói rồi đi thong thả ra phía cửa, Mucke cũng đi ra.

- Đồ liếm giầy! - Một anh chàng ngái ngủ phóng ra mấy tiếng ấy rồi nằm quay vào tường.

Mấy người đánh bài lại bắt đầu sát phạt.

° ° °

Chiều hôm ấy nhiều đoàn xe thương binh về đến nơi. Một số người được đưa ngay về hậu phương. Họ đều được chở từ miền trung nguyên Nga mênh mông về đây rồi tiếp tục đi về phía trời Tây đã chạng vạng tối. Có lẽ không bao giờ họ tìm được chỗ nghỉ ngơi, họ sẽ như những cái bóng lang

https://thuviensach.vn

thang, mờ đi trong ánh hoàng hôn. Phần nhiều người yên lặng không nói. Ai nấy đều đói lả.

Những người không đi được và không giành được chỗ trong xe cam-nhông thì được khiêng vào một trại cứu thương lập tạm trong nhà thờ. Người ta che kín những lỗ thủng trên nóc để cho một y sĩ mệt nhoài với hai người y tá làm việc. Cửa để ngỏ cho tới lúc trời tối hẳn; cáng khiêng ra khiêng vào quần quật. Bàn mổ thắp đèn sáng trưng giữa vùng tối sảnh đường. Người ta cũng không nghĩ đến việc thu gọn những bức tường gẫy vụn để ở một xó nhà. Tượng Thánh Mẫu Đồng Trinh dang hai tay đã gãy mất bàn tay ra đón thương binh. Cây thánh giá chỉ còn hình Ki-Tô đã gãy một chân. Ít khi có tiếng người đau la hét, y sĩ vẫn còn thuốc tê để dùng. Nước sôi trong một cái thùng. Chân tay cắt ra dần dần chất đầy một cái bồn tắm kẽm lấy trong nhà đại úy trưởng ra. Một con chó không biết từ đâu xuất hiện quanh những người bị thương rồi đến ngồi đằng cửa. Đuổi không chịu đi.

Con chó chân cao, lông vàng chói như lửa, cái đầu dài và xinh đẹp.

Fresenburg nói:

- Đây không phải là chó nhà quê, con chó thật là đẹp.

Y tặc lưỡi gọi. Chó dỏng tai nghe. Fresenburg nói ngọt ngào với con vật.

Graber hỏi:

- Mày tưởng nó đến tìm ăn hả?

Fresenburg lắc đầu:

- Ở chỗ khác chắc không thiếu ăn. Nó đến đây vì lẽ khác. Nó thấy có nhà, có đèn sáng. Tao cho rằng nó đến tìm chỗ có người.

https://thuviensach.vn

Hai người y tá khiêng một cái cáng ra. Họ khiêng thi hài một người chết trong khi phẫu thuật. Con chó nhảy ra một bên. Nó nhảy lẹ làng như có dây trun kéo. Rồi ngồi yên lặng nhìn Fresenburg. Anh này lại nói, rồi bước tới một bước về phía nó.

Chó lùi lại bước nữa nhưng dừng lại nhìn Fresenburg vẫy đuôi khe khẽ.

Graber nói:

- Nó sợ.

- Ừ nó sợ thật, nhưng nó ngoan.

- Và chuyên ăn xác chết.

Fresenburg quay lại:

- Thì cũng như chúng ta vậy.

- Sao thế?

- Cũng như chúng ta vậy. Chúng ta cũng như con chó này, chúng ta dẫu sao cũng vẫn cho mình là người tử tế, chúng ta tìm một chút ánh sáng, một chút ấm lòng, một chút tình bạn.

Fresenburg mỉm cười với nửa mặt còn lại. Nửa mặt kia bị một cái sẹo lớn làm tê liệt và hầu như chết rồi, người khác vẫn thấy kỳ dị khi trông thấy nụ cười của y như bị gẫy ra khi đụng phải bức thành phía mặt ấy. Điều đó không phải là sự ngẫu nhiên. Y lắc đầu và khúc khích cười làm rơi những bông tuyết xuống đôi ghệt rồi nói:

- Chúng ta mất cả ý thức về sự bình thường rồi. Đã mười năm nay người ta giam hãm chúng ta trong thái độ kiêu căng, vô nhân đạo, tội lỗi, một thái độ vô nhân đạo bốc thấu đến trời. Người ta bảo chúng ta là chủng tộc làm thầy thiên hạ, người khác phải phục tòng chúng ta như những tên nô lệ.

https://thuviensach.vn

Y cười chua chát.

- Họ tâng bốc tụi mình để dễ bảo tụi mình nghe theo những người ngu muội, những người nói khoác! Đã đẹp mặt chưa, làm thầy thiên hạ! Dĩ nhiên chỉ những thằng vô tội là bị hạ trước tiên!

Graber nhìn y mà lấy làm kinh ngạc. Fresenburg là người bạn đồng đội duy nhất đáng cho y tin cậy thực sự. Hai người quen biết nhau từ lâu, họ cùng sinh trưởng tại một tỉnh nhà.

- Mày đã biết thế thì mày đến đây làm gì?

- Đến đây làm gì? Không đến đây thì đến trại tập trung hay bị xử bắn vì cưỡng lại pháp luật.

- Tao không muốn nói thế. Mày đã lớn tuổi sao lại bị gọi khóa 1939? Trừ khi mày tình nguyện.

- Năm 1939 tao già quá thật. Nhưng sau này đổi khác. Bây giờ người ta gọi đến những người già hơn tao nữa. Thì mình cũng cố gắng đả thông tư tưởng, mình không muốn đào ngũ trong lúc quốc gia hữu sự, mặc dù ai là kẻ trách nhiệm chiến tranh. Việc này quả thật là hèn nhát! Chúng ta đã hèn nhát ngay từ đầu, khi chúng ta bỏ thăm cho Hitler để tránh một sự khốn đốn hơn. Bao giờ mình cũng tìm được cách biện hộ cho mình. Từ trước đến sau chỉ toàn là bào chữa và hèn nhát!

Graber không muốn hiểu. Fresenburg đứng yên một lát rồi nói tiếp giọng bình tĩnh hơn:

- Mày không muốn hiểu. Mày còn trẻ quá. Mày chỉ biết có cái cuồng nhiệt bệnh hoạn tập thể, mày chỉ biết có chiến tranh. Nhưng tao, tao biết trận chiến tranh trước và tất cả thảm họa kế theo. Chúng ta thua trận rồi, ít ra mày cũng biết điều ấy chứ?

https://thuviensach.vn

- Không.

- Không có vị tướng nào biết trách nhiệm của mình mà không ngưng chiến từ lâu rồi. Chúng ta phí xương máu vô ích.

Y nhắc lại như điên dại:

- Vô ích, vô ích! Cũng không mong đạt được điều kiện hòa ước vinh dự.

Y giơ tay về phía chân trời tối tăm:

- Người ta không buồn điều đình với chúng ta nữa. Chúng ta đã gieo rắc căm thù và sợ sệt như Attila hay Thành Cát Tư Hãn. Chúng ta đã vi phạm những cam kết của chúng ta và chúng ta đã dày xéo lên nhân nghĩa đạo đức...

- Không phải chúng ta, thủ phạm là tụi SS. - Graber thất vọng mà cải chính như vậy.

Graber muốn tìm Fresenburg để tránh mặt Immermann, Sauer, Steinbrenner. Y muốn cùng Fresenburg nhớ lại tỉnh nhà yên tĩnh bên dòng sông xanh, thời niên thiếu của hai người, ấy thế mà bây giờ y lại bị kéo về hiện tại hãi hùng, y không đợi sự giúp đỡ của ai, nếu không phải của Fresenburg, nhưng y đã mất hút Fresenburg ít lâu nay trong lúc lui binh hỗn độn. Chính Fresenburg đã nói toạt ra những sự thật mà y rất sợ nghe nhất, y chỉ muốn để lúc nghỉ phép được yên lặng tĩnh mịch mới để tâm đến.

Fresenburg tỏ vẻ khinh bỉ lính SS:

- Chúng ta đánh trận là đánh trận cho tụi SS. Đánh trận cho tụi SS, tụi mật vụ, tụi lưu manh hèn nhát, tụi sát nhân, cuồng tín và điên rồ, để cho đám cặn bã xã hội nắm quyền hành thêm một năm nữa. Chúng ta đã thua trận từ lâu.

https://thuviensach.vn

Trời đã tối hẳn. Cửa ngõ nhà thờ đều đóng kín không để lọt ánh sáng ra ngoài. Mấy bóng người kỳ dị lăng xăng trước mấy cái cửa sổ, có người đang lấy mền phù kín. Người ta cũng che kín cả lối xuống hầm và hầm núp. Fresenburg đưa mắt nhìn cảnh quen thuộc:

- Chuột chù! Chúng ta đã trở thành chuột chù. Cả linh hồn chúng ta cũng đã trở thành linh hồn chuột chù. Chúng ta đã thoái hóa quá nhiều.

Graber hút một hơi thuốc dài và thổi khói ra thật xa. Cái vạt nhỏ đang cháy âm ỉ trong tay theo nhịp hút thở của y bây giờ là vật đem lại ấm lòng hơn cả, hơn cả bạn bè. Một cô bạn bé nhỏ xinh xinh, lặng lẽ, chỉ biết đem lại cho y sự yên ổn...

- Mầy cũng đừng bận tâm đến nữa. Từ mười năm nay tuyên truyền đã làm ta ù tai. Khó lòng mà nghe tiếng nói nào khác. Nhất là không nghe thấy tiếng nói của lương tâm và tiếng nói hoài nghi, hai thứ tiếng nói đó không có gì là om sòm. Mày có biết giáo sư Pohlmann không?

- Thầy dạy Sử ký và Tôn giáo của tao đấy.

- Chừng nào mày về, cố mà đến thăm thầy. Có lẽ thầy còn sống. Tao gởi lời về thăm thầy.

- Tại sao lại không còn sống. Thầy có bị động viên không?

- Không

- Thế thì có sao. Thầy chưa ngoài 65 mà.

Fresenburg lội trên tuyết đi về phía làng bên, nơi đồn trú bộ đội của y. Graber nhìn theo cho đến khi y đi khuất trong bóng tối rồi mới quay lại. Y nhìn thấy bóng đen con chó đứng gần tường nhà thờ. Cửa mở, một tia sáng nhỏ lòe ra trong chốc lát. Người ta đã treo những mảnh "bạt" trước cửa vào. Chút lửa sáng thoáng qua cũng đủ ấm lòng trong chốc lát vì dầu sao người

https://thuviensach.vn

ta cũng nghĩ đến một căn nhà rộng dân làng hội họp lúc tối. Graber đến gần con chó. Nó sợ hãi lánh ra xa. Hai pho tượng bây giờ vứt dưới đống tuyết cạnh cái xe đạp hoen rỉ. Người ta phải dẹp tượng ra ngoài vì cần rộng chỗ.

Graber đi về phía cái hầm làm đồn trú cho tiểu đội của y. Bốn cái xác chết xếp hàng cách xa nhà thờ một chút. Người ta lại tìm thấy ba xác chết từ tháng mười vùi dưới tuyết. Xác đã mềm và ướt sũng nước. Cạnh đấy còn nhiều thương binh mới chết hồi chiều. Coi họ xám xịt, gò người như cố sức phấn đấu trước khi chịu chôn vùi dưới đất.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 4

Mọi người tỉnh giấc, hầm rung động. Tai ù. Từ trên trần mưa xuống vôi và hồ. Súng phòng không phía sau làng nổ ran.

M

- Ra hết ngoài kia!

- Yên lặng! Tắt hết đèn lửa!

Một tiếng nổ dữ dội lại làm lung lay hầm. Có cái gì sập ầm ầm trong tối. Đá và mảnh gỗ văng trên đầu. Ánh sáng tím rịm nhào lộn trước cửa hầm đục lên nóc hầm.

- Có người bị kẹt dưới tường đổ!

- Bậy nào! Đó là góc tường trong chứ có gì đâu.

- Thôi đi, ra không chết chôn cả bây giờ.

Vài bóng người hiện ra khung cửa mở.

- Đồ ngu! Ở trong này ít ra còn tránh được mảnh bom.

Nhưng ai nào có nghe. Cái hầm này bị lung lay vì bom nổ có đến hai mươi lần, có kẻ ớn nó cũng phải! Những kẻ sợ mảnh bom không dám ra

https://thuviensach.vn

cũng có lý. Đây chỉ là vấn đề may rủi. Nguy hiểm bị chôn sống cũng không kém gì nguy hiểm bị mảnh bom.

Họ chờ đợi trong sự hồi hộp. Ruột gan đưa lên tận cổ và hơi thở dừng lại. Họ đợi tiếng nổ kế theo. Đợi rất lâu. Không có gì cả. Tiếng ầm ầm nổ ở xa, họ biết rằng nguy hiểm đã qua rồi.

- Trời đất ơi! Phi cơ khu trục của ta đã chết rồi hay sao?

- Chúng nó đang bay sang bên Anh.

Mucke vội thét:

- Câm miệng!

Immermann nói:

- Chúng nó ở Stalingrad.

Một tiếng động cơ máy bay giữa hai loạt tiếng nổ cao xạ. Steinbrenner vội lên giọng đắc thắng:

- Máy bay nhà đó thấy không!

Mọi người lắng tai. Nhưng bất thần có ba tiếng nổ mỗi lần một lớn hơn. Bom đã rơi ngay phía sau làng. Một tia sáng mờ rọi vào hầm. Đồng thời một bó lửa trắng, đỏ, xanh lóe lên. Đất bị tung lên tiếng tan vỡ lẫn với tia chớp loáng. Khi tối sầm trở lại thì có tiếng sụp đổ ầm ầm và tiếng kêu ở phía ngoài. Graber gạt hồ và gạch vụn trên mình trỗi dậy. Y nghĩ thầm rằng nhà thờ trúng bom, người y trống rỗng như chỉ còn miếng da nhũn nhèo, trong người có cái gì đã moi ra hết. Cửa hầm bỏ ngỏ. Hai mắt bị lóa vì đang tối om bất thần sáng chói, vật thứ nhất y nom thấy là cái khung cửa xam xám. Y cố gắng để thoát ra ngoài. Y không bị thương. Sauer ở gần đấy kêu lên:

https://thuviensach.vn

- Trời! Gần ngay đây chứ không xa, có lẽ cả cái hầm bên cạnh bị sập.

Mọi người lần lượt chui ra. Tiếng nổ tiếp tục ở ngoài xa một chút. Những lúc yên tiếng nổ người ta nghe rõ Mucke ra lệnh. Y bị một hòn đá văng vào trán. Máu chảy xuống mặt.

- Đi ra hết để dọn dẹp! Còn thiếu ai không?

Không trả lời. Câu hỏi thật là ngu độn. Graber và Sauer bắt đầu thu dọn đá và gạch vụn. Họ làm việc chậm chạp vì luôn gặp những tảng bê tông và gióng sắt cong queo. Họ không trông thấy gì dưới trời mờ và ánh lửa cháy lập lòe.

Graber bèn bỏ công việc thu dọn mò mẫm để đi dọc theo bờ tường cái hầm bị phá hủy. Thỉnh thoảng y dán tai vào tường nghe, hai tay sờ soạng trên mặt tường nứt nẻ. Y cố sức chú ý nghe xem có tiếng gọi hay tiếng người kêu, đồng thời cũng tìm một khe hở khả dĩ bước vào trong hầm. Nếu có người bị vùi lấp thì phải mau mau cứu cấp.

Thình lình y rờ phải một bàn tay đang cựa quậy vội kêu lên:

- Có ai trong này không?

Y hấp tấp bới gạch vụn để tìm cái đầu. Không thấy gì. Bàn tay vẫn cựa quậy.

- Anh ở đâu? Nói lên một tiếng cho người ta biết! Nói lên!

- Ở đây - Người bị chôn nói cạnh tai Graber - Tôi bị đè lên người, đừng kéo mạnh.

Bàn tay vẫn cựa. Y bới đám gạch vụn và sờ thấy cái mặt, y sờ đúng cái miệng.

- Lại đây cấp cứu. Có người bị nạn!

https://thuviensach.vn

Một vài người đang đào gần đấy. Y nghe thấy tiếng Steinbrenner. Y bảo người bị nạn:

- Nhoai người lên có người sang đào đống gạch phía bên kia.

Graber đứng nép vào tường để cho mấy người đi qua. Rồi lại hấp tấp đào.

Sauer hỏi:

- Ai thế.

- Tôi cũng không biết.

Graber cúi xuống đống thịt lẫn với gạch vụn:

- Anh là ai vậy?

Một tiếng trả lời khẽ nghe không rõ. Phía bên kia tường có tiếng người khuân những tảnh đá lớn.

Steinbrenner hỏi:

- Nó còn sống không?

Graber sờ bộ mặt bám vôi vữa, không thấy cử động nữa.

- Cũng không biết nữa. Mới vài phút trước đây hãy còn sống.

Tiếng ồn ào xếp dọn lại nổi lên. Graber cúi xuống nói:

- Rán chút nữa thì xong, anh sẽ thoát.

Y tưởng rằng đã nghe một hơi thở của anh ta, nhưng không chắc lắm. Y chỉ nghe rõ Steinbrenner và Sauer thở dốc:

https://thuviensach.vn

- Nó không trả lời nữa rồi.

Sauer đụng xẻng vào một thỏi sắt.

- Không thể đào được nữa! Đụng phải gióng sắt rồi phải có chút ánh sáng với cái mỏ xì.

Mucke vội hét lên:

- Không được thắp đèn. Đứa nào đỏ lửa tao bắn chết lập tức.

Ai cũng biết rằng trong lúc không kích mà đốt lửa là tự vẫn.

- Không thể làm gì được nữa, thôi đành đợi trời sáng vậy.

Graber ngồi xổm gần chân tường. Y ngẩng đầu nhìn trời. Không thấy gì, nhưng cái chết vẫn lảng vảng đâu đây qua tiếng vù vù chuyển động vang trời. Cuộc không kích không lấy gì làm dữ dội. Y đã biết những phút chờ đợi bom rơi hãi hùng hơn.

Y sẽ để tay lên mặt người bị nạn bây giờ đã phủi sạch bụi và vữa. Ngón tay y đặt trên môi, sờ vào răng. Hàm răng sẽ nghiến lại, nghiến mạnh hơn rồi nhả ra.

- Hãy còn sống.

- Báo cho y biết hai người đang đi tìm đồ gỡ.

Graber lại để tay lên môi. Môi không cử động nữa. Y cầm lấy bàn tay thò ra ngoài đống đá gạch, bàn tay ngay đơ không trả lời. Y chỉ biết nắm chặt lấy bàn tay kẻ mắc nạn đợi cho đến lúc hết lịnh báo động.

∘ ∘ ∘

https://thuviensach.vn

Người ta mang dụng cụ đến, gỡ được người bị chôn vùi một người bé nhỏ mắt đeo kính. Cặp kính bắn ra xa vài thước. Nhưng nạn nhân đã chết.

Graber cùng Schneider canh gác. Không khí nặng mùi lưu huỳnh và mùi khói, cả một phần nhà thờ bị sập. Nhà của đại úy Rahe cũng tiêu tan. Y tự hỏi đại úy có còn sống không, nhưng một phút sau còn thấy bóng người manh mảnh của ông ta ở sau nhà thờ. Ông ta trông coi người hốt gạch và khiêng người bị thương đi. Một phần thương binh không chịu nổi đã từ trần. Xác chết và người sống sót được xếp hàng ngoài sân nhà thờ, đặt trên những tấm mền hay tấm "bạt". Người sống sót cũng không rên la nữa, hai mắt mở to sợ hãi nhìn lên trời.

Sương mù nổi lên chẳng bao lâu đã dầy đặc. Người đi lội bì bõm trong đất bùn xám xịt. Schneider đi xa dần, cái đầu như trôi bập bềnh trên một biển bông nõn. Graber định đi một vòng rộng xung quanh làng khởi sự từ phía tay trái. Thỉnh thoảng y biến mất trong sương mù rồi lại xuất hiện trong giây lát y trông thấy vòng lửa sáng tiền tuyến ở xa tắp, chỗ tận cùng của biển sương mù trắng sữa. Lửa cháy lan rộng đều đều.

Không biết đi trong bao lâu bỗng y nghe thấy vài tiếng súng lẻ tẻ. Có lẽ Schneider bực dọc trong người nên bắn chỉ thiên. Tiếng súng lại nổ. Có tiếng gọi. Y đi về phía trước, biến vào trong sương mù, tay cầm súng đứng đợi. Có người gọi tên Graber.

- Mày ở đâu?

- Ở đây.

Y ngửng đầu lên và cẩn thận nhảy một bước sang bên cạnh. Không ai bắn cả. Tiếng nói bây giờ hầu như gần hơn, nhưng vì có sương mù khó lòng mà ước lượng gần xa cho đúng, Steinbrenner hiện ra:

- Quân chó chết! Chúng hạ được Schneider rồi. Một viên đạn xuyên qua đầu!

https://thuviensach.vn

Lại quân du kích, họ lợi dụng sương mù để tiến lại gần bộ râu đỏ của Schneider là cái đích để họ nhắm dễ dàng. Hắn là họ định công kích đồn đang lúc ngủ say, nhưng vì đang có việc thu dọn đá gạch cho nên họ không làm gì được. Tuy nhiên họ đã hạ được Schneider.

- Đồ khốn! Đất sình lầy như thế này, mình lại không thể truy kích được chúng nó!

Hai mắt Steinbrenner nẩy lửa trên khuôn mặt đầm sương:

- Phải đi hai người và đừng đi xa, lệnh của Rahe đó.

- Được

Họ đi khá gần nhau để có thể thấy nhau. Steinbrenner cố nhìn qua sương mù, tiến bước cẩn thận, y là một người lính giỏi.

- Tao muốn thộp kỳ được một thằng. Tao sẽ nhét giẻ vào đầy miệng để khỏi ai nghe tiếng, rồi trói dặt cánh khỉ mà đưa về! Móc cho con mắt lòi ra ngoài cầm mà kéo dài ra như sợi cao su cũng không đứt. Mày có nghĩ đến trò chơi ấy không?

Y làm cử chỉ mở một cái nút chai.

- Có chứ, tao biết. - Graber trả lời.

Y nghĩ thầm: "Nếu Schneider đi về hướng tay trái mà mình đi hướng tay phải thì mình đã được ăn một viên đạn vào đầu rồi". Nhưng y không rùng mình mấy tí, sự tình cờ là món ăn thường bữa của người lính.

Hai người tiếp tục đi tuần cho đến lúc được thay thế. Bây giờ nghe rõ tiếng súng liên thanh giòn tan. Trời đã sáng. Trận đánh bắt đầu.

- Khởi sự rồi đó! Giá mình được ở tiền tuyến! Sau một trận đánh thế nào cũng thăng trật. Tao có thể được thăng hạ sĩ trong vài ngày nữa.

https://thuviensach.vn

- Hạ sĩ quan hay thây nát bấy dưới bánh xe tăng.

- À! Những thằng già như mày chỉ có những ý nghĩ đen tối. Nghĩ như vậy sẽ đi đến đâu? Người ta đã chết cả đâu?

- Hắn rồi nếu chết hết thì hết chiến tranh.

Họ thụt xuống hầm. Steinbrenner mở mền ra chui vào nằm ngủ. Graber nhìn y. Thằng cha này đã giết nhiều người hơn cả một bọn lính già. Không phải giết ở ngoài mặt trận. Hắn giết ở hậu phương hay trong những trại tập trung. Đã nhiều lần hắn tự phụ là tay cứng.

Đến lượt Graber cũng đi nằm, cố ngủ một giấc. Dù muốn dù không y cũng nghe thấy tiếng súng nổ rền trời. Steinbrenner nằm ngáy đã từ lâu.

° ° °

Ngày hôm nay trời u ám và ẩm ướt. Ngoài mặt trận chiến cuộc đang mãnh liệt, về phía nam, các đơn vị bắt đầu rút về. Phi cơ bay từng đợt ào ào. Từng đoàn cam-nhông chở lính gặp những đoàn khác chở thương binh. Đơn vị của Graber đang chờ lệnh ra mặt trận.

Đến 10 giờ Graber được lệnh lên phòng đại úy Rahe. Ông ta đã dọn sang một gian nhà trước mặt còn ở được. Nhà nền đất nện, một cái ghế gãy chân, một cái lò sưởi trên xếp chăn mền, một cái gường và một cái bàn bếp, đồ đạc trong nhà chỉ có thế. Cửa sổ vỡ hết kính thay bằng những miếng bìa cứng, dưới cửa là hố bom đào lên. Trời lạnh. Trên bàn, một cái bếp đun bằng rượu và ấm cà phê.

Rahe nói:

- Giấy phép của anh đã ký rồi.

Ông ta rót cà phê vào một cái tách mẻ

https://thuviensach.vn

- Anh ngạc nhiên à?

- Vâng.

- Tôi cũng vậy! Lệnh khởi hành trong bàn giấy kia, anh đến đấy mà lấy rồi kiếm xe mà đi ngay đi. Lệnh bãi bỏ hết nghỉ phép có thể ra bất cứ lúc nào. Anh đã nghỉ là nghỉ, không lôi thôi.

- Vâng, cảm ơn đại úy.

Rahe có vẻ như muốn nói nữa. Nhưng ông ta lại thôi. Ông đứng dậy đi quanh bàn đến bắt tay Graber.

- Thôi chúc anh may mắn, cố mà đi khỏi cho chóng. Đã đến lượt anh nghỉ từ lâu rồi. Anh đáng được nghỉ lắm.

Ông ta quay lại, đến gần cửa sổ. Cửa thấp quá. Phải cúi xuống mới trông được ra ngoài.

Graber đi ra ngoài để xuống văn phòng. Đi qua cửa sổ y chỉ trông thấy huy chương trước ngực Rahe, đầu lấp trên tường.

Viên thư ký văn phòng trao cho y giấy nghỉ phép ký tên đóng dấu hợp lệ.

- Có quan thầy nào giúp đỡ hay không đây? Anh cũng không có vợ nữa à!

- Không, nhưng đã hai năm nay bây giờ tôi mới được nghỉ phép lần đầu tiên.

- Con ông cháu cha. Nghỉ phép trong lúc tình hình khẩn trương như thế này!

- Không phải tôi chọn lúc này để nghỉ.

https://thuviensach.vn

Trở về hầm của đơn vị, y mới nhận thấy mình không chuẩn bị ba-lô vì không chắc được giấy phép. Chẳng có gì để mang theo. Vài cái đồ ăn thức dùng lặt vặt lượm một lát là xong. Trong đống quần áo còn có một bức ảnh thờ nhặt được trong làng, y định mang về cho mẹ.

Ngẩng mặt lên thì nhìn thấy Hirschland đứng cạnh, tay cầm một mảnh giấy.

- Cái gì thế? - Graber vội hỏi - rồi nghĩ bụng "Lệnh cấm nghỉ phép chắc! Thế là mình bị rồi!"

Hirschland đưa mắt nhìn quanh để biết chắc không có ai trong hầm rồi mới trả lời:

- Mày đi đấy à?

- Ừ đi đây. - Graber yên bụng trả lời.

- Mày có thể đến nhà tao cho bà già tao biết rằng tao vẫn mạnh không? Địa chỉ đây.

- Sao không viết thư?

- Thì tao vẫn viết luôn đây nhưng nhà tao không tin. Mẹ tao không cho rằng tao nói thật, bà tưởng rằng vì có...

Y không nói hết, vội đưa tờ giấy cho Graber:

- Đây mày, địa chỉ đây. Có người trông thấy tao nói lại bà mới chịu nghe. Bà tin rằng tao không được tự do viết thư về nhà. Mày cũng hiểu chứ!

- Ừ, tao hiểu.

Y cầm mảnh giấy cất vào sổ quân bạ. Hirschland lôi một gói thuốc trong túi ra.

https://thuviensach.vn

- Tặng mầy đó để đi đường hút.

- Sao vậy?

- Tao không hút thuốc.

Graber đưa mắt lên. Đúng. Y chưa thấy Hirschland hút thuốc bao giờ.

- Được rồi, cảm ơn.

- Mà đừng có nói chuyện ở đây. - Hirschland chỉ tay ra mặt trận - Mày cứ nói rằng chúng mình vẫn yên ổn.

- Được rồi. Còn nói gì nữa không?

- Không. Thôi cảm ơn bạn.

Hirschland biến mất như cái bóng; Graber tự hỏi: Sao lại phải cảm ơn?

° ° °

Y kiếm được một chỗ trong xe chở thương binh. Xe chở nhiều người quá, sa xuống hố thì trượt bánh. Anh tài xế bị va vào xe gẫy cánh tay. Graber ngồi lái thay...

Chiếc cam-nhông đi theo con đường đánh dấu bằng cột trồng và ổ rơm. Xe đi qua làng. Y trông thấy đơn vị mình đứng xếp hàng ngoài sân nhà thờ.

- Họ ra mặt trận. Ngoài ấy thật là rối xòe. Không biết tụi Nga nó lấy trọng pháo này ở đâu! Lại cả xe tăng nữa.

- Từ bên Mỹ hay từ Tây Bá Lợi Á. Hình như bên ấy có nhiều xưởng máy lắm.

- Nước Nga lớn quá. Tôi nói cho anh biết, lớn lắm, mình vào đây lạc lõng.

https://thuviensach.vn

Graber gật đầu, y tìm một mảnh chăn để che lên chân cho đỡ lạnh. Y có cảm tưởng như mình đào ngũ. Cả đơn vị chỉnh tề hàng ngũ để ra trận còn mình thì về nhà. "Kể ra thì mình nghỉ cũng xứng đáng. Rahe cũng cho là xứng đáng, vả chăng, nghỉ, mình cũng chẳng ham. Thực ra mình chỉ sợ có người chạy theo kéo về đơn vị".

Đi được vài cây số thì họ qua mặt một chiếc cam-nhông chở thương binh đang ngập bánh trong vũng bùn. Họ ngừng lại xem xét cáng. Hai người đã chết giữa đường. Họ bỏ ra để đón ba thương binh ở xe kia. Graber đỡ họ lên xe. Hai người bị cưa chân, người thứ ba bị thương ở mặt có thể ngồi được. Những người phải ở lại chửi bới om sòm. Họ phải nằm cáng, mà xe thì không còn chỗ để chở cáng. Cũng như những thương binh khác, họ sợ đến phút cuối cùng lại bị ở lại mặt trận.

Anh tài xế chui xuồng gầm xe rồi rên rỉ:

- Trục xe cong rồi. Chết cha!

Người tài xế kia lại hỏi:

- Cong à? Cong vì đụng tuyết à?

- Chứ sao! Trước đây có một người bị cóng tay, hắn đút ngón tay vào lỗ mũi cho ấm, ngón tay bị gãy. Mày có biết chuyện ấy không, đồ mỏ trắng?

- Dầu sao thì mày cũng còn may vì hết rét rồi. Nếu không thì người sẽ đông rót cục.

Họ lại đi. Anh tài xế lôi một túi thuốc và ngoạm một miếng.

- "Cách đây độ hai tháng, tao bị máy trục trặc. Phải chạy chậm. Mọi thương binh đều bị đông cóng lại trên xe. Đành chịu chớ không biết làm sao. Lúc đến nơi chỉ có sáu người sống sót, nhưng tay chân và mũi cũng bị đông cóng. Mùa đông này mà bị thương ở đất Nga thì không vui đâu.

https://thuviensach.vn

Những anh còn đi được thì phải đi mười cây số trong tuyết lạnh ban đêm. Mỗi lần xe qua, một tốp đứng đợi. Là có người muốn nhào lên xe. Họ bám vào cửa, vào bậc lên xuống như ong vò vẽ. Phải đập mạnh mới đẩy được họ xuống".

Graber lơ đãng gật đầu, mắt vẫn nhìn phong cảnh bên ngoài. Làng đã khuất xa. Trời u ám và đồng bằng bát ngát lùi mãi về phía sau. Một chấm sáng chứng tỏ rằng đó là mặt trời khuất sau đám mây. Tuyết hơi lấp lánh sáng. Bất thần Graber hiểu qua một tia sáng mặc khải làm y choáng váng; y vừa thoát địa ngục và tử vong. Một thước tuyết để lại phía sau lại đưa y về thêm gần phương Tây, tỉnh nhà, gần đời sống.

Người tài xế đụng khẽ vào y khi sang số. Y giật bắn người lên. Y lục túi lấy ra một gói thuốc. Gói thuốc của Hirschland.

- Hút thuốc anh!

Người tài xế không quay đầu lại, trả lời:

- Cảm ơn. Tôi không hút. Tôi nhai thuốc.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 5

Tàu dừng lại trước ga chói chang ánh sáng. Nhà ga được ngụy trang để tránh công kích. Mấy căn nhà xung quanh chỉ còn trơ đống đá cháy đen; người ta đã cất tạm những căn nhà gỗ, tường và nóc quét sơn xanh và nâu. Vài tù binh Nga đang gỡ mấy toa hàng hóa dừng trên đường ray. Chỗ này là một đường xe lửa nhỏ tiếp vào một đường lớn.

T

Thương binh được đưa vào một trong những căn nhà gỗ ấy. Những người còn đi được đến ngồi trên ghế gỗ mộc mạc. Một vài người về phép đi theo họ. Họ tụ tập lại với nhau, tránh mắt soi mói sợ lỡ ra bị giữ lại đưa ra mặt trận.

Trời xám xịt tỏa xuống một thứ ánh sáng mệt mỏi héo hắt, đất phủ tuyết lầy lội dơ dáy. Xa xa tiếng máy bay ầm ì. Tiếng kêu không phải ở phía trên trời, hẳn là phải có một sân bay gần đây. Rồi một đoàn phi cơ bay qua nhà ga, vọt lên cao trông giống một đàn chim sơn ca. Graber thấy mình buồn ngủ mềm người, "Chim sơn ca. Điềm hòa bình".

Hai người cảnh sát sấn sổ bước vào.

- Cho coi giấy tờ!

https://thuviensach.vn

Họ có cái vẻ sung sức, tự chủ của những người không biết tới nguy hiểm. Đồng phục của họ tươm tất, súng ống sáng lộn. Ít ra họ nặng hơn những anh nghỉ phép nặng cân nhất đến mười kí-lô.

Mấy người quân nhân lặng lẽ xuất trình giấy phép. Họ xem xét cẩn thận trước khi trả lại. Họ cũng đòi coi sổ quân bạ.

Người già nhất nói:

- Các anh đến lãnh thực phẩm tại trại ba. Mà rửa ráy cho sạch sẽ một chút. Gớm ăn với mặc! Mang y phục ấy về nhà để nhát ai?

Mấy người tiến đến trại ba. Một anh lính râu ria rậm rạp lẩm bẩm:

- Đồ bẩn thỉu! Chỉ nói hoẹt! Nó cho mình là đồ trộm cướp chắc!

- Ở Stalingrad đấy à?

- Nếu tôi ở đấy thì tôi đã chẳng còn ở đây. Đã vào cái hỏa ngục ấy thì đừng có hòng ra thoát.

Một anh hạ sĩ quan tóc đã hoa râm bảo hắn ta:

- Này chú nhỏ, ở ngoài mặt trận chú muốn nói gì thì nói, nhưng ở đây có mồm thì cắp có nắp thì đậy kẻo mà uổng mạng.

Họ đứng nối đuôi nhau tay cầm ga-men. Phải đợi đến hơn một giờ. Ai nấy rét cầm cập, nhưng không ai than thở, họ quen rồi. Sau cùng mỗi người được lãnh một bát canh trong đó có một miếng thịt, một ít rau và vài mảnh khoai tây.

Người nói rằng chưa từng đến Stalingrad cẩn thận nhìn quanh mình rồi mới nói:

- Hắn là cảnh sát mật vụ họ không ăn như mình đâu.

https://thuviensach.vn

Một người hạ sĩ quan nhún vai nói:

- Không biết họ nhúng mũi vào đây để làm gì?

Graber ăn canh ngon lành, y nghĩ thầm: "Ít ra canh cũng nóng!". Thôi về nhà ăn bù lại vậy. Mẹ y nấu nướng rất khéo. Y sẽ bảo mẹ làm cho ăn xúc-xích khoai và hành sốt thật ngon. Mẹ cũng có thể kiếm cách làm cho con món bánh dâu thả kem.

° ° °

Còn phải đợi đến chiều tối. Lúc nào cũng có thương binh đổ đến. Mỗi đoàn xe đến là những người nghỉ phép thêm lo ngại. Mỗi lúc họ thêm sợ rằng với sự khó khăn chuyên chở này, họ có thể bị đẩy trở lại mặt trận. Nhưng rồi đến nửa đêm cũng có chuyến xe. Hàng ngàn ngôi sao lấp lánh trong đêm; mọi người đều nguyền rủa ông trời, sao trời lại tạo ra điều kiện lý tưởng cho cuộc oanh tạc? Đã từ lâu thiên nhiên không còn ý nghĩa gì khác đối với họ ngoài ý nghĩa liên hệ tới chiến tranh, ý nghĩa đe dọa hay che chở họ.

Thương binh được đưa lên tàu. Ba người được trả ngay về trại vì họ chết rồi. Cáng để đầy sân ga và chung quanh nhà ga. Cáng nào không có mền đắp là biết ngay nạn nhân đã chết. Tối âm tối thầm vì cấm ngặt không được có chút ánh lửa.

Rồi đến lượt những thương binh còn đi được. Họ bị kiểm soát gắt gao. Graber tự nghĩ: "Nhiều người quá, có lẽ không có chỗ cho người nghỉ phép". Y ngẩng mặt nhìn trời, tim đập dồn dập. Trên đầu, tiếng máy bay ầm ầm nhưng mắt nhìn không thấy. Y biết rằng đó là máy bay Đức nhưng y vẫn sợ. Y còn sợ hơn ở ngoài mặt trận.

Rồi sau họ gọi đến những người nghỉ phép.

https://thuviensach.vn

Vài người chạy lại nhưng bị cảnh sát ngăn cản. Phải xuất trình giấy kiểm soát đã cấp cho họ từ trước. Xong việc mới được lên tầu; đã có một vài người bị thương nhẹ ở đấy trước rồi. Tranh giành nhau, văng tục. Cảnh sát bắt họ xuống xếp hàng. Người ta dẫn tới một toa khác đã có vài người bị thương nhẹ nhưng còn chỗ cho người mới đến. Graber kiếm chỗ ngồi giữa toa. Y biết rằng trong trường hợp bị oanh tạc thì ở gần cửa và các góc toa tầu nguy hiểm hơn cả.

Tầu không chạy. Trong toa tối om. Mọi người chờ đợi. Ở ngoài đã yên tiếng ồn ào. Một người lính đi qua, có hai cảnh binh kèm hai bên rồi đến một nhóm tù binh Nga vác những thùng đạn dược, sau đến vài người mật vụ cười nói bô bô. Tầu vẫn không chạy. Thương binh bắt đầu nguyền rủa. Họ đã thành những người chẳng cần gì cả, chẳng sợ gì nữa.

Graber ngồi thu hình trên ghế, cố sức ngủ một chút cho đến lúc tầu chạy. Nhưng dẫu sao y cũng để ý nghe động tĩnh. Trong tối y nhìn mắt chúng bạn phản chiếu lờ mờ ánh tuyết và ánh sao. Trời tối quá không ai nhìn rõ mặt ai. Trong toa tầu chỉ có bóng tối và những con mắt lo ngại. Băng bó vết thương của thương binh điểm những đốm trắng trong chỗ tối đen.

Tầu chuyển bánh rồi lại dừng. Một vài tiếng gọi vang lên. Lát sau, cửa mở, hai cái cáng được khiêng xuống sân ga. Graber nghĩ thầm: lại thêm hai người nữa chết, có thêm hai chỗ cho người sống. Miễn là đến lúc cuối cùng đừng có thêm một đoàn xe thương binh khác khiến cho người nghỉ phép phải nhường chỗ.

Tầu lại chuyển bánh. Ngoài cửa sổ, sân ga lùi dần về phía sau. Cảnh binh, tù binh, lính mật vụ, từng đống thùng và két, rồi bất thần xuất hiện cánh đồng tuyết phủ mênh mông. Mọi người quay ra phía cửa. Không lẽ tầu lại dừng lần nữa. Không, toa tầu bị lôi miết đi nhanh hơn, những tiếng động lần lần thu gọn lại thành từng chuỗi nhịp nhàng. Xe tăng, trọng pháo, lướt qua ngoài cửa, từng đơn vị binh sĩ ngước mắt nhìn xe hỏa đi qua. Bất thần

https://thuviensach.vn

Graber thấy mệt lả: "Về nhà, về nhà. Ta về nhà. Trời ơi sự vui sướng làm mình phát sợ..."

o o o

Đến lúc mặt trời mọc thì tuyết giáng. Đến một ga, tầu dừng lại để uống chút cà-phê. Tỉnh nhỏ này bị tàn phá gần hết, người ta trông thấy từng đống gạch vụn phía sau ga. Người ta bỏ lại một vài xác người mới chết trên tầu. Graber lãnh chén đồ uống rồi hấp tấp trở lại chỗ ngồi không kịp đi lãnh bánh mì.

Cảnh binh lên từng toa lục soát những người bị thương nhẹ để cho nằm nhà thương tỉnh này. Tin ấy truyền đi khắp chuyến xe. Người ta tranh nhau trốn vào cầu tiêu. Có người kêu:

- Họ tới nơi kìa!

Sau một hồi xô đẩy nhau, cửa cầu tiêu đóng lại, hai anh may mắn chiếm được chỗ. Một thương binh len vào giữa đám đông ấy bây giờ đứng nhìn cánh tay cột dây treo lên cổ: trên miếng băng bó dơ bẩn đã hiện ra một vết máu tươi mỗi lúc một lan rộng. Một anh khác nghĩ ra mưu kế, anh ta mở cửa lén ra ngoài rồi đóng cửa lại, đứng nép vào thành toa tầu ở bên goài. Ai thò đầu ra ngoài một chút có thể nom thấy mặt anh ta tái nhợt giữa đám tuyết bay mù mịt.

Có người nói:

- Đừng nhìn ra thế, họ sinh nghi thì hắn bị bắt mất!

Người thương binh bị vết thương chảy máu nói:

- Tôi thì tôi muốn về nhà, đã hai lần họ tông tôi vào một nhà thương tồi tệ ở nhà quê. Vừa mới khỏi đã bị đưa ra mặt trận không được phép nghỉ dưỡng sức. Dù sao tôi cũng đáng được về nhà ít bữa chớ!

https://thuviensach.vn

Anh ta nhìn những người nghỉ phép với con mắt hằn học. Không ai trả lời. Còn phải đợi lâu người kiểm soát mới đến nơi. Hai người xét các toa tàu. Hai người nữa đứng dưới sân ga coi những thương binh phải ở lại. Một trong hai người ấy là một y tá trẻ tuổi. Anh ta đưa mắt nhìn qua chứng chỉ của thương binh rồi ra lệnh:

- Đi xuống

Nói xong anh ta thản nhiên soát đến người khác.

Một thương binh bé nhỏ, tóc đã hoa râm vẫn ngồi yên trên ghế. Viên cảnh binh đi theo người y tá nói xẵng:

- Đi xuống! Ông nội! Không nghe thấy à!

Anh thương binh vẫn không nhúc nhích. Anh ta bị thương ở vai. Viên cảnh binh nhắc lại:

- Đi xuống!

Anh ta không hề nao núng. Anh ta mín môi lại nhìn, thẳng ra trước mặt làm như không nghe tiếng. Viên cảnh binh đứng phưỡn người ra giữa toa tầu, dang hai cẳng, nắm hai tay đặt lên háng.

- Có lẽ phải gửi trát viết vào giấy tín chỉ đến thôi thúc chắc! Đứng dậy!

Anh ta vẫn giả điếc. Viên cảnh binh gầm lên:

- Đi ra, anh không biết rằng người trên ra lệnh cho anh à?

Người y tá vội can thiệp:

- Thôi anh! Để rồi y xuống.

Người y tá có cái mặt hồng hào, mắt không có lông mi.

https://thuviensach.vn

Y bảo người thương binh:

- Vết thương của anh chảy máu, anh phải xuống để người ta thay băng cho chứ.

Người thương binh khẽ mở miệng:

- Tôi...

Nhưng một người cảnh sát nữa đã tiến tới. Họ ôm lấy anh thương binh nhấc bổng lên như một gói đồ. Anh thương binh kêu to lên nhưng nét mặt vẫn không thay đổi. Họ vác anh ta đi không đến nỗi phũ phàng lắm, họ làm một công việc vô nhân tính, hầu như không can dự gì đến họ và người thương binh. Chẳng bao lâu bóng người thương binh bé nhỏ lẫn vào đám đông thương binh khác đứng ngoài sân ga.

Người y tá hỏi một người khác:

- Thế nào? Anh muốn gì?

- Băng bó rồi tôi có thể ra đi được không xếp!

Để rồi xem, trong khi chờ đợi phải xuống đây đã.

Người thương binh đứng dậy, mặt buồn bã. Y đã gọi người y tá bằng xếp nhưng cũng chẳng được may mắn hơn. Người cảnh binh đập mạnh cửa cầu tiêu và nói với giọng khinh bỉ:

- Lần nào cũng giở trò này. Sao mà người nào cũng nghĩ ra kế trốn vào cầu tiêu thế? Mở cửa!

Cửa mở, một anh lính thò ra.

- A! Bây giờ chơi trò ú tim hả?

https://thuviensach.vn

- Tôi bị tào tháo đuổi. Có phải cầu tiêu để đi tiêu không?

- Sao mà anh chọn đúng lúc này để đi tiêu thế! Anh tưởng như thế là đắc sách rồi hả.

Người lính xoay mũ lại để lộ một cái huy chương hạng nhất. Viên cảnh binh không có huy chương. Người lính có điệu bộ láo xược lặng lẽ trả lời viên cảnh binh:

- Phải, thiết tưởng sẽ đắc sách lắm!

Người cảnh binh đỏ mặt. Người y tá vội nói:

- Thôi đi xuống!

Anh ta cũng chẳng buồn nhìn người thương binh.

- Anh chưa xem vết thương của tôi thế nào!

- Nhìn băng bó cũng biết rồi. Thôi anh cảm phiền đi xuống giùm.

Người thương binh ráng mỉm cười:

- Vâng được, thì xuống!

Người cảnh binh nóng ruột hỏi:

- Đã xong chưa?

- Xong rồi.

Người cảnh binh liếc mắt một lần cuối cùng nhìn mấy người nghỉ phép cầm giấy tờ trên tay rồi theo viên y tá đi xuống.

Cửa cầu tiêu mở ra không một tiếng động. Một viên trung sĩ nấp trong ấy suốt thời gian khám xét len lén bước ra ngoài. Mặt y vã mồ hôi. Y ngã

https://thuviensach.vn

xuống ghế. Một lát sau y mới nói được:

- Họ đi rồi chứ?

- Chắc là đi rồi.

Y ngồi yên lặng, nom rõ ra người y đã kiệt lực. Một lát sau y mới lẩm bẩm:

- Tôi cầu nguyện cho hắn.

- Ai? Anh muốn nói thằng cảnh binh khốn nạn đây à?

- Không phải. Tôi cầu nguyện cho thằng bạn cùng nấp trong cầu tiêu. Y bảo tôi ở lại để y ra, y đã có cách đối phó. Bây giờ y đâu rồi?

- Ngoài kia, họ lôi đi rồi. Y làm cho thằng cha cảnh binh tức hộc máu đến nỗi quên không nhìn vào trong cầu tiêu.

- Tôi sẽ cầu nguyện cho y. Tôi cần phải về nhà. Vì vào nằm nhà thương ở thôn quê này thì không được nghỉ phép. Tôi phải trở về Đức. Vợ tôi bị ung thư. Năm nay mới có 30 tuổi. Nó nằm liệt giường đã bốn tháng nay rồi.

Y đưa hai con mắt thú bị người ta săn đuổi nhìn mọi người. Chẳng ai buồn trả lời y.

° ° °

Một giờ sau tàu mới chạy. Người trốn ra ngoài đường rây không thấy trở vào. Graber nghĩ thầm "Có lẽ hắn bị bắt rồi". Đến trưa một hạ sĩ quan thò mặt vào:

- Có ai muốn cắt tóc không?

- Hả?

https://thuviensach.vn

- Tôi là thợ cắt tóc. Có xà-bông tốt, xà-bông Pháp đây.

- Tầu chạy thế này mà cắt tóc được à?

- Được chứ. Tôi vừa cắt ở bên toa sĩ quan.

- Bao nhiêu tiền?

- Nửa bảng thôi, giá rẻ mà, công phu lắm, trước hết còn phải lấy kéo cắt râu.

- Được rồi.

Một anh lính nghỉ phép rút bóp ra:

- Nhưng nếu anh làm đứt da mặt thì tôi đòi tiền lại.

Người sĩ quan đặt một chén nước đầy lên chiếc bàn và lấy trong bao ra một cái lược và một cái kéo. Y mang theo một cái bao giấy để đựng tóc. Sau cùng y lấy xà-bông bôi lên mặt. Bột xà-bông trắng toát tưởng như y lấy tuyết để cạo mặt. Y rất khéo tay. Có ba người cắt tóc. Mấy thương binh không muốn cắt. Người thứ ba là Graber. Y nhìn mấy người cắt tóc xong mà ngạc nhiên. Cái mặt ửng đỏ và sạm sỡ lên, phía dưới lộ ra cái cằm trắng và nhẵn. Y có cảm tưởng ấm lòng khi lưỡi dao cạo đưa lên da mặt. Đây là sự tiếp xúc đầu tiên với đời sống dân sự. Nhất là người thợ cạo mặt cho y lại là người ở cấp bậc trên.

Đến quá trưa xe hỏa lại dừng lần nữa. Xe thực phẩm chờ sẵn ở ga. Mọi người bảo nhau mang ga-men ra, chỉ có một người ở lại trong toa. Miệng y mấp máy nói không ra tiếng. Bàn tay mặt còn cử động được để lên bàn tay kia quấn khăn kín mít. Họ được ăn những miếng cải sốt nóng.

° ° °

https://thuviensach.vn

Lúc qua biên giới thì trời tối. Mọi người phải xuống hết. Lính nghỉ phép được đưa vào trại tẩy uế. Họ cởi hết quần áo cho người giữ việc tẩy uế và để trần truồng như thế ngồi đợi. Căn phòng ấm áp, nước nóng, xà-bông có mùi lưu huỳnh. Từ nhiều tháng nay, đây là lần thứ nhất Graber ở trong một căn phòng sưởi ấm thật sự. Phía trong cùng có hai cái lò sưởi, nhưng chỉ có những phía người quay vào lửa để được ấm mà thôi. Ở đây người ta khoan khoái mà thấy mình ở trong bầu không khí ấm áp, thấy người được giãn xương giãn cốt.

Họ bắt chấy để vào móng tay bóp kêu tanh tách. Graber không có chấy, rận ở người không ăn lên da đầu, người lính biết rõ luật thiên nhiên ấy. Chấy và rận biết tôn trọng lãnh thổ của nhau, chúng không có chiến tranh bao giờ.

Khí ấm áp làm cho y buồn ngủ. Y nhìn thân thể chúng bạn: da thì trắng, chân thì nứt nẻ, sẹo thì đỏ hon hỏn. Đồng phục của họ đem treo vào phòng tẩy uế. Bây giờ họ chỉ còn là những người trần truồng, ngồi bình thản bắt chấy rận, chỉ có thế cũng đủ làm cho câu chuyện đổi chiều hướng. Không còn là chuyện chiến tranh nữa, họ nói đến ăn uống và đàn bà.

- Nhà tôi đã sinh đứa con. - Tiếng nói của một anh lính ngồi cạnh Graber, anh ta đang lấy gương soi để bắt chấy trên lông mày.

- Tôi vắng nhà đã hai năm và đứa bé được bốn tháng. Vợ tôi nó nói con được mười bốn tháng và tôi là cha đứa bé. Nhưng mẹ tôi bảo rằng nó là con một thằng lính Nga. Vả chăng vợ tôi nó mới nói đến đứa bé độ mười tháng nay. Trước kia nó có nói gì đến con với cái. Các anh nghĩ thế nào?

Một anh hói trán trả lời tự nhiên:

- Chuyện đó xảy ra nhiều. Thiếu gì con những tù binh ngoại quốc ở trong nước.

- Ừ! Thế thì như anh, anh xử trí thế nào?

https://thuviensach.vn

- Tôi thì tôi đuổi người mẹ ra khỏi cửa. Giống heo giống chó chớ không phải người.

- Heo chó gì? Tại sao lại heo chó?

Anh hói trán lắc đầu:

- Thời buổi chiến tranh cái gì cũng khác. Mình phải hiểu như thế mới được. Trai hay gái?

- Trai, nó nói giống tôi lắm.

- Nếu con trai thì anh cứ nuôi, ở quê nhà con trai được việc lắm.

- Nhưng nó lai Nga.

- Rồi sao nữa? Người Nga cũng là giống Aryens. Tổ quốc đang cần lính.

- Đâu có giản dị như thế. Anh nói vậy được vì anh có phải là người trong cảnh ngộ đâu.

- Vậy anh muốn trai nước Đức thuần chủng có chứng chỉ đàng hoàng làm cho vợ anh có con à?

- Đâu có được!

- Thế thì việc gì phải ca thán!

Anh lính ngồi cạnh Graber nói khẽ:

- Ít ra vợ nó cũng phải đợi mình về chứ!

Anh trán hói nhún vai:

- Có người đợi được, có người không đợi được. Khi người ta vắng nhà hàng mấy năm trời thì cũng đừng nên đòi hỏi quá.

https://thuviensach.vn

- Anh có vợ không?

- Không, thế cũng may!

Một người mảnh khảnh, mặt chuột, miệng dúm, bỗng xen vào một câu làm ai nấy dồn mắt về phía y:

- Người Nga không phải là giống Aryens.

Anh trán hói vội nói:

- Anh lầm. Họ là người Aryens. Chứng cớ là đã có hồi chúng ta đồng minh với họ.

- Họ là giống người hèn kém, giống Bolchevik chứ không phải giống Aryens.

- Anh lầm. Người Ba Lan, người Tiệp Khắc, người Pháp là giống người hạ đẳng. Nhưng người Nga là giống Aryens, chúng ta đến giải phóng họ khỏi ách cộng sản. Hắn là không phải Aryens thượng đẳng như chúng ta, họ chỉ là Aryens bậc dưới. Mình đánh họ nhưng không tiêu diệt họ.

Anh mặt chuột bỗng trở nên gây gổ:

- Gọi là giống người hạ đẳng. Đúng chủ thuyết là như vậy.

- Phải rồi, nhưng đã thay đổi từ lâu rồi. Cũng như người Nhật ấy. Từ khi chúng ta đồng minh với họ thì họ là Aryens. Người Aryens da vàng chứ còn gì nữa.

- Như vậy thì phải xử trí thế nào với đứa con ấy?

- Giết chết nó đi. Làm cho nó chết mau và không đau đớn. Không có cách nào khác.

https://thuviensach.vn

- Thế còn người mẹ?

- Nhà nước phải lo. Phải đem cạo đầu. Nung sắt đỏ làm dấu rồi tống vào trại tập trung hay đem treo cổ cho giản dị.

- Nhà chức trách không làm gì cả.

- Hắn là người ta chưa biết.

- Người ta biết chứ. Mẹ tôi đã nói cho họ biết rồi.

- Như vậy thì nhà chức trách đã ăn hối lộ mà làm lơ. Phải đưa họ đi trại tập trung hay đem xử giảo.

Anh hói trán nói:

- Chẳng thà người Pháp. Theo nghiên cứu mới nhất thì người Pháp cũng có chút máu Aryens.

- Dân Pháp là giống người thoái hóa.

Graber hình như nhận thấy người nói câu ấy có vẻ mỉm cười. Một người khác sốt ruột đi lại trong phòng, hai cẳng anh ta rõ ra vòng kiềng. Anh ta dừng lại phồng bộ ngực gà trống.

- Chúng ta là giống người thượng đẳng, còn các dân tộc khác là giống người nô lệ. Nhưng không biết người thường thôi thì họ thế nào?

Anh hói trán ra vẻ suy nghĩ rồi nói:

- Người Thụy Sĩ hay người Thụy Điển.

- Giống người dã man ấy.

- Giống da trắng làm gì còn người dã man.

https://thuviensach.vn

- Anh tưởng thế chứ!

Graber thấy buồn ngủ. Y nghe lơ mơ thấy họ nói đến chuyện đàn bà. Những thuyết nhân chủng của nước Đức không phù hợp với quan niệm của y về tình yêu. Y không muốn cho vấn đề tình yêu dính dáng gì đến sự đào thải giả tạo, dòng giống, huyết thống, thụ thai. Vả chăng đời lính chỉ cho y ôm ấp những cô gái điếm ở những nơi xuất trận. Mấy cô gái này cũng không đến nỗi thực tế hơn mấy bà có chân trong hội Phụ nữ Đức quốc: ít ra họ còn được dung thứ vì họ phải làm một nghề không được tự do lựa chọn.

° ° °

Họ lấy lại áo quần để mặc. Bây giờ họ lại trở thành lính, hạ sĩ, trung sĩ, thượng sĩ... Người có đứa con dòng giống Nga trở thành một hạ sĩ. Anh lùn cũng vậy. Anh mặt chuột là binh nhì. Anh ta bèn hạ giọng khi thấy những người khác là hạ sĩ quan. Graber nhìn chiếc áo mình. Chiếc áo còn nóng hổi, xông lên mùi lưu hoàng. Dưới ve áo cả một làng rận đã chết ngạt. Y lấy móng tay cạo cẩn thận.

Người ta đưa họ vào một căn nhà gỗ nhỏ nghe một sĩ quan chánh trị giảng thuyết. Ông này đứng trên một cái bục, phía trên là hình Quốc trưởng, cắt nghĩa cho mọi người biết rằng khi trở lại quê hương xứ sở họ có trách nhiệm nặng nề. Họ không được nói gì về những điều tai nghe mắt thấy ngoài mặt trận. Vị trí của quân đội, sự điều động binh sĩ, những nơi chiếm đóng phải giữ bí mật hoàn toàn. Tai mắt kẻ thù ở bất cứ chỗ nào. Phải giữ yên lặng hoàn toàn. Người nào nói ra sẽ bị trừng phạt nặng. Kháng biện không phải lúc cũng là tội phản quốc. Quốc trưởng đích thân chỉ huy các trận chiến, ông hiểu rõ công việc ông làm. Vả chăng tình hình rất khả quan: quân Nga đã hấp hối, kiệt quệ vì tổn thất nặng nề: ta đang sửa soạn một cuộc phản công tất thắng; binh lính được tiếp tế đầy đủ, tinh thần quân đội rất cao. Như vậy, bất cứ sự tiết lộ nào về tình hình mặt trận cũng là tội phản quốc, chỉ trích cũng vậy. Mật vụ vẫn hoạt động, ở đâu cũng có mật vụ, không ai tránh khỏi lưới mật vụ.

https://thuviensach.vn

Viên sĩ quan ngừng lại một chút, rồi tiếp tục nói một cách thản nhiên. Tuy hai vai gánh nặng quốc gia nhưng Quốc trưởng vẫn đích thân săn sóc anh em binh sĩ. Ông đã quyết định tặng anh em mỗi người một món quà để mang về biếu nhà, như thế để chứng minh rằng ở mặt trận binh sĩ được tiếp tế đầy đủ, họ dư giả để mang về cho dân chúng. Dọc đường ai mà mở gói quà ra sẽ bị trừng phạt nặng. Khi đến ga sẽ có cơ quan kiểm soát lại. Hitler muôn mặt!

Mọi người đều đứng nghiêm. Graber chờ đợi ca bài quốc ca; Đệ tam Đế quốc của nước Đức không hà tiện những bản ca ái quốc. Nhưng không hề có quốc ca, trái lại mới có một mệnh lệnh bất ngờ:

- Những người về nghỉ phép ở Rhénanie bước ra khỏi hàng!

Một vài người bước ra.

Viên sĩ quan nói tiếp:

- Đã bãi bỏ những chuyến xe nghỉ phép đi Rhénanie.

Ông ta hỏi người gần đấy:

- Anh về đâu?

- Cologne.

- Tôi đã nói rằng không được phép về nghỉ ở Rhénanie. Anh lựa nơi khác mà nghỉ.

Anh lính thất vọng vội kêu:

- Quê tôi ở Cologne.

- Tôi nhắc cho anh hay, không được về Cologne, anh có hiểu tiếng Đức không? Anh muốn đến tỉnh nào khác?

https://thuviensach.vn

- Tôi không muốn đi đâu cả. Vợ con tôi ở cả Cologne. Tôi làm thợ ống khóa ở đây. Giấy phép của tôi cho về Cologne.

- Tôi thấy rồi. Nhưng không được về Cologne! Phải nói bao nhiêu lần nữa anh mới hiểu được là bây giờ tạm thời cấm về Cologne.

- Cấm à? Tại sao lại cấm?

- Anh mất trí rồi à? Ở đây ai là người có quyền hỏi vặn? Anh hay xếp của anh?

Một vị đại úy đến gần viên sĩ quan nói nhỏ mấy tiếng. Viên sĩ quan gật đầu.

- Những người về Hambourg và Alsace nghỉ phép, bước ra khỏi hàng.

Không ai nhúc nhích.

- Những người về Rhénanie đứng lại đây.

Những người khác bước sang bên trái. Tiến, tiến! Lãnh tặng phẩm!.

° ° °

Tất cả đều tụ lại ở sân ga. Những người về nghỉ phép ở Rhénanie cũng trở lại đây sau vài phút.

Anh lùn vội hỏi:

- Có chuyện gì thế?

- Mày nghe rõ cả rồi đấy.

- Mày không được về Cologne, bây giờ mày muốn đi đâu?

https://thuviensach.vn

- Đi Rothenbourg. Tao có người chị ở đó. Nhưng tao không biết đến Rothebourg để làm gì. Vợ tao ở Cologne. Không biết Cologne làm sao mà cấm không cho ai đến.

Một người trông thấy hai anh mật vụ SS nện gót giày cồm cộp vội kêu lên:

- Coi chừng.

- Tao đếch cần tụi nó! Tao đến Rothenbourg làm khỉ khô gì? Nhà tao ở Cologne cơ mà.

- Có lẽ gia đình mày đã dọn đến Bothebuorg.

- Hẳn là không. Không có chỗ. Vả chăng chị tao và vợ tao hai người không chịu đựng được nhau. Không biết ở Cologne có chuyện gì thế?

Anh thợ khóa nhìn chúng bạn với đôi mắt thất vọng. Mắt anh ta rưng rưng lệ, hai môi dày run run.

- Tại sao ai nấy đều được về thăm nhà mà tôi không được về. Mấy năm trời xa cách. Không biết vợ con ra sao. Thằng con lớn năm nay mười một tuổi rồi!

- Này anh! Anh không làm gì được đâu. Tốt hơn hết là gửi điện tín bảo chị ấy đến gặp anh ở Rothenbourg, không thì khó lòng lắm.

- Thế thì ai chịu tiền tầu? Mà đến đấy thì ăn ở vào đâu?

Anh mặt chuột nói:

- Nếu anh không được phép đến Cologne thì vợ anh cũng không được phép ra khỏi Cologne. Hẳn là phải có lệnh cấm.

https://thuviensach.vn

Anh thợ khóa mở miệng ra nhưng không nói gì. Sau một phút lặng yên y chỉ nói:

- Có lẽ.

Y quay lại nhìn lần lượt mọi người.

- Không lẽ chỗ nào cũng bị tàn phá cả.

Anh lùn nói:

- Anh nên nghĩ rằng không bị xua trở lại mặt trận cũng là may rồi. Không có gì là lạ hết.

Graber ngồi yên nghe không nói gì cả. Người y run rẩy. Cái lạnh run không phải từ ngoài thấm vào. Sự đe dọa vô hình lẩn quất từ lâu bây giờ lại đè nặng xuống người y. Y cảm thấy nó lại gần, lùi xa rồi trở lại một cách nham hiểm. Nó nhìn y với cả ngàn khuôn mặt mà không có khuôn mặt nào là đích thực. Y đưa mắt nhìn đường rầy chạy biến vào chân trời. Phía chân trời kia là căn nhà ấm cúng, là gia đình sum họp, là yên ổn, là tất cả cái gì còn là vững chắc. Nhưng nhìn về phía tây thì hình như sự đe dọa lại đến với hàng đường rầy thẳng tắp biến vào chân trời. Có lẽ sự đe dọa ẩn náu ở chân trời kia, kinh khủng còn hơn ở tiền tuyến.

Anh thợ khóa than thở:

- Nghỉ phép! Bây giờ còn làm gì được với cái giấy nghỉ phép này!

Mấy người khác nhìn y không nói gì. Có thể nói rằng y mới mắc một bịnh bí hiểm. Hẳn là y không đắc tội, nhưng y đã bị ma trêu quỷ ám, mọi người theo bản năng tìm cách xa lánh. Mọi người mừng rằng không bị tai ách oan trái, nhưng họ cũng cảm thấy bị đe dọa. Tai họa rất hay lây.

https://thuviensach.vn

Con tàu đi từ từ dưới sân che rồi dừng lại. Thình lình mọi người bị chìm trong chỗ tối mờ, không khác nào người ta vừa kéo màn đen che kín sân ga.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 6

Đến sáng thì cảnh vật đã thay đổi. Giữa một biển hơi man mác nổi lên từng cái đảo lấm tấm sáng. Graber ngồi gần cửa sổ, dán mắt vào cửa kính. Y nhìn không chán mắt đồng ruộng với luống cày đều đặn hiện ra từng rạch đen giữa làn tuyết trắng, đồng cỏ bắt đầu mọc cỏ xanh dờn xen lẫn với từng đốm tuyết như bông nõn. Không có hầm hố do bom đạn đào lên, không có dấu vết tàn phá đổ nát. Một cánh đồng phẳng phiu nhẵn nhụi. Không có hầm núp, không có công sự pháo đài, chỉ có miền thôn dã xinh tươi.

Đ

Làng thứ nhất xuất hiện. Nhà thờ với con gà thếp vàng trên nóc, trường học với cái chong chóng chầm chậm xoay. Một quán ăn với mấy nông dân, những căn nhà cửa mở, cô gái quê cầm chổi quét lá vàng, tia nắng thứ nhất rọi vào hàng ngàn cửa sổ kính còn nguyên vẹn, trại ấp sơn phết choang choác như đồ chơi con nít, cây cối nguyên vẹn không dấu vết bom đạn, phố xá đầy học sinh. Đã từ bao lâu Graber không hề trông thấy một đứa trẻ con. Y thở nhẹ nhàng, lòng ấm lạ.

Y đang chờ đợi những cảnh tượng như thế những cái mà y muốn thấy lại, giản dị, yên lành, bền vững.

Một sĩ quan ngồi phía cửa sổ bên kia cũng bảo y:

- Ở đây cái gì cũng khác, phải không anh?

https://thuviensach.vn

Graber cảm động trả lời:

- Vâng khác lắm.

Dần dần sương mù tỏa khắp. Chân trời xuất hiện từng khu rừng. Mắt có thể nhìn ra những khoảng rộng xa hơn. Đường dây thép vẫn chạy theo con tầu ở hai bên đường sắt. Từng chùm dây cất bổng lên trời rồi bất thần một cột thép hiện ra, chùm dây hạ xuống một cách phũ phàng - bản ký ghi âm một khúc hợp tấu yên lặng vô biên. Đàn chim tung cánh bay vù đi rồi tụ lại trên dây thép ở một nơi khác xa hơn một chút. Đồng quê yên tĩnh. Tiếng súng gầm ngoài măt trận đã yên. Không thấy bóng dáng một chiếc phi cơ nào. Graber có cảm tưởng như mình ra đi cả mấy tuần nay. Những khuôn mặt bạn bè bắt đầu mờ dần trong trí nhớ.

- Hôm nay là thứ mấy nhỉ?

- Thứ tư

- Ừ nhỉ, hôm qua là thứ ba. Không biết chúng ta có được uống cà phê không?

- Sao lại không? Ở đây đời sống vẫn như xưa.

Một vài người lấy bánh ra ăn. Graber vẫn đợi, y muốn dùng với cà phê. Y nghĩ đến những bữa ăn sáng thời bình, bà mẹ bày trên bàn phủ khăn tinh tươm nào là mật ong, bánh, sữa nóng, chung quanh bình cà phê. Ngoài hiên chim yến hót líu lo, mặt trời vuốt ve bỗng hương diệp dưới cửa sổ. Y thường lấy ngón tay vò nát mấy chiếc lá dày dặn màu xanh đậm để mùi thơm kỳ lạ gợi lên cảm tưởng những xứ xa lạ. Trong mấy năm gần đây, y đi không thiếu gì cảnh lạ xứ xa, nhưng trong hoàn cảnh khác hẳn điều mong ước. Y trở lại gần cửa sổ toa tầu, bây giờ y tin tưởng hơn trước. Thợ thuyền đang làm việc, ngẩng đầu lên nhìn xe hỏa đi qua. Trong chỗ vài người đàn bà đầu bịt khăn sặc sỡ. Viên hạ sĩ hạ cửa kính xuống giơ tay vẫy. Không ai trả lời. Y ngượng ngập lẩm bẩm: "Đồ ngốc! Thay kệ các người".

https://thuviensach.vn

Vài phút sau, họ đi qua một cánh đồng có một toán vừa đàn ông lẫn đàn bà đang làm việc. Anh hạ sĩ vươn người ra vẫy tay lia lịa. Họ thản nhiên mặc kệ. Anh ta chua chát mà rằng: "Mình hy sinh xương máu ngoài mặt trận cho những người như thế đó".

- Có lẽ họ là tù binh hay công nhân ngoại quốc.

- Trong bọn có nhiều đàn bà, ít ra họ cũng trả lời mình chứ.

- Có lẽ họ là đàn bà Nga hay Ba Lan.

- Trông bề ngoài không phải người ngoại quốc. Vả chăng, thế nào cũng có người Đức.

- Chuyến tầu này chỉ chở thương binh. Đáng ra người ta phải xúc động khi thấy thương binh chớ!

- Họ là những người ngu si, chân lấm tay bùn chỉ biết chăn vịt nuôi heo.

Anh ta kéo cửa kính kêu "sầm".

Anh thợ sửa khóa nói:

- Ở miền Cologne chúng tôi, người ta không tệ bạc đến thế.

° ° °

Con tầu vẫn đi miết. Đến một đường hầm tầu dừng lại hai giờ. Trong toa không có đèn, mọi người chịu cảnh tối như đêm dày. Mặc dù đã quen ở dưới hầm tối, họ cũng thấy lòng nao núng bồi hồi, ai nấy im lặng. Trong tối lập lòe đóm đỏ thuốc lá.

"Hắn là máy có gì trục trặc".

https://thuviensach.vn

Mọi người lắng tai nghe nhưng không có tiếng máy bay mà cũng không có tiếng nổ.

Anh thợ khóa hỏi Graber:

- Anh đã đến Rothenbourg chưa?

- Hình như đó là một tỉnh già nua lắm.

- Anh ta đến thăm rồi à?

- Chưa. Thế còn anh?

- Chưa. Mà tôi đến đây làm gì?

Anh mặt chuột xen vào:

- Giá anh xin phép đi Bá Linh thì hơn, ít khi được phép nghỉ. Đến Bá Linh chơi thú vị hơn đi chỗ khác.

- Tôi không muốn đi chơi, mà khách sạn đắt đỏ lắm. Tôi muốn về thăm nhà.

Tầu chuyển bánh.

"À, có thế chứ! Tôi tưởng chúng mình bị chôn sống ở đây!"

Trong tối đã hiện ra vài vết sáng. Sáng thêm. Rồi thình lình cảnh vật hiện ra, xinh tươi hơn cách đây hai giờ. Mọi người chạy xô về phía cửa sổ. Họ theo bản năng đưa mắt tìm vết tích bom đạn. Không có gì dấu vết tàn phá. Buổi sáng tinh sương làm họ say sưa như rượu êm nồng.

Vài giờ sau tầu dừng lại ở một ga. Anh lùn bước xuống, kế theo là anh hạ sĩ và hai người khác. Trời tối sầm lại. Mây xanh từ hướng tây nổi lên. Lần thứ nhất Graber nhận thấy địa hạt này quen thuộc với mình. Y không

https://thuviensach.vn

nhận ra một cái nhà, một ngọn đồi hay một cái làng nào quen thuộc, nhưng toàn thể phong cảnh này đối với y không có gì xa lạ. Kỷ niệm từ xa xưa tràn đến với vẻ quyến luyến mãnh liệt. Cảnh vật hiện ra với những nét mờ tỏ, trí nhớ hiện lên với những nét mông lung, hầu như y mơ màng lúc trở về chứ không sống lúc trở về, nhưng chính cái vũ trụ thấy lại ấy, chính những hình ảnh không thực ấy vấn vít cõi lòng với sức mạnh hơn bao giờ.

Dần dần tên các ga trở nên quen thuộc. Y thấy lại những thị trấn trước kia đã qua chơi. Trí nhớ làm cho khí trời trong sáng, ngát hương rừng sim, rừng thông, rừng cỏ. Tỉnh nhà không còn xa, Graber khóa chặt ba-lô và đợi những căn nhà đầu tiên xuất hiện.

° ° °

Tầu dừng lại. Nhiều người bước xuống. Graber nhìn xuống sân ga. Người ta hô tên tỉnh nhà.

Anh thợ khóa bảo y:

- Thôi về nhà chơi thỏa thích nhé!

- Chưa đến nơi mà, ga ở trung tâm thành phố cơ!

- Có lẽ mới dời ra đây. Anh thử hỏi xem.

Nhiều quân nhân đã leo lên, ba-lô làm nghẽn cả lối. Bấy giờ y nghe tiếng một nhân viên hỏa xa nói:

- Hành khách đi Werden, xin mời xuống!

Y vội ném ba-lô lên vai, chen qua đám đông đến hỏi:

- Tầu không đi xa hơn nữa sao?

Người ấy ra vẻ mỏi mệt ngước mắt nhìn y:

https://thuviensach.vn

- Ông đi Werden à?

- Vâng.

- Ông đi về phía trái qua đường rầy xe buýt.

Graber đi quanh xe lửa sang bên kia thì thấy một căn nhà gỗ mới sơn dầu hắc trước đây chưa trông thấy. Xe buýt đậu ở phía sau. Y đến gần người tài xế.

- Xe đi Werden à?

- Vâng.

- Tầu không vào tỉnh nữa à?

- Không

- Sao vậy?

- Vì không vào tỉnh nữa.

Graber nhìn người tài xế, và hiểu rằng hỏi nữa cũng vô ích, không biết gì hơn. Y thong thả leo lên xe ngồi vào một góc. Trời tối xuống, cặp đường rây còn có vẻ mới, nom sáng bóng lượn vòng sang phía đông thành phố Werden. Tầu chuyển bánh, Graber ngồi nép vào một góc xe. Y nghĩ thầm tuy không tin hẳn: "Có lẽ người ta cẩn thận sửa lại cho đường rây chạy ra ngã khác".

Đến lượt xe buýt bắt đầu nổ máy. Chiếc xe đã cũ lắm sửa đi sửa lại nhiều lần. Nhiều xe Mercedes vượt qua. Xe chở các sĩ quan Bộ Tham mưu và sĩ quan Mật vụ. Hành khách yên lặng nhìn họ. Không ai nói một câu nào, chỉ có tiếng la hét vui vẻ của gái nhỏ chạy giữa hai hàng ghế. Con bé tóc vàng, đeo một cái nơ lam. Nó chừng hai tuổi.

https://thuviensach.vn

Bắt đầu trông thấy phố xá, nhà cửa còn nguyên vẹn không bị hư hại. Graber thở nhẹ nhàng. Chiếc xe lắc lư đi độ một trăm thước nữa thì dừng lại.

- Xuống đi.

- Đây là đâu? - Graber hỏi người bên cạnh.

- Đường Bramsche.

- Đến đây thôi à?

- Đến đây thôi.

Mọi người xuống, Graber nói:

- Tôi về nghỉ phép. Đã hai năm, giờ tôi mới về đây.

- Ông ở đâu?

- 18, đường Haken.

- Ở bên phố cũ à?

- Phải. Đường Louise, gần nhà thờ Thánh Catherine.

- À!

Người ấy ngẩng mặt lên nhìn trời tối

- Ông biết đường chứ?

- Dĩ nhiên. Ai mà quên đường về.

- Ừ phải. Thôi chúc ông may mắn.

https://thuviensach.vn

- Cảm ơn!

Graber bước vào đường Bramsche. Y nhìn nhà cửa, lòng e ngại. Không cái nào bị hư hại. Y nhìn cửa sổ. Tối thui.

Y nghĩ thầm: Phòng không thụ động. Y thất vọng, nhưng vội cho là mình ngu muội, vì vẫn yên chí là trở về sẽ thấy thành phố sáng trưng như ngày trước. Y rảo bước đi, qua một tiệm bánh không thấy dấu vết một chiếc bánh mì nào. Khách qua đường nhìn vào tủ kính chỉ thấy một bình hoa giấy. Rồi đến một tiệm tạp hóa chỉ có những hộp với thùng rỗng không.

Xa xa, y nhận ra là liệm đồ da. Lúc còn bé y tấm tắc khen ngợi con ngựa nhồi rơm thắng một bộ yên cương màu hung. Lại gần tủ kính coi thì thấy con ngựa vẫn đấy nhưng bộ yên cương đã biến mất. Y cũng thấy con chó lớn nằm yên ngậm một tiếng sủa yên lặng, thuở nhỏ, mươi năm về trước đã có lần y nổi "máu anh hùng" dám vuốt ve nó. Như vậy là không có gì thay đổi cả, thành phố vẫn nguyên vẹn như lúc ra đi. Gặp một người qua đường y chào một tiếng vui vẻ. Mãi sau mới có tiếng trả lời:

- Chào ông!

Giầy móng sắt đập vang trên hè. Trong vài phút nữa y sẽ xỏ chân vào đôi dép trong nhà, để tắm nước nóng, xức nước hoa, rồi mặc sơ-mi sạch sẽ. Y rảo bước đi mau hơn, đường phố như một tấm thảm thần.

Bây giờ y mới ngửi thấy mùi khói, làm y đứng dừng lại. Không phải mùi khói quen thuộc củi gỗ hay lò sưởi. Mùi khói một đám cháy. Nhìn xung quanh thì thấy những căn nhà đen thui, mái còn nguyên, đứng sững trong trời tối.

Hết con đường ấy là một công trường nhỏ trồng nhiều cầy to. Mùi khói hắc càng thêm mạnh, mùi khói hình như bám vào cành cây. Y định tìm xem ở đâu ra. Hình như nó bám ở khắp cả mọi nơi, khác nào trời mưa than tro xuống thành phố.

https://thuviensach.vn

Ở một góc phố hiện ra căn nhà bị tàn phá thứ nhất. Y xúc động mạnh mẽ. Đã hai năm nay y sống giữa những cảnh đổ nát đã nhiều, nhưng lúc này y chăm chú nhìn đống gạch vụn như lần đầu trông thấy một căn nhà trúng bom.

Y thầm nghĩ: chỉ có một căn. Một căn nhà lẻ loi. Các nhà khác không sao. Đi qua một căn nhà đổ y thở mấy hơi dài. Mùi khói dai dẳng hẳn là ở căn nhà này, nom có vẻ đã đổ hư từ lâu. Có lẽ bị trúng bom lạc, như thỉnh thoảng vẫn xảy ra khi oanh tạc cơ đi ném bom về.

Y tìm tên đường phố: đường Brême. À, nếu vậy thì đường Haken hãy còn xa. Còn đi ít ra chừng nửa giờ nữa. Người đi lại thưa dần. Dưới một cái cổng, bóng đen nhuộm xanh chiếu ra thứ ánh sáng bệnh hoạn âm thầm.

Sau cùng y bước vào một khu bị phá hủy hoàn toàn. Nhà cửa chỉ còn là những mảnh tường nhám đen hình răng cưa đứng trơ trọi giữa trời. Đà sắt lòi ra ngoài tường đá, cong queo như những con rắn đen. Gạch vụn chất từng đống. Dấu vết đổ nát cũng đã lâu ngày. Trong tối, bóng người mờ mờ đi trên đống gạch như những con bọ hung.

"Có ai đấy không?"

Có tiếng gạch đá xô xuống, rồi tiếng chân người chạy xa dần. Những bóng người biến mất. Y chợt nghe thấy tiếng thở dốc. Lắng tai nghe kỹ thì ra là tiếng thở của mình.

Bây giờ thì y chạy chứ không đi nữa. Mùi khói khét thêm ngột ngạt. Hết khu tàn phá này đến khu tàn phá khác. Sau cùng y đến khu phố này đẹp đẽ vì những căn nhà cổ, mái nhọn, đầu hơi thò ra ngoài, trước nhà bảng hiệu trưng đèn sáng rực. Nhà cửa nay đã cháy rụi như que diêm. Bây giờ chỉ còn là một đống đá ám đen, gạch ngói nát vụn còn bốc khói che lấp cả đường đi. Trên không lơ lửng làn khói trắng mờ.

https://thuviensach.vn

Graber vẫn chạy miết. Sự hồi hộp hành hạ y như một cực hình. Y vừa nhận ra một xưởng đúc nhỏ gần nhà cha mẹ. Có lẽ cái xưởng ấy là mục tiêu của những sự oanh tạc. Y trèo lên những đống gạch còn khói lên ngùn ngụt, vấp ngã túi bụi, va vào khách qua đường làm họ quái dị, đưa mắt nhìn theo. Bất thần y dừng lại, không biết mình ở đâu nữa. Tất cả khu phố đầy kỷ niệm tuổi thơ nay đã bị tàn phá đảo lộn lung tung, y không còn nhận ra nữa. Y hỏi một người đàn bà đi qua:

- Bà chỉ dùm đường Haken.

- Cái gì?

Ba ta kinh hoảng vì đang mặc chiếc áo rách hở thịt, vội vàng lấy tay che ngực.

- Đường Haken?

- Đằng kia, phía tay mặt.

Graber chạy vội về phía ấy. Hai bên rìa đường hàng cây xác xơ vươn những cành trụi lá như giơ tay van lơn. Y tìm cách định hướng. Ngày xưa y vẫn nhìn mặt tiền các dãy nhà để định hướng, bây giờ không còn nhà cửa nữa. Đứng đây có thể thấy nhà thờ, nhưng nhà thờ có lẽ sụp đổ rồi, chỉ thấy trống không. Y không dám hỏi ai cả. Ở giữa một đường phố, cáng xếp thành từng hàng dài. Một toán người dùng cuốc đào bới đống gạch vụn, một toán lính cứu hỏa đang chữa cháy. Nước vòi rồng bốc hơi trước khi tưới xuống lửa. Căn nhà bị cháy là xưởng đúc đồng. Khi nhận ra xưởng đúc, y tìm ra được đường Haken.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 7

Biển tên phố treo vào một ngọn đèn xoắn vẹo đứng sững bên một hố bom. Graber đi quanh hố thì thấy dưới sâu còn một cái giường đã lủng ở giữa. Xa xa một căn nhà có vẻ còn nguyên vẹn nổi bật lên trên đống gạch vụn. Graber nói thầm: "Số nhà 18, cầu trời cho đây là số nhà 18".

B

Nhưng trời tối làm cho người ta lầm lộn. Nom xa tưởng là nguyên vẹn nhưng thực ra đó chỉ là cái mặt tiền che khuất một đống gạch vụn phía sau. Một cái đàn dương cầm còn mắc vào những gióng sắt thò ra ở tầng lầu nhất. Nắp trên đã bật mất để trơ những phím đàn nham nhở như hàm răng con quái vật tiền sử. Cửa ngoài mở. Graber bước vào.

"Ai đây, đứng lại, ông tìm cái gì?"

Graber không trả lời. Y không biết rõ nhà mình ở chỗ nào. Trong bao năm, mỗi cửa sổ, mỗi hòn đá đã quen thuộc với y, nhưng trong đêm tối, giữa đám gạch vụn này....

Y không thể biết được rõ mình ở phía tay trái hay tay mặt đường phố.

- Coi chừng! Ông muốn cho tường đổ xuống đầu hay sao?

https://thuviensach.vn

Nhưng Graber vẫn bước tới. Y nhận thấy bên trong có một cầu thang. Y lùi lại một chút để ước định số nhà. Người trưởng xóm chạy ra:

- Ông đến đây làm gì?

- Đây có phải số nhà 18 không?

- Số 18?

Lão trưởng xóm lấy ta ấn mũ sụp xuống gáy.

- Ông không thấy à?

- Có phải số 18 không?

- Ông muốn nói trước là số nhà 18. Trời! Nói chuyện về trước thì bố ai biết, bây giờ khác rồi.

Graber túm lấy ve áo của lão ta:

- Tôi không đùa với ông. Số nhà 18 đâu?

- Buông ra không thì tôi gọi cảnh sát! Ông đến đây làm gì, chỗ này người ta đang dọn dẹp. Không có ai ở đây cả.

- Không có ai cả?

- Không còn ai hết. Trong nửa tháng trời, sáu trận dội bom. À! Ông là lính! Ông làm gì ở mặt trận Thảo nào nom người phè phỡn béo tốt thế kia. Còn vợ con tôi ở trong đống gạch kia - Lão lấy tay chỉ đống gạch vụn - Nào có ai cất công bới gạch để lấy xác ra không. À! Chết rồi thì cần gì mà vội vàng! Người ta còn bận việc khác! Còn hồ sơ, bàn giấy, nhân viên phải cứu cấp, thì giờ đâu nghĩ đến đàn bà con nít!

Lão nhổ nước miếng rồi nói tiếp:

https://thuviensach.vn

- Số 18! Ông dẫm chân lên nhà số 18 mà không biết, ông lính trận ngực đầy huy chương với bội tinh!

Graber quay mặt đi, bỏ lão đứng đấy: "Trời ơi! Mình giẫm chân lên nhà mình mà không biết. Thế mà mình vẫn yên chí rằng nước Đức bất khả xâm phạm, nước Đức còn nguyên vẹn!"

Tiếng cuốc bổ vào đá, tiếng gọi nhau ấm ới. Một toán người xúm xít chung quanh một căn nhà bốc khói. Một ống dẫn nước bể, nước chảy thành dòng suối nhỏ. Ánh đèn phản chiếu xuống nước thành những đóm sáng mờ. Y chạy lại chỗ một người đang chỉ huy công việc:

- Có phải số nhà 18 đây không?

- Trời? Ông đến đây làm gì?

- Để tìm cha mẹ tôi. Số 18 đâu ông?

- Làm sao tôi biết được? Tôi có là ông trời đâu? Ông đi chỗ khác. Đây chúng tôi chỉ biết dọn dẹp thôi.

- Ở đây có người chết không?

- Không thì đào làm gì. Ông tưởng đào để chơi chắc.

Hắn quay lại toán người đang làm việc:

- Dừng lại! Lặng yên! Gõ từng tiếng đều đều!

Toán người ở trong hố đi ra từng người một. Họ là những người địa vị và nghề nghiệp khác nhau, tuy người thì mặc xăng-đay, người có áo cổ cứng, người mặc quần áo xanh thợ thuyền, người mặc đồ nhà binh, nhưng người nào cũng ra vẻ mệt nhoài, quần áo lem luốc. Một người quỳ xuống cầm búa gõ từng tiếng thưa vào một cái ống gang thò đầu ra.

https://thuviensach.vn

"Yên!" Trưởng toán ra lệnh.

Người cầm búa ghé sát tai vào ống gang nghe. Chỉ nghe thấy tiếng thở của mấy người làm việc, và tiếng vôi vữa rụng ra rơi lạo xạo. Tiếng còi xe chữa cháy và tiếng hụ xe cứu thương ở xa xa vẳng lại. Người cầm búa lại gõ ống gang rồi đứng dậy:

- Họ còn trả lời. Họ gõ nhanh hơn, có lẽ họ nghẹt thở.

Y lại gõ thêm mấy tiếng để họ người dưới đống gạch yên lòng. Trưởng toán vội ra lệnh:

- Mau lên. Giờ hốt đống gạch bên phải. Phải kiếm cách bỏ cái ông này ra để cho không khí lọt vào thêm.

Graber vẫn đứng cạnh bèn hỏi:

- Đây là hầm núp phòng không phải không?

- Dĩ nhiên là hầm núp. Ông muốn nó là cái gì? Nếu họ không ở trong hầm thì họ đã chết lâu rồi.

- Ông nghĩ, đây có phải là những người ở nhà này không? Trưởng xóm bảo tôi rằng khu này không còn ai ở nữa từ lâu rồi mà.

- Hắn đâm ra điên khùng từ chuyến ném bom mới rồi. Chúng tôi chỉ biết rằng có người mắc cạn cần phải cứu. Chúng tôi không cần biết họ ở đây hay ở đâu.

Graber bỏ đi ra:

- Để tôi giúp một tay, tôi cũng khỏe mạnh. - Y nhìn người trưởng toán - Có lẽ cha mẹ tôi cũng ở trong ấy.

- Thế thì hay. Có thêm người phụ giúp. Này! Kiếm cho thêm cái cuốc đi.

https://thuviensach.vn

° ° °

Mấy cái cẳng bị nghiền nát hiện ra trước nhất, một cái cột lớn đè lên trên. Người hãy còn sống, còn tỉnh. Graber cúi xuống nhìn nhưng không biết là ai. Người ta cưa cột để mang người ra, nạn nhân không kêu một tiếng nào, nhưng hai mắt dần dần tàn lụi sinh khí.

Mở rộng miệng hầm thì thấy hai người chết vì bị đè nát. Cái đầu xẹp lại, mũi và cằm biến mất. Răng thụt vào trong lợi như hột hạnh nhân nhét vào chiếc bánh ga tô. Graber lại gần thì thấy từng nắm tóc đen bết máu. Không phải cha mẹ y, vì cha mẹ y tóc vàng. Người ta kéo xác chết ra giữa phố. Coi có vẻ như một máy ép đã ép cho xác mỏng ra.

Một thứ ánh sáng mơ hồ tỏa xuống cảnh vật hỗn độn. Mặt trăng vừa xuất hiện trên nền trời bạc phếch.

Có người đến thay phiên, y hỏi:

- Oanh tạc từ hồi nào vậy anh?

- Chiều hôm qua.

Graber nhìn hai bàn tay. Hai bàn tay đen ngòm trong thứ ánh sáng không thực. Có vết máu nạn nhân. Hai tay y để trần bốc đất bốc sỏi cả tiếng đồng hồ. Đoàn cứu thương vẫn làm việc. Hơi a xít ở các hố bom bốc lên nóng cay cả mắt. Họ chùi mắt vào tay áo nhưng nước mắt vẫn trào ra.

Có người gọi ở phía sau, y quay lại.

- Cái bị này của anh phải không?

Qua làn nước mắt nóng bỏng y thấy mờ mờ một người đang chỉ trỏ.

- Bị nào?

https://thuviensach.vn

- Kìa kìa! Có đứa định lấy đi.

Graber lại cầm lấy cuốc.

- Nó lấy cắp mất bây giờ. Đuổi theo nó còn kịp. Lẹ lên, để tôi thay anh.

Graber mệt nhọc quá không kịp suy nghĩ, y theo người ấy làm như cái máy, nhào về phía tay chỉ. Chạy được mấy bước thì thấy một người đang leo lên đống gạch đá. Chỉ nhảy mấy bước là y theo kịp. Người ấy đã già, hắn còn cố sức giữ lấy bị. Graber lấy chân đè lên cái quai lòng thòng dưới đất. Lão ta kêu lên một tiếng lớn rồi buông tay. Miệng lão rộng và đen ngòm hai mắt sáng quắc dưới ánh trăng.

Một đội tuần tiểu đi qua, hai anh mật vụ

- Cái gì thế?

- Không có gì đâu.

Graber vừa nói vừa đưa cái bị lên vai. Lão già đứng yên lặng. Chỉ nghe tiếng lão thở hổn hển. Một anh mật vụ hỏi:

- Anh làm gì ở đây? Giấy tờ đâu?

- Tôi giúp người ta dọn dẹp chỗ kia. Cha mẹ tôi ở khu này.

- Giấy tờ đâu? - Anh mật vụ nhắc lại.

Graber nhìn hai người. Y không muốn cãi nhau với họ về chuyện mật vụ có quyền xét giấy quân nhân hay không. Cả hai người đều mang khí giới đầy mình. Y sờ túi lấy giấy phép và sổ quân bạ ra. Một anh mật vụ lấy đèn bấm ra soi sáng để đọc, tia sáng chiếu vào ngón tay hắn nom như ngón tay phát quang. Bỗng Graber thấy người run lên vì tức bực. Sau rồi họ cũng tắt đèn đưa trả giấy tờ.

https://thuviensach.vn

- Anh ở đường Haken số 18 à?

- Phải - Y bực tức đến rùng mình - Ngay kia. Chỗ đang thu dọn. Tôi đến tìm gia đình tôi.

- Ở đâu?

- Chỗ kia, anh không thấy à?

- Kia không phải là số 18.

- Sao?

- Kia là số 22. Số 18 ở bên cạnh này.

Hắn chỉ một đống gạch vụn bên trên là rầm và xà nhà tua tủa.

- Chắc không?

- Chắc. Nhà nào bị phá bom cũng giống nhau nhưng tôi biết chắc số 18 ở cạnh này.

Graber nhìn căn nhà tan nát. Không có khói bốc ra.

- Căn nhà này bị bom từ tuần lễ trước hay hai ba tuần trước rồi.

- Anh có biết rõ người ở đây còn sống không?

- À, cái đó tôi không biết. Thường thường vẫn có người sống sót. Có lẽ ông bà già anh không ở trong nhà. Phần nhiều người trong khu đều xuống hầm núp công cộng.

- Bây giờ có thể đến đâu để hỏi thăm tin tức?

- Đêm nay thì không thể làm gì được. Tòa thị chính bị phá hủy rồi. Ngày mai đến trung tâm cứu tế mà hỏi. Anh có chuyện gì với ông già này?

https://thuviensach.vn

- Có gì đâu. Không biết dưới đống gạch đá này còn người chết không?

- Dưới đống gạch đá nào cũng có người chết. Muốn lấy ra hết phải có gấp mười số nhân công. Quân khốn nạn nó oanh tạc bậy bạ không kiêng nể gì.

Hai người mật vụ quay đi. Graber hỏi thêm:

- Đây có phải khu cấm không?

- Sao anh hỏi thế?

- Trưởng xóm bảo thế.

- Lão trưởng xóm điên rồi. Vả chăng đây làm gì còn trưởng xóm nữa. Anh muốn ở đây đến bao giờ cũng được. Có lẽ đến trung tâm cứu thương anh có thể xin được một cái giường. Trung tâm ở gần nhà ga.

∘ ∘ ∘

Graber tìm lối vào nhà. Người ta thu dọn được một chỗ, nhưng không thấy lối vào đâu cả. Y trèo lên một mảnh tường. Một cầu thang lên lầu nhất còn dùng được, bậc thang còn nguyên nhưng phía trên không còn gì cả, tầng lầu đã bị thiêu hủy. Chỉ có mấy bức tường rạn nứt đứng sững, qua nóc nhà thủng lỗ hiện ra một khoảng trời nắng màu sữa. Trong một góc kín, chiếc ghế bành bọc nhung để ngay ngắn như có người muốn đặt vào đây để dùng. Cả bức tường sau còn nguyên một khối đổ xuống khu vườn sát bên. Một bóng người lén bước qua. Graber nghĩ đến ông già hồi nãy, nhưng nhìn kỹ thì là con mèo. Y theo bản năng nhặt một hòn đá ném. Không biết sao y không thể nào không nghĩ đến con mèo ở đây sống bằng thịt người chết. Đi vào vườn, y mới biết người lính mật vụ nói đúng, đây là nhà mình. Y nhận ra cái giàn hoa, may lạ lùng, hãy còn nguyên vẹn, bèn tới ngồi xuống một cái ghế đá dưới gốc cây bồ đề đã bị phạt mất ngọn. Ngoài vỏ cây còn vết mấy chữ mình đã khắc vào mấy năm về trước.

https://thuviensach.vn

Bây giờ mặt trăng sáng tỏ như ban ngày, ánh trăng hư ảo chiếu xuống một cảnh tượng hư hư thực thực như trong giấc mơ. Graber quên cả cảnh tàn phá vẫn thấy dưới mắt từ bốn năm nay, y có cảm tưởng như lần đầu tiên trông thấy đổ nát điêu tàn.

Cửa ra vườn bị lấp nghẽn khó mà dở ra được. Y gõ vài tiếng vào một ống gang và chú ý nghe.

Hình như có tiếng sột soạt. Có lẽ gió thổi. Tiếng sột soạt lại nổi lên. Y nhảy ra cầu thang nghe ngóng. Y run cùng mình vì bất thần có linh cảm rằng cha mẹ mình bị chôn lấp dưới đống gạch vụn, còn sống và có lẽ đang xô gạch trong hầm tôi tìm cách ra với con.

Y đẩy một vài tảng đá, đứng nghĩ một chút rồi chạy ra tìm toán người cứu thương. Y đụng vào tảng đá, té xuống một vũng nước xước đầu gối và bàn tay, sau cùng nhận thấy mình trở lại căn nhà lúc trước đã giúp nhân viên dọn dẹp.

- Đây không phải là số nhà 18, đây là số nhà 22. Anh em sang bên kia giúp tôi một chút đi.

Viên trưởng toán ngẩng đầu lên:

- Cái gì?

- Số nhà 18 ở đằng kia, cha mẹ tôi bị chôn dưới đống gạch.

- Đâu?

- Kia, căn nhà lớn kia.

Người ấy nhìn theo ngón tay chỉ.

- Căn nhà ấy bị bom đã lâu rồi, bây giờ trễ rồi. Nên tiếp tục dọn dẹp chỗ này thì hơn.

https://thuviensach.vn

Graber bỏ bị xuống.

- Cha mẹ tôi ở đấy. Tôi có nhiều thứ trong bị này tôi cũng có ít tiền.

Người kia quay mặt lại nhìn y bằng hai mắt đỏ ngầu.

- Đây không phải là một cớ để bỏ mặc những người nằm chờ chết dưới đống gạch này.

- Đã đành thế, nhưng...

- Ở đây họ còn sống.

- Làm xong rồi các anh sẽ trở lại đây mà.

- Xong thì mọi người mệt lả còn làm gì được.

- Tôi đã phụ tay với các anh trong hai giờ... các anh cũng có thể giúp tôi...

- Anh cũng phải biết điều một chút chứ. Đến đây mà khuân mấy hòn gạch thì vô lý hết sức! Anh cũng không biết rằng dưới đống gạch có xác chết hay không. Không có gì là điều chắc rồi. Nếu có thì mấy ngày trước đây đã nghe tiếng. Thôi anh để yên cho chúng tôi làm việc.

Nói rồi người ấy nhặt lấy cuốc làm việc. Graber đứng yên lặng. Y nhìn họ lưng cúi lom khom. Y nhìn mấy cái cáng đợi sẵn. Y nhìn mấy người y tá vừa chạy đến. Nước trong ống máng bể chảy lụt lội. Bất thần y bải hoải tâm thần, người không còn một chút sức lực nào nữa. Y muốn giúp toán người này, nhưng mệt quá rồi, đành phải lững thững trở về nơi nhà trước kia là nhà số 18, và y ngủ ở đấy.

Trời sáng

https://thuviensach.vn

Trong bị còn ít bánh mì, trong bình còn ít cà phê lạnh, y đem ra ăn uống. Bây giờ y mới nghĩ đến cơn đói, cổ họng khô và rát như đã kêu gào suốt đêm. Con mèo rón rén lại gần. Y quăng cho miếng bánh mì, mèo vồ lấy, cẩn thận chạy ra xa, vừa ăn vừa ngó lại. Mặt trời chiếu sáng những mảnh thủy tinh rải rác khắp mặt đất. Y cầm lấy bị đi xuống phố.

Đứng lại nhìn quanh mình, y không nhận ra thành phố mấy năm trước. Hầm hố đào khắp nơi nom như những cái miệng không răng. Gác chuông nhà thờ đã biến mất. Các mái nhà đầy lỗ thủng to nhỏ như có một đám sâu bọ khổng lồ kéo đến đục tan hoang. Thỉnh thoảng có căn còn nguyên vẹn. Thành phố không còn hình ảnh quen thuộc như y mong đợi. Có vẻ là một thành phố Nga.

° ° °

Người trưởng xóm mở cửa một căn nhà chỉ còn có mặt tiền bước ra. Một người xuất hiện từ một nơi không phải là một cái nhà nữa thật là một sự kỳ dị. Một người dân ma sống trong thành phố Âm ti... Trưởng xóm vẫy tay gọi Graber. Graber nhớ lời anh lính mật vụ bảo lão trưởng xóm này điên; tuy nhiên y cũng chạy lại. Lão ta nhăn mặt:

- Anh làm gì ở đây? Ăn cắp hả? Anh nên biết rằng ở tù chứ chẳng phải chơi.

Graber không nén nổi cơn giận.

- Này cha! Đừng có nói bậy như chiều qua nhé! Nên hòa bình với nhau thì hơn. Ông có biết cha mẹ tôi ở đâu không? Ông bà Graber ấy mà, trước ở đây.

Lão hếch mặt gầy nhom râu ria tua tủa ra mà rằng:

- À! Ông lính ngoài mặt trận. Đừng làm ồn lên thế. Ông tưởng rằng chỉ có một mình ông tìm người nhà thôi hẳn. Ông nhìn xem cái gì đây?

https://thuviensach.vn

Lão chỉ cái cửa.

- Cái gì?

- Cái cửa này này. Ông có mắt không? Ông tưởng đây là chỗ trai gái hẹn hò chắc?

Graber không trả lời. Y vừa trông thấy ở cánh cửa ngoài dán nhiều mảnh giấy gió thổi bay phất phới như lá cờ.

Y vội chạy lại.

Đó là địa chỉ và lời nhắn thân nhân của những người bị nạn. Nhiều chữ viết ngay bằng bút chì, mực hay than vào cánh cửa gỗ, nhưng phần nhiều là những cái biển bằng bìa đóng đinh hay dán hồ như: Heinrich và Georg đến nhà chú Hermann. Irma chết. Phía dưới, viết trên nắp hộp kem đánh giầy: Yêu cầu khẩn thiết chi tin Brunhilde, Schmidt, 4 đường Thuringe. Bên cạnh đấy là một cái bưu thiếp: Otto, nhà ở tụm trường học Hate. Phía dưới những địa chỉ viết bằng chì hay mực là một chiếc khăn tay thêu hoa mầu tím ghi: Marie, bây giờ em ở đâu? Không ký tên.

Graber ngẩng lên

- Thế nào? Ông có thấy ai nhắn gì không?

- Không. Cha mẹ tôi không biết tin tôi về nghỉ phép.

Lão điên phác một cái nhăn mặt có thể cho là cái cười.

- Không ai biết ai ở đâu nữa. Chỉ những người vô tội chịu thay cho bọn lưu manh. Bao giờ chúng cũng có cách thoát thân. Ngoài mặt trận anh có biết không?

- Có chứ.

https://thuviensach.vn

- Thế thì ghi tên vào đấy đi. Rồi làm như tôi này. Ngồi đây mà đợi cho đến lúc tan thành cát bụi.

Mặt lão nom thật ảo não hầu như bất thần bị xúc động đau đớn.

Graber quay đi. Y cắm cúi nhìn xuống đất tìm cái gì để viết. Sau y trông thấy một bức hình Hitler đã gãy khung. Đằng sau là giấy trắng. Y lấy trong túi ra một cái bút chì rồi đứng suy nghĩ không biết nên viết thế nào; sau cùng y viết câu này bằng chữ in hoa: "Yêu cầu cho tin tức ông bà Graber. Ernst nghỉ phép đã về đây".

Trưởng xóm đứng đằng sau lẩm bẩm:

- Phản quốc.

- Sao?

- Phản quốc, anh vừa bôi nhọ bức hình đức Quốc trưởng.

- Thì hình đã lem luốc rồi, mà tôi thì cần. Anh cứ mặc xác tôi, đừng nói càn!

Không tìm thấy cái gì để gài cái biển, y phải lấy bớt hai cái ghim ở một tấm biển ký tên "Người mẹ" để gài biển của mình. Làm vậy y thấy áy náy, y có cảm tưởng như ăn cắp hoa ở một cái mộ của người lạ. Nhưng không có cách nào khác, vả chăng biển kia gài hai kim cũng đủ lắm rồi.

Lão trưởng xóm vẫn theo dõi anh từng li từng tí. Để kết luận, lão hô lên:

- Hitler muôn năm! Cấm để tang! Cấm buồn rầu! Thái độ ủy mị hại cho tinh thần dân chúng. Anh phải tự hào rằng đã hy sinh cho Tổ quốc. Nếu các anh làm hết bổn phận thì nước nhà đâu đến nỗi này!

Nói rồi lão quay phắt đi, hai cẳng dài nghêu và gầy gò bước xa dần. Graber quên ngay lão, y sắp sửa bước đi thì chợt nhớ ra, y vội vàng tháo

https://thuviensach.vn

bức hình dùng làm biển xé lấy một miếng ở phía dưới và ghi lấy một địa chỉ ở cánh cửa. Đó là địa chỉ ông bà Loose, y có quen biết nên định đến hỏi thăm chỗ ở của cha mẹ. Trước khi để miếng bìa nữa chép lại mấy chữ đã ghi. Y trở lại số nhà 18 để miếng giấy bìa vào một chỗ dễ thấy trước tường đá lối vào. Hai tấm biển vẫn có hy vọng hơn một. Lúc này vì chỉ có thể làm được thế là nhiều. Y thẩn thơ một hồi lâu trước đống gạch vụn lớn, không biết rằng nơi đây có phải là mồ chôn cha mẹ mình không. Chiếc ghế bành bọc nhung xanh óng ánh dưới nắng như một viên ngọc bích. Cạnh nhà y, một cây dẽ còn nguyên vẹn, không bị bom; giữa cảnh điêu tàn này vòm lá xanh tươi của nó có một vẻ êm dịu kỳ lạ. Đàn chim lẩn khuất trong bóng lá xanh ríu rít tiếng gọi đàn.

Y nhìn đồng hồ. Đã đến giờ đi tìm trung tâm tiếp đón.

Văn phòng trung tâm đặt trong một căn nhà gỗ, vách ván mới xẻ còn hắc mùi nhựa cây. Một toán thợ đang làm thêm một gian vào căn nhà cất tạm bợ. Trong phòng đầy người thuộc thành phần dân sự ngồi đợi với vẻ mặt rầu rĩ. Hai người đàn bà và một người công chức chỉ còn một cánh tay ngồi sau cái bàn gỗ trắng.

Một người đàn bà hỏi:

- Tên ông bà cụ là gì?

Bà ta mặt to, hai gò má cao, tóc quân một sợi băng đỏ. Graber trả lời:

- Paul và Marie Graber, công chức Thuế vụ, 18 đường Haken.

Bà ta đưa tay lên áp vào tai:

- Cái gì?

Graber nói to để nhắc lại giữa tiếng búa chan chát của thợ làm nhà.

https://thuviensach.vn

Bà ta mở một cuốn sổ lớn:

- Graber, Graber.

Ngón tay đưa xuống rồi lại đưa lên những cột tên người, bà ta dừng lại:

- Graber, Graber. Đây rồi. Tên gì?

- Paul và Marie.

- Gì?

- Paul và Marie.

Y tức giận sôi ruột. Gân cổ lên mà hét thế này mãi thì chịu sao nổi.

- Không phải. Ông này là Ernst.

- Ernst là tên tôi. Trong họ chỉ có tôi tên Ernst.

- Dĩ nhiên không phải là ông rồi. Trong sổ không có tên Graber nào khác - Bà ta mỉm cười ngẩng mặt lên nhìn y - Nếu ông muốn biết thì vài ngày nữa trở lại đây. Bây giờ chúng tôi chưa có đủ danh sách. Đến lượt người khác!

Graber chưa chịu đứng dậy.

- Bà cho biết có thể hỏi tin tức ở đâu?

- Tòa thị chánh. Đến lượt người khác!

Người thư ký sửa lại cái nơ đỏ. Graber cảm thấy có ai đẩy mình. Đó là một bà già ngón tay quăm quắm như chân chim cắt. Y đi ra.

Y vẫn lưỡng lự dừng lại văn phòng một lát, không nhất quyết đi được. Sự đau đớn sâu xa như thế không dễ mà khuây được. Người công chức cụt

https://thuviensach.vn

tay trông thấy bèn lại gần.

- Ông nên mừng rằng ông bà cụ không có tên trong sổ này.

- Tại sao vậy?

- Đây là danh sách những người chết và bị thương nặng. Nếu chưa thấy tên thì ông cứ yên chí là chỉ mất tích thôi.

- Không có danh sách những người mất tích à?

Người công chức nhìn y với sự kiên nhẫn của những người hằng ngày chứng kiến những trường hợp tương tự trong suốt tám giờ đồng hồ.

- Ông thử nghĩ xem! Đã mất tích là mất tích. Lập danh sách làm gì? Danh sách cũng không cho ông biết gì hơn. Mất tích mà đã ghi vào thì còn mất tích gì nữa!

Graber nhìn ông ta mà không hiểu. Ông ta khoan khoái vì lý luận của mình. Nhưng lý luận và giải thích khó lòng dung hòa được với đau thương và bất hạnh. Graber trả lời:

- Vâng, có lý.

Y ra tòa thị chính, chỉ có một phòng duy nhất còn nguyên vẹn, cô thư ký đeo kính ra vẻ bù đầu. Graber phải ngồi đợi khá lâu trong hành lang nồng nặc mùi khói và axít. Lúc vào thì cô thư ký gắt om:

- Tôi không biết gì hết! Không làm gì còn hồ sơ. Phần lớn cháy rụi, còn lại thì vòi rồng cứu hỏa làm nát hết. Tôi không biết làm sao được bây giờ.

Người hạ sĩ quan vào sau Graber hỏi cô ta:

- Tại sao không cất hồ sơ vào nơi an toàn?

https://thuviensach.vn

- An toàn, an toàn! Biết ở đâu là an toàn! Ông có biết chỗ nào là an toàn không? Tôi có phải ở trong hội đồng hàng tỉnh đâu. Ông đến đấy mà khiếu nại.

Cô ta đưa tay chỉ một đống giấy má ướt sũng nước:

- Đây sổ sinh tử giá thú chỉ còn có thế thôi, bây giờ ai muốn lấy căn cước của mình thế nào cũng được.

Viên hạ sĩ quan nhổ toẹt xuống đất và kéo Graber đi

- Thôi đi anh, ở đây họ hóa điên cả rồi!

Họ trở lại công trường tòa thị chính, không còn một căn nhà nào nguyên vẹn. Tượng đồng Bismarch chỉ còn lại một đôi ủng. Một đàn chim bồ câu sợ hãi bay xung quanh gác chuông nhà thờ Thánh Mari đã đổ mất một nửa. Anh hạ sĩ quan hỏi:

- Anh tìm ai.

- Cha mẹ tôi.

- Tôi tìm vợ tôi. Tôi về bất thần, không viết thư báo trước, định dành cho nhà tôi một sự ngạc nhiên lý thú. Còn anh?

- Tôi cũng không báo trước. Vì đã bị nhiều lần đình chỉ hết nghỉ phép cho nên tôi không muốn báo trước để cha mẹ tôi khỏi thất vọng lần nữa. Vả chăng người ta ký bất ngờ cho nên tôi cũng không có thì giờ viết thư.

- Đây mới thật là chuyện ba gai. Bây giờ anh định thế nào?

Graber nhìn ra khoảng đất trước kia là cái chợ. Từ năm 1933 gọi là công trường Hitler. Sau trận đệ nhất thế chiến đã có tên là công trường Ebert. Cho đến năm 1918 vẫn có tên là công trường hoàng đế Wilhelm.

https://thuviensach.vn

- Tôi không biết làm thế nào. Tôi vẫn hiểu. Chả nhẽ sống ở giữa nước Đức mà bị thất lạc!

- Anh tưởng thế chứ!

Anh hạ sĩ quan nhìn y với vẻ giễu cợt lẫn thương hại.

- Anh còn ngây thơ quá, anh chưa nhìn thấy hết! Tôi tìm vợ tôi đã năm ngày nay, suốt từ sáng đến tối. Không biết nó biến đâu mất như phép lạ.

- Sao lại có thể thế được? Phải có cái gì...

- Biến mất. Hàng ngàn người cũng mất tích như thế. Người thì vào trại tập trung, người thì theo người khác kéo nhau lũ lượt về các làng lân cận. Sở Bưu điện bị phá hủy, đi đâu mà hỏi thăm được!

- Về làng à? - Graber nói ra vẻ phấn khởi - không biết sao trước kia mình không nghĩ đến? - Ở trong làng được yên ổn hơn. Chắc cha mẹ tôi về nhà quê ở.

Anh hạ sĩ quan cười chua chát:

- À anh có chút may mắn rồi. Anh có biết ven tỉnh này có đến hai tá hàng xóm không? Anh đi độ nửa cây số thì giấy phép của anh hết hạn lâu rồi!

Graber biết rõ lắm, nhưng cái đó không cần. Y chỉ cần biết một điều. Cha mẹ y còn sống, còn ở đâu thì ở.

- Anh hãy nghe tôi, phải hành động cho khôn khéo, không lẽ anh cứ chạy như điên như dại khắp nơi, chỉ mất thì giờ mà mang bịnh vào người. Phải hành động cho có phương pháp. Anh định bắt đầu làm thế nào?

- Tôi cũng không biết nữa. Có lẽ thử đến hỏi những người quen biết cha mẹ tôi. Tôi đã tìm được địa chỉ một người ở cùng phố với nhà tôi và đã tản

https://thuviensach.vn

cư đi nơi khác.

- Khó lòng mà biết được điều gì. Họ sợ không dám nói. Chính tôi đã nhận thấy thế. Nhưng anh cứ thử xem. A tôi có ý kiến! Chúng ta có thể hợp tác với nhau. Anh đến đâu cũng hỏi cả tin tức vợ tôi, còn tôi cũng làm vậy. Đồng ý?

- Đồng ý.

- Thế thì hay lắm. Tên tôi là Bottcher; vợ tôi là Anna. Anh ghi lấy.

Graber ghi Anna Bottcher vào cuốn sổ rồi ghi tên cha mẹ mình vào một mảnh giấy đưa cho Bottcher. Anh này đọc cẩn thận rồi gấp mảnh giấy cất vào bóp.

- Anh ở đâu?

- Chưa biết đi đâu đây. Tôi cũng phải kiếm một chỗ ở.

- Ở trại có giường dành cho người nghỉ phép bị nạn. Anh đến xin một giấy phép cư ngụ thì được ở. Đã đi xin chưa?

- Chưa.

- Thế thì cố gắng xin ở phòng 48. Tôi cũng ở đấy. Ăn uống khá hơn ở nơi khác.

Bottcher lôi trong túi ra một mẩu thuốc lá. Y ngắm nghía một lát rồi lại cất đi.

- Ngày hôm nay tôi đến cả nhà thương tìm. Tối hôm nay có thể gặp nhau ở chỗ nào đó, may ra một người tìm được tin tức gì.

- Đồng ý. Gặp ở đâu?

https://thuviensach.vn

- Ở đây chẳng hạn. Chín giờ nhé?

- Đồng ý.

Bottcher gật đầu và ngửng lên nhìn trời xanh.

- Này, mùa xuân đây. Đêm nay là đêm thứ năm tôi ngủ với một lũ đực rựa râu không cạo, đáng lẽ ra mình đã ngủ với vợ con mũm mĩm.

° ° °

Hai căn nhà đầu tiên khu phố cư ngụ của gia đình Ziegler đã bị phá hủy. Không còn ai ở nữa. Căn thứ ba còn nguyên vẹn. Chỉ có mái bị cháy mà thôi. Ziegler là bạn của cha mẹ Graber.

Y bước vào cầu thang. Trước thềm cầu thang nào cũng có thùng cát và thùng nước. Tường dán đầy thông báo. Y bấm chuông, ngạc nhiên rằng chuông còn dùng được. Đợi một hồi mới có một người đàn bà dáng điệu sợ hãi ra mở cửa

- Bà Ziegler? Tôi là Graber.

Bà già ngó y ra bộ ngập ngừng:

- Vâng, mời ông vào.

Bà mở cửa cho Graber bước vào rồi khóa ngay lại.

- Ba nó ơi! Có cậu Graber, con ông Paul Graber.

Căn phòng có mùi xi mới đánh. Thảm trải nhà sáng như gương. Trên khung cửa sổ bày những cây cảnh lá lấm tấm vàng bóng như thoa bơ. Phía trên ghế trường kỷ treo bức trướng thuê hoa và một dòng chữ: Ở nhà mình, mình là vua.

https://thuviensach.vn

Ziegler ở phòng ngủ ra. Ông ta mỉm cười, nhưng vẻ lo lắng hiện rõ trên mặt:

- Bây giờ không biết chừng được. Không biết mình đụng độ với ai. Cậu ở mặt trận về phải không?

- Vâng, cháu đi tìm cha mẹ cháu, nhà cháu bị phá hết.

- Bỏ bị ra đi. Để tôi đi pha cà phê cậu uống. Nhà còn cà phê ngon.

Graber bước sang căn kế cất bị, vừa đi vừa nói:

- Người cháu bẩn thỉu quá. Đã lâu ngày quên cả sạch sẽ ngăn nắp.

- Không sao. Cháu cứ tự nhiên, ngồi kia mà nghỉ.

Bà Ziegler đi xuống bếp. Ông Ziegler nhìn Graber ngập ngừng. Graber hỏi:

- Thưa ông có tin tức gì về cha mẹ cháu không? Cháu không có tin tức gì cả. Tòa thị chính cũng không biết, sổ sách không còn.

Ziegler lắc đầu. Bà Ziegler bỗng hiện ra giữa khung cửa:

- Lâu lắm chúng tôi không đi ra ngoài. Chúng tôi không gặp ai, không biết gì cả.

Ông bà không gặp cha mẹ cháu bao giờ à? Lần cuối cùng gặp cha mẹ cháu cách đây bao lâu rồi?

Rồi bà im bặt.

- Cha mẹ cháu thế nào?

- Mạnh khỏe, hồi ấy mạnh khỏe. Nhưng về sau...

https://thuviensach.vn

- Vâng. Ở ngoài ấy chúng cháu cũng biết ở nhà bị bom tàn phá. Nhưng không ngờ đến nỗi tàn tệ như thế này.

Một lúc yên lặng. Mọi người cúi gầm mặt nhìn xuống đất.

- Cà phê sắp được rồi, cậu ngồi chơi uống một tách.

Bà bày bộ tách hoa lên bàn. Graber nhớ lại nhà mình cũng có bộ tách kiểu ấy, kiểu tách gọi là tách củ hành, y không hiểu sao lại gọi thế.

- Thưa ông, ông có cho rằng cha mẹ cháu đã tản cư không?

- Có lẽ ông bà nhà đã tản cư. À bà nó xem còn cái bánh ga tô nào không, đem đây mời cậu Graber. Hộp bánh của Erwin cho đó.

- À ông Erwin bây giờ thế nào?

Ông già bỗng giật bắn người lên:

- Erwin mạnh khỏe, mạnh khỏe lắm.

Bà Ziegler mang cà phê lên. Bà cũng đặt lên bàn cái hộp thiếc lớn nhãn hiệu Hòa Lan còn vài chiếc ga tô. Graber nghĩ thầm: "Đồ Hòa Lan". Hồi mới có chiến tranh chính y cũng mua bánh từ Pháp về cho cha mẹ.

Bà Ziegler mời mọc ân cần, y cũng ăn một chút. Thứ bánh hồng hồng, ngọt đậm đã hơi có mùi mốc. Hai ông bà già không ăn gì cả. Tách vẫn để không. Ông già ngồi gõ nhịp vẩn vơ xuống bàn.

- Cậu ăn nữa đi. Bánh ngon đây. Chúng tôi không còn cái gì khác để đãi cậu.

- Vâng bánh ngon. Cháu ăn đủ rồi, cháu mới ăn sáng xong.

Y cảm thấy không thể biết được gì hơn, có lẽ họ không biết gì thật.

https://thuviensach.vn

- Ông có thể cho cháu biết người nào để hỏi thăm được không.

- Tôi không có ý kiến gì. Chúng tôi không đi đâu, không giao thiệp với ai. Thật chúng tôi rất tiếc.

- Vâng, cháu hiểu lắm. Cám ơn ông.

Graber đi ra cửa. Bất thần ông già hỏi:

- Cậu ở đâu?

- Cháu sẽ tìm chỗ ở, nếu không thì vào trại.

Bà già liếc mắt nhìn chồng:

- Thật rất tiếc, chúng tôi không có chỗ nằm cho cậu. Hắn quân đội cũng nghĩ đến việc tiếp đón những người nghỉ phép lỡ gặp nạn.

- Vâng, hẳn là thế.

- Hay là cậu cứ để bị ở đây, đợi lúc tìm được chỗ ở sẽ hay. Cái bị coi có vẻ nặng.

Graber nhìn bà già.

- Không sao. Cháu đeo nặng quen rồi.

Y đi ra rồi khép cửa lại, bước xuống thềm. Không khí nặng nề. Ông bà Ziegler rõ là có thái độ lo sợ. Nhưng từ năm 1933 đến giờ có biết bao nguyên nhân để lo sợ!

Gia đình ông Loose chiếm một chỗ trong phòng họp lớn thị sảnh. Phòng chật ních những giường cùng nệm. Trên tường, trang trí cờ quạt, phù hiệu chữ vạn, biểu ngữ với giọng quyết liệt, hình Quốc trưởng trong một cái khung thếp vàng. Vết tích những cuộc biểu dương lòng ái quốc ngày trước.

https://thuviensach.vn

Trong phòng đầy ắp đàn bà và trẻ con. Khoảng giữa giường nọ với giường kia chất từng đống rương với va li, nồi niêu xoong chảo, đủ mọi thứ còn sót lại.

Bà Loose ngồi trên một cái giường kê ở giữa nhà, vẻ mặt buồn thiu, tóc rối bù. Bà ta người to mập.

- Ông bà có biết cha mẹ tôi ở đâu không?

Hai mắt bà như hết thần sắc, bà như ráng sức bới tìm trong trí nhớ. Sau cùng bà nói:

- Chết rồi.

- Bà nói sao?

- Chết rồi. Cậu còn muốn biết gì nữa?

- Bà biết rõ tin này à?

Y thấy mình nghẹn lời nói không được. Y ráng sức nuốt nước miếng hỏi thêm:

- Bà có trông thấy không? Chết ở đâu?

Bà Loose từ từ lắc đầu.

- Không thể trông thấy gì được. Lửa cháy, tiếng kêu khóc inh ỏi, rồi không còn gì nữa....

Tiếng nói chỉ còn là lời ấp úng nghe không ra tiếng gì. Rồi bà ngồi yên, đặt khuỷu tay lên gối, hai mắt xa vắng; bà ngồi trầm ngâm suy nghĩ như chỉ có một mình trong phòng. Graber thất vọng.

- Xin bà nhớ lại, nhân dịp nào bà biết cha mẹ tôi đã chết?

https://thuviensach.vn

Y cố nén lòng để khỏi nổi nóng nắm lấy vai bà mà lắc mạnh.

- Xin bà nhớ lại. Bà gặp cha mẹ tôi lần cuối cùng vào hồi nào?

Bà ta như không nghe thấy và lẩm bẩm!

- Tôi cũng không thấy mặt. Ông bà ấy không muốn để tôi lại gần. Nom bà gầy yếu lắm. Tại sao người ta gây ra cớ sự này? Cậu là quân nhân, hẳn cậu biết.

Graber đưa hai mắt ngơ ngác nhìn xung quanh.

Một người len vào giữa khe giường tiến lại. Đó là ông Loose, người gầy nhom, già sọm. Ông ta đặt nhẹ tay lên vai vợ, bà này muốn trở cơn mê sảng. Ông ta ra hiệu cho Graber:

- Graber! Nhà tôi không tỉnh trí đâu.

Người đàn bà lấy tay ra hiệu và nhìn chồng:

- Ông có hiểu gì không?

- Lena!

Bất thần bà ta nói oang oang:

- Nếu ông hiểu được tại sao người ta gây ra cớ sự này nhưng ông cũng không hơn gì tụi họ.

Ông Loose đưa mắt sợ hãi nhìn những giường bêncạnh. Không ai có thể nghe được vì con nít nô đùa ồn ào sau đống va li.

- Không hơn!

Bà Loose nhắc lại rồi nghiêng đầu đi, nom bà ta chỉ còn một đống thịt buồn rũ rượi.

https://thuviensach.vn

Ông Loose ra hiệu cho Graber đi theo ra chỗ khác.

- Cha mẹ tôi bây giờ ở đâu? Bà nhà nói chết rồi!

Ông Loose lắc đầu:

- Nhà tôi không biết gì đâu. Nhà tôi hóa ra người rối trí. Hắn cậu biết đấy.

Ông Loose nuốt nước bọt, cuống họng trồi lên hạ xuống trên cái cổ gầy gò:

- Nhà tôi nói những câu... Người ta đã tố cáo chúng tôi... Những người ở đây.

Bỗng dưng y có cảm tưởng như ông Loose ở xa tít, bé như con kiến trong thứ ánh sáng xám xịt. Rồi y trở về cạnh ông ta và thấy căn phòng trở nên yên lặng. Y hỏi:

- Thế cha mẹ tôi còn sống chứ?

- Tôi không thể biết đích xác được. Cậu không biết đã một năm nay tình hình tồi tệ đến thế nào. Người nọ sợ người kia, mọi người nghi kỵ nhau, không còn ai tin ai được nữa. Chắc ông bà nhà cũng được yên ổn ở một nơi nào đó.

Graber cảm thấy như bỏ được cái gì đó đè nặng xuống ngực, y hỏi:

- Thưa ông có gặp thầy mẹ tôi lần nào không?

- Có, một lần, gặp ở ngoài phố. Đã bốn năm tuần lễ nay rồi. Bấy giờ trời còn tuyết xuống, tôi nhớ rõ. Trước khi oanh tạc.

- Thầy mẹ tôi có khỏe không?

https://thuviensach.vn

Loose không trả lời ngay, mãi sau mới trả lời:

- Có lẽ mạnh khỏe.

Bất thần Graber thấy ngượng. Y vừa chợt hiểu rằng không phải nơi mà cũng không phải lúc hỏi thăm một người mạnh khỏe cách đây đã bốn năm tuần lễ; ở đây người ta chỉ biết số người sống và số người chết chứ không biết gì hơn.

Y ngượng ngập, vội vàng:

- Xin lỗi ông.

- Không sao. Bây giờ không ai còn bụng dạ nào nghĩ đến người khác. Đau khổ quá nhiều rồi.

Graber không nhận ra khu phố nữa. Y đi qua đường vắng tanh và ảm đạm khi vào tòa thị sảnh. Bây giờ phố xá có vẻ sáng sủa, nồng ấm hương đời hơn. Y không nhìn thấy những căn nhà vỡ lở, y chỉ thấy cây đã khai nụ, chó vẫn đuổi nhau đùa giỡn, trên đầu, trời vẫn xanh. Cha mẹ y chưa chết, chỉ mất tích thôi. Một giờ trước đây, y xúc động đau đớn khi người ta cho biết tin ấy, nhưng bây giờ y được phấn khích vì tia hy vọng bí hiểm. Y biết rằng sự thể xoay ra như thế vì lúc trước y đã lâm vào cảnh tuyệt vọng. Chỉ cần một chút bám víu là nảy sinh hy vọng, hy vọng chóng bắt rễ xuống trái tim.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 8

Graber dừng lại trước một căn nhà. Trời tối cho nên không nom rõ số nhà. Một người đứng gần cửa vào hỏi:

G

- Ông hỏi gì?

- Đây có phải là số nhà 22 đường Marie?

- Phải. Ông hỏi ai?

- Bác sĩ Kruse.

- Kruse? Ông muốn hỏi gì bác sĩ?

Graber nhận ra trong tối đôi giầy ủng và y phục Mật vụ. Y nghĩ thầm: "À ra thế! Một nhân viên Mật vụ ranh mãnh!"

Y vừa đẩy cửa vừa nói:

- Để tôi sẽ nói thẳng với bác sĩ.

Y thấy mệt mỏi, mỏi mệt sâu xa hơn sự mỏi mệt ghi dấu vết vào hai mắt trũng sâu và các khớp xương lỏng lẻo. Suốt ngày hôm nay y đã tìm kiếm, thám người này người khác nhưng không biết được gì cả. Cha mẹ y không

https://thuviensach.vn

có họ hàng ở tỉnh này, láng giềng quen biết đều mất tích. Bottcher nói có lý: sự đảo lộn thật là sâu xa. Mọi người ngậm miệng vì sợ Mật vụ, họ chỉ cho biết những tin tức mờ mịt rồi bảo mình đi hỏi những người cũng không hay biết gì mấy.

Lên hết cầu thang thì thấy một hành lang tối. Bác sĩ Kruse ở tầng lầu nhất. Y vẫn chữa bệnh cho mẹ mình. Có lẽ ông ta biết địa chỉ mới của cha mẹ.

Một người đàn bà vẻ mặt thản nhiên, không biết bao nhiêu tuổi ra mở cửa:

- Ông muốn hỏi bác sĩ Kruse?

- Vâng.

Bà ta lắng lặng ngó Graber, không dẹp chỗ cho y bước vào. Graber nóng ruột:

- Ông ta có nhà không?

Người đà bà không trả lời. Hình như bà ta đợi một tiếng động gì ở nhà dưới.

- Ông đến thăm bệnh à?

- Không, tôi có việc riêng.

- Việc riêng à?

- Vâng, tôi có việc riêng. Thưa bà là bà Kruse?

- May mà không phải.

https://thuviensach.vn

Graber ngó kỹ con người kỳ dị. Suốt ngày hôm nay, sợ hãi, căm thù và dối trá hiện ra trước mắt y dưới đủ mọi hình tướng, nhưng kết cục người đàn bà này quả là cái gì mới mẻ.

- Thưa bà tôi không biết ở đây có chuyện gì, tôi cũng không muốn biết. Tôi chỉ muốn hỏi bác sĩ Kruse, thế thôi!

- Bác sĩ Kruse không còn ở đây nữa.

Người đàn bà nói câu ấy với giọng căm thù, gắt gỏng đột ngột.

- Tên bác sĩ còn ở ngoài cửa kia.

Graber chỉ biển đồng ghi giờ thăm bệnh.

- Đáng ra cái biển đồng này phải tháo đi lâu rồi.

- Nhưng biển vẫn còn đấy. Trong nhà còn ai là thân quyến của bác sĩ không?

Người đàn bà lặng yên, Graber muốn mắng cho mụ ta một câu rồi bỏ đi thì trong nhà có tiếng cửa mở. Một luồng sáng soi rõ hành lang. Có tiếng người hỏi:

- Ai hỏi tôi đấy?

- Có. Tôi muốn hỏi thăm ai biết bác sĩ Kruse. Nhưng sao mà khó khăn thế.

- Tôi là Elisabeth Kruse.

Graber quay lại nhìn người đàn bà trước mặt. Bà ta vội vàng lui vào, vừa đi vừa la:

- Thắp đèn sáng quá. Cấm xài nhiều điện như thế.

https://thuviensach.vn

Graber đứng đợi. Một người con gái chừng hai mươi tuổi hiện ra dưới vùng sáng. Y thoáng nhìn thấy đuôi lông mày cong như vòng cung, cặp mắt tối và đợt tóc nâu mềm mại rũ xuống vai. Rồi người con gái đến gần y trong bóng tối hành lang.

- Ba tôi không làm việc nữa.

- Tôi không đến thăm bệnh, chỉ đến hỏi một việc riêng.

Mặt người con gái bỗng biến sắc. Nàng liếc nhìn xem người đàn bà đã đi hẳn chưa, rồi mở mau cửa:

- Ông vào mau đi.

Nàng theo sau vào căn phòng có ánh sáng. Nàng quay lại ngó y thay cho câu hỏi. Hai mắt không còn tối nữa, hai mắt sáng long lanh.

- Hình như tôi có quen ông. Ông có học trường trung học ở đây không?

- Có. Tôi tên là Graber.

Graber cũng nhớ ra. Một cô học sinh gầy ốm, tóc nhiều quá và mắt lớn quá. Mẹ nàng chết từ lúc nàng còn nhỏ. Nàng đến ở với họ hàng tại một tỉnh khác.

- Cô Elisabeth, nom cô khác ngày xưa quá, tôi không nhận ra.

- Lần cuối cùng gặp anh ở nhà trường đã sáu bảy năm rồi. Coi anh cũng khác nhiều.

- Không nhiều như cô.

Hai người nhìn nhau không nói gì.

- Ở đây có chuyện gì vậy? Người canh chừng cô như gác dinh đại tướng.

https://thuviensach.vn

Elisabeth mỉm cười chua chát:

- Không phải như đại tướng mà như tù binh.

- Tại sao? Tại sao vậy? Thưa cô...

Nàng vội giơ tay bảo im:

- Đợi một chút.

Nàng đi quanh bàn đến bên cái máy hát. Một điệu nhạc quân hành vang lên.

- Bây giờ thì có thể nói chuyện được.

Graber nhìn nàng, không hiểu. Có lẽ Bottcher nói có lý. Trong tỉnh này mọi người đều hóa điên hết.

- Thế này là nghĩa lý gì? Thôi làm ơn làm phước dẹp thứ nhạc quân hành đi, tôi đã ngán quá rồi. Tốt hơn hết là cho tôi biết đã xảy ra chuyện gì ở đây. Tại sao người ta canh chừng cô?

Elisabeth tiến lại gần:

- Người đàn bà rình nghe trộm. Nó do thám. Vì thế phải để âm nhạc che lấp tiếng nói.

Elisabeth đưa mặt bối rối nhìn lên Graber. Bất thần nàng nghẹn ngào.

- Ba tôi làm sao? Anh biết tin gì mới à?

- Không. Tôi muốn hỏi ba cô có một việc. Ba cô đâu rồi?

- Anh không biết à?

https://thuviensach.vn

- Không. Tôi muốn hỏi xem ba cô có biết địa chỉ của cha mẹ tôi không. Cha mẹ tôi đã mất tích.

- Thế thôi à?

Graber mở to mắt nhìn Elisabeth.

- Tôi chỉ muốn biết thế thôi.

Người thiếu nữ trở lại bình tĩnh.

- Anh nói đúng. Tôi cứ tưởng anh đem tin của ba tôi.

- Ông nhà ở đâu?

- Ở trại tập trung. Từ bốn tháng nay. Có người tố cáo. Khi anh nói anh đến hỏi ba tôi, tôi tưởng anh có tin tức gì.

- Nếu có tôi đã nói ngay.

Elisabeth lắc đầu:

- Đừng có nói trước mặt con mụ già ấy. Phải cẩn thẩn mới được.

Graber nghĩ thầm: "Cẩn thận! Mình nghe thấy người ta nói đến cẩn thận với đủ các giọng"! Bài nhạc quân hành xoang xoảng như binh khí đụng nhau vang khắp phòng.

- Bỏ đĩa hát đi được không?

- Được, nhưng anh nên đi về thì hơn, anh cũng biết sẽ nguy hiểm cho anh.

- Tôi không phải là chó săn. Người đàn bà ấy là ai. Nó tố cáo ba cô phải không?

https://thuviensach.vn

Elisabeth đưa tay nhấc kim máy hát nhưng vẫn để cho đĩa quay. Căn phòng yên lặng, rồi bỗng nổi lên tiếng còi hụ rên rỉ.

- Báo động! Lại báo động!

Có người gõ vào cửa kính

- Tắt đèn đi. Suốt ngày thắp đèn! Lúc nào cũng để đèn sáng quá! Biết mà! Có gì lạ lạ!

Graber mở cửa ra hỏi:

- Lạ lạ cái gì?

Người đàn bà đã chạy ra đầu đằng kia hành lang. Ba ta lắp bắp mấy tiếng không nghe rõ rồi biến mất.

Elisabeth đẩy Graber ra một bên và đóng cửa lại

- Nó là gì mà nó hống hách thế? Ai cho nó lại ở đây?

- Ủy ban Gia cư. Tôi được giữ lại căn phòng nay cũng là may rồi.

Ngoài phố ồn ào. Có tiếng trẻ con kêu, đàn bà gọi. Còi báo động Elisabeth cầm lấy cái áo mưa choàng lên vai.

- Phải xuống hầm núp.

- Còn đủ thì giờ mà. Tại sao cô còn ở đây? Sống với con mẹ chó săn ấy khác nào sống trong địa ngục!

Ngoài cửa lại có tiếng thét: "Tắt đèn đi!"

Elisabeth tắt đèn rồi đến gần cửa sổ:

- Tại sao tôi ở lại đây? Vì tôi không muốn đi trốn.

https://thuviensach.vn

Nàng mở cửa. Tiến còi hụ tràn vào inh tai. Thân hình nàng nổi bật trên nền trời mờ trong khi nàng lấy đinh đóng chặt cánh cửa sổ.

Như vậy bom nổ đỡ làm vỡ kính. Rồi nàng trở lại bên Graber. Hầu như tiếng kêu đẩy nàng đi như một đợt sóng vô hình. Nàng nói qua tiếng còi vang động:

- Tôi không muốn đi trốn! Anh hiểu không?

Graber trông rõ mắt nàng. Mắt nàng lại trở lại tối sầm như lúc trước trong hành lang. Khóe nhìn kia âm ỉ một sức mạnh vô bờ của nghị lực, của say mê. Y cảm thấy hình như mình phải chống lại tất cả, sóng đời gay cấn hằn thù, khuôn mặt với hai mắt quyến rũ kia, tiếng còi hụ nhức nhối nọ, cảnh đảo lộn kinh khủng diễn ra dưới cửa sổ.

- Trời! Tôi không hiểu, ở lại đây chỉ làm cô điêu đứng mà không ích gì. Không chịu đựng nổi thì phải bỏ đi. Tôi học được điều đó ở ngoài mặt trận.

Nàng vẫn ngó y chăm chú

- Thế thì bỏ đi. Bỏ đi, để cho tôi yên thân.

Nàng muốn đẩy y ra để bước ra phía cửa. Y nắm lấy tay nàng. Nàng vùng mình giằng ra. Y không ngờ nàng khỏe đến thế.

- Đợi tôi với. Đợi tôi đi với cô.

Tiếng còi vây bọc lấy họ như một trận bão vô hình. Cả căn nhà rung chuyển, phòng ốc, hành lang, cầu thang, tiếng kêu đập vào tường rồi dội lại, tuôn đi ào ào khắp phía, không ai thoát được tay nó; nó chui qua lỗ tai, qua làn da, thấu vào trong người làm sôi máu sùng sục, làm giật gân phừng phừng, nó bít chặt lấy óc không cho suy nghĩ gì nữa.

- Cái còi ở chỗ nào vậy? Nó làm hóa điên mất!

https://thuviensach.vn

Cửa đóng lại với một tiếng động. Tiếng còi nhỏ đi.

- Còi ở ngay góc phố. Mình phải xuống hầm công cộng. Hầm nhà không chịu nổi bom.

Từng chiếc bóng đen mang theo ba-lô với va-li hấp tấp xuống cầu thang. Một chiếc đèn bấm bật sáng soi rõ mặt Elisabeth trong giây lát. Một tiếng nói vọng đến: "Đến đây với chúng tôi nếu cô có một mình".

- Cám ơn! Tôi không đi một mình.

Cửa lại mở, những bóng đen chạy xô vào cửa. Người ở trong nhà chạy túa ra ngoài như đứa trẻ đổ trong hộp đồ chơi ra một đống con chì. Trưởng xóm ra lệnh. Một người đàn bà mặc chiếc áo trong nhà bằng lụa đỏ chót tất tả chạy qua, tóc tung bay trước gió lộng. Những ông bà già rảo bước đi men bờ tường, vừa đi vừa nói, nhưng cảm tưởng như những cái miệng héo hon lặng lẽ nhai những lời nói đã tắt ngúm.

Hai người đến công trường, trước cửa hầm núp đông nghẹt người ồn ào. Trưởng xóm chạy tới chạy lui như những con chó chăn cừu, cố gắng lập trật tự.

Elisabeth có vẻ như ung dung không vội vàng. Graber đề nghị:

- Ta thử đi luồn phí bên cạnh lối vào.

Nàng lắc đầu:

- Đứng ở đây.

Đám đông chảy cuồn cuộn như thác xuống hầm. Graber nhìn Elisabeth. Hầu như tất cả sự vật này không liên hệ gì đến nàng nữa.

- Cô can đảm thật!

https://thuviensach.vn

Nàng đưa mắt nhìn Graber:

- Không, tôi sợ. Tôi sợ cái hầm.

Một người trưởng xóm la:

- Sao còn đứng đây! Chờ được giấy mời chánh thức mới xuống à?

Hầm rộng lắm, thấp và tối, có nhiều cột chống cho thêm chắc, có nhiều lối ra vào, lại có đèn sáng. Trong hầm có ghế dài, nhưng người ta mang theo nệm, mền, ghế xếp văn hóa... dần dần việc tổ chức cũng đem lại trật tự. Graber nhìn quanh với con mắt hiếu kỳ. Đây là lần thứ nhất y ở dưới hầm với dân chúng, lần thứ nhất y gần gũi với đàn bà con nít ở ngay tại nước Đức.

Ánh sáng xanh lơ làm mặt người nhợt nhạt, nom như một tốp người chết đuối. Người đàn bà mặc áo đỏ ngồi cách y không xa, áo đỏ ngả ra màu tím và tóc có ánh xanh xanh. Y nhìn Elisabeth. Mặt Elisabeth cũng hóa ra xám xịt, ngơ ngác, hai mắt sâu hoắm dưới hai cái hố tối đen, mớ tóc mất cả tươi sáng và trở nên mờ nhạt. Y thầm nghĩ: "Những người chết đuối, chết đuối vì dối trá và sợ sệt, họ bị xua đuổi xuống dưới lòng đất, họ trở nên thù ghét ánh sáng, thù ghét sự thật quang minh chính đại".

Một người đàn bà ngồi thu hình trước mặt Graber với hai đứa con, hai đứa con nép vào lòng bà ta. Khuôn mặt hai đứa trẻ mất hết thần sắc, chỉ có hai mắt còn chút sinh khí. Trong ánh sáng mờ, những cặp mắt mở lớn quay ra phía cửa khi đợt súng cao xạ hoạt động ráo riết, trở lại đưa quanh trần nhà thấp, bờ tường bê-tông, rồi lại quay ra phía cửa. Hai đứa trẻ cứ theo tiếng nổ mà tìm chỗ đặt mắt nhìn. Đó là cặp mắt những con vật bị tê liệt hay bị sa bẫy, những cặp mắt vừa đưa nhanh vừa ngơ ngác phản chiếu đóm sáng ngọn đèn mờ. Hai đứa không nhìn thấy Graber, cả người mẹ với hai đứa con ngồi cạnh y cũng thế, chúng không còn sức lực để nhận ra ai, nói điều gì; trong người chúng vẫn có một sự chăm chú nghĩ đến cái nguy hiểm vô

https://thuviensach.vn

hình mà chúng không ý thức được, cái nguy hiểm đó có thể là một tiếng nổ dữ dội đem lại cái chết trong nháy mắt. Những đứa trẻ đã lớn rồi, chúng không thể không biết đến sự nguy hiểm, cũng không thể giả bộ can đảm vô ích, chúng sáng suốt nhưng chúng không có phương thế tự vệ...

Graber cũng nhận thấy thái độ đành chịu buông xuôi trong khi vẫn sáng suốt như thế không phải chỉ là thái độ của trẻ con; phần lớn những người thuộc thành phần dân sự ở trong hầm này đều để lộ thái độ ấy. Cặp mắt họ cũng thế. Khuôn mặt và thân thể họ ngay đơ ra. Họ lắng nghe bằng cả hai tai, bằng cái lưng khom, bằng hai đầu gối chụm lại, bằng hai bàn tay nắm chặt lấy nhau. Họ nghe ngóng, người ngay đơ không chút cử động, chỉ có hai mắt theo dõi tiếng nổ lúc dồn dập lúc thưa thớt như những mệnh lệnh ghê sợ.

Bây giờ Graber cũng bắt đầu lo sợ như họ.

Không biết có cái gì làm thay đổi luồng không khí nặng nề. Bề ngoài vẫn nổ ầm ầm nhưng trong có luồng không khí mát không biết từ đâu đưa lại. Những khuôn mặt đông cóng bắt đầu có chút sinh khí. Hầm núp không còn là viện bảo tàng trưng bày những hình sáp, bây giờ là những người trở lại cuộc sống và hy vọng. Mỗi cái mặt nạ dần dần trở lại mặt người, cặp mắt nọ gặp cặp mắt kia. Một ông già ngồi gần Elisabeth nói:

- Họ đi xa rồi.

- Họ có thể trở lại lắm. Đã có lần thế rồi. Bất thần họ trở lại vào lúc kéo còi hết báo động.

Hai đứa trẻ bắt đầu đứng lên ngồi xuống. Một người ngáp dài. Một con chó không biết ở đâu ra chạy quanh hầm dò dẫm. Thỉnh thoảng có người đã mở khăn gói lấy thức ăn ra. Một người đàn bà to lớn bỗng la lớn:

- Chết rồi! Quên tắt hơi bếp lò! Đồ ăn cháy thành than mất còn gì. Có thế mà anh cũng không nhớ!

https://thuviensach.vn

- Bà đừng lo. Có còi báo động là người ta khóa hơi.

- Cũng không hơn gì, khi có hơi thì hơi lại xông ra khắp nhà. Còn khổ hơn.

- Không phải cứ báo động là khóa hơi, chỉ khi ném bom mới khóa hơi.

Elisabeth lấy trong bóp ra gương lược và chải lại mớ tóc. Cái lược nom như thỏi mực khô dưới ánh sáng xanh mờ, nhưng mớ tóc lượn sóng dưới bàn tay Elisabeth.

- Làm sao ra ngoài mau mau đi, ngồi đây như nghẹt thở!

Phải đợi chờ nửa giờ nữa. Rồi cửa hầm mở. Họ đứng dậy kiếm lối ra. Vài ngọn đèn bọc kín soi sáng mội cửa ra vào. Bên ngoài ánh trăng rọi xuống thềm. Bước đi mỗi bước, Elisabeth có cảm tưởng như mình hồi sinh. Quầng đen dưới hai con mắt biến mất, nàng không còn nước da chì, tóc nàng ánh lên tia sáng ấm nước da trở lại tươi tắn. Hầu như trời trả lại cho nàng cái xác phàm, mạnh mẽ hơn, rắn chắc hơn trước. Nàng hít một hơi dài, không khí trời đêm, như để vội hưởng chút an nghỉ trời dành cho.

° ° °

Họ dừng lại trước cửa hầm. Elisabeth có cử chỉ rũ đầu phủi vai nhưcon vật bị nhốt lâu ngày vừa được thoát thân.

- Gớm! Sao mà tôi ghét những cái hố chung thế!

Nàng lắc đầu hất mớ tóc trên vai.

- Ngồi trong hầm như cái hang làm người ta nghẹt thở. Chẳng thà ở giữa đống đá vụn lại hơn, ít ra người ta còn thấy trời ở trên đầu!

Graber nhìn nàng mà phải khen thầm. Ra khỏi cái hầm bê-tông như lối vào âm ti, nàng có một vẻ mạnh bạo và man rợ khác thường.

https://thuviensach.vn

- Có về nhà không?

- Thì hẳn rồi, biết đi đâu bây giờ? Đi thơ thẩn trong các phố tối tăm à? Tôi làm thế đã nhiều rồi.

Họ đi qua công trường Karl. Gió lộng quanh người như con vật quen thuộc.

- Cô không thể đi ở chỗ khác được thật à?

- Đi đâu được. Anh biết đâu có phòng không?

- Không.

- Tôi cũng vậy. Trong tỉnh này có hàng ngàn người không nhà. Tôi không biết đi đâu bây giờ.

- Hẳn rồi. Bây giờ đã muộn rồi.

Elisabeth đứng lại:

- Vả chăng tôi cũng không muốn đi chỗ khác, tôi có cảm tưởng như bỏ liều cha tôi.

Hai người lại bước đi, Graber đã bắt đầu khó chịu với cô gái cứng cổ và không quen này. Y nhọc mệt và xao xuyến, bất thần y cảm thấy như cha mình đang ở khu Haken chờ đợi mình đến.

- Thôi, xin từ biệt cô, tôi có hẹn với người ta giờ đã trễ rồi. Chào cô.

- Chào anh Graber.

Y nhìn theo nàng đi khuất vào trong tối. Y nghĩ thầm: "Đáng lẽ mình đưa cô ta về nhà thì phải". Nhưng điều đó không quan trọng. Y nhớ lại hồi nhỏ y ác cảm với Elisabeth.

https://thuviensach.vn

Y quay lại đi về hướng Haken. Phố xá vắng vẻ không một bóng người. Chỉ có ánh sáng trăng và sự yên lặng lạnh lùng của những nơi mới đổ nát. cảnh đổ nát đứng sững ngoài trời như vang âm của một tiếng kêu câm lặng. Sự yên lặng của nhưng cảnh điêu tàn cổ xưa thì lại khác.

° ° °

Bottcher đã đứng trước thềm tòa thị sảnh. Trên đầu y, đầu một máng nước mưa hình con vật nhăn nhó dưới ánh sáng trăng.

- Anh có tin tức gì không?

- Không. Thế anh?

- Tôi cũng không. Chắc chắn là không có ở bệnh viện. Tôi đã đi gần hết các bệnh viện. Trời! Thật là thê thảm. Đàn bà, con nít, khác hẳn ở trại lính. Đi đâu uống chút la de đi.

Hai người đi qua công trường Hitler. Tiếng giầy vang trên hè phố.

- Lại mất toi thêm một ngày nữa. Chẳng còn bao lâu sẽ hết phép mà vợ vẫn không thấy.

Bottcher đẩy cửa một cái quán và kéo Graber vào một bàn gần cửa sổ. Màn cửa buông kín cẩn thận. Bottcher có vẻ quen biết quán này từ lâu. Người nữ chiêu đãi đem hai chai rượu ra, không đợi gọi. Y nom theo hút, cô gái to đồ sộ, mỗi bước đi người núng na núng nính.

- Thế là mình vẫn ngồi đây một mình, lúc này vợ mình cũng ngồi một mình ở một xó nào đấy, ít ra tôi cũng hy vọng còn được như thế. Như vậy có đáng hóa điên không?

- Tôi không biết. Nếu biết rằng cha mẹ tôi sống mà ngồi uống bia ở một nơi nào đó thì tôi cũng đủ sung sướng rồi.

https://thuviensach.vn

- Thì đã hẳn. Cha mẹ khác vợ chồng. Cha mẹ thì chỉ cần biết còn mạnh khỏe là đủ, nhưng vợ thì còn phải...

Họ gọi hai ly khác và lấy thức ăn ra. Cô nữ chiêu đãi lượn quanh bàn dòm ngó xúc xích và thịt mỡ của họ. Bottcher uống một hớp lớn và nói giọng chua chát:

- Như anh cũng còn là may, anh chỉ việc ăn no rồi đi kiếm một cô gái điếm mà quên việc đời...

- Anh làm thế không được sao?

Bottcher lắc đầu. Graber nhìn y mà ngạc nhiên, y không ngờ anh lính già này trung thành với vợ như thế.

- Họ gầy gò quá. Cái khổ là tôi chỉ thích những người mập mạp. Tôi chẳng thiết nhưng người gầy gò, mình có cảm tưởng như ngủ với cái cán chổi vậy. Phải mũm mĩm mới được. Nếu không tôi chẳng thiết gì cả.

- Thế thì cô kia kìa. - Graber ra hiệu cho y ngó thấy cô nữ chiêu đãi.

- Lầm rồi, anh! Mập mạp cũng có năm bảy đường mập mạp! Đấy là miếng thịt đông núng na núng nính. Tôi không nói đến chuyện đẹp xấu vội. Cô này nom như cái gối nhồi chứ không như vợ tôi, một cái giường lò xo chắc chắn! Úi chà! Khi mà mụ ta nổi tam bành thì cả nhà rung chuyển như một cái quán lò rèn. Khung ảnh treo tường rung rinh! Một người như thế không phải cứ ra đầu phố là có ngay.

Y ngừng nói, ngồi mơ màng. Bỗng dưng Graber ngửi thấy mùi hoa tím thoang thoảng. Y tìm quanh thì thấy một chậu hoa để trên bờ cửa sổ. Hương hoa ngào ngạt tỏa ra từng đợt gợi lại mộng mơ, tuổi trẻ, kỷ niệm êm đềm xa xưa. Mỗi làn hương thơm lại làm y ủy mị và mệt nhọc như vừa đeo ba-lô trên lưng đi một quãng đường dài trên tuyết. Y đứng dậy:

https://thuviensach.vn

- Anh đi đâu?

- Tôi cũng không biết nữa, cứ đi xem đến đâu thì đến.

- Anh đã đến trung tâm chưa?

- Rồi. Đã xin được chỗ ở trong trại.

- Được rồi, cố xin ở phòng 18.

- Đồng ý.

Mắt Bottcher dõi theo người nữ chiêu đãi mà không vui thích lắm.

- Tôi còn ngồi đây chút nữa. Cho ly nữa cô!

Graber thủng thẳng về trại, về đêm hơi lạnh, ở một góc phố, đường rây xe điện cong lên vì một hố bom. Mặt trăng tỏa ánh sáng trong xanh xuống cửa vào và cửa sổ những căn nhà đổ. Y nghe rõ tiếng vang bước đi của mình như có người đi sau. Cái gì cũng trống rỗng, lạnh lùng và sáng lấp lóe.

Trại ở một chỗ đất cao ven thành phố, còn nguyên vẹn, không có vết tích bom đạn. Cái sân trắng xóa dưới ánh trăng nom như phủ tuyết, Graber bước vào cổng. Y có cảm tưởng như đã hết phép rồi. Quá khứ như tan biến mất và bây giờ như trở ra mặt trận. Nhưng đây là một mặt trận khác hẳn, không có súng có bom, nhưng không kém phần nguy hiểm.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 9

Ba ngày sau. Trong phòng 48, bốn người ngồi đánh bài xung quanh một cái bàn. Họ chơi đã hai ngày liền, chỉ ngừng lại để ăn và ngủ. Ba người đã nhường chân cho người khác, nhưng người thứ tư vẫn ngồi lỳ. Tên y là Rummel, y nghĩ phép về từ ba ngày trước, về đến nơi vừa kịp chôn vợ và con gái. Y nhận ra vợ vì một vết sẹo ở háng, vợ chỉ còn là cái xác không đầu. Y không nói với ai lời nào. Y ngồi yên lặng, gan lì, nhúng mũi vào đám bài. Y đánh bài như thế liên miên.

B

Graber ngồi gần cửa sổ. Bên cạnh là một binh nhất, chân băng bó đặt trên chiếc ghế đẩu, tay cầm chai bia. Y là người ở phòng này lâu nhất, y mắc bệnh phong thấp. Phòng 48 vừa là nơi chứa lính nghỉ phép ngộ nạn, vừa dùng làm phòng chữa trị cho người bị thương nhẹ. Ở một góc nhà, một trung sĩ nằm ngáy, y muốn ngủ suốt ba tuần lễ nghỉ phép cho đã để bù lại ba năm thức ở mặt trận. Y chỉ thức dậy ăn cơm rồi lại ngủ. Graber hỏi:

- Bottcher đâu rồi? Chưa về à?

- Nó đi về làng, nó mượn được cái xe đạp. Mỗi ngày có thể đi khắp hai làng, còn nghỉ mười hai ngày nữa. Còn những trại cứu tế cách xa nhau hàng trăm cây số có đoàn xe lui tới. Không biết nó có đến đó không?

- Tôi có viết thư đến bốn trung tâm cứu tế hỏi tin vợ hắn và cha mẹ tôi.

https://thuviensach.vn

- Anh tưởng người ta sẽ trả lời anh à?

- Không chắc. Nhưng mình viết thì cứ viết.

- Anh đưa thư cho ai?

- Văn phòng trung tâm, từ đấy sẽ chuyển đến tay người nhận thư.

Graber lôi trong túi ra một xấp thư:

- Đây tôi mang thẳng ra bưu điện.

- Hôm nay anh đi đâu?

- Đến trường học và sân thể thao gần nhà thờ. Tôi cũng đến hỏi trung tâm đưa tin cho dân tị nạn nhưng không thấy gì cả.

Một người đánh bài nhường chân cho người khác đến ngồi cạnh, bảo Graber:

- Tôi không hiểu sao được nghỉ phép lại còn đến ở trại lính. Như tôi thì tôi tránh xa cái gì có hơi hướng quân đội, càng xa càng hay. Tôi sẽ thuê một căn phòng, ăn mặc đồ dân sự, trở lại làm người trong mười lăm ngày.

- Anh tưởng rằng cứ ăn mặc dân sự là trở lại cuộc sống bình thường à?

- Hẳn rồi. Cần phải cái gì nữa?

- Anh có hiểu không? Đời sống giản dị nếu người ta chỉ nghĩ đến những cái giản dị. Anh có quần áo dân sự không?

- Không. Đồ đạc của tôi ở cả dưới đống gạch đường Haken.

- Để tôi cho anh mượn.

https://thuviensach.vn

Graber nhìn qua cửa sổ qua sân trại. Lính mới đang tập đi, tập chào, tập cầm súng. Y nói:

- Nghĩ cũng kỳ. Ở ngoài mặt trận thì tôi nôn nóng về nhà là cởi ngay bộ đồ nhà binh ra trở về làm dân sự; nhưng bây giờ thì tôi chẳng thiết nữa.

- Như thế nghĩa là anh sẽ mòn đời làm hạ sĩ quan. Anh chàng đánh bài vừa ăn từng miệng xúc xích lớn vừa nói: Anh nghỉ phép mà cũng chẳng biết làm gì. Những người được nghỉ phép toàn là những người như anh cả.

Nói rồi anh ta quay lại với ván bài. Anh ta vừa thua bốn bảng cho Rummel. Sáng nay thầy thuốc vừa cho anh ta biết có đủ sức khỏe để ra trận. Sự không may đó làm cho anh ta chua chát.

Graber đứng dậy.

- Anh đi đâu thế?

- Ra phố, bỏ thư và tiếp tục tìm kiếm.

- Dù sao thì cũng chớ nên quên rằng anh đang nghỉ phép và phép chỉ có hạn.

- Không sao. Graber nói vậy nhưng không vui lắm.

Reuter, người hạ sĩ bó chân, nhẩc cẳng lên đặt xuống đất mà rằng:

- Anh nên nghe tôi. Rán mà tìm ông bà cụ đi nhưng cũng đừng quên nên vui chơi một chút. Còn lâu mới đến ngày nghỉ phép sau.

- Tôi biết, tôi biết. Từ đây đến ngày ấy không thiếu cơ hội để treo giò vĩnh viễn.

- Ừ, anh biết rõ thế thì hay rồi.

https://thuviensach.vn

Graber đi ra phía cửa. Đám đánh bài nhao nhao lên vì Rummel lại vơ cả làng. Y còn nghe thấy họ kêu:

- Thật là uổng. Nó ăn hết thế mà chẳng thấy nó vui sướng tí nào!

° ° °

- Graber

Y quay lại. Một người mập lùn đồng phục mật vụ nhìn y mỉm cười. Y phải cố gắng nhớ lại xem anh chàng má bánh đúc hồng hào, mắt mầu hạt dẻ, miệng cười hềnh hệch này là ai.

- Binding! Alfons Binding!

- Gặp anh thật là may!

Binding tiến lại đưa tay ra:

- Trời ơi! Đến hàng thế kỷ nay không thấy mặt đâu cả. Anh ở đâu về đây.

- Bên Nga

- Nghỉ phép hả? À phải ăn mừng mới được. Đến tôi đi tôi ở gần đây. Rượu "cô-nhắc" của tôi tuyệt hảo. Mấy khi có người bạn học ở mặt trận về! Tôi sẽ giữ anh ở với tôi không cho đi đâu cả.

Graber nhìn bạn, Binding đã học cùng với y trong nhiều năm, nhưng y quên bẵng đi. Một hôm y ngẫu nhiên biết tin Binding đăng vào lính mật vụ. Bây giờ Binding đứng trước mặt y, y phục mới tinh, giầy bóng lộn, người vui vẻ nhẹ nhõm.

- Anh quyết định đi, đến nhà tôi cho vui.

https://thuviensach.vn

Graber lắc đầu:

- Tôi không có thời giờ.

- Gì thì cũng bớt được chút ít thì giờ đến uống vài ly với bạn cũ chứ.

Bạn cũ! Graber ngắm bộ đồng phục và phù hiệu mật vụ. Quả là Binding đã biết dùng thời giờ của mình để làm được cái gì! Nhưng nghĩ lại, y có thể nhờ Binding tìm giúp tin tức cha mẹ. Có lẽ anh ta biết những nơi chỉ có người trong Đảng mới biết.

- Vâng thì đi, tiếc rằng chỉ đủ thời giờ uống một ly "cô-nhắc".

- Thôi đi, đi ngay!

° ° °

Binding ở xa hơn chỗ anh ta nói. Anh ta ở ngoại ô, trong một căn nhà quét vôi trắng ở giữa một mảnh vườn yên tĩnh sau một hàng cây. Chuồng chim, đặt trên các cành cây, xa xa vẳng tiếng róc rách một dòng suối.

Binding đi trước, y vào nhà. Ngoài hành lang bày biện sừng hươu, da lợn lòi, đầu gấu. Graber ngạc nhiên:

- Tôi không ngờ anh là tay thiện xạ!

Binding cười lớn:

- Anh tưởng thế chứ! Tôi có sờ đến khẩu súng bao giờ đâu! Đây chỉ là đồ trang trí thôi. Coi cũng đẹp chứ anh! Có ra vẻ Nhật Nhĩ Man không?

Y kéo Graber vào một căn phòng căng thảm khắp nhà. Trên tường treo những khung ảnh thiếp vàng. Ghế bành bọc da để xung quanh một cái bàn thấp.

https://thuviensach.vn

Binding ra vẻ tự đắc mà rằng:

- Anh thấy thế nào? Có vẻ thân mật ấm cúng không?

Graber gật đầu. Đảng cũng nghĩ đến người có công lắm chứ. Binding là con một người bán sữa. Cha mẹ cực nhọc mới chạy được tiền cho con học.

- Anh ngồi xuống đây. Bức họa của Rubens này anh thấy thế nào?

- Cái gì?

Thanh Rubens. Khúc dăm bông hồng trên cái dương cầm kia kìa.

Bức họa vẽ một người đàn bà khỏa thân mũm mỉm đứng ở bờ ao. Mớ tóc óng ánh vàng, mặt trời chiếu ánh lửa trên cái mông vĩ đại. Y nghĩ thầm: "Thằng Bottcher phải được con mụ này mới vừa lòng".

- Đẹp lắm.

- Đẹp lắm à? - Binding không giấu nổi sự thất vọng - Anh biết không? Một tác phẩm siêu tuyệt đó! Một người bán tranh cho các ông lớn đã để lại cho tôi. Nhờ có người giới thiệu tôi mua được rẻ. Anh không thích lắm à?

- Thích chứ, nhưng tôi không hiểu nghệ thuật mấy. Tôi biết có người sẽ trở nên ốm đau nếu trông thấy bức tranh này của anh.

- Tôi thật ư? Một người sưu tập tranh à?

- Không phải, nhưng y chuyên về Ruhens.

Binding vui sướng.

- Thật là hân hạnh cho tôi. Thật tôi cũng không ngờ rằng mình lại có ngày trở thành nhà sưu tập họa phẩm. Nhưng bây giờ anh hãy nói cho tôi

https://thuviensach.vn

biết anh thế nào, anh làm gì, tôi có thể giúp anh cái gì. Tôi có những chỗ quen biết của tôi.

Y cười đắc ý.

Dẫu sao Graber cũng cảm động vì tình thân hữu của bạn. Lần thứ nhất từ lúc về đây y gặp một người đề nghị giúp mình cách thẳng thắn:

- Anh giúp tôi tìm kiếm cha mẹ. Cha mẹ tôi đã mất tích. Có lẽ đã đi với một đoàn công voa nào bây giờ ở quanh vùng. Bây giờ làm thế nào tìm được?

Binding ngồi phưỡn ra trên ghế bành gần chiếc bàn nhỏ. Đôi giày láng bóng lắc lư.

- Nếu không còn ở trong tỉnh thì cũng khó. Tôi sẽ ráng đi hỏi thăm tin tức. Cũng mất vài ngày hay hơn nữa. Cái đó còn tùy ông bà cụ ở nơi nào, anh cũng biết bây giờ cái gì cũng đảo lộn lung tung.

- Tôi cũng biết thế.

Binding đến một căn tủ lấy ra một chai rượu và hai cái ly.

- Làm một ly đã. Đây là "a-ma-nhắc" chính cống, tôi thích hơn "cô-nhắc". Nào cụng ly!

- Mừng anh.

Binding rót rượu lần thứ hai.

- Bây giờ anh ở đâu? Ở nhà họ hàng?

- Tôi không có ai thân thích trong tỉnh. Tôi ở trại.

Binding vội đặt ly xuống.

https://thuviensach.vn

- Ở trại à? Có mà điên! Nghỉ phép mà lại ở trại? Đến đây ở với tôi. Đây có chỗ cho cả hai người. Buồng ngủ, buồng tắm, đầy đủ tiện nghi.

- Vậy ra anh ở một mình!

- Thì một mình! Anh tưởng tôi lấy vợ rồi hẳn? Đâu đến nỗi ngu muội như thế. Đã có địa vị như tôi thì không thiếu gì "đàn bà".

Y nháy mắt chỉ cái ghế bọc da ở trong cùng.

- Cái đi-văng kia đã chứng kiến những gì? Xin nói cho anh biết có cô quỳ xuống mà cầu khẩn tôi.

- Sao lại có thể thế được?

- Quỳ gối thực sự! Mới hôm qua, một bà thượng lưu trí thức, tóc bạch kim, ngực như trái núi, áo lông thú, đến đây lạy van tôi xin cho chồng ra khỏi trại tập trung. Bà ta có thể làm bất cứ cái gì.

Graber mở to mắt:

- Anh có thể làm thế được à?

- Tôi có thể đưa người vào đấy được. Nhưng đưa ra lại là một việc khác. Nhưng dĩ nhiên tôi không nói cho ai biết? Thế sao? Anh có đến ở với tôi không? Anh thấy đấy, tôi không thớ lợ khách sáo gì?

- Cám ơn anh, nhưng tôi không thể bỏ trại bây giờ được. Tôi đã gửi địa chỉ ấy đi khắp mọi nơi rồi, sợ nếu có tin tức gì của cha mẹ tôi. Tôi phải đợi thư trả lời.

- Được rồi. Hắn việc của anh thì anh phải biết hơn tôi. Nhưng chớ quên rằng ở đây vẫn có căn phòng ngày đêm đợi anh. Cơm nước thì đàng hoàng quá rồi còn phải nói.

https://thuviensach.vn

- Vâng, cám ơn Binding.

- Không có gì. Chúng ta là bạn cũ phải sát cánh với nhau. Anh vẫn cho tôi chép bài mà. À anh có nhớ thầy Burmeister không?

- Giáo sư toán?

- Chính thị! Lão chó má đã đuổi tôi năm học đệ nhất vì chuyện với con Lucie Edler. Anh nhớ không?

- Nhớ chứ.

Graber nói vậy chớ chẳng nhớ gì hết.

- Tôi đã lạy van lão đừng tố giác tôi. Nhưng lão ta nghiệt quá chừng, lão nói đến bổn phận với đạo đức, tôi không còn nhớ gì nữa! Ba tôi đánh tôi suýt chết vì chuyện ấy.

Binding nhắc lại tên Burmeister một cách khoan khoái.

- Tôi đã bắt lão ta phải trả nợ thật nặng. Sáu tháng tập trung. Trời! Nom thấy lúc lão ta ra mới ớn! Thấy tôi đàng xa đã đứng nghiêm chào, sợ tôi đến vãi cứt té đái. Lão đưa tôi lên, tôi hạ xuống. Công thức này kể cũng kỳ!

- Kỳ thật.

Binding cười hoài.

- Anh thấy không, chuyện này làm tôi ấm lòng. Vào Đảng có cái hay là có thể chơi được những cú thích thú như vậy.

Graber đứng dậy.

- Đã đi rồi à?

- Phải đi chứ sao. Không ngồi đâu được yên!

https://thuviensach.vn

Binding cho là y nói phải. Bất thần Binding trầm ngâm.

- Tôi hiểu. Tôi rất buồn vì những chuyện ấy. Anh có tin tôi không?

- Tôi tin anh. Tôi là bạn anh.

Graber còn chút thì giờ nên muốn dùng cho được việc.

- Vài ngày nữa thì tôi đi.

- Vậy thì chiều mai nhé, hay tối mai. Thôi cứ cho là khoảng năm giờ rưỡi chiều.

- Vâng, năm rưỡi. Anh cho rằng có thể biết được gì không?

- Có lẽ biết, để xem. Nhưng dẫu sao cũng có dịp uống với nhau một ly. À anh đã đến các bệnh viện chưa?

- Rồi.

Binding gật đầu.

- Dĩ nhiên, đây tôi nói một thể thức không tránh được, anh đã đến nghĩa địa xem chưa?

- Chưa

- Vậy thì phải đi, mình cứ cẩn thận đi khắp nơi xem, biết bao nhiêu người chết chưa khai tử.

- Mai tôi đi.

- Được rồi. Ngày mai trở lại đây lâu hơn một chút nghe! Bạn cũ, mình phải sát cánh với nhau. Anh không thể biết được sống ở vị trí tôi thật là cô đơn. Người ta đến thăm mình chỉ để cầu cạnh xin xỏ.

https://thuviensach.vn

- Thì tôi cũng vậy, tôi đến để nhờ vả.

- Anh thì khác. Tôi muốn làm vui lòng bạn.

Binding cầm lấy chai rượu, đâm mạnh cho thụt nút xuống rồi đưa cho Graber

- Anh mang nó theo đi, có lúc cần đến nó.

Anh ta mở cửa gọi:

- Bà Kleinert, cho tôi mảnh giấy!

Graber cầm chai rượu, nhưng còn lưỡng lự.

- Tôi thấy không cần.

Binding vội nói:

- Cần chứ. Trong hầm nhà tôi còn cả đống.

Anh ta đón lấy tờ giấy gói cái chai.

- Thôi, chúc anh may mắn và chớ nãn chí! Đến chiều mai.

° ° °

Graber trở về đường Haken. Chuyến gặp gỡ làm y hơi bất bình. "Một anh mật vụ. Người thứ nhứt tỏ ra hết lòng với mình, cho ta ăn uống tử tế lại là một anh mật vụ!". Y nhét chai rươu vào bị.

Trời. Bắt đầu tối xuống. Trên màn phòng sáng xà cừ ấy hình thù cây cối hiện ra từng lốt đen đen lấm tấm châm kim. Hoàng hôn phớt xanh lơ dần dần phủ nhẹ lên những đống gạch đá điêu tàn.

https://thuviensach.vn

Graber dừng lại trước cái cửa đặt nhưng biển ghi tin tức. Biển của y đã biến mất. Trước y cho rằng gió đã cuốn đi; nhưng nếu gió cuốn đi thì đinh ghim phải còn lại. Đằng này đinh ghim cũng mất luôn, chắc phải có người tháo ra.

Tim y đập dồn dập. Y vội vàng đọc các biển ghi lời nhắn, hy vọng tìm ra câu gửi cho mình. Không có gì cả. Y chạy đến nhà mình. Bản tin thứ hai của y vẫn còn đó. Không có ai đụng đến, không có tin nào gởi cho mình.

Y kinh ngạc đứng lên. Bấy giờ y mới nhận thấy cái gì trăng trắng gió thổi bay xuống thềm ở dưới thấp. cầm lấy xem thì là bức thư của mình. Hẳn là có người bóc ra. Bên lề thấy ghi chữ "ăn cắp" thật lớn.

Mới đầu y không hiểu. Nhưng rồi y nhận ra rằng hai cái đinh ghim lấy ở bức thư cạnh đấy lại được ghim vào chỗ cũ. Vậy ra tác giả bức thư ấy đã thu hồi gia sản của mình và cho y một bài học. Lúc đau khổ, con người hết cả rộng lượng.

Y tìm hai hòn đá đẹp. Chặn bức thư của mình trên thềm cửa, rồi trở vào nhà cha mẹ.

Đến trước đống gạch đá, y nhận thấy có một vài sự thay đổi. Cái ghế bành bọc nhung đã biến mất. Hẳn là có người mang đi. Ở chỗ y đứng, có vài tờ nhật trình lẫn vào đống gạch vụn. Y leo lên lấy ra xém. Đó là những tờ nhật báo ra buổi chiều đã rách, giấy đã ố vàng. Trên trang nhất, những hàng tít lớn phô trương các cuộc chiến thắng. Y quăng đi rồi tìm nữa, bỗng thấy một cuốn sách bị kẹt xuống dưới hai cái rầm nhà. Y nhận ra là cuốn sách của mình hồi nhỏ, ngoài trang đầu có viết tên mình đã lem nhem. Y nhớ lại đã viết mấy chữ này hồi mới mười hai mười ba tuổi.

Đó là cuốn sách thánh giáo yếu lý dạy trong những giờ học tôn giáo. Cuốn sách sưu tầm một số lớn câu hỏi có giải đáp cẩn thận. Trang nào cũng ghi chép, y còn nhận ra nhiều điều chính tay mình đã ghi vào lề. Kỷ niệm

https://thuviensach.vn

tuổi thơ xô nhau ào đến. Tất cả đều bị rung chuyển đến nền móng, y không thể nói rõ sự đảo lộn ấy là thành phố bị tàn phá nằm trơ trụi dưới trời hoàng hôn này hay là quyển sách nhỏ kia với lời giải thích những vấn đề đặt ra cho nhân loại, giải thích một cách giản dị, nhưng chân lý hiện ra một cách hiển nhiên.

Y đặt quyển sách xuống và tìm kiếm thêm. Không thấy gì khác, không thấy một đồ vật nào của cha mẹ y dùng. Không có gì lạ, nhà y ở lầu hai đồ đạc chắc vùi sâu dưới gạch vụn. Chắc là quyển sách kia bị tung lên trời trong lúc bom nổ, sau đấy mới là là bay xuống, "như một con bồ câu trắng", con bồ câu trắng cô đơn, con chim hòa bình và đáng tin cậy giữa một cảnh tối đêm khói lửa, cửa nhà tan, máu sông xương núi.

Y dừng lại một lúc lâu, lật vài trang giấy như có một mãnh lực vô hình biết đọc những trang sách đó.

"Thượng đế có uy quyền tuyệt đối, lòng nhân từ và tình thương vô biên, sáng tạo và làm chúa tể vạn vật..."

Đêm đã xuống. Không có một ánh lửa nào. Graber đi qua công trường Kali. Đi quanh một cái hầm núp, xuýt nữa thì đụng vào một người đi qua. Một sĩ quan trẻ ra vẻ vội vàng. Người... này tức giận gầm lên:

- Không có mắt à?

Graber nhìn người lạ:

- Xin lỗi anh Luwig, lần sau tôi sẽ cẩn thận.

Viên sĩ quan ngó và nở một nụ cười:

- Graber! Anh ở đây! Làm gì ở đây? Nghỉ phép à?

- Nghỉ phép. Còn anh?

https://thuviensach.vn

- Tôi hết phép rồi. Tối nay phải đi đây, vì thế nên vội vàng.

- May mắn, tốt đẹp?

- Nhì nhằng... Anh hiểu tôi chứ. Nhưng đến lần sau tôi sẽ khác. Tôi chẳng cho ai biết, tôi sẽ đến một nơi biệt tích. Thà cái gì thì cái còn hơn về nhà.

- Sao vậy!

Ludwig nhăn mặt:

- Ông bà già tôi! Cha mẹ tôi già rồi, gàn quá đi mất! Làm uổng cả mấy ngày phép. Anh ở đây bao lâu rồi?

- Bốn ngày.

- Cứ đợi xem rồi biết.

Ludwig quẹt điêm định đốt thuốc. Gió thổi tắt. Graber đưa cái bật lửa. Ngọn lửa soi sáng khuôn mặt gầy guộc và cương nghị của Ludwig.

- Các cụ cứ cho mình là con nít. Đi đâu một tối về hôm sau nom mặt bà già mà rùng mình. Cứ phải ở nhà suốt ngày đêm với các cụ thì mới yên thân. Đối với mẹ tôi thì tôi vẫn mới có mười ba mười bốn tuổi. Tuần đầu mẹ tôi khóc hoài vì mừng tôi trở về, tuần sau bà khóc ròng vì tôi sắp ra đi. Thật là khổ!

- Còn ba anh? Ông cũng có ra trận hồi đệ Nhất Thế chiến mà!

- Có, nhưng ổng quên rồi. Đối với ba tôi thì tôi là người hùng, ổng muốn đem tôi đi khoe khắp mọi nơi. Ổng là người của thế hệ trước. Nhưng ổng không hiểu thế cho. Anh liệu mà đừng để mấy ngày phép của anh cùng chung số phận với tôi.

https://thuviensach.vn

Graber ra bộ tán đồng. Ludwig lại hỏi:

- Ông bà già thì vẫn hết lòng với con cái đấy. Thôi thì chăm nom săn sóc từng ly từng tý, ấy thế mới chết người ta chứ! Mình chỉ có một cửa chỉ chống lại thôi cũng thấy mình đắc tội, thấy mình bất hiếu rồi.

Ludwig đưa mắt dõi theo một người đàn bà đi qua, đôi bít tất trắng lồ lộ trong chỗ tối mờ.

- Thế mấy ngày phép tiêu tan. Chỉ còn được một cái là van lạy mãi ông bà mới không kèm mình ra ga. Mà cũng chưa chắc gì, biết đâu đến nơi lại không thấy hai cụ ở đấy rồi.

Y cười: "Khôn hồn thì anh tính trước cho đâu vào đó đi đã. Ít ra cũng giành lấy buổi tối là của mình. Bịa ra chuyện gì đi, đi có việc, bất cứ cớ gì cũng được nếu không thì lại như cảnh tôi. Mình vẫn là học trò Đệ Thất".

- Tôi tưởng địa vị tôi khác không giống thế.

Ludwig bắt tay y.

- Anh mong thế à! Mong rằng anh sẽ may mắn hơn tôi! Mà anh đã về nhà chưa?

- Chưa.

- Đừng về. Tôi đã tính sai. Thật là chán ngấy. Họ đã ngưng chức ông thầy đứng đắn duy nhất của mình rồi. Thầy dạy về Tôn giáo đó, ông Pohlmann, anh nhớ không?

- Nhớ chứ! Tôi muốn đến thăm thầy.

- Đừng đến. Thầy có tên trong sổ đen. Quên đi là hơn, đừng trở lại quá khứ! Đời sống ngắn ngủn.

https://thuviensach.vn

- Phải đó, đời sống vinh quang, ăn ngủ, ở, tắm, giặt, xuất ngoại và chôn cất với tiền của Nhà nước.

- Sự bẩn thỉu đẹp đẽ! Biết có gặp nhau nữa không?

Ludwig cười rồi biến vào trong tối.

Graber tiếp tục đi. Y không biết làm gì bây giờ. Thành phố đen thui. Không thể tìm kiếm gì được nữa. Y nhận thấy mình phải võ trang bằng sự kiên nhẫn. Y nghĩ đến buổi tối dài dằng dặc mà ngại. Còn sớm quá, về trại làm gì; y không muốn đến nhà những người quen biết. Họ chăm nom hỏi han là y khó chịu. Mỗi lần đi khỏi y cảm thấy họ nhẹ người đi khỏi ngồi tiếp mình.

Y nhìn những mái nhà thủng lỗ, nghiền nát. Về đây y đợi gì? Một chỗ yên tịnh xa chiến trường, một mái nhà ấm cúng, một sự ấm lòng, một chốn an toàn? Có lẽ. Nhưng hòn đảo hy vọng đã chìm trong chết chóc, điêu tàn phi lý từ lâu. Chiến tranh đã lan ra khỏi mặt trận, đã lan rộng khắp nước, chiến tranh đã xâm nhập vào tư tưởng và tâm hồn con người.

Y dừng lại một rạp chiếu bóng rồi bước vào. Trong phòng đỡ tôi hơn bên ngoài. Nghĩ cho cùng thì ngồi đợi ở đây còn hơn vơ vẩn ngoài đường tối tăm hay bước vào một quán rượu.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 10

Bãi tha ma sáng chói dưới trời nắng. Một trái bom rớt trúng cổng vào. Nhiều cây thập tự và bia đá rải rác trong lối đi và trên các mộ khác. Nhiều cây liễu bị lộn ngược lại, rễ lởm chởm đưa lên trời, cành nằm dưới đất như những cái rễ xanh. Nom giống những cây kỳ lạ ở một cái biển ngầm dưới đất, còn bám rêu và rong xanh. Xương người chết văng lên đã được thu nhặt để lại từng đống sạch sẽ. Chỉ còn những mảnh ván hòm thối nát còn vương vất khắp nơi. Không có cái sọ nào.

B

Gần nhà nguyện đã dựng lên một cái nhà nhỏ để dùng làm nơi làm việc cho người gác nghĩa địa và hai người phu đào huyệt. Graber xin vào thăm thì người gác ra vẻ bực dọc vì quá bận rộn.

- Không có thì giờ đâu! Sáng nay mười hai đám tang. Làm sao chúng tôi biết được người nhà ông chôn ở đâu! Có đến nước mười hai cái mộ không ghi tên gì cả. Làm sao tôi biết được!

- Ông có giữ sổ!

- Sổ sách! - Anh gác la lên và quay lại bảo hai người phu đào huyệt:

- Họ đòi sổ sách nữa, các anh nghe thấy không? Còn bao nhiêu người chết đợi ngoài cửa kia ông biết không? Ba trăm! Ông có biết sau trận bom

https://thuviensach.vn

mới đây người ta chở đến đây bao nhiêu không? Bảy trăm! Trận bom trước: năm trăm. Phải chôn hết trong bốn ngày. Làm sao chúng tôi chôn hết? Người ta không kịp tổ chức gì cả. Cuốc nào đào kịp, phải có máy đào mới xuể! Ai biết trước trận bom tới xảy ra lúc nào? Tối nay hay ngày mai? Ông còn muốn sổ với sách!

Graber không trả lời. Y lấy ra bao thuốc lá đặt lên bàn. Mấy người làm đưa mắt cho nhau. Y đợi một lúc. Rồi y thêm vào ba điếu xì gà nữa. Thuốc ấy y mang từ bên Nga về cho cha.

- À cám ơn! Thôi để liệu xem. Ông cứ ghi tên vào giấy, để một người đến văn phòng. Bây giờ ông có thể đến xem những người chết chưa vào sổ kia kìa để dọc theo tường.

Graber đến nơi. Một số người chết đã tìm ra căn cước. Có người được để vào săng, có người để trên cáng quấn trong mền. Nhiều người mặc áo ngày lễ, có người được bọc vải trắng. Y lần lượt đọc tên từng người chết, lật mền lên coi những xác chết y không biết tên tuổi rồi đến xem những xác chết chưa lập căn cước xếp hàng ở gần mé tường. Một vài người được vuốt mắt, một số khác chắp tay lên ngực, nhưng phần nhiều để nguyên vẹn như lúc chết, chỉ vuốt tay cho xuôi đặng khỏi choán nhiều chỗ. Một đám người dân sự yên lặng đi qua, cúi xuống những khuôn mặt xám xịt với hy vọng tìm ra người thân. Cách y vài bước, một người đàn bà bỗng quỳ xuống gần một xác chết ôm mặt khóc rưng rức. Những người khác tránh ra sau bà ta để tiếp tục tìm kiếm, họ có những khuôn mặt kín đáo trầm lặng không lộ chút xúc động, nhưng có lẽ chỉ là sự chờ đợi khắc khoải. Càng gần hết hàng xác chết, hy vọng càng hiện rõ trên mặt, nom họ bình tĩnh hẳn lại khi ra về.

Graber bước về chỗ cũ. Người gác hỏi:

- Ông đến nhà nguyện chưa?

- Chưa.

https://thuviensach.vn

- Những xác nào nát bấy thì để ở đây.

Y lẳng lặng nhìn Graber. Nhưng phải cứng bóng vía mới nên vào đấy. Một anh trưởng trại tập trung hôm qua vào đây cũng phải chóng mặt, tuy rằng anh ta khỏe như con bò mộng.

Graber không trả lời. Y đã trông thấy nhiều người chết rồi mà không bồn chồn, tuy ở đây là dân sự có đàn bà con nít nhưng cũng không khác. Những sự thảm khốc y đã chứng kiến bên Nga, bên Hòa Lan, bên Pháp không kém gì ở trong nhà nguyện. Y nhận thấy những xác người nát bấy chất đống trong nhà nguyện nom không đáng sợ bằng những xác chết đóng băng đủ mọi giai đoạn thối sình đã thấy bên Nga, nhất là một toán năm mươi du kích quân chết treo, mặt xanh dờn sưng húp, mắt lòi ra ngoài, môi nứt tung, lưỡi lè ra sưng to một cách kỳ dị.

Một người phu đào huyệt nói:

- Ở văn phòng không thấy gì cả. Trong tỉnh còn có hai cái nhà xác nữa, ông đã đến chưa?

- Rồi.

- Ở đấy họ còn có nước đá. Họ may mắn hơn chúng tôi.

- Họ cũng ngập đầu ngập cổ.

- Không sao. Có nước đá thì còn tiếp nhận được. Nếu trời cứ nóng thế này mà còn vài trận bom liền thì chắc là đành phải dùng một cái hố chung.

Graber gật đầu. Nhưng y nghĩ rằng tai họa lớn không phải là tại dùng đến hố chung, mà là những lý do xa xôi làm cho phải dùng đến hố chung.

- Đây chúng tôi làm được đến đâu hay đến đấy. Ngày nào cũng lấy thêm người nhưng cũng vẫn còn ít quá. Cách làm việc này đã xưa rồi, vả chăng

https://thuviensach.vn

còn phải theo lễ nghi tôn giáo.

Y quệt tay lau mồ hôi trán:

- Chỉ có ở trại tập trung là người ta biết cải tiến việc lắm. Ở đấy mỗi ngày chôn được hàng trăm xác chết. Người ta có những phương pháp tối tân. Chỉ có cách dùng lò lửa mà đốt thì mới chóng thế. Nhưng ở đây thỉ không thể nói đến chuyện lò đốt.

Mắt anh ta lim dim nhìn qua tường một lát. Rồi anh ta ra hiệu từ biệt Graber, mau chân trở lại làm việc tận tâm với sự chết.

Graber phải đợi vài phút. Lối vào nghẽn vì có hai đám tang. Y đưa mắt nhìn quanh. Các thầy đạo cầu nguyện bên mồ, thân nhân người chết quì gối trên mặt đất, chim hót trên cây, không khí phảng phất mùi hoa tàn và mùi đất mới đào. Đám tang vẫn đi quanh tường, phu đào huyệt giơ cuốc lên trên những cái huyệt đào dở, thợ chạm lúi húi quanh cái bia mộ, thân nhân đi đưa đám theo sau người dẫn đường, Nghĩa địa trở nên nơi sầm uất nhất trong tỉnh.

° ° °

Căn nhà trắng của Binding nấp kín dưới màn cây xanh. Một vòi nước phun róc rách trong cái bể xây giữa bãi cỏ. Bông thủy tiên, bông kim hương rắc những điểm sáng dưới bụi xoan đang mùa khai hoa. Nhành lá mềm mại vuốt ve bức tượng tố nữ bằng đá cẩm thạch.

Người quản gia ra mở cửa, một mụ đàn bà tóc đã hoa râm, người bó chặt trong chiếc khăn choàng trắng trước ngực.

- Ông có phải là ông Graber?

- Phải.

https://thuviensach.vn

- Ông Binding không có nhà. Ông ấy đi họp Đảng, nhưng có để lại giấy cho ông.

Graber theo mụ quản gia vào hành lang. Bức họa của Rubens rực rỡ trong căn phòng mờ tối. Trên bàn, một bức thư và một chai rượu gói ghém tinh tươm đang đợi Graber. Binding nói rằng chưa có tin tức gì, nhưng chắc chắn là cha mẹ của Graber không có tên trong sổ sách những cơ quan cấp cứu trong tỉnh. Như vậy chắc chắn đã di cư hay đi theo một trong những đoàn lánh nạn. Binding dặn y mai trở lại và cố gắng quên nước Nga đi với chai rượu vốt-ca tặng kèm theo đây.

Graber nhét cả thư lẫn rượu vào bị. Mụ quản gia đứng đợi ở khe cửa.

- Ông Binding dặn tôi gửi lời thăm ông.

- Tôi cũng nhờ bà gửi lời thăm ổng và nói rằng mai tôi sẽ trở lại. Cũng cảm ơn ổng cho chai rượu. Nó sẽ giúp ích tôi nhiều.

Mụ quản gia mỉm nụ cười thân yêu như người mẹ.

- Ông Binding sẽ vui lòng lắm. Ông ấy là người tốt lắm.

Graber đi qua vườn ra ngoài. Y nghĩ: "Ông ấy tốt quá! Tốt thế mà ông ta cũng đưa thầy học của mình vào trại tập trung. Một người có thể tốt với một vài người này, nhưng lại ác nghiệt với một số người khác".

Y sờ nắm chai rượu làm căng phồng cái bị. Chai rượu này để làm gì đây? Để uống mừng tia hy vọng mong manh sẽ tìm thấy cha mẹ chăng? Để mang ra mời anh em trong phòng 48? Hay là đem tặng Elisabeth? Có lẽ nàng cần hơn mình, vả chăng mình cũng còn chai rượu mạnh.

° ° °

Người đàn bà mặt mày cau có ra mở cửa.

https://thuviensach.vn

- Tôi muốn hỏi cô Elisabeth!

Graber nói rồi xông vào nhưng mụ ta cứ đứng cản đường.

- Cô Elisabeth không có đây. Ông phải biết chứ?

- Làm sao tôi biết được.

- Cô ấy không cho ông biết rằng cô ấy đi làm à?

- Tôi quên rồi, mấy giờ cô ấy về?

- Bảy giờ.

Graber không dè mình đến không phải lúc. Y thoáng nghĩ đến việc gửi chai rượu lại. Nhưng biết mụ chó săn này có nhận giùm không?

- Thôi cảm ơn, tối tôi trở lại.

Y đi vài bước trong phố. Nhìn đồng hồ thấy đã sáu giờ.

Y nghĩ đến buổi tối buồn rầu, chán ngắt. Reuter dặn y: "Đừng quên hưởng thú vui những ngày nghỉ phép" y không quên đâu, nhưng làm thế nào mà hưởng thú vui?

Chẳng bao lâu y đã ra tới công trường Karl, bèn đến ngồi trên chiếc ghế. Hầm núp xây bê-tông sừng sững như con rùa khổng lồ chỉ cách đấy vài thước. Nhiều người cẩn thận chui vào hầm ngủ đêm. Trời dần dần tối xuống. Graber chốc lại nhìn đồng hồ. Nếu có Elisabeth ở nhà y đã tặng chai rượu rồi đi, nhưng không gặp nàng y nóng ruột mong cho tới bảy giờ.

Chính Elisabeth ra mở cửa.

- Tôi không hy vọng được gặp cô, vì vẫn có người canh cửa.

- Mụ Lieser hôm nay đi họp hội phụ nữ Quốc xã.

https://thuviensach.vn

- Đây mới thật là chỗ của mụ ta.

Graber nhìn quanh hành lang.

- Cái gì cũng khác hẳn khi không có mụ ta ở đây.

- Vì có đèn sáng. Mụ ta đi khỏi là tôi thắp đèn.

- Thế lúc mụ ta ở đây thì sao?

- Thì tắn tiện chịu tối vậy. Như thế là ái quốc, ái quần.

- Đúng thế. Họ muốn thấy chúng ta như thế.

Y lấy chai vốt-ca ra:

- Tôi mang tặng cô ít rượu vốt-ca lấy trong hầm một anh mật vụ. Một người bạn học cũ tặng tôi.

Elisabeth nhìn y:

- Anh chọn bạn kỳ khôi nhỉ.

- Thì cũng gần như cô chịu đựng người thuê nhà đó.

Nàng mỉm cười, cầm lấy chai rượu.

Graber đi theo nàng xuống bếp, y nhận thấy nàng mặc chiếc xăng đay đen và cái váy cũng đen. Tóc quấn trong một vuông lụa đỏ. Vai nàng vuông và nổi bắp thịt, háng hẹp và thon.

Nàng vừa đóng sập ngăn kéo lại vừa lẩm bẩm:

- Không thấy có cái mở nút chai. Chắc mụ la không uống rượu.

- Khỏi cần.

https://thuviensach.vn

Y cầm lấy chai rượu đập hết xi gắn rồi đập mạnh cổ chai vào đùi. Nút chai bật ra với tiếng kêu mạnh.

- Chiến tranh mà! Có ly không, hay cứ tu cũng được.

- Trong phòng tôi có ly.

Graber theo nàng vào. Bây giờ y mừng rằng đã đến đây. Ít ra cũng tránh được một tối cô độc không biết làm gì.

Elisabeth lấy hai cái ly rượu mùi để trên kệ sách. Graber không nhận ra căn phòng trước. Trong phòng kê một cái giường, vài chiếc ghế bọc vải xanh, một chiếc bàn giấy, coi có vẻ đầy đủ tiện nghi, yên ổn. Trong trí nhớ, y chỉ giữ lại một ấn tượng hỗn độn kinh khủng, "có lẽ tại còi hụ làm y lúc ấy rối bù đầu óc". Tiếng kêu gây ra sự tan hoang tưởng tượng. Nom Elisabeth cũng khác, nhưng nàng không có vẻ yên ổn thư thái.

Nàng quay lại:

- Đúng ra chúng ta cách mặt nhau trong bao lâu rồi?

- Một trăm năm. Bấy giờ chúng ta còn là con nít và không có chiến tranh.

- Thế bây giờ?

- Bây giờ chúng ta già rồi tuy chưa mấy tí tuổi. Già và yếm thế. Chúng ta chẳng còn tin tưởng cái gì. Chúng ta buồn nản. Nhưng không đến nỗi buồn nản lắm.

Nàng nhìn Graber:

- Không đến nỗi buồn lắm. Vậy thì sự thật thế nào? Cô thì hẳn cô biết.

Elisabeth lắc đầu:

https://thuviensach.vn

- Còn có cái gì đáng là chân lý không?

- Khó lòng lắm. Tại sao vậy?

- Tôi không biết. Nhưng nếu không ai tìm cách bắt buộc người khác theo chân lý của riêng mình thì cũng bớt được chiến tranh.

Graber mỉm cười. Lời nói của Elisabeth có một âm vang kỳ lạ.

- Sự rộng lượng, phải, đời này thiếu sự rộng lượng hơn cả.

Elisabeth gật đầu. Graber cầm ly rót rượu ra:

- Chúng ta nâng chén mừng cho sự rộng lượng. Anh chàng mật vụ cho tôi chai rượu này hẳn không nghĩ đến điều ấy.

Họ uống cạn ly.

- Một ly nữa?

Elisabeth lưỡng lự một chút rồi hăng hái.

- Xin tiếp anh!

Y rót hai ly rồi đặt chai xuống bàn. Rượu vốt-ca mạnh, trong và tinh khiết. Elisabeth đặt ly xuống:

- Sang đây xem bảo tàng viện rộng lượng. Mụ ta vội vàng quá, đi không khóa cửa. Đây không phải là lạm dụng. Lúc tôi đi vắng, mụ ta vẫn sang lục lạo nhà tôi...

Một góc phòng có vẻ bình thường. Nhưng trên bức tường trông ra ngoài sáng treo một bức hình Hitler in màu, xung quanh là cành thông và những vòng lá sên. Dưới bức hình là một cái bàn, trải chiếc cờ chữ vạn, trên đặt một cuốn Mein Kampf loại sách đắt tiền cạnh thếp vàng. Hai bên là hai cây

https://thuviensach.vn

đèn nến bằng với nhiều bức ảnh chụp Quốc trưởng đứng với con chó quý hay đang nhận bó hoa của một cô gái mặc đồ trắng.

Trên "bàn thờ" của mụ còn có dao găm và phù hiệu của Đảng.

Graber không lấy làm lạ. Y đã trông thấy nhiều chứ không phải là lần thứ nhất. Sự tôn thờ nhà độc tài dễ biến ra hình thức tôn thờ tôn giáo. Y hỏi:

- Chắc là mụ ta ngồi đây viết những thư tố cáo.

- Không, mụ ta ngồi kia, ở bàn giấy của ba tôi.

Graber tiến lại bàn giấy. Một chiếc bàn rất cổ nắp đóng chặt.

- Khóa rất cẩn thận. Không thể biết mụ ta để gì ở trong.

- Có phải mụ ta tố cáo ba cô không?

- Tôi không chắc lắm. Từ ngày người ta dẫn ba tôi đi tôi không biết gì cả. Bây giờ mụ ta đã ở đây với một đứa con trai, chỉ ở một phòng thôi. Khi ba tôi bị bắt rồi, mụ ta chiếm luôn hai phòng của ba tôi.

- Cô có nghĩ rằng mụ ta tố cáo ba cô bị bắt để chiếm lấy hai phòng?

- Sao lại không. Người ta còn tố cáo vì cái lợi nhỏ nhặt hơn thế nhiều.

- Nhưng cái bàn thờ kỳ cục kia hình như chứng tỏ mụ ta có chân trong một ủy ban những người cuồng tín, những người đi giầy gót dẹt.

- Graber! Anh tin rằng sự cuồng tín không thể dung hòa với tư lợi à?

- Không tin. Nghĩ cũng kỳ dị, người ta nhắc lại những câu ngây ngô nghe một hai lần không kịp suy nghĩ. Đời sống không phải chỉ có những phạm trù đã được xếp loại và định nghĩa. Loài người còn hành động theo những cái bí ẩn khác. Có lẽ con rắn độc này cũng thành thực yêu con, yêu

https://thuviensach.vn

chồng, cũng xúc động vì cao đẹp và rộng lượng. Không biết mụ ta có biết đích xác cái gì không hay bịa ra chuyện để tố cáo ba cô.

- Ba tôi tử tế nhưng thiếu thận trọng, họ nghi ngờ lâu rồi. Khó lòng mà câm miệng được khi người ta nghe những bài diễn văn chói tai của nhà cầm quyền suốt ngày.

- Ông đã nói gì?

Elisabeth so vai:

- Ba tôi không tin rằng nước Đức có thể thắng trận.

- Có nhiều người tin như thế chứ không phải một mình ông.

- Như anh chẳng hạn.

- Tôi chẳng hạn. Thôi đi ra đi. Mụ ta mà bắt được mình vào đây thì chưa biết mụ ta sẽ làm gì.

Elisabeth hơi mỉm cười.

- Bắt gặp thế nào được? Tôi đã khóa hành lang rồi.

Nàng ra hành lang mở then cửa. Graber nghĩ: "Trời! Người ta ngược đãi nàng thật nhưng nàng không đến nỗi ngờ nghệch".

Y bảo nàng:

- Ở đây có mùi nghĩa địa. Có lẽ tại những cành cây sên héo này. Ra ngoài uống một ly đi.

Y rót đầy ly.

- Tôi biết tại sao chúng mình già như ông cụ. Chúng mình đã chứng kiến nhiều sự thối nát. Những người hơn tuổi mình đã làm ra những sự thối nát

https://thuviensach.vn

ấy, đáng ra họ phải hiểu biết hơn chứ!

- Tôi không thấy tôi già.

Y nhìn nàng. Quả vậy nàng không có vẻ già.

- Càng hay.

- Tôi thấy tôi bị cầm tù. Còn khổ hơn thấy mình già.

Graber ngồi xuống một chiếc ghế bành:

- Biết đâu mụ không tố cáo cô. Mụ ta muốn ở cả căn nhà này. Tại sao lại thúc thủ đợi người ta đến bắt mình, mà cô biết chắc rằng cô không có cách gì để tự vệ.

Nàng bỗng thất vọng:

- Vâng, tôi biết. Nhưng làm thế nào được? Bây giờ tôi đâm ra mê tín. Tôi tin rằng tôi còn ở đây thì còn may mắn ba tôi được ra. Nếu tôi ra đi, tôi có cảm tưởng như bỏ mặc ba tôi. Anh có hiểu không?

- Tôi thiết tưởng không cần hiểu. Làm là làm. Dù vô lý cũng làm.

- Vậy đó!

Nàng uống cạn ly. Ngoài có tiếng mở khóa.

- Mụ ta về đấy. Đã đến lúc tôi nên đi khỏi đây. Buổi họp có vẻ chóng quá.

Họ nghe tiếng bước đi vang trong hành lang.

Graber cúi xuống nhìn cái máy hát.

- Cô chỉ có những bài hành khúc thôi à?

https://thuviensach.vn

- Không phải thế, nhưng hành khúc ra vẻ ồn ào hơn cả. Những lúc im lặng nặng nề phải làm ồn ào mới chịu nổi.

Graber nhìn Elisabeth:

- Chúng ta ăn nói kỳ dị thực! Ấy thế mà ở trường học người ta dạy rằng tuổi trẻ là thời kỳ mơ mộng.

Elisabeth cười. Ngoài hành lang có tiếng cái gì rớt xuống đất. Mụ Lieser thốt ra tiếng chửi thề. Một tiếng cửa đóng rầm rầm. Elisabeth lẩm bẩm: "Tôi lại để đèn sáng. Thôi ta đi ra ngoài. Nhiều khi tôi thấy mình chịu hết nổi. Thôi bây giờ nói chuyện khác".

Ra ngoài rồi Graber hỏi:

- Bây giờ đi đâu?

- Không biết nữa. Đi đâu cũng được.

- Gần đây có phòng trà quán ăn nào không?

- Tôi chưa muốn vào đâu, hãy đi ở ngoài một chút cho khoáng đãng.

Phố xá vắng vẻ, thành phố tối tăm và yên lặng. Họ đi ngược phố Marie, qua công trường Karl, qua cầu và sang bên thành phố cũ. Quang cảnh có vẻ như không thực, hầu như đời sống ngưng lại, hầu như chỉ còn hai người sống trên đời. Họ đi qua những phố xá còn nguyên vẹn, nhưng khi ngó mắt vào cửa sổ để xem còn dấu tích quen thuộc đời sống hằng ngày hay không, thì chỉ thấy ánh trăng chiếu vào cửa kính, phía trong căn nhà màn kín hay dán giấy sơn dầu hắc đen thui. Hầu như cả tỉnh đang lúc tang tóc, trong tối đen thui, nhà đóng kín cửa ngõ như những cái hòm người chết đóng kín mít.

- Tối hôm nay có cái gì vậy, người ta đi đâu cả, vắng vẻ hơn mọi ngày.

https://thuviensach.vn

- Vắng quá thật, ở ngoài mặt trận có thế này không?

- Cũng thế.

Họ đi vào một con đường nhà cửa phá hết. Mây từng mảnh nhỏ lững thững trôi trên trời, ném xuống đất từng vệt tối mờ. Chim ăn đêm kéo đến ở những xác nhà hoang, chúng túa ra bay hoài bay hủy trong ánh trăng suông vắng vặc. Sau cùng họ nghe tiếng bát đĩa đụng nhau gần đầu đây. "A! Dù sao cũng có người ăn uống. Đời sống còn quanh quất đâu đây!"

- Chắc là họ uống cà phê. Hôm nay có phát cà phê. Cà phê chính cống. Cà phê bom.

- Cà phê bom.

- Ừ, cà phê bom. Người ta gọi thế vì đây là món tiếp tế đặc biệt sau một vụ ném bom quan trọng. Có khi có cả đường, sô-cô-la hay một gói thuốc lá.

- Cũng như ở mặt trận. Người ta phát cho rượu mạnh và thuốc lá trước khi có cuộc xung kích. Ngẫm nghĩ cũng lố lăng thật; hai trăm gờ ram cà phê cho một giờ nguy hiểm chết người.

- Một trăm chứ đâu có hai.

Hai người tiếp tục đi. Vài phút sau Graber đứng lại:

- Elisabeth ạ, đi như thế này còn buồn hơn ở nhà. Giá mang theo chai vốt-ca thì thú hơn. Gần đây có quán cà phê nào không?

- Tôi không muốn đến quán cà phê. Người ta đóng kín mít như trong cái hầm.

- Thế thì trở về trại. Tôi còn một chai rượu, để tôi lấy ra ngoài này uống.

- Đồng ý.

https://thuviensach.vn

Họ nghe tiếng xe vang trong đêm trường, ngựa phi nước đại chạy tới. Bóng tối thấp thoáng làm ngựa sợ nhảy lồng lên, mắt trồn xoe, mũi hếch lên. Người đánh xe ghìm mạnh dây cương, ngựa chồm lên như một con quái dị trong ánh sáng hư ảo, miệng phun ra từng đám bọt. Người qua đường phải leo lên đống gạch vụn để tránh, Elisabeth hình như không muốn tránh. Giữa lúc ngựa lướt qua người nàng, Graber có cảm tưởng như nàng sắp nhảy phóc lên lưng ngựa cho nó phi như bay. Nhưng nàng đứng lại một mình đối diện với trời hoang vắng và hỗn loạn.

- Tôi có cảm tưởng như cô muốn cưỡi ngựa đi.

- A, nếu đi được thì tôi đi thật. Nhưng biết đi đâu? Chỗ nào cũng chiến tranh..

- Chỗ nào cũng chiến tranh thật. Cả đến những nước xưa nay bình ổn, những biển phía Nam và bên Ân Độ. Không biết đi đâu.

Họ đến trại lính.

- Đợi tôi một chút, về kiếm chai rượu. Không lâu đâu.

Graber đi qua sân, leo lên thềm đưa đến phòng 48.

Nhiều người đã đi ngủ, tiếng ngáy vang trong phòng. Trên bàn còn chiếc đèn đêm. Mấy người đánh bài không ngủ. Reuter ngồi cạnh họ với quyển sách. Graber hỏi:

- Bottcher đâu?

Reuter gấp sách lại trả lời:

- Hắn dặn tôi bảo anh rằng không có tin tức gì cả. Xe đạp đụng vào tường gẫy nát, họa vô đơn chí. Ngày mai đành đi bộ. Hắn đi uống cốc cà phê giải buồn. Còn anh sao? Trông anh có vẻ khoái tỉ!

https://thuviensach.vn

- Tôi cũng không có gì. Tôi lại đi nữa đây. Trở về lấy chút đồ thôi.

Graber lục bị. Y đã mang từ nước Nga về một chai rượu mùi và một chai vốt-ca. Ngoài ra còn chai a-ma-nhắc của Binding cho.

- Lấy rượu mùi hay a-ma-nhắc, chai vốt-ca không còn đâu?

- Sao vậy?

- Tụi tao uống rồi. Đáng lẽ mầy phải khao tụi tao, không đợi phải hỏi. Ở Nga về đừng nên có óc tư bản, phải nghĩ đến chúng bạn một chút chứ. Vốt-ca của mày ngon lắm.

Graber lấy ra hai chai còn lại, bỏ chai a-ma-nhắc vào túi, còn chai rượu mùi đưa cho Reuter

- Anh nói có lý. Anh cầm chai này để uống cho khỏi phong thấp. Và cũng chớ có óc tư bản. Hãy nghĩ đến chúng bạn.

- Cám ơn.

Reuter lê gót lại bị của mình lấy ra một cái mở nút chai:

- Tôi nghĩ rằng anh vẫn dùng những phương pháp quyến rũ đào đã cổ lỗ. Phương pháp cần đến rượu mạnh. Nhưng chàng hay quên đồ mở nút nên phải đập cổ chai, uống thế thì rách toạc môi, mình đang trong cơn nóng sốt như thế! Khuyên anh nên có mưu mẹo một chút.

- Chỉ nói bậy! Chai rượu mở rồi.

Reuter ngửi hơi rượu mùi

- Làm cách nào kiếm được rượu mùi Hòa Lan ở bên Nga?

- Tôi mua đấy. Còn hỏi gì nữa không?

https://thuviensach.vn

Reuter cười hóm hỉnh.

- Không. Thôi bê chai rượu đi! Không cần phải giữ ý tứ gì cả. Trường hợp của anh đáng giảm khinh. Nhưng phải làm nhanh mới được. Nghỉ phép thì ngắn mà chiến tranh thì dài.

Một người nằm trong giường bỗng nhỏm dậy:

- Có cần thuốc ngừa không? Trong bóp tôi có thuốc ngừa đấy. Tôi không cần. Ngủ ở nhà có bao giờ mắc bệnh hoa liễu.

- Không chắc. Đây là một thứ Vô Nhiễm Nguyên Tội. Nhưng Graber có sức mạnh thiên nhiên. Một bản vị Aryens với mười hai ông tổ thuần chủng. Trong trường hợp của y, dùng thuốc ngừa là phản quốc.

Graber mở chai rượu uống một hớp, cất vào túi rồi nói:

- Các anh mơ mộng quá! Mình biết chuyện mình thôi, mặc kệ người khác thì hơn.

Reuter giơ tay chào.

- Thôi yên tâm mà đi con! Quên luật nhà binh đi. Bây giờ chết dễ hơn sống, nhất là các con, các con là mầm sống anh hùng, là hoa thơm của tổ quốc.

Graber mang theo một hộp thuốc lá và một cái ly. Lúc ra, y đưa mắt nhìn bàn bài, Rummel vẫn ăn. Trước mặt anh ta một đống tiền đồng và một xấp giấy bạc. Mặt anh ta vẫn lì lợm, nhưng mồ hôi mồ kê nhễ nhại.

Các cầu thang đều vắng tanh. Toán người đi tuần vừa đi khỏi. Tiếng gót giầy y trong hành lang dội trở lại. Đi qua sân ra đến cửa thì không thấy Elisabeth đâu. Y nghĩ: "Về rồi chắc!" Có thể lắm. Nàng đợi làm gì?

Người lính gác bảo Graber:

https://thuviensach.vn

- Nàng của anh đứng đợi đằng kia. Không biết sao một anh bình nhì xác xơ như anh lại vớ được những cô bảnh thế? Để cho sĩ quan mới phải!

Graber trông thấy hút Elisabeth. Nàng đứng áp tường bên kia đường phố. Y vỗ mạnh vào anh lính gác:

- Luật lệ mới mà! Sau bốn năm ra trận, giờ cái đó thay cho mề đay. Con gái cấp tướng cả đấy chứ chơi hắn. Sắp đến lượt anh rồi đấy. Luật cấm nói chuyện trong giờ canh gác đấy bồ!

Nói rồi y đi qua đường sang với Elisabeth.

° ° °

Họ kiếm được cái ghế ở mô đất đằng sau trại. Họ ngồi dưới mấy cây dẻ, ngồi đây có thể trông thấy hết thành phố. Không có một đốm lửa nào. Chỉ có dòng sông ánh lên chút ánh sáng mờ giữa những dãy nhà, Graber mở nút chai rượu rót ra lưng cốc. Rượu a-ma-nhắc rung rinh hổ phách lỏng. Y đưa ly cho Elisabeth:

- Uống đi!

Elisabeth uống một hớp rồi trả lại.

- Cạn chén đi. Đây là lúc chúng ta uống, uống để quên cuộc sống thê thảm, uống mừng cho chúng ta còn sống. Chúng ta cần nó để sống trong cái thành phố chết này.

- Ừ thì uống nữa, uống cho nhiều thứ như htế.

Y rót ly khác và uống một hơi hết. Sức nóng dễ chịu lan ra khắp người, tuy nhiên y thấy trong người trống rỗng hơn bao giờ. Y ý thức được sự trống rỗng ấy trong sự sáng suốt bình thản và hy vọng, không có gì là đau đớn.

https://thuviensach.vn

Elisabeth ngồi xổm lên ghế, cằm tựa vào đầu gối. Lá hạt dẻ dưới ánh trăng nom trắng toát, y như một đàn bướm đêm đậu vào cành cây.

Nàng chỉ tay về phía tỉnh:

- Sao mà tối thế, nom như một cái mỏ than.

- Cô nhìn phía ấy không hay, quay lại nhìn phía này coi.

Đằng sau họ, đồi thoai thoải thấp dần xuống cánh đồng, con đường mòn ánh bạc dưới trăng, hàng bạch dương cao vút mái nhà một làng nào đó san sát chung quanh ngôi nhà thờ. Xa xa, rừng núi tận chân trời.

Graber nói:

- Bình yên trên đời này là ở đó. Sống như vậy thật là giản dị, phải không?

- Giản dị, miễn là có thể quên triền đồi bên này.

- Có thể tập quên được.

- Anh biết cách ấy à?

- Dĩ nhiên, nếu không tôi đã chết lâu rồi.

- Tôi cũng muốn biết.

Y cười:

- Chính cô cũng biết rồi. Chúng ta đã học cách tạo lấy sức lực khi nào có thể tạo được. Bây giờ chúng ta đã biết không nên phí sức trong những lúc nguy hiểm, không nên nghĩ ngợi buồn phiền.

Y đưa ly cho nàng.

https://thuviensach.vn

- Đây cũng thuộc về kỹ thuật của anh?

- Tối nay thì hẳn rồi.

Nàng uống. Y nhìn nàng.

- Tối nay không nên nói đến chiến tranh nữa.

Elisabeth nghĩ đến những năm còn bé.

- Không nên nói gì hết trọi.

- Cũng được.

Hai người lặng yên. Dần dần những tiếng động ban đêm nổi lên. Tiếng gió nhẹ như hơi thở của núi rừng, tiếng con vọ ăn đêm, tiếng ri rỉ côn trùng dưới ngọn cỏ, ánh trăng luồn qua mây khi tỏ khi mờ, tiếng thiên nhiên không làm rối sự yên lặng tĩnh mịch mà càng tăng vẻ tĩnh mịch. Cái yên lặng thêm mãnh liệt, yên lặng tỏa ra khắp nơi, bao vây lấy mình, thẩm thấu vào mình theo nhịp thở cũng thành yên lặng cái yên lặng vỗ về xóa bỏ mọi ưu tư, gỡ hết nút rối khắc khoải, sau cùng đem đến giấc ngủ.

° ° °

Elisabeth sẽ cựa mình. Graber rùng mình ngó quanh.

- Tôi vừa thiêm thiếp ngủ. Thế là thế nào?

- Tôi cũng thế.

Nàng mở mắt ra. Ánh trăng phản chiếu vào mắt nàng làm cho đôi mắt sáng trong.

- Đã lâu tôi không ngủ dưới trăng. Bây giờ người ta ngủ dưới ánh đèn, trái tim thắt lại vì sợ tối, người ta tỉnh giấc bất thần để rồi sợ hãi.

https://thuviensach.vn

Graber vẫn ngồi yên. Y không muốn hỏi gì nàng cả. Tính hiếu kỳ tê liệt đi khi biến cố xảy ra dồn dập. Y chỉ hơi hơi ngạc nhiên mà thấy mình bình thản như vậy, thấy mình lâng lâng trong một giấc mơ màng trong trẻo, như một tảng đá giữa vùng nước biển nhấp nhô mấy đám rong rêu. Lần thứ nhất từ khi ở Nga về, y cảm thấy bình thản thư thái.

Sự thư thái ngập khắp mình, êm đềm như nước dâng lên trong đêm trường trùm kín những khoảng khô cạn trong đời sống để biến thành một tấm gương trong sáng.

° ° °

Hai người trở về tỉnh. Họ lại bị trả về cuộc đời trong phố phường, hơi cháy nhà còn tàn lạnh bao vây họ, cửa ngõ tối thui lại theo dõi họ với hình ảnh màu tang. Elisabeth rùng mình. "Ngày xưa phố xá nhà cửa chan hòa ánh sáng, nhưng người ta chỉ thấy rất tự nhiên, thói quen che lấp cái tuyệt diệu của sự vật. Bây giờ mình mới biết đó là một cảnh tuyệt điệu".

Graber ngẩng mặt lên. Trời trong vắt không một sợi mây. Thật là dịp tốt cho máy bay đi oanh tạc. Nghĩ thế là người y bồn chồn. "Bên Âu châu này ở đâu cũng thế. Hình như chỉ có nước Thụy Sĩ là có đèn sáng. Họ trưng đèn để cho phi công biết họ là nước trung lập. Một người bạn làm phi công đã nói với tôi như vậy. Một hải đảo đầy ánh sáng, ánh sáng, ánh sáng và bình yên đi đôi với nhau. Những nước chiến tranh bị ám muội đen, Pháp, Đức, Ý, Ba Lan, Áo, không nước nào tránh khỏi..."

- Trời cho ta ánh sáng để chúng ta sống ra vẻ con người, nhưng chúng ta đã giết chết ánh sáng để sống làm kẻ ẩn nấp dưới hang.

"Để chúng ta là người". Graber nghĩ thầm: Hình như tối nay Elisabeth hay nghĩ quá xa xôi. Tuy nhiên, có lẽ nàng có lý. Loài vật không biết thắp đèn sáng, không biết dùng lửa, cũng không biết làm ra bom.

Họ đi đến đường Marie. Bỗng y thấy Elisabeth khóc.

https://thuviensach.vn

Nàng nói:

- Anh đừng nhìn mặt tôi. Đáng lẽ tôi không nên uống say. Tôi không buồn. Nhưng tôi có cảm tưởng như trong người tôi tất cả đều sụp đổ.

- Đừng chống lại cảm tưởng ấy. Để như thế lại hay. Tôi cũng vậy. Như thế chỉ tỏ ra chúng ta đã thành công.

- Thành công cái gì?

- Cái mình vừa nói đến lúc nãy: quay sang triền đồi bên kia. Tối mai ta không kéo lê gót ở đây nữa. Chúng ta đến nơi nào có ánh sáng, có nhiều ánh sáng như tất cả ánh sáng trong tỉnh này họp lại. Để tôi đi hỏi thăm.

- Tại sao vậy? Anh có thể kiếm được một nơi vui thú hơn là đi chơi với tôi?

- Tôi không muốn đến nơi vui nhộn.

- Sao lại không?

- Tôi không chịu nổi. Tôi cũng không chịu đựng được những bộ mặt thương hại tôi. Suốt ngày hôm nay đã no nê thương hại của người đời rồi. Thương hại thật tình và thương hại giả dối. Chắc cô cũng hiểu lắm chứ!

Elisabeth không khóc nữa:

- Vâng, tôi hiểu lắm.

- Đối với chúng ta, chúng ta không cần giả dối như thế cũng đã là nhiều rồi. Tối mai, chúng ta đến một tiệm cà phê có đèn sáng nhất ăn uống và cố quên trong vài giờ cuộc đời khốn nạn này.

Nàng nhìn y

https://thuviensach.vn

- Sang bên kia đồi?

- Thì hẳn rồi. Mai cô mặc chiếc áo nào đẹp nhất.

- Vâng, đợi anh vào lúc tám giờ tối.

Bất thần y thấy tóc nàng và môi nàng phớt qua mặt như một ngọn gió nhẹ. Y chưa kịp phản ứng nàng đã biến mất. Y thẫn thờ sờ tay vào chai rượu. Chỉ còn chai không. Y đặt cái chai trước cửa nhà bên. "Lại mất toi một ngày. May mà Reuter và Feldmann không thấy mình ở đây, không thì nhức óc với họ".

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 11

Bottcher tuyên bố:

B

- Thế đấy! Tao thú thật là tao ngủ với con bé chiêu đãi. Không thì ta biết làm gì? Nghỉ phép để làm gì? Không lẽ cứ thế rồi trở ra mặt trận!

Anh ta ngồi ở đầu giường Feldmann, tay cầm cái vung ga-men đựng cà phê, chân ngâm trong chậu nước lạnh. Từ khi không có xe đạp, anh ta cuốc bộ đến phỏng da chân. Anh ta hỏi Graber:

- Còn anh. Từ ngày ấy đến giờ anh làm gì? Có thấy gì không?

- Không.

- Không à?

Feldmann giải thích:

- Hắn nằm ngáy đến tận trưa, gọi dậy không được. Lần thứ nhất hắn tỏ ra biết điều.

Bottcher nhấc chân ra xem, da chân phỏng lên từng cục trắng.

https://thuviensach.vn

- Này các bạn coi! Tôi khỏe nhưbò mộng nhưng chân này chỉ là chân trẻ sơ sinh. Xưa nay vẫn thế, không chịu nổi nữa rồi, thôi đành tính chuyện ra đi vậy.

- Sao vậy? Bây giờ anh có thể nghỉ ngơi một chút, anh có cô chiêu đãi rồi.

- Cô chiêu đãi à! Thiếu gì cô chiêu đãi. Nhưng tôi làm hỏng bét cả rồi. Đang nằm bù khú tôi buột miệng gọi tên vợ làm nó nổi tam bành.

- Cũng đáng kiếp cho anh: ngoại tình, lừa dối vợ.

- Sao lại gọi là lừa dối được? Vợ tao có đây đâu. Đây là trường hợp bất khả kháng.

Reuter hỏi Graber:

- Tối hôm qua chai rượu đắc lực chứ?

- Không có chuyện gì cả.

Feldmann hỏi:

- Không chuyện gì à? Không chuyện gì mà ngủ như chết đến tận trưa?

- Không có gì thật. Không biết sao tự dưng tôi mệt thế. Bây giờ nằm xuống lại ngủ nữa được ngay. Tôi có cảm tưởng như cả tuần nay chưa hề nhắm mắt.

- Thế thì cứ ngủ.

- Thế là khôn đấy; làm như thằng Feldmann, ngủ lì suốt ngày thế mà hay.

https://thuviensach.vn

- Thằng Feldmann ngu như lợn. Làm phí cả ngày nghỉ phép. Rốt cục, lại ra mặt trận mà chẳng hưởng được gì cả. Ở mặt trận thì dầu sao cũng có thể ngủ mê thấy nghỉ phép.

Feldmann bỗng nhỏm dậy mà rằng:

- Tôi thấy ngược lại, nằm đây mà cứ ngủ mê thấy mình ở mặt trận.

- Thật ra anh ở đâu?

- Dĩ nhiên tôi ở đây.

- Có chắc không?

Anh sọ dài cười gằn:

- Chính tôi cũng tự hỏi thế. Nhưng đã ngủ suốt ngày thì muốn ở đâu cũng được, không cần. Cha này không biết thế cho.

Feldmann bực mình trả lời:

- Lúc nào thức thì tôi biết, chỉ có lúc ấy là đáng kể.

Nói đoạn anh ta lại nằm xuống ngủ.

Reuter quay lại với Graber.

- Còn anh? Ngày hôm nay anh định làm gì để cứu rỗi linh hồn?

- Bảo giùm tôi đến đâu ăn ngon!

- Một mình à?

- Không.

https://thuviensach.vn

- Thế thì đến hiệu Germania. Chỉ có đấy là hơn cả. Nhưng có lẽ họ không cho anh vào. Mặc đồ lính không được. Quán sĩ quan mà. Nom thấy đồng phục với ba lô của anh họ cũng nể đấy nhưng...

Graber ngắm nhìn binh phục của mình, vết hoen ố, vá chằng chịt

- Anh cho mượn cái áo ngoài được không?

- Sẵn lòng, nhưng anh nhẹ hơn tôi đến mười lăm ký lô, người ta biết ngay mất. Để tôi kiếm cho anh bộ đồ hạ sĩ quan. Ở đây cứ đội mũ lính vào thì chẳng ai để ý đâu. Mà sao anh cứ là binh nhì mãi thế? Đáng ra phải thiếu úy từ lâu rồi.

- Trước tôi đã là hạ sĩ quan. Nhưng trót đánh vỡ mặt một trung úy nên bị giáng trật. Không bị ra hội đồng kỷ luật là may, nhưng không mong gì lên lon nữa.

- À như vậy thì về phương diện tinh thần anh có quyền mặc quân phục hạ sĩ quan. Khi đưa vào đến hiệu Germania, anh đòi hỏi cho rượu Forster Jesuitengarten 1934 hầm Buerklin Wolf. Rượu này có thể làm cho người chết bừng tỉnh dậy được.

- Cám ơn anh. Tôi phải uống thử mới được.

∘ ∘ ∘

Trời âm u. Graber đứng đợi trên cầu. Dưới sông dòng nước đen cuồn cuộn chảy, cuốn theo cột nhà cháy đen, rác rưới. Trường học vươn những bóng đen lên trên làn mây trắng, Graber đã đi qua sông, y bước vào một ngỏ hẻm đưa đến sân trường. Cửa sắt lớn ướt dầm sương mở rộng. Sân trường vắng hoe. Y đi qua sân đến ven sông. Hàng cây hạt dẻ in những bóng đen như mực Tầu lên nền trời trắng. Dưới gốc ấy, còn mấy chiếc ghế ẩm ướt, xưa kia y vẫn ra đó ngồi rất khuya. Biết bao ước vọng thuở ấy ngày nay chưa hề thực hiện. Ở trường ra chiến tranh đã đẩy y vào đời quân ngũ.

https://thuviensach.vn

Y đứng nhìn dòng nước trôi một lúc. Một cái giường gãy quăng ở bờ sông, gối ướt sũng nước căng phồng như những miếng bọt bể lớn. Y rùng mình. Trở về trường học, y định mở một cái cửa. Cửa không khóa, tôi ngập ngừng bước vào, dừng lại trong phòng nhìn quanh. Y thấy lại hương vị bứt rứt những giờ học. Một cầu thang tối om đưa đến phòng học và phòng ngủ của học sinh nội trú. Y không có cảm tưởng gì cả. Không một chút khinh bỉ hay ngạo nghễ. Y nghĩ đến giáo sư Wellmannn, đến lời ông nói: không nên trở lại quá khứ. Ông ta nói có lý. Ngẫm lại đời mình, y thấy trống rỗng. Tất cả kinh nghiệm học được ở nhà trường đều mâu thuẫn với những điều học được ở ngoài đời. Không còn là gì của trường học nữa. Những năm thơ ấu đã hoàn toàn sụp đổ.

Y quay gót trở ra. Hai tấm bia đá ở hai bên cửa vào ghi tên những học trò cũ chết vì tổ quốc. Y còn nhớ bia bên phải dành cho những học sinh chết hồi đệ nhất Thế chiến. Mỗi ngày lễ quốc khánh người ta lại đặt trên bia một cành thông và một ít lá sên. Vị hiệu trưởng đọc những bài diễn văn nảy lửa về nước Đức đại cường quốc, về sự trả thù, về danh dự tổ quốc. Graber lại trông thấy cái bụng phệ nhũn nhèo của ông mà mồ hôi chảy ròng ròng trên mặt ông. Bia bên trái dành cho tử sĩ trận đệ nhị Thế chiến hãy còn mới. Y đọc những tên khác trên bia; danh sách đã dài, nhưng không thiếu chỗ cho anh hùng tử sĩ ngày mai.

Y gặp một viên quản trị.

- Anh tìm gì?

- Không.

Y định đi ra nhưng bỗng nhớ ra một điều gì, vội hỏi:

- Ông chỉ giùm chỗ ở của giáo sư Pohmann.

- Ông ta không dạy ở đây nữa.

https://thuviensach.vn

- Tôi cũng biết. Bây giờ giáo sư ở đâu?

Ông ta đưa mắt nhìn quanh cẩn thận. Graber nói:

- Không có ai đâu, giáo sư ở đâu?

- Ông ấy ở công trường Jahn số 6. Anh là cựu học sinh ở đây?

- Vâng. Bây giờ hiệu trưởng vẫn là ông Schimmel?

- Vẫn ông ấy. Làm sao ông ấy lại có thể đổi đi nơi khác được?

- Tôi cũng nghĩ thế, làm sao ông ấy lại đổi đi nơi khác được.

° ° °

Graber ra khỏi trường học. Mười lăm phút sau y nhận thấy không biết mình ở đâu nữa. Sương mù dày đặc, giữa những đống gạch vụn y không thể định hướng được nữa. Đống nào cũng như đống nào, phố nào nom cũng y như nhau.

Y có một cảm tưởng kỳ dị.

Phải một lúc lâu mới tìm ra đường Haken. Rồi gió nổi lên sương mù bay tung như cát biển ảo huyền.

Y trở về chỗ ở của cha mẹ. Không có tin tức gì. Y vừa quay lại thì nghe thấy một tiếng kêu trong trẻo rất kỳ dị, nghe như tiếng cầm. Y đưa mắt nhìn xem tiếng đàn kỳ lạ ở đâu ra. Phố xá vắng tanh đến tận xa. Tiếng đàn vẫn nổi lên những điệu than vãn, như một tiếng báo hiệu cấp cứu giữa một biển khơi mung lung. Tiếng đàn lúc bổng lúc trầm loạn xạ nhưng đều đặn, như có người chơi trên nóc nhà nào đó.

Graber lắng tai nghe để tìm chỗ phát ra tiếng đàn độc tấu bí hiểm. Nhưng hình như nó ở khắp mọi nơi vọng đến từng tiếng mau sầm sập câu

https://thuviensach.vn

thành một điệu buồn man mác.

Y nghĩ đến người trưởng xóm điên. Chỉ có thể hắn. Y đến gần căn nhà chỉ còn có cái mặt tiền đứng sừng sững rồi bít thân mợ cửa ra. Một bóng người trên chiếc ghế để trước thềm đứng phắt dậy. Graber nhận ra chiếc ghế bành bọc nhung hôm đầu tiên đã trông thấy tại nhà mình.

Lão trưởng xóm vừa tức vừa sợ hỏi:

- Cái gì thế?

Y nhận thấy không phải lão đánh đàn, vả chăng tiếng đàn vẫn vang lên.

- Tiếng gì mà kỳ dị vậy? Ở đâu thế ông?

Lão trưởng xóm đưa cái mặt nhếch nhác lại gần mặt Graber.

- À! Ra ông lính trận! Ông lính bảo vệ tổ quốc! Ông không biết cái gì à? Bài điếu tang những người bị chôn sống đấy! Ông làm sao thì làm, cứu họ ra! Chấm dứt những sự giết chóc này đi.

- Vô lý!

Graber đưa mắt nhìn sương mù đang tỏa. Y nhận ra một cái sợi dây cáp đong đưa trước gió. Mỗi lần dây đưa ra sau tiếng đàn lại vang lên. Y nhớ lại cái dương cầm bể trước đây mấy ngày đã trông thấy mắc ở cột nhà tầng gác thứ ba. Hắn là sợi dây cáp đong đưa chạm vào dây đàn.

- Cái dương cầm đấy.

Lão trưởng xóm nhăn mặt:

- Cái dương cầm! Cái dương cầm! Ông thì biết gì, ông chỉ là quân giết người! Đó là gió đánh chuông đưa người chết. Trời khóc cho khổ nhục điêu tàn ở trái đất này! Ông biết thế nào là cái chết không, ông giết người mà

https://thuviensach.vn

được tiền công! Kẻ giết người không biết thế nào là cái chết. Đâu đâu cũng có người chết, họ nằm dưới đống gạch vụn này, nhưng rồi họ sẽ trỗi dậy để đuổi các ông đi!

Graber khó chịu quá phải lùi ra ngoài. Lão vẫn theo sau:

- Họ sẽ đuổi các ông đi. Họ sẽ kiện các ông tới Diêm Vương, tới Tam tòa.

Graber đi nhanh, không quay lại. Tiếng lão trưởng xóm vẫn lảm nhảm trong sương đêm.

° ° °

Graber bấm chuông. Cửa mở ngay như có người đứng rình sẵn ở phía sau. Mụ Lieser kinh ngạc kêu lên:

- À! Ra ông!

- Thì tôi đây.

Elisabeth chạy ra. Lần này mụ trở về phòng, không kiếm chuyện gì cả. Y theo Elisabeth vào phòng.

- Áo đi ăn tiệc của em đấy à? Em quên rằng chúng mình đi chơi.

Y nói vậy vì thấy Elisabeth vẫn mặc cái áo xăng đay và cái váy đen hôm trước.

- Anh nói thật hay bỡn?

- Thật chứ. Em trông quần áo anh này. Áo lễ của một anh hạ sĩ quan anh quen. Mình mặc thế này để vào được lữ quán Germania. Không chắc họ có cho hạ sĩ quan vào hay không, cái đó còn tùy thuộc cách phục sức của em. Em không có cái áo nào sang hơn à?

https://thuviensach.vn

- Có, nhưng mà...

Graber chợt trông thấy chai vốt-ca của Binding trên bàn:

- Anh biết em buồn rầu. Nhưng phải quên đi mới được. Quên mụ Lieser và láng giềng đi. Em không làm hại ai, đó là điều duy nhất đáng kể. Em phải đi ra ngoài cho khuây khỏa. Ở mãi trong nhà này thì hóa điên mất.

Y rót đầy ly vốt-ca đưa cho nàng uống cạn.

- Được rồi. Anh đợi một lát nhé. Em cũng sẵn sàng rồi, chỉ ngại anh quên thôi. Nhưng anh nên đi ra ngoài trước đợi em. Em không muốn cho mụ ta mượn cớ vu cho em làm điếm.

- Lần này mụ có giở trò gì cũng không được! Việc này đối với lính, thì được xem là một hành vi ái quốc. Nhưng anh cũng ra ngoài phố đợi chứ không nên đứng trong hành lang.

Y ra ngoài. Sương mù đã bớt, nhưng phố xá còn bốc hơi như phòng tắm. Bỗng cửa sổ mở, Elisabeth mặc áo hở vai hiện ra giữa khung cửa sổ sáng. Mỗi tay nàng cầm một cái áo. Một chiếc nâu vàng, cái kia màu đậm, không rõ màu gì. Áo bay phấp phới trước gió như lá cờ.

Nàng quay ra hỏi:

- Cái nào?

Y chỉ cái thứ nhất. Nàng gật đầu rồi biến mất. Không ai biết nàng vừa phạm kỷ luật thắp đèn sáng trưng. Y lững thững đi bách bộ chờ đợi. Bất thần đêm tối có vẻ dày hơn. Suốt ngày hôm nay y chỉ nằm dài khiến cho người bần thần, đêm nay trời lại ảm đạm trong lúc y quyết định dẹp quá khứ sang một bên, tất cả những sự kiện ấy làm cho y cảm thấy như một thứ sung sướng trong lúc đợi ai, sự sung sướng chẳng bao lâu biến thành nóng lòng sốt ruột.

https://thuviensach.vn

Elisabeth hiện ra khung cửa, bước xuống đường. Nàng bước những bước mau và uyển chuyển nom vóc dáng nàng mảnh mai hơn trước trong bộ áo dài hoàng yến óng ánh kim tuyến. Khuôn mặt nàng cũng khác đi, đầu như nhỏ lại, mặt như thanh nhã hơn. Một lúc lâu y mới nhận ra nom nàng khác vì mặc áo hở vai làm lộ cái cổ cao.

- Mụ Lieser có trông thấy em không?

- Có, trông thấy em, mụ như nghẹn hơi. Mụ muốn cho em suốt ngày lam lũ và hối hận. Em cũng có lúc hối hận.

- Hối hận gì, kẻ nào làm xấu mới đáng hối hận.

- Không những hối hận, em còn thấy sờ sợ. Anh thử tưởng tượng...

- Anh không muốn tưởng tượng gì cả. Đừng nên tưởng tượng gì hết, cố gắng quên sợ đi. Ráng sức mà vui vẻ, không nghĩ đến cái gì nữa.

° ° °

Lữ quán Germania còn nguyên vẹn, hai căn nhà hai bên đều tan nát, nom như một người giàu có ở giữa đám bà con nghèo đói. Gạch ngói vụn đã thu dọn sạch sẽ để thành đống hai bên, như vậy cũng làm cho hai căn nhà kia đỡ có vẻ tang tóc thảm thê. Sự nghèo khổ ra vẻ tề chỉnh rồi, gần như trưởng giả hóa rồi.

Người canh cửa nhìn y phục của Graber ra bộ khinh thường một cách kín đáo. Graber đĩnh đạc hỏi ngay, không để cho anh ta kịp mở miệng:

- Phòng ăn đâu?

- Ông đi phía tay trái hành lang. Xin ông hỏi quản lý.

Hai người đi qua phòng lớn. Họ gặp một đại tá và hai trung tá. Graber chào.

https://thuviensach.vn

- Có cả đống trung tá ở đây. Nhiều bàn hội họp quân sự đặt ở lầu nhất.

Elisabeth dừng lại:

- Mình làm thế này có liều lĩnh không? Nếu họ biết anh không phải hạ sĩ quan thì sao?

Một sĩ quan kỵ binh xuất hiện, đinh thúc ngựa kêu lích kích, đi với một người đàn bà gầy nhom. Hai người đi qua không để ý đến Graber.

- Nếu họ biết thì làm sao?

- Không quan trọng lắm!

- Có thể mang xử bắn không?

Graber cười:

- Họ chẳng bắn đâu, họ đang cần mình ngoài mặt trận.

- Thế thì họ phạt thế nào?

- Chắc là họ giam trong vài tuần lễ, như vậy mình cũng được lời mấy ngày đó, cũng gần như nghỉ phép. Người ta không thể phạt nặng một người sắp sửa trở ra tiền tuyến.

Người trưởng tiếp tân bỗng từ cái cửa bên phải hiện ra. Graber lẳng lặng đặt một tờ giấy bạc vào tay. Hắn nhận tiền không nề hà gì cả rồi đi trước hai người với dáng điệu nghiêm chỉnh.

- Ông có hai chỗ, vâng, mời ông theo tôi.

Hắn để hai người ngồi ở bàn nhỏ lấp sau cái cột lớn rồi đi ngay ngắn trở ra.

Graber nhìn quanh phòng.

https://thuviensach.vn

- Đúng như tôi vẫn mơ ước. Đợi một lúc cho quen đã.

Y nhìn Elisabeth mà ngạc nhiên:

- Em thì có lẽ không cần, em có vẻ như hàng ngày đến đây hai lần.

Một anh bồi bàn đã có tuổi nom giống như con vạc, đưa thực đơn. Graber cầm lấy, đặt tấm giấy bạc vào kẹp lại rồi đưa trả.

- Cho tôi cái gì không ghi trong thực đơn. Ông có cái gì đặc biệt không?

Bồi bàn nhìn y thản nhiên, không để lộ gì ra nét mặt.

- Nhà hàng chỉ có những món ghi trong thực đơn.

- Được rồi, cho tôi một chai Forster Jesuitengarten 1934 hầm Buerklin Wolf.

- Lần vô thùng cuối cùng.

- Đừng. Thứ đó còn hơi nho, mà ngọt quá nếu mình dùng bữa.

Mắt anh bồi bàn sáng lên và anh ta bỗng dưng rất lễ phép:

- Vâng để tôi kiếm.

Rồi y ghé vào tai Graber:

- Đặc biệt hôm nay có cá lờn bơn Bỉ còn tươi, có thể dùng với xà lách Bỉ và khoai chiên kiểu Anh Cát Lợi.

- Tốt lắm. Thế còn khai vị? Dĩ nhiên không nên ăn ca-vi-a.

Bồi bàn càng thêm nhanh nhẩu:

https://thuviensach.vn

- Vâng, không nên thật. Nhưng chúng tôi có ba-tê gan dùng với nấm hương.

Graber gật đầu.

- Cuối cùng tôi giới thiệu với ông thứ phó mát Hòa Lan để tăng thêm vị rượu nho.

- Thế thì tuyệt.

Anh bồi bàn đi vào ra vẻ khoái trí. Mới đầu có lẽ anh ta cho Graber là một quân nhân lạc ra ngoài trại lính. Bây giờ anh la cho là một người ăn chơi lão luyện nhất thời nhập ngũ.

Elisabeth ngồi nghe hết sức kinh ngạc:

- Anh Ernst à, sao anh thạo quá xá vậy?

- Ấy, thằng Reuter mới mớm cho sáng nay đấy. Y thạo quá đến nỗi liệt giường vì tê thấp. Cũng may, y càng khỏi phải ra trận. Phạm tội vẫn hay được tưởng thưởng.

- Thế còn chuyện đấm mõm và gọi món ăn?

- Cũng cha Reuter làm quân sư. Y biết hết. Y cũng bảo cách làm ra dáng chán chường buồn thiu để có vẻ phong lưu lịch lãm.

Elisabeth phá ra cười, cái cười thành thực và nồng ấm của cuộc sống hạnh phúc.

- Trời hỡi trời! Em không được biết anh dưới phong độ ấy.

- Anh cũng vậy, lúc gặp em, em không như bây giờ.

https://thuviensach.vn

Y nhìn nàng như mới gặp nàng lần thứ nhất. Nàng đã biến đổi hẳn vì cái cười. Nàng như căn nhà tối tăm bỗng dưng mở toang cửa.

- Áo của em đẹp lắm.

Y nói hơi ngượng ngập.

- Áo của má em đấy. Tối hôm qua em phải ngồi may lại cho vừa người. Nàng lại cười. Anh thấy không, em không đến nỗi thiếu chuẩn bị như đã làm ra thế lúc anh mới đến.

- Em biết may à. Trông em hình như không phải thế.

- Ngày trước thì không biết cầm mũi kim thế nào, nhưng cần đến thì cũng phải học. Bây giờ em khâu áo lính mỗi ngày tám giờ đồng hồ.

- Thật ư? Có phải em bị người ta bắt buộc phải đi làm?

- Không đi cũng không được. Mấy lại cũng không mong gì hơn. Đi làm thì có thể giúp đỡ được ba má ít nhiều.

Graber lắc đầu, nhìn nàng:

- Thực ra nghề ấy không hợp với em, với tên em. Sao em lại tên là Elisabeth?

- Má em đặt. Má người miền nam nước Áo, trông giống người Ý. Má vẫn muốn em tóc vàng mắt xanh. Tuy em không tóc vàng mắt xanh làm mọi người thất vọng nhưng vẫn đặt tên là Elisabeth.

Bồi bàn đến. Hắn mang chai rượu Jesuitengarten ra, trịnh trọng như một bảo vật.

- Tôi lựa cho ông thứ cốc pha lê mỏng, nom càng rõ rượu đỏ như lửa. Nếu ông thích thì tôi đổi lấy cốc bắc-ca-ra.

https://thuviensach.vn

Graber từ chối cốc bắc-ca-ra. Bồi bàn hoa tay rót rượu, rồi đưa ra một cái mâm bạc, gan cặp nấm bày thành cánh hoa giữa một vòng xốt đông rung rinh.

Anh ta lấy làm hãnh diện mà rằng:

- Đồ này đưa thẳng từ xứ Alsace đến.

Elisabeth cười:

- Sang trọng quá.

- Sang trọng thật!

Y nâng cốc:

- Sang trọng. Em nói đúng. Chúng ta nâng ly mừng cho cái sang trọng. Đã hai năm nay ăn bằng cái nắp gamen méo miệng, không bao giờ chắc là xong bữa. Ta ngồi ăn bây giờ còn có cái gì hơn cả sang trọng. Còn có yên ổn, an ninh, sung sướng, khác hẳn ngoài mặt trận.

Y uống hớp rượu, một cảm giác ấm nồng tỏa ra khắp người: Y nhìn Elisabeth, nàng đã góp phần vào niềm hân hoan tràn ngập người y. Đó là phương diện bất ngờ của đời sống, cái gì bất thần vươn lên trên giới hạn sự thiết dụng, cái hương vị của tuổi trẻ, cái phần say sưa của vui chơi và mơ mộng. Sau những năm luôn luôn đụng chạm với cái chết, rượũ nho không phải chỉ là rượu nho, mâm vàng đĩa bạc không phải chỉ là mâm vàng đĩa bạc, bản nhạc êm không phải là nhạc đã nghe hàng ngay, cũng như Elisabeth tối nay không phải là Elisabeth mọi ngày. Mỗi vật mỗi người đều có giá trị biểu tượng, biểu tượng cho một đời sống khác hẳn, không có tàn phá giết chóc, biểu tượng cho đời sống ấy bây giờ như chỉ là một huyền ảnh xa xôi, một ước mơ không mong gì thực hiện.

https://thuviensach.vn

- Có khi người ta quên hẳn rằng người ta sống. Ngày hôm nay, anh nhận thấy điều ấy nhưmột mặc khải bất thần.

Elisabeth cười:

- Em thì chưa bao giờ em quên được ý nghĩ ấy, nhưng chưa bao giờ nó giúp mình được cái gì cả.

Bồi bàn lại gần:

- Ông thấy rượu thế nào?

- Hẳn là siêu tuyệt rồi, vì tôi nghĩ đến những điều lâu nay đã quên hẳn đi.

- Mặt trời đó. Mặt trời thu đã làm chín nho này và bây giờ rượu nho hoàn lại dương khí. Ở vùng xứ Rhénanie người ta gọi thứ rượu này là thánh thể quan giá. Thật vậy nó đỏ như vàng son và khí mạnh như mặt trời.

- Quả vậy.

- Uống một cốc là đủ biết. Thật là mặt trời đóng chai.

- Uống hớp thứ nhất là đủ thấy nó không xuống bao tử mà nó bốc lên tai mắt, nó làm mình nhìn đời khác hẳn.

- Ông sành rượu lắm!

Anh ta thì thầm vào tai Graber:

- Ở bàn bên tay phải, tôi cũng mang ra thứ rượu này, nhưng họ uống như uống nước lã. Những hạng như họ thì uống rượu nho thường cũng xong.

Anh ta đưa cặp mắt khinh bỉ nhìn khách ở bàn bên phải khi đi vào.

https://thuviensach.vn

- Ngày hôm nay hình như thuận lợi cho những người đi xem cọp. Sao, em uống rượu thấy thế nào? Thưởng thức thứ thánh thể quan giá này thấy thế nào?

Elisabeth ngửa mình ra sau đưa mắt lên:

- Em có cảm tưởng như mới ở tù ra và nơm nớp lo rằng phải trở lại ở tù vì ăn cắp hạnh phúc.

Graber cười thú vị.

- Chúng ta ai cũng vậy cả! Chúng ta sợ tâm tình của chúng ta, chúng ta cho rằng mình đắc tội nếu hưởng một chút hạnh phúc cỏn con.

Bồi bàn mang cá lờn bơn và rau xà lách ra. Graber nhìn anh ta cắt cá. Y thoải mái lắm nhưng vẫn có cảm tưởng như mình phiêu lưu đi trên mặt hồ chỉ có lớp băng mỏng có thể sụm xuống bất cứ lúc nào. May mà tạm thời băng vẫn còn nguyên, cái đó cần thiết hơn cả.

"Khi người ta bì bõm tháng ngày trong bùn lầy, người ta cũng có cái lợi là thấy cái chẳng là bao cũng cho là tuyệt diệu".

Bồi bàn rót đầy ly. Anh ta săn sóc hai người như mẹ chăm nom cho con.

- Thường thường ăn cá chúng tôi hay rót rượu Moselle. Nhưng cá lờn bơn khác, thịt trắng gần như thịt gà. Dùng nó với rượu Plalzer thì tuyệt. Ông có đồng ý không?

- Thì hẳn rồi.

Bồi bàn gật đầu tán thưởng đi vào.

Elisabeth nói:

- Anh Ernst, liệu mình có tiền trả không? Hẳn là đắt như vàng.

https://thuviensach.vn

- Đừng lo. Anh có tiền hai năm đi trận, giữ mãi cũng vô ích.

Y cười:

- Chỉ có đủ thời giờ sống một cuộc đời ngắn ngủi. Hai tuần lễ thôi.

° ° °

Khi bước ra cửa lữ quán Germania thì trời đã yên gió nhưng rất âm u.

- Bao giờ thì anh đi? Hai tuần nữa à?

- Gần được hai tuần.

- Ít ỏi quá.

- Ít ỏi mà cũng nhiều. Tùy từng lúc. Thời gian bây giờ không như thời bình. Chắc em cũng biết như thế, sống ở đây không khác ngoài mặt trận bao nhiêu!

- Không, đâu có như nhau.

- Như nhau chứ. Ngày hôm nay mới là ngày đầu nghỉ phép của anh. Cám ơn anh bồi bàn, thằng Reuter, chiếc áo hoàng yến của em và chai rượu thánh thể quan giá!

- Chúng ta cần những thứ ấy.

Nàng đứng thẳng người trước mặt Graber. Ánh đèn rọi xuống tóc, xuống áo; khuôn mặt nàng tươi tắn như trái cây lóng lánh sương mai.

Thình lình họ cảm thấy khó mà quên được những phút này, khó mà dứt đoạn những đường tơ vấn vít cõi lòng đã mở ra với trìu mến và rung cảm, với lặng lẽ quên mình, khó lòng mà trở về trại hôi hám nghe giễu cợt thô lậu để đợi một ngày mai bất tường.

https://thuviensach.vn

Một giọng nói ráo rức làm tan phút thần tiên:

- Này anh hạ sĩ quan, anh không thấy gì cả à?

Một đại úy mập mạp vừa ló mặt ra, hẳn là ông ta đi gót nhẹ như bấc. Graber nhận ra là một sĩ quan trừ bị kiểu "ra phết người trên". Y những muốn tống cho hắn chúi mũi xuống quay đi mấy vòng như con thò lò, nhưng nghĩ lại không nên sinh sự. Y bèn xử sự như người lính đầy kinh nghiệm: đứng nghiêm chào mà không nói gì cả.

Ông ta rọi đèn bấm vào giữa mặt.

- Mặc đồ đi chơi! Hắn là anh đã trốn tránh nhiệm vụ mới thảnh thơi như thế! Một quân nhân đi dép trong nhà, mặc đồ đi chơi! Chà! Nhàn rỗi quá nhỉ! Tại sao anh không ở mặt trận?

Graber không trả lời. Y quên không đeo huy chương vào bộ áo mượn.

- Ăn chơi cho đã! Anh chỉ biết có thế thôi phỏng?

Elisabeth không dằn được lòng tức xuống nữa. Cái đèn bấm rọi thẳng vào mặt nàng, nàng tiến một bước tới gần viên sĩ quan. Ông ta ho một tiếng lấy nước, cau mặt nhìn nàng rồi từ từ đi.

- Em chịu hết nổi rồi.

Graber nhún vai.

- Tụi háo danh ấy đã thành tật rồi. Họ chỉ nghênh nghênh đi ngoài phố đợi người ta chào, suốt đời họ chỉ có thế. Tạo hóa phải mất mấy triệu năm mới nặn ra được loại người ấy chứ bỡn hắn!

Elisabeth cười.

https://thuviensach.vn

- Sao anh không ở mặt trận? Lỗi chỉ tại bộ quân phục này. Thôi từ ngày mai ta mặc đồ dân sự. Anh có thể kiếm được quần áo dân sự. Đi đâu cũng chào, chán ngấy rồi. Mặc thường dân thì có thể yên ổn trở lại lữ quán Germania.

- Anh có thể trở lại à?

- Có chứ. Có trở ra mặt trận thì nhớ những phút ấy chứ nhớ làm gì đống gạch vụn với mấy người háo danh. Ngày mai, tám giờ anh trở lại với em nếu anh rảnh. Bây giờ thì phải về ngay kẻo thằng cha ấy có thể trở lại hỏi sổ quân bạ.

Graber ôm lấy nàng, nàng không chống cự. Y ghì chặt nàng như sợ mất và hôn nàng nồng nàn. Y cảm thấy mình không muốn rời nàng ra nữa.

Trở về đường Haken, y dừng lại trước nhà cha mẹ. Chị Hằng vén mây hé mặt ra. Y cúi xuống nhặt lấy bức thư của mình để dưới đất. Có một miếng giấy ghim vào bên lề. Y soi đèn bầm đọc mấy chữ lớn viết bằng bút chì:

"Mời ông đến Ty Bưu điện chính, ghi sê 15"

Như một cái máy, y xem đồng hồ tay. Dĩ nhiên là trễ quá rồi, ban đêm ở Bưu điện đóng cửa, không thể biết gì được trước tám giờ sáng mai. Y gập mảnh giấy cho vào túi áo, rồi đi qua thành phố chết trở về trại. Y có cảm tưởng như mình nhẹ lâng lâng đi trên không trung vậy.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 12

Một phần Ty Bưu điện còn dùng được, bên kia đã cháy và đổ sụp. Từng hàng người nối đuôi nhau chờ đợi trước ghi sê. Đến ghi sê 15 Graber xuất trình mảnh giấy ghi mấy chữ bằng bút chì.

M

- Ông có giấy tờ gì không?

Graber lấy sổ quân bạ và giấy nghỉ phép đưa qua lưới sắt. Người công chức xem xét rất lâu.

- Cái gì thế hở ông? Tin tức chứ?

Ông ta không trả lời, đứng dậy đi vào văn phòng phía trong. Graber đứng nhìn giấy tờ của mình để đấy mà không hiểu.

Ông ta trở lại với một gói đồ, so sánh địa chỉ ghi trên với tên trong giấy phép một lần nữa rồi đẩy gói đồ về phía Graber.

- Ông ký vào đây.

Y nhận ra chữ viết của mẹ mình trên gói đồ. Một gói gửi ra mặt trận nhưng được trả lại. Địa chỉ người gởi còn ở đường Haken. Y nhận gói đồ và ký giải nhiệm cho nhân viên bưu điện.

https://thuviensach.vn

- Tất cả có thế thôi à ông?

Người công chức nheo mắt nhìn lên:

- Còn thì chúng tôi giữ lại làm gì?

- Không phải thế, tôi tưởng rằng ông có địa chỉ của cha mẹ tôi.

- Không phải công việc của chúng tôi, ông lên lầu nhất hỏi phòng thay đổi địa chỉ.

Graber lên lầu. Lầu này chỉ có một phần che mái, nhìn phía trong thấy hở trời, một đám mầy chen nhau với tia nắng. Người nữ thư ký trả lời:

- Chúng tôi không có địa chỉ mới. Nếu không chúng tôi đã không phải gởi đến đường Haken. Ông có thể hỏi người bưu tá quận nhà.

- Ông ta ở đâu?

Cô ta xem đồng hồ.

- Chắc đi phát thư. Chiều nay ông trở lại vào lúc bốn giờ thì gặp. Giờ ấy đang lựa thư.

- Ông ta có thể biết địa chỉ mà ở đây không ai biết chăng?

- Không biết được. Vì chính chúng tôi cho biết địa chỉ. Nhưng nhiều người muốn hỏi cho chắc, họ thích như vậy biết làm sao!

Graber cầm gói đồ đi xuống cầu thang. Y nhìn ngày gởi đi. Cách đây đã ba tuần lễ. Gởi tới mặt trận cũng mất nhiều thời giờ. Trái lại lúc trả về lại rất mau. Y ngồi vào một chỗ, gỡ giấy bọc ngoài. Trong có một bánh ngọt, một đôi bít tất, một gói thuốc và một bức thư của mẹ.

https://thuviensach.vn

Trong thư không nói gì đến tản cư và bom đạn. Y cất thư vào túi, đợi qua cơn xúc động, rồi đi xuống phố. Tuy vẫn tự nhủ rằng bức thư thứ hai chẳng bao lâu nữa sẽ đến tay với địa chỉ mới của cha mẹ, nhưng y cũng thấy khổ sở hơn bao giờ.

Y định đến nhà Binding xem có tin tức gì không.

° ° °

Binding la lớn:

- Vào đây! Chúng tôi đang cạn một chai thượng hảo hạng. Anh đến đây giúp chúng tôi một tay.

Binding ngồi với một người bạn. Người này ngồi dựa ngửa ra chiếc đi văng kê dưới bức họa của Rubens; nom như bị y đẩy ngã giúi xuống đất và không ngóc dậy được. Mặt anh ta bạc phếch, tóc vàng quá, nom như y không có lông mày lông mi.

- Giới thiệu với anh, anh Heini, người có tài thổi kèn quyến rũ rắn, còn đây là Graber, nghỉ phép từ Nga về.

Binding nói một cách khá lễ phép.

Heini uống đã khá say. Mắt y màu lợt miệng nhỏ.

- Nước Nga à! Tôi đã sang Nga rồi. Bấy giờ còn thời vàng son. Dễ chịu hơn ở đây nhiều.

Graber quay mắt lại hỏi Binding. Binding trả lời:

- Y đã uống mấy hớp rồi. Vả chăng, y buồn vì nhà ông bà già bị trúng bom. Không ai bị nạn, cả nhà ở dưới hầm nhưng căn nhà tiêu tan.

https://thuviensach.vn

- Nhà bốn phòng mới cất xong, đồ đạc mới sắm cả. Cái dương cầm âm thanh tùyệt! À, lũ lang sói!

- Heini sẽ có cách trả thù cho cái dương cầm - Binding nói - Anh uống một chút cô-nhắc nhé. Vốt-ca cũng có, anh uống gì cũng có.

- Tôi không uống gì. Tôi đi qua đây nên ghé anh hỏi xem có tin tức gì không.

- Chưa có gì anh ạ. Ông bà cụ không còn ở vùng này nữa. Ít ra theo sổ sách chính thức thì thế. Trong những làng lân cận đây cũng không thấy. Như vậy, hoặc là ông bà tự động đi chưa cho biết địa chỉ mới, hoặc là đi với một đoàn tản cư. Hẳn anh hiểu tình trạng này. Họ ném bom khắp cả nước Đức, phải một thời gian nữa mới lập lại được hệ thống bưu điện. À mà anh uống chút gì chứ, uống một ly có sao!

- Cho tôi ly vốt-ca.

Heini lẩm bẩm:

- Vốt-ca. Ở bển, tôi uống cả lít, rồi đem tống vào miệng mấy thằng dân Nga, bật lửa lên đốt. Nom như súng phun lửa bằng xương bằng thịt! Coi chúng nó nhảy lồng lên vì bỏng mà không nhịn cười được, ở bên Nga thú vị thật.

Graber sửng sốt hỏi lại:

- Thế nào?

Heini không trả lời. Mắt anh ta trong vắt nhìn vào chỗ trống không. Anh ta lẩm bẩm một mình: "Xe phun lửa. Nghĩ ra trò này cũng hay!"

Graber hỏi Binding:

- Ảnh nói gì thế?

https://thuviensach.vn

- Heini đã chứng kiến nhiều chuyện lắm. Ảnh có chân trong ban S.D.

- Bên Nga có S.D à?

- Có. Anh uống đi.

Graber cầm lấy chai vốt-ca, nhìn rượu óng ánh dưới lớp thủy tinh trắng.

- Rượu này bao nhiêu độ?

Binding cười:

- Khá mạnh, ít ra cũng sáu mươi độ. Người Nga ưa thứ rượu cháy giọng. Vì mạnh thế cho nên để cái diêm cháy vào trước miệng là bắt lửa liền.

Binding nhìn Heini y đã biết tiếng tăm mật vụ S.D cho nên lời nói của Heini không phải là bịa đặt khoe khoang. Mật vụ S.D thanh toán tập thể từng loạt lớn lấy cớ dành chỗ sống cho dân tộc Đức. Họ thanh toán bất cứ người nào nghi ngờ, và để việc giết người đỡ nhàm chán họ bày ra nhiều trò chơi ác nghiệt để mua cười. Graber cũng biết một vài trò ấy. Steinbrenner đã kể cho nghe một vài vụ khác, nhưng cái trò xe phun lửa này quả là mới lạ.

- Làm gì mà ngắm mãi chai rượu thế! Nó có cắn anh đâu mà sợ! Làm một ly đi.

Graber đặt chai rượu xuống. Y không muốn đứng dậy đi ra, y chỉ ngồi yên đấy. Đã bao lần y quay mắt đi không muốn biết gì cả. Y và trăm ngàn người khác đã tưởng rằng từ khước được thắc mắc lương tâm một cách dễ dàng. Y đã chán ngán quá rồi, y không nhắm mắt buông xuôi nữa. Mấy ngày nghỉ phép ít ra cũng phải dùng được để làm cái gì.

Binding hỏi:

- Thôi à?

https://thuviensach.vn

Graber nhìn Heini nằm gáy khò khò.

- Y vẫn ở S.D à?

- Không. Bây giờ y ở đây.

- Ở đâu?

- Trại tập trung.

- Trại tập trung à?

- Vâng. Uống đi. Ít khi gặp nhau. Cứ mất hút anh hoài.

- Không, tôi không đi đâu nữa.

- Ừ anh nói thế nghe được đây. Uống gì, vốt-ca nhé?

- Không cho tôi cô-nhắc chứ đừng vốt-ca.

Heini cựa mình và nói lè nhè:

- Hẳn rồi, đừng xài vốt-ca. Vốt-ca để tụi mình uống! Còn người Nga thì cho họ uống ét-xăng dễ cháy hơn.

° ° °

Heini vào phòng tắm mửa. Binding đợi Graber trước cửa nhà. Trên trời từng lọn mây trắng. Trong bụi cây một con sáo giũ cánh hót vang. Trong cái cục lông đen mỏ vàng này có cả một mùa xuân.

Binding nói:

- Thằng cha thiệt là bảnh.

https://thuviensach.vn

Nom Binding như đứa trẻ nói với một tướng da đỏ dữ tợn và oai phong. Trong giọng nói của y có vẻ kinh sợ lẫn kính phục.

Graber nói:

- Phải, y bảnh với những người không có phương tiện tự vệ.

- Y bị một cánh tay tê liệt, nên không phải đi lính. Y lãnh của nợ này trong một cuộc choảng nhau với bọn Cộng sản năm 1932. Có lẽ vì thế mà y cay nghiệt. Anh biết chuyện giàn hỏa của y kể không?

Binding kéo một hơi điếu xì gà đã tắt ngấm trong khi Heini ngồi nhớ lại kỷ niệm bên Nga. Y xúc động đến nỗi không nghĩ đến việc châm lửa xì gà:

- Một lớp củi lại một lớp người, cứ thế từ mặt đất lên đến trên cao! Nạn nhân phải tự tay mang khúc gỗ đến trước khi nhận được viên đạn vào gáy. Ghê không?

- Ghê thật.

- Tôi thì tôi không tin. Có lẽ phải nom thấy thì mới tin được. Nhưng tôi không thể làm những việc ác độc như thế được, tôi còn nhiều tình cảm quá.

Heini hiện ra khung cửa, người nhợt nhạt.

- Trời đất ơi! Đến giờ rồi. Trễ giờ rồi! Phải đi gấp! Những thằng khốn nạn sẽ phải đền tội với tao!

Y đi khệnh khạng ra vườn. Đến cổng, y sữa lại mũ, đứng thẳng lên, đi gật gù như cò.

Binding nói:

- Tôi không muốn là phạm nhân bị vào tay hắn tí nào.

https://thuviensach.vn

Graber ngửng đầu lên, y cũng vừa nghĩ thế.

- Anh thấy như thế có còn gì là công bằng nữa không?

Binding nhún vai

- Những thằng phản quốc. Chúng nó vào trại tập trung không phải là vô cớ.

- Thế còn thầy học cũ anh, ông ta có phản quốc không?

Binding cười:

- Đấy là việc riêng, vả chăng ông ta cũng được ra ngay, không sao cả.

- Nếu ông ta không thoát được thì sao?

- Thì ông ta xui xẻo chứ sao, đành vậy. Bây giờ thiếu gì người xui xẻo. Người bị cháy nhà. Người chết. Nguyên một tỉnh này đã năm ngàn người rồi. Họ đáng kể hơn những người ở trại tập trung. Mấy lại chuyện này có can dự gì đến mình. Không phải lỗi tại tôi hay tại anh.

Một đàn chim sẻ sà xuống chậu thóc dành riêng cho chúng trên bãi cỏ. Một con nhảy vào bồn nước, những con khác làm theo. Binding chú ý đứng xem, y đã quên Heini rồi. Graber nhìn khuôn mặt ngây thơ và thỏa mãn của Binding, người này đã loại bỏ hẳn mọi ý nghĩ về tình thương và trách nhiệm. Ích kỷ, lạnh lùng, sợ sệt ngăn cách họ với đồng bào như một bức tường dày. Y cũng hiểu rằng y cũng không tránh được luật chung ấy, luật chung ấy kiềm tỏa mọi người một cách vô hình trung nhưng chặt chẽ, xa xôi nhưng ghê gớm. Tuy ghê tởm bạn nhưng y cũng thấy mình liên đới với bạn. Y nói từ tốn:

- Vấn đề trách nhiệm không phải là giản dị.

https://thuviensach.vn

- Graber, anh nói giỡn? Người ta chỉ trách nhiệm về những hành động của người ta mà thôi, mà còn với điều kiện là không đúng lệnh trên.

- Nhưng khi chúng ta bắn những con tin, chúng ta nói rằng họ chịu trách nhiệm hành động của đồng bào họ.

Thình lình Binding chú ý đến câu nói của y và quay lại:

- Anh đã bắn con tin bao giờ chưa?

Graber không trả lời. Binding nói:

- Con tin thì khác. Đó là trường hợp bất khả kháng, ta phải bắn họ.

- Bây giờ chỉ có ngoại lệ và bất khả kháng thôi. Khi chúng ta ném bom một thành phố nào, ta cho là nhu cầu chiến lược. Nhưng khi địch ném bom ta thì hành động của họ là sát nhân hèn nhát.

Binding nhìn Graber một cách ý nhị:

- Anh đã đi đúng đề rồi đó. Đó là lời cuối cùng của nhà chính trị ngày nay. Chính nghĩa là cái gì phục vụ quyền lợi người Đức, như vị Bộ trưởng Tư pháp đã nói. Tôi cho rằng ông ta ở địa vị thuận tiện để biết rõ điều ấy. Chúng ta không có trách nhiệm gì cả. Kìa anh trông con sáo kia nó cũng đến đây để tắm rửa. Lần thứ nhất tôi trông thấy nó đấy! A! Đàn sẻ chạy hết!

° ° °

Thình lình Graber trông thấy Heini trước mặt mình. Phố xá vắng tanh. Một tia lửa vàng ối nằm lười biếng mơ màng giữa hàng rào. Một con bướm vàng lảo đảo trên những lớp cát mỏng phủ vài chỗ thềm đá. Heini biến vào dãy phố quẹo ngang cách đấy độ một trăm thước.

Graber đi trên cát, không nghe tiếng bước chân. "Nếu có ai muốn thanh toán Heini thì lúc nào bằng lúc này. Đường vắng quá". Phố xá ngủ yên. Cát

https://thuviensach.vn

êm thế này đi đến tận nơi cũng không nghe tiếng. Bóp cổ hay đâm cho một nhát dao có khó gì. Tiếng súng sẽ làm náo động, người ta sẽ bu lại. Heini không có sức là bao, bóp cổ hắn cũng dễ.

Graber nhận thấy mình đi rảo bước không dè. Y nghĩ thầm: "Binding cũng không nghi ngờ gì cả. Ai cũng sẽ cho là một cuộc báo thù. Thiếu gì cớ. Cơ hội này không bao giờ có nữa. Cơ hội diệt trừ một tên sát nhân mà lát nữa nó sẽ hành hình cho đến chết những người không tự vệ".

Y thấy tay mình vã mồ hôi, ngực khó thở. Y cũng sẽ vào phố ấy, khoảng cách Heini đã bớt đi được ba mươi thước, vẫn vắng tanh. Nếu chạy trên đường có cát thì sẽ đuổi kịp ngay, chỉ một phút là xong cả.

Tim lồng lên trong ngực. Tiếng bước mạnh mẽ mà không nghe tiếng giầy, làm sao hắn biết được? Y nghĩ thầm: "Ủa mình là sao thế, dây vào việc này để làm gì?" Một ý nghĩ thoạt tiên chỉ là một giả thuyết thôi không sao lại trở thành một sự ám ảnh thôi thúc bất thần y cảm thấy như tất cả đều tùy thuộc hành động của y, hành động như vậy y có thể lấy lại quá khứ, lấy lại những cái gì y đã phải buông xuôi, những cái gì y phải cố mà quên, những điều y phải làm hay để cho xảy ra. Hai chữ báo thù nổi lên trong trí. Y chỉ biết người này qua loa ngoài mặt, riêng y không có gì để chê trách người này. Đành là thế, nhưng biết đâu cha Elisabeth và bao nhiêu nạn nhân nữa không chết về tay hắn nay mai? Vả chăng, còn biết bao con tin bị thủ tiêu, họ có lỗi gì không?

Mắt y không rời lưng Heini. Miệng y ráo, cổ y nghẽn. Một con chó sủa trong vườn. Y giật mình nhìn quanh. "Ta uống quá chén rồi phải ngừng lại, phải bình tĩnh, không nên mê sảng điên rồ". Tuy nhiên y vẫn đi nhanh hơn, thúc đẩy bởi một sức mạnh bất khả kháng, sức mạnh tạo ra vì ý niệm công bình, vì ý nghĩa chuộc tội lỗi giết bao nhiêu người từ trước đến nay.

Y chỉ còn cách Heini có hai mươi thước. Y vẫn chưa biết mình sẽ làm gì thì bỗng thấy một người đàn bà xuất hiện ở đầu phố. Bà ta đeo một tấm vải

https://thuviensach.vn

choàng màu da cam, tay cầm cái rổ không đi lại phía Graber. Y dừng lại. Hình như có cái lò xo trong người y vừa gãy. Y lại đi thong thả. Người đàn bà gặp Heini rồi đi nhanh đến cái rổ tên tay đong đưa. Bà ta có bộ mặt phì nộn rám nắng, ngực đồ sộ, dáng đi bình tĩnh. Nền trời như một màn phông mờ mịt đằng sau mớ tóc đen chải rất kỹ lưỡng. Trong khoảnh khắc Graber chỉ thấy có bà ta là thật giữa khung cảnh mông lung hỗn độn này; bà ta là đời sống, chỉ có bà ta mang gánh nặng đời sống trên vai như cái gì quý giá, còn tất cả chỉ là hoang tàn chết chóc.

Lúc đi qua bà ta nhìn y, mỉm cười:

- Chào ông.

Graber gật đầu đáp lễ, y không nói được lên tiếng. Y nghe tiếng chân đi của bà ta ở đằng sau, rồi lại chỉ thấy một mình đơn độc giữa bãi sa mạc chói chang ánh nắng, xa xa bóng Heini mỗi lúc mỗi nhỏ đi. Đến ngã tư bà ta rẽ sang đường khác.

Y nhìn quanh như người bị lạc. Người đàn bà tiếp tục đi không để ý đến y. "Đáng lẽ mình phải chạy cho nhanh, mình ra tay còn kịp". Nhưng y biết rằng y chẳng làm gì cả. "Người đàn bà kia đã trông thấy ta rồi, bà ta sẽ nhận ra ngay". Nhưng nếu không có người đàn bà, liệu y có làm gì không? Hay y lại tìm được cớ khác? Y không thể trả lời được những câu hỏi ấy.

Đến ngã tư không thấy Heini nữa, nhưng đến chỗ quẹo sau lại trông thấy. Y dừng lại giữa đường. Heini nói chuyện với một người SS khác rồi hai người cùng đi. Một anh bưu tá trong vườn ra. Xa xa, hai người đi xe đạp. Thôi chậm quá rồi, Graber có cảm tưởng như mình vừa tỉnh một giấc mơ. Đã xảy ra cái gì thế? Y nghĩ thầm: "Chỉ một chút xíu nữa là mình liều lĩnh dại dột. Mình làm sao vậy?" Y lại tiếp tục đi. "Bây giờ mình phải canh chừng mình lắm mới được. Mình tưởng mình tự chủ lắm. Nhưng kỳ thực mình nóng nảy thảng thốt mà chính mình không dè. Nếu không coi chừng có khi mình hóa điên mất!".

https://thuviensach.vn

Y dừng lại mua một tờ nhật trình và đứng đọc. Từ khi về đến đây y chưa đọc tin tức. Y muốn quên hết. Trên mỗi bản đồ in lên báo, y tìm ra chỗ đóng binh của mình. Bản thông cáo chỉ ghi quân khu cho nên không thể định rõ được vị trí tiểu đoàn của mình. Nhưng cũng có thể biết đã rút lui khoảng một trăm cây số!

Y đứng yên một lát. Từ ngày nghỉ phép đến giờ y chưa bao giờ nghĩ đến bạn bè. Kỷ niệm ấy chìm sâu như hòn đá dưới nước, bây giờ mới nổi lên mặt.

Hình như sự cô đơn đen tối từ dưới đất xông lên vây bọc quanh mình. Bản tin cho hay trận chiến đang ác liệt ở chỗ đóng binh của y; nhưng sự cô đơn không hình tướng âm thanh, và tiếng súng cùng lửa đạn đều chết trong sự cô đơn ấy. Những bóng đen nhỏm dậy, nhẹ như bấc, lạnh như băng, múa lộn và nhìn y, cái nhìn chọc thủng người y. Bóng đen rơi xuống lại hòa lẫn với đất đen cầy nát. Vùng trời cao lồng lộng trên đầu cũng phai màu vì ám khói của sự hấp hối vô tận bốc lên từ lòng đất và che lấp cả mặt trời. "Phản bội!" Bất thần ý nghĩ ấy xuất hiện như một mặc khải ghê tởm, "Người ta đã phản bội mình, đã bôi nhọ mình; bất công, dối trá và độc ác đã đầu độc sự hy sinh, sự chiến đấu của binh sĩ. Người ta đã lừa dối binh sĩ, người ta đã lợi dụng đời sống của binh sĩ, lợi dụng cả sự chết của binh sĩ".

Một người đàn bà xách cái bao va phải y, bà ta la lên:

- Anh không có mắt à?

- Có, có chứ!

Y nói như vậy nhưng không nhúc nhích.

- Ông đứng làm gì giữa hè này?

Graber không trả lời. Bây giờ thì y biết rằng tại sao y đi theo Heini. Vẫn là sức mạnh tối tăm bóp thắt y nhiều lần khi còn ở mặt trận, vẫn câu hỏi mà

https://thuviensach.vn

chưa bao giờ y dám trả lời, vẫn sự thất vọng miên man mà cho đến ngày nay y vẫn nén xuống được. Bây giờ chính y tự tìm ra những sự ám ảnh ấy và y nhất định không nên đi nữa, y muốn sáng suốt nhìn vào tận mắt chúng, không dồn nén đi để chúng tác quái. Y nghĩ đến giáo sư Pohlmann, Fresenburg đã dặn y nên đến thăm. "Mình quên mất, bây giờ mình phải đến thăm thầy, phải nói chuyện này với một người có thể tin được".

Trước khi đi, người đàn bà còn rủa:

- Đồ chó chết!

° ° °

Một phần công trường Jahn đã bị phá hủy. Những căn nhà khác chỉ bị vỡ hết cửa kính mà thôi. Đời sống hàng ngày vẫn tiếp tục, ở tầng dưới có thể thấy các bà dọn dẹp và làm bếp, còn bên kia phố thì cửa nhà đổ hết, trong nhà đồ đạc lung tung, màn cửa rách mướp phấp phới như lá cờ rách nát sau khi bại trận.

Nhà giáo sư Pohlmann ở trước thuộc về dãy phố bị phá hủy. Tầng lầu trên sụp đổ xuống bịt kín cả cửa vào. Nom bề ngoài như không còn ai ở đây. Graber quay trở lại thì thấy một lối đi nhỏ ở giữa đống gạch ngói. Y bước vào, đi quanh nhà thì đến một chỗ hỏng. Y gõ cửa. Không có ai trả lời. Đợi một lát thì có tiếng bước đi, một tiếng dây xích kéo rồi cửa mở ra.

- Giáo sư Pohlmann.

Một ông già đi ra:

- Ông hỏi gì?

- Tôi là Graber học trò cũ của thầy.

- Ừ! Thế sao?

https://thuviensach.vn

- Tôi nghỉ phép về, ghé thăm thầy.

- Tôi không dạy học nữa đâu.

Ông nói rất mau.

- Tôi biết.

- Hẳn anh cũng hiểu tôi bị cấm chức vì phạm kỷ luật. Tôi không nhận học trò nữa, vả chăng cũng không được phép liên lạc với học trò.

- Tôi không còn làm học trò, tôi là quân nhân đi nghỉ phép ở Nga về đây. Fresenburg yêu cầu tôi đến thăm thầy và gởi lời thăm thầy.

Ông già nhìn Graber chăm chú hơn.

- Fresenburg à? Anh ấy còn sống à?

- Cách đây mười ngày, anh ấy còn sống.

Ông già ngập ngừng một chút.

- Thôi anh vào đây.

Ông ta tránh lối cho Graber vào.

Graber đi theo ông. Hai người đi qua một hành lang hẹp, vào một nơi tựa như cái bếp, từ đấy lại có một hành lang khác. Thình lình Pohlmann đi rảo bước và nói to:

- Tôi cứ tưởng anh là cảnh sát.

Graber ngạc nhiên. Rồi y hiểu và nhìn quanh. Pohlmann nói câu ấy chỉ để làm yên lòng người nào ở quanh đấy.

https://thuviensach.vn

Một chiếc đèn dầu che chao xanh soi sáng căn phòng. Gạch vụn chất đống phía ngoài che lấp hẳn các cửa sổ. Pohlmann dừng lại giữa phòng.

- Bây giờ tôi mới nhận ra anh. Ở ngoài sáng quá. Tôi ít ra ngoài... mất cả thói quen rồi. Anh cũng thấy đấy, chỉ có một cái đèn con mà dầu thì khó kiếm, nhiều lúc phải ngồi tối vậy. Còn đèn điện thì đứt hết dây rồi.

Graber nhận thấy thầy học cũ già hẳn đi. Nhìn quanh mình, y có cảm tưởng như lạc vào vũ trụ khác. Cảm tưởng ấy còn được tạo ra bởi những chồng sách thếp vàng hay bìa nâu xếp kín cả tường, còn là những bức họa treo rải rác khắp nơi, còn là ông già tóc bạc da mồi, mặt vàng ệch làm người ta nghĩ đến một người ở kín trong nhà lâu năm.

Pohlmann nhận biết cảm tưởng của Graber.

- Tôi cũng còn may mắn đem hết được sách trở về đây.

- Đã lâu lắm tôi không hề đọc sách và không trông thấy sách.

- Tôi hiểu. Sách nặng quá không thể bỏ bị mang theo được.

- Cũng nặng quá không thể mang theo trong trí nhớ được, vả chăng điều nói trong sách vở không phù hợp với sự việc xảy ra ngoài đời. Những người chỉ biết theo dòng đời lại không bao giờ đọc sách cả.

Pohlmann nhìn vùng sáng tròn xanh chung quanh ngọn đèn:

- Anh đến thăm tôi hay có việc gì.

- Fresenburg khuyên tôi lại thăm thầy.

- Anh chơi thân với Fresenburg là người tin cẩn. Y khuyên tôi nên hỏi thầy, thầy sẽ nói cho biết sự thực.

- Sự thực? Sự thực về vấn đề nào?

https://thuviensach.vn

Graber nhìn ông già. Thời kỳ y còn đến trường học đã xa lắm rồi. Tuy nhiên y có cảm tưởng như mình vẫn còn là học trò của ông, ông sẽ hỏi y về ý nghĩa cuộc đời, tương lai của y sẽ đổi ra một hướng mới khi đã đối diện với ông già sống giữa sách vở trong cái hang tối dưới đống gạch vụn này. Đằng sau những cửa sổ che lấp bởi gạch vụn sẽ còn sống sót quá khứ nhân từ, rộng lượng, tha thứ và kiến thức uyên thâm.

Y nói:

- Tôi muốn biết mình có trách nhiệm đến mức nào về những tội ác gây ra trong vòng mười năm nay. Tôi cũng biết bây giờ mình phải làm gì?

Pohlmann nhìn y rất lâu. Rồi ông đi qua lại trong phòng. Ông lấy một cuốn sách mở ra, nhưng lại cất vào chỗ cũ không đọc. Sau cùng ông nói:

- Anh có biết anh vừa hỏi điều gì đó không?

- Dạ có.

- Mỗi ngày có biết bao nhiêu người mất đầu dù chỉ nói những điều không quan trọng bằng thế. Ở ngoài mặt trận thì còn chết chẳng có tội gì cả.

Pohlmann ngồi xuống.

- Khi nói đến tội ác anh muốn nói đến chiến tranh?

- Tôi nói đến tất cả những gì đã gây ra chiến tranh, dối trá, áp bức, bất công, độc ác. Tôi cũng nói chiến tranh mà chúng ta đang tham dự đây, chiến tranh với trại tập trung, với sự giết hại dân lành từng loạt.

Pohlmann ngồi yên lặng. Graber nói tiếp:

- Tôi đã nom thấy nhiều, đã nghe thấy nhiều. Tôi biết rằng chúng ta thua trận. Tôi cũng biết rằng chúng ta tiếp tục chống cự để cho chánh phủ, đảng

https://thuviensach.vn

và những người có trách nhiệm với tổ quốc còn ngồi yên vị được ít lâu nữa, và họ ngồi đấy chỉ để phá hoại thêm.

Pohlmann không rời mắt nhìn Graber.

- Anh biết có những điều ấy à?

- Bây giờ thì tôi biết nhưng trước đây thì không?

- Rồi anh lại trở ra mặt trận?

- Vâng.

- Thật là tồi tệ.

- Tồi tệ hơn nữa, vì lúc trở ra mặt trận tôi phải tự nhủ rằng có lẽ mình cũng có trách nhiệm về tình trạng thê thảm này. Thầy có cho rằng tôi cũng chịu trách nhiệm không?

Pohlmann yên lặng một lát rồi hỏi khẽ:

- Anh hiểu chữ trách nhiệm như thế nào?

- Hẳn thầy hiểu vì thầy dạy chúng tôi về Giáo dục tôn giáo. Tôi chịu trách nhiệm đến mức nào khi biết rằng ta đã thua trận và chiến tranh phải chấm dứt để chấm dứt nô lệ, giết chóc, tập trung, mật vụ, thủ tiêu dân chúng từng loạt. Đã biết như vậy mà tôi vẫn trở lại đơn vị để tiếp tục chiến tranh.

Nét mặt Pohlmann bỗng dưng mất hết sinh khí, chỉ có hai mắt còn chút thần sắc, hai mắt trong xanh lạ lùng. Graber nhớ lại mình đã nhiều lần trông thấy những cặp mắt như thế nhưng không nhớ ra vào dịp nào.

- Anh cần phải đi thật à?

- Tôi có thể không tuân lệnh. Nhưng rồi sẽ bị bắn hay xử giảo.

https://thuviensach.vn

Graber đợi thầy trả lời; thầy ngập ngừng nói:

- Những tín đồ Thiên Chúa giáo đầu tiên đã không chịu khuất phục, họ có tinh thần vô úy.

- Chúng ta không phải là thánh, nhưng trách nhiệm của chúng ta khởi sự từ lúc nào? Khi nào thì tính anh hùng trở thành tội ác? Khi nào người ta không tin những lý lẽ trước vẫn tin chăng? Không tin lý tưởng mình theo đuổi chăng? Đâu là giới hạn?

Pohlmann nhìn y ra vẻ bối rối:

- Tôi biết nói sao bây giờ? Trường hợp này quan trọng quá. Tôi không thể quyết định thay cho anh được.

- Như vậy thì việc ai người ấy phải quyết định lấy.

- Hình như thế thật.

Graber yên lặng và tự nghĩ: "Sao lại hỏi những câu ấy? Đáng lẽ thủ vai bị cáo bây giờ mình lại làm thẩm phán. Tại sao lại làm rắc rối cho ông già này, bắt ông phải giải thích những điều ông dạy mình ngày trước và cả những điều mình học ngoài đời về sau? Ta có cần một câu trả lời không? Có phải lúc này mình đã trả lời rồi không?" Y nhìn Pohlmann. Y nghĩ đến thầy học mình ngày ngày ẩn náu trong chỗ tối tăm này như một tín đồ Thiên Chúa giáo sống trong hang thuở trước, lo sợ từng giờ từng phút người ta đến bắt mình đi, chỉ biết lấy sách vở làm vui.

Y nói với thầy:

- Thầy có lý. Hỏi người khác cũng chỉ là lùi bước không chịu quyết định. Vả chăng tôi cũng không mong thầy nói thẳng cho biết. Nhưng có những lúc người ta chỉ có thể tự hỏi bằng cách hỏi người khác.

https://thuviensach.vn

Pohlmạnn lắc đầu.

- Anh có quyền hỏi tôi. Anh nói đến trách nhiệm, vậy anh có biết rõ thế nào là trách nhiệm không? Anh còn trẻ, người ta đã đầu độc anh trước khi anh hiểu được việc đời. Nhưng còn chúng tôi, chúng tôi đã biết rõ cả mà cứ để cho mọi việc xảy ra. Tại sao? Tại lười biếng? Lãnh đạm? Hay tại nghèo nàn tư tưởng, ích kỷ, thất vọng? Nhưng làm sao biết trước được tổ quốc lâm vào thảm họa này? Anh biết đâu rằng nhiều lúc tôi cũng phải tự vấn tâm như vậy!

Thình lình Graber nghĩ đến hai con mắt người Nga bị y bắn chết, hai con mắt Pohlmann làm y nhớ lại kỷ niệm đã làm y bối rối. Y đứng dậy:

- Thôi chào thầy. Tôi phải trở lại mặt trận. Cám ơn thầy đã cho tôi vào đây hầu chuyện thầy.

Y cầm lấy mũ. Pohlmann như tỉnh giấc mơ:

- Anh trở lại mặt trận à?

- Tôi cũng không biết. Tôi còn hai tuần lễ nữa để suy nghĩ. Như thế cũng là nhiều trong khi đã quen sống đếm từng giờ từng phút.

- Anh hãy trở lại đây trước khi đi. Anh hứa với tôi đi.

- Xin hứa với thầy.

- Học trò cũ không có mấy người lại thăm tôi.

Graber trông lên chồng sách, gần cửa sổ bít kín có một tấm ảnh. Ảnh một người thanh niên mặc quân phục trạc tuổi mình. Y nhớ ra Pohlmann cũng có một người con, nhưng y nghĩ rằng lúc này không nên hỏi thầy những chuyện ấy.

- Nếu anh viết thư cho Fresenburg thì nói giùm tôi có lời hỏi thăm.

https://thuviensach.vn

- Thầy đã nói những chuyện ấy với Fresenburg?

- Có.

- Tôi tiếc rằng không được gặp thầy mấy năm về trước.

- Anh tưởng rằng Fresenburg biết vậy sẽ sung sướng hơn hay sao?

- Trái lại.

Pohlmann gật đầu.

- Tôi không muốn bảo gì anh vì không muốn cho anh lỡ lời gánh lấy hậu quả khi chống lại những kẻ giải thích quanh co để bênh vực chính sách của họ. Thiếu gì kẻ như vậy. Họ tuyên bố những lời cả quyết đanh thép nhưng chỉ thuyết phục được những người hèn nhát.

- Cả những người trong Giáo hội?

Pohlmann lưỡng lự, sau mới nói:

- Trong Giáo hội cũng vậy. Nhưng Giáo hội được may mắn hơn. Bên cạnh giáo điều: "Yêu người khác như yêu mình" hay "Không được giết người" còn có câu này "Trả lại César cái gì của César, trả lại Thượng Đế cái gì của Thượng Đế". Như vậy họ có chút tự do để hành động.

Graber mỉm cười. Y thấy lại giọng châm biếm của thầy học cũ. Pohlmann hiểu thái độ của y.

- Anh cười à. Tại sao anh không nói lớn lên.

- Tôi có nói lớn cũng chẳng ai nghe.

∘ ∘ ∘

https://thuviensach.vn

Graber trở lại công trường. Ánh sáng thanh thiên bạch nhật làm y chói mắt. Y thong thả đi qua công trường. Y có cảm tưởng của người vừa được thông báo cho biết quyết định của tòa án sau nhiều phiên xử gay go, nhưng không bận tâm đến án quyết tha bổng hay trừng phạt. Đã chậm quá rồi, y muốn tìm cái gì khi về nghỉ phép thì bây giờ đã tìm thấy, bây giờ y biết rõ cái đó là sự thất vọng và y cũng không tìm cách trốn tránh thất vọng.

Y ngồi một lúc lâu trên chiếc ghế, cạnh một hố bom, người thoải mái và trống không hoàn toàn, y cũng không thể nói được rằng mình có đau khổ vì thế hay không. Suy nghĩ đã chán rồi không còn gì để suy nghĩ nữa. Y ngồi ngửa mặt ra sau nhắm mắt lại để cho nắng chiếu vào mặt nóng rát. Y không cảm thấy gì nữa, không cựa mình nữa, ngồi thở thật lâu và an hưởng nắng ấm vỗ về vô tư không biết đến công bằng hay bất công. Được một lát y mở mắt ra, công trường hiện ra trước mắt y mông mênh và sáng sủa. Một cây bồ đề đứng sững trước một cặn nhà sụp đổ. Cành trơ lá vươn lên trời như ngón tay một bàn tay khổng lồ. Một vài đám mây trắng lửng lơ trên trời xanh ngắt.

Tất cả đều sáng tưng bừng, thứ ánh sáng mới tinh, trong sạch như sau một trận mưa rào. Đó là đời sống, đời sống mãnh liệt và biết tự lượng sức mạnh một cách chắc chắn không cần đặt câu hỏi, không cần buồn bã, không thất vọng. Graber chấp nhận đời sống như một câu trả lời quyết liệt sâu sắc hơn tất cả các câu hỏi, các lời giải thích, hơn câu trả lời y đã nghe thấy khi đi bên cạnh cái chết, khi hy vọng ồ ạt đến xua đuổi hết sợ sệt, chờ đợi và buông trôi, nhận chìm hết mọi lý lẽ, mọi tư tưởng dưới làn sóng tràn đi.

Graber đứng dậy, đi đến cây bồ đề, giữa đống gạch ngói, bất thần y cảm thấy mình đang chờ đợi cái gì. Trong người y cái gì cũng chờ đợi một cái gì. Y đợi tối đến như đợi một cuộc hưu chiến.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 13

Hôm nay chúng tôi có món cá đặc biệt.

H

Dĩ nhiên đó là lời tán tụng của anh bồi bàn.

- Đồng ý, món đặc biệt. Đồng ý tất cả ý kiến của anh. Tôi tin rằng anh cho biết những thứ hảo hạng.

- Vẫn rượu ấy?

- Rượu ấy hay rượu khác tùy anh lựa giùm.

Người bồi thích chí lui ra. Graber ngồi ngửa người ra tựa vào lưng ghế nhìn Elisabeth. Y có cảm tưởng rằng mình bất thần từ một khu tiền tuyến bom đạn tơi bời chuyển sang một đảo xa hẳn chiến cuộc. Buổi sáng hôm nay đã xa rồi. Chỉ còn lại phản ảnh của một khoảnh khắc mà cuộc đời đáng sống mở ra trước tầm tay, trước ánh sáng. Y tự nhủ: "Hai tuần lễ để sống, phải nắm lấy nó như cây bồ đề trông thấy ánh sáng nay dang tay ra nắm lấy ánh sáng của mặt trời".

Anh bồi bàn trở lại.

- Ông nghĩ sao về một chai rượu xứ Moselle màu ngọc bích. So với nó thì sâm banh chỉ là nước chanh.

https://thuviensach.vn

- Ừ thì rượu Moselle.

- Ông thật là người sành rượu. Dùng với món đặc biệt kia thì tuyệt. Để tôi làm một đĩa xà lách tươi cho thêm vị. Đây là rượu gốc.

Graber nghĩ thầm: "Bữa cơm cho người tội tử hình. Hai tuần ăn những bữa cơm đợi lúc tử hình".

Y nghĩ thế nhưng không lấy làm chua xót. Y chưa hề nghĩ đến lúc mãn phép, hạn nghỉ phép hình như dài bất tận. Nhiều điều mới mẻ đã xuất hiện hay có dấu hiệu báo trước sắp xảy ra. Y phải đọc bản thông cáo ấy và cũng phải đến thăm thầy Pohlmann để ước lượng xem thời gian còn lại sẽ làm gì.

Elisabeth nhìn theo anh bồi bàn:

- Một ngàn lần cảm ơn người bạn của anh. Y làm cho chúng mình thành người sành ăn.

- Chúng ta không phải chỉ là người sành sỏi, chúng ta hơn thế. Chúng ta là những kẻ phiêu lưu, phiêu lưu tìm an bình trong lúc chiến tranh đảo lộn. Cái mà ngày xưa tượng trưng cho sự cầu an chán ngán, cho tinh thần trưởng giả mỏi mệt, thì bây giờ ta dám với đến là cả một sự báo động vô cùng.

Elisabeth cười.

- Chính chúng ta thực hiện sự thay đổi ấy.

- Thời gian đó. Dầu sao thì cũng có một cái khó chịu mà chúng ta không thể phàn nàn được, đó là chán ngấy và nhàm nhỡ.

Graber nhìn Elisabeth. Nàng ngồi trước mặt chàng, người bó sát trong một cái áo thật eo. Tóc nàng quấn trong một cái khăn choàng lụa. Nom nàng như một cậu thiếu niên.

- Nhàm chán thật. Hôm nay sao anh không mặc đồ dân sự?

https://thuviensach.vn

- Không có cách nào. Không tìm được chỗ để thay đồ.

Y đã muốn đến nhà Binding thay đồ, nhưng từ trưa hôm ấy đến nay y chưa trở lại nhà Binding.

- Anh cứ đến nhà em mà thay đồ.

- Nhà em? Thế còn mụ Lieser?

- Thây kệ mụ! Em đã quyết không đếm xỉa tới mụ ta nữa.

- Ta không đếm xỉa đến nhiều chuyện khác nữa.

- Em cũng vậy.

Bồi bàn mang ra một chai rượu và mở nút. Nhưng anh ta không rót ra ly. Anh ta nghiêng đầu nghe ngóng.

- Lại báo động, thật là ngán.

Anh ta không cần phải giải thích. Tiếng còi hụ vang lên che lấp cả tiếng nói của khách ăn.

- Hầm núp gần nhất ở đâu?

- Hầm của nhà.

- Có dành cho khách ăn không?

- Ông cũng là khách ăn. Hầm tốt lắm. Hơn những hầm trong thành phố. Vì chúng tôi có phòng cho các sĩ quan cao cấp.

- Nhưng còn món ăn?

- Chưa cho vào lò. Để tôi giữ nguyên vẹn. Tôi không muốn đưa xuống hầm. Hẳn ông cũng hiểu.

https://thuviensach.vn

- Anh nói phải.

Graber cầm lấy chai rượu rót ra hai ly và đưa cho Elisabeth.

Elisabeth lắc đầu.

- Tốt hơn hết là đừng xuống hầm.

- Còn nhiều thời giờ. Mới là còi bắt đầu. Có lẽ không có gì cả như lần trước. Uống đi em, để thêm sức mà chịu đựng.

- Ông nói rất phải. Rượu quý này mà uống như thế thì cũng uổng thật, nhưng đây là bất đắc dĩ.

Anh ta mặt tái như gà cắt tiết và cố gượng cười.

- Thưa ông, ngày trước chúng ta ngẩng mặt nhìn trời để cầu nguyện. Bây giờ thì để nguyền rủa. Thật không ngờ đã đến nỗi này!

Graber nhìn Elisabeth không rời mắt.

- Uống đi em. Chúng ta có đủ thì giờ, uống hết chai cũng còn kịp.

Nàng nâng cốc uống thong thả. Cử chỉ có cái gì vừa như cả quyết vừa như thất vọng. Rồi nàng đặt ly xuống mỉm cười.

- Bây giờ em cũng phải quyết định lấy một thái độ trước sự nguy hiểm mới được. Lạ thật mỗi lần còi là sợ run.

- Không phải em run đâu, đời sống trong người em run đấy. Cái ấy không ăn nhằm gì với sự can đảm cả. Can đảm là có thể chống cự được. Còn thì nói gì cũng chỉ là khoe khoang. Đời sống của chúng ta có lý hơn chúng ta.

- Nếu thế thì em uống nữa.

https://thuviensach.vn

Anh bồi bàn cũng nói:

- Con tôi bệnh, nó bệnh lao. Năm nay nó mười một tuổi. Hầm nhà tôi không tốt đâu. Vợ tôi mang được đứa nhỏ xuống thật là khó khăn. Ấy thế mà tôi cũng không về nhà giúp đỡ gì được. Tôi phải ở đây.

Graber trông thấy một cái ly ở bàn bên cạnh, y rót đầy đưa cho anh.

- Này anh, uống một ly với chúng tôi. Ngoài mặt trận chúng tôi có lệ: nếu không thể làm gì được nữa thì cứ bình tĩnh.

- Nói thì dễ thật!

- Thì hẳn rồi! Người ta đâu phải bằng gỗ. Thế thì uống đi.

- Bị chủ cấm uống trong những giờ làm việc.

- Đây là trường hợp đặc biệt, chính anh đã nói thế.

Anh ta cầm ly lên nhưng còn nhìn quanh xem có ai trông thấy không đã.

- Ông cho phép tôi uống mừng khóa của ông?

- Khóa nào?

- Khóa hạ sĩ quan.

- Cám ơn. Anh có khiếu nhận xét lắm.

Anh bồi đặt ly xuống:

- Tôi không thể uống một hơi được. Rượu quý thế này! Cả trong những trường hợp đặc biệt.

- Điều đó thật vinh dự cho anh. Anh mang cả ly đi.

https://thuviensach.vn

- Cám ơn.

Graber rót ly mình và ly Elisabeth và nói:

- Anh làm thế này để tỏ ra mình can đảm. Vì đã bị nạn bom thì tốt hơn hết ta hưởng cái gì có thể hưởng được, đã biết đâu lát nữa có còn gì không.

Elisabeth nhìn bộ quân phục của y:

- Em sợ vào một hầm đầy nhóc sĩ quan người ta sẽ biết sự giả mạo.

- Biết thế nào được.

- Sao lại không.

- Vả anh cũng không cần.

- Không cần không phải là để bị bắt.

- Ít khi lắm. Cái sợ làm mình chú ý đến chuyện đấy thôi chứ có gì đáng lo. Thôi xuống đi. Lúc khó khăn nhất đã qua rồi.

° ° °

Một phần hầm rượu được đổ bê tông, chống gióng sắt làm thành hầm núp. Có nhiều ghế, ghế bành và trường kỷ với bàn. Nền trải mấy cái thảm cũ, tường quét vôi trắng. Còn có một cái máy thâu thanh, một cái bàn thấp để ly tách và mấy chai rượu. Hầm núp hạng sang.

Hai người ngồi gần tấm vách ván mỏng ngăn chỗ chứa rượu. Nhiều khách ăn cũng theo xuống trong số ấy có một người đàn bà rất đẹp mặc đồ đại hội trắng. Áo hở vai, cánh tay trái óng ánh vàng ngọc. Theo sau là một bà tóc vàng mặt như mặt cá chép. Rồi đến những khách ăn mặc dân sự, một vài bà đứng tuổi và vài sĩ quan. Người ta bắt đầu mở nút chai.

https://thuviensach.vn

Graber nói:

- Giá mình mang rượu xuống đây có phải hơn không.

Elisabeth lắc đầu.

- Chúng ta đóng kịch với mình làm quái gì!

Elisabeth nói:

- Làm thế xui chết!

Graber nghĩ thầm: "Nàng có lý". Y nhìn người phổ thầu đi lại với một cái mâm mà bực mình.

- Như thế không phải là can đảm, chỉ là nông nổi. Con người phải đối phó với sự nguy hiểm một cách nghiêm chỉnh. Nhưng muốn biết sự quan trọng, sự sâu xa của cái nguy hiểm thì cần phải quen với cái chết.

Có người ngồi cạnh nói:

- Còi hụ lần thứ hai. Máy bay đến gần rồi.

Graber kéo ghế ngồi xích lại gần Elisabeth.

- Em sợ anh ạ. Mặc dù có rượu mạnh và mình đã cương quyết.

- Anh cũng sợ.

Y ôm lấy vai nàng và nhận thấy nàng lo sợ lắm. Nàng như một con vật trông thấy nguy hiểm và thu mình lại. Nàng không giả bộ can đảm để lấy mạnh mẽ. Nàng chỉ có sự can đảm để chống cự lại nguy hiểm. Sức sống trong người nàng gò người nàng lại theo nhịp còi hụ kêu gào sự chết, và nàng không tìm cách giấu diếm sự rùng mình.

https://thuviensach.vn

Y nhận thấy người ngồi bên người đàn bà tóc vàng chăm chú nhìn mình. Ông ta là đại úy, người mảnh dẽ, cằm hơi lẹm. Bà tóc vàng trông thấy bàn ăn thì thích chí cười rộ.

Hầm khẽ rung rinh vì một trái bom, rồi tiếng nổ từ xa vọng lại. Câu chuyện giữa đám khách ăn ngưng bặt, nhưng rồi lại nổi lên ầm ầm ồn ào hơn trước. Ba tiếng nổ mạnh hơn tiếp theo tiếng nổ trước.

Graber ngồi áp chặt vào với Elisabeth. Y nhận thấy bà tóc vàng không cười nữa. Bất ngờ hầm rung động mạnh, người bồi đặt vội cái mâm xuống đứng ôm lấy cột tủ đĩa bát. Một tiếng nói nhanh:

- Đừng lo, bom rớt xuống chỗ khá xa.

Thình lình một loạt chuyển động và đổ vỡ vang lên trong hầm. Ánh sáng chớp nhoáng như đứt phim điện ảnh rồi có một tiếng gầm dữ dội. Đèn sáng rồi tắt lia lịa, mỗi lần sáng lên, dáng điệu và nét mặt của mỗi người lại thay đổi. Lần thứ nhất, bà mặc đại lễ hở vai còn ngồi, sau vẫn đứng, rồi có cử chỉ chạy trốn, rồi mọi người xúm quanh bà ta, đến khi tối đen không thấy gì nữa thì chỉ nghe tiếng bà ta kêu la. Bấy giờ mới nổi lên một tiếng sấm dội đi dội lại, hàng ngàn lần, làm trái tim người ta ngưng lại, trái đất như không còn trọng lực.

Graber nói:

- Đây chỉ là không khí di chuyển. Chắc là đứt hết dây điện. Nhà này không trúng bom.

Elisabeth nép vào người chàng. Có người kêu lên:

- Quẹt! Đèn cầy! Có đèn cầy không? Hay cái đèn bấm cũng được.

Đó đây một vài cái diêm bật sáng, chập chờn như ma trơi trong bóng tối.

https://thuviensach.vn

- Trời đất ơi trong nhà không có đèn khác sao? Bồi đâu rồi?

Những vòng sáng run run đưa trên mặt tường. Trong tối xuất hiện hai vai trần một người đàn bà, một hột xoàn sáng chói, một cái miệng há hốc đen thui, tiếng người nói qua tiếng bom gầm như tiếng kêu chuột nhắt giữa nơi thác đổ. Rồi một tiếng nổ lớn bung ra, lớn thêm đến nhức óc như có một vẫn thạch bằng thép rớt xuống hầm. Tất cả đều lung lay. Những vòng tròn sáng vươn lên rồi tắt ngấm. Hầm không rung động nữa, tiếng gầm như làm hầm bật khỏi trái đất tung lên trời. Graber có cảm tưởng như mình lấy đầu chọc thủng trần nhà. Y lấy hai tay ôm chặt Elisabeth. Một lần rung chuyển nữa lại xuất hiện, y vội vàng lấy mình che kín Elisabeth, lôi tuột nàng xuống đất hai người chui vào một gầm ghế. Y chỉ nghe tiếng nóc sập xuống. Hầu như trong hầm trở thành rỗng không, cái rỗng không như một khối kỳ lạ đè nặng xuống người, bóp thắt tim phổi làm máu đập mạnh ở thái dương. Chỉ còn đợi cái hầm sụp đổ và hấp hối dưới đống gạch vụn. Sự chờ đợi kéo dài. Thình lình một đóm lửa quay tròn trên mặt đất. Đúng hơn, một bó đuốc người, đó là một người đàn bà đang la thét:

- Cháy, cháy, tôi bị cháy, cứu tôi với!

Bà ta giẫy giụa, áo phun ra từng loạt đóm lửa, hột xoàn của bà ta cũng ném ra tia lửa. Mặt bà ta đầy vẻ kinh hoàng. Tiếng người lao xao. Vài người mặc quân phục chạy lại, cùng với bà ta lăn từng vòng trên mặt đất. Tiếng kêu thất thanh xuyên qua tiếng súng phòng không và tiếng bom gầm, rồi tiếng thét bị tắt nghẽn dưới đám chăn mền, quần áo người ta đem trùm kín bà ta để dập lửa.

Graber ôm chặt lấy đầu Elisabeth và lấy người mình che kín nàng cho đến khi hết cháy và hết tiếng la hét, kế đó là tiếng rên yếu ớt và mùi khét lẹt quần áo và thịt người cháy.

- Đi mời thầy thuốc.

https://thuviensach.vn

- Sao?

- Chở vào nhà thương! Phải chở đi ngay.

- Bây giờ chở đi sao được?

Mọi người yên lặng. Bên ngoài còn vang động tiếng súng phòng không. Đã hết tiếng bom nổ.

- Họ đi xa rồi, thế là hết.

Graber nói vào tai Elisabeth:

- Cứ nằm yên. Hết rồi nhưng cứ nằm yên. Như vậy không bị ai dẫm lên mình mà đi.

Có tiếng người ra vẻ hiểu biết:

- Phải đợi chút nữa. Có thể có đợt thứ hai. Vả chăng còn súng phòng không, còn mảnh đạn.

Một vòng sáng rọi vào cửa, ánh sáng đèn bấm. Người đàn bà lại rên la.

- Tắt đèn đi, không được để lửa.

- Đâu phải lửa! Đây là đèn bấm.

Vòng lửa đưa theo dọc tường như sờ nắn.

- Soi lại đây. Ai có đèn thế?

Vòng lửa vẽ nhanh một hình cung trên trần rồi soi sáng một ngực áo là cứng, đôi ve áo, cái ca vát đen và một bộ mặt bối rối.

- Tôi là quản lý đây. Phòng ăn bị bom rồi. Chúng tôi phải tạm ngưng bán. Xin đưa quí vị xem phiếu trả tiền ăn.

https://thuviensach.vn

- Hử?

Người quản lý vẫn lấy đèn soi sáng mặt mình.

- Đã hết dội bom rồi. Tôi mang phiếu tính tiền lại đây.

- Phiếu phiếu cái gì! Kỳ cục!

Người quản lý buồn rầu mà đáp:

- Dạ thưa ông, quản lý ăn lương của chủ thì có trách nhiệm phải lo liệu mọi việc.

- Kỳ cục! Ông cho chúng tôi là ăn quịt à. Ông còn lấy đèn mà soi sáng bộ mặt khả ố của ông nữa! Lại ngay đây. Có người bị thương đây.

Khuôn mặt người quản lý lẫn vào trong tối. Vòng sáng đi men trên tường, soi vào tóc Elisabeth, bò xuống đất rồi dừng lại đống chăn mền.

Một người mặc sơ mi quỳ bên cạnh bà bị thương. Y lùi lại. Chỉ còn hai bàn tay ở trong vùng sáng. Vùng sáng lung linh trên đống quần áo chăn mền. Người quản lý cũng run rẩy. Người ta lôi một chiếc mền ra.

Người mặc sơ mi la lên:

- Trời!

Graber bảo Elisabeth:

- Đừng nhìn vào đây. Tai nạn này có thể xảy ra bất cứ ở đâu, bất cứ lúc nào, không dính dáng gì đến chuyện bom đạn. Em không nên ở trong tỉnh này nữa. Để anh đưa về một làng không bị oanh tạc. Anh biết một nơi, có người quen, chắc là họ sẽ nhận cho ở. Ở đấy an toàn hơn.

- Lấy cái cáng, nhà có cái cáng nào không?

https://thuviensach.vn

Người quản lý không biết được cấp bậc của viên sĩ quan mặc áo sơ mi ấy:

- Xin lỗi ông. Tôi không biết ở đây có người bị nạn.

- Đi tìm ngay một cái cáng. Thôi để tôi đi với ông. Ở ngoài thế nào? Có thể đi lại được chưa?

- Đi được rồi.

Người sĩ quan đứng dậy, mặc áo vào, y là đại úy. Tia ánh sáng biến mất, người ta có cảm tưởng rằng tia hy vọng cũng biến theo. Người đàn bà bị nạn vẫn rên rỉ.

Một tiếng đàn ông run rẩy than thở:

- Wanda! Wanda! Bây giờ biết làm thế nào?

Một người nói:

- Chắc là đi ra được rồi.

- Chưa có còi báo hết! Đèn đóm đâu?

Người đàn bà vừa rên vừa nói:

- Đừng thắp đèn! Đừng thắp đèn!

- Phải mời thầy thuốc, phải kiếm một ít thuốc tê.

- Wanda! Biết nói sao với anh Eberhard?

Người ta mang đèn đến, lần này là đèn dầu. Viên đại úy cầm đèn đi trước, hai người bồi bàn theo sau với cái cáng.

- Dây điện thoại đứt cả rồi. Đưa cáng lại đây.

https://thuviensach.vn

Ông ta đặt cây đèn xuống đất, quỳ xuống cắm cúi làm gì bên cạnh người đàn bà một lát rồi đứng dậy:

- Vậy là được rồi, thuốc ngủ sẽ làm bà ngủ yên. May mà tôi có sẵn mũi thuốc ngủ. Nhẹ tay, nhẹ tay một chút. Được rồi khiêng đi. Phải đợi ở ngoài để tìm một xe cứu thương.

- Thưa đại úy, vâng ạ.

Người quản lý ngoan ngoãn trả lời.

Cáng được khiêng ra phía cửa. Cái đầu đen thui cháy hết tóc lắc sang phái sang trái. Một cái khăn bàn phủ kín người.

Elisabeth hỏi:

- Bà ta có chết thật không?

- Không. Rồi sẽ khỏi, rồi tóc lại mọc.

- Thế còn mặt mũi thì sao?

- Mặt không hề gì. Cái đó là chính yếu. Còn chỗ khác sẽ liền da. Nói chung thì không có gì là nặng lắm. Anh đã thấy nhiều trường hợp như thế.

- Tại sao lại xảy ra như thế nhỉ?

- Áo bắt lửa vì ngồi gần cái quẹt. Chỉ có thế thôi. Hầm tốt đấy chứ! Chịu được một trái bom ném trúng nóc.

Graber bấy giờ mới rời khỏi Elisabeth. Lúc đứng dậy y nhận thấy mình giẫm lên nhiều mảnh chai, bức vách ngăn cái hầm ra làm hai cũng tan tành. Nhiều ngắn đựng rượu cũng nghiêng đổ, ve và chai nằm ngổn ngang cái còn cái vỡ. Rượu vang chảy lênh láng trên mặt đất như dầu đen.

https://thuviensach.vn

- Đợi anh một chút, anh trở lại ngay.

Y cầm lấy áo bành tô đi vào hầm, một loáng đã trở lại.

- Thôi ta đi.

° ° °

Bên ngoài, cáng chở người bị bỏng vẫn đứng đợi. Hai người bồi bàn đưa ngón tay vào miệng huýt còi cố gắng gọi một chiếc xe. Người đàn ông ban nãy van than thở:

- Bây giờ biết nói làm sao với Eberhard. Thật là xui xẻo! Làm sao cho Eberhard hiểu được...

Graber nghĩ thầm: "Chắc Eberhard là chồng". Y đến bên người bồi bàn:

- Ai coi việc bán rượu thế ông?

- Ông hỏi người nào, có hai người.

- Người già, bé nhỏ như con cò.

- Anh Otto. Ảnh chết rồi, cái đèn treo lớn rớt xuống người. Otto chết rồi ông!

Graber im lặng một lát.

- Tôi thiếu ông ta tiền chai rượu.

Người bồi lau mồ hôi trán.

- Ông đưa tôi nhận cũng được.

Anh bồi lấy một cuốn sổ trong túi ra và bật đèn bấm:

https://thuviensach.vn

- Bốn đồng, thêm tiền phí khoản là bốn đồng tư.

Graber trả tiền. Người bồi nhận. Y chắc chắn rằng anh ta sẽ bỏ túi món tiền ấy chứ không đưa cho chủ.

Hai người quay ra tìm một lối đi giữa chỗ gạch ngói ngổn ngang. Phía nam thành phố đang cháy. Trời đỏ rực, gió cuốn từng đám mây tro than, rắc xuống thành phố.

- Bây giờ phải trở về xem nhà em còn không.

Nàng lắc đầu.

- Chúng ta còn nhiều thời giờ, hãy ở ngoài một lúc nữa.

Họ đến gần hầm bê-tông mà trận bom trước họ đã xuống núp. Lối vào bốc khói như cửa Âm phủ. Họ ngồi trên một cái ghế ở vườn hoa.

- Em đói không. Tối nay chưa ăn gì cả.

- Không sao. Có ăn cũng không nuốt nổi.

Graber giở áo bành tô lấy ra hai chai rượu.

- Không biết lấy được gì đây. Có vẻ là cô-nhắc.

Elisabeth nhìn y.

- Anh lấy đâu vậy?

- Trong hầm. Cửa mở, có hàng chục chai vỡ. Ta cứ giả thiết như đây cũng thuộc số những chai vỡ.

- Anh cứ thản nhiên thế mà lấy đi à?

https://thuviensach.vn

- Làm lính mà chê một hầm rượu thì chỉ có là lính ốm sắp chết. Anh đã học được cách suy nghĩ rất thực tế. Đối với lính thì mười điều răn không có giá trị.

- Em cũng bắt đầu nghĩ thế, những điều răn khác cũng vậy.

Nàng cười.

- Em không biết mấy tí về các "ông lính".

- Hôm nay thì em biết khá nhiều rồi đấy.

- Không. Biết thế nào được các anh. Về đến đây thì các anh đã khác rồi. Phải ở ngoài ấy thì mới biết được chân tướng của các anh.

Graber lôi ra hai chai rượu nữa:

- Chai này có thể mở được không cần đồ mở. Rượu sâm banh.

Y tháo sợi dây mạ vàng:

- Mong rằng em cứ uống không có gì phải thắc mắc cả.

- Bây giờ thì không thật.

- Chúng ta uống là uống, không phải để mừng cái gì cả, như vậy không có gì là xui xẻo. Chúng ta uống vì chúng ta khát. Và cũng vì chúng ta còn sống.

Elisabeth cười.

- Anh không can phải nói, bây giờ em đã biết rồi. Tại sao anh lại trả tiền một chai trong khi lấy không bốn chai của người ta?

- À, cái đó khác. Chai kia, nếu mình không trả tiền thì là mình ăn quịt.

https://thuviensach.vn

Y xoay cái nút đi mấy vòng rồi lấy ra không một tiếng kêu.

- Phải học cách tu cả chai em ạ. Để anh chỉ cho.

° ° °

Hoàng hôn lấn dần trong yên lặng hoàn toàn. Ánh sáng kỳ dị làm cho cái gì cũng có vẻ không thực.

- Anh! Trông cái cây kia. Nó đang trổ hoa.

Graber quay lại. Cây bị bật nửa gốc vì trái bom, một phần rễ đâm ngược lên trời, thân cây bị toác ra, nhiều cành gãy nát. Ấy thế mà cây nở đầy hoa trắng điểm phớt hồng.

- Căn nhà bên cạnh cháy, có lẽ sức nóng làm cho cây chóng khai hoa. Nó ra hoa trước những cây khác đến vài tuần, tuy nó bị đau thương hơn cả.

Elisabeth đứng dậy đi vài bước. Ghế ngồi kê trong bóng tối. Nàng đi lại trước ánh lửa chập chờn nhà cháy như một cô đào nhảy múa trước sân khấu. Ánh lửa đỏ rực bao bọc nàng như một vầng sáng man rợ, như ánh sáng một ngôi sao chổi khải huyền báo trước sự tận thế vào giờ cuối cùng.

Elisabeth nói:

- Cái cây trổ hoa. Đối với nó chỉ có mùa xuân thôi. Còn những chuyện khác nó không cần biết.

- Đúng thế. Cây cối cho ta một bài học. Nó không ngừng cho ta những bài học. Trưa nay là cây bồ đề, tối nay là cây này. Chúng nó chỉ biết mọc lên, khai nụ, trổ hoa, nếu bị bom đạn thì cành nào còn lại vẫn khăng khăng tiếp tục cuộc sống. Sự hiện diện của chúng dạy chúng ta rằng, chúng ta không nền phàn nàn, không nên than thân trách phận.

https://thuviensach.vn

Elisabeth bước thong thả trở lại. Nước da nàng sáng loáng trong ánh lửa kỳ dị không có bóng tối, mặt nàng trong khoảng khắc hầu như tham dự vào sự kỳ ảo của thế giới cỏ cây, dù có thế nào cũng tiếp tục cuộc sống tối tăm của chúng với sự tin tưởng không sờn. Rồi nàng từ vùng sáng bước vào khoảng tối đến ngồi cạnh chàng, chàng cảm thấy nàng hồi hộp và chan hòa sức sống nồng ấm. Chàng kéo nàng lại gần. Vòm cây trên đầu họ như lớn vô chừng dưới nền trời đỏ rực. Đất lành vẫn sẵn sàng dung nạp họ. Nàng hoàn toàn gởi thân cho chàng không chống cự chút nào.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 14

Elisabeth nói:

E

- Không có ai cả. Mụ Lieser và cả hai đứa con đều đi rồi. Chúng ta hoàn toàn làm chủ nhà này.

- Tạ ơn Trời! Anh đang lo mình nổi nóng đập chết mụ ta nếu mụ ta còn mở miệng nói càn. Hôm qua em còn cãi nhau với mụ hả?

Elisabeth cười:

- Mụ bảo em là điếm.

- Sao vậy? Chúng ta chỉ ở trong này độ một giờ hôm qua.

- Nhưng vì tối hôm kia và tối hôm trước nữa chúng ta ở đây suốt buổi tối.

- Nhưng chúng ta đã bịt kín lỗ khóa và cho chạy kèn hát không ngừng. Tại sao mụ lại nghĩ có thể như thế được?

Elisabeth nhìn chàng một cách giễu cợt mà rằng:

- Em cũng tự hỏi thế.

https://thuviensach.vn

Graber nhìn nàng, nàng hơi đỏ mặt. Y tự hỏi: "Không biết tối hôm ấy đầu óc mình để đâu".

- Tối nay mụ đi đâu?

- Mụ đi quyên các làng. Không biết để cứu trợ mùa đông mùa hạ gì đó. Tối mai mới về. Chúng ta được thảnh thơi cả tối nay lẫn ngày mai.

- Cả ngày mai à. Chủ nhật được nghỉ cho đến khi có lệnh mới.

- Chủ nhật à! Anh quên bẵng đi mất. Vậy thì ban ngày có thể đến thăm em được. Cho đến nay chúng mình chỉ gặp nhau lúc tối.

- Thật ư?

- Thật chứ. Lần thứ nhất vào ngày thứ hai. Chúng ta đi chơi mang theo chai a-ma-nhắc.

- Ừ nhỉ. Em cũng vậy, em chưa từng trông thấy anh ban ngày.

Nàng nhìn y rồi quay mặt đi.

- Chúng ta sống như chim ăn đêm ấy.

- Có thể nào làm khác không?

- Khi nào chúng ta thấy nhau dưới ánh sáng buổi trưa thì chắc là phải lạ lùng lắm.

- Thôi cứ tin ở Thượng đế. Nhưng tối nay biết làm gì? Lại đến tiệm ăn hôm trước? Thật là hú vía. Đáng tiếc rằng lữ quán Germania đóng cửa.

- Ta cứ ở đây. Ta có đủ đồ uống. Để em thử làm bếp một chút.

- Ở đây mà em chịu được à?

https://thuviensach.vn

- Khi không có mụ Lieser, em có cảm tưởng rằng mình được nghỉ hè.

- Thế thì ở đây. Một tối không có kèn hát. Như thế kể cũng thần tiên lắm chứ. Anh cũng không cần trở lại trại. Nhưng em có biết làm bếp không? Trông em không có vẻ thạo tí nào.

- Thì cứ thử xem. Mấy lại cũng chẳng có gì. Phiếu thực phẩm cho gì thì ăn nấy thôi.

- Có bao nhiêu đâu mà phải lo.

Hai người đi xuống bếp. Y nhìn đồ ăn của Elisabeth. Lỏng chỏng một chút bánh mì, mật nhân tạo, dầu, hai quả trứng và vài củ khoai tây héo.

- Em còn phiếu thực phẩm. Có một cửa tiệm còn mở cửa. Để em đi chợ.

Graber đóng ngăn chạn ăn.

- Thôi, giữ phiếu thực phẩm để dùng sau. Bây giờ đi kiếm thứ khác. Ta phải tháo vát mới được.

- Ta không thể lấy ở đây được. Mụ Lieser có gì mụ nhớ từng li từng tí.

- Chắc thế. Nhưng anh đâu có nói chuyện lấy của ai. Ít ra ngày hôm nay. Để anh đi làm một cuộc tịch thu như lính chiếm đóng nước người. Tối nay Binding có mời anh dự tiệc. Để anh đến lấy phần của anh. Nhà hắn có nhiều thức ăn lắm. Đi độ một giờ thôi.

° ° °

Binding tiếp đón y niềm nở. Anh ta say rượu, mặt đỏ nhừ.

- Anh đến thật là vui vẻ quá. Hôm nay là ngày sinh nhật của tôi. Có mời mấy người bạn.

https://thuviensach.vn

Trong phòng đầy khói thuốc và tiếng cười nói.

Graber đứng trong hành lang bảo Binding:

- Anh ạ, tôi không thể ở lại được, đi qua đây ghé vào thôi, lại phải đi ngay.

- Đi à. Không có vấn đề đi.

- Anh tha lỗi cho tôi. Tôi có hẹn rồi mới được anh cho biết.

- Không sao. Cứ nói là anh mắc đi họp... hay mắc đi khai cung.

Binding cười.

- Ở đây có hai Cảnh sát Mật vụ, để tôi giới thiệu với anh. Cứ nói rằng anh bị Cảnh sát Mật vụ mời đến. Nói thế cũng không phải là nói dối. Hay là đưa bạn anh đến đây nếu họ vui tính.

- Không thể được anh ạ.

- Sao thế? Đối với tôi không có chuyện không thể được.

Graber nhận thấy tốt hơn hết là nên nói thật.

- Anh biết cho tôi. Tôi không hay hôm nay là sinh nhật anh. Tôi đến đây xin anh chút gì ăn uống. Tôi có hẹn với một người không thể đưa lại đây được. Làm như vậy thì điên quá. Anh hiểu không?

Binding bật cười:

- Biết tẩy cậu rồi. Lại đi với cô nào chứ gì! Tôi bắt đầu nghi anh rồi đó. Ừ như thế thì còn tha thứ được. Tiếc rằng hôm nay nhiều món thú vị lắm. Thử vào coi? Cô Irma kìa nom xem ngon lành không. Cô ta vừa ở trại tập trung về. Cô tóc vàng đi giày ủng đó. Còn cô Gudrnn kia thì nội trong tối

https://thuviensach.vn

hôm nay anh có thể đưa vào giường nằm được ngay. Cô ta vẫn ở đây đợi chiến sĩ ở mặt trận về. Mùi hầm đất làm cô ta khoái lắm.

- Tôi thì không.

Binding bật cười.

- Cả mùi trại tập trung nữa à? Anh chàng mập ụ ngồi kia kìa khoái lắm. Nhưng tôi cũng không thích. Tôi có sở thích bình thường thôi, cái gì êm đềm nhung lụa. Anh thấy cô bé nhỏ ngồi góc kia không?

- Tuyệt!

- Arih muốn à? Tôi nhường cho anh nếu anh ở lại.

Graber lắc đầu.

- Không thể được.

- À tôi hiểu. Anh kiếm được món hạng sang chứ gì. Thế thì anh cũng không đáng trách. Tôi ở địa vị anh tôi cũng làm vậy. Xuống bếp với tôi kiếm cái gì ngon ngon cho nàng. Rồi trở lại cụng ly với chúng tôi, ngày sinh nhật mà. Đồng ý?

- Đồng ý.

Bà quản gia đang bận túi bụi trong bếp.

- Đây có đồ nguội. Anh muốn lấy gì thì lấy. Hay bà quản gia, nhờ bà gói một ít đồ ăn cho ông Graber để tôi xuống hầm kiếm rượu.

Dưới hầm rất nhiều đồ ăn.

- Để tôi lấy cho. Trước hết xúp ba ba đóng hộp. Cứ hâm nóng rồi ăn. Đồ chở thẳng từ Pháp sang. Anh lấy hai hộp đi. Lấy măng Hòa Lan nữa này, ăn

https://thuviensach.vn

nguội hay nóng tùy thích. Kia là dăm bông Tiệp Khắc, phần đóng góp của Tiệp Khắc cho khẩu phần chúng ta.

Y trèo lên cái ghế đẩu:

- Phó mát Đan Mạch và bơ. Cái này để lâu được. À lấy một ít đào si rô nữa, hay nàng của anh thích trái dâu?

Graber nhìn hai chân ngắn ngủn đi giày véc ni cao gót trên chiếc ghế đẩu:

- Giày hai tầng gót vẫn cao hơn một chút chứ anh!

Binding cười.

- Tôi vẫn khoái anh vì anh vui tính. Buồn rầu làm quái gì hả? Ta phải hưởng của trời cho chứ, mặc kệ những thằng ghen ghét chửi bới. Tôi có ý kiến của tôi!

Anh ta bước xuống đi vào hầm trong chứa rượu.

- Đây là chiến lợi phẩm mà. Kẻ thù của ta là tay sành rượu lắm. Anh thích cái gì? Vốt-ca? A-ma-nhắc? Đây cũng là rượu Slivovitz Ba Lan.

Graber không muốn lấy rượu. Đồ lấy trong hầm lữ quán Germania còn nhiều. Binding có lý lắm, chiến lợi phẩm phải để cho mọi người cùng hưởng, mà người ta cũng cần hưởng của trời cho.

- Tôi cũng có sâm banh. Nhưng không ưa lắm. Hình như ái tình không có rượu sâm banh không được phải không? Mang chai này đi và hãy tỏ ra mình đáng mặt ăn chơi với đời.

Y bật cười:

https://thuviensach.vn

- Anh biết tôi thích gì không? Chỉ thích kummel thôi! Kummel thật lâu ngày, nói nghe thì kỳ thật, nhưng tôi thích là tôi thích. Anh mang một chai về đi, khi nào uống thì nhớ đến A.Binding này nhé!

Y cầm hai chai trở lên bếp.

- Gói làm hai bó bà ạ. Một bó thức ăn, một bó rượu, lót giấy nhiều vào cho đi đường khỏi vỡ. Thêm cà phê nữa, cà phê thứ thiệt đó. Như vậy được không?

Binding hớn hở. Graber nói:

- Mong rằng tôi có sức để mang hết.

- Binding không quên bạn cũ, nhất là ngày sinh nhật.

Anh ta nhìn Graber, hai mắt sáng quắc, má đỏ hây hây. Nom anh ta y như một đứa lấy được một tổ chim. Graber cũng cảm kích vì anh tốt với bạn bè như thế. Nhưng y lại nhớ đến lúc Binding nghe chuyện Heini mà cũng vui vẻ tràn bờ.

Binding nháy mắt ra hiệu:

- Cà phê để đến sáng mai. Mong rằng anh sẽ nằm ngủ cho đến trưa, đừng về trại ngay. Thôi bây giờ vào đây để tôi giới thiệu với bạn tôi, hai người ở Ty Cảnh sát Mật vụ. Quen biết họ có lợi sau này. Anh uống một ly mừng tôi, mừng căn nhà này với những đồ ngon lành cho ta hưởng trong lúc khó khăn này.

Anh ta bỗng trở nên ủy mị:

- Chúng ta là người Đức, chúng ta vẫn không chừa được tính lãng mạn.

Elisabeth lúng túng mà rằng:

https://thuviensach.vn

- Không thể để tất cả dưới bếp. Phải tìm chỗ cất cẩn thận mới được. Mụ Lieser mụ mà nom thấy thì mụ tố cáo ngay em làm chợ đen.

- Ừ nhỉ! Anh không nghĩ đến. Lấy những món không ưa đem cho mụ để mụ câm mồm có được không?

- Anh thấy có cái gì chúng ta không thích?

Graber cười:

- Chỉ có mật nhân tạo và dầu là không cần. Nhưng mai kia sẽ cần đến.

- Vả chăng cũng khó mà mua chuộc mụ. Mụ lại tự kiêu mà chỉ nhất định sống bằng phiếu thực phẩm.

Graber ra vẻ nghĩ ngợi.

- Từ bây giờ đến tôi mai chúng ta sẽ ăn hết một phần lớn. Nhưng hẳn là không hết. Còn thì cất đâu được?

- Trong phòng em. Để đằng sau sách vở và quần áo. Em cũng còn cái va-li có khóa.

- Nếu mụ lục lọi khắp cả thì sao?

- Bao giờ đi em cũng khóa cửa.

- Sợ mụ có chìa khóa khác.

- Em không nghĩ đến chuyện ấy, chắc mụ có.

Graber mở một chai.

- Chúng tạ được thong thả cho đến tối mai. Hãy bắt đầu ăn cái gì thích nhất. Bây giờ mở hết ra đặt trên bàn như tối Nô-en.

https://thuviensach.vn

- Cả đồ hộp nữa à?

- Cả đồ hộp. Để nhìn mà. Nhưng ăn hộp nào mở hộp ấy thôi. Tất cả gia tài của mình kiếm được một cách thẳng thắn bằng cách ăn cắp và hối lộ.

- Uống cả rượu của lữ quán Germania?

- Thì hắn rồi. Đó là giá mấy giờ lo sợ hết hồn trong hầm rượu.

Họ đẩy bàn ra giữa nhà rồi cởi các gói đồ ăn, mở nút rượu Slivovitz, cô-nhắc, kummel. Còn chai sâm banh để lúc ăn xong.

- Trời ơi! Chúng ta giàu quá. Còn tối nay khao gì đây?

Graber đưa rượu cho nàng.

- Khao cả một lượt. Làm gì có thời giờ mà khao riêng từng bữa. Khao cả một thể để mừng được họp mặt với nhau và được hai ngày nghỉ.

Y đi quanh bàn đến ôm lấy Elisabeth. Nàng như bản thân thứ hai của y, phong phú hơn, nồng ấm, sáng sủa hơn, cũng nhẹ nhàng hơn vì không giới hạn, không quá khứ; sống tất cả cho hiện tại không chút thắc mắc. Nàng nép mình vào người Graber. Cái bàn đầy món ăn làm cho căn phòng thêm vẻ long trọng.

- Khao một bữa mà như thế này có nhiều quá không?

Y lắc đầu.

- Anh đã dùng những chữ to tát quá. Thực ra vẫn chỉ là một vấn đề: sự sung sướng vì vẫn còn được sống.

Elisabeth uống một hớp:

https://thuviensach.vn

- Nhiều lúc em tự hỏi rằng có lẽ chúng ta còn biết hạnh phúc nếu người ta để cho chúng ta sống.

- Em nói đúng.

- Dĩ nhiên trừ kỷ niệm cha em ra còn thì cứ dẹp hết sợ hãi, dẹp hết, như thế em càng được thanh thoát để bắt đầu sống cuộc đời sống khác.

Graber nhìn nàng. Ánh sáng yếu đt từ cửa sổ rọi xuống hai vai. Bên ngoài vọng đến tiếng cuốc và xẻng xúc đất.

- Đưa cho anh chai rượu để ở bồn tắm. Chúng ta uống hết đi trước khi căn nhà này tan thành mớ gạch vụn.

- Chai rượu của lữ quán Germania?

- Phải rồi. Để những chai của Binding vào đấy. Ai đã biết lần bom sắp tới xảy ra lúc nào. Những thứ rượu ấy dễ nổ như lựu đạn. Có ly không?

- Có ly uống nước.

- Uống sâm banh với ly ấy cũng được, ở Ba Lê tụi này vẫn uống như thế.

- À, lúc mới bắt đầu chiến tranh.

Nàng mang ly lại. Y mở nút chai rất cẩn thận. Rượu lóng lánh dưới đám bọt trắng.

- Anh ở Ba Lê bao lâu?

- Vài tuần lễ.

- Ở đấy người ta ghét các anh lắm hả?

https://thuviensach.vn

- Có lẽ. Anh không nhận thấy, vả chăng tụi này cũng không muốn để ý đến làm gì. Người ta bảo mình thế nào mình cũng tin như thế. Mình chỉ muốn chóng hết chiến tranh để có thể về ngồi phòng trà uống cà phê, uống những thứ rượu chưa biết. Bấy giờ mình còn trẻ quá.

- Trẻ à! Anh nói như cách đây đã mười năm.

- Anh có cảm tưởng ấy thật.

- Bây giờ anh không còn trẻ nữa à?

- Trẻ chứ, nhưng trẻ một cách khác.

Elisabeth giơ ly ra trước cửa sổ, cầm lắc khẽ để xem những hột nhỏ từ đáy ly đưa lên. Graber nhìn vai nàng, nhìn suối tóc đen, đường cong lưng ong, đường lượn hai cẳng. Y nghĩ: "Sao nàng lại nghĩ đến bắt đầu sống lại, khi nàng không còn quần áo, không còn gì dính dáng đến căn nhà này, công việc làm ăn, mụ Lieser? Nàng chỉ là một với ánh sáng lập lòe ngoài cửa sổ, với đêm trường xao xuyến, với thị dục mù quáng xông lên, kế theo đó là sự trống rỗng ngao ngán, với tiếng gọi khan cổ, với tiếng nói mệt nhọc bên ngoài, với đời sống và cũng với những người chết vùi dưới đống gạch vụn còn đang bới lên. Nhưng quả là nàng xa lạ với những ngẫu nhiên phi lý của chiến tranh, với sự khổ cực mà con người phải chịu vô cđ. Dường như nàng không muốn giữ kẽ nữa mà cứ hành động theo sự bó buộc của cuộc đời".

Nàng nói:

- Em rất tiếc rằng không được ở Ba Lê với anh hồi trước.

- Còn anh, anh muốn mai mốt được sang Ba Lê với em.

- Liệu người ta có ác cảm với mình không?

- Có lẽ không. Chúng ta có tàn phá Ba Lê đâu?

https://thuviensach.vn

- Đành thế, còn những vùng khác của nước Pháp?

- Cũng không tàn phá nhiều hơn ở các nước khác. Chúng ta lấy nước Pháp mau lắm mà.

- Sợ rằng các anh tàn phá nhiều quá, để họ căm thù bọn mình trong nhiều năm.

- Không biết. Người ta dễ quên khi chiến tranh kéo dài. Có lẽ họ căm thù chúng ta thực sự.

- Em muốn chúng ta đến xứ nào không bị tàn phá.

- Không có bao nhiêu. À còn gì uống không?

- Còn, còn nhiều, ở Ba Lê rồi anh còn đi đâu nữa.

- Sang Phi châu.

- Phi châu nữa à? Chắc anh thấy nhiều, biết nhiều.

- Biết nhiều thật, nhưng không biết như thuở nhỏ mình ao ước.

Nàng cầm lấy chai rượu rót đầy ly. Chàng nhìn nàng làm việc. Tất cả đều có vẻ không thực nhưng không phải vì họ đã chuếnh choáng hơi men. Tiếng nói trôi vật vờ trong bóng tối mờ, còn cái gì thực là quan trọng thì không thể diễn tả bằng lời nói. Cái gì quan trọng phồng ra rồi xẹp lại như con sông lớn, không thể diễn thành ngôn từ, tiếng nói chỉ vật vờ trên sông như những cánh buồm trắng lướt đi.

- Anh còn thấy những xứ khác không? - Nàng hỏi.

"Những cánh buồm trắng trôi trên sông" Graber nghĩ vậy. Chàng trả lời nàng:

https://thuviensach.vn

- Xứ Hòa Lan. Ấy là lúc mới có chiến tranh. Thuyền bè lướt đi trên những con kinh, mặt nước cũng cao ngang với đồng ruộng, người ta có cảm tưởng thuyền bè đi trên ruộng vậy. Thuyền trôi lặng lẽ, buồm căng trước gió, đến chiều nom thật lạ mắt, nom như những con bướm cánh lam và trắng.

Nàng mơ mộng:

- Xứ Hòa Lan. Hết chiến tranh chúng ta có thể sang chơi Hòa Lan, ăn bánh bột mì và các loại pho mát Hòa Lan, đến chiều chúng ta sẽ đi xem thuyền bè trên kinh.

Chàng nhìn nàng và nghĩ thầm: Nàng chỉ nghĩ đến ăn. Hạnh phúc bây giờ gắn liền với thực phẩm.

Nàng lại nói:

- Mong rằng người Hòa Lan không ác cảm chúng mình.

- Có thể lắm. Chúng ta đã chiếm Hòa Lan và phá thành Rotterdam mà không khai chiến. Anh đã trông thấy cảnh điêu tàn. Không có một cái nhà nào đứng vững. Ba chục ngàn người chết. Có lẽ ở đấy người ta cũng không ưa mình đâu.

Một lúc yên lặng. Bất thần nàng cầm cái ly ném mạnh xuống sàn.

- Như vậy thì còn mơ ước làm gì! Chúng ta không thể đi đến đâu được, không ai ưa ta, ở đâu người ta cũng chửi rủa mình!

Graber ngồi xuống bên giường. Hai mắt người thiếu nữ sáng như thủy tinh trong ánh sáng mờ rung rinh từ ngoài tràn vào. Chàng cúi mình gần nàng và xem xét dưới sàn:

https://thuviensach.vn

- Chúng ta phải thắp đèn lên để nhặt hết mảnh thủy tinh kẻo giẫm phải thì đứt nát chân. Đợi chút, anh ra đóng cửa lại.

Y đứng dậy. Elisabeth vặn đèn và choàng cái áo lên mình. Ánh sáng làm cho nàng e thẹn.

- Đừng nhìn em. Không biết sao em lại làm thế này. Xưa nay em có nóng nảy như thế bao giờ!

- Có lẽ có chứ! Cái không phù hợp với em là cuộc sống ở đây. Như vậy có gì là lạ nếu thỉnh thoảng em đập phá một chút.

- Em muốn biết cái gì phù hợp với em ở đâu!

Graber cười.

- Anh cũng vậy! Có lẽ là một rạp hát xiệc, hay một cái lều căng ngoài trời, hay một phòng trà Mỹ. Dầu sao thì cũng không phải là căn phòng ngăn nắp của con gái như căn phòng này. Thế mà tối thứ nhất đến đây anh tưởng em mồ côi không ai săn sóc!

- Đúng thế em mồ côi, không ai săn sóc thật.

- Thì anh cũng thế.

- Chúng ta ai cũng thế cả. Nhưng chúng ta vẫn sống được không cần ai giúp đỡ cả.

Y trải một tờ nhật trình xuống sàn rồi lấy tờ khác vun hết mảnh ly vỡ vào đó. Tình cờ y đọc những hàng tít lớn nơi trang nhất. Thâu hẹp thêm phòng tuyến. Kịch chiến trong vùng Orel. Y gập tờ nhật trình lại bỏ vào sọt rác. Bầu không khí ấm áp trong phòng bỗng tăng bội tiện nghi. Người ta còn nghe tiếng cuốc và tiếng hốt gạch của toán người dọn dẹp. Đồ ăn của Binding cho vẫn bày khắp mặt bàn.

https://thuviensach.vn

- Để em dọn dẹp đi. Em không muốn nhìn những vật này nữa.

- Dọn đi đâu?

- Cất vào bếp. Từ đây đến chiều mai còn kịp thì giờ để mang đi chỗ khác.

- Đến chiều mai chắc không còn gì. Nhưng sợ mụ Licser về sớm hơn.

- Kệ mụ.

Graber ngạc nhiên nhìn nàng. Nàng thấy thế bèn nói:

- Em không cần để ý đến mụ nữa. Chính em cũng ngạc nhiên rằng mới từ hôm qua đến giờ mình đã thay đổi hẳn.

- Có lẽ nên nói thay đổi từng giờ.

- Còn anh?

- Anh cũng thế, cũng thay đổi.

- Anh bằng lòng thế à?

- Ừ. Mà không bằng lòng thì cũng chẳng có gì là quan trọng.

- Bây giờ chẳng có cái gì là quan trọng cả.

- Có chứ.

- Chúng ta có thể mở cửa sổ.

Graber mở cửa sổ. Một luồng gió lạnh ùa vào thổi phồng màn cửa.

- Trời sáng trăng.

https://thuviensach.vn

Nàng loan báo với giọng trịnh trọng khôi hài.

Mặt trăng đỏ lòm xuất hiện trên một mái nhà đổ nát. Đầu một con quỷ đang gặm nhấm căn nhà bằng răng nhọn. Graber lấy hai ly uống nước rót rượu cô-nhắc ra, đưa một ly cho nàng.

- Uống đi em. Rượu nho không phải để uống trong tối.

Trăng vẫn lên dần. Ánh vàng thêm lộng lẫy, chị Hằng có vẻ uy nghi. Họ ngồi bên nhau im lặng trong chốc lát. Nàng quay đầu lại:

- Era thường tự hỏi không biết chúng mình sung sướng hay khổ sở.

Graber nghĩ ngợi.

- Vừa sướng lẫn khổ. Có lẽ không tránh được. Ngày nay chỉ có bò cái là sung sướng. À, còn đá nữa, có lẽ đá cũng sung sướng.

- Cái đó cũng không có gì là quan trọng phải không anh?

- Không.

Graber trả lời trong khi hai mắt chìm trong ánh trăng vàng dần dần tràn ngập căn phòng.

- Vậy theo anh cái gì quan trọng?

- Cái quan trọng là chúng ta không chết nữa, mà chúng ta cũng chưa chết.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 15

Sáng chủ nhật Graber trở về đường Haken. Y nhận thấy có cái gì khác trong chỗ nhà đổ nát. Cái bồn tắm đã biến mất, mấy bậc cầu thang còn lại cũng biến mất. Một lối đi hẹp được khoét dọc bờ tường vào tận sân trong. Có lẽ một toán người đã đến đây dọn dẹp.

S

Graber bước vào lối đi, qua sân vào một phòng đầy gạch vụn, y nhận ra trước đây là phòng tắm giặt. Y chú ý đến một hành lang tối om bèn bật diêm lên soi. Bất thần đằng sau y một tiếng người la lớn:

- Vào đây làm gì, ra mau đi!

Y quay lại, không thấy gì trong tối, bèn quay ra. Một người đứng chờ ở ngoài. Hai tay người ấy chống nạnh, áo tơi lính trùm ra ngoài bộ đồ dân sự. Graber nói:

- Nhà tôi ở đây. Ông là ai?

- Tôi ở đây chớ không ai khác! Ông đến đây làm gì? Ăn cắp hả?

Graber bình tĩnh vì thấy đôi nạng và chiếc áo tơi.

- Làm gì mà nóng nảy thế. Cha mẹ tôi ở đây trước ngày nhà trúng bom. Trước khi nhập ngũ tôi cũng ở đây. Như thế đủ chưa?

https://thuviensach.vn

- Nói thì dễ quá!

Graber nắm hai vai người tàn tật đẩy ra một bên lấy lối đi ra. Từ phía ngoài một người đàn bà và một đứa con nít đi vào theo sau có một người vác cuốc trên vai. Họ xúm quanh Graber. Người vác cuốc hỏi người tàn tật.

- Có chuyện gì thế?

- Người này lảng vảng vào đây. Y bảo rằng cha mẹ y ở căn nhà này.

Người mang cuốc cười gằn:

- Rồi sao nữa?

- Thế thôi.

Graber nói.

- Anh chỉ biết nói thế thôi à?

Hắn giơ cuốc lên:

- Bước ngay, không thì tao phang cho một nhát.

Y chưa kịp nói lần thứ hai. Graber giáng một cái đấm vào giữa mặt, hắn ngã dúi ra sau. Graber cầm lấy cuốc.

- Phải thế mới trị được mày. Đi mà gọi cảnh sát đến đây. Nhưng tao chắc mày không dám làm liều thế.

Hắn ngóc dậy dần dần, lấy tay áo chùi mặt vấy máu.

- Đừng có làm tới nữa nghe. Người Phổ đã dạy tao miếng võ thần này. Bây giờ nói cho tao nghe. Mày đến đây làm gì.

Người đàn bà tiến lại.

https://thuviensach.vn

- Chúng ta ở nhà này. Ở đây thì có tội tình gì?

- Không. Nhưng đây là nhà cha mẹ tôi. Tôi đến đây có tội tình gì?

- Chứng cớ đâu?

- Không cần chứng cớ. Đây không còn gì mà ăn cắp.

- Đối với người nghèo thì vẫn hơn.

- Tôi không đến đây để ăn cắp. Tôi về nghỉ phép, vài ngày nữa sẽ đi. Anh có đọc bức thư ở cửa không? Tôi là người viết thư để tìm cha mẹ.

- Anh đấy à?

- Tôi đây, nhà tôi ở đây.

- A thế thì khác. Anh hiểu cho chúng tôi, bây giờ ai cũng không tin ai cả. Chúng tôi bị nạn, chúng tôi tạm ngụ ở đây. Không nhà thì phải tìm chỗ trú chứ.

- Anh quét dọn chỗ này à?

- Một phần thôi, có người giúp tôi.

- Ai?

- Bà con. Họ có đồ nghề.

- Có tìm thấy người chết dưới đống gạch không?

- Không.

- Chắc không?

https://thuviensach.vn

- Chắc. Nhưng dẫu sao thì trước người ta đã dọn dẹp rồi. Đến lượt chúng tôi không thấy gì cả.

- Tôi chỉ muốn biết thế thôi.

- Có thế thì sao đấm vỡ mặt người ta? - Người đàn bà nói.

- Chồng chị đấy à?

- Việc gì đến anh. Không phải chồng tôi, em tôi đấy. Máu me ra thế kia kìa.

- Chỉ chảy máu mũi thôi.

- Cả răng nữa.

Graber giơ cuốc lên:

- Hắn định lấy cuốc phang tôi.

- Đã phang đâu.

- Thưa chị, tôi đã hiểu quá rằng đừng nên đợi cho sự đe dọa trở thành sự thật.

Y ném cái cuốc vào đống gạch thật xa. Mấy người khác nom theo. Đứa bé định chạy ra nhặt nhưng người mẹ cản lại. Graber nhìn quanh cái bồn tắm đã khiêng ra để gần nhà ngang. Có lẽ cầu thang đã được bửa ra làm củi đun. Hộp đồ ăn, bướm áo, xoong chao méo mó, đồ đạc gãy nát lẫn với đám gạch vụn. Gia đình này đã dọn dẹp căn nhà ngang ở và chiếm hữu tất cả cái gì còn dùng được trong đống gạch vụn. Chuyện ấy không có gì đáng nói. Đời sống vẫn tiếp tục. Đứa con trẻ có vẻ khỏe mạnh. Mảnh đất điêu tàn lại có người ở. Người ta đành phải theo dòng đời.

- Anh đã ráng sức dọn dẹp thật mau lẹ.

https://thuviensach.vn

- Thì phải mau tay khi không có gì che mưa nắng.

Graber đã sắp sửa đi, lại hỏi một câu:

- Anh có thấy con mèo, con mèo đen khoang trắng?

- Mèo Rosa của mình đấy à?

Đứa trẻ xen vào. Người đàn bà vội cướp lời:

- Không, không thấy mèo nào cả.

Graber bỏ đi. Chắc là phải còn nhiều gia đình khác trong hầm này. Nếu không thì sao dọn dẹp được mau thế, trừ khi có một toán người đến làm giúp. Bây giờ người ta thường đem từng đoàn người ở các trại tập trung về tỉnh dọn dẹp.

Y rảo bước đi. Không biết tại sao bỗng dưng y thấy mình nghèo đi.

° ° °

Y đến một dãy phố còn nguyên vẹn, cửa kính các tiệm buôn cũng không bị vỡ. Chân bước đi đầu óc rỗng không. Hốt nhiên y kinh ngạc dừng lại. Có người đi trở lại ngay trước mặt, thì ra chính bóng mình phản chiếu trong một tấm gương của tiệm may. Y có cảm tưởng kỳ lạ rằng mình đứng trước mình, nếu rẽ ngang ra, hình ảnh tan đi đời sống của mình cũng tiêu tan hẳn.

Y dừng lại nhìn ảnh mình mờ nhạt trong tấm gương đã mờ. Hai mắt sâu hoắm như hai lỗ đáo đen trên khuôn mặt có thể nói rằng không có mắt. Thình lình y cảm thấy một cảm giác khắc khoải lạnh lùng hầu như xa lạ với mình. Không phải là sự khủng khiếp thể chất, không phải bản năng bảo tồn sự sống tập trung sinh lực lại để chống cự, chạy trốn hay chờ đợi; đó là một thứ sợ hãi bình lặng len lỏi khắp châu than, cái sợ lọt qua kẽ mọi cố gắng thông trị nó, cái sợ mở ra một vực thẳm hư không hút lấy con người làm

https://thuviensach.vn

người ta tê liệt ca máu xương da thịt lẫn đến đời sống. Hình ảnh trong gương vẫn nguyên đấy nhưng y vẫn chờ đợi cái hư không vô hình tướng kia thu hút mất hình hài giới hạn và phù vân có tên gọi nhất thời là Graber và đẩy y xuống Âm ti. Âm ti là cái gì còn hơn cái chết, đó là sự tận cùng của cái ta, là sự tan rã, là sự phân tâm cho lan vào nguyên tử hỗn mang, là trở về hư vô.

Như vậy sẽ còn gì? Khi mình đã khuất núi thì sẽ còn gì.

Hết. Hết hẳn, trừ chút kỷ niệm trong tâm trí vài người thân bằng cố hữu hay bạn bè - có lẽ cả Elisabeth nữa - nhưng phỏng được bao lâu?

Mắt y không rời cái gương lớn. Dường như y đã trở thành nhẹ lâng lâng, một cái bóng bằng giấy, trong suốt, một cái bao mất hết ruột ở trong, chỉ một cơn gió nhẹ cũng thổi bay. Như vậy sẽ còn lại cái gì? Tìm đâu một điểm tựa, bỏ neo xuống chỗ nào, làm gì cho vững bền đôi chút để lưu lại vết tích của mình.

Có người đằng sau gọi:

- Ernst!

Y giật mình quay lại. Một người cụt chân, đứng tựa vào đôi nạng đứng nhìn. Mới đầu y nghĩ đến người chống nạng ở đường Haken; nhưng sau nhận ra là Karl Mutzig, người bạn học cũ.

- Ủa, Karl hả? Tôi không dè lại được gặp anh ở đây!

- Tôi về nhà từ lâu. Sáu tháng nay rồi.

Hai người nhìn nhau.

- Thật ngẫu nhiên may mắn nhé!

- Sao?

https://thuviensach.vn

Mutzig giơ cặp nạng lên, đặt xuống mà rằng:

- Cái này này!

- Ừ, ít ra nó cũng gỡ rối cho anh. Còn tôi, tôi phải trở ra mặt trận.

- Tất cả đều tùy góc cạnh nhìn. Nếu còn chiến tranh vài năm nữa thì tôi thoát nạn thật. Nhưng nếu trong sáu tháng nữa chiến tranh kết liễu thì tôi trở thành người khổ nhất đời.

- Tại sao anh lại nói sáu tháng nữa thì xong.

- Tôi cũng không biết, đó chỉ là giả thiết.

- Như vậy thì anh có lý.

- Sao anh không đến chơi với tôi? Anh Bergmann cũng ở với tôi, anh ta mất cả hai tay.

- Anh ở đâu?

- Ở bệnh viện tỉnh. Khu những người bị cưa. Nếu có dịp, đến với chúng tôi.

- Vâng, tôi sẽ đến.

- Chắc nhé? Ai cũng nói thế mà chẳng ai lại cả.

- Lại chứ, tôi hứa với anh.

- Thế thì chúng tôi mừng lắm. Anh sẽ thấy. Chúng tôi không đến nỗi buồn, nhất là trong phòng tôi.

Hai người vẫn nhìn nhau, nhưng có điều gì đã nói hết rồi.

- Thôi chúc anh can đảm và may mắn.

https://thuviensach.vn

- Anh cũng vậy.

Họ bắt tay nhau.

- Anh có biết Sierer đã chết rồi không?

- Không, tôi không biết.

- Được sáu tuần rồi. Thế còn Leiner?

- Cũng không.

- Leiner và Lingen. Hai người cùng chết một buổi sáng. Bruning thì hóa điên. Anh có nghe tin Hollmann bị ghi là mất tích?

- Không.

- Bergmann nói với tôi như vậy. Thôi tạm biệt. Đừng quên đến chơi tôi nhé.

Mutzig tựa vào nạng đi. Graber nghĩ thầm: "Hình như anh chàng này khoái chí mà nói đến những người bạn chết trận. Có lẽ y tìm thấy sự an ủi nào đó". Y nhìn theo Mutzig. Chân bị cứa từ đùi. Ngày trước Mutzig là người chạy nhanh nhất lớp. Graber không biết mình nên phàn nàn cho bạn hay nên thèm muốn cảnh bạn. Mutzig nói có lý, tất cả đều tùy thuộc ngày mai.

° ° °

Graber bước vào thì thấy Elisabeth mặc áo trong nhà màu trắng ngồi trên giường. Nàng vấn một cái khăn mặt trên đầu ngồi đợi, bình tĩnh và trầm ngâm, như một con chim trong trắng bay qua cửa sổ vào ngồi nghỉ chốc lát trước khi tung cánh lưng trời.

https://thuviensach.vn

- Em đã dùng nước nóng bằng cả khối nước hạn cho một tuần lễ, chắc là mụ Lieser về sẽ nổi tam bành đây!

- Để cho mụ ta la ó, mụ thì cần gì nước nóng. Đảng viên Đức quốc xã chính tông cần gì tắm gội. Sạch sẽ là tật di truyền của giới thống trị Do Thái.

Y đến gần cửa sổ đứng nhìn ra ngoài. Trời u ám, phố xá lặng lẽ. Bên kia đường, một người không áo ngoài, hở hai tay lông lá, ngồi hóng mát và ngáp vặt. Từ một cửa sổ khác vọng ra tiếng dương cầm phụ họa giọng hát của đàn bà. Graber ngắm nhìn một lối vào hầm núp dọn dẹp sạch sẽ. Y nghĩ đến cái sợ ớn lạnh bóp thắt mình hồi nãy khi đứng trước tấm gương một tiệm may, y lại rùng mình. Y còn lại gì không? Phải để lại đây một cái gì, một cái neo ràng buộc y với nơi này để y còn có ý muốn trở lại. Nhưng cái neo nào? Elisabeth chăng? Elisabeth đã thuộc về mình chưa? Y mới biết nàng chưa được bao lâu! Thế mà y sắp sửa ra đi trong vài năm không chừng. Nàng sẽ quên chăng? Làm thế nào để mình ràng buộc với nàng? Y quay lại:

- Elisabeth ạ, chúng mình phải làm giá thú.

- Giá thú à?

Nàng cười:

- Để làm gì?

- Bởi vì làm như thế thì phi lý. Chúng ta mới biết nhau được vài ngày, trong vài ngày nữa sẽ từ biệt nhau, vì chúng ta không biết có hợp nhau để sống chung hòa thuận không. Ấy vì những lý do đó mà phải làm giá thú.

Elisabeth nhìn y.

https://thuviensach.vn

- Anh muốn nói rằng chúng ta là hai người cô độc, không hy vọng ngày mai và không còn gì khác nữa?

- Không.

Elisabeth yên lặng. Y nói tiếp.

- Không phải chỉ vì thế.

- Thế thì vì lý do gì?

Y nhìn nàng thở và bỗng dưng thấy nàng xa lạ. Ngực đưa lên đưa xuống, hai mắt khác hẳn mắt mình, hai bàn tay khác, tư tưởng khác, đời sống khác... Không bao giờ nàng hiểu mình được, nhưng tại sao cần nàng hiểu mình. Y không hiểu tại sao bỗng dưng y cần đến sự hiểu nhau như thế:

- Lấy nhau rồi, em không sợ mụ Lieser nữa. Là vợ lính, em được pháp luật bảo vệ.

- Anh tin là thế à?

- Tin chứ!

Nàng nhìn y chầm chập làm y ngượng.

- Mấy lại em được hưởng phụ cấp.

- Đấy không phải là một lý do. Còn như mụ Lieser thì một mình em cũng đủ đôi phó với mụ. Hôn thú à? Trời ơi biết bao nhiêu là giấy tờ phiền phức, phép tắc, giấy nhận thực dòng dõi Aryens, khám nghiệm trước ngày cưới, còn gì nữa! Không có thì giờ, ít ra cũng mất vài tuần lễ!

Graber nghĩ thầm: "Vài tuần thôi à, nàng đã nghĩ lầm".

https://thuviensach.vn

- Lấy nhau trong thời chiến này chóng lắm, có đâu lâu như vậy. Chỉ mất vài ngày thôi, ở trại người ta kháo nhau như vậy.

- Vì thế mà anh nghĩ đến chuyện hôn thú à?

- Không phải, anh mới nghĩ đến từ sáng hôm nay. Nhưng ở trại người ta bàn tán nhiều về chuyện ấy. Nhiều người lấy vợ nhân dịp nghỉ phép. Tại sao chúng ta không làm thế? Khi một người lính ở mặt trận có vợ thì hình như vợ được phụ cấp hàng tháng hai trăm đồng. Tại sao mình lại tặng không nhà nước khoản tiền ấy? Em thì cần mà lại để cho nhà nước xài, như thế có công bình không?

- Nhìn dưới khía cạnh ấy thì đúng lắm.

- Anh thì anh hiểu như thế. Hình như còn có khoản tiền cho vay, mỗi cặp vợ chồng mới được vay 1.000 đồng. Như vậy em không cần phải đi làm nữa.

- Đúng thế thật.

Graber lại cảm thấy thất vọng mà tự nhủ: "Mình trẻ trung, mình phải được hưởng hạnh phúc. Cha anh mình đã gây ra cuộc chiến tranh này nhưng mình có cần gì?".

Y bảo nàng:

- Rồi đây chúng ta sẽ sống cô đơn. Nhưng nếu thành vợ chồng thì đỡ cô đơn.

Nàng lắc đầu. Y hỏi:

- Em không muốn lấy anh à?

- Chúng ta không bớt cô đơn đâu. Chúng ta càng thêm cô đơn.

https://thuviensach.vn

Graber nghe giọng hát của người ca sĩ. Cô ca sĩ bỏ hát âm để tập môn khác. Cô ta lấy hơi phát âm thật dài không ngừng, chính tiếng dội của giọng hát lại trả lời cô ta.

- Nếu em sợ hôn nhân thì em cũng nên biết rằng hôn nhân không có gì là bắt buộc mãn đời. Vẫn có thể ly dị được nếu cần.

- Thế thì lấy nhau để làm gì?

- Tại sao mĩnh lại đem tiền tặng nhà nước?

Elisabeth đứng dậy:

- Hôm qua anh không như hôm nay.

- Có gì thay đổi?

Nàng khẽ mỉm cười:

- Tốt hơn hết là đừng nói chuyện ấy nữa. Chúng ta sống với nhau lúc này, cần gì phải nghĩ đến cái khác.

- Thế là em không muốn?

- Không.

Y nhìn nàng. Nàng có cái gì cả quyết, ác cảm.

- Em ạ, anh cam đoan với em rằng khi nói như vậy anh chỉ hết lòng với em chứ không nghĩ quanh co gì cả.

Nàng mỉm cười:

- Chính vì thế, ở đời có những trường hợp mình không nên nghĩ tới điều hay điều tốt. Còn gì uống không anh?

https://thuviensach.vn

- Còn, còn chai Slivovitz.

- Sản phẩm Ba Lan phải không?

- Phải.

- Chúng ta chỉ có chiến lợi phẩm để uống thôi à?

- Còn chai kummel, sản phẩm Đức quốc.

- Thế thì em uống rượu Đức.

Graber vào bếp tìm chai rượu. Y tức giận với mình. Y đứng một lúc lâu trong bóng tối, mùi đồ ăn của Binding tặng xông lên nồng nặc. Y nhọc mệt, không biết phải làm sao bây giờ. Khi trở lại phòng thì thấy Elisabeth đứng tựa tay vào cửa sổ.

- Trời u ám quá! Chắc là sắp mưa. Thật đáng tiếc!

- Sao vậy?

- Ngày chủ nhật đầu tiên. Đẹp trời mình có thể đi chơi được. Chung quanh tỉnh này bây giờ đồng quê là mùa xuân hoa nở khắp nơi.

- Em muốn đi chơi à?

- Không. Đối với em, chỉ cần vắng mặt mụ Lieser cũng đủ rồi. Nhưng đối với anh ngồi một xó suốt ngày cũng ngán thật.

- Không phải. Anh sống giữa thiên nhiên đã nhiều rồi, vài ngày không có cây cỏ và khí trời cũng chẳng sao. Nói đến thiên nhiên anh chỉ mơ tưởng một căn phòng đầy đủ tiện nghi, bàn ghế đừng cái nào cụt chân. Cái này chẳng hạn. Đối với anh đó là cuộc phiêu lưu đáng kể hơn cả. Nếu em muốn đi chơi thì chúng ta đi xi nê.

https://thuviensach.vn

Elisabeth lắc đầu:

- Thế thì cứ ở yên đây. Đi ra ngoài thời giờ trôi chóng lắm sẽ hết ngày ngay mất. Ở đây giờ giấc đi chậm hơn.

Graber đến bên ôm nàng ngồi trong tay. Y nhận thấy nàng ràn rụa nước mắt.

- Lúc nãy anh có làm em buồn không?

- Sao lại buồn, anh!

- Có lẽ anh đã vụng về làm em phải khóc.

Trông qua vai nàng xuống phố thấy người mặc áo sơ-mi đã biến mất. Một vài đứa trẻ chơi đánh trận trong cái hầm đưa đến hầm nhà bị phá hủy.

"Chúng ta không nên buồn".

Người ca sĩ lại bắt đầu luyện giọng hát. Nàng hát một hòa khúc của Grieg: Yêu anh, yêu anh! Giọng bỗng cao vút: "Yêu anh mặc cho thời gian trôi vùn vụt, đời sống khắt khe!".

Đến lúc quá trưa trời bắt đầu mưa. Trời tối sầm lại, mây đen nổi lên. Họ nằm trên giường, không có đèn đóm gì cả bên ngoài cửa sổ mở, mây giăng một tấm màn nước rung rinh.

Graber nghe tiếng hạt mưa tí tách. Y nghĩ đến nước Nga,có lẽ bây giờ đã bắt đầu thời kỳ cảnh vật chìm dưới một lớp bùn lầy. Trong vài ngày nữa, y sẽ đến đầm mình vào trong đống bùn ấy.

- Có lẽ anh nên ra về thì hơn. Mụ Lieser sắp trở lại rồi.

- Mặc kệ mụ, đã muộn thế rồi cơ à?

https://thuviensach.vn

- Không biết nữa, có lẽ vì mưa mụ sẽ về sớm hơn.

Elisabeth vừa nói vừa nép mặt vào vai chàng:

- Giá mụ bị đụng xe chết tươi có phải đẹp đẽ biết mấy!

- Em không nhân từ tí nào cả.

Graber nhìn chăm chăm khung chữ nhật màu xám nơi cửa sổ.

- Nếu chúng ta có hôn thú thì anh có thể đến đây một cách yên ổn.

Elisabeth vẫn không nhúc nhích.

- Tại sao anh muốn lấy em, anh biết em chưa được bao lâu.

- Anh biết em khá lâu rồi.

- Từ bao giờ nhỉ. Mấy ngày thôi.

- Không phải mấy ngày. Từ một năm nay rồi. Anh cho rằng thế cũng đủ.

- Làm sao cho được một năm? Không nên nói đến lúc tuổi thơ, xa quá rồi.

- Anh không kể lúc bé. Anh được nghỉ ba tuần lễ sau hai năm ở mặt trận, ở gần hai tuần lễ, như thế tương đương với mười lăm tháng ở mặt trận. Như vậy là biết em đã hơn một năm.

Elisabeth mở mắt ra.

- Em không nghĩ đến điều ấy.

- Anh cũng vừa mới nghĩ ra đây. Trời mưa mà tối om thế này người ta có nhiều ý kiến lạ.

https://thuviensach.vn

- Cần phải tối và mưa à?

- Không, nhưng tối và mưa giúp mình suy nghĩ.

- Thế bây giờ anh nghĩ gì?

- Anh nghĩ rằng không dùng hai bàn tay mình để bắn súng và ném lựu đạn mà dùng để làm cái khác, thì thật là tuyệt diệu.

Nàng nhìn y:

- Tại sao anh không nói câu ấy hồi xế?

- Hồi xế anh có những ý tưởng thực tế hơn.

- Những ý tưởng về tiền phụ cấp và cho vay của những cặp vợ chồng mới.

- Thì cũng vậy, chỉ khác có danh từ.

Nàng lẩm bẩm nói một câu y không hiểu nghĩa:

- Danh từ quan trọng lắm, ít ra đối với những việc thuộc loại ấy.

- Anh mất thói quen dùng danh từ rồi, nhưng rồi anh sẽ học lại. Để cho anh một thời gian.

- Thời gian? Chúng ta không có nhiều thời giờ.

- Phải. Hôm qua chúng ta thấy có nhiều thì giờ và hôm nay chúng ta lại tiếc thời giờ ngày hôm nay.

Y nói rồi im bặt. Elisabeth đặt đầu lên cánh tay y, mớ tóc tạo một vùng tối trên gối trắng, hạt mưa làm lấp loáng bóng tối trên mặt nàng.

- Anh muốn lấy em, nhưng anh có biết đích xác rằng anh yêu em không?

https://thuviensach.vn

- Làm sao chúng ta biết được? Phải cùng sống với nhau mới biết được điều ấy chứ!

- Hẳn là thế. Nhưng tại sao anh lại muốn lấy em?

- Bởi vì anh không quan niệm đời sống nào khác hơn đời sống với em.

Elisabeth yên lặng một lát rồi hỏi:

- Anh có cho rằng cái gì xảy ra với em có thể xảy ra với người khác không?

Graber vẫn nhìn hạt mưa giăng, một tấm màn xám xịt bên ngoài.

- Có thể xảy ra với người khác được, ai biết đâu mà nói trước. Nhưng bây giờ đã xảy ra với em, anh không thể tưởng tượng ra ai khác em bên mình anh nữa.

Elisabeth cựa đầu đặt trên tay chàng.

- Anh đã học được cái gì khác rồi. Anh có giọng khác xế nay. Tại trời tối. Anh có nghĩ rằng suốt đời em, cứ phải đợi đến đêm mới được nói?

- Không, anh sẽ học nói vào lúc ban ngày. Và sẽ tránh không nói đến phụ cấp gia đình.

- Tuy nhiên chúng ta cũng không chê nó chứ!

- Chê gì?

- Phụ cấp gia đình.

Graber nín thở một lúc.

- Em bằng lòng lấy anh?

https://thuviensach.vn

- Đành vậy, vì chúng ta biết nhau đã hơn một năm rồi. Vả chăng, sau mình vẫn có thể ly dị được phải không?

- Không.

Nàng ôm chặt lấy chàng rồi ngủ đi. Chàng thức tỉnh rất lâu. Chàng nghe tiếng mưa rơi tí tách và bây giờ thì chàng biết phải nói với người yêu những lời gì

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 16

Binding nói qua cửa:

B

- Anh cứ coi như ở nhà anh, muốn lấy gì thì lấy.

- Cám ơn anh.

Graber khoan khoái nằm dài ra trong buồng tắm. Đồ quân phục để trên chiếc ghế, quần áo xám với vớ xanh đầy vết bẩn. Trên thành cửa bộ com lê của Renter cho mượn đang đợi y lột xác biến thành con người khác.

Phòng tắm rộng rãi, lót đá xanh, choáng lộn dụng cụ mạ kền - một thiên đường so với phòng tắm hồi hám ở trại lính. Xà bông từ Ba Lê gởi sang, khăn mặt xếp từng chồng trắng tinh, nước nóng xài tùy thích. Còn có cả một chai dầu thơm đúc thành viên như ngọc bích.

Graber ngồi an hưởng cái điệu đàng tỏa thành hơi bóng chung quanh mình. Y đã hiểu rằng sự thỏa mãn giản dị nhất là sự thỏa mãn làm mình ít thất vọng nhất - hơi ấm áp, nước, mái nhà, bánh mì, yên tĩnh và tin tưởng ở chính thân thể mình. Y giơ tay ra đẩy cái ghế đựng bộ quân phục và dốc vào tay một nắm hạt dẫu thơm. Một nắm xa hoa và an bình, cũng như cái khăn bàn tinh tươm của lữ quán Germania, rượu và các món ăn đã thưởng thức với Elisabeth.

https://thuviensach.vn

Tắm xong y lau mình và mặc quần áo một cách vội vàng. Bộ đồ dân sự sao mà nhẹ nhàng thế so với quân phục bằng len nặng trình trịch! Y có cảm tưởng như mình mặc sơ mi quần đùi vì không phải đeo dây lưng, mang ủng và khí giới Nhìn vào gương thấy mình lạ hẳn, khó nhận ra. Một gã thiếu niên lớn mau quá đang ngạc nhiên nhìn y.

∘ ∘ ∘

Binding bảo:

- Nom anh như cậu thanh niên mới làm thánh lễ lần thứ nhất. Không còn là lính nữa! Có chuyện gì thế? Lấy vợ à?

- Vâng, lấy vợ thật, nom thì biết.

Binding cười vang lên.

- Nom anh không còn giống con chó tìm không thấy lóng xương. Lấy vợ thật đây à?

- Thật chứ.

- Trời đất ơi! Anh đã suy nghĩ kỹ chưa.

- Không suy nghĩ gì cả.

Binding nhìn y, không hiểu, Graber nói:

- Đã lâu nay tôi không có thời giờ suy nghĩ gì cả.

Binding cười gằn rồi ngẩng đầu lên hít ầm ĩ.

- Hử!

Binding lại hít nữa:

https://thuviensach.vn

- Gì mà thơm lùm trời đất thế này? Anh bỏ dầu thơm vào nước chứ gì! Thơm bằng hai mươi cô điếm.

Graber ngửi tay mình

- Sao tôi ngửi không thấy gì cả.

- Anh thì không, nhưng tôi thấy! Thứ này kín đáo lắm: mới đầu không thấy gì cả nhưng thình lình mình hóa ra một giỏ hoa. Người ta mang từ Ba Lê về cho tôi đây. Cái họa này phải lấy cô-nhắc mới trị nổi.

Binding đi kiếm một chai rượu và hai cái ly

- Mừng anh! Anh lấy vợ à? Thành thật mừng anh! Còn tôi, tôi sống độc thân. Tôi có quen biết người vợ tương lai của anh không?

- Không.

Graber uống cạn ly. Y bực mình vì đã nói chuyện riêng của mình. Binding đã chất vấn y trong lúc y chưa kịp phòng bị.

- Một ly nữa? Không phải ngày nào người ta cũng lấy vợ!

Graber đặt ly xuống, y ra vẻ cảm động.

- Nếu anh cần gì, xin anh nhớ rằng anh vẫn có thể đến kiếm tôi.

- Tại sao tôi lại cần gì? Lấy vợ thì giản dị lắm chứ, có gì khó khăn!

- Đối với anh thì thế thật. Anh là lính, anh có đủ giấy tờ.

- Giá thú thời chiến tranh, thể thức cũng giản dị hóa.

- Tôi chắc chị ấy cũng cần giấy tờ thường lệ. Để rồi coi. Nếu công việc rắc rối lâu ngày, tôi vẫn có thể thúc đay cho chạy nhanh hơn. Tôi có nhiều bạn cảnh sát mật vụ.

https://thuviensach.vn

- Cảnh sát mật vụ à? Họ làm gì mà dúng mũi vào hôn nhân của người ta?

Binding cười ra vẻ biết hơn người.

- Bây giờ không có gì thoát khỏi tay cảnh sát mật vụ! Anh là lính anh cho là không đáng quan tâm. Vả chăng anh cũng chẳng bận tâm làm gì. Anh hẳn không có ý lấy một cô gái Do Thái thù hay nghịch với nhà nước. Nhưng dẫu sao cũng điều tra cho biết. Cho hợp lệ thôi.

Graber không trả lời. Thực ra y thắc mắc lắm. Một cuộc điều tra sẽ bại lộ cha Elisabeth ở trại tập trung. Thật y chưa hề nghĩ tới.

- Những lời anh nói có thực không?

Binding lại rót đầy ly rượu.

- Cũng gần như thế. Nhưng anh không có gì đáng lo. Anh không định làm hoen ố dòng máu Aryens của anh với một cô gái chủng tộc kém hèn hay thù nghịch tổ quốc ta chứ?

Anh lại cười gằn:

- Không sao! Bộ anh nóng ruột hưởng thú phòng the lắm sao?

- Nóng ruột chứ!

- Mừng anh! Mới mấy ngày nay, tôi giới thiệu anh với nhân viên cảnh sát mật vụ. Nếu có gì trục trặc họ sẽ giúp một tay. Lũ quỷ ấy thiêng lắm, nhất là anh Riese, cha ôm ốm đeo kính ấy.

Graber nhìn mũi đôi giày màu vàng của mình. Sáng nay Elisabeth đến tòa thị chính xin giấy tờ. Nàng đã yêu cầu làm gấp cho. Y nghĩ: "Ta đã đi con đường thẳng, người ta đã để cho yên, nhưng bây giờ nếu mình làm cho nhà cầm quyền ấy để ý thì thật là điên rồ! Người xưa nói rất chí lý rằng lúc

https://thuviensach.vn

nguy hiểm phải giả bộ chết. Người công chức thứ nhất mà biết chuyện có thể bắt nàng đi trại tập trung, vì cha nàng đã ở trại tập trung".

Tay y vã mồ hôi đầm đìa. "Thí dụ người ta hỏi mụ Lieser mà thu thập những lời khai về nàng?"

Graber đứng dậy.

- Cái gì thế? Ủa! Anh chưa cạn ly. Hạnh phúc làm người ta lơ đễnh.

Anh ta pha trò rồi cười lớn. Bỗng dưng Graber nhìn anh ta với con mắt khác. Vài phút trước đây y chỉ thấy anh ta là người bạn cũ đầy thiện chí mà vì thành công dễ dàng quá nên đã bị thiên lệch; bỗng dưng anh ta trở thành tay sai của một quyền lực mù quáng ghê gớm.

- Mừng anh! Uống ly nữa đi. Đây là cô-nhắc Nã Phá Luân.

- Mừng anh!

Graber đặt ly xuống:

- Anh Alfons! Anh có thể giúp tôi một việc không? Cho tôi hai ký đường đựng vào hai gói.

- Đường miếng hay là đường bột?

- Gì cũng được, miễn là đường.

- Anh lấy bao nhiêu thì lấy, nhưng để làm gì? Đời anh như thế không đủ ngọt rồi à?

- Để mua chuộc một người.

- Mua chuộc à! Mua chuộc làm gì? Ở đời nay đe dọa họ dễ ăn hơn mà hiệu lực hơn. Để đây tôi trị cho.

https://thuviensach.vn

- Không cần. Mấy lại cũng không hẳn là mua chuộc. Để đền ơn một người tôi nhờ vả.

- Tùy anh. Nhưng anh làm lễ cưới ở đây nhé. Tôi là nhân chứng tốt nhất!

Mười lăm phút trước có lẽ y tìm cách từ chối. Nhưng bây giờ thì không dám.

- Tôi không muốn vẽ vời làm cái gì phiền phức cả.

- Thì anh cứ để tôi lo. Tối nay anh ngủ đây đi. Chắc anh không muốn mặc quân phục trở về trại. Để tôi cho anh chìa khóa.

Graber ngập ngừng một chút.

- Đồng ý.

Binding vui vẻ quá chừng.

- Anh nghĩ thế là hay lắm. Chúng ta sẽ có dịp ngồi tán chuyện. Lần thứ nhất chúng ta tâm sự với nhau. Anh sang đây tôi chỉ cho anh xem phòng ngủ của tôi.

Anh ta thu nhặt đồ quân phục của Graber. Mắt anh ta đụng phải mấy chiếc huy chương.

- Anh cũng phải kể cho tôi nghe anh được huy chương thế nào. Chắc anh cũng là tay chịu chơi ngoài mặt trận?

Graber nhìn lên. Y bắt gặp mặt Binding ánh lên một thứ hiếu kỳ độc ác như hôm Heini khoe khoang những kỷ niệm mật vụ của hắn.

- Không có gì đặc biệt cả, sống lâu lên lão làng, thế thôi.

∘ ∘ ∘

https://thuviensach.vn

Mụ Lieser thấy Graber ăn mặc dân sự thì mãi mới nhận ra.

- À ông! Cô Elisabeth không có nhà vào giờ này, hẳn ông cũng biết.

- Vâng, tôi biết.

- Thế sao còn đến!

Mụ nhìn y với cặp mắt soi mói. Trên khăn choàng chói lọi một chiếc phù hiệu chữ vạn. Mụ cầm trong tay cái chổi như cầm cây đao.

- Tôi mang cho cô Elisabeth một gói đồ, nhờ bà làm ơn để vào buồng cổ.

Mụ lưỡng lự một chút rồi cầm lấy gói đồ.

- Đây còn gói nữa. Cô Elisabeth cho tôi biết bà có công với việc ích chung. Đây là số đường của tôi mà tôi không biết làm gì. Vì bà cũng có em nhỏ nên tôi mang đến cho em nhỏ.

Mụ Lieser để lộ một kiểu nét mặt phải có lúc công khai:

- Chúng tôi không cần chợ đen. Chúng tôi hãnh diện mà chỉ nhận những thứ của Quốc trưởng ban cho.

- Em nhỏ này cũng thế à?

- Cũng thế.

- Như vậy là thẳng thắn, là ý thức công dân nếu mọi người đều như bà cả thì người lính sẽ dốc lòng đánh giặc. Nhưng đường này không phải đường chợ đen. Đây là tặng phẩm của Quốc trưởng cho lính nghỉ phép để mang về cho gia đình. Cha mẹ tôi mất tích không tìm thấy. Như vậy bà có thể nhận mà không phải thắc mắc.

https://thuviensach.vn

Mặt mụ dần dần dịu lại:

- Ông ở mặt trận về à.

- Vâng.

- Ở mặt trận Nga?

- Mặt trận Nga.

- Chồng tôi cũng ở bên Nga.

Graber giả bộ săn sóc đến mụ.

- Ông nhà ở khu nào?

- Khu trung ương.

- May quá. Lúc này không có hành quân, được nghỉ ngơi.

- Nghỉ à? Không làm gì có nghỉ ngơi. Cánh quân trung ương đánh xung kích mạnh, chồng tôi đi tiền đạo.

Graber nghĩ thầm: "Tiền đạo! Làm như vẫn còn tiền tuyến!" Y những muốn nói cho mụ hiểu sự thật về những bài diễn văn chính thức và những tiếng ái quốc rất kêu. Nhưng y không nói. Y chỉ bảo mụ:

- Mong rằng ông nhà sớm được về nghỉ phép.

- Đến lượt thì nghỉ. Chúng tôi không muốn giành ưu tiên.

Graber đã thấy tức điên lên cổ.

- Tôi không có ưu tiên ưu thứ gì cả. Hai năm nay tôi mới được nghỉ.

- Suốt thời gian ấy ông ở mặt trận?

https://thuviensach.vn

- Ở luôn mặt trận trừ khi bị thương.

Graber nhìn người đàn bà cuồng tín: "Việc gì phải phân bua với mụ? Tốt hơn hết là cho một phát súng vào bụng. - Hắn là chồng mụ ta cũng là lính mật vụ - hắn là chồng mụ ta cũng bắn chết nhiều dân Nga để chiếm đất sống cho dân tộc Đức".

Đứa con mụ Lieser ở trong phòng ra. Một đứa con gái yếu đuối, tóc nhợt nhạt.

Mụ Lieser hỏi y.

- Hôm nay ông có việc gì mà ăn mặc dân sự.

- Vì quân phục mang đi nhuộm.

- À ra thế, tôi cứ tưởng...

Graber không hiểu mụ tưởng cái gì. Bỗng dưng mụ nhe răng ra cười làm y sởn gai góc.

- Được rồi. Tôi sẽ cho con bé nhà tôi ăn chỗ đường này.

Mụ mang hai gói đường vào và Graber để ý thấy mụ ước lượng xem gói nào nặng hơn. Y chắc chắn rằng mụ sẽ mở gói của Elisabeth ra coi khi y đi khỏi, vả chăng y cũng muốn thế. Mụ sẽ ngạc nhiên mà thấy là đường thật.

- Thôi chào bà.

- Hitler muôn năm!

Mụ nhìn Graber vẻ mặt nghiêm nghị. Y vội nói:

- Hitler muôn năm!

https://thuviensach.vn

Khi ra ngoài phố, y gặp trưởng phố, một người bé nhỏ mặc đồng phục cảnh sát mật vụ, ủng và giày bóng lộn, cái ngực như ngực gà trống trên cái bụng nở. Graber nghĩ thầm: "Anh chàng thô bỉ này có thể nguy hiểm cho mình" Y hỏi trước:

- Hôm nay trời đẹp quá há?

Y lấy một gói thuốc lá ra mời, lão ậm ự cảm ơn rồi lấy thuốc hút.

- Giải ngũ?

Lão nhìn bộ áo dân sự của Graber mà hỏi vậy.

Graber lắc đầu. Y tự hỏi có nên nói gì đến chuyện Elisabeth không, nhưng rồi không nói gì cả. Tốt hơn hết là đừng nên làm cho ai để ý đến nàng.

- Một tuần nữa tôi lại ra trận, đây là lần thứ tư.

Lão gật gù ra vẻ lạnh lùng. Lão lấy điếu thuốc ở miệng ra nhìn với bộ mặt khinh rẻ và nhổ mấy sợi thuốc vướng trong miệng.

- Thuốc dở lắm à?

- Ngon, ngon chứ, nhưng tôi quen hút xì gà.

- Bây giờ xì gà khó kiếm.

- Có lẽ thế thật.

- Tôi có người bạn còn giữ được vài hộp. Lần sau gặp tôi phải xin vài điếu. Xì gà rất ngon.

- Đồ nhập cảng à?

https://thuviensach.vn

- Hẳn thế. Tôi không biết gì về xì gà cả. Điếu nào cũng có một cái vòng vàng.

- Cái vòng chẳng có nghĩa gì cả. Thuốc râu ngô cũng có thể có vòng vàng.

- Bạn tôi làm mật vụ. Chả lẽ y lại hút thuốc dở.

- Ai vậy?

- Alfons Binding.

- Anh biết Binding à?

- Bạn thân của tôi. Bạn học cũ. Tôi vừa ở nhà y về đây. Y vừa ngồi với tôi và Riese, cảnh sát SS. Chúng tôi là bạn học.

Lão trưởng phố nhìn Graber. Graber hiểu cái nhìn ấy y tự hỏi tại sao bác sĩ Kruse phải vào trại tập trung khi giao thiệp với những người như thế.

- Rất có thể xảy ra nhiều sự hiểu lầm - Graber nói ra vẻ không để ý - Nhưng rồi cũng đâu vào đấy. Có người lấy làm ngạc nhiên. Mình không nên xét người hấp tấp, phải không?

- Không khi nào!

Lão trưởng xóm nhắc lại ra vẻ tin tưởng.

Graber xem giờ.

- Thôi đi nhé. Tôi sẽ nhớ chuyện xì gà.

∘ ∘ ∘

Y vừa đi vừa nghĩ: "Bước đầu may mắn trên đường hối lộ". Y thích chí được một lúc nhưng chẳng bao lâu lại lo âu. Có lẽ y đi lầm đường. Bất thần

https://thuviensach.vn

y nhận thấy hành vi của mình vô bổ. Có lẽ tốt hơn là nên giả bộ chết. Y dừng lại liếc mắt nhìn xuống bộ com-lê của mình. Y muốn thoát khỏi sự kiềm tỏa của quân kỷ để hưởng chút tự do, thế mà bây giờ y lại nhảy vào một thế giới đầy đe dọa sợ hãi của đời sống dân sự.

Vậy bây giờ phải làm sao? Bây giờ y tự trách mình đã hấp tấp đẩy Elisabeth đi xin giấy tờ. "Che chở cho Elisabeth! Hôm qua mình nghĩ rằng lấy nàng để che chở nàng, nhưng bây giờ mới thấy mình đẩy nàng vào chốn hiểm nguy!"

"Đùa với anh đây hẳn! Anh phỉ báng cả quân đội nữa!"

Graber tối mặt lại không hiểu gì, một ông đại úy đột nhiên xuất hiện trước mặt. Y tưởng rằng mình đã chào theo kiểu nhà binh, quên hẳn mình đang ăn mặc dân sự.

- Xin lỗi ông, tôi lầm, không cố ý.

- Ông không phải là quân nhân mà ông giở những trò khả ố như thế!

Nhìn viên đại úy nhỏ con kỹ hơn. Graber nhận ra mình đã có chuyện với hắn tối hôm ở với Elisabeth. Hắn vẫn tức giận:

- Một người trốn nhiệm vụ như anh thì nên thụt xuống đất còn hơn là làm bộ lém lỉnh.

Graber mỉm cười trả lời:

- Gió lạnh sổ mũi rồi, trở về kiếm long não mà ngửi.

Hắn đỏ dừ mặt.

- Tôi cho bắt anh đem ra xử bắn bây giờ!

- Ông biết rõ rằng ông không có quyền. Thôi im đi.

https://thuviensach.vn

- Tôi sẽ... tôi sẽ...

Nhưng hắn ngưng bặt câu nói. Hắn hếch mũi lại gần Graber và nhăn mặt ghê tởm.

- À. Tôi hiểu rồi! Vì thế mà anh không mặc quân phục. Chải chuốt! Dầu thơm! Đồ đĩ đực!

Hắn khạc nhổ, vuốt bộ râu hoa râm rồi bước nhanh đi sau khi lườm Graber với đôi mắt khinh bỉ. Bấy giờ Graber mới nghĩ ra: "Tai nạn mùi thơm này đây", y ngửi tay mình mới thấy mùi thơm nhẹ nhàng mà dai dẳng. "Đĩ đực! Khá khen cho hắn biết bới chuyện. Sợ hãi làm cho con người trở nên quái dị như thế đấy! Mụ Lieser rồi lão trưởng xóm - không biết rồi mình còn tiến tới đâu!"

Y đến trước Sở Cảnh sát Mật vụ. Người lính canh đi bách bộ và ngáp vặt. Nhiều nhân viên đi ra cười cười nói nói. Rồi y thấy một ông già lủi thủi đi lại. Ông ta dừng chân, lấy một tờ giấy trong túi ra, đưa hai mắt sợ hãi nhìn lên cửa sổ. Rồi ngửa mặt nhìn trời một lần cuối cùng trước khi trình giấy cho người lính gác. Người gác lạnh lùng xem giấy rồi cho vào.

Đến lượt Graber nhìn qua cửa sổ công thự. Y lại thấy sợ hãi, sợ hãi mãnh liệt, nghẹt thở hơn lần trước. Y đã trải qua đủ các loại sợ hãi, từ sự sợ hãi nhọn sắc đến sự sợ hãi tối tăm, từ sự sợ hãi làm tắt thở và tê liệt bắp thịt, đến sự sợ hãi cùng cực trước cái chết. Nhưng sự sợ hãi lúc này khác hẳn, đó là sự sợ hãi bò là là dưới mặt đất, như cái gì đe dọa không rõ rệt, như cái gì nhầy nhụa ghì chặt lấy mình, như đờm dãi vô hình làm tan mọi vật, cái sợ hãi của người thất vọng và bất lực, cái sợ vì tai nạn xảy ra cho người quanh ta, cái sợ khi phải đối diện với sự độc đoán, tàn ác, vô nhân đạo. Cái sợ mênh mông của thời đại chúng ta.

Y quay mặt đi, choáng váng và buồn mửa. Bỗng dưng y nghĩ đến Hirschland. Hirschland đã biết cái sợ này! Anh ta tình nguyện đầu quân với

https://thuviensach.vn

hy vọng được huy chương để cứu cha khỏi địa ngục tập trung. Y đã hứa đến thăm cha mẹ Hirschland.

Y dừng lại. Không biết để địa chỉ của bạn ở đâu? Bất thần y nhận thấy không thể nào trì hoãn cuộc viếng thăm này dù chỉ vài giờ, làm như nó mật thiết với vận mệnh Elisabeth và tất cả đều tùy thuộc nó. Nghĩ như vậy thật là trẻ con, nhưng ở tiền tuyến y đã nhiễm được thói quen tin ở sự bất ngờ. Tìm hết các túi thì thấy trong sổ quân bạ một mảnh giấy con của Hirschland đưa cho mình lúc sắp chia tay.

Cái nhà bé nhỏ có ba tầng lầu. Y lên tầng thứ ba và bấm chuông gọi. Phải gọi hai lần cửa mới rụt rè hé mở.

Một bà mặt nhợt nhạt đi ra.

- Tôi muốn hỏi bà cụ Hirschland.

- Tôi đây.

Bà giương hai mắt tôi sầm nhìn y chăm chú.

- Tôi cùng ở tiểu đoàn với anh Hirschland.

Bà ta vẫn tiếp tục nhìn y. Vẻ chăm chú chờ đợi của con vật sẵn sàng để chống cự hay chạy trốn.

- Anh Hirschland nhờ tôi gởi lời về thăm bà. Tôi nghỉ phép nên đến đây mặc đồ dân sự.

Cửa mở hẳn.

- Mời anh vào đây.

- Tôi là Graber.

https://thuviensach.vn

Bà đi trước, dẫn y vào phòng. Bà đi nhẹ gót, không có tiếng kêu. Trong cùng kê một cái trường kỷ trên phủ kín một cái mền mà góc trên vắt lên trên lưng ghế ấy. Graber định ngồi xuống đấy nhưng bà giữ lại và đem một cái ghế dựa đến.

- Ngồi cái ghế này tốt hơn. Chúng tôi chỉ ở căn này, chúng tôi ngủ trên cái trường kỷ ấy.

Graber ngồi xuống ghế. Căn phòng sạch sẽ và trang hoàng ra lối tiểu tư sản. Một vài bức họa treo trên trường kỷ và phía tường bên kia.

- Mười lăm ngày trước cháu còn ở với anh Hirschland.

Bà cụ Hirschland không ngồi, mắt bà vẫn đăm đăm ra vẻ gay gắt hai tay run lẩy bẩy.

- Cậu muốn... Tôi có thể... À cậu uống chút gì nhé?

Graber chợt thấy mình khát.

- Dạ, bà cho cháu một chén nước lạnh thôi.

- Để tôi lấy.

Bà đưa mắt nhìn quanh:

- Tôi xuống bếp lấy, cậu chờ một chút, tôi trở lại ngay.

Bà đi xuống bếp. Ra đến cửa bà còn quay trở lại. Graber nghĩ thầm: "Không biết bà cụ làm sao?". Y đã quen với thái độ ngờ vực, nhưng thái độ của bà này khác hẳn những người đã gặp.

Y đứng dậy xem những bức họa treo trên tường. Đó là những bản chụp lại. Một bức họa cây hạt dẻ đang khai hoa, bức khác vẽ một cô gái xứ Florence. Phía trên trường kỷ treo một bức in lối họa ảnh. Y lại gần xem kỹ.

https://thuviensach.vn

Bỗng thấy chân mình vấp phải cái gì mềm mềm để dưới trường kỷ, mền phủ kín đi. Y cúi xuống xem có đánh đổ cái gì và vén một góc mền, thì thấy hai cái hộp bia cứng dài che kín từ trường kỷ xuống sàn nhà. Chân y đã làm xê dịch một cái. Y để lại chỗ cũ, nhưng cũng đủ thời giờ để trông thấy một bàn tay đàn bà giữa hai cái hộp. Có người nằm dưới trường kỷ hai tay để dọc theo người. Graber trùm mền lại như cũ và trở vễ ghế ngồi.

Bà cụ Hirschland trở lên với cái mâm đựng ly rượu nho và mấy miếng bánh mì.

Y uống một hớp rượu. Rượu nho hòa đường và đặc.

- Anh Hirschland vẫn mạnh. Khi cháu về phép, tiểu đoàn đang nghỉ. Ảnh được các bạn mến lắm.

- Hirschland nó vẫn mạnh.

Bà nhắc lại lời y như cái máy.

- Ở tiền tuyến như thế là mạnh khỏe lắm. Về đây cháu mới biết đời sống ở đây cũng nguy hiểm như ở ngoài đấy.

Y đợi một lúc. Nhưng bà cũng không hỏi những câu thông thường về ăn uống, đời sống và tai nạn ở tiền tuyến. Y nghĩ: "Chắc bà cụ sợ làm rối ruột người nấp dưới trường kỷ".

- Thôi, cháu đến cho cụ biết tin thế thôi. Anh Hirschland và cháu chơi thân với nhau. Cụ có gởi gì cho ảnh, thư hay quà, để cháu mang cho. Độ một tuần nữa cháu lại đi.

- Không có gì, cám ơn cậu.

Bà cụ nói khẽ đến nỗi gần như không nghe rõ.

https://thuviensach.vn

Graber nhìn bà mà kinh ngạc. Y đã tưởng bà cụ không tin, vội lấy sổ quân bạ ra.

- Giấy má của cháu đây, cháu chỉ mặc đồ dân sự tạm thời thôi.

Bà cụ không để ý, giơ tay đẩy ra rồi nói khẽ qua tiếng thở.

- Nó chết rồi.

- Chết?

Bà gật đầu.

- Thật khó tin, trước khi về cháu còn nói chuyện với ảnh...

- Nó chết rồi. Tôi mới được tin cách đây bốn ngày.

Bà lắc đầu khi thấy Graber muốn hỏi thêm.

- Thôi cám ơn cậu đến thăm tôi. Thư của nó vẫn gởi về. Ngày hôm nay vẫn còn nhận được. Thôi cám ơn cậu...

Cửa đóng lại, Graber xuống thang gác. Y cố nhớ lại những kỷ niệm về Hirschland. Gần như không biết gì về Hirschland, không biết cả tên họ. Y nghĩ đến gói thuốc Hirschland đưa cho lúc sắp về phép. Y tiếc rằng đã không chú ý hơn đến bạn. Một sự hối hận nữa thêm vào những hối hận trước đây. Cuộc đời ngắn ngủi của Hirschland thật là đau khổ. Bà mẹ bây giờ chỉ còn một mình và phải giấu diếm đứa con sanh sau này có lẽ với chồng sau, căn cứ vào sự thử máu thì đứa bé có máu Do Thái, chắc phải đi trại tập trung. Y dừng lại trong chỗ tối thềm nhà, thình lình y mất hướng. "Một đứa trẻ ngây thơ còn phải giấu diếm như thế thì Elisabeth còn bị đe dọa đến thế nào!"

° ° °

https://thuviensach.vn

Y đến xưởng may trước giờ thợ ra. Không thấy nàng trong số những người ra trước, y đã vội tin rằng nàng đã bị bắt rồi. Mãi sau mới nhìn thấy. Nàng ngạc nhiên khi thấy y mặc đồ dân sự. Nàng cười:

- Trông anh trẻ quá!

- Nhưng anh thấy mình không trẻ chút nào. Anh có cảm tưởng như mình đã một trăm tuổi rồi.

- Có gì mới không? Anh bị gọi đi sớm à?

- Không. Yên lành cả.

- Anh thấy anh già vì anh mặc đồ dân sự?

- Không biết, nhưng hình như bộ đồ dân sự này gây ra đủ mọi sự rắc rối trên đời này. Em đã đi xin giấy má chưa?

- Đâu vào đấy cả rồi. Nhân lúc nghỉ trưa em làm hết các đơn xin.

- Làm hết cả à? Thôi chết, thế thì chậm quá.

Elisabeth kinh ngạc nhìn y.

- Tại sao lại chậm quá.

- Chẳng tại sao cả? Thình lình anh thấy sợ, có lẽ mình tính sai. Có thể làm rắc rối cho em.

- Cho em à? Tại sao thế?

Graber ngập ngừng:

- Anh nghe nói Mật vụ đâu họ cũng nhúng mũi vào được cả. Tốt hơn hết là không nên ló mặt ra.

https://thuviensach.vn

Elisabeth dừng lại:

- Người ta còn nói gì nữa không?

- Không. Anh sợ rắc rối, thế thôi.

- Anh nghĩ rằng người ta sẽ bắt em vì em muốn lấy chồng à?

- Không, không phải thế.

- Thế thì sao? Anh nghĩ rằng họ có thể khám phá ra cha em ở trại tập trung?

- Cũng không phải. Họ thì họ biết. Nhưng để nguyên đừng làm cho họ chú ý tới thì có lẽ không sao. Không thể nào biết trước được phản ứng của Mật vụ. Chỉ gặp một viên chức đang lúc cáu kỉnh là có thể đổ bể. Đối với họ thì không thể trông mong gì ở pháp luật hay lẽ phải.

Elisabeth yên lặng một lát rồi hỏi:

- Thế thì phải tính sao bây giờ.

- Anh nghĩ suốt ngày rồi. Không có cách gì cả. Nếu mình xin hủy đơn thì lại càng làm cho họ chú ý hơn.

Nàng gật đầu và nhìn y với cái nhìn kỳ dị.

- Mình cũng cứ thử xem.

- Chậm quá rồi. Chỉ còn cách ngồi đợi, hay dở gì cũng sẽ phải đối phó.

Hai người tiếp tục đi. Xưởng may cất ở một nơi hẹp rất dễ thấy. Graber xem xét kỹ lưỡng.

- Đây chưa bị bom nhỉ?

https://thuviensach.vn

- Chưa.

- Cái xưởng ở chỗ trống quá và dễ nhận quá.

- Dưới có nhiều hầm rộng.

- Có chắc không?

- Cũng khá chắc.

Graber giương mắt nhìn. Elisabeth đi bên cạnh không để ý.

- Em ạ, anh không sợ gì cả, chỉ vì có em mà anh sợ.

- Anh đừng lo cho em.

- Em không sợ à?

- Trái lại em sợ đủ mọi thứ có thể tưởng tượng ra. Em không có nhiều trí tưởng tượng để nghĩ đến những cái sợ mới.

- Anh thì có. Khi yêu ai, mình khám phá ra đủ mọi thứ mới mà trước kia chưa hề nghĩ tới.

Elisabeth quay lại y mỉm cười. Y nhìn nàng rồi cũng mỉm cười.

- Anh chưa quên điều nói với em hôm trước. Em có tin rằng muốn biết mình có yêu hay không thì mình hãy xem mình có lo sợ không.

- Em không biết, nhưng lúc đầu thì cái đó có giúp mình chút ít thật.

- Bộ com-lê mắc dịch này! Ngày mai anh lại mặc đồ nhà binh cho rồi. Thế mà mình ao ước mãi cuộc sống dân sự!

Elisabeth cười.

https://thuviensach.vn

- Bộ đồ mắc dịch, nó chịu trách nhiệm mọi nỗi đau khổ của mình hả?

- Không. Đau khổ chỉ vì mình mới trở lại sống thật sự. Chính vì thế mà anh sợ! Suốt ngày hôm nay anh sợ điên người lên thế này này. Bây giờ đã khá hơn một chút. Thực ra cũng chẳng có gì mới. Lạ thật. Cái sợ chẳng cần nhiều thức ăn, chỉ một chút xíu cũng đủ nuôi dưỡng nó rồi!

- Ái tình cũng vậy. Thế cũng may đấy chứ!

Graber nhìn nàng đi nhẹ nhàng thanh thoát bên cạnh mình. Y nghĩ thầm: "Nàng đã thay đổi hẳn. Trước kia nàng sợ, mình phải khuyên nhủ nàng. Bây giờ trái lại, nàng lại khuyên nhủ mình".

Họ đi qua công trường Hitler. Hoàng hôn vĩ đại nhuộm hồng cả gầm trời sau nhà thờ.

Elisabeth vội hỏi:

- Lại cái gì cháy kia!

- Không có gì cả, mặt trời lặn đấy.

- Mặt trời lặn! Không ai nghĩ đến nữa!

Hoàng hôn tồ sắc hồng lên phố xá và người qua lại. Những khuôn mặt, những bàn tay đều hiện ra với màu sắc lạ kỳ. Graber nhìn mọi người với tầm mắt mới. Mỗi người là một linh vật mang một số mệnh riêng. "Khi người ta không có gì cả sao mà lên án người khác và tỏ ra mình mạnh dễ thế! Khi người ta có cái gì, có tình với đời thì đời đổi màu sắc. Cái gì cũng trở thành vừa dễ vừa khó, nhiều khi mình như không chịu nổi cuộc đời, ấy, tất cả đều bắt đầu từ cảm tưởng ấy. Sự can đảm có ý nghĩa khác, có nhiệm vụ quan trọng hơn, ở tầm mức nhân thế hơn". Y hít mạnh. Y có cảm tưởng như mình về được đơn vị sau một chuyến công tác nguy hiểm trên đất địch... Sự nguy hiểm vẫn còn đó nhưng người ta được một lúc an nghỉ.

https://thuviensach.vn

Elisabeth nói:

- Lạ thật, bây giờ chắc là mùa xuân. Trong khu phố tan hoang vắng vẻ này, em có cảm tưởng như phảng phất mùi hoa tím...

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 17

Bottcher thu xếp đồ đạc quần áo. Bạn hữu đứng vây quanh. Graber hỏi:

B

- Sao. Anh tìm thấy chị ấy rồi hả?

- Thấy, nhưng...

- Ở đâu?

- Ngoài phố ấy. Nó ở ngay phố Keller gần một tiệm làm dù cũ. Lúc gặp tôi không nhận ra.

- Trước chị ở đâu?

- Ở một trại gần ngoại ô. Trời ơi! Nó ở gần ngay cửa hàng bán dù mà tôi không thấy. Tôi đi gần nó gọi: "Otto ơi! Anh không nhận ra em à?"

Bottcher yên lặng một lúc, liếc quanh nhìn mọi người:

- Các bồ ơi! Làm sao mình nhận ra một người đàn bà đã sút mất gần bốn mươi ký lô?

- Cái trại chị ấy ở trước gọi là trại gì?

https://thuviensach.vn

- Tôi cũng không biết, trại rừng trại rú gì đó. Nhưng các anh hãy nghe nốt câu chuyện. Tôi nhìn nó và tôi hỏi: "Anna em đấy à". Anna trả lời: "Em đây! Em nghĩ rằng có lẽ mình được nghỉ phép, vì thế em trở về đây". Tôi vẫn nhìn vợ không chớp mắt. Người gầy dộc hết như con ngựa kéo xe thổ mộ, năm mươi lăm, có lẽ năm mươi lăm ký lô, chỉ còn bộ xương, áo rộng thùng thình như tấm khăn bọc lấy cái cọc.

Bottcher thở dài đau đớn.

- Vợ anh cao bao nhiêu?

- Độ một thước sáu. Chi vậy?

- Thế thì trở lại người trung bình chứ có gì lạ?

- Trung bình à? Chuyện ấy chỉ là chuyện tầm phào.

Bottcher trố mắt nhìn Graber:

- Tôi không bận tâm đến người cân nặng trung bình! Vợ tôi hóa ra cái kim đan, đó là sự thật như thế! Tôi muốn nó như ngày trước, một người mũm mĩm dễ coi chứ không phải khô đét như hột cà phê. Tôi ra đánh giặc để chi? Để rước lấy hột cà phê ấy à?

Reuter vội nói:

- Anh chiến đấu cho Quốc trưởng thân yêu của chúng ta, cho tổ quốc chúng ta, chứ không phải cho cái đít vợ anh. Ba năm chiến đấu chắc anh phải biết rõ điều ấy.

Bottcher nhăn mặt. Y quay lại nhìn mọi người để phân bua:

- Tôi chiến đấu để bảo vệ cái gì tôi thích, để bảo vệ đời sống của tôi, còn cái khác thì tôi...

https://thuviensach.vn

- Im mồm!

Reuter giơ tay ra hiệu:

- Anh muốn chiến đấu cho cái gì thì chiến đấu, nhưng đừng nói với ai! Tìm thấy vợ yên lành như thế là đáng mừng rồi.

- Thì tôi mừng, nhưng tại sao nó không còn đẹp đẽ tươi tắn mập mạp như xưa?

- Thôi anh ạ, cái vặt ấy có thể sửa chữa được có làm gì! Để chị ấy ăn một dạo cho lại người thì lại mập.

- Ăn cho lại người! Nói nghe dễ dàng quá. Nhưng lấy ở đâu mà ăn. Thẻ thực phẩm ấy à?

- Tìm cách khác chứ!

Bottcher chua chát mà rằng:

- Cám ơn lời vàng ngọc của anh. Chỉ còn có ba ngày nghỉ thôi. Làm thế nào nuôi cho béo trong ba ngày! Thí dụ như suốt ngày ngâm trong dầu gan cá thu và ăn một ngày sáu bữa cũng chỉ được một hai ký là cùng! Thật là nan giải cho tôi!

- Dầu sao anh cũng có cô chiêu đãi.

- À, rắc rối quá! Tôi đã tự nhủ là không đến nữa. Tôi đã có gia đình, không chơi bời nữa; nhưng khốn nỗi, bây giờ tôi lại thích cô gái chiêu đãi mới chết chứ.

Reuter nói:

- Sự thật thì anh chỉ là một người bản chất hời hợt.

https://thuviensach.vn

- Tôi không hời hợt. Trái lại, một chuyện nhỏ nhặt cũng làm tôi xúc động sâu xa. Nếu không tôi đã thấy mình sung sướng. Nhưng anh không hiểu được những điều ấy, cứ như anh thì không bao giờ anh hiểu cả!

Bottcher quay lưng lại thu dọn đồ đạc vào bị. Graber hỏi:

- Anh đã kiếm được chỗ cho vợ ở chưa hay anh tìm thấy nhà cũ?

- Không, chúng tôi bị nạn bom. Nhưng chẳng thà ngủ hầm còn hơn ở đây dù thêm một ngày nữa. Cái khổ là vợ tôi nó không chịu nói gì với tôi nữa. Tôi vẫn yêu vợ, nếu không thì lấy nhau làm gì? Nhưng vợ như thế thật tôi không thích nữa. Mà cơ sự đã ra như thế thì tôi làm gì được. Dĩ nhiên, nhà tôi cũng thấy rõ tình trạng này.

- Dù sao thì cũng chỉ có ba ngày, anh có thể đóng kịch một chút cho chị ấy vui lòng.

- Nằm vào giường thì một người đàn bà có thể làm thế được thật, nhưng người đàn ông mình thì chịu thôi. Biết thế này thì chẳng thà đừng gặp vợ, cứ trở lại mặt trận lại hóa hơn. Gặp nhau chỉ thêm đau khổ cho cả hai người.

Bottcher quẳng bị lên vai rồi đi ra. Reuter đưa mắt nhìn theo rồi quay lại nói với Graber:

- Còn anh? Bây giờ anh thế nào?

- Tôi đến văn phòng đây. Có lẽ phải có giấy phép đặc biệt để lấy vợ.

Reuter cười tai quái:

- Kinh nghiệm Bottcher không làm anh núng trí à?

- Không, nhưng tôi lại có những mối lo khác.

https://thuviensach.vn

Viên thư ký văn phòng của đơn vị nói:

- Ngoài mặt trận đang sôi động đây. Anh có biết khi sôi động thì người ta làm gì không?

- Mình sẽ lánh mặt đi, đến đứa trẻ cũng biết thế. Nhưng tôi đã lánh mặt rồi vì tôi nghỉ phép!

Viên thư ký vội cải chính:

- Anh tưởng anh đã có giấy nghỉ phép rồi là chắc ăn hẳn. Tôi sẽ cho anh coi lệnh mới đây này.

Graber kéo một gói thuốc lá trong túi ra đặt lên bàn. Bao tử y dần dần thắt lại.

- Đánh nhau kịch liệt. Thiệt hại không sao kể xiết. Người ta đòi tiếp viện ngay. Nghỉ phép không có lý do tối cần phải trở lại tiền tuyến ngay. Thế là đủ chưa?

- Đủ rồi? Thế nào là lý do tối cần?

- Cha mẹ chết, thu xếp việc nhà, bệnh nặng.

Gói thuốc lá chui vào ngăn kéo anh thư ký.

- Anh cứ trốn biệt vào nơi nào đó, làm bộ chết rồi. Nếu không ai tìm ra anh thì anh không phải đi. Đừng có trở về trại. Chúi vào một xó nào đó cho đến ngày hết phép hãy trở lại. Người ta sẽ làm gì anh? Phạt vì không để lại địa chỉ? Thì đằng nào cũng đến trở lại mặt trận thôi chứ gì?

- Tôi lấy vợ. Đó có phải là lý do tối cần không?

- Anh lấy vợ à?

https://thuviensach.vn

- Vâng, vì thế tôi mới trở lại đây. Tôi muốn biết sổ quân bạ có đủ hay không hay còn phải cái gì nữa?

- Lấy vợ có thể là lý do tối cần, tôi nói có thể thôi.

Anh ta đốt điếu thuốc lá.

- Có thể là một lý do nhưng tội gì mà lạy ông tôi ở bụi này? Anh là lính thì sổ quân bạ là đủ. Nếu cần gì khác cứ trở lại đây tôi giúp kín đáo. Anh không có gì mặc à? Không lẽ cưới vợ với bộ áo ở dưới hầm.

- Có thể thay đổi quần áo ở đây không?

- Đến phòng quân phục. Anh nói có tôi giới thiệu. Mà còn thuốc lá ngon không?

- Đây không có nhưng tôi kiếm được.

- Không phải tôi hỏi cho tôi, mà hỏi cho người coi y phục đó.

- Vâng để tôi lo. À, đàn bà lấy chồng lính có phải giấy má đặc biệt gì không?

- Không biết, nhưng nếu phải giấy má thì cũng lạ thật đây. Bây giờ giản dị hóa thủ tục mà.

Y xem đồng hồ:

- Anh đến ngay phòng quân phục đi, chắc còn mở cửa.

Graber đi sang một chái dành cho kho quân phục. Phải leo lên gần áp mái. Anh thượng sĩ coi kho là một người mập mạp, hai mắt kỳ dị vì một mắt xanh tím, còn mắt phải nâu hạt dẻ.

https://thuviensach.vn

- Làm gì mà nhìn nổ lỗ đáo ra thế. Anh chưa trông thấy con mắt giả bao giờ à?

- Có, nhưng chưa thấy mẩu nào như thế.

- Ngốc thật, đây không phải mắt tôi, có người cho tôi mượn. Bị hôm trước tôi đánh rơi mắt xuống hè. Đồ này dòn lạ! Đáng ra phải làm bằng nhựa thì chắc hơn.

- Đồ này rất dễ cháy.

Viên thượng sĩ mỉm cười khi thấy những huy chương của Graber.

- Tiếc rằng không có đồng phục cho anh bây giờ. Đồ trong kho còn tồi tệ hơn.

Hắn nhìn Graber với con mắt bóng lộn. Mắt thật nâu hạt dẻ so với con mắt ấy thì lờ đờ quá. Graber đặt xuống bàn gói thuốc lá của Binding cho. Con mắt nâu hạt dẻ tỉnh táo ngay Hắn quay vào, lúc ra mang theo một cái áo varơ.

- Bây giờ chỉ có thế thôi à.

Graber không cầm áo vội. Y lấy ra một chai cô-nhắc mang theo để gần hộp thuốc. Hắn trở vào rồi mang ra cái quần mới. Graber coi cái quần trước. Lật lại thì thấy hắn đã xếp quần khéo để lấp một vết loang bằng bàn tay vào phía trong. Graber lẳng lặng nhìn vết loang rồi lại nhìn chai cô-nhắc.

- Không phải máu, dầu ô liu thượng hảo hạng đó. Người này ở nước Ý về. Tẩy một chút băng-din thì sạch ngay.

- Nếu dễ thì sao lại phải đổi cái khác chứ không đem tẩy?

- Có lý. Nhưng anh này muốn một bộ có vẻ đồ ra trận. Như bộ của anh. Y làm việc ở một văn phòng tại Milan đã hai năm, ấy thế mà viết thư về cho

https://thuviensach.vn

vợ cứ nói khoác là mình dự hết trận nọ đến trận kia. Y không thể về nhà với cái quần mới chỉ có một vết dầu. Tôi chỉ có thế thôi. Thề độc với anh!

Graber không tin được một chữ, nhưng y không có gì khác để tặng anh thượng sĩ. Tuy nhiên y vẫn lắc đầu.

- Được rồi. Tôi đề nghị với anh thế này: cho không anh bộ này, anh giữ lấy cả bộ cũ, là hai bộ. Đồng ý!

- Anh không cần bộ cũ để cho đúng sổ sách à?

Hắn khoa tay:

- Ôi dào! Đã từ lâu sổ sách đâu có đúng với vật liệu trong kho. Bây giờ anh có thấy cái gì đúng trên văn tự với ngoài thực tế không?

- Không.

- Thế thì...

° ° °

Khi đi qua bệnh viện, y dừng lại. Y đã hứa rằng sẽ đến thăm Mutzig, anh chàng sưu tập tên của những người bạn chết.

Y ngập ngừng một lát rồi bước vào, với sự mê tín rằng làm một điều tốt lành có thể gây hậu quả tốt cho mình.

Những người bị cưa chân tay đều ở tầng lầu thứ nhất. Dưới nhà là những người bị thương nặng và những người mới giải phẫu xong; trong trường hợp báo động sẽ dễ mang xuống hầm. Người bị cưa chân có thể nhờ người dắt xuống được. Một người cụt hai tay có thể nhờ hai anh cụt một tay dìu xuống cầu thang.

Mutzig sung sướng quá chừng quá đỗi khi thấy Graber.

https://thuviensach.vn

- Tôi tưởng rằng anh không đến.

- Tôi cũng vậy, nhưng tôi đến đây.

- Thật là quý hóa! Stockmann cũng có đây. Hai người cùng ở Phi châu với nhau hả?

- Phải rồi.

Stockmann cụt một cánh tay phải. Y đang đánh bài với những phế binh khác. Thấy Graber y la lên:

- Graber! Anh cũng bị thương hả?

Nói rồi anh ta theo bản năng tìm kiếm một thương tích trên người Graber để giải thích lý do Graber được về đây.

- Không, tôi không sao cả.

Mọi người đều quay lại với cái nhìn giống Stockmann. Graber nói, nhỏ như mình đắc tội:

- Nghỉ phép.

- Tôi tưởng anh đã đủ nhiệm vụ bên Phi châu người ta có thể cho anh giải ngũ được.

- Không, họ sơn phết lại tôi rồi gởi sang Nga.

- Vậy là anh may mắn đó. Còn thì bị bắt hết. Không kịp đưa về bằng phi cơ.

Một người chơi bài đặt bài xuống gắt gỏng:

- Nào chơi nữa hay tán dóc đây?

https://thuviensach.vn

Graber thấy anh ta cụt cả hai chân. Bàn tay phải cũng mất hai ngón. Lông mày không còn. Hắn là bị cháy vì mi mắt đỏ và sáng bóng.

- Cứ chơi đi, tôi không ở đây lâu đâu.

- Một tua nữa thôi là xong.

Graber đến ngồi gần cửa sổ với Mutzig. Mutzig nói nhỏ:

- Đừng nên giận Arnold, hôm nay anh ấy làm sao đấy.

- Arnold là ai vậy, anh cưa chân ấy à?

- Phải đó. Hôm qua vợ đến. Vợ về rồi anh ấy lại phát bịnh.

Arnold đằng kia la lớn:

- Nói gì đấy?

- Kể lại chuyện cũ, có gì đâu.

Arnold lại vùi đầu vào đám bài sau một tiếng càu nhàu.

- Mặc dầu vậy ở đây cũng vui lắm. Anh em tốt cả. Arnold làm thợ nề, khó mà thích ứng được. Mấy lại vợ y đã phản bội y. Mẹ y cho biết vậy.

Stockmann ném nắm bài xuống bàn.

- Xui thật! Mình đã chắc lá "ách"!

Arnold cười ngạo mạn và xóc bài.

- Lắm lúc người ta phải tự hỏi khi lấy vợ, vạn dĩ gặp nạn thì đằng nào hơn: cụt tay hay cụt chân? Stockmann thì cho rằng cụt hai tay còn hơn. Nhưng thử hỏi có một tay thì làm sao ôm vợ? Dù sao thì cũng phải ôm chắc lấy vợ chứ!

https://thuviensach.vn

- Cái đó không quan trọng, điều quan trọng là sống cái đã.

- Đành là thế nhưng anh thấy không, sự an ủi chỉ có giới hạn. Hết chiến tranh thì cái gì cũng thay đổi. Mình là anh hùng chiến sĩ đấy nhưng thời bình mình chỉ là thằng tàn phế.

- Tôi không tin rằng thế. Vả chăng có những sáng kiến tinh thần dành cho người phế binh.

- Tôi không nói đến việc làm vội.

- Sự thật thì phải thắng trận cái đã.

Arnold nghe chuyện hai người bỗng nói xen vào.

- Nếu không có người trốn lính thì chúng ta không đến nỗi phải thua.

Graber không trả lời, không thể bàn cãi với người phế binh được; khi người ta đã mất một cánh tay hay một cái chân thì bao giờ người ta cũng có lý. Người ta có thể bàn luận với một người bị thương ở phổi hay ở tim, với một người mà đời sống luôn luôn bị đe dọa bởi bệnh đau đớn lâu ngày, nhưng kỳ dị thay, người ta không thể bàn luận với một người bị cưa chân hay tay.

Arnold trở lại đám bài, Mutzig hỏi:

- Anh nghĩ sao, tôi có cô bạn ở Munster, tôi vẫn nhận được thư. Nàng vẫn tưởng tôi bị thương xoàng ở đùi thôi; tôi không dám nói thực.

- Cứ bình tĩnh mà đợi, hãy biết sung sướng vì không phải đi nữa.

- Thì tôi vẫn làm thế, nhưng đâu có thể kéo dài mãi được.

Một người ngồi chầu rìa bỗng la lên:

https://thuviensach.vn

- Buồn nôn với các anh! Thà cứ ăn uống và sống làm người đi cho xong.

Stockmann bật cười. Arnold hỏi:

- Sao vậy bồ?

- Tôi nghĩ rằng không biết sẽ xảy ra những gì nếu đêm nay có trái bom hạng nặng rớt trúng phòng này làm tan xác tất cả. Thử xem bàn tán mãi có ích gì không!

Graber đứng dậy. Y nhận ra người muốn ăn uống và muốn sống làm người đã mất cả hai bàn chân.

Y nghĩ thầm: Mìn hay tuyết làm thối thịt.

Arnold gầm lên:

- Phi cơ của chúng ta làm gì? Ra mặt trận hết cả rồi hay sao? Ở đây không thấy một chiếc nào.

- Ngoài mặt trận cũng gần như không thấy.

- Cái gì?

Graber thấy rằng mình lỡ lời vội thêm:

- Ngoài mặt trận chúng ta đang đợi khí giới bí mật. Người ta nói rằng rất thần diệu.

Arnold biết, quắc hai mắt dữ tợn:

- Nói tầm bậy! Cứ như anh nói thì nước ta thua đến nơi rồi! Không bao giờ ta thua được, không bao giờ, anh hiểu chưa! Anh tưởng ra tôi sẽ đẩy cái xe đi bán diêm như phế binh hồi chiến tranh trước phải không? Chúng tôi có quyền. Quốc trưởng đã hứa rồi.

https://thuviensach.vn

Y quăng bài xuống bàn. Người không chân nói:

- Mở radio đi, nghe chút âm nhạc chơi!

Mutzig mở radio. Máy thu thanh oang oang tung ra một bài diễn văn. Mutzig giơ tay định vặn đi, Arnold ra lệnh:

- Để nguyên đó!

- Để làm gì. Lại cũng diễn văn!

- Để nguyên đó. Đây là một bài diễn văn chính trị. Nếu ai ai cũng để tâm nghe đều đều thì tình thế sẽ khá hơn chút ít.

Mutzig nén lòng chịu đựng. Tiếng máy thâu thanh oang oang. Arnold ngồi nghiến răng lại mà nghe. Stockmann ra hiệu cho Graber và nhún vai. Graber lại gần:

- Tôi xin lỗi anh nhé, tôi phải đi.

- Anh có gì thú hơn?

- Không, nhưng tôi phải đi.

Khi ra đi, y cảm thấy mắt mọi người đè nặng xuống người mình: y ráng đi chậm lại để tỏ ra mình không chạy trốn. Mutzig nhảy theo.

- Anh trở lại nhé. Ngày hôm nay xui xẻo làm sao ấy. Thường thường ở đây không khí dễ chịu lắm.

Graber ra ngoài phố. Trời đã hoàng hôn. Bất thần y lại thấy sợ. Suốt ngày hôm nay y đã tránh được sợ hãi, nhưng trong lúc ngày tận, ánh sáng bất định, cái sợ hầu như hiện ra ở khắp mọi nơi.

∘ ∘ ∘

https://thuviensach.vn

Y trở lại nhà giáo sư Pohlmann. Ông già mở cửa ngay đón y vào, hình như ông còn đợi ai nữa.

- Graber đấy à?

- Vâng, tôi không muốn làm phiền thầy lâu, tôi chỉ muốn hỏi thầy một câu thôi.

- Vào trong này, không nên đứng ở ngoài.

Họ bước vào căn phòng sáng đèn dầu. Graber ngửi thấy mùi thuốc lá như có người mới hút tức thời mà trên tay Pohlmann không có điếu thuốc.

- Anh muốn hỏi gì tôi?

Graber liếc mắt nhìn quanh.

- Thầy chỉ có một phòng này thôi à?

- Sao lại hỏi thế?

- Nếu cần tôi nhờ thầy cho một người vào ẩn đây trong vài ngày. Thầy có nhận cho không?

Pohlmann nín lặng.

- Không phải người bị Sở Cảnh sát lùng bắt. Ngẫu nhiên tôi hỏi thế thôi. Có lẽ không đến nỗi thế. Tôi đang lo sợ cho một người nên nghĩ quẩn.

- Tại sao anh lại hỏi đến tôi?

- Vì tôi không quen ai khác nữa.

Graber không thể nói rõ lý do thúc đẩy mình hành động. Y chỉ nghĩ đến việc cần một nơi kín đáo khi gặp sự nguy hiểm thế thôi.

https://thuviensach.vn

- Ai thế?

- Một người con gái tôi sắp lấy làm vợ. Cha cô bé đã bị bắt rồi. Tôi sợ đến lượt con, nhưng cô bé chẳng làm gì cả. Có lẽ tôi lo sợ hão huyền.

- Lo sợ như thế không hão huyền đâu. Tốt hơn hết là mình đề phòng đủ mọi mặt. Anh có thể đến đây lúc nào cần.

Graber cảm thấy lòng biết ơn thầy tràn đến như một đợt sóng.

- Cám ơn thầy, cám ơn thầy lắm.

Pohlmann cười. Bất thần y cảm thấy mình lớn hơn, mạnh hơn.

- Cám ơn thầy. Nhưng tôi mong rằng sẽ không cần đến.

Thầy trò đứng gần những kệ đầy ắp sách.

- Anh mang theo một hai quyển mà đọc, nó sẽ giúp mình qua những tối băn khoăn.

Graber lắc đầu.

- Không giúp ích gì cho tôi cả. Nhưng tôi muốn biết một chút: làm sao dung hòa được hai thế giới mâu thuẫn nhau này, một thế giới của sách vở, lịch sử và triết lý, một thế giới mật vụ và trại tập trung, tội ác tày trời?

- Hai thế giới ấy không thể dung hòa được với nhau. Chúng nó đọng hiện diện và đứng độc lập với nhau, thế thôi. Nếu tác giả những sách này mà còn sống thì hẳn là họ sẽ đi trại tập trung hết.

- Có lẽ.

Pohlmann nhìn Graber.

- Anh muốn lấy vợ à?

https://thuviensach.vn

- Vâng.

Ông già lấy một quyển sách trên kệ xuống:

- Tôi không có gì tặng anh, chỉ có quyển sách này thôi. Chẳng có gì để đọc cả. Toàn là tranh ảnh. Có đêm không thể đọc sách được nữa, tôi ngồi coi tranh ảnh suốt đêm. Hình ảnh và thơ phú, đọc cho đến lúc hết dầu, bây giờ chỉ còn cách cầu nguyện trong tối.

- Vâng. - Graber vâng dạ nhưng không tin tưởng lắm.

- Tôi vẫn nghĩ đến anh và những lời anh nói lần trước. - Pohlmann ngừng nói rồi khẽ thêm - Chỉ còn một cách trả lời: lòng tin, chỉ còn có thế thôi.

- Tin cái gì?

- Tin Thượng đế. Tin rằng còn có cái gì tốt trong lòng người.

- Chưa bao giờ thầy ngờ vực.

- Có chứ. Ngờ vực luôn. Nếu không làm sao tôi có tin tưởng?

° ° °

Graber trở lại xưởng may. Gió đã nổi lên, mây từng mảng rách nát lướt trên mái nhà. Một toán lính đi bước đều qua công trường. Họ mặc đồ ra trận và tiến đến ga xe lửa, để ra tiền tuyến.

"Đúng ra mình phải ở trong toán ấy". Y ngửa mặt trông cây bồ đề đen thui đứng sững trước căn nhà bị phá hủy. Cũng như lần thứ nhất trông thấy cây bồ đề, bất thần y thấy một niềm vui tràn vào ngực. "Lạ thật, mình thương hại thầy Pohlmann và mình chẳng đợi thầy chỉ bảo gì cả; nhưng mỗi lần đến thăm thầy mình lại thấy một luồng sinh khí mới mẻ sâu xa đưa bổng mình lên..."

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 18

Giấy tờ đây. Đợi tôi một chút.

G

Người công chức đeo kính vào nhìn Elisabeth. Rồi y thong thả đứng lên ra phía sau bức vách ván ngăn trong các ghi sê trong phòng giấy.

Graber nhìn theo ông ta và quay lại. Lối ra có vẻ bị nghẽn.

- Em ra ngoài cửa kia đứng đợi. Nếu thấy anh cất mũ ra thì lập tức đến nhà thầy Pohlmann. Còn thì mặc kệ anh, anh sẽ đến đấy sau.

Nàng ngập ngừng.

- Mau lên. Cha già này có vẻ như đi tìm ai. Ra ngoài đợi sẽ không có gì đáng ngại.

- Có lẽ lão chỉ đi kiếm sổ sách.

- Rồi sẽ biết. Anh sẽ nói em nhức đầu phải ra ngoài cho thoáng. Ra ngay đi!

Y đứng lại ghi sê, dõi mắt theo Elisabeth. Nàng mỉm cười rồi biến mình vào đám đông.

https://thuviensach.vn

- Cô Kruse đâu!

Graber giật mình.

- Cô ta sẽ trở lại. Thưa ông, giấy tờ hợp lệ?

Ông ta gật đầu.

- Bao giờ thì làm lễ cưới?

- Càng sớm càng hay. Tôi còn ít thì giờ lắm, gần hết phép rồi.

- Có thể làm hôn thú ngay. Giấy má xong cả rồi. Đối với quân nhân thì mau lẹ.

Graber trông thấy ông ta cầm giấy tờ. Ông ta mỉm cười. Bất thần, y thấy mình mệt nhoài. Mồ hôi toát ra.

- Xong cả rồi, ông?

Y lột mũ ra để lau mồ hôi trán.

- Xong hết. Cô Kruse đâu?

Graber để mũ trên bàn quay lại tìm Elisabeth trong đám đông. Chợt nhìn thấy chiếc mũ y mới chợt nhớ ra mình quên đứt điều đã dặn Elisabeth.

- Ông cho tôi một phút. Tôi chạy đi tìm.

Y len vào giữa đám người chạy ra. May ra còn kịp thấy nàng ngoài phố. Nhưng Elisabeth còn đứng sau cái cột, bình thản đợi chàng lại.

- May quá, em còn đây. Xong cả rồi.

Hai người trở lại. Người công chức đưa giấy tờ cho Elisabeth.

https://thuviensach.vn

- Cô là con bác sĩ Kruse phải không?

Graber nín thở.

- Vâng.

- Tôi có quen ông nhà.

Elisabeth nhìn ông ta, lát sau nàng hỏi:

- Ông có tin tức về ba tôi?

- Cũng không biết gì hơn cô. Cô có tin gì không?

- Không.

Ông ta bỏ kính ra. Mắt ông ta xanh lợt và cận thị. Ông ta giơ tay bắt tay nàng mà rằng:

- Mong rằng mọi việc rồi sẽ xong xuôi tốt đẹp cả. Để tôi lo cho. Có thể làm giá thú ngay hôm nay hay ngay bây giờ cũng được.

- Xin ông làm ngay cho.

Graber xen vào:

- Chiều nay. Hai giờ có được không ạ?

- Để tôi thu xếp. Bây giờ phải sang phòng thể thao. Chỗ ấy bây giờ là phòng hộ tịch.

- Cám ơn ông.

Họ dừng lại trước cửa.

- Tại sao không làm ngay. Anh chỉ yên dạ khi nào làm xong.

https://thuviensach.vn

Elisabeth mỉm cười.

- Phải có thời giờ để em sắm sửa chứ. Anh không hiểu à?

- Hiểu một nửa thôi.

- Một nửa cũng đủ. Hai giờ thiếu mười lăm anh đợi em. - Graber ngập ngừng.

- Giản dị quá há! Thế mà mình tưởng tai nạn lớn! Bây giờ anh tự hỏi không biết tại sao mình lại nghĩ quẩn thế! Chắc em thấy anh lố bịch đấy nhỉ!

- Không.

- Có chứ. Hơi lố bịch thật.

Elisabeth lắc đầu.

- Ba em cho những người bắt giữ ông là lố bịch. Chúng mình gặp may. Chỉ có thế thôi, anh à.

° ° °

Cách đấy vài phố; họ tìm được một tiệm may.

Một người nom như con căng-gu-ru ngồi trong tiệm, một bộ quân phục để trên gối.

- Tôi có cái quần bị một vết ố, ông có nhận tẩy giúp không?

Người thợ may đưa mắt lên:

- Tôi không phải thợ nhuộm. Tôi là thợ may.

- Tôi biết, nhưng tôi muốn ủi lại quần áo.

https://thuviensach.vn

- Quần áo đang mặc ấy à?

- Vâng.

Lão đứng dậy, miệng lẩm ba lẩm bẩm, cúi nhìn vết dầu. Graber nói:

- Không phải vết máu, dầu ô liu đây, tẩy băng din có thể đi hết.

- Vậy thì ông làm lấy đi coi! Băng đin không ăn thua gì cả.

- Có lẽ. Hắn là ông biết hơn tôi. Ông có cái gì cho mượn mặc tạm trong khi chờ đợi?

Người thợ may vào lấy ra một cái quần ca rô và một cái áo trắng.

- Phải mất bao lâu hở? Tôi đợi lấy để cưới vợ.

- Một giờ.

Graber thay quần áo.

- Một giờ nữa tôi lại lấy!

Con căng-gu-ru nhìn y, ra vẻ ngờ vực. Hắn là lão muốn y đứng đợi trong tiệm.

- Đồ quân phục của tôi cũng đủ để làm tin. Ông không lo tôi trốn mất đâu.

Không ngờ lão ta mỉm cười.

- Quân phục là của Nhà nước. Nhưng cậu cứ đi đi. Và nên cắt tóc đi. Nếu cậu cưới vợ thì cắt tóc cũng không đến nỗi là xa xỉ.

- Ông nói phải!

https://thuviensach.vn

Graber bước vào phòng hớt tóc. Thợ hớt tóc là một người đàn bà.

- Chồng tôi ở ngoài mặt trận. Tôi phải làm thay. Ông cạo râu à?

- Cắt tóc. Bà cắt tóc được chứ?

- Trời! Mở tiệm mà không biết cắt tóc sao? Ông có gội đầu không? Đây có thuốc gội săm boang.

- Được rồi, bà cho săm boang.

Bà trần lực ra làm việc. Chỉ trong nháy mắt là xong, rồi bà ta đổ thuốc vò đầu cho sùi lên một đống bọt lớn.

- Ông dùng dầu chải tóc không, tôi có thứ dầu từ Ba Lê gởi sang.

Graber rùng mình khi thấy bóng mình trong gương. Hai tai nom như cách rời hẳn đầu vì tóc cắt sát da.

- Ông chải dầu không?

Y nhớ đến những viên dầu thơm của Binding bèn hỏi:

- Mùi nó thế nào?

- Thì mùi dầu chải đầu chứ còn mùi gì nữa?

Graber đưa hộp dầu lên mũi. Chỉ có mùi mỡ đã hôi. Thời kỳ chiến thắng khuân của về nhà đã xa rồi. Y sờ tay lên đầu. Một túm tóc dựng đứng.

- Vâng, nhưng bà cho ít dầu thôi.

Y trả tiền và ra đi.

Con căng-gu-ru thấy y trở lại thì càu nhàu. "Ông trở lại sớm quá".

https://thuviensach.vn

Graber không nói gì. Y ngồi xuống đấy xem ủi chiếc quan. Khí trời nóng làm y buồn ngủ. Thình lình chiến tranh như đã xa rồi. Ruồi bay vo ve, bàn ủi xèo xèo trên vải phun nước, căn phòng tỏ ra cái không khí yên ổn làm ăn.

- Đây chỉ có thể được như thế thôi!

Lão đưa cho một chiếc quần cứng ngắc và nóng, vết loang chỉ còn mờ mờ và nồng nặc mùi thuốc hắc. Graber mặc vào không nói gì cả.

- Ai cắt tóc cho cậu đấy!

- Một người đàn bà chồng đi lính.

- Coi như cậu cầm kéo mà tự cắt lấy. Để yên coi.

Lão cầm cái kéo bự cắt một mớ tóc rối bù.

- Nom thế này hơn chứ.

- Ông tính bao nhiêu, ông?

- Không gì hết. Quà cưới tặng cậu đấy.

- Cám ơn ông. Gần đây có tiệm bán hoa không?

- Đến phố Spichern sẽ thấy một tiệm.

Tiệm bán hoa còn mở cửa. Hai người đàn bà đang mặc cả một vòng hoa đám tang. Người bán giải thích:

- Khi nào có nụ thông thật thì vẫn đắt hơn.

Một người đàn bà nhìn nhà hàng bực tức, hai má phình rung động.

- Giá cắt cổ, bắt chẹt thế ai chịu được; thôi đi hàng khác.

https://thuviensach.vn

Nhà hàng tức giận trả lời:

- Thì để đây tôi, bây giờ thiếu gì người mua.

- Với giá ấy à?

- Chớ giá nào! Tối nào đóng cửa cũng hết sạch trơn.

- Đầu cơ chiến tranh!.

Hai bà vênh mặt ra đi. Chị hàng định dồn cho một vố nữa, nhưng chợt thấy Graber bèn quay lại.

- Ông dùng hoa hay vòng tang. Tiệm tôi nhỏ nhưng có những vòng hoa kết cành thông rất khéo.

- Không phải để đi đám.

- À ra vậy! - Chị hàng chưng hửng.

- Tôi muốn một bó hoa.

- Hoa huệ?

- Không phải hoa huệ. Mua hoa đám cưới.

- Hoa huệ dùng cho đám cưới hợp lắm. Huệ tượng trưng cho ngây thơ và trinh bạch.

- Hẳn rồi, nhưng bà có hoa hồng không?

- Hồng mùa này à? Ông nói lạ? Bây giờ nhà kiếng để trồng rau cả rồi!

Graber đi quanh tiệm và kiếm được một bó thủy tiên khuất sau một vòng hoa hình chữ vạn.

https://thuviensach.vn

- Đây, bà cho tôi bó này.

Chị hàng lắc bó hoa cho hết nước.

- Nhưng rất tiếc rằng phải gói bằng giấy nhật trình, trong nhà chỉ có giấy ấy thôi.

- Được, không sao.

Graber trả tiền rồi đi ra. Chẳng bao lâu bó hoa trong tay làm cho y khó chịu vì người qua lại nhìn y với con mắt chê bai. Có gì đâu, y cầm bó để cho hoa chúc xuống đất. Mấy bông hoa rung rinh theo bước đi trên hình một người đang phùng má trợn mắt gào thét. Đó là viên chủ tịch Tối cao Pháp viện. Bài báo trên tờ nhật trình gói hoa ghi là vụ hành hình bốn công dân Đức về tội đã không tin ở sự chiến thắng của nước Đức. Người ta không dùng đến máy chém vì còn nhân đạo quá, chỉ dùng búa chặt đầu cho tiện. Graber vò nát tờ nhật trình ném xuống đất.

° ° °

Nhân viên tòa thị chính đã không lầm; phòng hộ tịch bây giờ ở chỗ tập thể thao của một trường học. Viên chánh sở ngồi dưới những hàng dây chão trơn và có nút. Phía dưới cột vào tường. Sự trang hoàng duy nhất trong phòng là một bức hình Hitler và phù hiệu chữ vạn với con chim đại bàng của dân tộc Đức.

Phải ngồi đợi. Một người lính già vào trước, đi theo là một bà lớn mập, ngực đeo một cái khánh vàng hình chiếc thuyền buồm. Người lính ra vẻ cảm động lắm, người đàn bà mỉm cười vô tư vô lự.

- Nhân chứng việc giá thú. Nhân chứng của ông đâu?

Người lính nói lắp bắp một câu; y quên không dẫn theo người làm chứng.

https://thuviensach.vn

- Tôi cứ tưởng đám cưới quân nhân không cần nhân chứng.

- Thì cũng phải có thủ tục tối thiểu chứ!

Người lính quay lại hỏi Graber:

- Anh có thể làm chứng cho chúng tôi không? Anh và cô đầy. Chỉ việc ký tên thôi.

- Được lắm chứ, xong rồi lại đến lượt chúng tôi nhờ anh làm chứng. Chúng tôi cũng không có người làm chứng.

- Ai mà nghĩ đến chuyện chứng tá được!

Viên chánh văn phòng ra vẻ phật ý vì phải làm việc này, vội nói:

- Người công dân phải nhớ bổn phận công dân chứ! Ông có ra mặt trận mà không mang súng không?

Anh lính già ngơ ngác:

- Dẫu sao thì người làm chứng cũng không phải khẩu súng.

- Tôi không hề nói người làm chứng là khẩu súng, đấy chỉ là so sánh. Người làm chứng của ông đâu?

- Anh này và cô này.

Ông ta nhìn Graber hằn học. Rõ ràng là giản dị hóa đến mức ấy làm ông ta bối rối.

- Căn cước đâu?

Graber nói:

- Đây. Chúng tôi cũng đến để lập giá thú.

https://thuviensach.vn

Ông lấy sổ ra, miệng còn nói lí nhí. Họ tên...

Graber và Elisabeth được ghi vào sổ.

- Ký tên vào đây.

Cả bốn người cùng ký.

- Tôi nhân danh Quốc trưởng chúc mừng cô dâu chú rể. Chứng đâu?

- Ổng và bà đây. - Y chỉ cặp vợ chồng người lính già.

Ông ta chỉ lắc đầu.

- Tôi chỉ có thể chấp nhận một người thôi.

- Sao vậy, chúng tôi cả hai người làm chứng cho họ.

- Nhưng bấy giờ hai người còn độc thân. Bây giờ thì hai người đã là vợ chồng rồi. Luật đã xác định rằng hai người làm chứng phải độc lập đối với nhau.

Graber không thể cho rằng người công chức chế giễu y hay ông ta chỉ làm đúng luật.

- Ở đây có ai, tôi nhờ làm chứng thứ hai. Một nhân viên trong sở chẳng hạn.

- Không phải việc của tôi. Nếu không có người làm chứng thì không làm hôn thú được.

Graber nhìn quanh, thấy một người tóc đã hoa râm có vẻ như đã nghe rõ chuyện: "Nếu ông muốn tìm một người chứng thì tôi giúp cho ông".

Người ấy đến đứng bên Elisabeth. Ông công chức nhìn mặt không nói gì cả. Rồi ông bảo đưa giấy căn cước.

https://thuviensach.vn

Người ấy lẳng lặng lôi ra một tờ giấy thông hành đặt xuống bàn. Ông ta cầm lấy với vẻ ghê tởm rồi mở ra coi. Bỗng dưng ông ta giật mình, đứng nghiêm và chào:

- Hitler muôn năm! Chào ngài cố vấn!

Ông kia trả lời:

- Hitler muôn năm! Thôi bây giờ bỏ cái trò hạch sách ấy đi. Ông làm khó dễ một người lính mà không biết thẹn?

- Vâng! Mời ông ký vào đây.

Garber bây giờ mới biết người làm chứng là một nhân vật quan trọng trong quân đội. Người chứng thứ nhứt là một binh nhì. Người ấy bắt tay Graber và Elisabeth, rồi bắt tay cặp vợ chồng kia. Người công chức bước vào phía trong, lúc trở ra mang theo cuốn Mein Kamp đưa cho mỗi cặp vợ chồng một cuốn.

- Của Quốc trưởng tặng!

Ông ta nhìn theo hút người kia mà gầm lên:

- Bây giờ họ lại mặc đồ dân sự nữa!

Hai cặp vợ chồng men theo mấy món dụng cụ thể thao trong trường để kiếm lối ra.

Graber hỏi người lính già:

- Bao giờ đi?

- Mai.

Anh ta nháy mắt:

https://thuviensach.vn

- Chúng tôi muốn làm phép cưới từ lâu. Tội gì tặng cho Nhà nước món tiền phụ cấp. Vạn nhất tôi có mệnh hệ nào vợ tôi cũng không đến nỗi hai bàn tay trắng.

- Phải rồi.

Anh ta mở bị ra:

- Anh đã giúp chúng tôi. Tôi tặng một hộp óc heo này, ăn rồi cho biết có ngon không. Đừng cho ai biết nhé. Tôi định đem cho thằng cha ấy, nhưng sao mà nó khả ố thế!

- Đừng thí cho nó một tí gì cả.

Graber cầm lấy hộp xúc xích.

- Tặng anh cuốn sách này. Tôi không có gì khác mừng anh.

- Nhưng họ cũng cho tôi một quyển rồi.

- Không sao. Hai cuốn càng hay, một cuốn để anh dùng còn một cuốn để chị dùng.

Anh lính già cầm quyển sách:

- Giấy tốt đấy chứ. Anh không muốn giữ à?

- Tôi không cần. Ở nhà có một cuốn bìa da thếp vàng.

- Vâng, thế anh cho tôi! Thôi, từ biệt!

- Chào anh!

Graber trở lại với Elisabeth.

https://thuviensach.vn

- Anh không nói gì với Binding vì không muốn ảnh làm chứng. Anh không muốn có tên người mật vụ vào giấy má trong nhà. Ấy thế mà bây giờ lại có tên ông chúa trùm mật vụ. Ấy đó, thành tâm thiện ý của người ta có hậu quả là như vậy!

Nàng cười.

- Nhưng anh đã đánh đổi cuốn thần thư của chế độ này lấy hộp óc heo. Thôi cũng có bù trừ rồi!

Họ đi qua chợ. Người ta đã đặt lại tượng Bismarck lên tru nhưng chỉ còn có hai chân. Một đàn chim liệng quanh nhà thờ thánh Marie. Graber nhìn Elisabeth. "Bình thường thì mình phải là người sướng nhất trên đời", y nghĩ vậy. Nhưng sự thật y chỉ thấy ngạc nhiên hơn là sung sướng.

Họ nằm dài trên một khu vườn gần tỉnh. Khí trời thoang thoảng hương xuân. Hoa anh thảo và hoa tím đã điểm màu tươi trên lớp rêu xanh. Gió xuân nhẹ thổi. Thình lình Elisabeth nghểnh mặt lên mà rằng:

- Ngoài kia có cái gì thế nhỉ! Một động tiên, lá cây lấp loáng như vàng bạc! Hay là mình ngủ mê?

- Thật đó chứ không mê đâu.

- Cái gì thế?

- Thiếc và nhôm cắt thành từng băng nhỏ như giấy thiếc gói sô-cô-la.

- Che kín cả cây. Ở đâu ra đây vậy?

- Phi cơ thả xuống nhiều lắm. Để phá sóng vô tuyến điện thì phải. Làm thế không cho địch tìm được căn cứ. Băng thiếc gây rối loạn sóng điện khi nó rớt lần lần từ trên không trung xuống. Anh không biết gì về chuyện ấy cả.

https://thuviensach.vn

- Tiếc quá nhỉ. Trông như là cây Nô-en. Ấy thế mà ở đây vẫn còn dấu vết chiến tranh! Mình đã tưởng xa chiến tranh rồi.

Hai người không thể rời mắt khỏi cảnh thần tiên. Cây cối chung quanh rung rinh trước gió, nhẹ đưa những sợi tóc bạc chói sáng dưới ánh nắng. Một đêm kinh hoàng, la khóc, chết chóc và điêu tàn đã phủ lên cây cối cảnh tượng lặng lẽ và mong manh kia, gợi cho người ta nhớ lại những kỷ niệm xa xưa, những tối sum họp yên vui, những chuyện cổ tích làm say mê hồi tấm bé.

Nàng ôm chặt lấy chàng:

- Thôi chúng ta quên chiến tranh đi, chúng ta cứ tưởng tượng họ trang hoàng cây cối để mừng chúng ta.

Graber lấy trong túi ra cuốn sách của Pohlmann cho:

- Chúng ta không thể đi chơi trong tuần trăng mật, nhưng thầy Pohlmann đã cho anh cuốn sách này, những bức ảnh nước Thụy Sĩ. Một ngày kia chúng ta sẽ sang Thụy Sĩ để xem phong cảnh mà ngày nay không được biết tới.

- Thụy Sĩ, một nước sáng trưng ánh đèn như anh nói đó phải không?

Graber mở cuốn sách ra.

- Hình như bây giờ không còn thế nữa. Ở trại họ nói rằng người ta đã yêu cầu Thụy Sĩ phải che kín hết đèn đóm. Thụy Sĩ đành phải nghe theo.

- Sao lại có tối hậu thư ấy?

- Chúng ta không phản đối gì Thụy Sĩ khi nào chỉ có chúng ta bay trên trời Thụy Sĩ thôi. Nhưng bây giờ phi cơ oanh tạc của địch cũng bay qua

https://thuviensach.vn

Thụy Sĩ. Như vậy là những thành phố sáng trưng đèn điện sẽ là những dấu hiệu rất tốt cho họ.

- Thế là hòn đảo ánh sáng cũng tắt nốt?

- Phải. Nhưng ít ra chúng ta cũng chắc chắn rằng hết chiến tranh có sang Thụy Sĩ thì nước này cũng không bị tàn phá. Nước Thụy Sĩ sẽ còn nguyền vẹn như trong những bức hình này. Nếu là hình chụp nước Ý, nước Pháp hay nước Anh thì khác.

- Nước Đức cũng vậy.

Họ lật từng trang cuốn sách.

- Núi. Bên Thụy Sĩ chỉ có núi thôi à, không có gì khác nữa?

- Có chứ, đây, em coi Thụy Sĩ về phía nước Ý.

- Locarno... Ở nơi đây đã họp một hội nghị về hòa bình, người ta quyết định không bao giờ gây ra chiến tranh nữa phải không anh?

- Hình như thế.

- Họp có lâu không?

- Không. Đây này, trông vùng Locarno, cây dừa nhà thờ, hồ Majeur, đảo mọc đầy hoa, chan hòa ánh sáng yên vui...

- Tên phành phố nhỏ này là gì?

- Porto Ronco.

- Được rồi.

Nàng vừa nói vừa nằm ngả ra.

https://thuviensach.vn

- Chúng ta nhớ lấy tên thành phố ấy để sau đi chơi. Lúc này em chán ngán không muốn đi đâu cả.

Graber gập sách lại. Y ngắm khu rừng bạc một lát rồi vòng tay qua vai Elisabeth. Y cảm thấy sự có mặt của nàng như một luồng sinh khí nồng ấm, nhưng cái làm y thấy rõ hơn cả là gai thông lẫn dưới đám cỏ mềm ở dưới đất. Một đóa hoa hồng bên má chàng lớn dần, lớn mãi, che khắp chân trời, y nhắm mắt lại...

° ° °

Gió đã yên, cái tối hấp tấp tràn đến. Một tiếng nổ lớn ở xa xa. Trong lúc thiu thiu ngủ Graber nghĩ thầm: "Sửa soan trọng pháo! Ta ở đâu đây? Ngoài mặt trận?" Sự hiện diện của Elisabeth bên mình làm y tỉnh cơn mê "Ở đây cũng có trọng pháo à? Có lẽ họ tập bắn?".

Elisabeth trỗi dậy:

- Ở đâu thế? Họ ném hay họ bay đi?

- Không phải phi cơ.

Tiếng gầm lại nổi lên. Graber lắng tai nghe.

- Chẳng làm gì có bom với súng. Cơn mưa đấy.

- Mưa bây giờ thì hơi sớm.

- Mưa gió không theo luật lệ nào cả.

Những cái chớp thứ nhất bắt đầu xuất hiện. Chớp có vẻ rụt rè yếu ớt so với lửa sáng bom đạn của người tạo ra. Cả tiếng sấm cũng có vẻ hiền lành so với cuộc dội bom của phi cơ nhào xuống tấn công.

https://thuviensach.vn

Những giọt mưa thứ nhất rơi xuống. Họ chạy qua khoảng rừng thưa đến nấp dưới cây to. Rồi tiếng mưa ào ào xối xuống lá như tiếng ồn ào của một đám đông vô hình. Dưới bóng răm cây cối, Graber trông thấy mấy sợi dây thiếc và nhôm trên cây rơi xuống vướng trên tóc người yêu, như một màng lưới trên đầu, chớp làm sáng lên coi rất kỳ dị.

Họ ra khỏi rừng đến núp trong một cái trạm, ở đây đã có nhiều người đứng trú mưa. Có một vài người lính mật vụ trẻ tuổi chú ý nhìn Elisabeth.

Phải đợi nửa giờ sau mới hết mưa.

- Bây giờ không biết mình ở phương nào, đi lối nào ra?

- Bên tay phải.

Họ đi qua đường, bước vào một lối đi có bóng mát. Một toán người đang làm việc, họ mặc đồng phục có rạch, đang đặt một ống dẫn nước.

Elisabeth bỗng chạy lại gần họ, nhìn từng người như để tìm ai. Graber nhìn thấy áo họ có số, chắc là người bị giam trong trại tập trung. Họ lặng lẽ làm lụng không hề trông lên. Đầu họ trông như đầu người chết, quần áo rộng thùng thình vì người họ chỉ còn da bọc xương.

- Làm gì thế? Cấm lại gần!

Elisabeth làm như không nghe tiếng. Nàng chỉ rảo bước đi nhưng vẫn cúi xuống nhìn những khuôn mặt hốc hác.

- Bà kia! Đến gần đấy làm gì? Điếc hả?

Người lính mật vụ vừa la vừa chạy lại, Graber hỏi:

- Cái gì thế?

- Cái gì à? Anh có điên không?

https://thuviensach.vn

Graber thấy một người nữa hấp tấp chạy lại. Y không dám gọi Elisabeth vì biết rằng nàng không chịu đi. Y bảo người lính mật vụ:

- Chúng tôi kiếm vật đánh rớt.

- Cái gì? Kiếm cái gì?

- Đánh mất cái trâm, hình cái thuyền có nạm ngọc. Tối hôm qua đi qua đây. Chắc là rơi ở lối đi này. Ông có thấy chăng?

- Cái gì?

Graber lặp lại, y trông thấy Elisabeth đã xem mặt hết nửa toán người bị giam.

- Chúng tôi không thấy gì cả.

Người ấy trả lời. Người kia nói:

- Chỉ đặt chuyện, giấy má đâu?

Graber lẳng lặng nhìn anh ta, những muốn cho một cú đia-réc nằm đo ván. Có lẽ anh ta chưa đến hai mươi tuổi. Y nghĩ: "Cũng kiểu người như Steinbrenner, Heini".

- Không những tôi có đủ giấy tờ mà tôi còn là bạn thân của cố vấn Hildebrandt. Anh có biết Hildebrandt là ai không?

Anh ta bật cười:

- Ai nữa? Cả Quốc trưởng nữa chắc?

- Không, tôi không nói Quốc trưởng.

Elisabeth đã đi hết khắp lượt. Graber thong thả ấy trong túi ra cuốn sổ gia đình.

https://thuviensach.vn

- Đem đèn đến đây coi. Ông ấy vừa làm chứng việc hôn nhân của tôi ngày hôm nay. Như thế đủ chưa?

Anh ta cắm cúi xem tờ giấy. Người kia cũng ghé nhìn qua vai.

- Đúng chữ ký của ông Hildebrandt, tôi biết. Nhưng không được ở đây. Tôi rất tiếc ông mất cái trâm.

Elisabeth đi thong thả trở lại. Graber nới:

- Nếu đã cấm thì chúng tôi cũng không kiếm nữa, lệnh là lệnh.

Y muốn từ giã hai người, chạy đến với Elisabeth, nhưng một anh chạy theo và nói:

- May ra chúng tôi có thể tìm được, có thể làm cách nào để gửi cho ông?

- Ông cứ gửi cho ông Hildebrandt, giản dị lắm.

Anh ta kính cẩn vâng vâng dạ dạ và hỏi Elisabeth:

- Bà có tìm thấy không?

Nàng như mới tỉnh giấc mơ. Graber đỡ lời:

- Anh vừa nói với mấy ông đây về chuyện mất cái trâm tối hôm qua. Nếu họ tìm thấy họ sẽ gửi ông Hildebrandt.

Nàng ngơ ngác nói:

- Cám ơn!

Anh ta chăm chú nhìn mà rằng:

- Bà có thể tin chúng tôi, chúng tôi biết rõ thói phép trong hàng ngũ mật vụ.

https://thuviensach.vn

Elisabeth liếc mắt nhìn toán tù nhân. Anh ta trông thấy vội thưa:

- Nếu thằng khốn nào đó mà bỏ túi thì liệu hồn, chúng tôi có cách làm cho họ phải nhả ra ngay!

Elisabeth rùng mình.

- Tôi không chắc là đánh rơi ở đây, có thể đánh rơi trong rừng. Có lẽ trong rừng thì đúng hơn.

Anh ta cười gằn.

- Không biết đâu mà nói được.

Graber đứng cạnh một cái đầu cạo nhẵn thín của một người đang gò lưng cúi sát đất. Y thọc tay vào túi áo lấy một gói thuốc lá để rớt xuống chân người tù, đoạn nói với anh ta:

- Cám ơn lắm. Ngày mai chúng tôi trở lại rừng, chắc là rớt ở trong rừng.

- Dạ không có chi. Hít Le muôn năm! Xin có lời mừng ông và bà dịp lễ cưới.

- Cám ơn.

° ° °

Họ đi thong thả cho đến lúc không thấy những người bị giam giữ. Trời đã sáng sủa, từng đám mây dài lấp lánh màu xà cừ, nom như chim hồng hạc tung cánh bay.

- Bây giờ em mới biết em làm liều thật!

- Không sao, bây giờ ai cũng thảng thốt như thế cả. Sống trong cảnh liên miên hết nạn nọ đến nạn kia ai mà bình tĩnh được.

https://thuviensach.vn

Nàng gật đầu.

- Câu chuyện cái trâm và ông Hildebrandt của anh khá đấy chứ. Anh nói láo một cách thần tình.

- Thế đây! Mấy năm gần đây dân ta chỉ học được có một ngón lòe bịp thế thôi. Thôi đi về đi. Bây giờ có giấy tờ hợp lệ để ở với em rồi. Anh đã bỏ trại lính, từ giã Binding để về nhà mình! Ngày mai sẽ xài một món xa xỉ là sáng dậy thật trễ để em lo liệu kiếm cơm cho cả nhà.

- Ngày mai em không đến xưởng, được phép nghỉ hai ngày để lấy chồng.

- Thế mà bây giờ mới nói!

- Em định đến mai mới nói để anh ngạc nhiên sung sướng.

Graber lắc đầu.

- Thôi em ạ, chúng ta không có thì giờ để hưởng cái ngạc nhiên sung sướng. Chúng ta cần hưởng ngay từng phút. Phải bắt đầu ngay từ bây giờ. Còn gì trong chạn để ăn không? Hay phải qua nhà Binding trước khi về nhà?

- Còn kha khá để ăn tối nay và sáng mai.

- Được rồi. Vậy sáng mai chúng ta được phép làm ồn ào trong bữa cơm sáng. Ta có thể hát hết các bài quân hành. Nếu mụ Lieser đưa bộ mặt khả ố ra chúng ta đưa cho mụ coi cuốn sổ gia đình mới tinh có chữ ký của ông Hildebrandt.

Nàng mỉm cười.

- Có lẽ mụ sẽ không nói gì cả. Hôm kia, mang gói đường sang cho em, bỗng dưng mụ nói rằng anh là người đứng đắn. Không biết sao mụ lại đổi

https://thuviensach.vn

thái độ như thế!

- Thật không ngờ. Có lẽ mình lại hối lộ mụ. Đó là điều thứ hai mà người ta dạy chúng ta trong khoảng mười năm gần đây.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 19

Đến trưa lại có một trận dội bom. Buổi sáng trời đã u ám oi ả như sắp có cơn giông.

Đ

Mây thấp lắm, ánh sáng bom nổ chiếu lên từng thác lửa từ mặt đất đổ lên rồi dội trở xuống.

Giờ nghỉ buổi trưa làm phố xá đầy ắp người. Một người trưởng xóm bảo Grabe phải xuống hầm núp gần đấy. Graber nghe lời, y tưởng rằng chỉ có còi báo động lấy lệ, nhưng khi bom bắt đầu nổ, y định chen qua đám đông về phía cửa hầm. Cửa mở để vài người ăn mặc dân sự đi xuống, y thừa dịp lẻn ra ngoài.

- Vào ngay! Không ai được ở ngoài, trừ trưởng xóm.

- Tôi là trưởng xóm.

Y chạy vội về phía xưởng may. Không chắc có thể tìm thấy Elisabeth nhưng y cũng ráng đưa nàng đi chỗ khác vì xưởng là mục tiêu thường lệ của trận bom.

Y rẽ sang phố khác. Đầu phố, một căn nhà bay bổng lên không trung, phân ra từng khối, rồi lại phân tán nhỏ ra, sau cùng xoay tròn mà rơi xuống

https://thuviensach.vn

rất ngoạn mục; tiếng bom nổ liên tiếp làm cho người ta có cảm tưởng rằng căn nhà rớt xuống không có tiếng kêu. Y nằm rạp xuống cống, hai tay bịt chặt lấy tai. Một tiếng nổ thứ hai có gió làm như một bàn tay khổng lồ nhấc bổng người lên quẳng xa mấy thước về sau. Chung quanh mình đá tảng rớt như mưa. Giữa những tiếng nổ kinh khủng hình như đá rớt không tiếng kêu. Y đứng dậy ráng sức cựa mình cho khỏi hoa mắt. Dãy phố trước mặt là một rừng lửa. Không thể đi được; y quay trở lại.

Nhiều người chạy lại gần y, mặt mày hớt hải, miệng la hét. Y không nghe thấy tiếng la. Họ đi bên y như những người câm điếc đang lên cơn điên khùng. Người cuối cùng lê cái chân gỗ đi chậm chạp, tay còn cắp cái đồng hồ treo. Một con chó chạy theo sau, cụp lại, quắp đuôi vào giữa hai cẳng sau. Một đứa con gái độ năm tuổi ẵm đứa bé đứng đợi dưới một cái cổng. Graber dừng lại:

- Đến hầm núp kia! Ba má đâu, đứng đây làm gì?

Con bé không đưa mắt nhìn lên, nó đứng nép chặt vào tường, sợ hãi đến tê liệt cả người. Bấy giờ y chợt thấy một người trưởng xóm bảo y cái gì đó nhưng không nghe được. Y cũng la lớn đáp lại nhưng không ai thấy gì cả. Người trưởng xóm lại mở miệng, vung hai tay lên. Graber không nghe, lấy tay chỉ hai đức bé. Hai người như đóng kịch câm. Người trưởng xóm đã đến giơ tay dắt đứa bé. Bấy giờ y mới thấy mình cất được gánh nặng có thể nhảy từng bước lớn qua dãy phố. Chỉ vài giây sau có một bàn tay vô hình đẩy y ngã giúi xuống đường. Một cái tủ đứng, hai cánh mở tung lượn qua đầu y như một con chim tiền sử. Ngay trước mặt y vừa mở ra một ngọn núi lửa trùm lên cái cổng, đổi ra màu trắng bạc, hơi nóng rát mặt, thấu vào phổi. Y vòng tay che lấy mặt, nhịn thở rất lâu, cho đến lúc mình muốn bể tung mới thở lại và ngẩng mặt lên. Một bức ảnh mờ mờ, nhảy múa loạn xạ trước hai mắt đầm đìa nước mắt; dần dần cảnh vật hiện rõ: một bức tường đổ xuống thềm nhà. Đứa con gái nằm sóng sượt, hai tay bắt tréo, chiếc váy ngắn hất lên để lộ hai đùi khẳng khiu, một chiếc gióng sắt đâm ngang mình

https://thuviensach.vn

- xa xa một chút, người trưởng xóm mất hẳn đầu, người nát bấy, khớp xương hình như xoay ngược lại, hai chân quặp vào vai. Đứa trẻ sơ sinh biến mất, chắc là bị hơi nổ cuốn đi; bây giờ có một luồng hơi đi ngược trở lại làm chuyển động ngược chiều trước. Graber nghe có tiếng nói:

- Quân khốn nạn! Quân khốn nạn!

Y ngửa lên nhìn quanh thì ra chính là tiếng nói của mình.

Y chạy miết theo dãy phố, và không biết tại sao y thấy mình ở gần xưởng may. Xưởng may gần như không sao cả chỉ có cháy bên phải lủng một lỗ lớn, còn những nhà khác vẫn nguyên vẹn.

Người canh cửa cản lại.

- Vợ tôi ở trong ấy, cho tôi vào.

- Không được. Hầm núp ở ngay kia, hầm của xưởng không để cho người ngoài vào.

- Trời ơi! Ở đây cái gì cũng cấm hết! Nếu anh không để cho tôi vào thì liệu hồn.

Anh gác đưa tay chỉ một cái lô-cốt thấp ngay lối vào xưởng:

- Trong ấy có hai người canh với một khẩu liên thanh. Bây giờ anh thử làm gì xem. Đồ ngu!

Không cần nói thêm gì nữa. Y hiểu rằng khẩu liên thanh lia quanh chỗ này không trừ một chỗ nào.

- Súng liên thanh, rồi còn gì nữa? Trong này là đàn bà may áo lính hay là tội nhân mà phải cẩn mật thế?

https://thuviensach.vn

- Anh ngu thật! - Anh ta ra vẻ khinh bỉ - Nào chỉ có may áo lính mà thôi đâu; còn cả hàng trăm tội phạm chính trị làm ở dưới hầm. Anh đã hiểu chưa?

- Hiểu rồi. Hầm ở đây tốt không?

- Dĩ nhiên hầm tốt. Người ta cần bảo vệ người làm. Thôi đi đi. Không ai được đến gần xưởng may. Anh còn lảng vảng ở đây người ta nghi phá hoại thì chết mất xác!

Những tiếng nổ lớn đã chấm dứt nhưng súng phòng không vẫn nổ ầm ĩ. Graber đi theo dọc tường xưởng may, tránh ra xa. Y không muốn vào hầm núp và đến ngồi xổm trên một hố bom còn bốc khói ở phía bên trái. Mùi hôi hắc làm y nghẹn cổ, y bèn trở ra nằm lên trên chỗ đất bom đào lên, mắt quay lại nhìn về phía xưởng. Chiến tranh ở đây có bộ mặt khác hẳn! Ở mặt trận, ai nấy lo cho tính mệnh mình, ít khi có anh em ruột trong cùng một đơn vị. Ở đây mỗi người lại lo cho người thân trong gia đình. Chiến tranh được nhân với hai, với ba, với mười - Y nghĩ xác đứa con gái nhỏ bị xúc phạm vì bom nổ, y nghĩ đến cha mẹ, đến vợ mới cưới và thấy căm thù xoắn lấy ruột như cơn đau bụng. Đó là mối căm thù không ngừng lại ở biên giới xứ mình nữa, một mối căm thù không còn kiêng nể gì công bằng đạo đức và không nghĩ đến sự giao hảo trở lại với lân bang.

Trời bắt đầu mưa xuống. Hạt mưa như từng giọt nước mắt rớt mau trong bầu không khí ngột ngạt hơi độc. Rớt xuống mặt đất giọt nước xòe ra thành từng chấm thấm xung quanh tua tủa gai nhọn. Bấy giờ là lúc oanh tạc cơ bay đến.

Y có cảm tưởng như phổi mình rách tung. Tiếng gầm nổi lên, trở thành một tiếng rít như tiếng kim khí, chái bên trái xưởng may cất bổng lên không, tan thành từng mảnh đen trong một vùng lửa đỏ. Dường như có một người khổng lồ chơi tinh nghịch, ném đồ chơi của hắn từ trong lỗ đất của hắn ra.

https://thuviensach.vn

Graber há hốc miệng nhìn lửa trắng xanh bốc lên trời.

Y nhảy chồm lên chạy đến cửa xưởng.

- Trời lại làm chi đây, con khỉ? Không thấy xưởng trúng bom rồi à?

- Vì thế nên tôi trở lại. Chỗ nào bị trúng bom thế, chỗ vá đồ chăng?

- Vá đồ! Nói càn, vá đồ ở xa cơ.

- Thật hả? Vợ tôi...

- Câm mồm. Đàn bà ở cả dưới hầm. Để yên cho người ta làm việc. Có cả chục người chết và bị thương phải mang ra bây giờ.

- Đã ở hầm sao còn bị thương.

- Đây là những người khác, người ở trại tập trung. Anh không biết gì cả. Người ta không đưa họ xuống hầm. Anh tưởng rằng họ có hố cá nhân hả?

- Không.

- À! Anh bắt đầu hiểu rồi đó. Nhưng không sao. Đi lính đã lâu như anh thì phải bình tĩnh một chút chứ. Thôi có vẻ êm rồi. Ngày hôm nay chắc chỉ có thế thôi.

Graber lắng tai nghe. Chỉ còn tiếng súng phòng không.

Y hỏi:

- Này anh, tôi chỉ hỏi anh có một điều, có ai bị thương trong số những thợ đàn bà ở xưởng may quần áo này không? Cho tôi đi một chút. Anh cũng có vợ mà.

- Có vợ! Anh làm như tôi không lo cho vợ tôi đến mất mật à?

https://thuviensach.vn

- Thế thì vào hỏi giúp tôi. Nếu anh giúp tôi chắc vợ anh cũng không sao đâu.

Anh ta chỉ cười gằn lắc đầu:

- Anh thật là!... Anh là người điên hay là ông trời?

Anh ta đi vào, một lát sau trở ra.

- Gọi dây nói hỏi rồi. Xưởng may không bị. Chỉ có mấy anh trại tập trung ăn bom thôi. Thôi nhé, mời ông đi cho khuất mắt.. À này anh lấy vợ từ bao giờ?

- Được năm ngày rồi.

- Sao anh không nói ngay, tôi sẽ hiểu!

Graber nghĩ thầm: "Mình muốn có cái gì ràng buộc mình ở lại đây, không ngờ rằng chính sự ràng buộc ấy làm cho mình dễ bị ảnh hưởng khốc hại hơn".

∘ ∘ ∘

Trận bom thế là hết. Trong tỉnh, chỉ còn là khói lửa và chết chóc. Có đến hàng ngàn đám cháy. Đủ các màu lửa: đỏ, xanh, vàng, trắng, có những đám cháy chỉ bò sát trên mặt đám gạch vụn, đám khác lẳng lặng bốc lên thành từng cột; có những ngọn lửa vui mừng liếm quanh mấy cái cửa sổ còn nguyên vẹn, có những ngọn lửa rụt rè sờ soạng tìm từ cửa nọ sang cửa kia, nhưng có những cái cửa sổ khạc ra từng đống lửa đỏ rực hung dữ lạ thường. Lửa vừa la hét, vừa ở trong nhà xô ra, chạy từng vòng tròn, xoắn xít lại với tiếng rít mỗi lúc mỗi thêm mạnh, nhảy lồng lên rồi mới tắt ngúm tỏa ra mùi thịt đốt thành than tanh lộn mửa.

Một người đứng gần Graber nói:

https://thuviensach.vn

- Những bó đuốc người. Không thể cứu được. Họ có thể cháy vì bom phun ra một chất tẩm cho da thịt xương họ rất đượm lửa.

- Tại sao không thể dập tắt được?

- Phải có một vòi thán khí riêng cho mỗi người mà chưa chắc đã đủ.

- Thế thì tốt hơn hết là bắn cho họ một viên đạn, nếu không thể cứu họ được.

- Anh cứ thử mà bắn coi để mà mang tội giết người! Vả chăng họ cứ chạy lồng lên, vì có gió nên họ hóa ra bó đuốc. Tại gió, anh hiểu không?

Graber nhìn người ấy. Dưới cái mũ, hai mắt sâu như hai lỗ đáo đen, miệng thiếu mấy cái răng.

- Vậy thì họ phải đứng yên à?

- Cứ theo lý thuyết thì như vậy. Đừng giẫy giụa, tìm chăn mền trùm lên người. Nhưng làm thế nào có chăn mền? Vả chăng bị cháy bỏng thì ai mà đứng yên được?

- Khó thật... Anh là lính chữa lửa hay trưởng xóm?

- Không. Tôi chỉ đi nhặt xác chết và người bị thương. À xe đã đến rồi, sớm quá!

Graber thấy một cỗ xe ngựa kéo tiến lại.

- Đứng lại! Không thể đi xa hơn được nữa. Để khiêng cả lại đây. Có cáng không?

- Có hai cái.

https://thuviensach.vn

Graber đi theo hai người. Người chết nằm sau một bức tường. Y nghĩ thầm: "Y như ở lò heo vậy". Không, không được như lò heo, ở lò heo người ta còn làm việc theo thể thức rõ rệt con heo được mổ ra, cạo lông và chọc tiết. Nhưng ở đây người ta bị đè bẹp, nát thây, hay đốt thành than. Từng mảnh áo còn dán chặt vào thịt, một tay áo len, một cái váy vải hoa, một ống quần nỉ, một bộ nịt ngực dây kim khí còn quấn chặt lấy hai vú đen thui và máu me. Xác trẻ con chất thành một đống, chúng bị chết một loạt vì hầm lún. Có những bàn tay, bàn chân đứt riêng ra, những cái sọ bóp nát, những cái cẳng long khớp, lẫn lộn vào đấy còn có cả đồ vật, một cái cặp sách học trò, một cái giỏ trong đó có xác con mèo cong queo. Xác một đứa con trai trắng như bạch tạng, trông không thấy thương tích gì rõ rệt, y như vớt ở âm ti lên đợi bà mụ truyền cho hơi sống. Xa xa, một xác chết bị cháy qua loa nhưng cháy đều, trừ chân phải đỏ lửng và phồng lên, không thể biết đàn ông hay đàn bà vì lửa cháy hết ngực và hạ nang. Một cái nhẫn vàng ở ngón tay cong queo ném ra tia sáng rực rỡ.

Có người nói:

- Mắt cũng cháy. Ai có ngờ mắt cũng cháy.

Xác chết được chất đống lên xe.

"Linda Linda". Một người đàn bà vừa đi theo cáng vừa khóc thảm thiết.

Mặt trời chọc thủng mây đen. Phố xá đầm nước mưa sáng loáng. Cây cối còn nguyên lành rung rinh những chòm lá xanh mơn mởn sau cơn mưa rào.

- Không có xá tội gì cả.

Một người đứng gần Graber nói vậy.

Y quay lại thấy một người đàn bà đội mũ đỏ rất chải chuốt đang cúi xuống với mấy đứa con.

https://thuviensach.vn

- Không bao giờ có xá tội, dù ở kiếp này hay kiếp khác.

Một toán người đi tuần qua la om sòm:

- Các ông các bà đi giùm, cấm tụ tập ở đây!

Graber bỏ đi: "Tại sao lại không có xá tội?" Y tự hỏi. Sau trận chiến tranh có biết bao nhiêu cái không thể tha thứ được, nhưng người ta cũng phải tha thứ. Một đời người không đủ. Còn biết bao nhiêu người, bao nhiêu trẻ con bị giết ở Pháp, Hòa Lan, Ba Lan, I Pha Nho, Phi châu, Nga, đứa trẻ nào cũng có cha mẹ thương xót, chứ không phải chỉ có ở nước Đức mà thôi (nếu cha mẹ chưa bị mật vụ thủ tiêu). Nhưng tại sao y lại có quyền nghĩ vô tư như vậy? Một giờ trước đây có phải chính mình đã ngửa mặt lên trời nhìn phi cơ kéo đến mà mắng người ta là quân khốn nạn không?

° ° °

Nhà Elisabeth không bị bom trực tiếp, nhưng một trái bom lửa đã rớt trúng một căn nhà cách xa một chút, lửa bị gió thổi lại có thể làm cháy nóc.

Lão trưởng xóm ngồi vỉa hè nhìn đám cháy.

- Sao không tìm cách dập tắt ngọn lửa?

Lão ta chỉ về phía tỉnh:

- Chẳng thấy ai thử dập tắt đám lửa cả.

- Không có nước à?

- Có nước nhưng vòi yếu quá, chảy nhỏ giọt, vả chăng không thể đến gần được. Mái nhà sụp xuống đến nơi rồi.

Ngoài hè ngổn ngang đủ thứ, ghế, va-li, họa phẩm, gói, bọc. Có cả con mèo với cái lồng chim. Từ cửa sổ lầu nhất nhiều người mặt vã mồ hôi đang

https://thuviensach.vn

ném hết gói nọ đến gói kia xuống đường.

Graber hỏi:

- Suốt căn nhà có thể cháy được không?

- Có thể lắm nếu lính cứu hỏa không tới ngay. May mà trời ít gió. Chúng tôi đã đóng hết cửa và mở vòi nước cho chảy. Bây giờ không biết làm gì nữa. Xì gà ông hứa đâu? Lúc này nên hút một điếu.

- Ngày mai. Chắc chắn.

Y đưa mắt tìm cửa sổ nhà Elisabeth. Căn phòng không bị đe dọa trực tiếp, còn nhiều từng lầu trên mới đến nóc. Nhưng nóc đã bắt đầu bốc khói, cửa sổ bên cạnh bóng mụ Lieser qua lại lãng xăng. Mụ ta đang gói một bọc lớn, chắc là chăn mền. Trong bóng tối mờ nom mụ như một con ma mập ú.

- Mình cũng phải thu xếp vài gói đồ mới được.

Một người đeo kính đụng phải Graber ở cầu thang, ông ta như sụm xương vì mang một gói lớn quá.

- Xin lỗi.

Y nói lễ phép rồi đi không nhìn mặt người hàng xóm.

Cửa nhà mở. Ngoài hành lang đầy những gói với bọc. Mụ Lieser tất tả chạy qua nhanh như luồng gió, răng nghiến chặt, mắt mũi nhếch nhác. Graber vào phòng Elisabeth và đóng cửa lại.

Y ngả người xuống chiếc ghế bành và đưa mắt nhìn quanh. Trong nhà im lặng và bình ổn một cách kỳ dị. Y ngồi một lúc lâu, đầu rỗng không, không nghĩ ngợi gì cả. Rồi y bắt đầu đi kiếm va-li. Dưới gầm giường có hai cái. Y tự hỏi không biết mang cái gì đây.

https://thuviensach.vn

Y bắt đầu chọn mấy cái áo dài có vẻ thường dùng, rồi mở tủ lấy chăn mền, bít tất, nhét một xấp thư vào giữa đôi giày. Bên ngoài tiếng gọi nhau ấm đi. Y nhìn ra cửa. Không phải lính cứu hỏa, chỉ có dân cư trong phố chở đồ đạc đi. Một người đàn bà mặc chiếc áo lông thú ngồi trong một chiếc ghế bành nhung đỏ để trên vỉa hè, tay giữ một két tiền đặt trên đầu gối. Chắc là nữ trang. Y tìm các ngăn kéo xem có nữ trang của Elisabeth, nhưng chỉ thấy một cái vòng vàng nhỏ và một cái trâm nạm ngọc. Ngập ngừng một chút, sau y quyết định mang cả chiếc áo Elisabeth mặc hôm đi ăn ở lữ quán Germania. Y cảm thấy xúc động khi sờ tư trang của Elisabeth, hơi e lệ như mình xúc phạm bí mật của người yêu.

Y để hết đồ đạc vào một cái va-li thứ hai của cha vợ và khóa lại, rồi ngồi xuống ghế đợi. Y lại thấy căn phòng bình ổn lạ thường. Có lẽ nên mang theo cả chăn mền thì hơn. Y bèn cuốn hết chăn mền vào một tấm khăn phủ lớn như đã thấy mụ Lieser làm. Khi đẩy gói đồ ra cửa y mới trông thấy ba lô của mình bỏ quên sau giường nằm. Y nhấc bị lên, cái mũ rớt xuống sàn với tiếng kêu mềm nhũn. Y nhìn cái mũ như một vật lạ lùng khó hiểu rồi lấy chân hất vào đống đồ đạc.

° ° °

Nhà cửa dần dần sụp đổ trong đống lửa. Lính cứu hỏa vẫn chưa đến. Có lẽ họ mắc ở nơi khác. Xưởng may có vẻ quan trọng hơn biệt thự lẻ loi này. Vả chăng suốt khu phố đang bị cháy.

Ai có gì mang được đã mang ra ngoài hết. Họ tự hỏi không biết bây giờ làm thế nào? Không có cách nào chở đi mà cũng không có chỗ trú. Cách căn nhà cháy vài thước phố bị chặn rồi. Từ ấy đến đây, hè và đường đầy nghẹt bàn ghế và đồ đạc. Người ta ngồi vào ghế quay mặt nhìn nhà mình như ngồi xem hát. Một gia đình ngồi quây quần lại xung quanh cái bàn xếp như đợi người ta dọn ăn. Những người khác chiếm lấy một góc hè, thấy ai cũng níu lại phân bua. Người trưởng xóm lăn ra ngủ trên một cái ghế thêu.

https://thuviensach.vn

Bức ảnh Quốc trưởng lớn của mụ Lieser để tựa vào góc tường. Mụ ngồi vào một chiếc đi-văng bế con vào lòng.

Graber lôi trong phòng Elisabeth ra một cái ghế bành bèn ngồi xuống nghỉ mệt, xung quanh để đồ đạc đã chạy được. Y đã thử tìm cách tạm trú vào một ngôi nhà còn nguyên vẹn ở gần. Nhưng bấm chuông hai lần không thấy ai ra tuy trông qua cửa sổ thấy lấp ló bóng người. Hỏi nhiều nhà khác họ trả lời rằng đã có người đến trước rồi. Đến sau một người đàn bà kêu lên:

- Nếu ông thấy ở đây yên ổn ông có ở mãi không?

Nghe nói vậy y không muốn nhờ nữa. Khi trở về soát gói đồ đạc thì thấy mất gói thực phẩm của Elisabeth, đến sau y nhận thấy gia đình ngồi quanh cái bàn bếp đang ăn cái gì có vẻ kín đáo và vội vã.

Nhưng có lẽ thức ăn của họ không muốn chia cho láng giềng.

Thình lình y trông thấy Elisabeth. Nàng trèo qua rào cản mà vào, nàng đứng nhìn ngọn lửa cháy chập chờn. Graber đứng phắt dậy.

- Elisabeth! Anh ở chỗ này

Nàng quay lại nhưng không trông thấy ngay. Trong chỗ ấy nom nàng chỉ thấy một cái bóng đen thui, ngọn lửa chập chờn hiện ra sau mớ tóc rủ như qua bức mành.

Y gọi lần nữa và lấy tay ra hiệu.

Nàng chạy lại.

- Trời ơi! Anh!

Họ ngả vào tay nhau.

https://thuviensach.vn

- Không thể đến xưởng kiếm em được, anh phải ở lại đây coi đồ.

- Em tưởng đã xảy ra chuyện chẳng lành cho anh.

- Tại sao lại xảy ra cái gì được?

Y ngạc nhiên mà hỏi.

Nàng nép vào ngực chàng thở mạnh.

- Ừ mà thế thật, anh không phải là cái gì bất khả xâm phạm! Anh chỉ nghĩ đến em trong lúc bom dội.

Nàng ngước mắt lên.

- Ở đây làm sao vậy?

- Nhà cháy nóc. Em ngồi đây mà nghỉ.

Nàng vẫn chưa hết thở hổn hển. Y trông thấy ở rìa đường một thùng nước và cái chén để cạnh. Y chạy đến rót đầy chén đưa cho nàng.

Một người đàn bà la lên:

- Này, nước của tôi đó.

Một đứa trẻ độ mười hai tuổi, mặt đầy tàn nhang đỏ tru tréo:

- Chén của tôi!

- Uống đi, mặc kệ họ.

Graber bảo nàng rồi quay lại bảo những người kia:

- Khí trời cũng của các người nữa đấy hẳn?

https://thuviensach.vn

Nàng bảo:

- Đưa trả họ nước và chén, hay là úp thùng lên đầu họ thì hơn.

Graber vẫn để ly nước gần môi Elisabeth:

- Không, em cứ uống đi. Em đã chạy nhiều phải không?

- Chạy không nghỉ.

Graber trở lại thùng nước. Người đàn bà lên tiếng trách Graber thuộc gia đình ngồi xung quanh bàn xếp. Y lại rót chén nữa, uống một hơi hết rồi để trả lại gần thùng nước. Không ai dám cự nự. Nhưng khi y đã để trả chén thì đứa con trai vội vã cầm lấy để vào bàn nhà. Người trưởng xóm mở mắt ra:

- Quân khốn nạn!

Ông ta nói rồi thì ngủ nữa. Mái nhà thứ nhất sụp xuống phun ra một đống tia lửa lớn.

Graber nói:

- Anh đã khuân ra đây được ít đồ. Gần hết quần áo và bức ảnh của ba, cả chăn mền nữa. Hay là vào lấy bàn ghế nữa cũng chưa muộn.

- Thôi anh ạ, cho nó cháy đi lại rảnh chuyện.

- Cái gì rảnh chuyện?

- Quá khứ đau khổ ấy. Những kỷ niệm ấy chẳng được việc gì cả, chỉ làm bận thêm. Bây giờ chúng ta bắt đầu từ số không. Trang sách đã lật rồi.

- Nhưng em có thể bán được đồ đạc.

- Ở đây có mà bán cho ma!

https://thuviensach.vn

Nàng giơ tay chỉ dãy phố:

- Không thể tổ chức một cuộc bán tầm thường ở giữa phố. Những nhà ai còn lại cũng nhiều đồ rồi. Cảnh tình này cũng chưa chấm dứt đâu.

Trời lại mưa. Những hạt mưa lớn nóng hổi rớt xuống mặt đường. Mụ Lieser giương ô ra. Một người đàn bà chạy được cái mũ mới đội lên đầu cho tiện, bây giờ bà ta vội tụt ra giấu vào trong váy. Viên trưởng xóm hắt hơi. Từng giọt nước mắt lớn chảy trên má Hitler trong bức hình. Graber lấy trong bị ra áo choàng và vải căng lều, làm chỗ tạm trú cho mình và vợ.

- Phải nghĩ đến một mái nhà để nghỉ đêm nay.

- Có lẽ mưa sẽ làm tắt lửa. Những người này không biết họ ngủ đâu.

- Không biết. Người ta bỏ quên dãy phố này.

- Chúng ta có thể ngủ đây với chăn mền này, áo choàng và vải lều.

- Em có thể nằm được không?

- Khi mệt thì ngủ đâu cũng được.

- Binding có một căn phòng bỏ không. Nhưng có lẽ em không muốn đến đây.

Elisabeth lắc đầu.

- Thế thì chỉ còn nhà thầy Pohlmann. Dưới hầm ấy còn có chỗ. Mới mấy ngày trước đây anh đã hỏi thầy. Những trung tâm tiếp tế đầy ắp cả rồi.

- Ta hãy đợi. Gác mình chưa cháy mà.

Mưa rớt lộp độp trên nóc lều tạm bợ. Elisabeth không ra vẻ đau xót vì cảnh ngộ.

https://thuviensach.vn

- Cho em uống cái gì. Đừng cho uống nước.

- Có đây. Anh tìm thấy một chai vốt-ca đằng sau chồng sách. Chắc chúng mình bỏ quên.

Graber giở gói chăn mền ra. Y giấu một chai dưới gối, vì thế không mất cắp, trên miệng chai cồn rượu úp một cái ly.

- Đây rồi. Chúng ta uống đừng cho ai biết nếu không mụ Lieser sẽ tố cáo chúng ta bêu nhục một quốc nạn.

- Muốn không ai để ý tốt hơn là đừng giấu diếm. Em đã có kinh nghiệm ấy rồi.

Nàng cầm chai tu một hớp.

- Ngon quá, chúng ta đang cần. Tưởng như mình ngồi ngoài hiên một tiệm cà phê. Anh có thuốc lá không?

- Mang hết chỗ thuốc còn lại.

- Tốt lắm.

- Em không muốn khuân bàn ghế thật à?

- Bây giờ họ không cho lên nữa rồi, vả chăng khiêng xuống cũng chẳng làm gì được. Không lẽ kéo đến chỗ ngủ tạm tối nay.

- Hay một người ở lại coi đồ, một người đi tìm chỗ trú.

Nàng lắc đầu. Nàng uống cạn ly. Đến lượt mái nhà Elisabeth sụm xuống. Tường như rung rinh, rồi đến lượt sàn các lầu trên cao sụp đổ. Khắp phố người ta thốt ra một tiếng giận dữ bất lực. Từng thác tia lửa vọt ra ở các cửa sổ. Màn cửa bùng cháy trong nháy mắt.

https://thuviensach.vn

- Tầng lầu của mình còn nguyên.

Một người đứng sau vội nói:

- Không được lâu đâu.

- Sao vậy?

- Tại sao ông lại muốn may mắn hơn tôi. Tôi ở nhà này đã hai mươi ba năm. Bây giờ phòng tôi cháy rồi. Tại sao phòng ông lại không cháy?

Graber nhìn người ấy. Người ông ta mảnh khảnh, đầu hói. Y nói:

- Tôi cho rằng ngẫu nhiên chứ không phải vấn đề đạo đức.

- Đây là vấn đề công bình, nhưng có lẽ ông không hiểu rõ thế nào là công bình?

- Không rõ thật nhưng không phải lỗi tại tôi.

Y cười gằn:

- Nếu ngày nào ông cũng nghĩ vậy thì không có gì làm cho ông vui cả! Ông dùng với tôi một ly vốt-ca! Như vậy còn hơn vì đạo đức mà nổi lòng căm phẫn.

- Cám ơn, xin để cậu. Cậu sẽ cần đến khi nào đến lượt nhà cậu cháy.

Graber đặt chai rượu xuống.

- Ông có muốn cùng tôi đánh cá rằng tầng lầu của tôi không cháy không?

- Hử?

- Tôi muốn cá với ông.

https://thuviensach.vn

Elisabeth bật cười. Ông già nhỏ bé sói đầu nhìn nàng ra bộ ghê tởm.

- Lúc này mà còn đánh cá! Còn cô, cô còn cười sao. Thật các người đã xuống thấp quá rồi!

Graber hỏi:

- Tại sao lại không cười! Cười còn hơn khóc, khóc cũng vô ích như cười.

- Cầu nguyện là hơn!

Phần trên mặt tiền lật nhào vào trong. Khói che hết cửa sổ nhà Elisabeth. Mụ Lieser bật ra tiếng khóc tấm tức. Gia đình ngồi xung quanh bàn xếp nấu cà phê bằng đèn đốt rượu. Người đàn bà ngồi trong ghế bành bọc nhung lấy nhật trình che lưng ghế cho khỏi mưa. Một đứa trẻ la inh ỏi.

- Thế là hết, tổ ấm mới được hai tuần.

Ông già hói thích chí:

- Thế mới công bình!

- Giá ông cá có phải ông được rồi không.

- Tôi không duy vật đâu cậu ơi.

- Thế sao than thở vì nhà của ông?

- Nhà tôi, tổ ấm của tôi. Cái đó quá tầm hiểu biết của cậu.

- Vâng, phần nào đó. Tôi đã thành ra dân du mục từ lâu.

- Vậy cậu phải cám ơn nền Đệ tam Đế quốc.

Lão xoa miệng định khạc nhổ.

https://thuviensach.vn

- Bây giờ thì tôi không từ chối một cốc vốt-ca.

- Đây là để tang nhà của ông. Ông cầu nguyện đi thì hơn.

Lửa bốc ra từ phòng mụ Lieser. Elisabeth lẩm bẩm:

- Bàn giấy của con mẹ chó săn cháy rồi.

- Mong rằng cháy hết giấy má đi. Trước khi đi ra anh đã tưới một chai dầu vào đây. Bây giờ chúng ta phải làm sao đây?

- Phải tìm chỗ trú, nếu không kiếm được thì ngủ ngoài đường phố.

- Ngoài phố hay kiếm cái vướn hoa nào.

Graber nhìn lên:

- Đã có miếng vải lều nhưng không tốt. Dầu sao mình cũng kiếm được một mái nhà. Còn ghế bành với sách thì làm thế nào?

- Cứ để đây, sáng mai lại nếu còn sẽ liệu.

Graber đeo bị lên lưng và vác chăn mền lên vai. Elisabeth xách va-li.

- Để anh mang cho. Anh có thói quen ôm đồm cắp nắp mà chạy.

Các tầng lầu thượng căn nhà kế bên bắt đầu sụp đổ. Từng lưỡi lửa nhỏ bay lên không. Mụ Lieser nhảy lồng lên kêu gào. Một cục lửa vừa rớt trúng giữa mặt mụ. Bây giờ lửa vọt ra cửa sổ phòng Elisabeth. Trần sụp xuống.

- Thôi ta đi.

Graber nhìn lại cửa sổ một lần cuối cùng.

- Chúng ta đã sống những phút êm đềm trong ấy. Có lẽ những phút đẹp đẽ nhất.

https://thuviensach.vn

Ánh lửa chiếu hồng mặt Elisabeth. Hai người đi quanh đống đồ đạc và gói bọc. Phần nhiều những người bị nạn có vẻ cam chịu. Có người chỉ mang xuống được một ít sách. Ông ta mở sách ra ngồi đọc chăm chú, quên cả sự vật bên ngoài. Hai người già bọc chung nhau một cái áo tơi nom như con dơi lớn hai đầu.

Elisabeth nói:

- Lạ thật, không biết sao em thấy mình từ bỏ dễ dàng những vật mới cách đây mấy giờ còn coi là cần thiết cho cuộc sống!

Graber quay lại nhìn một lần cuối cùng, đứa con nít mặt tàn nhang đỏ đã ngồi chễm chệ vào chiếc ghế bành nhung.

- Trong lúc mụ Lieser thét lên, anh đã phỗng của mụ cái cặp giấy má này, đến đám cháy kia ta quẳng mẹ nó vào đó có lẽ cứu được khối người sắp bị tố cáo.

Elisabeth gật đầu. Nàng bước đi không hề nhìn lại đằng sau.

° ° °

Graber gõ cửa rất lâu rồi đẩy mạnh cửa. Không ai mở.

Y trở lại chỗ Elisabeth.

- Giáo sư Pohlmann không có nhà, hay ông ta không muốn cho ai vào.

- Có lẽ ông ta không ở đây nữa.

- Vậy thì ông ấy ở đâu? Làm gì có chỗ nào khác. Đi đã ba giờ đồng hồ rồi.

Y quay lại cửa:

https://thuviensach.vn

- Không. Mật vụ không qua đây. Không có dấu phá phách, đi đầu bây giờ? Hay xuống hầm núp?

- Không, ở quanh đây có được không?

Y nhìn quanh. Trời đã tối. Đống gạch lởm chởm in hình trên nền trời đỏ ối.

- Trên còn chút trần nhà, đất khô. Có thể căng miếng vải lều làm một tấm vách, cái áo choàng làm tấm vách khác.

Y lấy báng súng đập thử lên trần. Một chút thạch cao rớt xuống nhưng trần còn vững. Y lựa hai cây dằm cắm xuống làm cột căng vải lều.

- Được một bên, bên kia dùng cái áo tơi. Em nghĩ thế nào?

- Để em làm giúp.

- Không, đứng đấy mà coi đồ đạc.

Y dọn một khoảnh đất, bỏ hết đá và gạch, rồi mang đồ đạc vào, trải nệm ra.

- Thế là có cái nhà mới. Nhiều khi anh phải ngủ chỗ tồi tệ hơn. Nhưng em thì khác.

- Đã đến lúc em tập cho quen.

Graber lấy một cái bếp đun và một chai rượu đốt bếp.

- Họ lấy mất bánh mì rồi nhưng chúng ta còn ít đồ hộp trong bị.

- Có soong để làm bếp không?

- Lấy cái ga-men. Ở đâu cũng lấy được nước mưa. Chai vốt-ca còn một nửa. Lấy nước nóng pha vào đấy. Để chống cái lạnh.

https://thuviensach.vn

- Em muốn để nguyên thế uống.

Graber đốt bếp đun rượu. Ngọn lửa xanh mờ soi sáng trong lều. Họ mở một hộp thịt xào đậu, cho thêm xúc xích của người bạn lính già làm chứng hôn lễ.

- Chúng ta đợi Pohlmann hay đi ngủ?

- Đi ngủ thôi, em mệt nhoài rồi.

- Phải để cả quần áo nằm ngủ. Em ngủ được không?

- Mệt thì may ngủ được.

Elisabeth tụt giày để lên đầu nệm cho khỏi bị mất cắp còn bít tất thì cuộn lại bỏ túi. Graber quấn nàng vào trong mền.

- Em thấy thế nào?

- Như ở khách sạn.

Y nằm bên cạnh.

- Em có buồn vì không còn phòng của em không?

- Không. Em vẫn đợi từ lúc bắt đầu có bom. Mới đầu cũng buồn. Những ngày sau đây cuộc đời đã tặng không em.

- Như thế lại hay. Làm sao mà biết rõ về cuộc đời, về ý nghĩa của mình được?

- Em không biết. Có lẽ không trông mong gì nữa.

Nàng ngủ thiếp đi. Graber nằm thức nghe nàng thở đều và yên tĩnh rất lâu. Ở mặt trận y thường nói với bạn hữu rằng những đêm yên ổn âm cúng

https://thuviensach.vn

bên cạnh người đàn bà mình yêu là giấc mơ khó thực hiện, điều mơ ước thiết tha nhất.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 20

Graber tỉnh giấc. Có bước đi rón rén làm đá sỏi kêu lạo xạo. Y khẽ vạch mền ra. Elisabeth cũng cựa mình nhưng vẫn ngủ. Có lẽ thầy Pohlmann, cũng có thể là kẻ cắp hay Mật vụ - vì giờ này là giờ họ hay đi qua. Nếu là Mật vụ thì phải báo cho Pohlmann biết kẻo mắc lưới họ.

G

Y trông thấy hai bóng người. Y cố lẳng lặng đi theo. Chân không đi giày; nhưng đi được vài thước thì vấp phải một hòn gạch. Một trong hai cái bóng quay lại. Graber vội cúi xuống.

- Hình như có ai ở đây!

Graber nghe rõ tiếng Pohlmann, y đứng dậy.

- Tôi đây. Graber đây, thầy.

- Graber, có chuyện gì đây?

- Không. Chúng tôi bị nạn. Chúng tôi không biết đi đâu, tôi chợt nghĩ thầy có thể cho chúng tôi ở tạm vài ngày.

- Ai nữa mà chúng tôi?

- Vợ tôi và tôi. Tôi mới lấy vợ mấy ngày nay.

https://thuviensach.vn

- Được, anh cứ ở lại.

Pohlmann đi lại gần. Bộ mặt nhợt nhạt của ông hiện ra một điểm trắng trong chỗ tối.

- Anh trông thấy tôi đi vào đây à?

Graber ngập ngừng một chút. Nhưng nghĩ lại, cần gì phải cẩn thận vô ích đối với Elisabeth và người lạ mặt chắc là nấp sau bức tường.

- Vâng, nhưng thầy có thể tin tôi.

Pohlmann đưa tay lên trán.

- Hẳn rồi, tôi tin anh.

Ông ra vẻ lưỡng lự:

- Anh trông thấy ai nữa không?

- Có một người nữa.

Pohlmann như quyết định cái gì:

- Được, cứ lại đây. Anh nói vài ngày? Không được rộng chỗ lắm. Nhưng bây giờ không nên đứng đây.

Hai người đi sang phía bên kia bức tường.

- Xong rồi, không sao cả.

Pohlmann nói vào trong tối.

Một người hiện ra. Pohlmann mở cửa đi vào rồi hỏi.

- Vợ anh đâu?

https://thuviensach.vn

- Ở ngoài kia. Chúng tôi mang theo nệm và căng lều.

Pohlmann dừng lại trong tối.

- Tôi phải nói cho anh biết. Nếu người ta trông thấy anh ở đây có phải là nguy hiểm cho anh không?

- Tôi biết.

Pohlmann đăng hắng.

- Vì tôi bị tình nghi. Anh cũng hiểu chứ. Anh có nghĩ đến vợ anh không?

- Có.

Graber nghĩ một lát mới trả lời.

Cho đến bây giờ người lạ mặt vẫn đứng yên sau Graber. Chỉ nghe tiếng thở của ông ta thôi. Pohlmann đi trước, dẫn hai người đến cái hầm và thắp ngọn đèn để trên bàn sau khi đã kéo kín màn cửa.

- Không nên gọi tên nhau. Người ta không biết gì về mình thì người ta không nói đến mình... Anh này là Ernst. Ông này là Joseph. Gọi như thế là đủ rồi.

Joseph là một người độ bốn mươi tuổi, mặt mảnh mai, kiểu mặt người xứ Israel. Ông ta rất bình tĩnh, mỉm cười với Graber. Rồi ông ta phủi quần áo để rũ bụi cát.

- Chỗ này không chắc chắn lắm. Nhưng Joseph vẫn phải ở đây suốt ngày. Nhà ông ở trước bị phá rồi. Phải kiếm chỗ ở chiều nay, chỉ vì cái hầm này không còn kín đáo như trước nữa.

- Tôi biết.

https://thuviensach.vn

Giọng của Joseph bỗng trở nên thận trọng bất ngờ.

- Còn anh. Tôi nhắc lại cho anh nhớ, tôi bị tình nghi. Anh thừa hiểu rằng người ta thấy anh ban đêm ở với một người bị tình nghi sẽ nguy hiểm cho anh thế nào.

- Vâng, tôi biết.

- Có lẽ đêm nay cũng không sao. Trong tỉnh còn lộn xộn vì mới dội bom. Nhưng ai biết đâu mà nói trước được. Anh có chịu nhận lấy sự nguy hiểm ấy chăng?

Graber không trả lời. Pohlmann và Joseph nhìn nhau.

- Riêng tôi, tôi không sợ gì cả. Vài ngày nữa tôi ra mặt trận, đối với vợ tôi thì khác. Tôi không nghĩ đến điều ấy thật.

- Tôi nói vậy không phải để từ chối đâu.

- Vâng, tôi biết.

- Cùng lắm ông có thể nằm ở ngoài không? - Joseph hỏi.

- Vâng chúng tôi trú mưa ở ngoài kia.

- Thế thì ở đây, cứ nằm đây. Ngày mai đem đồ đạc vào gửi đây, có lẽ cái đó làm ông bận tâm hơn cả. Hắn là ông có thể đến nhà thờ. Nhà thờ bị phá rồi nhưng hầm còn nguyên vẹn. Đem đồ đến đấy gửi thì ban ngày được rảnh rang đi kiếm chỗ ở.

- Có lẽ ông Joseph nói phải. Ông có nhiều kinh nghiệm hơn chúng ta.

Graber cảm mến ông thầy học già như những năm về trước. Y nói:

- Vâng, tôi cũng nghĩ thế, tôi rất tiếc đã làm thầy sợ hãi lúc nãy.

https://thuviensach.vn

- Sáng mai anh đến đây nếu cần cái gì. Gõ hai tiếng cách xa rồi hai tiếng gần nhau. Không cần mạnh lắm tôi cũng nghe thấy.

- Vâng, cám ơn thầy.

Graber trở lại lều vải căng. Elisabeth vẫn ngủ. Nàng khẽ rên khi y chui vào nằm gần, lát sau y cũng ngủ.

° ° °

Sáu giờ sáng hôm sau nàng tỉnh dậy. Một chiếc xe ngựa lắc lư đi qua phố.

- Em ngủ ngon quá. Chúng ta nằm chỗ nào thế này.

- Công trường Jahn.

- Tối nay ngủ đâu?

- Ngày hôm nay đi kiếm.

Nàng lại nằm xuống gần chàng. Một tia sáng ban mai chiếu qua miếng vải lều. Chim hót quanh đấy. Nàng giơ tay kéo vải ra coi. Trời đã ửng hồng, không gợn chút mây.

- Thật đúng là đời sống bô-hê-miêng. Đầy thú vị phiêu lưu.

- Như thế gọi là nhìn đời dưới góc cạnh lạc quan. Tối hôm qua anh gặp thầy Pohlmann. Có thể nhờ thầy nếu có gì cần.

- Chúng ta không cần gì cả. Không biết có còn cà phê không? Nấu bếp ở đây có được không?

- Hẳn là bị cấm, cái gì hợp lẽ phải mà không bị cấm? Nhưng cần gì. Dù sao chúng ta cũng là bô-hê-miêng!

https://thuviensach.vn

Elisabeth định chải đầu.

- Đằng sau nhà có cống nước mưa. Đủ để rửa mặt.

Nàng mặc áo vào.

- Y như ở nhà quê, ra máng nước rửa ráy. Ngày xưa mình thấy thế này rất thơ mộng!

Graber cười.

- Bây giờ cũng vẫn thơ mộng nếu so sánh với đời sống ngoài mặt trận. Cái gì cũng là tương đối cả.

Y lấy mền bọc nệm lại, đốt bếp rượu đặt ga-men đun nước. Thình lính y chợt nhớ ra quên mất thẻ thực phẩm ở nhà. Nàng vừa trở lại sau khi rửa mặt xong, mặt nàng tươi tỉnh trẻ trung.

- Em có giữ thẻ thực phẩm không?

- Không, để ở ngăn kéo chiếc bàn con gần cửa sổ.

- Trời! Anh lú ruột quên mất rồi. Ấy thế mà ngồi lần chần mãi đây!

- Anh phải nghĩ đến những chuyện khác quan trọng hơn. Thí dụ áo dài mặc dự hội của em. Thôi để làm đơn xin thẻ khác. Hẳn là hôm qua có nhiều người cháy mất thẻ.

- Đành là xin nhưng biết bao giờ được. Dù có đến lúc tận thế người công chức nước Đức cũng không chịu làm sai thể thức.

Elisabeth cười.

- Đến xưởng em xin nghỉ một giờ để xin thẻ. Viên trưởng xóm sẽ nhận thực cho mình cháy nhà.

https://thuviensach.vn

- Hôm nay em trở về xưởng à?

- Phải trở về chứ. Cháy nhà thì có gì quan trọng!

- Thế này thì muốn cho xưởng may một mớ lửa không?

- Nhưng rồi họ lại tống mình đi nơi khác, đã chắc đâu bằng ở đây. Em không muốn làm súng đạn.

- Cứ lẳng lặng thế mà chuồn. Họ biết đâu hôm qua mình có yên lành không hay bị thương.

- Phải cho xem vết thương. Trong xưởng có thầy thuốc và cảnh sát. Khai bậy là họ phạt: làm việc thêm hay mất nghỉ phép - nếu cưỡng lại thì đi học tập công dân giáo dục trong một trại tập trung. Đã đi học về một lần thì không ai muốn đi học lại nữa.

Elisabeth cầm ga-men nước sôi đổ chậm lên vung, dưới để chút bột cà phê.

- Anh cũng chớ quên rằng em được nghỉ ba ngày để lấy chồng. Không nên đòi hỏi nhiều quá.

Y biết rằng vì cha bị bắt mà nàng chịu theo kỷ luật ấy. Đó là cách hạ nhục thân nhân những người bị giam.

- À! Đồ súc sinh! Họ làm cho chúng ta đến nỗi này!

- Thôi uống cà phê đi và hãy bình tâm. Chúng ta không có thời giờ để than thở.

- Quả như thế. Chúng ta chẳng còn bao nhiêu thời giờ!

Nàng gật đầu.

https://thuviensach.vn

- Em biết, em biết. Anh gần hết phép rồi, mà mất bao nhiêu thời giờ để chờ đợi nhau. Em phải có can đảm không trở lại xưởng cho đến ngày anh đi.

- Em có đủ can đảm. Chẳng thà có người chờ đợi còn hơn chẳng có ai để chờ đợi cả.

Nàng mỉm cười ôm lấy chàng hôn.

- Kể ra anh học ăn học nói cũng chóng. Nhưng em phải đi đây. Tối nay gặp nhau ở đâu?

- Ừ nhỉ! Ở đâu! Chúng ta không cửa không nhà. Phải làm lại từ đầu. Anh đến xưởng đợi em.

- Nếu vì lẽ gì không gặp nhau, báo động hay bị ngăn cản?

Graber nghĩ ngợi.

- Anh sẽ mang đồ đạc đến nhà thờ. Ta lấy chỗ ấy làm nơi hẹn.

- Đêm cũng mở cửa à?

- Tại sao lại đêm? Không lẽ đến đêm em mới về?

- Biết đâu đấy. Có hôm phải ở trong hầm đến sáu giờ đồng hồ. Tốt hơn hết là kiếm một người mà chúng ta cũng có thể gặp để nhắn tin. Chỗ hẹn bây giờ cũng không chắc nữa.

- Em muốn nói đến trường hợp xảy ra cái gì bất thần cho một người.

- Vâng.

Graber gật đầu. Bây giờ y hiểu rằng rất dễ bị thất lạc.

https://thuviensach.vn

- Ngày hôm nay sẽ nhờ thầy Pohlmann... À không, bây giờ không chắc nữa rồi. Nhà Binding thì không đến nỗi. Anh đã chỉ cho em biết nhà rồi. Hắn là hắn chưa biết tụi mình mới thành hôn, nhưng không sao. Để anh đi qua báo tin cho hắn biết.

- Anh lại đến Binding làm một mẽ nữa?

Graber cười.

- Anh không nghĩ đến đấy. Nhưng mình cũng phải kiếm cái gì để ăn chứ. Sống mãi trong tình trạng này rồi mình cũng trở thành hèn nhát!

- Đêm nay còn ngủ đây không?

- Mong rằng không, ta có một ngày trời để đi tìm chỗ ở.

Mặt người thiếu phụ sa sầm lại giây lát.

- Anh thì có thời giờ nhưng em phải đến xưởng đây. Giờ thu xếp đồ đạc đem gởi thấy Pohlmann rồi anh đưa em đen xưởng.

- Không có thời giờ đâu. Em phải chạy mới kịp. Thôi, đến tối anh nhé, ở xưởng, hay nhà thờ, hay nhà Binding. Chà, cuộc sống phiêu lưu khá hấp dẫn!

- Gớm, phiêu lưu như thế này thì ngán lắm!

Nàng đi qua công trường, y đứng nhìn theo. Buổi ban mai sáng sủa. Trời xanh ngắt cao thẳm. Sương phủ cảnh hoang tàn một tấm màn bạc.

Nàng quay lại gửi chàng cái hôn tay rồi cắm đầu đi.

Graber thầm khen dáng đi nàng thật là đẹp. Hai chân lần lượt đặt thẳng đường se chỉ như nàng men theo một làn bánh xe. Bên Phi châu y đã thấy những người đàn bà có dáng đi ấy. Nàng quay lại một lần nữa trước khi mất

https://thuviensach.vn

hút sau căn nhà cuối phố "Chẳng khác nào ở mặt trận, không biết rồi có gặp nhau nữa không. Ngán với lối sống phiêu lưu hấp dẫn này!"

Đến tám giờ thì Pohlmann ở trong nhà ra đến chỗ Graber:

- Tôi đến xem hai người có gì ăn không. Tôi có thể cung cấp bánh mì.

- Cám ơn thầy, chúng tôi cũng có. Thầy cho chúng tôi gửi va-li và chăn mền cho đến lúc chúng tôi ở nhà thờ về.

- Ừ, mang vào đi.

Graber mang đồ đạc vào. Joseph ngồi khuất mặt đâu đấy không thể thấy được.

Pohlmann nói:

- Lúc trở lại nếu không thấy tôi cứ gõ cửa hai tiếng mau hai tiếng khoan. Joseph sẽ ra mở.

Graber mở một chiếc va-li.

- Càng ngày càng hóa ra người bô-hê-miêng. Lúc về nghỉ phép có ngờ đâu lại ra thế này!

Pohlmann sẽ mỉm cười:

- Joseph sống như vậy đã ba năm nay. Ông ta ngủ trên xe điện trong nhiều tháng. Suốt ngày ông đi khắp nơi trong tỉnh. Dĩ nhiên ông ta chỉ có thể ngủ ngồi độ mười lăm phút mà thôi. Bấy giờ chưa có ném bom. Nhưng bây giờ làm thế không thể được nữa rồi.

Graber lấy một hộp đồ ăn ra tặng Pohlmann.

- Anh cho Joseph thì hơn. Tôi, tôi không cần lắm.

https://thuviensach.vn

- Thịt đây! Thầy không cần thật à?

- Không. Để cho Joseph thì hơn. Phải giúp những người như ông ta thoát cơn nguy biến. Nếu không thì khi tan cơn ác mộng này nước Đức còn ai là nhân tài? Ai xây dựng lại đất nước?

Ông già lặng yên một lát, rồi ra đứng gần quả địa cầu đặt trên kệ đưa tay xoay đi.

- Anh thấy cái chấm đen này không? Đấy, nước Đức đấy. Một ngón tay tôi cũng đủ che lấp. Đó chỉ là một phần nhỏ nhoi của thế giới.

- Nhỏ nhoi thật, nhưng nước Đức đã thôn tính những phần đất quan trọng hơn trong mấy năm gần đây.

- Chiếm đóng thì có nhưng chưa chắc đã giữ nổi.

- Nhưng nếu giữ được những đất đã chiếm thì sao? Mười năm hay hai mươi năm? Chiến thắng và thành công là những sự kiện gây tin tưởng cho chúng ta một cách ác nghiệt. Cứ xem nước nhà thì thấy.

- Chúng ta chưa thắng.

- Đó không phải là một bằng chứng.

Pohlmann trả lời:

- Có chứ. Đó là một băng chứng. Một bằng chứng hùng hồn.

Tay ông nổi gân lớn vẫn xoay quả địa cầu.

- Cuộc đời vẫn tiếp tục. Khi người ta không tin tưởng nước mình người ta phải nhìn sang các nước khác. Nhật thực có thể xảy ra nhưng không phải đêm dài vĩnh viễn ở trên trái đất này. Thất vọng chỉ là một cách nhìn cận thị.

https://thuviensach.vn

Ông xoay quả đất lại chỗ cũ.

- Anh tự hỏi ai là người xây dựng lại đất nước? Anh thử nghĩ xem. Thiên Chúa giáo lúc đầu chỉ có một số người sống chết với đạo ở trong hầm hố và những người sống sót sau cuộc tàn sát ở La Mã.

- Nhưng, thưa thầy, đảng Quốc xã cũng chỉ ra đời với một số thợ thất nghiệp cuồng tín ở Munich.

Pohlmann mỉm cười.

- Anh nói có lý. Nhưng kinh nghiệm cho thấy rằng bạo chúa không bao giờ ngồi lâu. Nhân loại không bao giờ tiến triển một cách liên tục và đều đặn. Phải có thăng trầm, nhảy vọt và thoái lui. Chúng ta đã phạm tội vì kiêu ngạo, chúng ta đã tự hào rằng vượt khỏi được quá khứ nhân loại tàn ác bạo lực, nhưng bây giờ chỉ vì một cơn khủng hoảng qua loa chúng ta lại trở lại tàn ác bạo lực.

Ông cầm lấy mũ:

- Tôi phải đi đây.

- Xin trả thầy quyển sách về nước Thụy Sĩ. Nó hơi ướt. Tôi đã đánh mất nhưng lại tìm thấy.

- Thà mặc cho nó "chết" vì bom đạn còn hơn, không nên bao giờ cứu vớt những giấc mộng.

- Nên chứ. Nếu không cứu vớt những giấc mộng thì cứu vớt gì bây giờ?

- Niềm tin. Còn những giấc mộng thì tự chúng sẽ hồi sinh lại.

- Thế cũng là may nếu không thì treo cổ mà chết cho rồi.

- Anh còn trẻ thật! Tôi vẫn tưởng tượng ra tuổi trẻ bây giờ khác.

https://thuviensach.vn

- Tôi cũng vậy.

° ° °

Joseph nói đúng. Ở nhà thờ người ta nhận cho gửi đồ đạc. Graber gởi ba lô rồi đến Sở Gia cư. Người ta đã dọn sang phòng giảng Tự nhiên học của nhà trường. Vết tích ngày xưa còn lại là một cái giá đựng bản đồ và một tủ đựng chai lọ. Người công chức làm việc ở đây lấy một mớ chai lọ ra làm đồ chặn giấy. Rắn, ếch, thằn lằn ngâm rượu trong cóng được hân hạnh canh giữ hồ sơ của dân bị nạn. Một con sóc nhồi rơm hai chân giữ viên hạt dẻ, giương hai mắt thủy tinh nhìn Graber. Bà công chức đã già, tóc hoa râm, mặt tươi cười.

- Tôi sẽ ghi tên ông vào sổ những người không có nhà ở. Ông có địa chỉ không?

- Không.

- Thế thì lúc nào trở lại đây xem có kiếm được chỗ nào ở cho ông không.

- Có hy vọng gì không?

- Không. Trước ông đã có sáu ngàn người, cố gắng đi kiếm lấy thì hơn.

Y trở lại nhà Pohlmann. Gõ cửa không ai trả lời. Y đợi một lúc rồi trở lại phố Marie để xem nhà còn lại gì không.

Nhà cháy đến lầu giữa. Lính chữa lửa mãi đến lúc cuối cùng mới tới nơi. Nước còn ướt đầm khắp nơi.

Phòng Elisabeth không còn gì cả. Cái ghế y khuân ra ngoài đã biến mất. Một đôi găng tay xanh ướt nhèo bỏ quên dưới cống, tất cả chỉ còn lại có thế.

https://thuviensach.vn

Graber trông thấy khuôn mặt lão trưởng xóm đằng sau màn cửa. Y chợt nhớ ra mình đã hứa cho lão mấy điếu xì gà. Lời hứa ấy và tất cả mọi sự việc hình như đã thuộc về quá khứ xa vời; tuy nhiên đã biết đâu mà nói trước sau này sẽ thế nào. Y định trở lại nhà Binding - vả chăng y cũng cần tảo ít đồ ăn.

° ° °

Chỉ có một căn nhà trúng bom. Vườn tược chan hòa ánh nắng ban mai, lá trên cành rung ào ào, lấp lánh sương đêm; ánh vàng bông thủy tiên kín đáo giữa bụi cỏ; cây cối mới trổ hoa nom như bám đầy bươm bướm trắng và hồng; chỉ có căn nhà của Binding biến thành một đống gạch ngói rác rưới ở trên một cái hố như miệng núi lửa phản chiếu nền trời xanh thẳm. Graber đứng ngoài hàng rào nhìn vào mà không tin mắt mình trông thấy thực, y yên chí rằng không thể xảy ra cái gì cho Binding được. Y đẩy cổng bước vào. Hồ tắm cho chim tan ra từng mảnh vụn. Cửa vào bật tung ra chỗ bụi xoan. Sừng hươu cắm xuống cỏ như con hươu bị chôn tại đây. Một cái thảm vắt ngang trên cành cây như lá cờ của một chiến sĩ Mọi. Một chai rượu còn nguyên vẹn cắm thẳng xuống luống hoa như một trái bí mọc bất ngờ. Graber nhặt lấy vuốt ve rồi bỏ vào túi áo. Y nghĩ rằng hầm còn nguyên vẹn, họ chuyển đồ đi và bỏ quên chai rượu.

Y đi quanh nhà một lượt. Lối vào bếp còn nguyên. Y mở cửa bếp ra thì thấy có người động đậy.

- Bà quản gia!

Bà quản gia nấc lên khóc và đứng dậy đi ra.

- Tội nghiệp ông chủ quá!

- Sao thế bà? Ổng bị thương à?

- Ông ấy chết rồi. Tội nghiệp quá!

https://thuviensach.vn

- Chết rồi!

- Vâng, thật là bất ngờ, phải không ông?

Graber gật đầu. Không ai tin cái chết, dù chết trở thành cái gì thường quá rồi.

- Đầu đuôi thế nào bà?

- Ông ta ở trong hầm nhưng hầm không chịu nổi bom.

- Dĩ nhiên hầm xây sơ sài không chịu được bom hạng nặng. Nhưng tại sao ông ấy không xuống hầm công trường. Đây ra đấy mất có vài phút.

- Ông ấy tưởng rằng đây yên ổn, vả chăng...

Bà quản gia ngập ngừng:

- Ông ấy còn có bạn.

- Mới trưa đã có bạn đến à?

- Cô ta ở đây từ hôm qua. Một cô tóc vàng cao lớn. Ông ấy thích những cô tóc vàng. Tôi nấu cho ông ấy một món gà hầm rượu. Ăn xong thì còi báo động.

- Cô ta cũng chết à?

- Vâng, mà cả hai người ăn mặc không đàng hoàng. Ông ấy bận áo ngủ còn cô ta bận áo trong nhà, chiếc áo dài bằng lụa. Ông ấy chết như thế đây, không mặc đồng phục.

- Tôi thiết tưởng đồng phục cũng chẳng làm gì. Ông ấy có kịp ăn sáng không?

- Ông ấy ăn rồi, tôi làm cho món bánh kem mà ông ấy thích nhất.

https://thuviensach.vn

- Như vậy thì ông ấy chết sướng rồi còn gì. Tôi, tôi cũng muốn được chết như vậy. Bà cũng chớ buồn phiền.

- Vâng, nhưng ông ấy còn trẻ. Chết sớm quá!

- Ai thì cũng tưởng mình chết sớm quá, mặc dù đã chín mươi tuổi. Bao giờ thì đưa đám?

- Ngày mốt, chín giờ. Hòm mua rồi, để kia.

- Đâu?

- Trong phòng chứa lương thực. Phòng ấy mát hơn cả. Hòm đã đậy nắp rồi. Phía này căn nhà còn đỡ, đằng tnước đổ nát hết.

Hai người đi qua bếp sang phòng chứa lương thực. Mảnh chai vỡ đã thu gọn vào một góc. Mùi rượu vang, mùi mứt kẹo xông lên khắp nhà. Các hòm gỗ chiếm một khoảng lớn. Kệ đóng trên tường chất đầy hũ và hộp, nước rớt xuống đầy nhà.

- Bà mua đâu được cái hòm đẹp thế?

- Đảng cấp cho đây.

- Đám tang sẽ khởi hành từ đây?

- Vâng.

- Tôi sẽ lại đưa đám ông ấy.

- Ông ấy sẽ được vui sướng lắm.

Graber nhìn bà, bà vội nói thêm:

- Ông ấy ở trên thiên đàng sẽ vui sướng lắm. Lúc sống ông ấy vẫn mến ông lắm.

https://thuviensach.vn

- Tôi à? Tại sao thế?

- Ông ấy nói rằng chỉ có ông là người bạn không nhờ vả gì ông ấy cả. Mấy lại ông ở ngoài mặt trận luôn luôn.

Graber đứng một lúc trước áo quan. Y cảm thấy một nỗi buồn mờ mịt nhưng không có gì hơn và y phải ngượng ngịu với người đàn bà sụt sịt khóc chủ này, bà ta tỏ vẻ thương tiếc thật tình.

Y chỉ tay lên tường mà hỏi:

- Những thứ này bây giờ tính sao?

- Ông cứ lấy mà dùng không thì họ cũng khuân đi hết

- Bà cũng cất lấy mà dùng chứ, chính tay bà làm mà.

- Tôi đã để riêng ra rồi, không thể mang hết được. Ông lấy được bao nhiêu thì lấy. Đảng viên đã đến thăm rồi, họ giương mắt chầu ra dòm ngó. Tốt hơn hết là nên để lại đây một tí thôi, không thì họ lại cho rằng ông Binding làm chợ đen.

- Có thể thế lắm.

- Vả lại còn bao nhiêu thì rồi họ cũng lấy hết. Ông là bạn của ông nhà, chẳng thà tôi để cho ông còn hơn.

- Ông Binding không còn thân nhân à?

- Ông thân sinh còn sống nhưng hai cha con bất bình nhau. Vả chăng ông cụ vẫn đủ ăn. Hầm trong còn nhiều chai nguyên vẹn. Ông muốn lấy bao nhiêu thì lấy.

Graber nói:

https://thuviensach.vn

- Nếu lấy được thì bà để tôi chọn lựa cẩn thận.

Y nhìn các hộp:

- Măng Hòa Lan, không cần. Cũng không ưa cá mòi và cá thu ngâm rượu.

- À phải, tôi rối ruột không kịp suy nghĩ.

- Nhiều quá, mang sao hết?

- Ông qua đây vài chuyến mà lấy, tội gì để cho ai hưởng? Ông là quân nhân, ông đáng hưởng hơn những đảng viên Quốc xã kia chỉ biết no cơm ấm cật ở nhà.

Graber nghĩ thầm: "Mà đúng như thế thật, Elisabeth, Pohlmann và Joseph cũng đáng được hưởng nhiều hơn. Mình sẽ ngu như lợn nếu không biết nhận lấy: Binding đã chết rồi cũng chẳng cần gì nữa".

Mãi sau, khi đã đi xa rồi, y mới nghĩ đến sự ngẫu nhiên xui khiến, y không đến ở với Binding và không chết như anh ta.

° ° °

Joseph ra mở cửa.

- Ông biết tôi đến à?

- Tôi trông thấy ông đi lại.

Joseph vừa nói vừa chỉ một lỗ hổng khoét ở cánh cửa.

- Như thế có ai đến mình đỡ lúng túng.

Graber đặt gói đồ xuống bàn.

https://thuviensach.vn

- Tôi đã đến nhà thờ. Người ta nói rằng đêm có thể đến ngủ được. Cám ơn ông đã mách giúp.

- Đó là ông thầy dòng trẻ?

- Người này già.

- Ông gặp người già thì may, ông ta tử tế lắm. Tôi đã ở nhà thờ được một tuần lễ nhờ ông nhận tôi là người giúp việc. Một hôm lính đến khám xét, tôi phải nấp trong cây đàn lớn. Người thầy dòng trẻ đã tố cáo tôi. Người ấy thù Do Thái. Thù Do Thái vì tin đạo. Có sự căm thù ấy thật. Chỉ vì trước đây hai ngàn năm người Do Thái đã đóng đinh câu rút chúa Giêsu.

Graber mở một gói ra. Y đặt lên bàn một chồng hộp cá và ba tê gan. Y cũng lấy mấy chai rượu trong túi ra. Joseph thản nhiên nhìn y hành động, chỉ nói qua loa:

- Một kho tàng.

- Bây giờ chia mỗi người một ít.

- Ông có nhiều mà chia thế à?

- Ông thấy đấy, thế cũng là nhiều đấy. Tôi được thừa hưởng một gia tài. Đồ này của một người Mật vụ. Ông nghĩ sao?

- Ăn thế càng thêm thú. Ông quen họ thân lắm không mà họ cho quà?

Graber nhìn Joseph.

- Người này thì tôi quen. Y không có gì là độc ác.

Joseph không trả lời.

- Ông cho là không thể có chuyện ấy được à?

https://thuviensach.vn

- Còn ông, ông cho là có thể có?

- Có thể lắm. Có người phải theo người khác vì lo sợ yếu ớt hay không có đủ cương nghị.

- Vì thế mà người ta trở thành Mật vụ à?

- Có lẽ thế.

Joseph mỉm cười mà rằng:

- Lạ thật, người ta tưởng tượng ra một kẻ giết người thì ở đâu và lúc nào cũng là kẻ giết người. Tuy nhiên, một người chỉ yếu ớt vì một khía cạnh nào đó cũng dám làm những tội ác tày trời.

- Vâng. Một con thú dữ chỉ là thú dữ, nhưng con người có nhiều tiềm năng để hành động khác.

Joseph gật đầu.

- Ở trại tập trung có nhiều người chỉ huy nhiều tinh thần hài hước, có những anh mật vụ tỏ ra rộng lượng và thân hữu với nhau lắm, vả chăng còn có quần chúng mê hoặc vì những cái họ cho là nhu cầu tối thượng, họ nhắm mắt lại mặc nhà cầm quyền tàn bạo, họ cho là sự đau khổ cần thiết. Như thế gọi là lương tâm co giãn.

- Và cũng có những người sợ sệt.

Joseph nhắc lại với giọng nhã nhặn:

- Cũng còn những người sợ sệt.

Graber yên lặng một lát rồi nói:

- Tôi muốn làm cái gì để giúp ông.

https://thuviensach.vn

- Không cần gì nhiều, tôi sống có một mình. Một là tôi bị bắt, hai là tôi thoát nạn, chỉ có thế thôi.

- Ông không có gia đình?

- Gia đình tôi chết hết rồi, một em trai, hai em gái, cha tôi vợ tôi, con tôi đều chết hết. Hai người bị đập chết, một người chết cái chết tự nhiên, còn thì chết trong phòng hơi ngạt.

Graber nhìn ông ta.

- Ở trại tập trung à?

- Trại tập trung.

Joseph nói với giọng lạnh lùng.

- Trại tập trung tổ chức thật là chu đáo.

- Ông đã thoát ra được?

- Tôi thoát được.

- Chắc ông căm thù chúng tôi lắm!

Joseph nhún vai.

- Ai còn dám nghĩ đến chuyện căm thù? Căm thù làm cho người ta bất cẩn, dễ bị lộ.

Graber liếc mắt nhìn cửa sổ che lấp hẳn bởi đống gạch ngói. Ánh sáng ngọn đèn con càng như yếu đi. Ánh sáng nhợt nhạt rọi vào quả địa cầu để trong góc tường.

Joseph nhã nhặn hỏi:

https://thuviensach.vn

- Ông sắp trở về mặt trận?

- Vâng. Tôi ra mặt trận để giúp những kẻ giết người giữ được địa vị ít lâu nữa. Có lẽ đủ thời gian để người ta bắt ông và đem xử giảo.

Joseph lẳng lặng tán đồng.

- Tôi phải đi nếu không họ sẽ xử bắn tôi.

Graber nói vậy nhưng Joseph không trả lời.

- Nếu tôi đào ngũ có lẽ cha mẹ tôi và vợ tôi bị bắt và giết chết.

Joseph vẫn không nói gì.

- Tôi phải đi tuy biết rằng lý lẽ của tôi không còn là lẽ phải tuy rằng đó là lý lẽ của hàng triệu người như tôi. Chắc ông khinh bỉ chúng tôi.

- Tôi làm gì được cái vinh dự ấy.

Graber nhìn Joseph, không hiểu.

- Còn ai nói đến khinh bỉ, chỉ có mình ông thôi! Tại sao chú trọng nhiều đến vấn đề ấy? Tôi có khinh bỉ Pohlmann đâu? Tôi đâu có khinh bỉ những người cho tôi ẩn núp và mỗi đêm họ liều mạng vì tôi? Nếu không có họ tôi sống sao được đến ngày nay? Kể ra ông cũng ngây thơ!

Bất thần, ông ta mỉm cười, cái mỉm cười lạ hắn đối với khuôn mặt của ông.

- Chúng ta đi xa đề tài quá, và chúng ta nói nhiều quá. Không nên nói nữa và cũng không nên suy nghĩ nữa. Đừng nên suy nghĩ vội, suy nghĩ làm cho yếu người. Việc cũ cũng làm cho người ta ủy mị. Bây giờ chưa đến lúc suy nghĩ. Bây giờ chỉ có một mục tiêu không được xao lãng: sống cái đã.

https://thuviensach.vn

Joseph ngoảnh mặt lại đống đồ hộp.

- Cái này giúp mình sống. Tôi nhận, cám ơn ông.

Ông ta cầm lấy đồ hộp định cất vào sau chồng sách. Graber nhận thấy ông ta có cử chỉ ngượng ngập, mấy đốt ngón tay cong lại và mất cả móng. Joseph trông thấy mắt Graber bèn nói:

- Một chút kỷ niệm ở trại tập trung. Trò chơi hấp dẫn nhất của tụi mật vụ. Họ gọi như thế là đốt nến Noel. Nến là que diêm vót nhọn. Chẳng thà họ chọc vào ngón chân, đỡ lộ hơn. Ở ngón tay thì dễ thấy quá, không lẽ lúc nào cũng đeo găng.

Graber đứng dậy.

- Bộ quân phục và sổ quân bạ của tôi có giúp được việc gì cho ông không? Ông đem thay đổi chút ít đi mà dùng, còn tôi, tôi bảo cháy mất rồi.

- Cám ơn, tôi không dùng đến. Tôi sắp sửa trở thành người Lỗ-ma-ni đây. Pohlmann đã có sáng kiến ấy và đang vận động giúp tôi. Nom bề ngoài thì không ngờ ông ta có tài riêng ấy nhỉ? Tôi sẽ trở thành người Lỗ, nhân viên Mặt trận sắt, nghĩa là bạn của đảng Quốc xã. Diện mạo của tôi dễ cải trang ra người Lỗ, còn vết thương thì đổ tội cho tụi Cộng sản. Ông có muốn lấy va-li và chăn mền bây giờ không?

Graber hiểu rằng Joseph muốn ngồi một mình không phải tiếp khách. Y hỏi:

- Ông còn ở đây lâu không?

- Sao lại cần biết?

Graber đưa cho Joseph một phần đồ hộp rồi nói:

- Tôi còn có thể lấy nữa được.

https://thuviensach.vn

- Nhiều quá rồi. Tôi không thể mang theo được nhiều. Vả chăng tôi cũng phải đi đây. Tôi không thể đợi được.

- À còn thuốc nữa, tôi quên mất thuốc. Mà thuốc thì thiếu gì. Để tôi mang lại.

- Thuốc lá à!

Ông ta nói như nói đến một người bạn.

- Thuốc lá đáng kể hơn hết mọi thứ khác. Được rồi tôi ngồi đây đợi.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 21

Một đám người đã đứng đợi dưới nhà rẫy của nhà thờ. Hầu hết đều ngồi trên va-li hay hòm xiểng hay mang theo gói và bọc. Phần nhiều là đàn bà con nít. Một bà già mặt ngựa đứng cạnh Graber.

M

- Miễn là họ không di tản mình đi chỗ khác. Người ta nói đến những nơi ấy không vui sướng gì. Mấy căn lều, một chút đồ ăn, lẫn lộn với người nhà quê tham lam và bần tiện.

- Tôi thì tôi không cần. Tôi có thể đi chỗ khác được. Thà cái gì thì cái còn hơn là bom đạn. Người ta phải săn sóc mình chứ, mình mất hết trọi hết trơn.

- Mới mấy ngày trước tôi đã thấy một đoàn xe đi tị nạn. Gớm, nom họ mà phát ngán quá! Họ được đưa về Mecklembourg.

- Mecklembourg à? Dân quê ở đó giàu lắm mà.

- Giàu à?

Bà già mặt ngựa cười nhạt.

- Họ bắt làm việc đến sụm xương mới được đủ miếng ăn. Quốc trưởng sao không biết đến điều ấy.

https://thuviensach.vn

Graber nhìn bà già và người con gái gầy guộc nói chuyện với nhau. Đằng sau, trông qua hàng cột kiểu trung cổ thấy vườn nhà thờ. Hoa thủy tiên mọc dưới chân những bức tượng trên đường đi, một con chim đậu trên vai chúa Ki-Tô cất tiếng hót.

Người con gái lại nói:

- Họ phải nuôi không mình chứ, họ có tiền của. Chúng ta là nạn nhân chiến cuộc. Nạn nhân chiến cuộc!

Ông thầy dòng đến. Ông ta là một người mảnh khảnh, mũi dài và đỏ, hai vai xuôi. Graber nhận thấy khó lòng mà con người như thế có thể can đảm giấu những người bị cảnh sát mật vụ lùng bắt.

Ông thầy dòng bảo mọi người vào. Mỗi người lãnh một tấm thẻ có số và đặt vào mỗi gói đồ một cái thẻ cùng số. Ông ta bảo Graber:

- Tối nay đừng nên về trễ quá, trong nhà thờ không có nhiều chỗ đâu.

- Không có nhiều chỗ à, coi nhà thờ lớn thế này.

- Nhưng không ai được vào thánh đường, chỉ được ở dưới hầm và bên rìa thôi.

- Người đến muộn thì nằm đâu?

- Trong nhà rẫy hay còn chỗ trống. Cũng có người nằm ngoài vườn.

- Hầm có chịu nổi bom không?

Ông ta nhìn Graber dịu dàng:

- Khi xây nhà thờ không ai nghĩ đến chuyện bom. Cái đó ngày nay người ta gọi là đêm dài trung cổ.

https://thuviensach.vn

Khuôn mặt mũi dài buồn thiu không để lộ vẻ gì cả, cũng không có chút gì là hài hước. Graber nghĩ thầm: "Chúng ta đã tiến bộ rất xa về nghệ thuật che đậy. Ai cũng gần như là người lão luyện rồi".

Y đi qua nhà rẫy, vào nhà thờ. Nhà thờ bị tàn phá nặng; một gác chuông đã sập, ánh nắng rọi tứ tung vào chỗ trang nghiêm. Nhiều bức bích họa cũng bị bể nát. Chim sẻ đuổi nhau giữa đám mảnh kính đủ màu sắc. Thánh cung chỉ còn là một đống gạch vụn. Từ nhà thờ Graber đi thẳng xuống hầm. Đây là hầm rượu cũ của nhà thờ. Giá đựng thùng vẫn còn. Không khí mát mẻ ẩm thấp và thoang thoảng mùi thơm. Mùi rượu nho già hàng thế kỷ còn mạnh hơn mùi khét những đêm dội bom; phía trong cùng có nhiều vòng sắt lớn gắn liền vào đá tảng. Bây giờ Graber mới nhớ ra rằng hầm này dùng làm hầm tra tấn kẻ ngoại đạo và các mụ phù thủy trước khi dùng làm hầm chứa rượu. Người ta cột tay tội nhân vào vòng sắt và nướng sắt đốt người họ kỳ cho đến lúc xưng tội. Sau mới đem giết chết, nhân danh Thượng đế và lòng nhân từ Thiên chúa giáo. Y nghĩ thầm: "Chẳng có thay đổi bao nhiêu. Những tay đồ tể Quốc xã có những tiền bối đáng làm thầy họ. Và con người thợ mộc ở Nazareth có những môn đệ kỳ dị..."

° ° °

Graber bước vào đường phố Adler. Đã sáu giờ chiều. Suốt ngày nay y đi tìm một căn phòng mà không được. Vì mệt quá y định thôi không tìm nữa.

Khu này bị tàn phá trọn vẹn. Hết đống gạch ngói này đến đống gạch ngói khác. Chân bước đi mà trái tim thắt lại.

Thình lình y dừng lại, hết sức ngạc nhiên. Giữa chỗ tàn phá bỗng nổi lên một căn nhà hai tầng trơ trọi. Nhà đã xưa và không được ngay ngắn lắm nhưng nguyên vẹn, xung quanh là mảnh vườn đầy hoa nở. Một vùng đất xanh tươi giữa bãi sa mạc. Từng bụi xoan ngả nghiêng bên rào không thiếu một cái cọc nào. Độ hai mươi bước nữa là cảnh xơ xác trơ trụi như ở mặt trăng. Nhưng căn nhà nhỏ và mảnh vườn con đã đượp yên lành như thường

https://thuviensach.vn

xảy ra trong những vụ tàn phá lớn. Một tấm biển ngoài cửa đề mấy chữ: "Quán Witte".

Cửa vườn mở. Y cũng không ngạc nhiên rằng cửa kính không cái nào bị vỡ. Y vẫn đợi thế. Phép lạ không xa chỗ thất vọng là bao nhiêu. Một con chó săn tai dài nằm ngủ gần cửa vào. Từng khóm thủy tiên, từng khóm hoa tím, có cả hoa kim hương. Nhìn cảnh vật y có cảm tưởng như đã quen biết từ lâu, nay thấy lại sau nhiều năm xa cách và lãng quên. Có lẽ y chiêm bao chăng? Y mở cửa vào.

Nhà không có ai. Một cái ly trên kệ, không có một chai rượu nào, vòi nước bằng đồng sáng choang, bồn rửa sạch sẽ và khô ráo. Ba chiếc bàn ghế đẩy áp vào tường. Chỉ có một bức họa treo trên tường: bức họa một cảnh xứ Ti-rôn, một đứa con gái ăn mặc lối bản xứ đang chơi đàn, một chàng thanh niên cúi xuống gần. Không thấy hình Quốc trưởng. Thoạt bước vào Graber cũng biết rằng không có của ấy.

Một người đàn bà có tuổi bước vào. Bà ta mặc áo choàng màu lam đã bạc, hai tay xắn cao. Bà ta không nói Quốc trưởng muôn năm! Bà ta chỉ nói:

- Chào ông.

Trong tiếng chào của bà có hương vị yên tĩnh buổi chiều. Sau một ngày làm ăn, đó là ước vọng được hưởng buổi tối êm đềm thư thả. Y nghĩ thầm: "Tất cả đều tự nhiên quá và phi thường quá!". Y muốn uống một chút gì để rũ bụi bặm đã phải thở suốt ngày hôm nay - nhưng bây giờ y nghĩ rằng điều quan trọng hơn hết là tối nay phải cùng vợ đến đây. Phải đến cái động thiên thai này, để lại ngoài rào tất cả thống khổ tang tóc của chiến tranh.

- Tối nay chúng tôi đến ăn có được không bà?

Bà ta nhìn y, ngạc nhiên; y vội nói thêm:

https://thuviensach.vn

- Chúng tôi có thẻ thực phẩm. Tối mà ở đây thì tuyệt, ở trong vườn này. Ngày nghỉ cuối cùng của tôi đấy. Rồi tôi ra mặt trận. Nếu bà muốn trả bằng hiện vật thì chúng tôi cũng có đồ hộp.

- Tối nay chúng tôi chỉ có đậu trắng thôi. Lâu nay hàng không bán.

- Đậu thì ngon lắm rồi còn gì nữa. Từ ngày chiến tranh đến giờ tôi chưa từng ăn đậu.

Bà già mỉm cười. Một nụ cười bình thản như xuất hiện từ quá khứ xa xôi.

- Nếu ông chịu ăn thế thì mời ông cứ lại. Có thể ngồi ngoài vườn được nếu trời không lạnh.

- Bây giờ còn sớm, tám giờ chúng tôi lại được không?

- Giờ nào cũng được. Đậu để đến bao giờ cũng được.

° ° °

Một bức thư đặt ngay ngưỡng cửa. Y nhận ra chữ mẹ mình. Bức thư từ mặt trận gởi trả lại. Y vội mở ra coi. Bà cụ viết mấy chữ vội vàng cho biết nhà sẽ rời thành phố vào hôm sau theo một đoàn xe tị nạn. Không biết trước được sẽ đến nơi nào. Không có gì đáng lo vì chỉ là phòng trước thôi.

Y tìm ngày gởi thư. Bức thư gởi đi một tuần trước ngày y về tới nơi. Thư không nói gì đến bom đạn. Bà cụ đã cẩn thận, có lẽ vì sự kiểm duyệt. Không chắc là nhà bị phá ngay trước ngày đi. Có lẽ trước nữa, vì đã đi lánh nạn thì tất nhiên bị nạn rồi.

Y gập thư lại bỏ vào túi. Như vậy là cha mẹ hãy còn sống! Y lấy làm chắc chắn như người ta có thể chắc chắn được cái gì trong lúc chiến tranh. Y nhìn chung quanh, hơi bị lóa mắt. Tấm màn màu xám bao phủ sự vật lúc

https://thuviensach.vn

trở về bỗng tan đi. Phố Haken chỉ là một phố bị bom phá hủy, thế thôi, không hơn không kém. Mây buồn, mây khắc khoải bao quanh ngôi nhà số 18 bỗng dưng tan biến, chỉ còn những đống gạch vụn hiền lành. Y mạnh mẽ thở hít không khí, nhưng không thấy gì là vui vẻ. Chỉ có gánh nặng đè trên vai từ hai tuần lễ nay đã cất đi được để y có một cảm tưởng nhẹ nhàng gần như choáng váng. Y không hề nghĩ đến hy vọng được thấy cha mẹ trước khi đi. Hy vọng ấy đã mất từ lâu. Y chỉ cần biết cha mẹ còn sống không. Cha mẹ còn sống: vậy là y có thể sống trọn vẹn.

Căn phố lại bị thêm một chuyến bom nữa. Căn nhà còn nguyên vẹn mặt tiền chuyến đến thăm trước nay đã bị phá hẳn. Tấm cửa dán đầy giấy nhắn tin nay dời ra chỗ khác cách đấy vài thước. Graber tự hỏi không biết lão trưởng xóm điên đâu thì bỗng thấy lão đi qua phố tiến lại.

- A! Ông lính! Vẫn còn đây à?

- Vâng, ông cũng còn đây à?

- Ông nhận được thư chưa?

- Rồi.

- Thư đến chiều hôm nay. Sắp sửa gạch tên ông đi thì vừa. Ở đây thiếu chỗ, mà có nhiều người đang đợi.

- Chưa đâu, vài ngày nữa tôi mới đi.

- Đã đến lúc rồi. Sự kiên nhẫn của người ta chỉ có hạn.

- Ông là chủ bút tờ báo thông tin này à?

- Trưởng xóm phải kiêm hết. Trưởng xóm tượng trưng cho trật tự. Mới có một bà góa mất ba đứa con trong trận bom mới đây. Chúng tôi cần chỗ cho họ nhắn tin.

https://thuviensach.vn

- Thế thì lấy chỗ tôi đi. Bưu tá đã quen để thư của tôi trước căn nhà sập đằng kia.

Trưởng xóm gỡ biển của Graber đưa trả, y định xé đi thì lão ta ngăn lại:

- Ông điên à! Xé đi như thế xui chết, ông đã hết hy vọng sống sót! Bản tin đã cứu ông một lần sẽ cứu ông mãi mãi. Thật là dại dột chưa biết gì!

Graber nhét mảnh giấy vào túi mà rằng:

- Vâng, tôi chỉ muốn dại dột như thế chừng nào hay chừng nấy. Bây giờ ông ở đâu?

- Tôi phải dọn sang chỗ khác, một hang chuột trong cái hầm khá khang trang. Thuê lại của chuột kể cũng thú vị.

Graber nhìn ông ta. Khuôn mặt khắc khổ không lộ nét gì cả.

- Tôi định tổ chức một hội những người có thân nhân bị vùi dưới gạch ngói. Phải liên kết với nhau mà hành động nếu không chẳng ai để ý đến cả. Thí dụ, chúng tôi đòi hỏi rằng những nơi có người chết vùi dưới gạch phải được ban phép lành và kính trọng như một cái nghĩa địa. Ông hiểu không?

- Dạ hiểu, hiểu quá mà!

- Có thế chứ, có người hiểu cho tôi chứ. Người ta cho tôi là ngu đần. Nhưng ông không thể có chân trong hội được rồi. Ông đã nhận được bức thư khốn nạn kia!

Nét mặt căng thẳng bỗng rã rời, phản ảnh đau đớn và tức giận khôn tả. Con người đáng thương đó quay gót chạy hấp tấp đi chỗ khác.

Graber nhìn theo trong chốc lát, rồi cũng bước đi. Y định giữ kín không nói cho vợ biết rằng cha mẹ mình còn sống.

https://thuviensach.vn

° ° °

Chỉ có một mình nàng ở xưởng ra chạy mau lại với chàng. Nom nàng bé li ti giữa bãi rộng mênh mông mà hoàng hôn còn làm cho thêm rộng.

Nàng thở hổn hển mà rằng:

- Em lại được nghỉ nữa.

- Mấy ngày?

- Ba ngày, ba ngày cuối cùng.

Nàng im bặt vì cảm động quá, hai mắt rưng rưng lệ.

- Em trình bày cảnh ngộ cho họ nghe, họ không làm khó dễ. Có lẽ sau này phải làm bù, nhưng nghĩ cũng chẳng làm sao. Em chẳng cần. Có lẽ bận công việc túi bụi lại hơn.

Graber không trả lời. Y vừa thấy đau đớn mà nhớ ra rằng xa nhau sắp đến rồi. Y biết thế từ lâu nhưng chỉ biết rằng cái gì rồi cũng xảy ra, người ta vẫn biết thế nhưng không bao giờ ước lượng tầm quan trọng.

Biết bao lo toan, sợ hãi, hy vọng đã che lấp tâm tình về phút chia ly nhưng nay nó xuất hiện với vẻ một sự kiện hiển nhiên không thể chối cãi được, một tia quang tuyến X đã rọi qua bộ mặt mầu nhiệm của cuộc sống, chỉ làm biểu lộ phương diện thiết dụng thô thiển và lạnh lùng của nó.

Hai người nhìn nhau. Tâm tình họ như nhau, chàng cũng như nàng hiểu nhau trong sự đau khổ. Họ đứng yên lặng nhưng tâm hồn khuynh đảo như bão táp. Họ đã tránh thất vọng nhưng nay thất vọng dồn dập trở lại, họ đã thấy mình xa nhau và cô độc - Graber đã mường tượng thấy nàng trơ trọi trong xưởng may, trong một cái hầm hay một căn phòng đợi chờ trong hy vọng mong manh - còn nàng đã thấy chàng trở lại với sự nguy hiểm chiến

https://thuviensach.vn

đấu cho một lý tưởng mà chàng không còn tin tưởng. Họ chỉ được quỵ ngã vì đau khổ dồn dập mãnh liệt, nhưng họ dồn hết nghị lực để không quỵ ngã trước làn sóng mãnh liệt. Họ ôm sát người nhau trong giây lâu để chống lại xúc động như vũ bão. Thời gian đó như dài vô tận, mãi sau sóng mới rút đi.

Graber thấy nước mắt Elisabeth dần dần tan đi như đã chảy vào trong.

Khi đã nói được nên lời chàng bảo nàng:

- Như vậy là chúng ta có mấy ngày sống trọn vẹn bên nhau.

- Vâng, bắt đầu từ tối mai. - Nàng cố gắng mỉm cười.

- Thế là hay rồi. Vì nghĩ rằng mình chỉ có vài ngày cho nên anh có cảm tưởng như nghỉ phép dài ra hàng mấy tuần lễ.

- Vâng.

Hai người rủ nhau đi. Ánh chiều tà xuyên một tia hồng thắm vào khung cửa sổ rỗng không.

- Đêm nay ngủ đâu?

- Chúng ta vào ngủ trong nhà rẫy, nhưng may ra có thể kiếm được chỗ ở hành lang thánh đường. Trước hết hãy đi ăn một bữa đậu tươi.

Quán Witte nổi lên giữa những đống gạch vụn. Không biết sao Graber ngạc nhiên là lại tìm thấy nó, vì nó giống như cái gì không có thật.

Y đẩy cửa bước vào và bảo vợ:

- Em thấy thế nào?

- Một nơi yên ổn đã bị thời gian bỏ quên.

- Có thế thật, tối nay chúng ta phải có một nơi yên ổn như thế.

https://thuviensach.vn

Hơi ẩm ướt xông lên từ các luống hoa. Chắc là người ta mới tưới. Một con chó chạy quanh nhà, nó ngoe nguẩy đuôi khi thấy hai người vào.

Bà quán đến trước mặt họ, bà ta choàng chiếc khăn trắng.

- Ông muốn ngồi trong vườn không?

- Có, giá bà có nước cho rửa tay thì hay quá.

- Có chứ cô!

Bà Witte đưa Elisabeth vào nhà, lên từng lầu nhất. Graber đi qua bếp ra vườn thì đã thấy kê một chiếc bàn phủ khăn ca-rô trắng đỏ. Hai chiếc ghế và hai bộ bát đĩa tinh tươm đã bày sẵn. Y cầm bình nước để giữa, rót một ly uống cạn. Nước uống còn ngon hơn cả rượu nho của lữ quán Germania. Thực ra mảnh vườn rộng chứ không bé nhỏ như đứng ngoài phố nhìn vào. Bãi cỏ mới xén, xung quanh mọc hương mộc và xoan, và một vài cây khác mới trổ lá non vừa gặp tiết xuân về.

Elisabeth trở lại:

- Làm thế nào mà anh kiếm ra chỗ này?

- Tình cờ, ở đây chỉ nhờ tình cờ mà sống.

Nàng trở lại gần chàng, sực nức mùi nước mát rượi, mùi xà bông, tuổi son trẻ.

- Ở đây thật là thoải mái. Lạ thật, em có cảm tưởng như trước đã đến đây rồi...

- Chiều nay anh cũng có cảm tưởng ấy.

- Cứ như là mình đã có đến đây hồi nào, em với anh, trong vườn này, nói với nhau những chuyện này. Và hình như chỉ có một cái gì không gì cả, một

https://thuviensach.vn

chi tiết cỏn con cũng làm em nhớ lại một kỷ niệm đích xác.

Nàng tựa đầu vào vai chàng.

- Nhưng cái không gì cả ấy không bao giờ trở lại thực sự, không bao giờ chúng ta nắm được chìa khóa bí mật của quá khứ. Có lẽ khung cảnh này vẫn nằm ngủ yên dưới đáy tâm hồn chúng ta, có lẽ một ngày mai nó trở lại ám ảnh chúng ta...

Bà quán mang lại một cái liễn đậy vung kín.

- Chúng tôi xin đưa ngay thẻ thực phẩm cho bà. Chúng tôi không có nhiều vì nhà bị bom cháy hết. Nhưng chỗ còn lại cũng đủ.

- Tôi không lấy nhiều đâu. Đậu này từ trước chiến tranh chỉ cần thẻ để mua xúc xích và bơ thôi. Ông uống gì? Đây chúng tôi có rượu bia.

- Thế thì tuyệt diệu rồi. Chúng tôi chỉ thèm bia.

Trời đã nhá nhem. Một con chim khuyên khuất trong cây cất tiếng hót. Graber nhớ lại lúc ban ngày đã nghe tiếng nó rồi, đó là con chim ở sân nhà thờ. Từ bấy đến giờ đã nhiều việc xảy ra cho y. Y mở vung liễn:

- Xúc xích này! Một đĩa đậu này! Bữa ăn này phải thú vị!

Y múc ra đầy đĩa, trong một giây y có cảm tưởng rằng mình có căn nhà, mảnh vườn, người vợ trẻ, cơm nước tinh tươm và sự an toàn bình ổn.

- Em ạ, thí dụ như người ta cho em sống mười năm nữa với anh trong mảnh vườn lạc lõng ở giữa cảnh tan hoang thì em nói sao?

- Em sẽ nhận lời ngay, hơn mười năm cũng được.

- Anh cũng thế.

https://thuviensach.vn

Bà quán mang rượu bia ra. Chàng mở nút rót ra uống. Rượu bia mới và ngon. Họ ăn thong thả, nhìn mặt nhau, không tin rằng mình có được hạnh phức này.

Trời đã tối. Một tia sáng đèn rọi quét lia lịa trên trời rồi biến mất. Con chim khuyên đã im lặng.

Bà quán trở lại múc thức ăn thêm vào liễn.

- Ông bà ăn ít thế. Tuổi trẻ phải ăn ngon miệng hơn chứ!

- Chúng tôi ăn được bao nhiêu thì ăn, liễn đậu hãy còn.

- Để tôi lấy thêm rau ghém và phó mát.

Trăng lên. Nàng nói:

- Thế là đầy đủ. Ánh trăng, vườn hoa, bữa ăn thịnh soạn rồi ngủ yên lành tối nay. Nhiều hạnh phúc quá sợ mình không có sức hưởng hết.

- Thế mà ngày trước thì là chuyện rất thường.

Nàng gật đầu và đưa mắt ngó quanh.

- Không thấy sự tàn phá nào ở chỗ này. Cây cối che khuất cả. Giá có một nước mà chỗ nào cũng thế này!

- Hết chiến tranh chúng ta sẽ đi du lịch. Chúng ta sẽ qua những tỉnh còn nguyên vẹn đêm thắp đèn sáng trưng. Chúng ta sẽ đi dọc những tiệm áo có tủ kính choáng lộn, sáng sủa đến nỗi có thể soi gương thấy rõ mặt mình như ban ngày.

- Biết người ta có cho mình sang nước của người ta không?

- Đi du lịch thì làm gì họ không cho. Ta sang Thụy Sĩ chẳng hạn.

https://thuviensach.vn

- Thế thì phải có tiền Thụy Sĩ, làm thế nào có?

- Chúng ta mang máy ảnh sang đây bán. Như thế có thể sống được vài tuần lễ.

Nàng cười:

- Máy ảnh hay đồ nữ trang, hay áo lông thú, toàn là thứ đắt tiền mà mình không có.

Bà quán mang rau ghém và phó mát lại

- Ông bà ở đây có thấy dễ chịu không?

- Tuyệt thú. Ở lại một lát nữa có được không?

- Đến bao giờ cũng được mà. Để tôi lấy cà phê.

- Còn uống cà phê nữa. Chúng ta sống như ông hoàng rồi.

Nàng lại cười:

- Mới đầu chúng ta sống đế vương thật. Ca-vi-a, gan béo, rượu nho. Tối hôm nay chúng ta sẽ sống như người thường, sau này chúng ta sống như thế này. Có phải đời sống là như vậy không?

- Chính thế đó em ạ.

Chàng ngồi ngắm nàng không chán mắt. Lúc mới ở xưởng ra nàng nhợt nhạt bơ phờ mệt nhọc. Bây giờ hai mắt nàng sáng ngời sinh lực và tuổi trẻ. Nàng chóng lại người thật và nàng không đòi hỏi nhiều.

- Chúng ta phải học sống lại, chúng ta đã quên mất cả cách sống rồi! Mà có lẽ chính vì vậy mà tương lai của chúng ta phong phú. Cái gì người khác thấy nhàm chán vô vị chúng ta sẽ thấy là cuộc phiêu lưu rất mê ly. Thí dụ,

https://thuviensach.vn

chỉ có bầu không khí không có hơi khói này, hay bữa cơm không cần thẻ thực phẩm, một tiệm để mình muốn mua gì thì mua, một thành phố không có nhà nào bị bom đạn có thể nói cái gì mà không sợ hàng xóm nghe được, không phải sợ hãi gì cả! Phải mất một thời gian người ta mới quên được sợ hãi, vả chăng sau này có thấy sợ nữa mình cũng sung sướng mà nói rằng sợ hão sợ huyền. Anh có thấy thế không?

- Có chứ, nếu đứng về phương diện ấy thì hạnh phúc lớn đang chờ đợi ta.

Họ ngồi lại rất khuya. Graber trả tiền rồi bà quán lui về phòng, chỉ còn hai người ngồi trong vườn.

Trăng đã tỏ. Mùi đất ẩm, mùi lá rau thoang thoảng, vì không có gió nên hơi đêm đánh tan được mùi a xít và bụi vôi cát vẫn lưỡng vưỡng khắp các dãy phố. Có cái gì động đậy trong bụi. Một con mèo đang vồ chuột. Thành phố giờ nhiều chuột quá, xác người chết và vật đổ nát thuận lợi cho chúng sinh sôi nảy nở.

Đến mười một giờ họ mới ra về. Họ có cảm tưởng như từ một hải đảo bước chân lên đại châu.

- Ông đến chậm quá, hết chỗ rồi.

Không phải ông thầy dòng ban sáng. Ông này trẻ, mày râu nhẵn nhụi và ra dáng người oai nghiêm lắm.

Có lẽ ông ta tố cáo Joseph.

- Chúng tôi ngủ trong vườn nhà rẫy có được không?

- Vườn nhà rẫy những chỗ có mái che chật hết rồi. Tại sao ông không đến trung tâm cứu trợ hàng tỉnh?

https://thuviensach.vn

Vào lúc khuya này câu hỏi ấy thật là quá lố.

Graber trả lời:

- Chúng tôi muốn cầu đến Thượng đế.

Ông thầy dòng nhìn y, nghiêm sắc mặt:

- Nếu ở đây thì phải ngủ ngoài trời.

- Không sao.

- Ông có vợ không?

- Có, tại sao?

- Ông nên nhớ rằng mình ở đất thánh, những người không phải vợ chồng không được nằm gần nhau ở đây. Nhà rẫy cũng là nhà thờ. Chỗ tôn nghiêm phải giữ cho tinh khiết. Coi ông như chưa vợ thì phải.

Graber lấy sổ gia đình ra. Ông ta đeo kính gọng thép lên và đưa gần đèn đêm để đọc.

- Chưa được bao lâu mà.

- Bổn đạo đâu có bắt buộc phải đúng ngày tháng.

- Đã làm phép cưới tôn giáo chưa?

- Này thầy. Vợ tôi làm việc suốt ngày, bây giờ nhọc mệt. Chúng tôi xin ngủ trong nhà rẫy. Nếu thầy thấy trở ngại thì cứ tìm cách mà đuổi. Nhưng một mình thầy làm không nổi đâu, kiếm thêm người ra đây.

Bỗng có một thầy khác chạy ra, ông ta đi nhẹ gót không ai nghe tiếng.

- Có chuyện gì thế?

https://thuviensach.vn

Ông thầy dòng trẻ tuổi muốn nói đầu đuôi câu chuyện nhưng ông kia gạt đi:

- Không nên cho mình là ông trời. Họ phải đến đây cũng đã khổ lắm rồi.

Rồi quay lại bảo Graber:

- Nếu ngày mai muốn có chỗ trú thì ông đến trước chín giờ, số 7 phố Nhà Thờ, hỏi trưởng tu viện Biedendieck. Người quản gia của tôi sẽ kiếm chỗ cho ở.

- Cám ơn cha.

Cha Biedendieck gật đầu rồi đi. Graber bảo ông thầy dòng trẻ:

- Đầy nhé, bề trên cho lệnh rồi cứ thi hành thôi. Chỉ có giáo hội là giữ được phong thể tuân thượng lệnh thật đúng trong bao nhiêu thế kỷ. Đường đi vào nhà rẫy lối nào?

Ông ta đưa hai người vào hậu đường. Đồ thờ óng ánh trong tối. Qua một cái cửa, một hành lang rồi họ vào vườn nhà rẫy.

- Đừng có ngủ trên ngôi mộ các giám mục. Người nọ phải nằm cách người kia một thước, và không được cởi áo ra.

- Bỏ giày ra được chứ?

- Giày thì được.

Họ lần từng bước mà đi. Tiếng ngáy đã vang rộn dưới vòm cửa. Graber trải miếng vải căng lều và chăn đệm lên cỏ.

Y nhìn vợ. Nàng cười.

- Sao em lại cười?

https://thuviensach.vn

- Lão thầy dòng tức cười thật, chắc anh cũng tức cười.

Y để va-li áp vào tường và lấy bị làm gối. Thình lình tiếng một người đàn bà nổi lên giữa những tiếng ngáy:

- Trời! Trời! Chết rồi!

Tiếng nói biến thành một tiếng rên. Một tiếng đàn ông la mắng:

- Câm mồm!

Tiếng kêu lại nổi lên.

Người đàn ông lại thét:

- Câm mồm, con khỉ!

Tiếng kêu bỗng im bặt.

Graber nói:

- Đó là giống người làm thầy. Chúng ta phục tòng ngay cả trong lúc nằm mơ!

Họ nằm gần nhau. Chỉ có hai người ở gần tường, ở những góc tường còn những đống đen đen nữa tỏ ra có người nằm ngủ. Mặt trăng ngự trên đống gạch vụn sót lại của gác chuông, ném tia sáng mờ xuống một ngôi mộ giám mục. Cái mộ đã nứt nhiều đường, không phải bị trúng bom mà vì ảnh hưởng của thời gian, ở giữa vườn một cây thánh giá mọc giữa bụi hồng dại. Có thể trông thấy những hàng cột và những cửa vòng cung kiến trúc trung cổ mà đoán biết những trạm lễ trên con đường thập tự. Trên mỗi trạm đều có đặt giá cầu nguyện.

- Này em, nằm lại gần đây. Kệ lão thầy dòng với phép tôn nghiêm khắc khổ của lão.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 22

Một con chim én lượn quanh gác chuông đã sạt mất nửa. Tia nắng thứ nhất làm bừng sáng những viên ngói ngũ sắc còn lại. Graber thắp bếp đun rượu. Không biết ở chỗ tôn nghiêm này có được phép nấu bếp không, y theo tác phong nhà binh, cứ làm trước đi đợi lệnh cấm hãy hay. Y lấy ga-men ra và đi tìm vòi nước. Đằng sau trạm thọ hình thập tự giá có một vòi. Cách đấy không xa, một người nằm ngủ miệng há hốc, cằm lởm chởm râu đỏ. Y chỉ có một chân. Cái chân gỗ đã tháo ra để bên cạnh. Nắng chiếu vào nom như một cái máy dị kỳ. Graber bây giờ mới thấy rõ những lối đi có che mái và những cột trụ cách nhau rất đều. Người ta đã tôn trọng lời dặn của ông thầy dòng: nam nữ biệt tịch, phía nam dành cho phụ nữ.

M

Graber trở lại thì Elisabeth đã tỉnh dậy. Coi nàng tươi tắn và tỉnh táo, không giống những người khác trong nhà rẫy này.

- Có chỗ rửa mặt rồi. Em nên đến trước không thì lát nữa đông không chen được. Những nơi tôn nghiêm phần nhiều kém về mặt thiết trí y tế. Ra đây anh chỉ cho buồng tắm của các thầy tu.

- Anh ở lại coi chứ không về đến nơi thì chẳng còn đèn bếp với cà phê nữa. Anh chỉ cho em tìm lấy cũng được.

https://thuviensach.vn

Nàng theo lời chỉ đi qua vườn. Nàng ngủ yên cho nên áo không nhàu. Chàng trông theo mà bỗng cảm thấy xúc động lòng yêu mạnh mẽ.

- À ra bây giờ ông đun nấu trong vườn của Chúa?

Hẳn là ông ta rón rén bước lại nên không ai biết:

- Mà lại còn đun nấu trước trạm thánh?

- Nếu có bếp riêng cho người tị nạn chúng tôi đến nấu.

- Bếp à! Ông nên nhớ rằng đây là đất thánh. Ông không thấy mộ các giám mục à?

- Không phải lần thứ nhất tôi nấu bếp trong nghĩa địa. Nhưng có lẽ ở đây có quán ăn hay xe bán đồ ăn.

- Quán ăn ở đây?

Ông ta nuốt những danh từ ấy như trái cây thối.

- Có cũng hay chứ sao?

- Hay với người vô đạo như ông. May mà không ai nghĩ như ông! Quán ăn trên đất của Chúa! Thật là gàn dở!

- Đâu đến nỗi. Đấng Ki-Tô đã cho một số lớn người ăn với vài chiếc bánh và vài con cá, ông phải biết những điều ấy chứ. Hẳn là Chúa không phải là người ác nghiệt như ông. Thôi mời ông đi đi! Bây giờ là chiến tranh, phải nói cho ông biết thế!

- Tôi sẽ trình với viện trưởng.

- Ông cứ lên trình, viện trưởng sẽ tống cổ ông ra, với lũ quỷ cho ông chết rã thây!

https://thuviensach.vn

Ông thầy dòng quay đi với điệu bộ người đáng kính bị ngạo mạn. Graber lấy ra một gói cà phê, thừa hưởng của Binding. Để gần mũi ngửi, đúng là cà phê bột. Đổ nước nóng vào mùi thơm bay khắp nơi. Thấy ngay hậu quả. Một cái đầu râu ria không cạo nhô lên đằng sau ngôi mộ và hít gió. Một người nhọc nhằn trỗi dậy đến gần.

- Này ông bạn, có nhiều cho uống một chút.

- Thôi xin ông. Đây chúng ta đang ở nhà của Chúa người ta nhận của bố thí chớ không ai bố thí cả.

Elisabeth trở lại. Nàng đi nhẹ nhàng vui vẻ như đi chơi về.

- Cà phê ở đâu thế?

- Của anh Binding, uống ngay đi không thì cả nhà rẫy này đổ đến tranh phần bây giờ.

Mặt trời lần lượt chiếu từng trạm trong đường thập tự. Một bó hoa tím vừa tàn hết trong một chậu để dưới trạm thọ hình thập tự giá. Graber lấy bánh mì và bơ trong bị ra, cầm dao bỏ túi phết từng miếng.

- Bơ tươi à? Cũng của anh Binding?

- Của Binding hết. Lạ thật, y luôn ăn ở rất tốt, mà anh không thể nào cảm tình được với y.

- Có lẽ vì thế mà y phải hết lòng với anh. Ở đời có những trường hợp như thế đây.

Elisabeth ngồi trên bị, gần Graber:

- Gần như cuộc đời mà em mơ màng khi lên bảy tuổi.

- Anh thì anh muốn là thợ làm bánh.

https://thuviensach.vn

Nàng cười.

- Thế thì không làm bánh lại đi chạy hàng và kiếm được những thứ thiệt hay. Mấy giờ rồi?

- Thu xếp lại rồi đưa em lại xưởng.

- Không, chúng ta ở đây thật lâu. Gởi đồ đạc đây cũng lâu lắm, lại phải đứng nối đuôi để xuống hầm. Nhà rẫy cũng đông rồi. Em đi rồi anh có đủ thì giờ thu xếp.

- Đồng ý. Không biết ở đây có được phép hút thuốc không?

- Chắc là không, nhưng hút thì có sao?

- Thôi ta cứ làm cho thỏa thích đợi lúc họ tống ra cũng chẳng lâu gì đâu. Để anh đi kiếm chỗ ngủ tối nay, nằm không phải mặc cả áo ngoài. Ta đồng ý rằng không đến làm phiền viện trưởng nhé!

- Thà đến nhà thầy Pohlmann còn hơn.

Mặt trời đã lên cao rồi chiếu xuống cổng hình vòng cung, in bóng cột vào tường. Người cụt chân đeo chân giả vào và buông ống quần xuống. Graber gói bơ, bánh mì và cà phê lại.

- Tám giờ kém mười lăm. Em đi thì vừa. Anh sẽ lại xưởng kiếm. Nếu có xảy ra cái gì thì đến nơi hẹn: vườn quán Witte, sau đến nhà rẫy này.

- Vâng, cứ thế nhé, lần cuối cùng em xa anh suốt ngày.

- Tối nay có thể đi ngủ muộn hơn, lâu rồi mình sẽ bù lại thời gian đã mất.

Nàng hôn chồng rồi rảo bước đi. Graber nghe tiếng cười đằng sau, y bực tức quay lại. Một người đàn bà trẻ đùa giỡn với con. Đứa trẻ đứng trên

https://thuviensach.vn

tường vừa kéo tóc và tai mẹ. Hắn là người ấy không để ý đến chàng và nàng.

Y đến vòi nước rửa ga-men thì nghe tiếng chân gỗ của người phế binh chạy theo mình:

- Này bạn, lúc nãy anh uống cà phê phải không?

- Phải, nhưng không còn.

- Tôi đã ngờ thế. Nhưng tôi nghĩ đến cái bã. Nếu anh định đổ đi thì cho tôi để nấu lại.

- Ừ, anh lấy mà dùng!

Graber đổ bã cà phê vào cái vung anh ta chìa ra. Rồi anh ta đi tìm đồ đạc xếp vào chỗ để với những người mang vào hầm. Y đợi một chuyến cãi vã nữa với thầy dòng. Nhưng lại thấy một ông già mũi đỏ. Ông này hơi rượu sặc sụa và không nói gì.

° ° °

Viên trưởng xóm ở từng lầu thứ nhất một căn nhà đã cháy hết những từng khác. Trông thấy Graber, ông ra hiệu gọi lại.

- Ông có thư cho tôi à?

Graber vừa bước vào vừa hỏi:

- Có thư cho vợ ông. Đề tên cô Kruse, tôi đưa cho ông cũng được chứ gì?

- Vâng được.

https://thuviensach.vn

Graber cầm lấy phong thư. Hình như lão trưởng xóm nhìn y với đôi mắt khác thường. Y đưa mắt nhìn phong bì mà thấy máu đông lại. Bức thư của Sở Công an. Y xoay bức thư trong tay. Bức thư dán vụng về, hình như có người bóc ra rồi dán lại.

- Thư gởi đến bao giờ thế ông?

- Chiều hôm qua.

Graber nhìn bao thơ. Y chắc chắn rằng lão ta đã mở. Mở ra xem là giấy gọi Elisabeth phải đến Sở Cảnh sát Mật vụ sáng nay vào lúc mười một giờ rưỡi. Y xem đồng hồ. Đã gần mười giờ rồi.

- Được rồi. Kể ra không sớm quá, chúng tôi vẫn đợi từ lâu.

Y để thơ vào túi.

- Có thế thôi à ông?

- Thế chưa đủ à?

Ông ta nheo mắt lại, hiếu kỳ.

Graber cười.

- Ông có biết một căn nhà nào không mách giùm tôi.

- Không. Ông cần nhà à?

- Tôi không, nhưng nhà tôi cần.

- Thật à?

Ông ta hỏi lại vẻ như không tin lắm.

- Thật, tôi trả tiền vô cửa hậu.

https://thuviensach.vn

- Thật à?

Ông ta nhắc lại lần nữa.

Graber bước ra. Y cảm thấy lão ta đưa mắt qua cửa sổ nhìn theo. Y dừng lại và làm như nhìn mấy cái xà nhà. Rồi y thong thả bước đi. Khi đã đi khuất y lấy thư ra. Một cái thư in sẵn, cả chữ ký nữa, chỉ có ngày tháng và tên Elisabeth mới đánh máy điền vào. Chữ A nào cũng ở trên đường kẻ.

Y không thể rời mắt khỏi mảnh giấy hình chữ nhật đã choán hết chỗ trong tâm hồn không để cho y nghĩ đến cái gì khác. Nó có ý nghĩa như một sự đe dọa, nó như có mùi vị cái chết.

° ° °

Không biết sao y lại trở về nhà thờ mà không biết.

- Graber!

Một tiếng gọi khẽ ở đằng sau. Y giật mình. Thì ra Joseph. Joseph mặc cái áo tơi kiểu nhà binh, lẳng lặng bước vào nhà thờ không để ý đến Graber. Graber nhìn quanh và một phút sau thì đi theo Joseph. Joseph ngồi trên một cái ghế không có ai gần hậu đường, ông ra hiệu cho Graber bảo phải cẩn thận. Graber tiến tới bàn thờ, nhìn quanh mình, quay lại, rồi đến quỳ ở bên Joseph.

- Pohlmann bị bắt rồi.

- Sao?

- Pohlmann. Cảnh sát Mật vụ sáng nay đến bắt đi.

Graber bỗng tự hỏi trát đòi Elisabeth có liên lạc gì với Pohlmann bị bắt không. Y nhìn Joseph.

https://thuviensach.vn

- Pohlmann cũng bị bắt, thế thì...

Joseph đưa mắt lên.

- Còn gì nữa?

- Vợ tôi mới nhận được trát đòi của Cảnh sát Mật vụ.

- Ngày nào?

- Sáng hôm nay, mười một giờ rưỡi.

- Ông có mang trát đòi theo đây không?

- Có, đây này.

Graber đưa mảnh giấy cho Joseph.

- Pohlmann bị bắt thế nào?

- Tôi không biết. Lúc vào tôi thấy một hòn đá mất dấu. Chắc là Pohlmann bị bắt đã làm lệch hòn đá đi để báo tin. Chúng tôi đã hẹn với nhau báo hiệu như thế. Một giờ sau tôi thấy họ mang xe cam-nhông đến chở sách đi.

- Có cuốn gì khả đĩ nguy hiểm cho ông không?

- Có lẽ không. Cái gì nguy hiểm để chỗ khác, cả đồ hộp nữa.

Graber cúi nhìn bức thư Joseph cầm ở tay.

- Tôi vừa định đến hỏi thầy xem phải làm thế nào.

- Vì thế cho nên tôi phải đến gặp ông. Hắn là họ nấp trong nhà ấy.

Joseph đựa trả bức thư:

https://thuviensach.vn

- Ông định làm gì?

- Tôi cũng không biết. Tôi không có thì giờ để suy nghĩ. Theo ông thì ông làm thế nào?

- Tôi đi trốn.

Graber nhìn Joseph trong bóng mờ tối nhà thờ:

- Tôi muốn đến trước xem họ muốn gì.

- Nếu họ muốn bắt vợ ông thì họ không nói gì cả.

Người y toát ra một thứ mồ hôi lạnh. Tuy nhiên Joseph chỉ xét sự việc một cách sáng suốt.

- Nếu họ muốn bắt vợ tôi thì họ chỉ việc đến nhà mà bắt như Pohlmann. Chắc có chuyện gì khác. Để tôi đi xem. Có lẽ không quan trọng lắm (y nói vậy chứ không tin hẳn). Nếu như vậy thì không nên trốn đi.

- Vợ ông là Do Thái à?

- Không.

- Thế thì khác. Khi mình là Do Thái thì mình phải trốn đi. Cứ nói là bà nhà đi vắng có được không?

- Không. Vợ tôi làm việc ở xưởng may, dễ phối kiểm quá.

Joseph suy nghĩ.

- Có lẽ họ không có ý bắt. Ông nói có lý, nếu định bắt thì họ cứ đến xưởng mà bắt. Ông có một ý kiến gì về lý do đưa trát đòi này không?

- Ông già vợ tôi ở trại tập trung, có thể rằng vợ tôi bị một người đàn bà ở bên cạnh tố cáo. Bây giờ, cũng có thể rằng vì lấy chồng mà người ta để ý.

https://thuviensach.vn

- Ông hủy tất cả cái gì đáng ngờ vực như thư từ, sách vở, báo chí, v.v... Rồi đi một mình. Ông định hành động như thế chăng?

- Vâng. Tôi sẽ nói rằng thư mới đến hôm nay và vợ đi làm xưởng không đến được.

- Như thế là hơn cả. Cố gắng tìm hiểu xem chuyện gì. Ông thì ông không lo vì ông sắp ra mặt trận. Người ta không muốn giữ ông đâu. Nếu muốn tìm chỗ ẩn náu cho vợ ông tôi cho ông địa chỉ. Thôi ông đi đi, tôi ở đây cho đến tối.

Joseph ngập ngừng một lát:

- Phòng xưng tội của viện trưởng, ngoài có tấm biển "Vắng mặt". Tôi đến đấy ngủ được vài giờ.

° ° °

Graber đứng dậy. Ở trong chỗ mờ tối ra ánh sáng nắng chói chang như xuyên thủng qua người chẳng khác nào đèn rọi của Cảnh sát Mật vụ. Y đi thong thả qua các đường phố.

Y có cảm giác như sống trong một cái chuông bằng thủy tinh làm cho vật bên cạnh mình mà xa lạ không với được. Một người đàn bà đi qua, tay bế con, trước mắt y đó là biểu tượng của sự tin cậy yên ổn, y thèm thuồng, lòng đau đớn. Một người ngồi trên ghế với tờ nhật trình. Hình ảnh bằng xương bằng thịt của sự vô tư vô lự; hai người thanh niên đi qua cười cười nói nói, họ đã thuộc về một thế giới xa xôi đổ vỡ hoàn toàn. Y có cảm tưởng như mình bị một thứ hủi lở vô hình khiến cho mình cách biệt với mọi người.

Y bước vào Sở Cảnh sát Mật vụ và đưa trát đòi ra. Một người dẫn vào phía bên phải, có một cái hành lang dài, thoang thoảng mùi hồ sơ để lâu ngày, rồi đến phòng giấy kín cửa và trại lính. Phải ngồi đợi trong một căn

https://thuviensach.vn

phòng với ba người nữa. Một người ngồi gần cửa sổ nhìn ra sân, hai tay để sau lưng gõ nhịp vào chỗ không. Hai người khác ngồi sâu xuống ghế nhìn thẳng trước mặt. Còn một người hói trán, luôn lấy tay sờ lên chỗ sứt môi; bên cạnh là một người khác râu kiểu Hitler, hai má mềm xìu xa xị xuống. Thấy Graber đến họ đều giương mắt nhìn rồi làm ra dáng không để ý đến.

Một người Mật vụ vào. Họ đứng dậy. Graber ngồi gần hơn ba người kia.

- Ông làm gì ở đây? Quân nhân thì thuộc quyền chỉ huy của hội đồng chiến tranh.

Graber đưa trát đòi. Hắn đưa mắt nhìn qua.

- Không phải ông, giấy gọi cô Kruse.

- Cô ấy là vợ tôi, mới thành hôn mấy ngày nay. Vợ tôi làm việc tại xưởng may hàng tỉnh. Tôi nghĩ rằng đi thay vợ cũng được.

Graber đưa sổ gia đình ra, y đã cẩn thận mang theo. Hắn gãi tai, phân vân.

- Ồ! Cũng chẳng can dự gì đến tôi. Ông xuống phòng 72, dưới hầm một.

Hắn đưa trả giấy má. Graber nghĩ thầm: dưới hầm. Người ta đồn rằng Cảnh sát Mật vụ làm những việc tàn ác ở dưới ấy.

Y đi theo một cầu thang. Hai người đi trở lại nhìn y với vẻ thèm thuồng. Họ cho rằng Graber được phóng thích còn họ chưa biết cái gì đang chờ đợi mình.

Phồng 72 là một phòng lớn có vách ngăn làm hai. Một nhân viên ngồi sau một cái bàn gỗ trắng. Graber trình giấy và cắt nghĩa tại sao mình đi thay vợ.

Nhân viên gật đầu.

https://thuviensach.vn

- Ông ký thay bà nhà được không?

- Được.

Ông ta đưa hai tay ấn chỉ ra bàn:

- Ông ký vào đây. Dưới đề: chồng Elisabeth Kruse, ghi cả ngày tháng và phòng hộ tịch làm phép cưới. Tờ kia ông giữ.

Graber ngồi ký thong thả. Y không để cho nó biết rằng y đọc những hàng chữ ở trên. Trong khi ấy thì viên chức văn phòng nóng ruột tìm kiếm hồ sơ:

- Hộp hài cốt ở đâu! Holtmann, để lung tung thế này biết đâu mà tìm? Hộp cốt ông Kruse đâu?

Một tiếng gầm gừ trả lời ở đằng sau vách. Graber hiểu rằng mình ký nhận hộp tro hài cốt của người tù nhân chính trị tên Kruse. Tờ giấy kia ghi chết về bệnh gì: tim ngừng đập.

Viên chức biến mất sau bức vách. Y trở lại với một hộp đựng xì gà bọc tờ giấy ngắn quá. Ở một góc ghi chữ Le Caire, thỉnh thoảng còn sót lại vài mảnh giấy thếp vàng dán hộp thuốc, có vẻ một người Da đỏ tay cầm phù hiệu của nhà sản xuất.

Y nhìn Graber với cặp mắt buồn rầu:

- Hài cốt đây. Ông là lính, tôi không cần phải dặn ông phải giữ thật kín những tin tức này. Không có chia buồn đăng báo gì cả, không có nghi lễ tôn giáo. Yên lặng tuyệt đối. Ông hiểu không?

- Hiểu.

Graber cầm hộp cốt đi ra.

https://thuviensach.vn

Y định bụng không nói cho vợ biết. Đối với nàng thì bao giờ đưa tin bố chết cũng là sớm quá. Chắc hẳn Cảnh sát Mật vụ không buồn đưa giấy báo tin lần thứ hai nữa. Bây giờ chỉ cần để nàng yên bụng một chút, không nên đưa tin bố chết về để nàng đau khổ thêm.

Y đi thong thả về nhà thờ. Phố xá đã trở lại nếp sống tấp nập. Nguy hiểm xa rồi, bây giờ đã thành ra cái chết xa lạ, không tránh được và hiền lành như một việc đã rồi. Y đã quen với cái chết của người khác, vả chăng y chỉ biết cha của Elisabeth lúc y còn nhỏ tuổi.

Y cắp hộp tàn cốt dưới tay. Rất có thể rằng đây không phải là cốt của bác sĩ Kruse.

Nhân viên Sở Cảnh sát có thể lầm lẫn hộp nọ với hộp kia, vả chăng ở lò nấu người, chả có lẽ người ta còn cất công để riêng tro của xác này và tro của xác khác vì phải đốt hàng trăm xác chết, ấy là cho rằng có thể làm như thế được. Chắc là họ để cho một người xúc đại một xẻng tro đổ vào một hàng hộp để sẵn rồi ghi tên những người bị hỏa thiêu vào sau. Y tự hỏi, không biết sao họ còn cất công làm trò múa rối này để làm gì. Hẳn là sáng kiến nhân đạo của mấy ông công chức, nhưng thực ra chỉ làm cho càng thêm vô nhân đạo.

Y tự hỏi không biết phải làm gì với hộp hài cốt này. Có thể để vào chỗ nào trong những đống nhà đổ nát kia cũng được, thiếu gì chỗ. Có thể mang ra nghĩa địa được nhưng lại phải phép tắc và tìm nơi chôn cẩn thận, vợ chàng sẽ biết.

Y qua nhà thờ, dừng lại trước phòng xưng tội của viện trưởng. Tấm biển vắng mặt để trước cửa. Y kéo bức rèm xanh. Joseph trông ra, ông ta ngồi cách nào để có thể chồm ra đẩy ngã người đến bắt mình mà chạy thoát. Graber buông màn xuống và đến ngồi trên chiếc ghế dài gần hậu đường. Lát sau Joseph cũng đến. Y đưa cho coi cái hộp.

https://thuviensach.vn

- Họ gọi lại để đưa cho hộp cốt này.

- Không có gì khác nữa?

- Thế thôi. Ông có tin thầy Pohlmann không?

- Không.

Hai người cùng cúi xuống nhìn cái hộp.

- Một hộp xì gà. Thường thường người ta dùng cái hộp bằng bìa, cái hộp đồ ăn hay một bao giấy. Hộp xì gà nom đã gần như cái săng rồi. Làm gì với cái hộp này bây giờ? Bỏ lại đây à?

Graber lắc đầu. Y vừa mới nảy ra một ý kiến:

- Để tôi mang vào nhà tu kín, đó cũng là một thứ nghĩa địa.

Joseph gật đầu.

- Tôi có thể làm gì giúp ông không?

Graber hỏi.

- Nhờ ông ra cửa ngách xem ngoài phố có gì đáng ngờ không. Trong năm phút nếu ông không trở lại nghĩa là không có gì lạ. Tôi phải đi đây. Lão thầy dòng chống Do Thái làm việc từ một giờ trưa.

- Được.

° ° °

Graber ngồi đợi ngoài nắng. Vài phút sau Joseph cũng ra. Ông ta đi gần Graber mà không nhìn y, chỉ lẩm bẩm: "Cứ vững chí".

- Vững chí.

https://thuviensach.vn

Graber trở lại nhà thờ và vào khu nhà rẫy. Lúc này vắng vẻ. Hai con bướm vàng lốm đốm đỏ nhởn nhơ xung quanh một bụi cây đầy hoa trắng bao bọc mấy ngôi mộ. Nhiều ngôi nứt rạn thông vào trong. Chỗ này rất thích hợp để cất hộp cốt.

Y ghi vào mảnh giấy: "Hộp này đựng hài cốt một người theo đạo Thiên Chúa bị giam chết", rồi cột vào hộp cốt. Y lấy lưỡi lê cắt một khoảng cỏ, đào to lỗ, chôn hộp cốt xuống và trồng lại cỏ. Như vậy bác sĩ Bernhard Kruse - nếu phải là hài cốt của chính bác sĩ - sẽ được táng vào đất thánh, bên cạnh một nhân vật cao cấp trong giáo hội..

Làm xong y ngồi trên bức tường nhỏ. Mặt trời chiếu xuống làm đá nóng ran. "Có lẽ như thế này là phạm thượng, hay là một cử chỉ nặng về tâm tình vô ích". Bác sĩ Kruse theo Thiên Chúa giáo, mà giáo hội nghiêm cấm sự hỏa thiêu, đã đành là trường hợp này có thể châm chước. Vả chăng nếu không phải hài cốt của bác sĩ Kruse mà là của những người khác, Tin Lành, Do Thái giáo chẳng hạn, thì cũng không tai hại là bao nhiêu. Mà Jéhova hay ông Trời của Thiên Chúa giáo, đúng lý ra, cũng chẳng phiền trách gì.

Y nhìn một lần cuối cùng nấm mồ mà y đã vùi hộp cốt của ông già vợ - y như con chim cu vùi trứng của nó. Xong rồi y mới thấy lòng buồn tê tái. Người chết mới này dần dần có ý nghĩa to rộng hơn, nắm xương tàn y vừa cầm trong tay tượng trưng cho Pohlmann, cho Joseph, cho tất cả đau khổ đã chứng kiến, tất cả chiến tranh, cả vận mệnh đen tối của mình.

Ở Ba lê, y đã đến thăm mộ chí người chiến sĩ vô danh, công lao người Chiến sĩ vô danh được nói lên một cách huy hoàng bởi Khải hoàn môn ghi lại những chiến thắng của Pháp. Hầu như khoảng đất cỏ vuông vuông đào lên rồi trồng lại này, cái hộp xì gà hài cốt này rốt cuộc sẽ tượng trưng cho cái gì tương tự hay lớn hơn thế - tuy rằng không vinh quang, không chiến thắng quân sự.

° ° °

https://thuviensach.vn

- Đêm nay ngủ đâu anh? Hay lại nhà thờ?

- Không. Đã xảy ra phép lạ. Anh gặp bà quán. Nhà có căn phòng trống. Con gái bà ta mới về quê. Chúng ta có thể đến ngủ ở đây và anh đi rồi em có thể tiếp tục ở đấy. Anh đã mang hết đồ đạc về đầy rồi. Bây giờ em nghỉ chưa?

- Bắt đầu từ chiều nay. Anh không phải đợi nữa.

- Cám ơn trời! Ta phải ăn mừng mới được! Đêm nay chúng ta thức chơi, mai ngủ thật trưa.

- Chúng ta ngồi ngoài vườn cho đến lúc sao mọc. Nhưng bây giờ em phải đi mua mũ.

- Mua mũ à?

- Vâng, mua bây giờ, chứ không thì không bao giờ mua nữa.

- Nhưng em mua mũ làm gì? Để tối hôm nay ngồi ngoài vườn đợi à?

Nàng cười.

- Sao lại không? Nhưng cái đó không quan trọng, điều quan trọng là đi mua đã. Đó là một hành động tượng trưng. Cái mũ cũng như cái cờ. Người ta mua mũ khi người ta sung sướng hay đau khổ, hiểu không?

- Không. Nhưng không sao, ta mua cái mũ để ăn mừng tự do. Cái này phải làm trước bữa ăn mới được. Không biết bây giờ còn tiệm nào mở cửa không? Không biết có phải có thẻ mua vải vóc không?

- Em có, và em cũng biết nơi bán mũ nữa.

- Đồng ý, mua cái mũ hợp với bộ áo mặc dạ hội.

https://thuviensach.vn

- Mặc đồ dạ hội thì không đội mũ. Thôi mua cái mũ để mua thôi, để tỏ ra không có xưởng may nữa. cần lắm.

Mặt tiền cửa tiệm còn nguyên. Nhưng trong thì phải lấy ván đóng lại. Rồi câu chuyện đàn bà với người bán hàng liến láu một hồi, Graber chẳng hiểu gì cả. Y đến ngồi trên cái ghế thếp vàng mỏng mảnh ở gần cửa. Bà già chủ tiện bật đèn sáng trưng tấm gương ba mặt rồi đi tìm vải và bìa cứng. Bỗng dưng cửa tiệm tồi tàn biến thành cái động tiên. Những chiếc mũ xanh, hồng, trắng bày ra tứ phía trong khi băng và móc dợn sóng hay mỏng bay như dải mây như làn khói phất phới xung quanh hai người đàn bà Elisabeth tiến lên, lùi lại, quay mình uốn éo trước gương phản chiếu khung cảnh trong mơ ấy vô cùng tận. Graber ngồi trong chỗ tôi giương mắt nhìn cảnh vật của một thế giới khác lạc lõng vào cảnh điêu tàn này mà không ngờ một ngày lo âu tất bật lại kết thúc một cách kỳ lạ thế này. Hầu như đây là lần thứ nhất Elisabeth cởi bỏ được hết sầu muộn, trở lại với chính mình để thử thách vũ khí quyến rũ của đàn bà với sự trầm ngâm ý nhị. Y nghe hai người ríu rít nói những gì xa lạ với mình nhưng vuốt ve lỗ nhĩ như tiếng suối reo. Elisabeth đi lại dưới ánh đèn sáng như tỏa từ người nàng ra, nàng cũng tỏa ra cái hạnh phúc êm đềm, thậm chí y phải tự hỏi đâu là thực, đâu là hư, chết chóc và khắc khoải là hư hay lụa là gấm móc rực rỡ kia là thực?

Elisabeth nói:

- Một cái mũ chỏm thôi, một cái mũ chỏm gọn trên đầu.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 23

Cửa sổ trông lên trời vằng vặc sao, xung quanh là giàn nho từng chùm trái mọng khẽ rung rinh lặng lẽ như quả lắc đồng hồ.

C

- Bây giờ em không khóc nữa, mà em có khóc anh cũng đừng để ý. Không phải em khóc đâu, có cái gì mạnh mẽ hơn em mà em không cưỡng lại được. Nhiều khi, mình chỉ biết làm thế thôi, nhưng em không buồn, em sung sướng là khác.

Vai nàng đặt trong vòng tay chàng, đầu nàng nép chặt xuống đầu chàng. Cái giường rất rộng, gỗ hồ đào, đóng kiểu thôn dã, đầu giường nhô lên như một bức tường. Trong góc phòng kê một cái tủ áo cũng bằng gỗ hồ đào, trước cửa sổ có cái bàn và hai chiếc ghế. Dưới bóng đèn điện, một chiếc vòng hoa cô dâu lâu ngày đã ngả ra màu vàng, trên tường một cái gương lớn phản chiếu ánh sáng rung rinh ngoài cửa sổ.

Nàng nhắc lại:

- Em rất sung sướng. Mấy tuần nay xảy ra biết bao nhiêu chuyện em không nhớ hết được. Em thử nhớ lại mà không nhớ nổi. Đêm nay anh phải kiên nhẫn với em một chút.

- Giá trước khi đi, anh có thể mang em đến một làng nào ở ngoài tỉnh.

https://thuviensach.vn

- Anh đi rồi thì ở đâu em cũng không cần.

- Em nghĩ lầm, làng xóm không bị bom.

- Bom mãi cũng có ngày phải chấm dứt chứ, trong tỉnh này không còn căn nhà nào nguyên vẹn. Vả chăng còn làm ở xưởng thì cũng không thể đi đâu xa. Giá được ở căn phòng xinh xắn của bà quán này!

Nàng bình tĩnh lại, hơi thở không dồn dập nữa:

- Em đã tỉnh ngộ rồi, em không còn điên loạn nữa. Em sung sướng nhưng sự vui sướng mong manh bất định! Thực không phải là thứ sung sướng yên ổn, chắc chắn như hạnh phúc của loài bò.

- Chắc chắn thì ai không muốn.

- Em không biết. Nhưng em cho rằng mình có thể hãy tạm vài phút chơi xuân kẻo già!

- Anh cũng vậy. Người ta kén cá chọn canh chỉ vì người ta không biết tìm ra mà hưởng.

- Mười năm hạnh phúc có bảo đảm, nhàm chán và trưởng giả như hạnh phúc của loài bò - em nghĩ rằng cả đời sống mà như thế cũng không đáng khinh bỉ.

Graber cười:

- Chính đời sống mãnh liệt khốn nạn này làm cho chúng ta nhớ cuộc sống trưởng giả. Nhưng ông cha chúng ta không nghĩ như thế, ông cha chúng ta chán ghét hạnh phúc của loài bò và khao khát phiêu lưu!

- Bây giờ chúng ta trở lại những người giản dị.

Với sở thích giản dị, Elisabeth nhìn chàng:

https://thuviensach.vn

- Anh thèm ngủ lắm phải không? Một đêm ngủ một giấc thẳng đến sáng không vẩy tai. Biết đến bao giờ anh ngủ được như thế vì chiều mai anh phải đi rồi.

- Lúc đi đường ngủ cũng được. Cũng phải đi vài ngày mới đến nơi.

- Nhưng ít có hy vọng kiếm được cái giường.

- Ít thật. Từ ngày mai, may mắn lắm là kiếm được một mảnh ván hay một ổ rơm. Nhưng được cái người ta quen ngay. Không có gì quan trọng, sắp đến mùa hạ rồi. Chỉ có mùa đông ở bên Nga mới khổ sở thôi.

- Có lẽ phải sống một mùa đông nữa ở bên ấy.

- Nếu cứ lui binh mãi thì chẳng bao lâu sẽ về đến Ba Lan, có thể về đến nước Đức vào mùa đông sau. Sẽ bớt lạnh hơn, vả chăng mình cũng quen với cái lạnh nhà.

Y nghĩ thầm: "Bây giờ chắc nàng sẽ hỏi bao giờ mình lại nghỉ phép nữa. Mình muốn nàng đã hỏi rồi! Nàng sẽ hỏi những câu không thể tránh được và mình trả lời những câu nàng đã biết rồi. Thôi đừng có những chuyện ấy nữa. Mình ngồi đây mà nghĩ tới chuyện ra đi rồi, bây giờ mình như người bị lột da, hơi đụng một tí là đau nhói".

Y đưa mắt nhìn cây nho trinh tuyết ngoài cửa sổ rồi nhìn bóng phản chiếu trong gương, y có cảm tưởng như một sự bí mật lớn đang quanh quất gần cửa sổ, lúc nào cũng có thể xuất lộ thình lình.

Bỗng dưng họ nghe tiếng còi báo động.

° ° °

- Ở đây thôi. Em không muốn mặc áo vào để chạy xuống hầm núp.

- Tùy em.

https://thuviensach.vn

Graber ra chỗ cửa sổ. Y đẩy lui bàn vào và đứng ngó ra ngoài. Đêm sáng sủa và yên lặng. Vườn sáng trăng. Ban đêm gợi giấc mơ màng và cũng đem lại cho phi công điều kiện lý tưởng để dội bom. Y trông thấy bà quán chạy ra vườn, người nhợt nhạt vì sợ hãi.

Trông thấy Graber bà ta nói lớn qua tiếng còi vang động:

- Tôi định kêu ông!

Graber gật đầu. Y còn nghe nói thêm:

- Hầm núp ở đường Leibnitz.

Y lại gật đầu. Rồi y thấy bà ta trở vào nhà. Y đợi một phút. Bà ta không thấy ra nữa. Bà ta cũng không xuống hầm núp. Y không lấy làm lạ. Căn nhà và mảnh vườn này không phải như đã có phép bí mật che chở rồi ư? Y đã cảm thấy như mình ở một khu yên tịnh giữa sự náo động của toàn tỉnh. Cây cối đứng cạnh gác đằng sau bãi cỏ ánh bạc mờ. Bụi cây đứng ngay đơ bất động, cả đến chùm nho cũng không rung rinh trong không khí lặng lẽ. Hòn đảo bình yên tắm ánh trăng xanh được bao vây bằng một bức tường vô hình chặn đứng bão tố.

Graber quay lại. Elisabeth giật bắn người lên. Ánh sáng mờ chiếu xuống hai vai, bóng tối nhạt làm cho cái ngực nhỏ và cao như nở thêm. Cái miệng tối đen và hai mắt sáng như trong veo. Người nàng thẳng đẵng, hai tay chống xuống gối như người bất thần ở thế giới khác đến, Graber thấy nàng cũng có cái bí mật giá băng như mảnh vườn thiêm thiếp ngủ dưới trăng.

Graber nói để phá tan sự yên lặng.

- Bà quán cũng ở lại trong nhà.

- Lại đây anh.

https://thuviensach.vn

Đi qua trước tấm gương, y trông thấy khuôn mặt mình, khuôn mặt một người khác rồi.

- Lại đây anh.

Nàng nhắc lại.

Graber cúi xuống gần. Elisabeth ôm lấy người chàng.

- Mặc kệ nó, muốn ra sao thì ra.

- Không sao đâu. Ít ra đêm nay.

Không biết sao y nói được dõng dạc như thế. Có lẽ nhờ mảnh vườn sáng trăng, tấm gương phản chiếu khuôn mặt y khác đi, hai vai rực rỡ như ngọc trai của vợ mới cưới và sự yên tịnh bất thần nhập vào tận thâm tâm mình.

- Không thể xảy ra cái gì được.

Nàng đẩy chăn mền ra làm rớt xuống đất. Nàng đã bỏ hết quần áo, một thân hình tuyệt mỹ với hai chân thon và chắc, đường lượn trên vai trên ngực như sóng dợn, cái lưng ong xinh xắn và vòng háng nở nang. Không phải vóc dáng con gái nữa, nàng đã trở thành đàn bà.

Nàng nép người vào chàng, chàng cảm thấy sự hiện hữu của hàng ngàn bàn tay nhỏ giữ lấy chàng, vuốt ve chàng từ trong thâm sâu thớ thịt. Không phải hình thức ái ân sôi nổi như những ngày đầu, bây giờ một nhịp điệu êm ái phát ra từ mỗi nhịp tim lôi cuốn theo nó cả lời nỉ non, cả hình hài hữu hạn của con người, cả chân trời đầy đe dọa, cả ý thức về hiện hữu tại thế...

° ° °

Graber ngửa mặt lên. Hình như y mới ở thật xa trở về. Y lắng tai nghe. Y vắng mặt ở thế gian đã bao lâu? Bên ngoài không một tiếng động. Tưởng như giác quan mình lầm lẫn, y tiếp tục lắng nghe. Không có gì cả, không có

https://thuviensach.vn

tiếng còi, không có tiếng xe cứu hỏa, không có tiếng nổ. Y nhắm mắt lại và nằm xuống. Rồi lại trỗi dậy.

- Phi cơ không đến rồi.

- Có chứ.

Hai người lại nằm gần nhau. Graber có thể trông rõ chăn mền dưới đất, tấm gương và cửa sổ mở. Trước y còn tưởng rằng đêm dài vô tận, nhưng bây giờ y đã cảm thấy thời gian trôi lặng lẽ. Chùm nho lắc lư ngoài khung cửa, bóng in trong gương cũng rung rinh, một tiếng nổ từ chân trời xa vọng lại. Y quay lại với vợ. Nàng đã nhắm mắt. Miệng nàng hé mở, nàng thở chậm và đều. Nàng còn thơ thẩn trong mơ trong khi y đã trở lại với thực tại. Xưa nay nàng vẫn thế, nàng bám riết lấy mơ mộng lâu mới trở về. Y nghĩ thầm: "Mình cũng muốn quên mình như thế, quên hẳn mình rất lâu!". Y thèm muốn tâm hồn nàng, yêu nàng và kinh sợ nàng một chút vì nàng gạt bỏ được hết một cách dễ dàng như thế. Nàng xa vắng, nàng ở trong một vũ trụ khác mà y không thể đi theo được dù có được cũng chỉ trong khoảnh khắc mà thôi; chính vì thế mà y sợ. Bất thần, y thấy mình cô độc lạ lùng, thấy mình kém nàng nhiều.

Nàng mở mắt ra.

- Phi cơ đâu cả rồi?

- Không biết.

Nàng giơ tay lên vuốt tóc:

- Em thấy đói.

Graber trỗi dậy đi tìm vài hộp đồ ăn:

- Anh cũng đói, nhưng thiếu gì đồ ăn.

https://thuviensach.vn

- Đây có thịt ngỗng và thịt bê lạnh. Có cả ba tê gan, thỏ và mứt.

- Ăn ba tê với mứt.

Graber mở hộp đồ ăn, để cho Elisabeth nằm dài không động đến tay chân. Y thích vậy, y không muốn thấy một người đàn bà của ban đêm và của bí mật bỗng dưng biến thành bà nội trợ đảm đang.

- Anh thấy hơi hơi thẹn vì lấy những đồ ăn này của Binding. Đối với Binding anh đã lãnh đạm quá.

- Có lẽ, nhưng Binding đã không được tử tế với nhiều người khác. Như vậy cũng có bù trừ. Anh có đi đưa đám không?

- Không. Có nhiều đảng viên mặc đồng phục quá. Anh chỉ để ý đến lời ông Hildebrandt. Ông nói rằng chúng ta phải noi theo cuộc đời gương mẫu của Binding, phải nghe lời cuối cùng của Binding. Ông ta muốn nói đến cuộc chiến tranh ác liệt chống lại kẻ thù. Nhưng ý muốn cuối cùng của Binding hơi khác. Binding mặc áo mát trong nhà hú hí với một cô tóc vàng cũng mặc áo ngủ.

Graber đổ thịt và mứt ra hai cái đĩa của bà quán cho mượn. Rồi cắt bánh và mở hai chai rượu. Elisabeth trở dậy đi lại trong phòng không mặc quần áo.

- Coi em không còn là cô thợ ngồi vá áo nhà binh. Coi em như người hàng ngày tập thể thao.

Nàng cười:

- Người ta chỉ tập thể thao khi nào thất vọng.

- Thật ư? Anh không nghĩ đến điều ấy.

https://thuviensach.vn

- Một liều thuốc rất hay: tập cho đến mệt lử, chạy cho đến rời rụng hai chân, rửa nhà, làm giường đến mười lượt chải tóc đến sướt da đầu v.v...

- Có hết thất vọng không?

- Hết, nhưng chỉ công hiệu với sự thất vọng đã lâu thôi khi người ta không muốn suy nghĩ gì cả. Nhưng nếu mới bị thất vọng thì chỉ có một phương thuốc là mặc kệ nó muốn ra sao thì sao.

- Rồi sao nữa?

- Phải đợi đời sống tự nó trở lại dần dần. Đây em nói đời bình thường còn để cho người ta kịp thở chứ không phải đời sống lúc này.

Graber nâng ly.

- Theo ý anh thì chúng ta với tuổi của chúng ta, chúng ta biết hơi nhiều quá về sự thất vọng. Ta hãy quen đi.

- Vâng, nhưng chúng ta cũng biết khá nhiều về sự quên. Ta cũng phải quên cả sự quên.

- Trái lại, trong ước vọng của chúng ta, chúng ta không quên bà quản gia nhà anh Binding đã cho những hộp thức ăn này không quên bà chủ quán đã cho căn buồng và mảnh vườn này.

Họ uống cạn ly rượu nho mát mẻ thơm tho. Graber rót lần nữa. Trăng chiếu vào ly làm bật ánh lửa vàng.

- Anh yêu quý của em, ngồi gần nhau nói chuyện với nhau lúc đêm tối thú vị thật!

- Ban đêm em là đứa con của Thượng đế đầy tuổi trẻ và sinh lực, ban ngày em là cô thợ vá áo nhà binh, còn anh là một tên lính...

https://thuviensach.vn

- Ban đêm người ta trở lại là con người xưa nay vẫn thế, ban ngày người ta là người mà xã hội đã làm méo mó...

- Có lẽ.

Graber nhìn bánh, rượu và đĩa thức ăn.

- Nhưng chúng ta đã sống hời hợt! Chúng ta chỉ biết đến đêm là ăn với ngủ.

- Còn yêu nhau nữa, đâu có hời hợt.

- Còn uống rượu nữa.

- Còn uống rượu nữa.

Nàng nhắc lại và đưa ly ra.

Graber cười.

- Đáng lẽ buồn rầu và tư lự, đáng lẽ nói những chuyện thâm thúy cao siêu, chúng ta ngốn hết nửa kí lô gan thỏ, chúng ta thấy đời sống tuyệt diệu và cám ơn Trời.

- Như thế có hơn không?

- Sự thật là thế. Khi không còn trông mong gì ở đời thì đời cho mình cái gì mình cũng cứ cho là phép lạ mà phép lạ phát không.

- Anh học điều ấy ở mặt trận phải không?

- Không, học ở đây đấy.

- Cũng là nguyên tắc hay, không cần biết gì hơn.

- Chỉ cần một chút may mắn nữa thôi.

https://thuviensach.vn

- Chút may mắn ấy chúng mình có không?

- Có, chúng mình có cái gì con người hằng ao ước.

- Em có buồn không, nếu một ngày kia hết may mắn.

- Không hết được, chỉ thay đổi hình dạng thôi.

Nàng nhìn chàng. Chàng nói:

- Anh nói dối đó, thực ra anh buồn lắm, anh tự hỏi không biết mình có chịu nổi phút chia tay ngày mai không. Anh muốn nghĩ xem làm thế nào để khỏi buồn, anh chỉ thấy một cách là nếu không gặp em, như vậy, anh không buồn, anh sẽ thấy trống rỗng và lạnh lùng với hết thảy và lúc ra đi sẽ còn khổ hơn lúc trở về. Nghĩ như vậy thì buồn không phải là buồn nữa mà là một thứ hạnh phúc đen, mặt trái của hạnh phúc.

Nàng đứng dậy.

- Có lẽ anh nói không rõ. Em có hiểu anh nói gì không?

- Em hiểu, anh nói dễ hiểu lắm, không ai nói được rõ hơn. Vả chăng em biết trước rằng anh sẽ nói thế.

Nàng lại gần chàng, chàng ôm nàng trong tay. Bất thần nàng không có tên nữa, đồng thời nàng có hết các tên ở trên đời. Có một cái gì hiển nhiên và ghê gớm xuất hiện như một mặc khải; tất cả đều hiện ra bộ mặt trơ như đá của vĩnh cửu, đi rồi về, có mặt rồi vắng mặt, sống và chết, quá khứ và tương lai, quanh đi quẩn lại đâu vẫn đấy có gì là lạ đâu - Bỗng dưng y cảm thấy đất dưới chân như trôi tuột đi, mình thụt xuống một vực thẳm với người yêu trong tay. Y nhắm mắt lại để cho mình tan biến vào trong nàng.

∘ ∘ ∘

https://thuviensach.vn

Đây là buổi chiều cuối cùng. Hai người ngồi trong vườn. Con mèo đi qua như một cái bóng. Nó sắp đẻ con, nó như nhờ một sự bí mật lớn lao của tạo hóa mà sống tách biệt khỏi cuộc đời, nó không để ý đến ai cả.

Bỗng dưng nàng thỏ thẻ:

- Em muốn có một đứa con.

Graber nhìn nàng kinh ngạc:

- Có lẽ em muốn nghe anh nói sẽ hôn em, sẽ tỏ ra cảm động và âu yếm. Nhưng em ạ, anh không thể làm thế được. Điều ấy lạ lùng quá. Không mấy khi anh nghĩ đến cả!

- Chả cần nghĩ đến. Mấy lại anh cũng chẳng cần để ý. Em nói vậy chứ không chắc đâu.

- Một đứa con! Đến thời kỳ chiến tranh sau nó sẽ bằng tuổi chúng mình thời chiến tranh này. Anh nghĩ đến tất cả những cái khổ sở cho nó khi chào đời!

Con mèo cái lại đi ra, nó tiến về phía bếp.

- Ngày nào cũng có trẻ ra đời.

Graber nghĩ đến phong trào "Thanh niên Hitler" và những đứa trẻ đã tố cáo cha mẹ mình với Cảnh sát Mật vụ.

- Nhưng sao em lại nói đến những chuyện ấy? Có phải chỉ là ước vọng không?

- Hay là anh không muốn có con.

- Anh không biết. Thời bình thì có lẽ muốn. Anh chưa kịp nghĩ chín. Chung quanh chúng ta cái gì cũng thối nát cũng bị đầu độc, phải nhiều năm

https://thuviensach.vn

nữa mới gột rửa được ám khí này. Đời thế này thì có còn làm gì?

- Chính thế.

- Thế là thế nào?

- Để nuôi con và không cho nhiễm độc xã hội. Nếu những người sống dưới chế độ này không muốn có con thì tất cả đều suy sụp. Nếu thế hệ sau chỉ là con những tên tàn ác thì ai là người xây dựng xã hội?

- Vì thế mà em muốn có con?

- Không phải, đó chỉ là một ý nghĩ trừu tượng, em nghĩ đến một cách bất thần mà thôi.

Graber yên lặng. Y không biết nói sao để trả lời nàng.

- Em đi nhanh quá anh theo không kịp. Anh chưa kịp nghĩ hết về sự kiện làm chồng, em đã tống ngay cho chuyên làm cha.

Vợ chàng cười mà rằng:

- Anh không nghĩ đến điều chính. Vì yêu anh nên muốn có con với anh, anh hiểu không? Thôi để bây giờ em đi lo bữa ăn tối với bà chủ quán. Phải làm một bữa thịnh soạn bằng đồ hộp.

° ° °

Còn một mình Graber ngồi lại trong vườn. Trên trời mây nhuốm hồng tỏa khắp nơi. Một ngày đã hết, một ngày ăn gian của Nhà nước. Y đã tự kéo dài nghỉ phép thêm hai mươi bốn giờ. Đã tối rồi, còn một giờ nữa phải ra đi.

Y lại trại một lần chót, vẫn không thấy tin tức của cha mẹ. Y đã làm tất cả cái gì có thể làm được cho Elisabeth. Bà quán sẵn lòng để cho nàng ở. Y đã xem xét hầm nhà, cũng khá vững nhưng không đủ sâu để làm hầm núp

https://thuviensach.vn

chắc chắn. Y cũng đến xem hầm núp công cộng khu ấy, cũng tốt như phần nhiều hầm khác trong tỉnh. Y ngồi ngả ra ghế bành, trong lòng thỏa mãn. Từ dưới bếp đưa lên tiếng bát đĩa lách cách. Mấy ngày nghỉ thật là lâu và y đã sống trọn vẹn những ngày ấy! Ba năm nghỉ phép chứ không phải ba tuần. Hắn là cái gì y cũng làm một cách hấp tấp có khi xây nhà trên bãi cát, nhưng y không muốn nghĩ tới nữa.

Y không nghe tiếng nói của Elisabeth. Chợt nhớ lại những lời nàng nói về đứa con. Một bức vách đã bất thần sụp đổ, để lộ ra một mẩu tương lai bất định giống như một góc vườn. Không bao giờ y có sức lực để dám cả gan một mình đi vào mảnh đất lạ ấy. Hắn là lúc về phép y có mơ màng sẽ để lại cái gì là của riêng mình và mang tên tuổi mình - nhưng ý nghĩ chưa bao giờ phiêu lưu quá xa như thế. Y ngước mắt nhìn những cành xoan dần dần chìm vào trong tối. Trời! Viễn tưởng về thế hệ tương lai có thể kéo mình đi xa! Mới đầu y chỉ nghĩ đến một chút hạnh phúc trôi qua, một chút giành giựt của chiến tranh giữa hai chuyến tàu đi về nghỉ phép. Bây giờ thì hạnh phúc ấy hàm chứa một lời hẹn trở về, hy vọng hạnh phúc bình thản và thỏa mãn, tương lai trinh nguyên mà có lẽ đứa con sau này sinh ra sẽ bước vào đời với những bước tin tưởng. Trước những ảo ảnh mênh mang ấy y bỗng thấy lòng mình trìu mến một cách kỳ dị, không biết sao y thấy mình chấp nhận những hứa hẹn muôn thuở lừa phỉnh và thô lậu.

° ° °

- Sáu giờ thì tàu chạy. Anh đã thu xếp cả rồi, bây giờ anh phải đi. Em đừng ra ga. Anh muốn từ biệt em ở đây để giữ lại hình ảnh khu vườn làm khung cảnh cuối cùng sống với em. Chúng ta nên tránh sự chen chúc ở sân ga và cái bịn rịn những phút cuối cùng. Lần trước mẹ anh đưa anh đến ga, anh không thể làm yên lòng bà cụ được. Cả hai mẹ con đều đau khổ. Phải lâu ngày mới quên được, mà sau này nghĩ đến mẹ, chỉ thấy kỷ niệm một bà cụ già mặt mũi nhếch nhác, mồ hôi nhễ nhại nhìn theo con tàu chạy miết.

https://thuviensach.vn

Anh không muốn thấy mẹ trong trí nhớ dưới cảnh đau thương ấy. Em hiểu không?

- Hiểu.

- Như vậy em cũng không nên thấy anh lếch thếch bị với súng nặng như con lừa chở gạo, anh đã trở lại là một con số trong quân đội rồi. Chúng ta nên từ biệt nhau trong lúc chúng ta thảnh thơi như lúc này. Em cầm lấy số tiền này, anh trữ sẵn cho em. Ngoài mặt trận anh không cần.

- Em không cần. Tiền lương cũng đủ rồi.

- Ở mặt trận không có dịp tiêu tiền. Em dùng để may áo, em may cái áo dài vô ích và vớ vẩn cho hợp với cái mũ hôm trước. Như vậy anh sẽ vui sướng đem lại chút vui sướng cho em.

- Em sẽ mua đồ gửi cho anh.

- Không, đừng gửi gì cả. Ở đấy ăn uống tử tế hơn ở nhà. Đừng quên mua áo dài. Ngồi xem em mua mũ anh đã hiểu đôi chút. Em hứa với anh là em sẽ mua chiếc áo dài, chiếc áo vô ích chứ không phải chiếc áo để mặc làm việc. Có đủ tiền không?

- Đủ, có thể mua thêm đôi giày nữa.

- Thế thì tuyệt, mua thêm đôi giày dạ hội.

- Đồng ý, giày cao gót, nhẹ như lông. Em sẽ đi giày ấy để ra đón anh lúc anh về.

Graber lấy trong bị ra bức hình khung thếp vàng tính mang về cho mẹ.

- Một kỷ niệm của nước Nga.

Nàng lùi lại một bước, biến sắc mặt:

https://thuviensach.vn

- Không, không, đem cho người khác đi, giữ nó mình có cảm tưởng như xa lìa hẳn.

Y nhìn bức hình:

- Anh tìm thấy trong một căn nhà bị phá hủy. Có lẽ nó không hên, nhưng anh không nghĩ đến.

Y xếp lại vào bị bức hình về thánh Nicalas xung quanh là một bầy thiên thần.

Nàng đề nghị:

- Hay là để mang tặng nhà thờ, chúng ta đã ngủ nhờ một đêm.

Graber nghĩ thầm: "Hôm qua thì còn gần nhưng sang hôm nay đã là một kỷ niệm xa xôi".

Y trả lời nàng:

- Họ không lấy đâu. Người Nga theo tôn giáo khác người Đức. Những người bảo vệ giáo điều của ông Trời Tình Yêu có quan niệm hẹp hòi lắm.

Y nghĩ rằng có thể mang vùi vào đất nhà thờ với hộp cốt của bác sĩ Kruse. Nhưng có lẽ như thế lại thêm tội phạm thượng chứ ích gì.

° ° °

Y không quay lại nữa. Y bước đi không chậm mà cũng không nhanh. Bị trên vai thì nặng mà phố dài đi mãi không hết. Khi đã rẽ sang phố khác, sự thật để lại sau mình đã trở thành giấc mơ. Vài phút trước, y còn ngây ngất mùi hương thơm của mớ tóc Elisabeth, bây giờ chỉ còn mùi cháy khét lẹt lẫn với mùi thịt người chết đã rữa phảng phất trong khí trời nặng nề.

https://thuviensach.vn

Y đi qua thành. Một bên lối đi trồng bồ đề cháy rụi, đen thui, bên kia cây xanh tốt. Dưới bãi sông lủng củng những gạch ngói, rơm, bao tải, giường gãy, dầm nhà cháy dở. Y nghĩ thầm: "Nếu có còi báo động thì mình phải xuống hầm và có cớ để nhỡ tàu. Bất thần mình trở về thì Elisabeth sẽ vui sướng biết bao?". Tự hỏi vậy nhưng không có câu trả lời. Nhưng biết đâu cái gì đã êm dịu rồi đây lại không trở thành nguyên nhân những đau khổ khác, vả chăng mộng mị như thế để làm gì? Gặp báo động tàu sẽ không chạy, y cũng lại lên tàu khi hết báo động.

Y trở lại đường phố trước đây đã đặt chân lần đầu tiên khi về tỉnh nhà. Chiếc xe buýt vẫn đậu chỗ ấy. Y leo lên xe, mười phút sau xe chạy. Nhà ga lại dời đi một lần nữa, bây giờ là một cái kho chứa đồ, nóc lợp tôn, quét vôi xanh và nâu. Một tấm vải màu xám che một phía căn nhà tạm cất. Để che mắt phi công địch, người ta ngụy trang thành một cái trại bằng gỗ ở thôn quê với đầu một con bò bằng gỗ thò ra ngoài. Hai con ngựa già ăn cỏ trong bãi cỏ có đường rầy đi qua.

Chuyến tàu đã tập họp được đủ các toa, một vài toa có đeo biển: Dành cho quân nhân nghỉ phép. Một người đứng xét giấy tờ. Anh ta không nhận ra Graber đến trễ một ngày. Graber trèo lên tàu và tìm được một chỗ ở gần cửa sổ. Lát sau ba người nữa bước vào, một hạ sĩ quan, một binh nhất và một người lính pháo binh ngồi được một tí thì giở bánh ra ăn. Một xe đồ ăn do hai cô đeo phù hiệu Quốc xã đẩy đến sân ga.

Người hạ sĩ quan bảo anh binh nhất:

- Người ta cho uống cà phê, anh thấy không?

- Không phải mang cho bọn mình đâu. Đấy là cho tân binh lần thứ nhất ra trận. Lúc nãy tôi nghe họ nói thế. Còn đọc diễn văn nữa. Đối với chúng ta thì kém phần long trọng.

https://thuviensach.vn

Một đám người tị nạn xếp hàng hai ngoài sân ga. Người ta gọi tên. Người nào cũng có bọc hành lý ở dưới chân, họ hình như bị thôi miên bởi chiếc xe đồ ăn. Một vài sĩ quan mật vụ xuất hiện, họ đi giày bóng và mặc quần kỵ mã, nom như những con cò. Ba người nghỉ phép nữa tiến vào trong toa. Một người mở cửa sổ nghiêng mình ra ngoài. Một người đàn bà dắt đứa trẻ đứng ở sân ga. Graber nhìn đứa trẻ rồi người đàn bà. Bà ta người bé nhỏ, mi mắt chảy xệ, ngực lép kẹp, người bó trong cái áo hè đã phai màu, in hình vẽ cối xay gió.

Y nhìn sự vật thấy hiện ra rõ nghĩa khác thường, đáng lo ngại là khác.

Người đàn bà nói:

- Thôi anh đi nhé!

- Cứ vững tâm, mình về nói tôi gửi lời chào cả nhà.

- Vâng.

Hai người yên lặng nhìn nhau. Đoàn quân nhạc hàng tỉnh đến đứng xếp hàng ở sân ga.

- Ngấy quá. Những khối thịt trẻ măng để làm mồi cho súng cối được hân hạnh quân nhạc đón chào! Tôi tưởng những trò hề này đã chấm dứt lâu rồi.

- Cho tụi mình một hớp cà phê có phải... Dầu sao thì mình cũng ra tiền tuyến.

- Đợi đến chiều sẽ được ăn xúp.

Tiếng hô nổi lên. Tân binh đi bước đều tiến lại. Phần nhiều còn trẻ măng. Tuy nhiên cũng lẫn vào một vài người nhiều tuổi và lực lưỡng hơn; hẳn là họ ở giới Mật vụ phái sang.

https://thuviensach.vn

- Này coi mấy thằng nhãi kia, chưa phải cạo râu nữa. Trông mong vào chúng mà giữ vững phòng tuyến!

Tân binh đi lại ngoài ga. Hạ sĩ quan hô lệnh. Rồi yên lặng trở lại. Có người đứng ra nói lời hiệu triệu.

Anh binh nhất bảo người đang cúi xuống với vợ:

- Đóng cửa vào!

Người này không trả lời. Tiếng nói diễn giả lại vang lên, khô khan, đanh thép. Graber tựa mình vào lưng ghế nhắm mắt lại. Người tên là Heinrich vẫn nhoài người ra ngoài với vợ. Y không nghe tiếng bảo đóng cửa. Y nhìn vợ một cách hơi ngây ngô, vợ cũng nhìn y. Graber nghĩ bụng: "Mình bảo Elisabeth đừng ra ga thế mà hay".

Diễn giả đọc xong bài diễn văn. Đoàn quân nhạc trỗi một loạt những bài quân hành. Mấy bản nhạc chỉ chơi một bản một đoạn nên xong ngay. Trong toa tàu không ai nhúc nhích. Anh binh nhất thò tay ngoáy mũi rồi nhìn xem ngón tay thế nào. Tân binh lên tàu, theo sau là các cô cứu thương. Một vài phút sau người ta đẩy ra chiếc xe không.

- Đồ đĩ, họ phó thác mặc trời cho những thằng già như chúng mình!

Người pháo binh ngừng ăn một lát hỏi lại:

- Anh bảo gì?

- Tôi bảo, đồ đĩ!

Người pháo binh cắn một miếng bánh khác.

- Đồ heo!

- Heo à?

https://thuviensach.vn

Người hạ sĩ quan nói rồi đưa mắt tìm người biểu hiện đồng tình. Người kia có vẻ quên rồi, người đứng gần cửa sổ vẫn quay ra với vợ.

- Sao mãi không đi thế này, hơn sáu giờ rồi.

- Có lẽ còn đợi một ông tướng.

- Tướng tá họ đi bằng máy bay.

Phải đợi thêm nửa giờ nữa.

Thỉnh thoảng Heinrich lại nhắc vợ:

- Mình đi về thôi.

- Đợi một lát nữa cũng được.

- Về còn cho con ăn chứ!

- Suốt buổi tối hôm nay lúc nào ăn chả được.

Một hồi yên lặng nữa, rồi Heinrich lại nói:

- Mình nhớ nói chuyện với Joseph.

- Em không quên đâu.

Anh pháo binh ăn xong đánh rắm kêu vang, thở khoan khoái rồi ngả ngửa người ra ngủ. Hình như con tàu chỉ đợi có hiệu lệnh ấy để bắt đầu chuyển bánh.

- Mình nói lại tôi gởi lời chào cả nhà nhé!

Đoàn tàu dần dần tăng tốc lực. Marie chạy theo bên cửa sổ.

- Coi chừng thằng nhỏ!

https://thuviensach.vn

- Mình cũng nên cẩn thận.

- Được rồi, được rồi!

Graber trông qua cửa kính thấy bộ mặt của người đàn bà sắt lại. Bà ta chạy theo, làm như tất cả đều tùy thuộc vào một giây theo dõi chồng. Thình lình y trông thấy Elisabeth. Nàng đứng đằng sau một cái kho cho nên trước không trông thấy được. Y còn ngờ ngợ, nhưng sau nhận ra ngay khuôn mặt nàng. Khuôn mặt một người chết rồi. Y chạy thốc ra cửa sổ kéo vai Heinrich lại.

- Cho tôi nhìn chút!

Bất thần y quên hết. Y không hiểu tại sao mình lại ra ga. Y không hiểu gì nữa cả.

Bây giờ phải gặp nàng với bất cứ giá nào. Y chưa nói được điều định bụng nói với nàng hơn cả.

Y lay mãi Heinrich nhưng anh này lấy sức đứng chặn hết cửa sổ, khuỷu tay chặn lối Graber định tiến lại.

Heinrich nói lớn qua tiếng tàu ầm ầm:

- Hôn Liese cho tôi nhé!

- Cho tôi nhìn ra với nào, vợ tôi đứng kia.

- Viết thư ngay nhé!

Graber cố sức mà không lay được anh lính đồ sộ quay lưng lại, anh ta làm hiệu cho vợ đã khuất rồi. Tàu đi vào khúc đường vòng. Graber nhìn qua đầu Heinrich vẫn thấy Elisabeth. Nàng đứng một mình gần cái kho, nom chỉ còn bé bằng cái châm. Y đưa tay qua đầu Heinrich vẫy. Có lẽ nàng trông

https://thuviensach.vn

còn thấy rõ người nhưng không thể phân biệt ra ai. Một dãy nhà xuất hiện, che khuất hẳn nhà ga.

Heinrich thong thả rời khỏi cửa sổ.

Graber nổi khùng định xạt Heinrich, nhưng vừa nói được:

- Đồ...

Y ngậm miệng lại liền. Heinrich quay lại, nước mắt chảy ròng ròng trên mặt. Graber lùi lại một bước, lẩm bẩm:

- Bẩn thỉu, bẩn thỉu!

Anh hạ sĩ khó chịu:

- Ôi dào! Lắm chuyện!

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 24

Mất hai ngày mới ra tới quân đoàn, y đến văn phòng trình diện. Viên thượng sĩ không có đấy, chỉ có người thư ký. Làng này ở cách một trăm hai mươi cây số về phía tây làng chiếm đóng ba tuần lễ về trước.

M

- Ở đây thế nào?

- Thật là rối rắm, bẩn thỉu. Nghỉ phép ra sao?

- Chẳng có đếch gì cả. Ở đây có gì lạ?

- Nhiều. Mày trông đấy thì biết bây giờ chúng mình ở đâu.

- Tiểu đoàn đâu?

- Một toán đào hầm, một toán chôn xác chết.

- Có nhiều sự thay đổi không?

- Rồi biết. Tao không nhớ còn những ai lúc mày đi rồi. Khá nhiều quân tiếp viện. Toàn nhãi con cả. Chúng nó như ruồi bu ấy không biết gì cả. Thiếu úy mới. Muke chết rồi.

- Hắn ra trận à?

https://thuviensach.vn

- Không. Hắn đang đi cầu. Cả căn nhà bị bật tung.

Anh thư ký ngáp.

- Rồi mày sẽ biết. Tại sao về nhà không lãnh lấy một mảnh bom vào mông đít?

- Thì tao cũng tự hỏi vậy, mình nghĩ đến thì đã trễ quá rồi.

- Tao như mày tao cứ ở nhà thêm vài ngày. Lộn xộn thế này ai mà để ý.

- Ấy đây, về đến đây mới nghĩ ra... Graber đi qua làng. Làng này cũng giống như làng trước. Những làng bị tàn phá, cái nào cũng như cái nào. Sự khác biệt đáng kể là không có tuyết. Nhưng bù lại đã có một lớp sình lầy. Giày lún xuống thật sâu, phải ra sức mới rút được chân lên mỗi bước đi. Người ta đã kê ván trên đường phố chính để dễ đi lại. Bước lên ván bấp bênh, nếu giậm chân một đầu thì đầu kia ngóc lên.

Mặt trời chói chang, nóng hơn ở nước Đức nhiều. Graber lắng tai nghe ngóng ngoài mặt trận. Tiếng trọng pháo khi tăng khi giảm nhưng không bao giờ dứt hẳn. Y tìm cái hầm do người thư ký chỉ cho và ném bị vào một góc trống. Y lấy làm cay đắng mà tự trách mình không biết nghĩ thêm một hai ngày nữa; quả là không ai để ý đến sự có mặt của y. Y tiến ra đến ranh giới làng. Hầm mới đào một cách vội vã, chứa đầy nước, bờ lở xuống dần dần. Xa xa, bóng dáng một pháo đài bằng bê-tông.

Y vòng trở lại thì thấy đại úy Rahe ở trong làng. Ông ta đi trên những miếng ván như một con cò đeo kính. Graber đến chào.

- Anh may mắn lắm đó. Anh đi khỏi là bỏ hết phép nghỉ.

Hai mắt ông ta nhìn chăm chăm Graber:

- Anh nghĩ ít ra cũng được cái gì cho bõ công chứ?

https://thuviensach.vn

- Vâng, có.

- Thế thì hay rồi. Ở đây bùn sình ngập tới cổ. Đành là những vị trí này chỉ tạm bợ thôi. Có lẽ rồi sẽ rút về những vị trí đằng sau. Anh có trông thấy không? Đến đây phải qua những vị trí ấy.

- Không, tôi không thấy.

- Cách đây độ bốn chục cây số.

- Chắc đi qua lúc trời tối. Vả chăng tôi ngủ suốt mấy ngày đi đường.

- Ừ, chắc là vì thế.

Rahe nhìn Graber như có ý hỏi. Ông ta muốn biết nhiều hơn.

- Trung úy Muller đã đền nợ nước. Bây giờ người thay thế là trung úy Mass.

- Vâng.

Rahe lấy cái roi thọc xuống bùn đọng bên rìa đường.

- Đất còn lầy lội thế này, quân Nga khó tiến pháo binh và chiến xa, chúng ta có thì giờ để chỉnh đốn hàng ngũ. Cái gì cũng có chỗ hay chỗ dở hé? Tôi rất vui lòng vì anh trở lại. Đây cần người thành thạo để huân luyện tân binh.

Ông ta lấy roi vẽ hình lên đất bùn hôi thối:

- Dân tình ở nhà ra sao?

- Cũng gần như chúng ta ở đây. Có nhiều trận oanh tạc.

- Đến nỗi như thế thật ư?

https://thuviensach.vn

- Tôi không biết ở các tỉnh khác ra sao, nhưng chỗ tôi ở hai ba ngày lại có còi báo động.

Rahe nhìn Graber, muốn được nghe thêm chi tiết, nhưng Graber im lặng.

° ° °

Những người khác trở lại ăn bữa trưa.

Immermann trông thấy Graber thì la lên:

- À! Chàng nghỉ phép! Sao còn trở lại chỗ địa ngục này làm gì? Sao không đào ngũ quách?

- Đào ngũ thì đi đâu?

Immermann gãi đầu:

- Sang Thụy Sĩ chẳng hạn.

- Trời, thế mà mình không nghĩ ra. Hàng ngày cả mấy chuyến xe lịch sự đầy người trốn lính! Xe mang dấu hiệu hồng thập tự để tránh bom, biên giới nước Thụy Sĩ tấp nập chào mừng người đào ngũ. Đồ khốn! Sao mày không nói trước?

- Trước đây tao vẫn nói thế chứ không đâu. Chắc mày lú ruột quên đi và nghe người ta xì xào ở hậu phương. Mấy lại chúng ta cứ lui binh hoài. Gần như tan vỡ rồi. Cứ lùi một trăm cây số là người ta lại làm rộn lên ca tụng chiến thắng.

Immermann cạo bùn khô bám ở quần áo.

- Muller chết rồi. Reinecke và Schroeder nằm nhà thương. Mucke bị thương ở bụng, hình như đưa về đến Varsovie thì chết. Lúc này ở đây còn ai nữa? À! Còn Berning hắn mất chân phải.

https://thuviensach.vn

- Hirschland sao?

- Hirschland à?

- Nó cũng chết à?

- Mày chỉ nói dại, nó kia kìa!

Graber quay lại, Hirschland đang cọ rửa ga-men, ngồi trên cái thùng tô-nô cũ.

- Thế mà bà cụ ở nhà nói chắc rằng nó chết rồi, để tao hỏi lại nó.

Y lại gần Hirschland.

- Tôi có lại thăm má anh.

- Thật ư? Anh nhớ à. Thật tôi không hy vọng anh nhớ.

- Sao vậy?

- Vì tôi không quen được người ta làm giúp cái gì.

Graber bỗng nhớ lại mình suýt quên.

- Má tôi thế nào? Anh có nói là tôi vẫn mạnh?

- Má anh tưởng rằng anh đã chết rồi. Bà cụ nhận được thư chia buồn của đơn vị.

- Trời!

- Chính má anh nói với tôi như thế.

Hirschland mở to mắt:

https://thuviensach.vn

- Thế mà ngày nào tôi cũng viết thư về!

- Bà cụ tin rằng thư của anh là thư viết từ trước đây.

- Nhưng làm sao lại có giấy báo tin ấy. Ở đây làm gì có nhiều tên Hirschland.

- Có lẽ là thư giả mạo.

- Ai lại dám giả mạo một tin như thế!

- Steinbrenner còn ở đây không?

- Còn. Y làm bàn giấy hai ngày sau khi trung sĩ bị chết. Người thư ký bị bệnh.

- Như thế thì thật là càn rỡ!

- Tôi cũng nghĩ thế.

- Công văn có phải đại úy Rahe ký không?

- Mẹ tôi biết đâu chuyện ấy. Đối với bà thì có chữ ký là đủ.

Việc này Graber càng thấy quái gở hơn.

- Đồ khốn nạn thật. Nhưng nó làm thế để làm gì?

- Để đùa nghịch thôi, để tôi cho một bài học vì tôi có máu Do Thái. Mẹ tôi biết tin thì người thế nào.

- Bà bình tĩnh. Anh phải viết thư về nhà ngay. Anh cho tôi gửi lời thăm, bà hẳn phải nhớ tôi.

- Thư đến nơi cũng mất nhiều thì giờ.

https://thuviensach.vn

Graber thấy môi Hirschland run run.

- Vào văn phòng đi. Họ phải đánh điện tín về cho bà cụ yên lòng. Nếu không chúng ta nói lại với ông Rahe.

- Anh muốn làm to chuyện thế à?

- Sao lại không? Chúng ta còn có thể tố cáo Steinbrenner.

- Nhưng tôi thì tôi không làm, dù có thế nào chăng nữa. Tôi không có bằng chứng. Không, không thể được. Anh hiểu không?

- Vâng, tôi hiểu.

Graber buồn rầu mà trả lời.

- Nhưng anh cứ yên tâm chuyện này. Rồi cũng phải có lúc hết!

Đến bữa ăn tối y lại gặp Steinbrenner. Anh này vui vẻ quá chừng, nom như tượng một thiên thần nhỏ trung cổ rám nắng.

- Ở hậu phương dân chúng tinh thần có vững không?

Graber đặt ga-men xuống:

- Đến biên giới, một đại úy Mật vụ đã tụ tập chúng tôi lại và cho biết rằng không được nói gì về tình hình dân sự hậu phương, trái lệnh sẽ bị phạt nặng.

Steinbrenner bật cười.

- Tôi cũng là Mật vụ đây, anh có thể nói hết.

- Đâu đến nỗi ngốc thế. Phạt thật nặng có nghĩa là tử hình vì lũng đoạn tinh thần quân đội.

https://thuviensach.vn

Steinbrenner bỗng trở nên nghiêm nghị:

- Nghe anh nói, người ta tự hỏi rằng không biết anh đã trông thấy cái gì kinh khủng ở hậu phương.

- Tôi không nói gì cả. Tôi chỉ nhắc lại lời nói của đại úy Mật vụ.

Steinbrenner nhìn y với hai mắt soi mói:

- Anh lấy vợ phải không?

- Anh biết nhiều nhỉ?

- Tôi biết hết.

- Anh đến văn phòng chứ gì, đừng làm bộ lém lỉnh. Anh đến văn phòng luôn.

- Tôi lại luôn vì người ta cần tôi. Mấy lại tôi cũng chờ dịp nghỉ phép để lấy vợ.

- Ủa? Anh đã biết anh lấy ai rồi à?

- Con gái một nhân viên Mật vụ cao cấp ở hạt tôi.

- Dĩ nhiên.

Steinbrenner không hiểu nổi luận điệu châm biếm; anh ta còn bận giải thích:

- Sự phối hợp hai loại máu như thế thật tốt đẹp nhất. Tôi sinh trưởng ở đông-Frise, vợ tôi ở Hạ-Saxe. Chúng tôi được hưởng thụ cấp "tăng tiến chủng tộc", con cái được ăn học đến nơi đến chốn, Đảng sẽ cung cấp hết. Trong năm năm nữa vợ tôi có thể xin một chân "người mẹ Đức kiểu mẫu". Nếu chúng tôi sinh được song thai hay đẻ sinh ba, Quốc trưởng sẽ đứng làm

https://thuviensach.vn

người đỡ đầu. Từ đứa con thứ năm trở đi cũng vậy. Anh thấy không, con đường của tôi đã vạch sẵn.

- Vâng, tôi hiểu.

- Sự tăng tiến giống nòi bằng đủ mọi cách! Thủ tiêu hết máu Do Thái chưa đủ, còn phải thay thế bằng giống Nhật Nhĩ Mãn thuần chủng. Con cháu những người cầm đầu.

- Chắc anh thủ tiêu nhiều người Do Thái lắm.

- Nếu anh được xem bảng công vụ của tôi chắc anh không cần hỏi câu ấy. Như thế mới là công tác chứ!

Y ra bộ nói riêng với Graber:

- Tôi đã xin đổi đi nơi khác. Tôi sẽ đi học lớp huấn luyện Mật vụ SS. Sẽ giữ nhiệm vụ quan trọng hơn và cũng lên chức mau hơn. Lên cấp trên người ta phải có kiến thức để nhìn sự vật với tầm mắt cao. Chẳng cần những hình thức pháp lý rườm rà. Có thể thanh toán từng khối lớn. Hôm trước người ta thanh toán ba trăm tên phản bội Nga và Ba Lan chỉ trong một buổi chiều. Sáu người được huy chương, ở đây chỉ thỉnh thoảng giết một thằng bắn trộm - mà không bao giờ được ban khen. Từ ngày anh đi, chỉ xử bắn chừng nửa tá giặc mà thôi. Trong khi ấy thì tụi com-măng-đô Mật vụ chúng nó làm kể hàng trăm người. Dĩ nhiên người ta căn cứ vào tỉ lệ ấy để cho thăng trật.

Hai mắt Graber chăm chăm dõi theo ánh nắng chiều tà đỏ rực ở bình nguyên nước Nga. Một vài con quạ bay lượn như những mảnh áo rách đen thui. Steinbrenner quả là sản phẩm hoàn hảo của Đảng. Anh ta hoàn toàn lành mạnh, được huấn luyện đầy đủ hoàn toàn không có gì là tư tưởng cá nhân, thật là một con người hoàn toàn hết nhân cách. Anh ta chỉ còn là người máy, đối với anh ta, những hoạt động như tập thể thao, lau chùi súng, giết người, đều không khác gì nhau.

https://thuviensach.vn

- Anh gửi thư báo tin chết cho bà mẹ Hirschland phải không?

- Ai nói với anh như thế?

- Tôi biết.

- Anh không biết gì cả, làm sao biết được?

- Người ta đồn vậy. Kể ra anh chơi những cú ấy cũng là chịu chơi một cây!

Steinbrenner bật cười. Anh ta không có lấy một xu tinh thần hài bước. Khuôn mặt bảnh trai chỉ phản ảnh sự tinh nghịch ở ngoài quan niệm thiện ác.

- Anh thấy tôi chịu chơi thật à? Chắc bà già đọc bức thư ấy thì coi mặt thật là kỳ dị! Vả chăng cũng không có gì đáng ngại, Hirschland thì cho ăn kẹo cũng chẳng dám hé răng. Còn tôi thì thiếu gì cách nói, ai mà chả có lúc lầm lộn?

Graber trố mắt nhìn:

- Anh can đảm thật!

- Can đảm à? Cần gì can đảm, chỉ cần một chút xíu tinh thần hài hước.

- Can đảm chứ. Ai đã làm như thế thì chóng chết lắm. Ai cũng biết vậy.

Steinbrenner phá ra cười.

- Đồ ngốc! Chuyện đàn bà con nít!

- Không phải chuyện đàn bà con nít. Ai làm việc ấy là ký bản án tử hình. Luật trời đã nhiều lần thấy có thực.

- Thôi đi, anh nói mà không tin lời mình nói.

https://thuviensach.vn

- Tôi tin hết mình, đáng ra anh cũng phải tin như tôi. Đó là sự tin tưởng lâu đời của dân Nhật Nhĩ Mãn. Tôi, tôi không muốn như anh.

- Anh điên khùng rồi!

Steinbrenner đứng dậy. Anh ta không cười nữa. Graber nói:

- Tôi được biết hai người đã làm những việc như thế. Mấy ngày sau họ bị giết chết. Một người thứ ba may mắn hơn, chỉ bị một viên đạn làm mất hạ nang thôi, hắn thành người bất lực. Có lẽ anh cũng thoát chết. Nhưng đừng nói đến sinh đôi sinh ba gì nữa. Hắn là sẽ có người khác làm thay anh việc ấy. Vả chăng máu mủ người cha thì làm gì, chỉ cần thuần chủng thôi.

Steinbrenner kinh hoảng nhìn Graber.

- Sao anh lại có thể nhẫn tâm, vô nhân đạo được như thế? Vả chăng tôi cũng bất cần lời nói của anh.

Steinbrenner đứng một lúc nữa rồi thong thả đi. Graber nằm dài ra mảnh ván. Ngoài mặt trận súng nổ ầm ầm. Quạ vẫn tiếp tục lượn những vòng tròn ghê rợn. Bất thần y có cảm tưởng như chưa bao giờ y đi khỏi nơi đây.

° ° °

Y phải gác đêm, lúc hai giờ đi tuần một vòng quanh làng. Bóng đen những căn nhà tàn phá nổi bật lên màn phông lửa pháo bông mặt trận. Trời rung chuyển, lóe sáng khi có một đợt pháo kích. Giày ủng quăng xuống bùn nằm phơi bụng như những linh hồn bị đày địa ngục.

Lần thứ nhất, đau khổ đè nặng xuống người y một cách tàn ác. Trong cuộc hành trình mấy ngày hôm trước, người y như say như tỉnh không nghĩ ngợi gì cả. Sự thất vọng bùng lên một cách đột ngột, hành hạ với những mũi dùi nhọn sắc.

https://thuviensach.vn

Y dừng lại đứng đợi. Y đợi cho sự đau đớn hiện rõ thành một bộ mặt nhất định để có thể dùng đến lý trí, lý lẽ, sự an ủi mà tác động đến nó. Đổ tại số mệnh cả thì có lẽ bớt đau khổ.

Nhưng y đã thấy rõ hiển nhiên rằng sẽ mất hết, vô phương cứu vãn, y đã sáng suốt mà chịu cực hình thứ cực hình của người được tất cả rồi mất tất cả. Đường đi đã phá sập cầu rồi. Lắng tai, y còn nghe thấy một tiếng nói, một tiếng vang hy vọng, một lời an ủi thì thầm; nhưng quả thật không còn gì cả. Chỉ còn một sự trống rỗng, cái trống rỗng của đau khổ khôn tả.

Y nghĩ thầm: "Còn sớm quá. Để sau sẽ hay, khi nào sự đau đớn đã dịu đi". Y tập trung hết nghị lực lại, y phấn đấu để khỏi lăn xuống vực sầu khổ, dẫu sao thì cũng chỉ là vấn đề đứng vững được một thời gian. Y nói đến tên những người thân, nhớ lại những kỷ niệm. Khuôn mặt Elisabeth bối rối mà y thấy lần cuối cùng hiện ra qua một màn sương mù. Những khuôn mặt khác không thể nào nhớ ra được. Y ráng hình dung ra mảnh vườn và căn nhà nhỏ của bà quán. Nhưng chỉ như đánh chiếc đàn câm. "Đã xảy ra cái gì đây không biết?". Có lẽ đã xảy ra cái gì cho Elisabeth, có lẽ nàng bị thương. Có lẽ căn nhà vừa bị sập, có lẽ nàng đã chết.

Y rút giày ra khỏi bùn. Một tiếng kêu ì ọp. Mồ hôi toát ra ướt khắp người.

- Đã hết mệt chưa?

Đó là tiếng Sauer. Y đứng nấp ở góc một cái chuồng bò.

- Có người mong đợi anh ở cách hàng trăm cây số. Anh làm sao thế? Tập thể thao Thụy Điển à?

- Này Sauer, anh lấy vợ chưa?

- Từ mười lăm năm nay rồi. Sao lại hỏi?

https://thuviensach.vn

- Lấy vợ lâu ngày thế thì mình thấy thế nào?

- Hỏi kỳ cục vậy? Vậy anh muốn nó thế nào?

- Thí dụ nghĩ đến vợ, mình có cảm thấy cái gì cầm giữ mình, mình nghĩ đến hoài và chỉ muốn quay về với vợ.

- Có cái gì cầm giữ mình thật, tôi cũng nghĩ thế. Suốt ngày tôi nghĩ đến những chuyện nhà, nào đi gạt rơm, nào trồng khoai. Ôi dà! Nghĩ đến mà thêm ốm người!

- Tôi không nói đến nông trại của anh. Tôi muốn nói đến vợ anh cơ.

- Thì cũng thế. Không có vợ lấy đâu ra vườn tược. Nhưng nghĩ đến để buồn thối ruột chứ làm gì! Thằng trời đánh thánh vật Immermann nó chỉ suốt ngày nói rằng tù binh ngủ suốt lượt với vợ lính ở nhà.

Sauer thở mạnh, rồi nhân sự liên tưởng kỳ dị, nói luôn:

- Tôi có một cái giường hai người nằm thật là rộng.

- Thằng Immermann chỉ nói nhảm nhí.

- Nó nói rằng đàn bà đã phải hơi đàn ông thì không có không chịu được.

Bất đồ Graber nổi giận:

- À, thằng khốn! Thằng cộng sản ngu muội này tưởng tượng ra rằng ai cũng như nó cả. Ngu đến thế là cùng!

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 25

Không còn có thể nhìn rõ ai nữa, cũng không thấy rõ đồng phục nữa. Chỉ còn cái mũ và tiếng nói để giữ sự liên lạc giữa mọi người. Hầm đã sập từ lâu. Mặt trận chỉ còn là một dãy những hầm hố bom đạn cày lên. Bây giờ chỉ còn có đêm dài, máy bay gầm thét, súng nổ, bùn vọt lên cao như núi, và mưa như trút nước. Trời đã sập vì bom đạn, chỉ còn có mưa thác lũ, bom và đạn.

K

Đèn rọi móc mói mãi đám mây rách mướp. Cao xạ nổ rền, chân trời rung rinh sau những tiếng nổ. Máy bay bốc lửa như bó đuốc lướt qua đêm như sao chổi. Từng con sứa lửa bùng lên lại tắt đi trong không thẳm.

Đã mười hai ngày nay tình thế căng như vậy. Mặt trận đứng vững trong ba ngày. Pháo đài chịu đựng được trọng pháo không hư hại mấy. Nhưng rồi những công sự ở gần địch nhất bị tiêu hủy. Chiến xa địch chọc thủng phòng tuyến tiến thêm vài cây số thì ngưng lại vì đụng độ với dụng cụ chống chiến xa. Sáng hôm sau còn thấy cháy, có cái bị lật ngược lên như những con bọ hung khổng lồ, từng đội quân tiến lên để đặt lại dây điện thoại. Làm việc ở chỗ trống trải trong hai giờ chết mất một nửa nhân số. Từng đợt oanh tạc cơ từ trên trời nhào xuống làm thịt các pháo đài. Trong sáu ngày, phân nửa các pháo đài không dùng được nữa, chỉ có thể dùng để núp. Đến ngày thứ bảy quân Nga xung phong nhưng bị đẩy lui. Rồi mưa xuống như thác lũ. Người

https://thuviensach.vn

ngợm nom không còn ra hình thù gì nữa. Họ bò trong những hầm hố bùn lầy, như ốc sên đồng một màu xám. Toán quân chỉ còn được hai khẩu đại liên đặt trên lô cốt đã bị phá hủy và vài khẩu súng cối. Một vài người núp dưới hố hay sau mảnh tường. Rahe chỉ huy một lô cốt. Mass chỉ huy lô cốt kia.

Họ giữ được vị trí ấy trong ba ngày dưới trời mưa tầm tã. Đến ngày thứ hai đã gần hết đạn. Quân Nga chỉ việc tiến vào là xong. Nhưng họ không xung phong. Đến chập tối máy bay Đức nhờ còn chút ánh sáng ngày thả dù xuống lương thực và đạn dược. Đến đêm thì quân tiếp viện đến.

Công binh đắp vội ụ đất và thân cây. Đại liên và súng cối đặt thành giàn. Một giờ sau có trận xung phong của địch, vị trí bị đánh bất thần. Một số lựu đạn không nổ. Quân Nga lăn xả vào.

Qua lằn sáng và tiếng nổ tạc đạn. Graber trông thấy một cái mũ đặt trên đôi mắt trắng dã và cái miệng đen thui. Một cánh tay bật ra khỏi người như một cành cây tươi đen thui. Y giật lấy một trái lựu đạn trong tay một người tân binh đứng đằng sau ném về phía hình người trước mắt. Lựu đạn nổ. Y quay lại bảo gã kia:

- Xoay dần ốc cái ngòi ra chứ đừng nhắm mắt vào mà lôi thế!

Trái lựu đạn thứ hai không nổ! Y thoáng nghĩ:

- Phá hoại! Tù binh xưởng đúc đạn phản mình rồi!

Ném một trái khác rơi tõm xuống bùn trong khi lựu đạn của Nga bay đến. Không khí chuyển động và tiếng nổ phát ra trong khi một lớp bùn trùm kín hết người Graber. Y nhỏm dậy bảo người tân binh:

- Mau, trái lựu đạn khác!

https://thuviensach.vn

Chỉ khi không nghe tiếng trả lời, y mới quay lại thì không thấy ai nữa. Đống bùn lỏng, dưới hố sâu máu đỏ ngầu.

Y thò tay xuống hố lôi lên một cái dây lưng và tháo lấy hai trái lựu đạn. Vừa định đứng dậy lại thấy hai bóng đen đi qua đầu và vượt qua hố. Y lại ngồi xuống.

- Bị nhốt ở đây như con chuột rồi.

Y leo lên rìa hố. Không động đậy thì bùn bám đầy người làm cho không ai trông thấy. Một trái sáng làm hiện rõ xác người tân binh. Người anh ta tan nát vì anh ta đỡ hết cho Graber.

Y nằm dài ra, đầu áp xuống đất. Khẩu đại liên ở lô cốt bên phải nhả đạn, rồi đến lượt ổ ở lô cốt bên trái. Trong lúc liên thanh hoạt động thì y chưa đến nỗi nguy. Liên thanh bảo vệ cho cả khoảng đất giữa hai lô cốt. Vả chăng không thấy quân Nga xuất hiện. Chỉ có một vài người lẻ tẻ chắc là đã vượt qua hàng rào. "Mình phải đến gần một lô cốt". Đầu óc y rối beng, y gần như đã chết một nửa. Nhưng trong lúc nửa tỉnh nửa mê, một vài ý nghĩ hiện lên sáng sủa hoàn toàn. Đó là sự khác biệt giữa một người lính tinh nhuệ và một người tân binh. Sự kinh khủng làm người lính mới tê liệt hẳn. Graber biết rằng mình vẫn còn mưu kế cuối cùng là giả bộ chết nếu quân Nga đến. Khó lòng mà trông thấy mình trong đám bùn lầy. Tuy nhiên, càng đến gần lô cốt, sau này càng có hy vọng trở về đơn vị.

Y nhảy sang một hố bên cạnh, nằm ép xuống đất rồi ngã xuống một hố nước. Một lát sau lại bò đi. Đến hố sau thấy có hai xác chết. Y nằm đợi. Sau nghe tiếng lựu đạn nổ và có lửa sáng ở pháo đài bên trái. Bây giờ họ tấn công cả hai bên. Liên thanh nổ dòn. Lát sau lựu đạn im hơi nhưng trên lô cốt súng vẫn bắn. Graber tiến thêm nữa.

Y biết rằng quân Nga sẽ còn tấn công. Quân Nga sẽ cho rằng những hố lớn sẽ có người núp. Tốt hơn hết là chọn những hố nhỏ. Y kiếm một hố nhỏ

https://thuviensach.vn

và đứng đợi. Mưa rào đổ xuống. Liên thanh im bặt. Bấy giờ pháo binh Nga mới lại hoạt động. Một trái đạn rớt trúng lô cốt bên phải, lô cốt hình như cất bổng lên không. Mặt trời mọc lên, ẩm ướt và nóng hổi.

Graber tìm được Sauer và hai người tân binh sau một chiến xa hư hại trước khi trời sáng hẳn. Sauer chảy máu mũi lênh láng. Một trái lựu đạn nổ ngay cạnh anh ta, một tân binh vỡ bụng đang lấy tay cầm khúc ruột, nước mưa rớt vào mà không có gì để bó lại. Vả chăng bó cũng vô ích, chết được càng sớm càng hay. Người tân binh khác gãy chân vì té xuống hố. Không biết chỉ có nước với bùn mà sao té đến nỗi gãy chân được. Trong một chiến xa bể tung người ta còn thấy xác đen thui mấy người xạ thủ. Xác một người vắt vẻo nửa trên xe nửa dưới đất. Một nửa mặt bị cháy, nửa kia sưng húp, tím bầm, nứt nẻ. Hàm răng trắng lờ mờ như phấn viết bảng.

Một liên lạc viên đến pháo đài bên trái hô lên:

- Tụ họp lại pháo đài. Còn ai ở trong hố không?

- Không thể biết được. Có cứu thương không?

- Chết hay bị thương cả rồi.

Liên lạc viên bò sát đất lui ra.

Graber bảo người bị lòi ruột.

- Để kiếm cho anh ta một y tá nếu không chúng tôi đi tìm đồ băng bó. Chúng tôi trở lại ngay.

Người bị thương không nói gì cả. Y nằm co quắp trong đất ẩm, hai môi tái nhợt. Graber bảo người gãy chân:

- Bùn nhiều quá không thể kiếm được miếng vải bố. Anh tựa vào chúng tôi mà nhảy theo bằng chân kia.

https://thuviensach.vn

Họ kéo nhau từ hố này sang hố khác, đi rất chậm. Mỗi bước đi người bị thương rên la. Đến sau chân y trẹo đi, không bước được nữa, đành phải bỏ lại gần một bờ tường. Hai người để chiếc mũ của y lên trên cho dễ nhận. Hai cái xác người Nga nằm ngay cạnh; một người mất đầu, người kia nằm sấp trên vũng máu.

Hai người trông thấy nhiều người Nga khác rồi đến người Đức. Đại úy Rahe bị thương. Cánh tay trái quấn tạm một miếng băng. Ba người bị thương rất nặng, quấn trong tấm bố để dưới trời mưa. Một giờ sau, một chiếc tàu bay là là ném vài gói xuống, nhưng rớt xa quá gần phòng tuyến Nga.

Thêm bảy người nữa về đến nơi. Những người khác tụ tập ở lô cốt bên phải. Trung úy Mass bị giết. Trung sĩ Rienecke bây giờ cầm quyền chỉ huy. Gần như không còn đạn. Súng cối không dùng được nữa, nhưng hai khẩu đại liên và hai khẩu tiểu liên còn dùng được.

Mười người quân cảnh đến nơi, mang theo đạn dược, đồ hộp và cáng để khiêng thương binh. Hai người khiêng thương binh đi được độ một trăm thước thì trúng đạn tan xác. Suốt buổi sáng ấy, đạn trọng pháo bắn sang, cắt đứt liên lạc với hậu tuyến.

Đến trưa trời hết mưa. Mặt trời hé rạng làm oi bức ngay. Đất bùn bắt đầu nứt nẻ, Rahe nói:

- Họ sắp tấn công bằng chiến xa nhẹ, nếu không mang súng chống chiến xa lại thì nguy.

Bom vẫn dội xuống. Quá trưa một chiếc phi cơ vận tải xuất hiện. Nhiều chiếc khu trục hộ tống.

Máy bay địch xuất trận, hai chiếc bị hạ, rồi đến lượt hai chiếc khu trục hộ tông phát hỏa rớt xuống. Chiếc phi cơ vận tải phải quay đầu lại. Họ thả

https://thuviensach.vn

đồ tiếp tế xuống xa hơn, ở phía sau. Máy bay khu trục vẫn tiếp tục chiến đấu. Tuy bay nhanh hơn nhưng một phải địch với ba, họ đành phải rút lui.

Ngày hôm sau, xác chết bắt đầu thúi. Graber đã tìm được một chỗ trong pháo đài. Còn được hai mươi hai người. Reinecke cũng tụ tập được một số là một trăm hai.

Họ ngồi lau chùi súng. Bùn giắt vào khắp mọi chỗ Graber không nghĩ gì nữa. Y chỉ còn như cái máy, biết ăn, ngủ, chờ đợi, tự nhiên phản ứng đúng mức khi có nguy hiểm.

° ° °

Sáng hôm sau, chiến xa xuất hiện. Suốt đêm trọng pháo, súng cối và đại liên đã cô lập mặt trận với hậu tuyến. Đường dây điện thoại luôn luôn được sửa lại. Trọng pháo Đức chỉ yếu ớt so với trọng pháo Nga. Pháo đài trúng đạn hai lần nữa nhưng vẫn đứng vững. Thực ra chỉ còn là một khối xi-măng lắc lư trên mặt bùn lầy như con thuyền trong cơn bão. Nửa tá đạn sát nách đã làm nền móng lung lay. Mỗi lần nổ người ta lại bị ném mạnh vào tường.

Graber bị toạc một miếng vai nhưng không có thì giờ băng bó, chỉ kịp đổ một chút rượu cô-nhắc vào vết thương.

Chiếc pháo đài vẫn đảo đồng đảo địa. Không còn là con thuyền trong cơn bão nữa, bây giờ là chiếc tiềm thủy đỉnh bập bồng dưới đáy biển đèn đóm tắt hết. Thời gian cũng không còn nữa, thời gian cũng bị bom tiêu hủy. Người ta ngồi dí trong bóng tối mà đợi. Đối với Graber, không còn thành phố nhỏ y vừa sống cách đây mấy ngày, không làm gì còn nghỉ phép chưa bao giờ có Elisabeth. Chỉ còn một giấc mơ vô nghĩa sự chết và sự sống. Chỉ còn cái pháo đài tối tăm và vang dồn tiếng sấm.

Chiến xa nhẹ chọc thủng phòng tuyến vào, theo sau là pháo binh. Người ta để cho chiến xa đi lọt rồi khai hỏa vào pháo binh. Nòng súng đã đỏ lên nhưng vẫn bắn. Pháo binh Nga phải im tiếng. Hai chiếc chiến xa lại gần. Vì

https://thuviensach.vn

không có súng chống chiến xa nên nó tiến dễ dàng. Sườn sắt dày quá, súng liên thanh vô hiệu. Chỉ còn cách nhắm vào cửa mà bắn nhưng may mới trúng được. Chiến xa tìm cách ra khỏi tầm súng rồi đến lượt nó khạc đạn. Pháo đài rung rinh. Bên trong bê-tông nứt rạn.

Reinecke hô lên:

- Lựu đạn!

Y cầm một bó để lên vai rồi tìm lối ra. Giữa hai loạt súng y thoát ra được. Rahe ra lệnh:

- Liên thanh nhắm chiến xa làm đích!

Rahe định bắn yểm trợ cho Reinecke để anh ta lượn đường vòng đến gần chiến xa dùng lựu đạn phá hủy. Hy vọng rất mong manh. Chiến xa đã khai hỏa. Nhưng một lát thì một chiếc im bặt. Không ai nghe nổ.

Immermann la lên:

- Trúng rồi!

Không phải là một người cộng sản chiến đấu cho đồng chí nữa, bây giờ y là người chiến đấu để tự vệ.

Chiếc chiến xa dừng lại. Đại liên tập trung hỏa lực vào chiếc xe, chiếc kia quay lại rồi biến mất.

Rahe nói:

- Có sáu chiếc vượt phòng tuyến. Chắc rồi chúng sẽ trở lại. Bắn cho thỏa thích! Phải cản đường pháo binh của họ.

- Reinecke đâu rồi.

https://thuviensach.vn

Immermann hỏi trong lúc im tiếng súng.

Không ai trả lời. Reinecke không bao giờ trở lại...

° ° °

Họ giữ vững suốt buổi quá trưa. Pháo đài gần như nát vụn nhưng đại liên vẫn hoạt động tuy thưa thớt hơn. Đạn dược cạn dần. Người ta mở đồ hộp ra ăn và lấy nước ở một cái hố gần bên. Hirschland bị một viên đạn xuyên qua tay.

Trời nóng bức. Trời vẫn mây sáng chói. Pháo đài nồng nặc mùi khói và máu. Bên ngoài, xác chết đã trương lên. Người nào ngủ được cố ngủ một chút. Không ai biết còn lối rút lui hay đã bị cắt đứt rồi.

Đến tối lửa cháy lan rộng rồi tắt hẳn. Mọi người xô nhau ra ngoài, đợi một cuộc xung kích. Không có gì cả. Yên lặng trong hai giờ đồng hồ. Chờ đợi trong sự yên lặng như thế còn mệt sức hơn là lâm chiến.

Pháo đài chỉ là một khối bê-tông gióng sắt không ra hình thù gì cả. Đành phải bỏ. Có sáu người chết và ba người bị thương. Đến ba giờ sáng họ thử ra ngoài. Họ kéo được một người bị thương đi vài trăm thước thì y tắt thở, bấy giờ mới bỏ lại.

Quân Nga lại đánh. Đơn vị còn hai khẩu liên thanh. Họ để lên miệng hố và đẩy lui địch. Xong rồi lùi lại. Quân Nga tưởng họ còn đông và nhiều súng đạn. Chính vì thế mà họ thoát chết. Đến lần nghỉ sau, Sauer bị đạn trúng đầu chết ngay. Xa xa một chút, Hirschland ngã gục ra đằng trước rồi dần dần quay lại và không động đậy nữa. Graber kéo y xuống một hố, cả hai người cùng lăn xuống. Ngực Hirschland bị đạn xuyên qua. Graber lấy trong túi y ra cái bóp đã đẫm máu. Bây giờ thì chẳng cần cải chính giấy báo tin của Steinbrenner gửi cho mẹ Hirschland.

https://thuviensach.vn

Họ về đến tuyến thứ nhì. Chẳng bao lâu họ nhận được lệnh tiếp tục rút lui. Đơn vị được rút về không phải chiến đấu nữa.

Họ tập hợp lại xa cách nơi trước vài cây số. Đơn vị chỉ còn có hơn ba mươi người. Ngày hôm sau, viện binh đến lại tăng nhân số lên một trăm hai.

° ° °

Graber lại gặp Fresenburg trong một bịnh xá ở thôn quê. Một cái nhà gỗ cất tạm. Anh ta bị nát chân trái.

- Họ muốn cưa đi. Thầy thuốc cù lần quá, không biết làm gì hơn. Tôi được phép tản cư vào ngày mai. Tôi muốn được ông thầy kinh nghiệm hơn xem lại trước khi định cưa hẳn.

Fresenburg nằm ở một góc giường cạnh cửa sổ trông ra cánh đồng. Đồng cỏ điểm hoa xanh, đỏ, vàng, bát ngát tận chân trời. Trong nhà nồng nặc mùi nước tiểu, thuốc mê và chết chóc.

Fresenburg hỏi:

- Bây giờ đại uý Rahe thế nào?

- Bị thương cánh tay. Xương không gãy.

- Ông nằm nhà thương à?

- Không, ông muốn ở lại với anh em.

- Tôi cũng ngờ ông ta sẽ làm thế.

Fresenburg nhăn mặt. Một nửa mặt mỉm cười, còn nửa kia có cái sẹo lớn không để lộ gì cả.

https://thuviensach.vn

- Có những người như vậy đó. Rahe thuộc số người ấy.

- Sao vậy?

- Ông ta chán cuộc đời rồi. Không còn hy vọng gì nữa. Không tin tưởng gì nữa.

Graber nhìn bộ mặt xám xịt.

- Còn anh?

- Tôi thì tôi không biết. Tôi chỉ biết bây giờ phải tính cho xong chuyện này đã.

Y nói rồi chỉ cái chân đau.

Một làn gió ấm áp và thơm tho từ ngoài cửa đưa vào.

- Lạ nhỉ? Bì bõm trong tuyết thì người ta đâm ra tin tưởng rằng ở xứ này không làm gì có mùa hạ. Ấy thế mà bây giờ nó đến bất ngờ!

- Thế đấy!

- Ở nhà thế nào?

- Tôi cũng không biết. Tôi không thể nối liền hai mảnh rời lại với nhau: nghỉ phép và mặt trận. Lúc đầu thì còn được. Bây giờ thì khác nhiều quá rồi. Tôi không biết đâu là sự thật.

- Bây giờ còn ai biết nữa.

- Trước thì tôi tưởng rằng tôi biết. Ở nhà cái gì cũng rõ ràng. Nhưng chỉ biết trong ít lâu, vả chăng bây giờ xa rồi. Bấy giờ tôi cũng yên chí rằng mình không giết người nữa.

- Không phải chỉ có mình anh.

https://thuviensach.vn

- Thì vẫn thế! Anh đau lắm không?

Fresenburg lắc đầu:

- Ở đây có thuốc tê, thật không ngờ. Người ta mới chích cho một mũi. Vẫn đau đấy nhưng hình như là người khác đau. Tôi còn một hay hai giờ nữa để suy nghĩ.

- Có chuyến xe hỏa cho thương binh?

- Không, chỉ có xe hơi cứu thương chở tới trạm y tế gần nhất.

- Anh sắp đi rồi. Chỉ còn có mình tôi là cựu trào trong đơn vị.

- Có lẽ họ sẽ chữa cho tôi lành lặn rồi lại gửi về đây.

Hai người nhìn nhau. Họ đều biết rằng không thể có chuyện ấy. Fresenburg nói:

- Tôi vẫn thử tin như thế. Ít nhất trong những giờ có thuốc tê. Một giai đoạn sống, kể ra thật ngắn ngủi hé! Rồi thì xảy ra cái gì mình không biết trước được. Tôi ra trận chiến này là lần thứ hai rồi.

- Sau này anh định làm gì. Anh có tính làm gì sau này không?

Fresenburg khẽ mỉm cười.

- Trước hết tôi phải biết rõ họ định xử trí thế nào với trường hợp tôi. Lúc này tôi chỉ biết chờ đợi. Tôi không nghĩ rằng sẽ được giải ngũ. Tôi tin rằng còn lâu. Rồi họ sẽ lại giữ tôi ở lại để dâng toàn vẹn đời sống mình cho họ. Bây giờ họ mới chiếm được một nửa. Tôi phải làm quen với ý nghĩ ấy. Rắc rối lắm. Tôi đã định làm cho những chuyện khốn nạn này không dây dưa gì đến tôi nữa, tôi sẵn sàng trả giá ấy rồi không nói gì đến nữa. Bây giờ mình lại sa lầy ngập đến tận cổ! Người ta dễ cho rằng chết là hết, chết xóa bỏ hết, cái gì đến lúc chết cũng thế thôi... Nhưng nói thế chỉ là nói tầm bậy! Tôi

https://thuviensach.vn

mệt lắm anh ạ. Tôi sẽ cố gắng ngủ một chút trước khi lại cảm thấy mình tàn tật. Chúc anh may mắn!

Y đưa tay ra bắt tay Graber. Graber nói:

- Chúc anh may mắn.

Y lại nói tiếp:

- Tôi cứ làm như mình là mảnh ván muốn trôi đâu thì trôi. Dễ lắm. Cứ việc làm theo bản năng sinh sống tối sơ. Ngày xưa thì khác, ít ra người ta cũng tin tưởng rằng mình còn một chỗ kín đáo trong tâm hồn để hy vọng, để được tự do. Nhưng không sao, dầu sao người ta cũng vẫn có thể tự ý muốn chấm dứt cuộc đời. Nhưng không bao giờ người ta nghĩ đến cả. Tuy nhiên, ta thử nghĩ xem, đó là một năng khiếu trời phú cho cũng như trời cho ta có lý trí vậy.

Graber lắc đầu.

Fresenburg mỉm cười nửa mặt và nói:

- Anh có lý. Đấy không phải là một giải pháp. Tốt hơn hết là hành động để những thảm họa đừng tái diễn.

Fresenburg ngả đầu xuống gối. Bất thần anh ta ra vẻ đuối sức Khi Graber trở lại như trước khi ra ngoài thì hai mắt Fresenburg đã từ từ nhắm lại.

° ° °

Graber trở về làng. Hoàng hôn nhuộm phớt hồng trời chiều hạ. Đã hết mưa. Bùn khô lại. Cây cỏ và hoa lá thi nhau mọc kín các ruộng bỏ hoang. Ngoài mặt trận, tiếng súng nổ vẫn vang động. Tất cả cái gì cũng lạ lùng, không cùng một kích thước với một chút gì quen thuộc. Graber biết cảm

https://thuviensach.vn

tưởng ấy. Y đã nhiều lần cảm thấy trong những đêm bất thần tỉnh dậy không biết mình ở đâu. Hầu như rớt ra ngoài thế gian và một mình bồng bềnh trong đêm dài vô hạn. Ảo giác không lâu, y tìm thấy ngay một điểm tựa, một cái mốc; nhưng mỗi lần như thế vẫn để lại một niềm khắc khoải, niềm khắc khoải sợ rằng không có ngày trở lại trái đất.

Y không sợ gì cả; y chỉ co rúm lại thôi, như đứa trẻ xa lạc vào rừng hoang mông mênh. Y đút tay vào túi và nhìn quanh, vẫn là cảnh tượng quen thuộc: tàn phá, ruộng hoang, cảnh mặt trời lặn xứ Nga, và xa xa bắt đầu thấy rõ ánh lửa tái mét ngoài mặt trận. Tất cả vẫn còn nguyên đấy, và cũng như những buổi chiều khác, thất vọng giá băng như đâm thủng trái tim.

Y sờ thấy bức thư của vợ trong túi. Lời lẽ nàng dịu dàng thắm thiết, man mác hương tình. Nhưng đó chỉ là ánh lửa ma trơi trên đồng lầy, y càng tiến lại gần đồng lầy càng tối tăm mù mịt. Y đã thắp một ngọn đèn trước khi xây được nhà. Ngọn đèn sáng trong một túp lều đổ nát không làm cho ấm áp mà chỉ làm thêm vẻ quạnh hiu. Y đã làm việc nhanh quá, vội quá, bây giờ y mới biết thế.

Y đã cố gắng không nhìn sự vật như vậy. Nhưng rốt cuộc phải chấp nhận một điều hiển nhiên tất cả những cái đáng ra nâng đỡ mình, giúp mình sống, đem lại cho mình một điểm tựa, một mấu chốt, lại làm cho mình thêm cô lập. Điểm sáng yếu ớt làm ấm lòng đồng thời cũng làm mềm lòng. Đó chỉ là một chút hạnh phúc riêng rất mong manh. Một cái kim biến dạng giữa đồng lầy mênh mông đau khổ và thất vọng. Y mở thư vợ ra đọc lại một lần nữa. Tia nắng quái chiều hôm nhuộm hồng tờ giấy. Y đã thuộc lòng rồi nhưng còn đọc lại, sự cô đơn đè nặng xuống lòng như một phiến chì. Hạnh phúc tình yêu đã quá ngắn ngủi, y đã bất lực trước sóng đời mạnh như thác lũ. Hạnh phúc trong lòng mấy ngày nghỉ phép, nhưng đời lính phải tính bằng những ngày chiến đấu chứ đâu có tính bằng những ngày nghỉ phép.

Y cất thư vào túi áo, cùng với thư cha mẹ tìm thấy ở văn phòng. Fresenbur đã có lý, không nên nghĩ ngợi gì cả, phải khiêm tốn mà bước

https://thuviensach.vn

từng bước đi chứ đừng đặt câu hỏi về số mệnh, sống còn hay tử vong. Nguy hiểm xưa nay vẫn có những cái bó buộc tỉ mỉ và đích xác. Tại sao phải cứ phải nghĩ mãi đến Elisabeth làm như đã mất hẳn nàng rồi? Nàng vẫn còn sống, thư của nàng trong túi kia thôi!

Đã trông thầy làng. Làng vắng tanh và trơ trụi. Những làng mạc này hầu như không bao giờ người ta muốn tái thiết. Một lối đi giữa hai hàng cây đưa đến một căn nhà sơn trắng. Hẳn là trước kia xung quanh có vườn, đó đây một vài bông hoa quý ở giữa những bụi cỏ dại, một pho tượng dựng gần một hồ nước đọng. Tượng hình thần Pan thổi sáo. Nhưng tiếng sáo thần đã im bặt từ lâu, trong vườn hoang một vài tân binh hái những trái anh đào còn xanh.

https://thuviensach.vn

MỘT THỜI ĐỂ YÊU VÀ MỘT THỜI ĐỂ CHẾT

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 26

Du kích!

D

Steinbrenner thè lưỡi liếm môi và nhìn thấy người Nga. Có hai người đàn ông và hai người đàn bà. Một người đàn bà còn trẻ măng, hai má phinh phình, gò má cao. Họ mới bị bắt sáng nay.

Graber nói:

- Trông không có vẻ quân du kích.

- Họ là quân du kích. Sao anh biết rằng không phải?

- Không có vẻ là du kích. Họ là nông dân thì phải hơn.

Steinbrenner cười:

- Nói như anh thì không bao giờ bắt được đứa giết người.

Graber thấy đại úy Rahe đến nơi, y nghĩ thầm: "Đúng thế. Mày tiêu biểu nhất cho loại người nhắm mắt làm liều".

Rahe hỏi:

- Bây giờ định làm gì họ?

https://thuviensach.vn

- Bắt được họ ở đây. Phải giam lại đến khi có lệnh.

- Rắc rối nhiều rồi. Sao không gửi về đồn?

Rahe không đợi trả lời. Đã lâu nay không đóng đồn ở nơi nào nhất định. Giả sử có thể làm được thì bộ tham mưu gửi người đến thẩm vấn và định đoạt.

Steinbrenner vội nói thêm:

- Ở đầu làng có một nhà giàu ngoài xây cái vựa cửa có khóa.

Rahe quay lại. Ông ta đã đoán ra ý của Steinbrenner. Đối với anh này thì người Nga vẫn muốn trốn ra ngoài để rồi rước lấy cái chết.

Rahe bảo Graber:

- Đem tù binh đi. Steinbrenner chỉ cho anh xem cái vựa khóa ở chỗ nào. Xem lại thật có cửa đóng không hay còn lối đi nào khác. Để một người ở đấy canh và trở ra lại cho tôi biết tin. Anh lấy người trong đội của anh. Coi có mình anh trách nhiệm thôi.

Một người tù binh đi khập khiễng. Người đàn bà già bệnh tật, người trẻ tuổi đi chân đất. Ra khỏi làng, Steinbrenner nhát vào lưng một người:

- Thôi đi đi.

Người này kinh ngạc quay lại. Steinbrenner cười ra hiệu thả cho họ đi:

- Tha cho mày, đi đâu thì đi!

Người Nga già nói mấy câu tiếng Nga, người kia không nhúc nhích. Steinbrenner đá y một cái.

- Đi không, con khỉ!

https://thuviensach.vn

Graber bảo y:

- Thôi kệ họ. Anh không nhớ đại úy bảo gì à?

Steinbrenner thầm thì:

- Mình có thể để bọn chúng chạy, tôi nói mấy thằng đàn ông ấy. Họ chạy độ mươi bước thì ta cho mỗi thằng một phát là yên. Còn đàn bà thì nhốt lại, đêm nay đến kiếm con nhỏ kia.

- Thôi để yên cho họ, anh về đi. Tôi được lệnh chỉ huy.

Steinbrenner đưa mắt thèm muốn nhìn bắp chân người phụ nữ trẻ. Người này mặc váy ngắn hai chân rám nắng và cứng cáp. Y nói:

- Dù sao thì họ cũng bị xử bắn. Mình có thể gỡ tạm con bé kia một đêm. Anh thì anh không cần, anh mới nghỉ phép về.

- Câm miệng đi, hãy nghĩ đến vợ chưa cưới của anh. Đại úy bảo anh chỉ cho xem vựa củi đâu, thế thôi, đừng lắm chuyện.

Họ đi vào lối dẫn đến căn nhà sơn trắng.

- Kia kìa!

Steinbrenner tức giận chỉ cho xem một cái vựa còn nguyên vẹn.

Tường bằng đá, cửa đóng thêm một tấm lưới sắt chắc chắn, đứng ngoài có thể cài lại được.

Y mở cửa dẫn mấy người vào. Hai tân binh tay cầm súng đứng cạnh. Mấy người tù binh bước vào cái vựa chật chội, người nọ đi sau người kia. Graber khóa cửa và thử xem có chắc không. Cửa rất chắc.

Steinbrenner nhạo báng:

https://thuviensach.vn

- Vào cũi nhé! Coi thật y như đàn khỉ! Ăn chuối không, lũ khỉ kia?

Graber quay lại với mấy người tân binh:

- Các em đứng đây coi. Các em chịu trách nhiệm nếu xảy ra chuyện gì. Rồi sẽ có người đến thay phiên.

Y hỏi mấy người Nga:

- Có ai biết nói tiếng Đức không?

Không ai trả lời.

- Rồi sẽ kiếm cho mấy người ít rơm.

Steinbrenner lại châm biếm:

- Sao không kiếm gối nữa?

- Thôi đi! Còn các em nên cố để ý canh phòng.

° ° °

Graber về nói lại với Rahe và nhận lấy trách nhiệm về nơi giam tù binh.

- Anh trông coi họ với vài người nữa. Trong vài ngày khi nào tình thế sáng sủa, chắc là có người đến lãnh lấy nhiệm vụ ấy cho chúng ta.

- Vâng, đại úy.

- Hai người có đủ không?

- Đủ. Vựa ấy chắc chắn. Tôi có thể đến đây ngủ để canh.

- Đồng ý. Thế càng hay. Tôi đang cần huấn luyện tân binh gấp. Tin tức...

https://thuviensach.vn

Bỗng Rahe ngừng lại:

- Chắc anh cũng biết rõ như tôi tình hình thế nào rồi. Thôi anh về.

Graber đi kiếm đồ đạc của mình. Y chỉ biết ít người trong đội, Immermann nói:

- Bây giờ anh trở thành người canh tù.

- Tôi thích như thế còn hơn dạy tân binh. Ít ra mình còn ngủ được.

- Tôi có cảm tưởng rằng anh không có thì giờ ngủ đâu. Anh có nghe tin tức không?

- Có. Thối chịu không nổi!

- Quân Nga thấu nhập tứ phía. Chỉ toàn là nói hoẹt, đại tấn công với tiểu tấn công, ở đây là đồng bằng khó mà chống đỡ. Tôi có cảm tưởng rằng chúng mình lại rút lui.

- Anh có cho rằng họ tiến đến biên giới thì thôi?

- Còn anh, anh có nghĩ thế không?

- Không.

- Tôi cũng không. Ai đứng ra mà điều đình.

Hẳn là không phải Tổng tham mưu rồi. Họ không gánh lấy trách nhiệm. Năm 1918, họ đùn việc ấy cho một chính phủ lâm thời cấp tốc thành lập. Mấy anh chính khách tưởng bở đưa đầu ra hứng lấy, ký thỏa ước đình chiến được tám ngày, họ bị lên án phản quốc. Ngày nay thì bại trận cũng toàn diện. Không có đảng chính trị nào để đưa ra điều đình. Graber chua chát:

https://thuviensach.vn

- Trừ đảng của anh. Anh vẫn thường nói thế. Dù sao thì cũng chỉ là chính phủ độc tài khác, chính sách vẫn y hệt. Thôi tôi ngủ đây. Tôi chỉ cần được để yên cho mình muốn nghĩ gì thì nghĩ, muốn nói gì thì nói, muốn làm gì thì làm. Từ ngày tả phái cũng như hữu phái lọt vào tay những người muốn làm tiên tri, thì tội ác tầy trời.

Nói rồi y lại hối hận đã tranh luận vô bổ với Immermann: đối với anh này cũng như đối với Steinbrenner không thể nào có đối thoại được. Y vác bị lên vai và ra xe thực phẩm. Một bát cháo đậu, một miếng bánh mì và một khúc xúc xích. Như vậy khỏi cần trở về làng cho đến sáng hôm sau.

° ° °

Buổi quá trưa yên lặng một cách kỳ dị. Tân binh đã đi khỏi và đã mang rơm đến. Mặt trận vẫn không yên tiếng súng, nhưng suốt ngày không có báo động. Trước vựa củi, cỏ đã mọc tốt um. Tuy có nơi bị dày xéo và hố đạn, nhưng cỏ xanh tốt, từng khóm hoa nở dọc theo lối đi.

Graber khám phá ra phía kia lối đi còn có một tòa nhà có chỗ chưa bị phá, ở đấy có thể canh chừng vựa củi nhốt tù binh. Bước vào xem thì thấy còn vài cuốn sách. Những sách cổ đóng bìa da, gáy thếp vàng, nhưng nắng mưa đã làm hư, chỉ còn một quyển có thể đọc được, Graber không đọc được trang sách viết bằng tiếng Pháp, nhưng có nhiều hình chụp những phong cảnh nên thơ gợi nhớ đến cái buồn êm ái, y như bị thôi miên. Khi gập sách lại y còn thấy lòng nao nao nhớ nhung vô vọng.

Y bước vào lối đi dưới bóng cây và bên bờ hồ, đứng gần tượng một con thú còn đứng trơ trơ với điệu múa yên lặng giữa bụi gai. Con thú đã chỉ gãy mất hai sừng trong hai trận chiến tranh và cuộc cách mạng. Con thú đá cùng một thời với hình ảnh cuốn sách tiếng Pháp, nó đã chứng kiến một thời đại huy hoàng mà Graber chưa từng biết. Y ra đời thời thế chiến thứ nhất, lớn lên trong sự nghèo khổ và đảo lộn kế theo đó; y mới bắt đầu sống thực sự từ lúc có đệ nhị thế chiến. Y đi vòng hồ nước một lượt thì đến gần vựa củi bèn

https://thuviensach.vn

lấy tay thử lại tấm rào sắt. Chắc là trước kia không phải cửa sau vựa, sau này mới xây vào. Có lẽ chủ nhà này đã chết sau hàng rào sắt này.

Người đàn bà nằm ngủ. Người trẻ tuổi ở một góc nhà. Hai người đàn ông đứng nhìn trời. Thấy Graber họ cùng quay lại nhìn. Graber quay đi và ra ngả lưng trên bãi cỏ.

Một đám mây lững thững bay qua bầu trời. Chim ríu rít trong bụi. Một con bướm xanh la cà từ bông hoa này sang bông hoa khác trên hố bom. Một lát sau, con bướm nữa bay lại, hai con đùa giỡn, đuổi theo nhau. Ngoài mặt trận tiếng súng thêm mạnh. Hai con bướm giao nhau cùng bay cao lên trên không ấm áp và sáng lạn. Graber ngủ thiếp đi.

° ° °

Đến tối, một tân binh mang canh lại cho tù binh, vẫn canh buổi trưa còn lại, nhà bếp đổ thêm ít nước. Anh ta đứng đợi ăn xong rồi cầm ga-men đi. Anh ta cũng mang lại cho Graber khẩu phần thuốc. Graber được nhiều hơn thường lệ. Điềm xấu. Khi nào thức ăn ngon và thuốc lá nhiều thì tai nạn lớn chẳng xa gì.

- Trưa nay tụi em phải tập thêm hai giờ. Bò sát đất - ném lựu đạn - đánh nhau với lưỡi lê.

- Đoàn trưởng biết thế là cần chứ không phải ghét bỏ gì các em mà bắt phải tập tành khó nhọc.

Người tân binh gật đầu. Anh ta còn đứng ngắm nghía mấy người Nga như những con vật kỳ dị. Graber bảo y:

- Họ cũng là người.

- Cũng là người nhưng là người Nga.

https://thuviensach.vn

- Thì hắn là người Nga, thế thì sao? Cầm lấy súng, chúng ta đưa từng người đàn bà ra một.

Y quay lại nói qua rào sắt:

- Tất cả sang bên trái. Bà già ra trước, sau đến lượt những người khác.

Người Nga già nói mấy tiếng Nga. Tù binh nghe theo. Anh tân binh đứng cách vài bước, tay cầm súng. Người đàn bà già lại gần. Graber mở cửa cho ra rồi đóng cửa lại. Bà ta khóc chảy nước mắt, vì tưởng rằng bị đem ra bắn. Graber bảo người Nga già:

- Bảo cho bà ta biết rằng không sợ gì cả. Để đi tiểu tiện.

Ông già nói vài tiếng. Bà ta thôi khóc ngay, hai người dẫn bà ta ra một góc tường, đợi trở lại rồi dẫn về. Đến lượt người trẻ. Chị này đi thon thót và dẻo dang. Đến lượt đàn ông thì dễ dàng hơn. Chỉ cần dẫn ra sau nhà và đứng canh. Anh tân binh cẩn thận cầm súng bằng hai tay môi dưới thưỡi ra, mắt đăm đăm nhìn. Rồi anh ta đưa người đàn ông kia vào và đóng cửa.

Trở lại gần Graber, anh tân binh nói:

- Làm công việc này thú vị thật.

- Mỗi người có một cái thích. Thôi em mang đồ về đi.

Nói rồi y đặt súng xuống, đợi người tân binh đi khỏi y lấy thuốc ra đưa cho người Nga già bốn điếu, đánh diêm đưa qua rào sắt cho đốt thuốc, cả bốn người cùng hút. Bốn chấm đỏ trong chỗ mờ tối, thuốc hút vào làm sáng chút mặt người Graber nhìn người đàn bà trẻ, bất thần y nhớ đến vợ lạ lùng.

Người Nga già theo dõi mắt Graber bèn lẩm bẩm:

- Anh... tốt.

https://thuviensach.vn

Hắn kề mặt gần gióng sắt:

- Đức thua trận. Anh người tốt.

Hắn hạ thấp giọng.

- Im mồm!

- Cho chúng tôi ra... Theo chúng tôi!

Khuôn mặt nhăn nheo quay ra nhìn người đàn bà trẻ và quay lại nhìn Graber.

- Nga đây... Theo Nga... Chúng tôi bảo chỗ trốn... sống với chúng tôi.

Hắn nhắc đi nhắc lại mãi.

Graber lắc đầu và nghĩ thầm: "Như thế không phải là một cách giải quyết. Không được. Nhưng thế nào là một cách giải quyết".

Người Nga già nhắc lại:

- Sống... đừng chết... đừng làm tù binh... Anh tốt, đừng chết... tốt với chúng tôi... Chúng tôi không có tội...

Graber quay lưng lại. Giản dị quá! Trong ánh sáng mờ ngày tàn này, thật là giản dị! Có lẽ họ vô tội thật. Người họ không có khí giới và họ không có quân du kích. Hai người già thì rõ là vô tội rồi. "Nếu mình thả họ ra mình cũng làm được điều lành, mình đã cứu người vô tội. Nhưng không thể đi theo họ được. Mình không thể đi theo cái gì mình muốn bỏ trốn". Bây giờ bụi cây đã in hình đen lên trên nền trời. Y trở lại vựa củi. Một điếu thuốc còn cháy ở trong rào sắt. Mặt người Nga già vẫn áp vào gióng sắt và lải nhải:

- Sống, sống với chúng tôi...

https://thuviensach.vn

Graber lấy mấy điếu thuốc cuối cùng ra đặt vào bàn tay chai cứng người Nga già và cho thêm mấy que diêm.

- Sống... Anh còn trẻ... anh tốt... chúng tôi vô tội... sống, sống... mọi người sống...

Tiếng lải nhải như bài kinh nghe êm ái thâm trầm. Lão ta nói tiếng sống như người lái buôn nói bơ, như cô gái điếm nói tình, nói với giọng khẩn khoản đường mật và quyến rũ bỉ ổi. Bỗng dưng Graber giận sôi ruột.

- Câm ngay miệng. Nếu không, đi tố cáo lão bây giờ!

Y quay lại và rảo cẳng đi. Tiếng súng ở xa mỗi lúc thêm lớn. Sao bắt đầu lấp lánh. Bất thần sự cô đơn đè nặng xuống người, y lại tiếc cảnh màn trời chiếu đất mấy ngày trước. Hình như mình bị bạn bè bỏ mình khi phải quyết định một việc quan trọng.

Y nằm dài ra ổ rơm trong căn nhà nhỏ và cố ngủ một giấc. "Có lẽ họ sẽ tìm cách thoát thân được trước khi mình biết". Y nghĩ vớ vẩn vậy nhưng biết rằng không có ai giúp thì họ không thể ra được.

Mặt trận có vẻ mỗi giờ mỗi tiến lại gần. Phi cơ bay khuất trên cao rầm rộ đi qua làng. Đã nghe rõ tiếng liên thanh khạc đạn. Rồi đến lượt tiếng ầm ầm bom nổ. Tiếng động dâng lên như nước thủy triều. Y nghĩ hoài: "Nếu có thể trốn được?". Trở lại vựa củi thì thấy vẫn nguyên như cũ. Mấy người Nga có lẽ ngủ rồi. Nhưng hình như vẫn còn thấy khuôn mặt lão già. Y vội vàng chạy xa.

Đến nửa đêm thì không còn nghi ngờ gì nữa: trận đánh đang ác liệt. Trọng pháo bắn xa lắm, chẳng bao lâu nữa làng sẽ ở trong lằn đạn. Y biết rằng vị trí của mình rất xung yếu. Dù sao y cũng theo dõi sự tiến triển của trận đánh. Chẳng còn bao lâu nữa chiến xa sẽ kéo đến. Bom lửa bây giờ rung chuyển mặt đất, tiếng nổ dội đi dội lại khắp chân trời làm rung động con người thấu xương tủy. Y biết rằng chiến trường dâng lên như thủy triều,

https://thuviensach.vn

chẳng bao lâu sẽ đến chỗ y nằm, tuy nhiên y cũng có cảm tưởng rằng căn nhà trắng mỏng mảnh, bốn người Nga và chính y nữa là trung tâm của chiến trường, vận mệnh tùy thuộc có thế, và chỉ có thế.

Y trở đi trở lại, đến gần vựa củi, sờ mó chiếc chìa khóa trong túi, trở mình qua lại trong ổ rơm, mãi đến sáng mới chợp mắt được chốc lát.

° ° °

Y giật mình tỉnh dậy. Trời u ám, chiến trường vẫn sôi động. Trọng pháo đã rót xuống làng và hậu phương. Y liếc mắt trong vựa củi. Cửa sắt vẫn nguyên vẹn, vẫn nom rõ mấy người Nga. Chợt thấy Steinbrenner hấp tấp chạy lại:

- Rút lui. Quân Nga đã chọc thủng phòng tuyến. Tụ tập tại làng. Mau lên! Tình thế hỗn loạn rồi. Thu xếp đồ mau đi.

Hắn dừng lại gần Graber:

- Còn mấy thằng Nga này phải thanh toán ngay đi.

Graber thấy tim mình đập mạnh.

- Lệnh đâu?

- Lệnh! Trời! Còn đợi lệnh gì nữa! Anh mà biết trong làng bây giờ thế nào thì anh không hỏi đến kỹ lưỡng như thế! Anh có nghe trọng pháo xung kích không?

- Có.

- Thế thì anh biết tình thế rồi. Mau lên! Không lẽ mình còn dắt chúng nó đi theo? Đứng ngoài mà bắn cũng được.

https://thuviensach.vn

Cặp mắt xanh Steinbrenner sáng quắc. Hàm răng dưới đưa ra nom thật tàn ác. Y đưa súng lên vai.

- Không được. Tôi chịu trách nhiệm. Nếu không có lệnh thì anh cứ việc quay về.

- Được rồi, nếu anh muốn thanh toán lấy thì tôi để phần anh.

- Không.

- Dù sao thì một trong hai ta phải thanh toán. Nếu anh gớm tay thì cứ đi đi, để chúng nó cho tôi.

- Không. Anh không được bắn họ.

- Không được bắn?

Y ngước mắt nhìn Graber:

- Tôi không được bắn chúng nó? Anh có ý thức được lời anh nói không?

- Tôi ý thức được rõ, tôi biết rõ tôi nói gì.

- Tôi, tôi cũng biết anh muốn gì.

Mặt Steinbrenner biến sắc, y lấy súng lục ra. Graber đưa súng lên vai bóp cò. Steinbrenner lảo đảo té xuống với tiếng kêu như con trẻ, khẩu súng lục rời khỏi tay.

Graber nhìn xác Steinbrenner mà thất sắc. Một quả trái pháo rít bay qua làng. Y đến vựa củi lấy chìa khóa mở cửa.

- Đi đi!

Mấy người Nga đứng yên nhìn, không dám động đậy. Graber bỏ khẩu súng xuống đất cho họ yên lòng. Rồi giơ hai bàn tay không ra bảo họ:

https://thuviensach.vn

- Đi đi!

Người Nga trẻ đặt một chân ra ngoài. Graber đến gần xác Steinbrenner và lẩm bẩm:

- Giết người!

Y cũng không hiểu rằng y nói gì. Y nhìn Steinbrenner bằng hai mắt trống rỗng.

Thình lình bao nhiêu ý nghĩ nổi lên. Một hòn đá đã đụng chỗ yếu làm ra trận lở núi.

Y đã có một hành động tối ư hệ trọng không thể gỡ lại được, bây giờ y cảm thấy nhẹ bổng, tự do. Y biết rằng mình phải làm cái gì, nhưng hình như y cũng biết rằng chỉ làm thêm một cử chỉ nhỏ y cũng đủ bay bổng lên không. Ý nghĩ quay lộn trong đầu. Y đi lại vài bước. Phải làm cái gì, cái gì có một tầm quan trọng vô cùng, nhưng y thấy mình chưa đủ sức lực. Y cảm thấy mình yếu quá, mới lạ quá và sáng suốt một cách đau đớn.

Y đưa mắt tìm mấy người Nga. Họ đang khom lưng chạy, đàn bà đi trước. Một người quay lại. Tay hắn có khẩu súng, hắn dừng lại chĩa súng vào Graber. Graber nhìn thấy nòng súng đen thui. Y muốn kêu lên thật lớn, y còn nhiều điều muốn nói...

Y không biết là mình trúng đạn. Bất thần y thấy trước mắt mình hiện ra cỏ xanh, một đóa hoa yêu kiều, cánh hoa thanh tú, nhị ửng hồng, hình ảnh lớn dần, như y đã từng trông thấy một lần không biết từ bao giờ. Cánh hoa nghiêng nghiêng tỏa lớn khắp chân trời, nở ra trong yên lặng, cánh hoa tỏa ra khắp bầu trời cái vũ trụ bình yên tí hon của nó, nó trở thành cả vũ trụ - hai mắt Graber từ từ khép lại.

https://thuviensach.vn

ERICH MARIA
REMARQUE

Phía Tây không có gì lạ

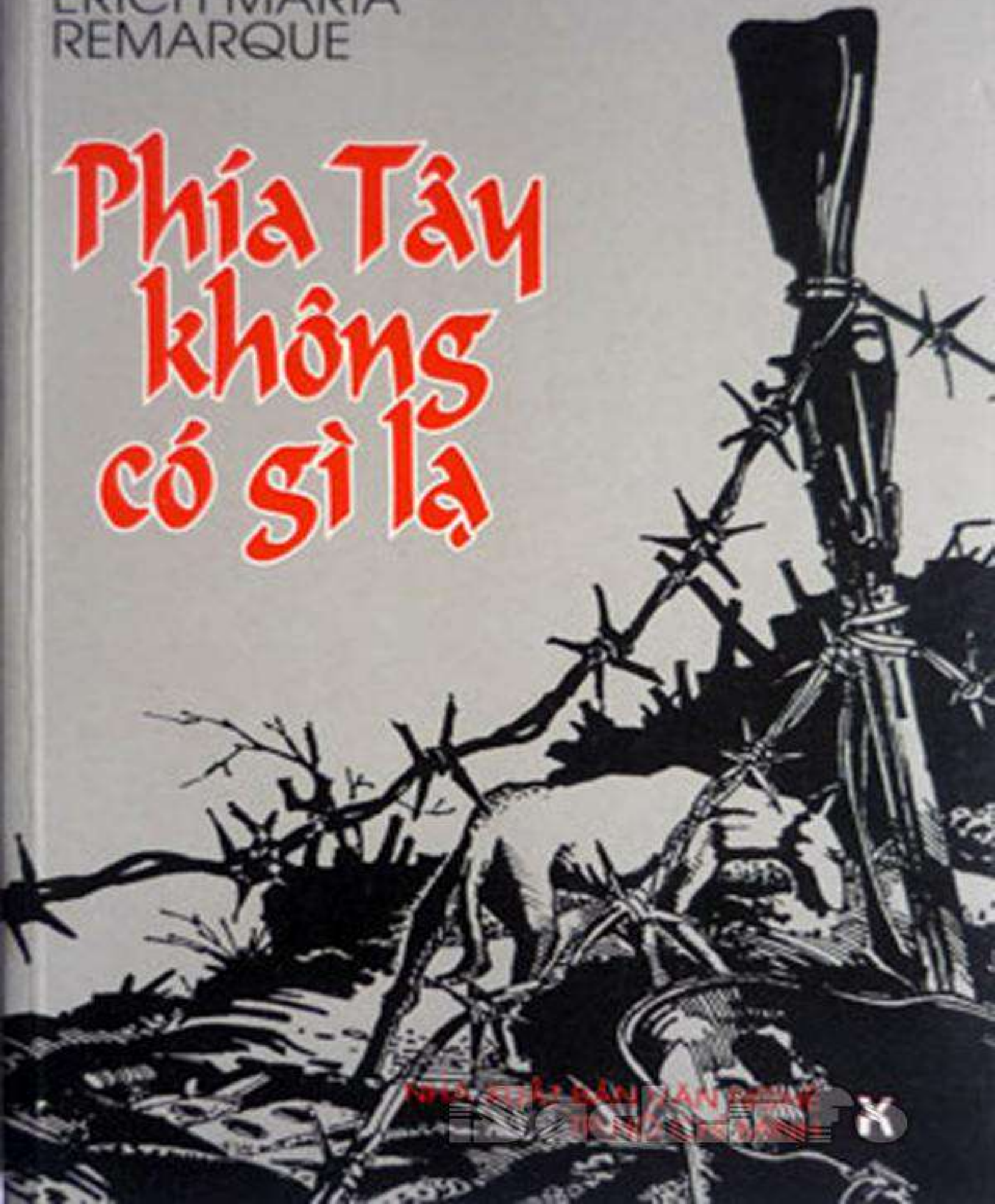

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 1

Cuốn sách này không phải là một bản cáo trạng,

C

cũng không phải là một bản phát biểu chính kiến.

Nó chỉ thử nói về một thế hệ bị chiến tranh hủy hoại.

Ngay cả khi thế hệ ấy đã thoát khỏi những viên đạn đại bác.

Chúng tôi hiện ở cách mặt trận chín cây số.

Người ta vừa thay phiên chúng tôi ngày hôm qua.

Bây giờ bụng đứa nào cũng đầy ăm ắp những đậu trắng với thịt bò, thật là no nê thỏa thích. Mỗi đứa lại còn lấy đầy được một cà mèn để dành cho bữa tối; ngoài ra lại còn khẩu phần kép xúc xích và bánh mì nữa, kể cũng xôm trò đấy chứ! Đã lâu lắm mới được một chầu như vậy; gã nấu bếp với cái đầu cà chua đỏ hon hỏn, thân chinh mang thức ăn lại cho chúng tôi.

Người nào đi qua, hắn cũng giơ cái môi (muỗng) ra hiệu và múc cho một môi thức ăn đầy phè. Hắn thất vọng quá không biết làm cách nào để trút hết cái "khẩu đại bác đậu hầm" này đi. Hai thằng Jađơn và Muynlơ vớ đâu được mấy cái chậu thau, thế là chúng nó hứng đầy đến miệng, làm của dự trữ. Jađơn làm thế là do cái bệnh ăn thùng bất chi thình của nó, còn Muynlơ thì vì cái tính phòng xa. Chẳng ai biết Jađơn tọng tất cả cái của ấy vào đâu cho hết: người nó xưa nay vẫn đét như con cá mắm.

https://thuviensach.vn

Nhưng khoái nhất là có cả khẩu phần kép về món thuốc hút. Mỗi người mười điếu xì gà, hai chục diếu thuốc lá và hai cuộn thuốc nhai: thật là hợp tình hợp lý! Tôi đánh đổi chỗ thuốc nhai lấy chỗ thuốc lá của Catdinxki, thế là tôi có bốn chục điếu. Đủ dùng cho cả ngày.

Nói của đáng tội, tất cả những món cấp phát này không phải chủ ý dành cho bọn tôi dâu. Người Phổ có bao giờ rộng rãi đến thế. Chẳng qua là do một sự nhầm lẫn.

Cách đây mười lăm ngày, chúng tôi ra tiền tuyến thay phiên đơn vị bạn. Khu vực chúng tôi tương đối yên tĩnh, do đó viên quản lý đơn vị cữ việc lĩnh đủ số lương thực thường lệ cho cả một trăm năm mươi người của đại đội, để dùng khi trở về. Thế nhưng lại đùng cái ngày cuối cùng, khu vực chúng tôi bị một trận tẩm quất ra trò; pháo binh hạng nặng của quân Anh dọt liên hồi kỳ trận xuống vị trí chúng tôi, gây nhiều thiệt hại đến nỗi khi trở về chỉ còn tám chục mống.

Chúng tôi rút về ban đêm, thu xếp ngay chỗ ngả lưng để có thể dành một giấc hẳn hoi vì Catdinxki nói đúng, nếu người ta ngủ được nhiều hơn thì chiến tranh cũng chả đến nỗi gay go quá. Giấc ngủ ở tiền tuyến có gì đáng kể, và mỗi phiên mười lăm ngày thật là lâu quá.

Khi những đứa đầu tiên trong bọn tôi bước ra ngoài lán trú quân thì trời đã trưa. Nửa giờ sau, mỗi đứa dã cầm một cái cà mèn và tập họp trước "cô nàng đậu hầm" đang toả ra mùi thơm ngậy béo bổ. Đứng trên cùng, dĩ nhiên là những chàng háu đói; anh chàng An be Cốp loắt choắt, chàng này có nhiều ý kiến rành rọt nhất bọn tôi: cho nên đã dược phong chức binh nhất; Muynlơ, số năm, còn mang theo kè kè những cuốn sách giáo khoa, và luôn nghĩ dện một kỳ thi vớt (ngay giữa trận oanh tạc nó cũng vẫn nghiền những định lý vật lý). Lia, nuôi bộ râu rậm rì, rất mê bọn gái nhà thổ của sĩ quan; nó cam đoan rằng bọn gái nhà thổ ấy, theo lệnh của bộ chỉ huy, đều phải mặc áo lót mình bằng lụa, và khi tiếp khách từ cấp đại úy trở lên, đều phải

https://thuviensach.vn

di tắm trước. Người thứ tư là tôi, Pôn Bao mơ. Cả bốn đứa cùng mười chín tuổi cả bốn đứa cùng học một lớp rồi cùng ra lính.

Đứng liền sau mấy đứa chúng tôi, là tụi bạn thân. Jađơn, thợ khóa gầy gò, trạc tuổi bọn tôi, là tay đớp khỏe nhất đại đội. Nó ngồi xuống ăn, lép kẹp như que diêm, nhưng khi đứng dậy thì xệ ra như con rệp chửa. Hai, Vethut cũng mười chín tuổi, thợ than bùn, có thể nắm dễ dàng trong lòng bàn tay một cái bánh lính và hỏi mọi người: "Các cậu thử đoán xem tớ cầm cái gì đây... " Đêtơrinh, nông dân, chỉ nghĩ đến mảnh ruộng và cô vợ; và cuối cùng, Stanitlat Catdinxki cái đầu của nhóm chúng tôi, con người khắc khổ, lắm mưu nhiều kế, trạc bốn mươi tuổi, có bộ mặt xám xịt, cặp mắt xanh, đôi vai xuôi thõng và có cái tài đánh hơi kỳ diệu, thấy ngay những chỗ nguy hiểm cũng như những chỗ có chén ngon, những chỗ rúc tốt.

Tiểu đội chúng tôi làm thành cái đầu con rắn uốn khúc trước "khẩu đại bác đậu hầm". Chúng tôi sốt ruột, vì gã đầu bếp còn đứng ì ra đấy, cứ ngớ người la chờ đợi.

Cuối cùng, Catdinxki quát to vào mặt hắn: “Này. Hăng ri, mở thùng súp của mày ra chứ, đậu nhừ rồi còn gì nữa! Gã kia lắc đầu như ngái ngủ:

- Phải chờ đủ mặt mọi người đã.

Jađơn cười khẩy: “Bọn tôi đến đủ rồi. ”

Gã cai bếp chưa biết tí gì về chuyện xây ra.

- Phải, các cậu thì chẳng mong gì hơn. Thế những thằng khác đâu cả rồi...

- Không phải cái mà mày cho họ chén hôm nay đâu nhé, ở quân y và hố chung ấy.

https://thuviensach.vn

Gã đầu bếp tưởng chừng bị một chuỳ choáng óc khi vỡ nhẽ. Hắn lảo đảo:

- Thế mà tôi lại nấu cho những một trăm năm mươi người!

Cốp tuôn ra cho hắn một tràng:

- Thế thì chúng tớ được chén một bữa ra trò chứ sao! Thôi, bắt đầu đi! Nhưng đột nhiên, trong đầu Jađơn chợt lóe ra một ý nghĩ. Cái mặt chuột nhọn hoắt của nó sáng hẳn lên: cặp mắt nheo lại đầy vẻ láu cá, đôi má rung rung, và nó cố lách đến thật gần:

- Này, ông bạn, thế đằng ấy cũng lĩnh cả phần bánh cho một trăm năm mươi người đấy chứ... Gã kia, chưa hết choáng váng, óc còn để tận đâu đâu gật đầu.

Jađơn túm lấy áo gã.

- Cả xúc xích cũng thế chứ... Cái đầu cà chua lại gật.

- Cả thuốc lá nữa chứ...

- Phải, đủ.

Jađơn nhìn chung quanh, vẻ hớn hở.

- Mẹ kiếp... Thật là dịp may hiếm có đây! Thế là của chúng mình ráo cả! Mỗi đứa sẽ lĩnh.. . xem nào.. . Đúng rồi, đúng là khẩu phần kép.

Nhưng gã cà chua đã chợt tỉnh và tuyên bố.

- Không, không ổn đâu.

Thế là cả bọn chúng tôi nữa, cũng tỉnh người ra, xô nhau lên phía trước.

- Sao lại không ổn, hở ông mãnh... - Catdinxki hỏi.

https://thuviensach.vn

- Của phát cho một trăm năm mươi người, không thể chia cho tám chục người được.

- Chúng tao sẽ cho mày biết. - Muynlơ gầm lên.

- Thức ăn thì còn được, chứ khẩu phần, tôi chỉ có thể phát cho các anh tám chục khẩu phần thôi. - Gã cà chua cứ nằng nặc như thế.

Catdinxki cáu lên:

- Mày muốn được khiêng về hậu phương đấy phỏng..... Cái khoản ấy không phải là cho tám mươi người mà là cho đại đội hai. Hiểu chưa... Đưa đây cho chúng tao. Đại đội hai chính là chúng tao đây.

Chúng tôi quây chặt lấy thằng cha ấy. Không ai chịu được hắn. Chính vì hắn mà nhiều phen, ở chiến hào, chúng tôi phải lĩnh thức ăn quá muộn và nguội tanh cả, vì mỗi khi đại bác chỉ mới bắn sơ sơ một tí, là hắn đã không dám đem nồi cháo lên, thành thử bọn tôi, những lúc đi lùng ăn, phải đi nhiều đường đất hơn các đại đội khác. Buncơ, ở đại đội một chẳng hạn, thật là một tay cừ. Tuy béo như con cun cút, nhưng khi cần thiết, anh ta vẫn thân hành lê thức ăn lên tận tuyến thứ nhất. Chúng tôi đang bực bội, và thế nào cũng xây ra choảng nhau, nếu viên chỉ huy đại dội không đến giữa lúc ấy. Ông ta hỏi đầu đuôi tại sao to tiếng, rồi chỉ biết nói:

- Đúng đấy! Hôm qua chúng mình bị thiệt hại nặng. - Rồi ông ta nhìn vào cái thùng nấu thức ăn: Món đậu này ăn tốt đấy...

Gã cà chua gật đầu đồng ý.

- Hầm với mỡ và thịt cơ mà.

Trung uý nhìn bọn chúng tôi. Ông ta hiểu chúng tôi đang nghĩ gì. Ông ta cũng biết nhiều chuyện khác nữa, vì ông ta đã lớn lên giữa bọn chúng tôi.

https://thuviensach.vn

Lúc tôi đến đại đội, ông ta chỉ mới đóng lon cai. Ông ta lại mở nắp thùng một lần nữa và hít hít. Khi bước đi, ông ta bảo:

- Nhớ mang cho mình một nửa livre. (Một livre vào khoảng gần nửa ki lô) với nhé. Và nhớ phân phát tất cả khẩu phần nhé, chẳng hề gì đâu.

Gã cà chua mặt thộn ra, còn Jađơn thì nhảy nhót chung quanh hắn.

Đằng ấy có thiệt gì đâu kia chứ. Cứ làm như bao nhiêu thức ăn là của riêng của nó không bằng... Này, bắt đầu đi, lão lính "hậu phương" và đừng có đếm nhầm đấy nhé

- Thôi, xéo ngay đi! - Gã cà chua hét lên.

Hắn hoang mang quá đỗi. Hắn không thể nghĩ đến một chuyện như thế. Hắn không còn hiểu sự đời ra sao nữa. Và cũng để tỏ ra bây giờ ta phớt tuốt, hắn lại tự động phát cho mỗi người hai lạng mật ong nhân tạo nữa kia chứ.

Hôm nay thật là một ngày hả hê. Lại có cả chuyến thư nữa. Hầu như ai cũng nhận được thư và báo. Giờ đây chúng tôi đi phất phơ về phía cánh đồng cỏ sau lán trú quân. Cốp cắp ở tay một cái nắp hộp mỡ cừu.

Phía tay phải, ven đồng cỏ, người ta đã xây những chuồng xí công cộng to lớn, cả một ngôi nhà chắc chắn có mái miết hẳn hoi. Nhưng chỗ ấy chỉ để cho bọn lính mới chưa biết xoay xở gì thôi. Bọn chúng tôi muốn một cái gì khoái hơn kia. Vì thế, có những cái trứng cá nhân nho nhỏ rải rác khắp nơi và đều dùng vào một việc giống nhau. Những cái thùng này vuông, sạch sẽ, toàn bằng gỗ, kín mít, có một chỗ ngồi thuận tiện, thật không thể chê vào đâu được.

Bên cạnh lại có cả quai xách nữa, thành ra nó có thể bê đi bê lại dược dễ dàng.

https://thuviensach.vn

Bọn chúng tôi đặt ba cái thùng châu vào nhau, rồi ngồi lên, chễm chệ, ít ra cũng phải hai tiếng đồng hồ chúng tôi mới đứng dậy.

Tôi còn nhớ, đầu tiên, lúc còn là tân binh, ở doanh trại bọn chúng tôi rất ngượng ngập vì cái chuồng xí công cộng. Chỉ có một cái cửa ra vào mà hai chục đứa ngồi, đứa nọ chen đứa kia, y như trong tầu hỏa. Đưa mắt một lượt là người ta có thể kiểm điểm được tất cả: chẳng qua cái thằng lính bao giờ chả phải chịu sự kiểm soát thường xuyên.

Từ dạo ấy chúng tôi đã học tập vượt được khối điều còn hơn cái ngượng nghịu vớ vẩn kia nữa. Với thời gian, chúng tôi gặp thêm nhiều việc ngượng nghịu khác.

Ngồi ở đây, ngoài trời, quả thực là kỳ quái. Tôi không hiểu sao lúc trước, chúng tôi lại cứ rụt rè nhắm mắt trước những việc này, vì nó cũng tự nhiên như ăn như uống thôi. Và có lẽ cũng chả cần nói đến ở đây, nếu như cái đó không đóng một vai trò quan trọng và nếu quả nhiên nó không phải là một chuyện mới lạ đối với bọn chúng tôi, vì đối với bọn lính cựu trào, cái đó đã trở thành sự bình thường từ dời nào rồi.

Dạ dày và tiêu hóa là vấn đề thiết thân đối với người lính hơn là đối với bất cứ người nào khác. Người lính ở nơi đây ra đến ba phần tư số từ ngữ thường dùng; và việc biểu hiện niềm vui sướng cao độ nhất hoặc nỗi bực tức diên cuồng nhất đều tìm được trong cái từ vựng kia những gì mãnh liệt nhất. Thật không còn dùng cách nào khác để nói gọn và rõ hơn thế. Gia đình chúng tôi và các giáo sư của chúng tôi hẳn sẽ rất ngạc nhiên khi chúng tôi trở về nhà, nhưng ở đây nó lại là tiếng nói phổ biến.

Đối với chúng tôi, các việc đó trở thành hồn nhiên vô tội vạ vì bắt buộc phải làm một cách công khai.

Hơn nữa, đối với chúng tôi, cái việc đó bình thường đến nỗi chúng tôi thấy khoan khoái y như lúc được đánh mỹ mãn một ván bài: chẳng hạn, ở

https://thuviensach.vn

một chỗ không phải lo đại bác. Không phải ngẫu nhiên mà người ta đặt ra cái danh từ báo cáo “xịa" dể chỉ các loại chuyện nhảm nhí. Những nơi ấy, đối với con nhà binh thật đúng là chỗ ngồi tán phía và cũng tương tự như bàn ăn của khách quen".

Lúc này chúng tôi cảm thấy thú vị hơn là ngồi trong bất cứ cái nhà xí nào có đồ sứ trắng muốt, lịch cự; ở dó chỉ có thể sạch sẽ hơn, nhưng ở đây thì lại thoải mái dễ chịu. Thật là những giờ phút vô tư tuyệt vời. Trên đầu chúng tôi, trời xanh biếc. Phía chân trời, lủng lẳng những quả khinh khí cầu, màu vàng, có những tia mặt trời lấp lánh xuyên qua, cùng những đám mây nho nhỏ màu trắng của những viên đá ri cao xạ.

Thỉnh thoảng, khi đuổi theo một tên phi công, chúng lại tỏa ra thành một chùm cao ngất. Tiếng gầm thét ù tai của mặt trận vọng đến chúng tôi như một cơn bão rất xa. Nó đã bị tiếng vù vù của đám ong bù vẽ bay ngang qua lấn át. Cánh đồng cỏ đầy hoa trải ra khắp chung quanh chúng tôi. Những ngọn cỏ non đu đưa mềm mại, những cánh bướm trắng lượn lại gần nhau; chúng bay là là trong làn gió ấm nóng, dịu dàng của mùa hạ đến độ chín mùi; còn chúng tôi, chúng tôi đọc thư, xem báo, hút thuốc, chúng tôi bỏ mũ ca lô, đặt xuống đất bên cạnh chỗ ngồi; làn gió nhẹ đùa trên mái tóc, đùa cả với những lời nói và ý nghĩ của chúng tôi.

Ba cái thùng chúng tôi ngồi đặt giữa những đám hoa mào gà đỏ rực.. .

Chúng tôi đặt cái nắp thùng mỡ trên đầu gối. Thế là có cái mặt bàn tất để chơi bài soát rồi. Cốp đã mang theo cỗ bài. Thỉnh thoảng lại chen vào một ván bài ram. Tưởng chừng mấy đứa có thể cứ ngồi đến muôn thuở ở đây.

Tiếng đàn phong cầm từ lán rút quân vẳng đến.

Thỉnh thoảng chúng tôi đặt bài xuống nhìn nhau; một đứa trong bọn lên tiếng: "Này các cậu, các cậu... " ' hoặc: "Khéo hỏng bét cả đấy... ” Rồi chúng tôi lặng đi một lúc. Trong lòng chúng tôi có thông cảm xúc thầm kín

https://thuviensach.vn

và mãnh liệt. Đứa nào cũng nhận thấy thế, cho nên chẳng cần phải nhiều lời. Rất có thể là ngày mai chúng tôi chẳng còn được ngồi trên những thùng xia này nữa; mà thời thế cũng chẳng khó khăn gì lắm đâu. Cho nên, đối với chúng tôi, cái gì cung quan trọng và mới lạ: những bông hoa mào gà đỏ chói cũng như bữa ăn ngon, những điếu thuốc lá cũng như ngọn gió hè.

Cốp hỏi:

- Đã cậu nào gặp lại Kemơrich chưa...

- Nó đang ở Xanh tjôdép, - tôi nói.

Muynlơ bảo nó bị một phát xuyên qua đùi, chỗ gần hông, âu cũng là một dịp tốt để được về quê một chuyến. Chúng tôi định chiều nay đến thăm nó.

Cốp rút một lá thư trong túi ra.

Tớ xin chuyển lời chào của Căngtôrec đến các cậu.

Chúng tôi cười. Muynlơ quăng điếu thuốc lá và nói:

- Cái lão ấy tớ muốn nó ở đây cơ.

Căngtôrec là giáo sư của bọn tôi: một con người loắt choắt nghiêm nghị, với bộ áo xám có đuôi tôm và cái đầu chuột chù. Thân hình lão cũng gần giống thầy cai Himmenxtôt, "sự khủng khiếp của trại lính tập". Kể cũng buồn cười. Mọi thứ tai vạ trên đời thường là do các hạng người thân hình loắt choắt gây ra: chúng nó cương quyết và quá quắt hơn những người thân hình cao lớn rất nhiều. Bao giờ tôi cũng cố tránh những trung đội có những tay chỉ huy "tầm vóc bé nhỏ, " những tay này thường là những bọn độc ác đáng nguyền rủa.

Trong những giờ tập thể dục, lão Căngtôrec thuyết cho chúng tôi hàng tràng kỳ cho đến lúc tất cả lớp học phải sắp hàng theo lão ta đến sở mộ binh

https://thuviensach.vn

để xin nhập ngũ. Tôi như vẫn nhìn thấy lão ở trước mặt, với đôi kính nẩy lửa, còn lão thì nhìn bọn tôi và nói với một giọng xúc động. Nhưng lúc ấy bọn tôi chưa nghĩ gì đến chuyện đó cả.

Tuy nhiên, có một đứa trong bọn do dự và không muốn đi, ấy là Jôdep Bem, cái thằng to lớn, tính tình vui nhộn.

Nhưng rồi sau nó cũng bị thuyết phục. Vả lại cũng phải nhận thấy rằng không còn con đường nào khác. Có lẽ những đứa khác cũng nghĩ giống hệt như Bem; nhưng lẩn trốn không phải là chuyện dễ, vì thời ấy, cả bố anh lẫn mẹ anh đều có thể văng ngay vào giữa mặt anh cái tiếng "hèn nhát'. Lúc bấy giờ tất cả những con người ấy chưa ai tưởng tượng được những gì sẽ xẩy ra sau này. Nói cho đúng thì những người hiểu biết hơn cả lại là những người bình thường và nghèo khổ; ngay từ đầu họ đã coi chiến tranh là một tai họa, trong khi bọn giàu có lại vui sướng ra mặt, dù rằng chính bọn này rồi cũng sẽ có thể nhận thấy ngay những hậu quả của chiến tranh. Catdinxki đổ tội cho nền giáo dục đã làm cho chúng tôi mê muội đi, và cái gì Cát đã nói là đều có suy nghĩ chín chắn.

Kể cũng lạ, chính Bem lại là một trong những người đầu tiên gục ngã. Trong một đợt tấn công: nó bị một phát súng vào mắt, bọn tôi cho là nó đã chết nên để lại trận địa. Không thể vác nó đi được, vì bắt buộc phải rút lui gấp. Buổi chiều: dột nhiên chúng tôi nghe thấy tiếng nó gọi và thấy nó đang cố bò phía trước chiến hào. Thì ra nó chỉ bị ngất đi thôi. Nhưng lúc này nó chẳng nhìn thấy gì nữa, nó đau đến phát cuồng lên, chẳng chịu ẩn nấp gì cả, nên trước khi có người ra dìu nó về thì nó đã bị giết chết.

Lẽ dĩ nhiên, người ta không thể đổ trách nhiệm về chuyện này lên đầu lão Căngtôrec, vả lại nếu người ta cho đó là một sự phạm tội thì cái đời này còn ra làm sao nữa... Có đến hàng nghìn lão Căngtôrec, tất cả đều yên trí làm thế là tốt - một cách tiện lợi cho họ.

Nhưng chính vì thế mà chúng tôi thấy họ đều thất bại cả.

https://thuviensach.vn

Đối với cái tuổi mười tám của chúng tôi, đáng lẽ họ là những người đưa đường chỉ lối, dìu dắt chúng tôi đến chỗ trưởng thành, mở ra cho chúng tôi cái thế giới mới của cần lao, của nghĩa vụ, của văn hóa và tiến bộ, chuẩn bị cho tương lai. Đôi khi chúng tôi cũng trêu chọc họ, chơi khăm họ một vài vố gì đó, nhưng trong thâm tâm chúng tôi tin tưởng ở họ.

Theo chỗ chúng tôi thấy, khái niệm về một thử quyền lực mà họ đại diện, chỉ là một sự sáng suốt hơn và một sự hiểu biết nhân đạo hơn. Vậy mà khi chúng tôi nhìn thấy người đầu tiên gục chết thì niềm tin tưởng ấy đã tiêu tan. Chúng tôi phải thừa nhận rằng lứa tuổi chúng tôi trung thực hơn bọn họ nhiều. Họ chỉ hơn chúng tôi ở cái khoa nói và chỗ khôn khéo. Trận pháo kích đầu tiên đã vạch ra chỗ lầm lẫn của chúng tôi và làm đổ sụp cái quan niệm về mọi sự trên đời mà họ đã nhồi nhét cho chúng tôi.

Họ vẫn còn viết, vẫn còn nói, nhưng chúng tôi, chúng tôi trông thấy những trạm quân y, những người hấp hối. Trong khi đối với họ, phụng sự quốc gia là giá trị cao cả nhất, chúng tôi đã hiểu rằng cái sợ chết còn mạnh hơn nhiều. Tuy vậy, chúng tôi cũng chẳng nối loạn, chẳng đào ngũ, chẳng hèn nhát (tất cả những danh từ này, bọn họ nói luôn miệng!).

Chúng tôi yêu tổ quốc chúng tôi, cũng như họ, và trong mỗi đợt tấn công, chúng tôi dũng cảm xông lên; nhưng chính chúng tôi cũng đã biết phân biệt, cùng một lúc, chúng tôi bắt đầu nhận thấy, và chúng tôi đã thấy trong cái thế giới của bọn họ chẳng có gì còn đứng vững nữa. Bất giác, chúng tôi cảm thấy cô đơn một cách ghê rợn và tự chúng tôi phải xoay xở lấy một mình.

Trước khi đến thăm Kemơrich, mấy đứa chúng tôi gói ghém một bọc đồ dùng của nó, những thứ ấy có thể có ích cho nó trong khi đi đường.

Ở trạm quân y, người đi lại rộn rịp, lúc nào không khí cũng sặc mùi phê nôn, mùi khăm khẳm, mùi hôi hôi. Tuy lán trú quân chúng tôi đã quen với nhau, nhưng ở đây dù sao cũng có những cái làm người ta phát khiếp.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đi hỏi nhiều chỗ xem Kemơrich nằm đâu. Nó nằm trong một căn phòng, và khi thấy chúng tôi đến, nó thoáng có vẻ vui mừng, vì nó yếu quá không dậy được nữa. Trong lúc nó mê man, đã bị người nào đó xoáy mất cái đồng hồ.

Muvnlơ lắc đầu:

- Mình vẫn bảo là cậu đừng có mang theo cái đồng hồ tốt như thế cơ mà.

Muynlơ có phần vụng về và lắm điều: đáng lẽ nó nên im đi thì hơn. Vì rõ ràng là Kemơrich chẳng còn sống được bao lâu nữa.

Tìm thấy cái đồng hồ hay không, cũng chẳng có nghĩa lý gì, bất quá cũng đến gửi về cho gia đình nó thôi.

- Phăng, cậu thấy trong người thế nào... - Cốp hỏi. Kemơrich cúi đầu:

- Cũng thường thôi, chỉ phải cái chân đau quá.

Chúng tôi nhìn vào giường. Chân Kemơrich đặt dưới một vòng cung dây thép, trên đó cái chăn đắp phồng lên. Tôi khẽ huých vào ống chân Muynlơ, vì thằng này có thể nói toạc ra với Kemơrich điều mà bọn y tế đã cho chúng tôi biết ở ngoài: Kemơrich không còn chân nữa. Người ta đã cưa chân nó rồi. Bộ mặt nó trông khiếp quá, vừa vàng ệch lại vừa xám xịt màu tro. Trên mặt nó, hiện lên những đường nét lạ lùng mà chúng tôi đã biết rõ vì nhìn hàng trăm lần rồi. Nói cho đúng. đó không phải là đường nét, mà là những dấu hiệu. Dưới làn da không còn sự sống nữa, sự sống dã bị đẩy ra ngoài cơ thể rồi; thần chết đang hoành hành bên trong, và đã ngự trị trong cặp mắt …

Đấy, Kemơrich, cái thằng bạn, vùa mới đây còn nướng thịt ngựa với chúng tôi, còn cùng với chúng tôi rúc vào một cái hố trái phá, bây giờ như vậy đấy. Vẫn là nó, mà lại không phải là nó nữa. Hình ảnh nó bị xóa mờ, chập chờn như một tấm kính ảnh chụp hai lần. Ngay cả đến tiếng nói của nó cũng đã phảng phất cái gì của thần chết.

https://thuviensach.vn

Tôi nghĩ đến dạo chúng tôi ra mặt trận. Mẹ nó, một bà cụ to béo hiền lành tiễn nó ra tận ga. Bà cụ khóc sướt mướt. Mặt bà cụ sưng húp lên. Kemơrich có vẻ hơi ngượng, vì bà cụ chẳng giữ ý tứ gì cả, tưởng chừng cả người bà cụ dã chảy ra thành mỡ và nước mắt. Bà cụ cứ thế túm ngay lấy tôi, chốc chốc lại níu lấy cánh tay tôi, van vỉ tôi khi nào ra mặt trận thì trông nom cho thằng Phăng. Kể mặt nó trông cũng non choẹt thực, và xương cất yếu ớt đến nỗi mới đeo ba lô bốn tuần lễ mà chân đã to bè ra. Nhưng đã ra trận thì còn trông nom ai được nữa! Cậu sắp được về nhà đấy. - Cốp nói. - Nếu không thì cũng phải đợi đến ba hay bốn tháng nữa mới đến kỳ nghỉ phép.

Kemơrich gật đầu. Tôi nhìn bàn tay nó mà ái ngại.

Chẳng khác gì bằng sáp: cáu ghét ở chiến hào đóng đầy cả kẽ móng tay, đen kịt lại, như màu thuốc độc. Tôi nghĩ rằng trong khi Kemơrich dã tắt thở từ lâu thì những cái móng tay này vẫn tiếp tục mọc, giống như một thứ cây mọc ngầm, kỳ quái. Tôi tưởng như nhìn thấy trước mắt, chúng đang xoắn lại thành hình trôn ốc, và vẫn mọc, đồng thời với đám tóc trên cái sọ đang thối rửa - như cỏ trên một miếng đất màu mỡ, hệt như cỏ vậy. Sao lại có thể thế được nhỉ.....

Muynlơ cúi xuống: Phăng này, bọn mình mang các thứ lại cho cậu đây Kemơrich ra hiệu bằng tay:

- Bỏ nó xuống gậm giường ấy.

Muynlơ làm theo. Kemơrich lại nói đến cái đồng hồ. Làm thế nào cho nó yên tâm mà không khiến nó sinh nghi... Muynlơ ngẩng lên, tay cầm một đôi ủng phi công.

Một đôi ủng kiểu ăng lê tuyệt đẹp, da vàng và mềm, cao đến tận đầu gối và buộc dây ở phía trên; quả là một món ai cũng phải thèm. Muynlơ ngắm

https://thuviensach.vn

nghía mãi, đầy vẻ say sưa. Nó áp đế ủng vào đế đôi giày thô kệch của nó và hỏi:

- Phăng này, cậu định mang theo cả đôi ủng nữa chứ...

Cả ba đứa chúng tôi chỉ có một ý nghĩ. Dù cho nó qua khỏi được chăng nữa thì cũng chỉ dùng được một chiếc thôi; do đó đôi ủng đối với nó, chẳng còn giá trị gì nữa. Và bây giờ đôi ủng ấy nằm đây, thật là tai hại, vì hễ nó chết một cái, là tụi y tá cuỗm ngay.

Muynlơ tiếp:

- Cậu để nó lại đây à...

Kemơrich không muốn thế. Đấy là của quý nhất của nó.

- Này, chúng mình đánh đổi với nhau nhé, - Muynlơ. lại tiếp - ở đây tại mặt trận: dùng được việc hơn.

Kemơrich nhất định không nghe.

Tôi hất chân Muynlơ. Thế là cu cậu ngập ngừng tiếc rẻ, đành để lại đôi ủng vào gậm giường. Bọn tôi còn nói chuyện với nhau một lát nữa, rồi mới chia tay.

Chóng khỏe Phăng nhé! Tôi hẹn với Kemơrich ngày mai sẽ trở lại. Muynlơ cũng hẹn thế. Cu cậu vẫn nghĩ đến đôi ủng và cố ý theo dõi nó. Kemơrich thở dài. Nó lên cơn sốt. Ra đến ngoài, chúng tôi gặp một y tá và nhờ hắn tiêm cho người bị thương một phát.

Hắn từ chối:

- Nếu ai cũng tiêm moócphin, thì phải hàng thùng.. .

https://thuviensach.vn

- Thế ra cậu chỉ hầu bọn sĩ quan thôi à... - Cốp nói bằng một giọng hằn học.

Tôi vội can ngay và cho gã y tá một điếu thuốc lá.

Hắn nhận, sau đó tôi bao hắn:

- Nhưng cậu có quyền tiêm không cơ chứ... Câu hỏi chạm tự ái hắn.

- Nếu các cậu không tin thì còn nhờ làm gì.....

Tôi lại dúi vào tay hắn mấy điếu thuốc nữa.

- Giúp chúng tớ một tí.. .

- Thôi được, - hắn nói.

Cốp đi theo hắn, vì nó không tin mấy, và nó muốn xem hắn làm ăn thế nào. Bọn tôi đợi nó ở ngoài.

Muynlơ lại nói đến đôi ủng:

- Đôi ủng vừa chân mình lạ lùng. Đi cái đôi giày thổ tả này, hết mụn phỏng nọ đến mụn phỏng kia. Cậu có tin là nó còn trụ được đến sau phiên gác ngày mai không... Nếu nó chết đêm nay là đi đứt đôi ủng.

An be trở ra. Nó hỏi:

- Các cậu nghĩ sao về.....

- Đến ngoẻo thôi, - Muynlơ nói, có vẻ dứt khoát.

Chúng tôi quay về lán trú quân. Tôi nghĩ đến bức thư ngày mai sẽ viết cho mẹ Kemơrich. Tôi cảm thấy rét, muốn uống một cốc rượu. Muynlơ vặt những lá cỏ và bỏ vào mồm nhai. Bất giác anh chàng Cốp loắt choắt quăng

https://thuviensach.vn

điếu thuốc lá đi, rồi dậm chân điên cuồng, nhìn quanh với nét mặt hoảng hốt, méo xệch, mồm nói lắp bắp:

- Cứt ơi là cứt!

Mấy đứa chúng tôi vẫn tiếp tục di. Một lúc khá lâu sau, Cốp đã dịu. Chúng tôi chẳng lạ gì cái đó.

Người ta thường gọi đó là cơn điên ở mặt trận. Ai cũng từng bị cả.

Muynlơ hỏi nó:

- Lão Căngtôrec viết cho cậu những gì...

Thằng kia cười trả lời:

- Lão ta viết rằng chúng mình là tuổi trẻ gang thép.

Tất cả ba chúng tôi cười chua chát. Cốp chửi lung tung, nó lấy làm hả dạ khi nói lên được...

Đấy bọn họ nghĩ như vậy, bọn họ nghĩ như vậy đấy, hàng chục vạn lão Căngtôrec! "Tuổi trẻ gang thép". Tuổi trẻ chưa có đứa nào trong bọn chúng tôi quá hai mươi tuổi cả. Nhưng nói rằng bọn chúng tôi trẻ ư! Tất cả những cái đó đã chấm dứt từ lâu rồi.

Chúng tôi chỉ là một lũ già nua.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 2

Đối với tôi thật là một điều lạ lùng, khi nghĩ đến trong một cái ngăn kéo ở nhà, vẫn còn xếp đầy một đống thơ ca, và đoạn đầu bản bi kịch của Xauyn. Tôi đã mất vào đấy bao nhiêu là buổi tối, và hầu hết bọn chúng tôi, đứa nào chả làm như thế. Nhưng tất cả những cái đó, đối với tôi, đã trở nên mờ ảo đến nỗi tôi không thể nào hình dung ra được nữa.

Đ

Từ khi chúng tôi đến đây, cuộc sống cũ thế là bị cắt đứt hẳn, mặc dầu chúng tôi chẳng làm gì để cắt đứt nó cả. Nhiều lần, chúng tôi thử tìm nguyên nhân và cắt nghĩa tại sao, nhưng cũng không có kết quả mấy. Đối với bọn hai mươi tuổi chúng tôi, cái gì cũng rất là mơ hồ: với Cốp, Muynlơ, Lia và tôi, với tất cả bọn tôi mà lão Căngtôrec gọi là tuổi trẻ gang thép.

Bọn lính nhiều tuổi hơn còn gắn bó chặt chẽ với quá khứ. Họ có một cơ sở, họ có vợ, có con, có nghề nghiệp, có những sợi dây ràng buộc khá vững chắc mà chiến tranh cũng không cắt đứt nổi. Nhưng chúng tôi, với cái tuổi hai mươi, chúng tôi chỉ có cha mẹ và một vài đứa trong bọn, có người yêu. Chẳng có gì đáng kể. Dù cái tuổi chúng tôi, quyền lực của cha mẹ chẳng còn được là bao, mà phụ nữ cũng chưa chi phối được chúng tôi nữa. Ngoài cái đó ra, những cái khác chẳng có gì đáng kể. Một chút mơ mộng viễn vông, vài cái ngông rởm và nhà trường; cuộc sống của chúng tôi chưa đi đến đâu.

Và bây giờ chẳng còn lại cái gì của cuộc sống ấy nữa. Căngtôrec đã nói rằng chúng tôi đang bước vào ngưỡng cửa của cuộc đời. Đúng là như vậy.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đã là bọn trên không chằng, dưới không rễ, chiến tranh như một con sông đã cuốn chúng tôi theo dòng của nó. Với những người nhiều tuổi hơn, chiến tranh chỉ là một sự gián đoạn. Họ có thể nghĩ đến một cái gì vượt ra ngoài phạm vi của nó.

Nhưng chúng tôi, chúng tôi đã bị chiến tranh tóm lấy: và không biết về sau ra làm sao nữa. Hiện giờ, chúng tôi chỉ biết rằng mình đã trở nên cục súc một cách kỳ quái và đau đớn, dù rằng nhiều khi chúng tôi không còn đủ sức để cảm thấy buồn phiền nữa.

Tuy Muynlơ thèm muốn đôi ủng của Kemơrich, nhưng nó vẫn thương bạn, không kém gì một người khác mà cảnh đau xót có thể ngăn chặn những ý nghĩ tương tự. Có điều là nó biết nhận ra chỗ khác nhau.

Nếu đôi ủng ấy còn được đôi chút ích lợi cho Kemơnch thì Muynlơ thà dẫm chân không lên dây thép gai còn hơn là nghĩ cách chiếm đoạt lấy nó. Đằng này đôi ủng chẳng còn dính dáng đến sức khỏe Kemơrich nữa, trong khi nó rất có thể được việc cho Muynlơ.

Kemơrich chết đến nơi, ai thừa hưởng đôi ủng ấy mà chả thế. Vậy tại sao Muynlơ lại không có thể lấm lét một tí. Hắn là Muynlơ có quyền hơn một gã y tá chứ. Chờ đến lúc Kemơrich chết thì muộn quá. Chính vì vậy mà ngay từ lúc này, Muynlơ đã mở mắt thao láo ra mà theo dõi. Chúng tôi đã mất ý thức về mọi kiểu quan hệ khác vì chúng đều giả tạo; chỉ có thực tế mới đáng kể và có tầm quan trọng đối với chúng tôi. Và những đôi ủng tốt thì hiếm lắm.

Không phải một ngày mà đẻ ra điều đó. Khi đến sở mộ binh chúng tôi chỉ mới là một lớp học gồm hai mươi cậu trai trẻ, đầy hãnh diện, cùng đi cạo trọc đầu một loạt (với nhiều đứa, đó là lần đầu tiên) trước khi bước vào sân trại lính. Chúng tôi chưa đứa nào có dự định rõ ràng về tương lai cả; rất ít đứa có ý nghĩ hẳn hoi về nghề nghiệp làm ăn sinh sống sau này. Trái lại,

https://thuviensach.vn

đầu óc chúng tôi đầy những ý nghĩ lông bông, gán cho cuộc đời và cho cả chiến tranh nữa, một tính chất lý tưởng và gần như lãng mạn.

Thời gian luyện tập quân sự kéo dài mười tuần lễ và số ngày ấy đủ thay đổi chúng tôi một cách căn bản hơn là mười năm trên ghế nhà trường. Chúng tôi đã học được rằng một cái cúc áo đánh bóng cẩn thận còn quan trọng hơn là cả bốn tập sách Scôpenhacơ. Lúc đầu chúng tôi ngạc nhiên, rồi đến bực bội, sau cùng là mặc kệ, chúng tôi nhận thấy không phải trí tuệ có vẻ chiếm phần ưu thế, mà là cái bàn chải đánh xi, không phải tư tưởng mà là "quy tắc", không phải sự tự do mà là cách luyện tập. Chúng tôi đã đi lính với tất cả lòng hào hứng và tự nguyện, nhưng người ta đã làm đủ thứ để chúng tôi chán ngán. Sau ba tuần lễ, chúng tôi đã hiểu rất rõ rằng một gã phu trạm đeo lon có uy quyền đối với chúng tôi hơn cả bố mẹ chúng tôi trước kia, hơn cả những người dạy dỗ chúng tôi, hơn tất cả những bậc thiên tài của nền văn hóa, từ Platông cho đến Gợt. Với những cặp mắt non trẻ và rất linh lợi, chúng tôi nhìn thấy cái khái niệm cổ điển về tổ quốc mà các thầy giáo trước kia nhồi cho chúng tôi, bây giờ tới đây đã đạt đến chỗ tước đoạt nhân cách mà người ta chẳng bao giờ dám làm đối với cả những người đầy tớ hèn hạ nhất.

Chào, đứng nghiêm, đi nghiêm, bồng súng, quay bên phải, hoặc quay bên trái, đập gót chân, chịu dựng những lời sỉ vả, va vấp hàng nghìn chuyện, thật thế, trước đây chúng tôi đã nghĩ đến cái sứ mệnh của chúng tôi với một ý nghĩ khác hẳn, thế mà nay chúng tôi thấy người ta chuẩn bị cho chúng tôi trở nên những bậc anh hùng y như người ta tập ngựa trong rạp xiếc vậy.

Nhưng rồi cũng quen thôi. Thậm chí chúng tôi cũng biết rằng một phần của những cái đó là cần thiết, nhưng cái phần còn lại kia thì thật là thừa. Con nhà lính rất tinh đối với những chuyện như thế.

Lớp học của chúng tôi bị chia thành từng nhóm ba người, bốn người, đợi đưa vào các phân đội: chúng tôi cùng ở với những anh thuyền chài, những

https://thuviensach.vn

anh nông dân, những anh thợ nhà máy, những anh thợ thủ công người xứ Fridơ, .. . và chúng tôi rất chóng thân nhau. Cốp, Muynlơ, Kemơrich và tôi được điều đến phân đội thứ chín, đứng đầu là Himmenxtôt.

Hắn nổi tiếng là tay "hắc xì dầu', đểu nhất trại, và hắn lấy làm hãnh diện về cái đó. Một con người béo lùn, đi lính đã mười hai năm, râu mép đỏ hoe, cong vểnh lên, nguyên là phu trạm lúc còn ở ngoài.

Đối với Cốp, Jađơn, Vethut và tôi, hắn giám sát một cách đặc biệt vì hắn cảm thấy bọn tôi có vẻ bướng ngầm đối với hắn. Một buổi sáng, tôi phải dọn giường cho hắn đúng mười bốn lần, lần nào hắn cũng không vừa ý, rồi lại rũ tung ra. Trong hai mươi giờ liền tất nhiên cũng có những lúc nghỉ, tôi đã phải đánh mỡ một đôi ủng rắn như đá và đã làm cho nó mềm nhũn ra, đến nỗi chính Himmenxtôt không còn kêu vào đâu được nữa. Theo lệnh hắn, tôi phải kỳ cọ cả căn phòng cho sạch như mới, bằng một chiếc bàn chải đánh răng. Cốp và tôi bắt đầu chấp hành cái mệnh lệnh phải quét tuyết ngoài sân doanh trại bằng một cái bàn chải cầm tay và một cái cào. Nếu không có một viên trung uý tình cờ đi đến đuổi chúng tôi về và xạc cho Himmenxtôt một trận nên thân thì chúng tôi còn phải làm cho đến lúc chết cóng. Khốn nỗi, hậu quả của việc này là Himmenxtôt ngày càng hằn học đối với bọn tôi. Tôi phải nhận phiên gác bốn ngày chủ nhật liền và trong thời gian ấy cũng phải "cấm phòng” luôn. Với toàn bộ quân trang vũ khí, tôi đã phải tập những động tác sau đây trên một bãi đất hoang trơn nhảy và ướt át: "Nhảy", "Nằm", "Nhảy", "Nằm! ”, cho đến khi tôi biến thành một đống bùn nhoe nhoét và quỵ xuống vì kiệt sức. Bốn giờ sau tôi đã phải đến trình diện Himmenxtôt cùng với tất cả đồ lễ đã cọ rửa tinh tươm. Quả thực hai bàn tay tôi tóe máu vì phải kỳ cọ nhiều quá. Cùng với Cốp, Vethut và Jađơn, tôi đã phải đứng nghiêm trong mười lăm phút, không đeo bít tất tay giữa lúc trời rét khủng khiếp, ngón tay trần áp vào nòng súng. Trong khi ấy bọn Himmenxtôt đi bách bộ xung quanh bọn tôi mắt gườm gườm nhìn xem bọn tôi có cựa quậy tí nào không để bắt lỗi. Hai giờ đêm chỉ phong phanh cái áo lót mà tôi phải chạy liền tám lần, thật nhanh, từ tầng gác trên của

https://thuviensach.vn

doanh trại xuống tận dưới sân, chỉ vì tội để quần đùi chờm vài phân ra ngoài mặt ghế đẩu, nơi mọi người phải xếp gói quần áo của mình theo đúng quy cách. Thầy cai trực tuần - Himmenxtôt - vừa chạy đến bên vừa mắng nhiếc.

Trong buổi tập đâm lê, bao giờ tôi cũng phải đấu với Himmenxtôt; hắn bắt tôi cầm một cái gậy bắt nặng chình chích, còn hắn chỉ cầm một cái gậy gỗ xử dụng thuận tiện, thành thử hắn có thể dễ dàng đâm vào cánh tay tôi làm cho tím bầm nhiều chỗ. Nói của đáng tội, một lần tôi nổi hung lên, nhắm mắt xông bừa vào hắn, và thọc cho một cú vào bụng, mạnh đến nỗi hắn ngã quay lơ ra. Khi hàn định kiện thì viên chỉ huy đại đội lại chế giễu hắn và bảo từ nay phải cẩn thận hơn, thế thôi. Ông ta đã biết tỏng Himmenxtôt rồi và lấy làm thú vị về cái chuyện hắn bị một vố như vậy. Tôi đã trở nên một tay xuất sắc về môn leo xà ngang và dần dần tôi chẳng hãi một địch thủ nào trong môn co đầu gối. Nghe thấy tiếng Himmenxtôt là bọn tôi cung đủ phát run lên, nhưng cái con ngựa trạm đã thành man rợ ấy đừng hòng làm cho bọn tôi phải hạ cờ khuất phục.

Một ngày chủ nhật, Cốp và tôi, hai đứa cầm gậy kéo lê qua sân trại những thùng phân của nhà xí; đúng lúc ấy, Himmenxtôt tạt qua đó, áo quần bảnh chọe, sắp sửa đi chơi. Hắn dừng lại trước mặt chúng tôi hỏi xem làm thế có thích không. Thế là mặc kệ, muốn ra sao thì ra, chúng tôi giả vờ trượt chân một cái hất cả thùng phân vào chân hắn, hắn phát điên phát cuồng lên, nhưng vố ấy thật là đích đáng.

- Phải cho chúng mày ra tòa án binh... - Hắn thét lên.

Cốp đã chán ngấy cái giọng ấy, trả lời:

- Nhưng trước hết sẽ có một cuộc thẩm vấn, khi ấy chúng tôi sẽ nói toạc móng heo...

https://thuviensach.vn

- Chúng mày dám nói với thầy cai như thế hả... - Himmenxtôt gầm lên. - Chúng mày điên rồi hả... Đứng đấy tao hỏi đã. Chúng mày định làm gì hả...

- Chúng tôi sẽ nói toạc hết mọi chuyện về thầy cai, - Cốp trả lời, ngón tay đặt trên nẹp quần.

Himmenxtôt hiểu ngay tình thế, cút thẳng, chẳng ho he gì nữa.

Nói cho đúng thì lúc sắp đi, hắn cũng còn lầu bầu:

- Rồi chúng mày sẽ biết tay ông.

Nhưng thế là bao nhiêu uy tín của hắn đi đời nhà ma. Một lần khác hắn còn bắt chúng tôi tập ở bãi hoang, vẫn những động tác "Nằm", "Nhảy", "Nằm", "Nhảy"! Thực tình, chúng tôi vẫn tuân theo, vì mệnh lệnh là mệnh lệnh, nhưng chúng tôi làm một cách chậm chạp đến nỗi Himmenxtôt phải tuyệt vọng.

Chúng tôi bình thản nhích đầu gối lên, rồi đến hai tay, và cứ thế tiếp tục; trong lúc đó hắn phát khùng lên, đã ra một lệnh khác rồi. Trước khi chúng tôi toát mồ hôi, thì hắn đã khản đặc cả tiếng.

Sau đó, hắn để chúng tôi yên. Kể thì hắn vẫn xạc chúng tôi là "đồ lợn", nhưng xem ý đã có vẻ nể.

Nhiều thầy cai khác tỏ ra đã biết điều hơn và rất phải chăng. Họ cũng là số đông nữa. Nhưng trước hết thầy nào cũng muốn giữ cái chân "dạy dỗ" ở hậu phương càng lâu càng hay, mà muốn thế thì phải hắc với lính mới.

Thực ra, chúng tôi đã hiểu một cái bãi tập của trại lính có thể lịch sự đến mức nào rồi: và nhiều phen chúng tôi đã phải điên cuồng gào thét lên.

Nhiều đứa trong bọn tôi đã phát ốm, thậm chí thằng Vôn đã chết vì sưng phổi, nhưng nếu chúng tôi đầu hàng thì người ta sẽ cho chúng tôi là đám

https://thuviensach.vn

hèn.

Chúng tôi trở nên khắc khổ, đa nghi, tàn nhẫn, hay hằn thù, cục súc, mà như thế cũng tốt thôi, vì chính chúng tôi đang thiếu những đức tính ấy. Giả dụ người ta điều ngay chúng tôi đến các chiến hào, mà không có thời kỳ huấn luyện ấy, chắc hẳn nhiều đứa trong bọn tôi sẽ phát điên.

Như thế chúng tôi đã dược chuẩn bị cho những gì đang chờ đợi mình.

Chúng tôi không bị quật ngã. Trái lại chúng tôi thích ứng được với hoàn cảnh. Cái tuổi hai mươi của chúng tôi, tuy non nớt đối với nhiều việc khác, lại được cho chúng tôi về việc này. Nhưng điều quan trọng nhất là một tình cảm vững chắc về đoàn kết đã trỗi dậy trong chúng tôi, tình cảm đó ở ngoài mặt trận làm nảy nở cái quý nhất mà chiến tranh tạo nên, đó là tình đồng đội.

Tôi ngồi cạnh giường Kemơrich. Mỗi lúc nó thêm nguy ngập. Chung quanh chúng tôi, om sòm, rầm rĩ.

Một chuyến tàu y tế vừa mới đến và người ta lựa những thương binh còn có thể chuyên chở được. Người thầy thuốc di qua giường Kemòlich, ông ta chẳng buồn nhìn nó nữa.

- Chắc là đến lượt sau. Phăng ạ. - tôi nói với nó.

Nó chống khuỷu tay lên, giữa những cái gối dựa.

- Họ đã cưa chân mình rồi, - nó nói.

Thế là bây giờ nó đã biết. Tôi gật đầu và trả lời:

- Cậu nên mừng là được thoát như thế.

Nó im lặng.

https://thuviensach.vn

Tôi lại tiếp:

- Đáng lẽ bị cả hai chân cơ, Phăng ạ.

Veghêlơ đã mất cánh tay phải. còn khổ hơn chứ. Mấy lại cậu sẽ được về nhà cơ mà.

Nó nhìn tôi:

- Chắc không...

- Hẳn thế chứ lị.

Nó nhắc lại:

- Chắc không...

- Nhất định thế Phăng ạ. Có điều là sau khi giải phẫu, cậu cần phải lại sức đã.

Nó ra hiệu bảo tôi lại gần. Tôi cúi người sát vào nó và nó thì thầm:

- Mình không tin thế đâu.

- Phăng. Đừng có nói vớ vẩn; chỉ vài ngày là cậu sẽ biết thôi. Một một chân thì có sao đâu. Ở đây, người ta còn chữa được những ca nặng gấp mấy ấy chứ.

Nó giơ bàn tay lên:

- Cậu nhìn những ngón tay đây này.

Do giải phẫu đấy thôi. Cố ăn uống đi, rồi cậu sẽ mau khỏi. Các cậu ăn uống có: khá không... Nó chỉ cho tôi cái ớ a còn lưng một nửa. Tôi gần như gắt lên:

https://thuviensach.vn

- Phăng, cậu phải ăn đi chứ, ăn là chính đấy. Ở đây cũng khá đấy chứ.

Nó xua tay, không đồng ý với tôi. Một lúc sau, nó nói thong thả:

- Trước kia mình cũng muốn đi làm kiểm lâm.

- Thì cậu vẫn có thể đi làm chứ sao. - tôi nói để an ủi nó. - Hiện nay có những loại chân tay giả tuyệt lắm, lắp vào chính cậu cũng không thấy là mình thiếu một chân cơ, ăn khớp với các bắp thịt ghê lắm. Lắm lúc một bàn tay giả, người ta có thể cử động cả ngón tay, có thể làm lụng viết lách được nữa kia. Mấy lại, ngày càng có nhiều phát minh mới lạ chứ.

Nó im một lúc rồi nói:

- Cậu có thể lấy đôi ủng của mình cho thằng Muynlơ.

Tôi gật đầu và cố nghĩ xem có thể tìm được câu gì nữa để động viên nó không. Đôi môi của nó khuất đi, cái miệng trở nên rộng hơn, răng nhô ra hơn, trông như cục phấn, da thịt tiêu đi đâu cả, cái trán dô ra nhiều hơn, gò má lồi lên... Bộ xương đang hiện hình. Mắt dã trũng xuống. Chỉ vài giờ nữa là hết chuyện.

Không phải tôi trông thấy nó lần đầu, mà hai đứa đã cùng lớn lên với nhau. Thế mà bây giờ trông nó thật là khác hẳn. Tôi đã từng cóp bài của nó. Ở trường, nó thường mặc bộ quần áo màu hạt dẻ có thắt lưng, hai cái khuỷu tay bóng lên vì mài trên bàn. Ngoài ra, trong bọn tôi, chỉ có mình nó biết chơi quay thẳng tay trên xà đơn. Lúc ấy, tóc nó xõa xuống mặt trông như tơ vậy. Về chỗ này, lão Căngtôree lấy làm hãnh diện vì nó; nhưng lão ta lại không chịu được mùi thuốc lá. Da nó rất trắng.

Trông nó có cái vẻ gì của con gái.

Tôi nhìn xuống đôi ủng của tôi; đôi ủng mới to và thô làm sao; cái quần nhét vào đấy, phồng ra; khi đứng dậy, hai cái ống quần thùng thình trông

https://thuviensach.vn

người có vẻ đô lắm. Nhưng khi chúng tôi đi tắm, chân và vai đột nhiên lại còm nhom di. Khi ấy chúng tôi không còn là lính nữa, mà hầu như là những thằng bé con, không ai tin là chúng tôi có thể đeo ba lô được. Lúc chúng tôi cởi trần, thật là ngộ nghĩnh; chúng tôi là những gã thường dân, và chúng tôi cũng cảm thấy na ná như vậy.

Phăng Kemơrich lúc đi tắm, trông gầy bé như một đứa trẻ con, thế mà bây giờ nó nằm dài ở đây, tại sao lại thế nhỉ... Người ta cần phải dẫn tất cả nhân loại đến trước giường nó mà nói to lên rằng: "Này đây là Phăng Kemơrich, mười chín tuổi rưỡi, nó không muốn chết, xin đừng để nó phải chết. ”

Những ý nghĩ của tôi trở nên lộn xộn. Cái không khí đầy mùi phê nôn và máu mủ hôi thối này làm tắt cả phổi, đó là một thứ hồ đặc quánh làm cho người ta ngạt thở.

Bóng tối tràn đến. Khuôn mặt Kemơrich xanh nhợt đi. Khuôn mặt nhô ra giữa hai cái tai và nhợt nhạt đến nỗi như nó lóe ra một ánh sáng yếu ớt. Cái miệng cử động nhè nhẹ. Tôi lại sát bên nó. Nó thì thầm: "Nếu cậu tìm thấy cái đồng hồ của mình, thì gửi về nhà hộ mình".

Tôi không phản đối gì cả. Bây giờ thật vô ích.

Không còn cách nào làm cho nó yên tâm được nữa. Sự bất lực dày vò tôi.

Trời! Cái trán với hai thái dương lõm sâu vào kia, cái mũi đã teo đi kia! Lại còn bà cụ khóc lóc ở nhà, mà tôi phải viết thư về! Chao ôi, giá cái thư ấy đã viết rồi! Bọn y tá xách chai, xách thùng đi qua. Một người trong bọn bước lại, nhìn Kemơrich có vẻ thăm dò, rồi lảng ra; rõ ràng là hắn đợi. Chắc là hắn đang cần cái giường.

Tôi sát lại gần Phăng, và nói với nó y như tôi có thể cứu sống được nó:

https://thuviensach.vn

- Có lẽ người ta sẽ đưa cậu về an dưỡng đường Clôtecbe, chỗ có những biệt thự ấy, Phăng ạ. Ngồi bên cửa sổ cậu có thể nhìn tất cả vùng quê cho đến tận hai cái cây ở phía chân trời. Bây giờ đang là mùa dẹp nhất năm. Lúa sắp chín, buổi chiều, dưới ánh mặt trời cánh đồng chẳng khác gì xà cừ. Lại con đường trồng bạch dương dọc theo khu Clôtecbach mà bọn mình vẫn uống cà phê ngon tuyệt nữa chứ! Lúc ấy, cậu có thể bày một cái chậu thủy tinh và nuôi cá vàng, cậu có thể ra vào tùy ý, chẳng phải phép tắc gì cả, cậu lại có thể chơi đàn dương cầm nữa, nếu cậu thích.

Tôi cúi xuống khuôn mặt của nó đang chìm trong bóng tối. Nó còn thở thoi thóp. Mặt nó ướt đẫm, nó khỏe. Chao ôi, tôi ăn nói thật là vớ vẩn, chẳng ra làm sao!

Tôi quàng lấy vai nó và sát mặt tôi vào mặt nó.

- Bây giờ cậu có buồn ngủ không...

Nó không trá lời. Những giọt nước mắt chảy ròng ròng trên má. Tôi muốn lau cho nó, nhưng cái khăn tay của tôi bẩn qua. Một giờ trôi qua, tôi vẫn ngồi đây, đầu óc căng thẳng và tôi chăm chú theo dõi xem nó có muốn dặn gì nữa không. Giá nó mở to miệng la được và kêu lên! Nhưng nó chỉ khóc, đầu ngoẹo sang một bên. Nó chẳng nhắc gì đến mẹ, đến các anh em, chị em, nó chẳng nói gì cả; có lẽ tất cả những cái đó dã xa xôi đối với nó rồi. Giờ đây nó chỉ còn một thân một mình với cuộc đời hèn mọn, mười chín tuổi, nó khóc vì cuộc đời ấy bỏ nó mà đi.

Đó là cái chết cảm động, đau đớn nhất mà tôi chưa từng thấy, dù rằng lúc trước Tétgien chết cũng buồn lắm, nó khỏe như một con gấu, thét lên gọi mẹ, mắt mở trừng trừng, tay cầm cái lưỡi lê, đầy vẻ hoảng hốt, xua đuổi thầy thuốc ra khỏi giường nó, mãi cho đến lúc nó chết.

Bỗng Kemơrich bắt đầu rền rĩ và thở dốc. Tôi vùng dậy, lảo đảo chạy ra ngoài và hỏi: "Bác sĩ đâu rồi... Bác sĩ đâu rồi... " Chợt thấy cái áo choàng

https://thuviensach.vn

trắng, tôi ch ận lại:

- Ông đến ngay cho, nếu không Phăng Kemơrich chết mất.

Lão ta gỡ ra và hỏi người y tá đứng đấy:

- Cái gì thế...

Gã kia trả lời:

- Giường 26, cưa bắp đùi trên.

Lão thầy thuốc gắt lên:

- Làm thế nào mà hiếu được. Ngày hôm nay tôi cưa những năm cái chân.

Lão đẩy tôi ra và bảo người y tá:

- Đến xem sao! Rồi lão ta lại chạy đến phòng mổ.

Tôi giận điên lên, đi theo gã y tá. Hắn nhìn tôi và nói:

- Hết cưa lại đến cắt: suốt từ năm giờ sáng đến giờ đấy anh bạn ạ, mình nói thật cậu biết, riêng ngày hôm nay thêm mười sáu người chết. Cái thằng của cậu đây là thứ mười bảy. Nhất định là phải đến hai chục.

Tôi tưởng chừng quỵ xuống. Không còn sức đi nữa.

Tôi cũng không muốn nổi nóng nữa. Vô ích, tôi chỉ muốn ngã gục xuống và không bao giờ đứng dậy nữa.

Chúng tôi đến trước giường Kemơrich. Nó đã chết, mặt còn đẫm nước mắt. Mắt nửa nhắm nửa mở…

Gã y tá huých tôi một cái vào sườn:

https://thuviensach.vn

- Có lấy đồ đạc không...

Tôi gật.

Hắn tiếp:

- Chúng tớ phải mang hắn đi ngay vì cần giường.

Nhiều người khác còn nằm ngoài hành lang kia kìa.

Tôi nhặt nhạnh đồ lề và tháo cái biến căn cước của Kemrich. Gã y tá hỏi quyển quân bạ.

- Không có đấy! Tôi nói có lẽ quân bạ ở văn phòng đại đội và tôi đi.

Đằng sau tôi, họ đã lôi Phăng vất lên một tấm vải bạt.

Bên ngoài bóng tối và gió như giải thoát cho tôi.

Tôi thở thật mạnh, và cảm thấy không khí phớt qua da mặt, nóng ấm và êm dịu hơn bao giờ hết. Đột nhiên tôi nghĩ đến bọn con gái, đến những đồng cỏ nở hoa, đến những đám mây trắng. Đôi chân tôi cứ tự chúng bước trong những chiếc giày; tôi rảo bước, tôi chạy.

Những người lính đi qua bên tôi; những lời họ nói kích động tôi, nhưng tôi chẳng hiểu gì cả. Mặt đất căng đầy sinh lực, xuyên qua bàn chân tràn ngập vào người tôi.

Đêm rung chuyển ngàn tia lửa điện. Đường hỏa tuyến vang động ào ào như một dàn trống hòa với nhau.

Chân tay tôi cử động nhanh nhẹn. Tôi thở và tôi vùng vẫy. Đêm khuya đang sống. Cả tôi nữa, tôi cũng đang sống. Tôi đói, một cái đói cồn cào ghê gớm hơn lúc chỉ đói từ trong bụng.

https://thuviensach.vn

Muynlơ đứng trước lán. Nó đợi tôi. Tôi đưa đôi ủng của Kemơrich cho nó. Chúng tôi đi vào, nó xỏ thử đôi ủng, thật là vừa khít. Nó lục trong đống lương thực, biếu tôi một miếng xúc xích to. Ngoài ra, lại còn nước chè pha rượu rum, rất nóng.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 3

Chúng tôi nhận được viện binh. Người ta lấp các chỗ trống, và những ổ rơm trong lán trú quân lại có người nằm. Một phần là lính cũ. Nhưng cũng có hai mươi lăm anh trẻ tuổi từ những trạm tân binh sau mặt trận gửi đến. Bọn này kém chúng tôi gần một năm. Cốp huých tôi:

C

- Cậu đã trông thấy lũ nhóc chưa... Tôi gật. Mấy đứa chúng tôi vênh vênh váo váo, chúng tôi chúi đầu ở ngoài sân, chúng tôi thọc tay vào túi quần, chúng tôi ngắm nghía bọn lính mới và chúng tôi tự cho là những tay cựu trào.

Catdinxki đến nhập bọn với chúng tôi. Chúng tôi dạo qua những chuồng ngựa và đi tìm những tay mới đến mà người ta đang phát mặt nạ chống hơi độc và cà phê. Cát hỏi một cậu trẻ nhất: Chừng đã lâu lắm đằng ấy chưa được đớp cái gì kha khá một tí phải không... Thằng kia nhăn:

- Sáng bánh củ cải vàng, trưa củ cải vàng, tối sườn nấu củ cải vàng và xàlách củ cải vàng.

Catdinxki huýt sáo ra vẻ sành sỏi:

- Bánh củ cải vàng à... Còn là may đấy; bây giờ người ta đã đến chỗ làm bằng mùn cưa rồi. Thế còn cái món đậu trắng, cậu thấy cũng khá đấy chứ... Có muốn làm một miếng không... Cu cậu đỏ mặt:

https://thuviensach.vn

- Anh làm tôi thèm rỏ dãi ra làm gì...

Catdinxki chỉ nói như ra lệnh:

- Lấy cái càmèn ra đây.

Chúng tôi nhìn Cát đầy vẻ tò mò. Anh ta dẫn chúng tôi đến một cái thùng gỗ, gần ổ rơm của anh.

Rõ ràng, cái thùng đầy đến nửa toàn là đậu hầm với thịt bò. Catdinxki đứng ưỡn ngực trước cái thùng, y như ông tướng và nói:

- Mở mắt ra, thò tay vào, đó là khẩu lệnh của người Phôi.

Bọn tôi ngạc nhiên quá. Tôi hỏi anh ta:

- Chết cha! Cát, cậu làm thế nào mà xoáy được chỗ này thế...

- Thằng cà chua đồng ý cho bê tất cả, tớ cho nó ba cái dù lụa. Này, này, cái món đậu trắng mà ăn nguội thì tuyệt lắm đấy nhé.

Anh ta rộng rãi cho thằng nhóc một khẩu phần và nói:

- Lần sau mang càmèn đến đây, nhớ cầm ở tay kia một điếu xì gà hay một cuộn thuốc, hiểu chưa... Rồi anh ta quay về phía chúng tôi:

- Tất nhiên, với các cậu thì được miễn khoản ấy.

Catdinxki là một người đáng quý vì anh ta có cái giác quan thứ sáu. Ở đâu cũng có những người như vậy nhưng thoạt đầu ít ai để ý. Đại đội nào cũng có một hai người như thế. Catdinxki là một con người tinh quái nhất xưa nay tôi chưa từng thấy. Anh ta xuất thân từ nghề đóng giầy thì phải, nhưng cái ấy không đáng kể, anh ta biết đủ mọi nghề. Đánh bạn với anh ta thú đáo để. Cốp và tôi được coi là bạn của anh ta, và trong chừng mực nào đó, Hai Vethut cũng thế. Thật ra thằng này chỉ là tay sai của anh ta thôi, vì

https://thuviensach.vn

khi nào xoay xở món gì mà cần đến sức lực thì Cát gọi đến nó. Ngược lại, nó cũng được hưởng những ân huệ, gọi là để đền bù cho cái công khó nhọc.

Thí dụ có lần ban đêm chúng tôi đến một nơi hoàn toàn xa lạ, một nơi vừa đặt chân đến đã biết ngay là chẳng nước non gì, chỉ trơ ra mấy bức tường.

Chỗ chúng tôi vừa thu vén xong là một cái xưởng máy nhỏ, tối mò. Có mấy cái giường - nói cho đúng là mấy cái giát giường, mấy thanh gỗ căng dây thép.

Dây thép thì gay lắm. Chúng tôi chẳng có cái gì rải lên vì chăn còn phải để đắp. Vải bạt thì mỏng quá.

Cát nhìn quanh quéo một tí rồi bảo Hai Vethut:

- Đi theo mình.

Họ đi vào xóm, một nơi hoàn toàn mới lạ đối với họ.

Nửa giờ sau, họ trở về, tay ôm đầy rơm. Cát đã lùng được một chuồng ngựa và bao nhiêu là rơm luôn thể.

Thế là, giá bây giờ không bị cái đói cồn cào nó hành thì chúng tôi có thể đánh một giấc say sưa ấm áp.

Cốp hỏi một anh pháo thủ đóng ở vùng này đã lâu:

- Có cái quán ăn nào quanh đây không...

Gã kia cười:

- Cậu tưởng, ở đây chẳng có cóc gì cả. Một mẩu bánh mì cũng đừng hòng.

https://thuviensach.vn

- Thế không còn dân cư gì cả sao...

Gã kia khạc một cái:

- Có, có chứ, vài mống, nhưng chính họ cũng lượn quanh mấy cái nồi như bọn này thôi.

Thật là nẫu quá. Chúng tôi lại phải thít cái thắt lưng khốn khổ vào thêm một nấc nữa, đành đợi ngày mai xe chở thức ăn đến vậy.

Thế nhưng, tôi thấy Cát chụp cái mũ ca lô, tôi hỏi anh ta:

- Cậu đi đâu đấy, Cát...

- Xem tình hình một tí.

Anh ta uể oải bước ra, gã pháo thủ cười khẩy:

- Đằng ấy cứ đi mà xem tình hình. Nhưng đừng có ôm đồm lắm đấy nhé.

Chán nản, chúng tôi nằm ườn cả ra và tự hỏi có nên động đến lương thực dự trữ không. Làm thì liều quá, cho nên chúng tôi cố chợp mắt một tí.

Cốp cấu điếu thuốc, cho tôi một nửa. Jađơn nói về các món ăn ở vùng quê nó, đậu ván nấu thịt mỡ. Phải cho cả rau thơm vào, nhưng phải đun cùng một lúc, chứ không được (xin Chúa che chở cho chúng tôi) cho khoai tây đậu ván với thịt mỡ riêng rẽ. Một đứa gắt nhặng lên là nếu Jađơn không im ngay mồm đi, hắn sẽ nghiền nó ra làm đồ gia vị để rắc vào cái món đậu ván của nó.

Thế là im lặng trở lại cái phòng ngủ rộng rãi và ngẫu nhiên. Chỉ còn mấy ngọn nến lung linh trên miệng chai, và thỉnh thoảng gã pháo thủ lại khạc nhổ. Chúng tôi đang thiu thiu thì cửa kẹt mở và Cát xuất hiện. Tôi đương mê ngủ. Hắn cắp hai cái bánh ở một tay, tay kia xách cái bị rách vấy máu, trong đựng thịt ngựa.

https://thuviensach.vn

Gã pháo thủ kinh ngạc để tẩu thuốc rơi khỏi miệng. Hắn nắn cái bánh: "Đúng, bánh thật, mà lại còn nóng! " Cát không dài dòng mất thì giờ. Hắn xoay được bánh, thế là đủ. Tôi tin rằng giá đóng ở sa mạc, cũng chỉ một giờ sau hắn ta xoay xỏa được bữa chén có đủ thịt quay, chà là và rượu nho. Hắn bảo Hai bằng giọng cộc lốc: "Bổ củi. " Rồi hắn ta rút ở trong áo ra một cái chảo, móc ở túi ra một nắm muối và một khoanh mỡ. Cái gì hắn ta cũng đều nghĩ tới. Hai nhóm bếp ngay trên mặt đất.

Lửa kêu lách tách giữa cảnh trống trải của xưởng máy. Chúng tôi nhún tay nhảy xuống giường.

Gã pháo thủ ngập ngừng, không biết có nên tỏ lời khen ngợi không, biết đâu lại không được tí chút; nhưng Catdinxki chẳng để ý gì đến hắn, coi hắn như không có, thế là gã pháo thủ lủi mất, mồm lẩm bẩm văng tục.

Cát biết cách rán thịt ngựa sao cho thật mềm.

Không được bỏ ngay vào chảo; như thế nó sẽ dai, trước hết phải cho vào ít nước chần qua đã. Chúng tôi ngồi xổm thành vòng tròn, tay cầm dao ăn rồi cứ việc tọng cho đầy dạ dày.

Đấy Cát là con người như thế. Giả dụ trong một vùng, quanh năm chỉ có cái gì ăn vào một giờ nào đó thôi, thì đúng cái giờ đấy, anh chàng Cát ta như có một linh tính báo trước sẽ chụp cái mũ ca lô đi ra, và đến thẳng chỗ có cái món ấy, y như có la bàn dẫn đường, và thế là anh ta chôm được.

Anh ta tìm ra được đủ thứ: khi trời rét thì những cái chảo con với củi, rơm rạ, bàn ghế, nhưng nhất là cái gì chén được. Thật là một sự bí hiểm. Người ta ngỡ những cái đó từ trên trời rơi xuống. Cái chuyến bở nhất của anh ta là bốn hộp tôm hùm. Nhưng của đáng tội, bọn tôi lại thích mỡ lợn rán hơn.

Chúng tôi lăn lộn trước lán trú quân về phía có nắng. Mùi hắc ín, mùi mùa hè và mùi mồ hôi chân nồng nặc.

https://thuviensach.vn

Cát ngồi cạnh tôi, vì anh ta thích nói chuyện.

Buổi chiều hôm ấy, chúng tôi tập chào quân sự trong một giờ đồng hồ, chỉ vì Jađơn đã chào một cấp chỉ huy uể oải quá. Cát chỉ nghĩ về chuyện ấy, anh ta nói: "Rồi cậu xem, chúng ta sẽ thua trận chỉ vì chào kỹ quá thôi! " Cốp bước lại, chân đi không, quần xắn móng lợn.

Nó phơi đôi bít tất vừa giặt trên bãi cỏ. Cát nhìn trời, đánh một cái rắm thật lực, rồi nói bằng một giọng kiểu cách: "Bất kỳ hạt đậu nào, dù bé tẹo, cũng phát ra tí chút âm nhạc chứ! " Cốp và Cát bắt đầu tranh cãi với nhau. Đồng thời, hai người đánh cuộc một chai bia về trận không chiến đang diễn ra trên đầu chúng tôi. Cát không chịu bỏ ý kiến của mình, với tư cách là lính cựu trào: anh ta cố phát biểu cho thành thơ: "Nếu cùng hướng cùng chén như nhau ". Chiến tranh đã hết từ lâu còn gì. Còn Cốp thì lại là một nhà tư tưởng. Nó muốn nói rằng mỗi lần tuyên chiến sẽ là một thứ hội hè của dân chúng: “có giấy vào cửa, có âm nhạc cẩn thận”, như trong những cuộc thi đấu bò mộng ấy. Rồi trên đấu trường. các ngài bộ trưởng và các vị tướng của hai nước, sẽ mặc quần đùi tắm và vũ trang bằng dùi cui, cứ việc xông vào mà nện nhau. Vị nào còn đứng vững được đến phút cuối cùng thì nước của vị ấy sẽ thắng trận. Lời đề nghị ấy được hoan nghênh và câu chuyện chuyển sang việc tập lính ở doanh trại.

Một hình ảnh hiện ra trong óc tôi. Mặt trời giữa trưa chiếu hầm hập trên sân trại lính. Cái nóng kinh người đè trĩu không gian im lặng. Các ngôi nhà im lìm như chết. Mọi vật đều ngủ. Người ta chỉ nghe thấy tiếng trống tập đánh. Họ ngồi ở quanh đâu đấy và tập đánh một cách vụng về, đều đều, ngớ ngẩn. Ca một sự hài hòa: cái nắng giữa trưa, cái sân trại lính và buổi tập đánh trống.

Những của sổ doanh trại đều trống hốc và tối om, ở vài cửa sổ, có vắt phơi mấy cái quần áo vải thô. Người ta nhìn vào bên trong có vẻ thèm thuồng. Những căn phòng thật là mát mẻ. Hỡi những căn phòng tối tăm có mùi mốc, với những giát giường bằng sắt, những tấm đệm vải kẻ ô vuông,

https://thuviensach.vn

những cái tủ đúng quy cách và những chiếc ghế đấu để trước mặt! Chính các ngươi, các ngươi có thể làm chúng ta ao ước. Ngồi đây nhìn các ngươi, các ngươi đối với chúng ta là cái phản ảnh thần kỳ của Tổ quốc, với cái mùi nồng nặc của thức ăn đã thiu, của giấc ngủ, của thuốc lá và của quần áo.

Catdinxki mô tả một cách rất hào hứng những căn phòng ấy với bao nhiêu là màu sắc rực rỡ. Chúng tôi còn ngần ngại gì mà không trở lại... Vì chúng tôi cũng chẳng đòi hỏi gì hơn.

Ôi! Những giờ huấn luyện quân sự trong buổi sáng tinh mơ. "Khẩu súng kiểu 98 gồm bao nhiêu bộ phận... " Ôi! Những giờ tập thể dục buổi chiều. "Những anh nào đánh dương cầm đi ra khỏi hàng, bên phải quay! Đến nhà bếp gọt khoai! " Kỷ niệm tràn ngập.

Tự nhiên Cốp bật cười và nói: "Đến Long, đổi tàu! "

Đó là cái trò ưa thích của thầy cai chúng tôi. Long là một nhà ga ở ngã ba. Để cho tụi đi phép không thể nhầm được, Himmenxtôt bắt chúng tôi tập ở trong buồng cái động tác đổi tàu. Hắn cho chúng tôi biết rằng đến Long, người ta sẽ đi qua một con đường hầm để sang chuyến tàu chở thư: con đường hầm ấy được tượng thành bằng những cái giường. Một mệnh lệnh phát ra: "Đến Long. Đổi tàu'. Thế là nhanh như chớp, tất cả bọn chúng tôi phải chui xuống gậm giường, rồi nhoai ra phía bên kia. Có mỗi một động tác ấy mà phải làm hàng giờ.

Trong lúc ấy chiếc máy bay Đức đã bị hại nặng.

Nó lao xuống không khác một ngôi sao chổi, kéo theo một đám khói như cái phiếu.

Thế là Cốp thua cuộc, mất chai bia, nó xỉa tiền ra nhăn nhó như bị.

- Himmenxtôt làm phu trạm thì chắc chắn là một con người chất phác, - tôi nói khi An be đã bớt ỉu.

https://thuviensach.vn

- Không hiểu sao khi đóng lon cai, hắn lại đểu cáng quá quẩn đến thế...

Câu hỏi làm cho Cốp sôi nổi hẳn lên:

- Không phải chỉ riêng Himmenxtôt mới thế, nhiều người khác cũng thế. Khi họ vừa đeo cái lon hoặc thanh gươm vào là họ biến chất hoàn toàn, y như tọng ximăng cất sắt vào người.

- Quân phục nó làm nên thế... - tôi nói như một giả thuyết.

- Cũng gần đúng thế, - Cát vừa nói vừa chuẩn bị một bài diễn thuyết tràng giang đại hải. - Thế nhưng lý do chính lại khác. Cậu thấy đấy. Khi cậu luyện cho một con chó biết ăn khoai lang, rồi sau cậu chìa cho nó một miếng thịt: dẫu sao nó cũng vẫn nhảy xổ vào đớp miếng thịt, vì đó là bản chất của nó; nếu cậu cho con người một chút quyền hành, câu chuyện cũng thế thôi: hắn cũng nhảy xổ vào. Cái đó là lẽ tự nhiên, vì bản thân con người, nguồn gốc chỉ là một con vật bẩn thỉu, có lẽ chỉ mãi về sau này nó mới dược quét lên một lớp lễ nghĩa, như một lát bánh có phết bơ lên vậy. Thế mà cuộc đời nhà binh lại là thằng nọ có quyền hơn thằng kia. Khổ một nỗi anh nào cũng có nhiều quyền quá: một thầy cai có thể hành chú lính trơn đến phát điên, cũng như ngài thiếu uý hành thầy cai, ngài đại uý hành ngài thiếu uý. Bởi anh nào cũng biết cái quyền của mình, nên họ quen lạm quyền. Lấy một thí dụ đơn giản: Chúng mình vừa đi tập về, mệt bở hơi tai. Thế mà họ ra lệnh hát. Kết cục là một điệu hát kém hào hứng, vì anh nào anh nấy chỉ còn đủ sức cõng cái ba lô. Thế là cả đại đội phải đằng sau quay, chịu phạt, tập thêm một giờ nữa. Khi trở về lại có lệnh hát: người ta phải cố hát cho ra hát. Như vậy có nghĩa lý gì. Viên chỉ huy đại đội cứ làm theo ý mình, vì ông ta có quyền. Không ai có thể chỉ trích ông ta được, trái lại ông ta lại được tiếng cương quyết là đằng khác.

Nhưng đó mới là chuyện vặt còn có những biện pháp hắc hơn nhiều, làm cho các cậu sùi bọt mép ra nữa kia. Bây giờ mình hỏi các cậu, có nghề gì cho một người thường dân làm, dù hắn là ông gì đi nữa, để hắn có thể giở

https://thuviensach.vn

những chuyện như vậy mà khỏi bị người ta đập cho vỡ mặt ra không chỉ trong cái nghề nhà binh mới có những chuyện như thế. Bây giờ, các cậu thấy cả đấy, cái uy quyền ấy bốc lên đầu con người ta. Hơn nữa, trong ngành dân sự thì họ không làm bộ được như thế.

- Như người ta thường nói, cần phải có kỷ luật, - Cốp nói một cách uế oải.

– Ôi dào, lý do thì thiếu gì. Cát lầu bầu. - Kể ra thì có lẽ cũng cần đấy nhưng đừng có cạn tàu ráo máng thôi. Cậu thử nói chuyện ấy với một anh chữa khóa, một anh lực điền, một anh thợ nào đó, cậu thử nói chuyện ấy với một anh lính khốn khổ nào đó, mà đa số chúng ta ở đây là thế. Anh ta chỉ thấy một cách đơn giản là người ta hành hạ mình trăm khoanh tứ đốm và anh ta, phải ra chỗ mũi tên hòn dạn, anh ta biết rõ cái gì cần, cái gì không cần chứ. Mình nói để các cậu biết rằng ở đây. Ở mặt trận, cái anh lính quèn là dũng cảm lắm nhé. Điều ấy không phải xoàng đâu nhé.

Ai cũng công nhận điều ấy; ai cũng biết rằng chỉ có ở chiến hào mới không tập quân sự nữa; nhưng vừa về cách mặt trận vài cây số, việc tập tành lại tiếp tục một cách ngu xuẩn với những động tác chào, đi nghiêm, bởi vì đó là một quy luật không thể tránh được, phải làm cho thằng lính không rỗi được một phút.

Vừa lúc ấy, Jađơn tới, mặt lấm tấm những mụn đỏ. Nó cảm động đến nỗi líu cả lưỡi. Nó hớn hở đánh vần từng tiếng câu nói sau đây: "Himmenxtôt đang trên đường ra mặt trận. Hắn sắp tới".

Jađơn thâm thù Himmenxtôt đến tận xương tận tủy. Vì Himmenxtôt ở trại lính đã huấn luyện nó theo cái kiểu riêng của hắn. Jadơn hay đái dầm; ban đêm nó ngủ, cái chuyện ấy cứ tự nhiên xảy ra thôi.

Himmenxtôt gân cổ lên quyết đoán rằng đó chỉ do bệnh lười và hắn đã tìm được một phép không hổ danh thầy cai đề chữa cho Jađơn.

https://thuviensach.vn

Hắn phát hiện ở lán bên cạnh cũng có một anh chàng đái dầm nữa tên là Kjnđecvatơ. Hắn bắt cậu này ngủ cùng phòng với Jađơn. Trong các lán của chúng tôi, người ta quen sắp đặt như thế này, hai giường chồng lên nhau, giát giường bằng dây thép ken lại. Thế là Himmenxtôt bố trí cho hai chàng nằm với nhau, lần lượt, anh này nằm giường trên thì anh kia nằm giường dưới.

Dĩ nhiên anh nằm dưới phải chịu đựng cảnh ngộ một cách ê chề. Nhưng ngày hôm sau họ lại đổi chỗ.

Anh nằm dưới lại lên nằm trên, để trả thù. Đó là phương pháp tự giáo dục do Himmenxtôt phát minh ra. Biện pháp thì khả ố. Nhưng ý kiến không phải là không có giá trị. Khốn nỗi, biện pháp ấy vô dụng và giả thuyết ấy của Himmenxtơt sai. Cả hai cu cậu đều không phải vì lười mà đái dầm. Chỉ nhìn nước da nhợt nhạt của hai người, là ai cũng nhận thấy thế.

Kết quả cuối cùng là một trong hai chàng từ đó phải nằm xuống đất, rất dễ bị cảm lạnh.

Giữa lúc ấy, Hai đến, ngồi xuống cạnh chúng tôi.

Nó nháy tôi một cái, xoa xoa cái bàn tay hộ pháp: thực là chúng tôi đã sống với nhau cái ngày đẹp nhất của đời lính. Ấy là buổi tối trước khi lên đường ra mặt trận. Người ta đã ghép chúng tôi vào một trung đoàn vừa thành lập, nhưng trước đó người ta cho chúng tôi trở về chỗ trú quân để lĩnh quần áo; nói cho đúng không phải là về trại tân Dinh mà là về một trại lính khác. Sáng hôm sau chúng tôi phải lên đường. Buổi tối chúng tôi nghĩ cách thanh toán với thằng cha Himmenxtôt mới được.

Chúng tôi đã thề với nhau mấy tuần lễ trước.

Cốp đã định bụng, khi hòa bình lập lại, sẽ vào ngành bưu điện để làm cấp trên của Himmenxtôt, lúc ấy chắc hắn sẽ lại trở về làm phu trạm. Nó nghĩ đủ mọi cách để ăn miếng trả miếng cho bằng được.

https://thuviensach.vn

Chính vì thế mà không bao giờ Himmenxtôt hòng khuất phục được bọn tôi. Chúng tôi định thế nào cũng có phen hắn vào tay chúng tôi, chậm nhất là khi hết chiến tranh. Trong khi chờ đợi, chúng tôi muốn giã cho hắn một trận nên thân. Nếu hắn không nhận ra được chúng tôi thì sợ quái gì, hơn nữa, sáng mai chúng tôi tếch cả rồi cơ mà! Chúng tôi đã nắm được buổi tối hắn hay đến quán nào. Muốn về trại, hắn buộc phải qua một phố tối và vắng. Chúng tôi rình hắn ở đấy, sau một đống đá.

Tôi mang một cái khăn trải giường. Chúng tôi lo không biết hắn có đi một mình không. Cuối cùng, chúng tôi nghe tiếng bước chân quen thuộc của hắn.

Chúng tôi nghe tiếng bước chân ấy đã quá quen, sáng nào cũng vậy, cái cửa bất thình lình mở tung và Himmenxtôt ngoạc mồm ra: "Dậy! "

- Có mình hắn... - Cốp thì thào.

- Phải, mỗi mình hắn.

Cùng với Jađơn, tôi bò len lén quanh đống đá.

Cái khóa thắt lưng cuả hắn đã lấp lánh kia rồi.

Himmenxtôt đang có vẻ khoái chí. Hắn hát. Hắn đi qua chỗ chúng tôi, chẳng nghi ngờ gì cả. Chúng tôi cầm cái khăn trải giường; chúng tôi chồm ra, nhẹ nhàng, từ đằng sau, chụp cái khăn lên đầu Himmenxtôt, rồi túm chặt lấy phía dưới, thành thử hắn y như chui vào một cái bị trắng và không thể nào giơ tay lên được. Tiếng hát tắt.

Một lát sau, Hai Vethut chạy đến. Nó giơ tay gạt chúng tôi ra, dành lấy phần đầu tiên. Với vẻ khoái trá không thể tưởng tượng dược, nó lấy kiểu đứng, vung cánh tay lên như cột tín hiệu, rồi quai bàn tay to như cái xẻng xúc than vào cái bị trắng một cú, tưởng đến bò cũng phải chết. Himmenxtôt chao người đi ngã văng ra đến năm thước và rống lên.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đã nghĩ đến chuyện này. Chúng tôi đã mang theo một cái gối. Hai ngồi xổm, đặt cái gối lên đầu gối, rồi ghì đầu Himmenxtôt vào đấy. Những tiếng rống của Himmenxtôt tắt đi ngay. Thỉnh thoảng Hai cho hắn thở một tị, thế là những âm thanh khàn khàn hổn hển nổi lên, thay thế cho cái tiếng thét oai vệ sang sảng lúc này đã lịm đi dưới cái gối...

Jađơn bèn cởi dây đeo quần của Himmenxtôt rồi tụt quần hắn xuống. Đồng thời mồm nó cắn chặt một cái roi da. Rồi nó đứng dậy và bắt dầu hành sự.

Thật là một bức tranh tuyệt tác. Himmenxtôt nằm dài trên mặt đất; Hai cúi xuống, ghì chặt đầu hắn vào gối; mặt hắn nhăn nhó một cách quái quỷ, mồm há hốc ra vì khoái quá rồi cái quần đùi kẻ sọc dẫy dụa, cùng với đôi chân bắt chéo chữ X, cứ mỗi nhát roi, lại biểu diễn những động tác rất độc đáo bên trong cái quần bị tụt xuống. Còn phía trên thì Jađơn không biết mỏi, cứ đánh như bổ củi. Sau chúng tôi phải lôi nó ra để chúng tôi cũng dự phần nữa chứ.

Cuối cùng Hai dựng Himmenxtôt dậy và trình diễn một kiểu đặc biệt, để kết thúc. Nó giơ bàn tay phải lên thật cao, tưởng chừng muốn tóm lấy một ngôi sao, chuẩn bị đánh một cái tát nảy đom đóm.

Himmenxtôt ngã khuỵu xuống. Hai lại dựng hắn dậy, lại lấy thế, dùng tay trái, bợp cho một cái nữa, không chê vào đâu được. Himmenxtôt rống lên và cắm đầu chạy miết. Cái mông kẻ sọc kiểu phu trạm của nó lấp lóe dưới ánh trăng.

Chúng tôi biến ngay tức khắc; Hai còn quay lại một lần nữa, nói giọng chua chát, thỏa mãn và hơi khó hiểu: "Sự trả thù chẳng qua là cái vòng lẩn quẩn... " Đúng ra Himmenxtôt nên bằng lòng mới phải, vì cái lý thuyết của hắn về sự người này phải giáo dục người kia đã mang lại những kết quả mà chính hắn được hưởng. Chúng tôi đã trở nên những môn đồ thông thái của hắn.

https://thuviensach.vn

Không bao giờ hắn biết được người hắn đã phải mang ơn. Có điều là hắn được lãi cái khăn trải giường, vì mấy giờ sau, chúng tôi quay lại tìm thì không thấy nó nữa.

Chiến công tối hôm đó làm sáng hôm sau, chúng tôi lên đường có vẻ hùng dũng hơn. Chả thế mà một lão già đã gọi chúng tôi, bằng một giọng rất cảm động là tuổi trẻ anh hùng.

Chúng tôi bị điều lên tiền tuyến, làm công sự.

Khi bóng tối vừa tỏa xuống, thì những chiếc xe vận tải bắt đầu chuyển bánh. Chúng tôi trèo lên xe.

Buổi chiều nóng hầm hập, bóng hoàng hôn như một tấm màn che khiến chúng tôi cảm thấy dễ chịu.

Nhờ thế chúng tôi gần gũi nhau hơn; cả đến anh chàng Jađơn bủn xỉn cũng tặng tôi một điếu thuốc lá và đánh diêm cho tôi.

Chúng tôi đứng chen chúc nhau, chật chội, chẳng ai ngồi được. Thật ra chúng tôi chẳng quen được thoải mái như vậy; lần đầu tiên, Muynlơ có vẻ phởn; nó đi đôi ủng mới.

Động cơ nổ ròn, xe chạy rầm rầm. Đường xấu, đầy những ổ gà. Không được phép bật đèn, chúng tôi bị xốc tưởng chừng ngã lộn nhào ra ngoài xe. Nhưng cái đó không làm chúng tôi lo quá đáng. Có gì xảy đến cho chúng tôi được... Gãy một tay còn hơn bị một lỗ thủng ở bụng. Nhiều người lại mong muốn cái dịp may hiếm có ấy để đảo về nhà một chuyến. Bên cạnh chúng tôi, một đoàn xe dài chở vũ khí chạy vội vã và luôn luôn vượt chúng tôi. Chúng tôi ném sang họ những lời đùa cợt và họ cũng trả lời.

Chúng tôi thấy một bức tường của một ngôi nhà cách xa đường. Đột nhiên, tôi vểnh tai lên. Có phải một sự nhầm lẫn không... Một lần nữa, tôi

https://thuviensach.vn

nghe rõ ràng tiếng ngỗng kêu càng cạc. Tôi nhìn Catdinxki, anh ta cũng nhìn trả lại ngay. Chúng tôi hiểu nhau quá.

- Cát, mình nghe tiếng một ông khách của cái chảo bọn mình đấy.. .

Anh ta gật gù và nói:

- Được thôi! Để lúc về. Tớ biết chỗ rồi.

Dĩ nhiên Cát biết đủ mọi chỗ. Chắc rằng bất kỳ dấu chân ngỗng nào trong vòng hai chục cây số anh ta cũng đều biết cả.

Đoàn xe đến những vị trí pháo binh. Các ụ pháo đều ngụy trang cành lá để che mắt tụi phi công.

Quang cảnh giống như ngày hội Tiết mao (l) của quân đội. Những vòm cây đó có vẻ vui mắt và hiền lành biết bao nếu kẻ trú ngụ không phải là những khẩu đại bác.

Không khí nặng trĩu khói súng và sương mù.

Người ta cảm thấy vị đắng của thuốc súng trên đầu lưỡi. Những viên đạn khởi hành" nổ rung cả xe chúng tôi, tiếng vọng lan xa ầm ầm. Mọi vật đều nghiêng ngả. Nét mặt chúng tôi tự nhiên biến sắc.

Tất nhiên, chúng tôi không lên tới những chiến hào của tuyến thứ nhất, mà chỉ đến khu vực làm công sự thôi; nhưng trên mỗi gương mặt chúng tôi, người ta có thể đọc được những ý nghĩ: “đây là mặt trận, chúng mình đã vào khu vực mặt trận".

Tuy vậy, không phải là một sự khiếp sợ. Khi đã lên tuyến thứ nhất nhiều lần như bọn tôi, thì người ta đâm lì ra. Chỉ có bọn tân binh mới hốt. Cát dẫn dụ cho họ: "Quả 305 đấy. Cứ nghe tiếng nổ lúc bắn đi thì biết. Các cậu nghe nó rơi xuống ngay bây giờ đấy... " Những tiếng nổ ù tai của những "quả

https://thuviensach.vn

đến" không lọt được đến tận đây. Nó bị lẫn trong muôn nghìn tiếng ồn ào của mặt trận. Cát lắng tai rồi nói: "Đêm nay là giã nhau kịch liệt đấy".

Chúng tôi đều lắng nghe. Mặt trận đang rung chuyển. Cốp nói quân nhà Tôm (2) bắn đấy. Nghe rõ tiếng bắn". Đó là pháo binh của quân Anh bố trí ở bên phải khu vực chúng tôi. Chúng nã sớm hơn lệ thường một giờ. Phía chúng tôi bao giờ cũng đúng mười giờ mới bắn.

- Chúng nó làm sao thết... - Muynlơ kêu lên.

- Chắc đồng hồ chúng nó nhanh.

- Thì đã bảo sắp giã nhau kịch liệt mà. Tớ cảm thấy rõ rệt như vậy. - Cát vừa nói vừa rụt cổ lại.

Cạnh chúng tôi, ba quả đại bác bắn đi, gầm lên. Tia lửa xuyên chéo qua đám sương mù; trọng pháo gầm gừ quát tháo; chúng tôi rùng mình, và lấy làm sung sướng là sáng sớm mai lại được trở về lán trú quân.

Nét mặt chúng tôi không tái cũng không đỏ hơn lúc thường, cũng không căng thẳng, cũng không bình thản hơn, nhưng lại khác hẳn. Chúng tôi cảm thấy một luồng điện chạy trong mạch máu. Đó không phải chỉ là một cách nói. Đó là một sự thật. Đây là một mặt trận, chính cái ý thức đang ở mặt trận bật lên luồng điện ấy. Khi những quả đại bác đầu tiên rít lên, khi những viên đạn bắn đi xé không khí, thì đột nhiên trong mạch máu chúng tôi, nhen lên một sự chờ đợi ấm ức, một kiểu giữ miếng, một sự nhức nhối mãnh liệt nhất của cơ thể, một sự tinh tế đặc biệt của giác quan. Con người đột nhiên sẵn sàng hành động.

Nhiều lúc, tôi tưởng như không khí bị xô đẩy và rung động đã chồm lên chúng tôi với đôi cánh im lặng. Tôi lại có cảm tưởng rằng chính trận địa lóe ra một luồng điện, đang kích động trong tôi những sợi dây thần kinh mới lạ.

https://thuviensach.vn

Lần nào cũng vậy. Khi ra đi chúng tôi chỉ là những anh lính tầm thường, nhăn nhó hoặc hớn hở.

Nhưng khi đến những vị trí pháo binh đầu tiên, thì mỗi tiếng chúng tôi nói ra, lại có một giọng khác hẳn.. . Khi Cát đứng trước dãy lán cho quân về nghỉ mà nói: "sắp giã nhau kịch liệt", thì đó chỉ là ý kiến riêng của anh ta, thế thôi; nhưng ở đây, khi anh ta nói thế, thì câu nói có cả sự sắc bén của một lưỡi lê dưới ánh trăng. Nó xuyên qua tư tưởng chúng tôi một cách mãnh liệt; câu nói ấy gần gũi chúng tôi hơn và khêu gợi trong tiềm thức chúng tôi một ý nghĩ thầm kín: "Phải chăng cái sinh mệnh quý báu nhất và thầm kín nhất của chúng tôi đang rung lên, đang chồm lên để tự vệ".

Đối với tôi mặt trận là một cơn lốc quái gở. Khi còn ở xa trung tâm, trong dòng nước phẳng lặng, người ta đã cảm thấy cái sức hút nó lôi kéo anh, thong thả, không thoát khỏi, không cưỡng nổi. Nhưng có những lực lượng phòng thủ, từ mặt đất, từ không trung đến với chúng tôi, nhất là từ đất. Đất, đất đối với người lính quan trọng hơn đối với bất cứ người nào. Khi người lính ghì lấy đất thật lâu, thật mạnh, khi người lính vục sâu mặt mình. chân tay mình xuống đất, trong những giờ phút khủng khiếp chết người của lửa đạn, thì lúc ấy đất là người bạn duy nhất, là người anh em, là bà mẹ của anh ta. Sự khiếp sợ và những tiếng kêu la rền rĩ của anh ta nổi lên trong im lặng, trong nơi ẩn náu: đất đón lấy chúng và lại để anh ta chạy, sống thêm mười giây khác, rồi đất lại ôm lấy anh ta, và có khi là ôm vĩnh viễn.

Ôi đất! Đất! Đất! ôi đất! Với những chỗ nhấp nhô của đất, với những lỗ, những hang hốc, nơi người ta có thể nằm dán xuống và ngồi nép mình, ôi đất! Trong những giờ phút quằn quại kinh khủng trong những cơn tàn phá như thác đổ sóng trào, trong tiếng gầm rống chết chóc của muôn ngàn tiếng nổ, chính đất đã mang đến cho chúng tôi cái dòng nước ngược của cuộc đời được cứu thoát. Giữa những lúc đang đảo điên cuồng loạn thì cuộc sống tơi bời của chúng tôi gặp được một nguồn khí lực hồi sinh chuyển từ đất đến

https://thuviensach.vn

tay chúng tôi: nhờ đó, sau khi thoát chết, chúng tôi đã sục sạo trong lòng đất và, tràn ngập niềm hạnh phúc âm thầm và hồi hộp được sống sót trong phút này, chúng tôi đã cắn vào đất đến ngập cả đôi môi...

Nghe tiếng gầm đầu tiên của trọng pháo, một phần con người chúng tôi như đột nhiên bị kéo lùi lại hàng ngũ ngàn năm về trước. Đó là bản năng của con vật thức dậy trong chúng tôi, dẫn dắt và che chở chúng tôi. Nó không có ý thức, nó nhanh hơn, vững hơn lương tri sáng suốt rất nhiều; không ai cắt nghĩa được hiện tượng ấy. Này đây, người ta đang đi chẳng nghĩ gì, thình lình người ta nằm rạp xuống một hố đất, trong khi trên đầu, những mảnh đạn đại bác tóe ra, thế mà không tài nào nhớ được là mình đã nghe thấy tiếng đạn đến và nghĩ đến chuyện lao mình xuống đất. Nếu có chờ đợi để làm cái việc ấy, thì bây giờ người ta chỉ còn là một đống thịt vương vãi tứ tung. Chính cái yếu tố khác ấy, cái giác quan tinh tế ấy đã hất người ta xuống đất, và không hiểu sao đã cứu người ta thoát chết. Nếu không thế thì từ lâu, từ miền Flăngđrơ đến núi Vô giơ, chẳng một người nào còn sống sót. Khi ra đi, chúng tôi chỉ là những anh lính tầm thường, nhăn nhó hoặc hớn hở, nhưng khi chúng tôi đến địa đầu mặt trận, chúng tôi trở nên những thứ nửa người nửa ngợm.

Chúng tôi tiến vào một khu rừng nhỏ. Chúng tôi đi qua những "khẩu đại bác đậu hầm". Chúng tôi xuống xe ở phía sau khu rừng. Đoàn xe trở về; tờ mờ sáng mai, chúng sẽ lộn lại đón bọn tôi.

Sương mù và khói đại bác phủ đầy cánh đồng cỏ, ngập đến tận ngực. Phía trên, mặt tráng chiếu sáng.

Trên đường, quân lính đi rầm rập; những chiếc mũ sắt lóe dưới ánh trăng những tia sáng đục. Đầu người và mũi súng nhô lên khỏi lớp sương mù bàng bạc, đầu người lắc lư và mũi súng lập lòe.

Xa hơn một chút, không còn sương mù nữa.], ở đó đầu người kéo dài thành những cái bóng trọn vẹn: những bộ quân phục, những cái quần,

https://thuviensach.vn

những đôi ủng lòi ra khỏi sương mù như khỏi một cái ao sữa. HỌ[ọ đi thành hàng. Hàng người tiến thẳng về phía trước.

Bóng người lẫn vào nhau, cả khối giống như một cái nêm; người ta không nhận ra người nữa; đó chỉ là một cái nêm màu tối sầm, thong thả tiến đến, và kỳ dị hơn lại thêm những đầu người, những khẩu súng như bơi ra khỏi cái ao sương mù. Một hàng người, nhưng không phải là những con người.

Những khẩu đại bác hạng nhẹ và những cỗ xe chở đạn chạy trên một con đường xuyên ngang. Lưng ngựa lấp loáng dưới ánh trăng, động tác của chúng thật đẹp mắt, đầu chúng vươn cao, mắt như nẩy lửa.

Những khẩu đại bác và những cỗ xe lướt trên cái nền mờ nhạt của bức vẽ đêm trăng, những lính kỵ mã đội mũ sắt, có vẻ như những kỵ sĩ thời xưa; về một mặt nào đó thật là đẹp và xúc cảm.

Chúng tôi đến khu vực công binh. Tốp này vác những cọc sắt nhọn và cong, tốp kia xốc những thanh sắt xuyên qua những cuộn dây thép gai, rồi vác đi.

Những của ấy thật cồng kềnh và nặng nề.

Mặt đất lúc này đầy những vết nứt toác.

Từ đầu hàng người ta chuyền xuống: "Coi chừng! Bên trái có hố đại bác sâu đấy!... " Mắt chúng tôi căng ra để nhìn cho rõ; đôi chân và chiếc gậy dò dẫm mặt đường trước khi đón lấy sức nặng của toàn thân. Bất thình lình hàng người dừng lại. Chút nữa thì vấp phải dây thép gai của người đằng trước, thế là lại có tiếng văng tục.

Mấy chiếc xe vận tải bị đại bác phá hủy chắn ngang đường, lệnh mới: "Tắt thuốc lá và tẩu đi". Chúng tôi đã đến sát các chiến hào.

https://thuviensach.vn

Trong lúc ấy bốn bề tối om. Chúng tôi lượn quanh một cánh rừng nhỏ; và kìa. trước mặt chúng tôi là hỏa tuyến thứ nhất.

Một luồng sáng đỏ nhạt và mờ ảo chạy suốt phía chân trời. Luồng ánh sáng ấy luôn luôn chuyển động, bị những ánh chớp lóe ra từ trọng pháo xuyên qua.

Những pháo hiệu như những quả cầu đỏ rực, lấp lánh ánh bạc, vọt lên trên tất cả, nổ tung ra rồi rơi xuống thành một trận mưa ngàn vạn ngôi sao xanh, đỏ, trắng. Pháo hiệu của quân Pháp bay vút lên, mở ra trong không trung chiếc dù lụa rồi từ từ rơi xuống đất. Chúng sáng như ban ngày, ánh sáng của chúng chiếu đến tận chỗ chúng tôi, và chúng tôi nhìn thấy rõ bóng chúng tôi trên mặt đất. Chúng bay là là mấy phút rồi mới tắt. Tiếp luôn đó, những loại pháo hiệu khác, vọt lên khắp nơi, rồi thỉnh thoảng lại có những chiếc màu xanh, màu đỏ, màu lơ.

- Đẩu thật, - Cát nói.

Cơn bão táp của trọng pháo mỗi lúc một dữ dội, đến nỗi nó trở thành một tiếng gầm thét duy nhất, ù tai, rồi sau nó lại tách ra thành từng loạt kế tiếp nhau. Từng tràng súng máy khô khan, nổ ròn rã trên đầu chúng tôi. Không khí tràn ngập những đợt xô đẩy vô hình những tiếng rống, những tiếng rít, những tiếng rì rào, đó là những quả đại bác cỡ nhỏ.

Nhưng thỉnh thoảng, xuyên qua màn đêm, nổi lên giọng trầm hùng của những thùng than, những đạn của pháo binh hạng nặng, lao xuống tít đằng xa phía sau chúng tôi. Giọng chúng khàn khàn, xa vời, gào lên như bầy hươu động cỡn. Luồng đạn của chúng vượt lên trên hẳn những tiếng gầm rít của đại bác hạng nhẹ.

Đèn chiếu bắt đầu sục sạo bầu trời tối đen.

Những tia sáng kéo dài, giống như những cái thước kẻ khổng lồ hình búp sợi. Đây, một luồng sáng dừng hẳn lại và chỉ hơi rung rinh tí chút. Lập

https://thuviensach.vn

tức một luồng khác bắt chéo vào; người ta thấy giữa hai luồng ấy, một con bọ đen đang cố tẩu thoát: chiếc máy bay. Đường bay của nó trở nên loạng choạng, nó bị quáng mắt và nó lảo đảo.

Chúng tôi đóng thật chắc những cọc sắt thành từng khoảng đều nhau. Bao giờ cũng có hai người giữ cái trục, còn những người khác thì rải dây thép gai, cái thứ dây ghê người với đám gai góc dài nhọn, cái nọ xen vào cái kia. Tôi không thạo công việc này, nên bị rách nát cả bàn tay.

Sau vài giờ chúng tôi xong việc. Nhưng còn lâu ô tô mới đến. Phần đông bọn tôi nằm lăn ra đất và đánh luôn một giấc. Tôi cũng định bụng ngủ. Lạnh quá Chúng tôi nhận ra là mình đang ở gần vùng bể và cứ bị thức giấc luôn vì lạnh.

Nhưng cuối cùng tôi cũng ngủ thực sự. Đột nhiên tôi chồm dậy, không biết mình đang ở đâu nữa, tôi nhìn thấy sao, tôi nhìn thấy hỏa pháo, và trong khoảnh khắc, tôi có cảm giác như mình đang ngủ trong một khu vườn, giữa lúc có hội. Tôi cũng chẳng biết lúc ấy là sáng hay là chiều nữa. Tôi nằm trong chiếc nôi xanh nhợt của buổi hoàng hôn, và chờ đợi những lời ngọt ngào tất nhiên sẽ đến, những lời êm dịu và ấm lòng, có phải tôi khóc không... Tôi đưa tay lên mắt, lạ quá, tôi là một đứa trẻ hay sao... Chỉ có làn da mềm mại. Cái đó chỉ thoáng qua trong giây lát rồi tôi nhận thấy bóng dáng Catdinxki. Anh lính già đang ngồi thanh thản, mồm ngậm cái tẩu, dĩ nhiên là tẩu có nắp. Khi thấy tôi thức giấc anh ta bảo: "Cậu vừa giật mình đấy. Đó chỉ là tiếng rít của một cái pháo hiệu rơi xuống bụi rậm thôi".

Tôi nhỏm dậy, tôi cảm thấy cô đơn một cách lạ lùng. Có Cát ngồi đó, thật là tốt quá. Anh ta trầm ngâm nhìn về phía trận địa và nói: "Một cảnh pháo hoa tuyệt đẹp, chỉ tiếc rằng nó nguy hiểm quá thôi".

Một quả đại bác rơi xuống phía sau chúng tôi. Bọn tân binh sợ run lên. Vài phút sau lại một quả nữa nổ. Lần này gần chúng tôi hơn. Cát vỗ cái tẩu: "Sắp kịch liệt đây". ' Thế là bắt đầu. Chúng tôi đánh bài chuồn, ra sức bò

https://thuviensach.vn

thật nhanh. Quả tiếp theo rơi ngay giữa bọn chúng tôi. Vài tiếng kêu nổi lên. Phía chân trời vọt lên những quả pháo xanh. Bùn tóe lên rất cao. Mảnh đạn kêu vo vo. Người ta nghe thấy tiếng mảnh đạn quật xuống đất rào rào một lúc khá lâu sau khi viên đạn nổ.

Một cậu lính mới tóc vàng hoe, khiếp đảm nằm dài cạnh bọn tôi. Cu cậu gục mặt vào lòng bàn tay, cái mũ văng ra một nơi, tôi nhặt mũ và định đặt lên đầu cậu ta. Cậu ta ngước mắt lên, đẩy cái mũ ra, rồi cứ thế rúc đầu vào nách tôi áp đầu vào ngực tôi y như một đứa trẻ con. Đôi vai gầy của cu cậu run bắn lên. Đôi vai giống hệt vai Kemơrich trước đây.

Tôi cứ mặc hắn, nhưng muốn cho cái mũ sắt cũng có tí chút tác dụng tôi bèn đặt nó lên mông đít cu cậu không phải để đùa, vì đó là chỗ nhô lên cao nhất của người hắn. Đành rằng ở dó có một tảng thịt đầy nhưng bị đạn vào đó thì đau khiếp lắm. Hơn nữa ở bệnh viện lại phải nằm sấp hàng tháng liền, rồi sau thường bị thọt. Một quả đại bác đâu đó rơi xuống giữa đám đông.

Tiếng kêu thét nổi lên giữa những tiếng nổ liên tiếp. Cuối cùng yên tĩnh trở lại. Trận pháo kích đã chuyển sang mục tiêu xa hơn và bây giờ nó nhằm những vị trí hậu bị cuối cùng. Chúng tôi đưa mắt nhìn quanh. Những pháo hiệu màu đỏ lấp lánh trên nền trời. Chắc hắn sắp có một đợt xuất kích.

Bên phía chúng tôi mọi vật đều im lặng. Tôi nhỏm dậy vỗ vai anh lính trẻ: "Xong rồi, chú lỏi, may đấy nhé" Cu cậu nhìn quanh ngơ ngác. Tôi nói cốt cho hắn yên tâm: "Rồi cậu cũng sẽ quen thôi". Hắn trông thấy cái mũ sắt liền chụp lên đầu. Dần dần hắn hoàn hồn.

Đột nhiên cu cậu đỏ mặt, dáng điệu bối rối. Hắn cẩn thận đưa bàn tay ra đằng sau, và nhìn tôi một cách đau đớn. Tôi hiểu ngay: bệnh "đau bụng súng". Thật ra không phải vì thế mà tôi đặt cái mũ vào đít hắn, nhưng tôi vẫn an ủi hắn: "Chẳng việc gì mà xấu hổ cả, khối thằng to hơn cậu, ra trận lần đầu còn bĩnh ra đầy quần cơ. Chạy đến sau bụi cây kia, rồi cởi quần ra.

https://thuviensach.vn

Hiểu chưa..... " Hắn chạy đi. Sự yên tĩnh càng tăng thêm, nhưng những tiếng gào rú vẫn không dứt. Tôi hỏi An be:

- Cái gì thế...

- Ở đằng kia, mấy đơn vị bị giã tơi bời.

Những tiếng kêu gào vẫn tiếp tục. Người không tài nào kêu gào khủng khiếp đến thế dược. Cát bảo: “Ngựa bị thương đấy! ”

Tôi chưa bao giờ nghe ngựa kêu rên nên khó mà tin được Thật là tất cả sự khốn khổ trên đời. Đó là kiếp sinh linh bị dày xéo, một nỗi đau đớn man rợ, khủng khiếp đang gào thét. Chúng tôi tái mặt đi. Đêtơrich chồm lên: "Mẹ kiếp! Kết liễu chúng đi thôi chứ! " Nó là nông dân, nó hiểu biết về ngựa. Điều đó quan hệ mật thiết đến nó. Thế rồi như được sắp đặt từ trước, trận pháo kích lúc này hình như ngừng hẳn. Tiếng kêu gào của những con vật lại càng rõ hơn. Giữa cảnh vật màu trắng bạc rất yên tĩnh này, không hiểu cái tiếng kêu kia từ phía nào vọng đến nữa; sự vật thật vô hình, ma quái. Khắp nơi, giữa vòm trời và mặt đất, những tiếng kêu gào ấy lan rộng ra mênh mông. Đêtơrich chồm lên, điên cuồng: "Mẹ kiếp... Kết liễu chúng đi Kết liễu chúng đi thôi chứ! Mẹ kiếp! ".

Họ còn phải đi nhặt người đã chứ! - Cát nói.

Chúng tôi đứng cả dậy, đi tìm chỗ phát ra tiếng kêu ấy. Nếu chúng tôi trông thấy những con vật thì còn khả dĩ chịu đựng được hơn. May có một cái ống nhòm. Chúng tôi thấy một đám mây đen y tá với những cái cáng và những khối lớn màu sẫm đang cử động. Đó là những con ngựa bị thương. Nhưng chúng không nằm đó tất cả. Vài con còn tiếp tục chạy nước kiệu, quỵ xuống rồi lại chạy. Một con bị toạc bụng ra, ruột gan lòng thòng dọc đường. Đêtơrinh nâng súng lên, nhằm bắn, Cát trông thấy, gạt mũi súng đi.

- Mày điên à...

https://thuviensach.vn

- Đêtơrinh run lên và vất khẩu súng xuống đất.

Chúng tôi ngồi xuống, bịt tai lại, những những tiếng kêu rống ấy, những tiếng gào thét tuyệt vọng ấy, những tiếng rên rỉ ấy vẫn cứ văng vẳng đến, thâm nhập vào mọi vật.

Có thể nói rằng chúng tôi có khả năng chịu đựng được nhiều thứ, nhưng lúc này, mồ hôi chúng tôi đầm đìa. Chúng tôi muốn đứng dậy và chạy đi, bất kỳ đi đâu miễn là không phải nghe tiếng kêu rên ấy nữa.

Vậy mà, không phải là những con người, đó chỉ là những con ngựa. Một lần nữa, những cái cáng lại tách ra khỏi đám đen. Rồi mấy tiếng súng nổ. Những cái khối to lớn ấy lảo đảo và nằm bẹp xuống. Thế là xong. Nhưng chưa hết. Người ta không thể lại gần những con vật bị thương đang kinh hoảng chạy lồng lên: miệng há hốc, kêu gào đau đớn. Một bóng đen quỳ xuống. Một phát súng: một con ngựa ngã vật ra, rồi một con nữa. Con cuối cùng đứng, dựng trên hai vó trước và xoay tròn như ngựa gỗ chạy vòng. Nó đứng xuống nhưng vẫn xoay vòng tròn trên hai vó trước đã cứng đờ; chắc hẳn mông nó đã bị thương nứt toác. Người lính chạy đến phía nó và bắn một phát.

Cái khối to lớn quỵ xuống chậm chạp, khốn khổ.

Chúng tôi buông tay ra khỏi tai. Những tiếng kêu đã im bặt. Chỉ còn tiếng thở rốc hấp hối bay lượn trên không trung. Rồi chỉ còn những pháo hiệu, tiếng trái phá nổ và những vì sao, và điều ấy làm cho chúng tôi gần như ngạc nhiên.

Đêtơrinh vừa đi đi lại lại vừa lảm nhảm: "Không hiểu những con vật ấy đau đớn đến thế nào. Rồi nó trở lại vấn đề. Giọng nó cảm động gần như nghiêm trang, lúc nó nói. "Này, súc vật mà phải đi đánh trận, thì thật là điều kinh tởm nhất trên đời! ".

https://thuviensach.vn

Chúng tôi quay trở về hậu tuyến, đã đến lúc trở về đoàn xe vận tải. Nền trời đã sáng hơn một chút.

Lúc ấy vào khoảng ba giờ sáng, gió mát và lạnh nữa, và cái thời gian nhợt nhạt nhuộm lên mặt chúng tôi một màu tro.

Chúng tôi vừa bước vừa dò dẫm, người nọ nối người kia, đi xuyên qua khu chiến hào và những hố đại bác, chúng tôi lại về đến khu vực sương mù.

Catdinxki có vẻ lo lắng. Đó là triệu chứng chẳng lành:

- Cát, cậu sao thế" - Cốp hỏi.

- Tớ muốn chúng mình trở về nhà.

"Về nhà" có nghĩa là Về lán trú quân.

- Cát, rồi sẽ về chứ sao.

Anh ta đang bị kích thích.

- Mình không biết, mình không biết.

Chúng tôi đến những dãy giao thông hào rồi tới cánh đồng cỏ. Cánh rừng con đã ở trước mặt. Ở đây, chúng tôi biết rõ từng tấc đất. Này đây là nghĩa địa của lạp binh, nhấp nhô mộ đá và thập tự đen.

Giữa lúc ấy, chúng tôi chợt nghe một tiếng rít phía sau, nó to dần và trở thành một tiếng gầm mãnh liệt như tiếng sấm. Chúng tôi rạp xuống; một trăm thước phía trước chúng tôi, lửa tóe ra như một đám mây. Một phút sau, một phần của khu rừng từ từ bốc lên không trung. Đó là quả đại bác thứ hai vừa rơi xuống, ba bốn cây bị bật văng đi, gãy vụn từng khúc. Những viên đạn tiếp theo đã dồn dập như tiếng nắp nồi hơi, hỏa lực rất ác liệt.

- Nấp đi! Nấp đi! - Một người gào lên.

https://thuviensach.vn

Đồng cỏ phẳng lì, khu rừng thì nguy hiểm quá không còn chỗ nấp nào khác ngoài những ngôi mồ trong nghĩa địa. Chúng tôi chạy vào đó, loạng choạng trong bóng tối. Đứa nào đứa nấy đính bệt xuống một mô đất như một bãi đờm.

Còn kịp. Bóng đêm lồng lộn. Cả một trận bão táp sôi sục. Những bóng tối đen hơn cả. Đêm tối lao xuống chúng tôi, điên cuồng, chẳng khác gì những cái bướu khổng lồ, rồi vượt qua chỗ chúng tôi. Lửa từ những quả nổ bốc cháy rừng rực trên nghĩa địa. Không đâu có lối thoát. Qua ánh sáng của lửa đạn, tôi liếc nhìn phía đồng cỏ. Cả một vùng biển động; những ngọn lửa trái phá vọt lên như những vòi nước. Không ai có tài gì vượt qua được.

Khu rừng biến mất, nó bị tan tành từng mảnh, bị nghiền nát. bị tiêu tan. Chúng tôi bắt buộc cứ phải ở lại đây, trong khu nghĩa địa.

Phía trước chúng tôi, mặt đất nứt toác. Đất tảng rào rào như mưa. Tôi cảm thấy bị lay chuyển, cánh tay áo của tôi đã bị mảnh đạn xé rách. Tôi nắm chặt bàn tay lại, không thấy đau. Nhưng vẫn không yên tâm, vì những vết thương sau một lúc mới thấy đau.

Tôi sờ lên cánh tay, nó bị xây xát, nhưng vẫn còn nguyên vẹn. Bỗng đầu tôi bị quật một cái mạnh đến nỗi tri giác tối sầm cả lại. Một ý nghĩ loé ra trong óc "Không được ngất. ” Tôi cảm thấy bị ngụp trong tối tăm mù mịt, nhưng lại hồi tỉnh được ngay. Một mảnh trái phá đã quật vào mũ tôi, nhưng nó nổ từ xa quá, nên chẳng đủ sức xuyên qua mũ. Tôi vuốt đất đã lấp kín cả mắt. Phía trước tôi, một cái lỗ há hốc. Tôi nhìn thấy nó, tuy rất là khó khăn. Không mấy khi đại bác lại cứ rơi liên tiếp xuống một hố. Cho nên tôi định bụng xuống đó. Tôi nhảy một cái, nằm xoài xuống đấy. Tôi nằm bẹp dí xuống đất như một con cá ra khỏi nước. Nhưng lại có tiếng rít. Tôi vội co rúm người lại, tìm cách nấp tránh. Tôi cảm thấy một vật gì phía bên trái, tôi nép người vào đó, nó lún xuống.

https://thuviensach.vn

Tôi rên rỉ, mặt đất toác ra, không khí bị ép, gầm rống bên tai tôi. Tôi trườn lên trên vật ấy, nó không cưỡng lại. Tôi lấy nó phủ lên người; ra là gỗ và vải, một chỗ trú một chỗ trú thảm hại chống những mảnh đạn đang quật rào rào xuống chung quanh tôi.

Tôi mở mắt, ngón tay tôi đang nắm chặt một cái tay áo, một cánh tay người, một người bị thương chăng... Tôi nói hết sức to với hắn; không có trả lời, một người chết. Bàn tay tôi thục sâu vào hơn nữa, vớ phải những mảnh ván.. . lúc này tôi mới nhớ ra là chúng tôi đang ở khu nghĩa địa.

Nhưng lựu đạn đã mạnh hơn tất cả. Nó tiêu huỷ mọi giác quan; tôi càng chúi sâu hơn nữa xuống dưới chiếc quan tài, tôi cần phải nấp tránh, dù nó chứa đựng cả Thần Chết đi nữa.

Trước mặt tôi, cái hố đại bác há hốc. Tôi nhìn nó trừng trừng, khác nào đang tóm chặt lấy nó. Thế nào cũng phải lao xuống đấy một cái mới được. Nhưng có một vật gì đập vào mặt tôi, một bàn tay túm lấy vai tôi. Thằng chết tỉnh dậy chăng... Bàn tay lắc lắc người tôi. Tôi quay đầu lại và trong một giây lóe sáng, tôi nhìn thấy khuôn mặt Catdinxki. Anh ta há mồm thật to như hét lên câu gì đó... Tôi chẳng nghe thấy gì cả; anh ta lay tôi, anh ta lại sát tôi. Trong một giây phút tạm lắng, tôi nghe thấy tiếng anh ta: "Hơi ngạt, hơi ngạt, hơi ngạt. Đeo vào! " Tôi vớ lấy hộp mặt nạ; có một người nằm gần tôi, tôi chỉ còn nghĩ một điều: làm sao cho hắn cũng biết mới được "hơi ngạt, hỏi ngạaat... " Tôi gọi hắn, tôi trườn về phía hắn, tôi giơ cái hộp mặt nạ về phía hắn; hắn chẳng nhận thấy gì cả: Một lần nữa, lại một lần nữa, hắn chỉ nghĩ đến chuyện co rúm người lại. Đó là một tân binh. Tôi nhìn một cách thất vọng về phía Cát, anh ta đã đeo mặt nạ, tôi cũng rút nhanh cái áo của tôi ra, chiếc mũ bay xuống đất và cái mặt nạ ấp vào mặt tôi. Tôi đến bên gã tân binh. Hộp mặt nạ của hắn ngay cạnh đó. Tôi chụp lấy cái mặt nạ, đặt lên đầu hắn. Hắn cầm lấy, tôi để hắn đó, và bất thình lình tôi chồm lên, lao thẳng vào cái hố hình phễu.

https://thuviensach.vn

Tiếng kêu ù tai của những quả đại bác mang hơi ngạt chen lẫn tiếng kêu răng rắc của những quả đạn nổ. Một hồi chuông vang lên giữa những tiếng nổ.

Những tiếng thanh la và tiếng đập trên kim khí, báo hiệu khắp nơi có hơi ngạt, hơi ngạt, hơi ngạaat.. .

Đằng sau tôi, có tiếng ầm ầm như cái gì đổ sụp, một lần, hai lần. Tôi lau mắt kính mặt nạ để khỏi bị ám hơi nước của hơi thở. Cát, Cốp và một người nữa nằm kia. Thần kinh bốn đứa chúng tôi đang bị vô cùng căng thẳng, chúng tôi đang giữ miệng, chúng tôi cố thở càng ít càng hay. Những phút đầu tiên đeo mặt nạ quyết định cái sống hay cái chết, vấn đề là mặt nạ có kín hay không.

Tôi nhớ lại những hình ảnh rùng rợn của bệnh viện: những người bị trúng hơi ngạt, ngày nọ qua ngày kia, khạc ra từng miếng phổi cháy bỏng...

Tôi thở rất thận trọng, mồm áp vào cái lót. Giờ đây lớp hơi ngạt đã xuống đến mặt đất và chui vào các kẽ đất. Như một con sứa khổng lồ và mềm nhũn, nó trườn vào cái hố đại bác của chúng tôi, tràn ngập tất cả các ngóc ngách. Tôi đẩy Cát. Nên ra khỏi đây và nằm lên phía trên thì tốt hơn là nằm chỗ hơi ngạt tụ lại. Nhưng không sao ra được vì một trận mưa đại bác nữa lại trút xuống. Chúng tôi tưởng không phải là đạn đại bác gầm thét nữa mà chính là mặt đất đang nổi cơn cuồng loạn. Một vật gì đen ngòm lao xuống người tôi, kêu răng rắc. Nó rơi sát cạnh chúng tôi: một chiếc quan tài bị hất tung lên trời..

Tôi thấy Cát né người, và tôi cũng làm theo anh ta. Chiếc quan tài đổ ụp xuống cánh tay ruỗi của người lính thứ tư nằm cùng hố với chúng tôi. Hắn định dùng tay kia tháo mặt nạ ra. Cốp kịp thời ngăn chặn, vặn quặt cổ tay hắn lại sau lưng và giữ thật chặt. Cát và tôi cố gỡ cánh tay bị thương của hắn ra. Cái nắp quan tài đã bị bật và chẻ ra. Chúng tôi có thể nhấc nó ra dễ dàng. Chúng tôi lôi cái xác chết ra, nó rơi phịch xuống đất như một cái bao

https://thuviensach.vn

tải; rồi chúng tôi cố nhích cái phần dưới của chiếc quan tài. May sao người bị thương đã ngất đi và An be có thể giúp chúng tôi một tay. Chẳng cần phải gượng nhẹ nữa, chúng tôi lấy những cái xẻng làm đòn, ra sức bẩy, kỳ cho cái quan tài phải bật ra cùng với tiếng thở phào của chúng tôi. Trời rạng sáng hơn. Cát lấy một mảnh nắp quan tài, đặt dưới cánh tay dập gãy, rồi chúng tôi quấn nó lại bằng tất cả những cuộn băng của chúng tôi. Trong lúc này, chưa có thể làm gì hơn được. Đầu tôi kêu ù ù vo vo dưới cái mặt nạ. Có lẽ đầu óc đến vỡ tung ra mất. Phổi rất ngột ngạt, nó phải thở đi thở lại cái thứ không khí nóng bỏng đã thải ra. Mạch máu hai bên thái dương căng lên. Tôi tưởng bị chết ngạt đến nơi...

Một ánh sáng mờ đục rọi đến chỗ chúng tôi, gió đang quét khu nghĩa địa. Tôi nhổm lên khỏi bờ hố đại bác. Trong cảnh chạng vạng nhá nhem, một cái cẳng bị đứt rời nằm vật ngay trước mặt tôi. Chiếc ủng còn nguyên vẹn. Tôi thoáng nhìn thấy tất cả những cái đó một cách rất rõ ràng. Nhưng bây giờ, trước mặt tôi độ hai ba thước, có người nhỏm dậy. Tôi lau đôi mắt kính, chúng lại mờ đặc hơi nước ngay, vì tôi thở mạnh quá. Tôi nhìn trừng trừng, người này không đeo mặt nạ nữa. Tôi đợi thêm vài giây, hắn ta vẫn đứng nguyên. Hắn nhìn chung quanh như tìm vật gì rồi hắn đi một hai bước; gió đã thổi tan hơi ngạt, không khí đã sạch rồi. Lúc ấy, tôi cũng giật mạnh cái mặt nạ ra, thở rốc lên một tiếng và ngã quỵ xuống đất. Không khí như một dòng nước lạnh, chảy tràn trề trong tôi, đôi mắt như muốn lồi ra khỏi đầu.

Cái luồng gió mát rượi ấy đã tràn ngập cả người tôi và làm mờ cả mắt tôi. Trận pháo kích đã ngừng. tôi quay người lại phía hố đại bác và ra hiệu cho những người khác. Họ ra khỏi, hố và lấy bộ mặt nạ ra. Chúng tôi dìu người bị thương, một người đỡ cánh tay băng bó của hắn. Cứ thế chúng tôi chạy thật nhanh, nhưng không phải không loạng choạng. Khu nghĩa địa chỉ còn là một bãi hoang tàn.

https://thuviensach.vn

Quan tài và xác chết vương vãi tứ tung. Chẳng khác gì người chết bị giết một lần thứ hai. Nhưng mỗi xác chết bị tan ra từng mảnh như vậy đã cứu sống một mạng người trong bọn tôi. Hàng rào nghĩa địa bị phá trụi.. Đường sắt dã chiến chạy sát qua bị tóe lên, dựng đứng lên trời, uốn thành hình cánh cung. Phía trước chúng tôi, có người nằm sóng sượt.. Chúng tôi dừng lại; riêng Cốp vẫn tiếp tục đi với người bị thương. Người nằm ở đất là một tân binh. Hông hắn đẫm máu đã đông cục.

Hắn kiệt lực quá, tôi đã tháo cái biđông đựng nước chè có pha rượu rum. Nhưng Cát ngăn lại và cúi xuống người lính: "Cậu bị thương ở đâu... " Mắt hắn động đậy. Hắn mệt quá, không trả lời được.

Chúng tôi thận trọng cởi quần hắn ra. Hắn rên lên.

"Bình tĩnh, bình tĩnh, không việc gì đâu…” Nếu hắn bị thương ở bụng thì không nên cho uống. Hắn không nôn mửa, như thế là triệu chứng tốt. Chúng tôi lột trần hông hắn ra. Cả một đống thịt bầy nhầy với những mảnh xương gãy vụn. Khớp xương bị trúng đạn, anh chàng này chả bao giờ hòng đi lại được nữa. Tay ướt xoa thái dương hắn và cho hắn uống. Đôi mắt hắn sáng lên. Lúc ấy chúng tôi mới lại thấy tay hắn cũng bị chảy máu. Với hai cuộn băng, Cát cố gắng buột kín vết thương lại. Tôi tìm vải quấn tất cả chung quanh, nhưng cũng không quấn chật quá. Chúng tôi không có gì nữa. Tôi bèn tụt quần gã bị thương ra, định lấy một mảnh quần đùi của hắn làm băng quấn. Nhưng hắn không có quần đùi; khi nhìn kỹ hắn, té ra anh chàng tóc vàng hoe ban nãy. Trong lúc ấy, Cát lục được mấy cuộn băng trong túi một người lính đã chết, chúng tôi thận trọng băng vết thương. Tôi bảo gã trẻ tuổi đang nhìn tôi không chớp: "Chúng tớ đi lùng một cái cáng đây '.

Hắn liền mở miệng và lẩm bẩm: "Các anh ở đây. ” Cát nói: "Chúng tớ lại ngay bây giờ, để chúng tớ đi kiếm một cái cáng cho cậu chứ".

Không biết hắn có hiểu không. Phía sau chúng tôi, hắn rên rỉ như một đứa trẻ: "Các anh đừng bỏ tôi, Cát quay lại và thì thào: "Hay là cho một

https://thuviensach.vn

phát súng lục cho xong chuyện đi... " Gã trẻ tuổi khó lòng chịu đựng được khi người ta khiêng hắn đi, và nhiều nhất cũng chỉ thoi thóp được vài ngày nữa là cùng. Tất cả nỗi đau đớn từ lúc hắn bị thương cho tới giờ không thấm vào đâu với cái đau đớn từ giờ cho đến lúc hắn chết. Lúc này hắn còn đang bị tê dại, và chưa cảm thấy gì. Chỉ một tiếng đồng hồ nữa, hắn sẽ thành một cái bọc gầm rống lên vì những nỗi đau đớn không thể chịu được. Những ngay sống sót của hắn sẽ chỉ là một hình phạt tàn nhẫn đối với hắn mà thôi.. Để cho hắn sống thêm vài ngày nữa thì ích gì cho hắn... ”

Tôi gật dầu tán thành.

- Phải đấy Cát ạ, ta lấy một khẩu súng lục.

- Đưa đây, - anh ta nói và dừng lại.

Trông bộ dạng, tôi biết là anh ta đã quả quyết.

Chúng tôi nhìn chung quanh, nhưng không phải chỉ có mình chúng tôi. Trước mặt chúng tôi đang hình thành một cuộc tập hợp nho nhỏ. Những cái đầu nhô ra khỏi các hố đại bác và các ngôi mộ.

Chúng tôi đành đi tìm một cái cáng. - Cát lắc đầu:

- Những thằng bé như thế.. . Những thằng bé thật ngây thơ đáng thương!...

Những thiệt hại của chúng tôi ít hơn chúng tôi dự đoán. Năm người chết và tám người bị thương.

Chẳng qua chỉ là một trận pháo kích bất chợt trong một thời gian ngắn. Hai người trong bọn chúng tôi bị chết, nằm dài trong một ngôi mộ tung nắp, chúng tôi chỉ còn việc lấp đất lên thôi. Chúng tôi lại đi. Im lặng, chúng tôi chạy hàng một, người nọ nối người kia. Những người bị thương đã được chở đến trạm cứu thương. Trời buổi sáng ảm đạm. Các y tá chạy đi chạy lại

https://thuviensach.vn

với những con số và những tấm phiếu; các thương binh rền rĩ. Trời bắt đầu mưa. Chừng một giờ sau, chúng tôi đến chỗ xe vận tải, chúng tôi trèo lên xe. Bây giờ thì rộng chỗ hơn lúc đi.

Mưa mỗi lúc một to hơn. Chúng tôi giở vải bạt ra đội lên đầu. Nước mưa rơi xuống long bong như gõ trống. Quanh chúng tôi, mưa cứ tầm tã trút xuống. Xe lõm bõm lăn qua các hố trũng. Chúng tôi lắc lư bên nọ qua bên kia, ngủ chập chờn.

Hai người ngồi phía trước xe, cầm những cái gậy dài có chạc. Họ chú ý nhìn những quãng dây điện thoại võng xuống ngang mặt đường, thấp đến nỗi có thể hớt mất đầu bọn tôi đi. Hai người dùng cái chạc ở đầu gậy kịp thời nâng lên khỏi đầu chúng tôi. Chúng tôi nghe tiếng họ nhắc: "Chú ý... Dây đấy! ". Và, ngủ gà ngủ gật, chúng tôi cúi xuống rồi chúng tôi lại ngẩng lên.

Xe lúc lắc đều đều. Tiếng nhắc đều đều và mưa rơi đều đều. Mưa rơi xuống đầu chúng tôi, xuống đầu những xác chết phía trước, xuống thân hình anh lính bé nhỏ bị vết thương quá to đối với cái hông của anh ta.

Mưa rơi xuống nấm mồ của Kemơrich, mưa rơi xuống tâm hồn chúng tôi.

Một quả đại bác nổ tung gần đâu đấy.

Chúng tôi giật mình. Mắt chúng tôi căng ra, những bàn tay đã sẵn sàng để nhảy ra khỏi xe và lao vào những cái hố cạnh đường...

Chẳng có gì xẩy ra nữa. Chỉ có tiếng nhắc đều đều vang lên: "Chú ý! Đây dây! ” Chúng tôi cúi xuống và lại ngủ gà ngủ gật. Cứ thế, suốt trên đường.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 4

Khi người ta có đến hàng trăm con rận mà giết từng con một thì chẳng tiện tí nào. Những con vật ấy cũng khá cứng, nên cứ lấy móng tay mà giết mãi chúng thì cũng phiền. Bởi vậy Jađơn đã lấy dây thép buộc một cái nắp hộp xi, đặt lên trên một ngọn nến. Chỉ việc bỏ con rận vào cái chảo tí hon ấy. Chúng nổ lép bép, thế là xong.

K

Chúng tôi ngồi thành vòng tròn, áo sơ mi đặt lên đầu gối, mình để trần trong không khí nóng bức, hai tay bắt rận tíu tít. Rận của Hai thuộc một loại nhỏ đặc biệt. Chúng có một chữ thập đỏ ở trên đầu. Vì vậy Hai ta cho là đã chở chúng từ quân y viện thua rút về, ở đấy chúng là của riêng của viên bác sĩ quân y. Hai nói hắn còn muốn dùng chỗ mỡ đọng dẫn trong hộp sắt tây ấy để đánh xi đôi ủng nữa và nó cười sặc cười sụa đến nửa giờ đồng hồ vì câu khôi hài của nó.

Thế nhưng hôm nay nó không được mọi người chú ý đến mấy nữa, vì có một chuyện khác đã làm chúng tôi hết sức quan tâm.

Tin đồn đã thành sự thực: Himmenxtôt đến đây rồi. Hắn đến hôm qua; chúng tôi đã nghe thấy giọng nói quen thuộc của hắn. Hình như ở hậu phương hắn ta đã hành hạ quá đáng mấy anh lính mới tuyển ở những miền đồng hoang. Hắn không ngờ trong số đó lại có cậu ấm con quan quận trưởng. Thành ra hắn bị thất điên bát đảo vì cái chuyện ấy.

https://thuviensach.vn

Chính hắn sẽ phải ngạc nhiên ở đây! Jađơn tranh luận hàng giờ về tất cả mọi cung cách mà nó có thể sẽ đối xử với hắn. Hai ngắm nghía hai bàn tay hộ pháp của mình một cách trầm ngâm, và nháy nháy mắt nhìn tôi. Trận đòn giã cho Himmenxtôt quả là cái đỉnh cao nhất của đời nó. Nó có kể cho tôi nghe là thỉnh thoảng nó vẫn còn nằm mê thấy cái trận ấy.

Cốp và Muynlơ nói chuyện với nhau. Cốp là người duy nhất có cái ăn lúc này, một cà - mèn đậu, có lẽ nó đã xoay được trong bếp của tụi công binh. Muynlơ liếc nhìn món đậu, nhưng nó tự kìm được và nói:

- Anbe này, nếu bất chợt mà hòa bình lập lại bây giờ, thì cậu sẽ làm gì... Hòa bình à, chả có đâu... - Anbe tuyên bố gọn lỏn.

- Đành thế, nhưng nếu... - Muynlơ nhấn mạnh - thì cậu sẽ làm gì...

- Tớ sẽ vất mẹ nó cả mọi cái đi. - Cốp lầu bầu.

- Rõ rồi. Nhưng sao nữa... Tớ sẽ say bí tỉ. - Anbe trả lời.

- Đừng nói vớ vẩn nữa; tớ nói chuyện đứng đắn cơ mà...

- Tớ cũng thế, - Anbe nói, - cậu còn muốn tớ làm cái gì khác nữa... Cát chú ý đến câu chuyện. Anh ta xin Cốp một ít đậu và được ngay; anh nghĩ một lúc lâu rồi nói: - Phải, người ta có thể say bí tỉ, hoặc nếu không, thì lập tức chạy đến nhà ga gần nhất và một lèo thẳng về nhà. HOÀ BÌNH, An be này, mẹ kiếp!

Anh ta tìm trong cái ví bằng vải sơn một tấm ảnh và giơ cho cả bọn xem một cách kiêu hãnh. - Mẹ tớ nhà mình đấy nhé. - Rồi anh ta vừa cất tấm ảnh đi vừa chửi rủa. - Cái chiến tranh đểu cáng khốn nạn này...

Cậu nói thì dễ, - tôi nói, - vì cậu có vợ có con.

https://thuviensach.vn

- Đúng, - anh ta tán đồng - mình phải xoay xở cho vợ con có miếng mà ăn chứ. Chúng tôi cười.

Không phải họ thiếu thốn những thứ ấy, Cát, nếu không thì cậu cứ yêu cầu.

Muynlơ đói và nó cũng chưa thỏa mãn. Nó lôi Hai Vethut ra khỏi cái giấc mơ đấm đá.

- Hai, nếu ngay bây giờ hòa bình trở lại, thì cậu sẽ làm gì... .

- Thằng Hai nó phải đá đít cho cậu một trận kịch liệt về cái tội dám đả động đến chuyện như thế ở đây, tôi nói.

- Làm sao cậu lại có thể.....

- Làm sao mà cứt bò lại lên được mái nhà... - Muynlơ trả lời cộc lốc. Rồi nó lại hỏi Hai Vethut.

Một câu hỏi như thế có vẻ khó quá đối với Hai.

Nó lúc lắc cái đầu lấm tấm mụn đỏ.

- Cậu muốn nói, nếu chiến tranh chấm đứt phải không... Đúng đấy, nói gì cậu cũng hiểu ngay.

- Nếu vậy, lại có đàn bà phải không.... - Vừa nói, Hai vừa liếm mép.

- Phải, có cả cái khoản ấy nữa..

- Tổ mẹ ơi! Hai nói, đồng thời mặt nó tươi hẳn lên - Lúc ấy tớ sẽ ngoặc với một cô ả thật là chắc nịch, một con Mai to béo, cậu hiểu không... Làm sao cho cô nàng không thể chuồi ra được, rồi là tớ bế lên giường ngay tắp lự. Cậu thử tưởng tượng xem, một cái giường lót lông chim, thật êm có đệm lò xo. Các cậu ơi, tớ sẽ không mặc quần - trong tám ngày liền nhé!

https://thuviensach.vn

Ai nấy đều nín thở. Cái hình ảnh đặc sắc quá. Da chúng tôi nổi gai ốc lên. Sau cùng, Muynlơ trấn tĩnh lại và nói.

- Rồi sao nữa...

Một lúc im lặng. Sau đó Hai nói, có vẻ hơi lúng túng:

- Nếu tớ đóng lon cai, tớ sẽ vẫn ở lại trong quân Phổ và... tớ sẽ tái ngũ.. .

- Hai, đằng ấy dở hơi à... - Tôi hỏi.

Nó hỏi vặn lại luôn: .

- Cậu đã làm ở mỏ than bùn bao giờ chưa... Thử tí xem.

- Chắc cũng chưa tệ bằng những chiến hào ở Săngpanhơ đâu. - Tôi đáp.

Hai vừa nhai vừa cười khẩy:

- Nhưng nó kéo dài hơn nhiều, và cậu không thể nào ẩn nấp được..

- Thế nhưng về nhà thì vẫn hơn chứ, anh bạn... Cũng tàm tạm thôi. - nó nói, mồm há hốc ra, có vẻ suy nghĩ. Nhìn nét mặt nó, người ta biết nó đang nghĩ gì.

Nó nghĩ đến những cái lều thảm hại ở mỏ than bùn, nghĩ đến công việc nặng nề dưới sức nắng hầm hập ở mỏ than bùn, nghĩ đến công việc nặng nề dưới sức nắng hầm hập của những bó đuốc tẩm dầu, từ sáng sớm đến tận chiều tối, nó nghĩ đến đồng lương ít ỏi, đến bộ quần áo dị dạng dầy cáu ghét...

- Thời bình mà đi lính thì chẳng là cái cóc gì cả, - cuối cùng nó nói. - Hàng ngày cậu đã có cái chén rồi nhé, nếu không cậu cứ la rầm lên. Cậu có giường ngủ, tám ngày một lần có quần áo sạch, chẳng khác gì một ông

https://thuviensach.vn

hoàng; cậu làm công việc của thầy cai, cậu có quần áo, tất... tối đến cậu hoàn toàn tự do và ra quán rượu.

Hai ta có vẻ đắc ý lạ lùng về cái ý kiến của mình.

Nó lấy thế làm thú vị: "Thế rồi sau mười hai năm, cậu sẽ được lĩnh hưu bổng và sẽ thành sen đầm. Suốt ngày cậu chỉ có việc đi rong. Lúc này, ý nghĩ về cái tương lai ấy làm cho nó nóng cả người lên.

- Cậu thử tưởng tượng xem, mọi người sẽ đối đãi với cậu như thế nào: chỗ này một cốc cô - nhắc, chỗ kia nửa chai rượu. Ai mà chả muốn yên lành với ông sen đầm, phải không nào...

- Nhưng cậu chả bao giờ thành thầy cai được đâu: Hai ạ! - Cát đâm ngay một câu.

Hai cụt hứng, nhìn Cát và im ngay. Chắc chắn giờ đây nó đang nghĩ đến buổi tối huy hoàng của mùa thu, đến những ngày chủ nhật nằm ườn dưới bụi thạch thảo, đến những hồi chuông của làng quê, đến những buổi chiều và những đêm nằm với gái, đến những cái bánh rán lúa mạch đen mà mỡ làm sùi lên những cái bướu lớn, đến những giờ chuyện gẫu vô tư lự ở quán rượu.. .

Nó cần có thì giờ để chui ra khỏi cái thế giới hình ảnh như thế. Vì vậy, nó chỉ còn biết cằn nhằn cau có.

- Các cậu hay hỏi vớ vẩn bỏ mẹ! Nó chui đầu vào áo lót rồi cài khuy áo ngoài.

- Còn cậu, Jađơn, cậu sẽ làm gì hở... – Cát hỏi.

Jađơn chỉ biết có một việc.

https://thuviensach.vn

- Tớ sẽ làm thế nào để thằng cha Him~menxtôt không thoát khỏi dược tay tớ.

Có lẽ cái mộng của nó là nhốt thằng cha Himmenxtôt vào một cái chuồng rồi sáng sáng xông vào nện cho một chầu dùi cui.. Nó phấn khởi nói với Cốp:

- Vào địa vị cậu, tớ sẽ cố trở thành trung uý. Lúc ấy cậu có thể rèn hắn kỹ cho hai cái mông đít của hắn phải lạy van lên mới thôi..

- Còn cậu, Đêtơrinh... - Muynlơ tiếp tục. Với cái kiểu hỏi con nhà người ta như thế, nó có thể trở nên một thầy giáo chính cống. Đêtơrinh ít nói. Nhưng đối với vấn đề này, nó trả lời hắn hoi. Nó nhìn lên không và chỉ phát ra mỗi một câu:

- Mình về cũng còn kịp vụ gặt.. ..

Nói xong nó đứng dậy và đi thẳng.

Nó đang có chuyện lo nghĩ. Vợ nó phải quán xuyến cả mảnh đất lính canh ấy. Thế mà người ta lại vừa tịch thu của hắn thêm hai con ngựa. Ngày nào nó cũng đọc những tờ báo vớ được, chỉ cất xem thời tiết ở "xó, nhà quê Ônđenbua của nó ra sao. Nếu ở đấy cũng mưa, chắc họ không thể đưa rơm về kịp.

Giữa lúc ấy, Himmenxtôt xuất hiện. Hắn đi thẳng về phía bọn chúng tôi. Mặt Jađơn đỏ lên, nó nằm thẳng băng trên cỏ và nhắm nghiền hai mắt lại, đủ biết nó đang bị kích thích đến mức nào.

Himmenxtôt có phần ngập ngừng. Hắn bước chậm lại. Nhưng rồi cuối cùng hắn cũng đi về phía chúng tôi.

Chẳng ai buồn nhúc nhích. Cốp chăm chú nhìn hắn.

https://thuviensach.vn

Hắn đến trước mặt chúng tôi và đứng đợi. Chẳng ai nói; hắn đành buông ra một tiếng: "Thế nào... " Mấy giây trôi qua. Rõ ràng. Himmenxtôt lúng túng không biết nên có thái độ như thế nào. Có lẽ lúc này hắn cũng muốn ra oai thật sự với chúng tôi. Nhưng, hình như hắn cũng đã biết mặt trận không phải là cái sân trại lính tập. Hắn thử một lần nữa và lần này, hắn không hỏi tất cả mọi. người, mà hỏi riêng một người, như vậy chắc sẽ đắt lời hơn.

Cốp ngồi gần hắn hơn cả, vì vậy được hân hạnh hắn hỏi tới.

- Thế nào cũng ở dây à...

Nhưng An be có phải là bạn hắn đâu. Nó trả lời cộc lốc:

- Mình ở đây hình như cũng đã lâu hơn đằng ấy một ít đấy!

Bộ râu mép đỏ cạch run lên.

- Chắc các cậu không nhận ra mình phải không... Jadơn lúc này mở mắt ra: .

- Có chứ, nó nói.

Himmenxtôt quay về phía nó:

- À! Jadơn đấy phải không...

Jadơn ngóc đầu dậy và nói:

- Thế mày có biết mày là gì không...

Himmenxtôt ngạc nhiên:

- Mày tao với nhau từ bao giờ thế. Tôi với anh có cùng chăn lợn với nhau bao giờ đâu...

https://thuviensach.vn

Hắn hoàn toàn không biết nên làm gì trong một trường hợp như thế này. Hắn không ngờ đến thái độ thù địch trắng trợn như vậy. Nhưng bây giờ hắn đâm ra khôn ngoan, chắc hắn có người đã mách với hắn chuyện những phát súng được truyền tụng, bắn vào lưng cấp chỉ huy. Cái câu cùng chăn lợn với nhau khiến Jađơn phát khùng lên đến mức nó trở thành hóm hỉnh:

- Không phải đâu, - nó nói, có mình mày chăn lợn thôi chứ!

Bây giờ đến lượt Himmenxtôt cũng sôi lên.

Nhưng Jađơn không để hắn kịp mở mồm, nó phải nói cho ra nhẽ mới được.

- Mày muốn biết mày là cái đồ gì phải không... Đồ đểu cáng chứ còn gì nữa. Tao đã định báo cho mày biết từ lâu rồi kia! Sự thỏa mãn từ bao lâu khao khát làm cho đôi mắt ti hí của nó sáng long lanh hắn lên, lúc nó thét lên cái tiếng "đồ đểu cáng! " Himmenxtôt bừng bừng nôi giận.

- Mày muốn gì hả, đồ hốt phân, đồ mặc váy... Đứng! Nghiêm! Khi cấp trên nói! Jađơn, với một cử chỉ đường bệ:

- Himmenxtôt, anh có thể đứng theo tư thế nghỉ.

- Giải tán.

Himmenxtôt trở nên hiện thân điên cuồng của quy tắc quân sự. Đến Hoàng đế của nước độc chắc cũng không thể bị xúc phạm hơn hắn. Nó gào lên:

- Jađơn, theo đúng cấp bực nhà binh, tôi ra lệnh cho anh: dừng!

- Rồi sao nữa! - Jađơn hỏi. - Anh có phục tùng mệnh lệnh của tôi không... Có hay không thì bảo...

https://thuviensach.vn

Jađơn trả lời một cách bình tĩnh và cương quyết, xử dụng một cách không ngờ câu viện dẫn cổ điển thông thường nhất. Đồng thời nó chổng mông vào hắn.

Himmenxtôt vừa chạy vội, vừa gầm lên:

- Phải cho mày ra tòa án binh!

Chúng tôi thấy hắn chạy khuất về phía văn phòng đại đội. Hai và Jađơn khoái trá không thể tưởng tượng được. Hai cười lăn cười lộn đến nổi sái cả quai hàm, và đột nhiên mồm nó há hốc ra không cử động được nữa.

– An be phải tống cho nó một quả, mới làm quai hàm của nó vào khớp được.

Cát có vẻ lo lắng.

- Nếu hắn kiện cậu, thì cũng phiền đấy.

- Cậu tưởng hắn làm thật à... - Jađơn hỏi.

- Hắn chứ! - Tôi nói.

- Ít ra cậu cửng phải năm ngày tù, - Cát tuyên bố.

Jađơn không mảy may xúc động.

- Năm ngày vào hộp, lại càng được nghỉ khỏe xác.

- Nếu họ tống cậu di pháo đài thì sao...

Muynlơ hỏi và tính đến đủ mọi mặt của vấn đề. Nếu vậy, trong thời gian ấy, chiến tranh coi như chấm dứt đối với tớ.

Jađơn có số đỏ, nó chẳng phải lo lắng cái gì bao giờ cả. Nó đứng dậy, đi cùng với Hai và Lia để người ta khỏi thấy nó từ lúc bắt đầu giận dữ.

https://thuviensach.vn

Muynlơ vẫn chưa chịu buông tha những câu lục vấn. Nó lại tóm lấy Cốp:

- An be này, nếu cậu được về nhà bây giờ, cậu sẽ làm gì...

Cốp bây giờ đã chén đầy tễ nên có vẻ cởi mở hơn.

- Lớp mình còn lại bao nhiêu đứa nhỉ...

Chúng tôi đếm, lớp chúng tôi có hai mươi học sinh, bảy đứa đã chết, bốn đứa bị thương, một đứa đi trại điên. Còn lại gặp nhau nhiều nhất là mười hai đứa.

- Ba đứa là trung uý. Muynlơ nói. - Cậu có tin rằng chúng nó còn để cho lão Căngtorec mắng mỏ nữa không... Chúng tôi không tin; cả chúng tôi nữa, chúng tôi cũng không thể để cho lão ta hành hạ được nữa.

- Tóm lại, trò thấy ba lần hành động của Ghiôm Ten như thế nào...

Đột nhiên Cốp luật lại và nó phá ra cười.

- Những mục đích của Hai bun ở thành Gớttinhgơn là gì... - Muynlơ cũng hỏi bằng cái giọng đột nhiên trở nên nghiêm nghị.

- Sáclơ Têmêre có bao nhiêu con... - Tôi cũng bình tĩnh vặn lại.

- Bao mơ, ra đời trò sẽ là một đứa vô tích sự, hiểu chưa... - Muynlơ cười khẩy.

- Trận Jama xảy ra bao giờ... - Cốp hỏi.

- Cốp, trò học thiếu nghiêm túc, ngồi xuống, trò sẽ được điểm trừ ba. - Tôi vừa nói vừa đưa bàn tay ra hiệu.

https://thuviensach.vn

- Trò hãy nói những chức năng mà Liquyếcgơ cho là quan trọng hơn hết đối với Nhà nước - Muynlơ vừa thì thào vừa làm bộ lắp cái kính một mắt.

Thành phố Menluốc có bao nhiêu dân cư... - Muynlơ lại hỏi với cái giọng rì rầm.

- Nếu các trò không biết cái ấy thì các trò định đảm bảo đời sống bằng cách nào...

Tôi hỏi Anbe bằng một giọng cáu kỉnh.

- Sự ngưng tụ nghĩa là gì... - Anbe nói có vẻ đắc thắng..

Chúng tôi chẳng còn nhớ quái gì nữa về tất cả cái mớ táp nham ấy. Nó chẳng giúp ích gì cho chúng tôi.

Ngược lại, ở nhà trường, chẳng có ai dạy chúng tôi châm thuốc lá khi trời mưa hoặc trời gió thế nào, nhóm bếp khi củi ướt ra làm sao, hoặc giả cái bụng là nơi đâm lưỡi lê vào tốt nhất, vì lưỡi lê không bị mắc vào như ở cạnh sườn.

Muynlơ nói có vẻ tư lự:

- Tất cả những cái ấy để làm gì... Ấy thế mà rồi chúng mình lại phải trở về ghế nhà trường đấy.

Tôi thấy khó lòng có chuyện ấy và tôi nói:

- Có lẽ sẽ có một kỳ thi riêng cho chúng mình chắc...

- Nhưng cậu cũng phải chuẩn bị chứ. Cho là cậu đỗ đi nữa, rồi sau ra sao... Là sinh viên cũng chẳng hơn gì mấy. Nếu không có tiền, cậu lại phải xoay đến bở hơi tai.

https://thuviensach.vn

- Kể thì cũng có hơn tí chút đấy, nhưng dù sao, những cái người ta tọng cho mình vẫn chỉ là những cái lăng nhăng vớ vẩn thôi.

Cốp phát biểu ý kiến của chúng tôi một cách chững chạc:

- Khi cánh mình đang ở mặt trận, thì làm thế nào mà nghĩ hẳn hoi về chuyện ấy được.

- Nhưng dẫu sao, trò cũng phải có một nghề nghiệp chứ... Muynlơ đâm ngang vào, y như nó là Căngtôrec.

Anbe gãy móng tay bằng một con dao. Chúng tôi ngạc nhiên về kiểu cách lịch sự của nó. Nhưng với nó, đấy chỉ là một cách để suy nghĩ cho chín hơn. Nó đặt con dao xuống và nói:

- Phải, sự thực là như vậy. Cát, đêtơrinh và Hai, các cậu sẽ trở về nghề cũ, vì trước khi ra đi, các cậu đã có nghề trong tay. Cả Himmenxtôt cũng vậy. Còn chúng tớ, chúng tớ chưa có nghề ngỗng gì cả. Vậy thì sau cái trò này (vừa nói nó vừa chỉ về phía mặt trận) làm sao mà chúng tớ có một nghề trong tay được...

- Cần phải là một tay có tiền cho vay lãi và sống mỗi một mình ở trong rừng, - tôi nói, nhưng - tôi lại đâm ngượng ngùng vì cái mộng phú quý điên rồ ấy.

- Vậy chúng ta sẽ làm gì, nếu chúng ta trở về nhà... - Muynlơ tự hỏi, chính nó cũng lúng túng.

Cốp nhún vai:

- Tớ cóc biết. Hẵn cứ về cái đã, rồi sẽ tính sau.

Tất cả - bọn tôi đều bối rối.

- Vậy bọn mình có thể làm được cái gì... - Tôi hỏi.

https://thuviensach.vn

- Tớ chẳng thiết cái gì cả. - Cốp trả lời, giọng mệt mỏi. - Thế nào đi nữa thì một ngày kia, cậu cũng chết; mọi chuyện có nghĩa lý quái gì... Tớ chẳng tin là cánh mình sẽ thoát được đâu.

- Khi mình nghĩ đến nó, Anbe ạ! - Một lát sau, tôi trở mình và nói'. Khi mình nghe cái tiếng hòa bình, và thí dụ như hòa bình, đến ngay trước mắt, mình những muốn làm một cái gì thật phi thường. Đấy là một ý nghĩ nó cứ sôi lên trong đầu mình. Một cái gì đó, cậu hiểu không, cho nó bỏ cái nỗi cực nhục ở đây. Nhưng mình không thể nào tưởng tượng ra được. Còn những cái mà mình thấy là khả dĩ, tất cả những chuyện nghề ngỗng, học hành, luống lậu v. v... chỉ tổ làm mình buồn nôn, vì vẫn là cái điệu đàn muôn thuở ấy, nó làm cho cái cậu chán ngấy. Mình chẳng cảm thấy gì cả, mình chẳng cảm thấy gì cả, Anbe ạ.

Lúc này, tôi thấy cái gì cũng là trống rỗng và vô vọng. Cả Cốp nữa, nó cũng suy nghĩ về chuyện ấy.

Tóm lại, hoàn cảnh bọn tôi sau này sẽ gay go đấy.

Nhưng, còn những người ở hậu phương, liệu đôi khi họ có lo lắng về vấn đề ấy không... Hai năm ròng bom đạn.. . dù sao người ta cũng không thể gạt bỏ nó như cởi một đôi bít tất.

Chúng tôi đồng ý với nhau rằng ai cũng thế cả, không riêng gì chúng tôi ở đây, mà khắp nơi, với bất cứ ai cùng một hoàn cảnh, hơn hay kém không đáng kể. Đó là số phận chung của thế hệ chúng tôi.

Anbe nói rất đúng: “Chiến tranh đã làm cho chúng mình thành những người vô tích sự. ”

Nó nói có lý, chúng tôi không thuộc vào giới thanh niên nữa. Chúng tôi chẳng muốn lao vào vũ trụ nữa. Chúng tôi là những thằng đào ngũ. Trước đây chúng tôi đang trong cái tuổi mười tám, bắt đầu yêu đời yêu cuộc sống, thế mà chúng tôi đã phải nổ súng bắn vào cuộc sống. Quả đại bác đầu tiên

https://thuviensach.vn

rơi xuống đã nổ trúng trái tim chúng tôi. Chúng tôi chẳng còn thiết gì đến nỗ lực, hoạt động và tiến bộ nữa. Chúng tôi không còn biết đến những cái ấy nữa, chúng tôi chỉ còn tin có chiến tranh.

Văn phòng đại đội nhộn lên. Hình như Himmenôt đã đến đấy làm náo động. Ngài đội nhất chạy dẫn đầu. Thật là một hiện tượng kỳ lạ, hầu hết các ngài đội nhất chuyên nghiệp đều béo phị.

Himmenxtôt chạy theo sau, hừng hực ý muốn trả thù. Đôi ủng của hắn bóng nhoáng dưới ánh nắng Chúng tôi đứng dậy. Thầy cai hỏi, giọng hổn hển:

- Jađơn đâu rồi...

Tất nhiên là không ai trả lời. Himmenxtôt nhìn chúng tôi bằng cặp mắt nảy lửa. “Đừng có vờ... Các anh biết mà các anh không muốn nói. Nào, nói đi! " Hắn ta nhìn quanh nhưng chẳng thấy Jađơn đâu cả. Hắn thử dùng phép khác:

- Trong mười phút, Jađơn phải đến trình diện tại văn phòng.

Sau đó, ngài đội nhất rút lui, Himmenxtôt bám sát nút.

- Tớ có cảm giác là đến kỳ làm công sự sắp tới, thế nào cũng có một cuộn dây thép gai rơi vào chân Himmenxtôt. - Cốp nói.

- Cánh mình đã đùa xong với hắn đâu. - Muynlơ nói.

Dụng tâm của chúng tôi lúc này là - Chống đối đến kỳ cùng mọi ý định của gã phu trạm.. .

Tới đến lán trú quân, cho Jađơn biết tình hình để nó lỉnh đi.

Sau đó chúng tôi đổi chỗ, rồi lại ngồi chơi bài với nhau. Về cái món này chúng tôi cừ lắm: chơi bài, văng tục và đánh trận. Kể ra chẳng là bao khi

https://thuviensach.vn

người ta mới hai mươi tuổi... nhưng cũng đã quá nhiều, ở cái tuổi ấy.

Độ nửa giờ sau, Himmenxtôt lại đến chỗ chúng tôi. Chẳng ai thèm để ý đến hắn. Hắn hỏi Jađơn đâu.

Chúng tôi nhún vai.

- Các người có trách nhiệm tìm nó, hắn nhấn mạnh và dùng tiếng "i - rơ" tương đương với hai tiếng "chúng mày".

- Thế nào, "i - rơ" hả... - Cốp hỏi.

- Phải, "i - rơ", các người, các người ngồi đây...

- Yêu cầu anh không được mày tao nghe không, - Cốp lên giọng dại tá.

Himmenxtôt như rơi từ trên mây xuống.

- Ai mày tao với các anh...

- Anh.

- Tôi...

- Phải.

Óc hắn đang nghĩ lung. Hắn liếc về phía Cốp, có vẻ nghi ngờ, vì hắn không hiểu Cốp định nói gì. Tuy vậy, về mặt này, hắn cũng không tin ở hắn lắm, hắn nói tiếp. có phần nhã nhặn hơn:

- Các anh có tìm thấy nó không...

Cốp nằm ườn trên bãi cỏ và nói:

- Thầy cai đã ở chiến hào bao giờ chưa...

https://thuviensach.vn

- Cái đó không dính đến các anh. - Himmenxtôt nói một cách khô khan. - Tôi yêu cầu các anh trả lời.

- Được thôi. - Cốp vừa nói vừa đứng dậy. - Thầy cai hãy nhìn về phía có những đám mây nhỏ kia. Đó là đạn trái phá của quân Anh. Hôm qua bọn này ở đấy đấy. Năm người chết, tám người bị thương, mà mới chỉ là đùa dai tí thôi đấy nhé. Lần sau, thầy cai đi với bọn này, chắc những người trước khi chết, sẽ phải đến trước thầy cai, đập gót chân vào nhau và báo cáo theo đúng luật nhà binh: "Báo cáo thầy cai cho phép tôi rút lui ạ! Báo cáo thầy cai cho phép tôi ngoẻo ạ! " Cần 'phải nói thế, vì bọn này cũng biết ở đây có những hạng người như thầy cai.. .

Nó lại ngồi xuống, còn Himmenxtôt thì lại chạy như ma đuổi (Nguyên văn tiếng Pháp: Như một ảo ảnh.).

- Ba ngày phạt giam! - Cát phỏng đoán.

- Lần sau, đến lượt tớ làm cho, - tôi nói với An be.

Nhưng hậu quả thấy ngay. Buổi tối, lúc điểm danh, có cuộc đối chất ở văn phòng đại đội, Béctinh, trung uý của chúng tôi ngồi đó, bắt cả bọn lần lượt từng người ra trình diện với ông ta. Tôi cũng bị gọi ra làm nhân chứng, tôi trình bày tại sao Jađơn lại bướng như thế. Chuyện những anh chàng đái dầm làm mọi người chú ý. Người ta cho gọi Himmenxtôt và tôi nhắc lại những điều đã nói.

- Có đúng không... - Béctinh hỏi Himmenxtôt.

Hắn ta quanh co chán nhưng đến khi Cốp cũng khai hệt như vậy, thì hắn phải nhận cả.

- Thế tại sao lúc ấy không ai báo cáo... - Béctinh hỏi.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi nín lặng; dẫu sao, chính ông ta cũng phải biết đến tác dụng của sự khiếu nại về những chuyện vớ vẩn như thế trong đời sống nhà binh chứ.

Vả lại trong đời sống nhà binh, người ta có thể cho khiếu nại không... Trung uý nhìn thấy rõ vấn đề, ông ta bắt đầu cạo cho Himmenxtôt một mẻ, và một lần nữa

(Nguyên văn Pháp: Như một ngôi sao chổi.), cho hắn biết rằng mặt trận không phải là cái sân trại lính tập. Rồi đến lượt Jađơn, cu cậu cũng được hưởng phần đích đáng, một trận chỉnh mở người và ba ngày phạt giam, trung uý phạt giam Cốp một ngày, vừa ra lệnh, vừa nháy mắt với nó. “ Đành phải vậy thôi". ông ta nói với Cốp, có vẻ lấy làm đáng tiếc. Thật là một con người biết điều.

Nhà giam cũng không đến nỗi khó chịu lắm. Địa điểm này trước là cái chuồng gà, ở đấy tụi bạn của chúng tôi có thể tiếp khách được và bọn tôi sẽ tìm cách đến chơi với chúng nó. Nhà tù, đáng lẽ là trong hầm nhà. Ngày xưa, người ta còn buộc chúng tôi vào gốc cây nữa kia, nhưng bây giờ cấm làm thế. Tháng một số trường hợp, người ta đã đối xử với chúng tôi như những con người.

Một giờ sau khi Jađơn và Cốp bị tống vào sau dẫy hàng dây thép, chúng tôi đã đến thăm bọn nó.

Jađơn bắt chước tiếng gà gáy, chào chúng tôi. Rồi chúng tôi lại đánh bài cát với nhau, cho đến tối mịt.

Dĩ nhiên Jađơn vẫn được, cái thằng chó chết ấy! Khi chúng tôi đi khỏi, Cát hỏi tôi:

- Nếu cánh mình quay một con ngỗng thì cậu nghĩ sao...

- Ý kiến hay đấy chứ, - tôi nói.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi leo lên một cái xe trong đoàn vận tải vũ khí. Phải mất hai điếu thuốc lá đấy. Cát đã mò được đúng chỗ. Cái chuồng bò ấy là của một ban tham mưu trung đoàn. Tôi quyết tâm lùng cho bằng được ngỗng, và hỏi dò tình hình. Chuồng bò ở sau bức tường, chỉ cài bằng mỗi cái then ngang.

Cát chụm hai tay lại làm bàn đạp, tôi đặt chân lên và trèo qua tường. Cát đứng ngoài gác.

Trong mấy phút tôi đứng im cho quen mắt với bóng tối. Rồi mới nhận ra cái chuồng bò. Tôi nhẹ nhàng lẻn vào, sờ soạng cái then ngang, nhấc nó ra và mở được cửa. Tôi nhận thấy hai đốm trắng. Hai con ngỗng; rầy rà đây, vì nếu bắt con này, con kia sẽ kêu ầm lên. Vậy phải túm cả hai chú; nếu tôi làm thật nhanh gọn thì sẽ ổn cả.

Tôi nhảy vọt vào, tóm ngay được một chú, và một lát sau tóm nốt được chú kia. Chẳng khác gì thằng điên, tôi đập đầu chúng vào tường để làm cho chúng choáng đi. Nhưng có lẽ tôi không được khỏe cho lắm.

Hai con vật dẫy duạ, chân và cánh chúng đạp, vẫy lung tung. Tôi vật lộn với chúng bở cả hơi tai, nhưng, trời, cái giống ngỗng sao mà khỏe thế! Chúng nó lôi kéo làm tôi loạng choạng cả người. Trong bóng tối, những cái vật trắng ấy sao mà gớm ghiếc thế. Hai tay tôi bây giờ như mọc cánh ra. Tôi sợ có lẽ bị lôi tuột lên trời mất, khác nào mỗi bàn tay tóm lấy hai quả khinh khí cầu! Nhưng đã vậy lại có tiếng động nữa chứ! Một trong hai cái cổ họng đã hít được không khí và kêu lên như đồng hồ báo thức. Bất thình lình có một vật gì từ phía ngoài lao tới; tôi bị xô mạnh một cái, ngã lăn chiêng xuống đất và nghe thấy tiếng gầm dữ tợn! Một con chó! Tôi ngoảnh lại nhìn, và kìa, nó đang há mõm ra nhằm thẳng vào cổ tôi. Ngay lập tức, tôi nằm cứng người ra, nhất là ghì sát cằm vào cổ áo quân phục.

Một con chó gộc. Sau một lúc lâu, tưởng như vô tận, cái đầu nó lùi lại rồi nó ngồi xuống cạnh tôi. Nhưng hễ tôi hơi cựa quậy một tí, nó lại gầm gừ. Tôi tính nước. Điều duy nhất tôi có thể làm được là rút khẩu súng lục

https://thuviensach.vn

nhỏ ra. Dù sao cũng phải tếch khỏi nơi đây trước khi có người đến. Từng phân, từng phân một, tôi nhích bàn tay về phía khẩu súng lục. Tôi có cảm giác là lâu đến hàng giờ. Mỗi cử động nhỏ đều tiếp theo một tiếng gừ đáng sợ của con chó.

Tôi nằm im rồi lại tiếp tục. Đến khi tôi đã nắm được khẩu súng lục trong tay rồi thì bàn tay cứ run lên, quyết định bắn trước khi con chó có thể cắn được, rồi vọt qua tường ngay.

Tôi thở thong thả và trở nên bình tĩnh hơn. Rồi tôi nín thở; nâng khẩu súng lên; viên đạn nổ, con chó gộc ngã vật xuống, hộc lên, tôi chạy vọt ra cửa chuồng bò, vấp ngay phải một trong hai chú ngỗng đang núp ở đấy.

Nhanh như chớp, tôi tóm nghiến lấy nó, vất qua tường rồi tôi cũng trèo qua luôn. Chưa sang đến bên kia thì con chó cũng đã vùng dậy được và lao về phía tôi. Tôi nhảy bừa ngay xuống. Cát đứng đó, trước mặt tôi mươi bước, tay cắp con ngỗng. Anh ta vừa nhìn thấy tôi là hai đứa chuồn thẳng.

Cuối cùng, hai đứa đã thở được. Con ngỗng đã chết. Trong một loáng. Cát đã bóp chết nó. Chúng tôi tính quay ngỗng luôn để không ai hay biết gì cả. Tôi đi lùng những cái liễn và củi trong lán trú quân, rồi chúng tôi lẻn vào một căn nhà bỏ hoang mà chúng tôi thường dùng vào những việc này.

Chúng tôi đóng chặt cái cửa sổ duy nhất của căn nhà lại. Trong nhà có một cái giống như bếp lò, một mảnh sắt kê trên những hòn gạch. Chúng tôi nhóm bếp.

Cát vặt lông ngỗng và sửa soạn quay. Chúng tôi cẩn thận để lông ngỗng vào một chỗ. Chúng tôi định bụng làm hai cái gô nhỏ, rồi ghi lên trên: "Hãy ngủ ngon giữa lửa đạn".

Hỏa lực của trọng pháo ầm ĩ bao quanh ngôi nhà ẩn dật của chúng tôi, ánh lửa bếp lò nhảy múa trên mặt chúng tôi, bóng người cũng nhảy múa trên tường. Thỉnh thoảng lại có tiếng nổ ù tai, làm rung chuyển cả căn nhà

https://thuviensach.vn

nhỏ bé, ấy là bom từ máy bay ném xuống. Một lần chúng tôi nghe thấy những tiếng kêu thất thanh, có lẽ một lán trú quân đã bị trúng bom.

Tiếng máy bay ầm ĩ, tiếng súng máy tặc tặc.

Nhưng không có một tí ánh sáng nào lọt ra khỏi chỗ chúng tôi để bên ngoài có thể nhìn thấy. Thế là Cát và tôi, hai thằng lính quân phục sờn rách, ngồi đối diện nhau quay ngỗng giữa đêm khuya. Chúng tôi không nói nhiều nhưng chúng tôi để ý săn sóc nhau từng li từng tí, thiết tưởng còn hơn cả những cặp tình nhân.

Chúng tôi là hai con người, hai tàn lửa sống nhỏ bé, ở ngoài kia, là đêm tối, là vòng vây của thần chết. Chúng tôi ngồi ngay bên rìa bóng đêm và thần chết, vừa bị đe dọa, vừa được che chở; mỡ chảy trên bàn tay chúng tôi; tấm lòng chúng tôi gặp nhau, và giờ phút hai đứa tôi đang sống cũng giống như chỗ chúng tôi đang ngồi, ngọn lửa êm dịu của tâm hồn đang nhảy múa những ánh sáng và những hình bóng của nguồn cảm xúc. Anh ta biết gì về tôi, và tôi, tôi biết gì về anh ta. Trước đây chẳng một ý nghĩ nào của chúng tôi giống nhau; nhưng bây giờ chúng tôi ngồi trước một con ngỗng, chúng tôi thông cảm đời sống của nhau, chúng tôi gần gũi nhau đến nỗi không cần nói đến nữa.

Quay một con ngỗng, cũng mất thì giờ đấy, dù rằng ngỗng non và béo, vì vậy hai đứa phải thay phiên nhau. Đứa này ngồi rưới mỡ vào con ngỗng thì đứa kia ngủ. Dần dần một mùi thơm ngào, ngạt tỏa ra chung quanh chúng tôi. Những tiếng động bên ngoài làm thành một thứ móc xích, một giấc mơ, nhưng trong đó, kỷ niệm không hoàn toàn bị xóa mờ. Trong giấc ngủ chập chờn, tôi thấy Cát giơ lên hạ xuống cái cùi dìa; tôi yêu anh ta với đôi vai, với cái bóng dáng xương xương và khòm khòm, đồng thời phía sau anh ta tôi nhìn thấy những khu rừng, những cây cối, và một giọng ngọt ngào nói lên những lời an ủi tôi, một chú lính bé nhỏ bước đi dưới bầu trời rộng lớn với đôi ủng to, cái thắt lưng da, cái túi dết, theo con đường trước mặt, rất dễ quên, rất ít khi buồn và đi tới mãi dưới bầu trời khuya bát ngát.

https://thuviensach.vn

Một chú lính bé nhỏ và một giọng nói ngọt ngào; và nếu người ta muốn dỗ dành chú ta, có lẽ giờ đây chú ta sẽ không thể hiểu ra làm sao nữa, cái chú lính đang bước đi kia với đôi ủng to và trái tim rã rời, cái chú lính đang bước đi kia vì chú ta có đôi ủng và đã quên tất cả, trừ cái việc phải đi.

Ở chân trời phải chăng có những bông hoa và một phong cảnh xiết bao êm đềm mà chú lính muốn thương khóc... ở đấy phải chăng có những hình ảnh mà chú đã không để mất, vì chú chưa hề có, những hình ảnh rạo rực, nhưng đối với chú lại là vật quá khứ... Phải chăng ở đấy có cái tuổi hai mươi của chú... Mặt tôi ướt đẫm và tôi tự hỏi mình đang ở đâu đây... Cát dang ngồi trước mặt tôi, cái bóng khổng lồ của anh ta cúi sát xuống, nghiêng về phía tôi, như hình ảnh của quê hương. Anh ta nói khẽ, anh ta mỉm cười và quay lại bếp lửa.

Rồi anh ta nói:

- Xong rồi.

- Thế à, Cát.

Tôi cựa mình. Giữa không gian, lấp lánh con ngỗng quay vàng. Chúng tôi cầm nĩa và dao, mỗi đứa cắt một đùi. Chúng tôi chén với bánh lính, chấm vào nước sốt. Chúng tôi ăn thong thả, rất thú vị.

- Ngon không, Cát...

- Ngon, còn cậu... Ngon lắm, Cát ạ.

Hai đứa chúng tôi như anh em ruột thịt, chúng tôi nhường nhau những miếng ngon nhất. Sau đó, tôi hút một điếu thuốc lá, Cát hút một điếu xì gà. Còn thừa nhiều vô khối.

- Cát này, bọn mình mang cho Cốp và Jađơn một miếng nhé, cậu nghĩ sao... Được thôi... - Anh ta nói.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi chặt một miếng và gói cẩn thận vào giấy báo. Chúng tôi định để dành chỗ còn lại cho bọn ở lán, nhưng Cát cười, chỉ nói mỗi tiếng: "Jađơn. ” Tôi hiểu ngay, chúng tôi phải mang cả đi. Thế là chúng tôi đi về phía chuồng gà đánh thức hai tướng dậy. Trước đó, chúng tôi đã gói chỗ lông ngỗng vào một bọc và quăng đi thật xa. Cốp và Jađơn nhìn chúng tôi đầy vẻ ngạc nhiên. Thế rồi quai hàm của hai đứa bắt đầu làm việc. Jađơn, hai tay cầm một cánh ngỗng đặt vào mồm như thổi kèn ácmônica, rồi gặm. Nó húp mỡ trong liễn, vừa nói vừa ăn nhồm nhoàm: "Đến chết tớ cũng không quên được".

Chúng tôi quay về lán trú quân. Và đây, lại bầu trời rộng lớn với các vì sao và buổi bình minh chớm rạng và dưới đây tôi đang bước đi, chú lính có đôi ủng to và cái bụng no kềnh, chú lính bé nhỏ lẩn mất trong ánh mặt trời mới bắt đầu bừng chiếu, nhưng bên cạnh tôi có Cát, bạn tôi, lom khom và xương xương đang đi.

Những đường nét của lán trú quân đã hiện ra trước mắt chúng tôi, trong bóng mờ của buổi rạng đông, như một giấc ngủ đen tối, triền miên.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 5

Người ta đang thì thào nói đến một trận tấn công. Chúng tôi lên tuyến thứ nhất sớm hơn lệ thường hai ngày. Dọc đường, chúng tôi đi qua một ngôi trường bị đại bác phá hoại. Hai dãy quan tài sáng màu, mới tinh, đóng bằng ván không bào, xếp dọc ngôi nhà, thành một bức tường kép cao ngất.

N

Chúng còn sặc mùi nhựa, mùi gỗ thông và mùi rừng, ít ra là một trăm chiếc.

- Trận tấn công được chuẩn bị kỹ nhỉ, - Muynlơ nói, có vẻ ngạc nhiên.

- Để cho cánh mình đấy mà. – Đêtơrinh lẳm bẳm.

- Bậy nào! - Cát mắng nó.

Nếu cậu được một cái áo quan thì còn phúc cho cậu đấy - Jađơn cười khẩy, - khéo họ chỉ cho cái hạng bia đỡ đạn các cậu một miếng vải bạt thôi.

Những đứa khác cũng ném ra những câu bông đùa, những câu bông đùa không thú vị gì mấy, vì chúng tôi còn biết nói gì hơn... Những quan tài ấy dành cho chúng tôi thật. Đối với những chuyện ấy việc tổ chức thật là đâu ra đấy.

Khắp nơi, phía trước chúng tôi, có một cái gì đang ngấm ngầm. Đêm đầu tiên, chúng tôi thử tìm phương hướng. Khu vực này tương đối yên tĩnh, nên chúng tôi có thể nghe rõ tiếng xe vận tải chạy liên miên ở hậu tuyến

https://thuviensach.vn

quân địch, cho đến lúc tảng sáng. Cát nói chúng nó không rút đâu, chúng chở thêm quân lính, đạn dược và đại bác đến đấy.

Pháo binh quân Anh được tăng viện, chúng tôi nhận thấy ngay. Phía bên phải khu trại, ít ra phải có thêm bốn khẩu 205 nữa và sau thân cây bạch dương chúng nó đặt những khẩu phóng bom. Ngoài ra, còn không biết bao nhiêu là thứ súng quái ác bắn pháo hiệu nổ của tụi Pháp.

Tinh thần sút kém. Chúng tôi nấp trong hầm đến hai tiếng đồng hồ; này đây, chính pháo binh nhà mình lại dọt xuống chiến hào của chúng tôi. Đây là lần thứ ba trong vòng bốn tuần lễ. Nếu chỉ là tính toán nhầm thì cũng chẳng ai bảo sao, nhưng lại là do nòng đại bác mòn quá, làm cho đường đạn đi chệch choạc, nhiều lần đạn rơi vung vãi cả vào khu vực chúng tôi.

Đêm nay, chúng tôi có hai người bị thương vì thế.

Trận địa là một cái lồng trong đó người ta phải ngồi đợi một cách bứt rứt những biến cố xảy ra.

Chúng tôi nằm dưới một lớp lưới do đường đạn trái phá tạo nên và chúng tôi sống trong trạng thái căng thẳng, không biết cái gì sẽ đến. Sự may rủi bay lượn trên đầu. Khi một viên đạn bắn tới, tôi chỉ còn biết cúi xuống, thế thôi. Tôi không thể biết chính xác nó sẽ rơi xuống đâu, và cũng chẳng tài gì thay đổi được điểm rơi của nó.

Chính sự may rủi đã làm chúng tôi thản nhiên.

Cách đây vài tháng, có lần tôi ngồi trong một hầm trú ẩn đánh bài; một lát sau, tôi đứng dậy, đi thăm vài tay quen ở một hầm khác. Khi tôi quay lại, cái hầm thứ nhất đã tan tành không còn một mảnh; nó đã bị một quả đại bác hạng nặng nghiền nát như tương. Tôi quay lại cái hầm thứ hai, thì cũng vừa kịp đến để giúp vào việc thu dọn, vì cũng vừa đến lượt nó bị phá hủy.

https://thuviensach.vn

Thật là do tình cờ mà thoát cũng như do tình cờ mà bị. Trong một cái hầm "tha hồ bom dội", tôi có thể bị tan xác ra từng mảnh, thế mà có khi nằm trơ ra ngoài trời mười giờ liền dưới trận mưa đại bác, có thể tôi chẳng bị qua vết thương nào. Chính nhờ sự may rủi mà người lính sống sót. Cho nên bất kỳ anh lính nào cũng tin tưởng và tín nhiệm cái rủi may.

Chúng tôi phải để ý đến cái khoản bánh. Gần đây, từ dạo các chiến hào không được trông nom cẩn thận, chuột sinh sôi nảy nở ra nhiều quá. Đêtơrinh cho đó là triệu chứng thế nào cũng sắp có chuyện đây.

Những con chuột ở đây, kinh tởm một cách đặc biệt, vì chúng to ghê quá. Đó là thứ chuột mà người ta thường gọi là: "Chuột xác chết". Chúng có cái đầu gớm ghiếc, dữ tợn, trọc lốc và chỉ nhìn cái đuôi dài nghêu, nhẵn thín của chúng người ta cũng đủ phát ốm.

Chúng có vẻ rất đói ăn. Chúng đã gặm bánh mì của hầu hết mọi người. Cốp đã phải bọc bánh của nó vào trong một miếng vải bạt rồi gối đầu lên. Nhưng nó không thể ngủ yên được vì lũ chuột chạy cả lên mặt nó để mò đến cái bánh. Đêtơrinh muốn tỏ ra láu hơn; nó buộc lên trần nhà một sợi dây thép nhỏ rồi móc cái túi dết trong có cái bánh vào đấy. Ban đêm, lúc bấm đèn túi lên, nó thấy cái dây đang đung đưa, thì ra một chú chuột béo thật lực đang cưỡi lên cái bánh của nó.

Cuối cùng chúng tôi phải đi tới một quyết định.

Chúng tôi cắt bỏ cẩn thận những chỗ bánh bị chuột gặm đi; bất luận thế nào, chúng tôi cũng không thể vất cả cái bánh đi được, vì làm thế thì ngày mai sẽ chẳng có cái gì ăn. Cùng một lúc chúng tôi xếp tất cả những khoanh bánh đã cắt ra đấy vào giữa hầm. Mỗi người cầm cái xẻng của mình, và nằm dài ra, chuẩn bị đập.

Đêtơrinh, Cốp và Cát cầm đèn bấm.

https://thuviensach.vn

Vài phút sau, chúng tôi nghe thấy những tiếng loạt soạt đầu tiên của lũ chuột đến gậm bánh. Tiếng động to dần. Ở đấy, hiện có không biết bao nhiêu là bàn chân nhỏ xíu. Thế là, bất thình lình, đèn bấm lóe lên và tất cả mọi người bổ nhào xuống cái đám đen ngòm vừa chạy tán loạn vừa kêu choe chóe. Kết quả tốt. Chúng tôi vất những xác chuột bị đập nát qua luỹ của chiến hào, rồi chúng tôi lại lĩnh.

Còn thành công được ba lần nữa. Sau đó lũ chuột đã nhận thấy cái gì đó hoặc đã đánh hơi thấy mùi máu. Chúng không đến nữa. Ấy thế mà, sáng hôm sau, lũ chuột đã tha đi hết tất cả những mẩu bánh trên mặt đất.

Trong khu vực bên cạnh, chuột đã tấn công hai con mèo to và một con chó, cả ba con này đều bị chuột cắn chết và ăn thịt.

Ngày hôm sau, có pho mát Hà Lan. Mỗi người được lĩnh gần một phần tư tảng. Một mặt, đó là điều hay, vì pho mát Hà Lan ăn ngon tuyệt, nhưng mặt khác, lại là điều xấu. Vì từ trước đến nay, những tảng to tròn màu đỏ ấy bao giờ cũng báo hiệu những trận đánh ác liệt. Sự linh cảm của chúng tôi càng rõ rệt hơn khi người ta phát rượu Sinich (Một thứ rượu mạnh loại rẻ tiền.). Uống thì uống thôi, nhưng chẳng vui gì.

Suốt ngày chúng tôi thi nhau bắn chuột và la cà khắp nơi. Những kho dự trữ đạn và lựu đạn ngày càng đầy ắp. Chúng tôi thân hành kiểm tra lại lưỡi lê. Quả nhiên có những lưỡi lê mà cái sống là một lưỡi cưa. Bọn đối phương mà tóm được thằng nào vũ trang lưỡi lê như thế thì chúng giết thẳng cánh ngay.

Trong khu vực bên cạnh, chúng tôi đã thấy nhiều anh bị cắt mũi và khoét mắt vì những lưỡi lê răng cưa ấy. Rồi chúng nhét đầy mùn cưa vào mồm vào mũi cho chết ngạt. Vài chú tân binh còn thứ lưỡi lê ấy; chúng tôi vất biến ngay đi và xoay cho họ những cái khác. Thật ra, lưỡi lê không còn tác dụng mấy nữa. Bây giờ, nhiều người có kiểu xung phong chỉ bằng lựu đạn và xẻng.

https://thuviensach.vn

Cái xẻng mài sắc là một thứ vũ khí thuận tiện và lợi hại hơn nhiều. Không những nó có thể cắm phập vào yết hầu quân địch, mà nhất là còn có thể quật những nhát hết sức mạnh. Đặc biệt, nếu quai một nhát chéo góc khoảng giữa cổ và vai, nó có thể xả đến tận ngực như chơi. Nhiều khi lưỡi lê mắc ngập vào vết thương, phải đạp mạnh vào bụng tên địch rồi mới rút ra được, trong lúc ấy rất có thể chính mình cũng bị một nhát. Ngoài ra, lưỡi lê bị gãy cũng không phải ít.

Ban đêm, người ta thả hơi ngạt phía trước mặt chúng tôi. Chúng tôi nằm chờ cuộc tấn công, với đầy đủ mặt nạ, và sẵn sàng lột nó ra ngay khi những bóng người đầu tiên xuất hiện.

Tảng sáng cũng không có gì xảy ra. Phía bên kia, suất ngày đêm chỉ ì ầm tiếng xe chạy gặm nhấm thần kinh, những đoàn tàu, những xe vận tải, những xe vận tải; chúng nó tập trung những gì bên ấy thế... Pháo binh của chúng tôi bắn liên tục, nhưng tiếng ầm ĩ vẫn không ngừng, tưởng như không bao giờ chấm dứt...

Mặt mũi chúng tôi bơ phờ, chúng tôi không dám nhìn thẳng vào mặt nhau nữa. "Lại giống trận sông Xom, ở đấy, sau hết là đại bác nã liền tù tì bảy ngày bảy đêm", Cát nói một cách ủ rũ. Bây giờ anh ta không đùa nữa, từ khi chúng tôi tới đây, đó là dấu hiệu không hay vì Cát là tay lính cựu trào, đánh hơi được những gì đang chuẩn bị. Chỉ có Jađơn là hài lòng với những miếng ăn ngon và rượu rum; thậm chí nó lại còn cho rằng chẳng có quái gì xây ra đâu, và chúng tôi lại đến quay về nghỉ thôi.

Mọi người hầu như tin lời nó. Ngày lại ngày trôi qua chẳng có gì mới lạ. Ban đêm ngồi trong hố trinh sát, trên đầu tôi, bay lên lượn xuống đủ các thứ pháo hiệu và đèn dù. Tới hết sức thận trọng, ruột gan như thắt lại, tim đập thình thình. Tôi luôn luôn để mắt nhìn mặt đồng hồ dạ quang. Những chiếc kim không nhúc nhích. Giấc ngủ bám trĩu lấy mi mắt; tôi ngọ ngập đầu ngón chân trong đôi ủng để cố tỉnh ngủ.

https://thuviensach.vn

Không có gì xảy ra cho đến lúc tôi được thay phiên; vẫn chỉ có cái tiếng ầm ĩ liên miên ở phía bên kia. Dần dần chúng tôi bình tĩnh lại, lại đánh bài Sát hoặc bài Ram cả ngày. Có lẽ chúng tôi có số may chăng.

Bầu trời suốt ngày đẩy những khí cầu thám thính. Người ta bảo rằng hiện nay, trong lúc tấn công, quân địch ở đây cũng có cả xe tăng và máy bay phối hợp với bộ binh. Nhưng cái đó không làm chúng tôi chú ý bằng những điều người ta nói về loại súng phun lửa mới chế tạo.

Nửa đêm, chúng tôi chợt thức dậy. Mặt đất rung chuyển ầm ầm. Trên đầu chúng tôi, cả một trận pháo kích khủng khiếp. Chúng tôi co rúm người trong các ngóc ngách. Chúng tôi có thể phân biệt đủ các cỡ đạn.

Anh nào anh nấy đặt tay lên đồ lề của mình, luôn luôn xem chúng còn nguyên đấy không. Hầm của chúng tôi rung lên, bóng đêm chỉ còn là gầm rống và chớp giật. Dưới ánh lửa đạn sáng lòe, chúng tôi ngồi nhaý nhau, mặt tái đi, môi mím lại, chúng tôi lắc đầu.

Ai cũng cảm thấy tận trong thớ thịt mình, những quả đại bác hạng nặng đang giật tung thành luỹ chiến hào, đang lao ngập xuống bờ hào, đang xé vụn những khối bê tông phía trên. Chúng tôi chú ý đến phát nổ mạnh nhất, dữ dội nhất của một viên đạn rơi trúng vào chiến hào; tưởng như một con thú dữ gầm rống, vồ vào chúng tôi. Buổi sáng, mấy chú tân binh, nhợt nhạt cả người nôn thốc nôn tháo. Họ chưa có kinh nghiệm.

Một tia sáng đục lờ và ghê rợn từ từ lọt vào các hầm chúng tôi, làm cho ánh chớp trái phá rơi càng thêm nhợt nhạt. Trời sáng. Bây giờ tiếng mìn nổ chen lẫn tiếng đại bác. Sức chấn động của chúng kinh khủng không thể tưởng tượng được, chỗ nào có mìn nổ, chỗ đó thành một cái hố chôn chung.

Những đơn vị thay phiên đi ra, những trinh sát viên lảo đảo bước trở về, khắp người nhem nhuốc và run lẩy bẩy. Một cậu nằm im trong một xó và ăn; một cậu khác, lính trù bị, khóc nức nở; không khí bị dồn ép trong khi

https://thuviensach.vn

đạn nổ đã hai lần hất cậu ta lên mặt luỹ làm thần kinh cậu ta bị kích động, chứ không bị thương tích gì cả. Tụi tân binh nhìn cậu ta. Cái này rất là mau lây; chúng tôi phải coi chừng lắm mới dược, vì miệng nhiều cậu đã bắt đầu mếu xệch. Trời sáng thì tốt hơn; có lẽ trận tấn công sẽ nổ ra ngay sáng nay.

Trận pháo kích vẫn không giảm. Nó lan ra cả phía sau chúng tôi. Khắp nơi chỗ nào tầm mắt có thể nhìn tới đều thấy vọt lên những cột bùn và sắt. Như thế là pháo binh đã phủ cả một khu vực rất rộng. Trận tấn công không nổ ra, nhưng pháo kích vẫn tiếp tục. Dần dần, chúng tôi đâm điếc đặc cả. Chẳng ai nói nữa; vả lại cũng chả ai hiểu ai nói cái gì.

Chiếc hào của chúng tôi gần như bị phá huỷ. Ở nhiều nơi, nó không còn đến năm mười phân nữa. Khắp nơi chẳng chịt những hốc sâu, những hố hình phễu, những núi đất. Một quả đại bác nổ tung ngay trước căn hầm của chúng tôi. Thế là tối sầm cả lại. Chúng tôi bị vùi xuống đất và phải cố tìm cách nhoai ra; gần một giờ sau, lối ra mới được khơi thông, lúc này chúng tôi bình tĩnh hơn một chút vì trí óc bị hút vào công việc. Viên chỉ huy đại đội của chúng tôi bò đến chỗ chúng tôi và cho biết là có hai cái hầm đã bị tiêu tan. Bọn lính mới có vẻ yên tâm khi nhìn thấy ông ta. Ông ta nói là chiều nay người ta sẽ xoay xở để có cái ăn.

Đó là một tin mừng. Chưa ai nghĩ đến chuyện ấy cả, trừ Jađơn. Thế là, chúng mình lại sắp nhận được cái gì đó từ bên ngoài đưa tới. Mà người ta còn nghĩ đến việc tiếp tế thì chắc hẳn tình hình cũng không đến nỗi bi quá, bọn lính mới nghĩ như vậy. Chúng tôi không muốn làm họ hoang mang, chúng tôi biết rằng lương thực cũng cần như đạn dược và chính vì thế mà người ta phải đi xoay xở.

Nhưng không ăn thua gì cả. Một toán tạp dịch thứ hai lên đường, rồi cũng phải trở lại. Sau cùng, Cát ra tay, nhưng chính anh ta cũng về tay không. Không một ai đi qua được. Đến con ruồi cũng đừng hòng bay lọt một cái lưới lửa như thế (Nguyên văn tiếng Pháp: Cái đuôi chó nhỏ nhất cũng không thoát).

https://thuviensach.vn

Chúng tôi thít dây lưng vào thêm một nấc, và mỗi một miếng ăn nhỏ chúng tôi nhai lâu gấp ba lần. Thế mà cũng chẳng đi đến đâu. Chúng tôi đói hoa cả mắt lên. Tôi chỉ còn một mẩu đầu bánh; tôi ăn chỗ ruột, rồi cất miếng vỏ vào túi dết; thỉnh thoảng tôi nhấm một ít.

Ban đêm thật là khó chịu. Chúng tôi không tài nào ngủ được, cứ mở mắt nhìn trừng trừng và ngủ gà ngủ gật. Jađơn tiếc rằng chúng tôi đã phí phạm vất cho chuột những mẩu bánh mà chúng đã gặm. Đáng lẽ nên cất đi cẩn thận mới phải. Hắn bây giờ chẳng ai chê. Nước cũng thiếu, nhưng không khổ vì cái ấy lắm.

Gần về sáng, lúc còn mờ mờ, đã xẩy ra một chuyện náo động; một đàn chuột chạy trốn đã lao vào cửa hầm chúng tôi. Chúng leo lên dọc khắp các bức tường. Các ngọn đèn bấm chĩa vào cái đám hỗn độn ấy. Tất cả mọi người kêu ầm lên, chửi rủa, và đập lũ chuột túi bụi. Thế là mối giận dữ và thất vọng bấy lâu chứa chất được dịp trút tung ra. Mặt nhăn tay đập; lũ chuột kêu rít lên. Phải khó khăn mới ngừng tay lại được và chỉ một li nữa là chúng tôi xông vào đập lẫn nhau.

Trận xung phong này làm chúng tôi mệt lử.

Chúng tôi lại nằm xuống và đợi. Thật là một sự kỳ lạ, hầm chúng tôi chưa ai việc gì cả. Đó là một trong số ít căn hầm sâu còn đứng vững được.

Một thầy cai bò vào, mang theo một cái bánh. Ba chú lính, ban đêm đã vượt qua được hàng rào lửa, mang vào được ít lương thực. Họ cho biết là trận pháo kích, không hề giảm cường độ, đã tràn cả đến vị trí pháo binh. Người ta tự hỏi, đối phương đã kiếm đâu ra lắm súng thế.

Chúng tôi cứ phải đợi, đợi mãi. Khoảng giữa trưa, điều chúng tôi lo sợ đã xẩy ra. Một cậu lính mới lên cơn. Từ lâu, tôi đã chăm chú theo dõi hắn, trong khi hắn luôn luôn nghiến răng, nắm và ghì chặt bàn tay.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi đã quen với những đôi mắt trố ra và hoảng hốt như vậy. Mấy giờ gần đây, chỉ có bề ngoài là hắn bình tĩnh hơn; hắn buông phịch người xuống như một cây gỗ mục.

Bây giờ, hắn lại nhỏm dậy, len lên bò qua hầm, dừng lại một lát rồi trườn ra cửa. Tôi vừa ngăn lại vừa hỏi:

- Cậu định đi đâu thế...

- Tôi về ngay bây giờ mà, - hắn vừa nói vừa toan di qua mặt tôi.

- Đợi một tí, súng sắp ngớt đấy.

Hắn vểnh tai lên và phút chốc mắt hắn trở nên linh lợi. Rồi đôi mắt hắn lại đục ngầu như mắt chó dại; hắn im lặng và tìm cách gạt tôi ra.

- Đợi một phút đã, anh bạn... - Tôi quát lên.

Tiếng quát làm cho Cát chú ý, và giữa lúc hắn đẩy tôi một cái thì Cát túm lấy hắn và hai chúng tôi giữ hắn thật chặt.

Thế là cậu lính ta phát khùng lên:

- Buông tôi ra! Cho tôi ra ngoài! Tôi muốn ra ngoài!

Hắn chẳng nghe thấy gì cả và đấm đạp lung tung, hắn sùi bọt mép và bật ra những tiếng nửa chừng, chẳng có nghĩa lý gì cả. Đó là cơn điên vì sợ hãi, phát sinh trong những hầm chiến hào. Hắn có cảm giác bị chết ngạt ở đây và chỉ còn nghĩ đến một điều: phải ra khỏi nơi đây. Nếu để hắn ra, hắn sẽ nhạy lung tung, chẳng ẩn nấp gì cả. Hắn không phải là người đầu tiên mắc phải chứng đó.

Vì hắn rất hung, và mắt đã long lên sòng sọc, nên chúng tôi không còn cách nào hơn là nện cho hắn một trận cho tỉnh người ra. Chúng tôi quai luôn, không thương xót gì cả. Kết quả là tạm thời hắn lại lặng yên ngồi

https://thuviensach.vn

xuống. Những cậu khác trông thấy, đến sợ tái đi. Cũng mong sao sự việc này gây cho họ một mối sợ hãi bổ ích. Trận pháo kích liên miên, vượt cả sức chịu đựng của cái bọn khốn khổ này; họ đã đi thẳng từ trại tân binh đến đây, rơi vào một cái địa ngục mà ngay cả đến lính cũ cũng phải xanh mặt.

Sau đó, không khí ngột ngạt trở lại, càng thử thách cân não của chúng tôi hơn nữa. Chúng tôi như ngồi trong nhà mồ, chỉ còn chờ một điều là cái nhà mồ ấy đổ ụp xuống. Bất thình lình, có tiếng gầm thét và những ánh chớp loé khác thường; tất cả các khớp của căn hầm chúng tôi chuyển răng rắc vì nó vừa bị quật một phát vào chính giữa. May sao, viên đạn thuộc cỡ nhỏ, và những tảng bê tông đã chống đỡ được. Tiếng kim khí va chạm nhau loảng choảng nghe rợn cả người.

Những bức tường nghiêng ngả, súng ống, mũ mãng, đất bụi, và các thứ bẩn thỉu bay tung cả lên. Một đám hơi lưu huỳnh lùa thốc vào tận chỗ chúng tôi.

Nếu không ở cái hầm chắc chắn hạng nhất này, mà lại ở trong loại hầm trú ẩn ọp ẹp như người ta làm hiện nay, thì đừng một ai hòng sống sót.

Nhưng hậu quả của phát đại bác ấy lại thật khá buồn. Cậu lính mới ban nãy, lại bắt đầu dãy dụa và hai cậu lính khác cũng thế. Một trong ba người lọt được ra ngoài rồi chạy biến mất. Hai gã còn lại làm chúng tôi mệt quá. Tôi vừa đuổi theo gã chạy trốn vừa nghĩ có nên bắn một phát vào chân hắn không.

Bỗng một tiếng rít nổi lên, tôi nằm bẹp xuống và khi nhỏm dậy thì mép hào đã phủ đầy những mảnh trái phá bỏng rẫy, những mảnh thịt và quân phục rách bươm. Tôi quay lại hầm.

Gã tân binh thứ nhất hình như điên thật sự. Nếu buông hắn ra, là hắn húc đầu vào tường y như một con dê đực vậy. Ban đêm, phải đưa hắn về hậu

https://thuviensach.vn

tuyến. Hiện giờ, chúng tôi trói hắn lại, nhưng bằng cách, nếu có tấn công có thể lập tức cởi ra cho hắn ngay được.

Cát gạ đánh bài Soát. Còn biết làm gì hơn... Có lẽ đánh bài sẽ giúp chúng tôi chịu đựng được tình huống. Nhưng kết quả thật thảm hại. Chúng tôi lắng nghe từng quả đại bác rơi xuống chung quanh thành ra đếm nhầm cả bài ăn, hoặc ra quân không đúng nước. Chúng tôi đành bỏ không đánh bài nữa. Thật chúng khác gì ngồi trong một cái nồi hơi âm vang mãnh liệt mà người ta đập chan chát lên nó khắp ba hề bốn bên.

Lại một đêm nữa. Hiện giờ có thể nói rằng chúng tôi bị rong cả người vì thần kinh căng thẳng. Đó là một trạng thái căng thẳng chết người, không khác gì lấy một con dao mẻ nạo suốt dọc tủy xương sống. Chân chúng tôi rã rời; tay run lật bật; thân thể chúng tôi chỉ còn là một tấm da mỏng bọc lấy một cơn mê sảng; khó khăn lắm mới vượt qua được và che dấu một tiếng hét bất tận mà chúng tôi không thể kìm hãm được nữa. Chúng tôi chẳng còn thịt, cũng chẳng còn bắp thịt; chúng tôi không dám nhìn nhau nữa, vì khiếp sợ một cái gì không thể lường được. Thế là chúng tôi mím môi lại, cố nghĩ rằng: rồi nó sẽ qua... Rồi nó sẽ qua... Có lẽ thoát được đấy. Đột nhiên, trái phá ngừng rơi xuống chung quanh chúng tôi. Trận pháo kích tiếp tục nhưng chuyển đến phía sau chúng tôi; chiến hào chúng tôi được tự do. Chúng tôi vớ lấy lựu đạn ném về phía trước hào, rồi nhảy vọt ra ngoài. Hỏa lực phá hoại đã ngừng, nhưng trái lại, phía sau chúng tôi là cả một lưới lửa bắn chặn dữ dội. Cuộc tấn công bắt đầu.

Không ai tin được trong cái chốn hoang tàn xơ xác này lại có thể còn có con người; thế mà lúc này, những chiếc mũ sắt nhô lên khắp nơi trong chiến hào. Và cách chúng tôi năm chục thước, ngay lúc đó, một ổ súng máy bắt đầu nổ ròn rã.

Những công sự phòng thủ bằng dây thép đều bị phá hủy. Tuy vậy chúng còn tạo ra được ít nhiều chướng ngại. Chúng tôi nhìn thấy bọn xung kích đang xông tới. Trọng pháo của chúng tôi lóe chớp.

https://thuviensach.vn

Súng máy rền rĩ, súng trường đùng đoàng. Bọn đối phương cố hết sức tiến lên. Hai và Cốp bắt đầu xử dụng lựu đạn. Chúng nó ra sức ném thật nhanh.

Những quả lựu đạn chuyền cho chúng nó đều đã sẵn sàng, chỉ việc ném đi. Hai ném được tới sáu chục thước. Cốp năm chục thước. Tầm ném trước đây đã dược kiểm tra và đó là một điều rất quan trọng. Bọn đối phương vì mãi chạy, cho nên trước khi chúng đến cách ba chục thước thì không có gì nguy hiểm lắm.

Chúng tôi nhận ra những bộ mặt nhăn nhó và những chiếc mũ sắt. Đó là quân Pháp. Chúng đã tới chỗ dây thép gai bị phá tung và chúng đã bị thiệt hại nặng nề. Cả một hàng người bị khẩu súng máy cạnh chúng tôi quét sạch; nhưng sau đó chúng tôi bị mấy lần súng hóc, nên bọn xung kích đã tiến đến sát.

Tôi thấy một đứa trong bọn chúng ngã vật lên hàng rào lông nhím, mặt ngẩng cao. Cái mình hắn khuỵu xuống như một chiếc bao tải, hai tay chắp lại như cầu nguyện. Thế rồi cả cái thân người tách rời hắn ra, chỉ còn có hai bàn tay cùng với những khúc cánh tay bị đạn tiện đứt còn mắc lại trong đám dây thép gai.

Lúc chúng tôi lùi lại, có ba cái mặt nhô lên khỏi mặt đất. Dưới một chiếc mũ sắt, hiện ra một bộ râu nhọn hoắt, đen sì và hai con mắt nhìn thẳng vào tôi.

Tôi giơ tay lên nhưng không thể nào ném quả lựu đạn của tôi về phía hai con mắt lạ lùng ấy được.

Trong một lúc điên loạn, tất cả trận đánh quay cuồng chung quanh tôi và chung quanh đôi mắt ấy, riêng có đôi mắt ấy là không động đậy; rồi trước mặt tôi, cái đầu ngẩng lên, tôi nhìn thấy một bàn tay, một động tác thế là lập tức quả lựu đạn của tôi phóng ra, bay thẳng về phía ấy.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi vừa lùi vừa chạy, chúng tôi kéo phăng đám hàng rào lông nhím vào trong chiến hào và chúng tôi để rơi lại phía sau những quả lựu đạn đã đập kíp, để có thể lui mà vẫn duy trì được hỏa lực. Từ vị trí liền đó, súng máy vẫn nhả đạn.

Chúng tôi trở nên những con thú dữ nguy hiểm, chúng tôi không đánh nhau, chúng tôi chỉ tự vệ chống lại sự tiêu diệt. Không phải chúng tôi ném lựu đạn để giết những con người, vì lúc ấy chúng tôi chỉ cảm thấy có một điều: cái chết kia kìa, đang đuổi bắt chúng tôi dưới hình thù những bàn tay và những cái mũ kia. Từ ba ngày nay, đây là lần đầu tiên chúng tôi có thể nhìn cái chết tận mắt. Từ ba ngày nay, đây là lần đầu tiên mà chúng tôi có thể chống cự lại nó. Sự giận dữ đang sôi sục trong chúng tôi thật là vô lý. Chúng tôi không còn là những người bị đặt nằm bất lực trên máy chém nữa, nhưng chúng tôi có thể tiêu diệt bắn giết để thoát thân... để thoát thân và để trả thù.

Chúng tôi nấp sau từng ngóc ngách, sau từng trụ dây thép gai, và trước khi rút xa hơn, chúng tôi ném vào chân bọn đang xông tới, từng gói thuốc nổ. Tiếng lựu đạn nổ khô ròn dội lại cánh tay và ống chân chúng tôi rất mạnh. Co dúm lại như những con mèo, chúng tôi chạy, chìm ngập trong cái làn sóng đang lôi cuốn chúng tôi, làm chúng tôi trở nên dữ tợn, làm chung tôi thành những tên tướng cướp lục lâm, những tên sát nhân và thậm chí những con quỷ dữ nữa - cái làn sóng làm tăng sức lực chúng tôi lên gấp mấy lần giữa cơn hoảng hốt điên cuồng và thèm khát, cái làn sóng tìm cách cứu thoát chúng tôi và kể ra cũng đã cứu được. Nếu bố anh mà có mặt trong hàng ngũ bọn đối phương, chắc anh sẽ chẳng ngần ngại gì mà không ném một quả lựu đạn vào giữa ngực ông ta.

Những chiếc hào ở tuyến thứ nhất đã rút hết. Có còn là những chiến hào nữa không... Chúng đã bị đạn chằng chịt, đã bị tiêu huỷ; chỉ còn là những mảnh xác xơ của chiến hào, những cái lỗ thông nhau bằng đường chữ chi,

https://thuviensach.vn

và không biết bao nhiêu là hố đại bác. Nhưng sự thiệt hại của đối phương mỗi lúc một tăng. Chúng không ngờ đến sức kháng cự mãnh liệt dường ấy.

Trưa. Mặt trời nóng gay gắt; mồ hôi chảy xuống mắt khó chịu; chúng tôi lấy tay áo quệt mồ hôi, nhiều lúc có cả máu. Bây giờ chúng tôi đến một dãy chiến hào khá hơn một chút. Quân chúng tôi đang đóng ở đấy và chuẩn bị phản công. Họ đón chúng tôi. Pháo binh chúng tôi hoạt động mãnh liệt và khóa chặt lấy vị trí.

Những hàng người phía sau chúng tôi dừng lại, chúng không thể tiến được nữa. Đợt tấn công đã bị pháo binh của chúng tôi bẻ gãy. Chúng tôi đang lăm lăm thủ thế. Này đây, đường đạn trọng pháo bên chúng tôi kéo dài thêm ra một trăm thước, thế là chúng tôi dành lại thế công. Bên cạnh tôi, một anh binh nhất bị văng mất đầu. Anh ta còn bước thêm mấy bước nữa trong khi máu ở cổ phụt ra như suối.

Nói cho đúng, chưa phải là đánh giáp lá cà vì bọn kia đã bắt buộc phải lùi. Chúng tôi không những lấy lại được những đoạn chiến hào, lại còn vượt qua đó nữa.

Ôi, những trận phản kích! Anh đã về, đến phòng tuyến hậu bị che chở cho anh, anh muốn lẩn lút sau nó và biến đi, thế mà lại phải đằng sau quay và trở lại cái xứ sở của khủng khiếp. Nếu chúng tôi không phải là những con người máy thì lúc đó chúng tôi đã nằm ì, kiệt lực, không còn chút ý chí nào nữa. Nhưng chúng tôi lại bị lôi cuốn một cách bất đắc dĩ về phía trước và với cả một sự căm giận điên cuồng nữa, chúng tôi muốn giết, vì những người phía bên kia giờ đây là những kẻ tử thù; Súng trường và lựu đạn của chúng nhắm vào chúng tôi. Nếu chúng tôi không giết chúng thì chúng cũng giết chúng tôi.

Đất nâu, cái dãy đất nâu tan tành xơ xác hắt ra một ánh sáng lờ mờ bóng nhẫy dưới những tia sáng mặt trời, là bối cảnh của một việc tự động âm ỉ và không ngừng; tiếng thở rốc của chúng tôi là tiếng lò xo của bộ máy; môi

https://thuviensach.vn

chúng tôi khô, đầu chúng tôi nặng trĩu hơn cả sau một đêm say rượu. Chính trong cái trạng thái ấy mà chúng tôi lảo đảo tiến lên; một hình ảnh đã thâm nhập một cách đau đớn xé lòng vào tâm hồn chúng tôi, cái tâm hồn lỗm chỗm như những cái môi hớt bọt; đó là hình ảnh dãy đất nâu này với ánh mặt trời bóng nhẫy này, với những người lính chết và thoi thóp đang nằm kia, như một số phận không thể nào tránh khỏi, hoặc tóm lấy chân chúng tôi và kêu gào lên trong khi chúng tôi nhảy qua xác họ.

Chúng tôi đã mất hết cả tình đồng đội. Chúng tôi chỉ thoáng nhận ra nhau khi hình ảnh của người khác đập vào đôi mắt của chúng tôi, của con thú bị săn đuổi. Chúng tôi là những người chết vô tri vô giác, do một thứ phép lạ và một thứ bùa chú nguy hại, còn đủ sức chạy và giết.

Một tên Pháp trẻ tụt lại đằng sau; nó bị đuổi kịp, nó giơ tay lên; trong một bàn tay vẫn còn khẩu súng lục, người ta không hiểu nó định bắn hay định hàng.

Một nhát xẻng chẻ mặt nó ra làm hai. Một tên khác trông thấy vậy toan chạy, nhưng một lưỡi lê rít lên, cắm phập vào lưng nó. Nó chồm lên, hai cánh tay giang ra, mồm há hốc và rú lên, nó lảo đảo trong khi chiếc lưỡi lê rung rinh ở xương sống nó. Tên thứ ba vất khẩu súng và nép mình xuống đất, hai tay bịt mắt. Chúng tôi để nó lại đằng sau, cùng với mấy tù binh khác để khiêng thương binh.

Đột nhiên, trong khi truy kích, chúng tôi tới phòng tuyến địch. Chúng tôi bám sát địch đến nỗi chúng tôi gần như lọt vào đấy cùng một lúc với chúng. Nhờ thế, chúng tôi không bị thiệt hại mấy. Một khẩu súng máy bắt đầu sủa, nhưng một quả lựu đạn bắt nó câm họng ngay. Tuy vậy, chỉ trong có mấy giây nó hoạt động cũng đủ làm thủng bụng năm người bên chúng tôi.

Giáng cái báng súng, Cát đập vỡ mặt một trong những thằng bắn súng máy chưa bị thương. Chúng tôi đâm những thằng khác bằng lưỡi lê trước

https://thuviensach.vn

khi chúng rút được lựu đạn. Thế rồi, khát quá, chúng tôi nốc ừng ực nước trong bình làm nguội súng.

Khắp nơi, lách tách tiếng kìm cắt dây thép đang hoạt động; khắp nơi, những tấm ván đặt bừa lên trên đống công sự ngổn ngang, chúng tôi nhảy xuống các chiến hào qua những cửa vào nhỏ hẹp. Hai cắm phập lưỡi xẻng của nó vào cổ họng một thằng Pháp đồ sộ và ném quả lựu đạn đầu tiên; chúng tôi nấp vài giây sau một bức luỹ; sau đó, tất cả khoảng chiến hào chạy dọc trước mặt chúng tôi trở nên trống rỗng. Lựu đạn chúng tôi vèo vèo xiên vào các ngóc ngách, thế là quét sạch. Vừa chạy, chúng tôi vừa ném lựu đạn vào các hầm chúng tôi chạy qua. Đất rung chuyển; chỉ còn là khói, là tiếng gầm và tiếng nổ. Chúng tôi vấp, trượt trên những tảng thịt, những thân người mềm nhũn; tôi ngã xuống một cái bụng phanh toác ra, trên úp một cái mũ sĩ quan mới toang và rất sạch.

Trận đánh dịu đi. Sự tiếp giáp với quân địch bị gián đoạn. Vì chúng tôi không thể giữ chỗ này được lâu nên người ta lại điều chúng tôi về vị trí cũ, dưới sự che chở của pháo binh. Vừa được biết lệnh thoái triệt, chúng tôi vội vàng xông vào các hầm gần đấy để khoắng tất cả những đồ hộp nhìn thấy, nhất là những hộp thịt bò ướp và bơ, rồi mới leo ra khỏi chiến hào.

Chúng tôi rút lui trong những điều kiện thuận lợi.

Lúc ấy, không có đợt tấn công nào của địch nữa.

Trong hơn một tiếng đồng hồ, chúng tôi nằm dài ra, thở hồng hộc, chẳng nói chẳng rằng gì cả. Chúng tôi mệt đừ đến nỗi đói cào đói cấu mà cũng chẳng thiết gì đến đám đồ hộp kia. Rồi dần dần, chúng tôi mới trở lại gần như những con người.

Món thịt bò ướp của đối phương nổi tiếng khắp mặt trận. Thậm chí, có lần cái món ăn ấy là lý do chính của một trong những đợt xuất kích bất

https://thuviensach.vn

thình lình của chúng tôi, vì thức ăn của chúng tôi thường là tồi; chúng tôi luôn luôn bị đói.

Chúng tôi vớ được năm hộp tất cả. So với chúng tôi là những đứa đói meo chỉ có món xu hào nấu nhừ, thì những thằng bên kia được ăn khoái quá; ở bên chúng nó, thịt thà ê hề; chỉ cần chìa tay ra là có ngay. Ngoài ra, Hai còn vớ được một cái bánh mì trắng, tròn lưng lửng của bọn Pháp, nó giắt vào thắt lưng y như một cái xẻng. Một đầu bánh hơi vấy máu, nhưng cắt đi cũng dễ thôi.

Bây giờ chúng tôi đã có cái ăn ngon, thật là hạnh phúc; chúng tôi còn cần đến sức nhiều, ăn cho no cũng có ích như có một cái hầm tốt, vì vậy chuyện ăn uống mới làm bận tâm chúng tôi đến thế, thực tế nó có thể cứu sống chúng tôi.

Jađơn lại còn vớ thêm được hai bình rượu Cô nhắc. Chúng tôi chuyền cho nhau uống.

Pháo binh ban phước lành buổi tối cho chúng tôi. Đêm đến, những đám sương mù từ những hố trái phá dâng lên. Người ta ngỡ rằng những cái hố ấy chứa chất đầy những sự kỳ dị, giống như ma quái.

Làn hơi trắng, trườn đi đây đó một cách rụt rè, trước khi dám dâng lên miệng hố, rồi những tà áo dài nhẹ mỏng kéo lê từ hố này sang hố khác.

Trời lạnh. Tôi đứng gác và nhìn trân trân vào bóng tối. Tôi thấy mệt mỏi rã rời như sau mỗi trận đánh; vì thế khi phải đứng lẻ loi với những ý nghĩ của mình tôi thấy thật là khổ. Nói cho đúng, đó không phải là những ý nghĩ, mà là những ký ức lúc này đang ám ảnh tôi trong phút yếu lòng, đang kích động tôi một cách kỳ lạ. Những quả pháo sáng vọt lên trời và tôi thấy hiện lên trong tôi một hình ảnh: một buổi chiều hè, tôi đứng trong khu kín của nhà thờ, tôi ngắm những cây hồng cao nở hoa giữa mảnh vườn nhỏ, nơi để chôn các thầy tu. Chung quanh là những tượng đá của các chặng đường

https://thuviensach.vn

thánh giá. Không một bóng người. Yên lặng hoàn toàn ngự trị trên mảnh vườn nở hoa ấy; mặt trời hun những tảng đá lớn màu xám:

tôi đặt tay lên và cảm thấy chúng nóng quá. Ở đầu bên phải của cái mái lợp đá đen ngọn tháp màu xanh của nhà thờ vươn lên trong màu xanh nhạt và mờ đục của chiều tà. Giữa những cột nhỏ, bóng bẩy, chạy quanh khắp khu kín, tràn ngập cái bóng tối mát rượi chỉ các nhà thờ mới có; tôi đứng đó, im lìm, nghĩ đến chuyện năm hai mươi tuổi, tôi sẽ được biết những niềm rạo rực với đàn bà.

Do một hiện tượng lạ lùng, cái hình ảnh ấy đến sát bên tôi, gần như chạm vào tôi, trước khi bị xóa nhòa dưới ánh lửa của chiếc pháo hiệu sau.

Tôi cầm lấy khâu súng và kiểm tra lại. Nòng súng âm. Tôi đặt tay lên, nắm chặt lại, và lấy ngón tay lau nòng súng.

Giữa những đồng cỏ, phía sau thành phố của chúng tôi, có một hàng cây bạch dương già chạy dọc theo một ngòi nước. Từ rất xa, người ta đã nhìn thấy chúng và thường gọi là con đường bạch dương mặc dầu chỉ có một hàng cây. Ngay hồi còn bé, chúng tôi đã rất thích hàng bạch dương ấy, bị chúng thu hút mà không hiểu tại sao. Chúng tôi suốt ngày quấn quít bên những gốc cây, nghe chúng thì thầm nhẹ nhàng. Chúng tôi ngồi dưới bóng cây, trên bờ ngòi, tả chân xuống dòng nước trong veo và chảy xiết.

Những làn hơi nước thanh khiết và tiếng gió du dương trong những cành bạch dương, bao trùm cả tâm trí chúng tôi. Sao mà yêu chúng thế! Hình ảnh của những ngày ấy trước khi xóa mờ, còn làm tim tôi thổn thức. Thật là lạ lùng, tất cả những ký ức gợi lại trong long chúng tôi đều có hai tính chất. Những kỷ niệm ấy trầm lặng, đó là cái đặc điểm rõ rệt nhất, và dù cho trong thực tế, có khác đi nữa, chúng vẫn gây cho ta cảm giác như vậy. Đó là những hình ảnh câm, chúng thầm lặng nói với tôi bằng mắt, bằng cử chỉ, chẳng cần đến lời; và sự thầm lặng ấy, xúc động xiết bao, khiến tôi phải ghì lấy tay áo và khẩu súng, để khỏi rơi mình vào chỗ mơ màng, chan chứa, mà

https://thuviensach.vn

thể xác tôi muốn nhẹ nhàng buông thả để chạy theo cái sức mạnh câm lặng ẩn sau sự vật ấy.

Những bóng hình ấy yên lặng, chính vì sự yên lặng là một hiện tượng chúng tôi không hiểu được. Ở mặt trận, không có yên lặng, và ảnh hưởng của mặt trận bao trùm đến nỗi chúng tôi không thể nào thoát khỏi nó. Ngay cả ở những trạm xa hỏa tuyến, những nơi chúng tôi quay về nghỉ, tiếng gầm thét và tiếng ồn ào đã dịu đi của hỏa lực, cũng vẫn còn văng vẳng bên tai. Không bao giờ chúng tôi được đi xa hơn để khỏi phải nghe thấy nó. Nhưng, tất cả những ngày gần đây, thật là không chịu nổi.

Sự yên lặng ấy là lý do tại sao những hình ảnh quá khứ thức tỉnh trong chúng tôi nhiều buồn rầu hơn là mong ước, một mối sầu mênh mông và cuồng loạn. Những cái đó đã có thật, nhưng sẽ không quay lại nữa. Chúng đã qua rồi, và thuộc về một quãng đời đã trọn vẹn đối với chúng tôi. Trong những sân trại lính, chúng kích thích một ý muốn dữ tợn và ngỗ ngược; thế là chúng còn gắn bó với chúng tôi, chúng tôi còn thuộc về chúng và chúng còn thuộc về chúng tôi, dù rằng giữa chúng tôi và những hình ảnh ấy đã có sự cách biệt. Những hình ảnh ấy còn nổi lên trong những bài ca của lính mà chúng tôi thường hát khi đi tập ở đồng hoang, chân bước giữa ánh bình minh và những hình dáng đen tối của rừng sâu; chúng tạo nên một kỷ niệm mãnh liệt ở trong chúng tôi và cũng toát cả ra ngoài chúng tôi.

Nhưng ở đây, trong những chiến hào, kỷ niệm ấy bị mất đi. Nó không dâng lên trong chúng tôi nữa; chúng tôi đã chết và nó ở tận xa tít phía chân trời; nó như một thứ hiện hình, một ánh hồi quang huyền diệu đến với chúng tôi; chúng tôi sợ nó mà lại yêu nó, bằng một mối tình tuyệt vọng. Kỷ niệm ấy mãnh liệt và lòng mong muốn của chúng tôi cũng mãnh liệt; nhưng chúng tôi biết rằng không với được tới nó. Nó cũng hão huyền như cái hy vọng trở nên đại tướng.

Và dù người ta có trả lại chúng tôi cái phong cách ấy của thời thơ ấu, chúng tôi cũng chẳng biết dùng nó để làm gì. Những sức mạnh tế nhị và kín

https://thuviensach.vn

đáo mà nó kích thích trong chúng tôi, không thể sống lại được nữa. Chúng tôi tha hồ mà sống, mà cựa quậy trong nó, chúng tôi tha hồ mà nhớ lại, mà quý mến nó, mà xúc động trước hình bóng đó, nhưng cũng chẳng khác nào bức ảnh của một người bạn đã chết xâm chiếm ý nghĩ chúng ta; đó là nét mặt anh ta, là khuôn mặt anh ta, là những ngày sống chung với anh ta; chung sống lại trong óc chúng ta một cách giả tạo, nhưng không phải là chính anh ta.

Chúng tôi sẽ chẳng còn gắn bó với cái phong cảnh ấy như trước đây nữa. Không phải sự hiểu biết vẻ đẹp và tâm hồn của nó đã lôi cuốn chúng tôi đến với nó, mà là sự cảm thông, ý thức về một mối tình ruột thịt với những sự vật và biến cố của bản thân chúng tôi, mối tình ruột thịt ấy ngăn cách chúng tôi, thường làm cho chúng tôi không hiểu nổi cái thế giới của các bậc cha mẹ; vì có thể nói rằng chúng tôi luôn luôn tha thiết mê say và bị lãng quên trong cái thế giới riêng của chúng tôi, và những sự vật nhỏ bé nhất đối với chúng tôi bao giờ cũng tận cùng ở con đường vô tận. Có lẽ, đó chỉ là cái đặc ân của thời niên thiếu; thời ấy chúng tôi chưa nhìn thấy một giới hạn nào, và chúng tôi chẳng cho đâu là đích cả; chúng tôi có trong người cái men say của dòng máu kết hợp chúng tôi với bước đường đời chúng tôi.

Ngày mai, có lẽ chúng tôi sẽ đến thăm phong cảnh thời thơ ấu như những người du khách. Chúng tôi đã bị sự đời làm cho tiều tụy, chúng tôi biết phân biệt những chi tiết như những gã lái buôn, và thấy được nhu cầu như những tay bán thịt. Chúng tôi không còn vô tư lự nữa, chúng tôi lạnh lùng một cách đáng sợ. Chúng tôi sẽ ở đây, nhưng có phải chúng tôi sống không...

Chúng tôi bơ vơ như những đứa trẻ và thạo đời như những cụ già; chúng tôi thô lỗ, u sầu và hời hợt, tôi cho rằng chúng tôi đã hỏng hết.

Bàn tay tôi lạnh toát và da nổi gai lên. Vậy mà, đêm vẫn nóng, chỉ có làn sương mù là lạnh lẽo, cái sương mù quái gở ấy bò xung quanh những người

https://thuviensach.vn

chết trước mặt chúng tôi và hút lấy giọt sống cuối cùng còn dấu kín. Ngày mai, họ sẽ nhợt nhạt, máu họ sẽ tím đen và đóng cục. Những pháo sáng vẫn bay lên trời và tỏa ánh sáng tàn nhẫn trên cái quang canh sững sờ đầy hố hình phễu, một ánh sáng lạnh lẽo như ánh trăng. Dòng máu chảy trong người tôi chứa đựng nỗi lo âu kinh hãi của những ý nghĩ yếu đuối và run rẩy; chúng đòi hỏi sức nóng và sự sống.

Chúng không thể cầm cự được nếu không có nguồn an ủi và ước mơ; chúng rối loạn trước hình ảnh trắng trợn của tuyệt vọng.

Nghe có tiếng xoong nồi lích kích, tôi thèm thức ăn nóng quá. Nó sẽ làm cho tôi dễ chịu và bình tĩnh lại. Tôi đành phải khổ tâm chờ đến lúc đổi gác.

Rồi tôi xuống hầm và thấy có một bát cháo bột để phần tôi. Có cả mỡ, ngon thật; tôi ăn thong thả. Nhưng tôi vẫn im lặng, mặc dầu những người khác có vẻ tươi hơn vì trận pháo kích đã ngớt.

Ngày lại ngày trôi qua, và mỗi giờ trôi qua vừa khó hiểu lại vừa rõ ràng, minh bạch. Những đợt tấn công xen với những đợt phản công, xác chết chồng chất bên các hố đại bác giữa các tuyến. Thường thường chúng tôi có thể đi tìm những người bị thương nằm không xa quá: nhưng dù sao vẫn còn nhiều người phải nằm đó thật lâu và chúng tôi nghe thấy họ chết.

Có một người chúng tôi ra sức tìm đã hai ngày hôm nay. Có lẽ hắn ta nằm sấp và không trở mình được. Đó là nguyên nhân duy nhất khiến chúng tôi không tài nào tìm ra được chỗ hắn nằm, vì khi gọi mà mồm để sát đất, thì thật khó mà biết tiếng gọi từ đâu tới. Chắc hắn hắn ta bị một vết thương nặng, một vết thương tai ác, không đến nỗi nặng quá để có thể đánh gục anh ngay và làm anh chết trong cơn mê sảng, nhưng lại quá nặng khiến anh không chịu nổi đau đớn và không mong gì chữa khỏi. Cát cho rằng hắn bị gẫy xương chậu hoặc bị một phát vào xương sống. Chắc không phải bị thương ở ngực; nếu bị, thì làm gì có nhiều hơi đến thế để kêu. Nếu vết thương ở chỗ khác, tất nhiên hắn đã phải trở mình.

https://thuviensach.vn

Dần dần, tiếng kêu trở nên khàn khàn. Cái âm thanh phát ra oái oăm đến nỗi người ta tưởng nó từ cả bốn phương bay lại; họ tưởng đã tìm đúng hướng và họ bò về phía ấy, nhưng khi lắng tai, thì tiếng kêu lại từ phía khác vọng đến.

Họ tìm kiếm cho mãi đến sáng vẫn vô ích. Ban ngày, chúng tôi sục sạo địa thế bằng ống nhòm; nhưng không thấy gì hết. Ngày thứ hai, tiếng kêu của hắn, yếu hơn; chúng tôi biết là môi và miệng hắn đã khô rồi!

Viên chỉ huy đại đội chúng tôi hứa cho người nào tìm thấy hắn sẽ được nghỉ phép trước kỳ hạn, lại được thêm ba ngày nữa. Đó là nguồn động viên rất mạnh, nhưng dẫu chẳng có cái ấy, thì chúng tôi cũng vẫn cố hết sức tìm vì những tiếng kêu ấy nghe khiếp quá. Có một lần Cát và Cốp đang buổi chiều cũng ra đi tìm. An be bị một viên đạn xẻo mất một mẩu tai. Táo bạo vô ích, chúng nó cũng chẳng tha được hắn về. Tuy vậy, chúng tôi vẫn hiểu rõ hắn kêu những gì.

Đầu tiên hắn không ngừng gọi người đến cứu; đêm thứ hai, có lẽ hắn hơi bị sốt; hắn nói với vợ và các con; chúng tôi luôn luôn nghe thấy tên Elidơ. Hôm nay, hắn chỉ khóc. Chiều nay, giọng hắn tắt đi và chỉ còn tiếng rên. Nhưng hắn vẫn còn than thở khe khẽ suốt cả đêm. Chúng tôi nghe thấy rất rõ, vì gió thổi về phía chiến hào chúng tôi. Sáng hôm sau, lúc chúng tôi tưởng hắn đã yên nghỉ từ lâu, thì một tiếng rên ú ứ trong cổ họng lại một lần nữa bay đến phía chúng tôi.. .

Ban ngày nóng bỏng, mà những người chết vẫn nằm kia, chi chít liền nhau. Chúng tôi không thể mang họ đi hết; chúng tôi cũng không biết làm thế nào với họ nữa. Chính những viên đạn trái phá sẽ chôn họ. Thỉnh thoảng, bụng họ trương lên như một quả bóng. Họ phì ra, oi lên và cựa quậy. Đó là những luồng hơi còn rậm rịch trong người họ.

Trời xanh, không một bóng mây. Buổi chiều nặng nề và hơi nóng từ mặt đất bốc lên. Khi thổi về phía chúng tôi, gió lại mang đến cho chúng tôi mùi

https://thuviensach.vn

máu, cái mùi nặng nề, nhạt nhẽo kinh tởm ấy, cái mùi chết chóc bốc lên từ những hố đại bác, giống như một thứ thuốc mê trộn lẫn với mùi thối rữa, làm cho chúng tôi khó chịu.

Nhiều đêm đã trở lại yên tĩnh, chúng tôi bắt đầu đi lùng những chiếc đai đồng của đạn trái phá và chúng chiếc dù lụa pháo sáng của quân Pháp. Thực ra, chẳng ai hiểu tại sao những chiếc đai đạn trái phá lại quý đến thế. Những tay sưu tầm chỉ quả quyết một điều là chúng có giá trị. Có những cậu khuân nhiều đến nỗi khi xuống hào, phải cúi gập cả người lại vì nặng quá.

Riêng Hai, ít ra nó cũng có một lý do: nó định gửi những chiếc đai đạn ấy về cho vợ chưa cưới của nó để làm nịt bít tất!

Nghe thấy vậy, tất nhiên mấy anh chàng quê xứ Phridơ cười như nắc nẻ; chúng nó vừa vỗ đùi vừa nói: "Đến chết cười chứ không phải. Lạy Chúa tôi, cái anh chàng Hai này thế mà dí dỏm quá quắt! ” Nhất là Jađơn, nó không nhịn được, nó cầm cái đai đạn to nhất rồi luôn luôn cho chân vào để xem còn rộng bao nhiêu nữa. "Hai này, chắc rằng có những cái bắp chân... phải, những cái bắp chân phải nói rằng ý nghĩ của nó còn lên cao hơn cái điều ấy một chút - và chắc nàng cũng phải có những cái mông đít, phải, như... như một con voi! " Với cái đà vui nhộn ấy, nó còn đùa dai mãi, "ái chà, với cô nàng, tớ chỉ muốn chơi cái trò vỗ chân giò nhau thôi, thật đấy... " Hai ta phổng cả mũi. Vì không ngờ vợ chưa cưới của nó lại trội đến thế, và đắc ý nó nói gọn lỏn: "Gái ra gái nhé! " Những cái dù lụa có ích lợi thiết thực hơn. Tuỳ theo khổ người, ba hay bốn chiếc là được một cái áo khoác. Cốp và tôi lấy làm khăn tay. Những đứa khác thì gửi về nhà. Nếu các bà mà biết nỗi nguy hiểm thường xẩy ra khi đi lùng những miếng giẻ rách mỏng mảnh này, chắc các bà ấy phải sợ run lên.

Cát bắt chợt gặp Jađơn đang thản nhiên đập một viên đạn trái phá khổng lồ để tháo lấy đai. Vào tay người khác, cái món ấy nhất định phải nổ rồi, nhưng Jađơn, bao giờ cũng có số may.

https://thuviensach.vn

Hai con bướm vàng nhởn nhơ suốt buổi chiều trước chiến hào chúng tôi, cánh chúng lốm đốm đỏ. Cái gì đã lôi kéo chúng đến đây... Không có qua một cái cây, một bông hoa nào quanh vùng cả. Chúng đỗ xuống hàm răng một cái sọ người. Những con chim cũng vô tư lự như thế, từ lâu chúng nó đã quen với chiến tranh. Sáng sáng, những con chim sơn ca bay tít lên trời, giữa phòng tuyến địch. Một năm trước, chúng tôi đã thấy những con chim ấy đang ấp và chúng cũng nuôi được con nữa.

Trong chiến hào, lũ chuột đã để chúng tôi yên.

Chúng tôi biết tại sao chúng ở phía trước mặt. Lũ chuột béo múp ra. Thấy con nào là chúng tôi bắn ngay. Ban đêm chúng tôi lại nghe thấy tiếng ầm ĩ ở phía bên kia. Ban ngày, chỉ có những trận pháo kích bình thường, nên chúng tôi có thể sửa chữa lại chiến hào. Cũng có cả trò giải trí nữa. Tụi phi công đóng vai chính. Hàng ngày, những trận không chiến rất là đắt khách. Chúng tôi không bực mình lắm về những máy bay chiến đấu, nhưng chúng tôi ghét cay ghét đắng cái lũ máy bay thám thính, vì chúng chỉ điểm cho pháo binh. Chỉ vài phút sau khi chúng nó xuất hiện là y như có một trận mưa đạn sơrápnen (Shrapnel: một loại trái phá có nhiều đạn nhỏ ở trong) và trái phá.

Vì thế, chỉ trong một ngày chúng tôi thiệt mười một người, trong số đó có năm cứu thương. Hai người bị tan xác đến nỗi Jađơn nói rằng người ta có thể lấy thìa nạo những chỗ còn dính ở vách hầm, và dùng một cái nồi làm quan tài. Một người khác bị tiện văng mất cái bụng dưới và hai chân. Anh ta chết, nửa mình dựng đứng trong chiến hào, mặt màu vàng chanh và điếu thuốc vẫn lập lòe trong bộ râu; điếu thuốc còn đỏ cho đến khi chạm môi anh ta mới thôi. Chúng tôi tạm thời đặt những người chết vào một hố trái phá lớn. Cho đến bây giờ, đã có đến ba lượt chồng chất lên nhau rồi.

Đột nhiên, hỏa lực lại bắt đầu ầm ầm dữ dội. Thế là chẳng mấy chốc, chúng tôi lại rơi vào tình trạng căng thẳng, lo âu, chờ đợi một cách thụ động.

https://thuviensach.vn

Tấn công, phản công, xung kích, phản kích, đó chỉ là những từ ngữ, nhưng chúng chứa đựng biết bao ý nghĩa nữa... Chúng tôi thiệt rất nhiều người, nhất là tân binh. Trong khu vực chúng tôi, những chỗ trống đã được viện binh lấp vào. Do đó, chúng tôi nhận được một trung đoàn trong số những trung đoàn vừa mới tổ

chức, hầu như toàn bộ là những cậu trẻ măng thuộc các toán lính mới mộ. Trước khi ra trận, chúng nó chỉ được huấn luyện qua loa, chỉ mới biết những động tác cơ bản. Chắc chúng nó cũng hiểu thế nào là quả lựu đạn, nhưng chúng biết rất ít về cách ẩn nấp, nhất là thiếu sự tinh nhanh. Mặt đất phải gồ lên đến năm mươi phân, chúng nó mới nhận ra.

Dù rằng viện binh đối với chúng tôi là rất cần nhưng những cậu lính mới chỉ tổ làm bận chúng tôi hơn là giúp ích chúng tôi. Trong khu vực chiên đấu ác liệt này, chúng nó bị mất hết tinh thần, ngã như sung rụng (Nguyên văn bản tiếng Pháp: ngã như ruồi). Chiến tranh trận địa ngày nay đòi hỏi người lính phải có kiến thức và kinh nghiệm; phái nắm được địa hình, tai nghe phai biết phân biệt các loại đạn và biết tác hại của chúng; phải biết tính trước viên đạn sẽ rơi xuống đâu, phạm vi phá hoại của nó bao nhiêu, và phải ẩn nấp ra sao.

Dĩ nhiên tất cả những cậu lính trẻ này hầu như chưa biết gì về những cái đó. Các cậu chết nhiều là vì chưa biết phân biệt đạn xì với đạn nổ; chúng nó chết như rạ là vì chúng hốt hoảng chăm chú nghe tiếng gầm của những "hòm than" vô hại và sẽ rơi rất xa còn cái tiếng rì rào, xì xì nhè nhẹ của những con quái vật nhỏ bé, nổ tung ngay sát mặt đất thì chúng nó lại không nghe thấy. Đáng lẽ phải tản ra thì chúng nó lại nép vào nhau như đàn cừu, cả đến những cậu đã bị thương rồi mà vẫn còn để cho tụi phi công bắn chết như bắn thỏ. Chao ôi! Những bộ mặt khờ dại xám ngoét ấy, những bàn tay co quắp đáng thương ấy, sự can trường thảm hại ấy của những con chó khốn khổ ấy bất chấp sự đời, vẫn xông lên và tấn công; những con chó khốn khổ ấy, những con chó can đảm ấy, bị đe dọa đến nỗi không dám kêu lên và

https://thuviensach.vn

mặc dầu chân, tay, ngực, bụng đã bị rách nát, cũng chỉ dám rên lên khe khẽ gọi mẹ, nhưng khi người ta vừa nhìn chúng thì chúng lại im ngay tức khắc. Những khuôn mặt của chúng nhọn hoắt, đầy lông to và chết cứng, thiếu một cách đáng sợ cái thần sắc của những xác trẻ con.

Chúng tôi nghẹn ngào khi nhìn thấy chúng nó chồm lên, chạy và ngã xuống. Chúng tôi muốn đánh cho chúng một trận vì chúng nó ngu quá, lại cũng muốn ôm chúng vào lòng và mang chúng đi khỏi cái nơi không phải là của chúng. Chúng nó mặc quần áo màu xám, đi ủng lính, nhưng với số đông thì bộ quân phục rộng quá, lật phật quanh tay chân, vai chúng nó gầy quá, mình chúng nhỏ quá, không có thứ quân phục nào vừa cỡ bọn trẻ con ấy cả.

Một anh lính cũ ngã xuống, thì cũng phải từ năm đến mười chú tân binh chết.

Một trận tấn công bất thình lình bằng hơi ngạt đã giết hại một số lớn. Thậm chí, chúng nó không biết cả đến sự nguy hiểm có thể xẩy ra nữa. Chúng tôi thấy một căn hầm đầy những cái đầu xám ngoét, những cặp môi tím đen lại. Trong một hố đại bác, chúng nó đã bỏ mặt nạ ra sớm quá. Chúng nó không biết rằng hơi ngạt đọng lại trong những chỗ trũng lâu hơn; khi thấy những người lính khác đứng phía trên không đeo mặt nạ, chúng nó đã vội bỏ mặt nạ ra và đã hít phải số lượng hơi ngạt đủ làm cháy phổi.

Tình trạng của chúng nó thật là tuyệt vọng; những bãi máu khạc ra như xé phổi, và những cơn tức thở nhất định sẽ dẫn chúng nó đến chỗ chết.

Trong một đoạn chiến hào, đột nhiên tôi chạm trán Himmenxtôt. Hai người cùng nấp trong một cái hầm. Mọi người đều nằm xuống, thở hổn hển, và chờ đợi lúc tiến đánh.

Lúc ra khỏi hầm, tuy tôi bị kích động, nhưng một ý nghĩ vẫn thoáng qua trong óc; tôi không trông thấy Himmenxtôt nữa... Tôi vội vàng lộn trở

https://thuviensach.vn

xuống, và thấy hắn chui vào một xó; hắn chỉ hơi trầy da một chút, nhưng hắn làm ra bộ bị thương. Nhìn mặt hắn, người ta tưởng hắn vừa bị ai nện cho một trận. Hắn đang lên cơn sợ: phải nói rằng ở đây hắn là ma mới. Nhưng cái điều làm tôi tức điên lên là những tân binh đã ra ngoài cả rồi mà hắn lại nằm chúi ở đây cơ chứ!

Tôi điên tiết quát lên:

- Ra ngay!

Hắn không nhúc nhích, môi hắn run lên và bộ râu mép phập phồng.

- Ra ngay!

Hắn dũi cứng chân ra, nép sát vào tường và nhe răng ra, y như một con chó.

Tôi tóm lấy tay hắn và định bắt hắn phải đứng dậy. Thế là hắn khóc. Tôi phát điên lên. Tôi nắm lấy cổ hắn, lắc như lắc bị, đến nỗi cái đầu hắn vật bên nọ sang bên kia. Tôi quát vào giữa mặt hắn.

- Đồ khốn nạn, mày có ra không thì bảo. Đồ chó, đồ bò cái, mày muốn trốn phải không...

Mắt hắn trở nên lờ đờ, tôi đập đầu hắn vào tường: "Đồ cứt! ". Tôi đá cho hắn một cú vào cạnh sườn: "Đồ con lợn! ". Tôi đùn hắn lên, đẩy đầu hắn ra trước.

Vừa vặn lúc ấy, một đợt các bạn tôi đi qua. Trong số đó có một trung uý; ông ta nhìn chúng tôi và hét:

- Tiến lên! Tiến lên! Dồn hàng lại! Dồn hàng lại!

Thật là những quả đấm của tôi đã không có hiệu lực bằng cái tiếng ấy. Himmenxtôt đã nghe thấy tiếng cấp trên của hắn; hắn nhìn quanh, như chợt

https://thuviensach.vn

tỉnh lại và chạy theo những người khác.. .

Tôi chạy theo hắn và thấy hắn chồm lên. Hắn đã trở lại cái gã Himmenxtôt sắc nhọn của sân trại. Hắn đã bắt kịp cả viên trung uý và đi ngay ở hàng đầu.. .

Bắn dồn, bắn rào, lưỡi lửa, mìn, hơi ngạt, xe tăng, súng máy, lựu đạn, đó chỉ là những từ ngữ, những từ ngữ, nhưng chúng chứa đựng tất cả sự khủng khiếp trên đời.

Mặt chúng tôi đóng vẩy dầy cộp; tư tưởng chúng tôi đã bị huỷ hoại; chúng tôi mệt chết đi được. Khi tấn công nổ ra, có nhiều đứa phải đấm cho một quả mới tỉnh lại và chạy theo được. Mắt đỏ ngầu, bàn tay rách nát, đầu gối rướm máu, khuỷu tay dập nát.

Có phải những tuần, những tháng, những năm đã trôi qua như thế chăng... Chỉ là những ngày mà thôi. Chúng tôi thấy thời gian trôi qua, bên chúng tôi trên khuôn mặt mất sắc của những kẻ hấp hối; thìa chúng tôi đổ thức ăn vào cơ thể của chúng tôi, chúng tôi chạy, chúng tôi ném lựu đạn, chúng tôi bắn súng, chúng tôi giết, chúng tôi bạ đâu nằm đấy, chúng tôi đã kiệt quệ và trở nên đần độn; chỉ có một điều an ủi chúng tôi: “còn có những kẻ kiệt quệ hơn, đần độn hơn, huỷ hoại hơn, mắt mở thao láo nhìn chúng tôi như những vị thần, chúng tôi, những kẻ đôi khi có thể thoát chết.

Trong những giờ nghỉ ngơi rất hiếm, chúng tôi lên lớp cho chúng nó: “này, cậu nhìn cái nồi (tiếng lóng chỉ viên đạn đại bác rất to) đang lập loè kia nhé... ấy là một quả mìn sắp bay đến đấy.

Cứ nằm im, nó sẽ rơi thật xa. Nhưng nếu nó như thế này này, thì phải cút ngay. Chạy thật mau có thể tránh kịp đấy! " Chúng tôi luyện cho tai chúng nó quen với tiếng rì rầm ác hại của những viên đạn cỡ nhỏ rất khó nghe thấy, cần phải cho chúng nó nhận ra cái tiếng muỗi vo vo của những viên đạn ấy giữa đám ầm ầm

https://thuviensach.vn

hỗn loạn; chúng tôi dạy cho chúng nó biết những viên đạn ấy nguy hiểm hơn những viên lớn mà người ta nghe thấy trước khá lâu. Chúng tôi chỉ dẫn cho chúng nó cách tránh con mắt tụi phi công, cách giả vờ chết, khi bọn xung kích vượt qua, cách đập kíp lựu đạn để cho nó nổ đúng nửa giây trước khi chạm đích.

Chúng tôi lại dạy chúng nó cách lao người thật nhanh xuống hố đại bác khi gặp loại đạn nổ bắn tới. Chúng tôi, bày cho chúng nó cách quét sạch một chiến hào bằng lựu đạn chùm; chúng tôi cắt nghĩa cho chúng nó hiểu lựu đạn địch khác lựu đạn ta về thời gian cháy mồi như thế nào; chúng tôi lưu ý chúng nó về tiếng nổ của lựu đạn hơi ngạt, và chúng tôi giảng cho chúng nó tất cả những mánh khoé để có thể thoát chết được. Chúng lắng nghe bọn tôi, tỏ ra dễ dạy, nhưng khi trận đánh lại bắt đầu, chúng thường xúc động quá làm sai bét cả.

Hai Vethut bị gẫy xương sống, phải khiêng đi; mỗi lần nó thở, phổi nó lại phập phồng qua vết thương. Tôi vẫn còn bắt tay nó được. "Chết mất, Pôn ạ! ” Nó vừa rên rỉ, vừa cắn vào cánh tay vì đau quá.

Chúng tôi thấy có những người đã bị mất sọ mà vẫn sống; chúng tôi thấy có những người lính đã bị đạn tiện đứt hai chân mà vẫn chạy; họ lảo đảo lết trên những khúc chân cụt rập nát cho đến cái hố trái phá gần đấy; một anh binh nhất bò bằng hai tay suốt hai cây số, lê theo cặp đầu gối vỡ toát; một anh khác, hai tay ôm bộ ruột lòng thòng, đi đến tận trạm cứu thương; chúng tôi thấy những người không có mồm, không có hàm dưới, không có mặt; chúng tôi đã gặp một anh lấy răng cắn thật chặt mạch máu ở cánh tay, trong hai giờ liền, để khỏi mất hết máu; mặt trời mọc, đêm tối đến, trái phá rít lên, sự sống ngừng lại.

Tuy vậy, cái mảnh đất rách nát mà chúng tôi đang ở, vẫn còn giữ vững được, mặc dầu trước những lực lượng trội hơn và chỉ phải hy sinh có một trăm thước đất thôi Nhưng mỗi thước đất là một mạng người.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi được thay phiên. Bánh xe lăn dưới chân chúng tôi, chở chúng tôi về hậu tuyến. Chúng tôi đứng trên xe y như người mất hồn; mỗi khi có tiếng "Chú ý, dây đấy! " Chúng tôi co gối lại, cúi thấp người xuống. Dạo trước, chúng tôi qua đây là mùa hạ; cây cối còn xanh; bây giờ, chúng nhuộm vẻ thu, trời đêm xám và ẩm. Đoàn xe đỗ lại, chúng tôi bước xuống, một dúm người bị ném ra một cách lộn xộn, phần sót lại của bao nhiêu tên người. Hai bên đường, trong bóng tối, người ta gọi số hiệu các trung đoàn và các đại đội. Sau mỗi tiếng gọi, một tốp nhỏ tách ra khỏi đám người, một dúm lính bẩn thỉu, nhợt nhạt, một con số đã bị giảm đi một cách kinh khủng, một cái cặn còn lại vô cùng ít ỏi. Này đây, có người hô to số hiệu chúng tôi; chúng tôi nhận ra tiếng viên chỉ huy đại đội. Thế là ông ta đã trở về. Chúng tôi đi lại phía ông ta và tôi nhận ra Cát và An be. Chúng tôi đứng sát bên nhau, chúng tôi tựa vào nhau và chúng tôi nhìn nhau. Và lại một lần nữa, lại một lần nữa người ta gọi số hiệu chúng tôi. Người ta có thể gọi thật lâu; trong những trạm cứu thương, trong những hố trái phá nữa, không ai nghe thấy gì cả.

Lại một lần nữa: "Đại đội hai, lại đây! " Rồi thấp giọng hơn: "Đại đội hai không còn ai nữa à... " ông ta im lặng. Giọng ông hơi lạc đi, khi ông ta hỏi: "Đủ rồi chứ... " Và ông ta ra lệnh: "Điểm số".

Buổi sáng xám đục; khi chúng tôi ra đi, còn là mùa hè và có một trăm năm mươi người. Bây giờ chúng tôi cảm thấy lạnh - chúng mùa thu; lá cây rì rào, những giọng mệt mỏi cất lên: “một, hai, ba, bốn... ". Sau con số ba mươi hai, là im bặt...

Yên lặng một lúc lâu, rồi một giọng cất lên: "Còn ai nữa không... " Đợi một lúc, rồi cũng cái giọng ấy nói khẽ: "Đi từng tổ! " Thế nhưng, cái giọng ấy ngừng đi và nói hết câu một cách khó nhọc: "Đại đội hai.. . đại đội hai, đi thường, bước! "

Một dòng người, một dòng người ngắn ngủi lần bước trong buổi trời mai.

https://thuviensach.vn

Ba mươi hai người.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 6

Người ta đưa chúng tôi về sâu trong hậu phương hơn lệ thường, về một trại tân binh, để bổ sung quân. Đại đội tôi cần bổ sung hơn một trăm người.

N

Trong thời gian đó, chúng tôi la cà đây đó vì không có công tác gì làm cả.

Hai ngày sau, Himmenxtôt cũng về đến nói. Từ dạo ở chiến hào đến giờ, hắn không dám ngoạc mồm ra nữa. Hắn xin dàn hòa với chúng tôi. Tôi sẵn sàng chấp nhận, vì tôi thấy hắn đã giúp một tay vào việc khiêng Hai Vethut bị gãy lưng. Hơn nữa, hắn ăn nói đã có vẻ thật sự biết điều, nên khi hắn mời chúng tôi ra căng tin, chúng tôi cũng đồng ý thôi. Chỉ có Jađơn là còn nghi ngại và giữ kẽ.

Nhưng rồi chính nó cũng mau xuôi, vì Himmenxtôt cho biết hắn sắp thay chân thầy cai nấu bếp được đi phép. Để tó lòng thành, hắn khuân lại cho chúng tôi hai cân đường, và đặc biệt cho Jađơn nửa cân bơ. Sau đó, hắn lại còn vận động cho chúng tôi được điều về nhà bếp trong ba ngày liền, để gọt khoai tây và củ cải vàng.

Những món ăn hắn cung phụng cho bọn tôi, thật xứng đáng với bữa ăn của sĩ quan.

Ấy thế là chúng tôi tạm thời có hai cái khoái của người lính: ăn ngon và nghỉ khỏe. Nghĩ cho kỹ thì cũng không có gì quá đáng. Chỉ mới vài năm

https://thuviensach.vn

trước đây thôi, chúng tôi rất khinh ghét những chuyện ấy. Nhưng bây giờ chúng tôi gần như lấy thế là thú vị. Cái gì cũng là thói quen cả, cả đến chiến hào cũng vậy thôi.

Sự thích nghi chính là nguyên nhân khiến chúng tôi hình như quên được rất nhanh mọi chuyện. Vừa mới hôm kia, chúng tôi còn sống dưới lửa đạn, thế mà hôm nay, chúng tôi đã đi lêu lổng và sống buông thả.

Ngày mai, chúng tôi sẽ trở lại chiến hào. Thực ra, chúng tôi chẳng quên cái gì cả. Ngày nào chúng tôi còn ở hậu phương, thì những ngày ở hỏa tuyến đã qua, giống như những hòn đá chìm sâu xuống trong con người; chúng nặng nề quá khiến chúng tôi không đủ sức nghiền ngẫm. Nếu chúng tôi cứ nghiền ngẫm, chúng sẽ tiêu diệt chúng tôi ngay, bởi vì, tôi đã nhận xét thấy điều này: những sự kinh khủng có thể chịu đựng được nếu như người ta bằng lòng cúi đầu xuống, trái lại, chúng sẽ giết chết ta, nếu ta nghĩ đến chúng.

Cũng như khi ra mặt trận, chúng tôi trở thành những con vật - vì đó là điều duy nhất làm cho chúng tôi đứng vững được - thì khi về nghỉ ngơi, chúng tôi trở nên những chú hề nhạt nhẽo, và những anh chàng nhác nhớn. Không thể làm gì khác được, hoàn cảnh bắt buộc đúng phải như thế, dù thế nào, chúng tôi cũng muốn sống đã. Vì vậy chúng tôi không muốn vướng vít những tình cảm có thể rất là đẹp đẽ trong thời bình, nhưng ở chỗ này, thì quá là không hợp một tí nào.

Kemơrich chết. Hai Vethut chết. Đến ngày phán xét cuối cùng, khó mà lắp lại được cái thân hình của Han Cramơ đã bị một quả đại bác nghiền nát như tương. Macten cụt cả hai chân, May chết, Mác chết, Bay chết, Hammơlinh chết; một trăm hai mươi người chết rải rác trong các trạm cứu thương, da thịt thủng nát; thật là một điều đáng nguyền rủa, nhưng cái đó có liên quan gì đến chúng tôi bây giờ...

https://thuviensach.vn

Chúng tôi sống. Nếu chúng tôi có thể cứu được họ, phải, người ta sẽ thấy chúng tôi chẳng ngần ngại hy sinh tính mạng của mình. Chúng tôi có thể lên đường ngay, vì khi cần đến, chúng tôi có một sức bật kỳ dị; chúng tôi không biết sợ mấy, chỉ trừ có sợ chết, nhưng cái đó lại là chuyện khác, chuyện của có thể.

Nhưng các bạn của tôi đã chết, chúng tôi không có cách gì giúp họ được; họ đã yên phận rồi. Ai biết được số phận chúng tôi sẽ ra sao...

Điều chúng tôi mong muốn bây giờ là nằm khểnh ra đó, ngủ và ăn cho đầy tễ, uống rượu bí tỉ và hút, để cho ngày giờ khỏi trống rỗng. Đời người ngắn ngủi.

Sự khủng khiếp ở mặt trận sẽ biến đi, khi chúng ta quay lưng lại nó, chúng tôi đem những chuyện ở mặt trận ra đùa cợt một cách tục tĩu và ác khẩu. Khi một người chết, chúng tôi bảo là hắn đã ngậm đít lại rồi, chúng tôi cứ tếu như thế, chẳng tha cái gì. Nhờ vậy mà chúng tôi không phát điên. Chúng tôi còn nhìn mọi chuyện bằng con mắt ấy là chúng tôi còn đứng vững được.

Nhưng chúng tôi chẳng quên đâu! Điều mà các báo chí chiến tranh nói về óc trào phúng của quân đội, bảo rằng họ lo tổ chức những cuộc khiêu vũ khi vừa ra khỏi khu vực pháo kích, điều đó chỉ là chuyện ngớ ngẩn. Sở dĩ chúng tôi làm như thế không phải tại chúng tôi thích trào phúng, mà là vì nếu không trào phúng thì chết mất. Phần khác cũng chẳng mấy lúc nữa mà cạn tủ, rồi cái trào phúng của chúng tôi mỗi tháng một trở nên chua chát. Và tôi biết rằng, hiện giờ, khi chúng tôi đang đánh trận, tất cả những gì lắng sâu xuống cõi lòng chúng tôi như những tảng đá, sẽ trỗi dậy khi chiến tranh chấm dứt và chỉ lúc ấy mới giải thích được: cái sống, cái chết.

Những ngày, những tuần, những năm ở mặt trận lúc ấy sẽ sống lại và các bạn đã chết của chúng tôi sẽ trở về và sẽ cùng đi với chúng tôi. Đầu óc chúng tôi sẽ tỉnh táo, chúng tôi sẽ có một mục đích, và cứ thế chúng tôi sẽ

https://thuviensach.vn

đi cùng với các bạn đã chết bên cạnh chúng tôi và, phía sau chúng tôi, những năm ở mặt trận: chúng tôi sẽ đi... chống ai, chống ai...

Trong vùng này, vừa có những buổi biểu diễn của một đoàn kịch mặt trận Trên một hàng rào, vẫn còn thấy dán những tờ quảng cáo sặc sỡ. Cốp và tôi đang trố mắt ra nhìn. Chúng tôi không thể hiểu được sao lại còn có những cái như thế. Này đây, một thiếu nữ mặc áo mùa hạ màu nhạt, với chiếc dây lưng da đỏ thắt quanh người. Một tay nàng đặt trên lan can, tay kia cầm chiếc mũ nan, nàng đi giày trắng và tất trắng, đôi giày cao gót xinh xắn có khóa; phía sau nàng, biển xanh lấp lánh với vài làn sóng tung bọt trắng xóa và bên cạnh một cái vịnh đầy ánh sáng.

Thật là một cô nàng tuyệt đẹp, mũi xinh, môi đỏ, chân dài, sạch sẽ, đỏm dáng không thể tưởng tượng được. Chắc hẳn mỗi ngày nàng tắm hai lần, và không bao giờ có ghét ở móng tay, quá lắm, có lẽ đôi lúc cũng chỉ dính vài hạt cát của bờ biển. Cạnh nàng, có một anh con trai quần trắng, áo vét tông xanh, mũ thuỷ quân, nhưng chúng tôi chẳng để ý đến chàng ta mấy. Cái cô nàng ở cạnh hàng rào ấy chẳng khác gì một phép lạ đối với chúng tôi; chúng tôi đã quên hẳn rằng trên đời này còn có những chuyện như vậy, và ngay đến bây giờ chúng tôi cũng khó tin là chính mắt đã trông thấy thế. Dù sao hàng mấy năm nay chúng tôi cũng chưa hề thấy những điều tương tự; những điều chưa đầy đủ lắm, nhưng đã nói lên biết bao nhiêu là trong sáng, xinh tươi và hạnh phúc.

Đấy mới thật là hòa bình; hòa bình là phải thế, chúng tôi cảm nghĩ như vậy, lòng đầy xúc động.

- Cậu hãy nhìn đôi giày nhỏ nhẹ này; khó mà đi nổi một cây số, - tôi nói.

Nhưng ngay lúc ấy, tôi tự thấy buồn cười, vì đứng trước một hình ảnh như vậy mà nghĩ đến chuyện đi thì thật là ngớ ngẩn.

- Nàng độ bao nhiêu tuổi nhỉ... - Cốp hỏi.

https://thuviensach.vn

Tôi lẩm nhẩm rồi nói:

- Nhiều nhất là hăm hai. Anbe ạ.

- Nếu thế thì nàng lại hơn tuổi cánh mình mất.

- Tớ thì chắc nàng không quá mười bảy.

Chúng tôi rùn cả người.

- Anbe này, thế thì tuyệt quá nhỉ...

Nó gật.

- Ở nhà tớ cũng có một cái quần trắng.

- Một cái quần trắng, đồng ý, - tôi nói, - nhưng một cô gái như thế này.. .

Hai đứa chúng tôi nhìn lẫn nhau từ đầu đến chân. Quả là không có cái gì ra hồn, ngoài một bộ đồng phục đầy cáu ghét, vá chằng vá đụp và bạc phếch. Mọi so sánh đều không hy vọng.

Vì thế, trước hết chúng tôi lột béng ngay cái anh chàng quần trắng ra khỏi hàng rào một cách cẩn thận để khỏi động đến cô thiếu nữ. Thế là được một việc.

Sau đó, Cốp bàn:

- Chúng mình đi bắt rận đi...

Tôi không hoàn toàn tán thành ý kiến ấy vì như thế thì công việc hỏng bét mất; chúng tôi đã bắt rận suốt hai giờ rồi. Nhưng sau khi ngắm lại bức tranh một lần nữa, tôi tuyên bố sẵn sàng theo ý kiến của nó. Và tôi thêm:

- Chúng mình thử đi lùng một cái sơ mi sạch xem sao.

https://thuviensach.vn

Anbe không hiểu thế nào lại nghĩ:

- Bít tất Nga chắc còn tốt hơn nữa.

- Phải đấy, có lẽ cả bít tất Nga nữa, chúng mình phải cố đi xoay cái gì mới được chứ.

Nhưng kìa, Lia và Jađơn đang phất phơ đi tới.

Chúng nó nhìn thấy tờ quảng cáo và câu chuyện xoay ngay sang cái giọng tục tĩu. Trong lớp tôi, Lia là đứa đầu tiên có một con nhân tình; nó đã tả cho chúng tôi nghe những chi tiết của cái ái tình của nó và làm chúng tôi bị kích thích tợn. Nhìn bức tranh này, nó hứng lên theo kiểu của nó, và Jađơn bắt chước nó một cách hăng hái. Nói của đáng tội, chúng tôi chẳng phải ghét cái đó. Ai không biết nói chuyện tục tĩu thì không phải là lính; có điều, lúc này đầu óc chúng tôi chưa để tất cả vào đấy mà thôi. Vì vậy, chúng tôi cắt đứt câu chuyện và đi về chỗ bắt rận, với cảm tưởng là mình đang đi tới một hiệu thợ may lịch sự.

Những ngôi nhà chúng tôi trú quân, ở gần một con kênh. Ở bờ bên kia, có những cái đầm với những cây bạch dương bao quanh. Bên kia kênh, cũng có cả đàn bà nữa. Phía bên này, dân cư đã tản đi hết, nhưng phía trước mặt, thỉnh thoảng vẫn có bóng người.

Buổi chiều chúng tôi đi bơi. Kìa, có ba người đàn bà đi đến, dọc theo bờ kênh. Họ đi thong thả và không ngoảnh mặt đi, mặc dầu chúng tôi không mặc quần đùi.

Lia cất tiếng gọi; các cô ấy cười và ngừng lại nhìn chúng tôi. Chúng tôi ném sang những câu tiếng Pháp nửa mùa chợt nhớ ra được, bất kể là câu gì, lộn xộn hấp tấp, cốt để các cô ấy không đi mất. Thật tình, đây cũng chẳng phải là những lời lẽ gì tao nhã cho lắm, nhưng chúng tôi moi ở đâu ra được kia chứ...

https://thuviensach.vn

Đặc biệt có một cô tóc nâu, thân hình mảnh dẻ.

Khi cô cười, hàm răng trắng bóng. Cử chỉ của cô ta nhanh nhẹn, chiếc váy mềm mại rủ xuống chung quanh bắp chân. Mặc dầu nước lạnh, nhưng chúng tôi cũng cố làm cho các cô ấy chú ý đến để các cô ấy đứng lại. Chúng tôi cứ pha trò bừa đi, các cô ấy cũng bắt lời, nhưng chúng tôi chẳng hiểu gì cả. Chúng tôi cười và ra hiệu với các cô ấy. Jađơn khôn hơn, nó chạy về nhà, mang ra một cái bánh lính và giơ lên.

Thế là thu được kết quả rực rõ. Bằng dấu hiệu và cử chỉ, các cô mời chúng tôi sang chơi, nhưng đã có lệnh cấm. Chúng tôi không được phép sang bờ kênh bên kia. Cầu nào cũng có lính gác. Không có giấy tờ hợp lệ thì đừng hòng. Vì thế chúng tôi cố làm cho các cô ấy hiểu là chính các cô ấy phải sang chỗ chúng tôi, nhưng các cô ấy lắc đầu và chỉ những cái cầu; cả các cô ấy cũng không được phép sang. Các cô ấy quay trở lại đi thong thả, ngược dòng kênh và vẫn đi dọc theo bờ. Chúng tôi bơi theo các cô ấy. Được độ vài trăm thước, các cô ấy rẽ khỏi bờ kênh và chỉ cho chúng tôi một ngôi nhà gần đấy, nổi lên giữa đám cây cối và bụi rậm. Lia hỏi eo phải các cô ở đấy chúng. Các cô ấy cười! Đúng, nhà các cô ấy đấy.

Chúng tôi gào to lên là chúng tôi sẽ sang khi nào tụi lính gác không thể trông thấy chúng tôi. Ban đêm, ngay đêm nay đấy... Các cô ấy giơ tay lên, úp hai bàn tay lại với nhau, rồi để sát mặt và nhắm mắt lại. Các cô ấy đã hiểu.

Cô tóc nâu mảnh khảnh uốn éo đi mấy bước vũ. Cô tóc vàng ỏn ẻn "Bánh ngon.. . bánh thơm.. . " Chúng tôi cam đoan rối rít với các cô ấy là chúng tôi sẽ mang bánh sang. Lại còn nhiều cái khác thú vị nữa cơ. Vừa nói, chúng tôi vừa nhấm nháy và giơ tay làm những dấu hiệu có ý nghĩa. Lia ta suýt chết đuối vì muốn cắt nghĩa là nó muốn mang sang một khúc dồi. Nếu cần, có lẽ chúng tôi hứa với các cô ấy cả một kho lương thực. Các cô bước đi nhưng vẫn còn quay lại nhiều lần. Chúng tôi vào bờ và kiểm tra

https://thuviensach.vn

lại xem có đích là các cô vào cái nhà ấy không, vì có thể là các cô ấy đánh lừa chúng tôi. Rồi chúng tôi lại bơi về chỗ khởi hành.

Không có giấy tờ hợp lệ, không được qua cầu. Vì vậy, ban đêm chỉ còn cách bơi sang thôi. Chúng tôi rạo rực cả người, cái rạo rực không buông tha chúng tôi, làm cho chúng tôi đứng ngồi không yên; chúng tôi đến căng tin, vừa vặn có bia và rượu pơnsơ (Một thứ rượu pha đường hoặc pha nước chanh.).

Chúng tôi uống pơnsơ và kể chuyện cho nhau nghe, những câu chuyện ngộ nghĩnh bịa từ đầu đến cuối. Chẳng đứa nào đòi hỏi gì hơn là cứ việc nhắm mắt tin lời thằng cha bên cạnh, và hau háu đợi đến lượt mình lại ba hoa khoác lác một chuyện khác oanh liệt hơn nữa. Chân tay chúng tôi bồn chồn. Chúng tôi hút không biết bao nhiêu là thuốc lá, đến nỗi Cốp nói: "Theo ý mình, chúng ta có thể mang sang cho các nàng mấy điếu thuốc lá nữa". Ấy thế là chúng tôi bỏ thuốc lá vào mũ ca lô và giữ nguyên đấy. Nền trời nhuộm màu táo xanh. Chúng tôi có bốn đứa, mà lại chỉ có ba cô nàng; vì vậy chúng tôi phải làm thế nào rủ được thằng Jađơn ra mới ổn. Chúng tôi ép nó uống rượu rum và rượu pơnsơ cho đến khi nó say mềm ra.

Trời vừa tối mịt, chúng tôi trở về chỗ ở, Jađơn đi giữa ba đứa. Chúng tôi nóng ruột như lửa đốt, lòng tràn đầy ham muốn cái chuyện mới lạ. Cô tóc nâu mảnh dẻ là phần của tôi: chúng tôi đã chia nhau, dứt khoát rồi. Jađơn ngã lăn quay ra ổ rơm, và bắt đầu ngáy; nhưng kìa, nó lại thức dậy, nó vừa nhìn chúng tôi vừa cười khẩy có vẻ ranh mãnh khiến chúng tôi phát hoảng và nghĩ có lẽ nó chỉ giả vờ say rượu, và có lẽ mất toi cái khoản tiền rượu pơnsơ trả cho nó cũng nên; nhưng rồi nó lại ngã xuống và lại ngủ. Mỗi đứa chúng tôi chuẩn bị một cái bánh còn nguyên, lấy giấy báo gói lại. Chúng tôi để thêm vào đấy mấy điếu thuốc lá. Ngoài ra lại có cả ba khúc dồi gan mà chúng tôi vừa lĩnh buổi chiều xong. Thật là một món quà xứng đáng. Tạm thời chúng tôi bỏ tất cả những cái ấy vào những đôi ủng, vì cần phải mang ủng đi để khỏi dẫm phải dây thép gai hoặc mảnh sành khi lên bờ bên kia.

https://thuviensach.vn

Trước hết, vì phải bơi qua kênh, nên chúng tôi không đứa nào phải bận tâm đến cái khoản quần áo, sau nữa, vì là ban đêm và cũng không xa lắm. Chúng tôi khởi hành, tay xách ủng. Chúng tôi nhoài nhanh xuống nước, bơi ngửa, hai tay nâng khỏi đầu đôi ủng với những món nói trên. Chúng tôi rón rén trèo lên bờ kênh bên kia.

Chúng tôi lấy các gói ra khỏi đôi ủng rồi đi ủng vào.

Chúng tôi cắp vào nách những thứ mang theo. Thế là ba đứa bắt đầu đi, ướt như chuột lột, trần như nhộng, tất cả y phục chỉ có mỗi đôi ủng, chúng tôi nhạy thong thả bước một. Chúng tôi tìm thấy ngay ngôi nhà. Nó khuất trong bóng tối của đám bụi rậm. Cát vấp phải một cái rễ cây và xước cả khuỷu tay: "Không hề gì! ' - nó nói một cách vui vẻ.

Các cửa sổ đều có ván ngoài. Chúng tôi đi vòng quanh nhà một lượt, và thử nhòm qua những kẽ hở. Chúng tôi đâm ra sốt ruột. Đột nhiên, Cốp có vẻ lưỡng lự:

- Này... Nếu có một cấp chỉ huy đang ở trong ấy thì sao...

- Thì chuồn chứ sao nữa! - Lia cười khẩy.

- Lão ta chỉ việc đọc số hiệu trung đoàn cánh mình ở đây này!

- Anbe vừa nói vừa vỗ vào mông đít.

Cửa ra vào ngôi nhà để ngỏ, ủng của chúng tôi gây ra một vài tiếng động,, một chiếc bản lề rít lên. Chúng tôi nhìn thấy ánh sáng.

Một cô nàng hoảng sợ rú lên một tiếng. Chúng tôi nói với cô ta bằng thứ tiếng Pháp cố cho thật dễ hiểu: "Này... này... bạn... bạn tết... "

Đồng thời để tranh thủ cảm tình của cô ta, chúng tôi giơ các gói lên.

https://thuviensach.vn

Bây giờ, chúng tôi trông thấy cả hai cô kia. Cửa mở toang và ánh sáng chiếu vào người chúng tôi. Các cô nàng nhận ra chúng tôi và cả ba cô cười ngặt cười nghẽo về cách ăn mặc của chúng tôi. Các cô đứng trong khung cửa, vặn cả người, gập cả người lại mà cười, gớm cười cười quá thể. Thân hình các cô mới uyển chuyển làm sao.

- Đợi một tí nhé! - Các cô nói.

Các cô biến mất rồi vất cho chúng tôi một đống khăn áo, chúng tôi lấy quấn bừa vào người. Sau đó chúng tôi được phép vào.

Một ngọn đèn nhỏ thắp trong nhà. Có vẻ ấm cúng, lại thoang thoảng mùi nước hoa. Chúng tôi giở các gói ra và đưa cho các cô nàng. Mắt các cô sáng lên, đúng là các cô đang đói.

Sau đó, cả ba đứa đâm ra hơi lúng túng. Lia làm bộ điệu muốn ăn. Thế là quang cảnh lại nhộn lên; các cô đi lấy nĩa và dao rồi sà ngay vào đám đồ ăn.

Đầu tiên trước khi ăn một khoanh dồi gan, các cô lại giơ nó lên, có vẻ thán phục lắm; còn chúng tôi ngồi bên các cô, rất hãnh diện.

Các cô nói huyên thuyên với chúng tôi. Chúng tôi chẳng hiểu gì mấy những điều các cô nói, nhưng chúng tôi cảm thấy toàn là những lời lẽ đáng yêu cả.

Có lẽ các cô ấy cũng cảm cái tuổi trẻ măng của chúng tôi chăng; cô nàng tóc nâu mảnh khảnh vuốt ve tóc tôi và nói với tôi cái điều mà tất cả những người đàn bà Pháp, bao giờ cũng nói: "Chiến tranh... tai hoạ lớn... những chàng trai khốn khổ... " Tôi nắm lấy cánh tay cô nàng, ghì chặt lấy và đặt miệng vào lòng bàn tay nàng. Ngón tay nàng ghì chặt lấy mặt tôi. Phía trên tôi là đôi mắt đầy xúc cảm, là làn da nâu mát rợi và đôi môi đỏ thắm. Miệng nàng nói những lời mà tôi không hiểu. Tôi cũng không hiểu hết được ý tứ của đôi mắt nàng, chúng nói nhiều hơn là chúng tôi mong đợi khi tới đây.

https://thuviensach.vn

Bên cạnh có nhiều buồng. Tôi vừa bước vào, đã thấy Lia nói bô bô với cô nàng tóc vàng và tiến hành một cách táo bạo. Thực ra nó đã thông thạo cái khoản ấy; nhưng tôi, tôi bị lạc vào một cõi xa lạ, vừa dịu dàng lại vừa mãnh liệt, và tôi cứ thả mình vào đó. Tôi cảm thấy trong tôi có một cái gì vừa khát khao lại vừa chìm đắm. Đầu óc tôi quay cuồng. Ở đây chẳng có gì để bấu víu cả. Chúng tôi để ủng ngoài cửa; các cô đã thay cho bằng những đôi dép ngủ và thế là bây giờ tôi chẳng còn cái gì là tư thế mã thượng và lấc xấc của anh lính nữa: không súng, không thắt lưng, không quân phục, không mũ. Tôi rơi vào chốn lạ lùng này, thôi thì muốn ra sao thì ra, vì dẫu sao tôi cũng hơi rờn rợn.

Cô nàng tóc nâu nhíu đôi lông mày lại, mỗi khi nàng suy nghĩ. Khi nàng nói thì đôi lông mày không động đậy.

Cũng có đôi lúc, điều nàng nói chỉ thốt ra nửa chừng, bị nghẹn lại hoặc lướt nhẹ trên đầu tôi; thật như một cánh cung, một đường đạn, một ngôi sao chổi. Tôi hiểu như thế nào... Những lời lẽ của cái tiếng ngoại quốc mà tôi chỉ biết lõm bõm, ru ngủ tôi, dìm tôi vào một cảnh tĩnh mịch, trong đó căn buồng gần như biến đi cùng với những bóng tối và ánh sáng của nó, trong đó chỉ còn rõ nét, chỉ còn sống có mỗi cái mặt người phía trên tôi.

Thật khó hiểu biết bao, cái khuôn mặt mới một giờ trước đây còn lạ lùng, thế mà bây giờ cúi xuống với một dáng điệu âu yếm, cái dáng điệu không phải tự nó mà có, mà từ bóng đêm, từ vũ trụ, từ dòng máu như đang tỏa ánh sáng trên nó. Những đồ vật chung quanh đều bị ảnh hưởng và biến dạng bởi cái môi trường này, chúng khoác một hình thù đặc biệt và nước da trắng trẻo của tôi gần như gây cho tôi một cảm giác tôn sùng, khi ánh sáng ngọn đèn chiếu vào nó và khi bàn tay nâu và mát rượi vuốt ve nó.

Tất cả cái này khác xa biết bao cảnh nhà thổ lính mà chúng tôi được phép đi, và chúng tôi phải đứng nối đuôi thành hàng dài! Tôi không muốn nghĩ đến chuyện đó nữa, nhưng kỷ niệm ấy vẫn ám ảnh tôi và làm tôi phát khiếp, vì có lẽ chúng tôi không bao giờ có cách gì rũ sạch nó đi được.

https://thuviensach.vn

Nhưng lúc này tôi cảm thấy đôi môi của nàng tóc nâu mảnh khảnh và tôi vươn về phía đôi môi ấy; tôi nhắm mắt lại và qua đó, tôi muốn xóa bỏ tất cả, chiến tranh, những sự kinh khủng, những sự nhục nhã của nó, để khi tỉnh dậy sẽ trẻ trung và sung sướng. Tôi nghĩ đến hình ảnh cô thiếu nữ ở tờ quảng cáo, và trong chốc lát, tôi tưởng cuộc đời tôi chỉ tuỳ thuộc có một điều: chinh phục được nàng. Tôi càng ghì người vào trong đôi cánh tay đang ôm chặt lấy tôi: có lẽ sẽ xảy ra một sự kỳ diệu chăng... Sau cùng, tôi không hiểu sao cả ba đứa tôi lại trông thấy nhau. Lia có dáng điệu đắc thắng. Chúng tôi chia tay các cô nàng một cách đằm thắm và đi ủng vào.

Không khí ban đêm xoa dịu những tấm thân nóng bừng của chúng tôi. Những cây bạch dương đứng sừng sững và rì rào trong bóng tối. Vầng trăng lấp lánh trên trời và trên dòng nước của con kênh. Chúng tôi không chạy, chúng tôi rảo bước cạnh nhau. Lia nói:

- Cũng đáng một cái bánh lính đấy!

Tôi không biết nói gì; tôi cũng chẳng vui nữa.

Bỗng, có tiếng chân bước, chúng tôi liền ẩn sau một bụi rậm. Bước chân mỗi lúc một gần, và bây giờ đến sát chúng tôi. Chúng tôi thấy một gã trần truồng cũng đi ủng, y hệt bọn tôi nó cắp một gói ở cánh tay và chạy lồng lên. Đúng Jađơn, cu cậu đang vội quá.

Cu cậu đã biến mất.

Chúng tôi cười. Ngày mai thế nào nó chả chửi om lên!

Chúng tôi về ổ rơm, chẳng ai biết tí gì cả.

Tôi được gọi lên văn phòng, viên chỉ huy đại đội chìa cho tôi một cái giấy phép và một tờ giấy đi đường, rồi ông ta chúc tôi lên đường bình an. Tôi nhìn xem được bao nhiêu ngày phép: mười bảy ngày. Mười bốn ngày nghỉ và ba ngày đi đường. Đi đường như vậy thì ít quá. Tôi liền hỏi liệu có

https://thuviensach.vn

xin được năm ngày không. Béctinh ra hiệu bảo tôi nhìn kỹ tờ giấy; tôi nhận ra là sẽ không phải trở về ngay mặt trận. Hết hạn phép, tôi sẽ đi dự lớp học ở trại Lăng.

Nhiều đứa ghen với tôi. Cát mách cho tôi nhiều nước hay, bảo tôi cách xoay xở để có thể lẩn được. "Nếu cậu láu thì cậu sẽ ở lì đấy '.

Nói tình thực, tôi chỉ thích độ tám ngày nữa hãy đi, vì chúng tôi còn ở đây trong suốt thời gian ấy và ở đây thật là khoái. Dĩ nhiên, tôi phải đãi một chầu căng tin. Mấy đứa chúng tôi đều ngà ngà say cả. Tôi đâm ra buồn. Tôi sẽ ở lại hậu phương trong sáu tuần lễ, cái đó hẳn là sướng rồi, nhưng lúc trở lại thì ra sao... Liệu có còn gặp nhau đủ mặt không... Hai và Kemơrich đã không còn nữa; đến lượt ai bây giờ đây...

Chúng tôi uống rượu và tôi lần lượt nhìn kỹ từng thằng bạn của tôi. Anbe ngồi cạnh tôi, hút thuốc và rất vui, hai đứa tôi lúc nào cũng có nhau. Cát ngồi trước mặt, hai vai xuôi thõng, ngón tay cái to bè và giọng nói trầm tĩnh. Rồi đến Muynlơ với bộ răng vẩu và tiếng cười như lệnh vỡ. Jađơn với đôi mắt chuột nhắt. Lia để bộ râu trông đến bốn mươi tuổi.

Trên đầu chúng tôi khói bay đặc sệt. Không thuốc lá, đời thằng lính còn ra sao nữa. Căng tin là nhà an dưỡng của hắn, bia không phải chỉ là một thứ đồ uống, mà còn là dấu hiệu có thể nằm dài, ruồi tay ruổi chân không sợ gì nguy hiểm. Sự thực về mặt này chúng tôi chẳng đứa nào ngại tí gì cả. Chúng tôi nằm thẳng cẳng và khạc nhổ bằng thích ra khắp chung quanh, hẵn tạm nói thế đã! Tất cả những cái này ghi vào lòng kẻ ngày mai ra đi một ấn tượng sâu sắc biết bao!

Đêm ấy chúng tôi còn sang bên kia kênh một lần nữa. Tôi hầu như sợ sệt phải nói với cô nàng tóc nâu mảnh khảnh là tôi sẽ đi và khi trở về, tất nhiên lại ở chỗ khác, và như thế là vĩnh biệt nhau; nhưng nàng chỉ gật gật đầu và không có vẻ cảm động lắm. Đầu tiên tôi không thể nào hiểu được, nhưng sau tôi vỡ nhẽ. Lia nói có lý, nếu tôi ra chiến hào thì người ta còn nói:

https://thuviensach.vn

"Chàng trai khốn khổ! " Nhưng một anh lính đi phép thì còn sơ múi gì nữa, các cô nàng chết tiệt này. Quỷ bắt cô ta đi với cái giọng ỏn ẻn và những lời ăn tiếng nói của cô ta! Cứ tưởng là chuyện kỳ diệu, nhưng rút cục, chỉ có bánh lính.

Sáng hôm sau, bắt rận tinh tươm rồi, tôi đi ra phía đường sắt. Anbe và Cát đi tiễn tôi. Ở nhà ga, người ta nói mấy giờ nữa tàu mới chạy. Hai bạn tôi phải trở lại, vì có công tác; chúng tôi chia tay nhau:

- May mắn! Cát nhé! May mắn, Anbe nhé!

Chúng nó đi khỏi và còn vẫy tôi nhiều lần. Bóng chúng nó nhỏ dần. Mỗi bước di, mỗi cử chỉ của chúng nó đều quen thuộc đối với tôi, từ xa tôi có thể dễ dàng nhận ra chúng nó. Thế là chúng nó đã đi khuất hẳn.

Tôi ngồi trên ba lô và đợi. Đột nhiên, tôi nóng ruột như điên đi.

Tôi đã dừng lại ở nhiều ga; tôi đứng trước nhiều cái nồi để người ta phát súp, tôi đã ngả lưng trên nhiều tấm ván. Nhưng rồi sau đó, phong cảnh những nơi con tàu chạy qua dần dần trở nên xao xuyến lòng người, vừa khơi nỗi ưu tư, vừa đượm tình ruột thịt; phong cảnh lướt trên mặt kính chiều với những đàng mạc - có mái tranh úp chụp xuống những ngôi nhà trát vữa và có vách ngăn, như những chiếc mũ ca lô với những cánh đồng lúa, dưới ánh nắng xiên khoai, lấp lóe như ánh xà cừ, với những vườn cây ăn quả, với thùng kho lúa, với những gốc bồ đề già cỗi.

Tên các nhà ga trở nên những điều làm rung động lòng tôi. Con tàu chạy, chạy mãi, rập rình lúc lắc, tôi ngồi cạnh cửa sổ và tì vào thành tàu. Những cái tên đó chứa đựng cả thời niên thiếu của tôi. Đồng cỏ phẳng lì, đồng ruộng, trang trại.]Một cỗ xe ngựa cô đơn chạy qua trên nền trời, trên con đường song song với chân trời. Đây kia, một chỗ chắn ngang đường, phía trước chắn có những bác nông dân đứng đợi, những thiếu nữ giơ tay

https://thuviensach.vn

vẫy vẫy, những em bé chơi dọn đường, những con đường chạy về tận thôn xóm, những con đường rất bằng phẳng, không có pháo binh.

Buổi chiều, nếu con tàu không kêu ầm ầm chắc tôi phai hét lên. Đồng ruộng trải ra bát ngát; xa xa bóng những dãy núi xiên ngang một màu xanh nhạt bắt đầu nổi lên. Tôi nhận ra cái nét đặc biệt của đỉnh Đôđenbe lởm chởm, đột ngột buông xuống trên ngọn khu rừng. Chính sau ngọn núi đó, thành phố sẽ hiện ra.

Ánh sáng màu vàng son chảy trên mặt đất và hòa với đất; con tàu chạy vào một khúc lượn, kêu rít lên, rồi lại một khúc lượn nữa, và xa tít, những cây bạch dương thẳng tắp có vẻ hư ảo, mơ hồ, mờ mịt, cây nọ nối cây kia thành một hàng dài như toàn bằng bóng tối, ánh sáng và ưu tư.

Đồng quê từ từ xoay tròn với hàng cây, con tàu lượn quanh chúng, các khoảng cách giảm dần, những bóng cây chập lại chỉ còn một khối và, một lát sau, tôi chỉ còn nhìn thấy một cây. Rồi những cây khác lại xuất hiện sau cây đầu tiên, chúng đứng cô đơn như vậy rất lâu, trên nền trời, cho đến lúc chúng bị những ngôi nhà đầu tiên che lấp.

Đây là chỗ đường sắt chạy ngang phố. Tôi ngồi yên cửa sổ không thể rời ra được. Mọi người sửa soạn hành lý để xuống, còn tôi, tôi thầm thì đọc tên phố đi qua: "Phố Brem, phố Brem Brem... " Dưới đường có người đi xe đạp, có xe cộ: có người ta. Đấy là một phố màu xám và một cái cầu chui màu lam, thế mà nó làm tôi cảm động khác nào chính mẹ tôi. Rồi con tàu dừng lại, nhà ga đây rồi, với tiếng ồn náo, tiếng gọi nhau và những bảng yết thị. Tôi nhắc ba lô đeo lên vai, xách khẩu súng trường và bước xuống những bậc tàu, gần như loạng choạng. Đứng trên sân ra, tôi nhìn quanh. Tôi chẳng quen một ai trong đám người đang chen chúc ấy. Một bà Hồng thập tự mời tôi uống. Tôi lảng ra. Bà ta cười với tôi một cách ngớ ngẩn, tưởng mình quan trọng lắm (xem, tôi cho anh lính uống cà phê đây!) Bà ta nói với tôi: "Anh bạn ơi", y như tôi cần đến cái tiếng ấy lắm.

https://thuviensach.vn

Phía ngoài trước ga, một dòng sông lấp lánh chảy cạnh dãy phố. Ra khỏi cửa cổng của chiếc cầu nhà máy xay, con sông reo lên trắng xóa. Ngọn tháp vuông cổ kính đứng sừng sững ngay gần đó; trước tháp, có cây bồ đề thật to màu sắc rực rỡ, và sau tháp là cảnh hoàng hôn.

Nơi đây chúng tôi thường hay ngồi chơi - ngày ấy lâu quá rồi!

Chúng tôi thường đi trên cầu, ngửi mùi mát rượi và khăm khẳm của mặt nước im lìm. Chúng tôi thường hay cúi xuống ngắm dòng nước bình thản phía bên này cống, nơi bao nhiêu cây leo xanh và rong rêu bám lòng thòng ở chân cầu. và phía bên kia cống, những ngày nóng nực chúng tôi vừa hướng luồng hơi mát rượi của bọt nước bắn tung vừa tán gẫu về chuyện các thầy giáo.

Tôi đi qua cầu, nhìn về phía bên phải và bên trái, nước vẫn đầy rong rêu, vẫn lao xuống ầm ầm làm thành một vòng cung trắng xóa. Trong ngọn tháp cổ, các cô thợ là vẫn như ngày trước, cánh tay trần đứng trước đống quần áo trắng, và hơi nóng bàn là đang tỏa ra ngoài cửa sổ mở tung. Lũ chó chạy lon ton trong phố hẹp trước cửa nhà, có những người nhìn tôi đi qua, bẩn thỉu và tay xách nách mang như một anh phu khuân vác. Trong cái hiệu bánh này, chúng tôi dã uống nước đá và tập hút thuốc lá. Trong dãy phố tôi đang đi, tôi thuộc lòng từng ngôi nhà, từng cửa hàng tạp hóa, hiệu thuốc, hiệu bánh; và đây, tôi đến trước cái cửa màu nâu với chiếc then đã mòn; bàn tay tôi cứng đờ ra. Tôi mở, một luồng không khí mát mẻ lạ lùng đón lấy tôi; nó làm tôi mờ cả mắt.

Cầu thang cọt kẹt dưới gót ủng. Phía trên, một cánh cửa rít lên, có ai nhìn qua lan can. Đấy là cửa nhà bếp vừa mở. Người ta đang rán bánh khoai, mùi thơm bay tỏa khắp nhà. Phải, hôm nay là thứ bảy; có lẽ chị tôi đang đứng trên ấy nhìn xuống. Trong khoảng khắc, tôi ngượng ngùng và cúi đầu. Rồi tôi bỏ mũ và ngước mắt lên. Đúng, đúng là chị tôi: "Pôn! Pôn! ", chị tôi kêu lên.

https://thuviensach.vn

Tôi vẫy. Cái ba lô của tôi đụng phải lan can; khẩu súng sao mà nặng thế!

Chị tôi mở toang cửa và kêu lên: "Mẹ. mẹ, Pôn đây này! " Tôi không bước thêm được nữa. "Mẹ, mẹ, Pôn đây này! ".

Tôi dựa vào tường và run run ôm chặt cái mũ và cây súng, tôi ôm chặt với tất cả sức lực của tôi, nhưng tôi không sao đi thêm được một bước nữa. Trước mắt tôi, chiếc cầu thang mờ đi. Tôi thúc một bảng súng vào chân, tôi nghiến răng lại một cách giận dữ, nhưng không sao cưỡng lại được mỗi một câu nói ấy của chị tôi; không làm thế nào được. Tôi tự dày vò, bắt mình phải cười, phải nói, nhưng không tài nào thốt ra được một tiếng, cứ thế, tôi đứng sững ở cầu thang, khổ sở, bối rối, như bị một cơn biến chứng ghê gớm; tôi cố trấn tĩnh lại, nhưng nước mắt cứ trào ra, ướt đẫm cả mặt.. Chị tôi trở ra. và hỏi: - “Em sao thế... ”

Lúc ấy, tôi cố trấn tĩnh, đi thẳng đến phòng đợi, vừa đi vừa vấp. Tôi dựng khẩu súng vào một góc, đặt ba lô sát tường rồi để cái mũ lên trên. Tôi phải cởi ngay thắt lưng và những thứ móc vào đấy ra mới dược. Rồi tôi nói một cách giận dữ: "Đưa tôi cái khăn tay nào. Chị tôi lấy cái khăn tay trong tủ ra cho tôi, tôi lau mặt. Phía trên đầu tôi, vẫn còn nguyên một cái hộp thuỷ tinh treo trên tường, trong đựng đủ các thứ bươm bướm nhiều màu sắc mà ngày trước tôi sưu tầm. Lúc này, tôi chờ mẹ tôi lên tiếng. Tiếng nói ấy vọng ra từ buồng ngủ. Tôi hỏi chị tôi:

- Mẹ chưa dậy sao...

- Mẹ ốm..., - chị tôi. trả lời.

Tôi bước đến bên mẹ tôi, đưa tay cho mẹ tôi cầm và nói với mẹ tôi bằng một giọng cố hết sức bình tĩnh:

- Con đây, mẹ ạ.

https://thuviensach.vn

Mẹ tôi nằm im lặng, trong chỗ tranh tối tranh sáng. Mẹ tôi hỏi tôi một cách lo lắng, trong khi ấy tôi cảm thấy như đôi mắt mẹ đang sờ nắn người tôi:

- Con có bị thương không...

- Không, con được về phép.

Mẹ tôi xanh quá, tôi sợ không dám để ánh sáng vào nhiều.

- Thế mà đáng lẽ phải vui mừng thì mẹ lại cứ nằm đây mà khóc, - mẹ tôi nói.

- Mẹ ốm hả mẹ...

- Hôm nay mẹ sẽ dậy một tí..

Rồi mẹ tôi quay về phía chị tôi, chị tôi cứ chốc chốc lại phải nhảy vào bếp, sợ cháy mất cái món đang làm.

- Mày mở cả cái lọ mứt quất ra nhé. Con thích quất phải không... - Mẹ tôi hỏi.

- Vâng, mẹ ạ, đã lâu con không được ăn quất.

Y như là cả nhà đã biết trước cậu về... - Chị tôi vừa nói vừa cười. - Vừa đúng nhà làm cái món cậu thích, món bánh rán khoai, lại thêm cả mứt quất nữa nhé.

- Nhưng phải nói hôm nay là thứ bảy, - tôi nói.

- Ngồi xuống bên mẹ, con, - mẹ tôi nói..

- Mẹ nhìn tôi, tay mẹ tôi trắng nhợt, ốm yếu và so với bàn tay tôi thì gầy bé quá. Hai mẹ con nói với nhau rất ít và tôi rất biết ơn mẹ tôi vì mẹ không

https://thuviensach.vn

hỏi gì cả. Vả lại tôi biết trả lời ra sao... Rút cuộc tôi cũng chẳng có gì đáng than phiền vì tôi đã về đây, khỏe mạnh, ngồi cạnh mẹ và trong bếp, chị tôi vừa hát vừa làm bữa ăn chiều. - Con yêu quý của mẹ ơi! - Mẹ tôi nói khe khẽ.

Gia đình tôi không bao giờ âu yếm nhau một cách lộ liễu quá. Đó không phải là thói quen của người nghèo khổ phải lam lũ vất vả và quá nhiều lo lắng.

Thậm chí họ cũng không hiểu nổi những kiểu cách ấy nữa, và họ không thích nhắc đi nhắc lại những cái mà họ đã biết rồi. Khi mẹ tôi nói với tôi: "Con yêu quý của mẹ ơi", thì cũng có nghĩa như một bà mẹ nói những lời đằm thắm cảm động nhất. Tôi biết lọ mứt quất là lọ mứt duy nhất của nhà tôi đã để từ lâu, mẹ đã để phần tôi, cũng như bánh bích quy mà mẹ đang cho tôi ăn bây giờ, cũng đã để từ lâu.

Chắc hẳn những cái bánh này đã do một sự tình cờ đặc biệt nào mà có, và mẹ tôi đã cất ngay đi để dành cho tôi.

Tôi ngồi xuống cạnh giường mẹ tôi; qua cửa sổ, những cây dẻ trong vườn, cái quán cà phê trước mặt, ánh lên những tia nâu sẫm và vàng rực. Tôi thở hít thong thả, thật thoải mái và tự nhủ: "Mình đang ở nhà, mình đang ở nhà". Nhưng tôi vẫn chưa hết ngượng nghịu, tôi chưa thích nghi được với tất cả những cái này...

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 7

Đây là mẹ tôi, đây là chị tôi, đây là cái hộp bươm bướm của tôi, đây là cái đàn dương cầm bằng gỗ đào hoa tâm, nhưng tôi vẫn còn ngơ ngác. Có một tấm màn và một khoảng cách giữa con người tôi với sự vật. Vì vậy bây giờ tôi đi lấy cái ba lô, tôi đặt nó lên cạnh giường, tôi lấy ra những thứ tôi mang về: một cục pho mát Hà Lan còn nguyên mà Cát đã xoay cho tôi, hai cái bánh lính, ba lạng bơ, hai hộp dồi gan, nửa cân mỡ và một túi gạo nhỏ.

Đ

- Chắc mẹ và chị dùng được những cái này.. .

Mẹ và chị tôi gật đầu.

- Có lẽ ở đây tiếp tế cũng khó khăn đấy nhỉ...

- Chẳng có mấy tí. Thế ngoài ấy có khá không...

Tôi mỉm cười và chỉ những thứ tôi mang về.

- Không phải bao giờ cũng được thế này đâu, nhưng kể ra cũng tương đối.

Chị Ecna tôi cất những thức ăn đi. Chợt mẹ tôi nắm chặt lấy tay tôi và hỏi bằng một giọng ngập ngừng:

- Ngoài ấy chắc gay go lắm phải không Pôn...

https://thuviensach.vn

“Mẹ ơi, con biết trả lời mẹ thế nào đây... Mẹ sẽ không hiểu được đâu. Vả lại, mẹ cũng chẳng bao giờ nên hiểu làm gì. Mẹ hỏi có gay go không... Chính mẹ lại hỏi con câu đó sao, mẹ! ”

Tôi lắc đầu và nói:

- Không mẹ ạ, chẳng gay lắm đâu. Chúng con ở ngoài đó có rất nhiều bạn bè, và cũng không gay lắm đâu.

– Ờ, nhưng vừa rồi Hăng ri Brêđêmâyơ về đây, nó kể chuyện ngoài ấy bây giờ khiếp lắm, có hơi ngạt và bao nhiêu cái gì nữa cơ mà.

Chính mẹ tôi nói như thế đấy. Mẹ nói: "Có hơi ngạt với lại bao nhiêu cái gì nữa... " Mẹ không hiểu cái mẹ nói là gì đâu. Chẳng qua mẹ lo cho tôi mà thôi.

Tôi có nên kể cho mẹ tôi nghe, một lần chúng tôi đã thấy những kẻ chiếm lĩnh ba chiến hào địch bị chết cứng, khác nào bị sét đánh không... Họ đứng hoặc nằm trên luỹ, trong hầm, ngay tại chỗ họ bị đánh bất chợt, mặt mũi xám ngoét, chết.

- A, mẹ ơi, họ nói thế thôi! Brêđêmâyơ kể những chuyện đó chẳng qua là để làm quà thôi. Mẹ xem đấy con vẫn khỏe và lại béo ra nữa chứ...

Trước sự lo lắng của mẹ tôi, tới lại trở nên hoàn toàn bình tĩnh. Bây giờ tôi có thể đi đi lại lại, nói năng và trả lời, không còn sợ bất chợt phải dựa vào tường vì vũ trụ mềm nhũn ra như cao su và những mạch máu của tôi trở nên khô khốc như bùi nhùi nhóm lửa.

Mẹ tôi muốn ngồi dậy; trong lúc đó tôi vào bếp tìm chị tôi.

- Mẹ làm sao thế... - Tôi hỏi.

Chị tôi nhún vai:

https://thuviensach.vn

- Mẹ nằm mấy tháng nay rồi đấy. Nhưng mẹ không muốn nhà viết thư cho cậu biết. Những thầy thuốc đã đến xem cho mẹ. Có một ông bảo có lẽ vẫn là cái bệnh ung thư của mẹ đấy thôi!

Tôi đến phòng quân sự để xin chứng thực vào giấy phép. Tôi đi thong thả qua những đường phố.

Thỉnh thoảng có người chào tôi. Tôi không dừng lại lâu vì không thích chuyện trò nhiều.

Ở trại lính về, tôi nghe có tiếng người gọi thật to.

Tôi quay lại, vẫn mải theo đuổi những ý nghĩ của mình; trước mặt tôi là một viên thiếu tá. ông ta hoạnh:

- Anh không chào ta hả...

- Thưa ngài thiếu tá, xin lỗi ngài, tôi không trông thấy ngài. - Tôi luống cuống trả lời.

Ông ta quát to hơn:

- Anh không thể ăn nói phép tắc hơn hả...

Tôi chỉ muốn tát cho hắn một cái, nhưng tôi kìm lại được, nếu không thì đi đứt cái khoản nghỉ phép.

Tôi cứng người lại theo đúng kiểu nhà binh và nói:

- Báo cáo, tôi không trông thấy ngài thiếu tá!

- Vậy thì coi chừng, - hắn ta xẵng giọng. - Tên anh là gì...

Tôi nói tên.

Cái mặt đỏ gay của hắn vẫn còn bừng bừng tức giận.

https://thuviensach.vn

- Đơn vị nào...

Tôi trả lời theo đúng quy tắc. Nhưng vẫn chưa đủ đối với hắn.

- Ở đâu...

Nhưng lúc này, tôi đã phát bực và nói với hắn:

- Giữa khoảng Langơmat và Bitsút.

- Hả... - Hắn hỏi có vẻ hơi ngạc nhiên.

Tôi trình bày với hắn là tôi được về phép độ một tiếng đồng hồ, tôi nghĩ rằng hắn sẽ dịu đi. Nhưng tôi nhầm, hắn lại càng cáu hơn nữa.

- À, anh muốn mang cái thói ở mặt trận về đây hả... Nhưng vô ích thôi! Ở đây, nhờ ơn trời, vẫn có trật tự nghe không...

Hắn ra lệnh:

- Lùi hai mươi bước, bước!

Tôi giận tím người, nhưng không thể nào cưỡng lại hắn được, nếu hắn muốn, hắn có thể tống giam tôi tức khắc. Vì vậy tôi bước lui một cách mạnh mẽ, rồi tôi tiến lên, khi cách hắn độ năm sáu thước, tôi cứng người lên, chào một cách bực bội, rồi giữ nguyên tư thế chào như vậy cho đến khi vượt quá hắn sáu thước.

Hắn gọi tôi lại, ra bộ nhân nghĩa bảo cho tôi biết rằng một lần nữa, hắn đã khoan hồng hơn là áp dụng kỷ luật quân sự đối với tôi. Tôi tỏ lòng biết ơn, theo đúng kiểu cách nhà binh.

- Giải tán! - Hắn ra lệnh.

Tôi đập gót đánh chát rồi đi.

https://thuviensach.vn

Thế là hỏng cả buổi chiều. Tôi về nhà, vất bộ đồng phục vào một xó; đó cũng là dụng ý của tôi; sau đó tôi lấy bộ quần áo thường trong tủ ra xỏ tay vào.

Tôi không quen mặc thường phục nữa. Bộ quần áo đã ngắn và chật. Ở trung đoàn, tôi đã lớn lên. Đeo cổ cồn và thắt ca vát vào vất vả quá. Cuối cùng chính chị tôi thắt hộ ca vát. Ôi, bộ quần áo mới nhẹ nhõm làm sao. Tôi có cảm tưởng chỉ mặc áo lót và quần đùi.

Tôi ngắm mình trong gương. Thật là một hình ảnh lạ lùng. Một cậu bé chịu lễ lần đầu, da cháy nắng và chóng lớn như thổi, nhìn tôi có vẻ ngạc nhiên. Mẹ tôi lấy làm hài lòng thấy tôi mạc thường phục. Như thế có vẻ gần gũi mẹ hơn. Nhưng cha tôi lại thích tôi mặc quân phục để đưa tôi đến chơi các bạn; tôi từ chối.

Được ngồi yên một chỗ nào đó thì thật là dễ chịu.

Thí dụ trong khu vườn của quán cà phê trước nhà tôi dưới bóng những cây dẻ, cảnh sân chơi ki. Lá rụng xuống mặt bàn và mặt đất. Đấy chỉ là vài cái lá đầu mùa. Trước mặt tôi có một cốc bia; ở trung đoàn tôi đã đâm nghiện. Cốc đã cạn một nửa. Tôi còn làm được vài hụm thật mát nữa, ngoài ra tôi có thế gọi thêm cốc thứ hai, cốc thứ ba nữa, nếu tôi thích.

Chẳng có điểm danh, cũng chẳng có bánh quét. Lũ trẻ con nhà ông chủ quan cà phê đang chơi ki, và con chó gục đầu lên đầu gối tôi. Trời xanh, qua cành lá, những cây dẻ, chiếc tháp chuông màu xanh của nhà thờ thánh Macgơrit đâm vút lên.

Cứ thế này thì tốt quá, tôi cảm thấy dễ chịu.

Nhưng tôi không thể hòa được với mọi người. Cái người duy nhất không hỏi tôi, là mẹ tôi. Còn cha tôi thì cũng như mọi người khác. Ông cụ bắt tôi kể những chuyện ở mặt trận. ông cụ có những ý muốn mà tôi thấy vừa ngớ ngẩn vừa cảm động. Tôi đâm ra không thực sự thân thiết với ông cụ nữa.

https://thuviensach.vn

Cái điều cha tôi muốn là cứ được nghe tôi kể chuyện, nghe mãi. Tôi thấy cha tôi không hiểu rằng những chuyện như vậy không thể kể ra hết được, vậy mà tôi cũng muốn làm vui lòng cha tôi. Nhưng phải mô tả những cái ấy bằng lời thì thật nguy cho tôi quá; tôi sợ nó bị thổi phồng lên một cách ghê gớm, rồi không thể hãm lại được nữa. Chúng ta sẽ nghĩ gì nếu biết thật rõ ràng những cái gì đã xảy ra ngoài đấy... Vì thế tôi. chỉ kể vài ba câu chuyện lăng nhăng thôi, nhưng cha tôi lại hỏi tôi đã đánh giáp lá cà bao giờ chưa. Tôi nói chưa và đứng dậy đi ra phố. Nhưng, cũng chẳng hơn gì. Sau khi bị hoảng lên mấy lần vì tiếng tàu điện mà tôi cứ tưởng như trái phá gầm lên, sắp rơi xuống đến nơi, thì có người vỗ vai tôi. Đó là giáo sư dạy tiếng Đức của tôi, ông tíu tít hỏi những câu thường lệ: "Thế nào, ở ngoài ấy ra sao... ghê lắm, ghê lắm phỏng... Ừ, khiếp thật đấy, nhưng chúng ta nhất định phải giữ vững chứ, mấy lại người ta nói ở ngoài ấy ít ra các anh cũng được ăn uống khá. Pôn, trông anh khá đấy. Anh có vẻ khỏe lắm; còn ở nhà tất nhiên không được thế đâu; cũng là lẽ tự nhiên thôi. Ngay cái việc ấy cũng phải như thế; cái gì quý nhất bao giờ cũng phải dành cho chiến sĩ chứ". Ông ta kéo tôi vào quán cà phê, ngồi vào bàn khách quen. Tôi được tiếp đãi long trọng quá. Một ông đeo cái chức giám đốc, chìa tay cho tôi và nói: "A! Anh ở mặt trận về. Tinh thần ngoài ấy ra sao... Tót lắm, tốt lắm phải không... " Tôi tuyên bố là ai cũng muốn về nhà cả. Ông ta cười ha hả: "Anh nói đúng thôi! Nhưng trước hết phải giã cho tụi Pháp tặc một trận nên thân đã chứ. Anh hút nhé! Này, làm một điếu. Bé con, đem một cốc bia cho người chiến sĩ trẻ tuổi của chúng ta nhé... "

Tôi vô phúc đã nhận điếu xì gà; thế là phải ngồi nán lại. Ai cũng tràn ngập lòng tử tế. Chả còn trách vào đâu được Những vì vẫn thấy bực bội nên hút thật nhanh. Nhưng ít ra cũng phai làm một việc gì, tôi vội nốc một hơi hết cốc bia. Người ta mang ngay đến cốc thứ hai. Mọi người đều hiểu mình phải chịu ơn một người lính như thế nào. Họ cãi nhau về chuyện chúng ta phải sát nhập những vùng nào. Vị giám đốc đeo cái dây đồng hồ bằng sắt, tham ăn nhất, ông ta muốn nuốt cả nước Bỉ, những vùng mỏ than của nước Pháp, và những miếng rõ to của nước Nga. Ông ta nêu những lý do xác

https://thuviensach.vn

đáng tại sao phải chiếm. Còn người nào không chịu, ông ta còn cãi cho bằng được. Thế rồi ông ta bắt đầu trình bày cần phải chọc thủng mặt trận Pháp ở chỗ nào, xong đâu đấy ông ta quay về phía tôi: "Này, ngoài ấy các anh phải tiến lên một tí chứ, cứ mãi cái lối chiến tranh trận địa ấy ư. Cứ giã cho cái lũ chó má ấy một trận nhừ tử là chúng mình sẽ có hòa bình".

Tôi trả lời là theo chúng tôi thì không thể chọc thủng mặt trận được, vì đối phương có nhiều lực lượng dự trữ quá để chống đỡ. Ngoài ra, tôi còn nói là chiến tranh không giống như người ta tưởng đâu. Ông ta cãi lại với một vẻ bề trên và chứng minh là tôi chẳng hiểu gì về việc ấy cả. "Dĩ nhiên, về chi tiết thì anh nói đúng", ông ta nói - "Nhưng điều quan trọng là cái toàn cục, mà cái đó thì anh chưa đủ sức phán đoán. Anh chỉ nhìn thấy khu vực nhỏ bé của anh, cho nên anh không bao quát được tất cả. Các anh làm nghĩa vụ, hy sinh cả tính mạng mình, điều đó xứng đáng được những vinh dự cao quý nhất. Các anh mỗi người phải được huân chương chữ thập sắt mới đáng. Nhưng trước hết phải chọc thủng phòng tuyến địch ở Flăngđrơ rồi sau đó quật cho nó ụp từ nên xuống dưới! " Ông ta thở hổn hển và lau bộ râu.

"Phải quật cho nó từ trên xuống dưới, rồi tiến thẳng đến Pa - ri".

Tôi muốn hiểu ông ta hình dung sự việc ra sao, và nốc luôn cốc thứ ba ông ta lại gọi ngay một cốc nữa. Nhưng tôi đứng dậy, ông ta còn nhét vào túi tôi mấy điếu xì gà, và chia tay tôi bằng một cái vỗ vai thân mật:

- Nhiệt liệt chúc mừng anh. Mong rằng chẳng bao lâu chúng tôi sẽ được nghe nói đến anh một cách thật vẻ vang.

Trước đây tôi đã nghĩ đến chuyện nghỉ phép một cách khác. Đúng một năm trước, nó khác hẳn bây giờ. Có lẽ chính bản thân tôi đã thay đổi chăng. Từ năm ngoái đến nay, có cả một hố sâu ngăn cách. Lúc ấy tôi chưa biết rõ chiến tranh lắm. Chúng tôi chỉ mới đóng trong những khu vực yên tĩnh. Bây giờ tôi không ngờ rằng mình chán chường đến thế. Ở đây, tôi không thoải

https://thuviensach.vn

mái nữa. Cảnh vật như xa lạ đối với tôi. Người này hỏi, người khác không hỏi, và tỏ vẻ kiêu hãnh về thái độ của họ; nhiều khi chính họ bảo rằng không thể nói những chuyện như thế được, cái giọng ra điều ta đây biết đủ mọi thứ, lại còn làm ra bộ trịch thượng nữa.

Tôi chỉ thích ngồi một mình, không muốn ai quấy rầy. Vì lúc nào ai cũng chỉ xoay quanh những chuyện: “Gay lắm phải không... Thế nào, khá chứ... ”

Người này thấy thế này, người kia thấy thế khác, và bao giờ họ cũng chú ý đến những gì có liên quan đến bản thân họ. Trước kia, chắc tôi cũng làm như họ, nhưng bây giờ, khác xa rồi. Tôi thấy người ta nói nhiều quá. Họ có những lo lắng, những mục đích, những ham muốn không giống với tôi. Có lần tôi ngồi với một người trong khu vườn nhỏ của quán cà phê và nói cho ông ta hiểu là tôi chỉ muốn được ngồi yên thân một chỗ. Dĩ nhiên, họ cũng hiểu điều đó; họ cũng nhận ra và cũng tán thành nữa, nhưng với họ chỉ toàn là những lời nói, những lời nói suông thôi, cái khác là ở đó. H ọ cũng cảm thấy điều đó, nhưng chỉ một nửa. Còn nửa kia của con người thì bận vào chỗ khác. Chẳng khác gì họ bị chia xẻ. Chẳng ai cảm thấy điều đó với tất cả con người mình. Tôi không thể tự mình diễn tả ra rõ ràng điều tôi suy nghĩ được.

Khi nhìn thấy họ trong phòng riêng, trong bàn giấy, bận công kia việc nọ, thì tôi bị cái cảnh ấy lôi cuốn không cưỡng lại được; tôi muốn được như họ, sống cùng với họ và quên hẳn chiến tranh đi.

Nhưng đồng thời điều ấy cũng làm tôi ghê tởm. Sao mà nó chật hẹp thế. Cứ như thế thì làm sao đầy một kiếp người được. Phải phá vỡ những cái khung ấy đi chứ. Làm sao lại có thể thế được trong khi 'ngoài kia mảnh trái phá rít lên miệng hố và hỏa pháo vọt lên trời... Trong khi những kẻ bị thương bị lôi lên những tấm vải bạt, và bạn bè của tôi núp trong chiến hào... ” Ở đây họ là những sinh vật khác hẳn, những sinh vật mà tôi không hiểu lắm, tôi vừa thèm muốn lại vừa khinh bỉ. Tự nhiên tôi cứ phải nghĩ đến Cát

https://thuviensach.vn

và An be đến Muynlơ và Jađơn: lúc này chúng nó đang làm gì... Chúng nó đang ngồi ở căng tin hay đang bơi lội... Chẳng bao lâu, chúng nó lại phải ra tuyến thứ nhất.

Trong căn phòng của tôi, sau cái bàn, có một chiếc trường kỷ bọc da nâu. Tôi ngồi xuống đó. Trên tường có ghim nhiều tranh ảnh dạo trước tôi cắt ở báo ra. Rải rác có những bưu ảnh và những trang mà tôi rất thích. Trong một góc nhà, có một bếp lò nhỏ bằng sắt. Trước mặt, áp vào tường, một cái giá sách.

Tôi đã sống trong căn phòng này trước khi trở thành anh lính. Những cuốn sách này tôi đã mua dần bằng tiền dạy học thêm. Phần nhiều là sách cũ.

Tất cả tác phẩm cổ điển chẳng hạn: “một cuốn giá một đồng hai, đóng bằng vải dày màu xanh. Tôi đã mua toàn tập vì tôi rất khó tính, tôi không tin được mấy ông xuất bản văn tuyển, sợ họ không chọn được những đoạn hay nhất. Vì vậy tôi chỉ mua những loại toàn tập". Tôi đã đọc rất say sưa, nhưng đa số không làm tôi thích thú. Tôi lại càng tha thiết hơn nữa đối với những loại sách khác, những sách mới, dĩ nhiên đạt hơn nhiều. Có những quyển tôi xoay được bằng cách không chính đính lắm, tôi mượn rồi không trả nữa, vì tôi không muốn rời chúng ra.

Một ngăn chứa đầy sách học. Chúng không được giữ gìn cẩn thận và rất là rách nát. Nhiều tờ bị xé, để làm gì chắc cũng dễ hiểu. Bên dưới là những quyển vở giấy má, thư từ buộc thành gói, những bức vẽ và những bài tập sáng tác.

Tôi cố trở lại thời ấy. Nó vẫn còn trong căn phòng, tôi cảm thấy nó ngay. Những bức tường vẫn còn giữ gìn nó. Hai tay tôi đặt trên trường kỷ. Bây giờ tôi ngồi thật đàng hoàng, co cả hai chân lên, tôi ngồi thoải mái như thế trong một góc, giữa những tay vịn của chiếc trường kỷ. Qua chiếc cửa sổ nhỏ mở toang, hiện lên hình ảnh quen thuộc của dãy phố và chiếc tháp

https://thuviensach.vn

chuông vươn lên ở đầu kia. Trên bàn có vài bông hoa. Bút mực, bút chì vài cái vỏ sò chặn giấy, lọ mực, ở đây chẳng có gì thay đổi cả. Quang cảnh sẽ vẫn thế nếu tôi được may mắn, khi chiến tranh kết liễu, và sẽ được trơ về mãi mãi.

Tôi sẽ cứ ngồi cái kiểu thế này, ngắm gian phòng của tôi và chờ đợi.. .

Tôi cảm thấy bứt rứt, nhưng tôi không muốn bứt rứt như vậy, vả lại cũng không nên bứt rứt làm gì. Tôi muốn như trước kia, khi ngồi trước sách vở, vẫn cảm thấy sự hấp dẫn thầm lặng cái tình quyến luyến mạnh mẽ và khó tả. Tôi muốn cái niềm khát vọng trước kia, từ những gáy sách nhiều màu kia lại dâng lên, lại quyện lấy tôi, tôi muốn nó làm chảy tan cái khối chì nặng trĩu trong tôi để đánh thức dậy trong con người lòng nôn nóng về tương lai, cái niềm vui mọc cánh mà thế giới tư tưởng đem đến cho tôi. Tôi muốn nó đem lại cho tôi cái nhiệt tình đã mất đi của thời niên thiếu.

Tôi ngồi đấy và chờ đợi. Tôi nhớ ra là phải đến thăm mẹ Kemơrich và cũng có thể đến thăm Mitenxtat nữa. Chắc nó ở trại lính. Tôi nhìn qua cửa sổ. Sau hình ảnh dãy phố đầy ánh nắng, nổi lên ngọn đồi mờ nhạt, rồi cảnh đó biến thành một ngày thu trong sáng, tôi đang ngồi trước bếp lửa cùng với Cát và An be, ăn khoai lùi.

Nhưng tôi không muốn nghĩ đến chuyện ấy; tôi gạt cái kỷ niệm ấy ra.

Điều tôi thèm muốn là căn phòng này phải nói lên với tôi, phải quấn quít lấy tôi phải giữ lấy tôi. Tôi muốn được rung cảm mối tình ruột thịt đối với chốn này. Tôi muốn nghe giọng nói của nó, để khi trở lại tiền tuyến, tôi biết được điều này: chiến tranh sẽ bị xóa nhòa và biến mất khi ta trở về nhà; chiến tranh sẽ chấm dứt; nó không ray rứt ta nữa, nó chỉ có quyền lực đối với ta ở cái vỏ bên ngoài thôi.

Những gáy sách vẫn xếp cạnh nhau, tôi vẫn nhận ra chúng, tôi vẫn còn nhớ cách thức tôi xếp đặt chúng. Tôi đưa mắt van nài chúng: "Hãy nói với

https://thuviensach.vn

ta đi, hãy chào đón ta đi, hãy giữ lấy ta đi, ôi cuộc đời xưa cũ, cuộc đời vô tư và đẹp đẽ, hãy giữ lấy ta... " Tôi chờ đợi, tôi chờ đợi...

Bao nhiêu hình ảnh lướt qua trước mặt tôi, chúng không có chiều sâu, chỉ là những bóng mờ kỷ niệm. Chẳng có gì, chẳng có gì cả.

Tôi càng lo lắng.

Đột nhiên một cảm giác ghê gớm trỗi dậy trong tôi. Ở đây tôi là một kẻ xa lạ. Tôi không thể tìm lại ở đây chỗ ngồi quen thuộc nữa. Chẳng khác gì người ta ruồng bỏ tôi. Tha hồ cho tôi kêu nài, van vỉ, chẳng có gì rung cảm cả. Tôi ngồi đấy, lạnh lùng và buồn bã như một kẻ bị kết án, và quá khứ quay lưng lại với tôi. Đồng thời, tôi sợ không dám gợi nhiều đến quá khứ, vì tôi không biết cái gì sẽ đến. Tôi là người lính, tôi không thể rời bỏ cương vị ấy được.

Tôi uể oải đứng dậy, và nhìn qua cửa sổ. Rồi tôi cầm lấy một quyển sách, mở ra, cố đọc một vài đoạn, nhưng rồi lại vất xuống, và cầm một quyển khác. Có những đoạn gạch dưới; tôi tìm, tôi lật vài trang, rồi tôi lại lấy những quyển khác. Cạnh tôi đã có một đống sách. Những quyển khác tiếp tục, bồi thêm vào cái đằng ấy một cách vội vã hơn; rồi cả những tờ giấy, những quyển vở, những bức thư.

Tôi đứng lặng người trước cái đống ấy, như trước một tòa án. Không chút can đảm.

Những tiếng nói, những tiếng nói, những tiếng nói.. . Chúng không đến với tôi.

Tôi thong thả xếp sách vào chỗ cũ.

Thế là hết.

Tôi bước ra khỏi căn phòng không một tiếng động.

https://thuviensach.vn

Tôi chưa từ bỏ nó hẳn. Đành rằng tôi không trở lại căn phòng của tôi nữa, nhưng tôi tự an ủi rằng, vài ngày chưa phải là quyết định. Rồi đây, sau này, tôi sẽ có thời gian hàng năm cho cái việc ấy. Hiện giờ, tôi đến thăm Mitenxtat ở trại lính và chúng tôi ngồi trong phòng của nó. Tôi không ưa cái không khí ở đây nhưng tôi đã quen với nó. Mitenxtat cho tôi biết một tin khiến tôi giật nẩy người như bị điện giật. Nó cho biết là Căngtôrec đã bị gọi nhập ngũ làm dân vệ.

- Cậu tưởng tượng xem, - nó vừa nói vừa rút ra mấy điếu xì gà ngon, - tớ vừa ở nhà thương ra đến đây và tớ rơi đúng ngay vào lão ta. Lão ta chìa tay ra và cứ quàng quạc: "A, Mitenxtat. Thế nào, khá chứ... ”

Tớ trợn tròn mắt nhìn lão và trả lời:

- Dân vệ Căngtôrec, việc công thì cứ phép công (Nguyên văn Pháp: việc là việc, rượu là rượu.), tự anh. Anh phải biết điều đó hơn ai hết chứ. Khi anh nói với cấp trên, đứng ngay ngắn lại! Tớ chỉ muốn cậu nhìn thấy mặt lão ta: thật là cứ ngay đuỗn ra (Nguyên văn Pháp: y như dưa chuột, ngâm dấm, trộn với đạn trái phá thối không nổ.)! " Lại một lần nữa, lão ta rụt rè muốn làm thân với tớ. Thế là tớ lại hoạnh cho một trận dữ hơn. Sau đó lão ta dùng đến cái đòn ác nhất, lão ta nói với tớ bằng giọng bí mật: “anh có cần tôi bảo đảm trong kỳ thi vớt không... " Lão ta muốn nhắc tớ là lão vẫn còn một ưu thế đối với tớ, cậu hiểu chưa. Thế là tớ nổi giận đùng đùng, và tớ, tớ căng nhắc lão ta một điều: "Dân vệ Căngtôrec, hai năm trước, anh đã kêu gào bọn tôi nhập ngũ; ngày ấy Jodep Bem không muốn đi. Nó đã bị giết chết ba tháng trước thời hạn chính thức nó bị động viên. Không có anh, nó đã đợi đến thời gian đó. Thôi, bây giờ giải tán... Chúng ta sẽ xét sau. ” Tớ xin điều sang đại đội lão ta rất dễ. Việc đầu tiên là tớ dẫn lão ta đến kho quân nhu, xoay cho lão một bộ quần áo thật bảnh. Cậu có thể thấy ngay tức khắc".

Chúng tôi ra sân, cả đại đội đã xếp hàng. Đại đội dàn ra theo tư thế đứng nghiêm.

https://thuviensach.vn

Mitenxten hô: "Nghiêm", rồi nó nhìn mọi người.

Lúc ấy, tôi tưởng thấy Căngtôrec và phải cắn môi để khỏi phì cười. Lão ta đóng một cái áo có đuôi tôm, màu xanh lơ bạc phếch. Lưng áo và khuỷu tay vá những miếng dạ màu xâm to tướng. Chắc hẳn cái áo này trước phải là của một gã khổng lồ. Chiếc quần chẽn đen, sờn hết cả, ngắn hơn, chỉ xuống đến nửa bụng chân. Đôi giày rộng quá, cũ rích, rắn như sắt, phía trên ống cong tớn và buộc dây bên cạnh. Trái lại, cái mũ ca lô thì lại bé quá, thật là một cái mũ khốn khổ, đáng cho vào sọt rác, bẩn thỉu đến phát khiếp lên. Toàn bộ thật là thảm hại.

Mitenxtat dừng lại trước lão ta: "Dân vệ Căngtôrec, anh đánh bóng những cái khuy áo như thế hả... Có lẽ anh không học làm bao giờ hả... Đồ tồi, bất lực... "

Trong bụng, tôi rú lên vì khoái trá. Thật y hệt hồi ở lớp Căngtôrec mắng Mitenxtat cũng đúng cái tọng: "Mitenxtat, đồ tồi... đồ bất lực... ”

Mitenxtat vẫn tiếp tục chỉ trích: "Hãy nhìn Bôtsơyiem; quần áo anh ta thật là gương mẫu, anh phải học lấy anh ta... " Thật không ngờ. Bôtsơ cũng ở đây, chính anh ta, Bôtsơ, người gác cổng bãi tập thể dục của chúng tôi.

Và quần áo anh ta thật gương mẫu! Căngtôrec nhìn tôi như muốn quất lấy tôi. Còn tôi chỉ cười khẩy vào mặt lão ta một cách thản nhiên y như chẳng quen biết gì lão cả. Lão ta đội cái mũ thổ tả và dõng bộ quân phục trông mới ngu độn làm sao. Ấy thế mà hồi trước, bọn tôi sợ xanh cả mắt khi thấy lão chễm chệ trên bục, gạch bút chì vào bài học Pháp văn của tôi về những động từ bất thường - sau đó, lúc ở Pháp những động từ ấy chẳng giúp ích được việc gì cho chúng tôi cả!

Chỉ mới ngót hai năm thôi, thế mà bây giờ dân vệ Căngtôrec đứng đây, chẳng còn tí uy quyền gì nữa, với cặp đầu gối vòng kiềng, với hai cánh tay

https://thuviensach.vn

khuỳnh khuỳnh như quai nồi, với những cái khuy áo không biết đánh bóng, với một tư thế lố bịch, thật là một bức hi họa về người lính.

Tôi không thể nào kết hợp được hình ảnh này với hình ảnh vị giáo sư đang hung hăng ở trên bục và tôi thực sự muốn biết tôi sẽ làm gì nếu một ngày kia cái gã chó chết này dám hỏi tôi, một người lính cũ, những câu hỏi như: “Bao mơ, hãy đọc thì quá khứ của động từ.. . ”

Lúc này, Mitenxtat đang chỉ huy tập những động tác dàn hàng của khinh binh. Nó lại có nhã ý chỉ định Căngtôrec làm tiểu đội trưởng.

Cũng có một lý do đặc biệt đấy, tức là lúc dàn thành hàng khinh binh, tiểu đội trưởng bao giờ cũng phải đứng trước tiểu đội mình hai chục bước. Nếu có lệnh: "Đằng sau quay! " thì cả hàng khinh binh chỉ việc quay nửa vòng, còn tiểu đội trưởng lúc ấy đâm ra đứng sau hàng hai mươi bước, phải chạy lên phía trước đứng cách hàng hai mươi bước đúng như điều lệnh quy định, như thế là phải hộc tốc chạy bốn mươi bước tất cả. Nhưng vừa mới yên chỗ thì lại có lệnh "Đằng sau quay... ", thế là anh ta lại phải hộc tốc chạy bốn mươi bước nữa theo chiều ngược lại. Cứ như cách ấy thì cả tiểu đội chỉ việc đằng sau quay một cách nhàn hạ, thêm vài bước nữa là cùng, nhưng tiểu đội trưởng phải chạy đi chạy lại như con thoi.

Đó cũng là một trong nhiều phép tủ của Himmenxtôt..

Căngtôrec không thể đòi hỏi Mitenxtat đối xử khác được, vì cũng mới đây thôi, chính lão ta đã bắt Himmitenxtat phải lưu ban một năm, và nếu Mitenxtat không biết lợi dụng cái dịp may hiếm có này trước khi trở lại mặt trận thì thật là ngốc quá. Dù sao, có thể là người ta chết thỏa mãn hơn khi gặp được một sự may mắn như thế này trong đời con nhà binh.

Trong khi ấy, Căngtôrec lồng từ phía nọ sang phía kia như con lợn lòi phát điên. Một lúc sau, Mitenxtat ra lệnh ngừng cái trò ấy và bây giờ bắt đầu động tác rất quan trọng, bò toại. Tì đầu gối và khuỷu tay theo đúng tư

https://thuviensach.vn

thế quy định, Căngtôrec trườn cái thân hình mỹ miều của lão ta trên cát, ngay cạnh chúng tôi. Lão ta thở hồng hộc và hơi thở của lão là cả một điệu nhạc.

Mitenxtat khuyến khích, vỗ về anh dân vệ Căngtôrec bằng những lời trích dẫn của vị giáo sư Căngtôrec. "Dân vệ Căngtôrec, chúng ta có hạnh phúc được sống trong một thời đại lớn; vì vậy chúng ta phải hòa mình vào thời đại ấy, phải vượt qua tất cả những cái gì cay đắng... " Căngtôrec khạc ra một mẩu gỗ bẩn đã chui vào mồm lão, mồ hôi lão toát ra đầm đìa.

Mitenxtat cúi xuống bên lão và nói giọng thôi thúc:

- Dân vệ Căngtôrec, không bao giờ nên để những cái nhỏ nhen làm mờ sự kiện lớn.

Tôi ngạc nhiên là sao Căngtôrec không nổi điên lên, nhất là lúc này đúng giờ tập thể dục, Mitenxtat bắt chước đúng hệt lão ta: nó túm lấy đũng quần của lão, nhấc bổng lão lên xà đơn, để cho cằm của lão đập thật mạnh vào cái xà ngang, dĩ nhiên là vừa làm nó vừa tuôn ra với lão nhung lời lẽ cao siêu. Ngày xưa, Căngtôrec đã đối với nó đúng hệt như thế. Sau đó, người ta phân phối tạp dịch. "Căngtôrec, Bôtsơ, đi lấy bánh ở xưởng bánh quân đội. Các anh mang xe bò đi".

Vài phút sau, hai chàng đi ra với cái xe. Căngtôrec hằm hằm cúi mặt xuống, còn anh gác cổng thì lại hãnh diện vì công việc nhẹ nhàng.

Xưởng bánh quân đội ở tận đầu kia của thành phố. Hai người phải đi qua suốt thành phố hai lần.

- Họ làm thế đã mấy hôm nay rồi đấy, - Mitenxtat cười khẩy. - Lúc này, có nhiều người đang đợi xem họ đi qua đấy.

- Tuyệt quá, - tôi nói, - nhưng lão ta không khiếu nại gì sao...

https://thuviensach.vn

- Lão cũng đã thử rồi. Nhưng viên chỉ huy của chúng tớ cười bò ra khi ông ta nghe rõ câu chuyện.

Ông ta không chịu được cái bọn thầy giáo. Hơn nữa, tớ cũng đang lơn con gái ông ta mà.

- Lão ta sẽ làm hại cậu trong kỳ thi cho mà xem.

- Tớ cóc cần. - Mitenxtat nói một cách thản nhiên. - Vả lại, lời khiếu nại của lão ta cũng chẳng nước mẹ gì, vì tớ đã chứng minh được rằng phần lớn công việc của lão ta rất là nhẹ nhàng. - Cậu có thể nện cho lão ta một trận ra trò không...

- Như thế thì tệ quá, - Mitenxtat trá lời bằng một giọng hùng hồn và độ lượng.

Nghỉ phép là gì... Là một sự thay đổi làm cho mọi chuyện sau đó trở nên nặng nề gấp bội. Ngay từ bây giờ đã phải nghĩ đến ngày di. Mẹ tôi lặng lẽ nhìn tôi.

Mẹ tôi đếm từng ngày, tôi biết; sáng nào mẹ tôi cũng buồn: lại bớt một ngày, chắc mẹ tôi nghĩ thế. Mẹ tôi đã cất cái ba lô của tôi đi, vì mẹ không muốn nó nhắc nhở điều tất yếu tàn nhẫn.

Thời gian trôi mau, khi người ta nghiền ngẫm nhiều ý nghĩ. Tôi cố giữ vẻ bình thản và đi cùng chị tôi. Chị tôi đến lò sát sinh mua vài cân xương. Mua được là cả một đặc ân lớn; từ sáng sớm, hàng người đã xếp hàng dài dằng dặc. Nhiều người ngã vì nhọc quá. Chúng tôi đen đủi quá, sau khi đợi mất ba tiếng đồng hồ, người nọ thay phiên người kia, hàng người giải tán, chẳng còn gì nữa. May sao, lương thực của tôi được bảo đảm. Tôi lại mang một ít về cho mẹ tôi, cho nên gia đình có cái ăn khá hơn một chút.

Ngày giờ trở nên nặng nề hơn, và đôi mắt mẹ tôi lại càng thêm phiền muộn.

https://thuviensach.vn

Chỉ còn bốn ngày nữa. Tôi phải đi thăm mẹ Kemơrich mới được.

Không tài nào mô tả nổi cái cảnh ấy: bà cụ run rẩy và nức nở, vừa lay tôi vừa kêu gào: "Tại sao cháu sống mà nó lại chết... " Để nước mắt chan hòa lên cả người tôi, bà cụ nói: "Tại sao những đứa trẻ như chúng mày mà lại phải ra đấy... " Bà cụ ngồi phịch xuống một cái ghế và khóc: "Cháu có nhìn thấy nó không... Lúc ấy cháu có nhìn thấy nó không... Nó chết ra làm sao. " Tôi trả lời là nó đã bị một viên đạn trúng tim và chết ngay tức khắc. Bà cụ nhìn tôi có vẻ ngờ vực.

- Cháu nói dối, bác biết không phải thế đâu, trong thâm tâm bác cảm thấy là nó chết khổ chết sở lắm mà. Bác nghe thấy tiếng nó kêu mà, ban đêm bác mơ thấy nó trăn trở dẫy dụa mà. Cháu nói thật cho bác biết đi, bác muốn biết, bác cần phải biết mà.

- Không bác ạ, - tôi nói, - Cháu ở bên nó, nó chết ngay lập tức, thật đấy.

Bà cụ khe khẽ van vỉ tôi:

- Nói cho bác biết đi. Cần phải nói. Bác biết cháu muốn an ủi bác thôi. Nhưng cháu không thấy rằng cháu làm bác khổ hơn là cứ nói thật hay sao... Bác không thể nào chịu được cái nỗi phấp phỏng như thế này đâu. Nói cho bác biết đầu đuôi như thế nào, dù kinh khủng đến mấy cũng được. Như vậy còn hơn là để bác nghĩ vơ nghĩ vẩn. Không bao giờ tôi kể cho bà cụ nghe câu chuyện đã xảy ra đâu. Thà rằng bà cụ xả tôi ra làm trăm mảnh đi nữa. Tôi thương bà cụ, nhưng thấy bà cụ cũng hơi ngớ ngẩn. Đáng lẽ cụ nên thỏa mãn với những lời tôi nói mới phải, vì dù bà cụ biết hay không biết sự thực, Kemơrich cũng không phải vì thế mà sống lại được. Khi đã nhìn thấy quá nhiều người chết, người ta không thể hiểu nổi sự đau thương quá đỗi như vậy đối riêng với một người. Cho nên tôi nói với bà cụ, giọng hơi sốt ruột:

- Cháu đã nói với bác là nó chết ngay lập tức mà; nó chẳng đau đớn gì cả. Nét mặt nó hoàn toàn thanh thản.

https://thuviensach.vn

Bà cụ im. Rồi bà cụ thong thả hỏi tôi:

- Cháu có dám thề không...

- Có. Thề trước tất cả những cái gì thiêng liêng đối với cháu chứ...

Trời! Cái gì là thiêng liêng đối với tôi bây giờ... Ở chỗ chúng tôi, những cái ấy thay đổi xoành xoạch.

- Vâng, nó chết ngay lập tức mà.

Cháu có dám thề là sẽ không trở về nữa nếu cháu nói dối không...

- Cháu sẽ không trở về, nếu nó không chết ngay.

Tôi còn thề bồi chẳng biết những gì nữa; nhưng bà cụ đã có vẻ tin tôi.

Bà cụ rên rỉ và khóc rít rất lâu. Bà cụ bắt tôi phải kể cho nghe chuyện ngoài ấy và tôi bịa ra một câu chuyện mà bây giờ chính tôi cũng gần tin là có thực.

Khi tôi ra về, bà cụ ôm hôn tôi và tặng tôi một bức ảnh của Kemơrich. Nó đứng đó, trong bộ đồng phục tân binh, tì tay vào một chiếc bàn tròn, chân bàn bằng cành cây phong, vẫn còn dính cả vỏ cây. Hậu cảnh là một khu rừng vẽ. Trên bàn có một cốc bia.

Đây là đêm cuối cùng tôi còn ở nhà. Mọi người đều trầm lặng. Tôi đi ngủ sớm. Tôi ôm lấy gối, tôi ghì chúng vào người, tôi vục đầu vào đấy. Không biết rồi đây tôi có còn được nằm trên một cái giường êm ấm như thế này nữa không...

Đêm đã khuya, mẹ tôi đến phòng tôi. Mẹ tôi tưởng tôi ngủ, và tôi cũng vờ ngủ thật. Nói chuyện và thức với mẹ thật rất khổ tâm cho tôi.

https://thuviensach.vn

Mẹ tôi ngồi đến tận gần sáng, tuy mẹ tôi đang đau và thỉnh thoảng người mẹ tôi lả xuống. Sau cùng tôi không thể chịu được nữa. Tôi làm như chợt tỉnh giấc:

- Đi ngủ đi mẹ ơi, mẹ ngồi thế bị cảm lạnh đấy!

- Rồi mẹ ngủ sau cũng được.

Tôi ngồi dậy.

- Nhưng mẹ ơi, con có ra mặt trận ngay đâu, con còn ở trại bốn tuần lễ nữa kia mà. Ở đấy có lẽ, nhân chủ nhật nào đó, con lại về.

Mẹ tôi im lặng rồi thầm thì hỏi tôi:

- Con có sợ lắm không...

- Không mẹ ạ.

- Mẹ muốn dặn con một điều cuối cùng, con phải coi chừng bọn đàn bà bên Pháp, con nhé. Ở cái xứ ấy chúng nó không tốt đâu.

Chao ôi... Mẹ ơi, đối với mẹ, con vẫn là một đứa bé.. .

Tại sao con không thể gục đầu lên gối mẹ mà khóc... Tại sao con cứ phải là kẻ bình tĩnh hơn và cứng rắn hơn. Vậy mà có lần con cũng muốn khóc, và cũng muốn được dỗ dành. Thực ra, con cũng chẳng hơn một đứa bé mấy tí; trong tủ vẫn còn treo những chiếc quần đùi ngắn cũn cỡn của con mà. Cung chỉ mới ngày nào thôi. Tại sao lại là quá khứ rồi...

Tôi cố sức trấn tĩnh và nói:

- Chỗ chúng con đóng, chẳng có đàn bà đàn biếc gì đâu mẹ ạ! Ở mặt trận phải khôn ngoan lắm mới được, Pôn nhé.

https://thuviensach.vn

Chao ôi! Mẹ ơi! Mẹ ơi... Sao hai mẹ con ta lại không thể ôm nhau cùng chết...

Đời chúng ta sao mà tủi nhục thế!

- Vâng mẹ ạ, con sẽ khôn ngoan.

- Hàng ngày mẹ sẽ cầu nguyện cho con, Pôn ạ.

Chao ôi! Mẹ, mẹ ơi! Sao hai mẹ con ta không thể đứng dậy, trở về những năm quá khứ, cho đến khi tất cả nỗi khổ cực này phải từ bỏ chúng ta, trở về cái thuở chỉ có hai mẹ con ta với nhau, cả hai mẹ con, mẹ nhỉ!

- Con có thể đóng ở một nơi ít nguy hiểm hơn không...

- Vâng mẹ ạ, có lẽ con sẽ nhận việc làm bếp, rất có thể được.

- Cứ nhận con nhé, ai nói gì mặc người ta.

- Mẹ đừng lo cái ấy, mẹ ạ...

Mẹ tôi thở dài, nét mặt mẹ là một vệt trắng trong bóng tối.

- Bây giờ mẹ phải đi ngủ đi, mẹ ạ.

Mẹ tôi không trả lời. Tôi đứng dậy và lấy chăn quàng lên vai mẹ; mẹ tôi dựa vào cánh tay tôi, mẹ tôi đau khổ. Tôi bế mẹ tôi về phòng. Tôi còn ngồi một lúc bên mẹ.

- Từ giờ đến ngày con trở về, mẹ cố khỏi mẹ nhé.

- Được, được, con ạ.

- Có gì mẹ đừng gửi cho con, mẹ nhé, ở ngoài ấy chúng con có đủ thức ăn rồi. Ở nhà những thức ấy cần cho mẹ hơn.

https://thuviensach.vn

Khốn khổ biết bao, con người nằm trên chiếc giường kia, con người yêu tôi hơn tất cả mọi thứ trên đời. Khi tôi muốn đứng dậy, mẹ tôi vội vã bảo tôi:

- Mẹ có tìm được cho con hai chiếc quần trong nữa, bằng len tất đấy, con mặc chắc ấm lắm, nhớ bỏ vào ba lô nhé.

Chao ôi! Mẹ ơi! Con biết hai cái quần trong ấy đã làm mẹ tốn biết bao thì giờ và công sức để tìm kiếm, chạy vạy và năn nỉ. Chao ôi, mẹ ơi, làm sao có thể nghĩ được rằng con bắt buộc phải xa mẹ... Ngoài mẹ ra, ai có quyền gì đối với con. Con ngồi cạnh mẹ, mẹ nằm đó, hai mẹ con có bao nhiêu chuyện nói với nhau, nhưng không bao giờ có thể nói với nhau được.

- Mẹ ngủ ngon mẹ nhé.

- Con của mẹ ngủ ngon nhé.

Gian phòng tối đen. Hơi thở của mẹ tôi lên xuống.

Trong lúc ấy chiếc đồng hồ kêu tích tắc. Bên ngoài gió thổi qua cửa sổ. Những cây dẻ rì rào. Trong phòng trước tôi vấp phải cái ba lô đã để sẵn đấy, vì ngày mai tôi phải đi thật sớm.

Tôi cắn chặt gối, hai bàn tay tôi nắm chặt những thanh sắt ở đầu giường. Không bao giờ tôi nên về phép nữa. Ở mặt trận trước kia tôi lạnh lùng và nhiều khi không chút hy vọng, không bao giờ tôi có thể tìm thấy lại điều ấy nữa. Trước đây, tôi là một người lính, nhưng bây giờ tôi chỉ là đau khổ - đau khổ vì tôi, vì mẹ tôi, vì tất cả những cái gì quá nản lòng và quá dai dẳng. Không bao giờ tôi nên về phép nữa.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 8

Tôi nhận ra những cái lán trú quân của trại Lăng: chính nơi đây Himmenxtôt đã huấn luyện cho Jađơn. Ngoài cái đó ra, tôi chẳng thấy mấy ai quen thuộc. Mọi vật đều thay đổi, bao giờ chả thế. Họa chăng chỉ còn vài người ở đây mà trước kia tôi có lần thoáng gặp.

T

Tôi làm việc như một cái máy. Buổi tối, hầu như bao giờ tôi cũng ở Câu lạc bộ Chiến sĩ; ở đó có báo chí, nhưng tôi không đọc. Nhưng lại có một cái đàn dương cầm mà tôi rất thích chơi. Có hai người đàn bà phục vụ, trong số đó một người trẻ.

Chung quanh trại, có hàng rào dây thép cao. Khi chúng tôi từ Câu lạc bộ Chiến sĩ về muộn, chúng tôi phải xuất trình giấy ra vào. Dĩ nhiên anh nào biết thu xếp với lính gác thì cũng vào được.

Hàng ngày chúng tôi tập những thao tác đại đội trên cánh đồng hoang, giữa những bụi đỗ tùng và những khu rừng phong. Đối với những ai không đòi hỏi gì hơn thì cũng dễ chịu. Cứ chạy về phía trước, lao người xuống đất và để hơi thở làm cong xuống đây đó vài nhánh cỏ, vài đóa hoa. Nhìn gần như thế, sát mặt đất, cát nom trong sáng và tinh khiết như một thí nghiệm do không biết cơ man nào là hạt nhỏ li ti tạo thành. Tự nhiên người ta có ý muốn lạ lùng thọc tay vào đấy.

Nhưng đẹp hơn cả là những khu rừng với rặng cây phong viền bên ngoài. Các khu rừng mỗi lúc mỗi thay đổi màu sắc. Lúc này những thân cây

https://thuviensach.vn

lấp lánh màu trắng rực rỡ nhất và giữa các thân cây, màu xanh lam của cành lá đang rập rờn như một tấm lụa mỏng tang. Một lúc sau, tất cả lại ngả sang màu xanh mắt mèo lấp lánh ánh bạc; từ rặng cây ở mép rừng, màu xanh tràn đi và điểm lên cành lá; nhưng liền sau đó, ở một chỗ, màu sắc tối sầm lại gần như màu đen khi có đám mây lướt qua mặt trời. Rồi bóng đen ấy chạy như một bóng ma dọc các thân cây lúc này trở nên nhợt nhạt, và trải ra khắp cánh đồng hoang cho đến. tận chân trời. Trong khi ấy những cây phong đã vươn lên như những ngọn cờ uy nghi, với những cán cờ trắng muốt mang ánh vàng son của cành lá nhuộm màu.

Tôi thường mê mải với cảnh biến diễn ánh sáng nhẹ nhàng và bóng tối trong trẻo ấy, đến nỗi gần như không nghe thấy hiệu lệnh chỉ huy nữa: những lúc cô đơn, người ta thích quan sát cảnh thiên nhiên và đâm ra yêu mến nó. Ở đây tôi ít quen thuộc, vả lại, tôi cũng không thích có quan hệ với nhiều người.

Người ta hiểu biết nhau quá ít nên ngoài việc chuyện gẫu và buổi tối chơi cờ mười bảy và bôn hoặc đánh bài ram cũng chẳng biết làm gì khác.

Cạnh lán chúng tôi có một trại lớn giam tù binh người Nga (Tù binh Nga trong Đại chiến lần thứ Nhất - ND). Nói cho đúng, thì trại tù binh cách chúng tôi một hàng rào dây thép, tuy vậy bọn tù binh vẫn sang được chỗ chúng tôi. Họ rất rụt rè và sợ sệt; phần nhiều họ rậm râu và rất to lớn, vì thế nom họ như những con chó xồm bị người ta đánh.

Họ lượn chung quanh lán chúng tôi, và diễu qua những cái thùng đựng nước nhờn. Chúng tạ thử tưởng tượng xem họ tìm được những gì! Chỗ chúng tôi, thức ăn đã chẳng dồi dào gì cho lắm, và nhất là lại tồi nữa; củ cải vàng cắt sáu luộc nước lã, cà rốt còn dính cả đất; khoai sắn đối với chúng tôi đã là một món quý và bữa tiệc ngon tuyệt trần của chúng tôi là món cháo gạo lõng bõng, trong đó lều bều một ít nước gân bò băm nhỏ thì phải. Nhưng lại băm nhỏ quá đến nỗi chẳng ai trông thấy miếng nào. Dĩ nhiên, dù thế, chúng tôi cũng chén tất. Nếu anh nào tình cờ có cái gì ăn, không cần

https://thuviensach.vn

phải liếm đáy cà mèn thì có hàng chục người khác sẵn sàng liếm ngay. Chỉ có những cái thừa mà không xúc được, người ta mới tráng nước và đổ vào chậu nước nhờn. Thỉnh thoảng chúng tôi còn vất vào chậu ít vỏ củ cải, những mẩu bánh mốc và đủ các thứ rác rưởi.

Cái thứ nước bẩn thỉu, đục ngầu và chẳng béo bổ gì ấy chính là cái mà bọn tù binh khao khát. Họ đến múc nước ấy một cách thèm thuồng trong những chiếc thùng gỗ hôi thối, dấu nó vào trong áo khoác rồi mang đi.

Cái cảnh những kẻ thù của chúng tôi, nhìn tận mặt như vậy thật lạ lùng. Họ có những bộ mặt làm ta phải suy nghĩ, những bộ mặt nông dân chất phác, trán rộng, mũi rộng, môi dầy, bàn tay to, tóc rậm.

Dùng họ để cày ruộng, cắt cỏ và hái táo thì tốt biết bao nhiêu. Trông họ còn hiền lành hơn cả những người nông dân của chúng tôi. Thật là đáng buồn khi trông thấy những cử chỉ của họ và cách thức họ xin một tí thức ăn. Tất cả bọn họ đều suy nhược, vì họ chỉ được lãnh một khẩu phần vừa đủ để khỏi chết dói. Đã lâu rồi, chúng tôi ăn uống cũng chẳng ra gì. Họ bị bệnh kiết lị. Với con mắt lo âu, nhiều người trong bọn họ chỉ trỏ một cách lén lút vết máu trên vạt áo sơ mi của họ. Lưng họ run lên bần bật, đầu họ nhìn chênh chếch từ dưới lên khi họ chìa tay ăn xin, mồm lắp bắp vài ba tiếng mà họ biết - khi họ ăn xin bằng cái giọng trầm trầm nhẹ nhàng và êm dịu, cái giọng gợi lên những lò sưởi ấm áp, những căn nhà mà người ta đang sống thoải mái ở tổ quốc.

Có những đứa đá họ ngã lăn xuống đất, nhưng đó chỉ là số ít. Phần đông chúng tôi cứ để mặc họ, khi họ đi bên cạnh. Thực ra, đôi khi thấy họ khốn khổ quá, người ta cũng điên tiết lên và đá cho một cái. Chao ôi! Giá họ đừng nhìn anh như vậy.]Xiết bao là tiếng khổ trong hai cái điểm nhỏ bé ấy, mà ngón tay cái đủ che kín cả trong đôi mắt của họ.

Buổi chiều họ đến lán chúng tôi và tìm cách đổi chác. Họ đổi tất cả mọi thứ để lấy bánh. Đôi khi họ cũng đi đến chỗ thuận mua vừa bán với chúng

https://thuviensach.vn

tôi, vì họ có những đôi ủng tất, còn ủng của chúng tôi thì xấu quá. Da ủng cao cổ của họ màu lạ lùng, thực là da Nga chính cống. Trong bọn chúng tôi, có những anh chàng con gia đình nông dân nhận được thực phẩm gửi đến, có thể mua được. Một đôi ủng vào khoảng từ hai đến ba cái bánh lính kèm theo một khúc dồi nhỏ, hun khói và chắc mạch.

Nhưng đã lâu lắm, hầu hết những người Nga đã đánh đổi tất cả những thứ họ có. Bây giờ họ chỉ mặc một bộ quần áo rách rưới thảm hại, họ chỉ còn tìm cách đổi chác những đồ vật chạm khắc nho nhỏ và những đồ vật họ làm bằng mảnh đạn trái phá, bằng những miếng đồng đai đạn. Dĩ nhiên, những vật ấy chẳng mang lại cho họ bao nhiêu; họ đổi lấy vài lát bánh. Những anh nông dân của chúng tôi rất kiên nhẫn và lắm mánh khóe trong cái khoa buôn bán. Họ giơ miếng bánh hoặc khúc dồi ra trước mũi anh người Nga, cho đến khi anh ta thèm rỏ rãi ra, hoa mắt lên, sau đó xem tất cả mọi vật đều là thường cả. Còn họ thì nâng niu cái món quý vật của họ hết sức là thận trọng, họ lấy con dao díp to tướng ra, từ tốn kính cẩn cắt một mẩu bánh, và cứ chén xong một miếng, họ lại nhấm nháp một miếng dồi chắc nịch ngon tuyệt, như để tự thưởng công cho mình. Nhìn chúng nó ăn như vậy thật là khó chịu; chúng tôi chỉ muốn đập lên cái đầu thô lỗ của chúng một trận. Rất ít khi chúng nó cho chúng tôi cái gì; cũng phải nói là chúng tôi không quen chúng nó lắm.

Nhiều lần, chúng tôi đứng gác cạnh trại tù binh Nga. Trong bóng tối, người ta thấy những hình thù của họ động đậy như những con cò ốm, như những con chim to.

Họ đến gần hàng rào, đứng áp mặt vào đấy. Ngón tay họ bíu lấy những mắt lưới sắt. Nhiều khi một số đông tù binh đứng cạnh nhau như thế và thở hít làn gió từ cánh đồng hoang và những khu rừng thổi đến.

Họ rất ít nói và có nói cũng chỉ vài tiếng thôi. Họ có tính chất con người hơn và tôi gần như tin rằng họ thương yêu nhau hơn là chúng tôi đối với nhau ở đây.

https://thuviensach.vn

Có lẽ vì họ khổ cực hơn chúng tôi chúng. Thế mà chiến tranh đã chấm dứt đối với họ; nhưng phải thấy rằng ngồi mà chờ bệnh kiết lị thì cũng chẳng phải là một kiếp người nữa.

Bọn dân vệ già canh gác họ, kể chuyện là lúc đầu họ hoạt bát hơn, họ cũng giao thiệp với nhau, ở đâu mà chả thế, và hình như nhiều lần cũng có đánh nhau, đâm nhau nữa. Nhưng bây giờ họ đã mòn mỏi và thờ ơ quá đỗi. Đa số chẳng buồn thủ dâm nữa. Họ yếu quá rồi, nếu không, cái việc ấy phổ biến đến nỗi nhiều khi cả trại cùng làm một loạt.

Họ đứng đó, dựa vào hàng rào, đôi lúc một người lảo đảo rồi bỏ đi; chẳng mấy lúc một người khác đã thế chân. Phần đông chẳng nói chẳng rằng; chỉ trừ vài người, xin đầu thuốc lá.

Tôi ngắm những hình thù thiểu não ấy. Râu họ phất phơ trước gió. Tôi chỉ biết một điều về họ: họ là tù binh, và chính điều ấy làm tôi xúc động. Cuộc đời của họ không tên tuổi và không tội lỗi gì cả. Nếu tôi biết rõ số phận họ hơn nữa, nghĩa là họ tên gì, sinh sống ra sao, chờ đợi cái gì, cái gì làm cho họ khổ sở thì mối xúc động của tôi sẽ có một mục đích cụ thể và có thể trở nên tình thương. Nhưng lúc này, ở đây, tôi chỉ cảm thấy qua họ, nỗi đau khổ của con người, cảnh sầu thảm kinh khủng của cuộc đời, và sự thiếu lòng thương xót, đặc điểm của con người.

Một mệnh lệnh đã làm cho những hình thù lặng lẽ ấy trở nên kẻ thù của chúng tôi; bây giờ một mệnh lệnh khác có thể làm cho họ trở thành những người bạn của chúng tôi. Trên một cái bàn nào đó, có những người, mà chúng tôi chẳng ai quen biết, ký vào một bản viết; thế là, trong bao nhiêu năm, cái mục đích tối cao của chúng tôi trở nên cái điều mà trong thời bình người ta phải ghê tởm và phải trừng phạt một cách quyết liệt nhất. Vậy ai có thể tự nhận ra mình trong tất cả những cái ấy khi nhìn thấy ở đây những con người im lìm kia, với bộ mặt trẻ con và bộ râu của các vị thánh tông đồ... Bất cứ thầy cai nào đối với lính mới cũng như bất cứ giáo sư nào đối với học sinh, mà chả là kẻ thù hung ác hơn cả những người này đối với

https://thuviensach.vn

chúng tôi. Thế mà chúng tôi vẫn sẽ bắn vào họ, cũng như họ sẽ bắn vào chúng tôi, nếu như họ được tự do.

Tôi hoảng sợ; nếu cứ tiếp tục suy nghĩ về những chuyện này thì nguy quá. Con đường ấy sẽ đẩy xuống vực mất. Ngày ấy chưa đến. Nhưng tôi không muốn để rớt mất ý nghĩ này, tôi muốn giữ gìn nó, dấu diếm nó một cách cẩn thận cho đến khi chiến tranh kết liễu.

Tim tôi đập rộn: đây là mục đích, mục đích cao cả, mục đích duy nhất mà tôi nghĩ tới trong chiến hào, mực đích mà tôi đã tìm kiếm, xem nó như có thể hướng dẫn đời tôi sau cái tai họa lớn đã giáng xuống tất cả nhân loại này.

Phải chăng trong cuộc sống này của tôi, cái đó sẽ là một công việc xứng đáng với những năm khủng khiếp...

Tôi rút thuốc lá trong túi ra; tôi cấu mỗi điếu thuốc thành hai, và đưa cho những người Nga. Họ cúi mình và châm lửa.

Giờ đây trên mặt họ lóe lên những chấm đỏ. Đó là một mềm an ủi cho tôi; tưởng như đấy là những cửa sổ nhỏ trong căn nhà tối tăm ở vùng quê, những cửa sổ cho biết rằng đấy, phía sau chúng, có những căn phòng niềm nở đón chào.

Ngày lại ngày. Một sáng sương mù, người ta lại đem chôn một người Nga; hồi này gần như ngày nào cũng có người chết. Tôi đứng gác vừa lúc đám ma đi qua. Những tù binh hát một bài thánh ca; họ hát nhiều giọng và cũng chẳng ra giọng hát nữa mà là tiếng đàn đại phong cầm trên cánh đồng hoang.

Việc chôn cất làm rất nhanh.

Buổi tối họ vẫn còn đứng dựa vào hàng rào, gió từ những khu rừng phong thổi vào họ. Những ngôi sao lạnh lẽo. Dạo này tôi quen vài tù binh

https://thuviensach.vn

biết nói tiếng Đức khá. Trong số ấy có một nhạc sĩ. Anh ta nói với tôi rằng trước anh từng chơi vĩ cầm ở Berlin. Khi biết tôi cũng bập bõm chơi được dương cầm anh ta liền đi lấy đàn và bắt đầu kéo. Những người khác ngồi xuống và dựa lưng vào hàng rào.

Anh ta đứng đó mải mê kéo; nhiều lúc anh ta có nét mặt mơ màng của những người chơi vĩ cầm khi họ nhắm đôi mắt; rồi anh ta nhịp nhàng, đu đưa cây đàn và mỉm cười với tôi.

Có lẽ anh ta chơi những bản dân ca, vì những người khác khe khẽ hát theo. Tiếng đàn dồn dập âm thầm, dường như rung lên từ lòng đất. Tiếng vĩ cầm vươn lên như một nàng thiếu nữ mảnh dẻ, nghe trong trẻo và cô đơn. Tiếng hát ngừng lại, nhưng tiếng đàn vẫn tiếp tục, âm thanh phát ra thánh thót trong đêm, tưởng chừng đang run rẩy. Muốn thưởng thức tiếng đàn phải đứng thật gần, giá ở trong một căn phòng thì hay biết mấy. Ở đây ngoài trời, người ta đâm ra buồn bã trước cái âm thanh mơ hồ và cô đơn ấy.

Chủ nhật, tôi không được về phép, do tôi vừa được nghỉ dài hạn xong. Vì thế, ngày chủ nhật trước hôm tôi lên đường cha tôi và chị tôi đến thăm. Suốt hôm ấy, chúng tôi ở Câu lạc bộ Chiến sĩ, còn đến nơi nào khác được... Vì chúng tôi không muốn vào trong doanh trại. Khoảng trưa, chúng tôi đi dạo trên cánh đồng.

Thì giờ trôi qua buồn bã; chúng tôi chẳng biết nói gì với nhau. Vì thế chúng tôi nói chuyện về bệnh tình của mẹ tôi; bây giờ rõ là ung thư rồi; mẹ tôi đã đi nhà thương và sắp mổ. Các thầy thuốc mong rằng mẹ tôi sẽ khỏi, nhưng chúng tôi chưa từng thấy ai chữa được bệnh ung thư bao giờ. Tôi hỏi:

- Mẹ nằm đâu...

- Nhà thương Lui dơ, - cha tôi nói.

- Hạng mấy...

https://thuviensach.vn

- Hạng ba. Còn phải đợi xem mổ hết bao nhiêu tiền. Chính mẹ con đã muốn nằm hạng ba. Mẹ con bảo ở đấy có người nọ người kia. Vả lại cũng rẻ tiền hơn.

- Như thế là mẹ nằm cùng nhiều người nữa trong một buồng nhỉ. Miễn là ban đêm mẹ ngủ được thôi.

Cha tôi gật đầu. Nét mặt cha tôi trĩu xuống và đầy những nếp nhăn. Mẹ tôi ốm đau luôn, dù vạn bất đắc dĩ mới chịu đi nằm nhà thương, nhưng cũng rất tốn kém, và cũng vì thế, cha tôi phải hy sinh rất nhiều.

- Ấy là chưa biết cái giá tiền mổ là bao nhiêu cơ đấy, - cha tôi nói.

- Cha không hỏi họ sao...

- Cha không dám hỏi thẳng đâu, khó lắm, nếu làm ông bác sĩ mất lòng thì rất phiền, vì dù sao cũng phải để ông ấy mổ cho mẹ con kia mà.

Phải, tôi nghĩ một cách chua chát, đối với chúng tôi là thế đấy; đối với những người nghèo là thế đấy. Họ không dám hỏi giá và họ lo lắng vì chuyện ấy không biết ngần nào; nhưng đối với những người khác mà vấn đề ấy chỉ là phụ, thì việc định giá trước là chuyện bình thường. Đối với người này, bác sĩ chả mất lòng bao giờ.

Lại còn cái khoản băng bó nữa cũng đắt lắm, - cha tôi nói.

- Quỹ cứu tế không cho gì sao...

- Mẹ con ốm lâu quá rồi.

- Thế cha có tiền không...

Cha tôi lắc đầu.

- Không, nhưng cha có thể làm thêm giờ.

https://thuviensach.vn

Tôi biết lắm, cha tôi ngồi ở bàn cho đến nửa đêm, gấp dán, cắt. Tám giờ tối cha tôi mới ăn một chút cái thức ăn đạm bạc mua theo phiếu. Sau đấy cha tôi uống một ít thuốc nhức đầu, rồi lại tiếp tục làm việc.

Để cha tôi vui, tôi kể cho cha tôi nghe vài chuyện tôi chợt nghĩ ra: chuyện tếu của lính tráng và những loại như thế dính dáng đến các vị tướng hoặc các ngài đội nhất, bị những vố cay bằng cách này hay cách khác.

Sau đó, tôi tiễn cha tôi và chị tôi ra ga. Hai người đưa cho tôi một lọ mứt sệt, một gói bánh khoai rán mà mẹ tôi còn cố làm cho tôi.

Rồi tàu chạy, còn tôi, tôi quay trở lại.

Buổi tối, tôi phết mứt lên bánh rán và tôi ăn. Tôi chẳng thấy ngon lành gì cả. Vì vậy, tôi đi ra, định đem cho những người Nga. Nhưng tôi chợt nghĩ chính mẹ tôi đã làm những cái bánh này, và có lẽ, đứng trước lò lửa nóng rực, mẹ tôi đau lắm. Tôi lại cất gói bánh vào ba lô, chỉ đem cho bọn người Nga hai cái.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 9

Chúng tôi đi xe lửa luôn mấy ngày. Những chiếc máy bay đầu tiên đã xuất hiện trên trời. Chúng tôi vượt những đoàn tàu chở quân nhu. Đại bác, lại đại bác. Chúng tôi chuyển sang đường sắt dã chiến. Tôi đi tìm trung đoàn. Chẳng ai biết nó ở đâu. Ban đêm, bạ đâu tôi ngủ đấy, đến sáng người ta cho ăn và chỉ dẫn một cách mơ hồ. Thế là lưng đeo ba lô, vai khoác súng, tôi lại đi.

C

Khi đến nơi, chẳng còn một ai trong đơn vị chúng tôi ở lại trong cái vùng đã bị bom đạn tàn phá hết này.

Tôi được biết tin đơn vị chúng tôi đã trở thành một sư đoàn cơ động, chỗ nào gay go là bị điều đến ngay. Cái tin ấy không làm tôi vui mấy. Người ta nói quanh vùng này, đơn vị chúng tôi đã bị thiệt hại nặng nề. Tôi hỏi thăm Cát và An be. Cũng chẳng ai biết gì cả..

Tôi lang thang khắp nơi, tiếp tục tìm kiếm; tình cảm lạ lùng...

Lại một đêm, rồi lại một đêm nữa, tôi cắm trại như một anh da đỏ. Cuối cùng, tôi được tin tức đích xác và đến quá trưa, tôi đến được văn phòng đại đội Viên đội nhất giữ tôi lại. Hai ngày nữa đại đội tôi sẽ về. Không cần thiết phải cho tôi đi tìm họ.

- Thế nào, về nghỉ phép khoái chứ - Anh ta hỏi tôi.

https://thuviensach.vn

- Tương đối thôi, - tôi nói.

- Phải, phải, - anh ta nói, - giá mà không phải đi nữa nhỉ!

Ấy cái nửa sau bao giờ cũng hỏng bét vì thế đấy. Tôi đi lang thang cho đến sáng thì gặp đại đội trở về, xám ngắt, bẩn thỉu, nhăn nhó và buồn bã. Thế là tôi chồm lên, lao vào giữa hàng quân, đưa mắt sục sạo. Đây là Jađơn, đây là Muynlơ đang xì mũi và đây là Cát và Cốp nữa. Chúng tôi xếp đặt ổ rơm cạnh nhau. Nhìn thấy chúng nó, tôi tưởng như mình có lỗi gì mà thực ra chẳng có gì phải nghĩ như thế. Trước khi đi ngủ, tôi lấy chỗ bánh rán và mứt sệt còn lại ra để cho chúng nó cũng được hưởng một tí.

Hai cái bánh rán dấu ở gối bắt đầu mốc; nhưng vẫn còn ăn được như thường. Tôi giữ lại phần tôi và đưa cho Cát và Cốp những cái nguyên vẹn. Cát nhai và hỏi:

- Bánh nhà cậu làm phải không...

Tôi gật.

- Đúng, cứ ăn là biết ngay, - anh ta nói.

Tôi gần phát khóc. Tôi không nhận ra mình nữa.

Tuy vậy, bây giờ tôi đã ở đây với Cát, với An be và những đứa khác nữa, mọi việc sẽ tốt đẹp hơn. Tôi đã trở về đúng chỗ của tôi.

- Cậu may đấy, - Cốp thì thầm với tôi trước khi ngủ, - người ta nói cánh mình sẽ sang Nga.

Sang Nga! Nếu vậy không phải là chiến tranh nữa.

Phía xa xa, mặt trận gầm rống. Vách lán trú quân rung chuyển.

https://thuviensach.vn

Mọi người cuống cuồng chải chuốt. Hết loạt điểm danh này đến loạt điểm danh khác. Người ta kiểm tra chúng tôi lu bù. Cái gì rách là được đổi ngay lấy cái lành. Thế là tôi vớ được một cái áo mới toanh, không chê vào đâu được, còn Cát, dĩ nhiên là được cả một bộ trang phục đầy đủ. Có tin đồn là đình chiến, nhưng một ý kiến khác nghe có lý hơn, ấy là chúng tôi sắp được chuyển sang Nga. Nhưng tại sao sang Nga lại phải ăn mặc khá hơn... Cuối cùng sự thật dần dần sáng tỏ.

Hoàng đế Đức sắp đến duyệt binh chúng tôi. Vì thế mới chuẩn bị rối tinh lên như vậy.

Tám ngày liền, người ta ngờ chúng tôi đang đóng trong một trại tân binh, mọi người làm việc và tập tành thật là ghê gớm. Ai cũng nhăn nhó và cáu kỉnh vì sự chải chuốt quá đáng như vậy không thích hợp với chúng tôi, những kiểu đi duyệt binh lại càng không hợp nữa. Chính những cái ấy làm người lính bực hơn cả chiến hào.

Cuối cùng, ngày giờ ấy đã đến. Chúng tôi đứng nghiêm, im phăng phắc và Hoàng đế xuất hiện.

Chúng tôi tò mò muốn biết dáng điệu của ngài thế nào. Ngài đi dọc trước hàng quân và, nói cho đúng, tôi cũng hơi thất vọng: cứ như những bức chân dung tôi thấy, tôi tưởng ngài phải to lớn hơn, đường bệ hơn và nhất là tiếng nói phải sang sảng hơn mới đúng.

Ngài phân phát những huân chương chữ thập sắt rồi nói chuyện với người này người khác. Sau đó, chúng tôi rút lui.

Thế rồi, chúng tôi bắt đầu bàn tán. Jađơn nói bằng giọng ngạc nhiên:

- Ấy đấy vị thủ lĩnh tối cao đấy. Ai cũng phải đứng nghiêm trước ngài, không trừ một ai... - Nó nghĩ một lúc - Trước mặt ngài, cả đến Hinđenbua (Thống chế tư lệnh Đức ở mặt trận miền Đông năm 1915.) cũng phải đứng nghiêm chứ...

https://thuviensach.vn

- Đúng, - Cát nói.

Jađòn chưa nói hết. Nó nghĩ một lúc rồi hỏi:

- Một ông vua có phải đứng nghiêm trước một vị hoàng đế không nhỉ...

Chẳng ai biết sự thực ra sao, nhưng chúng tôi không tin là như vậy. Cả hai vị đều đã cao cấp lắm rồi, chắc hẳn cái khoản đứng nghiêm chỉnh ấy không thể có được giữa hai vị với nhau.

- Cậu nói những chuyện vớ vẩn gì thế! - Cát nói.

- Cái chính là cậu, cậu phải đứng nghiêm, thế thôi.

- Nhưng Jađơn cứ bị ám ảnh mãi, óc tưởng tượng của nó rất nghèo nàn, thế mà lần này lại phong phú gớm.

- Này, - nó nói, - tớ không thể nào hiểu được một vị hoàng đế mà cũng phải đi ỉa như tớ!

- Ấy, ông bạn của tôi ơi, thế mà vẫn cứ phải đi đấy, cậu có thể cầm chắc như thế. - Cốp vừa nói vừa cười.

- Một thằng gàn cộng với mày thành hai thằng gàn, - Cát thêm vào, - mày đâm ra lẩm cẩm rồi đấy Jađơn ạ, đi ỉa ngay lập tức đi, cho đầu óc mày nó tỉnh táo ra và không ăn nói như bọn trẻ con thò lò mũi xanh nữa.

Jađơn bỏ đi.

- Nhưng tớ muốn biết một điều, - An be nói. - Nếu hoàng đế mà nói không, liệu chiến tranh có thể xảy ra không nhỉ...

- Riêng tớ nghĩ thì vẫn xảy ra, - tôi nói, - người ta nói đâu chính ngài cũng không muốn chiến tranh.

https://thuviensach.vn

- Phải, có lẽ mình ngài thì chưa đủ, những trên thế giới có độ hai chục hoặc ba chục người nữa, cùng với ngài, đều nói không cả, thì chắc là đủ lắm.

- Có thể như vậy... - tôi nói vẻ nhượng bộ, - nhưng chính cái hai hay ba chục người ấy lại muốn có chiến tranh cơ mà.

- Càng nghĩ càng thấy kỳ quặc, - Cốp nói tiếp. - Chúng mình ở đây để bảo vệ tổ quốc của chúng mình.

- Nhưng tụi Pháp chúng nó cũng ở đây để bảo vệ tổ quốc của chúng nó. Vậy ai có lý...

- Có lẽ cả hai cùng có lý, - tôi nói bừa.

- Cho được đi, - Anbe nói (xem điệu bộ nó, tôi biết nó sắp hỏi tôi một câu hóc búa đây) nhưng các giáo sư của chúng mình, cha cố của chúng mình, các báo chí của chúng mình đều nói rằng chỉ có chúng mình mới có chính nghĩa, và tớ cũng mong là như thế. Còn bọn giáo sư, bọn linh mục và báo chí của tụi Pháp lại nói rằng chỉ chúng nó mới có chính nghĩa. Như vậy thì ra làm sao...

- Mình cốc hiểu gì cả, - tôi nói, - dù sao thì cũng là chiến tranh, và mỗi tháng nó lại thêm vào một số nước nữa tham gia.

Jađơn lại vào. Nó vẫn còn bứt rứt, và nó chen ngay vào câu chuyện, hỏi tại sao chiến tranh lại nổ ra...

- Thông thường, là tại một nước này xúc phạm nặng nề đến một nước kia. - Anbe trả lời với giọng kẻ cả.

Nhưng Jađơn làm ra bộ ngớ ngẩn:

https://thuviensach.vn

- Một nước ư... Tớ không hiểu. Nhưng một quả núi của nước Đức làm sao lại có thể xúc phạm một quả núi của nước Pháp được, một con sông, một khu rừng, một cánh đồng lúa mì, cũng thế thôi.

- Sao mà mày ngu đến thế, hay là mày muốn khôi hài. - Cốp lầu bầu. - Tao có định nói thế đâu.

- Một dân tộc này xúc phạm một dân tộc kia.

Nếu vậy thì tớ ở đây làm gì - Jađơn đáp lại - Tớ chả thấy bị xúc phạm tí nào cả.

- Người ta lại phải trình với mày với mình nữa hay sao... - Anbe nói với giọng bực tức. - Cái hạng dân ngu khu đen như mày thi ai đếm xỉa đến.

- Nếu vậy lại thêm một lý do nữa để tớ trở về nhà.

- Jađơn nhấn mạnh.

Mọi người cười ồ lên.

- Thật đồ ngu như lợn, đây là một dân tộc nói chung, nghĩa là Nhà nước. - Muynlơ thét lên.

- Nhà nước, Nhà nước (vừa nói Jađơn vừa búng ngón tay một cái ranh mãnh) những bọn xen đầm, cảnh sát, thuế má, đấy Nhà nước của các cậu đấy. Nếu những cái đó làm cho cậu thích thú thì tớ xin bái phục cậu.

- Đồng ý. - Cát nói - Lần đầu tiên cậu nói được một câu có nghĩa lý đấy, Jađơn ạ; giữa Nhà nước và Tổ quốc, quả là có một sự khác nhau.

Nhưng cái này đi đôi với cái kia. - Cốp suy nghĩ.

- Làm gì có một Tổ quốc mà lại không có Nhà nước...

https://thuviensach.vn

- Đúng! - Cát đáp - nhưng cậu thử nghĩ mà xem, chúng ta hầu hết là con nhà bình dân, và ở Pháp cũng vậy, phần đông là lao công, thợ thuyền và dân làm thuê. Tại sao một anh thợ khoá và một anh thợ giày người Pháp lại muốn đánh chúng ta... Không, đó chỉ là những chính phủ. Trước khi đến đây, mình chưa hề gặp một người Pháp nào, và phần đông người Pháp đối với chúng ta cũng thế thôi. Chẳng ai hỏi ý kiến họ, cũng như chẳng ai hỏi ý kiến chúng mình bao giờ.

- Vậy tại sao lại có chiến tranh... - Jađơn hỏi.

Cát nhún vai:

- Phải có những người kiếm chác được trong chiến tranh được chứ.

- Ấy! tớ không phải cái hạng người ấy đâu nhé! - Jađơn cười khẩy.

- Chẳng phải cậu cũng chẳng phải ai trong số những người ở đây.

- Vậy ai kiếm chác được trong chiến tranh... - Jađơn gặng - Chiến tranh cũng chẳng có lợi lộc gì cho hoàng đế. Ngài đã có đủ mọi thức rồi cơ mà...

- Chớ nói thế. - Cát đáp. - Cho đến bây giờ, hoàng đế chưa làm một cuộc chiến tranh nào. Mà bất cứ vị hoàng đế nào mà chả cần ít ra là một cuộc chiến tranh, nếu không thì làm sao mà nổi danh được. Cậu hãy xem trong những quyển sách giáo khoa thì biết.

- Các vị tướng cũng nhờ có chiến tranh mà nổi tiếng đấy. - Đêtơrinh nói.

- Nổi tiếng hơn cả là những vị hoàng đế ấy nữa chứ... - Cát xác nhận.

- Chắc hẳn đằng sau bọn này còn có những người khác cũng muốn chiến tranh mang lại lợi lộc cho họ chứ... - Đêtơrinh lầu bầu.

- Tớ cho rằng nó là một thứ bệnh phát sốt thì đúng hơn. - Anbe nói. - Thật ra chẳng ai muốn chiến tranh cả, thế mà đùng một cái, nó đến. Chúng

https://thuviensach.vn

mình không muốn chiến tranh, những người khác cũng nói vậy; thế mà một nửa nhân loại đang lăn xả vào đấy.

Nhưng ở phía bên kia, chúng nó nói dối nhiều hơn bên chúng mình, - tôi nói. - Các cậu hãy xem những tờ giấy bắt được trong người bọn tù bình thì biết; chúng nó nói rằng ở Bỉ, chúng mình ăn thịt cả trẻ con... Những thằng khốn nạn viết lách như vậy phải đem mà treo cổ lên. Những thằng ấy là thủ phạm chính cống đấy.

Muynlơ đứng dậy:

- Dù sao thì chiến tranh diễn ra ở đây còn hơn ở bên Đức. Các cậu hãy nhìn những cánh đồng hố trái phá kia kìa...

- Đúng đấy, - Jađơn hoà vào, - nhưng chẳng có tí chiến tranh nào cả thì còn tốt hơn nữa.

Nó đi ra có vẻ tự hào, vì nó đã cho chúng tôi, bọn lính tình nguyện có học thức, một bài học. Ý kiến của nó rõ ràng là điển hình; người ta luôn luôn vấp phải cái ý kiến ấy, mà không có cách nào đối đáp lại cho hẳn hoi, vì cái ý kiến ấy gạt hết tất cả mọi kiểu suy luận khác. Tình cảm dân tộc của anh lính quèn chỉ bao gồm có việc anh ta phải đến đây, chỗ mặt trận này, và nó dừng lại đấy; còn những gì khác thì anh ta nhìn nhận bằng con mắt thực tiễn và phán đoán theo tâm lý của anh ta.

Anbe nằm ườn trên cỏ, có vẻ khó chịu.

- Thôi nói làm quái gì đến cái của khỉ ấy nữa!

- Vả lại nó có thay đổi tí gì đâu. - Cát nói.

Khổ nhất là chúng tôi phải trả lại hầu hết những quần áo vừa được lĩnh, rồi người ta quăng lại cho chúng tôi đống quần áo cũ. Những của tất chỉ

https://thuviensach.vn

dùng cho việc phô trương thôi. Đáng lẽ sang Nga, chúng tôi lại trở ra tiền tuyến.

Dọc đường, chúng tôi đi qua một khu rừng thảm hại với những thân cây bị tiễn gãy xơ xác, và mặt đất bị cày nát lên. Ở vài chỗ, có những cái hố khủng khiếp.

- Mẹ kiếp! Chỗ này nó nã khiếp lắm đây, - tôi nói với Cát.

- Mìn, - anh ta vừa trả lời vừa ra hiệu cho tôi nhìn lên không.

Nhiều xác chết mắc trên cành cây. Một anh lính trần truồng như ngồi xổm trên một cái chạc cây, đầu vẫn đội mũ. Nói cho đúng, trên cây chỉ có một nửa người của anh ta, cái mình thiếu chân.

Tôi hỏi tại sao lại thế

- Cậu ta vừa bị nó lột trần ra đấy mà. - Jađơn lầu bầu.

Cát nói:

- Thật là kỳ quặc, bọn tờ đã nhiều lần nhìn thấy thế. Khi cậu bị một quả mìn, thế là quần áo cậu bị tụt phăng đi đâu mất. Đó là do sức ép của không khí.

Tôi lại nhìn chỗ khác. Đúng như lời anh ta nói.

Chỗ này chỉ móc độc có những mảnh quân phục, chỗ kia dính bết một đống lầy nhầy, máu me, mới đây là những chân tay người. Một thân hình nằm đó với một mảnh quần đùi ở một chân, và cái cổ áo quân phục quanh cổ. Ngoài ra hắn gần như trần truồng, quần áo của hắn rải rác trên một cái cây. Không có hai cánh tay, khác nào chúng bị xoắn lại mà giật ra.

Tôi nhìn thấy một cánh tay cách đó hai mươi bước, trong bụi rậm.

https://thuviensach.vn

Người chết úp mặt xuống đất. Ở chỗ cánh tay bị giật văng đi, mặt đất đen ngòm những máu. Dưới chân hắn lá bị nhầu nát y như hắn vẫn còn dẫm chân lên.

- Không phải đùa Cát nhỉ, - tôi nói.

- Một mảnh trái phá vào bụng cũng không phải đùa đâu, - anh ta vừa trả lời vừa nhún vai.

- Đừng có cảm động nhé, - Jađơn nói.

Sự việc xảy ra chắc chưa lâu lắm, vì máu hãy còn tươi. Những người mà chúng tôi trông thấy đều đã chết cả; nên chúng tôi không dừng lại mà chỉ báo cho trạm quân y gần đấy. Vả lại chúng tôi có phải làm nhiệm vụ của ngựa cáng đâu.

Có lệnh cử một đội trinh sát xuất phát để dò xét vị trí địch còn được phòng thủ đến mức độ nào. Vừa đi phép về, tôi cảm thấy ngường ngượng trước mặt anh em, nên tôi xung phong vào đội trinh sát. Sau khi bàn bạc kế hoạch hành động, chúng tôi trườn đến hàng rào dây thép gai rồi chia nhau, bò lên phía trước, mỗi người một ngả. Một lúc sau tôi thấy một hố trái phá không sâu lắm, tôi liền tụt xuống. Từ chỗ ấy tôi quan sát khắp chung quanh.

Trận địa bị một hoả lực vừa phải của súng máy quét. Đạn tưới đều bốn phía, tuy không ác liệt lắm nhưng cũng đủ làm cho chúng tôi không dám nhỏm người lên quá cao.

Một chiếc pháo sáng mở tung cái dù ra trên không trung. Mặt đất bị lạnh cứng lại dưới luồng ánh sáng nhợt nhạt ấy. Sau đó bóng tối lại ập xuống, mù mịt hơn nữa. Trong chiến hào người ta cho biết là có lính da đen ở phía trước mặt chúng tôi. Thật là rầy rà, khó mà nhìn rõ chúng, hơn nữa, chúng trinh sát rất giỏi. Nhưng kể cũng lạ, nhiều khi chúng rất dại dột, vì thế một lần Cát và Cốp đang thám thính, đã hạ được những tên phản trinh sát da

https://thuviensach.vn

đen, vì những tên này vừa đi vừa hút thuốc. Cát và Cốp chỉ việc nhắm những chấm đỏ lập loè mà bắn.

Cạnh tôi, một quả đại bác hạng nhẹ rít lên. Tôi không nghe thấy tiếng nó đến, nên khiếp quá. Đồng thời một sự sợ hãi vô ý thức xâm chiếm lấy tôi. Chỉ có mình tôi ở đây và gần như bị chìm ngập trong bóng tối. Không biết chừng từ lâu đã có một đôi mắt ở một hố trái phá đang theo dõi tôi và một quả lựu đạn đang sẵn sàng ném tới, xé nát tôi ra từng mảnh. Tôi cố trấn tĩnh lại. Không phải đây là lần đầu tôi đi trinh sát, hơn nữa, nó cũng không có gì đặc biệt nguy hiểm. Nhưng là lần đầu từ khi nghỉ phép về, tôi đi thám thính và tôi không nắm được khu vực này mấy.

Tôi tự nhủ rằng xúc động như vậy là ngu ngốc quá, rằng trong bóng tối chẳng có cái gì rình mò cả, nếu không hoả lực đời nào lại rời rạc thế. Nhưng vô ích. Những ý nghĩ lộn xộn quay cuồng trong óc tôi: tôi nghe thấy những lời vỗ về của mẹ tôi, tôi trông thấy những người Nga râu phất phơ, đứng tựa hàng rào; trước mặt tôi hiện lên hình ảnh sáng sủa và tuyệt diệu của một căng tin với những chiếc ghế ngồi, hình ảnh của một rạp chiếu bóng ở Valăngxiên; qua trí tưởng tượng nhức nhối của tôi, tôi thấy một họng súng đen ngòm, tàn nhẫn, đang xé địch một cách im lặng, đang đe doạ tôi và theo dõi từng cử động của cái đầu tôi. Mồ hôi toát ra dầm đìa... Tôi vẫn nằm yên trong hố. Tôi nhìn đồng hồ, mới chỉ có mấy phút trôi qua. Trán tôi ướt, lồng mắt ướt đẫm, tay tôi run lên và tôi thở hổn hển, khe khẽ. Đó chỉ là một cơn sợ, một cơn sợ hãi xấu xa và mãnh liệt làm tôi không dám nhô dầu ra và tiến lên.

Sự hoảng loạn của tôi tràn ra như một nồi cháo đang sôi, làm cho tôi chỉ muốn nằm ì ra đó. Chân tay tôi dính chặt xuống đất; tôi đã toan trỗi dậy, nhưng vô ích: chúng không muốn rời khỏi mặt đất. Tôi nép mình xuống đất, tôi không thể nào tiến lên một bước được, tôi quyết định cứ ở lại đây, nằm dài ra. Nhưng ngay lúc đó, tôi bị một ý nghĩ hổ thẹn, hối hận và có cả cầu

https://thuviensach.vn

an nữa xâm chiếm lấy tôi. Tôi ngẩng lên một tí, để nhìn xem những gì đã xảy ra.

Đôi mắt tôi nóng rực vì trong bóng tối, tôi đã căng mắt nhìn trừng trừng. Một chiếc pháo sáng vọt lên trời. Tôi lại co rúm cả người.

Trong tôi diễn ra một cuộc đấu tranh hỗn loạn và vô ý thức, tôi muốn bò ra khỏi hố, thế mà tôi vẫn cứ chúi vào đấy. Tôi tự nhủ: "Bổn phận của mình, bạn bè của mình; đây có phải là một mệnh lệnh ngu ngốc đâu. ”

Nhưng ngay sau đó. "Làm quái gì tất cả những cái ấy. Chỉ có một đời sống, không được để nó mất đi... " Tất cả những cái này là do kỳ về nghỉ phép dây. Tôi nghĩ một cách cay đắng, như để tự bào chữa cho mình.

Nhưng chính tôi cũng không tin lời bào chữa ấy. Tôi cảm thấy vô cùng rời rã. Tôi từ từ nhỏm dậy, đưa cánh tay ra phía trước, trong khi lưng tôi trườn theo; bây giờ tôi đã nằm nửa người trên miệng hố trái phá. Nhưng tôi chợt nghe thấy cái gì, nên tôi giật mình lùi lại. Mặc dầu tiếng ầm ì của pháo binh, tôi cũng vẫn nhận thấy rõ ràng những tiếng lào xào. Tôi lắng nghe: tiếng động ấy ở phía sau tôi. Đó là người của ta đang vượt chiến hào. Bây giờ tôi lại nghe cả tiếng nói khe khẽ. Trong đám ấy hình như có cả tiếng Cát.

Bất giác, một hơi nóng ấm lạ kỳ tràn ngập cả người tôi. Những lời nói ấy, vài ba tiếng thì thầm ấy, những bước chân trên chiến hào phía sau tôi, đã lập tức lôi tôi ra khỏi cảnh cô đơn khốc liệt của sự sợ chết mà tôi gần như bị vất vào đó. Những tiếng nói ấy còn hơn cả sự sống của tôi. Chúng hơn cả sự có mặt của người mẹ, hơn cả sự khiếp sợ; chúng là một trong những sức mạnh nhất trên dời, che chở hiệu lực nhất cho tôi: - đó là tiếng nói của các bạn tôi.

Tôi không còn là một mảnh đời run rẩy, cô đơn trong bóng tối nữa; tôi gắn bó với họ và họ với tôi; chúng tôi đều có những cái sợ giống nhau và

https://thuviensach.vn

một cuộc sống giống nhau; chúng tôi kết hợp với nhau một cách vừa đơn giản vừa sâu sắc. Tôi muốn vục mặt vào trong những giọng nói ấy, vào trong mấy tiếng thì thầm ấy đã cứu giúp tôi và sẽ còn nâng đỡ tôi mãi.

Tôi trườn ra khỏi hố một cách thận trọng và bò như một con rắn. Rồi tôi đi lom khom; mọi sự yên lành cả; tôi xác định phương hướng, tôi nhìn chung quanh, nhận xét hoả lực pháo binh ra sao để còn lần về. Rồi tôi tìm cách liên lạc với những người khác.

Cái sợ vẫn còn lẩn quẩn trong tôi, nhưng là một cái sợ có nghĩa lý hơn, nó là một sự thận trọng đi đến chỗ quá đáng. Ban đêm, trời nổi gió, những bóng đen hiện lên đây đó khi có tia lửa từ những khẩu trọng pháo phụt ra. Lúc ấy người ta nhìn thấy vừa quá nhiều, lại vừa quá ít. Nhiều lúc tôi sợ cứng người, nhưng vẫn không có gì xảy ra. Cứ thế, tôi tiến lên khá xa, rồi tôi quay lại đằng sau, nhưng theo dường vòng cánh cung. Tôi không gặp một người nào bên mình cả. Mỗi bước nhích lại gần chiến hào nhà, càng làm cho tôi thêm vững tâm; thực tình tôi chỉ mong chóng về đến nơi. Bây giờ mà xơi một viên đạn thì thật là đời khốn nạn.

Nhưng tôi lại đâm hoảng. Tôi không nhận rõ phương hướng nữa. Tôi rón rén ngồi xuống một cái hố trái phá và tìm phương hướng. Đã nhiều lần, có những anh lính khoái trí nhảy bổ vào một chiến hào, nhưng khi nhận ra là chiến hào địch thì đã quá muộn.

Tôi lại nghe ngóng một lúc nữa. Vẫn chưa đúng đường. Đám hố trái phá, chằng chịt, hỗn loạn, làm cho tôi không còn biết đằng nào mà mò nữa, đến nỗi trong lúc hoang mang tôi không biết quay về phía nào. Có lẽ tôi đã bò song song với các dãy chiến hào, nếu vậy bò quanh năm cũng không về đến nhà. Do đó tôi lại bò ngoặt sang một bên.

Những cái pháo sáng chết tiệt kia... Tưởng chừng chúng nó cháy lâu đến một tiếng đồng hồ chắc, không thể làm một cử động gì mà không cảm thấy một viên đạn réo sát bên người.

https://thuviensach.vn

Tuy vậy, mặc dầu thế nào chăng nữa, tôi cũng phải ra khỏi chốn này. Vừa ngập ngừng, tôi vừa cố hết sức tiếp tục bò đi, tôi trườn lên trên mặt đất như một con tôm, hai bàn tay bị rách nát, vì miết vào những mảnh trái phá sắc như dao cạo.

Đôi lúc tôi có cảm tưởng chân trời hừng sáng lên; nhưng có lẽ dó chỉ là ảo giác. Tuy thế, mỗi lúc tới lại càng thấy rõ những động tác của tôi, quyết định cả sinh mạng tôi.

Một quả đại bác nổ. Rồi hai quả nữa. Này đây, cuộc khiêu vũ bắt đầu. Trận pháo kích đã mở màn.

Súng máy rền rĩ. Trong lúc này, chỉ còn cách nằm bẹp dí xuống và đợi. Hình như đang chuyển sang một đợt tấn công. Hoả pháo vọt lên phía trước. Không ngừng. Tôi nằm co rúm người lại trong một hố trái phá lớn, nước ngập đến bụng. Khi đợt tấn công bắt đầu tôi sẽ dìm người xuống càng sâu càng tốt, mặt úp xuống bùn, miễn không chết sặc là được. Tôi phải giả vờ chết.

Đột nhiên tôi thấy tầm bắn rút gần lại. Lập tức tôi nhấn mình xuống nước, cái mũ đặt trên gáy, và cái miệng chỉ để cao vừa đủ thở.

Rồi tôi hoàn toàn nằm im không cựa quậy, vì quanh đó, tôi nghe thấy tiếng lách cách và những bước chân nặng nề tới gần, tất cả thần kinh của tôi căng cứng lại. Cái tiếng động ấy lướt trên đầu tôi; đợt thứ nhất đã vượt qua chỗ tôi. Tôi chỉ còn mỗi một ý nghĩ, một ý nghĩ ray rứt: mình sẽ làm gì nếu có đứa nhảy vào cái hố này... Lúc này, tôi rút vội con dao găm nhỏ ra khỏi vỏ, tôi nắm thật chặt chuôi dao và dấu lưỡi dao xuống bùn. "Nếu đứa nào xuống, mình sẽ đâm ngay - cái ý nghĩ ấy quay cuồng trong đầu óc - mình sẽ chọc ngay vào họng nó, để nó không kêu lên được. Chỉ còn cách ấy thôi, nó cũng hoảng như mình, và trong khi hai đứa cùng khiếp đảm cả, hai đứa sẽ nhảy xổ vào nhau; mình phải đánh phủ đầu ngay mới được.

https://thuviensach.vn

Bây giờ đến lượt pháo binh của chúng tôi trả lời những viên đạn rơi xuống cạnh tôi làm tôi gần phát điên lên. Chỉ còn việc tan xác vì đại bác của quân nhà thôi! Tôi bắt đầu chửi rủa và lục sục ở trong bùn. Tôi điên lên thật sự; cuối cùng chỉ còn biết rên rỉ và than thở. Tiếng trái phá đập vào tai tôi. Nếu quân nhà mở một đợt phản công, thì tôi mới thoát. Tôi chúi đầu sát đất và nghe thấy những tiếng gầm rống ù tai như những tiếng mìn nổ rất xa. Tôi lại ngẩng đầu lên để nghe những tiếng động trên cao. Tôi nghe thấy tiếng súng máy nổ giòn. Tôi biết là những công sự bằng dây thép gai của chúng tôi rất chắc chắn và hầu như còn nguyên vẹn. Có một đoạn bắt một quang điện mạnh. Tiếng súng trường mỗi lúc một to.

Quân địch không qua được, chúng buộc phải lùi lại.

Tôi lại cúi xuống, toàn thân căng thẳng đến cực độ. Những tiếng lách cách, lệch xệch, leng keng lại nghe thấy rõ; giữa tất cả những cái đó, chỉ có một tiếng kêu rít lên. Quân địch bị quét tơi bời: đợt tấn công đã bị đánh bật lại.

Bây giờ, trời đã sáng hơn một chút. Cạnh tôi, những bước chân hấp tấp. Đó là những người đầu tiên.

Họ đã vượt qua. Rồi lại những người khác. Những tràng súng máy nổ lia lịa. Tôi nghe thấy những tiếng ào ào của những cái gì đang đổ sập xuống. Vừa lúc tôi định giở mình một chút thì một thân hình nặng nề rơi xuống hố, trôi tuột và lăn vào tôi.

Tôi không nghĩ ngợi gì cả, tôi không suy nghĩ gì cả Tôi chỉ còn biết đâm một cách điên cuồng và chỉ đơn thuần cảm thấy cái thân hình ấy dẫy duạ rồi trở nên mềm nhũn và gập lại như một cái túi. Lúc tôi tỉnh trí lại thì bàn tay tôi đã nhầy nhụa và ướt đẫm. Gã kia thở dốc. Tôi nghe hình như hắn rống lên và mỗi hơi thở như một tiếng kêu, một tiếng gầm; nhưng đó chỉ là quả tim của tôi đập rộn lên thôi. Tôi muốn bắt hắn câm mồm lại, nhét đất vào mồm hắn, lại đâm cho hắn một chập nữa để hắn câm đi, vì hắn có thể làm

https://thuviensach.vn

tôi bị lộ mất; nhưng tôi đã tỉnh trí lại, và đột nhiên tôi cảm thấy yếu đuối quá, không đủ sức làm gì nữa hết.

Thế là, tôi bò đến một góc xa nhất, ở yên đó, mắt trừng trừng nhìn hắn, tay nắm chặt con dao, sẵn sàng lại lao vào hắn nếu hắn cựa quậy. Nhưng hắn chẳng làm gì nữa, qua tiếng rên, tôi đã hiểu hắn ra sao rồi. Tôi chỉ nhìn thấy hắn rất lờ mờ. Tôi chỉ còn một ý định: đi khỏi chỗ này. Nếu tôi không đi gấp, chẳng mấy lúc mà trời sẽ sáng quá, mà bây giờ cũng đã khó rồi. Nhưng mỗi lần định ngẩng đầu lên, tôi thấy không thể nào đi thoát được. Hoả lực của súng máy dầy đến nỗi tôi sẽ bị bắn nát người ngay trước khi chồm lên được một bước.

Tôi còn nhận thấy điều ấy rõ hơn nữa, khi giơ cái mũ lên khỏi mặt đất một chút để xem tầm đạn cao thấp ra sao. Một lát sau, một viên đạn bắn văng cái mũ ra khỏi tay tôi, như vậy là tầm đạn sát mặt đất. Tôi hiện nằm không xa vị trí địch mấy, nếu có định chạy trốn, cũng không tài nào thoát khỏi tay bọn xả thủ giỏi.

Ánh sáng tăng dần. Tôi nóng lòng chờ đợi đợt tấn công của quân nhà. Những đốt ngón tay của tôi trắng bệch ra, hai bàn tay tôi ghì lấy nhau mạnh quá, tôi cầu mong tha thiết tiếng súng im đi và các bạn tôi đến.

Từng phút một trôi qua chậm chạp. Tôi không dám để mắt vào cái bóng đen trong hố nữa. Tôi cố sức nhìn sang bên cạnh hắn và tôi đợi, tôi đợi. Đạn réo lên, đan thành cái lưới thép; vẫn không hết, không bao giờ hết.

Lúc này, tôi chợt nhận thấy bàn tay tôi đẫm máu và đột nhiên tôi cảm thấy choáng váng. Tôi lấy đất, kỳ cọ bàn tay, bàn tay tôi giờ đây bẩn thỉu nhưng ít ra người ta không trông thấy máu nữa.

Hoả lực vẫn không ngớt. Từ cả hai phía, hoả lực mạnh ngang nhau. Có lẽ từ lâu, bên tôi đã cầm chắc là tôi đi đứt rồi.

https://thuviensach.vn

Trời sáng, một ánh sáng mờ đục, ánh sáng của một ngày vừa hé. Những tiếng thở khò khè vẫn tiếp tục Tôi bịt lỗ tai lại, nhưng tôi lại phải rút ngón tay ra ngay, nếu không, tôi không thể nghe thấy những gì xảy ra.

Cái hình thù trước mặt tôi cựa quậy. Tôi sợ run lên và dù không muốn, tôi vẫn phải nhìn hắn. Lúc này, hai mắt tôi như dính chặt vào hắn: một người có bộ ria mép nhỏ, đang nằm kia; đầu ngoẹo sang bên; gối lên một cánh tay duỗi ra nửa chừng, không động dậy. Bàn tay kia đẫm máu, đặt lên ngực.

Hắn chết rồi, tôi tự nhủ. Nhất định là chết rồi, hắn không còn biết gì nữa; cái tiếng thở khò khè ấy chỉ là cái xác thôi; nhưng kìa, cái đầu toan nhấc lên; những tiếng rên trong một lúc trở nên mạnh hơn, sau đó cái trán lại gục xuống cánh tay. Hắn đang hấp hối, hắn chưa chết. Tôi bò lại phía hắn; tôi dừng lại tì người lên hai tay, tôi nhích thêm một chút lên phía trước, tôi đợi; rồi tôi lại nhích lên nữa; đoạn đường chỉ có ba thước, mà thật là khốc liệt, một đoạn đường dài đăng đẳng và kinh khủng. Cuối cùng, tôi đến cạnh hắn.

Lúc này, hắn mở mắt ra. Có lẽ hắn đã nghe thấy tôi và hắn nhìn tôi với một vẻ sợ hãi ghê gớm. Thân thể hắn không động đậy nhưng trong đôi mắt hắn, hiện lên cái ý muốn chạy trốn, mãnh liệt đến nỗi trong chốc lát tôi tưởng đôi mắt ấy có đủ sức lôi phăng toàn thân đi theo, có thể chỉ cựa mình một cái là đi được hàng trăm cây số. Thân thể hắn không động đậy, hoàn toàn yên tĩnh và lúc này, rất im lặng; tiếng thở khò khè cũng bặt đi, nhưng đôi mắt kêu lên, thét lên; trong đôi mắt ấy, tất cả sinh lực đều tập trung thành một cố gắng phi thường, để chạy trốn, thành một sự khủng khiếp ác liệt trước cái chết, trước tôi. Tôi cảm thấy các khớp xương của tôi long hết cả ra và tôi ngã xuống hai khuỷu tay. "Không ', tôi nói thầm.

Hai con mắt hắn nhìn theo tôi. Tôi không thể nào cử động trong lúc hai con mắt còn đó. Lúc này, bàn tay hắn từ từ và nhẹ nhàng nhích ra khỏi ngực; nó chỉ xê dịch độ vài phân thôi, nhưng cái động tác ấy cũng đủ làm

https://thuviensach.vn

cho đôi mắt bớt vẻ dữ dội đi. Tôi nghiêng người về phía trước, tôi lắc đầu và thầm thì: "Không, không, không", tôi giơ một bàn tay lên, cho hắn thấy là tôi muốn cứu chữa hắn, rồi tôi đặt bàn tay lên trán hắn.

Đôi mắt chớp chớp khi bàn tay tôi sát lại; bây giờ chúng không còn nhìn trừng trừng như trước nữa, lông mi hạ xuống, vẻ căng thẳng dịu bớt. Tôi cởi khuy áo cổ hắn, để cho đầu hắn thoải mái hơn.

Hắn há nửa miệng; hắn cố nói vài tiếng gì đó.

Môi hắn khô cả. Cái bi đông của tôi không có đây, tôi không đem đi theo. Nhưng ở đáy hố, trong vũng bùn, có nước: Tôi lần xuống, tôi lấy cái khăn tay, trải nó ra trên mặt bùn rồi ấn xuống, sau đó, tôi lấy lòng bàn tay vục lấy ít nước vàng vàng lọc qua chiếc khăn tay.

Hắn uống. Tôi lại đi lấy nữa. Rồi tôi cởi áo hắn ra để nếu có thể thì băng bó cho hắn. Dù sao, tôi cũng phải làm những việc này, để lỡ có bị bắt làm tù binh, bọn đối phương cũng thấy rõ là tôi muốn cứu chữa hắn và chúng sẽ không tàn sát tôi. Hắn muốn chống đỡ, nhưng bàn tay hắn yếu quá. Chiếc áo lót của hắn dính chặt, không sao lột được, vì nó cài cúc đằng sau lưng. Chỉ còn cách cắt ra thôi.

Tôi tìm con dao và lại thấy nó ngay. Nhưng lúc tôi bắt đầu rạch cái áo lót của hắn ra, mắt hắn lại mở ra một lần nữa, đôi mắt tỏ vẻ hoảng sợ một cách điên cuồng, chẳng khác những tiếng thét, đến nỗi tôi phải vuốt mắt hắn lại, và nói khe khẽ: "Tôi muốn cứu bạn kia mà". Tôi lại nói thêm bằng tiếng Pháp: "Bạn...

bạn... bạn... ", nhấn mạnh vào tiếng đó để hắn hiểu.

Hắn bị ba nhát dao. Những cuộn băng của tôi quấn các vết thương, máu ri rỉ bên trong: tôi buộc chặt hơn nữa; hắn rên lên.

https://thuviensach.vn

Đấy là tất cả những gì tôi có thể làm được. Cả hai người chỉ còn biết đợi, đợi.

Chao ôi! Những giờ phút này, những giờ phút này...

Tiếng khò khè lại nổi lên. Một con người sắp chết mới chậm chạp làm sao! Vì tôi biết rằng không có cách nào cứu sống hắn được. Thực ra, tôi đã cố nghĩ khác, nhưng đến trưa, những tiếng rên của hắn đã phá tan hết niềm hy vọng giả dối ấy. Nếu trong khi bò, tôi không đánh rơi khẩu súng lục, thì tôi đã kết liễu hắn bằng một phát cho rồi. Tôi không còn sức đâm hắn nữa.

Buổi chiều hôm đó, tôi hoang mang đến cực độ.

Cái đói dày vò dữ dội; tôi gần phát khóc lên vì đói, nhưng không thể nào chống lại nó được. Nhiều lần tôi đi lấy nước cho gã hấp hối và chính tôi cũng uống.

Đấy là con người đầu tiên chính tay tôi giết, tôi có thể biết một cách rõ ràng như thế, cái chết do chính tôi tạo ra. Cát, Cốp, Muynlơ cũng đã nhìn thấy những người mà chúng nó giết; rất nhiều đứa khác cũng thế, nhiều khi ngay cả trong một trận đánh giáp lá cà...

Nhưng mỗi tiếng thở của hắn như xé lòng tôi. Cái gã hấp hối này còn thoi thóp được lúc nữa, hắn có một con dao vô hình đâm suốt qua người tôi, đó là thời gian và những ý nghĩ của tôi.

Tôi sẵn sàng chịu đựng tất cả để cho hắn sống.

Phải nằm đây nhìn hắn và nghe hắn rên thì khổ thực.

Đến ba giờ chiều, hắn chết.

Tôi thở phào, nhưng chẳng được lâu. Sự im lặng đối với tôi còn khó chịu hơn cả những tiếng rên. Tôi lại muốn nghe cái tiếng thở nấc của hắn,

https://thuviensach.vn

khò khè, thỉnh thoảng khẽ rít lên rồi lại khò khè ầm ĩ.

Việc tôi làm chẳng có nghĩa lý gì. Nhưng tôi cũng phải làm một cái gì đó. Vì vậy tôi xê dịch người chết một lần nữa, để cho hắn nằm ngay ngắn hắn hoi. Tôi vuốt mắt hắn. Đôi mắt nâu; tóc đen, hai bên mái hơi xoăn.

Dưới bộ ria mép cái miệng đầy đặn và hiền lành.

Mũi hơi quặp, nước da xám, bây giờ cái nước da ấy không xỉn bằng lúc hắn chưa chết. Trong giây phút, trông mặt hắn, tưởng như một người đang khoẻ mạnh; nhưng nó biến đổi nhanh chóng thành bộ mặt kỳ lạ của những người chết mà tôi thường thấy và đều giống nhau.

Giờ đây, vợ hắn nghĩ đến hắn, chị ta chẳng biết chuyện gì đã xảy ra. Cứ nhìn hắn có thể đoán được là hắn hay viết thư cho vợ; chị ta sẽ còn nhận được thư hắn, ngài mai, một tuần nữa, có lẽ một tháng nữa, một lá thư tới chậm. Chị ta sẽ đọc thư và tưởng như hắn đang nói với chị.

Tinh thần tôi càng rối loạn, tôi không thể kìm những ý nghĩ lại được. Người đàn bà ấy như thế nào...

Chị ta có giống cô con gái tóc nâu mảnh khảnh bên kia Kênh không... Chị ta có thuộc về tôi không... Có lẽ trong lúc này, vì cái việc này đây mà chị ta thuộc về tôi Chao ôi! Nếu Căngtơrec ở cạnh tôi! Nếu mẹ tôi nhìn thấy tôi như thế này! Chắc hắn người chết này có thể sống thêm ba mươi năm nữa, nếu tôi nhớ rõ đường hơn. Nếu hắn đi quá về bên trái hai thước nữa, thì lúc này hắn đã về đến chiến hào và hắn lại viết một bức thư nữa cho vợ rồi.

Những ý nghĩ ấy không giúp gì cho tôi cả, vì đó là số phận của tất cả chúng tôi; nếu Kemơrich dịch chân quá về bên phải mười phân nữa, nếu Hai cúi xuống thêm năm phân nữa...

https://thuviensach.vn

Yên lặng kéo dài. Tôi nói, tôi phải nói. Vì vậy, tôi nói với hắn: "Này anh bạn, mình có muốn giết cậu đâu. Nếu cậu lại nhảy vào cái hố này một lần nữa, mình sẽ không làm thế nữa đâu, miễn là chính cậu, cậu cũng phải biết điều. Nhưng đầu tiên, đối với mình, cậu chỉ là một ý nghĩ, một sự tính toán nảy ra trong đầu mình, rồi nó dẫn đến một quyết định. Chính mình đã đâm vào cái sự tính toán ấy. Bây giờ, lần đầu tiên, mình nhận ra cậu cũng là một con người như mình. Mình đã nghĩ đến những quả lựu đạn của cậu, đến cái lưỡi lê và các thứ vũ khí của cậu; nhưng bây giờ, mình nhìn thấy vợ cậu, cũng như nhìn thấy mặt cậu và những gì giống nhau giữa hai đứa chúng mình. Bạn ơi, hãy tha thứ cho mình. Bao giờ chúng ta cũng nhìn ra sự việc một cách quá muộn. Tại sao người ta không nói cho bọn mình biết rằng chính các cậu, các cậu cũng chỉ là những con chó khốn khổ như bọn mình, rằng các bà mẹ của các cậu cũng đau khổ như mẹ chúng mình, rằng chúng ta đều sợ chết như nhau, đều chết một cách giống nhau, chịu những nỗi đau đớn như nhau... Bạn ơi, hãy tha thứ cho mình; tại sao cậu lại có thể là kẻ thù của mình... Nếu chúng ta bỏ những vũ khí và bộ quân phục này đi, thì cậu rất có thể là người anh em của mình, như Cát và An be vậy. Bạn ơi, cậu hãy lấy hai mươi năm của đời mình và cậu hãy đứng dậy đi... Đời mình còn gì nữa, cậu cứ việc lấy nốt đi, vì mình không biết là từ nay mình còn làm những gì nữa".

Bốn bề phẳng lặng. Mặt trận yên tĩnh chỉ trừ tiếng nổ của súng trường. Đạn nối tiếp nhau; họ không bắn lung tung; trái lại họ nhắm cẩn thận từ bốn phía. Tôi không thể rời khỏi chỗ trú ẩn được. "Mình sẽ viết thư cho vợ cậu', tôi vội vã bảo người chết. "Mình muốn viết thư cho chị ấy, chính mình sẽ báo tin cho chị ấy, mình sẽ nói hết cho chị ấy biết những cái mình nói với cậu; mình không muốn chị ấy khổ, mình sẽ giúp đỡ chị ấy, giúp đỡ cả cha mẹ cậu cũng như cả con cậu nữa... " Bộ quân phục của hắn vẫn chưa cài lại. Rất dễ tìm thấy cái ví. Nhưng tôi ngập ngừng không dám mở ví ra. Có cả tập quân bạ ghi tên tuổi hắn. Nếu chưa biết tên hắn, có thể tôi sẽ quên hắn đi; thời gian sẽ xoá mờ hình ảnh này đi. Nhưng tên hắn là một cái đinh sẽ đóng ngập vào người tôi và tôi sẽ không thể nào nhổ ra được. Nó có sức

https://thuviensach.vn

mạnh nhắc lại tất cả, bất cứ lúc nào; cái cảnh tượng này sẽ có thể mãi mãi tái diễn và hiện lên trước mắt tôi.

Tôi cầm cái ví trong tay mà không biết làm gì. Nó tuột khỏi tay tôi và mở ra, ảnh và thư rơi ra. Tôi nhặt chúng lên, toan để vào chỗ cũ, nhưng cái trạng thái rã rời mà tôi đang lâm vào, tất cả cái tình huống bấp bênh này, cái đói, cái nguy hiểm, những giờ phút bên cạnh người chết, đã biến tôi thành một kẻ tuyệt vọng: tôi muốn đi gấp đến kết cục, chịu thêm nhiều cực hình hơn nữa để mau chóng chấm dứt, khác nào quật một bàn tay đang bị đau ghê gớm vào thân cây, không cần biết rồi sau sẽ ra sao nữa.

Đó là những bức ảnh của một người đàn bà và một đứa con gái nhỏ, những bức ảnh nhỏ chụp nó chơi với một giàn trường xuân. Cạnh đấy, là những bức thư. Tôi rút ra và thử đọc. Tôi không hiểu gì mấy, thật khó mà lần ra được, tiếng Pháp tôi chỉ biết lõm bõm thôi. Nhưng mỗi chữ tôi dịch ra được cứ như một viên đạn xuyên vào ngực tôi, như một mũi dao găm đâm vào trái tim tôi...

Đầu óc tôi bị kích thích mãnh liệt. Nhưng tôi còn đủ sáng suốt để hiểu rằng không bao giờ tôi được phép viết thư cho họ như tôi vừa nghĩ lúc này. Thật là không thể được. Tôi nhìn những bức ảnh một lần nữa; họ không phải là hạng người giàu có, nếu sau này tôi kiếm được ít nhiều, tôi sẽ gửi tiền cho họ bằng cách dấu tên. Tôi bám lấy ý định ấy, ít ra nó cũng là một chỗ dựa nhỏ của tôi. Người chết này gắn liền với đời tôi; vì thế tôi phải làm tất cả mọi thứ và phải hứa hẹn mọi điều để tự giải thoát; tôi thề một cách mù quáng rằng tôi chỉ muốn sống vì hắn và vì gia đình hắn. Đôi mắt ướt đẫm, tôi chuyện trò với hắn; làm thế, trong thâm tâm tôi có cái mong muốn chuộc lại điều tôi đã làm, đồng thời, có lẽ đó cũng là cái mẹo nhỏ để mong thoát thân, vì lúc nào nuốt lời thề mà chả được.

Tôi mở tập quân bạ và thong thả đọc: "Giêra đuy van, thợ nhà in".

https://thuviensach.vn

Tôi lấy cái bút chì của người chết, ghi địa chỉ lên một chiếc phong bì rồi đột nhiên tôi vội vã bỏ tất cả vào túi áo hắn.

Tôi đã giết anh thợ nhà in Giêra đuy van. Tôi phải trở thành thợ nhà in mới được, tôi nghĩ, đầu óc quay cuồng rối loạn, tôi phải thành thợ nhà in, thợ nhà in.. .

Buổi chiều, tôi bình tĩnh hơn. Sự sợ hãi của tôi không có căn cứ. Cái tên ấy không làm tôi hoảng hốt nữa. Cơn khủng hoảng đã qua. "Bạn ơi', tôi nói với người chết nằm bên cạnh tôi, nhưng bằng một giọng trấn tĩnh "cậu hôm nay, mình ngày mai thôi. Tuy vậy, nếu mình thoát chết, bạn ạ, mình sẽ đấu tranh chống lại cái đã giết hại cả hai chúng ta; với cậu. nó đã lấy mất cuộc đời của cậu. Với mình..... . Nó cũng đã lấy mất cuộc đời của mình. Mình xin hứa với bạn, bạn ạ. Sao cho cái chuyện này không bao giờ được tái diễn nữa".

Mặt trời chiếu xiên khoai. Tôi mệt và đói đến kiệt sức Chuyện xảy ra ngày hôm qua đối với tôi như một đám sương mù, tôi không còn hy vọng thoát được nữa:

Vì vậy, tôi nằm lịm đi, không biết chiều đến lúc nào.

Hoàng hôn xuống. Hình như lúc này thì giờ đi nhanh lắm. Còn một giờ nữa. Nếu là mùa hè, còn phải đợi ba tiếng đồng hồ nữa. Còn một giờ nữa!

Lúc này tôi phát run lên, sợ từ bây giờ đến lúc ấy, lại xảy ra tại vạ gì nữa chăng. Tôi không nghĩ đến người chết nữa; tôi trở nên thản nhiên hơn đối với hắn. Bất thình lình, lòng ham sống vượt lên trên tất cả và đẩy lùi tất cả những gì mà tôi hứa hẹn sẽ làm. Có điều, không muốn lại mắc phải một tai vạ nữa, tôi tự nhiên lẩm bẩm: "mình sẽ giữ lời hứa, tất cả mọi lời hứa mình đã nói với cậu'. Nhưng ngay từ lúc này, tôi đã biết rằng không đúng như thế.

Đột nhiên, tôi nghĩ rằng chính các bạn tôi có thể bắn phải tôi, nếu tôi bò; vì thực ra họ có biết tôi bò ở đây đâu. Khi nào có thể, tôi sẽ kêu lên để họ

https://thuviensach.vn

nghe thấy. Tôi sẽ cứ nằm trước chiến hào cho đến khi nào họ trả lời.

Ngôi sao đầu tiên. Mặt trận vẫn yên tĩnh. Tôi thở và trong lúc xúc động, tôi tự nhủ: "Thôi, bây giờ đừng vớ vẩn gì nữa, nghe không Pôn... Phải bình tĩnh, bình tĩnh, nghe không Pôn... Như thế mày sẽ thoát, nghe không Pôn... " Tự gọi tên như thế có tác dụng như được người khác gọi tên mình, và kết quả lại còn hơn thế nữa.

Bóng tối dầy thêm. Sự xúc động của tôi giảm bớt; tôi cẩn thận đợi những quả pháo sáng đầu tiên bắn lên đã. Sau đó, tôi bò ra khỏi hố. Tôi đã quên người chết. Trước mắt tôi, bóng đêm bắt đầu trải khắp và chiến trường ánh lên màu xanh nhợt. Tôi nhằm một hố trái phá; lúc ánh sáng vừa tắt, tôi vội vàng lao ngay vào đấy; tôi sờ soạng phía trước mặt rất kỹ lưỡng, tôi đến được cái hố gần đấy, tôi thu hình lại thật nhỏ và cứ thế tiếp tục trườn lên phía trước.

Tôi đã đến gần. Lúc ấy, nhờ ánh sáng một hoả pháo, tôi nhận thấy đúng có cái gì còn đang động đậy quanh hàng rào dây thép gai trước khi nó im hẳn; tôi nằm yên, không tiếng động. Tôi lại thấy thế một lần thứ hai nữa.

Đúng rồi đó là những bạn tôi từ chiến hào đi đến.

Nhưng tôi vẫn khôn ngoan chưa dám lên tiếng, cho đến khi tôi nhận đúng mũ của quân nhà. Rồi tôi gọi. Ngay lúc đó tên tôi vang lên, như tiếng trả lời: "Pôn... Pôn... " Tôi lại gọi. Đó là Cát và Anbe, đang vất một miếng vải bạt đi tìm tôi.

- Cậu có bị thương không...

- Không, không.. .

Chúng tôi lao cả vào chiến hào: tôi đòi ăn, và tôi ăn ngấu nghiến. Muynlơ cho tôi một điếu thuốc lá.

https://thuviensach.vn

Tôi kể qua loa lại sự việc. Chẳng có gì lạ cả. Những chuyện như thế thường xảy ra luôn. Riêng có đợt tấn công ban đêm là đặc biệt trong chuyện này. Nhưng ở Nga, có ăn. Cát đã nằm hai ngày liền sau phòng tuyến quân Nga rồi mới mò được về.

Tôi không nói đến anh thợ nhà in chết.

Nhưng sáng hôm sau, tôi không nhịn được nữa; tôi phải kể việc ấy cho Cát và Anbe nghe. Cả hai người muốn cho tôi bớt áy náy:

- Cậu không thể làm gì được đâu. Cậu muốn làm khách thế nào được... Có thế, cậu mới về được đây chứ.

Tôi nghe chúng nó, yên tâm, vững lòng bên cạnh chúng nó. Chao ôi! Những ý nghĩ của tôi lúc ở trong hố, mới ngớ ngẩn làm sao!

- Cậu nhìn kìa! - Cát bảo tôi.

Mấy xạ thủ xuất sắc đứng tì vào luỹ. Họ đang ở tư thế nhắm bắn, có cả ống nhòm để nhắm cho rõ hơn, họ đang quan sát trận địa địch. Thỉnh thoảng, một phát súng nổ. Lúc này, chúng tôi nghe những tiếng kêu: 'Trung điểm đen rồi" - "Cậu có thấy nó lộn nhào đi không... ” Viên đội Ônrích quay lại, nêu thành tích của mình một cách tự đắc. Hắn ta dẫn đầu bảng xạ kích ngày hôm nay với ba phát trúng đích hẳn hoi.

- Cậu nghĩ sao... - Cát hỏi.

Tôi chỉ trả lời bằng một cử chỉ.

- Cứ cái diệu này, chiều nay ngài đội lại được thêm một con chim xanh đỏ vào khuy áo đấy. - Cốp nói.

- Hoặc chẳng bao lâu ngài đội sẽ được thăng chức phó đội nhất. - Cát thêm.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi nhìn nhau.

- Mình chả làm thế đâu, - tôi nói.

Nhưng dù sao, cậu cũng vừa được chứng kiến một điều hay đấy! - Cát trả lời.

Viên đội Ônrích trở lại bên luỹ. Nòng súng của hắn xê dịch về mọi phía.

- Xem đấy, cậu không còn phải thắc mắc về chuyện của cậu nữa nhé. – An be vừa nói với tôi vừa ra hiệu bằng đầu.

Chính tôi, lúc này, tôi cũng chẳng hiểu tôi nữa.

- Chỉ tại lệnh phải ở đấy với hắn lâu quá. - Tôi nói. - Rút cục, chiến tranh là chiến tranh.

Khẩu súng của Ônrích nổ một phát gọn và khô.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 10

Chúng tôi vớ được món bở. Tám đứa chúng tôi nhập nhiệm vụ giữ một làng đã tản cư di sạch, vì bị oanh tạc dữ quá.

C

Việc chính là phải trông coi kho quân lương chưa chuyển đi được hết. Cái ăn thì chúng tôi phải lấy ở chỗ lương thực hiện có. Cử bọn tôi làm việc này là đích đáng lắm: Cát, Anbe, Muynlơ, Jađơn. Lia, Đêtơrinh, cả tiểu đội ở đây. Sự thực, Hai đã chết. Nhưng dù sao, cũng vẫn may mắn ghê gớm, vì tất cả những tiểu đội khác đều bị thiệt hại nặng nề hơn nhiều.

Chúng tôi chọn một cái hầm bê tông làm nơi trú ẩn, đi xuống hầm bằng một cái thang phía ngoài. Lối vào lại có một bức tường riêng bằng bê tông che chở.

Bây giờ, chúng tôi tha hồ mà làm mưa làm gió.

Chúng tôi lại có dịp không những để cho cặp giò được thoải mái, mà cả trí óc nữa. Chúng tôi không bỏ lỡ những cơ hội tốt như thế này, vì chúng tôi ở vào một hoàn cảnh gay go quá đến nỗi không đủ thì giờ mà cảm xúc lâu nữa, việc chỉ có thể có khi tình hình không đến nỗi bi lắm. Chúng tôi chỉ còn cách sống rất thực tế, thực tế quá đến nỗi đôi lúc tôi rùng mình khi một ý nghĩ ngày xưa, của thời kỳ trước chiến tranh thoáng qua óc tôi. Cũng phải nói rằng ý nghĩ ấy chỉ thoáng qua thôi.

https://thuviensach.vn

Trong chừng mực có thể, chúng tôi cũng cần khai thác khía cạnh thuận lợi của hoàn cảnh. Vì thế chúng tôi lợi dụng bất kỳ cơ hội nào để chuyển từ nỗi âu lo khủng khiếp sang những trò quấy tếu vớ vẩn nhất, một cách thẳng thừng, thô bạo và không đòi hỏi gì cả. Chúng tôi không nhịn được, chúng tôi nhắm mắt lao bừa vào. Ngay lúc này, chúng tôi hăng hái bắt tay vào việc xây dựng một bản tình ca, dĩ nhiên là bản tình ca ăn ngon và ngủ kỹ.

Trước hết chúng tôi trang bị cho ngôi nhà của mình bằng những tấm đệm tìm được ở các nhà trong làng. Một cái đít lính chăng nữa cũng đôi lúc muốn đặt lên một cái gì êm ấm chứ. Chỉ có khoảng giữa gian hầm là để trống. Rồi chúng tôi lùng những chăn, những mền, những thứ êm ấm lạ lùng. Trong làng, có đủ mọi thứ. Anbe và tôi lại lùng được một cái giường bằng gỗ đào hoa tâm có thể tháo lắp được, đỉnh màn bằng lụa xanh và riềm bằng đăng ten hẳn hoi. Lúc khiêng giường về, chúng tôi mồ hôi mồ kê nhễ nhại, nhưng tài nào mà bỏ qua một vật như thế được, nhất là nếu nghĩ rằng trong vài ngày nữa, đại bác nhất định sẽ phá huỷ hết tất cả.

Cát và tôi tổ chức thi một cuộc tuần tra các nhà.

Một lúc sau chúng tôi moi được một tá trứng gà, và một cân bơ còn tươi. Trong một phòng khách, đột nhiên có tiếng rầm rầm: một mảnh đạn rít lên, xuyên qua bức tường ngay cạnh chúng tôi, và cách đấy một thước nữa, nó lại phá một lỗ hổng trên một bức tường khác. Thế là hai lỗ tất cả. Mảnh đạn bất ngờ này từ một quả đại bác rốc xuống ngôi nhà trước mặt. "Phúc bảy mươi đời! " Cát cười khẩy, rồi chúng tôi lại tiếp tục cuộc lùng kiếm. Đột nhiên, chúng tôi vểnh tai lên và ba chân bốn cẳng chạy. Rồi chúng tôi lại đứng lại ngay như bị ma làm: hai chú lợn con đang lục sục trong một cái chuồng nhỏ. Chúng tôi dụi mắt và nhìn cẩn thận một lần nữa về phía ấy: rõ ràng chúng nó còn sờ sờ ra đấy. Chúng tôi tóm lấy chúng: không còn ngờ gì nữa, đúng là hai chú lợn sữa.

Một bữa chén ngon tuyệt trần đấy! Cách hầm chúng tôi độ năm chục bước có một ngôi nhà dùng làm chỗ ở cho sĩ quan. Trong bếp, có một cái lò

https://thuviensach.vn

thật vĩ đại với hai dàn quay, với những chảo rán, nồi niêu, nghĩa là có đủ mọi thứ cần thiết; dưới mái hiên lại có rất nhiều củi nhỏ chờ chúng tôi: thật là một chốn bồng lai tiên cảnh.

Từ sáng sớm, hai đứa trong bọn tôi đã ra ngoài đồng lùng khoai tây, cà rốt và đậu đầu mùa. Chúng tôi ra cái điều khảnh ăn, không thích những món đồ hộp trong kho quân lương; chúng tôi muốn chất tươi kia. Trong chạn, đã có hai cây xúp lơ rồi.

Chúng tôi thịt hai con lợn; Cát lãnh cái nhiệm vụ ấy. Chúng tôi muốn thêm vào thịt quay món bánh rán khoai nữa. Nhưng chúng tôi không xoay đâu được cái bàn để nạo khoai. Chúng tôi tìm được cách thay thế ngay. Chúng tôi lấy một cái nắp hộp sắt tây, rồi đóng đinh cho thủng lỗ chỗ khắp cả, thế là được cái bàn xát cần thiết rồi. Ba đứa đeo găng dày để tránh đau tay, cứ việc ngồi nạo khoai, còn hai đứa khác ngồi gọt vỏ, công việc chạy băng băng.

Cát nấu nướng với hai con lợn, cà rốt, đậu bột và súp lơ. Anh ta lại đánh một thứ xốt trắng rưới vào món xúp lơ nữa. Còn tôi thì làm món bánh rán, mỗi lần bốn chiếc. Cứ độ mươi phút tôi lại hất cái chảo lên một lần làm cho những chiếc bánh đã chín một mặt, nhảy lên, quay đi một vòng rồi rơi xuống rất đúng chỗ. Hai con lợn đã quay vàng. Mọi người quây lại như xúm quanh một cái bàn thờ.

Dịp này, chúng tôi lại có khách, hai chú lính vô tuyến điện thoại mà chúng tôi đã có nhã mời đến để đánh chén. Họ ngồi ở phòng khách, ở đấy có cái đàn dương cầm. Một cậu đánh đàn, một cậu hát bài “Trên bờ sông Vê Đơ. ” Cậu ta hát đầy tình cảm nhưng pha giọng vùng Xắc Xơ. Tuy vậy bài hát vẫn làm cho chúng tôi xúc động trong khi chúng tôi xúm xít trước bếp lửa làm những món ngon lành này.

Dần dần, chúng tôi nhận thấy trái phá bắt đầu dội xuống như mưa quanh chỗ chúng tôi. Tụi khí cầu thám thính đã phát hiện ra khói bốc từ ống khói

https://thuviensach.vn

nhà chúng tôi lên, và thế là chúng oanh tạc. Những quả đại bác hạng nhẹ chết tiệt ấy khoét những chỗ không to lắm nhưng mảnh đạn đi rất xa và sát mặt đất.

Những tiếng rít mỗi lúc một nhiều, nhưng dù sao chúng tôi cũng không thể đình việc làm bếp lại được.

Cái bọn chó má ấy hướng dẫn đường đạn. Vài mảnh đạn xuyên qua cửa sổ. Món lợn quay chẳng mấy lúc đã xong. Nhưng rán bánh đâm ra khó. Những viên đạn rơi xuống gần đến nỗi mảnh đạn đập chan chát vào tường và xuyên qua cửa sổ mỗi lúc một nhiều.

Mỗi lần nghe thấy tiếng nào gần dấy, tôi lại bê chảo bánh quỳ xuống và nép sau bức tường có cửa sổ. Nhưng liền sau đó, tôi lại nhỏm dậy và tiếp tục rán.

Hai anh chàng người Xắc xơ ngừng đàn hát: một mảnh đạn đã bắn vào cái đàn dương cầm; chúng tôi cũng đã làm xong công việc bếp núc và tính nước chuồn. Khi một quả đại bác vừa nổ xong là hai người bê những chảo rau đậu, ù té chạy, vượt quãng đường năm chục thước từ nhà bếp đến hầm trú ẩn của chúng tôi. Chúng tôi thấy họ lẩn mất hút.

Một quả đại bác nữa. Mọi người cúi xuống, rồi hai người bê hai bình cà phê chính cống hạng nhất, chạy lồng lên và đến được hầm trú ẩn trước khi một quả đại bác nữa rơi xuống.

Bây giờ đến lượt Cát và Cốp chuyển món chủ lực quân: cái chảo lớn với hai con lợn quay vàng. Một quả đại bác gầm lên, chúng nó quỳ xuống, rồi kia, chúng nó chạy như bay, vượt qua năm chục thước đường trống.

Tôi đã rán xong bốn cái bánh cuối cùng; tôi đã phải nằm bẹp xuống đất hai lần, nhưng tôi cũng được thêm bốn cái nữa, món tôi rất ưa thích.

https://thuviensach.vn

Thế rồi tôi bê cái mâm với đống bánh rán lù lù ở trên và đứng nép vào cửa. Một tiếng rít, một tiếng nổ, và tôi chạy như bay, hai tay ghì cái mâm vào ngực. Gần đến nơi, lại nghe thấy một tiếng rít đinh tai mỗi lúc một to; tôi chồm lên như một con hươu rồi ngoắt nhanh như chớp vào trong bức tường bê tông; mảnh đạn quật chan chát vào bức tường; tôi chạy xuống thang ngầm. Hai khuỷu tay rách toạc cả, nhưng cái mâm không bị đổ và không mất qua một cái bánh nào.

Chúng tôi bắt đầu đánh chén vào lúc hai giờ. Kéo dài cho đến tận sáng. Từ sáu giờ đến sáu rưỡi, chúng tôi uống cà phê, thứ cà phê và thuốc xỉa của sĩ quan, cũng lấy ở kho. Đến đúng sáu giờ rưỡi, chúng tôi lại ăn bữa tối. Đến mười giờ đêm chúng tôi vất xương lợn ra ngoài cửa. Rồi sau đó, có rượu cô nhắc, rượu rum cũng lấy ở cái kho thực phẩm trời cho ấy, rồi lại đến lượt những điếu xì gà to, dài có quấn vòng. Jađơn quả quyết rằng chỉ còn thiếu một món: ấy là cái món gái nhà thổ của sĩ quan.

Đêm đã khuya, chúng tôi nghe thấy tiếng kêu meo meo. Một chú mèo nhỏ màu xám ngồi ở lối ra vào. Chúng tôi nhử nó vào và cho nó ăn. Thế là chúng tôi lại thấy buồn mồm. Chúng tôi đi ngủ mà mồm vẫn nhai.

Nhưng chúng tôi trải qua một đêm thật là khổ.

Chúng tôi ăn nhiều thức béo quá. Con lợn sữa đã làm cho cả lũ đau bụng. Trong gian hầm, cứ đi đi về về suốt đêm. Bên ngoài lúc nào cũng có hai hoặc ba đứa ngồi xổm quây thành vòng tròn, quần tụt hẳn xuống, mà miệng thì cứ chửi. Về phần tôi, tôi đi lại con đường chín lần. Đến bốn giờ sáng, thì cả bọn phá kỷ lục: cả người vừa tướng, vừa lính, vừa khách khứa đều họp mặt ở ngoài!

Những ngôi nhà cháy rừng rực, hiện lên trong đêm như những bó đuốc. Trái phá điên cuồng nổ cạnh chúng tôi. Những đoàn xe quân nhu ầm ầm qua phố.

https://thuviensach.vn

Một góc của kho quân lương bị đạn phá tung ra. Mặc dầu bom đạn, tụi lái xe vẫn cứ chen chúc vào như một đàn ong và xoáy bánh mì ở đấy. Chúng tôi mặc cho họ lấy. Nếu nói gì, có thể họ nện cho nhừ tử. Vì vậy chúng tôi tính cách khác. Chúng tôi bảo họ rằng chúng tôi có nhiệm vụ trông kho và, vì chúng tôi cũng là những tay lắm mánh khoé, chúng tôi đổi đồ hộp cho họ để lấy những thứ chúng tôi thiếu. Cái đó có quan hệ gì... Chẳng bao lâu đại bác sẽ phá huỷ hết. Chúng tôi moi sôcôla trong kho ra và ăn từng tảng một. Cát bảo yên bụng mà ăn cái này thì tốt lắm.. .

Suốt mười lăm ngày như thế, chúng tôi chỉ việc ăn: uống và rong chơi nhởn nhơ. Chẳng có ai quấy rầy gì cả. Đại bác dần dần phá huỷ hết cả làng và chúng tôi sống thật là khoái. Khi nào trong kho quân lương còn cái chén được, là chúng tôi còn phớt đều và chúng tôi ước ao một cách đơn giản là giá chiến tranh chấm dứt ngay ở đây thì tuyệt quá.

Jađơn đâm ra chơi sang đến mức xì gà chỉ hút nửa điếu thôi. Nó tuyên bố một cách kên kiệu rằng đó là thói quen của nó. Cát cũng thế, cũng ra vẻ lắm.

Buổi sáng, vừa mở mắt, câu đầu tiên của anh ta là: "Min, mang cà phê với trứng cá muối lại đây! " Chúng tôi trở nên lịch sự một cách lạ lùng đứa nào cũng coi bạn mình như là quân hầu, anh anh ta ta một cách trịnh trọng, và ra lệnh "Cốp, chân ta ngứa đây, anh bắt cho ta con rận". Vừa nói, Lia vừa giơ chân cho nó như một cô đào hát, còn Anbe thì lôi Lia ta lên đến tận đầu cầu thang. "Jađơn... " - "Gì... " - "Jadơn, anh cứ đứng tự nhiên, mấy lại người ta không nói "gì" mà phải nói là: xin nghe lệnh. Nào, Jadơn! ". Thế là, Jađơn ta, bằng cử chỉ và lời nói lại đóng vai Gợt Béclichingơn (Hiệp sĩ Đức, thế kỷ thứ XV) một cách đặc sắc. Nó đóng cái vai này tuyệt lắm.

Tám ngày sau, chúng tôi nhận được lệnh rút. Thế là hết cả hào hoa phong nhã. Hai xe vận tải lớn đến đón chúng tôi. Hai chiếc xe chở đầy ăm ắp ván gỗ.

https://thuviensach.vn

Nhưng Anbe và tôi cố xếp lên cái giường có đỉnh màn với riềm lụa xanh, với đệm và hai cái chăn con có đăng ten. Trong góc, mỗi đứa chúng tôi có một bị đầy những món ăn hảo hạng. Thỉnh thoảng, chúng tôi lại sờ, nắn; những khúc dồi hun, chắc nịch, những hộp xúc xích gan, những hộp thức ăn, những hộp xì gà, làm cho lòng chúng tôi rạo rực. Mỗi đứa vác đầy một bị như thế.

Nhưng Cốp và tôi lại còn vớt vát thêm hai chiếc ghế bành bọc nhung đỏ. Chúng tôi xếp hai cái ghế lên trên giường rồi ngồi ưỡn ra như ngồi ghế lô trong nhà hát. Trên đầu chúng tôi, cái đỉnh màn lụa bay phồng lên, y như cái lọng. Mỗi đứa lại vắt vẻo ở mồm một điếu xì gà dài ngoẵng. Ngồi như thế, từ trên cao, chúng tôi nhìn xuống khắp vùng. Giữa chúng tôi có một cái lồng vẹt, mà chúng tôi đã lùng được để nhất trí mang con mèo đi theo; chú mèo kêu khò khò trước bát thịt.

Xe chạy chậm chậm trên đường. Chúng tôi hát.

Phía sau chúng tôi, những quả đại bác dựng lên những cột khói từ cái làng lúc này đã hoàn toàn bỏ trống.

Vài ngày sau, chúng tôi nhận nhiệm vụ dồn dân ra khỏi một khu vực. Dọc đường, chúng tôi gặp những người chạy loạn bị đuổi ra khỏi nhà. Bao nhiêu của cải họ xếp lên xe bò, xe trẻ con và vác cả trên lưng nữa.

Thân hình họ còng xuống, nét mặt đầy vẻ buồn phiền, tuyệt vọng, vội vã và chịu đựng. Trẻ con đưa tay cho mẹ dắt, đôi lúc chị dắt một lũ em, chúng nó vừa đi vừa vấp ngã, và luôn luôn ngoái lại đằng sau. Vài đứa mang theo những con búp bê thảm hại. Tất cả bọn đều im lặng, khi đi gần chúng tôi.

Chúng tôi vẫn hành quân. Quân Pháp chắc hẳn không bắn vào những làng có đồng bào của họ. Mấy phút sau, không khí rú lên, đất chuyển mình, những tiếng kêu thét nổi dậy: một quả đại bác vừa nghiến cả trung đội đi sau cùng. Chúng tôi tản ra và nằm bẹp xuống đất; nhưng lúc này, tôi không

https://thuviensach.vn

còn can đảm như mọi lần, dưới lửa đạn, vẫn làm được một cách vô ý thức những động tác thích hợp. Một ý nghĩ bật lên trong đầu tôi "mình đi đứt mất". Một sự lo lắng ghê gớm chẹn lấy họng tôi. Đồng thời một cái gì giống như một ngọn roi quất vào chân trái tôi. Tôi nghe thấy Anbe kêu lên, nó nằm sát cạnh tôi.

- Đứng dậy, Anbe! - Tôi hét lên, - chúng mình nằm trơ ra thế này à, chẳng có gì che cả!

Nó loạng choạng đứng dậy và bắt đầu chạy. Tôi chạy sát bên nó. Chúng tôi phải vượt qua một bờ dậu cao hơn đầu người. Cốp víu lấy một cành cây; tôi nắm chân nó; nó kêu lên, tôi đẩy nó một cái cho có đà, nó nhảy sang bên kia dậu. Tôi nhảy xuống ngay đằng sau nó, và ngã lộn xuống một cái ao phía sau.

Mặt hai đứa đầy những bèo và bùn, nhưng chỗ trú ẩn này khá đấy. Cho nên chúng tôi ngâm nước đến tận cổ. Khi nghe thấy một viên đạn réo lên, chúng tôi hụp ngay đầu xuống nước.

Nhô lên hụp xuống độ mười hai lần, tôi mệt lử cả người, Anbe cũng thế, thở hổn hển.

- Đi đi, nếu không tớ ngã gục xuống và chết đuối mất!

- Cậu bị vào đâu...

- Có lẽ đầu gối.

- Cậu chạy được không...

- May ra...

- Vậy chạy nhé!

Chúng tôi chạy đến cái rãnh nước bên đường.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi lom khom chạy theo đường rãnh, hoả lực vẫn đuổi theo chúng tôi. Con đường này dẫn đến kho đạn. Nếu kho đạn nổ thì chúng tôi tan xác không còn một mảnh. Vì vậy, chúng tôi đổi chiều và chạy tạt chéo qua cánh đồng.

Anbe đi chậm lại.

- Cậu cứ chạy đi, tôi theo sau, - nó vừa nói a ngồi phệt xuống.

Tôi cầm tay nó, lắc lắc:

- Đứng dậy, Anbe, cậu mà nằm xuống, là đừng hòng đi được nữa. Nào, vịn vào mình.

Cuối cùng, chúng tôi đến một hầm trú ẩn nhỏ.

Cốp nằm dài ra trên mặt đất. tôi băng bó cho nó. Nó bị thương trên đầu gối một tí. Sau đó tôi nhìn lại tôi.

Quần đẫm máu, cả tay áo cũng thế. Anbe quấn băng vào những chỗ bị thương cho tôi. Lúc này, nó không nhấc được chân lên nữa rồi. Cả hai đứa đều ngạc nhiên sao lại lê được đến tận chỗ này thì lạ thật.

Chính cái sợ đã giúp sức chúng tôi, giá bị cụt hai bàn chân, có lẽ chúng tôi vẫn còn tiếp tục đi được bằng những khúc chân cụt ấy.

Tôi còn có thể bò được một ít, tôi gọi một cái xe có thành đi qua đấy; nó chở chúng tôi đi. Trên xe đã đầy những người bị thương. Một y tá trưởng tiêm vào bụng mỗi đứa một phát để phòng bệnh uốn ván.

Đến trạm quân y, chúng tôi thu xếp hai đứa nằm bên nhau. Người ta cho chúng tôi ăn cháo loãng, hai đứa vừa húp sùm sụp, vừa tỏ vẻ khinh bỉ; vì đã quen một dạo với toàn cao lương mỹ vị, nhưng chúng tôi vẫn thấy đói.

- Anbe, bây giờ, là chúng mình về nhà, - tôi nói.

https://thuviensach.vn

- Cũng mong thế, - nó trả lời. - Không biết tớ bị ra làm sao...

Các chỗ đau mỗi lúc một nhức nhối. Những chỗ băng bó nóng bỏng lên như lửa đốt. Chúng tôi uống, uống liên tục, hết cốc nước này đến cốc nước khác.

- Vết thương của mình cách đầu gối bao nhiêu nhỉ... - Cốp hỏi.

– Ít ra là mười phân, Anbe ạ, - tôi trả lời. Sự thực, có lẽ chỉ cách ba phân thôi.

Một lúc sau nó nói:

- Tớ thề là nếu họ cưa của tớ một chân là tớ tự tử ngay. Tớ không thể nào sống làm thằng què ở trên đời này được.

Thế là, chúng tôi nằm đất nghĩ vơ nghĩ vẩn và chờ đợi.

Buổi chiều, người ta đem chúng tôi lên bàn mổ.

Tôi phát hoảng và vội vàng tự hỏi phải làm gì đây, vì ai chả biết là trong những trạm quân y dã chiến, tụi bác sĩ chỉ cưa là nhanh thôi. Trong lúc vội, cưa bao giờ chả đơn giản hơn những việc chắp nối phiền phức. Tôi nhớ đến Kemơrich. Dù thế nào tôi cũng nhất định không để cho chúng đánh thuốc mê, dù phải đập vỡ mặt vài thằng ra cũng đành.

Nhưng không đến nỗi thế. Viên thầy thuốc cắt rạch khắp cả vết thương của tôi, tôi đau quá, nẩy đom đom mắt ra.

- Làm gì mà nhặng lên thế, - ông ta vừa càu nhàu vừa tiếp tục cắt xé. Những dụng cụ loé lên dưới ánh sáng gay gắt như những con thú dữ. Đau không chịu được. Hai gã y tá giữ chặt lấy cánh tay tôi, nhưng tôi giằng ra được một gã và sắp sửa đánh hắn ngã dúi vào cặp kính của viên thầy thuốc, thì ông này nhận thấy nên vội nhảy bổ về đằng sau.

https://thuviensach.vn

- Đánh thuốc mê cho nó đi! - ông ta giận dữ hét lên.

Thế là tôi dịu lại..

- Thưa bác sĩ, tôi xin lỗi. Tôi sẽ nằm im, nhưng đừng đánh thuốc mê tôi.

- Được, ông ta vừa nói bằng một giọng gay gắt vừa cầm lại dụng cụ.

Ông ta tóc vàng, nhiều nhất là ba mươi tuổi, mặt có những cái sẹo thời sinh viên và đôi kính gọng vàng trông không mê được. Tôi nhận thấy lúc này, ông ta đang tìm mảnh đạn, ông ta mò ngoáy trong vết thương của tôi, thỉnh thoảng lại ngước mắt lên trên cặp kính nhìn về phía tôi một cái. Hai bàn tay tôi nắm chặt cái thành bàn mổ, đến tê dại đi; tôi thà chết chứ không chịu rên lên một tiếng.

Ông ta đã mò được mảnh đạn trái phá trong vết thương, rồi ông ta ném nó cho tôi. ông ta có vẻ hài lòng về thái độ của tôi, vì bây giờ ông ta đặt những thanh gỗ buộc xương cho tôi một cách cẩn thận và nói: ngày mai, về nhà nhé". Rồi người ta bó bột cho tôi. Khi về cạnh chỗ Cốp, tôi nói cho nó biết có lẽ ngày mai, một chuyến tàu quân y sẽ tới.

- An be này, chúng mình phải tán với tay đội nhất y tá để hai đứa ở gần nhau mới được.

Tôi đã tìm cách luồn cho viên đội nhất y tá hai điếu xì gà loại có vòng, kèm theo mấy lời thích đáng.

Anh ta hít hít và nói:

- Cậu còn nữa không...

- Còn kha khá, cả thằng bạn tôi cũng thế (vừa nói tôi vừa chỉ Cốp), cả hai đứa chúng tôi chỉ muốn sáng mai cùng đưa cho anh qua cửa sổ chuyến tàu quân y.

https://thuviensach.vn

Dĩ nhiên, anh ta hiểu ý, lại hít hít và nói:

- Được thôi.

Ban đêm, chúng tôi không chợp mắt được nổi một phút. Trong phòng chúng tôi, có bảy người chết. Một người trong số ấy hát thánh ca suốt một giờ, bằng cái giọng nam cao nghẹn ngào, rồi sau đó bắt dầu thở nấc lên. Một người khác tụt xuống khỏi giường, lê ra tận cửa sổ, rồi nằm ở đấy như để nhìn ra bên ngoài một lần cuối cùng.. Những cái cáng của chúng tôi đã ra đến ga.

Chúng tôi đợi tàu. Trời mưa. Nhà ga không có mái.

Chăn thì mỏng. Chúng tôi đợi đã hai giờ rồi. Viên đội nhất y tá săn sóc chúng tôi như một người mẹ. Dù mệt bã người, nhưng tôi vẫn chuẩn bị kế hoạch. Vì vậy cứ làm ra vẻ như thường, tôi chỉ vào những cái gói và đưa cho anh ta một điếu để cược trước. Đáp lại, viên đội nhất đắp cho chúng tôi một tấm vải bạt.

- Anbe này, - anh nói tôi vừa nhớ lại, - còn cái giường có đỉnh màn của chúng mình, còn con mèo...

- Còn những cái ghế bành nữa chứ, - nó thêm.. .

Phải, những cái ghế bành bọc nhung đỏ. Trước, tối tối hai đứa tôi ngồi như ông hoàng, và chúng tôi tính sau này sẽ đem ra cho thuê giờ. Mỗi giờ, một điếu thuốc lá. Một cuộc sống không phải lo lắng, mà lại là một việc có lợi nữa chứ.

- Anbe này, - bất chợt tôi nói, - còn những cái bị đựng thức ăn của chúng mình...

Chúng tôi buồn quá. Còn những thứ ấy mà dùng thì tuyệt biết bao nhiêu. Nếu tàu khởi hành chậm độ một ngày, nhất định Cát sẽ tìm được chúng tôi

https://thuviensach.vn

và mang đến cái món quý hoá ấy.

Số kiếp ăn mày! Trong ruột chỉ có tí cháo bột, thức ăn đạm bạc của nhà thương, mà trong bị thì có thịt lợn quay. Nhưng chúng tôi mệt quá nên cũng chẳng còn sức đâu mà háo hức cái món ấy nữa.

Mãi sáng, tàu mới đến, cáng đã ướt hết cả. Viên đội nhất y tá để hai đứa chúng tôi vào cùng một toa.

Trong ấy có bao nhiêu là các bà, các cô Hồng thập tự.

Cốp nằm bên dưới. Người ta nhấc tôi lên, đặt lên giường phía trên nó.

- Trời! - Tôi bất giác kêu lên.

- Làm sao thế - Cô y tá hỏi.

Tôi nhìn cái giường. Khăn trải giường trắng như tuyết những cái khăn sạch không thể tưởng tượng được, còn nguyên cả nếp là. Ngược lại, cái áo sơ mi của tôi sáu tuần lễ chưa giặt, nó bẩn một cách quái gở.

- Anh có lên giường một mình được không... - Cô y tá hỏi tôi, có vẻ lo lắng.

- Được - tôi vừa nói vừa thở, - nhưng hãy lột cái khăn này đi đã.

- Sao thế...

- Tôi thấy mình chẳng khác gì con lợn và không thể nào nằm lên cái khăn trải giường như thế này được. Nhưng, - tôi ngập ngừng, - nó sẽ.. .

- … bẩn đi một tí chứ gì... - Cô y tá hỏi bằng một giọng vỗ về - không sao đâu, chúng tôi lại giặt đi thôi.

https://thuviensach.vn

- Không, không phải thế đâu... - tôi nói một cách cáu kỉnh, - tôi không quen cái kiểu sống văn minh lịch sự thế này.

- Các anh là những người đã ở chiến hào, chúng tôi có thể giặt khăn trải giường cho các anh mà, - cô ta nói tiếp.

Tôi nhìn cô ta. Cô ta trẻ và nom thích mắt quá, quần áo tươm tất, sạch sẽ một cách lạ lùng, cũng như tất cả những cái ở đây. Tôi cứ tưởng những cái này chỉ dành riêng cho sĩ quan thành thử tôi đâm ra lúng túng và cảm thấy lo ngại là khác nữa.

Thế mà cô ta ác quá, cứ bắt tôi phải nói hết.

- Chẳng qua là.. ..

Tôi ngừng lại; chắc cô ấy phải hiểu chứ.

- Còn sao nữa...

- Vì những con rận - Cuối cùng tôi rống lên.

Cô ta cười.

- Thì cũng phải để cho chúng nó có lúc sướng chứ.

Bây giờ tôi không còn nói vào đâu được nữa. Tôi leo lên giường và kéo chăn đắp.

Một bàn tay lướt trên chăn của tôi. Viên đội nhất y tá. Anh ta đi khỏi với những điếu xì gà.

Một giờ sau, tôi thấy tàu đang chạy.

Ban đêm, tôi thức giấc. Cốp cũng cựa mình. Con tàu chạy êm êm trên đường sắt. Chúng tôi chưa hiểu nổi những chuyện đã xây ra: một cái

https://thuviensach.vn

giường, một chuyến tàu, trở về nhà. Tôi khe khẽ:

- Anbe!

- Cậu có biết nhà xí ở đâu không...

- Có lẽ ở phía bên kia, bên phải cửa ra vào ấy.

- Tớ đi xem thế nào.

Tối quá. Tôi sờ soạng mép giường và lần xuống một cách thận trọng. Nhưng chân tôi không có chỗ tựa, tôi cảm thấy bị lôi tuột xuống, còn cái chân bó bột thì chả giúp gì được, thế là tôi ngã lăn ra sàn, đánh ầm một tiếng.

- Tổ mẹ nó! - Tôi kêu lên.

- Có đau không... - Cốp hỏi.

- Cậu cũng nghe thấy rồi, cái đầu tớ...

Phía cuối toa, cửa mở ra, cô y tá xách đèn chạy lại và trông thấy tôi:

- Anh ấy ngã trên giường xuống.. .

Cô ta bắt mạch và sờ trán tôi.

- Anh có sốt đâu.

- Không.. .

- Hay là anh nằm mê... - Cô ta hỏi.

- Có lẽ, - tôi trả lời qua loa cho xong chuyện.

https://thuviensach.vn

Bây giờ lại bắt đầu cuộc tra khảo. Cô ta nhìn tôi bằng đôi mắt long lanh. Cô ta sạch sẽ và xinh đẹp quá; tôi lại càng không thể thổ lộ với cô ta cái nguyện vọng của tôi được.

Tôi lại được đặt lên giường. Sắp nguy to đến nơi rồi đây! Khi nào cô ta đi khỏi tôi lại phải tụt ngay xuống mới được. Nếu là một bà già thì nói chuyện ấy cũng dễ, nhưng đằng này cô ta lại trẻ măng, nhiều nhất là hai mươi lăm tuổi; không thể được, tôi chả nói đâu...

Anbe liền giúp tôi. Nó không ngượng, vì dẫu sao cũng không phải việc của bản thân nó. Nó gọi cô y tá đến. Cô ta quay lại.

- Cô ơi nó muốn.. .

Nhưng cả Anbe cũng không biết nói thế nào cho lịch sự và không chê trách được. Nếu giữa chúng tôi với nhau ở mặt trận, chỉ một tiếng là đủ hiểu, nhưng ở đây, trước một tiểu thư như thế này.. . Nhưng, bất thình lình, nhớ lại hồi đi học, nó liền nói được một cách trơn tru:

- Cô ơi nó muốn... ra ngoài.

- À được, - cô y tá nói. - Chân bó bột như thế thì việc gì mà phải xuống giường!

- Anh muốn dùng thứ nào... - Cô ta hỏi tôi.

Cái câu hỏi mới mẻ này làm cho tôi sợ chết đi được vì tôi không hiểu một tí gì về cách diễn tả những cái ấy bằng chuyên môn.

Cô y tá liền đỡ lời tôi:

- Cái bé hay cái to...

Chao ôi, buồn cười làm sao! Tôi thở rống lên như bò và nói bằng một giọng lúng túng:

https://thuviensach.vn

- Cái bé thôi vậy... - ít ra, tôi cũng còn may mắn đôi chút.

Người ta mang lại cho tôi một thứ chai. Vài giờ sau, không phải chỉ có mình tôi như thế, và đến sáng, thì chúng tôi quen đi và đòi hỏi cái món cần thiết mà không ngượng ngập tí gì nữa.

Con tàu chạy chậm chậm. Thỉnh thoảng nó dừng lại và người ta khiêng những người chết xuống. Nó dừng như thế luôn.

Anbe lên cơn sốt, còn tôi tuy có nhức nhối nhưng không đến nỗi mệt quá; tệ nhất có lẽ vẫn còn những con rận ở dưới lớp thạch cao bọc vết thương. Nó làm tôi ngứa ghê gớm mà không tài nào gãi được.

Suốt dọc đường lúc nào chúng tôi cũng ngủ chập chờn. Phong cảnh chạy qua cửa sổ một cách bình thản. Đêm thứ ba, chúng tôi đến Hécbextan. Tôi thấy người ta nói với cô y tá là Anbe vì bị sốt nên sẽ phải xuống ga sắp tới.

Tôi hỏi tàu chạy đến đâu.

- Đến Côlônhơ.

- Anbe này, chúng mình sẽ ở bên nhau, - tôi nói, - rồi cậu xem.

Đến lần sau, cô y tá quay lại, tôi nhịn thở và dồn cả hơi lên mặt. Mặt phình ra và đỏ nhừ lên. Cô y tá đừng lại:

- Anh đau à... - Tôi rên lên:

- Phải, bất thình lình đau đấy.

Cô ta đưa cho tôi cái nhiệt kế rồi đi ra chỗ khác.

Nếu tôi không biết xoay xở ra sao thì quả không xứng là học trò của Cát. Loại nhiệt kế này cũng đến chào thua những gã lính có kinh nghiệm. Chỉ

https://thuviensach.vn

đơn thuần có việc làm thế nào cho thuỷ ngân lên thôi; rồi thuỷ ngân dừng yên trong cái ống nhỏ, không xuống nữa.

Tôi đặt nhiệt kế vào nách nhưng để lộn ngược và nghiêng về một phía, rồi tôi lấy ngón tay chà xát mãi vào nó. Sau đó tôi lắc lắc phía trên. Thế là được 37, 9.

Nhưng cũng vẫn chưa đủ. Một que diêm để gần một cách khéo léo là có ngay 38, 7.

Khi cô y tá trở lại, tôi thở mạnh, tôi nấc lên từng hồi, tôi nhìn cô ta trừng trừng, tôi trằn trọc dữ dội và nói thều thào: "Không chịu được nữa rồi"... Cô ta ghi tên tôi vào một tờ giấy. Tôi biết chắc chắn nếu không cần thiết, không khi nào người ta tháo chỗ băng bó của tôi ra đâu.

Thế là Anbe và tôi, cả hai đứa cùng được khiêng xuống.

Chúng tôi nằm trong một nhà thương đạo, cùng phòng với nhau. Thật là tốt số, vì các nhà thương đạo nổi tiếng về thuốc men cẩn thận và ăn uống tử tế.

Chuyến tàu của chúng tôi xếp người vào đầy các phòng; trong bọn chúng tôi, có nhiều người bị nặng.

Người ta không thăm bệnh chúng tôi ngay hôm ấy, vì số thầy thuốc quá ít Trong hành lang, những chiếc xe mặt phẳng bánh cao su đi di lại lại không ngừng, bao giờ cũng có người ở trong. Nằm dài ra như vậy thật là khó chịu, chỉ trừ khi người ta ngủ thiếp đi thì không kể.

Bàn đêm rất huyên náo. Chẳng ai ngủ được. Gần sáng, chúng tôi mới chợp mắt nổi một lúc. Tôi thức dậy lúc trời sáng. Của để ngỏ và tôi nghe thấy những tiếng người từ hành lang đưa vào. Mọi người cũng dậy cả. Một người trong bọn đã đến đây được mấy ngày giảng cho chúng tôi nghe: " Ở trên gác này, sáng sáng, các bà xơ cầu kinh. Các bà ấy gọi là buổi cầu kinh

https://thuviensach.vn

sáng. Các bà ấy để cửa mở như vậy là cốt cho các cậu cũng được hưởng phần đấy".

Tất nhiên ý định ấy tốt, nhưng xương cốt và đầu óc chúng tôi đang nhức nhối khó chịu.

- Sao mà ngu ngốc thế - Tôi nói. - Người ta vừa mới chợp mắt được một tí.

– Ở đây là những bệnh nhân không nặng mấy, nên các bà ấy mới làm thế, - anh ta trả lời.

Anbe rên rỉ. Tôi phát khùng lên và hét tướng:

- Ngoài kia, im đi nhá!

Một phút sau, một bà xơ vào. Trong bộ quần áo đen trắng, bà ta giống như những cái chụp xinh xinh mà người ta thường chụp bình cà phê để giữ cho nó nóng.

- Xơ đóng giúp cho cái cửa, xơ ạ! - Một người nói.

Chúng tôi đang cầu kinh, nên mới để cửa mở chứ, - bà ta cãi lại.

- Nhưng chúng tôi còn muốn ngủ nữa...

- Cầu nguyện tốt hơn ngủ (Bà ta đứng đó và mỉm cười hiền lành). Hơn nữa đã bẩy giờ rồi.

Anbe lại rên rỉ.

- Đóng cửa lại! - Tôi quát lên.

Bà ta sững sờ cả người; rõ ràng là bà ta không thể ngờ đến một thái độ như thế.

https://thuviensach.vn

- Nhưng chúng tôi cầu nguyện cho cả các anh đấy chứ.

- Không cần, cứ đóng cửa lại di!

Bà ta đi khỏi và cứ để cái của mở như cũ. Tiếng cầu kinh lại vang lên. Tôi phát điên lên và nói:

- Tôi đếm đến ba, nếu không im đi là tôi ném đấy!

- Cả tớ cũng thế, - một cậu khác tuyên bố.

Tôi đếm đến năm. Rồi tôi với một cái chai, nhắm và ném qua cửa ra hành lang. Cái chai vỡ tan tành.

Tiếng cầu kinh ngừng lại. Các bà xơ rầm rầm chạy vào, có vẻ bực mình thực sự.

- Đóng cửa vào! - Chúng tôi hét lên.

Các bà ấy rút lui. Cái bà nhỏ nhắn lúc nãy đi ra sau cùng.

- Quân vô đạo... - Bà ta càu nhàu; nhưng dẫu sao bà ấy cũng khép cửa lại.

Thế là chúng tôi thắng.

Buổi trưa, viên giám đốc nhà thương đến, ông ta mắng chúng tôi như tát nước. Ông ta dọa sẽ tống chúng tôi đi pháo đài và còn hơn thế nữa. Nhưng một viên giám đốc nhà thương cũng như một viên giám đốc sở binh lương, dù có đeo một thanh kiếm dài và đôi ngũ vai chăng nữa, rút cục cũng chỉ là một công chức, và vì thế, chẳng ai sợ ông ta cả, ngay một chú lính mới cũng vậy. Cho nên, chúng tôi cứ mặc ông ta nói. Chẳng đi đến đâu mà lo.

- Ai ném cái chai... - ông ta hỏi.

https://thuviensach.vn

Trước khi tôi nghĩ xem có nên nhận hay không, thì có một người lên tiếng:

- Chính tôi.

Một người có bộ râu rậm rì nhỏm dậy.

Chúng tôi lấy làm lạ, tự hỏi sao cái anh này lại nhận như thế.

- Anh hả...

- Phải, tôi bực mình vì người ta phá giấc ngủ của chúng tôi một cách vô ích, tôi mất bình tĩnh đến nỗi không biết là mình làm cái gì nữa.

Anh ta nói như trong sách.

- Tên anh là gì...

- Giô dép Hamasơ, dân vệ.

Viên giảm đốc đi khỏi.

Ai cũng tò mò muốn hiểu.

- Tại sao cậu nhận, sự thực cậu có ném đâu...

Anh ta cười khẩy.

- Không hề gì cả. Mình có cái "giấy phép đi săn".

Thế là ai cũng hiểu ngay. Nếu anh ta có giấy phép đi săn, anh ta có thể muốn làm gì thì làm.

- Phải, - anh ta kể, mình bị một phát vào đầu, họ đã cấp cho mình một cái giấy chứng nhận là có những lúc mình không bị trách nhiệm. Từ đó, mình cứ việc thả cửa. Không ai được phép trêu tức mình cả. Vì vậy chẳng

https://thuviensach.vn

ai làm quái gì được mình. Thằng khỉ ấy thế nào rồi cũng bị một vố. Mình nhận là chính mình đấy, vì mình rất thú cái chuyện om sòm ấy. Nếu sáng mai, các bà ấy còn mở cửa, chúng mình lại tái diễn.

Chúng tôi khoái quá. Có Giô dép Hamasơ ở đây, chúng tôi tha hồ làm mưa làm gió.

Rồi những chiếc xe mặt phẳng lặng lẽ đến chở chúng tôi đi.

Băng quấn vết thương của chúng tôi dính chặt.

Chúng tôi rống lên như bò mộng.

Phòng chúng tôi có tám người. Bị thương nặng nhất là Petơ, tóc xoăn và đen nhánh: nó bị một viên đạn vào phổi thật là rầy rà.

Phăng Va tơ nằm cạnh Petơ, gầy tay, lúc đầu không đến nỗi gay lắm. Nhưng sang đến ngày thứ ba, nó gọi chúng tôi, nhờ bấm chuông hộ vì nó tưởng mất hết máu đến nơi.

Tôi bấm chuông ầm lên. Bà xơ thường trực không đến. Đêm qua chúng tôi đã hành hạ bà ấy dữ quá, vì chúng tôi đều thay băng nên đau tợn. Anh này muốn đặt chân như thế này, anh kia như thế khác, anh thứ ba đòi nước, anh thứ tư bắt kê cao cái gối; bà cụ to béo cuối cùng phải phát cáu lên và đóng sập cửa lại.

Có lẽ bây giờ bà ta cho rằng lại cũng thế thôi, nên bà ta không đến.

Chúng tôi đợi. Rồi Phăng nói:

- Cứ bấm chuông nữa đi.

Tôi bấm chuông. Bà xơ vẫn không đến. Ở gian đầu trong căn nhà của chúng tôi, ban đêm chỉ có một bà xơ thường trực, có lẽ bà ta đang bận trong những phòng khác chăng. Tôi hỏi:

https://thuviensach.vn

- Phăng, cậu có chắc là cậu đang chảy máu không... Nếu không, chúng mình xin một ít thuốc cảm cũng được.

Mình ướt đẫm cả. Có ai bật hộ cái đèn lên không...

Chịu. Cái bật đèn ở gần cửa, không ai đứng dậy được. Tôi ấn ngón tay lên cái núm chuông đến nỗi tê cả tay đi. Có lẽ bà xơ ngủ chăng. Thực vậy, các bà ấy phải làm việc nhiều quá, các bà ấy đều bị mệt quá sức, ngay cả ban ngày cũng vậy. Chưa kể đến cầu nguyện liên miên.

- Có nên ném chai không... - Giô dép Hamasơ con người có giấy phép săn lên tiếng.

- Đến chuông còn chả nghe thấy, huống chi là chai.

Cuối cùng, cửa mở. Bà cụ vào với một vẻ cáu kỉnh. Nhưng khi bà ta thấy tình trạng của Phăng, bà ta sốt sắng ngay và hỏi:

- Tại sao không báo cho tôi biết ngay...

- Chúng tôi bấm chuông rồi đấy chứ. Ở đây chả ai đi được. Phăng bị mất nhiều máu, người ta quấn băng ngay cho nó. Vừa mới đêm trước nó còn có vẻ khỏe khoắn, thế mà sáng hôm sau, chúng tôi thấy mặt nó vàng vọt hốc hác hẳn đi. Từ lúc ấy, các bà xơ đi lại thăm nom nhiều hơn trước.

Nhiều khi cũng có các bà phụ tá Hồng thập tự.

Các bà ấy tốt lắm, nhưng đôi khi hơi vụng về. Có lúc chuyển giường cho ai, các bà ấy làm người ta đau, thấy vậy các bà ấy hoảng lên, lại càng làm cho người ta đau hơn nữa.

Các bà xơ có kinh nghiệm hơn, biết cách thức làm ăn hơn, nhưng giá các bà ấy vui tính hơn một chút thì hay quá. Nói của đáng tội, một vài bà cũng dí dỏm đáo để, có khi làm đến tức cười lên kia. Ai mà chẳng cố sức làm vừa

https://thuviensach.vn

lòng bà xơ Libéctin, người đàn bà đáng mến phục ấy; từ xa, người ta đã trông thấy bà tỏa nguồn vui ra khắp cả căn gác. Cũng có nhiều người được như bà. Thấy chúng tôi có thể nhảy vào chỗ nước sôi lửa bỏng vì các bà ấy. Quả là không còn kêu ca vào đâu được, vì chúng tôi được các bà xơ đối đãi hệt như đối với dân thường. Nếu đem nhà thương trong trại lính so sánh với nhà thương này, người ta phải phát khiếp.

Phăng Va tơ không đỡ mấy. Một hôm người ta đến mang nó đi và không thấy nó trở lại nữa. Giô dép Hamasơ hiểu ngay.

Chúng mình chẳng bao giờ trông thấy nó nữa đâu. Họ đã chuyển nó đến phòng chết.

- Phòng chết nào... - Cốp hỏi.

Ấy cái phòng cho người ta chết ấy mà...

- Nó ở đâu...

- Cái phòng bé tí ở một xó trên gác ấy mà. Người nào sắp tử là họ mang vào đấy. Có hai cái giường. Ai mà chả biết nó là cái phòng chết.

- Nhưng tại sao họ làm thế... - Vì sau đó, bớt được việc đi. Hơn nữa, lại thuận tiện vì nó ở sát ngay thang máy đưa xuống nhà xác; họ làm thế có lẽ để cho bệnh binh trong các phòng khỏi chết khiếp vì trông thấy cảnh hấp hối của người khác.

Cuối cùng là người ta có thể trông nom cẩn thận hơn khi chỉ có một người.

- Nhưng còn chính cái thằng sắp chết thì sao...

Giô dép nhún vai.

- Thường thì lúc ấy nó cũng chẳng còn biết quái gì nữa.

https://thuviensach.vn

- Ai cũng biết cái phòng chết chứ...

- Tất nhiên, bất cứ ai ở đây ít lâu mà chả biết.

Buổi chiều, giường của Phăng Va tơ lại có người nằm. Được vài ngày, người ta lại mang gã mới đến này đi. Giô dép phẩy tay một cái đầy ý nghĩa. Chúng tôi còn thấy nhiều người đến rồi lại đi như thế.

Thỉnh thoảng, cha mẹ bệnh nhân đến ngồi cạnh giường khóc lóc, nói khe khẽ có vẻ lo lắng lắm. Một bà cụ không muốn đứng dậy nữa, nhưng bà có được ngồi suốt đêm ở đây dâu. Sáng hôm sau, bà lại đến thật sớm, nhưng cũng vẫn chậm quá rồi, vì khi bà cụ đến bên giường, thì đã có người khác nằm rồi. Bà cụ phải xuống nhà xác. Bà cụ cho chúng tôi những quả táo mà cụ đã đem đến.

Cả cái anh chàng Petơ cũng mệt nặng hơn. Biểu đồ nhiệt độ của nó cứ lên mãi, và một hôm, chiếc xe mặt phẳng nhẹ nhàng kia đã đến bên giường nó.

- Đưa tôi đi đâu thế này... - Nó hỏi.

- Đến phòng băng.

Người ta đặt nó lên xe. Nhưng bà xơ đã phạm sai lầm khi đặt bộ quân phục của nó bỏ lên xe, như thế có nghĩa là bà ta không phải quay lại nữa. Petơ hiểu ngay, nó nhất định trườn ra khỏi xe.

- Tôi ở lại đây cơ!

Người ta giữ chặt nó lại. Nó kêu lên, giọng phều phào qua lá phổi bị thương:

- Tôi không đến phòng chết dâu...

- Nhưng chúng ta đến phòng băng cơ mà...

https://thuviensach.vn

- Thế tại sao các người động đến bộ quân phục của tôi... Nó không nói được nữa. Nó thì thầm bằng cái giọng khàn khàn và bực bội.

- Tôi ở lại đây cơ!

Người ta không trả lời nó nữa và cứ mang đi.

Ra đến ngoài cửa, nó toan vùng dậy. Cái đầu xoăn tít và đen nhánh run lên bần bật, mắt nó đẫm lệ.

- Tôi sẽ trở lại, tôi sẽ trở lại, - nó thét lên.

Cửa khép lại. Tất cả chúng tôi hết sức xúc động nhưng mọi người đều im lặng.

Cuối cùng Giô dép nói:

- Nhiều người đã nói thế. Nhưng đã đến đấy thì đừng hòng thoát.

Tôi đã bị mổ và nôn mửa mất hai ngày ròng rã.

Mấy cái xương của tôi không chịu liền lại, gã thư ký của bác sĩ bảo thế. Có một anh khác xương đã liền rồi nhưng lại không đúng chỗ, đành phải đập xương ra bó lại. Thật là tội.

Trong số những người mới đến, có hai cậu lính trẻ, chân thuỗn (Bàn chân hơi thẳng ra, do biến dạng của xương bàn chân). Trong lúc khám, lão bác sĩ quân y nhận thấy và lão ta dừng ngay lại, có vẻ mừng rỡ lắm.

- Chúng tôi sẽ nắn lại cho, - lão ta nói. - Chỉ một phẫu thuật nhỏ là các cậu đi lại như thường thôi. Nào xơ, viết đi.

Khi lão ta đi khỏi, Giô dép vốn là thổ công ở cái bệnh viện này, nhắc hai cậu kia phải coi chừng:

https://thuviensach.vn

- Các cậu chớ để mổ đấy nhé. Lão già ấy có cái máu nghiện làm thí nghiệm đấy. Khi lão ta tóm được ai như thế là lão không buông tha đâu. Lão ta mổ chân thuỗn cho các cậu, và dĩ nhiên là chân các cậu không thuỗn nữa, nhưng trái lại, chân các cậu sẽ què và suốt đời các cậu phải chống gậy đấy.

- Vậy làm thế nào bây giờ... - Một cậu hỏi.

- Cứ nói thẳng là không mổ; các cậu đến đây để chữa các vết thương chứ có phải để chữa chân thuỗn đâu. Ở mặt trận, dễ chân các cậu không thuỗn đấy... Các cậu thấy đấy, bây giờ các cậu còn chạy được, nhưng hễ vào tay lão ta thì chỉ có què thôi. Lão ta cần những đề tài thí nghiệm; với lão ta cũng như với bọn thầy thuốc, chiến tranh là một thời kỳ tuyệt diệu. Các cậu nhìn dưới kia thì biết, ở phòng thuốc, hơn chục cậu bị lão ta mổ còn lê lết ra đấy. Có nhiều cậu ở đấy hàng năm rồi. Chẳng một ai đi đứng khá hơn trước; đa số chân phải bó bột. Thật là lợn lành chữa thành lợn toi... Cứ sáu tháng lão ta lại tóm lấy con nhà người ta để đập xương ra một lần nữa, mồm cứ xoen xoét lần này thì khỏi hẳn đây. Các cậu phải coi chừng đấy; nếu các cậu không đồng ý, là lão ta không có quyền làm đâu.

- Nhưng, anh bạn ơi, - một trong hai cậu lính nói bằng một giọng chán chường, - thà cái chân còn hơn cái đầu. Cậu có biết nếu lại ra ngoài ấy thì thế nào không... Kệ cho họ muốn làm gì tớ thì làm, miễn là tớ được về nhà. Què còn hơn chết.

Còn cậu kia, một gã trẻ tuổi như chúng tôi không muốn mổ. Sáng hôm sau, lão già gọi cả hai cậu xuống, lão dọa già dọa non kỳ cho cả hai phải thuận mới thôi. Họ biết làm thế nào được... Họ chẳng qua là những anh lính quèn khốn khổ, còn lão ta lại là một người có quyền thế. Người ta khiêng hai cậu lính về, chân bó bột và bị đánh thuốc mê.

Bệnh tình Anbe trầm trọng. Người ta đến mang nó đi dể cưa chân.

https://thuviensach.vn

Nó bị cưa cả cái chân. Bây giờ, nó hầu như không nới không rằng gì nữa, nhưng nó đã bảo lúc nào nó vớ được khẩu súng lục là nó tự tử ngay.

Lại một chuyến nữa đến. Phòng chúng tôi nhận thêm hai người mù. Một trong hai người là một nhạc sĩ rất trẻ. Khi các bà xơ cho nó ăn, không bao giờ'các bà ấy đem dao đến vì có lần nó đã giằng được một con dao của một bà. Mặc dầu đã đề phòng như vậy mà vẫn có chuyện xảy ra. Buổi tối, trong bữa ăn, bà xơ đang cho nó ăn có việc phải chạy đi chỗ khác; bà ta để cái ớ a và cái nĩa trên bàn ăn. Thế là gã mù sờ soạng tìm được cái nĩa, dùng hết sức đâm thẳng vào ngực; rồi nó vớ lấy một chiếc giày, đập lia lịa vào chuôi nĩa. Chúng tôi kêu cứu, phải ba người mới nhổ được cái nĩa ra. Những răng nĩa cùn cắm sâu vào ngực. Suốt đêm nó chửi bới chúng tôi, làm chúng tôi không ngủ được. Sáng hôm sau, nó lên một cơn khóc dữ dội.

Những cái giường lại vắng đi. Ngày lại ngày trôi qua giữa bao nhiêu đau đớn và lo âu, giữa những tiếng rên rỉ và những cơn thở rốc. Những phòng chết chẳng còn được việc lắm nữa. Chúng có quá ít, ban đêm bệnh nhân chết ngay trong phòng chúng tôi. Nhanh hơn cả sự tính toán của các bà xơ.

Nhưng một hôm, cánh cửa mở ra đột ngột, chiếc xe mặt phẳng tiến vào và chúng tôi thấy trên cáng, anh chàng Petơ xanh rớt, gầy guộc, cái đầu đen xì, xoăn tít, lởm chồm; nó ngồi nhỏm dậy với một vẻ đắc thắng. Bà xơ Libéctin, nét mặt hân hoan rạng rỡ, đưa nó đến giường cũ. Nó từ phòng chết trở lại. Chúng tôi tưởng nó đi đứt từ lâu rồi.

Nó nhìn xung quanh rồi hét lên:

- Thế các cậu bảo sao nào...

Chinh Giô dép cũng phải thú nhận rằng đó là lần đầu tiên anh ta thấy như vậy.

Dần dần, vài ba người trong bọn chúng tôi được phép đứng dậy. Người ta phát cho tôi một đôi nạng để đi lại loanh quanh dăm ba bước. Nhưng tôi

https://thuviensach.vn

không dùng nhiều. Tôi không chịu được cái nhìn của Anbe, khi nó thấy tôi đi lại trong phòng. Lúc nào nó cũng nhìn tôi bằng con mắt lạ lùng làm sao... Vì thế đôi lúc tôi lẻn ra hành lang; Ở đấy, tôi có thể cử động được tự do hơn.

Tầng dưới là những người bị thương vào bụng, vào xương, bị đạn vào đầu, và những người cưa cả hai chân. Dãy nhà bên phải là những người bị thương ở hàm, những người bị hơi ngạt, những người bị thương ở mũi, ở tai, ở cổ. Dãy nhà bên trái là những người mù, những người bị thương vào phổi, vào háng, vào khớp xương, vào thận, dạ dày và các bộ phận khác. Chính ở đây, người ta mới thấy rõ ràng một con người có thể bị thương vào những chỗ nào.

Hai bệnh nhân chết vì bệnh uốn ván. Màu da xỉn lại tứ chi cứng đờ, chỉ đôi mắt là còn sinh khí; sự sống bám lấy đôi mắt lâu hơn cả. Nhiều người bị thương phải treo cái chân đau lên không trung bằng một thứ thòng lọng. Dưới vết thương để một cái chậu, mủ nhỏ giọt vào đấy. Cứ vài ba giờ, người ta lại đổ chậu đi. Có người lại nằm với một dụng cụ kéo căng người ra, và những quả tạ nặng trĩu từ trên giường thả xuống. Tôi thấy những vết thương ở ruột lúc nào cũng đầy phân. Gã thư ký của bác sĩ cho tôi xem những phim chụp xương háng, xương đầu gối, xương vai bị dập gãy vụn cả ra.

Người ta không thể hiểu nổi sao ở những thân hình tàn phế đến thế mà vẫn còn những bộ mặt con người, và cuộc sống vẫn trôi bình thường trên những khuôn mặt ấy. Vậy mà đây mới chỉ là một trung tâm y tế mà thôi. Có hàng chục vạn trung tâm như thế ở nước Đức, hàng chục vạn trung tâm như thế ở nước Pháp, ở nước Nga. Có những cảnh như thế này thì tất cả những điều bấy lâu nay người ta viết ra, làm ra, hoặc suy nghĩ, thật là vô ích biết bao. Nếu nền văn hóa hàng ngàn năm không thể ngăn ngừa những suối máu như thế đổ ra và lại có hàng chục vạn cảnh tù ngục thống khổ như thế này

https://thuviensach.vn

thì tất cả những cái viết ra, làm ra, nghĩ ra ấy nhất định chỉ là bịp bợm và vô nghĩa. Chỉ có bệnh viện mới chỉ rõ được hết chiến tranh là gì.

Tôi còn trẻ lắm, mới hai mươi tuổi đầu, thế mà chỉ thấy trên đời toàn những cảnh tuyệt vọng, buồn phiền, chết chóc, xô đẩy những cuộc sống hời hợt nhất và vô tư nhất xuống vực thẳm của đau thương.

Tôi thấy các dân tộc bị xô đẩy vào cảnh chống đối nhau, chém giết nhau mà chẳng nói gì, chẳng hiểu gì. Hành động một cách điên cuồng, ngoan ngoãn, ngây thơ. Tôi thấy những bộ óc thông minh nhất của nhân loại đã phát minh ra những lý lẽ, những vũ khí để cho cái trò này diễn ra tinh vi hơn nữa, dai dẳng hơn nữa.

Và tất cả những người vào lứa tuổi tôi, ở đây và ở phía bên kia, trên khắp thế giới, đều nhận thấy như tôi; đó là cuộc sống của thế hệ tôi, cũng như cuộc sống của chính tôi. Các bậc cha anh của chúng tôi sẽ làm gì nếu một ngày kia chúng tôi đứng dậy, đến trước mặt các người và đòi tính sổ... Các người mong đợi gì ở chúng tôi khi chiến tranh kết liễu. Hàng mấy năm trời chúng tôi chỉ có việc giết người, đấy là cái nghề nghiệp đầu tiên của chúng tôi khi bước vào đời sự hiểu biết về cuộc sống của chúng tôi rút lại chỉ còn là cái chết. Rồi sau sẽ thế nào... Và chúng tôi sẽ ra sao...

Người nhiều tuổi nhất phòng chúng tôi là Lêvanđôpxki. Anh ta bốn mươi tuổi, nằm nhà thương đã mười tháng nay vì một vết thương nặng ở bụng.

Chỉ có vài tuần nay anh ta mới đi lại được mấy bước, chân khập khiễng, người cúi gập xuống. Mấy ngày gần đây anh ta rất bồn chồn. Từ cái nơi hang cùng ngõ hẻm ở bên Ba Lan, vợ anh mới viết thư cho anh là chị ta đã có đủ tiền tàu để tới thăm anh. Chị đang trên đường đi và ngày một ngày hai sẽ đến. Lêvanđôpxki ăn chẳng biết ngon nữa. Anh ta chỉ nhấm nháp qua loa vài miếng rồi cho người khác cả khẩu phần dồi lợn nấu bắp cải đỏ của anh. Tay cầm lá thư, anh ta đi đi lại lại không ngừng ở trong phòng; chúng

https://thuviensach.vn

tôi đứa nào cũng đọc cái thư ấy đến chục lần; những cái tem đã bị ngắm nghía không biết bao nhiêu lần mà kể nữa, chữ viết chỉ còn lờ mờ vì những vết mỡ và những vết ngón tay; thật là tai hại, Lêvanđôpxki lên cơn sốt, lại phải đi nằm. Hai năm rồi, anh ta chưa gặp vợ. Trong thời gian ấy, chị ta đẻ một đứa con và sẽ mang nó đến đây. Nhưng Lêvanđôpxki đang bận tâm vì một cái khác. Anh ta tính xin phép ra ở bên ngoài trong thời gian vợ đến thăm; vì rõ ràng là gặp nhau thì rất tốt, nhưng sau một thời gian dài như thế, khi gặp lại vợ, nếu có thể, người ta còn muốn cái khác nữa chứ.

Lêvanđôpxki đã bàn bạc với chúng tôi hàng giờ về chuyện này, vì trong đời con nhà lính chẳng có cái gì phải dấu diếm cả. Vả lại, chẳng ai nói gì cái đó cả.

Những người trong bọn tôi đã đi ra ngoài được đều mách cho anh ta những chỗ thuận tiện trong thành phố, những bãi cỏ, những vườn hoa mà anh ta sẽ không bị quấy rầy, có người lại mách cho cả một căn phòng nhỏ nữa.

Nhưng tất cả có ích gì... Lêvanđôpxki nằm đây với biết bao là thắc mắc. Nếu anh ta phải nhịn cái khoản ấy thì trên đời còn có cái gì làm cho anh thích thú nữa. Chúng tôi an ủi anh ta và hứa hẹn là sẽ tìm được cách để thu xếp công việc.

Chiều hôm sau, chị vợ đến, một người đàn bà loắt choắt, đôi mắt vừa long lanh, vừa sợ sệt như mắt chim sẻ; chị ta đội cái khăn đen có giải buộc, vừa trùm đầu, vừa quấn cổ. Có trời biết chị ta tìm ở đâu ra được cái thứ khăn cổ lỗ sĩ ấy.

Chị ta lắp bắp khe khẽ câu gì đó và đứng thập thò ngoài cửa. Thấy những sáu người, chị ta phát hoảng.

- Này! em Ma ria, - Lêvanđôpxki nói, tưởng chừng cổ họng anh ta bị tắc lại, - em cứ vào, có ai làm gì đâu mà sợ.

https://thuviensach.vn

Chị ta vào bắt tay chúng tôi từng người một. Rồi chị chìa đứa bé ra, lúc ấy nó vừa bậy ra tã. Chị ta mang theo một cái bị to, thêu hạt cườm, chị ta lấy ra một cái tã sạch, nhanh nhẹn quấn lại cho đứa bé.

Bây giờ đã hết cái phút lúng túng ban đầu, và hai vợ chồng bắt đầu nói chuyện.

Lêvanđôpxki rất bứt rứt; anh ta luôn nhìn về phía chúng tôi, đôi mắt trố ra có vẻ rất là đau khổ.

Thời cơ lúc ấy thuận lợi; bác sĩ vừa đến thăm xong; nhiều lắm là chỉ có một bà xơ tạt qua phòng nữa thôi. Vì vậy một đứa trong bọn tôi ra ngó bên ngoài tí xem sao. Nó quay vào và gật đầu nói: "Chẳng có đứa chết bầm nào cả. Này Giôhan, bảo chị ấy đi, và làm luôn đi! " Hai vợ chồng trao đổi với nhau bằng cái kiểu riêng của họ. Chị vợ nhìn chúng tôi, hơi đỏ mặt và ngượng nghịu, chúng tôi mỉm cười, có vẻ hiền lành chất phác, và gạt tay ra hiệu là cái chuyện ấy chẳng chết ai cả. Vất mẹ nó tất cả thành kiến đi! Thành kiến chỉ dùng cho lúc khác thôi. Đây là anh thợ mộc Giôhan Lêvanđôpxki đang nằm, một người lính bị một phát đạn làm cho tàn phế, và đây là vợ anh ta; ai biết bao giờ anh ta được gặp lại vợ... Anh ta muốn chị ta, vậy thì phải để anh được, chuyện thật là đơn giản.

Hai đứa đứng ngoài cửa để ngăn các bà xơ lại và bám lấy các bà ấy nếu bất chợt các bà ấy đến. Chúng nó đứng gác vào khoảng mười lăm phút.

Lêvanđôpxki chỉ nằm nghiêng được thôi; vì vậy chúng tôi kê thêm cho anh ta vài cái gối phía dưới lưng. Anbe ẵm đứa bé, rồi chúng tôi quay đi một phút; cái khăn đen thụt vào trong chăn, chúng tôi vừa đánh bài Soát vừa nói rõ to đủ mọi thứ chuyện. Thế là ổn cả. Tôi phải một ván bài xấu quá. Cho nên chúng tôi gần như quên khuấy Lêvanđôpxki.

Một lúc sau, đứa bé khóc inh lên, mặc dầu Anbe vẫn đu đưa nó một cách nhịp nhàng với vẻ mặt thất vọng. Sau đó, chúng tôi nghe thấy những tiếng

https://thuviensach.vn

sột soạt những tiếng động khe khẽ, rồi bất chợt chúng tôi nhìn lại thì đã thấy đứa bé lại nằm trong tay mẹ nó, mồm ngậm vú cao su rồi. Thế là vui vẻ cả.

Lúc này, chúng tôi cảm thấy như một đại gia đình; chị vợ trông tươi như hoa, còn Lêvanđôpxki nằm trên giường, toát cả mồ hôi và rất là hớn hở.

Anh ta cởi cái bị thêu ra; những khúc dồi lợn xinh xinh xuất hiện. Lêvanđôpxki cầm con dao như cầm bó hoa, cắt thịt thành từng miếng. Anh ta giang rộng tay chỉ chúng tôi và chị vợ loắt choắt đi từ người này đến người kia, vừa mỉm cười vừa phân phát cho mỗi người một phần; lúc này trông chị ta sao mà đẹp thế.

Chúng tôi gọi chị ta là "mẹ"; chị ta sung sướng và kê lại gối cho chúng tôi.

Vài tuần sau đó, sáng nào tôi cũng đến viện Danđơ. Ở đây, người ta cột chân tôi thật chặt lại rồi người ta bắt nó làm những động tác thích hợp. Tay tôi đã khỏi từ lâu. Lại có nhiều chuyến từ mặt trận về. Không có băng quấn bằng vải nữa, mà toàn bằng giấy nhiễu trắng. Ở ngoài ấy dạo này rất thiếu bông băng.

Cái chân cụt của Anbe đã khá nhiều. Vết thương ngậm miệng gần hết. Vài tuần nữa, nó sẽ đến một trung tâm lắp chân gỗ. Nó vẫn ít nói, có vẻ trầm lặng hơn trước rất nhiều. Nhiều khi đang nói chuyện, nó bỗng im bặt và nhìn trừng trừng trước mặt. Nếu không ở với bọn tôi, có lẽ nó đã kết liễu đời nó từ lâu rồi. Nhưng bây giờ nó đã qua được giai đoạn gay go nhất rồi. Đôi lúc nó cũng xem chúng tôi đánh bài Soát. Tôi được một kỳ nghỉ phép dưỡng bệnh.

Mẹ tôi không muốn để tôi đi nữa. Mẹ tôi yếu quá rồi...

Tình hình gay go hơn chuyến trước nhiều.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 11

Sau đó, trung đoàn có giấy gọi, tôi lại ra mặt trận.

S

Phải xa thằng bạn chí thân Anbe, Cốp thật là khổ cho tôi quá. Nhưng trong đời thằng lính, cái gì rồi mà chả quen đi.

Chúng tôi không tính từng tuần nữa. Dạo trước tôi đến đây vào mùa đông, và mỗi khi trái phá rơi xuống, những tảng đất lạnh cứng cũng nguy hiểm gần bằng mảnh đạn. Bây giờ, cây cối đã xanh tươi trở lại. Cuộc sống của chúng tôi hết trại lính lại đến mặt trận. Nó cũng đã quen đi được phần nào. Chiến tranh là một nguyên nhân của cái chết, cũng như bệnh ung thư hoặc bệnh lao, cũng như bệnh cúm hoặc bệnh lỵ. Có điều là những ca chết được thì nhiều hơn, phức tạp hơn, và ác liệt hơn.

Những ý nghĩ của chúng tôi giống như một thứ đất sét nó bị ngày tháng đổi thay nhào nặn, khi chúng tôi được nghỉ ngơi, thì nó cũng tất lành sáng sủa, khi chúng tôi sống nơi lửa đạn thì nó đâm ra buồn thảm tối tăm. Có những cánh đồng hố trái phá cả ở bên ngoài lẫn ở bên trong chúng tôi.

Không riêng gì chúng tôi, mà ai ở đây cũng thế; cái gì đã qua thì không còn tồn tại và cụ thể là chúng tôi không còn nhớ gì đến quá khứ nữa. Sự cách biệt do nền giáo dục và học vấn tạo ra hầu như đã bị xóa nhòa, khó nhận ra được nữa. Đôi khi sự cách biệt ấy cũng tiện cho việc lợi dụng một hoàn cảnh nào đó, nhưng nó cũng gây ra nhiều bất tiện, tạo ra những trở ngại cần phải vượt qua. Chẳng khác gì chúng tôi trước đây là những đồng

https://thuviensach.vn

tiền của tứ xứ, rồi người ta đem nấu chảy ra, đến nay thì đồng nào cũng giống đồng nào. Nếu muốn nhận ra chỗ khác nhau, thì phải xem thật kỹ chất kim loại.

Chúng tôi là những thằng lính, sau đó mới là những con người, mà là những con người một cách kỳ quặc và gần như xấu hổ.

Giữa chúng tôi với nhau, có một tình ruột thịt lớn lao, bao gồm một cách lạ kỳ thứ ánh sáng của tình bè bạn trong những câu dân ca, một chút tình đoàn kết của những người bị tù đày, và tình gắn bó tuyệt vọng giữa những kẻ tử tù với nhau.

Tất cả những cái đó đưa chúng tôi vào cùng một nếp sống làm cho giữa hiểm nguy, chúng tôi khắc phục được lo âu và thống khổ của chết chóc để vội vã cướp lấy những giờ phút chúng tôi còn sống. Và làm thế, lòng chăng mảy may xúc động. Nếu người ta muốn đánh giá cái gì đó, thì đó là một trường hợp vừa anh dũng lại vừa nhàm chán, nhưng ai đi làm việc ấy...

Chính với tâm trạng ấy mà Jađơn đã húp vội húp vàng cho đến thìa cuối cùng, món xúp đậu nấu với mỡ, khi được tin quân địch tấn công, vì nó chẳng biết là một giờ sau có còn sống hay không. Chúng tôi đã tranh cãi lâu về điểm này, xem nó đúng hay sai. Cát phản đối, vì phải tính đến chuyện có thể bị một viên đạn vào bụng, nếu ăn no thì nguy hiểm hơn lúc đói rất nhiều.

Chúng tôi luôn bận tâm về những vấn đề như thế đấy. Đối với chúng tôi, những vấn đề ấy thực là quan trọng và không thể nào khác được. Ở đây, sát nách cái chết, cái sống có một bộ mặt đơn giản lạ lùng. Nó giới hạn trong những nhu cầu tối thiểu, còn những cái khác thì bị vùi trong một giấc ngủ triền miên; đấy chính là chỗ thô sơ thiển cận của chúng tôi, mà cũng là điều cứu sống chúng tôi; nếu chúng tôi khác biệt hơn, thì chúng tôi đã phát điên từ lâu rồi, đã đào ngũ hoặc đã chết rồi. Giống như một cuộc thám hiểm vùng địa cực. Mọi biểu hiện của sức sống đều chỉ được dùng để duy trì sự

https://thuviensach.vn

sống và bắt buộc phải đi theo hướng ấy. Ngoài ra, tất cả đều bị loại trừ, vì nó tiêu thụ năng lượng một cách vô ích. Đó là cách duy nhất để chúng tôi được cứu thoát. Thỉnh thoảng, trong những lúc yên tĩnh, tôi tưởng như đứng trước một người lạ mỗi khi tấm gương mờ đã cho tôi thấy cái phản ảnh bí ẩn của thời quá khứ, vạch ra cho tôi những đường nét của cuộc sống hiện tại; tôi ngạc nhiên khi nhìn thấy cái sự hoạt động khó tả ấy mà người ta gọi là sự sống, lại khoác lấy cái lốt này. Tất cả mọi biểu hiện khác đều bị vùi trong giấc ngủ mùa đông; cuộc sống cứ phải không ngừng cảnh giác để chống đỡ những sự dọa nạt của thần chết; cuộc sống đã biến chúng tôi thành những con vật, trao cho chúng tôi một thứ vũ khí, ấy là bản năng; nó đã làm nhụt cả nguồn xúc cảm, cốt để chúng tôi không giao động trước những sự khủng khiếp đang lao vào chúng tôi, nêu chúng tôi còn lương tri sáng suốt và rõ ràng. Nó đã khơi lên trong chúng tôi tình đồng đội, để chúng tôi thoát được cái vực thẳm của cô đơn; nó đã khiến chúng tôi có cái vẻ lạnh lùng của người man rợ, để chúng tôi có thể, bất chấp tất cả, tìm ra cái gì cụ thể và dự trữ nó chống lại những đợt tấn công của hư vô. Chúng tôi sống như thế một cuộc sống âm thầm, khắc khổ và rất là hời hợt, rất ít khi có một sự kiện làm bật lên từ đáy lòng vài tia sáng, nhưng có lúc ngọn lửa của một niềm khát khao nặng trĩu và gớm ghê bất chợt bùng lên trong chúng tôi.

Ấy là những lúc hiểm nghèo; những lúc ấy cho chúng tôi thấy rằng, dù sao, sự thích ứng cũng chỉ là giả tạo; nó không phải là sự bình tĩnh thật sự, mà chỉ là một sự cô vươn lên chỗ bình tĩnh thôi. Về hình thức bề ngoài của cuộc sống, chúng tôi chẳng khác gì những người da đen trong rừng; nhưng những người này cứ như vậy mãi cũng chẳng sao vì đó là bản chất của họ và bất quá họ có thể tiếp tục phát triển do sự cố gắng của năng khiếu, trái lại, ở chúng tới, những sứ mạng quan trọng không nghiêng về phía phát triển mà lại hướng về phía thoái hóa. Thành ra những cái gì là bình thường ở họ, thì chúng tôi phải cố gắng và phải giả tạo mới có được.

https://thuviensach.vn

Ban đêm, khi chúng tôi bàng hoàng tỉnh dậy sau một cơn ác mộng, bị những ảo tưởng huyền hoặc lôi cuốn và thả mình vào đấy, chúng tôi nhận thấy chỗ dựa và ranh giới giữa chúng tôi và cảnh tối tăm u ám thật là mong manh biết bao.

Chúng tôi là những người buột khăn gói thì phải.

Tôi cảm thấy một tai vạ đến nơi, bèn ngồi dậy hỏi nó. Nó làm ra bộ không có gì cả, tôi bảo nó:

- Đêtơrinh, đừng có vớ vẩn đấy nhé!

- À sao... Mình không ngủ được thế thôi...

- Thế cậu bẻ những cành anh đào ấy về làm gì...

- Thì mình đi lấy cành anh đào cũng được chứ sao, - nó trả lời lúng túng. Một lúc sau nó thêm, - ở nhà mình, có một vườn cây rộng, trồng nhiều anh đào lắm; khi anh đào nở hoa, đứng ở bục rơm mà nhìn, y như một cái khăn trải giường thật to vì nó trắng lắm; bây giờ là đương mùa đấy.

- Có lẽ sắp có những đợt nghỉ phép đấy. Cậu là nông dân, có thể là cậu được tạm hoãn quân dịch đấy.

Nó gật đầu, nhưng óc nó để tận đâu. Những anh chàng nông dân này, khi trong lòng có cái gì ray rứt là y như có dáng điệu lạ lùng, vừa lờ đờ vừa lầm lì, nửa như ngớ ngẩn, nửa như cảm động. Để lôi nó ra khỏi những ý nghĩ vớ vẩn, tôi hỏi xin nó một miếng bánh; nó cho tôi ngay chẳng chần chừ. Đó là một triệu chứng khả nghi, vì thường ngày nó keo kiệt. Vì vậy tôi không ngủ được nữa. Nhưng không có gì xảy ra sáng hôm sau. Đêtơrinh vẫn như thường. Có lẽ nó đã biết tôi theo dõi nó. Ấy thế mà, sang ngày hôm sau nữa, là nó biến mất. Tôi biết cả nhưng không nói gì, hễ nó có đủ thì giờ, may ra nó đi thoát được. Nhiều đứa đã đến được Hà Lan.

https://thuviensach.vn

Khi điểm danh, người ta thấy thiếu nó. Một tuần lễ sau, chúng tôi được tin nó bị tụi xen đầm bắt, thuộc sở buột khăn gói thì phải.

Người ta không thể đánh ngã ngay lập tức người lên cơn và ghì lấy hắn.

Bécgơ lại cao một thước tám mươi, người khỏe nhất đại đội.

Rõ ràng là nó điên, vì nó phải xuyên qua một bức tường lửa! Nhưng chính cái luồng chớp ấy vẫn đang rình đâu đây tất cả chúng tôi - đã đánh trúng nó và biến nó thành một thằng ma ám. Có những đứa đập phá lung tung hoặc chạy thoát được; lại có một đứa cứ lấy tay chân và mồm, cào đất ra mãi để chui xuống.

Dĩ nhiên, trong những trường hợp này, cũng có nhiều cậu giả vờ; nhưng sự giả vờ ấy tự nó đã là một triệu chứng có ý nghĩa. Người ta lôi được Bécgơ về, với một phát đạn ở hông; ngoài ra, một trong số người dìu nó về cũng bị một phát vào bắp chân.

Muynlơ đã chết. Nó bị một viên đạn lửa bắn gần vào giữa bụng. Nó còn sống thêm được nửa giờ, rất tỉnh, nhưng đau đớn một cách khủng khiếp. Trước khi chết, nó cho tôi cái ví và tặng tôi đôi ủng mà nó đã thừa hưởng của Kêmơrich. Tôi đi đôi ủng rất vừa chân. Sau tôi, sẽ đến lượt Jađơn. Tôi đã hứa với nó thế.

Chúng tôi đã chôn cất được Muynlơ, nhưng chắc nó không nằm yên được lâu đâu. Phòng tuyến của chúng tôi bị rút về phía sau. Trước mặt chúng tôi, có quá nhiều quân Anh và Mỹ vừa mới xuất trận, chúng có nhiều thịt bò ướp quá, nhiều đại bác

và máy bay quá. Còn chúng tôi thì gầy gò và đói ăn. Lương thực tồi quá, làm toàn bằng thế phẩm, đến nỗi ăn phát ốm. Trong khi bọn chủ nhà máy ở bên Đức bụ bẫm thì chúng tôi bị bệnh kiết lỵ hành hạ, cháy ruột cháy gan. Những hố đại tiện lúc nào cũng đầy những khách hàng ngồi xổm. Cần phải cho những người ở hậu phương nhìn thấy những bộ mặt xám ngoét, vàng

https://thuviensach.vn

vọt, khốn khổ và nhẫn nhục này, những thân hình gầy gập xuống mà bệnh đau ruột đã hút hết cả máu một cách ghê gớm, những bộ mặt nhìn nhau chỉ biết mỉm cười chua chát, nói với nhau qua đôi môi mím chặt và run lên vì đau đớn: "Mặc quần lại làm quái gì cho mất công... "

Pháo binh của chúng tôi đã phải bó tay rồi, đạn dược quá ít, nòng súng mòn đến nỗi đường đạn đi không chính xác nữa, thậm chí nện xuống cả quân mình. Chúng tôi có ít ngựa quá; những đơn vị mới xuất trận đều là những đứa trẻ xanh xao thiếu máu, cần được nâng niu, chúng nó không mang nổi ba lô, nhưng lại biết chết hàng nghìn một lúc. Chúng nó chẳng hiểu gì về chiến tranh cả, chỉ biết có đi lên phía trước để kẻ địch nấp một chỗ mà bắn cho bằng thích. Một thằng phi công đã nghịch ngợm hạ thổ một lúc được hai đại đội tân binh, ngay lúc bọn này vừa ở trên tàu xuống, chưa tìm được chỗ trú ẩn.

- Chẳng mấy chốc, nước Đức sẽ hết cả người. - Cát nói.

Chúng tôi chẳng hy vọng những chuyện như thế. Có rất nhiều chuyện đại loại như thế, lắm khi còn chua chát gấp mấy nữa. Tuy nhiên, những chuyện ấy chẳng có liên quan gì đến việc nổi loạn hoặc phá kỷ luật; đó chỉ là những câu chuyện thật thà, có thế nào nói thế ấy, vì trong đời sống nhà binh, có lắm cái lừa bịp, bất công và ti tiện. Bất chấp mọi gian nguy, trung đoàn nọ theo gót trung đoàn kia, bằng lòng đi vào cuộc chiến đấu ngày càng tuyệt vọng, và hết đợt này đến đợt khác tiếp nhau tấn công vào một phòng tuyến ngày càng phải lùi lại và bị đập nát vụn; cái dó không vĩ đại sao... Những chiếc xe tăng, trước kia chỉ là một vật để chế giễu, nay trở thành những vũ khí ghê gớm.

Chúng dàn ra thành những tuyến thiết giáp dài dằng dặc, và hơn bất cứ cái gì khác, chúng là hiện thân của chiến tranh khủng khiếp đối với chúng tôi.

https://thuviensach.vn

Những khẩu đại bác trút hỏa lực dồn dập xuống chúng tôi. Chúng tôi không nhìn thấy chúng; những tuyến xung phong của địch gồm những con người bằng xương bằng thịt như chúng tôi; nhưng những chiếc xe tăng ấy là những cái máy; vòng xích của chúng quay bất tận y như cuộc chiến tranh vậy. Chúng mang đến sự tiêu diệt, khi chúng lạnh lùng bò xuống những hố trái phá, rồi lại bò lên ngay lập tức, thật là cả một hạm đội bọc thép, luôn luôn gầm thét và khạc lửa, những con quái vật bằng thép bất khả xâm phạm, nghiến nát cả người chết lẫn người bị thương.. . Trước mặt chúng nó, chúng tôi phải hết sức co rúm cái thân hình yếu ớt của mình lại. Trước sức mạnh khổng lồ của chúng, cánh tay chúng tôi chỉ là những cọng rơm, và lựu dạn chúng tôi chỉ là những que diêm. - Trái phá, hơi ngạt, xe tăng: những vật nghiến nát anh, xâu xé anh và giết chết anh. Bệnh ly, bệnh cúm, bệnh chấy rận: những cái làm anh nghẹt thở, đốt cháy anh và giết chết anh.

Chiến hào, nhà thương và nấm mồ công cộng: không có gì khác.

Béctinh, người chỉ huy đại đội của chúng tôi đã chết trong một trận tấn công. Ông ta là một trong những sĩ quan ưu tú của mặt trận, khi gặp nguy hiểm, luôn luôn xông lên hàng đầu. ông ta ở với chúng tôi đã hai năm mà chưa bị thương lần nào. Tất nhiên cuối cùng thế nào cũng gặp một cái gì. Chúng tôi đang nấp trong một hố trái phá, bốn phía quân địch vây kín cả. Hơi thuốc súng mù mịt phả vào chúng tôi, lại thêm cái mùi dầu, mỡ và ét - xăng nồng nặc. Chúng tôi phát hiện ra hai tên địch mang một khẩu súng phun lửa; một tên đeo cái bình sau lưng, còn tên kia cầm cái ống phun. Nếu chúng nó lại gần được, thì chúng tôi bị nướng chín hết, vì trong tình huống hiện thời, chúng tôi không còn đất rút lui nữa.

Chúng tôi nhắm bắn tới tấp. Nhưng chúng vẫn tiến lại gần được, thật là nguy quá. Béctinh nằm trong hố cùng với chúng tôi. Khi thấy chúng tôi bắn không trúng vì trước hỏa lực ác liệt của địch, chúng tôi còn mải lo ẩn nấp, ông ta bèn lấy một khẩu súng, bò ra ngoài hố trái phá, rồi tì lên khuỷu tay, nhằm bắn. Phát súng nổ; nhưng đồng thời ông cũng bị trúng đạn. Tuy vậy,

https://thuviensach.vn

ông ta vẫn nằm nguyên chỗ cũ và tiếp tục nhắm. Ông ta hạ súng xuống một lát rồi lại đưa lên vai; phát đạn nổ, Bécti. nh để rơi khẩu súng xuống và nói: 'Tốt! ", sau đó ông ta lại bò xuống hố. Tên lính mang súng phun lửa đứng xa đã bị thương; nó ngã xuống, thằng kia không chụp được cái ống phun, lửa cháy bùng bùng tứ phía, và thế là tên kia bị chết cháy.

Béctinh bị đạn trúng ngực. Một lát sau, cằm ông ta lại bị vỡ nát vì một mảnh đạn trái phá. Cái mảnh đạn ấy còn đủ sức hất văng cả xương hông của Lia đi.

Lia rên rỉ và gục xuống hai cánh tay. Nó mất máu rất nhanh.. Không ai có thể cứu được nó nữa. Chỉ vài phút sau, người nó rúm lại như một cái ruột cao su hết hơi. Hồi trước đi học, nó giỏi toán đến thế, nay có ích gì cho nó không...

Tháng nọ tiếp tháng kia, mùa hè năm 1918 này gay go và đẫm máu hơn tất cả. Ngày trôi qua như những vị thiên thần mặc áo giáp vàng và ngọc lưu ly, thản nhiên bay lượn trên cảnh chiến trường khốc liệt.

Chúng tôi, ai cũng biết rằng sẽ thua trận.

Nhưng không ai nói nhiều về chuyện đó. Chúng tôi lùi; sau trận tấn công lớn ấy, chúng tôi không đủ sức công kích nữa; chúng tôi chẳng còn lính, cũng chẳng còn đạn dược. - Tuy nhiên, cuộc chiến đấu vẫn tiếp tục và người ta vẫn tiếp tục chết.. .

Mùa hè năm 1918... Chưa bao giờ, cuộc sống với cái hình dáng thảm hại của nó lại làm cho chúng tôi thèm khát như bây giờ, những bông hoa mào gà đỏ chói của đồng nội, lả lướt trên ngọn cỏ, những buổi chiều ấm áp trong những căn phòng mát mẻ, tranh tối tranh sáng; những cây cối đen ngòm và bí mật trong hoàng hôn, những ngôi sao và những dòng nước, những giấc mơ và những giấc ngủ triền miên, ôi cuộc sống, cuộc sống, cuộc sống!...

https://thuviensach.vn

Mùa hè năm 1918. Chưa bao giờ chúng tôi phải cắn răng chịu đựng nhiều nỗi khổ tâm khi bước ra hỏa tuyến như lúc này. Những tin đồn đại náo nức biết bao, về đình chiến, về hòa bình bắt đầu xuất hiện; chúng nó giao động lòng người, và khiến cho những cảnh ra đi nặng nề hơn bao giờ hết.

Mùa hè năm 1918... chưa bao giờ đời sống ở mặt trận lại cay đắng và khốc liệt hơn những giờ phút nằm dưới lửa đạn khi những bộ mặt tái nhợt úp vào bùn và những bàn tay co quắp lại, thốt ra một lời phản kháng duy nhất: "Không, không, không, không phải lúc này! Không phải lúc này, vì gần chấm dứt rồi! "

Mùa hè năm 1918...

Luồng gió hy vọng mơn trớn những cánh đồng bị lửa đạn tàn phá, cơn sốt hầm hập của chờ mong và thất vọng, cái rùng mình đau đớn của chết chóc, vấn đề không sao hiểu nổi: "Tại sao... Tại sao người ta không chấm dứt đi cho... Và tại sao lại có những tin đồn là sắp chấm dứt... " Sao mà lắm thằng lái máy bay thế, bọn chúng tự tin đến cái mức săn đuổi cả những người lính đi lẻ loi, như săn thỏ vậy. Cứ một máy bay Đức thì ít ra có đến năm máy bay Anh và Mỹ. Cứ một người lính Đức mệt mỏi và đói khát nằm trong chiến hào thì phải có đến năm tên khỏe mạnh, lực lưỡng ở chiến hào đối diện.

Cứ một cái bánh lính của Đức, thì phía trước mặt chúng tôi, phải có năm mươi hộp thịt. Chúng tôi chưa bị đánh bại, vì là lính mà nói, thì chúng tôi mạnh hơn và có kinh nghiệm hơn họ; chúng tôi bị đè bẹp và đánh lui chẳng qua vì họ hơn quá nhiều về số lượng.

Mấy tuần mưa rả rích; trời xám, đất xám và nhão nhoét, cái chết xám. Khi chúng tôi lên xe ra tiền tuyến, áo khoác ngoài và quần áo chúng tôi đã ướt sũng, và ướt như thế suốt cả thời gian chúng tôi ở chiến hào. Người

https://thuviensach.vn

chúng tôi chả lúc nào khô cả. Ai còn đi ủng thì lấy những túi đất nhét quanh phía trên ủng để cho nước bùn không vào được quá nhanh.

Súng ống bê bết những bùn, quân phục nhoét ra, rữa nát ra; tất cả đều là một khối đất đầm đìa, nhầy nhụa với những cái áo màu vàng trong đó những vũng máu vẽ thành những hình trôn ốc đỏ thẫm. Những người chết, những người bị thương, những người sống sót, từ từ lút ngập xuống đấy.

Bão táp gầm thét điên cuồng trên đầu chúng tôi.

Những mảnh trái phá bắn ra như mưa làm nổi lên từ cái khoảng hỗn loạn xám ngoét và vàng khè ấy những tiếng gào thét xé ruột xé gan, những tiếng kêu như tiếng trẻ con của những người bị đạn; và trong đêm tối, cuộc sống bị vò xé đã cất lên tiếng rên rỉ, rồi tận cùng một cách đau đớn bằng sự im lặng ngàn đời.

Hai bàn tay chúng tôi toàn là đất; khắp người chúng tôi toàn là đất sét, mắt chúng tôi là những cái ao nước mưa. Chúng tôi cũng chẳng biết là mình còn sống hay không.

Rồi hơi súng tràn xuống các hố của chúng tôi. Nó ẩm thấp, lầy nhầy như một con sứa, và, một ngày cuối mùa hè, Cát đã ngã ngựa khi đi lấy lương thực.

Chúng tôi chỉ có hai đứa; tôi buộc vết thương cho anh ta ở xương ống chân có lẽ bị gãy; tóm lại phát đạn đã trúng vào xương chân.

Cát rên rỉ một cách tuyệt vọng: "Lúc này.. . đúng lúc này.. . " Tôi an ủi anh ta: "Ai biết được cái trò giết chóc nhau này còn kéo dài đến tận bao giờ... Thế là cậu thoát đấy.. . " Vết thương bắt đầu chảy máu dữ. Không thể nào để Cát nằm một mình trong khi tôi đi lùng cáng. Hơn nữa, tôi cũng không biết quanh đây có bộ phận tải thương nào không.

Cát không nặng lắm, tôi cõng anh ta lên vai và đi về phía trạm cấp cứu.

https://thuviensach.vn

Chúng tôi dừng lại hai lần. Cõng như thế, anh ta đau lắm. Hai đứa chẳng nói năng gì cả. Tôi cởi khuy cổ áo ra và thở hồng hộc. Mồ hôi đầm đìa, mặt nặng ra vì phải dùng quá sức; tuy vậy, tôi vẫn nhất quyết tiếp tục đi vì khu vực này nguy hiểm lắm.

- Chúng mình lại đi, Cát nhé...

- Đành phải đi thôi, Pôn ạ.

- Nào ta đi!

Tôi xốc anh ta lên. Anh ta đứng bằng cái chân lành và tựa vào thân cây; tôi gượng nhẹ đỡ cái chân bị thương của anh; anh ta rùng mình một cái và tôi đưa tay quặp lấy đầu gối cái chân lành.

Con đường mỗi lúc một gay go. Thỉnh thoảng một quả đại bác lại rít lên.

Tôi cố sức đi thật nhanh, máu Cát rỏ từng giọt xuống đất. Chúng tôi tránh đại bác không ra làm sao cả vì trước khi ẩn nấp được thì viên đạn đã đi quá lâu rồi.

Chúng tôi xuống một hố trái phá nhỏ để đợi một chút; tôi rót nước chè trong bi đông của tôi cho Cát uống. Hai đứa hút một điếu thuốc lá.

- Cát nhỉ, tôi buồn rầu nói, thế là phen này hai đứa mình lại mỗi đứa một nơi.

Anh ta lặng yên và nhìn tôi.

- Cát này, cậu còn nhớ không, con ngỗng chúng mình bắt được ấy mà... Cậu còn nhớ cái hồi mình còn là tân binh và bị thương lần đầu, cậu cứu mình thế nào không... Dạo ấy, mình còn khóc; ấy thế mà gần ba năm rồi đấy Cát nhỉ.

Anh ta gật đầu.

https://thuviensach.vn

Nghĩ đến lúc còn lại mỗi một mình, tôi thấy sợ.

Khi Cát chuyển đi nơi khác là tôi sẽ không còn một thằng bạn nào ở đây nữa.

- Cát này, nếu quả thật đình chiến trước khi cậu trở lại đây, thì thế nào chúng mình cũng phải gặp nhau mới được.

- Cậu tưởng cái chân như thế này mà còn ra trận được à... - Cát nói đầy vẻ cay đắng.

- Cứ nghỉ ngơi là khỏi thôi. Khớp xương còn tốt, có lẽ không việc gì đâu.

- Cho mình một điếu nữa.

- Có lẽ sau này, hai đứa chúng mình sẽ cùng nhau làm một việc gì, Cát nhỉ.

Tôi buồn lắm. Cát, bạn Cát thân yêu của tôi, với đôi vai xuôi và bộ ria mép nhỏ, Cát mà tôi hiểu hơn bất cứ người nào ở trên đời này, Cát đã cùng tôi chia bùi xẻ ngọt mấy năm nay, không thể nào tôi không gặp Cát được nữa.

- Cát này, cứ cho mình cái địa chỉ, để khi nào mình trở về nhà. Còn địa chỉ của mình, mình viết cho cậu đây. Tôi bỏ mảnh giấy vào trong túi cho Cát. Tôi cảm thấy trơ trọi biết bao, dù rằng Cát vẫn còn ngồi bên tôi! Tôi có nên bắn ngay một phát vào bàn chân để được ở bên anh ta không... Đột nhiên Cát nấc lên một cái và tái xanh cả người.

- Đi thôi, - anh ta lắp bắp.

Tôi điên cuồng chồm lại đỡ anh ta, tôi cõng anh ta lên lưng và bắt đầu chạy, chạy đều đều, chầm chậm để cho cái chân anh ta khỏi bị lắc mạnh.

https://thuviensach.vn

Cổ họng tôi khô cháy, tôi cắn răng cứ đi văng mạng, gần như lảo đảo, cuối cùng khi đến được trạm cứu thương thì mắt tôi hoa cả lên. Đến nơi, đầu gối tôi khuỵu xuống, nhưng tôi cũng còn đủ sức ngã về bên cái chân lành của Cát. Mấy phút sau, tôi từ từ nhỏm dậy, chân tay run lên bần bật; mãi tôi mới tìm thấy cái bi đông để uống một ngụm. Trong khi uống, môi tôi nai lên. Nhưng tôi mỉm cười: Cát đã đến nơi an toàn rồi.

Một lát sau, tôi thấy cả một đám tiếng nói mơ hồ, láo nháo, đập vào tai tôi:

- Việc gì cậu phải mất công như thế này... - một gã y tá nói.

- Tôi nhìn hắn, không hiểu gì cả. Hắn ta chỉ Cát và nói thêm:

- Cậu xem đấy. Nó chết rồi còn gì nữa.

Tôi không hiểu hắn nói gì.

- Anh ấy bị đạn vào chân mà, - tôi nói.

Gã y tá không nhúc nhích:

- Còn chỗ khác nữa chứ.. .

Tôi quay lại. Mắt tôi vẫn còn hoa lên. Lúc này, mồ hôi lại vã ra, chảy ròng ròng trên mi mắt, tôi lau mồ hôi và nhìn kỹ Cát; anh ta nằm, không động đậy.

- Bị ngất đấy, - tôi nói nhanh.

Gã y tá khẽ huýt sáo:

- Tớ biết hơn cậu chứ... Nó chết rồi; muốn cuộc gì thì cuộc...

https://thuviensach.vn

- Không thể như thế được, mình vừa mới nói chuyện với anh ấy cách độ mươi phút thôi mà; anh ấy ngất đấy thôi.

Bàn tay Cát còn nóng, tôi đỡ vai Cát lên, định lấy nước chè xoa cho anh ta. Nhưng tôi thấy những ngón tay tôi ươn ướt, khi rút tay ra khỏi đầu Cát, tôi thấy bàn tay tôi đầy những máu. Gã y tá lại huýt sáo khe khẽ.

- Cậu thấy không...

Thì ra, trên đường đi, Cát đã bị một mảnh đạn trái phá bắn vào đầu mà tôi không biết gì cả; chỉ là một lỗ rất nhỏ một mảnh đạn bé tẹo thôi. Một mảnh đạn lạc, nhưng thế cũng đủ rồi. Cát đã chết.

Tôi thong thả đứng dậy.

- Cậu có muốn lấy quân bạ và những đồ dùng của nó không... - Gã hạ sĩ quan hỏi tôi.

Tôi gật đầu và hắn ta đưa cho tôi.

Gã y tá tỏ vẻ ngạc nhiên:

- Các cậu không có họ hàng gì với nhau kia mà...

- Không, chúng tôi chẳng có họ hàng gì với nhau cả. Không, chẳng có một tí gì...

Liệu tôi có đi nổi không... Tôi có còn chân nữa không... Tôi ngước mắt lên, đưa mắt nhìn quanh, tôi xoay người một vòng theo tầm mắt, cho đến lúc tôi dừng lại.

Tất cả vẫn như thường: chỉ trừ có anh quân nhân dự bị Stanitlat Catdinxki đã chết mà thôi.

Sau đó, tôi chẳng biết gì nữa.

https://thuviensach.vn

PHÍA TÂY KHÔNG CÓ GÌ LẠ

Erich Maria Remarque
www.dtv-ebook.com

Chương 12

Mùa thu.

M

Những người lính cũ chẳng còn được bao nhiêu.

Tôi là người cuối cùng trong số bảy người ra đi của lớp học chúng tôi.

Ai cũng nói đến đình chiến và hòa bình. Mọi người chờ đợi. Nếu lại vỡ mộng một lần nữa, là sẽ tai biến. Sự mong đợi mãnh liệt quá; không thể nào gạt nó đi mà nó không nổ tung ra. Nếu không có hòa bình, nhất định sẽ có cách mạng.

Tôi được nghỉ mười lăm ngày vì hít phải một ít hơi ngạt. Tôi ngồi suốt ngày ngoài nắng, trong một khu vườn nhỏ. Chăng bao lâu nữa, sẽ đình chiến; bây giờ, đến cả tôi, tôi cũng tin như thế. Lúc ấy chúng tôi sẽ trở về nhà; đó là ý nghĩ của tôi. Nó không vượt quá được phạm vi ấy. Cái thu hút và lôi cuốn tôi, là những cảm xúc, là lòng khát khao được sống, là vẻ đẹp của quê hương, là tình máu mủ, là niềm say sưa được tai qua nạn khỏi. Nhưng đó không phải là những mục đích.

Nếu chúng tôi được trở về nhà năm 1916, chắc hẳn với nỗi đau thương và sức mạnh mà chúng tôi đã sống, chúng tôi đã có thể làm nổ ra một cơn bão táp.

https://thuviensach.vn

Nếu bây giờ, chúng tôi trở lại gia đình, chúng tôi mệt mỏi, rã rời, trống rỗng, không còn gốc rễ và không còn hy vọng.

Chúng tôi không thể chiếm phần ưu thắng được nữa.

Người ta cũng sẽ không hiểu chúng tôi, vì trước mặt chúng tôi, một thế hệ dã lớn lên, tuy họ đã cùng chúng tôi chung sống trong mấy năm nay, nhưng họ đã có gia đình, đã có nghề nghiệp, bây giờ họ sẽ trở về những vị trí cũ, họ sẽ quên lãng chiến tranh đi; và sau lưng chúng tôi, một thế hệ khác lớn lên giống như chúng tôi trước đây, nhưng họ sẽ không hiểu chúng tôi và sẽ xa lánh chúng tôi.

Chúng tôi cũng chẳng có ích gì cho chính mình nữa. Chúng tôi lớn lên; một số sẽ thích ứng được; một số khác sẽ cam lòng chịu đựng và rất nhiều người sẽ hoàn toàn lạc lõng; năm tháng sẽ trôi qua và, cuối cùng, chúng tôi sẽ gục xuống.

Nhưng có lẽ những điều tôi nghĩ cũng chỉ là buồn rầu và chán nản, những cái ấy sẽ biến đi, khi tôi lại trở về dưới bóng hàng cây bạch dương, nghe cành lá chúng rì rào.

Không thể nào cái cảnh êm đềm làm xúc động lòng người ấy, sự thấp thỏm, nỗi ưu tư, cái tương lai với muôn nghìn bộ mặt, vẻ dịu dàng của những giấc mơ và của những cuốn sách, lòng say đắm và mơ tưởng đàn bà, không thể nào những cái đó không tồn tại nữa. Tất cả những cái đó không thể nào bị huỷ diệt bởi sức mạnh của bom đạn, trong nỗi tuyệt vọng và trong những nhà thổ lính.

Nơi đây, cây cối tỏa ánh vàng với trăm màu nghìn sắc; những quả thanh lương đã chín đỏ trong cành lá. Những con đường trắng xóa chạy về phía chân trời; và các quán hàng, đang nhỏ to bàn tán về hòa bình rào rào như những tổ ong.

https://thuviensach.vn

Tôi đứng dậy; tôi rất bình thản. Năm, tháng cứ việc đến. Tôi sẽ chẳng mất gì cả, mà thời gian cũng chẳng có thể lấy được gì của tôi nữa. Tôi chỉ có một thân, một mình, chẳng còn mảy may hy vọng điều gì nữa, nên tôi có thể chờ đón thời gian mà không hề sợ hãi.

Cuộc sống đã bắt tôi phải qua những năm tháng ấy, vẫn đang còn tồn tại trong hai bàn tay và cặp mắt của tôi. Tôi có làm chủ được cuộc sống ấy không... Tôi không biết. Nhưng một khi nó còn đấy, nó sẽ tìm ra đường đi, dù có hoặc không có sự đồng tình của cái sức mạnh đang ở trong tôi và nói lên: "Tôi".

Anh ta chết tháng mười, năm một nghìn chín trăm mười tám, trong một ngày khắp cả mặt trận yên tĩnh đến nỗi bản thông cáo chỉ ghi là “ Ở phía Tây, không có gì lạ. ”

Anh ta ngã xuống, đầu về phía trước, nằm dài trên đất, như người đang ngủ.

Khi lật anh ta lên, người ta thấy hình như anh ta không đau đớn lâu thì phải.

Nét mặt anh ta bình thản và như biểu lộ một vẻ bằng lòng về cái kết cục như vậy.

https://thuviensach.vn